

BAYIBURU IZII

Akahụ-Ògbandzu

BAYİBURU IZII

[izz]

© 2014 Bible League International
in cooperation with Abakaliki Literacy and Translation Trust

Nigeria Bible Translation Trust 1980, 1986, 1989, 1992, 2001
Revised for this Old Testament, 2014

First edition of Old Testament 2014
10,000 copies

ISBN # 978-978-933-186-4

www.Wycliffe.org

www.ScriptureEarth.or

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

Your are free to share — copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to the author (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You do not sell this work for profit.
- **No Derivative Works.** You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Table of Contents

Akahụ-Ògbandzu

Mbulembu	Mbụ	9
Awufu	Awụ	98
Ndu Uke	Uke.	171
Ógú	Ógú	223
Ditoronomi.	Dit	299
Jioshuwa.	Jios.	368
Ikpe	Ikpe	412
Rutu	Rut	454
1 Sámèlu	1Sám.	460
2 Sámèlu	2Sám.	515
1 Ndu eze	1Ndu.	564
2 Ndu eze	2Ndu.	621
1 Iphe, ndu eze meru.	1Iphe.	676
2 Iphe, ndu eze meru.	2Iphe.	731
Ezura.	Ezu.	794
Nehemaya	Neh.	817
Èsuta	Èsu	852
Jiobu.	Jio	865
Ebvù-oma	Ebvù	997
Ètu	Ètu	1347
Oziphe	Ozi	1466
Ebvù Sólomọnu	EbvùSól	1481
Azáya	Azá.	1506
Jieremaya	Jier.	1673
Ebvù Aphụ	Aphụ	1842
Ezekèlu.	Ezek	1870
Danèlu	Dan.	1969
Hosiya	Hos.	1999
Jiowèlu.	Jiow	2016
Émọsu	Émọ	2032
Obedaya	Obed	2046
Jiona	Jion	2052
Mayịka	Mayị	2057

Nahumu	Nah	2067
Habakuku	Hab	2076
Zefanaya	Zef	2083
Hagayi	Hag.	2089
Zekaraya	Zek.	2093
Malakayi	Mal.	2112

EGBURIBERU ISHI-OPFU

Bayiburu-a bụ Ekwo-Opfu Chileke, a gbanweru dee l'opfu Izii. Iphe, e gude maru iya bụ Bayiburu Izii.

O nweru Akahụ-Ògbandzu, nweru Ògbandzu Òphúú. A gbanweru iya nù ndu Izii. Iphe, e gude dee ya nù ndu Izii bụ; g'èphe aguje iya shi egube ono maru Opfu Chileke okpobe amaru; mbụ g'èphe maru iphe, Chileke eepfu eyeru phẹ l'opfu-alị phẹ egube ọ dū e shi lẹ mbụlembu kpọ.

Ọ Ògbandzu Òphúú b'e vuchakpọo ụzo gbanwee wofuta l'opfu Izii l'apha 1980. Ozi k'agbanwee Ògbandzu Òphúú ono bẹ bụ apha iri lẹ nanụ b'e gude je-kọta iya jasụ ọ bvụ; a wataru ozi ono l'apha 1964 jee ya jasụ l'apha 1980 teke ọ bvuru gedegede.

Ọo ya bụ; a -gbẹ l'apha 1980 ono bẹ ndu Chiochi, bụ ndu Izii nọ l'ekameka gude obu phẹ nabata iya g'a guje iya lẹ Chiochi nọ l'ekameka; mę g'onymonye guje iya; mękwapho g'a guje iya l'iphe, bụkpoo ẹka ndu kẹ Kéreshi dzukoberu.

A nọepfo ọdu nwanshii g'agbanwechaaru Ògbandzu Òphúú ono; ndu Ishi-Chiochi nonu pfuahaa g'e-mee gbanwefua Akahụ Ògbandzu. Noo ya bụ; ndu Izii waa ndu Ikwo waa ndu Ezaa bya anokobe chia idzu k'agbanwee Akahụ Ògbandzu l'opfu-alị phẹ l'ẹhu l'ẹhu.

Noo teke a bya ahọtā ndu Kọmitii, a-nọdu l'ishi ozi ono. Ndu a họtaru g'èphe tsoru lẹ Kọmitii ono bụ ndu shi lẹ Izii waa ndu Ezaa wafua ndu shi lẹ Ikwo.

Ndu Izii bya awata agbanwe Akahụ Ògbandzu ono l'apha 1985. O be l'apha 1988, ndu Ezaa waa ndu Ikwo watafua agbanwe nkephẹ.

Ndu Izii waa ndu Ezaa waa ndu Ikwo bya atụko nọkobe gbaru mgba eje ozi ono. Ẹphe gude obu lanụ g'unwune jee ya. Ndu nonu gbanwee nkephẹ l'opfu-alị phẹ.

Bayiburu Izii b'a gbanweru dee ya g'ọ buri iphe, Hiburu eepfu lẹ Akahụ Ògbandzu bẹ kẹ ndu Izii eepfu; ọ buri iphe, Giriku eepfu lẹ Ògbandzu Òphúú bẹ kẹ Izii ee-pfukwapho. Noo kẹle Akahụ Ògandzu bụ opfu Hiburu waa Aramayiku b'e gude dee ya lẹ mbụlembukpo. Ọ buri opfu Giriku b'e gude dee Ògbandzu Òphúú.

Nta-a b'a gbanwewaru Akahụ Ògbandzu yele Ògbandzu Òphúú dee ya l'opfu-alị, dū igwerigwe.

Ndu ophu e dewaru Bayiburu l'opfu-alị phẹ bẹ ta agofuedu l'iphu Chileke. Iphe, gbaru phẹ l'ememe bụ g'èphe nabata opfu Chileke; k'ophu ẹphe enweru ndzụ ojejoje.

E lerweru ẹnya elerwe lẹ Bayiburu, dū iche iche, ndu ophu e deru l'opfu Mbeke gude dee kẹ ndu Izii. Bayiburu Mbeke e lechaaru ẹnya bụlajẹ: *King*

James Version; waa Revised Standard Version; waa New International Version; waa English Standard Version; waa Good News Bible; waa New Living Translation. E lekwarupho ɛnya ree lɛ Bayiburu, e deru l'opfu Igbo; bya elekwapho ɛnya lɛ Bayiburu, e deru l'opfu Hiburu (*Biblia Hebraica Stuttgartensia*); waa Ọgbandzu Ọphúú, e deru l'opfu Giriku (*Greek New Testament, UBS 4th Revised Edition*).

Iphe, kparu iya nù bụ l'ọo opfu Hiburu b'e vuchaa ụzo gude dee Ẹkwo Akahụ Ọgbandzu tème ọ bụkwarupho opfu Giriku b'e vuchaa ụzo gude dee Ẹkwo Ọgbandzu Ọphúú.

A gbanweru Bayiburu Izii ọ dụ nphe agụgụ; tème odoo ɛnya ree; ọ bụru gɛ Izii epfuje opfu bụ g'e deru iya.

Ozi agbanwe Bayiburu Izii-a ta abụdu ozi onye lanụ jeru tème opfu ọ bụkwa-pho Chiochi lanụ kpọlọkọ bẹ yetaru ẹka e dee ya.

Ọo kwa ozi, a tukurụ kwẹ ẹka jee; Chiochi nnonu l'alị Izii yetakwapho ẹka e jee ozi ọbu.

Ọo iphe ono meru g'o gude a tuko g'aha nata Bayiburu-a l'ọo ya bụ Ẹkwo, Chileke gude eepfu opfu eyeru ndu Izii l'opfu l'opfu-alị phez.

Ndu gbanweru iya agbanwee dee ya l'opfu Izii bẹ dukwa ichẹ; ndu lerweru iphe, a gbanweru ɛnya ree waa iphe, e deru dukwapho ichẹ. Iphe, e deru lɛ Bayiburu-a b'e shi ishi lanụ lerwee ɛnya l'ekameka l'alị Izii; iphe, dụ g'ugbo ẹto, tẹmanu e wofutajeru iya ọha.

A bya ahota ndu opfu byaru bya enyochabaa ya rengurengu g'a huma l'ọ bụa gɛ Izii epfuje opfu bụ g'e deru iya.

Ọ tọ bụlekwa ono kpurumu; ndu opfu maru opfu Hiburu waa Aramayiku waa Giriku rengurengu bẹ tsokwapho gụa iphe, e deru; kweta lɛ g'e deru iya bẹ dụ ree; tẹmanu ẹphe bya eye ẹka l'ekwo sụ l'ọo ree g'ewofutaru iya ndu Izii g'ọ bụru Bayiburu phez. Ọo ụkporo apha l'apha ẹno b'e gude jekota ozi, agbanwee Akahụ Ọgbandzu.

A bya l'epha ono, bụ Chipfu, bụ iya bụ ẹpha, e kuru Chileke; iphe, ọ bụ lɛ Hiburu bụ YHWH. Akpuru opfu ẹno ono, bụ YHWH bẹ bụ ẹpha Chileke kuru onwiya l'ekwo Awufu 3:14-15 mɛwaro iphe, bụkpoo ẹka ọzo lɛ Akahụ Ọgbandzu. Ẹpha Chileke ono bẹ dụ nsọ shii ẹgube ono Chileke l'onwiya dụ nsọ; k'opfu bụ lɛ ndu Jiu te ekujedu ẹpha ono baa.

Ẹpha ono dụtabe nsọ k'opfu bụ l'ọobujeru ndu Jiu gụ-vu ẹka e deru iya; ẹphe agbango ya kua ya Adonayi. Iphe, Adonayi fụtakwanuru bụru Chipfu.

Ọo ya meru ndu Izii wota ẹpha ono kua Chipfu. Ọ bụru gɛ Bayiburu, o-shi-l'ichee bụ Seputuajintu, e deru l'opfu Giriku kuru iya bụ ono.

Chipfu lɛ Akahụ Ọgbandzu bẹ akpa ẹka ama lɛ Chileke; a bya lɛ Ọgbandzu Ọphúú ọ nọdu ama ẹka lɛ Kéreshi.

O nweru iphe, e deshiru ye lɛ Bayiburu-a k'opfu ọo-ka edo ndu agụ iya nù ɛnya: Kẹ mbụ bụ iphe, a haru deshia l'okpa-alị mpeji Bayiburu-a. Iphe ono e deshiru ono bụ iphe, e gude kowa iphe, e deru l'opfu Hiburu; ọzoo opfu e deru l'opfu Giriku gbachiru ɛnya. Ọo g'udu iphe ono edo ɛnya bẹ e gude deshia ya.

Ọzo bụ opfu e deru l'uzo mbvucha Bayiburu-a gude kowashia opfu shihugbaaru ike. A hotaru opfu shihuru ike l'ime Bayiburu-a koshia iphe, ọ futaagbaaru k'opfu oo-do ɛnya.

Iphe ozo bu iphe, e seshigbaaru ye le Bayiburu-a. Iinodu asawashi iya be iiharuru savu iphe, e seru esese yegbaa ya. Oo k'ophu bu onye agu iya nu humu ugbugba iphe, o gutaru ono; l'oo doo ya enya.

Ozo bu l'e seshiru mapu, dulaje ichi ichi le mpeji iphu waa le mpeji azu Bayiburu-a.

“Onoma be a goru nu iphe, bu onye agu ekwo-a, e deru opfu, epfuchiru Chileke-a me ndu numaru iya nu; ngabe iya nchi bya emeje iya ememe; noo le teke iphemiphe-a l'e-mekota be zaakwaru ntse.” (Ophulanya 1:3). G'ajaja buru ke Chileke!

Akahụ-Ògbandzu

Ekwo

Mbulembu

Mbulembu

1 ¹Lẹ mbulembu bẹ Chileke meru igwe bya emee eliphe. ²Ọphu eliphe enwedu ugbugba; ọphu ọ dudu iphe, nọ iya nụ. Ọ buerupho mini echiphe l'ekameka; teme eli mini ono nọdu agbakọta ọchii. Unme Chileke nọdu erwuphe l'eli mini ono kwaphọ.

³Ọo ya bụ; Chileke sụ: “Gìphóró dụn.” Ìphóró bya adụ. ⁴Chileke bya elee ẹn्या hụma l'ìphóró ono dụn ree. Ọ bya edokaha ìphóró ono yẹe ọchii. ⁵Chileke bya agụa ìphóró ono “eswe”; bya agụa ọchii ono “enyashi”. Nchi jihu bya abọhu. Ono bụru mbọku kẹ mbụ.

⁶Ọo ya bụ; Chileke sụ: “G'ìphè nọdu l'echilabọ mini; nọ-buha mini ono ẹbo.” ⁷Tọbudu iya bụ; Chileke bya emee ìphè dobe; ọ nọ-buha mini ọphu nọ l'imeli yẹe ọphu nọ l'alì ẹbo. Ọ dụn g'ọ pfuru. ⁸Chileke woru ìphè ono gụa “akpaminigwe”. Nchi jihu bya abọhu. Ono bụru mbọku k'ẹbo.

⁹Chileke sụ: “Gẹ mini ọphu nọ lẹ mkpula akpaminigwe nọkobe l'ekalanu; g'ẹka kpọhuru nkụ gbafuta ìphè.” Ọ dụn g'ọ pfuru. ¹⁰Chileke gụa ẹka ono, kpọhuru nkụ ono “alì”; bya agụa mini phọ “eze-enyimu”. Chileke bya elee ya ẹn्या bya ahuma l'ọ dụn ree.

¹¹Chileke sụ: “G'alì fushia iphe, dzụ ndzụ: iphe, amị mebyi; yẹe oshiomì g'ọphu nọnu fushigbaa g'ọ dụn l'ugbugba nkiya.” Ọ dụn g'ọ pfuru. ¹²Alì bya efushia iphe, dzụ ndzụ; ẹphe bya amìshia mebyi; ọphu nọnu nọdu amìshigbaa g'ọ dụn l'ugbugba nkiya. Chileke bya elee ya ẹn्या bya ahuma l'ọ dụn ree. ¹³Nchi jihu bya abọhu. Ono bụru mbọku k'ẹto.

¹⁴Chileke sụ: “G'iphe, echí echíchí dụn l'akpaminigwe g'ọ dokahajẹ eswe yẹe enyashi. Teme ẹphe egoshije teke bụ ògè iphe; waa mbọku; waa teke bụ apha agbaru. ¹⁵Teme g'iphe ono, echí echíchí ono, dụn l'akpaminigwe ono chije lẹ mgboko.” Ọ dụn g'ọ pfuru. ¹⁶Chileke bya emee iphe, echí echíchí labọ, parụ ẹka apaa. Ọphu ka shii bẹ o meru g'ọ chije l'eswe; ọphu ka alwa alì bẹ o meru g'ọ chije l'enyashi. Ọ bya emefukwapho kpokpode.

¹⁷Chileke bya eworu phe dobe l'akpaminigwe g'ephe mee g'iphóró dú lẹ mgboko. ¹⁸G'ephe chije l'eswe yee enyashi; teme waa g'ephe dokaha ìphóró yee ọchii. Chileke bya elee ya ẹnya bya ahuma l'ọ dú ree. ¹⁹Nchi jihu bya abọhu. Ono buru mbọku k'eno.

²⁰Chileke bya asu: “Ge mini kpofuta anu, dú igwerigwe g'o buru lẹ mini; ẹnu awata ephe l'eliphe lẹ mkpula akpaminigwe.” ²¹Oo ya bu; Chileke mee eze anu, bugbaa l'eze-enyimu; mekpoo iphe, dzu ndzu, awu awu-wu; o buru lẹ mini l'udu iya l'udu iya; waa ẹnu, ephe l'eli g'ephe ha; ọphu nonu l'ugbugba nkiya. Chileke bya ahuma l'iphemiphe ono dú ree. ²²Noo ya; Chileke bya agoru onu-oma nu phe; su: “Unu zu azuzu zu-jia mini, nọgbaa l'eze-enyimu; ẹnu azu ji mgboko ejiji.” ²³Nchi jihu bya abọhu. Ono buru mbọku k'ise.

²⁴Chileke bya asu: “G'eliphe kpofuta iphe, dzugbaa ndzu l'udu iya l'udu iya. G'anu, bu iphe-edobe kpofuta; waa anu ọphu awu l'ephe; waa anu, bu l'egbudu. G'ọphu nonu kpofutagbaa l'ugbugba nkiya.” O dú g'o pfuru. ²⁵Chileke mee anu, bu l'egbudu l'udu iya l'udu iya; me anu, bu iphe-edobe l'udu nkiya; mekwapho anu ọphu awu l'ephe l'udu nkiya kwapho. Chileke bya elee ya ẹnya bya ahuma l'ọ dú ree.

²⁶Tobudu iya bu; Chileke su: “G'anyi bya emee nemadzu g'o yee anyi; mbu g'o dú g'anyi dú. G'o buru onye-ishi; g'ema, nọ l'eze-enyimu; yee ẹnu, ephe l'eli; yee anu, bu iphe-edobe; yee eliphe l'ọphu; waa iphe, bukpoo anu, akpu wuruwuru l'alì nọdu iya l'eka.”

²⁷Oo ya bu; Chileke woru nemadzu mee;

o yee ya; o buru ge Chileke dú bu g'o meru iya; o dú.

O buru nwoke lẹ nwanyi be o meru.

²⁸Chileke bya agoru onu-oma nu phe; su phe: “Unu zu azuzu kabaa shii; unu zu-jia mgboko kapyabe iya ẹnya. Unu aburu ishi: ema, bu lẹ mini; yee ẹnu, ephe l'eli; yee iphemiphe, bu iphe, dzu ndzu, akpu wuruwuru l'alì anọdu unu l'eka.”

²⁹Noo ya; Chileke su: “Iphe, bu iphe, aakò akòkò lẹ mgboko; waa iphe, bu oshi, ami amimi l'ọphu be mu nukotaru unu g'unu rije; g'o buru unu nri. ³⁰Anu, nokota lẹ mgboko-a; waa ẹnu, ephekota l'eli; mekpoo iphemiphe, awukota l'ephe; mbu iphemiphe, dzu ndzu g'ephe ha be mu nukotaru irwu eswa g'o buru nri phe.” Iphemiphe dukota g'o pfuru.

³¹Chileke bya elee ẹnya huma iphemiphe, o meru. Ephe duebekota rengurengu shii. Nchi jihu bya abọhu. Ono buru mbọku k'ishii.

2 ¹Noo g'e gude mee igwe; yee eliphe; me iphemiphe, nọ iya nu. ²Tobudu iya bu; o betashia lẹ mbọku k'esaa; Chileke jeebekotawaa ozi ono, o shi eje ono. O buru lẹ mbọku k'esaa ono be o tutaru unme ozi, o jekotaru. ³Chileke goru onu-oma nu mbọku k'esaa ono; bya emee ya; o dú nsọ; kele oo mbọku ono be o tutaru unme eme iphemiphe, o meshiru ono.

Ádamu yee Ivu

⁴Waa g'e gude mee igwe; yee eliphe; teke e meru iya baa.

Teke Chipfu, bu Chileke meru eliphe; yee igwe be ⁵o to nwedu iphe, aakò akòkò shiwa a du l'alì; òphu ò dùdu irwu, erwuje l'ègu òphu kpò-fu-tawaru nù; noo kele Chipfu, bu Chileke te eshidu mewaa g'igwe dzeje mini l'eliphe. Teme òphu o toko nweduru onye a-koje alì. ⁶Ò buru iji be o shi anòduje akwa gude agba alì l'òphu mini. ⁷Òo ya bu; Chipfu, bu Chileke bya egude eja, shi l'alì kpua nemadzù; bya ekuru unme ndzù ye iya l'imi; onye ono bya aburu onye dzù ndzù.

⁸Chipfu, bu Chileke bya eworu mgbabu gbaa l'uzo enyanwu-awawa le Édenù; bya eworu nemadzù-a, o meru-a dobe l'èka ono. ⁹Chipfu, bu Chileke mee g'oshi, dula je iche iche fushia l'alì ono. Oshi, du ree ele enya; bya atso uto eriri. Ò buru l'echi mgbabu ono be oshi, emeje g'a nòdu ndzù nò; waa oshi, emeje g'a maru iphe, du ree; yee ejo-iphe.

¹⁰Ò buru l'alì Édenù be nggele, agba mini le mgbabu ono shi aso-shi. Nggele ono bya agbaa eno le mgbabu ono. ¹¹Èpha nggele ke mbu bu Pishonu; o shijaru echilabò alì Havila l'òphu; èka mkpòla-ododo nò. ¹²Mkpòla-ododo, nò l'alì ono du ree. Etse, eshi mkpò, bu iya bu bedelomu nòdu iya; teme mkpuma, aswa du, bu ònikùsù nòdukwa iya phò. ¹³Èpha nggele k'èbo bu Gihonu. O shijaru echilabò alì Kushi l'òphu. ¹⁴Èpha nggele k'eto bu Tigirisu; yèbedua sòru shia uzo enyanwu-awawa l'ibiya ke Asiriya. Èpha nggele k'eno buru Yufurétisu.

¹⁵Chipfu, bu Chileke bya eduta onye ono je edobe le mgbabu Édenù g'o jeje iya ozi letaje iya enya. ¹⁶No iya; Chipfu, bu Chileke bya atuaru nemadzù ekemu sù ya: "Rijekwa akpuru oshi, nòkòta le mgbabu-a m'ò du ngu ree; ¹⁷òle nanu òphu i tii rijedu bu oshi ono, emeje g'a maru iphe, du ree yee ejo-iphe; kele mboku, i riru iya be ò-nwuhukwa."

¹⁸Noo ya; Chipfu, bu Chileke sù: "Ò tò dukwa ree ge nwoke ono nòdu nwèkinyi iya. Mu e-metaru iya onye n-yemèka, gbaru iya nù."

¹⁹Òo ya bu; Chipfu, bu Chileke gudechaa eja, shi l'alì mee anu; waa enu, ephe l'eli bya achitaru iya Ádamu ge ya maru iphe òo-gushi phe. Ò buru iphe, Ádamu kuru iphemiphe ono, dzù ndzù ono be ephe wataru azaza. ²⁰Òo ya bu; Ádamu bya eworu epha gushia iphe-edobe l'òphu; me enu, ephe l'eli; me anu-egbudu g'ò ha.

Obenu le Ádamu te enwedu onye n-yemèka, gbaru iya nù, a cho-vuru iya. ²¹Òo ya bu Chipfu, bu Chileke bya emee oke mgbenya tu Ádamu. Ò nòdu eku mgbenya ono; ò bya ahata iya okpu-egara; bya egude anu-èhu rwachita iya. ²²Tòbudu iya bu; Chipfu, bu Chileke bya egude egara ono, ò hataru l'èhu nwoke ono mee nwanyì; bya edutaru iya nwoke ono.

²³Nwoke ono sù:

"Onye owa-a bu okpu òphu

shi l'okpu mu;
 bya aburu ogwēhu,
 shi l'ogwēhu mu.
 Iphe, ee-ku iya bu 'nwanyị';
 noo kele e shi l'ēhu nwoke
 wofuta iya."

²⁴Noo iphe, meru g'o gude nwoke je l'ahaję nna iya; haa ne iya; ephe lę nyee ya atugba; buru ogwēhu lanu.

²⁵Nwoke ono yę nyee ya ono tuko gbaru ọto; ọphu iphere adudu phe.

Adada nemadzu

3 ¹Agwo bu anu, shi kakota ęregede l'anu-ęgbudu, Chipfu, bu Chileke meshiru l'ophu. Noo ya; ọ sụ nwanyị ono: "Chileke ?ọ sụkpooru g'ọ tọ dushi akpuru oshi, nọ lę mgbabu-a, unu e-rije tọ?"

²Nwanyị ono sụ agwo ono: "Anyi e-rijekwa-a akpuru, shi l'oshi, nọgbaa lę mgbabu-a. ³Ọ kwa akpuru oshi ọphu nọ l'echi mgbabu bę Chileke sụru g'anyi te erishi; mbu g'anyi te emekwa iya ęka ememe ọphu; l'anyi -denyi iya ęka bę anyi a-nwuhukwa."

⁴Agwo ọbu sụ nwanyị ono: "Ọ tọ dukwa anwuhu, unu anwuhu. ⁵Ọ chĩa lę Chileke maru lę unu -ria ya; ęnya asahu unu; unu adu gę Chileke; maru iphe, du ree waa ęjo-iphe."

⁶Nwanyị ono bya elee ęnya l'akpuru oshi ono; bya ahuma l'ọ du ree k'eriri; bya amakwapho mma ele ęnya; teme ọ nọdu agukwa iya pho ęgu g'ọ ria akpuru oshi ono maru iphe. Ọ wota iya ria bya anukwapho ji iya, ephe l'iya tuko nọdu l'ęka ono; o rikwapho. ⁷Ęnya tuko sahuchaa ephe-nebo; ephe maru l'ephe gba ọto. Ephe dzukobe ękwo oshi figu nmaru.

⁸Ephe numa ukporo Chipfu, bu Chileke lę g'oojephe lę mgbabu ono lę gę pherephere ụzenyashi ezi; ephe je eworu onwophe woharu Chipfu, bu Chileke l'azu oshi, nọgbaa lę mgbabu ono. ⁹Chipfu, bu Chileke bya ekua Adamu; sụ iya: "?Bu awe bę i nọ?"

¹⁰Adamu sụ iya: "Mu numakwaru ukporo ngu lę mgbabu ono; mu je eworu onwomu domia l'ęka ndzu agu mu; kele mu gba ọto." ¹¹Ọ sụ iya: "?Bu onye sụru ngu l'i gba ọto? ?Ti riakwaru nụ akpuru oshi-a, mu sụru g'i ti rishi-a?"

¹²Adamu sụ iya: "Ọ kwa nwanyị-a, i doberu mu l'iya l'ęka-a bę woru akpuru, shi l'oshi ono nụ mu; mu ria."

¹³Chipfu, bu Chileke bya ajia nwanyị ono sụ iya: "?Denu g'ọ nwuru i meru iphe, du nno?"

Nwanyị ono sụ: "Ọ kwa agwo gbareru mu ęregede; mu je erinaa ya."

¹⁴Chipfu, bu Chileke sụ agwo: "Eshinu i meru iphe-a bę

"Iphe, bukota iphe-edobe;
 me anu-ęgbudu l'ophu

- buepho gubedua be a turu onu.
 Ii-wata awu l'epho.
 O buru eja, shi l'alì be ii-rije
 gbiriri jasù g'ii-nò-beru.
- 15 Mu e-me g'unu le nwanyì-a
 buru ohogu; awa nkengu
 yee ke nwanyì-a
 a-bukwarupho ohogu.
 Oo-zopya ngu ishi;
 gubedua emeka iya iphe
 l'ichirupfu okpa.”
- 16 Nwanyì ono be o sùru:
 “Mu e-me g'iphe-ehuka,
 duru ngu l'apa epho-ime ka shii.
 Ii-jeje iphe-ehuka teme l'i nwua nwa.
 Ji ngu a-noduje agu ngu egu;
 o buru iya be ii-nodu l'eka.”
- 17 O su nwoke ono:
 “Eshi ophu i kwetaru ngaberu nyee ngu
 nchi je eria akpuru oshi ono,
 mu sùru g'i ti rikwa ono be
 I meakwaru; alì buwaru iphe,
 mu turu onu.
 Ii-jeje ozi mkponwu ehu teme
 l'i seta nri, ii-ri.
 O buru g'ii-je iya bu ono gbiriri
 jasù g'ii-nò-beru.
- 18 Alì a-wata efushiru ngu ejo eswa;
 waa obvu;
 teme o buru akpuru-iphe,
 mitaru legu a-bujeru ngu nri.
- 19 Ii-kuta ephuru phee teme l'i ria nri;
 gbiriri jasù i laphu azu l'alì;
 eshi ophu o bu eja shi l'alì be i shi.
 Oo eja shi l'alì be i bu;
 o bukwarupho l'aja shi l'alì ono be
 ii-laphu azu.”
- 20 Tobudu iya bu; nwoke ono gua nyee ya ono Ivu; noo kele o-o-buru ne
 oha l'ophu.
- 21 Chipfu bu Chileke bya eworu akpo-anu mee ekwa nmabe Adamu yee
 nyee ya. 22 Noo ya; Chipfu, bu Chileke bya epfua su: “Nta-a be nemadzù du-
 waa g'anyibedua; mbu o mawaru iphe, du ree; bya amaru iphe, bu ejo-iphe.

G'ò tò wotafuanu akpuru oshi, emeje g'a ndu ndzu ria ndu ndzu ojejeje.”
 23 Oo ya bu; Chipfu bu Chileke chifu iya le mgbabu Edeu; g'o je ejeahaa ozi
 l'ali, bu eka e shi wota eja kpua ya. 24 O chifuchaepho nemadzu le mgbabu
 ono; o bya eje l'uzo enyanwu-awawa ke mgbabu Edeu ono; bya eworu ojozi-
 imigwe, bu Chierobu dobe iya; bya edobe iya ogu-echi, charu gbarara; teme o
 ndu egbu swiiswiiswi iphu lazú g'o chee uzo, e shi eje l'oshi ndzu pho nche.

Kénu yele Ebélu

4 1 Adamu bya ejepfu nyee ya, bu Ivu; o tsuta ime; bya anwua Kénu.
 Ivu su: “Chipfu yewaru mu eka; mu nwua nwa nwoke.” 2 E mecha; o
 bya anwua nwune iya, bu Ebélu.

Ebélu buru onye nweru aturu; waa egbu; Kénu buru onye ako opfu. 3 A
 nonyaa; Kénu hata mebyi iphe, shi l'ali gude je g'o nu Chipfu. 4 Obenu le Ebélu
 hataru aturu ivuzo, aturu iya nwushiru gbua; bya ebuta iya eka o tsuru eba; je
 anu Chipfu. Ebélu yee iphe, o nuru du Chipfu ree; o nata iya. 5 O jika Kénu yee
 iphe, o nuru iya. Ehu ghuaahaa Kénu egbu; o woru iphu gbanwube.

6 Chipfu su Kénu: “?Bu gunu kparu iphe, ehu egbu ngu egbu? ?Bu gunu me-
 ru g'o gude i gbanwube iphu? 7 O -buru l'i meru iphe, du ree; ?taa natadu ngu
 to? Obenu; lo -buru l'i ti meduru iphe, du ree; makwaru l'iphe-eji pfuwaru l'onu
 mgbo ngu; o ndu agu iya egu g'o nweru ngu. Ole o bu; kapyabekwa iya enya!”

8 Tobudu iya bu; Kénu su nwune iya Ebélu: “G'anyi je l'egu.” Epe je-
 shia; epe rwuepho l'egu; Kénu zupyaabe nwune iya Ebélu gbua.

9 Noo ya; Chipfu su Kénu: “?Deu nwune ngu Ebélu?”

O su: “Mu ta amakwa. ?Mu echekwanu nwune mu nche?”

10 Chipfu su iya: “?Bu gunu be o gude i mee egube ejo-iphe owa-a? Ge-
 bekwa! Mee nwune ngu ono gbekwa l'ali echiku mu le mkpu. 11 E -shi
 ntanu-a be i buwaa onye a tutu onu. Ali ono, saru onu ngua mee nwune
 ngu ono jikawa ngu. 12 I -koo ali be o to dudu iphe, iimeta iya. Ii-ndue-
 pho agba oso-ndzu aghaphe phururugbada le mgboko.”

13 Kénu su Chipfu: “Iphe-ehuka ono, i suru ge mu jee ono karikwaru
 mu eka. 14 Nta-a, g'ichifuwa mu l'ali-a; k'ophu bu l'edomiwa mu edomi
 l'iphu ngu-a; teme mu buru onye agba oso-ndzu aghaphe phururugbada le
 mgboko-a; be onye humaru mu nu e-wokwaru mu gbua.”

15 Chipfu su iya: “O to dudu nno; o -duru onye gburu gube Kénu;
 eewota iphe, e meru ngu mee onye obu mgbo esaa.” Chipfu bya eworu
 iphe-ohubama mee Kénu; k'ophu o to dudu onye humaru iya nu eje iya
 egbugbu. 16 Oo ya bu; Kénu tugbua lufu l'iphu Chipfu; je eburu l'ali Nodu,
 no l'uzo enyanwu-awawa Edeu.

Eri Kénu

17 Kénu bya ejepfu nyee ya; o tsuta ime nwua Inoku. Kénu nweru mkpu-
 kpu, okpu teke ono; o woru mkpukpu ono kua epha nwa iya ono, bu

Inoku. ¹⁸Inoku nwuta Iradu; Iradu buru nna Mehujielu; Mehujielu buru nna Metushelu; Metushelu buru nna Lameku.

¹⁹Lameku lua unwany labo; onye lanu aza Ada; onye ophuu nodu aza Zila. ²⁰Ada bya anwuta Jiabalu; o buru iya bu nna ndu ebujeru l'ulo-ekwa; bya aburu ndu ese akanya iphe-edobe. ²¹Epha nwune iya bu Jiubalu; yebedua bu nna ndu akpoje ogumogu; bya aphu upyi. ²²Zila bya anwutakwapho nwa nwoke; epha iya bu Tubalu-Kenu. Yebedua bu onye gude ope yee igwe kpushia ngwa, du igwerigwe. Tubalu-Kenu be nwune iya nwanyi bu Nama.

²³Noo ya; Lameku su unyomu iya:

“Ada; waa Zila;
unu gebekpodapho!
Unube unyomu Lameku;
unu numa opfu mu!
Mu gburu nemadzū;
kele o mekaru mu iphe.
Oo nwokorobya,
gburu mu onya be mu gburu.

²⁴O -buru le Kenu be a gwataru
ugwo-ochi iya ugbo esaa;
ge ke yebe Lameku bururo
ukporo ugbo eto l'ugbo esaa!”

²⁵Noo ya bu; Adamu byakwa bya ejepfu nyee ya ozo; o bya anwua nwa nwoke; bya eworu iya gua Setu su: “Chileke nwaru mu nwa nwoke ozo, a-no-chi enya Ebelu; eshi ophu Kenu gburu onye k'ono.” ²⁶Setu bya anwutakwapho nwa nwoke; bya eworu iya gua Enoshi. E shi teke ono ndiphe wata eku epha Chipfu.

Eri Adamu

5 ¹Owa-a bu g'e gude deshia epha ndu bu oshilokpa Adamu; waa iphe, ephe meshiru.

Teke Chileke meru nemadzū be o meru iya o du ge Chileke du. ²O meru nwoke yee nwanyi. G'o mecharu phe be o byaru agoru onu-oma nu phe bya ekua phe “nemadzū”.

³Adamu nochaeapho ukporo apha ishii l'apha iri; o nwuta nwa nwoke, yeru iya nu; bya adu g'o du. O woru iya gua Setu. ⁴A nwuchaa Setu; Adamu bya anofua unu apha labo. O nwushikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Setu. ⁵Mkpako apha, Adamu noru buru unu apha labo l'ukporo apha ishii l'apha iri; bya anwuhu.

⁶Setu bya anofu ukporo apha ise l'apha ise; bya aburu nna Enoshi. ⁷O nwuchaa Enoshi; bya anofua unu apha labo l'apha esaa. O nwushikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Enoshi. ⁸Mkpako apha, Setu noru buru unu apha labo l'ukporo apha ise l'apha iri l'ebo; bya anwuhu.

⁹Enoshi bya anọọ ụkporo apha ẹno l'apha iri; bya aburu nna Kénanu.

¹⁰Q nwụchaa Kénanu; bya anọfua unu apha labọ l'apha iri l'ise. Q nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Kénanu. ¹¹Mkpakọ apha, Enoshi nọru bụru unu apha labọ l'ụkporo apha ise l'apha ise; bya anwụhu.

¹²Kénanu bya anọọ ụkporo apha ẹto l'apha iri; bya aburu nna Mahalalẹlu. ¹³Q nwụchaa Mahalalẹlu; bya anọfua unu apha labọ l'ụkporo apha labọ. Q nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Mahalalẹlu. ¹⁴Mkpakọ apha, Kénanu nọru bụru unu apha labọ l'ụkporo apha ise l'apha iri; bya anwụhu.

¹⁵Mahalalẹlu bya anọọ ụkporo apha ẹto l'apha ise; bya aburu nna Jiaredi. ¹⁶Q nwụchaa Jiaredi; mbụ Mahalalẹlu; bya anọfua unu apha labọ l'apha iri. Q nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Jiaredi. ¹⁷Mkpakọ apha, Mahalalẹlu nọru bụru unu apha labọ l'ụkporo apha ẹno l'apha iri l'ise; bya anwụhu.

¹⁸Jiaredi bya anọọ ụkporo apha ẹsato l'apha labọ; bya aburu nna Inọku. ¹⁹Q nwụchaa Inọku; bya anọfua unu apha labọ. Q nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Inọku. ²⁰Mkpakọ apha, Jiaredi nọru bụru unu apha labọ l'ụkporo apha ẹsato l'apha labọ; bya anwụhu.

²¹Inọku bya anọọ ụkporo apha ẹto l'apha ise; bya aburu nna Metusela. ²²Q nwụchaa Metusela; yee Chileke bya aswĩa ọswi ụkporo apha iri l'ise. Q nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Metusela. ²³Mkpakọ apha, Inọku nọru bụru ụkporo apha iri l'ẹsato l'apha ise. ²⁴Inọku bẹ yee Chileke swirụ ọswi. A nọnyaa; a hụma-buhu iya; ọ bụru Chileke kutaru iya.

²⁵Metusela bya anọọ ụkporo apha tete l'apha ẹsaa; bya aburu nna Lamẹku. ²⁶Q nwụchaa Lamẹku; bya anọfua unu apha l'ụkporo apha iri lẹ tete l'apha labọ. Q nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Lamẹku. ²⁷Mkpakọ apha, Metusela nọru bụru unu apha labọ l'ụkporo apha iri l'ẹsato l'apha tete; bya anwụhu.

²⁸Lamẹku bya anọọ ụkporo apha iri lẹ tete l'apha labọ; bya anwuta nwa nwoke. ²⁹Q gua ya Nuwa sụ: “Ọo-dụ anyi obu l'akanya egu-a, anyi ese l'alị-a, Chipfu turu ọnu-a.” ³⁰Q nwụchaa Nuwa; bya anọfua unu apha l'ụkporo apha tete l'apha iri l'ise. Q nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Nuwa. ³¹Mkpakọ apha, Lamẹku nọru bụru unu apha l'ụkporo apha iri l'ẹsato l'apha iri l'ẹsaa; bya anwụhu.

³²Nuwa bya anọọ unu apha l'ụkporo apha ise; bya aburu nna Shemu; waa Hamu; waa Jiafeti.

Ugbo Nuwa

6 ¹Nemadzu nọdu aka shii eje lẹ mgboko; a nọdu anwushiru phe unwada. ²Unwu Chileke hụma unwada nemadzu l'ephē ama mma; bya atugbua je alugbaa phe. ³Chipfu sụ: “Unme mu ta anọduhedu l'ime nemadzu jasuru; noo kele ọ buephō anụ-ẹhu mmanụ. E -shi nta-a bẹ iphe, nemadzu a-noje bụ ụkporo apha ishii.”

⁴Ndu gbarụ oke mkparawa nọ lẹ mgboko lẹ teke ono; bya anọkwa-ru iya rọ kwaseru; mbụ lẹ teke unwu Chileke jepfuru unwada nemadzu; ephe bya anwushiaru phe unwegirima. Ephe bu ndu e shi maru epha phe teke ndiche l'okpenu, shi du phe nu.

⁵Chipfu bya elee enya huma g'ejo-ememe nemadzu habewa shi lẹ mgboko; l'iphe, obu phe anodujeepfo ari bu g'ephe e-shi mee ejo-iphe tekenteke. ⁶O buru aphụ tsoru Chipfu lẹ ya meru nemadzu lẹ mgboko; teme o nodu egbu iya egbu l'ime okpoma. ⁷Chipfu su: "Mu e-meepfo ge nemadzu, mu meru dobe l'eliphe chihu. Nemadzu a-chihu; me anu; me iphe, awu l'ephe; waa enu, ephe l'eli; kele o buwaa aphụ tsoru mu lẹ mu meru phe dobe." ⁸Obenu lẹ Nuwa be du Chipfu l'obu.

⁹Waa oshilokpa Nuwa.

Nuwa bu onye bu ya pho bu onye pfuberu-eka-oto; ophu uta adudu iya l'ehu lẹ ndu teke ono; teme ephe lẹ Chileke swia oswi. ¹⁰Nuwa ono nwutaru unwegirima unwoke eto, epha phe bu Shemu; yee Hamu; waa Jiafeti.

¹¹Teke ono be mgboko mebyishihuwaru l'atatiphe Chileke; bya aburu iwashi jiru iya. ¹²Chileke huma ge mgboko mebyishibewaru; noo kele ndu bu lẹ mgboko mebyishibewaru onwophe. ¹³Oo ya bu; Chileke su Nuwa: "Mu abyawaa eme ge nemadzu l'ophu chihu; noo kele iphe, jiru mgboko bu iwashi; o buru phe kparu iya. Su-a; mu abyawaa phe emebyishi; mebyishikwapho mgboko. ¹⁴Oo ya bu; je egude oshi gofa kua ugbo; tubushia ya omulo omulo l'ime iya; gude unwu dachishia ya ime; yee azu. ¹⁵Waa g'ii-gude kua ya baa: ugbo ono a-du ukporo nkwo-eka iri l'ise l'ogologo; osa iya aburu ukporo nkwo-eka labo lẹ nkwo-eka iri; lo bya adu ukporo nkwo-eka lẹ nkwo-eka iri l'eli. ¹⁶Li bya aku-chia eli ugbo ono aku-chi go du nkwo-eka lanu a -gbe l'igburonu iya. Li bya eworu mgbo ye lẹ mgbureku ugbo ono; teme li kua ya go du mkpopfu eto. ¹⁷Mu e-gude utso bya lẹ mgboko bya erigbushikota iphe, du ndzu, no igwe lẹ mkpula; mbu iphemiphe, e meru ememe, atụ unme. Iphemiphe, no l'eliphe a-buru mkpurupyata. ¹⁸Obenu lẹ gubedua be mu lẹ ngu a-gba ndzu; l'ibahu l'ugbo ono; unu l'unwu ngu; waa nyee ngu; waa unyomu unwu ngu. ¹⁹Li bya ahoo iphemiphe, du ndzu ebo ebo; okee lẹ nyee; dobe ndzu l'eka i no. ²⁰Enu, ephe l'eli a-du ebo ebo du l'udu iya l'udu iya byapfuta ngu; unwu anu; yee anu, awu l'ephe adukwapho ebo ebo byapfutakota ngu g'i dobe phe ndzu. ²¹Ibya ahoo nri l'asa iya l'asa iya dobe go buru nri, unu l'ephe e-rije."

²²Nuwa bya atukoepfo iphemiphe ono mekota ge Chileke suru go mee ya.

7 ¹E mechaa; Chipfu su Nuwa: "Bahụ l'ugbo ono; unu lẹ ndibe ngu l'ophu; noo kele oo gubedua kpoloko be mu humaru bu onye pfuberu-eka-oto l'ogbo-a. ²Hota anu, a ta sodu nsọ esaa esaa; okee lẹ nyee. Li

hota anu, aaso nso ebo ebo; okee le nyee. ³Lĩ bya ahota enu esaa esaa; okee le nyee; dobe phe ndzu le mgboko. ⁴A -noephopho ujiku esaa nta-a be mu e-dze mini le mgboko ukporo abali labo eswe l'enyashi; gude mebyishikota iphemiphe, dzu ndzu, mu meru dobe le mgboko.”

⁵Nuwa bya atuko iphemiphe, Chipfu suru g'o mee mekota.

⁶Nuwa ono nowaru unu apha l'ukporo apha iri teke utso ono byaru le mgboko. ⁷Nuwa; yee unwu iya; waa nyee ya; waa unyomu unwu iya bya abahu l'ugbo ono; g'ephe gbalaru utso ono. ⁸Anu ebo ebo l'ophu a ta sodu nso; me ophu aaso nso; me enu; mekpoo iphe, awu l'epho; ⁹okee le nyee byapfuta Nuwa bya abahu l'ugbo ono, bu iya bu ge Chileke pfuru iya. ¹⁰A nochapho ujiku esaa ono; utso bya le mgboko.

¹¹O be l'apha, kwe Nuwa unu apha l'ukporo apha iri; le mboku, onwa k'ebo dūepho l'abali iri l'esaa; ogba mini ime ali gbafushihu; teme a guhashia enya mini k'akpaminigwe. ¹²Igwe dzee mini le mgboko ukporo abali labo eswe l'enyashi.

¹³O buru mboku ono gedegede be Nuwa; yee unwu iya, bu Shemu; waa Hamu; yee Jiafeti; yee nyee ya; waa unyomu unwu iya ephe n'eto tukoru bahu l'ugbo ono. ¹⁴Anu-egbudu, dulaje l'udu iya l'udu iya; me anu, bu iphe-edobe, dulaje l'udu iya l'udu iya; me iphemiphe, bu iphe, awu l'epho, dulaje l'udu iya l'udu iya; me enu, dulaje l'udu iya l'udu iya; mbu iphemiphe, furu nkū be ephe l'ephe tukoru bahu l'ugbo ono. ¹⁵Iphemiphe, e meru ememe, dzu ndzu du ebo ebo byapfuta Nuwa; bya abahu l'ugbo ono. ¹⁶Anu, wubakotaru l'ugbo ono bukotaerupho okee le nyee iphemiphe, dzu ndzu; egube ono, Chileke suru Nuwa l'oo-du ono. E mechaa; Chipfu gu-chia ugbo ono gu-buru phe ye l'ime iya.

¹⁷Ukporo abali labo be utso ono byakotaru le mgboko; mini ono nodu aka shii eje; o nodu apali ugbo ono ephekerephe le mgboko. ¹⁸Mini ono nodu abyaepho ke kulakula le mgboko; ugbo ono nodu ese eli l'eli mini. ¹⁹Utsa ono byaa shii le mgboko; bya atuko ubvu, no igwe le mkpula gbamikota. ²⁰Mini ono byaa shii; k'ophu o gude nkwo-eka iri l'ise kakota ubvu l'eli. ²¹Iphemiphe, eme ukporo le mgboko lakota l'iyi. Mbu enu; waa anu, bu iphe-edobe; waa anu-egbudu; iphe, kukotaru le mgboko; yee nemadzu. ²²Iphemiphe, no l'eli mgboko, dzu ndzu, atu unme l'imi nwushikota. ²³Iphemiphe, nokota le mgboko be e mebyishikotaru. Nemadzu; me anu; me iphe, awu l'epho; me enu be e mebyishikotaru le mgboko. O buerupho Nuwa yee iphemiphe ono, ephe l'iya tukoru nodu l'ugbo ono wafuru.

²⁴Utsa ono doru le mgboko noo ukporo abali esaa l'abali iri.

Alala utso ono

8 ¹Obenu le Chileke nyataru-a Nuwa; waa anu-egbudu; me anu, bu iphe-edobe, ephe l'iya tukoru nodu l'ugbo ono. O bya emee ge

pherephere wata ezizi le mgboko; mini ono wata alala. ²A zachishia ogba mini ime ali pho; bya aguchishia enya mini akpaminigwe pho. E buchia mini, shi l'igwe mee; igwe dzebuhu mini. ³Mini ono nodu alakpopho le mgboko. A nopho ukporo abali esaa l'abali iri; mini ono lawaa shii. ⁴Onwa k'esaa duopho abali iri l'esaa; ugbo ono je je ebvuru l'ubvu Araratu. ⁵Mini ono nodu alakpopho jas u'onwa k'iri. O bu ru le mboku mbu l'onwa k'iri ono be e beberu humaahaa mkpakponu ubvu.

⁶A noekwapho ukporo abali labo; Nuwa bya aguhaa windo, o yeru l'ugbo ono; ⁷bya atufu okpoko-ohà. O je etsoru rwupheahaa l'eli; gbiriri jas u mini tashihu le mgboko. ⁸O bya atufu ndo g'o maru ?mini ono tahugbuwaru l'eli ali? ⁹Ophu ndo ono ahumaduru eka oo-zobe okpa; noo kele mini nokwadu l'eli mgboko. Oo ya bu; o lapfu Nuwa l'ugbo ono ozo. Nuwa machia eka nwuta ndo ono ye l'ime ugbo ono ozo. ¹⁰O bya anokwaa ujiku esaa; bya agbekwa l'ugbo ono tufu ndo ono ozo. ¹¹Ndo ono lwatashia l'uzenyashi; o takpuru ekwo oshi olivu ophuu gude lwa. Nuwa maru le mini tahwaru l'eliphe. ¹²O nokwaa ujiku esaa ozo; bya atufukwa ndo ono ozo. O -rwua l'ogiya ono; ophu o lwaeduru azu lwafuta iya.

¹³O be ge Nuwa norwuerupho unu apha l'ukporo apha iri l'apha lanu; le mboku, onwa mbu du l'abali mbu; mini ono tashihuwa l'ali. Nuwa bya ewofu iphe, e gude kuchia ugbo ono; bya ahuma l'eli ali kpohuwaru nku. ¹⁴O rwua le g'onwa k'ebu du l'ukporo abali l'abali esaa; ali kpohukotawaa nku.

¹⁵Oo ya bu; Chileke su Nuwa: ¹⁶"Unu lufuta l'ugbo ono; gu le nyee ngu; waa unwu ngu; waa unyomu unwu ngu. ¹⁷L'ichifuta iphemiphe, dzu ndzu, unu l'iya no l'eka ono: enu; me anu; mewaro iphemiphe, awu epho l'ali; g'ephe bya azua azuzu zu-jia mgboko; epe anwushi unwu aka igwerigwe l'ime iya."

¹⁸Oo ya bu; Nuwa bya afuta; yee unwu iya; yee nyee ya; waa unyomu unwu iya. ¹⁹Anu l'ophu; mewaro iphemiphe, awu epho l'ali; me enu l'ophu; mbu iphemiphe, eme ukporo le mgboko shikota l'ugbo ono futagbaa l'udu iya l'udu iya.

²⁰Nuwa bya akpuru Chipfu oru-ngweja; bya ahata anu; yee enu ndu k'ophu a ta sodu nsu; bya egude gwee ngweja-akpo-oku nu Chipfu l'eka ono. ²¹Chipfu numaeopho ishishi iya, atso ntumatu; o pfua l'ime obu iya su: "Mu ta abyaedu egude opfu ehu nemadzu tubaa ali onu; kele iphe, nemadzu anodujukpopho ari l'obu iya e -shi le nwata buopho ejo-iphe. Ophu mu abyaedu emebyishibaa iphemiphe, mu meru ememe, dzu ndzu; egube-a, mu meru-a.

²²"Jasu ge mgboko a-no-beru be
teke akobe iphe l'ali a-du;
teke akpata iya akpata adu.
Teke oyi atsu a-du;

teke okpomoku du;
 adukwapho.
 Onanwu a-du;
 udzumini adukwapho.
 Eswe a-du; enyashi adukwapho;
 ophu o du-buhubaedu.”

Ogbandzu Chileke ye Nuwa

9 ¹Chileke bya agoru onu-oma nu Nuwa yee unwu iya; su phe: “Unu zuu azuzu; kabaa igwerigwe; unu azua zu-jia mgboko. ²Unwu anu, nokota l'eliphe; waa enu, ephe l'eli; waa iphemiphe, awu l'ephe; waa ema, bu le mini l'ophu be ndzu unu a-nodu agukota; ephe atsui unu ebvu. G'ephe ha a-nodukota unu l'eka. ³Iphemiphe, dzu ndzu eme ukporo a-bukotaru unu nri. Oo ge mu nukotaru unu oshi-omi l'ophu bu ge mu nukotakwarupho unu iphemiphe l'ophu.

⁴“Ole g'unu ta atajekwa anu me mee ndzu nodukwadu iya l'ime ehu. ⁵Mee ndzu unu be mu a-ji aji iya. Teke o shi anu l'eka mu ajikwaa ya pho aji iya. Nemadzu -gburu nwibe iya be mu a-jikwapho aji iya.

⁶“Onye gburu nemadzu bukwapho
 nemadzu be e-gbu yebedua.
 Noo kele Chileke meru nemadzu;
 o du g'o du.

⁷A -bya l'ehu ke gubedua; unu jaa ajaja ka l'otu; unu azua azuzu zujia mgboko.”

⁸Tobudu iya bu; Chileke su Nuwa; yee unwu iya, ephe l'ia tukoru nodu l'eka ono: ⁹“Nta-a be mu l'unu waa oshilokpa unu ndu ophu no l'iphe gbawaru ndzu. ¹⁰Teme anyi l'iphe, dzu ndzu, unu l'ia shi tukoru nodu gbakwapho ndzu; mbu enu; waa anu, bu iphe-edobe; waa anu-egbu-du; iphemiphe ono, unu l'ia tukoru shi l'ugbo futa ono; mbu iphemiphe ono, bu l'eliphe ono. ¹¹Mu l'unu gbaakwaru ndzu. E tee gudebaekwa utso erigbushi nemadzu l'ophu ozobaa. Ophu utso, e-mebyishibaa mgboko-a l'ophu abyaedu agbabaa.”

¹²Chileke su: “Waa iphe, egoshi ogbandzu ono, mu l'unu; waa iphe, dzu ndzu, unu l'ephe tukoru nodu l'eka ono; waa ogbo ophu no l'iphe agba bu owa-a. ¹³Mu wowaru eko-mini mu dobe l'akpaminigwe; teme oo-bujee-rupho iphe, egoshi ogbandzu mu le mgboko l'ophu. ¹⁴Teke igwe rwuru erwurwu; o gbaa eko-mini ono; ¹⁵mu a-nyata ogbandzu mu l'unu; waa iphe, dzu ndzu l'ophu, dulaje l'udu iya l'udu iya. Mbu le mini ta abya-baedu abya utso bya erigbushia iphe, no ndzu ozo. ¹⁶Iphe, bukpoo teke eko-mini gbaru l'urwukpu; mu a-huma iya nyata ogbandzu ojejeje ono, Chileke yee iphe, no ndzu, dulaje l'udu iya l'udu iya, no le mgboko gbaru ono.”

¹⁷Ọ buru iya bụ Chileke sụ Nuwa: “Ọo iphe-a bụ iphe, egoshi ọgbandzu ono, mu l'iphemiphe, dzụ ndzụ, nọ l'eliphe gbaru ono.”

Ụnwu Nuwa

¹⁸Ụnwu Nuwa, shi l'ugbo ono lufuta bụ Shemu; waa Hamu; waa Jiafeti. Ọ buru Hamu bụ nna Kénanu. ¹⁹Ọ buru shita l'ụnwu Nuwa unwoke ẹto-a bẹ nemadzụ shiru dzuru mgboko l'ophu.

²⁰Noo ya; Nuwa bụ onye emebe iphe l'ali; bya eworu opfu-vayinu kọo. ²¹O rwua ujiku lanu; ọ ngwa mee, shi l'akpuru vayinu iya ono. Ọ wata iya atsutsu k'ophu ọ gba ọto je azẹ l'ulo-ekwa iya. ²²Hamu, bụ nna Kénanu je ahuma nna iya ẹka ọ gba ọto; bya eje epfuaru iya unwune iya ephenebo ophu nọ l'etezi. ²³Shemu; waa Jiafeti bya achita ekwa kobegbaa onwophe l'ukuvu je l'azu l'azu je aphukpute nna phe ono, gba oto ono. Epe woru iphu ghaa l'ibe iya ozo g'ephe ta ahuma nna phe l'eka ọ gba oto.

²⁴O be teke mee tsubuhuru Nuwa; o tehu bya anuma iphe ono, nwa iya ke nwata meru iya ono; ²⁵ọ sụ:

“Kénanu bẹ buakwaa

onye a turu onu.

Ọo-buru ohu ndu bụ ohu

l'eka unwune iya.”

²⁶Ọ sụkwapho:

“G'e tua Chipfu, bụ

Chileke ke Shemu epha!

Gẹ Kénanu bukwaru

ohu Shemu!

²⁷Gẹ Chileke mee gẹ

Jiafeti jaa àjàjà!

Gẹ Jiafeti buru l'ulo-ekwa

Shemu!

Gẹ Kénanu bufukwarupho

ohu iya!”

²⁸G'utso ono byachaaru bẹ Nuwa nọfuaru ukporo apha iri l'esa l'apha iri. ²⁹Mkpakọ iphe, Nuwa nọru buru unu apha labo l'ukporo apha esa l'apha iri; bya anwuhu.

Àjàjà ọhamoha

10 ¹Waa oshilokpa unwu Nuwa, bụ Shemu; waa Hamu; waa Jiafeti baa. Mbụ l'a nwushiru phe unwegirima le g'utso ono lachaaru.

Eri Jiafeti

²Ụnwu Jiafeti bụ Goma; waa Magogu; waa Madayi; waa Jiavanu; waa Tubalu; waa Mesheku; waa Tirasu.

³ Ụnwu kẹ Goma buru Ashikenazu; waa Rifatu; waa Togarama.

⁴ Ụnwu kẹ Jiavanu bu Elisha; waa Tashishi; waa ndu Kitimu; waa ndu Rodu. ⁵ Ndu ono bu phe bu eri Jafeti. O buru phe be iphe, bukpo oha, bukube eze-enyimu gbe l'eka jakashia. Oha ono g'ephe hakota nwegbaarụ oke alị yee opfu-alị nkephe; waa ipfu ipfu nkephe.

Eri Hamu

⁶ Ụnwu Hamu bu Kushi; waa Ijiputu; waa Putu; waa Kénanu.

⁷ Ụnwu kẹ Kushi buru Seba; waa Havila; waa Sabuta; waa Rama; waa Sabuteka.

Ụnwu Rama bu Sheba; waa Dedanu.

⁸ Kushi bu nna Nimurodu, bu onye mechaarụ bya aburu eze ojogu l'eliphe. ⁹ O bu onye ike du l'achi nta l'iphu Chipfu; noo iphe, meru g'o gude a nodu anmajẹ etu su: "Onye-a du ge Nimurodu onye ike du l'achi nta l'iphu Chipfu." ¹⁰ Eka o gbuberu ishi aburu eze iya bu le Babelu; waa Ereku; waa Akadu; waa Kalune, no l'ime alị Shina. ¹¹ O shi l'eka ono wata ajaja jarwua alị Asiriya, bu eka o no meta mkpukpu Ninive. O metakwapho mkpukpu Rehobotu-Iye; waa mkpukpu Kala; ¹² waa mkpukpu Resenu. Resenu ono no le mgbaka Ninive waa Kala. O buru iya bu oke mkpukpu ono.

¹³ Ijiputu bu nna ndu Ludu; waa ndu Anamu; waa ndu Lehabu; waa ndu Nafutu; ¹⁴ waa ndu Paturosu; waa ndu Kasuluhu. Ndu Kasuluhu ono bu iya bu eka ndu Filisitayinu shi. Ijiputu bukwarupho nna ndu Kafuto.

¹⁵ Kénanu bu nna Sayidonu. O buru Sayidonu ono bu okpara iya. Kénanu bukwarupho nna ndu Hetu; ¹⁶ waa ndu Jiebusu; waa ndu Amoru; waa ndu Gigashi; ¹⁷ waa ndu Hevu; waa ndu Aku; waa ndu Sini; ¹⁸ waa ndu Avadi; waa ndu Zamaru; waa ndu Hamatu.

E mecha; okpa-ipfu ndu Kénanu bya ajakashia. ¹⁹ Oke alị Kénanu gbe le mkpukpu Sayidonu; me a -nodu eje mkpukpu Jira; noo jasụ le mkpukpu Gaza. O gbekwapho le Gaza l'eka ono; me a -nodu eje mkpukpu Sodomu yee Gomora; yee Adama; yee Zebowimu; noo jasụ le mkpukpu Leshu.

²⁰ O buru oha ono bukota unwu Hamu; g'ephe hakota nwegbaarụ ipfu ipfu nkephe; yee opfu-alị yee oke alị nkephe.

Eri Shemu

²¹ Shemu nwushikwarupho unwegirima unwoke. Nwune Jiafeti k'ogere-nya bu Shemu. O buru Shemu bu ochochoroche unwu Eba l'opu.

²² Ụnwu Shemu bu Elamu; waa Ashuru; waa Afakusadu; waa Ludu; waa Aramu.

²³ Ụnwu kẹ Aramu buru Uzu; waa Hulu; waa Geta; wafua Mashu.

²⁴ Afakusadu bu nna Shela. Shela bya aburu nna Eba.

²⁵Eba nwuta unwoke labo. Epha onye lanu bu Pelegu; noo kele a nwuru iya teke mgboko kekashihuru. Epha nwune iya buru Jiokutanu.

²⁶Jiokutanu bu nna Alumodadu; waa Shilefu; waa Hazamaveti; waa Jera; ²⁷waa Hadoramu; waa Uzal; waa Dikila; ²⁸waa Obalu; waa Abime-lu; waa Sheba; ²⁹waa Ofi; waa Havila; wafua Jiobabu. G'ephe ha bukota unwu Jiokutanu.

³⁰Eka ephe bu shi le Mesha phobe rwua Sefa l'uzo oha ubvu l'uzo enyanwu-awawa.

³¹O buru oha ono bukota unwu Shemu; g'ephe hakota nwegbaar ipfu ipfu nkephe; yee opfu-ali yee oke ali nkephe.

³²Oha ono g'ephe ha bukota oshilokpa unwu Nuwa; g'ephe ha nwegbaar ipfu ipfu nkephe. O buru phe be ohamoha shi l'eka dzuru eliphe l'ophu g'utso gbacharu.

Ulo-eli Babelu

11 ¹Unwu-eliphe l'ophu shi epfukota opfu-ali lanu, a nu-dzuru. ²Noo ya; o be teke ndiphe kwaseru uzo enyanwu-awawa; ephe je ahuma nsuda le Shina; ephe je ebukobe l'eka ono.

³Ephe su nwibe phe: "Unu bya g'anyi kpua eja hua ya l'oku hu-ghee ya ahu-ghe." O buru eja akpukpu be no-chiru phe enya mkpuma; ephe wua ya korota g'o buru otu-paa. ⁴Ephe su: "Unu bya g'anyi metaru onwanyi mkpukpu; g'anyi kpua ulo-eli, e-je asupfuru l'igwe. Oo ya bu; g'anyi aburu ndu aa-maru epha phe; g'anyi te je agbakashihu dzuru mgboko."

⁵Tobudu iya bu; Chipfu bya enyizeta g'o huma mkpukpu ono; yee ulo-eli ono, unwu-eliphe akpu ono; ⁶bya asu: "Ndu-a bukwa nanu; bya epfukota opfu-ali lanu; ephe wata eme iphe, du egube-a. O to nwekwa iphe, ephe chiru idzu ememe g'ephe te emegha iya. ⁷Unu g'anyi nyizeta je aghaa phe olu-opfu; g'iphe, nwibe phe epfu te edojehe phe enya."

⁸Oo ya bu; Chipfu bya achikashia phe; ephe dzuru mgboko; ephe paru akpu mkpukpu ono haa. ⁹Noo iphe, meru g'o gude e kua ya Babelu; noo kele oo eka ono be Chipfu ghashiru opfu unwu-eliphe l'ophu. O shi l'eka ono chikashia phe; ephe dzuru mgboko.

E shi le Shemu jasụ le Ebiramu

¹⁰Waa oshilokpa Shemu.

A noepho mgbarapha labo g'utso byachaaru ono; Shemu nwuta Afakusadu. Teke ono be Shemu nowaru ukporo apha ise teme o nwuta Afakusadu ono. ¹¹O nwuchaa Afakusadu; bya anofua unu apha l'ukporo apha ise. O nwushikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Afakusadu.

¹²Afakusadu bya anoo ukporo apha l'apha iri l'ise; bya aburu nna Shela. ¹³O nwuchaa Shela; bya anofua unu apha l'apha eto. O nwushikwapho unwoke yee unwanyi tsobe Shela.

¹⁴Shela bya anọ ụkporo apha l'apha iri; bya aburu nna Eba. ¹⁵Ọ nwụchaa Eba; bya anọfua unu apha l'apha ẹto. Ọ nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tso Eba.

¹⁶Eba bya anọ ụkporo apha l'apha iri l'ẹno; bya aburu nna Pẹlegu. ¹⁷Ọ nwụchaa Pẹlegu; bya anọfua unu apha l'ụkporo apha l'apha iri. Ọ nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tso Pẹlegu.

¹⁸Pẹlegu bya anọ ụkporo apha l'apha iri; bya aburu nna Rewu. ¹⁹Ọ nwụchaa Rewu; bya anọfua ụkporo apha iri l'apha tete. Ọ nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tso Rewu.

²⁰Rewu bya anọ ụkporo apha l'apha iri l'ẹbo; bya aburu nna Sérugu. ²¹Ọ nwụchaa Sérugu; bya anọfua ụkporo apha iri l'apha ẹsaa. Ọ nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tso Sérugu.

²²Sérugu bya anọ ụkporo apha l'apha iri; bya aburu nna Nahọ. ²³Ọ nwụchaa Nahọ; bya anọfua ụkporo apha iri. Ọ nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tso Nahọ.

²⁴Nahọ bya anọ ụkporo apha l'apha tete; bya aburu nna Tera. ²⁵Ọ nwụchaa Tera; bya anọfua ụkporo apha ise l'apha iri lẹ tete. Ọ nwụshikwapho unwoke yee unwanyi tso Tera.

²⁶Tera bya anọ ụkporo apha ẹto l'apha iri; bya aburu nna Ebiramu; waa Nahọ; waa Haranu.

²⁷Waa oshilọkpa Tera.

Tera bu nna Ebiramu; waa Nahọ; waa Haranu. Haranu buru nna Lọtụ. ²⁸Nna iya, bu Tera nọdukwadu ndzụ; Haranu nwụhu lẹ mkpukpu Uru l'alị Kaludiya, bu ẹka a nwuru iya. ²⁹Ebiramu yee Nahọ bya atuko lụa nwanyị. Ẹpha nyee Ebiramu bu Serayi; ẹpha nyee kẹ Nahọ buru Milika. Onye nwuru Milika bu Haranu; ọ bukwarupho Haranu ono nwuru Isuka. ³⁰Ọphu Serayi anwutaduru nwa; noo kẹle ọ tọ tsudu ime.

³¹Noo ya bu; Tera duta nwa iya, bu Ebiramu; waa nwanwa iya, bu Lọtụ, bu nwatibe Haranu; bya edutakwapho nyee nwa iya, bu Serayi; bu iya, bu nyee Ebiramu. Ephe tuko swiru shi lẹ Uru, nọ l'alị Bábilonu jeshia Kénanu. Obenu l'ephe rwuerupho Haranu; ephe buru l'ẹka ono.

³²Tera nọepho ụkporo apha iri l'apha ise; ọ nwụhu lẹ Haranu.

Chileke eku Ebiramu

12 ¹Chipfu sụru Ebiramu: “Haa alị ngu; yee ndibe unu; mę ọkpoku ibe nna ngu; lashia alị, mu e-goshi ngu.

²“Mu e-me ngu l'ii-buru ọha,
parụ ẹka apaa;
tẹme mu ekebekwa
ngu phọ l'oma.

Mu emee g'ẹpha ngu paa ẹka;
tẹme l'iburu onye mu

e-shi l'ehu iya ekebe
ndu ozo l'oma.

³ Mu a-goru onu-oma nu ndu
goru onu-oma nu ngu;
ndu tutu ngu onu be mu a-tu onu.
Teme ndu mgboko l'ophu be
ee-gude iswi ehu ngu kebe l'oma."

⁴ Oo ya bu; Ebiramu tugbuna, bu iphe, Chipfu pfuru iya. Lotu tsoru iya. Ebiramu nowaru ukporo apha eto l'apha iri l'ise teke o shi Haranu tugbua. ⁵ Tobudu iya bu; Ebiramu bya atuko eku, ephe kpataru akpata rwuta; bya eduta nyee ya, bu Serayi; waa Lotu, bu nwa nwune iya; mekpoo ndu ephe shi le Haranu gude; ephe wufu; o buru phe ala ali Kénanu. Ephe je jasú ephe jerwua eka ono.

⁶ Ebiramu phe kwaseru ali ono gbiriri jasú ephe rwua eka eze oshi More no le mgboru mkpukpu Shékemu. O buru ndu Kénanu bu l'ali ono teke ono. ⁷ Oke Chipfu byapfutaru Ebiramu bya asu iya: "O kwa oshilokpa ngu be mu a-nukota ali-a." Ebiramu bya akparu Chipfu ono, byapfutaru iya nu ono oru-ngweja.

⁸ Ebiramu phe gbe l'eka ono kwaseru uzo enyanwu-awawa úbvú Bételu; je akpobe ulo-ekwa phe l'eka Bételu no l'uzo enyanwu-ariba. Eyayi nodu l'uzo enyanwu-awawa. Ebiramu rwukwaa eka ono bya akparu Chipfu oru-ngweja; bya anodu l'eka ono kpokku epha iya. ⁹ Noo ya; Ebiramu phokata ulo-ekwa iya tugbua kwaseru uzo echiegu ndohali.

Ebiramu bu l'ali Ijiputu

¹⁰ Tobudu iya bu; eze egu wata ememe l'ali onoya; Ebiramu phe lashia ali Ijiputu g'ephe je ebutota l'eka ono; noo kele egu ono eme shii. ¹¹ Ephe bya l'abahu l'ali Ijiputu; Ebiramu su nyee ya, bu Serayi: "Mu maru li bu nwanyi, manukaru mma. ¹² Le ndu Ijiputu -huma ngu; be ephe a-sukwa li bu nyee mu. Ephe eworu mu gbua; haa ngu g'i nodu ndzu. ¹³ Sujekwa le mu le ngu bu nwune; oo ya bu g'eemekwanaru mu ree l'iswi ehu ngu; teme l'iishikwapho nno mee g'ishi mu kpo-pfuru."

¹⁴ Ebiramu phe bya abahu ali Ijiputu. Ndu Ijiputu huma le Serayi bu nwanyi, ama ntumatu. ¹⁵ Ndu no l'oke okwa Fero humae ya pho; bya eje atua onu iya l'iphu Fero. A bya eduta iya lashia ibe Fero. ¹⁶ Fero meeru Ebiramu ree l'opfu ehu Serayi; bya akpee ya aturu; kpee ya eswi; kpekwa ya pho oke le nyee nkapfu-igara; bya eduru unwoke yee unwanyi, a-nodu ejeru iya ozi nu iya. O bya akpekwa ya pho inya-kamelu.

¹⁷ Tobudu iya bu; Chipfu bya aloru ejo iphe-ememe tu Fero yee ndibe iya; opfu l'o dutaru nyee Ebiramu, bu Serayi. ¹⁸ Noo ya; Fero kua Ebiramu su iya: "Denu g'o gude i mee mu egube iphe owa-a? Bu gunu be i ti kageduru mu l'oo nyee ngu? ¹⁹ Bu gunu meru iphe, i suru l'oo nwune

ngu nwanyi; i haa; mu bya aluta iya luhaha? Ole g'ò dūhabe; waa nyee ngu baa; duta iya tugbua!” ²⁰Fero bya asu ge ndu-ozī iya chifu Ebiramu. Ephe chifu yelee nyee ya; waa iphemiphe, o nweru.

Ebiramu yelee Lotu ekekaha

13 ¹Noo ya; Ebiramu; waa nyee ya; waa iphemiphe, o nweru; yee Lotu, ephe l'iya swi shi l'alī Ijiputu tugbua lashia echiegu ndohali. ²Ebiramu nwewaru iphe-edobe; waa mkpola-ochaa; waa mkpola-ododo shii.

³Ephe shi l'echiegu ndohali jekpoeppo; ephe -shi l'eka-a; ephe ejerwua l'eka-a; ephe -shi l'eka; ephe ejerwua l'eka-a; gbiriri jasū ephe jerwua l'uzo isheli mkpukpu Betelu; mbu eka ono, no le mgbaka Betelu yelee mkpukpu Eyayi ono, bu iya bu eka ephe kpobejehawaru ulo-ekwa phe-a; ⁴teme o buru eka Ebiramu vuru uzo kpua oru-ngweja. O nodu l'eka ono kpo-kua-haa Chipfu.

⁵Noo ya; Lotu-a, yelee Ebiramu swi-a nwekwarupho aturu, du igwerigwe; waa eswi, du igwerigwe; waa ulo-ekwa, dukwapho igwerigwe. ⁶Ophu ali ono asuedu ephenebo ebubu; kele iphe-edobe phe kwatakpo paa eka apaa; k'ophu bu l'ephe ta aduedu ike anokota l'eka lanu. ⁷Oo ya bu; uswo daru ndu echeru Ebiramu iphe-edobe; yee ndu echeru Lotu nkiya. Ndu Kenanu yee ndu Perezu shikwapho buru l'alī ono teke ono. ⁸A nonyaa; Ebiramu su Lotu: “G'uswo ta adashinuru mu le ngu; ophu o dashinuru ndu echeru ngu iphe-edobe; yelee ndu echeru mbedua nkemu; eshinu mu le ngu bu abubu. ⁹I tukoeupho ali obu l'ophu huma-gbua. G'anyi ta akwopfuhe-ru l'eka lanu. Hatakpoephe ekiya ophu i-la je eburu. I -nodu ala l'eka-icha; mbedua ala l'eka-utara; teke ila l'eka-utara; mbedua ala l'eka-icha.”

¹⁰Lotu palia enya imeli bya ahuma le nsuda enyimu Jiordanu, noru kpaa le mkpukpu Zowa be nggele du shii; o dupeho ge mgbabu Chipfu ono; ozoo ge ali Ijiputu. Teke ono be Chipfu teke emebyidu Sodomu yee Gomora. ¹¹Tobudu iya bu; Lotu gude eka iya hata nsuda enyimu Jiordanu l'ophu; bya egweta lashia uzo enyanwu-awawa. O buru iya bu l'umadzu labo ono ekekaha; ¹²Ebiramu buru l'alī Kenanu; Lotu je ebukube mkpukpu, nogbaa le nsuda ono. O woru ulo-ekwa iya je akpobe le mgboru Sodomu gedegede. ¹³Noo ya; ndu Sodomu nodu eme ejo-iphe; bya aburu ndu menukaru Chipfu iphe-eji.

¹⁴Tobudu iya bu; Lotu lufuchaephe; Chipfu su Ebiramu: “Gbē l'eka i no palia enya lee l'uzo isheli; waa l'uzo ohali. Liile l'uzo enyanwu-awawa; lekwapho l'uzo enyanwu-ariba. ¹⁵Ali ono, i humakotaru ono mgburugburu be mu a-nukota gu l'awa ngu g'unu nweru jasū l'ojejoje. ¹⁶Mu e-me awa ngu g'ephe ha g'ēja, no l'alī. K'ophu bu l'oo onye duru ike guta eja, no l'alī be a-du ike guta awa ngu. ¹⁷Jephekota ali ono maru eka o jeberu l'ogologo; l'iiamaru g'o habe osa. Noo kele mu a-nukota ngu iya.”

¹⁸Oo ya bu; Ebiramu phuta ulo-ekwa iya bya eje ebukube eze oshi ndu Mamure, dokoberu le Heburonu. O nodu l'eka ono kparu Chipfu oru-ngweja.

Ebiramu adzota Lotu

14 ¹O buru teke ono be Amurafelu, bu eze ndu Shina; me Ariyoku, bu eze ndu Elasa; me Kedolawoma, bu eze ndu Elamu; waa Tidalu, bu eze ndu Goyimu chitaru ndibe phe tugbua jeshia ugu. ²O buru Bira, bu eze ndu Sodomu; me Birisha, bu eze ndu Gomora; me Shayinabu, bu eze ndu Adama; me Shimiba, bu eze ndu Zebowimu; waa eze Bela, bu iya bu Zowa be ephe jeru etso ugu obu. ³Ndu k'ikpazu-a bya edzukobe chita ndibe phe jepfushia phe ugu le nsuda Sidimu, mechaaru buru Eze-enyimu Unu. ⁴O buru iphe, kparu ugu ono bu l'ephe nokotaru apha iri l'ebo l'eka Kedolawoma; o rwua le k'iri l'eto; ephe kwefu ike.

⁵O rwua l'apha k'iri l'eno; Kedolawoma yee ndu eze ono, wupfutaru iya nu ono tuko je anodu le Asheterotu Kaneemu lwu-kpee ndu Rafa; bya anodu le Hamu lwu-kpee ndu Zuzu; bya anodukwapho le Shave-Kiriyatayimu lwu-kpee ndu Emu. ⁶Ephe bya eje anodu l'ohu ubvu ndu Siye lwu-kpee ndu Hori; lwua phe jasu le Elu-Paranu, no le mgboru echiegu. ⁷Ephe bya alwaphuta azu bya eje anodu le Enu-Mishipati, bu iya bu Kadeshi; lwutakota ali Amaleku l'ophu; bya alwu-kpee ndu Amoru, bu le Hazeonu-Tama.

⁸Tobudu iya bu; eze ndu Sodomu; me eze ndu Gomora; me eze ndu Adama; me eze ndu Zebowimu; wafua eze Bela, bu iya bu Zowa; wufuta bya eje akwakaa k'ogu le nsuda Sidimu; ⁹kwaberu Kedolawoma, bu eze ndu Elamu; me Tidalu, bu eze ndu Goyimu; me Amurafelu, bu eze ndu Shina; waa Ariyoku, bu eze ndu Elasa. Oo ya bu; le ndu eze eno l'etso ndu eze ise ugu. ¹⁰Nsuda Sidimu ono be iduma iduma, e bvutagbaru korota du igwerigwe. Obe teke ndu eze Sodomu waa Gomora ono; me ndibe phe tukoru gbalaaha agbala; o nweru ndibe phe ndu ophu haru dalahu iya nu. Ndu ophu phoduru nu gbaru laa l'ubvu ubvu. ¹¹Ndu eze eno ono bya atuko eku Sodomu, yele Gomora; me nri phe gweta tugbua. ¹²Ephe kputakwapho Lotu, bu nwa nwune Ebiramu yele eku iya; eshinu o bu le Sodomu.

¹³Onye lanu l'ime ndu gbaru nu bya epfuaru iya Ebiramu onye Hiburu. Ebiramu bu le mgboru eze oshi ndu Mamure. Mamure bukwanu onye Amoru bya aburu nwune Eshukolu waa Ana. Ndu ono be ephe le Ebiramu tugbaru buru nanu. ¹⁴Ebiramu numaeopho l'abubu iya be a lwutaru l'ogu; o kua unwoke iya ukporo umadzu iri l'ise l'umadzu iri lesato, a nwuru l'ibe iya, e ziru g'aalwuje ugu. Ephe chipyabe phe gbpafu phe le Danu. ¹⁵O -rwua l'enyashi; Ebiramu bya eekashia unwoke iya gude tsoo phe ugu; lwu-kpee phe; chia phe gbiriri jasu ephe gbarwua Hoba, bu isheli Damasukosu. ¹⁶O

natakota phe ivu ono, ephe shi gweta ono; bya edulata abubu iya, bu Lotu yee eku nkiya; waa unwanyi; mewaro ndu ozo, ephe shi rwuta.

¹⁷Ebiamu lwu-kpechaa Kedolawoma yee ndu eze, ephe l'iya swi bya alwatashia; eze ndu Sodomu gba iya ndzuta le nsuda Shave, bu iya bu nsuda, aza Nsuda Eze.

¹⁸Noo ya bu; Melikizedeku, bu eze ndu Salemu gude buredi; waa mee byapfuta phe. Melikizedeku ono bu onye uke Chileke, bu Okalibe-kakota-shii. ¹⁹O bya agoru onu-oma nu Ebiamu su:

“Ge Chileke, bu
Okalibe-kakota-shii
kebe gube Ebiamu l'oma!
Mbule Chileke ophu bu iya
meru igwe bya emee eliphe.

²⁰G'e tua Chileke,
bu Okalibe-kakota-shii epha!
Mbule onye ono,
woru ndu ohogu ngu
ye ngu l'eka!”

Ebiamu nu iya oke-lanu-l'uzo-iri l'iphemiphe ono, o gwephutaru azu ono; o nata iya.

²¹Eze Sodomu sukwanu Ebiamu g'o haaru yebedua ndu ophu bu nemadzu; gwetawaro ophu bu ivu nworu.

²²Ebiamu su eze ndu Sodomu: “Mu paliakwaru eka riaru Chipfu angu; mbule Chileke ophu bu Okalibe-kakota-shii; onye meru igwe bya emee eliphe; ²³l'o to dudu iphe, bu iphe ngu, mu a-nata; mbule m'obeta o buru oghu; ozo eri akpokpa; g'o to du teke i-su l'oo ngu meru Ebiamu; o baa eze. ²⁴O to dudu iphe, mu a-nata gbahaa ophu ndu mu l'iya swi riwaru eriri; waa oke-iphe ophu rwuberu ndu tso mu jee; mbule-a; ge Ana; waa Eshukolu; waa Mamure ria oke, rwuberu phe nu.”

Ogbandzu Chileke yele Ebiamu

15 ¹E mechaa; Ebiamu numa Opfu Chipfu l'ophulanya. O su iya:
“Ge ndzu ba agushi ngu
Ebiamu.

Oo mbedua bu onye
egbobutaje ngu nu;
bya aburu obunggo ngu,
paru eka.”

²Ebiamu su: “Gube Nnajiuphu, bu Chipfu; ?bu gunu ozo be i-nu mu ge mu ta nwutaduru nwa-a; teme onye e-mecha nwekotaru eku mu buru Eliyeza-a, bu onye Damasukosu-a?” ³Ebiamu bya asukwapho: “Nta-a, gi ti nuduru mu nwa-a bunu ohu, a nwuru l'ibe mu e-mecha ria iphe mu.”

⁴Tɔbudu iya bɔ; Chipfu sɔ iya: “Onye ono ta abɔkwa iya e-ri iphe ngu. Ọ kwa nwa nwoke ɔphu shi ngu l'ehu e-ri iphe ngu ɔbu.” ⁵Ọ bya eduta iya lɔ-fu etezi bya asɔ iya: “Palia ɛnya lee l'akpaminigwe gɔa kpokpode, nɔ iya nɔ ɔgu; m'ɔ bɔru l'i-dɔ ike gɔkota iya.” Sɔ iya: “Noo g'awa ngu a-ha bɔ ono.”

⁶Ebiramu kweta iphe, Chipfu pfuru. Ọ gɔaru iya ya l'apfube-ɛka-ɔto.

⁷Ọ sɔkwa iya phɔ: “Ọo mbedua, bɔ Chipfu duru ngu dufuta lɛ mkpɔ-kpu Uru, nɔ l'alɔ Kaludiya gɛ mu bya anɔ ngu alɔ-a g'ɔ bɔru oke alɔ ngu.”

⁸Ebiramu sɔ: “Jiko Nnajiuphu, bɔ Chipfu; ?dɛnu gɛ mu e-shi maru lɛ mu e-nweru iya?”

⁹Chipfu sɔ iya: “Wotaru mu ada eswi; waa ada egɔu; waa ebili, gbacharu apha ɛto ɛto; tɛme waa kparaka; waa ndupfu.”

¹⁰Ebiramu tɔko iphe ono wotaru iya; bya asɔchaa ya ibe; bya ewocharu ibiribe iya ono dobegbaa g'ɔ ghaaru nwibe iya iphu. Ọphu ɔ sɔduru ndu ɔphu bɔ ɛnu ibe. ¹¹Enu, erije anɔ phezetagbaa g'ɛphe vɔka anɔ ono; Ebiramu chɔfu phe.

¹²Enyanwu nyihujeepɔ; oke mgbenya tɔ Ebiramu. Ọchii sɔ-kputa iya. Ọchii ono agba ntɔmatu; tɛme ɔ nɔdu anyɔ ishi ɛdzu. ¹³Chipfu bya asɔ iya: “G'ɔ doo ngu ɛnya ree l'oshilɔkpa ngu bɛ e-mecha bɔru nlwamɔlwa l'alɔ, abɔdu nkepɛ; l'eemee phɛ ohu kpaa phɛ ɛɔ l'ɛka ono unu apha.

¹⁴E -mechaa ɛphe evuru ɛku, ha shii lwa. Ọle ɔha ono, ɛphe shi ejeru ozi ono bɛ mu a-nɔkwanu aphɔ. ¹⁵Obenu lɛ gɔbedua bɛ a-ka nka kaghekpɔo ya akaghe. L'ilapfu nna ngu phɛ l'ehu-guu; l'eelia ngu elili. ¹⁶O -rwua l'ogbo k'ɛno bɛ oshilɔkpa ngu a-lwaphuta azɔ l'ɛka-a; kɛle nta-a bɛ ɛjo-iphe, ndu Amɔru eme teke ebuhudu.”

¹⁷Enyanwu nyihuchaepɔ lɛ g'ɔchii byawaru; ite, a kpɔberu ɔku, akpɔ tɔtɔutuu; yɛe ɔrɔku, enwu phoophoophoo bya aghaja ibe anɔ ono. ¹⁸Ọ bɔru lɛ mbɔku ono bɛ Chipfu yɛe Ebiramu gbaru ndzɔ. Ọ sɔ: “Oshilɔkpa ngu bɛ ya nɔru alɔ-a; e -shi lɛ nggele lɔiputu jasɔ lɛ Yufurɛtisɔ. ¹⁹Alɔ ɔbu bɔ alɔ ndu Kɛnu; mɛ kɛ ndu Kenazu; mɛ kɛ ndu Kadɔmonu; ²⁰mɛ kɛ ndu Hetu; mɛ kɛ ndu Pɛrezu; mɛ kɛ ndu Rafa; ²¹mɛ kɛ ndu Amɔru; mɛ kɛ ndu Kɛnanu; mɛ kɛ ndu Gigashi; mɛ kɛ ndu Jiebusu.”

Hega yɛle Ishimɛlu

16 ¹Tɔbudu iya bɔ; ɔphu Serayi, nyee Ebiramu anwɔtaduru iya nwa. Ọle Serayi nweru nwamgbɔko, shi lɔiputu, ɔ gbaru ohu, aza Hega. ²Ọo ya bɔ; Serayi sɔ Ebiramu: “Gɛ Chipfu mewaru ɔphu mu anwɔtaduru nwa-a bɛ ii-jepfukwa ohu mu g'a maru ?mu e-shi iya l'ɛka nweru unwegirima?”

Ebiramu kweta bya emee iphe, Serayi pfuru. ³Ọ bɔru gɛ Ebiramu buwaru l'alɔ Kɛnanu apha iri bɛ Serayi, bɔ nyee ya kutaru nwamgbɔko lɔiputu ono, bɔ ohu iya ono kee ya; ɔ lɔru. ⁴Ebiramu yɛle Hega kwaa; ɔ bɔru iya atsɔta ime.

Ọ maerupho lẹ ya dūwaa ime bya akpọo nwanyi, nwe iya nū ẹbo l'afu.
⁵Serayi sū Ebiramu: “Ọ kwa gūbedua bẹ iphe-ẹhuka-a, mu eje-a shi l'ẹka.
 Gẹ mu kuru ohu mu kee ngu; ọ maerupho l'ọ dū ime bya akpọahaa mu
 ẹbo l'afu. Ọ kwa Chipfu e-kpe ikpe mu lẹ ngu.”

⁶Ebiramu sū Serayi: “Ohu ngu nọkwa l'ọbochi-ẹka ngu; mee ya iphe, dū
 ngu ree.” Serayi kpọnwuahana Hega mkpọnwu; ọ gbalana gbafuru iya.

⁷Tọbudu iya bụ; Ojozi Chipfu hūma Hega lẹ mgboru ọgba, nọ l'echiẹgu.
 Ọgba ono bụ ọgba, nọ l'agūga ọzo, shiru jeshia Shuru. ⁸Ọ sū: “Hega; ohu
 Serayi; ?i shi awe eje awe?”

Hega sū: “Mu agbalaru onye nwe mu nū, bụ Serayi.”

⁹Ọo ya bụ; ojozi ono sū iya: “La azu lapfu onye nwe ngu nū je ewoze
 onwongu alị meje iphe, ọ sūru g'i mee.” ¹⁰Ojozi ono sūkwapho: “Mu e-me
 g'awa ngu dū igwerigwe; k'ọphu ẹphe a-buru aguta aguta.”

¹¹Ojozi Chipfu ono sūkwa iya pho:

“Ime ono, i dū ono

bẹ ii-nwu nwa nwoke.

Iphe, ii-gu iya bụ 'Ishimelu'.

Noo kele Chipfu nūmawaru

ẹkwa jira k'iphe-ẹhuka, iije.

¹²Ọo-buru onye agirigo.

Ọo-nodu etso onyemonye opfu;

onyemonye etsokwa iya pho

opfu.

Ephe l'unwune iya eburu

l'ukukanyi.”

¹³Ọ kua ẹpha Chipfu, bụ onye shi epfu eyeru iya nū sū: “I bụ Ẹlu-rọwī,
 bụ iya bụ Chileke ẹnya iya dū l'ẹka mu nọ.” Noo kele Hega sūru: “Nta-a
 bẹ mu hūmawaru onye ẹnya iya dū l'ẹka mu nọ.” ¹⁴Noo iphe, e gude gūa
 wẹlu ono “Bee-lahayi-rọwī,” bụ iya bụ, “ọ-dzu-ndzu-ele-mu-ẹnya.” Wẹlu
 ono nọ lẹ mgbaka Kadeshi yee Beredu byasu nta-a.

¹⁵E mechaa; Hega nwuaru Ebiramu nwa nwoke. Ebiramu gūa nwata
 ọbu “Ishimelu”. ¹⁶Ebiramu nọwaru ọkporo apha ẹno l'apha ishii teke He-
 ga nwutaru iya Ishimelu.

Ọgbandzu, e gude ebu-úbvù gbaa

17 ¹Ebiramu nọepfo ọkporo apha ẹno l'apha iri lẹ tete; Chipfu bya-
 pfuta iya bya asu: “Ọ kwa mbẹdua bụ Chileke, bụ Ọkwoolemka.
 Nodunu mu ntse g'uta ta adu lẹ ndzu ngu. ²Mu e-me g'ogbandzu mu lẹ
 ngu vuru ire. Mu emee g'unu dū igwerigwe shii.”

³Ebiramu daa kpube iphu l'alị. Chileke sū iya: ⁴“A bya lẹ mbẹdua; waa
 iphe, mu e-me l'ogbandzu mu lẹ ngu. Ii-buru nnajioha, dū igwerigwe.

⁵E te ekubaedu ngu Ebiramu. Ẹpha ngu a-buru Ẹbirihamu; noo lẹ mu

mewaru ngu nnajioha, dụ igwerigwe. ⁶Mu e-me ngu g'i zĩa azùzù shii; mu eshi l'awa ngu mee oha, dụ iche iche; teme ndu eze eshi l'awa ngu futa. ⁷Mu e-me oğbandzu mu ono g'o buru oğbandzu, a-nọ ojejoje; mbu g'o buru oğbandzu mu le ngu; waa ndu a-buru oshilokpa ngu l'ogbo ophu nọ l'iphu; k'ophu mu a-buru Chileke ngu; waa Chileke oshilokpa ngu. ⁸Alì Kénanu l'ophu; mbu ẹka unu bu nlwamulwa nta-a be mu a-nu gu l'oshilokpa ngu; g'o buru okiphe unu jasuru asuru; teme mu aburu Chileke phe.”

⁹Chileke su Ebirihamu: “A bya le gubedua; dobekwa oğbandzu mu ono. Gubedua l'onwongu; unu le ndu a-buru oshilokpa ngu l'ogbo ophu nọ l'iphu. ¹⁰Waa iphe, gubedua e-me gude dobe oğbandzu mu le ngu; waa oshilokpa ngu bu owa-a: Ge ndibe ngu ophu bu unwoke g'ephe ha bukọtaje úbvù. ¹¹Gubedua e-bu úbvù g'o buru iphe-ohubama, nọ l'ogbandzu mu le ngu. ¹²A -gbekpoo nta-a be iphe, bukpoo nwa nwoke, a nwuru l'ibe ngu; o nọwa ujiku esato be ee-buje úbvù; me le ndu bu awa ngu; me le ndu shi ohozo, bu ndu e gude okpoga zuta; mbu ndu abudu awa ngu; ¹³me a nwuru phe l'ibe ngu-o; ozoo l'i gude okpoga ngu zia phe-o; g'e bufutaje phe úbvù. Oğbandzu mu ono, iphe-ohubama iya nọ ngu l'ogwehu ono a-buru oğbandzu ophu a-nọ jasuru l'ojejoje. ¹⁴Nwoke, bu akpapyi; mbu onye ebuduru úbvù; ge ndibe phe bufu iya; kele o mebyiru oğbandzu mu.”

¹⁵Chileke sukwapfo Ebirihamu: “Nyee ngu, bu Serayi ta azaedu Serayi. Epha iya a-buru Sera. ¹⁶Mu e-kebe iya l'oma mee ya g'o nwutaru ngu nwa nwoke. Mu ekebe iya l'oma g'o buru ne, nwuru oha, dụ iche iche; teme ndu eze ndiphe e-shi iya l'eka futa.”

¹⁷Ebirihamu kpube iphu l'alì chia ochi bya asu onwiya: “?Nwoke, nọwaru ukporo apha ise be aa-nwutaru nwa nwoke nta-a? Tọ ?Sera, nọwaru ukporo apha eno l'apha iri a-gbekwadu nta-a nwuta nwa nwoke?” ¹⁸Ebirihamu su Chileke: “Jiko g'enya ngu dụ nu le ndzu Ishimelu!”

¹⁹Chileke su: “Mu maru-a. O le nyee ngu, bu Sera be a-nwutaru ngu nwa nwoke. Iphe i-gu iya bu Ayizaku. Mu l'iya; waa oshilokpa iya, etso iya l'azu be mu l'ephe a-gba ndzu, a-nọ ojejoje. ²⁰O -buru ke Ishimelu be mu numawaru iphe, i pfuru. Mu kebefutaje iya l'oma mee ya g'o zushia ka l'otu. Oo-buru nna ndu-ishi iri l'ebo; teme mu emee ya g'o buru oha, paru ẹka. ²¹O le oğbandzu mu bukwanu mu le Ayizaku be a-gba iya nu; mbu onye ophu Sera a-nwutaru ngu egube nta-a apha ozo.” ²²Chileke pfuebechaaru Ebirihamu iphe, o pfuru iya; o paru iya haa tugbua.

²³Le mboku ono gedegede be Ebirihamu dutaru nwa iya nwoke, bu Ishimelu; me ndu ozo, a nwuru l'ibe iya; me ndu ophu o gude okpoga iya zuta bushia úbvù. Iphe, bukota unwoke, bu l'ibe iya be o bukotaru úbvù; ge Chileke suru g'o mee ya. ²⁴Ebirihamu nọwaru ukporo apha eno l'apha iri le tete teke o buru úbvù; ²⁵nwa iya, bu Ishimelu nọwa apha iri l'eto.

²⁶A tuko Ebirihamu; waa nwa iya, bu Ishimelu bukota úbvù l'ujiku lanu

ono. ²⁷Unwoke, bukōta l'ibe Ébirihamu l'ophu; mē lē ndu ophu a nwūru anwūnwu l'ibe iya; mē lē ndu ophu a zūtaru azūta l'ēka ndu ōhozo; bē yē l'iya tūkokwarupho bua úbvù ōbu.

Umadzu ẹto, kpapfutaru Ébirihamu

18 ¹Noo ya; Chipfu bya abyapfuta Ébirihamu lē mgboru eze oshi ndu Mamure; lē g'ō nō anōo l'ōnu ūlo-ẹkwa iya l'echi eswe. ²Ébirihamu palia ẹnya bya ahūma unwoke ẹto, pfūru l'atatiphu iya. Ō hūmae phē phō bya ezilihu l'ōnu ūzo iya gbapfushia phē. Ō gbapfu phē bya ephozetaru phē.

³Ō sū: “Jiko Nnajiuphu mu; teke mu dū ngu l'obu; ta aghatashīnu ibe mūbe onye-ozī ngu. ⁴G'e kutanū nwa mini g'unu kwōo ọkpa tūta unme lē mkpula oshi-a. ⁵Gē mu chōoru unu nri g'unu ria; g'ike adū unu; unu ejeshiwarō iphe, unu eje; eshi ophu unu batawaru ibe mūbe onye-ozī unu.”

Ephe sū iya: “Ō dū ree; mee g'i pfuru.”

⁶Ébirihamu bya emee ẹgwegwa bahū l'ūlo-ẹkwa gbapfu Sera; je asū iya: “Ngwa; mee ẹgwegwa tūta ogbongu ukpokutu iphe, eegudeje eme buredi; tūta iya ogbongu ẹto gwō-phube gude mee buredi.”

⁷Ō bya agbaru je l'ēka eswi iya dōru; bya ahōta nwada eswi, anū iya dū bēlebele je akpēe onye-ozī iya; onye-ozī ono kpūru iya je egbua bōshia.

⁸Ō bya apata ẹra-eswi; yēe manū, e gude ẹra-eswi mee; waa nweswi ono, a bōshiru ono dobe phē l'atatiphu. Ephe nōdu eri nri ono; ọ nō-kube phē lē mkpula oshi ono.

⁹Ephe sū iya: “?Dēnu nyee ngu, bū Sera?”

Ō sū: “Ō nōkwa l'ūlo-ẹkwa anyi l'ēka phō.”

¹⁰Chipfu sū iya: “Egube nta-a apha ọzo bē mu lwafūtajekwa azū; ọzo bū lē nyee ngu, bū Sera bē a-nwū nwa nwoke.”

Sera nō l'ōnu ūlo-ẹkwa, Chipfu gharu okotazū ngabē nchī. ¹¹Ébirihamu yēe Sera bē būwaa ọgerenya bya akahūkpowaa shii; tēme Sera nōghawa teke ogogo atsū ime. ¹²Sera chīa ọchi l'ime obu sū: “?Gē mu gbirihucharu egbirihu; tēme nnajiuphu mu kahūwa g'ō kahūru phō bē mu a -gbē nta laaru iya l'ūlo?”

¹³Chipfu sū Ébirihamu: “?Bū gūnu bē Sera gude chīa ọchi sū: ‘Ya a-nwūtakwadu-a nwa nta-a; gē ya kahūwaru ẹgube-a?’ ¹⁴?Ō nweru iphe, kpōru Chipfu ẹka ememe? Mu a-byakwa teke ono, mu tūru ōnu l'apha ọzo ono; ọzo bū lē Sera e-nweru nwa nwoke.”

¹⁵Ndzu guahaa Sera; ọ tūa ẹgo sū: “Mu ta chīkwaru ọchi.”

Ō sū iya: “Waawaa; ị chīcharu-a ọchi.”

Ébirihamu arwochiteru ndu Sodomu

¹⁶Unwoke ono gbēshiepho alala; bya eshia ūzo Sodomu. Ébirihamu tso-ru phē g'ō durīberu phē. ¹⁷Chipfu sū: “?Mu a-nōdu awachiru Ébirihamu

iphe, mu eje ememe uto? ¹⁸Eshi ophu Ebirihamu e-mecha buru eze oha, okpehu du; teme ohamoha, no le mgboko be ee-gude iswi ehu iya kebe l'oma. ¹⁹Noo kele mu hotawaru iya go buru onye a-kpo-ziru unwu iya uzo; ephe le ndibe iya ndu ophu a-nodu etso iya lazu; g'ephe meje iphe, mu suru g'ephe meje, bu iya bu g'ephe meje iphe, pfuru oto; waa iphe, gbaru phe nu. Oo ya bu ge mu emekwanaaru Ebirihamu iphe, mu kweru iya ukwe iya."

²⁰Oo ya bu; Chipfu su: "E chikuwaru iya le mkpu shii l'iphe-eji ndu Sodomu yee Gomora be panukaru aka. ²¹Mu nodu eje ge mu maru ?iphe-eji phe kabu du-be eji g'e pfuru lo du-be? Teke o to dudu; mu amakwarupho."

²²Unwoke ono ghachi kwaseru uzo Sodomu; obenu le Ebirihamu pfukwadu l'iphe Chipfu l'aka ono. ²³Ebirihamu bya akpiritaru iya ntse bya asu iya: "?Ii-mebyishi ndu ejo-iphe yee ndu pfuberu-aka-oto to? ²⁴?O -buru le ndu pfuberu-aka-oto rwuru ukporo umadzu labo l'umadzu iri le mkpukpu ono? ?Ii-mebyishikwa iya pho? ?Tii gudedu iswi ehu ukporo umadzu labo l'umadzu iri, pfuberu-aka-oto, no iya nu pho haa ya?

²⁵A maru-a li tii tudu ama eme iphe, du nno; mbu gi gbua ndu pfuberu-aka-oto yee ndu ejo-iphe; ozoo mee ndu pfuberu-aka-oto gi meru ndu ejo-iphe. A makwaru-a li tii tudu ama eme iphe, du nno; mbu ge gubedua, bu Onye-ikpe ke mgboko-a l'ophu te eme iphe, pfuru nhamunha."

²⁶Chipfu su: "O -buru le mu humaru ukporo umadzu labo l'umadzu iri, bu ndu pfuberu-aka-oto le mkpukpu Sodomu be mu e-gudekwa iswi ehu phe hakota mkpukpu ono l'ophu."

²⁷Ebirihamu pfukwa ozo su: "Eshinu mu gbenu kerebewanu k'epfu anu Nnajiuphu lebe adu iphe, mu bu gbahaa urwuku yeke nu; ²⁸?o -bukwanuru le ndu ono te erwuduru ukporo labo l'iri; mbu o -buru l'ephe phoduru umadzu ise; teme ephe erwua egube ono-ee?"

Chipfu su: "Mu -huma ukporo umadzu labo l'umadzu ise l'aka ono be mu te emebyikwa iya."

²⁹Ebirihamu bya epfua ozo su: "?O -bukwanuru ukporo labo damu be i humaru-ee?"

O su: "Mu egude nu iswi ehu ukporo umadzu labo ono haa ya ememe."

³⁰Ebirihamu su: "Jiko g'ehu te eghukwa gube Nnajiuphu eghe; ge mu pfubaro: ?o -bukwanuru ukporo umadzu l'umadzu iri be a humaru l'aka ono-ee?"

O su: "Mu te emebyikwa iya me mu huma ukporo umadzu l'umadzu iri l'aka ono."

³¹Ebirihamu su: "Eshinu mu gbenu kerebewanu k'epfu eyeru Nnajiuphu; ?o -bukwanuru ukporo umadzu kpoloko be a humaru l'aka ono-ee?"

O su: "Mu egude iswi ehu ukporo umadzu ono haa ya emebyi."

³²Ebirihamu su: "Jiko Nnajiuphu; g'ehu te eghukwa ngu eghe; ge mu jifua nwa aji lanu: ?o -bukwanuru umadzu iri kpoloko be a humaru l'aka ono-ee?"

O sụ: “Mu egude iswi ẹhu ụmadzu iri ono haa ya emebyi.”

³³ Chipfu yẹle Ẹbirihamu pfughechaephō ọ tughua; Ẹbirihamu lashia unuphu.

Eemebyishi Sodomu yẹle Gómóra

19 ¹Ojosi labo ono jerwua Sodomu l'uzenyashi. Ẹphe jeshia; Lọtụ nọdu anọo l'onu-abata mkpukpu ono. Ọ hụmae pẹ pho bya agba pẹ ndzuta; bya ephozetaru pẹ woru iphu kpube l'alì. ²Ọ sụ pẹ: “Nnajiuphu mu; mu arwọ unu g'unu bataro l'ulo mube onye-ozì unu; bya akwọ okpa unu; unu akwaa ibe mu; o -rwua l'utsu; unu atughuwaro jeshia iphe, unu eje.”

Ẹphe sụ waawaa; l'ẹphe a-kwa l'uzo l'enyashi ono.

³Ọ rwoo pẹ rwohia pẹ ike gbiriri jasụ ẹphe tsoru iya bahu ibe iya. Ọ bya akwaaru pẹ eze ẹbyaa; mbụ gheeru pẹ buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi; ẹphe taa. ⁴Ẹphe bya ala l'ulo; unwoke, shigba l'ekameka lẹ mkpukpu Sodomu; ẹgirima mẹ ọgerenya; bya aso-pee ulo ono mgburugburu. ⁵Ẹphe bya ekua Lọtụ sụ iya: “?Denu unwoke, bataru ibe ngu l'uzenyashi-a? Chifuta pẹ chitaru anyi g'anyi l'ẹphe kwaa!”

⁶Lọtụ bya alufu etezi bya eworu ụzo gụ-chia jepfushia pẹ bya asụ: ⁷“Jiko ndu mu; unu ta akabeshinu mee ẹjo-iphe owa-a! ⁸Unu hụma lẹ mu nweru unwumboko labo, ẹphe l'unwoke teke akwaswee; gẹ mu chifutachiaru pẹ unu; g'unu mee pẹ iphe, dū unu ree; g'unu haa unwoke-a; l'ẹphe bụ ẹbyaa mu.”

⁹Ẹphe sụ iya g'ọ gbaleshikwaru pẹ l'uzo; sụ: “Ọo gube nlwamulwa a-bya atuaharu anyi ekemu; anyi e-mekwa ngu ophu ka nkepẹ njo.” Ẹphe nwuriberu Lọtụ; bya akpitaru g'ẹphe gbajaa mgbo ono.

¹⁰Unwoke labo ono machiepho ẹka lobata Lọtụ l'ulo; bya eworu ụzo ono gụ-chia. ¹¹Ẹphe mee; ndu ono, pfuru l'onu mgbo ono tsuahaa ishi; ẹgirima mẹ ọgerenya; k'ophu ẹphe ta ahumaeduru onu mgbo ono.

¹²Unwoke labo ono sụ Lọtụ: “?O nweru onye ozo, i nweru l'eka-a? ?O nweru ndu i keru nwanyi; ozoo unwu ngu k'unwoke; ozoo unwanyi; ozo-kwanu l'ọ duru ndu ozo, bu lẹ mkpukpu-a, bụ ndu gụ l'ẹphe bụ? Tụkokwa pẹ dufuta l'eka-a! ¹³Noo kẹle anyi abyakwa emebyi ẹka-a. E chikwaru Chipfu lẹ mkpu shii l'ejo-iphe ndu ẹka-a pawaru ẹka; o zia anyi g'anyi bya emebyishia ya.”

¹⁴Ọo ya bụ; Lọtụ tughunaa bya eje epfuchaaru iya ndu ẹphe l'iya gba l'ogo, bụ ndu abya alụ unwada iya; sụ pẹ: “Unu medupho egwegwa futa lẹ mkpukpu-a; noo lẹ Chipfu abyakwa iya emebyishi.” Ọle ndu ogo iya riru l'ọo mgbonu bẹ ọogbaru pẹ. ¹⁵O be lẹ geregere nchi-abo; ojozi ono lwuaharu Lọtụ ulwu sụ iya: “Mee egwegwa duta nyee ngu; waa unwumboko labo ibe ngu, bụ ndu ophu nọ l'eka-a! Ọdumeka bẹ unu alakwa l'iyi teke aa-nụ mkpukpu-a chiipfu.”

¹⁶O jeshia abyibye; unwoke ono kp̄ta iya l'eka; bya akp̄ta nyee ya; yeḽe unwumboko ibe iya ephenebo; kp̄fu l̄e mkp̄kpu ono; noo keḽe Chipfu aphuru phe obu-imemini. ¹⁷Ephe kp̄futachae phe pho; onye lanu s̄u phe: “Unu gbaa oṣo ndz̄u unu! Unu ta aghakwa eṇya l'az̄u; ophu unu ejekwa ap̄furu ap̄furu l̄e ns̄uda! Unu gbakwaru laa l'úbvú! Oḽumeka be unu a-lakwa l'iyi!”

¹⁸Lotu s̄u phe: “Waawakwa; jikonu nnajiuphu mu phe! ¹⁹Eshi ophu m̄be onye-oz̄i unu d̄u unu l'obu; unu goshiwa l'unu yeru mu obu okpo-be eyeye; k'ophu unu dz̄oru ndz̄u mu; ge mu te jeshinu agba ala l'úbvú! Oḽumeka be ejo iphe-eḽuka ono a-byapfutakwa mu; mu anw̄uhu. ²⁰Unu lekpodapho! O nweru mkp̄kpu, n̄-a l̄e mgboru eka-a, d̄ua ntse k'ophu mu a-gbaru laa ya; teme o ha nwansh̄i. ?Unu te eledu eṇya l̄e mkp̄kpu obu ta abadu ishi? Ge mu gbanuru laa eka ono; k'ophu mu a-n̄odu ndz̄u.”

²¹O s̄u iya: “O d̄uepho ree; mu e-kwetaep̄ho iphe, i rw̄oru; mu te emebyishidu mkp̄kpu k'ono, iipfu op̄fu iya ono. ²²Ole o bu; gbaru laa eka ono eḽwegwa! Noo keḽe o to nwedu iphe, mu e-me gbiriri jas̄u l'i jerwua eka ono.” Noo iphe ono meru g'o gude e kua mkp̄kpu ono Zowa.

²³Lotu gbarwushia Zowa; eṇyanwu n̄odu aawatakpoep̄ho awata. ²⁴Chipfu dzee oku nsh̄i-egbe ge mini l̄e Sodomu yeḽe Gom̄ora; mb̄u o shi l'eka Chipfu ophu n̄o l'imigwe. ²⁵O bya at̄uko mkp̄kpu ono; me ns̄uda ono l'ophu mebyishik̄ota; bya emebyishikwapho iphe, bu ndu buk̄ota l̄e mkp̄kpu ono; me iphe, futaru efuta, dz̄u ndz̄u l'al̄i ono. ²⁶Nyee Lotu ghaa eṇya l'az̄u; o gh̄o obvudu únú.

²⁷L̄onmewa utsu mb̄oku ono Ébirihamu tehu; bya ejeshia l'eka o shi pf̄uru l'atatip̄hu Chipfu pho. ²⁸O gb̄e l'eka ono lee eṇya l̄e Sodomu yeḽe Gom̄ora; bya elek̄ota eṇya l̄e ns̄uda ono l'ophu. O buerup̄ho iphe, o h̄uma-bu bu enwuru-ok̄u, ak̄u k̄e t̄ututuu g'eka oku enwu phoophoophoo.

²⁹Oo ya bu; l̄e ge Chileke mebyishiru mkp̄kpu ono, n̄o l̄e ns̄uda ono be o nyataru Ébirihamu bya edufuta Lotu l̄e mkp̄kpu, o shi buru teke o meru ge mkp̄kpu ono buru ola l'iyi.

Lotu yeḽe unwu-ada iya

³⁰Lotu ye l'unwada iya n̄onyaa bya ahaa Zowa je eburu l'úbvú; noo keḽe ndz̄u ebu l̄e Zowa n̄onyaru guahaa ya. Ephe l'unwada iya ono ephenebo tuḡbua je eburu l'ime oḽba. ³¹O -rwua ujiku lanu; onye k'ogerenya s̄u onye k̄e nwata: “Nta-a be nna anyi kah̄waru; ophu o budu l'o d̄u-ru nwoke, bu l'uswe iya-a, anyi l'iya a-kwa, bu g'eemeje iya l̄e mgboko l'ophu. ³²G'anyi chee nna anyi mee; g'anyi eje g'anyi l'iya kwaa; g'anyi shi l'eh̄u nna anyi mee g'awa anyi ph̄odu.”

³³L̄enyashi ono be ephe cheru nna phe mee; onye k'ogerenya je az̄e ephe l'iya kwaa; ophu o mad̄u teke o byaru az̄e-kube iya; teme ophu o makwapho teke o gb̄eshiru.

³⁴O -rwua le nchitabohu iya; onye k'ogeranya su onye ke nwata: "L'enyashi unyaphu be mu le nna mu kwawaru. G'anyi chebakwaa ya mee ozo l'enyashi-a; g'i je g'unu l'ia kwaa. Oo ya bu g'anyi eshi l'ehu nna anyi mee g'awa anyi phodu." ³⁵Ephe bya echekwapho nna phe mee ozo l'enyashi ono. Onye ke nwata je; ephe l'ia kwa; ophu o makwapho teke o byaru bya aze-kube iya; ozo teke o gbeshiru.

³⁶Tobudu iya bu; Lotu yee unwu iya nwanyi ono ephebebo ime. ³⁷Onye k'ogeranya bya anwua nwoke; o woru iya ga Mowabu. O buru iya bu nna ndu Mowabu ntanu-a. ³⁸Onye ke nwata nwutakwapho nwoke; o woru iya ga Benu-Ami; oo ya bu nna ndu Amonu ntanu-a.

Ébirihamu ye Abimeleku

20 ¹Ébirihamu shi l'eka o bu tugbua shia uzo echiegu, no l'ohali; bya eje eburu le mgbaka Kadeshi yee Shuru; o je ebutota le Gera. ²O buru l'eka ono be Ébirihamu no su le nyee ya, bu Sera bu nwune iya ke nwanyi. Abimeleku, bu eze ndu Gera zia; e je edutaru iya Sera.

³Obenu le Chileke byapfutaru Abimeleku le nrwọ l'enyashi ujiku lanu; bya asu iya: "I bukwaa maa. O buru iphe, kparu iya nu bu nwanyi ono, i dutaru ono. Nwanyi obu bukwaa nyee nemadzu."

⁴Ole Abimeleku be ephe l'ia teke akwadu. Oo ya bu o su: "Nnajiuphu; ?ii-mebyishikwapho oha, adudu iphe, ephe meru? ⁵?To pfunuru mu-a lonwiya su l'oo nwune iya nwanyi? To nwanyi lonwiya; ?ta asunuru mu-a l'o kwa nwune iya ke nwoke? Obu gukwaru mu iphoró l'iphe, mu meru; teme iswi dukwa mu pho mma."

⁶Chileke su iya le nrwọ ono: "O bu eviya; mu makwaru-a l'imeru iya l'obu, guru iphoró. O buru iphe ono, meru g'o gude ophu mu ekwedu g'i meswee mu. Mbụ l'oo iphe ono meru iphe, mu ekwedu g'i denyi iya eka. ⁷Ngwa; dulaaru nwoke ono nyee ya; kele o bukwaa onye mpfuchiru. Oo-pfuru-a nu mube Chileke l'iswi ehu ngu g'i nodu ndzu. Teke i ti duladuru iya; makwaru le gubedua; unu le ndibe ngu bukwaa maa."

⁸O -rwua l'onmewa utsu Abimeleku bya ekuko ndu-ozu iya g'ephe ha; bya akokotaru phe iphemiphe, nwuru nu. Ephe numae ya pho; ndzu rwu-ta phe. ⁹Abimeleku kua Ébirihamu; o bya; o su iya: "?Bu gunu be i meru anyi egube-a? ?Bu awe be mu mesweru ngu meru g'o gude i mee g'a taa mu uta, ha egube-a; mbu mbedua mu le ndu no l'ali-eze mu? I mekwaru mu iphe, i tigi kabedu mee mu!" ¹⁰Abimeleku bya ajia Ébirihamu su: "?Bu gunu kpakporu iphe, i meru iphe ono?"

¹¹Ébirihamu su: "Mu riru l'eshinu o to nwedu ndu atsụ Chileke ebvu, bu l'eka-a be ephe e-gbu mu l'opfu ehu nyee mu. ¹²Ozo bukpou le-a; l'o kwa nwune mu gedegede; kele o bukwaa-a nna mu nwuru iya; ole mu l'ia te shikwanu le ne lanu; ole mu alukwanu iya alulu. ¹³Chileke meepho ge mu shi l'okpoku nna mu bya awata aghaphe aghaphe-a; mu su nyee mu

ono: 'Waa g'ii-gude goshi l'i yeru mu obu baa: Iphe, bukpoọ ẹkameka anyi jeru; sujekwa ẹ mu bu nwune ngu.' ”

¹⁴Abimeleku bya achita aturu; rwuta eswi; chita ohu; unwoke me unwanyi; tuko chiru nu Ebirihamu; bya edulatakwaru iya pho Sera, bu nyee ya. ¹⁵O bya asukwa iya pho: “Wakwa ali mu baa; je eburu l'eka du ngu ree.”

¹⁶Sera be o suru: “Mu nukwaru nwune ngu ẹkpa mkpola-ochaa iri; noo iphe, mu gude mezia emeswe, e mesweru ngu l'atatifhu ndu unu l'ephwe swi. Iswi dukotakpo ngu mma.”

¹⁷Ebirihamu pfuru nu Chileke; Chileke bya emee Abimeleku; me unyomu iya; me unwumboko ndu ophu bu ohu iya g'ephwe nwushiaha unwu ozobaa; ¹⁸kele Chipfu shi mechia unwanyi ibe Abimeleku ẹkpa-nwa; o buru l'iswi ehu nyee Ebirihamu, bu Sera.

Anwunwu Ayizaku

21 ¹Chipfu bya emeeru Sera eze-iphe-oma, bu g'o pfuru. Mbụ l'o meru Sera iphe, o kweru iya ukwe iya. ²Sera tsuta ime bya anwuaru Ebirihamu nwa nwoke ẹ nka. O buerupho teke Chileke kweru iya ukwe iya gedegede be a nwuru iya. ³Ebirihamu woru nwa nwoke ono, Sera nwutaru iya ono gua Ayizaku. ⁴Nwa iya ono, bu Ayizaku nopho ujiku esato; Ebirihamu woru ubvu bua ya, bu iya bu ge Chileke suru g'o meje iya. ⁵Ebirihamu bu iphe, o noru bu ukporo apha ise teke a nwuru iya Ayizaku.

⁶Sera su: “Chileke meakwaru ge mu chia ochi; teme iphe, bukpoọ onye numaru iya nu be mu l'iya a-tuko chia ochi.” ⁷O bya asufukwapho: “?Bu onye gege asu Ebirihamu ẹ mu e-mecha chee nwa era? Ole mu mechale-ru-a nwutaru iya nwa nwoke ẹ g'o kahwaru akahu-a.”

Aachifu Hega yele Ishimelu

⁸Nwata ono bya evuta; a mifu iya onu l'era. O buru mboku ono, a mifu iya onu l'era ono be Ebirihamu shiru nri, ha shii. ⁹Sera huma ẹ nwa nwoke, Hega, bu nwanyị Ijiputu nwuru Ebirihamu be epfuru iya nu. ¹⁰O su Ebirihamu: “Jekwa achifu nwanyị-a, bu ohu-a yele nwa iya; noo kele nwa nwanyị ono, bu ohu ono; yele nwa mu, bu Ayizaku ta agbakwaru mgbala ẹku ngu.”

¹¹Iphe ono buru aphụ tsoru Ebirihamu; kele o bu opfu ehu nwa iya be eepfu. ¹²Obenu ẹ Chileke suru iya: “Ge ke nwata-okoro ono ye l'ohu ngu nwanyị ono ta abushiru aphụ tsoru ngu. Jekwa emee iphe, Sera pfuru ngu; noo kele oo Ayizaku be awa ngu e-shi l'eka jaa. ¹³Mu e-mekwapho nwatibe ohu ngu ono g'o buru oha ẹka iya; eshinu o bu iphe, shi ngu l'ehu.”

¹⁴O -rwua l'onmewa utsu nchita-abohu iya; Ebirihamu bya ewota nri; bya ekuru mini ye l'akpo, eeyeje mini woru nu Hega. O woru iya tukobe

iya l'ukuvu bya achifu iya; ephe le nwata-okoro ono. Ephe tugbua je etso-ru echiegu Biye-Sheba ghapheaha.

¹⁵Mini, no l'eda-akpo ono -bvupho; o woru nwata ono nyebe le mkpula irwu lanu l'eka ono. ¹⁶O tugbua je anodu iche le mgboru eka ono; l'eka bu; a -gbaa apfu l'oojerwua ya. Noo kele o riru su le ya taa nodudu ele nwata ono enya go nwuhu. O nodu le mgboru eka ono bya awata ara ekwa.

¹⁷Chileke numa olu nwata ono l'eka ora ekwa. Ojozi Chileke shi l'imi-gwe kua Hega; bya asu iya: “?Bu gunu Hega? Ge ndzu ba agushi ngu; noo le Chileke numaru olu nwata ono le go ze l'eka ono ara ekwa. ¹⁸Gbeshi kulia nwata ono ekuli; gudesia ya eka; kele mu e-me iya go buru oha, paru eka.”

¹⁹Chileke bya emee; enya sahu iya; o huma welu, mini du. O bya eje eworu mini kujia l'eda-akpo ono; bya echebe nwata ono.

²⁰Chileke no-kube nwata ono le goovukpopho. O buru l'echiegu; jasu o buru o-gba-apfu. ²¹O buru go bu l'echiegu Paranu be ne iya jeru aluta-ru iya nwanyi l'ali Ijiputu.

Ébirihamu waa Abimeleku agba ndzu

²²Le teke ono be Abimeleku; waa Fayikolu, bu onye-ishi ndu ojogu iya suru Ébirihamu: “Chileke no-kubekwa ngu l'iphemiphe, iime. ²³Rinaaru mu nte l'atatifhu Chileke l'eka-a li ti byadu agbaru mu eregede; ophu jigbaduru iya unwegirima ibe mu; ozoo oshilokpa mu. O buchia gi goshi li yeru mu obu; bya eye mkpukpu-a obu; mbu mkpukpu-a, i lwaru alwalwa-a; egube ono, mu goshiru le mu yeru ngu ono.”

²⁴Ébirihamu su: “Mu e-ri-a nte obu.”

²⁵Ébirihamu bya epfuaru Abimeleku ke welu mini, ndu-ozu Abimeleku nataru iya. ²⁶Abimeleku su: “Mu ta amakwa onye meru iya nu; ophu i tiki pfusweru mu iya; mu teke anuma-swekwaa ya abudu ntanu-a.”

²⁷Ébirihamu bya achita aturu; rwuta eswi bya achie Abimeleku; ephe-nebo bya eworu ndzu gbaa. ²⁸Ébirihamu bya ahota ada-aturu esaa l'igwe aturu iya dobe iche. ²⁹Abimeleku su Ébirihamu: “?Bu gunu meru go gude i hota ada-aturu esaa ono dobe iche?”

³⁰O su: “Ngge ada-aturu esaa-a, shi l'eka mu-a go buru iphe, agba ekebe l'oo mu turu welu-a.”

³¹E woru eka ono gube Biye-Sheba; kele eka ono be umadzu labo ono riru nte.

³²Ephe gbachaephopho ndzu ono le Biye-Sheba; Abimeleku; waa Fayikolu, bu onye-ishi ndu ojogu iya laphushia azu l'ali ndu Filisitayinu. ³³Ébirihamu bya eworu oshi tamarisuku dzaa le Biye-Sheba; bya anodu l'eka ono kpo-ku Chiojeje, bu Chipfu. ³⁴Ébirihamu bukpooru l'ali ndu Filisitayinu noo odu.

Chileke ahù Ébirihamu ama

22 ¹E mechaa Chileke bya ahù Ébirihamu ama. O kua ya sù: “Ébirihamu!”

Ò za iya ɛnu.

²Chileke sù: “Duta nwa ngu; mbù mkpakò nwa ngu, bù Áyizaku, bù onye i yeru obu gude je l'alì Moriya. Gude iya gwee ngweja-akpò-òku l'ù-bvù lanù, mu e-goshi ngu.”

³Ònmewa utsal nchita-abòhu iya Ébirihamu gbèshi bya edozichaa nkapfù-ìgara iya ree. O duta ndu-ozì iya umadzu labò; waa nwa iya, bù Áyizaku. Ò wataepfo nkù, sùru iya egude gwee ngweja-akpò-òku ono vuru tughua; ò buru phè eje èka ono, Chileke pfuru iya opfu iya ono. ⁴O -rwua mbòku, kwe phè èto; Ébirihamu jenyaa bya apalia ɛnya hùma èka ono ɛzenya. ⁵Ò sù ndu-ozì iya ono: “Unu nòdukwa l'èka-a; unu lè nka-pfù-ìgara ono; gè mu lè nwa mu jeribèbaaru èka phò je abaaru Chipfu èja lwaphuta azù byapfuta unu.”

⁶Ébirihamu bya apata nkù, ee-gude gwee ngweja-akpò-òku ono woru boo nwa iya, bù Áyizaku; yèbedua gude òku; yele mma. Ephenebo swìru tughua. ⁷Ephe jenyaa; Áyizaku sù nna iya, bù Ébirihamu: “Nnana!”

Ébirihamu sù: “Owee nwa mu!”

Áyizaku sù: “Nkù yèe òku dùwaa; obenu ?dènuhununu atùru, ee-gude gwee ngweja-akpò-òku ono?”

⁸Ébirihamu sù iya: “Nwa mu; Chileke a-nù-a atùru, ee-gude gwee ngweja-akpò-òku ono.” Ephenebo kwasèru; ò buru phè atughu.

⁹Ephe rwuepho èka ono, Chileke pfuru iya opfu iya ono; Ébirihamu kpua òru-ngweja l'èka ono; bya eworu nkù doo ya. Ò bya ekee nwa iya, bù Áyizaku egbu bya eworu iya tù-kobe l'eli nkù ono. ¹⁰Ò machia èka bya ewota mma g'o gude gbua nwa iya ono, bù Áyizaku. ¹¹Ojozi Chipfu gbè l'imigwe kua ya oku sù: “Ébirihamu! Ébirihamu!”

Ò za iya ɛnu.

¹²Ò sù: “Te ebyikwa nwata ono èka! Ta adùkwa iphe, ii-me iya. Nta-a bè mu maru l'ìtsu Chileke ebvu; noo kèlè i ti sephuduru nwa ngu azù; mbù nwa ngu lanù kpoloko.”

¹³Ébirihamu bya apalia ɛnya; bya ahùma ebili, mpu iya kwagaru l'iphe. O je akputa ebili ono gbua gude gwee ngweja-akpò-òku ono; parù nwa iya ono haa. ¹⁴Oo ya bù; Ébirihamu woru èka ono gùbe: “Chipfu, bù Òkwoolemka.” Gbiriri byasù mè ntanù-a bè aasuje: “Leli ùbvù Chipfu bè aa-kwò ngu lè mkpa.”

¹⁵Ojozi Chipfu bya eshi l'imigwe kua Ébirihamu k'ugbo èbo bya asù iya: ¹⁶“Mu gudeakwa onwomu ria nte. Eshi ophu i meru iphe-a; mbù eshi ophu i ti sephuduru nwa ngu azù; mbù nwa ngu lanù kpoloko; ¹⁷bè mu kebefutaje ngu l'oma; bya emee g'awa ngu dù igwerigwe gè kpokpode, dù

l'akpaminigwe; waa g'eja, du l'aguga-enyimu. Oshilokpa ngu be l'a-nata mkpukpu ndu ohogu phe; ¹⁸teme o buru eri ngu be ee-shi kebe ohamoha, nokota le mgboko-a l'oma; noo kele i ngaberu mu nchi."

¹⁹Ébirihamu bya abyapfuta ndu-ozu iya; ephe tuklo lashia azu le Biye-Sheba. Ébirihamu buwaruro le Biye-Sheba.

Unwu Nahọ

²⁰E mechaa; a bya epfuaru Ébirihamu su iya: "Milika nwushikwaru nwune ngu, bu Nahọ unwegirima unwoke. ²¹Oo Uzu, bu okpara; Bu-zu buru nwune iya nwoke; waa Kemelu. Kemelu ono mechaa buru nna Aramu. ²²A nwua Kesedu tsoke Kemelu; waa Hazo; waa Piludashu; waa Jidulafu; waa Betuwelu." ²³Betuwelu ono mechaa bya aburu nna Ribeka. O buru unwegirima esato ono be Milika nwushiru nwune Ébirihamu, bu Nahọ. ²⁴Onye ophu o too ludu okpobe alulu, epha iya bu Ruma be nwutakwaru iya pho unwegirima. Epha phe bu Teba; waa Gahamu; waa Tahashu; waa Maka.

Anwuhu Sera

23 ¹Sera noru ukporo apha ishii l'apha esaa. ²O nwuhu le Kiriya-tu-Araba, bu iya bu Hiburunu, no l'ali Kénanu. Ébirihamu kwaa Sera; raa ekwa iya.

³Ébirihamu bya agbeshi l'aguga nyee ya ono, nwuhuru nu ono; bya ejepfu ndu Hetu; je asu phe: ⁴"Mu bukwa nlwamulwa; mbu onye shi ohozo lwapfuta unu. Jiko unu renaa mu ali; ge mu lia odzu nyee mu-a."

⁵Ndu Hetu su Ébirihamu: ⁶"Nnajiuphu; anyi suru-a: i bukwa onyibe, paru eka l'echilabo anyi. Hatakpoeppo ilu ndu anyi ophu kachaa ngu ree je elia nyee ngu. O to nwedu onye ndu anyi, a-jika su g'i ti lishi iya l'ilu nkiya."

⁷Ébirihamu bya agbalihu bya ephozeru ndu ali ono, bu iya bu ndu Hetu. ⁸O su phe: "O -buru lo du unu ge mu lia odzu nyee mu be mu suru-a: g'unu je arwooru mu Efuronu, bu nwatibe Zoha; ⁹g'o ree mu ogba Maku-pela iya pho, no l'ishi ali iya ono. Unu su iya g'o ree mu iya okpobe aswa iya; g'o buru eka ee-lije odzu l'ibe unu."

¹⁰Efuronu ono, bu onye Hetu ono be ephe le ndu ndu phe tukokwaru-a nodukota l'eka ono lonu-abata mkpukpu ono. O raa ya arara k'ophu ndu Hetu, byakotaru eka ono numakotaru iya; su Ébirihamu: ¹¹"Nnajiuphu; waawakwa! Mu suru-a: mu pfuru l'atatiphu ndu ali mu epfu su g'i nwokotaru ali ono l'ophu; nworu ogba, no iya nu. Je elia ya ro odzu nyee ngu!"

¹²Ébirihamu bya ephozetakwa ozo l'atatiphu ndu ali ono; ¹³bya asu Efuronu; mbu pfua ya ndu ali ono numa-dzuru; su iya: "Mu suru-a; o -buru l'ii-nu mu ali obu be mu a-pfu ngu-a okpoga l'aswa ali obu. Natanu mu aswa iya; k'ophu mu e-je elia odzu nyee mu l'eka ono."

¹⁴ Efuronu sù Ébirihamu: ¹⁵ “Mu sùru-a nnajìuphu; alì ono sùkwaru ùnu mkpòla-òchaa. Òle ò bù; ?bù gùnu bù iphe ono bù lẹ mgbaka mu lẹ ngu? Je elia ya rò odzu nyee ngu.”

¹⁶ Ébirihamu kweta iphe, Efuronu hùru iya; bya eworu aswa alì ono, ò hùru l'iphu ndu Hetu ono pfula ya. Iphe, ò pfuru iya bù ùnu mkpòla-òchaa, a tùru l'èkpa, e gude azù aswa teke ono.

¹⁷ Òo ya bù; e woru alì Efuronu, nò lẹ Makupela ree Ébirihamu. Maku-pela òbu nò-kube Mamure. E reru iya alì òbu; yee ògba, nò iya nù; mècha oshi, nò je akpaa l'oke iya. ¹⁸ Iphe, bù ndu Hetu l'ophu, bù ndu dọru l'ònu-abata mkpùkpù ono nòkota hùma teke e reru Ébirihamu alì ono g'ò bọru alì iya. ¹⁹ E mechaa; Ébirihamu lia nyee ya, bù Sera l'ògba ono, nò l'alì Makupela ono; nò-kubekwapho Mamure, bù iya bù Hẹburonu ono, nò l'alì Kénanu ono. ²⁰ Ò bọru iya bù lẹ ndu Hetu woru alì òbu; yẹ l'ògba, nò iya nù; bvuaru Ébirihamu; ò bọru alì iya bya abọru èka ee-lìje odzu.

Áyizaku waa Ribeka

24 ¹ Ébirihamu kahùwaru bọru ògerenya shii; tẹme Chipfu kebewa iya l'oma l'uzomuzo. ² Ò bya ekua onye òphu bù onye-ishi lẹ ndu-ozì iya; mbù onye òphu eletakòta iphemiphe, o nweru ẹnya; bya asù iya: “Dẹe mu èka l'ehe. ³ Gude ẹpha Chipfu, bù Chileke òphu bu l'imigwe; bya eburu l'eliphe; ria nte l'ì tì lùtaduru nwa mu Áyizaku nwanyì, shi l'ibe ndu Kénanu, anyi l'ẹphe bu l'èka-a. ⁴ L'ii-je l'alì mu; mbù l'ibe abùbu mu gèdegede je alùtaru nwa mu, bù Áyizaku nwanyì.”

⁵ Onye-ozì iya ono sù iya: “?Ò -bùkwanuru lẹ nwanyì òbu te ekwedù l'ootsoru mu alwa èka-e; ?mu duta nwa ngu gude lashia alì ono, i shi ono tọ?”

⁶ Ébirihamu sù iya: “Be dutakwapho nwa mu laa alì èka ono ozo! ⁷ Chipfu, bù Chileke k'imigwe, bù onye dufutaru mu l'òkpoku ibe nna mu; waa l'alì, a nwùru mu anwùnwu; mbù onye pfuru yeru mu nù; bya ekwee mu ukwe-iphe ribua ya l'angù sù l'awa mu bẹ ya a-nù alì-a; Chileke ono e-zia ojozi iya g'unu l'iya swìru; k'òphu ìi-lùta nwanyì l'èka ono dulataru nwa mu. ⁸ Ò -bọru lẹ nwanyì òbu te ekwedù ngu etsoru; ẹvu ngu ogodogo. Òo ẹpho g'ì ti dukwaru nwa mu laa alì èka ono ozo!” ⁹ Òo ya bù; onye-ozì iya ono bya eye nnajìuphu iya èka l'ehe; bya eria angù l'opfu ono.

¹⁰ Onye-ozì iya ono bya achita anù-ije, bù ìnya-kamèlu nnajìuphu iya iri gude tųgbua. Nnajìuphu iya ono hakwarupho nù iya iphe, dųgbaa ree; o gude; ò bọru iya eje alì Mesopotémiya. O jerwua bya abahù mkpùkpù èka Nahò bu. ¹¹ O mee g'ìnya-kamèlu ono g'ẹphe ha gbushichaa ikpere lẹ mgboru wèlu, nò l'azù mkpùkpù ono k'òphu ò-nyizeta. Teke ono bųwaa ụzenyashi; bya abọru teke ụnwanyì awụfufe lẹ mkpùkpù je eseta mini.

¹² Tọbudu iya bù; onye-ozì Ébirihamu ono pfuru nù Chileke sù: “Ji-ko Chipfu, bù Chileke kẹ nnajìuphu mu, bù Ébirihamu. Menaa g'ije

mu ntanụ-a nweru ishi! Goshinu l'i yeru nnajiuphu mu, bu Ébirihamu obu! ¹³Mbụ-a; ọ kwa welu be mu nọ-kube-a; teme unwumboko shi le mkpukpu-a wufuta abya eseta mini. ¹⁴Menaa g'ọ buru; teke o nweru unwumboko ono onye ophu mu suru: 'Jiko phozetanu ite ngu ge mu nguta mini'; o -kweta chebe mu iya; bya asu le ya e-jekwa echebefua inya-kamelu mu; g'onye ono bukwaru onye i hotaru onye-ozu ngu, bu Áyizaku. Noo iphe, le-me ge mu maru l'i yeru nnajiuphu mu, bu Ébirihamu obu."

¹⁵Ọ nọdu epfukwadu anụ Chileke ono; Ribeka nọdu abyawaa ye l'ite, ọ nmako l'ukuvu. Ọ buru nwatibe Bituwelu. Bituwelu bukwannuru nwatibe Milika, bu nyee Nahọ. Nahọ ono bukwannuru nwune Ébirihamu.

¹⁶Nwamgboko ono nọdu ama ntumatu; teme o dobe onwiya ọrụ; kele o to nwedụ nwoke, yee ya kwajewaru. Ọ bya eje le welu ono je esejia ite iya mini nmakoru lufuta.

¹⁷Onye-ozu ono bya emee egwegwa bya agbapfu iya su iya: "Jiko chebe-nu mu mini l'ite ngu ono nwanshi ge mu ngua."

¹⁸Ọ su: "Ngwara nnajiuphu mu!" Ọ bya ezia ite ono egwegwa bya apata iya l'eka gude chebe iya mini ono.

¹⁹Ọ chebechaa ya mini obu ọ su: "Mu e-setafukwaru inya-kamelu ngu g'ephe ngua jasụ ephe angu-dzuru iya." ²⁰O mee egwegwa bya awufu mini l'ite iya ono woru ye l'iphe, eeyejeru anụ mini; bya agbaphu azu le welu je esetaba mini ọzo. O see ya pho gbiriri jasụ ọ su-dzuru inya-kamelu ono angungu. ²¹Ophu onye-ozu ono epfukpodaru me akpuru opfu lanu. Ọ nọdu egekpoe ya pho g'ọ maru? Chipfu kabewaa ije iya; o nweru ishi to?

²²Inya-kamelu ono ngughechaepho mini obu; nwoke ono bya achifuta eregede-imi, e gude mkpirikpu mkpola-ododo mee; waa mgbalaka labo, e gude mkpola-ododo, ewa iya du shekelu iri mee woru chie ya. ²³Ọ jia nwamgboko ono su iya: "Ị bu nwatibe onye? Jiko mu suru-a: ọ nweru eka anyi a-ze l'ibe nna ngu g'anyi je akwaa lenyashi-a?"

²⁴Ọ su iya: "Mu bukwa nwatibe Bituwelu; nwa, Milika yeru Nahọ." ²⁵Ọ bya epfufua ya su: "Anyi nweru eswa oyii; yeke k'okponku shii; waa ulo, ji-kwa lenyashi-a."

²⁶Nwoke ono bya ephureta bya abaarụ Chipfu eja su: ²⁷"G'ajaja buru ke Chipfu, bu Chileke ke nnajiuphu mu, bu Ébirihamu. Mbụ Chipfu ahaduru Ébirihamu; o yee ya pho obu g'ọ yeru iya ya; bya apfushikwapo ike l'iphe, oomeru iya. A bya le mbedua be Chipfu duwaru ije durwuta ibe abubu nnajiuphu mu phe."

²⁸Nwamgboko ono bya agbaru laa unuphu je atuko iphemiphe ono kotaru ndu bu l'ulo ne iya. ²⁹Ribeka nweru nwune nwoke, aza Lebanu. Lebanu gbagbua jeshia nwoke obu ndzuta le welu l'eka ono; ³⁰kele o humaru eregede-imi pho; waa mgbalaka, nwune iya nwanji gba l'eka; bya

anumakwapho iphe ono, Ribeka pfuru sù l'òo iphe, nwoke ono pfuru iya ono. O tũgbua jepfushia nwoke obu; o jeshia o pfuwaru pfu-kube inya-kameli iya le mgboru weli ono. ³¹Tobudu iya bu; Lebanu su iya: “Bata abata-o! Gube onye Chipfu goru onu-oma nu! ?O nwuru inwu-agma be i jeru apfuru l'eka ono? Mu doziakwaru ngu ulo; bya edoziwaa eka inya-kameli ngu a-doru.”

³²Oo ya bu; nwoke ono bahu l'ulo ono. Lebanu bya atoshia inya-kameli iya iphe, o shi vuru. O bya achitaru inya-kameli ono g'ephe ha eswa oyii; waa k'okponku; bya apataru yebedua yee unwoke, ephe l'ia swi mini g'ephe kwoo okpa. ³³A bya akwata nri doberu iya l'atatiphu. O su le ya te erikwa nri jasù teke ya pfuadaru iphe, ya byaru.

Lebanu su iya: “Ngwanu; pfunaa ya!”

³⁴Oo ya bu; o su: “Mu bukwa onye-ozì Ébirihamu. ³⁵Chipfu mewaru nnajiuphu mu iphe-oma, paru eka. O buwaru onye nweru iphe ntumatu. O nuru iya aturu; waa eswi; waa mkpola-ochaa; yele mkpola-ododo; waa ohu, du igwerigwe; unwoke me unwanyi; waa inya-kameli; waa nkapfu-igara. ³⁶Nyee nnajiuphu mu, bu Sera nwutaru iya nwa le nka. Ébirihamu wowaru iphemiphe, o nweru nukota nwata obu. ³⁷Nnajiuphu mu ono mee; mu riaru iya nte kweta le mu ta alutaduru nwa iya ono nwanyì, shi l'alì ono, o bu ono, bu iya bu alì Kènanu.

³⁸“Le mu e-je l'enya unuphu ibe nnajiuphu mu ono; mbu l'okpa-ipfu iya gedegede; je alutaru nwa iya ono nwanyì.

³⁹“Mu jia nnajiuphu mu ono su iya: ‘?O -bukwanuru le nwanyì obu te ekwedu l'ootsoru mu alwa eka ono-e?’

⁴⁰“O su le Chipfu ono, bu onye ono, ye l'ia l'anò ono be e-duru-a ojozi iya ye ge mu l'ia swiru; k'ophu oo-me g'ije mu nweru ishi. Oo ya bu; k'ophu mu a-luta nwanyì, shi l'okpa-ipfu phe; waa l'enya unuphu phe gedegede dulataru nwa iya nwoke. ⁴¹Le mu -jekpowaa l'okpa-ipfu phe; o buru l'ephe jikaru be enwa iya te egudehedu mu; l'oburu evu mu ogodogo.

⁴²“O buru iya bu; mu byarwuta le weli-a ntanu-a; mu su: ‘Jiko gube Chipfu, bu Chileke ke nnajiuphu mu, bu Ébirihamu; o -buru l'o du ngu ree; jiko menaa g'ije-a, mu byaru-a nweru ishi. ⁴³Nta-a be mu pfuru le mgboru weli-a; o -buru l'o nweru nwamgboko, byaru eseta mini; mu su iya: ‘Jiko ge mu nutanu nwa mini, ha nwanshi l'ite ngu ono!’ ⁴⁴O -buru l'o kwetaru chebe mu iya; bya asu le ya e-jekwa echebefua inya-kameli mu; g'onye ono bukwaru onye gube Chipfu hotaru nwatibe nnajiuphu mu.’

⁴⁵“Mu nodu epfukwadu anu Chileke ono l'ime obu; Ribeka nodu abya-waa ye l'ite, o nmako l'ukuvu. O bya eje le weli ono je eseta mini. Mu su iya: ‘Jiko chebenu mu mini!’

⁴⁶“O mee egwegwa pazeta ite ono, o pa l'ukuvu ono; bya asu mu: ‘Ngge; ngua; ge mu je esetafuaru inya-kameli ngu g'ephe ngua.’

47“Mu jia ya su iya: “?I bu nwatibe onye?”

“O su le ya bu nwatibe Betuwelu, bu iya bu nwatibe Nahọ; onye ophu Milika nwutaru iya.

“Mu bya eworu eregede-imi ye iya l'imi; bya agbabẹ iya echi-eka. 48 Mu bya ephureta bya abaarụ Chipfu eja; bya ajaa Chipfu, bu Chileke ke nnajiuphu mu, bu Ebirihamu ajaja; mbu Chipfu, onye duru mu; mu shia okpobe uto byarwuta eka mu humaru nwamgboko, bu nwanwa nwune nnajiuphu mu, mu a-luta dularu nwatibe nnajiuphu mu. 49 O -buru l'unu e-goshi l'unu yeru nnajiuphu mu obu; lo gbaru g'o gude ire unu eka; unu pfunaa ya ge mu numa. Teke o dudu; unu pfukwapho; ge mu maru ophu mu e-shi eshishi.”

50 Lebanu yee Betuwelu yeru iya onu su: “O kwa Chipfu du ngu bya; ophu anyi enwekwa onu opfu k'asu l'owa-a meru; ophu owa-a emeduru. 51 Wakwa Ribeka baa; duta iya gude laa g'o je aluru nwatibe nnajiuphu ngu; eshinu o bu ge Chipfu suru l'oo-du bu ono.”

52 Onye-ozu Ebirihamu numaepho onu, ephe yeru; o phozetaru Chipfu. 53 O bya egwefuta ngwa, e gude mkpola-ododo; yee mkpola-ochaa mee bya achie Ribeka; bya achiekwaa ya pho ekwa. O nukwapho nwune iya; ephe le ne iya iphe, vu oke aswa. 54 Ephe le ndu ephe l'iya swi gbeteke ono bya atuko ria nri; bya angwa iphe, angungu; bya akwaa eka ono l'enyasihi ono.

Ephe tehuapho le nchita-abohu iya onye-ozu ono su: “Unu dukwa mu ge mu lashia lapfushia nnajiuphu mu.”

55 Nwune nwamgboko ono; yele nene iya su: “Kabenu haa g'anyi le nwada anyi obu ofua nwujiku iri; teme unu alashiwaro.”

56 O sukwanu phe: “?Unu esedekwadu mu ke gunu; l'eka Chipfu gbete me-waa ije mu; o nweru ishi? Unu hanaa ge mu lashia lapfu nnajiuphu mu!”

57 Ephe su g'ephe kua nwamgboko ono jia ya g'o yee onu. 58 Ephe kua Ribeka bya ajia ya su: “?Ii-tsoru nwoke-a?”

O su ee; le ya e-tsoru iya-a.

59 Oo ya bu; ephe duru nwune phe nwanyi, bu Ribeka nu iya; ephe le nwanyi, eleta iya enya. Onye-ozu Ebirihamu ono; yele ndu ephe l'iya swi duta iya; ephe lashia. 60 Ephe bya ala; ndu nwe Ribeka goru onu-oma nu iya; su iya:

“Nwune anyi nwanyi;

jaa ajaja ka l'otu!

Mbu g'awa ngu buru

aguta aguta!

G'awa ngu natajekwa

oguzo ndu ohogu phe!”

61 Oo ya bu; Ribeka yele ndu-ozu iya kwakobe bya enyita inya-kamelu phe tsoru onye-ozu Ebirihamu ono; o duru phe; o buru iya alala.

⁶²Teke ono bẹ Áyizaku shiwaale Ọgba Ọ-dzụ-ndzụ-ele-mu-nya abya; kelee ẹka o bu ebubu bu l'echiegu ndohali. ⁶³O -rwua ụzenyashi ujiku lanu o tso ruoma ẹgu aghaphe. O jeshia ele ẹnya bya ahuma inya-kamelu, awu abya nu. ⁶⁴Ribeka bya apalikwapho ẹnya huma Áyizaku; bya eshi l'eli inya-kamelu iya pfu-zeta. ⁶⁵Ọ jia onye-ozii ono su iya: “?Nwoke ono, shi le mgbegu eje abya nu ono bu onye?”

Onye-ozii ono su iya: “Ọ kwa nnajiuphu mu be o bu.” Ọ chita ẹkwa-ishi iya gude kpuchia onwiya.

⁶⁶Onye-ozii ono bya akokotaru Áyizaku ge ya gude mee ya. ⁶⁷Áyizaku bya eduta iya duba l'ulo-ekwa ne iya, bu Sera. Ọ buru iya bu l'e kewaru iya Ribeka; o luru. O yee ya obu shii. Ọ buru iya bu l'obu abyahukwa bya ejizeta Áyizaku le ke ne iya, nwuhuru nu-a.

Anwuhu Ébirihamu

25 ¹Ébirihamu bya aluta nwanyi ozo, epha iya bu Ketura. ²Ọ nwutaru iya Zimuranu; waa Jiokushanu; waa Midanu; waa Midiyanu; waa Ishibaku; waa Shuwa. ³Jiokushanu bu nna Sheba; waa Dedanu. Ndu bu oshilokpa Dedanu bu ndu Ashuru; waa ndu Letushi; waa ndu Leyumu. ⁴Unwu Midiyanu bu Ifa; waa Ife; waa Inoku; waa Abida; waa Eludaa. Gephhe hakota tukoru buru unwu Ketura.

⁵Ébirihamu hakotaru Áyizaku iphemiphe, o nweru. ⁶Ole g'o nokwadu ndzu be o hataru iphe hee unwu, epehe nwutaru iya; mbu unwanyi, ndu ophu abu-zidu unyomu iya; bya edufu phe; epehe lashia uzo ali enyanwu-awawa; k'ophu yee Áyizaku te ebuduru l'eka lanu.

⁷Iphe, Ébirihamu kpakotaru no bu ukporo apha esato l'apha iri l'ise. ⁸Ébirihamu tua unme ikpazu iya bya anwuhu le g'o kahuchawaru li-baliba; k'ophu o bukpoo nwoke ogerenya, apha, o noru ndzu jiru epho; teme o lapfushia ndiche phe. ⁹Unwu iya; mbu Áyizaku yee Ishimelu lia ya l'ogba Makupela, no l'ali Efuronu, bu nwatibe Zoha, onye Hetu. Ọgba ono no-kube Mamure. ¹⁰Ali ono bu ali, Ébirihamu zuru ndu Hetu; o buru eka ono be e liru Ébirihamu; lia nyee ya, bu Sera. ¹¹Ébirihamu nwuhuchaephoh Chileke bya ekebekpoo Áyizaku l'oma eka o bukube welu Ọ-dzụ-ndzụ-ele-mu-nya.

Unwu Ishimelu

¹²Waa oshilokpa Ishimelu nwa Ébirihamu; onye nwanyi, shi Ijiputu, bu ohu Sera, epha iya bu Hega nwutaru Ébirihamu baa:

¹³Qwaa bu unwu Ishimelu le g'e deru epha phe g'a nwuru phe. Nebayotu bu okpara Ishimelu. Ndu ozo buru Keda; waa Adubelu; waa Mibusamu; ¹⁴waa Mishima; waa Duma; waa Masa; ¹⁵waa Hadadu; waa Tema; waa Jieturu; waa Nafishi; waa Kedema. ¹⁶Gephhe ha tukoru buru unwu Ishimelu; o buru phe bugbaa ndu-ishi okpa-ipfu phe ono epehe n'iri

l'ebo. Teme o buru epha phe be a gubegbaaru mkpukpu le mkpukpu phe. 17Mkpako iphe, Ishimelu noru bu ukporo apha ishii l'apha iri l'esaa; bya atua unme ikpazu iya nwuhu; lapfu ndiche phe. 18Oshilokpa iya shi le Havila bua jasu Shuru, no-kube oke ali Ijiputu; me i nodu eje uzo Asiriya. Ephe l'unwunna phe g'ephe ha tuko duru l'opfu.

Jiékpou ye Ise Iso

19Waa oshilokpa Áyizaku, nwa Ébirihamu.

Ébirihamu bu nna Áyizaku; 20Áyizaku nepho ukporo apha labo bya alua Ribeka, nwada Betuwelu, onye Aramu; eka o shi bu Padanu-Aramu; teme Ribeka ono buru nwune Lebanu, onye Aramu kwapho.

21A nonyaa; Áyizaku bya epfuru nu Chipfu l'iswi ehu nyee ya; noo kele o too tsudu ime. Chipfu numa epfupfu, o pfuru nu iya; bya emee nyee ya, bu Ribeka tsuta ime. 22Unwegirima ono nodu akpa onwophe mkpa l'ime epho iya. A nonyaa; o su: “?Bu gunu be iphe-a l'anwuru mu egube-a?” O jeshia l'aji l'iphu Chipfu.

23Chipfu su iya:

“O kwa mkpukpu labo no
ngu l'epho;
mbu l'oha labo e-shi ngu
l'ehu kekahaa onwophe.

Onye lanu a-ka onye ophuu ike;
teme o buru onye k'ogerenya
be a-nodu ejeru onye ke nwata ozi.”

24O gbaee ya pho l'ezeda; o nwua ejima; o buchaaru nwoke. 25Onye ophu vuru uzo futa du uswe-uswe; ehu iya l'ophu duepho g'uwe-adzu. Oo ya bu; ephe woru iya gua Iso. 26Anwunwu, aanwu iya; nwune iya nodu etso iya; woru iya eka l'ichirupfu okpa. Oo ya bu; ephe gua ya Jiékpou. Áyizaku nowaru ukporo apha eto teke Ribeka nwutaru iya unwegirima ono.

27Unwegirima ono bya evuta. Iso buru onye maru enya nta-a; onye anoduje aghaphe l'oma egu. Jiékpou bukwanuru onye eme gelee; teme o nodu anoduje anoo l'unuphu. 28Eshinu Áyizaku bu onye anu, shi l'egbudu atsoje ntumatu; o yee Iso obu; Ribeka yekwanaa Jiékpou obu.

29O -rwua ujiku lanu; Jiékpou nodu agwo ine. Iso shi nta-a bata; mbà nodu atu iya atutu. 30O su Jiékpou g'o koo ya o-cha-pfu iphe ono, o shiberu ono egwegwa; le mbà atukwa iya atutu! (Noo iphe, meru g'o gude a wata iya eku Edomu bu ono.)

31Jiékpou su iya: “Oo m'o buru le mu a-buru ngu ogerenya!”

32Iso su g'o lenu le ya anwuhukwa anwuhu. ?Ya gude aburu ogerenya eme gunu?

33Jiékpou su iya g'o riadanaru iya angu. O bya eria angu le ya hawaru ge Jiékpou buru iya ogerenya.

³⁴Jiékpóu bya awata buredi nù iya; bya ekuta ine azamù ono, ọ gwọru ono nùkwa iya phọ; o ria. O richaa ya bya angua iphe, aangù angungu; ọ bụru iya atugbu.

Ọo ya bụ lẹ Iso ta agụbeduru aburu ọgerenya iya iphe.

Áyizaku yẹle Abimeleku

26 ¹A nọnyaa; ẹgu bya l'alì ono; a -gufukwa ọphu byajeru teke Ébirihamu nọ. Áyizaku lapfu Abimeleku, eze ndu Filisitayinu lẹ Gera. ²Chipfu byapfuta Áyizaku bya asù iya: “Te ejekwa ala alì Ijiputu. Bukwaru l'alì ono, mu a-sù ngu g'i buru ono! ³Butọtanu l'alì-a; hùma lẹ mu a-nọdu swiru ngu eswiru; ẹme mu ekebekwa ngu phọ l'oma. Kẹle ọo gụbedua; gù l'awa ngu bẹ mu a-nùkota alì-a l'ophu. Ọzo bụ l'iphemiphe, mu riru Ébirihamu nte lẹ mu e-meru iya bẹ mu e-mekọtakwa. ⁴Mu e-me awa ngu g'ephẹ ha l'otu gẹ kpokpode, nọ l'akpaminigwe. Mu abya anụ phẹ alì-a l'ophu. Ẽme ọ bụru oshilọkpa ngu bẹ ee-shi l'ẹka kebe ọhamoha, nọkota lẹ mgboko l'oma. ⁵Ọ bụru iphe, kparu iya nù bụ lẹ Ébirihamu meru olu mu; mbụ l'o meru opfu mu. Ọ bụru iphe, mu sùru g'o mee bẹ o meru; mbụ iphe, mu tọru ọkpa iya; bya edobekọta ekemu mu.” ⁶Ọ bụru iya bụ lẹ Áyizaku eburu lẹ Gera.

⁷Unwoke ndu ẹka ono bya akpaahaa ya ishi nyee ya. Ọ sù phẹ l'ephẹ l'iya bụkwa nwune. Iphe, o gude pfua nno bụ lẹ ndzụ agù iya asù l'ọ nyee ya. Ọ riru lẹ ndu ẹka ono e-gbu iya nata iya Ribeka; kẹle Ribeka ma-nukaru mma.

⁸Áyizaku buẹpho ẹka ono nọo ọdu; Abimeleku, eze ndu Filisitayinu bya epyofu ẹnya lẹ windo hùma Áyizaku ẹka yẹle nyee ya, bụ Ribeka ebvu oke ebvu. ⁹Abimeleku bya ekua Áyizaku sù iya: “?Ọ kwa lẹ nwanyị ono bẹ iilu ọkpobe alùlu? ?Bụ gunu meru g'o gude i sù l'ọ bụ nwune ngu?”

Áyizaku sù iya: “?Tì madu lẹ mu arì lẹ ndzụ mu e-tuphahù l'opfu ẹhu iya?”

¹⁰Ọo ya bụ; Abimeleku sù iya: “?Egube iphe ọwa-a, i meru anyi-a bụ gunu? Ọme unwoke ndu anyi onye lanù jekwanuru je ejepfu nyee ngu onoya; mẹ iishi egube ono mee g'a taa anyi ụta.”

¹¹Ọo ya bụ; Abimeleku bya aturu ndu ẹka ono g'ephẹ ha ekemu sù: “Onye chọru nwoke-a; ọzoo nyee ya opfu bẹ ee-gbukwa egbugbu!”

¹²Áyizaku bya akọbe iphe l'alì ono; bya akpata iphe, ha g'iphe, ọ kọberu l'alì apha ono mgbo ụkporo ise; noo kẹle Chipfu keberu iya l'oma. ¹³Ọ bya enweru iphe; ẹku wata iya abyarù; jasù ọ bụru ọbaba. ¹⁴O nweru aturu, dọ igwerigwe; bya enweru eswi; bya agbashia ohu dobe. A nọnyaa; ndu Filisitayinu jiaharu iya ijiẹnnya. ¹⁵Ọo ya bụ; iphe, bụkpoo wẹlu iya, shirọ teke nna iya, bụ Ébirihamu nọ; bụ wẹlu, ohu nna iya phẹ tushiru doberu iya; ndu Filisitayinu bya atsuchishichaa ya; mbụ gude ẹja nwuchishichaa ya.

¹⁶ Oo ya bu; Abimeleku su Áyizaku: “Kwata lufuru anyi; noo kele i kari-waru anyi eka shii!”

¹⁷ O buru iya bu le Áyizaku akwafu je akpobe ulo-ekwa iya le nsuda Gera; je eburu l'eka ono. ¹⁸ Áyizaku bya etsoru tukwachaa welu ono, a turu teke nna iya, bu Ébirihamu no ndzu ono; mbu welu ono, ndu Filisita-yinu nwuchishiru le ge nna iya nwuhucharu ono. O bya agukwachaa ya epha ono, nna iya shi gushia ya ono.

¹⁹ Ndu ozi Áyizaku bya ebvua welu le nsuda ono; bya ebvuvu mini, doru ri-saa. ²⁰ Obenu le ndu eche iphe-edobe ndu Gera; epehe le ndu eche ke Áyizaku wataru adzo welu obu. Epehe su le mini ono bu mini epehe ndu Gera. Áyizaku woru welu ono gua Iseku; kele a sworu iya uswu. ²¹ Epehe bya atua welu ozo; ndu Gera dzopfukwaru iya pho. Áyizaku gua ono Sitina. ²² O gbeshi l'eka ono je atua welu ozo; ophu o nweedu onye dzobaru ono. O gua ya Rehobotu su: “Nta-a be Chipfu mewaru g'anyi susaa onwanyi l'ali-a; nodu iya mia amimi g'oshi-omi.”

²³ O gbé l'eka ono; o lashia Biye-Sheba. ²⁴ O -rwua l'enyashi ono; Chipfu byapfuta iya bya asu iya: “O kwa mbedua bu Chileke ke nna ngu, bu Ébirihamu. Ge ndzu ta agushi ngu; kele mu no-kube ngu. Mu e-gude iswi ehu onye-ozu mu, bu Ébirihamu kebe ngu l'oma; mee g'awa ngu ka l'otu.”

²⁵ Áyizaku bya akpu ora-ngweja l'eka ono; bya akpo-ku epha Chipfu. O woru ulo-ekwa iya kpobe. Ndu ozi iya bya eworu welu tua.

²⁶ O buru teke ono be Abimeleku shi le Gera kpapfuta iya; epehe le Ahuzatu, onye agbaziru iya olu; waa Fayikolu, onye-ishi ndu ojogu iya. ²⁷ Áyizaku jia phe su: “?Bu gunu meru iphe, unu abya ibe mu; l'eka mu du unu ash; unu chia mu l'ali unu-a?”

²⁸ Epehe su iya: “Anyi humaru le Chipfu no-kube ngu. Noo ya; anyi su l'o gbaru g'anyi le ngu ria nte. G'anyi le ngu gbaa ndzu; ²⁹ g'o to du iphe, ii-me anyibe ndu Gera; egube ono, adudu iphe, anyi meru ngu ono; o chia l'anyi meru ngu odoo; bya edufu ngu; i lashia le nchi-odoo. O buru iya bu le Chipfu abya nta-a bya ekebe ngu l'oma.”

³⁰ Áyizaku bya eshiaru phe nri, ha shii; epehe bya eria bya angua iphe, aangu angungu. ³¹ O -rwua le nchita-abohu iya lonmewa utsu; unwoke ono bya eworu nte ria. Áyizaku dufu phe; epehe tugbua; o buru phe alala le nchi-odoo.

³² O buru mboku ono be ndu-ozu Áyizaku byaru bya epfuaru iya ke welu pho, epehe turu pho su iya l'ephe humakwaru mini. ³³ O gua ya Sheba. Epha mkpukpu ono buru Biye-Sheba byasu ntanu-a.

³⁴ Iso noepho ukporo apha labo; o je alua Jiuditu, nwada Beri, onye Hetu; bya alukwapho Basumatu, nwada Elonu, onye Hetu kwapho. ³⁵ Epehe buru aphu tsoru Áyizaku yeke Ribeka.

Jiékpou anata onu-oma l'eka Áyizaku

27 ¹ Áyizaku buerupho ogerenya; k'ophu ophuwa ragaraga; o kua Iso, bu okpara iya su iya: “Nwa mu!”

Q za iya ɛnu.

²Q sụ iya: “Nta-a bẹ mu bụakwaa nwoke ọgerenya; ọphu mu amakwa mbọku, mu a-nwụhu. ³Ngwa; wota iphe, iigudeje achi nta-a; mbụ ẹdapfụ waa apfụ ngu; gude je l'egbudu je egbuaru mu anụ! ⁴Lịibya egude iya shiaru mu nri, atso uto, bụ ọphu aduje mu ree; pataru mu; ge mu ria goru onu-oma nụ ngu; temanu mu anwụhu!”

⁵Ribeka ngabekpoepfo nchi ge Ayizaku epfu eyeru nwa iya, bụ Iso. Iso tugbuepho jeshia l'egbudu ge ya gbua anụ palata; ⁶Ribeka sụ nwa iya, bụ Jiékpọ: “Mu sụru-a; mu nmakwaru teke nna ngu shi epfu eyeru nwune ngu, bụ Iso ⁷sụ iya g'o je egbua anụ-egbudu gude shiaru iya nri, atso uto ge ya ria; k'ọphu ya a-nodu l'atatipfu Chipfu goru onu-oma nụ iya; teme ya anwụhu. ⁸Nta-a bụ lẹ-a; nwa mu; ngabekpoepfo nchi ree; mee iphe, mu a-sụ g'i mee! ⁹Ngwa; je l'eka aturu ye l'eghu dọru; je ahota ada egbu labo, du ree; ge mu gude shiaru nna ngu nri, atso uto. Mu e-shie ya pho g'oo-du iya ree. ¹⁰Lịikwata iya je anụ nna ngu g'o ria; k'ọphu ọo-goru ngu onu-oma iya; temanu l'onwuhu.”

¹¹Jiékpọ sụ Ribeka, bụ ne iya: “Obenu lẹ nwune mu, bụ Iso gbaru éjị; mbedua buru onye ehu akwo akwokwo. ¹²?Q bukwanuru lẹ nna mu rwaru mu eka-e? L'ohuma l'oo eregede bẹ mu agbaru iya; looworu onu tua mu; me o lashia ọphu ọo-goru onu-oma nụ mu.”

¹³Ne iya sụ iya: “Nwa mu; ge mu vutarọ onu ono m'o tua ngu iya! Oo epho g'i mee iphe, mu sụru g'i mee-a; tugbua je akputaru mu iya!”

¹⁴Oo ya bụ; o tugbua je akputaru ne iya egbu obu. Ne iya bya egude iya shia nri, atso uto; shie ya pho g'ooduje nna Jiékpọ ono ree. ¹⁵Ribeka bya ewota uwe Iso, bụ nwune Jiékpọ k'ogerenya; mbụ uwe iya ọphu kakota ama mma l'uwe, Iso koberu l'ulo iya; bya eworu yee nwa iya ke nwata, bụ Jiékpọ. ¹⁶Q bya eworu akpo egbu phua ya l'eka; bya aphua ya ya l'olu, bụ eka akwo iya akwokwo. ¹⁷Q bya eworu nri ono, atso uto ono pee Jiékpọ; bya apee ya buredi, o gheru ye iya.

¹⁸Jiékpọ bya aparu iya jepfu nna iya bya asụ iya: “Nnana!”

Q za iya: “Owee nwa mu! ?I bụ onye?”

¹⁹Jiékpọ sụ nna iya: “Q kwa mbedua, bụ Iso; bya aburu okpara ngu. Mu meakwaru g'i ziru mu. Gbeshikwa nodu anọ taa anụ obu, mu gburu obu; g'igoru onu-oma nụ mu.”

²⁰Ayizaku bya ajia ya sụ: “?Denu g'i shiru gbukebewa iya egwegwa egube ono nwa mu?”

Jiékpọ sụ iya: “Oo Chipfu, bụ Chileke ngu meru mu; o nweru ishi.”

²¹Ayizaku sụ Jiékpọ: “Kpirtaekwaru ge mu rwaa ngu eka; ge mu ma-ru ?i bụ-a nwa mu Iso to o ti budu iya?”

²²Jiékpọ bya ejekube nna iya, bụ Ayizaku ntse. Q bya arwachaa ya eka bya asụ: “Olu-opfu ngu bụ olu Jiékpọ; obenu l'eka ngu bụ eka Iso.”

²³Ọphu o to hubeduru iya ama; noo kele eka iya du eji eji ge ke nwune

iya, bu Iso. O goru onu-oma nu iya. ²⁴O jiadaa ya su iya: “?I bu-a nwa mu, bu Iso to?”

O su iya: “Ee. Mu bukwa iya-a.”

²⁵Oo ya bu; o su iya: “Ngwanu nwa mu; patanuru mu anu, i gburu shia nri obu ge mu ria; k’ophu mu a-goru onu-oma nu ngu!”

Jiékopu bya apajeru iya ya; o ria; o bya apataru iya mee; o ngua. ²⁶Nna iya, bu Áyizaku su iya: “Bya eka-a nwa mu; bya etsutsua mu onu!”

²⁷Oo ya bu; o jekube iya ntse je etsutsua ya onu; Áyizaku numaepho mkpo, uwe iya eshi; o goru onu-oma nu iya su iya:

“Mkpó, nwa mu eshi
du ge mkpó egu,
Chipfu keberu l’oma.

²⁸Ge Chipfu shi l’imigwe
kwaaru ngu iji;
l’onu ngu eka mgboko
kakota ree;
l’oomee g’i nweru nri ye
mee nweru k’etsutsu iya.

²⁹G’oha, du igwerigwe
jeru ngu ozi!
Ge ndiphe phozejeru ngu!
L’iburu onye a-buru onye-ishi
unwune ngu!
G’unwu, ne ngu nwutaru
phozejeru ngu!
Ge ndu tutu ngu onu
bukwaru ndu a tutu onu!
Ndu goru onu-oma nu ngu
abukwanuru ndu a goru
onu-oma nu!”

³⁰Áyizaku go-ghechaerupho Jiékopu onu-oma ono; o shiepho l’atatiphu nna iya tugbua jeriberu nwanshi; nwune iya, bu Iso shi nta-a bata. ³¹O bya eshikwapho nri, atso utso pataru nna iya bya asu iya: “Nnana; gbeshi bya ataa anu-a, mu gburu shiaru ngu-a g’igoru onu-oma ngu nu mu.”

³²Nna iya, bu Áyizaku bya aja ya su: “?I bu onye?”

O su iya: “Mu bukwa nwa ngu nwoke; mbu okpara ngu, bu Iso.”

³³Áyizaku phuhu mebyikpoo ke kpaakpaakpaa bya asu: “?Buhunu onye gburu anu wotaru mu; mu righeru le mgboru g’ibya-a? Mu goa-kwaru onu-oma nu onye ono; mbu l’onye ono buakwaa onye e keberu l’oma.”

³⁴Iso numaepho opfu nna iya; o tukpoo ekwa; chiahaa mkpu su nna iya: “Gofunaaru mu onu-oma; jikonu nna!”

35 Áyizaku sù iya: “Nwune ngu gudeakwa ẹregede bya anata ọnu-oma ngu ọbu.”

36 Iso sù: “Ọo epho Jiékọpu, a gùru iya bẹ gbaru iya nù. Ọwa-a kwewa mgbo labo, ọ ghọ-gbutaru mu. Ọ natarù mu ọkpara, mu bụ. Ọ bya nta-a bya anatafua mu ọnu-oma mu.” Ọ jia nna iya sù iya: “?To nwekpọdaa ọnu-oma ono ọphu i doberu mu mę nanu?”

37 Áyizaku sù Iso: “Mu meakwaru Jiékọpu g'ọ buru nnajiuphu ngu; mu bya emekọtaakwaa ndu ẹphe l'iya bụ g'ẹphe buru ndu-ozì iya; bya agọa-kwarupho ọnu-oma nù iya lẹ nri; waa lẹ mę. Nta-a bẹ o to nwekwa iphe, mu a-dù ike meeru ngu nwa mu.”

38 Iso nọdu epfukpọekwarupho nna iya sù iya: “Nna; ti nwekpọdaa g'ọ ka mma l'ọo akpuru ọnu-oma lanù, ịi-goru mu? Gọfunaaru mu ọnu-oma; jikonu nna!” Ọ wata ara ẹkwa.

39 Nna iya, bụ Áyizaku bya eyeeru iya ọnu sù iya:

“I tii budu l'ẹka
mgboko kakọta ree;
ọphu i budu l'ẹka Chipfu
shi l'imigwe akwa ịjị.

40 Ọo egbu mma bẹ ii-gude buru;
tẹme nwune ngu bẹ
ịi-nọdu ejeru ozi.

Ọle a -nonyakwanaa ọ dù
ngu ẹnirù;
Liikwefuru iya ike;
unu l'iya edokaha.”

Jiékọpu agba ala ibe Lebanù

41 Iso bya akpọo Jiékọpu ashị; kẹle ọo ọnu-oma, nna iya gege agoru nù iya bẹ ọ goru nù Jiékọpu. Ọ rịa l'ime onwiya sù: “?Ọ kwa l'oorwuwa teke aa-kwa nnana? E -mechaa bẹ mu e-woru Jiékọpu, bụ nwune mu-a gbua.”

42 E pfuẹrupho Ribeka iphe, nwa iya k'ogeranya, bụ Iso pfuru; o zia g'e je ekua nwa iya kẹ nwata, bụ Jiékọpu. Ọ bya; ọ sù iya: “Lekwa lẹ nwune ngu, bụ Iso bukwa iphe, o gude adù onwiya obu bụ lẹ ya e-mecha gbua ngu.

43 Ọo ya bụ lẹ-a; nwa mu; mekwaa iphe, mu abya epfupfu; gbalakwa ẹgwegwa lapfu nwune ne ngu, bụ Lebanù lẹ Haranù! 44 Je anọtota l'ẹka ono g'ẹhu ghubuhuada nwune ngu egbu! 45 Ọ -buru l'iphe, i meru nwune ngu ghubuhuẹru iya pho egbu; ọ zọhaa ya; mu ezia ozi sù g'i shi l'ẹka ono lwa-tashia. Kẹle mu ta ahadù gẹ ndzù unu n'ẹbo tuphashihu l'eswe ujiku lanù.”

46 Noo ya bụ; Ribeka bya ejepfu Áyizaku je asù iya: “Anọdu ndzù dù-kwaa mu ẹnirù; ọ buru unwanyi ndu Hetu-a kparù iya. Ọ -buru lẹ Jiékọpu lūtafuaru unwanyi ndu alị-a; mbù unwanyi ndu Hetu, dù gẹ ndu ọwa-a; bẹ ?mu a-nọdukwadu ndzù eme gunu?”

28 ¹Ọ bụru iya bụ lẹ Áyizaku bya ekua Jiékpọ; bya agọru ọnu-oma nụ iya; bya atụaru iya ekemu sụ iya: “Ta alụnupho nwanyị Kénanu! ²Tugbuekwapho jeshia Padanu-Arámu jepfu ndibe nna ngu oche, nwuru ne ngu, bụ Betuwelu; je alutaru onwongu nwanyị l'ẹka ono; luta nwada Lebanu, bụ nwune ne ngu! ³Gẹ Chileke, bụ Okwoolemka kebe ngu l'oma; mee ngu g'ị nwushia ụnwu; bya emee g'ị jaa àjàjà gbiriri jasụ jiburu nna ọha, dū igwerigwe. ⁴Gẹ Chileke mee g'ọnu-oma ono, ọ gọru nū Ébirihamu ono; ree l'ẹhu ngu mẹ l'awa ngu. Ọo ya bụ; k'ọphu ii-nweru alị ono, ị bụ nlwamulwa ono; mbụ alị ono, Chileke nuru Ébirihamu ono.” ⁵Ọo ya bụ; Áyizaku bya edufu Jiékpọ; ọ tugbua jeshia Padanu-Arámu. Ọ bụru ibe Lebanu bẹ ooje, bụ iya bụ nwatibe Betuwelu, onye Arámu. Lebanu ono bụ nwune Ribeka, bụ ne Jiékpọ yele Iso.

⁶E mecha; Iso bya amaru lẹ Áyizaku gowaru ọnu-oma nū Jiékpọ; bya edufuwa iya g'ọ laa Padanu-Arámu; je aluta nwanyị l'ẹka ono; teme lẹ teke ono, ọ gọru ọnu-oma nū iya ono bẹ ọ tūru iya ekemu sū g'ọ tọ lụkwa nwanyị Kénanu; ⁷teme waa lẹ Jiékpọ mewaru iphe, ne iya yele nna iya pfuru iya bya ejeshiwa Padanu-Arámu. ⁸Ọ gbẹ teke ono bya edoo Iso ẹnya l'ọ dū nna iya, bụ Áyizaku ẹji; mbụ ụnwanyị, shi l'alị Kénanu. ⁹Ọ tugbua je l'ibe Ishimelu; bya alua Mahalatu, bụ nwune Nebayotu; bya aburu nwada Ishimelu, bụ nwatibe Ébirihamu; je eyekoberu ụnwanyị ọphu o shi aluhawa.

Nrwọ, Jiékpọ nrwọ lẹ Bẹtelu

¹⁰Tobudu iya bụ; Jiékpọ shi lẹ Biye-Sheba tugbua; ọ bụru iya eje mkpukpu Haranu. ¹¹Ọ jenyaa; nchi jipfu iya l'ẹka lanu. Ọ pfushi l'ẹka ono gẹ ya kwaa akwakwa. O je apata mkpuma lanu l'ẹka ono bya eswibe l'ishi zezeta; mgbenya tū iya. ¹²Ọ bya arwọ nrwọ bya ahuma obebe, a sūberu ọkpa iya l'alị; o je eberu l'imigwe. Ụnwu ojozi Chileke nọdu enyi iya godogodo; ndu enyihu enyihu; ndu enyizeta enyizeta. ¹³Chipfu pfuru l'ononu iya pfua sū: “Ọ kwa mu bụ Chipfu; bya aburu Chileke kẹ nna ngu, bụ Ébirihamu; yele Áyizaku. Alị ono, ị zẹ l'eli iya ono bẹ mu a-nu unu l'awa ngu. ¹⁴Oshilokpa ngu a-dū igwerigwe g'ẹja, nọ l'alị. Unu e-bucha burwua ụzo ẹnyanwu-arịba; bya eburwua ụzo ẹnyanwu-awawa; unu ebua jasụ l'ụzo isheli; bua jasụ ụzo ọhali. Mu e-shi unu l'awa ngu l'ẹka kebe ndiphe l'ophu l'oma. ¹⁵Teme; humakpodapho; mu swikwaru ngu eswiru; mu a-nodukpoephō eleta ngu ẹnya l'iphe, bukpoọ ẹkameka iije; ọzo bụ lẹ mu e-duphuta ngu azụ l'alị-a. Mu ta abyadu aha ngu jasụ mu emekota iphe, mu kweru ukwe iya.”

¹⁶Jiékpọ shiepho lẹ mgbenya tehu; bya asụ: “Aha! ?Bụ iya bụ lẹ Chipfu nọ l'ẹka-a; ọphu mu eshidu maru?” ¹⁷Ndzū nọdu agụ iya. Ọ sū: “Eka-a bẹ akpabiri iya dukwa! Eka-a te nwekwa iphe ọzo, ọ bụ; abudu ụlo Chileke. Ọ kwa ẹka-a bụ ẹka eeshije bahu l'imigwe!”

¹⁸O -rwua l'õnmewa utsalẹ nchita-abõhu iya; Jiékõpu bya ewota mkpuma ono, o shi swibe l'ishi ono; bya akpõbe g'itso; o woru manụ wụ-shi iya l'eli. ¹⁹O gụa ẹka ono Bẹtelu; obenu iphe, e shi ekuje iya bụ Luzu.

²⁰Jiékõpu bya eribua nte sụ: “Chileke -swikpõwaru mu eswiru; eleta mu ẹnaya l'ije-a, mu eje-a; bya anụkota mu nri; yẹ l'iphe, eeye l'ẹhu; mẹ k'anma l'upfu; ²¹k'õphu bụ lẹ mu lwaru l'ibe nna mu l'ẹhu-guu; bẹ mu e-mekwa Chipfu g'õ bụru Chileke mu! ²²Mkpuma-a, mu pfuberu g'itso-a bẹ a-buru ụlo Chileke; tẹme iphemiphe, gũbe Chipfu nụkotaru mu bẹ mu a-nụje ngu oke-lanụ-l'uzo-iri.”

Jiékõpu ejerwu alị Padanu-Arámu

29 ¹Jiékõpu tũgbukwa jeshia iphe, oje; o jee gbiriri jasụ o jerwua alị ndu ụzo ẹnyanwu-awawa. ²O -rwua l'ẹka ono; ọ hụma wẹlu, nọ l'oma ẹgu; waa ikpo aturu ẹto, dõru lẹ mgboru iya; noo kẹle aturu ono anguje mini lẹ wẹlu ono. Mkpuma, e gude swichia ọnu wẹlu ono ha shii. ³O nõdu abụjeru; aturu ono -dzukoephõ l'ẹka ono; ndu eche iya nụ abya atũko swifu mkpuma ono l'õnu wẹlu ono seta mini doberu aturu ono. Ẹphe -mechaa; ẹphe abya eswita mkpuma ono dobe l'ẹka o shi dũ l'õnu wẹlu ono.

⁴Jiékõpu bya ajia ndu eche aturu ono sụ: “Unwune mu; ?bụ awe bẹ unu shi?”

Ẹphe sụ iya l'ẹphe shikwa Haranu.

⁵Ọ sụ phẹ: “?Unu maru Lebanu, nwanwa Nahõ?”

Ẹphe sụ ee; l'ẹphe makwaru iya.

⁶Jiékõpu sụ phẹ: “?Ẹhu dũ iya-a ree?”

Ẹphe sụ iya: “Ee; ẹhu dũkwa iya-a ree; tẹme l'õ kwa nwada iya, bụ Rechiẹlu chị aturu abya phõ.”

⁷Ọ sụ phẹ: “?Unu te eledu l'ẹnyanwu dũkwadu shii? L'õ toko rwudu teke aachikobeje aturu. Unu setanu mini doberu aturu ọbu g'ẹphe ngụ; g'unu achiru phẹ jebaa lẹ nri!”

⁸Ẹphe sụ iya: “Anyi ta adũkwa ike. Ọ kwa a -chikobechaa aturu ono g'õ ha; l'aabya eswifu mkpuma l'õnu wẹlu ono; tẹmanu l'aawata eche aturu mini teke ono.”

⁹Ọ nõdukwadu epfu eyeru phẹ; Rechiẹlu chiru aturu ibe nna iya gude bya; noo kẹle ọ bụ nwamgbõko, eche aturu. ¹⁰Jiékõpu hũmaephõ Rechiẹlu, bụ nwada Lebanu, onye bụ nwune ne iya; waa aturu Lebanu; ọ tũgbua je eswifu mkpuma ono l'õnu wẹlu ono; bya eseta mini doberu aturu nwune ne iya ono; ọ ngụ. ¹¹Jiékõpu bya etsutsua Rechiẹlu ọnu; bya awata arashị ẹkwa ike. ¹²Ọ bya epfuaru Rechiẹlu l'ẹphe lẹ nna iya bũkwa; mbụ lẹ ya bũkwa nwatibe Ribeka. Rechiẹlu gbagbua je akõoru iya nna iya.

¹³Lebanu nũmaephõ kẹ Jiékõpu, bụ nwa nwune iya; ọ gbapfushia ya. Ọ bya etsutsua ya ọnu; bya eduta iya lashia ibe iya. E rwua ibe iya; Jiékõpu

woru iphemiphe kòkotaru iya. ¹⁴Lebanu sù iya “Mu lè ngu bukwa mee lanu.”

Jiékpòu alùta Lii yèlè Rechièlu

Tòbudu iya bụ; ẹphè lè Jiékpòu nọephò ọnwà ophu; ¹⁵Lebanu sù iya: “Ọ tọ bụdu lè mu lè ngu bụ abubu bụ iphe, a-kpata g'i jejeru mu ozi kẹ mmanu. Kọoru mu iphe, mu a-pfufe ngu aswa ozi ngu!”

¹⁶Noo ya; Lebanu nwutaru unwumboko labo. Epha onye k'ogerenya bụ Lii; ẹpha onye kẹ nwata bụ Rechièlu. ¹⁷Lii bẹ ẹnya dọ rogoro rogoro; Rechièlu nọdu ama mma bya adu ùbvù l'ẹnya. ¹⁸Jiékpòu yeru Rechièlu obu. Ọo ya bụ; ọ sù Lebanu: “Gẹ mu jenaaru ngu ozi apha ẹsaa; g'i kee mu nwada ngu, bụ Rechièlu.”

¹⁹Lebanu sù iya: “Ọ kabakwanu ree lè mu keru ngu iya eme lè mu woru iya kee akataka onye ọzo. Ngwa; g'anyi lè ngu bunuru.” ²⁰Ọo ya bụ; Jiékpòu bya ejee ozi apha ẹsaa g'e kee ya Rechièlu. Apha ẹsaa ono dọe ya phọ gẹ nwujiku olemole; noo kẹlè o yeru Rechièlu obu shii.

²¹Ọo ya bụ; Jiékpòu bya asù Lebanu: “Ngwa; dewaa mu rọ nyee mu. Mu nọ-dzuwaru apha ẹsaa obu. Ọ nọdu aguwa mu ẹgu gẹ mu l'iya kwaa.”

²²Ọo ya bụ; Lebanu bya ekukọbe ndu ẹka ono bya eshiaru phẹ nri. ²³Ọ be l'uzenyashi; ọ bya eduta nwada iya, bụ Lii; bya eduru nù Jiékpòu; ẹphè lè Jiékpòu kwaa. ²⁴Lebanu bya eye ẹka l'ohu iya duta nwamgboko lanu, ẹpha iya bụ Zilipa duru nù nwada iya ono g'o jejeru iya ozi ọlo.

²⁵Nchi bọhuepho; Jiékpòu hụma l'ọo Lii bẹ e deru iya. Jiékpòu sù Lebanu: “?Bụ gunu bẹ i meru mu iphe, dọ ẹgube-a? ?Tòbudu Rechièlu bẹ mu jeru ngu ozi iya? ?Bụ gunu meru g'o gude i gbaaru mu ẹgube ẹregede-a?”

²⁶Lebanu sù iya: “?Tì madu lè g'omelalì dọ bụ l'anyi te ekejedu onye kẹ nwata l'ẹba abụ l'ekewaru onye k'ogerenya?” ²⁷Sù iya: “Taa nshi meghèkpọdaa ekele onye ọwa-a idzu-a. E -mechaa; mu ekefua ngu onye kẹ nwata; ọlè ii-jekwanuru mu ozi iya apha ẹsaa ọzo.”

²⁸Jiékpòu mee ya nno. O mee ekele Lii idzu ophu. Lebanu bya ekefua ya nwada iya, bụ Rechièlu; ọ lufuaru. ²⁹Lebanu bya eye ẹka l'ohu iya duta nwamgboko lanu, ẹpha iya bụ Biliha duru nù nwada iya ono, bụ Rechièlu g'o jejeru iya ozi ọlo. ³⁰Jiékpòu ẹphè lè Rechièlu bya akwa-kwapho. Ọ ka eye Rechièlu obu eme lè Lii. Ọ bya ejeeu Lebanu ozi apha ẹsaa ọzo.

Unwu, Jiékpòu nwutaru

³¹Chipfu hụmaephò lè Lii bẹ e te eyeduru obu; o ghebe ẹkpa-nwa iya ọnu; ophu Rechièlu atsudu ime. ³²Lii bya atsuta ime bya anwu nwa nwoke. O woru iya gụa Rúbenu; kẹlè ọ sùru: “Chipfu hụmawaru iphe-ẹhuka, mu eje. Nta-a bẹ mu maru lè nnajiuphu mu e-ye mu obu.”

³³Ọ bya atsuta ime ọzo bya anwukwapho nwa nwoke. Ọ sụ: “Ọ kwa lẹ Chipfu nūmaru l'e te eyeduru mu obu meru g'o gude ọ nūkwa mu pho onye ọwa-a.” O woru iya gụa Simiyonu.

³⁴Ọ byakwa atsuta ime ọzo; o zedakwapho nwua nwa nwoke ọzo. Ọ sụ: “Nta-a bẹ mu maru lẹ nnajiuphu mu a-gharu mu iphu; noo kẹle mu nwutawaru iya unwoke ẹto.” Ọo ya bụ; o woru iya gụa Lívayi.

³⁵Ọ bya atsuta ime ọzo; nwua nwa nwoke. Ọ sụ: “Ọgiya-a bẹ mu e-tu Chipfu ẹpha.” O woru iya gụa Jiuda. Ọ nwuchaa onye k'ono; ọ pfuru apfuru.

30 ¹Rechielu hūmaepho lẹ ya ta anwutaduru Jiékọpu mẹ nwa lanu; o koaharu nwune iya okophoo. Ọo ya bụ; ọ sụ Jiékọpu: “Yekwaa mu ime; ọdumeka mu anwuhukwa!”

²Opfu iya ono ghua Jiékọpu eghu. Ọ sụ iya: “?Bụ mbẹdua bụ Chileke, kposhiru ngu anwuta nwa?”

³Ọ sụ iya: “Duta ohu mu-a, bụ Biliha gẹ gụ l'iya kwajẹ g'ọ nwutaru mu unwegirima; k'ophu mu e-shi iya l'eka nweru awa.”

⁴Ọo ya bụ; ọ bya ekuta ohu ono, bụ Biliha nū iya; ọ luru. Biliha yele Jiékọpu bya akwaa; ⁵ọ bya atsuta ime nwuaru iya nwa nwoke. ⁶Noo ya; Rechielu sụ: “Nta-a bẹ Chileke hawaru mu enge. Ọ ngabewaru nchị numa iphe, mu rworu iya; bya anu mu nwa nwoke.” Eshinu ọ dụ egube ono; ọ gụa ya Danu.

⁷A nonyakwa; ohu Rechielu ono, bụ Biliha bya atsuta ime ọzo; bya anwuaru Jiékọpu nwa nwoke k'ẹbo. ⁸Rechielu sụ: “Mu lẹ nwune mu kpaakwaru ẹnya shii; ọle nta-a bẹ mu kaakwanaa ya ẹnya.” Ọo ya bụ; o woru nwata ọbu gụa Nafutali.

⁹Lii hūmaepho lẹ ya pfuru apfuru; o duta ohu nkiya, bụ Zilipa nū Jiékọpu g'ọ luru. ¹⁰Ohu Lii ono, bụ Zilipa bya anwutaru Jiékọpu nwa nwoke. ¹¹Lii sụ: “Ọwa-a bukwa iphe-ekweru.” Ọo ya bụ; ọ gụa ya Gadu.

¹²Ohu Lii ono, bụ Zilipa bya anwuta nwa nwoke k'ẹbo. ¹³Ọo ya bụ; Lii sụ: “Ehu atsoshikwa mu utso ike; nta-a bẹ unwanyi a-nodu eku mu onye a goru ẹhu-utso nū.” O woru nwata ọbu gụa Asha.

¹⁴O be teke ebuje witi; Rúbenu tugbua je l'egu; ọ hūma akpuru mandureku; ọ wota iya je anu ne iya, bụ Lii. Rechielu sụ Lii: “Jiko hēnaa mu akpuru mandureku, nwa ngu wotaru ngu.”

¹⁵Obenu l'ọ sụru iya: “?Ji mu ophu i nataru mu teke asuduru ngu; i nodu emefua g'i nata mu akpuru mandureku, nwa mu nuru mu?”

Rechielu sụ iya: “Ọ dụ ree; g'ọ laru ngu l'ulo l'enyashi-a l'ugwo akpuru mandureku nwa ngu ọbu.”

¹⁶Ọo ya bụ; Jiékọpu shiepho l'egu lwa l'uzenyashi mboku ono; Lii gba iya ndzuta je asu iya: “Lwakwaru mu l'ulo l'enyashi-a! Mu gudeakwa akpuru mandureku nwa mu zua ngu!” Ọo ya bụ; ọ lwaru iya l'ulo l'enyashi ono.

¹⁷Chileke ngaberu Lii nchi; o tsuta ime bya anwutaru Jiékopu nwa nwoke k'ise. ¹⁸Oo ya bu; Lii su: “Chileke buakwaru mu nggo; kele mu kutaru ohu mu kee Jiékopu; o luru.” O woru nwata obu gwa Isaka.

¹⁹Lii tsuta ime ozo; bya anwutaru Jiékopu nwa nwoke k'ishii. ²⁰Lii bya asu: “Chileke meakwaru mu iphe-oma, paru eka. Nta-a be mu mawaru le ji mu a-kwabeje mu-a ubvu; eshinu mu nwutaru iya unwu-okoro ishii.” Oo ya bu; o woru iya gwa Zebulun.

²¹E mechaa; o bya anwua nwamgboko bya eworu iya gwa Dayina.

²²Chileke bya anyata Rechielu; bya angaberu iya nchi bya eworu iya eka-nwa ghebe onu. ²³O tsuta ime; bya anwua nwa nwoke bya asu: “Chileke nafuwaru mu iphe-iphere ono.” ²⁴O gwa ya Jiófesu; kele o suru: “Ge Chipfu yekwakwaru mu nwa nwoke ozo l'owa-a.”

Aturu Jiékopu azushi aka igwerigwe

²⁵Rechielu nwuchaepho Jiófesu; Jiékopu su Lebanu: “Dua mu ge mu laa ibe nna mu. ²⁶Li haaru mu unyomu mu phe; waa unwegirima mu, bu ndu mu jeru ngu ozi l'ishi phe-a; ge mu gude lashia. Li mawaru ge mu jeberu ngu ozi.”

²⁷Lebanu su iya: “O -buru le mu du ngu l'obu eviya; jiko nobanaa! Le mu lewaru enya g'iphe, aanwu; mu maru l'oo iswi ehu ngu meru g'o gude Chipfu kebe mu l'oma egube-a.” ²⁸O sukwa iya pho: “Pfua iphe, mu a-pfu-je ngu ge mu apfuje ngu iya.”

²⁹Jiékopu su iya: “I makpowaru-a ge mu jeberu ngu ozi; waa g'iphe-edobe ngu gude zu-beru ge mu eletaru ngu iya enya. ³⁰Nwiphe nshii ono, i shi nweru teme mu bya ono be hawa shii egube-a. Kele obujeru; ibiya ophu mu shiru Chipfu ekebe ngu l'oma. Nta-a buru; denuhunu teke mu a-gba mkpu ehu mu le ndibe mu?”

³¹Lebanu su iya: “?Bu gunu be mu a-pfujekwanu ngu?”

Jiékopu su iya: “Ta pfushi mu ugwo; o chia o -buru l'i kwetaru iphe, mu abya epfufu-a; mu echebaaru ngu aturu ngu. ³²Ge mu jephekota l'eka aturu ngu kuru ntanu-a; je ahoshikota aturu, tukashiru iphe oji; ozo ophu dekaşiru iphe; waa iphe, bu nwaturu, jigburu uji; ye leghu, tukashiru ucha; ozo ophu dekaşiru iphe. Ndu k'ono a-buru aswa ozi mu. ³³Mbu l'i-mechaa maru le mu bu onye ire-lanu. Le-a; teke o bu l'e mecharu i bya ele enya le ndu k'ono, i gude pfua mu ugwo ono; i -huma iya eghe, atukashiduru ucha; ophu o dekaşiduru iphe; ozo l'oo nwaturu, ata budu k'ojii; l'iikua mu onye-oshi.”

³⁴Lebanu kweta bya asu iya: “G'o dukwapho g'i pfuru.” ³⁵Le mboku ono gedegede be o tugburu je ahoshikota mkpi, dekaşiru iphe; waa ndu ophu tukashiru ucha; waa ne eghe mmanu ndu ophu tukashiru ucha; ye ndu ophu dekaşiru iphe; waa aturu, jikotaru uji g'ephe ha. Ndu k'ono be o chiru nu unwegirima ibe iya g'ephe cheje. ³⁶O chia phe je ije ujiku eto

je edobe phe l'eka ono dokaha yebedua, bu Lebanu l'onwiya yele Jiékòpu. Jiékòpu nòdu eche ndu ophu o chi-phoduru.

³⁷Jiékòpu bya egbuta ekali-oshi oyi; ekali-oshi popula; waa oshi alumon-du; waa oshi pulenu. O bya aswabotachaa ekali-oshi ono egbo; mee ya; o du g'o dekaşiru iphe ocha. ³⁸O bya ewota ekali-oshi ono, o swaşiru egbo ono dobecha l'iphe, eeyejeru iphe-edobe ono mini; o ya bu k'ophu ephe a-nodujeephe iphe-edobe ono l'atatiphu nhamunha; m'ephe byatashia anguta mini. O nòdu abujeru; iphe-edobe ono -nòdu ana okee; ephe -bya anguta mini; ³⁹ephe awata eshi okee l'atatiphu ekali-oshi ono. Ephe bya anwushi nwa; ephe anwushia unwu, dekaşiru iphe; waa ophu tukashiru iphe. ⁴⁰Jiékòpu bya ahoshia unwu iphe-edobe ono bya edobe iche; bya eworu ndu ophu chiru yeru ndu ophu dekaşiru iphe yele k'oji pho, bu ke Lebanu pho. O shi egube ono nweaharu iphe-edobe k'eka iya; ophu ochi-kobejeedu iya le ke Lebanu. ⁴¹Ndu ophu bu nyee ya, gbashiru ike -najeephe okee; Jiékòpu eje eworu ekali-oshi ono ye l'iphe, eeyejeru iphe-edobe mini ono dobe l'atatiphu phe; k'ophu ephe e-shi okee le mgboru ekali-oshi ono. ⁴²O -rwua l'anu ophu du nyegenyege; o too dobeduru iya ekali-oshi ono. Oo ya bu; e shi egube ono iphe-edobe ono, ndu ophu du nyegenyege laaru Lebanu; ndu ophu shihuru ike laaru Jiékòpu. ⁴³Jiékòpu shi egube ono kwa-takpo nweru iphe mebyi enweru; bya enweru igwe iphe-edobe; gbashia ohu; unwanyi me unwoke; bya enweru inya-kamelu; yele nkapfu-igara.

Jiékòpu agbafu l'ibe Lebanu

31 ¹Noo ya; a nonyaa; Jiékòpu naha l'unwu Lebanu be epfu l'o tukowaru iphe, nna phe nweru chitachaa. L'iphemiphe ono, o nweru ono g'o ha be bukota eku nna phe be o bu. ²Tem Jiékòpu humakwapho l'o to buedu ge Lebanu shi emeru iya umere bu goomekwadu.

³Oo ya bu; Chipfu su Jiékòpu: "Tugbua lasha ibe nna ngu phe. Su-a; lapfu ndibe unu le mu no-a swiru ngu."

⁴O buru iya bu; Jiékòpu bya ezia ge je ekuaru iya Rechielu waa Lii; ephe byapfuta iya legu l'eka anu, bu iphe-edobe iya doru. ⁵O su phe: "Mu elekwa enya l'o to buedu ge nna unu shi emeru mu umere bu goomekwadu; ole Chileke ke nna mu phe noekwapho swiru mu. ⁶Unu makotaru le mu gude ike mu g'o ha jekotaru nna unu ozi. ⁷Obenu le nna unu riru mu urwu; gbanwee aswa ozi mu ugbo iri. Ole Chileke te ekwekwanu g'o meka mu iphe. ⁸O -buru l'o suru l'oo ndu ophu tukashiru iphe, bu aswa ozi mu; iphe-edobe ono awataephe anwushi unwu, tukashiru iphe. Teke o bu l'o suru l'oo ndu ophu dekaşiru iphe, a-buru aswa ozi mu; iphe-edobe ono awataephe anwushi unwu, dekaşiru iphe. ⁹Oo ya bu l'oo Chileke l'onwiya chitaru iphe-edobe nna unu chiru nu mu.

¹⁰"Le teke anu anaje okee be mu rwojeru nrwò ge mu humaru l'iphe-edobe ono ndu ophu eshi okee be ndu ophu dekaşiru iphe du iya; ndu

ophu tukashiru iphe dukwa iya pho. ¹¹Ojozi Chileke bya ekua mu oku le nrwo ono su: 'Jiékopu!' Mu za iya: 'Owee!' ¹²Q su: 'Palikpodapho enya apali huma l'iphe-edobe ono ndu ophu eshi okee be ndu ophu dekaashiru iphe du iya; ndu ophu tukashiru iphe dukwa iya pho. Noo kele mu huma-kotawaru iphe, Lebanu emekotaje ngu. ¹³Q kwa mbedua bu Chileke ke Betelu. Betelu bu eka ono, i wuru manu l'eli mkpuma ono; mbu eka ono, i no kwee ukwe-iphe ono. Su-a; gbeshikwa lufu l'ali-a nta-a nta-a; lashia eka a nwuru ngu.' "

¹⁴Tobudu iya bu; Rechielu yee Lii bya eyeeru iya onu su iya: "Q du-ru teke anyi e-ketakwadu oke l'iphe, shi l'ibe nna anyi? ¹⁵?Nna anyi te ekuada anyi ndu ohozo; mbu l'o to budaa l'o reru anyi erere; obenu l'o mephushichawaru okpoga, a pfuru iya l'ishi anyi go ha. ¹⁶O doru enya l'eku ono l'ophu, Chileke nataru nna anyi ono bukotawa k'anyi; bya aburu k'unwu anyi. Ngwanu; menaa iphe, Chileke suru g'i mee!"

¹⁷Oo ya bu; Jiékopu bya eworu unwu iya; yee unyomu iya kuru ye l'eli inya-kamelu. ¹⁸Q bya achiru iphe-edobe iya go ha dobe l'ivuzo; yee iphe-miphe, o setakotaru le Padanu-Aramu. O gude phe lashia ibe nna iya, bu Ayizaku l'ali Kénanu.

¹⁹Lebanu jeruro ebushi aturu iya eji. Rechielu tugbushia bya akpaswata obu-nshi ibe nna iya ono, bu Lebanu. ²⁰Temanu; o bukwarupho ezita be Jiékopu zitaru onwiya ala l'ebe epfuru Lebanu ono, bu onye Aramu ono le ya alawa. ²¹Q chita iphemiphe, o nweru gude gbalaa; je adaghaa enyimu Yufurétisu; kwaseru uzo, shijaru oha ubvu Giladu lashia.

Lebanu achipyabe Jiékopu

²²O -rwua mboku k'eto; e pfuaru Lebanu le Jiékopu phe gbalaakwaru. ²³Q chita ndibe iya; e phe chia phe ujiku esaa; bya agbapfu phe l'oha ubvu Giladu. ²⁴Chileke byapfuta Lebanu, onye Aramu le nrwo l'eniyashi bya asu iya: "Letanupho enya! Ba adukwa iphe, ii-pfuru nu Jiékopu! Be pfukwaru iya opfu oma; ophu i pfukwaru iya ejo opfu!"

²⁵Oo ya bu; Lebanu bya agbapfu Jiékopu. Q buru l'oha ubvu Giladu be Jiékopu kpoberu ulo-ekwa iya teke ono. Lebanu yee ndu e phe l'ia swi bya akpobekwapho nkephe l'eka ono. ²⁶Lebanu su Jiékopu: "Bü gunu be i meru egube-a? ?Denu go gude i zita onwongu ezita tugbua ge mu ba ma; chita unwada mu ge ndu a kpuru le ndzu l'egu ogo? ²⁷?Bü gunu be o gude i nodu agbala le mpya; i zita onwongu tugbua ge mu ba ma; ophu i pfuduru mu iya; k'ophu mu e-gude ehu-utso; gude ebvu, aaku nkwa yee une eye; gude bya edua unu? ²⁸Ophu i kwekpodanu ge mu tsutsua unwu nwanwa mu; waa unwada mu onu; gude su phe tokwa ehu. I meru ume-re onye-eswe. ²⁹Mu gege emerwukwa ngu ehu; ome o to bu le Chileke ke nna ngu byapfutaru mu le nrwo l'eniyashi bya asu mu: 'Letanupho enya! Ba adukwa iphe, ii-pfuru nu Jiékopu! Be pfukwaru iya opfu oma; ophu

iipfukwaru iya ejo opfu!’ ³⁰Nta-a be i tugburu ala opfu l'oghoroko ibe nna ngu du ngu. Obenu ?bu gunu kparu iphe, i zitaru iteshi mu?”

³¹Jiékpou su Lebanu: “O kwa ndzu shi agu mu; kele mu riru l'ii-nata mu unwu ngu k'ehuka. ³²Obenu l'o -buru l'i humaru onye gude iteshi ngu be onye ono ta anodukwa ndzu. Ngwa; nodu l'iphu ndu anyi l'ephe bu-a; gude aka ngu choo g'i maru ?o nweru iphe ngu, mu gude? O -nweru ophu i humaru; wota iya!” Ge Jiékpou epfu nno be o to bukpooodanu l'o maru l'oo Rechielu be zitaru obu iteshi obu.

³³Oo ya bu; Lebanu bya abahu l'ulo-ekwa Jiékpou; waa ke Lii; waa le k'unwanyi ohu labo ono je achokota iya; ophu o dudu iphe, o humaru. O lufutaepho l'ulo-ekwa Lii; bya abahu l'ulo-ekwa Rechielu. ³⁴Ama le Rechielu woru obu-nshi ono nwua l'iphe, aanoduje anoo l'eli inya-kamelu; nopyabe iya anoo. Lebanu bya atuko iphe, no l'ulo-ekwa ono chighashia; ophu o dudu iphe, o humaru.

³⁵Rechielu su nna iya: “G'ehu te eghukwa ngu eghe; nnana; le mu ta agbalihuduru agbalihu le g'i byaru-a; l'o kwa nso nwanyi eme mu.” O kwe iya hm; bya achoo obu-nshi ono nta-a; choo imo; ophu o humaduru iya.

³⁶Ehu ghushiaha Jiékpou eghe ike; o tsopyabe Lebanu uswo su iya: “?Bukpoo gunu bu ejo-iphe obu, mu meru obu? ?Bu iphe-eji gunu be mu meru kparu iphe, ichi mu kpabekpabe nno? ³⁷Nta-a, i tukoru ivu mu voghashicha-a; ?bu gunu be i humaru, bu nkengu? Wofuta iya l'atatiphu ndibe anyi le ngu-a; g'ephe pfua onye ophu acho opfu!

³⁸“Mu le ngu buwaru ukporo apha nta-a. Ophu aturu yee eghe ngu adu-du ophu kwojeru nwa; ophu mu atsojeduru onu l'ebili, shi l'aturu ibe ngu; ³⁹Ophu mu apalatajeduru ngu odzu iphe-edobe ngu, anu-egbudu gburu; o chia mbedua be oobutajechia; i nodu asuje ge mu pfua ngu ugwo iphe ophu iphuru zitaru l'eswe; ozoo l'enyashi. ⁴⁰Lenaa g'o shi adujeru mu. Leswe be anwu shi egheje mu egheghe. O -rwua l'enyashi; mu anokota l'ogoyi abali; ophu mgbenya abyadu eshita mu enya. ⁴¹Noo ge mu jekotaru iya l'ukporo apha ono, mu bukotaru l'ibe ngu ono. Mu jeru ngu ozi apha iri l'eno l'ishi unwada ngu; bya echeru ngu iphe-edobe apha ishii. I ghazia ugwo mu mgbo iri. ⁴²Ome Chileke ke nna mu; mbu Chileke ke Ebirihamu; waa onye Ayizaku atsui ebvu; ome o to no-kube mu; me iimechaa gbaeghaa mu aka oto chia mu. Obenu le Chileke humaru iphe-ehuka mu; waa ge mu eseberu akanya; bya abaaru ngu mba l'enyashi-a, laru nu-a.”

⁴³Lebanu su Jiékpou: “Unwanyi-a bukwa unwada mu; unwegirima-a buru unwegirima mu; iphe-edobe-a buru mu nwe iya. Iphemiphe-a g'o ha bukota nkemu. Ole ?bukwanu gunu be mu e-me l'ehu unwada mu obu; ozoo l'ehu unwegirima-a, ephe nwushiru-a? ⁴⁴Ngwa; bya ge mu le ngu gbaa ndzu g'o buru iphe, a-buru ekebe mu le ngu!”

⁴⁵Oo ya bu; Jiékpou bya apata mkpuma kpobe; o du g'itso. ⁴⁶O su ndu ono, ephe l'iya bu ono g'ephe pakoo mkpuma. Ephe bya apakoo mkpuma

ono kukobe l'eka lanu. Ephe nodu le mgboru ikpo mkpuma ono rigba nri. ⁴⁷Lebanu kua eka ono Jiga Sahaduta; Jiekopu kua ya Giladu.

⁴⁸Lebanu su: "Ikpo mkpuma-a bu ekebe mu le ngu ntanu-a." Noo iphe, kparu iphe, a guru iya Giladu. ⁴⁹E kukwaru iya pho Mizupa; noo kele o suru: "Ge Chipfu tukokwa mu le ngu chee nche; me anyi gbakashihuchaa; tugbua. ⁵⁰Teke o bu li meru unwada mu-a eji; ozoo li jeru alua unwanyi ozo; agufu ephebedua; a makwaru-a lo to dudu onye anyi l'iya tuko nodu l'eka-a; ole gi nyatakwa le Chileke bu onye-ekebe mu le ngu."

⁵¹Lebanu sukwapfo Jiekopu: "Waa ikpo mkpuma-a; teme waa itso mkpuma-a, mu kpoberu lechilabo mu le ngu. ⁵²Ikpo mkpuma-a bu ekebe; teme itso mkpuma-a bukwarupho ekebe le mu ta abyadu aghata iya; bya l'ibiya nkengu bya ngu emeka iphe. Ophu gubedua abyadu aghata iya abya ibiya nkemu abya mu emeka iphe. ⁵³Ge Chileke ke Ebirihamu, bu Chileke ke Nahu; bya aburu Chileke ke nna phe kpee ikpe mu le ngu!"

Oo ya bu; Jiekopu bya egude epha Chileke, bu Onye nna iya, bu Ayizaku atsu ebvu riaru iya nte. ⁵⁴O bya egwee ngweja l'eli ubvu l'eka ono; bya ezia abubu iya g'ephe bya le nri. Ephe richaa nri bya akwaa l'eka ono l'enyashi ono.

⁵⁵O -rwuepho lonmewa utsu; Lebanu bya etsutsua unwu nwanwa iya; yee unwada iya onu; bya agoru onu-oma nu phe; bya adakobe; o buru iya ala unuphu.

Jiekopu akwakobe g'ephe le Iso dzuda

32 ¹Jiekopu tugbukwapfo nkiya; o buru iya alala. O jenyaa; unwu ojozi Chileke wu-pfuta iya. ²Jiekopu humae phe pho; o su: "Ha! Ndu owa-a bukwa ndu ojogu ke Chileke!" O gua eka ono "Mahanayimu" bu iya bu odu labo.

³Jiekopu zia ndu-ozu g'ephe vuru iya uzo jepfu nwune iya, bu Iso l'ali Siye, bukwapfo ali ndu Edomu. ⁴O bya ezia phe su: "Waa iphe, unu e-pfuru nnajiuphu iya, bu Iso. Unu su iya l'onye-ozu iya, bu Jiekopu sukwaru loo l'ibe Lebanu be ya shi teke ono butaru; o buru eka ono be ya bu byasu nta-a. ⁵Ya nweru eswi; bya enweru nkapfu-igara; nweru aturu; yee eghe; nweru ohu; unwoke me unwanyi. Ya ezi ndu-ozu iya-a g'ephe byapfuta nnajiuphu iya g'a maru ?ya a-du iya lobu?"

⁶Ndu ozi ono jechaa bya alwaphuta azu lwapfuta Jiekopu su iya: "Ephe jepfukwaru nwune ngu obu, bu Iso. Nta-a be o gudekwa unu umadzu gude abya ngu ndzuta."

⁷Ndu guahaa Jiekopu; meji tofu iya. O bya ekee ndu ephe l'iya swi uzo labo; bya eekwapfo aturu waa eghe iya; kee eswi iya; me inya-kamelu iya uzo ebo ebo kwapho. ⁸O rja su: "O -buru le Iso tsoru ndu ke mbu ogu; oke lanu ophu, ghuduru nu pho agbalakponu."

⁹Jiekopu bya epfuru nu Chileke su: "Gube Chileke ke nna mu oche, bu Ebirihamu; Chileke ke nna mu, bu Ayizaku; gube Chipfu; onye suru mu ge

mu laphu azu l'ali, a nwuru mu; lapfu abubu mu phe; l'ii-me-a ge mu barahu. ¹⁰Obu ono, i goshiru l'i yeru mu ono; waa ememe, i meru mu iphe, i pfuru ono be ta agbakwaru mu. Teke mu daru enyimu Jiordanu-a bu oshimpaleka be mu pa kpoloko; obenu le nta-a be mu nwewaru iphe; k'ophu mu tsukaharu iya ebo. ¹¹Mu epfu anu ngu g'i dzoo mu l'eka nwune mu, bu Iso. Kele ndzu agu mu l'oo-tso mu ugu; tsoo unwanyi ibe mu yee unwegirima phe ugu kwapho. ¹²Obenu l'i pfuru su l'i mee mu ge mu barahu; liimee g'awa mu ha g'eja, no leze-enyimu; mbu g'ephe buru aguta aguta."

¹³O kwaa l'eka ono l'en'yashi ono; bya eshi l'iphe, o nweru hota iphe, oo-gude meeru Iso iphe-oma. ¹⁴Iphe, o hotaru bu ukporo ne eghe iri; yee ukporo mkpi; waa ukporo ne aturu iri; yee ukporo ebili; ¹⁵bya ahotakwapho ne inya-kamelu yee unwu iya ukporo l'iri; waa ukporo ne-eswi labo; yee oke-eswi iri; waa ukporo ne nkapfu-igara; yee okee ya iri. ¹⁶O dokota anu ono iche iche; bya eyekota ndu-ozu iya g'ephe leta iya enya iche iche. O su ndu-ozu iya ono: "Unu vuru mu uzo! Unu edoo onwunu iche iche ge ndu eche anu ophu ta tukobekwa onwophe le ndu eche ophu!"

¹⁷O su ndu ophu vu uzo: "O -buru l'unu le nwune mu, bu Iso dzuru; o jia; su: '?Unu bu ndibe onye?' teme '?Bu awe be unu eje?' teme '?Bu onye nwekota anu ono, awu l'atathu unu ono?'" ¹⁸Iphe, unu e-pfu bu: 'O kwa onye-ozu ngu, bu Jiekpu nwe iya. Ole oo iphe, o nuru g'e wotaru nnajiphu iya, bu Iso; le yebedua, bu Jiekpu etsokwa phe-a l'azu.' "

¹⁹O pfuaru ndu k'eto; waa ndu k'eto; me iphe, bukpo g'ephe hakota, etso iphe-edobe ono; su phe: "O kwapho iphe ono, mu pfuru ono be unu e-pfujeru Iso; me unu l'ia dzuda. ²⁰Ole g'unu nyatajekwa su l'onye-ozu iya, bu Jiekpu be etsokwa unu." Iphe, Jiekpu gude pfua nno bu l'o riru su l'ee-gude iphe ono, ya nuru e gude vuru uzo ono mee g'obu jidata iya. Su: "?A maru; ?oo-nata mu-a; me mu hamae ya pho?" ²¹Oo ya bu; e rwutanu eku ono, Jiekpu chieru g'a chie Iso ono vuru uzo; yebedua, bu Jiekpu kwaa l'eka ono l'en'yashi ono.

Jiekpu ye Chileke agba mba

²²L'en'yashi ono be Jiekpu dutaru unyomu iya ephenebo; waa unwanyi labo ono, bu ohu iya ono; waa unwu iya epe n'iri le nanu je adaghaa nggele Jiaboku l'uzo eka eerwuje iya erwurwu. ²³O dughachae phe pho le nggele ono; o bya alaphu azu bya achifukota iphemiphe, o nweru l'azu iya ophu kwapho. ²⁴O buwaru Jiekpu nwekinyi iya no l'eka ono. Epe le nwoke lanu gbaepho mba gbiriri jasu l'uzo utsu. ²⁵A nonyaa; nwoke ono maerupho l'o to gudedu iya; o rwua Jiekpu eka l'ishi nka; nka kpokafu iya g'ephe le nwoke ono agba mba ono. ²⁶Nwoke ono su iya: "Haa mu ge mu laa; le nchi abohuwaa!"

Jiekpu sukwanu: "Mu taa hakwa ngu g'i laa; abudu l'i goru onu-oma nu mu."

27Nwoke ono sụ iya: “?Bụ ụnu bu epha ngu?”

Ọ sụ iya: “Ọo Jiékpọ.”

28Ọo ya bụ; nwoke ono sụ iya: “Epha ngu taa bueduru Jiékpọ; ọo Ízurelú^a bẹ ọo-buru; noo kẹle unu lẹ Chileke; waa nemadụ gharu iya; i lwụ-kpee.”

29Jiékpọ sụ iya: “Jiko; kọnaaru mu epha ngu.”

Ọ sụ iya: “?Bụ ụnu meru iphe, iikpa ishi epha mu?” Ọ ọrọ ọnu-oma nụ Jiékpọ l'ẹka ono.

30Ọo ya bụ; Jiékpọ gụa ẹka ono Peniyelu^b sụ: “Noo lẹ mu hụmaru Chileke iphu l'iphu; bya anọdukwa ndzụ.”

31Jiékpọ bya l'aghata Peniyelu; ẹnyanwu wawaa. Ọ nọdu ete ọkpa; ọ buru nka ono, kpọkafuru iya nụ ono kparụ iya. 32Noo iphe, kparụ iphe e -shi teke ono rwua ntanụ-a bẹ ndu Ízurelú ta atajedu anụ, nmọpfuru lẹ nka. Noo kẹle ọo l'ẹka ono bẹ a rwuru Jiékpọ ẹka ọbu.

Jiékpọ yele Iso edzuda

33 1Jiékpọ jeshia ele ẹnya; ọ hụma Iso ẹka epha l'unu ụmadzu, ọ chi, eje abya. Ọ bya eworu ụnwegirima iya keeru Lii; yee Rechielu; yee ụnwanyi labọ ọphuu, bụ ohu iya ono. 2O duru ụnwanyi labọ ono, bụ ohu ono; yee ụnwu pẹ dobe l'ivuzo. O dotsota pẹ Lii yee ụnwu iya; bya eworu Rechielu yee Jiósẹfu dobe l'ikpazụ. 3Yẹbedua vuta ụzo jeru jepfushia nwune iya ono; bya ephozeru iya ishi mgbo ẹsaa lẹ g'ooje ejepfu iya ono.

4Noo ya; Iso gbatfu Jiékpọ je anmata iya akpa. Ọ bya eworu ẹka gba-kua ya l'olu bya etsutsua ya ọnu. Epha tuko wa ẹkwa. 5Iso jeshia apali ẹnya imeli; bya ahuma ụnwanyi ono; yee ụnwegirima ono; bya ajia ya sụ: “?Bụ ndu ole bẹ unu l'ephe swi ono?”

Jiékpọ sụ iya: “Ọ kwa ụnwegirima, Chileke nuru mube onye-ozu ngu shita leze-iphe-oma nkiya.”

6Ụnwanyi ono, bụ ohu ono; yee ụnwegirima pẹ bya abyarwuta; bya ephozeru iya ishi. 7Lii yee ụnwegirima ibe iya bya abyarwuta bya ephozeru iya ishi. O -rwua l'ikpazụ iya; Jiósẹfu yee Rechielu bya ephozekwaru iya pho ishi.

8Iso jia sụ: “?Bụ ụnu bẹ ndu k'ọphuu, epha l'ia dzuru l'uzo pho bụ?”

Ọ sụ iya: “Ọ bụ nupho iphe, mu nuru ngu gude eme gẹ mu tuba gube nnajiuphu mu l'obu.”

9Obenu lẹ Iso sụru iya: “Waawaa. Nworuro iphe ngu; ọphu mu nweru dụ-a shii.”

10Jiékpọ sụ: “E phokwaro! Ọ -buru lẹ mu dụ ngu l'obu; jiko natanụ iphe ono, mu nuru ngu ono! Ahuma iphu ngu dụ g'onye eje ahuma iphu

^a 32:28 Iphe, Ízurelú bụ bẹ bụ ‘Onye yee Chileke agba mgba.’ ^b 32:30 Iphe, Peniyelu bụ bẹ bụ ‘Íphú Chileke’.

Chileke; eshinu i gude obu-oma nata mu. ¹¹Jiko nataro iphe ono, e wota-ru ngu ono; noo kele Chileke meru mu eze-iphe-oma; mu nwekotaru iphe, mkpa iya duru mu.” Jiékòpu rwonyakpoephe; Iso nata iya.

¹²Iso su: “Unu g'anyi je! G'anyi l'unu tuko swiru!”

¹³Jiékòpu su iya: “Nnajiuphu; i maru l'unwegirima-a be okpu teke eshihudu ike. Teme mu emekwapho ge mu chikobe aturu waa eswi mu, nwushiru nwa k'òphúú. O -buru l'a chiru phe l'ehuka bu-a ujiku ophu be ephe a-nwushihukota. ¹⁴Oo ya bu; nnajiuphu; vururo onye-ozu ngu uzol! Mu a-tokpoephe nwehu etso ndu ono, no l'ivuzo achi iphe-edobe ono; waa unwegirima gbiriri jasú mu abyapfuta ngu le Siye.”

¹⁵Iso su: “Ge mu haphoduru ngu unwoke mu g'unu l'ephe swiru.”

Jiékòpu jia su: “?Bukwanu gunu be ijero eme nno? O bu-a ge mu maru eviya le mu du nnajiuphu mu l'obu.”

¹⁶Oo ya bu; Iso gbeshi mboku ono; o buru iya ala Siye. ¹⁷Jiékòpu swia uzo Sukotu; o jerwua Sukotu bya akpua unuphu l'eka ono; bya atuaru iphe-edobe iya mkpu. Noo iphe, kparu iphe, a guberu eka ono Sukotu.^c

¹⁸Jiékòpu shiepho Padanu-Aramu; lwarwuta le nchi-odoo le mkpu-kpu Shekemu l'ali Kénanu; bya eburu l'atatiphu mkpukpu ono. ¹⁹O gude ukporo mkpola-ochaa ise zuta unwu Hamo; mbu nna Shekemu ali eka o kpoberu ulo-ekwa iya. ²⁰O bya eworu oru-ngweja kpua l'eka ono; kua ya “Chileke, bu Chileke ke ndu Izurelu.”

Dayina yele ndu Shekemu

34 ¹Noo ya; Dayina, bu nwada, Lii nwutaru Jiékòpu; kparfushia unwanyi ndu ali eka ono. ²Shekemu, bu nwatibe Hamo onye Hevu, bu eze ndu onu egu ono humae ya pho; o duta iya; ephe l'ia kwaa; o pharwushia ya. ³Dayina; mbu nwada Jiékòpu la iya l'ehu; o yee ya obu; bya emeaharu iya emereme. ⁴Shekemu su nna iya, bu Hamo g'o lutaru iya nwamgboko ono g'o buru nyee ya.

⁵Jiékòpu numa le nwada iya, bu Dayina be a pharwushiwaru; ophu o dudu iphe, o meru jasú ndibe iya lwa; kele teke o numaru iya be ephe no l'egu eche iphe-edobe iya.

⁶Oo ya bu; Hamo, bu nna Shekemu je g'ephe le Jiékòpu pfugbabé. ⁷Unwu Jiékòpu numaephe iphe, nwuru nu bya alwatashia. Aphu yee ehueghu ji phe obu; noo kele Shekemu meru iphe-iphere kpua ndu Izurelu; kele o jefpuru nwada Jiékòpu, bu iphe, agbaduru g'o nwua.

⁸Hamo su phe: “Nwa mu, bu Shekemu be obu iya du le nwada unu-a. Jiko unu kenaa ya ya g'o luru. ⁹G'anyi l'unu lugbaru nwanyị. Unu keje anyi nwada unu; unu alutaje k'anyi. ¹⁰Unu eburu l'echilabo anyi. Ali dabyikpoerupho iphoró noduru unu. Unu eburu iya; anyi l'unu azugba aswa; unu anodu iya kpata eku.”

^c 33:17 Iphe, Sukotu bu be bu eka a tushiru 'mkpu'.

¹¹ Oo ya bụ; Shékemu sụ nna Dayina; yee unwune iya: “Unu kwenu lẹ mu dū unu l'obu; iphe, unu sụkpoerupho gẹ mu nū unu bẹ mu a-nū unu. ¹² Unu hua aswa nwada unu; yee iphe-oma, mu e-meru unu jasụ g'oo-dū-be unu ree. Iphe, bụ iphe, unu sūru gẹ mu kwaa bẹ mu a-kwaru unu. Oo ẹpho g'unu kee mu nwamgboko-a gẹ mu luru.”

¹³ Eshinu a pharwūshiwari Dayina apharwūshi bẹ unwu Jiékpọ yeri Shékemu; yee nna iya onu ẹregede. ¹⁴ Ẹphe sụ phe: “Tuswekwa! Anyi ta abyakwa eme iphe, dū nno. Anyi te ewokwaru nwada anyi eke nwoke, ebuduru úbvù. Oo-bukwaru anyi iphe-iphere. ¹⁵ Iphe, e-meephō; anyi ekweta bụ g'unu dū g'anyi dū; mbụ g'iphe, bụ nwoke lẹ ndu unu bushi-kota úbvù. ¹⁶ Oo ya bụ; anyi ekee unu nwada anyi; anyibedua alutaaha nwada unubedua. Anyi l'unu ebua ẹghirigha; bya aburu iphe lanu. ¹⁷ Obe-nu l'ọ -buru l'unu te ekwedu l'unu e-bushi úbvù; anyi eduta nwada anyi; tẹme anyi alakwapọ.”

¹⁸ Iphe ono, ẹphe pfuru ono dū Hamo yele nwa iya, bụ Shékemu ree. ¹⁹ Ophu nwokorọbya ono, bụ iya bụ onye a kakota akwabẹ úbvù l'ibe nna iya l'ophu ono akpọduru upfu eme iphe ono, ẹphe pfuru ono. Kẹle nwada Jiékpọ dū iya l'obu. ²⁰ Oo ya bụ; ẹphe tugbua; mbụ Hamo yee nwa iya, bụ Shékemu jeshia l'oguzo mkpukpu phe; g'ẹphe je epfuaru iya unwoke, bu lẹ mkpukpu ono. ²¹ Ẹphe jerwua bya asụ phe: “Ndu-a bẹ umere phe dukwa ree. Aa-hakwa phe g'ẹphe buru l'alị anyi; nọdu iya agba ngho; eshinu alị, ha ọsa nọduru phe. Anyi a-nọdu alu unwada phe; ẹphe alu k'anyi. ²² Ole tẹme ndu ono ekwe buru l'echilabọ anyibe ndu Shékemu bụ m'ọ buru l'unubẹ unwoke kwetarū bushia úbvù; dū g'ẹphebedua dū. ²³ ?Unu ta amadu l'iphe-edobe waa ẹku phe; waa iphe, bụ anu, ẹphe nwe-ru enweru a-buru k'anyi? Oo ya bụ; unu g'anyi kweta iphe, ẹphe pfuru g'ẹphe eburu l'echilabọ anyi.”

²⁴ Unwoke, lufutakotaru l'oguzo mkpukpu ono kwetakota iphe, Hamo yee nwa iya pfuru. Unwoke, bu lẹ mkpukpu ono bya ebushikota úbvù g'ẹphe ha.

²⁵ A nọepho ujiku ẹto, ẹphe buru úbvù ono; g'ẹphe anyakwadu ọnyá úbvù ono; unwu Jiékpọ ẹbo, ndu ophu yele Dayina shi lẹ ne lanu, bụ iya bụ Simiyonu; waa Lívayị gbeshi bya amita ogu-echi phe bahu lẹ mkpukpu ono je atuko unwoke mkpukpu ono g'ẹphe ha gbuẹbe l'otulupfu. ²⁶ Ẹphe gbua Hamo; yee nwa iya, bụ Shékemu; bya eduta Dayina l'ulo ibe Shékemu tugbua; ọ buru phe alala. ²⁷ Unwu Jiékpọ bya adajaa l'echi odzu ono; bya akwata iphe, ndu mkpukpu ono, pharwūshiru nwune phe ono l'okwata. ²⁸ Ẹphe kpata aturu waa egwu phe; waa eswi phe; waa nkafu-igara phe; bya atuko iphemiphe, bukota kẹ ndu mkpukpu ono gwetakota; mbụ gwetachaa ndu ophu nọ l'oma mkpukpu; mẹ ndu ophu nọ l'egu. ²⁹ Ẹphe gwetakota ẹku phe; waa unwanyi phe; yee unwegirima phe; bya atuko iphemiphe, nọkota l'ulo phe gweta.

³⁰Tɔbudu iya bụ; Jiékọpu sụ Simiyonu; yee Lívayi: “Ègube iphe-èhuka ọphu unu wobatakwanuru mu nta-a! Nta-a bẹ unu meru gẹ mu buru onye eshi ndu Kénanu; yee ndu Pérezu ishi; mbụ ndu bu l'alì-a. ?Ọ kwa l'unu maru-a l'anyi parụ nwanshì? Ọ -buru l'ephẹ chigbabèru onwophẹ byapfuta mu ọgu bẹ mu lẹ ndibe mu a-bụkwaru mkpurupyata!”

³¹Èphẹ sụ: “?Ọ gbakwanuru g'ephẹ mee nwune anyi nwanyị gẹ nwanyị-ovuoba?”

Jiékọpu alwaphuta azụ lẹ Bètelu

35 ¹Ọo ya bụ; Chileke sụ Jiékọpu: “Kwalita lashia mkpukpu Bètelu je eburu. I -rwua l'ì kpàru mube Chileke ọru-ngweja; mbụ mube Chileke ono, byapfutaru ngu l'èka ono; teke iigbalaru nwune ngu, bụ Iso-a.”

²Ọ buru iya bụ; Jiékọpu sụ ndibe iya; waa ndu ephẹ l'ia bu: “Unu lwua iphe, bụkpoo agwa, unu gude; unu emee onwunu g'unu dụ nsọ; unu agbanwee uwe unu. ³Ọo ya bụ; unu agbeshi g'anyi je Bètelu gẹ mu je akpàru Chileke ọru-ngweja l'èka ono, bụ iya bụ onye ono, nùmaru olu mu teke mu nọ l'aphụ; bya aburu onye ono, nọ-kuberu mu l'èkameka ono, ya jekotaru ono.” ⁴Noo ya; ephẹ tuko agwa ono, ephẹ gude ono; yee iphe-nchì, ephẹ yeru lẹ nchì yeshia chiru nù Jiékọpu; o likota lẹ mkpula akpàrata, nọ lẹ mgboru mkpukpu Shèkemu. ⁵Èphẹ gweta tugbua; ndzụ-agugu, shi l'èka Chileke rwupyabẹ mkpukpu ọphu nọ-phegbaaru phẹ mgburugburu; k'ọphu bụ l'ọ tọ dudu g'ephẹ ha, jeru achì ndibe Jiékọpu ono ọso.

⁶Jiékọpu yee ndu ephẹ l'ia swì bya ejerwua mkpukpu Luzu, bụ iya bụ Bètelu, nọ l'alì Kénanu. ⁷Ọ buru l'èka ono bẹ ọ kpuru ọru-ngweja; bya agwa èka ono Elu Bètelu. Noo l'ọo èka ono bẹ Chileke goshiru iya onwiya lẹ g'ogbalaru nwune iya.

⁸No iya; Debora, bụ onye shi eleta Ribeka ẹnya nwuhu; e lia ya lẹ mkpula upfu akpàrata lẹ nsụda Bètelu. Ọo ya bụ; a gwa èka ono Alonu Bakutu.^d

⁹Jiékọpu shichaephò Padanu-Arámu lwa; Chileke byapfuta iya ọzo bya agoru onu-oma nù iya. ¹⁰Chileke sụ iya: “Èpha ngu bụ Jiékọpu; ọle èpha ngu ta abuheduru Jiékọpu; èpha ngu a-buru Ízurelu.” Ọo ya bụ; ọ gwa ya Ízurelu.

¹¹Chileke sụ iya: “Ọo mbèdua bụ Chileke, bụ Ọkwoolemka. Unu zùà azùzù ka l'otu. L'iimeta ndu a-buru ọha èka phẹ; bya emetakwaphọ ọha-moha ọzo yekoberu phẹ. Ndu eze eshi ngu l'èhu futa. ¹²Alì ono, mu nuru Ébirihamu; waa Áyizaku bẹ mu nùkwaru ngu phọ; teme mu nùkwa iya phọ unwu nwanwanwaranwa ngu.” ¹³Chileke shi l'èka ọ nọ pfuru yeru iya ono tugbua ephekerephe.

^d 35:8 Iphe, ọ futaru bẹ bụ 'Achì ọzu-èkwa'.

¹⁴ Jiékòpu bya apalia mkpuma pfube l'èka ono, Chipfu nò pfuru yeru iya ono; bya ekpua ya mée l'eli; kpua ya manù gude gwaa Chileke. ¹⁵ Jiékòpu gùà èka ono, Chileke nò pfuru yeru iya ono Bètèlu.

Anwùhu Rechièlu yèlè Áyizaku

¹⁶ Èphe shi lè Bètèlu tughua. Èphe rwujeèpho mgboru Ifurata; ime meahaa Rechièlu. Ezeda iya kwatakpoò tsùahaa ya l'èhu. ¹⁷ Lè teke ono, iphe shihùru ike g'oomè zeda ono bè nwanyì, eswi iya ime sùru iya: “Gè ndzù ba agùshi ngu. Ò kwa nwa nwoke òzo bè ì nwùru.” ¹⁸ Ò bya l'atubuhu unme k'anwùhu; ò gùà nwa iya nwoke ono Benoni. E mechaa; nna iya gùà ya Benjiaminu.

¹⁹ Noo ya; Rechièlu nwùhu; e lia ya l'ùzo Ifurata, bù iya bù Bètulehemu. ²⁰ Jiékòpu swita mkpuma pfube l'eli ilu iya. Mbù byasù ntanù-a bè mkpuma ono nòekwapho l'èka ono egoshi l'òo ilu Rechièlu.

²¹ Ízùrèlu tughbukwa òzo; bya eje akpòbè ùlò-èkwa iya l'azù ùlò-èphe kerephe, bù Eda. ²² Ò bùru lè teke Ízùrèlu bù l'alì èka ono bè Rúbènu jepfuru nyee nna iya, nna iya ta alùdu òkpòbè alùlu, bù Biliha. Nna iya, bù Ízùrèlu nùma iya.

Jiékòpu nwùtaru unwoke iri l'èbo.

²³ Ònwù kè Lii bù: Rúbènu, bù iya bù òkpàrà Jiékòpu; waa Simiyònu; waa Lívayì; waa Jiuda; waa Isaka; tème waa Zebulònu.

²⁴ Ònwù kè Rechièlu bùru Jíòséfu waa Benjiaminu.

²⁵ Ònwù kè Biliha, bù ohu Rechièlu bùru Danu waa Nafùtali.

²⁶ Ònwù kè Zilipa, bù ohu Lii bùru Gadu waa Asha.

Ò bùru ndu ono g'èphe ha bù ònwù, a nwùshikotaru Jiékòpu l'alì Padanu-Arámu.

²⁷ Jiékòpu lwapfuta nna iya, bù Áyizaku lè Mamure, nò lè mgboru Kiri-yatu-Araba, bù iya bù Hèburonu; l'èka Ébirihamu yè Áyizaku shi tùko bùru. ²⁸ Áyizaku nòru ùkpòro apha tete. ²⁹ Òo ya bù; ò tùa unme ikpazù iya; ò bùru iya anwùhu. Ò lapfu ndiche phè lè g'ò kahùcharu; bya anòo apha, dù igwerigwe. Ònwù iya, bù Jiékòpu yèlè Íso woru iya lia.

Oshilòkpa kè Íso

36 ¹ Waa oshilòkpa Íso, bù iya bù Edòmu baa:

² Íso lùru ònwanyì ndu Kénanu. Èpha phè bù Ada, bù nwada Elònu, onye Hetu; waa Oholibama, bù nwada Ana; bya abùru nwanwa Zibiyònu, onye Hevu; ³ wakwaphò Basumatu, bù nwada Ishimèlu; bya abùru nwune Nebayotu.

⁴ Ada nwùtaru Íso Elifazu; Basumatu nwùtaru iya Ruwèlu; ⁵ Oholibama nwùtaru iya Jiwushi; waa Jielamu; waa Kora. Ndu ono bùkota ònwù Íso; ò bùru l'alì Kénanu bè a nò nwùshiru iya ya.

⁶ Íso bya eduta unyomu iya; waa ònwù iya unwoke; yèlè kè nwanyì; mèkpoo iphe, bùkota ndibe iya g'èphe hakòta; tème waa iphe-edobe iya;

waa anụ iya ndu ọzo; mēkpoo ẹku, ọ kpatakọtaru lẹ Kénanu g'ọ ha; gude lashia alị ẹka dū ẹn्या; mē a -gbẹ l'ẹka nwune iya Jiékpọ bu. ⁷Ẹku phẹ pawaru ẹka; k'ophu ọ daghawaru g'ephẹ atụko buru l'ẹka lanu. Kẹle iphe-edobe phẹ ono meru; ọphu alị ẹka ono asụedu phẹ ebubu. ⁸Ọo ya bụ; Iso, bụ iya bụ Edomu je eburu l'ọha úbvú Siye.

⁹Waa oshilokpa Iso, bụ nna ndu Edomu l'ọha úbvú Siye baa:

¹⁰Waa ẹpha unwu Iso baa: Elifazu, bụ iya bụ nwa nwoke, Ada, bụ nyee Iso nwutaru iya; waa Ruwelu, bụ iya bụ nwa nwoke, Basumatu, bukwa-pho nyee Iso nwutaru iya.

¹¹Unwu nwa nwoke kẹ Elifazu bụ Temanu; waa Omaru; waa Zefo; waa Getamu; teme waa Kenazu.

¹²Nwa Iso; mbụ Elifazu nweru nyee ya ọphu ọ ọtọ ludu ọkpobe alulu, ẹpha iya bụ Timuna. Nwanyị ono nwutaru iya nwa nwoke, aza Amaleku. Ndu ono bukota unwu nwanwa Ada, bụ nyee Iso.

¹³Unwu nwa nwoke kẹ Ruwelu bụ: Nehatu; waa Zera; waa Shama; teme waa Miza. Ndu ono bukota unwu nwanwa Basumatu, bụ nyee Iso.

¹⁴Unwu Oholibama, bụ nyee Iso; mbụ nwada Ana bya aburu nwanwa Zibiyonu nwutaru Iso bụ: Jiwushi; waa Jielamu; teme waa Kora.

¹⁵Waa ndu-ishi l'oshilokpa Iso baa. Okpara Iso, bụ Elifazu nwuru ndu-ishi, bụ: Temanu; waa Omaru; waa Zefo; waa Kenazu; ¹⁶waa Kora; waa Getamu; teme waa Amaleku. Ndu ono bụ ndu-ishi alị Edomu, shi l'eri Elifazu. Ẹphe bụ unwu nwanwa Ada.

¹⁷Ruwelu, bụ nwa Iso, nwuru ndu-ishi, bụ Nehatu; waa Zera; waa Shama; teme waa Miza. Ndu ono bụ ndu-ishi alị Edomu ndu ọphu shi l'eri Ruwelu. Ẹphe bụ unwu nwanwa nyee Iso, bụ Basumatu.

¹⁸Oholibama, bụ nyee Iso nwuru ndu-ishi, bụ Jiwushi; Jielamu; teme waa Kora. Ndu ono bụ ndu-ishi ndu ọphu shi l'eri nyee Iso, bụ Oholibama, bụ nwatibe Ana.

¹⁹G'ephẹ hakota ono bụ unwu Iso, bụ iya bụ Edomu; bya aburu phẹ bụ ndu-ishi phẹ.

²⁰Waa unwu Siye, onye Horu, bụ onye nwe alị ono baa: Lotanu; waa Shobalu; waa Zibiyonu; teme waa Ana; ²¹waa Dishonu; waa Eza; teme waa Dishanu. Unwu Siye ono, bu l'alị Edomu ono bụ ndu-ishi ndu Horu.

²²Unwu Lotanu bụ Hori; waa Homamu. Timuna bụ nwune Lotanu kẹ nwanị.

²³Unwu Shobalu bụ Aluvanu; waa Manahatu; waa Ebalu; waa Shefo; teme waa Onamu.

²⁴Unwu Zibiyonu bụ Aya; waa Ana. Ana k'owa-a bụ onye ọphu humaru nggele, ekpo oku l'echiẹgu teke o shi eche nkapfu-igara nna iya, bụ Zibiyonu.

²⁵Unwu Ana bụ Dishonu; waa Oholibama, bụ nwada iya.

²⁶Unwu Dishonu buru Hemudanu; waa Eshubanu; waa Ituranu; teme waa Keranu.

27 Ụnwu Eza bụ Bilihanu; waa Zevanu; ịme waa Ekanu.

28 Ụnwu Dishanu bụ Uzu; waa Eranu.

29 Ndu bụ ndu-ishi ndu Hōru bụ: Lotanu; waa Shobalu; waa Zibiyōnu; waa Ana; 30 waa Dishōnu; waa Eza; ịme waa Dishanu. Oo ẹphebedua bụ ndu-ishi ndu Hōru; e -shi lẹ g'ẹphe gude kekashia onwophe l'alị Siye obu.

Ndu bụ eze l'alị ndu Edōmu

31 Owa-a bụ ndu vuadaru ụzo buru eze ndu Edōmu; ịme o nwejeru onye shi lẹ Ízurelu bya aburu eze:

32 Bela, bụ nwatibe Beyo bẹ bụ eze ndu Edōmu. Mkpukpu iya aza Dinuhaba.

33 Bela nwuhuepho; Jiobabu, bụ nwatibe Zera, bụ onye shi Bōzura bya aburu eze l'onodu iya.

34 Jiobabu nwuhuepho; Hushamu, bụ onye shi l'alị Temanu bya anochia ẹnya iya buru eze.

35 Hushamu nwuhuepho; Hadadu, bụ nwatibe Bedadu, bụ onye lwukperu ndu Midiyanu l'alị Mówabu; bya aburu eze l'onodu iya. Mkpukpu nkiya aza Avitu.

36 Hadadu nwuhuepho; Samula, bụ onye shi Masureka bya anochia ẹnya iya buru eze.

37 Samula nwuhuepho; Shawulu, bụ onye shi Rehobotu, nọ l'uzo onu ẹnyimu Yufurétisu; bya aburu eze nō-chia ẹnya iya.

38 Shawulu nwuhuepho; Belu-hananu, bụ nwatibe Akubo bya aburu eze l'onodu iya.

39 Belu-hananu, bụ nwatibe Akubo nwuhuepho; Hadadu bya aburu eze l'onodu iya. Ẹpha mkpukpu iya buru Pawu; ẹpha nyee ya buru Mehetabe-lu, bụ nwada Maturedi. Maturedi bukwanuru nwada Mezahabu.

40 Waa ẹpha ndu-ishi l'oshilokpa Iso baa; wakwapho okpa-ipfu; yee oha-moha, ẹphe shigbaa, l'azagbaa ẹpha phe baa. Timuna; waa Aluva; waa Jietetu; 41 waa Oholibama; waa Ela; waa Pinonu; 42 waa Kenazu; waa Temanu; waa Mibiza; 43 waa Magudelu; ịme waa Iramu. Ndu-a g'ẹphe ha bụ ndu-ishi ndu Edōmu; lẹ g'ẹphe gude bua l'alị ono, ẹphe lwaru ono.

Ẹphe bụ ndibe Iso, bụ nna ndu Edōmu.

Nrwo, Jiófẹfu rwo

37 1 Oo ya bụ; Jiékopu buru l'alị ono, nna iya shi buru, bụ iya bụ alị Kénanu.

2 Waa oshilokpa Jiékopu.

Gẹ Jiófẹfu nọerupho apha iri l'esa bẹ o shi etsojeru unwunna iya eche aturu; mbu unwu nyee nna iya, bụ Biliha; waa Zilipa. O dooru nna phe ejo-iphe, unwunna iya ndu ophuu anoduje eme.

3 No iya; Ízurelu ka eye Jiófẹfu obu eme lẹ g'o yeru unwu iya ndu ophuu. Iphe, kparu iya nụ buru l'oo nwa, a nwuru iya lẹ nka. O bya

akwaaru Jiósèfu eguru uwe, ama ntumatu, chikashiru mkpọ. ⁴ Ụnwunna iya maerupho lẹ nna phẹ ka iya eye obu eme lẹ g'o yeru ephebedua; ephe kpọo ya ashi; ọphu ephe epfujeheduru opfu oma eyeru iya.

⁵ Tọbudu iya bụ; Jiósèfu rwọo nrwọ bya ezeeru ụnwunna iya ono nrwọ ono. O mee; ọ kabakpọo phẹ rọ adu ashi. ⁶ Ọ sụrụ phẹ: “Unu gebe gẹ mu zeeru unu nrwọ, mu rwọru. ⁷ Anyi esweshi upfu ereshi esweshi l'egu. A nonyaa; upfu ereshi nkemu gbalihu pfuru nhamunha; upfu iya k'unu bya anophee nkemu mgburugburu phozegbaaru iya.”

⁸ Ụnwunna iya sụ iya: “?Iiri l'ii-mechaa buru eze anyi tọo? Mbụ-a; ?bụ-waa ngu e-mecha buru onye-ishi anyi?” Nrwọ ono, ọ rwọru ono; yee opfu ono, o pfuru ono mee; ọ kabakpọo phẹ rọ adu ashi.

⁹ No iya; ọ byakwa arwọo nrwọ ọzo; bya ezeeru ụnwunna iya ono ọzo. Ono bẹ ọ sụrụ phẹ: “Unu gebe gẹ mu zeeru unu nrwọ ọzo, mu rwọru. Ọgiya-a bẹ mu rwọru g'enyanywu; waa ọnwaa; waa kpokpode iri lẹ nanu bya ephozeru mu ishi.”

¹⁰ O zeeru iya phọ nna iya g'o zeru iya ụnwunna iya; nna iya baaru iya mba sụ iya: “?Iphe ọwa-a, iirwo ọwa-a bụ gunu? ?Bụ lẹ ne ngu; waa mbẹdua, bụ nna ngu; waa ụnwunna ngu bẹ e-mecha bya ephozeru ngu tọo?” ¹¹ Ụnwunna iya jiaharu iya ijiyenya; obenu lẹ nna iya kwakoberu iphe ono l'okpoma.

Ụnwunna Jiósèfu ere iya

¹² Noo ya; ụnwunna iya chita aturu nna phẹ jeshia echeche lẹ mgboru mkpukpu Shẹkemu. ¹³ Ọo ya bụ; Ízurelu sụ Jiósèfu: “Eshi ọphu i maru l'ụnwunna ngu eche aturu lẹ mgboru Shẹkemu bukwa g'i bya gẹ mu zia ngu g'i je agbaphe phẹ.”

Jiósèfu sụ nna iya l'ọ dụ ree.

¹⁴ Ọo ya bụ; ọ sụ iya: “Jiko jenu je agbaphee ụnwunna ngu phẹ; yee aturu phẹ; maru ?ẹhu dụchaa phẹ-a ree? L'ilwa bya akaru mu g'ọ dụ.” Ọ buru lẹ nsụda Hẹburonu bẹ ọ nọ zia ya ozi obu. Ọ tughua jeshia; bya ejerwua Shẹkemu.

¹⁵ O nweru nwoke humaru iya l'eka ọogha-phe l'egu ẹka ono; bya ajia ya sụ: “?Bụ gunu bẹ iicho?”

¹⁶ Ọ sụ iya: “Mu elekwa ẹnya ụnwunna mu. Ọ -buru l'i maru ẹka ephe nọ eche aturu phẹ; jiko tunuru mu onu iya.”

¹⁷ Nwoke ono sụ iya: “Ephe shiakwa l'eka-a tughuwa. Mu nụmakwaru teke ephe shi epfu sụ g'ephe je Dotanu.”

Ọo ya bụ; Jiósèfu chọoru ụnwunna iya jeshia; je ahuma phẹ lẹ mgboru Dotanu. ¹⁸ Ephe levukpọo ya rọ teke ọ nọkwadu ụzenya; bya awata achi idzu g'ephe e-shi gbua ya.

¹⁹ Ephe sụ nwibe phẹ: “Ọ-rwọ-nrwọ-a abyaje-o! ²⁰ Unu bya nta-a g'anyi gbua ya chie lẹ nsụ lanu l'eka-a. E -mechaa; anyi asụ l'ọo anụ-egbudu gburu iya. G'anyi mawaruro gẹ nrwọ iya ono e-me vaa.”

²¹Rúbènu nūmae ya pho bya emeahaa g'ò gbafuta iya. O sù phè: “Unu g'anyi te egbushi iya egbugbu. ²²G'anyi be gbushi ochi. G'anyi chiechia ya lè nsù lanù l'echiègu l'èka-a; g'anyi te edenyikwa iya èka.” Iphe, Rúbènu gude pfua ya bù g'ò dzòo ya duta iya duphuru nna iya azu ozo.

²³Jiósèfu byarwutaèpho èka ùnwunna iya ono nò; èphe gude iya yefu iya eguru uwe ono, o yeru ono, chikashiru mkpò ono; ²⁴bya akputa iya je echie lè nsù. Nsù obu ta adudu iphe, dù iya nù; ophu mini adudu iya.

²⁵Èphe nò-zetaèpho anòo wata eri nri; èphe jeshia ele ènya bya ahù-ma ndu ije, shi l'eri Ishimèlu; èka èphe shi l'alì Giladu; èphe l'inya-kamèlu phè; vuru manù, eshi mkpò; waa ùnwù, eshikwaphò mkpò; waa àrwù, bù mèru eje ala alì Ijiputu.

²⁶Jiuda sù ùnwunna iya: “?Bù urwu gùnu bè anyi e-rita iya m'ò buru l'anyi gburu nwanna anyi bya eworu mee ya domia? ²⁷Unu g'anyi ree ya oshilòkpa Ishimèlu. G'ò tò dukwa iphe, anyi e-je iya ememe; eshi ophu o bù nwanna anyi; tème anyi buru mee lanù.” Ùnwunna iya kweta.

²⁸Ndu Midiyanu ono, agba nghò ono ghatashiepho; ùnwunna Jiósèfu bya ekufuta iya lè nsù ono; woru iya ree oshilòkpa Ishimèlu ono ùkporo èkpa-ego mkpòla-òchaa. Èphe kpùta iya lashia Ijiputu.

²⁹Rúbènu byaèpho lè nsù ono bya ahuma lè Jiósèfu ta nòedu iya; o gude èhu-eghu woru uwe iya gbajaa. ³⁰O jepfu ùnwunna iya phè je asù phè: “Nwata ono ta nòekwa l'èka e chieru iya. ?Bùkpoo awe bè mu e-dobe iphu?”

³¹Noo ya; èphe bya achita uwe Jiósèfu bya egbua egbu; woru uwe Jiósèfu ono tsee lè mee ya. ³²Èphe chita uwe ono, chikashiru mkpò ono chiphuru nna phè azu; sù iya: “Anyi humakwaru iphe-a l'ùzo; lekwa ya ènya g'ì maru ?bù kè nwa ngu tòò tò bùdu iya?”

³³Jiékpò bya elee ènya; o buru iya. O sù: “O kwa uwe nwa mu-o! O dukwa g'ò bù anù-ègbudu gburu iya. Oowaa! Nta-a bè Jiósèfu bè anù-ègbudu lajashiakwaru nanù nanù!”

³⁴Jiékpò woru uwe iya gbajaa; bya achita uwe aphù yee onwiya; bya araa èkwa nwa iya ono ujiku olemole. ³⁵Ùnwu iya k'unwoke; mè ùnwada iya bya g'èphe dua ya obu. Ophu o kwedu g'a duta iya. O pfua sù: “Mu agùkwa aphù nwa mu-a jasù mu alapfu iya lè maa.” O buru egube ono bù gè nna iya gude gùa aphù iya.

³⁶No iya; ndu Midiyanu ono woru Jiósèfu ree Potifa l'alì Ijiputu. Potifa ono bù onye lanù l'ime ndu Fero nùru oke-òkwa; kèlè o bù ishi ndu ojogu, eche Fero nche.

Jiuda yele Tema

38 ¹Lè teke ono bè Jiuda harù ùnwunna iya je; èphe lè nwoke Adu-lamu, aza Hira buru. ²O buru l'èka ono bè Jiuda nò hùma nwada nwoke Kènanu, èpha iya bù Shuwa. O lùta iya; èphe l'iya kwaa. ³O tsuta

ime; bya anwua nwa nwoke a guru Eru. ⁴Q tsuta ime ozo; bya anwua nwa nwoke; bya agua ya Onanu. ⁵Q bya anwufua nwa nwoke lanu; bya agua ya Shela. Q buru le Kezibu be o no nwua ya.

⁶Jiuda bya alutaru okpara iya bu Eru, nwanyi. Ephra nwanyi ono bu Tema. ⁷Obenu le Eru, bu okpara Jiuda bu onye eme ejo-iphe l'enya Chipfu. Oo ya bu; Chipfu woru iya gbua.

⁸Oo ya bu; Jiuda su Onanu: "Duta nyee nwune ngu g'unu l'iya kwaa. Luru iya g'iishi nno togboru nwune ngu ako le mgboko." ⁹Obenu le Onanu maru le nwa, nwanyi ono a-nwuta ta abuduru nkiya. Q nodu abujeru; yee nyee nwune iya -nodu akwa; l'oogboshia unwuda l'ali g'eeshi ge nwune iya ta togbo ako. ¹⁰Iphe ono, oomeje ono buru ejo-iphe l'iphu Chipfu; o wokwaru iya pho gbua.

¹¹E mecha; Jiuda su nyee nwa iya, bu Tema go laa ibe nna iya je eburu eburu kwabe jasu teke Shela, bu nwa iya evuta. Kele o riru su: "?A maru ?onye k'ono ta anwuhudunu g'unwune iya ndu ophuu nwuhuru." Tema kwe hm laa ibe nna iya je eburu.

¹²A nonyakpoepo; nyee Jiuda, bu nwada Shuwa nwuhu. Jiuda roko-tachaepo ike l'anwuhu nyee ya ono; bya ejeshia Timina; l'eka eebushiru iya aturu iya eji. Onya iya, bu Hira, onye Adulamu tsoru iya.

¹³A bya edooru iya Tema le nna ji iya ejekwa Timina je ebushi aturu iya eji. ¹⁴O kweepo doo yefu uwe nwanyi, no l'ulo-maa, o yeru; bya eworu gerebe gerebe ekwa phua onwiya l'iphu g'a ta hube iya ama; bya eje anodu l'onu-abata, e shi abahu Enemu, bukwapho uzo, e shi eje Timina. Kele o maru le Shela vutawaru; obenu l'e te kuduru iya go bya go lupyabe iya ge ya buru nyee ya.

¹⁵Jiuda huma Tema; bya aria l'oo nwanyi-ovuoba; noo kele o phu-chiru onwiya iphu; ¹⁶ophu o madu l'oo nyee nwa iya. O duta iya je l'aguga gbororo bya asu iya go bya g'ephe l'iya je akwaa.

Q jia ya su: "?Bu gunu be ji-nu mu g'anyi le ngu kwaa obu?"

¹⁷Q su iya: "Mu e-shi l'iphe-edobe mu kpee ngu ada-eghu."

O kwe iya hm; bya asu iya: "?Ii-yekwanuru mu iphe l'itumo; ge mu gu-de jasu l'ikputaru mu iya?"

¹⁸Q su iya: "?Bu gunu be mu e-yeru ngu l'itumo obu?"

O su iya: "Oo iphe, agba l'eka ngu, eegudeje hube ngu ama; waa eri, tso iya nu; waa oshi-mpaleka ngu ono, i gude l'eka ono." Q chiru iya nu iya; ephe l'iya je akwaa; o woru ime yee ya. ¹⁹Q tugbuepho bya eje aphufu ekwa ono, o shi phua l'iphu ono; bya eje eworu uwe nwanyi, no l'ulo-maa, o shi yee woru yepu azu.

²⁰E mecha; Jiuda bya akputa ada-eghu ono kpee onya iya, onye Adulamu go je akpee nwanyi ono; chitaru iya iphe, o yeru iya l'itumo ono. O jee ophu o humaeduru nwanyi obu. ²¹Q jia ndu bu l'eka ono su: "?Denu nwanyi-ovuoba, shi nodu l'aguga uzo Enemu-a?"

Ephe sụ iya: “Nwanyị-ovuoba ta nojekwaru l'eka-a.”

²²Oo ya bụ; ọ laa je asụ Jiuda lẹ ya ta ahụmakwaru iya. Teme ọzo bụ lẹ ndu bu l'eka ono sụkwaru lẹ nwanyị-ovuoba ta nojeduru l'eka ono.

²³Jiuda sụ: “G'a hakwaa ya g'o nwowaruro iphe, o gude; a -nonyaa; e gude iya gbaaharu anyi mgbonu. Eshi ophu mu kperu ngu ada-eghu, i gude je achokota iya; ophu i humaduru iya.”

²⁴A nọpfo iphe, rwuru onwa eto; a bya asụ Jiuda: “Tema, bụ nyee nwa ngu bẹ buakwaa nwanyị-ovuoba; mbụ lẹ-a; ọ dukwaa ime. Ọ buru l'ovuoba ono bẹ o vutaru iya.”

Jiuda sụ: “Unu kpufuta iya g'e kegbua ya l'oku!”

²⁵A kpufutashia ya; o zia ozi g'e je ezia nna ji iya ono sụ iya l'ọ kwa onye nwe iphe-a bẹ yeru iya ime ono. Sụ iya: “Maeshikwaru ?ii-du ike maru onye nwe iphe, agba l'eka eegudeje ahube nemadzụ ama-a; waa eri, tso iya nù; waa oshi-mpaleka-a?”

²⁶Jiuda hụma iphe ono bya amaru l'ọo nkiya bya asụ: “Ha! Nwanyị-a kakwa mu apfubekoto; eshi ophu mu sụcharu lẹ mu e-kuru iya nù nwa mu, bụ Shela g'ọ luru. E mechaa; ophu ephe l'iya alueduru.”

²⁷O rwue ya pho l'ezeda; a maru l'unwu ono dū iya ẹbo l'epho. ²⁸Lẹ g'oozedaa bẹ onye lanu wofutaru ẹka. Nwanyị, eswiye ime bya ewota ẹba oghu, dū uswe-uswe libe iya lẹ nkwo-eka; bya asụ l'ọo onye ọwa-a bụ ivu-zo. ²⁹O wobaepho ẹka ono; nwune iya kwofuta. Nwanyị, eswi ime ono sụ: “?Bụ g'i shiru kpakata ụzo baa?” A gụa ya Pẹrezu.^e ³⁰Oo ya bụ; nwune iya onye ophuu, a gbaberu ẹba oghu, dū uswe-uswe lẹ nkwo-eka ono lụ-futa; a gụa ya Zera.^f

Jiósẹfu yẹle nyee Potifa

39 ¹Tobudu iya bụ; e gude Jiósẹfu jerwua alị Ijiputu. Ọ buru Potifa onye Ijiputu zuru iya ndu oshilokpa Ishimelu ono, gude iya jerwua alị Ijiputu ono. Potifa ono tso lẹ ndu nọ l'oke-okwa. Yẹbedua bụ onye-ishi ndu ojogu, anọduje eche Fero nche.

²Chipfu nọ-kube Jiósẹfu; ọ buru onye iphe ejehuru. O buru l'ulo nnajiuphu iya, bụ nwoke Ijiputu ono. ³Nnajiuphu iya ono hūmaepho lẹ Chipfu nọ-kube iya; teme lẹ Chipfu emeje g'iphemiphe, Jiósẹfu ono eme vuru ire; ⁴Jiósẹfu dū iya l'obu. O woru Jiósẹfu mee onye-ozii iya; mbụ mee ya onye elekota unuphu ibe iya l'ophu ẹnya; teme o wokwarupho iphemiphe, o nweru yekota iya l'eka g'o leta ẹnya. ⁵Eshi teke ono, o woru unuphu ibe iya l'ophu; yee iphemiphe, o nweru enweru yekota Jiósẹfu l'eka g'o leta ẹnya ono bẹ Chipfu bya ekebeahaa nwoke Ijiputu ono l'oma shita l'ehu Jiósẹfu. Chipfu kebeahaa ya l'oma l'iphemiphe, o nweru enweru; je akpaa lẹ ndu ophu nọ l'unuphu; mē lẹ ndu ophu nọ l'egu. ⁶Oo ya bụ; ọ hakotaru

^e 38:29 Iphe, Pẹrezu bụ bẹ bụ 'Okwokwo'. ^f 38:30 Zera bụ iphe, ọ futaru bụ 'ocha-pfuu'.

Jiósèfu èku iya l'ophu g'o leta ɛnya. Ophu ɔ duedu iphe, o nweru, ɔokpa-jekwadu ishi iya. Iphe, ɔ maerupho kpoloko bu g'o ria nri.

Jiósèfu gbaru mkparawa bya amashi mma ike. ⁷A nɔepho nwanshii; Jiósèfu gɔahaa nyee nnajiuphu iya ono; ɔ sɔ iya g'o bya g'ephe l'iya je akwa.

⁸Obenu lɛ Jiósèfu jikaru bya asukwapho nyee nnajiuphu iya ono: “A-gbɛ teke nnajiuphu mu meru mu onye-ishi iphemiphe, o nwekotaru bɛ ɔ tɔ duedu iphe, eeme l'unuphu-a, ɔokpajekwadu ishi iya. Iphemiphe, o nweru g'o ha bɛ o yekotawaru mu l'ɛka gɛ mu leta ɛnya. ⁹Ophu ɔ tɔ dudu onye kabaa mu shii l'ulo-a. Ophu ɔ dukwapho iphe, oowoharu mu ewoha gbahaa gubedua; kɛlɛ i bu nyee ya. ?Denu gɛ mu e-shi mee ɛjo-iphe, du ɛgube ono; mbu mee Chileke iphe-ɛji onoya?” ¹⁰O nɔdu anɔdujekpoepho epfuru iya Jiósèfu mbokumboku; obenu lɛ Jiósèfu te ekwedu g'ephe l'iya kwaa; mbukponu g'ephe l'iya nɔ-kube ntse.

¹¹O be ujiku lanu; Jiósèfu bahu l'ulo gɛ ya je ozi, duru iya nu. Teke ono bɛ ɔ tɔ dudu ndu-ozi ulo ono l'ophu m'onye lanu, nɔ l'ime ulo ono; ¹²o gude iya l'uwe sɔ iya g'o bya g'ephe l'iya kwaa. Jiósèfu yefu uwe iya ono haa ya l'ɛka gbado ulo ono gbafu etezi.

¹³O maerupho lɛ Jiósèfu yefuru uwe iya haa ya l'ɛka gbafu etezi; ¹⁴o kua ndu-ozi ulo iya ndu ophu; sɔ phɛ: “Unu lenu! Nwophu shi l'alɛ ndu Hiburu-a bɛ e dutaru dobe; g'o bya anyi eme iphe-iphere. O bataru l'ɛka-a bya g'anyi l'iya kwaa; mu chishia mkpu. ¹⁵O numaepho lɛ mu chiaharu mkpu; ɔ gbadoo mu uwe iya l'ɛka gbala gbafu etezi.”

¹⁶O gude uwe ono gbiriri jasɔ nnajiuphu Jiósèfu bata. ¹⁷O bya eworu iya pfuaru iya sɔ: “Nwohu ono, i zutaru, bu onye Hiburu ono bɛ shi eme g'o mee mu iphe-iphere ntanu-a. ¹⁸Mu wataepho echi mkpu; ɔ gbadoo mu uwe iya l'ɛka gbala gbafu etezi.”

¹⁹Nnajiuphu Jiósèfu numaepho iphe ono, nyee ya pfuru iya ono sɔ l'onoo g'ohu iya meru iya ya bu ono; ɔ vuru oku wua ɛhu. ²⁰O kpɛta Jiósèfu jeye l'oka-mkpɔro, eze atɔ-chije ndu mkpɔro iya.

Ole Jiósèfu nɔ lɛ mkpɔro ono; ²¹Chipfu nɔ-kube iya bya egoshi iya lɛ ya yeru iya obu. O mee; Jiósèfu du onye eche oka-mkpɔro ono nche l'obu. ²²Onye eche oka-mkpɔro ono woru Jiósèfu mee ishi ndu nokota l'oka-mkpɔro ono. Iphemiphe, eemekota l'ɛka ono buru yɛbe Jiósèfu bɛ e yeru iya l'ɛka. ²³Iphe, nɔwa Jiósèfu l'ɛka bɛ onye eche oka-mkpɔro ono ta akpajɛdu ishi g'ee-me iya; noo kɛlɛ Chipfu nɔ-kube Jiósèfu bya emee; iphemiphe, oome nɔdu evujeru ire.

Onye etsujeru Fero ɔnu lɛ mɛɛ; yɛlɛ onye eghejeru iya buredi

40 ¹O nweru teke a nɔnyaru; onye etsujeru eze ndu lɛjiputu ɔnu lɛ mɛɛ; yɛlɛ onye eghejeru iya buredi meswee nnajiuphu phɛ, bu eze ndu lɛjiputu. ²Umadzu labo ono, ejeru iya ozi ono, bu onye-ishi ndu

etsujeru iya onu le mee; waa onye-ishi ndu eghejeru iya buredi pho mee; ehu ghuaahanaa Fero obu eghe. ³O ye phe l'oka-mkporo l'ibe onye-ishi ndu ojogu, anoduje eche Fero nche, bu eka a tu-chikwarupho Jiosesu. ⁴Onye-ishi ndu ojogu, anoduje eche Fero nche woru phe ye l'eka Jiosesu; o nodu eleta phe enya.

Ephe nonyaepho l'eka ono; ⁵unwoke labo ono; mbu onye etsujeru eze ndu Ijiputu onu le mee; yee onye eghejeru iya buredi, bu ndu toko nodu le mkporo ono bya atoko rwo nrwo l'enyashi ujiku lanu. Nrwo ono nwecharu iphe, o futaru iche iche. ⁶Jiosesu bya l'utsu iya bya ahuma l'ephe adzu iphu. ⁷Oo ya bu; o jia ndu ono, bu ndu no l'oke-okwa Fero, a tukoru ephe le yebe Jiosesu tu-chia l'ibe nnajiuphu iya ono; su phe: “?Bu gunu kparu iphe, unu adzu iphu ke ntanu?”

⁸Ephe su l'ephenebo ono toko rwo nrwo; ophu o dudu onye a-koru phe iphe, nrwo ono futaru.

Jiosesu su phe: “?Tobudu Chileke bu onye akoje iphe, a rworu le nrwo? Jiko unu zeeshikwaru mu nrwo ono, unu rworu ono.”

⁹Oo ya bu; onye-ishi ndu etsujeru Fero onu le mee bya ezeeru Jiosesu nrwo nkiya; su iya: “Mu rworu nrwo ge mu humaru vayinu l'atatiphu mu. ¹⁰Vayinu ono nweru ekali eto. O tuchaa ige; bya ajaa ajaja; bya amishia ke wogalaa; bya achashia. ¹¹Mu gude okoro Fero l'eka; bya ewota akpuru vayinu ono pyiru ye l'okoro Fero; bya eworu iya nu iya.”

¹²Jiosesu su iya: “Waa iphe, nrwo ono bu baa. Ekali-oshi eto ono bu ujiku eto. ¹³A -noepho ujiku eto; Fero abya edufuta ngu l'eka-a; bya edobe ngu l'onodu, i shi nodu; l'ibya agbaaharu Fero mee egube ono, i shi emeje teke ono, i shi buru onye etsujeru iya onu le mee pho. ¹⁴Teke iphe-miphe adueru ngu pho le ree; jiko nyatakwa mu. Iphe-oma, ii-meru mu bu g'i pfuaru Fero opfu ehu mu dufuta mu l'oka-mkporo-a; ¹⁵kele o kwa ezita be e zitaru mu l'oshi l'alị ndu Hiburu. O rwukwaa l'eka-a; a bya atua mu mkporo l'ebe adu iphe, mu meru.”

¹⁶Onye-ishi ndu ophu eghejeru Fero buredi pho humaeepho le Jiosesu kowaru nrwo ono ree; o su Jiosesu: “Mbdua rwokwarupho nrwo ge mu vu nkata buredi eto. ¹⁷Le nkata k'eli iya be e yeru iphe, du iche iche, e gheshiru Fero. Enu pheru bya eberu le nkata k'eli iya ono; bya awata avuka iphe, no le nkata ono, mu vu l'ishi ono.”

¹⁸Jiosesu su iya: “Waa iphe, o bu baa; nkata eto ono bu ujiku eto. ¹⁹A -noepho ujiku eto; Fero abya akpufuta ngu; je eworu ngu swigbua l'eli oshi. Enu abya avuka anu ngu.”

²⁰O beepho mboku k'eto ono, gbaru l'eswe a nwuru Fero. O bya eshiaru ndu-ozu iya gephe ha nri obo-iphe. O bya edufuta onye-ishi ndu etsujeru iya onu le mee; yee onye-ishi ndu eghejeru iya buredi dobe l'atatiphu ndu-ozu iya. ²¹O bya eworu onye-ishi ndu etsuje onu le mee dophu azu l'okwa iya ozo. O bya agbaaharu Fero mee g'o shi agbaru iya. ²²O bya eworu

onye-ishi ndu eghejeru iya buredi pho swi-gbua l'eli oshi. O nwukotaepo ge Jiófesu sūru phe l'oo-nwu. ²³Obenu l'onye-ishi ndu etsuru Fero onu le mee ono ta nyataeduru Jiófesu; o zohaa ya.

Nrwō Fero

41 ¹A nopho apha labo sugbaa ishi; Fero rwōo nrwō. O gbē pfuru l'aguga enyimu Nayilu. ²A bya ele enya; eswi esaa, dū ùbvù l'enya bya adū okporokpo shi l'enyimu Nayilu ono rwufutagba; bya anodugba l'aguga eka ono taaha nri. ³E mecha; eswi esaa ozo, dū eji bya ajo ehu shikwapo l'enyimu ono rwufuta bya an-kube ophu l'aguga enyimu ono l'eka ono. ⁴Eswi esaa ophu dū eji bya ajo ehu pho bya atuko eswi esaa ophu dū ùbvù l'enya bya adū okporokpo pho lwekota. O mecha nno; Fero tehu.

⁵A nonyakwaa; mgbenya tu iya ozo; o rwōo nrwō k'ēbo. K'ogiya ono bē o rworu nrwō g'ishi akpe esaa, dū okporokpo bya adū ree photaru l'oshi akpe lanu. ⁶E mecha; ishi akpe esaa ozo, dū mgbapya mgbapya, phe-rephere uzo enyanwu-awawa mebyishiru bya aphoshia l'oshi akpe ozo. ⁷Ishi akpe esaa ophu dū mgbapya mgbapya pho bya atuko ishi akpe esaa ophu dū okporokpo bya apho aphopho pho lwekota. Oo ya bu; Fero tehu; bya amaru l'iphemiphe ono bu le nrwō bē o shi anwukota.

⁸A futa l'utsu; iphe ono nodu atsū iya l'ehu shii. O zia g'e je ekuaru iya ndu jibya; waa ndu mmamiphe ndu Ijiputu. Fero bya ezeeru phe nrwō ono. Ophu o dudu onye dūru ike kooru iya iphe, nrwō ono bu.

⁹Onye-ishi ndu etsujeru Fero onu le mee sū Fero: “Ntanu-a bē mu nyatakwaru iphe, mu meru, adudu ree. ¹⁰O nweru teke ehu ghujeru gube Fero egbu l'eka anyibe ndu-ozu ngu nō; i tua mu l'onye-ishi ndu eghejeru ngu buredi pho mkporo l'ulo ibe onye-ishi ndu ojogu, echeje gube Fero nche. ¹¹O -rwua enyashi ujiku lanu; anyi n'ēbo tuko rwōo nrwō; nrwō ono ephenebo nwecharu iphe, o bugbaa. ¹²O nweru nwokorōbya Hiburu, bu onye ohu onye-ishi ndu ojogu, echeje gube Fero nche, anyi l'iya tuko nodu l'eka ono. Anyi zeeru iya nrwō ono; o kooru anyi iphe, o bugbaa. Onyenonu bē o kochaaru iphe, nrwō nkiya bu. ¹³E mecha; iphemiphe ono nwukotaerupho anyi g'o pfuru. Mbēdua bē e kuphuru azu l'okwa mu; e woru onye ophu je aswi-gbua.”

¹⁴Oo ya bu; Fero zia g'e je ekua Jiófesu; a bya atufuta iya l'ulo-mkporo ono. O kpuchaa ishi bya agbanwee uwe iya bya ejeshia l'atatifhu Fero.

¹⁵Fero sū Jiófesu: “Mu rworu nrwō; ophu o dudu onye dūru ike kooru mu iphe, nrwō obu bu. Obenu le mu nūmaru l'oobujeru; teke e zeru ngu nrwō; l'i kooru onye ono iphe, o bu.”

¹⁶Jiófesu sū Fero: “O to bukwa mbēdua akoje iphe, nrwō bu. O kwa Chileke bē a-koru gube Fero iphe, nrwō ono bu le g'oo-ji ngu epho.”

¹⁷Fero sū Jiófesu: “Mu rworu nrwō gē mu pfuru le mgboru enyimu Nayilu; ¹⁸mu hūma eswi esaa, dū okporokpo bya adū ùbvù l'enya g'o shi

lẹ mini ono rwufuta bya anọdu l'aguga mini l'eka ono taaha nri. ¹⁹Ephe futachaa; eswi esaa ozo, du eji bya ajo ehu du garanyongu bya erwufu-takwapho. Mbụ lẹ mu teke ahuma-swee eswi, du-be eji egube ono l'alị Ijiputu! ²⁰Eswi esaa k'ono, du garanyongu ono bya ajo ehu ono bya atuko eswi esaa ke mbụ pho, du okporokpo pho takota lwee. ²¹Ephe taebachaa phe; ephe dukwapho njo adudu g'ephe du; k'ophu bu l'ọ to dudu onye ekweta l'ọo phe taru eswi ono. Mu tehu lẹ mgbenya ono.

²²“Mu byakwa ekuru mgbenya ozo; mu watakwa arwo nrwo. O be k'ogiya ono; mu huma ishi akpe esaa, phoru aphopho bya adu ree g'o pho-takotaru l'oshi akpe lanu. ²³E mechaa; mu humakwapho ishi akpe esaa ozo, duchaa mgbapya mgbapya; bya aduchaa ke zitazita; teme pherephere uzo enyanwu-awawa zipyashia ya; o nwulwashihu anwulwashihu; g'o photakwarupho. ²⁴Ishi akpe k'ono, du mgbapya mgbapya ono bya atuko ndu ophu du ree pho lwekota. Mu bya ezeeru iya ndu jibya; ophu o dudu onye duru ike kporu mu iphe, nrwo obu bu.”

²⁵Noo ya; Jiosifu su Fero: “Nrwo labo ono bukwa iphe lanu be o bu. Chileke meru g'o kporu gube Fero iphe, ya abya ememe. ²⁶Eswi esaa pho, du ree pho bu apha esaa; teme ishi akpe esaa pho, du ree pho bukwarupho apha esaa. Oo ya bu lẹ nrwo ono tukoru buru nrwo lanu. ²⁷Eswi esaa ophu du eji bya ajo ehu, futaru nu ge ndu ophu futachaerupho pho bu apha esaa. Teme ishi akpe esaa pho, du mgbapya mgbapya; pherephere, shi uzo enyanwu-awawa zipyashiru; o nwulwashihu anwulwashihu pho buru apha esaa, egu e-me.

²⁸“O kwa-a iphe, mu pfuhawaru gube Fero-a be o bu. O kwa Chileke go-shiru ngu iphe, yebe Chileke abya ememe. ²⁹Su-a; l'ime apha esaa be nri a-kwatakpo du shii l'alị Ijiputu mgburugburu. ³⁰Ole e-mechaa; apha esaa ophu egu e-meshi ike etsota iya. Laatuko apha esaa pho, nri shi du shii l'alị Ijiputu pho zohakota. Egu ono abya atuko alị ono nmaa swokoswoko. ³¹Apha, nri shi paa eka l'alị ono-a te enweedu onye anyata iya nu; noo kele egu ono a-buru ejo iphe-ehuka. ³²Iphe, meru g'o gude gube Fero rwo nrwo ono mgbo labo bu iphe obu be bu lẹ Chileke chipyawaru iya rengurengu lẹ ya e-me iya; teme ophu o duedu g'aa-no-beru; Chileke emee ya.

³³“Nta-a bukwa ge gube Fero lee enya hota onye iphe edoje enya bya aburu onye maru iphe mee ya g'o buru ishi l'alị Ijiputu. ³⁴Teme l'i hota-kwapho ndu-ozu, a-no-tsota onye-ishi alị Ijiputu pho; g'ephe keje iphe, ndu Ijiputu kpataru l'opfu uzo ise wota oke lanu. ³⁵G'ephe nakobe nri ono g'o ha l'apha k'ono, nri du ono. Teke ephe nakobecharu iya; ephe egude epha gube Fero je edobegbaa ya l'ulo eka eedobeje nri, nogbaa lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu. ³⁶Le woru nri ono doberu ndu alị-a kwaberu apha esaa k'egu pho, a-bya lẹ Ijiputu-a. Oo ya bu g'egu ete egbuchidu alị-a.”

³⁷Iphe ono du Fero yee ndu-ozu iya l'ophu ree. ³⁸Oo ya bu; Fero jia phe su: “?Anyi a-du ike ahumaba onye ozo, a-du ge nwoke-a; mbu onye unme Chileke bu l'ehu egube-a?”

³⁹Noo ya; Fero sụ Jiósẹfu: “Eshi ọphu Chileke meru g'i makọtaru iphe-miphe-a bẹ o to nwekwa onye ka ngu aburu onye iphe edoje ẹnya; ọphu o nwekwa onye ka ngu amaru iphe. ⁴⁰Oo gubedua bẹ a-buru ishi l'ibe mu; ẹme ọ buru iphe, i pfuru bẹ onyemonye e-meje l'alị-eze mu. Iphe, mu e-gude ka ngu shii kpoloko buẹpho l'ọo mbẹdua bẹ bụ eze.”

Jiósẹfu eleta alị Ijiputu l'ọphu ẹnya

⁴¹Noo ya; Fero sụ Jiósẹfu: “Nta-a buakwaa ngu bẹ mu yekọtaru alị Ijiputu l'ọphu l'ẹka.” ⁴²Oo ya bụ; Fero gbata echi-eze iya woru gba bẹ Jiósẹfu lẹ mkpushi-ẹka; bya eyee ya akpawuru-uwe; nyabẹ iya iphe-olu, e gude mkpọla-ododo mee. ⁴³Ọ bya anụ iya ugbo-inya iya k'ẹbo; ọ nọdu agba. Ndu ọzo vuta ọzo agbọ ogboo ekpu iya asuje: “Unu phozeru iya!” Ọ buru iya bụ lẹ Fero eworu alị Ijiputu l'ọphu woru yekota Jiósẹfu l'ẹka.

⁴⁴Fero sụ Jiósẹfu: “O kwa mbẹdua bụ Fero; mbụ lẹ-a; ọ -buru l'i ti pfudururu l'owa-a iphe, ee-me baa; te enwekwa onye nweru iphe, ọ byaru eme l'alị Ijiputu l'ọphu.” ⁴⁵Fero gụa Jiósẹfu Zafunatu-Paneya bya eduta Asenatu, nwada Potifera onye uke ndu Ọnu kee ya g'ọ buru nyee ya. Jiósẹfu bya ejedzuru alị Ijiputu l'ọphu.

⁴⁶Jiósẹfu nọwaru ụkporo apha l'apha iri ẹme ọ wata ejeru Fero, bụ eze ndu Ijiputu ozi. Jiósẹfu shi l'iphu Fero tugbua; bya ejedzuru alị Ijiputu.

⁴⁷L'apha ẹsaa ono, nri dū ono bẹ alị meshikpọoru kẹ nri ree ike. ⁴⁸Jiósẹfu bya atụko nri, a kọtaru l'alị Ijiputu l'apha ẹsaa ono, nri dū ono kwakọkota; dobegbaa lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu l'alị Ijiputu. Oobujeru; ọ -bya lẹ mkpukpu k'owa-a l'ọ kwakọo nri, a kọtaru l'ẹgu, nọ-pheru iya mgburugburu doo ya. ⁴⁹Jiósẹfu kwakọpho ereshi, e metaru l'opfu jasụ ọ kuta l'ikpo, ha g'evevee, nọ l'agụa eze-enyimu. Nri ọbu kwatakpọo paa ẹka k'ọphu a nọnyaru; ọphu e dejeedu iya l'ẹkwo. Noo kẹle ọ buwaa aguta aguta.

⁵⁰O rwutashia apha ọkpa-nri ono; Asenatu, nwada Potifera, onye uke ndu Ọnu nwutawaru iya unwegirima unwoke labọ. ⁵¹Jiósẹfu gụa onye ọphu bụ ọkpara iya Manáse; noo kẹle ọ sụru: “Chileke mewaru; mu zọhaa aphụ, tsọru mu nụ; bya azọhaa ọkpoku ibe nna mu.” ⁵²Onye k'ẹbo bẹ ọ gụru Ifuremu sụ: “Oo Chileke bụ onye meru gẹ ya jaa àjàà l'alị, ya shi nọdu eje iphe-ẹhuka.”

⁵³Apha ẹsaa, nri dū shii l'alị Ijiputu pho bya abvụ. ⁵⁴Apha ẹsaa k'ẹgu pho bya awata; mbụ ọ nwụepho gẹ Jiósẹfu pfuru ono; ọkpa-nri bya lẹ mgboko mgburugburu; ọ buerupho alị Ijiputu bụ ẹka nri dū. ⁵⁵Ẹgu mea-haepho ndu Ijiputu; ẹphe je araaru Fero kẹ nri. Fero sụ ndu Ijiputu l'ọphu: “Unu jepfufe Jiósẹfu. Iphe, ọ sụkpọoru g'unu mee; unu emee ya!”

⁵⁶Ọkpa-nri ono jedzuerupho alị ono; Jiósẹfu tūhashia ụlo ẹka eedobeje nri reaha ndu Ijiputu nri; noo kẹle ẹgu ono emeshikpọ ike l'ẹkameka l'alị Ijiputu. ⁵⁷Ọhamoha l'ọphu nọdu abaya l'alị Ijiputu bya azuta Jiósẹfu nri; noo kẹle ẹgu ono emeshikpọ ike lẹ mgboko mgburugburu.

Unwunna Jiósèfu eje alì Ijiputu je azuta nri

42 ¹Jiékpòpu nùmaephò lẹ nri dọ l'alì Ijiputu; ọ sù unwu iya: “?Bù gùnu kparù iphe, unu a-nòdu elegbaa nwibe unu ẹnya?” ²Ọ sù-kwapho: “Mu nùmakwaru lẹ nri dọ l'alì Ijiputu. Unu jekwa ẹka onọ je azùtaru anyi nri ilile. Ọọ ya bù; g'anyi anọdu ndzù; g'ẹgu te egbushi anyi.”

³Unwunna Jiósèfu umadzu iri bya atugbunaa jeshia azuta nri l'alì Ijiputu. ⁴Ophu Jiékpòpu ekwedù gẹ nwune Jiósèfu, bù Benjiaminu tsoru phẹ. Noo kẹlẹ ndzù agù iya l'iphe-kpanganga e-me iya. ⁵Ọ bùrù iya bù l'unwu Ízurẹlù yì lẹ ndu jeru azuta nri ọbù; kẹlẹ ọkpa-nri onọ dọkwapho l'alì Kénanu.

⁶Noo ya; ọ bùrù Jiósèfu bù ọchi-ọha ndu Ijiputu onọ; tẹme ọ bùrù iya anọduje ere ndu alì onọ l'ophu nri. Ọọ ya bù; unwune Jiósèfu byarwu-taephò bya eworu iphu kpube l'alì baarù iya ẹja. ⁷Ahùma, Jiósèfu ahùma unwunna iya; ọ hùbe phẹ ama; bya awataro eme umere g'ọ tọ madù ndu ẹphe bù; bya epfuaharù phẹ opfu ẹhuka ẹhuka. Sù phẹ: “?Bù awe bẹ unu shi?”

Ephe sù l'ẹphe shikwa alì Kénanu bya azuta nri.

⁸Jiósèfu hùbeephò unwunna iya onọ ama; obenu l'ẹphebedua ta ahù-beduru yẹbedua ama. ⁹Ọ bya anyata nrwọ, o rwojeru k'ẹhu phẹ phọ; bya asù phẹ: “Unu bù ndu ngge; unu byaru g'unu hùma ẹka alì anyi dọ nyegenyegel!”

¹⁰Ephe sù iya: “Waawakwa nnajiuphu; anyibe ndu-ozì ngu bọkwa nri bẹ anyi byaru azuta. ¹¹G'anyi haa shikwa lẹ nna lanù. Anyibe ndu-ozì ngu epfukwa ire-lanù; anyi ta abọkwa ndu ngge.”

¹²Ọ sù phẹ: “Ọọ ọka; unu byacharu-a g'unu hùma ẹka alì anyi dọ nyegenyegel!”

¹³Ephe sù iya: “Anyibe ndu-ozì ngu dọkwa iri l'ẹbo tọko shi lẹ nna lanù buru l'alì Kénanu. Onye kẹ nwata bẹ ẹphe lẹ nna anyi nọkwa l'unuphu; onye lanù ta anọedu ndzù.”

¹⁴Jiósèfu sù phẹ: “Ọọ gẹ mu pfuru unu-a bù g'ọ dọ; unu bù ndu ngge! ¹⁵Waa g'ee-shi huta unu ama baa: Ọ -bùrù-a lẹ Fero nọ ndzù g'ọ nọ iya-a bù g'iphe, mu epfu-a bù eviya l'unu ta abyadù ahata ọkpa l'ẹka-a tųgbua; abọdù lẹ nwune unu kẹ nwata bẹ e dutaru bya l'ẹka-a! ¹⁶Unu zia onye lanù l'ime unu g'ọ je eduta nwune unu onọ; unubẹ ndu ọphuu g'unu ha bẹ a-nọdukota lẹ mkpọro. Ọọ ya bù l'ee-shi nno hua unu ama; maru mẹ ọ bù-a ire-lanù bẹ unu epfu. Teke ọdumeka l'aamaru l'ọọ g'ọ doru ẹnya lẹ Fero nọ ndzù bù g'ọ bù eviya; l'ọọ ndu ngge bẹ unu bù.” ¹⁷Ọ tọko g'ẹphe ha je atų-chishikota lẹ mkpọro; ẹphe nọọ ujiku ẹto.

¹⁸O -rwua lẹ mbọku k'ẹto; Jiósèfu sù phẹ: “Unu -mewaa iphe-a, mu abya epfupfu-a; mu ahaa unu g'unu nọdu ndzù; kẹlẹ mu bù onye atsu

Chileke ebvu. ¹⁹Unu -sụ l'unu bu ndu ire-lanụ; unu haa onye lanụ lẹ g'unu ha g'ọ nọdu lẹ mkporo; unubẹ ndu ophuu egude nri wojeru ndibe unu, nọ l'unuphu, ẹgu eme. ²⁰Ọle unu dutafutajekwaru mu nwanna unu kẹ nwata ọbu; g'e shi ẹgube ono maru l'unu epfu ire-lanụ; g'e te egbukwanu unu." Ẹphe kweta l'ephẹ e-me iya nno.

²¹Ẹphe nọdu epfugbaru nwibe pẹ sụ: "Ọ kwa iphe, anyi meru nwune anyi bẹ aanụ anyi aphụ iya. Anyi humaru ẹgube aphụ, ọ gụru kpua anyi teke ọorwo anyi g'anyi dobe iya ndzụ; obenu l'anyi te eyeduru iya ọnu. Ọ kwa iphe ono meru g'ọ gude ẹjọ aphụ, dọ ẹgube-a byapfuta anyi ntanụ-a."

²²Rúbenu sụ: "?Mu ta asụduru unu g'ọ tọ dushi iphe, unu e-me nwata ono; ophu unu eyeduru ọnu? Nta-a bẹ ishi ọchi iya tų-konuru anyi l'ishi."

²³Ẹphe dobesụ l'eshi ophu a gbanweru Jíósefu opfu agbanwe bẹ ọ tọ nụmaduru iphe, ẹphe epfu.

²⁴O wofu iphu l'ẹka ẹphe nọ kwashia ẹnya-mini bya aghachikwaru pẹ iphu ọzo; bya awata abọ ụja eyeru pẹ ọzo. O zia; a kpufuta Simiyonu l'echilabọ pẹ; kee ya ẹgbu l'atatiphu pẹ l'ẹka ono.

²⁵Jíósefu bya asụ g'e yejishicharu pẹ nri l'ẹda pẹ; ẹme l'eeyephucharu pẹ okpoga pẹ azụ l'ẹda pẹ; ẹme l'aanu pẹ nri, ẹphe e-ri l'ụzo. A bya emeẹbecharu pẹ iphemiphe ono; ²⁶ẹphe bya apata ẹda nri ono nma-kobechaa l'eli nkafu-igara pẹ bya atugbua; ọ buri pẹ alala.

²⁷O -rwua l'ẹka ẹphe nọ-zetaru k'akwakwa; onye lanụ bya atọhashia ẹda iya gẹ ya hata nri nụ nkafu-igara iya; okpoga iya nọduwaa l'ọnu ẹda ono. ²⁸Ọ sụ unwune iya: "Iyii; okpoga mu bẹ a gbekwa yephuru mu azụ! Wakwa iya nọ l'ẹda mu-a!"

Meji tsukahụ pẹ; ẹme ẹhu nọdu aphukwa pẹ phọ aphuphu. Ẹphe sụ nwibe pẹ: "?Bu gunu bẹ Chileke meru anyi ẹgube-a?"

²⁹Ẹphe lwapfuta nna pẹ Jíékọpu l'alị Kénanu; ẹphe tuko iphemiphe, nwuru pẹ nụ kọkotaru iya; sụ iya: ³⁰"Onye bu nnajiuphu l'alị ono bẹ pfukwaru anyi opfu ẹhuka ẹhuka; bya emee anyi gẹ ndu byaru ngge l'alị pẹ. ³¹Obenu l'anyi sụru iya l'anyi bukwa ndu e gude ire pẹ ẹka; l'anyi ta abukwa ndu ngge. ³²Anyi dukwa unwoke iri l'ẹbo, shi lẹ nna lanụ. Onye lanụ ta nọedu; onye kẹ nwata bẹ ẹphe lẹ nnana anyi nọ l'unuphu lẹ Kénanu.

³³"Noo ya; nnajiuphu ndu alị ono sụ anyi: 'Waa-a gẹ mu e-shi maru mẹ unu bu ndu ire-lanụ baa. G'anyi haa nwanna anyi onye lanụ g'ọ nọdu l'ẹka ono; anyibe ndu ophuu e-wota nri wojeru ndibe anyi, nọ l'unuphu, ẹgu eme. ³⁴Ọle g'anyi dutaru iya nwanna anyi kẹ nwata phọ. Ọo ya bụ; ya amaru l'anyi ta abudu ndu byaru ngge; l'anyi bu ndu e gude ire pẹ ẹka eviya. Ọo ya bụ; ya eduru nwanna anyi ono nụ-phu anyi azụ; anyi ejeahawarọ g'ọ dọ anyi l'alị-a.'"

³⁵Ẹphe nọdu awufu nri ono l'ẹda pẹ; ẹphe hụma ẹkpa okpoga pẹ g'ọ nọgbaa l'ẹda pẹ. Ẹphe lẹ nna pẹ bya atukocha hụma ẹkpa okpoga

ono; ndzũ rwuta phẹ. ³⁶Nna phẹ Jiékòpu sũ phẹ: “?Unu eme g'unwu mu bvũẹbe? Jiósefu ta nòhedu; ọphu Simiyonu anòedu; ẹme unu nòdu emefũkwaapho g'unu natafũa mu Benjiaminu. Mbẹdua bũkpowa oshi ũkpara-ẹhu.”

³⁷Rúbenu sũ nna iya: “Gbua unction ẹbe mu-a ẹphenebo; m'ọ bũru lẹ mu te eduphutadũru ngu Benjiaminu azũ. Woru iya ye mu l'ẹka; mu eduphutaru ngu iya azũ.”

³⁸Jiékòpu sũ phẹ: “Nwa mu te etsodu unu eje-o; kẹle nwune iya nwũ-huwaru; ọ bũwaru iya nwẹkinyi iya. O -nweru ẹjo-iphe, meru iya l'iphe ọzo ọbu, unu eje ọbu; unu emee gẹ mu gũa aphũ laa maa l'ishi ẹwó mu-a.”

Unwunna Jiósefu alaphu azũ l'alĩ Ijiputu

43 ¹Ẹgu ono nòdukwaphe eme l'alĩ Kėnanu g'oomo. ²Ndibe Jiékòpu rigbũẹpho nri phọ, ẹphẹ shi l'alĩ Ijiputu gude phọ; nna phẹ sũ phẹ: “Unu jebanaa je azũtabaaru anyi nri!”

³Jiuda sũ iya: “Nwoke ono pfukwaru iya pfushia ya ike sũ l'anyi ta abyakwa ahũmaba iphu iya; abũdu l'anyi lẹ nwanna anyi ọbu swĩ. ⁴Ọ -bũru l'i kweru haarũ anyi nwanna anyi ono g'o tsoru anyi bẹ anyi e-je-kwa-a je azũtaru ngu nri. ⁵Ọ -bũkwanuru l'i ti kwedu g'o je; bẹ anyi te ejekwa; noo kẹle nwoke ono sũru l'anyi ta ahũmabaedu iphu iya; m'ọ bũdu l'anyi lẹ nwanna anyi ono swĩ.”

⁶Ízurelũ sũ: “?Denu g'ọ nwũru unu tũgburu je epfuaharu nwoke ọbu l'unu nweru nwanna ọzo; shi nno mee; oke iphe-ẹhuka-a byapfuta mu?”

⁷Ẹphẹ sũ: “?Tòbudu nwoke ono jikpaaharu anyi ọnu lẹ k'ẹhu anyi; waa k'unuphu ibe anyi? Ọ jiru sũ: “?Nna unu nòkwadu ndzũ? ?Unu nwebaaru nwune ọzo?” Anyi kwenu ‘Ee’ bya eyeeru iya ọnu l'iphe, ọ jiru. ?Anyi makwanũru l'ọo-sũ g'anyi duta nwanna anyi ọbu bya?”

⁸Noo ya; Jiuda sũ Ízurelũ, bũ nna iya: “Denaa mu nwata-a g'anyi l'iya swĩru; g'anyi agbẹshi jeshia; k'ọphu anyibedua; waa gubedua; waa unction anyi a-tũko nòdu ndzũ; g'anyi ta nwũhushi. ⁹Ọo mbẹdua l'a-nòduru ngu iya lẹ mkpalẹka. Ọ bũru mu bẹ ẹi-kpa ishi iya. Teke mu te eduphutadũru ngu iya azũ; bya apfũbe ngu l'atatiphu; g'ọ bũru mu bẹ aa-nòdu ata uta iya jasũwaruro. ¹⁰Ọme anyi te eshi teke-a nòduta; mẹ anyi ejeakwa mgbo labọ lwachawa.”

¹¹Nna phẹ, bũ Ízurelũ sũ phẹ: “Ọ -bũkpowaru l'ọo ẹgube ono bũ g'e mefũtaje iya bũkwa iphe, unu e-me bũ g'unu wota mebyi iphe, kachaa ree, shi l'alĩ-a yee l'ẹda unu, unu a-nũ nwoke ono. Unu meta nwa manũ bamu; waa nwa manũ-ẹnwu; waa etse; waa manũ meryu; waa akpũru oshi pisutasho; waa akpũru oshi alũmondu. ¹²Unu wota okpoga mkpola-ọchaa, ha g'ọphu unu gude ọgiya ọphuu ugbo labọ; kẹle unu e-je anũ-phu phẹ ọphuu, e yeru l'ọnu ẹda unu phọ azũ. ?A maru ?tò bũdu nũ emeswe bẹ

ephē mesweru iya? ¹³Ngwa; unu duta nwune unu obu gude jepfu nwoke obu! ¹⁴Gē Chileke, bụ Okwoolemka mee gē nwoke ono phūaru unu obu-imemini; k'ophu oo-kwe gē nwune unu ophuu; waa Benjiaminu tūko swīru lwa. Ọ -būru kē mbedua; ọ -būru l'oo aphū a-tsorū mu; g'ọ tsorawu mu rọ."

¹⁵Ọo ya bụ; unwoke ono bya egweta iphe-anūnu ono; bya ewota okpoga mkpola-ochaa ugbo labo; bya eduta Benjiaminu; ephē jeshia alī Ijiputu. Ephē rwua bya apfuru l'iphu Jiófēfu. ¹⁶Jiófēfu hūmaepho l'ephē lē Benjiaminu swī; ọ sū onye-ozī ūlo iya: "Duta ndu ono gude la ibe mu. Unu aphūa anū tērii gude shia ite; kēle mu l'unwoke-a e-rigbakwa nri-eswe."

¹⁷Nwoke ono bya emee gē Jiófēfu pfuru; bya eduta phē lashia l'ūlo Jiófēfu. ¹⁸Ndzū wata agū unwoke ono; kēle e dutaru phē je edobe l'ūlo Jiófēfu. Ephē sū: "Iphe, e gude chīru anyi bya edobe l'ēka-a a-bukwaru-a k'okpoga mkpola-ochaa pho, e yephuru anyi azū l'ēda lē mboku kē mbū pho, anyi byaru pho. Ọ kwa iphe, ocho bụ iphe, ọo-sū l'anyi meru kobe anyi opfu; mee anyi ohu iya; anyi lē nkafū-igara anyi."

¹⁹Noo ya; ephē jepfu onye-ozī Jiófēfu l'onu mgbo ūlo ono bya asū iya: ²⁰"Jiko nnajiuphu; g'anyi byaru ogiya ophuu bya azūta nri; ²¹bē anyi la-shīaru bya ejerwua l'ūlo ndu ije; anyi jeshia atōha ēda anyi; bya ejeshia ele enya; okpoga onyemonye nōdugbawa l'onu ēda iya. Mbū; okpoga anyi obu hachaepho g'ọ ha. Nta-a bē anyi gudekwa iya wophuta azū. ²²Anyi gudefukwapho okpoga ozo, anyi e-gude zūtaba nri. Anyi ta amakwa onye woru okpoga anyi ono yephuru anyi azū l'ēda."

²³Ọ sū phē: "G'ēhu dukwa unu guu! Gē ndzū ta agūshi unu! Ọo Chileke unu; waa kē nna unu bē yeru okpoga l'ēda unu. Mu natakwaru-a okpoga unu ogiya ono." Ọ je atūfuta Simiyonu duta byapfuta phē.

²⁴Onye-ozī Jiófēfu duta ndu ono je edobe l'ūlo Jiófēfu ono; bya ekee phē mini; ephē kwōo okpa; bya anū nkafū-igara phē nri. ²⁵Ephē bya akwakōbe iphe, ephē gude, ephē a-nū Jiófēfu-a; mbū iphe, ephē a-nū iya mē ọ lwaepho l'eswe; kēle ephē nūmaru l'oo l'ēka ono bē ephē e-ri nri.

²⁶Jiófēfu lwaepho unuphu; ephē wota iphe, ephē shi l'unuphu gude, ephē a-nū iya woru nū iya; ephē buaru iya iphu l'alī gude phozeru iya. ²⁷Ọ bya ajiebekpo phē g'ephē dū sū phē: "Denu gē nna unu nwoke ogere-nya-a, unu pfuru mu opfu iya-a dū? Ọ dzukwadu-a ndzū?"

²⁸Ephē sū iya: "Onye-ozī ngu, bụ nna phē bē nōkwa-a ndzū; tēme ēhu dukwa iya pho ree." Ephē bya ephoze ishi baarū iya ēja.

²⁹Ọ bya apalia enya bya ahūma nwune iya, bụ Benjiaminu, onye ophu nene iya nwūkpooru gēdegede. Ọ sū: "Bū nwune unu kē nwata, unu pfuru mu opfu iya obu baa?" Ọ sū iya: "Nwa mu; gē Chileke meeru ngu eze-iphe-oma!" ³⁰Imemini nwune iya ono dū iya. Jiófēfu tūgbua ēgwēgwa; je achō ēka ọo-nodu raa ēkwa. Ọ bahū lē mkpulabo iya je anodu raa ēkwa obu.

³¹Ọ swachaephophu; ọ lufuta ọzo; bya egude ẹka l'obu sù g'e wotaru phẹ nri-a.

³²E doberu Jiófẹfu nkiya iche; bya edoberu unwunna iya phẹ nkephẹ iche; bya edoberu ndu Ijiputu, ephe l'iya erigba nri nkephẹ iche; noo kele ndu Ijiputu bẹ ephe lẹ ndu Hiburu te erigbabejedu nri; kele ọ bụ ẹyị l'alị Ijiputu. ³³Ndu ono bẹ e doru; ephe gharu Jiófẹfu iphu; doo phẹ g'ogereanya phẹ becharu. A -gbẹ l'okpara jasù l'onye ophu bụcha nwata. Ephe ghachaa ẹnya lee nwibe phẹ gude goshi g'ọ dū-be phẹ biribiri. ³⁴E shiẹpho lẹ teburi kẹ Jiófẹfu hẹe phẹ iphe. Oke-iphe kẹ Benjaminu gude ọzo oke ise kachaa kẹ ndu ophu shii. Ephe tuko tsoru Jiófẹfu ria nri; bya angua g'ọ dū phẹ.

Okoro mkpọla-ọchaa Jiófẹfu

44 ¹Noo ya; Jiófẹfu sù onye-ozì ọlọ iya: “Je akwajishichaaru ndu ono nri l'ẹda phẹ; ọo ẹpho g'ẹphẹ a-dū ike vuru bẹ ii-yeru phẹ; tẹmẹ l'iiyephuchaaru onyemonye okpoga iya azụ l'ọnu ẹda iya. ²Liiwota okoro mkpọla-ọchaa mu ono woru ye l'ọnu ẹda onye kẹ nwata; tẹmẹ wakwaphọ okpoga, o gude bya azuta nri.” O bya emee gẹ Jiófẹfu pfuru iya.

³Nchi bọhuepho; ndu ono tūgbua lashi; yee nkafu-igara phẹ. ⁴Ephe shi lẹ mkpukpu ono tūgbua; ọlẹ ephe teke atūgbu-mihudu lẹ teke Jiófẹfu sūru onye-ozì iya: “Chipyabe ndu ono nta-a; teke i gbapfueru phẹ pho; sù phẹ: “?Denu g'ọ nwuru unu gude ẹjo-iphe pfua ugwo iphe-oma, e meru unu? ⁵?Tobudu okoro, nnajiuphu mu anguje mini; tẹmẹ ọ nọdu egudeje iya aphụ ophulenyà bẹ unu gude nno? Iphe ono, unu meru ono bụkwa ẹjo-iphe bẹ unu meru!”

⁶Ọ gbapfu phẹ bya eworu iphe ono pfushikotaru phẹ. ⁷Ephe sù iya: “?Denu g'ọ nwuru gube nnajiuphu anyi pfuru iphe, dū nno? Tūswakwa! Anyibe ndu-ozì ngu ta adukwa onye tūru ama eme iphe, dū nno! ⁸Tẹmẹ anyi shi l'alị Kėnanu wolatakwaruro unu okpoga, anyi hūmaru l'ọnu ẹda anyi. ?Denu g'anyi e-shi zita mkpọla-ododo; ọzo k'ocha l'ọlọ ibe nnajiuphu ngu? ⁹Ọ -buri l'ọ duri onye lanu l'ime anyibe ndu-ozì ngu, a hūmaru iya l'iphe iya; g'e gbua onye ọbụ egbugbu; anyibe ndu ophu abukpooruro ohu gube nnajiuphu anyi.”

¹⁰Ọ sù phẹ: “Ọ dū ree; g'ọ dū g'unu pfuru. Onye a hūmaru, gude iya nū bẹ a-buri ohu mu; unubẹ ndu ophu ta adukwa onye bya ata unu uta.”

¹¹Onyenonu bya ezia ẹda iya l'alị egwegwa; bya atohaa ya. ¹²Onye-ozì ono bya awata iya achọcho; shi l'onye ophu bụcha ogerenya jasù l'onye ophu bụcha nwata. A hūma okoro ono l'ẹda Benjaminu. ¹³Ephe woru uwe phẹ gbajashia bya ebogbaa nkafu-igara phẹ ivu phẹ; bya adakobe laphushia azụ lẹ mkpukpu ono.

¹⁴Jiófẹfu nọdukwa l'ọlọ teke Jiuda yee unwunna iya bataru; bya azeephopho kẹ bẹe l'atatiuphu iya. ¹⁵Jiófẹfu sù phẹ: “?Denu g'ọ nwuru

unu meru iphe, du nno? ?Unu ta amadu l'onye gbaru ge mu aphuje ophulanya?"

¹⁶ Jiuda su: "Bu gunu be anyi a-du ike pfuaru gube nnajiuphu mu? ?Denu g'anyi e-shi su l'anyi pfuberu-eka-oto? Chileke mewaru g'ejo-iphe ndu-ozu ngu gbafta iphe. Anyi buwaa ohu gube nnajiuphu anyi; anyibe-dua; waa onye a humaru okoro ono l'eka."

¹⁷ Obenu le Jiosefu suru: "Tuswekwa! Mu ta abyakwa eme iphe, du nno; oo onye a humaru okoro ono l'iphe iya be a-buru ohu mu. Unube ndu ophu lashikporo le chiriri werere lapfu nna unu."

¹⁸ Noo ya; Jiuda bya ejepfu iya bya asu iya: "Gube nnajiuphu mu; kwenu ge mube onye-ozu ngu pfuru nwakpuru opfu lanu ye gube nnajiuphu mu le nchi. Oo eviya l'unu le Fero buwaa iphe lanu; ole jiko nu; gumere mube onye-ozu ngu te emeshi nu g'ehu ghua ngu eghe. ¹⁹ Gube nnajiuphu mu jiru anyibe ndu-ozu ngu su: '?Unu nweru nna; waa nwune ozo to?' ²⁰ Anyi su gube nnajiuphu mu le nna anyi bukwa nwoke ogerenya; teme lo nweru nwata okoro, a nwuru iya le nka. Nwune iya nwuhuwaru; o buwaru yebedua newekinyi iya ghuduru l'ephe ne iya; teme nna iya ye iya obu shingushingu."

²¹ "Tobudu iya bu; i su anyibe ndu-ozu ngu g'anyi dutaru ngu iya g'i huma. ²² Anyi su gube nnajiuphu anyi le nwata ono ta atugbukwa atugbu l'eka nna iya no. O -buru lo tugburu be nna iya a-nwuhukwa. ²³ Obenu li suru anyibe ndu-ozu ngu: 'O -buru le nwune anyi ke nwata te etsoduru anyi bya eka-a be anyi ta ahumabaedu iphu ngu.' ²⁴ Anyi laphuepho azu lapfu onye-ozu ngu, bu nnana anyi. Anyi bya epfuaru iya iphe, gube nnajiuphu anyi pfuru."

²⁵ "Noo ya; nna anyi su: 'Unu tugbua je azutaba nri!' ²⁶ Anyi su iya: 'Anyi te ejekwa; abudu le nwanna anyi ke nwata be anyi eya swi; oo ya bu anyi eje; kele anyi ta ahumabaedu iphu nwoke ono; abudu l'anyi le nwanna anyi ke nwata swi.'

²⁷ "Onye-ozu ngu, bu nna anyi su anyi: '?O kwa l'unu maru-a le nyee ya bu unwegirima unwoke labo b'o nwutaru. ²⁸ Ophu onye lanu angedu; mu su l'anu-egbudu lajashiwaru iya; e -shi teke ono ophu mu ahumabaeduru iya. ²⁹ O -buru l'unu dutafuaru onye owa tugbua; iphe-kpanganga -mee ya be unu e-mekwa g'ishi ewo mu gude aphu kpuba l'ali.'

³⁰ "Oo ya bu; o -buru le nwata ono te etsodu anyi laphu azu jepfu onye-ozu ngu, bu nna anyi; teme o -buru le nna anyi, bu onye wotawaru ndzu nkiya tuswia le ke nwata-a ³¹ humaru l'anyi le nwata ono ta aswidu be oo-nwuhukwa. Anyibe ndu-ozu ngu e-shi nno mee ge nna anyi guru aphu gude ishi ewo iya kpuba l'ali; ³² kele mube onye-ozu ngu no-dokwaru nwata ono l'itumo l'eka nna mu. Mbulembu le mu suru nna mu le teke mu te eduphutaduru iya ya azu; g'o buru mu be aa-nodu ata uta iya jaswaruro."

³³ "Oo ya bu; jiko ge mube onye-ozu ngu no-chinuru nwata ono l'eka-a buru ohu ngu. Haa nwata ono g'ephe l'unwune iya ndu ophu swiru la-shia; ³⁴ kele-a; ?denu ge mu e-shi lapfu nna mu; m'o buru le nwata ono be

anyi l'iya ta aswidu? Jiko te ekwekwa ge mu je ahuma egube aphu, a-tso-ru nna mu!"

Jiosefu eme g'unwunna iya maru iya

45 ¹Noo ya; ophu Jiosefu aduedu ike sede onwiya ozo l'atatiphu iphe, bu ndu-ozu iya, pfu-kuberu iya nu. O chia mkpu; su: "Unu mee g'onnyemone tugbua lufu l'atatiphu mu!" A tuko wufu; ophu o duedu onye ephe l'iya nokwadu l'eka ono. Tobudu iya bu; Jiosefu gbete teke ono bya emee g'unwunna iya maru onye ya bu. ²O bya arashikpo ekwa ike k'ophu ndu Ijiputu numaru iya; teme ndibe Fero numakwa iya pho.

³Jiosefu su unwunna iya ono: "O kwa mbedua bu Jiosefu obu! Mbua-a; ?nna mu nokwadu ndzu to?" Ophu unwunna iya adudu ike ye onu yeru iya; noo kele ndzu rwupyaberu phe l'atatiphu iya.

⁴Noo ya; Jiosefu su unwunna iya: "Unu jiko kpitaru mu ntse!" Ephe kwe hm bya akpitaru iya ntse. O su phe: "O kwa mbedua bu nwanna unu, bu Jiosefu; onye ophu unu reru; e gude iya lashia ali Ijiputu-a. ⁵Ole g'aphu te jishi unu obu; ophu ehu anodushi egbu unu egbu l'unu reru mu; noo kele o o ge mu dzoo unu ndzu meru g'o gude Chileke zia mu ge mu vuru unu uzo. ⁶Okpa-nri mewaru apha labo l'ali-a; teme l'ime apha ise, abya nu be o to dudu onye a-kobe iphe l'ali; ophu o buro k'akpata iphe, shi iya nu. ⁷Obenu le Chileke ziru mu ge mu vuru unu uzo; k'ophu mu e-me g'awa unu phodu le mgboko; waa ge mu a-dzota ndzu unu l'uzo, du biribiri.

⁸"Oo ya bu le-a; o to bukwa unubedua ziru mu ge mu bya l'eka-a; o kwa Chileke. Teme o buro iya meru mu onye akpo-zijeru Fero uzo; bya emee mu onye elekota ibe iya l'ophu; waa onye-ishi ndu Ijiputu l'ophu. ⁹Nta-a bukwa g'unu tugbua egwegwa lapfu nna mu je asu iya le mube nwa iya, bu Jiosefu sukwaru le Chileke mewaru mu nnajiuphu ndu Ijiputu l'ophu. G'o lwatashikwa lwapfuta mu; g'o to jekwa akpo upfu; ¹⁰l'eka oo-buru bu l'ali Goshenu; l'eka oo-no-kube mu ntse; yebedua yee unwegirima ibe iya; waa unwu nwanwa iya; waa aturu iya; waa eswi iya; mewaro iphemiphe, o nwekpuru enweru g'o ha. ¹¹Loo-buru l'eka ono; mu a-zu iya; noo kele apha ise, egu e-mefua nokwadu l'iphu. Odumeka be okpa-nri a-dapfukwa yebedua yee ndibe iya l'ophu; waa iphemiphe, o nwekpuru enweru g'o ha.

¹²"Unubedua humawaru l'onwunu; teme nwune mu Benjiaminu humakwapho l'oo mbedua epfu opfu eyeru unu eviya. ¹³Unu kokotaru nna mu k'egube ubvu, a kwaberu mu l'ali Ijiputu; teme waa k'iphemiphe, unu humakotaru l'onwunu. Unu je egwegwa je edutaru mu nna mu!"

¹⁴Noo ya; o gbakua nwune iya, bu Benjiaminu eka l'olu bya awaa ekwa; Benjiaminu bya azukobe iya wata ara ekwa nkiya. ¹⁵O bya etsutsua unwune iya ono onu g'ephe ha; bya araru ekwa kpua phe. E mecha; ephe l'unwune iya ono wata abo uja.

¹⁶Noo ya; nzi ono rwuepho l'ibe Fero l'unwunna Jiósèfu byaru; ehu tsòo Fero yee ndu-ozì iya g'èphe ha uto. ¹⁷Fero sù Jiósèfu: “Pfuaru unwunna ngu sù phè g'èphe wota ivu phè tukobe l'eli anù phè gude lasha alì Kénanu ¹⁸je eduta nna phè; waa ndibe phè l'ophu gude lwafuta iya. Mu a-nù phè alì Ijiputu éka kachaa ree. Mbù l'òo eguru iphe, shì l'alì ono bè èphe a-nòdu eri. ¹⁹Tème l'isukwa phè phò g'èphe pata ugbo-inya ndu Ijiputu gude pata unwegirima phè; yee unyomu phè; waa nna phè gude bya. ²⁰Sù phè g'èphe ta ayoshi oshi k'èku phè; noo kèle iphe, kachaa ree l'alì Ijiputu bù nkephè.”

²¹Unwu Ízurelu bya emee nno. Jiósèfu bya anù phè ugbo-inya, dù gè Fero pfuru; bya anukwa phè phò nri, èphe e-ri l'ije ono. ²²Ò bya anù-chaa phè uwe òphúú. O be lè Benjamínu; ò nù iya èkpa mkpòla-òchaa èto; waa uto uwe ise. ²³Iphe, ò nùru g'a nù nna iya bù: Nkapfù-ìgara iri, e dojiru iphe, kachaa ree lè Ijiputu edoji; tème waa ne nkapfù-ìgara iri, e dojiru ereshi; waa buredi; mewarto iphe ozo, bù iphe, nna iya e-rije l'uto teke òo-nòdu abya. ²⁴Òo ya bù; ò zia unwunna iya ono g'èphe tugbua lasha. Ò sù phè g'èphe ta swòkwa uswo l'uto.

²⁵Òo ya bù; èphe shì l'alì Ijiputu tugbua lapfushia nna phè, bù Jiékòpu l'alì Kénanu. ²⁶Èphe sù iya: “Jiósèfu nòkwa ndzù! Mbù l'òo yèbedua bù onye-ishi ndu Ijiputu l'ophu.” Ò tufu Jiékòpu èhu; ophu o kwetaduru l'òo eviya. ²⁷Obenu l'èphe bya atukoephe iphemiphe, Jiósèfu pfuru phè pfushikòta; ò hùmaephe ugbo-inya, Jiósèfu nùru g'e gude bya apata iya; unme lwa nna phè azù l'òru iya. ²⁸Ò sù: “Nta-a bè mu kwetawaru lè nwa mu Jiósèfu nòkwadu ndzù. Mu e-je ahùma iya ènya tème mu anwùhu.”

Jiékòpu ala Ijiputu

46 ¹Noo ya; Ízurelu bya egweta iphe, bù nkiya tugbua. Ò rwuepho mkpukpu Biye-Sheba bya egweeru Chileke nna iya, bù Ayizaku ngweja.

²Noo ya; Chileke bya epfuru opfu yeru Ízurelu l'enyashi shita l'ophule-nya sù iya: “Jiékòpu! Jiékòpu!”

Ò za iya ènu. ³O sù iya: “Òo mbèdua bù Chileke; mbù Chileke kè nna ngu phè.” Sù: “Gè ndzù ala Ijiputu ta agushi ngu; noo kèle mu e-me ngu g'ì bùru òha, parù éka l'èka ono. ⁴Mu e-tsoru ngu je alì Ijiputu; tème mu eduphutakwa ngu phò azù ozo. Tème òo Jiósèfu ono gèdegede a-nòdukpo swiru ngu teke òi-nwùhu.”

⁵Noo ya; Jiékòpu parù Biye-Sheba haa tugbua. Unwu Ízurelu bya apata nna phè, bù Jiékòpu; waa unwu phè; waa unyomu phè l'ugbo-inya ono, Fero nùru g'e gude pata iya ono. ⁶Èphe rwutakwaphò iphe-edobe phè; waa èku, èphe setarù l'alì Kénanu. Jiékòpu yee oshilòkpa iya l'ophu lasha Ijiputu. ⁷Ò bya edutakwaphò unwu iya nwoke; waa unwu nwanwa iya nwoke; waa unwu iya nwanyì; waa unwu nwanwa iya nwanyì. Ò tuko iphe, bùkota awa iya l'ophu rwuta gude lasha Ijiputu.

⁸Waa epha unwu Ízurelu, larú alí Ijiputu baa; mbú Jiéköpu; yee oshilokpa iya:

Rúbenu, bú okpara Jiéköpu.

⁹Unwu ké Rúbenu bú Hanoku; waa Palu; waa Hezuronu; waa Kami.

¹⁰Unwu ké Simiyonu bú Jimelu; waa Jiaminu; waa Ohadu; waa Jiakinu; waa Zoha; teme waa Shawulu; onye o nwuru; mbú nwanyí, shi l'alí Kénanu.

¹¹Unwu ké Lívayi bú Geshonu; waa Kohatu; teme waa Merari.

¹²Unwu ké Jiuda bú Eru; waa Onanu; waa Shela; waa Pérezu; waa Zera. Eru waa Onanu tuko nwushihuwa l'alí Kénanu. Unwu Pérezu bú Hezuronu; waa Hamulu.

¹³Unwu ké Isaka bú Tola; waa Puwa waa Jiobu; teme waa Shimuronu.

¹⁴Unwu ké Zebulon bú Sereu; waa Elonu; teme waa Jahulelu.

¹⁵Ndu ono g'ephe ha bú unwu, Lii nwutaru Jiéköpu le Padanu-Aramu; a -gufukwa Dayina, bú nwa iya nwanyí. Unwu nwa nwoke iya ono yee ké nwanyí dú umadzu ukporo l'iri l'eto mpakota iya.

¹⁶Unwu ké Gadu bú Zefonu; waa Hagi; waa Shuni; waa Ezubonu; waa Eri; waa Arodi; teme waa Areli.

¹⁷Unwu ké Asha bú Imuna; waa Ishiva; waa Ishivi; teme waa Beraya. Nwune phe ké nwanyí bú Sera. Unwu Beraya bú Heba; waa Malukelu.

¹⁸Ndu ono bú unwu, Zilipa, nwutaru Jiéköpu; mbú onye Lebanu kuru nù nwa iya nwanyí, bú Lii g'o buru ohu iya. Iphe, epebedua tukoru dú bú umadzu iri l'ishii.

¹⁹Unwu, Rechielu, nyee Jiéköpu bú Jiósefu yee Benjiaminu. ²⁰L'alí Ijiputu be Jiósefu nò nwuta Manáse waa Ifuremu. O buru nwanyí, nwuru Jiósefu unwegirima ono bú Asenatu, bú nwada Potifera onye ishi-uke ndu Onu.

²¹Unwu ké Benjiaminu bú Bela; waa Beka; waa Ashibelu; waa Gera; waa Nemanu; waa Ehi; waa Roshí; waa Mupimu; waa Hupimu; teme waa Arudu.

²²Ndu ono bú unwu, Rechielu nwutaru Jiéköpu. Ephe dú umadzu iri l'eno le mpakota iya.

²³Nwa ké Danu bú Hushimu.

²⁴Unwu ké Nafutali bú Jiahuzelu; waa Guni; waa Jieza; teme waa Shilemu.

²⁵Ndu ono bú unwu, Biliha, nwutaru Jiéköpu; mbú onye Lebanu kuru nù nwa iya nwanyí, bú Rechielu g'o buru ohu iya. Ephe dú umadzu esaa le mpakota iya.

²⁶Ndu tso Jiéköpu laa Ijiputu; a -gufukwa unyomu unwu iya; mbú ndu ophu bú oshilokpa iya gedegede dú umadzu ukporo eto l'umadzu ishii. ²⁷A -bya eyekobe iya unwu labo ké Jiósefu, a nwutaru Jiósefu le Ijiputu; oshilokpa Jiéköpu, larú Ijiputu dú umadzu ukporo eto l'iri le mpakota iya.

²⁸Noo ya; Jiékpóu bya ezifú Jiuda g'o vuru ụzo jepfu Jióséfú; je eduta iya g'ephe dzuda l'alí Goshenu. Ephe jee jasú l'alí Goshenu obo; ²⁹Jióséfú byanú edozichaa ụgbo-inya iya; bya ejeshia alí Goshenu gẹ yẹle nna iya, bú Ízurelú dzuda. O bya egoshi iya onwiya bya agbakwa ya ẹka l'olu; kụkua ya l'olu l'ẹka ono wata ẹkwa; raa ya nọo ọdu.

³⁰Ízurelú sụ Jióséfú: “Gẹ mu nwuhwaro nta-a; eshi ọphu mu gudewaa ẹnya mu ephenebo hụma l'í nọkwadu-a ndzú!”

³¹Noo ya; Jióséfú sụ ụnwunna iya; waa ndibe nna iya l'ophu: “Mu ejepfu Fero je asụ iya l'ụnwunna mu; waa ndibe nna mu l'ophu, shi buru l'alí Kénanu bẹ lwapfutawaru mu nụ. ³²Ndu ono bú ndu eche aturu; mbụ l'ephe bú ndu azụ iphe-edobe; ẹme waa l'ephe tükowa iphe pẹ; męcha aturu pẹ; mę eswi pẹ; mękpoo iphe pẹ g'ọ ha rwuta. ³³Teke Fero kuru unu bya asụ: “Bụ gunu bú akanya, unu maru esese?” ³⁴Unu sụkwa iya l'unubẹ ndu-ozí iya shikwa teke unu bú nwata buru ndu azụ iphe-edobe; ẹgube gẹ nna unu oche pẹ shihawaa bataru iya. Oo ya bú l'ekwe g'unu buru l'alí Goshenu; noo kẹle ndu eche aturu dụ ndu Ijiputu ashí.”

47 ¹Jióséfú bya ejepfu Fero je asụ iya: “Nna mu yẹ ụnwunna mu; waa aturu pẹ; waa eswi pẹ; yẹ iphe, ephe nweru enweru g'ọ ha bẹ shiakwa l'alí Kénanu byarwuta Goshenu.” ²O bya ahọta ụnwunna iya ono ụmadzú ise; bya eduru pẹ jepfu Fero.

³Fero bya ajía ụnwunna Jióséfú sụ pẹ: “?bụ gunu bú akanya, unu maru esese?”

Ephe sụ Fero: “Anyibe ndu-ozí ngu bụkwa ndu eche aturu. O kwaphọ ẹgube ono bú gẹ nna anyi oche pẹ shi bụkwaru iya phọ.” ⁴Ephe sụkwa iya phọ: “Anyi byaru ebutoa l'ẹka-a; noo kẹle ọkpa-nri parụ ẹka l'alí Kénanu; ọphu aturu anyibe ndu-ozí ngu enwedú ẹka ọo-tajẹ nri. Jiko hanaa g'anyibe ndu-ozí ngu buru l'alí Goshenu.”

⁵Fero sụ Jióséfú: “Nna ngu; waa ụnwunna ngu byapfutaakwaru ngu. ⁶Ẹme alí Ijiputu bụwaru ngu bẹ ọ nọ l'ẹka. Hata ẹka kachaa ree l'alí-a woru nụ nna ngu; yẹ ụnwunna ngu g'ephe buru. Mbụ-a; woru alí Goshenu nụ pẹ g'ephe buru. O -buru l'í maru ndu ọphu ejeshi ozi ike l'echilabọ pẹ l'imee pẹ ndu a-nọduje echeru mu iphe-edobe nkemu.”

⁷Noo ya; Jióséfú bya eduta nna iya, bú Jiékpóu; bya eduru jepfu Fero. Jiékpóu bya agoru ọnu-oma nụ Fero; ⁸Noo ya; Fero bya asụ Jiékpóu: “Í nọwaru apha ole?”

⁹Jiékpóu sụ Fero: “Apha, mu nọwaru lẹ mgboko bẹ rwuakwaru ụkporo apha ishii l'apha iri. Apha, mu nọwaru hakwa nwanshí; ọle ọo ẹpho iphe-ẹhuka bẹ mu gude ejeje; ọ nọdu eme gẹ mu ta nọ-rwu gẹ ndiche mu pẹ nọ-rwuru lẹ mgboko.” ¹⁰Jiékpóu bya agoru Fero ọnu-oma; bya aburu iya atugbu.

¹¹Oo ya bú; Jióséfú bya emee gẹ nna iya; waa ụnwunna iya buru lẹ Ijiputu. O nụ pẹ alí Ijiputu ẹka kachaa ree g'ephe buru, bú iya bú alí

Ramesesu, bu egube Fero suru g'o mee ya. ¹² Jiósèfu nòdu azúkwapho nna iya; waa ùnwunna iya; waa iphe, búkota ndibe nna iya l'ophu lẹ nri. Oo epho g'ùnwegirima phẹ habe bu g'òonu-bejeru phẹ nri.

Jiósèfu yẹlẹ okpa-nri ono

¹³ Nri bvúkotawa l'alì ono mgburugburu; noo kẹlẹ ẹgu ono parẹ ẹka. Alì Ijiputu mẹ alì Kénanu tũko gbajoshihu; ọ búru shita l'okpa-nri ono. ¹⁴ Ndu Ijiputu; yẹ Kénanu tũko okpoga, nọ l'alì phẹ gude pfu-gbua Jiósèfu aswa nri, ephẹ zọtaru. Jiósèfu vutakọta okpoga ono je akube l'ulo Fero. ¹⁵ Okpoga ndu Ijiputu yẹ Kénanu -bvúepho; ndu Ijiputu lwapfuta Jiósèfu bya asu iya: “Nụ anyi nri! ?Denu g'ọ nwuru anyi a-nodu l'atatiphu ngu nwúshihu? Okpoga anyi bẹ anyi kpagbuakwaru lẹ nri.”

¹⁶ Jiósèfu sụ phẹ: “Eshi ophu okpoga unu bvúwaru; unu kpútajenu ru mu iphe-edobe unu; gẹ mu gude ree unu nri.” ¹⁷ Oo ya bú; ephẹ nòdu akpútajeru Jiósèfu iphe-edobe phẹ; mbụ ìnya phẹ; mẹ aturu phẹ; mẹ egbu phẹ; mẹ eswi phẹ; mẹ nkapfu-igara phẹ. O nòdu egudeje nri gbanweta phẹ iphe-edobe phẹ; shi nno zúkota phẹ apha ono l'ophu.

¹⁸ Apha k'ono -bvúepho; ephẹ byapfuta iya l'apha ophu tsotaru iya nù bya asu iya: “Anyi te ewohakwaru gube nnajiuphu anyi iphe l'eshi ophu okpoga anyi bvúwaru; tẹme iphe-edobe anyi búkotawaru nkengu; nta-a te nwehekwa iphe, anyi e-gude pfua gube nnajiuphu anyi; abudu ishi onwanyi; waa alì anyi kpoloko. ¹⁹ ?Denu g'ọ nwuru anyi a-nodu l'atatiphu ngu nwúshihu; anyibedua l'ishi onwanyi; waa alì anyi? Zùà alì anyi; waa ishi onwanyi; g'ì nùje anyi nri. G'alì anyi búwaruro kẹ Fero. Tẹme anyibedua l'ishi onwanyi abúkwarupho ohu iya. Nụ anyi akpuru iphe-akuku; g'anyi ta nwúhushi; k'ophu alì-a ta abuduru echiegu.”

²⁰ Noo ya; Jiósèfu bya azútakotaru Fero alì Ijiputu l'ophu. Ndu Ijiputu g'ephẹ ha rekọta alì phẹ; noo kẹlẹ ẹgu ono shi menúka phẹ. Alì ono búkotaru kẹ Fero. ²¹ Jiósèfu mee ndu Ijiputu; shita l'ishi iya ophuu jasù l'ishi iya ophuu ohu. ²² Alì lanu, ọ zúduru l'alì ono l'ophu bú alì ndu-uke; noo kẹlẹ ọo Fero anu phẹ nri. Tẹme nri k'ono, Fero eketajẹ nù phẹ ono nòdu asujeru phẹ. Noo iphe, meru g'o gude ophu ephẹ ereduru nkephẹ.

²³ Jiósèfu sụ phẹ: “Eshinu mu zuru unu; waa alì unu ntanu-a nù Fero; wakwa akpuru-iphe, unu a-kọbe l'alì baa. ²⁴ Ole unu -kpatachae ya phọ; unu keje iya ọzo ise nù Fero oke lanu. Ọzo ẹno k'ophuu bẹ unu e-dobe g'ọ búru ophu unu a-kọ-phu azu l'alì. Tẹme ọ búkwaru iya phọ bẹ unu; waa ndu unu l'ephẹ bu; waa ùnwegirima ibe unu e-rije.”

²⁵ Ephẹ sụ iya: “Ì dzọru anyi ndzụ! Jiko g'anyi dọ gube nnajiuphu anyi l'obu! Anyi a-búkpooruro ohu Fero.”

²⁶ Jiósèfu bya eworu ekemu taa l'alì Ijiputu. Tẹme ekemu ono bẹ eeme-kwa byasu ntanu-a. O suru l'oke lanu l'ọzo ise l'iphe, a kpataru l'opfu bẹ aa-nuje Fero. O bvúepho alì ndu-uke bẹ ta abudu kẹ Fero kpoloko.

27Ndu Ízurelu bya eburu l'alì Ijiputu l'alì Goshenu. Ephe buru l'eka ono daa eku; bya azua ka l'otu.

28Jiékpó bua l'alì ndu Ijiputu mgbarapha iri l'esa; jasú teke o nò-rwuru mgbarapha ukporo esaa l'apha esaa. 29O rwujeepho Ízurelu l'anwuhu; o kua nwa iya, bú Jióséfú bya asú iya: “O -buru l'i yeru mu obu; jiko chinuru eka ye mu l'ehé riaru mu angú; l'i-goshi mu l'i yeru mu obu bya aburu onye apfushi-je ike l'iphe, i pfuru; l'i tii lidu mu l'alì Ijiputu. 30Mu -nwuhuepho lapfu nna mu oche phe; patakwa mu pafu l'alì Ijiputu je elia mu l'eka e liru ephebedua!”

Jióséfú sù iya: “Mu e-mekota g'i pfuru.”

31O sù iya g'o riaru iya nte l'oo-me iya. Jióséfú bya eriaru iya nte obu. Jiékpó zé l'iphe-azée ya phoze ishi gude baaru Chileke eja.

Onu-oma, Jiékpó ago anu Manáse; waa Ifuremu

48 1Noo ya; o be ujiku lanu; g'iphemiphe ono mechaaru; a bya ezia Jióséfú lè nna iya bè iphe emekwa. O duta unwu iya ephenebo; Manáse; waa Ifuremu gude jeshia. 2A sùepho Jiékpó: “O kwa Jióséfú nwa ngu byapfutaru ngu nta-a.” O rokota ike; bya agbeshi nodu anò l'iphe, o zèje azée.

3Jiékpó sù Jióséfú: “Chileke, bú Okwoolemka byapfutakwaru mu lè Luzu, nò l'alì Kénanu; bya agòru onu-oma nù mu l'eka ono; 4sù mu: ‘Le-kwa; mu e-me ngu g'i zùà azùzù; bya emee g'unu dù l'otu. Mu e-me ngu g'i buru oha eka ngu; tème mu anu ngu alì-a g'o buru oke-iphe oshilokpa ngu jasú lè tuutuutuu lè mimiimii.’”

5Jiékpó sù iya: “Unwegirima labo, i nwutaru l'alì Ijiputu tème mu bya pho; mbu Ifuremu waa Manáse bè mu wotaru g'unwu, mu nwuru lonwomu; egube Rúbenu; waa Simiyonu bú unwu mu ono. 6Unwu ozo, aa-gbè nta-a nwutaru ngu a-buru unwu nkengu. Oke alì ophu ephebedua a-hata bè e-shi l'eka unwune phe, bú Ifuremu; waa Manáse. 7Gè mu shi alì Pada-nu alwa bè aphu jiru mu obu teke Rechielu nwuhuru l'alì Kénanu g'anyi nokwadu lè gbororo lè mgboru alì Ifurata. Mu woru iya lia l'aguga uzo; l'alì Ifuratu, bú iya bú Bètulehemu.”

8Ízurelu hùma unwu Jióséfú bya asú iya: “?Bú ndu ole baa?”

9Jióséfú sù nna iya: “O kwa unwu, Chileke nuru mu.”

Ízurelu sù iya: “Dutaru mu phe gè mu gòru onu-oma nù phe.”

10Teke ono bè Ízurelu aphuwaa ragaraga; keke o kahwaru. O too phurweedu aphurwe. Jióséfú duritaru iya unwu iya ono ntse; nna iya bya etsutsua phe onu; bya anmata phe akpa.

11Ízurelu sù Jióséfú: “Mu te eshikwa arikwadu lè mu e-mecha hùma-ba ngu akpuru-ènya ozobaa; Chileke mechaa bya ahaa mu; mu hùmafua unwu ngu yekobe iya.”

12Jióséfú bya eduritaru phe lè mgboru ikpere nna iya; bya ephureta kpube iphu l'alì. 13Noo ya; Jióséfú bya esekputa ephenebo l'eka. Ifuremu bè o sekpu

l'ekutara; o nɔdukwanu Ízurelu l'ekicha; o sekpuru Manáse l'ekicha; o nɔdu Ízurelu l'ekutara. O gude phe egube ono byakube Ízurelu ntse. ¹⁴Obenu le Ízurelu byaru l'agoru onu-oma nɔ phe; o gbanga eka iya ephenebo; woru ekutara iya byabɛ Ifuremu, bu onye ke nwata l'ishi; bya atɔ-kobe Manáse, bu okpara ekicha.

¹⁵O bya agoru Jíósefu onu-oma sɔ:

“Gɛ Chileke ono,
nna mu oche phe,
bu Ébirihamu;
waa Áyizaku tsoru ɔzo iya ono
kebe unwegirima-a l'oma.

Mbu Chileke ono,
bu Onye-nche mu
e -shi teke a nwuru mu
byasɔ nta-a.

¹⁶Oo ya bu Ojozi-imigwe ono,
dzɔtakotaru mu nɔ
l'eka iphe, bu ejo-iphe,
byapfutaru mu nɔ ono.

G'e kujekwa epha unwegirima-a
laa l'epha mu;
waa le ke nna mu oche phe,
bu Ébirihamu; waa Áyizaku.

Teme ephe adukwapho l'otu
le mgboko-a.”

¹⁷Jíósefu hɔmaephe le nna iya woru ekutara tɔ-kobe Ifuremu l'ishi; ehu gbangahu iya. O je azɔ nna iya l'eka; g'o lɔfu iya eka l'ishi Ifuremu l'ota tɔ-kobe l'ishi ke Manáse. ¹⁸Jíósefu sɔ nna iya: “Waawakwa nna; o kwa onye k'ogerenya baa! Wokwaru ekutara byabɛ yebedua l'ishi!”

¹⁹Nna iya jika sɔ iya: “Mu maru-a nno nwa mu; mu maru-a le yebedua be a-jaakwapho buru oha ophu; teme oha ono apakwaapho eka. Obenu le nwune iya ke nwata be a-ka iya shii; teme oshilokpa nkiya be a-buru ikpoto oha.” ²⁰O goru onu-oma nɔ phe mboku ono sɔ:

“Ndu Ízurelu e-gudeje
epha ngu gɔo onu-oma sɔ:
‘Gɛ Chileke mekwaa ngu
g'i du gɛ Ifuremu yee Manáse.’ ”
O shi egube ono mee;
Ifuremu ka Manáse shii.

²¹Ízurelu sɔ Jíósefu: “Mu abyaakwa anwuhu; oke Chileke be a-nɔ-ku-bekwa unu duphu unu azɔ l'alɔ nna unu. ²²Ozo bu le-a; mu nɔwaru ngu oke alɔ lanɔ g'i gude kangoo unwunna ngu ndu ophu. Alɔ ono be mu gu-de ogu-echi waa apfu lwuta l'eka ndu Amoru.”

Jiékpòu ago ọnu-oma anụ ụnwu iya

- 49** ¹ Noo ya; Jiékpòu bya ekua ụnwu iya; sụ phẹ:
 “Unu dzukọbe gẹ mu kọoru
 unu iphe, a-nwuru unu
 l'atatifhu!
- ² Unu dzukọbe bya
 angabẹ nchị;
 unubẹ ụnwu Jiékpòu!
 Unu ngabẹru nna unu,
 bụ Izurelu nchị!
- ³ Rúbenu; ọo gụbedua bụ
 ọkpara mu;
 bya aburu ike mu;
 mbụ l'ị bụ nwa ivuzọ,
 mu nwuru teke ike dụ mu.
 Ọo ngu bẹ a kachaa akwabẹ
 ùbvù; bya aburu ngu bẹ
 kakọta ọkpehu.
- ⁴ Eshinu ịinoduje atụ kpereree
 g'akpara-mini l'eme iphe,
 erwubeduru ngu nụ;
 bẹ ị tị kaedu ndu ọphuu shii;
 noo kele ị zeru l'iphe-azẹ
 nna ngu;
 mbụ je eworu iphe,
 mu azeje azẹ merwua.
- ⁵ Simiyonu; waa Lívayi
 bụ unwune.
 Ephe egudeje ogu-echi
 phẹ emekpa ndu ọzo ẹhu.
- ⁶ Mu ta abyakwa ayịru l'idzù,
 ẹphe achị; ọphu mu abyakwa
 anodu l'echilabọ phẹ;
 noo kele ẹphe gude ẹhu-eghu
 gbushia nemadzụ;
 bya egbubushia oke-eswi
 akwara azụ ọkpa k'iwashị.
- ⁷ G'ẹhu-eghu phẹ vuru ọnu;
 noo kele ooghughajeru
 phẹ ẹka.
 G'obu-ọku phẹ vuru ọnu;

noo kele ọpanukaje phe
eka l'ehu.

Mu a-chikashi-dzuru phe
l'ali Jiékọpu;
mbụ dokashidzuru phe
l'ali Ízurelu l'ophu.

8 Jiuda; ụnwunna ngu
a-nọduje ekele ngu ekele.

Ẹka ngu a-zụchaa ndu
ọhogu ngu
l'ẹkpiri kẹ pfụurii.

Ụnwunna ngu g'ẹphe ha
ephokeru ngu.

9 Gube Jiuda bụ nwa oduma
ẹgbara.

Gube nwa mu;
i shiwa l'eka i gbushiru iphe,
i riru lwa.

Nta-a bẹ o gbushiwaru ikpere
zẹ azẹe g'oduma;
mbụ g'akahụ oduma;
?bụ onye sụru iya ekute?

10 Jiuda ta abụ-buhuduru
eze abụ-buhu; ọphu
mgboro-eze ono abyadu
alufu iya alufu lẹ mgbaka
okpa; gbiriri jasụ teke onye
ọ kuru ishi l'eka a-bya.

Ọ -byaephọ bẹ ọha l'ophu
a-ngabẹru iya nchị.

11 Nkapfụ-igara iya bẹ
oo-libeje lẹ vayinu.
Nwa nkapfụ-igara iya bẹ
oo-libeje l'ekali vayinu
ono ọphu mishiuru
mebyi kẹ wogalaa.

Ọo-sajẹ uwe iya lẹ
mini akpuru vayinu.

Akpuru vayinu ono,
enwuje kẹ pfuu
gẹ mee ono bẹ
oo-gudeje asa

- akpawuru-uwe iya.
- 12 Mee e-me; enya
achaa ya vaa.
Era-eswi emee;
eze acha iya phuuphuu.
- 13 Zebulun be e-buru le
mgboru eze-enyimu.
Aguga enyimu iya a-buru
odu ugbo-mini.
Oke ali iya e-jerwu Sayidonu.
- 14 Isaka bu nkapfu-igara,
okpehu du;
mbu gude eda labo,
a nmakoberu iya
l'okpurukpu ze azee.
- 15 O humaepho g'eka
oodzu ike du-be ree;
waa g'ali iya ono du-be guu;
o phozeta nmakota ivu-erwa
iya jikoru l'ukuvu;
bya ejeahaa ozi,
e kebutaru iya g'o je.
- 16 Danu be a-noduje ekpe
ndu nkiya ikpe,
pfuru oto;
mbu egube ono,
okpa-ipfu Izurelu ndu
ophuu ekpeje iya pho.
- 17 Danu a-du g'agwo,
no l'aguga uzo;
mbu g'ogiji,
no l'aguga gbororo,
abujeru:
O -taa inya l'ichirupfu okpa
l'o tufu onye agba iya
nu l'azu.
- 18 Gube Chipfu;
mu ele enya teke
ii-dzota mu.
- 19 Gadu be ndu o-lwua-olaa
a-dapfu;
ole ooghakobe chipyabe

- phẹ.
- 20 Asha bẹ a-nọdu akọ
 ọkpobe nri.
 Nri, ọo-nọdu akọ bụ nri,
 atsọ ụtso,
 gbaru ndu eze l'eriri.
- 21 Nafutali bụ ele,
 agbaphe g'ọ dụ iya.
 Ọonwuje nwa,
 ama ntumatu.
- 22 Jíósefu bụ vayinu,
 amije ntumatu;
 ọ bụ vayinu,
 nọ-kube mgboru ẹka
 mini dụ,
 amije mebyi shii.
 Ẹkali iya baa ụba tuko
 igbulọ sweta.
- 23 Ndu ọgba-apfụ gude
 ẹhu-eghu byapfuta
 iya ọgu.
 Ephe gbaru iya apfụ;
 shi nno mekpaa ya ẹhu.
- 24 Ọle apfụ iya keerupho
 jingujingu g'o keru;
 tẹme e mee ọkpụ ẹka iya;
 o shihu ike.
 Ọ buru shita l'ike k'onye bụ
 Ọkalibe kẹ Jiékọpu;
 mbụ onye ono,
 bụ onye-nche;
 waa onye mgbobuta kẹ
 Ízurelu.
- 25 Onye ike ono shi l'ẹka bụ
 Chileke kẹ nna gube Jíósefu,
 bụ onye eyejeru ngu ẹka;
 mbụ onye ono,
 bụ Ọkwoolemka,
 bụ onye emejeru ngu
 iphe-oma.
 Oomejeru ngu iphe-oma
 ophu shi l'imigwe;

- bya emejekwaru ngu
pho iphe-oma ophu shi
le mini ime-alì.
Teme o buru iya bu onye
egudeje nwa;
waa eche nwa era meeru
ngu iphe-oma.
- 26 Onu-oma ophu nna ngu
goru ngu kakwa k'oke-úbvú
ndiche shii;
mbu l'o kakwa iphe-oma
ophu úbvú,
shi teke ndiche nduta
anu je shii.
- G'iphe-oma ono g'o hakota
bukwaru ke Jiósèfu;
mbu g'o bukotakwaru ke
yèbe onye ono,
a hofutaru l'echilabo
unwune iya dobe iche ono.
- 27 Benjiaminu bu ejo-nkuta-owska,
egu alabushi akurepho.
O -rwua l'utsu l'o gbua iphe taa.
O -rwua l'uzenyashi l'o kee iphe,
o lwutaru l'ogu.”
- 28 Ndu ono bukota okpa-ipfu Izurelu ephe n'iri l'èbo. Teme iphe ono
bukotaru iphe, nna phe pfuru yeru phe teke o goru phe onu-oma. O gogepho
onyenonu onu-oma, rwuberu iya nu.

Anwuhu Jiékòpu

29 Noo ya; o bya ekeru ekpe nu phe su: “Mu abyawaa alapfu ndiche mu
phe. Unu likwa mu l'eka e liru nna mu phe l'ogba, no l'alì Efuronu, bu
onye Hetu. 30 Ogba ono ye le alì ono no l'alì Makupela ono, no le mgboru
Mamure l'alì Kénanu; be Ebirihamu zutaru l'eka Efuronu onye Hetu dobe;
g'o buru eka ee-lìje odzu. 31 O buru eka ono be e liru Ebirihamu; yee nyee
ya, bu Sera; teme e likwapho Ayizaku; yee nyee ya, bu Ribeka l'eka ono;
teme mu bya elia Lii l'eka ono. 32 Alì ono yee ogba, no iya nu be a zuru
ndu Hetu.”

33 Jiékòpu keghechaepho ekpe nu unwu iya; bya aze-zeta aze; tua
unme ikpazu; o buru iya alapfu ndiche iya phe.

50

¹ Jiósèfu bya apata onwiya tua l'eli nna iya; kwaru ekwa kpua
ya; bya etsutsukwaa ya pho onu. ² Noo ya; Jiósèfu bya ezia ndu

dokinta, ejeru iya ozi g'ephe dozia odzu nna iya, bu Ízurelu g'o to rehu. Ndu dokinta ono bya edozia odzu ono egube ono. ³Q buru ukporo abali labo be ephe gude dozia odzu ono; tee ya mmanu, g'o to rehu. E mecha; ndu Ijiputu bya akwaa ekwa iya ukporo abali eto l'abali iri.

⁴Eswe akwakwa iya -bvuepho; Jiósèfu su ndu-ozí Fero: “Q -buru le mu du unu l'obu; unu pfuaru Fero su iya ⁵le nna mu mekwaru; mu riaru iya nte su le ya abyawaa anwuhu; ole ge mbedua jekwa elia ya l'ilu, o turu doberu onwiya l'ali Kénanu. Oo ya bu ge mu jenu je elia nna mu; ge mu alwaphuta azu.”

⁶Fero su iya: “Tugbua je elia nna ngu l'eka o pfuru g'i riaru iya nte l'ii-je elia ya.”

⁷Oo ya bu; Jiósèfu tugbuna jeshia eli nna iya. Ndu ozi Fero g'ephe ha tuko wufu tsoru iya. Ndu bu ogerenya l'ibe Fero; waa ndu bu ogerenya Ijiputu l'ophu; ⁸teme waa ndibe Jiósèfu l'ophu; waa unwunna iya; me ndu bukpuo ke nna iya g'ephe hakota. Unwegirima ibe phe me iphe-edobe phe be ephe hakotaru l'ali Goshenu. ⁹Ugbo-inya; me ndu agba l'inya be ephe l'ephe swikwapho. Ephe bukpuo igwerigwe tuko swiru.

¹⁰Ephe rwua eka eechije bali le Atadu, no le mgboru enyimu Jiódanu; ephe raa ekwa iya rashia ya ike. Jiósèfu bya anodu l'eka ono kwaa nna iya ono ujiku esaa. ¹¹Ndu Kénanu, bu l'eka ono numaeopho ekwa aphu, aara le mgboru eka eechije bali le Atadu; ephe su: “Ndu Ijiputu ataswi-bejekwa okpoma raa ekwa aphu.” Noo iphe ono meru g'o gude e kua eka ono, no-kube enyimu Jiódanu ono “Abelu-mizuremu”.

¹²Noo ya; unwu Jiékopu mee g'o suru g'ephe mee. ¹³Ephe pata iya je l'ali Kénanu je elia ya l'ogba, no l'ali Makupela le mgboru Mamure, bu eka Ebirihamu zutaru Efuronu onye Hetu g'o buru eka ee-lije odzu; yee ali, tso iya nu. ¹⁴E lichaepho nna iya; Jiósèfu lwaphuta azu l'ali Ijiputu; yee unwune iya; mewaro ndu ozo, tso iya je eli nna iya ono.

Jiósèfu epfu opfu oma eyeru unwunna iya

¹⁵Unwunna Jiósèfu humaepho le nna phe nwuhuwaru; ephe su: “Q -buru le Jiósèfu be iphe, anyi meru iya-a eghukwadu eghe be oo-pfukwa anyi ugwo iya.” ¹⁶Noo ya; ephe zia ozi g'e je ezia Jiósèfu su iya: “Nna ngu byakwa l'anwuhu bya atua ekemu-a su: ¹⁷Unu e-pfuru Jiósèfu le mu arwokwa iya arworwo g'o gukwaaru unwunna iya nvu l'eka ephe mesweru iya; ye l'iphe-eji, ephe meru; kele o kwa ejo-iphe be ephe meru iya.” Q bukwanuru iphe, anyi arwo ngu nta-a bu g'i gunaa nvu l'emeswe, anyibe ndu-ozí Chileke nna ngu mesweru ngu.” Ephe zichaepho Jiósèfu ozi ono; o wata ekwa.

¹⁸Unwunna iya tugbukwapho wu-pfu iya je adaa kpurumu l'atatiphu iya bya asu: “Iilena l'anyi tukookwaru buru ohu ngu.”

¹⁹No iya; Jiósèfu su phe: “Ge ndzu ta agushi unu; kele o to budu mu bu Chileke. ²⁰Q bu eviya l'unu chiru idzu g'unu mee mu ejo-iphe; obenu

lẹ Chileke meru iya; ọ bya aburu iphe-oma; k'ophu e shi egube ono dzọ-ta ndzụ ndu dọ igwe, bụ iya bụ iphe, nwuru nū-a. ²¹ Ọo ya bụ gẹ ndzụ ta agushi unu. Mu a-nọdua anụ unu nri; unu l'unwegirima unu.” Ọ bya emee ya; o doo phẹ ẹnya l'ehu te eghudu iya eghu; bya epfuru opfu-oma yeru phẹ.

Anwuhu Jiófẹfu

²² Jiófẹfu buru l'alị Ijiputu; yee ndibe nna iya l'ophu. Ọ nọru ụkporo apha ise l'apha iri; ²³ bya ahuma nwanwa unwu Ifuremu. Teme Jiófẹfu hetakwapho unwu Makiya, bụ nwatibe Manáse l'utapfu iya teke a nwuru phẹ.

²⁴ Noo ya; Jiófẹfu sụ unwunna iya: “Mu abyaakwaa anwuhu. Ọle mu maru lẹ Chileke e-mecha bya eyeru unu ẹka dufuta unu l'alị-a; duta unu laphu azụ l'alị, Chileke kweru Ebirihamu; waa Áyizaku; waa Jiékọpu ukwe iya ono; bya eria nte yeru phẹ iya ono.” ²⁵ Jiófẹfu mee g'unwu Ízu-rẹlu riaru iya nte. Ọ sụ phẹ: “Mu maru lẹ Chileke e-mecha bya eyeru unu ẹka. O -rwua teke ono; unu chitakwa okpu mu gude lufu l'ẹka-a.”

²⁶ Ọo ya bụ; Jiófẹfu nwuhu g'ọ nọchaerupho ụkporo apha ise l'apha iri. E dozia odzu iya g'o to rehu; bya eye iya l'okpoko-odzu dobe l'alị Ijiputu.

Ekwo

Awufu

Mkpamehu ndu Ízurelu

1 ¹Waa epha unwu Ízurelu, tso Jiékọpu laa alì ndu Ijiputu baa. Onyemonye dutaru ndibe iya lashia eka ono. ²Rúbenu; waa Simiyonu; waa Lívayi; waa Jiuda; ³waa Isaka; waa Zebulun; waa Benjiaminu; ⁴waa Danu; waa Nafutali; waa Gadu; waa Asha. ⁵Oshilokpa Jiékọpu tukoru du ukporo umadzu eto l'umadzu iri. Jiósẹfu nọhawaa anọno l'alì ndu Ijiputu.

⁶Tobudu iya bu; Jiósẹfu yee unwunna iya g'ẹphe ha; waa ogbo k'ono tukowa nwushihukota. ⁷Ole ndu Ízurelu azushiele-a; bya abarahụ. Ephe zushiru kwatakpo paa eka apaa; k'ophu ephe tukoerupho alì ono sweta.

⁸Noo ya; onye eze ọphúú, bu onye ta amadu ke Jiósẹfu amama ophu bya aburu eze le Ijiputu. ⁹Noo ya; o su ndu alì iya: “Unu lenu le ndu Ízurelu akaakwa anyi shii k'ophu ephe e-mechaa ka anyi okpehu. ¹⁰Unu byakwa g'anyi kwaberu phe enya. Odumeka be ephe a-kabakwa evuvu. O -buru l'a nonyaru; ogo daa be ephe e-tsokwaru ndu ohogu anyi bya etsoo anyi ogo; gbado eka-a lashia.”

¹¹Oo ya bu; ndu Ijiputu bya ahota nemadzu; mee phe udumali; su g'ẹphe kebutaje ndu Ízurelu g'ẹphe je ozi mkponwu-ẹhu. Ephe bya akpu mkpukpu Pitomu; waa mkpukpu Ramesesu go buru mkpukpu eka Fero e-dobeje iphe. ¹²A -ka phe akpa ẹhu; ephe agbe ka azushi ka l'otu dzuru ekameka. Ndu Ijiputu kabakpooro atsụ ndu Ízurelu ebvu; ¹³bya akabakpooro eme g'ẹphe jeje ozi mkponwu-ẹhu. ¹⁴Ephe kpabe phe ozi; gude mee ndzu phe buru phe aphu; mee g'ẹphe yoshi eja buloku. Teme ephe aghakwa pho eja mini; mewaro ozi, no-gbua l'egu phe. Iphe, bukota ozi, ndu Ijiputu kebutaru phe g'ẹphe je bukotaru ozi mkponwu-ẹhu.

¹⁵Eze ndu Ijiputu su unwany, eswije ndu Hiburu ime, epha phe bu Shifura; waa Puwa: ¹⁶“Unu -nodu eswi unwany ndu Hiburu ime m'ẹphe nodu anwu nwa; ephe -nwue ya pho; unu nyoje phe. O -buru nwoke; unu gbuje iya; teke o bu nwata nwany; unu hajekwa iya go nodu ndzu!”

17Obenu lẹ ndu eswiye ime ono atsu Chileke ebvu; ophu ephe emejedu iphe ono, eze Ijiputu ziru phe ono. Ephe nọdu ahajẹ nwa-nwoke; ephe anọdu ndzụ. 18Noo ya; Eze ndu Ijiputu bya ekukọo ndu eswiye ime ono; bya asụ phe: “?Bụ gụnu bẹ unu meru iphe, dū egube-a? ?Bụ gụnu kparụ iphe unu ahajẹ unwegirima unwoke; ephe anọdu ndzụ?”

19Unwanyi eswiye ime ono sụ Fero: “Tị madụ l'unwanyi Hiburu ta adu-du gẹ kẹ ndu Ijiputu. Okpehu dū phe. Ọ nọdu abujeru; ndu eswiye ime -bya abyarwuta ẹka ono; ephe ezedawaa.”

20Ọo ya bụ; Chileke meeru ndu eswiye ime ono iphe-oma. Ndu Ízurẹlu nọdu evu; bya akakporo aka l'otu. 21Chileke mekwaphọ g'unwu ndu eswiye ime ono ka l'otu; kele ephe atsu iya ebvu.

22Noo ya; Fero bya atọaru ndu nkiya g'ephe ha ekemu sụ: “Ọ -buru lẹ ndu Hiburu nwuru nwa; ọ -buru nwoke; g'e jeje echie ya l'enyimu Nayilu! Teke ọ bụ nwanyi l'a haa ya g'ọ nọdu ndzụ!”

Anwunwu Mosisu

2 1Noo ya; nwoke, shi l'onulo Lívayi bya aluta nwanyi, shikwaphọ l'onulo Lívayi. 2Nwanyi ono bya atsuta ime; bya nwua nwa nwoke. Ọ hụmaepho lẹ nwata ono manukaru mma; o hee ya l'edomi onwa ẹto. 3Ọ nonyaa; ophu o duedu ike domikota iya edomi. Ọ bya egbuta ẹji gude kpaaru iya nkata; bya echia ya urwa mbekee. Ọ bya ekuru nwata ono ye l'ime nkata ono; pata je edobe l'aguga enyimu Nayilu ẹka ẹji zeru. 4Nwune iya nwanyi bya eje apfuru ụzenya g'ọ maru iphe, l'e-eme nwata ono.

5Noo ya; nwa Fero kẹ nwanyi jeshia awụ ẹhu l'enyimu Nayilu ono. Yẹle unwumgboko, ejeru iya ozi swiru tuko eje l'aguga enyimu ono. Ọ hụma nkata ono g'ọ nọ l'ime ẹji ono; bya ezia ohu iya nwamgboko g'ọ je ewotaeduru iya ya. 6O kpuhaa ya; bya ahuma nwata ono. Nwata ono nọdu ara ẹkwa; imemini iya dū iya. Ọ sụ: “Ọ kwa nwa onye Hiburu bẹ ọ bụ!”

7Nwune nwata ono kẹ nwanyi sụ nwatibe Fero ono: “?Bụ gẹ mu je ekuaru ngu nwanyi Hiburu, e-heru ngu nwata ono?”

8Ọ sụ iya ngwa; g'ọ jenụ. Nwamgboko ono tugbua je ekua nene nwata ono. 9Nwada Fero sụ ne nwata ono g'ọ kuta nwata ono je ehẹfutaru iya; gẹ ya pfua ya ugwo. Noo ya; nwanyi ono bya ekuta nwata ono je eheahaa. 10Nwata ono vutaepho; o duta iya dulaaru nwatibe Fero ono; ọ buru nwa iya. O woru iya gua Mosisu; kele ọ sụru l'ọo nwata, ya gutaru lẹ mini.

Mosisu agba ala Midiyanu

11Noo ya; o rwua ujiku lanu gẹ Mosisu vutachaaru; o jeshia ahuma ndu nkiya l'ẹka ono, ephe eje ozi mkponwu-ẹhu ono. Ọ hụma onye Ijiputu ẹka oochi onye Hiburu iphe, bụ onye lanu l'unwunna iya. 12Ọ bya achika enya ibe k'ẹbo ẹbo; ophu ọ dudu onye ọ humaru. O chigbua onye Ijiputu

ono bya egude eja kpamia ya. ¹³O -rwua le nchitabohu iya; o tugbukwa ozo je ahuma ndu Hiburu umadzu labo eka ephe alwu ogu. O su onye ophu achọ opfu: “?Denu g’o nwuru iichi onye Hiburu ibe ngu iphe?”

¹⁴Onye k’ono su iya: “?Bu onye meru ngu onye-ishi; waa onye-ikpe anyi? To? iimewaa g’i gbua mu g’i gburu onye Ijiputu pho?” Noo ya; ndzu gahaa Mosisu; o ria su: “Iphe-a, mu meru-a be a -gbẹ madzuchawaru nu.”

¹⁵Fero numaepho iphe ono bya emeahaa g’o gbua Mosisu. Mosisu gbafu l’ibe Fero gbaru lashia ali ndu Midiyanu je eburu. O jerwua bya anodu anodo l’aguga welu. ¹⁶Noo ya; onye uke ndu Midiyanu nweru unwumboko esaa. Ephe bya le welu ono bya ekuta mini ye l’iphe, eeyejeru anu mini g’aturu ibe nna phe ngua. ¹⁷O nweru ndu ozo, eche aturu, byaru bya achifu phe. Noo ya; Mosisu gbalihu bya eyetaru phe eka; kuta mini doberu aturu phe.

¹⁸Unwumboko ono lapfuepho nna phe, bu Ruwelu; o su phe: “?Denu g’o nwuru unu lwaru egwegwa egube-a ntanu-a?”

¹⁹Ephe su iya l’o nwekwaru nwoke Ijiputu, nafutaru phe l’eka ndu eche aturu ndu ophu. Teme o bya esetafukwapho mini doberu aturu phe; o ngua.

²⁰O su unwada iya: “?Denuhunu nwoke obu? ?Bu gunu kparu iphe, unu paru iya haa? Unu je ekua ya g’o bya eria nri.”

²¹Mosisu kweta; yee nwoke ono buru. Nwoke ono bya ekuru nwa iya nwanyi, bu Zipora kee Mosisu; o luru. ²²Zipora bya eyeru iya nwa nwoke. Mosisu gua ya Geshomu; noo kele Mosisu suru: “Mu bu onye lwaru alwalwa l’ali ndu ohozo.”

²³A nonyakpoepho; eze ndu Ijiputu nwuhu. Ndu Izurelu nodu atsu pfupfufu; echi mkpu; ara g’e yeru phe eka l’iphe-ehuka ono, ephe eje l’abubu ono, ephe bu ohu ono. Ekwa ono, ephe ara ono rwua Chileke nchi. ²⁴Chileke numa ude ono, ephe atsu ono; bya anyata ogbandzu ephe le Ebirihamu; waa Ayizaku; waa Jiékopu. ²⁵Chileke bya aghaa enya; lee ndu Izurelu; bya ariahaa oriri ehuru phe.

Oku, l’enwu l’irwu oshi

3 ¹No iya; Mosisu nodu eche aturu Jieturo, bu nna nyee ya; bya aburu onye uke ndu Midiyanu. O -rwua ujiku lanu; o chita aturu ono gude jeshia eka du enya l’echiegu. O jee jasụ o jerwua l’ubvú Horẹbu, bu iya bu ubvú Chileke. ²O buru l’eka ono be Ojozi Chipfu gude oku, enwu l’irwu oshi hee ya l’atatiphu. Mosisu huma l’oku ono enwu l’irwu oshi ono; obenu l’o to tsupyashidu iya. ³Oo ya bu; Mosisu su: “Ge mu bya ejekubeekwa iphe owa-a ntse; mbu iphe owa-a, tufuru ehuru, anwu nu-a; ge mu maekwaru iphe, kparu iphe, oku ono te etsupyashidu irwu ono.”

⁴Chipfu humaepho l’o kpiritawaru ntse g’o lerweta enya; Chileke shi l’irwu ono kua ya oku su: “Mosisu! Mosisu!”

Mósisu za ɛnu; sù: “Wakwa mu nọ l'èka-a.”

⁵Chileke sù iya: “Ta kpìritabaekwaru ntse ọzobaa! Yefu akpọkpa ngu; noo kẹle ẹka ono, i pfuru ono bu alì, du nsọ.” ⁶Sù iya: “Ọ kwa mbedua bu Chileke kẹ nna ngu; buru Chileke kẹ Ébirihamu; buru Chileke kẹ Áyizaku; bya aburu Chileke kẹ Jiékọpu.” Mósisu nūmae ya phọ; o wohaa iphu; kẹle ndzu ele Chileke ɛnya wataru iya agugu.

⁷To budu iya bu; Chipfu sù: “Mu humawaru iphe-ẹhuka, ndibe mu eje l'alì ndu Ijiputu. Mu nūmawa mkpu, ẹphe echi sù g'a dzọta phẹ l'èka ndu udumali; tẹme iphe-ẹhuka, ẹphe eje rwuwa mu l'ehu. ⁸Ọo ya bu lẹ mu byawaru gẹ mu nafuta phẹ l'èka ndu Ijiputu; duru phẹ laa l'alì, du ree; bya adu shii; mbu alì mini ẹra-eswi; waa man-ẹnwu jiru kẹ pyimu pyimu; mbu l'alì ndu Kėnanu; waa ndu Hetu; waa kẹ ndu Amoru; waa kẹ ndu Pérezu; waa kẹ ndu Hevu; tẹme waa kẹ ndu Jiebusu. ⁹Nta-a bẹ mkpu, ndu Ízurelu echi rwuwaru mu lẹ nchi; tẹme mu humawaa gẹ ndu Ijiputu gude akpa phẹ ẹhu. ¹⁰Ọo ya bu; lẹ nta-a bẹ mu ezi ngu g'i jepfu Fero je edufuta ndibe mu, bu ndu Ízurelu l'alì Ijiputu!”

¹¹Mósisu sù Chileke: “?Bu onye bẹ mu bu k'ẹje apfuru Fero l'iphu; je edufuta ndu Ízurelu l'alì Ijiputu?”

¹²Chileke sù iya: “Mu e-swiru ngu eswiru. Tẹme waa iphe-ọhubama, ii-gude maru l'ọo mbedua ziru ngu ono baa: I -dufutaephō ndu ono lẹ Ijiputu bẹ unu a-baru mube Chileke ẹja l'úbvú-a.”

¹³Mósisu sù Chileke: “Ọ -bukwanuru lẹ mu jepfuru ndu Ízurelu je asu phẹ: ‘Chileke kẹ nna unu phẹ zikwaru mu gẹ mu byapfuta unu.’ Ẹphe -jikwanua mu sù: ‘?Epha ngu aza gunu?’ ?Bu gunu bẹ mu e-yeru phẹ ọnu?”

¹⁴Chileke sù Mósisu: “Mu bu onye mu bu. Iphe, ii-pfuru ndu Ízurelu bu l'ọo mbedua, bu Chipfu ziru ngu g'i byapfuta phẹ.”

¹⁵Chileke sukwappho gẹ Mósisu sù ndu Ízurelu: “Ọo Chipfu, bu Chileke kẹ nna unu phẹ; mbu onye bu Chileke kẹ Ébirihamu; buru Chileke kẹ Áyizaku; bya aburu Chileke kẹ Jiékọpu bẹ ziru ngu g'i byapfuta phẹ. Noo ẹpha mu bu ono jasù lẹ tuutuutuu lẹ mimiimii. Epha ono bẹ ọgbo mẹ ọgbo e-gude maru mu.”

¹⁶“Tugbua je ekukọo ndu bu ọgerenya lẹ Ízurelu; sù phẹ lẹ Chipfu, bu Chileke kẹ nna unu phẹ; byapfutaru ngu; mbu onye ono, bu Chileke kẹ Ébirihamu; buru Chileke kẹ Áyizaku; bya aburu Chileke kẹ Jiékọpu. Waa iphe o pfuru baa: ‘Mu lewaru unu ɛnya; huma egube iphe, eeme unu lẹ Ijiputu. ¹⁷Mu kwewaa ukwe lẹ mu e-dufuta unu l'iphe-ẹhuka, unu eje lẹ Ijiputu; duru unu laa alì ndu Kėnanu; waa kẹ ndu Hetu; waa kẹ ndu Amoru; waa kẹ ndu Pérezu; waa kẹ ndu Hevu; tẹme waa kẹ ndu Jiebusu; alì, mini ẹra-eswi; waa man-ẹnwu asọ gborogboro.’

¹⁸“Ndu bu ọgerenya Ízurelu bẹ a-ngabẹru ngu-a nchi. Ọo ya bu; gu-bedua unu lẹ ndu bu ọgerenya atuko swiru jepfu eze ndu Ijiputu je asu iya: ‘Chipfu, bu Chileke ndu Hiburu bẹ byapfutakwaru anyi. Hanaa anyi

g'anyi jee ije ujiku ẹto; lufu l'echiegu je agwaa Chipfu, bu Chileke anyi.'
 19Ole mu makwaru-a l'eze ndu Ijiputu te ekwedu g'unu je; gbahaa l'e me-
 ru iya l'okpehu. 20Oo ya bu le mu a-machi ẹka mu; gude iphe, du biribiri,
 mu e-me le Ijiputu nua phe chiipfu. Iphe ono -mechaephopho be oo-kwe-
 chaa haa unu g'unu lashia.

21“Mu e-me ge ndu Izurelu-a du ndu Ijiputu l'obu; k'ophu bu; unu -la-
 shiepho; unu ta agbaduru ẹka. 22Nwanyi, nonu a-su onye obutobu iya;
 ozoo nwanyi, bu l'ulo iya g'o nu iya iphe, e meru le mkpola-ochaa; waa
 ophu e meru le mkpola-ododo; waa uwe, unu e-ye unwegirima unu. Oo
 ya bu unu eshi nno kwaa iphe ndu Ijiputu l'okwata gude lashia.”

Iphe-ohumalenya, Mosisu e-me

4 1Mosisu su: “?O -bukwanuru l'ephe te kwetaduru iphe, mu pfuru;
 ozoo l'ephe te ekwedu ngaberu mu nchi; su l'oo uka le Chipfu ta
 abyapfutaduru mu-e?”

2Oo ya bu; Chipfu jia ya; su: “?Bu gunu be i gude l'eka ono?”

O su iya l'o kwa mgboro.

3Chipfu su iya: “Togboedu iya l'ali!”

O togbo iya. O ghoo agwo. O ye okpa l'oso. 4Chipfu su iya: “Machia ẹka
 gude iya le mgbodzu!” Mosisu bya amachia ẹka; zu agwo ono. O nodu
 iya l'eka; ghoo-zia buru mgboro g'o shi buru. 5Chipfu su iya: “Mee iphe-a
 gude mee g'ephe kweta le Chipfu, bu Chileke ke nna phe; mbu onye ono,
 bu Chileke ke Ebirihamu; buru Chileke ke Ayizaku; bya aburu Chileke ke
 Jiekopu be byapfutaru ngu nu.”

6Chipfu byakwa asu Mosisu ozo: “Nwua ẹka le mkputephopho ngu!” Mo-
 sisu bya eworu ẹka ye le mkputephopho. O wofutashia ẹka; ekpenta nmawa
 iya ẹka swokoswoko; ẹka chahuwa iya roboo.

7Chileke su iya: “Ngwa; yephu iya azu le mkputephopho ngu!” Tobudu
 iya bu; Mosisu bya eyephu ẹka iya azu le mkputephopho iya ono. O wofuta-
 shia ya; ekpenta ono mishihuwa; mbu ẹka dukotawa iya g'ehu iya ibe iya
 ophu du.

8Noo ya; Chipfu su: “O -buru l'ephe te ekwetadu nkengu; ozoo l'ephe ta
 angabeduru ngu nchi l'iphe-ohumalenya ke mbu pho be ephe e-kweta-a
 k'ebo-a. 9Obenu o -buru l'ephe te ekwetaduru; ozoo l'ephe ta angabedu-
 ru ngu nchi l'iphe-ohumalenya labo-a; je ekuta mini l'enyimu Nayilu; bya
 awushi l'ali okponku. Mini ono, i kutaru l'enyimu ono a-gho mee l'ali ẹka
 ono.”

10Mosisu su Chipfu; “Oowaa Nnajiuphu; mu ta amakwa g'aasaje opfu.
 Eshikpo le mbu bya aduru nta-a, iipfu eyeru mube onye-ozu ngu-a be mu
 buephopho onye epfu deneshii bya aburu onye epfu l'onu oku.”

11Chipfu su iya: “?Bu onye meru onu nemadzu? ?Bu onye emeje ne-
 madzu l'oda nkuchi; ozo onu kpurukudukuu? ?Bu onye emeje nemadzu

l'òophu ụzo; ọzoo g'ò tsua ishi? ?Tòbudu mbedua, bụ Chipfu? ¹²Ngwa je! Mu e-yetarū ngu-a ẹka g'i pfua opfu; bya ezikwa ngu pho iphe, ii-pfu.”

¹³Obenu lẹ Mósí sùrú: “Jiko Nnajiuphu mu; zia ya rọ onye ọzo g'ò jee.”

¹⁴Noo ya; Mósí mee; ẹhu ghuahaa Chipfu eghu. Ọ sù Mósí: “?Nwu-ne ngu, bụkwanu Erọnu, bụ oshilọkpa Lívayi-e? Mu maru lẹ yēbedua maru g'ee pfu opfu. Ọ nọakwa l'ụzo ẹka ọobyā ngu ndzuta. Ọzo bụ l'obu a-tsọ iya ụtso shii mē ọ -huma ngu. ¹⁵Ii-pfuje yeru iya; karū iya iphe, oo-pfu. Mu a-nọdua eyeru unu n'ẹbo ẹka l'epfu opfu; tēme ọ bụru mbedua a-nọdu ezije unu iphe, unu e-meje. ¹⁶Ọo Erọnu bẹ e-pfuchitajeru ngu opfu l'atatiphu ndu Ízuru. Mbụ l'ọo-dụepho g'ò bụ yēbedua bụ ọnu ngu. Tēme l'ị dūe ya pho g'ì bụ Chileke. ¹⁷Ọle ọo g'ì gude mgboro-a, i gude l'ẹka-a; k'ophu ii-gude iya meje iphe-ohumalenya-a.”

Mósí ala azụ lẹ Ijiputu

¹⁸Ọo ya bụ; Mósí bya ejepfu Jieturo, bụ ọgo iya bya asụ iya g'ò haa ya gẹ ya jepfu ndibe phẹ l'alì ndu Ijiputu je amaru ?ephe nọ-dzukwaduru-a ndzụ?

Jieturo kweta bya asụ iya g'ò tọkwa ẹhu.

¹⁹Teke ono bẹ Chipfu nọhawa l'alì ndu Midiyanu; sù Mósí: “Tugbua laphu azụ l'alì ndu Ijiputu; noo kele iphe, bụ ndu ono, shi achọ ndzụ ngu ono nwushihuchawaru.” ²⁰Ọo ya bụ; Mósí bya eduta nyee ya; waa unwu iya; ephe nọ-koru l'eli nkafu-igara. Ọ bya ewota mgboro Chileke ono gude l'ẹka; ọ bụru phẹ ala alì Ijiputu.

²¹Chipfu sù Mósí: “Ì -laepho Ijiputu; tọkwa iphe, dū biribiri ono, mu yeru ngu l'ẹka g'ì mee ono mekọta l'iphu Fero. Ọle mu a-kpochi iya ọkpoma akpo-chi; k'ophu o too kwedu aha ndu ono g'ephe la. ²²Iphe, ii-pfuru Fero bụ lẹ mube Chipfu sùrú l'ọo Ízuru bụ ọkpara mu. ²³Mu pfuwaru ngu sù g'ì haa ọkpara mu ono g'ò tugbua; k'ophu oo-je abarū mu ẹja. Ì -jika l'ì tị hadū iya g'ò tugbua bẹ mu e-gbukwa ọkpara nkengu.”

²⁴Noo ya; o rwua l'ụzo ẹka ephe kwarū; Chipfu byapfuta Mósí bya emeahaa g'ò gbua ya. ²⁵Zipora wota mkpuma, atsụ nkọ; bya ebuta akpapi nwa iya bya edenyi Mósí l'ọkpa sù iya: “Nta-a bẹ anyi lūwaru l'ẹhu mee.” ²⁶Ọo ya bụ; Chipfu haa ya. Teke ono, Zipora sùrú l'ephe lūwaru l'ẹhu mee bẹ iphe, ọorwu ẹka bụ k'ebu úbvù.

²⁷Chipfu sù Erọnu g'ò je l'echiegu je agba Mósí ndzuta! Ọo ya bụ; Erọnu gbapfu Mósí l'úbvù Chileke; je anma iya akpa. ²⁸Mósí bya akọkotaru Erọnu iphemiphe, Chipfu ziru iya g'ò je epfua; wakwapho k'iphe-ohumalenya ono, Chileke sùrú g'ò meshia ono.

²⁹Mósí yee Erọnu bya ekukọta ndu bụ ọgerenya Ízuru g'ephe ha. ³⁰Erọnu bya atuko iphemiphe, Chipfu pfushiru Mósí pfukotaru phẹ. Ọ bya emee iphe-ohumalenya ono l'iphu ndu Ízuru; ³¹ephe kweta. Ọo

ya bu; ephe nūmaepho le Chipfu akpa ishi phe; teme waa l'ọ hūmawaru iphe-ehuka, ephe eje; ephe phozeta baaru Chileke eja.

5 ¹E mechaa; Mosisu yee Eronu jepfu Fero bya asu iya: “Waa iphe, Chipfu, bu Chileke ke Izurelu epfu baa: ‘Haa ndibe mu g'ephe je abooru mu iphe l'echiegu!’”

²Fero su: “?Bu onye bu Chipfu k'ophu mu a-ngaberu iya nchi; haa ndu Izurelu g'ephe tugbua? Su: Mu ta amakwa Chipfu; ophu mu ahakwa ndu Izurelu g'ephe tugbua.”

³Ephe su iya: “Chileke ndu Hiburu byapfutakwaru anyi. Jiko hanaa g'anyi wuru je l'echiegu jee ije ujiku eto je egweeru Chipfu, bu Chileke anyi ngweja. Odumeka be oo-gudekwa iphe-ememe; ozoo ogu-echi gbu-shia anyi.”

⁴Obenu l'eze ndu Ijiputu kuru Mosisu yee Eronu; su phe: “?Bu gu-nu kparu iphe unu jeru je achifuta ndu ono l'oji, ephe eje? Ngwa; unu tugbua laphuazu l'oji unu!” ⁵O sukwaphe: “Unu lewaro ya! Nta-a be ndu Izurelu hawaa igwerigwe; teme unu gbey bya akposhiaha phe ozi, ephe eje!”

⁶O buru mboku ono kwapho be Fero kuru ndu udumali; waa ndu-ishi l'oji ndu Izurelu; su phe: ⁷“Unu ta anujehe ndu Izurelu eswa, ephe e-gude yoo eja! G'ephe jeje acho eswa chita l'onwophe! ⁸Ole g'unu mekwaa phe g'ephe yotaje iya go dzua ole, ephe shiwaa ayotaje iya. Unu te egbubotakwa iphe l'ejale, ephe shi ayotaje. Ephe bu ndu enyiru; o buru iphe ono meru go gude; ephe nodu echi mkpu su ga haa phe g'ephe je egweeru Chileke phe ngweja. ⁹Unu kabaa phe akpabe ozi; k'ophu uzo k'eye angabe nchi lasulasu ta adueduru phe.”

¹⁰Tobudu iya bu; ndu udumali; waa ndu-ishi l'oji ono bya asu ndu Izurelu: “Waa iphe, Fero pfuru baa. O suru ga ta nujehe unu eswa. ¹¹G'unu jeje achita iya l'onwunu l'eka unu humaru iya. Ole ozi unu be e tee gbu-botakwa iphe me nanu.” ¹²Oo ya bu; ndu Izurelu gbakashihu tsoru ali ndu Ijiputu l'ophu cholahaa eswa, ephe e-vuta gude bya ayo eja obu. ¹³Ndu udumali chiahaa phe kpabekpabe; su phe: “Ngwa! Unu yota-dzua eja ole, unu shi ayotaje ujiku lanu teke pho, e shi evutajeru unu eswa pho!” ¹⁴Ndu udumali Fero bya echiahaa ndu-ishi l'oji ndu Izurelu ono iphe; mbu ndu ono, ephe hotaru dobe g'ephe letaje ndu Izurelu enya ono; su phe: “?Bu gunu kparu iphe, unu ta ayo-dzuduru eja unu unyaphu waa ntanu-a; g'unu shi ayo-dzujehawa iya?”

¹⁵Ndu-ishi l'oji ndu Izurelu ono bya awuru jepfu Fero; su iya: “?Bu gunu be iime anyibe ndu-ozu ngu egube-a? ¹⁶Ndu ozi ngu be e te vuta-jeeduru eswa; teme a sukwaphe g'anyi yoo eja. A nodu echi ndu-ozu ngu iphe; l'eka o gbey buru ndu nkengu be o shi l'eka.”

¹⁷Fero su: “Oo ke mmanu ono, unu no ono meru iphe; unu pfuaharu ga haa unu g'unu je egweeru Chipfu ngweja. ¹⁸Ngwa! Unu tugbua nta-a je

eje ozi, unu eje. E tee vutabaeduru unu eswa. Ole mkpakọ bukwa g'unu yota-dzujee eja ole, unu shi ayotaje!”

¹⁹Ndu-ishi l'ozi ndu Ízurelu gbẹ teke ono maru l'ephẹ nmaru l'agaga g'ephẹ nımachaaru l'e tee gbugotaduru iphe l'aja ole, ephẹ shi ayotaje ujiku ophu. ²⁰Ephẹ lufutaepho l'ibe Fero; ephẹ huma Mosisu; waa Eronu l'eka ephẹ pfuru echeru phe. ²¹Ephẹ su: “Gẹ Chipfu lekwa enya l'iphe-a, unu meru-a; kpee unu ikpe iya! Kele unu kpataru; anyi duchawanu Fero yee ndu-ozi iya ashi. Nta-a be unu wowaru mma ye phe l'eka g'ephẹ gbushia anyi.”

Chileke ekwe ukwe adzo ndu Ízurelu

²²Mosisu jepfu Chipfu bya asu iya: “Oowaa Nnajiuphu! ?Bu gunu kparu iphe, iime ge ndu-a jee egube iphe-ehuka-a? ?Bu iphe, i zidoru mu baa?

²³Eshi teke mu jepfucharu Fero je egude epha ngu pfuru yeru iya be o wotaru iphe-ehuka, du egube-a nmakobe phe l'ishi. Ophu o to dudu iphe, i meru me nanu gude dzota ndu nkengu.”

6 ¹Noo ya; Chipfu su Mosisu: “Nta-a be ii-humanu-a iphe, mu e-me Fero. Kele oo okpehu mu be mu e-gude mee l'o haa phe; mbu l'oo okpehu mu be mu e-gude mee l'o chipu phe l'ali iya.”

²Chileke sukwapfo Mosisu: “Oo mbedua bu Chipfu. ³Mu heru l'iphu Ebirihamu; bya ehee l'iphu Ayizaku; hekwaapho l'iphu Jiékopu; karu phe l'epha mu bu Chileke, bu Okalibe-kangokotaru-nu. Obenu l'epha mu ono, bu Chipfu be mu te emeduru g'ephẹ maru. ⁴Anyi l'ephẹ bya agbaa ndzu le mu a-nu phe ali ndu Kėnanu eka ephẹ shi buru ge ndu lwaru alwalwa. ⁵Ozo bu le mu numawaru ude, ndu Ízurelu atsı; mbu ndu ono, ndu Ijiputu meru ohu ono. Mu nyata ogbandzu mu ono.

⁶“Oo ya bu; unu su ndu Ízurelu le-a: Oo mbedua bu Chipfu; oo mu a-na-futa unu l'ozi mkponwu-ehu ono, ndu Ijiputu meru; unu nodu eje ono. Mu e-me g'unu nweru onwunu; g'unu ta abıheru ohu phe. Mu a-machi eka mu dzota unu; bya emeshia iphe, du biribiri gude nua phe aphu. ⁷Mu e-me; unu aburu ndibe mu; mu aburu Chileke unu. Oo ya bu g'unu amaru l'oo mbedua, bu Chipfu bu Chileke unu; bya aburu onye nafutaru unu l'ozi mkponwu-ehu ono, ndu Ijiputu meru; unu nodu eje ono. ⁸Mu e-duta unu je l'ali ono, mu paliru eka mu imeli ria nte le mu a-nu Ebirihamu; waa Ayizaku; waa Jiékopu ono. Mu a-nu iya unu go buru okiphe unu. Oo mbedua bu Chipfu.”

⁹Mosisu bya eje ezia ya ndu Ízurelu; obenu l'ephẹ te eyeduru iya onu; noo kele meji tofuwaru phe; teme ozi mkponwu-ehu, ephẹ eje l'eka ono mewaru; o refu phe l'ehu.

¹⁰Chipfu su Mosisu: ¹¹“Je epfuaru Fero, eze ndu Ijiputu go haa ndu Ízurelu g'ephẹ tugbua lufu l'ali iya.”

¹²Mosisu su Chipfu: “O -buru le ndu Ízurelu ta angabeduru mu nchi; ?bu ishi gunu be Fero e-gude ngaberu mu nchi ge mu bu onye epfu l'onu

oku-a?” ¹³Noo ya; Chipfu bya epfuaru Mósísu yee Erõnu opfu ehu ndu Ízurelu; waa opfu ehu Fero, bu eze ndu Ijiputu; su phe g'ephe dufuta ndu Ízurelu l'alì ndu Ijiputu.

Oshilokpa Mósísu waa Erõnu

¹⁴Waa ndu-ishi l'ènya-unuphu ibe nna phe.

Unwu ke Rúbenu, bu okpara Ízurelu bu Hanoku; waa Palu; waa Hezu-ronu; waa Kami. Ndu k'ono bukota okpa-ipfu Rúbenu.

¹⁵Unwu ke Simiyonu bu Jiemelu; waa Jiaminu; waa Ohadu; waa Jia-kinu; waa Zoha; teme waa Shawulu, nwa, nwanyì shi Kénanu nwutaru. G'ephe ha bukota okpa-ipfu Simiyonu.

¹⁶Epha unwu Lívayi le g'e deru phe l'ekwo bu: Geshonu; waa Kohatu; teme waa Merari. Lívayi noru ukporo apha ishii l'apha iri l'èsa.

¹⁷Unwu Geshonu l'ènya-unuphu l'ènya-unuphu phe bu Libuni; waa Shimeyi.

¹⁸Unwu Kohatu bu Amuramu; waa Izuha; waa Heburonu; waa Uzelu. Kohatu noru ukporo apha ishii l'apha iri l'eto.

¹⁹Unwu Merari bu Mahuli; waa Mushi. Ono bu okpa-ipfu Lívayi le g'e deru iya l'ekwo.

²⁰Amuramu bya alua nwune nna iya, bu Jiokebedu. O nwutaru iya Erõnu; waa Mósísu. Amuramu noru ukporo apha ishii l'apha iri l'èsa.

²¹Unwu Izuha bu Kora; waa Nefegu; teme waa Zikiri.

²²Unwu Uzelu bu Mishelu; waa Eluzafanu; teme waa Sitiri.

²³Erõnu bya alua Elisheba, bu nwatibe Amínadabu ke nwanyì; bukwarupho nwune Náshonu ke nwanyì. Elisheba ono nwutaru iya Nadabu; waa Abihu; waa Eleyaza; teme waa Itama.

²⁴Unwu Kora bu Asiru; waa Elukana; teme waa Abiyasafu. Ndu k'ono bu oshilokpa Kora l'ipfu l'ipfu.

²⁵Eleyaza nwa Erõnu bya alua onye lanu l'ime unwegirima unwanyì ibe Putelu; o bya nwutaru iya Finehasu.

Ndu ono bukota ndu-ishi unuphu ibe Lívayi l'ipfu l'ipfu.

²⁶Oo buru Erõnu; yee Mósísu ono be Chipfu suru g'ephe dufuta ndu Ízurelu g'ephe hakota l'alì Ijiputu! ²⁷O bukwaru phe pho be bu ndu pfuru Fero, bu eze ndu Ijiputu k'edufuta ndu Ízurelu l'alì ndu Ijiputu. Oo kwa-pho Mósísu yee Erõnu lanu ono be o bu.

Erõnu bu onu, epfuchiru Mósísu

²⁸Noo ya; teke ono, Chipfu pfuru yeru Mósísu l'alì ndu Ijiputu ono ²⁹be o suru iya: “Oo mbedua bu Chipfu. Zikota Fero, bu eze ndu Ijiputu iphemiphe, mu ziru ngu.”

³⁰Obenu le Mósísu suru Chipfu: “Eshi ophu mu epfu l'õnu oku; ?denu ge Fero e-mekwanu ngaberu mu nchi?”

7 ¹Qo ya bu; Chipfu sù Mósìsù: “Huma lẹ mu mewaru ngu; i dọ Fero gẹ Chileke. Nwune ngu Erọnu bụ onye a-nọduje epfuchiru ngu opfu. ²Pfukotakwa iphemiphe, mu pfuru ngu. Nwune ngu Erọnu bụ iphe, oo-pfuru Fero bụ g'ọ haa ndu Ízurelụ g'ẹphe lufu l'alì iya. ³Obenu lẹ mu a-kpọ-chi Fero ọkpoma. Mu e-mee iphe-ọhumalenya; waa iphe-ọhubama, dọ igwerigwe l'alì Ijiputu; ⁴ọlẹ ọ tọ byadu angarụ unu nchị. Ọ bụru teke ono bẹ mu e-byi ndu Ijiputu ẹka l'ẹhu; meshia iphe, dọ biribiri gude nọa pẹ aphụ; dufuta ndibe mu, bụ ndu Ízurelụ g'ẹphe hakọta lẹ Ijiputu. ⁵Ndu Ijiputu bẹ a-maru l'ọo mbedua bụ Chipfu mẹ mu machiepho ẹka mu byia Ijiputu; bya edufuta ndu Ízurelụ l'echilabọ pẹ.”

⁶Mósìsù yee Erọnu bya emee gẹ Chipfu ziru pẹ. ⁷Mósìsù nọwaru ụkporo apha ẹno; Erọnu nọwa ụkporo apha ẹno l'apha ẹto teke ẹphe jeru je epfuru opfu nọ Fero.

Mgboro Erọnu ghoru agwo

⁸Chipfu sù Mósìsù yee Erọnu: ⁹“Ọ -bụru lẹ Fero sụru unu g'unu mee iphe-ọhumalenya gude goshi iphe, unu epfu; l'i sù Erọnu g'ọ woru mgboro iya togbo l'atatiphu Fero! Ọ -togboe ya pho; l'ọ ghọo agwo.”

¹⁰Qo ya bu; Mósìsù yee Erọnu bya ejepfu Fero je emekọta gẹ Chipfu ziru pẹ. Erọnu togbo mgboro iya ono l'iphe Fero; yee ndu-ozì iya; ọ ghọo agwo. ¹¹Fero bya ekukọo ndu mmamiphe; waa ndu emeje omamanshi. Ndu jibya ndu Ijiputu ono shi l'omamanshi ẹphe emeje mekwaapho nno. ¹²G'ẹphe ha byaru atogbochaa mgboro nkepẹ l'alì; ọ ghoshia agwo; ọlẹ kẹ Erọnu bya atuko mgboro nkepẹ lwekọta. ¹³Ọlẹ obu Fero kpọ-chileru-a; ọphu o kwedu ngaberi pẹ nchị; gẹ Chipfu pfuru pho.

Mini ghoru mee

¹⁴Noo ya; Chipfu sù Mósìsù: “Fero bẹ ọkpoma kpọakwaru mkpọlanu. Ọ jịkaakwaru lẹ ya ta ahadụ ndu Ízurelụ g'ẹphe tugbua. ¹⁵Jepfu Fero l'utsu m'ọ jeje l'enyimu. Nodu l'agụga Nayilụ kwaberi iya; l'i wota mgboro ono, shi ghọo agwo pho gude l'ẹka. ¹⁶L'i sù iya lẹ Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Hiburu zikwaru ngu g'i bya asụ iya g'ọ haa ndibe iya g'ẹphe tugbua; je a-baru iya ẹja l'echiegu. Ọphu i kwedu byasu nta-a. ¹⁷L'i sù iya: ‘Wakwa iphe, Chipfu pfuru baa: “Shita l'iphe-a, bẹ ii-shi maru l'ọo yebedua bụ Chipfu. Mube Mósìsù e-woru mgboro ono, mu gude l'ẹka ono chia lẹ mini Nayilụ. Mini ono agbanwee bụru mee. ¹⁸Ẹma, nọkota lẹ Nayilụ a-nwụshi-hukota. Ẹnyimu ono esihu kẹ swiswiswi. Ndu Ijiputu ta adudu ike angu mini, shi iya nọ.” ’ ’ ”

¹⁹Chipfu sù Mósìsù: “Pfuaru Erọnu g'ọ wota mgboro ono, o gude l'ẹka machia lẹ mini, nọkota l'alì ndu Ijiputu. G'ọ maa ya l'enyimu ẹnyimu; waa lẹ nggele nggele; waa l'okpuru okpuru; waa l'iphe, bụ o-che-mini g'ẹphe tukochaa gbanwee bụru mee. Mee a-tukoru ẹkameka sweta l'alì Ijiputu;

mbu lufuchaa l'iphe, bu iphe, aado mini; ndu ophu a pyiru apyipyi; me ndu ophu a kpuru akpukpu.”

²⁰Mosisu yee Erõnu bya emeeþho ge Chipfu ziru phe. O bya eworu mgboro iya malia l'atatiphu Fero; yee ndu-ozì iya; bya echia ya l'enyimu Nayìlu. Mini, du l'enyimu ono tukoepho gbanwee buru mee. ²¹Èma, nokota le Nayìlu nwushihukota. Mini ono shihueþho ke swiswisiwi; k'ophu bu le ndu Ijiputu ta adudu ike ngua mini, shi iya nu. Mee ono tuko ekameka sweta l'alì ndu Ijiputu.

²²Ndu jibya ndu Ijiputu ono shi l'omamanshi eþhe emeje mekwaapho nno. Oo ya bu; Fero kpo-chile-a obu iya g'o kpo-chiru iya. Ophu o to nga beduru Mosisu yee Erõnu nchi; mbu egube ono, Chipfu pfuhawaru ono. ²³O ghakobe bya alaphushia azu l'ibe iya. Ophu iphe ono erwukpodaru iya nu l'ehu. ²⁴Ndu Ijiputu bya agwoshia obvu l'aguga Nayìlu; eka eþhe achõ mini, eþhe a-ngu. Noo kele mini enyimu ono ta adudu k'angungu.

Mbara byaru ogu

²⁵A noepho ujiku esaa e -shi teke Chipfu byiru eka l'enyimu Nayìlu; **8** ¹Chipfu su Mosisu: “Jepfu Fero je asu iya: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Haa ndibe mu g'ephe laa; k'ophu eþhe a-baru mu eja. ²O -buru l'i jikaru g'ephe ta lashì; mu egude mbara bya ogu l'alì ngu l'ophu. ³Mbara a-tuko enyimu Nayìlu sweta; kposihu bya akuru l'ibe ngu; kuru l'ime eka jikwaje; kuru l'oma iphe-azee ngu; kuru l'ulo ndu-ozì ngu; kuru l'ibe ndu alì ngu l'ophu; kuru l'õnu epfu, eeshijeru ngu ite; waa l'ochi, eegudeje agwo iphe, e gude emeru ngu buredi. ⁴Mbara ono a-nõduje apfu-kogbaa ngu l'ehu; waa l'ehu ndu alì ngu; me l'ehu ndu-ozì ngu l'ophu.”

⁵Chipfu su Mosisu: “Pfuaru Erõnu g'o wolia mgboro iya ono; maa l'enyimu enyimu; waa le nggele nggele; waa lokpuru okpuru; mee ge mbara dzuru alì Ijiputu.”

⁶No iya; Erõnu bya amachia eka le mini, nokota l'alì ndu Ijiputu. Mbara wufuta bya edzuru alì ndu Ijiputu. ⁷Ndu jibya ono shi l'omamanshi eþhe emeje mekwaapho nno. Eþhe mekwarupho; mbara wubata l'alì Ijiputu.

⁸Fero kua Mosisu waa Erõnu bya asu: “Unu pfuru yeru Chipfu g'o wofuru mu le ndu alì mu l'ophu mbara-a; ge mu ahaa ndibe unu g'ephe je agwaa Chipfu.”

⁹Mosisu su Fero: “Ùbvù, mu akwabẽ ngu bu g'i pfua teke mu e-pfuru nuru ngu Chileke; waa ndu-ozì ngu; waa ndu alì ngu; k'ophu mbara ta aduedu ngu l'ehu; me l'ibe ngu; a -gufu ndu ophu nõ l'enyimu Nayìlu.”

¹⁰Fero su: “Oo echele.”

Mosisu su: “G'o du g'i pfuru; oo ya bu; g'i shi nno maru l'o to dudu onye du ge Chipfu, bu Chileke anyi. ¹¹Mbara ono a-ha ngu; haa ibe ngu; haa ndu-ozì ngu; haa ndu alì ngu. Eka eþhe a-phõdueþho kpoloko bu l'enyimu Nayìlu.”

¹² Oo ya bu; Mosisu yee Erõnu lufuepho l'iphu Fero; Mosisu bya araku Chipfu le ke mbara ono, o meru; o bya ogu l'alì-eze Fero ono. ¹³ Chipfu bya emeeru Mosisu iphe, o rworu iya. Mbara ono nwushihukota l'ulo; waa l'oma-unuphu; waa l'egu. ¹⁴ A bya akua phe l'ikpo l'ikpo. Alì ono l'ophu shihu ke swiswisi. ¹⁵ Obenu le Fero humauerupho le mbara ono ta aduedu; o woru okpoma iya kpõ-chia. Ophu o to kweedu angaberu Mosisu yee Erõnu nchi ge Chipfu pfuru ono.

Mkpuruumkpu byaru ogu

¹⁶ Oo ya bu; Chipfu su Mosisu g'o pfuaru Erõnu g'o machia mgboro iya chia l'urwuku, no l'alì; k'ophu urwuku ono a-gho mkpuruumkpu; dzuru alì Ijiputu l'ophu. ¹⁷ Ephe mee nno. Erõnu bya amachia mgboro ono chia l'urwuku, no l'alì. Mkpuruumkpu bya erikpute nemadzu ehu; yee anu. Urwuku, nokota l'alì Ijiputu ono mgburugburu bukotarumkpuruumkpu. ¹⁸ Ndu jibya bya emeahaa g'ephe shi l'omamanshi phe mekwaapho nno. Ophu ephe aduedu ike. Mkpuruumkpu ono tuko ehu nemadzu yee anu ripyabe aata.

¹⁹ Ndu jibya ono su Fero: "Iphe-a be eka Chileke dukwa." Obenu le Fero kpõ-chilerua obu iya. Ophu o to kwedu ngabe nchi ge Chipfu pfuru ono.

Ijiji byaru ogu

²⁰ Oo ya bu; Chipfu su Mosisu g'o tehu l'onmewa utsu; jepfu Fero me o -jejeepho l'enyimu; su iya l'owa-a iphe, mube Chipfu pfuru baa: "Haa ndibe mu g'ephe laa; je abaaru mu eja. ²¹ O -buru l'i ti hadu ndibe mu g'ephe tugbua be mu e-zikwa ijiji g'o tsuru duuduuduu; wu-pfuta ngu; wu-pfuta ndu-ozu ngu; wu-pfuta ndu alì ngu; mekwapho l'ulo ngu l'ophu. Ulo ndu Ijiputu be ijiji e-jikota; etsu duuduuduu; mbu mechaa l'alì eka ephe azoje okpa.

²² "Obenu le mboku ono be mu e-me g'alì Goshenu du iche. Mbu l'eka ndibe mu bu be o to dudu ijiji, e-tsu duuduuduu l'eka ono; k'ophu i-marum le mbedua, bu Chipfu no l'alì-a. ²³ Mu a-kpa oke l'eka ndibe mu yee ndibe ngu no. Iphe-ohumalenya-a e-me echele."

²⁴ Chipfu bya emee iphe ono. Ijiji tsuru duuduuduu wubata l'ibe Fero; me l'ulo ndu-ozu iya; me l'alì Ijiputu l'ophu. Ijiji ono tukoeppo alì Ijiputu l'ophu mebyishikota.

²⁵ Fero bya ekua Mosisu yee Erõnu bya asu phe: "Unu je agwaa Chileke unu obu l'alì eka-a!"

²⁶ Obenu le Mosisu suru: "O to dudu ree nno; noo kele iphe, anyi egude je agwa Chipfu, bu Chileke anyi bu ndu Ijiputu ebyi. O -buru l'anyi gude iphe, bu ebyi l'anya nkephe gwee ngweja; be ephe a-tu-gbukwa anyi le mkpuma! ²⁷ Anyi e-jekwa ije ujiku eto jerwua l'echiegu je egweeru Chipfu, bu Chileke anyi ngweja l'eka ono; egube o turu ekemu su g'anyi mee."

²⁸Fero sụ: “Mu a-ha unu g'unu je egweeru Chipfu, bu Chileke unu ngweja l'echiegu. Ole g'unu te ejenukakwa eka du enya. Ngwa; unu pfuru nuru mu Chileke!”

²⁹Mosisu sụ iya: “Mu -lufuepho l'atathphu ngu; mu epfuru nụ Chipfu; k'ophu ijiji ono, etsu gbiigbiigbi ono a-ha gube Fero; waa ndu-ozu ngu; teme waa ndu ali ngu. Ole ge gube Fero te egudenupho eregede ozo mee ge ndu Izurelu te je abaru Chipfu eja!”

³⁰Mosisu shi l'atathphu Fero tugbua; je epfuru nụ Chipfu. ³¹Chipfu bya emee iphe, Mosisu rworu iya. Ijiji ono paru Fero; waa ndu-ozu iya; waa ndu ali iya haa. Ophu o to dudu me ijiji lanu, ghuduru nu. ³²Fero bya akpo-chikwapho obu iya ozobaa. Ophu o to kwedu ge ndu Izurelu tugbua.

Onwu iphe-edobe

9 ¹Noo ya; Chipfu sụ Mosisu: “Jepfu Fero je asu iya: Waa iphe, Chipfu, bu Chileke ndu Hiburu pfuru baa: ‘Haa ndibe mu gephe tugbua; je abaru mu eja!’ ²O -buru l'i jikaru gephe ta tugbushi; bya esede phe ³be Chipfu e-gudekwa eka iya zia ejo iphe-ememe; lo bya atuko iphe-edobe unu gbushia. Mbụ l'oo-gbushi inya unu; waa nkapfu-igara unu; waa inya-kamelu unu; teme waa eswi unu; waa aturu yee egbu unu. ⁴Ole Chipfu a-kpa oke l'eka iphe-edobe ndu Izurelu; waa l'eka ke ndu Ijiputu no; k'ophu bu lo to nwedu anu ke ndu Izurelu me nanu a-nwuhu nu.”

⁵Chipfu bya epfua teke oo-me iphe ono; sụ: “Echele be mube Chipfu e-me iphe ono l'ali-a.” ⁶O -rwua le nchitabohu iya; Chipfu mee ya. Iphe-edobe ndu Ijiputu tuko nwushihukota. Obenu lo to nwedu ke ndu Izurelu me nanu, nwuhuru nu. ⁷Fero zia ndu jeru je ahuma lo to dudu iphe-edobe ndu Izurelu me nanu, nwuhuru nu. Obenu le Fero kpo-chileru-a okpoma; ophu o to kwedu ge ndu Izurelu tugbua.

Ejo-onwo byaru ogo

⁸Oo ya bu; Chipfu sụ Mosisu waa Eronu: “Unu kpota ntụ, jiru mkpoji eka l'ovokoku; ge Mosisu phekaishi ntụ ono l'imeli l'atathphu Fero. ⁹Oo-phekaishi dzuru ali Ijiputu l'ophu g'urwuku; lo mee; ejo-onwo aphokashiaha nemadzu lehu yee anu, bu l'ali ono l'ophu. Ejo-onwo ono efushihu; baaha phe onya.”

¹⁰Ephe bya ekpota ntụ l'ovokoku; bya apfuru l'atathphu Fero. Mosisu woru ntụ ono phekaishi l'imeli. Ejo-onwo bya atuko nemadzu; yee anu wata aphokashi; baahaa phe onya. ¹¹Ophu ndu jibya adudu ike pfuru l'atathphu Mosisu; kele ejo-onwo ono phokwaru phe pho go phoru ndu Ijiputu ndu ophu gephe ha. ¹²Obenu le Chipfu kpo-chiru Fero obu; ophu o to ngadeduru Mosisu yee Eronu nchi; ge Chipfu pfuru Mosisu ono.

Akamini byaru ogo

¹³Oo ya bu; Chipfu sụ Mosisu: “Nmaa ewa l'utsu je apfuru l'atathphu Fero; sụ iya: Waa iphe, Chipfu, bu Chileke ke ndu Hiburu pfuru baa:

'Haa ndibe mu g'ephe tugbua; je a-baru mu eja. ¹⁴Odumeka be ogiya be mu e-me g'ejo iphe-ehuka, l'a-lo ngu eka le meji byapfuta ngu; gu le ndu-ozu ngu; yee ndu ali ngu. Oo ya bu g'i maru lo to dudu onye du ge mbedua le mgboko l'ophu. ¹⁵Noo kele mu gege amachihawa eka mu gu-de ejo iphe-ememe gbushia gu le ndu ali ngu; unu achihu le mgboko-a. ¹⁶Obenu l'iphe, kparu iphe, mu gude haa ngu bu k'ophu mu e-goshi ngu g'okpehu mu habe shii. Oo ya bu g'ee pfukashi-dzuru epha mu le mgboko l'ophu. ¹⁷Obenu l'iigude opfu ehu ndibe mu eku onwongu; jika li tii hadu phe g'ephe la. ¹⁸Egube nta-a echele be mu a-tu ejo akamini egube teke atu-swee l'ali Ijiputu e -shi teke o beberu du byasu ntanu-a. ¹⁹Zikwaa ozi nta-a g'e je achibata iphe-edobe ngu l'eka iphe e-gbobuta iya; noo kele akamini ono a-tu-gbushikota nemadzu; yee iphe-edobe, no l'egu, a chibataduru unuphu; epe anwushihukota.' "

²⁰Ndu-ozu Fero ndu ophu atsu Opfu Chipfu ebvu bya emee egwegwa chibata ohu phe; waa iphe-edobe phe l'ime ulo. ²¹Obenu le ndu agubeduru Opfu Chipfu iphe be haru ohu phe; waa iphe-edobe phe l'egu.

²²Oo ya bu; Chipfu su Mosisu go machia eka l'akpaminigwe g'akamini awata adashi l'ali ndu Ijiputu tu-gbushia nemadzu me iphe-edobe; waa irwu, dukotakpo l'ali Ijiputu. ²³Mosisu machiepho mgboro iya l'akpaminigwe; Chipfu zia egbigwe; yee akamini; o wata adada. Ebemu nodu alo l'akpaminigwe. Chipfu dzee akamini l'ali Ijiputu. ²⁴Akamini yee oku-egbigwe tuko ghaa eghirigha nodu atu gbaagbaa. Ejo oke pherephere, ha shii; nodu ezi. Mbui lo pherephere ono kakota shii le pherephere, zijekporu l'ali ndu Ijiputu e -shi teke e beberu ali ndu Ijiputu du. ²⁵L'ali ndu Ijiputu mgburugburu be akamini ono tu-gbushikotaru iphemiphe, nokota l'egu; nemadzu me iphe-edobe. O tupyashia iphemiphe, futaru l'egu; bya ezijashicha iphe, bu oshi, du l'egu ezijashi. ²⁶Eka o tuduru akamini ono kpoloko bu l'ali Goshenu, bu eka ndu izurelu bu.

²⁷Noo ya; Fero zia g'e je ekua Mosisu yee Eronu; bya asu phe: "Mu me-waru iphe-eji. Oo Chipfu be iswi du maa; mbedua, bu Fero; waa ndibe mu achu opfu. ²⁸Pfuru nu Chipfu; noo kele egbigwe ono; yee akamini ono tuta-shiwaru. Mu je a-ha unu g'unu laa; o to gbaeduru g'unu nodukwadu."

²⁹Mosisu su: "Mu -lufuepho le mkpukpu-a; mu achil-lia eka imeli; pfuru nu Chipfu. Egbigwe adabuhu; igwe atu-buhu akamini. Oo ya bu g'i maru le mgboko-a bu ke Chipfu. ³⁰Obenu le mu maru-a le gubedua waa ndu-ozu ngu ta atsuadaa Chipfu, bu Chileke ebvu."

³¹Owu fulakusu; waa balu be akamini ono mebyishichaaru; noo kele balu eyeshiwa mebyi; owu fulakusu bukwaduru ige be ootu. ³²Obenu le witi; waa supelutu be o to mebyishiduru; noo lo to budu teke ono be omije.

³³Mosisu paru Fero haa; shi le mkpukpu ono tugbua. O bya apaliaru Chipfu eka imeli. Egbigwe; waa akamini tuku bu ru ke nyoo; igwe

dzebuhu mini l'alì ono. ³⁴Fero hùmaepfo lẹ mini; waa akamini; waa egbigwe ono bụwaa kẹ nyonyoronyo; o mekwaa iphe-ẹjì ọzo. Yẹbedua yẹe ndu-ozì iya kpọ-chikwa obu phẹ ọzo. ³⁵Ọkpoma Fero bya akpọ-chikwa; ọphu o kwedu aha ndu Ízurelù g'ẹphe tughua, bụ iya bụ gẹ Chipfu shihawaa l'ọnu Mósìsù pfua ya.

Igube byaru ọgu

10 ¹Noo ya; Chipfu sù Mósìsù: “Jepfu Fero; noo kẹle mu kpọ-chiru iya obu; kpọ-chia kẹ ndu-ozì iya; k'ọphu mu e-meshigbaa oke iphe-ọhumalenya, dughbaa biribiri l'echilabọ phẹ; ²k'ọphu unu a-kọru ụnwu unu; mẹ ụnwu nwanwa unu gẹ mu gude kpaa ndu Ijiputu ẹhu; tẹme waa gẹ mu gude mee oke iphe-ọhubama nụ phẹ. Ọo ya bụ g'unu amaru l'ọ mbedua bụ Chipfu.”

³Ọo ya bụ; Mósìsù yẹe Erọnu bya ejepfu Fero sù iya: “Waa iphe, Chipfu, bụ Chileke ndu Hiburu pfuru baa: ‘?Bụ teke ole bẹ ijika-beru ewoze onwongu alì l'atatipfu mu? Haa ndibe mu g'ẹphe la; k'ọphu ẹphe e-je abaarụ mu ẹja! ⁴Ọ -bụru l'ì jikaru g'ẹphe ta tughushi bẹ mu e-gude igube bata l'alì ngu echele. ⁵Ọo-bya atụko alì unu nyinwua; k'ọphu bụ l'ọ tọ dudu ẹka aahuma ụzo l'alì ono. L'ọ tuko iphe, akamini mebyishiphodoru tapyashikota; mēchaa iphe, bụ oshi, pfuru l'ẹgu unu. ⁶Ẹphe abya atụko ụlo ngu; mẹ ụlo ndu-ozì ngu; mēkpoo alì Ijiputu l'ophu sweta. Iphe ono bụ iphe, nna ngu; mẹ nna ngu oche phẹ teke ahuma-swee l'alì-a; e -shi teke ẹphe lwaru ẹka-a byasu nta-a.’ ” Mósìsù dakọbe; parụ Fero haa; ọ bụru iya atughbu.

⁷Ndu ozì Fero sù Fero: “?Bụ teke ole bẹ nwoke-a a-chi-beru anyi ọkpu akpọhu? Haa ndu-a g'ẹphe tughua je abaarụ Chipfu, bụ Chileke phẹ ẹja. ?Tì madu l'alì ndu Ijiputu bụwaa mkpurupyata?”

⁸Noo ya; a bya eduphuta Mósìsù yẹe Erọnu azu l'ipfu Fero. Ọ sù: “Unu je abaarụ Chileke unu ẹja! Ọle ọ bụ; ?bùlaje ndu ole e-je?”

⁹Mósìsù sù: “Anyi l'ụnwegirima anyi; waa ndu bụ ọgerenya anyi; waa ụnwu anyi kẹ nwoke; waa kẹ nwanyị a-tukokwa swiru; anyi atụko aturu anyi; waa eswi anyi rwuta. Noo kẹle anyi a-boru Chipfu anyi ọbo-iphe.”

¹⁰Fero sù phẹ: “Gẹ Chipfu swikwaru unu eswiru ọme ọo kẹ gẹ mu haa unu g'unu l'ụnwegirima unu swiru tughua! Nta-a bẹ mu makpọoru l'ọ ẹjo-iphe bẹ unu arị k'ememe. ¹¹Waawakwa-o; g'ọ bụru ndu k'unwoke kpoloko bẹ unu e-rwuta gude je abarụ Chipfu ẹja; eshi ọphu ọ bụ iphe ono bẹ unu shi teke-a rwota!” Noo ya; a chifu Mósìsù yẹe Erọnu l'ipfu Fero.

¹²Chipfu sù Mósìsù: “Machia ẹka maa l'alì Ijiputu; g'igube wubata l'alì ono bya atụko iphe, futaru l'ẹgu l'alì ono tapyashikota; mbu iphe, akamini mebyishiphodoru.”

¹³Ọo ya bụ; Mósìsù bya eworu mgboro iya maa l'alì ndu Ijiputu. Chipfu bya emee; pherephere shi l'uzo enyanwu-awawa wata ezizi. Pherephere

ono zikōta l'alī ono eswe l'enyashi. A fūtashia l'utsu; phērephere ono vubatawa igube l'alī ono. ¹⁴Igube tūko Ijiputu sweta; bya anōepho l'eka-meka l'alī ono kē nyīmuniyimu. Igube teke ekpofutaswe ēgube ono; tēme ophu o byadu awūbataba l'otu ēgube ono ozo. ¹⁵Ephe nyīnwuepho alī ono l'ophu; k'ophu bụ l'ekameka jihukōtaru kē kpakpalu. Ephe bya atūko iphe, phōduru nū g'akamini byachaaru tapyashīkota; mbū iphe, rwutakpōoru irwu l'ēgu; mēchaa akpūru oshi. Ekwo oshi; mē k'iphe, a kōru l'ēgu te nwedu mē nanū, phōduru nū l'alī Ijiputu l'ophu.

¹⁶Fero bya ekua Mōsisu yē Eronu ēgwegwa; sū phē: “Mu meswewaru Chipfu, bụ Chileke; bya emeswee unu. ¹⁷Jiko gūfuaru mu nvū ugbo lanū owa-a; je epfuru nū Chipfu, bụ Chileke unu g'o wofuru mu ējo iphe-ēhuka-a!”

¹⁸Mōsisu parū Fero haa; lūfu je epfuru nū Chipfu. ¹⁹Oo ya bụ; Chipfu bya agbanwee phērephere ono; mee ya; o būru eze phērephere, ha shii, shi l'ūzo ēnyanwu-arība bya ezikotachaa igube ono g'o ha je achīru ye lē Eze-ēnyimu Uswe-uswe. Ophu o tō dūdu mē igube lanū, ghuduru l'alī ndu Ijiputu. ²⁰Ole Chipfu kpō-chilerua obu Fero; ophu o kwedu haa ndu Ízurelū g'ēphe tūgbua.

Ochii byaru ogu

²¹Noo ya; Chipfu sū Mōsisu g'o machīa ēka maa l'akpaminigwe; g'ōchii bya asō-kpote ekameka l'alī ndu Ijiputu. Ochii, e-me g'ekameka gbahū kē tsukiribaa. ²²Oo ya bụ; Mōsisu bya amachīa ēka maa l'akpaminigwe. Alī ndu Ijiputu l'ophu gbahūkota tsurikitiki; nō abalī ēto. ²³Ophu o dūdu onye hūmaru nwibe iya; tēme ophu o dūdu onye hūmaru ūzo kē g'o shi l'ēka o bu kpūriberu; jasū abalī ēto ono. Obenu lē ndu Ízurelū bē ìphóró dū l'ēka ēphe bu.

²⁴Noo ya; Fero kua Mōsisu bya asū: “Unu je abaarū Chipfu eja! Unu dutachaa ūnwanyi mē ūnwegirima unu g'unu swīru! Iphe, unu a-ha kpoloko bụ atūru; waa eswi unu.”

²⁵Obenu lē Mōsisu sūru iya: “Ìi-hafūkwappho anyi g'anyi gude iphe, anyi e-gude nū Chipfu, bụ Chileke anyi ngweja-akpō-ōku; waa ngweja mmanū ozo. ²⁶Oo ya bụ l'anyi e-rwuta iphe-edobe anyi. A taa hakwa g'o ka mma l'ōo ichiripfu okpa eswi; k'ophu anyi a-harū iphe-edobe ono ha-ta gude baarū Chipfu, bụ Chileke anyi eja. Anyi ejerwuduru ēka ono bē anyi ta amadū ndu ophu anyi e-gude baarū Chileke eja.”

²⁷Ole Chipfu kpō-chilerua obu Fero; ophu o kwedu haa ndu Ízurelū g'ēphe tūgbua. ²⁸Fero sū Mōsisu: “Makwarū onwongu! Gbēshi mu l'iphu! Gē mu ta ahūmabaekwa ngu ozo l'atatiphu mu. Mbōchi, ì byabaaru apfūru mu l'iphu bē ìi-nwūhukwa!”

²⁹Mōsisu sū iya: “G'o dū nū g'i pfuru. Mu ta abyabaēdu ngu apfūru l'iphu ozobaa.”

Mgbu-*onwu* a-bya *ogu*

11 ¹Noo ya; Chipfu sụ Mósísu: “Mu e-gudefua oke iphe-*ehuka* lanu byapfuta Fero; yele ndu Ijiputu. E -mechaepho be oo-kwechaa g'unu wufu l'eka-a. Teme o -kweepho ono be oo-chifukota unu g'unu ha. ²Pfuaru ndu Ízurelu; g'unwoke phe; waa unwanyi phe; jepfu ndu obutobu phe je asu phe g'ephe nu phe iphe, e meru le mkpola-*ochaa*; waa ophu e meru le mkpola-*ododo*!” ³Chipfu bya emee; ndu Ízurelu tuba ndu Ijiputu l'obu; mekwaapho ge ndu-*ozi* Fero; waa ndu Ijiputu l'ophu kwabe Mósísu l'onwiya eze ubvu, ha shii.

⁴Oo ya bu; Mósísu su: “Wakwa iphe, Chipfu epfu baa. O suru le ya e-gude uzo echi abali jedzuru ali Ijiputu l'ophu. ⁵Iphe, bukota ndu bu okpara le nwoke l'ali Ijiputu be a-nwushihukota nu; a -gbel'okpara Fero, bu onye no l'aba-eze; je akpaa l'okpara nwanyi, bu ohu, bu onye egwejeru iya iphe; mekwapho iphe-edobe, e vuru uzo nwua l'epho ne iya. ⁶Oke uzu-ekwa, paru eka a-tu l'ali Ijiputu l'ophu. Mbụ uzu-ekwa, etu iya adujeduru; ophu o byadu l'a-dubaa. ⁷Obenu l'eka ndu Ízurelu bu be o to dudu g'o ka mma l'oo nkuta bya agbo ire kpua nemadzu; ozoo anu. Oo ya bu g'unu amaru le Chipfu kparu oke; dokaha Ijiputu yee Ízurelu. ⁸No teke ndu-*ozi* ngu-a a-wu-pfuta mu bya ephozeru mu bya asu mu: ‘Unu tugbuwaro-o! Tukokpoo ndu ndu-unu l'ophu rwuta tugbua-o!’ O -nwuchaepho nno; mu atugbua.” No iya; Mósísu gude ehu-eghu lufu-shia l'iphu Fero.

⁹Tobudu iya bu; Chipfu bya asu Mósísu: “Fero te ekwekwa angaberu ngu nchi; ge mu eshi nno meshia igwerigwe iphe-*ohumalenya* l'ali Ijiputu.” ¹⁰Noo ya; Mósísu yee Eronu bya emeshikota iphe-*ohumalenya* ono l'iphu Fero. Obenu le Chipfu kpo-chileru-a Fero obu; ophu o to kwedu haa ndu Ízurelu g'ephe shi l'ali iya wufu lashia.

Obo Ojaghata

12 ¹Chipfu sụ Mósísu yee Eronu l'ali ndu Ijiputu: ²“Onwa-a, a no-a; a-bujeru unu onwa mbu l'apha. ³Pfuaru ndu Ízurelu g'ephe ha l'o-rwua mboku, onwa-a a-du l'abali iri ge nwoke, nonu kpata nwaturu lanu dobe ke yee ndibe iya. ⁴O -buru le ndibe onye obu hanukaru nwanshi; k'ophu bu le nwaturu ophu paru phe eka; ephe ejepfu ndu kachaa phe ebukube ntse; g'ephe gbaru mgba le nwaturu lanu; m'ephe guchaa onwophu maru ole, ephe du. Unu lee enya le g'onnyemone a-taberu. ⁵Anu, unu a-hota l'a-buru anu, gbaru apha; buru okee ya; bya aburu ophu adudu eka iphe mebyiru iya. Unu -eshidu l'aturu hota iya; unu ahota iya l'eghu mmanu. ⁶Unu leta iya enya gbiriri jasụ mboku, onwa-a l'a-du l'abali iri l'eno. Noo mboku, ndu Ízurelu l'ophu e-gbushikota iya g'o ha l'uzenyashi iya. ⁷Ephe aharu mee ya nata techaa l'aguga mgbo; waa l'eli oshi-mgbo, nokota l'ulo, ephe no ata anu nwaturu ono. ⁸Enyashi ono be ephe a-ta

anụ nwaturu, a hụru ahụhu l'oku; yee ẹkwo oshi, atso ilu; waa bure-di, e yeduru iphe, ekoje buredi. ⁹Unu te eshikwa anụ ono eshishi; ẹbe unu atakwa iya l'oyii. Ọo ẹpho g'unu hushia ya l'oku; mbụ ishi iya; me ọkpa iya; mechaa iphe-ẹpho iya. ¹⁰G'o to nwekwa ọphu unu a-ha g'ọ bọo nchi. Ọ -buru l'o nweru ọphu a haru; ọ nọo futa utsu; unu akpoo ya ọku. ¹¹Waa g'unu e-gude taa ya baa: Unu gude akpọ tubuta uwe unu; unu eye akpọkpa unu l'okpa; bya ewota mgboro unu parụ l'eka. Unu ataa ya wobuwobu; kele ọo ọbo Ojaghata ke Chipfu.

¹²“Enyashi ono kwapho be mu e-jedzuru ali Ijiputu; gbushigbua iphe, bu ọkpara nemadzu me iphe-edobe. Iphe, bukpo agwa ndu Ijiputu l'ophu be mu a-nukota chiipfu. Ọ kwa mbedua bu Chipfu. ¹³Mee ono a-buru iphe-ohubama, e-goshije ulo ọphu unu no. Ọo ya bu; mu -humaepho mee ono; mu aghata unu. O to nwe du ejo iphe-ememe, e-byi unu eka teke mu a-nodu egbushi ndu Ijiputu ono.

¹⁴“Mboku ono l'a-buru unu mboku ọbo-iphe, unu e-gudeje nyata iphe-a. E shi l'ogbo sweru ogbo be unu a-boje iya g'ọ buru ọbo-iphe ke Chipfu. Ekemu ono a-du jasu le tuutuutu le mimiimii. ¹⁵Ujiku esaa be unu a-ta buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi. Mboku mbu be unu e-wofukota iphe, ekoje buredi l'ulo unu. Noo kele iphe, bukpo onye taru iphe, e yeru iphe, ekoje buredi; a -gbẹ le mboku mbu ono jasu le mboku k'esaa ono be ee-bufu le Izurelu. ¹⁶Mboku ke mbu be unu e-nweru ndzuko, du nsọ; bya enwekwarupho ozo mboku k'esaa. G'ọ to dukwa iphe, unu e-je l'ujiku labo ono; gbahaepho nri, unu e-ri be unu e-shije. Noo iphe, unu e-meje bu ono kpoloko.

¹⁷“Unu bọo ọbo-iphe buredi, ekoduru ekoko; noo kele ọo mboku ono gedegede be mu dufutaru unu g'unu hakota l'ali Ijiputu. Unu boje mboku ono ọbo-iphe; g'ọ buru ekemu, a-nọ jasu l'ojejeje; e -shi l'ogbo sweru ogbo. ¹⁸L'ona mbu pho be unu a-taje buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi; a -gbẹ l'uzenyashi mboku, onwa ono du l'abali iri l'eno jasu l'uzenyashi mboku, ọ du l'ukporo abali l'abali lanu. ¹⁹Ujiku esaa be a ta abyadu ahuma iphe, ekoje buredi l'ulo unu. Onye rikporu iphe, e yeru iphe ekoje buredi be ee-bufu le ndu Izurelu; m'onye ono bu nlwamulwa; ozo onye a nwuru anwunwu l'ali ono. ²⁰G'o to dukwa iphe, e yeru iphe, ekoje buredi, unu e-de onu. Eka unu e-buhabe; unu taa buredi, ekoduru ekoko!”

²¹Tobudu iya bu; Mosisu bya ekuko ndu bu ogerenya Izurelu g'ephe ha; bya asu phe: “Unu tugbua nta-a nta-a; je ahota anu ọphu unu le ndibe unu e-gbu gude bọo ọbo Ojaghata k'unu. ²²Unu ewota ẹkwo isopu, du jipfujipfu tsee le mee anu pho, a nakoberu le gbamugbamu pho tee l'eli oshi-mgbo ono; waa laguga iya ibe k'ẹbo ẹbo. G'o to nwekwa g'unu ha onye a-lufu etezi jasu l'utsu. ²³Ọo ya bu; Chipfu -jeshiepho egbushi ndu Ijiputu; l'ọ huma mee, e teru l'eli oshi-mgbo waa laguga iya ono; l'ọ ghata onu mgbo k'ono. O too kwedu ge mgbugbumadzu ono bata l'ulo unu bya egbushia unu.

²⁴“Unu mejekwa iphe-a g'ò buru nsò, a-dùru unu l'oshilòkpa unu jasù l'ojejeje. ²⁵Unu -bahùephò l'alì onò, Chipfu a-nù unu onò, bù iya bù iphe, o kweru ukwe iya onò; unu mejekwa omelalì onò. ²⁶Ò -buru l'unwu unu jìru unu sù: ‘Bù gùnù bè unu emedojeru omelalì onò?’ ²⁷unu asù phè: ‘Òo ngwèja egbu anù òbò Ojèghata, eegweru Chipfu, bù onye ghataru ùlò ndu Ízurèlù l'alì ndu Ijiputu je egbushia ndu Ijiputu; mbù onye harù unu-phu ibe anyi; òphu o gbuduru ndibe anyi.’ ” Ndu Ízurèlù -nùmaephò iphe onò; èphè phozeta; baarù Chipfu èja. ²⁸Ndu Ízurèlù bya emee iphe onò; gè Chipfu tórù Mòsisu yèlè Erònu òkpa iya; ò buru ègube onò bù g'èphè meru iya.

²⁹O -rwua l'echi-abalì; Chipfu bya egbushia òkpara ndu Ijiputu l'òphu; a -gbè l'òkpara Fero, bù onye nò l'aba-eze; jasù l'òkpara onye mkpòrò, a tù-chiru l'òka-mkpòrò; wakwaphò nwa ivuzò iphe-edobe. ³⁰Fero; yèè ndu-òzi iya g'èphè ha; waa ndu Ijiputu l'òphu tehu l'ènyashi. Ùzu-èkwa nòdu atùwaa l'alì Ijiputu; noo kèlè o to nwèdu ùlò, nò l'alì onò l'òphu, n-madzù ata nwùhuduru.

Awufu unwu Ízurèlù lè Ijiputu

³¹Fero bya ekua Mòsisu yèè Erònu l'ènyashi onò; sù phè: “Unu gbèshi; unu lè ndu Ízurèlù; jewarò. Unu parù ndu alì mu haa; tùgbuwarò je abaa-rù Chipfu èja, bù iya bù iphe, unu epfukpò. ³²Unu rwuta atùru unu; waa eswì unu gude tùgbua, bù iphe, unu epfu. Òlè unu gòkwaaru mu ònu-òma.”

³³Ndu Ijiputu nòdu alwùru ndu Ízurèlù ùlwu g'èphè mee ègwègwa lùfù l'alì èka onò; kèlè èphè sùru l'òdumeka bè èphebe ndu Ijiputu a-nwùshi-hukotakwa. ³⁴Èphè kpota iphe, eegudeje eghe buredi kpojia ochi buredi; gude uwe phè kechia ya; nmakobe iya l'ukuvu; òphu èphè eyeduru iya iphe, ekoje buredi. ³⁵Ndu Ízurèlù mee gè Mòsisu zìru phè; bya arwòkoo ndu Ijiputu iphe, e meru lè mkpòla-òchaa; waa mkpòla-ododo; waa uwe. ³⁶Chipfu mee; ndu Ízurèlù tùba ndu Ijiputu l'òbu; k'òphu èphè nùru phè iphemiphe, èphè rwòru phè. Èphè shi nno kwaa iphe ndu Ijiputu l'òkwata gude tùgbua.

³⁷Ndu Ízurèlù shi lè mkpùkpù Ramesèsu jeshia mkpùkpù Sukòtu. Unwoke ndu òphu gude òkpa èje rwuru ùkpòrò ùnu mgbo ùkpòrò èto; l'ùkpòrò ùnu ugbo iri l'ise; a -gùfukwa ùnwanyi waa ùnwègirima. ³⁸Ndu òzò, ùkwaphò igwerigwe tsokwaru phè phò; wakwaphò ikpoto iphe-edobe; mbù atùru mè eswì. ³⁹Iphe, eegheje buredi, èphè shi l'alì Ijiputu gude bè èphè gude ghee akara, e yèdùru iphe, ekoje buredi. Iphe meru g'ò gude òphu iphe, ekoje buredi adùdu iya bù l'a chífuru phè achífù l'alì Ijiputu; òphu ùzò k'akwakòbè kè nri, èphè e-ri adùduru phè.

⁴⁰Iphe, ndu Ízurèlù nòru l'alì Ijiputu bù ùnu apha l'apha ùkpòrò l'iri. ⁴¹O -rwùephò lè mbòku, ùnu apha l'apha ùkpòrò l'iri onò bvùru

gèdegede; ndibe Chipfu g'èphe ha, bụ iya bụ ndu Ízurelu; wufukota l'alì ndu Ijiputu. ⁴²Eshi òphu Chipfu nwuru ẹnya l'enyashi ono g'oo-me dufuta phẹ lẹ Ijiputu bẹ ẹphebe ndu Ízurelu g'èphe ha a-nwujekwarupho Chipfu ẹnya l'enyashi ono gude kwabẹ iya ùbvù; e shi l'ogbo sweru ogbo.

K'eme k'obo Ojegahata

⁴³Chipfu sụ Mósísu waa Erọnu: “Waa g'unu e-meje k'obo Ojegahata baa: “G'o to nwekwa nlwamulwa, l'a-tajẹ anụ ọbo-iphe ono. ⁴⁴Ohu, unu gbataru agbata bẹ unu e-bujeada úbvù; tẹme l'ọ taa ya. ⁴⁵Ole g'onye, byaru abyabya; ọzoo onye e beru ozi ba atajekwa iya.

⁴⁶“Aa-nọduje l'ime ụlo lanụ taa ya. G'o to nwekwa anụ ọbu; ọphu ee-gude lufuta etezi. Ọphu ọ dukwa ọkpu iya mẹ nanụ, unu a-nyakwo anyakwo. ⁴⁷Ndu Ízurelu g'èphe ha bẹ a-tukojẹ ọbo ọbo-iphe ono.

⁴⁸“Ọ -buru l'onye lwaru alwalwa, bu lẹ ndunu bẹ ọ dụ gẹ ya yiru l'obo Ojegahata kẹ Chipfu ono; g'o bushikọta ndibe iya ndu k'unwoke úbvù g'èphe ha. Ọo ya bụ l'ọ yiwaruro ọaha ya g'onye a nwuru l'alì ono. G'o to nwekwa nwoke, ebuduru úbvù, a-ta iya nù. ⁴⁹Ọo ekemu lanụ-a duru onye a nwuru anwunwu l'alì-a; bya aduru onye lwaru alwalwa; unu ẹya tuko buru.”

⁵⁰Ndu Ízurelu g'èphe ha bya emekọta iphe, Chipfu pfuru Mósísu yee Erọnu. ⁵¹Ọ buru lẹ mbọku ono gèdegede bẹ Chipfu dufutaru ndu Ízurelu g'èphe hakọta l'alì Ijiputu.

Eye ndu bụ ọkpara l'ẹka Chileke

13 ¹Chipfu sụ Mósísu: ²“Doberu mu ọkpara unu iche. Iphe-mbụ, vu-kpọoru ọzo waa ẹkpa-nwa l'ephọ ne iya lẹ Ízurelu: mẹ nemadzu mẹ iphe-edobe; bụ nkemu.”

³Noo ya; Mósísu sụ ndu Ízurelu: “Unu nyata ntanụ-a; mbụ mbọku, unu wufutaru lẹ Ijiputu, bụ ẹka unu shi buru ohu. Ntanụ-a bụ mbọku, Chipfu gude ọkpehu iya dufuta unu. G'ọ tọ dukwa onye a-ta iphe, e yeru iphe, ekoje buredi. ⁴Ọo ntanụ-a l'ime ọnwaa Abibu-a bẹ unu atugbu. ⁵Teke Chipfu durwuerupho unu l'alì ndu Kénanu; waa kẹ ndu Hetu; waa kẹ ndu Amoru; waa kẹ ndu Hevu; tẹme waa kẹ ndu Jiebusu; alì ono, o riburu nna unu oche phẹ angụ lẹ ya a-nụ unu; alì, mini ẹra-eswi waa manụ-ẹnwu jiru kẹ pyimu pyimu; unu dobejekwa omelalì-a l'ónwa-a. ⁶Ujiku ẹsaa bẹ unu a-takọta buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi. O -rwua lẹ mbọku k'ẹsaa; unu abọoru Chipfu ọbo-iphe. ⁷Unu takọtaje buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi l'ime ujiku ẹsaa ono. G'o to nwekwa iphe, e yeru iphe, ekoje buredi, aa-huma l'echilabọ unu. Tẹme g'ọ tọ dukwa iphe, ekoje buredi, aa-huma l'alì unu. ⁸Mbọku ono bẹ unu a-sụ unwu unu l'iphe, kparu iphe, unu gude eme iya bụ iphe, Chipfu meru unu mbọku, unu lufutaru l'alì Ijiputu. ⁹G'omelalì ono bukwaru iphe-ọhubama, e byiru unu gẹ mbo l'ẹka;

dee ya unu g'uri l'iphu; g'e gude nyatajeru unu l'ekemu Chipfu bu iphe, unu a-kpujeru l'onu; kele ọo Chipfu ono gude ọkphehu iya dzota unu l'alì Ijiputu. ¹⁰Unu meje ekemu-a me o -rwuepho teke emeje iya; apha g'apha.

¹¹"Chipfu -durwuchaepho unu alì Kénanu ono; bya anu ẹya pho unu g'o riburu iya unu le nna unu oche phe le nte; ¹²bukwa g'unu nuje Chipfu iphe-mbu, vukpọoru ọzo waa ẹkpa-nwa l'epho ne iya. Anu mbu, bu okee ya, vuru ọzo waa ẹkpa-nwa l'epho ne iya l'iphe-edobe unu a-buru ke Chipfu. ¹³Iphe, bu nkapfu-igara, vuru ọzo waa ẹkpa nwa l'epho ne iya be unu e-gudeje nwaturu gbata. O -buru l'unu ta agbatadu iya agbata; unu aswịkwoo ya olu aswịkwo. Iphe, bu ọkpara unu le nwoke be unu a-gbata-jekwapho agbata.

¹⁴"O -be l'atatiphu; unwu unu -jia unu su: "Bu gunu be eemedojeru iphe-a?" Unu su phe: "Chipfu gude ọkphehu iya dufuta anyi l'alì ndu Ijiputu; mbu dufuta anyi l'eka ono, anyi shi buru ohu ono. ¹⁵Le teke Fero kpo-chiru obu jia le ya ta ahadu anyi g'anyi tugbua be Chipfu gbushiru ọkpara l'alì ndu Ijiputu; nemadzu me iphe-edobe. Noo iphe, meru g'o gude anyi nodu akputaje anu, bu okee ya, vuru ọzo waa ẹkpa-nwa l'epho ne iya; gbuaru Chipfu; bya egude iphe gbata ndu bu ọkpara l'epho ne phe le nemadzu." ¹⁶G'omelalì ono bukwaru iphe-ohubama, e byiru unu ge mbo l'eka; dee ya unu g'uri l'iphu; gude goshi le Chipfu gude ọkphehu iya dufuta unu l'alì Ijiputu."

Ndu Ízurelu l'awughu Eze-enyimu Uswe-uswe

¹⁷Fero haepho ndu Ízurelu; ephe tugbua; ophu Chipfu eduduru phe shia ọzo alì ndu Filisitayinu; a makwaru-a l'ono be ka ntse. Noo kele Chipfu suru: "A maru ?ephe -vubaa ọgu be ephe ta agbanwedu nu egomunggo; lashia azu l'alì Ijiputu?" ¹⁸Oo ya bu; Chipfu duru ndu Ízurelu gbaa mgburugburu; shia ọzo echiegu l'ibe iya k'uzo Eze-enyimu Uswe-uswe. Ndu Ízurelu ono shi l'alì Ijiputu wuru tugbua; kwakobe onwophe k'ogu.

¹⁹Mosisu bya achita okpu Jiófesu gude; noo kele Jiófesu meru unwu Ízurelu; ephe riaru iya nte l'ephe e-me nno. O suru: "Mu maru le Chileke be e-mechaa bya eyeru unu aka. Ole g'unu chitakwa okpu mu l'eka-a me unu tugbushia."

²⁰Ephe wufuta le Sukotu; je akpobe ulo-ekwa phe le Etamu l'aguga echiegu. ²¹O -rwua l'eswe; Chipfu egude urwukpu, kpuru oronmono edu phe ọzo. O -rwua l'enyashi l'o nwuberu phe oku, kpuru oronmono g'ephe gude huma iphoro; k'ophu ephe a-noduje eje ije: eswe l'enyashi. ²²Urwukpu ono, kpuru oronmono ono, oogudeje edu phe l'eswe; waa oku ono, kpuru oronmono ono, oogudeje edu phe l'enyashi ta alufujedu alufu l'atatiphu ndu Ízurelu.

14 ¹Oo ya bu; Chipfu su Mosisu: ²"Pfuaru ndu Ízurelu g'ephe laphu azu je akpobe ulo-ekwa phe le mgboru mkpukpu Pi-Hahirotu, no

lẹ mgbaka mkpukpu Migudolu yee eze-enyimu. Ephe akpobe ulo-ekwa phe ono l'aguga eze-enyimu; g'o gha iphu lẹ mkpukpu Belu-Zefonu nhamunha. ³Oo ya bu lẹ Fero a-su l'unube ndu Ízurelu nmawaru l'agaga; l'unu kwawaru l'echiegu. ⁴Mu a-kpo-chia Fero obu; l'o chipfuru phe. Obe-nu l'ee-shi l'iphe, a-nwu l'ehu Fero; yee ndu ojoğu iya; kwabe mu ubvu. Oo ya bu; ndu Ijiputu amaru l'oo mbedua bu Chipfu." Noo ya; ndu Ízurelu mee nno.

⁵A bya epfuaru eze ndu Ijiputu lẹ ndu Ízurelu gbalaakwaru; Fero yee ndu-ozu iya gbanwee obu phe l'eka ephe no; su: "Bụ gunu be anyi meru egube-a? Anyi gbẹ haa ndu Ízurelu g'ephe tugbua parụ ozi, ephe eje haa?" ⁶Oo ya bu; a bya edoziaru Fero ugbo-inya iya ree; o duta ndu ojoğu yeru onwiya. ⁷O chita ugbo-inya, kachaa ree unu l'ukporo iri; mewaro ugbo-inya Ijiputu g'o hakota. O byakwapho eworu ndu-ishi ojoğu yegbachaa l'ugbo-inya ono. ⁸Chipfu kpọ-chia obu Fero, bu eze ndu Ijiputu; o chipyabe ndu Ízurelu g'ephe azo garamu garamu; awufu. ⁹İnya Fero l'ophu; waa ugbo-inya iya; waa ndu agba l'inya; waa ikpoto ndu ojoğu iya; mbu ndu Ijiputu l'ophu chipyabe ndu Ízurelu bya agbapfu phe l'eka ephe kpoberu ulo-ekwa phe l'agugu eze-enyimu; lẹ mgboru Pi-Hahirotu, gharu iphu lẹ Belu-Zefonu nhamunha.

¹⁰Fero nodu akpiritaru ntse; ndu Ízurelu palia enya imeli; o buwaru ndu Ijiputu be etso phe nu. Ndzụ rwuta phe; ephe bya araku Chipfu. ¹¹Ephe su Mosisu: "Bụ l'ilu ta adudu l'alị Ijiputu meru g'o gude i dufuta anyi g'anyi bya anwushihu l'echiegu? Būnua gunu meru; g'o gude i dufuta anyi l'alị Ijiputu? ¹²?Anyi ta asuduru ngu l'alị Ijiputu g'i parụ anyi haa; g'anyi jeruro ndu Ijiputu ozi? Togo kaduru anyi mma l'anyi ejeru ndu Ijiputu ozi; eme l'anyi nwushihuru l'echiegu?"

¹³Mosisu su phe: "Gẹ ndzụ ba agushi unu! Unu pfuru pfushia ike; g'unu ahuma iphe, Chipfu e-me gude dzota unu ntan-a. Ndu Ijiputu ono, unu ele enya ntan-a be unu ta ahumabaekwa ozo. ¹⁴Unu nodu nggujungguji; Lẹ Chipfu a-lwu-chiru-a unu ogu!"

¹⁵Oo ya bu; Chipfu su Mosisu: "Bụ gunu be iraku mu? Karu ndu Ízurelu g'ephe tugbua jeshia iphe, ephe eje. ¹⁶Wolia mgboro ngu; maa l'eze-enyimu ono g'o kekaha mini ono ebo; k'ophu ndu Ízurelu e-gude okpa phe jee ije l'alị okponku l'oma enyimu ono; wughaa. ¹⁷Mu akpo-chia obu ndu Ijiputu; k'ophu ephe e-tsopyabe phe. Oo ya bu; l'e shi l'iphe, a-nwuru Fero; yee ndu ojoğu iya; waa ugbo-inya iya; me ndu agba l'inya; kwabe mube Chipfu ubvu. ¹⁸Oo ya bu ge ndu Ijiputu eshi nno maru lẹ mu bu Chipfu; mbu teke ee-shi l'iphe, a-nwuru Fero; yee ndu ojoğu iya; waa ugbo-inya iya; me ndu agba l'inya; kwabe mu ubvu."

¹⁹Noo ya; Ojozi Chileke, shi vuru uzo edu ndu Ízurelu pho bya atsu-laa azu bya etsoaha phe etsotso. Urwukpu pho, kpuru oronmono pho bya eshikwapho l'atatiphu laa l'azu; je anodu phe l'okotazu; ²⁰je anokaha ndu

ojoḡu ndu Ijiputu; waa ndu Ízurelu. L'enyashi ono mgburugburu bẹ urwukpu ono gbakotaru ochii l'eka lanu bya acha oku l'eka lanu. Iphe ono mee; ophu o dudu ndu ophu jekuberu nwibe phe ntse l'enyashi ono l'ophu.

²¹Tobudu iya bu; Mosisu bya amachia eka iya l'eli eze-enyimu ono. Enyashi ono l'ophu bẹ Chipfu gude oke pherephere, shi l'uzo enyanwu-awawa ziphu eze-enyimu ono azu; o bya aghoo ali okponku. Mini ono kekaha ebo. ²²Ndu Ízurelu bya azoo okpa l'ali okponku gude wughaa eze-enyimu ono. Mini eze-enyimu ono kpua g'igbulu; nodu phe lekutara; waa lekicha teke epe awugha.

²³Ndu Ijiputu chipyabe phe. Inya Fero; waa ugbo-inya iya; waa ndu agba l'inya tuko tsoru phe wuba l'ime eze-enyimu ono. ²⁴O -rwua l'uzo nchi-abohu; Chipfu shi l'oku; waa l'urwukpu ono, kpuru oronmono ono lee ndu ojoḡu ndu Ijiputu enya; bya atu phe eberebete. ²⁵O mee; okpa ugbo-inya phe wata agbaphe mgburugburu; k'ophu agbagba iya tsuahaa-ru phe l'ehu. Ndu Ijiputu su: "G'anyi halekwaa ndu-a; laphu azu; kele o kwa Chipfu letso anyi oḡu l'iswi ehu phe."

²⁶Oo ya bu; Chipfu su Mosisu g'o machia eka maa l'eze-enyimu ono ge mini ono bya aso-kpute ndu Ijiputu; waa ugbo-inya phe; waa ndu agba l'inya phe. ²⁷Mosisu bya amachia eka; maa l'eze-enyimu ono. O -rwua l'utsu; mini ono soahaa g'o shi aso. Ndu Ijiputu nodu agba g'ephe nahu mini ono; Chipfu zaru phe ye l'eze-enyimu ono. ²⁸Mini ono bya asogbabe; rikota ugbo-inya ono; yee ndu agba l'inya. Mbụ le ndu ojoḡu Fero, chipyaberu ndu Ízurelu chia phe jasụ l'eze-enyimu ono ta adudu g'o ka mma l'oo onye lanu, lwaru nu.

²⁹Obenu le ndu Ízurelu jeru ije l'ali okponku ghaa eze-enyimu ono. Mini eze-enyimu ono kpua g'igbulu; nodu phe lekutara; me lekicha. ³⁰Mboku ono bẹ Chipfu dzotaru ndu Ízurelu l'eka ndu Ijiputu. Ndu Ízurelu huma ndu Ijiputu g'ephe nwushihuru dabyichaaru l'aguga mini. ³¹Ndu Ízurelu huma ike-okpu, Chipfu gude lwu-kpee ndu Ijiputu; ephe tsuahaa Chipfu ebvu; bya ekweta nkiya; waa k'onye-ozu iya, bu Mosisu.

Ebvụ Mosisu

15 ¹Noo ya; Mosisu; waa ndu Ízurelu gua ebvu-a nu Chipfu su:

Mu a-gu ebvu nu Chipfu;
kele o goshiwaru l'o paru eka.

Inya me ndu agba iya nu
be o nwuru ye l'eze-enyimu.

²Chipfu bu okpehu mu
bya aburu onye mu agu-ku l'ebvu.

O buru yebedua bu onye dzotaru mu nu.

Oo ya bu Chileke mu; mu a-nodu aja iya ajaja.

O buru iya bu Chileke nna mu;

- mu a-nọdu ekutse ẹpha iya.
- ³ Chipfu bụ ojogu.
Oo Chipfu bụ ẹpha iya.
- ⁴ Ugbọ-inya Fero yee ndu ojogu iya
bẹ o nwuru ye l'eze-enyimu.
Ndu kachaa ree lẹ ndu-ishi ugbọ-inya Fero
bẹ mini riru lẹ Eze-enyimu Uswe-uswe
- ⁵ Ogbumini riru pẹ;
ẹphe bụru tubukungu
l'ohu-mini gẹ mkpuma.
- ⁶ Ẹkutara gube Chipfu
bẹ ọkpehu,
dụ iya nụ dụ biribiri.
Ẹkutara gube Chipfu
bẹ gweru ndu ohogu ngu uji.
- ⁷ I gude ọdu-biribiri ngu,
paru ẹka kwatsushia ndu
wu-lihuru etso ngu opfu.
I haa oke ẹhu-eghu ngu,
enwu g'oku;
ọ bya etsua pẹ g'oku,
etsu ẹswa ọkponku.
- ⁸ Oo unme bẹ i ziru l'imi;
eze-enyimu kọo obvudu.
Utso ono pfuru rọo g'igbulọ.
Ogbumini hụkoo l'ohu eze-enyimu.
- ⁹ Ndu ohogu sụru:
“Anyi a-chị pẹ ọso gude.
Anyi a-kwa iphe pẹ l'okwata; kee;
gude pẹ mee iphe,
agu anyi ẹgu ememe.
Anyi a-mịta ogu-echi anyi;
tuko pẹ gbushia.”
- ¹⁰ Obenu l'i turu unme;
eze-enyimu tuko pẹ rigbushikọta.
Ẹphe bụru tubukungu
l'eze-enyimu g'ota-njele.
- ¹¹ ?Denu agwa,
aturu gube Chipfu?
?Bụ onye dụ gẹ ngu?
G'i dụ-be nsọ bẹ dụ biribiri.
G'i dụ-be akpabiri dukwapho ebvu.

Iimeje iphe, dughbaa biribiri.

¹² Ekutara ngu be i machiru;
mgboko bya atuko ndu ohogu
anyi lwee.

¹³ Ndu i gbafutaru
be ii-gude n-yemobu ngu; dua.
O buru aka ono, i bu, du nsọ ono
be ii-gude okpehu ngu durwua phe.

¹⁴ Ohamoha, numaru iya nu
be ndzu e-rwuta.
Ndzu e-rwuta ndu Filisitayinu.

¹⁵ Ndu-ishi ndu Edomu
be meji a-tofu.
Ehu anmaa ndu-ishi Mowabu
anmanma.

Ndu Kėnanu erwushihu.
¹⁶ Ndzu-agugu; waa ehu-anmanma
e-gude phe.
O buru okpehu, du ngu l'ekutara
be ii-gude mee
g'ephe dabyichaaru ge mkpuma;
gbiriri jasụ ndibe gube Chipfu wughata;
mbu ndu ono, i gbafutaru l'ohu,
ephe shi buru ono.

¹⁷ Ii-dubata phe;
bya eye phe l'eli ubvu nkengu;
mbu aka gube Chipfu hotaru
g'o buru ibe ngu;
mbu ulo, du nsọ ophu i
gude aka ngu kpua.

¹⁸ Oo gube Chipfu a-buru eze
jasu le tuutuutuu le mimiimii.

¹⁹ Teke inya Fero; waa ugbo-inya iya; waa ndu agba l'inya bahuru
l'eze-enyimu ono be Chipfu vutaru mini ono so-kpute phe. Obenu le ndu
Izurelu jeru ije l'ali okponku ghaa eze-enyimu ono. ²⁰ Noo ya; Miriyamu,
nwanyi, epfuchiru Chileke, bu nwune Eronu bya ewota nkwa; unwanyi
l'ophu wu-tsoru iya; aku nkwa bya ete iya etete. ²¹ Miriyamu nodu aguru
phe ebvu ono; asuje:

Unu gua ebvu nu Chipfu;
noo kele o goshiwaru lo paru aka.
Inya yee ndu agba iya nu
be o nwuru ye l'echi eze-enyimu.

Mini Mara; waa Elimu.

²²Tɔbudu iya bụ; Mósísu dua ndu Ízuruḗlu gbẹ lẹ Eze-ẹnyimu Uswe-uswe duru phẹ bahụ l'echiẹgu Shuru. Ẹphe jee ije ujiku ẹto l'echiẹgu; ọphu ẹphe ahụmaduru mini. ²³Ẹphe rwua Mara; ọphu ẹphe adudu ike ngua mini iya; noo kẹle mini ono atso ilu. Noo iphe ono, kparụ iphe, a guru ẹka ono Mara. ²⁴Ẹphe gụaharu Mósísu aphụ; sụ: “?Bụ gunu bẹ anyi a-ngu?”

²⁵Noo ya; Mósísu raku Chipfu. Chipfu bya egoshi iya mkpirikpu oshi. O wota iya chie lẹ mini ono. Mini ono tsọahaa uto mini.

Ọ kwa l'ẹka ono bẹ Chipfu turu ekemu nụ phẹ; bya atọoru phẹ ọkpa iya. Ọ bukwarupho l'ẹka ono bẹ ọ nọ hua phẹ ama. ²⁶Chipfu sụ phẹ: “Ọ-buru l'unu ngaburu nchị l'opfu mube Chipfu, bụ Chileke unu; bya eme iphe, pfuru oto l'anya mu; ọ-buru l'unu anga nchị l'iphe, mu sūru g'unu meje; bya etsoephō iphe, mu tōru ọkpa sụ g'unu tsoje; bẹ ọ tọ dudu ẹjo iphe-ememe ono, mu gude byapfuta ndu Ijiputu ono, mu bya egude byapfuta unu. Noo kẹle ọo mbedua bụ Chipfu onye emeje unu g'unu ka mma l'iphe-ememe.”

²⁷E mecha; ẹphe bya ejerwua Elimu; ẹka ọgba-mini iri l'ẹbo nọ; waa upfu mpfu ukporo ẹto l'iri. Ẹphe bya akpobe ulo-ekwa phẹ lẹ mgboru mini ono.

Mana waa ọkwà

16 ¹Ndu Ízuruḗlu g'ẹphe ha wufu lẹ Elimu; bya erwua echiẹgu Sinu, nọ lẹ mgbaka Elimu yee úbvú Sayínayi lẹ mbọku, ọnwa k'ẹbo du l'abalị iri l'ise g'ẹphe shichaephō l'alị ndu Ijiputu futa. ²G'ẹphe ha guru aphụ kpua Mósísu yee Eronu l'echiẹgu ono; ³sụ phẹ: “Ome Chipfu gude ẹka iya gbushia anyi l'alị Ijiputu; m'ẹhu akakwa anyi guu! Ẹka ono, anyi shi anọ-pheje ite-anụ mgburugburu; eriji ẹpho. Obenu l'unu chifutaru anyi bya edobe l'echiẹgu l'ẹka-a g'unu kpọ-gbushia anyibe igwe ọha-a l'egu.”

⁴Chipfu sụ Mósísu: “Mu e-shi l'imigwe dzeeru unu nri gẹ mini. Gẹ ndu Ízuruḗlu lufutaje mbokumboku bya ekpota ọphu a-suru phẹ eriri kẹ mboku ono. Gẹ mu eshi egube ono hua phẹ ama; maru; ?ẹphe e-kweta-a meje iphe, mu tūru phẹ ekemu iya. ⁵O -rwua lẹ mboku k'ishii; ẹphe eshia nri ọphu ẹphe kpotaru. Mboku ono bẹ ẹphe e-kpota iya g'ọ ha g'ọphu ẹphe ekpotajehawa mboku ọzo ugbo labo.”

⁶Ọo ya bụ; Mósísu yee Eronu sụ ndu Ízuruḗlu g'ẹphe ha: “Ụzenyashi-a bẹ unu a-huma l'ọo Chipfu bụ onye dufutaru unu l'alị Ijiputu. ⁷O -rwua l'utsu bẹ unu a-huma ọdu-biribiri Chipfu; noo kẹle ọ nūmawaru aphụ, unu agụ ekpu iya. ?Bụ onye bẹ anyibedua bụ; ọphu unu a-nodu aguru anyi aphụ?”

⁸Mósísu sụkwapho: “Unu a-maru l'ọ bụ Chipfu eviya. Ọo-nụ unu anụ, unu

a-ta l'uzenyashi-a; waa nri, a-suru unu eriri l'utsu; noo kele o nūmawaru aphu, unu guru kpua ya. ?Bū onye bē anyi bū? Unu ta agukwaru anyi aphu; o kwa Chipfu bē unu aguru iya!”

⁹Mósisu sū Erōnu: “Sū ndu Ízurelu g'ephe ha; g'ephe tuko bya l'atatiphu Chipfu. Kele o nūmawaru aphu, ephe agū.”

¹⁰Erōnu nōdukwadu epfu eyeru ndu Ízurelu g'ephe ha; ephe ghaa enya l'echiegu; bya ahuma odu-biribiri Chipfu g'o nwuru kē phoo l'urwukpu ono, kpuru oronmono ono.

¹¹Chipfu sū Mósisu: ¹²“Mu nūmawaru aphu, ndu Ízurelu agū. Pfuaru pphē l'ephe a-ta anū lē nchi-ejihu. O -rwua l'utsu l'e gude nri zū-jia pphē ppho. Oo ya bū g'ephe amaru l'oo mbedua bū Chipfu, bū Chileke pphē.”

¹³O -rwua l'uzenyashi ono; òkwà bya atuko éka ephe kpoberu ulo-ekwa pphē dzuru. A fūtashia l'utsu; iji kwashiwaa ike; kwaphee éka ono, ephe kpoberu ulo-ekwa pphē ono mgburugburu. ¹⁴Iji ono phosahuepho; o nweru nwa iphe, wūshiru l'alì l'echiegu ono, dūgbaa yēgeyege; bya adū g'iji, oyi meru; o huko ahuko. ¹⁵Ndu Ízurelu hūmae ya pho; ephe sū nwi-be pphē: “?Bū gūnu baa?” Noo kele ephe te eshidu maru iphe obu.

Mósisu sū pphē: “Oo nri, Chipfu nūru unu g'unu ria. ¹⁶Waa ekemu, Chipfu tūru baa: ‘G'onyenōnu kpotajē ophu a-suru iya eriri. Ndu bu l'ulo-ekwa unu bē unu e-kpotajeru ogbongu lanū ogbongu lanū.’ ”

¹⁷Ndu Ízurelu mee g'e pfuru pphē. O nweru ndu ophu kpotaru shii; o nweru ndu ophu kpotaru nwanshii. ¹⁸E mechaa; ephe gude ogbongu gbāa ya; ophu ndu kpotaru shii; ekpotanukaduru; ophu ndu kpotaru nwanshii; ekpopeteduru. Onyenōnu kpotarupho ophu sūru iya nū.

¹⁹Mósisu sū pphē: “G'o to nwekwa onye e-dobe nkiya g'o futa l'utsu.”

²⁰Ōle o nwelēru-a ndu ophu angabeduru Mósisu nchi, haphodoru nke-pphē dobe; o nōdu futa l'utsu. A fūtashia l'utsu; éka jiwa iya ejiji; tēme o nōdu eshiakwapho ishi. Ehu-eghu iphe ono, ephe meru ono ghuahaa Mósisu.

²¹Utsu mbokumboku; onyenōnu ekpota ophu a-suru yēe ndibe iya eriri. Teke anwū chishijeeru pho ike; ophu phoduru l'alì azashihu. ²²O -rwua mboku k'ishii; ephe kpotā ophu ha g'ophu ephe ekpotajē mgbo labo. Ogbongu labo bē ephe kpotaru onye lanū. Ndu-ishi ndu Ízurelu bya epfuaru iya Mósisu. ²³O sū pphē: “Waa ekemu, Chipfu tūru baa: ‘Echele bū eswe Sabatū; mbū eswe-atūta-unme, dū nsō kē Chipfu. Oo ya bū; unu ghee iphe, dū unu k'egheghe; shia, iphe dū unu k'eshishi ntanū-a. Unu edobe ophu ghuduru nū jasū l'utsu.’ ”

²⁴Ephe haa ya; o bōo nchi, bū iphe, Mósisu pfuru; ophu o shiduru ishi; ophu èkà aladuru iya. ²⁵Mósisu sū pphē: “Unu ria ono ntanū-a! Noo kele ntanū-a bū eswe-atūta-unme kē Chipfu; ophu o tō dudu nri, unu a-huma l'etezi ntanū-a. ²⁶Unu e-kpotajē nri ono ujiku ishii; ōle o -rwua mboku k'ēsaa, bū eswe-atūta-unme bē o tōo dudu.”

²⁷Ọle o nwelẹru-a ndu tųgburu lẹ mbọchi k'ẹsaa jeshia ekpota nri; obenu l'o to nwedu ọphu ẹphe hụmaru. ²⁸Chipfu sụ Mósíu: “?Bụ teke ole bẹ unu a-jikaberu eme ekemu mu; waa opfu mu? ²⁹Nyatakwa l'ọo Chipfu bẹ nuru unu eswe-atụta-unme. Noo iphe, meru g'o gude ọ nọdu abụjeru: o -rwua mbọku k'ishii; l'ọ nụ unu nri, a-suru unu ujiku ẹbo. O -rwua mbọku k'ẹsaa; g'onymonye nọdujeepfo l'ẹka ọ nọ. G'o to nwe-shiru onye a-lufuje alufu.” ³⁰Ọo ya bụ; ndu ono dzua ike lẹ mbọku k'ẹsaa.

³¹Ndu Ízurelụ kua nri ono mana. Ọocha ụcha g'akpuru koriyanda; tẹme ọ nọdu atsoje g'ẹcha mbekee, e gude manụ-ẹnwu mee. ³²Mósíu sụ: “Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: ‘Unu kpota ogbongu mana lanụ doberu ọgbo ọphu nọ l'iphu. Ọo ya bụ g'ẹphe ahụma nri, mu nuru unu; unu ria l'echięgu; teke mu dufutaru unu l'alị Ijiputu.’ ”

³³Ọo ya bụ; Mósíu sụ Eronu: “Wota ite; kporu ogbongu mana lanụ ye iya. Dobe iya l'atatiphu Chipfu; g'e doberu iya ọgbo ọphu nọ l'iphu.”

³⁴Eronu woru iya dobe l'atatiphu okpoko ono, e yeru ẹkwo ekemu Chipfu ono; k'ọphu ee-dobe iya; gẹ Chipfu pfuru Mósíu. ³⁵Ndu Ízurelụ ria mana ụkporo apha labọ; gbiriri jasụ ẹphe jerwua alị ẹka e bu ebubu. Mbụ l'ẹphe riru mana gbiriri jasụ ẹphe rwua l'oke alị Kėnanu.

³⁶Ogbongu lanụ bụ oke-lanụ-l'ụzo-iri l'iphe, jiru nkweka.

Mini, shi lẹ mkpuma

17 ¹Ndu Ízurelụ g'ẹphe ha bya wulihu l'echięgu Sinu tųgbua; ẹphe -gbẹ l'ibe iya ọphuu; ẹphe abahụ l'ibe iya ọphuu; ọ bụerupho gẹ Chipfu ziru phẹ bụ gẹ ẹphe eje iya. Ẹphe je akpọbe ụlo-ẹkwa phẹ lẹ Refi-dimu. Obenu lẹ mini, ẹphe a-ngụ ta adụdu l'ẹka ono. ²Ọo ya bụ; ẹphe baaharụ Mósíu mba sụ: “Nụ anyi mini g'anyi ngua!”

Mósíu sụ: “?Bụ gụnu bẹ unu abarụ mu mba? ?Bụ gụnu kparụ iphe unu ahụ Chipfu ama?”

³Obenu lẹ ndu Ízurelụ bẹ ẹgu mini agushi ike; ẹphe nọdu aguru Mósíu aphy; sụ: “?Bunua gụnu kparụ iphe i dufutaru anyi; waa ụnwu anyi; waa iphe-edobe anyi l'alị Ijiputu bya edobe g'ẹgu mini gbushia?”

⁴Ọo ya bụ; Mósíu raku Chipfu sụ: “?Denu gẹ mu e-me ndu-a? Ẹphe a-byaakwa mu atụ-gbu lẹ mkpuma.”

⁵Chipfu sụ Mósíu: “Vuta ụzo gẹ ndu Ízurelụ tso ngu l'azụ. Lị harụ ndu bụ ọgerenya Ízurelụ duta; l'i wota mgboro ono, i chiru l'enyimu Nayilụ ono gude jeshia. ⁶Mu a-pfuru ngu l'atatiphu lẹ mkpuma Horebu. I -rwua ẹka ono; chia mgboro ngu lẹ mkpuma ono. Mini, ndu Ízurelụ a-ngụ e-shi iya lwashihu.” Mósíu bya emee nno l'atatiphu ndu bụ ọgerenya ndu Ízurelụ ono. ⁷Ọ bya agwa ẹka ono “Masa”; gụkwaa ya phọ “Meriba”; noo kele ndu Ízurelụ barụ mba; bya ahụ Chipfu ama; sụ: “?Chipfu nọa l'echilabọ anyi tọo tọ nọdu iya?”

Aalwū-kpee ndu Amaleku

⁸Ndu Amaleku bya etso ndu Ízurelu oḡu lẹ Refidimu. ⁹Mósisu sū Jio-shuwa: “Harū unwoke anyi hōta g'unu je awōta ndu Amaleku oḡu. Echele bẹ mu e-gude mgboro Chipfu l'ẹka je apfuru l'eli úbvú.”

¹⁰Oo ya bụ; Jioshuwa bya awōta ndu Amaleku oḡu, dū gẹ Mósisu ziru iya. Mósisu; waa Erōnu; waa Huru bya enyihu eli úbvú; je anōdu lẹ mkpakponu iya. ¹¹O nōdu abujeru; Mósisu -chiliēpho ẹka imeli; ndu Ízurelu alwū-kpeahaa. Teke ọ chizetaru ẹka; ndu Amaleku alwū-kpeahaa. ¹²A nōnyaa; ẹka tsuhu Mósisu mēe; ẹphe pata mkpuma; bya edoberu iya; ọ nōdu anōo. Erōnu; waa Huru bya apalia ya ẹka imeli; onye lanū l'ẹkutarā; onye ọphuu l'ẹkicha. Oo ya bụ; ẹka nōdue ya pho l'imeli ẹgube ono gbiriri jasū nchi jihu. ¹³Oo ya bụ; Jioshuwa phẹ lwū-kpee ndu Amaleku.

¹⁴Noo ya; Chipfu sū Mósisu: “Dee iphe-a l'ẹkwo g'o buri iphe, ee-gude-je nyata iya. Teme l'i mekwaapho gẹ Jioshuwa nūma lẹ mu e-me gẹ ndu Amaleku chihu lẹ mgboko; g'a ta nyatabahẹ phẹ.”

¹⁵Mósisu bya akpua ọru-ngweja; bya agua ya “O kwa Chipfu bụ onye emeje g'ẹka mu kangoo l'ogū”. ¹⁶O sū: “Iphe, meru iphe, mu guru iya nno bụ l'a chi-liru ẹka pfuru nū Chipfu l'aba-eze iya. Chipfu a-nōduepho etso ndu Amaleku oḡu; e -shi l'ogbo sweru ogbo.”

Jieturo akpafuta Mósisu

18 ¹Noo ya; Jieturo, onye uke ndu Midiyanu, bukwapho nna nyee Mósisu; bya anumakota iphemiphe, Chileke mekotaru Mósisu waa ndu nkiya, bụ Ízurelu; teme waa gẹ Chipfu gude dufuta ndu Ízurelu l'alì ndu Ijiputu.

²Teke Mósisu dutaru nyee ya, bụ Zipora dulaa ibe Jieturo, bụ nna nyee ya ono; bẹ Jieturo ono nabataru nyee Mósisu ọbu; ³waa unwu iya unwo-ke labo. Onye lanū bẹ ẹpha iya bụ Geshomu; noo keke Mósisu sūru: “Mu bụ onye lwarū alwalwa l'alì ndu ọhozo.” ⁴Ẹpha onye ọphuu buri Eliyēza; noo keke ọ sūru: “Oo Chileke nna mu bụ onye yeru mu ẹka. O dzotaru mu gẹ Fero te egbu mu.”

⁵Jieturo, bụ nna nyee Mósisu duru unwu Mósisu; waa nyee Mósisu ọbu byapfuta iya l'echiēgu l'ẹka ọ kpoberu ọlo-ẹkwa lẹ mgboru úbvú Chileke. ⁶Jieturo zihawaru g'e je asū iya: “Mube Jieturo, bụ nna nyee ngu bẹ dukwa nyee ngu; waa unwegirima ibe ngu abya.”

⁷Oo ya bụ; Mósisu gba iya ndzuta bya ephozeru iya ishi; bya anma iya akpa. Ẹphe kelechaa; bya bahū l'ọlo-ẹkwa Mósisu. ⁸Mósisu kokotaru nna nyee ya ono iphemiphe, Chipfu meru Fero waa ndu Ijiputu l'iswi ẹhu ndu Ízurelu; teme waa iphe-ẹhuka, ẹphe jekotaru l'uzo; waa gẹ Chipfu gude dzota phẹ.

⁹Ẹhu tsọo Jieturo uto g'ọ nūmaru k'iphe, dū ree, Chipfu mekotaru Ízurelu; dzota phẹ l'ẹka ndu Ijiputu. ¹⁰O sū: “G'ajaja buri ke Chipfu, bụ

onye nafutaru ngu l'eka ndu Ijiputu; yele eka Fero; mbu onye nafutaru ndu Izurelu l'eka ndu Ijiputu. ¹¹Nta-a be mu maru le Chipfu be kakota agwa l'ophu shii. Noo kele o o ndu nmaru ndu Izurelu phulaphula be o meru iphe-a.” ¹²Noo ya; Jieturo, bu nna nyee Mosisu bya egweeru Chipfu ngweja-akpo-oku; gwekwaaru iya pho ngweja ozowaro. Eronu duta ndu bu ogerenya Izurelu bya g'ephe le Jieturo ria nri l'ataphu Chileke.

Aahota ndu l'e-doshijeru ndu Izurelu opfu

¹³O -rwua nchitabohu iya; Mosisu bya eje anodu l'eka onoduje; kpeararu ndu Izurelu ikpe. Ephe shi l'utsu no-pee ya mgburugburu jasụ l'uzenyashi. ¹⁴Nna nyee Mosisu bya ahuma iphe, Mosisu emeru ndu Izurelu; o su: “?Bu gunu be iimeru ndu Izurelu egube ono? ?Bu gunu kparu iphe, o bu gubedua nwekinyi ngu a-noduje ekperu ndu ono ikpe; ke g'ephe shije l'utsu no-pee ngu mgburugburu jasụ l'uzenyashi?”

¹⁵Mosisu su iya: “O kwa phe abyaje mu akpata ishi iphe, bu uche Chipfu. ¹⁶Teke o bu l'oo opfu adaru phe; ephe ewotaru mu iya; mu edoshiaru phe iya; bya akaru phe iphe, Chipfu toru okpa su g'e tsoje; waa ekemu iya.”

¹⁷Nna nyee Mosisu su iya: “Iphe, iime ta adudu ree. ¹⁸Oo egbugbu be gubedua; waa ndu ono, awu-pfutaje ngu nu ono egbu onwunu. Ozi ono kariru ngu eka; i tii jekotadu iya nwekinyi ngu. ¹⁹Ngabe nchi ge mu kpoziaru ngu uzo g'ii-meje iya. Ge Chipfu swikwaru ngu. Oo gubedua a-nochi enya ndu-a l'ataphu Chileke. Ii-wotaje iphe, adaru phe nu dooru iya.

²⁰Zia phe iphe, Chipfu toru okpa su g'e tsoje; waa ekemu iya; bya egoshi phe uzo, ephe e-tsoru; waa iphe, gbaru phe l'ememe. ²¹Li bya eshi l'ime ndu Izurelu g'ephe ha hota ndu ike du; mbu ndu atsụ Chileke ebvu, bu ndu e gude ire phe eka; bya aburu ndu te eridu uphalazu. Hota phe g'ephe buru ndu-ishi unu umadzu labo l'ukporo iri iri; waa ndu-ishi umadzu ukporo ise ise; waa ndu-ishi umadzu ukporo ebo l'iri iri; teme waa ndu-ishi umadzu iri iri. ²²Hota phe g'ephe doshikotajeru ndu Izurelu opfu tekenteke. Ole g'ephe wotajeru ngu opfu ophu shihuru ike. Ephe edoshije opfu ophu du nphe nweka phe. Ono e-me g'ivu ngu ka nphe; noo kele unu l'ephe tukoru evu iya. ²³I -mee ya nno; o -buru uche Chileke; be ii-dukwa ike vua ivu-erwa ono; teme ndu ono -nodu ala unuphu; ephe egude ehu-utso ala.”

²⁴Mosisu ngaberu nna nyee ya ono nchi; bya emekota iphemiphe, o pfuru. ²⁵O bya ahota ndu okpehu du l'echilabo Izurelu l'ophu; bya emee phe ndu-ishi ndu du unu labo l'ukporo iri iri; waa ndu-ishi ndu du ukporo ise ise; waa ndu-ishi ndu du ukporo ebo l'iri iri; teme waa ndu-ishi ndu du iri iri. ²⁶Ephe nodu anoduje edoshikotaru ndu Izurelu opfu. Opfu ophu shihuru ike be ephe ewotajeru Mosisu. Opfu ophu du nphe be ephe edoshije nweka phe.

²⁷Noo ya; Mosisu haa nna nyee ya ono; o lashia ali iya.

Úbvú Sayínayi

19 ¹O be mbòku, kwe ndu Ízurelu onwa èto gèdegede, èphe wufuru l'alì Ijiputu; èphe byarwuta echìègu Sayínayi. ²Èphe shi lè Refi-dimu bya erwua echìègu Sayínayi, bya akpòbe ùlò-èkwa phè l'èka ono l'òkpa úbvú ono.

³Mósisu nyihu eli úbvú ono nyipfu Chileke. Chipfu bya agbè l'úbvú ono kua ya sù: “Waa iphe, ii-zi ndu onu-ùlò Jiékòpu baa; mbù iphe, ii-pfuru ndu Ízurelu: ⁴‘Unubèdua l'onwunu humaru iphe, mu meru ndu Ijiputu; waa gè mu gude hee unu g'ugo, he nwa iya; hepfuta onwomu. ⁵Ò -bùru l'unu ngabèru mu nchi; bya edobe oğbandzu mu bè unu a-bùru okiphe, dùru mu iche l'echilabò ohamoha. A makwaru-a lè mgboko l'ophu bù nkemu; ⁶òlè unu a-bùru mu alì-eze ndu-uke; waa oha, dù nsò.’ Noo iphe, ii-pfuru ndu Ízurelu bù ono.”

⁷Oo ya bù: Mósisu bya alaphu azù; bya ekukòo ndu bù ogerenya ndu Ízurelu; bya atùko iphemiphe ono, Chipfu ziru iya g'o pfua ono; pfukòtaru phè. ⁸Ndu Ízurelu tùko zùha mgbede sù: “Iphemiphe, Chipfu pfuru bè anyi e-mekòta.” Oo ya bù; Mósisu bya egude onu, èphe yeru jepfu Chipfu ozo.

⁹Chipfu sù Mósisu: “Mu a-nòdu l'urwukpu, jihuru kpakpalu byapfuta ngu; k'ophu ndu Ízurelu a-nòdu anù èka mu epfu eyeru ngu; g'èphe a-chìru upfu kwèwaro l'èka ì nò.” Oo ya bù; Mósisu bya epfuaru Chipfu onu, èphe yeru.

Edobe ndu Ízurelu nsò

¹⁰Chipfu sù Mósisu: “Jepfu ndu Ízurelu je edoo phè nsò ntanù-a; waa echele. G'ì pfuaru phè g'èphe saa uwe phè asasa. ¹¹O -rwutashia mbòku k'èto; g'èphe kwakòbe-ghewa; noo kèlè mbòku ono bè Chipfu e-nyizeta bya anòdu l'úbvú Sayínayi; ndu Ízurelu ahumakota iya g'èphe ha. ¹²Kpaarù phè oke l'úbvú ono mgburugburu. Pfuaru phè g'èphe letakwa enya g'òkpa phè te jekubekwa mgboru úbvú ono ejekube; ophu ò bùro k'enyihu iya enyihu. Onye èhu iya rwutaru l'úbvú ono bè ee-gbu egbugbu. ¹³G'a tughua ya lè mkpuma; ozo gbagbua ya l'apfù; g'e te denyikwa iya èka. Ò -bù nemadzù; ozoo anù; g'e te kwekwa g'ò nòdu ndzù. Ò bùepho teke a nonyaru; e gbua opu bè èphe e-bebe jekube úbvú obu.”

¹⁴Mósisu shichaephò l'eli úbvú ono nyizeta byapfuta ndu Ízurelu. Ò bya edoo phè nsò g'èphe dùru Chileke iche; èphe bya asashia uwe phè. ¹⁵Ò sù phè: “O -rwutashia mbòku k'èto; unu kwakòbechaakwa onwunu! Unu ha-kwaa ejepfu nwanyì!”

Mósisu enyipfu Chileke l'úbvú Sayínayi

¹⁶O belephò l'ùtsu mbòku k'èto ono; ebemu-igwe wata akù kè phoo-phoo; egbigwe nòdu ada; tème urwukpu, jihuru kpakpalu sò-kputa eli úbvú ono. Opu, adashì òda ike shi l'úbvú ono ada. Onyemonye, nò

l'ulo-ekwa iya phuhu ke kpaakpaakpaa. ¹⁷Mosisu bya edufuta phe l'eka ephe kpoberu ulo-ekwa phe g'o duru phe byapfuta Chileke. Ephe bya tuko pfuru l'okpa ubvu ono. ¹⁸Enwuru-oku tuko ubvu Sayinayi sweta; noo kele Chipfu gude oku nyizeta l'ubvu Sayinayi ono. Enwuru-oku ono nodu akpu ke tututuutu zelihiu g'enwuru shi l'oku, enwu phoophoophoo. Ubvu ono l'ophu nodu anmakota jijijijii ehuka ehuka. ¹⁹Oda opu ono nodu aka shii eje. Mosisu nodu epfu opfu; a nodu anukwapho olu Chileke eka oopfu eyeru Mosisu.

²⁰O buru iya bu le Chipfu enyizeta l'eli ubvu Sayinayi; bya ekua Mosisu g'o nyipfuta iya le mkpakponu ubvu ono. Mosisu nyihu eli ubvu ono. ²¹Chipfu su iya: "Nyizeta l'ali je anmaaru ndu Izurelu okwa g'ephe ta akpahé uzo g'ephe huma Chipfu; odumeka be ephe a-dukwa igwerigwe laa l'iyi. ²²Mbukponu ndu-uke, eme g'ephe byakube mube Chipfu ntse be e-do onwophe nso g'ephe duru mu iché; odumeka mu anwa phe aphu."

²³Mosisu su Chipfu: "Ndu Izurelu te enyitakwa ubvu Sayinayi; noo kele i turu anyi ekemu su g'anyi dobe ubvu ono nso; teme anyi akpaa ya oke gbagphee mgburugburu."

²⁴Chipfu su: "Nyizeta l'ali je eduta Eronu g'unu l'iya swiru. Ole ge ndu-uke; waa ndu Izurelu ophu ta akpaghatakwa oke ono byapfuta mube Chipfu; odumeka be mu a-nukwa phe aphu."

²⁵Mosisu nyizeta bya epfuaru ndu Izurelu iphe, Chipfu pfuru.

Ekemu iri, shi l'eka Chileke

20 ¹Chipfu bya epfukota iphemiphe-a; su:

²"Oo mbedua bu Chipfu, bu Chileke unu, bu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu; mbu ali eka ono, unu shi buru ohu ono.

³"Unu ta adukwa iphe, unu a-bajeru eja; gbahaa mube Chileke kpurumu.

⁴"Unu te emetakwaru onwunu ntekepe, e meru; o yee iphe, no l'imigwe; ozoo iphe, no le mgboko-a; me iphe, bu le mini-ime-ali. ⁵Unu ta abaje-kwaru phe eja; ophu unu ejejekwaru phe ozi. Noo kele mube Chipfu, bu Chileke unu eko okophoo. Mu nodu anuje ndu mu du ashi aphu k'iphe, du eji, ephe meru mu; gude iya nwa unwu phe aphu; me unwu nwanwa phe; me unwu nwanwanwanwanwa phe. ⁶Obenu l'iphe, bukpoo ndu yeru mu obu bya emeje iphe, mu pfuru be mu emeje kwanu ge n-yemobu mu buru o-je-le-nwanwa l'ehu phe.

⁷"Unu te ekujekwa epha mube Chipfu, bu Chileke unu l'uzo, apfuduru-oto. Noo kele mube Chipfu ta ahakwa ndu eme nno; ge mu ta nu phe aphu.

⁸"Unu nyataje mee mboku Sabatu, bu eswe-atuta-unme g'o du nso. ⁹Oo ujiku ishii be unu e-seje akanya; jekota ozi unu; ¹⁰Obenu le mboku k'esaa bu eswe atuta-unme ke Chipfu, bu Chileke unu. G'o to dukwa ozi,

unu e-jeje mboku onoya. Ophu unu ekwekwa ge nwa unu; m'onye unu gbaru ohu; me iphe-edobe unu; m'onye lwaru alwalwa, bu l'ibe unu; jee ozi mboku ono. ¹¹Noo kele oo ujiku ishii be mube Chipfu meru igwe; bya emee eliphe; yee eze-enyimu; me iphemiphe, dukota iya nu. O be le mboku k'esaa; mu tuta unme. O buru iphe ono kparu iphe, mube Chipfu goru onu-oma nu eswe-atuta-unme; bya emee ya; o du nso.

¹²“Unu kwabejekwa ne unu me nna unu ubvu. Oo ya bu g'unu enweru ndzu ogologo; buru l'ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono.

¹³“Unu te egbukwa ochi.

¹⁴“Unu te erijekwa ogori.

¹⁵“Unu te ezijekwa iphuru.

¹⁶“Unu ta adzujekwa aka kpua nemadzu ibe unu.

¹⁷“G'ulo nwibe unu; me nyee ya; me ohu, o gbataru agbata; me iphe-edobe iya; mekpoo iphe, o nweru enweru g'o ha ta adujekwa unu g'a su l'oo unu nwe iya.”

¹⁸Ndu Izurelu humapho egbigwe; waa ebemu; bya anuma opu; bya ahuma g'ubvu ono akpushi enwuru-oku; ephe nmahu ke rwuurwu l'ndzu-agugu. Ephe pfuru uzanya; ¹⁹su Mosisu: “Pfuju yeru anyi gubedua; anyi a-ngabe-a nchi. Ge Chileke te epfuhakwa opfu yeru anyi l'onwiya; odumeka be anyi a-nwushihukwa.”

²⁰Mosisu su ndu Izurelu: “Ge ndzu ba agushi unu. Chileke byaru g'o hua unu ama; k'ophu unu a-nodu atsujie iya ebvu; haa eme iphe-eji.”

²¹Ndu Izurelu pfuru uzanya; Mosisu bya ejekube ochii ono ntse, bu aka Chileke no.

Aakpu oru-ngweja Chipfu

²²Chipfu su Mosisu: “Su ndu Izurelu le-a: Unu humawaru l'onwunu le mu shi l'imigwe pfuru yeru unu. ²³G'o to dukwa agwa, unu e-meta swikube mu. Unu te egudekwa mkpola-ochaa; ozoo mkpola-ododo meta agwa doberu onwunu.

²⁴“O buru eja, shi l'ali be ee-gudeje kpuaru mu oru-ngweja, bu aka ee-gbuje aturu; waa egbu; waa eswi; gude gweeru mu ngweja-akpo-oku; waa ngweja-ehu-guu. Ekameka mu meru g'a noduje; nyata epha mu be mu a-byapfutaje unu bya ekebe unu l'oma. ²⁵O -buru l'unu gude mkpuma akpuru mu oru-ngweja; unu te egudekwa mkpuma, a rwaru arwarwa. Noo kele unu -kua ya ongu be unu turuwuwaru iya. ²⁶Ophu unu akpukwa oru-ngweja ono g'o du l'eli; tua ya ocho k'ophu ee-nyihuje iya enyihu; a nonyaa; unu jia onwunu uwele l'oru-ngweja ono.”

Ndu Hiburu, a gbaru ohu

21 ¹“Waa ekemu, ii-zi phe baa:

²“O -buru l'i gbaru onye Hiburu ohu be iphe, oo-jeru ngu ozi bu apha ishii. O -be l'apha k'esaa l'o nweru onwiya; a taa pfudu ugwo l'ishi iya. ³Teke o bu l'o swi nwekinyi iya teke o byaru; l'o laa nwekinyi

iya. Ọ -bụkwanuru lẹ yee nyee ya swi teke ọbya; nyee ya ono etsoru iya me ọ lashia. ⁴Teke ọ bu lẹ nnajiuphu iya lutaru iya nwanji; ọ nwutaru iya unwegirima; nyee ya ono me unwegirima iya ono a-tuko buru ke nnajiuphu iya. Ọ buerupho nwoke a-la nwekinyi iya.

⁵“Obenu ọ -buru l'ohu ono suru lẹ ya yeru nnajiuphu iya obu; bya eye nwanji ono, ọolu ono; waa unwegirima iya; ọphu ya alufudu eje enweru onwiya; ⁶g'onye nwe iya nu duru iya je l'iphu ndu-ikpe. L'o duru iya je l'onu-mgbo; ọzo l'okpa mgbo; je egude oji kpo-fua ya nchi. L'o buru ohu iya jasụ g'oo-nọ-beru.”

⁷“Ọ -buru lẹ nwoke reru nwa iya nwanji g'ọ buru ohu; a ta abyadu aha iya g'ọ laa g'aahaje unwoke pho. ⁸Teke e reru iya onye ari ke g'ọ luru iya; a nonyaa; ọphu ọ duedu iya ree; g'ọ hakwaa g'a gbata iya. Ọ to gbakwaru ge nnajiuphu iya ono ree ya ndu ohozo; noo kele o to meeduru ohu iya obu iphe, o kweru ukwe iya. ⁹Ọ -buru l'oo nwa iya nwoke be ọ zu-doru iya g'ọ luru; g'o mejekwa nwamgboko obu ge nwa, ọ nwuru anwunwu. ¹⁰Ọ -buru lẹ nwoke lutaru nwanji ọzo; g'ọ nujekwa nyee ya ke mbu nri; nmajeru iya ekwa; emeru iya iphemiphe, eemejeru nwanji, aalu alulu. ¹¹O -buru l'o too meduru iya uzo iphe eto ono; ge nwanji ono lufu; ole g'ọ to dukwa me afu, aa-pfu nwoke ono.”

Emeka onye ọzo iphe

¹²“Onye chiru nemadzụ iphe chigbua ya; g'ọ lakwaa l'ochi iya. ¹³Ole ọ -buru l'o to lekebeduru enya chigbua ya; ọ -buru l'ọ Chileke haru iya g'ọ nwua nno; be o nweru aka mu e-goshi unu g'onye du nno gbajeru laa. ¹⁴Obenu; ọ -buru lẹ nemadzụ lekeberu enya; gude eregede gbua nemadzụ ibiya; unu kpata onye obu kpuru lufu l'oru-ngweja mu; je egbua l'eka ọzo.”

¹⁵“Onye tsoru ne iya; ọzoo nna iya ọgu be ee-gbu egbugbu.”

¹⁶“Onye paru nwibe iya je eree; ọzoo l'ọ nokwadu iya l'eka teke e guderu iya; g'e gbua onye obu egbugbu.”

¹⁷“Onye phuru ne iya iphu; ọzoo nna iya; g'e gbukwaa onye ono egbugbu.”

¹⁸“Ọ -buru l'unwoke labo be opfu adaru; onye lanu tua onye ọphu mkpuma; ọzoo l'ọ pfufuberu aka tsua ya; ọphu onye ono anwuhudu ru anwuhu; ọ buru iphe be o mekaru iya; ọ zeru iya azee; g'ọ to dukwa iphe, ee-me onye ono, mekaru iya iphe ono; ¹⁹m'ọ buru l'onye ono mechaaru-a; ọ nodu aduje ike gude mgboro ejephe l'etezi. Ole onye ọphu mekaru iya iphe, a-pfukwanu iya ugwo azee ono, o shi zee ke mmanu ono; bya aghakwaa ya pho jasụ l'ọ kaebe mma ree.”

²⁰“Ọ -buru l'o nweru onye chiru ohu iya iphe; m'ọ bu ohu iya ke nwoke; ọzo ke nwanji; ohu ono shi l'iphe ono, e chiru iya ono nwuhu; g'a nukwaa onye ono, chigburu iya nu ono aphu. ²¹Obenu l'ọ -buru l'ohu ono noru

ujiku ẹbo; ọzoo ẹto bya ewekorohu; g'ọ tọ ẹkwa iphe, ee-me onye chiru iya iphe; eshinu ohu ono ẹkwa iphe ọ ẹkwa iphe.”

22 “Ọ -buri l'o nweru unwoke, alwu ọgu; ẹphe meka nwanyi, du ime iphe; mee k'ophu ẹpho lufuru iya; ọphu ọ dudu ẹka a kwataru meka iya iphe ọzo; g'e retakwaa onye ọphu mekaru iya iphe ọbu nre le g'odu ji nwanyi ono ree; waa ge ndu-ikpe kpeburu. 23 Obenu; ọ -buri l'e mekaru iya iphe shii; ge ndzu laaru ndzu; 24 g'anya laaru ẹnya; eze alaaru eze; ẹka alaaru ẹka; ọkpa alaaru ọkpa. 25 Ọ -buri ọku be ọ huru iya; l'a hula iya. Teke o mefuru iya ọnyá l'ehu; l'e melata iya. Teke o tsuru mkpukpu-mee ye iya l'ehu; l'e tsukwarupho mkpukpu-mee ye yebedua l'ehu.”

26 “Ọ -buri l'o nweru onye chiru ohu iya iphe l'anya; k'ophu o chipyaru iya ẹnya lanu; g'onye ono hakwaa ohu ono g'ọ laa; je enweru onwiya; g'ọ buru ugwo ẹnya ono, o chipyaru iya ono. 27 Ọ -buri l'o chikwofuru iya eze lanu; g'ọ hakwaa ohu ono g'ọ laa je enweru onwiya; g'ọ buru ugwo eze iya ono.”

28 “Ọ -buri l'oke-eswi gude mpu du-gbua nemadzu; g'a tugbua eswi ono le mkpuma; teme g'a ta takwa anu iya atata; ọle g'ọ tọ ẹkwa iphe, ee-me onye nwe iya nu. 29 Obenu; ọ -buri l'oke-eswi ọbu eme ẹna; e pfuhawaru iya onye nwe iya nu; ọphu ọ tọ kpọ-chiduru iya l'oka; ọo ya bu; ọ -buri l'ọ du-gburu nemadzu; l'a tugbua eswi ono le mkpuma; onye nwe iya nu alaa l'ochi onye ọ du-gburu. 30 Ọle ọ -buri l'ọ du ndu ono g'ẹphe gbuaru onye nwe eswi ono nre; g'ọ pfukotakwa iphemiphe, e gbuburu iya; shi nno gbata onwiya. 31 Eke-mu ono bukwapo iphe lanu m'ọ -buri l'oke eswi du-gburu nwokoro; ọzoo nwamgboko. 32 Ọ -buri l'oke-eswi ono be du-gburu ohu; g'onye nwe eswi ono pfua onye nwe ohu ono okpoga mkpola-ochaa, ẹrwa iya rwuru ukporo shẹkelu le shẹkelu iri; teme l'a tu-gbukwaapho eswi ono le mkpuma.”

33 “Ọ -buri le nemadzu kpufuru iphe le nsu; ọzoo l'onye ono turu nsu; ghebe onu; oke-eswi; ọzoo nkafu-igara je adalahu iya; nwuhu; 34 g'onye nwe nsu ono pfukwaa ugwo anu ono. Mbua; g'onye ono pfukwaa onye nwe anu pho dalahuru le nsu pho ugwo iya; patawaro ono, nwuhuru nu ono.

35 “Ọ -buri le nemadzu be oke-eswi iya du-gburu oke-eswi onye ọzo; g'umadzu labo ono gbaru mba ree oke-eswi ọphu dzu ndzu; kee aswa iya ẹnya-nhamunha. Ephe ekekwaapho anu iya ọphu nwuhuru anwuhu ẹnya-nhamunha. 36 Ọle ọ -buri l'onye nwe oke-eswi ono maru l'oke-eswi iya eme ẹna; ọphu ọ tọ kpọ-chiduru iya l'oka; g'onye nwe oke-eswi ono kpee onye ọphu oke-eswi ọzo; pata ọphu nwuhuru nu pho.”

Akwaberu ẹku ẹnya

22 1 “Teke o nweru onye kpuru eswi; ọzoo aturu onye ọzo l'oshi; gbua; ọzoo l'o reru iya erere; g'ọ gude eswi ise pfua ugwo eswi ono. Ọ -buri aturu; l'ọ buru aturu eno.

2 “Ọ -buri l'a humaru iphuru l'eka ootsukpo ulo onye ọzo ge ya ba-hu; e meka iya iphe; o shi nno nwuhu; be onye ono, gburu iya nu ono te

egbuduru ochi. ³Obenu; ọ -būru l'iphe ono nwūru g'ēnyanwu wachaaru bẹ onye chigburu iya nū gbukwaru ochi.

“Onye oshi pfufutaje ugwo iphe, o zitaru. Teke ọ bụ l'o to nweduru iphe, o nweru; l'e ree yēbedua l'onwiya; gude aswa iya pfa ugwo iphe, o zitaru.

⁴“Ọ -būru l'iphe ono, o zitaru ono bẹ a hūmaru iya l'eka; iphe obu nọdukwa dua ndzū; ọ bụ oke-eswi-o; ọzoo nkapfu-igara; mē aturu; g'onye ono pfa ugwo iya mpfukwase.

⁵“Ọ -būru lē nemadzu chiru iphe-edobe iya ye; o je ataa iphe e meberu l'opfu onye ọzo; ọzoo opfu-vayinu onye ọzo; ọzoo l'ọ haru iya eka; o je ataa iphe e meberu l'opfu onye ọzo; g'onye nwe iphe-edobe ono gude iphe, kachaa ree, shi l'opfu iya; ọzoo opfu-vayinu iya; gude pfa onye ophu ugwo iphe iya.

⁶“Ọ -būru l'oku nahuru laa l'egbudu; k'ophu o tsuru ereshi, e gburu egbugbu; ọzoo ophu pfuru afuru; ọzoo l'o tsugburu opfu ono l'ophu; g'onye turu oku ono pfa ugwo iya.

⁷“Ọ -būru l'o nweru onye nuru onye ọzo okpoga; ọzoo iphe ọzo g'o doberu iya; a bya ezita iya l'ulo ibe onye ono; ọ -būru l'e guderu onye-oshi ono; l'ọ pfa ugwo iya mpfukwase. ⁸Teke ọ bukwanu l'e te egudeduru iphuru obu; g'onye nwe ulo ono futa l'atatiphu ndu-ikpe; bya egude epha Chipfu gua enwa g'a maru l'ọ to budu iya kpamiru iya. ⁹Ọ -būru l'ọ duru iphe, tuphahuru etuphahu; a hūma iya onye ọzo l'eka; mbu iphe, du g'eswi; ọzoo nkapfu-igara; ọzoo aturu; ọzoo iphe eye l'ehu; mbu iphe, bukpoo iphe, eenwejeru enweru; l'e duta umadzu labo, adzo iphe ono bya l'atatiphu ndu-ikpe. Onye ophu ikpe nmaru l'ọ pfa onye ophu mpfukwase.

¹⁰“Ọ -būru l'o nweru onye kperu onye ọzo nkapfu-igara; ọzoo oke-eswi; ọzoo aturu; mēwaro anu ọzo g'o doberu iya; ọ nwuhu; ọzoo l'e mekaru iya iphe; ọzoo l'o tuphahuru; ophu ọ dudu onye maru iphe, meru iya nū; ¹¹g'ee-shi doshia opfu ono bu g'onye ono bya l'atatiphu Chipfu je agwa enwa l'ọ to makwa iphe, meru eku onye ophu. G'onye nwe iya nū kwetakwa nno; g'a ta pfukwa iya ugwo iya. ¹²Ole ọ -bukwanuru l'a kpuru iya k'iphuru l'ibe onye ono, e doberu iya ono; g'onye ono pfukwaa onye nwe iya nū ugwo iya. ¹³Ọ -būru l'ọo anu-egbudu gburu iya; l'o wota anu iya ophu ọ taphodoru je ego-shi; g'a maru l'ọo anu-egbudu gburu iya. G'a ta asukwa g'ọ pfa ugwo iya.

¹⁴“Ọ -būru l'o nweru onye rwotaru iphe-edobe onye ọzo; iphe-ehuka meka iya; ọzoo l'ọ nwuhuru teke onye nwe iya nū ta nọdu l'eka ono; g'onye rwotaru iya nū pfukwaa ugwo iya. ¹⁵Obenu; ọ -būru l'onye nwe iya nū nọ l'eka ono teke ono; g'onye jeru arwota iya nū ta pfushi ugwo iya. Teke ọ bụ l'ọ pfuru ugwo; nguta eswi ono; g'okpoga ono, a pfuru ono nọ-chiwaro uburu obu.”

Iphe, gbaru l'ememe

¹⁶“Ọ -būru l'o nweru onye kparu nwamgboko, nwoke teke ejepfuswee; ophu ọ dudu onye ejewa iya alulu; epe l'ia kwaa; g'ọ kwaru aswa nū

ndibe phe; duta iya je aluru. ¹⁷Q -buru le nna nwamgboko ono jikaru su le ya te ekedu iya ya; g'o kwaakwapho aswa, aakwaje l'ishi nwamgboko, nwoke teke ejepfuswee; nu nna iya.

¹⁸“Unu ta ahajekwa nwanyi, eme omamanshi g'o nodu ndzu.

¹⁹“Onye jepfuru anu; ephe l'ia kwaa be ee-gbuje egbugbu.

²⁰“Onye gweru ngweja nu iphe ozo, abudu mbedua, bu Chipfu nweki-nyi mu be ee-gbu egbugbu.

²¹“Unu ta akpajekwa ndu lwaru alwalwa ehu; ophu unu emejekwa phe ewere; noo kele unu shi buru ndu lwaru alwalwa l'ali Ijiputu.

²²“Unu te emejekwa unwanyi, ji phe anodedu; waa unwu-ogbee ewere. ²³Teke unu meru phe ewere; ephe -wolia olu; raku mube Chipfu be mu a-numakwa olu phe. ²⁴Ehu a-watakwa mu eghushi egbu ike; mu egude ogo bya atuko unu gbuabe. Unyomu unu aburu unwanyi, ji phe anodedu; unwegirima unu aburu ndu enweedu nna.

²⁵“Q -buru l'unu jieru ndu ke mube Chipfu, mkpa byaru ugwo l'echi-labo unu; unu te emekwa ge ndu ejije ugwo-ntukwase. Unu ta asukwa g'ephe tukwase iya iphe. ²⁶Q -buru le nwibe unu yeru unu uwe l'itumo; unu wolaaru iya ya temanu enyanwu ariba. ²⁷Noo kele oo uwe ono bu iphe, oogudeje gbobuta ehu iya. ?Buhunu gunu be oo-gude kuru mgbenya? Q -raku mube Chipfu be mu a-numakwa olu iya. Noo kele mu aphuje obu-imemini.

²⁸“Unu ta anmakwa Chileke phulaphula; ophu unu ephukwa ndu bu ndu-ishi ali unu iphu.

²⁹“Unu ta ahakwa egweru mube Chipfu ngweja, shi l'akpuru iphe, unu kpataru l'opfu; waa ophu shi le mee, unu pyitaru apyita.

“Unu kujeru okpara unu nwoke nu mu. ³⁰Unu mekwaapho eswi unu; waa aturu unu nno. Unu haje phe g'ephe noo l'ehu ne phe ujiku esaa. O -rwua mboku k'esato; unu akputa iya wotaru mu.

³¹“Unu a-buru ndu duru mu nsu. Unu ta atajekwa iphe, anu-egbudu gburu. Unu togojeru iya nkuta.”

Ekemu, a turu swibe ikpe, pfuru oto; waa k'obu-imemini

23 ¹“Ta asujekwa asulasu. Ta agbajekwa ejo ekebe gude eyeru ejo nemadzu aka.

²“Te etsojekwaru igwe-oha ye aka l'eme iphe, adudu ree. Teke i pfuru l'iphu ndu-ikpe; te egudekwa l'iime g'i pfua iphe l'a-du oha ree; woru ikpe nma onye iswi du mma. ³Te egudekwa le nemadzu bu onye ukpa; gbaaru iya odzori l'iphu ndu-ikpe.

⁴“Q -buru l'i humaru oke-eswi; ozoo nkapfu-igara onye ohogu ngu aka ootuphahwa etupahu; kputa iya kpu-jeru iya. ⁵Q -buru l'i humaru nkapfu-igara onye i du ashi aka ivu, o vu nyi-tsutaru iya; ta ahakwa iya. Tugbukwaa je eyeru iya aka.

6“Ta jikakwa ekperu onye ukpa ikpe, pfuru ọto l'ulo-ikpe. 7G'a ta anmajekwa onye e boru ibo ikpe; teme ọphu eemegbujekwa onye pfube-rekoto, adudu iphe, o meru. Noo kele onye meru ẹjo-iphe, du nno be mu ta ahadu ge mu ta anma iya ikpe.

8“Ta anatajekwa iphe-uphalazu; kele iphe-uphalazu emejekwa g'a tua ẹnya mkpu l'iphe, e gege ahuma; teme o nodu emeje g'a nmaa onye pfu-berekoto ikpe.

9“Unu ta akpajekwa ndu lwaru alwalwa ẹhu; kele unu maru g'o duje onye lwaru alwalwa; noo kele unu shiwaa buru ndu lwaru alwalwa l'alị Ijiputu.”

Ekemu eswe-atuta-unme

10“Apha ishii be unu a-koje alị unu; kpata iya iphe, e meberu iya. 11O -be l'apha k'esa; unu ahaa alị ono g'o to dukwa iphe, unu a-ko iya; k'ophu ndu Izurelu ndu ọphu akpa nri e-je akpa l'eka ono; teme anu-egbudu erifu-fuwaro ughudu iya. Unu mekwapho opfu-vayinu; waa ẹgu olivu unu nno.

12“Ujiku ishii be unu e-jeje ozi; o -be le mboku k'esa; unu te ejekwa ozi. Oo ya bu g'oke-eswi unu; waa nkapfu-igara unu edzutaje ike; teme waa g'ohu, a nwuru l'ibe unu; m'onye lwaru ibe unu alwalwa a-tutakwa-pho unme.

13“Unu kwabekwa ẹnya mekota iphemiphe-a, mu pfushiru unu-a. Unu ta adukwa iphe, bu iphe, aagwa agwagwa, unu a-kpo-kuje. Unu te ephotajekwa ẹpha iya ephoto ọphu.”

Uzo ọbo-iphe ẹto

14“Ugbo ẹto l'apha be unu a-bojeru mu ọbo-iphe.

15“Unu ọbo ọbo-iphe buredi, ekoduru ekoko. Ujiku ẹsaa be unu a-taje buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi, bu iphe, mu turu unu l'ekemu. Unu meje iya teke ono, aaboje ọbo-iphe ono l'onwa Abibu; noo kele ọo l'onwa ono be unu lufutaru l'alị Ijiputu.

“G'o to nwekwa onye a-gbajeru ẹka bya l'atatiphu mu.

16“Unu gudeje mebyi-iphe-mbu, iphe unu meberu l'alị mitaru; gude ọbo Ọbo Mebyi-iphe-mbu.

“Unu ọbo Ọbo-Mkpù l'ishi apha; me unu metajepho iphe, unu meberu l'alị.

17“Ugbo ẹto l'apha be unwoke unu g'ephe ha a-tukoje bya l'atatiphu Nnajiuphu, bu Chipfu.

18“Unu ta adukwa iphe, e yekoberu iphe, ekoje buredi, unu e-yekobe le mee anu, unu gude egweru mu ngweja. Ọphu o dukwa ẹba-anu ono, e gude abo ọbo-iphe ono, aa-ha g'o ọbo nchi.

19“Iphe-mbu, vuru uzo kaa l'opfu unu be unu e-gudeje bya l'ulo Chipfu, bu Chileke unu.

“Unu te egudejekwa mini-ẹra ne egwu shia nwa iya.”

Ojozi Chileke bẹ a-bọru ndu Ízurelu ọzo

²⁰“Unu huma lẹ mu e-zi ojozi-imigwe g'o vutaru unu ọzo; eche unu nche; waa g'o dua unu durwua ẹka ono, mu kwakọbewaru akwakọbe ono. ²¹Unu ngabẹjeru ojozi-imigwe ono nchi; mee iphemiphe, ọ sọru g'unu mee. Unu te kwefukwaru iya ike; kele ọ tọ gụkwaru unu nvu; eshinu ọ bu ẹpha mu bẹ o gude eje. ²²Ọ -bọru l'unu jikpọerupho obu oyi; ngabẹ nchi l'iphemiphe, o pfuru; bya emekọta iphe, mu sọru g'unu meje; mu aburu ọhogu ndu ọhogu unu; ẹphe adu mu ashi; mbu ndu unu du ashi. ²³Ojozi mu e-vuta ọzo duru unu bahu l'alẹ ndu Amoru; waa ke ndu Hetu; waa ke ndu Pérezu; waa ke ndu Kénanu; waa ke ndu Hevu; waa ke ndu Jiebusu; teme mu atukoephondu ono mee g'ẹphe chihu l'alẹ ono. ²⁴Unu te ephozejekwaru iphe, bu iphe, aagwa agwagwa; ọphu unu abajekwaru iya eja; ọphu unu etsojekwaru phe mee omelalẹ phe. Unu mebyishia agwa phe; unu etsukpọshia mkpuma, ẹphe doberu l'oru-ngweja phe. ²⁵Unu bajeru mube Chipfu, bu Chileke unu eja. Mu e-meru unu iphe-oma lẹ nri waa lẹ mini; bya ewofu iphe-ememe l'echilabo unu. ²⁶L'alẹ unu te enwedunwanyi, ẹpho bya alufu; ọzoo onye ata atsudu ime. Mu e-me g'unu kaje nka okpobe akaka.

²⁷“Mu e-me g'a tsuje unu ebvu. Iphe, bu ọhamoha, unu l'ẹphe alwu ọgu bẹ mu e-meje g'ẹphe mehu ọtorii. Mu emee ndu ọhogu unu g'ẹphe ghakọbeje; gbaaru unu ọso. ²⁸Mu e-ye evu g'o vuru ọzo je je agbaa ndu Hevu; yee ndu Kénanu; yee ndu Hetu gbakashia phe g'ẹphe gbeshiru unu. ²⁹Ọle mu ta achifu-gbudu phe l'apha lanu; noo kele alẹ ono a-bya buru okoroboggu; teme anu-egbudu apanukaru iya unu ẹka. ³⁰Mu a-tokpoephonwehu achishi phe; gbiriri jasu unu aka igwerigwe; du ike nwekotaru alẹ ono.

³¹“Mu emee g'oke alẹ unu gbẹ lẹ Eze-enyimu Uswe-uswe je akpaa l'eze-nyimu ndu Filisitayinu; l'ọ bya agbẹ l'echiegu ọọ jasu l'enyimu Yufurétisu. Mu eworu ndu bu l'alẹ ono ye unu l'ẹka; g'unu chifu phe l'atatiphu unu. ³²G'unu l'ẹphe; ọzoo agwa phe ta agbakwa ndu. ³³Unu te ekwekwa g'ẹphe buru l'alẹ unu; ọdumeka bẹ ẹphe a-kpatakwa; unu emee iphe-ẹji meswee mube Chipfu. Noo kele unu -baaru agwa phe eja bẹ unu nmalahukwaru l'onyà.”

Eme g'ogbandzu nguru anguru

24 ¹Ọo ya bu; Chipfu su Mosisu: “Gẹ gubedua; waa Eronu; waa Nadabu; waa Abihu; waa ndu bu ọgerenya Ízurelu ukporo umadzu ẹto l'umadzu iri nyipfuta mube Chipfu; bya anodu ọzenya; baaru mu eja. ²Ọo Mosisu nwekinyi iya bu onye a-byapfuta mube Chipfu; gẹ ndu ọphu be ejekwa mu akpitaru ntse; ọphu ndu Ízurelu etsokwa Mosisu nyikota imeli.”

³Mosisu bya eje epfukotaru ndu Ízurelu iphe, Chipfu pfushiru; waa eke-mu iya. ẹphe tukọ gude olu lanu zu; su: “Iphemiphe, Chipfu pfuru bẹ anyi e-mekota.” ⁴Mosisu bya atuko iphemiphe, Chipfu pfuru dekota l'ekwo.

Ọ gbeshi l'ọnmewa utsu; bya akpua ọru-ngweja l'okpa úbvú; bya apfube mkpuma iri l'ẹbo, nọ-chiru ẹnya okpa-ipfu iri l'ẹbo ndu Ízurelu. ⁵Ọo ya bú; ọ bya ezia ụnwokoroby ndu Ízurelu; ephe je egwee ngweja-akpo-ọku nù Chipfu; bya egbushikwaapho ụnwu oke-eswi gude gwee ngweja-ẹhu-guu nù Chipfu. ⁶Mósisu bya ekee mee anụ ono ẹbo woru nanụ wụru ye lẹ gbamugbamụ; bya ewota ophuu phee l'ọru-ngweja. ⁷Ọ bya ewota Ẹkwo Ọgbandzu ono guaru ndu Ízurelu. Ephe zù mgbede sù: "Iphemiphe, Chipfu pfuru bẹ anyi e-mekota; mbụ l'anyi e-mekotajekpoephophemiphe, o pfuru." ⁸Mósisu bya ewota mee ono phee ndu Ízurelu l'ẹhu bya asù: "Waa mee, egoshi ọgbandzu, Chipfu meru; unu l'iya gbaa lẹ k'opfu, o pfuru-a."

⁹Mósisu; yee Eronu; waa Nadabu; yee Abihu; waa ndu bú ọgerenya Ízurelu ụkporo ụmadzu ẹto l'ụmadzu iri bya enyihu eli úbvú ono; ¹⁰bya ahuma Chileke ndu Ízurelu. Iphe, ọ pfuru l'eli iya buru iphe, e meru lẹ mkpuma, aswa dụ, bú sáfàya; o doephopho risaa g'akpaminigwe. ¹¹Ọphu ọ dudu iphe, Chileke meru ndu bú ọgerenya Ízurelu; ephe huma Chileke; bya eria nri; ngua iphe, aangụ angungu.

¹²Chipfu sù Mósisu: "Nyipfuta mu l'úbvú-a bya anọdu l'ẹka-a gẹ mu nù ngu mkpuma, dụ bachibachi, mu deru ekemu; waa iphe, mu sùru g'ephe meje, a-nọduje akpo-ziru phẹ ụzo."

¹³Noo ya; Mósisu; yee Jioshuwa, bú onye eyejeru iya ẹka gbalihu swiru; je enyihu úbvú Chileke. ¹⁴Mósisu sù ndu bú ọgerenya ono: "Unu nọdu l'ẹka-a ngabẹru anyi gbiriri jasụ teke anyi a-byapfuta unu ọzo. Eronu yee Huru bẹ unu l'ephe nọ l'ẹka-a; onye opfu dapfutaru; g'o jepfufe phẹ."

¹⁵Mósisu nyihuẹpho úbvú ono; urwukpu sọ-kpute iya. ¹⁶Ogbunwijnwii Chipfu bya atuko úbvú Sayinayi ono sweta. Urwukpu ono nọkota l'úbvú ono ujiku ishii. O be lẹ mbọku k'ẹsaa; Chipfu gbẹ l'urwukpu ono kua Mósisu oku. ¹⁷Ogbunwijnwii Chipfu ono duẹpho ndu Ízurelu g'ọku, enwu enwunwu l'eli úbvú ono. ¹⁸Mósisu nọdu enyiribẹbaaru l'úbvú ono; ọ nọdu abahụba l'ime urwukpu ono. Ọ nọ l'eli úbvú ono ụkporo abalị labọ eswe l'enyashi.

Iphe, ee-gude mee ụlo-ẹkwa

(Awu 35:4-9)

25 ¹Chipfu sù Mósisu: ²"Pfuaru ndu Ízurelu g'ephe shi l'iphe, ephe nweru enweru hata iphe bya anụ mu. Iphe, ii-natajẹ bú iphe, onye gude obu iya wota bya anụ. ³Iphe, ephe a-nụ bú mkpọla-ododo; waa mkpọla-ọchaa; waa onyirubvu; ⁴waa owu urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; waa ophu dụ uswe-uswe; waa okpobe owu ọchaa; waa ẹji egu; ⁵waa akpo ebili, a tseru l'uswe; waa akpo umoro-enyimu; waa oshi akesha; ⁶waa manụ olivu, ee-gudeje anwụ oku; waa iphe, eeyeje lẹ manụ k'awu l'ishi g'o shia mkpo; mẹ ophu eeyeje l'ụnwù-isensu g'o shia kweekweekwee; ⁷waa mkpuma ónikùsù; mewarto mkpuma ọzo, aswa dughaa.

Mkpuma ono be ee-mechaa gbapyabe l'uwe-ukuvu onye-ishi ndu-uke; ye-le uwe-okpoma iya.

8“Pfuaru phe g'ephe kpuaru mube Chipfu ulo, du nsq; ge mu eburu l'echilabo phe. 9Unu mekwa ulo-ekwa ono; yee iphemiphe, a-nodukota l'ime iya g'o duapho ge mu e-goshi unu g'e mee ya.”

Okpoko Ogbandzu

(Awu 37:1-9)

10“G'ephe gudekwa oshi akesha kua okpoko. G'ogologo iya du nkwo-eka labo le mkpirikpu iya. Osa iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpu iya. Eli iya adukwapho nkwo-eka lanu le mkpirikpu iya. 11Li wua okpobe mkpola-ododo l'ime iya; waa l'azu iya. Li gudekwapho mkpola-ododo wu-phae mgbureku iya mgburugburu. 12Li kputa echi mkpola-ododo eno depfubegbaa l'okpa iya ephen'eno; mbu g'i wota ebo depfube l'ibe lanu; wota ebo k'ophuu depfube l'ibe iya ophuu. 13Li gude oshi akesha pyita mgboro labo; wua ya mkpola-ododo. 14Li woru mgboro ono ephenebo pyochaa l'echi ono, e depfubegbaaru le mgbureku okpoko ono g'o buru iphe, ee-gudeje apa iya. 15Mgboro ono a-noduwaro l'echi okpoko ono. G'e te wofubaekwa iya ewofu. 16Li woru iphe, e deru ekemu mube Chipfu, bu iphe, mu e-mechaa nu unu dobe l'ime okpoko ono.

17“Li gude okpobe mkpola-ododo meta opfu okpoko; eka aapfufe ugwo iphe-eji, nemadzu meru. G'ogologo iya du nkwo-eka labo le mkpirikpu iya. Osa iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpu iya. 18Li gude mkpola-ododo mee chierobu labo, a-noduchaa l'ishi opfu okpoko ono. G'o buru mkpola-ododo, e tsusaru etsusa be ii-gude mee ya. 19Li woru chierobu lanu dobe l'ishi ibe lanu; woru ophuu dobe l'ishi iya ophuu. Li mee ge chierobu labo ono, nogbaa l'ishishi okpoko ono ephenebo yeke okpoko ono buru iphe lanu. 20Chierobu ono be ee-me g'o jashia nkù l'uzo imeli; k'ophu nkù iya ono e-kpuchite opfu okpoko ono. G'ephe ghagbabe iphu tuko lee enya l'eli okpoko ono kwapho. 21Li wota opfu okpoko ono kpu-chia ya; woru iphe ono, e deru ekemu mu ono, bu iphe, mu e-mechaa nu unu ono; yekwapho l'ime okpoko ono. 22O buru l'eli opfu okpoko ono; mbu le mgbaka chierobu labo ono, no l'eli okpoko ono, bu iya bu eka ono, e doberu iphe, e deru ekemu mu ono be mu a-byapfuta ngu bya akaru ngu iphemiphe, ndu Izurelu e-meje.”

Teburu ono

(Awu 37:10-16)

23“Gude oshi akesha meta teburu. G'ogologo iya du nkwo-eka labo. Osa iya adu nkwo-eka lanu. Eli iya adu nkwo-eka lanu le mkpirikpu iya. 24Li wua ya okpobe mkpola-ododo; bya egudekwapho mkpola-ododo wu-phae le mgbureku iya mgburugburu. 25Li wota werere oshi, osa iya

ha g'òbochi-ẹka wu-phee mgbureku iya mgburugburu; bya egudekwapho mkpola-ododo kpụ-phee oshi ono. ²⁶Kputa echi mkpola-ododo ẹno de-pfubegbaa lẹ mgbureku okpa teburu ono. ²⁷Echi ono a-nọ-kubechakwaa wẹrere oshi pho; k'ophu ọo-dukwanu ike gudeshia mgboro, ee-gudeje apa teburu ono. ²⁸L'i gude oshi akesha pyishia mgboro ono; wua ya mkpola-ododo g'ò buru mgboro, ee-gudeje apa teburu ono. ²⁹L'i gude okpobe mkpola-ododo meshia gbamugbamu; waa ite; waa okoro; mę nkweka ee-gudeje gweeru mu ngweja-mee. Iphemiphe ono bu iphe, aa-tu-kobeje l'eli teburu ono. ³⁰G'e dobeje buredi l'iphu mu. O buru l'eli teburu ono be aa-tu-kobeje iya; k'ophu ọo-duje l'iphu mu tekenteke."

Iphe, aapfubeje oroku

(Awu 37:17-24)

³¹"Gude okpobe mkpola-ododo, e tsusaru etsusa mee iphe, aapfubeje oroku. Mee ya g'o nweru oshi; waa ekali. L'o nweru ochi; nweru nkwo iya; nweru iphe, du ge nwopu okoko; waa iphe, du g'okoko, jawaru ajaja. Tukokwa iphemiphe ono mee ge yele iphe ono, aapfubeje oroku ono dze-pfua buru nanu. ³²Oshi iya ono e-nweru ekali ishii. G'ekali eto nodu le mgbureku iya lanu; eto k'ophuu anodu le mgbureku iya ophuu. ³³G'ekali iya lanu nwejeru okoro eto. Okoro ono be ee-mechaa g'o dugbaa g'okoko oshi alumundu. Le mekwaapho nwopu okoko ye iya; yee okoko ophu jawaru ajaja. Noo g'oo-dukota l'ekali iya ono ephe n'ishii, dze-pfugbaaru l'oshi iya ono. ³⁴G'oshi iya ono nwekwaru okoro eno, e meru; o du g'okoko oshi alumundu. L'o nwekwarupho iphe, e meru; o du ge nwopu okoko; yee iphe, du g'okoko ophu jawaru ajaja. ³⁵Nwopu okoko lanu be ee-me g'o nodu le mkpula ekali iya labo ono, no l'uzo ali iya. K'ebo anodu le mkpula ekali iya labo k'echi. K'eto anodu le mkpula ekali iya labo k'uzo eli. Mbụ l'oo-noduchaa le mkpula ekali iya ono ephe n'ishii. ³⁶Nwopu okoko iya ono; yee ekali iya ekali iya ono be ee-me ge yele oshi iya toko dze-pfuru. O buru okpobe mkpola-ododo, e tsusaru etsusa be ee-gude mee ya.

³⁷"L'i bya emeta oroku esaa pfubegbaa l'eli iphe ono, aapfubeje oroku ono. G'e dobekwa iya k'ophu iphoro iya a-ngakotaje iphu eka o no. ³⁸Akpaa ya; waa iphe, aagujeru oku iya ye bukwa okpobe mkpola-ododo be ee-gude mekwaa ya pho. ³⁹Iphe, aapfubeje oroku ono; yee ngwa iya g'o hakota bu okpobe mkpola-ododo, erwa iya du talentu lanu be ee-gude mee ya. ⁴⁰Letakwa enya g'e mee iphemiphe ono g'o du g'e goshiru ngu iya l'eli ubvu ono."

Mkpù-ẹkwà

(Awu 36:8-38)

26 ¹"Ozoo bu le-a; ii-meta ulo-ekwa. Gude owu ocha, a swiru udo; waa ophu du urwukpu-urwukpu; waa ophu du uswe-uswe; yee

ophu eke mee-mee; kwee ekwa kweta iya upfu ekwa iri. G'onye maru eme ona gude owu ono kwee chierobu ye l'upfu ekwa ono. ²G'upfu ekwa ono tukokwa haru enya nhamunha. G'ogologo iya du nkwo-eka ukporo lesato. Osa iya adu nkwo-eka eno. ³Li wota upfu ekwa ono ise gbagba-be go buru nlochiru lanu; li wotakwapho uzo ise ophuu gbagbabe nanu. ⁴Nlochiru iya ono ke mbu be ii-gude owu, du urwukpu-urwukpu yeshia ya nkoloba l'igburonu upfu ekwa iya ono k'ikpazu. Li bya emekwaapho nno l'upfu ekwa k'ikpazu le nlochiru iya k'ebbo. ⁵Nkoloba ukporo labo l'iri be ii-ye l'ishishi nlochiru lanu; li yekwapho nkoloba ukporo labo l'iri l'ishishi nlochiru lanu ophuu. Nkoloba ono a-tuko ghagbabe iphu. ⁶Gude mkpola-ododo meta iphe, kweru nko ishi labo uzo ukporo labo l'iri. Li gude iya dzegbabe nlochiru ekwa ono ephenebo go tuko buru nanu.

⁷"Li bya egude eji egbu kwee ekwa; kweta iya upfu ekwa iri le nanu, ee-gude phu-chite eli ulo-ekwa ono. ⁸G'upfu ekwa ono ephe n'iri le nanu tukokwa haru enya nhamunha. G'ogologo iya du nkwo-eka ukporo l'iri. Osa iya adu nkwo-eka eno. ⁹Li bya achita upfu ekwa ono ise gbagbabe go buru nlochiru lanu; chita uzo upfu ekwa ishii ophuu gbagbabekwapho nanu. Upfu ekwa lanu ophu meru nlochiru lanu; o du upfu ishii pho be ii-pyaji ebo dobe go gboru l'atatiphu ulo-ekwa ono. ¹⁰Nkoloba ukporo labo l'iri be ii-ye l'ishishi nlochiru lanu; li yekwapho nkoloba ukporo labo l'iri l'ishishi nlochiru lanu ophuu. ¹¹Li gude onyirubvu meta iphe, kweru nko ishi labo uzo ukporo labo l'iri. Li gude iya kotagbaa nkoloba nlochiru ekwa ono ephenebo; gude iya dzegbabe ulo-ekwa ono go buru nanu. ¹²A bya l'upfu ekwa, tsufuru l'ulo-ekwa ono; mbu nkeru-ebo upfu ekwa ono be ee-me go wu-zeta lazụ ulo-ekwa ono. ¹³Nlochiru upfu ekwa ono, e gude phu-chite nlochiru k'ime iya pho be e-gudekota nkwo-eka lanu ka k'ime iya pho osa le mgbureku iya ibekeboebo. Ndu k'ono be aa-ha go wu-zeta l'uzo ali iya g'e gude iya kwechia mgbureku iya. ¹⁴Li wota akpo ebili, a tseru l'uswe mee iphe, ee-gude phu-chia eli ulo-ekwa ono ozo. Li bya egudekwapho akpo umoro-enyimu mee iphe, ee-gude kwechite eli akpo k'ebili ono.

¹⁵"Gude oshi akesha metachaa oshi, ee-gudeje kpo be ulo-ekwa ono. ¹⁶Oshi ono be aa-ruchaa go dugbaa nkwo-eka iri l'eli. Osa iya adu nkwo-eka le mkpirikpu iya. ¹⁷Oshi ono be aa-pyitachaa okpa labo ye l'ibekboebo. O buru egube ono be ii-mekota oshi ulo-ekwa ono go ha. ¹⁸A bya l'ulo-ekwa ono ibiya ophu gharu iphu l'uzo ohal; bu ukporo oshi be ii-ruta yegbaa ya. ¹⁹Li gude mkpola-ochaa meshia enya eka aa-kpogbaaru okpa oshi ono ye. Li meta iya uzo ukporo labo. Iphe, bu oshi ono go ha e-nweru enya eka labo, aa-kpojeru okpa iya ye. ²⁰A bya l'ibiya ophuu; mbu ibiya ophu gharu iphu l'uzo isheli; bukwapho ukporo oshi be ii-ruta; yeshia ya. ²¹Gude mkpola-ochaa meshia enya eka aa-kpogbaaru okpa oshi ono ye. Li meta iya uzo ukporo labo. Iphe, bu oshi ono go ha e-nweru enya eka labo, aa-kpojeru okpa iya ye. ²²A bya l'okotazu

ulo-ekwa ono; mbu ibiya ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-ariba bu oshi ishii be ii-ruta; yeshia ya. ²³Li metachaa oshi ebo ebo; yechaa le mgbureku mgbureku ulo-ekwa ono l'uzo okotazu iya ono. ²⁴Oshi labo ono, ee-yechaa le mgbureku iya ono be a-dugbaa nkwegba ebo ebo. Oo-shi l'uzo ali du nkwegba ebo jasui imeli. Tem e bu ru echi lanu be aa-kube iya. Ephenebo a-tuko dukota nno. ²⁵Oo ya bu l'oo-du oshi esato l'uzo okotazu ulo-ekwa ono. Le gude mkpola-ochaa meshia enya aka aa-kpogbaaru okpa oshi ono ye uzo iri l'ishii. Iphe, bu oshi ono g'o ha e-nwegbaaru enya aka labo, aa-kpojeru okpa iya ye.

²⁶“Gude oshi akesha rwashia oshi, dugbaa gberere, ee-gude swebushia l'oshi ono. Uzo ise be ii-swebe l'oshi mgbureku ulo-ekwa ono ibe lanu; ²⁷Li swebe-kwapfo uzo ise ozo le mgbureku ibe iya ophu. Uzo ise ozo aburu k'okotazu ulo-ekwa ono; ibiya ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-ariba. ²⁸Oshi ophu ee-swebe lechi iya be aa-rwa g'o gb e l'ishi lanu lufu l'ishi iya ophu. ²⁹Li wukota mkpola-ododo l'oshi ono, eegudeje kpobe ulo-ekwa ono. Li gudekwapho mkpola-ododo meshia echi, e-gudeshigbaa oshi ono, dugbaa gberere ono. Tem li wukwapfo mkpola-ododo le gberere oshi ono.

³⁰“Rukwaa ulo-ekwa ono g'a turu ngu onu iya l'eli ubvu Sayinayi.

³¹“Li gude owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu du uswe-uswe; waa ophu eke mee-mee; yee owu ochaa, a swiru udo; kwee ekwa. G'onye maru eme ona gudekwa owu ono kweshia chierobu ye lekwa ono. ³²Li gude oshi akesha rwaa itso eno; wua ya mkpola-ododo. Li woru itso ono kpobechaa lenya aka e meshiru le mkpola-ochaa. Li gude iphe, kweru nko, e gude mkpola-ododo mee kobe ekwa ono l'itso ono ³³le mkpula iphe pho, kweru nko ishi labo pho, e gude dzegbab e nlochiru ekwa pho, e gude phu-chite eli ulo-ekwa ono. Li woru okpoko-ekemu ono sibe leka ono, e kobutaru ekwa ono. Ekwa ono be ee-gude kekahaa aka-du-ns; yee aka-kakota-adu-ns. ³⁴Le woru opfu okpoko ono, bu aka aapfue ugwo iphe-eji, nemadzu meru ono; kpube l'eli okpoko-ekemu ono, a siberu leka-kakota-adu-ns ono. ³⁵Li pata teburu pho sibe l'iphu ekwa ono, e gude kobuta aka-kakota-adu-ns ono. Eka aa-sibe iya bu l'ime ulo-ekwa ono l'ibiya ophu gharu iphu l'uzo isheli. Li woru iphe pho, aapfubeje oroku pho sibe l'ibiya ophu gharu iphu l'uzo ndohali; g'ephe le teburu pho ghagbab e iphu.

³⁶“G'onye gude ngga ekwe ekwa gude owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; waa ophu du uswe-uswe; yee owu ochaa, a swiru udo; kwee ekwa, ee-gudeje kochite onu-abata ulo-ekwa ono. ³⁷Li gude mkpola-ododo meshia iphe, kweru nko, ee-gude kobe ekwa ono l'itso. Li gude oshi akesha rwata itso ise; wukwaa ya pho mkpola-ododo; gude onyirubvu kpushia enya aka aa-kpobegba itso ono ephe n'ise.

Oru-ngweja-akpo-oku

(Awu 38:1-8)

27 ¹“Gude oshi akesha ruta oru-ngweja. G'eli iya du nkwo-eka eto. G'ogologo iya waa osa iya tukokwa haru enya nhamunha. Iphe,

o-*duchaa* bu nkwo-*eka* ise ise. ²L*i* r*utachaa* mpu mobe*chaa* l'*ishi* *ishi* mgbureku iya ephen'eno. Ge mpu ono; yee o*ru-ngweja* ono rwagbakwaa bu*ru* nanu. I -*mechaa* ya nno; l'i woru onyirubvu w*ua* ya. ³L*i* gude onyirubvu meshia iphemiphe, ee-gudeje eje ozi l'o*ru-ngweja* ono, bu iya bu ite ekpo nt*u*; waa iphe, eegudeje ekpo nt*u* eye l'ite ono; waa gbamugbam*u*; waa oji; me iphe, aaguje o*ku*. ⁴L*i* gude onyirubvu meta iphe, du ngga-fu-nggafu g'ugbu; bya enweru mgbureku e*no*. L*i* gudekwapho onyirubvu meta echi e*no* hebechaa le mgbureku iphe ono. ⁵L*i* wota iphe ono kwechia uzo al*i* mgbureku o*ru-ngweja* ono. G'a gb*e* l'uzo al*i* iya kwechia ya jas*u* l'echilab*o* iya. ⁶L*i* gude oshi akesha pyita mgboro lab*o*, ee-gudeje apa iya. L*i* wukwapho mgboro ono onyirubvu. ⁷L*e* wochaaru mgboro ono nwua l'enya echi pho ibekeboebo. Mgboro ono ephenebo a-nodujecha le mgbureku iya ephenebo me a -*nodu* apa iya. ⁸Gudekwa ibiribe oshi mee o*ru-ngweja* ono g'uzo du iya l'echi. Mee ya g'o du ge mu goshiru ngu iya l'eli ubvu ono."

Oma-unuphu ono

(Awu 38:9-20)

⁹"Meeru ulo-ekwa ono oma-unuphu. Gude owu o*chaa*, a swiru udo; kwee ekwa, du ukporo nkwo-eka ise l'ogologo; g'e gude gebuta ibiya ophu oma-unuphu ono gharu iphu l'uzo ndohali. ¹⁰L*i* gude onyirubvu meta ukporo itso, aa-kpobe iya; yee enya eka aa-kpobechaa itso ono. L*i* gude mkpola-ochaa meshia iphe, kweru nko, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono; yee iphe, ee-swebe l'itso ono. ¹¹Uzo isheli iya bukwapho ekwa, du ukporo nkwo-eka ise l'ogologo be ee-kwe; gude gebuta iya. Itso, aa-kpobe l'uzo isheli ono; yee enya eka aa-kpobe itso ono a-duchaa ukporo ukporo. O bukwarupho onyirubvu be ee-gude metachaa ya. O bukwannuru mkpola-ochaa be ee-gude meshia iphe, kweru nko, ee-gude kobe ekwa ono l'itso ono; yee iphe, ee-swebe l'itso ono.

¹²"A -bya l'osa oma-unuphu ono l'uzo enyanwu-ariba iya; bukwaka ekwa, du ukporo nkwo-eka labo le nkwo-eka iri l'ogologo be ee-kwe; gude gebuta iya. G'e meta itso iri, aa-kpobe l'uzo enyanwu-ariba ono; metakwapho enya eka aa-kpobechaa itso ono uzo iri. ¹³Osa oma-unuphu ono l'uzo enyanwu-awawa iya a-dukwapho ukporo nkwo-eka labo le nkwo-eka iri l'ogologo. ¹⁴L*e* kwee ekwa, du nkwo-eka iri l'ise l'ogologo; gude gebuta aguga onu-abata oma-unuphu ono ibe lanu. Itso, aa-kpobe iya; yee enya eka aa-kpobechaa itso ono a-duchaa eto eto. ¹⁵A -bya l'eka aguga onu-abata oma-unuphu ono ibe iya ophu; bukwapho ekwa, du nkwo-eka iri l'ise l'ogologo be ee-kwe; gude gebuta iya. Itso, aa-kpobe iya; yee enya eka aa-kpobechaa itso ono a-duchakwapho eto eto.

¹⁶"L*e* gude owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; waa kuswe-uswe; yee owu o*chaa*, a swiru udo; gude kwee ekwa, du nkwo-eka

ụkporo l'ogologo; gude gebuta ọnu-abata ọma-unuphu ono. G'ọ bụkwaru onye maru egude ngga kwee ẹkwa bẹ e-me iya nū. Ọnu-abata iya ono bẹ ee-meta-ru itso ẹno; waa ẹnya ẹka aa-kpọbechaa itso ẹno ono. ¹⁷Iphe, ee-swebegbaa l'itso, ee-gude kpọ-buta ọma-unuphu ono mgburugburu; yee iphe, kweru nko, ee-gudechaa kobe ẹkwa ono l'itso ono bụkota mkpọla-ọchaa bẹ ee-gude meta iya. Teme ẹnya ẹka aa-kpọbechaa itso ono bẹ ee-gude onyirubvu mekọta. ¹⁸Ọma-unuphu ono a-dụ ụkporo nkwo-ẹka ise l'ogologo; dụ ụkporo nkwo-ẹka labọ l'iri l'osa. Ee-gude ẹkwa, e kweru l'owu ọchaa, a swiru udo; gebuta iya. Eli ẹkwa ono a-dụ nkwo-ẹka ise. Teme l'a wụkota onyirubvu l'ẹnya ẹka aa-kpọbechaa itso iya. ¹⁹Iphemiphe ọzo, ee-gudejekpọ eje ozi l'ulo-ẹkwa ono; m'obeta ọ bụru gūnu bẹ e gude iya eme; je akpaa lẹ nggu, ee-libegbaa eri ulo-ẹkwa ono; mēkwapho k'oma-unuphu ono; bẹ ee-gude onyirubvu mekọta.”

Manụ orọku ono

(Uke 24:1-4)

²⁰“Pfuaru ndu Ízurelu g'ephē wotaru ngu ọkpobe manụ olivu, a tsuru l'ikwe, ee-yeje l'orọku; g'ọku orọku ono nwuje mkpụrumkpuru. ²¹Gẹ Erọnu; yeje unwu iya yeje ọku l'orọku ono l'atatiphu Chipfu l'ime ulo-ẹkwa-ndzukọ ono; mbụ l'okotazu ẹkwa pho, e gude kobuta okpoko-ekemu pho. G'ephē mejekwa orọku ono g'o shije l'uzenyashi nwuje jasụ l'utsu. Gẹ ndu Ízurelu dobekwa ekemu-a; a -gbẹ l'ogbo sweru oḡbo.”

Uwe ndu-uke

(Awụ 39:1-7)

28 ¹“G'e shi l'echilabọ ndu Ízurelu dufutaru ngu nwune ngu, bụ Erọnu; yeje unwu iya, bụ Nadabu; yee Abihu; waa Eleyaza; yee Itama; g'ephē bụru ndu-uke; jejeru mu ozi. ²L'a kwaarụ nwune ngu, bụ Erọnu uwe, dū nso; g'e shi nno mee ya g'ọ dū akpabiri l'ẹnya; k'ophu aa-kwabẹje iya ùbvù. ³Pfuaru ndu maru eme ọna; mbụ ndu mu meru g'ephē nweru mmami-
phe g'ephē maru eme iphe, dū nno; g'ephē kwaarụ Erọnu uwe, ee-gude doo ya nso; k'ophu ọo-buru onye uke; jejeru mu ozi. ⁴Wakwa egube uwe, ẹphe a-kwagbaaru iya bụ ọwa-a: uwe-ọkpoma; yee uwe-ukuvu; waa uwe-mgba-lanụ; yee uwe ime-ẹhu; waa okpu-ẹkwa; yee ẹkwa-atụ-buta-l'upfu. G'ephē kwaarụ nwune ngu, bụ Erọnu; waa unwu iya; uwe ono, dū nso; k'ophu ẹphe a-buru ndu-uke; jejeru mu ozi. ⁵Iphe, ẹphe e-gude kwee ẹkwa uwe ono bụ owu, e meru lẹ mkpọla-ododo; yee owu, dū urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; waa k'uswe-uswe; yee owu ọchaa, a swiru udo.

Uwe Ukuvu

(Awụ 39:2-7)

⁶“G'onye maru eme ọna gude ẹkwa, e kweru l'owu mkpọla-ododo; waa owu, eke urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; waa k'uswe-uswe;

waa k'ochaa, a swiru udo; kpaa uwe-ukuvu. ⁷G'a kwaa uwe ukuvu ono; woru werere ekwa labo yechaa ya l'ishi ukuvu iya ibe eka ebo. Le gude-je werere ekwa ono ephenebo lita k'ataphu yee k'azu. ⁸Le kwekwapho werere ekwa, ee-gudeje tu-buta iya l'upfu ye iya. Werere ekwa ono be yee uwe-ukuvu ono a-tuko buru iphe lanu. Iphe, ee-gude kwaa ya bu owu, e meru le mkpola-ododo; yee owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; yee k'uswe-uswe; yee owu ochaa, a swiru udo.

⁹“Wota mkpuma onikusu labo; deshia epha unwu Izurelu l'eli iya. ¹⁰Deshia epha ono le g'e gude nwushia phe. Epha ishii be ii-de le mkpuma lanu. Li dee epha ishii ophu le mkpuma k'ophuu. ¹¹Oo g'onye apyije mkpuma, vu oke aswa akashije iya epha; gude mee ya iphe-ohubama-a bu g'ii-kakota epha unwu Izurelu l'ophu l'eli mkpuma labo ono. Li wua mkpola-ododo l'igburonu mkpuma ono mgburugburu. ¹²Li dzupyabe mkpuma labo ono l'eli uwe-ukuvu pho ephenebo; k'ophu mube Chipfu e-gudeje iya nyata unwu Izurelu. Epha unwu Izurelu ono a-du l'ukuvu Eronu ephenebo g'o buru iphe, mu e-gudeje nyata phe. ¹³Li wua mkpola-ododo l'igburonu mkpuma ono. ¹⁴Li gude owu okpobe mkpola-ododo swita udo gwogirigwo labo. Li woru gwogirigwo ono ephenebo lipfubechaa le mkpola-ododo ono, a wuru l'igburonu mkpuma ono.”

Uwe-Okpoma

¹⁵“G'onye maru eme ona kwee uwe-okpoma, ee-gudeje achu iphe, bu uche mube Chipfu. G'e gude iphe ono, e gude kwee uwe-ukuvu ono kwee ya, bu iya bu owu, e meru le mkpola-ododo; yee owu, du urwukpu-urwukpu; yee ophu eke mee-mee; waa k'uswe-uswe; waa owu ochaa, a swiru udo. ¹⁶G'e kwekwaa ya g'o nweru mgbureku eno; du nkwegba labo. Ge mgbureku iya ono ephen'eno tukokwa haru enya nhamunha. G'ogologo iya du nkwo-eka lanu; osa iya adukwapho nkwo-eka lanu.

¹⁷“Dzupyabe mkpuma, vu oke aswa g'o kpo giriri uzo eno lekwa ono. Mkpuma, a-nodu l'ogiri ke mbu bu rubi; yee topazu; waa berilu. ¹⁸O -be l'ogiri k'eb; bu tokwasu; yee safaya; waa emeraludu be ee-do iya. ¹⁹O -bekwa l'ogiri k'eto; le doo ya jiasintu; yee agetu; waa amitisutu. ²⁰Teke o beru l'ogiri k'eno; le doo ya kirisolayitu; yee onikusu; waa jiasupa; la wua mkpola-ododo l'igburonu mkpuma ono. ²¹Iphe, oo-du bu mkpuma iri lebo. Gephe ha nanu nanu no-chichaa enya unwu Izurelu. G'e dechaa epha unwu Izurelu ono le mkpuma ono g'o du g'iphe-ohubama nochia enya okpa-ipfu iri lebo ndu Izurelu.

²²“Li gude okpobe mkpola-ododo swishia udo gwogirigwo, ee-lipfubegbaa l'uwe-okpoma obu. ²³Li gude mkpola-ododo meta echi labo; yechaa l'ishi uwe-okpoma ono. ²⁴Li woru gwogirigwo pho libechaa l'echi ono, e yegbaaru l'ishi uwe-okpoma ono. ²⁵Le wota ishi gwogirigwo ono ishi iya ophu lipfubekwapho le mkpola-ododo pho, a wuru l'igburonu mkpuma

labo pho, e lipfuberu l'eli uwe-ukuvu pho. ²⁶Li gude mkpola-ododo meta echi labo ozo; lipfube l'ishi uwe-okpoma pho l'uzo ali iya. Lipfubekwa iya l'ime uwe-okpoma obu; ibiya ophu tukoru l'eli uwe-ukuvu ono. ²⁷Li gude mkpola-ododo metafua echi labo ozo; libechaa l'ishishi werere ekwa labo pho l'uzo ali iya; mbu werere ekwa ono, e liberu l'eli uwe-ukuvu ono. Libekwa iya l'eli eka ono, a nmaru werere ekwa, a tu-butaru l'upfu uwe-ukuvu ono. ²⁸Echi k'uwe-okpoma pho be ee-gude eri, e gude owu, du urwukpu-urwukpu swia; libechaa l'echi uwe-ukuvu obu; k'ophu o-nodu le mgboru werere ekwa, atu-buta l'upfu pho; g'uwe-okpoma pho ta nodu-jeshi aku peepee l'eli uwe-ukuvu ono.

²⁹"Oo ya bu; g'o buru teke Eronu abahu l'eka-du-nsu; epha unwu Izurelu anodu iya l'obu; mbu l'epha ono a-nodu l'uwe-okpoma, eegudeje achu iphe, bu uche Chileke; shi nno mee ge Chipfu gudeje iya nyata phe teke-nteke. ³⁰Li yekobefukwapho ido, Urimu waa Tumimu l'uwe-okpoma obu; g'o tu-kojeru Eronu l'obu l'iphe, bukpo teke oobyu l'atatiphu Chipfu. Noo ge Eronu e-gudeje paru iphe, eegudeje achu iphe, bu uche Chileke l'ehu ndu Izurelu bya l'atatiphu Chipfu tekenteke bu ono."

Uwe ozo, ndu-uke e-yeje

³¹"Gude ekwa, du urwukpu-urwukpu kwee uwe mgbalanu, ee-yeje uwe-ukuvu ono l'eli iya. ³²Kwekwaa ya g'eka, eepyoje iya ishi nodu iya l'echilabo. Li swia igburonu iya onu g'eeswije olu uwe-a; g'o to lakahu. ³³Gude owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; yee ophu du uswe-uswe; kpachaa akpuru itorokuma; dophee onu uwe ono mgburugburu. Li gudekwapho mkpola-ododo meshia okunmengu dokahaje iya l'echilabo. ³⁴G'okunmengu mkpola-ododo ono; waa itorokuma ono; no-phekwa igburonu uwe ono mgburugburu. Le dongakota phe edonga l'onu uwe ono. ³⁵Ge Eronu yeje iya m'o nodu eje ozi l'atatiphu Chipfu; g'o to nwuhu. Oda okunmengu ono be aa-noduje anu m'o nodu abahu l'eka-du-nsu ono; waa m'o lufutashia.

³⁶"Gude okpobe mkpola-ododo meta iphe, du g'okwekpu; dee ya iphe g'eedeje gude mee iphe-ohubama-a. Iphe, ee-de iya bu: Onye-a duru Chipfu nsu. ³⁷Li wota eri, e gude owu, du urwukpu-urwukpu swia; libe l'iphe ono, du g'okwekpu ono; woru iya lipyabe l'atatiphu okpu-ekwa pho. ³⁸Eronu -kpuru okpu-ekwa ono; g'o nodu iya l'egedegge onu-iphu; g'o buru yebdua be oo-tu-koru l'ishi; mbu aturwu, a aturwuru iphe, ndu Izurelu doberu Chipfu nsu; m'obeta o buru iphe, du idu-agma be ephe doberu mu nsu obu. Iphe ono, du g'okwekpu ono a-nodujeepho Eronu l'egedegge onu-iphu; g'iphe ono, e doberu nsu ono adukwanu mube Chipfu ree k'anata.

³⁹"Li gude owu ocha kwee uwe ime-ehu pho; yee okpu-ekwa pho. G'o bukwaru onye maru egude ngga kwee ekwa be e-me ekwa-atu-buta-l'upfu

pho. ⁴⁰A -bya l'ehu unwu Eronu; kweeru phe uwe-ime-ehu; yee ekwa-atu-buta-l'upfu; waa okpu ndu-uke; g'e shi nno mee phe g'ephe du akpabiri l'enya; k'ophu aa-kwabeje phe ubvu. ⁴¹I -yechaepho nwune ngu Eronu; waa unwu iya uwe ono; l'i wua phe manu l'ishi; gude mee g'ephe buru ndu-uke. Li dobe phe iche g'ephe buru ndu-uke; jejeru mu ozi.

⁴²"Li gude ekwa ocha metaru phe nwiba, ephe e-yeje. G'ephe yeje iya g'o gbephe l'upfu rwua phe l'utapfu. ⁴³Ge Eronu; yee unwu iya yejekwa nwiba ono m'ephe nodu abahu l'ulo-ekwa-ndzuko ono; ozoo l'ephe eje ejeru mube Chipfu ozi l'oru-ngweja, no l'eka-du-nso; k'ophu ephe tee metadu iphe-uta kpua onwophe; shi nno nwushihu.

"G'ekemu ono dukwaru Eronu; yee awa iya jasu le tuutuutuu le mijimiimii."

Edobe ndu-uke nso

29 ¹"Waa iphe, ii-me gude dobe phe nso; k'ophu ephe a-buru ndu-uke; jejeru mu ozi bu owa-a: Kputa nwa oke-eswi lanu; waa ebili labo, enweddu eka ntucha du iya l'ehu; ²l'i gude ukpokutu iphe, e yeduru iphe, ekoje buredi; gude ghee buredi. Hatakwa iya pho gwoo le man; gude ghee akara. Li gudekwa iya pho ghee echa-mbekee, a gbashiru man. ³L'i tuko iya gweru ye le nkata pataru mu; ephe l'oke-eswi pho; yee ebili labo pho. ⁴E -mechaa nno; l'i duta Eronu; yee unwu iya bya l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko; gude mini wua phe eh. ⁵L'i chita uwe ndu-uke pho yee Eronu. Vuru uzo yee ya uwe ime-ehu pho; teme l'i yee ya uwe mgbalanu pho, ee-ye uwe-ukuvu l'eli iya pho. Li gbephe teke ono yee ya uwe-ukuvu ono l'onwiya; mofua uwe-okpoma pho. Li gude werere ekwa pho, e kweru g'e gudeje tu-buta uwe-ukuvu ono; gude tu-buta iya. ⁶Li wota okpulishi-ekwa pho kpube iya; wota iphe, du g'okwekpu pho, e doberu nso pho libe l'okpulishi ono. ⁷Li wota man, aawuje l'ishi wua ya l'ishi gude mee ya onye uke. ⁸Li duta unwu iya yeshia phe uwe mgbalanu; ⁹bya ewochaaru okpu ndu-uke kpubegbaa phe l'ishi. Li wotakwapho ekwa-atu-buta-l'upfu pho; webegbaa Eronu; yee unwu iya l'upfu. Ekemu, mube Chipfu turu phe bukwa g'ephe buru ndu-uke jasu le tuutuutuu le mijimiimii. Nokwa g'ii-gude mee Eronu; yee unwu iya g'ephe buru ndu-uke bu ono.

¹⁰"E -meebachaa nno; l'i kputa oke-eswi pho gude bya l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko ono. Ge Eronu; yee unwu iya byape iya eka l'ishi; ¹¹l'i nodu l'iphu Chipfu gbua ya l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko ono. ¹²Li meta mee oke-eswi ono gude mkpushi-eka ngu tee ya le mpu, nogbaa l'oru-ngweja ono. Li woru ophu ghuduru nu wushia l'okpali oru-ngweja ono. ¹³Tuko eba, nokota l'iphe-epho iya g'o ha heta. Li botakwapho anya iya; waa akpuru iya ephenebo; yee eba, nokota iya nu; kpoo oku l'oru-ngweja ono. ¹⁴Anu oke-eswi ono; waa akpo iya; yee nshi iya be ii-gude je akpoo oku lazū eka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa phe.

¹⁵“L’i kp̄ta ebili ph̄o nan̄u gude bya ḡe Er̄onu ȳe ẖnwu iya byab̄e iya ̄eka l’ishi; ¹⁶L’i gbua ya; nak̄obe mee ya; pata mee ya ono phedzuru l̄e mgbureku ̄oru-ngweja ono mgburugburu. ¹⁷L’i bushia an̄u ebili ono iphiriba iphiriba; ch̄ita iphe-̄pho iya; ȳe ̄okpa iya; saa asasa. L’i woru iphe-̄pho iya ono; ȳe ̄okpa iya ono; ch̄ikobe l’ishi iya; ȳe iphiriba iphiriba iya ph̄o. ¹⁸L’i t̄uko an̄u ebili ono g’o ha kp̄o ̄oku l’oru-ngweja ono. G’o buru ngweja, a kp̄oru ̄oku n̄u Chipfu; mkp̄o iya d̄u iya ree.

¹⁹“L’i kp̄ta ebili ̄ophuu gude bya ḡe Er̄onu ȳe ẖnwu iya byab̄ekwa iya ph̄o ̄eka l’ishi; ²⁰L’i gbua ya; har̄u mee ya meta; tee Er̄onu; ȳe ẖnwu iya l’atakpa-nch̄i ̄ekutara; waa l̄e mkp̄ushi-̄eka ezeke-̄eka ̄ekutara; waa l̄e mkp̄ushi-̄okpa ezeke-̄okpa ̄ekutara. L’i woru mee ono phedzuru l̄e mgbureku ̄oru-ngweja ono mgburugburu. ²¹L’i meta mee ono, s̄uru l’oru-ngweja ono; metakwaph̄o man̄u aw̄u l’ishi ph̄o phedzuru Er̄onu l’̄ehu; phek̄ota iya l’uwe iya; phedzukwaru iya ph̄o ẖnwu Er̄onu; m̄e l’uwe ph̄e. Noo g’ee-shi mee ḡe Er̄onu; ȳe ẖnwu iya; waa uwe ph̄e; d̄u ns̄o b̄u ono.

²²“Ebili ono b̄e ii-heshik̄ota ̄eba; hetachaa ̄eba, d̄u l’upfum̄odzu iya; waa ̄eba, n̄okota l’iphe-̄pho iya g’o ha; b̄otakwapho anya iya; waa ̄akp̄ur̄u iya ̄ephenebo; ȳe ̄eba, n̄okota iya n̄u. L’i wota ẖtapfu ̄okpa ̄ekutara iya t̄ukwase iya. Ebili ono bukwa ̄ophu e gude eme Er̄onu ȳe ẖnwu iya g’̄ephe buru ndu-uke. ²³L’i je l̄e nkata ono, e yeru buredi, e gudedu iphe, ekoje buredi ghee ono, n̄owaa l’iphu Chipfu ono; hata iya ishi buredi lan̄u; hatakwaph̄o ishi akara lan̄u l’akara ono, a gw̄oru l̄e man̄u ghee ono; waa ̄echa-mbekee lan̄u. ²⁴L’i t̄uko iphemiphe ono g’o ha d̄ee Er̄onu; ȳe ẖnwu iya l’̄eka g’̄ephe woru iya maa l’atatiphu Chipfu g’o buru ngweja-amama. ²⁵E -mechaa nno; l’i nata ph̄e iphemiphe ono; l’i t̄uko ȳele ngweja-akp̄o-̄oku ph̄o kp̄o ̄oku l’oru-ngweja ono; g’o buru ngweja, a kp̄oru ̄oku; n̄u Chipfu; mkp̄o iya d̄u iya ree. ²⁶E -mechaa; l’i wota ̄nd̄u ebili ono, e gude mee Er̄onu g’o buru onye uke ono; woru maa l’iphu Chipfu g’o buru ngweja-amama. Ono a-buru oke iya nkengu.

²⁷“An̄u ebili ono, e gude mee Er̄onu g’o buru onye uke ono b̄e ii-do ns̄o; mb̄u ̄eka ono, rwuberu Er̄onu; ȳe ẖnwu iya ono, b̄u iya b̄u ̄nd̄u iya ph̄o, a m̄aru am̄am̄a ph̄o; waa ẖtapfu iya ph̄o, e doberu m̄ube Chipfu ph̄o. ²⁸Ndu Ízurelu -gude iphe ngweja bya; ḡe ̄nd̄u iya; waa ẖtapfu iya bujekwaru oke, aa-heje Er̄onu ȳe ẖnwu iya. Ono b̄u okiphe ̄ophu ndu Ízurelu e-do-bejeru m̄ube Chipfu iche m’̄ephe bya egwe ngweja-̄ehu-guu.

²⁹“Uwe, d̄u ns̄o k̄e Er̄onu ono b̄e a-bukwarupho k’awa iya. ̄O buru uwe ono b̄e ̄ephe e-yeje teke aaw̄u ph̄e man̄u gude eme ph̄e g’̄ephe buru ndu-uke. ³⁰Ḡe nwa Er̄onu onye ̄ophu eeme g’o n̄ochia ̄enya iya l’okwa uke; jeje l’ulo-̄ekwa-ndzuko; je ejee ozi l’̄eka-d̄u-ns̄o; yejekwa uwe ono ujiku ̄esaa.

³¹“Wota an̄u ebili ono, e gude mee Er̄onu; ̄o buru onye uke ono; je eshia l’̄eka d̄u ns̄o. ³²Ḡe Er̄onu ȳe ẖnwu iya n̄odu l’onu-abata ulo-̄ekwa-ndzuko taa an̄u ebili ono; waa buredi ph̄o, e yeru l̄e nkata ph̄o. ³³̄O kwa

ephēbedua a-ta anụ ngweja ono, e gude pfula ugwo iphe-eji phe; teke aawu phe manụ l'ishi; e shi nno dobe phe nsọ g'ephe buru ndu-uke. G'ọ tọ dukwa onye ọzo, a-ta iya nū; noo kele ọ dū nsọ. ³⁴Ọ -buru l'ọ duru anụ ebili ono, e gude mee Eronu; ọ buru onye uke ono; ọzo buredi pho; ọphu a taphodoru; ọ kwaa akwakwa futa l'utsu; g'e jekwa akpoo ya oku. G'ọ tọ dukwa onye a-ta iya nū; kele ọ dū nsọ.

³⁵“Sụ-a; mekwaa Eronu yee unwu iya iphe, mu turu ngu ekemu sụ g'i meeru phe-a. Gude ujiku esaa mee phe g'ephe buru ndu-uke. ³⁶Gbuje-kwa oke-eswi mbokumboku l'ime ujiku esaa ono g'ọ buru ngweja-iphe-eji, e gude apfu ugwo iphe-eji. Nokwapho g'ii-gwe ngweja-iphe-eji gude pfula ugwo iphe-eji; shi nno safu emeswe, dū l'oru-ngweja ono. Teme l'i wukwaa ya pho manụ gude mee ya g'ọ dū nsọ. ³⁷Gude ujiku esaa gwee ngweja, e gude apfu ugwo iphe-eji; shi nno safu nturwu, dū l'oru-ngweja ono; k'ophu ọo-dū nsọ. Oo ya bụ g'ọ dū nsọ shii; k'ophu iphemiphe, rwuru iya nū a-dū nsọ.

³⁸“Mbokumboku bụ iphe, ii-gudeje gwee ngweja ono l'oru-ngweja ono bụ nwaturu labo, nogbaaru mgbarapha. ³⁹Gbu na nū l'utsu; l'i gbua na nū ọphuu l'uzenyashi. ⁴⁰Aturu ke mbu pho be ii-yekobeje ukpokutu iphe je egwee; mbu ụzo lanu l'ime nkweka ukpokutu iphe, e keru ụzo iri; gwoo le manụ, a tsuru l'ikwe; manụ, e-ji eze ekpemu eno. L'i wotakwapho nkeru-eno ọtu-lupfu otumu mee; ye iya g'ọ buru ngweja-mee. ⁴¹O -be l'uzenyashi; l'i kpata aturu ọphuu gbua. L'i yekobekwa iya pho ngweja-nri; waa ngweja-mee g'e yeru le k'utsu pho; g'ọ buru ngweja, a kpuru oku nū Chipfu; mkpo iya dū iya ree.

⁴²“G'e gwejekwa ngweja-akpo-oku-a tekenteke l'onu-abata ulo-ekwandzuko, bụ iya bụ l'ataphu mube Chipfu; e -shi l'ogbo sweru ogbo. Oo l'eka ono be mu a-byapfuta ngu bya epfuru yeru ngu. ⁴³Ọ bukwarupho eka ono be mu a-byapfuta ndu Izurelu; ogbunwiiwii mu emee eka ono l'ọ dū nsọ.

⁴⁴“Noo ge mu e-shi mee g'ulo-ekwandzuko ono; yee oru-ngweja ono; dū nsọ; mekwapho ge Eronu; yee unwu iya; dū nsọ; buru ndu-uke; jejeru mu ozi. ⁴⁵Teke ono; mu eburu l'echilabo ndu Izurelu buru Chileke phe. ⁴⁶Oo ya bụ g'ephe amaru l'ọo mbedua bụ Chipfu, bụ Chileke phe; onye dufutaru phe l'alị Ijiputu ge mu eburu l'echilabo phe. Oo mbedua bụ Chipfu, bụ Chileke phe.”

Oru-ngweja unwu-isensu

(Awu 37:25-28)

30 ¹“Gude oshi akesha kua oru-ngweja, bụ eka aa-kpoje unwu-isensu oku. ²G'ogologo iya waa ọsa iya tukokwa haru enya nhamunha. Iphe, ọo-duchaa bụ nkwo-eka lanu. Eli iya adu nkwo-eka labo. Ge mpu iya; yee oru-ngweja ono rwagbakwaa buru nanu.

³Wụkotakwa eli iya; yee mgbureku iya; waa mpu iya okpobe mkpola-ododo. L'i gudekwapho mkpola-ododo kpụ-phee mgbureku iya mgburugburu. ⁴L'i meta echi mkpola-ododo ẹbo ẹbo yegbaa le mgbureku iya ibekęboebo. Yekwa iya g'o nọduchaa le mkpula iphe ono, a kpụ-phe-ru iya mgburugburu ono. O bụru l'echi ono be ee-yeje mgboro, ee-gudeje apa iya. ⁵Gude oshi akesha pyita mgboro ono; wua ya mkpola-ododo. ⁶L'i dobe oru-ngweja ono l'iphu ekwa pho, e gude kochite okpoko-ekemu; mbu opfu okpoko pho, aa-noduje apfu ugwo iphe-eji pho, e gude kpuchia okpoko-ekemu. Oo eka ono bu eka mu a-byapfutaje ngu.

⁷"Ge Eronu kpojekwa unwu-isensu, eshi mkpo oku l'oru-ngweja ono l'utsu me o -jeshia emezi oroku pho. ⁸G'o kpojekwapho unwu-isensu oku l'oru-ngweja ono l'uzenyashi me o -jeshia eye oku l'oroku ono; k'ophu oku unwu-isensu a-noduje enwu l'atatihipu Chipfu; e -shi l'ogbo sweru ogbo. ⁹G'o to dukwa unwu-isensu ozo, gbaru iche, ee-gudeje bya akpo oku l'oru-ngweja ono. Ophu e gudejekwa ngweja-akpo-oku; ozoo ngweja-nri; ozoo ngweja-mee bya l'oru-ngweja ono. ¹⁰Ugbo lanu l'apha be Eronu e-teje mee le mpu oru-ngweja ono gude pfua ugwo iphe-eji. O buri mee anu ngweja-iphe-eji, e gude apfu ugwo iphe-eji; be ee-teje le mpu ono aphagapha. G'e mejekwa iya nno; e -shi l'ogbo sweru ogbo. Eka ono bu kwa eka kachaa aduru mube Chipfu nsu."

Utu ulo-ekwa-ndzuko

¹¹Noo ya; Chipfu su Mosisu: ¹²"Teke ji-gu ndu Izurelu ogu g'i maru g'ephe ha; g'onyenonu pfujekwa mube Chipfu aswa ishi onwiya gude gbata onwiya; me a gue ya pho. Oo ya bu g'o to du ejo iphe-ehuka, a-byapfuta phe nu teke aa-gu phe ogu obu. ¹³G'onye a guru pfujekwa okpoga mkpola-ochaa, erwa iya rwuru nkeru-ebo shkelu; teme l'o jepfu ndu ophu a guwaru. G'erwa shkelu ono, onye ono a-nu ono bukwaru iphe, eegudeje atu erwa iphe leze-ulo mube Chileke be ee-gude tua ya. Erwa shkelu lanu bu ukporo gera. O buri nkeru-ebo erwa shkelu ono be a-buru iphe, ee-doberu mube Chipfu iche. ¹⁴Iphe, bu onye a guru ogu; a -gbę l'onye noru ukporo apha kwaseru be a-nu mube Chipfu iphe. ¹⁵Ge ndu nweru iphe ta nughatakwa nkeru-ebo erwa shkelu ono; ophu ndu ukpa anu-petekwanu iya; me unu -nodu anu mube Chipfu iphe unu gude pfua ugwo iphe-eji, unu meru. ¹⁶Nata okpoga ndu Izurelu ono, e gude apfu ugwo iphe-eji phe ono; gude jee ozi l'ulo-ekwa-ndzuko ono. Ono bu iphe, mube Chipfu e-gude anyata ndu Izurelu; bya aburu iphe, ee-gude pfua ugwo iphe-eji, ephe meru."

Eze gbamugbamu ono

(Awu 38:8)

¹⁷Noo ya; Chipfu su Mosisu: ¹⁸"Gude onyirubvu mee eze gbamugbamu, ee-gudeje wua ehụ. Gudekwa iya pho mee okpa iya. L'i sibe iya le

mgbaka ụlọ-ekwa-ndzukọ ono; yee ọru-ngweja ono; kuru mini ye iya. ¹⁹Gẹ Eronu; yee unwu iya kwoje aka yee okpa lẹ mini ono. ²⁰Ephe -nọdu abahụ l'ụlọ-ekwa-ndzukọ ono; ọzoo l'ephe ejekube ọru-ngweja ono eje anụ mube Chipfu ngweja, aakpọ oku; g'ephe kwoshijekwa onwophe mini; k'ophu ephe ta anwushihudu. ²¹Mbụ-a; g'ephe kwojekwaa aka yee okpa; k'ophu ephe ta anwushihudu. Ono bụ ekemu, a-duru Eronu; yee awa iya; e -shi l'ogbo sweru ogbo.”

Manụ awụ l'ishi

(Awụ 37:29)

²²Noo ya; Chipfu sụ Mosisu: ²³“Wota okpobe iphe, eshi mkpọ gude bya. Iphe, ii-wota bụ: Meru mini ophu erva iya dū unu shẹkelu l'ukporo shẹkelu ise; waa sinamonu, eshi mkpọ ophu erva iya dū ukporo shẹkelu iri l'ẹbo lẹ shẹkelu iri, bụ iya bụ nkeru-ẹbo meru pho; waa oshi omanko, eshi mkpọ ophu erva iya dū ukporo shẹkelu iri l'ẹbo lẹ shẹkelu iri; ²⁴waa kashiya ophu erva iya dū unu shẹkelu l'ukporo shẹkelu iri. G'ọ ha bukwaru iphe, eegudeje atụ erva iphe l'eze-ulo mube Chileke be ee-gude tua ya. Li wotakwapho manụ olivu, jiru eze ekpemu eno. ²⁵G'onye maru eme manụ-mbeleke tuko iphemiphe ono gwakobe g'ọ buru manụ, dū nsọ bya eshi mkpọ, aawuje l'ishi. Oo-buru manụ, dū nsọ, aa-wuje l'ishi. ²⁶Li gude manụ ono wu-dzuru ụlọ-ekwa-ndzukọ; waa okpoko-ekemu; ²⁷waa teburu; yee iphemiphe, nokota iya nū; waa iphe, aapfubeje oroku; yee ngwa iya g'ọ ha; waa ọru-ngweja unwù-isensu; ²⁸waa ọru-ngweja, bụ aka ee-gweje ngweja-akpọ-oku; yee ngwa iya g'ọ ha; waa eze gbamugbam; yee okpa iya. ²⁹Tuko iphemiphe ono doo nsọ; g'ọ buru iphe, kakota nsọ; g'ọ buru iphe, rwutakporu iya nū; l'ọ dukwapho nsọ.

³⁰“Wua Eronu; yee unwu iya manụ l'ishi; doo phe nsọ; k'ophu ephe a-aburu ndu-uke jeaaharu mube Chipfu ozi. ³¹Pfuaru ndu Izurelu l'owa-a bụ manụ mu, dū nsọ, aa-wuje l'ishi; e -shi l'ogbo sweru ogbo. ³²G'a ta wujekwa iya nemadzụ mmanụ; teme ophu agwajekwa manụ ozo g'ọ dū g'owa-a. O kwa manụ, dū nsọ. Oo ya bụ g'e dobeje iya nsọ. ³³O -duru onye gwaru manụ ozo; o dū gẹ manụ owa-a; ọzoo l'ọ wuru iya nemadzụ mmanụ l'ishi, abudu onye uke; g'e bufukwa iya lẹ ndu nkiya.”

Unwù-isensu

³⁴Noo ya; Chipfu sụ Mosisu: “Wota iphe, eshi mkpọ gude bya. Iphe ii-wota bụ: etse; yee onika; waa galubanumu; yee okpobe furankisensu. Tua ya l'iphe, eegudeje atụ erva iphe g'ọ tuko haru enya nhamunha. ³⁵G'onye maru eme manụ-mbeleke tuko iphemiphe ono gwakobe g'ọ buru unwù-isensu, eshi mkpọ. G'a pyashị iya unú. G'ọ bukwaru iphe ono, a gushiru ono kpoloko be ee-gude mee unwù-isensu obu. Oo-buru unwù-isensu, dū nsọ. ³⁶Haru iya gwee egwegwe dobe l'atatiphu okpoko-ekemu, nọ

l'ulo-ekwa-ndzuko, bu iya bu eka ono, mu a-byapfuta unu ono. G'o bu-kwaru unu unwu-isensu, kakota adu nsq. ³⁷Unu te emekwa unwu-isensu k'unu g'o du g'owa-a. Unu doberu iya mube Chipfu nsq. ³⁸O -duru onye meru unwu-isensu ozo, du g'owa-a; doberu onwiya ge manu-mbeleke; g'e bufukwa iya le ndu nkiya."

Bezalelu; waa Oholiyabu

31 ¹Noo ya; Chipfu su Mosisu: ²"Lenu; mu hotawaru Bezalelu nwa Uri, bu nwanwa Huru; onye okpa-ipfu Jiuda; ³bya emewaa; unme mube Chileke ji iya eh; g'o nweru mmamiphe; yee nkwaanya; g'iphe edoje iya enya ree; k'ophu oo-makotaru g'eemema iphemiphe emema; ⁴g'o maru g'eemeje iphe-erengete le mkpola-ododo; yee mkpola-ochaa; waa onyirubvu; ⁵makwarupho g'aawa mkpuma, aswa du; waa g'aawuje mkpola-ododo l'igburonu iya; bya amakwarupho g'aapyije iphe apyipyi; mewaro geeshije eme ona ozo, dugbaa icha icha. ⁶Temu mu hotafuakwaru Oholiyabu nwa Ahisamaku; onye okpa-ipfu Danu; g'o yeru iya eka; bya anukotakwapho ndu maru eme ona g'ephe ha ike g'ephe mekota iphemiphe, mu suru g'unu mee. ⁷Iphe, ephe e-me bu: ulo-ekwa-ndzuko; waa okpoko-ekemu; yee opfu okpoko ono, aanoduje apfu ugwo iphe-eji ono; mewaro iphemiphe ozo, eegudeje eje ozi l'ime ulo-ekwa ono; ⁸dunaa ge teburu; yee iphemiphe, nokota iya nu; waa iphe, aapfu-beje oroku, e meru l'okpobe mkpola-ododo; yee ngwa iya g'o ha; waa oru-ngweja unwu-isensu; ⁹waa oru-ngweja-akpo-oku; yee ngwa iya g'o ha; waa eze gbamugbamu; yee okpa iya; ¹⁰wafua uwe, e kweru ekwekwe; mbu uwe, du nsq, Eronu, bu onye uke e-yeje; waa uwe, unwu iya e-yeje gude eje ozi ndu-uke; ¹¹waa manu awu l'ishi; waa unwu-isensu, eshi mkpo k'eka-du-nsq. O buepho g'ephe mee ya g'o du ge mu suru ngu g'e mee ya."

Eswe-atuta-unme

¹²Noo ya; Chipfu su Mosisu: ¹³"Waa iphe ii-pfuru ndu Izurelu baa: Unu ba adukwa iphe unu e-jeje l'eswe-atuta-unme ke mube Chipfu. Owaa aburu iphe-ohubama, a-nodu l'echilabo mu l'unu; e -shi l'ogbo sweru ogbo. Oo ya bu g'unu amaru l'oo mbedua bu Chipfu, bu onye eme unu g'unu du nsq.

¹⁴"Unu nyataje eswe-atuta-unme; noo kele mboku ono duru unu nsq. O -duru onye dakaru iya nu; g'e gbukwaa onye obu egbugbu. Iphe, bu onye jeru ozi mboku ono be ee-bufu ebufu le ndu nkiya. ¹⁵Oo ujiku ishii be unu e-gudeje jee ozi unu. Mboku k'esaa bu eswe Sabatu, bu iya bu eswe-atuta-unme; bya aburu mboku, duru mube Chipfu nsq. O -duru onye jeru ozi l'eswe-atuta-unme; g'e gbukwaa onye obu egbugbu. ¹⁶Ge ndu Izurelu dobeje eswe-atuta-unme; mee ekemu iya; e -shi l'ogbo sweru ogbo; g'o

būru iphe, a-nōdu egoshi oḡbandzu mu l'unu jasū l'ojejoje. ¹⁷Qo-būru iphe-ḡhubama, a-nōdu lē mgbaka mu lē ndu Ízurelu jasū lē tuutuutuu lē mīimiimii; noo kēle ọo ujiku ishi bē mūbe Chipfu gude mee igwe; yēe alì. O -rwua lē mboku k'ēsaa; mu haa ozi; tūta unme."

¹⁸Noo ya; Chipfu pfughechaephō opfu nū Mósísu l'eli úbvú Sayínayi; bya anū iya bachibachi mkpuma labo, e deru Ekemu. Mkpuma ono bụ Chileke gude mkpūshi-ēka iya dee ya iphe nwēkiya.

Nweswi, a kpuru lē mkpola-ododo

32 ¹Ndu Ízurelu nōnyaa bya asū lē Mósísu anōnukawa ọdu l'eli úbvú ono; ephe bya edzukobe gbaphee Erōnu mgburugburu bya asū iya: "Ngwa; metaru anyi Chileke, a-nōdu edu anyi! O -būru Mósísu-a, dufutaru anyi l'alì ndu Ijiputu-a bē anyi ta amakwa iphe, meru iya nū."

²Erōnu sū phē: "Unu yeshia iphe-nchì mkpola-ododo, unyomu unu; waa unwu unu unwoke; mē k'unwanyi unu yeru lē nchì; chitaru mu!"

³Noo ya; ndu ono g'ephe ha bya eyeshia iphe-nchì phē bya achijeru Erōnu. ⁴O bya achita iphe ono, ephe nūru iya ono gude meta agwa; bya akpua ya; ọ dū gē nweswi; bya egude ngwa ọru mee ya ọna. Noo ya; ephe sū: "Unubē ndu Ízurelu; waa Chileke unu baa; mbū onye dufutaru unu l'alì Ijiputu!"

⁵Noo ya; Erōnu hūmaephō iphe ono bya akpua ọru-ngweja l'atatiphu nweswi ono bya araa sū: "Echele bē a-bō Chipfu!" ⁶Qo ya bụ; o rwua nchitabohu iya; ndu Ízurelu tehu l'onma-ewa-utsu; bya egwee ngweja-akpo-oku; bya egweeru iya ngweja-ehu-guu. E -mechaa; ephe bya anoshia ria nri; bya angua mē; bya awu-lihu meahaa emereme.

⁷Noo ya; Chipfu sū Mósísu: "Nyize l'alì; noo kēle ndu nkengu ono; mbū ndu i dufutaru l'alì ndu Ijiputu ono bē merwushiwaru onwophe. ⁸Ephe meru egwegwa gbado ekemu ono, mu tūru phē ono; bya emetawaru onwophe agwa, ephe kpuru; ọ dū gē nweswi. Ephe phozewaru ishi baaru iya eja; bya agwawaa ya agwagwa sū: 'Unubē ndu Ízurelu; waa Chileke unu, bū onye dufutaru unu l'alì Ijiputu baa!' "

⁹Chipfu sū Mósísu: "Mu hūmawaru lē ndu-a būnukaru ndu ejo-okpo-ma. ¹⁰Nta-a būkwa g'ì haa mu gē mu gude oke ēhu-eghu mu dapfu phē bya emebyishia phē. Mu eworu gūbe Mósísu mee ọha, parū ēka."

¹¹Mósísu rwōahaa Chipfu, bụ Chileke iya sū: "Jiko Chipfu; g'ehu te eghunukashi nū ngu eghe nno l'opfu ēhu ndu nkengu ono, i gude okpehu ngu dufuta l'alì Ijiputu ono nọ! ¹²Gē ndu Ijiputu ta asū l'iphe, kparū iphe, i gude dufuta ndu nkengu bụ g'ì bya egbushia phē l'úbvú úbvú-a g'ephe chíhu lē mgboko. Jiko gbanaa mini l'obu; parū haa; te emebyishishi nū ndu nkengu. ¹³Nyatanū ndu-ozí ngu, bụ Ébiríhamu; waa Áyízakú; waa Ízurelu, bụ ndu i gude epha ngu riaru nte sū l'ii-me awa phē g'ephe ha gē kpokpode, nọ l'igwe; tēme l'ì nū awa phē alì-a, i kwekotaru phē ukwe

iya-a; l'ọ bụwa okiphe phẹ jasụ lẹ tuutuutuu lẹ m̐imiimii.” ¹⁴Noo ya; ego-munggo lwa Chipfu azụ; o woru ẹjo iphe-ẹhuka ono, o shi epfu l'oo-gude byapfuta phẹ ono parụ haa.

¹⁵Mósisu bya aghachi nyizetashia l'eli úbvú ono; yee mkpuma labọ ono, dụ bachibachi, e deru ekemu ono, o gude l'ẹka ono. Mkpuma ono bẹ e deru iphe l'iphu; dee ya l'azu. ¹⁶Mkpuma ono bụ Chileke gude ẹka iya mee ya. Iphe ono, e deru iya ono, bụru Chileke gude ẹka iya dee ya l'eli mkpuma ono.

¹⁷Noo ya; Jioshuwa n̐maepfo ụzu, ndu Ízurelụ atụ; ọ sụ Mósisu: “Aatụkwa ụzu ọgu l'ẹka anyi kpọberu ụlo-ẹkwa anyi.”

¹⁸Mósisu sụ iya:

“Ọ tọo dakwa g'ụzu ndu lwụ-kperu l'ọgu;
ophu ọ tọo dakwanụ g'ụzu ndu a lwụ-kperu.
Iphe, mu anụ bụkwa ụzu ebvu.”

¹⁹Mósisu bya erwua lẹ mgboru ẹka a kpọberu ụlo-ẹkwa ono; bya ahụma nweswi ono; waa ndu ete ebvu ono. Ẹhu kwatakpọo ghushia ya egbu ike; o woru mkpuma ono, ọ gude l'ẹka ono tụtụkposhia l'ọkpa úbvú ono.

²⁰Ọ bya ewota nweswi ono, ẹphe kpuru ono tsua ọku bya egwee ya; ọ dụ gẹ ntụ; bya awuru iya ye lẹ mini; mee ndu Ízurelụ; ẹphe ngua ya.

²¹Ọ sụ Erọnu: “?Bụ gunu bẹ ndu-a kabẹkpoo mee ngu; meru g'ọ gude i duru phẹ ye l'eme iphe-ẹji, habe ẹgube-a?”

²²Erọnu sụ iya: “Jiko g'ẹhu te eghukwa ngu egbu; nnajiuphu mu. I mahawarụ gẹ ndu-a bụ-be ndu gharu iphu l'eme ẹjo-iphe. ²³Ẹphe sūru gẹ mu metaru phẹ Chileke, a-nọdu edu phẹ nụ! Kẹlẹ Mósisu, bụ onye dufutaru phẹ l'alị Ijiputu bẹ ẹphe ta amakwa iphe, meru iya nụ. ²⁴Ọo ya bụ; mu sụ phe: ‘G'onye nwekpọoru iphe, e meru lẹ mkpọla-ododo; yefuta iya.’ Noo ya; ẹphe chitaru mu mkpọla-ododo ono; mu chiru iya ye l'ọku; iphe, shi iya nụ futa bụru nweswi-a.”

²⁵Mósisu bya ahuma lẹ ndu Ízurelụ zūwaru onwophe l'ẹka nafụ; lẹ Erọnu me-waru phẹ; ophu ẹphe ekweedu g'a chikobe phẹ; ẹphe nọdu emewaa phukuphuku l'iphu ndu ọhogu phẹ; ²⁶ọ bya apfuru l'ọnu-abata ẹka a kpọberu ụlo-ẹkwa ono bya asụ: “Onye bụ kẹ Chipfu byapfuta mu!” Ndu Lívayi g'ẹphe ha wụ-pfuta iya.

²⁷Noo ya; ọ sụ phe: “Waa iphe, Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Ízurelụ pfuru baa: ‘G'onyenọnu kebe onwiya ogu-echi iya l'upfu; jee l'okotazụ; waa l'atatiphu; mēkpoo l'ẹkameka l'ẹka a kpọberu ụlo-ẹkwa ono. G'onyenọnu gbushia nwanna iya; waa ọnyà iya; mē obutobu iya.’” ²⁸Oshilokpa Lívayi bya emee gẹ Mósisu ziru phẹ. Ndu nwushihuru nụ mbọku ono bẹ rwuru iphe, dụ g'unu ụmadzu ẹsaa l'ụkporo iri.

²⁹Noo ya; Mósisu sụ: “A họtawaru unu doberu Chipfu iche ntanụ-a; noo kẹlẹ unu tsoru unwu unu; mē unwune unu ọgu. Teme ọ gowaru ọnu-oma nụ unu ntanụ-a.”

³⁰Ọ -rwua nchitabọhu iya; Mósisu sụ ndu Ízurelụ: “Unu mekwarụ eze iphe-ẹji, parụ ẹka. Nta-a bẹ mu ejepfuwa Chipfu. ?A maru; mu a-dụ ike rwọ-buta iya g'ọ guaru unu nvụ l'iphe-ẹji ono, unu meru ono?”

³¹ Ọo ya bụ; Mósísu bya ejepfu Chipfu bya asụ: “Oowaa! Iphe-ẹji, ndu-a meru kwatakwa paa ẹka! Ephe gudewaa mkpọla-ododo metaru onwophe agwa. ³² Ọle jiko ọgaru pẹ ọ nọ l'iphe-ẹji ono; teke ọ dudu hufukwa ẹpha mu l'ẹkwo, i deru ẹpha ndu nkengu.”

³³ Chipfu sụ Mósísu: “Ọo onye mesweru mu nọ bẹ mu e-hufu ẹpha iya l'ẹkwo mu. ³⁴ Ngwa; tughua nta-a je edurwua ndu Ízurelu ẹka mu pfuru opfu iya ono; lẹ Ojozi mu a-nọdu edu unu. Ọle o -rwuepho teke mu a-nụ pẹ aphụ; mu anụa pẹ iya k'iphe-ẹji pẹ.”

³⁵ Chipfu bya egude ejo iphe-ememe byapfuta ndu Ízurelu; k'iphe ono, ẹphe gude nweswi ono, Eronu kpuru ono mee.

33 ¹ Ọo ya bụ; Chipfu sụ Mósísu: “Unu tughua l'ẹka-a; unu lẹ ndu ono, i du futaru l'alị ndu l'jiputu ono! Tughua jeshia l'alị ono, mu kweru ukwe bya eriru nte yeru Ébiríhamu; waa Áyízaku; waa Jíékọpụ sụ: ‘Mu a-nụ iya awa unu.’ ² Mu e-zí ojozi g'ọ duru unu je; je achishiaru unu ndu Kénanu; waa ndu Amọru; waa ndu Hetu; waa ndu Pérezu; waa ndu Hevu; waa ndu Jiebusu. ³ Unu tughua jeshia l'alị ono, bụ alị, mini ẹra-eswi; waa manụ-ẹnwu asọ gborogboro. Ọle mu te etsoduru unu; noo kele unu bụnukaru ndu ejo-ọkpoma; kele ọ -bụru gẹ mu tsoru unu bẹ o nwekwaru g'ọo-dụ; mu emebyishia unu l'uzo.”

⁴ Ndu Ízurelu numaepho njo-nzi ono; ẹphe waa ẹkwa; ophu ọ dudu onye kwaru onwiya akwa. ⁵ Noo kele Chipfu sụ Mósísu: “Pfuaru ndu Ízurelu l'ẹphe bụnukaru ndu ejo-ọkpoma. Mbụ l'ọ -bụru gẹ mu tsoru unu hata mẹ ntụ-ọkpa lanu bẹ o nwekwaru g'ọo-dụ; mu emebyishia unu. Ngwa; unu kwashia onwunu akwa, unu kwaru gẹ mu chia idzù iphe, mu e-me unu.” ⁶ Noo ya; ndu Ízurelu woru akwa pẹ kwashia l'úbvú Horebu.

Mkpù-ẹkwà Ndzuko

⁷ Mósísu shi aphutaje ọlo-ẹkwa je akpọbe ụzenya l'azụ ẹka ndu Ízurelu kpọ-bechaaru ọlo-ẹkwa nkepẹ; kua ya “ọlo-ẹkwa-ndzuko.” Iphe, bụ onye eje akpata ishi l'iphu Chipfu nọdu ejeje l'ọlo-ẹkwa-ndzuko ono, nọ l'azụ ẹka ndu Ízurelu nọ ono. ⁸ Ọ nọdu abujeru; Mósísu -gbalihu jeshia l'ọlo-ẹkwa-ndzuko ono; ndu Ízurelu gẹphe ha awulihu je apfugbaaru l'onu-abata ọlo-ẹkwa nkepẹ elekpọepho Mósísu ẹnya; gbiriri jasụ l'ọobahu l'ọlo-ẹkwa-ndzuko ono. ⁹ Ọ nọdu abujeru; Mósísu -bahuchaepho l'ọlo-ẹkwa ono; urwukpu ono, kpuru oronmono ono alwazeta bya anọ-chia onu-abata teke Chipfu epfu anụ Mósísu. ¹⁰ Ndu Ízurelu humaepho urwukpu ono, kpuru oronmono ono g'ọ nọ l'onu-abata ọlo-ẹkwa ono; ẹphe atuko gbeshi baaru Chipfu eja. Onyenonu nọdu anọduje l'onu-abata ọlo-ẹkwa nkiya baaru Chipfu eja ono. ¹¹ Chipfu nọdu epfuje eyeru Mósísu l'iphu l'iphu gẹ nemadzụ yee ọnyà iya anọduje abọ ụja-a. Teke e mechaaru; Mósísu alwaphuta azụ l'ẹka ndu Ízurelu nọ; ophu nwokoro-bya ono, bụ onye n-yemeka iya ono, bụ Jioshuwa nwa Nunu alufujedu alufu l'ọlo-ẹkwa ono.

Mósisu yee ogbunw̄inwii Chipfu

¹²Mósisu s̄u Chipfu: “I shiepho teke-a pfutaru mu ḡe mu dua ndu-a; ọle i tiki mekp̄odaa ḡe mu maru onye ii-yeru mu ḡe mu l'iya sw̄iru. I s̄uru l'i maru ẹpha mu; t̄eme mu d̄u ngu l'obu. ¹³Ọ -b̄uru ph̄o l̄e mu d̄u ngu l'obu k'eviya; goshinu mu ụzọ ngu; k'ophu mu a-maru ngu; t̄eme mu ad̄u ngu l'obu kwas̄eru. Nyatakwa l'oha-a b̄u ndu nkengu.”

¹⁴Chipfu s̄u iya: “Mu e-tsoru-a unu l'onwomu; t̄eme mu emee ḡe meji nmapfuru ngu.”

¹⁵No iya; Mósisu s̄u iya: “Ọ -b̄uru l'i tii tsoduru anyi l'onwongu; te emekwa g'anyi hata ọkpa ahata t̄ugbua l'ẹka-a! ¹⁶?D̄enu g'ee-shi maru l̄e mb̄edua; waa ndu nkengu d̄u ngu l'obu; ab̄udu l'i tso anyi? ?B̄u ḡunu ọzọ e-goshi l̄e mb̄edua waa ndu nkengu d̄u iche l'ẹka ndu mgboko l'ophu n̄o?”

¹⁷Ọo ya b̄u; Chipfu s̄u Mósisu: “Mu e-meeph̄o iphe ono, i s̄uru ḡe mu meeru ngu ono. Noo k̄ele i d̄u mu l'obu; t̄eme mu maru ẹpha ngu.”

¹⁸Mósisu s̄u iya: “Jiko goshinu mu ogbunw̄inwii ngu.”

¹⁹T̄obudu iya b̄u; Chipfu s̄u iya: “Mu e-me g'i h̄uma ḡe mu d̄u-be ree; t̄eme mu an̄odu l'atatiphu ngu kua onwomu iphe, mu aza. Onye ọ d̄u mu ḡe mu meeru eze-iphe-oma; mu emeeru iya ya; onye ọ d̄u mu ḡe mu ph̄uaru obu-imemini; mu aph̄uaru iya ya. ²⁰Ọle i t̄i h̄umadu iphu mu; noo k̄ele o to nwed̄u onye gude ẹnya iya h̄uma mu, a-n̄odu ndz̄u.”

²¹Chipfu s̄u: “O nweru ẹka n̄o-kube mu n̄u, ịi-pf̄uru l̄e m̄kpuma. ²²Teke ogbunw̄inwii mu ghataj̄eerupho; mu eworu ngu dobe l̄e mgbaka agbara-m̄kpuma; bya egude ẹka mu gbobuta ngu; gbiriri jas̄u mu aghata-gbua. ²³Mu agb̄e teke ono wofu ẹka; l'i h̄uma mu okpurukpu. Ọ -b̄uru iphu mu b̄e a taa h̄umajekwa ah̄uma.”

Bachibachi m̄kpuma k'ẹbo

34 ¹Chipfu s̄u Mósisu: “Je awata bachibachi m̄kpuma lab̄o ọzọ, a-d̄u ḡe k̄e mb̄u ph̄o. Ḡe mu dekwaa ya iphe, shi n̄odu l̄e k̄e mb̄u ph̄o, i t̄ukporu ph̄o. ²Kwak̄obe l'utsu echele; nyikota úbv̄ú Sayinayi; bya ego-shi mu onwongu l'eli úbv̄ú ono. ³G'o to nwekwa onye e-tsoru ngu n̄u; ọzọ onye aa-h̄uma l'úbv̄ú ono l'ophu l'ophu; g'o to nwekwa at̄uru; ọzoo eswi, a-n̄odu ata nri l'atatiphu úbv̄ú ono.”

⁴Noo ya; Mósisu mee ḡe Chipfu ziru iya; bya awata bachibachi m̄kpu-ma lab̄o ọzọ, d̄ukwa ph̄o ḡe k̄e mb̄u ph̄o; bya egude nyihu úbv̄ú Sayinayi l'onmewa utsu. Ọ par̄u bachibachi m̄kpuma lab̄o ono l'ẹka. ⁵Noo ya; Chipfu bya an̄odu l'urwukpu nyizeta; bya araa ya arara l'ẹpha iya b̄u Chipfu. ⁶Ọ bya aghata l'atatiphu Mósisu etushi onwiya ẹpha s̄u: “Ọo mu b̄u Chipfu; ọo mu b̄u Chipfu; bya ab̄uru Chileke k'obu-imemini; bya ab̄ukwarupho Chileke k'eze-iphe-oma. Onye ẹhu ete eghuj̄edu eḡhu egwegwa; onye n-yemobu iya; waa apf̄ushi ike iya par̄u ẹka. ⁷Unubuku unwu-eliphe

bẹ mu anọduje egoshi lẹ mu yeru obu. Mu agujeru phe nvu l'ejo-iphe, ephe meru; mẹ l'atupya, ephe tupyaru mu; waa l'iphe-eji, ephe meru mu. Oḽe mu ta ahajekwanu onye-ikpe nmaru gẹ mu ta ahụ iya ahụhù. Ndu ejo-iphe bẹ mu ahùje ahùhù k'ejo-iphe, ephe meru mu; hụ-rwua ya l'eka unwu nwanwa phe nọ; waa l'eka nwanwanwanwa phe nọ; hụ-rwua phe l'ogbo k'eno."

⁸Mósisu bya ephoze iphu l'alị teke ono teke ono bya abaaru Chipfu eja. ⁹O su: "Gube Chipfu; o -buru lẹ mu dụ ngu l'obu eviya; jiko gẹ gube Chipfu tsonuru anyi. A makwaru-a lẹ ndu-a bunukaru ndu ejo-okpoma; oḽe jiko gunaru anyi nvu l'ejo-iphe; waa iphe-eji anyi; wotarọ anyi g'anyi buru okiphe ngu."

¹⁰Tobudu iya bu; Chipfu su: "Anyi lẹ ngu a-gba ndzu. Latatiphu ndu nkengu l'ophu bẹ mu e-me oke iphe, dụ biribiri, mu teke emeswe l'ohamo-ha, nọ lẹ mgboko l'ophu. Ndu ono, unu bu l'echilabọ phe ono a-humakota g'iphe, mube Chipfu e-mekota dụ-be ebvu. ¹¹Unu ngabẹ nchị mee eke-mu-a, mu aturu unu ntanu-a. Mu a-chifuru unu ndu Amoru; waa ndu Kėnanu; waa ndu Hetu; waa ndu Pérezu; waa ndu Hevu; teme waa ndu Jiebusu. ¹²Oḽe g'unu kwabẹ ẹnya g'unu lẹ ndu bu l'alị ono, unu ala ono ta agba ndzu; odumeka bẹ ephe e-mechakwaa buru ọnyà nmata unu. ¹³Unu gbukposhia ọru-ngweja phe; teme unu etsukposhia mkpuma, ephe doberu nso. Teme unu aphokashikwapho itso, e doberu agwa phe, bu Ashera. ¹⁴Unu ta adukwa iphe ozo, unu a-bajeru eja gbahaa mube Chipfu kpurumu. Noo kele mube Chipfu, epha iya bu Okophoo bẹ bukwa Chileke, ekoje okophoo.

¹⁵"Unu kwabekwa ẹnya g'ọ to dushi ndu bu l'alị ono, unu l'ephe a-gba ndzu. Noo kele ephe -nọdu agwa agwa phe ono; bẹ ephe e-zi unu lẹ nri; unu eje eria iphe, ephe gude gwaa iphe ono. ¹⁶O -buru l'unu haru unwada phe lutaru unwu unu g'ephe buru unyomu phe; ndu ono nọdu agwa agwa phe ono bẹ ephe e-dukwarupho unwu unu; ephe eje emee nno.

¹⁷"Unu ta akpukwa ntẹkpe!

¹⁸"Unu boje obo-iphe buredi, ekoduru ekoko. Ujiku esaa bẹ unu a-taje buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi egube ono, mu suru g'unu meje iya. Unu boje obo-iphe ono teke ono, e doberu iya ono l'onwa Abibu; noo kele ọo l'onwa ono bẹ unu shi l'alị ndu Ijiputu wufuta.

¹⁹"Iphe-mbu, vuru ọzo waa ekpa ne iya bu kẹ mube Chipfu. Iphe, bu nwa mbu iphe-edobe unu nwuru, bu oke ya yichakwaa ya; m'ọ bu eswi; ọzoo aturu; ọzoo egbu. ²⁰Unu gudeje nwaturu gbata nkapfu-igara, bu kẹ mbu l'epho ne iya. Obenu l'ọ -buru l'unu ta agbataduru iya agbata; unu aswikwoo ya olu.

"G'ọ to nwekwaru onye a-gbajeru eka bya l'atatiphu mu.

²¹"Ujiku ishii bẹ unu e-jeje ozi unu; o -rwua mboku k'esaa; unu edzua ike. Unu te ejejekwa ozi lẹ mboku k'esaa; m'obeta ọ buru aako okoro; ọzoo teke aakpata iphe, e meberu l'egu.

22 “Witi-mbụ, unu vuru ụzo kpata bẹ unu e-gudeje bọo Ọbo-Idzu. Unu abọo ọbo-iphe, a kpatarụ l'opfu lẹ mbvucha apha.

23 “Ugbo ẹto l'apha bẹ unwoke unu g'ephe ha a-kpakoje bya l'atatiphu Nnajiuphu, bụ Chipfu. 24 Mu a-chịshiru unu ọhamoha; bya emee g'alị unu kabaa shii. Ophu ọ dudu onye bya eme g'ọ nata unu alị unu ono; mę unu jeje l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu; mbụ ophu unu ejeje ugbo ẹto l'apha.

25 “Unu ta adukwa iphe e yekoberu iphe ekoje buredi, unu e-yekobe lẹ mee anụ, unu gude egweru mu ngweja.

“Teme ophu ọ dukwa anụ ngweja ono, e gude abọ ọbo Ojeghata, aa-ha g'ọ bọo nchi.

26 “Iphe-mbụ, vuru ụzo kaa l'opfu unu bẹ unu e-gudeje bya l'ulo Chipfu, bụ Chileke unu.

“Unu te egudejekwa mini-ẹra ne eghe shia nwa iya.”

27 Noo ya; Chipfu sụ Mosisu: “Dekota opfu ono g'ọ ha l'ekwo. Noo kele ọo opfu ono bẹ mu lẹ gubedua; mę ndu Ízurelu gude gbaa ndzụ.” 28 Mosisu bẹ yee Chipfu nọru l'eka ono ukporo abalị labọ; eswe l'enyashi; ophu ọ riduru nri; ẹbe ọ ngutaduru mę mini. Ọ bya edee opfu ogbandzu ono, bụ iya bụ ekemu iri ono, shi l'eka Chileke ono l'eli bachibachi mkpuma ono.

Iphe Mosisu egbu nwijnwii

29 Mosisu shiepho l'ubvú Sayinayi nyizeta; yee bachibachi mkpuma labọ ono, e deru ekemu Chipfu ono, ọ gude l'eka; ophu ọ madu l'iphe egbu iya nwijnwii; noo kele ephe lẹ Chipfu bogbaberu ụja. 30 Eronu; yee ndu Ízurelu g'ephe ha hụma Mosisu g'iphe egbu iya nwijnwii; ndzụ ejekube iya ntse guahaa phe. 31 Mosisu bya ekua phe; ọo ya bụ; Eronu; yee ndu-ishi ọha ono g'ephe ha gbẹ teke ono bya ejekube iya ntse; ọ bya epfuru yeru phe. 32 E mechaa; ndu Ízurelu g'ephe ha byakube iya ntse; ọ bya atushikotaru phe ekemu, Chipfu nuru iya l'ubvú Sayinayi.

33 Mosisu pfughechaaru phe opfu bya aphụ-chia ekwa l'atatiphu. 34 Ọ nọdu abujeru; teke Mosisu bahuru l'ulo-ekwa l'atatiphu Chipfu gę yele iya bogba; l'ọ phufu ekwa ono l'atatiphu iya gbiriri jasụ l'ọ futa. Ọ -futaephe l'ọboya epfukotaru ndu Ízurelu iphe, e ziru iya; 35 ephe ahuma l'iphe egbu iya kę nwijnwii. Ọo ya bụ; Mosisu abya ewota ekwa phụ-chia iphe ọzo gbiriri jasụ ọ jeshia gę yele Chipfu bogbabe.

Eswe-atuta-unme

35 1 Mosisu bya ekukobe ndu Ízurelu g'ephe ha; sụ phe: “Wakwa iphe, Chipfu sụru g'unu mee bụ ọwa-a: 2 Ọ sụru l'ọo ujiku ishii bẹ unu e-jeje ozi unu; ọ -be lẹ mboku k'ẹsaa; unu edobe iya nsọ; g'ọ buru eswe-atuta-unme kę Chipfu. Ọ duru onye jeru ozi mboku ono; g'e gbu-kwaa onye ọbu egbugbu. 3 G'ọ to dukwa onye a-phụ-nwu ọku l'ibe iya l'eswe-atuta-unme.”

Iphe, ee-gude mee ụlo-ekwa*(Awụ 25:1-7; 35:10-19)*

⁴Mósisu sụ ndu Ízurelụ g'èphe ha: “Wakwa iphe, Chipfu sụrụ g'e mee bụ ọwa-a; ⁵Unu shi l'iphe, unu nweru hata iphe bya anụ yèbe Chipfu. Onye oohe ihee g'ò nù yèbe Chipfu iphe bẹ iphe, oo-gude bya anụ iya bụ mkpọla-ododo; waa mkpọla-ọchaa; waa onyirubvu; ⁶waa owu urwukpu-urwukpu; waa ọphu eke mee-mee; waa ọphu dụ uswe-uswe; waa owu ọchaa; waa ejì egbu; ⁷waa akpọ ebili, a tseru l'uswe; waa akpọ umoro-onyimu; waa oshi akesha; ⁸waa manụ olivu, ee-gudeje anwụ ọku; waa iphe, eeyeje lẹ manụ k'awụ l'ishi g'ò shia mkpọ; mę ọphu eeyeje l'ụnwù-isensu g'ò shia kwèekweekwee; ⁹waa mkpuma ónikùsù; męwaro mkpuma ọzo, aswa dughbaa. Mkpuma ono bẹ ee-mechaa gbapyabẹ l'uwe-ukuvu onye-ishi ndu-uke; yẹle uwe-ọkpoma iya.

¹⁰“G'iphe, bụkpoo ndu maru eme ọna l'echilabọ unu futa bya emekọta iphemiphe, Chipfu tūru ọnu g'e mee-a; ¹¹mbụ ụlo-ekwa ono; waa ekwa, aa-phushi l'eli ụlo-ekwa ono; waa iphe iya ono, nweru nkoloba ishi labọ ono; waa mgbo ono, ee-gude kụ-chite ụlo-ekwa ono; waa oshi ono, ee-gudegbaa swebushia lẹ mgbo ono; waa itso iya ono; waa ọnya ẹka aa-kpogbaaru iya ye; mbụ itso ono; yee ọkpa mgbo ono; ¹²waa okpoko ono; yee mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono; waa opfu okpoko ono, aa-nọduje apfụ ụgwo iphe-eji ono; waa ekwa ono, ee-gude kochite iya; ¹³waa teburu ono; yee mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono; yee ngwa iya; yee buredi ono, ee-dobeje l'iphu Chipfu ono; ¹⁴waa iphe ono, aapfubeje oroku ono, e-meje g'ìphóró dū; yee ngwa iya; waa oroku iya ono; mę manụ ono, ee-gudeje anwụ ọku ono; ¹⁵waa ọru-ngweja-ụnwù-isensu ono; yee mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono; waa manụ ono, aa-wụ l'ishi ono; yee ụnwù-isensu ono, eshi mkpọ ono; waa ekwa ono, ee-kochite ọnu-abata ụlo-ekwa ono; ¹⁶waa ọru-ngweja ono, bụ ẹka ee-gweje ngweja-akpọ-ọku ono; yee iphe iya ono, dū g'ugbu, ee-gude onyirubvu mee ono; waa mgboro ono, ee-gudeje apa ọru-ngweja ono; yee ngwa iya g'ò ha; yekwapho eze gbamugbamụ ono, ee-gude onyirubvu mee ono; yee ọkpa iya; ¹⁷waa ekwa ono, ee-gude gebuta ọma-unuphu ụlo-ekwa ono; waa itso ọma-unuphu ono; yee ọnya ẹka aa-kpobegba itso ono; waa ekwa ono, ee-gude gechite ọnu-abata ọma-unuphu ono; ¹⁸waa nggu ụlo-ekwa ono; yee k'ọma-unuphu iya; mę eri iya; ¹⁹waa uwe ono, e kweru ekwekwe, ee-yeje gude eje ozi l'ụlo-nsọ ono; mbụ uwe, e doberu nsọ kẹ Erọnu, bụ onye uke; yee k'ụnwu iya, ẹphe e-yeje gude eje ozi gẹ ndu-uke.”

²⁰Ndu Ízurelụ wụkahu l'atatiphu Mósisu. ²¹Iphe, bụkpoo onye oohe ihee; waa onye o rwuru l'ẹhu g'ò nù Chipfu iphe; gudegbaa iphe bya anụ iya; mbụ iphe, ee-gude mee ụlo-ekwa-ndzukọ; męwaro iphe, ee-gude eje ozi l'ime iya; mękwapho ọphu ee-gude kwee uwe, dū nsọ. ²²Iphe, bụkpoo

onye oohe ihee; unwoke mę ụnwanyi; gudegbaa iphe, e gude mkpọla-ododo mee bya anụ; mbụ iphe, dughbaa gę ngga agbabe; mę eregede-nchi; mę iphe-eka; męwaro iphe ọzo, dughbaa egube ono. Ẹphe gudegbaa mkpọla-ododo phę ono bya anụ Chipfu g'ọ buru ngweja-amama. ²³Ndu nweru owu wotagbaakwaru iya phọ; mbụ owu, dū urwukpu-urwukpu; ọzoo ọphu eke mee-mee; ọzoo ọphu dū uswe-uswe; ọzoo owu ọchaa; ọzoo ẹji eghu; ọzoo akpọ ebili, a tsęru l'uswe; ọzoo k'umoro-ęnyimu.

²⁴Ndu dū ike nū mkpọla-ọchaa; ọzoo onyirubvu; nūkwaru iya phọ Chipfu. Ndu nweru oshi akesha, nweru ẹka ee-gude iya jee ozi ono nūkwa iya phọ. ²⁵Iphe, bupkoo nwanyi, maru eme ọna gbaa owu bya anụ. Ọ dūru ndu bụ owu urwukpu-urwukpu bę ẹphe gbaru; ndu bụ owu, eke mee-mee; dūru ndu bụ owu uswe-uswe; ndu aburu owu ọchaa bę ẹphe gbaru gude bya. ²⁶Ụnwanyi, oohe ihee; teme ẹphe je adū ike mekọta iya; bụ ẹji eghu bę ẹphe gude gbaa owu nkephe. ²⁷Ndu-ishi wotagbaaru mkpuma ọnikūsù; męwaro mkpuma ọzo, aswa dughbaa; g'a gbapyabe l'uwe-ukuvu onye-ishi-uke; yele uwe-ọkpoma iya. ²⁸Ẹphe nufukwapho iphe, eshi mkpọ; waa manū olivu, ee-gudeje anwū ọku; waa k'ọphu ee-yeje lę manū awū l'ishi; waa k'ụnwù-isęnsu, eshi mkpọ. ²⁹Ndu Ịzurẹlu l'ophu; unwoke mę ụnwanyi; mbụ ndu oohe ihee wotaru Chipfu iphe, ẹphe tūru obu phę onyo nū g'e gude meeru Chipfu iphe ono, o shi l'onu Mósisi pfua sū g'e meeru iya ono.

³⁰Noo ya; Mósisi sū ndu Ịzurẹlu: “Unu maru lę Chipfu hotawaru Bezalelu nwa Uri, bụ nwanwa Huru, onye ọkpa-ipfu Jiuda; ³¹bya emewaa; unme yebe Chileke ji iya ẹhu; g'o nweru mmamiphe; yę nkwa męnya; g'iphe doje iya ęnya ree; k'ọphu ọo-makotaru g'eemema iphemiphe emema; ³²g'ọ maru g'eemeje iphe-erengete lę mkpọla-ododo; yę mkpọla-ọchaa; waa onyirubvu; ³³makwarupho g'aawa mkpuma, aswa dū; waa g'aawuje mkpọla-ododo l'igburonu iya; bya amakwarupho g'aapyije iphe apyipyi; męwaro g'eeshije eme ọna ọzo, dughbaa iche iche. ³⁴Teme ọ nūkwapho yę Oholiyabu nwa Ahisamaku, onye ọkpa-ipfu Danu mmamiphe g'ẹphe zia ndu ọzo g'eeme ọna ọbu. ³⁵O mekwaru gę mmamiphe k'eme iphe-erengete ji phę ẹhu; mbụ g'ẹphe maru eme ọna; waa g'ẹphe maru g'eegudeje owu urwukpu-urwukpu; yę ọphu eke mee-mee; waa k'uswe-uswe; waa owu ọchaa dengashia iphe edengashi. Ẹphenebo bụ ndu tukuru makotaru g'eemeje iphe ọna g'ọ maa mma.

36 ¹“Ọo ya bụ; Bezalelu; yę Oholiyabu; waa iphe, bupkoo ndu maru iphe, Chipfu nūru mmamiphe; yę iphe edo ęnya g'ẹphe maru g'eeme iphemiphe, larū lę k'akpu ụlo-nsọ ono bukwapho g'ẹphe mee ya gę Chipfu pfuru sū g'e meeru iya ya.”

²Tobudu iya bụ; Mósisi kua Bezalelu; yę Oholiyabu; waa iphe, bupkoo onye maru iphe, Chipfu nūru mmamiphe; ọ nọdu ehekwa iya phọ ihee g'o jee ozi ono. ³Mósisi chiru iphe, ndu Ịzurẹlu tutaru g'e gude kpua

ulo-nsọ ono nū phe. Ndu Ízurelu nọdu atukokpoephe iphe ono l'utsu mbọku anwuta anwuta g'ephe atụ iya. ⁴Ndu maru eme ọna, akpu ulo-nsọ ono tuko g'ephe ha parụ iphe, ephe eme haa; ⁵tugbua je asụ Mosisu: “Ndu-a tutaakwaru iphe, sụru egude mee iphe, Chipfu sụru g'e mee; atụwa k'etsutsu iya eye iya.”

⁶Mosisu tịa ekemu sụ: “G'ọ tọ dukwa nwoke; ọzoo nwanyi, a-kpata-ba iphe akpakpa bya anụ sụ l'ọo iphe, o gude eyeta ẹka k'ulo-nsọ ono.” E woru iphe ono, Mosisu pfuru ono pfudzuru l'ulo-ekwa ndu Ízurelu l'ophu. E shi nno kpọshia ndu Ízurelu g'ọ tọ duhe iphe, ephe e-wotaba; ⁷noo ke-le iphe, a tutaawaru g'e gude jee ozi ulo ono sụwaru g'ee-gude iya jee ozi ono; l'o tsufu etsufu.

Mkpù-ékwa ono

(Awu 26:1-14)

⁸Iphe, bụ ndu ophu maru iphe lẹ ndu-ozi ono gude owu ọchaa, a swiru ụdo; waa ophu dū urwukpu-urwukpu; waa ophu dū uswe-uswe; yee ophu eke mee-mee; kwee ẹkwa kweta iya upfu ẹkwa iri. Onye maru eme ọna gude owu ono kwee chierobu ye l'upfu ẹkwa ono. ⁹Upfu ẹkwa ono tuko-kwa haru ẹnya nhamunha. Ogologo iya dū nkwo-ẹka ụkporo l'esato; ọsa iya dū nkwo-ẹka ẹno. ¹⁰Ephe wotaru upfu ẹkwa ono ise gbagbabe; ọ bụru nlochiru lanu; bya ewotakwapho ụzo ise ophuu gbagbabe nanu. ¹¹Ishimishi-ophoko-ekwa ono ke mbu be ephe gude owu, dū urwukpu-urwukpu yeshia ya nkoloba l'igburonu iya. Ephe bya emekwaapho nno l'ishimishi-ophoko-ekwo ono k'ẹbo. ¹²Nkoloba ụkporo labo l'iri be ephe yeru l'ishishi nlochiru lanu; ephe yekwapho nkoloba ụkporo labo l'iri l'ishishi nlochiru lanu ophuu. Nkoloba ono tuko ghagbabe iphu. ¹³Ephe gude mkpola-ododo meta iphe, kweru nko ishi labo ụzo ụkporo labo l'iri; gude iya dzezbabe nlochiru ẹkwa ono ephenebo; ọ tuko bụru nanu.

¹⁴Ephe bya egude eji egbu kwee ẹkwa; kweta iya upfu ẹkwa iri lẹ nanu, ee-gude phụ-chite eli ulo-ekwa ono. ¹⁵Upfu ẹkwa ono ephe n'iri lẹ nanu tuko haru ẹnya nhamunha. Ogologo iya dū nkwo-ẹka ụkporo l'iri. Ọsa iya dū nkwo-ẹka ẹno. ¹⁶Ephe bya achita upfu ẹkwa ono ise gbagbabe; ọ bụru nlochiru lanu; chita ụzo upfu ẹkwa ishii ophuu gbagbabe kwapho nanu. ¹⁷Nkoloba ụkporo labo l'iri be ephe yeru l'ishishi nlochiru lanu; yekwapho nkoloba ụkporo labo l'iri l'ishishi nlochiru lanu ophuu. ¹⁸Ephe gude onyirubvu meta iphe, kweru nko ishi labo ụzo ụkporo labo l'iri; gude iya kotagbaa nkoloba nlochiru ẹkwa ono ephenebo; gude iya dzezbabe ulo-ekwa ono; ọ bụru nanu. ¹⁹E mechaa; ephe gude akpo ebili, a tseru l'uswe; mee iphe, ee-gude phụ-chia eli ulo-ekwa ono ọzo; bya egudekwapho akpo umoro-enyimu mee iphe, ee-gude kwechite eli akpo k'ebili ono.

²⁰Ephe gude oshi akesha meta oshi, ee-gudeje kpobe ulo-ekwa ono. ²¹Oshi ono be e mekotaru; ọ dugbaa nkwo-ẹka iri iri l'eli. Ọsa iya dugbaa nkwo-ẹka lẹ

mkpirikpu iya. ²² Oshi ono bẹ ephe pyitachaa ru okpa labo ye l'ibekēboebo. O buru egube ono bẹ ephe mekotaru oshi ulo-ekwa ono g'o ha. ²³ A bya l'ulo-ekwa ono ibiya ophu gharu iphu l'uzo ndohali; bu ukporo oshi bẹ ephe rutaru yegbaa ya. ²⁴ Ephe gude mkpola-ochaa meshia enya eka aa-kpogbaaru okpa oshi ono ye; meta iya uzo ukporo labo. Iphe, bu oshi ono g'o ha nweru enya eka labo, aa-kpojeru okpa iya ye. ²⁵ A bya l'ibe iya ophuu; mbu ibiya ophu gharu iphu l'uzo isheli; bukwapho ukporo oshi bẹ ephe rutaru; yeshia ya. ²⁶ Ephe gude mkpola-ochaa meshia enya eka aa-kpogbaaru okpa oshi ono ye; meta iya uzo ukporo labo. Iphe, bu oshi ono g'o ha nweru enya eka labo, aa-kpojeru okpa iya ye. ²⁷ A bya l'okotazu ulo-ekwa ono; mbu ibiya ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-ariba bu oshi ishii bẹ ephe rutaru; yeshia ya; ²⁸ bya emetacha oshi ebo ebo; yechaa le mgbureku mgbureku ulo-ekwa ono l'uzo okotazu iya ono. ²⁹ Oshi labo ono, ee-yechaa le mgbureku iya ono bẹ dugbaa nkwegba ebo ebo. O shi l'uzo ali du nkwegba ebo jasu l'imeli. Teme o buru echi lanu bẹ a kuberu iya. Ephenebo tuko dukota nno. ³⁰ Oo ya bu lo du oshi esato lazū ulo-ekwa ono. E gude mkpola-ochaa meshia enya eka aa-kpogbaaru okpa oshi ono ye uzo iri l'ishii. Iphe, bu oshi ono g'o ha nwegbaaru enya eka labo, aa-kpojeru okpa iya ye.

³¹ Ephe gude oshi akesha rwashia oshi, dugbaa gberere, ee-gude swebushia l'oshi ono. Uzo ise bẹ ephe sweberu l'oshi mgbureku ulo-ekwa ono ibe lanu; ³² swebekwapho uzo ise ozo le mgbureku ibe iya ophuu. Uzo ise ozo buru k'okotazu ulo-ekwa ono; ibiya ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-ariba. ³³ Oshi ophu ee-swebe l'echi iya bẹ ephe rwaru g'o gbẹ l'ishi lanu lufu l'ishi iya ophuu. ³⁴ Ephe wukota mkpola-ododo l'oshi ono, eegudeje kpobe ulo-ekwa ono; bya egudekwapho mkpola-ododo meshia echi, e-gudeshigbaa oshi ono, dugbaa gberere ono. Ephe bya awukwapho mkpola-ododo le gberere oshi ono.

³⁵ Ephe gude owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu du uswe-uswe; waa ophu eke mee-mee; yee owu ochaa, a swiru udo; kwee ekwa. Onye maru eme ona bya egude owu ono kweshia chierobu ye lekwa ono. ³⁶ Ephe gude oshi akesha rwaa itso eno; bya awua ya mkpola-ododo; bya egudekwapho mkpola-ododo meshia iphe, kweru nko, ee-gude kobe ekwa ono litso ono. Ephe bya egude mkpola-ochaa kpushia enya eka aa-kpobe itso ono uzo eno. ³⁷ Ephe gude owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; waa ophu du uswe-uswe; yee owu ochaa, a swiru udo; kwee ekwa, ee-gudeje kochite onu-abata ulo-ekwa ono. O buru ndu gude ngga ekwe ekwa meru iya. ³⁸ Ephe gude oshi akesha rwata itso ise; bya emekwapho iphe, kweru nko, ee-gude kobe ekwa ono litso ono. Ephe bya awua ishi itso ono; waa iphe, ee-swebe litso ono mkpola-ododo; bya egude onyirubvu kpushia enya eka aa-kpobegba itso ono ephe n'ise.

Okpoko ono

(Awu 25:10-22)

37 ¹ Bezalelu gude oshi akesha kua okpoko. Ogologo iya du nkwo-eka labo le mkpirikpu iya. Osa iya du nkwo-eka lanu

lẹ mkpirikpu iya. Eli iya dukwapho nkwo-eka lanu lẹ mkpirikpu iya. ²Q wua okpobe mkpola-ododo l'ime iya; waa l'azu iya. O gudekwapho mkpola-ododo wu-phee mgbureku iya mgburugburu. ³Q kputa echi mkpola-ododo eno depfubegbaa l'okpa iya ephen'eno; mbu wota ebo depfube l'ibe lanu; wota ebo k'ophuu depfube l'ibe iya ophuu. ⁴O gude oshi akesha pyita mgboro labo; wua ya mkpola-ododo. ⁵O woru mgboro ono ephenenebo pyochaa l'echi ono, e depfubegbaaru lẹ mgbureku okpoko ono g'o buru iphe, ee-gudeje apa iya.

⁶O gude okpobe mkpola-ododo meta opfu okpoko; eka aapfuje ugwo iphe-eji, nemadzu meru. Ogologo iya du nkwo-eka labo lẹ mkpirikpu iya. Osa iya du nkwo-eka lanu lẹ mkpirikpu iya. ⁷O gude mkpola-ododo mee chierobu labo, a-noduchaa l'ishi opfu okpoko ono. O buru mkpola-ododo, e tsusaru etsusa be o gude mee ya. ⁸O woru chierobu lanu dobe l'ishi ibe lanu; woru ophuu dobe l'ishi iya ophuu; bya emee; chierobu labo ono, nogbaa l'ishishi okpoko ono ephenenebo yele okpoko ono buru iphe lanu. ⁹Cherubimu ono be o meru; o jashia nku l'uzo imeli; nku iya ono kpuchite opfu okpoko ono. Epe ghagbabe iphu; tuko ele enya l'eli okpoko ono kwapho.

Teburu ono

(Awu 25:23-30)

¹⁰Epe gude oshi akesha meta teburu. Ogologo iya du nkwo-eka labo. Osa iya du nkwo-eka lanu. Eli iya du nkwo-eka lanu lẹ mkpirikpu iya. ¹¹Epe wua ya okpobe mkpola-ododo; bya egudekwapho mkpola-ododo wu-phee eli iya mgburugburu. ¹²Epe wota werere oshi, osa iya ha g'obochi-eka wu-phee mgbureku iya mgburugburu; bya egudekwapho mkpola-ododo kpu-phee werere oshi ono. ¹³Epe kputa echi mkpola-ododo eno depfubegbaa lẹ mgbureku okpa teburu ono. ¹⁴Echi ono no-kubechaa werere oshi pho; k'ophu oo-dukwanu ike gudesia mgboro, ee-gudeje apa teburu ono. ¹⁵Mgboro, ee-gudeje apa teburu ono bu oshi akesha be epe gude pyishia ya; bya awua ya mkpola-ododo. ¹⁶Epe gude okpobe mkpola-ododo meshia ngwa, aa-tu-kobeje l'eli teburu ono; mbu gbamugbam; waa ite; waa okoro; me nkweka ee-gudeje gweeru Chipfu ngweja-mee.

Iphe, aapfubeje oroku

(Awu 25:31-40)

¹⁷Epe gude okpobe mkpola-ododo, e tsusaru etsusa mee iphe, aapfubeje oroku. Epe meru iya; o nweru oshi; waa ekali. O bya enweru ochi; nweru nkwo iya; nweru iphe, du ge nwopu okoko; waa iphe, du g'okoko, jawaru ajaja. Epe tuko iphemiphe ono mee ge yele iphe ono, aapfubeje oroku ono dzeputa buru nanu. ¹⁸Oshi iya ono nweru ekali ishii. Ekali

eto nōdu lẹ mgburẹku iya lanu; eto k'ophuu nōdu lẹ mgburẹku iya ophuu. ¹⁹Ekali iya lanu nweru okoro eto. Okoro ono bẹ e mechaaru; o dughbaa g'okoko oshi alumundu. E mekwaapho nwopu okoko ye iya; yee okoko ophu jawaru ajaja. Noo g'o dukota l'ekali iya ono ephe n'ishii, dzezfugbaa-ru l'oshi iya ono. ²⁰Oshi iya ono nweru okoro eno, e meru; o du g'okoko oshi alumundu. O nwekwarupho iphe, e meru; o du ge nwopu okoko; yee iphe, du g'okoko ophu jawaru ajaja. ²¹Nwopu okoko lanu bẹ e meru; o nōdu lẹ mkpula ekali iya labo ono, no l'uzo ali iya. K'ebon nōdu lẹ mkpula ekali iya labo k'echi. K'eto nōdu lẹ mkpula ekali iya labo k'uzo eli. Mbụ l'o nochaa lẹ mkpula ekali iya ono ephe n'ishii. ²²Nwopu okoko iya ono; yee ekali iya ekali iya ono bẹ e meru; ye oshi iya tuko dzezfuru. O buru okpobe mkpola-ododo, e tsusaru etsusa bẹ e gude mee ya.

²³Ephe gudekwapho okpobe mkpola-ododo meta oroku esaa, aa-pfubegbaa l'eli iphe ono, aapfubeje oroku ono; bya emetakwapho akpa iya; waa iphe, aaguje oku iya. ²⁴Iphe, aapfubeje oroku ono; yee ngwa iya g'o hako-
ta bu okpobe mkpola-ododo, erwa iya du talentu lanu bẹ e gude mee ya.

Oru-ngweja unwu-isensu

(Awu 30:1-5)

²⁵Ephe gude oshi akesha kua oru-ngweja, bu eka aa-kpoje unwu-isensu oku. Ogologo iya waa osa iya tuko haru enya nhamunha. Iphe, o duchaa bu nkwo-eka lanu. Eli iya du nkwo-eka labo. Mpu iya; yee oru-ngweja ono tuko rwagbabe buru nanu. ²⁶Ephe wukota eli iya; yee mgburẹku iya; waa mpu iya okpobe mkpola-ododo. Ephe gudekwapho mkpola-ododo kpu-pee mgburẹku iya mgburugburu. ²⁷Ephe meta echi mkpola-ododo ebo ebo depfubegbaa lẹ mgburẹku iya ibekeboebo. Ephe depfuberu iya; o noduchaa lẹ mkpula iphe ono, a kpu-pheru iya mgburugburu ono. O buru l'echi ono bẹ ee-yeje mgboro, ee-gudeje apa iya. ²⁸Ephe gude oshi akesha pyita mgboro ono; wua ya mkpola-ododo.

²⁹Ephe mekwaapho manu ono, du nsọ bya eshi mkpo, aawuje l'ishi ono; waa okpobe unwu-isensu ono, eshi mkpo ono. O buru ndu maru eme manu-mbeleke meru iya.

Oru-ngweja eka ee-gweje ngweja-akpo-oku

(Awu 27:1-8)

38 ¹Ephe gude oshi akesha kuta oru-ngweja. Eli iya du nkwo-eka eto. Ogologo iya waa osa iya tuko haru enya nhamunha. Iphe, o duchaa bu nkwo-eka ise ise. ²Ephe rutachaa mpu mobechea l'ishi ishi mgburẹku iya ephen'eno. Mpu ono; yee oru-ngweja ono rwagbaa buru nanu. Ephe mecha ya nno; bya eworu onyirubvu wua ya. ³Ephe gude onyirubvu meshia iphemiphe, ee-gudeje eje ozi l'oru-ngweja ono, bu iya bu ite; waa iphe, eegudeje ekpo ntụ; waa gbamugbamu; waa oji; me iphe, aaguje oku. ⁴Ephe

gude onyirubvu meta iphe, dụ nggafu-nggafu g'ugbu; bya enweru mgbureku ẹno. Ẹphe woru iya kwechia ọzo alị mgbureku ọru-ngweja ono. A -gbẹ l'uzo alị iya kwechia ya jasụ l'echilabọ iya. ⁵Ẹphe gudekwaphọ onyirubvu meta echi ẹno hebechaa lẹ mgbureku iphe ono, dụ nggafu-nggafu g'ugbu ono, e meru l'onyirubvu ono; g'ọ buri ẹnya ẹka ee-pyocha mgboro, ee-gudeje apa ọru-ngweja ono. ⁶Ẹphe gude oshi akesha pyita mgboro labọ; wua ya onyirubvu; ⁷wochaaru mgboro ono nwua l'ẹnya echi phọ ibekẹboebo. Mgboro ono ẹphenebo a-nọdujehaa lẹ mgbureku iya ẹphenebo mẹ a -nọdu apa iya. Ẹphe gude iberibe oshi mee ọru-ngweja ono; ọzo dụ iya l'echi.

Eze gbamugbamu ono

(Awu 30:17-21)

⁸Ẹphe gude onyirubvu mee eze gbamugbamu; yee ọkpa iya. Onyirubvu ono, ẹphe gude mee ya ono shi l'onyo unwanyi, anọduje eje ozi l'onu-abata ọlo-ẹkwa-ndzuko.

Ọma-unuphu

(Awu 27:9-19)

⁹Ẹphe bya emee ọma-unuphu. Ẹphe gude owu ọchaa, a swiru ọdo; kwee ẹkwa, dụ ọkporo nkwo-ẹka ise l'ogologo; g'e gude gebuta ibiya ọphu ọma-unuphu ono gharu iphu l'uzo ndohali. ¹⁰Ẹphe gude onyirubvu meta ọkporo itso, aa-kpọbe iya; yee ẹnya ẹka aa-kpọbechaa itso ono; bya egude mkpọla-ọchaa meshia iphe, kweru nko, ee-gude kobe ẹkwa ono l'itso ono; yee iphe, ee-swebe l'itso ono. ¹¹Uzo isheli iya bukwapo ẹkwa, dụ ọkporo nkwo-ẹka ise l'ogologo bẹ e kweru gude gebuta iya. Itso, aa-kpọbe l'uzo isheli ono; yee ẹnya ẹka aa-kpọbe itso ono duchar ọkporo ọkporo. Ọ bukwarupho onyirubvu bẹ e gude metachaa ya. Ọ bukwanuru mkpọla-ọchaa bẹ e gude meshia iphe, kweru nko, ee-gude kobe ẹkwa ono l'itso ono; yee iphe, ee-swebe l'itso ono.

¹²A bya l'osa ọma-unuphu ono l'uzo ẹnyanwu-ariba iya; bukwa ẹkwa, dụ ọkporo nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka iri l'ogologo bẹ e kweru; gude gebuta iya. Ẹphe bya emeta itso iri, aa-kpọbe l'uzo ẹnyanwu-ariba ono; metakwapo ẹnya ẹka aa-kpọbechaa itso ono ọzo iri. Ẹphe bya egude mkpọla-ọchaa meshia iphe, kweru nko, ee-gude kobe ẹkwa ono l'itso ono; yee iphe, ee-swebe l'itso ono. ¹³Ọsa ọma-unuphu ono l'uzo ẹnyanwu-awawa iya dukwapo ọkporo nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka iri l'ogologo. ¹⁴Ẹphe bya ekwee ẹkwa, dụ nkwo-ẹka iri l'ise l'ogologo g'e gude gebuta aguga onu-abata ọma-unuphu ono ibe lanu. Itso, aa-kpọbe iya; yee ẹnya ẹka aa-kpọbechaa itso ono duchar ẹto ẹto. ¹⁵A bya l'ẹka aguga onu-abata ọma-unuphu ono ibe iya ophuu; bukwapo ẹkwa, dụ nkwo-ẹka iri l'ise l'ogologo bẹ ẹphe kweru g'e gude gebuta iya. Itso, aa-kpọbe iya; yee ẹnya ẹka aa-kpọbechaa itso ono dukakwapo ẹto ẹto.

¹⁶Iphe, bu ẹkwa, ee-gude gebuta ọma-unuphu ono mgburugburu bukota owu ọchaa, a swiru ọdo bẹ ẹphe gude kwee ya. ¹⁷Enya ẹka aa-kpọbechaa itso, ee-gude kpọ-buta ọma-unuphu ono mgburugburu bu onyirubvu bẹ ẹphe gude meshia ya. Iphe, kweru nko, ee-gude kobe ẹkwa ono l'itso ono; yee iphe, ee-swebegbaa l'itso ono bukwanuru mkpọla-ọchaa bẹ ẹphe gude meshia ya. Ishi itso ono bẹ ẹphe wuru mkpọla-ọchaa. Iphe, ee-swebechaa l'itso ono, ee-gude kpọ-buta ọma-unuphu ono mgburugburu ono bu mkpọla-ọchaa bẹ ẹphe gude meshia ya. ¹⁸Ẹphe gude owu, du urwukpu-urwukpu; waa ọphu eke mee-mee; waa k'uswe-uswe; yee owu ọchaa, a swiru ọdo; gude kwee ẹkwa, du nkwo-ẹka ukporo l'ogo-ogo; g'e gude gechite ọnu-abata ọma-unuphu ono. O buru ndu gude ngga ekwe ẹkwa meru iya. ¹⁹Ẹphe gude onyirubvu metaru ọnu-abata iya ono itso ẹno; waa enya ẹka aa-kpọbechaa itso ẹno ono. Iphe, kweru nko, ee-gude kobe ẹkwa ono l'itso ono; waa iphe, ee-swebechaa l'itso ono bẹ ẹphe mekotaru le mkpọla-ọchaa. Ẹphe wukotakwapho mkpọla-ọchaa l'eli itso ono. ²⁰Iphe, bu nggu, ee-libegbaa eri ulo-ẹkwa ono; mekwapho k'oma-unuphu ono bẹ ẹphe gude onyirubvu mekota.

Iphe, e gude jee ozi obu.

²¹Owaa bu mkpakọ iphe, e gude mee ulo-ẹkwa obu; mbu ulo-ẹkwa Ekemu ono. Oo Mosisu suru ge ndu oshilokpa Livi dekota iphemiphe ono l'ekwo. Onye-ishi phe bu Itama nwa Eronu, bu onye uke. ²²Bezalelu nwa Uri, bu nwanwa Huru, bu oshilokpa Jiuda mekota iphemiphe ge Chipfu turu Mosisu onu g'e mee ya. ²³Onye ephe l'iya tuko mee ya bu Oholiyabu nwa Ahisamaku; oshilokpa Danu; bu onye maru eme ona; yee erengete; bya aburu onye maru g'eegudeje owu, du urwukpu-urwukpu; waa ọphu eke mee-mee; waa ọphu du uswe-uswe; waa owu ọchaa denga-shia iphe edengashi. ²⁴Erwa mkpọla-ododo, a tutaru le ngweja-amama, a nuru g'e gude mee ulo ono, du nsọ ono du ukporo talentu le talentu tete; waa unu shekelu; l'ukporo shekelu iri l'ishii; le shekelu tete. G'o ha bukwa iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya. ²⁵Erwa mkpọla-ọchaa, ndu Izurelu tutaru teke ono, a guru phe ogu ono du ukporo talentu ise; waa unu shekelu ẹno; l'ukporo shekelu esato; le shekelu iri l'ise. G'o ha bukwa iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya.

²⁶Iphe, mkpọla-ọchaa obu gbaru phe l'ehu l'ehu bu mkpọla-ọchaa, erwa iya bu nkeru-ẹbo shekelu. G'o ha bukwa iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ndu a guru teke ono, a guru ndu Izurelu ogu ono bu; a-gbe le ndu noru ukporo apha kwaseru. Iphe, epe du bu ukporo unu nemadzu ugbo ukporo eto l'iri l'ise; l'unu nemadzu esato; l'ukporo umadzu iri l'esaa; l'umadzu iri. ²⁷Mkpọla-ọchaa ono, erwa iya du ukporo talentu ise ono be e gude kpushigbaa enya ẹka aa-kpobegba okpa mgbo ono, ee-gude ku-chite ulo-ẹkwa

ono uto ukporo ise. Mkpola-ochaa, erwa iya du talentu lanu be eegudeje kpua enya iya lanu. ²⁸Ephe gude unu shkelu mkpola-ochaa eno; l'ukporo shkelu esato; le shkelu iri l'ise kpushia iphe, nweru nkoloba, ee-gude kobe ekwa ono litso ono; bya egudekwa iya pho wukota l'ishi itso ono; bya egude iya mekwa-pho iphe, ee-swebegbaa litso ono. ²⁹Ephe tutakwarupho onyirubvu, erwa iya du ukporo talentu eto le talentu iri; waa unu shkelu ishii le ngweja-amama ono. ³⁰Ephe gude iya kpua enya aka aa-kpobegba itso k'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko ono; bya egudekwa iya pho kpua oru-ngweja ono, bu aka ee-gweje ngweja-akpo-oku ono; yee iphe ono, du gugbu ono; waa ngwa oru-ngweja ono go ha. ³¹Ephe gudekwa iya pho kpua enya aka aa-kpobegba itso, ee-gude kpobuta oma-unuphu ono; wakwapho k'onu-abata iya; waa nggu, ee-libegbaa eri ulo-ekwa ono; mekwapho k'oma-unuphu iya.

Uwe ndu-uke

(Awu 28:1-14)

39 ¹Ephe gude owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; yee ophu du uswe-uswe; kweeru ndu-uke uwe, ephe e-yeje gude eje ozi l'ulo-ekwa ono. Ephe kwekwarupho Eronu uwe, du nso, bu iya bu ge Chipfu suru Mosisu g'e mee ya.

Uwe ifodu

²Ephe gude owu mkpola-ododo; yee owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; waa ophu du uswe-uswe; waa owu ochaa, a swiru udo; kwee uwe-ukuvu. ³Ephe woru mkpola-ododo tsusaa etsusa; mee ya; o du pheripheri; woru iya washia agwara; gude agwara ono tsokota le mgbaka owu urwukpu-urwukpu pho; yee ophu eke mee-mee; yee ophu du uswe-uswe; waa owu ochaa, a swiru udo pho. O buru onye maru eme ona meru iya. ⁴Ephe woru werere ekwa labo libechaa l'uwe-ukuvu ono ibekeboebo; g'a nyaje iya l'ukuvu; g'e gudeje werere ekwa ono ephenebo lita k'atatiphu yee k'azu. ⁵Ephe bya ekwekwapho werere ekwa, ee-gudeje tu-buta iya l'upfu ye iya. Werere ekwa ono be yee ifodu ono tuko buru iphe lanu. Iphe, e gude kwee ya bu owu mkpola-ododo; yee owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; yee k'uswe-uswe; yee owu ochaa, a swiru udo, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu onu g'e mee ya. ⁶Mkpuma onikusu pho be ephe wuru mkpola-ododo l'igburonu iya. O buru egube ono, onye apyije mkpuma, vu oke aswa akashije epha le mkpuma; gude mee ya iphe-ohubama ono bu g'ephe kakotaru epha unwu Izurelu le mkpuma ono. ⁷Ephe bya adzupya-be mkpuma labo ono l'eli uwe-ukuvu pho ephenebo; k'ophu Chipfu e-gudeje iya nyata unwu Izurelu, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu onu g'e mee ya.

Uwe-Okpoma

⁸Ephe bya ekwee uwe-okpoma pho, ee-gudeje achu iphe, bu uche Chipfu pho. Ephe kweru iya; o du g'uwe-ukuvu pho, e kweru l'owu

mkpola-ododo; yee owu, du urwukpu-urwukpu; yee ophu eke mee-mee; waa k'uswe-uswe; waa owu ocha, a swiru udo. O buru onye maru eme ona meru iya. ⁹O nweru mgbureku eno; du nkwegba labo. Mgbureku iya ono ephen'eno tukokwa haru enya nhamunha. Ogologo iya du nkwo-eka lanu; osa iya dukwapho nkwo-eka lanu. ¹⁰Ephe bya adzuppyabe mkpuma, vu oke aswa l'ogiri l'ogiri uzo eno lekwa ono. Mkpuma, no l'ogiri iya ke mbu bu rubi; yee topazu; waa berilu. ¹¹Ogiri iya k'ebo; bu tokwasu; yee safaya; waa emeraludu be ephe doru iya. ¹²O be l'ogiri iya k'eto; o buru jiasintu; yee agetu; waa amitisutu be ephe doru iya. ¹³Teke o beru l'ogiri k'eno; bu kirisolayitu; yee onikusu; waa jiasupa be ephe doru iya. Ephe bya awua mkpola-ododo l'igburonu mkpuma ono.

¹⁴Iphe, o du bu mkpuma iri l'ebo. G'ephe ha nanu nanu no-chichaaru enya epha unwu Izurelu. Ephe bya edechaa epha unwu Izurelu ono le mkpuma ono; o du g'iphe-ohubama nochia enya okpa-ipfu iri l'ebo ndu Izurelu. ¹⁵Ephe gude owu okpobe mkpola-ododo swishia gwogirigwo, ee-lipfubegbaa l'uwe-okpoma obu; mbu swishia ya; o du g'onye swiru udo. ¹⁶Ephe gude mkpola-ododo meta echi labo; yechaa l'ishi uwe-okpoma ono; ¹⁷bya eworu gwogirigwo pho libechaa l'echi ono, e yegbaaru l'ishi uwe-okpoma obu. ¹⁸Ephe bya ewota ishi gwogirigwo ono ishi iya ophu lipfubekwapho le mkpola-ododo pho, a wuru l'igburonu mkpuma labo pho, e lipfuberu l'eli uwe-ukuvu pho. ¹⁹Ephe bya egude mkpola-ododo meta echi labo ozo; lipfube l'ishi uwe-okpoma obu l'uzo ali. Ephe lipfuberu iya l'ime uwe-okpoma obu; ibiya ophu tukoru l'eli uwe-ukuvu pho. ²⁰Ephe bya egude mkpola-ododo metafua echi labo ozo; libechaa l'ishishi werere ekwa labo pho l'uzo ali iya; mbu werere ekwa ono, e liberu l'eli uwe-ukuvu ono. Ephe liberu iya temanu l'e rwua eka ono, a nmaru werere ekwa, a tu-butaru l'upfu uwe-ukuvu ono. ²¹Echi k'uwe-okpoma pho be ephe gude eri, e gude owu, du urwukpu-urwukpu swia; litachaa l'echi uwe-ukuvu obu; k'ophu oo-nodu le mgboru werere ekwa, atu-buta l'upfu pho; g'uwe-okpoma pho ta nodujeshi aku peepee l'eli uwe-ukuvu obu, bu iya bu ge Chipfu tutu Mosisu onu g'e mee ya.

Uwe uke ozo

²²Ephe gude ekwa, du urwukpu-urwukpu mee uwe mgbalanu, ee-ye-je uwe-ukuvu ono l'eli iya. O buru onye maru ekwe ekwa ree kweru iya. ²³Ephe kweru iya; eka eepyoje iya ishi nodu iya l'echilabo; bya eswia igburonu iya onu g'eeswiye olu uwe-a; g'o to lakahu. ²⁴Ephe gude owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; yee ophu du uswe-uswe; waa owu ocha, a swiru udo; metachaa iphe, dugbaa g'akpu itorokuma; dophee onu uwe ono mgburugburu. ²⁵Ephe bya egude okpobe mkpola-ododo meshia okunmengu dophee igburonu uwe ono mgburugburu le mgbaka iphe ono, dugbaa g'akpu itorokuma ono. ²⁶Okunmengu ono;

waa iphe ono, e meru; o du g'akpuru itorokuma ono; no-phae igburonu uwe ono mgburugburu. E dongakotaru phe edonga l'onu uwe ono, ee-yeje ejeru Chipfu ozi ono, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu onu g'e mee ya. ²⁷Ephe gude owu ocha kweeru Eronu; yee unwu iya uwe mgbalanu. O buru onye maru ekwe ekwa ree kweru iya. ²⁸Ephe gudekwapho owu ocha kwee okpulishi-ekwa ono; waa okpu ndu-uke ono; gude owu ocha, a swiru udo kwee nwiba ono. ²⁹Ephe gude owu ocha, a swiru udo; waa owu, du urwukpu-urwukpu; waa ophu eke mee-mee; yee ophu du uswe-uswe kwee ekwa-atu-buta-lupfu ono. O buru onye maru ekwe ekwa kweru iya; bya aburu ge Chipfu turu Mosisu onu g'e mee ya. ³⁰Ephe gude okpobe mkpola-ododo meta iphe, du g'okwekpu; dee ya iphe g'eede-je l'iphe-ohubama-a. Iphe, ephe deru iya bu: IPHE, DURU CHIPFU NSO. ³¹Ephe bya ewota eri, e gude owu, du urwukpu-urwukpu swia; libe l'iphe ono, du g'okwekpu ono; woru iya lipyabe l'atatiphu okpulishi-ekwa, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu onu g'e mee ya.

Mosisu eje agbaphe ulo-ekwa ono.

³²Nta-a be ulo-ekwa ono; mbu ulo-ekwa-ndzuko ono be e meghewaru. Ndu Izurelu tukueru iya pho mekota ge Chipfu suru Mosisu g'e mee ya. ³³Noo ya; ephe chita iphe ulo-ekwa ono g'o ha chitaru Mosisu; mbu ulo-ekwa ono; me ngwa iya, du g'iphe iya ono, nweru nkoloba ono; waa mgbo ono, ee-gude ku-chite ulo-ekwa ono; waa oshi ono, ee-gudegbaa swebushia le mgbo ono; waa itso iya ono; yee enya aka aa-kpobechaa itso ono; waa okpa mgbo ono.

³⁴Ephe chitakwarupho akpo ebili ono, a tseru l'uswe, ee-gude kpua ulo-ekwa ono; waa akpo umoro-enyimu ono; waa ekwa ono, ee-gude ko-buta aka-kakota-adu-nsa ono; ³⁵waa okpoko-ekemu ono; yee mgboro ono, ee-gudeje apa iya ono; waa opfu okpoko ono, aa-noduje apfu ugwo iphe-aji ono; ³⁶waa teburu ono; yee ngwa iya; waa buredi ono, ee-dobeje l'iphu Chipfu ono; ³⁷waa iphe ono, aapfubeje oroku ono, e meru l'okpobe mkpola-ododo ono; waa oroku iya ono; yee ngwa iya; waa manu ono, ee-gudeje anwu oku ono; ³⁸waa oru-ngweja ono, e meru le mkpola-ododo ono; waa manu ono, aa-wu l'ishi ono; waa unwu-isensu ono, eshi mkpo ono; waa ekwa ono, ee-kochite onu-abata ulo-ekwa ono; ³⁹waa oru-ngweja ono, bu aka ee-gweje ngweja-akpo-oku ono, e gude onyirubvu mee ono; waa iphe iya ono, du g'ugbu ono; waa mgboro iya; yee ngwa iya g'o ha; waa eze gbamugbamu ono; yee iphe ono, aa-subeje iya ono; ⁴⁰waa ekwa ono, ee-gude gebuta oma-unuphu ono; yee itso iya; waa enya aka aa-kpobechaa itso ono g'o ha; waa ekwa, ee-gude gechite onu-abata oma-unuphu ono; waa eri iya; yee nggu iya; yee iphemiphe, ee-gude eje ozi l'ulo-ekwa ono; mbu ulo-ekwa-ndzuko ono; ⁴¹waa uwe ono, e kweru ekwekwe, ee-yeje gude eje ozi l'ulo-nsa ono; mbu uwe, du nso ke Eronu, bu onye uke;

yee k'unwu iya, ephe e-yeje m'ephe nodu eje ozi uke phe. ⁴²Ndu ízurelu tukoepho iphemiphe ono mekota ge Chipfu turu Mosisu onu iya. ⁴³Mosisu bya elee enya l'ozu ono; huma l'ephe jekotaeru iya pho ge Chipfu suru g'e mee ya. Oo ya bu; o bya agoru onu-oma nu phe; gude keke phe ekele ozi ono, ephe jeru ono.

Akpobe ulo-ekwa ono

40 ¹Noo ya; Chipfu su Mosisu: ²“Kpobe ulo-ekwa ono; mbu ulo-ekwa-ndzuko; le mboku, onwa mbu fuerupho. ³Paru okpoko-ekemu ono sibe iya l'ime; l'i wota ekwa ono gude kobuta iya. ⁴L'i pabata teburu ono; yee ngwa iya. L'i pabatakwapho iphe ono, aapfubeje oroku ono; dozichaa oroku, du iya nu. ⁵L'i patakwapho oru-ngweja-unwu-isensu ono, e meru le mkpola-ododo ono; sibe l'ataphu okpoko-ekemu ono; gude ekwa ono kobuta onu-abata ulo-ekwa ono.

⁶“L'i sibe oru-ngweja ono, bu eka ee-gweje ngweja-akpo-oku ono l'ataphu onu-abata ulo-ekwa ono; mbu ulo-ekwa-ndzuko ono. ⁷L'i pata eze gbamugbamu ono sibe le mgbaka ulo-ekwa-ndzuko ono; yee oru-ngweja ono, bu eka ee-gweje ngweja-akpo-oku ono; kuru mini ye iya. ⁸L'i chita ekwa oma-unuphu ono gude kobuta oma-unuphu mgburugburu; wotakwapho ekwa onu-abata oma-unuphu ono kochite onu-abata iya. ⁹L'i wota manu ono, aa-wu l'ishi ono; wua l'ulo-ekwa ono; yee iphemiphe, nokota iya nu; shi nno doo yee iphemiphe, no iya nu nsu; g'o du nsu. ¹⁰L'i wukwapho oru-ngweja ono, bu eka ee-gweje ngweja-akpo-oku ono man; yee ngwa iya g'o ha; shikwapho nno doo ya nsu; g'o buru iphe, du nsu shii. ¹¹L'i wukwapho eze gbamugbamu ono; yee okpa iya man; shi nno doo ya nsu.

¹²“L'i duta Eronu; yee unwu iya bya l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko ono; wua phe ehu. ¹³L'i chita uwe ono, du nsu ono yee Eronu; wua ya man l'ishi gude doo ya nsu; k'opu oo-buru onye uke; jeeru mu ozi. ¹⁴L'i dutakwapho unwu iya yeshia phe uwe mgbalanu phe. ¹⁵L'i wua phe man l'ishi g'i wuru nna phe; g'ephe buru ndu-uke jeeru mu ozi. Manu ono, ii-wu phe l'ishi ono e-me phe; g'ephe buru ndu-uke; e -shi l'ogbo sweru ogbo.” ¹⁶Mosisu tuko iphemiphe mekota ge Chipfu turu iya onu g'o mee ya.

¹⁷O be l'apha k'ebu le mboku, onwa mbu furu; e woru ulo-ekwa ono kpobe. ¹⁸Mosisu woru enya eka aa-kpobechaa mgbo ulo-ekwa ono; waa itso iya; pfubegbaa; bya akpobe iya mgbo ono; bya eye iya iphe ono, ee-gude swebushia le mgbo ono; bya kpobekwa iya pho itso ono; shi nno kpobe ulo-ekwa ono teke ono. ¹⁹O wota ekwa ono phushi l'eli ulo-ekwa obu; bya achita iphe phu-chite ulo-ekwa ono, bu iya bu ge Chipfu suru g'e mee ya. ²⁰O pata ekemu ono ye l'ime okpoko ono; woru mgboro iya ono pyochaa l'okpoko ono; bya apata opfu okpoko ono, aa-nodu apfu ugwo

iphe-eji ono; sùbe iya l'eli. ²¹Ọ gbẹ teke ono pata okpoko ono pabata l'ùlo-ẹkwa ono; bya eworu ẹkwa ono kobuta okpoko-ekemu ono, bụ iya bụ gẹ Chipfu tūru iya ọnu g'o mee ya. ²²Mósisu bya apata teburu ono sùbe l'ùlo-ẹkwa-ndzukọ ono l'uzo isheli; l'okotazụ ẹkwa, e gude kobuta ẹka-ka-kọta-adụ-nsọ ono. ²³O woru buredi ono dobe l'atatiphu Chipfu, bụ iya bụ gẹ Chipfu tūru iya ọnu g'o mee ya. ²⁴Ọ pata iphe ono, aapfubeje orọku ono sùbe l'ùlo-ẹkwa-ndzukọ ono l'uzo ndohali; yele teburu ono ghagbabe iphu; ²⁵bya anọdu l'iphu Chipfu l'ẹka ono mezichaa orọku, dū iya nū, bụ iya bụ gẹ Chipfu tūru iya ọnu g'o mee ya. ²⁶Ọ patakwaphọ ọru-ngweja ono, e meru lẹ mkpọla-ododo ono sùbe l'atatiphu ẹkwa ono, e gude kobuta ẹka-kakọta-adụ-nsọ ono; ²⁷bya akpọ ùnwù-isensu ọku l'ọru-ngweja ono, bụ iya bụ gẹ Chipfu ziru iya g'o mee ya.

²⁸O wota ẹkwa ono gude kochite ọnu-abata ụlo-ẹkwa ono; ²⁹bya eworu ọru-ngweja ono, bụ ẹka ee-gweje ngweja-akpọ-ọku ono sùbe lẹ mgboru ọnu-abata ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono; bya egweeru Chipfu ngweja-akpọ-ọku; yee ngweja-nri l'ọru-ngweja ono, bụ iya bụ gẹ Chipfu tūru iya ekemu g'o mee ya. ³⁰Ọ bya apata eze gbamugbamu ono sùbe lẹ mgbaka ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono; yee ọru-ngweja ono, bụ ẹka ee-gweje ngweja-akpọ-ọku ono. ³¹Ọ bụru eze gbamugbamu ono bẹ Erọnu yee ùnwu iya; waa Mósisu gude kwọ ẹka; yee ọkpa. ³²Ọ nọdu abujeru; ephe -mee g'ephe bahụ l'ùlo-ẹkwa-ndzukọ ono; ọzoo g'ephe kpìritaru ntse l'ọru-ngweja ono, bụ ẹka eegweje ngweja-akpọ-ọku ono; ephe akwọadaa ẹka yee ọkpa, bụ iya bụ gẹ Chipfu tūru phẹ ekemu g'ephe meje iya. ³³Mósisu bya achitakwapho ẹkwa ọma-unuphu ono gude kobuta ọma-unuphu ụlo-ẹkwa ono yele ọru-ngweja ono mgburugburu; wotakwaphọ ẹkwa ọnu-abata ọma-unuphu ono kochite ọnu-abata iya. Ọ bụru iya bụ lẹ Mósisu ejeghee ozi ọbu.

Akpabiri Chipfu

³⁴Noo ya; urwukpu ono bya asọ-kpute ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono; akpabiri Chipfu bya eji ụlo-ẹkwa ono ejiji. ³⁵Ọphu Mósisu adụkpodanu ike ye ishi l'ùlo-ẹkwa-ndzukọ ono; noo kẹle urwukpu sọ-kputeru iya; tẹme akpabiri Chipfu ji ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono ejiji. ³⁶Ndu Ízurelu nọdu abujeru; teke urwukpu ono wukahuru l'eli ụlo-ẹkwa ono; ephe akwalia. ³⁷Teke urwukpu ono atugbuduru; ephe anọdu l'ẹka ephe nọ gbiriri jasụ mbọku, urwukpu ono a-tugbu. ³⁸Ọo ya bụ; urwukpu Chipfu, nọ asọ-kputajẹ ụlo-ẹkwa ono l'eswe; teke o beru l'enyashi l'o nwuahaa g'ọku l'atatiphu ndu Ízurelu. Ọ bụru g'o mekọtaru bụ ono jasụ ndu Ízurelu jeghee ije phẹ ono.

Ekwo

Ndu Uke

Ngweja-akpo-oku

1 ¹ Chipfu gbẹ l'ulo-ekwa-ndzukọ kua Mósísu oku bya epfuru yeru iya; su iya: ² “Waa opfu, ii-pfuru nù ụnwu Ízurelu baa: Ọ -duru g'unu ha onye gude ngweja abya anụ Chipfu; g'onye ono jejekwa l'eka eswi; ọzoo aturu mę egbu iya dọru je akputa nanu gude bya anụ iya.

³ “Ọ -buru onye bu eswi be o gude abya egweru mu ngweja-akpo-oku; g'onye ono kpụtakwa oke-eswi, adudu eka iphe mebyiru iya; bya anu l'onu-abata ulo-ekwa-ndzukọ; k'ophu Chipfu a-natakwanu iya. ⁴ G'onye ono byabe anu ono, o nuru g'o buru ngweja-akpo-oku ono eka l'ishi. Aa-nata iya g'o nochia enya onye ono; buru iphe, ee-gude pfua ugwo iphe-ẹjị, onye ono meshiru. ⁵ G'onye ono nodu l'iphu Chipfu gbua oke-eswi ono. Ụnwu Eronu, bu ndu-uke egude mee oke-eswi ono phephee oru-ngweja mgburugburu; mbu l'onu-abata ulo-ekwa-ndzukọ ono. ⁶ G'o swakwaa anu ono akpo; bushia anu iya iphiriba iphiriba. ⁷ Ụnwu Eronu ono, bu onye uke ono abya akpobe oku l'oru-ngweja ono; bya eworu nkụ doo byemu-byemu l'oku ono. ⁸ Ndu uke ono, bu iya bu ụnwu Eronu ono abya eworu iphiriba iphiriba anu ono; mękpoo ishi iya; yee ebà iya doo le nkụ ono, e doru l'oku ono, a kpoberu l'oru-ngweja ono. ⁹ Iphe-epho iya; waa eka iya; mę okpa iya be onye ono e-gude mini saa asasa. E -mechaa; onye uke atuko iphemiphe ono kpoo oku l'oru-ngweja ono; g'o buru ngweja-akpo-oku; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du Chipfu ree.

¹⁰ “Ọ -buru l'onye obu bu egbu; ọzoo aturu be o gude bya egwe ngweja-akpo-oku; g'o bukwaru iphe, oo-wota bu okee ya, adudu eka iphe mebyiru iya. ¹¹ G'onye ono gha iphu l'uzo isheli woru iphe-ngweja ono gbua le mgbureku oru-ngweja ono l'atatiphu Chipfu. Ụnwu Eronu, bu ogbo-uke eworu mee anu ono phephee mgburugburu oru-ngweja ono. ¹² Onye ono eworu anu ngweja ono bushia iphiriba iphiriba. Onye uke abya achiru yele ishi iya; yee ebà iya doo byemubyemu l'eli nkụ ono, no

l'oku ono, a kpoberu l'oru-ngweja ono. ¹³Iphe-ephō iya; waa ēka iya; yee okpa iya be onye ono e-gude mini saa asasa. Onye uke atuko iphemiphe ono kpoo oku l'oru-ngweja ono; g'o buru ngweja-akpo-oku; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du Chipfu ree.

¹⁴“O -buru l'oo iphe furu nkū be onye obu gude bya egweru Chipfu ngweja-akpo-oku obu; g'o bukwaru ndo; ozoo kparaka be oo-gude bya. ¹⁵Onye uke anwuta iya bya l'oru-ngweja ono; bya aswi-bufu iya ishi woru iya kpoo oku l'oru-ngweja onoya. L'o haa mee ya g'o lashia l'aguga oru-ngweja ono. ¹⁶L'o bya achifuta iya okpa-nri; bya anmashia ya eba bya eworu iya wushi l'ibiya k'uzo enyanwu-awawa oru-ngweja ono; mbu l'uzo ēka ono, aawushije ntū ono. ¹⁷L'o gbē lē nkū enu ono lajaa ya ēbo g'o gheru onu; ole g'o to lajahashi iya ēbo g'o nodu iche iche. Onye uke abya eworu iya kpoo oku l'oru-ngweja; mbu l'eli nkū ono, e doru l'eli iya ono; g'o buru ngweja-akpo-oku; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du Chipfu ree.”

Ngweja-nri

2 ¹“O -buru onye gude ngweja-nri abya agwa Chipfu; g'onye ono gude ukpokutu iphe gude bya. L'o gbashī iya manū; yekwa iya pho ūnwū-isensu. ²O -mechaa ya nno l'o woru iya nū ūnwu Erōnu, bu ndu-uke. G'onye uke woru ukpokutu iphe ophu jiru mkpoji-ēka a gbashiru manū; bya eworu iphe, bu ūnwū-isensu, e yeru iya kpoo oku l'oru-ngweja ono; g'o nochia enya ngweja-nri ono; g'o buru iphe, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du Chipfu ree. ³Ngweja-nri ono ophu ghuduru nū a-būwaro kē Erōnu yee ūnwu iya. O du nsō shii kēle o shi lē ngweja, aakpo oku anu Chipfu.

⁴“Teke o bu ngweja-nri, e gheru lē ntū-okū bē i wotaru; g'o bukwaru akara, e yeduru iphe, ekoje buredi, e meru l'ukpokutu witi, a gwōru lē manū; odumeka l'o buru ēcha-mbekee, e yeduru iphe, ekoje buredi, a gwōru lē manū. ⁵Teke o bu lē ngweja ngu bu ngweja-nri ophu e gheru lē mbeji; g'o bukwaru ukpokutu ereshi, a gwōru lē manū; mbu ereshi, e yeduru iphe, ekoje buredi. ⁶Gwepyashia ya egwepyashi; l'i bya agbashī iya manū l'eli; kēle o bukwaru ngweja-nri. ⁷Teke o bu lē ngweja ngu bu ngweja-nri, e shiru l'ite; g'o bukwaru ukpokutu ereshi, e yeru manū bē ii-gude mee ya. ⁸O buru ngweja-nri, dugbaa egube ono bē unu e-gudeje byapfuta Chipfu. Teke e gwetaru iya bya anu onye uke; l'o gude iya bya l'oru-ngweja ono. ⁹Onye uke ono e-wota ophu a-nō-chi enya ngweja ono je akpoo oku l'oru-ngweja; g'o buru ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du Chipfu ree. ¹⁰Ngweja-nri ono ophu phoduru nū būwaa kē Erōnu yee ūnwu iya. O du nsō shii kēle o shi lē ngweja, aakpo oku anu Chipfu.

¹¹“G'o to dukwa ngweja-nri, unu gude abya agwa Chipfu, unu e-yeje iphe, ekoje buredi. Mbu-a; g'o to dukwa iphe, e yeru iphe, ekoje buredi;

ozoo manụ-ẹnwu, unu e-ye lẹ ngweja, unu akpọ ọku anụ Chipfu. ¹²Unu e-yekọbeje iya lẹ ngweja akpuru mbụ, iphe, unu kọru l'opfu unu mītaru abya anụ Chipfu. Obenu lẹ-a; g'a ta kpọkwa iya ọku l'ọru-ngweja g'ọ bụru ngweja, mkpọ iya dū Chipfu ree. ¹³G'onye gude ngweja-nri abya agwa Chipfu yejekwa iya únú. Ophu i kwejekwa g'únú ọgbandzu Chileke ngu ono ta adu lẹ ngweja-nri ngu. Mbụ-a; yejekwa únú l'iphe, bụkpoo ngweja, iigwekpoo egwegwe.

¹⁴“Ọ -būru l'unu gude akpuru mbụ, iphe, unu kọru l'opfu unu mītaru gude abya egweru Chipfu ngweja-nri; unu gbutakwa ishi ereshi, dūkwadu oyii; hua ahùhù gude gwee ngweja-nri ọbu; unu tsukwaa ya etsutsu. ¹⁵Unu gbashikwa iya manụ; yekwa iya pho ùnwù-isensu; kele ọ bụkwa ngweja-nri. ¹⁶G'onye uke hata nwọphu a-nọ-chi ẹnya ngweja ono kpọ ọku; mbụ iphe, shi l'ereshi ono, e tsuru etsutsu gbashị iya manụ ono; mekpoo iphe, bụ ùnwù-isensu, e yeru iya. Ọ bụakwaa ngweja, aakpọ ọku anụ Chipfu.”

Ngweja-ẹhu-guu

3 ¹“Ọ -būru onye gude ngweja-ẹhu-guu abya agwa Chipfu; ọ -būru oke-eswi; ozoo ne iya bẹ o gude abya agwa Chipfu ọbu; g'onye ono gudekwa ophu adudu ẹka iphe mebyiru iya. ²G'onye ono woru ẹka byabẹ iphe ngweja ono l'ishi. O -mechaa nno l'ọ woru iya gbua l'ọnu-abata ọlọ-ẹkwa-ndzukọ. E -gbuchaa ya; unwu Erọnu, bụ ndu-uke egude mee-iphe ono je ephephee ọru-ngweja mgburugburu. ³L'ọ gbẹ l'iphe ngweja-ẹhu-guu ono bọta anụ, aa-kpọ ọku nū Chipfu. Iphe, aa-bọta bụ ẹba, kwechiru iphe-ephō iya; waa ophu nọkota l'iphe-ephō iya l'ophu. ⁴L'ọ bọtakwapho àkpùrù iya ẹphenebo yekọbe iya; waa ẹba, dū iya nū, bụ ophu nọ l'uzo ose iya. G'ọ tuko anya iya ẹphe l'àkpùrù iya ono bọfuchaa. ⁵G'unwu Erọnu woru iya kpọ ọku l'ọru-ngweja l'eli ngweja-akpọ-ọku ono, nọ l'eli nkụ, e doru l'ọku ono; g'ọ buri ngweja, aakpọ ọku anụ Chipfu, mkpọ iya dū Chipfu ree.

⁶“Ọ -būru onye bụ aturu; ozoo egbu bẹ o gude abya anụ Chipfu ngweja-ẹhu-guu; ọ -bū okee ya-o; ozoo nyee ya-o; g'ọ nūkwa ophu adudu ẹka iphe mebyiru iya. ⁷Ọ -būru nwaturu bẹ onye ono kpụ bya anụ ke ngweja ọbu; g'ọ kpukwaru iya bya l'iphu Chipfu. ⁸G'onye ono woru ẹka byabẹ iphe ngweja ono l'ishi; woru iya gbua l'ọnu-abata ọlọ-ẹkwa-ndzukọ. E -mechaa; unwu Erọnu egude mee anụ ono je ephephee ọru-ngweja mgburugburu. ⁹Onye ono abya agbẹ l'anụ ngweja-ẹhu-guu ono buta anụ, ee-gude gweeru Chipfu ngweja, aa-kpọ ọku nū iya. Ẹba iya g'ọ ha bẹ ee-hetagbu; teme l'a gbẹ lẹ mgboru okpu okpurukpu iya gbujita upfumọdzu iya l'ophu, bụ ẹka ẹba aduje ono. Ẹba, kwechiru iphe-ephō iya; waa ophu nọkota l'iphe-ephō iya bẹ ee-hetafua. ¹⁰L'ọ bọtakwapho àkpùrù iya ẹphenebo yekọbe iya; waa ẹba, dū iya nū, bụ ophu nọ l'uzo ose iya. G'ọ

tuko anya iya; ephe le akpuru iya ono bofuchaa. ¹¹ Onye uke ewota iya je akporu Chipfu oku l'oru-ngweja; kele o bu nri; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu.

¹² “O -buru onye bu egbu be o kpu bya egwe ngweja obu; g'onye ono kpatakwa iya pho bya l'iphu Chipfu. ¹³ G'onye ono wokwarupho aka byabe egbu ono l'ishi; woru iya gbua l'ataphu ulo-ekwa-ndzuko. Unwu Eronu eworu mee ya je ephephee l'oru-ngweja mgburugburu. ¹⁴ Iphe, oo-wofuta l'anu ono gude gweeru Chipfu ngweja, aakpo oku bu eba, kwechiru iphe-epho iya; me ophu nokota l'iphe-epho iya. ¹⁵ Lo botakwapho akpuru iya ephebebo yekobe iya; waa eba, du iya nu, bu ophu no l'uzo ose iya. G'o tuko anya iya ephe l'akpuru iya ono bofuchaa. ¹⁶ Onye uke ewota iya je akpo oku l'oru-ngweja; g'o buru nri, e gweru ngweja, aakpo oku, mkpo iya du Chipfu ree. Eba anu l'ophu bukota ke Chipfu. ¹⁷ Ekemu-a bu ekemu, a-no; e -shi l'ogbo sweru ogbo l'eka bukpoo aka unu bu: Unu ta atajekwa eba-iphe; ozoo mee ya.”

Ngweja-iphe-eji

4 ¹ Tobudu iya bu; Chipfu su Mosisu: ² “Waa iphe, ii-pfuru ndu izurelu baa: Teke o duru onye meru iphe-eji l'amagama; mee iphe, Chipfu tutu ekemu su g'e te emeshi.

³ “O -buru onye uke, a wuru man l'ishi meru iphe-eji obu; shi nno me-ta ikpe-anmanma kpua oha l'ophu; g'onye ono kpatakwa oke-eswi, adudu aka iphe mebyiru iya; gude bya ewotaru Chipfu g'o buru ngweja-iphe-eji k'iphe-eji ono, o meru ono. ⁴ G'onye ono kpata oke-eswi ono gude bya l'iphu Chipfu l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko. Lo woru aka byabe oke-eswi ono l'ishi; gbua ya l'iphu Chipfu l'eka ono. ⁵ G'onye uke ono, a wuru man l'ishi ono haru meta mee oke-eswi ono gude bahu l'ime ulo-ekwa-ndzuko. ⁶ Lo tsee mkpishi-eka le mee ono phee mgbo esaa l'ataphu Chipfu; mbu l'ataphu eka ono, du nsu ono. ⁷ Onye uke ono abya emetakwapho mee anu ono wuru ye le mpu pho, e mobegbaaru l'oru-ngweja unwu-isensu; mbu oru-ngweja ono, no l'ataphu Chipfu l'ulo-ekwa-ndzuko. Lo pata mee ophu phoduru nu je awuru ye l'okpali oru-ngweja aka eegweje ngweja-akpo-oku, no l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko.

⁸ “Lo bya eheshikota iphe, bu eba, du l'oke-eswi ono, e gude egwe ngweja-iphe-eji ono; mbu eba, kwechiru iphe-epho iya; mekpoo eba, kweru iphe-epho iya ono l'ophu. ⁹ Lo bya abofu iya akpuru iya ephebebo; bya eheshikota iya eba, du iya nu, bu ophu no l'uzo ose iya. G'o tuko anya iya; ephe l'akpuru iya ono bofuchaa. ¹⁰ Oo egube ono, eeheshije eba l'oke-eswi, e gude egwe ngweja-ehu-guu ono bu g'ee-heshikwapho owa. E -mechaa ya nno; onye uke ono ewota iya je akpo oku l'oru-ngweja aka eegweje ngweja-akpo-oku. ¹¹ Akpo oke-eswi ono; me anu iya l'ophu; je akpaa l'ishi iya; me aka iya; me okpa iya; waa iphe-epho iya; me nshi

iya; ¹²mbụ anụ eswi ono g'ọ hakọta bẹ oo-gude lufu l'ẹka ndu Ízurelụ kpọbegbaaru ụlo-ẹkwa phẹ. G'ọ gude iya je l'ẹka e te merwushiduru emewushi; mbụ l'ẹka aawushiye ntụ ono; je akpọo ya ọku l'eli ntụ ono.

¹³“Teke ọ bụ l'ọo ndu Ízurelụ l'ophu meru iphe-eji l'amagama; shi nno mee iphe, Chipfu tūru ekemu sụ g'e te emeshi; obeta ọ bụru l'ephẹ ta amadụ iphe, meru nū; bẹ ikpe nmakwaru phẹ. ¹⁴Teke ọ bụkwanu l'iphe, ẹphẹ meru bẹ ẹphẹ byaru amaru; gẹ ndu Ízurelụ kpụtakwa nwa oke-eswi gude bya l'iphu ụlo-ẹkwa-ndzukọ bya egweeru Chileke ngweja-iphe-eji ono. ¹⁵Gẹ ndu bụ ọgerenya ndu Ízurelụ byabẹ oke-eswi ono ẹka l'ishi l'atatiphu Chipfu; l'e woru nwa oke-eswi ono gbua l'ẹka ono. ¹⁶G'onye uke, a wūru manụ l'ishi meta mee oke-eswi ono gude bahụ l'ụlo-ẹkwa-ndzukọ; ¹⁷tsee mkpūshi-ẹka lẹ mee anụ ono; phee mgbo ẹsaa l'atatiphu Chipfu; mbụ l'iphu ẹkwa ono.

¹⁸“L'ọ metakwaphọ mee ono wūru ye lẹ mpu, e moberu l'oru-ngweja; mbụ ọru-ngweja ono, nọ l'atatiphu Chipfu l'ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono. L'ọ pata mee ono ophu phọduru nū je awūru ye l'okpali ọru-ngweja ẹka eegweje ngweja-akpọ-ọku, bụ ophu nọ l'onu-abata ụlo-ẹkwa-ndzukọ. ¹⁹Ẹba anụ ono l'ophu bẹ oo-heshikọta kpọo ọku l'oru-ngweja ono. ²⁰Oo ẹpho g'ọ meru oke-eswi ono, e gude gwee ngweja-iphe-eji ono bụ g'oo-mekọta oke-eswi ọwa-a. Ọo ẹgube ono bụ g'onye uke ono e-shi pfuaru phẹ ugwo iphe-eji ọbu, ẹphẹ meru ọbu; k'ophu aa-gukwanuru phẹ nvụ. ²¹L'ọ pata anụ oke-eswi ono gude lufu l'azụ ẹka ndu Ízurelụ kpọbegbaaru ụlo-ẹkwa phẹ je akpọo ọku g'a kpọru oke-eswi k'ivuzọ phọ. Ono abūru ngweja-iphe-eji ọha l'ophu.

²²“O -būru onye-ishi meru iphe-eji l'amagama; mbụ mee iphe, Chipfu, bụ Chileke iya tūru ekemu sụ g'e te emeshi; bẹ ikpe nmaakwaru onye ọbu. ²³O -būru l'iphe-eji ono, o meru bẹ e meru; ọ maru; iphe, oo-wota bụ mkpi, adụdu ẹka iphe mebyiru iya g'ọ būru ngweja iya. ²⁴L'ọ byabẹ mkpi ono ẹka l'ishi woru iya gbua l'ẹka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja-akpọ-ọku l'atatiphu Chipfu. O kwa ngweja-iphe-eji bẹ ọ bụ. ²⁵G'onye uke tsee mkpūshi-ẹka lẹ mee anụ ono tee lẹ mpu, e mobegbaaru l'oru-ngweja ẹka eegweje ngweja-akpọ-ọku. L'ọ bya eworu mee ono, phọduru nū ono wūru ye l'okpali ọru-ngweja ọbu. ²⁶Ẹba anụ ono l'ophu bẹ oo-heshikọta kpọo ọku l'oru-ngweja; g'a kpọru kẹ ngweja-ẹhu-guu phọ. Onye uke eshi nno pfua ugwo iphe-eji ọbu, onye ono meru ọbu; g'eeshi nno gukwanaaru onye ono nvụ l'iphe-eji iya ọbu.

²⁷“O -būru l'ọ dūru onye Ízurelụ mmanụ ọzo, meru iphe-eji l'amagama; mbụ mee iphe, Chipfu tūru ekemu sụ g'e te emeshi; bẹ ikpe nmaakwaru onye ọbu. ²⁸O -būru l'iphe-eji ono, o meru ono bẹ e meru; ọ maru; iphe, oo-wota bụ nyee egwu, adụdu ẹka iphe mebyiru iya; g'ọ būru ngweja k'iphe-eji ono, o meru ono. ²⁹G'ọ byabẹ ẹka l'ishi anụ ono; woru iya gbua l'ẹka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja-akpọ-ọku. ³⁰G'onye uke tsee

mkpushi-eka le mee anu ono tee le mpu, e mobegbaaru l'oru-ngweja eka eegweje ngweja-akpo-oku. Lo bya eworu mee ono, phoduru nu ono wuru ye l'okpali oru-ngweja obu. ³¹Lo bya eheshikota eba, no l'anu ono; mbu egube ono, eemeje ke ngweja-ehu-guu ono. Onye uke akpo ya oku l'oru-ngweja; g'o buru ngweja, mkpo iya du Chipfu ree; g'o shi nno pfua ugwo iphe-eji, onye obu meru; k'ophu aa-gukwanuru iya nvu.

³²"Teke o bu aturu be onye ono gude bya anu ke ngweja-iphe-eji obu; g'onye ono gudekwa ada aturu, adudu eka iphe mebyiru iya. ³³G'o wokwarupho eka byabe l'ishi anu ono; woru iya gbua; g'o buru ngweja-iphe-eji. Eka oo-nodu gbua ya bu eka eegbuje anu, e gude egwe ngweja-akpo-oku. ³⁴G'onye uke tsee mkpushi-eka le mee anu ono tee le mpu ono, e mobegbaaru l'oru-ngweja eka eegweje ngweja-akpo-oku. Lo bya eworu mee ono, phoduru nu ono wuru ye l'okpali oru-ngweja obu. ³⁵Lo bya eheshikota eba, no l'anu ono; mbu egube ono, eemeje ke ngweja-ehu-guu ono. Onye uke akpo ya oku l'oru-ngweja; g'o buru ngweja, mkpo iya du Chipfu ree; g'o shi nno pfua ugwo iphe-eji, onye obu meru; k'ophu aa-gukwanuru iya nvu."

Iphe, bu nemadzu -mee ya; l'o gwee ngweja-iphe-eji

5 ¹"O -buru le nemadzu meru iphe-eji; kele o humaru iphe, nwuru nu; ozoo le meru o maru iphe, nwuru nu; a raaru iya oha arara g'onye humaru nu bya agbaa ekebe; ophu o jeduru agba ekebe obu; be ejo-iphe ono, o meru ono tukowaru onye ono l'ishi.

²"Ozoo lo duru onye denyiru eka l'iphe, aaso nsq; mbu l'iphe, du g'odzu anu-egbudu, aaso nsq; ozoo lo odzu iphe-edobe, aaso nsq; ozoo l'odzu iphe, akpu wuruwuru l'ali, aaso nsq; be onye obu buakwaa onye aaso nsq; m'obeta ophu o to madu l'o denyiru iya eka; be o buakwaa onye ikpe nmaru.

³"Ozoo lo denyiru eka l'iphe, aaso nsq, shi nemadzu l'ehu; g'iphe, aaso nsq obu aduhabe, bu iphe, emeje ge nemadzu buru onye aaso nsq; m'obeta ophu o madu l'o denyiru iya eka; be oo-bukwaru onye ikpe nmaru me o maerupho.

⁴"Onye ariduru iphe oriri; o pfu-bilhuepho ria angu su le ya e-me iphe; m'o bu iphe, du ree; m'o bu ejo iya; o to dukpodaa m'obeta o buru egube gunu be onye obu riru angu ememe; l'ebe o vuadaru uzo ria ya oriri; be ikpe nmaakwaru iya; m'o maerupho.

⁵"O -buru lo duru onye meru iphe-a, a gushiru-a; shi nno mee; ikpe nma iya; g'onye ono pfukwaa iphe, o meru. ⁶G'onye ono, mesweru nu ono shi l'eka egbu iya me aturu iya doru; kputa ada aturu; ozoo ada egbu bya anu Chipfu g'o buru ngweja-iphe-eji. Onye uke eshi nno pfua ugwo iphe-eji obu, onye ono meru obu.

⁷"O -buru l'eka onye obu te erwuduru le nwaturu; l'o wotaru Chipfu ndo labo; ozoo kparaka labo k'iphe-eji ono, o meru ono. Ge nanu buru

kę ngweja-iphe-eji; ophuu aburu kę ngweja-akpo-oku. ⁸G'onye ono chiru unwu-enu ono je achie onye uke. Onye uke ono evuru uzo gwee ophu bu ngweja-iphe-eji. Oo-swikwo iya olu; ole g'o to bufukwa iya ishi. ⁹L'o me- ta mee ngweja-iphe-eji ono phее le mgbureku oru-ngweja ono; haa mee ya ophu phoduru nu g'o lwashia l'okpali oru-ngweja ono. O kwa ngweja- iphe-eji be o bu. ¹⁰L'o bya eworu enu k'ebọ gwee ngweja-akpo-oku; mee ya g'eemeje iya; shi nno gude iya pfua ugwo iphe-eji, onye obu meru; l'a guaru iya nvu.

¹¹"Ole o -bukwanuru l'onye ono be ta adudu ike gbata ndo labo; ozoo kparaka labo; g'onye ono wota nkeru-iri nkweka ukpokutu ereshi; g'o bu- ru ngweja-iphe-eji k'iphe-eji ono, o meru. G'o to yekwa iya manu; ophu o yekwa iya unwu-isensu; kele oo ngweja-iphe-eji be o bu. ¹²G'onye ono gude iya wojeru onye uke. G'onye uke hata iya ophu jiru mkpoji-eka g'o nochia enya ngweja ono; l'o kpoo ya oku l'eli oru-ngweja; l'eli ngweja, aakpo oku anu Chipfu; kele oo ngweja-iphe-eji. ¹³O buru; e -mee ya nno; l'o buru iya bu l'onye uke apfua ugwo iphe-eji, onye obu meshiru; l'a guaru iya nvu. Iphe-ngweja ono ophu phoduru nu aburu k'onye uke ono; egube eemeje kę ngweja-nri ono."

Ngweja-apfu-ugwo

¹⁴Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ¹⁵"O -duru onye mesweru iphe; mbu l'o meru iphe-eji l'amagama; ophu o nuduru Chipfu iphe, gbaru iya nu; g'onye ono shi l'eka egbu iya me aturu iya doru; kpata ebili, adu- du eka iphe mebyiru iya; bya anu Chipfu g'o buru ngweja-apfu-ugwo. G'e gudekwa erwa shekelu k'eze-ulo Chileke maru aswa ebili ono. Oo ngweja- apfu-ugwo be o bu. ¹⁶G'onye ono mezia iphe ono, o mesweru ono; kele o to nuduru Chipfu iphe, gbaru iya nu; l'o yekwakwa iya pho oke lanu l'uzo ise l'iphe ono; tuko iya chiru nu onye uke. Onye uke ono egude ebili pho gwee ngweja-apfu-ugwo; shi nno pfua ugwo iphe-eji, onye ono meru; l'a guaru iya nvu.

¹⁷"O -duru onye meru iphe-eji; mbu l'o meru iphe, Chipfu tutu ekemu su g'e te mejeshi; m'obeta ophu o madu; be ikpe nmaakwaru iya; teme ejo-iphe ono tukoru onye ono l'ishi. ¹⁸G'onye ono shi l'eka egbu iya me aturu iya doru; kpatakwa ebili, adudu eka iphe mebyiru ya; g'o buru ngweja-apfu-ugwo. G'e gudekwa mkpola-ochaa k'eze-ulo Chileke maru aswa ebili ono. G'o nu iya onye uke g'o gude iya pfua ugwo amagama ono, bu iphe ono, o meru; ophu o madu ono; l'a guaru iya nvu. ¹⁹O kwa ngweja-ikpe-anmanma be o bu; kele ikpe nmaru onye ono l'iphu Chipfu."

6 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²"O -duru onye meru iphe-eji; shi nno meswee Chipfu; mbu l'o dzuru nemadzui biya uka l'iphe, a nuru iya su g'o dobe; ozoo g'o leta enya; ozoo l'o na- ru nwibe iya nfu; ozoo l'o riru nwibe iya urwu; ³ozoo l'o tututaru iphe,

tuphahuru etuphahu; ophu o kwedu le ya humaru iya; ozoo l'onye ono kpapyaberu iphe, o meru gua enwa; ozoo l'onye ono meru iphe, dugbaa egube ono; shi nno mee iphe-eji; ⁴onye ono, meru iphe-eji ono; shi nno meta iphe, ikpe nmaru iya; bu iphe, oo-me bu g'o wolata iphe, o nataru le nfu; m'o bu ophu o ritaru l'urwu; m'o bu ophu a nuru iya g'o leta enya; o ria ya; m'o bu iphe onye ozo, tuphahuru nu; o turuta iya; ⁵m'o bu iphe, dugbaa egube ono, o meru; o kpapyabe iya gua enwa. G'onye ono pfu-kwaa ugwo iphe ono g'o ha; teme l'o wotafua ophu ha g'e kee iphe ono uzo ise; tukobe iya woru nu onye nwe iphe ono. Mboku, o-tuko iphemiphe ono nu bu mboku ono, oo-gude ngweja-apfu-ugwo gude bya anu ono. ⁶Ngweja-apfu-ugwo, oo-gweru Chipfu be oo-wotaru onye uke. G'o shi l'eka egbu iya me aturu iya doru kpata ebili, adudu eka iphe mebyiru iya. G'e gudekwa mkpola-ochaa k'eze-ulo Chileke maru aswa ebili ono. ⁷Onye uke ono eshi egube ono nodu l'atathiphu Chipfu pfua ugwo iphe-eji, onye ono meru; l'a gukotaru iya nvu l'iphemiphe ono, o meru; ikpe iya nmaru iya ono."

Ngweja-akpo-oku

⁸Noo ya; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ⁹"Waa ekemu ii-turu Eronu yee unwu iya bu owa: Ekemu owa-a bu ke ngweja-akpo-oku be a tu-doru iya su: Ge ngweja-akpo-oku nokotajekwa l'oku, du l'oru-ngweja enyashi ophu; jasu ge nchi boku. Oku, no l'oru-ngweja ono enwue ya pho l'eli. ¹⁰Teke o rwuru l'utsu; g'onye uke ono chita uwe iya ono yee; mbu uwe ono, e meru l'oghu ochaa ono. Lo chitakwapho nwiba pho yea-da l'ime ehu. Lo bya ekpota ntụ, shi le ngweja-akpo-oku ono, bu ophu oku kepyashiru l'oru-ngweja ono; je asube le mgbureku oru-ngweja ono. ¹¹Lo bya eyefu uwe iya ono; bya achita uwe ozo yee; pata ntụ ono lufu l'azu eka ndu Izurelu kpobegbaaru ulo-ekwa phe; je asube l'eka e merwudururu emerwu. ¹²G'oku ono, no l'oru-ngweja ono nwuekwapho g'oonwu l'eli iya; g'e te menyikwa iya emenyi. G'onye uke yejekwa iya nku l'utsu mbokumboku. Lo bya eworu anu ngweja-akpo-oku doo giriri l'eli iya; lo kpokwapho eba, shi l'anu ngweja-ehu-guu oku l'eli iya. ¹³G'oku ono nwujeephlo l'eli oru-ngweja ono mkpurumkpuru; g'o to nyihujekwa anyihu."

Ngweja-nri

¹⁴"Waa ekemu le g'ee-gudeje egwe ngweja-nri baa: Oo unwu Eronu a-noduje l'iphu Chipfu gwee ngweja ono; l'iphu oru-ngweja ono. ¹⁵G'onye uke hata ukpokutu ereshi ono, a gworu le manu ono ophu jiru mkpo-ji-eka; wotakwapho iphe, bu unwu-isensu, e yeru le ngweja-nri ono; je akpo oku l'oru-ngweja ono g'o nochia enya ngweja ono; buru ngweja, mkpo iya du Chipfu ree. ¹⁶E -mechaa; ge Eronu yee unwu iya ria ophu ghuduru nu; ole g'ephe te eyekwa iya iphe, ekoje buredi; teme g'eka ephe

a-nòdu ria ya bukwaru ẹka dū nsò. G'ẹphe nòdukwa l'oma-unuphu ọlò-ẹkwa-ndzukò ria ya. ¹⁷G'e te eyekòbejekwa iya iphe, ekoje buredi; mẹ a -nòdu eghe iya. Ono bẹ mu nūru phẹ g'ò buri oke iya nkephẹ lẹ ngweja, aakpò ọku ono. Ọ kakòta nsò gẹ kẹ ngweja-iphe-ẹji; waa kẹ ngweja-apfù-ugwo. ¹⁸Onyemonye, bụ nwoke l'oshilòkpa Eronu bẹ e-rije iya nū. Ọ buri g'ee-meje iya bụ ono jasù l'ojejoje l'ogbo unu; mbù g'ee-meje iphe, bukpoò ngweja, aakpò ọku anù Chipfu. Onyemonye, denyiru ẹka lẹ ngweja ono a-dùkwa nsò."

¹⁹Tòbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mòsisu sù iya: ²⁰"Ọwa-a bụ ngweja, oshilòkpa Eronu e-gudeje gweeru Chipfu mbòku, a wùru iya manù l'ishi: Iphe, ẹphe e-gudeje bụ nkeru-iri nkweka ukpokutu ereshi; g'ò buri ngweja-nri ono, eegweje mkpùrumkpuru ono. Nkerẹbo iya bẹ eegwe l'ùtsu; nkeru-ẹbo iya ọphuu buri l'uzenyashi. ²¹G'e ye iya lẹ mbeji; gwòo ya lẹ manù ree; woru iya ghee egheghe pabata. L'ì bya eworu iya gwepyashia egwepyashi; gude bya egweeru Chipfu; g'ò buri ngweja-nri, mkpò iya dū Chipfu ree. ²²Ọ buri onye ono, bụ oshilòkpa Eronu ono, a wùru manù g'ò nòchia ẹnya iya buri onye uke ono bẹ e-gwe ngweja ono l'onwiya. Iphe ono bụ iphe, a tọru ọkpa iya g'e meje iya jasù l'ojejoje. G'a kpòkotajekwa iya ọku g'ò ha. ²³Mbù l'iphe, bukpoò ngweja-nri, onye uke gwerù bẹ aa-kpò ọku l'ophu; g'e te rikwa iya eriri."

Ngweja-iphe-ẹji

²⁴Tòbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mòsisu sù iya: ²⁵"Waa iphe, ii-pfuru yeru Eronu yee unwu iya baa: Ọwaa bụ ekemu kẹ ngweja-iphe-ẹji. Ọo l'ẹka ono, eegbuje anù e gude egwe ngweja-akpò-ọku ono bukwaphe ẹka ee-gbuje anù, e gude egwe ngweja-iphe-ẹji; mbù l'aa-nòduje l'atatiphu Chipfu gbua anù ọbu. Ọ kwa ngweja, dū nsò shii bẹ ọ bụ. ²⁶G'onye uke, bụ iya gwerù ngweja-iphe-ẹji ono rikwaa ya. Ọo l'ẹka dū nsò bẹ ọo-nòdu ria ya. Ẹka ọo-nòdu ria ya bụ l'oma-unuphu ọlò-ẹkwa-ndzukò. ²⁷Onyemonye, denyiru ẹka l'anù ono a-dùkwa nsò. Ọ -buri lẹ mee anù ono daru l'uwe; g'a nòdukwa l'ẹka dū nsò saa uwe ọbu. ²⁸Ọ -buri ite, a kpuru l'urwa bẹ e gude shia anù ono; g'a tukupkwaa ite ono; teke ọ bụ ite-igwe; g'e huchakwaa ya ehucha; ẹme l'a saa ya asasa. ²⁹Ndu bụ nwoke lẹ ndibe onye uke g'ẹphe ha l'e-rikòta iya. Ọ kwa ngweja, dū nsò shii bẹ ọ bụ. ³⁰Ọle-a; g'e te rikwa anù ngweja-iphe-ẹji, bụ ọphu e gude mee ya woba l'ọlò-ẹkwa-ndzukò g'e gude pfua ugwo iphe-ẹji l'ẹka-dù-nsò. G'a kpòkotakwa iya ọku."

Ngweja-apfù-ugwo

7 ¹"Ọwaa bụ ekemu kẹ ngweja-apfù-ugwo. Ọ kwa iya bụ ngweja, dū nsò shii. ²Ọo l'ẹka eegbuje anù, e gude egwe ngweja-akpò-ọku bẹ ee-gbuje anù, e gude egwe ngweja-apfù-ugwo. Lẹ phephee mee ya

l'oru-ngweja mgburugburu. ³Eba anụ ono l'ophu bẹ ee-gude gwekọta-ru Chileke; mbụ eba, shi l'upfumọdu iya; mę ophu kwechiru iphe-ephō iya; ⁴waa àkpùrù iya ephenebo; yee ebà, nọ l'uzo ose iya; waa anya iya bẹ aa-tuko yee àkpùrù iya pho wota. ⁵G'onye uke tükokwa iya kpoo oku l'oru-ngweja; g'o buru ngweja, aakpo oku anụ Chipfu. O kwa ngweja-apfu-ugwo bẹ o bu. ⁶Iphe, bukpo onye bu nwoke lẹ ndu bu uke l'e-rije iya. O buru l'eka du nsọ bẹ aa-nọduje ria ya; noo kele o bu ngweja, du nsọ shii.

⁷"G'o bukwarupho egube ono, a tūru onu g'e meje iphe ngweja-iphe-eji ono bu g'ee-meje kẹ ngweja-onye-ikpe-nmaru. O buru onye uke, gude iya apfu ugwo iphe-eji ono bẹ e-nweru iya nū. ⁸O buru onye uke, gweru nemadzu ngweja-akpo-oku bẹ e-nworu akpo iya. ⁹Iphe, bu ngweja-nri, e gheru lẹ ntụ-oku; ozoo ophu e shiru l'ite; ozoo ophu e gheru lẹ mbeji bu-kwa onye uke, gweru iya nū nwe iya. ¹⁰Teme iphe, bukpo ngweja-nri ophu a gworu lẹ manụ; mę k'okponku; tükokwarupho bukotarū k'unwu Eronu g'ephē ha. G'ephē kejekwa iya enya nhamunha."

Ngweja-ehuguu

¹¹"Owaa bu ekemu kẹ ngweja-ehuguu, nemadzu gude bya anụ Chipfu. ¹²O -buru l'onye obu anụ iya g'o gude iya kele Chipfu ekele; bẹ iphe, onye ono e-gude tsoru iphe ngweja ono bu akara, a gworu lẹ manụ; ophu e yeduru iya iphe, ekoje buredi; waa echa-mbekee, e meru manụ; ophu e yeduru iya iphe, ekoje buredi; waa akara, e meru l'ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ rengurengu. ¹³Iphe oo-gweru yekobe lẹ ngweja-ehuguu ono, o gude ekele Chipfu ono bu akara, e yekoberu iphe ekoje buredi. ¹⁴Looshije lẹ ngweja ono wota ngguru akara lanu l'iphe ngweja ono iche iche woru gwee g'o buru ngweja, e gweru nū Chipfu. O buru onye e-ri iya nū bu onye uke ono, pheru mee ngweja-ehuguu pho. ¹⁵Anu ngweja-ehuguu ono, o gude bya ekele Chipfu ekele ono bẹ aa-takota lẹ mboku, a nuru iya Chipfu. G'o to dukwa ophu aa-ha g'o kwaa akwakwa futa utsu.

¹⁶"Ole o -bukwanuru lẹ ngweja onye obu bu ngweja, o gude eme iphe, o riburu angu ememe; ozoo ngweja, o tūru obu iya onyo abya egwegwe; l'a taa anu ono mboku, a nuru iya. O -buru l'a ta tagbuduru iya; g'a tafufua ya lẹ nchitabohu iya. ¹⁷Teke o bu l'o phodukwarupho lẹ mboku k'eto; g'a kpoo ya oku. ¹⁸O -buru l'o duru anu ngweja-ehuguu ono ophu a taru lẹ mboku k'eto bẹ aa-jikakwa ngweja obu; ophu aaguduru iya eyeru onye gweru iya nū. Oo-buru ebyi bẹ o meru; teme onye rikwanuru iya nū bẹ ejo-iphe, o meru a-tu-koru l'ishi.

¹⁹"Anu ono ophu rwuru l'iphe, aaso nsọ; g'a ta takwa iya atata; g'e wokuwaru iya kpoo oku. Ole o -bukwanuru l'oo anu ozo; g'onye a ta sodu nsọ taa ya. ²⁰O -duru onye aaso nsọ, taru anu ngweja-ehuguu kẹ Chipfu; g'e bufukwa iya lẹ ndu nkiya. ²¹O -bukwarupho l'o duru onye denyiru eka

l'iphe, aasọ nsọ; ɖu g'iphe, aasọ nsọ, shi nemadzụ l'ehu; ọzoo anụ, aasọ nsọ; ọzoo iphe ọzo, bugbaa iphe, aasọ nsọ; o -mechaa bya ataa anụ ono, e gude gweeru Chipfu ngweja-ehu-guu ono; g'e bufukwa onye ọbu lẹ ndu nkiya."

²²Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu sụ iya: ²³"Pfuaru ndu Ízurelụ sụ phẹ-a: Unu ta adụkwa ẹba iphe, unu a-tajẹ, ɖu g'ẹba eswi; ọzoo ẹba aturu; ọzoo ẹba eghu. ²⁴Teke ọ bụ ẹba-anụ, nwuhuru l'onwiya; ọzoo ọphu anụ-egbudu gburu bẹ ọ -ɖu unu ree; unu gudejekwa iya mee iphe; ọle g'unu ba tsokwa iya onu. ²⁵Iphe, bụ onye taru ẹba-anụ, e gude gwee ngweja, aakpo ọku anụ Chipfu; g'e bufukwa iya lẹ ndu nkiya. ²⁶Obeta-kpo unu laa awe je eburu; unu te erijekwa mee-iphe; mbụ mee enu; ọzoo mee anụ. ²⁷Onye riru mee-iphe; unu bufukwa onye ono lẹ ndu nkiya."

²⁸Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu sụ iya: ²⁹"Pfuaru ndu Ízurelụ sụ phẹ-a: Onye gude ngweja-ehu-guu abya egweru nụ Chipfu; g'o wotakwa ẹka iya ọphu rwuberu Chipfu gweeru iya; ³⁰mbụ g'o gude ẹka iya wota ngweja, aa-kpo ọku nụ Chipfu. L'o wota ẹba iya; waa ndụ iya bya anụ Chipfu; woru ndụ iya ono maa amama l'iphu Chipfu g'o buru ngweja-amama. ³¹Onye uke ewota ẹba iya ono kpoo ọku l'oru-ngweja. Ọle ndụ iya bụ kẹ Eronu yee unwu iya. ³²G'unu kwata ụtapfu okpa ekutara anụ ngweja-ehu-guu unu ono woru nụ onye uke ono g'o buru utu, a turu iya. ³³Unwu Eronu onye ọphu gude mee anụ ono; yee ẹba iya je egwee ngweja-ehu-guu ọbu bẹ aa-nụ ụtapfu okpa ekutara iya ono g'o buru oke iya nkiya; ³⁴kẹle mu shiwaa lẹ ngweja-ehu-guu ono, ndu Ízurelụ egwejeru nụ mu ono wota ndụ iya ono, aamajẹ amama ono; yee ụtapfu iya ono, a turu l'utu ono; woru nụ Eronu yee unwu iya; g'o buru okiphe, ephe e-ketajẹ l'ẹka ndu Ízurelụ jasụ l'ojejoje. ³⁵Qwaa bụ okiphe, shi lẹ ngweja, aakpoje ọku anụ Chipfu, bụ ọphu e doberu g'a nuje Eronu yee unwu iya; eshi mboku, a hofutaru phẹ iche; g'ephe buru ndu-uke jejeru Chipfu ozi. ³⁶Mboku ono, a wuru phẹ manụ l'ishi ono bẹ Chipfu turu ekemu sụ gẹ ndu Ízurelụ nuje phẹ ẹka ono g'o buru okiphe phẹ; teme ọ bukwarupho g'aa-nuje iya unwu phẹ bụ ono; e -shi l'ogbo sweru ogbo jasụ l'ojejoje."

³⁷Qo ekemu-a bẹ ee-tsoje mẹ a -nodu egwe ngweja-akpo-oku; waa ngweja-nri; waa ngweja-iphe-eji; waa ngweja-apfu-ugwo; waa ngweja, e gude eme nemadzụ g'o buru onye uke; waa ngweja-ehu-guu; ³⁸bụ iya bụ ekemu ono, Chipfu turu nụ Mosisu l'úbvú Sayinayi lẹ mboku ono, ọ sụru gẹ ndu Ízurelụ wotaru yẹbe Chipfu ngweja l'echiẹgu Sayinayi ono.

Edobe ndu-uke nsọ

(Awu 29:1-37)

8 ¹Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu; sụ iya: ²"Duta Eronu yee unwu iya; l'i chita uwe ndu-uke ono; bya ewota manụ awu l'ishi ono; l'i kpata oke-eswi ono, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji ono; waa

ebili labo ono; bya apata nkata buredi ono, e yeduru iphe, ekoje bure-di ono. ³L'i bya ekuko ndu Izurelu g'ephe ha g'ephe dzukobe l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko."

⁴Tobudu iya bu; Mosisu bya emekota ge Chipfu ziru iya g'o mee; ndu Izurelu bya edzukobe l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko. ⁵Mosisu bya asu ndu Izurelu ono: "Wakwa iphe, Chipfu suru g'e mee baa."

⁶Mosisu bya eduta Eronu; yee unwu iya lufuta; bya egude mini wua phe ehu. ⁷O wota uwe ime-ehu ono yee Eronu; bya egude ekwa-atu-buta-lupfu ono kebuta iya. O bya ewota uwe mgbalanu ono yepyabe iya; bya ewota uwe-ukuvu ono yechite l'uwe mgbalanu ono; gude werere ekwa ono, ee-gude tu-buta uwe-ukuvu ono l'upfu ono; gude tu-buta iya. ⁸O wota uwe-okpoma ono yekwaa ya pho; bya ewota ido Urimu; waa Tumimu ye l'uwe-okpoma ono. ⁹O bya eworu okpulishi-ekwa ono kpube iya; bya eworu iphe ono, du g'okwekpu, e meru le mkpola-ododo ono; mbu okpu ono, du nsu ono; libe l'okpulishi-ekwa ono l'uzo atatiphu, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu ekemu su g'o mee ya.

¹⁰Noo ya; Mosisu bya ewota manu awu l'ishi obu; bya awukota l'ulo-ekwa ono; me iphemiphe, nokota iya nu; shi nno mee ya; o dukota nsu. ¹¹O meta manu ono phee mgbo esaa l'oru-ngweja ono; mekpoo ngwa iya g'o ha; mekpoo eze gbamugbamu ono; yee okpa iya; shi nno mee ya; o dukota nsu. ¹²O bya ewota manu awu l'ishi ono wua Eronu l'ishi gude mee ya; o du nsu. ¹³No iya; Mosisu byakwapho bya eduta unwu Eronu futa; bya eworu uwe mgbalanu yee phe; bya egude ekwa-atu-buta-lupfu webegbaa phe; bya ewota okpu ndu-uke kpubegbaa phe l'ishi, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu onu g'o mee ya.

¹⁴O bya akputa oke-eswi ono, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji ono bya; Eronu yee unwu iya woru aka byabe oke-eswi ono l'ishi. ¹⁵Mosisu woru oke-eswi ono gbua; bya emeta mee ya gude mkpushi-eka iya tee ya le mpu, nogbaa l'oru-ngweja ono; shi nno swafu nturwu, du iya nu. O woru ophu ghuduru nu wua l'okpali oru-ngweja ono; gude mee ya; o du nsu; pfua ugwo iphe-eji; shi nno swafu nturwu, du iya nu. ¹⁶Mosisu bya ehe-shikota eba, no l'iphe-epho iya g'o ha; botakwapho anya iya; waa akpuru iya ephenebo; yee eba, nokota iya nu; woru kpoo oku l'oru-ngweja ono. ¹⁷O buru anu oke-eswi ono; waa akpo iya; yee nshi iya be o gude je akpoo oku l'azu aka ndu Izurelu koberu ulo-ekwa phe, bu iya bu ge Chipfu suru Mosisu g'o mee ya.

¹⁸O bya akputa ebili ono, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku ono; Eronu yee unwu iya bya eworu aka byabe ebili ono l'ishi. ¹⁹Mosisu gbua ebili ono; nakobe mee ya; pata mee ya ono phedzuru le mgbureku oru-ngweja ono mgburugburu. ²⁰O gbubushia anu ebili ono mkpirikpu mkpirikpu; mbu Mosisu; bya eworu ishi iya yee mkpirikpu mkpirikpu iya ono; me eba iya kpokota oku. ²¹O gude mini saa iphe-epho iya; waa aka iya; yee

okpa iya asasa; bya atuko anu ebili ono kpoo oku l'oru-ngweja ono; o bu-ru ngweja-akpo-oku, a nuru Chipfu; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du iya ree, bu iya bu ge Chipfu tutu Mosisu ekemu g'o mee ya.

²²O bya akputa ebili ophu. Ebili k'ono bu ophu ee-gude mee Eronu; yee unwu iya g'ephe buru ndu-uke. Eronu yee unwu iya je eworu aka byabe iya l'ishi. ²³Mosisu gbuab ebili k'ono; haru mee ya meta; tee Eronu l'atakpa-nchi ekutara; me le mkpushi-aka ezeke-aka ekutara; waa le mkpushi-okpa ezeke-okpa ekutara. ²⁴Mosisu dufutakwapho unwu Eronu; bya etekwa phe pho mee ono l'atakpa-nchi ekutara; waa le mkpushi-aka ezeke-aka ekutara; waa le mkpushi-okpa ezeke-okpa ekutara. Mosisu bya eworu mee ono phedzuru le mgbureku oru-ngweja ono mgburugburu. ²⁵O bya eheta eba iya; hetachaa eba, du l'upfu-modzu iya; waa ophu nokota l'iphe-epho iya g'o ha; botakwapho anya iya; waa akpuru iya ephenebo; yee eba, nokota iya nu; wota utapfu okpa ekutara iya tukwase iya. ²⁶O je le nkata ono, e yeru buredi ono, e gudedu iphe, ekoje buredi ghee ono, no l'ataphu Chipfu ono; bya ahata ishi buredi lanu; hatakwapho ishi akara lanu l'akara ono, a gworu le manu ghee ono; waa echa-mbekee lanu. O wota iya yekobe l'eba iya pho; yee utapfu okpa ekutara iya pho. ²⁷O tuko iphemiphe ono g'o ha dee Eronu yee unwu iya l'eka; ephe bya eworu iya maa amama l'iphu Chipfu g'o buru ngweja-amama. ²⁸Mosisu bya anata phe iphemiphe ono; tuko yele ngweja-akpo-oku pho kpoo oku l'oru-ngweja ono; o buru ngweja, e gude mee nemadzu g'o buru onye uke; mbu ngweja, aakpo oku anu Chipfu, mkpo iya du iya ree. ²⁹O wotakwapho ndu iya, bu iya bu oke, a heru Mosisu l'ebili ono, e gude mee Eronu phe g'ephe buru ndu-uke ono; makwapho amama l'iphu Chipfu; g'o buru ngweja-amama, bu iya bu ge Chipfu tutu Mosisu l'ekemu g'o mee ya.

³⁰Noo ya; Mosisu bya emeta manu awu l'ishi ono; bya emetakwapho mee ono, no l'oru-ngweja ono; bya eworu phee Eronu yee unwu iya l'ehu; waa l'uwe phe. Oo ya bu; o mee Eronu yele uwe iya; waa unwu iya yele uwe nkephe; ephe tuko dukota nsu.

³¹Mosisu su Eronu yee unwu iya: "Unu je eshia anu ono l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko. Unu anodu l'eka ono taa ya; yele buredi ono, no le nkata ono, e yeru ngweja, e gude mee unu g'unu buru ndu-uke ono, bu iya bu iphe, mu tutu ekemu su ge Eronu yee unwu iya rije. ³²Anu ono yee buredi ono ophu phoduru nu be unu e-woru je akpoo oku. ³³Unu ta tugbukwa l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko ono jasu unu ano-rwua ya ujiku esaa; mbu jasu le meghee k'eme unu g'unu buru ndu-uke ono; noo kele oo ujiku esaa ono be ee-gude mekota k'eme unu g'unu buru ndu-uke ono. ³⁴Iphe, e meru ntanu-a bu iphe, Chipfu tutu ekemu su g'e mee; gude pfua ugwo iphe-eji, unu meru. ³⁵Noo g'o gude unu je l'anodu l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko eswe l'enyashi noo ya ujiku esaa; shi nno mee iphe, Chipfu suru g'e meje; gonwu te egbu unu; kele o kwa g'a tutu mu ekemu iya bu ono."

³⁶Noo ya; Eronu yee unwu iya mekota iphe, Chipfu shi l'onu Mosisu su g'ephe mee.

Ndu uke awata eje ozi phe

9 ¹O be le mboku k'esato; Mosisu kua Eronu; yee unwu iya; waa ndu bu ogerenya Izurelu. ²O su Eronu-a: "Kputa nwa oke-eswi, ii-gude gwee ngweja-iphe-eji; yee ebili, ii-gude gwee ngweja-akpo-oku; mbu ophu adudu eka iphe mebyiru iya; kpuru iya bya l'iphu Chipfu. ³Pfuaru unwu Izurelu su phe: Unu kputa mkpi g'e gude gwee ngweja-iphe-eji; unu akputa nweswi yee nwaturu; ephenebo a-bucharu ophu nowaru mgbarapha; ophu o dudu eka iphe mebyiru iya; gude je g'e gwee ngweja-akpo-oku. ⁴Unu akputakwapho oke-eswi; waa ebili, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu; g'e gude gwee ngweja l'iphu Chipfu; mekwapho ngweja-nri, a gworu le manu; kele ntanu-a be Chipfu e-goshikwa unu onwiya."

⁵Ephe gweta iphe ono, Mosisu gushiru ono; bya l'iphu ulo-ekwa-ndzu-ko. Iphe, bukpo ndu Izurelu l'ophu wuritaru bya akuru l'iphu Chipfu. ⁶Noo ya; Mosisu su: "Wakwa iphe, Chipfu suru g'unu mee baa; ge ya egoshikwanu unu odu-biribiri iya." ⁷Tobudu iya bu; Mosisu su Eronu: "Tugbua je l'oru-ngweja je egwee ngweja-iphe-eji ngu obu; yee ngweja-akpo-oku ngu obu; gude pfuaru onwongu ugwo iphe-eji; yee ugwo iphe-eji ndu Izurelu. Gwee ngweja ono gude pfua ugwo iphe-eji phe, bu iya bu ge Chipfu pfuru su g'e mee ya."

⁸Noo ya bu; Eronu bya eje l'oru-ngweja ono; je egbua nwa oke-eswi ono, oo-gude gwee ngweja-iphe-eji nkiya ono. ⁹Unwu iya bya apataru iya mee nwa oke-eswi ono. O gude mkpushi-eka meta mee ono tee le mpu, e mobegbaaru l'oru-ngweja ono; bya eworu mee ono ophu phoduru nu; wuru ye l'okpali oru-ngweja ono. ¹⁰O bya eworu eba-anu ono, o gude gwee ngweja-iphe-eji ono; waa akpuru iya ephenebo; waa anya iya; kpoo oku l'oru-ngweja ono, bu iya bu ge Chipfu turu Mosisu onu g'e mee ya ono. ¹¹Anu iya; waa akpo iya be o kpuru oku lazụ eka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa phe ono.

¹²Erону bya akputa anu ono, oo-gude gwee ngweja-akpo-oku ono gbua. Unwu iya bya apataru iya mee anu ono; o bya ephephee ya l'oru-ngweja ono mgburugburu. ¹³Ephe haa anu ngweja-akpo-oku ono nanu nanu nu iya; ephe nuchaa ya; nu iya me ishi iya; o tukọ iya g'o ha kpoo oku l'oru-ngweja ono. ¹⁴O gude mini saa iphe-epho iya; waa eka iya; waa okpa iya asasa; bya akpokwaa ya pho oku l'eli ngweja-akpo-oku ono, no-hawa l'oru-ngweja ono.

¹⁵Erону gwefuta iphe ngweja ndu Izurelu; kputa eghe ono, oo-gude gwee ngweja-iphe-eji nkephe ono gbua; gude iya gwee ngweja-iphe-eji; egube ono, o gweru ke mbulembu pho. ¹⁶O bya akputa anu ono, oo-gude gwee ngweja-akpo-oku ono; bya egude iya gwee ngweja obu g'a turu onu su g'e meje iya. ¹⁷O wotakwapho ngweja-nri ono; bya ahata iya ophu jiru mkpoji-eka; kpoo ya oku l'oru-ngweja; a -gufukwaro ngweja-akpo-oku,

eegweje l'utsu. ¹⁸Q bya egbua oke-eswi pho; yee ebili pho; gude gweeru ndu Ízurelu ngweja-ehu-guu. Unwu iya pataru iya mee anu ono; o nata iya phephee oru-ngweja ono mgburugburu. ¹⁹Ephe wotakwaru iya pho eba oke-eswi ono; yee k'ebili ono; mbu eba, shi l'upfumodu iya; waa eba, kwechiru iphe-epho iya; waa akpuru iya ephenebo; waa anya iya. ²⁰Ephe woru eba-anu ono tukobe le ndu iya. Eronu bya eworu eba ono kpoo oku l'oru-ngweja ono; ²¹ole ndu iya ono; waa utapfu okpa ekutara iya; be o woru maa amama l'iphu Chipfu g'o buru ngweja-amama, bu iya bu ge Mosisu suru g'e mee ya.

²²Tobudu iya bu; Eronu chilia eka imeli l'uzo eka ndu Ízurelu no; bya agoru onu-oma nu phe; bya eshi l'eka o shi egwe ngweja-iphe-eji pho; yee ngweja-akpo-oku pho; me ngweja-ehu-guu pho; nyizeta. ²³Mosisu yee Eronu tuko bahu l'ime ulo-ekwa-ndzuko ono. Ephe futaephe; ephe goru onu-oma nu ndu Ízurelu; Chipfu goshi ndu ono l'ophu ogbunwiiwii ya. ²⁴Oku shi l'iphu Chipfu daa bya ekee ngweja-akpo-oku ono; yee eba ono, no l'eli oru-ngweja ono. Ndu Ízurelu humaeephe iphe ono, nwuru nu ono; ephe tushia uzu ehu-utso; bya adakota kpurumu woru iphu bubechaa l'ali.

Anwuhu Nadabu yee Abihu

10 ¹Unwu Eronu, bu Nadabu; yee Abihu wotachaa iphe, aaguje oku phe l'ehu l'ehu; bya anwuru oku ye iya; bya eye iya unwu-isensu. O buru oku adudu nsu be ephe gude bya l'iphu Chipfu; bu iphe o suru g'ephe te emejeshi. ²Tobudu iya bu; oku shi l'iphu Chipfu bya eworu phe tsua; ephe nodu l'iphu Chipfu l'eka ono nwushihu. ³Mosisu su Eronu: “O kwa iphe-a be Chipfu pfuru teke ono su: ‘Ndu abya mu ntse be mu e-goshije onwomu g'ephe maru le mu du nsu; mu emee ge ndu Ízurelu l'ophu huma odu-biribiri mu.’ ” Eronu noduepho nggujinguji.

⁴Mosisu kua Mishelu; waa Eluzafanu, bu unwu Uzelu. Uzelu ono bu nwune nna Eronu. O su phe: “Unu kpitaru ntse bya apata unwunna unu pafu l'ulo-ekwa Chileke; paru je l'azu eka ndu Ízurelu koberu ulo-ekwa phe.” ⁵No iya; ephe jekube iya; je apata phe; ephe l'uwe mgbalanu phe ono pafu l'azu eka ndu Ízurelu koberu ulo-ekwa phe ono, bu iya bu ge Mosisu suru g'ephe mee ya.

⁶Noo ya; Mosisu su Eronu; yee unwu iya, bu Eleyaza; waa Itama: “Unu te emekwa ishi unu no ememe; ophu o dukwa onye a-laka uwe iya; ke-le o -buru l'unu meru nno be unu a-nwuhukwa; mbu Chipfu atukoshi ndu Ízurelu l'ophu oke ehu-eghu iya. Oo unwunna unu, bu ndu Ízurelu l'ophu a-ra ekwa ndu Chipfu gude oku kegbushia. ⁷Unu ta lufukwa alufu l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko; anonyakwa unu nwushihu; noo kele Chipfu wuru unu manu l'ishi.” Ephe mekotaephe iphemiphe, Mosisu suru g'ephe mee.

Ekemu kẹ ndu-uke

⁸Tɔbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Erɔnu sù iya: ⁹“Ta ngùjekwa mee; ọphu ì ngùjekwa iphemiphe, atsu atsutsu; gùbedua l'onwongu; mēkpoo ùnwu ngu; teke unu abahù l'ùlo-ẹkwa-ndzukò; ọdumeka bẹ unu a-nwùshihukwa. Ọ bụrú g'ọo-dù bụ ono ojejoje l'ọgbo unu; eshi l'ọgbo swewarùro ọgbo. ¹⁰Ọo ya bụ; g'unu edokahajẹ iphe, dù nsọ; yẹe iphe, adùdu nsọ; dokaha iphe, aasọ nsọ; yẹe iphe, a ta sọdu nsọ. ¹¹Unu ezije ùnwu Ízurelù iphe, bụ ekemu ono g'ọ ha, bụ ọphu Chipfu shi l'ẹka Mósísisu tɔaru phẹ.”

¹²Tɔbudu iya bụ; Mósísisu bya epfuru yeru Erɔnu; yẹe ùnwu iya ndu ọphu phọduru nù, bụ iya bụ Eleyaza yẹe Itama; sù phẹ: “Unu wota ngweja-nri ọphu phọduru nù lẹ ngweja ono, a kpọru ọku nù Chipfu. Unu woru iya ria lẹ mgboru ọru-ngweja ono. Ọle g'unu te eyekwa iya iphe, ekoje buredi. Noo kẹle ọ bụ ngweja, dù nsọ shii. ¹³Unu nọdu-kwa l'ẹka dù nsọ ria ya; noo kẹle ọọ iphe, rwuberu ngu nù; bya abùru iphe, rwuberu ùnwu ngu; mbù ngweja ono, aakpọ ọku anù Chipfu ono; kẹle ọọ g'a tɔru mu ekemu iya bụ ono. ¹⁴Obenu lẹ-a; gùbedua gù l'ùnwu ngu unwoke; yẹe ùnwu ngu ùnwanyi bẹ a-tajẹ òndù anù ono, e gude gwee ngweja-amama ono; yẹe ɔtapfu iya ono, a nùru ono. Unu nọdujekwa l'ẹka dù nsọ taa ya; kẹle ọọ iphe, rwuberu ngu nù; bya abùru iphe, rwuberu ùnwu ngu, shi l'iphe, ùnwu Ízurelù gude bya egwe ngweja-ẹhu-guu. ¹⁵Utapfu iya ono, a nùru ono; waa òndù iya ono, a maru amama ono bẹ ephe e-yekọbeje ẹba-anù ngweja ono, aakpọ ọku ono wota; g'a maa amama l'iphu Chipfu g'ọ bụrú ngweja-amama. Ono abùru nkengu; yẹe k'ùnwu ngu; l'ọ bụrú iphe, rwuberu unu jasù l'ojejoje, bụ iya bụ gẹ Chipfu tɔru ekemu sù g'e meje iya ono.”

¹⁶Mósísisu kpaa ishi g'e meru egbu phọ, e gude gwee ngweja-iphe-ẹji phọ; bya amaru l'a kpọru iya ọku. Ehu ghuahaa ya egbu l'iphe, ùnwu Erɔnu ndu ọphu nọkwadu ndzù ono meru, bụ iya bụ Eleyaza; yẹe Itama. Ọ bya asù phẹ: ¹⁷“?Bù gùnu kparù iphe, unu ta nọdu l'ime ọlo-ẹkwa Chileke taa anù ono, e gude gwee ngweja-iphe-ẹji ono; eshinu ọ bụ iphe, dù nsọ shii; bya abùru iphe, a nùru unu g'unu gude safù ẹjo-iphe, ọha l'ophu meru; unu apfua ụgwo iphe-ẹji phẹ l'iphu Chipfu? ¹⁸Eshinu e te egudedu mee anù ono bahù l'ẹka-dù-nsọ bẹ unu gege anọdu l'ọlo-ẹkwa Chileke taa anù ono, bụ iya bụ gẹ mu sùru g'e meje iya.”

¹⁹Erɔnu sù Mósísisu: “Ọ kwa ntanù-a bẹ ephe nọ l'iphu Chipfu gwee ngweja-iphe-ẹji phẹ; yẹe ngweja-akpọ-ọku phẹ; ẹme iphe, dù egube-a bya anwujehawaru mu! Ọme mu jeru je ataa anù ngweja-iphe-ẹji ono

ntanụ-a; Chipfu ?o gogo nata iya-a?” ²⁰Mósisu nũaaephō iphe ono, o pfuru ono; o jiē ya phō ẹpho.

Nri, aasọ nsọ; yee nri, a ta sọdu nsọ

(Dit 14:3-21)

11 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mósisu yee Erõnu; sù phẹ: ²“Unu pfuru yeru ndu Ízurẹlu; sù phẹ-a: Wakwa ụduru anụ, unu a-tajẹ l'iphe, bu anụ, nọkota lẹ mgboko-a baa: ³Unu tajẹ iphe, bu anụ, nweru ụjarabvu-ọkpa; tẹme ọ nọdu anwafutaje nri taphu azụ l'iphe, bụkpoo unwu anụ. ⁴Ọ dukwaru ndu ọphu anwafutaje nri taphu azụ; ọphu ẹphe enwedu ụjarabvu-ọkpa; bya enwekwarupho ndu ọphu nweru ụjarabvu-ọkpa; ọphu ẹphe anwafutajedu nri taphu azụ. Unu ta tajẹkwa ndu k'ono. Inya-kamẹlu bẹ anwafutaje nri taphu azụ; obenu l'ọ to nwedu ụjarabvu-ọkpa. Ọo ya bu l'ẹhu unu bẹ ọ bu anụ, aasọ nsọ. ⁵Unu ta tajẹkwa nchi-ògbà; kele ọonwafutaje nri taphu azụ; obenu l'ọ to nwedu ụjarabvu-ọkpa. Ọ bụkwaru unu anụ, aasọ nsọ. ⁶Nggamachi bụkwarupho unu anụ, aasọ nsọ; kele ọonwafutaje nri taphu azụ; obenu l'ọ to nwedu ụjarabvu-ọkpa. ⁷Tẹme g'ezi bụkwarupho unu anụ, aasọ nsọ; noo kele o nweru ụjarabvu-ọkpa; obenu l'ọ too nwafutaje nri taphu azụ. ⁸Unu ta tajẹkwa ẹgube anụ ono; ọphu unu edenyijekwa odzu phẹ ẹka; noo kele ẹphe bụkota unu anụ, aasọ nsọ.

⁹“Wakwanụ ọphu unu a-tajẹ baa l'anụ, bu ndu ọphu bu lẹ mini; anụ nweru m̀kpó; yee ọphu nweru ẹkiri; buru l'eze-ẹnyimu; mẹ lẹ nggele; unu tajẹ ndu k'ono. ¹⁰O -be lẹ ndu ọphu g'ẹphe ha; mbụ ndu ọphu bu l'eze-ẹnyimu; mẹ lẹ nggele; ọphu o to nwedu m̀kpó; ọphu o to nwedu ẹkiri; m̀kpoo iphemiphe, bu iphe, bu lẹ mini; m̀kpoo iphe, bu iphe, dzu ndzu; buru lẹ mini g'ọ ha bụkotakwa unu ẹbyi. ¹¹Eshinu ọ bu unu ẹbyi; unu ta tajẹkwa anụ iya; g'odzu iya bụkwarupho unu ẹbyi. ¹²Mbụ l'iphemiphe, bu lẹ mini, enwedu m̀kpó; ọphu o nwedu ẹkiri a-bụkotajekwaru unu ẹbyi.

¹³“Waa ẹnu ndu ọphu a-buru unu ẹbyi baa; ndu k'ono bẹ unu ta atajẹdu anụ iya; kele ọ bu ẹbyi. Ndu k'ono bu ugo; waa udele; waa udele-ojii; ¹⁴waa ẹgbé; waa ivu l'udu iya l'udu iya; ¹⁵m̀kpoo okpoko-óhà l'udu iya l'udu iya; ¹⁶⁻¹⁸waa mgbashi-ujiku l'udu iya l'udu iya; waa ẹnu golu; waa ọkpo-ngwere l'udu iya l'udu iya; waa ọgu-ikporo; waa ugo-mini; ¹⁹wakwapho eze-ọku-eswi-uda; waa apyari-nhoko l'udu iya l'udu iya; waa ovu; waa utsu-nwankuta.

²⁰“Iphe, bụkpoo ọgu, furu ẹba, bu iphe, gude ọkpa ẹno eje ije a-bukotajeru unu ẹbyi. ²¹Ọle ọ dukwaru-a ọgu, furu ẹba, egudeje ọkpa ẹno eje ije, unu a-tajẹ. Ọphu unu a-tajẹ bu ọphu nweru ọgba-kp̄i, oogudeje apfụ mpfụ. ²²Ọphu unu a-tajẹ bu igube l'udu iya l'udu iya; waa ọkaka l'udu iya l'udu iya; waa atsu-egu l'udu iya l'udu iya; waa mgbagbaramatsu l'udu iya l'udu iya. ²³O be l'iphe, bụkpoo ọgu ọzo, furu ẹba bya egude ọkpa ẹno eje ije l'a-tuko buru unu ẹbyi.

24 “Ụnwu iphe ono g'ephe ha l'e-me; unu aburu ndu aasọ nsọ. Onye denyikwanuru odzu iya ẹka bẹ aa-nọdu asọ nsọ jasụ nchi ejihu. 25 Iphe, bụ onye pataru odzu iya l'a-sa uwe iya asasa; ịteme l'ọ buru onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu. 26 Iphe, bụkpoo anụ, nweru ụpyi-ọkpa; ọpflu o nwedu ụja-rabvu-ọkpa; waa ọpflu ta anwafutajedu nri taphu azụ; bụkwaru unu anụ, aasọ nsọ. Iphe, bụkpoo onye denyiru odzu iya ẹka l'a-bụkwarupho onye aasọ nsọ. 27 G'iphe, bụkpoo anụ, nweru ọkpa ẹno, bụ ndu ọpflu akọbeje nvo eje ije bụkwaru unu anụ, aasọ nsọ. Onye denyiru odzu iya ẹka a-bụkwaru onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu. 28 Onye pataru odzu iya a-sa uwe iya asasa; ịteme l'ọ buru onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu. Ụnwu anụ ono bụkotaru unu anụ, aasọ nsọ.

29 “A -bya l'anụ, awụ l'epho; ndu ọwa-a bụ ndu ọpflu unu a-nọdu asọ nsọ: uphẹga; waa okerepfu; waa ngwere l'udu iya l'udu iya; 30 waa agulo; waa awala; waa okporoko; waa orinvuru; waa oguba. 31 Ono bụkota anụ, unu a-soje nsọ l'anụ, awụ l'epho. Onye duru ọpflu o denyiru ẹka l'ẹka ọ nwuhuru anwuhu l'a-buru onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu. 32 Iphe, bụ iphe, odzu iya ọpflu nwuhuru anwuhu dapyaberu bụakwaa iphe, aasọ nsọ; m'ọ bụ iphe, e gude oshi pyia; ọzoo uwe; ọzoo akpo-anụ; mę uwe-aphu; mbụkpoo iphe, bụ ngwa, e gude emekpoo iphemiphe; g'e dekwaa ya lẹ mini; l'ọ nọ buru iphe, aasọ nsọ jasụ nchi ejihu; l'a tųrwua ya. 33 Teke ọ duru g'ephe ha ọpflu daru l'ite ırwa; iphe, bụkpoo iphe, dū l'ite ono bụkotaa-kwa iphe, aasọ nsọ; unu tųkpokwaa ite ọbu atųkpo. 34 Nri, e gude ite, dū nno kuta mini shibe bụakwaa nri, aasọ nsọ; ịteme iphe, aangụ angungu shi l'ite, dū nno bụakwaa iphe-angungu, aasọkwapho nsọ. 35 Iphe, odzu anụ ono, a gushiru ono daru bụakwaa iphe, aasọ nsọ. Ọ -buru l'ọ daru l'ite-ọku; ọzoo l'epfu, eeshi ite g'a photakwa iya je atųkposhia. Ephe bụwaa iphe, aasọ nsọ; ọo ya bụ; unu mekwaa ya pho iphe, aasọ nsọ. 36 Ọ -buru l'ọ daru l'anya ẹka mini eshije anwushi; ọzoo l'obvu, mini dū shii bẹ duebekwa ree; ọle onye denyiru odzu iya ono ẹka bẹ bụakwaa onye aasọ nsọ. 37 Ọ -buru l'ọ duru odzu anụ ono ọpflu daru lẹ mebyi iphe, eemebe l'alị bẹ mebyi iphe ono ta abụkwa iphe, aasọ nsọ. 38 Obenu; ọ -buru l'e yewaru mini lẹ mebyi iphe ọbu; odzu anụ ono dalahụ iya bẹ ọ bụakwaa unu iphe, aasọ nsọ.

39 “Ọ -buru l'ọo anụ ọpflu a haru g'unu taje anụ iya nwuhuru bẹ onye denyiru iya ẹka a-bụkwaru onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu. 40 Onye takwanuru odzu iya l'a-sa uwe iya asasa; buru onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu. Onye patakporunu odzu iya apata l'a-sakwapho uwe iya; buru onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu.

41 “Iphe, bụkpoo iphe, awụ awụwu, bụ ọpflu akpụ wuruwuru l'alị l'a-bụkotakwaru ẹbyi; ọpflu e rijekwa iya eriri. 42 Unu ta tajeakwa iphemiphe, awụ awụwu lẹ mgboko-a; m'ọ bụ ọpflu gude ephe awụ; ọzoo ọpflu gude ọkpa ẹno eje; ọzoo ọpflu gude igwe ọkpa eje; kele ephe tųkoru buru ẹbyi.

46 “Ono bụ ekemu, a tūrū swibe anụ; waa ɛnụ; waa iphe, bụ iphe, dzu ndzu, bu l'ime mini; mękpoo iphe ozo, bụ iphe, awụ awụwu, bụ ophu akpu wuruwuru l'eliphe; 47 g'e gude dokaha iphe, aaso nsọ; yee iphe, a ta sọdu nsọ; dokaha anụ, bụ ophu ee-rije eriri; yee ophu e te ridu eriri.”

⁸“Teke o bu l'onye obu ta adudu ike agbata nwaturu; g'o nwaturu iya kparaka labo; ozoo nwa ndo labo. La nwuta nanu gude gwee ngweja-akpo-oku; gude ophuu gwee ngweja-iphe-eji. Onye uke egude iya pfua ugwo iphe-eji iya; l'o bya aduebe ree.”

13 ¹Tɔɓudu iya bɔ; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu yee Erɔnu; sɔ phe: ²“O -bɔru l'o nweru ɔnyá, nɔ nemadzu l'ehu; ɔzoo l'ɔo iphe, du g'ékpá; ɔzoo l'iphe, tukashiru iya poopoo l'ehu, bugbaa iphe, nweru

g'oo-du; l'ọ ghoo ekpenta; nọdu onye ono l'akpo-ẹhu; g'e dutakwa onye obu duru jepfu Eronu, bu onye uke; ozoo l'e duru iya jepfu onye bu nwa iya, bukwapho uke. ³G'onye uke ono lee ẹnya l'onyá ono, nọ onye obu l'akpo-ẹhu ono. Teke ọ bu l'ẹji, futaru l'ẹka ono ghohuru aghohu acha ucha; teme ẹka ono dalahu adalahu; be ẹka-iphe-nọ obu buakwaa ekpenta; nọdu onye ono l'akpo-ẹhu. G'onye uke lee ya ẹnya gua ya l'onye aaso nsọ. ⁴Teke ọ bu l'ẹka obu acha iya ucha l'akpo-ẹhu; e lee ya ẹnya ophu ọ dalahuduru adalahu; ophu ẹji, nọ iya nọ aghohuduru aghohu acha ucha; g'onye uke gu-chia onye ono l'ulo nọ ujiku ẹsaa. ⁵O -be le mboku k'ẹsaa; g'onye uke je elebaa onye obu ẹnya l'ẹhu; teke ekpenta ono du g'ọ du; ophu ọ kadu asa ọsa; g'onye uke ono gu-chifua ya l'ulo ujiku ẹsaa ọzo. ⁶O -bekwa le mboku k'ẹsaa; g'onye uke jekwapho elebaa onye obu ẹnya l'ẹhu. O -buru l'ẹka-iphe-nọ iya obu duwaa inchi inchi; ophu ọ kadu asa ọsa; g'onye uke gua ya onye a ta sọdu nsọ. Iphe, ọ bu be bu ẹkpá mmanu. G'ọ saa uwe iya asasa; buru onye a ta sọdu nsọ. ⁷Obenu le-a; teke iphe ono bakahuru ka iya ọsa l'ẹhu; g'onye uke humachaaru iya su l'a taa sọdu iya nsọ pho; g'ọ jekwa egoshibaa onwiya onye uke ono ọzo. ⁸Teke onye uke ono leri iya ẹnya bya ahuma l'ọosa iya ọsa l'ẹhu; mbu iphe ono; g'onye uke ono gukwaa ya l'onye aaso nsọ; ọ kwa ekpenta eme onye ono.

⁹“O -buru le nemadzu be iphe eme l'akpo-ẹhu, bu iphe, eswe nswe; g'e dukwaru onye obu jepfu onye uke. ¹⁰G'onye uke ono lee ya ẹnya; teke o nweru ọnyá, nọ onye ono l'ẹhu, acha nmalanmala; o mewaa; ẹji, nọ iya nọ ghohuwaa aghohu; teme o nweru iphe, du g'ájí, du iya nọ; ¹¹be ọ kwa alagala ekpenta nọ onye ono l'akpo-ẹhu. G'onye uke gukwaa ya l'onye aaso nsọ. G'ọ to jekwa iya agu-chi l'ulo; kele ọ buakwaa onye aaso nsọ. ¹²Teke ọ bu l'ekpenta ono voshiru nemadzu l'akpo-ẹhu; ọ tuko onye obu ẹhu sweta; mbu shi iya l'ishi vua ya kpatakpata jasú l'okpa; mbu iphe, bukpoo ẹka onye uke ono lekporu iya ẹnya bukotaru iya; ¹³g'onye uke ono lebakwaa ya ẹnya. O -buru l'ekpenta ono mewaru iya; kpohu; ẹka ono nọdu achawa ucha; g'ọ gukwaa onye ono l'onye a ta sọdu nsọ; kele ọ buwaa ichii-iphe; ọ to buedu ekpenta. ¹⁴Ole ọ -nonyakwanaa; ájì futa l'ẹka-iphe-nọ iya ono; l'ọ buru onye aaso nsọ. ¹⁵Onye uke ono -humae-pho ájì ono; g'ọ gua onye ono l'onye aaso nsọ; kele ájì bu iphe, aaso nsọ. O kwa ekpenta eme onye ono. ¹⁶O -buru l'ájì ono nonyaaru gbanwee; bya aghohu chaahaa ucha; g'onye obu jepfukwa onye uke ozobaa. ¹⁷G'onye uke ono lee ya ẹnya; ọ -buru l'ẹka ono iphe shi eme iya ono kpohuwaru; achawa ucha; g'onye uke ono pfukwaa l'onye ono, iphe shi eme ono be a taa sọdu nsọ. Teke ono; onye ono abya aburu onye a ta sọdu nsọ.

¹⁸“A bya l'ẹhu onye bu ejo-onwo shi pho ya; ọ kawaa mma; ¹⁹a bya l'ẹka ono, ejo-onwo shi pho ya ono; ọ -buru l'ọ byaru ahuta ahuta acha ucha; ozoo l'o nweru ẹka acha ucha bya adu nwa uswe-uswe; g'e jekwa egoshi iya onye uke. ²⁰G'onye uke ono lekwaa ya ẹnya; ọ -buru l'ẹka ono

dalahuru adalahu; teme eji, futaru l'eka ono ghohuwaa aghohu acha ucha; g'onye uke ono gua ya l'onye aaso nsq; kele o kwa ekpenta laru onye ono l'eka ono, ejo-onwo shi phoo ya ono. ²¹Ole o -buru l'onye uke ono leri eka obu enya; ophu eji, furu l'eka ono aghohuduru aghohu; ophu o dalahuduru adalahu; o rwakputewa arwakpute; g'onye uke ono gu-chia onye ono l'ulo g'o nno ujiku esaa. ²²Teke o bu l'eka-iphe-no iya obu kabaa asa osa eviya; g'onye uke ono pfukwaa l'o bu onye aaso nsq; kele o bu ekpenta eme iya. ²³Teke o bu l'eka-iphe-no iya ono duopho g'o du; ophu o sadu osa; la maru l'oo ichii ejo-onwo pho be o bu; g'onye uke ono gua ya l'onye a ta sodu nsq.

²⁴“Teke o bu l'oku huru nemadzu l'ehu; eka ono, oku huru iya ono chaahaa ucha; bya adukwapho nwa uswe-uswe; ozoo l'ocha ucha; ²⁵g'onye uke ono lekwa ya enya; o -buru l'aji, futaru l'eka ono ghohuwaa aghohu acha ucha; teme eka ono dalahu adalahu; be o bukwa ekpenta laru onye obu l'eka ono, oku huru iya ono. Oo ya bu g'onye uke gukwaa ya l'onye aaso nsq; kele o kwa ekpenta eme onye ono. ²⁶Obenu le-a; o -buru l'onye uke ono leri iya enya; ophu eji, no iya l'eka ono aghohuduru aghohu acha ucha; teme ophu eka ono dalahuduru adalahu; teme eka ono rwakputewa arwakpute; g'onye uke ono gu-chia ya l'ulo g'o nno ujiku esaa. ²⁷O -be le mboku k'esaa g'onye uke ono lebaa ya enya l'ehu. Teke o kabaa ya asa osa l'ehu eviya; g'onye uke ono pfukwaa l'o bu onye aaso nsq; kele o kwa ekpenta eme iya. ²⁸Ole o -bukwanuru l'eka-iphe-no iya ono duopho g'o du; ophu o kadu iya asa osa l'ehu; o gbanchianu arwakpute arwakpute be o bukwa oku ono, huru iya nu ono switaru iya eswita; g'onye uke ono gukwaa ya l'onye a ta sodu nsq; kele oo ichii oku pho be o bu.

²⁹“O -buru le nwoke; ozoo nwanyi be onya du l'ishi; ozoo l'agba; ³⁰g'onye uke lekwa enya l'onya obu. O -buru l'o dalahuru adalahu; mbu onya obu; teme eji, furu iya nu du man-manu; bya adu ke zitazita; g'onye uke ono gukwaa ya l'onye aaso nsq; kele oo ejo akuruba; mbu l'oo ekpenta turu onye ono l'ishi; ozoo l'agba. ³¹Ole o -buru l'onye uke ono lechaaru enya l'ejo akuruba obu; ophu o dudu lenya g'o dalahuru adalahu; teme ophu eji, du iya nu ejidu uji; g'onye uke ono gu-chia onye ono l'ulo g'o nno ujiku esaa. ³²O -be le mboku k'esaa g'onye uke ono lebaa enya l'iphe-ememe ono; o -buru l'ejo akuruba ono ta abakahuduru abakahu; ophu eji, du iya nu adudu man-manu; ophu akuruba ono adudu lenya g'o dalahuru adalahu; ³³g'a kpushia onye ono ishi; kpu-buru eka akuruba ono du haa; g'onye uke ono gu-chifua ya l'ulo g'o nno ujiku esaa ozo. ³⁴Teke o rwuru mboku k'esaa; g'onye uke ono lee enya l'akuruba ono; o -buru l'o to bakahuduru abakahu; e lee ya enya; ophu o dalahuduru adalahu; g'onye uke ono gua ya l'onye a ta sodu nsq. G'onye ono saa uwe iya; buru onye a ta sodu nsq. ³⁵Obenu le-a; o -buru l'akuruba ono bakahuru

iya l'akpo-ehu eviya g'a guwaru iya l'onye a ta sodu nsọ-a; ³⁶g'onye uke ono lebaa ya enya. O -buru l'akuruba ono bakahuru iya l'ehu; g'onye uke te jeekwa ele enya g'a maru ejí iya; ?o dú manụ-manụ. Onye ono buakwaa onye aasọ nsọ. ³⁷O -buru l'akuruba obu bẹ dūepho g'o dú l'enya; tēme ejí ojii rwutawaa l'eka ono bẹ akuruba obu kpohuakwaru; o buakwaru onye a ta sodu nsọ; g'onye uke gwa ya l'onye a ta sodu nsọ.

³⁸“O -buru lẹ nwoke; ozoo nwanyị bẹ iphe-ochaa tukashiru poopoo l'ehu; achagbaa ucha; ³⁹g'onye uke lekwa onye obu enya l'ehu. O -buru l'eka obu ta achadu okpobe ucha; l'a maru l'oo ụgwò bẹ tukashiru onye obu l'ehu; l'onye obu bẹ a ta sodu nsọ.

⁴⁰“Egbushi -rishihu onye nwoke l'ishi; bukwaa ishi-onmo bẹ o bu; obenu l'a taa sodu iya nsọ. ⁴¹Teke o bu l'oo l'onu-iphu bẹ egbushi rishihuru iya; bẹ onye obu bukwaa ishi onmo onu-iphu; obenu l'a taa sodu iya nsọ. ⁴²Ole o -buru l'o duru ọnyá, acha ucha; bya adukwapho nwa uswe-uswe, nọ iya l'ishi-onmo obu; ozoo l'ishi-onmo onu-iphu obu; bẹ o buakwaa ekpenta bẹ tūru iya l'ishi-onmo obu; ozoo l'ishi-onmo onu-iphu obu. ⁴³Oo ya bu; g'onye uke lee ya enya. Teke o bu l'onyá, dú onye ono l'ishi; ozoo l'onu-iphu acha ucha; bya adukwapho nwa uswe-uswe; mbu dú g'ekpenta ono, eswe nswe, emeje nemadzu l'akpo-ehu ono; ⁴⁴oo ya bu l'onye obu bu onye ekpenta; o buru onye aasọ nsọ eviya. G'onye uke ono gwa ya l'onye aasọ nsọ; kele ekpenta nkiya tūru iya l'ishi.

⁴⁵“G'onye ekpenta ono lakakwaa uwe iya; haa egbushi iya g'o yagashi-hu ayagashi-hu; woru ekwa gbobuta ugbo-onu; chia mkpu su lẹ ya bukwaa onye aasọ nsọ; ya bukwaa onye aasọ nsọ. ⁴⁶Oo-buru onye aasọ nsọ jasụ teke ọo-ka mma. G'o buru onye aasọ nsọ je eburu nkinyi iya l'azu eka ndu Ịzuru Ịkpoberu Ụlo-ekwa phe.

Ekemu k'iphe, tsuru evu

⁴⁷“O -buru l'o nweru uwe, tsuru evu; ozoo uwe ejí anụ; ozoo uwe ochaa; ⁴⁸ozoo ekwa, e kweru l'oghu ochaa; ozoo ophu e gude ejí anụ kwee; ozoo l'akpo; ozoo l'iphe, e meru l'akpo; ⁴⁹teke o bu l'eka ono, tsuru evu ono dú oyingo-oyingo; ozoo l'o dú uswe-uswe; bẹ o bukwaa ekpenta. G'e jekwa egoshi iya onye uke. ⁵⁰G'onye uke ono lekwa enya l'eka ono, tsuru evu ono; woru iphe obu, tsuru evu obu gu-chia l'ulo g'o nọo ujiku esaa. ⁵¹O -be lẹ mboku k'esaa; g'onye uke ono je elebaa ya enya ozo. O -buru l'evu obu kabaa asakahu l'uwe obu; g'a makwaru l'o bu ekpenta. Iphe ono, tsuru evu ono buakwaa iphe, aasọ nsọ. ⁵²G'onye ono kpokwaa uwe ono oku; m'o bu uwe ejí anụ; ozoo uwe ochaa; m'o bu ekwa, e kweru l'oghu ochaa; ozoo ophu e gude ejí anụ kwee; ozoo l'iphe, e meru l'akpo, bu ophu evu ono dú; g'a kpokwaa ya oku; kele o bu ekpenta.

⁵³“Ole o -buru l'onye uke ono leri iya enya; ophu evu obu asakahuduru asakahu l'iphe ono; ⁵⁴g'onye uke ono zia g'a saa iphe ono, tsuru evu ono

asasa; l'ò bya agù-chia ya l'ùlò g'ò nò ujiku ẹsaa ọzo. ⁵⁵G'onye uke ono lee ẹnya l'iphe ono; mẹ a sachaa ya ono; ọ -bùru l'iphe ọbu ta agbanweduru ọdudu iya; obetakpọru ọphu ọ sakahuduru asakahu; bẹ ọ bukwa iphe, aasọ nsọ; g'a kpokwaa ya ọku; mẹ evu ọbu; ?ọ nọ iya l'iphu; m'ọ nọ iya l'azu. ⁵⁶Ọ -bùru l'onye uke ono jeshiaru iya ele ẹnya; ẹka ono, tsuru evu ono rwakputewa arwakpute g'a sachaa ru iya ono; g'ọ lakafukwa ẹka ono, tsuru evu ono; mbu l'uwe ono; ọzoo l'akpo ono; ọzoo l'ekwa ono, e kweru ekwekwe ono; ọzoo l'ọphu a kparu akpakpa. ⁵⁷Ọle ọ -bùru l'ọ wataru ọtsu evu ono ọzo l'uwe ono; ọzoo l'iphe ono, e kweru ekwekwe; ọzoo l'ọphu a kparu akpakpa; m'ọ bu l'iphe ono, e meru l'akpo-anu ono; l'a maru l'ọ bu iphe, asakahu asakahu. G'a kpokwaa iphe, bu iphe, tsuru evu ono ọku. ⁵⁸Iphe, bu iphe, tsuru evu, a sawaru asasa; ọphu evu ono adudu iya; g'a saa ya k'ugbo ẹbo g'ọ bu ru iphe, a taa sọhedu nsọ."

⁵⁹Ono bu ekemu, duru iphe, bu evu, tsuru l'uwe eji anu; ọzoo l'uwe ọchaa; ọzoo l'ekwa, e kweru ekwekwe; ọzoo l'ọphu a kparu akpakpa; ọzoo l'ọphu e gude akpo-anu mee; g'a gwa ya iphe, a ta sọdu nsọ; ọzoo l'a guru iya l'iphe, aasọ nsọ.

Egoshi l'onye iphe eme l'akpo-ẹhu dụwaa iche

14 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²"Qwaa bu ekemu, ee-tsoje mboku, ee-me onye ekpenta shi eme g'a ta sọhe iya nsọ: G'e duru iya dutaru onye uke. ³G'onye uke ono shikwa l'eka ndu Izurelu kpọberu ọlò-ẹkwa phe lufu je elerwee ya ẹnya ree. Ọ -bùru l'onye ono wekọrohuwaru l'ekpenta ono, shi eme iya l'akpo-ẹhu ono; ⁴g'onye uke ono zia ozi g'e wotaru onye ọbu, eeme g'a ta sọhe nsọ ọbu ẹnu labọ, nọ ndzu, a ta sọdu nsọ; waa oshi sida; waa ẹkwa uswe-uswe; waa ẹswa isopu. ⁵Onye uke ono asu g'e gbua ẹnu ono nanu l'eli ite, a kpuru l'urwa, e yeru mini, doru risaa. ⁶Enu ọphu nọ ndzu phọ bẹ ọo-nwuta; wota oshi sida phọ; waa ẹkwa uswe-uswe phọ; waa ẹswa isopu phọ; tuko tsee le mee ẹnu ono, e gburu l'eli mini ono, du ree ono. ⁷L'ọ bya ephee ya onye ono ugbo ẹsaa; mbu onye ono, eeme g'a ta sọhe nsọ l'ekpenta ono, shi eme iya nu ono. L'ọ bya agwa ya l'onye a ta sọdu nsọ; woru ẹnu k'ono, dzu ndzu ono haa g'ọ pheba l'egu. ⁸Onye ono, byaru g'e mee ya g'a ta sọhe iya nsọ ono eje eworu uwe iya saa; kpushikota eji, du iya l'ẹhu g'ọ ha; mẹ ẹgbushi iya; woru ẹhu wua le mini; shi nno bu ru onye a ta sọdu nsọ. E -mechaa nno; l'ọ batawaro l'ime ẹka ndu Izurelu kpọberu ọlò-ẹkwa phe; ọle g'ọ nokwaa l'azu ọlò-ẹkwa iya ujiku ẹsaa. ⁹Ọ -nọchaa ujiku ẹsaa g'ọ kpushikwaa eji, du iya l'ẹhu g'ọ ha ọzo. G'ọ kpushia ishi; yee ejí-agba; waa njibu-ẹnya; mewaro eji ọzo, dugbaa ya l'ẹhu. L'ọ saa uwe iya; woru ẹhu wua le mini; ọo ya bu; l'ọ bu ru onye a ta sọdu nsọ.

¹⁰"Teke o rwuru le mboku k'esato; g'onye ọbu kputa unwu ebili labọ, adudu ẹka iphe mebyiru iya; waa ada aturu, gbaru apha, adudu ẹka iphe

mebyiru iya. Teme l'o gude ụzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e ke-ru ụzo ẹto; gwọo lẹ manụ; g'e gude iya gwee ngweja-nri. L'o wotakwapho manụ, jiru konggo ejiji tukobe iya. ¹¹ Onye uke ono, eme iya g'a ta sọhe iya nsọ ono; abya eduta onye ọbu, eeme g'a ta sọhe nsọ ọbu; yee iphe-miphe ono, o gude bya ono; bya eworu dobe l'iphu Chipfu l'onu-abata ụlo-ekwa-ndzuko. ¹² L'o bya akputa nwa ebili ono nanu; yee konggo, manụ jiru ejiji pho; gude gwee ngweja-apfu-ugwo. G'o maa ngweja ono l'iphu Chipfu g'o buru ngweja-amama.

¹³ "L'o bya eworu nwa ebili ono gbua l'ulo-du-nsọ; mbu l'eka ono, eegbu-je anu, e gude egwe ngweja-iphe-eji; yee ngweja-akpo-oku. Oo egube ono, ngweja-iphe-eji bu k'onye uke bukwapho ge ngweja-apfu-ugwo bukwapho nkiya; teme o buru ngweja, du nsọ shii. ¹⁴ Onye uke ono emeta mee anu ono, e gude gwee ngweja-apfu-ugwo ono; ye onye ono, eeme g'a ta sọhe nsọ ono l'atakpa-nchi ekutara; waa lẹ mkpushi-eka ezeke-eka ekutara; yee mkpushi-okpa ezeke-okpa ekutara iya. ¹⁵ Onye uke ono abya emeta konggo manụ ono; bya emeru iya ye onwiya l'obochi-eka ekicha; ¹⁶ l'o bya eworu mkpushi-eka ekutara tsee lẹ manụ ono; meta iya phee ugbo esaa l'iphu Chipfu. ¹⁷ Manu ophu ghuduru iya l'obochi-eka be oo-tada onye ono, eeme g'a ta sọhe nsọ ono l'atakpa-nchi ekutara; waa lẹ mkpushi-eka ezeke-eka ekutara; waa mkpushi-okpa ezeke-okpa ekutara; waa l'eli mee anu ono, e gude gwee ngweja-apfu-ugwo ono. ¹⁸ Manu ophu ghuduru nu be oo-hu onye ono, byaru g'e mee ya g'a ta sọhe iya nsọ ono l'ishi; gude pfua ugwo iphe-eji onye ono l'iphu Chipfu.

¹⁹ "Onye uke ono abya egwee ngweja-iphe-eji ono; gude pfua ugwo iphe-eji, onye ono meru; mbu onye ono byaru g'e mee ya g'a ta sọhe iya nsọ ono. E -mechaa; l'o woru anu ono, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku ono gbua; ²⁰ woru ngweja-akpo-oku ono; yee ngweja-nri, tso iya nu l'oru-ngweja; gude pfua ugwo iphe-eji onye ono l'o bya aburu onye a ta sodu nsọ.

²¹ "Ole o -buru l'onye ọbu akpa nri; ophu o dudu ike anu iphemiphe ono, a gushiru ono; g'onye ọbu kputa nwa ebili lanu nu g'o buru ke ngweja-apfu-ugwo; l'e woru iya maa g'o buru ngweja-amama, e gude apfu ugwo iphe-eji. Teme l'o wota nkeru-iri nkweka ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ; g'o buru ngweja-nri; waa manụ, jiru konggo; ²² me ndo labo; ozoo kparaka labo; ophu rwukpoeru iya pho eka. Nanu be ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; l'e gude ophuu gwee ngweja-akpo-oku. ²³ O -be lẹ mboku k'esato l'o chiru iphemiphe ono byapfuta onye uke g'e gude mee ya g'a ta sọhe iya nsọ; gude iya bya l'onu-abata ụlo-ekwa-ndzuko l'iphu Chipfu. ²⁴ G'onye uke ono kputa nwaturu ono; yee konggo, manụ jiru ejiji ono je amaa l'iphu Chipfu g'o buru ngweja-amama. ²⁵ L'o woru nwaturu ono gbua; meta mee ya tada onye ọbu, eeme g'a ta sọhe nsọ ọbu l'atakpa-nchi ekutara; waa lẹ mkpushi-eka ezeke-eka ekutara; wakwapho lẹ

mkpūshi-ọkpā ezeke-ọkpā ẹkutara. ²⁶ Onye uke ono abya emeta manụ ono bya emeru ye onwiya l'ọbochi-ẹka ẹkicha; ²⁷ l'ọ woru mkpūshi-ẹka ẹkutara iya phee manụ ono ugbo ẹsaa l'iphu Chipfu. ²⁸ Onye uke ono abya emeta manụ ono, dū iya l'ọbochi-ẹka ono tada l'ẹka ono, ọ tadaru mee anụ ono, e gude gwee ngweja-apfu-ugwo ono, bụ iya bụ l'atakpa-nchị ẹkutara onye ono, eeme g'a ta sọhe iya nsọ ono; waa lẹ mkpūshi-ẹka ezeke-ẹka ẹkutara; waa lẹ mkpūshi-ọkpā ezeke-ọkpā ẹkutara iya. ²⁹ Manụ ọphu ghuduru iya l'ọbochi-ẹka bẹ oo-hu onye ono, byaru g'e mee ya g'a ta sọhe iya nsọ ono l'ishi; gude pfula ugwo iphe-ẹji iya l'iphu Chipfu. ³⁰ L'ọ nwuta ndo ono; ọzoo kparaka ono, bụ ọphu onye ono dūru ike gbata; gude gwee ngweja. ³¹ Nanụ bẹ oo-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; l'ọ gude ọphu gwee ngweja-akpo-ọku; yee ngweja-nri. Ọo ẹgube ono bụ g'onye uke a-nodu l'iphu Chipfu pfula ugwo iphe-ẹji onye ono, eeme g'a ta sọhe nsọ ono. ³² Ono bụ ekemu, dūru onye oome; mbụ ekpenta ono; ọphu ọ dudu ike gbata iphe, ee-gude mee g'a ta sọhe iya nsọ."

Ẹka igbulọ tsuru evu

³³ Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósísu yee Eronu; sụ phe: ³⁴ "Unu -laephọ alí Kénanu ono, bụ ẹka mu abya anụ unu g'ọ bụru okiphe unu ono; ọ -būru l'ọ dūru ụlo, nọ l'alí ono, mu meru; o nweru ẹka tsuru evu; ³⁵ g'onye nwe ụlo ono jekwa akporu onye uke l'ụlo iya gbekwa dū iya g'ọ tsuru evu. ³⁶ Onye uke ono a-sụ g'e gweshigbua iphe l'ụlo ono; teme l'ọ bahụ jeshia ahuma ẹka tsuru evu obu; ọo ya bụ g'ọ tọ tuko ụlo ono; yee iphe, nọ iya nū gua l'iphe, aasọ nsọ. E -gweshikotachaa iphe l'ụlo ono; g'onye uke ono bahụ l'ụlo obu je elee ya ẹnya. ³⁷ G'ọ lee ẹnya l'igbulọ ẹka tsuru evu obu; teke ọ bụ l'ọ dū oyingo-oyingo; ọzoo l'ọ dū uswe-uswe; teme ẹka obu dalahụ adalahụ; ³⁸ g'onye uke ono lufuta l'ụlo ono; woru onu iya gu-chia g'ọ nọo ujiku ẹsaa. ³⁹ O -be lẹ mboku k'ẹsaa; g'onye uke laphu azụ je elee ẹnya l'ụlo obu ọzo. Ọ -būru l'evu obu sakahuru l'oma igbulọ ono; ⁴⁰ l'ọ sụ g'e bvufu mkpuma ono, tsuru evu ono je etuphaa l'ẹka aasọ nsọ l'azụ mkpukpu. ⁴¹ L'ẹ kwoshia igbulọ ime ụlo ono ekwoshi mgburugburu; kpota iphe, e kwoshiru iya je awushia l'azụ mkpukpu l'ẹka aasọ nsọ. ⁴² L'ẹ wota mkpuma ọzo gude tū-chishia ẹnya iya ọphu e bvukpofu-gbaaru pho; teme l'a kutakwapho ẹpuchi ọzo gude rwaa ụlo obu ọzo.

⁴³ "Teke ọ bụ l'evu obu chafutaru l'ụlo obu ọzo g'e bvukpofuchaa-ru mkpuma mkpuma pho; e kwoshichaa ya; bya arwaphu iya azụ obu; ⁴⁴ g'onye uke laphu azụ jee elee ya ẹnya ọzo; teke ọ bụ l'evu obu bakahuru l'ụlo obu bẹ ọ bukwa evu, asakahụ asakahụ dū l'ụlo ono; ọo ya bụ; l'a maru l'ụlo obu bụwaa ụlo, aasọ nsọ. ⁴⁵ G'e woru ụlo obu gbukaa; vuta mkpuma ụlo obu; me oshi iya; waa ẹja, e gude rwaa ya je awushia l'azụ mkpukpu l'ẹka aasọ nsọ. ⁴⁶ Onye bahuru l'ụlo ono teke ono, a gu-chikwaduru iya agu-chi ono; bẹ a-buru onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu. ⁴⁷ Onye

zèru l'ùlo ono kua mgbenya; ọzoo ria nri; g'onye ono sakwaa uwe iya asasa.

48 “Ọle ọ -bùru l'onye uke byaru g'o lee ùlo ono ẹnya; ọ hùma l'evu ono ta adùedu ẹka ọ nọba l'ùlo ono g'a rwaphuchaaru iya azu; g'ọ gùa ùlo ono l'ùlo, a ta sọdu nsọ; noo kele evu ọbu ta adùedu. 49 Iphe, oo-gude mee ùlo ono g'ọ tọ bùhe ùlo, aasọ nsọ; bukwa g'ọ nwùta ẹnu labọ; wotakwaphọ oshi sida; waa ẹkwa uswe-uswe; waa ẹswa isopu. 50 L'o woru ẹnu lanu gbua l'eli ite, a kpuru l'urwa, e yeru mini, doru rịsaa. 51 L'o wota oshi sida phọ; waa ẹswa isopu phọ; waa ẹkwa uswe-uswe phọ; yee ẹnu phọ, dzu ndzu phọ; tuko tsee le mee ẹnu ọphu e gburu egbugbu phọ; yele mini phọ, du ree phọ; woru iya phee l'ùlo ono akpọ ẹsaa. 52 Oo-gude mee ẹnu phọ; waa mini phọ, du ree phọ; waa ẹnu ọphu nọ ndzu phọ; waa oshi sida phọ; waa ẹswa isopu phọ; waa ẹkwa uswe-uswe phọ mee ùlo ono g'a ta sọhe iya nsọ. 53 L'o gude ẹnu k'ọphu nọ ndzu phọ lufu azu mkpukpu je ahaa ya g'o pheba l'oma ẹgu. Ọ kwa ẹgube ono be oo-shi pfua ugwo iphe-ẹji; shi nno safu nturwu, du l'ùlo ono. Oo ya bu l'ùlo ọbu aburu ùlo, a ta sọdu nsọ.”

54 Ono bu ekemu, g'ee-meje k'ekpenta, dukpoo l'udu iya l'udu iya; yee ẹjo akuruba; 55 waa k'evu, turu l'uwe; yee ọphu turu l'ùlo; 56 waa k'onye ọnyá du l'ehu; ọzoo iphe du g'ẹkpá; ọzoo onye iphe tukashiru poopoo l'ehu; 57 g'e shi ẹgube ono goshi teke iphe, bu iphe, aasọ nsọ; waa teke ọ bu iphe, a ta sọdu nsọ. Ono bu ekemu, g'ee-meje k'ekpenta; waa k'iphe, tsuru evu.

Onye iphe asoshi l'ehu

15 1 Tọbudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu yee Eronu: 2 “Unu pfuru yeru ndu Izurelu; si phe-a: Ọ -duru onye nweru iphe, asoshi iya asoshi l'ehu; be iphe ono, asoshi iya l'ehu ono bukwa iphe, aasọ nsọ. 3 Iphe ono meakwaru onye ọbu; ọ bùru onye aasọ nsọ; me iphe ọbu nọdu asoshi g'ọososhi; ọzoo l'ọ duru iphe, e gude gbobuta iya be ọ bukwapho iphe, meru; a nọdu asọ iya nsọ. 4 Iphe, bukpu iphe-azee, onye ono, iphe asoshi l'ehu ono zeru azee be buakwaa iphe, aasọ nsọ; teme iphemiphe, bu iphe, ọ nọru anọ l'a-bukwarupho iphe, aasọ nsọ. 5 G'onye denyiru ẹka l'iphe-azee onye ọbu; sakwaa uwe iya asasa; wua ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu be a taa sọhedu iya nsọ. 6 Onye nọru anọ l'iphe, onye iphe shi l'ehu asoshi shi nọdu anọ; g'onye ono sakwaa uwe iya; wua ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu be a taa sọhedu iya nsọ. 7 G'onye denyiru onye iphe shi l'ehu asoshi ẹka sakwaa uwe iya; wua ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu be a taa sọhedu iya nsọ. 8 Onye ono, iphe asoshi l'ehu ono -gbua onye a ta sọdu nsọ ọnu-mini; g'onye ọbu sakwaa uwe iya; wua ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu be a taa sọhedu iya nsọ. 9 Teme iphe, aagbajekpo agbagba, onye ono, iphe asoshi ono nọru gbaa be buakwaa iphe, aasọ

nsọ; ¹⁰teme onye denyiru ẹka l'iphe, onye obu shi nọdu anọ; g'a sọkwaa onye obu nsọ jasụ nchi ejihu. Onye wotaru iphe obu bẹ a-sakwa uwe iya wua ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ¹¹Onye iphe shi l'ẹhu asọshi -denyi onye ozo ẹka; ọphu ọ kwoduru ẹka; g'onye ono sakwaa uwe iya asasa; wua ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ¹²Ọ -buru ite, a kpuru l'urwa bẹ onye obu denyiru ẹka; g'a tukupokwaa ya; teke ọ bụ iphe, e gude oshi mee; g'e gudekwa mini saa iphe obu asasa.

¹³“Onye ono, iphe asọshi l'ẹhu ono -kaepho mma; g'ọ gutaru onwiiya ujiku ẹsaa nọ g'e gude mee ya g'a ta sọhe iya nsọ; l'ọ saa uwe iya; gude mini, doru rịsaa wua ẹhu; l'ọ bya aburu onye a ta sọdu nsọ. ¹⁴Ọ -be lẹ mbọku k'ẹsato l'ọ nwuta kparaka labọ; ọzoo unwu ndo labọ gude bya l'atatihipu Chipfu l'onu-abata ulo-ekwa-ndzukọ; bya anụ iya onye uke. ¹⁵Onye uke anwuta iya gude gwee ngweja. Nanụ bẹ oo-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; l'ọ gude ọphuu gwee ngweja-akpo-ọku. Noo g'ee-shi bụ ono l'ọ pfa ugwo iphe-ẹji onye ono, iphe asọshi l'ẹhu ono l'iphu Chipfu.

¹⁶“Teke nwoke gboshiru unwuda; g'ọ wukotakwa ẹhu iya l'ọphu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ¹⁷Ekwa; ọzoo akpo, a gbọru unwuda kpua bẹ ee-gude mini saa asasa. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ¹⁸Nwoke yee nyee ya -kwaa akwakwa; ọ -buru lẹ nwoke ono gbọru iphe; g'ephenebo jekwa awua ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu phe nsọ.”

Nwanyị, anọ nsọ

¹⁹“Ọ -buru lẹ nwanyị bẹ nsọ-nwanyị eme bẹ ọo-buru onye mmerwu dū l'ẹhu abalị ẹsaa; teme onye denyiru iya ẹka a-buru onye aasọ nsọ jasụ nchi ejihu. ²⁰Iphe, bụ iphe, ọ zekpooru azee teke ono, ọono nsọ ono; ọzoo iphe, ọ nọru anọ bẹ tukoakwaru buru iphe, aasọ nsọ. ²¹Onye denyiru iphe-azee ya ẹka; a-sa uwe iya asasa; wua ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ²²Onye denyiru iphe, ọ nọru anọ ẹka; a-sa uwe iya asasa; wua ẹhu. A -nọwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ²³Onye denyiru iphe-azee ya ẹka; ọzoo oshi, ọonoje anọ ẹka bẹ buakwaa onye aa-sọ nsọ jasụ nchi ejihu. ²⁴Ọ -buru lẹ nwoke jepfuru nwanyị, anọ nsọ; mee ono, ala nwanyị ono -rwua ya l'ẹhu; g'a sọkwaa ya nsọ nọ abalị ẹsaa. Teme iphe, nwoke ono zeru azee g'ọ ha abukotaru iphe, aasọ nsọ.

²⁵“Ọ -buru lẹ nwanyị bẹ mee larụ ujiku olemole lẹ teke ọ tọ nọdu nsọ; ọzoo lẹ mee obu laghataru onye obu ujiku ole, ọonoje nsọ; g'a sọkwaa onye obu nsọ g'aasọje iya mę ọ -nọdu anọ nsọ phọ. ²⁶Iphe, bukpoo iphe-azee, ọ zeru azee l'iphe, bukpoo mbọku lẹ mbọku ono, mee ono ala iya ono; bẹ aa-sọkwapho nsọ g'a sọru iphe-azee, ọozeje mę ọ -nọdu anọ nsọ phọ. Iphe, bụ iphe, ọ nọru anọ; g'a sọkwaa ya phọ egube ono, aasọje iya mę ọ -nọdu anọ nsọ ono. ²⁷Iphe, bụ onye denyiru ẹka l'iphe ono buakwaa onye aasọ

nsọ. G'onye ono sakwaa uwe iya; wua ẹhu. A -nɔwaa jasụ nchi jihu bẹ a taa sọhedu iya nsọ. ²⁸Obenu lẹ-a; mee ọbu -labuhue ya phọ; g'ọ gutaru onwiya ujiku ẹsaa nọ. E -mechaa l'ọ bya aburu onye a ta sọdu nsọ ²⁹O -be lẹ mbọku k'ẹsato g'onye ọbu nwuta kparaka labọ; ọzoo unwu ndo labọ; nwutaru onye uke l'onu-abata ọlo-ẹkwa-ndzukọ. ³⁰G'onye uke ono nwuta ẹnu lanu gude gwee ngweja-iphe-ẹji; l'ọ gude ọphuu gwee ngweja-akpo-ọku. Onye uke ono e-shi nno pfa ụgwo iphe-ẹji nwanyị ono l'iphu Chipfu lẹ kẹ mee ono, larụ iya nọ ono, shi mee ya; ọ buru onye aasọ nsọ ono.

³¹"Noo g'unu e-shije dobe unwu Ízurẹlu iche l'iphe, e-me g'ẹphe buru ndu aasọ nsọ; g'ẹphe ta aburu ndu aasọ nsọ; nwuhu; m'ẹphe turwua ọlo-ẹkwa mu ono, nọ l'echilabọ phe ono."

³²Ono bu ekemu, a turu doberu nwoke, iphe asoshi asoshi l'ẹhu; yee nwoke, gbọru unwuda; shi nno buru onye aasọ nsọ; ³³bya abukwarupho kẹ nwanyị, nsọ-nwanyị eme. Ọ bu k'onye iphe asoshi l'ẹhu; m'ọ bu nwoke-o; m'ọ bu nwanyị-o; yee k'onye jepfuru nwanyị, aasọ nsọ.

Eswe apfu ụgwo iphe-ẹji
(Uke 23:26-32; Ọgụ 29:7-11)

16 ¹O be lẹ g'unwu Eronu dachaa ẹbo nwuhu; g'ẹphe jekubeerupho l'ataphu Chipfu phọ; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu; ²sụ iya: "Pfuru yeru nwune ngu, bu Eronu sụ iya g'ọ tọ bujekwarupho teke du iya ree bẹ ọo-byajẹ l'ẹka-kakota-adu-nsọ ono; mbu l'ẹka ono, e gude ẹkwa kobuta ono, bu iya bu l'iphu ẹka aapfuje ụgwo iphe-ẹji, bu ọphu nọ l'eli okpoko Chileke ono; ọdumeka bẹ ọo-nwuhukwa. Noo kẹle mu anọduje l'urwukpu bya l'eli ẹka aapfuje ụgwo iphe-ẹji ono. ³Waa gẹ Eronu e-gudeje bahu l'ẹka-kakota-adu-nsọ ono baa: Oo-gude nwa oke-eswi, oo-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; bya egude ebili, oo-gude gwee ngweja-akpo-ọku.

⁴"Lọ chita uwe-ime-ẹhu ọchaa, e doberu nsọ phọ yee; bya eyekwaa-phọ nwiba ọchaa, eeyeje l'ime ẹhu; l'ọ wota ẹkwa-ọchaa atụ-buta-l'upfu gude tubuta onwiya; bya ewota okpu-ẹkwa ọchaa kpuru. Uwe ono g'ọ ha dukota nsọ; noo g'ọ gude o je l'a-wuada ẹhu teme l'ọ gude uwe ono kwaa onwiya akwa ono.

⁵"Gẹ ndu Ízurẹlu kpẹ Eronu mkpi labọ g'ọ gude gwee ngweja-iphe-ẹji; waa ebili lanu, oo-gude gwee ngweja-akpo-ọku. ⁶Gẹ Eronu kputa oke-eswi phọ gude gwee ngweja-iphe-ẹji kẹ nkiya; shi nno pfa ụgwo iphe-ẹji, o meru; yee kẹ ndibe iya l'ataphu Chipfu. ⁷Lọ bya akputa mkpi labọ phọ bya l'ataphu Chipfu l'onu-abata ọlo-ẹkwa-ndzukọ. ⁸Eronu abya eworu ido tɔaru mkpi labọ ono. Ido lanu a-buru kẹ Chipfu; ọphuu aburu kẹ Azazẹlu. ⁹Eronu abya akputa mkpi ọphu ido Chipfu daru gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ¹⁰obenu lẹ mkpi ọphu ido kẹ Azazẹlu daru bẹ aa-kputa lẹ ndzụ bya l'ataphu Chipfu g'e gude iya pfa ụgwo iphe-ẹji; teme l'a kpütawa iya rọ je ahaa l'echiegu g'ọ lapfu Azazẹlu.

¹¹“Erõnu abya akputa oke-eswi pho, oo-gude gwee ngweja-iphe-eji; gude pfua ugwo iphe-eji onwiya yee ke ndibe iya pho. Lo woru oke-eswi ono gbua g'o buru ngweja-iphe-eji k'onwiya ono. ¹²Lo wota iphe, aaguje oku; vota oku l'oru-ngweja, no l'atathphu Chipfu; vo-jia ya avo-ji; bya aha-ta unwu-isensu ophu e-ji mkpoji eka labo, e gweru rwukuru rwukuru; gude bahu l'eka ono, e kobutaru ekwa ono. ¹³Lo bya eworu unwu-isensu ono tukobe l'eli oku ono, no l'atathphu Chipfu ono; k'ophu enwuru-oku unwu-isensu ono a-kpu tuuu kpu-chia eka ono, anoduje apfu ugwo iphe-eji ono, no l'eli okpoko ono, e doberu ekemu ono. Oo ya bu k'ophu o to nwuhudu. ¹⁴Lo meta mee oke-eswi ono; gude mkpushi-eka phee ya l'eli eka ono, aapfuje ugwo iphe-eji ono; lo gudekwapho mkpushi-eka phee mee-iphe ono mgbo esaa l'iphu eka ono, aapfuje ugwo iphe-eji ono.

¹⁵“Lo woru mkpi pho, e gude gwee ngweja-iphe-eji ndu Izurelu pho; woru gbua egbugbu; gude mee ya bahu l'ime eka ono, e kobutaru ekwa ono; woru mee ya ono mee g'o meru mee oke-eswi pho; mbu phee ya l'eli eka ono, aapfuje ugwo iphe-eji ono; ye l'iphu eka ono, aapfuje ugwo iphe-eji ono. ¹⁶O buru egube ono be oo-shi pfua ugwo iphe-eji k'eka-kakota-adu-nsò ono; kele ndu Izurelu be buwaa ndu aaso nsò; waa kele ephe meswewaru iphe l'iphe-eji, ephe mekotaru g'o ha. O bukwarupho nno bu g'oo-me iya le k'ulo-ekwa-ndzuko, bu ophu no l'echilabo phe teke ono, ephe bu ndu aaso nsò ono. ¹⁷G'o to dukwa onye a-nodu l'ime ulo-ekwa-ndzuko ono; me Erõnu bahuepho l'eka-kakota-adu-nsò ono je anodu apfu ugwo iphe-eji; jasù l'o pfu-ghee ugwo iphe-eji k'onwiya; yee ke ndibe iya; yee ke ndu Izurelu l'ophu; lufuta. ¹⁸E -mechaa l'o jeshia l'oru-ngweja ono, no l'atathphu Chipfu ono; je apfu ugwo iphe-eji k'eka ono. Lo meta mee oke-eswi pho; yee mee mkpi pho; wuru ye le mpu, e mobegbaaru l'oru-ngweja ono. ¹⁹Lo meta mee ono gude mkpushi-eka iya phee ya l'oru-ngweja ono mgbo esaa; shi nno swafu iya aso nsò ke ndu Izurelu; dobe iya nsò ozo.”

Mkpi, vu iphe-eji, ndu Izurelu meru

²⁰“Erõnu -pfuchaa ugwo iphe-eji, e meru l'eka-kakota-adu-nsò ono; yee k'ulo-ekwa-ndzuko ono; yee k'oru-ngweja ono; l'o bya akpufuta mkpi pho, no ndzu pho. ²¹Lo bya eworu eka labo byabe mkpi k'ono, no ndzu ono l'ishi; mbu Erõnu; bya atuko ejo-iphe, ndu Izurelu mekotaru; mekpoo emeswe, ephe meswekotaru; yee iphe-eji, ephe mekotaru g'o ha; pfushikota kpua ya; l'o tuko iya byabe mkpi ono l'ishi; kpuru iya kpee onye a turu eka g'o je ahaa ya l'echiegu. ²²O buru mkpi ono e-vutakota ejo-iphe phe g'o ha laa l'oma-egu; eka e budu ebubu; je anodu. O buru eka oo-je ahaa mkpi ono bu l'echiegu.

²³“Erõnu abahu l'ulo-ekwa-ndzuko je eyefu uwe ochaa ono, o ye-ru teme o bahushia l'eka-kakota-adu-nsò ono. O -yefuchaa ya l'o haa ya

l'èka ono. ²⁴L'ò nòdu l'èka dù nsò wuà èhu; woru uwe iya ye; lufuta bya egwee ngweja-akpo-òku kẹ nkiya; yee kẹ ndu Ízùrèlu; shi nno pfua ugwo iphe-eji k'onwiya yee kẹ ndu Ízùrèlu. ²⁵L'ò woru èba-anu, e gude gwee ngweja-iphe-eji phò kpoo òku l'òru-ngweja. ²⁶Onye phò, jeru je ahaa mkpi phò; g'ò lapfu Azazèlu phò; l'a-sakwaphò uwe iya; wuà èhu; tème l'ò batawarò l'ime èka ndu Ízùrèlu kpòberu ọlò-èkwa phẹ. ²⁷Oke-eswi phò; yee mkpi phò, e gude gwee ngweja-iphe-eji phò, bu ophu e wobataru mee ya l'èka-kakòta-adu-nsò g'e gude pfua ugwo iphe-eji phò; bẹ aa-paru lufu l'azu èka ndu Ízùrèlu kpòberu ọlò-èkwa phẹ; l'e woru akpo iya; waa anu iya; mekpoo nshi iya kpoo òku. ²⁸G'onye ono, jeru akpoo ya òku ono sakwaa uwe iya asasa; wuà èhu; tème l'ò bata l'ime èka ndu Ízùrèlu kpòberu ọlò-èkwa phẹ.”

Ekemu eswe apfu ugwo iphe-eji

²⁹“No iya; g'iphe-a bukwaru iphe, Chileke toru okpa iya su g'e tsoje, unu e-meje jasu l'ojejoje. Mbù-a; o -rwuje l'onwa esaa; lẹ mbòku, onwa ono dù l'abalì iri; unu aswiye egu. Unu te ejekwa ozi ejeje ophu; mbù unu bẹ ndu a nwuru lẹ Ízùrèlu; mẹ ndu lwaru alwalwa, bu l'echilabò unu; ³⁰kẹlẹ ọo mbòku ono bẹ aa-pfu ugwo iphe-eji, unu meru; g'e gude sachafu unu iphe-eji, unu meru g'ò ha; unu aburu ndu a ta sòdu nsò l'iphu Chipfu. ³¹Mbòku ono a-buru unu eswe Sabatu, bu eswe-atuta-unme; unu aswia egu. Iphe ono bu iphe, Chileke toru okpa iya su g'e tsoje, unu e-meje jasu l'ojejoje. ³²Ọ buru onye uke, a wuru manu l'ishi dobe nsò g'ò buru onye uke l'ozori nna iya bu onye a-pfu ugwo iphe-eji obu. Oo-yeje uwe ochaà ono, dù nsò ono. ³³L'ò pfua ugwo iphe-eji, e meru l'èka-kakòta-adu-nsò; mẹ k'ọlò-èkwa-ndzukò; mẹ k'òru-ngweja; l'ò bya apfua ugwo iphe-eji, ndu-uke meru; mẹ kẹ ndu Ízùrèlu l'ophu. ³⁴Ono a-buwaruro iphe, Chileke toru okpa iya su g'e tsoje, unu a-nòdu emewarò jasu l'ojejoje; mbù l'aa-pfufe ugwo iphe-eji, unwu Ízùrèlu l'ophu mekòtaru. Ọ buru mgbo lanu l'apha bẹ ee-meje iya.”

E mekòtaepho iphemiphe gẹ Chipfu sùru Mòsisu g'e mee ya.

Ekemu g'a ta tajeshi mee-iphe

17 ¹Tòbudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mòsisu sù iya: ²“Waa iphe, ii-pfuru yeru Eronu yee unwu iya; yee unwu Ízùrèlu l'ophu baa; sù phẹ-a: Wakwa iphe, Chipfu tũru ekemu iya baa: ³Ọ -dũru onye Ízùrèlu gburu eswi; ọzoo nwatũru; ọzoo egħu l'ime èka ephe kpòbegbaaru ọlò-èkwà phẹ; ọzoo l'azu èka ono; ⁴ophu onye ono egudedu iya bya l'onu-abata ọlò-èkwa-ndzukò g'e gude gwee ngweja nu Chipfu l'iphu ọlò-èkwa Chipfu ono; onye ono bẹ ikpe ọchi nmaakwaru; ọ buakwaa ọchi bẹ o gburu. G'e bufukwa iya lẹ ndu nkiya. ⁵Iphe, meru iphe, a tũru ekemu-a bu g'ò mee gẹ ndu Ízùrèlu wotajẹ ngweja ono, ephe anòduje egwe

l'oma ẹgu ono; bya egweru nū Chipfu; mbū g'ephe woru iya nū onye uke l'onu-abata ụlo-ẹkwa-ndzukọ; g'o gbua ya g'o bụru ngweja-ẹhu-guu, e gweru Chipfu. ⁶Onye uke ono epee mee anū ono l'oru-ngweja l'onu-abata ụlo-ẹkwa-ndzukọ; bya akpọ ẹba iya oku g'o bụru ngweja, mkpọ iya dū Chipfu ree. ⁷Ephe te egweeduru ngweja p̄he anū agwa, a kpuru; ọ dū g'eghu; mbū agwa ono, meru ephe dū ḡheleghelehele ono. Ono bụ iphe, Chipfu tōru okpa iya sū g'e tsoje, ephe a-nodu eme jasū l'ojejoje; ephe eme iya; e -shi l'ogbo sweru ogbo.

⁸“Sū p̄he l̄-a: Onye bụ onye Ízurelu; ozoo onye lwaru alwalwa, ephe l'ephe bu, bụ onye gweru ngweja-akpọ-oku; ozoo l'ọ dūru ngweja ozo, ọ nūru; ⁹ophu o gudedu iya bya l'onu-abata ụlo-ẹkwa-ndzukọ bya egweru nū Chipfu; g'e bufukwa onye obu l̄e ndu nkiya.

¹⁰“Iphe, bukpo onye Ízurelu; ozoo onye lwaru alwalwa l'alī Ízurelu, taru mee-iphe b̄e mu a-n̄duepho achi l̄e n̄jo; mbū l'onye ono, taru mee-iphe ono; b̄e mu e-bufu l̄e ndu nkemu. ¹¹Noo kele ndū iphemiphe, e meru ememe dobe b̄e l̄e mee b̄e ọ dū. Ọ kwa mee ono b̄e mu nūru unu g'unu gudeje iya bya apfua ugwo iphe-ẹji unu l'oru-ngweja. Ọ b̄uru mee b̄e eegudeje apfū ugwo ndū nemadū. ¹²Oo ya kparū iphe, mu sūru unub̄e ndu Ízurelu: G'ọ t̄o dukwa g'unu ha onye a-taj̄e mee-iphe; ophu ọ dukwa onye lwaru alwalwa, unu l'ephe bu ebubu, a-taj̄e mee-iphe.

¹³“O -dūru onye Ízurelu; ozoo onye lwaru alwalwa, unu l'ephe bu, akpa legbudu; ọ -gbua anū; ozoo ẹnu, a ta s̄odu ns̄o; g'onye ono ph̄ushikwaa mee ya l'alī kpochia ya ẹja. ¹⁴Noo kele iphemiphe, n̄o ndū, e meru ememe b̄e l̄e mee b̄e ndū iya n̄o. Ọ b̄uru iya kparū, iphe, mu sūru ndu Ízurelu: ‘Unu ta adukwa mee iphe, unu a-taj̄e; kele ndū iphemiphe, e meru ememe bukota l̄e mee b̄e ọ n̄o; l'onyemonye taru iya nū b̄e ee-bufukwa ebufu.’

¹⁵“Onyemonye kp̄o; m'ọ b̄e onye a nwuru l̄e Ízurelu; m'ọ b̄e onye lwaru alwalwa, b̄e onye taru iphemiphe, b̄e iphe, nw̄uhuru anw̄uhu; ozoo iphe, anū dzugburu; b̄e a-sa uwe iya asasa; w̄ua ẹhu; l'ọ b̄uru onye aas̄o ns̄o jasū nchi ejihu; t̄eme l'ọ b̄uru onye a ta s̄odu ns̄o. ¹⁶Ole ọ -b̄uru l'onye obu ta saduru uwe iya; ophu ọ w̄uduru ẹhu; b̄e ẹjo-iphe obu, o meru tukokwaru iya l'ishi.”

Akwakwa nwoke yee nwanyi ophu adudu ree

18 ¹T̄obudu iya b̄e; Chipfu bya epfuru yeru M̄osisu sū iya: ²“Waa iphe, ii-pfuru yeru unwu Ízurelu baa; sū p̄he-a: Ọ kwa mb̄edua b̄e Chipfu; bya ab̄uru Chileke unu. ³Unu te emekwa g'eemeje l̄e Ijiputu, b̄e iya b̄e ẹka ono, unu shi buru ono; t̄eme ophu unu emekwa g'eemeje l'alī K̄é-nanu, b̄e alī ẹka ono, mu edu unu ala ono. Unu te etsokwa ẹka p̄he. ⁴Unu mejekwa iphe, mu t̄uru l'ekemu; waa iphe, mu t̄oru okpa iya sū g'e tsoje; kele ọ kwa mb̄edua b̄e Chipfu; bya ab̄uru Chileke unu. ⁵Unu tsojekwa

iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje; unu emekwapho iphe, mu turu l'ekemu, bu iphe, onye meru iya nu e-gude nodu ndzu. O kwa mbedua bu Chipfu.

6“G'o to dukwa onye e-jepfu onye ephe l'iya bu okpobe abubu g'ephe l'iya kwaa; kele o kwa mbedua bu Chipfu. 7Te ejekwa g'unu le ne ngu kwaa; shi nno mee nna ngu iphe-iphere; noo kele onye obu bu ne ngu. G'unu le ne ngu ta akwakwaa akwakwa nwoke yee nwanyi. 8Te jepfukwa nyee nna ngu; kele o kwa eme nna ngu iphe-iphere. 9Te jepfukwa onye unu l'iya bu nwune ozoo nwanna; m'o bu l'unuphu lanu be e yeru unu; ozoo le yeru iya l'ibe onye ozo. 10Te jepfukwa nwanwa ngu; m'o bu nwa ngu nwoke nwuru iya; ozoo nwa ngu nwanyi nwuru iya; kele ono bukwa eme onwongu iphe-iphere. 11Te jepfukwa nwada nyee nna ngu; mbu onye e yeru nna ngu; noo kele o bu nwanna ngu nwanyi. 12Te jepfukwa nwune nna ngu; noo kele ephe le nna ngu bu mee lanu. 13Te jepfukwa nwune ne ngu; noo kele ephe le ne ngu bu mee lanu. 14Te jepfukwa nyee nwune nna ngu; shi nno mee nwune nna ngu obu iphe-iphere, noo kele oo nyee nwune nna ngu. 15Te jepfukwa nyee nwa ngu; kele oo nyee nwa ngu be o bu. Be jepfukwa iya. 16Te jepfukwa nyee nwune ngu; kele o kwa eme nwune ngu iphe-iphere. 17Te jepfukwa nwanyi; yee nwa iya; ophu i jepfukwa nwanwa nwanyi ono; ozoo onye ophu nwa iya nwoke nwuru; ozoo onye nwa iya nwanyi nwuru; noo kele ephe l'iya be bu mee lanu. Onye eme nno eme ejo-ememe. 18Te ejekwa aluta nwune nyee ngu g'ephe le nwune iya bya anodu kpaaha enya l'ibe ngu. Teme unu l'iya akwaa akwaka nwoke yee nwanyi l'eka nyee ngu nokwadu ndzu.

19“Te jepfukwa nwanyi teke onono nsu; mbu teke aasokwadu iya nsu ke nsu-nwanyi ono, eme iya nu ono. 20Te jepfukwa nyee nwoke obutobu ngu; shi nno merwua onwongu. 21Ta adukwa unwu ngu ophu ii-kwe g'e gude kpoo oku gude gwaa agwa ono, bu Moleku; mbu-a; te shikwa egube ono merwua epha Chileke ngu. O kwa mbedua bu Chipfu. 22Te jepfukwa nwoke ibe ngu g'unu l'iya kwaa akwakwa nwoke yee nwanyi; kele ono bukwa ebyi. 23Te jepfukwa anu; shi nno merwua onwongu. G'o to dukwa nwanyi, a-togbo onwiya g'anu jepfu iya; kele ono bukwa ejo ahuma be o bu.

24“G'o to dukwa iphe ono me nanu, unu e-gude merwua onwunu; noo kele oo iphemiphe-a be ohamoha gude merwushia onwophe; mbu ndu-a, mu abya achifu l'iphu unu-a. 25Umere phe ono woru ali eka ono merwushia; mu nua ndu eka ono aphu; ali ono gboshia ndu bu iya nu g'onye gboru egbo. 26Ole-a; unu tsojekwa iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, mu turu l'ekemu. Ophu o dukwa onye e-je eme iphe ono, bu ahuma ono me nanu. G'onye a nwuru le Izurelu te emekwa iya; ophu onye lwaru alwalwa emekwa iya; 27kele oo ahuma ahuma ono g'o ha be ndu ali-a meru; mbu ndu ono, vuru unu uzo bua l'eka-a; ephe merwushia ali-a. 28O kwa k'ophu ali ono ata agboshidu unu g'onye gboru egbo; me unu merwushie ya pho;

egube ono, ọ gboshiru ọha ono, vu unu ọzo ono. ²⁹Kele ọ -duru onye meru ahuma ahuma ono; be ee-bufukwa onye ono le ndu nkiya.

³⁰“Noo g'o gude unu je l'emeje iphe, mu suru g'e meje; g'o to du ejo omelali ono ọphu unu e-meje, bu ọphu e shi emeje teme unu lwa ono; ọphu unu egude iya merwushia onwunu; kele ọ kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.”

Ekemu, ekemu ozo dugbaa nu

19 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²“Waa iphe, ii-pfuru yeru unwu Izurelu l'ophu baa; su phe le-a: Unu du-kwa nso; kele mbedua, bu Chipfu bya aburu Chileke unu dukwa nso. ³G'onyenonu l'ime unu kwabejekwa ne iya ephe le nna iya ubvu. Unu edobeje ekemu eswe-atuta-unme mu; kele ọ kwa mu bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.

⁴“Unu te jejekwa l'agwa; ọphu unu akpukwa agwa akpukpu doberu onwunu; kele ọ kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.

⁵“Unu -nodu egweru Chipfu ngweja-ehu-guu; unu gwejekwa iya l'uzo, ọo-nata iya unu. ⁶G'a tajakwa iphe ngweja obu le mboku, unu gweru iya; ọzo le nchitabohu iya. Ọ -buru l'o duru ọphu phoduru jasụ le mboku k'eto; g'a kpoo ya oku. ⁷Ọ -bukwanuru l'a taru iya ilile le mboku k'eto ono be ọ buakwaa ahuma be e meru; ọphu a taa nataekwa iya. ⁸Oo ya bu l'onjemonye, bu onye taru iya nu be ejo-iphe, o meru a-tukoru l'ishi; kele o merwuru iphe, duru Chipfu ichi. Onye ono be ee-bufukwa le ndu nkiya.

⁹“Unu -nodu akpata iphe, unu meberu l'egu; unu ta akparwujekwa okoke; ọphu unu aturutajekwa ọphu nashihuru ndu akparu iya unu daa l'alị. ¹⁰Unu te jejekwa mkpakwa akpuru vayinu l'opfu-vayinu unu; ọphu unu aturutajekwa ọphu dashihuru l'alị. Unu pajeru ndu k'ono haaru ndu ukpa; waa ndu lwaru alwalwa; noo kele ọ kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.

¹¹“Unu te ezijekwa iphuru; ọphu unu adzujekwa uka; ọphu unu aghoje-kwaru nwibe unu ugho. ¹²Unu ta akpapyabejekwa iphe, unu meru gude epa mu gua enwa; shi nno merwua epa Chileke unu. Ọ kwa mbedua bu Chipfu.

¹³“Te erijekwa nemadzu ibe ngu urwu; ọphu i najekwa iya nfu. G'aswa ozi onye i butaru k'ozu ta akwajekwa ngu akwakwa l'eka futu utsu. ¹⁴Te ephujekwa onye ada nkuchi iphu; ọphu i dochijekwa onye ata aphudu uzo iphe l'uzo. Tsuje Chileke ngu ebvu; noo kele ọ kwa mbedua bu Chipfu.

¹⁵“Unu te ekpejekwa ikpe, apfuduru-oto. Unu te elejekwa onye ukpa enya l'iphu haaru iya enge; kele ọ bu onye ukpa; ọphu unu akwabejekwa onye ha shii ubvu haaru iya enge; kele ọ bu onye ha shii. G'ikpe, unu e-kpeje nemadzu ibe unu buru ikpe, pfuru oto. ¹⁶Te etsokwaru aghaphe

asuphe asulasu; ophu i nɔdujekwa lɛ mpfube g'e gbua nwibe ngu. O kwa mbɛdua bu Chipfu.

17“Gɛ nwune ngu ta adujekwa ngu ashɪ l'ime ɔkpoma. Gudeje obu ngu baaru iya mba g'i ti tsoru keta oke l'ɛjo-iphe, onye obu meru. 18Te eme-latajekwa iphe, unwu ndibe unu meru ngu; ophu o dukwa onye ophu ii-vujeru aphu l'obu. O chia g'i yee nemadzɔ ibe ngu obu g'i yeru onwo-ngu. O kwa mbɛdua bu Chipfu.

19“Unu mejekwa iphe, mu toru ɔkpa iya sɔ g'e tsoje. G'a ta hajekwa anu-ulo g'o shia ophu yee ya abudu udu anu lanu. Ophu i kujekwa uzi iphe labo l'opfu ngu; ophu i yejekwa uwe, abudu udu ekwa lanu be e gu-de kwaa ya.

20“O -duru onye jepfuru nwamgboko, a gbaru ohu, e kwetawaru l'ee-ke nwoke ɔzo; teme ophu o budu l'a gbafutawaru iya g'o nweru onwiya; g'e kpekwa ya ekpekpe nukwa ndu obu aphu, rwuberu phe nu. Ole g'e te egbukwa phe egbugbu; noo kele nwamgboko ono bukwa du ohu. 21G'onye ke nwoke kpatakwa ebili gude bya anu l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko; g'e gude gweeru iya ngweja-apfu-ugwo l'iphu Chipfu. 22Onye uke egude ebili ono, e gude gwee ngweja-apfu-ugwo ono pfua ugwo iphe-eji onye ono l'iphu Chipfu; l'a guaru iya nvu l'iphe-eji ono, o meru ono.

23“Unu -bahuepho l'alɪ ono; unu bya eyeshia ya oshi-omi, dugbaa iche iche, eeri mebyi iya eriri; unu sojekwa mebyi iya nsɔ. G'a sokwaa ya nsɔ ono apha ɛto; g'e te erikwa iya eriri. 24Teke o beerupho l'apha k'eno g'e doo akpuru, oshi ono mitaru nsɔ; woru gweeru Chipfu ngweja-ekelɛ. 25O -be l'apha k'ise; unu awatawaro eri akpuru oshi obu. O buru nno bu gee-shi; iphe, unu meberu l'alɪ emehuaha; eevu aka shii eje. O kwa mbɛdua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.

26“Unu ta atajekwa anu, mee dukwadu. Unu te emejekwa omamanshi; ophu unu emejekwa mgbashi. 27Unu ta akpufubebejekwa egbushi, no unu l'ishi; ophu unu akpu-byishijekwa ejɪ-agba unu akpubyishi. 28Unu te eyebatajekwa onwunu onya l'ehu opfu lɛ nemadzɔ nwuhuru; ophu unu ebyikashijekwa onwunu mbo. O kwa mbɛdua bu Chipfu obu.

29“Te emekwa nwada ngu g'o buru nwanyi-ovuoba; shi nno merwua nwa ngu obu; a -nonyakwa; o buru ndu agba ukpara e-sweta ndu unu; ɛjo-ememe eji alɪ ono bushihu. 30Unu dobeje ekemu eswe-atuta-unme mu; unu akwabeje ulo mu ono, du nsɔ ono ubvu; kele o kwa mbɛdua bu Chipfu.

31“Unu te ejejekwa aji maa l'ibe ndu aphu ophulanya; ozoo ndu jibya; noo kele epe e-merwu unu. O kwa mbɛdua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu.

32“Gbeshijekwaru ndu-ishi-ewo l'oshi. Kwabeje ndu bu ogerenya ubvu; lɪ tsuje Chileke ebvu. O kwa mbɛdua bu Chipfu.

33“O -duru onye lwaru alwalwa l'alɪ unu; unu te emekpakwa iya ehu.

34G'e mejekwa onye lwaru alwalwa, bu l'alɪ unu g'eemeje onye a nwuru

lẹ Ízurelú. Unu yekwaa onye ono obu g'unu yeru onwunu; noo kẹle unu-bẹdua shikwaphọ buru ndu lwaru alwalwa l'alị Ijiputu. Ọ kwa mbẹdua bu Chipfu bya aburu Chileke unu.

³⁵ “Unu -nọdu atụ ogologo iphe; ọzoo ẹrwa iphe; ọzoo g'iphe habe l'igwerigwe; unu te emejekwa iya l'ụzo, apfuduru-oto. ³⁶ Unu gudejekwa iphe, darwuru nụ gude mee ya; mbụ iphe, e gude atụ ẹrwa iphe ọphu bụ ọkpobe iya; yee ọkpobe nkweka; yee ọkpobe ekpemu bẹ bụgbaa iphe, unu e-gudeje tịa iphe. Ọ kwa mbẹdua bụ Chipfu; bya aburu Chileke unu; onye dufutaru unu l'alị Ijiputu. ³⁷ Ọo ya bụ lẹ-a; unu tsokọtaje iphe, bụkpoo iphe, mu tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; waa iphe, mu tūru l'ekemu g'ọ ha. Unu meje iya nno; noo kẹle ọ kwa mbẹdua bụ Chipfu.”

Ahụ onye meru iphe-ẹjị

20 ¹ Tọbodu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósí sụ iya: ² “Waa iphe, ii-pfuru yeru unwu Ízurelú baa: Iphe, bụkpoo onye Ízurelú; ọzoo onye lwaru alwalwa bya eburu lẹ Ízurelú, kpọturu nwa iya je anụ Moleku; g'e gbukwa onye ono egbugbu. Gẹ mkpukpu ono l'ophu wufutakwa je atugbua ya lẹ mkpuma. ³ Mbẹdua l'onwomu a-gbanwuberu onye ono iphu mu; bufu iya lẹ ndu nkiya; kẹle o gude nwa iya gwaa Moleku; shi nno merwua ụlo mu ono, dụ nsọ ono; bya arwutoshia ẹpha mu ono, dụ nsọ ono. ⁴ Ọ -buru lẹ ndu mkpukpu ono humaru onye kpọturu nwa iya je anụ Moleku; ẹphe nyia nchị manụ; ọphu ẹphe egbuduru onye ọbu; ⁵ bẹ mu a-gbanwubekwaru onye ọbu iphu mu; yee ndibe iya; bufu pẹ lẹ ndu nkephẹ; mēkpoo iphe, bụ ndu ono, yee ya eshiswe ụzo; jeru; ẹphe lẹ Moleku nọdu eri ogori ono.

⁶ “Onye ejeje aji maa l'ibe ndu jibya; shi nno dụ ghelegheleghele; bẹ mu a-gbanwubekwa iphu; bufu iya lẹ ndu nkephẹ. ⁷ Unu dobekwa onwunu iche; unu adụ nsọ; noo kẹle ọo mbẹdua bụ Chipfu; bya aburu Chileke unu. ⁸ Unu dobe iphe, mu tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; meje iya ememe; kẹle ọo mbẹdua bụ Chipfu, emeje unu g'unu dụ nsọ.

⁹ “Onye phuru nna iya; ọzoo ne iya iphu; g'e gbukwaa onye ọbu egbugbu; kẹle ọo nna iya; ọzoo ne iya bẹ o phuru iphu; gẹ mee ya tị-kokwaru iya l'ishi.

¹⁰ “Ọ -buru lẹ nwoke jepfuru nyee nwoke ibe iya; ẹphe shi nno ria ogori; g'e gbukwaa nwoke ọbu yee nwanyị ọbu egbugbu. ¹¹ Ọzo bụ l'onye jepfuru nyee nna iya bụkwa nna iya bẹ o meru iphe-iphere. G'e gbukwaa ẹphenebo egbugbu; ishi ọchi pẹ atụ-koru pẹ l'ishi; mbụ ndu ono, e gburu ono. ¹² Onye -jepfuru nyee nwa iya; g'a tuko ẹphenebo gbu; noo kẹle iphe, ẹphe meru bụ akpamara. Ishi ọchi pẹ bụkwa onwophe bẹ ọ tị-koru l'ishi. ¹³ Ọ -buru lẹ nwoke jepfuru nwoke ibe iya; ẹphe l'iya kwaa akwakwa nwoke yee nwanyị; bẹ ẹphenebo mekwaru ẹyi. G'e gbukwaa ẹphenebo egbugbu. Ishi ọchi onwophe bụkwa ẹphebedua bẹ ọ tị-koru

l'ishi. ¹⁴Onye jeru aluta nwanyi; bya emechaa je alutafua ne nyee ya ono mekwaru ejo-ememe. G'a kpatakwa nwoke ono; yee unwanyi labo pho je akpo o ku. Oo ya bu; g'ejo-ememe, du egube ono ta adu lechilabo unu. ¹⁵Teke o bu le nwoke jepfuru anu; g'e gbukwaa ya egbugbu; gbukwapho anu obu. ¹⁶O -buru le nwanyi togboru onwiya g'anu jepfu iya; g'e gbu-kwaa nwanyi obu yee anu obu. Ishi ochi onwophe atu-koru phe l'ishi.

¹⁷“Teke o bu le nwoke lutaru nwune iya; ozoo nwanna iya; o -jepfu iya; be o bukwa iphe-iphere. G'a nodukwa ledzudzu-oha ndu nkephe bufu phe ebufu. O kwa nwune iya be o meru iphe-iphere. Iphe, o meru tu-koru iya l'ishi. ¹⁸Onye jepfuru nwanyi teke onono no be bvukwaru enu-mee nwan-yi ono; mbu le yee nwanyi kpuhawaru enu-mee ya ghebe onu. Oo ya bu; g'a tukokwa ephenebo bufu ebufu le ndu nkephe.

¹⁹“Te jepfukwa nwune ne ngu; ozoo nwune nna ngu; kele onye meru nno bu onye yee iya bu mee lanu be o meru iphe-iphere. Iphe, unu meru a-tu-kokwaru unu l'ishi. ²⁰Onye jepfuru nyee nwune nna iya; ozoo nyee nwune ne iya; be bukwa nwune nna iya ono; ozoo nwune ne iya ono be o meru iphe-iphere. G'iphe, ephe meru tu-kokwaru phe l'ishi. Ephenebo ta abyadu atogbo ako le mgboko. ²¹Onye tugburu je aluta nyee nwune iya be mekwaru iphe, aaso nso; bya emee nwune iya obu iphe-iphere. Ephe ta abyadu atogbo ako le mgboko.

²²“Oo ya bu le-a; unu tsoje iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje g'o ha; waa iphe, mu turu lekemu. Unu meje iya ememe; k'ophu ali ono, mu edu unu ala ono ata agbodu unu g'onye gboru egbo. ²³Unu te emejekwa iphe, ephe emeje; mbu oha ono, mu abya achifu l'iphu unu ono; noo kele o kwa iphemiphe ono, ephe meru ono meru g'o gude mu so phe oyi. ²⁴Mbu le mu suru unu-a: O kwa unu e-nworu ali phe; mbu le mu a-nu iya unu g'o buru okiphe unu; mbu ali ono, mini era-eswi waa manu-enwu aso gbo-rogoro ono. O kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke unu, bu onye hofutaru unu lechilabo ndiphe. ²⁵Oo ya bu; unu mejekwa iya g'o doo enya; mbu odu-iche, du lanu, aaso nso; yee anu, a ta sodu nso; yee odu-iche, du l'enu, a ta sodu nso; yee enu, aaso nso. Unu te egudekwa anu; ozoo enu; mewaro iphe, awu l'epho merwua onwunu; mbu anu ono; waa enu; mewaro iphe ozo ono, mu gushiru unu su g'unu soje nso ono. ²⁶Unu dukwaru mu nso; noo kele mbedua, bu Chipfu du nso; teme mu hofutawa unu lechilabo ndiphe g'unu buru nkemu.

²⁷“Nwoke; ozoo nwanyi, aji maa; ozoo onye jibya g'e gbukwaa onye obu. G'e gude mkpuma tugbua onye o bu. Ishi ochi onwiya atu-koru iya l'ishi.”

Ekemu, a turu ndu-uke

21 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya asu Mosisu: “Waa iphe, ii-pfuru ndu-uke baa; mbu unu Eronu. Su phe g'o to dukwa onye ophu

e-gudeje k'onye nwuhuru anwuhu l'ibe phe mee onwiya onye aaso nsọ; ²gbahaephō l'onye obu nwuhuru nū obu bē ephe l'onye uke obu bū mee lanū; mbū l'ōo ne iya; ozoo nna iya; ozoo nwa iya nwoke; ozoo nwa iya nwanyị; ozoo nwune iya nwoke; ³ozoo nwune iya nwanyị, eteke alūdu ji; ọ buru iya bē ọ nọ l'eka opfu l'ọ tọ lūdu ji; odzu egube onye ono gbakwarū g'ọ gude iya mee onwiya onye aaso nsọ. ⁴G'ọ to mekwa onwiya onye aaso nsọ l'eka ọ bū onye-ishi l'echilabọ ndibe phe; mbū shi nno merwua onwiya.

⁵G'ephe ta akpūshijekwa ishi; ọphu ephe akpū-byishijekwa agūga agūga éjī-agba phe; ọphu ephe ebyijekwa mbo l'ehu ebyibyi ọphu. ⁶G'ephe dukwaru Chileke phe nsọ; g'ephe ta turwu epa Chileke phe ono; kele ngweja ono, aakpoje oku nū Chipfu ono; mbū nri ono, aanuje Chileke phe ono bē bū phe agwaje iya. Oo ya bū lē-a; g'ephe bukwaru ndu dū nsọ. ⁷G'ephe ta lujekwa nwanyị, gude agba ukpara merwushiwa onwiya; ọphu ephe alujekwa nwanyị, ji iya chifuru; noo kele onye uke dūru Chileke iya nsọ. ⁸Unu meje onye uke g'ọ buru onye dū nsọ; kele ọo yēbedua l'agwaru unu Chileke. G'ọ bukwaru onye dūru unu nsọ; kele mbēdua, bū Chipfu, bū onye meru g'unu dū nsọ bukwa onye dū nsọ. ⁹O -buru lē nwada onye uke wataru agba ukpara shi nno merwua onwiya bukwaa nna iya bē o merwuru. G'a kpokwaa nwamgboko ono oku.

¹⁰"G'onye bū onye-ishi uke l'echilabọ unwune iya; mbū onye ono, a wūru manū l'ishi; bya aburu onye e meru g'ọ yeje uwe ndu-uke; g'onye ono ta ahajekwa egbushi iya g'ọ dū yagalayagalayagala; ọphu ọ lakajekwa uwe iya alaka. ¹¹G'onye ono ta abahujekwa l'eka odzu zē. G'ọ tọ dukwa m'obetaru ọ buru nna iya ozoo ne iya nwuhuru; l'ọ bahū ēka ono je eme onwiya onye aaso nsọ. ¹²G'ọ tọ lufujekwa alufu l'ulo, dū nsọ kē Chileke; ọphu o merwukwa ulo obu; noo kele ọo manū Chileke iya bē a wūru iya l'ishi. Ọ kwa mbēdua bū Chipfu. ¹³Gē nwanyị, ọo-lū buru nwanyị, adūdu nwoke jepfujeru iya nū. ¹⁴G'ọ tọ lukwa nwanyị, ji iya ta anqedu; ọphu ọ lukwa nwanyị, a chifuru achifu; ozoo nwanyị, agba ukpara; shi nno merwua onwiya. Gē nwanyị, ọo-lū bukwaru onye adūdu nwoke, jepfujeru iya nū; tēme ọ bukwaruhu onye izurelu. ¹⁵Oo ya bū; g'ọ to shi nno mee oshilokpa iya g'ephe buru ndu ndibe phe aso nsọ. Ọ kwa mbēdua, bū Chipfu bū onye meru iya; ọ dū nsọ."

¹⁶Tobudu iya bū; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu sū iya; ¹⁷"Waa iphe, ii-pfuru Eronu baa; sū iya: Iphe, bukpoo onye bū oshilokpa ngu; e -shi l'ogbo sweru ogbo, bū onye nweru ēka iphe mebyiru iya; g'ọ tọ byajekwa g'ọ nū Chileke iya nri. ¹⁸G'iphe, bū onye nweru ēka iphe mebyiru iya ta abyakubijekwa Chileke ntse; mbū onye atsū ishi; ozoo onye bū eniyeni; ozoo onye iphe mebyiru ēka ozo; ¹⁹ozoo onye iphe lonwuru okpa lanū; ozoo ēka lanū; ²⁰ozoo onye okwebe kweberu; ozoo onye chikpirihuru achikpirihu; ozoo onye iphe eme l'enya; ozoo onye iphe eme l'akpo-ehu;

²⁴Tɔ̀bɔ̀du iya bɛ; Mɔ̀sisu bya eworu iphemiphe ono kɔ̀kɔ̀taru Erɔ̀nu; waa ɔ̀nwu iya; yee ndu Ízɔ̀rɛ̀lu g'ɛ̀phe hakɔ̀ta.

22 ¹Tòbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mòsisu sụ iya: ²“Pfuaru Erõnu yee ùnwu iya g'èphe kwabejekwaru iya ẹn्या; mbụ iphe ono, ndu Ízurelù doberu mu nsọ; g'èphe te egude iphe ono merwua epha mu ono, dū nsọ; kele ọ kwa mbedua bụ Chipfu.” ³Lì sụ phe-a: “Iphe, bụ onye bụ oshilokpa unu; e -shi l'ogbo sweru ogbo, bụ onye aasọ nsọ, byakuberu iphe, ndu Ízurelù doberu mube Chipfu nsọ; g'e bufukwa onye ono l'atatiphu mu. Ọ kwa mbedua bụ Chipfu.

4“Q -buru l'o nweru oshilokpa Eronu, iphe, eswe nswe eme l'akpo-ehu; ozoo l'iphe alwashj iya l'ehu; g'onye ono te erikwa iphe, du nsq; jasj teke oo-du iche l'iphe obu, eme iya nu obu; buru onye a taa sghedu nsq. Teke o bukwanu l'o nweru onye denyiru iphe, aasq nsq aka; du ge l'o meru odzu aka; ozoo nwoke, gboru unwuda; 5 ozoo l'onye ono denyiru iphe, awu l'epho aka bu iphe, ee-me iya g'o buru onye aasq nsq; ozoo l'o denyiru onye aasq nsq aka; ozoo l'o duru iphe ozo, meru iya; o buru onye aasq nsq; be o buakwaa onye aasq nsq. 6 Onye denyiru iphe, du nno aka a-buru onye aasq nsq jasj nchi ejihu. G'o to dukwa iphe, e doberu nsq, oo-ri; gbahaa l'o gude mini wua onwiya ehu. 7 Enyanwu -nyihuepho; be a taa sghedu onye obu nsq. A -gbete teke ono be onye ono a-watawaro eri iphe, e doberu nsq; noo keke oo nri iya bu ono. 8 G'o to rijekwa iphe, nwuhuru anwuhu; ozoo iphe, anu-egbudu dzugburu; g'o to shi nno merwua onwiya. O kwa mbedua bu Chipfu.

9 “Gẹ ndu-uke mejekwa iphe, mu sūru g'ephe meje. Ọ -būru l'ephe te emedu iya; ephe emeta iphe-eji kpua onwophe; ẹme l'o gbukwaa phe pho. Ọ kwa mbedua bu Chipfu, bu onye meru phe; ephe du nso.

¹⁰G'o tọ ɖukwa onye abụdu eri ndu-uke, e-rije iphe, e doberu nsọ. G'onye byaru onye uke ebyaa; ọzoo onye o butaru ebuta ozi te erijekwa iphe, ɖu nsọ. ¹¹Ọle ọ -bụru l'onye uke gude okpoga iya gbata ohu; ọzoo l'a nwuru iya ohu l'unuphu; ge ndu k'ono rijekwa nri ono. ¹²Nwada onye uke -je aluru onye abụdu onye uke; g'onye ọbu te erijeekwa iphe ono, ɖu nso ono, aanuje ndu-uke ono. ¹³Obenu teke o bu le nwada onye uke be

teke anwutadu nwa; ji iya nwuhu; ozoo l'a chifuru iya achifu; o laa ibe nna iya; g'o rijekwa nri ono, bu nri nna iya ono; g'o shi erije iya teke o bu nwata. Olee o bu; g'onye abudu onye oshilokpa ndu-uke te erikwa iya.

¹⁴“Onye riru iphe, e doberu nsọ l'amagama; g'onye ono pfukwaa onye uke ugwo iya. O -pfuchaa ugwo iya l'o wota iphe ono ozo, ha nno; kee uzo ise woru oke lanu tukobe l'ono, o gude apfu ugwo iya ono. ¹⁵Gẹ ndu-uke te emerwukwa iphe ono, du nsọ ono, shi l'eka ndu Izurelu ono, bu ophu ephe nuru Chipfu; ¹⁶shi egube ono mee g'ephe buru ndu ejo-iphe tukoru l'ishi; teme ephe aburu ndu-ikpe nmaru; kele ephe riru iphe ono, ephe doberu nsọ ono; kele o kwa mbedua bu Chipfu, bu onye meru phe; ephe du nsọ.”

¹⁷Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ¹⁸“Waa iphe, ii-pfuru Eronu; yee unwu iya; yee ndu Izurelu l'ophu baa; su phe-a: O -duru onye bu onye Izurelu gedegede; ozoo onye lwaru alwalwa, bu le Izurelu, gude iphe abya g'e gude iya gweeru Chipfu ngweja-akpo-oku k'iphe, o kweru ukwe le ya e-me; ozoo iphe, o turu obu iya onyo anu; ¹⁹g'onye ono kpatakwa anu, bu okee ya, adudu eka iphe mebyiru iya bya. Iphe, oo-gude bya bu oke-eswi; ozoo ebili; ozoo mkpi; k'ophu aa-nafukwanu iya unu l'eka. ²⁰Unu te wotakwa iphe, nweru eka iphe mebyiru iya gude bya egwee ngweja obu; kele a taa natakwa iya unu l'eka. ²¹Onye kpataru eswi; ozoo aturu; ozoo eghe gude abya egweru Chipfu ngweja-ehu-guu; shi nno emekota iphe, o kweru ukwe iya; ozoo go buru iphe, o turu obu iya onyo anu; g'onye ono wotakwa anu, adudu eka iphe mebyiru iya; k'ophu aa-natakwanu iya ya l'eka.

²²“Unu ba anujekwa Chipfu anu, atsui ishi; ozoo ophu e mekaru iphe; ozoo ophu iphe mebyiru ibe lanu; ozoo ophu iphe alwashu l'ehu; ozoo ophu iphe eme l'akpo-ehu. Unu te egudekwa anu, du egube ono je akporu Chipfu oku l'eli oru-ngweja. ²³O -buru ngweja, a turu obu onyo anu; g'onye egwe iya nu nujekwaro eswi; ozoo aturu, nweru eka iphe mebyiru iya; aa-nafu iya ya-a l'eka. Olee o -buru ophu onye ono gude emekota iphe, o kweru ukwe iya be a taa nafukwa iya ya l'eka. ²⁴Unu ta nujekwa Chipfu anu, e mekaru iphe l'akporu-anwu; ozoo ophu e tsupyar nkiya etsupya; ozoo ophu iphe lajaru nkiya; mo bu ophu e bufuru nkiya ebufu. Unu te emejekwa iphe, du egube ono l'ali unu-a. ²⁵Unu ta nujekwa anu, shi l'eka onye ohozo; go buru nri, unu anu Chileke unu. Eshinu egube anu ono du g'anu, nweru eka iphe mebyiru iya be a taa nafukwa iya unu l'eka.”

²⁶Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²⁷“Nwa eswi, a nwuru k'ophu; ozoo aturu; ozoo eghe be aa-hajekwa ge ye ne iya noadaa ujiku esaa. A -gbe le mboku, kwe anu ono ujiku esato tugbu; be a -kpata iya bya anu g'e gude gweeru Chipfu ngweja, aakpo oku be aa-natakwa iya-a. ²⁸Unu ta tukojekwa ne-eswi yee nwa iya; mo bu aturu yee

nwa iya gbua ujiku lanu. ²⁹Unu -nọdu egweru Chipfu ngweja-ekeme; unu mejekwa iya l'uzo, du ree; k'ophu aa-nata iya unu l'eka. ³⁰G'a tukokwa anu, e gude gwee ngweja obu takota mboku ono; g'o to dukwa ophu aa-ha g'o nọo futa utsu. O kwa mbedua bu Chipfu.

³¹“Oo ya bu le-a; unu dobekwa ekemu mu; unu emeje iya ememe. O kwa mbedua bu Chipfu. ³²Ophu unu emerwukwa epha mu ono, du nsọ ono; o chikwa ge ndu Izurelu dobe epha mu iche l'echilabo phe; kele o kwa mbedua bu Chipfu, bu onye meru; unu du nsọ; ³³bya aburu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu ge mu buru Chileke unu. O kwa mbedua bu Chipfu.”

Obo-iphe ke Chipfu

23 ¹Tobudu iya bu; Chipfu su Mosisu: ²“Wakwa iphe, ii-pfuru ndu Izurelu baa; su phe-a: Wakwa obo-iphe, mube Chipfu doberu baa; mbu obo-iphe, unu a-ra arara l'oo ya be a-buru ndzuko ophu du nsọ. ³Oo ujiku ishii be unu e-jeje ozi; mboku k'esaa a-buru eswe Sabatu, bu eswe-atuta-unme. Mboku ono a-buru eswe ndzuko ophu du nsọ. Unu te jejekwa ozi mboku ono; kele o bu eswe-atuta-unme ke Chipfu l'ekameka unu bukpọ. ⁴Owaa bu obo-iphe, Chipfu doberu; mbu ndzuko, du nsọ, unu e-dzuko beje m'o -rwua teke e doberu iya.”

Obo Ojaghata (Ogu 28:16-25)

⁵“Obo Ojaghata Chipfu bu mboku, aa-boje iya bu mboku, onwa mbu du l'abali iri l'eno l'uzenyashi. ⁶O -be le mboku k'iri l'ise l'onwa ono kwa-pho; be unu a-bojeru Chipfu Obo-Buredi, ekoduru ekoko. Ujiku esaa be unu a-ta buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi. ⁷Mboku mbu k'obo-iphe ono be unu e-nweru ndzuko, du nsọ; g'o to dukwa ozi, unu e-je mboku ono. ⁸Ujiku esaa be unu a-noduepho egweru Chipfu ngweja, aakpo oku. Teke o ruwerupho le mboku k'esaa; unu enweru ndzuko, du nsọ; g'o to dukwa ozi, unu e-je mboku ono.”

⁹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ¹⁰“Wakwa iphe, ii-pfuru ndu Izurelu baa; su phe-a: Unu -bahuepho l'ali ono, mu abya anu unu ono; teke unu kpataru iphe, e meberu l'ali ono; unu ewota upfu lanu l'iphe mbu, unu e-vuru uzo kpata je anu onye uke. ¹¹G'onye uke ono wota upfu iphe ono maa l'iphu Chipfu. Oo ya bu ge Chileke anata iya unu l'eka. O buru le nchitabohu iya; me eswe-atuta-unme -bvuepho be oo-ma iya obu. ¹²Mboku ono, unu a-ma upfu iphe ono l'iphu Chipfu ono be unu e-gu-dekwapho nwa ebili, nowaru apha lanu, adudu eka iphe mebyiru iya; bya egwee ngweja-akpo-oku nu Chipfu. ¹³Ngweja-nri, a-yikwaru iya pho a-buru ukpokutu ereshi, a gworu le manu, jiru nkweka e keru uzo iri wota uzi labo, ee-gude gweeru Chipfu ngweja, aakpo oku, mkpo iya du ree; teme l'e

yekòbekwa iya phò mée, jiru nkeru-ẹno ọtu-lupfu otumu g'ò búru ngweja-mée. ¹⁴ Ọphu unu adúkwa buredi, unu a-ta; ọphu unu atakwa ereshi, a hùru ahùhu; ọphu unu atakwa ọphu dù oyii; gbiriri jasù mbòku ono, unu e-wotaru Chileke unu ngweja ono. Ono a-bùru iphe, mu tọru ọkpa iya sù g'e tsoje jasù l'ojejoje; mbù l'oo-shije l'ogbo sweru ogbo l'ẹkameka unu bú.”

Ọbo-Idzu
(*Ógú 28:26-31*)

¹⁵ “O -be lẹ nchitabòhu mbòku ono, unu byaru egude upfu iphe gwee ngweja-amama ono; mẹ eswe-atùta-unme bvùchaepfo; unu agbẹ mbòku ono nọ-dzua idzu ẹsaa. ¹⁶ Teke a nọ-dzuerupho ọkporo abali labò l'abali iri; o -rwua lẹ nchitabòhu eswe-atùta-unme k'ẹsaa; unu abyakwa egweeru Chipfu ngweja-nri, unu e-gude ereshi ọphúú gwee. ¹⁷ Unu gbẹ l'ẹka unu bu wota ishi buredi ẹbo, e gheru l'ukpokutu ereshi, jiru nkweka e keru ọzo iri wota uzi labò, e yeru iphe, ekoje buredi; bya anù g'e gude gwee ngweja-amama g'ò búru akpùru-iphe-mbù, a nùru Chipfu. ¹⁸ Iphe, unu e-wotafua yekòberu ishi buredi ono bú unwu ebili ẹsaa, nọkotaru mgbarapha; tẹme ọ búru ọphu adùdu ẹka iphe mebyiru iya; waa nwa oke-eswi lanù; waa ebili labò. G'e gude anù ono g'ò ha; waa ngweja-nri, etso iya nù; yẹ ngweja-mée, etso iya nù; gwee ngweja-akpọ-ọku nù Chipfu; mbù ngweja, aakpọ ọku, mkpọ iya dù Chipfu ree. ¹⁹ Ọo ya bú; unu abya akpùta mkpi lanù gude gwee ngweja-iphe-ẹji; bya akpùta unwu ebili labò, nọgbaaru mgbarapha gude gwee ngweja-ẹhu-guu. ²⁰ G'onye uke ono woru unwu ebili labò ono; waa buredi ono, e meru l'akpùru-iphe-mbù, a kpatarù l'opfu ono maa l'iphu Chipfu g'ò búru ngweja-amama. Iphe ngweja ono búkota ngweja, dù nsọ kẹ Chipfu; ọ búru onye uke bú onye e-ri iya nù. ²¹ Mbòku ono kwaphò bẹ unu e-nweru ndzukò, dù nsọ. Unu ta adúkwa ozi, unu e-je mbòku ono l'ophu. Ono a-bùru iphe, a tọru ọkpa iya sù g'e tsoje jasù l'ojejoje; mbù l'oo-shije l'ogbo sweru ogbo; unu emeje iya l'ẹkameka unu búkpo.

²² “Unu -nọdu akpata iphe, unu meberu l'ẹgu; unu ta akparwujekwa okoke; ọphu unu aturutajekwa ọphu nashihuru ndu akparu iya unu daa l'alì. Unu hajẹru ndu ọkpa; yẹ ndu lwarù alwalwa ọphu daru l'alì. Ọ kwa mbẹdua bú Chipfu; bya abùru Chileke unu.”

Ọbo Apha-ọphúú
(*Ógú 29:1-9*)

²³ Tòbudu iya bú; Chipfu bya epfuru yeru Mòsisu sù iya: ²⁴ Wakwa iphe, ii-pfuru yeru unwu Ízurelù baa; sù phẹ-a: “Iphe, búkpoo mbòku mbù l'ọnwa k'ẹsaa búkwa unu eswe-atùta-unme; mbù mbòku, unu a-nọje ndzu-kò, dù nsọ. O -be mbòku ono g'e gbua opu gude karù onyemonye. ²⁵ Unu ta adúkwa ozi, unu e-je mbòku ono l'ophu; iphe, unu e-mejechia bú l'unu a-nùje Chipfu ngweja, aakpọ ọku.”

Eswe apfụ ụgwo iphe-ẹji
(Uke 16:1-34; Ọgụ 29:7-11)

²⁶Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósí sụ iya: ²⁷“Mbọku, ọnwá ẹsaa ono dụ l'abalị iri l'a-bujeru unu eswe apfụ ụgwo iphe-ẹji. Mbọku ono bẹ unu a-nọje ndzuko, dụ nsọ; unu a-swị ẹgu; gwee ngweja, aakpọ ọku anụ Chipfu. ²⁸Unu ta adụkwa ozi, unu e-je mbọku ono; noo ọkẹ mbọku ono bụ eswe apfụ ụgwo iphe-ẹji; mbụ mbọku, aa-nọdu l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu pfua ụgwo iphe-ẹji, unu meru. ²⁹Ọkẹ onyemonye, ta aswịdu ẹgu mbọku ono bẹ ee-bufukwa ebufu lẹ ndu nkephẹ. ³⁰Teke ọ dọru onye jeru ozi mbọku ono; mu e-me onye ono g'ọ chihu l'echilabọ ndu nkephẹ. ³¹G'ọ tọ dükwa ozi g'ọ dühabe, unu e-je. Ono a-buru iphe, a tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje jasụ l'ojeje; mbụ l'oo-shije l'ogbo sweru ọgbo. Unu emeje iya l'ekameka unu bu. ³²Mbọku ono a-buru unu eswe-atuta-unme. Unu aswịa ẹgu mbọku ono. Unu e-shije l'ụzenyashi mbọku, ọnwá dụ l'abalị tete tuta unme jasụ l'ụzenyashi kẹ mbọku, ọnwá a-dụ l'abalị iri.”

Ọbo-Ìkpù
(Ọgụ 29:12-40; Dị 16:13-17)

³³Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósí sụ iya: ³⁴“Wakwa iphe, ii-pfuru yeru unwu Ízurelụ baa; sụ phe-a: Teke ọnwá ẹsaa ono dọepho l'abalị iri l'ise g'a bọo Ọbo-Ìkpù kẹ Chipfu. Iphe, aa-boru iya Chipfu bụ ujiku ẹsaa. ³⁵Mbọku mbụ bẹ unu e-nweru ndzuko, dụ nsọ; g'ọ tọ dükwa ozi, unu e-je mbọku ono l'ophu. ³⁶Ujiku ẹsaa ono bẹ unu a-nuje Chipfu ngweja, aakpọ ọku. O -be lẹ mbọku k'ẹsato; unu anọje ndzuko, dụ nsọ; bya anụkwapho Chipfu ngweja, aakpọ ọku. Ndzuko ono bụkwa ndzuko, dụ nsọ; ọo ya bụ g'ọ tọ dükwa ozi, unu e-je mbọku ono l'ophu.”

³⁷“Ono bụ ọbo-iphe, Chipfu doberu; mbụ ophu unu a-ra arara g'ọ bụru ndzuko, dụ nsọ. G'a nụ Chipfu ngweja, aakpọ ọku, bụ iya bụ ngweja-akpọ-ọku; yee ngweja-nri; waa ngweja-mee; mewarto ngweja ọzo. Iphe, bụ ngweja ono bẹ aa-nọdujeeppo egwe lẹ mbọku, gbaru iya nụ. ³⁸A gufu-kpokwaru ngweja k'eswe-atuta-unme; bya agufu iphe, unu anuje Chipfu anunu; gufu l'onye-a apfụ iphe, o kweru ukwe iya; gufu iphe-anunu ophu unu tūru obu unu onyo anụ, bụ ophu unu anụ Chipfu.

³⁹“O -rwua mbọku, ọnwá ẹsaa dọepho l'abalị iri l'ise; m'unu kpata-chaepho iphe, unu meberu l'alị; unu abọoru Chipfu ọbo-iphe ujiku ẹsaa. Mbọku abahụ iya bẹ unu a-tuta unme ozi; unu atutakwapho unme lẹ mbọku k'ẹsato. ⁴⁰Mbọku mbụ l'ọbo-iphe ono bẹ unu a-hata akpuru oshi, kachaa ree l'akpuru oshi, unu wotaru; unu egbuta igu; mẹ ẹkali-oshi, ẹkwọ dụ shii; waa ẹkali-oshi wilo. Unu gweta iphe ono gude je anọdu l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu tee ẹswa ujiku ẹsaa. ⁴¹Unu bojekwaru Chipfu ọbo-iphe ono ujiku ẹsaa ono aphagapha. Ono bụ iphe, a tọru ọkpa iya

sụ g'e tsoje jasụ l'ojejoje; mbụ l'oo-shije l'ogbo sweru ogbo. Onwa, aa-boje iya bụ l'onwa ɛsaa. ⁴²Ọ bụrụ lẹ mkpù bẹ unu e-buru abali ɛsaa ono; mbụ l'iphe, bụkpoo ndu a nwuru lẹ Ízurelụ e-bukotaru lẹ mkpù teke ono. ⁴³Ọo ya bụ; g'ogbo l'ogbo a-maru lẹ mu meru g'unwu Ízurelụ bua lẹ mkpù teke ono, mu shi lẹ Ijiputu dufuta phezono. Ọ kwa mbɛdua bụ Chipfu; bya aburu Chileke unu."

⁴⁴Ọo ya bụ; Mosisu bya atuko obo-iphe, Chipfu doberu kakotaru ndu Ízurelụ.

Eleta orọku ɛnya

(Awụ 27:20-21)

24 ¹Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu sụ iya: ²"Pfuaru ndu Ízurelụ g'ephe wotaru ngu okpobe manụ olivu, a tsuru likwe, ee-yeje l'oroku g'oku oroku ono nwuje mkpulumkpuru. ³Gẹ Eronu; yeje unwu iya yeje oku l'oroku ono l'atatiphu Chipfu l'ime ulo-ekwandzukọ ono; mbụ l'okotazụ ekwa pho, e gude kobuta okpoko-ekemu pho. G'ephe mejekwa oroku ono g'o nwuje shita l'uzenyashi jasụ l'utsu. Gẹ ndu Ízurelụ dobekwa ekemu-a; a -gbẹ l'ogbo sweru ogbo. ⁴Gẹ Eronu dozije oku l'oroku ono l'eli iphe, aapfubeje oroku ono, e meru lẹ mkpola-ododo ono; g'o nwuje enwunwu l'atatiphu Chipfu mkpulumkpuru."

Buredi, e doberu Chileke nsọ

⁵"Gude ukpokutu ereshi gheata ishi buredi iri l'ebọ. L'ishi buredi lanụ bẹ ii-yeje ukpokutu ereshi, jiru nkweka e keru ụzo iri wota uzi labọ. ⁶L'i woru buredi obu doo l'ogiri labọ l'eli teburu ono, e gude okpobe mkpola-ododo mee dobe l'atatiphu Chipfu ono. Ishi buredi ishii l'eka lanụ; ishi buredi ishii ophuu l'eka iya ophuu. ⁷L'i bya eworu okpobe unwu-isensu dokubegbaa ogiri iya ogiri iya ono; g'o buri iphe, no-chiru ɛnya buredi ono; teme g'e gude iya gweeru Chipfu ngweja, aakpo oku. ⁸Iphe, bụkpoo eswe-atuta-unme, a-nwuta anwuta bẹ Eronu e-dozije iya l'iphe Chipfu. Ọ buri ndu Ízurelụ bẹ oo-nodu emejeru iya; g'o buri ogbandzu, a-no jasụ l'ojejoje. ⁹Buredi ono bụ Eronu yee oshilokpa iya nwe iya. G'ephe nodu-jekwa l'eka du nsọ taa ya; kele o du nsọ shii; kele o bụ oke iya nkephe lẹ ngweja, aakpo oku anụ Chipfu jasụ l'ojejoje."

Onye pfubyiru ɛpha Chileke

¹⁰O nweru nwoke, ne iya bụ onye Ízurelụ; nna iya buri onye Ijiputu; ephe lẹ ndu Ízurelụ swiru. A nonyaa; ogu daru ephe l'onye Ízurelụ l'eka ephe kpoberu ulo-ekwa phezono. ¹¹Onye ono, ne iya bụ onye Ízurelụ ono wata epfuyishi ɛpha Chipfu. A kputa iya kpujeru Mosisu. ɛpha ne nwata ono bụ Shelomotu; nwada Dibiri onye bụ oshilokpa Danu. ¹²A kputa iya je atụ-chia kwaberu Chipfu g'o karu phezono iphe, bụ uche iya.

¹³Tɔbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósísisu sụ iya: ¹⁴“Kpụta onye ono, pfubyiru ẹpha mu ono kpụfu l'azụ ẹka unu kpọberu ụlo-ẹkwa unu. G'iphe, bụkpoo ndu nọmaru teke oopfubiyi ẹpha mu ono byabẹ iya ẹka l'ishi; g'ọha wulihu woru iya tugbua lẹ mkpuma. ¹⁵Sụ ndu Ízurelụ: Onye pfubyiru ẹpha Chileke iya bụkwa onye ọbu bẹ iphe-ẹji iya ọbu tų-koru l'ishi. ¹⁶Onye pfubyiru ẹpha Chipfu bẹ ee-gbu egbugbu. G'ọha zefutakwa je atugbua onye ọbu lẹ mkpuma. Onye ọbu -bųru onye lwarų alwalwa; ọzoo l'ọ bụ onye a nwųru lẹ Ízurelụ; o pfubyia ẹpha Chipfu ono; g'e gbua onye ọbu egbugbu.

¹⁷“Onye gburu nemadų ibiya; g'e gbukwaa yẹbedua. ¹⁸G'onye gburu iphe-edobe onye ọzo pfụkwaa ụgwọ iya. Ọphu dzų ndų bẹ oo-gude dochia ọphu nwųhuru nų.

¹⁹“Onye mebyiru nwibe iya ibe ẹhu lanų; bụkwapho g'ee-mebyi yẹbedua ibe ẹhu lanų. ²⁰Onye gbajiru nwibe iya ọkpụ g'a gbajilatakwa iya phọ. Teke ọ bụ ẹnya bẹ o meru; ọ pyahų onye ọbu; g'e mekwaphọ gẹ nkiya pyahųlata. Teke ọ bụ eze bẹ o chikwofuru onye ono; g'e chikwofulatakwa iya phọ eze. Ọo g'o mekaberu onye ọzo iphe, bụ g'ee-mekaberu iya. ²¹Onye gburu anų nemadų ibiya; g'ọ pfụkwaa ụgwọ iya; teke ọ bụ l'ọo nemadų bẹ o gburu g'e gbukwaa yẹbedua. ²²Ekemu-a dų swiru ndu a nwųru anwųnwu lẹ Ízurelụ; yẹe ndu lwarų iya alwalwa. Ọ kwa mbẹdua bụ Chipfu; bya abųru Chileke unu.”

²³Mósísisu pfuchaaru iya ndu Ízurelụ; ẹphe kpụta onye ono, pfubyiru ẹpha Chipfu ono; kpụfu l'azụ ẹka ẹphe kpọberu ụlo-ẹkwa phẹ je eworu iya tugbua lẹ mkpuma. Ndu Ízurelụ shi nno mee iphe, Chipfu tųru Mósísisu ekemu g'ẹphe mee.

Apha-atųta-unme

(Dit 15:1-11)

25 ¹Tɔbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósísisu l'eli úbvú Sayị-nayi sụ iya: ²“Wakwa iphe, ii-pfuru yeru unwu Ízurelụ baa; sụ phẹ-a: Teke unu bahųerupho l'alị ono, mu abya anų unu ono; unu hajẹkwa alị ono g'ọ nọoru Chipfu apha-atųta-unme. ³Unu mebeje iphe l'alị unu apha ishii; unu akọchaje opfu-vayínu unu akọcha apha ishii; wọo akpųru iya. ⁴O -be l'apha k'ẹsaa l'a haa alị ono g'ọ tųta unme. Ono bụ apha-atųta-unme kẹ Chipfu. Unu be mebekwa iphe l'alị unu apha ono; ọphu unu akọchakwa opfu-vayínu unu. ⁵Unu te ejekwa akpata iphe, daru ẹda. Teke vayínu, e mechaduru emecha mịru amịmi; unu ta awọtakwa iya; noo kẹle apha ono bẹ alị ono atųta unme. ⁶Iphe, alị mịtaru l'apha k'ono, alị atųta unme ono; a-bųru nri unu; waa k'ohu unu; waa ndu-ozí, unu butaru ebuta; mẹ ndu lwarų alwalwa, bu l'echilabọ unu. ⁷Ọ kwaphọ iphe, daru ẹda l'alị ono a-bųru nri iphe-edobe unu; waa anų-ẹgbudu, bu l'alị unu.”

Apha-ẹhu-utso

⁸“Unu gūa apha-atūta-unme gūta apha ẹsaa; mbū apha ẹsaa ẹsaa mgbo ẹsaa. Apha-atūta-unme ẹsaa ono bụ iphe, ọo-dū bụ apha ụkporo labo l'apha tete. ⁹Ọnwa k'ẹsaa -dūepho l'abalị iri, bụ iya bụ eswe-apfū-ugwo-iphe-ẹji; l'i zia g'e gbua opu gude jedzuru l'alị unu ono. ¹⁰Unu edoo apha k'ụkporo ẹbo l'iri nsọ; unu epfua g'onymonye l'alị ono mgburugburu nweru onwiya. Apha ono a-buru unu apha-ẹhu-utso; noo teke onyenonu a-la alị iya; mbū l'onyenonu a-lapfu ndibe iya. ¹¹G'apha k'ụkporo ẹbo l'iri ono bụkwaru unu apha-ẹhu-utso. Unu ta akọbekwa iphe l'alị; ọphu unu ejejekwa akpata ọphu daru ẹda l'apha ono; ọzoo ọphu mītaru lẹ vayinu, a kọchaduru akocha. ¹²Eshinu apha ono buru unu apha-ẹhu-utso bẹ unu e-dobe iya nsọ. Ọo iphe, daru ẹda l'alị ono bẹ unu e-ri l'apha ono.

¹³“O -rwua l'apha-ẹhu-utso ono; g'onyenonu lakwaa alị iya. ¹⁴Ọ -buru l'ọ dūru iphe, i reru nwibe ngu; ọzoo l'ọ dūru iphe, i zūtaru l'ẹka nwibe ngu; unu mekwaa ya g'ọ tọ dū onye e-ri nwibe iya urwu. ¹⁵G'ii-gudeje zūa nwibe ngu iphe, bụ: a -gbẹ lẹ g'a bọcharu ọbo-iphe apha-ẹhu-utso. Mbū l'ọo g'ọo-nọ-beru l'aakpata iphe, e meberu l'alị bụ g'oo-gude ree ngu iphe, ịzu iya. ¹⁶Teke ọ bụ l'apha a-dū igwerigwe nwua tēme l'ọ rwua apha-ẹhu-utso; aswa alị ọbu aha shii. Teke ọ bụ l'apha habe nwahabe l'i gbuzeta aswa iya; noo kẹ-le iphe, ịzu ele ẹnya iya gubedua l'azū azūzu bụ iphe i-meta l'alị ọbu. ¹⁷G'ọ tọ dūkwa onye ọphu e-ri nwibe iya urwu; ọ chia iphe, unu e-meje bụ g'unu tsuje Chileke unu ebvu. Ọ kwa mbēdua bụ Chipfu; bya aburu Chileke unu.”

Iphe, atsu l'ẹhu lẹ k'apha k'ẹsaa ono

¹⁸“Ọo ya bụ lẹ-a; unu tsojekwa iphe, mu tọru ọkpa iya sū g'e tsoje; unu emeje iphe, mu tūru l'ekemu; k'ọphu unu e-buru l'alị ono; ọ tọ dūdu iphe, eme unu. ¹⁹Ọo ya bụ; g'alị emehuaha iphe, a kọberu iya; unu erijiaha ẹpho; buru iya; ọ tọ dūdu iphe, eme unu.

²⁰“Unu a-jikwanu sū: ‘Bū gunu bẹ anyi e-ri l'apha k'ẹsaa ọbu; m'anyi adūdu iphe, anyi kọru; ọphu ọ dūkwapho iphe, anyi kpataru?’ ²¹Ọle mu e-kebe unu l'oma l'apha k'ishii; k'ọphu apha ono e-mehu iphe; unu enwe-ru akpuru-iphe, a-suru unu apha ẹto. ²²O -be l'apha k'ẹsato; unu awata akọbe iphe l'alị. Ọ buru akahū iphe, unu metaru bẹ unu a-nọdu eri jasū l'apha kẹ tete; teke unu a-kpata iphe, unu meberu l'alị.”

Agbafuta iphe, e reru erere

²³“G'ọ tọ dūkwa onye e-rebujẹ alị iya erebu; noo kẹle alị bụkwa mbēdua nwe iya. Unubēdua bụ abyabya bẹ unu byaru; ọ buru anunu bẹ mu nūru iya unu g'unu buru.

²⁴“Unu sūbeje iphe, ee-gude agbata alị ono, bụ oke alị unu ono l'ophu. ²⁵Ọ -buru lẹ nwune ngu bẹ ụkpa byaru; k'ọphu ọ harū alị iya ree; g'onye

a-bya agbata alì ono, o reru ono; bụkwaru onye yèlè iya bụ ọkpobe abụ-bu. ²⁶ Ọlè ọ -bụkwanuru l'onye ọbu te nwedu onye e-je agbafuta iya nù; obenu lẹ yèbedua nwewaru iphe k'ophu ọo-dù ike gbata iya; ²⁷ g'ọ gba-kọo apha, nwụwaru nù e -shi teke o reru iya; l'ọ pfula onye o reru alì ono ụgwọ apha ọphu o tokọ kọdu alì ọbu; laphu azụ l'alì iya. ²⁸ Ọlè ọ -bụkwanuru l'onye ọbu ta amadụ ụzo, oo-shi gbafuta iya; g'alì ono, o reru ono nọdukwa l'ẹka onye zuru iya nù jasụ l'apha-ẹhu-utso. O -be l'apha-ẹhu-utso g'onye zuru iphe ọbu haa ya; g'onye ono, nwe iya nù ono laphu azụ l'alì ono.

²⁹ “Ọ -duru onye reru ụlo-ebubu lẹ mkpukpu, e gude igbulọ kpụ-pheru mgburugburu; g'ọ gbatakwà iya l'ime mgbatapha, o reru iya ono. Ọo l'ime teke ono bẹ ọo-gbata iya. ³⁰ Ọlè ọ -bùru l'ọ tọ gbata duru iya jasụ apha gbaru; ọo ya bụ l'ụlo ono, dū lẹ mkpukpu, a kpụ-pheru mgburugburu ono bẹ ee-me g'ọ bụwaru k'onye zuru iya nù; e -shi l'ogbo sweru ọgbo. Ọ tọ kufukpokwaa ya nù l'ẹka l'apha-ẹhu-utso. ³¹ Obenu l'ụlo, nọgbaa l'oma mkpukpu, a kpụ-pheduru igbulọ mgburugburu bụ g'eemeje oma ẹgu bẹ ee-meje iya. Ẹphebdua dū k'agbata; tẹme o jee l'akufu onye zuru iya nù l'ẹka mẹ o -rwua l'apha-ẹhu-utso. ³² O bekwanụ lẹ-a; a bya lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu kẹ ndu Lívayi; ụlo, nọgbaa l'oma mkpukpu, bụ nkephẹ bẹ ndu Lívayi ono a-gbatajẹ teke dū phẹ ree. ³³ Teke ọ duru onye zuru onye Lívayi ụlo; ọphu onye Lívayi ono adudu ike gbafuta iya; g'ụlo ono, e reru ono, nọ lẹ mkpukpu ono, bụ phẹ nwe iya ono; laphukwa iya azụ l'ẹka; noo kẹlẹ ụlo ndu Lívayi lẹ mkpukpu ono, a nuru phẹ ono bụ iphe phẹ l'echilabọ ndu Ízurelu. ³⁴ G'ọ tọ dukwa iphe, e-me g'ẹphẹ ree alì ẹka ẹphẹ echeje aturu phẹ; mbụ ọphu nọ lẹ mkpukpu phẹ; noo kẹlẹ ono bụ okiphe phẹ jasụ l'ojejeje.”

Ejie ndu ukpa ụgwọ

³⁵ “Ọ -bùru l'onye Ízurelu ibe ngu bẹ ukpa byaru; ọphu ọ duedu ike azụ onwiya l'obutobu ngu; yejeru iya ẹka egube ono, eeyejeru onye lwaru alwalwa; ọzoo onye byaru abyabya ono; k'ophu oo-bukube ngu g'ọ buku-be ngu. ³⁶ Ta natakwà iya ntụkwase; ọ chikwa g'ì tsụ Chileke ngu ebvu; k'ophu nwune ngu ono e-bukube ngu g'ọ bukube ngu. ³⁷ Te jiekwa iya okpoga sụ iya g'ọ tükwaseru ngu iya iphe; ọphu i lekwa ẹnya urwu lẹ nri, ì nuru iya. ³⁸ Ọ kwa mbèdua bụ Chipfu; bya aburu Chileke unu, bụ onye dufutaru unu l'alì Ijiputu gẹ mu nù unu alì Kénanu; tẹme mu aburu Chileke unu.”

Aha ohu g'ọ nweru onwiya

³⁹ “Ọ -bùru l'onye Ízurelu ibe ngu, gụ l'iya bu obutobu bẹ ukpa byaru; k'ophu o woru onwiya ree ngu; be mekwa iya g'ọ jejeru ngu ozi g'ohu. ⁴⁰ Ọo g'iimeje onye i beru ozi; ọzoo onye byaru abyabya bụ g'ii-me iya;

l'o jeeru ngu ozi nno jasụ l'apha-ẹhu-utso. ⁴¹O -rwua teke ono l'i haa ya; mękpoo unwu iya; l'o laa lapfu ndibe pẹ; lapfu okiphe nna iya. ⁴²Kẹle eshinu ndu Ízurelu bụ ohu nkemu, mu shi l'alì Ijiputu dufuta bẹ e tee redu pẹ g'ẹphe buru ohu. ⁴³Ta dukwaru onye Ízurelu ibe ngu ẹhuka; l'i tsuje-kwa Chileke ngu ebvu. ⁴⁴Gẹ ndu unu a-gbajẹ ohu; unwoke mę unwanyi; bukwaru ndu shi l'ohozo, nọ-pheru unu mgburugburu. Nokwa ndu unu a-gbajẹ ohu bụ ono. ⁴⁵Ndu ọzo, unu a-gbajẹfua ohu bụ ndu byaru abyabya, unu l'ẹphe tuko buru; ọzoo ndibe ndu ono, unu l'ẹphe tükokwapho buru ono, bụ ndu ẹphe nọ l'alì unu nwushia. Unu -gbaa pẹ ohu; unu enwowa-rụ pẹ rọ. ⁴⁶Ndu k'ono bẹ unu e-me g'ẹphe buru okiphe, unu ketarụ unwu unu, l'etso unu l'azụ; g'ẹphe keta pẹ g'ẹphe buru ohu pẹ jasuwaruro. O -be l'unwune unu, bụ unwu Ízurelu; unu ta adukwaru pẹ ẹhuka.

⁴⁷“O -buru l'onye lwaru alwalwa; ọzoo onye byaru abyabya, unu l'iya tuko buru nonyaru bya enweru iphe; onye Ízurelu ibe ngu, yee ya bu-kube -daa ukpa bya eworu onwiya ree onye lwaru alwalwa ono, bukube ngu nụ ono; ọzoo l'o woru onwiya ree abubu onye ono, lwaru alwalwa ono; ⁴⁸e -rechakpoo ya nụ bẹ aa-gbafutale iya-a; onye lanu l'ime unwune iya a-gbafutakpoo ya. ⁴⁹Gẹ nwune nna onye obu; ọzoo nwa nwune nna iya; ọzoo onye ọzo, ẹphe l'iya bụ abubu jekwaa agbafuta iya. O -buru l'onye obu nonyaru bya enweru iphe k'ophu ọo-du ike gbafuta onwiya; g'onye obu gbafutakwa onwiya. ⁵⁰G'onye reru onwiya; yee onye zuru iya nụ; nọdukwa gbakoo maru apha ole, du nụ; a -gbẹ l'apha onye obu reru onwiya jasụ l'apha-ẹhu-utso. G'a gbẹ l'iphe, onye o-gburu-mita ejetajẹ ujiku lanu; gbakoo okpoga apha, ghuduru nụ; karu iya iphe, ọo-pfu gude gbata onwiya. ⁵¹O -buru l'apha, ghuduru nụ hakwadụ shii; g'onye ono ke-ta okpoga ono, o shi gude ree onwiya ono ophu kwata ka shii pfua gude gbata onwiya. ⁵²Teke o -bukwanu l'apha, ghuduru nụ habewa nwahabe g'o rwua l'apha-ẹhu-utso; g'ẹphe l'iya gbakoo ya; g'o pfua g'apha ole, ghuduru nụ ha gbata onwiya. ⁵³G'e mejekwa onye ono g'eemeje onye-ozì, e butaru ebuta aphagapha. G'e leta ẹnya g'onye ono, o nọ l'eka ono ta adukwaru iya ẹhuka. ⁵⁴O -buru l'a taa gbafutadu iya l'uzo, du egube ono; g'a hakwaa yee unwegirima ibe iya mę o -rwuepho l'apha-ẹhu-utso. ⁵⁵Noo kẹle ndu Ízurelu bụ ohu mu. Ẹphe bụ ohu mu, mu dufutaru l'alì Ijiputu. O kwa mbẹdua bụ Chipfu; bya aburu Chileke unu.”

Obunggo, ee-bu onye emeje iphe,

a sụru g'o mee

(Dit 7:12-24; 28:1-14)

26

¹“G'o tọ dukwa agwa; ọzoo ntekpẹ, a pyiru apyipyi; ọzoo mkpuma, a kpoberu g'itso, unu e-dobe l'alì unu. Ophu o dukwa mkpuma, a pyiru apyipyi, unu ee-dobe l'alì unu wata abaru eja. O kwa mbẹdua bụ Chipfu; bya aburu Chileke unu. ²Unu dobeje eswe nkemu, bụ

eswe-atyta-unme iché; unu akwabeje ụlo mu, dụ nsọ ùbvu. Ọ kwa mbèdua bụ Chipfu.

3“Unu -nọdu atụkojewa iphe, mu tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje etso; bya emekọta iphe, mu sụru g'unu mee; 4bẹ mu a-nọduepho edzeru unu mini l'orwuberu iya; iphe, e meberu l'alị emehu emehu; ọme oshi, nọ l'egụ amishigbaa mebyi iya. 5Iphe a-nọdu emehuru unu shii; k'ophu bụ l'unu a-nọdu echị ereshi jasụ ògè awọ akpuru vayinu erwua. Unu egude awọ akpuru vayinu jasụ ògè emebe iphe l'alị erwua ọzo. Unu a-nọdu eri nri eriji ẹpho; unu eburu l'alị ono; ọ tọ dudu iphe, eme unu.

6“Mu e-me g'unu buru l'ẹhu-guu l'alị ono; k'ophu bụ l'unu a-zẹ pyakọo; ọ tọ dudu onye eye unu ebvu. Mu emee g'ejo anụ-ẹgbudu chihu l'alị ono; ọphu a byadu alwụ ọgu l'alị unu ono. 7Unu a-chi ndu ọhogu unu gbushia phe. 8Unu -dụ ise; unu achia ụmadzu ụkporo ise; teke unu dụ ụkporo ise; unu achia unu ụkporo l'ise. Unu e-gude ọgu-echi unu gbushia ndu ọhogu unu. 9Mu a-nọdu eleta unu ẹnya; mee unu g'unu zia azụzụ kabaa l'otu. Ọgbandzu mu l'unu bẹ mu e-me g'ọ nguru anguru. 10Ọzo bụ l'unu e-rije akahụ iphe, unu kpatare jasụ unu akpata k'òphúú; mbụ a -nonyaa unu achishiaha akahụ iya k'ophu ee-wobata k'òphúú. 11Ọme mu eworu ụlo-ẹkwa mu kpọbe l'echilabọ unu; ọphu unu adubaedu mu ideyideyi. 12Mu a-nọdu ejephe l'echilabọ unu; mu aburu Chileke unu; unu aburu ndibe mu. 13Ọ kwa mbèdua bụ Chipfu; bya aburu Chileke unu, bụ onye dufutaru unu l'alị Ijiputu; g'unu ta abụheru ohu ndu Ijiputu. Mu mebyiwaa ike ono, ẹphe shi gude mee g'unu buru ohu phe ono; shi nno mee unu g'unu phafuta ishi.”

Aphụ, aa-nụ onye te emejedu iphe,

a sụru g'ọ mee

(Dit 28:15-68)

14“Ọle ọ -buru l'unu ta ngabeduru mu nchị; ọphu unu emedu iphe, mu sụru g'unu meje g'ọ ha; 15mbụ ọ -buru l'unu ta agubeduru iya iphe; mbụ iphe, mu tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; ọzoo l'obu unu woru iphe, mu turu l'ekemu mee; ọ dụ ideyideyi; k'ophu bụ l'unu te emejedu iphe, mu sụru g'unu meje g'ọ ha; unu eshi nno woru ọgbandzu, mu l'unu gbaru mebyia; 16bụkwa iphe, mu e-me unu bụ ọwa: Mu e-me ọe ndzụ-agụgu rwuta unu; ọme ụkwaranta eseahaa unu; yee ejo ẹhu-ọku, e-woru unu ẹnya mebyia; ndzụ unu ala ke mmanụ. Unu -kọbe iphe l'alị l'ọ buru iphe-mmanụ; noo kele ọo ndu ọhogu unu e-mechaa ria ya. 17Mu a-gharu unu iphu le ke njo; ndu ọhogu unu alwụ-kpee unu l'ọgu. Ndu unu dụ ashị a-buru ndu-ishi unu; unu agbaaha ọso teke adudu onye achị unu.

18“Ọ -buru le mu mechaaru unu nno; ọphu unu angabeduru nchị; mu anubaa unu aphụ iphe-ẹji unu ono ọphu ha g'owa mgbo ẹsaa. 19Mu e-me g'unu kubuhu onwunu; mbụ mee akpaminigwe, unu vu l'ishi g'ọ dụ

gborojii gę mkpürukpu-ígwè; bya emee alì, unu zọberu ọkpa g'ọ ha nge-rengere g'onyirubvu. ²⁰ Ọkphehu, unu gude kọo alì a-bùru unu kẹ mmanụ; noo kẹle alì ta adọdu iphe, oo-meta; tẹme oshi-ọmì, pfuru l'alì ono amì-buhu mebyi.

²¹ “Teke ọ bụ l'unu emekwaphọ iphe, mu sùru g'unu te emejeshi; k'ọphu bụ l'unu ta angakwaru mu phọ nchị bẹ mu e-gude iphe-ẹhuka, ka iphe-ẹji, unu meru mgbo ẹsaa; nua unu aphụ. ²² Mu a-chiru anụ-ẹgbudu ye g'ẹphe bya adakaa unu; bya atụko ụnwegirima unu nakọta unu l'ọkphehu; tuko iphe-edobe unu mebyishichaa; mee; unu ta abaedu ishi; eze gbororo unu adabyiru iphoro.

²³ “Teke mu mechakpọoru unu iphemiphe ono; ọphu unu agbanwekwapho; unu nọdu emekwaphọ iphe, mu sùru g'unu te emejeshi ²⁴ bẹ mu e-mekwaphọ unu iphe, mu tege emedu unu; mbụ lẹ mu a-nụ unu aphụ iphe-ẹji ono, unu eme ono mgbo ẹsaa. ²⁵ Mu a-ha g'ọgu dapfu unu; gude iya gwata unu ụgwọ ọgbandzu ono, unu mebyiru ono. Unu -dzukọbeepho l'oma mkpukpu unu; mu emee g'ẹjo iphe-ememe dapfu unu; shi nno woru unu yee ndu ọhogu unu l'ẹka. ²⁶ Teke mu gbuchiru unu ụzo, eeshije akọta nri ono; bẹ ụnwanyi iri a-duje ike ghekọta buredi g'unu ha l'ovokoku lanu. Ephe -ghechaa ya; ephe egude iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe keeru iya unu. Unu -richaa ya; ẹgu aguroo unu l'ẹka ọogu unu.

²⁷ “Ole ọ -bùru lẹ mu mechaaru unu iphemiphe ono; unu nọdu emekwaphọ iphe, mu sùru g'unu te emeshi ²⁸ bẹ mu e-gude ẹhu-eghu mee unu iphe, mu tege emedu unu; mbụ l'ọ mbẹdua l'onwomu e-chi unu iphe mgbo ẹsaa k'iphe-ẹji, unu eme. ²⁹ Noo teke unu a-wata eri anụ ụnwu unu unwoke; mbụ richaa ria anụ ụnwu unu ụnwanyi. ³⁰ Mu e-mebyishi ẹka unu agwaje iphe; bya enwutsushia ọru-ngweja ẹka unu akpoje ụnwù-isensu ọku. Mu eworu odzu unu tuka l'eli nshi unu ono, bụhukwapho odzu l'onwiya ono. Unu adu mu phọ ideyideyi l'obu. ³¹ Mu emee mkpukpu lẹ mkpukpu unu g'ọ bụru iphe, dabyigbaaru iphoro. Mu emee ụlo unu, du nsọ g'ọ bụru okorobo ụlo. Teke ono bẹ mkpọ ngweja, unu gweru ta abyaedu adu mu ree. ³² Alì ono bẹ mu e-me g'ọ bụru ochobu; k'ọphu bụ lẹ ndu ọhogu unu, bụ ndu e-mechaa buchia ya nụ bẹ ọo-du biribiri. ³³ Ọzo bụ lẹ mu a-tuka unu nanunanu l'alì ndu ọhozo. Ọ bụru ogu-echi bẹ mu a-mita gude tsoru unu. Alì unu adabyiru iphoro. Mkpukpu lẹ mkpukpu unu abukotaru ochobu. ³⁴ Noo teke ẹhu a-wata atso alì ono lẹ ya atuta unme; mbụ teke ono, ọ dabyikpọoru iphoro; unubẹdua nọdu l'alì ndu ọhogu unu ono. Teke ono bẹ alì ono a-nodukpoephe ete ẹswa lẹ ya atuta unme. ³⁵ Teke ono, alì ono dabyiru iphoro ono bụ unme bẹ ọotuta; kẹle o to shidu atuta-jekwadu unme l'apha-atuta-unme unu teke unu shi buru iya.

³⁶ “A bya lẹ ndu ọphu ghuduru nụ l'echilabo unu; ndu k'ono bẹ mu e-me g'ẹphe du ogozi l'ime obu phe l'alì ndu ọhogu phe; k'ọphu bụ l'ẹkwo, a nmaru yigayiga l'e-me g'ẹphe ye ọkpa l'oso; gbalaa gẹ ndu e gude

ogu-echi achi. Ephe adaa l'ebe adu onye achi phe oso. ³⁷Ephe e-vukota-je nwibe phe daa dapyabe phe ge ndu e gude ogu-echi achi l'ebe abu l'o duru onye achi phe nu. Ophu unu adubaedu ike apfuru l'iphu ohogu unu. ³⁸Unu a-nwushihu l'ali ndu ohozo. O buru ali ndu ohogu unu e-ri ishi unu. ³⁹Teme nwa ndu ophu phoduru nu l'echilabo unu be a-nodu eyifu eyifu l'ali ndu ohogu unu. O buru ejo-iphe, ephe meshiru; waa ophu nna phe oche phe meshiru be ephe e-gude yifu ono.

⁴⁰"Ole o -buru l'ephe pfushiru ejo-iphe, ephe eme; yee ejo-iphe, nna phe oche meshiru; mekpoo emeswe, ephe mesweru mu; yee ememe, ephe emeje iphe, mu suru g'ephe te emeshi, ⁴¹bụ iphe, meru; mu mee phe iphe, mu tege emedu phe; chiru phe jeye l'ali ndu ohogu phe. O -buru l'okpoma phe ono, ejo-iphe jiru ejiji ono be ephe e-woze ali; bya apfua ugwo ejo-iphe, ephe mekotaru; ⁴²be mu a-nyatakwa-a ogbandzu mu le Jiékopu; yee ogbandzu mu le Áyizaku; mu anyatakwaphe ogbandzu mu le Ébirihamu; nyatakwaphe ali ono. ⁴³Obenu l'ali ono be ephe a-ha g'o dabyiru iphoro; gude ehu-utso nyaa oku. Noo teke ephe a-pfu ugwo ejo-iphe, ephe meru; noo kele ephe ta adudu iphe, ephe guberu iphe, mu turu l'ekemu; wafua l'ephe woru iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje mee; o du ideyideyi. ⁴⁴Ole g'o duhabe be teke ono, ephe a-nodu l'ali ndu ohogu phe ono be mu ta ajikakwa phe; ophu mu edobekwa phe ge ndu du ideyideyi; ke ge mu mebyishikota phe kpamu; mebyia ogbandzu mu l'ephe; kele o kwa mbedua bu Chipfu; bya aburu Chileke phe. ⁴⁵Ole mu e-gude iswi ehu phe nyata ogbandzu mu le ndu ndiche phe, bu ndu mu shi l'ali Ijiputu dufuta l'atati-phu ohamoha; k'ophu mu a-buru Chileke phe. O kwa mbedua bu Chipfu."

⁴⁶Ono bu iphe, Chipfu toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, o turu l'ekemu; waa ekemu, Chipfu turu dobe l'echilabo ephe le ndu Izurelu l'eli ubvu Sayinayi. O buru Mosisu be o nuru iya g'o nu phe.

Ekwe ukwe emeru Chipfu iphe

27 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: ²"Pfuaru unwu Izurelu; su phe-a: O -buru le nemadzu rifuru angu le ya e-woru nemadzu nu Chipfu; g'o pfukwaa ugwo l'ishi onye obu:

³"O -buru nwoke, nowaru a -gbe l'ukporo apha rwua ukporo apha eto; be iphe, aa-pfu l'ishi iya bu mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu labo le shekelu iri. G'o bukwaru iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be ee-gude tua ya.

⁴"O -buru nwanyi; be iphe, aa-pfu l'ishi iya bu mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu le shekelu iri.

⁵"O -buru nwokoro, noru a -gbe l'apha ise jasụ l'ukporo apha; be iphe, aa-pfu l'ishi iya bu mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu; o -buru nwanyi; iphe, aa-pfu l'ishi iya aburu mkpola-ochaa, erwa iya du shekelu iri.

6“O -buru nwata kẹ nwoke, nọru a -gbẹ l'ọnwa lanụ jasụ l'apha ise; bẹ iphe, aa-pfụ l'ishi iya bụ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ shẹkelu ise. O -buru nwata kẹ nwanyi; iphe, aa-pfụ l'ishi iya aburu mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ shẹkelu ẹto.

7“Nwoke, nọ-ghataru ukporo apha ẹto bụ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ shẹkelu iri l'ise bẹ aa-pfụ l'ishi iya; teke ọ bụ nwanyi l'a pfua mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ shẹkelu iri.

8“O -buru l'onye ono, riburu angụ ono bẹ akpa nri; k'ọphu bụ l'ọ tọ dudu ike apfụ iphe, a sụru g'ọ pfua; g'ọ duru onye ọbu, o riru angụ iya ọbu; dujeru onye uke. Onye uke ono elee ya ẹnya kọoru iya iphe, ọo-pfụ. O -buru g'ike onye ono, riburu angụ ono habe bụ g'ee-gbuberu iya iphe, ọo-pfụ.

9“Teke ọ bukwanu l'ọo anụ bẹ nemadzu gude bya anụ Chipfu iphe ngweja; mbụ anụ ọphu gbaru g'anụ iya Chipfu; iphe, bukpo o anụ, a nuru Chipfu ẹgube ono dukotakwa nsọ. 10G'ọ to wotakwa anụ ọzo dochia ẹnya iya; g'ọ to wotakwa anụ ọzo ka ẹji; ọzoo ọphu ka ree gude gbanweta anụ k'ono, o riburu angụ l'ọo-nụ ono. O -buru l'ọ gude anụ ọzo je agbanweta iya bẹ anụ ọphu o gude je iya agbanweta; yee anụ, o jeru agbanweta tukoakwa buru anụ, duru Chileke nsọ. 11Obenu; ọ -buru l'iphe, o riburu angụ l'ọo-nụ bụ anụ, aasọ nsọ; mbụ anụ ọphu e tee gudejedu egweru Chipfu ngweja; g'a kpụtakwa anụ ọbu kpujeru onye uke. 12G'onye uke ono lee ya ẹnya maru m'ọ dū ree tọo ọ dū ẹji; ọ buru iphe, onye uke ono sụkpoerupho g'ọ pfua bụ iphe, ọo-pfụ. 13O -buru l'onye nwe iya nū bẹ ọ dū g'ọ gbata iya; g'onye ono kee aswa iya ụzo ise wota oke lanụ tukwase l'aswa iya pfua gude gbata iya.

14“O -buru l'ọ duru onye woru ụlo iya nū g'ọ duru Chipfu nsọ; bukwa onye uke bẹ ọ duru epfu l'ụlo ono dū ree; ọzoo l'ọ dū ẹji. O buru iphe, onye uke sụkpoerupho l'ọo aswa iya bụ aswa iya. 15O -buru l'onye woru ụlo ono doberu Chipfu nsọ bẹ ọ dū g'ọ gbata iya; g'onye ọbu kee aswa iya ụzo ise wota yekọbe l'aswa iya pfua; teme ụlo ọbu abubaruru nkiya.

16“O -buru lẹ nemadzu butaru alị-ihe iya nū g'ọ buru kẹ Chipfu; g'ee-gude maru iphe, bụ aswa iya bụ gẹ mebyi iphe, aa-kọbe l'alị ono habe shii. Alị, aa-kụ-gbu balị, jiru nkweka iri bẹ aswa iya bụ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ ukporo shẹkelu labọ lẹ shẹkelu iri. 17O -buru l'ọo apha-ẹhu-utso bẹ ọ nuru alị iya g'ọ buru kẹ Chipfu ọbu; buepho iphe, a sụru g'a pfua bẹ aa-pfụ. 18Ole ọ -buru l'apha-ẹhu-utso ghatawaru; teme o ribua angụ l'ọo-woru alị ono doberu Chileke nsọ; g'onye uke gụa apha ole, phoduru nū; teme l'ọ rwua l'apha-ẹhu-utso ọzo; shi nno karu onye ono iphe, aswa iya bụ. Ọo ya bụ l'ee-gbubota iphe l'iphe, a sụru g'a pfua. 19O -buru l'onye woru alị ono doberu Chileke nsọ bẹ ọ dū g'ọ gbata iya; g'ọ kekwa aswa iya ụzo ise woru oke lanụ yekọbe l'aswa iya pfua gude gbata iya. O -mechaa nno; alị ono abubaruru nkiya g'ọ shi buru iya. 20Ole ọ -buru l'onye ono ta agbataduru alị ono; o woru iya ree onye ọzo; bẹ alị ọbu

kwawaru; ọphu ọ ọduedu ike gbata iya. ²¹O -rwuepho l'apha-ẹhu-utso; be alì ono a-duru Chipfu nsọ; ọ buru ndu-uke be ọo-du l'ẹka; eshinu ọ bu alì, e dobehawaru Chipfu nsọ.

²²“Ọ -duru onye riburu angu anu Chipfu alì, ọ zuru azuzu, abudu alì iya, shi l'ẹnya unuphu ibe phe; ²³g'onye uke gwa apha ole, phoduru nu; teme l'o rwua l'apha-ẹhu-utso; shi nno karu onye ono iphe, aswa iya bu. Ọ buru mboku ono be onye ono a-pfu aswa iya obu g'o buru iphe, duru Chipfu nsọ. ²⁴O -rwua l'apha-ẹhu-utso; g'alì ono laphu azu l'ẹka onye a zuru iya l'ẹka iya; mbu onye alì ono bu nkiya gedgegede.

²⁵“G'iphe, bukpo aswa iphe, aapfukpo apfufu bukwaru iphe, eegu-deje atù ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke be ee-gudeje tua ya; g'a maru shekelu ole, ọ du. Ẹrwa shekelu lanu bu ukporo gera.

²⁶“G'o to dukwa onye a-kputaje anu mbu, vuru uzo waa ẹkpa ne iya; bya anu g'e doberu Chileke nsọ; kele anu, vuru uzo waa ẹkpa ne iya bu kwa ke Chipfu; m'o bu eswi; ọzoo aturu; g'o ha tukoru buru ke Chipfu. ²⁷Ọ -buru anu, aaso nsọ; g'onye ono pfua iphe, a suru g'o pfua gude gbata iya; g'o kekwapfo aswa iya uzo ise; wota oke lanu yekobe l'aswa iya ono pfua. Teke ọ bu l'o to dudu ike gbata iya g'e ree ya onye ozo iphe, a suru l'o bu aswa iya.

²⁸“Ole g'o duhabe; g'o to dukwa iphe, nemadzu goru nu Chipfu, ee-re erere; ọzoo gbata iya agbata. Mbu iphe, shi l'iphe, nemadzu nweru enweru; m'o bu nemadzu; ọzoo anu; ọzoo alì, bu iya nwe iya; iphemiphe, a goru nu Chipfu dukwaru Chipfu nsọ shii. ²⁹G'o to dukwa onye e doberu k'egbugbu, aa-gbataje agbata; g'e gbukwaa onye obu egbugbu.

³⁰“Oke-lanu-l'uzo-iri l'iphe, e metaru l'alì; m'obeta ọ buru mebyi iphe, a kpataru l'iphe, a koru l'alì; ọzoo akpuru, oshi mitaru; bukotakwa ke Chipfu; ọ duru Chipfu nsọ. ³¹Ọ -duru onye eme g'o gbata oke-lanu-l'uzo-iri nkiya; g'onye ono kekwa iphe, bu aswa iya uzo ise; wota oke lanu yekobe l'aswa iya ono gude gbata iya. ³²A bya l'oke-lanu-l'uzo-iri, shi l'eswi; ọzoo ọphu shi l'eghu me aturu; mekpoo ọphu shi l'iphe, bu anu, eye ishi l'oka; g'oke-lanu-l'uzo-iri, shi iya nu dukotajeru Chipfu nsọ. ³³G'o to jekwa iya enyocha ke ?a maru ọ du ree to ọ du ẹji; ọphu ọ gbakwa iya inwe. A -gbakwanaa ya inwe agbagba ọphu; g'ono yee ọphu e gude agbanweta iya tukokwa buru iphe, du nsọ; ọphu a byadu agbata iya agbata.”

³⁴Ono bu ekemu, Chipfu tushiru nu Mosisu l'ubvu Sayinayi g'o je anu ndu Izurelu.

Ekwo Ógú

Agụ ndu Ízurelu ogu

1 ¹ Chipfu pfuru opfu yeru Mósísi l'ulo-ekwa-ndzukọ ndu Ízurelu lẹ g'ephe nọ l'echiegu Sayinayi l'abalị mbụ l'onwa k'ẹbo l'apha, kwe ndu Ízurelu apha labọ, ephe shi l'alị Ijiputu wufuta. O sọru iya: ² “Unu gụa ndu Ízurelu g'ephe hakọta ogu. Gụa phẹ l'onulo l'onulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. Unwoke bẹ ii-deshikọta epha phẹ nanu nanu. ³ Gẹ gu lẹ Eronu tuko iphe, bụ unwoke lẹ Ízurelu gụkota ogu; mbụ ndu nọwaru ụkporo apha kwaseru; bya aburu ndu sọwaru eje ogu. ⁴ Unu hotachaa nwoke lanu l'okpa-ipfu l'okpa-ipfu g'o yetaru unu eka. Ndu unu a-hota bụ ndu-ishi l'enya-unuphu ibe phẹ. ⁵ Waa epha ndu ono, unu a-hota g'ephe yeru unu eka obu baa:

“Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Rúbenu bụ Elizuru nwa Shediyo.

⁶ “Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Simiyonu bụru Shelumelu nwa Zurishadayi.

⁷ “Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Jiuda bụru Náshonu nwa Amínadabu.

⁸ “Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Isaka bụru Netanelu nwa Zuwa.

⁹ “Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Zebulun bụru Eliyabu nwa Helonu.

¹⁰ “A -bya l'okpa-ipfu k'unwu Jíósefu; onye unu a-hota l'okpa-ipfu Ifu-remu bụ Elishama nwa Amihudu. Unu ahota Gamalelu nwa Pedazo l'okpa-ipfu kẹ Manáse.

¹¹ “Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Benjaminu bụru Abidanu nwa Gidiyoni.

¹² “Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Danu bụru Ahiyeza nwa Amishadayi.

¹³ “Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Asha bụru Pagelu nwa Okuranu.

¹⁴ “Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Gadu bụru Elyasafu nwa Diyuwelu.

¹⁵ “Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Nafutali bụru Ahira nwa Enanu.”

¹⁶ Ndu ono bẹ bụ unwoke, a hotaru lẹ Ízurelu l'ophu. Ephe bukota ndu-ishi l'okpa-ipfu, shi lẹ ndiche phẹ; bya abuchaaru ishi l'enya-unuphu, dụ lẹ Ízurelu.

¹⁷Mósisu yele Erõnu bya achita ndu ono, a gushiru epha phe ono; ¹⁸ephe kukõbe ndu Ízurelu g'ephe ha; deshia epha phe l'ekwo l'abali mbu l'onwa k'ebõ ono. Ephe deshiru epha onyemonye l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu. Iphe, bukpoõ unwoke, nõwaru ukporo apha kwaseru be e dekõtaru epha phe nanu nanu; ¹⁹egube ono, Chipfu suru Mósisu g'o mee ya ono. Oo ya bu; Mósisu gwa ndu Ízurelu õgu l'echiegu Sayinayi.

Umadzu ole, a gutaru l'ipfu l'ipfu

²⁰A -bya l'oshilõkpa Rúbenu, bu õkpara Ízurelu; iphe, bukota unwoke, nõwaru ukporo apha kwaseru; mbu ndu suwaru eje õgu be a gukõtaru; deshikõta epha phe nanu nanu l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²¹Iphe, a gutaru l'ipfu Rúbenu be bu ukporo unu nemadzũ mgbo ise l'unu iri l'ishii l'ukporo umadzu ise.

²²Oshilõkpa Simiyõnu be a gukõtaru iphe, bu unwoke, nõwaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje õgu; bya edeshia epha phe nanu nanu l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²³Iphe, a gutaru l'ipfu Simiyõnu be du ukporo unu nemadzũ mgbo esaa l'unu esato l'umadzu ukporo ise.

²⁴Oshilõkpa Gadu be a gukõtaru iphe, bu unwoke, nõwaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje õgu; bya edeshia epha phe nanu nanu l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²⁵Iphe, a gutaru l'ipfu Gadu be du ukporo unu nemadzũ mgbo ise l'unu iri l'eno l'umadzu ukporo labõ l'iri.

²⁶Oshilõkpa Jiuda be a gukõtaru iphe, bu unwoke, nõwaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje õgu; bya edeshia epha phe nanu nanu l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²⁷Iphe, a gutaru l'ipfu Jiuda be du ukporo unu nemadzũ mgbo tete l'unu ishii l'umadzu ukporo iri.

²⁸Oshilõkpa Isaka be a gukõtaru iphe, bu unwoke, nõwaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje õgu; bya edeshia epha phe l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²⁹Iphe, a gutaru l'ipfu Isaka be du ukporo unu nemadzũ mgbo ishii l'unu iri l'ishii.

³⁰Oshilõkpa Zebulõnu be a gukõtaru iphe, bu unwoke, nõwaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje õgu; bya edeshia epha phe l'ekwo. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ³¹Iphe, a gutaru l'ipfu Zebulõnu be du ukporo unu nemadzũ mgbo esaa l'unu eto l'umadzu ukporo iri.

³²A -bya l'oshilõkpa Jiõsefu; mbu awa Ifuremu be a gukõtaru iphe, bu unwoke, nõwaru ukporo apha kwaseru, bu ndu suwaru eje õgu; bya edeshia epha phe. E deshiru epha phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ³³Iphe, a gutaru l'ipfu Ifuremu be du unu nemadzũ ukporo ise l'unu lanu l'umadzu ukporo ise.

³⁴Awa Manáse bẹ a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo apha kwaseru, bụ ndu sụwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ³⁵Iphe, a gụtaru l'ipfu Manáse bẹ dụ ụkporo unu nemadzu mgbo ẹno l'umadzu ụkporo iri.

³⁶A -bya l'oshilokpa Benjiaminu bẹ a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo apha kwaseru, bụ ndu sụwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ³⁷Iphe, a gụtaru l'ipfu Benjiaminu bẹ dụ ụkporo unu nemadzu mgbo ẹno l'unu ẹsato l'umadzu ụkporo iri.

³⁸Oshilokpa Danu bẹ a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo apha kwaseru, bụ ndu sụwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ẹkwo. E deshiru phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ³⁹Iphe, a gụtaru l'ipfu Danu bẹ dụ ụkporo unu nemadzu mgbo ẹsaa l'unu iri l'ishii l'umadzu ụkporo iri l'ise.

⁴⁰Oshilokpa Asha bẹ a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo apha kwaseru, bụ ndu sụwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ⁴¹Iphe, a gụtaru l'ipfu Asha bẹ dụ ụkporo unu nemadzu mgbo ise l'unu ẹto l'umadzu ụkporo iri l'ise.

⁴²Oshilokpa Nafutali bẹ a gụkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo apha kwaseru, bụ ndu sụwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ẹkwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ⁴³Iphe, a gụtaru l'ipfu Nafutali bẹ dụ ụkporo unu nemadzu mgbo ishii l'unu iri l'eto l'umadzu ụkporo iri.

⁴⁴Ndu ono bẹ bụ ndu Mosisu yele Eronu guru ọgu. Ndu yetaru phẹ ẹka gụa ọgu ono bụ ndu-ishi ndu Ízurelu umadzu iri l'ẹbo ono, nọ-chigbaaru ẹnya-unuphu unuphu phẹ ono. ⁴⁵Iphe, bụ unwoke Ízurelu l'ophu, nọwaru ụkporo apha kwaseru, bụ ndu sụwaru ejeru ndu Ízurelu ọgu bẹ a gụkotaru l'ẹnya-unuphu phẹ l'ẹnya-unuphu phẹ. ⁴⁶Mkpako iphe, ẹphe dụ g'ẹphe ha bẹ bụ ụkporo unu nemadzu mgbo ụkporo ẹto l'umadzu ụkporo iri l'ise; l'unu umadzu ẹsato; l'umadzu ụkporo iri l'ẹsaa; l'umadzu iri.

A gụfuru ipfu Lívayi

⁴⁷Ole ipfu Lívayi bẹ a ta gụduru teke a guru ndu Ízurelu ophuna. ⁴⁸O noo kele Chipfu bẹ sụru Mosisu lẹ-a: ⁴⁹“Ndu ị tịi gụdu kpoloko bụ ipfu Lívayi. Ta gụkobekwa phẹ mẹ ị guje ndu Ízurelu ophuna. ⁵⁰Iphe, l'ii-mechia bụ g'ị họtá ndu Lívayi ono g'ẹphe letajẹ ẹnya l'ulo-ẹkwa, eedobeje ẹkwo-ekemu Chileke; ẹphe eletajẹ ẹnya l'ivu, dụ iya nụ; mẹ iphemiphe, bụ iphe, aduje l'ulo-ẹkwa ono. Oo ẹphebedua bẹ a-nọduje apa ulo-ẹkwa ono; mẹ iphe, bụ ivu, dukota iya nụ. O buru phẹ a-nwuberu iya ẹnya; ẹphe egudeje ulo-ẹkwa nkephẹ kpọ-pee ulo-ẹkwa ono mgburugburu.

⁵¹Iphe, bú teke ọ̀lo-ẹ̀kwa ono abya atugbu; g'ọ̀ búru ndu Lívayi bẹ̀ a-phọ-tsutajẹ́ iya. Iphe, bú teke aakpọ̀bẹ́ ọ̀lo-ẹ̀kwa ono; g'ọ̀ búkwarupho ndu Lívayi bẹ̀ a-kpọ̀bẹ́je iya nù. Onye ọ̀zo mmanù, jekuberu iya ntse bẹ̀ ee-gbu egbugbu. ⁵²Ndu Ízurèlù a-kpọ̀bẹ́je ọ̀lo-ẹ̀kwa phẹ́ l'ọ̀nu-ogo l'ọ̀nu-ogo. Iphe, bú nwoke nọ̀nu a-kpọ̀bẹ́je ọ̀lo-ẹ̀kwa iya l'ọ̀nu-ogo nkẹ̀phẹ́ l'ẹ̀ka ẹ̀phẹ́ kpọ̀beru ẹ̀kwa-ọ̀hubama ipfu phẹ́. ⁵³Obenu lẹ́ ndu Lívayi bẹ̀ e-gude ọ̀lo-ẹ̀kwa nkẹ̀phẹ́ kpọ̀-pheta ọ̀lo-ẹ̀kwa ono, eedobeje ẹ̀kwo-ekemu Chileke mgburugburu; k'ọ̀phu Chileke ẹ̀ta atụ-koshidu edzudzu-ọ̀ha Ízurèlù oke ẹ̀hu-eghu iya. Ọ̀o ndu Lívayi bẹ̀ a-nọ̀du eleta ọ̀lo-ẹ̀kwa ẹ̀ka eedobeje ẹ̀kwo-ekemu Chileke ono ẹ̀nya."

⁵⁴Tọ̀budu iya bú; ndu Ízurèlù mekọ̀taephọ́ iphemiphe ono ẹ̀gube ono, Chipfu sùru Mósìsù g'ọ̀ mee ya.

Ekeshi ẹ̀ka ndu ipfu nọ̀nu a-kpọ̀bẹ́ ọ̀lo-ẹ̀kwa nkẹ̀phẹ́

2 ¹Chipfu bya epfuaru Mósìsù waa Erọ̀nu; sù phẹ́: ²"Gẹ́ ndu Ízurèlù kpọ̀bẹ́je ọ̀lo-ẹ̀kwa phẹ́ g'ọ̀ gha iphu l'ọ̀lo-ẹ̀kwa-ndzukọ́. Ẹ̀phẹ́ ebuphee ọ̀lo-ẹ̀kwa-ndzukọ́ ono mgburugburu. G'onyenọ̀nu kpọ̀bẹ́jekwa ọ̀lo-ẹ̀kwa nkiya l'ọ̀nu-ogo nkẹ̀phẹ́ l'ẹ̀ka ndu ẹ̀nya-unuphu phẹ́ kpọ̀beru ẹ̀kwa-ọ̀hubama phẹ́."

Ipfu ọ̀phu a-kpọ̀bẹ́ ọ̀lo-ẹ̀kwa ebubu phẹ́ laaru ọ̀zo ẹ̀nyanwu-awawa

³"Ndu Jiuda bú ẹ̀phebedua a-kpọ̀bẹ́ ọ̀lo-ẹ̀kwa nkẹ̀phẹ́ l'ọ̀zo ẹ̀nyanwu-awawa; l'ọ̀nu-ogo l'ọ̀nu-ogo; l'ẹ̀ka ipfu ono kpọ̀beru ẹ̀kwa-ọ̀hubama phẹ́. Onye a-bùru ishi ndu Jiuda bú Náshọ̀nu nwa Amínadabu. ⁴Iphe, a gùtaru l'ipfu Jiuda ono bẹ́ dọ́ ọ̀kporo ọ̀nu nemadzu mgbo tete l'ọ̀nu ishii l'ọ̀madzu ọ̀kporo iri.

⁵"Ndu a-kpọ̀bẹ́ ọ̀lo-ẹ̀kwa nkẹ̀phẹ́ tsota phẹ́ bẹ́ bú ndu ipfu kẹ́ Isaka. Onye a-bùru ishi l'oshilọ̀kpa Isaka bú Netanẹ̀lù nwa Zuwa. ⁶Iphe, a gùtaru l'ipfu Isaka bẹ́ dọ́ ọ̀kporo ọ̀nu nemadzu mgbo ishii l'ọ̀nu iri l'ishii.

⁷"Ndu ọ̀zo, a-kpọ̀bẹ́ nkẹ̀phẹ́ tsota phẹ́ bẹ́ bú ndu ipfu kẹ́ Zebulọ̀nu. Onye a-bùru ishi l'oshilọ̀kpa Zebulọ̀nu bú Eliyabu nwa Helọ̀nu. ⁸Iphe, a gùtaru l'ipfu Zebulọ̀nu bẹ́ dọ́ ọ̀kporo ọ̀nu nemadzu mgbo ẹ̀saa l'ọ̀nu ẹ̀to l'ọ̀madzu ọ̀kporo iri.

⁹"Ipfu ono, a họtaru g'ẹ̀phẹ́ l'ipfu Jiuda kpọ̀-kube ọ̀lo-ẹ̀kwa phẹ́ l'ọ̀nu-ogo l'ọ̀nu-ogo ono bẹ́ tųkoru dọ́ ọ̀kporo ọ̀nu nemadzu mgbo ọ̀kporo l'ọ̀nu ishii. Ọ́ búru ẹ̀phebedua e-vutajẹ́ ọ̀zo; ndu ọ̀zo etso phẹ́."

Ipfu ọ̀phu a-kpọ̀bẹ́ ọ̀lo-ẹ̀kwa ebubu nkẹ̀phẹ́ laaru ọ̀zo ndọ̀hali

¹⁰"Ndu ọ̀phu a-kpọ̀bẹ́ ọ̀lo-ẹ̀kwa ebubu nkẹ̀phẹ́ l'ọ̀zo ndọ̀hali bẹ́ bú ipfu Rúbẹ̀nu bẹ́ a-kpọ̀bẹ́ iya l'ọ̀nu-ogo l'ọ̀nu-ogo. Onye a-bùru ishi l'oshilọ̀kpa Rúbẹ̀nu bú Elizuru nwa Shediyo. ¹¹Iphe, a gùtaru l'ipfu Rúbẹ̀nu bẹ́ dọ́ ọ̀kporo ọ̀nu nemadzu mgbo ise l'ọ̀nu iri l'ishii l'ọ̀madzu ọ̀kporo ise.

¹² “Ndu a-kpòbe ọ̀lọ-ẹ̀kwa nkepẹ́ tsota ipfu Rúbẹnu bẹ̀ bụ́ ipfu kẹ́ Simiyọnu. Onye a-bụ́rụ ishi l'oshilọkpa Simiyọnu bụ́ Shelumẹ́lụ nwa Zurishadayi. ¹³ Iphe, a gụ́taru l'ipfu Simiyọnu bẹ́ dụ́ ụ́kporo ụ́nu nemadzu mgbo esaa l'ụ́nu ẹ́sato l'ụ́madzu ụ́kporo ise.

¹⁴ “Ndu ọ́phu a-kpòbe nkepẹ́ tsota phẹ́ bẹ́ bụ́ ipfu Gadu. Onye a-bụ́rụ ishi l'oshilọkpa Gadu bụ́ Ẹ́liyasafulu nwa Diyuwẹ́lụ. ¹⁵ Iphe, a gụ́taru l'ipfu Gadu bẹ́ dụ́ ụ́kporo ụ́nu nemadzu mgbo ise l'ụ́nu iri l'ẹ́no l'ụ́madzu ụ́kporo labọ́ l'iri.

¹⁶ “Ipfu ono, a họtaru g'ẹ́phe l'ipfu Rúbẹnu kpọ́-kube ọ̀lọ-ẹ̀kwa phẹ́ l'ọ́nu-ogo l'ọ́nu-ogo ono bẹ́ tukurọ́ dụ́ ụ́kporo ụ́nu nemadzu mgbo iri l'ẹ́sato l'ụ́nu iri l'ẹ́sato; l'ụ́kporo ụ́madzu iri l'ẹ́bo l'ụ́madzu iri. Ọ́ bụ́rụ ẹ́phebedua bụ́ ndu k'ẹ́bo, a-palihuje mẹ́ a -gbẹ́shi ije.

¹⁷ “Ọ́o ya bụ́; ndu Lívayi evuta ọ̀lọ-ẹ̀kwa-ndzukọ́ nọ́du l'echilabọ́ ndu ipfu ono tugbushia. Ọ́o ẹ́pho g'ẹ́phe gude kpọ́o ọ̀lọ-ẹ̀kwa phẹ́ l'ọ́nu-ogo l'ọ́nu-ogo ono bụ́ g'ẹ́phe e-gudeje gbẹ́shi ije phẹ́. Ndu nọ́nu ẹ́phe apagbaa-ru ẹ́kwa-ọ́hubama phẹ́.”

Ipfu ọ́phu a-kpòbe ọ̀lọ-ẹ̀kwa ebubu nkepẹ́ l'ụ́zo ẹ́nyanwu-arị́ba

¹⁸ “Ndu ọ́phu a-kpòbe ọ̀lọ-ẹ̀kwa ebubu nkepẹ́ l'ụ́zo ẹ́nyanwu-arị́ba bẹ́ bụ́ ipfu kẹ́ Ifuremu; l'ọ́nu-ogo l'ọ́nu-ogo. Onye a-bụ́rụ ishi l'oshilọkpa Ifuremu bụ́ Elishama nwa Amihudu. ¹⁹ Iphe, a gụ́taru l'ipfu Ifuremu bẹ́ dụ́ ụ́kporo ụ́nu nemadzu mgbo ise; l'ụ́nu nemadzu; l'ụ́madzu ụ́kporo ise.

²⁰ “Ndu a-kpòbe ọ̀lọ-ẹ̀kwa nkepẹ́ tsota ipfu Ifuremu bẹ́ bụ́ ipfu Manáse. Onye a-bụ́rụ ishi l'oshilọkpa Manáse bụ́ Gamalelụ́ nwa Pedazọ́. ²¹ Iphe, a gụ́taru l'ipfu Manáse bẹ́ dụ́ ụ́kporo ụ́nu nemadzu mgbo ẹ́no; l'ụ́madzu ụ́kporo iri.

²² “Ndu ọ́phu a-kpòbe ọ̀lọ-ẹ̀kwa nkepẹ́ tsota phẹ́ bẹ́ bụ́ ndu ipfu kẹ́ Benjiaminu. Onye a-bụ́rụ ishi l'oshilọkpa Benjiaminu bụ́ Abidanu nwa Gidiyọ́n. ²³ Iphe, a gụ́taru l'ipfu Benjiaminu bẹ́ dụ́ ụ́kporo ụ́nu nemadzu mgbo ẹ́no; l'ụ́nu ụ́madzu ẹ́sato; l'ụ́madzu ụ́kporo iri.

²⁴ “Ipfu ono, a họtaru g'ẹ́phe l'ipfu Ifuremu kpọ́-kube ọ̀lọ-ẹ̀kwa phẹ́ l'ọ́nu-ogo l'ọ́nu-ogo ono bẹ́ tukurọ́ dụ́ ụ́kporo ụ́nu nemadzu mgbo iri l'ẹ́to; l'ụ́nu ụ́madzu iri; l'ụ́madzu ụ́kporo ise. Ọ́ bụ́rụ ẹ́phebedua bụ́ ndu k'ẹ́to, a-palihuje mẹ́ a -gbẹ́shi ije.”

Ipfu ọ́phu a-kpòbe ọ̀lọ-ẹ̀kwa ebubu nkepẹ́ l'ụ́zo isheli

²⁵ “Ndu ọ́phu a-kpòbe ọ̀lọ-ẹ̀kwa ebubu nkepẹ́ l'ụ́zo isheli bẹ́ bụ́ ipfu Danu; l'ọ́nu-ogo l'ọ́nu-ogo. Onye a-bụ́rụ ishi l'oshilọkpa Danu bụ́ Ahiyeza nwa Amishadayi. ²⁶ Iphe, a gụ́taru l'ipfu Danu bẹ́ dụ́ ụ́kporo ụ́nu nemadzu mgbo esaa; l'ụ́nu ụ́madzu iri l'ishii; l'ụ́madzu ụ́kporo iri l'ise.

²⁷ “Ndu l'a-kpòbe ọ̀lọ-ẹ̀kwa nkepẹ́ tsota ipfu Danu bẹ́ bụ́ ipfu Asha. Onye a-bụ́rụ ishi l'oshilọkpa Asha bụ́ Pagẹ́lụ́ nwa Ọ́kuranu. ²⁸ Iphe, a

gutaru l'ipfu Asha bẹ dọ ụkporo ọnu nemadzu mgbo ise; l'ọnu ọmadzu ẹto; l'ọmadzu ụkporo iri l'ise.

²⁹“Ndu ọphu a-kpọbe ọlo-ẹkwa nkepẹ tsota pẹ bẹ bụ ndu ipfu Nafutali. Onye a-buru ishi l'oshilokpa Nafutali bụ Ahira nwa Enanu. ³⁰Iphe, a gutaru l'ipfu Nafutali bẹ dọ ụkporo ọnu nemadzu mgbo ishi; l'ọnu ọmadzu iri l'ẹto; l'ọmadzu ụkporo iri.

³¹“Ipfu ono, a hotaru g'ẹpẹ l'ipfu Danu kpọ-kube ọlo-ẹkwa pẹ l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo ono bẹ tukurọ dọ ụkporo ọnu nemadzu mgbo iri lẹ tete; l'ọnu ọmadzu iri l'eno. Ọ buru ẹphebedua bẹ e-kpejeru azu l'ije pẹ ono; pagbaaru ẹkwa-ọhubama pẹ.”

³²Ndu ono bẹ bụ ndu Ízuru; g'e gude gwa pẹ ọgu l'ẹnya-unuphu pẹ l'ẹnya-unuphu pẹ. Mkpakọ ndu nokota l'ẹka a kpọberu ọlo-ẹkwa, bụ ndu a guru ọgu l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo bẹ dọ ụkporo ọnu nemadzu mgbo ẹto; l'ụkporo ọmadzu iri l'ise; l'ọnu ọmadzu ẹsato; l'ọmadzu ụkporo iri l'ẹsaa; l'ọmadzu iri. ³³Ọle ndu Lívayi bẹ a ta gụkobeduru lẹ ndu Ízuru ọphu; ọ buru ẹgube ono bẹ Chipfu sụru Mósí sụ g'o mee ya.

³⁴Ọo ya bụ; ndu Ízuru mekọtaephe iphemiphe, Chipfu turu Mósí ekemu iya. Ọ buru ẹgube ono bẹ ẹpẹ kpọbechaaru ọlo-ẹkwa pẹ l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo; pẹbecha ya ẹkwa-ọhubama pẹ. Nokwapọ g'ẹpẹ eshije gbeshi tugbua; ndu ọphu nonu ẹpẹ lẹ ndu ọnu-ọlo nkepẹ; mẹ ndu ẹnya-unuphu nkepẹ.

Ndu Lívayi

3 ¹Ọwaa bụ oshilokpa Erọnu yẹle Mósí lẹ teke ono, Chipfu pfuru yeru Mósí l'úbvú Sayinayi phọ: ²Ẹpha unwu Erọnu bẹ bụ Nadabu, bụ iya bụ ọkpara iya; waa Abihu; mẹ Eleyaza; waa Itama. ³Noo ẹpha unwu Erọnu, bụ ndu a wuru manụ l'ishi; mbụ ndu ono, a hotaru dobe g'ẹpẹ buru ndu-uke Chileke. ⁴Ọle Nadabu yẹle Abihu bẹ daru l'atatiphu Chipfu nwushihu; kẹle ẹpẹ gude ọku, ta adudu nsọ kpọru Chipfu ngweja ọku l'echiegu Sayinayi. Ọphu ẹpẹ emetaduru unwegirima; ọ buru Eleyaza yẹle Itama bẹ jeaaru ozi ndu-uke Chileke lẹ teke ono, nna pẹ, bụ Erọnu nokwadu ndu.

⁵Ọo ya bụ Chipfu bya asụ Mósí: ⁶“Chịta ipfu Lívayi jeye l'ẹka Erọnu, bụ onye uke Chileke; k'ọphu ẹpẹ a-nọdu ejebude iya ozi. ⁷Ẹpẹ a-nọdu ejeru Erọnu ozi; bya ejeru ndu Ízuru l'ọphu ozi l'ọlo-ẹkwa-ndzukọ; mbụ l'ẹpẹ a-nọdu eje ozi, rwuberu pẹ nù l'ọlo Chileke. ⁸Ẹpẹ a-nọduje eleta ivu, dọ l'ọlo-ẹkwa-ndzukọ ono ẹnya; shi nno ejeru ndu Ízuru ozi, rwuberu pẹ nù l'ọlo Chileke. ⁹Tụko ndu Lívayi l'ọphu ye Erọnu yẹle unwu iya l'ẹka; mbụ l'a hofutawaru pẹ g'ẹpẹ hakọta l'echilabọ ndu Ízuru l'ọphu woru ye iya l'ẹka. ¹⁰Lì tịa Erọnu mẹ unwu iya ẹka g'ẹpẹ buru ndu-uke Chileke. Iphe, bụ onye ọzo mmanụ, jekuberu mgboru ọlo-nsọ ono bẹ ee-gbu egbugbu.”

¹¹ Chipfu byakwa epfuaru Mósísu ozo sù iya: ¹²“Lenu; mu shiwaaw l'echi-labò ndu Ízùrèlù hòta ndu Lívayi g'èphe nòchia ẹnya iphe, bú ọkpàrà; mbù iphe, bú nwoke, vu ụzọ waa ne iya ẹkpà-nwa lẹ Ízùrèlù. Ọo ya bú lẹ ndu Lívayi bẹ bú nkemu; ¹³noo kẹlẹ ndu búkọta ọkpàrà bú nkemu. Mbọku ono, mu gbushiru ndu bú ọkpàrà l'alí Ijiputu ono bẹ mu wotaru iphe, bú ọkpàrà ndu Ízùrèlù; doberu onwomu; mbù e shikpọo lẹ nemadzù je akpaa l'anụ. Èphe a-bùrù nkemu. Ọo mbèdua bẹ bú Chipfu.”

Agụ ndu Lívayi ọgu.

¹⁴No iya; Chipfu bya epfuru yeru Mósísu l'echiègu Sayínayi sù iya: ¹⁵“Gua ndu Lívayi ọgu; gua phẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu; mẹ l'ọnu-lo l'ọnuulo. Ndu ịi-gù bẹ bú unwoke, nọwaru a -gbẹ l'ọnwa lanụ kwasèrù.” ¹⁶Tòbudu iya bú; Mósísu gua phẹ ẹgube ono, Chipfu pfuru iya ya ono. ¹⁷Waa epha unwu Lívayi baa: Geshonu; mẹ Kohatu; waa Merari. ¹⁸Ọwaa bú epha unwu Geshonu l'ẹnya-unuphu phẹ l'ẹnya-unuphu phẹ: Libuni waa Shimeyi. ¹⁹Unwu kẹ Kohatu l'ẹnya-unuphu phẹ l'ẹnya-unuphu phẹ bẹ bú Amuramu; mẹ Izuha; mẹ Hẹburonu; waa Uzèlù. ²⁰Unwu kẹ Merari l'ẹnya-unuphu phẹ l'ẹnya-unuphu phẹ bẹ bú Mahuli waa Mushi. Ndu ono tukurù buru ipfu Lívayi; ẹgube ẹphe dù l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu phẹ.

²¹Unwu Geshonu bú ndu ọnu-ùlo Libuni waa ndu ọnu-ùlo Shimeyi. Ọ buru phẹ bú ndu ọnu-ùlo Geshonu. ²²Unwoke, nọwaru ọnwa lanụ kwasèrù l'ọnuulo Geshonu bẹ dù unu nemadzù iri l'èsato; l'umadzu ụkporo iri l'ise. ²³Ndu ọnu-ùlo Geshonu bẹ akpọbeje ụlo-ẹkwa ebubu phẹ l'uzo ẹnyanwu-arịba; l'azụ ụlo-ẹkwa Chileke. ²⁴Onye bú ishi l'ọnuulo Geshonu bú Èliyasafu nwa Layèlù. ²⁵Ozi, e yeru unwu Geshonu ono l'ẹka g'èphe jeje l'ùlo-ẹkwa-ndzukọ ono bú eleta ụlo-ẹkwa Chileke ẹnya; waa ẹkwa, e gude kpua ya; mẹ eleta ẹkwa, e gude gbobuta ọnu-abata ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono ẹnya; ²⁶mẹ eleta ẹkwa, e gude gbobuta ọma-unuphu; waa ẹkwa, e gude gbobuta ọnu-abata ọma-unuphu ono, nọ-pheru ụlo-ẹkwa Chileke ono; waa ọru-ngweja mgburugburu; mẹ eleta ụdo ẹnya; waa iphe, búkpoo ozi, gbaru phẹ nù.

²⁷Unwu Kohatu bú ndu ọnu-ùlo Amuramu; mẹ ndu ọnu-ùlo Izuha; mẹ ndu ọnu-ùlo Hẹburonu; mẹ ndu ọnu-ùlo Uzèlù. Ọ buru phẹ bú ndu ọnu-ùlo Kohatu. ²⁸Unwoke, nọwaru ọnwa lanụ kwasèrù lẹ ndu ọnu-ùlo Kohatu bẹ dù ụkporo unu nemadzù; l'unu umadzu lanù; l'umadzu ụkporo iri. Ọ buru phẹ bẹ ọ dùrù; mbù ozi, eejè l'ùlo dù nsọ. ²⁹Ndu ọnu-ùlo Kohatu bẹ akpọbeje ụlo-ẹkwa ebubu phẹ l'uzo ndọhali ụlo-ẹkwa Chileke. ³⁰Onye bú ishi l'ọnuulo Kohatu bú Elizafanu nwa Uzèlù. ³¹Ozi, dùrù phẹ nù bú eleta okpokọ Chileke ẹnya; mẹ teburu; mẹ iphe, aapfubeje orọku; mẹ ọru-ngweja; mẹ ivu, dù l'ùlo-nsọ, ndu-uke egudeje eje ozi; mẹ ẹkwa, e gude gbobuta ẹka-kakọta-adù-nsọ; waa iphe, búkpoo ozi ozo, gbaru

phẹ nù. ³² Onye-ishi ndu-ishi ndu Lívayi l'ophu bụ Eleyaza nwa Erọnu, bụ onye uke Chileke. Ọo yẹbedua bẹ a họtaru g'ọ bụru onye-ishi ndu eleta ẹnnya l'ulo-nsọ ono.

³³ Ụnwu kẹ Merari bẹ bụ phẹ bụ ndu ọnu-ulo Mahuli waa ndu ọnu-ulo Mushi. Ọ bụru ndu ono bụ ọnu-ulo Merari. ³⁴ Unwoke, nọwaru ọnwa lanụ kwasẹru lẹ ndu ọnu-ulo Merari dụ unu nemadzu iri l'ise l'umadzu ụkporo iri. ³⁵ Onye bụ ishi l'ọnulo Merari ono bụ Zuriyẹlu nwa Abihelu. Ndu ọnu-ulo Merari akpọbeje ulo-ekwa ebubu phẹ l'uzo isheli ulo-ekwa Chileke. ³⁶ Ozi, e yeru ụnwu Merari l'ẹka k'ẹjeje bụ: eleta mgbo ulo-ekwa Chileke ono ẹnnya; mẹ oshi, e swebushiru lẹ mgbo ono; mẹ itso iya; mẹ ẹnnya ẹka aakpọbeje ọkpa mgbo ono; waa itso ono; mẹ iphe, bụ ngwa, dụtota iya nù; waa ozi ọzo, gbaru phẹ nù. ³⁷ Ozi ọzo, e yeru phẹ l'ẹka g'ẹphe jeje bụ: eleta ẹnnya l'itso, e gude kpọ-pheta ọma-unuphu ono mgburugburu; mẹ ọkpa iya; mẹ nggu, a kpọru l'ulo-ekwa Chileke ono; mẹ eri, e kegbaaru iya.

³⁸ Ndu bụ phẹ a-kpọbeje ulo-ekwa ebubu nkepẹ l'uzo ẹnyanwu-awawa ulo-ekwa Chileke; mbụ l'atatiphu ulo-ekwa-ndzukọ ono; bẹ bụ Mósisi; yẹ-le Erọnu; mẹ ụnwu Erọnu. Ọo phẹ e-jekọtaje iphe, bụ ozi, ejeje l'ulo Chipfu. Onye ọzo mmanụ, jekuberu mgboru ulo Chipfu bẹ ee-gbu egbugbu. ³⁹ Iphe, bụ ndu a gụru ọgu l'ipfu Lívayi; mbụ ndu Mósisi yẹle Erọnu gụru ọgu l'ọnulo l'ọnulo, bụ gẹ Chipfu sụru g'ẹphe mee ya; mbụ unwoke, nọwaru ọnwa lanụ kwasẹru bẹ dụ ụkporo unu nemadzu mgbo labọ l'unu iri l'ise.

⁴⁰ Chipfu bya asụ Mósisi: “Gụtota unwoke, bụ ọkpara l'alị Ízurelu l'ophu ọgu; mbụ unwoke, nọwaru a -gbẹ l'ónwa lanụ kwasẹru; woru ẹpha phẹ deshia. ⁴¹ Lì woru ndu Lívayi doberu mube Chipfu iche; g'ẹphe nọdu l'ugwo ndu bụ ọkpara l'ulo l'ulo lẹ Ízurelu. Lì woru anụ, bụ iphe-edobe ndu Lívayi ono doberu mu; g'ẹphe nọdu l'ugwo anụ, vuru ụzo waa ẹkpa-nwa l'iphe-edobe ndu Ízurelu l'ophu.” ⁴² Ọo ya bụ; Mósisi gua iphe, bụ ọkpara l'alị Ízurelu l'ophu ọgu; egube ono, Chipfu sụru g'o mee ya. ⁴³ Mkpakọ ndu bụ ọkpara l'iphe, bụ unwoke l'alị Ízurelu l'ophu; mbụ unwoke, nọwaru a -gbẹ l'ónwa lanụ kwasẹru bẹ dụ ụkporo unu nemadzu mgbo labọ; l'unu iri l'ise; l'umadzu ụkporo iri l'eto; l'umadzu iri l'eto. A gụru phẹ ọgu; deshia ẹpha phẹ l'ekwo.

⁴⁴ Tọbudu iya bụ; Chipfu bya asụ Mósisi: ⁴⁵ “Woru ndu Lívayi doberu mu iche; g'ẹphe nọdu l'ugwo ndu bụ ọkpara l'ulo l'ulo lẹ Ízurelu. Lì woru anụ, bụ iphe-edobe ndu Lívayi ono doberu mu; g'ẹphe nọdu l'ugwo anụ, vuru ụzo waa ẹkpa-nwa l'iphe-edobe ndu Ízurelu l'ophu. Ọ kwa mbẹdua bẹ bụ Chipfu. ⁴⁶ A -bya abya l'ụkporo umadzu iri l'eto l'umadzu l'iri l'eto ono, bụ iphe, ọkpara ndu Ízurelu gude ka oshilọkpa Lívayi shii ono; iphe, aa-pfu gude gbata phẹ bẹ bụ ⁴⁷ mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ shẹkelu ise, bụ iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Ẹrwa

shẹkelu lanu bu ukporo gera. Ugwo ono be aa-pfu l'ishi onye l'onye. ⁴⁸Li woru okpoga ono, ee-gude gbata umadzu ole ono, ephe gude ka ndu Liviayi shi ono nu Eronu yele unwu iya.” ⁴⁹Oo ya bu; Mosisu nakoo okpoga ono, ee-gude gbata ndu ono; l'eka ndu ono, a guru ogu; ephe ka ndu Liviayi shii ono. ⁵⁰Iphe, Mosisu natakotaru l'eka ndu bu okpara l'ali Izurelu be bu mkpola-ochaa, erwa iya du unu shẹkelu eto; l'ukporo shẹkelu esato le shẹkelu ise, bu iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tuta ya. ⁵¹Mosisu wota okpoga-agbafuta ono nu Eronu yele unwu iya; egube ono, Chipfu tutu iya ya lekemu.

Awa Kohatu

4 ¹Chipfu bya epfuru yeru Mosisu yele Eronu; su phe: ²“Unu gua unwu Kohatu, bu ndu shi l'eri Livayi ogu. Unu gua phe l'onulo l'onulo; me l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ³Ndu unu a-gu be bu iphe, bu unwoke, nowaru ukporo apha l'apha iri je akpaa l'ukporo apha labo l'apha iri; mbu ndu suwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko.

⁴“Ozi, unwu Kohatu a-nodu eje l'ulo-ekwa-ndzuko ono bu: eleta iphe, kakota adu nso enya. ⁵Ndu Izurelu -nodu abya aphota ulo-ekwa phe tugbua; ge Eronu yele unwu iya bahu l'ime ulo-ekwa-ndzuko je atofuta ekwa, eegudeje gbobuta aka-kakota-adu-nso; gude iya phu-chia okpoko-ekemu. ⁶Oo ya bu; ephe ewota akpo umoro-enyimu phu-kputa iya; gude ekwa, dukota urwukpu-urwukpu phua ya l'eli; bya eworu mgboro, eegudeje aka apa iya ye iya.

⁷“Leli teburu pho, eedobeje buredi ono, aduje l'iphu Chipfu ono be eekwebeje ekwa, du urwukpu-urwukpu; le wota gbamugbamu tukobe iya l'eli; me ite; me nkweka; waa okoro, ngweja-mee aduje. Aatu-kobekwa iya pho buredi ono, aduje l'atatiphu Chileke mkpurumkpuru ono. ⁸Ephe abya eworu ekwa uswe-uswe tusaa l'eli iphemiphe ono; kwechita iya akpo umoro-enyimu; wota mgboro, eegudeje aka apa iya ye iya.

⁹“Ephe abya egude ekwa, du urwukpu-urwukpu kwechia iphe, aatukobeje oroku, e gude anwu oku; gude iya kwechia oroku l'onwiya; me iphe, apaje ogu iya; me iphe, aaguje oku; me iphemiphe, eeyeje manu, e gude anwu oku. ¹⁰Oo ya bu; ephe egude akpo umoro enyimu phu-kputa iphemiphe ono; me ivu, dukota iya nu; woru dobe l'eli iphe, aa-dobeje iya gude apa iya.

¹¹“Ephe a-phushi ekwa, du urwukpu-urwukpu l'eli oru-ngweja ono, e meru le mkpola-ododo ono; gude akpo umoro enyimu kwechia ya; woru mgboro, eegudeje apa iya ye iya.

¹²“Ephe ewotakota iphe, bu ivu, eegudeje eje ozi l'ulo Chipfu; gude ekwa, du urwukpu-urwukpu kekobe iya; bya egude akpo umoro enyimu kwechita iya; woru iya tukobe l'eli iphe, eegudeje apa iya.

¹³“Ephe e-kpofu ntụ, nọ l'oru-ngweja ono; woru ekwa oruswe oruswe tusaa l'eli iya. ¹⁴Noo ya; ephe ewota iphe, bu ivu, eegudeje eje ozi l'oru-ngweja ono;

tukobe l'eli ẹkwa oruswe oruswe ono. Mbù l'ẹphe a-tukobe iya iphe, aaguje ọkú; mẹ oji; mẹ iphe, eegudeje ekpo ntú; mẹ gbamugbamú. Iphemiphe ono bẹ ee-kwechita akpọ umoro ẹnyimu; woru mgboro, eegudeje apa iya ye iya.

¹⁵“Erọnu yẹlẹ ụnwu iya -kwechishigbuchaephọ ụlọ Chipfu; mẹ ivu, dọ iya nù; ndu Ịzùrẹlù -byaephọ aphọta ụlọ-ẹkwa phẹ tugbua; g'ọ bụrú ụnwu Kohatu e-vuta iphe ono. Ọlẹ ọo g'ẹphe te edenyikwa ẹka l'iphe, dọ nsọ; ọdumeka bẹ ẹphe a-nwùhukwa. Ọo ụnwu Kohatu bẹ e-vutajẹ iphe ono, dọ l'ụlọ-ẹkwa-ndzuko ono.

¹⁶“Eleyaza nwa Erọnu, bụ onye uke Chileke bẹ kẹ manụ, eegudeje anwụ ọkú dọ l'ẹka; mẹ ụnwù-isensu, anọduje eshi mkpọ; mẹ ngweja-nri, eegweje mbọku-mboku; mẹ manụ, aawuje l'ishi. Ọo yẹbedua bẹ a-nọdu eleta ụlọ-ẹkwa Chileke l'ophu ẹnya; mẹ iphemiphe, dọ iya nù; mbù ụlọ Chipfu; mẹ ivu, dọkota iya nù.”

¹⁷Chipfu sù Mósísu yẹlẹ Erọnu: ¹⁸“Unu te ekwekwa g'ọnulo Kohatu chihu l'ipfu ndu Lívayi. ¹⁹Waa iphe, unu e-meru phe; k'ophu ẹphe a-nọdu ndzụ; ẹphe taa nwùhudu m'ẹphe jekube iphe, kakọta-adù-nso ntse baa: G'ọ bụrú Erọnu yẹlẹ ụnwu iya a-bahuje l'ime ụlọ Chipfu je akaru onyenonu ozi ophu oo-je; mẹ ivu, oo-vuta. ²⁰Ọlẹ g'oshilokpa Kohatu ta abahukwa je ele ẹnya l'iphe, dọ nsọ ono; m'obeta ọ bụrú g'ọ chaa ya ẹnya achacha mgbo lanù; ọdumeka bẹ ẹphe a-nwùshihukwa.”

Ụnwu Geshonu

²¹Chipfu bya asù Mósísu: ²²“Gúkwaapho ụnwu Geshonu ọgu. Gụa phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ²³Ndu ịi-gụ bụ iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo apha l'apha iri jeye l'ụkporo apha labọ l'apha iri; mbù ndu sùwaru eje ozi l'ụlọ-ẹkwa-ndzuko.

²⁴“Iphe, a-burú ozi ndu ọnu-ụlọ Geshonu l'ozí, eejẹ eejẹ l'ụlọ-ẹkwa-ndzuko; mẹ iphe, eevu evuvu bẹ bụ: ²⁵Ẹphe e-vutajẹ ẹkwa, e gude mee ụlọ-ẹkwa Chileke; mbù vuta ụlọ-ẹkwa-ndzuko ono, mẹ ẹkwa, e gude kpua ya; mẹ akpọ umoro-ẹnyimu, e gude kwechia ya; mẹ ẹkwa, eegudeje gbobuta ọnu-ụlọ-ẹkwa-ndzuko; ²⁶mẹ ẹkwa, eekobutajẹ mgburugburu l'oma-unuphu ono, nọ-pheru ụlọ-ẹkwa Chileke ono; mẹ ọru-ngweja ono; waa ẹkwa, eekobutajẹ l'onzoo; mẹ eri, e gude gebe iya; mẹ iphe, bụkota ngwa, eegudeje eje ozi, dọ iya nù. Ọo ndu Geshonu ono bẹ e-gude iphe ono g'ọ ha mee iphe, ọ gbaru g'e gude iya mee. ²⁷Iphe, bụkpoo ozi, ụnwu Geshonu ejekpọ eejẹ; obeta ọ bụrú evu ivu; ọzoo eje ozi ọzo; bẹ bụ Erọnu yẹlẹ ụnwu iya bẹ e-goshije g'ẹphe e-je iya. Ọo unubedua bẹ e-goshije phẹ ivu, gbaru phẹ l'evuvu. ²⁸Noo ozi, ndu ọnu-ụlọ Geshonu a-nọduje eje l'ụlọ-ẹkwa-ndzuko bụ ono. Iphe, bụ ozi phẹ bẹ bụ Itama nwa Erọnu, bụ onye uke Chileke bẹ a-nọdu egoshije phẹ g'ẹphe e-je iya.”

Ụnwu Merari

²⁹“A -bya abya l'ụnwu Merari; gụa phẹ ọgu l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu. ³⁰Ndu ịi-gụ bụ iphe, bụ unwoke, nọwaru ụkporo

apha l'apha iri jeye l'ụkporo apha labo l'apha iri; mbụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko. ³¹Waa iphe, gbaru unwu Merari l'ememe teke ephe eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko baa: Ephe e-vutaje mgbo ulo-ekwa Chileke; me oshi, e swebushiru le mgbo ono; me itso iya; me okpa mgbo. ³²Ephe e-vutajekwapho itso, no-pheru oma-unuphu mgburugburu; me okpa itso ono; me nggu, a kporu l'ulo-ekwa ono; me udo iya; mewaro ivu, etsoje iya nu g'o ha; waa iphemiphe, e gude eje egube ozi ono. Unu ketaru onyenonu iphe, gbaru iya l'evuvu.

³³"Noo ozi, ndu onu-ulo Merari a-noduje eje l'ulo-ekwa-ndzuko bu ono. O buru Itama nwa Eronu, bu onye uke Chileke be a-noduje egoshi phe gephe e-je ozi ono."

Iphe, ndu Lívayi kpakoru du

³⁴No iya; Mosisu yele Eronu; me ndu-ishi ndu Izurelu bya atuko ndu Kohatu gukota ugu; gua phe lonulo lonulo; me lenya-unuphu lenya-unuphu. ³⁵Ndu bu unwoke, nowaru shita l'ukporo apha l'apha iri jeye l'ukporo apha labo l'apha iri; mbụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko; ³⁶mbụ ndu a guru lonulo Kohatu be du unu nemadzu ishii; l'umadzu ukporo iri lesaa l'umadzu iri. ³⁷Noo mkpakọ unwoke, a guru ugu l'ipfu Kohatu bu ono; mbụ ndu jeru ozi l'ulo-ekwa-ndzuko. Mosisu yele Eronu guru ugu ono egube Chipfu turu Mosisu ekemu g'o gua ya.

³⁸Unwu Geshonu be a gukwarupho ugu lonulo lonulo; me lenya-unuphu lenya-unuphu. ³⁹Iphe, bu unwoke, nowaru shita l'ukporo apha l'apha iri jeye l'ukporo apha labo l'apha iri, bu ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko ⁴⁰be a guru ugu lonulo lonulo; me lenya-unuphu lenya-unuphu phe. Iphe, a gutaru be du unu nemadzu ishii l'ukporo iri le nanu l'umadzu iri. ⁴¹Noo mkpakọ unwoke, a guru ugu lonulo Geshonu; mbụ ndu sụru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko teke Mosisu yele Eronu guru phe ugu ge Chipfu turu phe iya lekemu.

⁴²Unwu Merari be a gukwarupho ugu lonulo lonulo; me lenya-unuphu lenya-unuphu. ⁴³Iphe, bu unwoke, nowaru shita l'ukporo apha l'apha iri jeye l'ukporo apha labo l'apha iri, bu ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko ⁴⁴be a guru ugu lonulo lonulo; guta unu umadzu esato damu. ⁴⁵Noo mkpakọ unwoke, a gutaru lonulo Merari bu ono. O buerupho ge Chipfu pfuru iya Mosisu bu ge Mosisu yele Eronu guru phe ugu ono.

⁴⁶Oo ya bu; Mosisu yele Eronu; me ndu-ishi ndu Izurelu gukota ndu Lívayi l'ophu ugu; lonulo lonulo; me lenya-unuphu lenya-unuphu. ⁴⁷Ndu ephe guru be bu iphe, bu unwoke, nowaru shita l'ukporo apha l'apha iri jeye l'ukporo apha labo l'apha iri, bu ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko; me evu ivu. ⁴⁸Iphe, ephe tukoru du buru ukporo unu nemadzu; l'unu umadzu lanu; l'umadzu ukporo tete. ⁴⁹E goshichaa ndu nonu l'ehu l'ehu ozi, ephe a-noduje eje; me ivu, ephe a-noduje evu. O buerupho ge Chipfu sụru Mosisu g'o mee ya bu g'o meru iya.

Edobe ẹka ndu Ízurèlu kpọberu ọlo-ẹkwa phe nsọ

5 ¹Chipfu bya asù Mósìsù: ²“Pfuaru ndu Ízurèlu g'ẹphe chìshia iphe, bụ ndu ekpenta eme l'ẹka ono, ẹphe kpọberu ọlo-ẹkwa ebubu phe ono; ẹphe achìshia ndu iphe alwashì alwashì l'ẹhu. Ẹphe achìshikwaapho ndu denyiru ẹka l'odzu; shi nno merwua onwophe. ³Unu chífukota phe; unwoke; mẹ unwanyi. Unu chìshia phe l'ẹka ono, unu kpọberu ọlo-ẹkwa unu g'ẹphe be merwu iya; mbụ l'ẹka ono, mu bu l'echilabọ unu ono.” ⁴Ndu Ízurèlu mee ya ẹgube ono; bya achìshikota ndu ono l'ẹka ono, ẹphe kpọberu ọlo-ẹkwa phe ono. Ọ bụrú gẹ Chipfu pfuru iya Mósìsù bụ g'ẹphe meru iya.

K'apfù ụgwo iphe, e mebyiru

⁵Chipfu sù Mósìsù: ⁶“Pfuaru ndu Ízurèlu lẹ-a: Teke nemadzu; mbụ nwoke; ọzoo nwanyị mesweru nwibe iya ẹgube ono, ndiphe emeje; mbụ shi nno meswee Chipfu; bẹ ikpe nmaakwaru onye ọbu. ⁷Onye ọbu bẹ e-pfu iphe-ẹji ono, o meru ono. Lọ pfù-dzukọta ụgwo ẹjo-iphe ọbu, o meru ọbu g'ọ ha; wota ọzo lanụ l'ọzo ise l'iphe iya yekọbe iya nụ onye ono, o mesweru ono. ⁸Ọ -bụrú l'onye ono, e mesweru ono te nwedu abubu, bụ onye aa-pfù ụgwo iphe ono; ọo ya bụ; ụgwo ono aburu kẹ Chipfu. Onye aa-nụ iya bẹ bụ onye uke Chileke. Aakpuru ebili, e gude apfù ụgwo iphe-ẹji yekọbe iya. ⁹Iphe, bụ iphe, ndu Ízurèlu doberu nsọ g'ẹphe nụ Chipfu, bụ iphe, ẹphe wotaru bya anụ onye uke Chileke bụkota k'onye uke ono. ¹⁰Iphe, onye doberu nsọ gẹ ya nụ Chileke bẹ bụ onye uke Chileke bẹ nwe iya nụ. Iphe, bụkpoo iphe, a nuru onye uke Chileke buri onye uke Chileke ono nwe iya.”

Kẹ nwanyị, ji iya ele ẹnya l'oori ogori

¹¹Tọbudu iya bụ; Chipfu bya asù Mósìsù: ¹²“Pfuaru ndu Ízurèlu; sù phe: Ọ -buri lẹ nwoke bẹ nyee ya akpa njo uri; shi nno emeswe ji iya; ¹³mbụ; ọ -buri lẹ yele nwoke ọzo kwaru; o shi nno merwua onwiya; ọphu ji iya ta amadu; teme ọphu egechiduru iya teke oome iya; ọphu ọ dudu onye gbaru ekebe l'ọo iphe, o meru bụ ono; ¹⁴mbụ; ọ -buri lẹ nwoke ono bẹ nnyaaaru; o koaharu nyee ya ono okophoo; leahaa ya ẹnya l'ọ merwuaru onwiya; lẹ teke nwanyị ono merwuru onwiya; ọzoo l'a nnyaaaru; o koaharu nyee ya ono okophoo; leahaa ya ẹnya l'ọ merwuru onwiya l'ẹbe abụ l'ọ merwuru onwiya; ¹⁵gẹ nwoke ono duta nyee ya ono jepfu onye uke Chileke. Lọ gude ọzo lanụ l'ime nkweka ukpokutu bali, e keru ọzo iri, ee-gude gwee ẹja ẹhu nyee ya ono. G'ọ to yekwa manụ l'ukpokutu bali ono; ọphu o yekwa iya ụnwù-isensu; noo kele ọo ngweja-nri, e gweru lẹ k'okophoo; mbụ ngweja, e gude anyata ẹjo-iphe.

¹⁶“G'onye uke Chileke duritaru nwanyị ono ntse g'ọ pfuru l'atatiphu Chipfu. ¹⁷Ọo ya bụ; onye uke Chileke ono ekuta mini, e doberu nsọ l'ite, a kpuru l'urwa;

kpota udzu eja, shi l'oma-ulo ulo-ekwa Chileke wuru ye l'ime mini ono. ¹⁸Onye uke Chileke -pfubechaepho nwanyị ono l'atatiphu Chipfu; l'ootofu iya iphe, o keberu l'ishi; pata ngweja-nri ono, e gude anyata ejo-iphe ono nū iya g'ọ parū l'eka; mbū ngweja-nri ono, e gwerū lē k'okophoo ono. Onye uke Chileke ono l'onwiya aparū mini, atso ilu ono, emeje gē nemadzū būru onye a tūru ọnu ono. ¹⁹Ọ būru teke ono bē onye uke Chileke a-nū nwanyị ono nte g'ọ ria sū: 'Ọ -būru l'ọ tọ dudu nwoke ọzo, gū l'iya kwajeru; ọphu i tị kpaduru njo uri; shiwa nno merwua onwongu l'ehu-nwoke ọzo, gbahakwa ji ngu-a; gē mini, atso ilu-a, emeje gē nemadzū būru onye a tūru ọnu-a ta adukwa iphe, oo-me ngu. ²⁰Ọloburu l'i nọ l'eka ji ngu-a; bya akpaa njo uri; gū lē nwoke ọzo kwaa gbahakwa ji ngu-a; i shi nno merwua onwongu; ²¹gē Chipfu mekwaa g'ekpa-nwa chihu ngu; mbū g'i tị tū nwa l'utapfu; g'i būru onye aa-noduje ephu l'iphu; bya anma l'ejo etu l'ibe unu.' Noo nte, onye uke Chileke ono a-sū nwanyị ono g'ọ ria; tūa onwiya ọnu bụ ono. ²²'Mbū; gē mini, atso ilu-a, emeje gē nemadzū būru onye a tūru ọnu-a kpobakwa ngu l'epho; k'ophu ekpa-nwa e-chihu ngu; g'i tị tū nwa l'utapfu.'

"Oo ya bụ; nwanyị ono asu: 'G'ọ dū nū g'i pfuru. G'ọ dū nū g'i pfuru.'

²³"Onye uke Chileke ono abya atuko ejo enwa ono, ọ guru ono deshikota l'ekwo; l'ọ bya asaru iphe ono, o deru ono ye lē mini, atso ilu ono. ²⁴Lọ bya eworu mini, atso ilu ono, emeje nemadzū g'ọ būru onye a tūru ọnu ono nū nwanyị ono g'ọ ngua. Ọ -ngue ya pho; mini ono anodu iya l'epho; mee g'ejo iphe-ehuka, tsophuru ilu dapfuta iya. ²⁵Lē teke ono bē onye uke Chileke ono a-nata nwanị ono ngweja-nri ono, e gwerū lē k'okophoo ono, nwanyị ono pa l'eka ono; l'obya amaa ya amama l'atatiphu Chipfu; woru iya je edobe l'oru-ngweja. ²⁶Onye uke Chileke ono abya ahajia ngweja-nri ono mkpoji-eka; woru kpoo oku l'oru-ngweja ono. Ngweja ono a-buru ngweja, e gude anyata ejo-iphe ono. O -mechaepho nno; l'ọ bya anū nwanyị ono mini ono g'ọ ngua. ²⁷Ọ -būru l'ọ merwurwu onwiya; mbū l'ọ mesweru ji iya; bē bū teke a nueru iya pho mini ono; ọ ngua; ọ bahū iya l'epho bē oo-me g'ejo iphe-ehuka, atso ilu dapfuta iya. Oo-me g'ekpa-nwa chihu iya; g'ọ tọ tū nwa l'utapfu; temanu ọ būru onye vu ọnu l'ibe phe. ²⁸Teke ọ bū lē nwanyị ono bē te emerwuduru onwiya; mbū-a; ọ -būru lē nwanyị ono dū ree; bē ọ tọ dudu iphe, bya l'e-me iya nū; ọo-nodu anwushi unwegirima.

²⁹"Noo ekemu, a tūru swiberu nwanyị, ji iya ekoru okophoo; mbū nwanị, nọ l'eka ji iya; ọ nodu akpajē njo uri; emerwushi onwiya; ³⁰ozoo l'a nonyaaru nwoke koaharu nyee ya okophoo; leahaa ya njo enya. G'onye uke Chileke pfube nwanyị obu l'iphu Chipfu mekota iya iphemiphe ono, a tūru l'ekemu ono. ³¹Nwoke ono l'onwiya bē ta adukwa ejo-iphe, a-tukoru iya l'ishi. Ọo nwanyị ono e-vuru ejo-iphe, o metaru kpua onwiya."

Onye woru onwiya doberu Chipfu iche

6

¹Chipfu sū Mosisu; ²"Pfurū yeru ndu Ízurelū sū phe-a: O -nweru nwoke; ozoo nwanyị, kweru ukwe, gbaru iche sū lē ya a-duru Chipfu

iche; mbù lẹ̀ ya e-dobe onwiya gẹ̀ ya búru onye gbaru iche l'ènya Chipfu; ³g'onye ọ̀bu ta ngujekwa mee; ọ̀zoo iphe, aangù angungu, atsu atsutsu. Ọ̀phu ọ̀ ngujekwa mee-veniga; ọ̀zoo ọ̀phu e meru l'iphe, aangù angungu ọ̀zo, atsu atsutsu. G'ò tọ̀ ngujekwa mini akpuru vayinu; ọ̀phu o rijekwa akpuru vayinu oyii; ọ̀zoo ọ̀phu e gheru egheghe. ⁴G'ò to rijekwa iphe, shi l'oshi vayinu; m'ò bú akpuru vayinu ọ̀bu l'onwiya; ọ̀zoo egbo vayinu jeye teke ọ̀o-bù-beru onye dùru Chipfu iche.

⁵“Akwo ta abyadu e-rwu iya l'ishi jeye g'ọ̀o-bù-beru onye doberu onwiya iche ono. Ọ̀o-duepho iche g'ò dù iya jasù; teke ono, o doberu onwiya Chipfu iche ono edzua. Egbushi, nọ̀ iya l'ishi bẹ̀ ọ̀o-ha g'ò rwuchia erwu-chi. ⁶L'ògè teke ono, ọ̀ dùru Chipfu iche ono bẹ̀ ọ̀ tọ̀ byadu e-je lẹ̀ mgboru ẹ̀ka odzu nọ̀. ⁷Mbù; obeta ọ̀ búru l'ọ̀o nna iya nwuhuru; ọ̀zoo l'ọ̀o ne iya nwuhuru; ọ̀zoo l'ọ̀o nwune iya kẹ̀ nwoke; ọ̀zoo nwune iya kẹ̀ nwanyị̀ bẹ̀ ọ̀ tọ̀ búdu iya e-me g'ò turtwua onwiya; kẹ̀le abubu, ọ̀ bú onye dùru Chileke iche; tukoru iya l'ishi. ⁸Lẹ̀ teke ono ọ̀o-nọ̀kotakpo búru onye doberu onwiya iche ono bẹ̀ ọ̀ bú onye dùru Chipfu nsọ̀.

⁹“Teke o nweru onye ghabuhuru nwuhu lẹ̀ mgboru ẹ̀ka ọ̀ nọ̀; o shi nno turtwua onwiya l'abubu ono, ọ̀ bú onye dùru Chileke iche ono, bú ọ̀phu tukoru iya l'ishi ono; g'ò nọ̀ abali ẹ̀saa; o -rwuepho lẹ̀ mbọ̀ku k'ẹ̀saa; l'ọ̀ kpushia ishi; shi nno rọ̀o onwiya ẹ̀hu ọ̀zo. ¹⁰O -be lẹ̀ mbọ̀ku k'ẹ̀sato; l'ọ̀ wota ndo labọ̀; ọ̀zoo unwu kparaka labọ̀ wojeru onye uke Chileke l'ọ̀nu ọ̀lo-ẹ̀kwa-ndzuko. ¹¹Ọ̀o ya bú; onye uke Chileke ono abya ewota nanu gwee ngweja-iphe-ẹ̀ji; l'ọ̀ wota nanu ọ̀phuu gwee ngweja-akpo-ọ̀ku gude pfua ugwo iphe-ẹ̀ji ono, o meru ono; mbù l'ọ̀ nọ̀ru lẹ̀ mgboru ẹ̀ka nema-dzu nwuhuru. Ọ̀ búru mbọ̀ku onokwaphọ̀ bẹ̀ oo-me g'ishi iya dù-phu nsọ̀ azu. ¹²L'ọ̀ byakwa aburu onye dùru Chipfu iche g'ò shi búru iya. Ọ̀ -nọ̀-dzua ya; l'ọ̀ kpata ebili, gbaru apha je anu g'e gude gweeru iya ngweja-apfu-ugwo. Ọ̀phu, ọ̀ nọ̀hawaru phọ̀ bẹ̀ a taa gukwa eye iya; kẹ̀le ọ̀ nọ̀ iya turtwua onwiya.

¹³“Qwaa bú ekemu, dùru onye woru onwiya doberu Chipfu iche; nọ̀o ya nọ̀-dzua. Ee-duru onye ọ̀bu bya l'ọ̀nu ọ̀lo-ẹ̀kwa-ndzuko. ¹⁴Ọ̀ búru l'ẹ̀ka ono bẹ̀ ọ̀o-nọ̀du woru iphe, ọ̀onu Chipfu nù iya. Ọ̀o-nù iya ebili, gbaru apha, te nwedù ẹ̀ka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja-akpo-ọ̀ku; l'ọ̀ bya anu nwada aturu, gbawaru apha, te enwedù ẹ̀ka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja-iphe-ẹ̀ji; l'ọ̀ nù ebili, te enwedù ẹ̀ka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja-ẹ̀hu-guu. ¹⁵Iphe ọ̀zo, oo-yekọ̀be iya bú nkata buredi, e te yeduru iphe ekoje buredi; waa akara, e meru l'ukpokutu witi, gwọ̀o lẹ̀ manù; mẹ̀ ẹ̀cha-mbekee, a wuru manù l'eli; waa ngweja-nri; yẹ̀le ngweja-mẹ̀, ayijeru iya nù.

¹⁶“Iphe ono g'ò ha bẹ̀ onye uke Chileke e-gweru nù Chipfu. L'ọ̀ gwee ngweja-iphe-ẹ̀ji ono; waa ngweja-akpo-ọ̀ku ono. ¹⁷Onye uke Chileke ono bẹ̀ e-woru nkata buredi ono, ekoduru ekoko ono nù Chipfu; bya egbua

ebili pho gude gwee ngweja-ehu-guu nu Chipfu; bya eyekobekwa iya pho ngweja-nri; yee ngweja-mee, etsoje iya nu tuko gwee. ¹⁸Q buru l'onu ulo-ekwa-ndzukọ be onye ono, woru onwiya doberu Chipfu icha ono a-nodu kpushia ishi ono, o shi doberu Chileke icha ono. Lo kpota egbushi iya ono ye l'oku, no le mkpula eka iphe, e gude gwee ngweja-ehu-guu no.

¹⁹“Onye ono, duru Chipfu icha ono -kpushichaepho ishi ono, o doberu icha ono; g'onye uke Chileke wota eka ebili ono ophu e shiru eshishi dee ya l'eka; l'o bya ewotafua akara lanu, te koduru ekoko le nkata ono; waa echa-mbekee lanu, te koduru ekoko nu iya. ²⁰Qo ya bu; onye uke Chileke ono abya amaa ya amama l'iphu Chipfu g'o buru ngweja amama. Iphe ono be du nsọ; o buru onye uke Chileke be nwe iya nu; ye le ndu ebili ono, a maru amama; me utapfu iya ono, a nuru Chipfu ono. E -mechaa nno; onye ono, duru Chipfu icha ono angwaro mee.

²¹“Ono bu ekemu duru onye woru onwiya doberu Chipfu icha; mbu onye kwetar uke le ya e-woru onwiya doberu Chipfu icha; wakwapho iphe, o-nuje Chipfu me o no-dzue ya pho; a -gufukwa iphe ozo, o-du ike gbatafa. Ole o medzufutaje iphe, o kweru ukwe iya; le gekemu onye duru Chipfu icha gude du.”

Onu-oma ndu-uke Chileke l'ehu ndu Izurelu

²²Chipfu bya asu Mosisu: ²³“Pfuaru Eronu ye le unwu iya su phe g'ephe gojeru ndu Izurelu onu-oma. Waa g'ephe epfuje iya baa:

²⁴“ ‘Ge Chipfu goru onu-oma nu unu; chee unu.

²⁵Ge Chipfu mee g'atatipfu iya gbuaru unu nwijnwii;
l'o meeru unu eze-iphe-oma.

²⁶Ge Chipfu ghaaru unu iphu;
mee g'ehu du unu guu.’

²⁷“Qo ya bu; ephe -gude epha mu goru onu-oma nu ndu Izurelu; mu agoru onu-oma nu phe.”

Ngweja, e gude edobe ulo-ekwa Chipfu icha

7 ¹Tobudu iya bu; Mosisu bvubechaepho ulo-ekwa Chipfu ono; o wua ya man; bya edobe iya icha; bya edobekwapho iphe, bu ivu no iya nu g'o ha icha. Nokwapho g'o wuru man l'oru-ngweja; dobe iya icha; bya edobekwapho iphe, bu ivu oru-ngweja ono g'o ha icha. ²Qo ya bu; ndu-ishi ndu Izurelu, bu ndu-ishi l'anya-unuphu l'anya-unuphu; mbu ndu-ishi l'ipfu l'ipfu, bu iya bu ndu ono, bu ishi ndu ophu a guru ogu ono bya eworu iphe nu. ³Iphe, ephe nuru Chipfu be bu ogba-kperekpere ishii, e kpuchiru iphe; me oke-eswi iri l'ebo. Ndu-ishi ono be nuchaaaru oke-eswi lanu oke-eswi lanu l'ehu l'ehu. Ephe du ebo ebo nucha ogba-kperekpere lanu. Noo iphe, ephe wotaru bya anu l'iphu ulo-ekwa Chipfu bu ono.

⁴Chipfu su Mosisu: ⁵“Natakota phe iphe ono, ephe nuru; k'opfu ee-gude iya eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ. Li woru iya nu ndu Lívayi. Onyenonu be ii-nucha ya le g'ozu iya gbaru.”

⁶Ọọ ya bụ; Mósíṣu bya ewota ọgba-kperekpere ono; mę oke-eswi ono nũ ndu Lívayi. ⁷Ụnwu Geshonu bę ọ nũru ọgba-kperekpere labo; waa oke-eswi ẹno g'ẹphe gude jeje ozi, gbaru phę nũ. ⁸Ọ nũ ụnwu Merari ọgba-kperekpere ẹno; waa oke-eswi ẹsato g'ẹphe gude jeje ozi, gbaru phę nũ. G'ẹphe ha bę nọkota l'ẹka Itama nwa Eronu, bũ onye uke Chileke eje ozi phę. ⁹Obenu l'ọ tọ dudu ọphu ọ nũru ụnwu Kohatu; kele ọo ẹphebe-dua bę evu iphe, dũ nsọ ono l'ukuvu dũru.

¹⁰Mbọku, a wũru manũ l'ọru-ngweja Chileke g'e gude woru iya ye Chileke l'ẹka bę ndu-ishi ono wotagbaaru iphe bya anũ Chileke l'iphu ọru-ngweja ono. ¹¹Chipfu bya asũ Mósíṣu: “Gę ndu-ishi ono byaję nanũ nanũ lę mbọku lę mbọku bya anũ iphe ngweja phę g'e gwee l'ọru-ngweja ono; shi nno woru iya ye Chileke l'ẹka.”

¹²Onye wotaru iphe nkiya bya anũ lę mbọku kę mbũ bę bũ Náshonu nwa Amínadabu, bũ onye-ishi ndu Jiuda. ¹³Iphe, ọ nũru bũ gbamugbamukpọla-ọchaa lanũ, ẹrwa iya dũ ụkporo shẹkelu ishii lę shẹkelu iri; bya anũkwapho ochi lanũ, e meru lę mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dũ ụkporo shẹkelu ẹto lę shẹkelu iri. G'ọ ha bũ iphe, eegudeje atũ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bę e gude tũa ya. Ọphu nonu bę e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gwọru lę manũ; g'e gude gwee ngweja-nri. ¹⁴Iphe ọzo, ọ nũru bę bũ ago lanũ, e meru lę mkpọla-ododo, ẹrwa iya dũ shẹkelu iri; iphe, jiru iya nũ bũ ụnwũ-isensu; ¹⁵bya anũ nwa oke-eswi lanũ; waa ebili lanũ; waa nwa ebili lanũ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-ọku; ¹⁶waa mkpi lanũ, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ¹⁷mę oke-eswi labo; waa ebili ise; mę mkpi ise; mę ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu. Noo iphe, Náshonu nwa Amínadabu wotaru bya anũ bũ ono.

¹⁸O be lę mbọku k'ẹbo; Netanẹlu nwa Zuwa, bũ onye-ishi l'ipfu Isaka wota iphe nkiya bya anũ. ¹⁹Iphe, ọ nũru bũ gbamugbamukpọla-ọchaa lanũ, ẹrwa iya dũ ụkporo shẹkelu ishii lę shẹkelu iri; bya anũkwapho ochi lanũ, e meru lę mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dũ ụkporo shẹkelu ẹto lę shẹkelu iri. G'ọ ha bũ iphe, eegudeje atũ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bę e gude tũa ya. Ọphu nonu bę e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gwọru lę manũ; g'e gude gwee ngweja-nri. ²⁰Iphe ọzo, ọ nũru bę bũ ago lanũ, e meru lę mkpọla-ododo, ẹrwa iya dũ shẹkelu iri; iphe, jiru iya nũ bũ ụnwũ-isensu; ²¹bya anũ nwa oke-eswi lanũ; waa ebili lanũ; waa nwa ebili lanũ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-ọku; ²²waa mkpi lanũ, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji; ²³mę oke-eswi labo; waa ebili ise; waa mkpi ise; mę ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu. Noo iphe, Netanẹlu nwa Zuwa wotaru bya anũ bũ ono.

²⁴O be lę mbọku k'ẹto; Eliyabu nwa Helonu, bũ onye-ishi ndu kę Zebulon wota iphe nkiya bya anũ. ²⁵Iphe, ọ nũru bũ gbamugbamukpọla-ọchaa lanũ, ẹrwa iya dũ ụkporo shẹkelu ishii lę shẹkelu iri; bya anũkwapho ochi lanũ, e meru lę mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dũ ụkporo

shékèlù ẹ̀to lẹ̀ shékèlù iri. G'ò ha bú iphe, eegudeje atọ̀ ẹ̀rwa iphe l'eze-ùlò Chileke bẹ̀ e gude tọ̀a ya. Ọ̀phù nọ̀nu bẹ̀ e yejishikọ̀taru ukpokutu ereshi, a gwọ̀ru lẹ̀ manù; g'e gude gwee ngweja-nri. ²⁶ Iphe ọ̀zo, ọ̀ nùru bẹ̀ bú agọ̀ lanù, e meru lẹ̀ mkpọ̀la-ododo, ẹ̀rwa iya dọ̀ shékèlù iri; iphe, jiru iya nù bú ùnwù-isẹ̀nsu; ²⁷ Ọ̀ bya anù nwa oke-eswi lanù; waa ebili lanù; waa nwa ebili lanù, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpọ̀-ọ̀ku; ²⁸ waa mkpi lanù, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹ̀ji; ²⁹ waa oke-eswi labọ̀; mẹ̀ ebili ise; waa mkpi ise; mẹ̀ ùnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹ̀hu-guu. Noo iphe, Eliyabu nwa Helọ̀nu wotaru bya anù bú ono.

³⁰ O be lẹ̀ mbọ̀ku k'ẹ̀no; Elizuru nwa Shediyo, bú onye-ishi, ùnwu Rúbẹ̀nu wota iphe nkiya bya anù. ³¹ Iphe, ọ̀ nùru bú gbamùgbamu mkpọ̀la-ọ̀chaa lanù, ẹ̀rwa iya dọ̀ ukporo shékèlù ishii lẹ̀ shékèlù iri; bya anùkwapho ochi lanù, e meru lẹ̀ mkpọ̀la-ọ̀chaa, ẹ̀rwa iya dọ̀ ukporo shékèlù ẹ̀to lẹ̀ shékèlù iri. G'ò ha bú iphe, eegudeje atọ̀ ẹ̀rwa iphe l'eze-ùlò Chileke bẹ̀ e gude tọ̀a ya. Ọ̀phù nọ̀nu bẹ̀ e yejishikọ̀taru ukpokutu ereshi, a gwọ̀ru lẹ̀ manù; g'e gude gwee ngweja-nri. ³² Iphe ọ̀zo, ọ̀ nùru bẹ̀ bú agọ̀ lanù, e meru lẹ̀ mkpọ̀la-ododo, ẹ̀rwa iya dọ̀ shékèlù iri; iphe, jiru iya nù bú ùnwù-isẹ̀nsu; ³³ Ọ̀ bya anù nwa oke-eswi lanù; waa ebili lanù; waa nwa ebili lanù, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpọ̀-ọ̀ku; ³⁴ waa mkpi lanù, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹ̀ji; ³⁵ waa oke-eswi labọ̀; mẹ̀ ebili ise; waa mkpi ise; waa ùnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹ̀hu-guu. Noo iphe, Elizuru nwa Shediyo wotaru bya anù bú ono.

³⁶ O be lẹ̀ mbọ̀ku k'ise; Shelumẹ̀lù nwa Zurishadayi, bú onye-ishi ùnwu Simiyọ̀nu wota iphe nkiya bya anù. ³⁷ Iphe, ọ̀ nùru bú gbamùgbamu mkpọ̀la-ọ̀chaa lanù, ẹ̀rwa iya dọ̀ ukporo shékèlù ishii lẹ̀ shékèlù iri; bya anùkwapho ochi lanù, e meru lẹ̀ mkpọ̀la-ọ̀chaa, ẹ̀rwa iya dọ̀ ukporo shékèlù ẹ̀to lẹ̀ shékèlù iri. G'ò ha bú iphe, eegudeje atọ̀ ẹ̀rwa iphe l'eze-ùlò Chileke bẹ̀ e gude tọ̀a ya. Ọ̀phù nọ̀nu bẹ̀ e yejishikọ̀taru ukpokutu ereshi, a gwọ̀ru lẹ̀ manù; g'e gude gwee ngweja-nri. ³⁸ Iphe ọ̀zo, ọ̀ nùru bẹ̀ bú agọ̀ lanù, e meru lẹ̀ mkpọ̀la-ododo, ẹ̀rwa iya dọ̀ shékèlù iri; iphe, jiru iya nù bú ùnwù-isẹ̀nsu; ³⁹ Ọ̀ bya anù nwa oke-eswi lanù; waa ebili lanù; mẹ̀ nwa ebili lanù, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpọ̀-ọ̀ku; ⁴⁰ waa mkpi lanù, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹ̀ji; ⁴¹ waa oke-eswi labọ̀; mẹ̀ ebili ise; waa mkpi ise; waa ùnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ẹ̀hu-guu. Noo iphe, Shelumẹ̀lù nwa Zurishadayi wotaru bya anù bú ono.

⁴² O be lẹ̀ mbọ̀ku k'ishii; Eliyasafu nwa Diyuwẹ̀lù, bú onye-ishi ùnwu Gadu wota iphe nkiya bya anù. ⁴³ Iphe, ọ̀ nùru bú gbamùgbamu mkpọ̀la-ọ̀chaa lanù, ẹ̀rwa iya dọ̀ ukporo shékèlù ishii lẹ̀ shékèlù iri; bya anùkwapho ochi lanù, e meru lẹ̀ mkpọ̀la-ọ̀chaa, ẹ̀rwa iya dọ̀ ukporo shékèlù ẹ̀to lẹ̀ shékèlù iri. G'ò ha bú iphe, eegudeje atọ̀ ẹ̀rwa iphe l'eze-ùlò Chileke bẹ̀ e gude tọ̀a ya. Ọ̀phù nọ̀nu bẹ̀ e yejishikọ̀taru ukpokutu ereshi, a gwọ̀ru lẹ̀ manù; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁴⁴ Iphe ọ̀zo, ọ̀ nùru bẹ̀ bú agọ̀

lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁴⁵Q bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; me nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁴⁶waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁴⁷waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Eliyasafu nwa Diyuwelu wotaru bya anu bu ono.

⁴⁸O be le mboku k'esaa; Elishama nwa Amihudu, bu onye-ishi ndu Ifuremu wota iphe nkiya bya anu. ⁴⁹Iphe, o nuru bu gbamugbamukpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapcho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'o ha bu iphe, eegudeje atu erwa iphe leze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁵⁰Iphe ozo, o nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁵¹Q bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁵²waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁵³waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Elishama nwa Amihudu wotaru bya anu bu ono.

⁵⁴O be le mboku k'esato; Gamalelu nwa Pedazo, bu onye-ishi ndu ipfu Manase wota iphe nkiya bya anu. ⁵⁵Iphe, o nuru bu gbamugbamukpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapcho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'o ha bu iphe, eegudeje atu erwa iphe leze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁵⁶Iphe ozo, o nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁵⁷Q bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁵⁸waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁵⁹waa oke-eswi labo; me ebili ise, waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Gamalelu nwa Pedazo wotaru bya anu bu ono.

⁶⁰O be le mboku ke tete; Abidanu nwa Gidiyoni, bu onye-ishi ndu Benjaminu wota iphe nkiya bya anu. ⁶¹Iphe, o nuru bu gbamugbamukpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapcho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'o ha bu iphe, eegudeje atu erwa iphe leze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁶²Iphe ozo, o nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁶³Q bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁶⁴waa mkpi

lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁶⁵waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Abidanu nwa Gidiyoni wotaru bya anu bu ono.

⁶⁶O be le mboku k'iri; Ahiyeza nwa Amishadayi, bu onye-ishi ndu ipfu Danu wota iphe nkiya bya anu. ⁶⁷Iphe, o nuru bu gbamugbam mkpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'o ha bu iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le man; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁶⁸Iphe ozo, o nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁶⁹O bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁷⁰waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁷¹waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Ahiyeza nwa Amishadayi wotaru bya anu bu ono.

⁷²O be le mboku k'iri le nan; Pagelu nwa Okuranu, bu onye-ishi ndu ipfu Asha wota iphe nkiya bya anu. ⁷³Iphe, o nuru bu gbamugbam mkpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'o ha bu iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le man; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁷⁴Iphe ozo, o nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁷⁵O bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁷⁶waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁷⁷waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Pagelu nwa Okuranu wotaru bya anu bu ono.

⁷⁸O be le mboku k'iri l'ebo; Ahira nwa Enanu, bu onye-ishi unwu Nafutali wota iphe nkiya bya anu. ⁷⁹Iphe, o nuru bu gbamugbam mkpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'o ha bu iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le man; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁸⁰Iphe ozo, o nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu unwu-isensu; ⁸¹O bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁸²waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁸³waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa unwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Ahira nwa Enanu wotaru bya anu bu ono.

⁸⁴Iphe ono bẹ bụ iphe, ndu-ishi ndu Ízurelu wotaru bya anụ g'e gude woru ọru-ngweja ono ye Chileke l'ẹka; mbụ teke ono, a wụru iya manụ ono. Iphe, ephe nūru bẹ bụ: gbamugbamụ mkpọla-ọchaa iri l'ẹbo; waa ochi mkpọla-ọchaa iri l'ẹbo; waa agọ mkpọla-ododo iri l'ẹbo. ⁸⁵Gbamugbamụ lanụ bẹ ẹrwa iya aduje ụkporo shẹkelu mkpọla-ọchaa ishii lẹ shẹkelu iri. Ẹrwa ochi lanụ nọdu aduje ụkporo shẹkelu mkpọla-ọchaa ẹto lẹ shẹkelu iri. G'ọ ha bụ iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. ⁸⁶Agọ mkpọla-ododo ono dū iri l'ẹbo; tẹme e yejishichaa ya ụnwù-isensu. Ẹrwa iya nọdu abụjeru shẹkelu mkpọla-ododo iri iri. G'ọ ha bụ iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Mkpọla-ododo, e gude mee agọ ono bẹ ẹrwa iya tuko dū ụkporo shẹkelu mkpọla-ododo ishii. ⁸⁷Iphe mkpakọ anụ, ee-gude gwee ngweja-akpọ-ọku ono dūkota bẹ bụ; ụnwu oke-eswi iri l'ẹbo; waa ebili iri l'ẹbo; waa ụnwu ebili iri l'ẹbo, gbachaaru apha; yẹle ngweja-nri tso iya nū; waa mkpi iri l'ẹbo, ee-gude gwee ngweja iphe-ẹji. ⁸⁸Anụ, ee-gude gwee ngweja-ẹhu-guu bẹ tukuru dū oke-eswi ụkporo l'ẹno; waa ebili ụkporo ẹto; mẹ mkpi ụkporo ẹto; waa ụnwu ebili ụkporo ẹto, gbachaaru apha. Noo iphe, a nūru g'e gude woru ọru-ngweja ono ye Chileke l'ẹka; mbụ teke ono, a wụru iya manụ ono.

⁸⁹O be teke Mósísu bahuru gẹ yẹle Chipfu bọgba l'ime ụlo-ẹkwa-ndzuko ono; ọ numa olu-opfu, a nọ l'eli opfu okpoko ono; ẹka aapfufe ụgwo iphe-ẹji ono epfu, bụ iya bụ ẹka ono, e doberu ekemu Chipfu ono. Opfu ono bẹ a nọ lẹ mgbaka chierobu labọ phọ epfu eyeru Mósísu.

Edobe orọku

8 ¹Chipfu bya asụ Mósísu: ²“Pfuaru Eronu sụ iya l'ọ -bya adọbe orọku; g'ọ dọbe orọku ẹsaa ono k'ophu ìphóró iya a-nga atatiphu iphe ono, a tukoberu iya ono.” ³Eronu mee ya egube ono, a sūru g'ọ mee ya ono; mbụ dọbe orọku ono; k'ophu ìphóró iya ngakotaru atatiphu iphe ono, a tūko-beru iya ono, bụ iya bụ gẹ Chipfu karụ Mósísu g'e mee ya. ⁴Waa g'e gude mee iphe ono, aatukobeje orọku ono baa: Ọo mkpọla-ododo, e tsusaru etsusa bẹ e gude mekọta iya shita l'ike iya jeye lẹ nchị iya. Iphe ono, aatu-kobeje orọku ono bẹ e meerupho egube Chipfu goshiru iya Mósísu.

Edobe ndu Lívayi iche

⁵Chipfu byakwa asụ Mósísu: ⁶“Họta ndu Lívayi l'echilabọ ndu Ízurelu; mee phẹ g'ephe dọbe ree. ⁷Waa g'ii-shi mee phẹ g'ephe dọbe ree baa: Wota mini nturwu phee phẹ l'ẹhu; ephe akpūshikota iphe, bụ ẹji, dū phẹ l'ẹhu; bya asashikota uwe phẹ shi nno sachaa onwophe ree. ⁸Ephe ewota nwa oke-eswi; yẹle ngweja-nri, ayīru iya nū, bụ iya bụ ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ. L'i wota nwa oke-eswi ozo, ee-gude gwee ngweja-iphe-ẹji. ⁹L'i duru ndu Lívayi ọbụ je l'iphu ụlo-ẹkwa-ndzuko; kukọbe iphe, bụ

ndu Ízurelu l'ophu g'ephe dzukota l'eka ono. ¹⁰L'i duru ndu Lívayi ono bya l'atatifu Chipfu. Ndu Ízurelu ebyibe phe eka l'ishi. ¹¹Ọ buri Eronu e-woru ndu Lívayi ono ye Chipfu l'eka; ephe aburi ngweja-amama, shi l'eka ndu Ízurelu; k'ophu ephe a-nodu ejeru Chipfu ozi. ¹²Ọo ya bu; ndu Lívayi ono abya ebyibegbaa oke-eswi ono eka l'ishi. L'i gude nanu gwee ngweja-
iphe-eji; gude nanu gwee ngweja-akpo-oku nu Chipfu; shi nno pfua ugwo iphe-eji ndu Lívayi.

¹³“L'i mee; ndu Lívayi ono abya atuko pfuru l'iphu Eronu yele unwu iya. L'i woru phe ye l'eka Chipfu g'ephe aburi iya ngweja-amama. ¹⁴Noo g'ii-shi dobe ndu Lívayi iche l'eka ndu Ízurelu ophuna no bu ono; mee ndu Lívayi ono g'ephe buri nkemu. ¹⁵I -sachapho ndu Lívayi ono; bya eworu phe dobe g'ephe du ge ngweja-amama; ephe ejeahaa ozi l'ulo-ekwa-ndzuko. ¹⁶Ọo ephebedua g'ephe hakota be e shi le ndu Ízurelu hota ye mu l'eka. Mu nata phe; mee phe; ephe buri nkemu; nochia enya ndu bu okpara l'ali Ízurelu; mbu iphe, bukota unwoke mbu, vu uzo waa ekpa-nwa l'ali Ízurelu. ¹⁷Iphe, bu okpara l'ophu l'ali Ízurelu; nemadzu-o; me anu be bukota nkemu. Le teke ono, mu gbushikotaru iphe, bu okpara l'ali Ijiputu be mu doberu phe iche g'ephe buri nkemu. ¹⁸Nta-a be mu wowaru ndu Lívayi mee; ephe nochia enya ndu bu okpara l'ali Ízurelu l'ophu. ¹⁹Mbu le mu shi waa l'echilabo ndu Ízurelu l'ophu hota ndu Lívayi woru ye Eronu yele unwu iya l'eka; g'ephe jejeru ndu Ízurelu ozi l'ulo-ekwa-ndzuko; ephe apfuje ugwo iphe-eji unwu Ízurelu; k'ophu mgbu-onwu ete egbudu phe m'ephe jekube ulo Chipfu ono ntse.”

²⁰Mosisu; waa Eronu; me iphe, bu ndu Ízurelu l'ophu bya emeeru ndu Lívayi egube ono, Chipfu turu iya Mosisu lekemu su g'e mee ndu Lívayi. Ọ buri ge ndu Ízurelu meru phe iya bu ono. ²¹Ndu Lívayi be safuru onwophe nturu; bya asaa uwe phe asaa. Ọo ya bu; Eronu woru phe nu Chipfu g'ephe du ge ngweja amama; bya apfua ugwo iphe-eji phe shi nno safu phe nturu. ²²E mechaa; ndu Lívayi nodu Eronu yele unwu iya l'eka wata eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko. Ọ buri ge Chipfu gude turu iya Mosisu lekemu bu g'ephe meru ndu Lívayi ono.

²³Chipfu bya asu Mosisu: ²⁴“Iphe-a be bu ndu Lívayi be o duru: Unwoke nowaru a -gbu l'ukporo apha l'apha ise kwaseru be a-wataje eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko. ²⁵Ephe -nowa ukporo apha labo l'apha iri; ephe ahaa eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko ono; ephe te ejebaedu iya. ²⁶Ọle o -buri l'o du phe g'ephe yejeru unwunna phe eka l'ozi ulo-ekwa-ndzuko ono; g'ephe yekporo eka. Obenu l'ephebedua l'onwophe be l'e-jebuhu ozi. Noo g'ii-shi nu ndu Lívayi ozi, ephe a-noduje eje bu ono.”

Ọbo Ojaghata

9 ¹L'onwa mbu l'apha, kwe ndu Ízurelu apha labo, ephe shi l'ali Ijiputu lufuta be Chipfu pfuru yeru Mosisu l'echiegu Sayinayi su iya: ²“Ge

ndu Ízurelu bókwaá ọbo Ojeghata teke a boje iya. ³Ọnwa-a -dụepho l'abalị iri l'ẹno; unu ọbo ọbo Ojeghata ono teke a boje iya. Teke unu a-wata iya abọbo bẹ bụ mę ẹnyanwu rịbajeeepho. Unu ọbo iphe ono g'ekemu iya gude dụ waa gę nsọ iya gude dụ.” ⁴Ọo ya bụ; Mósísu bya epfuaru ndu Ízurelu g'ẹphe ọbo ọbo Ojeghata ono. ⁵Ẹphe woru ọbo Ojeghata ono ọbo l'echięgu Sayínayi g'ónwa mbụ ono dụ l'abalị iri l'ẹno; g'ẹnyanwu abyawaa aribá. Ẹphe tũko iphemiphe mekọta gę Chipfu sũru Mósísu g'emeje iya.

⁶Ọle o nwekwanũru ndu ọphu ayídu lẹ ndu ọboru ọbo Ojeghata ono mbọku ono. Ishi iya bụ l'ẹphe tũrwuru onwophę kele ẹphe denyiru onye nwũhuru anwũhu ẹka. Ndu ono byapfuta Mósísu yẹle Eronu lẹ mbọku ono; ⁷bya asụ Mósísu: “Nta-a bẹ ntũrwu dụ anyi l'ẹhu kele anyi denyiru onye nwũhuru anwũhu ẹka. Ọle-a; ?denu g'o gude ọphu e te ekwedu g'anyi tsoru ndu Ízurelu ọphuna nũ Chipfu ngweja teke a nũje iya?”

⁸Mósísu sụ phẹ: “Unu ngabẹ; gę mu maru iphe, Chipfu l'e-pfu l'opfu ẹhu unu.”

⁹Tọbudu iya bụ; Chipfu sụ Mósísu: ¹⁰“Pfuaru ndu Ízurelu sụ phẹ: O -nweru onye shi l'ime unu; ọzoo l'onye ọbu bụ oshilọkpa unu, denyiru ẹka l'odzu; shi nno tũrwua onwiya; ọzoo l'onye ọbu jeru ẹka dụ ẹnya ẹnya; g'onye ono bọlekwa-a ọbo Ojeghata kẹ Chipfu ono. ¹¹Teke ẹphe a-bọ iya bẹ bụ l'abalị iri l'ẹno l'ónwa k'ẹbo iya; mę ẹnyanwu rịbajeeepho. Iphe, ẹphe e-gude ọbo ya bụ: buredi, ekoduru ekoko; waa mkpẹekwo, atsoḡbaa ilu. ¹²G'ọ tọ dũkwa iphe ono ọphu ẹphe a-ha g'ọ ọbo nchi; ọphu ọ dũkwa ọkpụ iya, ẹphe a-nyakwo anyakwo. Ọo g'ekemu ọbo Ojeghata ono dũkota bụ g'ẹphe e-gude ọbo ya. ¹³Ọle onye ntũrwu adũdu l'ẹhu; ọphu o jeduru iphe; ọphu onye ọbu abọduru ọbo Ojeghata ono bẹ ee-bufu l'echilabọ ndi-be phẹ; noo kele ọ tọ nũduru Chipfu ngweja iya teke a tũru ọnu iya. Onye ono bẹ iphe-ẹji, o meru a-tukoru l'ishi.

¹⁴“Onye lwarụ alwalwa; unu l'iya buru; ọ -dụ iya g'o tsoru unu ọbo ọbo Ojeghata kẹ Chipfu ono; g'onye ọbu mekwaa ya g'ekemu iya; waa nsọ iya gude dụ. Ọo nsọ lanụ bẹ dũru onye a nwũru anwũnwu l'alị-a waa onye lwarụ alwalwa.”

Urwukpu asọ-kputa

ulo-ẹkwa Chileke

(Awụ 40:34-38)

¹⁵Mbọku ono, a kpọberu ulo-ẹkwa Chipfu, bụ iya bụ ulo-ẹkwa, ẹka eedo-beje ẹkwo ekemu Chipfu ono; bẹ urwukpu sọ-kputeru iya. L'ụzenyashi bẹ urwukpu ono dụepho g'ọku l'eli ulo-ẹkwa ono; dụepho nno jasụ l'utsu. ¹⁶Ọ bụerupho g'ọ dụ kwasẹru bụ ono. Leswe bẹ urwukpu ono asọ-kputajẹ ulo-ẹkwa Chipfu ono; o -be l'enyashi; l'o nwua kẹ phoo g'ọku. ¹⁷Ọ nọdu abujeru teke urwukpu ono shi l'eli ulo-ẹkwa ono palihu imeli imeli; ndu Ízurelu awũlihu tũgbua ije phẹ. Ẹka ẹphe jeberu; urwukpu ono keshiru; ẹphe akpọbe

ulo-ekwa phe l'eka ono; noshia. ¹⁸Q nodu abujeru Chipfu -su ndu Ízurelu g'ephe wu-lihu tugbua; ephe awufu tugbua. Teke o bu l'o suru phe g'ephe nodu; ephe akpobe ulo-ekwa phe noshia. Q buru g'urwukpu ono no-beru l'eli ulo-ekwa Chipfu ono bu g'ephe ano-bejeru l'eka ephe kpoberu ulo-ekwa phe ono. ¹⁹Teke urwukpu ono noru odu l'eli ulo-ekwa Chileke ono; ndu Ízurelu emeepho ge Chipfu pfuru phe; noppyabe; ephe ta atugbudu. ²⁰Teke o bu l'urwukpu ono noru l'eli ulo-ekwa Chipfu ono; noo ya nwujiku olemole; be bu Chipfu -su g'ephe nodu; ephe akpobe ulo-ekwa phe noshia. Teke o suru phe g'ephe wu-lihu tugbua; ephe awufu tugbua. ²¹Teke o bu l'urwukpu ono noru shita l'uzenyashi jasú l'utsu; o -rwua l'utsu o palihu imeli imeli; ephe awufu tugbua. Obetapkoo o buru l'eswe be urwukpu ono palihuru imeli; ozoo l'enya-shi; be buepho teke o palihuru be ndu Ízurelu awufuje tugbua. ²²Obetapkoo urwukpu ono nodu l'eli ulo-ekwa Chipfu ono noo ya abali labo; ozoo noo ya onwa ophu; ozoo l'oo apha ophu; be ndu Ízurelu a-nodujeepho l'eka ephe kpoberu ulo-ekwa phe g'ephe no iya; ophu ephe ta abyadu atugbu atugbu. Obenu le teke a nonyaaru urwukpu ono palihu imeli; ephe awufu tugbua. ²³Q nodu abujeru; Chipfu -su phe g'ephe nodu; ephe akpobe ulo-ekwa phe noshia. Teke o suru phe g'ephe tugbua; ephe awufu tugbua. Iphemiphe, Chipfu pfuru phe be ephe mekotaru egube o turu iya Mosisu lekemu.

Opu labo, e meru le mkpola-ochaa

10 ¹Chipfu su Mosisu: ²"Gude mkpola-ochaa, e tsusaru etsusa meta opu labo; k'opu ii-gudeje iya eku ndu Ízurelu g'ephe dzukobe; gudejekwa iya pho karu phe teke ephe a-phutaje ulo-ekwa phe tugbua. ³Teke a tukoru opu labo ono gbua be bu iphe, oopfu bu g'iphe, bu ndu Ízurelu l'opu dzukobe l'iphu ngu l'onu ulo-ekwa-ndzuko. ⁴Q -buru l'oo opu lanu kpoloko be e gburu; iphe, oopfu bu g'iphe, bu ndu-ishi dzukobekota l'atatiphu ngu; mbu ndu bu-gbaa ishi ipfu ipfu ndu Ízurelu. ⁵Teke opu ono daru ugbo lanu; iphe, oopfu bu g'iphe, bu ipfu, kpoberu ulo-ekwa phe l'uzo enyanwu-awawa wulihu tugbua. ⁶Teke i gburu opu ono k'ugbo ebo; ge ndu ophu kpoberu ulo-ekwa nkephe l'uzo ndohali wulihu tugbua. Ee-gbuje opu ono g'o gbaje ama teke ephe a-wufu tugbua. ⁷Unu -byaepho eku edzudzu-oha g'ephe dzukobe; unu egbua opu ono; ole oo g'o to dashi g'opu e gude agba ama. ⁸Oo unwu Eronu, bu iya bu ndu-uke Chileke be e-gbuje opu ono. Oo-buru omelali, a-duru unu jasuru asuru; e -shi l'ogbo sweru ogbo. ⁹Teke o bu l'unu eje etso ndu ohogu unu ugu l'ali unu; mbu ndu akpa unu ehú; unu gbua opu ono g'o dashia oda ike; k'opu Chipfu, bu Chileke unu a-nyata unu; bya adzota unu l'eka ndu ohogu unu ono. ¹⁰No-kwapo g'unu e-gbuje opu me ehú nodu atsó unu; me teke unu abo obo-iphe, unu abojegbaa; me teke unu abo iphe k'onwa ophúú^a unu; unu -gwechaepho

^a 10:10 Obo-iphe-a be ndu Ízurelu aboje ujiku ophu teke onwa ophúú furu. Huma g'ephe emeje iya le Ógú 28:18.

ngweja-akpo-oku; me ngweja-ehu-guu ono, unu egweje ono; unu egburu opu ye iya; k'ophu Chileke e-gude iya nyata unu. Oo mbèdua bu Chipfu, bu Chileke unu."

Ndu Ízurelu awufu l'echiegu Sayinayi

¹¹O be le g'onwa k'èbo du l'ukporo abali; l'apha k'èbo iya; urwukpu ono shi l'eli ọ̀lo-ẹ̀kwa Chipfu ono, bu ẹ̀ka ẹ̀kwo ekemu aduje ono palia ime-li imeli. ¹²Tobudu iya bu; ndu Ízurelu bya eshi l'echiegu Sayinayi ono; o buru phe atugbu. Epe jee jasul l'echiegu Paranu, bu ẹ̀ka urwukpu ono je-beru keshiru.

¹³Onoya bu ke mbu, epe tugburu ije phe ono; egube ono, Chipfu tutu iya Mosisu l'ekemu. ¹⁴O buru ipfu Jiuda be vutaru ọ̀zo ije ono. Epe dzebe l'okpa l'okpa; paru ẹ̀kwa-ohubama ipfu phe wuru tugbua. O buru Nashonu nwa Aminadabu be bu onye-ishi ipfu Jiuda ono. ¹⁵Netanelu nwa Zuwa buru onye-ishi ipfu Isaka; ¹⁶Eliyabu nwa Helonu buru onye-ishi ipfu Zebulun.

¹⁷Oo ya bu; a pho-tsuta ọ̀lo-ẹ̀kwa Chipfu ono; oshilokpa Geshonu; me oshilokpa Merari pata iya; o buru phe atugbu.

¹⁸Ipfu ozo, l'etsota l'atugbu ono be bu ndu ipfu ke Rubenu. Epe dzebe-kwapho l'okpa l'okpa; gude ẹ̀kwa-ohubama ipfu phe wuru tugbua. O buru Elizuru nwa Shediyo bu onye-ishi ipfu Rubenu ono. ¹⁹Shelumelu nwa Zurishadayi buru onye-ishi ndu ipfu Simiyonu; ²⁰Eliyasafu nwa Diyuwelu buru onye-ishi ipfu Gadu.

²¹Tobudu iya bu; ndu Kohatu vuta iphe, du nsọ ono gude tugbushia. Epe jerwushia; a kpobewa nu ọ̀lo-ẹ̀kwa Chipfu.

²²Ipfu ozo, l'etsota phe nu buru ndu Ifuremu. Ipfu ozo, l'etsota l'atugbu ono be bu ndu ipfu ke Rubenu. Epe dzebekwapho l'okpa l'okpa; gude ẹ̀kwa-ohubama ipfu phe wuru tugbua. O buru Elishama nwa Amihudu bu onye-ishi ndu ipfu Ifuremu ono. ²³Gamalelu nwa Pedazo buru onye-ishi ndu ipfu Manase; ²⁴Abidanu nwa Gidiyoni buru onye-ishi ndu ipfu Benjaminu.

²⁵Ipfu ozo, l'etsota nu; bya aburu ipfu ophu ekpejeru azu l'ije ono buru ndu Danu. Ipfu ozo, l'etsota l'atugbu ono be bu ndu ipfu ke Rubenu. Epebedua dzebekwapho l'okpa l'okpa; gude ẹ̀kwa-ohubama ipfu phe wuru tugbua. O buru Ahiyeza nwa Amishadayi bu onye-ishi ipfu Danu ono. ²⁶Page lu nwa Okuranu buru onye-ishi ipfu Asha. ²⁷Ahira nwa Enanu buru onye-ishi ipfu Nafutali. ²⁸Noo ge ndu Ízurelu edzebeje l'okpa l'okpa wufu m'ephe gbeshi ije phe bu ono.

²⁹Mosisu bya epfuaru Hobabu nwa Ruwelu, bu onye Midiyanu; bya aburu ogo iya su iya: "Nta-a be anyi atugbuwa ala ali ẹ̀ka ono, Chipfu pfuru anyi l'oo-nu anyi ono. Tsonuru anyi g'anyi je. Anyi e-mekwaru ngu ree; kele Chipfu kweshikwaru ndu Ízurelu ukwe-iphe, dugbaa ree."

³⁰Hobabu sù iya waawaa; lẹ ya te etsoduru phẹ; lẹ ya alaphuwa azu l'alì iya; lapfu ndu ephe l'iya bu.

³¹Obenu lẹ Mósìsù sùru iya: “Jiko ta ahashìnu anyi. Eshinu ọbu ngu maru ẹka anyi a-kpobeje ọlo-ẹkwa anyi l'echiẹgu-a; nọdunu g'ì bọru ẹnya, anyi gude aphù ọzo. ³²I -tsoru anyi bẹ anyi lẹ ngu a-gbarù mgba l'iphe, bọkpoo iphe-ọma, Chipfu e-mekọtaru anyi.”

Okpoko Chileke waa urwukpu

³³Noo ya; ephe shi l'úbvù Chipfu ono tųgbua; jee ije abalì ẹto. Okpoko ọgbandzu Chipfu vuta ọzo l'ime abalì ẹto ono; g'ọ chọtaru phẹ ẹka ephe a-nọdu tuta unme. ³⁴Ọ nọdu abujeru; o -beephọ l'eswe; urwukpu, shi l'ẹka Chipfu nọ abya atukoru phẹ l'ishi; mbù teke ono, ephe shi l'ẹka ephe kpọberu ọlo-ẹkwa phẹ tųgbua ono.

³⁵Teke e vutaerupho okpoko ono tųgbua; Mósìsù asù: “Zilihunu gube Chipfu. Gẹ ndu ọhogu ngu gbakashihukwa nanù nanù. Gẹ ndu ono, ì dọ ashì shikwa ngu l'iphu gbalachaa.” ³⁶Teke a pazetaru okpoko ono; Mósìsù asù: “Lwaphuta azù gube Chipfu; lwapfuta unu-kuru-unu ndu Ízurelù-a.”

Ọku, shi l'ẹka Chipfu

11 ¹Tọbudu iya bu; ndu Ízurelù wata akù photophoto epfu l'ephe eje iphe-ehuka. Photophoto ono, ephe akù ono bya erwua Chipfu lẹ nchi; ẹhu ghuaaa ya egbu. Ọku shinu l'ẹka Chipfu bya ekegbushikọta ndu Ízurelù ndu ọphu kpọberu ọlo-ẹkwa phẹ l'ọzo ishi ishi. ²Ndu Ízurelù bya araku Mósìsù; o pfuru nù Chipfu; ọku ono nyishihu. ³Ọo ya bu; e kuahaa ẹpha ẹka ono Tabera, bu iya bu “ọku-ekeke”; kele ọku, shi l'ẹka Chipfu bya ekegbushia phẹ.

Nri, bu Mana

⁴Ikpotọ ndu ono, ephe lẹ ndu Ízurelù gwarù ọgwaramogwa, bu ndu tsoru phẹ nù g'ephe gbẹshiru ije ono; wata eze nzeri nri. Ndu Ízurelù watanù ara ẹkwa ọzo sù: “?Bù onye a-nukpo anyi anù g'anyi taa? ⁵Anyi nyatarù teke anyi shi anọduje ata anù ẹma l'alì l'iputu; anyi ta apfudu ugwo; teke ono bẹ anyi shi anọduje eri ata kukumba; bya eri ashì; eri liku; mẹ alibasa; waa galiku. ⁶Ọle nta-a bẹ ọ tọ duedu iphe, agùkwadu anyi ẹgu; ọphu ọ dudu iphe, anyi ahumaje ria; gbahaa mana-a!”

⁷Nri ono, bu mana bẹ ugbugba iya dọ g'akpuru koriyanda. I -lee ya ẹnya; l'ọ nyakù anyakù; eshi mkpọ g'etse bedelomu. ⁸Ndu Ízurelù nọdu ejeje ekpokọo ya; gwee ya egwegwe; ọzo tsua ya etsutsu l'ikwe. Ephe ahajeru shia ya eshishi; harù ghee ya egheghe. Onoduje atso g'iphe, e gude manù olivu ghee. ⁹Teke mana ono adajeru phẹ bu teke ìi daahaerupho l'ẹka ephe kpọberu ọlo-ẹkwa phẹ l'enyashi.

Mósìsù edoru Chipfu edo

¹⁰Mósìsù bya anuma gẹ ndu Ízurelù wushigbaaru l'onu ọlo-ẹkwa phẹ aragbaa ẹkwa; onyenonu tuko nọdugbaa l'onulo l'onulo akwa ntumatu;

ẹhu nọdu egghu Chipfu egghu egghushikpọọ ya ya ike. Ọ tsuaha Mósí-su l'ẹhu. ¹¹Noo ya; Mósísu jiahaa Chipfu sù iya: “?Denu g'o gude ọ buru mube onye-ozí ngu bẹ i meru g'ẹgube iphe-ẹhuka ọwa-a dapfuta? ?Bù lẹ mu ta adudu ngu l'obu meru g'o gude i parù ivu ẹhu ndu-a l'ophu bo mu? ¹²?Bù mbẹdua bẹ yeru ime ndu-a g'ẹphe ha; tọo mu nwushiru phẹ; meru g'o gude i sù gẹ mu heru phẹ l'utapfu gẹ nna he nwa iya, angukwadu ẹra. Gẹ mu heru phẹ nno jasù l'alì ono, i riburu nna phẹ oche nte l'ìi-nù phẹ ono. ¹³?Bù awe bẹ mu a-huma anù, mu a-nugbabe ndu-a; g'ẹphe echiru mu mkpu ọwa-a, ẹphe echi-a; sù g'a nù phẹ anù g'ẹphe taa! ¹⁴Mu taa dukwa ike ehekota ndu-a nwẹkinyi mu; ivu ẹhu phẹ anyi-gbukwa mu anyi-gbu. ¹⁵Ọ -buru l'ọo ẹgube-a bẹ ii-mee mu iya; gbuchikwa mu egbugbu nta; m'ọ -buru lẹ mu dụ ngu-a l'obu; gẹ mu ta anọdukwanu ndzù gude ẹnya huma ẹjo ọnodu mu.”

¹⁶Chipfu bya eyeeru Mósísu ọnu sù iya: “Chita ndu bù ọgerenya Ízurẹlu umadzu ukporo ẹto l'iri g'ẹphe byapfuta mu; mbù ndu i hùberu ama l'ẹphe bupho ndu bù ọgerenya; buru ndu-ishi phẹ. Chita phẹ gẹ gù l'ẹphe tuko bya apfuru l'ulo-ekwa-ndzuko. ¹⁷Mu e-nyizeta byapfuta ngu l'eka ono; mu lẹ ngu epfugba opfu; mu aharu unme, dụ ngu l'ẹhu habota woru ye ndu ono l'ẹhu nkephe; k'ophu ẹphe e-yeta ẹka vubude ngu ivu ono; g'i ti vuhẹ iya nwẹkinyi ngu. ¹⁸Pfuaru ndu Ízurẹlu g'ẹphe dobe onwophe iche kwabẹru echele; l'ọ -rwua echele bẹ ẹphe a-ta anù; kẹle mube Chipfu numawaru ekwa ono, ẹphe ara sù: ‘?Bù onye a-nù anyi anù g'anyi taa? Teke anyi shi nọdu lẹ Ijiputu bẹ shikwa karù anyi lẹ ree.’ Nta-a bẹ Chipfu a-nù unu anù g'unu taa. ¹⁹Anù ono bẹ unu ta atagbudu l'ujiku lanù; ophu unu atagbudu iya l'ujiku labo; ọzoo l'ime ujiku ise; ọzoo l'ime ujiku iri; ọzoo l'ime ujiku ukporo. ²⁰Unu a-ta anù ono ọnwa ophu; taa ya jasù l'ọ bushihu unu l'imi; mbù jasù ọo-tushihu unu ayi; noo kẹle unu jikaru Chipfu, bù onye swiru unu; mbù rarù ekwa kpua ya sù: ‘?Bù gunu meru g'o gude anyi shi l'alì Ijiputu futa?’ ”

²¹Tobudu iya bù; Mósísu sù Chipfu: “Ì humanuaru-a l'ọo ukporo unu nemadzù mgbo ukporo ẹto; l'ukporo unu nemadzù iri l'ise bẹ mu l'ẹphe gude okpa eje egube-a. Ọ buru phẹ bẹ i sùru l'ìi-nù anù, ẹphe a-ta ọnwa ophu. ²²E -gbushigbua aturu mẹ eswi; ?bù g'o dzuru phẹ? Mbù-a; ?bù g'o dzuru phẹ obetakpọo e gbushikotaru phẹ ẹma, nọkota l'eze-ẹnyimu?”

²³Chipfu sù Mósísu: “?Bù l'eka mu ta asùdu iya ememe tọo? Nta-a bẹ ìi-huma; iphe, mu sùru l'oo-meru ngu; ?oo-me tọo too medu?”

Ndu bù ọgerenya Ízurẹlu epfuchiru Chileke

²⁴Noo ya; Mósísu bya alufu je akaru ndu Ízurẹlu iphe, Chipfu pfuru. Ọ chita ndu bù ọgerenya ukporo ẹto l'iri ono; ẹphe bya apfu-pee ulo-ekwa Chileke mgburugburu. ²⁵Ọo ya bù; Chipfu gude urwukpu nyizeta bya epfuru yeru Mósísu; harù unme, dụ Mósísu l'ẹhu habota woru ye ndu bù

ogeranya ụkporo ẹto l'iri ono l'ehu. Unme ono byaẹ phe pho l'ehu; ẹphe wata epfuchiru Chileke teke ono; obenu l'ẹphe te epfuchibaẹduru iya ọzobaa.

²⁶Ọle o nweru ụmadzu labo ozo, nopyaberu l'ulo-ekwa phe. Epha onye lanu bu Eludadu; epha onye ophuu buru Medadu. Ephe yi le ndu bu ogeranya ono, e deru epha phe ono; ọle ẹphe te ejeduru l'ulo-ekwa Chileke ono. Obenu le Unme Chileke byaleru-a bya eji ẹphebedua ẹhu; ẹphe nodu l'ulo-ekwa phe ono; pfuchiahaaru Chileke. ²⁷Nwata nwokoro lanu gbagbua je asu Mosisu: “Eludadu yele Medadu nokwa l'eka a kpoberu ulo-ekwa epfuchiru Chileke.”

²⁸Jioshuwa nwa Nunu, bu onye shi teke o bu nwata jetaru Mosisu ozi tufuekwapho onu su: “Nnajiuphu mu, bu Mosisu; pfunuru phe g'ẹphe do-be onu doo.”

²⁹Mosisu su iya: “?Bu odzori be igbaru mu egube ono too? O gege adu mu ree; o -bu l'oo ge ndu ke Chipfu g'ẹphe ha gbẹ bukotaru ndu mpfuchiru; mbu ge Chipfu gbẹ yekota phe Unme nkiya l'ehu.” ³⁰E mechaa; Mosisu me ndu bu ogeranya Izurelu ono laphuazu l'eka ẹphe kpoberu ulo-ekwa phe.

Chipfu woru okwa mee anu atata

³¹Noo ya; pherephere bya eshi l'eka Chipfu no ziahaa; o shi leze-enyimu chikashia okwa; ẹphe bya adabyigbaaru le mgboru eka ẹphe kpoberu ulo-ekwa phe ono. Ephe tuko eka ono g'o ha dzuru rwua iphe, ha g'eka nemadzu a-du ike jee l'okpa ujiku ophu. G'ẹphe epheberu l'eli be bu iphe, rwuru ntụ-okpa ẹto me a -gbẹ l'omali. ³²Mboku ono l'ophu; me enyashi ono l'ophu; mekwapho nchitabohu iya be ẹphe tsoru je anwuko okwa ono. Onye nwutanukaru nwanshi be nwu-jiru gbamugbamunweka ukporo ise. Ephe woru iya kpasaaru onwophe; o tuko eka ono, ẹphe kpoberu ulo-ekwa phe ono dzuru mgburugburu. ³³Ephe kpukwaduru-a anu okwa ono l'onu ata; mbu l'ẹphe teke atagbudu iya; Chipfu watawaa phe atu-koshi oke ẹhu-eghu iya. O loru ejo mgbu-onwu tu phe. ³⁴Oo ya bu; e kuahaa eka ono Kiburotu-Hatava, bu iya bu “ochieja ndu ẹkpiri”; kele oo l'eka ono be e liru iphe, bu ndu ono, meru ẹkpiri ono.

³⁵Ephe shi le Kiburotu-Hatava l'eka ono wufu; je adoru le Hazerotu.

Miriyamu yele Eronu etso Mosisu opfu

12 ¹Tobudu iya bu; Miriyamu yele Eronu wata epfubyishi Mosisu le ke nwanyi Kushi, o luru. Noo kele Mosisu lutakwanuru onye Kushi. ²Ephe su: “?Bu Mosisu kpoloko be Chipfu eshije l'onu iya pfua opfu? ?To shijedu l'onu k'anyi bedua pfukwapho opfu?” Chipfu numanu iphe ono, ẹphe pfuru ono. ³Su-a; nwoke ono, bu Mosisu be bunukaru onye eme odoo. Oo ya kachakpoo eme odoo l'iphe, bu ndu mgboko l'ophu.

⁴G'e jia epfu; Chipfu pfuaru Mósísu; waa Erõnu; me Miriyamu sù phẹ: “Unu n'eto tũko fũta byakõta l'ũlo-ekwa-ndzukõ.” Ephe n'eto ono bya afũta tũgbua jeshia. ⁵Oo ya bũ; Chipfu nõdu l'urwukpu, kpũru oronmono nyizeta bya apfũru l'õnu ũlo-ekwa-ndzukõ ono; bya ekua Erõnu yele Miriyamu oku; ephe kpĩritaru. ⁶Chipfu sù phẹ: “Unu ngabẹ nchĩ nũma iphe, mu epfuru unu: Oobujeru; onye mpfuchiru Chipfu -nõdu l'echilabõ unu; mũbe Chipfu egoshi iya onwomu l'ophulenyia; bya epfuru yeru iya lẹ nrwõ. ⁷Obenu l'õ tõ dũdu nno l'ẽhu onye-ozí mu, bũ Mósísu. Yẹbedua bẹ mu yekõtaru ndibe mu l'ophu l'eka. ⁸Tẹme mu l'iya nõdu abõgbaje ulla l'iphu l'iphu; mbũ l'anyi l'epfufe opfu doru ẹnya yeru onwanyí; ọ tõ bũdu ẹtu-opfu. Oohumaje gẹ mũbe Chipfu gbaru ugbugba. Oo ya bũ; ?bũ gũnu meru g'õ gude ọphu unu atsũdu ebvu; unu nõdu epfutõshi onye-ozí mu ono, bũ Mósísu?”

⁹Chipfu tukoshi phẹ ẹhu-eghu iya; bya abũru iya atũgbu. ¹⁰Urwukpu ono shiẹpho l'eli ũlo-ekwa ono palia imeli imeli; a bya l'amarũ; ekpenta nmawaa Miriyamu swõkoswoko. Ehu चाह्ने ya phõ kẹ roboo. Erõnu bya elee Miriyamu ẹnya bya ahũma g'ekpenta tũkoru iya ẹhu sweta. ¹¹Erõnu sù Mósísu: “Oowaa nnajiũphu mu; ba nũshinu anyi aphũ l'õo l'anyi gude eme eswe mee iphe-ẹjĩ. ¹²Te ekweshinũ gẹ nwanyĩ-a चाहũ roboo gẹ nwata, byaru l'afũta l'ẹpho ne iya; ọ nwũhuwaa anwũhu; ibe ẹhu iya rekashĩhuwa erekashĩ.”

¹³Tõbudu iya bũ; Mósísu bya araku Chipfu sù: “Jiko gũbe Chileke; me-naa ya g'õ wekõrohu!”

¹⁴Chipfu sù Mósísu: “O -bũ lẹ nna nwanyĩ-a vũru õnu-mini kpua ya l'iphu; ?iphere iya tege adũdu abalĩ ẹsaa tõ? Nwuru iya ye l'azũ ẹka ono, a kpõru ũlo-ekwa gũ-buru iya ye g'õ nõo ujiku ẹsaa; ọ -nõ-chaẹpho ujiku ẹsaa ono; l'e duphuta iya azũ.” ¹⁵Tõbudu iya bũ; a bya enwufu Miriyamu gũ-buru iya ye l'azũ ẹka ono, ephe kpõberu ũlo-ekwa phẹ ono; ọ nõo ujiku ẹsaa. Ophu ndu Ízurelu agbẹshiduru ije jeye teke e duphutaru iya azũ. ¹⁶E mechaa; ephe shi lẹ Hazerotu l'eka ono lufu je akpõbe ũlo-ekwa phẹ l'echiegu Paranu.

Anwũ ngge l'alĩ Kėnanu

(Dit 1:19-33)

13 ¹Chipfu sù Mósísu: ²“Yefũ ndu e-je alĩ Kėnanu je anwũ ya ngge; mbũ alĩ ono, mu eme gẹ mu nũ ndu Ízurelu ono. Shi l'ipfu l'ipfu, bũ ipfu ndiche phẹ hotachaa onye lanũ, e-je nũ. Ndu ỳi-hota bẹ bũ unwo-ke, bũgbaa ishi l'ipfu, nõnu.” ³Mósísu bya ahõo phẹ egube ono, Chipfu pfuru ono; bya ezia phẹ sù g'ẹphẹ shi l'echiegu Paranu tũgbua jeshia. Ndu ono, o ziru ozi ono bũkotaerupho ndu-ishi ndu Ízurelu.

⁴Owaa bẹ bũ ẹpha phẹ:

Onye shi l'ipfu Rúbenu bũ Shamuwa nwa Zaku;

- 5 onye shi l'ipfu Simiyonu bụru Shafatu nwa Họru;
 6 onye shi l'ipfu Jiuda bụru Kalẹbu nwa Jiefune;
 7 onye shi l'ipfu Isaka bụru Igalu nwa Jiófẹfu;
 8 onye shi l'ipfu Ifuremu bụru Hosiya nwa Nunu;
 9 onye shi l'ipfu Benjaminu bụru Paliti nwa Rafu;
 10 onye shi l'ipfu Zebulun bụru Gadiyẹlu nwa Sodi;
 11 onye shi l'ipfu Manáse, bụ iya bụ ipfu Jiófẹfu bẹ bụ Gadi nwa Susi;
 12 onye shi l'ipfu Danu bụru Amiyẹlu nwa Gemali;
 13 onye shi l'ipfu Asha bụru Seturu nwa Mayịkelu;
 14 onye shi l'ipfu Nafutali bụru Nahubi nwa Vofusi;
 15 onye shi l'ipfu Gadu bụru Geyuwẹlu nwa Maki.

16 Noo ẹpha unwoke ono, Mósisi yeru g'ẹphe je anwua ngge l'alị Kéna-nu bụ ono. Mósisi woru Hosiya nwa Nunu gùbe Jioshuwa.

17 Mósisi bya ezia pẹ g'ẹphe jeshia ngge l'alị Kénanu sụ pẹ: “Unu tso-ru echiegu ndọhali bahu l'alị úbvú úbvú ẹka ono. 18 Unu je ahuma g'alị ono gbaru; mę gę ndu bu iya nı dı. Unu maru ?okpehu dı pẹ; tọo ?ẹphe rwuhuru arwuhu? ?Epe ha l'otu; tọo ?ẹphe habe ahabe? 19 Unu maru ?bı alı, dı ree; tọo alı, dı ẹji? Unu maru mkpukpu, ẹphe bugbaa: ?bı mkpu-kpu, a ta kpu-pheduru igbulọ mgburugburu; tọo mkpukpu, a kpushiru ike? 20 Unu amaru g'alı pẹ dı. Unu maru ?bı alı emehuje iphe, e meberu iya; tọo ẹjo alı? Unu amaru ?oshi dı iya; tọo ?oshi ta adudu iya? G'obu shihukwa unu ike. Unu egude akpuru oshi, shi l'alı ono lwa.” Teke ono bẹ bı teke akpuru vayınu mbı anọduje achashigbaa.

21 Noo ya; ẹphe tugba jeshia je anwukota alı ono ngge; shita l'echiegu Zinu je akpaa lẹ Rehobu; mę a -nọdu ẹje Hamatu. 22 Epe tsoru echiegu ndọhali ono jeye ẹphe rwua mkpukpu Hẹburonu, bı ẹka Ahimanu; mę Sheshayi; mę Talumayi, bı ndu shi l'eri Anaku bu ebubu. (A kpuru mkpukpu Hẹburonu; ọ nọo apha ẹsaa; tẹmanu a kpua mkpukpu Zowanu ọphu dı l'alı Ijiputu.) 23 Epe jerwuẹpho lẹ nsuda Eshukolu; ẹphe gbu-kwota ẹkali vayınu lanı, akpuru wọpfuru awọpfuru. Umadzu labọ l'ime pẹ pyokafu iya l'oshi, dı ogologo parı; onye lanı parı iya l'ishi lanı; onye ọphuu parı iya l'ishi lanı. Epe wọkokwaapho akpuru itorokuma; mę akpuru oshi figu wolata. 24 A gube ẹka ono nsuda Eshukolu, bı iya bı “wọpfulaa”; kẹle ọo l'ẹka ono bẹ ndu Ízurelu gbukwotarı ẹkali vayınu, akpuru wọpfuru awọpfuru vulata.

25 Epe nọru ukporo abalı ugbo labọ g'ẹphe jeru anwı ngge l'alı ono; tẹmanu ẹphe lwa. 26 Epe bya alwapfuta Mósisi mę Eronu; waa ndu Ízurelu l'ophu l'echiegu Paranu, dı lẹ mkpukpu Kadeshi. Epe bya edooru Mósisi; mę Eronu; waa ndu Ízurelu l'ophu g'ẹphe jeru; bya egoshi pẹ akpuru oshi, shi l'alı ono. 27 Waa iphe, ẹphe pfuru Mósisi baa: “Anyi jewaru je ahuma alı ono, ı suru g'anyi je ahuma. Alı ono bı alı, mini ẹra-eswi yẹe manı-enwu asọ gborogboro. Waa akpuru oshi, shi l'alı ono baa.

²⁸Ọle ndu bu l'alì ono bẹ ọkpẹhu dọ; mkpukpu, dọ iya nọ hagbaa shii; bya aburu mkpukpu, e gude igbulọ kpụ-phee mgburugburu. Anyi hụma-charuro ndu shi l'eri Anaku l'ẹka ono. ²⁹Ndu Amaleku bẹ bu l'echiegu ndohali. Ndu Hetu; mẹ ndu Jiebusu; mẹ ndu Amọru buru l'alì úbvú úbvú ẹka ono; ndu kẹ Kénanu bua kùbẹ ẹhu l'eze-ẹnyimu; bukwarupho l'aguga ẹnyimu Jíódanu."

³⁰Tọbudu iya bụ; Kalẹbu bya emee ndu Ízurelu daa jii l'iphu Mósisi; bya asụ phe: "Unu g'anyi je alwuta alì ono g'ọ buru nkanyi; noo kẹle anyi a-dụ ike lwuta iya."

³¹Obenu lẹ ndu ono, ẹphe lẹ Kalẹbu swi je ije ono bẹ sụru: "Anyi ta adukwa ike eje adatso ndu ono ọgu; noo kẹle ẹphe kakwa anyibedua ọkpẹhu." ³²Ọ buru ẹjọ nzi bẹ ẹphe byaru ezia ndu Ízurelu lẹ k'alì ono, ẹphe jeru anwua ngge ono sụ: "Alì ono, anyi jeru anwua ngge ono bẹ egbukwa ndu bu iya nọ mgbu-ọnwu. Teme ndu anyi hụmakotaru l'ẹka ono bụkotaru ndu hagbaa kẹ phengara phengara. ³³Anyi hụmaru ndu gbaru oke mkparawa l'ẹka ono. (Oshilokpa Anaku ono bụ l'ẹhu ndu ono, gbaru oke mkparawa ono bẹ ẹphe shi futa.) Anyi dehucharu onwanyi edehu l'ẹnya dughbaa g'unwu ọgu; ọ buru g'anyi dọ ẹphebedua bụ ono."

Jioshuwa yẹle Kalẹbu bẹ epfu l'alì Kénanu dọ ree

14 ¹Tọbudu iya bụ; ndu Ízurelu l'ophu rakota ẹkwa l'enyashi ono rashia ya ike. ²Ẹphe tuko g'ẹphe ha guru aphụ kpua Mósisi yẹle Eronu. Ẹphe nọdu epfugbaa sụ: "O gege akakwaru anyi ree l'anyi nwushi-huru l'alì Ijiputu; ọzoo l'echiegu-a! ³?Bụ gunu meru g'ọ gude Chipfu nọdu eme g'ọ duru anyi je edobe l'alì ono g'ẹphe gbushia anyi? Unyomu anyi phe; mẹ unwegirima anyi phe bẹ a-bya aburu ndu a kpọtacharu lẹ ndzụ. ?To gege akaduru anyi ree g'anyi laphu azụ l'alì Ijiputu?" ⁴Ẹphe pfuaharu nwibe phe asuje: "G'anyi họtà onye lanu; mee ya ishi g'ọ duru anyi laphu azụ l'alì Ijiputu."

⁵Mósisi yẹle Eronu daa kpurumu l'atatiphu igwe-ọha ndu Ízurelu ono l'ophu. ⁶Jioshuwa nwa Nunu; yẹ Kalẹbu nwa Jiefune, bụ ndu yi lẹ ndu jeru ngge l'alì Kénanu ono gude ẹhu-eghu lajashia uwe, ẹphe yeru l'ẹhu; ⁷akụ opfu ekpu edzudzu-ọha Ízurelu ono sụ phe: "Alì ono, anyi jeru agha-phee bya anwua ya ngge ono bẹ bụkwa alì, dushikpoo ree ike. ⁸Ọ -buru l'anyi dọ Chipfu ree bẹ oo-duru anyi bahụ l'alì ono; nọ iya anyi; kẹle alì ono bụ alì, mini ẹra-eswi waa manụ-ẹnwu asọ gborogboro. ⁹Iphe, dọ iya nọ kpoloko bụephọ g'unu te kwefuru Chipfu ike. Iphe ọzo buru g'unu ba tsushi ndu alì ono ebvu. Noo kẹle anyi e-ri phe gẹ nri. Ẹphe te nwedu onye egbobuta phe nọ; obenu l'anyibedua bẹ Chipfu swiru eswiru. G'anyi ba tsushinu phe ebvu." ¹⁰Obenu l'iphe, bụ ndu Ízurelu ono g'ẹphe ha bẹ sụru g'a tų-gbushia phe lẹ mkpuma. Tọbudu iya bụ; ọdu-biribiri kẹ Chipfu bya enwuaru ndu Ízurelu g'ẹphe ha kẹ phoo l'ulo-ẹkwa-ndzukọ ono.

Mósisu arwọ Chipfu l'iswi ẹhu ndu Ízurelú

¹¹ Chipfu bya asù Mósisu: “?Bù teke ole bẹ ndu-a a-kpọ-beru mu ẹbo l'afu-a? ?Bùkpoo teke ole bẹ ẹphe a-jika-beru ekweta nkemu; yekwaru iphe-ọhumalenya ono, mu meshigbaberu l'ẹka ẹphe nọ ono? ¹² Mu e-gude ẹjo iphe-ememe gbushia phe; mee phe; ẹphe aburu mkpurupyata. Mu eworu gubedua mee l'i buru ọha l'ophu; ọha, parụ ẹka apaa; bya aka ọkpehu eme l'ẹphebedua.”

¹³ Mósisu sù Chipfu: “Oowaa! Ndu Ijiputu bẹ a-nụmakwa iya mẹ i -mee ya nno. Nyatakwa l'i gude ọkpehu ngu dufuta ndu-a l'ẹka ndu Ijiputu ono. ¹⁴ Ẹphe e-pfukwaru iya ndu bu l'alì-a; kele ẹphe nụmakotawaru lẹ gube Chipfu swiru phe eswiru; nụmawa l'ẹphe egudeje ẹnya phe hụma gube Chipfu; tẹme l'urwukpu nkengu bẹ anọduje phe l'eli; tẹme l'ọobujeru; o -rwua l'eswe; l'i gude urwukpu, kpuru oronmono edu phe; o -rwua l'enyashi l'i gude ọku, kpuru oronmono edukwa phe pho. ¹⁵ O -buru l'i gbushiru ndu-a l'ugbo lanu nta-a bẹ ọha ono, nụmajewaru ọdù ngu ono bẹ a-sukwa: ¹⁶ 'Lẹ gube Chipfu ta aduedu ike durwua phe l'alì ono, i kweru phe ukwe iya; ribua lẹ nte l'i-nu phe ono; i woru phe gbushia l'echiegu.' ¹⁷ Oo ya bụ; gube Nnajiuphu; mu arwọ ngu g'i goshinu l'i bụ onye ike parụ ẹka apaa; mbụ ẹgube ono, i pfujehawaru sù: ¹⁸ 'Chipfu bụ onye ẹhu te egghuedu egghu ẹgwegwa; bya aburu onye n-yemobu iya nyiberu anyibe; bya aburu onye aguje nvù l'iphe-ẹji; mẹ l'emeswe, e mesweru iya. Obenu l'ọ bukwapho onye ta ahajedu onye-ikpe nmaru kẹ mmanu. Ọogwaje unwegirima ọchi iphe-ẹji, ndu nwuru phe nu meru jasù l'ogbo k'eto rwua lẹ k'eno.' ¹⁹ Iphe, mu arwọ ngu bụ g'i gudenù obu-imemini ngu ono, nyiberu anyibe ono gvaru ndu-a nvù l'ẹjo-iphe, ẹphe meru ngu; mbụ ẹgube ono, i shirọ l'alì Ijiputu gataru phe nvù byasù nta-a ono.”

²⁰ Chipfu bya asù Mósisu: “Mu gwaru phe nvù egube ono, i rworu. ²¹ Ọle; eshinu mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a; ọdu-biribiri nkemu sweta mgboko g'ọ swetaru iya-a; ²² bẹ ndu-a, gudewaa ẹnya phe hụma ọdu-biribiri mu-a; mẹ iphe-ọhumalenya ono, mu meshiru l'alì Ijiputu ono; mẹ ophu mu meshiru l'echiegu; mbụ ndu ono, mecharu dale mu adale mgbo iri ono; ophu ẹphe angaduru mu nchì ono; ²³ bẹ ọ tọ dudu onye ophu byaru egude ẹnya hụma alì ono, mu riburu lẹ nte kwe nna phe ukwe iya ono. Ophu ọ tọ dudu iphe, bụ ndu ono, kpọru mu ẹbo ẹbo l'afu ono, byaru ahuma iya nù. ²⁴ Ọle a -bya l'ẹhu k'onnye-ozì mu ono, bụ Kalẹbu; eshi ophu ọ bụ onye obu iya gbaru iche; tẹme ọ buru onye gude obu iya g'ọ ha etso ọzo nkemu bẹ mu e-duru iya bahu l'alì ono, ọ bahu je anwua ngge ono; ọ buru oshilokpa iya bẹ e-nweru alì ono. ²⁵ Oo ya bụ; eshinu ndu Amaleku; mẹ ndu Kėnanu bu lẹ nsuda nsuda; o -rwuepho echele; unu dakobe shia ọzo echiegu ono, dū l'uzo, e shi eje Eze-enyimu Uswe-uswe.”

Chipfu anu ndu Ízurelú aphu

(Dit 1:34-40)

²⁶ Chipfu bya asù Mósisu yele Eronu: ²⁷ “?Bù teke ole bẹ ndu ẹjo-eme-me-a a-gunyaaru mu aphu gu-buhu? Mu nụmakotawaru aphu, ndu Ízurelú

nọ gushia kpua mu. ²⁸Unu karu phe le mube Chipfu sɔru-a: ‘Eshinu mu nọ-a ndzu ge mu nọ iya-a; be mu a-tukokpoo iphemiphe ono, mu nɔmaru, unu pfushiru ono; mee unu. ²⁹Oo l’echiegu-a be odzu unu a-wushiru; mbu iphe, bu ndu ono, nɔwaru a -gbe l’ukporo apha kwaseru ono; mbu ndu a guru ugu teke aagu ugu, bu ndu ono, yi le ndu ono, guru ejo aphu kpua mu ono. ³⁰O to dudu m’onye lanu l’ime unu bya a-bahu l’ali ono, mu woli-ru aka mu imeli kweta le mu a-nu unu g’unu buru ono; gbahaepfo Kalebu nwa Jiefune; waa Jioshuwa nwa Nunu. ³¹O buru unwegirima unu ono, unu sɔru l’aa-kpu le ndzu ono be mu e-duru bahu l’ali ono; g’ephe je amaru ali ono, unu jikaru ono. ³²A -bya l’unubedua; oo l’oma echiegu-a be odzu unu a-wushiru. ³³Unwegirima unu be a-nodu awu-phe l’oma echiegu-a ge ndu eche aturu; ghafee nno nọ ukporo apha labo sugba ishi; jee iphe-ehuka k’ekwegekwe unu ono; gbiriri jasɔ odzu unu akwashia l’oma echiegu ono. ³⁴Iphe, unu nɔru teke unu jeru anwu ngge l’ali ono bu ukporo abali labo. O buru ukporo apha labo be unu e-je iphe-ehuka ejo-ememe, unu meru ye iya. Ujiku lanu anwutaru unu apha ophu. Oo ya bu g’unu a-makwanuru iphe, bu le mu bu onye opfu unu. ³⁵Mube Chipfu be pfuakwaru nkemu; mu mefutajekwa iphemiphe ono l’ehu ndu ejo-ememe ono; mbu ndu ono, dokoberu etso mu opfu ono. Epe a-tuko buru mkpuryata l’echiegu-a; mbu l’oo l’eka-a be epe a-tuko nwushihukota.’ ”

³⁶Noo ya; iphe, bu ndu ono, Mosisu yeru; epe je anwu ngge l’ali ono, lwaru nu bya atua onu ali ono le njo ono; mbu shi nno mee ndu Izurelu guru aphu kpua Mosisu ono; ³⁷ndu ono, bu phe turu onu eji eji ono be ejo iphe-ememe gbushikotaru l’iphu Chipfu. ³⁸O buru Jioshuwa nwa Nunu ye Kalebu nwa Jiefune be bu ndu phoduru nu l’iphe, bu ndu ono, jeru anwu ngge l’ali ono.

Aalwu-gbu ndu Izurelu le Homa

(Dit 1:41-46)

³⁹Mosisu bya eworu iphe ono pfuaru ndu Izurelu l’ophu; o rwua phe l’ehu; epe kwatakpoa raa ekwa onwophe. ⁴⁰O -rwua l’onmewa utsu ophu etsota mboku ono; epe tugbua jeshia l’ali ubvu ubvu Kenu je anodu asuje: “Anyi mewaru iphe-eji. Unu g’anyi wufukwa jeshia aka ono, Chipfu kweru anyi ukwe iya ono.”

⁴¹Mosisu su: “?Bu gunu meru iphe unu e-me g’unu mebyia iphe, ekemu Chipfu pfuru? O too dukwaru unu le ree! ⁴²Unu te ejekwa; kele Chipfu ta nokwa swiru unu. Unu -jee be ndu ohogu unu e-chigbushikwa unu; ⁴³nno kele ndu Amaleku me ndu Kenu be no unu l’uzo atatiphu l’eka ono. Epe e-gudekwa ugu-echi gbushikota unu. Chipfu te eswikwaru unu; kele unu gbakutawaru iya azu.”

⁴⁴Obenu l’ephe ta akpadururo ishi; epe tugbua jeshia l’ali ubvu ubvu ono; ole Mosisu waa okpoko ogbandzu Chipfu te tsodu phe lufu l’eka ono,

ẹphe kpọberu ọlọ-ekwa pẹ. ⁴⁵Tọbudu iya bụ; ndu Amaleku mę ndu Ké-nanu, bu l'alì úbvù úbvù ono datso pẹ ọgu; lwu-kpee; chia pẹ jeye lẹ mkpukpu Homa.

Ekemu, dụ lẹ ngweja, dụ iche iche

15 ¹Chipfu bya asụ Mosisu: ²“Waa iphe, ii-pfuru ndu Ízurelu baa: Unu -laephọ alì ono, unu eje eburu ono, bụ alì ono, mu a-nụ unu ono; ³unu -gwejeephọ ngweja nụ Chipfu; unu shi l'ikpoto ẹku unu họtá anụ gbua kpọo ọku gude gwee ngweja ọbụ g'ọ bụru ngweja, mkpọ iya dụ Chipfu ree. Unu e-meje iya nno lẹ ngweja-akpọ-ọku; mę ngweja, e gude apfụ ukwe-iphe e kweru; mę teke unu anụ iphe, shi unu l'obu; ọzoo teke unu egwe ngweja ọbo-iphe. ⁴Onye wotaru ngweja ono e-yekọbeje iya ngweja-nri bya anụ Chipfu; mbụ wota uzi lanụ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ọzo iri; gwọo lẹ manụ, jiru eze ekpemu.

⁵“Iphe, bụ nwaturu, e gude egwe ngweja-akpọ-ọku; ọzoo ngweja mmanụ bę unu e-yekọbeje ngweja-mę; mbụ mę, jiru nkeru-ẹno ọtu-lupfu otumu.

⁶“A bya l'iphe, bụ ebili, e gude egwe ngweja; unu yekọbeje iya ngweja-nri; mbụ ọzo labọ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ọzo iri; gwọo lẹ manụ, jiru eze ekpemu lanụ l'úbvù iya. ⁷Ngweja-mę ono bę unu e-gude mę, jiru nkereto ọtu-lupfu otumu gwee. Unu meje iya g'ọ bụru ngweja, mkpọ iya dụ Chipfu ree.

⁸“Teke ọ bụ l'ọo nwa oke-eswi bę unu gude abya egweru Chipfu ngweja-akpọ-ọku; ọzoo ngweja, e gude apfụ ukwe-iphe; ọzoo ọphu e gude egwe ngweja-ẹhu-guu; ⁹g'onye egwe ngweja ono yekọbekwa iya ngweja-nri; mbụ ọzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ọzo iri; gwọo lẹ manụ, jiru eze ekpemu labọ. ¹⁰Nokwaphọ g'unu e-wota mę, jiru nkeru-ẹbo ọtu-lupfu otumu gude gwee ngweja-mę. Ngweja ono bę a-bụru ngweja, a kpọru ọku, mkpọ iya dụ Chipfu ree.

¹¹“Ọ bụru ẹgube ono bụ g'unu e-medzujeru iya l'iphe, bụ oke-eswi; ọzoo ebili; ọzoo nwaturu; m'ọ bụ nweghu, unu gude egwe ngweja. ¹²Noo g'unu e-medzujeru iya bụ ono l'iphe, bụ ngweja, unu egwekpọ egwegwe; g'ọ hahabę igwerigwe. ¹³Iphe, bụ onye a nwuru anwunwu lẹ Ízurelu bę bụ ẹgube ono bę oo-meje ngweja, oogwe anụ Chipfu; mbụ ngweja, a kpọru ọku shi nno mee gę mkpọ iya dụ Chipfu ree. ¹⁴Shita l'ogbo k'unu-a je akpaa l'ogbo ọphu abya l'atatiphu; onye bụ onye lwaru alwalwa, bu ebubu l'echilabọ unu -wota ngweja bya gę ya gweru nụ Chipfu; mbụ ngweja, a kpọru ọku; shi nno mee gę mkpọ iya dụ Chipfu ree; g'ọ bukwaru ẹgube unu emeje bę oo-me. ¹⁵Ọo omelalị lanụ ono duru unubę ndu Ízurelu l'ophu; mę iphe, bụ ndu lwaru alwalwa, bu l'echilabọ unu. Omelalị ono a-nọephọ shita l'ogbo unu sweru ọgbo ọphu abya nụ jasuru asuru. Ọo g'unu dụ l'atatiphu Chipfu bụ gę ndu lwaru alwalwa dukwapho. ¹⁶Ọ bụru

ekemu lanu; waa omelali lanu be duru unu le ndu lwaru alwalwa; unu l'ephe buru."

Anu Chipfu iphe-mbu

¹⁷Chipfu bya asu Mosisu: ¹⁸"Waa iphe, ii-pfuru ndu Izurelu baa: Unu -rwuepho ali ono, mu edu unu eje ono; ¹⁹unu -rijeepho nri, shi l'ali ono; unu ketakwa oke iya bya anu Chipfu. ²⁰Unu gude ukpokutu-iphe, shi l'akpuru-iphe-mbu, unu metaru l'ali ono gheba buredi nu Chipfu go buru ngweja, shi l'eka eechije bali. ²¹Ngweja ukpokutu iphe-mbu, unu metaru l'ali ono be unu a-nuje Chipfu jasuru asuru; mbu e -shi l'ogbo sweru ogbo."

Ngweja k'iphe-eji, e lekebeduru enya mee

²²"Su-a; o -buru l'o nweru onye elekebuduru enya darwua ekemu-a, Chipfu tushiru ye Mosisu l'eka-a; ²³mbu ekemu ono, Chipfu shi l'eka Mosisu nukota unu ono; go ha; mbu e -shi le mboku, Chipfu turu iya nu unu jaswaruroya; e -shi l'ogbo sweru ogbo; ²⁴be o -buru le ndu Izurelu te elekebeduru enya darwua ekemu ono; mbu l'oha Izurelu l'ophu ta amadu teke ephe meru iphe-eji ono; ge ndu Izurelu l'ophu kpata nwa oke-eswi gude gwee ngweja-akpo-oku; mbu ngweja, e meru; mkpo iya du Chipfu ree. Le yekobekwa iya pho ngweja-nri; me ngweja-mee, ayikwaru iya pho; waa mkpi, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji. ²⁵G'onye uke Chileke gwee ngweja ono gude pfua ugwo iphe-eji ndu Izurelu ono l'ophu; g'aa-guaru phe nu l'iphe-eji ono, ephe meru ono; kele ephe te elekebeduru enya mee ya; teme ephe bya egwewaru ngweja nu Chipfu le k'emeswe ono, ephe mesweru ono; mbu ngweja, a kporu oku; me ngweja-iphe-eji. ²⁶Ndu Izurelu l'ophu; me ndu lwaru alwalwa, bu l'echilabo phe be aa-gukotar nu; noo kele ephe tukoru mee iphe-eji ono; ole ephe te elekebeduru enya mee ya.

²⁷"Ole-a; o -buru l'oo onye lanu be meru iphe-eji ono; ophu o lekebeduru enya mee ya; g'onye obu wota nwada eghe, gbaru apha g'e gude gwee ngweja-iphe-eji ono, o meru ono. ²⁸Onye uke Chileke be a-nodu l'iphu Chipfu pfua ugwo iphe-eji ono, onye ono elekebeduru enya mee ono. A -pfua ugwo iphe-eji ono, onye ono meru ono; be a guwaru iya nu. ²⁹Oo ekemu lanu ono be duru iphe, bu onye meru iphe-eji, o lekebeduru enya mee; m'o bu onye a nwuru anwunwu le Izurelu; m'o bu onye lwaru alwalwa."

Ngweja k'iphe-eji, e lekeberu enya mee

³⁰"O bekwanu l'onye lekeberu enya mee iphe-eji; me a nwuru onye obu anwunwu le Izurelu; ozo l'o bu onye lwaru alwalwa; be onye obu pfu-biakwaru epha Chipfu. Onye du nno be ee-bufu ebufu l'echilabo ndibe

phẹ. ³¹Eshi ọ́phu onye ono ta adúdu iphe, ọ́ gúberu Opfu Chipfu; bya emebiwaaw ekemu Chipfu; bẹ́ ee-bufufe onye ọ́bu ebufu; iphe-ẹ́jì, o meru atụ́-koru iya l'ishi.”

Nwoke, darwuru nsọ eswe-atuta-unme

³²Lẹ́ teke ndu Ízuru ọ́lụ́ nọ́kwadu l'echiegu bẹ́ o nweru nwoke lanu, e gu-deru g'ọ́okpa nkú l'eswe-atuta-unme. ³³Ndu húmaru iya l'ẹ́ka ọ́okpa nkú ono kpúta iya kpú-pfushiaru Mósísu yẹ́lẹ́ Erọ́nu; mẹ́ ndu Ízuru l'ọ́phu. ³⁴Ẹ́phẹ́ kpúta iya tų́-chia atų́-chi; kẹ́lẹ́ e teke pfukahadu iphe, ee-me iya. ³⁵Ọ́o ya bú; Chipfu sų́ Mósísu: “Nwoke ono bẹ́ ee-gbukwa egbugbu. Gẹ́ ndu Ízuru l'ọ́phu kpúfukwa iya azú ẹ́ka ẹ́phẹ́ kpọ́beru ọ́lọ́-ẹ́kwa phẹ́ jẹ́ atugbua ya lẹ́ mkpuma.” ³⁶Tọ́budu iya bú; ndu Ízuru bya akpúta iya kpúfu azú ẹ́ka ono, ẹ́phẹ́ kpọ́beru ọ́lọ́-ẹ́kwa phẹ́ ono; jẹ́ eworu iya tugbua lẹ́ mkpuma, bú gẹ́ Chipfu sų́ru Mósísu g'ẹ́ mee ya.

Iphe, a kparụ akpakpa gude mengashia ọnu uwe

³⁷Chipfu bya asų́ Mósísu: ³⁸“Waa iphe, ii-pfuru ndu Ízuru baa: Unu kpajẹ́ru ị́yanguyangu ye lẹ́ mgburẹ́ku uwe mgbalanų́ unu ishi ẹ́no. Iphe, unu e-gudeje kpaa ị́yanguyangu ono abų́ru oghu, dų́ urwukpu-urwukpu. Noo g'unu e-meje iya bú ono; e -shi l'ọ́gbo sweru ọ́gbo. ³⁹Ị́yanguyangu ono bẹ́ unu e-leje ẹ́nya gude nyatakọ́ta ekemu mụ́bẹ́ Chipfu; k'ọ́phu unu a-nọ́duje eme iya ememe; haa ẹ́gu ẹ́jọ́-iphe ono, anọ́duje agugbaa obu unu; mẹ́ ọ́phu ẹ́nya unu ahụ́magbabe ono; mbụ́ ẹ́jọ́-iphe ono, unu shi anọ́duje emegbaa ono. ⁴⁰Ọ́o ya bú; k'ọ́phu unu a-nyatajẹ́ ekemu; bya eme iya ememe; shi nno dų́ru Chileke unu nsọ́. ⁴¹Ọ́o mbẹ́dua bú Chipfu; bų́ru Chileke unu; mbụ́ onye ono, dufutaru unu l'alị́ Ijiputu; gẹ́ mu bų́ru Chileke unu ono. Ọ́o mu bú Chipfu, bú Chileke unu.”

Kora; Detanu; waa Abiramu

16 ¹O be teke ono; Kora nwa Izuha, bú nwanwa Kohatu; onye eri Lí-vayi; waa Detanu; mẹ́ Abiramu, bú unwu Eliyabu; mẹ́ Onu nwa Pẹ́leti, bú ndu ipfú Rúbẹ́nu bya achị́ta nemadų́ yeru onwophẹ́; ²ẹ́phẹ́ wu-lihu tsoahaa Mósísu opfu. Ndu ono, tso phẹ́ nų́ ono búgbaa ndu a họtaru g'ẹ́phẹ́ bų́ru ndu-ishi ndu Ízuru; bya abų́ru ndu a maru ẹ́pha phẹ́ lẹ́ Ízuru l'ọ́phu. Iphe, ẹ́phẹ́ dų́ bú ọ́kporo ọ́madzu iri l'ẹ́bọ́ l'ọ́madzu iri. ³Ẹ́phẹ́ kpakọ́ onwophẹ́ byapfutashia Mósísu yẹ́lẹ́ Erọ́nu bya asų́ phẹ́: “Unu meta-waru iphe ọ́bu; o tsobe paa! Ndu Ízuru l'ọ́phu bẹ́ unu maru l'ẹ́phẹ́ dų́ nsọ́ l'ẹ́hu l'ẹ́hu; tẹ́me Chipfu swiru phẹ́ eswiru. ?Bú gų́nu meru g'o gude unu palia onwunu eli eli dobe doghata ndu kẹ́ Chipfu l'ọ́phu?”

⁴Mósísu nụ́maephọ́ iphe ono, ẹ́phẹ́ pfuru ono; ọ́ daa kpupyabẹ́ iphu l'alị́.

⁵Ọ́ sų́ Kora yẹ́lẹ́ ndu ẹ́phẹ́ l'iya swị́: “O -rwua l'ų́tsu echele bẹ́ Chipfu e-goshiwarọ́ onye ọ́phu bú nkiya; waa onye dų́ nsọ́; onye ọ́ họtaru bẹ́ oo-me

g'ọ byakube iya ntse. ⁶Waa iphe, unu l'e-me baa: Gẹ gùbedua, bụ Kora; gù lẹ ndu etso ngu nù; wota iphe, aagùje ọkù; 7ọ -be echele; unu agùru ọkù ye iya; bya eye iya ùnwù-isensu l'atatiphu Chipfu. Onye bụ onye Chipfu ọtatu bẹ a-bùru onye dù nsọ. Unubẹ eri Lívayi metawaru iphe ọbù; o tsobe paa!”

⁸Mósisu bya asùkwapho Kora: “Unu ngabẹ nchi; unubẹ eri Lívayi! ⁹Chileke kẹ Ízurelù ọtatu unu dobe iche lẹ Ízurelù l'ophu; mee g'unu nọdu iya ntse; eje ozi, dù l'ùlo-ẹkwa kẹ Chipfu; mẹ g'unu pfujeru l'atatiphu ndu Ízurelù l'ophu jeru phẹ ozi; ọphu ono asùdu unu. ¹⁰O meru gẹ gùbedua; mẹ ndu Lívayi ibe ngu phẹ nọdu iya ntse; nta-a bẹ unu achorua ọzo, unu e-shi bùru ndu-uke Chileke. ¹¹Ọ kwa Chipfu bẹ gù lẹ ndu etso ngu nù g'ephẹ ha tukurù etso opfu. ?Bụ onye bẹ Erọnu bụ kẹ g'unu tanyiru iya ntanyi?”

¹²Ọo ya bụ; Mósisu bya ezia g'e je ekua Detanu; mẹ Abiramu, bụ ùnwu Eliyabu. Ephemẹ sù l'ephẹ ta abyadu. ¹³Sù: “?I rwutaru anyi rwufuta l'alì ono, ẹra-eswi waa manù-ẹnwu asọ gborogboro ono; ọphu ono asùdu ngu. I nọdu emefua g'i woru anyi gbushia l'echiegu l'ẹka-a; bya emefukwapho g'i mee onwongu onye-ishi anyi. ¹⁴Ọphu ka njo bụ l'i ti dubaduru anyi l'alì, ẹra-eswi waa manù-ẹnwu asọ gborogboro; mbụ alì ẹka anyi a-kọbeje iphe; waa ẹka anyi e-me opfu-vayinu. ?Iime g'i mee ndu-a mkpurukpuru-ẹnya tọ? Waawaa! Anyi ta abyadu!”

¹⁵Ọo ya bụ; ẹhu ghushiahaa Mósisu eghe ike; ọ sù Chipfu: “G'ọ tọ dùkwa ngweja, ndu-a gwerù nù ngu, ịi-nata. Mu ta natajekwaru phẹ g'ọ ka mma l'ọo nkafu-igara phẹ mẹ nanù; ọphu mu emekajeduru phẹ iphe mẹ onye lanù.”

¹⁶Mósisu sù Kora: “Gẹ gùbedua yẹ ndu etso ngu nù g'ephẹ ha tuko bya l'iphu Chipfu echele. Gẹ gùbedua; waa ẹphebedua; waa Erọnu tuko byakota. ¹⁷G'onyenonu gudekwa iphe, aagùje ọkù; ye iya ùnwù-isensu gude bya l'atatiphu Chipfu. Iphe, ọo-dù; mbụ iphe ono, aagùje ọkù ono bụ ọkporo iri l'ẹbo l'iri. Gùbedua, bụ Kora l'onwongu e-gudekwapho nkengu; Erọnu egude nkiya bya.” ¹⁸Tobudu iya bụ; onyenonu wota iphe ono, aagùje ọkù ono; bya agùru ọkù ye iya; ye iya ùnwù-isensu je apfugbaaru l'onu ùlo-ẹkwa-ndzukọ ono. Ephemẹ lẹ Mósisu mẹ Erọnu tuko pfuru l'ẹka ono. ¹⁹Kora bya achikobe ọha Ízurelù ono l'ophu; l'onu ùlo-ẹkwa-ndzukọ ono g'ephẹ tso Mósisu yẹ Erọnu opfu. No iya; ọdu-biribiri kẹ Chipfu sopyabe ọha Ízurelù ono l'ophu. ²⁰Chipfu sù Mósisu yẹ Erọnu: ²¹“Unu shi l'echilabo igwe ọha ono futa gẹ mu bya atuko phẹ mebyishikota lẹ ntabu ẹnya lanù.”

²²Mósisu yẹ Erọnu daa; kpube iphu l'alì chishia sù: “Oowaa! Gùbe Chileke; mbụ Chileke bụ ishi ndzù iphe, bụ nemadzù l'ophu; ?ii-gude k'iphe-ẹji, onye lanù metaru tų-koshi ọha l'ophu oke ẹhu-eghe ngu tọ?”

²³Chipfu bya asù Mósisu: ²⁴“Pfuaru ọha Ízurelù ono l'ophu g'ephẹ kpuriberu l'ibiya ọphu ùlo-ẹkwa Kora; mẹ Detanu; waa Abiramu nọ.”

²⁵Mósisu gbalihu; yẹle ndu bụ ọgerenya Ízurelu swíru jepfushia Detanu waa Abiramu. ²⁶Ọ sụ igwe ọha ono: “Unu lụfutakwa l'ụlo-ẹkwa ndu ẹjo-ememe ono! Unu te edenyikwa ẹka l'iphe, bụ nkephe; ọdumeka bẹ Chipfu e-gudekwa k'iphe-ẹji, ẹphe meru woru unu megbushia.” ²⁷Ọo ya bụ; onyemonye buru ụbara yeru ụlo-ẹkwa Kora; mę kẹ Detanu; waa kẹ Abiramu.

Detanu yẹle Abiramu bya afuta pfuru l'ọnu ụlo-ẹkwa phe; ẹphe l'unyomu phe; mę ụnwu phe unwoke; waa ụnwegirima phe. ²⁸Mósisu sụ: “Ọo iphe-a bẹ unu e-gude maru l'ọo Chipfu ziru mu gę mu mee iphemiphe ono; l'ọ tọ bụdu iphe, gbataru mu l'uche bẹ mu emeje. ²⁹Ọ -buru lẹ ndu-a bẹ nwuhuru gę nemadzu mmanu anwuhuje; mbu-a; ọ -buru l'ọo g'oonwujeru nemadzu l'ophu bẹ ọ nwuru phe; ọo ya bụ l'ọ tọ bụdu Chipfu ziru mu iphe ono, mu eme ono. ³⁰Ole ọ -buru lẹ Chipfu meru g'iphe te emejeduru nụ mee; mbu; alị -saa onu lwegbushia phe; mę iphemiphe, ẹphe nweru enweru; mbu; ẹphe buru ndu wubaru l'alị-maa lẹ ndzu; ọo ya bụ; unu amaru l'ọ tọ dudu iphe, ẹphe guberu Chipfu.”

³¹Epfughe, Mósisu epfughe opfu ono; alị ono, Detanu phe pfuru ono kejaha ẹbo; ³²alị ono saa onu lwekota phe; mę ndibe phe; mę ndu kẹ Kora; mę ivu phe. ³³Ẹphe wubakota l'alị-maa lẹ ndzu; mę iphemiphe, ẹphe nweru enweru; alị kpupyabẹ phe; ẹphe tuko g'ẹphe ha lakota l'iyi l'echilabo ndu Ízurelu. ³⁴Ọ buru mkpu, ẹphe chishiru bẹ meru; ndu Ízurelu, nọ-pheru ẹka ono mgburugburu ye okpa l'oso; arajẹ sụ: “Alị abyakwa anyi elwelwe-o!”

³⁵Noo ya; ọku, shi l'ẹka Chipfu bya ekegbushikota umadzu ukporo iri l'ẹbo l'umadzu iri pho, shi akpo ụnwù-isensu ọku pho.

Gbamugbamu, dụ nsọ, aagujeru ọku ye

³⁶Chipfu sụ Mósisu: ³⁷“Pfuru Eleyaza, bụ nwa Eronu; bya aburu onye uke Chileke g'ọ loshia iphe ono, aaguje ọku l'ime ọku ono; voshia icheku-ọku, dụ iya nụ tũkaa nanu nanu; noo kele iphe ono dụ nsọ; ³⁸mbu iphe ono, aaguje ọku ono, bụ kẹ ndu ono, meru iphe-ẹji shi nno tuphaa ndzu phe ono. Ọ -loshichaa ya; g'a kũsaa ya akũsa g'ọ chisaa echisa g'e kpu-beje iya l'eli ọru-ngweja Chipfu. Noo kele a nũwaru iya Chipfu; ọ buru iya bụ l'ọ dũwaa nsọ. Iphe ono bẹ a-buru iphe-ọhubama l'ẹka ndu Ízurelu nọ.” ³⁹Ọo ya bụ; Eleyaza, bụ onye uke Chileke bya achikoo iphe ono, aaguje ọku ono, bụ onyirubvu bẹ e gude mee ya ono; mbu iphe ono, ndu ono, ọku kegbushiru gude bya akpo ụnwù-isensu ọku ono. A kũsaa ya ọsa k'ophu ee-kpubeje iya l'eli ọru-ngweja Chipfu; ⁴⁰g'ọ buru iphe, ndu Ízurelu e-gudeje nyata l'ọ tọ dudu onye ọzo, bụ onye ta abudu oshilokpa Eronu, a-kpuritajeru bya g'ọ kpọ ụnwù-isensu ọku l'atatiphu Chipfu; ọdumeka bẹ ọo-dũkwaru onye ono egube ono, ọ dũru Kora yẹle ndu tsoru iya nũ; mbu egube ono, Chipfu shi l'ẹka Mósisu pfua ya ono.

Onwu egbushi ndu Ízurelu

⁴¹O -rwuèpho nchitabòhu iya; ndu Ízurelu l'ophu wata agùru Mòsi-su yèlè Erònu aphù asujè: “Ò kwa ùnwu Chipfu bè unu gbushiru egube ono.” ⁴²Tòbudu iya bú; òha Ízurelu ono l'ophu bya akpakòbè onwophè g'èphè wata etso Mòsisu yèlè Erònu opfu. Ephe jeshia ele ènya l'ùlò-èkwa-ndzukò; urwukpu sò-kputewa iya; òdu-biribiri kè Chipfu bya enwua kè phoo. ⁴³Mòsisu yèlè Erònu bya ejeshia l'atatiphu ùlò-èkwa-ndzukò ono; ⁴⁴Chipfu sù Mòsisu: ⁴⁵“Unu shi l'echilabò igwe òha ono lufuta gè mu bya atùkò phè mebyishikòta lè ntabu ènya lanù.” Ephe daèpho kpurumu l'iphu Chipfu.

⁴⁶Tòbudu iya bú; Mòsisu sù Erònu: “Wota iphe, ìigujè òku; shi l'òru-ngweja Chipfu gùta òku ye iya. Lì woru ùnwù-isènsu ye iya mee ègwegwa gude jepfu igwe òha ono g'ì pfula ugwo iphe-èji phè. Noo kèlè oke èhu-eghu, shi l'èka Chipfu bè talihuru nù; èjo iphe-ememe dapfuta-wa phè.” ⁴⁷Òo ya bú; Erònu wota iphe ono egube Mòsisu pfuru iya ono; bya agbagbua bahù l'echilabò igwe òha ono. O jerwushia; èjo iphe-eme-me ono nòdu egbushiwaa ndu ono. Ò bya akpòoru Chipfu ùnwù-isènsu ono òku; bya apfula ugwo iphe-èji ndu ono. ⁴⁸Ò pfuru l'echilabò ndu òphu nwùhuwaru anwùhu; waa ndu òphu nò ndzù; èjo iphe-ememe ono buri bugemu. ⁴⁹Ndu èjo iphe-ememe ono gbushiru bè dù ùkporo unu umadzu; l'unu umadzu iri l'ishii; l'ùkporo umadzu iri l'ise; a -gufukwa ndu òphu nwùhuru l'opfu èhu Kora. ⁵⁰Erònu mechaa bya ejepfushia Mòsisu l'ònu ùlò-èkwa-ndzukò; noo kèlè èjo iphe-ememe ono mebuhuwaru.

Mgbòro Erònu bè rwutaru irwu

17 ¹Chipfu sù Mòsisu: ²“Pfuaru ndu Ízurelu g'èphè chiè ngu mgbò-ro iri l'èbo. Gè ndu-ishi l'ipfu, nònu nùchaa ngu mgbòro nanù nanù. Lì deshia èpha onyemonye lè mgbòro nkiya. ³Onye ii-de èpha iya lè mgbòro k'ipfu Lívayi bú Erònu. Kèlè onyenònu lè ndu-ishi l'ipfu l'ipfu e-nweru mgbòro lanù. ⁴L'ì chita mgbòro ono je awùshi l'ùlò-èkwa-ndzukò l'iphu okpoko-ekemu, bú èka ono, mu abyapfutajè unu ono. ⁵Mgbòro k'onye òphu mu hòtaru bè a-kpofuta ome. Òo ya bú gè mu e-shi nno mee gè ndu Ízurelu wofu mube Chipfu ònu l'èhu l'aphù ono, èphè anòdujè agùshi ekpu unu tekenteke ono.” ⁶Tòbudu iya bú; Mòsisu bya epfuaru iya ndu Ízurelu. Ndu-ishi l'ipfu nònu bya anùgbaa ya mgbòro nanù nanù; ò tùkò dù mgbòro iri l'èbo. Mgbòro kè Erònu yikwaru iya phò. ⁷Mòsisu chita iya je edobe l'atatiphu Chipfu l'ùlò-èkwa l'èka ono, okpoko-ekemu Chileke nò ono. ⁸O -rwua nchitabòhu iya; Mòsisu bahù l'ùlò-èkwa èka ono, okpoko-ekemu Chileke nò ono; bya ahuma gè mgbòro kè Erònu, bú-kwanu onye nò-chiru ènya ipfu kè Lívayi kpofushiru ome; rwushia irwu; tushikwaphe ige; bya amishia akpuru alùmondu. ⁹Òo ya bú; Mòsisu bya

achífuta mgboro ono g'ọ ha l'atatiphu Chipfu chijeru ndu Ízurelu. Ẹphe lee ya ẹnya; onyenonu wotachaa mgboro ọphu bụ nkiya.

¹⁰ Chipfu sụ Mosisu: “Woru mgboro kẹ Eronu dobephu azụ l'iphu okpo-ko-ekemu ono; g'ọ dụ l'ẹka ono bụru iphe-ọhubama nọduru ndu ono, ekwefuje ike ono; g'ọ bụru iphe, a-nọduje alo pẹ ẹka lẹ nchị g'ẹphe haa agụ-phe aphụ ekpu mube Chipfu; a -nonyaa ẹphe nwụshihu.” ¹¹ Ọ bueru-pho gẹ Chipfu sụru gẹ Mosisu mee ya bụ g'ọ meru iya.

¹² Ndu Ízurelu sụ Mosisu: “Anyi a-nwụshihuchaakwa! Anyi laakwaru maa! Anyi lakotaakwaru maa g'anyi ha! ¹³ Onyemonye, jekubekpọoru ụlo-ẹkwa Chipfu ntse bẹ a-nwụhukwa nụ. ?Anwuhu a-tuko anyi gbuebe tọ?”

Ozi, duru ndu-uke Chileke waa ndu Lívayi

18 ¹ Chipfu sụ Eronu: “Gụbedua l'onwongu; waa unwu ngu; mẹ iphe, bụ onu-ulo nna ngu l'ophu bẹ ọ tų-koru l'ishi; mbụ ejo-iphe, e meru l'ulo mu; ọ bụru gụbedua l'onwongu kwapho; mẹ unwu ngu bẹ ọ tų-kokwarupho l'ishi; mbụ ejo-iphe, e meru meswee k'abụ uke. ² Duta unwunna ngu pẹ, bụ iya bụ eri Lívayi, bụ ipfu nna ngu g'ẹphe yejeru ngu ẹka; gụbedua waa unwu ngu pẹ bẹ a-nọdu l'atatiphu ụlo-ẹkwa ẹka okpoko-ekemu Chileke nọ eje ozi. ³ Ẹphe a-nọdu eje ozi, i ziru pẹ; mẹ ozi, dukota l'ulo-ẹkwa. Ọle ọo ẹpho g'ẹphe te jekubekwa mgboru ụlo Chipfu; waa mgboru ọru-ngweja Chileke; ọ -dudu bẹ gu l'ẹphe a-tukokwa nwụshihu. ⁴ Gu l'ẹphe a-tugba nanu; ẹphe eje ozi, dụ l'ulo-ẹkwa-ndzukọ; mbụ iphe, dukota ozi, dụ l'ulo-ẹkwa ono. G'onye abudu onye Lívayi ta abyakubejekwa unu ntse. ⁵ Ọo unubedua a-nọdu eje ozi, dụ l'ulo Chipfu; mẹ ozi k'oru-ngweja Chileke; k'ophu Chileke ata atų-koshiedu ndu Ízurelu oke ẹhu-eghu iya ọzo. ⁶ Sụ-a; mu hotawaru ndu Lívayi, bụ unwunna unu l'echilabọ ndu Ízurelu. Ẹphe bụ ndu e woru nụ unu; bụru ndu e doberu mube Chipfu iche g'ẹphe jeje ozi, dụ l'ulo-ẹkwa-ndzukọ. ⁷ Gụbedua waa unwu ngu bẹ a-nọdu eje ozi k'egweru Chileke ẹja; mbụ l'unu a-nọdu ejekota ozi k'oru-ngweja Chileke; waa ozi, dụ l'ime ẹka ẹkwa-mgbochi nọ. Noo ozi, unu a-nọdu eje bụ ono. Mu yeru unu k'egwe ngweja ono l'ẹka g'ọ bụru iphe-oma, mu meru unu. Onye ọzo, abudu oshilokpa Lívayi -byaru lẹ mgboru ụlo Chipfu bẹ a-nwụhukwanu.”

Oke, rwuberu ndu-uke Chileke

⁸ No iya; Chipfu sụ Eronu: “Nta-a bẹ mu woakwaru iphemiphe, bụ iphe, aanuje mu anunu ye ngu l'ẹka. Iphemiphe, bụ iphe, ndu Ízurelu doberu mu nsọ; bụwaa ngu bẹ mu nukotaru iya g'ọ bụru okiphe ngu; bụru okiphe unwu ngu jasuru asuru. ⁹ Ọwaa bẹ a-bufuaru okiphe unu l'iphe, kakota adu nsọ ono, bụ ọphu a ta kpoduru oku: Iphe, ẹphe gudekota bya egwe ngweja nụ mu; mbụ iphe, shi lẹ ngweja-nri; mẹ iphe, shi lẹ

ngweja-iphe-ẹji; mẹ ọ́phu shi lẹ ngweja-apfẹ-ugwo; mbụ iphemiphe ono, ẹ́phe nùru mu g'ọ́ bụru ngweja, kakọta adụ nsọ ono. Ndu k'ono bẹ bụkọta okiphe, rwuberu gùbe Eronu; waa ụnwu ngu phẹ. ¹⁰Unu nọduje l'ẹka kakọta adụ nsọ ria ya. Ọ́ bụru unwoke kpoloko bẹ e-rije iya nù. G'ọ́ bụkwaru unu iphe, dụ nsọ.

¹¹“Iphe, bụ iphe, ndu Ízurelu doberu mu iche; mbụ iphe, shikọta lẹ ngweja-amama bẹ bụ nkengu. Mu wowaru iya nù gù l'ụnwu ngu unwoke; mẹ ụnwada ngu jasuru asuru. Iphe, bụ ndibe ngu, nturwu adudu l'ẹhu bẹ e-tsojeru ria ya. ¹²Iphe, ndu Ízurelu nùru Chipfu l'ọ́o iphe-mbụ, shi l'iphe, ẹ́phe metaru l'alị bẹ bụ ngu nwe iya; mbụ iphe, bụ manụ olivu, kakọta ree; mẹ iphe, bụ mẹe ọ́phúú, kakọta ree; waa iphe, bụ ereshi, kakọta ree. ¹³Iphe, bụkọta iphe, ẹ́phe wotaru Chipfu l'ọ́o akpuru-iphe-mbụ, ẹ́phe metaru l'alị phẹ bụ nkengu. Iphe, bụ ndibe ngu, nturwu adudu l'ẹhu bẹ l'e-tsojeru ria ya.

¹⁴“Iphe, bụ iphe, e yeru Chipfu l'ẹka l'alị Ízurelu bẹ bụkọta nkengu.

¹⁵“Iphe, bụ iphe, vuchakpọo ụzo waa ẹ́kpa-nwa ne iya; anụ mẹ nemadzu; mbụ ọ́phu e woru nù mube Chipfu a-bụkotajeru nkengu. Obenu l'aa-pfufe ugwo gude gbata iphe, bụ ọ́kpara, shi l'ẹhu nemadzu; nokwapọ́ g'aa-pfufe ugwo gude gbata iphe, bụ anụ mbụ, shi l'ẹhu anụ, aasọ nsọ futa. ¹⁶Ẹ́phe -nọwaa ọ́nwa ọ́phu bẹ aa-pfufe mkpọla-ọ́chaa, ẹ́rwa iya dụ shẹkelu ise gude gbata phẹ; mbụ mkpọla-ọ́chaa, bụ iphe, eegudeje atụ ẹ́rwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tuta ya. ¹⁷Obenu lẹ nweswi, ne iya vuru ụzo nwua; mẹ nwaturu, ne iya vuru ụzo nwua; mẹ nweghu, ne iya vuru ụzo nwua bẹ aa-haje agbata. Ndu k'ono bẹ dụ nsọ. Unu gbujẹ iya; phee mee ya l'eli ọ́ru-ngweja ono; unu akpoje ẹ́ba iya ọ́ku gude gwee ngweja-akpo-ọ́ku; mbụ ngweja, mkpọ iya dụ Chipfu ree. ¹⁸Anụ iya a-buru nkengu; ẹ́gube ono, ńdú-iphe, e gude gwee ngweja-amama; mẹ ụtapfu ọ́kpa ẹ́kutara anụ bụ nkengu ono.

¹⁹“Iphemiphe, Ízurelu doberu nsọ g'ẹ́phe nù Chipfu bẹ mu nwaru gù l'ụnwu ngu unwoke; mẹ ụnwada ngu phẹ g'ọ́ bụru nkunu jeye lẹ gbururu. Ono bụ nrakunraku ọ́gbandzu mu lẹ ngu; mẹ awa ngu l'ọ́phu. Ọ́gbandzu ono a-nọ jasuru asuru. O to nwedụ echihu.”

²⁰Chipfu bya asụ Eronu: “Gẹ́ ndu Ízurelu te emejekwa alị gbaa unu; ọ́phu ẹ́phe ahejekwa unu okiphe. Ọ́ kwa mbẹdua bụ okiphe, unu hataru. Ọ́o mu bụ okiphe, unu ketaru l'ẹka ndu Ízurelu.”

Oke-lanụ-l'ụzo-iri bụ oke, duru ndu Lívayi

²¹“A bya abya l'ẹhu ndu Lívayi; eshinu ẹ́phe eje ozi, dụ l'ulo-ẹ́kwa-ndzukọ́ bẹ mu nùkotawaru phẹ iphe, shi l'oke-lanụ-l'ụzo-iri, ndu Ízurelu anuje mu. Ono bụwaa okiphe phẹ. ²²Shita nta-a kwaseru bẹ ọ́ tọ́ dudu onye Ízurelu ọ́zo, e-jekube mgboru ulo-ẹ́kwa-ndzukọ́; ọ́dumeka bẹ iphe-ẹ́ji onye ọ́bụ a-tukokwaru iya l'ishi; onye ono a-nwuhukwa. ²³Ọ́o ndu

Lívayi bẹ eje ozi, dụ l'ulo-ẹkwa-ndzuko dụ l'ẹka; ọ bọru phẹ bẹ ejo-iphe, e meru l'ẹka ono tukoru l'ishi. Iphe ono, a-bọru nsọ, a-dụ jasuru asuru; mbu jasú l'ogbo sweru ogbo. Ọ tọ dudu iphe, ẹphe eketa l'ẹka ndu Ízùrẹlu. ²⁴Oke-lanụ-l'uzo-iri, ndu Ízùrẹlu anuje mu; bẹ mu nọwaru ndu Lívayi g'ọ bọru okiphe phẹ. Ọo ya meru g'ọ gude mu pfua opfu ẹhu phẹ sù: 'Ẹphe ta ahatadu okiphe l'ẹka ndu Ízùrẹlu.' ”

Oke-lanụ-l'uzo-iri kẹ ndu Lívayi

²⁵Chipfu sù Mósísi: ²⁶“Pfuaru ndu Lívayi sù phẹ lẹ-a: Ọ -bọru l'unu natarụ ndu Ízùrẹlu oke-lanụ-l'uzo-iri ono, mu nọru unu g'ọ bọru okiphe unu ono; unu shije l'ime iya woru oke-lanụ-l'uzo-iri nọkwapho Chipfu. ²⁷Iphe, unu nọru bẹ aa-nọduje agọru unu g'ọ bụ ereshi, shi l'ẹka l'eechije ereshi; a gụkwaa ya phọ gẹ mẹe, shi l'ẹka aakuje mẹe. ²⁸Ọo ya bụ l'unu e-shije l'oke-lanụ-l'uzo-iri ono, unu anatajẹ l'ẹka ndu Ízùrẹlu ono woru oke-lanụ-l'uzo-iri iya nọkwapho Chipfu. Ọ bọru l'oke-lanụ-l'uzo-iri ono bẹ unu e-shi woru kẹ Chipfu nọ Erọnu, bụ onye uke Chileke. ²⁹Unu wojeru iphe, gba-ru Chipfu nọ iya l'iphemiphe, a nọru unu; unu shije l'ọphu bụ iya kakọta ree nọ iya ya; mẹ l'ọphu kakọta adu nsọ. ³⁰Ọo ya bụ; pfuaru ndu Lívayi sù phẹ lẹ teke ẹphe woru iphe, kakọta ree nọ Chipfu ono bẹ aa-guru phẹ iya g'iphe, shi l'ẹka eechije balị; a gụkwaa ya phọ gẹ mẹe, shi l'ẹka aakuje mẹe. ³¹Unu lẹ ndibe unu a-nọduje l'ẹka dụ unu ree ria ndu ọphuu; kẹle ọo obunggo ozi, unu eje l'ulo-ẹkwa-ndzuko. ³²Ọ tọ dudu iphe-ẹji, bya a-tukoru unu l'ishi m'ọ bọru l'unu wotaru iphe ono ọphu kachaa ree nọ mu. Tẹme ọphu unu e-merwudu iphe, ndu Ízùrẹlu doberu nsọ g'ẹphe nọ mu; k'ọphu unu ta anwụshihudu.”

Mini, e gude asafu nturwu

19 ¹Chipfu bya asù Mósísi yẹle Erọnu: ²“Waa ekemu, Chipfu tọru sù: Pfuaru ndu Ízùrẹlu g'ẹphe kpọtaru ngu nwada eswi, eke uswe-uswe; ọphu ọ dudu ẹka iphe mebyiru iya; ọphu ọ dudu ntuji, dụ iya nọ; tẹme ọphu e gudejeada ya jee ozi. ³Unu kpọta nwada eswi ono kpẹe Eleyaza, bụ onye uke Chileke; g'a kpọfu iya l'azụ ẹka a kpọberu ọlo-ẹkwa je egbua l'ẹka Eleyaza nọ. ⁴Gẹ Eleyaza, bụ onye uke Chileke tsee mkpushi-ẹka lẹ mee ya phee l'uzo atatiphu ọlo-ẹkwa-ndzuko ugbo ẹsaa. ⁵Nwada eswi ono bẹ aa-kpọ ọku l'iphu Eleyaza; kpọo akpọ iya ọku; mẹ anụ iya; waa mee ya; mẹ nshị iya. ⁶Onye uke Chileke ono bẹ e-wota oshi sida; mẹ ẹswa isopu; mẹ oghu uswe-uswe chiru ye l'echilabọ ọku ono, e gude akpọ nwada eswi ono ọku ono. ⁷Teke ono bẹ onye uke Chileke ono e-gude mini saa uwe iya; gude mini wua ẹhu. O -meghee ya phọ nno; l'ọ batawarọ l'ime ẹka ono, a kpọberu ọlo-ẹkwa ono. Ọle ọo-bọru onye aasọ nsọ nọo jasú l'uzenyashi mbọku ono. ⁸Onye bụ iya kpọru nwada eswi ono ọku bẹ e-gudekwaphọ mini saa uwe iya; gude mini wua ẹhu; l'ọ bukwarupho

onye aasọ nsọ nọo jasú l'úzenyashi mbọku ono. ⁹Onye a ta sọdu nsọ bẹ e-kpota ntụ, shi l'ọku ono, e gude kpọo nwada eswi ono ọku. Oo-kpota iya je awụshi l'ẹka nturwu ta adudu; l'azụ ẹka a kpọberu ụlo-ẹkwa. O buru l'ẹka ono bẹ aa-wụshiru iya ndu Ízurelu g'ẹphe gude meje kẹ mini, eegudeje asafu nemadzu nturwu; gude iya eme k'asafu iphe-ẹji. ¹⁰Onye bụ iya kpotaru ntụ ono bẹ a-sa uwe iya asasa. Lọ buru onye aasọ nsọ nọo jasú l'úzenyashi mbọku ono. Omelali ono bẹ a-dụ gbururu jeye lẹ gbururu. Oo-duru ndu Ízurelu; duru ndu lwaru alwalwa; ẹphe l'ẹphe buru.”

Edenyi odzu ẹka

¹¹“Onye denyiru odzu onye nwuhuru anwuhu ẹka bẹ a-buru onye aasọ nsọ nọo ujiku ẹsaa. ¹²Onye obu bẹ e-gude mini ono, eegudeje asafu nturwu saa onwiya lẹ mbọku k'eto iya; waa lẹ mbọku k'ẹsaa ya; ẹme l'ọo-du ree. Ọle ọ -buru l'ọ tọ sachaduru onwiya lẹ mbọku k'eto iya ono; mẹ lẹ mbọku k'ẹsaa ya ono bẹ ọ tọo dudu ree. ¹³Iphe, bụ onye meru odzu onye nwuhuru anwuhu ẹka; ọphu onye obu ta sachaduru onwiya bẹ bukwa ụlo-ẹkwa Chipfu bẹ ooturwu. Onye obu bẹ ee-bufu l'ẹka ndu Ízurelu nọ. Oo-buru onye aasọ nsọ; noo kele e te pheduru iya mini, eegudeje asafu nturwu; emeswe ono bẹ dukwadu iya l'ehu g'ọ dụ iya.

¹⁴“Owaa bụ ekemu, dụ lẹ k'onye nọ l'ime ụlo nwuhu. Iphe, bụ onye bahuru l'ime ụlo ono teke ono; mẹ iphe, bụ onye nọ iya l'ime teke ono bẹ a-buru onye aasọ nsọ abali ẹsaa. ¹⁵Iphe, bụ ivu, dụ l'ụlo ono, e gheberu onu; ọphu e kpureduru iya iphe bẹ aa-soakwapho nsọ. ¹⁶Iphe, bụ onye nọ l'oma ẹgu denyi ẹka l'odzu onye e gburu lẹ mma; ọzoo odzu onye nwuhuru anwuhu mmanu; ọzoo l'ọ denyiru ẹka l'okpu onye nwuhuru anwuhu; m'ọ bụ l'ilu; bẹ a-buru onye aasọ nsọ nọo abali ẹsaa.

¹⁷“A -bya lẹ kẹ ndu aasọ nsọ; g'ẹphe kpota ntụ ono, shi l'ọku, e gude kpọo ngweja-iphe-ẹji ọku ono ye l'iphe; ẹphe eje l'ẹka mini, doru risaa dụ; kuta mini ye iya. ¹⁸Oo ya bụ; onye a ta sọdu nsọ ewota ẹsua isopu tsee l'ime mini ono; phee ya l'eli ụlo-ẹkwa ono; mẹ l'eli ivu, dụ l'ụlo-ẹkwa ono; mẹ l'ehu ndu nọ l'ime ụlo-ẹkwa ono. Nokwapho g'oo-phe iya iphe, bukpo onye denyiru ẹka l'okpu onye nwuhuru anwuhu; mẹ onye denyiru ẹka l'odzu onye e gburu lẹ mma; ọzoo onye denyiru onye nwuhuru anwuhu mmanu ẹka; mẹ onye denyiru ẹka l'ilu. ¹⁹Onye obu, a ta sọdu nsọ obu bẹ e-phe onye ono, aasọ nsọ ono mini ono lẹ mbọku k'eto; waa lẹ mbọku k'ẹsaa. O -rwua lẹ mbọku k'ẹsaa ono; l'ọ safu iya nturwu ono. Onye ono, a saru ono asaa uwe iya asasa; gude mini wua ẹhu; l'ọ bya adu ree l'úzenyashi mbọku ono.

²⁰“Obenu l'onye aasọ nsọ; ọphu ọ sachaduru onwiya asacha bẹ ee-bufu l'echilabo ndu Ízurelu; kele o merwuwaru ụlo Chipfu. Eshinu e te pheduru iya mini, eegudeje asafu nemadzu nturwu bẹ ọ bụ onye aasọ nsọ. ²¹Ono bụ eke-mu, a-duru phe nụ jasuru asuru. Onye ono, bụ iya epheje mini ono, eegudeje

asafu nemadzú nturwu ono bẹ a-sakwapho uwe iya asasa. Onye meru ẹka lẹ mini ono, eegudeje asafu nturwu ono bẹ a-buru onye aasọ nsọ jeye l'uzenya-shi mbọku ono. ²²Iphe, onye aasọ nsọ denyiru ẹka bẹ a tɔrwuwaru aturwu; onye denyiru ẹka l'iphe ọbu bẹ aa-nọdu asọ nsọ jasú l'uzenyashi mbọku ono.”

Anwùhu Miriyamu

20 ¹Tobudu iya bú; o rwua l'onwa mbú l'apha; ndu Ízurelu l'ophu je-rwua echiegu Zinu. Ẹphe noshia lẹ Kadeshi. Miriyamu nọdu l'ẹka ono nwùhu; e lia ya l'ẹka onokwapho.

Mini, shi lẹ mkpuma

²Teke ono bẹ mini ta adúdu k'ophu ndu Ízurelu a-ngu; ẹphe kpakọ onwo-phẹ tsoahaa Mósísu yẹlẹ Erọnu opfu. ³Ẹphe wata abarú Mósísu mba sù: “O gege akaru anyi ree; ọ bú l'anyi nwùshihuru teke pho ndibe anyi phẹ nwùshihuru l'iphu Chipfu pho. ⁴?Bú gúnú meru g'o gude i chita anyibe ndu kẹ Chipfu bya awùshi l'echiegu l'ẹka-a g'anyi l'iphe-edobe anyi nwùshihu? ⁵?Bú gúnú meru g'o gude i dufuta anyi l'alì l'iputu bya eduru dobe lẹ mkpokoro ẹka-a, ta adúdu ereshi, dú iya nù; ọphu oshi figu adúdu iya; ọphu vayinu adúdu iya; ọphu oshi itorokuma adúdu iya; ọphu ọ dúdu mini, anyi a-ngu, dú iya nù?” ⁶Tobudu iya bú; Mósísu yẹlẹ Erọnu lufu l'ẹka ono, ndu Ízurelu dọru ono tɔgbua jeshia l'onu ọlo-ẹkwa-ndzuko je adaa; kpupyabechaa iphu l'alì. O-gbu-nwiiinwii kẹ Chipfu nwuaru phẹ kẹ phoo.

⁷Chipfu sù Mósísu: ⁸“Wota mgboro pho gẹ gù lẹ nwune ngu Erọnu chikobe ndu Ízurelu. Pfuru yeru mkpuma ono l'ẹka ẹphe ele ngu ẹnya gẹ mini shi iya sọfuta. Noo ọzo, ii-shi mee gẹ mkpuma ono sọfutaru phẹ mini bú ono; k'ophu ndu Ízurelu mẹ iphe-edobe phẹ a-ngu mini.” ⁹Tobudu iya bú; Mósísu bya ewota mgboro ono l'atatiphu Chipfu l'ẹka ono gude tɔgbua; gẹ Chipfu sùru iya g'o mee ya.

¹⁰Mósísu yẹlẹ Erọnu bya achikobe ndu Ízurelu l'iphu mkpuma ono. Mósísu sù phẹ: “Unu ngabẹ nchì nta-a unubẹ ndu okwefurike ono. ?Bú g'anyi kuta mini lẹ mkpuma-a nù unu tọo?” ¹¹Oo ya bú; Mósísu halia ẹka iya imeli byia mgboro ono ugbo labọ l'eli mkpuma ono. Mini shi lẹ mkpuma ono nwùshihu; ndu Ízurelu; mẹ iphe-edobe phẹ ngua ya.

¹²Tobudu iya bú; Chipfu sù Mósísu yẹlẹ Erọnu: “Eshi ọphu unu te kwe-taduru nkemu; ọphu unu emeduru mu gẹ mu dú nsọ l'ẹnya ndu Ízurelu bẹ unu te edurwuẹkwa ndu-a alì ono, mu nuru phẹ ono.”

¹³Ọwana bú mini Meriba, bú iya bú “uswo”; kele ọo l'ẹka ono bẹ ndu Ízurelu nọ tsoo Chipfu uswo; Chipfu goshi phẹ lẹ ya dú nsọ.

Ndu Edomu ajika gẹ ndu Ízurelu ta aghatashi l'alì phẹ

¹⁴Mósísu bya eshi lẹ Kadeshi zia ozi g'e je zia eze ndu Edomu sù: “Ọwaa bú iphe, Ízurelu, bú nwune ngu pfuru: Unu mawaru ẹgube

iphe-ẹhuka, byapfutaru anyi g'ọ ha. ¹⁵Unu mawaru ẹ nna anyi oche pẹ gude ẹhuru anyi laa alì Ijiputu; je ebua ẹka ono nọ ọdu. Ndu Ijiputu kpaa nna anyi pẹ ono ẹhu shii; bya akpakwaaphọ anyịbedua. ¹⁶Obenu lẹ teke anyi rakuru Chipfu bẹ ọ nọmaru olu anyi; bya ezia ojozi; ọ bya edufuta anyi lẹ Ijiputu. Nta-a bẹ anyi nọwa lẹ Kadẹshi, bụ mkpukpu, unu l'ẹphe maru oke alì. ¹⁷Jiko unu hanaa g'anyi shia alì unu ghata. Anyi te eshidu ẹgu unu aghata; ọzoo ẹka unu gbaru opfu-vayinu; ophu ọ dudu welu unu, anyi bya l'e-kuta mini ngua. Anyi e-tsoerupho ọma oji unu ogologo ghata. Anyi ta abyadu a-swiba aswiba l'uzo ẹkutara; ọzoo l'uzo ẹkicha jasụ anyi aghatakọta l'alì unu."

¹⁸Ole eze ndu Edomu yeru iya ọnu sụ: "Unu ta aghatakwa l'alì anyi; ọ dudu bẹ mu e-gudekwa ogu-echi byapfuta unu ogu."

¹⁹Ndu Ízurelu sụ iya: "Anyi e-tsoerupho ọma oji ghata. Ọ -bụru l'anyi nguru mini unu; ọzoo l'ọo iphe-edobe anyi nguru mini unu; anyi apfua unu ugwo iya. Unu haarọ g'anyi gude ọkpa ghata; ọ tọ dukwa iphe ọzo."

²⁰Ole eze ndu Edomu bẹ sụru g'ẹphe ta aghataşhì. Ọo ya bụ; ndu Edomu ẹhita ikpoto unwoke pẹ, bụ ndu ọkphehu dọ jẹpfushia ndu Ízurelu ogu. ²¹Ọ bụru iya bụ lẹ ndu Edomu ajika ẹ ndu Ízurelu ta aghataşhì. Ẹphe dakọbe shia ibiya ọzo.

Anwụhu Erọnu

²²Ndu Ízurelu l'ophu wu-lihu lẹ Kadẹshi dzebe; jasụ ẹphe jerwua l'úbvú Họru. ²³Ọ bụru l'úbvú Họru ono, nọ-kube oke alì Edomu ono bẹ Chipfu nọ sụ Mósísu yẹle Erọnu: ²⁴"Erọnu bẹ abya anwụhu lapfu ndiche ya pẹ. O too jerwudu alì ono, mu nuru ndu Ízurelu ono; kele unu kwefuru ike l'ekemu, mu turu lẹ ke mini Meriba. ²⁵Duta Erọnu yẹle Eleyaza, bụ nwa iya g'unu nyihu eli úbvú Họru; ²⁶l'i yeshia Erọnu uwe iya woru yee Eleyaza, bụ nwa iya; noo kele Erọnu a-nọdu l'ẹka ono nwụhu lapfu ndiche ya pẹ." ²⁷Mósísu mee iphe, Chipfu sụru g'o mee. Ndu Ízurelu nọdu ele pẹ ẹnya; ẹphe nyihu eli úbvú Họru ono. ²⁸Mósísu yeshia Erọnu uwe iya woru yee Eleyaza, bụ nwa iya. Erọnu nwụhu l'eli úbvú l'ẹka ono. Mósísu yẹle Eleyaza shi l'eli úbvú ono nyizeta. ²⁹Ndu Ízurelu l'ophu hụmaephe lẹ Erọnu bẹ nwụhuwaru nù; iphe, bụ ndu Ízurelu l'ophu rakọta ẹkwa iya ụkporo abalì l'abalì iri.

Ndu Ízurelu alwụ-kpe ndu Aradu

21 ¹O be teke onye Kénanu, bụ eze ndu Aradu; mbụ onye ono, bu l'echiẹgu ndọhali ono nọmaru lẹ ndu Ízurelu bẹ shi l'uzo Atari-mu abya; o je etsoo ndu Ízurelu ogu; kputa ndu ophu ọ kputaru lẹ ndzụ. ²Ndu Ízurelu ribuaru Chipfu nte sụ: "Ọ -bụru l'ii-woru ndu-a yee anyi l'ẹka bẹ anyi e-woru mkpukpu pẹ g'ọ ha mebyishikọta." ³Chipfu ngabẹru ndu Ízurelu nchì l'olu; bya eworu ndu Kénanu ye pẹ l'ẹka. Ẹphe mee ndu

ono; mę mkpukpu phę omeliwe; mbụ ęphe bụkotaru mkpurupyata. Oo ya bụ; e kuahaa ęka ono Homa, bụ iya bụ “mkpurupyata”.

Agwọ, e meru l'ope

⁴Ndu Ízurelu bya eshi l'úbvú Horu tugbua; ęphe tsoru ụzo, larụ Eze-nyimu Uswe-uswe; k'ophu ęphe e-shi nno jee alị Edomu mgburugburu. Ęphe jenyaa l'uzo ono; ophu ęphe aduhedu ike takota nshi. ⁵Ęphe wata epfutoishi Chileke yele Mosisu su: “?Bụ gụnu kparụ iphe, unu dufutaru anyi le Ijiputu bya awushi l'echiegu-a g'anyi nwushihu? Ęka nri ta adudu! Ophu mini adudu iya! Njọ nri-a, anyi tsoru eriphe-a be tũhuakwaru anyi ayi!” ⁶Tobudu iya bụ; Chipfu bya achiru ejo agwọ yeru ndu Ízurelu ono. Agwọ ono wata phę atagbushi. O tagbua ndu dukpoo igwerigwe. ⁷Ndu Ízurelu byapfuta Mosisu bya asụ iya: “Anyi mewaru iphe-ęji; kele anyi pfutošhiwaru Chipfu; waa gubedua. Pfunuru nụ Chipfu; k'ophu oo-wofuru anyi agwọ ono.” Oo ya bụ; Mosisu bya eworu opfu ęhu ndu Ízurelu ono pfuru nụ Chipfu. ⁸Chipfu sụ Mosisu: “Meta ejo agwọ dobe l'eli itso lanu; k'ophu bụ onye agwọ pho -taru ęru; l'o lee ya ęnya; dzuru ndzu.” ⁹Oo ya bụ; Mosisu gude onyirubvu meta agwọ bya atukobe iya l'eli itso lanu. O nọdu abujeru; onye agwọ taru; o -lewa ęnya l'agwọ ono, e meru l'ope ono; l'oo-dzuru ndzu.

Ndu Ízurelu eje ala Mówabu

¹⁰Ndu Ízurelu bya atugbua; rwua Obotu; ęphe kpọbe ụlo-ękwa phę. ¹¹Ęphe gbę le Obotu tugbua; je akpọbe ụlo-ękwa phę le Iye-Abarimu l'echiegu ono, nọ chebe iphu le Mówabu l'uzo ęnyanwu-awawa ono. ¹²Ęphe shi l'ęka ono tugbua bya erwua nsuda Zeredu; bya akpọbe ụlo-ękwa phę l'ęka ono. ¹³Ęphe shikwapho l'ęka ono tugbua je akpọbe ụlo-ękwa phę l'azu ęnyimu Anonu azu iya ophu; ęka ono, nọ l'echiegu, nọ kpaa l'oke alị ndu Amoru; noo kele oo ęnyimu Anonu bụ oke alị ndu Mówabu; mbụ nọkaharu ndu Mówabu ęphe le ndu Amoru. ¹⁴Oo ya meru g'o gude e pfua l'ękwo, e deru k'ogụ, Chipfu lwuru su: “Mkpukpu Wahebu ono, du le Sufa; yele nsuda nsuda ęnyimu Anonu; ¹⁵mę le mkpọ-ze mkpọ-ze ono, du le nsuda nsuda, nọ je akpaa le mkpukpu Aru; bya anodu nno jasụ l'oke alị ndu Mówabu.”

¹⁶Ęphe gbalihu l'ęka ono kwaseru jerwua Biye, bụ iya bụ welu ono, Chipfu suru Mosisu: “Chikobe ndu Ízurelu l'ęka lanu gę mu nụ phę mini g'ęphe ngua.” ¹⁷Tobudu iya bụ; ndu Ízurelu gụa ebvu-a su:

“Nwufuta mini; gube welu!

G'a guru ebvu nụ iya.

¹⁸Oo ndu-ishi bvuru welu ono;

mbụ l'oo ndu a maru ępha phę le Ízurelu be tutu iya nụ.

O buru mgboro ndu eze; mę mgboro ndu a maru ępha phę

bẹ ẹphe gude bvua ya.”

Tòbudu iya bụ; ẹphe shi l'echiẹgu jeshia Matana; ¹⁹shi lẹ Matana lufu lẹ Nahalẹlu; shi lẹ Nahalẹlu lufu lẹ Bamọtu; ²⁰shi lẹ Bamọtu lufu lẹ nsuda, nọ l'alị Mówabu lẹ mgboru úbvú Pisiga, bụ ẹka aagbeje ele alị, dabyiru mgbegere.

**Ízurelu alwụ-kpe Sihonu,
bụ eze ndu Amọru
(Dit 2:26-37)**

²¹Tòbudu iya bụ; ndu Ízurelu zia ozi g'e je zia Sihonu, bụ eze ndu Amọru sụ: ²²“G'anyi ghatanụ l'alị unu. Anyi ta aswibakwa l'egu unu; ọphu anyi ta aswibadu l'opfu-vayinu unu. Ọphu ọ dudu wẹlu unu, anyi bya l'e-kuta mini ngua; ọo ẹpho ọma oji bẹ anyi e-toru jasụ anyi aghatagbua l'alị unu.” ²³Obenu lẹ Sihonu te ekwedu gẹ ndu Ízurelu ghata l'alị iya. Ọ chikobe ndu nkiya g'ẹphe ha; ẹphe jepfushia ndu Ízurelu ọgu l'echiẹgu. Ẹphe rwuepho mkpukpu Jiahazu; ẹphe datso ndu Ízurelu ọgu l'ẹka ono. ²⁴Ndu Ízurelu gude ọgu-echi sụa phẹ pyaapya; nata phẹ alị phẹ ono; shita l'enyimu Anonu je akpaa l'enyimu Jiaboku; jeyewaruro l'alị ndu Amonu; oke alị ndu Amonu bẹ a kpuru igbulọ mgburugburu; o shihu ike. ²⁵Ndu Ízurelu lwutakota mkpukpu ndu Amoru g'o ha; buchikota iya; lwutachaa mkpukpu Heshibonu; mẹ mkpukpu, nọ-pheru iya mgburugburu. ²⁶Heshibonu bẹ bụ mkpukpu Sihonu, eze ndu Amoru. Yẹle onye shi buri eze ndu Mówabu lwujeru ọgu; Sihonu lwutakota alị iya je akpaa l'enyimu Anonu. ²⁷Ọo ya meru g'o gude ndu àkàkà ebvu nọdu aguje sụ:

“Bya mkpukpu Heshibonu; g'a kpụ-phu iya azụ;
mbụ g'a kpụ-phu mkpukpu Sihonu azụ;
kpua ya g'o shihu ike.

²⁸Noo kẹle ọku shi lẹ Heshibonu kpufu;
mbụ l'ire-ọku shi lẹ mkpukpu Sihonu kpufu.
O tsuwaru mkpukpu Aru kẹ ndu Mówabu;
mbụ ndu nwe úbvú, dugbaa lẹ mgboru enyimu Anonu.

²⁹Nshio unubẹ ndu Mówabu!
E mebyishiwaru unu; unubẹ ndu anọduje agwa agwa Kemoshi!
Unwegirima unu unwoke bẹ o mewaru;
ẹphe gbalakota lashia alị ọzo.
Unwegirima unu unwanyi bẹ o mewaru;
ẹphe buwaru ndu a kpuru lẹ ndzụ
nụ Sihonu, bụ eze ndu Amoru.

³⁰Anyi kwatsuaru phẹ.
Mkpukpu Heshibonu buwaa mkpurupyata je akpaa lẹ mkpukpu Dibonu.
Anyi gwewaru phẹ arakabya jasụ lẹ mkpukpu Nofa;
mbụ je akpaa lẹ mkpukpu Medeba.”

**Ízurelu alwụ-kpe Ogu,
bụ eze Beshanu
(Dit 3:1-11)**

³¹Tọbodu iya bụ; ndu Ízurelu buru l'alì ndu Amọru. ³²Mósisu bya ezia ndu e-je anwụa ngge lẹ mkpụkpụ Jiaza; ẹphe jechaephō; ndu Ízurelu je alwụa mkpụkpụ, dū iya nū; chikashia ndu Amọru, shi buru l'ẹka ono.

³³Oo ya bụ; ndu Ízurelu ghakọbe shia ụzo ọpụ shiru jeshia alì Beshanu. Ogu, bụ eze ndu Beshanu chita ndu nkiya g'ẹphe ha jepfushia pẹ ọgu lẹ mkpụkpụ Edereyi.

³⁴Chipfu sụ Mósisu: “Ta tsukwa iya ebvu; noo kele mu wowaru iya ye ngu l'ẹka; mē ndu nkiya; waa alì iya. Mekwaa ya iphe, i meru Sihonu, bu eze, bu lẹ Heshibonu buri onye-ishi ndu Amọru.” ³⁵No iya; ndu Ízurelu gbua Ogu; gbushia unwegirima iya; mē ndu nkiya g'ẹphe ha; k'ọpụ bụ l'ọ tọ dudu onye phoduru nū l'ime pẹ. Ndu Ízurelu nata alì iya nworu.

Belaku ezi g'e je ekua Belamu

22 ¹Ndu Ízurelu bya atugbua jerwua phorokoto alì ndu Mówabu; ẹphe kpọbe ụlo-ẹkwa pẹ l'agụga ẹnyimu Jiodanu, nọ chebe iphu lẹ mkpụkpụ Jieriko.

²Belaku nwa Zipo hụma iphemiphe, ndu Ízurelu meru ndu Amọru. ³Ndzu-agugu rwuta ndu Mówabu kele ndu Ízurelu dū igwerigwe. Ndzu ndu Ízurelu gushiahaa ndu Mówabu ike. ⁴Ndu Mówabu jepfu ndu bụ ọgerenya ndu Midiyanu je asụ pẹ: “Nta bẹ ikpoto ndu Ízurelu-a a-tuko iphe, bụ ndu gbaru anyi mgburugburu lwukota g'eswi, atukoje ẹswa, nọ l'egu lwukota-a.” Teke ono bẹ bụ Belaku nwa Zipo bẹ bụ eze ndu Mówabu. ⁵O bya ezia g'e je ekua Belamu nwa Beyo, bụ onye nọ lẹ mkpụkpụ Petọ l'alì Amawu, dū lẹ mgboru ẹnyimu Yufurétisu. Iphe, Belaku ziru iya bụ: “O nweru ndu shi l'alì Ijiputu futa; bya atuko mgboko l'ophu dzuru. Nta-a bẹ ẹphe nọakwa mu lẹ mgboru. ⁶Iphe, mu arwọ ngu nta-a bukwa g'i bya atuaru mu ndu ono ọnu; noo kele ẹphe ka mu ọkphehu. ?A maru; mu alwụ-kpe pẹ; chia pẹ l'alì-a? Noo kele mu maru l'onye i ọru ọnu-oma nū bẹ bụwaa onye a ọru ọnu-oma nū; onye i tūru ọnu būwaru onye a tūru ọnu.”

⁷Oo ya bụ; ndu bụ ọgerenya ndu Mówabu; mē ndu bụ ọgerenya ndu Midiyanu gude ụgwo, aapfufe g'a gbaa ẹja tugbua jepfushia Belamu; je ezia ya ozi, Belaku ziru iya ono. ⁸Belamu sụ pẹ: “Unu kwaa l'ẹka-a l'enyashia k'ọpụ mu a-karụ unu iphe, Chipfu e-pfuru yeru mu.” Oo ya bụ; Belamu yele ndu-ishi Mówabu ono tuko nọdu.

⁹Chileke bya abyapfuta Belamu bya ajia ya sụ: “?Bụ ndu ole bẹ gu l'ẹphe nọ ono?”

¹⁰Belamu sụ Chileke: “ọ kwa Belaku nwa Zipo, bụ eze ndu Mówabu bẹ ziru pẹ ozi g'ẹphe bya asụ mu ¹¹l'o nweru ndu shi l'alì Ijiputu futa bya

atuko mgboko l'ophu dzuru. L'ọo gẹ mu bya atọaru iya ndu ono ọnu; g'a maru ?Ya a-lwụ-kpee phẹ? chishia phẹ l'alị phẹ."

¹²Chileke sụ Belamu: "Te etsokwa phẹ je; ta tụtwa ndu ono ọnu; kele ẹphe bụkwa ndu a gọru ọnu-oma nù."

¹³O -rwua l'utsu iya; Belamu futa bya epfuaru ndu-ishi ono, ejeru Belaku ozi; sụ phẹ: "Unu lashia alị unu lẹ Chipfu te ekwedu gẹ mu tsoru unu je." ¹⁴Oo ya bụ; ndu-ishi Mówabu ono tughua lashia je asụ Belaku lẹ Belamu jikakwaru lẹ ya te etsoduru phẹ.

¹⁵Belaku bya ezikwaa ndu-ishi ọzo, kaba igwerigwe; mbụ ndu a ka akwabẹ ùbvù eme lẹ ndu kẹ mbụ pho. ¹⁶Ẹphe byapfuta Belamu bya asụ iya: "Waa iphe, Belaku nwa Zipo pfuru baa: 'Jiko g'ọ tọ dukwa iphe, ii-kwe g'ọ kposhia ngu abya ibe mu. ¹⁷Noo kele mu a-kwabẹ ngu ùbvù, parụ ẹka; bya emeeru ngu iphe, i sùru gẹ mu meeru ngu. Jiko byanụ atọaru mu ndu-a ọnu.' "

¹⁸Belamu sụ ndu-ozi Belaku ono: "O -betakpo Belaku je a-nụ mu ọlo iya ono, mkpọla-ododo waa mkpọla-ọchaa jiru ejiji ono; bẹ mu te emeghatadu iphe, Chipfu, bụ Chileke mu pfuru. Mu te ewofudu iya iphe; ophu mu te eyekwadu iya iphe. ¹⁹Jiko unu kwakwaapho akwakwa l'ẹka-a l'enyashi-a gẹ mu maru mẹ o -nweru iphe, Chipfu e-pfubaa yeru mu."

²⁰Chileke bya abyapfuta Belamu l'enyashi bya asụ iya: "O -buri l'ọo oku bẹ ndu-a byaru ngu ekuku; gbalihu tsoru phẹ; ọle ọo iphe, mu sùru g'i mee bẹ ii-me kpoloko."

Nkapfụ-igara Belamu epfu opfu

²¹Belamu bya agbalihu l'utsu dozia nkapfụ-igara iya tsoru ndu-ishi Mówabu ono; ẹphe tughua. ²²Ọle ẹhu ghuru Chileke eggu shii g'ọ tughuru jeshia ono. Ojozi Chipfu je apfuru kwachia ya ọzo. Teke ono bẹ Belamu nọ l'eli nkapfụ-igara iya agba eje; yele ndu-ozi iya ọmadzu labo swiru. ²³Nkapfụ-igara ono hụmaepho ojozi Chipfu ono g'ọ pfuru l'ọzo; mifuta ogu-echi iya gude l'ẹka; ọ haa ọzo swiba l'egbudu. Belamu chiahaa nkapfụ-igara ono iphe g'ọ gọ-zia ya g'ọ laphu azụ l'ọzo. ²⁴Ojozi Chipfu ono je apfuru l'owere ọzo, nọ lẹ mgbaka opfu-vayinu labo, igbulọ nọchaa ibekẹboebo. ²⁵Tobudu iya bụ; nkapfụ-igara ono hụmaepho ojozi Chipfu ono; o je akwaa onwiya l'igbulọ ono; woru Belamu ọkpa hua l'igbulọ ono. Belamu chikwaa ya iphe ọzo. ²⁶Ojozi Chipfu ono bya atughbukwa je apfuru l'ẹka dọ kparagu. Ẹka ono te nwedu ọzo, ee-shi swia ẹkutara; ọzo swia ẹkicha. ²⁷Nkapfụ-igara ono hụmaepho ojozi Chipfu ono; ọ nmakpuru lẹ mkpula Belamu; ẹhu ghuahaa Belamu eggu; o chiahaa ya mgboro iya. ²⁸Chipfu kúhaa nkapfụ-igara ono ọnu; o pfuru opfu yeru Belamu sụ: "Bụ gunu bẹ mu meru ngu; meru g'ọ gu-de i nọdu echi mu ẹgube ono? Ọwaa kweakwa ugbo ẹto, i chiru mu iphe-a?"

²⁹Belamu sụ nkapfụ-igara ono: "Iphe, mu gude echi ngu ẹgube ono bụ l'iime mu sukusuku. O -bụ lẹ mu gude ogu-echi l'ẹka bẹ mu eworu ngu gbua nta-a."

³⁰Nkapfù-ìgara ono sù Belamu: “?Mu ta abùdu nkapfù-ìgara, i nwe enwenwe tọ? I shihawaa gbata mu byasù ntanù-a. ?Mu mejewaru ngu egube-a?”

Belamu sù iya: “Waawaa.”

³¹Noo ya; Chipfu bya emee g'ènya sahù Belamu; ọ hùma ojozi Chipfu ono g'ọ pfuru l'ùzo; mífuta ogu-echi iya parù l'èka. Belamu phozeta ishi ephozeta; bya adaa kpube iphu l'alì. ³²Ojozi Chipfu ono jia ya sù: “?Bù gùnù meru iphe, i chiru nkapfù-ìgara ngu iphe ugbo ẹto-a? Mu byaru gẹ mu kwachia ngu ọzo; noo kẹle ọzo, i phoberu bẹ dọ gbajogbajogbajo l'ènya nkemu. ³³Ugbo ẹto bẹ nkapfù-ìgara-a hùmaru mu; bya agbangochaa mu. Ọ -bù l'ọ tọ gbango mu; mẹ mu asùwaa ngu pyaapyya; haa yẹbedua g'ọ nọdu ndzù.”

³⁴Belamu sù ojozi Chipfu ono: “Mu mewaru iphe-ẹji; kẹle mu ta amadù l'i pfuru kwachia mu ọzo. Ọo ya bù; ọ -bùrù l'ọ tọ dọdu ngu ree gẹ mu je; mu a-laphu azù.”

³⁵Ojozi Chipfu ono sù Belamu: “Tsorurọ ndu ono jeshia; ọle ọo g'ọ bù-kwaru iphe, mu sùru g'i pfua bẹ ii-pfu kpùrumu.” Ọo ya bù; Belamu yẹle ndu-ishi ono, ejeru Belaku ozi ono tẹgbua; ọ bùrù phẹ ejeje.

Belamu nọ l'ibe Belaku

³⁶Belaku nùmaephò lẹ Belamu abyawaa; ọ lufu jeshia ya ndzuta lẹ mkpukpu, nọ l'alì Mówabu l'oke ẹnyimu Anọnu; mbù l'ime ime ẹka oke alì ono beru. ³⁷Belaku sù Belamu: “Mu ziru ozi, dọ ọku-ọku g'a bya ekua ngu g'i bya. ?Bùhunù gùnù meru iphe, i tì byakebedùru? ?Bù lẹ mu ta adùdu ike akwabẹ ngu ùbvù tọ?”

³⁸Belamu sù Belaku: “Ọ dọ ree; mu byawaru. Ọle ọ bù; ?ọ dùhunù-ru iphe, mu adù ike epfu; abùeduphò opfu, Chileke yeru mu l'ọnu gẹ mu pfua.” ³⁹Ọo ya bù; Belamu tsoru Belaku; ẹphe jeshia Kiriya-tu-Huzotu.

⁴⁰Belaku gbushia eswi mẹ atùru gude gwee ngweja; bya aharu nù Belamu yẹle ndu-ishi ono, yẹe ya tùko swìru ono.

Opfu mbù, Belamu natarù l'èka Chipfu

⁴¹Ọ bẹ l'ùtsu echele iya; Belaku duta Belamu; ẹphe tẹgbua jeshia Bamọtu-Belu; Belamu gbẹ l'èka ono harù hùma ndu Ízurèlu.

23 ¹Belamu sù Belaku: “Kpùaru mu ọru-ngweja ọzo ẹsaa. L'ì kpùtaru mu oke-eswi ẹsaa; waa ebili ẹsaa.”

²Belaku bya emee gẹ Belamu pfuru. Belaku yẹle Belamu gbua oke-eswi; mẹ ebili ono nanù nanù l'ọru-ngweja ono. ³Belamu sù Belaku: “Pfuru lẹ mgboru ngweja-akpọ-ọku ono gẹ mu kpìribeeshikwaru. G'a maru; ?Chipfu abyapfuta mu? Iphe, bùkpoo iphe, o goshiru mu bẹ mu a-kọru ngu-a.” Ọ tẹgbua jeshia l'eli nwubvu, adùdu iphe, dọ iya nù. ⁴Chileke byapfuta Belamu. Belamu sù Chileke: “Mu doziwaru ọru-ngweja ọzo ẹsaa; mu gbuwa oke-eswi yẹle ebili nanù nanù l'ọru-ngweja ono ẹphe n'ẹsaa.”

⁵Tọbodu iya bụ; Chipfu ye Belamu opfu l'ọnu sụ iya: “Laphu azụ jepfu Belaku je ezia ya ozi-a.” ⁶O jepfushia Belaku; bya ahuma iya g'ọ pfuru lẹ mgboru ngweja-akpo-ọku ono; yẹle ndu-ishi Mówabu g'ẹphe ha.

⁷Belamu pfuahaa sụ:

“Belaku bẹ byaru eduta mu l'alì Arámu.

Eze ndu Mówabu bya eduta mu l'úbvú úbvú ụzo ẹnyanwu-awawa.

Ọ sụru gẹ mu bya atọaru iya ụnwu Jiékpọ ọnu;

gẹ mu bya epfubya ụnwu Ízurelu.

⁸?Dẹnu gẹ mu e-shi bya eworu ọnu tua ndu Chileke atụduru ọnu?

?Dẹnu gẹ mu e-shi pfubya ndu Chipfu te epfubiduru?

⁹Ọo l'eli eze mkpuma bẹ mu anọduje huma pẹ.

Ọ bụru l'eli úbvú bẹ mu anọduje ele pẹ ẹnya;

mbụ ndu ono, bu iche ono, adudu ndu ẹphe l'ẹphe buru ẹghirigha ono.

Ẹphe ta agụjeduru onwopẹ yeru ọhozo.

¹⁰?Bụ onye bẹ a-dụ ike guta ụnwu Jiékpọ l'ọgu;

mbụ ndu ha g'urwuku, nọ l'alì.

Mbụ-a; ?bụ onye a-dụ ike guta nkeru-ẹno ụnwu Ízurelu l'ọgu?

Gẹ mu nwuhukwa anwuhu onye pfuberekoto!

Gẹ mu lakwaa gẹ ndu pfuberekoto larù!”

¹¹Belaku sụ Belamu: “?Bụ gụnu bẹ i meru mu ẹgube ono? Mu sụru ngu g'ì bya atọa ndu ọhogu mu ọnu; ọ gbẹ bụru ọnu-oma bẹ i ọru nù pẹ!”

¹²Belamu sụ: “?Bụ gẹ mu te epfushi iphe, Chipfu yeru mu l'ọnu gẹ mu pfua?”

Opfu k'ẹbo, Belamu natarù l'ẹka Chipfu

¹³Belaku sụ Belamu: “Tsoru mu g'anyi je l'ẹka ọzo, ịi-nọdu huma pẹ.

Ọo ahara bẹ ịi-harù pẹ huma; ị tịi huma-gbudu pẹ g'ẹphe ha. Gbẹ l'ẹka ono tọaru mu pẹ ọnu.” ¹⁴Belaku duta Belamu; ẹphe jeshia l'ẹgu mkpukpu Zofimu, nọ l'eli úbvú Pisiga; ọ kpua ọru-ngweja ụzo ẹsaa. Ẹphe gbushia oke-eswi yẹle ebili nanù nanù l'ọru-ngweja ono.

¹⁵Belamu sụ Belaku: “Pfukwaru lẹ mgboru ngweja-akpo-ọku ono gẹ mu jepfu Chipfu l'ẹka pho.”

¹⁶Chipfu byapfuta Belamu; bya eye iya opfu l'ọnu sụ iya: “Jepfu Belaku ọzo je ezia ya ozi-a.” ¹⁷Belamu bya ejepfu Belaku; huma iya g'ọ pfuru lẹ mgboru ngweja-akpo-ọku ono; yẹle ndu-ishi Mówabu, yẹ ya tuko nọdu.

Belaku sụ Belamu: “?Bụ gụnu bẹ Chipfu pfuru?” ¹⁸Belamu pfushiahaa sụ:

“Gube Belaku; gbalihu agbalihu ngabẹ nchì!

Numa iphe, mu epfu; gube nwa Zipo.

¹⁹Chileke ta abụkwa nemadzu; k'ọphu ọo-bya adzọaha ụka.

Ọphu ọ bụdu nwa ndiphe; kẹ g'ọ gbanwee uche iya.

?O pfujewaru opfu; ọphu o meduru g'ọ pfuru?

- ?O kwejeru ukwe-iphe; g'o to medzu ukwe-iphe ọbu?
- 20 Sù-a; ekemu, mu nataru bukwa ge mu gooru ndu ono onu-oma.
Chileke gowaru onu-oma nu phe.
Ophu mu ta a-dukwa ike agbanwe iya.
- 21 O to dudu ejo-iphe, e levuru l'ehu unwu Jiékopu.
Ophu o dudu iphe, ta adudu ree, o humaru l'ehu unwu Ízurelu.
Chipfu, bu Chileke phe swiru phe okpobe eswiru.
Ephe anoduje atu uzu l'o bu eze phe.
- 22 Chileke be dufutaru phe l'ali Ijiputu;
bya emee phe; ephe nweru okpehu g'atsi.
- 23 A ta abyadu egude oswe keta unwu Jiékopu.
Ophu a byadu e-shi lomamanshi mekata unwu Ízurelu.
Nta-a be ee-pfu opfu ehu unwu Jiékopu;
pfua opfu ehu unwu Ízurelu su:
'Lewaro iphe, Chileke megbaberu!'
- 24 Sù-a; ndu Ízurelu angu-lihuje ge ne oduma.
Ephe anoduje ebu nggada g'oduma;
mbu oduma, ta azejedu aze jasu l'o labushia anu eriri iya;
mbu jasu l'o ngua mee-iphe, o guderu."
- 25 Oo ya bu; Belaku su Belamu: "Ta atuekwa phe onu ilile; opfu i goe-kwaru phe onu-oma ililekpoo!"
- 26 Belamu su Belaku: "?Mu te epfuduru ngu l'oo iphe, Chipfu pfuru be mu e-me?"

Opfu k'eto, Belamu nataru l'eka Chipfu

27 Tobudu iya bu; Belaku su Belamu: "Bya ge mu duru ngu je eka ozo. ?G'a maru o-du Chileke ree g'i gb'e l'eka ono tataru mu phe onu?" 28 Belaku duta Belamu; ephe nyihu ononu ubvu Peyo; mbu ubvu ono, no chebe iphu l'ali, dabyiru mgbegere. 29 Belamu su Belaku: "Kpuaru mu oru-ngweja uzo esaa l'eka-a; l'i kputaru mu oke-eswi esaa waa ebili esaa."

30 Belaku mee ya ge Belamu suru g'o mee ya. Ephe gbua oke-eswi ono ye-le ebili ono nanu nanu l'oru-ngweja ono.

24 1 Belamu bya ahumaepho l'iphe, du Chipfu ree bu g'a goru onu-oma nu ndu Ízurelu; opfu o to jeeduru l'aji egube oojejhawa. Iphe, o meru bu l'o woru iphu ghaa l'uzo echiegu. 2 Belamu bya apalia enya imeli huma ndu Ízurelu g'ephe kpobegbaaru ulo-ekwa phe l'ipfu l'ipfu. Unme Chileke bya iya l'ehu; 3 o pfushiahaa su:

"Waa iphe, Belamu nwa Beyo epfu.

O kwa opfu, onye ono, e meru; enya sahu ono epfu.

4 Opfu, onye anumaje opfu, shi l'onu Chileke epfu;

mbu onye ono, ahumaje iphe, Okalibe-kangokotaru-nu egoshi; daa kpurumu kputyabe iphu;

onye ono, e meru; ẹnya dụ sarimu ono.

5 Ẹgube g'ùlo-ẹkwa ngu amabe mma; gùbe Jíékọpụ;
mbụ ẹka gùbe Ízurelu bukọ ebubu!

6 Ọo gẹ nsụda nsụda aduje-a bụ g'ọ sụsaru asụsa.

Ọ dụ gẹ mgbabu, a gbaru l'agụga ẹnyimu.

Ọ dụ g'oshi alowe, Chipfu yeru l'onwiya;

bya adụ g'oshi sida, bvuru l'agụga ẹnyimu.

7 Mini e-shije l'ite-mini Ízurelu asọshihu asọshihu.

Oshilọkpa phẹ bẹ e-nweru mini nweru k'etsutsu iya.

Eze phẹ bẹ a-ka eze Agagu shii.

Alì-eze phẹ bẹ aa-pali eli.

8 Chileke dufutaru phẹ l'alì Ijiputu;

bya emee phẹ; ẹphe nweru ọkpehu g'atsụ.

Ẹphe a-lwucha ọhamoha, ẹphe dụ ashì;

mbụ kụpyashia ọkpu phẹ yọgiri yọgiri.

Ẹphe e-gude arwa phẹ nmafushia phẹ ẹpho.

9 Ízurelu bẹ nmakpuru anmakpuru; bya azẹe l'alì g'oduma.

Ẹphe dụ gẹ ne oduma; ?bụ onye a-dụ ike kpatsụ phẹ?

G'iphe, bụ ndu ọgọrụ ụnwu Ízurelu ọnu-ọma bukwaru ndu a ọgọrụ ọnu-ọma nụ.

G'iphe, bụ ndu tụturu unu ọnu bukwaru ndu a tụturu ọnu."

10 Tọbudu iya bụ; Belamu mee; ẹhu ghushiaha Belaku eghu ike. Ọ kua ẹka kpa; bya asụ Belamu: "Nta-a bẹ mu kuru ngu g'ì bya atọaru mu ndu ọhogu ọnu; ọ bụ-chiaru ọnu-ọma bẹ ì ọgọharu nụ phẹ ugbo ẹto-a.

11 Ngwa; keta ọso tųgbua lashia ibe ngu ẹgwegwa! Mu shi rịa kẹ gẹ mu kwabẹ ngu ùbvù, parụ ẹka; obenu lẹ Chipfu bẹ nafuwaru ngu ùbvù ọbu."

12 Belamu sụ Belaku: "?Mu te epfuduru iya ndu i ziru g'ẹphe bya ekua mu sụ: 13 'Obetakpọo Belaku nụ mu ụlo iya ono, mkpọla-ododo mẹ mkpọla-ọchaa jiru pyimu ono bẹ mu te emeghatakwa iphe, Chipfu sụru gẹ mu mee; ọphu mu egudekwa uche k'onwomu eme iphe, dụ ree; ọzoo iphe, dụ ẹjì. Ọo ẹpho iphe, Chipfu pfuru bẹ mu e-pfu.' 14 Nta-a bẹ mu alawa; ala-pfu ndibe mu. Ọle-a; byakwa gẹ mu nmaaru ngu ọkwa; gẹ mu pfuaru ngu iphe, ndu-a e-mechaa mee ndibe unu lẹ teke dụ l'iphu."

Opfu k'ẹno, Belamu natarụ l'ẹka Chipfu

15 Ọo ya bụ; Belamu pfuahaa sụ:

"Waa iphe, Belamu nwa Beyọ epfu.

Ọ kwa opfu, onye ono, e meru; ẹnya sahụ ono epfu.

16 Opfu, onye anụmaje opfu, shi l'ọnu Chileke epfu;

mbụ onye ono, maru iphe, shi Ọkalibe-kakọta-shii l'ẹka;

onye ono, ahụmaje iphe, Ọkalibe-kangokọtaru-nụ egoshi; daa

kpurumu kpupyabẹ iphu;

- onye ono, e meru; ẹnya dọ sariimu ono.
- 17 Mu humaru onye ono; ọle ọ tọ bọdu nta-a.
 Mu ele onye ọbu ẹnya; ọle ọ tọ nọdu ntse.
 Kpokpode bẹ e-shi l'ọnulo Jiékpọ futa.
 Mgboro-eze bẹ a-futa lẹ Ízurelụ.
 Mówabu bẹ ọo-tụko egedegege ọnu-iphu gwee arakabya.
 L'ọo-tụko ụnwu Sheti l'ophu mebyishikọta.
- 18 Ndu Edọmu bẹ aa-lwuta l'ogu.
 Nokwaphọ g'aa-lwuta ndu Siye, bụ ndu ọhogu Ízurelụ.
 Obenu lẹ ndu Ízurelụ bẹ a-nọdu aka ike eje.
- 19 Onye-ishi bẹ e-shi l'ọnulo Jiékpọ futa;
 bya emebyishia ndu ọphu phọduru nụ lẹ mkpukpu ono.”
- 20 Belamu bya elee ndu Amaleku ẹnya bya asụ:
 “Ndu Amaleku bẹ bụ ivuzọ l'echilabọ ọhamoha;
 obenu l'ẹphe a-buru mkpurupyata l'ikpazụ.”
- 21 Ọ bya elee ndu Kénu ẹnya bya asụ:
 “Eka unubẹ ndu Kénu bu ebubu bẹ e meru; o shihu kẹ dúngudungu.
 Nwamkpu, unu turu bẹ unu turu l'eli mkpuma.
- 22 Ọle unubẹ ndu Kénu bẹ aa-lwukwa alwulwu.
 Ndu Asiriya bẹ a-kpuko unu lẹ ndzụ.”
- 23 Tọbudu iya bụ; o pfua sụ:
 “Oowaa! ?Bụ onye a-nọdu ndzụ lẹ teke Chileke a-nọdu eme iphe ono?
- 24 Ụgbo-mini e-shi agụga ẹnyimu l'alị Kitimu bya;
 bya emekpaa ndu Asiriya yele ndu Eba ẹhu;
 obenu l'ẹphebedua bẹ a-bukwarupho mkpurupyata.”
- 25 Tọbudu iya bụ; Belamu pfuchaa nno bya agbalihu; ọ buru iya ala ibe iya; Belaku tųgbukwapho lashia.

Ndu Mówabu eduswe ndu Ízurelụ ụzo

25 ¹A nọnyaepo lẹ teke ono, ndu Ízurelụ bu lẹ nsụda Shitimu ono; ẹphe l'ụnwada ndu Mówabu wata apharwushi onwophe. ²Ụnwanyi Mówabu ono wata eku ndu Ízurelụ ono g'ẹphe tsoru phe je agwa agwa phe. Ndu Ízurelụ nọdu erije iphe, e shiru l'agwa ono; bya abaaru agwa ndu Mówabu ono eja. ³No iya; ndu Ízurelụ woru onwophe tųgbabe l'agwa Balụ-Peyọ. Eshi nno; ndu Ízurelụ kpatsu Chipfu ẹhu-eghu. ⁴Chipfu bya asụ Mosisu: “Chitakota ndu-ishi ndu Ízurelụ l'ophu megbushia l'atati-phi mu; gbaa phe l'anwu; k'ophu mu e-wofu ẹhu-eghu mu, ata pfupfupfu l'ẹhu ndu Ízurelụ.” ⁵Ọo ya bụ; Mosisu sụ ndu ọgbo-ikpe ndu Ízurelụ: “G'onyenonu lẹ g'unu ha l'ẹhu l'ẹhu gbushia ndu nkiya, bụ ndu woru onwophe tųgbabe l'agwa Balụ-Peyọ.”

⁶Ndu Ízurelụ dọkwaduru-a l'ọnu ụlo-ẹkwa-ndzukọ aragbaa ẹkwa. A bya ele ẹnya; onye lanụ l'ụnwu Ízurelụ duwaru nwanyi Midiyanu bahu ibe iya

l'ẹka Mósíṣu phẹ tukurú ele iya ẹnya; mẹ ndu Ízùrẹ̀lú l'ophu. ⁷Finehasu nwa Eleyaza; mbù nwanwa Erọnu, bú onye uke Chileke hùmaephò iphe ono; o kwolihu l'ẹka ono, igwe-ọ́ha ono kùru ono; je adùchata arwa iya. ⁸O tsopyabẹ nwoke Ízùrẹ̀lú ono bahù l'ime ọ̀lọ iya; je eworu arwa ono nmaa ya l'eli nwanyị ono; o shi l'ẹka a nmarù iya nwoke foo kẹ nwanyị ono l'ephò; nkepẹ́ bvù. Ọo ya bú; ẹjọ iphe-ememe ono haa ndu Ízùrẹ̀lú. ⁹Ọle ndu ẹjọ iphe-ememe ono gbùrú egbugbu bẹ dú ụkporo ọ̀nu nemadzu ugbo ẹto.

¹⁰Chipfú sù Mósíṣu: ¹¹“Finehasu nwa Eleyaza; mbù nwanwa Erọnu, bú onye uke Chileke bẹ mewaru ọ́phu ẹ́hu-ẹ́ghu ndu Ízùrẹ̀lú adùeduru mu. Noo kẹ́le o wotaru okophoo, mu gege ekoru ndu Ízùrẹ̀lú kooru phẹ; shi nno mee ọ́phu mu egudeedu okophoo mu ono mee gẹ́ ndu Ízùrẹ̀lú laa l'iyi. ¹²Ọo ya bú lẹ́-a; sù iya lẹ́ mu l'iya nọ́waa l'ogbandzu ẹ́hu-guu. ¹³Ọgba-ndzu ono a-bùrú nkiya waa k'awa iya phẹ, bú ndu ọ́phu etso iya etsotso. Ogbandzu ono bẹ bú l'ephẹ a-bùrú uke jasùwaruroya; kẹ́le o gude iswi ẹ́hu Chileke iya koo okophoo; mbù shi nno pfula ụ́gwo iphe-ẹ́jị, ndu Ízùrẹ̀lú meru.”

¹⁴Ẹ́pha nwoke Ízùrẹ̀lú ono, e gbùrú yẹ́le nwanyị Mídiyanu ono bẹ bú Zimiri nwa Salu. Nna iya, bú Salu bẹ bú onye-ishi l'ẹ́nya-unuphu, nọ́ l'ipfú Simiyọnu. ¹⁵Ẹ́pha kẹ́ nwanyị Mídiyanu ono, e gbukwaruphò ono bú Kozubi nwada Zuru. Nna iya, bú Zuru bẹ bú onye-ishi l'ẹ́nya-unuphu ndu Mídiyanu.

¹⁶Chipfú bya asù Mósíṣu: ¹⁷“Bùrú ọ́hogu ndu Mídiyanu; woru phẹ́ gbusia. ¹⁸Noo kẹ́le ẹ́phe gude ẹ́regede bùrú ọ́hogu unu; deru unu ye l'agwa agwa Balu-Peyọ́ ono; waa lẹ́ kẹ́ Kozubi, bú nwada onye-ishi ndu Mídiyanu; mbù nwune ndu Mídiyanu kẹ́ nwanyị, bú onye ono, e gbùrú teke ono, kẹ́ Peyọ́ meru; ẹjọ iphe-ememe bya ono.”

Agù ndu Ízùrẹ̀lú ọ́gu k'ugbo labọ́

26 ¹O be g'ẹ́jọ iphe-ememe ono lachaaru; Chipfú bya epfuru Mósíṣu yẹ́le Eleyaza nwa Erọnu, bú onye uke Chileke sù: ²“Unu gùá ndu Ízùrẹ̀lú l'ophu ọ́gu l'ẹ́nya-unuphu l'ẹ́nya-unuphu; e -shi lẹ́ ndu nọ́waru ụkporo apha kwaseru; mbù ndu sùwaru ẹ́jẹ ọ́gu lẹ́ Ízùrẹ̀lú.” ³Ọ́ bùrú lẹ́ baswaa alí Mówabu, nọ́ l'aguga ẹ́nyimu Jíọ́danu lẹ́ mgboru mkpukpu Jieriko bẹ́ Mósíṣu yẹ́le Eleyaza, bú onye uke Chileke nọ́ pfuaru ndu Ízùrẹ̀lú sù: ⁴“Unu gùá ndu Ízùrẹ̀lú l'ophu ọ́gu; e -shi lẹ́ ndu nọ́waru ụkporo apha kwaseru; mbù ẹ́gube ono, Chipfú tùrú iya Mósíṣu l'ekemu.”

Waa ndu Ízùrẹ̀lú, shi l'alí Ijiputu fùta baa:

⁵Ndu bú oshilọ́kpa Rúbẹnu, bú ọ́kpara Ízùrẹ̀lú bú: Hanọ́ku, onye metaru ipfú Hanọ́ku; mẹ́ Palu, onye metaru ipfú Palu; ⁶mẹ́ Hẹ́zuronu, onye metaru ipfú Hẹ́zuronu; mẹ́ Kami, onye metaru ipfú Kami. ⁷Ipfú ono g'ẹ́phe ha tukurú bùrú oshilọ́kpa Rúbẹnu. Ndu ọ́phu a gùrú ọ́gu bẹ́ dú ụkporo ọ̀nu nemadzu ugbo ise l'ọ̀nu tete l'ụkporo ọ́madzu ishii l'ọ́madzu

iri. ⁸Nwa Palu kẹ nwoke bụ Eliyabu. ⁹Unwu kẹ Eliyabu unwoke bụru: Nemelu; mę Detanu; waa Abiramu. Oo Detanu waa Abiramu-a bę a hotajeru g'ephe bụru ishi lę İzurelu; ephe tsoru ndu kẹ Kora kwefuru Mósisi yele Eronu ike; mbụ teke ono, ephe kwefujeru Chipfu ike pho. ¹⁰Alı saa onu tuko ephe lę Kora lwekota; ndu shi etso iya nụ bę nwushihuru nụ; mbụ lę teke ono oku kegbushijeru ukporo umadzu iri l'ębo l'umadzu iri pho. Iphe ono bụru iphe alo ęka lę nchi. ¹¹Ole unwu Kora ta anwushihuduru.

¹²Ndu bụ oshilokpa Simiyonu l'ipfu l'ipfu phe bụ: Nemelu, onye metaru ipfu Nemelu; mę Jiaminu, onye metaru ipfu Jiaminu; mę Jiakinu, onye metaru ipfu Jiakinu; ¹³mę Zera, onye metaru ipfu Zera; mę Shawulu, onye metaru ipfu Shawulu. ¹⁴Ipfu ono bę tukuror bụru oshilokpa Simiyonu. Ndu ophu a guru ogu bę dų ukporo unu nemadzu ugbo labo l'unu iri l'ise l'ukporo umadzu iri.

¹⁵Ndu ophu bụ oshilokpa Gadu l'ipfu l'ipfu phe bụ: Zefonu, onye metaru ipfu Zefonu; mę Hagi, onye metaru ipfu Hagi; mę Shuni, onye metaru ipfu Shuni; ¹⁶mę Ozuni, onye metaru ipfu Ozuni; mę Eri, onye metaru ipfu Eri; ¹⁷mę Arodi, onye metaru ipfu Arodi; waa Areli, onye metaru ipfu Areli. ¹⁸Ipfu ono bę tukuror bụru oshilokpa Gadu. Ndu ophu a guru ogu bę dų ukporo unu nemadzu ugbo ise l'unu nemadzu; l'umadzu ukporo ise.

¹⁹Jiuda bę nwutaru unwoke labo, ephe phe bụ Eru; waa Onanu. Ole ephebebo nwushihuru l'ali Kėnanu. ²⁰Ndu bụ oshilokpa Jiuda l'ipfu l'ipfu phe bụ: Shela, onye metaru ipfu Shela; mę Pėrezu, onye metaru ipfu Pėrezu; mę Zera, onye metaru ipfu Zera. ²¹Unwu kẹ Pėrezu bụ: Hızuro-nu, onye metaru ipfu Hızuronu; waa Hamulu, onye metaru ipfu Hamulu. ²²Ipfu ono bę tukuror bụru oshilokpa Jiuda. Ndu ophu a guru ogu bę dų ukporo unu nemadzu ugbo tete l'unu iri lę nanu l'ukporo umadzu ise.

²³Ndu bụ oshilokpa Isaka l'ipfu l'ipfu phe bụ: Tola, onye metaru ipfu Tola; mę Puwa, onye metaru ipfu Puwa; ²⁴mę Jiashubu, onye metaru ipfu Jiashubu; waa Shimuronu, onye metaru ipfu Shimuronu. ²⁵Ipfu ono bę tukuror bụru oshilokpa Isaka. Ndu ophu a guru ogu bę dų ukporo unu nemadzu ugbo ęsato l'ukporo umadzu iri l'ise.

²⁶Ndu bụ oshilokpa Zebulonu l'ipfu l'ipfu phe bụ: Sėredu, onye metaru ipfu Sėredu; mę Elo-nu, onye metaru ipfu Elo-nu; waa Jiahulelu, onye metaru ipfu Jiahulelu. ²⁷Ipfu ono bę tukuror bụru oshilokpa Zebulonu. Ndu ophu a guru ogu bę dų ukporo unu nemadzu ugbo ęsaa l'unu iri lę nanu l'ukporo umadzu ise.

²⁸Ndu bụ oshilokpa Jıosefu l'ipfu l'ipfu phe bụ: Manase; waa Ifuremu.

²⁹Unwu kẹ Manase bụ: Makiya, onye metaru ipfu Makiya. Makiya bụ nna Giladu. Giladu meta ipfu Giladu. ³⁰Unwu Giladu bụ: Iyeza, onye metaru ipfu Iyeza; mę Heleku, onye metaru ipfu Heleku; ³¹mę Asurelu, onye metaru ipfu Asurelu; mę Shekemu, onye metaru ipfu Shekemu; ³²mę Shemida, onye metaru ipfu Shemida; waa Hefa, onye metaru ipfu Hefa.

³³ Zelofehadu, bú nwa Hefa bẹ ta nwutaduru unwoke. Oo unwanyi bẹ o nwushiru. Epha unwanyi ono, o nwushiru ono bú Mahula; mẹ Nuwa; mẹ Hogula; mẹ Milika; waa Tiza. ³⁴ Ipfu ono tukuru buru oshilokpa Manáse. Ndu ophu a guru ogu dú ukporo unu nemadzu ugbo ishii l'unu iri lẹ nanu l'ukporo umadzu iri l'ise.

³⁵ Unwu kẹ Ifuremu l'ipfu l'ipfu phe bú: Shutela, onye metaru ipfu Shutela; mẹ Beka, onye metaru ipfu Beka; waa Tahanu, onye metaru ipfu Tahanu. ³⁶ Unwu Shutela bú Eranu, onye metaru ipfu Eranu. ³⁷ Ipfu ono bẹ tukuru buru oshilokpa Ifuremu. Ndu ophu a guru ogu bẹ dú ukporo unu nemadzu ugbo eno l'unu nemadzu l'ukporo umadzu ise.

Ndu ono bẹ tukuru buru oshilokpa Jíósefu l'ipfu l'ipfu phe.

³⁸ Ndu bú oshilokpa Benjiaminu bú: Bela, onye metaru ipfu Bela; mẹ Ashibelu, onye metaru ipfu Ashibelu; mẹ Ahiramu, onye metaru ipfu Ahiramu; ³⁹ mẹ Shefufamu, onye metaru ipfu Shefufamu; waa Hufama, onye metaru ipfu Hufamu. ⁴⁰ Unwu Bela bú: Arudu; mẹ Nemanu. Arudu, bú iya metaru ipfu Arudu; Nemanu buru iya metaru ipfu Nemanu. ⁴¹ Ndu ono bẹ tukuru buru oshilokpa Benjiaminu l'ipfu l'ipfu phe. Ndu ophu a guru ogu bẹ dú ukporo unu nemadzu ugbo ise l'unu umadzu iri l'eno.

⁴² Ndu bú oshilokpa Danu l'ipfu l'ipfu phe bú: Shuhamu, onye metaru ipfu Shuhamu. Ndu ono bẹ tukuru buru oshilokpa Danu l'ipfu l'ipfu phe. ⁴³ Ephe tukuru buru ipfu Shuhamu. Ndu ophu a guru ogu bẹ dú ukporo unu nemadzu esato l'unu nemadzu lanu.

⁴⁴ Ndu bú oshilokpa Asha bú: Imuna, onye metaru ipfu Imuna; mẹ Ishivi, onye metaru ipfu Ishivi; waa Beraya, onye metaru ipfu Beraya. ⁴⁵ Unwu Beraya bú: Heba, onye metaru ipfu Heba; waa Malukelu, onye metaru ipfu Malukelu. ⁴⁶ O buru nwa nwanyi lanu bẹ Asha nwutaru; epha iya bú Sera. ⁴⁷ Ndu ono bẹ tukuru buru oshilokpa Asha. Ndu ophu a guru ogu bẹ dú unu ukporo ugbo ishii l'unu iri l'eto l'ukporo umadzu iri.

⁴⁸ Ndu bú oshilokpa Nafutali l'ipfu l'ipfu phe bú: Jiahuzelu, onye metaru ipfu Jiahuzelu; mẹ Guni, onye metaru ipfu Guni; ⁴⁹ mẹ Jieza, onye metaru ipfu Jieza; waa Shilemu, onye metaru ipfu Shilemu. ⁵⁰ Ndu ono bẹ tukuru buru oshilokpa Nafutali l'ipfu l'ipfu phe. Ndu ophu a guru ogu bẹ dú ukporo unu nemadzu ugbo ise l'unu iri l'eto l'ukporo umadzu iri.

⁵¹ Noo ya; iphe, ndu Ízurelu tukuru dú buru ukporo unu nemadzu ugbo ukporo eto l'ukporo unu ugbo iri l'ise l'unu nemadzu eno l'ukporo uma-dzu ishii l'umadzu iri.

Ndu Ízurelu awa alì ono, ephe eje eburu ono

⁵² Chipfu sù Mósísu: ⁵³ “Oo ndu-a bẹ aa-washiru alì ono g'o buru oki-phe, ephe ketaru. Ndu nonu e-keta oke lẹ g'ephe ha teke a guru phe ogu. ⁵⁴ Ndu ha shii bẹ ìi-wẹ alì, ha shii; ndu ophu ha nwanshì; wẹe phe alì, ha nwanshìi. Ndu ophu nonu e-keta oke lẹ g'ephe ha teke a guru phe ogu.

⁵⁵Alì ono bẹ bụ ido bẹ aa-tụ gude washĩa ya. Aa-wa iya l'ipfu l'ipfu; ipfu nọnu l'o keta oke iya nkephẹ. ⁵⁶Ọ bụru ido bẹ aa-tụ gude washĩaru ndu ọphu ha shii; mẹ ndu ọphu ha nwanshii alì ono.”

Agụ eri Lívayi ọgu

⁵⁷Waa oshilọkpa Lívayi baa; waa g'e gude gụa pẹ ọgu l'ipfu l'ipfu: Geshọnu, onye metaru ipfu Geshonu; mẹ Kohatu, onye metaru ipfu Kohatu; waa Merari, onye metaru ipfu Merari. ⁵⁸Ipfu-a bẹ bụkwapho oshilọkpa Lívayi: Ipfu Libuni; mẹ ipfu Hẹburonu; mẹ ipfu Mahuli; mẹ ipfu Mushi; mẹ ipfu Kora. Kohatu bụ nna Amuramu. ⁵⁹Epha nyee Amaramu bẹ bụ Jiekobedu, bụ nwada Lívayi. Jiokebedu bụ nwa nwanyị, a nwuru Lívayi l'alì Ijiputu. Ndu ọ nwutaru Amuramu bụ Eronu; waa Mósisi; mẹ Miriyamu. Miriyamu bụru nwune pẹ kẹ nwanyị. ⁶⁰Eronu bụ nna Nadabu; mẹ Abihu; mẹ Eleyaza; waa Itama. ⁶¹Nadabu yẹle Abihu bẹ nwuhuru lẹ teke ẹphe gude ọku, adudu nsọ kpọoru Chipfu ngweja ọku. ⁶²Ndu a gụru ọgu l'eri Lívayi; mbụ unwoke pẹ, nọwaru shita l'onwa lanu kwaseru bẹ tukuru du ụkporo unu nemadzu ugbo labo; l'unu umadzu iri l'esa; l'ukporo umadzu iri. Ophu a guduru pẹ teke a gụru ndu Ízurelu ọphuna; kẹle ẹphe te ketaduru oke l'echilabo ndu Ízurelu.

⁶³Ndu ono bẹ bụ ndu Mósisi yẹle Eleyaza, bụ onye uke Chileke gụru ọgu; mbụ ndu ono, gụru ndu Ízurelu ọgu lẹ baswaa alì Mówabu l'aguga ẹnyimu Jiódanu lẹ mgboru Jieriko. ⁶⁴Ndu ono ta adudu g'ẹphe ha, yi lẹ ndu ọphu Mósisi yẹle Eronu, bụ onye uke Chileke gujeru ọgu teke pho, ẹphe gụru ndu Ízurelu ọgu l'echiegu Sayinayi pho. ⁶⁵Noo kẹle Chipfu sụru ndu Ízurelu ono l'ẹphe nwuhufutaje l'echiegu ono. Ọ tọ dudu g'ọ ka mma l'ọo onye lanu, aphodu nu l'ime ndu ono; a -gufuepho Kalẹbu nwa Jiefune; yẹle Jioshuwa nwa Nunu.

Oke alì unwada Zelofehadu

(Ógú 36:1-12)

27 ¹Tobudu iya bụ; unwada Zelofehadu bya atuko je apfuru l'onu ụlo-ekwa-ndzuko. Zelofehadu l'onwiya bụ nwa Hefa; Hefa bụru nwa kẹ Giladu; Giladu bụru nwa kẹ Makiya; Makiya bụru nwa kẹ Manáse. G'ẹphe ha bụkota oshilọkpa Manáse. Manáse bụru nwa kẹ Jiósẹfu. Epha unwada Zelofehadu ono bụ: Mahula; mẹ Nuwa; mẹ Hógula; mẹ Milika; waa Tiza. ²Unwada Zelofehadu ono bya apfuru l'atatiphu Mósisi; waa l'atatiphu Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mẹ l'atatiphu ndu-ishi; mẹ l'atatiphu ndu Ízurelu l'ophu l'onu ụlo-ekwa-ndzuko pfuahaa sụ: ³“Nna anyi bẹ nwuhuru l'echiegu. Ọle ọ tọ yikwa lẹ ndu ono, chikoberu onwo-phẹ tsoo Chipfu opfu ono; mbụ ndu ono, tsoru Kora ono. Nna anyi bẹ bụkpoeppo iphe-eji, o metaru l'onwiya gburu iya; ọphu ọ nwutaduru nwa nwoke. ⁴?Ee-gude kẹle nna anyi ta nwutaduru nwa-nwoke; ẹpha iya echihu l'ipfu iya? G'a hẹkwa anyi oke l'echilabo ndibe nna anyi.”

⁵Oo ya bụ; Mósíṣu wota opfu ụnwada Zelofehadu ono papfu Chipfu. ⁶Chipfu sụ Mósíṣu: ⁷“Ụnwada Zelofehadu pfuru iphe, gbaru nụ. Unu shi l'oke alí ndu nna phẹ wẹe phẹ alí; k'opfu ẹphe e-keta okiphe nna phẹ. ⁸Pfuaru ndu Ízùrẹ̀lú; sụ phẹ-a: Ọ -bùrú lẹ nwoke bẹ nwùhuru nù; ọp̄hu ọ nwụ́taduru nwa-nwoke; g'e wotajẹ okiphe, rwuberu iya nù woru nù nwada iya. ⁹Ọ -bùrú l'onye ọbu ta nwụ́- tafudaru nwa-nwanyí; g'e wotajẹ okiphe, rwuberu iya nù ọbu woru nù unwune iya kẹ nwoke g'ọ bụrú iphe phẹ. ¹⁰Teke ọbu l'ọ to nwefuda unwune nwoke; g'e woru okiphe ono, rwuberu iya nù woru nù nwune nna iya phẹ kẹ nwoke g'ọ bụrú iphe phẹ. ¹¹Ọ -bùrú lẹ nna, nwùrú onye ọbu te nwedu unwune nwoke; g'e woru okiphe, rwuberu iya nù ọbu nù ndu ẹphe l'iya bụ ọkpobe abụbu g'ọ bụrú iphe phẹ. Iphe ono bụ omelalí, a tọrú ọkpa iya doberu ndu Ízùrẹ̀lú; ẹgube Chipfu t̄rú iya Mósíṣu l'ekemu.”

Jioshuwa anọ-chi ẹnya Mósíṣu

(Dit 31:1-8)

¹²Tọ́budu iya bụ; Chipfu sụ Mósíṣu: “Nyihu eli úbvú Abarimu-a je anọdu hụ-makota alí ono, mu n̄rú ndu Ízùrẹ̀lú ono. ¹³Í -h̄machae ya phọ bẹ ìi-nwùhu lapfushia ndibe unu; ẹgube ono nwune ngu nwoke, bụ Eronu nwùhuru. ¹⁴Iphe, kparú iya nù bụ l'unu kwefuru ike l'opfu mu lẹ teke ono, ndu Ízùrẹ̀lú gujeru aphụ lẹ mgboru mini ono, dū l'echiegú Zinu ono. Ọp̄hu unu ad̄udu ike dobe mu nsọ l'iphu phẹ.” (Mini ono bụ mini Meriba, dū lẹ Kadeṣhi lẹ mgbegu Zinu.)

¹⁵Mósíṣu sụ Chipfu: ¹⁶“Gẹ Chipfu; mbụ Chileke ọp̄hu gude ndzụ onye-monye họtá nù onye a-nọdu edu ndu Ízùrẹ̀lú. ¹⁷Onye e-vutajeru phẹ ụzo l'ejeje mẹ l'alwalwa; mbụ onye a-nọdu edu phẹ eje ejeje alwa alwalwa; gẹ ndibe gube Chipfu ta ad̄ushi g'at̄urú, te enwedu onye eche iya nù.”

¹⁸Oo ya bụ; Chipfu sụ Mósíṣu: “Duta Jioshuwa nwa Nunu, bụ onye Unme kẹ m̄bẹ Chipfu bu l'ẹhu; byabẹ iya ẹka l'ishi. ¹⁹Duru iya g'ọ je ap̄furu l'atatiphu Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mẹ l'atatiphu ndu Ízùrẹ̀lú l'op̄hu; g'í nọdu l'atati- phu ndu ono woru ozi ono ye iya l'ẹka. ²⁰Harú ike nkengu ye iya l'ẹka; k'op̄hu iphe, bụ Ízùrẹ̀lú l'op̄hu a-nọduje eme iphe, ọ s̄rú g'ẹphe mee. ²¹Gẹ Jioshuwa p̄furu l'atatiphu Eleyaza, bụ onye uke Chileke. Eleyaza egude ido, urimu jee l'iphu Chipfu je ajía Chipfu g'ọ maru g'ọ pfuru opfu ẹhu iya. Ọ b̄rú iphe, Jioshu- wa s̄rú gẹ ndu Ízùrẹ̀lú mee bẹ ẹphe a-t̄ukoje mee. Ọ -s̄ gẹ ndu Ízùrẹ̀lú tugbua; ẹphe at̄ugbua; ọ -s̄ g'ẹphe bata; yẹle ẹphe a-t̄uko bata.”

²²Mósíṣu mee gẹ Chipfu pfuru iya. O duta Jioshuwa p̄fube l'atatiphu Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mẹ l'atatiphu edzudzu-ọha Ízùrẹ̀lú. ²³Oo ya bụ; o byibe Jio- shuwa ẹka l'ishi woru ozi ono ye iya l'ẹka bụ iphe, Chipfu shi l'ọnu Mósíṣu pfua.

Ngweja, eegweje mbọkumboku

(Awụ 29:38-46)

28 ¹Chipfu sụ Mósíṣu: ²“T̄rú ekemu nù ndu Ízùrẹ̀lú; sụ phẹ: Unu leta ẹnya nuje mu ngweja, rwuberu mu nù; mbụ nri, e gude

egweru mu ngweja; mbụ ngweja ono, a kpọru ọku, mkpọ iya dū mu ree. Unu nūje mu iya lẹ teke bụ orwuberu iya. ³Su phẹ lẹ-a: 'Waa ngweja, a kpọru ọku, unu e-gweje nū Chipfu baa: ụnwu ebili labọ, gbachaaru apha; ọphu 'adụdu ẹka iphe mebyiru iya. Unu gweje iya mbokumboku; g'ọ bụru ngweja-akpọ-ọku, unu e-gweje tekenteke. ⁴Unu gbuje ebili lanụ l'utsu; unu egbua ebili lanụ l'uzenyashi. ⁵Unu yeje iya ngweja-nri gwee; mbụ ụzo lanụ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ, a tsuru l'ikwe; manụ e-ji eze ekpemu. ⁶Ọo ya bụ ngweja-akpọ-ọku, eegweje mbokumboku, bụ iya bụ g'e meru iya dobe l'úbvú Sayinayi; mbụ ngweja ono, a kpọru ọku, mkpọ iya dū Chipfu ree. ⁷Unu -gbua ebili lanụ; unu yekọbe iya ngweja-mee gwee; mbụ mee, jiru nkeru-ẹno ọtu-lupfu otumu. Ọ bụru l'ẹka-dụ-nso bẹ unu a-gbashijeru Chipfu ngweja-mee ono; mbụ mee, shihuru ike. ⁸Unu egbufua ebili lanụ l'uzenyashi; yekobekwa iya pho ngweja-nri; waa ngweja-mee egube ono, ọ dū lẹ k'utsu pho. Unu gwee ngweja ono; g'ọ bụru ngweja, a kpọru ọku, mkpọ iya dū Chipfu ree.' ”

Ngweja, eegweje l'eswe-atuta-unme

⁹“A -bya l'eswe-atuta-unme; unu gbuje ebili labọ, gbachaaru apha, 'adụdu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja. Unu egude ụzo labọ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ; gude gwee ngweja-nri. Unu yekọbe iya ngweja-mee, ayijeru iya nū. ¹⁰Ono bụ ngweja-akpọ-ọku, unu e-gweje l'eswe-atuta-unme; yekwaru ngweja-akpọ-ọku, eegweje mbokumboku pho; yeje ngweja-mee, ayijeru iya nū.”

Ngweja, eegweje l'onwa ọphúú

¹¹“Mboku mbụ, ọnwa furu gẹdegede bẹ unu e-gwejeru Chipfu ngweja-akpọ-ọku. Unu gudeje ụnwu oke-eswi labọ; waa ebili lanụ; mẹ ụnwu ebili ẹsaa, gbachaaru apha, adụdu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ¹²Unu -gbua oke-eswi ono nanụ bẹ unu e-yekọbeje iya ngweja-nri gwee; mbụ ụzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ. Unu -gbua ebili ono; unu yekọbe iya ngweja-nri gwee; mbụ ụzo labọ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ. ¹³Unu -gbua nwa ebili lanụ; unu eyekọbe iya ngweja-nri gwee; mbụ ụzo lanụ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ. Ono bụ ngweja-akpọ-ọku, mkpọ iya dū Chipfu ree; mbụ ngweja, a kpọru ọku gweeru Chipfu. ¹⁴Ngweja-mee, a-yijeru iya nū bụ: unu -gbua oke-eswi; unu eyekọbe iya mee, jiru nkeru-ẹbo ọtu-lupfu otumu. Ọ -bụru l'ọo ebili; unu eyekọbe iya mee, jiru nkereto ọtu-lupfu otumu gwee. Unu -gbua nwa ebili; unu eyekọbe iya mee, jiru nkeru-ẹno ọtu-lupfu otumu gwee. Noo kẹ ngweja-akpọ-ọku, unu e-gweje l'onwa l'onwa; mbụ l'onwa, dukota l'ime apha. ¹⁵Unu gbuje mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-ẹji nū Chipfu; a -gufukwa ngweja-akpọ-ọku, eegweje mbokumboku; yeje ngweja-mee, ayijeru iya nū.”

Ọbo Ojeghata

(Uke 23:5-14)

¹⁶Mbọku k'iri l'ẹno l'onwa mbụ bẹ bụ ọbo Ojeghata kẹ Chipfu. ¹⁷Mbọku k'iri l'ise l'onwa mbụ ono bẹ bụ ọbo-iphe. Ujiku ẹsaa l'ophu bẹ unu a-ta-kọtaje buredi, te koduru ekoko. ¹⁸Mbọku mbụ, unu wataru ọbo-iphe ono bẹ unu a-noje ndzuko, du nsọ. G'ọ tọ dukwa ozi, unu e-jeje mbọku ono l'ophu. ¹⁹Su-a; unu gweje ngweja-akpo-oku nu Chipfu. Unu gbua unwu oke-eswi labo; waa ebili lanu; me unwu ebili ẹsaa, gbachaaru apha, adu-du ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ya. ²⁰Ngweja-nri bẹ unu e-gudeje ukpokutu ereshi, a gworu le manu gwee. Oke-eswi lanu bu nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzi iri bẹ unu e-yeje iya uzi lanu gude gwee ya. Teke o bu ebili ono; unu eworu uzo labo l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwoo le manu. ²¹O buru uzo lanu l'ime uzo iri bẹ unu e-gweje l'ishi nwa ebili ono nanu nanu ephe n'ẹsaa. ²²Unu e-gbukwapho mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; shi nno pfua ugwo iphe-eji, unu meru.

²³Unu a-tukoje ngweja ono gwekota; yekobe le ngweja-akpo-oku ono, eegweje l'utsu, bu iya bu ngweja ono, eegweje mbokumboku. ²⁴O buru egube ono bẹ unu a-noduje egwe ngweja ono mbokumboku abali ẹsaa ono; g'o buru ngweja-nri, a kporu oku; mkpo iya du Chipfu ree. Unu gweje ngweja ono; yekobefua le ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; me ngweja-mee, ayijeru iya nu. ²⁵O -rwua mboku k'ẹsaa; unu anoo ndzuko, du nsọ. G'ọ tọ dukwa ozi, unu e-jeje le mboku ono l'ophu.

Ọbo-Idzu

²⁶Ozo bu; o -be mboku, unu abo ọbo-iphe k'akpuru-iphe-mbu unu; unu nojee ndzuko, du nsọ. G'ọ tọ dukwa ozi, unu e-jeje mboku ono l'ophu. Mboku ono bẹ unu a-gbaje l'upfu-oha k'obo Idzu. O buru mboku ono bẹ unu a-nuje Chipfu akpuru-iphe ophuu, unu metaru. ²⁷Unu gwee ngweja-akpo-oku; mbu ngweja, mkpo iya du Chipfu ree. Unu gbuje unwu oke-eswi labo; waa ebili lanu; me unwu-ebili ẹsaa, gbachaaru apha; gude gwee ngweja ono. ²⁸Ngweja-nri, ee-yekobeje l'oke-eswi lanu bẹ bu uzo eto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwoo le manu. Teke o bu ebili; unu yekobe iya uzo labo l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwoo le manu. ²⁹O buru uzo lanu l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwoo le manu bẹ unu e-yekobeje le nwa ebili nanu nanu gwee ephe n'ẹsaa. ³⁰Unu egbuje mkpi lanu gude pfua ugwo iphe-eji, unu meru. ³¹Unu tukoje ngweja ono g'o ha gwekotaje; yekoberu ngweja-akpo-oku, unu egweje; me ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nu. Ole oo g'unu nwube enya g'ọ tọ dukwa anu ono, a-duru ophu nweru ẹka iphe mebyiru iya.

Ọbo Apha-òphúú

(Uke 23:23-25)

29 ¹“Lẹ mbọku mbụ l'ọnwa ẹsaa bẹ unu a-noje ndzuko, dụ nsọ. G'ọ tọ dukwa ozi, unu e-jeje lẹ mbọku ono. Mbọku ono bụ mbọku, unu e-gbuje opu. ²Unu egwee ngweja-akpo-ọku; mbụ ngweja, mkpọ iya dụ Chipfu ree. Unu egbua nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; mę ụnwu-ebili ẹsaa, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ³Ngweja-nri, ayijeru iya nụ bẹ bụ ukpokutu ereshi, a gwọru lẹ manụ. Oke-eswi ono bẹ unu e-yekọbeje ụzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri gwọo lẹ manụ. Ebili ono bẹ unu e-yekọbeje ụzo labọ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri gwọo lẹ manụ. ⁴A -bya l'ụnwu-ebili ẹsaa phọ; nanụ bẹ unu e-yekọbeje uzi lanụ l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri gwọo lẹ manụ. ⁵Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-ẹji; shi nno pfula ụgwọ iphe-ẹji, unu meshiru. ⁶Unu a-tukoje ngweja ono g'ọ ha gwekota; yekoberu ngweja-akpo-ọku phọ, eegweje l'ọnwa l'ọnwa; mę mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mę ngweja-męe, ayijekwaru iya phọ ya; mbụ g'a sụru g'e meje iya; mbụ ngweja ono, mkpọ iya dụ ree, bụ iya bụ ngweja, a kpọru ọku nụ Chipfu.”

Eswe apfu ụgwọ iphe-ẹji

(Uke 16:1-34; 23:26-32)

⁷“Sụ-a; lẹ mbọku k'iri l'ọnwa ẹsaa ono bẹ unu a-noje ndzuko, dụ nsọ. Mbọku ono bẹ unu a-swi ẹgu; g'ọ tọ dukwa ozi, unu e-je mbọku ono. ⁸Unu egwee ngweja-akpo-ọku nụ Chipfu; mbụ ngweja, mkpọ iya dụ ree. Unu gbua nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; mę ụnwu-ebili ẹsaa, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ⁹Ngweja-nri, a-yiru iya nụ bụ ukpokutu ereshi, a gwọru lẹ manụ bẹ unu e-gudeje gwee ya. Oke-eswi ono bẹ unu e-yekọbeje ụzo ẹto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uzi iri. Ebili ono bẹ unu e-yekọbeje ụzo labọ l'ime nkweka utu-ereshi, e keru ụzo iri. ¹⁰A -bya l'ụnwu-ebili ẹsaa phọ; nanụ bẹ unu e-keje nkweka okpokutu ereshi ụzo iri; wota ụzo lanụ gude gwee ya. ¹¹Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-ẹji; a -gufukwa ngweja-iphe-ẹji, eegweje gude pfula ụgwọ iphe-ẹji; mę ngweja-akpo-ọku ono, eegweje mbokumboku ono; yele ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mę ngweja-męe, ayijekwaru iya phọ nụ.”

Ọbo-Mkpù

(Uke 23:33-43; Dit 16:13-17)

¹²“Lẹ mbọku k'iri l'ise l'ọnwa ẹsaa bẹ unu a-noje ndzuko, dụ nsọ. G'ọ tọ dukwa ozi, unu e-jeje mbọku ono. Unu bọoru Chipfu ọbo-iphe abali ẹsaa. ¹³Unu e-gwe ngweja-akpo-ọku; mbụ ngweja, a kpọru ọku, mkpọ iya dụ

Chipfu ree. Unu egbua ụnwu oke-eswi iri l'eto; mę ebili labo; waa ụnwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ¹⁴Ngweja-nri, a-yijeru iya nu bu ukpokutu ereshi, a gworu le manu be unu e-gudeje gwee ya. Ụnwu oke-eswi ono nanu nanu ephe n'iri l'eto be unu e-yekobeje uto eto l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uto iri; gwoo le manu. Ebili labo pho; nanu iya be unu e-yekobeje uto labo l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uto iri; gwoo le manu. ¹⁵Unu ebili iri l'eno pho; nanu nanu be unu e-yekobeje uto lanu l'ime nkweka ukpokutu ereshi, e keru uto iri; gwoo le manu. ¹⁶Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nu.

¹⁷“Su-a; le mboku k'eto be unu e-gbu ụnwu oke-eswi iri l'eto; mę ebili labo; waa ụnwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ¹⁸A bya l'ụnwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mę ụnwu ebili ono g'o ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijeru iya nu; mę ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nu; bu g'a suru g'e meje iya. ¹⁹Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nu.

²⁰“Su-a; le mboku k'eto be unu e-gbu ụnwu oke-eswi iri le nanu; mę ebili labo; mę ụnwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ²¹A bya l'ụnwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mę ụnwu ebili ono g'o ha; unu e-yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nu; mę ngweja-mee, ayijegbakwaaru iya pho nu; bu g'a suru g'e meje iya. ²²Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; mę ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nu.

²³“Su-a; le mboku k'eno be unu e-gbu ụnwu oke-eswi iri; mę ebili labo; mę ụnwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ²⁴A bya l'ụnwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mę ụnwu ebili ono g'o ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nu; mę ngweja-mee, ayijegbakwaaru iya pho ya; bu g'a suru g'e meje iya. ²⁵Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; mę ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nu.

²⁶“Su-a; le mboku k'ise be unu e-gbu ụnwu oke-eswi tete; mę ebili labo; mę ụnwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ẹka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ²⁷A bya l'ụnwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mę ụnwu ebili ono g'o ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nu; mę ngweja-mee, ayijegbakwaaru iya pho ya, bu g'a suru g'e meje iya. ²⁸Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa

ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-mee, ayijekwaru iya pho ya.

²⁹“Su-a; le mboku k'ishii be unu e-gbu unwu oke-eswi esato; me ebili labo; me unwu ebili iri leno, gbachaaru apha, adudu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ³⁰A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; me unwu ebili ono g'o ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nu; me ngweja-mee, ayijegbakwaaru iya pho ya; bu g'a suru g'e meje iya. ³¹Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nu.

³²“Su-a; le mboku k'esaa be unu e-gbu unwu oke-eswi esaa; me ebili labo; me unwu ebili iri leno, gbachaaru apha, adudu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ³³A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; me unwu ebili ono g'o ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nu; me ngweja-mee, ayijegbakwaaru iya pho ya, bu g'a suru g'e meje iya. ³⁴Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-mee, ayijekwaru iya pho ya.

³⁵“Le mboku k'esato be unu a-noje ndzuko, du nsọ. G'o to dukwa ozi, unu e-jeje le mboku ono. ³⁶Unu egwee ngweja-akpo-oku; mbu ngweja, a kpọru oku, mkpo iya du Chipfu ree. Unu egbua oke-eswi lanu; me ebili lanu; me unwu ebili esaa, gbachaaru apha, adudu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ³⁷A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; me unwu ebili ono g'o ha; unu eyekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nu; me ngweja-mee, ayijegbakwaaru iya pho nu; bu g'a suru g'e meje iya. ³⁸Unu egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nu; me ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nu.

³⁹“Ngweja ono g'o ha be unu e-gweje nu Chipfu le teke unu abo obo-iphe unu, gechaaru egeru; a -gufukwa iphe, unu kweru Chipfu ukwe iya; me iphe, unu turu obu unu onyo l'unu l'a-nu Chipfu; me ngweja-akpo-oku; me ngweja-nri; me ngweja-mee; mefua ngweja-ehu-guu.” ⁴⁰Mosisu bya atuko ekemu ono, Chipfu tushiru ye iya l'eka ono pfukotaru ndu Izurelu.

Ekwe Chipfu ukwe-iphe

30 ¹Mosisu bya epfuaru ndu-ishi l'ipfu l'ipfu ndu Izurelu; su phe: “Waa iphe, Chipfu turu l'ekemu baa: ²Nwoke -kweta Chipfu ukwe-iphe; ozoo l'o nweru iphe, o riburu nte iya le ya te emedu; ge nwoke obu te emebyikwa opfu, o pfuru. G'o mekotakwa iphemiphe, shi iya l'onu futa.

³“Teke nwamgboko, bukwadu l'ibe nna iya kweru Chipfu ukwe-iphe; ozoo l'o nweru iphe, o riburu nte iya le ya te emedu; ⁴nna iya -numa k'ukwe-iphe

ono, o kweru ono; mę k'iphe ono, o riburu nte iya lę ya te emedu ono; ọphu ọ dudu iphe, nna iya ono pfuru yeru iya; ọo ya bụ l'ukwe-iphe ono, o kweru ono e-keru; iphe ono, o riburu nte iya lę ya te emedu ono ekekwarupho. ⁵Teke ọ bụ lę nna iya nụmachaaru l'o kweru ukwe-iphe; bya anọdu lę mbọku ono, ọ nūmaru iya ono jika lę ya te ekwetaduru; ọo ya bụ l'ọ tọ dudu ukwe-iphe ono, o kweru ono; mę iphe ono, o riburu nte lę ya te emedu ono, duru ọphu e-keru nū. Sụ-a; Chipfu bę a-guru nwamgbọko ono nvu; noo kęle ọo nna iya bę te kwetaduru g'o mee ya.

⁶“Teke ọ bụ lę nwamgbọko ono bę kweadaru ukwe-iphe ono; tẹme ọ lua ji; mbụ l'o nweru iphe, o gudewaa ọnu iya ribua nte lę ya te emedu; ⁷ji iya ono -nūma iya; ọphu ọ dudu iphe, o pfuru yeru iya lę mbọku ono, o nūmaru iya ono; ọo ya bụ l'ukwe-iphe ono, o kweru ono e-keru; iphe ono, o riburu nte lę ya te emedu ekekwarupho. ⁸Ọle ọ -buru lę ji iya ono bę nūmachaaru l'o kweru ukwe-iphe; bya anọdu lę mbọku ono, ọ nūmaru iya ono jika lę ya te kwetaduru; ọo ya bụ l'ukwe-iphe ono, o kweru ono; mę iphe ono, o gudewa ọnu iya ribua nte lę ya te emedu ono te eveeduru ire; Chipfu aguru nwamgbọko ono nvu.

⁹“Nwanyị, ji iya anọedu ndzu; ọzoo nwanyị, ji iya chifuru achifu -kwee Chipfu ukwe-iphe; bę o mefutaiekwa iphe ono, o kweru ukwe iya ono.

¹⁰“Ọ -buru l'ọo nwanyị, nọ l'ibe ji iya bę kweru Chipfu ukwe-iphe; ọzoo l'o nweru iphe, o riburu nte lę ya te emedu; ¹¹ji iya bya anūma iya; ọphu ọ dudu iphe, o pfuru yeru iya; mbụ ọphu ọ jikaduru; ọo ya bụ l'ukwe-iphe ono, nwanyị ono kweru ono e-keru; iphemiphe, o riru nte lę ya te emedu ekekwarupho. ¹²Ọle ọ -bukwanuru lę ji iya ono bę nūmaru iya nū; bya anọdu lę mbọku ono, ọ nūmaru iya ono jika; sụ g'o to vushiru ire; bę iphemiphe, shi nwanyị ono l'ọnu futa l'ukwe-iphe ono, o kweru ono; mękpoo iphe ono, o riru nte lę ya te emedu ono te ekeeduru. Chipfu aguaru nwanyị ono nvu; kęle ọo ji iya bę sūru g'o to vushiru ire. ¹³Iphe, bukpoo ukwe-iphe, nwan-nyị ono kweru; mę iphemiphe, o riburu nte lę ya te emedu bụ ji iya bę ọ dū l'ęka. Ji iya -sū g'o keru; l'o keru; ọ -sū g'o to vushiru ire; o too vuduru ire. ¹⁴Ọ -buru lę ji iya bę nūmacharu iya; ọphu ọ dudu iphe, oopfujeru yeru iya mbokumboku; bę ukwe, o kweru g'ọ ha e-keru; iphemiphe, o riru nte lę ya te emedu e-kekwarupho. Ji nwanyị ono bę sūru g'o keru; noo kęle ọ tọ dudu iphe, o pfuru mbọku, ọ nūmaru iya. ¹⁵Ọle ọ -nūmachaa ya; bya emecha mee g'o to vushiru ire; bę oo-vuru ẹjo-iphe, nwanyị ono gege evuru.”

¹⁶Noo iphe, Chipfu toru Mosisu ọkpa iya sū g'e tsoje g'ọ duru nwoke yee nyee ya; duru nna yee nwa iya nwanyị; mbụ nwamgbọko, bukwadu l'ibe nna iya.

Aagwata ndu Midiyanu ugwo iphe, ẹphe mejeru ndu Ízurelu

31 ¹Chipfu bya epfuaru Mosisu sū: ²“Gwata ndu Midiyanu ugwo iphe ono, ẹphe mejeru ndu Ízurelu-a. I -gwatachae phe iya pho bę ji-nwuhu lapfu ndibe unu phe.”

³Qo ya bụ; Mósísi sụ ndu Ízùrèlù: “Unu harù kwaa onwunu ngwogu jepfu ndu Midiyanu ogu je agwataru Chipfu ugwo iphe ono, ephe mejeru ndu Ízùrèlù ono. ⁴Ipfu, nonu lè Ízùrèlù bẹ unu a-họtà unu umadzu labo l'umadzu ukporo iri g'ephe je ogu ono.”

⁵Noo ya; e shi l'ipfu, nonu lè Ízùrèlù hotachaa unu nemadzu ugbo labo l'umadzu ukporo iri. O buru ukporo unu nemadzu l'unu nemadzu iri bẹ bụ ndu a hotakotaru; kwaa pñe ngwogu. ⁶Mósísi zia pñe g'ephe jeshia ogu ono. Ipfu, nonu bẹ hotaru unu nemadzu ugbo labo l'umadzu ukporo iri k'ogu ono. Ephe lè Finehasu nwa Eleyaza, bụ onye uke Chileke swiru. Finehasu gude ivu, shi l'ulo Chipfu; mē opu-ogu, eegudeje echi mkpu ogu. ⁷Ephe jepfushia ndu Midiyanu ogu egube Chipfu tūru iya Mósísi lekemu; tūko iphe, bụ unwoke ndu Midiyanu gbushikōta. ⁸Ephe gbu-kwaapho ndu eze ise, bụ ndu-ishi ndu Midiyanu; mbu Evi; mē Rēkemu; mē Zuru; mē Huru; mē Reba; yekwaru ndu ozo, e gbukwarupho egbugbu. Ephe gudekwapho ogu-echi gbua Belamu nwa Beyo.

⁹Ndu Ízùrèlù kpukota unwanyi ndu Midiyanu lè ndzu; mē unwegirima pñe. Ephe rwuta eswi pñe; mē eku pñe; bya atūko iphe, ephe nweru enwuru kwaa l'okwata; ¹⁰bya atūshia oku lè mkpukpu eka ndu Midiyanu buko; mē eka ephe kpoberu ulo-ekwa pñe g'o ha. ¹¹Ephe rwutakota iphe, ephe kwataru l'okwata; mē iphe, ephe lwutaru l'ogu; mbu nemadzu; mēkpoo iphe-edobe. ¹²Ephe chita ndu ono, ephe lwutaru l'ogu ono; mē ivu ono, ephe vutaru; mē iphe, ephe kwataru l'okwata wolataru Mósísi yele Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mēwaro ndu Ízùrèlù l'ophu l'eka ephe kpoberu ulo-ekwa pñe lè baswaa alì Mówabu l'aguga enyimu Jiódanu lè mgboru mkpukpu Jieriko.

Ekemu, Mósísi tūru teke ndu Ízùrèlù shi ogu Midiyanu lwa

¹³Tobudu iya bụ; Mósísi; mē Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mē ndu-ishi ndu Ízùrèlù l'ophu wuru jeshia pñe ndzuta l'azu eka ono, ephe kpoberu ulo-ekwa pñe ono. ¹⁴Ndu-ishi ndu ojogu ono, shi l'ogu lwa ono; mbu ndu-ishi unu ndu ojogu labo l'ukporo iri; yee ndu-ishi ndu ojogu ukporo ise ise; mee; ehu ghuahaa Mósísi eghu. ¹⁵Mósísi sụ pñe: “?Q kwa l'unu hakotaru unwanyi-a g'ephe nodu ndzu? ¹⁶?Tobudu unwanyi-a bẹ Belamu ziru; ephe mee gē ndu Ízùrèlù meswee Chipfu l'opfu ehu agwa, du lè Peyo; eshi nno; ejo iphe-ememe bya adaa l'echilabo ndu kē Chipfu ono. ¹⁷Ngwa; unu tūko unwegirima pñe unwoke gbushikōta g'ephe ha; unu egbushikōta iphe, bụ nwanyi, yele nwoke kwajewaru l'ime pñe. ¹⁸Ndu ophu unu a-harū onwunu buepho unwumboko, ephe lè nwoke ta akwajeduru. ¹⁹A -bya lè g'unu ha buru ndu gburu nemadzu ono; mē ndu denyiru onye e gburu egbugbu eka; gē ndu ono jekwa l'azu eka ono, a kpoberu ulo-ekwa je anōo abalì esaa. O -rwuepho lè mboku k'eto iya waa mboku k'esaa ya; g'ephe safu onwophe nturwu; safukwapho ndu ono, unu kputaru lè ndzu ono nturwu. ²⁰Unu mechaa uwe unu emecha; unu

emechaa iphe, e meru l'akpo; me iphe, e meru l'èji egbu; me iphe, a pyiru l'oshi."

²¹Eleyaza, bu onye uke Chileke su ndu ologu ono, jeru ugu ono: "Waa omelali, du l'ekemu ono, Chipfu tutu nu Mosisu baa: ²²Oo mkpola-ododo kpoloko; me mkpola-ochaa; me onyirubvu; me igwe; me gbamugbam; me ota-njele; ²³mbu l'iphe, oku te ekepyashiduru be unu a-hu l'oku go du ree. Oe e gudefutaje mini ono, eegudeje asafu nturuw mechaa ya emecha. Obenu l'iphe, oku e-ke me a -hua ya l'oku be unu e-ye le mini ono gude mee ya go du ree. ²⁴Le mboku kesaa be unu safutaje uwe unu asasa; unu abya adu ree. Unu -mechaa nno; unu abatawaro l'eka ono, a kpoberu ulo-ekwa ono teke ono."

Eekeshi iphe, a lwutaru l'ogu Midiyanu

²⁵Chipfu su Mosisu: ²⁶"Ge gubedua; me Eleyaza, bu onye uke Chileke; me ndu-ishi le ndu-unuphu ndu-unuphu ndu Izurelu tuko iphemiphe ono, ephe lwutaru l'ogu ono gukota ugu; mbu nemadzu; mekpoo iphe-edobe ono. ²⁷Unu ekekaha iphe ono, a lwutaru l'ogu ono uzi labo. Unu kekaharu iya ndu ono, jeru ugu ono waa igwe-oha Izurelu. ²⁸Unu shi l'ime ndu k'ono, unu keru nu ndu ono, jeru ugu ono tuturu Chipfu utu. Onye lanu be unu e-wofuta l'ime unu nemadzu l'ukporo ise; unu ewofuta iphe-edobe lanu l'ime unu iphe-edobe l'ukporo ise; mbu eswi; me nkafu-igara; me aturu; me egbu. ²⁹Unu shi l'oke iya nkephe ono wota iya nu Eleyaza, bu onye uke Chileke go buru iphe, aa-nu Chipfu. ³⁰Unu eshikwapho l'iphe ono, unu keru nu ndu Izurelu wofutachaa nanu nanu l'ime ukporo labo l'iri; mbu le nemadzu; me l'eswi; me le nkafu-igara; me l'aturu; me l'egbu; me l'anu ozo. Unu eworu iya nu eri Livayi, bu ndu eleta ulo-ekwa Chipfu enya." ³¹Oo ya bu; Mosisu yele Eleyaza, bu onye uke Chileke mee ge Chipfu tutu iya Mosisu l'ekemu.

³²Waa iphe, phoduru nu l'iphe ono, ndu ono, jeru ugu lwutaru l'ogu baa: Aturu, phoduru nu bu ukporo unu aturu ugbo ukporo eno l'ukporo unu eno l'unu esaa l'ukporo iri. ³³Eswi, phoduru nu buru ukporo unu eswi ugbo tete. ³⁴Nkafu-igara, phoduru nu buru ukporo unu nkafu-igara ugbo esaa l'unu iri l'ebio l'ukporo iri. ³⁵A -bya le nemadzu; unwany, ephe le nwoke ta akwajeduru be du ukporo unu unwany ugbo eno. ³⁶Waa g'iphe, e keru nu ndu ono, jeru ugu ono ha baa: Aturu du ukporo unu aturu ugbo ukporo labo l'ukporo unu ugbo labo l'unu eto l'ukporo iri l'ise. ³⁷Lime aturu ono; ophu bu iya utu, aatu anu Chipfu bu unu aturu l'ukporo iri leto l'aturu iri l'ise. ³⁸Eswi du ukporo unu eswi ugbo eno l'unu iri. Lime eswi ono; ophu bu iya utu, aatu anu Chipfu bu ukporo eswi eto l'eswi iri l'ebio. ³⁹Nkafu-igara du ukporo unu nkafu-igara ugbo eto l'unu iri l'ishii l'ukporo ise. Lime nkafu-igara ono; ophu bu iya utu, aatu anu Chipfu du ukporo nkafu-igara eto le nkafu-igara lanu. ⁴⁰A

bya lẹ nemadzu; iphe, ephe dụ bụ ụkporo ụnu nemadzu ugbo labo. Iphe, bụ ndu e gude atụ utu anụ Chipfu l'ime phezụ bụ ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri l'ẹbo. ⁴¹Tobudu iya bụ; Mósísu bya eworu utu ono, a tũru nũ Chipfu ono nũ Eleyaza, bụ onye uke Chileke g'ọ bũru iphe, aanũ Chipfu. Ono bũru gẹ Chipfu tũru iya Mósísu l'ekemu.

⁴²Waa g'iphe ono, e keru nũ ndu Ízurelu ono ha baa; mbũ iphe ono, Mósísu wofuru l'ophu e keru nũ ndu ono, jeru ogu Midiyanu ono. ⁴³Iphe, e keru nũ igwe-oha Ízurelu ono bẹ atũru dụ ụkporo ụnu atũru ụkporo ugbo labo l'ụkporo ụnu ugbo labo l'unu ẹto l'ụkporo iri l'ise. ⁴⁴Eswi dụ iya ụkporo ụnu eswi ugbo ẹno l'unu iri. ⁴⁵Nkapfũ-igara dụ iya ụkporo ụnu nkapfũ-igara ugbo ẹto l'unu iri l'ishii l'ụkporo ise. ⁴⁶Ndu nemadzu, e ketarũ nũ phezụ dụ ụkporo ụnu nemadzu ugbo labo. ⁴⁷Mósísu bya eshi l'iphe ono, e keru nũ ndu Ízurelu ono wotachaa iphe nanũ nanũ l'ime ụkporo labo l'iri iri; mbũ lẹ nemadzu; mẹ l'iphe-edobe; o woru iya nũ eri Lívayi, bũ ndu eleta ụlo-ekwa Chipfu ẹnya; bũ gẹ Chipfu tũru iya Mósísu l'ekemu.

⁴⁸Noo ya; ndu-ishi, achị ndu ojogu ono; mbũ ndu-ishi, unu ndu ojogu ugbo labo l'ụkporo iri; mẹ ndu-ishi ndu ojogu ụkporo ise ise wũru bya-pfutashia Mósísu. ⁴⁹Ephe sũ Mósísu: “Anyibe ndu-ozí ngu bẹ guakwaru ndu ojogu ono, anyi chĩ jee ogu ono ogu; ophu ọ dudu m'onye lanũ, aacho achochó l'ime phezụ. ⁵⁰Owaa bũ iphe, anyi ewota g'a nũ Chipfu. Onyenonu gude iphe, ọ lwũtaru l'ogu ono; mbũ iphe, e meru lẹ mkpọla-ododo, bũ iya bũ iyagba-upfũ; mẹ echí mgbalẹka; mẹ echí mkpũshi-ẹka; mẹ iphe-nchị; mẹ iyagba-olu. Anyi wotaru iya g'e gude pfua ụgwo iphe-ẹjĩ l'iphu Chipfu.”

⁵¹Mósísu yele Eleyaza, bũ onye uke Chileke nata phezụ iphe ono, e meshiru lẹ mkpọla-ododo ono; mbũ iphemiphe, e mekotaru ọna. ⁵²Iphe ono, e meru lẹ mkpọla-ododo ono, ndu-ishi unu ndu ojogu ugbo labo l'ụkporo iri; mẹ ndu-ishi ndu ojogu ụkporo ise ise nũru Chipfu ono bẹ bũ mkpọla-ododo, ẹrwa iya dụ ụkporo ụnu shẹkelu labo l'unu lanũ l'ụkporo shẹkelu iri l'ẹsaa lẹ shẹkelu iri. ⁵³Ndu ojogu ono l'ẹhu l'ẹhu gudechaa iphe, ephe kwatarũ l'okwata lwa. ⁵⁴Mósísu yele Eleyaza, bũ onye uke Chileke nata iphe ono, e meru lẹ mkpọla-ododo ono l'ẹka ndu-ishi unu ndu ojogu labo l'ụkporo iri; mẹ l'ẹka ndu-ishi ndu ojogu ụkporo ise ise. Ephe nata phezụ iya je edobe l'ụlo-ekwa-ndzukọ l'ẹka ọo-nodu l'atatiphu Chipfu; gẹ ndu Ízurelu e-gudeje iya nyata ogo ono.

**Alĩ, a nũru okpa-ipfu Rúbenu;
waa okpa-ipfu Gadu
(Dit 3:12-22)**

32 ¹Unwu Rúbenu waa unwu Gadu bẹ nweru iphe-edobe shingushingu. Ephe bya ahũma l'alĩ Jiaza; mẹ alĩ Giladu bẹ dụ ree g'ẹ

dobe iya iphe-edobe. ²Oo ya bú; ụnwu Gadu; mę ụnwu Rúbenu ono bya ejepfu Mósísu; waa Eleyaza, bú onye uke Chileke; mę ndu-ishi ndu Ízurelu je asú: ³“Mkpukpu Atarotu; mę mkpukpu Dibonu; mę mkpukpu Jiaza; mę mkpukpu Nimura; mę mkpukpu Heshibonu; mę mkpukpu Eleyale; mę mkpukpu Sebamú; mę mkpukpu Nebo; mę mkpukpu Beyonu; ⁴mbú alí ono, Chipfu meru gę ndu Ízurelu lwúta bę búkwa alí, dú ree k'edobe iphe-edobe; tẹmanu anyíbe ndu-ozí ngu búru ndu nweru iphe-edobe. ⁵Sú-a; ọ -búru l'anyi dú ngu l'obu; núnú anyíbe ndu-ozí nkengu alí ono g'ọ bú-waruro oke alí nkanyi. Unu te edutashínu anyi dafú azú ẹnyimu Jíódanu azú iya ọphuu.”

⁶Mósísu sú ụnwu Gadu; mę ụnwu Rúbenu: “?Ụnwunna unu a-nọdu eje ọgu; unubedua anọ-kirishia l'ẹka-a tọo? ⁷?Bú gúnú meru iphe, unu eme g'obu te shihushi ndu Ízurelu ike g'ẹphe la l'alí ono, Chipfu núnú pẹ ono? ⁸Oo ẹgube ono bú gę nna unu pẹ meru teke mu ziru pẹ g'ẹphe gbẹ lẹ Kadeshi-Baneya je ahuma alí ono; ⁹kele ẹphe jerwuru nsúda Ẹshukolu; je ahumabebe alí ono; bya eteyia ndu Ízurelu obu; mee g'ẹphe ta abahu l'alí ono, Chipfu núnú pẹ ono. ¹⁰Ẹphe shi nno kpatsu Chipfu ẹhu-eghu lẹ mbọku ono. O ribua angú sú: ¹¹‘O tọ dúdu onye nwoke Ízurelu, shi lẹ l'jiputu fúta; shita l'onye nọwaru ụkporo apha kwaseru, bya l'e-gude ẹnya iya huma alí ono; mbú alí ono, mu riburu lẹ nte lẹ mu l'a-nú Ébirihamu; mę Áyizaku; mę Jíékọpú; noo kele ẹphe te egudedu obu pẹ g'ọ ha etso mu; ¹²Gbahaephọ Kalẹbu nwa Jiefune k'eri Kenazu; mę Jioshuwa nwa Nunú; kele ẹphe gude obu pẹ g'ọ ha tsoru Chipfu.’ ¹³Chipfu swibenuru ndu Ízurelu ẹhu-eghu iya; o mee pẹ; ẹphe tsoru echiegu ghaphee ụkporo apha labọ; jeye teke ọgbo ono, meru ẹjo-iphe l'ẹnya Chipfu ono bvụko-taru. ¹⁴O rwukwaa nta; unubẹ ụnwu-a, ndu eme iphe-ẹjị nwushiru-a byakwa apfuru l'ọzori nna unu pẹ; g'unu mee g'ẹhu-eghu Chipfu kaba atangirihi l'ẹhu ndu Ízurelu. ¹⁵Kele-a; unu -gbakuta iya azú sú l'unu te etsohedu iya nta; bẹ ọo-pakwaru pẹ haa l'echiegu; ọo-buru l'ọo unu bẹ kpataru gę ndu Ízurelu laa l'iyi.”

¹⁶Tobudu iya bú; ụnwu Gadu ono; mę ụnwu Rúbenu ono byapfuta Mósísu bya asú iya: “Oo-dú anyi ree g'anyi meta ẹka iphe-edobe anyi a-nọdu; mę g'anyi kpúshia mkpukpu ẹka ụnwegirima anyi pẹ a-nọdu. ¹⁷Ọle anyi jikobewaru k'achita ngwogu vutaru ndu Ízurelu ọzo jeshia; jeye teke anyi e-durwu pẹ ẹka ono, ẹphe e-buru ono. Ụnwu anyi pẹ bẹ e-buru lẹ mkpukpu-a, a kpúchaaru; o shihu ike-a; gę ndu alí-a te sweta iya. ¹⁸Anyi ta abyadu alwa ibe anyi jeye teke ndu Ízurelu e-ketadzuru oke, rwuberu pẹ nù g'ẹphe ha. ¹⁹Ọle anyibedua te etsoduru pẹ eketa oke l'azú ẹnyimu Jíódanu azú iya ọphuu; iphe, kparu iya nù bú l'oke k'anyi bẹ nọ l'azú iya ọwa l'ọzo ẹnyanwu-awawa ẹnyimu Jíódanu.”

²⁰Oo ya bú; Mósísu sú pẹ: “O -búru l'unu e-me iya ẹgube ono; ọ -búru l'unu a-kwa onwunu ngwogu unu l'atatiphu Chipfu vuta ọzo k'ogu ono; ²¹ọ -búru lẹ

g'unu ha bẹ a-chiru ngwogu unu daa ẹnimu Jiódanu l'atatifpu Chipfu; lwua ogo ono jasụ teke Chipfu chifuru ndu ohogu iya ono l'atatifpu iya. ²²A -lwua alị ono lwutaru Chipfu; unu alwatashiwaro teke ono; ikpe ta anmaedu unu l'iphu Chipfu; me l'iphu ndu Ízurelu l'ophu. Alị owa abụwaruro k'unu l'atatifpu Chipfu. ²³Ole o -buru l'unu te emeduru iphe, unu pfuru; ogo ya bụ l'unu meru Chipfu iphe-eji; g'o dokwaa unu ẹnya l'iphe-eji, unu meru bẹ unu e-je iphe-ehuka iya. ²⁴Unu kpushia mkpukpu, unwegirima unu phe a-nodu; unu emeta eka iphe-edobe unu a-nodu; unu emeēbekpoe ya pho g'unu pfuru iya."

²⁵Unwu Gadu ono; me unwu ke Rúbenu sụ Mósíu: "Anyibe ndu-ozí ngu phe l'e-me ge gube nnajiuphu pfuru anyi. ²⁶Unwegirima anyi phe; me unyomu anyi phe; me iphe-edobe anyi bẹ a-nodu le mkpukpu le mkpukpu, du l'alí Giladu. ²⁷Ole anyibedua, bụ ndu-ozí ngu phe bẹ a-da ẹnimu; anyi a-chigbaaru ngwogu l'ehu l'ehu k'ogu ono l'atatifpu Chipfu egube ono, gube nnajiuphu anyi pfuru anyi."

²⁸Noo ya; Mósíu bya atua ekemu nụ Eleyaza, bụ onye uke Chileke; me Jioshuwa nwa Nunu; me ndu-ishi, achigba ẹnya-unuphu nonu l'ipfu Ízurelu le k'opfu ehu unwu Gadu ono; me k'opfu ehu unwu Rúbenu. ²⁹O sụ phe: "O -buru l'unwu Gadu; me unwu Rúbenu bẹ chitaru ngwogu phe; tsoru unu daa ẹnimu Jiódanu; bya etsoru unu nodu l'iphu Chipfu lwua ogo ono lwuta; unu l'ephe -lwutachaephe alị ono; unu nukwaa phe alị Giladu g'o buru oke alị phe. ³⁰Ole o -buru l'ephe ta achitaduru ngwogu tsoru unu daa ẹnimu; ephe etsoru unu keta oke l'alí Kénanu."

³¹Unwu Gadu; me unwu Rúbenu ono sụ: "Oo ge Chipfu pfuru anyibe ndu-ozí ngu phe bụ g'anyi e-me iya. ³²Anyi a-chiru ngwogu daa ẹnimu Jiódanu bahu l'alí Kénanu l'atatifpu Chipfu; ole oke alị anyi bẹ a-dukota l'azu ẹnimu Jiódanu azu iya owa."

³³Tobudu iya bụ; Mósíu bya eworu alị-eze Sihonu, bụ eze ndu Amoru; me alị-eze Ogu, bụ eze ndu Beshanu woru nụ unwu Gadu; me unwu ke Rúbenu; me nkeru-ebo ipfu Manáse, bụ nwa Jióséfu. O nuru phe alị ono l'ophu; me mkpukpu, dukota iya nụ g'o ha; mbukpoo mkpukpu le mkpukpu, no-pheru alị ono mgburugburu. ³⁴Unwu Gadu kpua mkpukpu Dibonu; me Atarotu; me Arowa; ³⁵me Atarotu-Shofanu; me Jiaza; me Jiogbeha; ³⁶me Betu-Nimura; me Betu-Haranu. Ephe kpukotaru mkpukpu ono; o shihuchaa ike; bya emetagbaa eka iphe-edobe phe a-noduje. ³⁷Unwu ke Rúbenu kpua mkpukpu Heshibonu; me Eleyale; me Kiriyatayimu; ³⁸mekwaphe Nebo; me Belu-Meyonu. Ephe kpukwaphe mkpukpu Sibuma. Ephe gbanweshikota epha mkpukpu ono g'o ha; bya eworu epha ozo gushia mkpukpu le mkpukpu ono, ephe kpushiru ono.

³⁹Unwu Makiya, bụ nwa Manáse jee ogo l'alí Giladu; je alwuta iya; chishia ndu Amoru, bu l'eka ono. ⁴⁰Ogo ya bụ; Mósíu woru alị Giladu nụ Makiya, bụ nwa Manáse; o buru l'eka ono. ⁴¹Jiayi, bukwapho oshilo-kpa Manáse lwuta unwu mkpukpu le mkpukpu, du iya nụ; o gua epha

mkpukpu ono Havotu-Jiayi. ⁴²Noba lwuta mkpukpu Kenatu; me nwa mkpukpu, no-pheru iya mgburugburu. O gube mkpukpu ono Noba, bu epha, yebedua aza.

Ije ndu Ízurelu e shi le Ijiputu jasú le Mówabu

33 ¹Owaa bu ge ndu Ízurelu gude jee ije phe teke epe futaru l'ali Ijiputu. Epe dzeberu le mkpa le mkpa; o buru Mosisu ye Ero-nu be edu phe nu. ²O buru Mosisu be deru g'ephe gude jee ije ono l'ekwo ge Chipfu pfuru iya ya. Waa g'ephe gude jee ije phe ono baa e shi le Ijiputu:

³Ndu Ízurelu gbalihuru ije l'onwa mbu; l'abali iri l'ise l'onwa mbu ono. Le mboku, tsotaru mboku obo Ojeghata ke Chipfu be epe wataru ije phe. Epe shi le mkpukpu Ramesesu wuru goromii wufuta k'ehuka tugbua. Ndu Ijiputu doru chikafuchaephe enya ele phe; epe nodu awu atugbu. ⁴Le teke ono be ndu Ijiputu eligbaa odzu ndu bu okpara phe ono, Chipfu chigbushiru l'echilabo phe ono. Chipfu bya ekpekwa pho agwa phe ikpe.

⁵Noo ya; ndu Ízurelu shi le Ramesesu wuru tugbua. Epe rwua Sukotu; bya akpobe ulo-ekwa phe. ⁶Epe gbeshi le Sukotu je akpobe ulo-ekwa phe le Etamu, no l'aguga echiegu. ⁷Epe gbeshi le Etamu; bya adakobe laphuazu le Pi-Hahirotu, no l'uzo enyanwu-awawa Belu-Zefonu; epe kpobe ulo-ekwa phe le mgboru Migudolu. ⁸Epe gbeshi le Pi-Hahirotu; bya adaa eze-enyimu bahu l'echiegu. Epe jee ije abali eto le mgbegu Etamu; bya erwua Mara; epe kpobe ulo-ekwa phe. ⁹Epe gbeshi le Mara; bya ejerwua Elimu. Elimu be nweru enya-obvu mini iri l'ebo, no iya nu; mpfu ukporo eto l'iri nodu iya; epe kpobe ulo-ekwa phe l'eka ono.

¹⁰Epe gbeshi le Elimu bya erwua aguga Eze-enyimu Uswe-uswe; epe kpobe ulo-ekwa phe. ¹¹Epe gbeshi le Eze-enyimu Uswe-uswe bya eje akpobe ulo-ekwa phe l'echiegu Sinu. ¹²Epe gbeshi l'echiegu Sinu je akpobe ulo-ekwa phe le Dofuka. ¹³Epe gbeshi le Dofuka je akpobe ulo-ekwa phe le Alushi. ¹⁴Epe gbeshi le Alushi je akpobe ulo-ekwa phe le Refidimu. Eka ono be mini ta adudu ge ndu Ízurelu ngua.

¹⁵Epe gbeshi le Refidimu je akpobe ulo-ekwa phe l'echiegu Sayinayi. ¹⁶Epe gbeshi l'echiegu Sayinayi je akpobe ulo-ekwa phe le Kiburotu-Hatava. ¹⁷Epe gbeshi le Kiburotu-Hatava je akpobe ulo-ekwa phe le Hazerotu. ¹⁸Epe gbeshi le Hazerotu je akpobe ulo-ekwa phe le Ritima. ¹⁹Epe gbeshi le Ritima je akpobe ulo-ekwa phe le Rimonu-Pérezu. ²⁰Epe gbeshi le Rimonu-Pérezu je akpobe ulo-ekwa phe le Libuna. ²¹Epe gbeshi le Libuna je akpobe ulo-ekwa phe le Risa. ²²Epe gbeshi le Risa je akpobe ulo-ekwa phe le Kehelata. ²³Epe gbeshi le Kehelata je akpobe ulo-ekwa phe l'ubvu Shefa. ²⁴Epe gbeshi l'ubvu Shefa je akpobe ulo-ekwa phe le Harada. ²⁵Epe gbeshi le Harada je akpobe ulo-ekwa phe le Makelotu.

26 Ẹphe gbẹshi lẹ Makelotu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Tahatu. 27 Ẹphe gbẹshi lẹ Tahatu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Tera. 28 Ẹphe gbẹshi lẹ Tera je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Mitika. 29 Ẹphe gbẹshi lẹ Mitika je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Hashimona. 30 Ẹphe gbẹshi lẹ Hashimona je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Moserotu. 31 Ẹphe gbẹshi lẹ Moserotu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Bene-Jiakanu. 32 Ẹphe gbẹshi lẹ Bene-Jiakanu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Họru-Hagidigadu. 33 Ẹphe gbẹshi lẹ Họru-Hagidigadu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Jiotubata. 34 Ẹphe gbẹshi lẹ Jiotubata je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Aburona. 35 Ẹphe gbẹshi lẹ Aburona je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Eziyọnu-Geba. 36 Ẹphe gbẹshi lẹ Eziyọnu-Geba je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Kadẹshi, nọ l'echiẹgu Zinu. 37 Ẹphe gbẹshi lẹ Kadẹshi je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ l'ú-bvú Họru, nọ l'oke alì ndu Edọmu.

38 Ọ buru l'ẹka ono bẹ ẹphe nọ; Chipfu sọ Erọnu, bụ onye uke Chileke g'o nyihu eli úbvú Họru ono. Erọnu nyihu úbvú ono nọdu iya nwuhu; lẹ mbọku mbụ l'ọnwá ise l'apha, kwe ndu Ízurelu ọkpọro apha labọ, ẹphe shi l'alì l'ijiputu lufuta. 39 Erọnu bẹ nọwaru ọkpọro apha ishii l'apha ẹto lẹ teke ọ nwuhuru l'úbvú Họru.

40 Onye Kénanu, bụ eze ndu Aradu; bu l'echiẹgu ndọhali l'alì Kénanu ono; numa lẹ ndu Ízurelu l'awu abya.

41 Ndu Ízurelu gbẹshi l'úbvú Họru je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Zalumona. 42 Ẹphe gbẹshi lẹ Zalumona je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Punọnu. 43 Ẹphe gbẹshi lẹ Punọnu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Obotu. 44 Ẹphe gbẹshi lẹ Obotu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Iye-Abarimu, nọ l'oke alì Mówabu. 45 Ẹphe gbẹshi lẹ Iye-Abarimu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Dibọnu-Gadu. 46 Ẹphe gbẹshi lẹ Dibọnu-Gadu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ Alọmonu-Dibulatayimu. 47 Ẹphe gbẹshi lẹ Alọmonu-Dibulatayimu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ l'úbvú úbvú Abarimu; l'atatiphu úbvú Nebo. 48 Ẹphe gbẹshi l'úbvú úbvú Abarimu je akpọbe ọlo-ẹkwa phẹ lẹ baswaa alì ndu Mówabu; l'aguga ẹnyimu Jíódanu lẹ mgboru mkpukpu Jieriko. 49 Ẹphe kpọbe ọlo-ẹkwa phẹ l'agugu ẹnyimu Jíódanu; e -shi lẹ Bẹtu-Jieshimotu je akpaa lẹ Abẹlu-Shitimu lẹ baswaa alì ndu Mówabu ono.

50 Ọ buru lẹ baswaa alì ndu Mówabu ono, nọ l'aguga ẹnyimu Jíódanu lẹ mgboru Jieriko ono bẹ Chipfu pfuru yeru Mósísu sọ: 51 “Pfuaru ndu Ízurelu sọ phẹ-a: Unu -daẹpho ẹnyimu Jíódanu bahụ l'alì Kénanu; 52 unu tuko ndu bu l'alì ono g'ẹphe ha chífukota. Unu emebyishikota mkpuma, ẹphe pyiru apyipyi; mebyishia iphe, bụ ntẹkpe, ẹphe kpushiru doberu onwo-phẹ. Unu atuko iphe, bukpoọ ẹka ẹphe agwajẹ iphe nwukposhia. 53 Unu anata phẹ alì ono buru; kele mu nwaru iya unu g'o buru k'unu. 54 Unu a-tu ido washia alì ono l'ipfu l'ipfu. Ipfu ophu ha shii; unu awẹe phẹ alì, ha shii; ipfu ophu ha nwanshii; unu awẹe phẹ alì, ha nwanshii. Ẹka a turu ido; ọ dabaru ndu ophu ọ dabaru; ẹphe enworu ẹka obu. Onyenonu a-wata oke alì nkiya l'ipfu nna iya. 55 Ọlẹ ọ -buru l'unu ta achífuduru ndu

bu l'alì ono l'atatifhu unu bẹ ndu ono, unu haru ono e-mechakwaa buru mkpọ kpọahaa unu l'anya; buru obvu dzuahaa unu lẹ mgburẹku. Ẹphe a-nọduepho akpa unu ẹhu l'alì ono, unu e-buru ono. ⁵⁶Teke ono; mu emee unu iphe, mu kwakọberu gẹ mu mee phe.”

Oke alì Kénanu

34 ¹Chipfu sù Mósìsù: ²“Pfuaru ndu Ízurelu sù phe-a: Teke unu ba-huru l'alì Kénanu, bụ alì ono, unu eje eketa g'ọ buru oke alì unu ono; bụ g'oke alì ono a-dụ bụ ọwana: ³Ụzo ndọhali unu bẹ e-shi l'echiẹgu Zinu; nọ-tsoru oke ndu Edọmu ogologo. L'uzo ẹnyanwu-awawa bẹ oke alì ụzo ndọhali unu a-wata l'ishi ẹka Eze-ẹnyimu Ụnú jeberu. ⁴Oke alì unu ono e-shi l'uzo ndọhali gojia futa l'elikoro Akurabimu; shi l'ẹka ono jee je afuta lẹ mgbegu Zinu. L'ọ bya ejee nno futa l'uzo ndọhali Kadeshi-Baneya; shikwaphọ nno lufuta lẹ Hazarada; ghabua ẹka ono rwua Azumonu. ⁵Oke alì ụzo ndọhali unu ono e-shi lẹ Azumonu gojia futa lẹ nggele Ijiputu. Ẹka oo-jeberu; mbụ oke alì ono bụ l'eze-ẹnyimu.

⁶“A bya l'oke alì ụzo ẹnyanwu-arịba; oke iya a-buru l'oke-ẹnyimu. Noo ẹka a-buru oke alì ụzo ẹnyanwu-arịba unu bụ ono.

⁷“A bya l'oke alì ụzo isheli unu; unu shi l'oke-ẹnyimu kpaa oke alì ono jeye l'úbvú Họru. ⁸Unu eshi l'úbvú Họru kpaa oke alì ono jeye l'ẹka eeshi-je abahụ Hamatu. Ẹka oke alì ono e-beru bụ lẹ Zedadu. ⁹L'ọ shi l'ẹka ono nọo jeye lẹ Zifuronu. Ẹka oke alì ụzo isheli unu ono e-beru aburu lẹ Haza-Enanu. Noo ẹka a-buru oke alì ụzo isheli unu bụ ono.

¹⁰“A bya l'oke alì ụzo ẹnyanwu-awawa unu; unu shi lẹ Haza-Enanu kpaa oke alì ono jeye lẹ Shefamu. ¹¹Oke alì ono e-shikwaphọ lẹ ndọhali Shefamu lufuta lẹ Ribula; l'uzo ẹnyanwu-awawa Ayinu. O -rwua ẹka ono l'ọ tsoerupho ụzo ndọhali ono futa l'úbvú úbvú, dụ l'uzo ẹnyanwu-awawa eze-ẹnyimu Kineretu. ¹²L'ọ kwaseru; mbụ oke alì ọbụ jasụ l'ẹnyimu Jiọdanu. Ẹka oo-beru aburu lẹ Eze-ẹnyimu Ụnú.

“Noo ẹka a-buru alì unu bụ ono; mẹ oke iya mgburugburu.”

¹³Mósìsù bya epfuaru ndu Ízurelu sù phe: “Noo alì, unu a-tụ ido gude washia g'ọ buru oke alì unu ọbụ bụ ono. Ọo ya bụ alì ono, Chipfu sùru g'a nù ipfu tete lẹ nkeru-ẹbo ipfu. ¹⁴Noo kẹle ipfu unwu Rúbenu; mẹ ipfu k'unwu Gadu bẹ natawaru oke alì nkephe l'anya-unuphu phe l'anya-unuphu phe; wakwaphọ nkeru-ẹbo ipfu Manáse. ¹⁵Ipfu labọ ono; mẹ nkeru-ẹbo ipfu Manáse ono bẹ nataru oke alì nkephe l'uzo ẹnyanwu-awawa l'azụ ẹnyimu Jiọdanu azụ iya ọphuu lẹ mgboru mkpukpu Jieriko l'uzo ẹka ẹnyanwu eshije awata.”

Unwoke, a họtaru g'ẹphe washia alì ono

¹⁶Chipfu sù Mósìsù: ¹⁷“Waa ẹpha unwoke, a-washì alì ono nù unu g'ọ bụru oke alì unu baa: Eleyaza, bụ onye uke Chileke; waa Jioshuwa nwa Nunu.

¹⁸Unu hotachaa onye-ishi lanu l'ipfu l'ipfu g'ephe yeta eka g'a washia ali ono. ¹⁹Epha unwoke ono bu: Kalebu nwa Jiefune, bu onye shi l'ipfu Jiuda; ²⁰me Samelu nwa Amihudu, bu onye shi l'ipfu Simiyonu; ²¹me Elidadu nwa Kisulonu, bu onye shi l'ipfu Benjiaminu; ²²me Buki nwa Jioguli; onye-ishi ndu ipfu Danu; ²³me Hanelu nwa Efodu; onye-ishi l'ipfu Manase, bu nwa Jiosefu; ²⁴me Kemelu nwa Shifutanu; onye-ishi l'ipfu Ifuremu, bukwapho nwa Jiosefu; ²⁵me Elizafanu nwa Panaku; onye-ishi l'ipfu Zebulonu; ²⁶me Palutelu nwa Azanu; onye-ishi l'ipfu Isaka; ²⁷me Ahihudu nwa Shelomi; onye-ishi l'ipfu Asha; ²⁸me Pedahelu nwa Amihudu; onye-ishi l'ipfu Nafutali."

²⁹Noo epha unwoke obu Chipfu suru g'ephe washia ali ono g'o buru oke ali ndu Izurelu l'ali Kenanu.

Mkpukpu, ipfu Lívayi e-buru

35 ¹Tobudu iya bu; Chipfu pfuru yeru Mosisu le baswaa ali Mowabu laguga Jiordanu leka ono, no le mgboru Jieriko su iya: ²"Pfuaru ndu Izurelu g'ephe shi l'oke ali, ephe ketaru nugbaa eri Lívayi mkpukpu le mkpukpu, ephe e-buru. Unu anukwapho ndu Lívayi ono ali eka iphe-edobe phe a-kpaje nri le mgburugburu mkpukpu le mkpukpu ono, aa-nu phe ono. ³Mkpukpu ono g'o ha be a-buru eka ipfu Lívayi e-buru eburu; ali ono aburu eka eswi phe; me eku phe; mekpoo iphe-edobe phe l'ophu a-noduje ata nri. ⁴Ali eka ono, unu a-nu ipfu Lívayi g'iphe-edobe phe kpaje nri ono be a-du unu ntụ-okpa eto le ntụ-okpa ukporo iri l'ise. Oo-shi lazụ igbulọ mkpukpu ono nodu gbaa mgburugburu.

⁵"Uzo enyanwu-awawa azu mkpukpu ono be unu a-tuta unu ntụ-okpa esaa le ntụ-okpa ukporo iri; unu atuta unu ntụ-okpa ise l'uzo ndohali azu mkpukpu ono. Unu atuta unu ntụ-okpa ise l'uzo enyanwu-ariba azu mkpukpu ono; tuta unu ntụ-okpa ise l'uzo isheli mkpukpu ono. Mkpukpu phe ono anodu l'echilabo. Azu mkpukpu ono aburu eka iphe-edobe phe a-taje nri. ⁶Mkpukpu ishii l'ime mkpukpu ono, unu a-nu ipfu Lívayi ono be a-buru mkpukpu eka aa-noduje ezeru ndzu. Onye gburu ochi; lo gbaru laa le mkpukpu ono je anodu zeeru ndzu. Unu anufua phe ukporo mkpukpu labo le mkpukpu labo ozo yekoberu phe le mkpukpu ono. ⁷Mkpukpu, unu a-nu ipfu Lívayi be a-kpakota du ukporo mkpukpu labo le mkpukpu esato; ye le ali eka iphe-edobe phe a-noduje akpa nri. ⁸A bya le mkpukpu, unu e-shi l'ali unu Izurelu nu ipfu Lívayi ono; unu shikwa l'ipfu ophu ali phe ha shii nu phe mkpukpu, du igwerigwe. Unu eshi l'ipfu ophu ali phe pehuru nu-pete phe mkpukpu. Oo epho g'oke ali ndu nonu habe bu g'aa-nu-beru ipfu Lívayi ono mkpukpu obu."

Mkpukpu, onye gburu nemadzu

a-noduje ezeru ndzu

(Dit 4:41-43; 19:1-13; Jios 20:1-9)

⁹Chipfu su Mosisu: ¹⁰"Pfuaru ndu Izurelu su phe: Unu -daepho enyimu Jiordanu bahu l'ali Kenanu; ¹¹unu hota mkpukpu, unu a-noduje ezeru

ndzù; mbù ẹka bụ: onye -gbua nemadzù; ẹbe o lekebeduru ẹnya; l'ọ gbaru laa ẹka ono. ¹²Mkpukpu ono a-buru unu ẹka unu a-nọduje zeeru ndzù; gbalaaru onye agwata ụgwọ ọchi; g'onye ono, gburu nemadzù ono ta nwùhu jeye teke ọo-fùta bya apfuru l'iphu edzudzu-ọha g'e kpee ya ikpe. ¹³Ọ buru mkpukpu ishii ono, unu a-nụ ipfu Lívayi ono a-buru mkpukpu ezeru ndzù ọbu. ¹⁴Unu a-nụ mkpukpu, ee-zejeru ndzù ono ẹto l'azù ẹnyi-mu Jíódanu azù iya ọwa-a; unu anụ ẹto ọzo l'alí Kénanu. ¹⁵Mkpukpu ishii ono bẹ a-buru mkpukpu ẹka ndu Ízurelù; mẹ ndu abùdu ndu Ízurelù; mẹ ndu lwarù alwalwa, bu l'echilabọ phẹ a-gbabajẹ je anọdu zeeru ndzù. Ọ buru onye gburu nemadzù; ẹbe o lekebeduru ẹnya; bẹ a-gbajeru laa l'ẹka ono.

¹⁶“Obenu lẹ-a; ọ -buru lẹ nemadzù bụ iphe-ígwè bẹ o gude chigbua nemadzù ibiya; bẹ onye ọbu buakwaa onye gburu ọchi. Onye ono, gburu ọchi ono lafutajekwa l'ọchi, o gburu. ¹⁷Ọzoo ọ -buru l'ọ nweru onye turu nemadzù mkpuma tugbua ya; bẹ onye ọbu buakwaa onye gburu ọchi. Onye ono, gburu ọchi ono lafutajekwa l'ọchi, o gburu. ¹⁸Ọzoo l'ọ nweru onye wotaru oshi chia nemadzù; woru iya chigbua; bẹ onye ọbu buakwaa ọchi bẹ o gburu. Onye ono, gburu ọchi ono lafutajekwa l'ọchi, o gburu. ¹⁹Onye bụ iya agwata ụgwọ ọchi ono bẹ ee-gbu onye ono, gburu ọchi ono. Mbù-a; g'onye ono, bụ iya agwata ụgwọ ọchi ono gbua ya l'ẹka o jepfupooru iya.

²⁰“Onye gude kẹle nemadzù bẹ dū iya ashì; o nwutsua ya; ọ nwùhu; ọzoo l'ọ kwabèru ẹnya tụa ya iphe shi nno tugbua ya; ²¹ọzoo gude kẹle yẹle onye ọbu dū l'opfu; o je echia ya ẹka chigbua ya; bẹ onye ono, chigburu nemadzù ono bẹ e gbufutajekwa; noo kẹle o gburu ọchi. Onye agwata ụgwọ ọchi ono e-gbu onye ono, gburu ọchi ono teke o jepfuru iya.

²²“Ọle ọ -buru l'ọ nweru onye nwutsuru nemadzù l'ọtulupfu; ọ nwùhu; ọphu ọ bụdu lẹ yẹle onye ọbu dū l'opfu; ọzoo l'ọ to lekebeduru ẹnya tua ya iphe; ²³ọzoo l'ọ mkpuma, a-dū ike tugbua nemadzù bẹ ọ tọ humaduru onye ono; ọ tụa ya woru onye ono tugbua; bẹ eshi ọphu onye ono, ọ tų-gburu ono bẹ yẹle iya ta adudu l'opfu; ọphu ọ gbaduru ẹnya gẹ ya meka ya iphe; ²⁴g'edzudzu-ọha kpeshiaru iya onye ono, gburu nemadzù ono yẹle onye ono, agwata ụgwọ ọchi onye ono, o gburu ono. Waa g'ee-gude doshiaru phẹ iya baa: ²⁵G'edzudzu-ọha nafuta onye ono, gburu nemadzù ono l'ẹka onye ono, bụ iya agwata ụgwọ ọchi onye ono, o gburu ono; ẹphe eduru iya je edobephu azù lẹ mkpukpu ono, aa-nọduje ezeru ndzù ono, bụ ẹka ọ gbaru laa. Ọ nọdu lẹ mkpukpu, aa-nọduje ezeru ndzù ono jeye teke onye-ishi ndu-uke Chileke, bụ onye ono, a wùru manù, dū nsọ l'ishi a-nwùhu. ²⁶Ọle ọ -buru l'onye ono, gburu ọchi ono bẹ nweru teke ọ nonyaru; ọ kpoghata oke mkpukpu, ọ nọ ezeru ndzù ono; mbù mkpukpu ono, ọ gbaru je anọdu ono; ²⁷onye ono, bụ iya agwata ụgwọ ọchi ono -hụma iya l'oke azù mkpukpu, ọ nọ ezeru ndzù ono; ọ -buru l'onye ono, bụ

iya agwata ụgwọ ọ́chí onó bẹ́ gburu iya nù; bẹ́ ikpẹ́ ọ́chí ta anmakwaru iya. ²⁸Noo kẹ́lẹ́ onye onó, gburu ọ́chí onó nọ́dufutajẹ́ lẹ́ mkpụ́kpụ, ọ́ nọ́ ezeru ndzụ́ onó jeye teke onye-ishi ndu-uke Chileke a-nwùhu. Ọ́o epho; onye-ishi uke Chileke -nwùhuada tẹ́mẹ́ l'ọ́ lawarọ́ alí iya. ²⁹Iphe onó a-bụ́kotaru omelalí, a tọ́rụ́ ọ́kpá iya, a-dùrụ́ ọ́gbomogbo l'ẹ́ka unu bukọ́takpoo.

³⁰“Ọ́o ya bụ́ l'iphe, bụ́ onye gburu nemadzụ́; bẹ́ onye onó gburu nemadzụ́ onó bẹ́ e gbufutajẹ́ egbugbu; m'ọ́ -bùrụ́ l'ọ́ dùrụ́ ndu agba iya ekebe ọ́chí, o gburu. Ọ́lẹ́ g'ọ́ tọ́ bụ́kwa ekebe, onye lanụ́ agba bẹ́ ee-gude gbua nemadzụ́. ³¹G'ọ́ tọ́ dụ́kwa iphe, unu a-natajẹ́ g'e gude gbata ndzụ́ onye gburu ọ́chí, bụ́ onye ọ́ gbaru g'ọ́ nwùhu anwùhu. E gbufutajẹ́ iya egbugbu. ³²Onye gbaru laa lẹ́ mkpụ́kpụ, ezejeru ndzụ́; bya eworu iphe nù l'ụ́gwọ́ g'a haa ya g'ọ́ laa alí phẹ́ tẹ́mẹ́ onye-ishi ndu-uke Chileke anwùhu; unu ta natakwá iya iphe ọ́bụ. ³³Unu te emerwùshikwa alí onó, unu eje eburu onó emerwùshi; noo kẹ́lẹ́ mee ọ́chí atúrụ́wujekwa alí. Ọ́ tọ́ dudu g'ee-shi pfula ụ́gwọ́ ejọ́-iphe alí ẹ́ka e gburu ọ́chí; gbahaephọ́ l'e gburu onye onó gburu ọ́chí onó. ³⁴Unu ta tūrụ́kwá alí onó, unu eje eburu onó; noo kẹ́lẹ́ mbedua, bụ́ Chipfu bẹ́ bu l'echilabọ́ unubẹ́ ndu Ízùrẹ́lu.”

Òkè alí ụ́nwada Zelofehadu

(Dit 27:1-11)

36 ¹Ndu-ishi l'ẹ́nya-unuphu l'unuphu, nọ́gbaa l'ipfu Giladu bya abya-pfuta Mósí; mẹ́ ndu-ishi l'ẹ́nya-unuphu l'unuphu ndu Ízùrẹ́lu. Giladu bụ́ nwa Makiya; Makiya bụ́rụ́ nwa Manáse. Manáse l'onwiya bẹ́ shi l'ọ́nulo Jíósefu. ²Ephe byapfuta phẹ́ bya asụ́: “Chipfu bẹ́ sùrụ́ gẹ́ gùbẹ́ nnajiuphu anyi, bụ́ Mósí tụa ido gude washia alí onó keeru ndu Ízùrẹ́lu g'ọ́ bụ́rụ́ oke alí phẹ́. Chipfu sụkwapho gẹ́ gùbẹ́ nnajiuphu anyi woru oke alí ọ́phu rwuberu Zelofehadu, bụ́ nwune anyi woru nù ụ́nwada iya. ³Ọ́lẹ́-a; ọ́ -bùrụ́ l'ọ́ nweru onye shi l'ipfu ọ́zo, nọ́ lẹ́ Ízùrẹ́lu; bya aluta phẹ́; ọ́niya bụ́ l'aa-gufu okiphe phẹ́ l'ime okiphe, shi lẹ́ ndiche anyi phẹ́; je eworu yekọ́bẹ́ lẹ́ k'ipfu onó, ephe larụ́ jì onó. Ọ́o ya bụ́; eeshi nno wofu iphe l'okiphe, anyi ketarụ́. ⁴O -rwuepho l'apha-ẹ́hu-utso kẹ́ ndu Ízùrẹ́lu; ee-wota okiphe phẹ́ yekọ́beru ipfu onó, ephe larụ́ jì onó. Okiphe phẹ́ bẹ́ aa-gufu l'okiphe ipfu nna anyi phẹ́.”

⁵Tọ́budu iya bụ́; Mósí bya epfuaru ndu Ízùrẹ́lu iphe, Chipfu pfuru iya sụ́: “Iphe, ipfu ụ́nwu Jíósefu epfu bẹ́ pfụ́kwaru nhamunha. ⁶Wakwa iphe, Chipfu pfuru l'opfu ẹ́hu ụ́nwada Zelofehadu ba. Ọ́ sùrụ́: G'ephe luru onye dụ́kpoo phẹ́ ree. Ọ́lẹ́ ẹ́ka ephe a-lụ́ jì bụ́ l'ẹ́nya-unuphu ipfu nna phẹ́. ⁷G'okiphe ndu Ízùrẹ́lu te shikwa l'ipfu dasweru ipfu. Iphe, bụ́ ndu Ízùrẹ́lu bẹ́ e-gudeshi-chaa okiphe, ephe ketarụ́ l'ipfu nna phẹ́. ⁸Iphe, bụ́ nwa nwanyị́, ketarụ́ oke l'ipfu Ízùrẹ́lu bẹ́ lufutajẹ́ jì l'ipfu nna iya; k'ọ́phu ee-shi nno g'iphe, bụ́ ndu Ízùrẹ́lu nwekọ́taru okiphe nna phẹ́. ⁹Ọ́o ya bụ́ l'òkè-iphe te eshidu l'ipfu adasweru ipfu ọ́zo; noo kẹ́lẹ́ ipfu nonu lẹ́ Ízùrẹ́lu bẹ́ e-gudeshi òkè-iphe nkephẹ́.”

¹⁰Ọ bụru iphe ono, Chipfu pfuru Mósísu ono bẹ ụnwada Zelofehadu meru. ¹¹Noo kẹle ụnwada Zelofehadu ono, ẹpha phẹ bụ Mahula; mẹ Tịza; mẹ Hògula; mẹ Milika; waa Nuwa bẹ bụ ụnwu nwune nna phẹ luru phẹ. ¹²A luru phẹ lụbata l'ipfu ụnwu Manáse, bụ nwa Jíósefu; okiphe phẹ nọdu g'ọ nọ l'ipfu nna phẹ.

¹³Noo ekemu, Chipfu tūru; mẹ omelali, ọ gbẹ Mósísu l'ẹka nụ ụnwu Ízurelụ lẹ baswaa alị Mówabu; l'agụga ẹnyimu Jíódanu lẹ mgboru Jieriko bụ ono.

Ekwo

Ditoronomi

Ekemu k'alufu l'úbvú Horẹbu

1 ¹Qwaa bụ iphe, Mósíṣu pfuru nù ndu Ízurelu g'ẹ́phe ha l'echiegu ụzo ẹnyanwu-awawa Jíọ́danu, bụ iya bụ nsụda Araba, nọ gha iphu l'ụzo Sufu. O nọ lẹ mgbaka Paranu l'azụ lanụ; waa Tofelu; waa Lebanu; waa Hazerotu; yee Dizahabu l'azụ iya ọphuu. ²E-shi l'úbvú Horẹbu eje Kadeshi-Baneya bẹ ee-jegbuje ije ujiku iri lẹ nanu teme l'e rwua ya mẹ e tsoru ụzo úbvú Siye. ³O be l'apha, kwe pẹ mgbarapha ụkporo labo; lẹ mbọku, ọnwá k'iri lẹ nanu furu gẹdegede; Mósíṣu raarụ iya ndu Ízurelu g'ẹ́phe ha arara; mbụ iphe, Chipfu tụtụ iya l'ekemu lẹ k'opfu ẹhu pẹ. ⁴Ono bụ g'ọ lwụ-kpe-chaerupho Sihonu, bụ eze ndu Amọru; bụ onye shi buru lẹ Heshibonu. Teme o jekwapho Edereyi je alwu-kpee Ogu, bụ eze ndu Beshanu; bụ onye shi buru lẹ Ashitoretu. ⁵O buru l'ụzo ẹnyanwu-awawa Jíọ́danu l'eka ono l'alị ndu Mówabu bẹ Mósíṣu nọ wata pẹ atokashiru ekemu ono; sụ:

⁶“Chipfu, bụ Chileke anyi nọ l'úbvú Horẹbu pfuru nù anyi sụ: ‘Unu nonukakwaru ọdu l'úbvú-a. ⁷Unu phokashia ụlo-ekwa unu tugbua jeshia alị úbvú úbvú ndu Amọru; waa alị ndu nọ-kube pẹ nù lẹ nsụda Araba; mẹ l'alị úbvú úbvú; mẹ l'alị okpa-úbvú, nọ l'ụzo ẹnyanwu-arịba; waa ndu bu l'ụzo echiegu ndohali; waa ndu bu l'ụzo agụga eze-ẹnyimu; mbụ kwaseru ụzo alị ndu Kėnanu; yee úbvú úbvú Lébanonu; mbụ kwaseru rwuchaa ẹnyimu ono, bụ ẹnyimu Yufurėtisu. ⁸Lekwaa; mu woakwaru alị ono dobe l'iphu unu. Unu wubakwa je alwuta alị ọbu nworu; mbụ alị ono, Chipfu riru angụ lẹ ya a-nụ nna unu oche pẹ ono, bụ ẹbirihamu; waa Áyizaku; waa Jiékoṣu; yee oshilokpa pẹ g'ẹ́phe ha.’”

Mósíṣu ahota ndu-ikpe

(Awụ 18:13-27)

⁹“O buru teke ono bẹ mu sụru unu: ‘Mu ta adukwa ike evukota ivu-erwa unu nwẹkinyi mu. ¹⁰Su-a; nta-a bẹ Chipfu, bụ Chileke unu mewaru;

unu ka l'otu k'ophu bu le nta-a be unu hawa ge kpokpode, no l'igwe.

¹¹ Mu nodu epfukwapho ge Chipfu, bu Chileke ke nna unu phe mekwaro g'unu kabaa l'otu eme le g'unu ha nta-a ugbo ukporo l'unu; teme l'ookebe-kwapho unu l'oma, bu iphe, o kweru unu ukwe iya. ¹² ?Denu ge mbedua nweka mu a-du ike vukota ivu-erwa unu; me iphe, atsụ unu l'ehu; edo-shikotaru unu opfu? ¹³ Su-a; unu shigbaa l'okpa-ipfu unu l'okpa-ipfu unu hotakota ndu maru iphe; mbu ndu bu ndu iphe edoje enya; bya aburu ndu a maru epha phe; ge mu mee phe g'ephe buru ndu-ishi unu.'

¹⁴ "Unu yeeru mu onu su l'iphe, mu pfuru bu iphe, o gbaru g'unu mee. ¹⁵ Oo ya bu; mu bya ahotagbaa ndu bu ndu nweru enya l'okpa-ipfu unu iche iche buru ndu maru iphe; bukwarupho ndu a maru epha phe; mee phe g'ephe buru ndu-ishi unu. O duru ndu ophu mu meru; ephe buru ishi unu umadzu labo l'ukporo umadzu iri iri; o duru ndu ophu bu ishi umadzu ukporo ise. O dukporuro ndu ophu bu ishi umadzu ukporo ebo l'iri; duru ndu ophu bu ishi umadzu iri; tuko g'ephe ha mee ndu-ishi l'ipfu l'ipfu.

¹⁶ "Mu tvaru ndu-ikpe unu ekemu teke ono; su phe: 'Unu ngabejekwaru unwune unu, opfu adaru nchi; g'ephe dooru unu iphe, adaru phe nu. Ephe -dochaa ya; unu edoshiaru phe opfu obu l'uzo pfuru oto; m'o bu ndu izurelu le ndu izurelu be odaru; m'o bu onye izurelu yeke onye lwaru alwalwa. ¹⁷ Unu te elejekwa nemadzu enya l'iphu ekpe ikpe. Unu ngabejekwaru umadzu labo, opfu adaru nchi; g'ephe doo iphe, adaru phe nu; m'ephe bu ndu ha nwanshi; m'ephe bu ndu ha shii. Unu ta atsujekwa nemadzu ebvu; keke onye-ikpe du l'eka bukwa Chileke. Teke o bu opfu, kariru unu eka; unu egude iya byapfuta mbedua ge mu numa.' ¹⁸ Mbu le teke ono be mu tukoerupho iphe, gbaru unu l'ememe kakotaru unu g'unu mee."

Anwu ngge l'alị Kénanu

(Ógú 13:1-33)

¹⁹ "Noo ya; ge Chipfu, bu Chileke anyi suru g'anyi wufu l'ubvu Horebu; be anyi wufuru kwaseru uzo, e shi eje alị ubvu ubvu ndu Amoru; jekota ije lechiegu ono, paru eka bya adu ebvu ono, unu humakotaru ono; ja-su anyi rwua Kadeshi-Baneya. ²⁰ Tobudu iya bu; mu su unu: 'Nta be unu rwuakwaru alị ubvu ubvu ndu Amoru, bu iya bu alị, Chipfu, bu Chileke anyi abya anyi anunu. ²¹ Unu lenu; le Chipfu, bu Chileke unu nuakwaru unu alị obu. Unu tugbukwa je anata alị obu, bu iya bu iphe, Chipfu, bu Chileke ke nna anyi oche phe pfuru. Ge ndzu ba agukwa unu; ophu ehụ anmakwa unu anmanma!'

²² "Obenu l'unu byapfutaru mu bya asu l'o kakwa ree g'anyi hota ndu nemadzu zia g'ephe je anwuaru anyi ngge l'alị ono; g'ephe bya akaru anyi uzo, anyi ee-shi bahu iya; teme waa mkpukpu, anyi e-shi bahu.

²³ “Iphe ono, unu pfuru ono dụ mu ree shii; ọọ ya bụ; mu bya ahọta umadzu iri l'ẹbo; ọkpa-ipfu, nọnu onye lanu. ²⁴ Ndu ono tugbua kwaseru ọzo alì úbvú úbvú ono; lufuta lẹ nsụda Eshukolu; nwukota alì ọbu ngge. ²⁵ Ẹphe hachaa akpuru oshi, nọ l'alì ono wọta gude lwapfuta anyi; bya asụ anyi: ‘Alì ọbu, Chipfu, bụ Chileke anyi abya anyi anunu ọbu dukwa ree.’ ”

Ndu Ízurelu ekwefuru Chipfu ike

²⁶ “Obenu l'unu nũmachaa iya; bya ekwefu ike ejeje; jika eme iphe, Chipfu, bụ Chileke anyi sũru g'unu mee. ²⁷ Unu nọdu l'ulo-ekwa unu agushi aphụ sũ: ‘Chipfu bẹ anyi dukwa ashì; ọ kwa iphe ono meru iphe, o dufutaru anyi l'alì ndu Ijiputu; woru anyi ye ndu Amọru l'eka g'ẹphe megbushia anyi.’ ²⁸ Unu sũ: ‘?Bụ ole bẹ anyi e-shi abahụ nta; g'unwunna anyi-a mewaru; meji tsukahụ anyi-a? kele ẹphe sũru lẹ ndu bu l'alì ono ka anyi l'otu; bya akagbaa anyi ogologo; tẹme mkpukpu phẹ pagbaa ẹka; yẹ phengara phengara igbulọ mkpukpu ono, aakpujegbaa l'oorwua akpaminigwe. Ọzo, ka njo bụ l'anyi hũmcharu unwu ndu Anaku l'alì ẹka ono.’

²⁹ “Mu sũ unu: ‘Gẹ meji te tsukahushi unu! Mbụ-a; gẹ ndzụ phẹ ba agushi unu! ³⁰ Lẹ Chipfu, bụ Chileke unu, bụ onye vutaru unu ọzo bẹ alwu-chiteru-a unu ọgu; egube ono, ọ lwu-chiteru iya unu l'alì ndu Ijiputu ono; bụ ọphu unu gude ẹnya unu hũma-a. ³¹ Tẹme wakwaphọ g'ọ lwu-chiteru iya unu l'echiẹgu; ẹka unu hũmaru gẹ Chipfu, bụ Chileke unu hetaru unu gẹ nna ehetajẹ nwatibe iya-a; hekpoephọ unu gbiriri jasụ unu rwua ẹka-a.’ ³² Unu lephukọta opfu mu ono; mbụ bya ajika achịru upfu kwe l'eka Chipfu, bụ Chileke unu nọ, ³³ bụ onye vutaru unu ọzo l'ije unu ọbu. Tẹme ọ bũru yẹbedua bẹ anọduje eleru unu ẹnya ẹka unu a-kpọbe ọlo-ekwa ono. Onye abujeru; o -be l'enyashi l'ọ nwũberu unu ọku; teke o beru l'eswe l'ọ doberu unu urwukpu; shi nno egoshi unu ọzo unu a-nọdu eshi; tẹme ọ bũru yẹbedua anọduje eleru unu ẹnya ẹka unu a-kpọbe ọlo-ekwa unu.”

Chipfu anu ndu Ízurelu aphu (Ọgú 14:20-45)

³⁴ “Chipfu nũma iphe, unu pfuru; ẹhu ghuaaha ya egu; o buta angu ria sũ: ³⁵ ‘Ọ tọ dukwa mẹ onye lanu l'ogbo ndu ejo-okpoma-a, byaru ahụma eguru alì ono ẹnya; mbụ alì ono, mu riru angu sũ lẹ mu a-nũ nna unu oche phẹ ono; ³⁶ gbahaa Kalẹbu nwa Jiefune. Yẹbedua a-hũma iya; mbụ lẹ yẹbedua bẹ mu a-nũ ẹka ọ zokporu okpa l'alì ono; tẹme mu anũkwa iya phọ unwu iya. Iphe, kparu iya nũ bũru l'ọ gude obu iya g'ọ ha tsoo Chipfu.’ ³⁷ Ọ bũkwaruphọ opfu ẹhu unu meru g'ọ gude; ẹhu ghuaaha Chipfu egu l'eka mu nọ. O pfua sũ: ‘Gũbedua ta abahũkwa iya phọ. ³⁸ L'ọ onye eyejeru mu ẹka bụ Jioshuwa nwa Nunu bẹ a-bahụ iya nũ.’ Sũ: ‘Gbakwaa

ya unme g'obu shihu iya ike; noo kele ọo yebedua e-du ndu Ízurelu g'ephe je alwuta alì ono nworu. ³⁹A -bya l'unwegirima ke nshii, bu ndu ọphu unu sùru l'aa-kpù lè ndzù ono; mbù ụnwegirima unu ndu ọphu teke amaduru iphe, dù ree; mē iphe, dù ejì lè teke ono; ndu k'ono bu ndu a-bahù l'alì ono. Ọ bụrụ ẹphebedua bẹ mu a-nụ alì ọbu; ẹphe enworu iya g'ọ bụrụ okiphe pẹ. ⁴⁰A -bya l'unubedua; unu laphukwa azù; unu wụkwaru shia ụzo echiegu lashia l'ụzo Eze-enyimu Uswe-uswe.'

Aalwụ-gbu ndu Ízurelu
(*Ọgụ 14:39-45*)

⁴¹"Tọbudu iya bụ; unu yeeru mu ọnu sù: 'Anyi mesweakwaru Chipfu. Anyi e-jewarọ alwua ọgu ọbu; mekọta iphemiphe, Chipfu, bụ Chileke anyi sùru g'anyi mee.' Ọo ya bụ; unu tũko g'unu ha kwakọbe k'ẹje ọgu. Unu dobesù l'abahù l'alì úbvú úbvú ono dù nphe.

⁴²"Tọbudu iya bụ; Chipfu sù mu: 'Kakwaru pẹ g'ephe te ejekwa abahù; ọphu ẹphe ejekwa alwù ọgu; noo kele mu ta nọ-kubekwa unu. Unu -jee bẹ ndu ọhogu unu a-lwukwa unu.' ⁴³Mu pfuaru iya unu; ọphu unu angaduru nchì; unu jìka eme iphe, Chipfu sùru g'unu mee; gude eku onwunu wufu jeshia l'alì úbvú úbvú. ⁴⁴Ndu Amọru, bu l'alì úbvú úbvú ono wufuta tsopfuru unu ọgu. Ẹphe vupyaabe unu g'enwu; gbushia unu. Ẹphe chipfuru unu egbushi unu eshi lè Siye jasù lè Homa. ⁴⁵Unu lwaphuta azù bya egude olu ẹkwa raku Chipfu; ọphu o yeduru ọnu yeru unu; ọ gbagbua ya lè nkuchi. ⁴⁶Ọ bụrụ iya bụ l'unu adọru lè Kadeshi nọo ujiku, dù igwerigwe."

Aghaphe botorii l'echiegu

2 ¹"Anyi dakọbe wụ-phu azù l'echiegu; wuru shia ụzo Eze-enyimu Uswe-uswe, bụ iya bụ gẹ Chipfu sùru mu g'e mee ya. Anyi wụ-phekpọo nọo ọdu l'alì úbvú úbvú Siye l'eka ono.

²"A nọnyaa Chipfu sù mu: ³'Unu wụ-pheshitaakwaru l'alì úbvú úbvú-a. Iphe, unu e-me nta-a bẹ bụ g'unu shia ụzo isheli. ⁴Waa iphe, ii-pfuru ndu Ízurelu baa: Nta-a bẹ unu abyakwa awughata ẹka ụnwunna unu, bụ oshilokpa Iso bu; mbù ndu bu l'alì Siye. Ẹphe a-nodukwa atsu unu ebvu; ọle-a; unu kwabekwaru onwunu ẹnya! ⁵Unu ta akpakokwaru pẹ k'ọgu; noo kele ọ tọ dudu alì pẹ mē ẹka lanù, mu a-nụ unu; m'o beta ọ bụrụ ntokpa lanù. Mu nùakwaru Iso alì úbvú úbvú Siye g'ọ bụrụ nkiya. ⁶Unu gudekwa okpoga zuta pẹ nri, unu e-ri; unu egudekwaphọ okpoga zuta pẹ mini, unu a-ngu.'

⁷"Chipfu, bụ Chileke unu kebekwaru unu l'oma l'iphe, bụ ozi, unu gude ẹka unu jee. Ọ bụrụ yebedua letakotaru unu ẹnya l'ije, unu jekotaru l'echiegu-a, parù ẹka apa-a. L'ime ukporo apha labọ-a bẹ Chipfu, bụ Chileke nọ-kubekotakwaru unu; ọphu ọ dudu iphe, ụko iya djueru unu mē nanù.

⁸“Tòbudu iya bụ; anyi bya aghata ẹka ụnwunna anyi ono, bụ oshilọkpa Iso bu l'alị Siye. Anyi bya aji-chi ụzo nsụda Araba, bụ ụzo, shi mkpukpu Elatu; bya eshikwapho mkpukpu Eziyọnu-Geba. Anyi kwaseru ụzo echiegu Mówabu bụ tughua. ⁹Noo ya; Chipfu sụ mu: ‘Unu ta chọkwa ndu Mówabu opfu; ophu unu akpakokwaru pẹ k'ogu; kele o tọ dukwa alị pẹ mẹ ẹka lanu, mu a-nu unu; eshinu mu wowaru alị Aru nū oshilọkpa Lọtụ g'ọ bụru nkepẹ.’”

¹⁰Ndu shi buru l'ẹka ono bụ ndu Emu. Ẹphe bụ ndu okpehu dū; teme ẹphe dū igwerigwe. Ẹphe hachaephō kpaphere kpaphere gẹ ndu Anaku. ¹¹Ọ kwapho ẹgube ono, aasuje lẹ ndu Anaku bụ oshilọkpa Rafa; bukwappho g'aasuje l'ephēbedua bụ. Ndu Mówabu ekuje pẹ ndu Emu. ¹²Ọ bụru ndu Hōru shi buru l'alị Siye; ọle oshilọkpa Iso chifuru pẹ gbushia pẹ l'ẹka ono bya ebuchia ẹka ẹphe shi buru; ẹgube ono, ndu Ízurelu meru l'alị ono, Chipfu nūru pẹ g'ọ bụru nkepẹ ono.

¹³“Tòbudu iya bụ; Chipfu sụ: ‘Unu wụ-lihu je adaghaa nggele Zẹredu ono.’ Anyi wụ-lihu je adaghaa nggele Zẹredu obu. ¹⁴A -gbẹ lẹ teke anyi gbeshiru lẹ Kadēshi-Baneya gbiriri jasụ teke anyi jeru je adaghaa nggele Zẹredu obu bẹ bụ ukporo apha l'apha iri l'ēsato. O rwutashia teke ono; ọgbo, shi sūru eje ọgu lẹ Ízurelu laẹbewa mpfulome, bụ iya bụ iphe, Chipfu riburu angụ lẹ ya e-me. ¹⁵Kele Chipfu dabẹru pẹ ẹka; gbushikọta jasụ ẹphe chiḥu l'odu ụnwu Ízurelu.

¹⁶“Tòbudu iya bụ; o be teke ndu sūru eje ọgu l'echilabọ ndu Ízurelu nwuhubebechaerupho; ¹⁷Chipfu sụ mu: ¹⁸‘Ntanu-a bẹ unu a-ghabu alị ndu Mówabu, bụ iya bụ Aru. ¹⁹Ọle teke unu rwuru l'alị ndu Amonu; unu ta chọkwa pẹ opfu; ophu unu akpakokwaru pẹ k'ogu; noo kele o tọ dudu alị, bụ kẹ ndu Amonu, mu byaru anu unu. Alị obu bẹ mu nwaru oshilọkpa Lọtụ g'ọ bụru nkepẹ.

²⁰“ ‘Ndu shi buru l'alị ono bukwappho ndu aasuje l'ephē bụ oshilọkpa Rafa. Mbụ l'ọo ndu Rafa shi buru iya teke ndiche. Ndu Amonu bụ ndu Zamuzumimu bẹ ẹphe ekuje pẹ. ²¹Ẹphe bụ ndu okpehu shi dū shii; teme ẹphe shi dū l'otu; bukwarupho ndu shi hagbaa kpaphere-kpaphere gẹ ndu Anaku. Obenu lẹ Chipfu mebyishiru pẹ l'iphu ndu Amonu. Ndu Amonu chifu pẹ buru l'ẹka ẹphe shi buru. ²²Ọ bukwappho nno bụ gẹ Chipfu meru iya oshilọkpa Iso, shi buru l'alị Siye. O mebyishiru pẹ ndu Hōru, shi buru l'ẹka ono. Oshilọkpa Iso chifu pẹ buru l'ẹka ẹphe shi buru gbiriri jasụ ntanu-a. ²³Ndu Ava, shi bugbaaru l'ụnwu mkpukpu, nōru jasụ lẹ mkpukpu Gaza bẹ ndu Kafuto, shikwapho l'alị Kafuto wufuta byaru bya emebyishia; chifu pẹ; buchia ẹka ẹphe shi buru.

Ízurelu alwụ-kpe Sihonu,

bụ eze ndu Amoru

(Ọgú 21:21-30)

²⁴“ ‘Unu gbeshi je aghabua nsụda Anonu. Unu lenu; mu woakwaru Sihonu onye Amoru, bụ eze Heshibonu; yee alị iya ye unu l'ẹka. Unu je

awata phe achifu. Unu je akpakoru iya k'ogu. ²⁵Mu agbe ntan-a wata eme ge ndzu unu wata agu onyemonye, no le mkpula akpaminigwe-a l'ophu; mbu g'ephe tuko g'ephe ha wata aphu kpaakpaakpaa l'opfu ehu unu. Ephe a-numa iphe, unu eme; meji etsukahu phe; ephe awata ete kparikpari l'eka ndzu unu agu phe.' ”

²⁶“Mu gbe l'echiegu Kedemotu zia ndu-ozu g'ephe je ezia Sihonu, bu eze Heshibonu ozi nchi-odoo; su iya: ²⁷Jiko g'anyi ghatanu l'ali unu. Oo ephe l'oma eze gbororo be anyi e-tsoru. Anyi ta ahakwa gbororo ono; swia uzo ozo. ²⁸Nri, anyi a-nodu eri; waa mini, anyi a-nodu angu be anyi a-zuje unu l'okpoga. Iphe, anyi arwo unu kpoloko bu g'anyi zoo okpa anyi l'ali unu ghata. ²⁹Mbu egube ono, oshilokpa Iso, bu l'ali Siye shi ereje iya anyi-a; ndu Mowabu, bu l'ali Aru shi erejekwa iya pho anyi nno. Unu reje iya anyi nno gbiriri jasu anyi aghaa enyimu Jiodanu bahu l'ali, Chipfu, bu Chileke anyi anu anyi.’

³⁰“Obenu le Sihonu, bu eze Heshibonu jikaru g'anyi ta aghatashi. Noo kele Chipfu, bu Chileke unu meru go buru onye ejo-okpoma waa go kpo-chia obu; g'ee-shi go woru iya ye unu l'eka; bunu iya bu iphe, o mewaru-a.

³¹“Chipfu sukwaru mu: ‘Lenu; mu wataakwaru eworu Sihonu; yee ali iya ye unu l'eka. Unu watakwa iya alwuta; k'ophu ali iya e-mechaa buru okiphe unu.’ ³²Tobudu iya bu; Sihonu yee ndu nkiya g'ephe ha wufuta byapfuta anyi ugu le Jiahazu. ³³Chipfu, bu Chileke anyi woru iya ye anyi l'eka; anyi lwu-kpee ya; waa unwu iya; yee ndu nkiya iya g'ephe ha. ³⁴Anyi nata mkpukpu le mkpukpu iya go ha teke ono; bya emebyishi-kota iya l'ophu; unwoke; me unwanyi; me unwegirima. Ophu o dudu me onye lanu, anyi haru go phodu. ³⁵Iphe-edobe; me iphe ozo, anyi kwataru l'okwata le mkpukpu ono, anyi lwu-kperu ono be anyi gwataru; o buru k'anyi. ³⁶A -gbe le mkpukpu Arowa, no l'oke nsuda Anonu; me le mkpukpu ono, no l'ime nsuda Anonu ono je akpaa l'ali Giladu ta adudu me mkpukpu lanu, okpehu nkephe nyiberu k'anyi; kele Chipfu, bu Chileke anyi tukoru iya go ha nukota anyi. ³⁷Obenu l'ali ndu Amonu; me ali, no l'aguga nggele Jiaboku; me le mkpukpu, nogbaa l'ubvu ubvu be unu gbanogoru, bu iphe, Chipfu, bu Chileke anyi suru g'anyi mee.”

**Ízurelu alwu-kpe Ogu,
bu eze ndu Beshanu
(Ógú 21:31-35)**

3 ¹“Tobudu iya bu; anyi gbe teke ono gha iphu l'uzo Beshanu. Ogu, bu eze ndu Beshanu; yee ndu ali iya wufuta; byapfuta anyi ugu le mkpukpu Ederayi. ²Chipfu su mu: ‘Unu ta atsukwa iya ebvu; kele mu woakwaru iya; yee ndu ali iya; waa ali iya l'ophu ye unu l'eka. Unu mekwaa phe iphe, unu meru Sihonu, bu eze ndu Amoru, bu le Heshibonu.’

3 “Noo ya; Chipfu, bu Chileke anyi woru Ogu, bu eze ndu Beshanu; yee ndu ali iya l'ophu ye anyi l'eka. Anyi gbushiaha phe; lwua phe gbiri-ri jasụ ophu o duedu onye phodukwaduru nụ. 4 Anyi nata mkpukpu iya g'o ha teke ono; ophu o dudu me mkpukpu lanu, l'ime ukporo mkpukpu eto, o nweru, anyi nataphodoru; mbu ali Agobu l'ophu, bu iya bu ali-eze Ogu, no l'ali Beshanu. 5 Mkpukpu ono g'o ha b'e gude igbulu kpu-phekota mgburugburu; teme a kpukotakwapho igbulu obu; o hakota ephekerephe ephekerephe; bya eyekota mgbo-igwe l'onu-abata iya; tuchikota iya atuchi. Teme o dukwarupho mkpukpu le mkpukpu ozo, du igwerigwe, a kpuduru igbulu, anyi lwutachaa ru ye iya. 6 Anyi tuko mkpukpu ono g'ephe ha mebyishikota; egube anyi meru ke Sihonu, bu eze ndu Heshi-bonu; mbu tuko unwoke; me unwanyi; me unwegirima mkpukpu ono mebyishikota. 7 Iphe-edobe phe; me iphe, ephe nweru enweru be anyi kwataru l'okwata; g'o buru k'anyi.

8 “O buru teke ono be anyi nataru ndu eze ndu Amoru ono ephenebo ali, no l'uzo enyanwu-awawa enyimu Jiordanu; a -gbu le nsuda Anonu jasụ l'ubvu Hamonu. 9 Ubvu Hamonu be ndu Sayidonu ekuje Siriyonu; ndu Amoru nodu ekuje iya Seniru. 10 Anyi natakotaru mkpukpu le mkpukpu, nokota le baswaa uswe iya ono l'ophu; waa ali Giladu l'ophu; mekwapho ali Beshanu g'o ha; jasụ le mkpukpu Saleka; yee Edereyi, tukokwapho yiru l'ali Beshanu; eka Ogu bu ishi.

11 “Oo Ogu, bu eze ndu Beshanu be shi phodu nu l'oshilokpa Rafa. Mbu l'iphe, ozeje azee bu l'igwe be e meru iya. Ogologo iphe-azee obu du nkwo-eka tete. Uswekete iya du nkwo-eka eno; mbu nkwo-eka mmanu. Iphe-azee ya obu dukwa le mkpukpu Raba, du l'ali ndu Amonu byasu ntanu-a.”

Aaweshi ali ono

(Ogu 32:1-42)

12 “Anyi lwutachae pho ali ono; mu woru uzo isheli mkpukpu Arowa, bu ophu du l'agusa nsuda Anonu; waa nkeru-ebo ali ubvu ubvu Giladu me mkpukpu, dukota iya nu; nu oshilokpa Rubenu; waa oshilokpa Gadu. 13 Mu bya ekee okpa-ipfu Manase ebo bya eworu ali Giladu ibiya ophu ghuduru nu pho; waa ali Beshanu l'ophu; eka shikota buru ali-eze Ogu; woru nu oke lanu l'uzo labo ndu Manase ono.”

Ali Agobu l'ophu, no l'ali Beshanu be aza ali oshilokpa Rafa. 14 O buru Jiayi, bu oshilokpa Manase wotakotaru ali Agobu ono l'ophu; jasuchaa l'oke ephe le ndu Geshu; waa ndu Maka. E woru epha iya gu ali ono; k'ophu bu l'a -gbu teke ono byasu ntanu-a be a wataru eku uswe eka ono Havotu-Jiayi.

15 “Mu woru ali Giladu nu Makiya. 16 A bya abya l'unwu Rubenu; yee unwu Gadu; o buru eka mu nuru phe bu a -gbu l'ali Giladu tugbu jee

jasu le nsuda nggele Anonu. O buru echilabo nsuda ono be oke iya kparu. Teme mu nukwa phe pho ali ophu shi l'eka ono noo jasu le nggele Jia-boku, bu iya bu eka ali ndu Anonu kparu. ¹⁷Mu nukwa phe pho nsuda Jiordanu, gbẹ l'eze-enyimu Gálili noo jasu l'eze-enyimu nsuda Araba, bu iya bu Eze-enyimu Únú, nọ l'uzo enyanwu-awawa úbvú úbvú Pisiga. O buru l'enyimu Jiordanu be oke iya kparu.

¹⁸“Mu tɔaru iya unu l'ekemu teke ono sɔ: ‘Chipfu, bu Chileke unu nɔa-kwaru unu alɔ-a g'ọ buru k'unu. G'unwoke unu ndu ike dɔ l'ogu kwakwaa onwophe k'ogu; vuru unwune unu ndu Ízurelu ɔzo daa enyimu Jiordanu. ¹⁹Ole g'unyomu unu; yee unwegirima unu; mekpoo iphe-edobe unu nɔdukwa le mkpukpu ono, mu nuru unu ono. Le mu makwaru-a l'unu nwenukaru iphe-edobe. ²⁰Unu tsokwaru phe je ọgu gbiriri jasu teke Chipfu e-mefua g'unwune unu ono nopyabe g'o meru g'unubedua nopyabe-a; mbu m'ephe nata ali nkephe, bu ali ono, Chipfu abya phe anunu l'azu enyimu Jiordanu azu iya ophuu. O -nwuchaepho nno; ndu nonu alaphushwaro azu l'oke ali ophu mu nuru phe ono.’

²¹“Mu bya akaru Jioshuwa teke ono sɔ iya: ‘Nta be i gudewaa enya ngu ebo ebo huma iphe, Chipfu, bu Chileke unu meru ndu eze labo-a. O kwa-pho egube ono bu ge Chipfu e-me alɔ-eze ophu nokota l'azu-enyimu azu iya ophu unu eje pho. ²²Unu ta tsukwa phe ebvu; kele o kwa Chipfu, bu Chileke unu l'onwiya a-lwu-chiru unu ọgu obu.’”

Aadabuta Mosisu g'ọ tọ ghatashi enyimu Jiordanu

²³“O buru teke ono be mu rworu Chipfu sɔ: ²⁴Gube Nnajiuphu, bu Chipfu; nta-a be i watawaru egoshi mube onye-ozu ngu g'i habe shii; yee okpukpu-ike ngu. ?Bu agwa, dɔ idu-agma, nọ l'eliphe-a; ozoo l'imigwe sɔru eme iphe, paru eka iimegbabe-a? ²⁵Hanaa mu jiko ge mu daghaa enyimu-a je ahuma eguru ali ono, nọ l'azu enyimu Jiordanu azu iya ophuu ono; mbu eguru ali úbvú úbvú ono; waa úbvú úbvú Lébanonu ono!’

²⁶“Obenu l'ọo opfu ehu unu be Chipfu gude tukoshi mu oke ehu-eghu iya; ophu o kwedu ngaberu mu nchi. Chipfu gbenu sɔ mu: ‘Be pfeukwa iya ozo! Ta rwokwa mu iphe ono, iirwo mu ono! ²⁷Nyihukwa úbvú Pisi-ga; lee enya l'uzo enyanwu-ariba; lee l'uzo isheli; lee l'uzo ndohali; waa l'uzo enyanwu-awawa. Nodu l'eka ono lee enya l'ali ono; kele i ti dakwa enyimu Jiordanu-a alufu azu iya ophuu. ²⁸Oo g'i zia Jioshuwa iphe, oome; l'i mee g'obu shihu iya ike; g'o to te etete; kele oo yebedua bu onye e-du ndu-a g'ephe lufu azu iya ophuu je enworu ali ono, ii-huma ono.’

²⁹“O buru iya bu; anyi doshia le nsuda ono, nọ-kube mkpukpu Betu-Peyo.”

Mosisu epfu ge ndu Ízurelu meje iphe, a turu l'ekemu

4 ¹“Unube unwu Ízurelu; unu ngabekwa nchi ge mu zia unu iphe, Chipfu toru okpa iya sɔ g'e tsoje; yee iphe, o sɔru g'e meje. Unu mekwaa

ekemu-a g'unu anọdu ndzụ; je alwuta alị ono nworu; mbụ alị ono, Chipfu, bụ Chileke nna unu phẹ abya unu anunu ono. ²Unu te eyekwakwa iphe, l'opfu-a, mu epfuru unu-a; ọphu unu ahabọtakwa iya iphe; k'ọphu unu a-nọdu eme ekemu Chipfu, bụ Chileke unu, bụ ekemu ono, mu aturu unu ono. ³Unu gudewaa ọnya unu hụma iphe, Chipfu meru l'opfu ẹhu agwa Balu-Peyo. Chipfu, bụ Chileke unu meru iphe, bụ ndu shi l'ime unu tsoru agwa, bụ Balu-Peyo; ẹphe bụkotaru mkpurupyata. ⁴Obenu lẹ g'unu ha, bụ ndu noshiru ike l'ime Chipfu, bụ Chileke unu bẹ nọ ndzụ rwua ntanụ-a.

⁵“Unu lekwa; mu zia kwaru unu iphe, Chipfu toru ọkpa iya sụ g'e tsoje; bya ezia unu iphe, ọ sụru g'e meje, bụ iphe, Chipfu, bụ Chileke mu sụru gẹ mu zia unu; k'ọphu unu a-wata iya ememe mẹ unu laepho l'alị ono, unu eje alwuta ono. ⁶Unu dobekwa ekemu ono; meje iya ememe; kele ọo ya bụ mmamiphe unu; bya aburu iya bụ l'iphe edoje unu ọnya l'iphu ndiphe, bụ ndu e-mechaa numa iphemiphe ono, Chipfu toru ọkpa iya ono; pfuahaa sụ: ‘Ọkpobe-opfu bụ l'ọha-a, parụ ẹka-a bụkwa ọha, maru iphe; bya aburu ọha, iphe edoje ọnya!’

⁷“Mbụ-a; ?denu ọhozo, ha shii, agwa phẹ nọ-kube ntse ọkpobe anọ-kube gẹ Chipfu, bụ Chileke anyi anọ-kubeje anyi mẹ anyi raku iya-a? ⁸Tọ; ?denu ọhozo, habaa shii, nweru ekemu, pfuru ọto gẹ ndu ọwa-a, mu atushiru unu ntanụ-a? ⁹Ọo ẹpho g'unu kwaberu onwunu ọnya; unu anwuberu ndzụ unu ọkpobe ọnya; a -nọnya unu zọha iphe, unu gude ọnya unu hụma; mbụ g'ọ tọ lufu unu alufu l'ọkpoma jeye g'unu a-nọ-beru ndzụ. Ọ chịa g'unu zia ya unwu unu; unu ezia ya unwu nwanwa unu phẹ. ¹⁰Unu nyatakwa mbọku ono, unu pfuru l'ataphu Chipfu, bụ Chileke unu l'úbvú Horebu ono; mbụ mbọku ono, ọ sụru mu: ‘Kukọbe ndu Ízurelu g'ẹphe dzukọbe l'ataphu mu; g'ẹphe numa olu mu; k'ọphu ẹphe a-nwuta g'ẹphe e-shije akwabẹ mu ùbvù; jasụ g'ẹphe a-nọ-beru l'alị ono; ẹme ẹphe ezikwa ya phọ unwu phẹ.’

¹¹“Ọ bụru iya bụ; unu kpitaru ntse bya apfuru lẹ mgboru ọkpa úbvú ono; ọku, enwu phoophoophoo l'eli úbvú ono nọdu ebulihuje erwu echilabọ imigwe. Ẹkameka gbakọta ọchii; urwukpu nọdu akpụ kẹ tụtutuutu; ẹkameka gbahukota kẹ tsukiribaa. ¹²Chipfu gbẹ l'ọku ono epfu anụ unu. Unu nọdu anụ olu-opfu; obenu l'unu ta ahụmaduru onye epfu iya nụ. Ọ bụepho olu-opfu kpoloko bẹ unu nūmaru. ¹³O mee g'unu maru ọgbandzu iya, ọ sụru g'unu dobe, bụ iya bụ ekemu iri ono. O wokwaru iya phọ deeru unu lẹ mkpuma labọ, dū bachibachi. ¹⁴Chipfu bya akaru mu teke ono sụ mu gẹ mu zia unu iphe, ọ toru ọkpa iya sụ g'e tsoje; yẹ iphe, ọ sụru g'e meje; k'ọphu unu a-nọdu eme iya l'alị ono, unu adagha eje enweru ono.”

Eebuchi abarụ agwa ẹja

¹⁵“Ọo ya bụ lẹ-a; eshinu ọ dudu ugbugba iphe, unu hūmaru mbọku ono, Chipfu gbẹ l'ọku pfuru yeru unu l'úbvú Horebu ono; unu

kwabekwaru onwunu enya okpobe akwabe; ¹⁶a nonya; unu pyia ntekpe; gude merwua onwunu; pyia ya; o yee iphe, oo-ye; ophu l'o yeru nwoke; ozoo nwanyi. ¹⁷Ozoo l'o yeru udu anu ophu oo-ye l'eliphe-a; ozoo l'o yeru enu, ephe le pherephere; ¹⁸ozoo l'o yeru iphe, akpu wuruwuru l'ali; ozoo ema, bu le mini. ¹⁹Mbu-a; unu kwabekwa enya; a -nonya; unu jeshia apa-li enya imeli bya ahuma enyanwu; ozoo onwa; ozoo kpokpode; mbukpoo iphemiphe, nokota l'akpaminigwe; o guahaa unu egu k'abarụ eja; unu wata phe ejeru ozi; mbu iphemiphe ono, Chipfu, bu Chileke unu meru; keshigbaaru ndiphe, nokota le mkpula akpaminigwe-a l'ophu. ²⁰Obenu l'unubedua be Chipfu lofutaru l'o-ta-pfupfufu oku, ekeje mkpurukpu-igwe; mbu l'o dufutaru unu l'ali Ijiputu g'unu buru iya ndu o ketaru l'oke; g'unu bunu iya-a ntanu-a. ²¹Temanukwapho; mbedua be Chipfu tuko-shiakwaru ehueghu iya l'opfu ehueghu unu; bya eribua ya l'angu le mu ta adaghatadu enyimu Jiordanu; ophu mu abahudu l'eguru ali ono, Chipfu, bu Chileke unu nuru unu g'o buru okiphe unu ono; ²²le mu nwuhufuta-je l'ali eka-a; l'o to dudu iphe, e-me ge mu daghata enyimu Jiordanu. L'oo unubedua a-daghata iya je enworu eguru ali ono. ²³Unu kwabekwa enya g'unu ta azoha ogbandzu Chipfu, bu Chileke unu meru; unu l'ia gbaa. G'o to dukwa iphe ono, Chipfu, bu Chileke unu suru g'unu ta abashiru eja ono, unu a-kpu; ozoo pyia ntekpe, yeru iya nu. ²⁴Noo kele Chipfu, bu Chileke unu bukwa oku, ekepyashije iphe, o humaru; bya aburu Chileke, te ekweddu g'e koo ya okpa l'ishi.

²⁵"O -buru l'unu buchaaru l'ali ono; noo odu; k'ophu unu nwushichawaru unwegirima; bya enwechawaru unwu nwanwa; bya agbe teke ono mebyishiaha onwunu; mbu je emeta ntekpe g'unu emehabe iya; o du; shi nno mee ejo-iphe l'iphu Chipfu, bu Chileke unu bya akpatsu iya ehueghu; ²⁶mbu le mu ekukwa igwe l'ali oku; g'ephe bya agbaa unu ekebe ntanu-a l'unu ta adukwa g'unu a-no-beru; unu alakota l'iyi l'ali ono, unu abya ada enyimu Jiordanu eje enworu ono. Unu te ebukwaru iya noo odu; l'e mewaa unu; unu echihu. ²⁷Ozo bu le Chipfu a-chikashi unu g'unu dzuru ohamoha; l'o buru nwa ndu habe nwahabe l'a-wafu l'ohamoha ono, Chipfu a-chiru unu laa ono. ²⁸Eka ono be unu a-baru agwa, nemadzu gude eka mee eja; mbu iphe, bu mkpuma; yee mkpurukpu oshi be o bu. Iphe, ta aphudu uzo; ophu onodu iphe le nchi; ophu oorijedu nri; teme ophu onodu ishishi iphe. ²⁹Ole unu -nodu l'eka ono choo Chipfu, bu Chileke unu be unu a-chotakwa iya-a; m'o buru l'unu gude obu unu g'o ha; me ndzu unu g'o ha gude choo ya. ³⁰Teke unu jeahaaru iphe-ehuka ono; mbu teke iphemiphe-a nwukotaru kpua unu be o -be l'ikpazu iya be unu a-dakobe woru iphu ghaaru Chipfu, bu Chileke unu; bya emeahaa opfu iya. ³¹Eshinu Chipfu, bu Chileke unu bu Chileke, aphuje obu-imemini; be o toj jikakwa unu; ophu oomebyishikwa unu; ophu oozohakwa ogbandzu ono, ye le nna unu oche phe gbaru ono, bu ophu o riru angu yeru phe."

Abubu, Chipfu bu Chileke

32 “Mbù-a; unu gbēeshikwa nta-a kpaā ishi iphe, meru lē teke k'azū; tēme a nwūa unu; mbū e -shi teke Chileke meru nemadzū lē mgboko. Unu kpaēshikwa ishi jeye l'ēka imigwe beru; alī beru; g'unu maēshikwaru mē iphe, paberu ēka ēgube-a mejewaru; ozoo l'a nūmajewaru ētu iya. 33 Ọ dūru ndu ọzo, nūmajewaru ēka Chileke gbē l'ọku epfu opfu; g'unu nūmaru-a; mechaa nọdu ndzū? 34 Tọo ọ dūru agwa, tūjeru ama anafutaru onwiya ọha, nọ l'ēka ndu ọhozo? Mbù-a gude ọhutama; waa iphe-ọhumalenya; waa iphe, dū biribiri; waa ọgu; gude ike mē agburēhu iya; yēe oke n-ye-mebvu; ēgube ono, Chipfu, bū Chileke unu meru unu l'alī ndu l'jiputu; unu gude ẹnya unu hūma ono? 35 E goshiru unu iphe ono; k'ophu unu a-maru l'ọo Chipfu bū Chileke; l'ọ tọ dūedu Chileke ọzo, dū nū. 36 Ọ gbē l'imigwe mee g'unu nūma olu iya; shi nno lọo unu ēka lē nchī. O goshi unu ọ-ta-pfupfupfu ọku iya l'eliphe; unu nūma olu-opfu, ọ gbē l'ime ọku ono epfu. 37 Ọo kēle o yeru nna unu oche phē obu; hōta oshilọkpa phe; meru g'ọ gu-de yēbedua l'onwiya gude ọkpukpu-ike iya dufuta unu l'alī l'jiputu; 38 bya achīfuru unu ọhozo, kagbaa unu shii; ka unu ọkphehu; bya edubata unu l'alī phē ono; woru iya nū unu g'ọ būru okiphe unu, būnu iya bū g'ọ dū ntanū-a. 39 Ọo ya bū l'iphe, unu a-maru ntanū-a; l'ọ dūkwapho unu l'ọkpoma bū l'ọo Chipfu bū Chileke l'imigwe ọphu nọ ephekerephe; bya abūru iya l'eli alī ọphu nọ iya lē mkpula; l'ọ tọ dūedu Chileke ọzo. 40 Ọo ya bū lē-a; unu tso-jekwa iphe, ọ tọru ọkpa iya sū g'e tsoje; unu emejekwapho ekemu ya ono, bū ekemu, mu atūru unu ntanū-a. Ọo ya bū g'iphe adūru unu lē ree; dūru unwu unu m'unu nọchaa laa; waa k'ophu ndzū unu a-dū ogologo l'alī ono, Chipfu, bū Chileke unu abya unu anūnu g'ọ būru k'unu jasū l'ojejeje ono.”

Mkpukpu, onye gburu nemadzū

a-nọduje ezeru ndzū

(*Ọgú 35:9-34; Dit 19:1-13; Jios 20:1-9*)

41 Ọo ya bū; Mósíu kpafū mkpukpu ẹto dobe iche l'uzo ẹnyanwu-awa-wa ẹnyimú Jíódanu; 42 ēka onye gburu nemadzū ibiya; ẹbe o lekebedūru ẹnya; a-gbajeru laa; m'ọ būdu l'onye ono dūjehawaru onye ọbu ashī. G'onye dū nno gbaru laa lē mkpukpu lanū l'ime mkpukpu ẹto ono je anọ-du; zeeru ndzū iya. 43 Ẹpha mkpukpu ono bū: Beza, nọ l'echiēgu, dabyiru baswaa. Ono bū ēka oshilọkpa Rúbēnu a-gbajeru laa. Mkpukpu ọzo būru Ramatu, nọ l'alī Giladu; bū ēka oshilọkpa Gadu a-gbajeru laa. Ọzo būru Golanu; nọ l'alī Beshanu, bū iya bū ēka oshilọkpa Manáse a-gbajeru laa.

Mósíu eme g'ekemu doo ẹnya

44 Ọwaa bū ekemu, Mósíu tūru doberu ndu Ízurelú. 45 Ọwaa būru iphe, Chipfu tūru l'ekemu; bya abūru iphe, ọ tọru ọkpa iya sū g'e tsoje;

waa iphe, ọ sūru g'e meje; mbụ iphe Mósísisu pfushikọtaru nū ụnwu Ízùrèlù g'èphe shichaa l'alì Ijiputu wụfuta; ⁴⁶mbụ teke èphe nọ lẹ nsụda, nọ lẹ mgboru mkpukpu Bètu-Peyọ, l'ụzo ẹnyanwu-awawa ẹnyimu Jíódanu; l'alì Sihonu, eze ndu Amọru, bụ onye shi buru lẹ mkpukpu Heshibonu, bụ onye ono, Mósísisu yèlè ndu Ízùrèlù lwụ-gburu g'èphe shi l'alì Ijiputu wụfuta ono. ⁴⁷Èphe nworu alì Sihonu ono; yèe alì Ogu, bụ eze ndu Beshanu. Ndu eze labọ ono bụ ndu eze ndu Amọru, shi buru l'ụzo ẹnyanwu-awawa ẹnyimu Jíódanu. ⁴⁸Alì ono gbè lẹ mkpukpu Arowa, nọ l'agụga nsụda nggele Anonu; rwua úbvú Siriyonu, bụ iya bụ úbvú Hamonu. ⁴⁹Nsụda Araba l'ophu l'ụzo ẹnyanwu-awawa Jíódanu; gbiriri jasụ l'eze-ẹnyimu nsụda Araba; mbụ gbazeta l'úbvú Pisiga tuko yikotaru iya.

Ekemu iri

(Awụ 20:1-17)

5 ¹Tọbodu iya bụ; Mósísisu bya ekukọbe ndu Ízùrèlù g'èphe ha bya asụ phẹ-a: “Unubè ndu Ízùrèlù; unu nụmakwa iphe, Chipfu tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; yèe iphe, ọ sūru g'e meje, mu epfu eye unu lẹ nchị ntanụ-a. Unu nwua ya ọnwu-ẹkwo; unu edobe iya edobe; eme iya ememe. ²Chipfu, bụ Chileke anyi bẹ mekwaru; anyi l'iya gbaa ndzụ l'úbvú Horebu. ³Ọ tọ bụkwa nna anyi oche phẹ bẹ èphe lẹ Chipfu gbaru ndzụ obu; ọ kwa anyịbedua; mbụ g'anyi hakọta, bụ ndu nọ ndzụ l'ẹka-a ntanụ-a. ⁴Chipfu gbekwa l'ime ọku pfuru opfu nū unu l'iphu l'iphu l'eli úbvú. ⁵Teke ono bẹ mu pfuru lẹ mgbaka unu lẹ Chipfu; epfuru unu iphe, Chipfu pfuru; noo keke ndzụ ọku ono agụ unu; ọphu unu enyihuduru úbvú ono. Iphe, o pfuru bụ:

⁶“‘Ọ kwa mbèdua bụ Chipfu, bụ Chileke unu, bụ onye dufutaru unu l'alì Ijiputu; mbụ l'alì ẹka ono, unu shi buru ohu ono.

⁷“‘Ta adukwa iphe ọzo, ii-bajeru ẹja; gbahaa mbèdua.

⁸“‘G'ọ tọ dukwa ntẹkpe, ii-metajẹ dobe; mbụ iphe, dukpoo g'iphe, du l'imigwe l'ephekerephe; ọzoo iphe, nọ l'eli alì lẹ mkpula igwe; ọzoo iphe, bu lẹ mini-ime alì. ⁹Ta abajekwaru phẹ ẹja; ọphu i jekwaru phẹ ozi; keke mbèdua, bụ Chipfu; bya aburu Chileke ngu bụkwa Chileke, l'ekoje okophoo. Mu ahụjekwa ndu kporu mu ashị ahụhù k'ẹjo-iphe, èphe meru mu; hùchaa mē ụnwu phẹ; hùrwuchaa ya ọgbo k'eto mē k'eno. ¹⁰Mu nọdu aphujekwanu obu-imemini l'ehu unu-kuru-unu ndu yeru mu obu bya edobe ekemu mu.

¹¹“‘Te ekujekwa ẹpha Chipfu, bụ Chileke ngu kẹ mmanụ; keke onye eku ẹpha Chipfu kẹ mmanụ bẹ ọ tọo hakwa g'ọ tọ nma iya ikpe.

¹²“‘Dobekwa eswe-atuta-unme nsọ, bụ iya bụ iphe, Chipfu, bụ Chileke ngu sūru g'i meje. ¹³Ọo ujiku ishii bẹ ii-seje akanya; jekota ozi ngu g'ọ ha. ¹⁴Obenu l'abalì k'èsaa bụ eswe-atuta-unme kẹ Chipfu, bụ Chileke ngu. G'ọ tọ dukwa ozi, ii-je mbọku ono. Te ejekwa ozi; ọphu nwa ngu nwoke

ejekwa; ọphu nwa ngu nwanyị ejekwa; ọphu onye nwoke, ị gbaru ohu ejekwa; ọphu onye nwanyị, ị gbaru ohu ejekwa; ọphu oke-eswi ngu ejekwa; ọphu nkapfụ-igara ngu ejekwa; ọphu ọ dukwa iphe-edobe ngu ọphu e-je nū; ọphu onye byaru abyabya, nọ l'ibe ngu ejekwa; g'onye nwoke, ị gbaru ohu; yee onye nwanyị, ị gbaru ohu tụtakwa unme g'ituta. ¹⁵ Teme; nyatakwa l'i shi būru ohu l'alì Ijiputu; l'ọo Chipfu, bụ Chileke ngu gude ike; mę agburehu iya dufuta ngu l'eka ono. Noo g'o gude Chipfu, bụ Chileke ngu nọdu aturu ngu iya l'ekemu sụ g'ị tụtajekwa unme l'eswe-atuta-unme.

¹⁶ “ Kwabejekwa nna ngu yee ne ngu ùbvù, bụ iya bụ iphe ono, Chipfu, bụ Chileke ngu sūru g'ì meje ono-a; k'ọphu ịi-noriberu ndzū; mę k'ọphu iphe a-duru ngu lę ree l'alì ono, Chipfu, bụ Chileke ngu abya ngu anunu ono.

¹⁷ “ Te egbujekwa ọchi.

¹⁸ “ Ọphu ị rijekwa ogori.

¹⁹ “ Ọphu ị zijekwa iphuru.

²⁰ “ Ọphu ị gbajekwa nwibe ngu ekebe ntuphu-ire.

²¹ “ Ọphu nyee nwibe ngu agujekwa ngu. Ọphu ọlo nwibe ngu; ọzoo alì iya; ọzoo ndu ọ gbaru ohu; ọzoo oke-eswi iya; ọzoo nkapfụ-igara iya; ọzoo iphe, bụkpoo iphe, nwibe ngu nweru enweru adujekwa ngu g'a sū l'ọo ngu nwe iya.’

²² “ Ono bụ opfu, Chipfu gbę l'ime ọku raa arara ye unu lę nchì l'eli úbvú l'eka unu dzuru edzudzu. Mbụ l'úbvú ono, urwukpu yee ọchii sopyaberu ono. Ọ tọ dudu iphe ọzo, o yekoberu iya. O woru iya dee l'eli mkpuma labo, dū bachibachi nū mu ono.”

Ndzū agu ndu Ízurelu

l'úbvú Sayinayi

(Awụ 20:18-21)

²³ “ Tọbudu iya bụ; o be g'unu nūmaru olu ono, gbę l'ime ọchii epfu anu unu ono; kele ọku ono bụ l'eli úbvú ono bę ootsu; iphe, bụkpoo ndu-ishi l'ọkpa-ipfu l'ọkpa-ipfu unu; yee ndu bụ ọgerenya unu wụ-pfuta mu. ²⁴ Unu bya asụ mu: ‘Nta bę Chipfu, bụ Chileke anyi goshiwaru anyi akpabiri iya; waa g'ọ habe shii. Teme anyi nūmakwapho olu-opfu iya, ọ gbę l'ime ọku ono epfu. Ntanu-a bę anyi hūmawaru lę Chileke pfuru opfu yeru nema-dzū; ọ nọduele-a ndzū. ²⁵ Ọle nta-a; ?bū g'anyi nwūshihu tọ? Kele ejo ọku-a l'e-kegbushikwa anyi; mbū l'anyi -nūmabaa olu Chipfu, bụ Chileke anyi ọzobaa bę anyi a-nwūhukwa. ²⁶ Noo kele ọ tọ dudu nemadzū mmanū nūmajewaru ẹka Chileke, dzū ndzū; gbę l'ọku epfu opfu; g'anyi nūmaru iya-a; mechaa dzūru ndzū-a.’ ²⁷ Unu sū mu gę mu jekubechia Chipfu, bụ Chileke anyi ntse; je anūmakota iphemiphe, oopfu. E -mechaa; mu abyawarọ bya akọoru unu iphe, Chipfu, bụ Chileke anyi pfuru. L'unu angabę-a nchì; mee iphe, o pfuru.

28 “Tòbudu iya bụ; Chipfu bya anụma iphe, unu epfu teke ono, unu epfu eyeru mu ono; bya asụ mu: ‘Mu nụmakotaru iphe, ndu ono pfuru ngu. Iphemiphe, ephe pfuru dukwa ree. 29 Ome l’òo kẹ g’obu phẹ dụwaro g’ò dọ-a je asuru; mbụ g’ephe tsuje mu ebvu; dobe iphemiphe, mu tọru l’ekemu; mẹ iphe adụkwaru phẹ lẹ ree; yẹe ụnwu phẹ jasụ l’ojeje! 30 Tugba; je asụ phẹ g’ephe laphuchawarọ azụ l’ulo-ekwa phẹ. 31 Ole gẹ gubedua nọ-kubekwa mu l’eka-a; k’ophu mu a-kọru ngu iphemiphe, mu tọru l’ekemu; yẹe iphe, mu tọru okpa iya sụ g’e tsoje; yẹe iphe, mu sụru g’e meje; bụ iphe, ii-zi phẹ g’ephe meje l’alị ono, mu abya phẹ anụ g’ephe nworu ono.’

32 “Oo ya bụ; unu kwabekwa ọnya; meje iphe, Chipfu, bụ Chileke unu sụru g’unu meje. Unu ta ahakwa iya; meahaa iphe ọzo. 33 Unu tukojekwa ụzo ono shije; mbụ ụzo ono, Chipfu, bụ Chileke unu sụru g’unu shije ono; k’ophu unu a-nọdu ndzụ; waa k’ophu iphe aduru unu lẹ ree; wafua k’ophu unu a-karọ nka l’alị ono, unu e-nworu ono.”

Iphe, a tọ-doru ekemu ọbu

6 1 “Owaa bugbaa iphe, Chipfu tọru l’ekemu; waa iphe, ọ tọru okpa iya sụ g’e tsoje; waa iphe, ọ sụru g’e meje, bụ ọphu Chipfu, bụ Chileke unu sụru gẹ mu zia unu g’unu meje l’alị ono, unu adagha ọnyimu Jìdọdanu eje enworu ono; 2 mbụ k’ophu unubedua; mẹ ụnwu unu; mẹ ụnwu nwa-nwa unu a-nọ atụ Chipfu, bụ Chileke unu ebvu; emeje iphe, ọ tọru okpa iya sụ g’e tsoje; waa iphe, ọ tọru l’ekemu, bụ iphe, mu epfuru unu g’unu meje jasụ g’unu a-nọ-beru; k’ophu unu a-ka nka. 3 Unubẹ ndu Ízurẹlu; unu ngabẹ nchị. Unu letakwa ọnya mee iphemiphe ono; k’ophu iphe a-duru unu lẹ ree; tẹme unu ajaa àjàjà ka l’otu l’alị ono, bụ alị, mini ọra-eswi yẹe manụ-ẹnwu asọ gẹ mini ono, bụ iya bụ iphe, Chipfu, bụ Chileke nna unu phẹ kweru unu ukwe iya.

4 “Unubẹ ndu Ízurẹlu; unu nụmakwa iya: Chipfu, bụ Chileke anyi bụ-kwa Chileke lanụ bẹ ọ bụ. 5 Oo ya bụ g’unu gude obu unu g’ò ha; yẹe ndzụ unu g’ò ha; waa ike unu g’ò ha ye Chipfu, bụ Chileke unu obu. 6 G’ekemu-a, mu aturu unu ntanụ-a bukwaru unu eburu l’okpoma. 7 Unu zijekwa iya ụnwegirima unu okpobe ezizi. Unu egude iya abọ l’uja mẹ unu nọdu anọ l’oma ụlo unu; mẹ teke unu eje ije lẹ gbororo; mẹ teke unu zẹ azẹ; mēkpoo teke unu pfuru apfuru. 8 Unu gbajeru iya l’eka g’ò bụru iphe-ohubama; unu epfubeje iya l’onu-iphu; k’ophu unu a-nyataje iya. 9 Unu dee ya edede l’okpa mgbo ụlo unu; wafua l’oguzo ibe unu.

10 “K’ophu bụ lẹ-a; teke Chipfu, bụ Chileke unu dubataerupho unu l’alị ono, o riru angụ lẹ ya a-nụ nna unu oche phẹ, bụ Ébirihamu; waa Áyizaku; waa Jíekọpu ono; mbụ eze mkpukpu lẹ mkpukpu ono, dugbaa ree, abudu unu kpuru iya l’onwunu ono; 11 nūkwapho unu ụlo, bugbaa iphe, dọ ree jiru iya; iphe, abudu unu kwaru iya ye l’ulo ọbu; nū unu ọmi-mini ono, abudu unu tọru iya ono; nū unu opfu-vayinu; yẹe oshi olivu, abudu

unu yegbaaru iya ono; teke ono, unu a-nòdu eri nri eriji epho ono; ¹²unu kwabekwa ɛnya; g'unu ta azòha Chipfu, bụ iya dufutaru unu l'alị Ijiputu ono, bụ ẹka ono, unu shi bụru ohu ono. ¹³Unu tsuje Chipfu, bụ Chileke unu ebvu. Unu jejeru iya ozi. Unu egudeje epha iya eri angụ. ¹⁴Unu te etsokwaru agwa ozogba; mbụ agwa ndu ono, bupheru unu mgburugburu ono. ¹⁵Odumeka bẹ ẹhu-eghu Chipfu, bụ Chileke unu a-dapfutakwa unu; mebyia unu; mee unu; unu achihu l'eliphe-a; kele Chipfu, bụ Chileke unu bukwa Chileke, l'eko okophoo.

¹⁶“Unu ta ahukwa Chipfu, bụ Chileke unu ama; egube ono, unu huru iya ya lẹ Masa. ¹⁷Unu tubekwa nvọ; huma l'unu emeje iphemiphe, Chipfu, bụ Chileke unu sūru g'unu meje; mē iphe, ọ tūru l'ekemu; yēe iphe, ọ tōru ọkpa iya sū g'e tsoje. ¹⁸G'iphe, unu e-meje bukwaru iphe, pfuru nhamunha bya aburu iphe, dū ree l'ɛnya Chipfu; k'ophu iphe a-duru unu lē ree; waa k'ophu unu a-dū ike bahū je enworu eguru alị ono, bụ ophu Chipfu rifuru nna unu oche phek angū iya; ¹⁹sū lē ya a-chifukotaru unu ndu ohogu unu phek g'ephe lufu unu l'iphu, bụ iya bụ gē Chipfu pfuru iya.

²⁰“Teke o beru l'iphu; unwu unu -jia unu sū: ‘Bū gūnu bē ọ bụ; mbụ iphe, Chipfu, bụ Chileke anyi tūru l'ekemu-a; yēe iphe, ọ tōru ọkpa iya sū g'e tsoje-a; waa iphe, ọ sūru g'e meje-a?’ ²¹Iphe, unu e-pfuru unwu unu ono bụ l'unu shi būru ohu Fero l'alị Ijiputu; Chipfu gude ọkpehu, dū iya l'eka dufuta unu. ²²Teme unu gude ɛnya unu hūma iphe-ohumalenya; waa oke iphe, daru kpaakpaa, Chipfu meru kpua alị Ijiputu; yēe Fero; waa ndu alị iya l'ophu. ²³Lō dufutaru unu l'eka ono; bya anū unu alị ono, o kweru nna unu oche phek ukwe iya; bya eriru angū yeru phek iya ono; ²⁴bya asū unu g'unu tsokotaje iphe-a, ọ tōru ọkpa iya sū g'e tsoje-a; teme unu atsujekwaphe Chipfu, bụ Chileke unu ebvu; g'iphe aduru unu lē ree; wafua g'unu akaa nka; būnu iya bụ g'ọ dū ntanū-a. ²⁵Lō -būru l'unu kwaberi ɛnya; dobekota iphe, bukpoo ekemu-a l'atatiphu Chipfu, bụ Chileke unu, bụ iya bụ iphe, ọ sūru g'unu meje-a; bē unu buakwaa ndu pfuberekoto l'iphu iya.”

Ndibe Chipfu

(Awu 34:11-16)

7 ¹“Teke Chipfu, bụ Chileke unu durwutaerupho unu alị ono, unu eje enworu ono; bya achishierupho unu ikpoto oha ono; mbụ ndu Hetu; waa ndu Gigashi; waa ndu Amoru; waa ndu Kėnanu; waa ndu Pėrezu; waa ndu Hevu; wakwaphe ndu Jiebusu; ohamoha ɛsaa, kachaa unu shii; bya akachaa unu ọkpehu ono; ²mbū-a; teke Chipfu, bụ Chileke unu -woeru phek pho ye unu l'eka; unu gbushikotakwa phek; unu tukokwaphe mebyishibebe. G'unu l'ephe ta agbakwa ndzū; ophu unu aphukwaru phek obu-imemini. ³G'unu l'ephe te kegbakwaru nwanyị. Unu te ekukwaru unwada unu kee unwu phek; ophu unu alutajekwa unwada phek. ⁴Noo kele

ephe e-mekwa unwu unu ono; ephe ahaa ya etsotso; je awata ejeru agwa ozogba ozi. Noo teke unu e-me; ehu eghuahaa Chileke eghu; l'oomee unu; unu achihu nchihu lanu. ⁵Waa iphe, unu e-me phe bu owa-a: Unu tuko oru-ngweja phe mebyishikotachaa; unu etsukposhichaa mkpuma, ephe doberu nso; unu atuko itso Ashera phe gbutsushia; woru ntekpe phe l'ophu kpokota oku. ⁶Noo kele unu bu oha, duru Chipfu, bu Chileke unu nso. Mbụ le Chipfu, bu Chileke unu hotawaru unu g'unu buru oha, o doberu iche g'o buru nkiya. O doberu unu; unu no-ngoo iphe, bu ndu nokota l'eliphe l'ophu.

⁷"Iphe, kparu iphe, unu du Chipfu l'obu; o hota unu ta abukwa l'unu ka ndu ozo igwerigwe; g'o gbẹ buru unu be kachaa nwanshi le ndiphe l'ophu-a. ⁸Ochia l'oo le Chipfu yeru unu obu; waa kele iphe ono, o rifuru angu iya l'iphu nna oche unu phe le ya e-meru unu ono be o mefutaje; meru g'o gude Chipfu gude okpehu, du iya l'eka dufuta unu; bya agbafuta unu l'eka ono, unu shi buru ohu ono; mbụ l'eka Fero, bu eze ndu Ijiputu. ⁹Oo ya bu le-a; makwaru le Chipfu, bu Chileke ngu bukwa Chileke; mbụ Chileke, apfushije ike l'iphe, o kweru ukwe iya; buru Chileke, edobeje ogbandzu, yee ndu yeru iya obu gbaru; teme o nodu egoshije phe lo yeru phe obu; mbụ ndu ono, yeru iya obu bya emeje iphe, o suru phe g'e meje. Iphe ono be oomeje unu-kuru-unu ogbo. ¹⁰O nodu apfuje ndu kporu iya ashị ugwo l'iphu phe; mbụ l'oomeme; ephe aburu mkpurupyata. Mbụ-a; ndu kporu iya ashị be o to kpokwa upfu emelata. ¹¹Oo ya bu le-a; unu kwabekwa enya mejekwa iphe, Chipfu turu l'ekemu; unu etsoje iphe, o toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, o suru g'e meje; ge mu aturu iya unu ntanu-a."

Obunggo, ee-bu onye emeje iphe,

a suru g'o mee

(Uke 26:1-13; Dit 28:1-14)

¹²"Su-a; o -buru l'unu ngaberu nchi l'ekemu-a; unu dobe iya; eme iya ememe; be Chipfu, bu Chileke unu e-dobekwa ogbandzu iya ono; yee n-yemobu iya ono, bu ophu o riburu nna oche unu phe angu l'oo-me. ¹³Oo-ye unu obu; kebe unu l'oma; l'o mee unu; unu adu igwerigwe. L'o gokwarupho onu-oma nu unwu unu; waa iphe, unu meberu l'ali; mbụ ereshi unu; me mee unu; me manu unu; mee geswi unu; yee aturu unu; waa eghu unu nodu azu azuzu l'ali ono, o riburu nna unu oche phe angu le ya a-nu unu ono. ¹⁴G'oo-shi kebe unu l'oma a-kachaa ke ndu ozo shii. O to dudu nwoke, te eyedu ime; ozoo nwanyi, ta atsudu ime, byaru adu l'echilabo unu; ophu o dudu l'iphe-edobe unu. ¹⁵Ozo bu le Chipfu a-tuko iphe-ememe wofu l'ehu unu; ophu o dudu ejo o-me-l'ehu ndu Ijiputu ono, unu maru ono me nanu, o byaru ekwe g'o mee unu. Oo ndu unu du ashị be oo-gude iya dapfu. ¹⁶Unu tukokwa ndu ono, Chipfu, bu Chileke unu

abya unu eye l'eka ono gbushia. Unu ta aphujekwaru phe obu-imemini; ophu unu ejejekwaru agwa phe ozi; kele ono a-bukwaru onya be a gbaɓe-ru unu.

¹⁷“Unu a-gɓekwaro su: ‘Ohamoha-a kagbakwa anyi okpehu. ?Denu g'anyi e-shi lwɔa phe?’ ¹⁸Obenu le-a; unu ta atsukwa phe ebvu. Unu nyatakwa iphe, Chipfu, bu Chileke unu meru Fero; yee ndu Ijiputu l'ophu. ¹⁹Unu gude ɛnya unu ɛbo ɛbo hɔma oke ɔhutama; waa iphe-ɔhumalenya; waa iphe, dugbaa biribiri, Chipfu, bu Chileke unu gude ike; me agburehu iya dufuta unu. Noo ge Chipfu, bu Chileke unu e-me iphe, bukpoɔ ndu ono, unu atsɔ ebvu ono bu ono. ²⁰Ozo bu le Chipfu, bu Chileke unu l'e-ye evu g'o je adatsu phe; gbagbushiaha phe gbiriri jasɔ teke ɔo-gbagbushibe-be mecha ndu ophu nahuru unu je edomia onwophe. ²¹G'ephe be yekwa unu ebvu; kele Chipfu, bu Chileke unu nokwa l'echilabo unu; mbu Chileke ono, paru eka bya aburu onye aatsɔ ebvu ono. ²²Chipfu, bu Chileke unu a-to nwehu chishiaru unu ohamoha ono, no-chiru unu uzo ono. Unu ta adukwa ike erwushikota phe mgbo lanu; odumeka be ejo anu-egbudu a-pakwa eka l'echilabo unu. ²³Obenu le Chipfu, bu Chileke unu e-wokwanuru phe ye unu l'eka. Oo-meje g'utsu daa l'echilabo phe jasɔ unu atuko phe gbushichaa. ²⁴Oo-tuko ndu eze phe g'ephe ha yekota unu l'eka; unu emee g'epha phe chihu le mkpula akpaminigwe-a. O to dudu onye adu ike apfuru g'unu l'iya mee jasɔ teke unu e-mebyishibe phe g'ephe ha. ²⁵Nteke agwa phe be unu a-kpo oku. Ge mkpola-ochaa; ozoo mkpola-ododo, a wuru le nteke ono ta agujekwa unu agugu ophu. Ophu unu ewotajekwa iya nworu enworu; odumeka be ɔo-bukwaru onya nmata unu; kele o bukwa eme ahuma l'ehu Chipfu, bu Chileke unu. ²⁶Ophu unu ewobatajekwa ejo ahuma ono l'ulo unu; a nonyakwa unu buru ndu a turu onu g'ephe bu-a. Ochia iphe, unu e-me bu g'unu kpokotaje iya ash; unu asokota iya oyi; noo kele o bu iphe, a turu onu.”

Ta azohakwa Chipfu

8 ¹“Unu kwabekwa ɛnya tsoru ekemu-a, mu aturu unu ntanu-a; k'ophu unu a-nodu ndzu jaa ajaja ka l'otu; jekwapho enworu ali ono, Chipfu kweru nna unu oche phe ukwe iya; bya eriru angu yeru phe iya ono. ²Unu nyatakwa ge Chipfu, bu Chileke unu gude dua unu ukporo apha labo l'echiegu; gude nno go-zeta unu; hukwaapho unu ama; ge ya maru iphe, du unu l'obu; mbu ge ya maru; ?me unu e-meje-a ekemu iya; too unu te emedu? ³O go-zetaru unu mee g'egu gua unu; bya anu-a unu mana, bu nri unu amahadaa; ophu nna unu oche phe amadu iya; k'ophu unu a-maru l'o to budu nri kpurumu be amadu e-gudeje nodu ndzu. Iphe, amadu e-gude nodu ndzu bu iphe, bukpoɔ opfu, shi Chipfu l'onu. ⁴Lime ukporo apha labo ono be uwe unu akahiduru; ophu okpa abyaduru unu erwa. ⁵Oo ya bu g'o dokwaa unu ɛnya ree; l'oo g'amadu ahije nwa iya

ahùhù-a bụ gẹ Chipfu, bụ Chileke unu ahùje unu. ⁶Noo g'o gude unu jee edobe ekemu Chipfu, bụ Chileke unu; tsoje ụzọ iya; tsùje iya ebvu; 7kẹ-
le Chipfu, bụ Chileke unu edu unu ala l'alì, dū ree; alì, mini, shi l'ime alì
anwù shòkoshoko; tẹme nggele nọdu asọ iya gborogboro. ⁸Mbụ alì, witi;
mẹ balì; mẹ vayinu; mẹ oshi figu; mẹ oshi itorokuma jiru ejiji; mbụ alì,
oshi olivu; mẹ manụ-ẹnwu jiru ejiji. ⁹Ọ bụ alì, ụko nri ta abyadụ aduru
unu; ọphu ọ dudu mẹ iphe lanu, ụko iya, bya aduru unu l'alì ono. Mkpu-
ma, nọ iya nù bụkota mkpụrukpu-ígwè; tẹme úbvú úbvú, nọgbaa ya nù
bẹ unu a-nọdu ebvutajẹ onyirubvu. ¹⁰Teke unu richaaru nri; ẹpho ji unu;
unu tujekwa Chipfu, bụ Chileke unu ẹpha k'ẹguru alì ono, ọ nuru unu
ono.

¹¹“Unu kwabekwa ẹnya g'unu ta azọha Chipfu, bụ Chileke unu; mbụ
g'unu ta aha emeje ekemu iya; yee iphe, ọ sụrụ g'e meje; yee iphe, ọ tọrụ
ọkpa iya sụ g'e tsoje, bụ iya bụ ekemu ono, mu aturu unu ntanụ ono.
¹²Unu kwabekwa ẹnya g'ọ tọ bụ; unu -rijeephọ nri rijiaha ẹpho; bya awa-
ta akpushi ụlo, dughbaa ree buru l'ime iya; ¹³eswi unu yee aturu unu;
mẹ egbu unu -wataephọ azushi; mkpọla-ọchaa unu; mẹ mkpọla-ododo;
mẹwaro iphemiphe, unu nweru enweru bya aduephọ shii; ¹⁴unu eworu
ọkpoma kpọ-vube; zọhaa Chipfu, bụ Chileke unu, bụ iya dufutaru unu
l'alì Ijiputu ono; mbụ l'ẹka ono, unu shi buru ohu ono. ¹⁵Mbụ onye ono,
duru unu ghakọta echiegu ono, parụ ẹka bya eye ebvu ono; ẹka ẹjo-agwọ
dughbaa; akpị dū iya; tẹme ọ kpọhu nkụ; ọphu mini adudu iya; ọ buru lẹ
mkpuma, kpọru jegengu bẹ o shi ekufutajeru unu mini. ¹⁶Mbụ onye bụ
iya nuru unu mana l'echiegu, bụ nri, nna unu oche phek amadu. Ọ buru
iphe, kparụ iya nù bụ l'oome g'ọ gọ-zeta unu; hua unu ama; meeru unu
ree l'ikpazụ iya. ¹⁷Unu ta asunupho l'ime obu unu: ‘Ọ kwa ike unu; waa
ike ẹka unu bẹ unu gude kpatakọta ẹku-a.’ ¹⁸Obenu lẹ-a; unu nyatajekwa
Chipfu, bụ Chileke unu; kẹle ọo yẹbedua nuru unu ike, unu gude akpa
ẹku obu; k'ọphu oo-me g'ogbandzu ono keru, bụ ọphu o riru nna unu
oche phek angụ iya ono; egube ọ dū ntanụ-a. ¹⁹Ọ -bụkwanuru l'unu zọha-
ru Chipfu, bụ Chileke unu ililekpọo; bya awata etso agwa; jeahaaru phek
ozi; baaharu phek ẹja bẹ mu agbakwaru unu ama ntanụ-a sụ: Lọ tọ dukwa
iphe, e-me g'unu ta laebe l'iyi. ²⁰Ọ kwa g'ohamoha ono, Chipfu nọ l'iphu
unu mebyishia ono lakotaru l'iyi bụ g'unu a-lakota l'iyi; m'ọ -buru l'unu te
emeduru olu Chipfu, bụ Chileke unu.”

Ekwefu ike ndu Ízurelụ

9 ¹“Unubẹ ndu Ízurelụ; unu gebekwaphọ. Ọ kwa ntanụ-a bẹ unu abya
adaghata ẹnyimu Jiódanu; g'unu je enworu ohamoha, kakota unu
shii; bya akakota unu okpehu; mkpukpu lẹ mkpukpu, kagbaa unu shii;
tẹme e gudegbaa igbulọ, sụ-pfuru l'imigwe kpụ-pee ya mgburugburu.
²Mbụ ndu parụ ẹka bya ahagbaa kẹ phengara phengara; mbụ ndu Anaku,

bụ ndu unu maru amaru; ịteme unu nọdu anụmajewaa etu, aanmajẹ sụ: 'Bụ onye sụru akpafu ụnwu Anaku l'iphu?' ³Ọle ọ bụ; g'ọ dokwaa unu ẹnya ntanu-a l'ọo Chipfu, bụ Chileke unu bụ onye e-vutaru unu ụzo g'ọku, enwu enwunwu. Oo-mebyishi pẹ; bya akapyabẹ pẹ l'iphu unu; k'ọphu unu a-chifu pẹ ẹgwegwa; mee; ẹphe aburu mkpurupyata; bụ iphe, Chipfu kweru unu ukwe iya.

⁴"Teke Chipfu, bụ Chileke unu chifuchaeru pẹ pho l'iphu unu; unu ta awatakwa ari l'ime ọkpoma unu sụ: 'Ọ kwa l'ọo l'unu pfulerekoto meru g'ọ gude Chipfu dubata unu g'unu bya enworu alị-a.' Waawakwa; iphe, Chipfu gude achifu pẹ l'iphu unu bukwa l'ohamoha ono menukaru ejọ-ipe. ⁵Ọ tọ bukwa kẹ l'unu pfulerekoto; ọzoo l'obu unu guru iphoro meru g'ọ gude unu nọdu eje enworu alị pẹ. Ọ buchia l'oha ono wenukaru iwashi meru g'ọ gude Chipfu, bụ Chileke unu nọdu achifu pẹ l'iphu unu; wafua k'ọphu oo-me iphe ono, o riru nna unu oche pẹ angu iya ono; mbụ Ebirihamu; waa Áyizaku; mẹ Jiékpọ. ⁶Ọo ya bụ; g'ọ dokwaa unu ẹnya l'ọ tọ bụdu l'ọo l'unu pfulerekoto meru g'ọ gude Chipfu, bụ Chileke unu nụ unu ẹguru alị-a g'unu nworu; kẹle unubedua bukwa ndu ejọ-ọkpoma."

Nweswi, a kpuru akpukpu

⁷"Unu nyatakwa iphe-a; mbụ-a; unu ba azohakwa g'unu gude kpatsua Chipfu, bụ Chileke unu oke ẹhu-eghu l'echiegu. A -gbẹ lẹ mbọku ono, unu gbeshiru l'alị Ijiputu ono; jasụ unu byarwuta ẹka-a bẹ unu shiepho kwefutaru Chipfu ike. ⁸L'ubvú Horebu bẹ unu kpatsukwarupho Chipfu oke ẹhu-eghu iya. Ehu ghutabe Chipfu egbu; k'ọphu o gogo mebyishi unu. ⁹Teke mu nyihuru ubvú je anata mkpuma, dụ bachibachi ono; mbụ mkpuma ọgbandzu, unu lẹ Chipfu gbaru ono; bẹ mu nọru l'eli ubvú ono ukporo abalị labọ; eswe l'enyashi; ọphu mu eriduru nri; ọphu mu angudu-ru mini. ¹⁰Chipfu nụ mu mkpuma labọ, dụ bachibachi; mbụ mkpuma, bụ Chileke l'onwiya gude ẹka iya dee ya iphe. Ọ bụru lẹ mkpuma labọ ono bẹ e dekotaru ekemu ono; mbụ ekemu ono, Chipfu nọ l'ọku, enwu enwunwu l'eli ubvú tọaru unu g'unu dzukoberu ono. ¹¹Ukporo abalị labọ; eswe l'enyashi ono bvuchaepho; Chipfu nụ mu mkpuma labọ ono; mbụ mkpuma ọgbandzu ono.

¹²"Tobudu iya bụ; Chipfu sụ mu: 'Gbeshikpodapho; shikwa l'ẹka-a nyizeta egwegwa; noo kẹle ndibe ngu-a, i dufutaru l'alị Ijiputu-a merwua-kwaru onwophe. Ọ tọ dọkwa g'ẹphe nọ-bekwaduru; ẹphe gbakutawa azu l'uzo ono, mu tọru pẹ ekemu g'ẹphe shije ono; bya akputawaru onwophe iphe a kpuru akpukpu.'

¹³"Chipfu bya asukwa mu pho: 'Mu humawaru lẹ ndu-a bunukaru ndu ejọ-ọkpoma eviya! ¹⁴Hakwaa mu gẹ mu mebyishia pẹ; hufu epha pẹ l'eliphe. Mu -mechaa; mu emee ngu g'i bụru oha, ka pẹ ọkpehu; ịteme l'i ka pẹ l'otu.'

¹⁵ “Tòbudu iya bú; mu dachi shi l'eli úbvú ono, òku enwu phoophoo-phoo ono nyizetashia; parú mkpuma oḡbandzu labò phò, dù bachìbachi phò l'èka. ¹⁶Mu bya elee ẹnya; bya hùma eviya l'unu meswewaru Chipfu, bú Chileke unu; mbù l'unu kpútawaru iphe, a kpùru akpùkpu, dù ḡ nwe-swi doberu onwunu. L'unu gbakútawaru ụzò, Chipfu tùru unu ekemu ḡ'unu shia ono azù; èbe eteke adù ḡ'a nò-beru. ¹⁷Mu woru mkpuma labò phò, mu pa l'èka phò tùkposhia l'atatiphu unu. ¹⁸Mu byakwa adaa kpurumu l'iphu Chipfu ọzò; nọo ụkporo abalì labò; eswe l'enyashi; ọphu mu eriduru nri; ọphu mu angútaduru mini. Ọ búru iphe, kparù iya nù bú iphe-ẹjì, unu meru l'iphu Chipfu; shi nno kpatsua ya ẹhu-eghu. ¹⁹Ndzu oke ẹhu-eghu Chipfu shiwaawuta mu; noo kẹle ẹhu ghutabewaru iya eggu k'ọphu o shiwaawuta abya unu emebyishi. Obenu lẹ Chipfu mechaaru ngabẹru mu nchị teke ono kwaphọ. ²⁰Erọnu shikwaphọ kpatsua Chipfu ẹhu-eggu; k'ọphu o shikwaphọ abya iya emebyishi. Mu pfukwarupho nù Chipfu l'iswi ẹhu iya. ²¹Mu bya eworu iphe ono, unu gude mee iphe-ẹjì, bú iya bú nweswi ono, unu kpuru ono woru kpọo ọku; bya eworu iya tsukpọshia; bya egwee ya; ọ dù rwukuru rwukuru ḡ'urwuku. Mu woru urwuku iya ono wùru ye lẹ ngele ono, shi l'úbvú asọshi ono.

²² “Unu kpatsukwarupho Chipfu ẹhu-eggu lẹ Tabera; mẹ lẹ Masa; mẹkwapho lẹ Kiburotu-Hatava. ²³O be teke Chipfu gbẹ lẹ Kadeshi-Baneya zia unu; sù ḡ'unu tḡbua je alwuta alì ono, ya nuru unu ono; unu kwefu ike jìka eme iphe, Chipfu, bú Chileke unu sùru ḡ'unu mee. Unu jìka akpọru obu ye l'èka ọ nọ; jìka eme opfu iya. ²⁴Eshikpọo teke mu beberu maru unu bẹ unu gudepho ekwefuru Chipfu ike byasù nta-a.

²⁵ “Iphe, mu gude daa kpurumu nọdu l'iphu Chipfu ụkporo abalì labò; eswe l'enyashi phò; bụkwa l'ọ lẹ Chipfu sùru lẹ ya e-mebyishi unu. ²⁶Mu pfuru nù Chipfu sù: ‘Ḡube Nnajiuphu, bú Chipfu; jiko te emebyishishinu ndu bú nkengu; bya aburu okiphe ngu, i gbafutaru l'ike-ọkpụ ngu; bya egude ọkpehu ngu dufuta l'alì Ijiputu. ²⁷Jiko nyatanu ndu-ozì ngu; mbù Ébirihamu; waa Áyizaku; waa Jiékọpu! Te eleshinu ḡ'ẹjọ-ọkpoma ndu-a; waa ẹjọ-iphe phe; mẹ ḡ'iphe-ẹjì phe habe shii! ²⁸Odumeka bẹ ndu ono, i dufutaru anyi l'alì phe ono a-sukwa l'ọ kwa lẹ Chipfu ta adudu ike edurwu phe alì ono, o kweru phe ukwe iya ono; teme ndu ono dù iya ashì; meru iphe, o dutaru phe bya egbushia l'echieḡu. ²⁹Obenu l'ephẹ ta adudu ngu ashì; ephẹ gbẹchia búru ndu nkengu; búru okiphe ngu, i gude eze ike ngu; mẹ agburẹhu ngu dufuta.’ ”

Bachìbachi mkpuma k'ẹbo

(Awu 34:1-10)

10 ¹ “Ọ búru teke ono bẹ Chipfu sùru mu: ‘Je awata mkpuma labò, dù bachìbachi ḡe kẹ mbù phò gude nyipfuta mu l'eli úbvú. Teme l'i gudekwaphọ oshì kùta okpoko. ²Mu e-wota iphe, e shi dee lẹ mkpuma

kẹ mbụ phọ, ị tũkporu phọ dee ya. Lị chĩa iya ẹphenebo yee l'ime okpokoko ono.'

³"Noo ya; mu gude oshi akesha rụta okpokoko ono; bya awata mkpuma labọ, dọ gẹ kẹ mbụ phọ. Mu gude mkpuma labọ ono l'ẹka nyihu eli úbvú ono. ⁴Chipfu bya eworu iphe, o shi dee lẹ mbụ phọ; woru depu azụ lẹ mkpuma ono, bụ iya bụ ekemu iri ono, ọ gbẹ l'ime ọku l'eli úbvú mee g'unu madzuru lẹ mbọku ono, unu dzukọberu ono; bya eworu iya nụ mu. ⁵Mu bya eshi l'eli úbvú ono nyizeta; woru mkpuma ono ye l'ime okpokoko ono, mu rutaru ono, bụ iya bụ gẹ Chipfu tũru mu ekemu gẹ mu mee ya. Mkpuma ono nọkwa l'ime okpokoko ono nta-a."

⁶Ndu Ízurelu shi lẹ wẹlu ndu Jiakanu jerwua Moserotu. Ọ bũru l'ẹka ono bẹ Erọnu nwuhuru; e lia ya. Eleyaza, bụ nwa iya nwoke bũru onye uke nọchia ẹnya iya. ⁷Ephe gbẹ l'ẹka ono jeshia Gudugoda. Ephe shi Gudugoda; ọ bũru phẹ eje Jiọtubata. Alị k'ono bụ ẹka nggele dũgbaa. ⁸Ọ bũru teke ono bẹ Chipfu họtaru ọkpa-ipfu Lívayi dobe iche; g'ephe pajẹ okpokoko ọgbandzu yẹbe Chipfu; waa g'ephe pfujeru l'iphu yẹbe Chipfu ejeru iya ozi; waa g'ephe gudeje ẹpha iya ọọ ọnu-oma. Ephe emekwa iya byasụ ntanụ-a. ⁹Ọ bũru iphe ono kparụ iphe, oshilọkpa Lívayi te nwedụ okiphe l'ẹka unwunna phẹ ndu ọphuu nọ. Ọ bũru Chipfu bụ okiphe phẹ, bụ iya bụ iphe, Chipfu, bụ Chileke ngu kweru iya ukwe iya.

¹⁰"Noo ya; mu byakwa anọo l'eli úbvú ono ụkporo abalị labọ; eswe l'enyashi; gẹ mu nọru kẹ mbụ phọ. Chipfu ngabẹkwaru mu phọ nchị g'o ngabẹru mu ọgiya ọphuu. Ọphu o mebyishieduru unu. ¹¹Chipfu sụ mu: 'Tugbua je edua ndu Ízurelu g'ephe je enworu alị ono, mu riburu angụ lẹ mu a-nụ nna phẹ oche ono.' "

Tsujẹ Chipfu ebvu

¹²"Ọo ya bụ lẹ-a; unubẹ ndu Ízurelu; ?bụbaa gũnu bẹ Chipfu, bụ Chileke unu ele ẹnya g'unu mee, abụdu g'unu tsujẹ Chipfu, bụ Chileke unu ebvu; unu etsokọta ụzo iya g'ọ ha; unu eyee ya obu; gude obu unu g'ọ ha; yee ndzụ unu l'ophu ejeru Chipfu ono, bụ Chileke unu ozi. ¹³Ọzo bụ g'unu me-je iphemiphe, Chipfu sũru g'e meje; waa iphe, ọ tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; mbụ ekemu-a, mu atũru unu ntanụ-a; g'ọ dũru unu lẹ ree. ¹⁴Unu lewarọ ẹnya; eligwe; yee imigwe, nọghataru eligwe bũkwa Chipfu, bụ Chileke unu nwe iya. Eliphe bũkwarupho nkiya; mękpoo iphemiphe, nọ iya nụ. ¹⁵Ọ bũepho lẹ Chipfu bẹ nna unu oche phẹ dũepho l'obu; k'ọphu o yeru phẹ obu; bya ahọtá oshilọkpa phẹ; ọphu ọ họtaduru ọhozo, nọgbaa nũ; g'ọ dũnaa ntanụ-a. ¹⁶Ọo ya bụ lẹ-a; unu bunaa onwunu úbvù; bufu akpapyị ọphu nọ unu l'ime obu; ba apfubehe olu kanganaa; ¹⁷kele Chipfu, bụ Chileke unu bũkwa Chileke, ka agwa, nọkota nũ; bya abũru Nnajiuphu, kakọta iphe, bũkpoo ndu bụ nnajiuphu. Ọ bụ Chileke, parụ ẹka bya adụ akpabiri; dũ ebvu l'ẹnya; ọphu ọ dũdu onye ooleje ẹnya l'iphu; tẹme ọphu o ridu

uphalazu. ¹⁸Ọo yēbedua ahajeru ndu enwedu nna; yēe unwanyi, ji phē anqedu enge. Ndu lwaru alwalwa bē ooyeje obu; azu phē lē nri; yēe iphe, anma l'upfu. ¹⁹Ọo ya bụ lē-a; unu yejekwa ndu lwaru alwalwa obu; noo kēle unubēdua shikwapho buri ndu lwaru alwalwa l'alị ndu Ijiputu. ²⁰Unu tsuje Chipfu, bụ Chileke unu ebvu; ọ buri iya bē unu a-nodu ejeru ozi kpo-loko; buri iya bē unu a-kukuru; buri epha iya bē unu e-gudeje eri angu. ²¹Ọo yēbedua bē unu a-noduje aja ajaja; ọ buri iya bụ Chileke unu, bụ onye meru unu eze iphe-a, dū ebvu l'ēnya-a, bụ ọphu unu gude ɛnya unu hūma-a. ²²Nna unu oche phē bē teke ephē laru alị ndu Ijiputu bụ umadzu ukporo ɛto l'iri bē ephē dū; obenu lē nta-a bē Chipfu, bụ Chileke unu me-warū; unu dū gē kpokpode, nọ l'igwe; ọ buri g'unu habe igwe.”

Eye Chipfu obu; anuru iya opfu

11 ¹“Ọo ya bụ lē-a; yee Chipfu, bụ Chileke ngu obu; meje iphe, ọ ka ru ngu g'i meje; l'i meje iphe, ọ toru okpa iya sū g'e tsoje; mē iphe, ọ sūru g'i meje; meje ekemu iya tekenteke. ²Ọphu unu a-maru ntanū-a bụ ọwa-a. Ndu mu epfuru iphe-a ta abukwa unwu unu; ndu ata amadu; ọphu ephē ahumajeduru ahuhū ono, Chipfu, bụ Chileke unu hūru unu ono; ọzoo akpabiri iya; ọzo ike mē okpēhu iya; ³waa iphe-ohubama iya ono; waa iphe ono, o meru l'alị ndu Ijiputu l'ophu ono; mbu iphe, o meru Fero, bụ eze ndu Ijiputu; yēe alị iya l'ophu; ⁴waa iphe ono, o meru ndu ojogu ndu Ijiputu; mē inya phē; mē ugbo-inya phē; waa g'o gude mee gē Eze-ɛnyimu Uswe-uswe bya utso byapyabē phē teke ono, ephē achi unu ọso ono; tēme waa gē Chipfu mecharu gude mee; ephē bukotaru mkpurupya-ta byasu ntanū-a; ⁵mekpoo iphemiphe ono, o meru unu l'echiēgu gbiriri jasū unu byarwuta ɛka-a ono; ⁶waa iphe ono, o meru Detanu; yēe Abiramu; unwu Eliyabu, bụ nwa Rūbēnu; teke ono, alị saru ọnu l'echilabo ndu Izurelu lwekota; ephē lē ndibe phē g'ephe ha; mē ulo-ekwa phē; mekpoo iphe, dzu ndzu ọphu bụ nkephē. ⁷Ọo unubēdua gude ɛnya unu humakota eze iphe ono, Chipfu mekotaru ono.

⁸“Ọo ya bụ; unu tuko ekemu, mu aturu unu ntanū-a dobekota. Ọo ya bụ g'ike adukwanu unu; g'unu je alwuta alị ono, unu abya ada ɛnyimu Jiōdanu eje enworu ono. ⁹Tēme g'unu enwekwarupho ndzu ogologo l'alị ono, Chipfu riburu nna unu phē angu lē ya a-nu phē; yēle awa phē ono; mbu alị ono, mini ɛra-eswi; yēe manu-ɛnwu aso gborogboro ono; ¹⁰kēle alị ono, unu eje anata ono ta adukwa g'alị Ijiputu, bụ ɛka unu shi lufuta, bụ ɛka unu shi akoje iphe l'alị l'onwunu; unu ejee l'okpa unu je agbaa ya mini g'aagbajē l'ɛka a kōru ɛkwo-ophe-a. ¹¹Obenu l'alị ono, unu eje enworu ono bụ alị, dū ubvū ubvū; bya enweru nsuda nsuda; ọ buri igwe edzeje mini agba iya l'oonwu shokoshoko. ¹²Ọo alị, Chipfu, bụ Chileke unu nwuberu ɛnya. Mbu l'ēnya Chipfu, bụ Chileke unu adujeepo l'alị ono mkpurumkpuru; mbu e -shi lē mgbube ishi apha jasū l'abvubvu iya.

¹³ “K’ophu bu lẹ; ọ -bùru l’unu kwetarù mee ekemu, mu atùru unu nta-nù-a, bu iya bu g’unu yee Chipfu, bu Chileke unu obu; unu egude obu unu g’ò ha; mẹ ndzù unu l’ophu jeeru iya ozi ¹⁴ bẹ Chipfu e-me g’igwe dzejeru mini l’orwuberu iya wùshiru unu l’alì unu; o -dzeeru unu mini ishi-apha; l’o dzekwaphò mini ùla-apha; k’ophu onyenonu a-kpata iphe, o meberu l’alì; mbù g’i gbuta ereshi ngu; kùà mée ngu; mee manù ngu. ¹⁵ Oo-me g’eswa dù l’ègu ngu; g’eswi ngu tajẹ; k’ophu ìi-nòdu eri nri eriji èpho. ¹⁶ Unu kwabẹkwaru onwunu ẹnya; g’e te depfu unu g’unu dakọbe wata ejeru agwa ozi baaharù phẹ ẹja. ¹⁷ Unu -mee ya nno bẹ Chipfu a-tukoshi-kwa unu oke èhu-eghu iya; l’o woru imigwe guchia g’igwe te edzehẹ mini. Ọphu o nweèdu iphe, a kọberu l’alì, emehuba emehu. Ọ tọ dọdu g’a nọberu; unu abùru mkpurupyata l’èguru alì ono, Chipfu abya unu anunu ono.

¹⁸ “Ọo ya bu lẹ-a; unu woru opfu-a, mu epfuru unu ntanù-a kwachia l’ime obu unu; yefua lẹ ndzù unu. Unu gbaru iya l’ẹka g’ò bùru iphe-òhubama; l’o kejekwarupho unu l’egedegee iphu g’ò bùru unu iphe-òhubama. ¹⁹ Unu zije iya unwegirima unu. I -nòdu l’ibe ngu l’i bọ iya l’ùja; teke iije l’ùzo l’iibo iya. I -zẹe azẹe l’iipfu iya; teke i gbalihuru l’i pfukwa iya phọ. ²⁰ Li dekwa ya phọ l’oshi mgbo ùlo ngu; waa l’oshi mgbo ọguzo ngu. ²¹ Ọo ya bu k’ophu gu l’unwegirima ngu a-ka nka l’alì ono, Chipfu riburu angù lẹ ya a-nù nna ngu oche phẹ ono; g’èphe buru jasù teke mgboko a-nọberu.

²² “Kẹle-a; ọ -bùru l’unu tukurù ekemu-a, mu atùru unu g’unu do-be-a tsokọta; mbù g’unu ye Chipfu, bu Chileke unu obu-a; tsoo ọzo iya; chiru upfu kwẹe ya; ²³ bẹ Chipfu a-chifukwaru unu ohamoha, nọ unu l’iphu ono. Unu a-chifu ọha, kagbaa unu shii; bya aka unu okpehu; buru l’alì phẹ. ²⁴ Ẹka unu wotawaru okpa unu zọbe a-bùru k’unu; mbù a -gbẹ l’echiegu rwua úbvú úbvú Lébanonu; yẹe a -gbẹ l’enyimu Yufurétisu rwua eze-ényimu ọzo ẹnyanwu-ariba. ²⁵ Ọ tọ dọdu onye byaru adù ike akpafù unu l’iphu; kẹle Chipfu, bu Chileke unu e-me g’a tsuje unu ebvu l’alì ono l’ophu. Mbù l’iphe, bukpoọ ẹka unu zọru okpa bẹ ndzù-agugu e-rwutajẹ phẹ, bu iya bu iphe, o kweru unu ukwe iya.

²⁶ “Unu lenu! Ntanù-a bẹ mu edoberu unu ọnu-oma; yẹe mburonu. ²⁷ Ọo-bùru ọnu-oma dùru unu; mẹ ọ -bùru l’unu ngabèru nchì mee ekemu Chipfu, bu Chileke unu, bu iya bu ekemu, mu atùru unu ntanù-a. ²⁸ Ọo-bùru mburonu dùru unu; mẹ ọ -bùru l’unu jikaru eme ekemu Chipfu, bu Chileke unu-a; unu bya agbakuta azù l’ùzo-a, mu atùru unu ekemu iya ntanù-a; sù g’unu shije-a; je etsoaha agwa ọzo, bu ọphu unu amahaada. ²⁹ Sù-a; teke Chipfu, bu Chileke ngu dubaèru ngu phọ l’alì ono, unu eje enworu ono; teke ono bẹ unu e-pfufuta k’onu-oma phọ l’úbvú Gerizimu; waa k’atù ọnu phọ l’úbvú Ebalu. ³⁰ Úbvú ono èphenebo nọephe mẹ a da-futa ẹnyimu Jiódanu. Ọ nọ l’ẹka ọzo gbororo ono ibe iya ọphu ẹnyanwu

arịbaje; lẹ mgboru ibe iya ọphu oshi More pfugbaaru; mbụ l'alị ndu Ké-nanu, bu lẹ nsụda Araba; lẹ mgboru mkpukpu Gilugalu. ³¹Nta-a bẹ unu abyawaa ada ẹnyimu Jíódanu je g'unu nworu alị ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anụnu ono. Unu -nataẹ ya phọ nworu; ³²unu kwabekwa ẹnya mekọtaje iphe, Chipfu tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; waa iphe, ọ sụru g'e meje, bụ ọphu mu egoshi unu ntanụ-a.”

Ọru-ngweja kẹ Chipfu

12 ¹“Ọwaa bụ iphe, Chipfu tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; waa iphe, ọ sụru g'e emeje, bụ iphe, unu e-leta ẹnya; meje ọkpobe ememe l'alị ono, Chipfu, bụ Chileke nna unu phẹ anụ unu g'ọ buru k'unu jasụ g'unu a-nọ-beru l'eliphe-a. ²Unu tükokpoo ẹka ọhamoha ono agwajẹ agwagwa mebyishicha; mbụ ọha ono, unu eje enworu alị phẹ ono. Unu mebyishicha agwa, ẹphe agwajẹ l'eli úbvú, ha shii; mẹ l'eli úbvú, ha nwanshii; mẹ lẹ mkpula oshi, jaru àjàjà. ³Unu tuko ọru-ngweja phẹ nwukposhia; unu atụko mkpuma, ẹphe doberu nsọ tsukposhia; tsua itso Ashera phẹ ọku. Unu tükokwapho ntekpe agwa phẹ gbujishia; g'ẹpha iya chihuchaa; g'ọ tọ dūhekpo adudu ophu l'ẹka ono.

⁴“Ọ tọ bụkwa g'ẹphe emeje k'agwa phẹ bụ g'unu e-meje kẹ Chipfu, bụ Chileke unu. ⁵Iphe, unu e-mechia bụ g'unu chọo ẹka Chipfu, bụ Chileke unu a-họta l'ọkpa-ipfu unu g'ọ buru ẹka ee-dobe ẹpha iya; l'ọ buru iya eburu. Ọ buru ẹka ono bẹ unu e-jeje. ⁶Ngweja-akpo-ọku; mẹ ngweja mmanụ ọzo; mẹ oke-lanụ-l'uzo-iri; mẹ iphe ọzo, unu nuru iya; mẹ iphe, unu riburu angụ anụnu; waa ngweja onye turu obu iya onyo; mẹ nwa eswi yee aturu, bụ ọkpara l'ephō ne iya; bụkota l'ẹka ono bẹ unu a-tụkoje iya wota bya anụ. ⁷Ọ buru l'atatiphu Chipfu, bụ Chileke unu l'ẹka ono bẹ unu lẹ ndibe unu a-tụkoje nọdu ria nri. Ẹhu atsojekwapho unu l'iphemiphe, unu kuberu ẹka k'ememe; noo kẹle Chipfu, bụ Chileke unu kebewaru unu l'oma.

⁸“G'ọ tọ bụkwaru g'anyi eme l'ẹka-a ntanụ-a bụ g'unu e-meje l'ẹka ono. L'ẹka-a bẹ onyenonu anọduje eme iphe, dū iya ree l'ẹnya nkiya. ⁹Noo kẹle nta-a bẹ unu teke erwudu ẹka unu a-tuta unme, bụ ẹka Chipfu, bụ Chileke abya unu anụnu g'ọ buru okiphe unu. ¹⁰Ọle unu -daephō ẹnyimu Jíódanu je eburu l'alị ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anụnu ono; mbụ ọ -meephō; unu nweru onwunu l'ẹka iphe, bụ ndu ọhogu unu, bupheru unu mgburugburu; k'ọphu unu bu lẹ nchị-odoo; ¹¹ọ buru teke ono bẹ unu e-wotajẹ iphemiphe-a, mu tushiru unu l'ekemu-a gude bya l'ẹka ono, Chipfu, bụ Chileke unu a-họta g'e dobe ẹpha iya; l'ọ buru iya eburu. Iphemiphe ono bụ iya bụ ngweja-akpo-ọku; waa ngweja mmanụ ọzo; mẹ oke-lanụ-l'uzo-iri; mẹ iphe ọzo, unu anụ iya anụnu; mēkpoo iphe, kachaa ree l'iphe, unu nweru enweru, bụ iphe, unu riburu angụ l'unu a-nụ Chipfu. ¹²Ọ buru l'atatiphu Chipfu, bụ Chileke unu ono bẹ unu a-nọduje; tee

eswa. Unubedua l'onwunu; waa unwu unu unwoke; me unwu unu unwanyi; waa ndu Lívayi, bu le ndu-unu, bu ndu ophu adudu ali eka a nuru phe; ophu o dudu iphe, ephe ketaru g'o buru okiphe phe. ¹³Unu kwabekwa enya g'o to buepho eka du unu ree be unu e-jeje anodu gwee ngweja-akpo-oku. ¹⁴G'eka unu e-gweje ngweja-akpo-oku ono buekwarupho l'eka Chipfu a-hota l'okpa-ipfu unu nanu. O buru eka ono be unu a-tukoje iphemiphe-a, mu turu unu ekemu iya-a emekota.

¹⁵"Ole o bu; unu gbujukwaa anu, du unu ree; taa le mkpukpu le mkpu-kpu unu g'o ha; mbu iphe, bukpo anu, guru unu egu atata. Oo ge Chipfu, bu Chileke kebeberu nemadzu l'oma bu g'oo-tabejeru. G'onye dubebe ree; ozoo onye aaso nsọ tajakwa iya ro. G'a taje iya g'o bu mgbada; ozoo umoro be aata. ¹⁶O buepho g'unu ta tajakwa mee ya; unu wushijekwa iya l'ali g'onye wushiru mini. ¹⁷Ophu unu anodujukwa l'oma mkpukpu unu ria iphe, a turu oke-lanu-l'uzo-iri l'ereshi unu; ozoo mee unu; ozoo manu unu; ozoo nwa mbu, o nwuru mbu eswi unu; ozoo iphe-edobe unu ozo; ozoo iphe, onye kweru ukwe iya; ozoo iphe ngweja, nemadzu turu obu iya onyo anu; ozoo iphemiphe ozo, du iche, a nuru anunu. ¹⁸Ochia g'unu noduje l'iphu Chipfu, bu Chileke unu rije iya; mbu l'eka ono, Chipfu, bu Chileke unu a-hota ono. Unubedua l'onwunu e-rije iya; waa unwu unu unwoke; waa unwu unu unwanyi; waa ohu unu ke nwoke; waa ohu unu ke nwanyi; waa ndu Lívayi, bu le mkpukpu unu. Unu noduje l'iphu Chipfu, bu Chileke unu tee eswa iphemiphe, unu kuberu eka k'ememe. ¹⁹Unu kwabekwa enya g'unu ta akwasweru ndu Lívayi enya jasukpoo g'unu anu-beru l'ali unu ono.

²⁰"Chipfu, bu Chileke unu -meepho g'oke ali unu ka shii, bu iya bu iphe, o kweru unu ukwe iya; onye egu anu agu; o -nonyaa bya asu: 'Anu agukwa mu!' G'onye ono takwaa ya g'ogugu iya. ²¹O -buru l'eka Chipfu, bu Chileke unu a-hota g'o buru eka oo-dobe epha iya be paru enya; oo ya bu g'onye obu gbua eswi iya obu; ozoo iphe-edobe iya obu, bu ophu Chipfu nuru iya, bu iya bu ge mu turu iya unu lekemu ono; onye obu anodu l'oma mkpukpu unu taa ya g'o guru iya. ²²O buepho g'aataje mgbada; ozoo umoro bu g'unu a-taje iya. Ge ndu aaso nsọ; waa ndu a ta sodu nsọ tukoje kwa taa ya. ²³O buepho g'unu kwabe enya g'unu te erije mee ya; kele oo mee bu ndzu. Oo ya bu; unu te erijekwa ndzu iphe; taa anu iya. ²⁴Unu be rijekwa mee-iphe. Unu wushijekwa iya g'onye wushiru mini. ²⁵Unu be erijekwa iya; k'ophu oo-duru unu le ree; duru unwu unu le ree, bu ndu a-nodu etso unu l'azu; kele unu eme iphe, pfuru oto l'iphu Chipfu. ²⁶Obenu l'iphe ono, unu doberu Chipfu nsọ ono; yee iphe ono, unu kweru ukwe iya ono be unu e-gudeje je l'eka Chipfu a-hota. ²⁷Eka unu e-gweje ngweja-akpo-oku; mbu anu obu mekpoo mee ya; l'a-buru l'eli oru-ngweja ke Chipfu, bu Chileke unu. L'a gbashi mee-iphe ono l'eli oru-ngweja

Chipfu, bu Chileke unu ono; unu eworu anu iya taa. ²⁸Unu kwabekwa enya; mekotaje iphe, bu opfu-a, mu epfu anu unu; aturu iya unu l'ekemu-a; k'ophu o-o-duru unu le ree; duru unu unu, etso unu l'azu ree jasu l'ojejoje; kele unu eme iphe, pfuru oto l'iphu Chipfu, bu Chileke unu.

²⁹"Teke ono, Chipfu, bu Chileke unu e-me g'ephe chihu l'atatiphu unu; mbu ohamoha ono, unu eje enworu ali phe ono; unu bya anochia enya phe; bya ebuchia ali phe; ³⁰unu kwabekwaru onwunu enya me a lwuepho ndu ono l'iphu unu: g'a ta kwaru unu ye g'unu wata anwu eka phe; mbu g'unu wata akpa ishi agwa phe; jiahaa su: '?Denu g'ohamoha-a egudeje abaru agwa phe eja; g'anyibedua awata eme g'ephe emeje.' ³¹Unu ba abajekwaru Chipfu, bu Chileke unu eja g'ephe abajeru agwa phe; kele o bukwapho ahuma ahuma, Chipfu kporu ashi be ephe emejeru agwa phe; mbu l'unwu phe unwoke; yee unwu phe unwanyi be ephe akpojechaa oku; nu agwa phe.

³²"Su-a; iphemiphe-a, mu aturu unu ekemu iya-a; unu letakwa enya mee ya. Unu te eyekwa iya iphe; ophu unu ahabotakwa iya iphe!"

Abaru agwa ohozo eja

13 ¹"O -buru l'o nonyaaru; onye shi l'echilabo unu bya aburu onye mpfuchiru; ozoo o-rwo-nrw; o bya emeaharu unu iphe-ohubama; ozoo iphe-ohumalenya; ²e mecha; iphe-ohubama ono; waa iphe-ohumalenya ono vua g'o pfuru iya; o bya epfuahaaru unu su: 'Unu g'anyi tsopyabe agwa ozo, unu amahaada je awata phe ejeru ozi'; ³unu ta angakwa nchi l'opfu egube onye mpfuchiru ono; ozoo opfu o-rwo-nrw, du nno; kele o kwa Chipfu, bu Chileke unu ahu unu ama ge ya maru: ?unu gude-a obu unu g'o ha; me ndzu unu g'o ha yee Chipfu, bu Chileke unu obu? ⁴O kwa Chipfu, bu Chileke unu bu onye unu e-tsojeru; o buru iya kpoloko kpekpu bu onye unu a-tsuje ebvu. Unu dobeje ekemu iya; ngabejeru iya nchi; jeeru iya ozi; chijeru upfu kwee ya. ⁵G'e gbukwaa onye mpfuchiru ono; ozoo o-rwo-nrw ono egbugbu; noo kele o ziru unu g'unu kwefu ike; haa etso Chipfu, bu Chileke unu, bu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu; bya agbafuta unu l'ali eka unu shi buru ohu ono. Onye ono bu iphe, oome bu g'o kposhia unu g'unu te tsoshi uzo ono, Chipfu turu unu ekemu g'unu tsoo ono. O kwa egube ono be unu e-shije wofu ejo-iphe l'echilabo unu.

⁶"O -buru nwune ngu; mbu onye gu l'iya shi le ne lanu; ozoo nwa ngu nwoke; ozoo nwa ngu nwanyi; ozoo nyee ngu, du ngu l'obu; ozo eguru onya ngu, gu l'iya no le ndzu; byapfutaru ngu le mpya bya emeahaa g'o rata ngu g'unu je awata ejeru agwa ozogba ozi; mbu agwa, gubedua l'onwongu amahaada; ophu nna ngu phe amahadaa ya; ⁷mbu agwa ndu bupheru unu mgburugburu; ndu ophu no unu ntse; me ndu ophu no unu enya; jasukpoo l'eka igwe beru; ali beru. ⁸Unu te kwetakwa iphe onye

ono pfuru; ọphu unu angabekwaru iya nchi. Unu ta aphukwaru onye ono obu-imemini. Unu te edobekwa iya ndzu; ọphu unu ewohakwa onye obu ewoha. ⁹Unu gbukwaa onye obu egbugbu. Ge gubedua vuru uto dabę iya ęka ọnwu l'ęhu; tẹmanu ndu ọphuu l'ọphu awuppyabewa iya ro. ¹⁰Unu gude mkpuma tugbu ya; kele o meru g'o dufu unu l'ęka Chipfu, bu Chileke unu, bu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu, bu ęka unu shi buru ohu. ¹¹Ọo ya bu ge ndu Izurelu l'ọphu anuma iya tsuhu ebvu; ọ to duedu onye byaru emebaa ęjo-iphe, du g'ono l'echilabo unu.

¹²“Q -buru l'unu shi le mkpukpu lanu l'ime mkpukpu le mkpukpu ono, Chipfu, bu Chileke unu a-nu unu g'unu buru ono numa; ¹³l'ọ duru ndu bu ọgalemkpa, no iya nu; ọ buru l'echilabo unu be ęphe shi; bya erwutawaa ndu bu le mkpukpu ono; su phe: ‘Unu g'anyi je awata ejeru agwa ọzo ozi’; mbu agwa, unu amahaada; ¹⁴unu kpakwaa ishi; bua ęka iya ọkpobe ebubu; jia aji mkponwu mkponwu. Teke e mechaaru ọ buru eviya; iphe obu mee ememe eviya; mbu l'ęjo ahuma, du nno meru l'echilabo unu; ¹⁵unu egude ogu-echi gbushikota ndu bu le mkpukpu ono; mebyishikota iya g'ọ ha; mekpoo iphemiphe, no l'ime iya; mekpoo iphe-edobe no iya nu; unu gude ogu-echi gbushichaa ya. ¹⁶Unu abya atuko iphemiphe, no le mkpukpu lwua; bya akube l'oma edupfu mkpukpu ono. Unu eworu mkpukpu ono; yee iphemiphe, no iya nu kpoo oku; g'ọ buru ngweja-akpo-oku l'ọphu, a nuru Chipfu, bu Chileke unu. Ge mkpukpu ono bukwaru ikpozu jasụ l'ojejeje; ọphu a kpu-phukwa iya azu ọzo. ¹⁷G'ọ to dukwa iphe ono, e doberu k'emebyishi ono me nanu, aa-huma nemadzu l'ęka; k'ọphu Chipfu e-woru onwu-phuruphuru oke ęhu-ęhu iya ono sephu azu; imemini unu adu iya; l'ọ phuaru unu obu-imemini; l'o mee unu aka igwerigwe, bu iphe, o rifuru nna unu oche phe angu iya; ¹⁸m'ọ -buru l'unu ngaberu Chipfu, bu Chileke unu nchi; dobekota ekemu iya-a, mu aturu unu ntanu-a g'ọ ha; bya emekwapho iphe, pfuru oto l'ęnya Chipfu, bu Chileke unu.”

Nri, aasọ nsọ; yee nri,

a ta sọdu nsọ

(Uke 11:1-47)

14 ¹“Q kwa unu bu unwu Chipfu, bu Chileke unu. Unu te eyebataje-kwa onwunu ọnyá l'ęhu; ọphu unu akpushijekwa onwunu egbushi ọnu-iphu me unu -nodu akwa nemadzu. ²Noo kele unu bu ọha, duru Chipfu, bu Chileke unu nsọ; teme le Chipfu shiwaa l'echilabo ọha, no l'eliphe mgburugburu hota unu dobe g'unu buru ọha, bu yebedua kpoloko nwe unu.

³“Unu te erijekwa iphe, bu ębyi. ⁴Waa anu, unu a-taje bu ọwa-a: eswi; waa aturu; waa egbu; ⁵waa ele; waa anigo; waa egbu-ọswa; waa atsu; waa aturu-ọswa. ⁶Unu taje iphe, bu anu, nweru ọjarabvu-ọkpa; bya anwafutaje nri taphu azu. ⁷Qle ọ bu; anu ọphu anwafutaje nri taphu azu;

ozoo ophu nweru ujarabvu-okpa, unu ata tajedu bu: inya-kamelu; waa nggamachi; waa nchi-ogba. Ndu k'ono bu anu, unu a-nodu aso nsu; noo kele onwafutaje nri taphu azu; obenu l'o to nwedu ujarabvu-okpa. ⁸Ezi bukwapho anu, unu a-nodu aso nsu; a makwaru-a l'o nweru ujarabvu-okpa; obenu l'o to nwafutajedu nri taphu azu. Unu ta atajekwa anu iya; ophu unu edenyijekwa odzu iya aka.

⁹"Iphe, bu le mini be ophu unu a-taje bu ophu nweru mkpo yee ekiri. ¹⁰Ndu ophu enweddu mkpo yee ekiri bukwawa anu, unu a-nodu aso nsu; unu ta atajekwa iya.

¹¹"Iphe, bukpoo enu, a ta sodu nsu; unu taje iya. ¹²Ole ndu ophu unu ta atajedu bu: ugo; waa udele; waa udele-oji; ¹³waa egbe l'udu iya l'udu iya; waa ivu; ¹⁴mekpoo okpoko-oha l'udu iya l'udu iya; ¹⁵⁻¹⁷waa mgbashi-ujiku l'udu iya l'udu iya; waa enu golu; waa okpo-ngwere l'udu iya l'udu iya; waa ugo-mini; waa ugu-ikporo; ¹⁸waa eze oku-eswi-uda; waa apyari-nhoko l'udu iya l'udu iya; waa ovu; waa utsu-nwankuta.

¹⁹"Iphe, bukpoo ugu, furu eba bukotakwa anu, unu a-nodu aso nsu; unu ta atajekwa iya. ²⁰Obenu l'iphe, bukpoo iphe, furu eba go ha, a ta sodu nsu be unu a-takotaje.

²¹"Unu ta atajekwa iphe, nwuhuru anwuhu. Unu nuje iya ndu lwaru alwalwa, bu le ndu unu gephe taa. Ozoo unu eje eree ya ndu ohozo. Kele unubedua bu ndu duru Chipfu, bu Chileke unu nsu.

"Unu te egudejekwa mini-era ne eghe shia nwa iya."

Oke-lanu-l'uzo-iri

²²"Unu nujekwa oke-lanu-l'uzo-iri l'iphemiphe, unu kpataru l'opfu unu aphagapha. ²³O kwa l'atatiphu Chipfu, bu Chileke unu leka ono, o-hota; dobe epha iya; buru iya eburu ono be unu a-noduje ria oke-lanu-l'uzo-iri ono, bu iya bu iphe, shi l'ereshi unu; waa le mee unu; waa le manu unu; waa l'iphe mbu, shi l'eswi unu; yee eghe unu me aturu unu; k'opfu unu e-shi nno nwuta atsu Chipfu, bu Chileke unu ebvu tekenteke. ²⁴O -buru l'eka ono be paru unu enya; k'opfu bu le teke Chipfu, bu Chileke unu keberu unu l'oma shii; be unu ta adudu ike evukota iya eje aka ono, Chipfu a-hota go buru enya aka epha iya a-du ono; kele o paru unu enya; ²⁵unu eree ya erere; reta iya okpoga; gudepyabe l'eka gude je aka ono, Chipfu, bu Chileke unu a-hota ono.

²⁶"Unu -rwua; unu egude okpoga ono mee iphe, du unu ree; unu egude iya zuta eswi; ozoo gude iya zua aturu; ozoo gude iya gaa mee; ozoo gude iya gaa iphe-angungu ozo, atsu atsutsu; ozoo zukupoe ya pho iphe, du unu ree. Unu anodu l'iphu Chipfu, bu Chileke unu leka ono ria ya; tee eswa; unu le ndibe unu l'opfu. ²⁷A bya le ndu Liviya, bu le ndu-unu; unu ta akwaswekwaru phe enya; noo kele o to dudu ali aka a nuru phe; ophu o dudu iphe, ephe ketaru go buru okiphe phe. ²⁸Iphe, bukpoo apha eto

a-nwūta anwūta; mē apha k'ēto ono bvūje abvūbvū bē unu a-chītakotaje oke-lanū-l'ūzo-iri l'iphe, bū iphe, unu meberu l'alī l'apha ono; bya akūbe-gbaa l'ēka aa-kwakōbechaa ya lē ndu-unu; ²⁹k'ōphu ephe a-byajē bya eria rijia ēpho; mbū ndu Līvayi, bū ndu ōphu adūdu alī ēka a nūru phē; ōphu ō dūdu iphe, ēphe ketarū g'ō būru okiphe phē; waa ndu lwarū alwalwa; mē ndu enweēdu nna; waa ūnwanyi, jī phē anōedu, bugbaa lē ndu-unu. Ōo ya bū gē Chipfu, bū Chileke unu ekebe unu l'ōma l'iphemiphe, bū akanya, unu gude ēka unu ese.”

Apha, onyemonye e-nweru onwiya

(Uke 25:1-7)

15 ¹“Iphe, būkpoo apha ēsaa; mē apha k'ēsaa ono bvūje abvūbvū bē unu a-hajē ūgwo, e jī ejiji g'ō laa nno. ²Waa g'ēe-gudeje mee k'aha ūgwo ono baa: G'onye jieru nwibe iya ūgwo hajēkwaaru iya ya. G'ō to jē-kwa anata onye Ízurelu ibe iya ono; ōzoo nwune iya ūgwo ono; kēle iphe, e kuru apha ono bū apha, Chipfu sūru gē k'ūgwo laa. ³Ō -būru ōphu onye ōhozo jī ngu; jērō je anata ono; obenu ōphu dagbaru gū lē nwune ngu; hakwaa ēka l'ono.

⁴“Ō tō dūkwa onye ūkpa, byaru l'adu l'echilabō unu; kēle Chipfu, bū Chileke unu a-kwatakwa kebe unu l'ōma l'alī ono, oome gē ya nū unu g'ō būru okiphe unu ono; ⁵m'ō -būru l'unu ngabēru Chipfu, bū Chileke unu nchī; leta ēnya; mekōta ekemu-a, mu atūru unu ntanū-a. ⁶Noo kēle Chipfu, bū Chileke unu e-kebekwa unu l'ōma, bū iya bū iphe, ō kweru ukwe iya. Unu e-jieje ōhamoha, dū igwerigwe ūgwo; ōle unu ta abyadū ejita; tēme unu abūru ishi ikpoto ōha; ōle ō tō dūdu ndu byaru a-būru ishi unubēdua.

⁷“Ō -būru l'ō nweru nwune unu, bū onye ūkpa, unu l'iya tūko buru lē mkpūkpu; l'alī-a, Chipfu, bū Chileke unu abya unu anūnu-a; unu te edo-bekwaru iya ōkpoma mgbashī; ōphu unu ekekwaru nwune unu ono, bū onye ūkpa ono ēka mbvu. ⁸Ō chia ēka bē unu a-nōdu asajeru iya ōkpobe asaru. Unu ejiejee iya ūgwo, a-sūru iya eme iphe, bū mkpa iya; gē mkpa ōbu ahahabē. ⁹Unu letakwa ēnya g'ējo ōriri ta abatajēkwa unu l'obu kē g'unu sū l'apha k'ēsaa, bū iya bū apha aa-ha g'ūgwo-a laa dūkwaa ntse; woru iphu gbanwūberu nwune unu ono, mkpa byaru ono; ō tō dūdu iphe, unu anū iya. Onye ono a-kpōkwaru Chipfu yeru unu; l'ō būru unu iphe-eji. ¹⁰Unu gudejekwa obu unu; nū iya iphe, ō sūru g'unu nū iya; ōphu unu anōdukwa agū aphū anū iya ya; kēle Chipfu, bū Chileke unu e-gudekwa k'iphe ono, unu nūru iya ono kebe unu l'ōma l'iphemiphe, unu tūru ama ememe; mekpoo l'iphemiphe, unu yeru ēka wata ememe. ¹¹Kēle ndu ūkpa ta abyadū abvū abvūbvū l'alī-a. Noo g'ō gude mu nōdu atūru iya unu l'ekemu epfu sū: Unu sajēkwaaru unwune unu ēka ōkpobe asasa; yēe ndu ūkpa; mē ndibe unu, nō lē mkpa l'alī unu ono.”

Aha ndu bu ohu
g'ephwe nweru onwophe
(Awu 21:1-11)

¹²“O -buru l'o nweru onye Hiburu ibe ngu, i gbataru l'ohu; m'o -bu nwoke; ozo nwanji; o jewaru ngu ozi apha ishii; o -be l'apha k'esaa; ha-kwaa ya g'o laa; je enweru onwiya l'eka ngu. ¹³Teke ono, i haru iya g'o shi ngu l'eka lashia ono; ta agbabekwa iya aka oto. ¹⁴Sakwaa aka asasa; nu iya iphe, shi l'eku ngu; me ophu shi l'ulo bali ngu; me ophu shi l'eka iiku-je mee. Oo iphemiphe ono, Chipfu, bu Chileke ngu gude kebe ngu l'oma ono; bu iphe, ii-nu iya. ¹⁵Unu nyatakwa l'unu shi buru ohu l'ali Ijiputu; Chipfu, bu Chileke unu bya agbafuta unu. O buru iphe ono meru iphe, mu aturu unu ekemu-a ntanu-a.

¹⁶“Ole o bu; teke o bukwanu l'ohu ngu ono suru ngu le ya ta alufudu ngu l'eka; kele o yeru ngu obu; bya eyee ndibe ngu obu; teme gu l'iya du le ree; ¹⁷I'i wota oji; dobe iya nchi le mgbo; kpofua; onye ono abuwaruro ohu ngu jaswaruroya. O bukwarupho egube ono be ii-mekwapho ohu ngu ke nwanji. ¹⁸G'aha ohu ngu g'o nweru onwiya te ejekwa ngu atsu l'ehu; kele ozi, yebedua nwekiya jeru ngu apha ishii ono kakwa shii ugbo labo; eme l'ozu, onye e butaru ebuta gege jeru ngu. I -mee ya nno; Chipfu, bu Chileke ngu ekebe ngu l'oma l'iphemiphe, iime.”

Anu, vuru uzo waa ekpa-nwa ne iya

¹⁹“Iphe, bu eswi unu; waa aturu yee eghe unu; be nwa mbu, o vuru uzo nwua, bu okee ya be unu e-dobekotajeru Chipfu, bu Chileke unu iche. Unu te egudejekwa oke-eswi, bu iya vuru uzo waa ekpa-nwa ne iya eje ozi egu; ophu unu ebushijekwa aturu, bu iya vuru uzo waa ekpa-nwa ne iya eji. ²⁰Apha g'apha be unu le ndibe unu a-noduje l'atatiphe, Chipfu, bu Chileke unu taa ya; l'eka Chipfu a-hota. ²¹Ole o -bukwanuru l'anu ono nweru aka iphe mebyiru iya; mbu l'o bu eniyeni; ozo l'ootsu ishi; ozo l'o duru aka ozo, iphe mebyiru iya shii; unu te egudekwa iya gweeru Chipfu, bu Chileke unu ngweja. ²²Unu nodujekwa le ndu-unu taa ya. Unu taa ya g'aataje mgbada; ozo umoro-a. Onye aaso nso a-ta iya; onye dube ree ataa ya. ²³O buephe g'unu ta taje mee ya. Unu wushije iya l'ali g'onye wushiru mini.”

Obo Ojaghata
(Awu 12:1-20)

16 ¹“Unu boje obo Ojaghata ke Chipfu, bu Chileke unu l'onwa Abibu; noo kele oo l'onwa Abibu ono be Chipfu, bu Chileke unu duru unu l'enyasihi dufuta l'ali Ijiputu. ²Unu gwejeru Chipfu, bu Chileke unu ngweja Ojaghata ono. O buru aturu; ozo eghe; ozo eswi be unu

e-gudeje egwe ngweja ono l'eka Chipfu a-hota; dobe epha iya; buru iya eburu. ³Unu te egudejekwa buredi, e yeru iphe, ekoje buredi taa ya. Ujiku esaa be unu a-taje buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi, bu iya bu buredi iphe-ehuka. Noo kele o o ephuru-oku be unu gude wufuta l'ali Iji-putu. Unu meje iya jasukpoo g'unu a-no-beru gudeje nyata teke unu shi le Ijiputu wufuta. ⁴G'o to dukwa onye aa-huma iphe, ekoje buredi l'ibe iya l'ali ono mgburugburu gbiriri jasụ ujiku esaa ono abvu. Ophu e kwejekwa g'anụ ono, e gburu l'uzenyashi mbu pho nno futa l'utsu.

⁵“Unu ta ndujekwa le mkpukpu le mkpukpu ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono bo obo Ojaghata. ⁶Eka ee-gweje iya bu l'eka ono, Chipfu, bu Chileke unu a-hota; dobe epha iya; buru iya eburu ono. Noo eka aa-nduje gwee ngweja Ojaghata obu l'uzenyashi; me enyanwu ribaahaepho; legube teke ono, unu shi l'ali Ijiputu wufuta ono. ⁷O buru ahuhu be aa-hu je anu iya taa l'eka ono, Chipfu, bu Chileke unu a-hota ono. O -be l'utsu; onyenonu adakobe lashia ibe iya. ⁸Ujiku ishii be aa-taje buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi; o -be le mboku k'esaa; unu edzukoo l'iphu Chipfu, bu Chileke unu. G'o to dukwa onye e-je ozi mboku ono.”

Obo-Idzu

(Awu 34:22; Uke 23:15-21)

⁹“Idzu esaa be unu a-gutaje dobe. Teke aa-wataje agu idzu ono bu me wataepho egbuta ereshi. ¹⁰Noo teke unu a-bojeru Chipfu, bu Chileke unu Obo-Idzu. A -nodu abo iya; g'onyenonu wotajekpoephe iphe, o toru obu iya onyo je anu Chipfu; g'onyenonu nujee kwapho ge Chipfu, bu Chileke unu kebeberu iya l'oma. ¹¹Unu adoru l'iphu Chipfu, bu Chileke unu; mee emereme; onyemonye yee unwegirima iya unwoke me unwanyi; me ohu iya unwoke me unwanyi; mekpoo ndu Liviayi, no le mkpukpu unu; me ndu lwaru alwalwa; me ndu enwedu nna; me unwanyi, ji phe nwuhuwaru, bu ndu unu l'ephe tukoru nodu. Eka aa-nodu mee ya bu l'eka ono, Chipfu, bu Chileke unu a-hota; dobe epha; buru iya eburu ono. ¹²Unu nyatajekwa l'unu shi buru ohu l'ali Ijiputu; k'ophu oo-me g'unu kwabe enya mekotaje iphe-a, mu toru okpa iya; su g'e meje-a.”

Obo-Mkpù

(Uke 23:33-43; Ogu 29:12-38)

¹³“Unu bo Obo-Mkpù ujiku esaa; me unu gbutachaephe balu unu; kutachaa mee unu. ¹⁴Unu -nodu abo iphe obu; unu eme emereme; unubedua lonwunu; mekpoo unwu unu unwoke me unwanyi; me ohu unu unwoke me unwanyi; me ndu Liviayi; me ndu lwaru alwalwa; me ndu enwedu nna; me unwanyi, ji phe nwuhuwaru, bu ndu unu l'ephe tukoru nodu. ¹⁵O buru l'eka Chipfu, bu Chileke unu a-hota be unu a-nodu booru iya obo-iphe ono ujiku esaa. Noo kele Chipfu, bu Chileke unu be e-kebe

unu l'oma l'iphe, unu kpataru l'egu; waa l'iphemiphe, unu byibekporu eka k'ememe; k'ophu ehu a-tso unu utso tsofu l'ishi.

¹⁶“Ugbo eto l'apha g'apha be unwoke unu g'ephe ha a-byakotaje latatiphu Chipfu, bu Chileke unu l'eka oo-hota. Epe a-bya le Obo-Buredi, e yeduru iphe ekoje buredi; waa le Obo-Idzu; waa le Obo-Mkpui. Epe -nodu abya ono; g'ephe ta agbajekwaru eka bya l'iphu Chipfu. ¹⁷G'onenyonu nujeeppo iphe, oo-du ike nu. G'o bujeerupho ge Chipfu, bu Chileke unu kebekporupho onyemonye l'oma beru bu g'oo-nu-beru.”

Ahota ndu-ikpe

¹⁸“Unu hotakwa ndu-ikpe; me ndu-ishi l'okpa-ipfu, nonu le mkpukpu, nokota nu, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono. O buru ndu ono, aa-hota ono a-nodu-je ekpe ndu Izurelu ikpe, pfuru oto. ¹⁹Unu ta nmajekwa ikpe inmaphu; ophu unu elejekwa enya l'iphu kpee ikpe. Unu te erijekwa uphalazu; noo kele uphalazu apyi-chijekwa onye maru iphe eka l'enya; teme o nodu emeje g'opfu onye pfuberekoto du gheleghelehele. ²⁰O bukwapho ikpe, pfuru oto kpoloko kpekpu be unu a-noduje ekpe; k'ophu unu a-nodu ndzu; ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono aburu k'unu.”

Abaru agwa aja

²¹“Unu ta akpobejekwa itso Ashera le mgboru oru-ngweja, unu doberu Chipfu, bu Chileke unu. ²²Ophu o dukwa mkpuma, unu e-dobeje onu wata agwagwa; mbu iphe ono, Chipfu, bu Chileke unu kporu ashi ono.”

17 ¹“Unu te egudekwa oke-eswi; ozoo aturu, ntucha du l'ehu; ozoo ophu nweru eka iphe mebyiru iya; bya egweeru Chipfu, bu Chileke unu ngweja; kele ono bukwa akpamara l'iphu Chipfu, bu Chileke unu.

²“O -duru nwoke; ozoo nwanyi, unu liya bu le mkpukpu lanu lime mkpukpu ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono, a humaru l'eka oome iphe, du eji l'enya Chileke; shi nno emebyi ogbandzu Chileke; ³mbu; o -buru l'onye ono wataru agwa agwa ozogbaa; mbu wata abaru phe aja; phozeaharu enyanwu; ozoo onwa; ozo kpokpode, bu iphe, mu suru g'e be emejeshi-a; ⁴e pfuaru iya unu; unu numa; unu kparwetakwa ishi iya rengurengu; o -buru eviya; l'iphe obu meru ememe; mbu l'egube ahuma ono be e meru l'ali Izurelu; ⁵g'a kpata onye obu, meru ejo iphe obu; m'o bu nwoke; ozoo nwanyi kpufu l'onu-abata mkpukpu unu ono; gude mkpuma tugba ya. ⁶Onye ee-kpe mpfugbu be aa-duada ebo; ozoo eto; gbaa ekebe teme l'e gbuje onye obu. G'o to dukwa onye e-gbu me o -buru onye lanu agba iya ekebe. ⁷G'o bukwaru ndu ekebe ono, e-vuru uto dabu iya eka onwu l'ehu; teme ndu ophu g'ephe ha awupyabewa iya ro. O kwa egube ono be unu e-shije wofu ejo-iphe l'echilabo unu.”

Ulo-ikpe

⁸“O -buru l'o duru opfu, daru nu, dunukaru unu ehuka ekpekpe; opfu ke l'e gburu ochi te egbu; ozoo l'e tsuru nemadzu iphe te tsu; o buru opfu

dahaa lẹ mkpukpu unu; unu gude opfu ono je l'ẹka ono, Chipfu, bụ Chileke unu a-hota ono; ⁹gude iya jepfu ndu-uke, bụ oshilokpa Lívayi; waa onye-ikpe, nọ l'okwa lẹ teke ono; pafuru phẹ ikpe obu g'ephe kpee; pfua g'ọ gbaru g'e mee ya. ¹⁰G'onye e kperu ikpe iya mekwaa iphe ono, ephe kperu ono; mbụ ikpe ono, ephe nọ l'anya eka ono, Chipfu a-hota ono kpee ono. Unu kwabekwa ọnya g'ọ buerupho iphe, ephe sụru g'e mee bẹ ee-me. ¹¹Unu tükokwa ekemu, ephe tũru unu g'ọ ha; waa ikpe, ephe kperu unu g'ọ ha mekọtaje. Unu ta ahakwa iphe, ephe pfuru unu; meahaa iphe ọzo. ¹²Onye jikaru eme iphe onye-ikpe kperu; ọzoo iphe, o kperu mbụ onye uke, nọ l'ẹka ono ejeru Chipfu, bụ Chileke unu ozi bẹ ee-gbu egbugbu. Ọ buru egube ono bẹ unu l'e-shi wofu ẹjo-iphe l'alị ndu Ízurelu. ¹³Onyemonye a-nụma iya; ndzụ agụhu iya. Ọ tọ duedu onye byaru emebaa iphe, dū egube ono ọzobaa.

Ahota Eze

¹⁴“Teke unu bahuerupho l'alị ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anụnu ono; ọ -laephō unu l'ẹka; unu buru iya eburu; unu wata epfu sụ: ‘Unu g'anyi hota eze, a-buru onye-ishi anyi g'ohozo, nọ-phegbaaru anyi mgburugburu hotagbaaru nkephe-a.’ ¹⁵G'ọ dokwaa unu ọnya l'onye unu a-tụ ẹka bụ onye Chipfu, bụ Chileke unu hotaru. Mbụ-a; g'ọ bukwaru onye Ízurelu ibe unu bẹ unu a-hota. Unu ta ahotakwa onye ohozo g'ọ buru onye-ishi unu; mbụ onye abụdu onye Ízurelu. ¹⁶G'onye obu ta abụkwaru onye a-nodu achiko ịnya akuberu onwiya; ọphu o mekwa gẹ ndu Ízurelu laphu azụ lẹ Ijiputu; ọ buru g'ee-shi gẹ ya nmakobaa ịnya doberu onwiya. Noo kele Chipfu pfuwaru iya unu sụ: ‘Unu ta alaphubaekwa azu l'ẹka ono ọzobaa.’ ¹⁷Ọphu onye obu abukwa onye a-nodu aluko nwanyị akuberu onwiya; ọdumeka bẹ ụzo a-kpọ-swehukwa iya. G'ọ tọ chitakwa mkpola-ododo; waa mkpola-ochaa kuberu onwiya. ¹⁸Onye ono -bahuepho l'okwa eze ono g'ọ wota ekwo, a phuru aphuphu detakotaru onwiya iphe, nokota l'ekwo ekemu-a, bụ ekwo, nọ l'ẹka ndu-uke, bụ oshilokpa Lívayi. ¹⁹G'ọ gudeje ekwo ono tekenteke; l'oguguje iya mbokumboku jasụ gẹ ndzụ iya a-nọ-beru. Ọo ya bụ g'ọ shi nno nwuta g'oo-shije atsụ Chipfu, bụ Chileke iya ebvu; shi nno kwabẹ ọnya mekọtaje iphe, bukpoo ekemu Chipfu; yee iphe, ọ toru okpa iya sụ g'e tsoje. ²⁰G'onye ono ta arikwa lẹ ya ka unwunna iya ndu ọphuu shii; shi nno parụ ekemu ono haa; meahaa iphe ọzo. Mbụ l'ọ kwa g'onye obu anoriberu ndzụ l'aba-eze iya obu; yebedua yee unwegirima iya l'echilabo ndu Ízurelu.”

Oke, rwuberu ndu-uke

18 ¹“Ndu uke, bụ iya bụ oshilokpa Lívayi; mbụ ndu okpa-ipfu Lívayi g'ephe ha bẹ a taa hedu oke alị; ọphu ọ dudu okiphe ọzo, e-rwube phẹ nū l'alị Ízurelu. Iphe, ephe e-gude buru bụ iphe ngweja, a

kpo-phodoru oku l'iphu Chipfu; kele ono bu okiphe phe. ²Ephe te enwe-du okiphe g'unwunna phe; o Chipfu bu okiphe nkephe, bu iya bu iphe, o kweru phe ukwe iya.

³“Waa iphe, rwuberu ndu-uke baa me ndu Izurelu gude oke-eswi; ozoo aturu bya egweru Chipfu ngweja: iphe, aa-nu onye uke bu aka iya; waa agba iya; waa opfuru iya. ⁴Iphe ozo, unu a-nujekwa phe pho bu ereshi, unu vuru uzo gbuta; waa mee ophuu; yee man; waa ejí mbu, unu bushiru l'aturu unu; ⁵noo kele Chipfu, bu Chileke unu shiwaa l'okpa-ipfu unu l'ophu hota phe; ephe l'oshilokpa phe; g'ephe gude epa Chipfu pfujeru l'iphu iya; ejeru iya ozi tekenteke.

⁶“O -buru l'onye shi l'okpa-ipfu Lívayi shi le mkpukpu aka o bu l'alí Izurelu; gude obu iya l'ophu byatashia aka Chipfu, bu Chileke a-hota; ⁷g'a hakwaa ya g'o gude epa Chipfu, bu Chileke iya jejeru iya ozi ge ndu oshilokpa Lívayi ibe iya; bu ndu no l'atatifu Chipfu aka ono ejeru iya ozi. ⁸G'ephe kejekwaa iphe, gbaru phe nu enya nhamunha; g'a -gufukwaro ophu onye k'ono ketaru l'iphe, e retaru l'iphe ndu unuphu ibe phe.”

Etso aka ndu amadu Chileke

⁹“Teke unu bahuerupho l'alí ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono; unu te ejekwa anwu eme ahuma ahuma ono, ndu ohamoha ono anoduje eme ono. ¹⁰G'o to dukwa g'unu ha onye a-kpo nwa iya nwoke; ozoo ke nwanyi oku. Ophu o dukwa onye a-nodu agba aja; ozoo eme omamanshi; ophu o dukwa onye e-jeje l'aja. ¹¹Ophu o dukwa onye e-keje oswe; ophu o dukwapho onye e-jeje l'aji maa; ¹²kele iphe, bukpo onye eme iphemiphe ono bukwa ahuma be oome l'iphu Chipfu; o buru ahuma ahuma ono, ohamoha ono eme ono meru g'o gude Chipfu, bu Chileke unu je achifu phe l'iphu unu. ¹³Unu bukwaru ndu uta adudu l'ehu l'iphu Chipfu, bu Chileke unu.”

Onye mpfuchiru ono

¹⁴“Ohamoha ono, unu a-chifu ono anoduje angaru ndu eme omamanshi me ndu agba aja nchi. Ole unubedua be Chipfu, bu Chileke unu te ekwekwa g'unu mee nno. ¹⁵Chipfu, bu Chileke unu e-shi l'echilabo unu hofutaru unu onye mpfuchiru; onye ono a-buru onye shi l'unwunna unu gedegede; buru onye du ge mu du. Noo onye unu a-ngabejeru nchi bu ono.

¹⁶“Kele mboku ono, unu dzukoberu l'ubvu Horebu ono bukwa iphe ono be unu rworu Chipfu, bu Chileke unu su: 'Jiko g'anyi ta anuhenu olu Chipfu, bu Chileke anyi; ophu anyi ahumahe oku-a, paru aka-a; odumeka be anyi a-nwuhukwa.' ¹⁷Chipfu su mu: 'Iphemiphe ono, ephe pfuru ono be ephe pfukwaru ree. ¹⁸Mu e-shikwa l'echilabo unwunna phe wofutaru phe onye mpfuchiru, du ge gubedua. Mu eworu opfu mu ye onye obu

l'onu; l'ootuko iphe, mu pfuru iya kòkotajeru phe. ¹⁹Onye ta ngabèduru nchì l'opfu, onye ono a-nòdu epfu epfuchiteru mu ono; bụ mbèdua bẹ a-jì ajì iya. ²⁰Ọle onye mpfuchiru, n'onyaaaru wata eku onwiya bya epfuahaa iphe, mu epfuduru; ọzoo onye ọphu e-gude ẹpha agwa ọzo epfu; g'e gbu-kwaa onye mpfuchiru ono egbugbu.'

²¹"Unu a-jìkwaro onwunu; sụ: 'Denu g'anyi e-shi maru ozi ọphu abụdu Chipfu ziru iya?' ²²Ọ -bụru l'onye mpfuchiru gude ẹpha Chipfu ezi ozi; teke ọ bụ l'ozì, o ziru te egeduru egeru; ọzoo l'o to meduru g'o pfuru iya; nokwa iphe, Chipfu epfuduru bụ ono. Ọ kwa onye mpfuchiru ono gude eku-onwonye pfua opfu ọbu. G'a ba tsujekwa egube onye ono ebvu."

Mkpukpu, onye gburu nemadzu

a-noduje ezeru ndzu

(*Ọgú 35:9-28; Dit 4:41-43; Jios 20:1-9*)

19 ¹"Teke Chipfu, bụ Chileke unu meerupho g'ohamoha ono chihu; mbụ ndu ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya eworu alì phe nù unu; g'unu nochia ẹnya phe; buchia mkpukpu lẹ mkpukpu phe; yee unuphu l'unuphu phe ono; ²unu hofutakwa mkpukpu ẹto dobe iche l'echilabọ alì ono, bụ alì ọphu Chipfu, bụ Chileke a-nù unu g'ọ bụru k'unu ono. ³Unu e-gude ẹka unu kpaa oke; gude kee alì ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anunu g'ọ bụru nkunu ono ụzo ẹto. Oke alì ono ẹphe n'eto e-nwekota-ru mkpukpu, agbabẹ ezeeru ndzu nanu nanu l'ime iya. La bya tụa oji g'ọ rwua ẹka ono; k'ọphu onye gburu nemadzu a-gbajeru laa ẹka ono.

⁴"Waa g'ọo-dujeru onye gburu ọchi gbalaa laa ẹka ono baa; k'ọphu ọo-nòdu ndzu; mbụ onye elekebeduru ẹnya gbua nwibe iya; ọphu ọ bụdu l'opfu dūhawaru yee onye ọbu; ⁵dụ gẹ lẹ nemadzu bẹ yee nwibe iya swì je l'oswa je awata nkù; ọ halia ẹka gbua kẹ swì gẹ ya gbutsua oshi ono; ishi ogbunkù ono mifu je atụa nwibe iya ono woru iya tugbua; g'onye ono gbalaa laa mkpukpu lanu l'ime mkpukpu ẹto ono je adzuru ndzu. ⁶Odumeka bẹ onye eme g'ọ gwata ụgwọ ọchi onye ono, e gburu ono e-gudekwa ẹhu-eghu chipfuru onye ono, gburu nwibe iya ono; gbapfu iya; kẹle ụzo dū ẹnya; je eworu iya gbua; l'ẹbe abụ l'onye ọbu gbaru g'ọ nwuhu; eshinu abudu lẹ yee nwibe iya ono shi dūhawaa l'opfu. ⁷Noo g'ọ gude mu nòdu aturu iya unu l'ekemu sụ g'unu họtà mkpukpu ẹto doberu onwunu.

⁸"Teke ọ bụ lẹ Chipfu, bụ Chileke unu kparu oke alì unu; ọ kabaa ọsa, bụ iphe, o riburu ndiche unu phe angụ lẹ ya e-me; e mechaa; ọ nùkota unu iphe, bupoo alì ono, o kweru ukwe lẹ ya a-nù ndiche unu phe ono; ⁹ọ -bụru l'unu doberu-a ekemu-a g'ọ ha eme iya ememe, bụ ọphu mu aturu unu ntanu-a; mbụ g'unu yee Chipfu, bụ Chileke unu obu; g'ọ bụru ụzo iya bẹ unu a-nodujekpoephe etso; unu eyekwabaa mkpukpu ẹto ọzo lẹ mkpukpu ẹto ọphu; ¹⁰k'ọphu e tee gbujedu onye iswi dū mma l'alì unu

ono, bụ ọpflu Chipfu, bụ Chileke unu nṛu unu g'ọ bṛu okiphe unu ono; shi nno mee g'ikpe ọchi tukoru unu l'ishi.

¹¹ “Obenu; teke ọ bụ lẹ nemadzū bẹ opfu dṛu yee nwibe iya; o je akwabṛu iya l'uzo; tsoo ya ọgu; megbua ya; bya agbaru laa lẹ mkpū-kpū-a nanū; ¹² gẹ ndu bụ ọgerenya mkpūkpu ono zia g'e je akputa iya l'eka ono; kpēe onye agwatajẹ ugwo ọchi onye e gburu; g'o gbua. ¹³ G'a ta aphūkwaru iya obu-imemini. Onye gburu onye adūdu iphe, o meru; bẹ ee-wofujekwa ndzū iya l'alī Ízurēlu; g'ọo-dṛu unu lẹ ree.”

Iphe, e gude kpaa oke alī

¹⁴ “G'ọ tọ dṛkwa onye e-wofuje mkpuma, e gude kpaarū yēle nwibe iya oke alī; mbū iphe, ndiche meru l'alī ono, bụ okiphe, unu e-keta l'alī ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anūnu g'unu nworu ono.”

Agba ekebe

¹⁵ “G'e te egudejekwa ekebe onye lanū gbaru; nma nemadzū ikpe ejō-iphe; ọzo iphe-eji, a sṛu l'o meru. Nemadzū -mee iphe-eji; g'a dū ēbo; ọzo ẹto gbaa ya ekebe; tēme l'e kpebua ikpe onye ọbu. ¹⁶ Teke ọ bụ l'onye-eke-be ẹregede watarū agba nemadzū ekebe; gbaahaa ya ekebe, abūdu eviya; ¹⁷ g'uzi umadzu labo ọbu, opfu adaru ọbu bya apfuru l'iphu Chipfu: l'iphu ndu-uke mē ndu-ikpe, bụ ndu nọ l'okwa teke ono. ¹⁸ Gẹ ndu-ikpe ono jia phek aji njinwuru-njinwuru. Teke ọ bụ l'onye-ekebe ono bẹ epfu iphe, abūdu eviya; k'ophu bụ l'ọ watarū epfu iphe, nwibe iya emedūru; ¹⁹ unu eworu iphe ono, o shi ari l'ee-me nwibe iya ono woru mee ya. Ọ kwa ẹgube ono bẹ unu e-shije wofu ejō-iphe l'echilabo unu. ²⁰ Ọo ya bụ; k'ophu ndu ọzo a-numa iya; tsuhu ebvu; ọ tọ dṛhedu onye emebaa ẹgube ejō-iphe ono ọzo l'echilabo unu. ²¹ Unu ta aphūjekwa obu-imemini. Ọ kwa gẹ ndzū laaru ndzū; ẹnya alaaru ẹnya; eze alaaru eze; ẹka alaaru ẹka; ọkpa alaaru ọkpa.”

Ekemu, dṛu ọgu ndu Ízurēlu

20 ¹ “Unu -huma inya ndu ọhogu unu; waa ugbo-inya phe; waa ndu ojoḡu phe; l'eka unu ejepfu phe ọgu; ephe ka k'unu shii; gẹ ndzū phe ta agūjekwa unu. Noo keke Chipfu, bụ Chileke unu, bụ onye dufutaru unu l'alī Ijiputu bẹ nọkwa swiru unu eswiru. ² Unu -bya awata ọgu ono; g'onye uke fṛtakwa bya epfuru opfu yeru ndu ojoḡu unu. ³ G'ọ sū phe: ‘Unubẹ ndu Ízurēlu; unu ngabekwa nchi; ntanū-a bẹ unu ejepfu ndu ọhogu unu ọgu. Gẹ meji ta atofukwa unu; ọpflu ndzū agukwa unu. G'ehu te etekwa unu etete; ọpflu ephe eyekwa unu ebvu; ⁴ keke ọo Chipfu, bụ Chileke unu bẹ unu l'iya swi; g'ọ lwū-chiteru unu ọgu l'iphu ndu ọhogu unu; shi nno mee g'unu lwū-kpēe phe.’

⁵ “Gẹ ndu-ishi unu byakwapho bya epfuru nū ndu ono; sū phe: ‘?Ọ dṛ-ru g'unu ha, onye kpuru ọlo ọphúú; ọpflu o toko yedu iya Chileke l'eka?

G'onye ono lakwa unuphu; a nɔnyakwa ɔ nwɔhu l'ogu; onye ozo je eworu ɔlo ɔbu ye Chileke l'eka. ⁶?O duru onye gbaru opfu-vayinu ɔphu o toko ridu iphe, shi iya nɔ? G'onye ono lakwa unuphu; a nɔnyaa; ɔ nwɔhu l'ogu; onye ozo ria ya. ⁷?O duru onye kweru nwanyị ukwe l'oo-lɔ iya; ɔphu o toko lɔdu iya? G'onye ono lakwa unuphu; a nɔnyakwa onye ono nwɔhu l'ogu; onye ozo je alɔa onye ɔbu.'

⁸"Gẹ ndu-ishi ono pfukwarupho yebaaru ndu ojogu ono; sɔ phe: '?O -duru onye ndzɔ agu; ɔzoo onye meji atofu atofu? G'onye ono lakwa unuphu; a nɔnyakwa o mee; meji tofuaaha ndu ɔphuu g'otofu iya.' ⁹Teke ndu-ishi ono pfughechaerupho iphemiphe ono nɔ ndu ojogu ono; ɛphe abya ahɔtagbaa ndu-ishi ojogu dobe, bɔ ndu a-nɔdu edu phe eje.

¹⁰"Teke unu wɔfuru ejepfu mkpɔkpɔ ɔgu; unu vukwaru ɔzo kua phe; g'unu l'ɛphe doshia; gẹ nchị dɔ doo. ¹¹Oo ya bɔ; teke ɔ bɔ l'ɛphe zarɔ unu oku nchị-adu-doo ono; bya agɔhaaru unu ɔzo phe; ɔo ya bɔ; iphe, bɔkpoo ndu bu lɛ mkpɔkpɔ ono abɔkotaru ndu unu a-nɔduje ezi ozi mkpɔnwu-ɛhu. ¹²Teke ɛphe te ekwedu g'unu l'ɛphe nɔdu lɛ nchị-odoo; ɛphe gbenu wata unu etso ɔgu; unu ekee ɔgu kephe mkpɔkpɔ ono mgburugburu. ¹³Teke Chipfu, bɔ Chileke unu woerupho mkpɔkpɔ ono ye unu l'eka; unu gude ogu-echi tɔko unwoke, nɔkota iya nɔ gbushigbua. ¹⁴Obenu l'unwan-yi phe; mɛ unwegirima; mɛ iphe-edobe phe; mɛwaro iphemiphe ɔzo, nɔ l'ime mkpɔkpɔ ono; mɛkpoo iphe akwa l'okwata g'ɔ hakɔta; bɛ unu e-gwetakɔta g'ɔ buru k'unu. Mbɔ-a; unu e-ripya iphe, unu gwetarɔ l'eka ndu ɔhogu unu, bɔ ɔphu Chipfu, bɔ Chileke unu nɔru unu. ¹⁵Noo g'unu e-mekɔtaje iphe, bɔ mkpɔkpɔ lɛ mkpɔkpɔ ono l'ɔphu, bɔ ndu ɔphu nɔchaa unu ɔzenya, bɔ ndu ɔphu ayɔdu l'ohamoha ɔwa-a, bugbaa l'eka-a.

¹⁶"Ole ɔ -buru mkpɔkpɔ ndu ɔwa-a, nɔ l'alɔ, Chipfu, bɔ Chileke unu abya unu anɔnu g'ɔ buru okiphe unu-a; g'ɔ tɔ dukwa iphe, atɔ unme mɛ nanɔ, unu a-ha g'ɔ nɔdu ndzɔ. ¹⁷Unu tɔkokwa phe g'ɛphe ha gbushikɔta; mbɔ ndu Hetu; mɛ ndu Amɔru; mɛ ndu Kɛnanu; mɛ ndu Pɛrezu; mɛ ndu Hevu; mɛ ndu Jiebusu, bɔ iya bɔ gẹ Chipfu, bɔ Chileke unu tɔru ekemu; sɔ g'unu mee; ¹⁸g'ɛphe te ezi unu ahuma ahuma, ɛphe anɔduje eme, bɔ ɔphu ɛphe anɔduje eme eyeru agwa phe; unu eshi nno meswee Chipfu, bɔ Chileke unu.

¹⁹"Teke unu keru ɔgu kephe mkpɔkpɔ mgburugburu nɔo ɔdu; l'eka unu etso iya ɔgu g'unu lwɔa ya lwɔta; unu te emebyishikwa oshi, pfugbaaru lɛ mkpɔkpɔ ono; kɛ g'unu gude ogbunkɔ wata iya egbutsushi. Unu hakwaa ya; wɔtaje mebyi iya ria eriri; unu te egbutsushikwa iya egbutsushi. ?Unu eke ɔgu ekephefɔa oshi, bvuru l'ɛgu mgburugburu? Oshi; ?ɔ bɔ nemadzɔ? ²⁰O buɛpho oshi ndu ɔphu unu maru l'ɔ tɔ bɔdu oshi, eeri mebyi iya eriri; noo ndu ɔphu unu e-mebyishi. Unu gbutsushia ndu k'ono. Unu akpɔa ose-ɔgu kpɔ-phee mkpɔkpɔ ono, etso unu ɔgu ono mgburugburu jasɔ teke unu emekpe phe."

Onye e gburu; ophu a madu onye gburu iya nu

21 ¹Ọ -buru l'a humaru odzu onye e gburu egbugbu; ophu a madu onye gburu iya nu l'eka o dabyiru l'egu; l'ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya anu unu g'o buru okiphe unu ono; ²ge ndu bu ogerenya unu phe; me ndu-ikpe unu phe wufutakwa; bya agbe l'eka onye ono, e gburu ono ze; tua iphe atutu jasuchaa le mkpukpu le mkpukpu, no-pheru iya mgburugburu. ³Ge ndu bu ogerenya, shi le mkpukpu ophu ka an-kube onye ono, e gburu ono ntse kpata ada eswi, e teke gudeswee jee ozi; ophu a tugbabejeduru iya le nwibe iya; ⁴gude bahu le nsuda, mini aso asoso; mbu nsuda, e teke ak-swe akoko; ophu e teke aku-swee ya iphe, aaku akuku. Ge ephe nodu le nsuda ono; swi-kwoo ada eswi ono olu. ⁵Ge ndu-uke, bu unwu Luvayi lufuta l'atatiphe bya apfuru. Noo kele Chipfu, bu Chileke unu hotaru phe g'ephe jejeru iya ozi; wafua g'ephe gudeje epha Chipfu gooru nemadzu onu-oma. Teke opfu adaru nemadzu yee nwibe iya; ozoo le nemadzu mekaru nwibe iya iphe; l'o buru ephe e-kpe iya. ⁶Ndu bu ogerenya, shi le mkpukpu ophu ka an-kube ntse l'eka onye e gburu pho zee g'ephe hakota akwo eka l'eli ada eswi ono, a swi-kworu olu le nsuda ono. ⁷Ephe epfua su: "Eka anyi ta adukwa l'ochi onye-a; ophu anyi ahumakwaru teke eegbu iya. ⁸Jiko Chipfu; natanu ugwo-a, aapfu k'iphe-eji, ndu nkengu, bu ndu Izurelu meru-a; mbu ndu ono, i gbafutaru. G'ochi onye adudu iphe o meru ta atukokwaru ndu nkengu, bu ndu Izurelu l'ishi. Oo ya bu; e shi egube ono pfua ugwo ochi onye ono, e gburu ono. ⁹O buru egube ono bu g'unu e-shi nwefu onwunu ochi onye adudu iphe, o meru ono l'echilabo unu; kele unu mewaru, iphe, pfuru oto l'iphe Chipfu.

K'alu nwanyi, a lwutaru l'ogu

¹⁰"O -buru l'unu jepfuru ndu ohogu unu ugu; Chipfu, bu Chileke unu woru phe ye unu l'eka; unu kpua phe le ndzu; ¹¹O -buru le ndu ono, unu kpuru le ndzu ono be o duru nwanyi, ama mma, nweru g'unu ha onye o du ree; teme o nodu agu onye ono egu g'onye ono duta iya g'o buru nyee ya; ¹²g'onye ono duta iya laa ibe iya je akpushia ya ishi; bee ya nvọ ebe-be. ¹³Lo yefu uwe, o shi ye teke a kpataru iya pho. Lo buru l'ibe onye obu; kwaa ekwa ne iya yee nna iya onwa ophu. E -mechaa; yee onye obu awatawaro akwakwa; onye obu aburu ji iya; l'o buru nyee ya. ¹⁴O -buru l'e mechaaru; ophu nwanyi obu aduedu onye obu ree; g'o pakwaru iya haa g'o je eka du iya ree. O buepho g'i ti re iya erere k'ereta okpoga; ophu i mekwa iya g'eemeje ohu; noo kele i mewaru iya iphe-iphere."

Iphe, rwuberu okpara

¹⁵"O -buru le nwoke alu unwanyi labo; o yee onye lanu obu; onye ophu du iya ash; ephe tuko nwutawaru iya unwegirima; me onye ophu e yeru obu yee

onye ophu a kpõru ashì; teke ọ bụ l'ọo onye ophu a kpõru ashì yeru ọkpara lẹ nwoke; ¹⁶mbòku, oo-ke ekpe gude keeru ụnwu iya ẹku iya; g'ọ to wotakwa nwa onye ophu o yeru obu phọ dobe l'ọnodu ọkpara; hachia nwa nke onye ono, ọ kpõru ashì phọ, gbẹchia bụru iya bụ ọkpara. ¹⁷G'onye ono mekwaaaru ọkpara iya ono, bụ nwa nwanyị ono, ọ kpõru ashì ono iphe, rwuberu iya nụ. Mbụ-a; g'ọ hẹe ya oke labọ; l'iphemiphe, o nweru enweru; kele ọo nwata ono bụ nwa mbụ, goshiru l'ọ dūje ike yee ime. Iphe, rwuberu ọkpara bụkwa iya nwe iya."

Nwa, kariru ndu nwuru iya nū ẹka

¹⁸"Ọ -būru lẹ nemadzu nwutaru nwa, kariru iya ẹka; k'ophu bụ l'ọ tọo ngadụ nchị l'opfu ndu nwuru iya nū; mbụ l'ọ too mejedu iphe, nna iya pfuru; ophu o medu iphe, ne iya pfuru; tẹmanu; teke ẹphe chiru iya iphe; o too yeduru pẹ ọnu; ¹⁹gẹ nna iya; yee ne iya kpụtakwa iya kpūjeru ndu bụ ọgerenya l'ọnu-abata mkpukpu pẹ. ²⁰Ephe asụ ndu bụ ọgerenya mkpukpu ono: 'Nwatibe anyi-a kariru anyi ẹka; k'ophu bụ l'ọ tọo ngajedu nchị l'opfu anyi; ophu oomejedu iphe, anyi sūru g'ọ mee. Ọ bụ oke-ẹkpiri; tẹme ọ ngunuka mēe.' ²¹G'unwoke mkpukpu ono g'ẹphe ha wufuta; woru iya tugbua lẹ mkpuma. Ọ kwa ẹgube ono bẹ unu e-shije wofu ẹjo-iphe l'echilabọ unu; k'ophu ndu ịzurelu l'ophu a-nụma iya; tsuhu ebvu."

Ekemu, dū iche iche

²²"Ọ -būru lẹ nemadzu meru iphe, ọ gbaru g'ọ nwuhu; e woru iya gbua; unu kobe odzu onye ono l'eli oshi; ²³g'odzu iya te kokwaru l'eli oshi l'ẹka ono jasụ nchị abọhu. Unu likwaa ya mbòku ono gẹdegede; kele onye koru l'eli oshi bẹ bụ onye Chileke tūru ọnu. Unu te emerwushikwa alị ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anunu; g'ọ bụru okiphe unu ono."

22 ¹"Ọ -būru l'ị hūmaru eswi; ọzoo aturu nemadzu ibe ngu l'ẹka ọokpaphuhu akpaphuhu; te emekwa ẹnya g'ị tị hūmaduru iya; kukebekwa ẹhu kputa iya kpuphuru nwibe ngu ono azu. ²Teke ọ bụ l'onye ono te ebukubedu ngu ntse; ọzoo l'ị tị madu onye ọbu; kputa iya laa ibe ngu je edobe jasụ teke onye ono a-choru iya bya; l'ị kpuru iya nū iya. ³Nokwapho g'ii-meje nkapfu-igara iya; ọ bụkwarupho nno bụ g'ii-meje uwe iya; mēkpoo iphemiphe, bụ kẹ nwibe ngu, tuphahuru etuphahu; mbụ ophu tuphahuru nū; ị hūma iya. Te emekwa ẹnya g'ị tị hūmaduru iya.

⁴"Ọ -būru l'ị hūmaru nkapfu-igara nemadzu ibe ngu; ọzoo eswi iya l'ẹka ọ daru l'aguga gbororo; te emekwa ẹnya g'ị tị hūmaduru iya. Kukebekwa ẹhu je eyeru onye ọbu ẹka g'ọ palia ya.

⁵"Gẹ nwanyị ta akwajekwa ngwa nwoke; ophu nwoke akwajekwa ngwa nwanyị; kele onye eme iphe, dū nno bụkwa ẹbyi bẹ oome l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu.

⁶"Ị -nọdu aghata lẹ gbororo; ị hūma ẹpfune ẹnu, kparu l'eli oshi; ọzoo l'alị; ọ bụru ụnwu ẹnu nọ iya; ọzoo l'ọ bụkwadu ẹkwa iya; ne iya kpuru

l'eli unwu iya ono; ozoo l'eli ekwa iya ono; ba anwuppyabekwa ne enu ono; yee unwu iya. 7Kukebekwa ehu kpatsu ne iya g'o phedu; l'i nwutawaro unwu iya; k'ophu o-o-duru ngu le ree; waa k'ophu i-kariberu nka.

8 "I -nodu akpu ulo ophuu; kpusakwaa uko iya osa; swia ya onu mgburugburu; g'o to du onye e-shi l'eka ono wefu bya adaa; g'ochi ta akwa l'ulo ngu ono.

9 "I -gbaa opfu-vayinu; ta akukwa iya iphe eghirigha. I -mee ya nno be aa-natakwa ngu mebyi iphe ono, i koru ono; natakwa ngu pho akpuru, vayinu ngu mitaru je edobe l'ulo, du nsu.

10 "Te eligbabejekwa eswi yee nkapfu-igara gude atupya ali mgbo lanu.

11 "Te eyejekwa uwe, a kwaru eghirigha; du ge l'e wotaru ekwa baragi-di je akwagbabe le gerebe-gerebe ekwa mmanu.

12 "Kpajekwaru iyanguyangu ye le mgbureku uwe mgbalanu ngu ishi eno."

Emebyi k'alulu

13 "O -buru le nwoke lutaru nwanyi; ephe le nwanyi obu kwachaephe; o kpoo ya ashi; 14 boaha ya ibo gude epfubyishi iya su: 'Mu lutaru nwanyi-a; mu jepfu iya; ophu o dudu iphe, egoshi l'o shi buru nwamgboko, yele nwoke teke akwaswee.' 15 Ge nna nwamgboko ono yee ne iya gude iphe, egoshi le nwamgboko ono shi buru onye yele nwoke teke akwaswee je egoshi ndu bu ogerenya l'onu-abata mkpukpu. 16 Nna nwamgboko ono asu ndu bu ogerenya ono: 'Nwa mu nwanyi-a be mu keru nwoke-a; ole nta-a be nwamgboko ono duwaa iya ashi. 17 Ole-a; unu lewaro le nta-a be o wataru iya ebo ibo asuje le nwatibe mu obu ta adukwa iphe, egoshi le yele nwoke teke akwaswee! Ole o bu; wakwa iphe, egoshi le nwatibe mu obu be yee nwoke teke akwaswee baa.' Ephe abya eworu ekwa ono phushi l'iphu ndu bu ogerenya mkpukpu ono. 18 Ndu bu ogerenya mkpukpu ono akputa nwoke ono chia ya echachi; 19 reta iya nre ukporo mkpola-ochaa ise; woru nu nna nwamgboko ono; noo kele nwoke ono boru nwamgboko izurelu ibo. Nwamgboko ono aburu nyee ya eka o bu iya; ophu o byadu achifubaa nwanyi ono jasu g'oo-no-beru.

20 "Ole o -bukwanuru l'ibo ono, e boru iya ono bu eviya; k'ophu bu l'o to dudu iphe, e gude goshi le nwamgboko ono be yele nwoke teke akwaswee; 21 oo ya bu; g'ephe kpufutakwa nwamgboko ono l'onu eswulo l'ibe nna iya; unwoke mkpukpu iya atua ya mkpuma; woru iya tugbu; kele o meru ejo ememe l'ali izurelu. O shi nodu l'ibe nna iya agba ukpara. O kwa egube ono be unu e-shije wofu ejo-iphe l'echilabo unu.

22 "O -buru l'e ge-chiru nwoke l'eka ephe le nyee onye ozo akwa; g'e gbukwaa nwoke ono, jepfuru nwanyi obu; yee nwanyi, o jepfuru egbugbu. O kwa egube ono be unu e-shije wofu ejo-iphe l'ali izurelu.

23 "O -buru le nwamgboko, yele nwoke teke akwaswee; mbu nwamgboko, e jebuwaru k'alulu; be yele nwoke ozo kwaru l'ime mkpukpu; 24 unu

tùkokwa ẹphenebo kpùta kpùfu l'ọnu-abata mkpùkpù ono; tùko ẹphenebo tù-gbukọta lẹ mkpuma. Nwamgbọko ono bẹ aa-tù-gbu; noo kẹle ọ nọ l'ọma mkpùkpù ọphu o chiduru mkpu. Nwoke bẹ aa-tù-gbukwaphọ; kẹle o merwuru nyee onye ọzo. Ọ kwa ẹgube ono bẹ unu e-shije wofu ẹjo-iphe l'echilabọ unu.

25 “Obenu; ọ -bùru l'ọo l'azu ẹgu bẹ nwoke guderu nwamgbọko, onye ọzo jebuwaru k'alùlu; ẹphe l'iya kwaa; bükwa nwoke kpoloko bẹ ee-gbu. 26 G'ọ tọ dükwa iphe, unu e-me nwamgbọko ono; ọ tọ dükwa iphe-ẹji, o metaru, ee-gude gbua ya. Noo kẹle ọwa-a dükwapho g'onye je afuaru nemadzu ibiya l'uzo; gbua. 27 Mbù lẹ nwoke ono guderu nwamgbọko ono, onye ọzo jebuwaru k'alùlu ono l'azu ẹgu; o chia mkpu; ọphu ọ dudu onye nafutaru iya nù.

28 “Ole ọ -bükwanuru lẹ nwoke zuguderu nwamgbọko, adudu onye eje iya nù; ẹphe l'iya kwaa; a hùma phẹ; 29 gẹ nwoke ono pfukwaa nna nwamgbọko ono ụkporo shẹkelu mkpọla-ọchaa labọ lẹ shẹkelu mkpọla-ọchaa iri. G'onye ọbù lụkwaru nwamgbọko ono; noo kẹle o mebyishiwari iya. Ọphu ọ byadu achifu nwamgbọko ono gbiriri jasù g'ọo-nọ-beru.

30 “Gẹ nwoke ba lükwa nyee nna iya; shi nno mee nna iya iphe-iphere.”

Ebufu nemadzu lẹ ndzuko

23 1 “G'onye e tsupyarù akpùru-anwù; ọzoo onye e bufuru útsù ta abatajẹkwa l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu.

2 “G'ọ tọ dükwa onye a gbatarù l'ụkpara; abatajẹ l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu. Ọphu oshilọkpa iya; mbù je eyee l'ogbo k'iri abatajẹkwa l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu.

3 “G'ọ tọ dükwa onye Amọnu; ọzoo onye Mówabu, abatajẹ l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu; ọphu oshilọkpa phẹ jeye l'ogbo k'iri abatajẹkwa; mbù g'ẹphe ta abatajẹkpo l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu jeye l'ojejoje. 4 Noo kẹle ẹphe te egudedu nri; yẹ mini gbaa unu ndzuta teke unu shi l'alì Ijiputu. Iphe, ẹphe meru bụ l'ẹphe gbẹchia je ebuta Belamu nwa Beyọ, shi mkpùkpù Petọ l'alì Mesopotémiya g'ọ bya atụa unu ọnu. 5 Obenu lẹ Chipfu, bụ Chileke unu ta ngabẹduru Belamu nchị; ọ gbẹchia ghazia ọnu ono; ọ bụru ọnu-ọma; kẹle Chipfu, bụ Chileke unu yeru unu obu. 6 Unu ta achọkwa ọzo, ee-shi g'ẹhu dù phẹ guu; ọzoo g'ọ duri phẹ lẹ ree jasù g'unu a-nọ-beru.

7 “Gẹ ndu Edomu ta adukwa unu ashị; noo kẹle ẹphe bụ unwune unu. Ọphu ndu Ijiputu adukwa unu ashị; noo kẹle unu shi buri ndu lwaru alwalwa l'alì phẹ. 8 G'a hajẹkwa oshilọkpa phẹ ogbo k'eto g'ẹphe bata l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu.”

Eme ọdu-ọgu g'ọ tọ dọ ideyideyi

9 “Ọ -bùru l'unu jepfuru ndu ohogu unu ọgu; unu dọkwaduru l'ọdu-ọgu unu; unu kwabẹkwa ẹnya g'unu te eye ẹka l'eme ẹjo-iphe. 10 Ọ -bùru l'ọ

nweru onye lanu l'echilabo unu, byaru bya aburu onye aaso nso; kele o gboru unwuda kpua onwiya l'enyashi; g'onye ono lufukwa je anodu lazụ odu-ogu; g'o to nodukwa l'ime iya. ¹¹O -be l'uzenyashi l'o gude mini wua ehu. Enyanwu -nyihuchaepfo; l'o batawaro l'odu-ogu ono.

¹²"Unu eje lazụ odu-ogu ono je emeta eka unu e-jeje ejelukpo. ¹³Unu yekobeje ikworo le ngwogu unu; o o ya bu g'o buru; onye eje anyi nshi; l'o gude ikworo ono tua nsu; nyiru iya yee; ghakobe woru iya kpochia. ¹⁴Noo kele Chipfu, bu Chileke unu etsojeru oma odu-ogu ejephe; adzo unu ndzu; waa g'o woru ndu ohogu unu ye unu l'eka. Noo g'o gude; odu-ogu unu je l'adu nso; g'o to huma iphe, aaso nso l'eka unu no; dakobe paru unu haa."

Unwu ekemu ozo

¹⁵"Ohi -shi l'eka nnajiuphu iya gbapfuta ngu; ta akputakwa iya kpu-puru nnajiuphu iya ono azu. ¹⁶Hakwaa ya g'unu l'ia buru; l'o buru l'eka du iya ree le mkpukpu, dukpoe ya pho ree. Ophu a kpakwa iya ehu.

¹⁷"G'o to dukwa unwada Izurelu onye a-nodu agbaru agwa ukpara; ophu o dukwa onye nwoke Izurelu a-nodu agbaru agwa ukpara. ¹⁸Mbu-a; g'e be wotajekwa ugwo, a pfuru nwanyi-ovuoba; ozoo ugwo, a pfuru nkuta-urwuali ono; gude bya l'ulo Chipfu, bu Chileke unu bya apfu ugwo iphe, unu riburu l'angu k'ememe; kele ephenebo bu ebyi l'enya Chipfu, bu Chileke unu.

¹⁹"Be jiekwa onye Izurelu ibe ngu ugwo ntukwase; ntukwase l'okpoga; ozoo ntukwase le nri; ozoo l'iphemiphe, bukpoo iphe, eejeje ugwo ntukwase. ²⁰Onye ii-jie ugwo ntukwase bu onye ohozo; obenu l'onye bu nwune ngu be i tii jiedu ntukwase; o o ya bu ge Chipfu, bu Chileke ngu ekebe ngu l'oma l'iphemiphe, i byibekporu eka ememe l'ali ono, iije alwu-ta ono.

²¹"O buru l'i riburu angu emeru Chipfu, bu Chileke ngu iphe; ta akpokwa upfu ememe iya; kele Chipfu, bu Chileke ngu a-wata ele ngu enya g'i mee ya; teme l'i buru onye-ikpe nmaru l'i meru iphe-eji. ²²Ole o -bukwanuru l'i selaru onwongu azu l'eribu angu eme iphe; be ikpe ta nmakwaru ngu. ²³Iphe, shikpowa ngu l'ogbogboromonu futa; letakwa enya g'i meebekota iya. Noo kele o o gubedua turu obu ngu onyo gudekpoo onu ngu gedegede ribuaru Chipfu, bu Chileke ngu angu.

²⁴"O buru l'i bahuru l'opfu-vayinu nemadzu ibe ngu; ritakpoepfo akpuru vayinu g'o dukpoe ngu pho ree; ole g'o to dukwa ophu ii-ye le nkata ngu. ²⁵Teke i -bahuru l'egu nemadzu ibe ngu; o -du ngu g'i wota iphe, o kuru akuku ria; wotakwa iya; ole g'o to dukwa upfu iphe ono ophu ii-gude mma gbutsua.

24 ¹"O -buru le nwoke luchaaaru nwanyi; ophu nwanyi ono aduedu iya ree; kele o humaru iphe, adudu ree l'ehu nwanyi obu; o bya

ederu ẹkwo achifu nwanị nụ iya; bya achifu iya; ²ọ -bụru l'ọ lufuru g'ọ jero je aluru nwoke ozo; ³teke ọ bukwanu l'onye k'ono byakwarupho bya akpoo ya ashi; bya edekwapho ẹkwo achifu ozokwa bya eyekwa iya pho l'eka; bya achifukwa iya pho l'ibe iya; ozoo l'onye k'ono bu anwuhu be ọ nwuhuru; mbu onye k'ono, shi duta iya alu alulu ono; ⁴ge ji iya ke mbu pho, chifuru iya nu pho ta laphukwa azu jeshia ya alulu g'e merwushichawaru iya ono; kele ọ bukwa ebyi l'iphu Chipfu. Unu te emetakwa ebyi kpube ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu g'ọ buru okiphe unu ono."

Ekemu, du iche iche

⁵"O -buru le nemadzu luru nwanị k'ophu; g'e te zikwa iya g'ọ je odu; ophu ọ dukwa ozi ozo, ee-zi iya. G'onye ono no-gbukwaa mgbarapha l'unuphu; mee nyee ya ono, ọ lutaru ono g'ehu tsoo ya utso.

⁶"Ge nemadzu ta patakwa mkpuma, egweje nri; ozoo nggu-mkpuma; g'ọ buru iphe, e yeru iya l'itumo; kele ono dukwaa g'onye woru ishi nemadzu ophu sibe l'itumo.

⁷"O -buru le nemadzu be e guderu l'eka ọ pataru onye Izurelu ibe iya l'oshi eme iya g'ohu; ozoo loore onye obu erere; g'e gbukwa onye opaleda ono egbugbu. O kwa egube ono be unu e-shije wofu ejo-iphe l'echilabo unu.

⁸"O -buru onye ehu-ochaa byaru; unu letakwa enya mee iphemiphe, ndu-uke, bu oshilokpa Luvayi sulu g'unu mee. Unu tukokpoephe iphemiphe, mu tutu phe ekemu su g'ephe meje mekota. ⁹Unu nyatakwa iphe, Chipfu, bu Chileke unu meru Miriyamu teke unu no l'uzo; g'unu wufutachaa l'ali Ijiputu.

¹⁰"Teke i jieru nemadzu ibe ngu ugwo; m'obeta ọ buru ugwo, du idu-agma; ta abahukwa l'ulo iya je ewota iphe, ọ siberu ngu l'itumo.

¹¹Nodukwa letezi g'onye obu, i jieru ugwo obu wofutaru ngu iphe, ọ siberu ngu l'itumo obu. ¹²O -buru l'onye obu akpa nri; te egudekwa iphe ono, o yeru ngu l'itumo ono lashia unuphu je akwaa ge nchi boku. ¹³Nchi-jihushia; wophutakwaru iya ukpo ono, o yeru ngu l'itumo ono azu; k'ophu oo-ze iya; kua mgbenya; goru onu-oma nu ngu. Oo ya bu g'a guaru ngu iya l'apfubekoto l'iphu Chipfu, bu Chileke ngu.

¹⁴"Onye adudu g'ọ du iya; ọ nodu akpa nri -byaru ngu ozi; te emekwa iya omeliwe; m'obeta onye obu buru onye Izurelu ibe ngu; ozoo onye lwaru alwalwa, bu l'ali unu l'ime mkpukpu unu. ¹⁵Pfujekwa iya aswa ogburumita iya; teme enyanwu anyihu mbokumboku; kele onye obu akpa nri; ọ gbawaru aswa ozi iya ono ye le mkpa. Teke odumeka be oo-chikukwa ngu l'ejo mkpu l'iphu Chipfu; iphe obu aburu ngu iphe-eji, iimeta iya.

¹⁶"Ge ndu bu nna ta lajekwa l'iphe, nwa phe metaru; ophu unwu alajekwa l'iphe, nna phe metaru. G'onye metaru iphe onwu lajekwa l'iphe, o meru.

17“Unu ta anafujekwa nemadzū iswi-odumma iya opfu l'ò bụ onye lwaru alwalwa; ozoo onye enwedu nna; ophu unu anatajekwa ekwa nwanyi, ji iya anqedu l'itumo. 18 Unu nyatajekwa l'unubedua shi buru ohu l'alì Ijiputu; Chipfu, bụ Chileke unu gbata unu l'eka ono; noo iphe, meru g'o gude mu nòdu aturu unu ekemu epfu g'unu meje iphemiphe ono.

19“Unu -nòdu akpata iphe, unu meberu l'opfu unu; unu zohaa tiyoti-yoo iya ophu l'egu; unu ba laphuhakwa azu je iya achita. Unu hajekwa iya g'o duru ndu lwaru alwalwa; yee ndu nna phe anqedu; yee unwanyi, ji phe anqedu; k'ophu Chipfu, bụ Chileke unu e-kebe unu l'oma l'iphemiphe, unu byiberu eka unu k'ememe. 20 Unu -nòdu aji-koshi akpuru, miru l'oshi olivu unu; unu ta ajijekwa iya nji labo. Unu hakwa ophu phoduru nu g'o duru ndu lwaru alwalwa; yee ndu nna phe anqedu; yee unwanyi, ji phe anqedu. 21 Teke o bụ l'unu awo akpuru vayinu l'opfu-vayinu unu; unu te ejekwa mkpakwa iya m'e mechaa. Unu hajekwa ophu phoduru nu g'o duru ndu lwaru alwalwa; yee ndu nna phe anqedu; me unwanyi, ji phe anqedu. 22 Unu nyatajekwa l'unubedua shi buru ohu l'alì Ijiputu; noo iphe, meru g'o gude mu nòdu aturu unu ekemu epfu g'unu meje iphemiphe ono.”

Ekemu k'echi nemadzū echachi

25 1“O -buru l'umadzu labo be opfu adaru; g'ephe gude iya je l'ulo-ikpe ge ndu-ikpe kpeeru phe iya; haaru onye ophu iswi du mma enge; nma onye ophu achọ opfu ikpe. 2 Teke o bụ l'onye ophu ikpe nmaru be o gbaru g'e chia iphe; g'onye-ikpe mekwaa ya g'o zee azee; g'e chia ya iphe obu l'iphu iya; chia ya onu echachi ole yele iphe o meru ha. 3 Iphe, ee-chi iya bụ onu echachi ukporo labo. G'e te chighatakwa iya egube ono. E -chighata iya egube ono be o buakwaa eme nwune ngu ono g'o to dudu iphe, o bụ l'iphu ngu.

4“Te ekechijekwa eswi onu me o -nòdu azoshiru ngu ereshi.”

Onye nwune iya nwuhuru; gbado nyee ya

5“O -buru l'unwune labo bu; onye lanu nonyaa bya anwuhu; ebe o nwuta nwa; ge nyee ya ta lukwa ndu unuphu ozo. Ge nwune ji iya dutakwa iya luru; lajeru iya l'ulo. Nwune ji iya ono eshi nno medzukota iphe, gbaru iya nu l'ehu nwanyi ono. 6 Nwa nwoke mbu, o nwutaru; mbu nwanyi ono be a-zaru epha la l'epha nwune iya ono, nwuhuru nu ono g'epha iya te echihu l'alì Izurelu. 7 Oke o -buru l'ò to dudu onye ono g'o luru nyee nwune iya ono; ge nwanyi ono jepfu ndu bu ogerenya mkpukpu ono l'onu-abata mkpukpu ono je asu phe: 'Nwune ji mu jikawaru eme g'epha nwune iya te echihu le Izurelu. O jikakwaru le ya te emeduru mu iphe, nemadzū emejeru nyee nwune iya.' 8 Oo ya bu; ndu bu ogerenya mkpukpu ono ekua nwoke ono; pfuaru iya opfu. O -buru l'iphe, oopfu be oopfu

epfushi iya ike; sù lẹ ya ta abyakpɔdaa alùru nwanỳi ono m'obeta gũnu mee; ⁹gẹ nyee nwune iya ono gbeshi l'atatiphu ndu bụ ọgerenya ono je eyeta akpɔkpa nwoke ono nanu; gbuta ọnu-mini tũ ya l'iphu sù: 'Noo iphe, eemeje onye ta chɔduru eme g'unuphu ibe nwune iya keru bụ ono.'

¹⁰Iphe, ee-ku ibe nwoke ono lẹ Ízurelu bụ 'ibe onye e yetarũ akpɔkpa.'

¹¹"O -buru l'unwoke labo alwu ọgu; nyee onye lanu byatashia ọdzori ji iya; bya azu nwoke ọphu l'ehu-nwoke; ¹²g'e gbubufukwa nwanỳi ono ẹka; g'a ta aphukwaru iya obu-imemini.

¹³"Unu te eyejekwa iphe, eegudeje atũ ẹrwa iphe ụzo labo l'eda unu; ọphu bụ ọkpobe iya; mę ọphu abudu ọkpobe iya. ¹⁴Ọphu unu enwekwaru iphe, eegudeje akpo iphe ụzo labo l'ibe unu; ọphu bụ ọkpobe iya; mę ọphu abudu ọkpobe iya. ¹⁵Unu gudeje ọkpobe iphe, ugho adudu tũ ẹrwa iphe. Unu egudejekwapho ọkpobe iphe, ugho adudu; kpoo iphe; k'ọphu unu a-noriberu ndzu l'alĩ ono, Chipfu bụ Chileke unu abya unu anunu ono; ¹⁶kele iphe, bukpo onyemonye, eme egube iphe ono; mbukpoo onyemonye, eme iphe l'ugho emekotakwa ẹyi l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu."

A tũru ekemu g'e gbushia ndu Amaleku

¹⁷"Unu nyatakwa iphe, ndu Amaleku meru unu teke unu nọ l'uzo; g'unu lufutacharu lẹ Ijiputu. ¹⁸O bụ teke ike ije bvũwaru unu; ọphu ike aduziedu unu bę ẹphe shiru unu azu byapfuta unu ọgu l'uzo; gbushia ndu ọphu kpe azu; ọphu ẹphe atsuduru Chileke ebvu. ¹⁹Oo ya bụ; Chipfu, bụ Chileke unu -meephō; unu nweru onwunu l'eka iphe, bụ ndu ọhogu unu, bupheru unu mgburugburu l'alĩ ono, ọoby a unu anunu ono; g'o buru okiphe unu ono; unu mekwaa g'a ta nyatabahe ndu Amaleku lẹ mkpula akpaminigwe. Unu ta azohakwa iya ememe!"

Akpũru-iphe-mbũ; waa oke-lanũ-l'uzo-iri

26 ¹"I -bahuepho l'alĩ ono, Chipfu, bụ Chileke abya unu anunu g'o buru okiphe unu ono; mbũ unu -natae ya pho buru; ²hatajekwa akpũru-iphe-mbũ l'iphe, i kotakpooru l'alĩ ono, Chipfu abya ngu anunu ono; chiru ye lẹ nkata; vuru je l'eka Chipfu, bụ Chileke ngu a-hota; dobe ẹpha iya; buru iya eburu. ³L'i vuru iya jepfu onye bụ onye uke teke ono je asu iya: 'Ntanu-a bę mu pfũwaru epfuru Chipfu, bụ Chileke ngu lẹ mu lwarwutaru l'alĩ ono, Chipfu riru nna anyi oche phe angu lẹ ya a-nu anyi ono.'

⁴"Onye uke ono anata ngu nkata ono; sũbe l'atatiphu ọru-ngweja Chipfu, bụ Chileke ngu. ⁵L'i nɔdukwapho l'atatiphu Chipfu, bụ Chileke ngu pfua sũ: 'Nnana mu shi buru onye Aramu, aghaphe aghaphe. O gude ndu ha nwanshi laa Ijiputu je abũru onye lwaru alwalwa l'eka ono. O buru l'eka ono bę o je eburu; buru oke mba, ọkpehu dũ; tẽme ẹphe dũ

igwerigwe. ⁶Obenu lẹ ndu Ijiputu nūru anyi aphụ; bya emee g'anyi jee iphe-ẹhuka; mee g'anyi jee ozi mkpɔnwu-ẹhu. ⁷Tɔbudu iya bụ; anyi chia mkpu raku Chipfu, bụ Chileke kẹ nna anyi oche pẹ. Chipfu numa olu anyi; bya ahuma iphe-ẹhuka, anyi eje; waa ozi mkpɔnwu-ẹhu, anyi eje; mẹ g'e gude emebe anyi ewere. ⁸No iya; Chipfu bya egude ike mẹ agburẹ-hu iya; yee ebvu, ooye; yee iphe-ọhubama; mękpoo iphe, dū biribiri; gude dufuta anyi lẹ Ijiputu. ⁹Ọ bya edubatawa anyi l'ẹka-a; bya eworu alị-a nū anyi; mbụ alị, bụ mini ẹra-eswi yee manụ-ẹnwu asọ iya gborogboro-a. ¹⁰Nta-a bẹ mu wotawaru ngu akpuru-iphe-mbụ, shi l'iphe, mu meberu l'alị-a, gube Chipfu nūru mu-a.' Lị bya eworu iya dobe l'iphu Chipfu, bụ Chileke ngu; bya abaaru Chipfu, bụ Chileke ngu ono ẹja. ¹¹Lị bya etee ẹswa iphemiphe ono, dū ree ono, Chipfu, bụ Chileke ngu nūru gụ lẹ ndibe ngu ono. Ndu Lívayi; mẹ ndu lwaru alwalwa, unu l'ẹphe bu etekwapho ẹswa."

Ụzo-lanụ-l'ụzo-iri k'apha k'eto

¹²"Ị -pfuchaa oke-lanụ-l'ụzo-iri l'iphemiphe, i setaru l'apha k'eto, bụ apha, aapfufe oke-lanụ-l'ụzo-iri; mbụ; i -wochaaru iya nū ndu Lívayi; yee ndu lwaru alwalwa; yee ndu nna pẹ anọedu; mẹ unwanyi, ji pẹ anọedu; k'ọphu ẹphe a-nọdu lẹ ndunu eriji ẹpho; ¹³l'ị nọdu l'iphu Chipfu, bụ Chileke ngu pfua sụ: 'Mu wofuakwaru iphe ono, dū nsọ ono l'ulo mu; teme mu wowaru iya nū ndu Lívayi; waa ndu lwaru alwalwa; mẹ ndu nna pẹ anọedu; mẹ unwanyi, ji pẹ anọedu, bụ ekemu, ị tūru nū mu. Ọ tọ dukwa ekemu ono, ị tūru nū mu ono, dūru ọphu mu etsotaduru; ọphu ọ dukwa ọphu mu zoharu. ¹⁴Ọ tọ dukwa oke-lanụ-l'ụzo-iri ono ọphu mu riru teke mu nọ l'aphụ; ọphu ọ dukwa ọphu mu wofuru teke mu bụ onye aasọ nsọ; ọphu ọ dudu ọphu mu nujeru ndu maa. Mu meerupho olu Chipfu, bụ Chileke mu; mbụ l'oo iphemiphe, ị sūru gẹ mu mee bẹ mu meru. ¹⁵Shinu l'ibe ngu ono, dū nsọ ono lezeta ẹnya; mbụ-a; shinu l'imigwe lezeta ẹnya; goru ọnu-oma nū ndibe ngu ono, bụ ndu Ízurelụ; l'ị goru ọnu-oma nū alị ono, ị nūru anyi ono, bụ alị, mini ẹra-eswi yee manụ-ẹnwu asọ gborogboro ono; eshinu ono bụ iphe, i riru nna anyi oche pẹ angụ iya.'

¹⁶"Ntanu-a bẹ Chipfu, bụ Chileke ngu tūwaru ngu ekemu sū g'i meje iphe-a, ya tōru ọkpa iya sū g'e tsoje-a; waa iphe-a, ya sūru g'e meje-a. Zikwaa obu l'alị; gude ndzụ ngu g'ọ ha yele obu ngu g'ọ ha meje iphemiphe ono. ¹⁷Ntanu-a bẹ i pfuwaru kẹ Chipfu hoo haa; sū l'oo ya bụ Chileke ngu; l'oo ụzo, ọ tōru bẹ ịi-nọdu etso; eme iphe, ọ tōru ọkpa iya sū g'e meje; emekwapho iphe, ọ tūru l'ekemu; mękpoo iphe, ọ sūru g'e meje; teme l'ị mekwapho olu iya. ¹⁸Teme Chipfu bya epfuakwaa ya hoo haa ntanu-a; sū l'unu bụwaa ndibe iya, ya nwe k'iche, bụ iphe, o kwehawaru unu ukwe iya; bya asụ g'unu mekọtaje iphe, ọ sūru g'unu meje l'ophu. ¹⁹Ọzo bụ lẹ ya e-me g'unu ha shii; kakota ohamoha ozo, ya meru ememe shii. Unu aka

phe enweru epha; oha m'oha ono aka unu etu epha; ka unu akwabẹ ùbvù. Unu aburu oha, duru Chipfu, bu Chileke unu nsò, bu iphe, o pfuhawaru."

Oru-ngweja, nọ l'úbvú Ebalu

27 ¹Noo ya; Mósíu yee ndu bu ogerenya ndu Ízurelu bya atáaru ndu Ízurelu ono ekemu-a; sù phe: "Unu tükokwa ekemu-a, mu atáru unu ntanú-a dobekòta. ²Teke unu gharu ɛnyimu Jíòdanu bahù l'alì ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono; unu patachaa mkpuma, ha shii kpòkobe; unu emeta urwa gude rwaa ya arwarwa. ³Unu woru ekemu-a g'ò ha dekòta iya mɛ unu ghachaephò ɛnyimu ono bahù l'alì ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono; mbù alì ono, ɛra-eswi yee manù asò gborogboro ono. Ono bu iphe, Chipfu, bu Chileke nna unu oche phe kweru unu ukwe iya. ⁴Oo ya bu; teke unu dachaerupho ɛnyimu Jíòdanu; unu akpòkobe mkpuma ono, mu atáru unu ekemu iya ntanú ono. O buru l'eli úbvú Ebalu bɛ unu a-kpòkobe iya. Unu egude urwa rwaa ya arwarwa. ⁵O buru l'eka ono bɛ unu a-kpuru Chipfu, bu Chileke unu oru-ngweja. O buru mkpuma bɛ ee-gude kpua ya; mbù mkpuma, adudu iphe, e meru l'ígwe, a kujeru iya. ⁶O buru mkpuma, furu ophu bɛ unu e-gude kpuaru Chipfu, bu Chileke unu oru-ngweja obu. Teme o buru l'eli iya bɛ unu egweje ngweja-akpo-okú; nù Chipfu, bu Chileke unu. ⁷Unu gwejekwaphò ngweja-ehu-guu l'eka ono. Unu atuko ndu l'eka ono ria ya; tee eswa l'iphu Chipfu, bu Chileke unu. ⁸Unu tükokwa ekemu-a g'ò ha dekòta g'ò shia ekiri lɛ mkpuma ono, unu kpòbegbaaru ono."

Mburonu, a nọ l'úbvú Ebalu togbo

⁹Mósíu waa ndu-uke, bu oshilokpa Lívayi bya epfuru yeru ndu Ízurelu l'ophu; sù phe: "Unu gebekwa-o; unubɛ ndu Ízurelu; unu ngabekwa nchì. Ntanú-a bɛ unu buakwaa ndibe Chipfu, bu Chileke unu. ¹⁰Oo ya bu lɛ-a; unu mejekwa olu Chipfu, bu Chileke unu. Unu dobekwa ekemu iya; meje iphe, o toru okpa iya sù g'e tsoje, bu iphe, mu atáru unu ekemu iya ntanú-a."

¹¹O bukwarupho mboku ono bɛ Mósíu turu ndu Ízurelu ekemu sù: ¹²"Teke unu dachaerupho ɛnyimu Jíòdanu; waa okpa-ipfu, a-pfuru l'eli úbvú Gerizimu goru onu-oma nù ndu Ízurelu baa: Okpa-ipfu Simiyonu; waa ipfu Lívayi; waa ipfu Jiuda; waa ipfu Isaka; waa ipfu Jíosefu; waa kɛ Benjiaminu. ¹³Okpa-ipfu owa-a a-buru ndu ophu a-pfuru l'eli úbvú Ebalu togbo mburonu: Okpa-ipfu Rúbenu; waa ipfu Gadu; waa ipfu Asha; waa ipfu Zebulon; waa ipfu Danu; waa kɛ Nafutali. ¹⁴Ndu Lívayi ewolia olu; raaru iya unwoke ndu Ízurelu l'ophu arara sù:

¹⁵" 'Mburonu duru onye edobe ntɛkpe, a pyiru apyipyi; ozoo ophu a kpuru akpukpu. Iphe ono bukwa eme ebyi l'iphu Chipfu; mbù iphe ono, bu ndu eme ona bɛ meru iya nù; bya eworu iya dobe; agwa lɛ mpya!'

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

16 “ ‘Mburonu duru onye nmaru nna iya; ozoo ne iya phulaphula!’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

17 “ ‘Mburonu duru onye wofuru mkpuma oke ali nemadzu ibiya!’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

18 “ ‘Mburonu duru onye dusweru onye atsushi izo!’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

19 “ ‘Mburonu duru onye anafuje nemadzu iswi-oduma; opfu lo bu onye lwaru alwalwa; ozoo onye nna iya anodedu; ozoo nwanyi, ji iya anodedu!’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

20 “ ‘Mburonu duru onye jepfuru nyee nna iya; noo kele oo nna iya be o meru iphe-iphe.’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

21 “ ‘Mburonu duru onye jepfuru anu; udu anu, o buhabe!’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

22 “ ‘Mburonu duru onye jepfuru nwune iya nwanyi; m'obeta o buru ada nna iya; ozoo ada ne iya!’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

23 “ ‘Mburonu duru onye jepfuru ne nyee ya!’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

24 “ ‘Mburonu duru onye gburu nemadzu ibiya le mpya!’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

25 “ ‘Mburonu duru onye nataru uphalazu je egbua onye adudu iphe, o meru!’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!'

26 “ ‘Mburonu duru onye atukoduru iphemiphe, a turu lekemu-a emekota!’

“Ndu Ízurelu atuko g'ephe ha su: 'G'o du egube ono-o!' ”

Obunggo, ee-bu onye emeje iphe,

a suru g'o mee

(Uke 26:1-13; Dit 7:12-24)

28 ¹“Teke o bukwanu l'unu ngaberu nchi okpobe angabe l'olu Chipfu, bu Chileke unu; kwaberu ekemu iya g'o ha enya; eme iya ememe; mbu ekemu ono, mu aturu unu ntanu-a ono; be Chipfu, bu Chileke unu e-me g'unu kakota ohamoha, nogbaa le mgboko-a shii. ²Onu-oma-a g'o ha a-soru so-pfuta unu etso unu purupuru; mo buru l'unu a-nodu anuru Chipfu, bu Chileke unu olu.

³“Onu-oma a-nodu etso unu l'oma mkpukpu; etso unu l'oma egu.

⁴“Onu-oma a-nodu etso unwu, unu nwutaru anwuta; etsokwapho unwu iphe, unu meberu l'ali; etsokwapho unwu iphe-edobe unu nwushiru. Mbu l'eswi unu; waa egbu yee aturu unu a-nodu azu azuzu; azushi iya ike.

5“Onu-oma a-nodu etso nkata, unu evuje eje l'egu; waa ikwe, unu atsụ-je nri.

6“Onu-oma a-nodu etso unu me unu -nodu abata abata; l'o tsokwapho unu me unu -nodu alufu alufu.

7“Chipfu e-me g'unu lwu-kpee ndu ohogu unu, wu-lihuru etso unu ugu. Epe e-dzebe edzebe byapfuta unu ugu; ole epe e-mechaa gbaa nanu nanu; gbakashihu.

8“Chipfu e-me g'onu-oma iya tsoru oha unu; mekpoo l'iphemiphe, unu byiberu aka k'ememe; mbu l'oo-goru onu-oma nu unu l'ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono.

9“Chipfu e-me g'unu nguru anguru; mee unu g'unu buru ndu duru iya nsu, bu iphe, o rifuhawaru unu angu iya; ole o kwa me o -buru l'unu e-dobe ekemu Chipfu, bu Chileke unu; bya etsokwapho uzo, o toru. 10 Unwu-eliphe l'ophu ahuma l'unu zaru epha laaru Chipfu; epe atsuhaa unu ebvu. 11 Tem Chipfu emee g'unu nweru iphe okpobe enweru; nwushia unwu okpobe anwushi; unwu iphe-edobe unu anwushi nwa okpobe anwushi; unwu iphe, unu meberu l'ali emehu okpobe emehu l'ali ono, Chipfu riburu nna unu phe angu le ya a-nu unu ono. 12 Chipfu a-guharu unu ulo aka oodobeje eku iya l'imigwe; g'igwe dzeje mini gbaa l'ali unu; l'orwuberu iya; l'o goru onu-oma nu iphe, bukpoo ozi, unu gude aka unu jee. Unu ejieje ikpoto oha ugu; unu ta adudu ndu unu eje ejita. 13 Chipfu e-meje unu g'unu buru ishi; unu ta anodu ndu ozo l'aka. Lo mee; unu akaepo shingushingu eje; unu ta abyadu alwa ali ali; ole o kwa me unu -nodu angabe nchi l'ekemu Chipfu, bu Chileke unu, bu ophu mu aturu unu ntanu-a su g'unu leta enya; meje iya ememe. 14 Unu ta agbakutakwaru ekemu-a, mu aturu unu ntanu-a azu me nanu. Unu ta aha-kwa iya; meahaa iphe ozo; tsolahaa agwa ozo, unu a-nodu abaru aja.

Aphu, aa-nu onye te emejedu iphe,

a suru g'o mee

(Uke 26:14-46)

15“Ole o -bukwanurua l'unu ta angadu nchi l'olu Chipfu, bu Chileke unu; ophu unu eletaduru enya eme ekemu iya g'oha; ophu unu etsoduru iphe, o toru okpa iya su g'e tsoje, bugba iphe, mu aturu unu l'ekemu ntanu-a; be mburonu-a g'o ha a-byapfutakwa unu; etso unu purupuru.

16“Mburonu a-nodu etso unu l'oma mkpukpu; etso unu l'egu.

17“Mburonu a-nodu etso nkata, unu evuje eje l'egu; waa ikwe, unu atsujje nri.

18“Mburonu a-nodu etso unwu, unu nwutaru anwuta; etso unwu iphe, unu meberu l'ali; etso unwu, eswi unu nwushiru; mekpoo ikpoto eghe me aturu unu.

19“Mburonu a-nodu etso unu me unu -nodu abata abata; l'o tsokwapho unu me unu -nodu alufu alufu.

20 “Chipfu a-tụ unu ọnu; tị unu ẹberebete; meru ghajoghajoghajo nụ unu l'iphemiphe, unu byiberu ẹka ememe. Oo-me iya unu ẹgube ono gbiriri jasụ unu abụru mkpurupyata; mbụ ọla-l'iswi atụ unu l'uzorehu; l'ejo-ememe, unu wataru ememe; gwọbe Chileke. 21 Chipfu e-gudeephō ẹjọ iphe-ememe swiru unu gbiriri jasụ unu abvubebe l'alị ono, unu abahụ ẹje alwuta g'ọ bụru k'unu ono. 22 Chipfu a-tụ unu ẹhu, amị mini; yee ẹho-kụ; yee ẹhu-ekoko; yee oke okpomoku; l'o mee; anwu akpobe; iphe unu meberu l'alị achashia manụ; l'e gude ogu-echi gbushia unu. Iphemiphe ono emekpaa unu ẹhu jasụ unu abụru mkpurupyata. 23 Akpaminigwe-a, unu vu l'ishi-a a-buru onyirubvu; alị, unu zoberu ọkpa aburu mgboro-igwè. 24 Chipfu e-me gẹ mini, gege edze l'alị unu buri urwuku; yee udzu. Ọ buri igwe a-nodu edze urwuku yee udzu ono ekpu unu gbiriri jasụ unu abvubebe.

25 “Chipfu a-ha gẹ ndu ohogu unu lwu-kpee unu. Unu e-dzebe edzebe byapfuta ndu ohogu unu ọgu; ọle unu a-gba nanu nanu; gbakashihu. Unu aburu ndu alị-eze ndu mgboko l'ophu a-nodu aso oyi. 26 Odzu unu a-buru nri ẹnu, ephe l'eli; yee anu, bu l'eliphe; ophu ọ dudu onye bya eye phe ebvu; chifu phe. 27 Chipfu a-tụ unu ẹjọ-onwo ndu Ijiputu; waa oke-ẹjọ-onwo; waa onwo, aba yoyoyo; waa ẹkpa-ebyi; ophu unu abyadu aka mma l'iphe-ememe obu. 28 Chipfu e-me g'obvu bya unu; unu atsuhaa ishi; egomunggo eswehu unu. 29 Echilabo eswe be unu a-wata ebyiphe ẹka ebyiphe g'eka onye atsụ ishi ebyiphe ẹka l'ochii. Ophu ọ dukpoda iphe, unu byiberu ẹka k'ememe, byaru ekeru ekeru. Aa-noduepho akpa unu ẹhu; ana unu nfu mbokumboku; ophu unu abyadu enweru onye a-gbaru unu mkpu.

30 “Ii-je le nwanyị jebua; ọo-buru onye ọzo e-mechaa jepfuaha ya. Lị kpua ụlo kpụ-ghe; ọle i ti buduru iya. Lị kọo opfu-vayinu; i tị ghotadu mebyi iya. 31 Oke-eswi ngu be aa-nodu l'ataphu ngu gbua; ọle i tị tadu anu iya. Nkapfu-igara ngu be aa-nata ngu l'okpehu; ophu a byadu akpu-phutaru ngu iya azu. Aturu ngu be ee-rwuta chiru nu ndu ohogu ngu; ophu ọ dudu onye agbaru ngu mkpu. 32 Unwu unu unwoke; yee ke nwanyị be aa-chiru nu ndu ohozo. Enya aduepho unu l'uzo mbokumboku gbiriri jasụ enya agbahụ unu tsukiribaa. Ẹka unu be e-rishihu erine; ọle ọ to dudu iphe unu adu ike ememe. 33 Ndu unu amadu be e-ri iphe, unu kọru l'opfu; mbu iphe, unu setaru l'akanya. Iphe, a-noduepho etso unu kpoloko bu mkpamehu; yee mkpawere mbokumboku; 34 k'ophu bu l'iphe, unu e-gude enya unu huma a-gbaghaa unu iphu. 35 Chipfu a-tụ unu ẹjọ-onwo, eme ẹjọ ehuka l'ikpere; me l'okpa l'ophu; mbu ẹjọ-onwo, ata byadu akpohu akpohu. Ẹjọ-onwo ono e-shiepho unu l'obochi-okpa phokota jasụ l'ishi.

36 “Chipfu a-chita unu; yee onye unu hotaru g'ọ buri eze unu; laa oha, unu ta amadu; ophu nna unu oche phe amajeduru oha obu. Ọ buri l'eka

ono bẹ unu a-nọdu baaru agwa eja; mbụ agwa, e gude oshi; yee mkpuma mee. ³⁷Unu a-buru ndu ẹka ono, Chipfu a-chiru unu laa ono iphe, anyị ishi ẹdzu; iphe, e gude anma l'ejo ẹtu; waa iphe, e gude agba mgbonu.

³⁸“Unu e-mebekwa iphe, ha shii l'ali; ọle iphe, unu a-kpata iya ta abadu ishi; noo kele igube e-mebyishi iya. ³⁹Unu a-gba opfu-vayinu kọo ya opfu; ọle unu ta angudu mee, shi iya nū; ọphu unu awotadu akpuru, shi iya nū; noo kele unwehu a-tafu iya. ⁴⁰Oshi olivu a-tuko ali unu sweta; ọle unu ta abyadu ete onwunu manu, shi iya nū; noo kele akpuru iya e-rishihu; dashia. ⁴¹Unu a-nwushi unwoke; yee unwanyi; ọle ẹphe ta abaduru unu urwu; kele aa-kpu phe le ndzu laa ọhozo. ⁴²Iphe, bụ oshi, pfuru l'ali unu; waa iphe, unu meberu emebe bẹ igube a-tapyashibebe.

⁴³“Ndu lwaru alwalwa, bu l'echilabo unu bẹ ẹka phe l'a-kangoje k'unu ọkpobe akango; unubedua akaephro alwa ali ali eje. ⁴⁴Ẹphe e-jieje unu ugwo; ọle unu tee nwedu ọphu unu e-jie phe. Ọ buru ẹphebedua a-bujeru ishi; unubedua anodu phe l'eka.

⁴⁵“Mburonu ono g'ọ hakota l'a-dapfuta unu; chia unu kpabe kpabe; jasụ l'ọ gude unu; mee; unu aburu mkpurupyata. Noo kele unu ta ngabeduru Chipfu, bụ Chileke unu nchi mee ekemu iya; me iphe, ọ toru ọkpa iya sụ g'e tsoje. ⁴⁶Mburonu ono a-du unu l'ehu; buru unu iphe-ohubama; yee iphe, du biribiri; dukwapho oshilokpa unu l'ehu jasụ l'ojejoje. ⁴⁷Eshinu unu te egudedu ẹhu-utso; tee ẹswa; jeeru Chipfu, bụ Chileke unu ozi teke iphe shi ejehuru unu le ree; ⁴⁸bẹ unu a-swi ẹgu nri; waa ẹgu mini; gbaru oto; teme uko iphemiphe aduru unu; unu ejeeru ndu ohogu unu ozi; mbụ ndu ono, Chipfu e-ye g'ẹphe bya etsoo unu ọgu ono. L'ọ woru odogoro-igwè nyabe unu l'olu; jasụ unu aburu mkpurupyata. ⁴⁹Chipfu e-duta ọha, shi ụzenya; mbụ l'eka igwe beru ali beru; g'ẹphe zia phaa g'ugo bya ezikota unu. Ọha ono a-buru ndu unu ta anudu olu phe. ⁵⁰Ọha ono bẹ iphu a-gba igirigiri; k'ọphu bụ l'ẹphe ta agubedu ndu bụ ọgerenya iphe; ọphu ẹphe aphuduru unwegirima obu-imemini. ⁵¹Ẹphe e-ripya unwu iphe-edobe unu; waa unwu iphe, unu meberu l'ali; jasụ e mebyishibebe unu. Ọ to dudu ereshi unu; me mee ọphuu unu; me manu unu; ọzoo eswi unu; me unwu aturu unu, ẹphe byaru ahara unu gbiriri jasụ unu alakota liyi. ⁵²Ẹphe a-nọ-phekota mkpukpu, nọgbaa l'ali unu mgburugburu gbiriri jasụ igbulọ, ha l'eli ono, a kpushiru ike ono, unu chiru upfu kwee ono aphofu daa. Ẹphe a-nọ-phekota mkpukpu unu l'ophu, nọgbaa l'ali unu l'ophu mgburugburu; mbụ ali ono, Chipfu, bụ Chileke unu nuru unu ono.

⁵³“Shita l'iphe-ehuka, ndu ohogu unu e-me g'unu je teke ẹphe a-nọ-phe mkpukpu unu ono mgburugburu bẹ e-me; unu awata ata iphe, shi unu l'ehu; mbụ wata ata unwu unu unwoke; me unwanyi, bụ unwu, Chipfu, bụ Chileke unu nuru unu. ⁵⁴Ọo-du-tabe ẹji; k'ọphu bụ le nwoke, kachakpo enweru obu-imemini; bya aburu onye iphe kachaa erwu l'ehu bẹ imemini nwune iya nwoke; ọzoo nyee ya, o yeru obu; ọzoo unwu iya,

ghuduru nū ta adūedu. ⁵⁵ Ọphu ọ byadu ebuta anū nwa iya ono, ọota ono; bee onye lanū lẹ ndu ono. Iphe, a-kpata iya nū abūru l'ọ tọ dūedu iphe ọzo, phodubaaru iya l'ẹka; kele ndu ọhogu unu nọ-pheru unu mgburugburu; unu nọdu eje iphe-ẹhuka. ⁵⁶ Nwanyị, kachakpọ enweru obu-imemini; bya abūru onye iphe kachaa erwu l'ẹhu l'echilabọ unu; mbū onye anọduje arwọ alị gẹ ya zọbe ọkpa lẹ g'ọ nweberu obu-imemini; yee g'iphe erwube iya l'ẹhu; bẹ imemini ji iya, o yeru obu; mẹ nwa iya nwoke yee kẹ nwan-nyị ta adukwa. ⁵⁷ Ụnwu, ọo-nọdu anwūshi; mēkpoo eze, l'etsoje nwa bẹ oo-meje lẹ mpya gẹ ya atuko iya taa nkinyi iya. Ọ buri iphe, a-kpa iya nū bụ ọkpa-nri, a-dū nū; yee iphe-ẹhuka, ndu ọhogu unu e-me g'unu jee teke ono, ẹphe a-nọ-phe mkpukpu unu mgburugburu ono.

⁵⁸ “Ọ -buru l'unu te eletaduru ẹnya meje iphemiphe, e pfuru l'ekemu-a, e deru l'ekwo-a; k'ọphu unu a-nọdu akwabẹ ẹpha-a ùbvù; mbū ẹpha ono, dū akpabiri bya adū ebvu ono, bụ iya bụ Chipfu, bụ Chileke unu; ⁵⁹ bẹ Chipfu e-mekwa g'ejo iphe-ẹhuka, ẹtu iya adūjeduru dapfu unu l'awa unu; mbū ejo iphe-ẹhuka, a-pa ẹka; tẹme l'oonoo ọdu alala; wafua ejo iphe-ememe, a-dū iberezi; tẹme l'oomee ẹriri nggeringge. ⁶⁰ L'ọ wofutakwarupho unu iphe, bụ ejo iphe-ememe ono, l'emeje ndu Ijiputu ono, bụ ọphu unu shi atsujẹ ebvu ono g'ọ bya arakwaruro unu arakuru l'ẹhu. ⁶¹ Ọ bukwarupho iphe, bụ iphe-ememe; mẹ iphe, bụ iphe-ẹhuka, e deduru l'ekwo ekemu-a bẹ Chipfu e-vuru byabẹ unu l'ishi gbiriri jasū unu abūru mkpurupyata. ⁶² Unu abya abūru ndu a-phodu nwanshii nwanshii; l'unu-bẹ ndu shi dūtabe igwerigwe gẹ kpokpode, nọ l'igwe. Ọ buri iphe, a-kpa iya nū bụ l'unu te emeduru Opfu Chipfu, bụ Chileke unu. ⁶³ Ọ buri ẹgube ono, Chipfu gude ẹhu-utso mee g'iphe dūru unu lẹ ree; bya emee g'unu ka l'otu ono; nokwapọ gẹ Chipfu e-gude ẹhu-utso; mee; unu abūru mkpurupyata; mekwaapho; ọ tọ dūhedu iphe, unu a-bū; l'ẹ phefu unu l'alị ono, unu eje alwuta ono.

⁶⁴ “Chipfu a-chika unu; mee unu edzuru mgboko l'ophu; e -shi l'ishi mgboko ishi iya-a jasū l'ishi iya ọphuu. Ẹka ono bẹ unu a-nọdu baaru agwa ẹja; mbū agwa, e meru l'oshi; yee mkpuma. Iphe ono buri iphe, unu ta mahaada; tẹme ọphu nna unu oche phẹ amajeduru iya. ⁶⁵ Ọle iphe ta abyadu adū unu lẹ nphe l'echilabọ ọha m'oha ono; ọphu ọkpa abyadu adū unu doo. Ọ chia iphe, Chipfu e-me bụ l'oo-me g'obu te unu etete l'ẹka ono; ẹnya agbahukota unu ọchii; aphū eji unu obu. ⁶⁶ Ndzū unu a-nọdu awa awawa; mbū l'eswe l'enyashi bẹ unu a-nọduje lẹ ndzū-agugu. O to nwedū onye a-maru; ?ya a-dzuru-a ndzū; tọo ya ta adzūdu. ⁶⁷ Teke o beru l'utsu bẹ unu a-sū: ‘Ọme ọ bukponu l'uzenyashi!’ Teke ọ bụ l'uzenyashi; unu asū: ‘Ọme ọ bukponu l'utsu!’ Iphe, a-kpata iya nū abūru oke ndzū-agugu, a-nọdu l'ime ọkpoma unu; yee ejo-iphe, unu e-gude ẹnya unu ahuma-gbabe. ⁶⁸ Chipfu e-ye unu l'ugbo-mini; mee unu alaphu azū l'alị Ijiputu, bụ ẹka ono, ya sūru l'unu te ejebaedu ọzo ono. Ẹka ono bẹ unu a-kpọbe

onwunu k'erere; ge ndu ohogu unu zùu unu g'unu buru ohu phe unwoke; me k'unwanyi; ole o to dudu onye e-kwe azu unu."

Ogbandzu, Chileke yele ndu Ízurelu gbaru le Mówabu

29 ¹Owaa bu iphe, e pfuru l'ogbandzu ono, Chipfu turu Mósísu eke-mu su g'o mee ge yele ndu Ízurelu gbaa l'alí ndu Mówabu ono; a -gufukwa ogbandzu ophu yele ephe gbaru l'úbvú Horébu.

²Mósísu bya ekukobe ndu Ízurelu g'ephe ha; su phe: "Unu gudewaa enya unu huma iphemiphe, Chipfu meru Fero; waa ndu-ozí iya l'ophu; waa alí iya l'ophu l'alí ndu Ijiputu. ³Enya unu ebo ebo be unu gude huma iphe-ohutama, paru eka ono; yee iphe-ohumalenya ono; me iphe, dugbaa oke biribiri, nwuru nu ono. ⁴Ole Chipfu ta nuduru unu uche, emeje g'iphe doo enya; waa enya, unu e-gude huma uzo; waa nchi, unu e-gude anu iphe jasú ntanu-a. ⁵Mu duru unu ukporo apha labo l'echiegu; ophu uwe unu akahuduru unu l'ehu; ophu akpo-okpa unu akahuduru unu l'okpa. ⁶Unu ta taduru buredi; ophu unu anguduru mee; ozoo iphe ozo, atsú atsutsu; k'ophu unu a-maru l'oo mu bu Chipfu bya aburu Chileke unu. ⁷O be teke anyi rwuru alí eka ono; Sihonu, bu eze ndu Heshibonu; waa Ogu, bu eze ndu Beshanu lufuta bya adatso anyi ugu; anyi lwu-kpee phe. ⁸Anyi lwuta alí phe bya eworu iya nu okpa-ipfu Rúbenu; waa Gadu; waa okpa-ipfu Manáse, e keru ebo; woru iya nu phe g'o buru okiphe phe. ⁹Oo ya bu le-a; unu dobekwa opfu, e pfuru l'ogbandzu-a; unu emeje iya ememe; g'iphe, unu kuberu eka ememe abujeru unu upete.

¹⁰"G'unu ha ntanu-a pfukotaru l'iphu Chipfu, bu Chileke unu; mbu ndu ishi unu; okpa-ipfu unu; waa ndu bu ogerenya unu; waa ndu nweru enya, nogbaa l'echilabo unu; mekwapho ndu bu nwoke le ndu Ízurelu l'ophu; ¹¹yee unwegirima unu; me unwanyi, unu alu alulu; waa ndu lwaru alwalwa, bu l'eka unu koberu ulo-ekwa unu, bu ndu awaru unu nku; ekuru unu mini; ¹²k'ophu unu le Chipfu, bu Chileke unu a-gba ndzu; unu ayiru l'angu ono, Chipfu, bu Chileke unu eriru unu ntanu onoya. ¹³G'ee-shi g'o mee unu ntanu-a g'unu buru ndibe iya; g'o buru Chileke unu, bu iya bu iphe, o pfuru; bya aburu iphe, o riburu nna unu oche phe, bu Ebirihamu; waa Ayizaku; waa Jiekopu l'angu. ¹⁴Ogbandzu-a, mu no l'eka-a eme g'unu gbaa ntanu-a; me angu-a, mu eri eye iya-a ta abukwa unubedua be yi ya nu kpoloko. ¹⁵O yi ya; mbu onye anyi l'iya tuko pfuru l'atatiphu Chipfu, bu Chileke anyi l'eka-a; o yiru iya; mbu onye anyi l'iya ta nodu l'eka-a ntanu-a.

¹⁶"Unubedua l'onwunu be o doru enya ree g'anyi shi buru l'alí ndu Ijiputu; waa g'anyi shi ghakota alí ndu ohozo; jee gbiriri; jasú anyi rwua eka-a. ¹⁷Temé unu humawaa ahuma ahuma, ephe emeshi; me agwa phe, bu iphe, ephe pyiru l'oshi; me ophu ephe wataru le mkpuma; waa ophu a kpuru le mkpola-ochaa; waa mkpola-ododo. ¹⁸Unu letakwa enya g'o

tọ dọ nwoke; ọzoo nwanyi; ọzoo ipfu; ọzoo ọkpa-ipfu obu iya a-lufu l'ẹka Chipfu, bụ Chileke anyi nọ; tugbuwa je abaaharu agwa ndu ọhozo ono ẹja. Unu te ekwekwa g'ẹjo-iphe, egbu egbugbu bya atso ilu egube ono kpofuta l'echilabo unu. ¹⁹G'ọ tọ dukwa onye a-numacha ẹjo ọnu, aatu-a l'ọowa-ta agoru ọnu-oma anu onwiya su l'ẹhu a-dụ iya-a guu; m'obeta ya tsoru ọkpoma-mgbashi, shi iya l'obu. Kele egube iphe ono -dụ bẹ alị, mini dọ yee k'okponku a-tuko buru mkpurupyata. ²⁰Chipfu ta abyakwa aguru onye ọbu nvu. Ehu-eghu Chileke; yee okophoo ya a-noduwaro swiru onye ọbu. Teme mburonu ono, e deshuru l'ekwo-a a-dapfuta iya; teme Chipfu e-hufu epha onye ono lẹ mkpula akpaminigwe-a. ²¹Chipfu a-hota onye ono l'okpa-ipfu Izurelu l'ophu dobe g'ẹjo-iphe nwuaru iya; mbu ẹjo ọnu ono, e pfuru opfu iya l'ekwo ekemu-a, e deru ogbandzu-a.

²²“Unwu unu, bụ ogbo ọphu e-tsota k'unu; me ndu bụ nlwamulwa, shi l'ẹka dọ ẹnya a-huma ẹjo-iphe, a-nwu l'alị ono; waa iphe-ememe, Chipfu e-gude kpakaa alị ono. ²³Alị ono g'ọ ha bẹ iphe, e-jiru iya nū bụ ọku nshị-egbe; waa unu; yee onwu-phuruphuru; k'ophu bụ l'a taa kọdu iphe l'alị ono; ọphu ọ dudu iphe, emehu iya nū; ọphu ẹswa efukpoda ya nū. Mbu l'ee-me iya iphe, e meru Sodomu; yee Gomora; mee ya iphe, e meru Adama; yee Zebowimu; bụ ndu Chipfu gude oke ẹhu-eghu iya mebyishia ono. ²⁴Ọhamoha l'ophu atuko jiahaa su: ‘Bụ gunu kparu iphe, Chipfu meru alị-a egube-a; mbu iphe, kparu iphe, ọ tų-koshiru alị-a ẹjo oke ẹhu-eghu iya egube-a?’

²⁵“Noo teke ndiphe e-yeru phe ọnu su: ‘Iphe, kparu iya nū bukwa lẹ ndu ono gbakutaru azu l'ogbandzu Chipfu, bụ Chileke nna phe oche, bụ ọphu epe l'iya gbaru teke ono, o dufutaru phe l'alị Ijiputu ono. ²⁶Epe gbafuru je abaaharu agwa ẹja; bya ephozeaharu iya; mbu agwa epe amadu; teme ọphu ọ budu yebedua nuru phe iya. ²⁷Ọo iphe ono kparu iphe, oke ẹhu-eghu Chipfu gbanwuhuru ọku l'ẹka alị-a nọ; k'ophu ọ tuko-ru ẹjo ọnu, a turu dee l'ekwo ekemu-a kpukposhi phe l'ẹhu. ²⁸Tobudu iya bụ; Chipfu phefu phe l'alị ono g'onnye phefuru ogbarabvu-oshi; ọ buru oke ẹhu-eghu iya; yee ẹnya, ata iya kpitikipiti bẹ o gude nwuru phe ye l'alị ndu ọzo g'ọ dunaa nta.’

²⁹“Iphe, e domiru edomi bụ ke Chipfu, bụ Chileke anyi; obenu l'iphe, e meru g'a maru bụ k'anyibedua; waa unwu anyi jasụ l'ojejoje; k'ophu anyi e-meje iphemiphe, e pfuru dee l'ekwo ekemu-a.”

Iphe e-jehuru onye izimanu lwaru azu

30 ¹“Ọo ya bụ; teke iphemiphe-a mejeerupho unu; mbu ago ọnu-oma yee atu ọnu ono, mu togboru unu ono; unu nodu l'echilabo ọhamoha ono, Chipfu, bụ Chileke unu chikashiru unu; unu laa je anodu ono; nyata iya; k'ophu o rwuru unu l'uche; ²k'ophu unu lwaphutaru azu lwapfuta Chipfu, bụ Chileke unu; bya emeahaa olu iya, bụ iphemiphe

ono, mu aturu unu ekemu iya ntanu ono; mbu unubedua unu l'unwe-girima ibe unu; unu gude obu unu g'o ha; yee ndzu unu l'ophu lwa ³be Chipfu, bu Chileke unu e-dophu unu azu l'onodu unu; mbu l'oo-phuru unu obu-imemini; bya edufutakota unu l'ohamoha ono, bu eka Chipfu, bu Chileke unu chiru unu ye onoya. ⁴O -nwekpooru ndibe unu ono ophu a chiru jeye l'eka igwe beru ali beru; Chipfu, bu Chileke unu ejele-a eka ono je eduphuta phe azu; mbu l'oo-jekpopho l'eka ono je ekua unu. ⁵Mbu le Chipfu, bu Chileke unu e-duphuta unu azu l'ali ono, bu ke nna unu oche phe ono; l'o buru k'unu. L'o meeru g'iphe duru unu le ree; mee g'unu barahu jaa ajaja ka nna unu oche phe shii. ⁶Chipfu, bu Chileke unu e-bu unu ubvu l'ime obu; bukwaphe awa unu ubvu l'ime obu; k'ophu bu l'unu e-ye Chipfu, bu Chileke unu obu unu g'o ha; gude ndzu unu l'ophu yee ya obu; k'ophu unu a-nodu ndzu. ⁷Oo ya bu; Chipfu, bu Chileke unu atuko otu-onu-a byabe l'ishi ndu ohogu unu; waa l'ishi ndu kporu unu ashi eme unu ewere. ⁸Noo teke unu a-lwaphuta azu bya emeahaa opfu, o pfuru; mbu Chipfu, bu Chileke unu; bya awata emekota iphe, bukpo ekemu iya, bu ophu mu aturu unu ntanu-a. ⁹Chipfu, bu Chileke unu e-me g'iphe, unu kuberu eka ememe jehuru unu; mekwapho g'unu nwushia unwu; waa g'iphe-edobe zushiaru unu; teme iphe, unu meberu l'ali emehukwapho; kele Chipfu e-mechaa gude ehutso ozobaa mee g'iphe jehuru unu; egube ono, o gude ehutso meeru iya nna unu oche phe ono; ¹⁰me o -buru l'unu ngaberu nchi l'opfu Chipfu, bu Chileke unu; meje ekemu iya; waa iphe, o toru okpa iya su g'e tsoje, buchaa iphe, e deru lekwo ekemu-a; yefua m'o buru-a l'unu e-gude obu unu g'o ha; waa ndzu unu l'ophu dakobe lwaphuta azu lwaphuta Chipfu, bu Chileke unu."

Opfu mkpochi-ishi

¹¹"Noo kele ekemu-a, mu aturu unu ntanu-a ta atsunukakwa unu l'ehu ememe; ophu o karikwaru unu eka. ¹²Opfu ono ta nodu l'imigwe k'ophu unu a-ji su: 'Bu onye e-nyihu imigwe je ewota iya bya araaru anyi arara; k'ophu anyi a-ngabe iya nchi mee ya?' ¹³Teme ophu o nodu l'azu eze-enyimu azu iya ophu; k'ophu unu a-ji su: 'Bu onye a-da eze-enyimu je ewota iya raaru anyi arara k'ophu anyi a-numa iya meahaa ya?' ¹⁴Obenu l'opfu obu nokpoo unu ntse okpobe anono; mbu l'unu kpu iya akpukpu l'onu; teme o nodu unu l'obu; k'ophu unu e-mekwanu iya ememe.

¹⁵"Unu lenu; ntanu-a be mu dobekwaru unu ndzu; waa eka-atutu; bya edoberu unu anwuhu; yee ola-l'iswi. ¹⁶O -buru l'unu yeru Chipfu, bu Chileke unu obu; bya etsokota uzo iya; mbu edobe iphe, o turu lekemu; waa iphe, o toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, o suru g'e meje, bu iya bu iphe, mu ezi unu ntanu-a; be unu a-nodukwa ndzu; jaa ka l'otu; teme Chipfu, bu Chileke unu ekebe unu l'oma l'ali ono, unu abahu eje alwuta nworu ono. ¹⁷Ole o -buru l'unu wofuru okpoma unu l'eka Chipfu no; ophu

unu ekwedu angabẹ nchi; unu haa; e deta unu; unu je ephozeaharu agwa; baaharu iya ẹja; ¹⁸bẹ mu arajakwaru iya unu araja ntanụ-a sụ l'unu alakwa l'iyi. Ophu unu ebukwa nọo ọdu l'alị ono, unu abya ada ẹnyimu Jíọ́danu eje alwuta nworu ono. ¹⁹Ntanụ-a bẹ mu ekukwa igwe yee alị g'ọ bya agbaa unu ekebe lẹ mu dobeakwaru unu ndzụ; bya edoberu unu anwuhu; doberu unu ọnu-oma; yee mburonu. Ọo ya bụ lẹ-a; unu hatalekwaa ndzụ; k'ophu unu lẹ ndu a-buru oshilokpa unu a-tuko nọdu ndzụ; ²⁰k'ophu unu e-ye Chipfu, bụ Chileke unu obu; waa k'ophu unu e-meje opfu iya; waa k'ophu unu l'iya arakuru; noo kele ọo yẹbedua bụ ndzụ unu. Ọ buru iya bụ l'unu nọ ndzụ ogologo; k'ophu unu e-buru l'alị ono, Chipfu rifuru nna unu oche pẹ l'angụ lẹ ya anụ pẹ ono; mbụ ndiche unu pẹ, bụ Ébirihamu; waa Áyizaku; yee Jíékọpụ."

Jioshuwa anọ-chi ẹnya Mósísu

31 ¹Tobudu iya bụ; Mósísu nọdu epfukpọekwapho opfu-a anụ ndu Ízùrẹlú g'ẹphe ha; ²sụ pẹ: "Nta-a bẹ mu kawaru nka nọwa ụkporo apha ishii; ophu mu aduedu ike edu unu eje ejeje alwa alwalwa. Teme Chipfu sụakwa mu phọ gẹ mu ta adafukwa azụ ẹnyimu Jíọ́danu azụ iya ọphuu. ³Ọ buru Chipfu, bụ Chileke unu e-vuta ụzo; unu etso iya je adaa ẹnyimu ono. Ọ buru iya a-tuko ohamoha-a mebyishiaru unu; mee; unu alwuta alị pẹ nworu. Ọ buru Jioshuwa e-vutaru unu ụzo; unu etso iya je adaa ẹnyimu ono, bụ iya bụ gẹ Chipfu pfuru iya. ⁴Chipfu emee pẹ ẹgube ono, o meru ndu eze ndu Amọru, bụ Sihonu yee Ọgu; bụ ndu o mebyishiru; yee alị pẹ. ⁵Mbụ lẹ Chipfu e-woru pẹ ye unu l'ẹka; ọle g'unu mekọtakwa pẹ gẹ mu sụru g'unu mee pẹ. ⁶G'ọkpẹhu dukwa unu; unu eshihu obu ike. Gẹ ndzụ ba agukwa unu; ophu unu atsukwa pẹ ebvu. Noo kele ọo Chipfu, bụ Chileke unu l'onwiya bụ onye du unu eje. Ọ tọ byadu aha unu; ophu o leswedu unu ẹnya."

⁷Mósísu bya ekua Jioshuwa; bya anọdu l'atatiphu ndu Ízùrẹlú g'ẹphe ha sụ iya: "G'ọkpẹhu dukwa ngu; l'i shihu obu ike; kele ọ kwa ngu e-tso-ru ndu-a bahụ l'alị ono, Chipfu riburu angụ l'ọo-nụ nna pẹ oche ono. Ọ buru gụbedua l'e-me g'ẹphe lwuta iya nworu. ⁸Ọ buru Chipfu l'onwiya e-vutakwanuru ngu ụzo; teme l'ọ nọdukwapo swiru ngu eswiru. Ọ tọ byadu aha ngu; ophu o leswedu ngu ẹnya. Gẹ ndzụ ba agukwa ngu; ophu obu etekwa ngu etete!"

Agụ ekemu ono

⁹Noo ya; Mósísu bya edee ekemu ono edede woru nụ ndu-uke, bụ pẹ bụ oshilokpa Lívayi, bya aburu pẹ apajẹ okpoko oğbandzu Chipfu; nukwa iya phọ ndu bụ ogerenya lẹ Ízùrẹlú g'ẹphe ha. ¹⁰Mósísu bya atukwaru pẹ phọ ekemu sụ pẹ: "A -nojechaepo apha ẹsaa; ọ bvujeeepo, bụ iya bụ l'apha akagbu ugwo; mbụ teke ono, aaboje Ọbo-Mkpù ono;

¹¹ teke ndu Ízurelu wufutakotaerupho l'iphu Chipfu, bu Chileke phe l'eka ọo-hota dobe g'unu dzukoje; teke ephe dzukoerupho; unu agwa ekemu-a ge Ízurelu l'ophu numakota g'ephe ha. ¹² Unu dzukoje phe l'eka lanu; unwoke me unwany; yee unwegirima; me ndu lwaru alwalwa, bu le mkpukpu le mkpukpu unu; k'ophu ephe a-tuko ngabe nchi; nwuta atsu Chipfu, bu Chileke unu ebvu; teme ephe eleta enya emekota iphe, e pfuru l'ekemu ono g'o ha. ¹³ Unwu phe ndu ophu teke amadu ekemu-a be aa-numakwa iya pho nwuta atsu Chipfu, bu Chileke unu ebvu jasụ g'unu e-buberu l'alị ono, unu ada enyimu Jiordanu eje enworu ono."

Aanma okwa le ndu Ízurelu e-mechaa kwefuru Chileke ike

¹⁴ Tɔbudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: "Mboku, ii-nwuhu erwuakwa ntse. Kua Jioshuwa; g'unu l'iya tuko swiru bya apfuru l'ulo-ekwa-ndzuko ge mu karu iya iphe, oo-me." Mosisu yee Jioshuwa bya ejerwua je apfuru l'ulo-ekwa-ndzuko obu. ¹⁵ Chipfu gude urwukpu, kpuru oronmono bya l'ulo-ekwa-ndzuko ono. Urwukpu ono kpua oronmono l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko ono.

¹⁶ Chipfu su Mosisu: "Nta be iibyakwa alapfu nna ngu oche phe. Ole ndu-a ta adukwa g'ephe a-no-beru; ephe awata apharwushi onwophe g'unwanyi ukpara l'abarụ agwa ndu alị ono, ephe abahu ono eja. Ephe agwobe mu; mebyia oghandzu ono, anyi l'ephe gbaru ono. ¹⁷ O buru teke ono be ehu-eghu mu e-nwuaaha phuruphuru. Mu agwobe phe; woru iphu wohaarụ phe. Le woru phe mebyishia. Ikpoto ejo-iphe; me iphe-ehuka a-dapfu phe; k'ophu ephe a-wata epfu l'eswe mboku ono su: 'Iphe, meru g'o gude ejo-iphe-a byapfuta anyi bukwa l'oo le Chileke anyi ta angedu l'echilabo anyi.' ¹⁸ Mboku ono be mu wohafutajeru phe atatiphu mu. O buru iphe, a-kpa iya nu bu iphe, bukota ejo-iphe, ephe e-mekota; merwua k'ophu bu l'ephe a-gharu agwa ozo iphu.

¹⁹ "Nta-a bu g'i woru ebvu-a dee l'ekwo dobe; gujeru onwongu; l'i zikwaa ya pho ndu Ízurelu g'ephe maru iya agugu; g'o buru iphe, mu e-gude agba phe ekebe. ²⁰ Mu -durwutaje phe pho l'alị ono, manụ-enwu yee mini era-eswi aso gborogboro ono; mbu l'alị, mu kweru nna phe oche phe ukwe iya; bya eriru angu yeru phe iya ono; ephe -rijiaha ephe bya adu okporokpo; be ephe a-gharu agwa ozo iphu; jeahaaru phe ozi; nmaahaa mu phulaphula; bya emebyia oghandzu mu. ²¹ Ikpoto ejo-iphe; me iphe-ehuka -dapfu phe pho; ebvu ono agbaa phe ejo ekebe; kele oshilokpa phe ta abyadu agu-buhu iya agu-buhu. Noo kele mu mahawaru idzu iphe, ephe achị k'ememe; temanu mu durwutaje phe alị, mu riburu angu anunu-a."

²² Oo ya bu; Mosisu dee ebvu ono mboku ono; bya eworu iya zia ndu Ízurelu.

²³ Chipfu pfuaru Jioshuwa nwa Nunu iphe, oo-me; su iya: "G'okpehu dukwa ngu; l'i shihu obu ike; kele ọo gubedua e-du ndu Ízurelu laa

l'alì ono, mu riburu angù lẹ mu a-nù phẹ ono. Mbẹdua e-swiẹru ngu pho eswiru."

²⁴Mósisu dekotachaepfo ekemu-a l'ẹkwo; e -shi l'ishi jeye l'ẹka ọ bvù-ru; ²⁵o pfuaru oshilọkpa Lívayi, bụ ndu apajẹ okpoko ọgbandzu Chipfu; sù phẹ: ²⁶"Unu nata ẹkwo ekemu-a dobe lẹ mgbureku okpoko ọgba-ndzu Chipfu, bụ Chileke unu ono; g'ọ nọdu l'ẹka ono agba unu ẹjo ekebe. ²⁷Kẹle mu maru g'unu bụ-be ndu ekwefuje ike; waa g'unu bụ-be ndu ẹjo-ọkpoma. Ọ -bùru l'unu shiwaa nta-a, mu nọkwadu swiru unu-a bụru ndu kwefuru Chipfu ike; lewarọ g'ọo-du mẹ mu nwùhuepho! ²⁸Unu kukọberu mu ndu bụ ọgerenya l'ọkpa-ipfu l'ọkpa-ipfu nonu g'ẹphe ha; yẹe ndu-ishi unu; gẹ mu pfua opfu-a ye phẹ lẹ nchị; mu ekua igwe yẹe alì g'ọ bya agbaa phẹ ekebe. ²⁹Kẹle o dokpọoru mu ẹnya rengurengu lẹ mu -nwùhu-chaa bẹ unu a-wata eme ẹjo umere, rehuru erehu; mbụ unu ahaa ọzo-a, mu tũru unu l'ekemu sù g'unu tsoje-a. L'iphu bẹ ẹjo-iphe a-dapfukwa unu; noo kẹle unu a-nọdu eme iphe, dọ ẹji l'iphu Chipfu; shi nno gude iphe, unu gude ẹka unu meta kpatsụ iya ẹhu-eghu."

Ebvụ, Mósisu gụru

³⁰Tọbudu iya bụ; Mósisu shiẹpho l'ishi gushiaru phẹ iphe, e deru l'ebvu ono gbiriri jasù ọ bvù. Ndu Ízurẹlu, dzukọberu nù g'ẹphe ha nùmakota iya.

32 ¹Gùbe igwe; ngabẹru mu nchị
gẹ mu pfua opfu!

Gùbe alì; nùmakwa opfu,
shi mu l'ọnu!

²G'iphe, mu ezi dzekwaa
gẹ mini.

G'opfu, shi mu l'ọnu
kwakwaa g'iji.

G'o dzekwaa gẹ mini,
alwa yẹgeyege l'irwu ẹswa;
mbụ g'o dzekwaa g'oke mini,
alwa wọwoowoo l'eli
irwu oshi.

³Mu a-rakwa ẹpha Chipfu arara.
Unu janaa ẹpha Chileke anyi ono ajaja;
kẹle ọ parụ ẹka!

⁴Ọ bụ iya bụ oke mkpuma ono!
Iphemiphe, oome nọdu adẹbeje ree;
tẹme ọzo iya pfukotaru nhamunha.
Ọ bụ Chileke, apfushije ike l'iphe,
o pfuru;

- ọphu ọ dudu iphe,
 apfuduru-oto, oomeje.
 Ọ pfuberekoto; teme obu gwa
 ya iphóró.
- 5 Ẹphe watawaru eme ẹjo umere,
 rehuru erehu l'eka ọ nọ.
 Mbụ lẹ ntucha, dụ phẹ l'ẹhu
 meakwaru; ọphu ẹphe
 abuedu unwu iya.
 Ẹphe buru ọgbo,
 menukaru ẹjo-iphe;
 mbụ ọgbo, ọzo phẹ gberu nggo.
- 6 ?Bụ ẹgube iphe-a bẹ unu gude
 apfu Chipfu ọgwo;
 unubẹ ndu-a, bụ ndu eswe;
 bya aburu ndu amadu iphe-a?
 ?Tobudu iya bụ nna unu;
 bya aburu onye meru unu?
 Mbụ-a; ?to budu iya meru unu
 g'unu a-du; bya emee;
 unu nguru anguru?
- 7 Unu nyatakwa teke k'ichee!
 Unu arija oriri nyata ọgbo,
 ghatawaru nu!
 Unu jia nna unu g'ẹphe
 kọoru iya unu!
 Unu ajikwaa ya pho ndu bụ
 ọgerenya unu;
 g'ẹphe kọkwaaru iya pho unu!
- 8 Teke Ọkalibe-kakota-shii
 heru ohamoha okiphe phẹ;
 mbụ teke o kekashiru unwu-eliphe;
 bẹ ọ tu-bugbaaru unwu-eliphe oke
 ẹka ẹphe e-jeberu l'ẹhu l'ẹhu;
 g'unwu Ízurelu habe l'otu;
- 9 kẹle okiphe Chipfu bụ ndibe iya;
 mbụ l'ọo ndu Jiékoju bụ okiphe
 ọphu ọ họtaru.
- 10 Ọo l'echiegu bẹ ọ chọru phẹ
 chota; mbụ l'ọo l'alị,
 dabyiru mgbegere ẹka
 aanugbaa njo ọrà;

- bẹ ọ nọ-pheru phẹ mgburugburu;
eleta phẹ ẹnya.
- Ọ nwuberu phẹ ẹnya
g'aanwubejeru akpuru
ẹnya ojii-a.
- 11 Ọo ẹgube ono, ugo anọduje
ephephe ẹpfune iya;
erwuphe l'eli unwu iya-a;
mbụ ẹgube ono,
ọosashije nkù iya pakọo unwu iya;
mbụ parụ phẹ l'igburonu nkù iya;
- 12 bụ gẹ Chipfu nwẹkinyi iya
duru phẹ;
ọphu ọ dudu agwa ndu ọhozo,
yeru iya ẹka.
- 13 Ọ doberu phẹ l'ẹka ha l'eli
lẹ mgboko;
g'ẹphe buru ishi.
- Ọ buru akpuru-iphe,
mịru l'egu bẹ ẹphe riru.
- Ọ mekwaaphọ; ẹphe ria manụ-ẹnwu,
shi lẹ mkpuma;
yẹe manụ, shi l'alị,
dụ epfu epfu.
- 14 Manụ ẹra-eswi;
yẹe mini-ẹra aturu;
waa nwaturu, tsuru ẹba; yẹe ebili;
waa iphe-edobe,
shi l'alị Beshanu; yẹe egbu;
waa ọkpobe witi
bẹ o gudekwaphọ zụ-jia phẹ epho.
- Tẹme ẹphe ngụkwaapho
mẹe uswe-uswe,
shi l'akpuru vayinu.
- 15 Ọle Jieshurunu^a datachaerupho okporokpo; o kwefu ike.
Ọ daru okporokpo;
bya aduwa bọgili-bọgili.
- Ọ tsuwaru onwiya ẹba;
tẹme ọ gbẹ teke ono

^a 32:15 Iphe Jieshurunu bụ bẹ bụ 'onye pfuberekoto' bụ iya bụ l'ọo ndu Ízurẹlu bẹ eepfu ama ẹka.

- bya ajika Chileke,
meru iya nū.
- Q b̄uru oke m̄kpuma ono,
dz̄otar̄u iya nū ono
b̄e o gude weaha
gb̄egele-gb̄egele.
- 16 Ẹp̄he shi nno kpata;
o koahar̄u ph̄e okophoo
k'agwa ndu ọhozo
ẹp̄he jetaru dobegba.
- Q b̄uru ah̄uma ah̄uma ono,
ẹp̄he eme ono b̄e ẹp̄he gude mee;
ẹhu ghuahaa ya eḡhu.
- 17 Ẹp̄he watar̄u egwe ngweja
nū ọbv̄u, ab̄udu Chileke;
mb̄u agwa, ẹp̄he amaj̄eduru;
agwa ọph̄úú, b̄u mgboru nta-a
b̄e ọ f̄utar̄u; agwa, nna unu oche
ph̄e ats̄uj̄eduru eb̄vu.
- 18 Q kwa oke m̄kpuma ono,
z̄ufutar̄u unu ono b̄e unu
gbak̄utar̄u az̄u;
mb̄u l'ọo Chileke ono,
b̄u onye nw̄uru unu ono b̄e
unu z̄oharu.
- 19 T̄obudu iya b̄u;
Chipfu bya ah̄uma ip̄he ono,
ẹp̄he eme ono;
bya as̄oaha ph̄e oyi;
noo k̄ele ụnwu iya nwoke;
m̄e k̄e nwanyị b̄e kpatsuru iya
ẹhu-eḡhu.
- 20 Q s̄u: “Mu e-wofu ph̄e ẹnya;
ḡe mu h̄umaeshikwa ip̄he,
ẹp̄he e-mechaa b̄uru.
Noo k̄ele ẹp̄he b̄u ọgbo,
ụzo ph̄e gberu ngḡo;
mb̄u ụnwegirima,
ta ap̄f̄ushij̄edu ike l'ip̄he,
ẹp̄he pfuru.
- 21 Ẹp̄he gude ip̄he, ab̄udu Chileke
eme ḡe mu wata eko okophoo;

- gude ụnwu agwa,
 buchara iphe-mmanụ akpatsu
 mu ẹhu-eghu.
- Mu e-gudekwanụ ọha,
 abudu okpobe ọha
 meru okophoo ye phẹ l'ẹhu;
 gude ọha, eme eswe kpatsu
 phẹ ẹhu-eghu;
- 22 kẹle oke ẹhu-eghu mu bẹ gbanwuhuwaru ọku;
 ọku ọbu jee eke gbiriri jasụ
 l'ọ kerwua ime ime alị-maa.
- Ọo-kekọta mgboko; yee iphe,
 a kpataru dobe iya;
 l'ọ woru ọku tuta l'ẹka úbvú futaru.
- 23 Mu a-tụpyabe phẹ iphe-ẹhuka.
 Ọ buru phẹ bẹ mu a-nọdu
 awu apfu mu l'ẹhu.
- 24 Mu e-me g'ẹjo ọkpa-nri
 byapfuta phẹ;
 l'ọ mee g'ẹphe korofu ẹnya.
- Mu emee; okpomoku
 erebushi phẹ anu;
 ẹjo iphe-ememe,
 atuko phẹ gbushia.
- Mu e-me g'ẹjo anu-egbudu
 gude ẹpyii-eze bya atajashia phẹ;
 ẹjo agwo, awu l'alị,
 atagbushia phẹ l'ẹru.
- 25 Ogu-echi bẹ ee-gude egbu phẹ pyaapyaa l'etezi.
 Ndzụ-agugu anma phẹ ẹhu
 godagoda l'ime ụlo.
- Ụnwokorobyia;
 mẹ ụnwumgboko;
 mẹ ụnwegirima nshị;
 mẹ ndu ẹwó befuru l'ishi
 atuko buru mkpurupyata.
- 26 Mu shi sụ lẹ mu achikashi phẹ;
 ẹphe edzuru ẹkameka;
 bya emee g'a ta nyatabahe
 phẹ l'eliphe.
- 27 Obenu l'ọ ẹjo opfu ndu ọhogu
 phẹ bẹ mu ezeru;

- mbụ; a -nonyakwa;
 ndu ọhogu pẹ pfua iphe,
 abụdu ire-lanụ.
 G'ephe ta anọnya wata epfu sụ:
 'Lọ kwa ephebedua gude
 ẹka pẹ lwu-kpe pẹ;
 l'ọ tọ buebekwa Chipfu
 meeberu iphemiphe ono!" "
- 28 Sụ-a; ndu Ízurelu bụkwa ọha, egomunggo swehuru.
 Ọ tọ ụkpodaa iphe,
 edoje pẹ ọnya mę nanụ.
- 29 Ọme l'ọ duru mmamiphe,
 du pẹ l'ẹhu;
 mę iphe-a edokwa pẹ ọnya.
 Mbụ m'ephe amakwaru-a
 g'o mechaa nwuaru pẹ
 teke ikpazu.
- 30 ?Denu g'onye lanụ e-shi
 chia unu ụmadzu labọ
 l'ụmadzu ụkporo iri ọso?
 Mbụ-a; ?denu g'ụmadzu labọ
 e-shi chia unu ụmadzu ise ọso
 g'ephe gbala; gbahaa l'onye ono,
 bụ Agbara-mkpuma pẹ ono
 bẹ gbahawaru pẹ ẹka;
 mbụ lẹ Chipfu miwaru pẹ ọnya?
- 31 Kẹle mkpuma nkepẹ ta adudu gẹ Agbara-mkpuma k'anyi.
 Ndu ọhogu anyi makwaru-a l'ọo
 g'ọ dū bụ ono.
- 32 Vayinu nkepẹ shi lẹ vayinu
 kẹ ndu Sodomu.
 Ọ bụru l'egu ndu Gómóra
 bẹ akpuru vayinu pẹ shi.
 Akpuru vayinu pẹ nọdu
 egbu egbugbu.
 Itoto iya nọdu atsokota ilu.
- 33 Mę pẹ bụkwa obire ẹjo agwọ;
 tẹme ọ bụru ẹjo ọnu-mini,
 shi óghù l'ọnu.
- 34 "Mu woru iphemiphe ono
 kwakọbe ree;
 mbụ lẹ mu kwachiwaru iya l'ẹka

- mu doberu ẹku,
mu nweru enweru.
- 35 Ọ kwa mbẹdua nwe emelata.
Ọo mbẹdua a-pfụ
phẹ ụgwo phẹ.
O -beephō teke ono bẹ ọkpa
e-chifu phẹ.
Mbụ lẹ mbọku, ẹphe a-buru
mkpurupyata nọakwa ntse.
Ọla-l'iswi gudeakwa ọso achi
phẹ kpabẹ kpabẹ.”
- 36 Ọ kwa Chipfu a-harụ
ndibe iya enge.
Ọ buru iya a-phuru
ndu-ozī iya obu-imemini;
mẹ ọ -humaephō l'ike
ta aduedu phẹ mẹ nanu;
mbụ l'ọ tọ duedu onye
ghuduru nū: ohu mẹ amadu.
- 37 Ọo-sụ phẹ:
“?Denu agwa phẹ ọbu;
mbụ mkpuma phẹ ono,
ẹphe agbabajẹ je
anodu eze ndzụ?
- 38 Mbụ agwa,
atajẹ ẹbà anụ ngweja phẹ;
bya angwa mẹe ngweja phẹ ono.
G'ọ gbeshinu bya eyeru
unu ẹka!
G'ọ gbobutanu unu!
- 39 Unu humakwa;
ọ kwa mbẹdua kpoloko
bụ Chileke!
Ọ tọ dụakwa Chileke ọzo, dū nū;
gbahaa mbẹdua.
Ọ kwa mbẹdua emeje g'a nwuhu;
tẹme mu nodu emeje
g'a nodu ndzụ.
Ọo mbẹdua emekajẹ iphe;
ọ buru mu emeje g'e wekorohe;
ophu ọ dudu onye adu ike
anafu mu onye mu guderu.

- 40 Mu paliru ẹka mu mabe
l'imigwe ria angu su:
Oo ge mu bu onye a-no ndzu
jasu l'ojeje-a bu ge mu
epfu su:
- 41 Mu -baepho ogu-echi mu ono,
egbu nwiinwii ono ababa;
bya aparu iya l'eka;
gude kpeahaa ikpe;
be mu e-melata ndu ohogu mu;
mbu pfua ndu kporu mu ashi ugwo.
- 42 Mu e-me ge mee nemadzu
nguguchaa apfu mu angugu;
mbu mee ndu e gburu egbugbu;
waa ndu a kpuru le ndzu.
Teme ogu-echi mu asua
nemadzu pyaapya;
gbushia ishi ndu bu
ndu-ishi ndu ohogu mu ono.”
- 43 Unu tee eswa;
unube ohamoha!
G'unu le ndibe Chileke tee eswa!
Noo kele o-gwata ugwo
ishi ochi unwu iya.
Ndu ohogu iya be oo-melata
ugwo iphe, ephe eme iya.
Lo pfua ugwo iphe-eji,
ndu nkiya meru l'ali iya.
- 44 Mosisu ephe le Jioshuwa nwa Nunu swiru bata; bya agukota ebvu
ono; ndu Izurelu l'ophu numakota.
- 45 Tobudu iya bu; Mosisu pfuchaerupho ndu Izurelu iphemiphe ono;
46 bya asukwa phe pho: “Unu vukwaru opfu-a, mu rarụ unu arara ntanụ-a
l'obu. Oo ya bu; g'unu ezia unwu unu g'ephe kwabe enya mekotaje iphe-
miphe, e deru lekemu-a. 47 G'opfu-a ta abukwaru unu opfu, enwedu ishi;
kele o kwa ẹka ono be ndzu unu no. O buru iphemiphe ono e-me g'unu
kariberu nka l'ali ono, unu adagha enyimu Jiordanu eje alwuta nworu
ono.”

Eepfu le Mosisu a-nwuhu
I'eli ubvu Nebo

- 48 Noo ya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu l'eswe mboku ono gede-
gede su: 49 “Nyihi ubvu-a, bu ubvu ubvu Abarimu-a; mbu ubvu Nebo, no

l'alì Mówabu; bya anòdukwapfo l'okotazu mkpukpu Jieriko; je ahuma ali Kénanu, bú ali, mu abya anu ndu Ízurelu g'ephe nworu. ⁵⁰Oo l'eli úbvú ono, ii-nyihu ono bẹ ịi-nòdu nwùhu lapfu ndiche ngu phẹ; egube ono, nwune ngu, bú Eronu nwùhuru l'úbvú Hòru; lapfu ndiche iya phẹ ono. ⁵¹Iphe, a-kpa iya nù buru l'unu nọ l'echilabọ ndu Ízurelu lẹ mini Meriba kẹ Kadeshi, nọ l'echiẹgu Zinu kwefuru mu ike; mbụ l'ọo l'unu te emeduru g'a maru gẹ mu dụ-be nsọ l'echilabọ ndu Ízurelu. ⁵²Oo ya meru iphe, bú ụzenya bẹ ịi-gbẹ huma ali ono; ọle ị tịi bahụdu l'alì obu, mu a-nụ ndibe mu, bú ndu Izurelu ono."

Mósisu ago onu-oma anụ okpa-ipfu Ízurelu

33 ¹Owaa bú onu-oma, onye kẹ Chileke, bú Mósisu gọru nù unwu Ízurelu tẹme ọ nwùhu. ²Ọ sụru:

"Chipfu shi l'úbvú úbvú Sayinayi bya.

Mbu-a; ọ gbẹ l'uzo ali Siye nwuaru phẹ kẹ phoo gẹ nchi-abọhu.

Ọ gbẹ l'úbvú Paranu echiru phẹ kẹ swachaswacha;

chiru unubuku ndu dụ nsọ abya;

bya aparu ọku, enwu enwunwu l'ekutara.

³Sụ-a; ndiphe bẹ o yeru obu;

mbụ l'iphe, bú ndu dụ nsọ nọkota iya l'eka.

Ephe nọdu adajẹ kpurumu lẹ mgboru okpa iya; phozeta baaru iya eja.

Ọ buru iphe, o pfuru bẹ ephe emeje.

⁴Mósisu turu ekemu doberu anyi;

ọ buru okiphe k'oshilokpa Jiékọpu l'ophu.

⁵Chipfu buru eze ndu Jieshurunu

teke ono, ndu-ishi lẹ Ízurelu;

ephe l'okpa-ipfu ndu Ízurelu l'ehu l'ehu dzukoru ono.

⁶Gẹ ndzụ bukwaru k'okpa-ipfu Rúbenu!

G'ọ tọ chihukwa; ophu awa iya epehukwa!"

⁷Owaa bú iphe, o pfuru l'ehu okpa-ipfu Jiuda:

"Jiko Chipfu; nọmajekwa olu ndu Jiuda!

Dutakwa phẹ dupfuta ndu nkephe;

l'i mee g'eka shihuje phẹ ike l'ogu!

Jiko yejenuru phẹ eka g'ephe lwụ-kpee ndu ohogu phẹ!"

⁸Okpa-ipfu Lívayi bẹ o pfuru nkephe; sụ:

"Gube Chipfu; menaa g'okpa-ipfu Lívayi tujeru ngu ido,

bụ iya bú tumimu yee urimu ngu; gudeje maru iphe, bú obu ngu;

mbụ ndu ị hụru ama lẹ Masa;

tẹme gụ l'ephe see opfu l'agụga mini Meriba.

⁹Oo phẹ pfuru kẹ nna phẹ; yee kẹ ne phẹ;

sụ l'ephe ta akpadu phẹ ishi.

- Ephe mĩa ụnwu, ephe nwuru anwunwu ęnya;
 mĩkwaapho unwune phę ęnya.
 Obenu l'ephe letaru ęnya mee opfu ngu;
 bya eletakwapho oğbandzu ngu ęnya.
- 10 O bu phę e-zije ndibe Jíékọpu iphe, ị sụru g'e meje.
 Ephe ezia ndu Ízurelu iphe, ị tũru l'ekemu.
 O buru phę e-dobejeru ngu ụnwù-isęnsu;
 buru phę e-dobeje ngweja-akpo-ọku l'oru-ngweja ngu.
- 11 Jiko Chipfu; gọru ọnu-oma ye l'akanya, oose!
 Jiko g'ozí, o gude ẹka iya jee dụjekwa ngu ree!
 Ndu ono, wụ-lihuru etso iya opfu ono;
 mę ndu ono, kpọru iya ashí ono; nyakashinaa phę ọkpụ-nka;
 k'ọphu ephe ta adụbaedu ike egbeli ishi ọzo!"
- 12 Ọkpa-ipfu Benjiaminu bę o pfuru nkiya; sụ:
 "Onye Chipfu yeru obu l'a-nọdu nọ-kube iya; tųsaru ẹhu.
 O buru Chipfu anọduje egbobuta iya eswe l'enyashi.
 O buru l'echi ọkpoma Chipfu bę ọo-nmakojeru."
- 13 Ọkpa-ipfu Jíósefu bę o pfuru nkiya; sụ:
 "G'alí iya bukwaru alí, Chipfu gọru ọnu-oma nụ.
 G'ọ kwajęru phę ẹguru ịjị, shi l'imigwe;
 l'ọ nwuru phę mini ime alí shọkoshoko.
- 14 G'ęnyanwu mekwaa g'ẹguru akpųru-iphe, ọ kọberu l'alí mehuru iya!
 G'iphe, e meberu l'alí byaru iya gbukugbuku l'ọnwa l'ọnwa!
- 15 G'a nụkwa iya iphe, kachakpọo ree, shi l'úbvú úbvú ndiche ono;
 yęe ẹguru iphe, shigbaa lę nwa-obvù ojejoje onoya!
- 16 G'e gudekwa iphe, kachaa ree, jiru eliphe kebe iya l'oma!
 Gę Jíósefu tųbakwa onye ono l'ęnya;
 mbụ onye ono, nọ l'irwu nwoshi ono, enwu ọku ono!
 G'iphemiphe-a bukotakwaru kę Jíósefu;
 onye bụ onye-ishi l'echilabọ unwune iya.
- 17 O dụ akpabiri g'oke-eswí, vu ụzo l'ephe ne iya.
 Mpu iya dụ gę k'atsụ.
 O buru mpu iya ono bę oo-gude adụ-tsushi ọhamoha l'ophu;
 mbụ je akpaa lę ndu bu l'ẹka igwe beru alí beru.
 Nokwaphọ g'ụnubuku oshilọkpa Ifuremu dụ;
 bya abụkwarupho nno bụ g'agụta agụta oshilọkpa Manáse dụ."
- 18 Ọkpa-ipfu Zebulun bę o pfuru nkiya; sụ:
 "G'ẹhu tsọje ngu ụtsọ; Zebulun; teke ịilufu alufu.
 G'ẹhu tsọkwa ngu phọ; Isaka; mę ị nọdu l'ibe ngu.
- 19 Ephe e-ku ndiphe g'ephe dzukọo l'úbvú.
 Ephe anọdu l'úbvú ono gwee ngweja l'ụzo, pfuru ọto.
 O buru iphe-oma, kuru l'eze-ęnyimu;

- waa ẹku, domigbaaru onwiya l'ali-evevee
be ẹphe e-gude buru.”
- 20 Ọkpa-ipfu Gadu be o pfuru nkiya; su:
“G’ajaja buru k’onye meru g’ali Gadu jaa àjàjà.
Ipfu Gadu ọkpoeopho nwẹhu ze; kupyabe ishi g’oduma.
Iphemiphe, o humaru be oozijashije ẹka; zijashia ya ishi.
- 21 Ọ hotaru ali, kakota ree doberu onwiya;
kele o bu ẹka oke ali ke ndu-ishi ndu ojogu no
be ndu-ishi ndu Ízurelu edzukobeje;
mee iphe, pfuru oto l’anya Chipfu;
bya edobe iphe, o sọru g’e meje.”
- 22 Ọkpa-ipfu Danu be o pfuru nkiya; su:
“Danu bukwa nwa oduma, shi le Beshanu apfu shooshoo eje
abya.”
- 23 Ọkpa-ipfu Nafutali be o pfuru nkiya; su:
“Nafutali be tubaakwaru Chipfu l’anya.
Teme onu-oma Chipfu bukwarupho nkiya.
Oke ali iya be shi l’uzo eze-enyimu Gálili; je akpaa l’uzo ndohali.”
- 24 Ọkpa-ipfu Asha be o pfuru nkiya; su:
“G’onu-oma unwu ke Asha kakota k’unwegirima ozo shii.
G’o tubakwa unwune iya l’anya.
G’okpa iya dekwaru ederu le manu.
- 25 G’iphe, ii-gudeje gu-chia oguzo ngu bukwaru igwè; yee onyirubvu.
Ike ngu; yee ujiku ole, ii-no a-haerupho enya nhamunha.
- 26 Ọ to dukwa onye du ge Chileke ke Jieshurunu;
onye aghajaje akpaminigwe ẹbo bya eyeru unu ẹka;
teme o nodu aduje akpabiri l’eka oogha l’urwukpu.
- 27 Ọ kwa Chiojejoje bu onye ii-noduje l’ime iya eze ndzu.
Ọ buru oshi-eka ojejoje iya ono be odeje ngu le mkpula; kuta; heru
eheru.
Ọ nodu achifuje ndu ohogu ngu l’atatiphu ngu; su ngu:
‘Ngwa; tuko phe gbushia!’
- 28 Ọo ya bu le ndu Ízurelu e-buru; tusaru ẹhu;
o to dudu iphe, byaru eme phe nu.
Mbụ l’eri Jiékpọ e-buru mbvulehu phe l’ali, ereshi yee mee du.
Teme igwe akwaaru phe iya iji.
- 29 Ẹhutso be a goru nu unube ndu Ízurelu.
?Bu onye du g’unu; unube ndu Chipfu dzotaru?
Ọo yebedua bu onye egbobutaje unu; bya aburu onye eyejeru unu ẹka.
Ọ bukwarupho yebedua bu ogu-echi, unu gude eku onwunu.
Ndu ohogu unu e-gude ndzu-agugu byapfuta unu;
unu azopyashia ẹka ẹphe agwaje iphe azopyashi.”

Anwūhu Mósísu

34 ¹Noo ya; Mósísu gbẹ lẹ nsuda Mówabu nyihu úbvú Nebo, bú iya bú úbvú, kachaa l'eli l'ime úbvú úbvú Pisiga, nọ ghaaru mkpukpu Jieriko iphu. Chipfu bya egoshikọta iya alị ono g'ọ ha; a -gbẹ l'alị Giladu jasụ l'alị ndu Danu; ²goshigbua ya alị ndu Nafutali l'ophu; yee alị ndu Ifuremu; waa alị ndu Manáse; mēkpoo alị ndu Jiuda l'ophu je akpaa l'eze-enyimu ụzo enyanwu-arịba; ³goshigbua ya echięu ndọhali; mēkpoo uswe iya ono l'ophu; eshikpoo lẹ nsuda kẹ mkpukpu Jieriko, bú iya bú ndu Oha-mpfu; je akpaa lẹ mkpukpu Zowa.

⁴Tobudu iya bú; Chipfu sụ iya: “Qwaa bú alị ono, mu riburu Ébirihamu; waa Áyizaku; waa Jiékpọ angụ lẹ mu a-nụ oshilokpa phẹ ono. Mu hawaru ngu g'i gude enya ngu huma iya; ọle i tii bahudu iya abahu.” ⁵Oo ya bú; onye-ozí Chipfu ono, bú Mósísu nwūhu l'ẹka ono l'alị ndu Mówabu; egube Chipfu pfuru iya. ⁶O woru iya lia lẹ nsuda l'alị ndu Mówabu l'ẹka nọ ghaaru mkpukpu Betu-Peyo iphu; ọle ọ tọ dudu onye maru nhamunha ẹka e liru iya jasụ ntanụ-a. ⁷Mósísu nọru ụkporo apha ishii; teme ọ nwūhu; ọle ọ tọ phujeduru ragaraga; ophu okpehu iya alwajeduru alị. ⁸Ndu Ízurelu nọdu lẹ nsuda Mówabu ono kwaa ẹkwa Mósísu ụkporo abalị l'abalị iri. Epehe nọchaa nno; eswe mboku, eegude akwa Mósísu bvụ.

⁹Unme mmamiphe bya ejí Jioshuwa nwa Nunu ẹhu; noo kẹle Mósísu byiberu iya ẹka l'ishi. Ndu Ízurelu nọdu emeje iphe, o pfuru; epehe shi nno mekọtaephe iphe ono, Chipfu turu Mósísu ekemu iya ono. ¹⁰Eshi teke ono ta adukwa onye mpfuchiru, futa jeru l'alị Ízurelu, dọ gẹ Mósísu; mbụ onye Chipfu maru iphu l'iphu. ¹¹Ọ tọ dudu onye dọ g'ọo ya l'eme iphe-ohumalenya; yee iphe, dọ biribiri, bú ophu Chipfu ziru iya; o je emeshia l'alị Ijiputu; mbụ meeru Fero; yee ndu-ozí iya; mē ndu alị iya l'ophu. ¹²Ophu ọ dudu onye dọ gẹ Mósísu l'enweru oke agburẹhu; yee eme iphe, parụ ẹka bya adu ebvu l'enya, bú ophu ọ nọ l'iphu ndu Ízurelu l'ophu meshia.

Ekwo

JIOSHUWA

Chipfu ezi Jioshuwa ozi

1 ¹Tɔbudu iya bụ; onye-ozì Chipfu, bụ Mósìsù nwùhuchaepfo; Chipfu sù Jioshuwa nwa Nunu, bụ onye shì anɔduje eyeru Mósìsù ẹka: ²“Onye-ozì mu, bụ Mósìsù bẹ nwùhuwaru nù. Nta-a bụkwa g'ì gbẹshi; g'unu lẹ ndu Ízùrẹlu l'ophu je adaa ẹnyimu Jìdànu-a bahù l'alì onò, mu abya phẹ anunu onò. ³Iphe, bụkpoo ẹka unu zòrù ọkpa bẹ mu a-nụkota unu, bụ iya bụ gẹ mu pfuru iya Mósìsù. ⁴Alì unu a-gbẹ l'echiegu nòdu jasù l'úbvù úbvù Lébanonu l'ẹka onò. Lọ gbẹkwapho l'oke-ẹnyimu Yufurétìsù nòdu je akpaa l'oke eze-ẹnyimu, nọ l'uzo ẹnyanwu-arìba. Alì ndu Hetu l'ophu ayìkwaru iya phọ. ⁵Ọ tọ ụkpodaa onye byaru adù ike pfuchia ngu ụzo gbìrìrì jasù teke ìi-nọ-be-ru. Ọọ ẹgube onò, mu shì swìru Mósìsù onò bụ gẹ mu e-swìkwaru ngu phọ; ọphu mu abyadù aha ngu nwẹkinyi ngu; tẹme ọphu mu agwọbekwa ngu.

⁶“G'obu shihu ngu ike; gẹ ndzù ba agụkwa ngu; noo kẹle ọọ gùbedua bẹ e-duru ndu-a je g'ẹphe je anata alì onò, mu rìru nna phẹ oche angù lẹ mu a-nù phẹ onò. ⁷Ọọ ẹpho g'obu shihukwa ngu ike; gẹ ndzù ba agụkwa ngu agùgu ọphu. Ọọ g'ì kwabẹ ẹnya dobekọta ekemu onò, onye-ozì mu, bụ Mósìsù nùru ngu onò. Ta agbakùtakwaru iya azù; ọphu i yekwarù iya ẹka lanù. Ọọ ya bụ g'upete agbajẹru ngu l'ẹkameka i jekporu. ⁸Ta ahakwa ẹkwọ ekemu onò g'ọ gbatehu ngu l'ọnu. Rìje iya l'orìrì eswe l'enyashi; ọọ ya bụ l'i-leta ẹnya mekọtaje iphemiphe, e deru l'ime iya. Ọọ ya bụ; g'eso etsoje ngu l'iphemiphe, iimekpọọ ememe; upete agbakwaaru ngu phọ. ⁹?Tọ bụnaa mbẹdua sùru g'obu shihu ngu ike? Gẹ ndzù ba agushi ngu; ọphu mejì atọfukwa ngu. G'ọ tọ ụkwá teke ìi-la azù azù. Noo kẹle Chipfu, bụ Chileke ngu bẹ e-swìru ngu nù l'ẹkameka iijekpọ.”

¹⁰Jioshuwa bya ezia ndu-ishi ndu Ízùrẹlu sù: ¹¹“Unu jedzuru ẹka ndu Ízùrẹlu kpoberu ụlo-ẹkwa phẹ je epfuaru phẹ g'ẹphe kwakọbe nri erìrì phẹ ree; kẹle o ghuduru ujìkù ẹto; unu adaa ẹnyimu Jìdànu je anata alì onò, Chipfu bụ Chileke unu a-nù unu; g'ọ bụru k'unu onò.”

¹²O be l'okpa-ipfu Rúbenu; waa okpa-ipfu Gadu; waa unwunna okpa-ipfu Manáse, e keru ebo; Jioshuwa sù phẹ: ¹³“Unu nyatakwa ekemu, onye-ozì Chipfu, bụ Mósìsù tũrũ nũ unu g'unu meje! Chipfu, bụ Chileke unu abya eme g'unu tũta unme; woru alì-a nũ unu g'ò buru k'unu. ¹⁴Oo ya bụ l'unyomu unu; waa unwegirima unu; mę iphe-edobe unu bę a-nòdu l'alì pho, Mósìsù nũrũ unu l'ũzo ęnyanwu-awawa ęnyimu Jìòdanu pho. Obenu lę ndu alwũrũ unu ogu bę e-vuru unwunna unu-a ũzo dafũ azũ iya ophuu; je eyeru unwunna unu ęka; ¹⁵gbiriri jasũ teke Chipfu e-me g'ęphe tũta unme; g'ò meru unubędua; bya emee; ęphe anata alì ono, Chipfu, bụ Chileke unu a-nũ phę g'ò buru nkephę ono. Teke e mecharu; unu alaphuwaro azũ je eburu l'alì k'ono, onye-ozì Chipfu, bụ Mósìsù nũrũ g'ò buru k'unu l'azũ ęnyimu Jìòdanu azũ iya ophuu; l'ũzo ęnyanwu-awawa.”

¹⁶Ęphe sù Jioshuwa: “Iphemiphe, ì sũrũ g'anyi mee bę anyi e-mekota-je. Ęka ì sũrũ g'anyi je be anyi e-je. ¹⁷Oo ęgube ono, anyi ngabękotaru Mósìsù nchì l'iphemiphe ono bũ g'anyi a-ngabejeru ngu iya. Ọle oo ępho gę Chipfu, bụ Chileke ngu nọ-kube ngu; g'ò shi nọ-kube Mósìsù. ¹⁸Onye jìkakporu l'ò too medu opfu ngu; m'obeta o buru gunu bę ì ziru iya bę ee-gbuje egbugbu. Ọle o bękwapho g'obu shihu ngu ike; ophu ndzũ agũkwa ngu!”

Réhabu; yęę ndu ngge

2 ¹Noo ya; Jioshuwa nwa Nunu bya agbę lę Shitimu zia ndu ngge labo lę mpya. Sù phę: “Unu je agbaphee alì ono; kelekelekpo kę mkpũkpu Jieriko.” Tọbudu iya bũ; ęphe tũgbua bya eje abahũ l'ũlo ibe nwanyị ovuoba, aza Réhabu je anọdu.

²Ama bya agbaarũ eze ndu Jieriko sù l'ò nwekwarũ ndu Ízurelu batarũ lę mkpũkpu-a l'ũzenyashi-a; bya anwũ ngge l'alì-a. ³Eze ndu Jieriko bya ezia ozi sù g'e je asũ Réhabu g'ò je achifuta unwoke ono, bataru ibe iya ono; noo kęle ęphe byaru anwũ ngge l'alì-a l'ophu.

⁴Obenu l'e jeshiaru; nwanyị ono dutawa unwoke labo ono je ewoha. O sù phę: “Unwoke ono byakwaru-a; ọle mu ta amakwa ęka ęphe shi bya.

⁵O be l'ũzenyashi; g'ò rwuwaru mgboru teke aabya agũ-chi oguzo mkpũkpu; ęphe tũgbua. Ophu mu amaekwa ibe iya ophu ęphe shiru. O -buru l'unu tũgburu nta-a gbakwasęrũ ũzo bę unu a-gbapfukwa phę-a l'ũzo.”

⁶(Ama l'ò dutaru phę je ewohaa lę mkpula oghu ọchaa, a sũsagbaaru l'eli ọlo ono.) ⁷Unwoke ono gbakwasęrũ ũzo, eeshije je adaa ęnyimu Jìòdanu; jeshia achọ ndu ngge ono. Ęphe lufuepho azũ mkpũkpu; e woru oguzo mkpũkpu ono gu-chia.

⁸Ndu ngge ono bya l'ala l'ũlo; nwanyị ono byapfuta phę l'eli ọlo ono; ⁹bya asũ phę: “Mu mawaru lę Chipfu nũwaru unu alì-a. Akpabiri unu gudewaru anyi g'anyi hakota. Ndu bukota l'alì-a bę anmakota rwuurwu l'ęka ęphe atsũ unu ebvu. ¹⁰Anyi nũmawaru gę Chipfu gude meeru unu

gbororo l'echi Eze-enyimu Uswe-uswe lẹ teke unu shi l'alị ndu Ijiputu wufuta; wafua g'unu woru eze ndu Amọru ụmadzu labo ono, bu Sihonu; waa Ogu mee umerekete l'uzo enyanwu-awawa enyimu Jiọdanu. ¹¹Anyi nūmachaa nno; meji tofu anyi; ike bvukwapho anyi l'opfu ehu unu; noo kele anyi maru lẹ Chipfu, bu Chileke unu bu Chileke k'imigwe; waa k'eli-phe. ¹²Nta-a bukwa g'unu gude epha Chipfu riaru mu nte l'unu e-meru mu lẹ ndibe mu iphe-oma; eshinu mbẹdua mekwarupho unu iphe-oma. Unu anu mu iphe-ohubama iya; ¹³l'unu a-dzo nna mu ndzu; waa ne mu; waa unwune mu nwoke; waa unwune mu ke nwanyi; mekpoo ndibe anyi l'ophu; mbu l'unu a-dzota anyi g'anyi ta anwuhu."

¹⁴Ephe su iya: "Anyi e-gude kele i dzoru anyi ndzu; dzoo ndzu nkengu. O -buru l'o to nwedu onye i pfuru iphe, anyi byaru ememe-a; be Chipfu-nupho anyi alị ono be anyi e-doberu ngu ire-lanu meeru gu lẹ ndibe ngu iphe-oma."

¹⁵O bya epyofu eri lẹ windo; ephe gude iya eka lufu azu iya ophu; noo kele o bu l'ulo, a kpuru l'eli igbulo, e gude kpu-pee mkpukpu ono mgburugburu. ¹⁶O su phe: "Unu tugbukwaa je ewohaa onwunu l'ubvu ge ndu ono, acho unu ono ta ahuma unu. Unu wohaa onwunu l'eka ono ujiku eto ge ndu ono lwaphutaada azu; teme unu atugbuwaro jeshia iphe, unu eje."

¹⁷Unwoke ono su iya; "Nte-a, i meru anyi ria tee gudekwa anyi; ¹⁸gbahaa l'anyi byatashiaru; i lipfube eri-a, du uswe-uswe-a, i gude yeru anyi eka; anyi nyifu-a lẹ windo, anyi pyoru ono. Teme i duta nna ngu; yee ne ngu; waa unwune ngu; mekpoo ndibe ngu l'ophu dobe l'ulo ngu. ¹⁹Onye tugburu lufu gbororo; iphe me iya; be bukwa iya paa ishi ochi onwiya; o to bukwa anyibedua. Oo ndu ophu no l'ime ulo ngu gedegede be anyibedua paa ishi ochi phe mo duru onye denyiru phe eka. ²⁰Ole o -bukwanuru l'i tugburu je epfukashia iphe, anyi byaru ememe-a; be nte ono, i suru g'anyi riaru ngu ono tee gudekwa anyi."

²¹O su: "Ee! Mu kwetarui!" G'o du g'unu pfuru; o dufu phe; ephe tugbua. O wota eri uswe-uswe ono lipfube lẹ windo ono.

²²Ephe tugbua je ewohaa onwophe l'ubvu ujiku eto; gbiriri jasụ ndu achi phe nu chokota phe l'uzo ono; ophu ephe ahumaduru phe; ephe la-phu azu. ²³Noo ya; unwoke labo ono bya afuta; o buru phe alala. Ephe bya akpo-zeta l'okpa ubvu ono; bya adaa enyimu lapfushia Jioshuwa nwa Nunu. Ephe je akokotaru iya iphe, nwukotaru phe nu. ²⁴Ephe su Jioshuwa: "Alị ono g'o ha be Chipfu woakwaru ye anyi l'eka. Gephe ha tukoeppo aphu ke kpaakpaakpaa l'eka ndzu anyi agu phe."

Ndu Ízurelu awughá enyimu Jiọdanu

3 ¹O be l'onmewa-utsu; Jioshuwa; yele ndu Ízurelu g'ephe ha wufu lẹ Shitimu; jeshia enyimu Jiọdanu. Ephe woru ulo-ekwa phe kpobe-gba l'eka ono g'ephe noduadaa; teme ephe aghaa enyimu ono. ²A nepho

ujiku ẹto; ndu-ishi ndu ojogu bya ejedzukoṭaru ẹka ẹphe dọru ono; ³bya asu ndu Ízurelu: “Unu -humaepho okpoko oḡbandzu ke Chipfu, bu Chileke unu; waa ndu-uke, bu phe bu oshilokpa Lívayi l'ẹka ẹphe pa iya; unu wu-lihukwa l'ẹka unu no tsoru iya. ⁴Oo ya bu g'unu amaru uto, unu e-shi; eshi ophu unu teke eshiswee uto owa-a. Ole g'unu te etsokubekwa iya ntse ntse. Unu a-kparu unu nkwo-ẹka ise yeru okpoko ono.”

⁵Noo ya; Jioshuwa su ndu ono: “Unu doo onwunu nsọ; noo kele echele be Chipfu e-me iphe, du biribiri l'echilabo unu!”

⁶Jioshuwa su ndu-uke: “Ngwa; unu pata okpoko oḡbandzu ono ghata ndu Ízurelu vuru uto.” Ẹphe bya apata iya ghata vuru uto.

⁷Chipfu su Jioshuwa: “Ntanu-a be mu e-kutse ngu l'atatiphu ndu Ízurelu g'ẹphe ha; k'ophu ẹphe a-maru le mu no-kube ngu egube ono, mu shi no-kube Mosisu ono. ⁸Pfuaru ndu-uke, pa okpoko oḡbandzu su phe: ‘Teke unu rwuru enyimu Jiḡdanu; unu rwuba l'ime enyimu ono je apfuru!’ ”

⁹Jioshuwa su ndu Ízurelu: “Unu dzua l'ẹka-a bya angabe nchi l'opfu Chipfu, bu Chileke unu. ¹⁰Waa g'unu e-shi maru le Chileke ophu dzu ndzu bu l'echilabo unu baa; teme l'oo-chifuru unu ndu Kėnanu; waa ndu Hetu; waa ndu Hevu; waa ndu Pėrezu; waa ndu Gigashi; waa ndu Amoru; waa ndu Jiebusu. ¹¹Unu huma l'okpoko oḡbandzu ke Chipfu ophu nwe mgboko l'ophu be e-vuru unu uto rwuba l'enyimu Jiḡdanu. ¹²Nta-a bu-kwa g'unu ho unwoke nanu nanu l'okpa-ipfu l'okpa-ipfu; hota umadzu iri l'ẹbo dobe. ¹³Ndu uke, pa okpoko oḡbandzu Chipfu; Chipfu ophu nwe mgboko l'ophu; -yeepho okpa le Jiḡdanu; be mini ono, aso ala l'uto ndo-hali ono e-bukahụ ẹbo kpa oronmono.”

¹⁴Oo ya bu; ẹphe bya aphokashia ulo-ekwa phe g'ẹphe daa enyimu Jiḡdanu; ndu-uke bya apata okpoko oḡbandzu ghata vuru uto. ¹⁵Teke ono be enyimu Jiḡdanu byakporu utso shingushingu; kele o bu teke eemeta iphe, e meberu l'ali. Ole ndu-uke Chileke, pa okpoko ono rwubaerupho l'enyimu Jiḡdanu; mbu l'oo epho erwurwu, okpa phe erwu le mini ono; ¹⁶mini, shi l'ishi ngele so-buhu asoso. Mini ono bya akocha obvudu ụzenya ụzenya le mkpukpu Adamu, no le mgboru Zaretanu; mini ono, aso ala le Eze-enyimu nsuda Araba, bu iya bu Eze-enyimu Unu tabuha ẹbo. Oo ya bu; ndu Ízurelu bya awughaa dafu azu iya ophu gha iphu le mkpukpu Jieriko. ¹⁷Ndu uke, pa okpoko oḡbandzu Chipfu ono; paru iya pfuru pfushia ike l'echilabo enyimu Jiḡdanu, buwaa ali okponku ono; ndu Ízurelu nodu awughu. Ẹphe pfuru gbiriri jasụ oha ono l'ophu jekota ije ghata l'echilabo enyimu Jiḡdanu ono, buwaa ali okponku ono.

Mkpuma, e gude anyata iphe, Chipfu meru

4 ¹Ndu Ízurelu ghatagbuchaepho enyimu Jiḡdanu; Chipfu bya epfuru yeru Jioshuwa su iya: ²“Ho unwoke nanu nanu l'okpa-ipfu l'okpa-ipfu; hota umadzu iri l'ẹbo l'echilabo ndu Ízurelu; ³zia phe g'ẹphe pata

mkpuma iri l'ẹbo l'echilabọ ẹnyimu Jiódanu l'ẹka ndu-uke Chileke pfuru. G'ẹphe pata mkpuma ono pafuta l'ẹnyimu ono; parụ jeshia ẹka unu a-kwa. Ẹphe -rwua; ẹphe atuko zia mkpuma ono l'ẹka ono."

⁴Qo ya bu: Jioshuwa bya ekukọbe unwoke iri l'ẹbo ono, ọ họtun nanu ọkpa-ipfu ọkpa-ipfu ndu Ízurelu ono; ⁵bya asu phe: "Unu tugbua je l'ẹka ono, a pa okpoko oğbandzu Chipfu, bu Chileke unu pfuru l'echilabọ Jiódanu ono. Unu je apatachaa mkpuma lanu mkpuma lanu nmakobechaa l'ukuvu; gbiriri jasụ unu apatadzua ya okpa-ipfu iri l'ẹbo, ndu Ízurelu du. ⁶Ono a-buru iphe-ohubama, unu doberu l'echilabọ unu; k'ophu bu teke unwu unu, eje l'iphu jiru nna phe su: '?Bu gunu be unu do-bedoru mkpuma owa-a?' ⁷Unu asu phe le teke e gude okpoko oğbandzu Chipfu rwubata l'ẹnyimu Jiódanu be ẹnyimu ono tabuharu ẹbo. Mbụ l'okpoko ono daerupho ẹnyimu Jiódanu; mini ono tabuha ẹbo. Mkpuma ono bu iphe, ndu Ízurelu e-gudeje nyata iphe ono, nwuru nu ono jasụ le tuutuutuu le mijimiimii."

⁸Qo ya bu; ndu Ízurelu bya emee ge Jioshuwa ziru phe; je apata mkpuma iri l'ẹbo l'echilabọ ẹnyimu Jiódanu, bu iya bu g'okpa-ipfu Ízurelu ha; bya aburu ge Chipfu pfuru iya Jioshuwa. Ẹphe parụ mkpuma ono ghaa ẹnyimu Jiódanu; je edobe l'ẹka ẹphe kwaru. ⁹Jioshuwa bya apakọbe mkpuma iri l'ẹbo l'echilabọ ẹnyimu Jiódanu l'enyoru pho, ndu-uke Chileke, shi parụ okpoko oğbandzu Chileke pfuru pho. Ọ noekwapho l'ẹka ono byasu ntanu-a.

¹⁰Ndu uke, pa okpoko ono pfukpoerupho l'echilabọ ẹnyimu Jiódanu ono gbiriri jasụ ndu Ízurelu mekọta iphe, Chipfu suru Jioshuwa g'e mee. E meebekota iya ge Mosisu turu Jioshuwa onu su g'e mee ya. Nokwapho ge ndu Ízurelu wuru egwegwa wughaa. ¹¹Ẹphe wughataepho je akuru lazụ iya ophuu; ele ẹnya; ndu-uke parụ okpoko oğbandzu Chipfu lufuta nkephe. ¹²Ndu okpa-ipfu Rúbenu; waa ke Gadu; waa ndu okpa-ipfu Manáse, e keru ẹbo; bya akwaa onwophe ngwogu ge Mosisu suru g'ẹphe mee; wufuta bya awughaa l'atatiphu unwu Ízurelu. ¹³Ndu kwaru onwophe ngwogu wughata l'atatiphu Chipfu, bu ndu kwakoberu k'ogu; wuru jeshia le baswaa ali, no le mgboru mkpukpu Jieriko; du ukporo unu unwoke ise.

¹⁴Mboku ono be Chipfu tuliru Jioshuwa ẹka l'eli l'atatiphu ndu Ízurelu. Ẹphe wata akwabẹ Jioshuwa ubvu. Ọ buerupho g'e shi akwabẹ Mosisu ubvu bu g'a kwaberu iya ya jasụ o nwuhu.

¹⁵Noo ya; Chipfu bya epfuru nu Jioshuwa su iya; ¹⁶"Ngwa; kawaruro ndu-uke, pa okpoko-ekemu ono g'ẹphe lufutawaro l'ẹnyimu Jiódanu l'ẹka ono, ẹphe pfuru ono." ¹⁷Tobudu iya bu; Jioshuwa bya akaru ndu-uke ono su phe: "Ngwa; unu shiwaro l'ẹnyimu Jiódanu ono futa!"

¹⁸Tobudu iya bu; ndu-uke Chileke parụ okpoko ono lufuta. Ọ buerupho azobe okpa phe l'eli mgboko; mini ẹnyimu Jiódanu ono sogbabe; bya abyaa utso; bya adu g'o shihawaa du.

¹⁹O -rwua lẹ mbòku, ọnwà mbù dú l'abalì iri; ephe gbẹ l'enyimu Jìódanu jeshia mkpùkpù Gilugalu lẹ mgboru oke alì mkpùkpù Jieriko l'ùzo ẹnà-nwu-awawa. ²⁰Jioshuwa woru mkpuma iri l'ẹbo, a pataru l'enyimu Jìódanu ono; woru kpòkobe lẹ Gilugalu. ²¹Ọ sù ndu Ízùrẹlù: “O -rwuẹpho l'atatifpu; teke ụnwu unu a-ji unu sù: ‘Bù gúnù bẹ e dobedoru mkpuma ọwa-a?’” ²²Unu asù phẹ l'ụnwu Ízùrẹlù gharu ẹnnyimu Jìódanu l'alì ọkponku. ²³Kẹle Chipfu, bù Chileke unu meru ọma ẹnnyimu ọ kpọhu nkù l'iphu unu gbiriri jasù unu wughakota. Ọo ẹpho iphe ono, Chipfu, bù Chileke unu meru lẹ Eze-ẹnnyimu Uswe-uswe ono bẹ o meru l'enyimu Jìódanu ono. Mbù teke ono, o meru Eze-ẹnnyimu Uswe-uswe ọ tabuha; ọma alì iya kpọhu jegiri-jegiri nọo jasù anyi tũko wughakota ono. ²⁴Iphe, kparù iphe, o meru iya bù g'ụnwu-eliphe amaru lẹ Chipfu nweru ọkpehu; ọo ya bù g'unu atsùje Chipfu, bù Chileke unu ebvu.”

5 ¹Tòbudu iya bù; eze ndu Amọru, bu l'ùzo ẹnyanwu-arìba ẹnnyimu Jìódanu; waa eze kẹ ndu Kénanu, bu lẹ mgboru eze-ẹnnyimu; nùmae-pho lẹ Chipfu meru ọma ẹnnyimu Jìódanu kpọhu nkù; ụnwu Ízùrẹlù bya awughà g'ẹphe hakota; ndzù rwuta phẹ. Akpabiri ụnwu Ízùrẹlù ono mee; ọphu ụvohu adùkpòedu phẹ ililekpọo.

Ndu Ízùrẹlù ebushi úbvù lẹ Gilugalu

²Ọ buru teke ono bẹ Chipfu sùru Jioshuwa: “Gude mma, atsù nkọ bushia ụnwu Ízùrẹlù úbvù! Ono bù k'ugbo ẹbo, e buru ụdu úbvù ono lẹ Ízùrẹlù.” ³Ọo ya bù; Jioshuwa bya egude mkpuma mee mma gude bushia ụnwu Ízùrẹlù úbvù lẹ Úbvù Akpapyì ono.

⁴Waa iphe, meru g'o gude Jioshuwa bushia phẹ úbvù baa: Unwoke, shi l'alì Ijiputu fùta; mbù ndu sùru eje ọgu bẹ nwùshihukotarunu l'echiẹgu, g'ẹphe shichaephò l'alì Ijiputu lùfuta. ⁵Iphe, bụkota ndu ono g'ẹphe ha bẹ bushikotaru úbvù. Obenu l'ụnwegirima, a nwùru l'echiẹgu teke ẹphe shiwaa l'alì Ijiputu lùfuta bẹ e te buduru úbvù. ⁶Kẹle ụnwu Ízùrẹlù nọru ụkporo apha labọ l'echiẹgu. Ụnwu Ízùrẹlù, bù ndu sùru eje ọgu; mbù ndu ono, shi lẹ Ijiputu fùta ono nọdu l'ẹka ono nwùshihu-gbua; kẹle ẹphe te ekwedù mee iphe, Chipfu sùru g'ẹphe mee. Ọo ya bù; Chipfu ria nte sù l'ẹphe ta abyadù ahùma alì ono, ya kweru nna phẹ oche ukwe lẹ ya a-nù phẹ; mbù alì, manù-ẹnwu yẹle ẹra-eswi asọ gborogboro. ⁷Noo ya; o mee ụnwu phẹ bya evutachaa nọchia ẹnà nna phẹ. Ọ buru ndu ono bẹ Jioshuwa bushiru úbvù-a; kẹle ẹphe shi buru akpapyì; l'e te buduru phẹ úbvù teke ẹphe eje l'echiẹgu. ⁸E bushichaa ẹphebe ọha ophu ono úbvù g'ẹphe ha; ẹphe nọdu l'ùlo-ẹkwa phẹ nyaa ya gbiriri jasù ẹphe ka mma.

⁹No iya; Chipfu sù Jioshuwa: “Ntanù-a bẹ mu swafuwaru unu iphere ono, shi unu lẹ teke unu gbeshiru l'alì Ijiputu ono!” Ọo ya bù; e woru ẹka ono gùà Gilugalu, bù iya bù “eswifu.”

¹⁰Ọ buru teke ndu Ízùrẹlù nọ lẹ Gilugalu bẹ ephe bọru ọbo Ojeghata; l'ụzenyashi mbòku, ọnwà ono dọephò abalì iri l'ẹno; lẹ baswaa alì, nọ lẹ

mgboru mkpukpu Jieriko. ¹¹O be lẹ nchitabọhu mbọku ọbo Ojeghata; ẹphe ria iphe, shi l'alì ono. Ẹphe taru buredi, ekoduru ekoko; bya ataa akpe, a huru ahuhu. ¹²A -gbẹ lẹ mbọku, ẹphe beberu wata eri iphe, shi l'alì ono bẹ mana dabuhuru. Ọphu mana adabaeduru ndu Ízurelu; ẹphe gbẹ l'apha ono rikwasẹru nri, a kọtaru l'alì ndu Kėnanu.

Jioshuwa yẹe onye pa ogu-echi

¹³Jioshuwa nọduepho lẹ mgboru mkpukpu Jieriko l'ẹka ono; ọ palia ẹnya huma nwoke, mıtawaru ogu-echi iya paru l'ẹka pfuru iya l'atatifpu. Jioshuwa bya ejepfu iya sù: “?Ì bú anyi? Tọo ?Ì bú kẹ ndu ọhogu anyi?”

¹⁴Ọ sù iya: “Waawakwa; mu búkwa onye-ishi ndu ojogu kẹ Chipfu. Ọ búru iphe ono bẹ mu byaru.”

Jioshuwa bya adaa kpurumu; woru iphu kpube l'alì baaru iya ẹja bya asù iya: “?Bú gunu bẹ Nnajiuphu ziru mube onye-ozì iya?”

¹⁵Onye-ishi ndu ojogu Chipfu ono sù Jioshuwa: “Yefu akpokpa ngu; kẹ-le ẹka ono, ì pfuru ono búkwa ẹka dù nsọ!” Jioshuwa kwe doo bya emee g'ọ pfuru.

Adada Jieriko

6 ¹Tọbudu iya bú; ndu mkpukpu Jieriko woerupho ọnuzo ẹka eeshije abahù l'ime mkpukpu phẹ tų-chia. Ọphu ọ duedu onye abata abata; ọphu ọ duedu onye alufu alufu; l'ẹka ẹphe atsù ndu Ízurelu ebvu.

²No iya; Chipfu sù Jioshuwa: “Humakwa; mu woakwaru mkpukpu Jieriko yẹe onye eze phẹ; yẹe ndu ojogu phẹ; ye ngu l'ẹka. ³Chita ndu ojogu ngu g'unu je azọ-phae mkpukpu ono mgburugburu ugbo lanu lẹ mbọku. Unu emee ya nno abalì ishii. ⁴Ndu uke Chileke umadzu ẹsaa apagbaaru opu mpu ebili l'ẹhu l'ẹhu; vuru ọzo; aaparu okpoko oğbandzu etso phẹ. O -be lẹ mbọku k'ẹsaa; unu ejephee mkpukpu ono mgburugburu ugbo ẹsaa. Ndu uke atuko wata egbu opu ono. ⁵Teke ẹphe gbuerupho opu ono mkpeelanu; ndu Ízurelu numa opu ono; gẹ ndu Ízurelu l'ophu wata agbo oğboo ẹhuka ẹhuka. Noo teke igbulọ mkpukpu ono e-zekposhihu; onyemone echebeephọ iphu nhamunha.”

⁶Noo ya; Jioshuwa nwa Nunu bya ekua ndu-uke Chileke bya asù phẹ: “Unu je apata okpoko oğbandzu Chipfu paru. Gẹ ndu-uke Chileke umadzu ẹsaa gudegbaa opu mpu ebili l'ẹhu l'ẹhu; vuru ọzo; unu aparu okpoko-oğbandzu Chipfu ono etso phẹ.” ⁷Ọ bya edzukọbe ndu Ízurelu sù phẹ: “Unu wų-lihu jephee mkpukpu ono mgburugburu. Gẹ ndu gude ngwọgu vuru ọzo; gẹ ndu pa okpoko oğbandzu Chipfu nọdu etso phẹ!”

⁸Jioshuwa ziebechaa phẹ iya egube ono; ndu-uke ẹsaa, pa opu mpu ebili l'ẹhu l'ẹhu; bya evuta ọzo; egbu opu ono l'atatifpu Chipfu. Okpoko oğbandzu Chipfu nọdu etso phẹ. ⁹Ndu kwaru ngwọgu bya awughata ndu-uke, egbu opu ono awughata je evuta ọzo. Ndu ojogu ọzo nọdu etso

okpoko ogbandzu. Ndu uke Chileke ono nōdu egbuepho opu ono eje l'iphu l'iphu. ¹⁰Jioshuwa pfuhawaru phẹ sū phẹ g'ò tō dukwa onye a-gbò ogboo; ọphu e chikwa mkpu; gbiriri jasū mboku, ya a-sū g'ẹphe gbowaro ogboo; tẹme ẹphe agbowaro ogboo. ¹¹Ọo ya bụ; ẹphe byanū apata okpoko ogbandzu Chipfu ono bya egude iya wụ-pee mkpukpu ono. Ẹphe wụ-pee mkpukpu ono mgbo lanū; bya awụ-phu azū l'ẹka ẹphe dọru je azeshia.

¹²O -rwua l'onmewa-utsu echele iya; Jioshuwa gbeshi; ndu-uke gbeshi; pata okpoko ogbandzu Chipfu. ¹³Ndu uke ẹsaa, gudegbaa opu mpu ebili l'ẹhu l'ẹhu nōdu egbu opu ono eje l'atatiphu okpoko ogbandzu Chipfu ono. Ndu chī ngwogu vuru ụzọ; ndu ojogu ọzo nōdu awụ etso phẹ l'azū. ¹⁴Lẹ mboku k'ẹbo ono; bẹ ẹphe wufutaru; bya awụ-pee mkpukpu ono mgburugburu mgbo lanū; bya awụ-phu azū l'ẹka ẹphe dọru. Ẹphe wụ-pee nno abalị ishii.

¹⁵O be lẹ mboku k'ẹsaa; ẹphe gbeshi l'onmewa-utsu; je awụ-pee mkpukpu ono mgburugburu g'ẹphe awụ-phejehawa iya. Ọle mboku ono bẹ ẹphe wụ-pheru iya ugbo ẹsaa. ¹⁶Ẹphe nōduepho lẹ k'ugbo ẹsaa ono; ndu-uke woru opu phẹ gbua; Jioshuwa sū unwu Ízurelu: “Unu tụa okoo; kẹle Chipfu wowaru mkpukpu-a yee unu l'ẹka! ¹⁷Lẹ mkpukpu ono; mẹ iphemiphe, nọ iya nū; bẹ a nmarū mkpurophu dobe g'e mebyiaru Chileke g'ò buri iya iphe ngweja. Ọo ẹpho nwanyị ovuoba ono, bụ Réhabu bẹ aa-ha; yee onyemonye, nọkpoo l'ụlo iya; noo kẹle o woharu ndu ngge, anyi zijeru phọ. ¹⁸Ọle unu kwabekwa ẹnya g'ò tō dukwa iphemiphe ono, e doberu k'emebyishi ono, unu e-wota k'enworu; odumeka bẹ unu e-mekwa onwunu g'unu buri ndu e doberu k'emebyishi; kẹle unu wotaru iphe, e doberu k'emebyishi; unu emee; ndu Ízurelu l'ophu aburu iphe, e doberu k'emebyishi; shi nno kpatarū phẹ opfu. ¹⁹Obenu l'iphe, bụ mkpola-ochaa; waa mkpola-ododo; waa iphe, e meru l'onwirubvu; ọzoo l'ígwe; dūchaaru Chipfu nsọ. Ndu k'ono bẹ ee-gweta dobe l'ụlo-ẹku kẹ Chipfu.”

²⁰Ndu Ízurelu bya agbọ ogbo. Mbụ l'opu ono wataerupho adada; ẹphe tuko g'ẹphe ha wata agbọ ogboo; igbulọ, e gude kpụ-pee mkpukpu ono mgburugburu zekposhihu buri l'alị gwoo. Unwu Ízurelu wuba l'ime mkpukpu ono; onyemonye chebeephō iphu nhamunha; ẹphe lwua mkpukpu ono lwuta. ²¹Tobudu iya bụ; ẹphe tuko iphemiphe, dū lẹ mkpukpu ono mebyishikota; unwanyi mẹ unwoke; nwata mẹ ọgerenya; mẹ eswi; waa aturu; waa nkafu-igara. Iphemiphe ono bẹ ẹphe gude ogu-echi sụ pyaapya.

²²No iya; Jioshuwa bya asụ unwoke labo phọ, nwuru ngge phọ: “Unu bahụ je l'ụlo nwanyị ovuoba ono je edufuta iya; yee ndibe iya g'ẹphe ha. Unu je emeeru iya iphe ono, unu riru angū l'unu e-meru iya ono.” ²³Ọo ya bụ; unwoke labo ono, jeru anwua ngge ono bya abahū l'ụlo Réhabu je edufuta iya; dufuta nna iya yee ne iya; mẹ unwune iya; mēkpoo iphe, bụ ndu ẹphe l'iya nọ; mēkpoo abubu iya l'ophu; chita phẹ je edobe l'azū ẹka ndu Ízurelu dọru.

²⁴Ɛphe tufu oku le mkpukpu ono; o tuko iphe, nokota iya nu tsufu. O be le mkpola-ochaa; waa mkpola-ododo; waa iphe, e meru l'oniyiru-bvu; ozoo l'igwe; ephe vuta ndu k'ono je edobe l'ulo-eku ke Chipfu. ²⁵Ole nwanyi ovuoba ono, bu Réhabu; yee ndibe iya; waa abubu iya l'ophu be Jioshuwa doberu ndzu; noo kele o woharu ndu Jioshuwa yeru g'ephe je anwua ngge le Jieriko. A haa; o buru l'echilabo ndu Izurelu gbiriri jasu ntanu-a.

²⁶Tobudu iya bu; Jioshuwa bya epfua ya pfushia ya ike su l'iphe, bukpoo onye nonyaru bya ejeshia akpukwa mkpukpu Jieriko-a buakwaa onye a tutu onu l'iphu Chipfu. Su:

“G'onye ono bukwaru okpara iya
be oo-gude tua okpa igbulu ono.
Teme iphe, onye ono e-gude chia ya mgbo
aburu mbuhu ime iya.”

²⁷Oo ya bu; Chipfu swikpoerupho Jioshuwa; teme udu Jioshuwa ono tuko ali aka ono voo pfurupfuru.

Iphe-aji Ekanu

7 ¹Obenu l'iphe ono, Chipfu suru g'e mebyishiaru iya ono; be unwu Izurelu emeabeeduru ge Chipfu suru g'e mee ya. Ekanu nwa Kami, bu nwanwa Zabudi; bya aburu nwanwanwanranwa Zera; buru onye shi l'okpa-ipfu Jiuda; be haru iphe ono, a suru g'e mebyishia ono gweta k'enworu. Chipfu vuharu ndu Izurelu ovuma.

²Noo ya; Jioshuwa gbé le mkpukpu Jieriko zia unwoke g'ephe je mkpukpu Eyayi, no-kube mkpukpu Betu-Avenu; l'uzo enyanwu-awawa mkpukpu Betelu; su phe g'ephe je anwua ngge l'onu-egu ibe iya ono. Oo ya bu; unwoke ono je anwua mkpukpu Eyayi ngge.

³Ephe lwa bya asu Jioshuwa-a: “Ge ndu Izurelu l'ophu ta awukwaru je k'ogiya-a. O kwa unu unwoke ise; ozoo unu esaa l'umadzu ukporo iri be ee-ye g'ephe je alwuta ndu Eyayi obu. G'a ta chitakwa ndu Izurelu l'ophu g'ephe je ese nsegbu akanya; kele ndu ono bu-a nwochileka mkpukpu.”

⁴Oo ya bu; a byanu ezia unu umadzu esaa l'umadzu ukporo iri; ephe jeshia alwu Eyayi. Ephe jerwua; ndu Eyayi chia phe ikpabaka. ⁵Ephe gbua ndu Izurelu iphe, rwuru umadzu ukporo l'iri l'ishii. Ephe shiepho l'eka eeshije abahu le mkpukpu Eyayi chia ndu Izurelu oso jasu l'eka aakwoje mkpuma; bya egbushia ndu du igwerigwe g'ephe agbazeta le nsuda ono; k'ophu bu le meji tofuru ndu Izurelu; ephe rwushihu.

⁶Tobudu iya bu; Jioshuwa yeeppo aka l'uwe iya laa tarara; bya adaa kpurumu; woru iphu bube l'ali l'atatiphu okpoko Chipfu gbiriri jasu nchi jihu. O buru ephe le ndu bu ogerenya ndu Izurelu tukoru wushiru l'eka ono; votachaa urwuku kpube onwophe l'ishi. ⁷Jioshuwa bya asu: “Gbube Nnajiuphu, bu Chipfu; ?Bu iphe, i dughataru anyi enyimu Jiordanu bu gi

bya eworu anyi ye ndu Amoru l'eka g'ephe gbushia? Anyi gege anodu-kwaro l'azu enyimu Jiordanu azu iya ophuu! ⁸Gube Nnajiuphu; ?bu gunu be mu e-pfujekpoo nta-a; ge ndu ohogu ndu Izurelu achi anyi kpabekpabe egube-a? ⁹Noo kele o -buru le ndu Kenu; waa ndu ozo, bukota l'ali-a numaru iya be ephe a-byakwa atuko anyi lwuebe; mbu mee; anyi achi-hu le mgboko-a. O -bukwanuru lo du nno; ?bu gunu be ii-me g'epha ngu ono, paru eka ono pfuru?"

¹⁰Oo ya bu; Chipfu su Jioshuwa: "Gbeshi agbeshi! ?Bu gunu kparu iphe, i ze woru iphu kpube l'ali? ¹¹O kwa ndu Izurelu meru iphe-eji. Ephe wowaru ogbandzu ono, mu suru g'ephe dobe ono gbukaa. Kele ephe hataru iphe ono, mu suru g'e mebyishia ono woru je achikobe l'iphe, ephe nweru. Ephe ziaquaru iphuru; bya adzu aka. ¹²Noo iphe, kparu iphe, ndu Izurelu adudu ike pfushia ike l'iphu ndu ohogu phe. Ephe dakobe ye okpa l'oso; kele ephe bu ndu e doberu k'emebyishi. Unu -atukoduru iphe-miphe ono, mu suru g'e mebyishia ono chifuta mebyishikota be mu ta anokubebakwa unu ozobaa.

¹³"Gbalihu je emee ndu Izurelu g'ephe du nsu. Iphe, ii-pfuru phe bu: Unu dobe onwunu nsu kwaberu echele. Le-a; wakwa iphe, Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu epfu baa: O nwekwaru iphe, e doberu k'emebyishi, du l'echilabo unube ndu Izurelu. Ophu unu adukwa ike apfushibaa ike l'iphu ndu ohogu unu; abudu l'unu wofuru iphe ono, e doberu k'emebyishi ono l'echilabo unu.

¹⁴"O -rwua l'utsu be aa-chiru unu bya l'eka-a l'ipfu l'ipfu. Ipfu ophu Chipfu turu eka afuta bya l'anya-unuphu l'anya-unuphu. Enya-unuphu ophu Chipfu turu eka abyaa l'onulo l'onulo. Onu-ulo ophu Chipfu turu eka abyaa l'onye l'onye. ¹⁵Iphe, bukpo onye a humaru iphe ono, e doberu k'emebyishi ono l'eka; unu kpoo ya oku; yee ndibe iya; mekpoo iphemiphe, o nweru enweru g'o ha. Onye obu gbukaru ogbandzu Chipfu; bya emewaa akpamara l'ali ndu Izurelu."

¹⁶O -rwua l'onmewa-utsu; Jioshuwa bya ekua ndu Izurelu g'ephe wufuta bya anoo l'ipfu l'ipfu. A hota ipfu Jiuda. ¹⁷Okpa-ipfu Jiuda bya anoo l'onulo l'onulo; o nmaa onu-ulo Zera. A bya edoo ndu onu-ulo Zera l'anya-unuphu l'anya-unuphu; o nmaa enya-unuphu Zabudi. ¹⁸O bya achifuta enya-unuphu Zabudi bya edoo phe l'onye l'onye; o nmaa Ekanu nwa Kama; mbu nwanwa Zabudi; bya aburu nwanwanwanwanwa Zera; buru onye shi l'okpa-ipfu Jiuda.

¹⁹Noo ya; Jioshuwa bya asu Ekanu: "Nwa mu; jiko kwabekwa Chipfu, bu Chileke ndu Izurelu ubvu. Pfuaru mu iphe, i meru; mbu-a; pfukpoeru mu pho iphe, i meru. Pfuaru mu iya nta-a; b'emekwaru mu iya le mpya!"

²⁰Ekanu bya eyeeru Jioshuwa onu su iya: "O kwa eviya; mu meswea-kwaru Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu. Wakwa iphe, mu meru baa.

²¹Mu humaru uwe mgbalanu, ama mma; uwe ndu Babilonu, yi l'iphe ono,

aakwa l'okwata ono; bya ahuma mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu iri; waa mkpirikpu mkpola-ododo, erwa iya du ukporo shekelu labo le shekelu iri. O guahaa mu egu enworu; mu jenu achita iya nworu. Mu bya eje ebvua nsu l'ime ulo-ekwa mu woru iya libe; mu woru mkpola-ochaa pho dobe l'ohu nsu ono.”

²²Oo ya bu; Jioshuwa bya eye nemadzu; a gbaru jeshia ibe Ekanu. E jeshia; o domiwaa ya l'ulo ibe iya eviya; mkpola-ochaa pho noduepho l'ohu nsu l'eka o domiru iya. ²³Ephe bya avota iphe ono l'ulo ibe iya l'eka ono gbaru bya achie Jioshuwa yee unwu Izurelu g'ephe ha. E woru iya tosaa l'alj l'atatiphu Chipfu l'eka ono.

²⁴Noo ya; Jioshuwa yee ndu Izurelu g'ephe ha bya akputa Ekanu, bu onye onu-ulo Zera; waa unwu iya nwoke; me ke nwanyi; bya achita mkpola-ochaa ono; yee uwe mgbalanu ono; waa mkpirikpu mkpola-ododo ono; waa ulo-ekwa iya; bya akputa eswi iya; waa nkapfu-igara iya; waa aturu iya; mekpoo iphe, o nweru enweru go ha gude je adoru le nsuda Akoru. ²⁵No iya; Jioshuwa su iya: “?Denu go gude i kpataru anyi opfu? Ntanu be Chipfu e-mekwanu g'opfu rikpute ngu ishi.”

Noo ya; ndu Izurelu wupyaabe yee ndibe iya woru phe tugbushia le mkpuma; bya eworu phe kpoo oku. ²⁶Ephe tutua mkpuma, du igwerigwe kube Ekanu l'eli. Mkpuma ono no l'eka ono gbiriri jasu ntanu-a. O buru iya bu le Chipfu avu-buhuru ndu Izurelu ovuma. Oo ya bu; a wata eku eka ono nsuda Akoru, bu iya bu “iphe-ehuka”. E kumaru eka ono epha ono byasu ntanu-a.

Aalwu-kpe ndu Eyayi

8 ¹Tobudu iya bu; Chipfu su Jioshuwa: “Ge ndzu ba agushi ngu; ophu meji atofukwa ngu. Rwuta ndu ojogu g'ephe ha gude jepfu ndu Eyayi ugu. Kele-a; mu woakwaru onye eze ndu Eyayi; yee ndibe iya; mekpoo mkpukpu iya; waa alj iya woru ye ngu l'eka. ²Oo epho iphe, unu meru ndu Jieriko; waa onye eze phe; be unu e-me ndu Eyayi; yee onye eze phe. Ole iphe phe, a lwutaru l'ogu; waa iphe-edobe phe be unu te emebyishidu emebyishi. Unu a-tuko iya gweta go buru nkunu. Unu je edomia onwunu l'azu mkpukpu ono.”

³Oo ya bu; Jioshuwa yee ndu ojogu ndu Izurelu l'ophu tsulihu jeshia ugu le Eyayi. Jioshuwa bya ahota ndu ojogu, ike du l'ogu; unu ukporo eto l'iri l'ise; dufu phe l'enyashi. ⁴Iphe, o pfuru phe bu: “Unu lekwa; unu je edomia onwunu l'azu mkpukpu ono kwaberu phe. Unu ta anodukwa mkpukpu ono enya; oo epho g'unu kwakobe akwakobe. ⁵Mbedua le ndu mu l'ephe swi e-je emeeru ndu mkpukpu ono bugagangu. Teke ephe wufutaru byatashia anyi etso ugu; g'ephe tsoru iya anyi ogiya ophu; anyi eye okpa l'oso gbalaaha. ⁶Ephe achia anyi gbiriri jasu anyi edefutagbua phe; k'ophu ephe nowa mkpukpu ono uzanya; noo kele ephe a-su l'anyi

a-gbakwaru phe oso g'anyi gbaru le mbu pho. Oo ya bu; teke anyi yee-rupho okpa l'oso gbalashiaru phe; 7unu eshi l'eka unu woharu onwunu wubata le mkpukpu ono; keke Chipfu, bu Chileke unu wowaru iya yee unu l'eka. 8Unu -wubaephe le mkpukpu ono; unu tufu iya oku. Unu mekwaa ya ge Chipfu suru g'e mee ya. Unu tukokwa iphemiphe-a, mu suru g'unu mee-a; mekota!"

9Tobudu iya bu; Jioshuwa su g'ephe je; ephe tugbua je ewohaa onwophe le mgbaka Betelu yee Eyayi; l'uzo enyanwu-awawa Eyayi. Jioshuwa yee ndu Izurelu nodu l'unuphu lenyashi ono.

10O -rwua l'onmewa-utsu; Jioshuwa dzua ndu nkiya. Ephe le ndu bu ogerenya ndu Izurelu vuta uzo duru phe jeshia mkpukpu Eyayi. 11Ndu ojogu, ephe l'ia swi g'ephe ha wu-tsoru iya; jasu ephe jerwua atatiphu mkpukpu ono. Ephe kpobe ulo-ekwa phe l'uzo isheli mkpukpu Eyayi. Nsuda nokaha ephe le mkpukpu Eyayi l'echilabo. 12Jioshuwa bya eduta unwoke, rwuru unu iri l'ebo l'ukporo iri je edomia le mgbaka mkpukpu Betelu yee mkpukpu Eyayi; l'uzo enyanwu-ariba mkpukpu ono. 13O bya edoo ndu ojogu ono g'ephe a-nodu k'ogu. O woru ndu bukpo ndu alwu ogu gedegede dobe l'uzo isheli mkpukpu ono; bya achiru ndu ophu phoduru nu dobe l'uzo enyanwu-ariba. Jioshuwa l'onwiya nodu le nsuda ono.

14Eze ndu Eyayi humaeopho iphe ono; yele ndu mkpukpu iya ono gude oso wufuta le mkpukpu ono l'onmewa-utsu; chebe iphu l'uzo nsuda Araba jepfushia ndu Izurelu ogu. Ophu o to madu l'o nweru ndu woharu onwophe l'azu mkpukpu ono kwaberu phe. 15Jioshuwa yee ndu Izurelu g'ephe ha meahaa g'o bu leemekpe phe emekpe. Ephe chipyabe phe; chia phe gbaa uzo echiogu. 16E kukota unwoke, bu le mkpukpu Eyayi l'ophu; ephe zefuta tukoko chipyabe phe. Ephe gude achi Jioshuwa phe oso gbiriri jasu ndu Eyayi ono wufu-gbua l'oma mkpukpu phe. 17Ophu o to dudu g'o ka mma l'oo nwoke lanu, bu le mkpukpu Eyayi; ozoo mkpukpu Betelu, alufuduru chiru ndu Izurelu kwaseru. Ephe gbadokota mkpukpu phe; ghebe iya onu; chiru ndu Izurelu tugbua.

18Noo ya; Chipfu su Jioshuwa: "Ngwa; woliam arwa ngu maa amama l'uzo mkpukpu Eyayi; ge mu bya bya eworu mkpukpu ono ye ngu l'eka!" Tobudu iya bu; Jioshuwa bya ewolia arwa iya bya eworu maa l'uzo mkpukpu Eyayi. 19Ewoli, Jioshuwa ewoli arwa ono; ndu pho, woharu onwophe k'ogu pho shi l'eka ephe no wufutagbaa wuba le mkpukpu ono je alwua ya lwuta teke ono teke ono woru oku tufu iya.

20Unwoke Eyayi jeshia agha enya l'azu; enwuru-oku shiwaa le mkpukpu phe kpuwaa oronmono tsoru akpaminigwe l'okotazu phe; ophu ephe amaedu uzo, ephe e-shi gbalaa; keke ndu Izurelu ono, shi tsoru uzo echiogu agbaru phe oso ono kporawaru etsowa phe ogu. 21O be ge Jioshuwa; yee ndu Izurelu l'ophu humaerupho le ndu ono, geparu egeparu ono wubawaru le mkpukpu ono; lenwuru-oku, shi le mkpukpu ono kpufuwaru;

ɛphe ghakɔbe wata egbushi ndu Eyayi. ²²Ndu ɔphuu shi l'ime mkpukpu ono alwɔ pɛe eje abya; mbɔ lɛ ndu ɔphuu nɔ pɛe l'ipɛ; ndu ɔphuu nɔdu pɛe l'azɔ; ɛphe kwaa ipɛ l'echi nɔdu lɛ mgbaka ndu Ízurelu. Ndu Ízurelu gbua pɛe pyaapyaa gbiriri jasɔ ɔphu ɔ dɔdu g'ɔ ka mma l'ɔo onye lanɔ nahuru gbalaa. ²³ɛphe kpua onye eze ndu Eyayi lɛ ndzɔ; kpɔta iya kpɔje-ru Jioshuwa.

²⁴O be gɛ ndu Ízurelu gbueberu ndu Eyayi ono; mbɔ l'ɛphe gude oguechi sua pɛe pyaapyaa; jasɔ ɛphe bvube lɛ mgbegu ono; mbɔ l'echi-egu l'eka ono, ɛphe chi-beru pɛe ono; ndu Ízurelu g'ɛphe ha gbɛ teke ono bya awɔba lɛ mkpukpu Eyayi je egude oguechi gbushikɔta ndu nɔ iya nɔ.

²⁵Ndu Eyayi, e gburu mbɔku ono rwuru unu nemadzɔ ukporo l'unu iri; unwoke mɛ unwanyi. Mbɔ lɛ ndu Eyayi bɛ e gbueberupho mbɔku ono.

²⁶Kɛle Jioshuwa te wophuduru eka arwa iya azɔ. O mabeeru iya phɔ g'ɔ maberu iya gbiriri jasɔ e gbube ndu bu lɛ mkpukpu Eyayi l'ɔphu. ²⁷Ndu Ízurelu je akpukoo iphe-edobe ndu eka ono; bya atuko iphe ndu mkpukpu ono kwaa l'okwata je enworu, bu iya bu gɛ Chipfu sɔru Jioshuwa g'e mee ya.

²⁸Oo ya bu; Jioshuwa woru oku tufu lɛ mkpukpu Eyayi; mee eka ono; ɔ buru ikpɔzu ojeje. Eka ono buru ochobu byasɔ ntanɔ-a. ²⁹O kpɔta eze ndu Eyayi je akpɔpyabe l'eli oshi. O kpɔru l'eka ono gbiriri jasɔ l'uzenya-shi. Enyanwu gbuzeeɛpho; Jioshuwa tua ekemu; e je je apazeta odzu iya l'eli oshi ono; je atogbo l'onu-abata mkpukpu ono. ɛphe kwakoo mkpuma kua ya l'eli jasɔ ɔ kɔta l'ikpo l'ikpo. ɛphe haa ya; ɔ nɔdu nno gbiriri byasɔ ntanɔ-a.

Ogbandzu, a gbaziru l'úbvú Ebalu

³⁰Noo ya; Jioshuwa bya akpɔaru Chipfu, bu Chileke ndu Ízurelu ɔru-
ngweja l'eli úbvú Ebalu; ³¹meɛbekota iya g'onye-ozí Chipfu, bu Mosisu
turu ekemu sɔ gɛ ndu Ízurelu meje iya l'ekwo ekemu Mosisu. Mbɔ-a; e
gude mkpuma, furu ɔphu kpua ya; mbɔ mkpuma, adɔdu onye kujeru iya
iphe-igwè gbengu. O buru l'eli iya bɛ ɛphe gwerɔ Chipfu ngweja-akpɔ-
oku; waa ngweja-ɛhu-guu. ³²Jioshuwa nɔdu l'ipɛ ndu Ízurelu l'eka ono
deru ekemu Mosisu ono ye lɛ mkpuma; mbɔ ekemu ono, o shihawaa dee
ono. ³³Ndu Ízurelu l'ɔphu; ndu bu nlwamɔlwa mɛ ndu bu okpobe Ízurelu;
waa ndu bu ɔgerenya pɛe; mɛ ndu-ishi pɛe; mɛ ndu-ikpe pɛe; pfugbaru
okpoko ogbandzu Chipfu ono lɛ mgbureku labɔ; ghagbaru ndu-uke, bu
oshilokpa Lívayi, pa iya nɔ ipɛ. Ndu ono ɔzo lanɔ pfuru gha ipɛ l'úbvú
Gerizimu; ndu ɔphuu pfuru gha ipɛ l'úbvú Ebalu. Mbɔ pfuerupho egube
onye-ozí Chipfu, bu Mosisu sɔru g'ɛphe pfuru teke ono, ɔ turu ekemu g'a
goru onu-oma nɔ pɛe ono.

³⁴E mechaa; Jioshuwa bya atuko ekemu ono g'ɔ ha gushikotarɔ pɛe;
onu-oma mɛ atɔ onu; mbɔ gueru pɛe iya phɔ g'e deru iya l'ekwo ekemu.

³⁵ O tọ dudu mę akpuru opfu lanu, Mosisu pfuru, Jioshuwa agufutaduru; ndu Ízurelu l'ophu nımakota; je akpaa l'unwanyi; waa unwegirima; mę ndu lwaru alwalwa, ephe l'ephe buru eghirigha.

Eregede, ndu Gibiyonu gbaru ndu Ízurelu

9 ¹ Tɔbudu iya bu; ndu eze, bukɔta l'uzo ɛnyanwu-ariba ɛnyimu Jiɔdanu; ndu bu l'alɔ ɔbvɔ ɔbvɔ; mękpoo ndu ophu bu l'alɔ ɔkpa ɔbvɔ, nɔ l'uzo ɛnyanwu-ariba; mę ndu ophu buru dęe ike l'oke-ɛnyimu ono; je akpaa l'ɔbvɔ ɔbvɔ Lėbanonu; mbu ndu Hetu; waa ndu Amoru; waa ndu Kėnanu; waa ndu Pėrezu; waa ndu Hevu; waa ndu Jiebusu nımaepho iphe, nwuru nu ono; ² ephe dzukobe tugba nanu jeshia etso Jioshuwa yee ndu Ízurelu ogu.

³ Obenu lę ndu mkpukpu Gibiyonu nımaru iphe, Jioshuwa meru ndu Jeriko waa ndu Eyayi; ⁴ ephe je eworu eregede gbaa wata eme umere ge ndu duru ndu ephe nɔ-chiru ɛnya phe; je eworu nkirika ęda-ukpo; waa akahu ęda, eeyeje męe, lakashihucharu alakashihu; teme a dzukwachakwaa ya pho adzukwa; woru dojicha nkafu-igara phe edoji. ⁵ Ephe wota nkirika akpokpa, a dzukwanyaru ike bvu; woru yee. Ephe bya eworu nkirika uwe yekwapho; bya ewota buredi, kpohuru nku; bya atsua evu gude. ⁶ Noo ya; ephe bya ejepfu Jioshuwa phe l'eka ephe kpoberu ulo-ekwa phe lę Gilugalu; je epfuru nu Jioshuwa yee ndu Ízurelu su phe: "Anyi bukwa ndu shi eka du ɛnya bya g'anyi l'unu gbaa ndzu."

⁷ Ndu Ízurelu su ndu Hevu ono: "?A maru tɔ bukwanu lę mgboru anyi l'eka-a bę unu bu? Dęnu g'anyi l'unu e-shi agba ndzu?"

⁸ Ephe su Jioshuwa: "Anyi bukwa ndu-ozu ngu."

Jioshuwa su phe: "?Bu onye bę unu bu? Teme ?bu awe bę unu shi?"

⁹ Ephe su iya: "Anyibe ndu-ozu ngu shikwa oha, du ɛnya. Iphe, kparu anyi abyabya bukwa l'anyi nımaru iphe, du biribiri, Chipfu, bu Chileke unu meru. Anyi nımakotaru k'iphe, o meru; mbu k'iphe, o mekotaru l'alɔ ndu Ijiputu; ¹⁰ waa iphe, o meru ndu eze ndu Amoru ono ephebebo, bu l'uzo ɛnyanwu-awawa ɛnyimu Jiɔdanu; mbu Sihonu, bu eze Heshibonu; waa Ogu, bu eze ndu Beshanu, bu lę mkpukpu Ashitoretu. ¹¹ Oo ya bu; ndu bu ogerenya anyi; waa onyemonye, bu l'alɔ anyi su anyi g'anyi kwa-kobe iphe, anyi e-ri l'uzo; gbeshi byatashia unu ndzuta; bya asu unu l'anyi buakwaa ndu ejeru unu ozi. G'unu kwenu g'onye l'unu gbaa ndzu. ¹² Su-a; buredi anyi-a shikwa evugbaa oku teke anyi chitaru iya gude gbeshi ije mboku, anyi gbeshiru abyapfuta unu; ole lewaro ɛnya huma lę nta-a bę o kposhihuwaru nku; tsuchaa evu. ¹³ ęda-a, eeyeje męe-a bę shikwa buru k'ophu teke anyi yeru iya męe. Ole lewa iya ro ɛnya g'o lakashihuchaaaru. Uwe anyi; mę akpokpa anyi bu g'anyi nɔ l'uzo bę o tukocharu kashihu; noo kele eka anyi shi du ɛnya."

¹⁴ Ndu Ízurelu nata iphe, ephe gude bya eworu ria; ophu ephe ejeeđu-ru akpata Chipfu ishi g'a maru g'ephe e-me iya. ¹⁵ No iya; Jioshuwa bya

ekweta l'ephe l'ephe te enwedu opfu; ephe l'ephe bya agbaa ndzụ ye iya; kweta l'ephe a-ha p̄h̄e g'ephe n̄odu ndzụ. Ndu-ishi Ízurelụ bya eworu ẹgo riaru p̄h̄e.

¹⁶A n̄ep̄ho ujiku ẹto, ephe l̄e ndu Gibiyonu riru nte ndzụ ono; ndu Ízurelụ n̄uma l'ephe b̄u ndu ephe l'ephe b̄u obutobu mkp̄ukpu. ¹⁷Oo ya b̄u; ndu Ízurelụ bya awufu n̄u; j̄ep̄ho ije ujiku ẹto; ephe rwua ndu ẹka ono. Mkp̄ukpu, n̄ogbaa l'ẹka ono b̄u Gibiyonu; waa Kefira; waa Berotu; waa Kiriyatu-Jiarimu. ¹⁸Obenu l̄e ndu Ízurelụ te etsoduru p̄h̄e ọgu; noo k̄e-le ndu-ishi p̄h̄e gudewaa ẹpha Chipfu, b̄u Chileke ndu Ízurelụ riaru p̄h̄e anḡu l'ephe ta abyad̄u etso p̄h̄e ọgu.

Ndu Ízurelụ wata ata ndu-ishi p̄h̄e ụta l'ephe meru iphe, d̄u nno. ¹⁹T̄obudu iya b̄u; ndu-ishi ono g'ephe hak̄ota bya as̄u ikpoto ọha ono l'ophu: “Anyi gudeakwa ẹpha Chipfu, b̄u Chileke k̄e ndu Ízurelụ riaru ndu-a nte. Nta-a ta ad̄ekwa iphe, anyi emekwadu p̄h̄e. ²⁰Iphe, anyi e-me b̄u l'anyi a-ha p̄h̄e g'ephe n̄odu ndzụ; k'ophu ẹjo-iphe ata abyapfutadu anyi l̄e nte ono, anyi riru p̄h̄e ono.” ²¹Ndu-ishi ono n̄odu epfukwaru p̄h̄e ph̄o s̄u p̄h̄e: “Unu g'anyi haa p̄h̄e g'ephe n̄odu ndzụ; waj̄eru anyi nk̄u; kuj̄eru anyi mini.” E shi ẹgube ono; ndu-ishi mee iphe ono, ephe kweru ukwe l'ephe e-me ono; mb̄u ephe par̄u ndu ono haa; ephe n̄odu d̄u.

²²T̄obudu iya b̄u; Jioshuwa bya ekuk̄obe ndu mkp̄ukpu Gibiyonu; bya as̄u p̄h̄e: “?D̄enu g'o gude unu gbab̄eru anyi ẹregede s̄u anyi l'unu shi ọha, d̄u ẹnya; l'unub̄e ndu anyi l'unu t̄ukoru buru l'ẹka-a? ²³Nta-a b̄e unu buakwaa ndu a t̄uru ọnu. Ọ buakwaa ohu anyi b̄e unu bya l'ab̄uru je ad̄u-waruroya. Ọo unu a-n̄odu awa nk̄u; eku mini edo l'eze-ulo Chileke mu.”

²⁴Ephe s̄u Jioshuwa: “Anyib̄e ohu ngu b̄e a k̄ochakwaru ḡe Chipfu, b̄u Chileke unu gude t̄ua ekemu n̄u onye-oz̄i iya, b̄u M̄osisu s̄u g'o n̄u unu al̄i-a l'ophu; waf̄ua g'o t̄uko ndu bu l'al̄i-a gbushik̄otar̄u unu. T̄obudu iya b̄u; ndzụ unu rwutan̄u anyi. Ọ buru iphe ono, meru g'o gude anyi mee iphe ono, anyi meru ono. ²⁵Nta-a b̄e anyi n̄oakwa ngu l'ọbochi-ẹka. Ọ kp̄o-pho g'i mee anyi iphe, d̄ukpoe ngu ph̄o ree.”

²⁶Oo ya b̄u; Jioshuwa naf̄uta p̄h̄e l'ẹka ndu Ízurelụ; ọphu ephe e gbuduru p̄h̄e. ²⁷Jioshuwa woru ndu Gibiyonu mee ndu awa nk̄u; m̄e ndu ekuru ndu Ízurelụ l'ophu mini. Ephe n̄odu awakwaph̄o nk̄u bya eku mini, eegu-deje eme iphe l'ẹka Chipfu h̄otar̄u g'o buru ẹka aa-kp̄uru iya ọru-ngweja. Ọ buru iphe ono b̄e ephe b̄u gbiriri jas̄u ntan̄u-a.

Enyanwu ekeshiru l'ẹka lan̄u

10 ¹T̄obudu iya b̄u; eze ndu Jierúsalem̄u, b̄u Adoni-Z̄edeku bya an̄u-ma l̄e Jioshuwa lw̄u-kpewaru ndu Eyayi; mee mkp̄ukpu p̄h̄e; ọ buru mkpurupyata. Mb̄u l'o meru ndu Eyayi; ȳe onye eze p̄h̄e g'o meru ndu Jieriko; ȳe onye eze p̄h̄e. T̄eme ọ bya an̄uma l̄e ndu mkp̄ukpu Gibiyonu t̄ugburu jepfu ndu Ízurelụ; ephe l'ephe ria nte nch̄i-ad̄u-doo; ephe

l'ephe tükowa buru. ²Iphe ono kwatakpoò rwua ephe le ndu ali iya l'ehu; noo kele mkpukpu Gibiyonu kwatakpooru nweru okpehu okpobe enweru; bya aburu mkpukpu, duta-be mkpa g'oha ndu eze. Teme o buru mkpukpu, ka ke ndu Eyayi shii; teme unwoke mkpukpu Gibiyonu buru ndu ike du l'ogu. ³Oo ya bu; Adoni-Zedeku, bu eze ndu Jierusalemu; zia ozi g'e je ezia Hohamu, bu eze ndu Heburonu; yee Piramu, bu eze ndu Jiarumutu; yee Jiafiya, bu eze ndu Lakishi; yee Debi, bu eze ndu Egulon; su phe: ⁴"Unu byanu bya eyetaru mu aka g'anyi je etsoo ndu mkpukpu Gibiyonu ogu; kele ephe tugburu jepfu Jioshuwa yee ndu Izurelu; ephe ria nte nchi-adu-doo."

⁵Noo ya; ndu eze ise ono, bu eze ndu Amoru ono bya edzukobe, bu iya bu eze ndu Jierusalemu; waa ke ndu Heburonu; waa ke ndu Jiarumutu; waa ke ndu Lakishi; wafua eze ndu Egulon. Ephe chitanu ndu ojogu phe je akpobe ulo-ekwa phe l'iphu mkpukpu Gibiyonu; bya awata etso ndu Gibiyonu ogu.

⁶Ndu Gibiyonu zia ozi g'e je zia Jioshuwa l'eka ndu Izurelu kpoberu ulo-ekwa phe le Gilugalu. Su iya: "Jiko ta agbadoshinu anyibe ohu ngu phe! Kukeberu ehu bya egwegwa bya adzo anyi; le ndu eze ndu Amoru, bu l'ubvu ubvu dzukobeakwaru; abya anyi alwulu."

⁷Tobudu iya bu; Jioshuwa rwutanu ndu ojogu iya l'ophu; mekpoo iphe, bu ndu ike du l'ogu; ephe shi le Gilugalu wufuta; o buru phe eje mkpukpu Gibiyonu. ⁸Chipfu su Jioshuwa: "Ba atsukwa phe ebvu; kele mu woa-kwaru phe ye ngu l'eka. O to dukwa g'ephe ha bya l'ekeru okpa latatiphu unu."

⁹Noo ya; Jioshuwa phe gude enyashi ono shi le Gilugalu tugbua jekota ije l'enyashi ono je atu phe l'uzorehu. ¹⁰Chipfu mee phe; ephe mehu butsu-butsu-butsu l'iphu ndu Izurelu. Ndu Izurelu gbua phe pyaapyaa le mkpukpu Gibiyonu gbushikpoò phe ike; chia phe kpara-kpara-kpara chipyabe phe kwaseru uzo, shiru jeshia mkpukpu Betu-Horonu; saa phe osa-mpfu l'uzo, shiru jeshia mkpukpu Azeka; waa mkpukpu Makeda (bu iya bu a -ghachaa mkpukpu Betu-Horonu). ¹¹Ephe nodu agba agbalaru ndu Izurelu ono; kwaseru uzo Betu-Horonu; eje ala mkpukpu Azeka ono; Chipfu gbè l'imigwe wata phe atu akamini-mkpuma, paru aka; gude tugbushiahaa phe. Ndu akamini-mkpuma ono tugburu ka igwerigwe eme le ndu ophu ndu Izurelu gude ogu-echi sua pyaapyaa.

¹²Le mboku ono, Chipfu woru ndu Amoru yee ndu Izurelu l'eka ono be Jioshuwa pfuru l'iphu ndu Izurelu su Chipfu:

"Gube enyanwu; keshiru le mkpukpu Gibiyonu!

Gube onwa; kwakwaa le nsuda Ajialonu!"

¹³Oo ya bu; enyanwu keshiru l'eka-lanu; onwa keshiru l'eka o jeberu nokirishia gbiriri jasu ndu Izurelu mee ndu ohogu phe g'o ghuru phe. Iphe-a be e dekwaru lekwo Jiasha; l'enyanwu keshiru l'echi

akpaminigwe; ọọ ujiku ophu; ọphu ọ ọ́bádúru ańbá. ¹⁴Eshinu ta adúdu mbọku dújehewaru gẹ mbọku ono; e -mecha ọphu ọ dúbaekwapho mbọku ọzo nwúbaaru gẹ mbọku ono; mbú mbọku, Chipfu ngabẹjebaaru amadú nchị gẹ mbọku ono. Gẹ mu gbukwaa ya tororo; ọ kwa Chipfu lwú-chiru ndu Ízùrẹ́lú ọ́gu mbọku ono.

¹⁵E mecha; Jioshuwa yẹe ndu Ízùrẹ́lú wúfu lashia l'ẹ́ka ẹ́phe kpọ́beru ọ́lọ-ẹ́kwa phẹ lẹ Gilugalu.

Eggbushi ndu eze ndu Amọ́rú; ẹ́phe n'ise

¹⁶Tọ́budu iya bú; ndu eze ise ono gbagbúa je ewohaa onwophe l'ọ́gba, nọ lẹ Makeda. ¹⁷A bya epfuaru Jioshuwa lẹ ndu eze ise ono bẹ a hụ-makwaru l'ẹ́ka ẹ́phe woharu onwophe l'ọ́gba, nọ lẹ mgboru mkpụkpụ Makeda. ¹⁸Jioshuwa sụ: “Unu je eswita eze mkpuma gude swichia ọ́nu ọ́gba ono. Unu aharu nemadzú họtá ye g'e che iya nche. ¹⁹Unu alwúro ọ́gu, unu alwú. Unu chiru ndu ọ́hogu unu ono ọ́so túbua; unu eje atúko ndu ọ́phu nọ l'úzo okotazú phẹ gbushia. Unu te ekwekwa g'ẹ́phe gbarwua mkpụkpụ phẹ; noo kẹ́le Chipfu wowaru phẹ ye unu l'ẹ́ka.”

²⁰Jioshuwa yẹe ndu Ízùrẹ́lú tuko phẹ mebyishikọ́ta. Ọ phọ́duru nwa-nshii mẹ a sù l'ọ́ to nwedú mẹ onye lanú warú nù. Ọ́le nwa ọ́madzú olemole, warú nù bẹ larú lẹ mkpụkpụ phẹ ono, bú mkpụkpụ, a kpúshiru ike. ²¹E mecha; ndu Ízùrẹ́lú g'ẹ́phe ha wúfu lẹ chiriri lẹ werere lapfushia Jioshuwa l'ẹ́ka ẹ́phe kpọ́beru ọ́lọ-ẹ́kwa phẹ lẹ mgboru mkpụkpụ Makeda; ọ́phu ọ́ dúdú onye halibaru ọ́nu k'ẹ́pfuru ndu Ízùrẹ́lú.

²²Jioshuwa sụ: “Unu swifu mkpuma ono l'ọ́gba ono; kpúfutaru mu ndu eze ise-a!” ²³Ọ́o ya bú; ẹ́phe bya akpúfuta ndu eze ise ono. Mbú eze ndu mkpụkpụ Jierúsalemu; waa kẹ́ ndu Hẹ́buronu; waa kẹ́ ndu Jiarumutu; waa kẹ́ ndu Lakishi; waa kẹ́ ndu Ẹ́gulonu. ²⁴Ẹ́phe kpútacharu Jioshuwa ndu eze ono; ọ́ bya ekukọ́ unwoke Ízùrẹ́lú; bya ekua ndu-ishi ndu ojọ́gu, bú ndu ẹ́phe l'iya swi; sụ phẹ: “Ngwa; unu bya l'ẹ́ka-a bya azọ́becha phẹ ọ́kpa l'olu!” Ọ́o ya bú; ẹ́phe wúfuta bya eworu ọ́kpa zọ́becha phẹ l'olu.

²⁵Jioshuwa sụ phẹ: “Unu ta atsúkwa ebvu; ọ́phu meji atọ́fukwa unu. G'obu shihukwa unu ike; ọ́phu ndzú agúkwa unu; kẹ́le ọ́o ẹ́gube-a bẹ Chipfu e-mekọ́ta iphe, búkpoo ndu ọ́hogu unu, unu eje etso ọ́gu.” ²⁶E mecha; Jioshuwa woru ndu eze ono gbushia; woru odzu phẹ kobegbaa l'eli oshi iche iche uzi ise. A parú phẹ haa l'eli oshi l'ẹ́ka ono, e kobegbaru phẹ ono jasú l'úzenyashi.

²⁷O be l'úzenyashi; Jioshuwa zia; e je ekofuta phẹ l'eli oshi ẹ́ka ono; je eworu nwua l'ọ́gba ẹ́ka ẹ́phe shi wohaa onwophe phọ. Ẹ́phe pata oke mkpuma, hagbaa shii swichia ọ́nu ọ́gba ono. Mkpuma ono dú l'ẹ́ka ono gbiriri byasú ntanú-a.

²⁸Ọ́ búru mbọku ono bẹ Jioshuwa lwútaru mkpụkpụ Makeda. Ọ́ tuko ndu bu lẹ mkpụkpụ ono; waa onye eze phẹ gbushikọ́ta. Ọ́phu ọ́ tọ́ dúdú

g'o ka mma l'oo onye lanu, no le mkpukpu ono, waru nu. Oo epho g'o meru eze ndu Jieriko bu g'o meru ke ndu Makeda.

Aalwu-kpe ndu ndohali

²⁹Noo ya; Jioshuwa yee ndu Izurelu g'ephe ha gbete le mkpukpu Makeda jeshia ogu le mkpukpu Libuna. ³⁰Chipfu wokwarupho ndu mkpukpu ono; yee eze phe ye ndu Izurelu l'eka. Jioshuwa yee ndu Izurelu tuko ndu bu le mkpukpu ono gbuete. Ophu o dudu g'o ka mma l'oo onye lanu, waru nu. O bukwarupho g'o meru eze ndu Jieriko bu g'o meru eze ndu Libuna.

³¹Tobudu iya bu; Jioshuwa yee ndu Izurelu l'ophu gbete le mkpukpu Libuna jeshia mkpukpu Lakishi; je eworu ulo-ekwa phe kpoete l'eka ono; bya awata phe etso ogu. ³²Chipfu bya eworu mkpukpu Lakishi ye ndu Izurelu l'eka. O be le mboku k'eto; Jioshuwa lwuta iya. O tukoeopho ndu bu iya nu gbushigbua; g'o gbushiru ndu mkpukpu Libuna. ³³Horamu, bu eze ndu Geza bya g'o yeru eze ndu Lakishi eka; Jioshuwa phe lwu-kpekwa ya pho yelete ndu ojogu iya; ophu o dudu g'o ka mma l'oo onye lanu, waru nu.

³⁴Noo ya; Jioshuwa yee ndu Izurelu l'ophu gbete le mkpukpu Lakishi jeshia mkpukpu Egulonu; je eworu ulo-ekwa phe kpoete l'eka ono; bya awata phe etso ogu. ³⁵Ephe lwu-kpee ya le mboku ono kwapho; bya egude ogu-echi gbuetebekota onyemonye, bu iya nu; mbu l'iphe, bukpoo nemadzu, bu le mkpukpu ono be e gbukotaru pyaapya mboku ono; bu nwune iphe, o meru ndu Lakishi.

³⁶Jioshuwa yee ndu Izurelu l'ophu bya agbete le mkpukpu Egulonu jeshia mkpukpu Heburonu; je etsoo ndu eka ono ogu. ³⁷Ephe lwuta mkpukpu ono; bya egude ogu-echi gbushia ndu bu iya nu; ephete le ndu eze phe; waa ndu bu le mkpukpu, nogbaa ya mgburugburu g'ephe hakota. Ophu o dudu m'onye lanu, waru nu. E mee phe iphe, e meru ndu Egulonu. Mbu l'o tukoeopho mkpukpu le mkpukpu ono g'ephe hakota; mekpoo iphe, bu nemadzu, bukota iya nu; sua pyaapya.

³⁸Jioshuwa yee ndu Izurelu l'ophu bya alwatashia; bya abahu le mkpukpu Debi je etsoo phe ogu. ³⁹Ephe lwuta mkpukpu ono; waa onye eze phe; waa mkpukpu le mkpukpu, nogbaa ya mgburugburu; bya egude ogu-echi tuko phe gbushia; mbu l'ephe tukoru nemadzu, bukota l'eka ono sibe pyaapya; ophu o dudu m'onye lanu, wafuru nu; bu nwune iphe, o meru ndu Heburonu. Noo iphe, o meru ndu Debi; yee onye eze phe bu ono; teme o bukwarupho nwune iphe, o meru ndu Libuna; yee onye eze phe be o meru phe ono.

⁴⁰Oo ya bu; Jioshuwa phe tuko ndu ali eka ono lwu-kpee; mbu ndu bu l'ali ubvu ubvu; yee ndu ophu bu l'echiegu ndohali; waa ndu bu l'ali okpa ubvu, no l'uzo enyanwu-ariba; waa ndu ophu bu le mgbaka ubvu; ephete le ndu eze phe l'ophu. Ophu o dudu me onye lanu, waru nu. Ephe tuko

iphe, bukpuo iphe, atụ unme l'eka ono gbushikota. O mee ya pho ge Chipfu, bu Chileke ndu Izurelu turu ekemu su g'o mee ya. ⁴¹Jioshuwa phe shiepho le mkpukpu Kadeshi-Baneya lwua phe gbiriri jasụ le mkpukpu Gaza; bya atuko mkpukpu, nokota le Goshenu lwukota; je akpaa le mkpukpu Gibiyonu. ⁴²Ndu eze ono; me ali phe be Jioshuwa lwutakotaru l'akpo ephopho lanu; noo kele Chipfu, bu Chileke ndu Izurelu bu iya alwu-chiru phe ugu.

⁴³Tobudu iya bu; Jioshuwa yee ndu Izurelu mecha bya awufu lashia l'eka ephe kpoberu ulo-ekwa phe le Gilugalu.

Aalwu-kpe ndu eze ndu isheli

11 ¹Tobudu iya bu; Jiabinu, bu eze ndu Hazo numaeppo iphemiphe ono, eme nu ono; o zia su g'e je ekua Jiobabu, bu eze ndu Madonu; kukwapho eze ndu Shimuronu; waa eze ndu Akushafu; ²waa ndu eze, bu l'ali ubvu ubvu l'uzo isheli; waa ndu ophu bu le nsuda Araba, no l'uzo ndohali eze-enyimu Kineretu; waa ndu ophu bu l'ali okpa ubvu, no l'uzo enyanwu-ariba; teme wakwapho ndu bu le mgboru mkpukpu Nafatu-Doru, no l'uzo enyanwu-ariba. ³O byakwapho ezia g'e je ekua ndu Kenu ndu ophu bu l'uzo enyanwu-awawa; ephe le ndu ophu bu l'uzo enyanwu-ariba; wakwapho ndu Amoru; waa ndu Hetu; waa ndu Perezu; waa ndu Jiebusu, bugbaa l'ali ubvu ubvu; waa ndu Hevu, bu l'okpa ubvu Hamonu l'ali Mizupa. ⁴Ephe tuko rwuta ndu ojogu phe gude bya. Ndu ojogu phe haepho lotu g'aja, no l'aguga eze-enyimu. Ephe chikwarupho inya; waa ugbo-inya, du igwerigwe. ⁵Ndu eze ono g'ephe ha bya achigbabe ndu ojogu phe ono; bya eworu ulo-ekwa phe kpo l'aguga nggele Meromu g'ephe too ndu Izurelu ugu.

⁶Chipfu su Jioshuwa: "Ba atsukwa phe ebvu; kele o -rwutashia egube nta-a echele be mu woakwaru phe ye unube ndu Izurelu l'eka g'unu gbushibebe. Unu ebushikota inya phe akwara azu okpa; unu eworu ugbo-inya phe kpokota oku."

⁷Jioshuwa yee ndu ojogu ndu Izurelu wufuta; bya atụ phe l'uzorehu le nggele Meromu; daru ivoyi kpua phe. ⁸Chipfu woru phe ye ndu Izurelu l'eka; ephe lwu-kpee phe; chipyabe phe kwaseru uzo eze mkpukpu Sayidonu; me uzo mkpukpu Misurefotu-Mayimu. Ephe chikwaa phe pho shia uzo enyanwu-awawa; mbu chia phe gbiriri jasụ le nsuda Mizupa. Ephe gbua phe gbiriri jasụ teke aduedu me onye lanu, ghuduru nu. ⁹Jioshuwa mee phe ge Chipfu suru g'ephe mee phe. Ephe tuko inya phe bushikota akwara azu okpa; bya achikobe ugbo-inya phe tua oku.

¹⁰Teke ono kwapho be Jioshuwa phe wu-phuru azu je alwu mkpukpu Hazo; bya eworu onye eze phe gbua. Hazo shi buru ishi mkpukpu ono g'o hakota. ¹¹Ephe gude ugu-echi tuko nemadzu, bu le mkpukpu ono sua pyaapya; tuko phe gbuebekota; ophu o dudu g'o ka mma l'oo onye atụ

unme mę nanu, phoduru nu. E woru oku lokpua le mkpukpu Hazo; o tsu-fu iya.

¹² Jioshuwa tuko mkpukpu ndu eze ono g'o hakota; ephe le ndu eze phe, lwutakota; bya egude ogu-echi sukota phe pyaapya; tuko phe gbu-shibeba; g'onye-ozu Chipfu, bu Mosisu turu iya ekemu su g'o mee ya.

¹³ Obenu l'iphe, bukpuo mkpukpu ono, a kpuru l'eli ubvu ono be Jioshuwa phe ta akpoduru oku me nanu; gbahaa Hazo kpoloko be Jioshuwa phe kpuru oku. ¹⁴ Ndu Izurelu tuko eku ndu mkpukpu ono gweta; bya akpu-koo iphe-edobe phe le ndu je edoberu onwophe. Obenu le nemadzu be ephe gude ogu-echi sua pyaapya; jasu teke ephe tukoru g'ephe ha gbu-shibebekota. ¹⁵ O buerupho ge Chipfu turu iya onye-ozu iya, bu Mosisu l'ekemu bu ge Mosisu turu iya Jioshuwa; teme o bukwarupho ge Jioshuwa mekotaru iya. Ophu o dukpoda me iphe lanu, o meduru l'iphemiphe ono, Chipfu turu Mosisu l'ekemu ono.

¹⁶ Oo ya bu; Jioshuwa phe lwutakota ali aka ono l'ophu: ndu bu l'ali ubvu ubvu; yee ndu ophu bu l'echiegu ndohali; waa ndu bu l'ali Goshe-nu l'ophu; waa ndu ophu bu l'ali okpa ubvu, no l'uzo enyanwu-ariba; waa ndu bu le nsuda Araba; mbu ndu bu l'ubvu ubvu Izurelu; yee ndu bu l'okpa ubvu iya. ¹⁷ Ephe gbę l'ubvu Halaku, no l'uzo Siye; lwuta ali ono jasu le mkpukpu Belu-Gadu, no le nsuda Lebanonu l'uzo ndohali ubvu Hamonu. O kpuchaa ndu eze phe le ndu gbushia. ¹⁸ Jioshuwa tsokpo ndu eze ono ugu no odu. ¹⁹ A -gufu ndu Hevu, bu le mkpukpu Gibiyonu be o to dudu ndu ephe le ndu Izurelu gbabaaru ndu. Ndu Izurelu lwutacharu ndu k'ophu g'ephe ha. ²⁰ Kele oo Chipfu l'onwiya kpo-chiru phe okpoma g'ephe tsoje ndu Izurelu ugu; k'ophu oo-shi nno gbuębe phe rengurengu; mee g'ephe chihu; g'a ta phuru phe obu-imemini, bu iya bu iphe, Chipfu turu Mosisu ekemu su g'o mee.

²¹ O bukwarupho teke ono be Jioshuwa phe byaru bya emee ge ndu Anaku chihu l'ali ubvu ubvu; me ndu ophu bu le mkpukpu Heburonu; me ndu ophu bu le mkpukpu Debi; waa mkpukpu Anabu; waa ndu ophu bu l'ali ubvu ubvu ndu Jiuda l'ophu; wakwapho ndu bu l'ali ubvu ubvu Izurelu l'ophu. Jioshuwa tuko phe mebyishikota; ephe le mkpukpu phe. ²² Ophu o to dudu ndu Anaku, phoduru l'ali unwu Izurelu ono me onye lanu. Eka nemadzu phoduru bu le mkpukpu Gaza; waa le mkpukpu Gatu; waa le mkpukpu Ashidodu. ²³ Oo ya bu le Jioshuwa atuko ali ono l'ophu lwutakota; mbu egube ono, Chipfu suru Mosisu g'o mee ya. O lwutachaa ya; bya eworu iya keuru unwu Izurelu l'okpa-ipfu l'okpa-ipfu; o buru okiphe phe.

E mechaa; ali ono kabe daa jii; haa alwu ugu.

Ndu eze, Mosisu lwutaru

12 ¹ Owaa bu epa ndu eze ndu ali ono, unwu Izurelu suru pyaapya natachaa ali phe nworu l'azu enyimu Jidanuazu iya ophu l'uzo

ɛnyanwu-awawa; a -gbɛ lɛ ndu bu lɛ nsɔda nggele Anɔnu; jasɔ lɛ ndu bu l'úbvú Hamonu; mekpoo ndu bu l'uzo ɛnyanwu-awawa nsɔda Araba.

²Eze kɛ mbu bu Sihonu, bu eze ndu Amoru. Yɛbedua shi buru lɛ mkpukpu-kpu Heshibonu. Alɛ-eze iya kee alɛ Giladu ɛbo; o buru eze l'uzo lanu. Alɛ-eze iya ono gbɛ lɛ mkpukpu Arowa, nɔ l'aguga aguga nsɔda nggele Anɔnu; bya agbɛ lɛ mkpukpu ono, nɔ l'echilabo nsɔda nggele Anɔnu ono je akpaa lɛ nggele Jiaboku, bu oke alɛ ndu Amonu. ³O shikwapho buru eze ndu ophu bu lɛ nsɔda Araba; a -gbɛ l'uzo ɛnyanwu-awawa eze-ɛnyimu Gálili je akpaa lɛ mkpukpu Bɛtu-Jieshimotu, du l'uzo ɛnyanwu-awawa Eze-ɛnyimu Únú; bya ago-jia shia ɔzo ndohali lufuta lɛ mgbaze mgbaze úbvú Pisiga.

⁴Onye eze ozo bu Ogu, bu eze ndu Beshanu. Alɛ ɛka o shi buru eze phɛ bɛ a lwutakwarupho. Yɛbedua shi buru lɛ mkpukpu Ashitoretu; yɛ mkpukpu Edereyi. Ogu ono bu onye ikpazu l'eri Rafa. ⁵Alɛ-eze iya rwuchaaru úbvú Hamonu; waa mkpukpu Saleka; waa alɛ Beshanu l'ophu; je akpaa l'oke alɛ ndu Geshu; mɛ kɛ ndu Maka; mɛ nkeru-ɛbo alɛ Giladu; nɔo jasɔ ɛphe l'onye eze, bu Sihonu je amaa oke lɛ mkpukpu Heshibonu.

⁶Ndu eze labo ono bu onye-ozí Chipfu, bu Mósísu; yɛ ndu Ízurelu lwukperu phɛ. Mósísu bya eworu alɛ ono nu okpa-ipfu Rúbenu; waa kɛ Gadu; waa kɛ nkeru-ɛbo okpa-ipfu Manáse g'o buru okiphe phɛ.

Ndu eze ophu Jioshuwa lwukperu l'onwiya

⁷Owa-a bu ndu eze ophu bu l'uzo ɛnyanwu-ariba ɛnyimu Jiɔdanu, bu ndu Jioshuwa yɛ ndu Ízurelu lwukpekotaru. Alɛ ndu eze ono gbɛ lɛ mkpukpu Belu-Gadu, nɔ lɛ nsɔda Lébanonu; je akpaa l'úbvú Halaku, nɔ l'uzo, e shi eje Siye. Jioshuwa bya eworu alɛ ono keeru ndu Ízurelu l'okpa-ipfu l'okpa-ipfu g'o buru okiphe phɛ. ⁸Alɛ, shi tukɔ yikotaru iya nu bu: alɛ úbvú úbvú; waa alɛ okpa úbvú, nɔ l'uzo ɛnyanwu-ariba; waa nsɔda Araba; waa alɛ, nɔ lɛ mgbaka mgbaka úbvú; waa oma echiegu; waa echiegu ndohali. Alɛ ono shi tukɔ bukotaru alɛ ndu Hetu; waa kɛ ndu Amoru; waa kɛ ndu Kénanu; waa kɛ ndu Pérezu; waa kɛ ndu Hevu; mɛ kɛ ndu Jiebusu.

⁹Ndu Ízurelu lwukperu onye eze ndu Jieriko;

waa onye eze ndu Eyayi, nɔ-kube mkpukpu Bɛtelu;

¹⁰ waa onye eze ndu Jierúsalemu;

mɛ onye eze ndu Hɛburonu;

¹¹ waa onye eze ndu Jiarumutu;

mɛ onye eze ndu Lakishi;

¹² waa onye eze ndu ɛgulonu;

mɛ onye eze ndu Geza;

¹³ waa onye eze ndu Debi;

mɛ onye eze ndu Geda;

- 14 waa onye eze ndu Homa;
mę onye eze ndu Aradu;
15 waa onye eze ndu Libuna;
mę onye eze ndu Adulamu;
16 waa onye eze ndu Makeda;
mę onye eze ndu Bętelu;
17 waa onye eze ndu Tapuwa;
mę onye eze ndu Hefa;
18 waa onye eze ndu Afęku;
mę onye eze ndu Lasharonu;
19 waa onye eze ndu Madonu;
mę onye eze ndu Hazo;
20 waa onye eze ndu Shimuronu-Meronu;
mę onye eze ndu Akushafu;
21 waa onye eze ndu Tanaku;
mę onye eze ndu Megido;
22 waa onye eze ndu Kadęshi;
mę onye eze ndu Jiokuneyamu, nọ l'úbvú Kamęlu;
23 waa onye eze ndu Doru, nọ lę Nafatu-Doru;
mę onye eze ndu Goyimu, nọ l'alı Gálili;
24 wafua onye eze ndu Tıza.
- Iphe, ndu eze ono tukuru dı bu ndu eze ıkporo l'iri lę nanu.

Alı ọphu ee-mechakwapho je alwuta

13 ¹Tobudu iya bu; Jioshuwa bęerupho ọgerenya; bya akapfuhu-chawa akapfuhu; Chipfu su iya: “Nta bę i buwaa ọgerenya bya akapfuhuchawa akapfuhu; tẹme alı, aa-lwuta kpokwaduro kę barara-a. ²Alı ndu ọphu ghuduru nu, ee-je alwutafua bu ọnu-ęgu ndu Filisitayinu; waa kę ndu Geshu; ³mbu alı, gbę lę nggele Shihọ, nọ l'uzo ęnyanwu-awawa alı ndu Ijiputu; je akpaa lę mkpukpu Ekuronu l'uzo isheli. Alı ono, ndu-ishi ndu Filisitayinu ise shi buru eze phe ono bę aguchaaru yeru alı ndu Kėnanu, bu iya bu: mkpukpu Gaza; waa mkpukpu Ashidodu; waa mkpukpu Ashikelonu; waa mkpukpu Gatu; wafua mkpukpu Ekuronu. Ozoo bu alı ndu Ava, ⁴nọ l'uzo ndohali; waa alı ndu Kėnanu l'ophu; mę ndu mkpukpu Meyara, bu alı ndu Sayidonu; je akpaa lę mkpukpu Afęku, bu oke alı ndu Amoru; ⁵wafua alı ndu Gebalu; waa alı úbvú úbvú Lébanonu l'ophu l'uzo ęnyanwu-awawa; a -gbę lę mkpukpu Belu-Gadu, bu ndohali úbvú Hamonu; je akpaa lę mkpukpu Lebo-Hamatu; ⁶wafua alı ndu Sayidonu ndu ọphu bu l'alı úbvú úbvú, nọ lę mgbaka úbvú úbvú Lébanonu; yele mkpukpu Misurefotu-Mayimu. Iphe, bu ndu ono, mu gushiru ono bę mu a-chifukotaru ndu Ízurelu. Ole g'i tua ido gude keshiaru ndu Ízurelu alı ono g'ọ buru okiphe phe; mbu gę mu suru g'i keeru phe

iya ono. ⁷Oo ya bu; gbeshi nta-a woru ali ono keeru okpa-ipfu tete pho; waa nkeru-ebo okpa-ipfu Manase ndu ophu ghuduru nu pho; g'o buru oki-phe phe."

Eeke ali, no l'uzo enyanwu-awawa enyimu Jiordanu

⁸Okpa-ipfu Rubenu; waa ke Gadu; waa nkeru-ebo okpa-ipfu Manase be natawaru ali, onye-ozu Chipfu, bu Mosisu nuru phe; l'uzo enyanwu-awawa enyimu Jiordanu; ⁹natakwapho ali, noru jasu le mkpukpu Arowa. Ndu Arowa bu le nsuda ono, no l'aguga nggele Anonu; teme o buru iya bu mkpukpu ono, pharu l'echi nggele ono; mekpoo baswaa ali ono, no l'uzo mkpukpu Medeba; je akpaa le mkpukpu Dibonu. ¹⁰Ephe natakwarupho ali, noru je akpaa l'oke ali ndu Anonu l'uzo enyanwu-awawa, bu iya bu mkpukpu Sihonu, bu eze ndu Amoru, shi buru le mkpukpu Heshibonu; ¹¹natakwapho ali Giladu; waa ali ndu Geshu; waa ke ndu Maka; waa ubvu Hamonu l'ophu; wafua ali Beshanu l'ophu je akpaa le mkpukpu Saleka; ¹²mbu ali Beshanu ono, shi buru ali-eze Ogu, bu onye phoduru nu l'oshilokpa Rafa, bu onye shi bua le mkpukpu Ashitoretu; yee mkpukpu Edereyi. Ole Mosisu lwuchawaru ndu ono; chifu phe l'ali ono. ¹³Obenu le ndu Izurelu ta achifuduru ndu Geshu; waa ndu Maka. Ephe paru phe haa; ephe le ndu Izurelu tuko buru byasu ntanu.

¹⁴A bya l'okpa-ipfu Livi; ophu a heduru phe ali; kele Chipfu kwewaru phe ukwe su l'okiphe, ephe e-keta bu iphe-ngweja, a kporu oku nu Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu.

Ali okpa-ipfu Rubenu

¹⁵Okpa-ipfu Rubenu be Mosisu mekwarupho ali ono hee l'ipfu l'ipfu. ¹⁶Ali nkephe shiepho le mkpukpu Arowa noduta. Ndu Arowa bu le nsuda ono, no l'aguga nggele Anonu; teme o buru iya bu mkpukpu ono, pharu l'echi nggele ono; mekpoo baswaa ali ono, no l'uzo mkpukpu Medeba; ¹⁷waa mkpukpu Heshibonu; waa mkpukpu le mkpukpu, nokota le baswaa ali, bu iya bu: Dibonu; waa Bamotu-Belu; waa Betu-Belu-Meyonu; ¹⁸waa Jiahazu; waa Kedemotu; waa Mefahatu; ¹⁹waa Kiriayatayimu; waa Sibuma; waa Zeretu-Shaha, bu iya bu mkpukpu ophu no l'eli ubvu, no l'ime nsuda; ²⁰wafua mkpukpu Betu-Peyo; waa mkpoze ubvu Pisi-ga; wafua mkpukpu Betu-Jieshimotu; ²¹waa iphe, bukpoo mkpukpu le mkpukpu, nokota le baswaa ali; mekpoo iphe, bu ohamoha ono, onye eze ndu Amoru ono, bu Sihonu shi buru le mkpukpu Heshibonu buru onye-ishi phe ono. E mechaa; Mosisu lwu-kpee ya; lwu-kpekwapfo ndu ishi ndu Midiyanu, bu iya bu Evi; waa Rekemu; waa Zuru; waa Huru; waa Reba. Gephe hakota shi nochia enya Sihonu bugbaaru ishi ndu ali ono. ²²Belamu nwa Beyo, bu onye jibya yi le ndu ophu ndu Izurelu gburu l'ogu. ²³Eka oke ali ndu okpa-ipfu Rubenu kparu l'uzo enyanwu-ariba

bù l'enyimu Jíódanu. Noo oke alì, ndu òkpa-ipfu Rúbènu ketarù bù ono. E woru mkpùkpu lẹ mkpùkpu, nọgbaa ya nù; mēkpoo ùnwu mkpùkpu, nọ-pheru iya mgburugburu keeru phẹ l'ipfu l'ipfu.

Alì òkpa-ipfu Gadu

²⁴Òkpa-ipfu Gadu bẹ Mósìsu nùkwarupho oke alì ono; ẹphe haa l'ipfu l'ipfu. ²⁵Alì nkepẹ l'ophu bẹ mkpùkpu Jiaza yìkotakpo; mẹ iphe, bükota mkpùkpu, nọ l'alì Giladu l'ophu; waa alì ndu Amọnu jasù lẹ mkpùkpu Arowa, bù iya bù ụzọ ẹnyanwu-awawa mkpùkpu Raba. ²⁶Alì ono bya agbẹ lẹ mkpùkpu Hẹshibonu; je akpaa lẹ mkpùkpu Ramatu-Mizupa; waa mkpùkpu Betonimu. Ọ gbẹkwapho lẹ Mahanayimu nọo jasù l'oke alì Lodeba. ²⁷Mkpùkpu, nọgbaa lẹ nsùda, bù iya bù Bẹtu-Haramu; waa Bẹtu-Nimura; waa Sukọtù; waa Zafọnu yìchaaru iya; mēkpoo iphe, bù ọhamoha ono, onye eze ono, bù Sihonu shi buru lẹ Hẹshibonu buru eze phẹ ono. Mkpùkpu ono bükota oke alì òkpa-ipfu Gadu l'uzo ẹnyanwu-arìba ẹnyimu Jíódanu je akpaa l'eze-ẹnyimu Gálili l'uzo isheli iya. ²⁸Ono bükpoephe alì, e woru keeru òkpa-ipfu Gadu. E keru phẹ iya l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu; mbù mkpùkpu lẹ mkpùkpu, nọgbaa ya nù; mēkpoo nwa mkpùkpu, nọ-pheru iya mgburugburu.

Alì nkeru-ẹbo òkpa-ipfu Manáse

²⁹Nkerẹbo òkpa-ipfu Manáse bẹ Mósìsu nùkwarupho oke alì ono; ẹphe haa l'ipfu l'ipfu. ³⁰Alì nkepẹ bù ẹka o swetaru bù a -gbẹ lẹ mkpùkpu Mahanayimu; je atùko alì Beshanu l'ophu sweta; mēkpoo ọhamoha, onye eze ono, bù Ogu, shi buru eze ndu Beshanu waa ụkporo mkpùkpu ẹto, bù mkpùkpu ndu Jiayi; Jiayi ono nọkwapho lẹ Beshanu. ³¹Nkerẹbo alì Giladu yìkwa iya phọ; waa mkpùkpu Ashìtoretu; waa mkpùkpu Ederayi. Mkpùkpu lẹ mkpùkpu ono shi bụchaaru ọhamoha, onye eze, bù Ogu shi buru onye-ishi phẹ a -gbẹ lẹ Beshanu ẹka o shi buru. Ono, a gushiru ono bù ọphu a nùru oke lanù l'oshilọkpa Makiya nwa Manáse. Ẹphe keshia ya l'ipfu l'ipfu.

Iphe, e doberu oshilọkpa Lívayi

³²Alì ono bù lẹ baswaa alì ndu Mówabu, nọ l'azu ẹnyimu Jíódanu azù iya ọphuu; l'uzo ẹnyanwu-awawa mkpùkpu Jieriko; bẹ Mósìsu nọ keshia ya. ³³Obenu l'òkpa-ipfu Lívayi bẹ Mósìsu ta ahẹduru oke alì; kẹle ọ sùru phẹ l'ọo Chipfu, bù Chileke kẹ ndu Ízurelù bù okiphe nkepẹ.

Eeke alì ụzọ ẹnyanwu-arìba ẹnyimu Jíódanu

14 ¹Ọwaa bükota alì ndu Kénanu; ibe iya ọphu ndu Ízurelù nata-gbaaru; ọ buru okiphe phẹ, bù iya bù gẹ Eleyaza, bù onye uke Chileke; waa Jioshuwa nwa Nunu; waa ndu-ishi òkpa-ipfu ndu Ízurelù

gude keeru p̄hē iya. ²Oke alì p̄hē ono b̄u ido bē a t̄uru gude keeru iya ọkpa-ip̄fu tete lē nkeru-ẹbo iya p̄hō, b̄u iya b̄u gē Chipfu s̄uru Mós̄isu g'e mee ya. ³Mós̄isu n̄waru ọkpa-ip̄fu lab̄o lē nkeru-ẹbo iya ọphuu oke alì nkep̄hē l'ụzo ẹn̄yanwu-awawa ẹn̄yimu Jíḡdanu. Obenu l'ọkpa-ip̄fu kē ndu Lívayi ta ad̄udu ọphu a n̄uru p̄hē g'a n̄uru ndu ọphuu; ⁴mb̄u l'ọkpa-ip̄fu Jíḡs̄efu d̄uwaa ọkpa-ip̄fu lab̄o, b̄u iya b̄u ọkpa-ip̄fu Manás̄e; waa kē Ifuremu. Ndu Lívayi bē a ta n̄uduru alì. Nwēka a n̄uru p̄hē b̄uepho mkp̄ukpu ẹka ẹp̄he e-buru; yēe ẹka ẹp̄he e-cheje ip̄he-edobe p̄hē. ⁵Ndu Ízur̄elu wo-ru alì ono kee gē Chipfu s̄uru Mós̄isu g'e kee ya.

Aan̄u Kal̄ebu mkp̄ukpu H̄eburonu

⁶Noo ya; ndu shi l'ọkpa-ip̄fu Jiuda w̄u-pfuta Jioshuwa lē Gilugalu. T̄obudu iya b̄u; Kal̄ebu nwa Jiefune, shi l'ip̄fu ndu Kenazu s̄u iya: “?Ọ kwa l'ì makwaduru-a ip̄he, Chipfu pfuru onye-oz̄i iya, b̄u Mós̄isu l'op̄fu ẹhu mu lē ngu lē Kad̄eshi-Baneya? ⁷Ip̄he, mu n̄waru eshinu a nw̄uru mu b̄u ụkporo apha lab̄o teke onye-oz̄i Chipfu, b̄u Mós̄isu n̄o lē mkp̄ukpu Kad̄eshi-Baneya zia mu s̄u gē mu je anw̄ua ngge l'alì-a. Mu jechaa bya ewota ip̄he, mu h̄umaru k̄okotar̄u iya; k̄oeru iya p̄hō g'ọ d̄u mu l'obu. ⁸Obenu lē ndu ọphu anyi l'ẹp̄he sw̄i jeru je emee; ndz̄u rwuta ndu Ízur̄elu. Ọle mb̄e-dua gudeeph̄o obu mu g'ọ ha tsoru Chipfu, b̄u Chileke mu. ⁹Ọo ya b̄u; ọ b̄uru lē mb̄oku ono ḡedegede bē Mós̄isu rifuru anḡu s̄u l'alì ono, mu z̄oru ọkpa ono a-b̄uru okip̄he mu l'ụnwu mu jas̄u lē tuutuutuu lē m̄imiimii; kē-le mu gude obu mu l'ophu etso Chipfu, b̄u Chileke kē yēbe Mós̄isu.

¹⁰“Chipfu mechaa mee ip̄he ono, o kweru mu ukwe iya ono; dobe mu ndz̄u; k'ọphu b̄u lē nta-a bē mu n̄waru ụkporo apha lab̄o l'apha ise; e -shi teke ono, o pfuru Mós̄isu ip̄he ono, b̄u iya b̄u teke ono, ndu Ízur̄elu shi aghap̄he l'echīegu ono. Waa mu baa ntan̄u-a; mb̄e onye n̄waru ụkporo apha ẹno l'apha ise eshinu a nw̄uru mu! ¹¹T̄eme mu b̄ukwaduru ọbya gē mu b̄u iya eshi teke Mós̄isu ziru mu oz̄i ono. Ọo g'ike d̄u mu teke ono b̄u g'ọ d̄u mu nta-a k'eje ọgu jee lwa. ¹²Ọ b̄uru ip̄he, mu ep̄fu b̄u g'ì phe-naaru mu ẹka l'oboto-ẹgu ndu-a, bu l'alì úbv̄ú úbv̄ú-a, b̄u alì ẹka Chipfu kweru mu ukwe iya mb̄oku ono. Ọ d̄unaa g'ì n̄umanuru-a teke ono lē ndu bu l'ẹka ono b̄u oshil̄okpa Anaku; lē mkp̄ukpu p̄hē par̄u ẹka; waf̄ua l'ẹp̄he gude igbul̄o kp̄u-p̄hee mkp̄ukpu p̄hē ono mgburugburu; obenu lē Chipfu e-yetar̄u mu-a ẹka; mu achifu p̄hē nata alì p̄hē; b̄u ip̄he, o pfuru mu.”

¹³Noo ya; Jioshuwa bya aḡoru ọnu-oma n̄u Kal̄ebu nwa Jiefune; bya eworu H̄eburonu n̄u iya g'ọ b̄uru okip̄he iya. ¹⁴Ọo ya b̄u; mkp̄ukpu H̄eburonu b̄uru kē Kal̄ebu nwa Jiefune, shi l'ip̄fu ndu Kenazu e -shi teke ono; noo k̄ele o gude obu iya g'ọ ha tsoru ụzo Chipfu, b̄u Chileke ndu Ízur̄elu. ¹⁵H̄eburonu bē e shi ekuje Kiriya-tu-Araba. Aba ono b̄u nwoke, b̄u iya shi kachaa shii l'oshil̄okpa Anaku.

Ọo ya b̄u; e mechaa; ẹp̄he t̄uta unme k'alw̄u ọgu.

Alì ọkpa-ipfu Jiuda

15 ¹Alì, a tūru ido; ọ dabarū ọkpa-ipfu Jiuda; ẹphe haa ya l'ipfu l'ipfu nọru gbiriri jasū l'ọke ẹphe lẹ ndu Edomu; l'uzo echiegu Zinu; l'ẹka alì ono jeberu l'uzo ndohali iya.

²Oke alì pẹ l'uzo ndohali gbẹ l'aguga Eze-ẹnyimu Únú l'ibiya k'uzo ndohali; ³kwaseru ọzo ndohali úbvú “akpì”; bya agbewaro l'ẹka ono pfu-kwaseru nọo jasū l'echiegu Zinu. Tẹme ọ gbekwapho l'ẹka ono lufu lẹ ndohali mkpukpu Kadeshi-Baneya. O shijaa mkpukpu Hẹzuronu bahu lẹ mkpukpu Adaru; gbajia uswe bahu lẹ mkpukpu Karaka. ⁴O shikwapho l'ẹka ono kwaseru jasū lẹ mkpukpu Azumonu; bya anowaro lufuta l'onu nggele ndu Ijiputu. Alì pẹ ono l'ophu buru lẹ nggele ono bẹ ọ kparu. Ọ buru ẹka alì pẹ jeberu l'uzo ndohali bu ono.

⁵Oke iya l'uzo ẹnyanwu-awawa shi lẹ Eze-ẹnyimu Únú kwaseru jasū l'ẹka ẹnyimu Jíódanu asọba lẹ Eze-ẹnyimu Únú ono.

Oke iya l'uzo isheli gbẹ l'ẹka ono ⁶nọo jasū lẹ mkpukpu Bẹtu-Hogula; nọwaro gbiriri jasū l'uzo isheli mkpukpu Bẹtu-Araba; jasū lẹ Mkpuma Bohanu. Bohanu ono bu nwa Rúbenu. ⁷Oke-alì ono bya agbẹ lẹ nsuda Akoru kwaseru ọzo mkpukpu Debi; bya agbẹ l'ẹka ono kwaseru ọzo ndegu jasū lẹ mkpukpu Gilugalu, nọ gha iphu l'úbvú Adumimu, nọ l'uzo ndohali nsuda nggele, nọ l'ẹka ono. Ọ gbẹ l'ẹka ono pfukwaseru Enu-Shemeshi; kwaseru lufuta lẹ Enu-Rogelu. ⁸Noo ya; oke alì pẹ ono gbẹ lẹ nsuda Hinomu, nọ l'uzo ndohali mkpukpu Jiebusu, bu iya bu Jierúsalemu; nyikota úbvú, nọ l'uzo ẹnyanwu-ariba nsuda Hinomu; mbu l'uzo isheli nsuda Refayimu. ⁹Oke-alì ono bya agbẹ l'eli úbvú ono nọo jasū l'ẹnyamini Nefutowa; bya agbẹ l'ẹka ono lufuta lẹ mgboru mkpukpu, nọgbaa lẹ mgboru úbvú Efuronu; bya aswi-jia futa lẹ mkpukpu Bala, bu iya bu Kiriyatu-Jiarimu. ¹⁰Ọ gbẹ lẹ mkpukpu Bala gbajia ọzo ẹnyanwu-ariba jasū l'úbvú Siye; shiwaro l'ẹka ono kwaseru ọzo isheli úbvú Jiarimu, bu iya bu úbvú Kesalonu; bya eshi l'ẹka ono gbazeta mkpukpu Bẹtu-Shemeshi; bya aghabua mkpukpu Timuna. ¹¹Ọ gbẹ l'ẹka ono pfukwaseru úbvú, nọ l'uzo ndegu mkpukpu Ekuronu; bya agbajia shita mkpukpu Shikeronu; je aghabua úbvú Bala; bya erwua Jiabunelu. Oke iya jeephọ je asube l'eze-ẹnyimu.

¹²Oke iya l'uzo ẹnyanwu-ariba bu Eze Ẹnyimu.

Noo g'e gude meeru ọkpa-ipfu Jiuda alì bu ono; ẹphe haa ya l'ipfu l'ipfu.

Ọtuniyelu alwuta mkpukpu Debi

(Ikpe 1:10-15)

¹³No iya; ọ buru l'ẹka oke alì ọkpa-ipfu Jiuda du bẹ Jioshuwa meru alì nu Kalebu nwa Jiefune. Ọ buru egube ono bẹ Chipfu tūru iya ya l'ekemu

sù g'o mee ya. Alì èka ò nùru iya bụ mkpukpu Kiriyatu-Araba, bụ iya bụ Hẹburonu. Aba ono bụ nna Anaku. ¹⁴Kalẹbu bya agbẹ lẹ Hẹburonu chifù ipfù ndu Anaku ephe n'eto, bụ iya bụ ndu Sheshayi; waa ndu Ahimanu; waa ndu Talumayi. G'ephe ha tukurù bụru oshilokpa Anaku. ¹⁵Ò gbẹ l'èka ono jeshia ndu mkpukpu Debi ogu. Iphe, e shi ekuje Debi bụ Kiriyatu-Sefa. ¹⁶No iya; Kalẹbu sù: “Onye -gbeshikpowaru je alwua ndu Kiriyatu-Sefa lwuta; mu ekee onye obu nwatibe mu, bụ Akusa g'o luru.” ¹⁷Ò bụru Otuniyelu nwa Kenazu, bụ nwune Kalẹbu bẹ jeru alwuta mkpukpu ono. Oo ya bụ; Kalẹbu kee ya nwada iya ono, bụ Akusa; ò luru.

¹⁸Ò lwaephò ibe Otuniyelu; ò sù iya g'o je epfuaru nna iya, bụ Kalẹbu g'o wẹe ya alì.

Akusa bya enyizeta l'eli nkapfù-igara iya; Kalẹbu jia ya sù: “?Bụ gunu bẹ mu e-meru ngu?”

¹⁹Ò sù iya: “Menaarù mu iphe-oma. Eshinu ì sùru gẹ mu laa echiegu ndohali; nufunaa mu alì l'èka mini, anwù shòkoshoko.” Oo ya bụ; Kalẹbu bya eworu èka mini anwù shòkoshoko l'èka dù dagere-dagere mẹ l'èka bụ ohu iya woru nù iya.

²⁰Waa oke alì, e meru nù okpa-ipfù Jiuda l'ipfù l'ipfù g'o bụru okiphe phek baa: ²¹Mkpukpu, a nugharu okpa-ipfù Jiuda l'alì ndu ndohali lẹ mgboru oke alì ndu Edomu bụ: Kabuzelu; waa Eda; waa Jiagu; ²²waa Kina; waa Dimona; waa Adada; ²³waa Kadeshì; waa Hazò; waa Itunanu; ²⁴waa Zifu; waa Telumu; waa Beyalotu; ²⁵waa Hazò Hadata; waa Keriyotu-Hẹzuronu, bụ iya bụ Hazò; ²⁶waa Amamu; waa Shema; waa Molada; ²⁷waa Haza-Gada; waa Heshimonu; waa Betu-Peletu; ²⁸waa Haza-Shuwalu; waa Biye-Sheba; waa Biziyotiya; ²⁹waa Bala; waa Imu; waa Ezemu; ³⁰waa Elutoladu; waa Kesilu; waa Homa; ³¹waa Zikulagu; waa Madumana; waa Sansana; ³²waa Lebawotu; waa Shilihimu; waa Ayinu; wafua Rimonu. Iphe, ò tukurù dù bụ ukporo mkpukpu lẹ mkpukpu tete; yee unwu mkpukpu, nogbaa phek mgburugburu.

³³Èka a nùru okpa-ipfù Jiuda l'alì okpa úbvù, nò l'uzo enyanwu-ariba bụ Eshutolu; waa Zora; waa Ashuna; ³⁴waa Zanowa; waa Enu-Ganimu; waa Tapuwa; waa Enamu; ³⁵waa Jiarumutu; waa Adulamu; waa Soko; waa Azeka; ³⁶waa Sharayimu; waa Aditemu; waa Gederà; wafua Gederotayimu. Iphe, ò dù bụ mkpukpu iri l'eno; yee unwu mkpukpu, nogbaa phek mgburugburu.

³⁷Wafua Zenanu; waa Hadasha; waa Migudalu-Gadu; ³⁸waa Dilanu; waa Mizupa; waa Jioikutelu; ³⁹waa Lakishi; waa Bozukatu; waa Egulun; ⁴⁰waa Kabonu; waa Lahumamu; waa Kitulishi; ⁴¹waa Gederotu; waa Betu-Dagonu; waa Nama; wafua Makeda. Iphe, ò dù bụ mkpukpu iri l'ishii; yee unwu mkpukpu, nogbaa phek mgburugburu.

⁴²Wafua Libuna; waa Eta; waa Ashanu; ⁴³waa Ifuta; waa Ashuna; waa Nezibu; ⁴⁴waa Keyila; waa Akuzibu; wafua Maresha. Iphe, ò dù bụ mkpukpu tete; yee unwu mkpukpu, nogbaa phek mgburugburu.

⁴⁵ Ọzo bụ mkpụkpu Ẹkuronu; yee mkpụkpu ọzo, nọgbaa lẹ mgboru ẹka ono; yee ụnwu mkpụkpu, nọgbaa pẹ mgburugburu. ⁴⁶ Ọzo bụ iphe, bụ mkpụkpu, nọ lẹ mgboru Ashịdodu; lẹ mgbaka ụzo ẹnyanwu-arịba mkpụkpu Ẹkuronu; yee eze-ẹnyimu. ⁴⁷ Ọzo bụ mkpụkpu Ashịdodu l'onwiya; waa mkpụkpu Gaza; waa mkpụkpu ọzo, nọgbaa lẹ mgboru ẹka ono; waa nwa mkpụkpu, nọgbaa iphe, bụ mkpụkpu ono mgburugburu; gbiriri je akpaa lẹ nggele, bụ oke alị ndu Ijiputu; waa l'oke-ẹnyimu.

⁴⁸ Ọwaa bụ mkpụkpu, nọ l'alị úbvú úbvú, a nuru ọkpa-ipfu Jiuda baa: Shamiru; waa Jiatiru; waa Soko; ⁴⁹ waa Dana; waa Kiriyatu-Sana, bụ iya bụ Debi; ⁵⁰ waa Anabu; waa Eshutemowa; waa Animu; ⁵¹ waa Goshenu; waa Holonu; wafua Gilo. Iphe, ọ dū bụ mkpụkpu iri lẹ nanu; yee ụnwu mkpụkpu, nọgbaa pẹ mgburugburu.

⁵² Wafua Arabu; waa Duma; waa Eshanu; ⁵³ waa Jianimu waa Bētu-Tapuwa; waa Afeka; ⁵⁴ waa Humuta; waa Kiriyatu-Araba, bụ iya bụ Heburonu; waa Ziyọ. Iphe, ọ dū bụ mkpụkpu tete; yee ụnwu mkpụkpu, nọgbaa pẹ mgburugburu.

⁵⁵ Wafua Mawonu; waa Kamelu; waa Zifu; waa Jiuta; ⁵⁶ waa Jieze-relu; waa Jiokudeyamu; waa Zanowa; ⁵⁷ waa Kenu; waa Gibiya; wafua Timina. Iphe, ọ dū bụ mkpụkpu iri; yee ụnwu mkpụkpu, nọgbaa pẹ mgburugburu.

⁵⁸ Wafua Haluhulu; yee Bētu-Zuru; waa Gedo; ⁵⁹ waa Maratu; waa Bētu-Anotu; wafua Elitekonu. Iphe, ọ dū bụ mkpụkpu ishii; yee ụnwu mkpụkpu, nọgbaa pẹ mgburugburu.

⁶⁰ Wafua Kiriyatu-Belu, bụ iya bụ Kiriyatu-Jiarimu; waa Raba. Iphe, ọ dū bụ mkpụkpu labo; yee nwa mkpụkpu, nọgbaa ya mgburugburu.

⁶¹ Ọwaa bugbaa mkpụkpu, nọ l'echiegu, a nuru ọkpa-ipfu Jiuda: Bētu-Araba; waa Midinu; waa Sekaka; ⁶² waa Nibushanu; waa Únú; waa Enu-Gedi. Iphe, ọ dū bụ mkpụkpu ishii; yee ụnwu mkpụkpu, nọgbaa pẹ mgburugburu.

⁶³ Ọphu ndu Jiuda adudu ike chifu ndu Jiebusu, bu lẹ Jierúsalemu. Ndu Jiuda ẹphe lẹ ndu Jiebusu ono bua ẹghirigha e -shi teke ono byasu ntanụ-a.

Alị ọkpa-ipfu Ifuremu waa Manáse

16 ¹ Oke alị ọphu a tūru ido gude hee oshilokpa Jiósefu; gbẹ l'uzo ẹnyanwu-awawa obvu mini ke mkpụkpu Jieriko, nọ lẹ mgboru ẹnyimu Jiódanu; ghata mkpụkpu Jieriko; kwaseru echiegu lufu l'alị úbvú úbvú je akpaa lẹ mkpụkpu Bételu. ² O shi lẹ mkpụkpu Bételu kwaseru mkpụkpu Luzu; bya eshi l'ẹka ono rwua mkpụkpu Atarotu, nọ l'alị ndu Akụ. ³ Ọ gbẹ l'ẹka ono kwaseru ụzo ẹnyanwu-arịba lufu l'oke ẹphe lẹ ndu Jiafuleti; nọduwara ẹgube ono kwaseru alị ndu Bētu-Horonu; shiwaro l'ẹka ono nọo jasụ lẹ mkpụkpu Geza; o kwaseru je asube l'eze-ẹnyimu.

⁴Noo oke alì, òkpa-ipfu Manáse; yee kẹ Ifuremu, oshilòkpa Jíósefu nataru g'ò buru okiphe phẹ.

⁵Waa g'oke alì oshilòkpa Ifuremu l'ipfu l'ipfu jeru baa: Ò gbẹ lẹ mkpukpu Atarotu-Ada, nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa kwaseru mkpukpu Bẹtu-Horonu ọphu nọ l'uzo eli iya; ⁶shikwapọ l'ẹka ono nọ jasụ l'eze-ẹnyimu; l'uzo ndọhali mkpukpu Mikumetatu. Ò gbẹ l'ẹka ono gbajia ọzo ẹnyanwu-awawa nọ jasụ lẹ mkpukpu Tanatu-Shilo; bya agbẹ l'ẹka ono pfulwaseru ọzo ẹnyanwu-awawa nọ jasụ lẹ mkpukpu Jianowa. ⁷Ò gbẹwaro l'ẹka ono gbazeta jasụ lẹ mkpukpu Atarotu; waa mkpukpu Nara; bya ehuru ẹhu lẹ mkpukpu Jieriko; gbẹ l'ẹka ono lufuta l'ẹnyimu Jíódanu. ⁸L'ibiya ọphuu bẹ oke alì ndu Ifuremu gbẹ lẹ mkpukpu Tapuwa kwaseru lufu lẹ nggele Kana; nọwaro nno kpọda l'eze-ẹnyimu. Ono bukota oke alì ndu Ifuremu l'ipfu l'ipfu; ⁹yee mkpukpu olemole ọzo, e bufuru ndu Ifuremu l'alì ọphu a nuru ndu Manáse.

¹⁰Òlẹ ẹphe ta achifuduru ndu Kénanu, bu lẹ mkpukpu Geza. Ẹphe lẹ ndu Ifuremu buru ẹghirigha byasụ ntanụ-a; ẹphe nọdu ekebutajẹ ndu Kénanu ono g'ẹphe jeru phẹ ozi.

17 ¹Qwaa bu òkè alì ọphu a turu ido gude keeru oshilòkpa Manáse; kele ọo ya bu ọkpara Jíósefu. Ọkpara Manáse, bu Makiya, bu nna Giladu bẹ a nwaru alì Giladu; waa alì Beshanu, nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa ẹnyimu Jíódanu. Noo kele o goshiru l'ò bu onye ike dọ l'ogu. ²A tukurwapọ ido gude mee alì nọ ọkpa-ipfu Manáse ọphu ghuduru nù; ẹphe haa l'ipfu l'ipfu, bu iya bu ọnwu Abiyeza; waa ọnwu Helẹku; waa ọnwu Asurelu; waa ọnwu Shẹkemu; waa ọnwu Hefa; waa ọnwu Shemida. G'ẹphe ha tukuru bukotarọ ọnwu Manáse; Manáse bukwanuru nwatibe Jíósefu. Ò buru g'ẹphe haru alì ono l'ipfu l'ipfu bu ono.

³A bya lẹ Zelofehadu; yẹbedua ta nwutaduru nwa nwoke. Ọo ọnwu nwa nwanyị bẹ ọ nwushiru. Zelofehadu ono bu nwa Hefa; Hefa buru nwa Giladu; Giladu buru nwa Makiya; Makiya bukwanuru nwa Manáse. Ẹpha ọnwanyi ono, Zelofehadu nwushiru ono bu Mahula; yee Nuwa; yee Hogula; yee Milika; yee Tiza. ⁴Ọnwu iya ọnwanyi ono wuru bya ejepfu onye uke Chileke, bu Eleyaza; waa Jioshuwa nwa Nunu; yee ndu bu ndu-ishi je asụ phẹ: “Chipfu tukurwaru ekemu nù Mósisi sù iya g'ò hẹe anyi oke alì g'a heru ọnwunna anyi phẹ.” Ọo ya bu; Jioshuwa bya emeephọ gẹ Chipfu pfuru; mee alì nù phẹ g'a nuru ọnwunna phẹ. ⁵Ọkpa-ipfu Manáse bẹ a nuru ọzo alì iri; a -gufukwa alì Giladu; waa alì Beshanu, bu ọphu nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa ẹnyimu Jíódanu azu iya ọphuu; ⁶kele ọnwuada Manáse bẹ a nuru alì g'a nuru ọnwu iya unwoke. Ọnwu Manáse ndu ọphuu buru alì Giladu bu oke alì phẹ.

⁷Alì ndu Manáse shi l'oke ẹphe l'okpa-ipfu Asha nọ je akpaa lẹ mkpukpu Mikumetatu, bu ọzo ẹnyanwu-awawa mkpukpu Shẹkemu. Oke alì ono gbẹ l'ẹka ono kwaseru ọzo ndọhali; kpabuta ndu bu lẹ Enu Tapuwa yekọbe iya.

⁸Alì ndu Tapuwa l'ophu bukota kẹ ndu Manáse; obenu lẹ mkpukpu Tapuwa ọbu gẹdegede laaru ndu Ifuremu; keke ọ nọ lẹ mgbaka ndu Manáse ephe lẹ ndu Ifuremu. ⁹Oke alì ono gbẹ l'ẹka ono kwasẹru ọzo ndohali lufu lẹ nsuda nggele Kana. O nweru mkpukpu olemole, nọ l'ọzo ndohali nggele ono, bu kẹ ndu Ifuremu. Ọle alì ono bu ndu Manáse nwe iya. Oke alì ndu Manáse gbẹ l'ẹka ono laphu azu l'ọzo ndegu nggele ono bya akwasẹru nno jasụ l'eze-enyimu. ¹⁰Alì ono l'ọzo ndohali nggele ono bẹ bu kẹ ndu Ifuremu; ọzo isheli buru kẹ ndu Manáse. Nkepẹ nọru je akpaa l'eze-enyimu; ephe lẹ ndu Asha je amaa oke l'ọzo isheli; ephe lẹ ndu Isaka je amaa oke l'ọzo enyanwu-awawa.

¹¹Lime alì ndu Isaka; waa kẹ ndu Asha bẹ o nweru mkpukpu olemole, bu kẹ ndu Manáse, bu iya bu Bẹtu-Shanu; waa Ibulamu; mękwapho mkpukpu kẹ ndu Dọru; waa Enu-Dọru; mę Tanaku; mękwapho Megido; tẹme wakwapho ndu bupheru iya mgburugburu. Mkpukpu ophu kwe k'eto lẹ mkpukpu ono, a gushiru ono bu Nafatu.

¹²Ọle oshilokpa Manáse ta adudu ike chifu ndu Kėnanu, bu lẹ mkpukpu ono; ndu Kėnanu buerupho l'alì ono g'ephe bu iya. ¹³O be gẹ ndu Ízurelu nonyaru bya evuta kapyabẹ ndu Kėnanu; ephe kebuta ndu Kėnanu; ephe jeahaaru pẹ ozi; ophu ephe achifuduru pẹ achifu.

¹⁴O -rwua ujiku lanu; oshilokpa Jiosẹfu jepfu Jioshuwa je asu iya: “?Denu g'ọ nwuru ọ bu uzi alì lanu kpoloko bẹ a turu ido nu anyi su g'ọ buru oke alì anyi; l'anyibe ndu Chileke keberu l'oma mee; anyi buru ndu du igwerigwe egube-a?”

¹⁵Jioshuwa su pẹ: “Ọ -buru l'unu ha l'igwe k'ophu bu l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu paru unu nwanshi; unu je asuta ọswa l'alì ndu Pérezu; waa k'oshilokpa Rafa yebaa ya!”

¹⁶Oshilokpa Jiosẹfu ono su iya: “Alì úbvú úbvú ono ta asukwa anyi; tẹme ndu Kėnanu, bu lẹ nsuda nsuda, nọ lẹ mgboru ẹka ono buru ndu nwechaaru ugbo-inya, e meru l'ígwe; mbu ndu bu lẹ Bẹtu-Shanu; mę ndu bupheru iya mgburugburu; waa ndu bu lẹ nsuda Jiezerelu.”

¹⁷Jioshuwa su oshilokpa Jiosẹfu, bu iya bu ndu Ifuremu; waa ndu Manáse: “Unu du igwe shii; tẹme okpehu du unu; ọ to budu uzi alì lanu kpoloko bẹ ido iya a-dabarụ unu. ¹⁸Alì úbvú úbvú l'ophu a-buru k'unu. Ọ bu eviya l'ọswa du iya. Unu sua ya; g'oke iya g'ọ hakota bukotarun k'unu. A makwaru-a lẹ ndu Kėnanu bẹ nweru ugbo-inya, e meru l'ígwe; tẹme okpehu du pẹ; ọle unu a-du-a ike chishichaa pẹ l'ẹka ono!”

Eeme alì ophu ghuduru nu

18 ¹Ndu Ízurelu g'ephe ha bya edzukobe lẹ mkpukpu Shilo; woru ulo-ekwa-ndzukọ kpobe. Ephe sepyabewaa alì ono; ọ nodukota pẹ l'ẹka. ²Ọle okpa-ipfu Ízurelu esaa teke anatadu oke alì nkepẹ.

³Ọo ya bu; Jioshuwa su ndu Ízurelu: “?Bukpoo teke ole bẹ unu a-noberu; tẹme unu atugbua je anata alì ono, Chipfu, bu Chileke kẹ nna unu

oche phe nuru unu ono? ⁴Ngwa; g'okpa-ipfu nonu hota unwoke eto eto g'ephe bya ge mu zia phe g'ephe je agbaphe ali ono; bya edee ya l'ekwo koo g'ee-gude kee ya. Ephe -meebe nno; ephe ewotaru mu iya. ⁵Ali ono be ephe e-ke uzi esaa. Ndu Jiuda a-nodu l'ali ophu a nuru phe l'uzo ndohali; ndu Jiosesu anodu l'ophu a nuru phe l'uzo isheli. ⁶Unu pfua g'ee-me ali ono uzo esaa; dee ya l'ekwo; unu abya epfuaru mu g'unu meru iya; mu atua ido l'iphu Chipfu, bu Chileke anyi g'unu gude haa ya. ⁷Unu te emekwa ali gbaa ndu Livi; kele okiphe nkephe bu abubu ono, ephe bu ndu-uke Chileke ono. Teme ophu ndu Gadu; waa ndu Rubenu; waa ndu Manase aka lanu ahatakwapho ali ono; kele ephebedua be a nuwaru oke ali nkephe l'uzo enyanwu-awawa enyimu Jiodanu. O bu ru onye-ozu Chipfu, bu Mosisu be nuru phe ali nkephe.”

⁸Tobudu iya bu; unwoke ono wu-lihuepho g'ephe je emee ali ono dee ya l'ekwo; Jioshuwa nmaaru phe okwa su phe: “Unu tugbua je ejedzuru ali ono mgburugburu; unu edee go gbaru l'ekwo wotaru mu; ge mu nodu l'eka-a tua ido l'iphu Chipfu le Shilo l'eka-a g'unu gude haa ya.” ⁹Oo ya bu; unwoke ono tugbua je ejedzuru ali ono. Ephe bahu le mkpukpu le mkpukpu ozo je emee ali ono uzo esaa; dekota g'ali ono gbaru l'ekwo; wolataru Jioshuwa l'eka ndu Izurelu koberu ulo-ekwa phe le Shilo. ¹⁰Jioshuwa bya atuaru phe ido l'iphu Chipfu le Shilo; shi nno doziaru ndu Izurelu ali ono; ephe haa le ge keru iya.

Ali ndu Benjaminu

¹¹Ido ono daaru okpa-ipfu Benjaminu l'ipfu l'ipfu. Ali ophu a nuru phe nodu le mgbaka ali ndu Jiuda yee ke ndu Jiosesu.

¹²Luzo isheli be oke ali phe gbẹ l'enyimu Jiodanu noo jasụ l'uzo ibiya k'isheli mkpukpu Jieriko; bya adasweru ali ubvu ubvu l'uzo enyanwu-ariba; gbẹ l'eka ono lufuta l'echiegu, no le mkpukpu Betu-Avenu. ¹³Oke ali phe ono gbẹ l'eka ono dasweru uzo mkpukpu Luzu; mbu l'o jeerupho je adakoru Luzu, bu iya bu Betelu; l'uzo ndohali; bya agbe l'eka ono gbazeta le mkpukpu Atarotu-Ada l'eli ubvu, no l'uzo ndohali mkpukpu Betu-Horonu.

¹⁴Oke ali ndu Benjaminu gbẹ l'ubvu, gharu iphu le mkpukpu Betu-Horonu l'uzo ndohali; gbajia uzo ndohali; kwaseru uzo enyanwu-ariba ubvu ono; bya alufuta le Kiriya-Belu, bu iya bu Kiriya-Jiarimu, bu mkpukpu, no l'ali ndu Jiuda. Noo oke ali ndu Benjaminu k'uzo enyanwu-ariba bu ono.

¹⁵Luzo ndohali be o gbẹ l'oke Kiriya-Jiarimu; pfukwaseru lufu le mgboru enya-mini Nefutowa. ¹⁶Oke ali ono bya agbe l'eka ono dasweru okpa ubvu, no gha iphu le nsuda Hinomu; mbu l'uzo isheli nsuda Refayimu. O gbẹ l'eka ono gbazeta le nsuda Hinomu, no l'uzo ndohali mkpukpu Jiebusu; jee jasụ o lufu le Enu-Rogelu. ¹⁷O gbẹ l'eka ono gbajia uzo isheli lufu l'uzo mkpukpu

Enu-Shēmeshi; nɔwaro jasɔ lɛ mkpɔkpɔ Gelilotu, nɔ gha iphu l'úbvú Adu-mimu; gbɛ l'ɛka ono gbafɔ lɛ Mkpuma Bohanu. Bohanu ono bɔ nwa Rúbɛnu. ¹⁸Ɔ gbɛkwapho l'ɛka ono nɔo jasɔ l'uzo isheli mkpɔkpɔ Bɛtu-Araba; gbɛ l'ɛka ono lufu lɛ nsɔda Araba. ¹⁹Ɔ kwasɛru ɔzo isheli mkpɔkpɔ Bɛtu-Hɔgula; bya ebufuta l'uzo isheli Eze-ɛnyimu Únú l'ɛka ɛnyimu Jíɔdanu asɔba l'eze-ɛnyimu ono l'uzo ndɔhali. Noo oke alɔ ndu Benjiaminu k'uzo ndɔhali bɔ ono.

²⁰L'uzo ɛnyanwu-awawa bɛ oke iya bɔ l'ɛnyimu Jíɔdanu. Ono bɔ oke alɔ ndu Benjiaminu. Ɔ bɔ alɔ nkepɛ bɔ ono gbaa mgburugburu; ɔ buru g'ɛpɛ harɔ alɔ pɛ bɔ ono l'ipfu l'ipfu.

²¹Waa mkpɔkpɔ, bɔ k'ɔkpa-ipfu Benjiaminu l'ipfu l'ipfu baa: Jieriko; waa Bɛtu-Hɔgula; waa Emɛku-Kezizu; ²²waa Bɛtu-Araba; waa Zemara-yimu; waa Bɛtelu; ²³waa Ava; waa Para; waa Ɔfura; ²⁴waa Kefa-Amoni; waa Ofuni; wafɔa Geba. Ipɛ, ɔ dɔ bɔ mkpɔkpɔ iri l'ɛbo; yɛ ɔnwu mkpɔkpɔ, nɔgbaa pɛ mgburugburu.

²⁵Mkpɔkpɔ ɔzo bɔ kɛ ndu Benjiaminu bɔ Gibiyonu; waa Rama; waa Berotu; ²⁶waa Mizupa; waa Kefira; waa Moza; ²⁷waa Rɛkemu; waa Ipɛlu; waa Tarala; ²⁸waa Zela; waa Hɛlefɔ; waa mkpɔkpɔ ndu Jiebusu, bɔ iya bɔ Jierúsalemɔ; waa Gibiya; waa Kiriyatu-Jiarimu. Ipɛ, ɔ dɔ bɔ mkpɔkpɔ iri l'ɛno; yɛ ɔnwu mkpɔkpɔ, nɔgbaa pɛ mgburugburu.

Ono bɔ g'ɔ hakɔta; mbɔ okipɛ ɔnwu Benjiaminu; g'e keru iya l'ipfu l'ipfu.

Alɔ ndu Simiyonu

19 ¹A bya atɔa ido k'ɛbo; ɔ daaru ɔkpa-ipfu Simiyonu l'ipfu l'ipfu. Oke alɔ, a nɔru pɛ nɔ l'ime alɔ ndu Jiuda.

²Mkpɔkpɔ, yɔ l'ɔphu a nɔru pɛ bɔ: Biye-Sheba, bɔ iya bɔ Sheba; waa Molada; ³waa Haza-Shuwalu; waa Bala; waa Ezemu; ⁴waa Ɛlutoladu; waa Bɛtulu; waa Hɔma; ⁵waa Zikulagu; waa Bɛtu-Makabɔtu; waa Haza-Susa; ⁶waa Bɛtu-Lebawɔtu; wafɔkwaapho Sharuhenu. Ipɛ, ɔ dɔ bɔ mkpɔkpɔ iri l'ɛto; yɛ ɔnwu mkpɔkpɔ, nɔgbaa pɛ mgburugburu.

⁷Mkpɔkpɔ ɔzo, yɔkwapho l'alɔ ndu Simiyonu bɔ Ayɔnu; waa Rimonu; waa Eta; wafɔa Ashanu. Ipɛ, ɔ dɔ bɔ mkpɔkpɔ ɛno; yɛ ɔnwu mkpɔkpɔ, nɔgbaa pɛ mgburugburu; ⁸mɛwaro ipɛ, bɔ ɔnwu mkpɔkpɔ ɔzo, nɔ-phegbaaru mkpɔkpɔ ono, a gushiru ono mgburugburu; je akpaa lɛ Balatu-Biye, bɔ iya bɔ Rama, dɔ l'echiɛgu ndɔhali.

Noo oke alɔ, a nɔru ɔkpa-ipfu Simiyonu l'ipfu l'ipfu bɔ ono. ⁹Alɔ kɛ ndu Simiyonu bɔ alɔ, a watarɔ l'alɔ ɔphu a nɔru ndu Jiuda; noo kɛlɛ ɔphu a nɔru oshilɔkpa Jiuda parɔ ɛka k'ɔphu bɔ l'ɛpɛ ta adɔdu ike buchia ya. Noo ipɛ, meru g'ɔ gude a wata alɔ ndu Jiuda nɔ pɛ.

Alɔ ndu Zebulon

¹⁰A bya atɔa ido k'ɛto; ɔ daaru Zebulon l'ipfu l'ipfu. Oke alɔ nkepɛ kparɔ lɛ Saridi. ¹¹Ɔ gbɛ l'ɛka ono kwasɛru ɔzo ɛnyanwu-arɔba mkpɔkpɔ

Marala; bya eshita mkpukpu Dabeshetu; bya anodu nno gbiriri jasụ lẹ nggele, nọ gha iphu lẹ mkpukpu Jiokuneyamu. ¹²L'ibiya kẹ mkpukpu Saridi bẹ ọ kwaseru ụzo ẹnyanwu-awawa jasụ l'oke alị ndu mkpukpu Kisulotu-Tabo; shiwaro l'eka ono nọo jasụ lẹ mkpukpu Daberratu; bya ejerwucha mkpukpu Jiافيya. ¹³Oo ya bu; ọ kwasekpoerupho ụzo ẹnyanwu-awawa lufu lẹ mkpukpu Gatu-Hefa; waa mkpukpu Etu-Kazinu; o bufuta lẹ mkpukpu Rimonu; bya ekwojia okotazu Mkpukpu Neya. ¹⁴O -rwua eka ono; ọ kwaseru ụzo ndegu lufu lẹ mkpukpu Hanatonu; je akpaa lẹ nsuda Ifutahelu. ¹⁵Mkpukpu, nọ l'oke ibe iya ono bu Katatu; waa Nahalolu; waa Shimuronu; waa Idala; wafua Betulehemu. Iphe, ọ tukuru du bu mkpukpu iri l'ebo; yee unwu mkpukpu, nogbaa phe mgburugburu.

¹⁶Mkpukpu ono; yee unwu mkpukpu ono, nọ-pheru phe mgburugburu ono tukuru buru okiphe ndu Zebulun l'ipfu l'ipfu.

Alị ndu Isaka

¹⁷O -rwua l'ido k'eno; ọ daaru ndu Isaka l'ipfu l'ipfu. ¹⁸Mkpukpu, nọ l'alị ophu a nuru phe bu:

Jiezerelu; waa Kesulotu; waa Shunemu; ¹⁹waa Hafarayimu; waa Shi-yonu; waa Anaharatu; ²⁰waa Rabiti; waa Kishonu; waa Ebezu; ²¹waa Remetu; waa Enu-Ganimu; waa Enu-Hadahu; wafua Betu-Pazezu. ²²Oke alị phe rwuchaaru ubvu Tabo; waa Shahazuma; waa Betu-Shemeshi; shi l'eka ono lufu l'enyimu Jiordanu. Iphe, ọ tukuru du bu mkpukpu iri l'ishii; yeke unwu mkpukpu, nogbaa phe mgburugburu.

²³Mkpukpu ono; yee unwu mkpukpu ono, nogbaa ya mgburugburu ono go ha tukuru buru k'okpa-ipfu Isaka. Ephe kee ya l'anya-unuphu l'anya-unuphu me lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu waa l'onu-egu l'onu-egu.

Alị ndu Asha

²⁴A bya atua ido k'ise; ọ daaru okpa-ipfu Asha l'ipfu l'ipfu. ²⁵Mkpukpu, nọ l'alị ophu a nuru phe bu:

Helukatu; waa Hali; waa Betenu; waa Akushafu; ²⁶waa Alameleku; waa Amadu; wafua Mishalu. Eka a kparu oke alị obu l'uzo ẹnyanwu-ariba bu ubvu Kamelu; waa mkpukpu Shihō-Libinatu. ²⁷O bya agbajia ụzo ẹnyanwu-awawa shita Betu-Dagonu; bya erwua alị ndu Zebulun; waa nsuda Ifutahelu; bya agbe l'eka ono kwaseru ụzo ndegu jasụ lẹ mkpukpu Betu-Emeku; waa mkpukpu Niyelu; bya aghabua mkpukpu Kabulu l'uzo ekicha. ²⁸O kwaseru egube ono shita mkpukpu Eburonu; waa Rehobu; waa Hamonu; wafua Kana; jasụ o rwua eze mkpukpu ono, bu Sayidonu. ²⁹Oke alị ono bya agbe l'eka ono laphu azu kwaseru ụzo mkpukpu Rama; bya erwua mkpukpu Taya, bu mkpukpu, a kpu-pheru igbulo mgburugburu. O bya agbe l'eka ono gbajia uswe lufu lẹ mkpukpu Hosa; bya ebufuta l'eze-enyimu. Mkpukpu, nogbaa l'ime alị ono bu Mahalabu; waa Akuzibu; ³⁰waa

Uma; waa Afeku; wafua Rehobu. Iphe, o tukuru du bu ukporo mkpukpu le mkpukpu labo; yee unwu mkpukpu, nogbaa ya mgburugburu.

³¹ Mkpukpu le mkpukpu ono; yele unwu mkpukpu, no-pheru iya mgburugburu ono g'o ha tukuru buru okiphe okpa-ipfu Asha. Ephe haa ya l'enya-unuphu l'enya-unuphu; me l'onu-egu l'onu-egu.

Alì ndu Nafutali

³² A byakwa atua ido k'ishii; o daaru Nafutali. Ephe haa ya l'enya-unuphu l'enya-unuphu.

³³ Oke alì ono gbè le mkpukpu Helefu; waa le mgboru eze oshi Zanimu; ghata mkpukpu Adaminekebu; waa mkpukpu Jiabunelu; gbè l'eka ono lufu le mkpukpu Lakumu; kwaseru nno jasu l'enyimu Jiòdanu. ³⁴ Oke alì ono bya agbajia uzo enyanwu-ariba ghabua mkpukpu Azunotu-Tabo; bya eshia futa le mkpukpu Hukoku. O bya erwua alì ndu Zebulun l'uzo ndohali; waa kè ndu Asha l'uzo enyanwu-ariba; waa kè ndu Jiuda l'uzo enyanwu-awawa le mgboru enyimu Jiòdanu. ³⁵ Mkpukpu, no l'alì eka ono, a kp-pheru igbulò mgburugburu bu Zidimu; waa Zeru; waa Hamatu; waa Rakatu; waa Kineretu; ³⁶ waa Adama; waa Rama; waa Hazo; ³⁷ waa Kadeshi; waa Edereyi; waa Enu-Hazo; ³⁸ waa Yironu; waa Migudalu-Elu; waa Horemu; waa Betu-Anatu; waa Betu-Shemeshi. Iphe, o kpakotaru du bu mkpukpu iri le tete; yee unwu mkpukpu, nogbaa phe mgburugburu.

³⁹ Mkpukpu ono; yee unwu mkpukpu ono, no-pheru iya mgburugburu ono g'o ha tukuru bukotaru okiphe okpa-ipfu Nafutali l'enya-unuphu l'enya-unuphu; le mkpukpu le mkpukpu me l'onu-egu l'onu-egu.

Alì ndu Danu

⁴⁰ Tobudu iya bu; a bya atua ido k'esa; o daaru okpa-ipfu Danu.

⁴¹ Mkpukpu, no l'alì ophu a nuru phe bu:

Zora; waa Eshutolu; waa Iru-Shemeshi; ⁴² waa Shalubimu; waa Ajialonu; waa Itula; ⁴³ waa Elonu; waa Timuna; waa Ekuronu; ⁴⁴ waa Eluteke; waa Gibetonu; waa Balatu; ⁴⁵ waa Jiehudu; waa Bene-Baraku; waa Gatu-Rimonu; ⁴⁶ waa Mejakonu; wafua Rakonu; wakwapho alì ophu no gha iphu le Jiopa.

⁴⁷ Obenu le ndu Danu be alwuta alì nkephe tsuru l'ehu. Oo ya bu; ephe gbeshi je adatso ndu mkpukpu Leshemu ogo; lwu-kpee phe bya atuko phe gbushia; nata alì phe buru. Ephe je eburu le mkpukpu Leshemu; bya eworu mkpukpu ono gua epha nna phe oche, bu Danu.

⁴⁸ Mkpukpu ono; yee unwu mkpukpu, no-pheru phe mgburugburu tukuru bukotaru okiphe okpa-ipfu Danu l'ipfu l'ipfu.

Alì Jioshuwa

⁴⁹⁻⁵⁰ A tyebe ido gude washaru ndu Izurelu alì ono g'ephe nworu ndu Izurelu bya eworu alì nu Jioshuwa nwa Nunu no l'echilabo phe. O

buerupho iphe, Chipfu sùru g'èphe mee bè èphe meru; mbù l'èphe nùeru iya phò èka ò tùru èka sù g'a nù iya. Alì, èphe nùru iya bù Timunatu-Sera, bù mkpùkpu, nò l'alì úbvú úbvú Ifuremu. Ò kpùkwaa mkpùkpu ono buru.

⁵¹Alì ono g'ò ha bè Eleyaza, onye uke Chileke; waa Jioshuwa nwa Nunu; waa ndu-ishi ndu Ízurelu l'òkpa-ipfu l'òkpa-ipfu nò l'atatifu Chileke lè mkpùkpu Shilo; l'ònu-abata ùlò-èkwa-ndzukò tùa ido gude washàru iya ndu Ízurelu. Ò buru egube ono bù g'èphe gude kee alì ono g'ò ha kegree.

Mkpùkpu, onye gburu nemadzù

a-nòduje ezeru ndzù

(Ógú 35:9-34; Dìt 4:41-43; 19:1-13)

20 ¹Tòbudu iya bù; Chipfu sù Jioshuwa: ²“Pfuaru ndu Ízurelu g'èphe hòta mkpùkpu ono, aa-nòduje ezeru ndzù ono, mu shi l'ònu Mòsisu pfuaru unu ono; ³k'òphu bù: ò -dùru onye gburu nemadzù; èbè o lekebedùru ènya; l'ò gbaru laa èka ono je ezeeru ndzù; gè ndu nwe onye ono, e gburu ono te egude ènya-mee gbua ya gwata ùgwò òchi onye k'ono, e gburu ono.

⁴“Onye ono -nòdu agba ala lè mkpùkpu lanù lè mkpùkpu ono bù a -gbabe aadzùru ono; teke onye ono gbarwuèrupo l'ònu-abata mkpùkpu ono; g'onye ono pfùkwaru l'èka ono dooru ndu bù ògerenya mkpùkpu ono iphe, darù nù. E -mecha; èphe edubata onye òbu lè mkpùkpu ono, nù iya alì; èka oo-buru. ⁵Ò -bùru l'ò nweru onye achì onye òbu g'ò melata iya; gè ndu bù ògerenya mkpùkpu ono ta ahakwa iya g'onye abya emelata òbu melata iya; noo kèlè o to lekebedùru ènya gbua onye òbu; tème òphu ò bùdu l'òpfu, shiwaa dùru èphe l'onye òbu. ⁶Onye ono ebua l'èka ono, ò gbaru laa ono gbiriri jasù teke òò-bya apfùru l'iphu ndiphe; èphe ekpee ya ikpe. E -kpechaa ya ikpe; l'ò bukwarùpo l'èka ono; jasù onye-ishi-uke Chileke, ejeru Chileke ozi teke ono anwùhu. Ono -mechaèpho; onye ono alashìwàro l'èka o shi buru lè mkpùkpu ono, ò gbè gbala gbaru lashà mkpùkpu a -gbabe aadzùru ono.”

⁷Òo ya bù; èphe hòta mkpùkpu Kadèshi, nò l'alì úbvú úbvú kè ndu Nafùtali l'alì Gálili; waa mkpùkpu Shèkemu, nò l'alì úbvú úbvú kè ndu Ifuremu; waa mkpùkpu Kiriyatu-Araba, bù iya bù Hèburonu, nò l'alì úbvú úbvú kè ndu Jiuda. ⁸O -rwua l'ùzo ènyanwu-awawa ènyimu Jìódanu; mbù baswaa alì, tù-koru l'eli úbvú, nò l'echiègu l'ùzo ènyanwu-awawa mkpùkpu Jieriko; èphe hòta mkpùkpu Beza, nò l'alì òkpa-ipfu Rúbènu; waa mkpùkpu Ramatu, nò l'alì Giladu l'alì k'òkpa-ipfu Gadu; waa mkpùkpu Golanu, nò l'alì Beshanu l'alì òkpa-ipfu kè Manàsé. ⁹Mkpùkpu ono g'ò hakòta bè a hòtaru doberu ndu Ízurelu; waa ndu bù nlwamùlwa; g'onye gburu nemadzù; òphu o lekebedùru ènya gbajèru laa; g'ò tò dù iphe, onye

eme g'ò gwata ugwo òchi onye ọ́zo e-me iya; gbiriri jasụ teke onye ono a-pfuru l'iphu ndiphe g'e kpee ya ikpe.

Mkpụkpụ ọ́phu a nuru ndu Lívayi

21 ¹Noo ya; ndu-ishi ndu unuphu ndu Lívayi bya edzukòbe; wuru jepfu Eleyaza onye uke Chileke; waa Jioshuwa nwa Nunu; waa ndu-ishi ndu unuphu ndu Ízurelu ọ́phuu ²lẹ mkpụkpụ Shilo l'alì Kéna-nu bya asụ phẹ: “Chipfu shikwa l'ọ́nu Mósísu tụa ekemu sụ g'a nụ anyi mkpụkpụ olemole g'anyi buru; wafua alì, iphe-edobe anyi a-nọ́duje ata nri.” ³Ọo ya bụ; ndu Ízurelu bya emee gẹ Chileke turu ekemu sụ g'ẹ́phe mee; bya eshi l'oke iya nkephe buta mkpụkpụ; waa ẹ́ka iphe-edobe phẹ a-taje nri woru nụ oshilọ́kpa Lívayi.

⁴Ido kẹ mbụ, e vuru ụ́zo tụa daaru oshilọ́kpa Kohatu l'ipfu l'ipfu. A nụ ndu Lívayi ndu ọ́phu bụ oshilọ́kpa Erọnu, bụ onye uke Chileke mkpụkpụ iri l'ẹ́to, shi l'alì ọ́kpa-ipfu Jiuda; waa kẹ Simiyonu; waa kẹ Benjiaminu. ⁵Oshilọ́kpa Kohatu ndu ọ́phu ghuduru nụ bẹ a nuru mkpụkpụ iri, shi l'alì ọ́kpa-ipfu Ifuremu; waa kẹ Danu; wafua kẹ nkeru-ẹ́bo ọ́kpa-ipfu Manáse.

⁶Oshilọ́kpa Geshonu bẹ a nuru mkpụkpụ iri l'ẹ́to, shi l'alì ọ́kpa-ipfu Isa-ka; waa kẹ Asha; waa kẹ Nafutali; waa nkeru-ẹ́bo ọ́kpa-ipfu Manáse, bu l'alì Beshanu.

⁷Oshilọ́kpa Merari l'ipfu l'ipfu bẹ a nuru mkpụkpụ iri l'ẹ́bo, shi l'alì ọ́kpa-ipfu Rúbenu; waa kẹ Gadu; wafua kẹ Zebulun.

⁸Tọ́budu iya bụ; ndu Ízurelu bya atụa ido gude nụ ndu Lívayi mkpụkpụ lẹ mkpụkpụ nkephe; waa ẹ́ka iphe-edobe phẹ a-taje nri, bụ iya bụ gẹ Chipfu turu Mósísu ekemu sụ g'e mee ya.

⁹⁻¹⁰A -gbẹ l'alì k'ọ́kpa-ipfu Jiuda; waa kẹ Simiyonu woru mkpụkpụ-a, aabya agushia nụ g'ọ́ buru alì nkephe. Ndu a nuru iya bụ oshilọ́kpa Erọnu, shi l'ipfu ụ́nwu Kohatu bụ ọ́kpa-ipfu Lívayi; kẹle ọ́ophe bẹ ido mbụ vuru ụ́zo daaru.

¹¹Ẹ́phe nuru phẹ alì kẹ mkpụkpụ Kiriyatu-Araba, bụ iya bụ Hẹburonu; yẹle ẹ́ka iphe-edobe a-taje nri, nọ mkpụkpụ ono mgburugburu. Hẹburo-nu ono nọ l'alì úbvú úbvú ndu Jiuda. Aba bụ nna oche Anaku. ¹²O be l'alì ẹ́gu; waa nwa mkpụkpụ, nọ-pheru mkpụkpụ ono mgburugburu; ẹ́phe woru iya nụ Kalẹbu nwa Jiefune g'ọ́ buru okiphe iya.

¹³Oshilọ́kpa Erọnu, bụ onye uke Chileke bẹ a nuru mkpụkpụ Hẹburonu g'ọ́ buru mkpụkpụ ẹ́ka onye gburu ọ́chi a-gbajeru laa je anọ́du; bya anụ iya mkpụkpụ Libuna; ¹⁴waa Jiaturu; waa Eshutemowa; ¹⁵waa Holonu; waa Debi; ¹⁶waa Ayinu; waa Jiuta; wafua Bẹtu-Shẹmeshi; yẹ ẹ́ka iphe-edobe ataje nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Mkpụkpụ tete bẹ a wataru l'alì k'ọ́kpa-ipfu labọ k'ono.

¹⁷A bya l'alì k'ọ́kpa-ipfu Benjiaminu; a wee phẹ mkpụkpụ Gibiyọnu; waa Geba; ¹⁸waa Anatotu; waa Alụmonu; tẹme wakwaphọ ẹ́ka

iphe-edobe ataję nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ dụ bu mkpukpu ẹno.

¹⁹Mkpukpu, a nuru ndu-uke, bu oshilokpa Erọnu dụ iri l'eto; yee ẹka iphe-edobe phe a-taję nri.

²⁰Oshilokpa Kohatu, bu okpa-ipfu Lívayi ndu ophu ghuduru nọ be e butaru mkpukpu olemole l'alì kẹ Ifuremu nọ.

²¹Alì úbvú úbvú Ifuremu be e butaru mkpukpu Shẹkemu; nọ phe g'ọ buru ẹka onye gburu ọchi a-gbajẹru laa je anọdu; waa Geza; ²²waa Kibuzayimu; waa Bẹtu-Horonu; tẹme yee ẹka iphe-edobe phe a-taję nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ dụ bu mkpukpu ẹno.

²³Okpa-ipfu Danu nọ phe Eluteke; waa Gibetọnu; ²⁴waa Ajialọnu; wafua Gatu-Rimonu; yee ẹka iphe-edobe phe a-taję nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ dukwapho bu mkpukpu ẹno.

²⁵E shi lẹ nkeru-ẹbo okpa-ipfu Manáse, woru Tanaku nọ phe; bya anọ phe Gatu-Rimonu; yele ẹka iphe-edobe phe a-taję nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ dụ bu mkpukpu labọ.

²⁶Mkpukpu iri ono; yee ẹka iphe-edobe ataję nri ono be a nukotaru oshilokpa Kohatu ndu ophu ghuduru nọ.

²⁷Waa mkpukpu, a nuru oshilokpa Lívayi, bu ipfu unwu Geshonu baa:

Okpa-ipfu Manáse, be e keru ẹbo nọ phe Golanu, nọ l'alì Beshanu g'ọ buru ẹka onye gburu ọchi a-gbajẹru laa je anọdu; waa Beshitera; yee ẹka iphe-edobe phe a-taję nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ dụ bu mkpukpu labọ.

²⁸Okpa-ipfu Isaka nọ phe Kishonu; waa Daberatu; ²⁹waa Jiarumutu; wafua Enu-Ganimu; yee ẹka iphe-edobe phe a-taję nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ dụ bu mkpukpu ẹno.

³⁰Okpa-ipfu Asha nọ phe Mishalu; waa Abudonu; ³¹waa Hẹlukatu; waa Rehobu; tẹme wakwaphọ ẹka iphe-edobe phe a-taję nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ dụ bu mkpukpu ẹno.

³²Okpa-ipfu Nafutali nọ phe Kadeshi, nọ l'alì Gálili g'ọ buru ẹka onye gburu ọchi a-gbajẹru laa je anọdu; waa Hamotu-Doru; wafua Katanu; yee ẹka iphe-edobe phe a-taję nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ dụ bu mkpukpu ẹto.

³³Mkpukpu ophu a nuru ipfu unwu Geshonu ẹphe kee l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu dụ iri l'eto; yele ẹka iphe-edobe phe a-taję nri, nọ-pheru iya mgburugburu.

³⁴Waa mkpukpu, a nuru oshilokpa Lívayi ndu ophu ghuduru nọ, bu ipfu unwu Merari baa.

Okpa-ipfu Zebulonu nuru phe Jiokuneyamu; waa Kata; ³⁵waa Dìmunu; wafua Nahalolu; yee ẹka iphe-edobe phe a-taję nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ dụ bu mkpukpu ẹno.

³⁶ Ọkpa-ipfu Rúbenu nù phẹ Beza; waa Jiahazu; ³⁷waa Kedemotu; wafua Mefahatu; yee ẹka iphe-edobe phẹ a-tajẹ nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ dū bụ mkpukpu ẹno.

³⁸ Ọkpa-ipfu Gadu nù phẹ Ramatu, nọ l'alì Giladu g'ọ buru ẹka onye gburu ọchi a-gbajeru laa je anọdu; bya anukwa phẹ phọ Mahanayimu; ³⁹waa Heshibonu; teme waa Jiaza; yele ẹka iphe-edobe phẹ a-tajẹ nri, nọ-pheru iya mgburugburu. Iphe, ọ tukuru dū bụ mkpukpu ẹno.

⁴⁰ Mkpukpu ọphu a nuru ipfu unwu Merari, bụ phẹ bụ oshilokpa Lívayi ndu ọphu phoduru nù; dū iri l'ẹbo.

⁴¹ Mkpakota mkpukpu, a nuru oshilokpa Lívayi l'ime alì ndu Ízurelu dū ukporo mkpukpu labo lẹ mkpukpu ẹsato; yele alì ẹka iphe-edobe phẹ a-tajẹ nri. ⁴² Mkpukpu ono g'ọ hakota iche iche bẹ nwekotachaa ẹka iphe-edobe a-tajẹ nri nọ-phechaaru iya mgburugburu.

⁴³ Ọo ya bụ; Chipfu nukota ndu Ízurelu alì ono, o riburu ndiche phẹ angu l'ọo-nù phẹ ono; ẹphe je alwuta alì ono buru. ⁴⁴ Chipfu mee; ọphu ọ duedu ndu emekpakwadu phẹ ẹhu, bụ iphe, o kweru ndiche phẹ ukwe sù lẹ ya e-meru phẹ. Ọphu ọ duedu ndu ọhogu phẹ, duru ndu ọphu adujekwadu ike gbelia ishi l'ẹka ẹphe nọ. Chipfu wokotaru ndu ọhogu phẹ ono g'ẹphe ha yekota phẹ l'ẹka. ⁴⁵ Ọphu ọ dudu iphemiphe, dū ree ono, Chipfu kweru ndu Ízurelu ukwe iya ono, duru ọphu o meduru phẹ. Ọ tukuru iya g'ọ ha mekotaru phẹ.

22 ¹ Noo ya; Jioshuwa bya ekukobe ndu Rúbenu; waa ndu Gadu; waa ndu Manáse ibe lanù; ² bya asù phẹ: “Nta bẹ unu mekotawaru iphe, Mósisi, bụ onye-ozì Chipfu tũru unu ekemu sù g'unu mee; teme unu ngabekotaru yẹbe Jioshuwa nchì mekota iphe, ya ziru unu g'ọ ha. ³ E-shi teke ama byasù ntanù-a bẹ unu ta ahaduru unwunna unu; unu leta-kpọephe ẹnya je ozi, Chipfu yeru unu l'ẹka. ⁴ Nta-a, Chipfu mewaru iphe, o kweru ukwe iya-a; bya emee; ọphu ọ duedu ndu akpakwadu unwunna unu ẹhu-a; bukwa g'unu lashìwaro ibe unu l'alì ono, Mósisi onye-ozì Chipfu nuru unu l'azù ẹnyimu Jíódanu azù iya ọphuu. ⁵ Ọle g'unu letakwa ẹnya meje iphemiphe ono, Chipfu sũru g'emeje; yele ekemu iya ono, Mósisi tũru nù unu ono, bụ iya bụ g'unu yee Chipfu, bụ Chileke unu obu; shije iphe, bukpoò ụzo, ọ sũru g'unu shije; tũkota ekemu iya g'ọ ha mekota. Temе unu achìru ọpfu kwẹe l'ẹka ọ nọ gude obu unu g'ọ ha ejeru iya ozi.”

⁶ Jioshuwa bya agochaaru ọnu-oma nù phẹ; bya edufu phẹ; ẹphe wufu; ọ buru phẹ ala ibe phẹ. ⁷ Ọkpa-ipfu Manáse ibe lanù bẹ Mósisi nuru alì lẹ Beshanu; Jioshuwa bya anù ibe lanù k'ọphuu alì l'ẹka ọ nuru unwunna phẹ alì l'azù ẹnyimu Jíódanu azù iya ọphuu l'ụzo ẹnyanwu-arìba. Jioshuwa bya akarù phẹ g'ẹphe lashia bya agoru ọnu-oma nù phẹ ⁸ sù: “Unu tũkochaa gude ẹku unu, parù ẹka lashichaa ibe unu; mbù mẹ igwe iphe-edobe unu; mẹ mkpọla-ochaa unu; mẹ mkpọla-ododo unu; mẹ onyirubwu unu; mẹ ígwè unu; mēkpoo ẹkwa unu, parù ẹka. G'unu l'unwunna unu kekwa iphe ono, unu kwataru l'okwata l'alì ndu ọhogu unu ono.”

⁹Qo ya bu; ndu Rúbenu; waa ndu Gadu; waa ndu Manáse ibe lanu haa ndu Ízurelu le Shilo, no l'alí Kénanu lashia alí Giladu, bu alí nkephe, bu iya bu alí ono, Chipfu turu ekemu su ge Mosisu nu phe ono.

¹⁰Noo ya; ephe jerwuephopho mkpukpu Gelilotu le mgboru enyimu Jiódanu l'alí Kénanu; ndu Rúbenu; waa ndu Gadu; waa ndu Manáse ibe lanu bya eworu oru-ngweja, ha shii kpua le mgboru enyimu Jiódanu l'eka ono. ¹¹Tobudu iya bu; ndu Ízurelu numaephopho l'ephe kpuru oru-ngweja le mkpukpu Gelilotu, bu oke alí Kénanu le mgboru enyimu Jiódanu l'azu iya ke ndu Ízurelu azu iya-a; ¹²ndu Ízurelu l'ophu bya edzukobe le mkpukpu Shilo g'ephe je etso phe ogu.

¹³Qo ya bu; ndu Ízurelu bya ezia Finehasu, bu nwa Eleyaza, bu onye uke g'o je l'alí Giladu; jepfu ndu Rúbenu; waa ndu Gadu; waa ndu Manáse ibe lanu. ¹⁴Ephe bya eyeru iya ndu-ishi umadzu iri; umadzu iri ono shicha l'okpa-ipfu ndu Ízurelu nanunanu. G'ephe ha buchaaru ishi l'enya-unuphu, ndu Ízurelu l'ehu l'ehu.

¹⁵Ephe jerwuephopho Giladu jepfu ndu Rúbenu; waa ndu Gadu; waa ndu Manáse ibe lanu bya asu phe: ¹⁶“Ndibe Chipfu l'ophu sukwaru: ‘?Denu g'o nwuru unu mebyiru ekemu, Chileke turu? Mbú; ?denu g'o nwuru unu gbakutaru Chipfu azu je akpuaru onwunu oru-ngweja; shi nno kwefuru iya ike? ¹⁷?Iphe-eji, anyibe ndu Ízurelu meru le mkpukpu Peyo teke ahudu anyi ahuhu? O kwa l'unu maru l'eshi teke ono byasu nta-a be anyi teke aduebedu ree le k'iphe-eji ono; mbukponu je akpaa le g'ejo ahuma-a dapfutachakporu anyi ono. ¹⁸?Unu towaa nwehu akpo geegeegee akporu l'eka Chipfu too?

“ ‘Unu makwaru l'o -buru l'unu kwefuru Chipfu ike ntanu-a be o -rwu-tashia echele be Chipfu tukoshiakwaru anyibe ndu Ízurelu l'ophu oke ehueghu iya. ¹⁹O -buru l'o du unu g'alí nkunu be e merwushiwaru; unu lwakwa l'alí ke Chipfu l'azu iya-a; l'eka ulo-ekwa ke Chipfu no g'anyi l'unu tukoburu. Unu ta akpashiru onwunu oru-ngweja, abudu oru-ngweja Chipfu, bu Chileke anyi; shi nno kwefuru Chipfu; waa anyibedua ike. ²⁰Teke ono, Ekanu nwa Zera mebyiru ekemu, Chipfu turu le k'iphe, duru iya nsó ono; ?Chipfu ta atu-koshiduru ndu Ízurelu l'ophu oke ehueghu iya too? O to bukwapho yebedua newekinyi iya be nwuhuru nu.’ ”

²¹Noo ya; ndu Rúbenu; waa ndu Gadu; waa ndu Manáse ibe lanu su ndu-ishi ndu Ízurelu: ²²“Chipfu, bu Chileke; bya aburu Okalibe-Kakota-Ike makwaru! Mbú le Chipfu, bu Chileke; bya aburu Okalibe-Kakota-Ike tukokwaru iphemiphe maeberu. Gunube ndu Ízurelu makwaru iya pho! L'o to budu iphe, anyi gude kpua ya bu l'anyi eme g'anyi kwefuru iya ike. Qo ya bu le teke unube ndu Ízurelu mecharu bya amaru l'iphe, anyi gude kpua ya bu g'anyi kwefuru Chileke ike; unu tukoeopho anyi gbushigbua ntanu-a. ²³Ozoo; o -buru l'iphe, anyi gude kpua oru-ngweja l'eka anyi; bu g'anyi gwaje iya agwagwa; g'anyi shi nno gbakutaru Chipfu azu; wata iya

anụ ngweja-akpo-oku; ozoo ngweja-nri; ozoo ngweja-ehu-guu; ge Chipfu gwatakwa anyi ugwo iya l'onwiya!"

²⁴Su: "Waawakwa! Liphe, anyi gude mee ya bukwa ndzu-agugu. ?A maru ?to budunu; a -nonyaa; awa unu asu lephe e-bufu anyi su l'o to dudu iphe, anyi le Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu jigba? ²⁵Mbu; ephe asu le Chipfu mewaru; oke anyi l'unu buru enyimu Jiordanu; l'anyi be ndu Rubenu; waa ndu Gadu be ta agbadu le Chipfu. Oo ya bu; eshi nno; awa unu emee awa nkanyi ababuhuru Chipfu eja."

²⁶Su: "O kwa iphe, meru g'o gude anyi kpua oru-ngweja bu ono. O to bukwa iphe, anyi kpu-doru iya bu g'anyi egweahaa ngweja-akpo-oku; ozoo ngweja ozo l'eli iya. ²⁷Iphe, anyi kpu-doru iya bukwa g'o buru iphe, a-nodu agba anyi l'unu ekebe; waa ogbo ophu no l'iphe; l'anyi e-gudeje ngweja-akpo-oku; waa ngweja-ehu-guu; wafua ngweja ozo bya abaaru Chipfu eja l'ulo iya, du nsu. G'o to dukwanu teke bu: a -nonyaa; awa unu asu k'anyi bedua l'anyi l'unu ta agbadu le Chipfu.

²⁸"A -ta asu; o -buru la nonyaru awa unu pfuaru anyi; ozoo unwu anyi nno; oo ya bu g'anyi bedua asukwanu phe: 'Unu humakwa oru-ngweja ophu ephe le ke Chipfu gba nanu; mbu ophu nna anyi oche phe kpuru l'onwophe. Ole anyi ta akpukwaru iya g'anyi egwejeru Chipfu ngweja-akpo-oku; ozoo ngweja ozo l'eli iya; obenu l'anyi kpuru iya g'o buru iphe, a-nodu agba anyi l'unu ekebe.'

²⁹"Tuswekwa! Anyi ta abyadu ekwefuru Chipfu ike; ophu anyi abyakwa aha etso uzo iya; je akpua oru-ngweja ozo, ee-gweje ngweja-akpo-oku; ozoo ngweja-nri; ozoo ngweja ozo; abudu oru-ngweja Chipfu, bu Chileke anyi ono, no l'atatiphu ulo-ekwa iya ono."

³⁰Tobudu iya bu; Finehasu, bu onye uke; waa ndu-ishi ndu Izurelu, bu phe bu ndu-ishi, shigbachaa le ndu unuphu ndu Izurelu numae pho iphe, ndu Rubenu; waa ndu Gadu; waa ndu Manase pfuru; eh u s'ohaa phe utso. ³¹Noo ya; Finehasu, bu nwa Eleyaza, bu onye uke bya eyeru ndu Rubenu; waa ndu Gadu; waa ndu Manase onu su phe: "Nta-a be anyi mawaru le Chipfu no swiru anyi; noo kele unu te emebyiduru ekemu Chipfu. Nta-a be unu nafutawaru anyi be ndu Izurelu l'eka Chipfu."

³²Oo ya bu; Finehasu, bu nwa Eleyaza, bu onye uke; waa ndu-ishi gb'e l'ali Giladu eka ephe le ndu Rubenu; waa ke Gadu shi nodu ndzuko ono lashia ali Kenanu je akooru ndu Izurelu g'ephe jeru. ³³Ephe numachaa g'ephe jeru iya; eh u s'oo phe ntumatu; teme ephe bya ekele Chileke ekele. Ephe gb'e teke ono gbutoshia eka k'eye etso ndu Rubenu; waa ke Gadu ugu; mbu ugu, ephe shi akwakobe g'ephe je etso phe; mebyishia ali phe.

³⁴Ndu Rubenu waa ndu Gadu bya eworu epha gua oru-ngweja ono. Iphe, ephe guru iya bu: "Iphe, agba anyi ekebe le Chipfu bu Chileke."

Ekpe, Jioshuwa eke anu ndu Izurelu

23 ¹A nonyakpowaro ge Chipfu mechaaru; eh u ndu Izurelu guu; ophu o duedu ndu ohogu phe akpakwadu phe eh; ge Jioshuwa

kahukpowaru ke libaliba. ²O -rwua ujiku lanu; o kukobe ndu Izure-lu g'ephe ha. O kuru ndu bu ogerenya phe; waa ndu-ishi; waa ndu-ikpe; waa ndu ozo, dugbaa mkpa bya asu phe: "Nta be mu buwaa ogerenya; teme mu kapfuhuchawa akapfuhu. ³Unubedua gudewaa enya unu huma iphemiphe, Chipfu, bu Chileke unu meru ohamoha-a l'opfu ehu unu. Oo Chipfu ono, bu Chileke unu ono bu onye lwu-chiteru unu ugu. ⁴Unu nyatakwa ge mu gude washaru unu ali ndu k'ono, e teke alwutadu; waa ali ndu k'ono, mu lwutawaru ono; mbu ali ono, no le mgbaka enyimu Jioda-nu yee Eze Enyimu, no l'uzo enyanwu-ariba ono. ⁵Oo Chipfu, bu Chileke unu l'onwiya be a-chifuru phe unu; chia phe g'ephe b'anoduhe l'atatiphu unu. Unu anata iya; lo buru ali unu, bu iphe, Chipfu, bu Chileke unu kweru unu ukwe iya.

⁶"Unu dekwa enya le mini tuko iphemiphe, e deru lekwo ekemu Mosisu mekota; ebe unu agbakutakwaru iyaazu shia uzo eka-icha; ozo ekutara. ⁷G'o to dukwa iphe, unu l'oha, ghuduru nu, bukube unu e-megbaje me ililekpoo. Unu te epfujekwa mabeeru agwa phe; ophu unu egudejekwa phe ria angu. Unu te ephozejekwaru agwa phe ono; ophu unu abajekwaru phe eja. ⁸O buchia g'unu chiru upfu kwee le Chipfu, bu Chileke unu; egube ono, unu shi teke ama meta byasu nta-a ono.

⁹"Chipfu chishiru unu oha, hagbaa shii, okpehu pagbaaru eka. Eshi teke ono byasu ntanu-a ta adukpodaa oha ophu dujeru ike pfuru wota unu ugu. ¹⁰Onye lanu l'ime unu be a-du ike chishia aguta aguta nemadzu; noo kele Chipfu, bu Chileke unu anoduje alwu-chiru unu ugu, bu iphe, o kweru unu ukwe iya. ¹¹Oo ya bu; g'unu pfushikpoephe ike l'eye Chipfu, bu Chileke unu obu g'unu yeru iya.

¹²"Obenu lo -buru l'unu nonyaaru gbakuta iyaazu; bya eje; unu l'oha owa, a lwu-phodoru-a tugba buru nanu; ozo l'unu lephe wataru alugba nwanyi; wata emegbaa l'iphemiphe; ¹³unu makwaru le Chipfu, bu Chileke unu be taa achifuekwaru unu oha ono. O chia iphe, e-me nu bu lephe a-buru onya nmata unu. Ephe aburu echachi, ee-mechaa gude ahununu ahuhu; bukwaruhu obu, a-nodu adzukashi unu l'ehu; gbiriri jas teke unu a-tuko buru mkpurupyata leguru ali ono, Chipfu, bu Chileke unu nuru unu ono.

¹⁴"O gbabewaru mu l'alala, bu iphe, duru ndiphe l'ophu. Unu gudewaa obu; waa uche unu maru lo to dudu iphe, Chipfu, bu Chileke unu kweru ukwe iya, duru ophu o mephodoru unu me nanu. O tukoru ukwe iphe ono go ha mekota. Ophu o dudu go ka mma l'oo nanu, o haru; o laa ke mmanu. ¹⁵Ole o kwa egube ono, iphe, du ree, Chipfu, bu Chileke unu kwekotaru ukwe iya vukotaru ono; bukwapho g'ejo-iphe, Chipfu pfuru unu opfu iya ono a-vukota; bya atuko unu mebyishikota leguru ali-a, o nuru unu-a; ¹⁶m'o buru l'unu mebyiru ekemu, du l'ogbandzu ono, unu le Chipfu gbaru ono. O -buru l'unu jeru ephozeaharu agwa ishi bya

abaaharu phe eja be Chipfu a-tu-koshikwa unu oke ehu-eghu iya; ophu o dukwa g'unu a-no-beru; unu aburu mkpurupyata l'eguru ali ono, Chipfu nuru unu g'unu buru ono."

Ozi ikpazu, Jioshuwa ziru ndu Izurelu

24 ¹Noo ya; Jioshuwa bya ekukobe okpa-ipfu ndu Izurelu l'ophu; ephe dzugbua le mkpukpu Shekemu. O bya ekugbua ndu bu ogerenya; waa ndu-ishi; waa ndu-ikpe; waa ndu ozo, dugbaa mkpa, shi le ndu Izurelu; ephe dzugbua l'iphu Chileke.

²Jioshuwa su ndu ono g'ephe ha: "Wakwa iphe, Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu epfu baa: "Teke ndiche be nna unu oche phe; shi abaru agwa eja; je akpachaa le Tera, bu nna Ebirihamu; waa Nahọ; shi buru l'azu enyimu Yufuretis azu iya ophu. ³Obenu le mu dufutaru nna unu, bu Ebirihamu l'ali ono, no l'azu enyimu azu iya ophu ono; bya edua ya; o jedzukotaru ali Kėnanu l'ophu; teme mu mee ya; o nweru awa, du igwerigwe. Mu nuru iya Ayizaku; ⁴bya emee; Ayizaku nwuta Jiekopu; yee Iso. Mu woru ali ubvu ubvu Siye nu Iso; obenu le Jiekopu yee unwu iya laru ali Ijiputu.

⁵"Mu zia Mosisu yee Eronu ozi; bya egude phe mee ndu Ijiputu; ephe jee iphe-ehuka; shi nno dufuta unu l'eka ono. ⁶Teke mu dufutaru nna unu phe l'ali Ijiputu be ephe rwuru eze-enyimu. Ephe bya ele enya; ndu Ijiputu gudewaa ugbo-inya; waa ndu agba l'inya achi phe; ephe chia phe jasu le Eze-enyimu Uswe-uswe. ⁷Obenu l'ephe rakuru Chipfu su g'o dzoo phe. O woru ochii dobe le mgbaka nna unu phe le ndu Ijiputu. O chiru phe ye l'oma eze-enyimu; o woru phe ria. Unu gude enya unu huma iphe, mu meru ndu Ijiputu. E mechaa; unu buru l'echiegu noo odu.

⁸"Mu dua unu; jasu l'ali ndu Amoru, bu ndu shi buru l'uzo enyanwu-awawa enyimu Jiodanu. Ephe bya etsoo unu ogu; obenu le mu wotaeru phe pho ye unu l'eka; mbu woerupho nkephe meghee l'atatiphu unu; unu nata ali phe; o buru nkunu. ⁹Teke ono, Belaku nwa Zipo, bu eze ndu Mowabu kwakoberu g'o bya etsoo ndu Izurelu ogu; be o ziru g'e je ekuaru iya Belamu nwa Beyo g'o bya atua unu onu. ¹⁰Obenu le mu ta ngabeduru Belamu nchi; o buru iphe ono kparu iphe, o wataru agoru unu onu-oma; o -gochaa l'o gobaa; mu shi nno nafuta unu l'eka iya.

¹¹"Noo ya; unu dachaa enyimu Jiodanu; bya abyarwuta mkpukpu Jieriko. Ndu bu le Jieriko tsoo unu ogu. Ndu Amoru; waa ndu Perezu; waa ndu Kėnanu; waa ndu Hetu; waa ndu Gigashi; waa ndu Hevu; wafua ndu Jiebusu bya etsokwapu unu ogu. Obenu le mu tukoru phe g'ephe ha yekota unu l'obochi-eka; unu lwu-kpee phe. ¹²Mu ziru kirikiti-mgbo g'o vutaru unu uzo ogu; o buru iya chifuru phe unu; teme unu byarwuta; mbu je akpachaa ndu-eze labo, shi buru ndu-eze ndu Amoru pho. Noo kele o to budu ogu-echi; ozoo apfu unu be unu gude mee ya. ¹³Mu nuru

unu alì, unu te seduru akanya iya; mbù mkpùkpù, abùdu unu gude ẹka unu kpà ya. Unu bya eburu l'ime iya eri iphe, shi l'akpùru vayìnu, unu ta akùduru; bya eri iphe, shi l'oshi olivu, unu eyeduru l'onwunu.'

¹⁴“Nta bükwa g'unu tsuje Chipfu ebvu bajeru iya ẹja. Unu tuphashikò-ta nshi, nna unu oche phẹ shi abarù ẹja l'azù ẹnyimu Yufurétisu azù iya ọphuu; wafua l'alì ndu Ijiputu; wata ejeru Chipfu ozi. ¹⁵Obenu ọ -bùru l'ejeru Chipfu ozi dù unu ẹjì; ọọ ya bù; unu ahatawaro onye ọphu unu a-nọdu ejeru ozi ntanù-a: l'agwa ọphu nna unu oche phẹ shi abarù ẹja l'azù ẹnyimu; l'agwa kẹ ndu Amọru, bù ndu ọphu shi buru l'ẹka unu bu-a. Obenu lẹ mbedua; waa ndibe mu l'ophu; bükwa Chipfu bẹ anyi a-nọdu ejeru ozi!”

¹⁶Ndu Ízurelù tuko pfua sù: Tùswekwa! “Anyi ta abyakwa aha Chipfu je ejea haaru agwa ozi. ¹⁷Ọọ Chipfu, bù Chileke l'onwiya bẹ dufutaru anyi; waa nna anyi oche phẹ l'alì ndu Ijiputu; ẹka anyi shi buru ohu. Ọ bya emeshigbaa iphe, dù biribiri anyi hùma. Ọ buru yẹbedua bù onye gbochiteru anyi l'ẹka ọhamoha, anyi ghakotaru teke anyi nọ l'ije ono. ¹⁸Tẹme Chipfu bya achifuru anyi ọhamoha; waa ọha kẹ ndu Amọru-a, shi buru l'alì-a. Anyibedua a-tùkokwapho jeeru Chipfu ozi; noo kẹle ọọ ya bù Chileke anyi.”

¹⁹Jioshuwa sù phẹ: “Unu taa adùkwa ike ejekotaru Chipfu ozi; noo kẹle ọọ Chileke, dù nsọ; tẹme ọphu ọ dùkwa onye ookweje g'o koo ya ọkpa l'ishi. Ọ tọ hakwa unu kẹ mmanù mẹ unu kwefuru iya ike mee iphe-ẹjì. ²⁰Ọ -bùru l'a nọnyaaru; unu gbakuta Chipfu azù; bya awata ejeru agwa ndu ọhozo ozi; bẹ Chipfu a-ghakobekwa meka unu iphe; mekwaapho unu achihu lẹ g'oomẹbechaerupho unu ree ono.”

²¹Obenu lẹ ndu Ízurelù sùru Jioshuwa: Waawaa-o! Anyi a-nọdu-a abarù Chipfu ẹja-o!

²²Noo ya; Jioshuwa sù phẹ: “Unu bụakwaa ekebe onwunu l'unu hotaru l'unu a-nọdu abarù Chipfu ẹja.”

Ephe tuko sù: “Ee; anyi bụwaa ekebe onwanyi.”

²³Jioshuwa sù phẹ: “Nta bükwa g'unu tuko agwa unu g'ọha lwua; unu eworu obu unu nù Chipfu, bù Chileke kẹ ndu Ízurelù.”

²⁴Ndu Ízurelù tuko sù Jioshuwa: “Anyi a-bajeru-a Chipfu ẹja bya anga-bejeru iya nchì mee iphe, ọ sùru g'anyi mee.”

²⁵Ọ buru mbọku ono bẹ Jioshuwa yẹe ndu Ízurelù nọ lẹ Shẹkemu gbaa ndzù; tẹme ọ tọaru phẹ ekemu; karù phẹ iphe, ẹphe e-meje. ²⁶Ọ bya atuko iphemiphe ono dekota l'ẹkwo ekemu Chileke; tẹme ọ pata mkpuma, ha shii pfube l'upfu achì, nọ-kube ọlo, dù nsọ kẹ Chipfu.

²⁷Ọ sùbechaa ya; bya asù ndu Ízurelù g'ẹphe ha: “Mkpuma-a a-nọdu agba anyi ekebe. Ọ tükowaru iphemiphe, Chipfu pfuru anyi nùmakota. Teke e mecharu; ọphu unu emeęduru iphe, unu kweru Chipfu ukwe iya; mkpuma ono agbaa unu ẹjo ekebe!”

Anwùhu Jioshuwa

²⁸Noo ya; Jioshuwa parù phẹ haa; ẹphe lashĩa. Onyenọnu lashĩa ibe iya ọphu a wẹru phẹ.

²⁹E meẹbechaepho iphemiphe ono; Jioshuwa nwa Nunu; onye ejeru Chipfu ozi; nwùhu g'ọ nọchaaru ụkporo apha ise l'apha iri. ³⁰E lia ya l'ẹka a nùru iya alì; mbù lẹ mkpụkpu Timunatu-Sera l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu l'ụzo ndẹgu úbvú Gashì.

³¹Ndu Ízurẹlu bakọtakpoerupho Chipfu ẹja lẹ teke Jioshuwa; waa ndu bụ ọgerenya, gude ẹnya phẹ hụma iphemiphe, Chipfu mekọtaru ndu Ízurẹlu; nọkwadu ndzu.

³²Ọkpu Jíósefu, ndu Ízurẹlu shi lẹ Ijiputu chiru bẹ ẹphe liru lẹ mkpụkpu Shẹkemu l'alì, Jíékọpu zuru unwu Hamọ, bụ nna Shẹkemu l'ụkporo mkpọla-ọchaa ise. Ẹka ono mechawarọ bụru alì k'oshilọkpa Jíósefu.

³³Tẹme Eleyaza, bụ nwa Erọnu nwùhu; e lia ya lẹ mkpụkpu Gibiya, bụ ẹka a wẹru nwa iya, bụ Finehasu l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu.

Ekwo

Ndu-ikpe

Ndu Ízurelu etso ndu Kénanu ophu phoduru nù ọgu

1 ¹ Jioshuwa nwuhuchaepfo; ndu Ízurelu bya akpata Chipfu ishi sù iya: “?Bù onye e-vuru ụzọ je etsooru anyi ndu Kénanu ọgu?”

² Chipfu sù phẹ: “Ọo ndu Jiuda bẹ e-je nù; mu wowaru alị ono ye phẹ l'ẹka.”

³ Tòbudu iya bù; ndu Jiuda bya asù ndu kẹ Simiyonu, bù unwune phẹ: “Unu bya g'anyi tuko je l'alị ono, a nuru anyi ono je etsoo ndu Kénanu ọgu. E -mechaa anyi ee-tsoru unu jee ọgu k'unu.” Ọo ya bù; ndu Simiyonu tsoru phẹ jeshia. ⁴ No iya; ndu Jiuda jenu etsoo phẹ ọgu ono. Chipfu woru ndu Kénanu waa ndu Pérezu ye phẹ l'ẹka; ephe gbua ụkporo unu nemadzù l'unu ise lẹ mkpukpu Bẹzeku. ⁵ Ọ bụrụ lẹ mkpukpu Bẹzeku ono bẹ ephe humaru Adoni-Bẹzeku; bya etsokwaa ya phọ ọgu. Ọ bụrụ iya bù l'ephe alwù-kpee ndu Kénanu waa ndu Pérezu. ⁶ Adoni-Bẹzeku ye ọkpa l'oso. Ephe chịa ya gude; bushia ya mkpushi-ẹka ezekeka waa mkpushi-ọkpa ezekeke. ⁷ No iya; Adoni-Bẹzeku sù: “Ụkporo ndu eze ẹto lẹ ndu eze iri, e bushiru ezekeka mẹ ezekeke shi atụtuje ẹkputara lẹ mkpula teburu mu. Nta-a bẹ Chileke pfulwaru mu ụgwo iphe, mu meru phẹ.” Ephe kpuru iya jeshia Jierúsalemu; ọ bụrụ l'ẹka ono bẹ o mechaaru nọdu nwuhu.

⁸ Ndu Jiuda tsokwaaphọ mkpukpu Jierúsalemu ọgu; lwuta iya. Ephe gude ogu-echi gbufu mkpukpu ono; tufu iya ọku. ⁹ E mechaa; ndu Jiuda jepfushia ndu Kénanu ọgu; mbụ ndu Kénanu ophu bu l'alị úbvú úbvú; mẹ l'echiegu ndohali; mẹ l'alị ọkpa úbvú, nọ l'uzo ẹnyanwu-arịba.

Ọtuniyelu alwuta mkpukpu Debi
(*Jios 15:13-19*)

¹⁰ Ndu kẹ Jiuda ono bya ejekwaphọ je etsoo ndu Kénanu ophu bu lẹ mkpukpu Hẹburonu ọgu; lwuta ndu Sheshayi; mẹ ndu Ahimanu; waa ndu

Talumayi. Iphe, e shi ekuje Hẹburonu lẹ mbụ bụ Kiriyatu-Araba. ¹¹ Ẹphe gbẹ l'ẹka ono wụru jeshia ndu mkpukpu Debi oḡu. Iphe, e shi ekuje Debi bụ Kiriyatu-Sefa. ¹² No iya; Kalẹbu sụ: “Onye gbeshikpowaru je etsoo ndu Kiriyatu-Sefa oḡu; lwuwa phẹ lwuta; mu e-ke onye oḡu nwatibe mu, bụ Akusa g'ọ luru.” ¹³ Ọtuniyelu nwa Kenazu, nwune Kalẹbu kẹ nwata tugbua je alwuta mkpukpu ono. Oo ya bụ; Kalẹbu kee ya nwada iya ono, bụ Akusa; ọ luru.

¹⁴ Ọ lwaephō ibe Ọtuniyelu; ọ sụ iya g'ọ je epfuaru nna iya, bụ Kalẹbu g'ọ wẹe ya alị.

Akusa bya enyizeta l'eli nkafu-igara iya; Kalẹbu jia ya sụ: “?Bụ ḡunu bẹ mu e-meru ḡu?”

¹⁵ Ọ sụ iya: “Menaarū mu iphe-oma. Eshinu i sūru ḡe mu laa echieḡu ndohali; nufunaa mu alị l'ẹka mini, anwū shokoshoko.” Oo ya bụ; Kalẹbu bya eworu ẹka mini anwū shokoshoko l'ẹka dū dagere-dagere mẹ l'ẹka bụ oḡu alị woru nū iya.

¹⁶ Oshilokpa oḡo Mosisu, bụ iya bụ ndu Kenu bẹ yee ndu Jiuda shi lẹ mkpukpu Jieriko, bụ iya bụ ndu Oha-mpfū tuko wufu jeshia echieḡu ndu Jiuda, bụ iya bụ ẹka ono, nọ l'echieḡu ndohali lẹ mgboru mkpukpu Aradu. Oo ya bụ; ẹphe tuko buru l'ẹka ono. ¹⁷ Tọbudu iya bụ; ndu Jiuda mẹ ndu Simiyonu, bụ unwunna phẹ tugbabe nanu je etsoo ndu Kenu oḡu bu lẹ mkpukpu Zefatu oḡu; mekota mkpukpu ono l'ophu; ọ chihu. Oo ya bụ e kuahaa mkpukpu ono Homa, bụ iya bụ “mkpurupyata”. ¹⁸ Ndu Jiuda lwutakwarupho alị Gaza; mẹ alị Ashikelonu; mẹ alị Ekuronu; lwutakota mkpukpu, nokota iya nū. ¹⁹ Chipfu nọ swiru ndu Jiuda; ẹphe lwuta ndu bu l'ẹka dū ubvū ubvū. Ndu oḡu bu lẹ nsuda bẹ kpobaru phẹ achishi kele ndu k'ono bẹ nweru ugbo-inya oḡu, e gude igwē mee. ²⁰ Mkpukpu Hẹburonu bẹ a nuru Kalẹbu; kele Mosisu kwehawaru iya ukwe iya. Kalẹbu bya achishia unwu Anaku ẹto, bu l'ẹka ono. ²¹ Ndu Benjiaminu bẹ ta achifuduru ndu Jiebusu, bu lẹ Jierusalemu. Ndu Benjiaminu yee ndu Jiebusu tuko buru eghirigha lẹ Jierusalemu byasū ntanū-a.

²² Ndu onu-ulo kẹ Jiófẹfu bẹ jekwarupho etsoo mkpukpu Betelu oḡu; Chipfu swikporu phẹ eswiru. ²³ Ẹphe bya ezia ndu e-je anwua ngge lẹ Betelu ono, bụ iphe, o shi aza bụ Luzu. ²⁴ Ndu ono huma nwoke, shi lẹ mkpukpu ono alufuta. Ẹphe sụ iya: “Jiko goshinu anyi onu-abata mkpukpu-a. Anyi e-mekwaru ngu-a iphe-oma.” ²⁵ Oo ya bụ; o goshi phẹ onu-abata mkpukpu ono. Ẹphe tsoo ndu mkpukpu ono oḡu; gude oḡu-echi gbushikota phẹ. Oḡe ẹphe haru nwoke ono; waa ndibe iya l'ophu. ²⁶ Tọbudu iya bụ; nwoke ono kwafu lashia alị ndu Hetu, bụ ẹka o buwaro jaa buru mkpukpu ẹka iya. Ọ ḡube mkpukpu ono Luzu, bụ iya bụ iphe, oza byasū ntanū-a.

Oha, ndu İzurelu ta achifuduru

²⁷ Ndu Manase bẹ ta achifuduru ndu alị Betu-Shanu waa mkpukpu iya; mẹ ndu alị Tanaku; mẹ ndu alị Doru; mẹ ndu alị Ibulamu; mẹ ndu

alì Megido; mē mkpūkpu lē mkpūkpu, nọgbaa phẹ nū; kẹle ndu Kénanu ono bẹ kpọfuru ishi phẹ ye l'alì ono. ²⁸A nọnyaa; ndu Ízurẹlu bya enweru agburehu; ẹphẹ kebuta ndu Kénanu; ẹphẹ jeahaaru phẹ ozi; kẹle ẹphẹ ta achifu-gbuduru ndu Kénanu ono.

²⁹Ndu Ifuremu bẹ ta achífukwarupho ndu Kénanu ndu ọphu bu lē mkpūkpu Geza; ẹphẹ l'ẹphẹ tuko bua ẹghirigha l'ẹka ono.

³⁰Ndu kẹ Zebulun bẹ ta achífuduru ndu ọphu bu lē mkpūkpu Kituronu; mē ndu ọphu bu lē mkpūkpu Nahalolu. Ndu Kénanu ono, bu l'echilabọ phẹ ono; jeahaaru phẹ ozi.

³¹Ndu kẹ Asha bẹ ta achífuduru ndu bu lē mkpūkpu Ako; mē ndu ọphu bu lē mkpūkpu Sayidonu; mē ndu mkpūkpu Ahulabu; mē ndu mkpūkpu Akuzibu; mē ndu mkpūkpu Heluba; mē ndu mkpūkpu Afeku; mē ndu mkpūkpu Rehobu. ³²Ọo ya bụ; ndu Asha buru l'echilabọ ndu Kénanu, bụ ndu vuhawaa ọzo buru l'alì ono; kẹle ndu Asha bẹ ta achífuduru phẹ.

³³Ndu Nafutali bẹ ta achífuduru ndu bu lē mkpūkpu Betu-Shemeshi; waa ndu bu lē mkpūkpu Betu-Anatu. Ẹphẹ buru l'echilabọ ndu Kénanu, bụ ndu vuhawa ọzo buru l'alì ono. Ẹphẹ mee ndu Betu-Shemeshi; waa ndu Betu-Anatu; ẹphẹ jeahaaru phẹ ozi.

³⁴Ndu Amọru bẹ nwularu ndu Danu azu; chiru phẹ ye l'alì úbvú úbvú. Ọphu ẹphẹ te ekwedu g'ẹphẹ wu-pfuta phẹ lẹ nsụda. ³⁵Ọo ya bụ; ndu Amọru kebe l'ẹphẹ bufutajẹ l'úbvú Heresu; mē lē mkpūkpu Ajialonu; mē lē mkpūkpu Shalubimu. A nọnya ndu ọnu-ulo Jíófẹfu bya aja àjàjà ka l'otu; bya aka enweru ọkpẹhu; ẹphẹ kebuta ndu Amọru ẹphẹ jeahaaru phẹ ozi mkpọnwu-ẹhu.

³⁶Oke-alì ndu Amọru bẹ shi l'ọzo isheli úbvú “Akpi” nọo jasụ lē mkpūkpu Sela; bya akwasẹwaruro ya.

Aabarụ ndu Ízurẹlu mba

2 ¹Ojozi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu bya agbẹ lē mkpūkpu Gilugalu jeshia lē mkpūkpu Bokimu je asụ: “Mu dufutaru unubẹ ndu Ízurẹlu l'alì Ijiputu; duru unu ye l'alì ono, mu riburu nte lē mu a-nụ nna unu ono. Mu sụ lē mu ta abyadu emebyi ọgbandzu, mu lē unu gbaru. ²L'unubedua bẹ bụ iphe, duru unu bụ g'unu lē ndu bu l'alì-a ta gbashì ndzụ; unu e-chikposhikota ọru-ngweja phẹ. Obenu l'unu jikaru eme iphe ono, mu pfuru unu g'unu mee ono. ?Bụ g'unu kparu iphe, unu meru egube ono? ³Eshinu ọ dụ nno bẹ iphe, mu epfuru unu nta-a bụ lē mu taa chífuekwaru unu ndu ono. Ẹphẹ a-buru unu aghamehu; tẹme agwa phẹ, a-buru ọnyà, unu a-nmalahuje.” ⁴Ojozi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu ono pfuchaerupho ndu Ízurẹlu iphe ono; ẹphẹ tushia ọzu-ẹkwa. ⁵Ọo ya bụ; ẹphẹ gube ẹka ono “Bokimu, ọzu-ẹkwa.” Ẹphẹ nọdu l'ẹka ono gwaa Chipfu.

Anwụhu Jioshuwa

⁶Tọbudu iya bụ Jioshuwa sụchaa gẹ ndu Ízurẹlu lashia; onyenonu laa je enwechaaru oke alì nkiya. ⁷Ẹphẹ bakotaru Chipfu eja lē teke Jioshuwa nọ

ndzu; mēkwapho lẹ teke ndu bụ ọgerenya ọphu ka Jioshuwa aka nka nọ ndzu, bụ iya bụ ndu ono, humakotaru iphe, dū biribiri, Chipfu meshiru ndu Ízuru-relu ono. ⁸Onye-ozí Chipfu, bụ Jioshuwa; nwa Nunu bẹ nọru ụkporo apha ise l'apha iri; ọ nwụhu. ⁹Ephe lia ya l'ẹka o nweru alí lẹ mkpukpu Timunatu-Heresu, nọ l'alí ụbú ụbú Ifuremu l'uzo isheli ụbú Gashí. ¹⁰Ogbo k'ono nwụshihu-gbuchae-phi lapfuchaa nna phe; ogbo ozo bya alufuta, bụ ndu ta amadu Chipfu; ọphu epfuro k'iphe, dū biribiri ono, o meshiru ndu Ízuru-relu ono.

Ndu Ízuru-relu abaru Balu eja

¹¹Tobudu iya bụ; ndu Ízuru-relu meahaa ejo-ememe l'enya Chipfu; bya awata abaru Balu eja; ¹²mbu; paru Chipfu, bụ Chileke kẹ nna phe haa, bụ onye ono, dufutaru phe l'alí Ijiputu ono. Ephe tsoru iphe, bụ agwa ndu bupheru phe mgburugburu baaharu eja. Ephe kpatsunu Chipfu ehu-eghu; ¹³kele ephe paru Chipfu haa; baaharu agwa Balu; waa Ashitoretu eja. ¹⁴Tobudu iya bụ; oke ehu-eghu Chipfu dapfuta ndu Ízuru-relu; o woru phe ye l'ẹka ndu o-lwua-olaa; ephe lwua phe alwulwu. O nwuru phe nū ndu ohogu phe, bupheru phe mgburugburu, bụ ndu ephe ta aduedu ike wotaba ogu ozoba. ¹⁵Ekameka, ephe jekporu bẹ Chipfu ahajee phe pho; g'e emekpee phe; mbu egube ono, o pfuhawaru phe l'ọo-nodu anwuru phe ono. O bunuru iya bụ l'ephe anodunu l'oke iphe-ehuka.

¹⁶A nonya Chipfu bya emee ephe nweru ndu-ikpe, bụ ndu adzoje phe l'ẹka ndu lwutaru phe nū. ¹⁷Obenu l'ephe ta angabekwarupho ndu-ikpe phe ono nchi; kele ephe tsoleru-a apharwushi onwophe l'abaru agwa eja. Ephe dakoberu gbakuta azu l'etso ụzo ono, nna phe tsoru ono, bụ iya bụ; eme ekemu Chipfu. Ephe te emeduru gẹ nna phe. ¹⁸O nodu abujeru teke Chipfu meru g'ephe nweru Onye-ikpe; o swiru onye-ikpe ono eswiru; gude onye-ikpe ono dzotakota phe l'ẹka ndu ohogu phe jasụ g'onye-ikpe ono a-nọ-beru ndzu. Iphe, kparu iya nū buru l'ude, ephe atsujẹ lẹ k'ishi, ndu ono akparya phe; mẹ k'ehu, ephe anoduje emekpa phe; bẹ l'emeje imemini phe adu Chipfu. ¹⁹Teke onye-ikpe ono nwuhuerupho; ephe adakobe; kabaa apharwushi onwophe eme lẹ gẹ nna phe meru; mbu ephozeru agwa abaru iya eja. Ephe te ekwedu haa ejo-ememe phe; ọphu ephe ta ahaduru ekwefuru Chipfu ike. ²⁰No iya; oke ehu-eghu Chipfu dapfuta ndu Ízuru-relu; ọ sụ: “Eshinu ọha-a mebiwaru ogbandzu ono, mu meru doberu nna phe ono; ọphu ephe ta angajeedu nchi l'iphe, mu pfuru; ²¹bẹ mu ta abyadu achifukwaduru phe ọha ono, Jioshuwa ta chishiduru; teme ọ nwụhu ono. ²²Mu e-gude phe huta ndu Ízuru-relu ama; maeduru ?ephe a-wata etso mube Chipfu egube nna phe oche tsoru mu?” ²³Oo ya bụ; Chipfu paru ọha ono haa; ọphu o woduru phe ye Jioshuwa l'ẹka; mbu shi nno chishi-kebe phe egwegwa.

Ọha, Chipfu ta achishiduru ndu Ízuru-relu

3 ¹Waa ọha ono, Chipfu paru haa g'o gude hua ndu Ízuru-relu ama; mbu ndu Ízuru-relu, ndu ọphu ta amadu k'ogu ono, alwuru l'alí Kėnanu

ono. ²Iphe, kparụ iphe o meru iphe-a bụ g'o gude iya zia ụnwu Ízurelụ ndu ọp̄hu te eshidu maru g'aalwuje ọgu egube aalwuje iya. ³Ọha ono bụ ụmadzu ise, bụ ndu-ishi ndu Filisitayinu; mē ndu Kēnanu l'ophu; mē ndu Sayidonu; mē ndu Hevu, bukọta l'úbvú úbvú Lébanonu; e-shikp̄o l'úbvú Belu-Hamonu je akpaa lē mkp̄ukpu Lebo-Hamatu. ⁴Chipfu ta achishi-duru phē g'o gude phē h̄utaje ndu Ízurelụ ama g'ọ maru; ?ephē e-meje-a ekemu Chipfu; mb̄u ekemu ono, o shi l'ēka Mosisu t̄uru n̄u nna phē ono. ⁵Ndu Ízurelụ buru l'echilab̄o ndu Kēnanu; mē ndu Hetu; mē ndu Am̄oru; mē ndu P̄erezu; mē ndu Hevu; waa ndu Jiebusu. ⁶Ndu Ízurelụ wata al̄u ụnwada ndu ono; bya ewojekwarupho ụnwada nkephē kee unwoke ndu ọhozo ono; bya abaahakwarupho agwa phē ẹja.

Ọtuniyelu adzọ ndu Ízurelụ

⁷Ndu Ízurelụ bya emee ẹjo-ememe l'anya Chipfu. Ẹphe zoharu Chipfu, bụ Chileke phē; baaharu Balu mē Ashera ẹja. ⁸T̄obudu iya bụ; Chipfu swibenuru ndu Ízurelụ ẹhu-eghu; k'ophu o nwuru phē ye l'ēka Kushanu-Rishatayimu, bụ iya bụ eze ndu Mesopotēmiya. Ndu Ízurelụ n̄odu Kushanu-Rishatayimu l'ēka apha ẹsato. ⁹A n̄onyaa; ndu Ízurelụ raku Chipfu; ọ n̄u phē onye ndz̄ota, bụ Ọtuniyelu nwa Kenazu; mb̄u Kenazu, bụ nwune Kalēbu kē nwata; ọ dz̄ota phē. ¹⁰Unme Chipfu bya ẹji iya ẹhu; ọ bya ab̄uru onye-ikpe ndu Ízurelụ. Ọ t̄ugbua jeshia ọgu; Chipfu woru Kushanu-Rishatayimu, bụ eze ndu Mesopotēmiya ye iya l'ēka; ọ lw̄u-kpee Kushanu-Rishatayimu. ¹¹T̄obudu iya bụ; al̄i ono buru lē nch̄i-odoo ụkporo apha lab̄o. Ọo ya bụ Ọtuniyelu, bụ nwa Kenazu bya anw̄uhu.

Ehudu adzọ ndu Ízurelụ l'ēka ndu Mówabu

¹²No iya; ndu Ízurelụ bya emekwaa ẹjo-ememe ọzobaa l'anya Chipfu. Ọo ya bụ; Chipfu gude n̄u k'ẹjo-ememe ono ẹphe meru ono mee Ẹgulonu, bụ eze ndu Mówabu ọ kapyabē phē. ¹³Ọo ya bụ; Ẹgulonu je akpak̄o ndu Am̄onu; waa ndu Amalēku; ẹphe je alw̄u-kpee ndu Ízurelụ. Ẹphe nata phē mkp̄ukpu Ọha-mpf̄u ono. ¹⁴Ndu Ízurelụ n̄o l'ēka Ẹgulonu, bụ eze ndu Mówabu ono apha iri l'ẹsato.

¹⁵Ọle ndu Ízurelụ rakūerupho Chipfu; ọ n̄u phē onye ndz̄ota, bụ Ehu-du; nwa Gera; bya ab̄uru onye shi l'okpa-ipfu Benjiaminu. Ọ bụ onye eme ẹkicha. O be teke ndu Ízurelụ byaru at̄uru utu n̄u iya g'o je an̄u Ẹgulonu, bụ iya bụ eze ndu Mówabu; ¹⁶Ehudu bya emeta ogu-echi, ats̄u nk̄o akpata iphu lab̄o, ogologo iya habe gē nkwo-eka lan̄u; woru nwua l'ime uwe iya l'utapfu okpa ẹkutara. ¹⁷O je eworu utu ono n̄u Ẹgulonu, bụ eze ndu Mówabu. Ẹgulonu bē b̄u onye d̄u okporokpo. ¹⁸Ọ n̄uebechaa ya iphe ono; ọ bya edufu ndu ono, shi vuru iphe ono, ẹphe t̄utaru ono. ¹⁹E rw̄upho l'agwa, n̄o-kube mkp̄ukpu Gilugalu; ọ ghak̄obe lash̄ia az̄u je as̄u: “Jiko eze; ọ d̄uru ozi, mu e-zi ngu lē mpya.”

Eze ono sụ ndu-ozì iya: “Unu gebeeshikwa-o!” Ọo ya bụ; ẹphe tũko gbado iya tũgbua.

²⁰Noo ya; Ehudu bya ejekube iya ntse l'ẹka ọ nọ nkinyi iya l'ime mkpuru ụlo-eli ono, bụ ẹka ka ejidata ejidata; je asụ iya: “Ọ dũru ozi, shi Chileke l'ẹka mu eme ge mu zia ngu.” Eze gbalihuẹpho l'oshi, ọ nọ anọ; ²¹Ehudu gudeẹpho ẹkicha mífuta ogu-echi ono l'utapfu ọkpa ẹkutarara iya ono; woru iya nmaa eze ono l'ẹpho. ²²Ogu-echi ono bahũgbua ya l'ẹpho jeye l'ishi iya; ẹba rimia ogu-echi ono; k'ọphu bụ lẹ Ehudu bẹ haru iya amífuta. Akurepho kposhihu iya. ²³Tọbudu iya bụ; Ehudu bya abahũ l'oma ụlo ono; woru mgbo k'ụlo-eli ono gu-chishikọta; guburu iya ye; woru iya tũ-chishia. ²⁴Ọ tũgbuchaephō; ndu ejeru eze ono ozi bya eje ahũma lẹ mgbo ụlo-eli ono bẹ a tũ-chishikọtaru atũ-chishi; ẹphe sụ: “Ọo-bũkwaru unme bẹ ọotuta l'ime mkpuru ụlo-eli ono.” ²⁵Ẹphe nọdu kwabẹ gbiriri jasụ ọdu tsuru pẹ; ẹphe ghashia; ọphu ọ tọ guhaduru pẹ ụzo. Ẹphe bya ewota ire-igodo tũhashia ụzo ono. Ẹphe bya ahũma nnajjũphu pẹ ono g'ọ dabyiru l'oma-ụlo ono; nwũhuwaa anwũhu.

²⁶Ehudu bụ teke ono, ẹphe nọ kwabẹ pho bẹ o pyofuru gbalaa; shia ụzo ẹka ono, agwa nọ ono; gbaru lashia mkpũkpũ Seyira. ²⁷Ọ gbarwuẹpho l'ẹka ono; ọ nọdu l'alĩ úbvú úbvú Ifuremu woru opu gbua; ndu Ízurelũ wũru tsoru iya; a -gbẹ l'úbvú ono; yẹbedua vuta ụzo. ²⁸Ọ sụ pẹ: “Unu tso mu! Chipfu yeakwaru unu ndu ọhogu unu, bụ ndu Mówabu l'ẹka.” Ọo ya bụ; ẹphe wũru tsoru iya; je anọ-chishikọta ẹnyimu Jiódanu l'ẹka dũkota chara chara, bụ ẹka eeshije gude ọkpa dafũ mkpũkpũ Mówabu; ọphu ẹphe ekwedũ g'o nweru m'onye lanũ a-dafũ azũ iya ọphuu. ²⁹Ẹphe gbua ndu Mówabu ono iphe, rwuru ụkporo unu nemadzũ l'unu ise lẹ teke ono; mbũ ndu bũkota mkparawa ọkphehu dũkota; ọphu ọ dũdu m'onye lanũ, nahũru nũ. ³⁰Ndu Ízurelũ lwũta ndu Mówabu lẹ mbọku ono; ẹphe nọdu pẹ lẹ mkpũla. Tọbudu iya bụ; alĩ ono nọdu lẹ nchĩ-odoo ụkporo apha ẹno.

Shamũga l'adzọta ndu Ízurelũ

³¹Ehudu bũghechaephō ishi; Shamũga, bụ nwa Anatu bya abũru ishi. Ọ bũru yẹbedua gude mgboro chigbushia ndu Filisitayinu unu nemadzũ l'ụkporo ụmadzu iri. Yẹbedua bũkwapho onye dzọru ndu Ízurelũ.

Debora mẹ Baraku adzọta ndu Ízurelũ l'ẹka ndu Kėnanu

4 ¹Tọbudu iya bụ; Ehudu nwũhuchaa; ndu Ízurelũ meahaa ẹjo-ememe l'anya Chipfu ọzo. ²Chipfu woru pẹ ye Jiabinu, bụ eze ndu Kėnanu l'ẹka. Ẹka ọ nọ bũru eze bẹ bụ lẹ mkpũkpũ Hazo. Onye-ishi ndu ọhogu iya bũru Sizera, onye bu lẹ mkpũkpũ Haroshetu-Hagoyimu. ³Ọ gude kẹle o nweru ụgbo-inya, e meru l'ígwe; unu labo l'ụkporo ise kpaa ndu Ízurelũ owechọrochoro apha ụkporo. Tọbudu iya bụ; ndu Ízurelũ raku nũ Chipfu g'ọ gbaaru pẹ mkpu.

⁴Debora, bụ nwanyị epfuchiru Chileke; mbụ nyee Lapidotu bụ onye-ikpe ndu Ízurelu teke ono. ⁵Eka o shi anọduje bụ lẹ mkpula mpfụ Debora, nọ lẹ mgbaka mkpukpu Rama yele mkpukpu Betelu l'alì úbvú úbvú Ifuremu; ndu Ízurelu awụ ejepfu iya g'o kpeeru phẹ ikpe. ⁶Oo ya bụ; ọ bya ezia e je ekua Baraku nwa Abinowamu, shi lẹ mkpukpu Kadesh, nọ l'alì ndu Nafutali. Ọ sụ iya: “Chipfu, bụ Chileke ndu Ízurelu bẹ ziru ngu sụ g'i tugbua je achita unwoke ndu Nafutali; mę unwoke ndu Zebulun ụkporo unu nemadzu l'unu ise yeru onwongu; duru phẹ g'unu shia ụzo úbvú Tabo. ⁷Mu e-me Sizera, bụ onye-ishi ndu ojogu Jiabinu; g'o chiru ụgbo-inya iya; yele ndu ojogu iya; bya l'enyimu Kishonu; mu eworu Sizera ye ngu l'eka.”

⁸Baraku sụ iya: “O -buru l'ii-tsoru mu je; bẹ mu e-jekwa-a; teke i tii tso-du mu je bẹ mu tee jekwa.”

⁹Debora sụ iya: “O dūepho ree; mu lẹ ngu a-swiru-a je; ọle úbvù, nọ l'iphe-a, iibya ejeje-a bẹ taa bukwannuru nkengu. Ishi iya bụ l'oo nwanyị bẹ Chipfu e-me; l'o gude Sizera.” No iya; Debora gbalihu tsoru Baraku; ephe jeshia Kadesh. ¹⁰O buru lẹ Kadesh bẹ Baraku rwukoberu ndu Zebulun waa ndu Nafutali ephe dọru. Ndu o gude jee bụ ụkporo unu nemadzu l'unu ise. Debora tsokwaru phẹ pho.

¹¹No iya; Heba, bụ onye Kenu, bụ iya bụ oshilokpa Hobabu, bụ nwune nyee Mosisu; bufu onwiya l'eka ndu Kenu nọ. Ọ tugbua je eworu ụlo-ekwa iya kpobe l'upfu achi, nọ lẹ mkpukpu Zanimu, nọ lẹ mgboru alì Kadesh. ¹²Tobudu iya bụ; epfuaru Sizera lẹ Baraku nwa Abinowamu bẹ jeshiakwaru l'úbvú Tabo; ¹³Sizera chitakota ụkporo unu ụgbo-inya igwè iya labo l'ụkporo ụgbo-inya igwè ise; mę unwoke, ephe l'iya nọ l'ophu; shi lẹ mkpukpu Haroshetu-Hagoyimu jeshia l'enyimu Kishonu.

¹⁴Noo ya; Debora sụ Baraku: “Ngwa! Oo ntanụ-a bẹ Chipfu woru Sizera ye ngu l'eka.” Sụ iya: “Chipfu vutahaakwaru ụzo.” Oo ya bụ; Baraku chiru ụkporo unu ojogu labo l'ụkporo iri nyizetakota l'úbvú Tabo. ¹⁵Chipfu gude ogu-echi Baraku meru eberebete tū Sizera; mę ụgbo-inya iya l'ophu; waa ndu ojogu iya g'ephe ha. Sizera pfufuta l'ụgbo-inya iya chie okpa l'oso. ¹⁶Baraku chipyabe ndu ojogu Sizera; mę ụgbo-inya phẹ jasụ ephe rwua Haroshetu-Hagoyimu. Ọ buru ogu-echi bẹ e gude gbushikota ndu ojogu Sizera. Ophu ọ dudu m'onye lanu, phoduru nū.

Jiayelu egbu Sizera

¹⁷No iya; Sizera gude okpa gbaru lashia l'ulo-ekwà Jiayelu, bụ nyee Heba; onye Kenu. Ọ buru iphe, kparu iya nū bụ lẹ Jiabinu, bụ eze ndu Hazo bẹ yele ndibe Heba, bụ iya bụ onye Kenu ono dū lẹ ree. ¹⁸Jiayelu gbagbua je agba Sizera ndzuta; bya asụ iya: “Nnajiuphu mu tokwa ehu! Gbabata! Ta atsushi ebvu!” Ọ gbapfu nū iya l'ulo-ekwà ono; ọ bya eworu ekwa kpube iya. ¹⁹Ọ sụ iya: “Jiko kenaa mu mini gę mu ngua; kele egu

mini agụkwa mu.” O kpuhaa iphe, ooyeje mini-ẹra-eswi; gbata iya nū iya; ọ ngwa. Ọ bya ewokwaru ẹkwa ono kpuchia ya. ²⁰Ọ sū nwanyị ono: “Pfụ-kwaru l'ọnu-abata ụlo-ékwa ono; k'ọphu bụ; ọ -duru onye byaru bya ajia ngu sụ: ‘?O nweru onye nọ l'ẹka-a?’ l'ii-sụkwanu iya: ‘Waawaa!’ ”

²¹Obenu lẹ Jiayelu, bụ nyee Heba gbẹ wota nggu, eegudeje kpọbe ụlo-ẹkwa; bya ewota ọngu; pyaa mpya jepfu iya; je egude ọngu ono kpọbe iya nggu ono l'ishi nchị. O foo ya bahụ l'alị; kẹle mgbenya tū-rwewaru iya atụ-rwe; ẹme ike bvushikwa iya phọ. Ọ bụru iya anwuhu. ²²A bya l'amaru; Baraku nọdu agbaghawaa l'ẹka ọochikwanu Sizera; Jiayelu lufuta gbapfuta iya; bya asụ iya: “Bya; gẹ mu goshi ngu nwoke ono, icho ono.” Tọbudu iya bụ; ọ bya etsoru nwanyị ono bahụ; bya ahuma Sizera g'ọ da-byiru nwuhuwaa anwuhu; nggu kpọru iya l'ishi-nchị.

²³Ọ bụru lẹ mbọku ono bẹ Chileke meru Jiabinu, eze ndu Kėnanu; ọ laa ndu Ízurelu l'ẹka. ²⁴Ike ndu Ízurelu bya akapyabẹ kẹ Jiabinu, bụ eze ndu Kėnanu ọkpobe akapyabẹ gbiriri jasụ ẹphe lwụ-kpee ya.

Ebvu, Debora yee Baraku gụru

5 ¹Lẹ mbọku ono bẹ Debora yee Baraku nwa Abinowamu gụru ebvu-a sụ:

² “Ndu-ishi ndu Ízurelu vutaru ụzo ọgu;
ndu Ízurelu l'ọphu gude obu phẹ tsoru phẹ;
unu jaa Chipfu ajaja!

³ Unu numa iphe-a; unubẹ ndu eze!

Unu ngabẹ nchị; unubẹ ndu-ishi!

Mu a-gụ ebvu nū Chipfu; mu a-gụ ebvu gụ-ku iya;

mbụ lẹ mu e-gude ebvu jaa Chipfu, bụ Chileke ndu Ízurelu ajaja.

⁴ Gbẹ Chipfu; teke ị lufuru l'alị Siye;

mbụ teke ị zoru garamugaramu lufu l'alị ndu Edomu

bẹ mgboko nmahuru jiiijijii;

igwe rwua erwurwu; wa mini.

⁵ Úbvú bẹ nmakotaru jiiijijii l'iphu gbẹ Chipfu;

mbụ jeyekpọ l'úbvú Sayınayi bẹ nmacharu jiiijijii

l'iphu gbẹ Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Ízurelu.

⁶ Lẹ teke kẹ Shamuga nwa Anatu; waa Jiayelu

bẹ a gwọberu eshi eze gbororo;

ndu ije pyoaha ntubo.

⁷ Iphe, bụ mkpukpu, nọ lẹ Ízurelu dabyikotaru iphoro;

gbiriri jasuru Debora futa;

bya aburu ne ndu Ízurelu.

⁸ G'ẹphe hataru agwa ọphúú; bẹ ọgu wataru ada l'alị Ízurelu gbaa

mgburugburu;

ọphu ọ dudu mẹ iphe, eegudeje egbobuta onwonye; ọzoo arwa, a

humaru l'echilabọ ukporo unu nemadzu ise, nọ l'alị Ízurelu.

- 9 Ndu-ishi ndu Ízurelu dü mu l'obu;
mbü ndu тұру obu phe onyo wofuta onwophe onoya.
Unu jaa Chipfu ajaja!
- 10 Unube ndu ono agba l'eli nkafu-igara ocha;
mbü unube ndu ono, nõ l'eli ukpo, a wukoberu l'eli nkafu-igara;
me unube ndu eje l'okpa;
- 11 unu geedukwa olu-ebvu ndu ono, agu ebvu l'eka eekutaje mini
ono.
Oo l'eka ono be epe a-nodu gua ebvu k'iphe, pfuru oto, Chipfu
mekotaru;
mbü iphe, pfuru oto, o mekotaru ndibe iya le Ízurelu.
Tobudu iya bu; ndibe Chipfu wufu jeshia l'onu-abata mkpukpu.
- 12 'Gbalihukpodapho! Debora gbalihu!
Gbalihu! Gbalihu! Chiswee ebvu!
Baraku; gbalihu!
Gube nwa Abinowamu; duta ndu i kpuru le ndzu.'
- 13 Tobudu iya bu; unwoke ophu phoduru nu wu-pfushia ndu-ishi.
Ndibe Chipfu wuru byapfuta mu g'anyi too ndu okpehu du ugu.
- 14 Ndu Ifuremu, bu ndu ophu gbaru ogbarabvu l'ubvu ubvu Amaleku
wufuta tsoru gube Benjaminu; gu le ndibe ngu.
Ndu-ishi-ojogu, shi l'ali ndu Makiya wufutakwapho;
ndu shi l'ali Zebulun bu ndu gude mgboro onye-ishi-ojogu.
- 15 Ndu-ishi ndu Isaka; epe le Debora toko swiru.
Nokwapho ge ndu Isaka l'onwophe wukwarupho tsoru Baraku;
gbazeta le nsuda ono.
Opfu obu anodu ndu Rubenu l'eka lanu.
- 16 ?Bu gunu be unu doru l'odu aturu eme?
?Bu g'unu numa okwe onye eche aturu akpo gude ekukobe aturu iya
too?
Ndu Rubenu be agba egomunggo shii.
- 17 Ndu Giladu be kwaru l'azu enyimu Jidanu.
?Bu gunu be ndu Danu gugaru kwaa l'ugbo-mini?
Ndu Asha kwaa l'aguga enyimu;
mbü l'odu ugbo-mini.
- 18 Ndu Zebulun mia enya le ndzu kweta onwu.
Nokwapho ge ndu Nafutali mikwarupho enya le ndzu bu ono;
mbü l'egu ugu ono.
- 19 Ndu eze byaru; epe lwua ugu ono.
Ndu eze ndu Kenu be lwuru ugu le mkpukpu Tanaku;
le mgboru mini mkpukpu Megido;
ophu epe alwutaduru me mkpola-ocha.
- 20 Kpokode be gbekhaa l'akpaminigwe alwu ugu;

- mbụ l'ephē shichaa l'ēka ephe eshije; etso Sizera oḡu.
- 21 Ẹnyimu Kishonu tuko phẹ kpota;
mbụ ẹnyimu shi l'ichee ono, bụ iya bụ ẹnyimu Kishonu.
Gube obu mu; gude ike zoru je l'iphu!
- 22 No iya; igiji okpa inya nodu ada g'egbigwe.
Mbụ inya, okpehu du nodu agbagbaa ke kwaakwa.
- 23 Ojosi-imigwe, shi l'ēka Chipfu sūru: 'Unu tūa mkpukpu Merozu
onu;
mbụ; unu tūa phẹ ẹjo onu;
kele ephe ta abyaduru eyetaru Chipfu ēka l'ogu;
mbụ yetaru Chipfu ēka lwua ndu ike du l'ogu.'
- 24 Ge Jiayelu; mbụ nyee Heba, bụ onye Kenu bukwaru onye aa-kachaa
agoru onu-oma nu l'iphe, bụ unwanyi;
g'o buru iya be aa-kachaa agoru onu-oma nu l'iphe, bụ unwanyi,
bu l'ulo-ekwa.
- 25 O rarū ora mini; o nu iya mini-era-eswi.
Mbụ l'oo l'iphe, gbaru ndu eze be o yeru iya mini era-eswi.
- 26 O dzu-liru nggu ulo-ekwa;
bya egude ekutara palia ongu ndu-ozu;
kpobe iya Sizera l'ishi-nchi;
tsupyabe iya ishi l'ali; kpofua uzo.
- 27 O buru le mgboru okpa iya be o phozeru; dabyiru.
Mbụ l'oo le mgboru okpa iya be o phozeru dabyiru nwuhu.
O buru l'ēka o phozeru ono be o daru; nwuhu.
- 28 Le windo be ne Sizera gbẹ pyofu ẹnya.
O nodu l'onu-uzo ulo-eli ara ekwa su:
'Bụ gunu kparu iphe, ugbo-inya anọ odu alwalwa?
'Bụ gunu meru iphe, a ta nūada ukporo okpa ugbo-inya iya?'
- 29 Unwumboko ibe eze ndu ophu kachaa amaru iphe nodu azu eyeru
iya l'iphe, oofu;
teme yebedua nodu azukwa iya pho ekwe lonwiya.
- 30 Ephe nodu asuje iya: '?Tobudu iphe, ephe a-kwata l'okwata be ephe
acho; bya ekekwa iya pho ekeke?
Nwoke nonu e-keta nwamgboko lanu; ozoo ẹbo.
Sizera eketachaa uwe, ama ntumatu;
mbụ l'oo-ketachaa uwe, ama ntumatu, akwaru k'erengete;
waa ekwa, du eguru, mu a-tu-phuje l'olu;
mbụ ?o bukataru iphe, a kwataru l'okwata?'
- 31 Ge ndu ohogu gube Chipfu lakota l'iyi egube ono.
Ole ge ndu yeru ngu obu gbukwa ke nwijnwii g'enyanywu, agbakota
agbakota."
- Tobudu iya bu; ali ono nweru nchi-odoo no ukporo apha labo.

Ndu Midiyanu akpa ndu Ízurelu ẹhu

6 ¹Ndu Ízurelu mekwa ejo-ememe l'iphu Chipfu ọzo. Chipfu woru phẹ yee ndu Midiyanu l'ẹka; ẹphe nọ phẹ l'ẹka apha ẹsaa. ²Ndu Midiyanu kpaa phẹ ẹhu k'ọphu ẹphe larú l'úbvú je emeshia ọlo waa m̀kp̀ù lẹ mgbaka mgbaka mkpuma; mẹ l'ọgba; mẹ l'ẹka a kpushigbaaru ike je ebugbaaru. ³No iya; ọ nọdu abujeru teke ndu Ízurelu kọru opfu; ndu Midiyanu; mẹ ndu Amaleku; mewarto ndu buchaa l'uzo ẹnyanwu-awawa awuru bya etsoo phẹ ọgu naa phẹ iya. ⁴Ẹphe nọdu ejeje anmaa anmanma ọgu l'alì ono; tuko iphe, ẹphe meberu l'alì mebyishikọta; mbù mebyishikọta iya nno je akpaa lẹ mkpukpu Gaza. Ọphu ọ dudu mẹ iphe, dzu ndzu, ẹphe ahajẹ lẹ Ízurelu; je akpachaa l'aturu; waa eswi; mẹ nkafu-igara. ⁵Ẹphe achijeru ẹku phẹ; waa ọlo-ẹkwa phẹ zeru gbiigbiigbi g'igube; mbù k'ọphu a ta majeduru g'e-shi aguta phẹ l'ọgu ẹphe l'inya-kamelu phẹ; ẹphe abya aphunwua alì ono gbaa ya ophorokpo. ⁶Ndu Midiyanu ono mee ndu Ízurelu; ẹphe kwata daa ukpa okpobe adada. No iya; ẹphe bya araku Chipfu g'ọ gbaaru phẹ mkpu.

⁷Ọo ya bụ; ndu Ízurelu rakuẹpho Chipfu lẹ k'iphe ndu Midiyanu eme phẹ ono; ⁸o zitaru phẹ onye mpfuchiru Chileke, bụ onye pfuru ndu Ízurelu sù: “Waa iphe, Chipfu, bụ Chileke ndu Ízurelu epfu baa: Ọo mu bụ onye ono, dufutaru unu l'alì Ijiputu; mbù l'alì ono, unu shi buri ohu ono. ⁹Mu nafutaru unu l'ẹka ndu Ijiputu mẹ l'ẹka ndu shi akpa unu ẹhu; mu chishikotaru unu ndu ono l'alì phẹ; woru iya nù unu. ¹⁰Mu pfuaru unu sù l'ọ mbẹdua, bụ Chipfu, bụ Chileke unu. G'unu ta abakwaru agwa ndu Amọru ẹja l'alì ono, unu bu ono. Ọle unu te eyeduru mu ọnu.”

¹¹Noo ya; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu bya bya anọdu l'upfu achi, nọ lẹ mkpukpu Ọfura. Onye nwe achi ono bụ Jiowashi, bụ onye shi l'ipfu ndu Abiyeza. Nwatibe iya, bụ Gidiyonu nọdu l'ẹka aazoshije mée l'akpuru vayinu; echishi witi g'o wohaa ya gẹ ndu Midiyanu ta ahuma iya. ¹²Ojozi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu ono bya achaa Gidiyonu l'iphu bya asù iya: “Chipfu nọkwa swiru ngu; gube ojogu, ike dũ.”

¹³Gidiyonu sù iya: “Oowaa; nnajiuphu mu; ọ -buri lẹ Chipfu nọ swiru anyi; ?bù gũnu meru g'o gude iphe-a nọdu anwukotaru anyi? ?Denuhunu iphe-ohumalenya iya ono, nna anyi phẹ kọru anyi ono; mbù l'ẹphe sùru: ‘L'ọ Chipfu dufutaru anyi l'alì Ijiputu.’ Ọle nta-a bẹ Chipfu ọbù gbẹ gwo-bewaa anyi; woru anyi ye l'ẹka ndu Midiyanu.”

¹⁴No iya; Chipfu bya adakọbe sù iya: “Gude ike, i nweru je anafuta ndu Ízurelu l'ẹka ndu Midiyanu. Ọ kpokwaa mbẹdua gẹdegede bẹ ezi ngu sù ngu g'i je.”

¹⁵Gidiyonu sù iya: “Oowaa; nnajiuphu mu; ?mu e-me ime-agma dzọo ndu Ízurelu? Hụmanu l'ọ kwa unuphu k'anyi bẹ ẹnya kachakpọo alwalwa l'ipfu Manáse; tẹme ọ buri mu bẹ kachaa alwa alì l'onulo ibe nna mu.”

¹⁶ Chipfu sụ iya: “Mu e-swiru ngu-a; mbụ l'ìi-tụko ndu Midiyanu lwụ-kpekọta g'èphe bụ onye lanụ.”

¹⁷ Gidiyọnu yeeru iya ọnu sụ: “Ọ -bụru lẹ mu dūwaa ngu l'obu; goshinu mu iphe, e-me gẹ mu maru l'ọ bụ-a gūbedua bẹ epfu eyeru mu nū. ¹⁸ Jiko ta atugbukwa l'ẹka-a jasụ gẹ mu byapfuta ngu; gẹ mu je ewota iphe, mu a-nū ngu bya edoberu ngu l'atatiphu.”

Tọbudu iya bụ; Chipfu sụ iya: “Mu a-nọdu-a jeye ìilwa azụ.”

¹⁹ Tọbudu iya bụ; Gidiyọnu bya abahụ l'ulo je eworu mkpi gbua shia; bya ewota utu iphe, egudeje eme buredi, jiru nkweka gheta buredi, e te yeduru iphe, ekoje buredi. Ọ bya agushia anụ ono ye lẹ nkata; wụru urwukurwuku iya ye l'itoshi. O gweta iya wojeru iya l'upfu achị ono.

²⁰ Ojosi-imigwe, shi l'ẹka Chileke ono bya asụ iya: “Gweta anụ ono; mẹ buredi ono dobe l'eli mkpuma-a; ìiwufutakwapho urwukurwuku iya ono.” Gidiyọnu bya emekọta iya nno. ²¹ Tọbudu iya bụ; ojosi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu ono bya eworu ọnonu mgboro, ọ gude l'ẹka denyi l'anụ yele buredi ono. Ọku shi lẹ mkpuma ono gbanwuhu; kepyashikota anụ; mẹ buredi ono. Ojosi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu ono phuhu.

²² Gidiyọnu maerupho l'oo Ojosi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu; ọ rashia: “Nnajiuphu, bụ Chileke mu-e! Alashikwa mu-o! Kẹle ọ kwa Ojosi-imigwe, shi l'ẹka Chipfu bẹ mu gude ẹnya mu hụma ono-o!”

²³ Chipfu sụ iya: “G'ẹhu dukwa ngu guu! Ta atsushi ebvu. I tii nwuhu-duro.” ²⁴ Tọbudu iya bụ; Gidiyọnu kpuaru Chipfu ọru-ngweja l'ẹka ono; gube iya: “Chipfu bụ ẹhu-guu.” Ọru-ngweja ono bẹ nọepho lẹ mkpukpu Ọfura, nọ l'alị ndu Abiyeza byasụ ntanụ-a.

²⁵ L'enyashi mboku onokwapho bẹ Chipfu sụru iya: “Kputa oke-eswi k'ẹbo l'eswi nna ngu; mbụ ọphu gbawaru apha ẹsaa. Je enwukposhia ẹnya ẹka nna ngu agwajẹ Balụ; gbutsushia itso Ashera, nọ iya l'aguga. ²⁶ I-mechaa g'ì kpuaru Chipfu, bụ Chileke ngu ọru-ngweja, dukpoo rengu-rengu l'ẹka-a, ha l'eli-a. Ii gbẹ teke ono kputa oke-eswi k'ẹbo ono; chita itso Ashera ono, i gbutsushiru ono gude nkụ iya gwee ngweja-akpo-ọku.” ²⁷ Tọbudu iya bụ; Gidiyọnu bya achita ndu-ozì iya unwoke iri; bya emee gẹ Chipfu pfuru iya ono. Ọ bụru l'enyashi bẹ o mekọtaru iphemiphe ono. Ọphu o meduru iya l'eswe; kẹle ọotsu ndibe phẹ waa unwoke mkpukpu ono ebvu.

²⁸ Ndu mkpukpu ono lufutashia l'onmewa utsu; bya ahuma l'a gbẹ me-yishikotawa nū ẹka ẹphe agwajẹ Balụ; gbutsushiwa itso Ashera, nọ l'aguga iya; bya eworu oke-eswi k'ẹbo ono kpoo ọku l'eli ọru-ngweja ono, a gbẹ kpūwaanu l'ẹka ono. ²⁹ Ndu mkpukpu ono bya ajiahaa: “?Bụ onye meru iphe ọwa?” Ẹphe kpanyaa ishi; jikashinyaa; a sụ phẹ l'ọ kwa Gidiyọnu nwa Jiowashi bẹ meru iya nū. ³⁰ No iya; ndu mkpukpu ono bya epfuaru Jiowashi sụ iya: “Je edufuta nwa ngu. Ọo-nwuhu; kẹle o tsukposhiru ẹnya ẹka aagwajẹ Balụ; bya egbutsushia itso Ashera, nọ l'aguga iya.”

³¹Iphe, Jiowashi pfuru ndu ono, nọ-pheru iya mgburugburu ẹhuka ẹhuka ono bẹ bụ: “?Unu agbaru Balu ọdzori? Tọo g'unu dzọo ya bẹ unu eme? Onye agbataru Balu bẹ ee-gbukwa l'utsu. O -buru-a lẹ Balu bẹ bụ ọkpobe agwa bẹ teke nemadzu mebyishiru ọru-ngweja iya be ọo-du nọ ike gbaaru onwiya ọdzori.” ³²O buru lẹ mbọku ono bẹ a guberu Gidiyonu “Jieru-Balu;” bụ iya bụ: “Gẹ Balu gbaa mkpu onwiya”; kele Gidiyonu bẹ tsukpọshiru ẹnya ẹka aagwaje Balu.

³³Tọbudu iya bụ; ndu Midiyanu l'ophu; mẹ ndu Amaleku; waa ndu bugbaa l'uzo ẹnyanwu-awawa bya atuko ndu ojogu pẹ dzukọbe; bya awufu azu ẹnyimu Jiordanu azu iya ọphuu; je anmaa lẹ nsuda Jiezerelu. ³⁴Oo ya bụ; Unme Chipfu bya eji Gidiyonu ẹhu; o woru opu gbua gude kukota unwu Abiyeza g'ẹphe tsoru iya. ³⁵O byakwapho eye ndu-ozu ẹphe zikota ozi l'alị ndu Manase l'ophu g'ẹphe kwaa ngwogu; bya ekukokwapho ndu Asha; mẹ ndu Zebulun; waa ndu Nafutali; ẹphe wuru byapfuta pẹ.

³⁶Gidiyonu bya asu Chileke: “O -buru l'ii-shi l'eka mu dzọo ndu Izurelu ẹgube ono, i kweru mu ukwe iya; ³⁷lenu; mu a-kube eji aturu l'eka eechishije witi-a. O -buru l'oo l'ẹji aturu-a bẹ iji dashiru kpoloko; ọphu o tọ dashiduru l'oma alị l'ophu; mu amaru l'ii-shi-a l'eka mu dzọo ndu Izurelu ẹgube ono, i pfuru iya ono.” ³⁸No iya; o meepho ẹgube ono, Gidiyonu pfuru ono. O bya agbalihu lẹ nchitabohu iya je apyiya eji aturu ono mini; pyita iya mini, jiru gbamugbam, eku mini. ³⁹Tọbudu iya bụ; Gidiyonu su Chileke: “Jiko g'ehu-eghu ngu te ejekwa aburu oku dapfuta mu; gẹ mu rwofuna ngu iphe lanu. Gẹ mu gudeeshi eji aturu ono hutafua ama ugbo lanu. K'ogiya-a; mee g'ẹji aturu ono kpohukota nkụ; l'i mee g'iji dashikota l'oma alị l'eka ono.” ⁴⁰L'enyashi mbọku ono bẹ Chileke meeru iya pho ẹgube ono. Eji aturu ono kpoloko bẹ iji ta adashiduru; o dashikota l'oma alị l'ophu.

Gidiyonu alwu ndu Midiyanu

7 ¹O -rwua l'onmewa utsu; Jieru-Balu, bụ iya bụ Gidiyonu yee ndu ojogu iya l'ophu wu-lihu je anmaa anmanma ogu lẹ mgboru obvumini Harodu. Ndu Midiyanu doru lẹ nsuda, nọ l'uzo isheli ibiya ọphu ẹphebedua nọ; lẹ mgboru ubvu More.

²Chipfu bya asu Gidiyonu: “Ndu ojogu ngu bẹ hanukakwaru mu igwerigwe gẹ mu e-woru ndu Midiyanu ye pẹ l'eka. Iphe, ii-me nta-a gẹ ndu Izurelu ta anodushi epfuru mu l'oo ike pẹ bẹ ẹphe gude dzọo onwophe ³bụ g'i je araaru iya ẹphe arara nta-a su pẹ: “Teke o dukwaru onye ẹhu anmaa anmanma lẹ ndzu-agugu; g'onye obu shikwa l'ubvu Giladu-a lasha.” No iya; ukporo unu nemadzu ugbo labo l'unu iri l'ise zehu lasha; o buwaru ukporo unu nemadzu l'unu ise bẹ phoduru nọ.

⁴Obenu lẹ Chipfu pfuleru-a Gidiyonu su: “Ndu ono bẹ panukakwarupho igwerigwe. Chita pẹ je lẹ mini gẹ mu huchaaru ngu ẹphe ama l'eka

ono. Onye mu sūru l'oo-tsoru ngu je; bẹ e-je nū. Onye ọphu mu sūkwanu-ru l'o too tsoduru ngu eje bẹ te ejekwa.” ⁵ Ọo ya bụ; Gidiyọnu duta ndu ono jeshia lẹ mini. Chipfu sū iya: “Dobe ndu ọphu gude ire angū mini gẹ nkūta angūje-a iche; l'i dobekwapho ndu ọphu gbushiru ikpere angū iya iche.” ⁶ Ọ bụru ụmadzu ụkporo iri l'ise bẹ gude ẹka kwota mini ono ye l'onu. Ndu ọphuu l'ọphu bẹ tukuru gbushikota ikpere g'ephe nguta iya. ⁷ No iya; Chipfu sū Gidiyọnu: “Ọo ụmadzu ụkporo iri l'ise ono, gude ẹka kwota mini ye l'onu ono bẹ mu e-gude dzoo unu; mbụ woru ndu Midiyanu ye unu l'eka. Gẹ ndu ọphuu tuko lashichaa ibe phe.” ⁸ Ọo ya bụ; ndu k'ophuu vulia nri; bya achita opu-ogu ndu k'ophuu. Gidiyọnu sū phe g'ephe lashichaa unuphu. Ọ bụru ụmadzu ụkporo iri l'ise pho bẹ ọ haru. Eka ndu Midiyanu doro buri l'uzo ali lẹ nsuda eka ono, Gidiyọnu phe doro ono.

⁹ O -rwua l'enyashi mboku ono; Chipfu sū Gidiyọnu: “Gbalihu; je ada-tso ndu Midiyanu ugu; kele mu wowaru phe ye ngu l'eka. ¹⁰ Ọ -buru l'iitsu ebvu eje phe etso ugu; gẹ gu lẹ Pura, bụ onye-ozu ngu swiru je l'odu-ogu phe ono. ¹¹ Ii-numawaro iphe, ephe epfu. I -numachaa ya bẹ oo-me-a g'obu shihu ngu ike g'i je ugu l'odu ono.” Tobudu iya bụ; yele Pura, bụ iya bụ onye-ozu iya ono swiru jerwua azu eka ndu ojogu ono doro. ¹² Ndu Midiyanu ono; me ndu Amaleku; me ndu shikota l'uzo enyanwu-awawa tuko nmaa erupfu g'igube lẹ nsuda ono. Inya-kamelu phe buri aguta aguta; mbụ byerupho g'aja, nọ laguga eze-enyimu.

¹³ Gidiyọnu jerwua; bya ahuma gẹ nwoke lanu ezeru onya iya nrwọ, ọ rwrọ asuje iya: “Mu rwrọ nrwọ g'ishi buredi, du mgburugburu, e meru lẹ balị ewe kperekpere ewebata l'eka ndu Midiyanu nmaru anmanma ugu. Ishi buredi balị ono weru bya asua l'ulo-ekwa; suta iya tuta; ọ daa gwoo; kpoo mkpomishaku.”

¹⁴ Ọo ya bụ; onya iya ono sū iya: “Iphe-a ta adukwa iphe ozo, ọ bụ; abudu ugu-echi Gidiyọnu nwa Jiowashi, bụ onye Izurelu; kele Chileke woakwaru ndu Midiyanu waa ndu ojogu phe l'ophu ye iya l'eka.”

¹⁵ Tobudu iya bụ; Gidiyọnu numa nrwọ ono, e zeru ono; waa iphe, ọ bụ; ọ bya abaaru Chileke aja. Ọ buri iya ala azu l'odu-ogu ndu Izurelu; je asu phe: “Unu wu-lihu-o! Chipfu woakwaru ndu ojogu Midiyanu ye unu l'eka.” ¹⁶ Ọ bya eworu ụmadzu ụkporo iri l'ise ono kee uzi eto; bya eworu opu-ogu nuchaa phe; wakwapho ite nshiji, duchaa iphoro, owá nochaa l'ime. ¹⁷ Ọ sū phe: “Unu lee mu enya! Unu meje gẹ mu meru. Teke mu rwuerupho l'onu eka ono, ephe doro ono; unu tsokwaru mu mejekpoephe gẹ mu meru. ¹⁸ Teke mu lẹ ndu ọphu mu l'ephe swi gburu opu-ogu; g'unu-bedua nodukwapho l'eka unu nọ gbaa odu phe ono mgburugburu gbua nkunu; chia mkpu su: ‘A kwa ugu-echi ke Chipfu waa Gidiyọnu-o!’ ”

¹⁹ Tobudu iya bụ; Gidiyọnu yele ụmadzu ụkporo ise ono, ephe l'ia tuko swiru ono jerwua l'onu eka ono, ndu Midiyanu ono doro ono lẹ teke a

watawaru eche nche k'echi abali. O buerupho teke ono be ndu ophu no le nche lufuru; ndu ozo bahuwaa le nche. Gidiyonu phe woru opu-ogu phe ono gbua; bya eworu ite nshii ono, ephe gudechaa l'eka pho tukposhia. ²⁰G'ephe hakota uzi eto ono woru opu-ogu nkephe gbua; bya atukposhi-chaa ite ono. Ephe pagbaaru owá pho l'ekicha; gudegbaa opu-ogu, ephe e-gbu l'ekutara; bya echishia su: "A kwa ogu-echi ke Chipfu waa Gidiyonu-o!" ²¹Onyenonu pfugbaaru l'ekiya nkiya; ephe gbaphee eka ndu Midiyanu doru ono mgburugburu. Ndu Midiyanu ono l'ophu ye okpa l'oso; echi mkpu agba agbala. ²²Oo ya bu; ephe gbuepho opu-ogu ukporo iri l'ise ono; Chipfu mee onyemonye, no l'odu ndu Midiyanu ono wata egbu nwibe iya ogu-echi. Ndu ojogu ono gbaru lashia mkpukpu Betu-Shita; l'uzo mkpukpu Zerera; mbu gbua gbarwua oke mkpukpu Abelu-Mehola, no-kube mkpukpu Tabatu. ²³Ndu Izurelu, shi l'okpa-ipfu Nafutali; me ipfu Asha; waa ipfu Manase be e kukotaru; ephe chipyabe ndu Midiyanu. ²⁴Gidiyonu ye ndu-ozu; ephe je ezidzuru iphe, bu ndu bukota l'ali ubvu ubvu ndu Ifuremu g'ephe wufuta je agbabua ndu Midiyanu iphu l'enyimu Jiordanu; je akpakpo le mkpukpu Betu-Bara. Tobudu iya bu: e kukoo ndu Ifuremu l'ophu; ephe wufuta je ano-chia enyimu Jiordanu; je akpaa le Betu-Bara. ²⁵Oo ya bu; ephe gude ndu-ishi ndu Midiyanu umadzu ebo. Epha ndu-ishi labo ono bu Orebu waa Zeyebu. Orebu b'ephe gburu le mkpuma Orebu; gbua Zeyebu l'eka aakuje mee le mkpuma Zeyebu. Ephe nodu achikpoepho ndu Midiyanu ono; bya apata ishi Orebu waa Zeyebu palataru Gidiyonu l'eka o no l'azu enyimu Jiordanu.

Gidiyonu alwu ndu Midiyanu ophu phoduru nu

8 ¹Tobudu iya bu; ndu Ifuremu su Gidiyonu: "?Denu g'o gude i mee ya anyi egube-a? Mbui; ?denukpoo g'o gude ophu i ti kuduru anyi teke i jeru etso ndu Midiyanu ogu?" Ephe gbachae ya pho opfu agbagba ehuka ehuka.

²Gidiyonu su phe: "?Denu iphe, mu gbẽ mee, ka ophu unu meru shii? ?O du g'akpa mkpakwa akpuru vayinu ke ndu Ifuremu ta akadũ ree; eme l'akpuru vayinu ke Abiyeza l'ophu? ³Chileke be woru Orebu waa Zeyebu, bu ndu-ishi ndu Midiyanu ye unu l'eka. ?Denu iphe, mu gbẽ mekpõ, ka ophu unu meru shii?" O pfuchaepho iphe ono; obu jizeta phe.

⁴Gidiyonu yee umadzu ukporo iri l'ise pho bya erwua enyimu Jiordanu; bya aghabua ya aghabu. Teke ono be ike buushichakpowaru phe ree; ole ephe achiepho ndu ohogu phe ono kpabe kpabe. ⁵Ephe rwua mkpukpu Sukotu; o su ndu mkpukpu ono: "Jiko unu nunu ndu ojogu mu nri le mbà atukwa phe atutu. O kwa Zeba waa Zalumuna, bu ndu eze ndu Midiyanu be anyi achĩ oso."

⁶No iya; ndu-ishi Sukotu ono su iya: "?Unu gudeakwanaru Zeba yee Zalumuna obu meru g'o gude anyi je anu ndu ojogu ngu nri?"

⁷Tòbudu iya bụ: Gidiyọnu sụ phẹ: “Ọ ọ́ ọ́ ree; teke Chipfu woerupho Zeba yẹe Zalụmuna ye mu l'ẹka bẹ bụ ọ́gara-mbo, shi l'echiegu; waa ọ́byambvu bẹ mu e-gude lakashia anụ unu alakashi.” ⁸Ọ bya agbẹ l'ẹka ono jeshia mkpụkpụ Peniyẹlu; bya eje arwọkwa phẹ phọ nno; ẹphẹ pfu-kwapfọ gẹ ndu Sukọtu pfuru phọ. ⁹Ọo ya bụ; ọ sụ ndu Peniyẹlu: “Mu l-wụ-kpẹe l'ọ́gu ono lwajẹephọ alwalwa; bẹ mu e-tsukpọshi ụlo-eli unu-a.”

¹⁰Zeba waa Zalụmuna bẹ nọ lẹ mkpụkpụ Kakọ ẹphẹ lẹ ndu ojọgu phẹ, dū ụkpọrọ unu nemadzụ l'unu iri l'ẹsaa l'ụkpọrọ nemadzụ iri, bụkota ndu ojọgu, e gbuphodoru lẹ ndu ojọgu, shi l'uzo ẹnyanwu-awawa. Ndu ojọgu ono bẹ e gbuwaru ụkpọrọ unu nemadzụ ugbo iri l'ise, bụkota ndu pagbaa ogu-echi. ¹¹Gidiyọnu bya eje eshia ụzo ndu ije eshije; l'uzo ẹnyanwu-awawa mkpụkpụ Noba waa mkpụkpụ Jiogbeha; je etsoo ndu ojọgu ono ọ́gu lẹ teke ẹphẹ tuzohuru ẹhu. ¹²Eze ndu Midiyanu ono ẹphenebo, bụ iya bụ Zeba yẹe Zalụmuna ye ọ́kpa l'oso; a chia phẹ je egude; bya edukaa ndu ojọgu phẹ.

¹³Gidiyọnu, bụ nwa Jiowashi lwajẹephọ ọ́gu ono o shia ụzo úbvú Hẹre-su. ¹⁴Ọo ya bụ; o gude nwokoro lanụ, shi lẹ mkpụkpụ Sukọtu bya ajiahaa ya aji. Nwokoro ono deshianu iya ẹpha ndu-ishi waa ndu bụ ọ́gerenya mkpụkpụ Sukọtu; deta ụmadzu ụkpọrọ ẹto l'iri l'ẹsaa. ¹⁵Tòbudu iya bụ; Gidiyọnu bya ejepfu ndu mkpụkpụ Sukọtu ono je asụ phẹ: “Wakwa Zeba yẹe Zalụmuna ba; mbụ ndu ono, unu shi epfuru mu kwaphukwaphu sụ: “?Mu gudeakwanaru Zeba waa Zalụmuna; meru g'ọ́ gude unu je anụ ndu ojọgu mu, ike bvushiru nri g'ẹphẹ ria-a?” ” ¹⁶No iya; ọ́ bya akpukoo ndu bụ ọ́gerenya mkpụkpụ Sukọtu; gude ọ́gara-mbo, shi l'echiegu; waa ọ́byambvu gude nua phẹ aphụ. ¹⁷Ọ bya etsukpọshia ụlo-eli ndu mkpụkpụ Peniyẹlu; bya egbushikwaaphọ ndu mkpụkpụ ono.

¹⁸Tòbudu iya bụ; Gidiyọnu bya ajia Zeba waa Zalụmuna sụ phẹ: “?Bụ ẹgube ndu gụnu bẹ unu gbushiru l'úbvú Tabọ?”

Ephe sụ iya: “?Ọ́ kwa unwoke, dụkotaephọ g'unubẹdua; mbụ l'onye ọ́phu nọnu duchaephọ gẹ nwa onye eze.”

¹⁹Gidiyọnu sụ phẹ: “Ndu ono bẹ bụkotakwa unwune mu; mbụ l'ephe bụkota unwoke, ne mu nwushiru. Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ́ nọ iya-a; bẹ mu tege egbukwa unu ọ́me unu doberu phẹ ndzụ.” ²⁰Ọo ya bụ; ọ́ sụ ọ́kpara iya, bụ Jieta g'ọ́ gbushia phẹ. Ọ́phu ọ́ dudu ike milia ogu-echi iya gbua; kele ọ́ bụnukaru nwatanshii; ndzụ nọdu agụ iya.

²¹Tòbudu iya bụ; Zeba waa Zalụmuna sụ iya: “Gbalihu; bya egbua anyi l'onwongu. Ọ́ gẹ nwoke ha bụ g'ike iya ahaje.” Ọ́o ya bụ; Gidiyọnu zilihu; woru phẹ gbushia; bya anyafuchaa inya-kamẹlu phẹ iphe, e gude mee phẹ ọ́na, bụ iphe, e shi nyabẹchaa phẹ l'olu.

²²E mechaa; ndu Ízurelu sụ Gidiyọnu: “Buru Onye-ishi anyi; gụ lẹ nwa ngu; mẹ nwanwa ngu; eshinu ọ́ bụ ngu dzọtaru anyi l'ẹka ndu Midiyanu.”

²³Gidiyọnu sụ phẹ: “Mu taa bụkwaru onye-ishi unu; ọ́phu nwa mu abụkwaru onye-ishi unu. Ọ́ kwa Chipfu a-buru Onye-ishi unu.” ²⁴Ọ́ sụ phẹ:

“Iphe lanụ, mu arwọ unu bụ g'onyenonu nuchaa mu iphe-nchị, yị l'iphe, ọ kwataru l'okwata.” Ndu Midiyanu eyeje iphe-nchị; noo kele ephe bụ ndu kẹ Ishimelu.

²⁵ Ephe yee onu sụ: “Anyi e-gudekpoo ehu-utso nụ ngu iya.” Ephe bya eworu ekwa phushi l'alị; onyenonu wotachaa iphe-nchị, yị l'iphe, ọ kwataru l'okwata chie l'ekwa ono. ²⁶ Iphe-nchị mkpola-ododo ono, ọ sụru g'ephe nụ iya ono bẹ erva iya ha g'unu ekpa mkpola-ododo eno l'ukporo ekpa mkpola-ododo ise; a -gufukwa iphe, e gude eme ome mma; mę iyagba-olu; mę uwe uswe, ndu eze ndu Midiyanu eyeje; waa gwogirigwo, ndu eze ono nyabechaa ru inya-kamelu phe l'olu. ²⁷ Gidiyonu gude iphe-nchị mkpola-ododo ono kputa uwe-ukuvu; dobe iya onu lę mkpukpu iya ono, bụ Ofura. Ndu Izurelu bya agwaahaa ya; gude pharwushiahaa onwophe. Ọ bya aburu onyà; nmata Gidiyonu yee ndibe iya.

²⁸ Oo ya bụ; ndu Izurelu bya akapyabę ndu Midiyanu; ophu ndu Midiyanu egbelibaeduru ishi ozobaa. Lę teke Gidiyonu nọ ndzụ bę alị ono bukotaru lę nchị-odoo ukporo apha labo.

Anwuhu Gidiyonu

²⁹ Jieru-Balı, nwa Jiowashi bya alaa ibe iya je eburu. ³⁰ Ọ nwutaru unwoke ukporo ęto l'iri; kele ọ luru unwanyi igwerigwe. ³¹ O nwekwaru-pho nwanyị, ọ to ludu okpobe alulu, bu lę mkpukpu Shękemu. Yębedua nwutaru iya nwa nwoke lanu. Iphe, ọ guru nwata ono bụ Abimeleku.

³² Gidiyonu, nwa Jiowashi nwuhu teke ọ kahwaru okpobe akahu. E lia ya l'ilu nna iya, bụ Jiowashi lę Ofura, bụ iya bụ mkpukpu ndu Abiyeza.

³³ Anwuhu, Gidiyonu anwuhu; ndu Izurelu dakobe wata apharwushi onwophe; mbu wata abaru Balu, nogbaa l'alị ono eja. Ephe woru Belu-Beritu dobe; ọ buru agwa phe. ³⁴ Ophu ephe anyataeduru Chipfu, bụ Chileke phe ono, bụ iya dzotakotaru phe l'eka ndu ohogu phe mgburugburu egede ono. ³⁵ Ophu ephe emejeduru ndibe Jieru-Balı, bụ iya bụ Gidiyonu ree lę kę ree ono, o mekotaru ephebe ndu Izurelu ono.

Ejo-idzu, Abimeleku chiru

9 ¹ Tobudu iya bụ; Abimeleku nwa Jieru-Balı gbęshi bya ejeshia lę mkpukpu Shękemu l'ibe nwune ne iya phe; jekota l'iphe, bụ ipfu kę ndu ne iya je asu phe: ² “Unu jikotakpoo iphe, bụ ndu Shękemu sụ phe: ‘Bụ ole karu unu ree? Bụ g'unwu Jieru-Balı umadzu ukporo ęto l'iri ono buru onye-ishi unu; to ọ g'onye lanu buru onye-ishi unu?’ Ozo bụ g'unu nyatakwapfo lę mu bụ okpu, shi unu l'ehu waa mee unu.” ³ Ndu ne iya ono je eworu iphe ono pfukotaru iphe, bụ unwoke ndu Shękemu; ọ buru iphe, okpoma phe nataru bụ g'ephe tsoru Abimeleku; kele ephe pfuru sụ: “Oo nwune anyi bę obu.” ⁴ Ephe bya anu iya ukporo mkpola-ochaa ęto lę mkpola-ochaa iri, shikota l'ulo agwa phe ono, bụ Belu-Beritu. Abimeleku

bya egude mkpola-ochaa ono bukọo ndu ogalemkpa waa ndu eme gaphu-gaphu-gaphu; ephe wuru tsoahaa ya. ⁵Ọ bya ejeshia l'ibe nna iya lẹ mkpukpu Ọfura; je egbushikọta unwunna iya ono, bu iya bu unwu Jieru-Balu ono, du umadzu ukporo ẹto l'iri ono l'eli mkpuma lanu. Ọo ẹpho Jiọtamu, bu iya kachakpoo aburu nwata l'unwu Jieru-Balu ono be bu onye phoduru nu; kele o jeru edomia onwiya. ⁶No iya; ndu Shẹkemu mekpoo ndu mkpukpu Betu-milo je atuko dzukobe l'upfu achi, no lẹ mgboru itso, du nsọ, bvuru lẹ Shẹkemu; woru eze mee Abimeleku.

⁷G'e pfulerupho Jiọtamu iphe ono, ẹphe meru ono; o je enyihu mkpakponu ubvu Gerizimu; raaru phe iya arara su: "Unube ndu Shẹkemu; unu ngabekpodaru mu pho nchi-o; k'ophu Chileke a-ngabekwarupho unu nchi! ⁸Su-a; o nweru teke oshi gbeshikotaru jeshia ahota oshi, a-buru eze phe. Ephe pfuaru oshi olivu g'o buru eze phe. ⁹Oshi olivu su phe: 'Mu a-paru manu mu haa, bu iphe, eegudeje akwabe Chileke me nemadzu ubvu bya eletaha oshi l'ophu enya?' ¹⁰Ephe bya epfukwaarupho oshi figu g'o buru eze phe. ¹¹Oshi figu su phe: 'Mu a-paru eguru akporu ono, mu amije ono, atsoje ntumatu ono haa bya eletaaha oshi l'ophu enya?' ¹²Tobudu iya bu; ẹphebe oshi ono bya asu vayinu g'o buru eze phe. ¹³Vayinu su phe: 'Bu ge mu paru mee mu, emeje g'obu tso Chileke waa nemadzu utso ono haa bya eletaaha oshi l'ophu enya?' ¹⁴E mechaa; oshi ono g'ephe ha su ge ogara-mbo bya aburu eze phe. ¹⁵Ogara-mbo su phe: 'Teke o du unu ge mu buru eze unu; unu wubata nu lẹ mkpula mu bya ezee ndzu; o -dudu; g'oku shikwa lẹ mube ogara-mbo bya ekepyashikota iphe, bu oshi sida, nokota l'ubvu Lebanonu!' "

¹⁶Noo ya; Jiọtamu su phe: "O -buru l'oo iphe, gbaru unu be unu meru ono; mbu o -buru l'oo ree be unu meru ono; woru Abimeleku mee eze; mbu-a; o -bukpooru l'oo iphe, duta aduta be unu meru Jieru-Balu yee ndibe iya ono; mbu o -bukpooru l'oo egube, o gbaru g'unu mee ya ya be unu meru iya ya ono; ¹⁷mbu nna mu ono, lwuru unu ogu; tua ishi ndzu iya; dzota unu l'eka ndu Midiyanu ono; ¹⁸be o gbetchia rwua ntanu owa; unu gbẹ tsopyabe ndu unuphu ibe nna mu ono; woru unwu iya ukporo umadzu ẹto l'iri gbushia l'eli mkpuma lanu. Unu bya eworu Abimeleku, bu nwatibe ohu, nna mu gbataru agbata mee eze ndu Shẹkemu; kele o bu nwune unu. ¹⁹O -buru l'oo iphe, gbaru unu be unu meru ono; mbu o -buru l'oo ree be unu meru Jieru-Balu yee ndibe iya lẹ ntanu-a; ge Abimeleku bukwaru unu ehutu; unubedua abukwarupho yebedua! ²⁰Teke o to dudu; g'oku shikwa l'ehu Abimeleku bya ekepyashia unube ndu Shẹkemu waa ndu Betu-milo; g'oku shikwapo l'ehu unube ndu Shẹkemu; waa ndu Betu-milo bya ekepyashia Abimeleku!" ²¹Noo ya; Jiọtamu pfuchaa nno; bya agbalaa lashia mkpukpu Biye je ebuwaruro l'eka ono; kele ọotsu nwanna iya ono, bu Abimeleku ebvu.

²²Abimeleku buru onye-ishi ndu Izurelu noo apha ẹto; ²³Chileke zia ejo maa; o je anodu l'echilabo Abimeleku yele ndu Shẹkemu; ẹphe

meahaaru Abimeleku ghelegheleghele. ²⁴Ọ buru Chileke meru ge ndu Shekemu meje nno; g'ee-shi g'a pfua Abimeleku ugwo ejo-iphe ono, o meru unwunna iya ono; mbu g'a gwata iya ugwo ochi unwu Jieru-Balu, du umadzu ukporo eto l'iri; mbu unwunna iya ono, o gbushiru ono. Aagwatkwapho ndu Shekemu, bu ndu yetaru Abimeleku njo aka g'o gbushia unwunna iya ono ugwo ochi phe. ²⁵Tobudu iya bu; ndu Shekemu bya eye ndu jeru akwakaaru iya l'eli ubvu, nogbaa l'eka ono g'ephe mekata iya. Ọ nodu abujeru onye ghatakporu l'uzo ibe iya ono; ephe anaa ya nfu. E je agbaaru Abimeleku ama.

²⁶Noo ya; Galu, bu nwa Ebedu gbeshi duta unwunna iya; ephe wuru jeshia Shekemu. O jerwua; ndu Shekemu woru onwophe ye iya l'eka okpobe eyeye. ²⁷Ephe bya awufu jeshia l'egu je awokoo akpuru vayinu l'opfu-vayinu phe. Ephe wokobechaa ya; bya azoshia mee l'akpuru vayinu ono wata abo obo-iphe l'ulo agwa phe. Ephe nodu eri; bya angu; teme ephe nodu epfubiyishikwapho Abimeleku. ²⁸Tobudu iya bu; Galu nwa Ebedu su: “?Bu onye be Abimeleku bunu-a? ?Bukpoo gunu aa-kpata g'anyi be ndu Shekemu nodu iya l'eka? ?O kwa l'oo nwatibe Jieru-Balu be o bu? Mbu ?to budu Zebulu be etsota iya nu l'aburu ishi? Unu jechiaru ndu Hamo, bu iya bu nna ndu Shekemu ozi! ?Bu gunu aa-kpata g'anyi bya ejeahaaru Abimeleku ozi? ²⁹O du g'a sukwanu le ndu-a be no mu l'eka! Mu gege emegheana ke Abimeleku. Mu gege asu Abimeleku go kwakobe ndu ojogu iya gude lufuta!”

³⁰No iya; Zebulu, bu onye-ishi mkpukpu ono numaepho iphe ono, Galu nwa Ebedu pfuru ono; o voru oku wua ehu. ³¹O bya ezia ndu-ozu iya le mpya; ephe je ezia Abimeleku ozi su iya: “Lenu; Galu nwa Ebedu be ye le ndu unuphu ibe phe byaakwaru Shekemu. Ephe tukoa kwa iphe, bu ndu mkpukpu-a kpalia g'ephe tso ngu opfu. ³²Oo ya bu; iphe, ii-me nta-a bu g'i gbeshi l'enyashi; waa ndu ophu gu l'ephe no; je akwakachaa l'ime egbudu. ³³O -beepho l'utsu; mbu me enyanwu -waepho; unu gbeshi je etsoo mkpukpu ono ugu. Galu yee ndu ono -byatashia g'ephe tso ngu ugu; mee phe g'eka ha ngu.”

³⁴Oo ya bu; o be l'enyashi; Abimeleku ye le ndu ojogu iya l'ophu kee onwophe uzi eno; je akwakachaa l'aguga mkpukpu Shekemu. ³⁵No iya; Galu nwa Ebedu gbeshi je apfuru l'onu aka eeshije abahu le mkpukpu ono. Abimeleku ye le ndu ojogu iya shichaa l'eka ono, ephe domishiru onwophe ono wufuta. ³⁶Galu humae phe pho; o rashiaru Zebulu su: “Lenu-o! Ndu nemadzū shikwa l'eli ubvu awu abya!”

Zebulu su iya: “Oo onyonyo ubvu ono be i humaru; o gbē duchaa ngu nu g'o bu nemadzū.”

³⁷Galu bya epfukwaa ya pho ozo su: “Ophu lekpodapho; ndu nemadzū shikwa l'echilabo mkpukpu eje abya; teme o dukwarupho ndu ophu shi l'uzo upfu achi ndu jibya eje abya.”

³⁸ Zebulu sụ iya: “?Denuhunu onu ono, i shi apashi-a; mbụ onu, i gude sụ: ‘?Bụ onye bẹ Abimeleku bụ kẹ g'anyi bya ejeahaaru iya ozi-a?’ ?Tobunaa ndu-a bẹ i shi epfutooshi-a? Jenụ je adatso phẹ ọgu!” ³⁹ No iya; Galu bya eduta ndu Shẹkemu; ephe je etsoo Abimeleku ọgu. ⁴⁰ Abimeleku chia phẹ ọso; ephe ye ọkpa l'oso. Igwerigwe ndu ojogu kẹ Galu dachaa iko; mekachaa iphe-ehuka. Ephe daepho ppopoo jasụ l'onu ẹka eeshije abahụ lẹ mkpukpu ono. ⁴¹ E mechaa; Abimeleku lashia mkpukpu Aruma je anodu. O buri Zebulu bẹ chifuru Galu yele unwunna iya ono lẹ Shẹkemu. ⁴² Tobudu iya bụ; o bya ebekwa lẹ nchitabohu iya; ndu Shẹkemu bya ejeshikwaa l'egu; e je epfuaru iya Abimeleku. ⁴³ Oo ya bụ; o chita ndu ojogu iya; woru phẹ kẹe uzi eto; ephe je akwakachaa l'egbudu l'egbudu. O leepho enya; huma ge ndu Shẹkemu shi lẹ mkpukpu ono awu abya; o gbeshi datso phẹ ọgu; woru phẹ gbushia. ⁴⁴ Tobudu iya bụ; Abimeleku waa ndu ophu yee ya swi bya awufu-kebe jeshia l'ibiya k'onu ẹka eeshije abahụ lẹ mkpukpu ono. Uzi labo k'ophuu wufu je adatso ndu Shẹkemu ndu ophu no l'egu pho ọgu; woru phẹ gbushia. ⁴⁵ Lẹ mboku ono l'ophu bẹ Abimeleku lwukotarụ ọgu lẹ mkpukpu ono. O lwuta iya; gbushia ndu bu iya n; mebyishikota mkpukpu ono; bya eworu unu ghakota iya.

⁴⁶ Ndu bu l'ulo-eli ono, no lẹ Shẹkemu ono nupapho iphe ono; ephe wubakota l'ime ẹka a kpushiru ike leze ulo agwa, bụ Elu-Beritu. ⁴⁷ No iya; ama bya agbaaru Abimeleku lẹ ndu bu l'ulo-eli Shẹkemu bẹ kukobekwaru l'eka lanu. ⁴⁸ Oo ya bụ; Abimeleku waa ndu ophu yee ya swi bya ejeshia ubvu Zalumonu. Ephe rwua l'eka ono; Abimeleku bya egude ogbunku gbukwoshia nku; chita tua l'ukuvu. O bya asu ndu ono, yee ya swi ono: “Ngwa! Iphe, unu humaru, mu meru; unu mee egube ono!” ⁴⁹ Noo ya; onyenonu bya ebukoo nku; vuta tsoru Abimeleku. Ephe je eworu iya doo l'ime ẹka ono, a kpushiru ike ono; mbu l'eli ndu no l'ime iya ono; woru oku tua ya. Oku tsua ulo-eli ono; kegbushikota ndu no iya n, rwuru unu umadzu labo l'ukporo umadzu iri; unwoke me unwanyi. Ephe nwushihukota.

Anwuhu Abimeleku

⁵⁰ E mechaa Abimeleku bya ejeshia mkpukpu Tebezu; je ekephee mkpukpu ono; lwuta iya. ⁵¹ Ole o nwekwanuru ulo-eli, a kpushiru ike no lẹ mkpukpu ono. O buri l'eka ono bẹ unwoke me unwanyi; mbu ndu bukota lẹ mkpukpu ono gbaru la je anodu. Ephe gu-chishikota onwophe l'ime iya; bya awuru lashia l'ime mkpotsu ulo-eli ono. ⁵² Abimeleku bya ejeshia l'ulo-eli ono g'o tsoo ndu no ya n ọgu. O rwutashia onu-abata ulo-eli ono ntse g'o tufu iya oku; ⁵³ nwanị lanu l'ime ndu ono, no l'ulo-eli ono pataepho nggu-mkpuma uswe woru tua Abimeleku l'ishi; woru iya okpu ishi tupyashia atupyashi. ⁵⁴ O bya ekukebe nwokoroby, achijeru iya ngwogu iya sụ iya: “Mita-kebe ogu-echi ngu gbugbua mu; k'ophu ephe taa

anòdudu epfu sù: ‘Ò kwa nwanyị bẹ gburu iya nù.’ ” Òo ya bụ; onye-ozì iya ono wota ogu-echi sù ya; ò nwùhu. ⁵⁵Ndu Ízurèlù hùmaephò lẹ Abimeleku bẹ nwùhuwaru nù; onyenonu tughuchaa lashia unuphu.

⁵⁶Ò buri egube ono bẹ Chileke shiru gwata Abimeleku ugwo ejo-iphe ono, o meru nna iya ono; mbù k'unwunna iya, dù ukporo èto l'iri, o gbu-shiru ono. ⁵⁷Chileke bẹ mekwarupho g'ejo-iphe, ndu Shèkemu meru ono tukoru phè l'ishi. Onu ono, Jíótamu nwa Jieru-Balù tũru bẹ mechaa nwà l'èhu phè.

Tola; onye-ikpe ndu Ízurèlù

10 ¹No iya; gẹ Abimeleku buchaaru onye-ikpe ndu Ízurèlù; bẹ onye òzo shi l'òkpa-ipfu Isaka byaru afuta g'ò dzòta ndu Ízurèlù. Èpha nwoke ono bụ Tola; nwa Puwa; mbù nwanwa Dodo. Èka o bu bụ lẹ mkpukpu Shamiru, nò l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu. ²Ò buri onye-ikpe ndu Ízurèlù ukporo apha l'apha èto; bya anwùhu; e lia ya lẹ mkpukpu Shamiru.

Jiayi; onye-ikpe ndu Ízurèlù

³Jiayi, bụ onye Giladu bya etsota iya; bya ekpeeru ndu Ízurèlù ikpe ukporo apha l'apha labò. ⁴Ò nwùta unwoke ukporo l'iri. Unwu iya ono nòdu agbakòta nkapfu-igara l'èhu l'èhu. Onye ophu nonu; nwechaaru mkpukpu nkiya l'alì Giladu. Mkpukpu ono g'ò hakòta bẹ aza Havòtu-Jiayi byasù lẹ ntanù. ⁵E mechaa; Jiayi nwùhu; e lia ya lẹ mkpukpu Kamonu.

Jièfuta; onye-ikpe ndu Ízurèlù

⁶Ndu Ízurèlù bya emee ejo-ememe l'ènya Chipfu ozobaa; mbù baaharu agwa Balù èja; mẹ Ashitoretu; mẹ agwa ndu Arámu; mẹ agwa ndu Sayidonu; mẹ agwa ndu Mówabu; mẹ agwa ndu Amonu; waa agwa ndu Filisitayinu. Èphe parù Chipfu haa; ophu èphe ta abajeeduru iya èja. ⁷Oke èhu-eghu Chipfu dapfuta nù ndu Ízurèlù. Chipfu nwuru phè ye ndu Filisitayinu waa ndu Amonu l'èka. ⁸Èphe mekpaa phè èhu; gwee phè arakabya l'apha ono. Apha iri l'èsato bẹ èphe mekpakòtaru ndu Ízurèlù, bukòta l'uzo ènyanwu-awawa ènyimu Jíòdanu èhu; mbù l'alì Giladu, nò l'alì ndu Amoru. ⁹Ndu Amonu bya adafu azù ènyimu Jíòdanu azù iya ophuu g'èphe je adatso ndu Jiuda; mẹ ndu Benjiaminu; waa unwu Ifuremu ogu. Òo ya bụ; ndu Ízurèlù nòdunu l'oke iphe-èhuka.

¹⁰Tòbudu iya bụ; ndu Ízurèlù bya araku Chipfu; sù iya: “Anyi meswea-kwaru ngu; kẹle anyi parù gube Chileke anyi haa; je abapheahaaru agwa, bụ Balù èja.” ¹¹No iya; Chipfu sù phè: “?Tò bunu mu-a bẹ dzòtaru unu l'èka ndu Ijiputu; mẹ ndu Amoru; mẹ ndu Amonu; mekpoo ndu Filisitayinu? ¹²Mekpoo teke ndu Sayidonu; mẹ ndu Amaleku; waa ndu Mawonu shi akpaya unu ishi ono bẹ unu rakuru mu gẹ mu gbaaru unu mkpu; mu

dzota unu l'eka phe. ¹³Unu gbę parụ mu haa je abapheahaaru agwa eja. Eshinu ọ dū nno bę mu ta abyakwa adzotabaa unu ọzo. ¹⁴Unu tugbua je-nu araku agwa, bụ ọphu unu hataru g'ephe bya adzota unu teke unu nọ l'iphe-ehuka!" ¹⁵Tobudu iya bụ; ndu Ízurelu sụ Chipfu: "Anyi meakwaru iphe-eji. Mee anyi iphe, dukpoe ngu pho ree. Olee-a; jiko dzonaa anyi ntanu-a." ¹⁶Tobudu iya bụ; ephe wofukota agwa ndu ohozo ono, ephe dobechaaru ono; bya abaaharu Chipfu eja. Aphu, ndu Ízurelu nọ ono rwutabe iya l'ehu k'ophu ọ tọ duedu ike taa nshi.

¹⁷No iya; a bya ekukoo ndu Amonu k'ogu; ephe je anmaa anmanma ọgu l'alị Giladu. Ndu Ízurelu bya edzukobekwapho; je anmaa anmanma ọgu lę mkpukpu Mizupa. ¹⁸No iya; ndu-ishi Giladu sụ nwibe phe: "Onye vukporu uto je etsoo ndu Amonu ọgu bę bụ onye ono a-buru onye-ishi ndu Giladu l'ophu."

11 ¹Jiefuta, bụ onye Giladu bę bụ onye ojogu ike dū; ọle ọ bụ nwatie be nwanị ukpara. Nna Jiefuta bę bụ Giladu. ²Unyomu Giladu bę nwushiru iya unwu. O be teke unwegirima unyomu iya ono byaru evushichaa; ephe chifu Jiefuta sụ iya: "I tii ketakwa oke l'unuphu ibe anyi; kele ọo nwanị ọzo bę nwuru ngu nū." ³Tobudu iya bụ; Jiefuta gbafuru unwune iya ono gbaru lashia alị Tobu je eburu. O buru l'eka ono; ndu ogalemkpa wu-pfuta iya bya etsoahaa ya.

⁴A nonyaa; ndu Amonu bya etsoo ndu Ízurelu ọgu. ⁵Ọ buru teke ono, ndu Amonu tsoaharu ndu Ízurelu ọgu ono bę ndu bụ ọgerenya ndu Giladu tugburu je ekua Jiefuta l'alị Tobu; ⁶sụ iya: "Bya bya aburu onye-ishi anyi; k'ophu anyi a-dū ike datsoo ndu Amonu ọgu."

⁷Jiefuta sụ phe: "Unu ta akponuru mu-a ashi; chifu mu l'unuphu ibe nna mu? Bụ gunu kparu iphe, ọ bụ nta-a, unu nọ l'iphe-ehuka-a bę unu choaharu mu bya?"

⁸Ndu bụ ọgerenya Giladu sụ: "Oo ya meru g'o gude anyi byapfutashia ngu-a; k'ophu ii-tsoru anyi je etsoo ndu Amonu ọgu; l'i buru onye-ishi ndu bukota l'alị Giladu."

⁹Oo ya bụ; Jiefuta sụ phe: "Unu -duta mu lashia azu ge mu je etsoo ndu Amonu ọgu; ?mu a-buru-a onye-ishi unu k'eviya mę Chipfu mee mu lwukpee phe?"

¹⁰Ndu bụ ọgerenya Giladu ono sụ iya: "Ọ buepho Chipfu bę bụ onye-ekabe anyi lę ngu. Anyi ee-mejeepho iphe, i pfuru." ¹¹Tobudu iya bụ; Jiefuta bya etsoru ndu bụ ọgerenya ndu Giladu ono. Ndu ono mee ya onye-ishi waa onye-ishi ojogu phe. Jiefuta nodu lę Mizupa pfushikota iphe ono, o pfuhawaru ono l'iphu Chipfu.

¹²No iya; Jiefuta bya ezia ndu-ozu g'ephe je ajia eze ndu Amonu sụ iya: "Bụ gunu bę anyi meru ngu, meru g'o gude i byatashia anyi etso ọgu l'alị anyi?" ¹³Eze ndu Amonu bya ezia ndu ono, Jiefuta ziru ozu ono; sụ phe: "Iphe, kparu iya nū bụ lę teke ndu Ízurelu shi l'alị Ijiputu wufuta bę ephe

natakọtaru mu alì mu shita l'enyimu Anọnu jeye l'enyimu Jiabọku; mbụ ja-sụ l'enyimu Jiódanu. Unu nụ-phuchaa mu alì ọbu azụ nta-a lẹ nchị-odoo.”

¹⁴ Jiẹfuta bya ezikwaa ndu-ozì iya ọzo g'ẹphe je eziphu eze ndu Amọnu ono azụ; ¹⁵ sụ iya: “Waa iphe, Jiẹfuta pfuru baa: Ndu Ízurelụ ta natakwa-ru alì ndu Mówabu; ọphu ẹphe anataduru ndu Amọnu alì pẹ. ¹⁶ Teke ndu Ízurelụ shi l'alì Ijiputu lufuta bẹ ẹphe shiru ụzo echiegu lufu lẹ Eze-nyimu Uswe-uswe; gbẹ l'ẹka ono bahụ lẹ mkpukpu Kadeshi; ¹⁷ Ọ buru lẹ Kadeshi ono bẹ ndu Ízurelụ nọ zia ndu-ozì g'ẹphe je epfuaru eze ndu Edọmu sụ: 'Jiko g'anyi shijana-a alì ngu ghata.' Ọphu eze ndu Edọmu ta angaduru pẹ nchị. Ẹphe byakwaphọ eje ezia eze ndu Mówabu ẹgu-be ono; yẹbedua jikakwapho. Ọo ya bụ; ndu Ízurelụ kwaa lẹ Kadeshi. ¹⁸ Tọbudu iya bụ; ẹphe wulihu kwaseru echiegu; tsoru alì ndu Edọmu waa kẹ ndu Mówabu gbaa mgburugburu; bya alufuta l'ụzo ẹnyanwu-awawa alì ndu Mówabu ono. Ẹphe je adọru l'azụ ẹnyimu Anọnu azụ iya ọphuu; ọle ẹphe ta abahuduru l'alì ndu Mówabu; kẹle ọo ẹnyimu Anọnu bụ oke alì ndu Mówabu ono. ¹⁹ Ndu Ízurelụ byakwa ezia ndu-ozì g'ẹphe je ezia Sihonu, bụ eze ndu Amọru, mbụ onye bu lẹ mkpukpu Heshibonu sụ iya: 'G'anyi shijana-a alì ngu ghata lashia alì nkanyi.'

²⁰ “Ọphu Sihonu ekwekwaphọ gẹ ndu Ízurelụ ghata l'alì iya. Ọ bya ekukọbekota ndu nkiya l'ophu; ẹphe wufu je adọru lẹ mkpukpu Jiahazu; ẹphe lẹ ndu Ízurelụ lwugbabe ọgu. ²¹ Tọbudu iya bụ; Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Ízurelụ woru Sihonu; mẹ ndu nkiya l'ophu ye ndu Ízurelụ l'ẹka. Ẹphe lwu-kpee pẹ. Ndu Ízurelụ nakota alì ndu Amọru, bụ ndu bu l'ẹka ono. ²² Ẹphe lwutakota alì ndu Amọru; e shi lẹ Anọnu jasụ lẹ Jiabọku; mękwapho; a -gbẹ l'echiegu jasụ l'enyimu Jiódanu. ²³ Ọo ya bụ; eshi ọphu Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Ízurelụ chishichawaru ndu Amọru; bya eworu alì pẹ nụ ndu nkiya, bụ ndu Ízurelụ; ?ọ gbaru g'a nụ-phu ngu iya azụ ọzo tọo? ²⁴ ?Tọbudu iphe, agwa ngu, bụ Kemoshi nuru ngu bụ ọphu ii-kwẹ ẹka? Nokwaphọ g'anyịbedua e-nweru iphe, Chipfu, bụ Chileke anyi nuru anyi g'anyi nweru bụ ono. ²⁵ ?I ka eze ndu Mówabu, bụ Belaku nwa Ziporee? ?O tsoru ndu Ízurelụ opfu? Tọo; ?ẹphe l'iya lwuru ọgu? ²⁶ Ndu Ízurelụ bukọtaru lẹ Heshibonu; mẹ Arowa; mẹ nwa mkpukpu, nọ-pheru pẹ mgburugburu; mękwapho lẹ mkpukpu, nọchaa l'aguga ẹnyimu Anọnu ụkporo apha iri l'ise ophu. ?Bụ gunu meru iphe, i ti natachadaru alì ọbu lẹ teke ono? ²⁷ Mbẹdua te emeswekwaru ngu. Ọo gubedua, byaru etsoaha mu ọgu bẹ gbẹ acho mu opfu. Ọle-a; gẹ Chipfu, bụ onye-ikpe, bukafulu-kwa opfu ono, duru ndu Ízurelụ yee ndu Amọnu lẹ ntanụ.” ²⁸ Ọle eze ndu Amọnu bẹ ta ngakpodaru nụ nchị l'ozì ono, Jiẹfuta ziru g'e zia ya ono.

Jiẹfuta alwụ ndu Amọnu

²⁹ Tọbudu iya bụ; Unme Chipfu bya eji Jiẹfuta ẹhu. Ọ bya eshijaa alì Giladu; waa alì ndu Manáse; bya eshijaa mkpukpu Mizupa, nọ l'alì Giladu.

Ọ bụrụ lẹ mkpukpu Mizupa ono bẹ ọ gbẹ jeshia etso ndu Amọnu ọgu. ³⁰Jiẹfuta bya ekwee Chipfu ukwe; sụ: “Ọ -bụrụ l'i woru Amọnu ye mu l'ẹka; ³¹bẹ iphe, vukpo ụzo gbafuta l'ulo mu bya agba mu ndzuta mę mu -lwu-kpee ndu Amọnu lwaję; bẹ a-buru kę Chipfu. Mu e-gudeęle iya pho gwee ngweja-akpo-oku.”

³²Tobudu iya bụ; Jiẹfuta bya atugbua jeshia etso ndu Amọnu ọgu. Chipfu woru phę ye iya l'ẹka. ³³E -shi lẹ mkpukpu Arowa jasụ l'uzo, eeshije abahụ lẹ mkpukpu Minitu bẹ o mekotaru mkpukpu ukporo umerekete; mbụ gbua phę pyaapyaas jasụ lẹ mkpukpu Abelu-Keramimu. Tobudu iya bụ; ndu Izurelu bya akapyabę ndu Amọnu.

Jiẹfuta eworu nwatibe iya kę mgboko anụ Chipfu

³⁴No iya; Jiẹfuta lwarutaephon unuphu ibe iya lẹ mkpukpu Mizupa; a bya ele ęnya; nwatibe iya kę mgboko nọdu akwa nkwa; ete ebvu; agba iya ndzuta. Nwamgboko ibe iya ono bụ nwa lanu, ọ nwutaru kpeekpu. Mbụ l'a -gufu iya bẹ o to nweedu nwa nwoke; ọzo nwa nwanyị ọzo ọ nwutabaaru. ³⁵Jiẹfuta humae ya pho; o woru uwe iya lajashia; bya arashia: “Oowa-e! Nwada mu-e! I mewaru aphụ tsoru mu; mbụ mu bya aburu onye gba ẹka nwa; kęle ukwe-iphe, mu kweru Chipfu bẹ mu ta adukwa ike gę mu te emeru iya ya.” ³⁶Nwa iya nwanyị ono sụ iya: “Nnana mu! Iphe, i pfuru Chipfu bẹ i pfuwaru iya. Mee mu egube ono, i kwetawaru ukwe iya; eshinu Chipfu mewaru g'i gwata ndu ohogu ngu bụ ndu Amọnu ugwo iphe, ephe meru.” ³⁷Sụ iya: “Ole-a; iphe, ii-mekporu mu pho kpoloko bụ g'i haaru mu onwa labo gę mu lẹ ndu ọnyà mu swiru je l'ubvú; je araa ẹkwa; kęle mu ta abyadu aluru ji.” ³⁸Tobudu iya bụ; ọ sụ iya: “Jenụ.” O dufu iya; o je l'ubvú je anọ onwa labo yele unwumboko, bụ ọnyà iya. Ephe raa ẹkwa kęle ọ to byadu aluru ji. ³⁹Onwa labo ono -bvuepho; ọ lapfushia nna iya. O woru iya mee egube ono, o kweru ukwe iya ono; ophu yę nwoke akwajeduru jasuru ọ nwuhu. Oo ya bụ; ọ bya aburu omelali, dū l'ali ndu Izurelu; ⁴⁰k'ophu bụ l'aphagapha bẹ akatikpo unwumboko ndu Izurelu awufuje je anọ ujiku ęno gude nyata nwada Jiẹfuta ono; mbụ Jiẹfuta, onye Giladu ono.

Jiẹfuta yele ndu Ifuremu

12 ¹Tobudu iya bụ; ndu Ifuremu bya edzukobe k'ogu; bya adafu azu ęnyimu Jiordanu azu iya ophu jeshia lẹ mkpukpu Zafonu je ajia Jiẹfuta; sụ iya: “?Bụ gunu meru iphe, i jeru alwu ndu Amọnu; ophu i kuduru anyi? Anyi ejeakwa atụ ulo ngu oku g'o tsupyabę gubedua.”

²Jiẹfuta sụ phę: “?O kwa lẹ mu lẹ ndibe mu bẹ yele ndu Amọnu shi nọdu l'ukukanyi; mu kua unu; ophu unu ekwedu bya adzo mu l'eka phę.

³Mu humapho l'unu ta agbaduru mu mkpu; mu woru ishi ndzu mu tua; dafu azu ęnyimu Jiordanu je adatso ndu Amọnu ọgu. Chipfu mekwapho;

mu lwu-kpee phe. ?Buhunu ole be unu gbẹ nta-a byatashia mu etso ogu?”
 4Tobudu iya bu; Jiefuta bya ekukobe ndu Giladu; ephe je etsoo ndu Ifuremu ono ogu. Ndu Giladu lwu-kpee ndu Ifuremu; kele ndu Ifuremu suru phe: “Unube ndu Giladu; unu bu nlwamulwa, bya eburu l'echilabo ndu Ifuremu waa ndu Manase.” 5Ndu Giladu je akwachishichaa aka eerwuje erwurwu l'enyimu Jiodanu lufu le mkpukpu Ifuremu. O nodu abujeru teke onye Ifuremu, nahuru nu gbarwutaru l'eka ono; oosu phe: “Ge mu gha-taeshikwa.” Ndu Giladu ono aja ya su iya ?I bu onye Ifuremu? Teke onye obu suru: “Waawaa.” 6Ephe asu iya: “O du ree; pfuedukwa: ‘Shiboletu.’ ” O nodu abujeru; onye jeru iya ekuku; o -kuswee ya kua ya “Siboletu”; ephe egude iya woru gbua l'eka ono, eerwuje enyimu Jiodanu erwurwu ono. Le teke ono be e gburu ndu Ifuremu, du ukporo unu nemadzụ ise l'unu ise.
 7Noo ya; Jiefuta ono, bu onye Giladu ono; buru onye-ikpe ndu Izurelu apha ishii. O nwuhu; e lia ya le mkpukpu lanu, no l'ali Giladu obu.

Ibuzanu; onye-ikpe ndu Izurelu

8Onye ozo, byaru aburu Onye-ishi, ndu Izurelu ge Jiefuta nwuhuchaa-ru ono be bu Ibuzanu, onye mkpukpu Betulehemu. 9O nwutaru ukporo unwoke l'unwoke iri; waa ukporo unwanyi l'unwanyi iri. Unwumboko ibe iya ono be o keshichaa ru ji l'ipfu ozo. Unwu iya unwoke ono be o je-kwarupho alutachaa ru unwumboko l'ipfu ozo. Ibuzanu buru ishi ndu Izurelu apha esaa; 10nwuhu; e lia ya le mkpukpu Betulehemu.

Elonu; onye-ikpe ndu Izurelu

11Ibuzanu buchaaru ishi; Elonu, bu onye Zebulun bya aburu ishi ndu Izurelu apha iri. 12Tobudu iya bu; Elonu, bu onye Zebulun bya anwuhu; e lia ya le mkpukpu Ajialonu l'ali ndu Zebulun.

Abudonu; onye-ikpe ndu Izurelu

13Noo ya; Elonu nwuhuchaa; Abudonu; nwa Hilelu onye shi le mkpukpu Piratonu bya aburu onye-ikpe ndu Izurelu. 14O nwutaru ukporo unwoke labo; bya enweru unwu nwanwa, du ukporo unwoke l'unwoke iri. Ephe nweru ukporo nkapfu-igara eto le nkapfu-igara iri. Abudonu buru onye-ikpe ndu Izurelu apha esato. 15Abudonu; nwa Hilelu, bu onye Piratonu nwuhu; e lia ya le Piratonu, no l'ali ndu Ifuremu l'ali ubvu ubvu ndu Amaleku.

Anwunwu Samusinu

13 1Ndu Izurelu bya emee iphe-eji l'enya Chipfu ozobaa. Oo ya bu; o nwuru phe ye; ephe noo ndu Filisitayinu l'eka ukporo apha labo.
 2O nweru nwoke lanu, bu onye mkpukpu Zora, ephe iya bu Manowa. O bu onye shi l'ipfu ke Danu. O luru nwanyi; ophu nyee ya ono ta atsudu

ime; ọ nọdu ọphu ọ tọ nwutaduru nwa. ³Tọbudu iya bụ; ojozi-imigwe, kẹ Chipfu bya ehee nwanyị ono l'iphu; sụ iya: “Lenu; nta-a bẹ i tị tsudu ime; ọphu ọ dudu nwa, i nwutaru; ọle i-tsuta ime; nwua nwa nwoke. ⁴Nta-a bụ g'i kwabekwapho ẹnya g'i tị ngu mee; ọphu i ngukwa iphe, atsụ atsutsu; ọphu i rikwa iphe, aaso nsọ; ⁵kele i-tsuta ime nwua nwa nwoke. G'a ta kpukwa iya ishi; noo kele ọo-buru onye duru Chileke iche e -shi l'epho. Ọo-wata adzo ndu Izurelu l'eka ndu Filisitayinu.”

⁶Tọbudu iya bụ; nwanyị ono tugbua je epfuaru ji iya sụ iya: “Onye kẹ Chileke byapfutakwaru mu. Ọ dūepho akpabiri g'ojosi-imigwe kẹ Chileke. Ọle mu ta jikwanuru iya ẹka o shi; ọphu ọ kọkwanuru mu ẹpha iya. ⁷Ọle ọ sūru mu lẹ mu a-tsuta ime; nwua nwa nwoke. Lẹ nta-a bẹ bukwa gẹ mu ba angushi mee; ọphu mu angukwa iphe, atsụ atsutsu; ọphu mu erikwa iphe, aaso nsọ; kele nwata ono a-buru onye duru Chileke iche e -shi teke ọ nọ l'epho jeye mboku, ọo-nwuhu.”

⁸Tọbudu iya bụ; Manowa bya epfuru nū Chipfu sụ: “Nnajiuphu; jiko menaa g'onye kẹ Chileke ono, i ziru; ọ byapfuta anyi ono lwaphuta azu ọzo bya egoshi anyi g'anyi e-shi hee nwata ono, aa-nwu onoya.” ⁹Chileke nūma iphe ono, Manowa pfuru ono. Ojosi-imigwe kẹ Chileke ono byapfuta nwanyị ono ọzo lẹ teke ọ nọ l'egu; ọle Manowa, bụ ji iya bẹ yele iya ta atukoduru nọdu l'eka ono. ¹⁰Nwanyị ono gbaepho egwegwa je epfuaru iya ji iya sụ: “Lenu-o! Nwoke ono, byapfutajeru mu mboku pho-a bẹ rwuakwaru ọzo!”

¹¹Manowa gbalihu tsoru nyee ya ono jeshia. Ọ bya abyapfuta nwoke ono; ọ jia ya sụ: “?Bụ ngu bẹ pfujeru opfu nū nyee mu-a?”

Ọ sụ iya: “Ọo mu.”

¹²Ọo ya bụ; Manowa sụ iya: “Teke iphe ono, i pfuru ono vukotaerupho; ?denu egube anyi ee-gude hee nwata ono? Teme; ?bụ gunu a-buru ozi iya?”

¹³Ojosi-imigwe kẹ Chipfu ono sụ iya: “Gẹ nyee ngu mekōtaepho iphe, mu pfuru iya ono. ¹⁴G'o to rikwa iphe, shikpo l'akpuru vayinu; ọphu ọ ngukwa mee; ọphu ọ ngukwa mee, atsụ atsutsu; ọphu o rikwa iphe, aaso nsọ. Iphemiphe ono, mu tushiru iya ekemu iya ono bẹ oo-mekota.”

¹⁵Manowa sụ ojosi-imigwe kẹ Chipfu ono: “Jiko g'anyi sede nū ngu g'i nọdu g'anyi gude nwa mkpi meeru ngu nri.”

¹⁶Ojosi-imigwe kẹ Chipfu ono sụ: “Unu e-sedekpokwa mu; ọle mu tee erikwa nri unu. Ọle ọ -buru l'oo ngweja-akpo-oku bẹ unu eme g'unu gwee; unu gweru iya nū Chipfu.” Ọphu Manowa amakwanu l'oo ojosi-imigwe kẹ Chipfu bẹ ọ bụ.

¹⁷Tọbudu iya bụ; ọ bya ajia ojosi-imigwe kẹ Chipfu ono; sụ iya: “?Iza gunu; k'ophu anyi a-kwabekwanu ngu ubvu me iphe ono, i pfuru ono vukotaepho?”

¹⁸Ojosi-imigwe kẹ Chipfu ono sụ iya: “?Bụ gunu kparu iphe, iiji mu iphe, mu aza? ẹpha mu dakikwaru uche amadu.”

¹⁹Tòbudu iya bụ; Manowa bya akputa nweghu yekòbe iya ngweja-nri; bya egweshiru iya Chipfu l'eli mkpuma. Manowa yee nyee ya nòdukpoepfo ele ɛnya; Chipfu mee iphe, dū biribiri; ²⁰noo kẹle ọku gbanwuhuerupho l'eli ẹka ono, eegweje ẹja ono; kpumia ala l'igwe; ojozi-imigwe kẹ Chipfu ono bahụ l'irọku ono. Manowa yee nyee ya hūmaepfo iphe ono; ẹphe dachaa woru iphu kpube l'alị. ²¹Ojozi-imigwe kẹ Chipfu ono mechaa; ọphu ọ chafutabaeduru l'iphu Manowa yee nyee ya. Manowa gbẹ teke ono maru l'ọo ojozi-imigwe kẹ Chipfu bẹ ọ bụ.

²²Ọ sụ nyee ya ono: “Anyi a-nwuhukwa; noo kẹle ọo Chileke bẹ anyi hūmaru ono!”

²³Nyee ya ono sụ iya: “Ome ọ dū Chipfu g'o gbua anyi egbugbu mẹ o togo natadunu ngweja-akpo-ọku waa ngweja-nri ono, anyi nūru iya ono; ọphu o togo goshidunu anyi iphemiphe-a; ọphu o togo pfukwarupho anyi iphemiphe-a, o goshiru anyi-a.”

²⁴Nwanyị ono mechaa bya atsuta ime; nwua nwa nwoke; bya agua ya Samusunu. Nwata ono bya evuta; Chipfu kebe iya l'oma. ²⁵No iya; Unme Chipfu bya emeahaa ya ire l'ehu lẹ teke ọ nọ lẹ mkpukpu Mahane-Danu, nọ lẹ mgbaka mkpukpu Zora waa mkpukpu Eshutolu.

Samusunu alụ nwamgboko Filisitayinu

14 ¹O be ujiku lanụ; Samusunu jeshia mkpukpu Timuna. Ọ buri l'eka ono bẹ ọ hūmaru nwamgboko Filisitayinu lanụ. ²Ọ bya alarwua unuphu; je asụ ne iya yee nna iya lẹ ya jekwaru mkpukpu Timuna; ya hūma nwamgboko ndu Filisitayinu lanụ. Sụ g'e jekwa alutaru iya ya g'ọ buri nyee ya.

³Nna iya waa ne iya ono sụ iya: “?Tọ dukpodaa nwanyị, dū ngu ree l'ime unwada abubu ngu phẹ; ọzoo lẹ ndibe anyi? Gubedua; ?bụ l'ibe ndu Filisitayinu, bụ ndu te ebuduru ubvù ono bẹ ii-jeshia alụ nwanyị?”

Ọle Samusunu suleru-a nnana iya g'o je alutaru iya ya; l'ọo ya bụ nwa-mgboko ama iya mma shii.

⁴Ọphu nna iya yee ne iya ta amadu l'ọo Chipfu bẹ iphe ono shi l'eka; mbụ lẹ Chipfu achọ g'oo-shi mekata ndu Filisitayinu; kẹle teke ono bẹ ndu Ízurelụ nọ l'eka ndu Filisitayinu.

⁵Tòbudu iya bụ; Samusunu yee nna iya waa ne iya tuko swiru jeshia Timuna. Ẹphe rwuepho l'opfu-vayinu, nọgbaa lẹ Timuna ono; a bya l'amaru; nwa oduma lufutawa; aba hanyihanyi azo-kube Samusunu. ⁶Unme Chipfu bya abya iya l'ehu k'ike. Ọ zuepho oduma ono gburumu; gude ẹka labushia ya g'onye labushiru nweghu nshii. Ọphu o pfuduru nna iya; waa ne iya iphe ono, o meru ono.

⁷Ọo ya bụ; ọ bya atugbua jepfushia nwanyị ono, oopfu k'alulu ono; yee ya bogbabechaa; nwanyị ono nọdu ama iya mma shii. ⁸E mechaa g'a nonyaaru; ọ laphushia azu je iya aluta; ọ swiba gẹ ya hūma odzu oduma

pho. O hūma l'ēnwu gbawaru iya ite; manụ-ēnwu dūwa iya. ⁹O gude ẹka kùkuta iya ritsoru ụzo. O jepfuepho nna iya waa ne iya; ọ nū phẹ; ẹphe ria. Ophu o pfukwanuru phẹ l'ọo l'odzu oduma pho bẹ ọ kùkutaru manụ-ēnwu ọbu.

Ílú, Samụsinu tụturu

¹⁰Tọbudu iya bụ; nna iya bya ejeshia g'ọ hūma nwanyị ono. Samụsinu bya eshia nri ekele-nwanyị l'ẹka ono; kele ọo g'unwoke, alụ nwanyị l'ẹka ono emejekpọo bụ ono. ¹¹No iya; ẹphe hūmaepho Samụsinu; ẹphe duru ụmadzu ụkporo l'iri yeru iya g'ẹphe l'ia tuko nọdu. ¹²Samụsinu bya asụ phe: “Gẹ mu tukupodarupho unu ílú lanụ. Ọ -bụru l'unu kọru mu iphe, ọ bụ l'ime abalị ẹsaa, a nọ lẹ nri-a bẹ mu a-nụ unu uwe mgbalanụ ụkporo l'iri waa uwe, dū iche iche ụkporo l'iri. ¹³Teke ọ bụ l'unu ta akọtaduru iya; unu anụ mbedua uwe mgbalanụ ụkporo l'iri waa uwe, dū iche iche ụkporo l'iri.”

Ephe sụ iya: “Tụeshiduru anyi ílú ngu ọbu; g'anyi numa.”

¹⁴Ọ bya atụaru phẹ iya sụ:

“Iphe, erije iphe bẹ iphe, eeri eriri shi lufuta.

Iphe, nweru ọkpehu bẹ iphe, atso uto shii lufuta.”

A nọ abalị ẹto; ọphu ẹphe adudu ike kọo iphe, ílú ono bụ.

¹⁵O be lẹ mbọku k'eno; ndu ono sụ nyee Samụsinu ono: “Dee ji ngu edede g'ọ karu anyi iphe, ílú ono bụ; ọdumeka bẹ anyi e-tsukwa ngu ọku; gu lẹ ndibe nna ngu. ?Bụ iphe, i yeru anyi g'anyi bya bụ g'i nata anyi iphe, anyi nweru tọ?”

¹⁶Tọbudu iya bụ; nyee Samụsinu ono bya anọdu iya l'iphu raahaa ẹkwa; sụ iya: “Mu dū ngu ashị! I ti yeduru mu obu ilile! I tụturu ndibe anyi ílú; ọphu i tị kaduru mu iphe, ílú ọbu bụ!”

Ọ sụ iya: “Mu ta akọtaduru iya nna mu; ọzoo ne mu; ?denu gẹ mu e-shi bya akọ-chiaru iya gubedua?” ¹⁷Nwanyị ono rakota ẹkwa ujiku ẹsaa, ẹphe nọ lẹ nri ono. Ọo ya bụ; o be lẹ mbọku k'ẹsaa ono; o woru iya kọoru iya; kele oopfukpoeru iya pho g'ọ kọoru iya ya. Yebedua je eworu iphe, ílú ono bụ kọoru ndibe phẹ ono. ¹⁸Enyanwu bya ariba lẹ mbọku k'ẹsaa ono; ndu mkpukpu ono sụ Samụsinu:

“?Bụ gūnu bẹ ka manụ-ēnwu uto?”

?Bụ gūnu bẹ ka oduma ọkpehu?”

Samụsinu sụ phẹ:

“Ọ tọ bụ l'unu kularu l'ẹka ada-eswi mu nọ;

bẹ unu tege adukwa ike kọo iphe, ilu mu ono bụ.”

¹⁹Tọbudu iya bụ; Unme Chipfu bya iya l'ẹhu k'ike; ọ bụru iya eje mkpukpu Ashikelonu je echigbushia ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri; natakota phẹ iphe, ẹphe nweru. Ọ chiru uwe phẹ, dū iche iche chiru nū ndu ono, kọtaru ílú ono, ọ tụturu ono. O gude ẹhu-eghu, enwu iya phuruphuru l'ẹhu

lashĩa ibe nna iya. ²⁰Ephe woru nyee Samụsinu ono kee ọnyà Samụsinu, yeru iya ẹka lẹ teke ọolu nwanyị ono.

Samụsinu atụ ọku l'iphe, ndu Filisitayinu meberu l'alị

15 ¹O rwuerupho teke eebu je witi; Samụsinu kpụta nwada egbu; kpapfushia nyee ya ono. O rwua o sụ ọgo iya ono: “Mu e-jepfua-kwa nyee mu lẹ mkpuru nkiya.”

Ophu nna nyee ya ono te ekwedu g'ọ bahu l'ime ụlo; ²sụ iya: “Mu maru lẹ nyee ngu ono bẹ dū ngu ashị ọkpobe adudu. Oo ya meru g'ọ gude mu kee ya ọnyà ngu.” Sụ iya: “?Nwune iya kẹ nwata ta akadụ iya ama mma tọo? Dutachinaa yẹbedua.”

³Samụsinu sụ pẹ: “Nta bẹ mu nweru ẹka mu a-gbabe ọkpa meshia ndu Filisitayinu iphe ike; ophu ụta taa dudu mu iya.” ⁴Oo ya bụ; o tughua je akpukoo uphẹga lẹ ndzụ; kpụta pẹ ukporo iri l'ise; gude pẹ l'ite-odzu ligbabechaa pẹ ẹbo ẹbo. O bya eworu ọwá lipyabechaa pẹ lẹ mgbaka ite-odzu ono. ⁵O bya anwuru ọku yekota l'ọwá ono; parụ uphẹga ono hashichaa ẹka l'ẹka witi ndu Filisitayinu nọ. O tụtota ọku lẹ witi, e gbushiwaru egbushi; mē ndu ophu e teke egbushidu egbushi; je akpaa l'opfu-vayinu mēkpoo oshi olivu pẹ.

⁶Tọbudu iya bụ; ndu Filisitayinu sụ: “?Bụ onye meru iphe ọwa?”

A sụ pẹ: “L'ọo Samụsinu, bụ ọgo nwoke Timuna bẹ meru iya nū; kẹle e dutaru nyee ya kee ọnyà iya.” Oo ya bụ ndu Filisitayinu tughuepho je egude nyee Samụsinu ono; waa nna iya kpọo ọku.

⁷Samụsinu sụ pẹ: “Eshinu unu gbẹ mee egube-a bẹ mu ta abyadụ aha unu; jasụ mu emelataada unu!” ⁸O tsoo pẹ ọgu ẹhuka ẹhuka; gbushia ndu dū igwerigwe l'ime pẹ. O mechaa bya atughua je anọdu l'ogba, nọ l'oke mkpuma lẹ mkpukpu Etamu.

⁹Tọbudu iya bụ; ndu Filisitayinu wufu je adọru l'alị Jiuda k'ogu; nọchaa jasụ lẹ mkpukpu Lehi. ¹⁰Ndu Jiuda jĩa sụ: “?Bukwa ole bẹ unu byaru anyi etso ọgu?”

Ephe sụ: “Anyi byaru g'anyi gude Samụsinu melata iya ugwo iphe, o meru anyi.” ¹¹Oo ya bụ; unu nemadzụ ẹsaa l'ukporo iri, shi l'alị Jiuda za-fụ jepfushia Samụsinu l'ogba, nọ l'oke mkpuma lẹ mkpukpu Etamu ono je asụ iya: “?Bụ egube gūn bẹ i meru anyi ọwana? ?Tị madụ l'anyi nọ l'ẹka ndu Filisitayinu?”

O sụ pẹ: “Oo iphe, ephe meru mu bẹ mu melataru pẹ.”

¹²Ephe sụ iya: “Anyi byakwaru g'anyi kee ngu egbu; kpụta je anụ ndu Filisitayinu.”

Samụsinu sụ pẹ: “Unu riaru mu angụ l'unu te egbudu mu l'onwunu.”

¹³Ephe sụ iya: “Waawaa; anyi te egbukwa ngu. A kwa egbu bẹ anyi e-ke ngu kpoloko; kpụta ngu je anụ pẹ.” Ephe bya egude ọkpukpu ọphúú labọ kee ya egbu; bya akpufuta iya l'oke mkpuma ono.

¹⁴O rwutashia le mkpukpu Lehi; ndu Filisitayinu turu oko kpua ya; gbapfushia ya. Unme Chipfu bya iya l'ehu k'ike. Okpukpu ono, e kekotaru iya l'eka ono ribushihuephoo g'eba-oghu, e gude oku dabua; egbu ono, e kekotaru iya ono gbabushihukota iya l'eka dashihu. ¹⁵O humae kwapho okpu-agba nkapfu-igara, du ophuu ophuu; o dzukotae l'iya pho; gude iya chigbushia unu umadzu labo l'umadzu ukporo iri. ¹⁶Tobudu iya bu; Samusinu su:

“Okpu-agba nkapfu-igara be mu gude mee;
ephe kuta l'ikpo l'ikpo;
mbu; loo okpu-agba nkapfu-igara
be mu gude gbushia unu umadzu labo l'umadzu ukporo iri.”

¹⁷O pfuebechaa nno; o tuphaa okpu-agba nkapfu-igara ono; woru aka ono gube “Ramatu-Lehi”, bu iya bu “obvudu okpu-agba”.

¹⁸Tobudu iya bu; egu-mini bya agushiaha ya ike; o raku Chipfu; su iya: “Oo ngu be meru g'onye-ozu ngu lwu-kpe k'ophu paru aka egube-a. Nta; bu-chia egu-mini be a-gbe gbua mu; mu adaba ndu ono, bugba akpapi ono l'eka?” ¹⁹Chileke woru aka du nsuda le mkpukpu Lehi gbawaa; mini soshiaha ya. Samusinu bya anguchaa mini ono; ike bya adu iya; obu guzeta iya. O woru aka ono gube Enu-Hakore, bu iya bu “obvu-mini onye rakuru nu”. Obvu-mini ono nepho le mkpukpu Lehi byasu ntanu. ²⁰Samusinu buru Onye Ikpe ndu Izurelu ukporo apha le teke ke ndu Filisitayinu ono.

Samusinu aphokata oguzo, eeshije abahu le mkpukpu Gaza

16 ¹Samusinu bya ejee mkpukpu Gaza; je ahuma nwanyi ukpara; o jee yee ya kwaa. ²Tobudu iya bu; a bya epfuaru ndu Gaza su: “Samusinu be byakwaru l'eka-a!” Oo ya bu; ndu mkpukpu ono je aso-pee aka ono nodu kwabekotaru iya l'enyashi ono l'ophu; nodukota nggujinguji l'onu aka eeshije abahu le mkpukpu ono kwabekotaru iya l'enyashi ono l'ophu asuje: “Liphoro nchi-abohu be anyi e-woru iya gbua.” ³Samusinu ze l'eka ono je-ye lechilabo abali. O gbe teke ono gbalihu je aphokata mgbo-oguzo, e yeru l'onu-abata mkpukpu ono; phokatachaa yee itso labo, e gude yee oguzo ono; mbu phota me mgbo-igwe g'ohakota dee l'ukuvu. O vutakota iya je enyihu mkpakponu ubvu ono, no gha iphu le mkpukpu Hiburunu ono.

Samusinu yee Delayila

⁴Tobudu iya bu; a nonyaepho; o bya eje eyee nwanyi, bu le nsuda Soraku obu. Epha nwanyi ono bu Delayila. ⁵Ndu-ishi ndu Filisitayinu bya ejepfu nwanyi ono je asu iya: “Dejibekpo ya pho g'o goshi ngu aka okpehu iya ono, paru aka ono nokpoo; dekwaa ya pho g'o karu ngu g'anyi e-shi gude iya kee ya egbu; bya akapyabe iya.” Ephe su nwanyi ono l'ephe a-nuchaa ya ekpa mkpola-ochaa iri le nanu l'ehu l'ehu.

⁶Qo ya bu; Delayila jepfu Samṣinu je asụ iya: “Jiko kanṛu mu iphe, meru g'o gude ejọ ọkpehu dṛ ngu egube-a; iikafuaru mu egube ee-me gu-dekpọo ngu kee ngu egbu; mee ngu ewere.”

⁷Samṣinu sụ iya: “Ọ -bṛu l'e gude ọkpukpu ẹsaa, a swṛu k'ọphúú, ta akpọhuduru nkṛ kee mu egbu; bẹ mu a-byaephọ adṛ arwṛhu; mu abya adṛ g'onye ọzo dṛ.”

⁸Tọbudu iya bu; ndu-ishi ndu Filisitayinu bya achie Delayila ọkpukpu ẹsaa, a swṛu k'ọphúú, ta akpọhuduru nkṛ; o gude iya kee ya egbu. ⁹A chṛu nemadzṛ domishia l'ime mkpuru; ephe nọdu kwagebe akwagebe. O keeḃechaa ya ya; ọ sụ iya: “Samṣinu! Ndu Filisitayinu abyakwa ngu egude!” Ọ gḃabushia ọkpukpu ono g'ọ bṛ ẹba-oghu bẹ e gude ọkṛ dabua. Qo ya bṛ l'a ta chọ-vuduru ẹka ọkpehu iya nọ.

¹⁰No iya; Delayila sụ Samṣinu: “Iichi mu eswe; bya adzṛ-pheru mu ụka. Jiko kanṛu mu g'ee-shikpọ kee ngu egbu.”

¹¹Ọ sụ iya: “Qo e -gude eri ọphúú, ta adṛdu iphe, e mejewaru iya kee mu pyataa; mu abya adṛ arwṛhu; dṛ g'onye ọzo dṛ.”

¹²Qo ya bu; Delayila bya achita ọkpukpu ọphúú gude kee ya egbu. O nweru unwoke, domiru onwophẹ l'ime mkpuru; kwabṛu iya. Ọ sụ iya: “Samṣinu! Ndu Filisitayinu abyakwa ngu egude!” Ọ lwubilihu; woru ọkpukpu ono, o keru iya l'ẹka ono gḃabushia g'ọ bṛ ẹba-oghu. ¹³Delayila bya asụ Samṣinu: “Ime teke i shikwanṛ chita mu eswe; bya adzṛ-pheru mu ụka. Kanṛu mu egube ee-shikpọ kee ngu egbu ọbṛ.”

Ọ sụ iya: “Ọ -bṛu l'i hakaharu egḃushi mu-a ụzo ẹsaa; bya eworu iya ganga l'iphe, eegudeje ekwe ẹkwa; mbṛ kwepyabechaa egḃushi mu ono l'iphe iigudeje ekwe ẹkwa ono; bya egude ngga, i gudeje ekwe ẹkwa kpọ-pyabeshia ya ike l'iphe iikweje ẹkwa ono bẹ mu a-bya adṛ arwṛhu; mbṛ bya adṛ g'onye ọzo dṛ.”

¹⁴Tọbudu iya bu; Samṣinu kuṛupho mgḃenya; Delayila bya alọta egḃushi ono, a hakaharu uzi ẹsaa ono kwepyabẹ l'oghu, e gudeje ekwe ẹkwa; bya egude ngga, e gude ekwe ẹkwa kpọpyabeshia ya iike. Ọ bya asụ iya: “Samṣinu! Ndu Filisitayinu abyakwa ngu egude!” O zilihu lẹ mgḃenya, ooku; mṛ-lita ngga ono; waa iphe, e gudeje ekwe ẹkwa; mẹ ogghu, e gudeje ekwe ẹkwa ono. ¹⁵Ọ sụ iya: “?Dṛu g'ii-shi sụ l'i yeru mu obu l'ẹbe abṛ l'obu ngu nọ l'ẹka mu nọ? Qwaa kwewa ugbo ẹto, i chikọtachaa ru mu eswe; ọphu i kwedu kọoru mu ẹka ọkpehu ngu ono, parṛ ẹka ono nọkpoo.” ¹⁶Tọbudu iya bu; ọ tṛ-chinyaa ya nchṛ; epfupheru iya iphe ono mbọkumboku; mbṛ pfutabe iya k'ọphu bṛ l'ike bvṛchaaru Samṣinu bvṛ ẹsha iya. ¹⁷Qo ya bu; ọ bya eworu obu iya pfukọtaru iya; sụ iya: “A ta adajṛduru mu akwọ l'ishi; keḃe mu shi l'ephọ ne mu bṛu onye dṛru Chileke iche.” Sụ iya: “Ọ -bṛu l'a kpṛshiru mu ishi; ike mu alufu mu l'ehu; mu abya adṛ arwṛhu; mbṛ dṛ g'onye ọzo mmanṛ.”

¹⁸Delayila maṛupho l'o pfuwaru iya obu iya; o zia ozi g'e je ezia ndu-ishi ndu Filisitayinu ono; sụ phẹ-a: “Unu lwafua azṛ ọgiya-a l'o

pfugbuwaru mu iphemiphe.” Oo ya bu; ndu-ishi ndu Filisitayinu gude okpoga ono, ephe kweru iya ukwe iya ono byatashia. ¹⁹O bya emee Samusinu o nodu iya l'utapfu kuru mgbenya. O kua nwoke lanu; o bya akpushia ya egbushi iya ono, a swingashiru uzi esaa ono. O kpushichaa ya ya; Delayila kapyabe iya; okpehu iya ono pheduwa iya l'ehu. ²⁰Tobudu iya bu; o su iya: “Samusinu! Ndu Filisitayinu abyakwa ngu egude!” O bya etehu le mgbenya ono gbere riya su: “Ge mu bya emee ge mu emejehawaa; mu a-nyikofu nweru onwomu.” Ophu o to madu le Chipfu be pawaru iya haa. ²¹No iya; ndu Filisitayinu bya egude iya; woru iya enya swoshia; kpuru iya jeshia mkpukpu Gaza. Ephe bya ekee ya egbu; woru egbirigba onyirubvu tua ya; kpota iya ye le mkporo o je egweaha ereshi l'ulo mkporo. ²²A nonyaa egbushi, no iya l'ishi ono bya erwutaaha ozo g'a kpushicharu iya ya ono.

Anwuhu Samusinu

²³Ndu-ishi ndu Filisitayinu bya edzukobe g'ephe gwee ngweja, paru eka nu agwa phe, bu iya bu Dagonu; tekwaapho eswa; kele ephe epfu su: “Agwa anyi be wowaru onye ohogu anyi, bu Samusinu ye anyi l'eka.” ²⁴Ndu ono humuerupho Samusinu; ephe wata etu agwa phe epha; asuje: “Agwa anyi be wowaru onye ohogu anyi ye anyi l'eka; mbu onye ono meru; ali anyi buru mkpurupyata ono; mbu onye bu iya gbushiru igwerigwe l'ime anyi ono.” ²⁵Emereme jie phe pho eh; ephe tushia uzu; su: “Ge dufutaedurunu anyi Samusinu g'o meeru anyi iphe, ezi onochi.” Oo ya bu; a bya edufuta iya l'ulo-mkporo; o bya emeahaaru phe iya. O be teke ephe meru iya o pfuru le mgbaka itso, gudegbaa ulo ono; ²⁶Samusinu pfuaru nwokoro, sekpu iya l'eka su: “Meekwa mu ge mu mevuchaa itso ono, gudechaa ulo ono k'ophu bu le mu a-daphube iya.” ²⁷Ulo ono be unwoke me unwanyi jiru ejiji tsua erupfu. Iphe, bu ndu-ishi ndu Filisitayinu g'ephe ha be nokota l'eka ono. Leli ulo ono be unwoke l'unwanyi, no iya nu rwuru unu esaa l'ukporo iri, bu ndu nokota ele Samusinu l'eka oomeru phe iphe, ezi onochi ono.

²⁸Tobudu iya bu; Samusinu bya epfuru nu Chipfu su iya: “Gube Nnajiuphu, bu Chipfu; nyatanu mu! Gube Chileke; jiko menaa g'ike dufua mu ugbo lanu-a; k'ophu mu e-gude ugbo lanu-a gwata ndu Filisitayinu ugwo enya mu ephenebo-a.” ²⁹No iya; Samusinu bya aworu eka l'itso labo, bu iya gude ulo ono. O bya azu-beshichaa ya eka ike; mbu zu-be ophu no iya lekutara; bya azube ophu no iya lekicha. ³⁰Samusinu bya asu: “Ge mu le ndu Filisitayinu tukowaro nwushihukota!” O bya atsu-rweta; gude ike iya l'ophu nwubekota l'itso labo ono; ulo ono daa; tupyabekota ndu-ishi ono; me ndu ozo nokota l'ime ulo ono. Oo ya bu le ndu Samusinu gburu le teke o nwuhuru be ka igwerigwe eme le ndu ophu o gbushiru teke o no ndzu.

³¹Tobudu iya bu; unyunna iya waa ndibe phe tugbua je apata iya. Ephe je eworu iya lia le mgbaka mkpukpu Zora waa mkpukpu Eshutolu l'ilu Manowa, bu nna iya. Samusinu be kperu ikpe le Izurelu ukporo apha.

Mayịka agwọ ọbvu

17 ¹Ọ duru nwoke lanu, ẹpha iya bu Mayịka, shi l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu. ²Ọ nọnyaephọ ọ sụ ne iya: “Ekpa mkpọla-ọchaa iri lẹ nanu ngu ono, e wotajerupho; mbu mu nujajeru ẹka iitu onye wotaru iya nu onu ono be bukwa mu gude iya; mbu l'oo mbedua be wotaru iya nu.”

Ne iya ono sụ iya: “Ge Chipfu kebekwa ngu l'oma; nwa mu!” ³Ọ bya eworu unu mkpọla-ọchaa labo l'ukporo mkpọla-ọchaa iri l'ise ono nuphu ne iya azu. Ne iya ono sụ: “Mkpọla-ọchaa, shikota mu l'eka be mu tukowaru doberu Chipfu iche ge nwa mu gude iya meta ntekpe, a pyiru apyipyi; waa ọbvu, a kpuru akpukpu. Oo ya bu lẹ nta-a be mu a-nu-phu ngu iya azu.” ⁴Oo ya bu; ọ bya eworu mkpọla-ọchaa ono nuphukota ne iya ono azu; ne iya ono ye ẹka lẹ mkpọla-ọchaa ono wota iya ukporo mkpọla-ọchaa iri je achie onye akpuje mkpọla-ọchaa. O gude iya kputa ntekpe; waa ọbvu. E je eworu iya dobekota l'ulo Mayịka. ⁵Mayịka nweru ulo-nshi; bya enwekwarupho uwe-ukuvu; mekwapho ọbvu ozobaa. O woru onye lanu l'unwu iya unwoke mee onye agwaje iphe. ⁶Teke ono be ndu Izurelu eshidu nweru ndu eze; onyemonye nodu anoduje eme go du iya. ⁷Tobudu iya bu; o duru nwokorobyala lanu, bu onye Lívayi, shi lẹ mkpukpu Betulehemu, no l'alì Jiuda. O shi buru l'echilabo ndu ipfu Jiuda. ⁸Nwoke ono lufu lẹ mkpukpu ono tugbua jeshia achọ ẹka ozo, oo-buru. O jenyaa bya abahu ibe Mayịka l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu ono. ⁹Mayịka jia ya sụ: “?Bu awe be i shi?”

Ọ sụ iya: “Mu bukwa onye Lívayi. Mu shi lẹ Betulehemu, no l'alì Jiuda; mu nodu achọ ẹka mu e-buru.”

¹⁰Tobudu iya bu; Mayịka sụ iya: “Ge mu lẹ ngu bunuru; g'i buru nna mu waa onye a-noduje agwaru mu iphe. Mu a-nuje ngu mkpọla-ọchaa iri l'apha; akporu ngu uwe; bya azukwa ngu pho lẹ nri.” ¹¹No iya; onye Lívayi ono kweta ge yee nwoke ono buru. Nwokorobyala bya adu Mayịka go bu onye lanu l'unwu iya. ¹²Tobudu iya bu; Mayịka bya emee onye Lívayi ono onye agwajeru iya iphe; ọ bya aburu onye gwaaharu iya iphe; buwaruroo ya l'ibe Mayịka. ¹³Oo ya bu Mayịka pfua sụ: “Nta-a be mu makporu lẹ Chipfu ee-me g'iphe duru mu lẹ ree; eshi ophu onye Lívayi buwa iya agwajeru mu iphe.”

Ndu Danu achọ alì, ẹphe e-buru

18 ¹Teke ono be ndu Izurelu te nwedu onye eze. Ọ buru teke ono be ipfu Danu shi achọ ẹka ẹphe e-buru; kele ọ to dudu alì, a heru phe, go buru oke alì phe l'echilabo okpa-ipfu ndu Izurelu. ²Oo ya bu; ndu Danu ono bya ezia ndu ojogu umadzu ise, shi lẹ mkpukpu Zora waa mkpukpu Eshutolu g'ẹphe je anwua ngge l'alì ono; maru go gbaru. Ndu ono be no-chikotaru enya unuphu phe go ha. Ẹphe sụ phe g'ẹphe tugbua

je anwua ngge l'alì ono. Ndu ono jerwua l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu; bya abahù l'ibe Mayika je akwaa akwakwa l'enyashi ono. ³Ephe nọ-kubeeppo ibe Mayika ntse; ephe numa olu-opfu nwokorọbya, bụ onye Lívayi phọ; bya amamobeerupho l'ọo ya bẹ epfu opfu. Oo ya bụ; ephe bahù l'eka ono; je ajia ya sụ: “?Bụ onye du ngu bya l'eka-a? ?Bụ gụnu bẹ iime l'eka-a? ?Bụ gụnu meru iphe, i nọ l'eka-a?”

⁴Ọ bya edoshikotaru phẹ iphe, Mayika meshikotaru iya; sụ phẹ: “Mayika bẹ butaru mu ebuta gẹ mu buru onye agwajeru iya iphe.”

⁵Tọbudu iya bụ; ephe sụ iya: “Jiko jitaeduru anyi Chileke g'anyi maru ije anyi-a; ?oo-nweru-a ishi?”

⁶Onye uke ono sụ phẹ: “Unu jee lẹ chiriri werere. Chipfu bẹ tọwaru unu ụzo l'ije unu ono.”

⁷Tọbudu iya bụ; ụmadzu ise ono tųgbua bya ejerwua mkpukpu Layishi. Ephe rwua l'eka ono bya ahuma gẹ ndu bu iya nụ tųsaru ẹhu. Ephe bukpọepho nwajii; nweru onwophe gẹ ndu Sayidonu bu; kele ọ tọ dudu onye-ishi, emekpa phẹ ẹhu l'alì ono m'ilile. Ephe bukwapho ndu Sayidonu ụzenya; ọphu ọ dudu ndu ọzo, ephe l'ephe emegbaa. ⁸Ephe bya alaphu azụ lẹ Zora; mẹ lẹ Eshutolu. Ụnwunna phẹ jia phẹ sụ: “?Denu g'unu jeru iya?” ⁹Ephe sụ: “Unu wulihu g'anyi je etsoo phẹ ọgu; kele anyi humawaru l'alì ọbu bẹ dụ rengurengu. Mbụ; ?unu nọkwadua gbụligbuli? Unu te ejekwa anmarwube k'eje alwuta alì ono. ¹⁰Teke unu rwuerupho ẹka ono bẹ unu a-huma gẹ ndu bu iya nụ tųzoshihukotaru ẹhu; humakwapho g'alì ono ha kẹ phorokotokongu. Chileke woakwaru alì ono ye unu l'eka; mbụ alì, ta adudu iphe, dụ lẹ mgboko-a duru ọphu dụ iya ụko.”

¹¹Tọbudu iya bụ; ụnu unwoke lẹ unwoke ụkporo iri, bụ ndu ipfu Danu ono bya akwaa ngwọgu shi lẹ Zora mẹ Eshutolu wufu jeshia. ¹²Ephe jenyaa; ephe je adọru lẹ mgboru mkpukpu Kiriyatu-Jiarimu, nọ l'alì Jiuda. Oo ya meru iphe, ụzo ẹnyanwu-arịba Kiriyatu-Jiarimu aza Mahane-Danu, bụ iya bụ “ọdu Danu” byasụ ntanụ-a. ¹³Ọ buru ẹka ono bẹ ephe shi jeshia l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu; bya awuba ibe Mayika.

Ndu Danu apata ọbvụ Mayika

¹⁴Tọbudu iya bụ; ụmadzu ise ono, jeru anwua ngge l'alì ndu Layishi ono pfiaru ụnwunna phẹ ono sụ: “?Unu maru l'ulo-a, nọkota egube-a bẹ o nweru uwe-ukuvu; waa ọbvụ unuphu; mękwapho ntẹkpe, a pyiru apyipyi; waa ọphu a kpuru akpukpu nọgbaa ya nụ? Nta-a buakwaaro g'unu; maru iphe, unu ee-me.” ¹⁵Oo ya bụ; ephe swiba l'eka ono; bahù l'ulo ọphu nwokorọbya bụ onye Lívayi ono bu l'ibe Mayika. Ephe bya ekele iya ekele. ¹⁶Ndu Danu ono, dụ ụnu nemadzu l'ukporo iri ono, bukota ndu kwaru onwophe ngwọgu phọ tuko pfukotaru l'onu ọguzo. ¹⁷Ụmadzu ise phọ, jejeru anwua ngge l'alì ono phọ bahù l'ulo nshi ono je apata ntẹkpe, a pyiru apyipyi ono; waa uwe-ukuvu ono; waa ọbvụ unuphu ono; mẹ ntẹkpe, a

kpuru akpukpu ono. Onye agwaję iya nų pfuru l'onu oguzo yele unu ۇma-dzu ukporo iri ono, kwarų onwophę ngwogu pho.

¹⁸O be teke ndu ono bahuru l'ulo Mayika je achikoo ntekpe ono, a pyiru apyipyi ono; waa uwe-ukuvu ono; me obvu unuphu ono; mekpoo ntekpe, a kpuru akpukpu ono; onye ono, agwaję iphe ono jia phe; su: “?Bu gunu be unu eme egube ono?”

¹⁹Ephe su iya: “Dobekwa onu doo. Te epfukwa me akpuru opfu lanu. Bya etsoru anyi gi buru nna anyi waa onye a-nodu agwajeru anyi iphe.” Su iya: “?O ka ngu ree go buru unuphu onye lanu be ii-nodu agwajeru iphe; eme le gi gwajeru ipfu waa ndu unuphu ndu Izurelu iphe?” ²⁰Tobu-du iya bu; ehı tsoahaa onye agwaję iphe ono ntumatu. O bya ewota uwe-ukuvu ono; waa obvu unuphu; me ntekpe, a pyiru apyipyi ono tsoru ndu ono.

²¹Ephe bya adakobe o buru phe atugbu. Ephe kparu unwegirima vuru ۇzo; me iphe-edobe phe; mekpoo iphemiphe, ephe nweru enweru. ²²Ephe jeribeerupho ۇzenya; me a -gbę l'ibe Mayika; a bya ekukoo ndu bunyabe Mayika; ephe zefu je agbabua ndu Danu iphu. ²³Ephe wata echi mkpu eekpu ndu Danu. Ndu Danu ghakobe su Mayika: “?Bu gunu eme ngu meru go gude i chita nemadzı byatashia anyi etso ogu?”

²⁴O su phe: “Unu gwetarı obvu mu; bya eduta onye agwajeru mu iya nu tugbua.” Su phe: “?Bu gunu be bu iphe, mu nwebakwadaaru ozobaa? Denuhunu g'unu gbę jiahaa mu su: ‘?Bu gunu be e me ngu nu?’”

²⁵Ndu Danu ono su iya: “Ta byakwa apfuru g'anyi le ngu saka iya; odumeka be ndu obu oku a-byakwa ngu l'ehu; gu le ndibe ngu e-tuphaa ishi ndzu unu.” ²⁶Oo ya bu; ndu Danu wuru tugbua jeshia iphe, ephe eje. Mayika bya ahuma l'ephe ka iya okpehu; o kwe doo ghakobe; o buru iya ala unuphu.

²⁷Tobudu iya bu; ephe gweta iphe ono, Mayika meshiru ono; duta onye ono, agwajeru iya iphe ono tugbua. Ephe jeshia Layishi je etsoo ndu ono, bukpoeopho le nchi odoo; tusaru ehı ono ogu. Ephe gude ogu-echi gbua phe pyaapya; woru oku tufu le mkpukpu ono. ²⁸Ophu o to dudu onye byaru adzota phe nu; kele ephe bu ndu Sayidonu ۇzenya; teme ophu o dudu iphe, ephe le ndu ozo emegbaje. Eka mkpukpu ono, bu Layishi no be bu le nsuda ubvu, no-kube mkpukpu Betu-Rehobu. Ndu Danu woru mkpukpu ono kpukwaa; buru. ²⁹Ephe gube mkpukpu ono Danu, bu iya bu epha nna phe oche, bu onye ono a nwuru Izurelu. Ole iphe, mkpukpu ono shi aza be bu Layishi. ³⁰Oo l'eka ono be ndu Danu doberu ntekpe ono, a kpuru akpukpu ono. O buru Jionatanu nwa Geshomu; mbu nwa-nwa Manase waa unwu iya be bu ndu gwaaharu ndu ipfu Danu iphe gbiriri jası teke a byaru akpu ndu ali ono le ndzu. ³¹G'ulo Chileke nobekporu le Shilo be ephe gwakotaerupho ntekpe Mayika ono; mbu ntekpe ono a pyiru apyipyi ono.

Onye Lívayi yée nwanyi, ọ tọ lụdu ọkpobe alụlu

19 ¹Teke ndu Ízurelu te enwedu onye eze bẹ ọ dūru nwoke lanu, bu onye Lívayi, bu l'imime alì úbvú úbvú ndu Ifuremu. O duta nwan-yi, ọ tọ lụdu ọkpobe alụlu lẹ mkpukpu Bẹtulehemu, nọ l'alì Jiuda. ²Ọlẹ nwamgbọko ono wataru agba ukpara; bya alufu lashia ibe nna iya lẹ Bẹtulehemu, nọ l'alì Jiuda. Ọ nọchaepho onwa ẹno l'ibe nna iya ono; ³ji iya gbeshi jeshia ya arworwo g'ọ lwa azu. Ọ gbeshi kputa nkafu-igara labo; duta nwozi iya ẹphe swiru jeshia. Ẹphe rwua; nwamgbọko ono duta iya; ẹphe bahu l'ulo nna iya ono. Nna nwamgbọko ono huma ẹ ya pho; bya egude ẹhu-utso gba iya ndzuta. ⁴Ọgo iya ono, bu iya bu nna nwamgbọko ono sede iya; yee ya nọo ujiku ẹto. Ọ nọdu l'eka ono eri; angu bya ekujekwapho mgbenya l'eka ono. ⁵Tobudu iya bu; o be lẹ mboku k'eno; ẹphe tehu l'onmewa utsu; ọ kwakọbe g'ọ lashia; nna nwamgbọko ono sụ ọgo iya ono: "Ria nri g'ehu shihu ngu ike teme l'ilashijewaro."

⁶Ọo ya bu; ẹphenebo tuko nọdukota ria; ngua. E mechaa; nna nwamgbọko ono sụ iya: "Jiko nọdufunaa l'enyashi-a; mee g'ehu tsofua ngu utso."

⁷Nwoke ono bya agbeshi ge ya lashia; ọgo iya ono rwoypyabe iya; k'ophu bu l'ọ kwafuaru akwakwa l'enyashi mboku ono. ⁸Ọ bya erwua l'utsu mboku, kwe iya ujiku ise; ọ gbeshi lẹ ya alawa; nna nwamgbọko ono sukwa iya: "Ria iphe g'ehu du ngu gbukuu; g'jinodu teke o beru l'eswe l'ilashiwaro." Ọo ya bu; ẹphenebo bya atuko nọdu; rigba nri.

⁹Tobudu iya bu; o be teke nwoke ono; yee nyee ya ono; me nwozi iya pho gbeshiru g'ẹphe lashia; ọgo iya ono, bu iya bu nna nwamgbọko ono sụ iya: "Lenu; nta-a bẹ ọ buakwaa ụzenyashi; jiko kwafua akwakwa l'enyashi-a. Mbua; lenu lẹ nchi ejihuakwa. Nodukwa; kwaa akwakwa l'enyashi-a g'ehu tsoo ngu utso. Teke o beru l'onmewa utsu echele; iigbeshi lashia unuphu ibe ngu."

¹⁰Obenu lẹ nwoke ono bẹ ọ tọ duedu g'ọ kwabaa akwakwa ọzo. Ọ gbeshi tugbua; ọ buru iya alala. O duta nyee ya ono; kputa nkafu-igara labo ono, o bochaaru ivu; ọ buru phe atugbu kwaseru uzo mkpukpu Jiebusu, bu iya bu Jierúsalemu. ¹¹Ẹphe nọduepho Jiebusu ntse; nchi nọdu ejihugbuwa. Nwozi ono pfuaru nnajiuphu iya ono sụ iya: "Jiko bya g'anyi bahu lẹ mkpukpu ndu Jiebusu je akwaa l'enyashi-a."

¹²Nnajiuphu iya ono sụ iya: "Waawaa; anyi taa bahu du mkpukpu ndu ohozo, ta abudu ndu Ízurelu. Anyi e-jechia jerwua mkpukpu Gibiya."

¹³Su iya: "Bya g'anyi kukebe ẹhu jerwua mkpukpu Gibiya; ọzo mkpukpu Rama g'anyi akwaa l'eka lanu l'eka ono." ¹⁴Ọo ya bu; ẹphe tugbukwa; nchi jipfu phe lẹ g'ẹphe erwuwa mkpukpu Gibiya, nọ l'alì Benjiaminu.

¹⁵Ẹphe rwua; bya aswiba; bahu lẹ mkpukpu Gibiya g'ẹphe kwaa l'eka ono. Ẹphe je anodu l'edupfu mkpukpu ono; kele ọ tọ dudu onye dutaru phe nu g'ẹphe bahu ibe iya je akwaa.

¹⁶No iya; a bya ele ɛnya; nwoke ɔgerenya shiwa a l'ozì ɛgu eje alwa l'uzenyashi ono. Nwoke ono bɛ bɛ onye shi l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu. O bu ebubu lɛ Gibiya. Ndu bu l'ɛka ono bɛ bɛ ndu Benjiaminu bɛ ephe bɛ. ¹⁷Nwoke ɔgerenya ono bya apalia ɛnya hɔma onye ije, nɔ l'edupfu ono; ɔ jia ya; sɔ: “?Bu awe bɛ iije? Tɛme ?bɛ aweya bɛ i shi?”

¹⁸O sɔ iya: “Anyi shikwa Betulehemu, nɔ l'alì Jiuda eje ala l'imime alì úbvú úbvú ndu Ifuremu. Oo l'ɛka ono bɛ mu bu. Mu shi je Betulehemu; mu nɔdu alawa l'ulo Chipfu; ɔphu ɔ dudu onye dutaru mu duba l'ibe iya. ¹⁹Anyi gudekwaru nkafɔ-igara anyi ɛswa ɔkponku, ephe a-zɛ azɛ; waa nri, ephe e-ri; bya egudekwapho nri waa mee k'anyibe ndu-ozì ngu; mbu kɛ mbɛdua; waa kɛ nwozi ngu kɛ nwanyì; mɛ kɛ nwokoro-a, anyi l'iya tuko swiru-a. O tɔ dukwa iphe, uko iya duru anyi.”

²⁰Oo ya bɛ; nwoke ɔgerenya ono; sɔ phɛ: “G'ehu dukwa unu guu. Unu hakpoo ɛka; mu e-meeru unu iphe, mkpa iya duru unu. Unu be jekwa k'azɛ l'edupfu.” ²¹No iya; o duta phɛ; lashia ibe iya. O bya anukota nkafɔ-igara nwoke ono nri. Ephe bya akwoebechaa ɔkpa; bya eria; ngua.

²²Ephe nɔdukwa-du-a eme emereme; ndu iwashi shi lɛ mkpukpu ono bya agbaa ulo ono, ephe nɔ ono mgburugburu. Ephe bya etsuaha ɛka lɛ mgbo; epfuru nwoke ɔgerenya, nwe ulo ono asuje: “Dufutaru anyi nwoke ono, bataru l'ulo ngu ono g'anyi jepfu!”

²³Onye ono, nwe ulo ono bya ekpufu etezi je asu phɛ: “Ndu mu; waa-wakwa! Unu te eweshinɔ iwashi. Unu te emeshinɔ egube iphe-iphere ɔwana; eshinu nwoke-a bɛ ibe mu bɛ ɔ byaru. ²⁴Waa nwa mu nwanyì, nwoke teke ejepfuswee baa; wawkapho nwanyì, nwoke ono ta aludu ɔkpobe alulu. Mu e-dufuta phɛ nta-a g'unu gude phɛ jepfu; mee phɛ egube dukpoepho unu ree. Olee-a; unu te ejekwa eme nwoke-a egube iphe-iphere du nno.” ²⁵Olee ndu ono ta ngaduru iya nchi. Oo ya bɛ; nwoke ono, byaru ɛbyaa ono bya edufuta nwanyì ono, ɔ tɔ ludu ɔkpobe alulu ono l'etezi; nɔ phɛ. Ephe gude iya phakota iya l'enyashi ono mgburugburu. Nchi bohujeeppo; ephe paru iya haa; g'ɔ tugbua.

²⁶Nchi bohushia; nwanyì ono kpota onwiya je ada a gburugudugungu l'onu mgbo ulo nwoke ono, nnajiuphu iya nɔ ono. O dabyiru l'ɛka ono gbiri-ri jeye nchi bohu. ²⁷Nnajiuphu nwanyì ono bya etehu l'utsu; guhaa ɔzo ge ya lufu lashia; nwanyì ono ɔ tɔ ludu ɔkpobe alulu ono dabyiwaru l'onulo ono; wushi ɛka l'onu-abata. ²⁸O sɔ iya: “Gbeshi g'anyi la!” O buru rigbidii. O kwe bya apata iya tu-kobe l'eli nkafɔ-igara iya; ɔ buru iya ala unuphu. ²⁹O larwua unuphu bya ewota mma gbubushia nwanyì ono, ɔ tɔ ludu ɔkpobe alulu ono lɛ nkwo lɛ nkwo. Kwakashia ɔzo iri l'ɛbo; chita je ekeeru ndu Izurelu l'ipfu l'ipfu. ³⁰Onyemonye humaru iya nɔ; nɔdu asuje: “Egube iya ɔwa bɛ ɛnya ta ahumajekwaru l'alì Izurelu; ɔphu e te mejekwaru egube iya ɔwa e shikpoo teke ndu Izurelu shi l'alì Ijiputu lufuta gbiriri byasu ntanu-a. Unu rikwaa ya ɔriri; unu achiaru iya idzu; pfua iphe, anyi e-me.”

Ndu Ízurelu akwakòbe etso ndu Benjiaminu ogu

20 ¹Tòbudu iya bụ; ndu Ízurelu l'ophu bya azafutakota e shi lẹ mkpukpu Danu jeye lẹ mkpukpu Biye-Sheba; mbụ jeye l'alị Gila-du. Ikpoto oha ono bya edzukòbe g'onye lanụ l'iphu Chipfu lẹ mkpukpu Mizupa. ²Ndu-ishi Ízurelu l'ipfu l'ipfu l'alị Ízurelu l'ophu bya edzukòta l'iphu ndu kẹ Chileke, dzukòberu nụ ono. Iphe, ndu ojogu phe, gude okpa; bya apagbaaru ogu-echi dū bẹ bụ unu ugbo unu labo l'unu ukporo iri. ³Ndu Benjiaminu bya anuma lẹ ndu Ízurelu bẹ jerwuwaru mkpukpu Mizupa. Tòbudu iya bụ; ndu Ízurelu bya asụ: “Unu kòkpeeduru anyi g'ejo-iphe owana shikpoo nwua.” ⁴No iya; onye Lívayi ono, bụ iya bẹ alu nwanýi ono, e gburu ono bya akòahaa ya sụ: “Mu lẹ nyee mu bẹ bahuru lẹ mkpukpu Gibiya, nọ l'alị Benjiaminu g'anyi je akwaa akwakwa. ⁵O be l'enyashi; unwoke ndu Gibiya byapfutashia mu; bya agbaa ulo, mu nọ mgburugburu. Ephe nòdu eme g'ephe gbua mu. O bụru nyee mu bẹ ephe guderu k'ehuka jepfu jasụ o nwuhu. ⁶Tòbudu iya bụ; mu pata nyee mu ono gbubushia; chita iya wojechaa l'alị Ízurelu mgburugburu; kele ephe rwuru alị; bya emee ebyi l'alị Ízurelu. ⁷Nta-a; unubẹ ndu Ízurelu l'ophu; unu pfua g'ee-me iya.”

⁸No iya; ndu Ízurelu wulihukota g'onye lanụ; sụ: “O tò dukwa m'onye lanụ l'ime anyi byaru a-la unuphu. Mbụ l'ò tò dudu m'onye byaru a-la ibe iya. ⁹Ole nta-a bẹ iphe, anyi e-me ndu Gibiya ta adukwa abudu g'anyi tụa ido; egube ido ono meru bẹ bụ g'anyi e-me phe. ¹⁰Lokpa-ipfu Ízurelu l'ophu bẹ e-wofuta umadzu iri l'ime ndu ophu dū ukporo ise; a hota umadzu ukporo ise l'ime ndu ophu dū unu labo l'ukporo iri; a bya ahota unu umadzu labo l'ukporo iri l'ime unu ukporo l'ise g'ephe buri ndu a-nodu evujeru ndu ojogu nri. Oo ya bukwanu ephe -jerwua mkpukpu Gibiya, nọ l'alị Benjiaminu; ephe emee phe iphe, gbaru phe nụ lẹ k'ebýi ono, ephe meru l'alị Ízurelu ono.” ¹¹Oo ya bụ; ndu Ízurelu l'ophu bya edzukòbekota g'onye lanụ g'ephe tsoo mkpukpu ono ogu.

¹²No iya; okpa-ipfu ndu Ízurelu bya ezia unwoke; ephe jegbabe ipfu Benjiaminu sụ phe: “?Ebyi owana, e meru l'echilabo unu-a bukpoogunu? ¹³Unu dufutaru anyi ndu iwashi ono nta-a; mbụ ndu Gibiya ono g'anyi gbushia; g'anyi shi nno wofu ejo-iphe ono l'alị Ízurelu.” Ole ndu Benjiaminu ta ngaduru nchi l'iphe ono, unwunna phe, bụ ndu Ízurelu pfuru phe ono. ¹⁴O buri iphe, ndu Benjiaminu meru bụ l'ephe jeru edzukòbe lẹ mkpukpu Gibiya g'ephe tsoo ndu Ízurelu ogu. ¹⁵Ephe bya edzukòbe ukporo unu nemadzu eto l'unu ise, bukota ndu pagbaa ogu-echi, bụ ndu shikota lẹ mkpukpu kẹ ndu Benjiaminu; teme waa unu nemadzu l'umadzu ukporo iri l'ise, bụ ndu e shi lẹ mkpukpu Gibiya hota. ¹⁶Lime ndu ojogu ono g'ephe ha bẹ unu l'ukporo iri l'ise bụ ndu a hotaru, emegbaa eki-cha. Ephe bụ ndu maru g'agba mgbeka l'ehu l'ehu; k'ophu bụ l'ephe a-du

ike gude mkpuma gbata akpuru egbushi lanu; ophu ephe agbaswedu iya agbaswe. ¹⁷Ndu Ízurelu; a -gufukwa ndu Benjiaminu; bya edzukobe unu unwoke ugbo unu labo l'unu ukporo iri, bu ndu pagbaa ogu-echi. G'ephe ha bukota ndu alwuje ogu.

Ndu Ízurelu etso ndu Benjiaminu ogu

¹⁸Oo ya bu; ndu Ízurelu bya awu-lihu jeshia mkpukpu Betelu; je ajitaada Chileke; su: “?Bu ndu ole l'ime anyi be e-vuru uto je etsoo ndu Benjiaminu ogu?”

Chipfu su phe: “Oo ndu Jiuda be e-vuru uto je.”

¹⁹Tobudu iya bu; o be l'utsu iya; ndu Ízurelu wu-lihu je adoru kwaberu mkpukpu Gibiya. ²⁰Ndu Ízurelu bya awufu jeshia etso ndu Benjiaminu ogu. Ephe woru onwophe dozichaa g'ephe a-nodu too phe ogu ono le mkpukpu Gibiya. ²¹Ndu Benjiaminu bya eshi le mkpukpu Gibiya wufuta bya egbaa ndu Ízurelu ukporo unu umadzu labo l'unu iri l'ise le mboku ono. ²²Ole ndu Ízurelu be byaru eyeeru nwibe phe njima; bya edozichaa onwophe k'ogu l'eka ono, ephe shi nodugbaa le mboku k'ivuzo ono. ²³No iya; ndu Ízurelu bya awufu je araa ekwa l'iphu Chipfu gbiriri jasu l'uzenyashi. Ephe jikwaapho Chipfu su iya: “?Bu g'anyi je etsobaa unwunna anyi, bu ndu Benjiaminu ogu ozo to?”

Chipfu su phe: “Unu jenu.”

²⁴Tobudu iya bu; o be le mboku k'ebo; ndu Ízurelu wufutakwa bya g'ephe too ndu Benjiaminu ogu. ²⁵Le mboku k'ebo iya ono be ndu Benjiaminu byaru eshikwapho le Gibiya wufuta je etsoo ndu Ízurelu ogu. Ephe gbua ndu Ízurelu ukporo unu umadzu labo l'unu ise, bukota ndu pagbaa ogu-echi. ²⁶Tobudu iya bu; ndu Ízurelu l'ophu wufu jeshia Betelu je anodu kwaa ekwa l'iphu Chipfu. Ephe swikota egu mboku ono jasu l'uzenyashi. Ephe bya egweeru Chipfu ngweja-akpo-oku waa ngweja-ehu-guu. ²⁷Oo ya bu; ndu Ízurelu bya ajita Chipfu; kele teke ono be bu l'eka ono be okpoko ogbandzu Chileke shi nodu. ²⁸O buru Finehasu nwa Eleyaza; mbu nwanwa Eronu be bu onye eleta iya enya. Ephe jia Chipfu su iya: “?Bu g'anyi je je etsoo ndu Benjiaminu, bu unwunna anyi ogu ozo; to g'anyi te ejeshi?”

Chipfu su phe: “Unu je; kele echele be mu e-woru phe ye unu l'eka.”

Ndu Ízurelu alwu ndu Benjiaminu

²⁹Tobudu iya bu; ndu Ízurelu bya eye ndu nemadzu; ephe kpukotaru ekpuru gbaa mkpukpu Gibiya mgburugburu. ³⁰Ndu Ízurelu bya awufu jefpushia ndu Benjiaminu ogu le mboku k'eto ono. Ephe je edozichaa onwophe egube ono, ephe emejehawa iya ono nodu kwaberu ndu Gibiya. ³¹No iya; ndu Benjiaminu wufuta g'ephe bapfu ndu Ízurelu. Ndu Ízurelu defuta phe edefuta. Ephe shi le mkpukpu phe ono wufuta. Ephe bya

awata egbushi ndu Ízurelu egube ono, ephe egbujehawaa phe ono; k'ophu bu le ndu Ízurelu, ephe gbushiru l'egu; me le gbororo uzo, e shi eje Bete-lu; me ophu e shi eje Gibiya be du ukporo umadzu l'umadzu iri. ³²Tobudu iya bu; ndu Benjiaminu nodu epfu su: "Anyi egbushiakwaa phe egube anyi gbushiru phe le k'ivuzo pho!"

Ndu Ízurelu nodu epfu su: "Unu g'anyi kpola azu g'ephe wufuta-gbua le mkpukpu; bya anodukota le gbororo." ³³No iya; ndu Ízurelu l'ophu lufukota l'eka ephe no; je akwakachaa k'ogu le mkpukpu Belu-Tama. Ndu Ízurelu, bu ndu ophu kpugbaaru ekpuru l'egbudu shichaa l'eka ephe no zefuta l'uzo enyanwu-ariba mkpukpu Gibiya. ³⁴Tobudu iya bu; ukporo unu nemadzu l'unu umadzu ise, a hotaru l'ime ndu Ízurelu l'ophu bya awufu jeshia etso ndu Gibiya ugu. Ugu ono kpohu oku; k'ophu bu le ndu Benjiaminu ta amadu le teke ephe a-buru mkpurupyata be rwuwaru nu. ³⁵Chipfu gude ndu Ízurelu lwua ndu Benjiaminu mboku ono. Ndu Ízurelu gbua ndu Benjiaminu ono ukporo unu nemadzu eto l'unu labo l'ukporo umadzu iri l'ise, bu ndu pagbaa ugu-echi. ³⁶Oo ya bu; ndu Benjiaminu huma la lwu-kpewaru phe.

Ndu Ízurelu paru ndu Benjiaminu haa laphushia azu; kele ephe kporu obu ye le ndu k'ono, ephe yeru ephe kwakaa l'egbudu le mgboru mkpukpu Gibiya ono. ³⁷No iya; ndu ono, domishiru onwophe l'egbudu ono gbaepho egwegwa bapfu ndu Gibiya; bya agbakashihi gude ugu-echi gbushikota ndu bu le mkpukpu ono l'ophu. ³⁸Ndu Ízurelu be ephe le ndu ono, domishiru onwophe l'egbudu ono chihawaru iya achichi l'ephe e-me ghenwuru-oku kpufu le mkpukpu ono. ³⁹Oo ya bu; teke ono ndu Ízurelu ghakoberu tsu-phuahaa azu l'ogu ono; ndu Benjiaminu wata egbushi ndu Ízurelu; gbua phe ukporo umadzu l'umadzu iri pho; be ndu Benjiaminu wataru epfufu asuje: "Anyi alwuakwaa phe egube anyi lwuru phe le mboku k'ivuzo pho!" ⁴⁰Enwuru oku kpufuepho le mkpukpu ono; ndu Benjiaminu bya aghaa enya huma le mkpukpu phe ono l'ophu be enwuru-oku, shi iya nu akpu ke tutuutuu ala l'akpaminigwe.

⁴¹Tobudu iya bu; ndu Ízurelu ghakobe wupyaabe phe. Ndzu-agugu rwuta ndu Benjiaminu; kele ephe mawaru le teke ephe a-buru mkpurupyata be rwuwaru nu. ⁴²Oo ya bu; ephe chie okpa l'oso gbalaaharu ndu Ízurelu; agba ala l'uzo echiegu. Oke ephe ta awaduru l'ogu ono. Ndu Ízurelu ndu ophu shi le mkpukpu ono awufuta be kwabutaru phe woru phe gbushia l'eka ono. ⁴³Ephe gbaa ndu Benjiaminu mgburugburu; chia phe je agba-bua phe iphu; zo phe pyakapyaka gbiriri jas l'uzo enyanwu-awawa mkpukpu Gibiya. ⁴⁴Ndu Benjiaminu, e gburu egbugbu be du ukporo unu nemadzu labo l'unu ise, bukota ndu ojogu, ike du l'ogu. ⁴⁵Ephe ghakobe gbaru lashia l'echiegu l'oke mkpuma Rimonu. Ndu Ízurelu gbutsukwaa-pho unu umadzu iri l'ebo l'ukporo umadzu iri le gbororo. Ephe chia ndu Benjiaminu kpabekpabe jas le mkpukpu Gidomu; bya egbutsushifua unu

umadzu ise ozo. ⁴⁶Mboku ono be ndu Benjiaminu, e gburu egbugbu, bu iya bu ndu pagbaa ogu-echi be du ukporo unu nemadzu eto l'unu umadzu labo l'ukporo umadzu iri. G'ephe hakota be bugbaa ndu ike du l'ogu.

⁴⁷Ole unu nemadzu l'ukporo umadzu iri be duru ike nahu gbarwua echiegu oke mkpuma, Rimonu. Ephe nokota l'eka ono onwa eno mgburu-gburu. ⁴⁸No iya; ndu Izurelu bya alaphu azu; bapfu ndu Benjiaminu; je egude ogu-echi tuko ndu bu le mkpukpu ono gbushikota; mbu gbukota iphe-edobe; mekpoo iphemiphe, ephe humaru. Iphe, bukpoo mkpukpu, ephe jepfuru be ephe tushichaaru oku.

Unwanyi, ndu Benjiaminu a-luru

21 ¹Ndu Izurelu be ribuhawaru angu le mkpukpu Mizupa su l'o to dudu m'onye lanu l'ime phe byaru ekuta nwada iya kee onye Benjiaminu. ²Oo ya bu; ndu Izurelu ono zafu je akuru le Betelu; nodu l'iphu Chileke kwaa ekwa kwashia ya ike; gbiriri jasu l'uzenyashi. ³Ephe nodu ara su: "Oowaa! Gube Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu; ?bu gunu kparu iphe, egube iphe owana dapfutaru ndu Izurelu? ?Bu gunu kparu iphe, ipfu lanu a-nodu achihu achihu le Izurelu ntanu?"

⁴O beepho lonmewa utsu le nchitabohu iya; ephe woru oru-ngweja kpua l'eka ono; bya egwee ngweja-akpo-oku; waa ngweja-ehu-guu l'eli iya. ⁵No iya; ndu Izurelu bya ajia su: "?Bu ndu ole l'ipfu ndu Izurelu l'ophu be te etsodu bya g'anyi dzukoo l'iphu Chipfu l'eka-a?" No kele ephe ribuhawaru oke nte su l'onye ta abyaduru g'ephe dzukobe l'iphu Chipfu le mkpukpu Mizupa be e-gbu egbugbu. ⁶Tobudu iya bu; aphu rwua ndu Izurelu l'ehu l'opfu unwunna phe ono, bu ndu Benjiaminu. Ephe su: "Nta-a be ipfu lanu chihuru le Izurelu." ⁷Su: "?Denukpoo g'anyi e-me lushiaru ndu ophu phoduru nu unwanyi; eshinu anyi gudewaa epa Chipfu ribua nte l'o to dudu nwada anyi, anyi byaru eke phe-a."

⁸Oo ya bu ephe bya ajia su: "?Bunu-a ndu ole l'ipfu ndu Izurelu be ta abyaduru g'anyi dzukobe l'iphu Chipfu le mkpukpu Mizupa?" No iya; ephe bya amaru le ndu mkpukpu Jiabeshi-Giladu be ta adudu m'onye lanu, byaru nu; ⁹noo kele ephe byaru edzua onwophe maru l'o to dudu ndu Jiabeshi-Giladu m'onye lanu no l'eka ono. ¹⁰Tobudu iya bu; ndu ono, dzukoberu l'eka ono bya eye ukporo unu ndu ojogu l'unu ndu ojogu iri g'ephe je egude ogu-echi gbushikota ndu bu le Jiabeshi-Giladu; je akpachaa l'unwanyi; me unwegirima. ¹¹Ephe su phe: "Iphe, unu ee-me baa: Unu gbushia iphe, bukpoo unwoke; me unwanyi, nwoke jepfujewaru." ¹²Lime ndu ono, bu le Jiabeshi-Giladu ono be bu unu unwumboko be ephe humaru, bu ndu nwoke teke ejepfuswee. Ephe duta phe jeshia l'odu phe le mkpukpu Shilo l'ali Kénanu.

¹³Tobudu iya bu; ndu ono, dzukoberu nu ono l'ophu bya ezia ozi g'e je ezia ndu Benjiaminu ono, no l'oke mkpuma Rimonu l'ephe l'ephe be

dūwaa lẹ ree. ¹⁴Ọo ya bụ; ndu Benjaminu lwatashia lẹ teke ono; a bya eduru ụnwumboko ono, a haru ẹphe nọdu ndu, bụ ndu shi Jiabeshi-Giladu pho nụ phẹ g'ẹphe luru; obenu l'ụnwumboko ono ta asụdu phẹ.

¹⁵No iya; aphụ ndu Benjaminu bya erwua phẹ l'ẹhu; kele Chipfu yewaru ụwara l'ipfu ndu Ízurelu.

¹⁶Tọbudu iya bụ; ndu bụ ọgerenya lẹ ndu ono, dzukoberu nụ ono bya asụ: “?Denu g'anyi e-me k'ụnwanyi, ndu ọphu phoduru nụ a-luru; g'a tükowaru ụnwanyi, nọ l'alì ndu Benjaminu gbushigbua?” ¹⁷Ẹphe sụ: “Ọ tọ dukwa g'ee-me gẹ ndu Benjaminu, phoduru nụ te enweru okiphe; k'ọphu bükwanu l'ipfu lanu ta a-chihudu lẹ Ízurelu.” ¹⁸Sụ: “Ọle anyi te e-kekwanu phẹ ụnwada anyi; eshinu anyibe ndu Ízurelu ribuwaru nte sụ: ‘Onye keru ndu Benjaminu nwada iya; g'onye ọbu bükwaru onye a turu ọnu!’ ”

¹⁹Ẹphe sụ: “Lenu! Anyi nwekwaru ọbo-iphe, anyi abọjeru Chipfu l'aphagapha lẹ Shilo, nọ l'ụzo isheli mkpukpu Betelu; mbụ l'ụzo ẹnya-nwu-awawa ụzo, shiru Betelu jeshia mkpukpu Shẹkemu; waa l'ụzo ndọhali mkpukpu Lebona.” ²⁰Ọo ya bụ; ẹphe pfiaru ndu Benjaminu sụ phẹ: “Unu tųgbua je edomishia onwunu l'opfu-vayinu; ²¹kwagebekpọe-pho. Teke ụnwumboko Shilo wufutaerupho bya ete ebvu; g'onyenonu gbafutachaa l'opfu-vayinu ono je egude nwamgboko lanu, ọo-luru; gude gbaru lashia alì ndu Benjaminu. ²²Teke ndu nna ụnwumboko ono; ọzoo unwune phẹ unwoke jeru epfupfu bẹ anyi a-sụ phẹ g'ẹphe meeruro anyi ree; yetaru unu ẹka; kele ọ tọ dudu nwoke, anyi gbuphoduru nwanyi, ọo-luru lẹ teke anyi lwuru ọgu ono. Liswi dukwa phẹ mma; eshinu ọ tọ bụdu ẹphebedua kutaru ụnwada phẹ kee unu.”

²³Ọo ya bụ; ndu Benjaminu mee nno. O be teke ụnwumboko ono ete ebvu; nwoke nonu gbafutachaa je azu-gude nwamgboko lanu; pata iya gbalaa g'o je a buru nyee ya. No iya; ẹphe lashia l'oke alì phẹ; je eworu mkpukpu ono kpukwa-zia; buru. ²⁴Tọbudu iya bụ; ndu Ízurelu wukahu l'ẹka ono teke ono; onyenonu lashia unuphu l'ipfu nkiya; mbụ onyenonu shi l'ẹka ono lashia l'oke alì nkiya.

²⁵Teke ono bẹ ndu Ízurelu eshidu nweru onye bụ eze phẹ; onyemonye shi anọduje eme g'ọ dū iya.

Ekwo

Rutu

Nawomi yee Rutu

1 ¹Teke ndu-ikpe shi abujekwaduru ndu-ishi ndu Ízurelu bẹ ọkpa-nri byaru l'alì ono. Ọ dọru nwoke lanu, shi lẹ mkpukpu Bẹtulehemu, nọ l'alì Jiuda; yee nyee ya; mẹ unwu iya unwoke ephenebo gbeshi lashia alì Mówabu. ²Epha nwoke ono bụ Elimẹleku; epha nyee ya buru Nawomi. Epha unwoke labo, ọ nwutaru buru Mahulonon waa Kiliyonu. Ephe bụ ndu mkpukpu Bẹtulehemu, nọ lẹ Ifurata, l'alì Jiuda. Ephe gweta lashia alì Mówabu je eburu.

³Ephe bunyaa l'eka ono; Elimẹleku, bụ iya bụ ji Nawomi nwuhu; gbado nwanyi ono yee unwu iya unwoke labo pho. ⁴Ephe bya aluchaa unwanyi Mówabu. Unyomu phe ono bẹ onye lanu aza Opa; onye ophu buru Rutu. Ephe buẹpho l'eka ono iphe, rwuru apha iri; ⁵Mahulonon yee Kiliyonu bya anwushihukotakwapho. Oo ya bụ; ephenebo gbado Nawomi egube ono, ji iya gbadokwaru iya pho ono.

⁶A nonyaa ọ numa lẹ Chipfu byawaru agbaaru ndibe iya mkpu; mee g'ephe nweru nri eriri; Nawomi; yee unyomu unwu iya ephenebo jikobe shi l'eka ono lashia ibe phe. ⁷Noo ya; yee unyomu unwu iya ono ephenebo tuko shi l'alì ono, ephe shi buru ono gbeshi; kwaseru ọzo, shiru lashia alì Jiuda.

⁸Nawomi bya epfuaru unyomu unwu iya ono ephenebo su: “Unu tugbukwaa la azu lapfuchaa ne unu l'ulo phe. Gẹ Chipfu mekwaa unu ree g'unu meru iya ndu ophu nwuhuwuru nu-a; waa mbẹdua. ⁹Mbu; gẹ Chipfu mekwaa gẹ meji nmapfuru unu l'ibe onye unu a-lucharu l'ehu l'ehu.”

Ọ pfuebe nno o tsutsuchaa phe onu; ephe tuko bungee ekwa; raa ntumu; ¹⁰su iya: “Waawaa-o! Anyi a-tuko swiru lapfu ndibe unu.”

¹¹Ole Nawomi suru phe: “Unwada mu; ophu g'unu lapfu azu. ?Bu k'ishi gunu bẹ unu e-gude tsoru mu? ?Bu gẹ mu a-nwutakwadu unwu; k'ophu

aa-sụ l'ọo g'ephe aluru unu? ¹²Unu laphu azu unwada mu; kele mu kahụ-nukaakwaru k'alụ ji ọzo; ọle ọ -bụkpoorunu l'ọo gẹ mu sụ lẹ mu elekwadu ọnya k'alụ ji; mbụ; mu -luru ji l'enyashi-a; bya anwụshia unwegirima unwoke; ¹³?unu a-nọdukpoepo kwabere phe g'ephe vutaada ọo? Mbụ-a; unu a-ha eje aluru ji; nọdukpoepo kwabere phe ọo? Waawaa; unwada mu; kele mbedua be ọ kakwa aburu aphụ eme l'unubedua; noo kele Chipfu be tufuwaru eka byia mu l'ehu."

¹⁴O pfuchaa nno; ephe tuko waa eka ọzo. No iya; Opa kwe bya etsutua ne ji iya ono onu; ọ buru iya ala azu. Obenu l'onye ophu bu Rutu turu Nawomi swiswi-a.

¹⁵Nawomi sụ iya: "Lenu; nyee nwune ji ngu alapfuakwa ndibe phe; waa agwa phe. Tsokwaru iya la azu."

¹⁶Rutu sụ iya: "Ta ashe mu gẹ mu haa ngu; ọzo gẹ mu laphu azu; l'ọ kwa eka ije be mu e-je. Ọ buru eka i kwaru be mu a-kwakwapho. Ndibe unu a-buru ndibe nkemu; Chileke ngu abukwarupho Chileke nkemu. ¹⁷Eka i nwuhuru be mu a-nwuhu. Ọ bukwarupho eka e liru ngu be ee-li mu. Gẹ Chileke mekwaa mu ophu, ka njo m'ọ budu anwuhu bu iphe, e-kekaha mu lẹ ngu." ¹⁸Nawomi maerupho lẹ Rutu pfuwaru iya obu iya; ọ paru iya haa.

¹⁹Tobudu iya bu; unwanyi labo ono kpochibe iya; jee gbiriri jasụ ephe rwua Betulehemu. Ephe bahupho Betulehemu; mkpukpu ono l'ophu swongahu l'opfu ehu phe. Unwanyi nọdu ebu mkpu asuje: "?Mbụ; bu Nawomi du egube-a ọo?"

²⁰Ọ sụ phe: "Ndu mu; unu te ekuhekwa mu Nawomi. Unu kujechia mu 'Mara'; kele Okalibe-kangokotaru-nu mewaru; ndzu mu buru nwa-otso-ilu. ²¹Teke mu eje ejeje be mu vu l'ishi paru l'eka. Ọle Chipfu mewaru gẹ mu gbaru eka lwatashia. ?Bu k'ishi gunu be unu a-nọdu eku mu Nawomi l'eka Chipfu nwaru mu chiipfu? Mbụ lẹ Okalibe-kangokotaru-nu meakwaru iphe-ehuka dapfuta mu."

²²Ọo ya bu; Nawomi yee nyee nwa iya, bu Rutu, bu onye Mowabu tuko swiru lwarwuta Betulehemu lẹ g'aabahụ lẹ teke akpataje balị.

Rutu eje ákpá l'opfu Bówazu

2 ¹O nweru nwoke lanu, yee ji Nawomi bu abubu. Nwoke ono bu onye unuphu Elimleku phe. Ọ bu onye nweru iphe shii. Epha iya bu Bówazu.

²O be ujiku lanu; Rutu, bu iya bu nwanyi, shi Mowabu ono sụ Nawomi: "Jiko gẹ mu jenu l'okabyi ndiphe je amaru; ?ọ duru onye mu a-tuba l'anya, e-kwe gẹ mu je ákpá l'okabyi iya."

Nawomi sụ iya: "Jenu nwada mu." ³Ọo ya bu; ọ tugbua je akpaahaa ákpá; etsokpoepo ndu akpata iphe l'okabyi azu l'azu akpa mkpakwa iya. Iphe emeje iphe; ọ buerupho l'opfu Bówazu, bu onye shi l'anya unuphu Elimleku phe be ọ bahuru obu.

⁴A bya ele ɛnya; Bówazu shiwaa lẹ Bẹtulehemu bya. Ọ bya ekele phẹ sụ: “Gẹ Chipfu swikwaru unu-o!”

Ephe sụ iya: “Gẹ Chipfu kebekwa ngu l'oma.”

⁵Tọbodu iya bụ; Bówazu bya ajia onye-ishi ndu akparu iya iphe l'egu ono sụ iya: “?Bụ nwamgboko ibe onye bụ ọwa-a?”

⁶Onye-ishi ndu akpata iphe l'egu ono sụ iya: “Ọ kwa nwamgboko, shi Mówabu, tso Nawomi lwa. ⁷Ọ sụkwaru: Jiko g'a hanaa ya g'o tsoru ndu ebu balị l'azụ; kpa mkpakwa iya ọphu nashihuru l'upfu iya ọphu, e keshiru ekeshi. O shiepho l'utsu jeta ozi byasụ nta; gbahaephō ugbo lanụ bẹ o je atuta unme nwanshii l'ime Mkpù.”

⁸No iya; Bówazu sụ Rutu: “Ngaberu mu nchị jiko nwada mu. Ba adu-kwa teke ii-je ákpá l'egu k'onye ọzo. Ta atugbubaekwa l'eka-a. Gẹ gu l'unwumboko, ejeru mu ozi tükokwa nọdu l'eka-a. ⁹Leta ɛnya l'eka-a, ẹphe akpata iphe l'okabyi-a. Tsojekpọe phẹ phọ l'azụ. Mu pfuakwaru unwokorobyia ono sụ g'ọ bọ dukwa onye a-cho ngu opfu. Teke mini guta-ru ngu; jeje anguta mini, unwoke ono kutaru ye l'itemini phọ.”

¹⁰Bówazu pfuchaa nno; Rutu gbushi ikpere; bya ephozeta ishi l'alị kele iya ekele sụ: “?Bụ gụnu meru iphe, mu gude du-beru ngu l'obu egube-a; mbụ kẹ g'i nyata mube onye ọhozo?” ¹¹Bówazu sụ iya: “A kọkotaakwaru mu iphemiphe, i mekotaru ne ji ngu ono; k'eshi teke ono, ji ngu nwuhuru; mekwapho g'i gude haa nna ngu; waa ne ngu; me alị ẹka a nwuru ngu anwunwu ono bya gẹ gu lẹ ndu i ti mahaada buru. ¹²Gẹ Chipfu pfukwaa ngu ugwo iphe, i meru ono. Gẹ Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Izurelu, bụ iya bụ onye ono, i gbatataru l'ime iya bya ezeru ndzụ ono; pfukwaa ngu ugwo iya mpfu-ngo lẹ k'oma.”

¹³Ọ sụ iya: “Nnajiuphu mu; jiko gẹ mu dụjenu ngu l'obu tekenteke gẹ mu dụ ngu iya-a; kẹle i gudewaa opfu oma ngu dua onye-ozu ngu nwanyị obu; l'ebe abụ lẹ mu dukpoo nụ g'onye lanụ l'unwumboko, ejeru ngu ozi.”

¹⁴Ọ gbabeephō l'eri nri; Bówazu sụ iya: “Bya anọdu l'eka-a taa bure-di; g'i tsutajẹ iya lẹ mee-veniga; taa.” Ọo ya bụ; ọ bya anọ-kubeephō ndu ono, egbu balị ono; Bówazu woru balị, a huru ahuhu nụ iya. Ọ taa ya taja ẹpho; taphodo ataphodo. ¹⁵Ọ gbeshiepho akpa ukpa balị ọzo; Bówazu sụ ndu-ozu iya g'ephẹ hakwaa ya g'ọ kpajechaa ukpa iya kpaa l'ophu, e swekoberu eswekọbe; g'ọ tọ dukwa onye e-je iya abarụ mba. ¹⁶Iphe, unu a-gbẹ mejechia bụ g'unu lekebeje ɛnya hata ọphu unu sweru esweswe wu-shi k'ophu ọo-tutuje iya. Unu ta abakwaru iya mba.

¹⁷No iya; Rutu kpaephō ukpa balị l'opfu ono jasụ l'uzenyashi. Ọ bya echishia ọphu, ọ kpataru ono; ọ buru iphe, dụ gẹ nkweka labo bẹ balị ono jiru. ¹⁸O vuta iya lashia unuphu. Ne ji iya ono huma g'ophu ọ kpataru ha. Rutu bya ewofutafua nri, o riphodoru eriphodo l'eka ono; woru nụ iya.

¹⁹Ne ji iya ono jia ya sụ: “?Bụ awe bẹ i jeru akpa kẹ ntanu? ?Bụ awe bẹ i jeru iya? G'onye ono, nyataru ngu nụ ono bukwaru onye a goru onu-oma nū!”

Oo ya bu; Rutu bya epfuaru ne ji iya ono onye o jeru akpa l'egu iya. O su iya: "Epha onye mu jeru l'egu iya ntanu bukwa Bówazu."

²⁰Nawomi su nyee nwa iya ono: "Ge Chipfu kebekwa iya l'oma; mbu onye taa ahajedu egoshi ndu no ndzu me ndu nwuhuru anwuhu le ya yeru phe obu." O sukwa iya pho: "Nwoke ono be anyi l'ia bukwa okpobe abubu; mbu l'oo onye lanu le ndu o gbaru g'ephe leta anyi enya."

²¹No iya; Rutu, bu nwanyi Mówabu ono su iya: "Lophu kachakpo o n bu bukwa l'o suru ge mu byajekpoephe bya etsoru ndu-ozu iya jasu teke eegbu e balı nkiya."

²²Nawomi su Rutu; mbu nyee nwa iya ono: "O dukwa ree nwada mu; g'i tsojeru unwumboko, ejeru iya ozi; kele i -jee eka ozo be aa-chokwa ngu opfu."

²³Oo ya bu; Rutu tsoahaa unwumboko, ejeru Bówazu ozi; akpajekpoe-pho ukpa witi; waa balı jeye teke e bu eberu iya. No iya; Rutu yee ne ji iya ono tukokpoephe buru g'ephe bu.

Rutu yele Bówazu l'eka eechije balı

3 ¹O be ujiku lanu; Nawomi, bu ne ji Rutu su iya: "Ada mu; ?to dudu ree ge mu chotaru ngu unuphu eka aa-nodu eleta ngu enya ree; mbu eka ehu a-du ngu guu? ²Bówazu; mbu onye ono, gu l'unwumboko, ejeru iya ozi shi atukoje nodu ono be bukwa okpobe abubu anyi. Lenyashi ntanu-a be oo-nodukwa aphucha balı l'eka eechije balı ono. ³Wuchachaa ehu ree; nyia manu, eshi mkpo; chita uwe ngu ophu kachaa ree yee. I mechaa nno; tugbua jeshia l'eka ono, eechije balı ono; ole oo g'i tii mekwa g'o maru l'i no l'eka ono jasuru oo-righee nri; ngua iphe, angungu. ⁴Teke o ze-zetaerupho aze; tonwube enya maru eka o ze; tugbua je aphulıa ya iphe, o phukputeru onwiya l'okpa; ze-kube iya. Oo-karu ngu-a iphe, ii-me."

⁵Rutu su iya: "Iphemiphe, i suru ge mu mee be mu e-mekota." ⁶Oo ya bu; o tugbua jeshia l'eka ono, eechije balı ono je emekota iphemiphe ono, ne ji iya suru iya g'o mee ono.

⁷No iya; Bówazu richaa nri; ngua iphe angungu; ehu tsoahaa ya utso; o je aze l'ishi eka a kuberu balı ono. Rutu pyakpoephe mpya je aphufu iya iphe l'okpa bya aze-zeta aze. ⁸O beephe l'echi-abalı; o lwu-bilıhu; chizia nchizi; bya amaru l'o duru nwanyi, ze l'uzo okpa iya.

⁹O su: "?Bu onye be i bu?"

Rutu su: "O kwa mbedua Rutu; onye-ozu ngu. Hepyabenu mu; kele oo ngu bu abubu anyi, gbaru g'o leta anyi enya."

¹⁰Bówazu su iya: "Ge Chipfu kebekwa ngu l'oma; nwada mu. Ree ophu i me-ru l'ikpazu-a kakwa ophu i mehawaru le mbu pho shii; kele i ti kpaduru ishi g'i gbaru tsoru unwokoro; m'ephe nweru iphe-o; m'o bu lephe daru ukpa-o.

¹¹Su-a nwada mu; ba tsushi ebvu; mu e-mekotaru ngu iphemiphe, i rworu; kele

onyemonye, nọ lẹ mkpukpu-a bẹ makotaru l'ị bụ nwanyi, umere iya dushi ree ike. ¹²Q bụ eviya l'abubu mu l'unu dū ntse shii; ọle o nweru onye ọzo, abubu unu l'iya kabaa nkemu ntse. ¹³Nọdu l'eka-a l'enyashi-a. Teke o beru l'utsu; ọ -buru l'oo-meru ngu iphe, gbaru g'abubu nemadzū meeru iya bẹ ọ dukwa ree g'ọ mee ya. Teke ọ bụ l'ọ to meduru ngu iphe, gbaru g'abubu nemadzū meeru iya bẹ eshinu Chipfu nọ ndzū g'ọ nọ iya-a; bẹ mu e-meru ngu-a iphe, g'onye bụ abubu nemadzū emejeru iya. Zero l'eka jasū gẹ nchi bọhu."

¹⁴Qo ya bụ; Rutu zẹ l'uzo okpa iya jasū l'utsu. Ọ gbalihu l'onma-ewa-utsu l'ahuma onye ama epha iya tugbushia. Bówazu sū iya: "Be mekwa g'a maru lẹ nwanyi byaru l'ekikiya-a, eechishije balị-a."

¹⁵Q sūkwa iya pho: "Tofuta ukpo, i gude phukpute onwongu ono; tōsaa ya atōsa." Ọ bya eworu iya tōsaa; Bówazu bya egude iphe gbata balị ono ugbo ishii yeru iya l'ekwa ono; woru iya bo iya; o vuru lashia.

¹⁶Tobudu iya bụ; Rutu lwapfutaepho ne ji iya, bụ Nawomi; ọ jia ya sū: "Ọ nwuru inwa; nwada mu?" Ọ tuko iphe-oma, nwoke ono meru iya dokotaru iya; ¹⁷sū iya: "O gude iphe gbata balị ono ugbo ishii nū mu; bya asū gẹ mu ta agbashiru eka lapfu ne ji mu."

¹⁸Nawomi sū iya: "Nodukpoepho doo nwada mu; jasuru teke ịi-maru iphe, e-me nū; kele nwoke ono ta abyakwa atuta unme ntanū-a jasū teke ọ hūmaru iya ishi."

Bówazu alị Rutu

4 ¹Noo ya; Bówazu tugbua je anọdu l'onu-abata mkpukpu. A bya ele enya; onye k'ono, epe l'iya ka abubu ono, Bówazu pfuru opfu iya pho nọdu aghatawa. O kua ya oku sū iya g'ọ byakpōdapho bya anọdu anọ. Ọ laphu azū je anọ-zeta anọ.

²Bówazu bya ekua ndu bụ ogerenya iri lẹ mkpukpu ono sū phe: "Unu byakwa bya anọdu anọ l'eka-a." Epe kwe bya anọ-zeta. ³Q bya asū abubu phe: "Nawomi, bụ onye ono shi l'alị Mówabu lwa ono bẹ abyaakwaa ere alị nwanna anyi, bụ Elimēleku. ⁴Qo ya bụ; mu rịa sū lẹ mu e-pfuru ngu g'ị nọdu l'atatiphu ndu-a, nọ l'eka-a zūa ya; waa l'iphu ndu bụ ogerenya anyi-a. Ọ -buru l'ị-gbata iya; gbatakwa iya. Teke ọ bụ l'ị tị gbatadu iya; karū mu gẹ mu maru. Kele o to nwedū onye ọzo, o rwuberu l'agbata iya; agufu gubedua. A -kpoghata gubedua; bụ mu bẹ o rwuberu."

Nwoke ono sū: "Mu a-gbata iya-a."

⁵Bówazu sū iya: "Ị -zūwa Nawomi yee Rutu, bụ nwanyi Mówabu alị ono bẹ ịi-lūpyabekwapho nyee nwoke ono, nwūhuwaru nū ono; k'ophu ọo-togbo akọ mee g'epha onye ono, nwūhuwarunu ono te echihu l'alị iya ono."

⁶Onye abubu phe ono sū: "Ọ -dukwa nno bẹ mu taa gbatakwa iya; kele mu e-shi nno woru okiphe mu tsebe l'onu ẹta. Gbatachiwaru mu iya rọ; kele mu ta agbatakotadu iya."

⁷Lẹ teke k'ichee lẹ Ízurelū bẹ ọobujeru; ọ -buru l'aagbata iphe agbata; ọzoo l'aagbanweta iya agbanweta bẹ onye lanū eyetajẹ akpokpa iya nū

onye ọpahu. Ọ bụrụ ẹgube ono bẹ eeshije goshi l'iphe bẹ e mewaru; o ke-ru ekeru lẹ Ízuru.

⁸Ọo ya bụ; abubu phekwe ono sụ Bówazu: “Zunaa ya gbedua.” Ọ bya eyefuta akpokpa iya.

⁹Bówazu bya asụ ndu bụ ọgerenya; mụ ndu ono l'ophu: “Unu buakwaa ndu ekebe lẹ ntanụ-a bẹ Nawomi rekotawaru mu iphemiphe, bụ kẹ Elimelaku; mụ kẹ Kiliyonu; waa kẹ Mahulun. ¹⁰Teme mu lụpyabeakwapho Rutu, bụ nwanyi Mówabu; g'ọ bụrụ nyee mu; mbụ onye ono, ji iya, bụ Mahulun nwuhuwaru ono; k'ophu ọo-togbo akọ mee g'epha onye ono, nwuhuwaru ono te echihu l'alị iya. Mbụ g'epha iya ta achihu l'okpoku ibe phekwe; ọpahu ọ chihu lẹ mkpukpu phekwe. Ntanụ-a bẹ unu tukowaru bụrụ ndu ekebe mu.”

¹¹Tobudu iya bụ; ndu bụ ọgerenya ono; mụ iphe, bụ ndu nokota l'onu-abata ono zia mgbede sụ: “Anyi bukota ndu ekebe. Gẹ Chipfu mekwaa nwanyi ono, alwa ibe ngu ono g'ọ dū gẹ Rechielu waa Lii; bụ phekwe bụ ndu nwushiru ipfu ndu Ízuru. Gẹ gbedua newkaru iphe l'alị Ifurata; bu-kwaru onye a maru amaru lẹ Betulehemu. ¹²Gẹ Chipfu shikwa l'unwu, oo-me gẹ nwata nwanyi ono nwushiaru ngu mee g'onulo ngu dū gẹ kẹ Pérezu, bụ onye ono Tema yeru Jiuda.”

Eri Dévidi

¹³Ọo ya bụ; Bówazu duta Rutu luru. Ọ bya ejepfu iya; Chipfu mee ya; ọ tsuta ime; nwua nwa nwoke. ¹⁴Unwanyi tuko epfuru Nawomi sụ: “G'aja-bu bukaru kẹ Chipfu; mbụ onye ono meru g'i nweru abubu, l'e-leta ngu enya ntanụ-a. G'epha iya tukokwa Ízuru ngakota. ¹⁵Ọ bụ iya e-me g'i tsefu epa; bya aburu iya e-le ngu nka. Noo kẹle ọo nyee nwa ngu ono, yeru ngu obu ono; mbụ onye ono, ka ngu ree eme l'unwu-nwa-nwoke esaa ono bẹ nwuru nwata obu.”

¹⁶Tobudu iya bụ; Nawomi bya ekuta nwata ono heru l'utapfu. Ọ bu-waru iya rọ ehe iya. ¹⁷Unwanyi obutobu iya pfua sụ: “Nawomi bẹ a nwutawaru nwa nwoke!” Ephekwe gwa ya Óbedu. Óbedu bụ nna Jiesi; Jiesi bụrụ nna Dévidi.

¹⁸Waa oshilokpa Pérezu baa:

Pérezu bụ nna Hẹzuronu.

¹⁹Hẹzuronu bụrụ nna Ramu.

Ramu bụrụ nna Amínadabu.

²⁰Amínadabu bụrụ nna Náshonu.

Náshonu bụrụ nna Sálumonu.

²¹Sálumonu bụrụ nna Bówazu.

Bówazu bụrụ nna Óbedu.

²²Óbedu bụrụ nna Jiesi.

Jiesi bụrụ nna Dévidi.

Ekwo

Sámèlu

kẹ mbụ

Hana yee Penina

1 ¹Ọ duru nwoke lanu, shi lẹ mkpukpu Ramatayimu-Zofimu; mbụ l'alì úbvú úbvú ndu Ifuremu. Epha nwoke ono bụ Elukana; nwa Jieroha-mu; mbụ nwanwa Elihu. Elihu ono bụ nwa kẹ Tohu; Tohu bụru nwa kẹ Zufu, bụ onye Ifuremu. ²Elukana ono bẹ luru unwanyi labo; onye lanu aza Hana; onye ophuu nọdu aza Penina. Penina bẹ nwushiru unwegiri-ma; obenu lẹ Hana ta adudu nwa, o nwutaru.

³Aphagapha bẹ nwoke ono eshije lẹ mkpukpu iya jeshia mkpukpu Shilo je abaru Chipfu, bụ Okalibe-Kakota-Ike eja; gweru ngweja nụ iya. O bụru unwu Elayi, epha phe bụ Hofini waa Finehasu bẹ bụ ndu-uke kẹ Chipfu l'eka ono. ⁴O nọdu abujeru teke Elukana gweru ngweja ono; o woru oke anu hee nyee ya, bụ Penina; bya ahetchaa unwu iya unwoke; mē unwu iya unwanyi. ⁵Ole Hana bẹ onmeje anu anmē; kele o yeru iya obu; egudekporo lẹ Chipfu mechiru iya ekpa nwa; ophu ootsudu ime. ⁶O bụru kele Chipfu mechiru iya ekpa nwa; ophu o tsudu ime ono kpataru iphe, nyeji iya anọduje aduka iya l'onyá ono gude akpatsushi iya aphụ. ⁷O bụru nno bụ g'onoduje anwu aphagapha. O nọdu abujeru gẹ Hana jekporu l'eze-ulo Chipfu; nyee ji iya ono akpatsu iya aphụ; k'ophu bụ l'okwaje ekwa; jika eri nri. ⁸Elukana, bụ ji iya abya asu iya: "Hana; ?bụ gunu bẹ iikwaru ekwa kẹ te eri nri? ?Bụ gunu bẹ aphụ jiru ngu obu? Mu ta akadụ ngu unwu iri aburu iphe to?"

⁹Tobudu iya bụ; Hana kwolihu g'ephe righechaaru nri; bya angua iphe-angungu lẹ Shilo. Teke onoya bẹ Elayi, bụ onye uke Chileke nọ anọ l'oshi, dū l'onu eze-ulo Chipfu. ¹⁰Hana gude obu aphụ raa ekwa; pfuru nū Chipfu. ¹¹O ribua nte sụ: "Gube Chipfu, bụ Okalibe-kakota-ike; o

-bùru l'ii-le ɛnya l'aphu, byaru mube nwozi ngu; mbu nyata mu; ophu i ti zohaduru mube nwozi ngu; i -mewaa mu nwuta nwa nwoke be mu ewokwaru iya pho nu gube Chipfu g'o buru nkengu jasú g'oo-nò-bekporu ndzu. Ophu rizo abyadu erwu iya l'ishi."

¹²Tobudu iya bu: o nodu epfu anu Chipfu ono; Elayi nodu elekpoe ya pho ɛnya l'onu. ¹³Hana gudekpoe pho obu iya epfu anu Chileke; o buru ogbogboromonu be eme iya ukporo; ole a ta numakwanuru iphe, oopfu. Elayi nodu ari l'oo mee atsú iya. ¹⁴O bya asu iya "?Bu teke ole be ii-ngu-bekporu mee? Panuru mee haa!"

¹⁵Hana su iya: "O to dukwa nno; nnajiuphu mu. Mu bukwa nwanyi, aphu jiru obu. Mu ta angukwaru mee; ozoo iphe ozo, atsú atsutsu. O kwa g'o haru mu l'obu be mu shi akoshiru Chipfu. ¹⁶Ta ari kwa le nwozi ngu nwanyi bu onye iphere bvuru l'iphu. O kwa g'aphu ono habe mu shii; waa g'ootsu-be mu l'ehu be mu shi teke ono pfushitaru Chileke."

¹⁷Oo ya bu Elayi su iya: "Laa l'ehu-guu! Ge Chileke ke Izurelu mekwaa-ru ngu iphe, i rworu iya."

¹⁸Hana su iya: "Ge nwozi ngu nwanyi dukwa ngu l'obu." Oo ya bu; Hana tugbua je eria nri; iphu bya atusahú iya.

¹⁹O -rwua l'onmewa utsu echele iya; ephe gbeshi bya abaaru Chipfu eja tugbua laphushia azu l'ibe phe le mkpukpu Rama. Elukana bya ejepfu nyee ya ono, bu Hana; Chipfu nyata nwanyi ono. ²⁰Tobudu iya bu; o tsu-ta ime. O rwue ya pho lezeda; o nwua nwa nwoke. O gua ya Sámèlu su: "Iphe, kparu iya nu bu l'oo Chipfu be mu rwotaru iya."

Hana eye Sámèlu l'eka Chileke

²¹O be teke nwoke ono, bu Elukana yee ndibe iya tugburu jeshia anu Chileke ngweja; mekwapho g'o mee iphe, o kweru Chileke ukwe iya, bu g'oomeje aphagapha; ²²ophu Hana ejeduru; kele o suru ji iya: "Mu tee jekwa jasuru teke a nafuadaru nwata-a era; ge mu ekutakwa nu iya je edobe l'ulo Chipfu. O buwaruro l'eka ono be oo-buru jasuru asuru."

²³Ji iya, bu Elukana su iya: "Mee egube dukpoe ngu pho ree. Nodu-nu jasú teke ii-nafu iya era. Oo ge Chipfu mee g'opfu iya vua." Oo ya bu; nwanyi ono nodu l'unuphu; hee nwa iya ono gbiriri jasú o nafu iya era.

²⁴O nafuchaepho nwata ono era; o kuta iya; yee ya swiru; bya akputa oke-eswi, gbaru apha eto; wota ukpokutu-nri, jiru, nkweka labo; bya egude otumu mee; duru iya jeshia l'ulo Chipfu le mkpukpu Shilo; e -gudekpoo le nwata ono hakwadu nwanshi. ²⁵Ephe gbuchaa oke-eswi ono; ephe duta nwata ono dujeru Elayi. ²⁶Hana bya asu Elayi: "Eshinu i no ndzu g'i no iya-a; nnajiuphu mu; be o kwa mu bu nwanyi ono, pfu-kubejeru ngu nu l'eka-a; epfu anu Chipfu ono. ²⁷Mu rworu g'o nu mu nwata-a; Chipfu mewaaru mu iphe ono, mu rworu iya ono. ²⁸Oo ya bu le nta-a be mu ekuwaru iya anu Chipfu. Oo-buru ke Chipfu jasukpooru g'oo-nò-beru." Ephe baaru Chipfu eja l'eka ono.

Hana epfu anụ Chileke

- 2 ¹Tobudu iya bụ; Hana pfuru nụ Chipfu sụ:
 “Obu mu ete ɛswa l'ime Chipfu; ọ bụru l'ime Chipfu ono bẹ a paliru mpu mu imeli.
 Mu nọdu asawaa kpaakpaa l'iphu ndu ọhogu mu; kele mu ete ɛswa l'i dzọtaru mu.
- 2 Ọ tọ ɔkwa onye ɔbāa nsọ gẹ Chipfu; ọphu ọ ɔkwa onye ọzo, l'aturu ngu nụ.
 O to nweɔ oke mkpuma, ɔ gẹ Chileke anyi.
- 3 Ọphu g'unu haa egude etsetse aba l'abaa;
 g'opfu etsetse te eshihekwa unu l'onu afushi; noo kele Chipfu bụ Chileke, bụ iya nwe mmamiphe.
 Ọ bụru iya bụ onye enyochajẹ umere, nemadzu emekota ememe.
- 4 Apfu ndu ọkpehu bẹ anyakwoshiakwaru; ọle ndu ike bvuru bẹ a kwawaru ọkpehu g'onye kwaru ngwogu.
- 5 Ndu rijiru ẹpho bẹ wowaru onwophe nụ l'opfu nri; obenu lẹ ndu ọphu mbà shi atụ bẹ ẹgu ta abyadu agubaa.
 Nwanyi ono, te eshidu atsu ime bẹ nwutawaru unwu ɛsaa; ọle onye ọphu nwushiru unwu igwerigwe bẹ anwupyashihwaa anwupyashihu.
- 6 Ọo Chipfu aduje ike gbua egbu; ọ bukwaru iya pho emeje g'a dzuru ndzu.
 Ọo ya bẹ enwubajẹ nemadzu l'alị-maa; ọ bukwaru iya pho emeje g'e teta nọdu ndzu.
- 7 Ọo Chipfu bẹ emeje g'a daa ukpa; ọ bukwaru iya pho bẹ emeje g'e nweru iphe.
 Ọo ya ewozetajẹ nemadzu alị; ọ bukwaru iya pho bụ onye ewolije nemadzu eli.
- 8 Ookulije ndu ukpa, gworu l'urwuku; ndu adudu g'ọ ɔ phẹ bẹ ookufutajẹ l'ikpozu.
 Owojeru phẹ dobe l'echilabo ndu-ishi; mbu dobe phẹ l'eka ẹphe anoduje eri ubvu.
 Eka a turu ọkpali mgboko bukota ke Chipfu; ọ bụru l'eli iya bẹ o bvugaberu mgboko.
- 9 Ọo-noduje aboru ndu duru iya nsọ ọzo; ọle ndu ẹjo-ememe bẹ oomeje g'ẹphe tabuhu onu l'ochii.
 Ọ tọ bukwa ọkpehu bẹ nemadzu egudeje phafuta ishi;
- 10 ndu achọ Chipfu opfu bẹ aa-nyakwoshi yegiriyegiri.
 Oo-shi l'imigwe gude egbigwe bapfuta phẹ; ọo Chipfu e-kpe mgboko l'ophu ikpe jasụ l'eka o jeberu.
 Ọo-nụ Onye eze iya ike; mbu woru mpu onye nkiya, a wuru manu l'ishi palia eli.”

¹¹Tòbudu iya bụ; Elukana phẹ tughua lashia ibe phẹ lẹ mkpukpu Rama. Nwata ono, bụ Sámèlu nòdu l'èka Elayi, bụ onye uke kẹ Chileke jeahaaru Chipfu ozi.

Iwashị ùnwegirima ibe Elayi

¹² Ùnwegirima ibe Elayi bya abụkotaru ndu iwashị; ọphu ẹphe ta agụ-beduru Chipfu iphe. ¹³ Iphe, ndu-uke Chileke emejekpoo bụ l'òobujeru teke o nweru onye gweru ngweja; bẹ nwozi onye uke Chileke egudeje ójì, nweru ọnu ẹto bya mẹ anụ ono shikwaduru l'epfu. ¹⁴ Ọ -bya l'oo-bvua ya l'ite-ọku ono; ọzoo nwitoshi ono; ọzoo l'eze ite ono; ọzoo l'ite ono, e gude eshi anụ ono. Iphe, ójì ono rwutaru bẹ onye uke kẹ Chileke ewotajẹ l'òoburu nkiya. Noo g'ẹphe emegbabeje iya iphe, bụkpoo ndu Ízuru l'ophu, gude iphe-ngweja bya lẹ Shilo bụ ono. ¹⁵ Teme ọ nòdu abujeru; a -bya l'akpo ẹba-iphe ono, e gude egwe ngweja ono ọku; nwozi onye uke Chileke ono abyapfuta onye ọbu, egwe ngweja ọbu; bya asụ iya: “Nụkwa mu anụ, onye uke Chileke a-hụ ahùhù; l'ọ tọo natakwà ọphu e shiru eshishi; gbahaa k'oyii.”

¹⁶ Ọ -buri l'onye ono, byaru egwe ẹja ono sụru: “G'e vuadaru ụzo kpoo ẹba-anụ ono ọku; teme l'ii-wotawarọ egube dukpoe ngu phọ ree.” Nwozi ono asụ: “Waawaa! Ye mu iya l'èka nta-a; ọ dudu mu ewota iya k'ẹhuka.” ¹⁷ Iphe-ẹjì, ùnwokorobyà ono eme kwata paa ẹka apaa l'ẹnya Chipfu; noo kẹle iphe, a nuru Chipfu bẹ ẹphe anọduje emebyishi emebyishi.

Sámèlu ejeru Chipfu ozi

¹⁸ Sámèlu bụ nwata nwokoro nshìjì, ejeru Chipfu ozi, eyeje akpawuru uwe ọchaa, ndu-uke Chileke eyeje. ¹⁹ Aphagapha bẹ ne iya akwajẹ nwa uwe kpowula-kpowula; chitaru iya mẹ yee jì iya je egwe ẹja, ẹphe egweje aphagapha. ²⁰ Elayi nòdu agojeru ọnu-oma nù Elukana yee nyee ya ono sụ: “Gẹ Chipfu mee gẹ nwanyị-a nwutaru ngu ùnwegirima, l'a-nọ-chi ẹnya Sámèlu, onye ono, nwanyị-a rwojeru Chipfu; o mechaa kuru iya nùphu Chipfu azụ-a.” E -mechaa ẹphe atughua lashia ibe phẹ.

²¹ Chipfu bya emeeru Hana iphe-oma; ọ tsuta ime bya anwutafua ùnwegirima unwoke ẹto; waa ùnwanyị labo. Nwata ono, bụ Sámèlu nòdu l'iphu Chipfu vuta.

Elayi abarụ ùnwegirima ibe iya mba

²² Nta-a bẹ Elayi kahwaru ọkpobe akahụ. Ọ nòdu anụmakotaje iphe-miphe, ùnwegirima ibe iya eme ndu Ízuru l'ophu; waa l'ephe ejepfufe ùnwanyị, eje ozi l'ọnu-abata ụlo-ẹkwa-ndzukọ. ²³ Ọo ya bụ; ọ sụ phẹ: “?Bụ gunu meru g'o gude unu nòdu eme egube iphe, dū nno? Onyemonye bẹ epfukotaru mu phọ k'iwashị, unu ewegbabe. ²⁴ Waawakwa ùnwu mu. Iphe ono, mu anụ l'èka epfu iya l'echilabo ndu kẹ Chileke ono ta abukwa

iphe, dù ree bẹ ọ bụ; kẹ g'unu nọduje eme ndibe Chipfu g'ephe shiswee ụzọ. ²⁵ Ọ -bụru lẹ nemadzu mesweru nemadzu ibiya bẹ bụkwa Chileke e-doshiru pẹ iya; ọlẹ ọ -bụkwanuru l'ọo Chipfu bẹ nemadzu mesweru; ?bụ onye a-gbaru nemadzu ono ọdzori?" Ụnwegirima ibe iya ono nyiele-a nchị manụ l'opfu nna pẹ ono; noo kẹle Chipfu tū-buwaru lẹ ya e-gbushi pẹ.

²⁶ Nwokoro nshii ono, bụ Sámèlu nọdu evukpọephō evuvu eje. Ọ bụru onye dù Chipfu mẹ ndiphe l'obu.

Ejo-iphe, a-dapfuta ọnu-ụlọ Elayi

²⁷ Onye kẹ Chileke bya abyapfuta Elayi bya asụ iya: "Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: 'Mu te ewonuru-a onwomu goshi ọnu-ụlọ nna ngu rengurengu lẹ teke ono, ephe nọ Fero l'ẹka l'alí Ijiputu ono tọo? ²⁸ ?Tọ bụ-naa mbẹdua họtaru nna ngu l'ime ipfu ndu Ízùrẹlu l'opfu g'ọ bụru onye uke nkemu; g'ọ bụru iya e-jeje l'ọru-ngweja mu; g'ọ kpoje ụnwù-isensu ọku; yeje uwe-ukuvu nọdu mu l'iphu? ?Mu ta atụkoduru iphe ngweja, ndu Ízùrẹlu nńru, ee-gude kpọo ọku nụkotakwapho ọnu-ụlọ nna ngu? ²⁹ ?Bụ gúnú meru iphe, unu ta agụbeduru ngweja mu iphe; mẹ iphe, aanuje mu anụnu ono, mu tūru ekemu sụ g'a nuje mu l'eze-ụlọ ẹka mu bu ebubu ono? ?Bụ gúnú meru g'ọ gude í ka akwabẹ ụnwegirima ngu ụbvu eme lẹ mbẹdua; mbụ unu nọdu agbavụ iphe, kakọta ree l'iphe, ndibe mu, bụ ndu Ízùrẹlu nńru mu anụnu; eri iya ada rẹpfurepfu?"

³⁰ "Ọo ya bụ lẹ Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Ízùrẹlu epfu sụ-a: 'Ọo eviya lẹ mu pfuru sụ l'ọo ọnu-ụlọ ngu; waa ọnu-ụlọ nna ngu bụ pẹ a-nọduje eje ozi l'iphu mu jasụ lẹ tuutuutuu lẹ mịmiiimii'; ọlẹ nta-a bẹ mụbe Chipfu epfu sụ-a: 'G'ọ tọ bụkwaru mu! Lọ kwa ndu akwabẹ mu ụbvu bẹ mu akwabẹje ụbvu. Ndu ọphu akpọ mu ẹbo l'afu bẹ a taa gụbedu iphe ilile. ³¹ Tụbekwa nvo l'ọo-gbabeakwa teke mu e-gbushi ndibe ngu; mẹ ndu ọnu-ụlọ nna ngu; k'ọphu bụ l'ọ too nweduru m'onye lanụ, bụ ọgerenya, a-dubaa nụ l'ẹnya unuphu ibe unu. ³² Ii-gude ẹnya ngu hụma g'ẹka ono, mu bu ono nọ l'iphe-ẹhuka. Iphe, dù ree bẹ mu e-mekpokwaru ndu Ízùrẹlu; ọlẹ-a; l'ẹnya unuphu ibe unu bẹ ta adudu onye bụ ọgerenya, byaru l'adubaa ya nụ. ³³ Onyemonye l'ime unu, bụ onye mu te ebufuduru l'ọru-ngweja mu ono bẹ a-nọdukwa-a ndzụ; ọlẹ ọo-buru unu iphe-aphụ; mbụ iphe, unu a-kwa ẹkwa ẹnya adu unu ragaraga. Iphe, bụ ndu-shi l'onulo ngu bẹ a-gbabuhje nwụhu l'oyii.

³⁴ "Iphe, a-nwụ l'ẹhu ụnwegirima unwoke ngu ono ẹphenebo, bụ Hofini yee Finehasu bẹ a-buru ngu iphe-ọhubama. Ephe a-tụko nwụshihukota l'ujiku lanụ. ³⁵ Mu e-gude ẹka mu họtara onye a-buru uke mụbe Chileke; mbụ onye e gude ire iya ẹka; bya aburu onye anọduje eme uche mu; waa obu mụbe Chileke. Mu e-me g'onulo onye obu pfushia ike. Ọo-nọdu l'iphu onye nkemu ono, mu wuru manụ l'ishi ono eje ozi jasuru asuru. ³⁶ Ọ bụru

g'òo-nwù bụ l'iphe, bụ onye phọduru nù l'ènya unuphu ibe unu l'a-byajè bya ephozeru iya; arwọ iya okpoga; waa nri; arwọkwa iya phọ g'e ye iya gẹ ya bụru onye-ozì l'èka ndu-uke Chileke anọduje eje ozi; k'ophu ya a-turutajekponu ẹkpu nri ria.' ”

Chipfu eku Sámèlù oku

3 ¹Nwata nwokoro ono, bụ Sámèlù nọdukpoepfo l'èka Elayi ejeru Chipfu ozi. Teke ono bẹ Chipfu te eshidu akwatajẹkwadu epfu eyeru nemadzu; ophu e shidu akwatajẹkwadu aphụ ophulenya.

²O rwua l'enyashi ujiku lanu; Elayi zẹ l'èka ọozeje. Teke ono bẹ nka lawaru iya l'ènya k'ophu bụ l'ọ tọ kwatadu aphụ-rwekwadu aphụ-rwe.

³Ophu orọku, dọ l'eze-ulo Chileke teke anyihudu teke ono. Sámèlù zẹ azẹe l'ime eze-ulo Chipfu ono l'èka okpoko ọgbandzu Chileke nọ. ⁴Chipfu bya ekua Sámèlù oku. Sámèlù za iya: “Waa mu baa!” ⁵O gude ọso gbapfushia Elayi je asụ iya: “Waa mu baa; ?I kuru mu oku?” Elayi sụ iya: “Mu te ekukwaru ngu; jekwa azẹ azẹe!” Ọo ya bụ; ọ tųgbua je azẹ-zetakwa azẹe ọzo. ⁶Chipfu byakwa ekua ya oku ọzo sụ: “Sámèlù!” Sámèlù gbalihukwa bya ejepfushia Elayi je asụ iya: “Waa mu baa; ?I kuru mu oku?” Elayi sụ iya: “Nwa mu; mu te ekukwaru ngu oku; jekwa je azẹ azẹe.” ⁷Teke ono bẹ Sámèlù teke amaduru Chipfu; ophu Chipfu teke emedu g'ọ maru opfu nkiya. ⁸Chipfu byakwa ekua Sámèlù oku k'ugbo ẹto; Sámèlù zilihukwa jepfushia Elayi je asụ iya: “Waa mu baa; ?I kuru mu oku?” Ọ bya erwua Elayi l'ẹhu l'ọo Chipfu bẹ eku nwata ono oku. ⁹Ọo ya bụ; Elayi sụ Sámèlù: “Tųgbua je azẹ azẹe. O -kuẹ ngu phọ ọzo; sụ iya: ‘Pfua iphe, ọ bụ Chipfu; keke nwozi ngu ngaberu-a nchị.’ ” Sámèlù bya atųgbua je azẹ-zetakwa azẹe l'èka ọ zẹhawaa.

¹⁰Chipfu bya bya apfuru l'èka ono; bya ekuahaa ya g'ọ shihawaa eku iya teke ophu sụ: “Sámèlù! Sámèlù!” Sámèlù bya asụ: “Pfua iphe, ọ bụ; keke nwozi ngu ngaberu-a nchị.” ¹¹Chipfu bya epfuaru Sámèlù sụ iya: “Lenu; iphe, mu a-bya ememe l'alì Ízurelù bẹ a-buru onye nọmaru iya nù; ọo-gbaa ya anwirinwa lẹ nchị. ¹²Lẹ mbọku ono bẹ mu e-me g'iphe, mu pfuru l'ẹhu ọnu-ulo Elayi nwukota; e -shi l'ishi jeye l'èka ọ bvuru. ¹³Mu pfuwaru Elayi lẹ mu abyawaa anụ ọnu-ulo iya aphụ shita nta-a jasuru asuru lẹ k'ẹjo-iphe ono, ọ machacharu l'unwu iya eme ono; mbụ l'ephē bụ ndu anọduje epfubyi ẹpha Chipfu; ophu o selajẹduru phẹ azụ g'ephē te eme nno. ¹⁴Ọo ya meru g'ọ gude mu riaru ọnu-ulo Elayi angụ sụ l'ẹjo-iphe, ọnu-ulo Elayi metaru kpua onwophẹ bẹ ngweja; ọzo iphe-anunu ta asukwa asafu jasuwaroya.”

¹⁵Sámèlù zẹwaro jasụ l'utsu; bya agbeshi je aguhaa ọzo ọlọ Chipfu ono. Ọlẹ Sámèlù bẹ ndzụ agụ g'oo-shi pfuaru Elayi iphe, e pfuru iya l'ophulunya ono. ¹⁶Tobudu iya bụ; Elayi bya ekua ya oku sụ iya: “Nwa mu, Sámèlù.” Sámèlù za iya: “Waa mu baa!” ¹⁷Ọ jia Sámèlù sụ: “?Bụ gunu bẹ

Chipfu pfuru ngu-a? Be ewohakwaru mu iya ewoha. Teke o nweru iphe ono, o pfuru ngu ono dūru ophu i woharu mu ewoha ophu iipfuduru mu iya; gẹ Chipfu mekwaa ngu iphe ono; mbụ-a; g'o mekwaa ngu ophu ka-baaro shii.”¹⁸ Oo ya bụ; Sámèlù tūko iphe ono pfushikotaru iya; ophu o dudu ophu o wachiru iya awachi. Elayi bya asu: “O bụ iya bụ Chipfu; g'o mekwaa iphe, dūkpoe ya pho ree.”

¹⁹Sámèlù nōdu evukpoephō eje; Chipfu swiēru iya pho eswiru; ophu o dudu opfu, o pfuru, adaję l'alị gbarū ẹka. ²⁰Iphe, bụkota ndu Ízurelù; e-shikpoo lẹ mkpukpu Danu jasụ lẹ mkpukpu Biye-Sheba makotærupho lẹ Sámèlù bụ okpobe onye mpfuchiru kẹ Chipfu. ²¹Chipfu bya achafuta lẹ Shilo; kẹle ooshije l'opfu iya egoshi Sámèlù onwiya.

Ndu Filisitayinu alwuta okpoko oğbandzu Chipfu

4 ¹Tobudu iya bụ; iphe, Sámèlù pfuru nwukotaru ndu Ízurelù l'ophu. Lẹ teke ono bẹ ndu Ízurelù wufuru g'ephē je etsoo ndu Filisitayinu ogu. Ndu Ízurelù je akwabẹ k'ogu lẹ Ebeneza; ndu kẹ Filisitayinu nōdu kwabẹ lẹ mkpukpu Afeku. ²Ndu Filisitayinu bya edzuchaa onwophẹ k'ogu bya abapfushia ndu Ízurelù. Ogu ono shihuepho ike; ndu Filisitayinu lwukpee ndu Ízurelù; gbua iphe, rwuru unu umadzu iri^a l'iphu ogu ono. ³Ndu ojogu ndu Ízurelù laphuepho azu l'odu phe; ndu bụ ogerenya phe jia phe sụ: “?Bụ gunu meru iphe, Chipfu kweru gẹ ndu Filisitayinu lwukpee anyi l'ogu ntanụ-a? G'anyi je apata okpoko oğbandzu Chipfu lẹ Shilo k'ophu oo-tsoru anyi je adzota anyi l'eka ndu ohogu anyi.” ⁴Oo ya bụ; ndu ono bya ezia ndu tugburu jeshia Shilo je apata okpoko oğbandzu Chipfu, bụ Okalibe-Kakota-Ike ono; mbụ onye ono, bvugaru l'eli chierobu ono. Hofini yee Finehasu, bụ unwegirima Elayi nokwapho l'eka ono; waa okpoko oğbandzu Chileke ono.

⁵A pabataepho okpoko oğbandzu Chipfu ono l'odu ndu Ízurelù; uzu tu kẹ woo; k'ophu bụ l'alị nmahuchaaru jijijijii. ⁶Ndu Filisitayinu numaepho gẹ ndu Ízurelù atụ uzu ono; ephe jiahaa sụ: “?Bukpoo gunu bẹ aatụ oke uzu owana l'odu ndu Hiburu?” Tobudu iya bụ; ephe bya amaru l'oo okpoko oğbandzu Chipfu bẹ a pabataru l'odu ono. ⁷Ndzụ gūhu ndu Filisitayinu ono. Ephe pfuahaa sụ: “Oke-agwa bẹ bataakwaru l'odu ndu Ízurelù!” “Anyi lashakwaru mma! Egube iphe, owa-a teke anwu-swekwaa! ⁸Nshio anyi! ?Bụ onye a-dzota anyi l'eka oke-agwa owa? O kwa phe bụ agwa ono, gudegbaa ejo iphe-ememe, dugbaa l'udu iya l'udu iya gbushia ndu Ijiputu l'echiegu ono-a. ⁹Unu shihukwa ike; unubẹ ndu Filisitayinu! Unu mekwaa gẹ nwoke; g'unu ta aburu ohu ndu Hiburu egube ono ephe shihawaa buru ohu unu ono-a. Oo ya bụ; unu rukota onwunu tsoo phe ogu gẹ nwoke!”

^a 4:2 Bụ iya bụ 4,000 lẹ mbekee.

¹⁰ Ọọ ya bụ; ndu Filisitayinu lwuà ọgu ono; lwu-kpee ndu Ízurelù k'ophu onyenonu gbalachaaru lashia ibe iya. Ndu e gburu egbugbu kwata paa ẹka apaa; kele unu nemadzu ugbo ukporo ẹto l'iri l'ise,^b bụ ndu ojogu eje l'okpa le ndu Ízurelù be larù l'ogu ono. ¹¹ Ẹphe lwuta okpoko Chileke ono. E gbua unwegirima ibe Elayi ẹphenebo, bụ Hofini waa Finehasu l'ogu ono.

Anwuhu Elayi

¹² Lujiku lanu onokwapho be onye Benjiaminu gude oso shi l'iphu ọgu ono jeshia Shilo; yee uwe iya, o gbajashiru agbajashi; waa ẹja, o kporu kpua onwiya l'ishi. ¹³ Teke o bataru be Elayi noepo anoo le nggada iya ele enya l'uzo; noo kele obu ete iya ophe le k'okpoko Chileke ono. Nwoke ono bata l'ime mkpukpu; bya epfua iphe, nwuru nu. Uzu-ekwa buru wo o le mkpukpu ono l'ophu. ¹⁴ Elayi bya anumaepo uzu-ekwa ono; o jiahaa su: “?Bu gunu be aatukpooru woowoowo ophuna?” Nwoke ono meepo egwegwa bya ejepfu Elayi. ¹⁵ Elayi be du ukporo apha eno l'apha iri l'esato. Ophu o kwataeduru aphu uzo ree; mbu l'ophuwaa ragaraga. ¹⁶ Nwoke ono su Elayi: “Mu bukwa onye shi l'iphu ọgu. O kwa oso be mu gude shi l'iphu ọgu ono gbalaa ntanu-a.” Elayi bya ajia su: “Nwa mu; ?Denu go nwuru?” ¹⁷ Nwoke ono, byaru ezi ozi ono su iya: “Ndu Ízurelù be gbakwaru oso l'iphu ndu Filisitayinu. Ndu Ízurelù be e gburu k'ophu paru ẹka apaa. Temè l'unwegirima ibe ngu ẹphenebo; mbu Hofini waa Finehasu be nwuhucharu nu; a bya anatakwapho okpoko Chileke.” ¹⁸ No iya; teke o kuẹrupo okpoko Chileke ono; Elayi shi le nggada ono dafu dala azu l'aguga onu-abata ẹka ono. O daa suru olu ye l'ekwe; o buru iya anwuhu; kele o buwaa nwoke ogerenya; bya anyikwapho ẹrwa. O buru ukporo apha labo be o buru onye-ishi ndu Ízurelù.

¹⁹ Nyee nwa iya, bu Finehasu, be du ime; o gbabewa iya lezeda. Nwanyi ono numaepo l'okpoko Chileke be a nataru; temè le nna, nwuru ji iya waa ji iya be nwuhuwuru nu; ime wata iya ememe; o buru iya ezeda. Ole ime ono megharu iya ẹka. ²⁰ O jiphuahaepo ajiphu k'anwuhu; unwanyi, eswi iya ime su iya: “Gude ẹka l'obu; oo nwa nwoke be i nwuru.” Ophu o pfuduru opfu yeru phe; ophu o ngaduru phe nchi. ²¹ O bya agwa nwata ono Ikabodu su: “Odu-biribiri Chileke be lufuwuru l'ali Ízurelù.” Ishi iya bu l'a nataru okpoko Chileke; temè waa le nna, nwuru ji iya; waa ji iya nwuhuru. ²² O bya asu: “Odu-biribiri Chileke be lufuwuru l'ali Ízurelù; kele okpoko Chileke be a natawaru.”

Ndu Filisitayinu ẹphe l'okpoko oğbandzu Chileke

5 ¹ Ndu Filisitayinu natachaa okpoko Chileke ono; bya apafu iya le Ebeneza je edobe le mkpukpu Ashidodu. ² Ẹphe paru iya je edobe

^b 4:10 Bụ iya bụ 30,000, le mbekee.

l'ime ọ̀lo agwa phẹ, bụ Dagonu; woru iya dokube Dagonu l'onwiya. ³Ọ bya ebe gẹ ndu Ashidodu tehuru l'onmewa utsu lẹ nchitabọhu iya; Dagonu dawaa; kpube iphu l'alì l'atatiphu okpoko Chileke ono. Ephe bya apalia Dagonu woru iya dophu azụ l'ẹka o shi dū. ⁴Ephe bya etehukwa l'onmewa utsu ọ́phu tsotarú mbọku k'ono; bya ejeshia ele ẹńya; Dagonu dawaa; kpube iphu l'alì l'atatiphu okpoko Chipfu ono. Ishi iya mẹ ẹka iya tuko chikwoshihu dabyiru l'oma ọ̀lo; ọ́ bụru ogwẹhu kpoloko bẹ phoduru nū. ⁵Ọo ya kparụ iphe ndu agwajẹ Dagonu lẹ mkpukpu Ashidodu; mękpoo ndu abahujẹ l'ọ̀lo Dagonu taa zojedu ọ́kpa l'onu-ẹswa ọ̀lo ono byasụ ntanụ-a.

⁶Chipfu gude kẹ njo ada ndu Ashidodu ẹka l'ẹhu; męwaro ndu obuto-bu phẹ. O mee phẹ umerekete; mbụ loru oke-ẹjo-onwo tų phẹ; gude iya mekpaaha phẹ ẹhu. ⁷Unwoke Ashidodu bya ahuma g'oonwuru phẹ; ephe sụ: "Okpoko Chileke kẹ ndu Ízurelú bẹ taa nọduekwa eswiru anyi l'ẹka-a; noo kẹle o gudewaa kẹ njo adawaa anyi l'agwa anyi, bụ Dagonu ẹka l'ẹhu." ⁸Ọo ya bụ; ephe zia ozi; kukọo ndu-ishi ndu Filisitayinu l'ophu; bya ajiahaa phẹ sụ: "Bụkpoo imeagha bẹ anyi e-me okpoko Chileke kẹ ndu Ízurelú-a?" Ephe sụ: "G'a pafukwa okpoko Chileke kẹ ndu Ízurelú je edobe lẹ mkpukpu Gatu." Ọo ya bụ; ephe pafu okpoko Chileke kẹ ndu Ízurelú ono. ⁹Tọbudu iya bụ; ephe pafuchae ya pho paba lẹ Gatu; Chipfu ghaziaru iya ndu mkpukpu k'ono; gude kẹ njo daahakwa phẹ pho ẹka l'ẹhu; mbụ k'ophu ndzụ-agugu rwutaru phẹ. O mee oke-ẹjo-onwo phokashiahaa ndu mkpukpu ono; mbụ ẹgirma mẹ ọgerenya. ¹⁰Ọo ya bụ; ephe gulia okpoko Chileke ono je edobe lẹ mkpukpu Ẹkuronu. Okpoko Chileke ono nọdu abahụ lẹ mkpukpu Ẹkuronu; ndu Ẹkuronu chishia sụ: "Ephe pataakwaru okpoko Chileke ndu Ízurelú bya edobe l'ẹka-a g'o gbushia anyi lẹ ndibe anyi-o!" ¹¹Ọo ya bụ; ephe bya ezia ozi; kukọo ndu-ishi ndu Filisitayinu l'ophu; bya asụ phẹ: "Unu pafu okpoko Chileke kẹ ndu Ízurelú g'ọ́ laphu azụ l'ẹka o shi; ọ́ -dudu bẹ oo-gbushibẹbekwa anyi lẹ ndibe anyi." Mgbu-ọ́nwu dzuerupho mkpukpu ono l'ophu; mee ndzụ-agugu rwuta phẹ. Noo kẹle Chileke gude kẹ njo ada phẹ ẹka l'ẹhu. ¹²Ndu ọ́phu nwuhu-phoduru nū bẹ oke-ẹjo-onwo phokashiru; ẹkwa, ndu mkpukpu ono ara rwua imigwe.

Okpoko ọ́gbandzu Chileke alaphu azụ l'alì Ízurelú

6 ¹Okpoko Chipfu ono nọo ọ́nwa ẹsaa l'alì ndu Filisitayinu. ²Ndu Filisitayinu bya ekukọo ndu l'agbajẹ ẹja mẹ ndu jibya bya ajia phẹ sụ: "Bụ imeagha bẹ anyi e-me k'okpoko Chipfu ono? Unu pfuaru anyi g'anyi e-gude paphu iya azụ l'ẹka o shi." ³Ndu agbajẹ ẹja mẹ ndu jibya ono, e kukọru ono sụ: "Teke ọ́bu l'unu ewola okpoko Chileke kẹ ndu Ízurelú; unu ta agbabekwa iya ẹka ọ́to wolaa. Unu gwekwaru ngweja-apfu-ugwo nū iya. Ọo ya bụ unu agbẹ teke ono dū iche l'iphe-ememe, eme unu; tẹme

unu abyakwapho amaru iphe, meru g'o gude ophu o toko hadu egude ke njo ada unu eka l'ehu." ⁴Ndu Filisitayinu ono bya ajia su: "Bu gunu gbaru ke g'anyi nu iya le ke ngweja-apfu-ugwo obu?" Ephe su phe: "Oo Oke-ejo-onwo ise, e gude mkpola-ododo kpua; waa okerepfu ise, e gude mkpola-ododo kpua, bu iya bu ge ndu-ishi ndu Filisitayinu hatabe ligwe. Noo kele oo nchika-ehu lanu be shi tuko eme unu le ndu-ishi unu. ⁵Unu kpua iphe, du g'oke-ejo-onwo ono, apho unu ono; waa okerepfu ono, eyi ali unu iyi ono; unu abya akwabẹ Chileke ke ndu Izurelu ubvu; g'a maru; ?o-tuwo eka l'egude ke njo ada unu l'agwa unu; me ali unu eka l'ehu?"

⁶"?Denuhunu g'o gude unu kpochia obu ge ndu Ijiputu waa Fero kpochiru nkephe? Teke ono Chileke meshiaharu phe iphe-ohumalenya ono; ?ephe te emechaeduru paleru-a ndu Izurelu haa? ⁷Oo ya bu; unu mee ogba-kperekpere ophuu. Unu akputa ne-eswi labo, he unwu; mbu ophu e teke gudeswee odogoro tugbabe ebo. Unu woru ne-eswi labo ono tugbabe l'ogba-kperekpere ono. Unu apata unwu eswi ono paphuchaa azu l'unuphu; pahaaru phe iya ne phe ono. ⁸Unu aparu okpoko Chipfu ono tukobe l'ogba-kperekpere ono bya eworu iphe ono, unu gude mkpola-ododo kpushia ono; mbu ngweja-apfu-ugwo ono ye l'ime okpoko, du l'aguga okpoko Chipfu ono. Unu mechaa nno; unu ewehaa ya; g'o lashia eka o shi. ⁹Ole oo g'unu lekpoe ya pho enya. O -buru lo tugburu; chebe uzo eka o shi; l'uzo mkpukpu Betu-Shemeshi; unu amaru lo Chipfu be meru g'oke ejo-iphe ono dapfuta anyi. Teke o to dudu; anyi amaru lo to budu iya gbushiru anyi ono; la nonyakpoerupho iphe ono melahaa anyi."

¹⁰Oo ya bu; ephe mee ya nno. Ephe woru ne-eswi labo ono libe l'ogba-kperekpere ono; bya achita unwu iya je akpo-chishia l'oka-eswi l'unuphu. ¹¹Ephe paru okpoko Chipfu ono tukobe l'ogba-kperekpere ono; paru okpoko, a chiru okerepfu mkpola-ododo ono; waa iphe ono, dugbaa g'oke-ejo-onwo phe ono, e gudekwapho mkpola-ododo kpushia ono ye iya. ¹²Oo ya bu; ne-eswi labo ono kwaserupho uzo Betu-Shemeshi nahamunha. Ephe kwasekpoephoo gbororo ono; egbukpoephoo ora eje; ophu o to dudu eka ephe swijiru aswiji. Ndu-ishi ndu Filisitayinu nodu etso phe azu azu jasuo l'oke ephe le mkpukpu Betu-Shemeshi. ¹³Teke ono be ndu Betu-Shemeshi akpata witi le nsuda nsuda ali phe. Ephe bya apalia enya; humu okpoko Chileke ono; ehutso phe ntumatu l'ephe humaru iya. ¹⁴Ogba-kperekpere ono rwua l'egu Jioshuwa ke Betu-Shemeshi; bya apfuru l'aguga eze mkpuma, no l'eka ono. Ndu ono gbujashia oshi, e gude kua ogba-kperekpere ono egbujashi; bya eworu ne-eswi labo ono gude gwee ngweja-akpo-oku nu Chipfu. ¹⁵Ndu Liviya bya apazeta okpoko Chipfu ono waa okpoko ono, e yeru iphe ono, a kpushiru le mkpola-ododo pho; bya eworu iya tukobekota l'eli eze mkpuma ono. Ndu Betu-Shemeshi bya egweeru Chipfu ngweja-akpo-oku; waa ngweja ozo le mboku ono gedegede. ¹⁶Ndu-ishi ndu Filisitayinu ephe n'ise noduchaa humu iphe ono

g'oonwu; ẹphe dakọbe laphushia azu lẹ mkpukpu Ekuronu lẹ mbọku ono kwapho.

¹⁷Qwana bẹ bụ mkpola-ododo ono, a kpushiru o dū g'oke-ejo-onwo ono; mbụ ono, ndu Filisitayinu nūru Chipfu g'ọ buri ngweja-apfu-ugwo ono. Mkpukpu Ashidodu nūru nanu; nanu buri kẹ ndu Gaza; nanu buri kẹ mkpukpu Ashikelonu; nanu buri kẹ ndu Gatu; nanu buri kẹ ndu Ekuronu. ¹⁸Okerepfu ono, e gude mkpola-ododo kpua pho bẹ hatabeephopho igwerigwe gẹ mkpukpu, ndu Filisitayinu, ndu-ishi ise pho bụ eze phepho; mbụ mkpukpu ono, a kpuphegbaaru mgburugburu; mẹ mkpukpu mkpukpu, dugbaa ya nū. Eze mkpuma ono, atukoberu okpoko Chileke ono; nọpho buri iphe, ohubama l'egu Jioshuwa kẹ Betu-Shemeshi byasu ntanu-a.

¹⁹Chileke bya awata echigbushi unwoke ndu Betu-Shemeshi; kele ẹphe nyoru okpoko ogbandzu Chipfu enyonyo. O chigbua ukporo umadzu eto l'umadzu iri. Ndu Izurelu gua aphu kele ndu Chileke chigbushiru bẹ kwataru paa eka apaa. ²⁰Ndu Betu-Shemeshi su: “?Bu onye a-du ike pfuru Chipfu, bu Chileke, du nsọ l'iphu? ?Bukpoo onye bẹ anyi a-pajeru iya?” ²¹Tobudu iya bu; ẹphe bya ezia ndu-ozu g'ẹphe jepfu ndu mkpukpu Kiri-yatu-Jiarimu je ezia phe su: “Ndu Filisitayinu bẹ palataakwaru okpoko Chipfu. Unu byakwa apata iya je edobe l'ibiya k'unu!”

7 ¹Oo ya bu; unwoke mkpukpu Kiri-yatu-Jiarimu bya eje apata okpoko Chipfu ono. Ẹphe paru iya je edobe l'ulo Abinadabu l'eli ubvu; bya edobe nwa iya, bu Eleyaza nsọ g'o letaje okpoko Chipfu ono enya.

Aadzota ndu Izurelu l'eka ndu Filisitayinu

²Tobudu iya bu; okpoko ogbandzu ono nokpoo odu lẹ mkpukpu Kiri-yatu-Jiarimu. O noru iya ukporo apha ophu. Ndu Izurelu tuko akwakota ekwa; achọ Chipfu.

³Tobudu iya bu; Sámèlù bya epfuaru ndu Izurelu l'ophu su: “O -buri l'unu gudewaa obu unu g'o ha alwapfuta Chipfu; unu wofuchaa agwa ndu ohozo ono; waa agwa Ashitoretu. Unu kporu obu unu ye l'eka Chipfu nọ; g'o buri iya kpoloko bẹ unu a-nodu abaru eja; oo ya bu l'o nafutakwanu unu l'eka ndu Filisitayinu.” ⁴Oo ya bu; ndu Izurelu wofukota agwa Balu waa kẹ Ashitoretu, ẹphe dobegbaaru; bya abaaharu Chipfu eja nwekinyi ya.

⁵Sámèlù bya asu: “Unu tuko dzukobe lẹ mkpukpu Mizupa unube ndu Izurelu l'ophu; gẹ mu pfuru nū Chipfu l'iswi ẹhu unu.” ⁶No iya ẹphe dzukobeephopho lẹ mkpukpu Mizupa ono; ẹphe kuta mini gbashị l'alị l'iphu Chipfu. Ẹphe swia egu; nodu l'eka ono pfushikota iphe-eji phe su: “Anyi mesweakwaru Chipfu.” O buri Sámèlù bu onye-ikpe ndu Izurelu lẹ Mizupa.

⁷Ndu Filisitayinu byaephopho anuma lẹ ndu Izurelu bẹ dzukoberu nū lẹ mkpukpu Mizupa; ndu-ishi ndu Filisitayinu jeshia g'ẹphe tsoo ndu Izurelu

ogu. Ndu Ízurelu nūmae ya pho; ndzū ndu Filisitayinu wata phē agugu. ⁸Qo ya bụ; ndu Ízurelu pfuaru Sámèlu sụ: “Ta ahakwa araku Chipfu, bụ Chileke anyi l'iswi ẹhu anyi; k'ophu ọo-gbafuta anyi l'eka ndu Filisitayinu!” ⁹Sámèlu kwe; bya ewota nwaturu, angukwadu ẹra gweeru Chipfu ngweja-akpo-oku. O bya araku Chipfu l'iswi ẹhu ndu Ízurelu. Chipfu nūma olu iya. ¹⁰Sámèlu gudekwadua ngweja-akpo-oku ono l'eka egwe; ndu Filisitayinu zakubewaa ndu Ízurelu ntse k'ogu. Chipfu bya egude egbigwe raaru ndu Filisitayinu oke ọrà lẹ mboku ono; mbu tū phē ẹbe-rebete. ¹¹Ndu Ízurelu wufuta lẹ Mizupa; bya achipfuru ndu Filisitayinu ono; egbutsushi phē l'uzo jeye lẹ mkpoda mkpukpu Betu-Karu.

¹²Qo ya bụ; Sámèlu woru mkpuma dobe l'echilabo mkpukpu Mizupa waa Shenu; bya eworu iya gube Ebeneza; bya epfua sụ: “Chipfu bẹ yetakotaru anyi ẹka byasu nta-a.” ¹³Qo ya bụ; ndu Ízurelu kapyabẹ ndu Filisitayinu; ophu ẹphe te eyebaeduru okpa l'alí ndu Ízurelu ozo. Chipfu gude kẹ njo adaephō ndu Filisitayinu ẹka l'ehu jasụ gẹ Sámèlu nọ-beru ndzū. ¹⁴Mkpukpu, ndu Filisitayinu shi natakota ndu Ízurelu bẹ ndu Ízurelu byaru anataphukota azu; mbu e shikpoo lẹ mkpukpu Ekuronu jasụ lẹ mkpukpu Gatu. Ndu Ízurelu nafutachaa ndu ẹphe l'ephē bukube l'eka ndu Filisitayinu. Nchị bya adu doo l'echilabo ndu Ízurelu ẹphe lẹ ndu Amoru.

¹⁵Sámèlu buru iya bukotaru ishi ndu Ízurelu jasụ g'ọ nọ-beru ndzū. ¹⁶Aphagapha bẹ o shijeephō lẹ mkpukpu Betelu bahu lẹ mkpukpu Gilugalu; lufu lẹ mkpukpu Mizupa; eekperu ndu Ízurelu ikpe l'eka ono g'ọ hakota. ¹⁷O nodu abujeru; o -jehaa g'ọ jeru; l'ọ laphu azu lẹ mkpukpu Rama, bụ ẹka ibe iya nọ. O buru l'eka ono bẹ ọonoduje edoshiru ndu Ízurelu opfu. O kpuaru Chipfu ọru-ngweja l'eka ono.

Ndu Ízurelu achọ onye a-buru eze phē

8 ¹Tobudu iya bụ; Sámèlu kahuepho; o chiru unwegirima iya unwoke ye g'ephē kpejeru ndu Ízurelu ikpe. ²Ẹpha okpara iya bẹ bụ Jiowe-lu; ẹpha otsota iya buru Abáyijia. Ẹka ẹphe tukoru buru ndu-ikpe bụ lẹ mkpukpu Biye-Sheba. ³Obenu l'unwu iya ono te etsodu ụzo, o tsoru. Iphe, ẹphe gharu iphu bụ eri urwu l'uzo, apfuduru-oto; bya eriphe uphalazu; ekpephe ikpe, apfuduru nhamunha.

⁴Qo ya bụ; ndu bụ ogerenya ndu Ízurelu bya edzukobe; jepfu Sámèlu lẹ mkpukpu Rama. ⁵Ẹphe sụ iya: “Lenu; nta-a bẹ ị kahwaru akahu; teme ophu unwu ngu te eshidu ụzo ono, i shiru ono. Nta-a bukwa g'ị hotaru anyi onye a-buru eze anyi egube ono ndu ozo nwegbaaru ono.” ⁶Iphe ono, ẹphe pfuru sụ g'a nū phē onye a-buru eze phē ono dū Sámèlu ẹji. O woru iya pfuaru Chipfu. ⁷Chipfu pfuaru Sámèlu sụ iya: “Ngabekwaru ndu ono nchị l'iphe, bukpoo iphe, ẹphe epfuru ngu opfu iya. O tọ bukwa ngu bẹ ẹphe jikaru; o gbẹ-chikwaa buru mube Chipfu bẹ ẹphe jikaru gẹ mu ta abuheru eze phē. ⁸Qo egube ono, bẹ ẹphe shi e -shi kẹ mboku,

mu dufutaru phẹ l'alì Ijiputu meta byasù ntanù-a; mbù k'òphu bù l'èphe gwòberu mu; je abaaharù agwa ndu ọzo ẹja. Nokwaphọ g'èphe gwòberu gùbedua bù ono. ⁹Ngabẹkpooru phẹ rọo nchì l'iphe, ẹphe epfu. Ọlẹ ọo g'ì nmashìaru phẹ ọkwa ike; mee g'èphe maru g'onye ọbu, a-bùru eze phẹ ọbu a-nọdu eme.”

¹⁰Ọo ya bù; Sámèlù bya atùko iphe, Chipfu pfuru iya ono dooru ndu ono, epfu g'ò goshi phẹ onye a-bùru eze phẹ ono. ¹¹Ọ sù phẹ: “Waa iphe, onye a-bùru eze unu a-nọdu e-me baa: Ọo-chìko unwu unu unwoke dobe g'èphe gbàjẹru iya ụgbo-inya; mẹ inya l'onwiya gude ejẹru iya ozi; mbù l'èphe e-vutajẹru ụgbo-inya iya ono ụzo. ¹²O nweru ndu ọphu ọo-harù zia g'èphe bùru ishi ndu ojọgu, dù unu labọ l'ùkporo iri iri; ndu ọphu abùru ndu-ishi ùkporo ndu ojọgu labọ lẹ ndu ojọgu iri iri; nweru ndu ọphu a-nọdu akọru iya ọkoro l'ẹgu; mẹ ndu ọphu a-nọdu akpataru iya iphe, o meberu l'alì; mẹ ndu ọphu a-nọdu emeru iya ngwọgu waa ngwa, l'etsoje ụgbo-inya iya. ¹³Ọo-chìrù unwada unu ye g'èphe meje manù, eshi mkpọ. Hakwaru phẹ phọ mee ndu eshije nri; mẹ ndu egheje iphe egheghe. ¹⁴Ọo-nashìchaa unu alì unu; waa opfu-vayìnu unu; mẹ mgbabu oshi olivu unu, ọphu kachakpọo ree; woru iya nùkota ndu-ozì iya. ¹⁵Oo-vukọ ereshi unu; waa akpuru vayìnu unu oke lanù iya l'ime ụzo iri woru nù ndu-ishi mẹ ndu-ozì iya. ¹⁶Ohu unu unwoke mẹ unwanyì; mēkpoo unwokorobyà unu ndu ọphu ike ozi kachakpọo; mẹ nkafu-igara unu bẹ ọo-tùko chitakota g'èphe jejeru iya ozi. ¹⁷Atùru unu mẹ eghe unu bẹ oo-rwuta uzi lanù l'ime ụzo iri. Unubèdua l'onwunu atùko ejekotaru iya ozi. ¹⁸O -rwuepho teke ono bẹ unu a-raswe-rehukwa g'a nafuta unu l'ẹka onye ono, unu gude ẹka unu họtà g'ò bùru eze unu ono; ọlẹ Chipfu bẹ ta abyadù angaru unu nchì lẹ teke ono.”

¹⁹Obenu lẹ ndu ono jìkaru angabẹru Sámèlù nchì. Ẹphe sù iya: “Waa-waa-o! G'a họtàru anyi eze-o; ²⁰k'òphu anyi a-dù gẹ ndu alì ọzo dughbaa; nweru onye a-bùru eze anyi; vutajẹru anyi ụzo; alwùru anyi ọgu, anyi alwùkpo alwùlwu.” ²¹Sámèlù bya anumakotachaa iphemiphe ono, ndu ono pfuru ono; ọ tùko iya kọkotaru Chipfu. ²²Chipfu pfuaru Sámèlù sù: “Nụma iphe, ẹphe pfuru ngu; woru onye eze nù phẹ.” Tọbudu iya bù Sámèlù pfuaru unwoke Ízurelù sù: “G'onyenọnu lashìchaa mkpukpu iya.”

Sámèlù awù Sọlu manù l'ishi

9 ¹O nweru nwoke, bù onye Benjiaminu, ẹpha iya bù Kishi; nwa Abiyelù; Abiyelù bù nwa Zerọ; Zerọ bùru nwa Bekoratu; Bekoratu bùru nwa Afaya onye Benjiaminu. Kishi ono bù onye ọkpèhu parù ẹka. ²Ọ nwutaru nwata nwoke, ẹpha iya bù Sọlu; mbù nwokoro, amaghe mma amaghe; k'òphu bù l'ọ tọ dudu onye atùru iya nù lẹ ndu Ízurelù. Shitakpọo l'ukuvu kwasẹru ụzo imeli bẹ ọ kakota onyemonye l'eli.

³O be teke nkafu-igara Kishi, bù nna Sọlu tuphashihuru; Kishi pfuaru nwa iya ono, bù Sọlu sù: “Duta nwozi lanù gẹ gù l'iya je achogbaa

nkapfù-ìgara ono.” ⁴Oo ya bụ; ephe tugbua ghajaa alì úbvú úbvú ndu Ifuremu; bya aghajaa alì Shalisha; ophu ephe ta ahụmaduru iya. Ephe bya atugbua; shia ụzo alì ndu Shalimu; ophu o tọ dudu nkapfù-ìgara ono, ophu nọ l'eka ono. Ephe tuko aka iya ke ndu Benjiaminu jekota; ophu ephe ta ahụmaduru iya. ⁵Ephe bya erwuepho l'alì Zufu; Sọlu pfiaru nwozi ono, yee ya swi ono su: “Bya g'anyi laphu azu; odumeka be nna mu a-gbekwa haa ari ke nkapfù-ìgara; wata aku photophoto k'ehu anyi.”

⁶Nwozi ono su iya: “Lenu; o nwekwaru onye ke Chileke bu le mkpu-kpu-a. O bu onye aakwabe ubvu shii; teme iphemiphe, o pfuru nodu erekotaje go pfuru iya. G'anyi jeedukwa aka ono; je amaru; ?oo-karu anyi aka anyi a-huma iya?”

⁷Solu bya asu iya: “?Ole-a; lekpodanu; o -buru l'anyi jeru; ?bu gunu be anyi a-nu nwoke obu? Nri, du le nweda anyi be buwaru nu; ophu o du-du iphe, anyi a-nyako onye ke Chileke ono. ?Bukpoo gunu be aka anyi tu-pheru?”

⁸Nwozi ono bya eyeeru Solu onu ozo su iya: “Lenu; iphe, du mu l'eka be bukwa mkpola-ochaa, erwa iya du nkeru-eno shekelu. Mu e-woru iya nu onye ke Chileke ono k'ophu oo-karu anyi uto ophu anyi e-shi iya.”

⁹Teke mbu l'alì Izurelu be shi abujeru -nemadzu nodu eje ajita Chileke iphe; l'oo-su: “Unu bya g'anyi jepfu onye aphu ophulanya.” Noo kele ndu ono, eekuje ndu mpfuchiru Chileke nta-a ono be e shi ekuje ndu aphu ophulanya le teke ono.

¹⁰Solu su nwozi iya ono: “I pfuru ree! Ngwa bya g'anyi je.” Oo ya bu; o buru phe eje mkpukpu ono, onye ke Chileke bu ono.

¹¹Ephe nodu enyikpoeppo obvu abahu le mkpukpu ono, ephe l'unwumgboko, eje ekuta mini dzuda. Ephe jia phe su: “?Bu aka-a be onye aphuje ophulanya-a bu?” ¹²Unwumgboko ono su phe: “Ee! O no-a unu l'uto atatiphu l'eka ono. Unu mekebe egwegwa nta-a; kele o bu-a ntanu be o byaru mkpukpu-a; noo kele ndu oha be egwe ngweja l'eka aagwaje iphe. ¹³Unu -bahuepho l'ime mkpukpu ono be unu a-huma iya; teme l'oo-jeshia l'eka aagwaje iphe jeshia eri nri. Noo kele ndu ono tee ridu nri jasuru l'oobya; kele oo-gofutaje adaru onu-oma ye leja, e gweru ono; e -mechaa; ndu e yeru le nri ono eriwaro nri. Unu tugbua je nta-a; unu a-huma iya-a!” ¹⁴Ephe tugbua je abahu le mkpukpu ono. Ephe nodu abahu le mkpukpu ono; a bya ele enya Samelu nodu ejewa abyapfuta phe; eje ala l'eka aagwaje iphe.

¹⁵Ole Chipfu goshihawaru Samelu iphe ono l'unyaphu iya teme Solu bya ono su: ¹⁶“Egube nta echele be mu e-zi nwoke, shi l'alì ndu Benjiaminu go byapfuta ngu. O -byarwutaephe; wua ya manu l'ishi go buru iya a-buru onye-ishi, ndibe mu ono, bu Izurelu; je anafuta phe l'eka ndu Filisitayinu. Le mu lewaru ndibe mu enya; ekwa, ephe ara ruwaa mu le nchi.”

¹⁷Ahuma, Sámèlu ahuma Sòlu; Chipfu sù iya: “Lekwa nwoke ono, mu pfuru ngu opfu iya ono; ọọ ya bẹ a-buru eze ndibe mu.” ¹⁸Ọọ ya bụ; Sòlu bya ejepfu Sámèlu l'ọnu-abata mkpukpu ono bya ajia ya sù: “Jiko kanuru mu ọlo, ẹka onye ono, aphuje ọphulenyà ono bu.”

¹⁹Sámèlu sù iya: “Ọọ mbèdua bụ onye aphuje ọphulenyà ọbu. Vuru mu ọzo nyihu eli ẹka ono, aagwajẹ iphe ono; noo l'enyashia bẹ mu lẹ ngu a-tuko rigba nri. Teke e rwuerupho l'utsu; mu ahaa unu g'unu lashiwaro; mu akakotakwaru ngu pho iphe, du ngu l'obu. ²⁰A bya lẹ kẹ nkafu-igara unu ono, tuphashihuru e -shi k'abalị ẹto, laru alala ono; unu ta arihe oriri iya; noo kẹle a humakotawaru iya. Sù: ?Tọ bunu ngu-a bẹ iphe ono, ndu Izurelu tukoru achoshi ike ono kwaru l'eka? Mbụ; ?tọ bunua gubedua; waa onu-ulo nna ngu bẹ ọbu?”

²¹Sòlu sù iya: “Ole-a; ?ọ kwa lẹ mu bụ onye Benjiaminu; mbụ l'ọo ipfu, kakota alwa alị l'ipfu ndu Izurelu bẹ mu shinu-a; teme ọ buru unuphu ibe anyi bẹ kakota nwanshii l'ipfu Benjiaminu? ?Bụ gunu kparu iphe iipfuru mu egube iphe-a?”

²²Ọọ ya bụ; Sámèlu bya eduta Sòlu yee nwozi iya bahu l'ime phorokoto ọlo, du l'eka ono, aagwajẹ iphe ono; bya eworu phe dobe g'ephe nodu l'ishi ndu ono, e yeru g'ephe bya, bụ ndu rwuru ukporo umadzu l'umadzu iri ono. ²³Sámèlu bya epfuaru onye eshi nri sù: “Wota nù anu ono, mu nuru ngu ono; mbụ onoya, mu sùru g'i dobe iche pho.” ²⁴Ọọ ya bụ; onye ono, eshi nri ono bya ewolia utapfu anu ono yee iphe, tukoru iya nù; bya edoberu iya Sòlu l'iphu. Sámèlu sù: “Nokwa iphe, e doberu ngu. Ria ya; noo kẹle ọọ gubedua be e doberu iya kwaburu e -shi teke ono, mu pfuru sù lẹ mu eshiru ndu nemadzu ite ebyaa ono.”

No iya; Sòlu yee Sámèlu tuko rigba nri lẹ mboku ono. ²⁵E mecha; ephe tuko shi l'eli ẹka ono, aagwajẹ iphe ono lufuta bahushia l'ime mkpukpu. Sámèlu yee Sòlu nodu l'eli ọlo iya ọọ uja.

²⁶Ephe bya etehu l'onmewa lẹ teke nchi abohuwaa; Sámèlu kua Sòlu l'eli ọlo ono; bya asu iya: “Gbeshi ge mu dukwa ngu.” Ọọ ya bụ Sòlu bya agbeshi; yee Sámèlu tuko lufushia etezi. ²⁷Ephe nodu ejerwuwaa ishishi mkpukpu ono; Sámèlu sù Sòlu: “Pfuaru nwozi ono g'ọ tugbua vuru anyi ọzo.” “Gubedua angabe nwanshii k'ophu mu e-zi ngu ozi, Chileke ziru.” Nwozi ono bya evuru ọzo tugbua.

10 ¹Ọọ ya bụ; Sámèlu wota mgbere, manu du; woru manu ono wua Sòlu l'ishi bya etsutsua ya onu sù: “Chipfu bẹ wuwaru ngu manu l'ishi g'i buru onye-ishi, a-nodu edu ndibe iya, bụ ndu Izurelu. ²I -hae mu pho tugbua ntanu-a bẹ o nweru unwoke labo, gu l'ephe e-dzuda lẹ mgboru ilu Rechielu lẹ mkpukpu Zeluza l'oke alị ndu Benjiaminu. Ephe a-su ngu lẹ nkafu-igara ono, i jeru achochi ono bẹ a humakotaakwaru; teme lẹ nna ngu ta ariekwa kẹ nkafu-igara; l'ọ gbekwanu ayo oshi ngu; epfu sù: “Bụ imeagha bẹ mu e-me kẹ nwa mu-a?”

3“O buri l'eka ono be ii-shiwaro lufu l'upfu eze oshi, du le Tabo. Oo l'eka ono be gu l'unwoke eto, eje mkpukpu Betelu je abaru Chileke eja e-dzuda. Onye lanu be a-kpuru unwu-eghu eto; onye ophuu achiru ishi buredi eto; onye ophuu aparu otumu mee. 4Ephe e-kele ngu ekele; bya achiru ishi buredi labo nu ngu; li nata phe iya.

5“E -mechaa be ii-jerwu l'ubvu Chileke, du le mkpukpu Gibiya; mbu eka ono, ndu Filisitayinu kwakachaaru ono. I -rwujeepho mkpukpu ono be ii-huma ndu mpfuchiru Chileke l'eka ephe dzeberu shi l'eli eka aagwa-je iphe chiru ogumogu; me nkwa; me opu; waa une aku eje l'uzo. Ephe a-nodu epfuchiru Chileke. 6Noo teke Unme Chipfu a-bya ngu l'ehu ehuka ehuka; li tsoru phe pfuchiaharu Chileke bya agbanwee teke ono buri onye du iche. 7Iphe-ohubama-a -mekotaepho; mee iphemiphe, ii-du ike mee; noo kele Chileke nowaa swiru ngu.

8“Oo ya bu l'ii-vuru mu uzo jeshia Gilugalu. E -mechaa be mu a-byapfuta ngu l'eka ono; bya egwee ngweja-akpo-oku; wakwapho ngweja-ehu-guu. Ole oo gi kwabe no ujiku esaa jasuru mu abyapfuta ngu bya egoshi ngu iphe, ii-me.”

9Solu ghakobepho ge ya haa Samelu tugbua; Chileke gbanwee obu iya; iphe-ohubama ono mekotaepho mboku ono. 10Ephe bya erwua mkpukpu Gibiya ono; ephe le ndu mpfuchiru Chileke, dzeberu nu bya edzuda. Unme Chileke bya iya l'ehu ehuka ehuka; yee ephe toko pfuchiaharu Chileke. 11Tobudu iya bu; ndu mahawaru iya nu bya ahuma iya ge yee ndu mpfuchiru Chileke tokoru epfuchiru Chileke; ephe jahaa onwophe su: “?Bukwa ole be byapfutaru nwatibe Kishi? Solu; ?o yifua le ndu mpfuchiru Chileke to?” 12Nwoke, bu l'eka ono su: “?Bu onye be bu nna phe?” Oo ya bu; a nmalahaa ya letu su: “Solu; ?o yifua le ndu mpfuchiru Chileke to?” 13Solu pfuchibuhuerupho Chileke ono; o tugbua jeshia l'eka eegwe-je ngweja.

14Tobudu iya bu; nwune nna Solu bya ajia yee nwozi iya ono su: “?Bu aweya be unu shi jee?”

Solu su: “Anyi shikwa je acho nkapfu-igara-a. Anyi chonyaa ya; bya amaru l'anyi taa humadu iya; anyi choru Samelu jeshia.”

15Nwune nna Solu ono su iya: “Jiko pfunaaru mu iphe, Samelu pfuru unu.”

16Solu su iya: “O pfuru iya anyi hoo haa l'a humachawaru nkapfu-igara obu.” Ole o to pfukwanuru iya iphe ono, Samelu pfuru iya le k'aburu eze pho.

Eeme Solu eze ndu Izurelu

17Samelu bya ekukobe ndu Izurelu l'iphu Chipfu le mkpukpu Mizupa. 18O bya epfuaru ndu Izurelu su: “Wakwa iphe, Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu epfu baa: ‘Mu dufutaru unube ndu Izurelu l'ali ndu Ijiputu; nafuta

unu l'èka ndu Ijiputu; mēkpoo l'èka ndu alì ndu ọzo, shi akpa unu ẹhu.¹⁹ Obenu lẹ nta-a bẹ unu jìkawaru Chileke unu ono, adzọtaje unu l'oke iphe-ẹhuka mē l'oke aphụ ono. Unu sụ: 'Waawaa; l'ọo g'e doberu unu onye a-buru eze unu.' Ọo ya bụ lẹ-a; unu bya edoo onwunu l'iphu Chipfu; unu edoo onwunu l'ipfu l'ipfu; mē l'unuphu l'unuphu unu."

²⁰Sámèlu bya achìkobe chaa ipfu ndu Ízùrèlu l'èka lanu; ọ buru ipfu Benjiaminu bẹ a họtaru. ²¹Ọ bya achìkobe ipfu Benjiaminu ono l'unuphu l'unuphu l'iphu Chileke; ọ buru unuphu kẹ Matiri bẹ a họtataru. E mechaa; ọ buru Sọlu; nwa Kishi bẹ a họtaru. A chọahaa ya; ọphu a hụmaduru iya. ²²Ọo ya bụ; ẹphe bya eje ajítabaa l'iphu Chipfu sụ: "Ọnye ọbu; ọ nọwa-a l'èka-a tọ?"

Chipfu sụ: "Ee; o domiru onwiya l'èka a kuberu ivu."

²³Ẹphe gude ọso je akpufuta iya l'èka ono. Ọ pfuru apfuru. Ọ gbẹ l'ukuvu kakọta onyemonye l'eli. ²⁴Sámèlu bya asụ ndu nọkota l'èka ono: "Ọunu hụmawaru onye Chipfu họtaru? Ọ tọ dukwa onye dọ g'ọ dọ lẹ ndu Ízùrèlu l'ophu."

Ndu Ízùrèlu ono tọ ọzọ sụ: "Nọdukwa ndzụ ogologo gube eze!"

²⁵Sámèlu bya epfuaru ndu Ízùrèlu ekemu, dọ nọ lẹ k'onye eze ono. Ọ tuko iya dekọta edede l'ekwo; bya eworu iya dobe l'iphu Chipfu. Ọo ya bụ; Sámèlu haa phe; onyenonu lashia ibe iya. ²⁶Sọlu lashikwaapho ibe iya lẹ mkpukpu Gibiya. Ndu okpehu dọ, bụ ndu Chileke yeru iya l'obu tso-ru iya. ²⁷Obenu l'ọ nweru ndu mkpaka sụru "Denu g'onye ọwana e-shi dzọo anyi?" Ẹphe kpoo ya ẹbo l'afu; ọphu ọ dudu iphe, ẹphe nuru iya. Ọle Sọlu te eyeduru phe ọnu.

Sọlu Adzọ mkpukpu Jiabeshi

11 ¹Ọo ya bụ; Nahashi, bụ eze ndu Amonu tugbua je ekepee mkpukpu Jiabeshi-Giladu k'ogu. Ndu Jiabeshi l'ophu sụ iya: "G'anyi lẹ ngu gbanaa ndzụ g'anyi jeaahaarụ ngu ozi."

²Eze ndu Amonu ono, bụ Nahashi sụ phe: "Teme anyi l'unu agbaa ndzụ buẹpho mē mu tukoru unu l'ẹhu l'ẹhu swoshichaa ẹnya ẹkutara; shi nno meru iphe-iphere kpua ndu Ízùrèlu l'ophu."

³Ndu bụ ọgerenya ndu Jiabeshi sụ iya: "Nụ anyi abalì ẹsaa g'anyi ye ndu-ozì g'ẹphe zidzuru ozi l'alì Ízùrèlu. Ọ -buru l'ọ tọ dudu onye a-dzọta anyi; anyi atukonu wuru byapfutashia ngu."

⁴Tobudu iya bụ; ndu ezi ozi ono bya erwua mkpukpu Gibiya, bụ iya bụ ẹka Sọlu bu; bya epfuaru ndu ono iphe ono. Ẹphe tuko tushia uzu-ekwa. ⁵Ọ buerupho teke ono bẹ Sọlu shi l'egu chiru oke-eswi alwa. Ọ jia sụ: "Bụ gunu bẹ eme ndu-a meru g'ọ gude ẹphe nọdu ara ẹkwa?" Ọo ya bụ; ẹphe bya epfuaru iya iphe ono, ndu Jiabeshi pfuru ono. ⁶Tobudu iya bụ; Sọlu nūmachaa iphe ono, ẹphe pfuru ono; Unme Chileke bya iya l'ẹhu ẹhuka ẹhuka; ẹhu wata iya eghushi eghu ike. ⁷Ọ kpata oke-eswi labo

gbua; bya ebushia anụ iya ebushi chīru nū ndu-ozī g'èphe goshidzuru iya l'alì Ízùrèlu l'ophu. Èphe nòdu ara iya arara asuje: “Ọọ egube-a bẹ bụ g'èe-me oke-eswi onye ono, te ekwedū etso Sọlu yee Sámèlu.”

Tòbudu iya bụ; ndzụ-agụgu Chipfu rwupya bẹ ndu ono; èphe tũko mee-pho kẹ kpukumu byakota-gbua. ⁸ Sọlu bya agukota phẹ ọgu lẹ mkpukpu Bẹzeku. Unwoke ndu Ízùrèlu dū unu ụmadzu ugbo unu; l'unu ụkporo iri l'èsa l'unu iri.^c Ndu kẹ Jiuda bẹ dū unu ụkporo ẹto l'iri l'ise.^d ⁹ Èphe bya ezia ndu-ozī ono, byaru nū ono sụ: “Unu zia unwoke mkpukpu Jiabẹ-shi-Giladu l'aa-dzọta phẹ echele lẹ teke anwụ eswe shihu ẹrpho ike.” O -rwua gẹ ndu-ozī ono je ẹrpho ezia ndu Jiabẹshi ozi ono; ẹhu tsọ phẹ ụtsọ. ¹⁰ Ndu Jiabẹshi bya epfuaru ndu Amọnu sụ: “O -rwua echele bẹ anyi a-wụ-pfuta unu; g'unu mee anyi g'ọ dū unu ree.”

¹¹ Ọ bya erwua echele iya ono; Sọlu woru ndu nkiya kèè uzi ẹto. A bya erwua teke echeje nche ikpazụ l'enyashi; èphe wuba l'ime ọdu ndu Amọnu je egbua phẹ pyaapaa jasuru anwụ eswe shihu ike. Ndu ọphu phọduru nū gbaa nanū nanū; k'ọphu bụ l'ọ tọ dudu onye yee ibe iya gbaru ụzo lanu.

¹² Tòbudu iya bụ; ndu Ízùrèlu ono bya asụ Sámèlu: “?Denu onye ono, sūru: ‘Sọlu ?ọo-dụ-a ike buri onye eze anyi-a?’ Dufutaru anyi ndu ono g'anyi gbushia.”

¹³ Sọlu sụ: “Ọ tọ dukwa onye eegbu egbugbu ntanū; kẹle ọo ntanū-a bẹ Chipfu dzọru ndu Ízùrèlu.” ¹⁴ Sámèlu bya asụ ndu ono: “Unu bya g'anyi je mkpukpu Gilugalu; je emee gẹ k'aburu eze iya ono kabaa evuru irè l'ẹka ono.” ¹⁵ Ọo ya bụ; èphe tũko g'èphe ha jeshia mkpukpu Gilugalu je anọdu l'iphu Chipfu mee Sọlu onye eze. Èphe bya egweeru Chipfu ngweja-ẹhu-guu l'ẹka ono. Sọlu mẹ ndu Ízùrèlu l'ophu tũko teshia ẹswa ike l'ẹka ono.

Opfu, Sámèlu pfuru nū ndu Ízùrèlu

12 ¹ Tòbudu iya bụ; Sámèlu bya epfuaru ndu Ízùrèlu l'ophu sụ: “Mu nūmakotaru iphemiphe, unu pfuru mu; bya ewowaru eze, a-buru onye-ishi unu doberu unu. ² Nta-a bẹ unu nwewaa eze, a-nọdu edu unu. Mbẹdua l'onwomu bẹ kahwaru akahū; ishi bukotawaru mu ẹwó. Unwu mu unwoke bẹ unu l'èphe tũkokwaru nọdu. Mu shi lẹ nwata duta unu byasū ntanū-a. ³ Unu eleanaa; waekwa mu phọ baa. Unu gbaeshidu mu ekebe l'iphu Chipfu waa l'iphu onye ono, ọ wūru manū l'ishi ono l'ọo waa iphe, dū ẹji, mu yejeru ẹka. ?Bụ eswi onye bẹ mu kpọtajeru? ?Tọo nkapfu-igara onye bẹ mu kpọtajeru? ?Bụ onye bẹ mu mekpọtajeru? ?Bụ onye bẹ mu kpajekporu ẹhu? Tọo ?mu rijeru onye iphe ụphalazu shi nno mee ẹnya g'ọ to nwedū iphe, mu hūmaru? Ọ -buri l'ọ nweru iphe ono ọphu mu mejeru bẹ mu a-pfuepho ụgwọ iya.”

^c 11:8 Bụ iya bụ 300,000 lẹ mbekee. ^d 11:8 Bụ iya bụ 30,000 lẹ mbekee.

⁴Èphe sù iya: “I ti mekputajèkwàrù anyi; òphu ì tì kpajèkwàrù anyi èhu; òphu o nwèkwa onye ì natajeru iphe.”

⁵Sámèlu sù phẹ: “Ò kwa Chipfu bè bụ onye-ekebe; onye-a, e meru eze-a bụkwàrùpho onye-ekebe ntanụ-a l'ò tò dudu iphe, unu a-gbàbè òkpa ebo mu ibo.”

Èphe zùà sù: “Òo ya bè bụ onye-ekebe.”

⁶Sámèlu bya asù phẹ: “Òo Chipfu bè họtàrù Mósìsù yẹ Èrònu; bya edufu-takwaphò nna unu phẹ l'alì Ijiputu. ⁷Òo ya bụ; unu p̄fukwàrù g'unu p̄furu; gè mu nyatàrù unu l'ip̄hu Chipfu iphe onò, bụkòta iphe, dū ree, Chipfu meshìrù unu waa nna unu phẹ onò. ⁸Teke Jíékòpù lachàrù l'alì Ijiputu; nna unu phẹ bya araku Chipfu g'ò gbàrù phẹ mkpù; bè Chipfu yeru Mósìsù yẹ Èrònu, bụ ndu dufutàrù nna unu phẹ l'alì Ijiputu; bya emee èphe buru l'èka-a. ⁹Obenu l'èphe zòharu Chipfu, bụ Chileke phẹ; o nwurù phẹ ye l'èka Sizera, bu onye-ishi òjògù ndu Hazò; woru phẹ yekwaphò l'èka ndu Filisitayinu; mè l'èka eze ndu Mówabu, bụ ndu tsochàrù phẹ ògù. ¹⁰Èphe bya araku Chipfu sù: ‘Anyi meakwàrù iphe-èjì; kẹle anyi parù Chipfu haa bya abàaharù Balù mè Ashító-retu èja. Òle-a; dzònaaro anyi l'èka ndu òhogu anyi l'anyi a-barù ngu-a èja.’

¹¹Òo ya bụ; Chipfu bya ezia Jieru-Balù; mè Baraku; mè Jìefuta; waa Sámèlu; gude phẹ nafùta unu l'èka ndu òhogu unu, nò-pheru unu anò-phè onò. Unu bya eburu l'èhu-guu. ¹²O be teke unu byàrù ahùma lẹ Nahashi, bụ eze ndu Amònu bè abyawaa unu etso ògù; unu sù mu: Waawaa; g'a nù unu onye a-bù-ru eze unu; l'èka Chipfu, bụ Chileke unu gbèkwa búrù onye eze unu.

¹³“Nta bụ g'unu hùma onye eze òbù, unu hatàrù òbù; mbù onye onò, unu sùrù g'a nù unu-a. Unu hùma iya lẹ Chipfu nùwaru unu onye eze òbù. ¹⁴Ò -bùrù l'unu a-nòdu at̄sù Chipfu ebvù; èjeru iya òzì; anùrù iya opfù; òphu unu ekwefujèdù ike l'eme ekemu Chipfu onò; mbù-a; unu l'onye onò, bụ onye eze unu onò tũkò etso Chipfu, bụ Chileke unu; bè ò dũkwa-a ree. ¹⁵Obenu l'ò -bùrù l'unu ta anùduru Chipfu opfù; mbù unu nòdu ekwefujè ike l'ekemu, ò tũrù bè oo-gudekwa kẹ n̄jò byia unu èka l'èhu; egube o byì-ru iya nna unu phẹ onò. ¹⁶Nta-a bụ g'unu gebekpòekwaphò g'unu ahùma eze iphe, Chipfu e-me l'ènya unu. ¹⁷?Tòò búnàa ònanwu teke aakpatajè witi baa? Mu a-kpòkù Chipfu g'ò tũa egbigwe; dzee mini. Òo ya bụ g'unu eshikwanu nno maru g'èjò-iphe, unu metàrù l'ip̄hu Chipfu hàbè shìì; mbù lẹ k'onye eze onò, unu sùrù g'a nù unu onò.”

¹⁸Òo ya bụ; Sámèlu bya araku Chipfu. Chipfu tũa egbigwe; bya edzee mini lẹ mbòkù onò. Ndu onò g'èphe ha wata at̄sùshi Chipfu yẹ Sámè-lu ebvù ike. ¹⁹Ndu Ízùrèlù onò tũkò sù Sámèlu: “Pfunuru nù Chipfu, bụ Chileke ngu l'opfù èhu ndu-òzì ngu g'anyi ta anwùshihu; kẹle anyi byàrù eyekòbè èjò-ememe l'iphe-èjì onò, anyi meru onò; g'anyi byàrù epfuahaa g'a nù anyi onye eze.”

²⁰Sámèlu sù phẹ: “Unu ba at̄sùshi ebvù. Ò bụ eviya l'unu mekòtàrù èjò-iphe onò; òlè òo g'unu ba agwòbèkwa etso Chipfu; unu gbèchikwaa gude

obu unu g'ò ha jeeru Chipfu ozi. ²¹Unu ta adakòbekwa tsoahaa agwa, bu iphe-mmanù; iphe, taa badu urwu; òphu ò nafutadu unu; noo kele ephe bukota iphe-mmanù. ²²Chipfu e-gudekwa l'èpha iya parù èka apaa; ò tọọ midu ndibe iya enya; kele ọọ l'ò dù iya ree bẹ o gude mee unu g'unu búru ndibe iya. ²³A -bya lẹ mbedua; tswekwa! G'iphe òphu e-me gẹ mu ta anọdu epfu anù Chipfu l'iswi èhu unu; mbù shi nno meswee Chipfu ta abyakwaru mu. Mu e-zi unu ọzo, dù ree; bya aburu ọzo, pfulu ọto. ²⁴Ọọ èpho g'unu tsuje Chipfu ebvu; unu egude ire-lanù; wofuta obu unu abarù iya èja. Unu nyatakwa eze iphe, o megbabèru unu. ²⁵Ọle ò -bùru l'unu kwasèru l'eme èjo-ememe bẹ unu l'eze unu ọbu a-tùkokwa búru ọla-l'iswi."

Ndu ojogu Sọlu waa kẹ ndu Filisitayinu alwu ọgu

13 ¹Sọlu bẹ dù ọkporo apha l'apha iri teke ò watarù aburu eze. Ò búru eze ono nọchaepho apha labọ; ²ò họtà ndu Ízùrẹlù unu unwoke esaa l'ọkporo unwoke iri^e dobe. Unu ọmadzu ise^f bẹ ephe lẹ Sọlu ono tukurù nọdu lẹ mkpukpu Mikumashi; waa l'alì úbvú úbvú mkpukpu Bẹtelu. Ndu òphu dù unu labọ l'ọkporo iri bẹ ephe lẹ Jionatanu tukurù nọdu lẹ mkpukpu Gibiya, nọ l'alì ndu Benjiaminu. Ndu òphunapho bẹ ò sùru g'ephe tuko lashichaa ibe pẹ.

³Jionatanu lwù-kpée ndu Filisitayinu, nọ l'odu-ọgu pẹ lẹ mkpukpu Geba. Ndu Filisitayinu ono nùma-dzuru iya. Sọlu gbua ọpù l'alì ono l'ophu sù: "Gẹ ndu Hiburu nùmakwa iya-o!" ⁴Ọọ ya bú; ndu Ízùrẹlù nùma-dzuru lẹ Sọlu bẹ tsowaru ndu Filisitayinu ọgu l'odu-ọgu pẹ; tẹmẹ lẹ ndu Ízùrẹlù bẹ dù-tabewa ndu Filisitayinu ashì; k'ophu ephe eshichiwaa pẹ imi. A bya ekukòbẹ ndu Ízùrẹlù sù g'ephe jepfu Sọlu lẹ mkpukpu Gilugalu.

⁵Ndu Filisitayinu bya atugba nanù jeshia etso ndu Ízùrẹlù ọgu. Ephe chilia ugbo-inya pẹ, dù unu ugbo ọkporo ẹto l'unu ọkporo iri l'ise; waa ndu ugbo-inya, dù unu ọmadzu iri l'ise gude eje. Ndu ojogu mmanù ghashierupho g'èja, nọ l'agùga eze-ènyimu. Ephe wulihu je akwakaa k'ogu lẹ mkpukpu Mikumashi l'uzo ẹnyanwu-awawa mkpukpu Bẹtu-Avènu. ⁶Ndu Ízùrẹlù bya ahuma l'alì arwuhuwaa arwuhu; lẹ ndu nkepẹ bẹ udele atuwaa ọnu lẹ mejì; ephe domishiahaa onwopẹ l'ime ọgba; mẹ l'ime ẹpfukala; mẹ lẹ mkpula oke mkpuma; mẹ l'ime iduma; mẹkpoo l'ime obvu mini. ⁷O nwechaaru ndu Hiburu ono harù dafuchaa azù ẹnyimu Jíódanu azù iya òphuu bahù l'alì Gadu; mẹ l'alì Giladu.

Sọlu nọ-kirishia lẹ mkpukpu Gilugalu. Ndu ojogu òphu yee ya swì tuko anmagbaa pyaapyaapya l'èka ndzù agù pẹ. ⁸Sọlu nọkota l'èka ono ujiku esaa, bú iya bú teke Sámèlù tùru ọnu abyabya; obenu lẹ Sámèlù ta abyaduru mkpukpu Gilugalu. Ndu ephe lẹ Sọlu nọ gbakashihuaha

^e 13:2 Bù iya bú 3,000 lẹ mbekee. ^f 13:2 Bù iya bú 2,000 lẹ mbekee.

agbakashìhu. ⁹Oo ya bụ; Sòlù sù: “Wotarù mu nù iphe ngweja-akpọ-ọku ono; waa iphe ngweja-ẹhu-guu ono.” Sòlù bya eworù ngweja-akpọ-ọku ono gwee. ¹⁰Q kwadua g'oomè gweghee ngweja-akpọ-ọku ono; a bya ele ẹnya Sámèlù rwuwaa. Sòlù gbèshì gba iya ndzuta g'o kele iya ekele. ¹¹Sámèlù jia ya sù: “?Bụ gunu bẹ i meru ono?”

Sòlù sù iya: “Q kwa lẹ mu byaru elee ẹnya lẹ ndu mu l'ẹphe swì bẹ agbakashìhuwaa agbakashìhu; ọphu ì tì byaèduru teke ì tìrù ọnu; tẹmè ndu Filisitayinu nọdu edzuwaa lẹ mkpukpu Mikumashi. ¹²Mu rịa sù: ‘Nta bẹ ndu Filisitayinu a-byapfutaakwa mu ọgu lẹ Gilugalu l'ẹka-a l'ẹbe abụ lẹ mu rwowaru Chipfu g'o doberu mu obu-omaa ya.’ Sù iphe ono tsutabe mu l'ẹhu k'ọphu mu woru ngweja-akpọ-ọku ono gwee.”

¹³Sámèlù sù iya: “Oo iphe onye-eswe bẹ i meru ono. I ti dobeduru eke-mu, Chipfu, bụ Chileke ngu tìrù nù ngu. Q -bù l'i doberu iya mẹ Chipfu gege emekwa-a g'abubu ì bụ eze ndu Ízurẹlù shihu ike jaswaruroya. ¹⁴Obenu lẹ nta-a bẹ ì tii bueduru eze kwaseru; kele Chipfu humawaru nwoke lanu, dū iya ree l'obu; bya atūwa iya ẹka g'o buru iya a-buru onye-ishi ndibe iya; noo l'i ti dobeduru ekemu Chipfu tìrù nù ngu.”

¹⁵Oo ya bụ; Sámèlù shi lẹ Gilugalu tugbua; ọ buru iya eje mkpukpu Gibiya, nọ l'alì Benjiaminu. Sòlù bya agua unwoke, ẹphe l'iya tukurù nọdu l'ẹka ono ọgu. Ẹphe dū unu l'ukporo iri. ¹⁶Sòlù yee nwa iya, bụ Jionatanu; mẹ ndu ẹphe l'iya swì tuko nọdu lẹ mkpukpu Gibiya, dū l'alì Benjiaminu. Ndu Filisitayinu nmaa anmanma ọgu lẹ mkpukpu Mikumashi. ¹⁷Ndu ọ-lwua-ọlaa bya edzebe ọzo ẹto shi l'ọdu ndu Filisitayinu wufuta. Ọzo lanu bẹ wuru shia ọzo mkpukpu Ofura, nọ l'alì Shuwalu. ¹⁸Ọzo lanu ọzo wuru kwaseru ọzo mkpukpu Betu-Horonu; ndu ọphuu phobe ibiya k'oke-alì ono, nọ laaru nsuda mkpukpu Zebowimu ono; mbụ nọ chebe iphu l'echiẹgu ono.

¹⁹Ọphu ọ dudu mẹ onye-úzu lanu, dū l'alì Ízurẹlù mgburugburu; kele ndu Filisitayinu te ekwedu. “Ẹphe sùrù l'a -hawaa phẹ bẹ ndu Hiburu ono a-wata akpushi ọgu-echi ọzo arwa!” ²⁰Q buru l'alì ndu Filisitayinu bẹ ndu Ízurẹlù ejeje je abaa iphe, ẹphe egudeje atupya alì; mẹ ọgu; mẹ ogbun-kụ; waa mma phẹ. ²¹Ẹphe nọdu apfufe ugwo, ha shii gude baa iphe, eegudeje atupya alì; waa ikworo; mẹ ayọ; mẹ ogbunkụ; mēkpoo gude iya mee g'iphe, eegudeje achi eswi tupya ọnu. ²²Oo ya bụ; o be mboku, aa-lwụ ọgu ono; ọphu ọ dudu ndu ojogu Sòlù waa Jionatanu dūru m'onye lanu, gude ọgu-echi; ọzo arwa l'ẹka. Q buerupho Sòlù yee nwa iya, bụ Jionatanu bẹ gude iya nù.

²³Ndu Filisitayinu bya ahakata ndu ojogu phẹ; ẹphe wufu je anochia ọzo lẹ mkpukpu Mikumashi.

Jionatanu etso ndu Filisitayinu ọgu

14 ¹O be ujiku lanu; Jionatanu; nwa Sòlù sù nwokorọbya, achijeru iya ngwogu: “Bya g'anyi je azu iya ọphuu l'ẹka ndu Filisitayinu dọru.” Ọle

o to pfukwanuru iya nna iya. ²Solu nòdu l'ime ime mkpukpu Gibiya l'upfu itorokuma, nò lè mkpukpu Miguronu. Ndu ephe l'iya tukurò nòdu bẹ rwu-ru unu nemadzu l'ukporo iri; ³tème waa Ahayijia, bú onye yeru uwe-ukuvu, ndu-uke Chileke eyeje. Ahayijia ono bẹ bú nwa Ahitubu, bú nwanna Ikabòdu. Onye nwuru Ahitubu buru Finehasu, bú nwatibe Elayi, bú onye uke Chipfu lè mkpukpu Shilo. Ophu ọ dudu onye maru lè Jionatanu bẹ tugbuwaru nù.

⁴Lè mgbaka úbvú ono, Jionatanu eme g'o shia ghata je l'èka ndu Filisitayinu dọru ono bẹ mkpuma kpukotaru oronmono nòchikota ibekèboebo. Èka lanù bẹ eekuje Bozèzu; èka ibe iya ophu buru Sene. ⁵Mkpuma ono bẹ nanù bvugaru l'ùzo isheli laaru mkpukpu Mikumashi. Ophu bvugaru l'ùzo ndòhali laaru ụzo mkpukpu Geba.

⁶Jionatanu bya asù nwokoròbya ono, achìru iya ngwogu ono: “Bya g'anyi daghata je l'èka ndu ono, ebuduru úbvù onoya dọru ono. ?A maru; Chipfu alwu-chiru anyi ogu? Kèlè ọ tọ dudu egube iphe, kpòbaru Chipfu egude dzọ nemadzu; mè a dọ igwerigwe; mè a ha nwanshì.”

⁷Onye ono, achìru iya ngwogu ono sù: “Mekpòephe iphe, dọ ngu l'obu. Mu pfuru ngu l'azù; ọ buru uche ngu bú uche mu.”

⁸Jionatanu sù: “Ngwa g'anyi jenù. Anyi e-nyighataephe jepfu ndu ono; mee k'ophu ephe a-huma anyi. ⁹Ọ -buru l'ephe sùru anyi: ‘Unu ngabè g'anyi byapfuta unu’; anyi apfuru nọ-kirishia l'èka anyi nọ; anyi tee jeèdu phè ejepfu. ¹⁰Teke ephe sùru: ‘Unu nyipfutanu anyi’; anyi amaru lè Chipfu wowaru phè ye anyi l'èka.”

¹¹Ọo ya bú; ephenebo bya ephuphee onwophe l'iphu ndu Filisitayinu. Ndu Filisitayinu ono sù: “Lekpòdapho!” “Ndu Hiburu bẹ ekpufutaakwa l'ime ẹnu, l'èka ephe shi domishia onwophe.” ¹²Unwoke ono, dọru kwakachaa k'ogu ono raaru Jionatanu yee onye ono, achìru iya ngwogu ono ọrà sù: “Unu byapfutanù anyi g'anyi bya egoshi unu ụzo!”

Ọo ya bú; Jionatanu sù onye ono, achìru iya ngwogu: “Nyikota tso mu l'azù lè Chipfu wowaru phè ye ndu Ízurelu l'èka.” ¹³Jionatanu gude ọkpà yee èka enyikokpòephe èka ono. Onye ono, achìru iya ngwogu ono nòdu etso iya l'azù. Ndu Filisitayinu nòdu adashì pòopoo l'iphu Jionatanu; onye ono, achìru iya ngwogu ono tsoru iya egbushikwa phè phò. ¹⁴L'ogu kẹ mbù ono, bẹ Jionatanu yee onye ono achìru iya ngwogu ono gburwuru ụmadzu ukporo. Ogologo alì èka e tsopyabèru ndu ono gbushia bẹ hakwa gè nkeru-èbo èka e gude eswi labò tųpyaa atųpya. ¹⁵Akparajiji iya tųko ndu ojogu ono l'ophu gudeshichaa; mbù ndu ophu nọ l'èka ephe dọru; mè l'egu; mbù je akpaa lè ndu ophu nọ kwakachaa k'ogu; waa ndu k'ọ-lwua-ọlaa. Alì nmahù jiiijiii. Akparajiji obu paa èka apaa.

Ndu Ízurelu achika ndu Filisitayinu

¹⁶Ndu ojogu Solu ndu ophu nọ lè nche lè mkpukpu Gibiya, dọ l'alì Benjiaminu bya ahuma g'ikpoto ndu ono anmagbaa rwuurwu; ebu ishi

kpurukpuru. ¹⁷Sòlù bya asù ndu ẹphe l'iya nọ: “Unu dzuẹdukwa ndu ojogu ono g'a maru onye ọphu lufuru nù l'ime anyi.” A bya edzua pẹ; ọ bụru Jionatanu yee onye ono, achiru iya ngwogu ono bẹ ta anọdu iya. ¹⁸Sòlù sù Ahayijia: “Pataekwaru mu okpoko Chileke ono.” Ishi iya bụ l'okpoko Chileke ono nọkwadu swiru ndu Ízurelù lẹ teke ono. ¹⁹Sòlù nọdu ẹpfu eyeru onye uke Chileke ono; ọzu ono nọdu ada adashị ike l'ọdu-ọgu ndu Filisitayinu; mbụ kabaa aswọ-lihu eje. Ọo ya bụ; Sòlù sù onye uke Chileke ono: “Hawa iya rọ!” ²⁰Sòlù yee ndu ojogu iya bya edzukọ; ọ bụru pẹ eje ọgu. Ẹphe bya ahuma lẹ ndu Filisitayinu ta amaedu iphe, ẹphe eme; noo l'ẹphe gudegbaa ọgu-echi pẹ egbushi nwibe pẹ. ²¹Ndu Hiburu ono, bụ ndu ọphu shi tūru ikè yeru ndu Filisitayinu lẹ mbụ; tsoru pẹ laa l'ẹka ẹphe nmaru anmanma ọgu pho; bya atua ike ituphu wụ-pfushia ndu Ízurelù ọphu nọ l'ẹka iya kẹ Sòlù yele Jionatanu. ²²O be teke ndu Ízurelù ono, domishiru onwophẹ l'alì úbvú úbvú, ndu Ifuremu nūmaru lẹ ndu Filisitayinu bẹ l'agbawaa ọso; ẹphe wufuta; chipyabeshia pẹ ikike l'ogu ono. ²³Ẹphe lwua ọgu ono gbiriri jasù ẹphe ghata mkpukpu Betu-Avenu. Ọo ya bụ; Chipfu nafuta ndu Ízurelù lẹ mbọku ono.

Jionatanu eri manụ-ẹnwu

²⁴Mbọku ono bẹ ndu Ízurelù jeru iphe-ẹhuka; kele Sòlù guderu pẹ; nua pẹ nte sù: “Onye wotaru nri ria teme e rwua l'uzenyashi bẹ buakwaa onye a tūru ọnu; mbụ onye ta anọdu kwabẹ jasù teke mu gwatadaaru ndu ọhogu mu ọgwo iphe, ẹphe meru mu ono.” Ọo ya bụ; ọphu ọ dudu onye ọphu riru nri. ²⁵Ndu Ízurelù ono l'ọphu tuko zehu wuba l'oswa. Alì ono buri ẹka manụ-ẹnwu dū. ²⁶Ẹphe wubachaa l'ime ọswa ono; ẹphe huma gẹ manụ-ẹnwu ono alwashihu; ọphu ọ tọ dudu onye meru iya ẹka dee l'ọnu; kele ẹphe atsù ebvu nte pho, ẹphe riru pho. ²⁷Ọle Jionatanu te eshidu numa lẹ nna iya nuru ndu Ízurelù nte; o je eworu ishishi mgboro, o gude l'ẹka rwua l'ẹbakala ẹnwu ono; bya akpaa ya ẹka dee l'ọnu; ọ bya arokota ike. ²⁸Onye lanu lẹ ndu ono sù iya: “Nna ngu gudekwaru anyi; anyi ribua nte sù: ‘Onye wotaru nri ria ntanụ-a bẹ buakwaa onye a tūru ọnu!’ Ọo ya meru iphe mba atushi onyemonye-a.”

²⁹Jionatanu sù: “Nnana mu bẹ meakwaru g'iphe-ẹhuka dapfuta ndu alì-a. Lewarọ g'anya byaru ekosahu mu nta-a lẹ nwa manụ-ẹnwu, ha nwanshì-a, mu deru l'ọnu-a. ³⁰Mbụ-a; ?Iphe tege akabadaa ree; ọme a haru ndu Ízurelù; ẹphe haru ria iphe, ẹphe kwataru l'okwata l'ẹka ndu ọhogu pẹ ntanụ-a? ?Ẹphe tege akadụ egbushi ndu Filisitayinu ọbu igwerigwe tọo?”

³¹Mbọku ono bẹ ẹphe gbushikpooru ndu Filisitayinu e -shi lẹ mkpukpu Mikumashi jasù lẹ mkpukpu Ajialonu. A nonyaa; mba tushiahaa ndu Ízurelù ono. ³²Ẹphe bya avuppyabe iphe, a kwataru l'okwata ono; kpukaa egbu; mẹ aturu; waa eswi; yee unwu iya; woru pẹ gbushia l'alì ono; taa

l'oyii. ³³Tòbudu iya bụ; e pfiaru Sọlu sụ iya: “Lekwa-a; lẹ ndu Ízùrèlu egbukwa anụ; ata l'oyii; gude nno emeswe Chipfu.”

Sọlu sụ: “Unu ta apfushiekwaru ike l'iphe, unu pfuru; unu switaru mu eze mkpuma ntanta! ³⁴Sụ: Unu tũgbua jechaa l'echilabọ ndu ono je asụ phẹ g'onye-nonu wotachaa mu eswi waa aturu l'èhu l'èhu; bya eworu iya gbushia l'èka-a taa. G'èphe ha ata anụ, mee nọ gude nno emeswe Chipfu.” Oo ya bụ; onyenonu kpútachaa eswi nkiya l'enyashi ono bya egbua l'èka ono. ³⁵Sọlu bya akpáaru Chipfu ọru-ngweja. Onoya bụru kẹ mbụ, Sọlu kpuru Chipfu ọru-ngweja.

³⁶Sọlu sụ: “Unu g'anyi bapfu ndu Filisitayinu l'enyashi; je akwaa iphe phẹ l'òkwata jasụ lẹ nchiabọhu. G'ọ tọ ụkwá m'onye lanụ, anyi e-dobe ndzụ l'ime phẹ.”

Iphe sụ: “Iphe, ụkpoe ngu phọ ree mee ya.”

Onye uke Chileke sụ: “G'anyi kpaadakwaa Chileke ishi l'èka-a.”

³⁷Oo ya bụ; Sọlu bya ajia Chileke sụ: “?Bụ gẹ mu bapfuwarọ ndu Filisitayinu tọo? ?I-woru phẹ-a ye ndu Ízùrèlu l'èka tọo?” Ophu Chileke eyeduru iya ọnu mbọku onoya. ³⁸Sọlu kwe bya asụ: “Unu byakọta l'èka-a unubẹ ndu ono, bụkota ndu-ishi-ọjọgu ono; g'anyi chọeshikwa g'anyi gude meswee lẹ ntanụ-a. ³⁹Eshinu Chipfu, bụ onye ono, adzoje ndu Ízùrèlu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; bẹ ọ betakpọoru ọ buru ọkpára mu, bụ Jionatanu bẹ ọ nmarị; bẹ ọ nwùhufutajekwa.” Ophu ọ ụdụ m'onye lanụ l'ime ndu ono yeru iya ọnu. ⁴⁰Sọlu bya epfiaru ndu Ízùrèlu l'ophu sụ: “Unu pfuru l'èka phọ; g'anyi l'ọkpára mu, bụ Jionatanu pfuru l'èka-a.”

Ndu ono pfua sụ iya: “Iphe, ụkpoe ngu phọ ree; mee ya.” ⁴¹Sọlu bya epfuru nụ Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Ízùrèlu sụ: “Yenaaru mu ọkpobe ọnu.” A bya atụa ido; ọ bụru Jionatanu waa Sọlu bẹ ọ nmarị. Ophu ẹka ndu ọphuu adụdu iya. ⁴²Sọlu sụ: “Unu tueduru mu lẹ nwa mu, bụ Jionatanu ido ọbụ.” A bya atụa ya; ọ bụru Jionatanu bẹ ọ nmarị. ⁴³Tòbudu iya bụ; Sọlu bya asụ Jionatanu: “Pfuẹdukwaru mu iphe, i meru.”

Oo ya bụ; Jionatanu sụ iya: “Ọ nwa manụ-ẹnwu, mu gude mgboro, mu gude l'èka rwukata bẹ mu kparụ l'onu. Wakwa mu baa; mu nwùhufutajenu!”

⁴⁴Sọlu sụ iya: “Gẹ Chileke mekwaa mu nno; mbụ g'ọ mekwaa mu ophu ka-njo; m'ọ -bụru l'ị tị nwùhuduru; gube Jionatanu.”

⁴⁵Ndu ono bya asụ Sọlu: “?Ọ gbaru gẹ Jionatanu nwùhu; mbụ onye ono, dzọru ndu Ízùrèlu ndzụ k'ophu parụ ẹka apaa? Tụswekwa! Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; bẹ ọ tọ ụkwá mẹ egbushi lanụ, shi iya l'ishi, byaru a-darwu alị; noo kẹle ọọ Chileke bẹ yetarụ iya ẹka; o mee iphe ono lẹ ntanụ.” Ndu Ízùrèlu shi nno nafuta Jionatanu; ophu e gbueduru iya.

⁴⁶Sọlu parụ achị ndu Filisitayinu ọso haa; ndu Filisitayinu wuphu azụ lashia alị phẹ.

Ndu Sọlu tsogbaaru ọgu

⁴⁷Lẹ teke ono, Sọlu byaru aburu eze ndu Ízùrèlu ono; bẹ ọ tukuru ndu ọhogu phẹ, nọgbaa mgburugburu tsokota ọgu, bụ iya bụ ndu Mówabu;

mẹ ndu Amõnu; mẹ ndu Edõmu; mẹ ndu eze ndu Zoba; mẹ ndu Filisitayi-nu. Ndu ophu o ghachiru jepfu ogu; bẹ õonujeepho aphũ. ⁴⁸ O lwũru ogu mkparawa lwũ-gbua ndu Amalẹku; shi nno nafũta ndu Ízurelu l'ẹka ndu shi kwagbaa iphe phẹ l'okwata.

⁴⁹ Unwoke, Sõlu nwũshiru bũ: Jionatanu; waa Ishivi; waa Malukishuwa. Epha nwa iya nwanyĩ k'õgerenya bũ Merabu; epha kẹ nwata bũru Mikalu. ⁵⁰ Epha nyee ya bũ Ahinowamu, bũ nwada Ahimaazu. Epha onye-ishi ndu ojõgu Sõlu bũ Ábũna; nwa Neru. Neru bũkwanuru nwune nna Sõlu. ⁵¹ Nna Sõlu bũru Kishi; yee nna Ábũna, bũ Neru bẹ tũkoru bũru unwu Abiyẹlu.

⁵² Teke Sõlu shi bũru eze bẹ bũepho ogu ogu bẹ ephe lẹ ndu Filisitayi-nu shi anõduje alwũ-phe. O nõdu abũjeru Sõlu -hũma onye bũ mkparawa; õzoo l'õo onye ike dũ l'õgu; l'ooduta iya yeru onwiya.

Aalwũ-kpee ndu Amalẹku

15 ¹ Tõbudu iya bũ; Sámèlù bya asũ Sõlu: “Oo mbẹdua bẹ bũ onye ono, Chipfu ziru gẹ mu bya awũa ngu manũ l'ishi g'ĩ bũru eze ndibe iya, bũ ndu Ízurelu. Sũ-a; ngabẹ nchĩ l'õzi, Chipfu ziru g'e zia ngu. ² Waa iphe, Chipfu, bũ Okalibe-Kakõta-Ike eepfu baa: ‘Mu a-nũ ndu Amalẹku aphũ iphe ono, ephe meru ndu Ízurelu lẹ teke ono, ephe jeru akwaaru phẹ l'ũzo g'ẹphe shi l'alĩ Ijiputu alũfuta ono. ³ Tũgbua nta-a je etsoo ndu Amalẹku ono ogu. Tũkokpoo iphe, bũ iphe, ephe nweru enweru mebyishikõta. Ta aphũkwaru phẹ obu-imemini. Gbushikõta unwoke mẹ unwanyĩ; unwegirima mẹ ndu e he l'ẹka; mẹ eswi; mẹ atũru; mẹ ãnya-kamẹlu; mẹkpoo nkapfũ-igara.’ ”

⁴ Oo ya bũ; Sõlu bya akpakõ-dzua ndu Ízurelu lẹ mkpũkpũ Telayimu. O gũa phẹ ogu. Ndu ojõgu, eje l'okpa dũ ũkporo unu nemadzũ ugbo ũkporo l'ise;^g ndu ophu shi l'alĩ Jiuda dũ unu nemadzũ ugbo ũkporo l'ise.^h

⁵ Sõlu phẹ tũgbua jeshia mkpũkpũ ndu Amalẹku; je edomishia onwophẹ kwabẹgbaaru phẹ lẹ nsũda. ⁶ O bya asũ ndu Kenu: “Unu tũgbukwaa lũfu l'echilabõ ndu Amalẹku; k'ophu anyi ta atũkodu unu l'ephẹ gbushia; noo kẹle unu meru ndu Ízurelu l'ophu ree teke ono, ephe shi l'alĩ Ijiputu lũfuta ono.” Oo ya bũ; ndu Kenu shi l'echilabõ ndu Amalẹku wũfu.

⁷ No iya; Sõlu bya eshi lẹ Havila tsua ndu Amalẹku epfu jasũ l'echiegũ Shuru, nõ l'ũzo ẹnyanwu-awawa alĩ Ijiputu. ⁸ O kpũta Agagu, bũ eze ndu Amalẹku lẹ ndzũ. O gude ogu-echi tũko ndu kẹ Agagu ono gbushikõta. ⁹ Obenu lẹ Sõlu yee ndu ojõgu iya doberu Agagu ndzũ; mẹ iphe, bũkõta atũru, kachaa ree; mẹ eswi; mẹ unwu eswi, tsũgbaaru ẹba; mẹ unwu atũru. Mbũ l'ephẹ hakõtaru iphemiphe, dũ ree; ophu ephe te emebyishikõtaduru iya. O bũru unwu jõgojogojogo iphe; mẹ iphe, ta abadu urwu bẹ ephe mebyishiru.

^g 15:4 Bũ iya bũ 200,000 lẹ mbekee. ^h 15:4 Bũ iya bũ 10,000 lẹ mbekee.

Chipfu anafu Sòlu ọkwa-eze iya

¹⁰Tòbudu iya bụ; Chipfu bya epfuaru Sámèlu sụ iya: ¹¹“Mu taru onwo-mu ụta lẹ mu meru Sòlu g'ọ bụru eze; kele ọ gbakọtawaru mu azu; haa etso mbedua; ọphu o to mejedu iphe, mu tūru ekemu iya.” Iphe ono tsua Sámèlu l'èhu shii. Ọ rakota ẹkwa l'enyashi ono l'ophu raku Chipfu. ¹²O be l'onmewa utsu; Sámèlu bya agbalihu jepfushia Sòlu. E pfuaru Sámèlu sụ iya lẹ Sòlu bẹ jeshiakwaru úbvú Kamèlu. Lọ kpukwaru iphe, ee-gudeje nyata iya; bya adachi jeshia mkpukpu Gilugalu. ¹³Sámèlu jepfuepho Sòlu; Sòlu sụ iya: “Gẹ Chipfu gọkwaru ọnu-oma nū ngu. Mu meakwaru iphe, Chipfu sūru g'e mee.”

¹⁴Sámèlu sụ iya: “?Ọrà aturu pho, mu anu-a ?bụ gūnu? ?Eswi, egbugbaa ọrà pho ?būru gūnu bẹ ọ bụ?”

¹⁵Sòlu sụ iya: “Ono bukwa ọphu ephe shi lẹ Amaleku gude lwa. Ndu ọphu kakota ree l'aturu phe me l'eswi phe bẹ e dobekotaru ndzu, ee-gude gweeru Chipfu, bụ Chileke ngu ngweja. Ndu ọphuu bẹ anyi tūkoru mebyishikota kpakparakpa.”

¹⁶Sámèlu sụ Sòlu: “Ngabekpodapho gẹ mu karu ngu iphe, Chipfu pfuru mu l'enyashi.”

Sòlu sụ iya: “Ngwa; pfunaaru mu iya.”

¹⁷Sámèlu sụ: “Teke ono, i shi ha onwongu nwanshii l'enyā; ?tọ bunu ngu-a bẹ e woru mee onye-ishi l'okpa-ipfu ndu Ízurelu tọ? Chipfu bya awukwa ngu pho manū l'ishi g'i būru eze ndu Ízurelu. ¹⁸Chipfu ziru ngu ozi sụ g'i je atuko ndu ejo-ememe ono, bụ ndu Amaleku gbushikota; g'i je etsoo phe ọgu jeye teke ephe a-bukotaru mkpurupyata. ¹⁹?Bụ gūnu kparu iphe, i ti meduru iphe, Chipfu pfuru? ?Denu g'o gude unu gbaa egwegwa je avuppyabe iphe-okwata; mbụ shi nno mee ejo-ememe l'enyā Chipfu?”

²⁰Sòlu bya asụ Sámèlu: “Mu mekwaru-a iphe, Chipfu pfuru; bya ejee ozi ono, Chipfu ziru mu ono. Mu tūkoru ndu Amaleku gbushikota; bya akputa Agagu, bụ eze phe kpulata. ²¹Ọle ndua kwakwanuru okwata. Ephe kpukoru aturu; me eswi ndu ọphu kakota ree l'iphe ono, e doberu k'emebyishi ono; g'ee-gude iya gweeru Chipfu, bụ Chileke ngu ngweja lẹ mkpukpu Gilugalu.”

²²Sámèlu sụ:

“?I dobesu lẹ ngweja akpokotaru oku me
ngweja mmanu ozowaro bẹ ka adu
Chipfu ree;
karia eme opfu iya g'ọ sūru
g'e mee ya tọ?

Lekwa-a! Eme iphe, a sūru g'e mee kakwa
ree karia egwe ngweja;
mbua; anuma iphe lẹ nchi kakwa ree

karia egude anù tsuru ẹba gwee ngweja.

²³ Ekwefu-ike bẹ dũta-bekwa ẹjì g'agwọ ọbvu; eku onwonye dũta-bekwaphọ ẹjì g'agwọ nshi.

Eshi ọphu ì jìkaru opfu, Chipfu pfuru; bẹ ọ jìkaakwaru ngu phọ g'ì tì bũheru eze.”

²⁴ Ọo ya bụ; Sọlu bya asù Sámèlù: “Mu mewaru iphe-ẹjì. Mu mebyia-kwaru ekemu Chipfu waa opfu ì pfuru. Ọ kwa ọ́kẹ ndzù ndua l'agù mu meru g'o gude mu kweta mee iphe, ẹphe pfuru. ²⁵ Nta-a jiko; gũnaaru mu nvù l'iphe-ẹjì, mu meru. Tsonũru mu laphu azù gẹ mu je abaaru Chipfu ẹja.”

²⁶ Sámèlù sù iya: “Mu te etsokwaru ngu alaphu azù. Noo ọ́kẹ ì jìkaru Opfu Chipfu. Chipfu jìkaakwa ngu phọ g'ì tì bũheru eze ndu Ízùrèlù!”

²⁷ Sámèlù bya aghakọbe gẹ ya tũgbua; Sọlu woru ẹka l'ọnu uwe-mgbalanù iya; ọ lakahù. ²⁸ Sámèlù sù iya: “Ntanù-a bẹ Chileke lakafutaakwaru alì-eze ndu Ízùrèlù l'ẹka ngu; mbù woakwaru iya nù onye lanù lẹ ndu obutobu ngu phẹ; mbù onye ọphu ka ngu abũru ọkpobe nemadzù. ²⁹ Chipfu, bù iya bù ọkpèhu kẹ ndu Ízùrèlù bẹ ta abyakwa adzù ọ́ka; ọphu ọogba-nwedù iphe, dù iya l'uche; noo ọ́kẹ ọ tọ bũdu nemadzù mmanù; k'ọphu bù l'ọo-gbanwe iphe, dù iya l'uche.”

³⁰ Tọbudu iya bù; Sọlu sù iya: “Mu meswewaru. Ọle-a; jiko kwabenu mu ùbvù l'iphu ndu bù ọgerenya ndibe mu; mẹkwapho l'iphu ndu Ízùrèlù; mbù g'ì tsoru mu rọ laphu azù k'ọphu bù lẹ mu a-barù Chipfu, bù Chileke ngu ẹja.” ³¹ Sámèlù kwe bya etsoru Sọlu laphushia azù; Sọlu baaru Chipfu ẹja.

³² Sámèlù bya asù: “Kpùtaru mu Agagu, bù eze ndu Amalẹku ono l'ẹka-a!” Agagu bya egude ẹhu-ùtso jepfushia ya; bya asù: “O doru mu ẹnya lẹ teke anwùhu shi erwuphe mu bẹ ghatawaru nù.” ³³ Obenu lẹ Sámèlù sùru: “Ọo ẹgube ono, ì gude ogu-echi mee ọnwanyi; ẹphe gbaru ẹka nwa ono; bũkwapho gẹ ne ngu a-bũru onye gba ẹka nwa l'echilabọ ọnwanyi.” Sámèlù woru Agagu gbua pyaapyaa l'iphu Chipfu lẹ mkpukpu Gilugalu.

³⁴ Ọo ya bù; Sámèlù tũgbua lashia mkpukpu Rama. Sọlu tũgbua lashia mkpukpu Gibiya, bù ibe iya. ³⁵ Ọphu Sámèlù te ejebaeduru gẹ ya hùma Sọlu jasùru mbọku, yẹbe Sámèlù nwùhuru. Iphe ono, Sọlu meru ono bũru aphù tsọru Sámèlù. Chipfu sù lẹ ya tege emedu Sọlu eze ndu Ízùrèlù.

Sámèlù awù Dévidi manù l'ishi g'ọ bũru eze

16 ¹ Tọbudu iya bù; Chipfu bya asù Sámèlù; “?Bù teke ole bẹ ìi-gù-bekporu aphù Sọlu; l'ẹka mu gbẹ jìkawa iya g'ọ tọ bũhe eze ndu Ízùrèlù. Gbajia manù l'upyi ngu tũgbushia gẹ mu zia ngu ibe Jiesi, bù onye Bètulehemu; noo lẹ mu hotawaru onye lanù l'ọnwu iya unwoke g'ọ bũru eze.”

² Sámèlù sù: “?Mu e-me imeagha jee? Sọlu -nùma iya bẹ oo-gbukwa mu.”

Chipfu sù: “Kpùta nwada eswi; sù l'òo Chipfu bè ì byaru egweru ngweja. ³Zia Jiesi g'ò bya l'èka ono, eegwe ngweja ono. Mu e-goshi ngu-a iphe, ii-me. Òo onye òphu mu pfuru ngu bè ìi-wùru mu manù l'ishi g'ò bùru eze òbu.”

⁴Sámèlu bya emee iphe, Chipfu pfuru. O -rwuèpho mkpùkpù Bètulehe-mu; ndu bù ògerenya mkpùkpù ono tùko anma rwuurwu l'è k'abyabya, ò byaru ono. Èphe nòdu ajìgbaa: “?Bù-a k'òma bè ì byaru?”

⁵Sámèlu sù p'he: “Ee; ò kwa-a k'òma. Òo Chipfu bè mu byaru egweru ngweja. Unu je eme onwunu g'unu dù nsò; g'unu abya etsoru mu je k'è ngweja òbu.” Òo ya bù; ò bya emee Jiesi y'è unwu iya unwoke; èphe dù nsò k'èje k'è ngweja ono. Ò bya ekua p'he g'èphe bya ngweja ono.

⁶Èphe tùko jerwuèpho; Sámèlu hùma Eliyabu; bya arià sù: “O doru ɛnya l'òo onye ono, Chipfu h'otarù g'a w'ua manù l'ishi ono bè pfuru Chipfu l'ip'hu-a.” ⁷Obenu l'è Chipfu s'uru Sámèlu: “Te eleshirò ɛnya l'ugbugba iya; òzoo g'ò habe l'eli; noo l'è mu jìkaru iya ajìka. Noo k'èlè ò t'ò b'udu g'è nemadzù eleje ɛnya l'iphe, bù g'è Chipfu eleje iya. Nemadzù an'òduje ele ùgbugba eli èhu; obenu l'è Chipfu an'òduje ele ɛnya l'ime obu.”

⁸Òo ya bù; Jiesi bya ekua Abinadabu; bya emee g'ò ghabua l'ip'hu Sámèlu. Sámèlu sù: “Onye òwana bè Chipfu ta ah'otakwarupho.” ⁹Jiesi bya emee g'è Shama ghabua. Sámèlu sù: “Onye òwana bè ta ab'ukwapho onye òphu Chipfu h'otarù.” ¹⁰Jiesi mee g'unwu iya unwoke ɛsaa ghabua l'ip'hu Sámèlu. Sámèlu sùk'òta l'ò t'ò dùdu onye òphu Chipfu h'otarù l'ime p'he.

¹¹Sámèlu bya ajia Jiesi sù: “?Bù mkpakò unwegirima ngu unwoke baa?”

Jiesi sù iya: “Ò ph'òdukwaduru onye òphu kachakp'òo ab'uru nwata; òlè oochekwanu at'uru.”

Sámèlu sù: “Ye nemadzù g'è je ekua ya; k'èlè anyi taa n'òdukwa an'ò ja-sù l'òo-bya.” ¹²Òo ya bù; ò zia e je ekua ya ò bya. Nwata ono dù k'è nwa putuputu. ɛnya n'òdu egbu iya k'è nwa sh'ishii; ò dù ùbvù l'ɛnya. No iya; Chipfu sù Sámèlu: “Gbalihu w'ua ya manù l'ishi; k'èlè òo ya bè bù onye òphu òbu.” ¹³Sámèlu bya ewota ùpyi ono, ò yeru manù ono bya egude w'ua ya manù ono l'ishi l'ip'hu unwune iya. E -shi mb'òku ono; Unme Chipfu bya Dévidi l'èhu k'ìke. Sámèlu t'ugbuwaro lashia mkpùkpù Rama.

Dévidi akp'òru S'òlu une

¹⁴Nta-a bè Unme Chipfu l'ufuwaru S'òlu l'èhu; Chipfu bya ezia èjo maa; ò kpangash'iahaa ya èhu. ¹⁵Ndu ozi S'òlu sù iya: “?Lewarò; nta-a bè èjo maa, Chileke ziru akpangash'ì ngu èhu? ¹⁶G'è g'ùbè nnajiuphu anyi zinaa anyibè ndu-ozi ngu g'anyi je ach'òo onye maru g'aakpoje une; k'òphu bù èjo maa ono, Chileke ziru ozi ono -kparwutaè ngu ph'ò l'èhu; onye ono akp'òoru ngu iya; l'ìi-ka nwa mma.”

¹⁷Òo ya bù; S'òlu sù ndu-ozi iya: “Unu ch'òo onye akpoje une rengure-ngu dutaru mu.”

¹⁸Onye lanu le ndu-ozì onò sù iya: “O nweru nwata mu humaru le mkpukpu Bètulehemu; nwatibe Jiesi. Nwata ọ bụ bẹ akpọ une doru ẹnya ree. Ọ bụ onye ọkpèhu dū-ghe adū-ghe; bụru onye ike dū l'ogu; bya amaru g'èepfufe opfu ree; bya amakwapho mma; bụru onye Chipfu swiru eswiru.”

¹⁹Solu bya ezia ndu oozije ozi g'èphe je ibe Jiesi je asụ iya: “Dena mu nwa ngu nwoke onò, bụ Dévidi, bụ iya bụ onye ọphu eche aturu onò.”

²⁰Oo ya bụ; Jiesi bya akputa nkapfu-igara; chiru buredi doo ya l'eli; pata otumu mee bya akputa nweghu ye iya; bya eduru nwatibe iya onò, bụ Dévidi nù phè g'èphe dujeru Solu. ²¹No iya; Dévidi lapfu Solu je ejea haaru iya ozi. Solu kwatakpo ye Dévidi obu ọkpobe eyeye. Dévidi bya abụwaruro onye achijeru iya ngwogu. ²²Tobudu iya bụ; Solu bya ezia ozi g'e ziaru iya Jiesi sù: “Jiko hanaa gè Dévidi buwaruro jeru mu ozi; kele ọ dū mu l'obu.” ²³Ọ nòdu abujeru teke ẹjo maa onò, Chileke ziru onò kparwutaerupho Solu l'ehu; Dévidi ewota une iya kpọahaa. Solu agbè teke onò bya enweru onwiya; l'ọ bya aka mma; ẹjo maa onò aparu iya haa.

Dévidi yee Golayatu

17 ¹Ndu Filisitayinu bya atuko ndu ojuo phè kpakpo k'ogu. Ephe dzukobe le mkpukpu Soko, dū l'alì Jiuda. Ọ bụru le mkpukpu Efesu-Damimu, nò le mgbaka Soko yee mkpukpu Azeka bẹ ephe nmaru anmanma ugu. ²Solu yee ndu Ízurelu dzukobe bya anmaa anmanma ugu le nsuda Ela bya akpo giriri g'èphe tsoo ndu Filisitayinu ugu. ³Ndu Filisitayinu nòdu l'eli úbvú lanu; ndu Ízurelu nòdu l'eli úbvú lanu l'ibiya ọphu. Ọ bụru nsuda úbvú labo onò bẹ nọ-buharu phè l'echi.

⁴Tobudu iya bụ; onye bụ ọ-lwua-ododu, shi le mkpukpu Gatu, epha iya bụ Golayatu bya eshi l'odu ndu Filisitayinu lufuta. Ogologo iya bẹ dū nkwo-eka tete. ⁵Okpu-igwe, o kpuchiru ishi bẹ bụ onyirubvu bẹ e gude mee ya. Teme uwe-ogu, o yeru l'ehu bẹ bukwapho onyirubvu bẹ e gude mee ya; teme e mee ya ọ dū ekiri ekiri. Uwe-ogu onò bẹ ẹrwa iya dū unu shèkelu iri l'èbo l'ukporo iri. ⁶O woru iphe, e gude onyirubvu mee kechia ogboro; bya ewofuaru arwa, e gude onyirubvu mee nyakoru l'azu. ⁷Oshi arwa iya ọphu o gude l'eka dūepho g'ígwe, shihuru ike, onye ekwe-je ekwa egudeje ekwe ekwa. Pyipyipyi igwe, e moberu l'ishishi arwa iya onò bẹ ẹrwa iya dū unu shèkelu l'ukporo shèkelu iri. Onye apajeru iya iphe, loogbobeje ezeru onwiya bya evutaru iya ụzo. ⁸Golayatu bya ebvuru; raaru ndu ojuo ndu Ízurelu ọrà sù phè: “?Denu g'o gude unu futa bya akpo giriri k'ogu? Mbèdua bụ onye Filisitayinu; unubèdua bụru ndu-ozì Solu. Unu họtà onye lanu l'ime unu g'ọ byapfuta mu ugu! ⁹Ọ -buru l'oodu ike tsoo mu ugu; gbua mu; anyi anodu unu l'eka; ọle ọ -bukwanuru le mbèdua kapyaberu iya; woru iya gbua; unu aburu ndu a-nodu anyi l'eka; jea haaru anyi ozi!” ¹⁰Onye Filisitayinu onò bya asụ: “Ntanu-a bẹ mu

tunwaaru ndu ojogu ndu Ízurelu! Unu hōta onye lanu yeru mu ge mu l'iya zugbabe iya!" ¹¹Solu yee ndu Ízurelu nūmaepho iphe, onye Filisitayinu ono pfuru; ehu rwushihu phe; oke ndzu-agugu rwuta phe.

Dévidi abya agbaphe ndu Ízurelu

¹²Dévidi be bu nwatibe onye Ifurata ono, epha iya bu Jiesi, shi le mkpu-kpu Betulehemu, no l'alí Jiuda. Jiesi be nwutaru unwoke esato. O buwaa ogerenya shii; buru onye yi le ndu kawaru nka noo odu teke Solu bu eze. ¹³Unwu Jiesi umadzu eto ophu kachaa aburu ogerenya be tso Solu jee ogu. Epha okpara iya bu Eliyabu. Otsota buru Abinadabu. Onye k'eto buru Shama. ¹⁴O buru Dévidi be kakota aburu nwata l'ime phe. Umadzu eto ophu kachaa aburu ogerenya be tso Solu. ¹⁵Dévidi nodu eshije l'ibe Solu eje eche aturu nna iya le Betulehemu. O -jecha; l'o laphushia azu l'ibe Solu.

¹⁶Ukporo abali labo be onye Filisitayinu ono afutakotaje l'utsu me l'uzenyashi bya ebvugabe onwiya.

¹⁷Tobudu iya bu; Jiesi su nwa iya, bu Dévidi: "Wota nkweka ereshi, a huru ahuhu waa ishi buredi iri-a mee egwegwa wojeru iya unwune ngu l'eka ephe doru k'ogu ono. ¹⁸Gudekwapho chiizu-a ephe n'iri; woru nu onye-ishi ndu ojogu phe. Li maru me ?ehu dua unwune ngu ono ree? L'ibiyawaro edooru mu g'onodu phe du. ¹⁹Ephe le Solu; me ndu Ízurelu l'ophu be tukoru nodu le nsuda Ela etso ndu Filisitayinu ogu."

²⁰Oo ya bu; o be lonmewa utsu; Dévidi gbeshi paru aturu iya haaru onye eletaru iya ya enya; bya akwakobe ivu tugbua jeshia ge nna iya, bu Jiesi ziru iya ono. O buru teke o rwuru l'odu ono bu teke ndu ojogu ono azu ebvu ogu; awufu ejewaa l'iphu ogu. ²¹Ndu Ízurelu waa ndu Filisitayinu bya akpoo giriri chebegbaaru onwophe iphu. ²²Dévidi tukor ivu ono, o gude bya; haaru onye l'eché ivu ndu ojogu nche; gude oso gbapfu unwune iya l'eka a kporu giriri k'ogu je ekele phe. ²³Ephe kpukwadurua opfu l'onu; o-lwua-odoru ndu Filisitayinu, bu Golayatu, bu onye shi le mkpu-kpu Gatu; shiepho l'eka ephe kporu giriri k'ogu hefuta; bya awata atunwa ndu ojogu ndu Ízurelu g'ootunwajehawa phe pho. Dévidi numa iya. ²⁴Ndu Ízurelu l'ophu bya elevu nwoke ono; ndzu-agugu rwutanu phe; ephe tukor tsu oso. ²⁵Ndu Ízurelu tukor epfu su: "?Unu humaru-a ge nwoke-a l'anodujeepho afuta-phe tekenteke? Iphe, ofutajeepho bu go tunwaa ndu Ízurelu. Onye duru ike gbua ya be eze e-vukwaru eku, paru eka apaa nu. Oo-kekwapho onye obu nwada iya; bya agufu ndu unuphu ibe nna onye obu latu akiriko l'alí Ízurelu."

²⁶Dévidi bya ajia ndu pfu-kube iya nu su: "?Bu gunu be ee-meru onye gburu nwoke Filisitayinu ono; wofu ndu Ízurelu iphe-iphere owana l'iphu? Bu gunu be onye Filisitayinu-a, te ebuduru ubvu-a bu ke go tunwaa ndu ojogu ke Chileke ophu no ndzu?" ²⁷Ephe bya eyeeru iya onu; su iya: "Oo iphe ono, anyi shi pfuhawaa ono be ee-meru onye gburu iya nu."

²⁸Eliyabu, bụ nwune Dévidi k'ogerenya bya anuma gę yęe ndu ono epfu; ọ vọru oku wua ẹhu l'iphe ono, Dévidi pfuru ono su: “?Ị byaru eme gunu l'ẹka-a? Mbụ ?bụ onye bę ị gbadoru aturu olemole pho l'echiegu? Mu maru-a g'i kube onwongu; bya amakwarupho g'ejo okpoma du-be ngu. Iphe, ị byanuru bụ g'i bya ahuma g'e gude alwu ọgu.”

²⁹Dévidi su iya: “?Bụ gunu bę mu meru nta-a? ?Bụ gę mu te epfushi opfu?” ³⁰Ọ ghakọbe ghaaru onye ọzo iphu wata aji iphe, ọoji. A bya epfu-kwaaru iya iphe ono, e pfuhawaru iya pho.

³¹Ndu ọzo numa onu, Dévidi yeru; bya atugbua je edooru iya Sọlu. Sọlu zia g'e je ekua ya. ³²Dévidi bya asu Sọlu: “G'ọ to dukwa onye obu e-te ophe l'opfu ẹhu onye Filisitayinu-a. Nwozi ngu bę e-je-a etsoo ya ọgu.”

³³Sọlu su iya: “Ị ti hakwa k'ęje etso onye Filisitayinu ono ọgu; ị bukwa-du nwata nwokoro nshii; obenu lę yębedua buwaa onye bụ ọgerenya, shi teke ọ bụ okorọbya lwuta ọgu.”

³⁴Dévidi sukwanu Sọlu: “Nwozi ngu bę bụ aturu nna iya bę o shihawaa ụzenya cheta. Teke oduma; ọzoo ẹjo anụ, bụ biye byaru apata nwaturu mu lanu l'ẹka ẹphe dọru; ³⁵bę mu etsopyabeje iya; chia ya iphe; nafi iya nwaturu ono l'onu. Teke ọ ghakọberu tsopfuru mu; mu aworu iya; kwaa ya agba; woru iya gbua. ³⁶Nwozi ngu bę gbuwaru oduma yęe ẹjo anụ, bụ biye. Onye Filisitayinu-a, te ebuduru úbvù-a je l'adu ẹgube ono; noo kęle ọ tunwaru ndu ojogu kę Chileke ọphu nọ ndzu. ³⁷Chipfu ono, bụ onye dzọtaru mu l'ęnya-nvọ oduma waa l'ęnya-nvọ ẹjo anụ, bụ biye ono bę bụ iya a-dzọta mu l'ẹka onye Filisitayinu ono.”

Sọlu su Dévidi: “Jeshia. Gę Chipfu swikwaru ngu eswiru-o!” ³⁸Sọlu bya achita akpawuru uwe iya kpua Dévidi; bya eworu okpu-ọgu, e meru l'ope kpuke iya l'ishi; bya achita uwe-ọgu iya yefua ya. ³⁹Dévidi bya eworu ogu-echi iya kepyabę l'uwe-ọgu ono; bya ejeshia g'o gude iya jephee ejephe; ọphu ọ dudu ike; kęle o toko kwoduru iya ẹhu; mbụ ẹgube ngwa ono. Ọ su Sọlu: “Mu ta adukwa ike eye ẹgube iphe ọwa-a ẹje; kęle o toko kwoduru mu ẹhu.” Oo ya bụ; o woru iya yeshikota. ⁴⁰Ọ bya ewota oshi-mpaleka iya kpapfuru; bya ahota mkpuma, a gba ẹnu ụzo ise, akwogbachaa akwokwo lę nggele l'ẹka ono; chiru ye lę nwękpa, nọ l'eda, ndu eche aturu o gude. O gude rọbo iya l'ẹka; bya ejepfushia onye Filisitayinu ono ọgu.

⁴¹No iya; onye Filisitayinu ono kparu onye apajeru iya iphe, eegudeje gbobuta onwonye vuru ụzo; ejekpọepfo abyapfuta Dévidi. ⁴²Ọ bya ele-vu Dévidi; bya ahuma l'ọ bụ nwata nwokoro nshii, du nwa putuputu; bya acha nwa rweerweerwe; ọ gbę lephe ya ęnya. ⁴³Ọ su Dévidi: “?Mu bụ nkuta meru iphe ị chị oshi abyapfuta mu?” Onye Filisitayinu ono gude agwa ibe phę ephu Dévidi iphu; ⁴⁴bya asu iya: “Bya l'ẹka-a gę mu eworu anu ngu keeru anu-ęgbudu yęe ẹnu, ephe l'eli!”

⁴⁵Dévidi su onye Filisitayinu ono: “Ọ bụ eviya l'i gude ogu-echi; mę arwa, du iche iche abyapfuta mu ọgu; obenu lę mbędua gude ẹpha Chipfu,

bù Ọkalibe-kangokotaru-nù; mbù Chileke kẹ ndu ojogu ndu Ízurelu, bù iya bù onye ono, ì túnwaru ono. ⁴⁶Ntanù-a bẹ Chipfu l'e-me g'ì daba mu l'ẹka; mu echitsua ngu l'alì; gbuta ngu ishi. Ntanù-a bẹ mu l'e-me g'anù-egbùdu yẹ ẹnu, ephe l'eli ria odzu ndu ojogu ndu Filisitayinu. Oo ya bù gẹ mgboko l'ophu amakwanùru lẹ Chileke ẹwa lẹ Ízurelu. ⁴⁷Tẹme ndu-a, ọdù l'ẹka-a bẹ a-makwarupho l'ọ tọ bụdu ogu-echi yẹ arwa bẹ Chipfu egudeje adzọ nmadzù; kẹle ogu-a bẹ bù kẹ Chipfu. Oo-chikotaru unu ye anyi l'ẹka.”

⁴⁸O be g'onye Filisitayinu ono jẹpfushiaru iya ntse k'ogu; Dévidi gude ọso agba eje l'iphu ogu ono g'ephe l'iya zụgbabe iya. ⁴⁹Dévidi bya eye ẹka l'ẹkpa iya; wofutaepho mkpuma lanù; bya eye lẹ rọbo iya ono; bya esetaẹ ya phọ gbaa; o je adaepho onye Filisitayinu ono l'egedegee ọnu-iphu. Mkpuma ono bụru iya kẹ tsurumu l'egedegee ọnu-iphu ono. O behuepfo ebehu daa kẹ gworogodogo woru iphu bua l'alì. ⁵⁰Oo ya bù; Dévidi gude mkpuma waa rọbo lwù-kpee onye Filisitayinu ono; mbù gbatsua ya; woru iya gbua; ophu ọ dudu mẹ ogu-echi, o gude l'ẹka. ⁵¹Dévidi gude ọso je apfukota iya l'eli. O woru ẹka l'ogu-echi onye Filisitayinu ono; mífuta iya l'ọbo iya; gude ogu-echi ono gbua ya; bya egbuta iya ishi.

Ndu Filisitayinu hùmaepho l'ọ-lwua-ọodoru phẹ ono bẹ nwuhuwaru nù; ephe dakọbe ye ọkpa l'oso. ⁵²Unwoke Ízurelu waa ndu kẹ Jiuda wulihu atù oko; achì ndu Filisitayinu; chia phẹ chì-rwua mkpukpu Gatu; mẹ l'ẹka eeshije abahù lẹ mkpukpu Ẹkuronu. Ndu Filisitayinu, e gbushiru daka-chaa l'uzo, e shi eje mkpukpu Sharayimu; mbù jasù lẹ mkpukpu Gatu mẹ Ẹkuronu. ⁵³Ndu Ízurelu chì-gheepho ndu Filisitayinu ono lwaphuta azù; bya eje akwaa ọkwata l'odu ndu Filisitayinu ono. ⁵⁴E mechaa; Dévidi pata ishi onye Filisitayinu ono je edobe lẹ Jierúsalemù. O bya achikoo ngwogu onye Filisitayinu ono dobe l'ulo-ekwa yẹbe Dévidi gẹdegede.

Eedu Dévidi edupfu Sọlu

⁵⁵No iya; Sọlu bya ahuma Dévidi g'oojepfu onye Filisitayinu ono ogu; ọ jiahaa onye-ishi ndu ojogu iya, bù Ábuna; sù: “?Nwata ono bụnaa nwatibe onye?”

Ábuna sù iya: “Gùbe eze; gẹ ndzù dukwa ngu. Mu ta amakwa nwata obu.”

⁵⁶Eze sù iya: “Kpataedukwa ishi nwatibe onye nwokorọbya ono bù.”

⁵⁷Dévidi lwaepho egbu onye Filisitayinu ono; Ábuna duta iya dupfuta-shia Sọlu lẹ gẹ Dévidi pakwadua ishi onye Filisitayinu ono l'ẹka. ⁵⁸Sọlu bya ajia ya sù: “Nwokorọbya; ?ì bụnaa nwatibe onye?”

Dévidi sù iya: “Mu bukwa nwatibe nwozi ngu, bù Jiesi kẹ mkpukpu Bẹtulehemu.”

Ọnyà Dévidi yẹ Jionatanu

18 ¹Dévidi yẹ Sọlu bọ-ghechaepho ọja ono; obu Jionatanu yẹ kẹ Dévidi je atugba; Jionatanu yee Dévidi obu g'o yeru onwiya. ²E

shi mbòku ono, bẹ Sòlu kutaphuru Dévidi azù swibe onwiya; òphu o to kwebaèdu g'ò laphu azù l'ibe nna iya. ³Dévidi yẹ Jionatanu woru ndzù gbaa kẹle o yeru Dévidi obu g'o yeru onwiya. ⁴Jionatanu yefù uwe-mgbalanu, o yeru l'èhu chie Dévidi; yẹ uwe-ògu iya; mẹ ogu-echi iya; mẹ apfù iya; waa akpò, ookebeje l'uwe. ⁵Iphe, Sòlu zikòtaru Dévidi g'o mee bẹ oomekòtajeepho rengurengu. Sòlu woru iya mee onye-ishi ndu ojògu iya. Ò tũko atsòkota ndu Ízurelù uto; jeakpaa lẹ ndu-ozì Sòlu.

Dévidi aduwaa Sòlu ashì

⁶Ndu ojògu wataepho alwa ògu ono gẹ Dévidi gbuchaaru onye Filisitayinu phò; unwanyi shi lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, dù lẹ Ízurelù l'ophu wufuta chiru nkwa; mẹ une; azù ebvu èhu-uto; bya ete iya etete gude agba eze phẹ, bụ Sòlu ndzuta. ⁷Ephe nòdu agù ebvu ono; ete asuje: “Sòlu gbuwaru unubuku ndu ojògu; Dévidi gbukwanaa unubuku ugbo iri.” ⁸Tòbudu iya bụ; èhu ghuahaa Sòlu egbu shii; kẹle iphe ono, ephe epfu ono bẹ dù iya èjì. Ò bya arĩa sù: “Dévidi bẹ eepfu l'o gburu unubuku ugbo iri; mbèdua buri unubuku lanu kpoloko. ?Bù gùnu bẹ ọo-natabaa ọzo; ta abụadaa alì-eze ndu Ízurelù?” ⁹E shi kẹ mbòku ono bẹ Sòlu jiahaaru Dévidi ijienya.

¹⁰O rwua nchitabòhu iya; èjò maa, shi l'èka Chileke; bya èjì Sòlu l'èhu k'ike. Ò nòdu anòduje epfushi òbvu òbvu l'ime ọlò iya. Dévidi nòdu anòduje akpòru iya une egube ọokpojeahawa iya ono. Sòlu nòdu egudejekwanu arwa l'èka. ¹¹Sòlu bya arĩa sù: “Gẹ mu bya egude arwa-a tųpyabe Dévidi l'igbulò.” Ò tųa ya ugbo labò; Dévidi zekòta iya.

¹²Sòlu tsuàhàa Dévidi ebvu; kẹle Chipfu pawaru iya haa; je eswiwaru Dévidi eswiru. ¹³Ọo ya bụ; Sòlu bya edufu Dévidi l'èka yẹbẹ Sòlu nọ; woru iya mee onye-ishi unu ndu ojògu labò l'ukporo iri. Dévidi nòdu edujeru ndu ono eje ògu. ¹⁴Iphemiphe, o yeru èka nòdu abujeeru iya phò upete; kẹle Chipfu nọ swiru iya eswiru. ¹⁵Sòlu hùmaepho g'iphe gude ekweberu Dévidi; ò tsuàhàa ya ebvu. ¹⁶Obenu l'iphe, bụ ndu Ízurelù; mẹ ndu Jiuda l'ophu tũkoru ye Dévidi obu; kẹle ọo ya anòduje edu phẹ eje ògu.

Dévidi alù nwada Sòlu

¹⁷Sòlu bya asù Dévidi: “Waa Merabu, bụ nwada mu k'ògerenya baa. Ọoepho g'ì gude ike ngu g'ò ha jeru mu ozi; l'ì lwù-chiru Chipfu ògu èhu mu.” Noo lẹ Sòlu rìru l'ime onwiya sù; “Mu te ebyikpòdaa Dévidi èka. G'ò buriro ndu Filisitayinu bẹ oo-bugbaru ephe l'iya!”

¹⁸Noo ya; Dévidi sù Sòlu: “?Bù onye bẹ mu bükwanu? ?Bù gùnu bẹ ndu unuphu anyi; ọzoo ipfu nna mu bükwanu l'alì Ízurelù kẹ gẹ mu bya aburu ọgo eze?” ¹⁹Tòbudu iya bụ; ò gbabe teke ò gbaru g'e kee Dévidi nwada Sòlu ono, bụ Merabu; a gbẹ woru iya kee Adurelu, bụ onye mkpukpu Mehola.

²⁰Mikalú, búkwapho nwada Sòlú bya eyee Dévidi obu. E je edooru iya Sòlú; ẹ̀hù tsọọ ya ntùmatu. ²¹Sòlú ríà sù: “Mu e-woru iya kee ya g’ò búru ọ̀nyà nmata iya; k’òphu ndu Filisitayinu a-daaha ya ẹ̀ka n’ò l’ẹ̀hu.” Ọọ ya bú; Sòlú bya asù Dévidi: “Nta bẹ búwaa k’ugbo ẹ̀bo, ọ̀zo d’uru ngu g’ì búru ọ̀go mu.” ²²Ọọ ya bú; Sòlú zia ndu-ozì iya sù: “Unu kuchi Dévidi ekuchi sù iya: ‘Lenu; ì d’ukwa eze ree; tẹ̀me ndu-ozì iya yek’òta ngu obu. Búnuru ọ̀go eze ọ̀bu nta-a.’”

²³Ndu ozì ono je eworu iphe ono pfuaru Dévidi. Dévidi sù: “?Unu dobesu l’ò d’u nphe ab’uru ọ̀go eze? Lẹ̀ m’ube onye ad’udu g’ò d’u mu; ọ̀phu a ta kwatadu maru mu amaru.”

²⁴Ndu ozì Sòlú je epfuaru iya iphe, Dévidi pfuru; ²⁵Sòlú sù: “Unu sù Dévidi lẹ̀-a: ‘Eze te eledu ẹ̀nya g’a k’waaru iya aswa l’ìshì n’wanyi ono; iphe oole ẹ̀nya bú g’e butaru iya akpapyì ndu Filisitayinu ọ̀kpòro ise; kẹ̀le oomee g’ò shì nno melata ndu ọ̀hogu iya ono.’” Iphe, Sòlú gude eme iphe ono búru g’ò mee gẹ̀ Dévidi daba ndu Filisitayinu l’ẹ̀ka. ²⁶Ndu ozì eze bya epfuchaaru Dévidi iphe, eze pfuru ono; ọ̀ bya ad’u iya ree g’ò búru ọ̀go eze. Ọọ ya bú; ọ̀phu o toko rwukp’odanu teke a tuburu; ²⁷Dévidi gbali’hu yẹ̀e ndu etsoje iya n’u je egbua ndu Filisitayinu ọ̀kpòro ọ̀madzu iri. Ọ̀ chí-lata akpapyì phẹ̀; bya ag’u-dzua ya ag’u-dzu n’u eze; k’òphu ọ̀o-búkwanuru ọ̀go eze. Sòlú bya ekuru nwada iya ono, bú Mikalú kee ya; ọ̀ l’uru.

²⁸T’obudu iya bú; Sòlú bya amaru lẹ̀ Chipfú n’ò swiru Dévidi eswiru; bya ah’uma lẹ̀ n’watibe iya kẹ̀ mgb’oko, bú Mikalú yekwar’u iya ph’o obu; ²⁹Sòlú bya akabaa ya ats’u ebvu. Dévidi búwaruro ọ̀hogu Sòlú jas’uwaruro ya.

³⁰Ndu oj’ogu ndu Filisitayinu n’odu an’oduje ejepfú ndu Ízùrẹ̀lù ọ̀gu n’je-pyabẹ̀. Ẹ̀phe -byaa ọ̀gu ono; Dévidi aka’eph’o emekpe ndu ọ̀hogu phẹ̀; e me lẹ̀ ndu-ìshì ndu oj’ogu Sòlú l’ophu. E shiwar’o nno; ẹ̀pha Dévidi deahaa edede.

Sòlú eme g’o gbua Dévidi

19 ¹Sòlú bya ezia nwa iya, bú Jionatanu mẹ̀ ndu-ozì iya l’ophu g’ẹ̀phe gbua Dévidi. Obenu lẹ̀ Jionatanu bẹ̀ yeru Dévidi obu shii. ²Jionatanu je je edooru Dévidi sù iya: “Nna mu, bú Sòlú bẹ̀ ach’okwa ọ̀zo, oo-shì gbua ngu. Ọọ ya bú; kwabẹ̀kwaru onwongu ẹ̀nya l’ùtsu echele. Jekwa an’odu l’ẹ̀ka d’u l’ìcha domia onwongu. ³Mu e-tsoru nnana mu je an’odu l’egu l’ẹ̀ka ono, ì n’o ono; mu a-chì-koshiẹ̀du iya idzu ẹ̀hu ngu. Iphe, mu n’umaru iya l’onu k’idzu ẹ̀hu ngu ono; mu abya edooru ngu iya.”

⁴Jionatanu pfushiaru Sòlú, bú nna iya kẹ̀ Dévidi l’oma sù iya: “G’u-be eze; te emekwa nwozi ngu Dévidi ejì. Ọ̀ t’o d’ukwa ẹ̀ka o mewaru ngu ejì. Iphe, o megbabẹ̀ru bẹ̀ i ritakp’oru urwu, ha shii. ⁵Kẹ̀le-a; ọ̀ t’uru ishi ndz’u iya teke ono, o jeru egbua onye Filisitayinu ph’o. Chipfú dz’o ndu Ízùrẹ̀lù l’ophu; k’òphu par’u ẹ̀ka apaa. Ì h’umakwaru iya; bya etee ẹ̀swa.

?Dènuhunú g'o gude i je emeswe onye adúdu iphe, o meru; mbú g'i woru Dévidi gbua l'èbe adú iphe, ìi-gùrú nù iya?"

⁶Sòlú nùma iphe, Jionatanu pfuru bya eribua nte sù: "Eshinu Chipfu nò ndzú g'ò nò iya-a bẹ a ta abyadú egbu Dévidi." ⁷Òo ya bú; Jionatanu bya ekua Dévidi tũko iphe ono dokòtaru iya. O mechaa duta Dévidi dujeru Sòlú; èphe tũko nòdu g'èphe shihawaa nòdu lẹ mbú.

⁸Ògú bya adakwaa ọzọ; Dévidi gbalihukwa je etsoo ndu Filisitayinu ọgú. Ọ tsua phẹ ọtsu-ẹpfu; èphe gbachaa ikpabaka.

⁹Chipfu bya ezia ẹjọ maa; ọ bya Sòlú l'èhu lẹ g'ò nò l'ime ọlọ iya ujiku lanú parú arwa l'ẹka. Dévidi gudekwadú une iya l'ẹka akpọ; ¹⁰Sòlú mea-haa gẹ ya gude arwa ono tųpyabe Dévidi l'igbulọ; Dévidi zee ya; arwa ono je eguru l'igbulọ. Dévidi pyofu gbalaa l'enyashi ono.

¹¹Sòlú bya ezia ndu-ozí g'èphe je l'ọlọ Dévidi je eche iya nche; g'èphe egbua ya l'utsu. Mikalu, bú nyee Dévidi pfuaru iya ya sù: "Ọ -bùrú l'ì tì dzòduru ishi ndzú ngu l'enyashi-a bẹ ee-gbukwa ngu echele." ¹²Òo ya bú; Mikalu shi lẹ windo kuzeta iya; ọ gbafú gbalaa. ¹³Mikalú bya ewota ntẹkpe nyebe l'iphe-azẹ; bya achíru ẹkwa phukpute iya; bya eworu pyilo, e meru l'ẹjì egbu dobe iya l'uzo ishi. ¹⁴O beẹpho teke Sòlú ziru g'e je egude Dévidi; Mikalu sù phẹ: "Iphe emekwa iya." ¹⁵Sòlú bya eziphu ndu ono azú ọzọ g'èphe je ahuma Dévidi; bya asù phẹ: "Unu pata iya l'iphe-azẹ ọbú bya k'ọphu mu e-gbuwa iya rọ." ¹⁶Obenu lẹ ndu ono byaru abata; ọ búrú ntẹkpe bẹ zẹ l'iphe-azẹ ono; waa pyilo, e meru l'ẹjì egbu, nò iya l'uzo ishi. ¹⁷Sòlú sù Mikalu: "Dènu g'o gude ì ghọru mu ụgho egube-a; mbú woru ọhogu mu dufu g'ò gbalaa?"

Mikalú sù Sòlú: "Ọ kwa l'ọo l'ọ sùru mu gẹ mu haa ya gẹ ya gbalaa! Ọ -dúdu bẹ ya e-gbukwa mu!"

¹⁸Dévidi nahụepho gbalaa ono; o jefpushia Sámèlú lẹ mkpukpu Rama je atũko iphe, Sòlú mekòtaru iya dooru iya. Ọo ya bú; yẹ Sámèlú swíru jeshia mkpukpu Nayotu je anọdu. ¹⁹Ozi bya erwua Sòlú nchì lẹ Dévidi bẹ nọ lẹ mkpukpu Nayotu, dú lẹ mkpukpu Rama. ²⁰O zia g'e je egude Dévidi. E jerwua bya ahuma ọgbo ndu mpfuchiru Chileke l'ẹka èphe epfuchiru Chileke. Ọ búrú Sámèlú bẹ pfúru l'ẹka ono; búrú onye-ishi phẹ. Unme Chileke bya ndu ono, Sòlú ziru ozi ono l'èhu; èphe pfuchiahaaru Chileke. ²¹A bya epfuaru iya Sòlú; o zia ndu ọzọ; èphe jerwua bya epfuchikwarupho Chileke. Sòlú bya ezia ndu k'ẹto; èphe pfuchikwarupho Chileke. ²²Tòbudu iya bú; ọ bya atụgbua jeshia Rama l'onwiya bya erwua l'eze wẹlú ono, dú lẹ Seku; ọ jia sù: "Bú awe bẹ Sámèlú yẹ Dévidi nọ?" Èphe sù iya: "Èphe nọkwa lẹ Nayotu, dú lẹ mkpukpu Rama." ²³Òo ya bú; Sòlú tųgbua jeshia Nayotu, dú lẹ Rama ono; Unme Chileke byakwa iya phọ l'èhu; o tsoru ụzọ epfuchiru Chileke jasúru o rwua Nayotu, dú lẹ Rama. ²⁴Ọ lafuchaa uwe iya gbarú ọto pfuchiaharu Chileke l'iphu Sámèlú. Ọ gbarú ọto dabyiru l'ẹka ono eswe mẹ l'enyashi ono l'ophu. Ọo ya meru iphe, ndiphe asuje: "Sòlú ?ọ yífua lẹ ndu mpfuchiru Chileke tọ?"

Jionatanu yẹle Dévidi

20 ¹Dévidi bya eshi lẹ Nayotu, dọ lẹ mkpukpu Rama gbalaa jepfu-shia Jionatanu je asụ iya: “?Bukpoo gụnu bẹ mu meru? ?Bụ gụnu bụ ẹjo-iphe, mu mekpọrụ? ?Bụ iphe-ẹji gụnu bẹ mu meru nna ngu, meru g’o gude ọ nọdu achọ ishi ndzụ mu?”

²Jionatanu sụ iya: “Tuswekwa! Ishi ngu tee tuphahụkwa. Lekpọdapho; nna mu ta adụkwa iphe, ọ byaru eme; ọphu o vuru ụzo pfuadaru mu iya; m’obeta ọ bụru iphe, ha shii ọzoo ọphu ha nwanshii. ?Denu g’o gude o je l’emeru mu ọwana lẹ mpya? Ọ tọo dükwa nno!”

³Dévidi bya eria angụ sụ: “Nna ngu bẹ o doru ẹnya ree lẹ mu lẹ ngu dọ lẹ ree. O pfuwa iya hoohaa l’ime onwiya sụ: ‘Jionatanu ta abyadụ amaru iphe ya eme. Ọ -maru bẹ oo-ghu iya egbu.’ Ọle-a; eshinu Chipfu nọ ndzụ g’o nọ iya-a; gubedua nọdu ndzụ g’i nọ iya-a; bẹ bukwapfo g’o bụ ire-lanu lẹ ndzụ mu tso-geewaru atso-geru.”

⁴Jionatanu sụ Dévidi: “Iphe, i sụkporu ge mu meeru ngu bẹ mu l’e-me-ru ngu.”

⁵Ọo ya bụ; Dévidi sụ iya: “Lenu; echele bukwa ọnwa ọphúú; ọ gbaru ge mu leze tuko rigba nri. Ọle-a; haa mu ge mu je edomia onwomu l’egu jasụ l’uzenyashi nwarechi. ⁶Ọ -bụru lẹ nna ngu kpajeru ishi mu; sụ iya lẹ mube Dévidi bẹ rwoshikwaru ngu ike g’i haa mu ge mu gbaru je Be-tulehemu, bụ ibe anyi; kele eegwe ngweja, ndu ipfu anyi l’ophu eegweje aphagapha l’eka ono. ⁷Ọ -bụru l’ọ sụru l’ọ dua ree; l’i maru lẹ mube nwozi ngu bẹ a-dzu-a. Ọ -bukwanu l’ehu ghuru iya egbu; l’i maru l’ọriru mu ẹjo ọriru. ⁸A -bya lẹ ke gubedua; mejekwaru mube nwozi ngu iphe-oma; noo kele mu lẹ ngu tukokwaru nọdu l’iphu Chipfu gbaa ndzụ. O -nweru ẹjo-iphe, mu meru; gbukwaa mu l’onwongu. Kele-a ?bụ ke gụnu bẹ ii-gude kpuru mu je anụ nna ngu?”

⁹Jionatanu sụ: “Tuswekwa! Ọ -bụru lẹ mu maru lẹ nna mu ariru ngu ẹjo ọriru; ?mu te epfuduru ngu iya tọo?”

¹⁰Dévidi jia ya sụ: “?Bụ onye e-pfukwanuru mu iya; m’ọ -bụru lẹ nna ngu yeru ngu iya ọnu karabaa?”

¹¹Jionatanu sụ: “Bya g’anyi je l’egu obu.” Ọo ya bụ; ẹphe bya atuko je-shia l’egu ono. ¹²Jionatanu bya asụ Dévidi: “Ge Chipfu, bụ Chileke ke ndu Ízurelu bukwaru onye-ekebe anyi; lẹ mu a-jita nnana mu iphe ono egube nta-a echele; ọzoo nwarechi. Ọ -bụru l’ọochiru ngu idzu oma bẹ mu e-pfuru ngu iya-a g’i maru. ¹³Ọ -bukwanuru lẹ nna mu bẹ l’achọ g’o meka ngu iphe; ge Chipfu mekwaa mube Jionatanu ọphu ka njo; m’ọ -bụru lẹ mu te emeduru g’i maru; mbụ dufu ngu g’i gbalaa l’ehu-guu. Teme ge Chipfu swikwaru ngu eswiru g’o shi swiru nna mu ono. ¹⁴Ọle-a; jasukpooru ge mu a-nọ-bekporu ndzụ; goshijeekwa mu pho n-yemobu, shi l’eka Chipfu; mbụ g’e shi egube ono g’e te egbu mu. ¹⁵Mbụ-a; ge n-yemobu ngu

ono te ebuhukwa ebuhu l'èhu ndibe mu; m'o betakpòoru Chipfu wofu-kòtachaa ndu òhogu gùbe Dévidi l'eli mgboko-a.” ¹⁶Òo ya bú; Jionatanu yèe ònu-ùlo Dévidi gbaa ndzù. Ò sù: “Gẹ Chipfu jìkwaa ndu òhogu Dévidi 'òka-lẹ-aji.”

¹⁷Jionatanu bya emee gẹ Dévidi ribuaru iya nte; gude goshi iya l'o yeru yẹbe Jionatanu obu; noo kẹle Jionatanu yeru Dévidi obu g'o yeru onwiya. ¹⁸Jionatanu bya asù Dévidi: “Echele bẹ bú òbo-iphe k'ònwà òphúú. A taa hùmadu ngu; oshi, ìinoduje egheru ònu. ¹⁹Teke o beru nwarechi; je anòdu l'ẹka phò, i domijeru onwongu lẹ teke ono, iphe-a wataru adada lẹ mbù phò. Nòdu kwabẹ l'agùga mkpuma ono, bú Ezẹlù. ²⁰Mu -bya bẹ mu a-gba ònu apfù ẹto l'ùzo ibiya ono; mbù gbaa ya g'ò bú l'o nweru iphe, mu tùberu agbagba. ²¹Teke ono bẹ mu e-zi nwata nwokoro sù iya: 'Tùgbua je achò apfù ono.' Teke mu sùru iya g'ò chita apfù òbu; l'ò kwa iya nò iya l'ùzo ẹka ibiya òphuu; fùtawaro teke ono; ono goshiru l'eshinu Chipfu nò ndzù g'ò nò iya-a bẹ ò tò dudu iphe, bya l'eme ngu nù. ²²Teke búkwanu lẹ mu sùru nwata nwokoro ono: 'Lenu; apfù òbu bẹ dúkwadu ngu l'ùzo atati-phu!' Òo ya bú; l'ì tùgbua; kẹle Chipfu bẹ dufuwaru ngu g'ì tùgbua. ²³A -bya abya l'iphe òphu anyi shi pfua; nyatakwa l'òo Chipfu bú onye-ekebe mu lẹ ngu jasù l'ojeje.”

²⁴Òo ya bú; Dévidi domia onwiya l'ẹgu. Ò bya erwua g'òbo ònwà òphúú ono rwuru; eze bya anòdu gẹ ya ria nri òbo-iphe ono. ²⁵Eze nòdu l'ẹka òonoduje lẹ mgboru igbulò. Jionatanu nòdu anò ghaarù iya iphu. Ábùna nò-kube Sòlù lẹ mgburẹku. Obenu l'ẹka Dévidi anòduje dabyiru iphoro. ²⁶Òphu Sòlù te nwedù iphe, o pfuru mbòku ono; kẹle ò rìkwanuru sù: “O nweruphò g'ò nwuru Dévidi òphu ò tò dudu nsò. Sù l'òo-bùru phò eviya l'òo nsò bẹ Dévidi ta adudu.” ²⁷O be lẹ nchitabòhu iya, bú iya bú mbòku k'ẹbo l'ònwà òphúú ono; ẹka Dévidi anòduje dabyikwaru iphoro òzo. Òo ya bú; Sòlù sù nwatibe iya, bú Jionatanu: “?Bù gùnu meru iphe, nwatibe Jiesi ta abyaduru eri nri unyaphu ozoo ntanu?”

²⁸Jionatanu sù iya: “Dévidi rwòshikwaru mu ike gẹ mu haa ya gẹ ya je Bètulehemu. ²⁹Ò sùru l'òo gẹ ya je; kẹle ndu ipfù phẹ bẹ eegwe ngwẹja lẹ mkpukpu phẹ; nwune iya sùkwanu gẹ ya bya. L'ò -bùru lẹ ya dù mu l'obu; gẹ ya jenu gẹ yẹ unwune iya hùmagbabe. Noo iphe, meru g'ò gude òphu ò tò byaduru eri nri eze bú ono.”

³⁰Teke ono Sòlù tukoshi Jionatanu ẹhu-eghu sù iya: “Gùbe nwa, ẹjo nwanyì; mbù nwa, nwanyì, ekwefuje ike nwuru-a! ?Ò dù ngu gẹ mu ta amadù l'ì tùru ìkẹ yeru nwatibe Jiesi; eme iphe-iphè ekpu unu lẹ ne, nwuru ngu nù? ³¹Lẹ gẹ nwatibe Jiesi a-nò-bekpòru ndzù lẹ mgboko-a bẹ ẹhu ngu mẹ alì-eze ngu ta abyakwa l'ekeru ekeru. Ngwa; zia g'e je ekuaru mu iya nta-a; kẹle ò nwùhufutaje!”

³²Jionatanu bya ajia nna iya sù: “?Bù k'ishi gùnu bẹ ee-gude gbua ya? ?Bù gùnu bẹ o meru?”

³³Sòlù woerupho arwa iya tũa ya gẹ ya nmagbua ya. Ọ túswee ya. Jionatanu maẹkwarupho lẹ nna iya chíbuwaru l'oo-gbu Dévidi. ³⁴Jionatanu gude ẹhu-eghu, enwu iya phuruphuru g'ọku l'ẹhu shi l'ẹka a nọ eri nri ono kwolihu lufu. O gude aphụ k'iphe-iphere ono, nna iya eme ekpu Dévidi ono; ophu o to riduru nri lẹ mbọku k'ẹbo l'ọnwà ọphúú ono. ³⁵O be l'utsu iya; Jionatanu gbẹshi jepfushia Dévidi l'ẹgu g'ẹphe l'iya dzuda. O duta nwa-ta nwokoro nshii; ẹphe l'iya swiru. ³⁶Ọ sù nwata ono: “Gbagbua je achọo apfụ-a, mu abya agbagba-a.” Nwata ono nọdu agbagbukwadu; ọ gbaa apfụ ono l'uzo atatiphu nwata ono. ³⁷Nwata bya erwu l'ẹka apfụ ono, Jionatanu gbaru phọ daru; o kua nwata oku sù: “?Tọbudu l'uzo atatiphu ngu bẹ apfụ ono daru?” ³⁸Ọ rashiaru nwata ono ọrà ike sù iya: “Mee ẹgwegwa! Lọba-ru ije! Ta apfukwaru apfuru!” Nwata ono tūruta apfụ ono; gbapfutashia nnajiuphu iya. ³⁹Ọphu nwata ono amakpodanu iphe, akọ nù; gbahaephō Jionatanu yee Dévidi maru iphe, anwù nù. ⁴⁰Ọo ya bụ; Jionatanu chiru ngwogu iya chie nwata sù iya: “Jewarọ; chiru iya chilaa unuphu.”

⁴¹Nwata ono tugbuchaephō; Dévidi shi l'aguga mkpuma ono l'uzo ndo-hali bya bya ebuaru Jionatanu iphu l'alì ugbo ẹto. Ẹphe bya etsutsua onwophe ọnu; bya atuko chiswee ẹkwa; ọle Dévidi ka ara ẹkwa ọbu.

⁴²Jionatanu sù Dévidi: “Laa l'ẹhu-guu; kele anyi gudewaa ẹpha Chipfu ribua nte lẹ mu lẹ ngu bẹ a-buru ọnyà. ‘Ọ kwa Chipfu bẹ bụ onye-ekebe mu lẹ ngu; mbụ mẹ oshilokpa ngu waa oshilokpa nkemu jasù l'ojeje.’ ” Ọo ya bụ; Dévidi tugbushia; Jionatanu laphushia azù l'unuphu.

21 ¹Dévidi tugbua jepfushia Ahimeleku, bụ onye uke Chileke lẹ mkpukpu Nobu. Ẹhu nmaa Ahimeleku anmanma g'ọ hụmaru Dévidi. Ọ sù Dévidi: “?Bụ gụnu meru iphe, i swi nwẹkinyi ngu? ?Bụ gụnu meru iphe o to nweđu onye unu l'iya swi?”

²Dévidi sù Ahimeleku, bụ onye uke Chileke: “Eze bẹ nweru iphe, o ziru mu gẹ mu mee. Ọ sùru mu g'ọ tọ dukwa onye mu e-me g'ọ maru iphe ono, o ziru mu ono; mbụ iphe ono, ọ tūru mu ekemu iya ono. Ndu ozi mu bẹ o nwewaru ẹka mu sùru g'anyi l'ẹphe dzuda. ³Sù-a; ?o nweru g'ọ dụ ngu l'ẹka tọ? Nunu mu ishi buredi ise; ọzokpoephō iphe ọzo, dụ ngu nù.”

⁴Onye uke Chileke ono sù Dévidi: “Buredi mmanụ ta adukwa mu; gbahaephō buredi, dụ nsọ. Lẹ mu anụ ngu iya bukwa m'ọ buru l'unwokoro ono bẹ ẹphe l'unwanyi ta akwaduru.”

⁵Dévidi yeeru onye uke Chileke ono ọnu sù: “Iphe, bụ ire-lanụ bụ l'anyi l'unwanyi te emegbakwaru e -shi k'ujiku ẹto, anyi gbeshiru ije. Ono buru g'ọdujekpoo mẹ anyi -gbeshi ije. Mbụ l'ẹhu-nwoke agbejenu dụ nsọ mẹ anyi -nọdu eje iphe mmanụ ọzo; ophu ọ buru kẹ ntanụ-a!”

⁶Ọo ya bụ; onye uke Chileke ono woru buredi ono, dụ nsọ ono woru nù iya; eshi ophu ọ tọ duedu buredi ọzo, dụ l'ẹka ono; gbahaephō buredi k'ono e shi dobe l'iphu Chipfu ono. Mbụ buredi k'ono, a chiru bya egude ophu evu ọku dochia ẹnya iya lẹ mbọku ono, e wofuru iya ono.

⁷Noo ya onye lanu le ndu ejeru Sòlu ozi nòdu l'èka ono mbòku ono. Kè-le iphe sederu iya nù bụ g'oo-shi meebe nsò nsò abarù Chileke eja. Ephà iya bụ Dowègu; ọ bụ onye Edòmù; búrù onye-ishi ndu eche-atúrù Sòlu.

⁸Dévidi jia Ahimeleku sù: “?Unu nweru arwa; ọzoo ogu-echi l'èka-a? Kèle mu te egudedu ogu-echi mu; ọzoo ngwògu ọzo; noo kèle ozi ono, eze ziru ono bè dụ ọku ọku.”

⁹Onye uke Chileke ono sù: “Ọo ogu-echi Golayatu, bụ onye Filisitayinu ono, i gburu le nsùda Ela bè dụ l'èka-a. A phụ-chiru iya l'èkwa dobe l'azu uwe-ukuvu, onye uke, eyeje. Ọ -búrù l'ii-wota ono; l'i wota iya; eshinu ọ tọ duedu ogu-echi ọzo, dụ l'èka-a; gbahaa onoya.”

Dévidi sù: “Ọ tọ dudu ọphu dūbaa g'ono; nù mu iya rò.”

¹⁰Lè mbòku ono bè Dévidi gbafuru lapfushia Akishi, bụ eze mkpukpu Gatu l'èka ọo gbalarù Sòlu. ¹¹Ndu ozi Akishi sù iya: “?Tọ bụnaa Dévidi ọwa bè bụ eze ndu alì ono-a? ?Tọ bụnaa yèbedua bè ephe agụ-kuje l'ebvu l'èka ephe ete ebvu sù: ‘Sòlu gbuwaru unubuku ndu ojogu; Dévidi gbu-kwanaa unubuku ndu ojogu ugbo iri?’ ” ¹²Opfu ono rwua Dévidi l'èhu; ọ tsushiahaa Akishi, bụ eze ndu Gatu ebvu ike. ¹³Ọ bya elekebe ẹnya ghaa umere; meahaa ọbvu ọbvu l'atatiphu phè l'èka ono; mbụ nòdu phè l'èka meahaa g'onye ọbvu eme. Ọ nòdu akakashì mgbo, e yeru l'onu-oguzo; alwashì onu-mini ekpu onwiya l'èji-agba. ¹⁴Akishi sù ndu-ozi iya: “Unu le-nu; ọbvu emekwa nwoke-e! ?Bụ gùnu bè unu dutashìaru mu iya? ¹⁵?Ndu ọbvu eme bè akòru mu ụko meru g'o gude unu duta onye-a g'ọ bya emeahaa ọbvu ọbvu l'iphu mu. ?Ọ bụ ekemu l'onye-a batafùtajeru mu l'ulo tọo?”

Sòlu egbushi ndu-uke Chileke

22 ¹No iya; Dévidi shi lè mkpukpu Gatu gbaru je anòdu l'ogba, dụ lè mkpukpu Adulamu. Unwune iya waa ndibe nna iya l'ophu nùma ẹ ya phọ; ephe wùru jepfushia ya l'èka ono. ²Ndu búpoo ndu iphe atsu l'èhu; mè ndu ji ugwo; waa ndu iphe, eemegbabè l'alì ono ta adùdu ree tũko wù-pfuta iya bya adọ-pee ya mgburugburu. Ọ bya aburù onye-ishi phè. Unwoke, yee ya tũkoru nòdu bè dụ unu nemadzu.

³Ọ búrù l'èka ono bè Dévidi shi jeshia mkpukpu Mizupa, dụ l'alì Mó-wabu. O rwua je asù eze ndu Mówabu: “?Jiko kwenu gè ne mu waa nna mu lwapfuta ngu gè gù l'ephe nòdu jeye teke mu a-maru iphe, Chileke l'e-meru mu?” ⁴Ọo ya bụ; ọ parù phè haarù eze ndu Mówabu; yèle ephe bukòtaru mkpùrumkpuru teke ono Dévidi bukòtaru l'ogba ẹka ọ gbaru laa je anòdu ezeru ndzù ono.

⁵Onye mpfuchiru Chileke, bụ Gadu bya asù Dévidi: “Ba nòduhekwa l'ogba ezeru ndzù. Tugbukwa lashia alì ndu Jiuda.” Ọo ya bụ; Dévidi shi l'èka ono lufu laa l'oswa Hèretu.

⁶Sòlu bya anùma l'a hùmaru Dévidi waa ndu etsoje iya nù. Teke ono bè Sòlu nò lè mkpula oshi tamarisuku, nò l'eli úbvú, dụ lè mkpukpu

Gibiya. Sòlu gude arwa l'èka; ndu-ozì iya l'ophu tũko pfu-phae ya mgbu-rugburu. ⁷Sòlu sù phè: “Unu ngabèkpodapho; unubè ndu Benjiaminu! Nwatibe Jiesi; ?l'oo-nũkota unu okabyi; waa opfu-vayinu t'oo? ?Oo-mekota unu ndu-ishi unu ndu ojogu labo l'ũkporo iri iri; mē ndu-ishi ũkporo ndu ojogu ise ise t'oo? ⁸Mbũ meru iphe g'unu hakota agbaru mu ejo idzu; ophu o t'oo dudu onye ophu meru gē mu maru teke okpara mu waa nwatibe Jiesi gbaru ndzũ. Ophu o t'oo dudu g'unu ha onye ophu kparũ mu ishi; ozoo pfuaru mu l'okpara mu bē yewaru nwozi mu, bũ Dévidi dũbe dũbe g'o je edomia onwiya kwabèru mu; mbũ egube o kwagebenuru mu-a ntanũ-a.”

⁹Tobudu iya bũ; Dowègu, onye Edomu, yèlè ndu-ishi ozi Sòlu tũkoru pfuru l'èka ono sù: “Mu hũmakwaru nwatibe Jiesi g'o byapfutaru Ahimèleku nwa Ahitubu lè mkpũkpũ Nobu. ¹⁰Ahimèleku jee akpataru iya ishi l'èka Chipfu. O gwèkwarũpho iphe, eri eriri gwerũ nũ iya; woru ogu-echi Golayatu, onye Filisitayinu pho woru nũfua ya.”

¹¹Noo ya; eze bya ezia g'e je ekuaru iya onye uke Chileke, bũ Ahimèleku nwa Ahitubu; mē ndibe nna iya l'ophu, bũ ndu ono, bũ ndu-uke Chileke lè mkpũkpũ Nobu. Èphe tũko wũ-pfuta eze. ¹²Sòlu bya asù: “Nga-bè nchĩ nta-a gũbe nwa Ahitubu!”

Ahimèleku sù iya: “Hm; nnajĩuphu mu.”

¹³Sòlu sù iya: “?Bũ gũnu meru g'o gude unu lè nwatibe Jiesi gbaaru mu ejo idzu. Mbũ ì nũ iya buredi yèe ogu-echi; bya akpataru iya ishi l'èka Chileke; k'ophu o byaru ekwefũru mu ike; je akwageberu mu g'o kwagebenuru mu-a ntanũ-a?”

¹⁴Ahimèleku yeeru eze onu sù: “?Dènukpoo onye ozo, egudebakpoo ire iya èka lè ndu-ozì ngu l'ophu g'ogo eze, bũ Dévidi; mbũ onye-ishi lè ndu eche ngu nche; bya abũru onye a kakota akwabè ùbvũ lè ndibe ngu l'ophu? ¹⁵?Bũ mboku ono bũ mboku mbũ, mu kpataru ishi opfu èhu iya l'èka Chileke? Tũswekwa! Gē gũbe eze te ejekwa atukobe nwozi ngu opfu; ozoo m'onye lanũ lè ndibe nna mu; noo kèlè nwozi ngu ta amadũ iphe, ada nũ.”

¹⁶Eze sù iya: “Ì bũakwaa maa Ahimèleku; mbũ gũbedua l'ishi onwongu waa ndibe nna ngu l'ophu.” ¹⁷Eze sù ndu eche iya nche, nò-kube iya nũ: “Unu ghakòbè gbushia ndu-uke Chipfu; noo kèlè èphebedua tũkwarũpho ìkè yeru Dévidi. Èphe machacharu teke oogbala; ophu èphe abyadũru epfuaru mu iya.” Òlè ndu-ozì eze ta adũdu onye ophu o dũ nphe gē ya halia èka gbua ndu-uke Chipfu. ¹⁸Eze bya asù Dowègu: “Ngwa; ghakòbè gbushia ndu-uke Chileke ono!” Òo ya bũ; Dowègu, onye Edomu bya aghakòbè gbushiahaa phè. Lè mboku ono bē o gburu ũkporo ùmadzu èno l'ùmadzu ise, bũ ndu yeru uwe-ukuvu. ¹⁹O gudekwapho ogu-echi tũko ndu Nobu, bũ mkpũkpũ ndu-uke Chileke gbushikota; mbũ gbushikota unwoke, bu iya nũ; mē unwanyi; mē unwegirima; je akpaa lè ndu ophu angũkwadu era; mēkpoo eswi; mē nkapfũ-igara; mē atũru.

²⁰Ọlẹ nwoke lanu, epha iya bu Abyiyata, bu onye lanu l'ime unwegiri-ma unwoke, Ahimeleku nwa Ahitubu nwutaru nahuru gbalaa; gbapfushia Dévidi. ²¹Abyiyata dooru Dévidi le Solu be tukokwaru ndu-uke Chipfu gbushikota. ²²Dévidi bya asu Abyiyata: "Mu maleru-a mboku ono le Dowe, bu onye Edomu be pfufutajeru iya Solu; eshi ophu o no l'eka ono. Egbugbu ono, e gbushikotaru ndu unuphu ibe nna ngu ono be bu mbedua be o shi l'eka. ²³Ta atsushi ebvu; ndu l'eka-a; kele onye ono l'achọ ishi ndzu ngu ono be l'achokwapho ke mbedua, bu Dévidi. O to nwedu iphe, e-me ngu nu me mu le ngu -ndu."

Dévidi adzo ndu mkpukpu Keyila

23 ¹Tobudu iya bu; a bya edooru Dévidi su iya: "Lenu; ndu Filisita-yinu be etsoakwa ndu mkpukpu Keyila ugu; bya anawa phe nfu l'eka ephe echije balị phe." ²Dévidi bya akpata Chipfu ishi su: "Bụ ge mu je etsoo ndu Filisitayinu ono ugu too?"

Chipfu su iya: "Jenụ je etsoo ndu Filisitayinu obu ugu; dzota ndu Keyila."

³Ndu ephe le Dévidi aswije su iya: "Lewaro; l'alị ndu Jiuda l'eka-a be anyi atsukpooda ebvu. ?Denukwanu g'oo-duwaro me o -buru l'anyi jeshiaru etso ndu Filisitayinu ugu le mkpukpu Keyila!" ⁴Dévidi byakwa akpata Chipfu ishi ozo. Chipfu su iya: "Gbalihu jeshia Keyila; noo kele mu e-woru ndu Filisitayinu ye ngu l'eka." ⁵Oo ya bu; Dévidi yee ndu etso-je iya nu tugbua jeshia mkpukpu Keyila je etsoo ndu Filisitayinu ugu; gbua phe pyaapya; rwukoo eku phe; shi nno dzota ndu mkpukpu Keyila. ⁶Teke ono, Abyiyata nwa Ahimeleku gbalaru gbapfuta Dévidi le mkpukpu Keyila ono be o chi uwe-ukuvu ono.

⁷E je edooru Solu le Dévidi be nokwa le Keyila. Solu su: "Chileke me-waru ge Dévidi daba mu l'eka; kele o kwawaru; eshinu o jeru abahu le mkpukpu, e gude igbulu kpụ-pheta mgburugburu; yee ya mgbo waa mkpurukpu-igwè, eegudeje atuchi iya atuchi." ⁸Solu bya atuko ndu ojogu iya kukobe k'ogu; mbu g'ephe jeshia mkpukpu Keyila je ekephee Dévidi yee ndu ephe l'ia swi.

⁹O be ge Dévidi byaru amaru le Solu be achiwaru iya ejo idzu; o su Abyiyata, bu onye uke Chileke: "Chitaru mu nu uwe-ukuvu ono." ¹⁰Dévidi bya asu: "Gube Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu; mube nwozi ngu be o tsuwaru etsutsu le nchi le Solu be eme g'oo-shi bya Keyila bya egude opfu ehu mu mebyishia mkpukpu-a. ¹¹?Ndu Keyila a-kputa mu nu iya too? Gube Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu; pfuaruro mube nwozi ngu ge mu maru: ?Solu a-bya l'eka-a du ge mu numaru iya ono?"

Chipfu su iya: "Oo-byakwa."

¹²Dévidi bya ajikwaa ya ozo: "Ndu Keyila a-kputa mu le ndu-a, l'etsoje mu nu-a nu Solu too?"

Chipfu sù: “Ee; ẹphe a-kpukwaru unu nù iya.”

¹³Ọo ya bụ; Dévidi yee ndu ẹphe l'iya swi, bụ ndu rwuru unu nema-dzụ l'umadzu ukporo iri gbeshi lufushia le mkpukpu Keyila; tsoru je aghapheahaa l'eka ẹphe jebekpoerupho. A bya edooru Sọlu le Dévidi gba-fuwaru le mkpukpu Keyila; ophu o to jeeduru eka ono.

Dévidi nọ l'echiegu

¹⁴Dévidi nọ-kirishiaro l'ime oḡba mgbegu-evevee; mbụ nọduwaro l'alì úbvú úbvú l'echiegu, nọ le mkpukpu Zifu. Sọlu nọdu etsojeru acho-phe iya mbokumboku; obenu le Chileke te ekwedu ge Dévidi daba iya l'eka.

¹⁵Ọ buru ge Dévidi nọ l'alì Horēshi l'echiegu, nọ le mkpukpu Zifu be o nọmaru le Sọlu l'abya g'o gbua ya. ¹⁶Jionatanu, bụ nwa Sọlu gbeshi jepfushia Dévidi le Horēshi. Ọ bya eyetaru iya eka mee g'ọkpoma shihu iya ike l'ime Chileke. ¹⁷Ọ sù Dévidi: “Ta atsukwa ebvu; kele eka nna mu, bụ Sọlu ta abyakwa erwu ngu l'ehu. Ọo ngu l'a-buru eze ndu Ízurelu; mbedua e-kwe ngu ẹbo. Nna mu, bụ Sọlu be makaharu onoya.” ¹⁸Ẹphenebo bya atuko gbaa ndzụ l'iphu Chipfu. E mechaa; Dévidi nọ-kirishiaro l'alì Horēshi ono; Jionatanu lashia ibe iya.

¹⁹No iya; ndu Zifu wupfu Sọlu le mkpukpu Gibiya je asụ iya: “Dévidi domikwaru onwiya l'echilabo anyi. Ọ nọkwa l'ogba, nọ l'alì Horēshi; mbụ l'eli úbvú Hakila, nọ le ndohali Jieshimonu. ²⁰Ọle-a gube eze; nta-a bụ g'i bya teke dukpoe ngu pho ree k'abyabya; ọo anyibedua be ọ duwaruro g'anyi kpata iya ye gube eze l'eka.”

²¹Sọlu sù phe: “Ge Chipfu gọkwaru onu-oma nù unu; kele unu phutaru mu. ²²Unu je akwakobebaa; unu eje achọ eka Dévidi obu anọduje; humakwanu eka obu; makwarupho onye ophu humawaru iya nù; kele mu nọmaru l'ọ gbanukaru ẹregede. ²³Ọo ya bụ; g'unu je elerweta ẹnya getachaa eka oodomije onwiya; unu alwaphutakwanu azu bya epfuaru mu ọkpobe-opfu. Unu -byakwanu; mu l'unu aswīwaruro: ọ -buru l'ọ nọ l'alì eka ono be mu l'a-chokota iya l'ẹnya-unuphu, dukota l'ipfu Jiuda mgburugburu.”

²⁴No iya; ẹphe tugbua vuru Sọlu ụzo jeshia mkpukpu Zifu. Dévidi yee ndu ẹphe l'iya swi be gbẹ nọduwaa l'echiegu mkpukpu Mawonu; mbụ le nsuda Araba, nọ l'ụzo ndohali Jieshimonu. ²⁵Sọlu me ndu yee ya tukoru swiru bya awata achokashi Dévidi. A bya edooru iya Dévidi; ọ tugbua lashia eze mkpuma ono, nọ l'echiegu Mawonu je anodu. Sọlu bya anuma iya; bya achiru Dévidi jeshia l'eka ono. ²⁶Sọlu nọdu eje l'azu úbvú ono eka iya ophuu; Dévidi yee ndu nkiya nọdu eje l'azu ibiya ophuu; agba g'ẹphe gbalaaru Sọlu. O be ge Sọlu yee ndu ojogu iya eme g'ẹphe gbaa Dévidi phe mgburugburu g'ẹphe gude phe; ²⁷onye ezije ozi rwua bya asụ Sọlu: “Bya ẹgwegwa-o! Ndu Filisitayinu be byaakwaru etso ndu alì anyi oḡu.” ²⁸Sọlu ghakobeekwapo paru achị Dévidi haa; ọ buru iya ejepfu

ndu Filisitayinu. Oo ya kparù iphe, ephe ekuje aka ono Sela-Hamalekòtu.ⁱ ²⁹Dévidi bya eshi l'aka ono tugbua je eburu l'ogba, nò lè mkpukpu Enu-Gedi.

Dévidi edobe Sòlu ndzù

24 ¹Tòbudu iya bụ; Sòlu chífuchaepfo ndu Filisitayinu ono bya alwa; a bya edooru iya lè Dévidi nòkwa l'echiègu, nò lè mkpukpu Enu-Gedi. ²Oo ya bụ; Sòlu bya achita unu umadzu esaa l'ukporo iri, bụ ndu a họtaru ahọtà l'ime ndu Ízurelù l'ophu ephe wufu chọru Dévidi yee ndu l'etsoje iya nù jeshia l'ibiya kè “Mkpuma Eghu Oswa”. ³Sòlu bya erwua l'aka a kpuru nwulo aturu l'aguga gbororo; o nweru ogba, nò l'aka ono; Sòlu bahu l'ime ogba ono gè ya je atuta unme. A ma lè Dévidi waa ndu yee ya swi; nò l'ime ime ogba ono.

⁴Ndu ono, etso Dévidi ono sù iya: “Lewarọ ya! O kwa ntanụ-a bụ mboku ono, Chipfu pfuru ngu opfu iya sù g'i hùma lè ya e-woru ndu ohogu ngu ye ngu l'aka; g'i woru phè mee g'o dù ngu ree.” Oo ya bụ; Dévidi bya epyofuta toepfo nwèhu pyaa mpya je ebyibuta onu uwe-mgbalanu Sòlu. ⁵E mechaepfo; obu wata anma Dévidi ikpe kèlè o byibutaru onu uwe-mgbalanu Sòlu ono. ⁶O sù ndu ono, l'etsoje iya nù ono: “Gè Chipfu te ekwekwa gè mu mee nnajiuphu mu egube iphe ono; mbu onye ono, Chipfu wuru manù l'ishi ono; ozoo kè gè mu halia aka denyi iya; kèlè o bụ onye Chipfu wuru manù l'ishi.” ⁷O buri opfu ono bè Dévidi gude gbọoru ndu etsoje iya nù uja; ophu o tò haduru phè g'ephe tsoo Sòlu ogo. No iya; Sòlu shi l'ogba ono lufu jeshia mkpa iya. ⁸Dévidi mechaa bya eshi l'ime ogba ono lufuta kuahaa Sòlu oku sù: “Nnajiuphu mu, bụ eze!” Sòlu bya aghaa enya l'azu. Dévidi bya adaa kpurumu phozeta; bya eworu iphu kpu-be l'alì; ⁹sù Sòlu: “Bù gunu kparù iphe, ìinoduje angaru ndiphe nchì; mbu ndu anoduje edoru ngu lè Dévidi l'achọ g'o meka ngu iphe? ¹⁰Humanu! Ntanu-a bè i gudewaa enya ngu huma gè Chipfu meru; ì daba mu l'aka l'ime ogba pho. O nweru ndu sùru gè mu gbua ngu; obenu lè mu dobelèru ngu-a ndzù. Mu sù lè mu ta abyakwa ahali aka mu byia nnajiuphu mu; noo kèlè o bụ onye Chipfu wuru manù l'ishi g'o buri eze. ¹¹Nna mu; lekpodapho enya; humawaro onu uwe-mgbalanu ngu gè mu gude iya l'aka! Mu byibutaru onu uwe ngu ono; ophu mu te egbuduru ngu. G'o dokwaa ngu enya nta-a tème l'ìi-makwarupho lè mu te emesweduru ngu; ophu mu te ekwefuduru ngu ike. O tò dùdù èjo-iphe, mu meru ngu; o lè ìichie mu pho kpabekpabe g'i gbua mu. ¹²Gè Chipfu kpekwa ikpe ehu mu lè ngu; mbu gè Chipfu gwatakwa ngu ugwo èjo-iphe ono, iime mu ono; o lè ?mu byahunuru edenyi ngu aka. ¹³O dua g'etu ndiche, nmaru sù: ‘Èjo-ememe bụ l'aka ndu iwashì bè ooshije’; obenu lè mbèdua ta abyadu l'edenyi ngu

ⁱ 23:28 Iphe, Sela-Hamalekòtu bụ bè bụ Mkpuma Ogbode-ogu.

èka. ¹⁴?Bùnua onye bẹ eze ndu Ízurelu pafutaru onwiya g'o gbua? ?Bù onye bẹ ìichi ọso? ?Tò b́naa odzu nwanḱta-a? ?Tò b́naa nwogu, agba-d́ru èbà-a? ¹⁵Ọo Chipfu bẹ e-kperu mu lẹ ngu ikpe; pfua onye ọphu iswi ad́du mma. G'o lee ya ẹńya; haaru mu enge naf́ta mu l'èka ngu.”

¹⁶Dévidi pfughechaephó nno; Sólú j́ia ya sù: “?Bù gb́edua epfu iphe onó; nwa mu, Dévidi?” Sólú bya echishia mkpu èkwa. ¹⁷Ọ bya asù: “Oowa-e! Í kakwa mu apf́ubekoto; noo kẹle iimeru mu ree; obenu lẹ mb́edua eme ngu èjo-iphe. ¹⁸Lẹ ntań-a bẹ í goshiwaru l'iimeru mu ree; mbù lẹ Chipfu meru mu daba ngu l'èka; ọphu í tí gbuduru mu. ¹⁹Teke nemadzu humaru ọhogu iya; ?ọohaje iya g'ọ laa kẹ mmanu? Ọo ya bú gẹ Chipfu pfukwaa ngu ugwo iphe-oma onó, í meru mu ntań-a onó! ²⁰Ọle nta-a bẹ ó dowaru mu ẹńya l'í búfutaje eze; t́manu ọ búru ngu bẹ alí-eze ndu Ízurelu l'ophu a-d́ l'èka. ²¹Gude ẹpha Chipfu ribuaru mu anǵu nta-a sù l'í tí byadu l'akpabufu awa mu akpabufu; ọzoo mee g'ẹpha mu chíhu achíhu l'unuphu ibe nna mu!” ²²Ọo ya bú; Dévidi bya eribuaru Sólú anǵu ẹgube onó. Sólú lashia ibe iya.

Dévidi yẹe ndu etsoje iya nù wufu laphushia azú l'ọgba.

Nebalú aswaru Dévidi ọswara

25 ¹Ọo ya bú; Sámèlu bya anwuhu; ndu Ízurelu bya edzukọbe raa èkwa iya. Ẹphe bya elia ya l'ibe iya lẹ mkpukpu Rama.

Dévidi bya atugbua lashia echiegu Paranu. ²Ọ d́ru nwoke lanu bú lẹ mkpukpu Mawonu. Ọ bú onye nweru ẹku lẹ mkpukpu Kamèlu; bya aburu onye nweru iphe shii. Aturu, ó nweru enweru dú unu ẹsaa l'ukporo iri. Eghu iya dú unu labo l'ukporo iri. Ọ nọdu lẹ Kamèlu eseshi aturu iya onó ẹj́i l'èhu. ³Ẹpha nwoke onó bú Nebalú; ẹpha nyee ya búru Abigelu. Nyee ya onó búru onye maru iphe ọkpobe amaru; bya amakwapho mma. Ọle j́i iya bẹ dú ẹhuka bya aburu onye èjo-obu l'iphe, oomekpoo ememe. Ọ bú onye shi l'eri Kalẹbu.

⁴Dévidi nọdu l'echiegu numa lẹ Nebalú bẹ eseshi aturu iya ẹj́i l'èhu. ⁵Ọ bya ezia ọmadzu iri l'ime unwokorobyia, ẹphe l'iya swi sù pẹ: “Unu jepfu Nebalú lẹ mkpukpu Kamèlu; unu ekeleru mu iya. ⁶Unu sù iya: ‘Gẹ ndzu ngu tsekwa ogologo. G'èhu dukwa ngu guu lẹ ndibe ngu; mekpoo iphe-miphe, í nweru enweru! ⁷Mu numaru l'í bushi aturu ngu ẹj́i. Teke anyi lẹ ndu nche-aturu ngu shi tuko nọdu l'èka lanu bẹ anyi te emekpajekwaru pẹ ẹhu; ọphu ọ tọ d́du iphe pẹ, phuhujeru nù l'iphe, bú teke anyi l'ẹphe nokotaru lẹ Kamèlu. ⁸Í -j́ia ya ndu-ozí ngu bẹ ẹphe a-koro ngu iya-a. Ọo ya bú; g'obu ngu d́nu l'èka unwokorobyia mu-a nọ eshi ọphu anyi byaru l'obo-iphe-a. J́ko nunu ndu-ozí ngu; mẹ nwa ngu, bú Dévidi iphe, ẹka ngu rwukpoerupho.’”

⁹Ndu ozí Dévidi onó rwuepho; ẹphe bya eworu ozí onó, Dévidi ziru onó bya ezia Nebalú; bya adaa ngabèru iya. ¹⁰Nebalú bya asù ndu-ozí Dévidi

ono “?Bù onye bù Dévidi? Mu sùru: nwa Jiesi ?ò bù onye? Ndu nta-a bè òwakwaa igwerigwe anashìhu nnajìuphu phẹ agbakashìhu. ¹¹ ?Bù k'ishì gùnù bè mu e-wota nri mu waa minì; mẹ anù, mu gburu ndu ebushiru mu atùru mu ẹjì woru nù ndu mu ta amadù ẹka ẹphe shì?”

¹² Unwokorobyà ono dakòbẹ laphushia azù je edokòtaru Dévidi iphe ono, o pfuru ono. ¹³ Dévidi sù phẹ: “Ngwa; onyenonnu wota ogu-echi iya turu!” Ọo ya bù; onyenonnu bya ewotachaa ogu-echi iya turu. Dévidi bya etukwarupho nkiya. Ndu ọphu tso Dévidi bè rwuru unu nemadzù. Ụmadzù ụkporo iri nọdu swiru ivu phẹ.

¹⁴ Nwokorobyà lanù l'ime ndu-ozì Nebalù je edooru nyee Nebalù, bù Abigelu sù: “Lekpodapho lẹ Dévidi bè nọ l'echiẹgu zia ndu-ozì iya g'ẹphe bya ekeleru iya nnajìuphu; ọ gbẹ meru iphe-iphere kpua phẹ. ¹⁵ Ọlẹ ndu ono mekwanùru anyi ree shii; ọphu ẹphe emekpajẹduru anyi ẹhu; ọphu iphe anyi te ephuhujeduru lẹ teke ono, anyi l'ẹphe tukuru nọkotakpo lẹ mgbẹgu ono. ¹⁶ Eswe l'enyashi mbokumboku bè ẹphe shi abujeru igbo-ulo gbobuta anyi lẹ teke ono, anyi shi anọ-kubeje phẹ eche atùru anyi ono. ¹⁷ Nta bukwa g'ì riedu iya ọriri maru iphe, ii-me; noo kẹlẹ ẹjọ-iphe abyakwa adapfuta nnajìuphu anyi yee ndibe iya l'ọphu; kẹlẹ ọ kwatarù buru onye iwashì k'ọphu bù l'ọ tọ dudu onye ejiru iya ọnu dẹe.”

¹⁸ Abigelu bya emekebe ẹgwegwa je achita ishi buredi ụkporo iri; waa otumu mẹe labọ; waa atùru ise, e gburu huchaa ya ahùhù; bya ajaa ya àjàjà dobe; waa akpe, a hùru yejia ogbongu ise; waa ẹcha-mbekee ụkporo ise, e gude akpùru vayinu ghee; waa ẹcha-mbekee ọphu dù ụkporo iri, e gude akpùru figu ghee. O gwekọo ya tukobegbaa l'eli nkafù-igara. ¹⁹ Ọ bya asù ndu-ozì iya: “Unu tughua vuta ụzọ; mu a-nọdu-a etso unu l'azù.” Ọlẹ o to pfukwanùru iya jì iya, bù Nebalù.

²⁰ Ọ nọdu l'eli nkafù-igara iya agba agbazeta l'uwuru, nọ l'úbvù ono; ọ bya l'amarù Dévidi yẹlẹ ndu ẹphe l'iya swì nọdu agbazetawaa abyapfuta iya. Ọ bya agba phẹ ndzuta. ²¹ Ọ buru teke ono bè Dévidi pfukwadùru-a sù: “Ọ tọ dudu urwu, ọ barù mu mbù echeche, mu shi echeru nwoke-a ẹkù iya l'echiẹgu; mbù chekọta iya k'ọphu bù l'ọ tọ dudu iphe, o nwe-ru enweru duru ọphu tuphahùru nù. Ọ buru ẹjọ-iphe bè o gude pfua mu ụgwọ ree, mu meru iya. ²² Gẹ Chileke mekwaa mu iphe, o meru ndu ọhogu Dévidi; m'ọ buru l'e rwuru l'utsu mu dobe m'onye lanù, bù nwoke ndzù lẹ ndu o nwekòtaru.”

²³ Abigelu bya ahumaephò Dévidi; o nyizetakebe l'eli nkafù-igara iya ono; bya ephozeta l'iphu Dévidi bya eworu iphu kpube l'alì. ²⁴ Nwanyì ono daa gbushi ikpere l'iphu Dévidi sù iya: “Nnajìuphu mu; g'ọ buru mu rọ bè aa-ta ụta iya nwẹkinyi mu. Jiko gẹ mube nwozi ngu nwanỳì pfunuru opfu yeru ngu. Ngabẹnuru mube nwozi ngu nwanỳì nchì. ²⁵ Ọ -buru kẹ nnajìuphu mu; ba ngakwaru mkpokoro nwoke ono, bù Nebalù nchì; kẹlẹ ọo ẹpho g'ẹpha iya dù bù g'ọ dù. Ọoza onye-eswe l'ẹpha; tẹmẹ ọ nọdu

emehukwapho eswe. Obenu lẹ mube nwozi ngu nwanyị gbẹ ophu mu ta ahumaduru ndu-ozì ono, gbẹ nnajiuphu mu yeru ono. ²⁶Ọle-a nnajiuphu mu; bẹ eshinu Chipfu sephuwaru ngu azụ g'i ti je egbua ọchi waa g'i ti gwata ugwo iphe, e meru ngu l'eka onwongu; bẹ Chipfu -nọdu-a ndzụ g'ọ nọ iya-a; gbuedua nọdu; bẹ bukwa gẹ Nebalụ dụ bụ gẹ ndu ohogu ngu waa iphe, bukota ndu l'achọ g'ephe e-shi mekata gbẹ nnajiuphu mu a-dụ. ²⁷G'e wonuru iphe-a, mube nwozi ngu nwanyị guderu gbẹ nnajiuphu mu-a nụ unwokorobyà ono, unu l'ephe swi ono. ²⁸Jiko gwaruro nwozi ngu nwanyị nvu l'eka mu mesweru; noo kele a makahawaru lẹ Chipfu e-me g'abụ eze ke gbẹ nnajiuphu mu nọo ọdu; kele ọo ọgu Chipfu bẹ iilwu. G'ọ tọ dukwa ẹjo-iphe, aa-huma ngu l'ehu jasụ teke ịi-nọ-beru. ²⁹O be-takpooru nemadzụ nọdu achi ngu k'egbugbu bẹ Chipfu, bụ Chileke ngu e-woerupho ndzụ gbẹ nnajiuphu mu kwachia rengurengu l'ite ndzụ. Ọle ndzụ ndu ohogu ngu phẹ bẹ aa-gbáphù egube aagbaphuje mkpuma rọbọ-a. ³⁰Tobudu iya bụ; teke Chipfu meerupho gbẹ nnajiuphu mu iphe, dụ ree ono, o kweshigbaaru ngu ukwe iya ono; bya eworu ngu mee onye-ishi l'alì Ízurelụ; ³¹ọ tọo bueduru nnajiuphu mu aphụ; ọzoo g'obu waahaa ngu mini l'i gburu ọchi enwedu ishi; ọzoo l'ị gwataru ugwo iphe, e meru ngu. Lẹ teke ono, Chipfu e-meshiru gbẹ nnajiuphu mu iphe, dụ ree ono; nyatakwa mube nwozi ngu nwanyị.”

³²Dévidi sụ Abigelu: “G'ajaja buru ke Chipfu, bụ Chileke ke Ízurelụ; mbụ onye ziru ngu g'ị gba mu ndzuta ntanụ-a. ³³Gẹ mmamiphe ngu bukwaru iphe, a ọrọ ọnu-oma nụ; tẹme g'a gọkwarupho ọnu-oma nụ gbuedua gbobutaru mu gẹ mu te egbu ọchi lẹ ntanụ-a; waa gẹ mu te egude ẹka onwomu gwata ugwo iphe, e meru mu. ³⁴Ọme ọ tọ bụ l'ị gbaru egwegwa bya mu ndzuta-a; bẹ mu shiakwa ribua nte sụ: ‘Leshinu Chipfu, bụ Chileke ke ndu Ízurelụ nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; mbụ onye ono, gbobutaru ophu mu te emekaeduru ngu iphe ono; bẹ ọ tọ dukwa onye nwoke l'ibe Nebalụ m'onye lanụ mu gege egbuphodo mẹ o -rwutashia l'utsu echele.’” ³⁵Ọo ya bụ; Dévidi bya anata iya iphe ono, o gwetarụ iya ono; sụ iya: “Tọkwa ẹhu. Mu nūmawaru iphe, i pfuru bya ekwetawaa iphe, ị rworu.”

³⁶Abigelu bya alapfu Nebalụ je ahuma l'ọ nọroo abọ-iphe l'ibe iya; egube ono, onye eze emeje ono. Ehu nọdu atso Nebalụ utso; kele mēe atsushi iya ike. Ophu ọ tọ dudu iphe, Abigelu pfuru iya jasụ nchi bọhu. ³⁷O -rwua l'utsu iya lẹ teke mēe ono sahuwaru Nebalụ; nyee ya bya atuko iphemiphe ono dokotaru iya; meji tofu iya; ọ kpọ-kerehu gẹ mkpuma. ³⁸A bya anọchaa iphe, dụ g'abalì iri; Chipfu chitsua Nebalụ; ọ buru iya anwuhu.

Dévidi aluta Abigelu

³⁹O be teke Dévidi byaru anuma lẹ Nebalụ nwuhuwaru ọ sụ: “G'ajaja buru ke Chipfu; mbụ onye ono, gwataru ugwo iphe-iphere ono, mu nataru l'eka Nebalụ. Ọ bya egbobutakwapho mube nwozi iya gẹ mu te eye

ẹka l'ejo-iphe. Chipfu bẹ wówaru ẹjo-ememe, Nebalù meru kpukposhi iya l'ishi nkiya.”

Ọo ya bụ; Dévidi zia g'e je ezia Abigelu g'ọ bya gẹ ya luru iya. ⁴⁰Ndu ozi Dévidi jeshia mkpukpu Kamelu je ezia Abigelu sù iya: “Dévidi bẹ zikwaru anyi g'anyi bya eduta ngu g'i buru nyee ya.”

⁴¹Abigelu gbalihu bya ephozeta iphu iya l'alì sù: “Waa mube nwozi unu nwanyì baa; mbù onye a-nòdu asajẹ ndu-ozi nnajìuphu mu ọkpa.” ⁴²Abigelu jìkobe ẹgwegwa bya eduta unwumboko ise, l'ejeru iya ozi yeru onwiya; o nyikota eli nkafù-ìgara tsoru ndu ono, Dévidi ziru ozi ono; o je aluru Dévidi.

⁴³Dévidi bẹ aluhawaa Ahinowamu, bụ onye shi lẹ mkpukpu Jiezerelu; yee Abigelu bya atuko buru unyomu Dévidi. ⁴⁴Teke ono bẹ Sọlu kutawaru nwada iya, bụ Mikalu; mbù nyee Dévidi woru kee Paliti nwa Layishi; mbù onye shi lẹ mkpukpu Galimu.

Dévidi aha Sọlu ndzụ ọzobaa

26 ¹Ndu mkpukpu Zifu bya atugbua je edooru Sọlu lẹ mkpukpu Gibiya sù: “Dévidi bẹ domikwaru onwiya l'úbvú Hakila, nọ gha iphu lẹ Jieshimonu.” ²Sọlu bya atugbua jeshia l'echiegu mkpukpu Zifu; yee unu unwoke ẹsaa l'ukporo iri, a hotaru l'alì Ízurelu tuko swiru jeshia achọ Dévidi. ³Sọlu phẹ bya adọru l'aguga gbororo l'úbvú Hakila ono, nọ gha iphu lẹ Jieshimonu. Dévidi nduro ya l'echiegu. Ọ hụmaepho lẹ Sọlu chowaru iya byatashia ẹka ono; ⁴o zia ndu anwù ngge ephe jee; bya eme ọ marweta l'ọo eviya lẹ Sọlu byawaru. ⁵Ọo ya bụ; Dévidi gbeshi bya ejeshia l'ẹka ono, Sọlu phẹ dọru ono. O -rwua je ahuma ẹka Sọlu yee Abuna nwa Nẹru, bụ onye-ishi ndu ojogu zẹ. Sọlu zee l'ime ọdu ono; ndu ojogu iya dọ-pee ya mgburugburu.

⁶Dévidi bya ajia Ahimeleku, bụ onye Hetu waa Abishayi nwa Zeruya; mbù nwune Jiowabu sù phẹ: “?Bù onye ole bẹ e-tsoru mu g'anyi jepfu Sọlu l'ẹka ephe dọru ono?”

Abishayi sù: “Ọo mbedua l'e-tsoru ngu je.”

⁷Ọo ya bụ; Dévidi yee Abishayi tugbua jepfu ndu ojogu ono l'enyashi. Ephe jerwua bya ahuma Sọlu l'ẹka ọ zẹ eku mgbenya l'ime ime ọdu ono; yee arwa iya, o woru bvube l'alì l'uzo ishi iya. Abuna yee ndu ojogu ono zẹ-pee ya mgburugburu. ⁸Abishayi sù Dévidi: “Ntanu-a bẹ Chileke mewaru g'ohogu ngu daba ngu l'ẹka. Jiko hanaa nta-a gẹ mu gude arwa-a supyabe iya l'alì ugbo lanu; mu ta a-sukwa iya ya ugbo ẹbo.”

⁹Obenu lẹ Dévidi sùru Abishayi: “Te emeghekwa nkiya! Mbù-a; ?Bù onye a-hali ẹka byia onye ono, Chipfu wuru manù l'ishi g'ọ buru eze; g'e -mecha g'onye ono laa kẹ mmanu?” ¹⁰“Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a bẹ bukwa Chipfu l'onwiya bẹ l'e-gude ẹka iya chigbua ya. Ophuu l'anwuhu iya rwuru; ọ nwuhu; ọzoo l'ọ jeru ọgu; je alaa l'ogu. ¹¹Gẹ Chipfu te

ekwekwa gẹ mu halia ẹka byia onye ono, Chipfu wuru manụ l'ishi ono. Iphe, e-me nù bụ g'i wota arwa ono waa iphe, aangụ mini ono, nọ iya l'uzo ishi ono g'anyi tughua.” ¹²Ọo ya bụ; Dévidi tuta arwa ono; bya ewota iphe, aangụ mini ono, nọ Sọlu l'uzo ishi ono ọ bụrụ phẹ atughu. Ọphu ọ tọ dudu onye humaru iya nù; ọphu ọ dudu onye maru nù; ọphu ọ dudu onye ọphu tehuru etehu. Ephe tukoephō ekugbaa mgbenya; ọke Chipfu meru g'oke mgbenya tū phẹ.

¹³No iya; Dévidi bya adafu azu iya ọphu; je enyikota eli úbvú; nọdu nwuzenya ụzenya. Ẹka nọ-buharu phẹ l'echilabọ kwatakpoọ dū ọsa shii.

¹⁴Dévidi bya ekua ndu ojogu ono oku; kua mẹ Ábuna nwa Nẹru sụ phẹ: “Ábuna; t'ii zadu ẹnu; Ábuna?”

Ábuna za ẹnu bya asụ: “?I bụ onye; gube nwọphu eku eze oku?” ¹⁵Dévidi sụ Ábuna: “?Tị bụnaa nwoke, dū ike l'ogu? ?Bụ onye bẹ atukpooru ngu nù l'alị Ízurelù? ?Denu g'ọ nwuru i ti letaduru nnajiuphu ngu, bụ eze ẹnya; k'ọphu bụ l'ọ nweru onye byaru gẹ ya gbua nnajiuphu ngu, bụ eze? ¹⁶Iphe ono, i meru ono ta adukwa ree. Eshinu Chipfu nọ ndzu g'ọ nọ iya-a; bẹ iphe, gbaru unu g'unu ha bukwa anwuhu. Noo ọke unu te eletaduru nnajiuphu unu ẹnya; mbụ onye ono, Chipfu wuru manụ l'ishi ono. Chika-edu ẹnya achika. ?Denu arwa eze yee iphe, ọonguje mini, o shi dobe lẹ mgboru ishi iya ono?”

¹⁷Sọlu maekwarupho l'ọo olu-opfu Dévidi bya asụ: “?Bụ olu-opfu ngu bụ ono nwa mu, bụ Dévidi?”

Dévidi sụ iya: “Ee! Ọ kwa iya-a nnajiuphu mu, bụ eze.” ¹⁸Ọ sụkwapho: “?Bụ ọke gụnu bẹ gube nnajiuphu mu achihunuru nwozi ngu? ?Buhunu gụnu bẹ mu meru? ?Bụ ejo-iphe gụnu bẹ ẹka mu dukpo? ¹⁹Jiko gẹ gube nnajiuphu mu, bụ eze ngabenu nwozi ngu nchị nta. Ọ -buri l'ọo Chipfu bẹ kpaliu ngu g'i chiahaa mu nno; g'ọ natakwa ngweja. Teke ọbu l'ọo ndiphe bẹ eme iya nù; g'ephẹ bukwaru ndu vu ọnu l'atatiuphu Chipfu. Nta-a bẹ ephe chifuwaru mu l'echilabọ ndibe Chipfu. Ephe sụ gẹ mu je ejeahaaru agwa ọzo ozi! ²⁰Ọle-a; gẹ mee mu te egedakwa l'alị l'ẹka dū ẹnya l'iphu Chipfu; ọke eze ndu Ízurelù bẹ lufutawaru bya achiahaa nwogu, teke agbadu ẹbà g'onye achị nta ọkwà l'úbvú.”

²¹Tobudu iya bụ Sọlu sụ: “Mu meakwaru iphe-ẹji. Lwanu azu; nwa mu, Dévidi. Mu taa tubaedu ama emeka ngu iphe ọzo; noo ọke i guberu ndzu mbẹ Sọlu iphe ntanụ-a. Ọo eswe bẹ mu meru; mbụ lẹ mu meswekpowa-ru k'ọphu parụ ẹka apaa.”

²²Dévidi sụ: “Wakwa arwa gube eze baa. G'unwokoro ngu onye lanu tughata bya ewota iya. ²³Ọo Chipfu a-pfu onyenonu ugwo apfubekoto iya waa k'apfushi ike l'iphe, onye pfuru. Ntanụ-a bẹ Chipfu meru; i daba mu l'ẹka; ọle mu taa halikwanu ẹka ebyi onye ono, Chipfu wuru manụ l'ishi ono. ²⁴G'ọ bụnuru gẹ mu guberu ndzu ngu iphe ntanụ-a; bukwapo gẹ Chipfu a-gube ndzu nkemu iphe; mbụ g'ọ nafutakota mu l'iphe-ehuka, byaru mu nù.”

²⁵ Oo ya bụ; Sọlu bya asụ Dévidi: “G’e kebekwa ngu l’oma nwa mu, bụ Dévidi. Ii-me iphe, nyíberu anyíbe; mbụ mee ya mekọta!”

Oo ya bụ; Dévidi tugbushia; Sọlu laphushia azụ l’ibe iya.

Dévidi alapfu ndu Filisitayinu

27 ¹ Dévidi bya arịa l’ime onwiya sụ: “Nta bẹ ujiku lanụ bẹ mu e-me-chakwaa shi l’eka Sọlu laa l’iyi. O to nwedụ iphe ọzo, kabakpọo ree; ta abụdu gẹ mu gbaru lashia alị ndu Filisitayinu. Oo ya bụ Sọlu aka-bẹ haa mu achọ-phe l’alị Ízurelù; mbụ mu e-shi nno ya nahụ iya.” ² Oo ya bụ; Dévidi yee unwoke ono, dū unu nemadụ l’ukporo iri ono, bụ ndu yee ya aswije ono gbeshi lapfushia Akishi, bụ onye eze mkpukpu Gatu; mbụ nwatibe Mawọku. ³ Dévidi phẹ lapfu Akishi je eburu lẹ mkpukpu Gatu. Onyenonu bẹ yele ndibe iya tũkochaaru buru. Dévidi bẹ yele unyomu iya labọ tũkoru buru; mbụ Ahinowamu kẹ mkpukpu Jiezerelù waa Abigelu kẹ Kamelù, bụ iya bụ nwanyị ono, ji iya, bụ Nebalù ta anọedu-a. ⁴ O be teke e doerupho Sọlu lẹ Dévidi gbalawaru lashia Gatu; ophu ọ tọ chọba-eduru iya.

⁵ Oo ya bụ Dévidi bya asụ Akishi: “Ọ -buru lẹ mu dū ngu l’obu; wofutanu mkpukpu lanụ l’alị-a; nū mu gẹ mu buru. ?Denu g’ọ bụ mube nwozi ngu bẹ unu l’iya atũko buru lẹ mkpukpu lanụ l’eka eze bu?” ⁶ Oo ya bụ; Akishi woru mkpukpu Zikulagu woru nū iya mbọku ono. Ọ buru iya meru iphe Zikulagu bụ mkpukpu ndu eze ndu Jiuda byasụ ntanụ-a. ⁷ Dévidi bẹ bugbaru apha ophu l’onwa ẹno l’alị ndu Filisitayinu ono.

⁸ Dévidi yee ndu etsoje iya nū bya atugbua je alwua ndu Geshu; mẹ ndu Gizi; mẹ ndu Amaleku. Ndu-a bẹ shihawaa teke dū ẹnya butaru l’alị ono; mbụ shitakpọo mẹ a -nọdu eje Shuru jasụ l’alị ndu Ijiputu. ⁹ Ọ nọdu abụjeru ndu ophu Dévidi bapfuwaru l’ogu ono; loogbushikọta phẹ. Ọ tọ dudu nwoke ọzoo nwanyị, oodobeje ndzụ. Ọ bya akpuko aturu; mẹ egbu; mẹ eswi; mẹ nkafu-igara; mẹ inya-kamelu; bya achikochaa uwe. O -mechaa; ọolapfushia Akishi. ¹⁰ Teke Akishi jiru iya: “?Bụ ibiya ole bẹ i jeru alwua ntanụ-a?” Dévidi asụ iya: “Ọ kwa echiegu ndohali mkpukpu Jiuda.” Ọzoo l’ọosu iya l’ọo echiegu ndohali kẹ mkpukpu ndu Jierahumelu; ọzoo l’ọo echiegu ndohali Kenu. ¹¹ Ọ tọ dudu nwoke ọzoo nwanyị, oodobeje ndzụ kẹ kpuru bya Gatu; kele ọonoduje arị sụ: “Ephẹ e-jekwa agba anyi ama sụ l’owakwa iphe, Dévidi meru baa.” Ọ buru gẹ Dévidi shi emeje iya bụ ono lẹ teke o bukotaru l’alị ndu Filisitayinu. ¹² Akishi daru Dévidi ye l’ehu; asuje onwiya: “Dévidi bẹ a-buwaruro nwozi mu jasuru asuru; noo kele ndibe phẹ, bụ ndu Ízurelù bẹ kpọwaru iya ashị mebyi akpọkpo.”

28 ¹ Ọ bya erwua teke ono; ndu Filisitayinu bya akpakọo ndu ojogu phẹ g’ephẹ tsoo ndu Ízurelù ọgu. Akishi je asụ Dévidi: “G’o dokwaa ngu ẹnya ree l’unu l’unwoke ngu bẹ e-dujekwa mu ọgu.”

² Dévidi sụ iya: “Ọ n’iya bụ l’iji-humawaro iphe, onye-ozu ngu e-me.”

Akishi sù Dévidi: “Ò ɖuepho ree; mu e-mewaa ngu rò g'ì búru onye a-
nòdu eche mu nche jeye ndzù mu abvù.”

Sòlu yee nwanyị, aphuje ophulenyà, bu lẹ Ẹnudo

³Nta-a bẹ Sámèlu nwuhuwaru; ndu Ízurèlu l'ophu tũko raa ẹkwa iya; bya elia ya lẹ mkpũkpũ iya lẹ Rama. Sòlu bẹ tũkòwaru ndu emeje ọmànshi; mē ndu aphuje ophulenyà rwushikọta l'alị ono.

⁴Ndu Filisitayinu bya edzukoḅe bya adọru k'ọgu lẹ mkpũkpũ Shunemu. Sòlu bya akpakọo ndu Ízurèlu l'ophu ẹphēbedua dọru nkepḅe l'úbvù Gilubowa. ⁵O be gẹ Sòlu hũmaerupho ndu oḅọgu ndu Filisitayinu; ndzũ gũhu iya; tẹme obu nọdu etekwa iya phọ ophe. ⁶O mee g'ọ kpata Chipfu ishi; ophu Chipfu ta adũdu iphe, ọ gbẹ lẹ nrwọ; ọzoo l'ido urimu pfuaru iya; ọzokpoonu l'onu ndu mpfuchiru iya. ⁷Sòlu bya asũ ndu ejeru iya ozi: “Unu leeru mu ẹnya nwanyị, aphuje ophulenyà k'ophu mu e-je akpata iya ishi.”

Ephe sù iya l'o nweru onye lanũ, bu lẹ mkpũkpũ Enu-Dọru.

⁸Sòlu bya eworu onwiya gbugabẹ; chĩa uwe mmanũ yee. O be l'ẹnya-shi yee unwoke labọ swĩru jepfushia nwanyị ono. Sòlu rwua bya asũ iya: “Kpataẹduru mu maa ishi. Onye ophu mu kukpọerupho ẹpha iya bẹ ịi-kpokuta.”

⁹Nwanyị ono sù iya: “Lenu; ị manũrua iphe, Sòlu meru. Mbũ lẹ ndu aji-je iphe; mē ndu aphuje ophulenyà bẹ ọ tũkoru rwushikọta l'alị-a. ?Denu g'ọ gude ị bya ekweberu mu ẹregede; gẹ mu eshi nno nwũhu?”

¹⁰Sòlu bya egude ẹpha Chipfu ribuaru iya angũ sù: “Eshinu Chipfu nọ ndzũ g'ọ nọ iya-a bẹ ọ tọ ɖũkwa aphũ, a bya l'anũ ngu l'opfu iphe-a.”

¹¹Nwanyị ono bya ajĩa ya sù: “?Bũ onye bẹ mu a-kpokuru ngu?”

O sù iya: “Ọo Sámèlu bẹ ịi-kpoku.”

¹²Nwanyị ono bya ahũmaepho Sámèlu bya echishia mkpu sù Sòlu: “?Denu g'ọ gude ị gbaaru mu ẹregede? Ọ kwa ngu bũ Sòlu!”

¹³Eze, bũ Sòlu bya asũ nwanyị ono: “Ta atsũshi ebvu. ?Bũ gũnu bẹ ị hũmaru?”

Nwanyị ono sù iya: “Mu hũmaru maa g'ọ shi l'alị afũta.”

¹⁴O jĩa ya sù: “?O ɖũkwanu ịdagha?”

Nwanyị ono sù: “Ọo akahũ nwoke ọgerenya, yeru uwe-mgbalanũ bẹ alũfutanu ọbu.”

Sòlu maẹkwarupho l'ọo Sámèlu. O phozeta woru iphu kpupyabẹ l'alị.

¹⁵Sámèlu bya epfua opfu sù Sòlu: “?Bũ gũnu bẹ iikuru mu; ị gude akpọshi mu atũta unme, mu atũta-a?”

Sòlu sù iya: “Mu nọ l'oke iphe-ẹhuka; kele ndu Filisitayinu bẹ etso mu ọgu; tẹme Chileke pawaru mu buhaa; ophu ooyeejẹdu onu yeru mu e -shi lẹ ndu mpfuchiru iya; ọzoo lẹ nrwọ. Ọo ya kpatarũ iphe, mu eku ngu g'ì karũ mu ọzo, mu e-shi iya.”

¹⁶Sámèlù sù iya: “?Ì chòru mu gunu nta-a, Chipfu pawaru ngu buhaa; ọ bɔwàru onye opfu ngu-a? ¹⁷Oo iphe ono, Chipfu shi mu l'ònu gbaaru ngu ama iya ono bẹ avùkota nno. Chipfu bẹ nafuwaru ngu aba eze ono woru iya nù onye ọzo, bụ Dévidi. ¹⁸Kẹle i ti medùru Opfu Chipfu; mbù l'i ti tukoshiduru ndu Amalẹku oke-ẹhu-eghu Chipfu. Ọ búrú iya meru g'ò gude; o mee ngu iphe ono, o meru ngu ntanù-a ono. ¹⁹Ophu kachakpọo nù bụ lẹ Chipfu a-chìru unu lẹ ndu Ízùrẹlù ye ndu Filisitayinu l'ẹka; mbù l'echele ọwa-a bẹ unu l'unwu ngu unwoke a-lwapfuta mu lẹ maa. Nokwaphọ gẹ Chipfu a-chìru ndu ojogu ndu Ízùrẹlù chìru ye ndu Filisitayinu l'ẹka.”

²⁰Ndzu-agugu iphe ono, Sámèlù pfuru ono gude Sọlu; ọ ngabufu daa l'alì teke ono teke ono. Ike bvù iya; kẹle o to riduru nri eswe mẹ kẹ ẹnyashi mbọku ono l'ophu. ²¹Nwanyị ono bya bya ahuma g'ẹhu anma-shìberu Sọlu anmanma ike bya asù iya: “Lenu; mube nwozi ngu nwanyị bẹ nùkwàru ngu opfu; mee iphe, i ziru mu ememe. Mu tũru ishi ndzù mu mekọta iphemiphe, i sùru gẹ mu mee. ²²Oo ya bụ jikonu; ngabẹnuru nwozi ngu nwanyị nchì; mbù gẹ mu nũnu ngu nri g'i ria; k'ophu ike a-du ngu g'i gude lashia.”

²³Sọlu jìka sù lẹ ya te eridu nri. Ọle ndu-ozi iya waa nwanyị ono tũko-ru rwohaa ya; ọ gbẹ teke ono kweta. Ọ bya agbeshi l'ẹka ọ zẹ l'alì bya anọ-zeta l'iphe-azẹe.

²⁴Nwanyị ono bẹ nweru nweswi, tsuru ẹba, nọ l'ulo iya. O woru iya gbua teke ono teke ono. Ọ bya ewota ukpokutu-nri gwọ-phube gude ghee buredi, eeyeduru iphe, ekoje buredi. ²⁵Nwanyị ono bya akwashiaru Sọlu phẹ iphe ono; ẹphe ria. E mechaa; ẹphe tũgbua l'ẹnyashi ono lashia.

Ndu-ishi ndu Filisitayinu achifu Dévidi l'iphu ọgu

29 ¹Ndu Filisitayinu bya edzukọbe-gbua ndu ojogu phẹ lẹ mkpukpu Afẹku. Ndu Ízùrẹlù je anmaa anmanma ọgu lẹ mgboru ẹka mini anọduje anwùshi lẹ mkpukpu Jiezerẹlù. ²O be gẹ ndu-ishi ndu Filisitayinu keshiru ndu ojogu phẹ; ẹphe dzebgbaa ukporo ise ise; ndu ophu adù unu labọ l'ukporo iri iri; Dévidi yee ndu etsoje iya nù nọdu awù etso phẹ azù azù ẹphe lẹ Akishi. ³Ndu-ishi ndu Filisitayinu bya ajia sù: “?Bù gunu bẹ ndu Hiburu ọwana eme l'ẹka-a?”

Akishi sù phẹ: “Ọ kwa Dévidi ono, shi búrú nwozi Sọlu, bụ eze ndu Ízùrẹlù-a. Mu l'iya bughataakwaru apha ophu. Ọle eshinu ọ gbafutaru l'ibe Sọlu lwapfuta mu bẹ ta adukwa ntucha, mu humajeru iya l'ẹhu.”

⁴Ẹhu ghuaaa ndu-ishi ndu Filisitayinu ono eggu; ẹphe sù iya: “Du-phukwa phẹ azù g'ẹphe je anọduro l'ẹka ono, i nũru phẹ g'ẹphe buru ono. G'ò to tsokwaru anyi je ọgu; a -nonyanu; e rwua lẹ teke aalwù ọgu; ọ gbẹ ghakọbe tsohaa anyi ọgu. Kẹle-a; ?tọ kabadaa nphe g'ee-shi gẹ yee nna-jiuphu iya bya adù lẹ ree ọzo mẹ o -gbushia anyi ishi? ⁵?Tọ bũnaa Dévidi

owana bẹ ẹphe aguje l'ebvu ete sù: 'Solù gbuwaru unubuku ndu ojoḡu; Dévidi gbukwanaa unubuku ndu ojoḡu ugbo iri?' ”

⁶Oo ya bụ; Akishi bya ekua Dévidi sù iya: “Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a bẹ ị bụepho onye pfuru ọto; tẹme ọ dūhukwa mu phọ ree kẹ g'i tsoru anyi g'anyi tuko swiru jee ọgu-a; noo kẹle e -shi mbọku ono, ị lwapfutaru mu ono byasụ ntanụ-a bẹ ọ tọ dudu ntucha, mu hūmajeru ngu l'ehu. Ọle ọo ndu-ishi ono bẹ ị tị dudu ree l'anya. ⁷Ghakọbe lashia lẹ nchiodoo; be ejekwa eme iphe, ta adudu ndu-ishi ndu Filisitayinu ree.”

⁸Dévidi jia ya sù: “?Bụkwanu ḡunu bẹ mu mehunuru? ?Bụkpoo ḡunu bẹ ị hūmaru l'ehu mube nwozi ngu shitakpọo lẹ mbọku, mu lwapfutaru ngu byasụ nta-a? ?Denu iphe, bụ lẹ mu tee jedu etsoo ohogu ḡube nnajiu-phu mu, bụ eze ọgu?”

⁹Akishi sù iya: “Mu maru-a l'i dū mu ree l'anya; mbụ l'i dū-tabeḡ mu phọ g'ojosi-imigwe Chileke; ọle ndu-ishi ndu Filisitayinu pfuwaru sù l'i tị byadu etso anyi je ọgu ono. ¹⁰Nta-a bụkwa g'i tehu l'onma ẹwa utsu unu lẹ ndu-osi nnajiu-phu ngu ono; mbụ ndu ono, unu l'ẹphe tūkoru swiru ono; ḡunu tūgbua lẹ ḡeregere nchi-abohu.”

¹¹Oo ya bụ; Dévidi yele ndu etsoje iya nū ḡbeshi l'onmewa utsu laphushia azụ l'alị ndu Filisitayinu; ndu Filisitayinu tūgbua; ọ buri phe eje Jiezerelu.

Dévidi etso ndu Amaleku ọgu

30 ¹Ọ bya ebe ḡe Dévidi yee unwoke iya rwuerupho mkpukpu Zikulagu lẹ mbọku ophu kwe iya ẹto, ẹphe ḡbeshiru; ẹphe hūma lẹ ndu Amaleku byawaru alwua ndu bu l'echieḡu ndohali waa ndu mkpukpu Zikulagu alwulwu. Ẹphe lwuru Zikulagu woru ọku tufu iya. ²Ndu Amaleku ono kpukotachaa unwanyi, nọ iya nū lẹ ndzụ; kpukotachaa ẹgirima me ọgerenya. Ophu ọ tọ dudu me onye lanu ẹphe gburu egbugbu; gbahaepho akpuko bẹ ẹphe kpukoru phe lashia. ³Noo ya; Dévidi yee unwoke iya ono bya abyarwuta Zikulagu; bya ahuma ḡoku mebyishiru iya; tẹme a kpukoo unyomu phe; me unwegirima phe lẹ ndzụ. ⁴Tobudu iya bụ; Dévidi yee ndu ono, yee ya tūkoru swiru ono chishia mkpu ẹkwa; raḡ ya pho jasụ ike ẹkwa bvushikota phe. ⁵Unyomu Dévidi ẹphe n'ẹbo, bụ iya bụ Ahinowamu, onye Jiezerelu; me Abigelu, ophu ji iya, bụ Nebalu nwuhu-waru; mbụ onye Kamelu bẹ a kpukochaaru.

⁶Iphe ono tsushia Dévidi l'ehu ike; kẹle ndu ono bẹ epfu ḡ'ẹphe tūgbua ya lẹ mkpuma. Onyenonu l'ime phe bẹ ehū ḡbangahuchaaru lẹ k'unwu phe unwoke me unwada phe, a kpukoru. Ọle Dévidi bẹ ḡbataru onwiya ike l'ime Chipfu, bụ Chileke iya. ⁷Tobudu iya bụ; Dévidi bya epfuaru Abyiyata, onye uke Chileke; mbụ nwa Ahimeleku sù iya: “Wotaru mu nū uwe-ukuvu ono!” Abyiyata chita iya chijeru iya. ⁸Dévidi bya ajia Chipfu sù: “?Bụ ḡe mu chipfuru ikpoto ndu ọ-lwua-ola-a? ?Mu a-gbapfu phe-a tọ?”

Ọ sù iya: “Chìpyabe phẹ; ìi-gbapfu phẹ-a; mbù nashìchaa phẹ iphe ono g'ọ ha.”

⁹Dévidi yẹe unwoke, yẹe ya swì, dù ọnu l'ùkporo iri bya agbarwua nggele Besọ. O rwua l'ẹka ono o nweru ndu ọphu haru nọshia; ¹⁰kele ọmadzu ọkporo iri l'ime phẹ bẹ ike bvẹberu k'ọphu ẹphe ta adudu ike daa nggele ono. Ọ buru Dévidi waa ọnu nemadzù k'ọphuu bẹ chikwaseru ndu ono. ¹¹Ẹphe gbata je ahuma onye Ijiputu lẹ mgbegu. Ẹphe duta iya dupfu Dévidi. Ẹphe bya eworu nri nù iya o ria; bya echebe iya mini ọ ngua. ¹²Ẹphe woru ibiribe ẹcha-mbekee, e gude akpuru oshi figu mee nù iya; wafua ọphu e gude akpuru vayinu ghee. Ọ bya eria ya rọkota ike; kele o to riduru nri; ọphu ọ tọ nguduru mini e -shi k'abalì ẹto; eswe l'enyashi. ¹³Dévidi jia ya sù: “?Bù onye kẹ ndu ole bẹ ì bù? Tẹme ?bù awe bẹ ì shi bya?”

Nwokorọbya ono sù iya: “Mu bukwa onye Ijiputu; bukwarupho nwohu onye Amaleku. Nnajiuphu mu gbadoru mu e -shi k'abalì ẹto, larù alala; kele iphe-ememe zupyaiberu mu. ¹⁴Anyi jeru alwua ndu Kereti, bu l'uzo ndohali; mẹ ndu bu l'ẹka iya kẹ ndu Jiuda; mẹ ndu Kalebu, bu l'echiegu ndohali. Anyi tua ọku lẹ mkpukpu Zikulagu.”

¹⁵Dévidi jia ya sù: “?Ì-dù ike duru mu je egoshi mu ikpoto ndu ọ-lwua-ọlaa ono?”

Ọ sù: “I -gude ẹpha Chileke ribuaru mu nte l'ì tì byadu l'e-gbu mu; ọphu ì kpuduru mu anù nnajiuphu mu; mu e-duru ngu je egoshi ngu ẹka ẹphe nọ.” ¹⁶O duru Dévidi phẹ rwua. Ndu Amaleku ono dọru l'alì ono; eri angù; bya eme emereme k'ikpoto iphe ono, ẹphe gwekọru l'alì ndu Filisitayinu; mẹ kẹ ndu Jiuda ono. ¹⁷Dévidi phẹ datso phẹ ọgu; shi l'uzenyashi mbọku ono lwua phẹ jasù l'uzenyashi echele iya. Ọphu ọ tọ dudu m'ọ onye lanù, gbalarù nù; a -gufuepho ọnu ọnwokorọbya, nyihuru eli ìnya-kamèlù gbala. ¹⁸Dévidi phẹ tükokpoo iphemiphe ono, ndu Amaleku gwekọru phọ nafutachaa; lufuchaa l'unyomu iya phọ ẹphe n'ẹbo. ¹⁹Ọphu ọ dudu iphe phẹ ọphu tuphahuru etuphahù; onye upfu mẹ onye nta; unwokoro mẹ ọnwumgboko; iphe, a kwatarù l'ọkwata; məkpo iphe mmanù ọzo, ẹphe gwekọru egweko. Dévidi phẹ tuko iya naphutachaa azù. ²⁰Dévidi phẹ bya akpukochaa aturu ndu Amaleku; mẹ egbu phẹ; mẹ eswi phẹ. Ndu ojogu Dévidi kparù ẹku ono vuru ọzo asuje: “Ọwa-a bù iphe, Dévidi kwatarù l'ọkwata.”

²¹Ọo ya bù; Dévidi bya abyapfuta ọmadzu ọkporo iri phọ bù ndu ono, ike bvushiru k'ọphu ẹphe ta aduedu ike tsoru iya phọ; mbù ndu ono, a harù l'azù nggele Besọ azù iya ọphu-a. Ẹphe wufuta g'ẹphe gba Dévidi yẹe ndu ọphu yẹe ya swì ndzuta. Dévidi jerwua bya ekele phẹ ekele. ²²Ndu ẹjo nemadzù mẹ ndu mkpaka l'ime ndu ono, tso Dévidi ono bya asù: “Eshi ọphu anyi l'ẹphe ta aswìdu jee ọgu bẹ anyi tee kekwa iphe ono, anyi kwatarù l'ọkwata ono agba phẹ. Iphe, e-mechia nù bù l'onyenonu l'e-duta nyee ya waa ọnu iya lashia.”

²³Dévidi sù phẹ: “Waawakwa; unwunna mu; unu be jekwa egude iphe, Chipfu nùru anyi mee nno. Ọo Chipfu bụ onye gbobutaru anyi; bya eworu ndu byaru anyi etso ọgu ye anyi l'ẹka. ²⁴?Ọ dū unu g'onye angaru unu nchị l'iphe ono, unu epfu ono? Iphe, onye nọ swiru ivu ketarū bẹ bụ iphe, onye tso je ọgu e-keta. Ẹphe e-ketagbaa iphe lanu.” ²⁵Dévidi tụa ya; ọ buru ekemu bya aburu omelali ndu Ízuru e -shi mboku ono byasuru ntanụ-a.

²⁶Dévidi bya alarwuẹpho mkpukpu Zikulagu; ọ haru iphe ono, ẹphe kwataru l'okwata ono nū g'e je anu ndu ẹphe l'iya eshi ọnyà, bụ ndu bụ ọgerenya ndu Jiuda. Ọ sù g'a sù phẹ: “Owaa bụ iphe, mu anu unu l'iphe, anyi nataru ndu ọhogu Chipfu l'ogu.” ²⁷Ọ nuru iphe ono g'a nū ndu ọphu bu lẹ mkpukpu Bẹtelu; mē ndu ọphu bu lẹ mkpukpu Ramotu, dū l'echiẹgu ndohali; mē ndu kẹ mkpukpu Jiatiru; ²⁸mē ndu kẹ mkpukpu Arowa; mē ndu kẹ mkpukpu Sifumotu; mē ndu kẹ mkpukpu Eshutemowa; ²⁹mē ndu kẹ mkpukpu Rakalu; mē ndu kẹ mkpukpu ndu Jierahumelu; mē ndu kẹ mkpukpu ndu Kenu; ³⁰mē ndu kẹ mkpukpu Homa; mē ndu kẹ mkpukpu Borashanu; mē ndu kẹ mkpukpu Ataku; ³¹mē ndu kẹ mkpukpu Hẹburo-nu; mēwaro ndu ẹka Dévidi mē ndu nkiya shi anọduje aghaphegbaa.

Anwuhu Sọlu yee unwu iya

(1Iphe 10:1-12)

31 ¹Tobudu iya bụ; ndu Filisitayinu wata etso ndu Ízuru ọgu; ndu Ízuru yeru phẹ ọkpa l'oso. E gbushia ndu Ízuru ndu ọphu dū igwerigwe l'úbvú Gilubowa. ²Ndu Filisitayinu chipfuru Sọlu waa unwu iya ẹhuka ẹhuka. Ẹphe gbua unwu iya, bụ Jionatanu; mē Abinadabu; waa Malukishuwa. ³Ọgu ono kpohu ọku mebyi ekpohu l'ibe iya ọphu Sọlu nọ. Ndu chī apfu chipyabe Sọlu woru apfu gbaa ya; meka iya iphe ọkpobe emeka. ⁴Sọlu sù onye achijeru iya ngwogu: “Mifuta ogu-echi ngu nmagbua mu; a -nonyaa nū ndu ono, ebuduru úbvú ono rwua bya eworu mu nmagbua; meru iphere kpua mu.” Ọle onye ono, achijeru iya ngwogu ono bẹ ndzụ agu; ọphu o kwedu gbua ya. Ọo ya bụ; Sọlu woru ogu-echi iya gha igharaphu; woru ẹpho chie ya. ⁵Onye achijeru Sọlu ngwogu ono hūmaepho lẹ Sọlu nwuhuwaru; ọ dafua l'eli ogu-echi nkiya; ẹphe l'iya tuko nwushihu. ⁶Ọo ya bụ; Sọlu yee unwu iya unwoke ẹphe n'eto; mē onye achijeru iya ngwogu; mē ndu ojogu iya g'ẹphe ha tuko nwushihukota l'ujiku lanu ono.

⁷Ọ be teke ndu Ízuru ọphu bu l'azu nsuda azu iya ọphuu; mē ndu ọphu bu l'aguga ẹnyimu Jiódanu hūmaerupho lẹ ndu ojogu Ízuru bẹ yewaru ọkpa l'oso; bya ahumakwapho lẹ Sọlu yee unwu iya unwoke tuko-waru nwushihu; ẹphe tuko haa mkpukpu phẹ gbalachaa; ndu Filisitayinu bya bya eburu iya. ⁸Ọ beepho lẹ nchitabohu iya; gē ndu Filisitayinu byaru g'ẹphe yeshia ndu ono, e gburu l'ogu ono iphe, ẹphe yeru l'ehu; ẹphe

huma odzu Sòlu yee unwu iya unwoke ephe n'eto g'ephe dabyigbaaru l'úbvú Gilubowa. ⁹Ephe bya egbuta Sòlu ishi; yeshikòta iya ngwogu, o kwaru onwiya; bya eye ndu-ozì g'ephe jedzuru alì Filisitayinu mgburu-gburu je arakashia ya k'ophu agwa phe; me ndiphe a-numa-dzuru iya. ¹⁰Ephe woru ngwogu iya ono dobe l'ulo agwa, bu Ashitoretu; bya eworu ogwehu iya kpopyabe l'igbulò mkpukpu Bètu-Shanu.

¹¹O be teke ndu bu le mkpukpu Jiabeshi-Giladu numaerupho iphe ono, ndu Filisitayinu meru Sòlu ono; ¹²unwoke l'ophu, bu ndu okpehu du le mkpukpu ono tuko wufu l'enyashi jeshia Bètu-Shanu. Ephe je apazeta odzu Sòlu yee k'unwu iya l'eli igbulò Bètu-Shanu; pata jeshia Jiabeshi je akpochaa phe oku. ¹³Ephe bya atutukobe okpu phe lia l'upfu oshi tamari-suku, du le Jiabeshi; bya aswia egu abali esaa.

Ekwo

Sámèlu

k'èbo

Anwùhu Sọlu erwu Dévidi lẹ nchị

1 ¹Tọbudu iya bụ; Sọlu nwùhuchaephò; Dévidi shi l'ọgu onó, o gbushiru ndu Amaleku onó lwa; bya anọ abali labọ lẹ mkpukpu Zikulagu. ²O -rwua mbọku ọphu kwe iya ẹto; a bya ele ẹnya; nwoke lanu, shiwaa l'ọdu-ọgu Sọlu pẹ rwua; yee uwe iya, a gbajashichaaru agbajashi; kporu urwuku kpua onwiya l'ishi. Ọ byapfutaephò Dévidi; bya adaa kpurumu l'alị gude kwabẹ iya ùbvù. ³Dévidi jịa ya sụ iya: “?Bụ aweya bẹ i shi?”

Ọ sụ Dévidi: “Mu shikwa l'ọdu-ọgu ndu Ízurẹlu gbalaa.”

⁴Dévidi sụ iya: “?Denu g'ọ nwuru? Jiko kọeshiduru mu iya.”

Ọ sụ Dévidi: “Ndu Ízurẹlu gbakashihukwaru l'iphu ọgu onó. Ndu ọphu dụ igwerigwe bẹ daru nwùshihu; k'ọphu bụ lẹ Sọlu yee nwa iya, bụ Jionatanu bẹ tukurorọ nwùshihukota.”

⁵Tọbudu iya bụ; Dévidi bya ajịa nwokorọbya onó, byaru bya akọoru iya iphe onó sụ iya: “?Denu g'i shi maru lẹ Sọlu yele nwa iya, bụ Jionatanu bẹ tukurorọ nwùhuchaa?”

⁶Nwokorọbya onó, byaru akọoru Dévidi iphe onó sụ: “O nweerupho g'ọ meru; mu nọdu l'úbvú Gilubowa; Sọlu l'onwiya nọdu l'ẹka onó nmakpuru l'eli arwa iya. Ugbo-inya ndu ọhogu iya; yele ndu agba l'inya onó nọdu achịwa iya kpabẹ kpabẹ. ⁷No iya; Sọlu bya aghaa ẹnya l'azụ hụma mu; bya araku mu. Mu jịa ya sụ: ‘?Bụ gẹ mu mee ọnu?’ ⁸Ọ jịa mu: ‘?Bụ onye bẹ i bụ?’ Mu sụ iya lẹ mu bụ onye Amaleku. ⁹Ọ sụ mu jiko gẹ mu bya apfụ-kube iya gbua ya; noo kele ya nọ ndzụ, ọnwu ka mma! ¹⁰Mu jenụ apfụ-kube iya; woru iya gbua; noo kele o doru mu ẹnya l'ọ -darwuwa alị bẹ ọ bụwaa iya ọnwu. Mu bya ekputa iya okpu-eze, o kpu l'ishi; bya agbata iya echi, ọ gba l'ẹka; ọ bụru iya bẹ mu gude wotaru gube nnajiuphu mu l'ẹka-a.”

¹¹Noo ya; Dévidi yẹle ndu ẹphe l'iya swi ye ẹka l'uwe pẹ gbajashichaa.
¹²Ẹphe tuko raa ẹkwa; gwa aphu; swia ẹgu jeye l'uzenyashi l'opfu ẹhu
 Sọlu; mẹ nwa iya nwoke, bu Jionatanu; mẹ kẹ ndu ojogu Chipfu, bu onu-
 ọlo Ẫzurelu ono, e gude ogu-echi gbushia ono.

¹³Dévidi bya aji nwokorobyia ono, byaru iya edoru iphe ono su iya: “?I
 bu onye awe?”

O su: “Mu bukwa nwatibe onye Amaleku, bu mbyambya.”

¹⁴Dévidi jia ya su: “?Bu gunu be i ti tsuduru ebvu k'ahali ẹka gbua
 onye Chipfu wuru manu l'ishi?” ¹⁵Dévidi bya ekua onye lanu l'unwoko-
 robya iya su: “Je egbuta nwoke ono tua!” O je egbuta iya tua; o nwuhu.
¹⁶Dévidi su iya: “Gochi ngu tukokwaru ngu l'ishi; noo kele i gudewaa
 onu ngu gbaa onwongu ama su l'oo ngu gburu onye Chipfu wuru manu
 l'ishi.”

Dévidi agu aphu Sọlu yele Jionatanu

¹⁷Tobudu iya bu; Dévidi bya agwa ebvu-aphu ẹhu Sọlu yee nwa iya, bu
 Jionatanu; ¹⁸bya asu g'e zia ndu Jiuda g'aaguje ebvu-aphu ono. Ẹpha ebvu
 ono bu “apfu.” Ẹka e deru ebvu obu bu l'ekwo Jiasha.

¹⁹“Úbvù, i du gube Ẫzurelu be
 e gbuwaru togbo l'eli úbvù!

Gẹ ndu okpehu du
 tuko dabyigbaaru!

²⁰G'e te pfukwa iya le
 mkpukpu Gatu;
 ophu a rakwa iya arara tsoru
 gbororo oma mkpukpu
 Ashikelonu; a -nonyaa;
 ẹhu je atsoahaa unwada
 Filisitayinu utso;
 mbu a -nonyaa;
 unwada ndu ono,
 e buduru úbvù ono
 tūahaa okoo.

²¹Unube úbvù úbvù Gilubowa;
 g'iji ta akwabaekwa kpua unu;
 ophu mini edzebaekwaru unu;
 ophu unu enweekwaru ali,
 emehu je iphe.

Noo kele oo l'eli unu be a no
 merwua iphe, ndu okpehu du
 egudeje egbobuta
 onwophe l'ogu.

- Mbụ́ l'iphe, Sọ́lu egudeje
 egbobuta onwiya l'ọ́gu
 bẹ́ a taa nyị́baedu manụ́.
- 22 Apfụ́ Jionatanu bẹ́ ta
 akpọ́lajeduru azụ́ g'ọ́ tọ́
 nmọ́pfuta ẹ́ba ndu ọ́kpehu dụ;
 ọ́phu ogu-echi Sọ́lu
 ta alwajẹ́duru l'ẹ́be abụ
 l'ọ́ gburu nemadzụ́ jasụ́ru
 o ji iya.
- 23 Sọ́lu waa Jionatanu;
 teke unu nọ́ ndzụ́ bẹ́ unu
 shi ama ntụ́matu;
 tẹ́me unu bụ́ru ndu
 e yeru obu.
 Ọ́phu unu ekekahadụ́ru
 ekekahaa jasụ́ l'ọ́nwu.
 Unu shi ka ugo eme barabara;
 tẹ́me unu shikwaphọ́ ka
 oduma ọ́kpehu.
- 24 Unubẹ́ ụ́nwada Ízurelu;
 unu kwaa ẹ́kwa Sọ́lu;
 mbụ́ onye ono,
 yeru unu uwe uswe-uswe,
 ama mma ono;
 onye ono, gude
 mkpọ́la-ododo
 memashị́a uwe,
 unu yeru l'ẹ́hu ememashị́ ono.
- 25 Lewarọ́ gẹ́ ndu ọ́kpehu dụ́
 dabyigbaaru l'ẹ́ka ẹ́phe
 larụ́ l'ọ́gu!
 L'eli úbvú́ bẹ́ e gburu
 Jionatanu tọ́gbo.
- 26 Mu agụ́ aphụ́ ẹ́hu ngu;
 nwune mu Jionatanu.
 I shi bụ́nukaru mu onye vu
 oke aswa.
 N-yemobu, i shi yee mu bẹ́
 dụ́kwa biribiri.
 Ọ́ ka n-yemobu k'ụ́nwanyi
 adụ́ biribiri.

27 Lewarọ gẹ ndu ọkpèhu
dabyigbaaru!
Ngwọgu, eegudeje alwu ọgu
bukotawa ọla-l'iswi!”

Eechi Dévidi eze ndu Jiuda

2 ¹Tọbudu iya bu; e mecha; Dévidi je akpata Chipfu ishi; sù: “Bù gẹ mu tųgbua lashia mkpųkpų lanų lẹ Jiuda?”

Chipfu sù iya: “Ngwanu!”

Dévidi jia ya sù: “?Bù aweya bẹ mu a-la?”

Chipfu sù iya: “Lashinaa Hẹburonu!” ²Oo ya bu; Dévidi lashia ẹka ono; yẹle unyomu iya ẹphenebo; mbụ Ahinowamu kẹ Jiezerẹlu; waa Abigelu kẹ Kamẹlu, bụ nwanị ono, ji ya, bụ Nebalụ anọedu ono. ³Dévidi bya achitakwapho unwoke yee ya swi; onyenonu duta ndibe iya; ẹphe je eburu lẹ mkpųkpų Hẹburonu waa mkpųkpų lẹ mkpųkpų, nọgbaa ya nù. ⁴Oo ya bu; ndu Jiuda byatashia Hẹburonu. O buru l'ẹka ono bẹ ẹphe nọ wua Dévidi manụ l'ishi g'ọ buru eze ndu ọnu-ọlo Jiuda.

A bya epfuaru Dévidi l'ọo ndu Jiabeshi-Giladu bẹ liru Sọlu. ⁵Dévidi bya ezia ndu oozije ozi g'ẹphe je ezia unwoke mkpųkpų Jiabeshi-Giladu sù phe: “Gẹ Chipfu gọru ọnu-oma nù unu k'ùbvù ono, unu kwabẹru Sọlu, bụ nnajiuphu unu; woru iya lia ono. ⁶Gẹ Chipfu goshikwa unu n-yemobu ọmaa ya; goshikwapho unu lẹ ya gbaru g'e gude ire iya ẹka l'opfu ẹhu unu! Mbẹdua, bụ Dévidi l'onwomu e-mekwarupho unu iphe-oma eshi ọphu unu meru ẹgube iphe-a. ⁷Oo ya bu; g'ẹka shihukwa unu ike; unu aburu ndu ike du; noo kẹle nnajiuphu unu, bụ Sọlu bẹ nwuhuwaru nù; ndu ọnu-ọlo Jiuda wuwa mu manụ l'ishi gẹ mu buru eze phe.”

Eechi Ishibosheti eze ndu Ízurelu

⁸Ábuna nwa Nẹru, bụ onye-ishi ndu ojogu Sọlu bya edufuta nwatibe Sọlu, bụ Ishibosheti duru bya lẹ mkpųkpų Mahanayimu. ⁹O bya emee ya eze ndu Giladu; mẹ ndu Ashuru; mẹ ndu Jiezerẹlu; mẹcha ndu Ifuremu; mẹ ndu Benjiaminu; mẹwaro ndu Ízurelu l'ophu. ¹⁰Nwatibe Sọlu ono, bụ Ishibosheti bẹ nọwaru ụkporo apha labo teke e meru iya eze ndu Ízurelu. Iphe, o nọru l'aba-eze ono bụ apha labo.

Ọle ndu ọnu-ọlo Jiuda bụ Dévidi bẹ ẹphebedua awu etso. ¹¹Dévidi buru lẹ mkpųkpų Hẹburonu buru eze ndu ọnu-ọlo Jiuda. Iphe, o nọru l'aba-eze bụ apha ẹsaa l'onwa ishii.

Ọgu adaru ndu kẹ Dévidi; ẹphe lẹ ndu kẹ Ishibosheti

¹²No iya; Ábuna nwa Nẹru yẹle ndu ejeru Ishibosheti, bụ nwa Sọlu ozi shi lẹ Mahanayimu tųgbua jeshia mkpųkpų Gibiyonu. ¹³Jiowabu; nwa Zeruya yẹle ndu ejeru Dévidi ozi tųgbua jepfushia phe l'okpuru, nọ lẹ

Gibiyonu. Ndu ophuu dọru l'azọ okpuru ono ibe lanu; ndu ophuu dọru l'ibiya ophuu. ¹⁴Ábuna bya asu Jiowabu: “G'unwokoroby-a haeduru gbalihu l'iphu anyi je g'ephe le nwibe phe lwupfuru.”

Jiowabu su: “Ngwanu; g'ephe gbalihunu je.”

¹⁵Oo ya bu; ephe bya awu-lihu; a bya aguta phe umadzu iri l'ebo l'eka iya ke ndu Benjiaminu ye le Ishibosheti, bu nwa Solu; bya guta umadzu iri l'ebo l'eka iya ke Dévidi. ¹⁶Oo ya bu; onyenonu bya awocharu nwibe iya l'ishi; woru ugu-echi nmachaa ibe phe le mgbureku; ephe tuko daa nwushihu l'ugbo lanu. Noo iphe, meru g'o gude e kuahaa eka ono “Egu Ogu-echi”. Eka ono be no le mkpukpu Gibiyonu.

¹⁷Ogu mboku ono kpohu oku. Ndu ke Dévidi lwu-kpee Ábuna ye le unwoke Ízurelu. ¹⁸No iya; unwegirima unwoke Zeruya ephe n'eto nodu-kota l'eka ono; mbu Jiowabu; me Abishayi; ye le Asahelu. Asahelu be bu onye emebe barabara ge mgbada. ¹⁹Asahelu chipyabe Ábuna kparakpara; l'ebe ele enya l'ekutara; ozo ekicha; ke ge ya dakobe; haa ya achi oso. ²⁰Ábuna bya aghaa enya huma iya. O ja ya su: “Asahelu; bu gubedua?”

O su iya: “Oo mbedua be o bu.”

²¹Oo ya bu; Ábuna bya asu iya: “Laphu azu. Shia ekutara ngu; ozo eki-cha; gude onye lanu l'unwokoroby-a ono; nashichaa ya ngwogu iya!” Ophu Asahelu te ekwedu haa ya achi oso. ²²Ábuna bya anmaaru Asahelu okwa ozo; su iya: “Laphu azu; ba achihe mu! Mu -gbutsukpoo ngu nta-a; ?mu e-shi ishiagha palia iphu l'eka nwune ngu, bu Jiowabu no?” ²³Ophu Asahelu ekwedu le ya a-ha iya achi oso. Oo ya bu; Ábuna bya eworu onuonu arwa iya sua Asahelu l'epho; o foo ya l'okpurukpu. O daa nwuhu l'eka ono. O nodu abujeru; onye jetaru bya ebu ishi l'eka ono, Asahelu dabyiru ono; l'opofuru.

²⁴Jiowabu ye le Abishayi chipyabe Ábuna. O buru g'enyanwu aribawa be ephe chirwuru iya l'ubvu Ama, no chebe iphu le mkpukpu Giya l'uzo ibiya ophu eeshije eje l'echiegu mkpukpu Gibiyonu. ²⁵Unwoke Benjiaminu dzukobe tuko pfuru Ábuna l'azu. Ephe tugba onwophe nanu; buru ogbogu lanu; je atuko pfuru l'eli ubvu lanu. ²⁶Ábuna bya ekua Jiowabu su iya: “Buwaro ya mma be anyi e-gude egbushi onwanyi jasuru? ?Ti madu l'ikpetemazu be iphe-a e-mechaa buru anyi aphu? ?Bu teke ole bu a -no-beadaru teme l'i pfuaru ndu nkengu g'ephe haa achi unwunna phe?”

²⁷Jiowabu yee onu su: “Eshinu Chileke no ndzu g'o no iya-a; be o to bu l'i pfuru opfu; me ndu-a anoduekwapho achi unwunna phe-a g'ephe achi phe jasuru l'utsu.” ²⁸Oo ya bu; Jiowabu bya eworu opu gbua; ndu ojogu ono paru achi ndu Ízurelu oso haa; ophu ephe alwubaeduru ugu ozo.

²⁹Ábuna ye le unwoke, ephe l'ia swi; shia nsuda Araba jekota ije l'enyashi mboku onoya. Ephe daa enyimu Jiordanu. Ephe jekota ije l'utsu iya futa le mkpukpu Mahanayimu.

³⁰Oo ya bu Jiowabu bya eshi le k'achi Ábuna ono lwa; bya akpakoo ndu nkiya. Umadzu iri le tete buru ndu acho achochi le ndu ke Dévidi; a

-gufukwa Asahèlu. ³¹ Ole ndu kẹ Dévidi ono gbukwanwuru ukporo umadzu iri l'esato, bu ndu ipfu Benjiaminu me ndu ephe le Ábuna aswije. ³² Ephe pata Asahèlu je elia l'ilu nna iya le Bètulehemu. Oo ya bu; Jiowabu ye le ndu nkiya tugbua l'en'yashi ono; o buru le nchi-abohu be ephe jerwuru Heburonu.

3 ¹ Onu-ulo kẹ Sọlu waa kẹ Dévidi be ogu, daru phe nu be ephe lwu-kporu noo odu. Okpehu kẹ Dévidi nodu aka shii eje; ike ka abvu onu-ulo kẹ Sọlu abvubvu eje.

Unwegirima, a nwushiru Dévidi le Heburonu

(1Iphe 3:1-4)

² A nwushiru Dévidi unwoke teke o bu le Heburonu. Okpara iya bu Amunonu. Onye nwuru iya nu bu Ahinowamu kẹ Jiezerelu. ³ Nwa iya k'èbo bu Kilabu. Onye nwuru iya nu bu Abigelu, bu onye shi buru nyee Nebalu kẹ Kamelu. Nwa iya k'eto bu Abusalomu. Onye nwuru iya nu bu Maka nwada Talumayi, bu eze ndu Geshu. ⁴ Nwa iya k'eno bu Adonijia. Onye nwuru iya nu bu Hagitu. Nwa iya k'ise buru Shefataya. Onye nwuru iya nu bu Abitalu. ⁵ Nwa iya k'ishii buru Ituramu. Onye nwuru iya nu bu nyee ya, bu Egula. Ndu-a be a nwushikotaru Dévidi teke o bu le Heburonu.

Ábuna etsoru Dévidi

⁶ No iya; o buru teke ono, ogu adaru ndu onu-ulo Sọlu waa ndu onu-ulo Dévidi ono be Ábuna no l'eka ulo kẹ Sọlu; alwushi ogu ike. ⁷ Sọlu be nwe-ru nwanyi, o to shidu alu okpobe alulu. Epha iya bu Rizupa, nwada Aya. O be ujiku lanu; Ishibosheti bya ekua Ábuna su iya: “?Denu iphe, meru g'o gude unu le nwanyi, nna mu ta ludu okpobe alulu nodu akwaje?” ⁸ Tobudu iya bu; ehu ghushiahaa Ábuna eghe ike le k'opfu ono, Ishibosheti pfuru ono. O su Ishibosheti: “?Iiri le mu bu oke nkuta ndu Jiuda; k'opfu mu e-shi eshi teke ono bya eye ntanu-a; gude obu mu g'o ha tutu ikè yeru nna ngu Sọlu; me ndibe iya; me ndu yee ya eshi onya. Mu nodu alwukpoephio ogu ehu unu ge ndu kẹ Dévidi ta alwuta unu; i gbè nta-a bya ekobe mu opfu ehu nwanyi-a. ⁹ Gẹ Chileke gwakwa mu ochi; mbu g'o me-kwa mu opfu ka njo m'o buru le mu te emeduru Dévidi iphe ono, Chipfu riburu le nte; kwee ya ukwe iya ono; ¹⁰ mbu le mu a-nafu onu-ulo Sọlu aba-eze ono; woru Dévidi mee g'o buru eze ndu Izurelu me Jiuda; e -shi le Danu jasu le Biye-Sheba.” ¹¹ Ophu Ishibosheti ahalibaeduru onu k'epfu opfu yeru Ábuna ozo; kele ootsu iya ebvu.

¹² Oo ya bu; Ábuna bya ezia ndu oozije ozi gephe jeru iya ibe Dévidi le Heburonu je asu iya: “?Bunaa onye be alu-a du l'eka? Gẹ mu le ngu gba-naa ndzu; ge mu eyeta eka mee ge ndu Izurelu l'ophu lwakota ngu l'eka.”

¹³ Noo ya; Dévidi su: “O du ree! Mu le ngu a-gba ndzu obu. Ole mu elekwanu enya iphe lanu l'eka ngu, bu iya bu gi ti shitakwa eka mu no

gbahaa l'i du Mikalu, bú nwada Sòlu dutaru mu m'ì byajeepho gẹ mu lẹ ngu hùma!" ¹⁴Dévidi bya eye ndu-ozì g'ẹphe jepfu Ishibosheti, bú nwa Sòlu je asù iya: "Dee mu nyee mu Mikalu, bú onye ono mu butaru akpa-pyì ndu Filisitayinu ùkporo ise gude kwaa aswa iya ono." ¹⁵Oo ya bú; Ishibosheti zia; e je anata Mikalu l'ẹka jì iya, bú Palùtelu nwa Layishi. ¹⁶Jì nwanyì ono nòdu ara ẹkwa etso iya l'azù jeye ẹphe jerwua mkpùkpù Bahurimu. Ábuna sù iya: "Tùgbule-a lashia ibe ngu!" O laphushia azù.

¹⁷Ábuna bya ekua ndu bú ọgerenya ndu Ízurelu l'ìdzù sù pẹ: "Unu shiwa teke dù ẹnya seta g'unu e-shi mee Dévidi eze unu. ¹⁸Ngwa; unu mee ya ya nta! Noo ẹke Chipfu kwewaru Dévidi ukwe sù: 'Oo l'ẹka nwozi mu, bú Dévidi bẹ mu e-shi nafuta ndibe mu, bú ndu Ízurelu l'ẹka ndu Filisitayinu; mẹ l'ẹka ndu ọhogu pẹ l'ophu.' " ¹⁹Ábuna l'onwiya bya epfukwarupho yeru ndu Benjiaminu. O bya atùgbua jeshia Hẹburonu je edooru Dévidi iphemiphe, ndu Ízurelu; mẹ ndu ipfu Benjiaminu l'ophu abya ememe.

²⁰O beephò teke Ábuna yẹle unwoke ùkporo, yẹe ya swì jeru ibe Dévidi lẹ mkpùkpù Hẹburonu; Dévidi shiaru iya nri; yẹe ndu yẹe ya swì. ²¹Ábuna bya asù Dévidi: "Gẹ mu bya eje nta-a je ekukọoru gùbe eze, bú nnajìuphu mu ndu Ízurelu l'ophu gẹ gù l'ẹphe gbaa ndzù; k'ophu ìi-bùkota-ru eze ndu ono, ọogu obu ngu ẹgu g'ì búru ono." Oo ya bú; Dévidi dukwa Ábuna; o tùgbua lashia l'ẹhu-guu.

Jiowabu egbu Ábuna

²²O bùkpoerupho teke ono bẹ ndu-ozì Dévidi waa Jiowabu shi ọgu ndu o-lwua-ọlaa, ẹphe jeru bata; vuru iphe, parù ẹka ẹphe kwatarù l'ọkwata lwa. Ọle Ábuna ta anọkwanu l'ibe Dévidi lẹ Hẹburonu; ẹke Dévidi dukwawaru iya; o tùgbua lashia l'ẹhu-guu. ²³Jiowabu yẹle ndu ojogu, yẹe ya swì bataẹpho; e pfuaru iya lẹ Ábuna nwa Nẹru bẹ shikwa byapfuta eze; o dukwawa iya o lashia l'ẹhu-guu. ²⁴Oo ya bú; Jiowabu jepfushia eze je asù iya: "Bù gùnu bẹ i meru ẹgube ono? Bù gùnu meru g'o gude Ábuna byapfuta ngu; ì haa ya; o lashia? Nta-a bẹ o lashiğhawaru! ²⁵Mbù-a; ì maru-a onye Ábuna nwa Nẹru bú. O kwa ugho bẹ o byaru ngu aghoru; bya g'o makotacharu g'ìje iya ala; gẹ ya makotaru iphemiphe, iimekpọo ememe."

²⁶Jiowabu bya atùgbua lufu l'iphu Dévidi. O bya ezia ndu-ozì iya g'ẹphe gbapfu Ábuna. Ẹphe gbapfu Ábuna lẹ wẹlu Sira kuphuta iya azù; ọphu Dévidi ta amadù. ²⁷Ábuna lwaphutaẹpho azù lẹ Hẹburonu; Jiowabu kuchi iya ekuchi l'ọnu-ọguzo g'o bú l'o nweru iphe, oome g'o pfuaru iya lẹ mpya. O búru l'ẹka ono bẹ Jiowabu nọ nmafua ya ẹpho; o nwùhu. O shi nno gwata ugwọ ọchi nwune iya phọ bú Asahẹlu. ²⁸E mechaa; Dévidi bya anuma iya. O sù: "Mu lẹ ndu alì-eze mu bẹ ikpe ta anmakwaru l'iphu Chipfu jasuru asuru lẹ k'egbugbu, e gburu Ábuna nwa Nẹru. ²⁹G'o bùkwaru Jiowabu; mẹ ọnu-ùlo nna iya l'ophu bẹ ọchi Ábuna a-tù-koru

l'ishi! G'onye vu atashì ta abvùkwa abvùbvù l'ònlù Jìowabu; ọ́zoo onye ekpenta eme; ọ́zoo onye gude mgboro ete ọ́kpa; mē onye e gburu l'ike; mē onye akpa nri.” ³⁰Ọ́ búru Jìowabu yèlè nwunè iya nwoke, bú Abishayi bē gburu Ábùna kèlè ọ́o ya gburu Asahèlù, bú nwunè phē l'ọ́gù lē mkpùkpù Gibiyonu.

Eeli Ábùna

³¹Dévidi bya asù Jìowabu mē ndu ẹ́phè l'ìya nọ: “Unu gbajashia uwe unu; unu achita uwe-aphu yee; tuko raa ẹ́kwa Ábùna.” Eze, bú Dévidi nọdu etso igbe-odzu ono l'azù. ³²Ẹ́phè lìa Ábùna lē Hēburonu; eze kwaa idemini l'ilù Ábùna. Ndu nọkọta l'ẹ́ka ono rakọta ẹ́kwa. ³³Eze, bú Dévidi bya agua ebvu-aphu ẹ́hù Ábùna sù:

“?Ọ́ gbaru g'ọ́ búru Ábùna bē a-nwùhu anwùhu onye-eswe-a?

³⁴E te keduru ngu ẹ́gbù l'ẹ́ka; ọ́phù a tūduru ngu mkpọ́rọ́ l'ọ́kpa.

Ì larù l'ike g'onye dabarù ndu ẹ́jọ́-ìphè l'ẹ́ka.”

Ndu nọkọta l'ẹ́ka ono tuko tų ụ́zù-ẹ́kwa iya ọ́zọ.

³⁵Ndu ono g'ẹ́phè ha bya atuko rwoahaa Dévidi g'ọ́ rìa nri lē teke ọ́ búkwadu l'eswe. Obenu lē Dévidi riburu nte sù: “Gẹ́ Chileke gwakwa mu ọ́chì; mbù g'ọ́ mekwa mu ọ́phù ka nọ mē mu wotawaa nri dee l'onu; ọ́zoo wota iphe ọ́zọ, rìa tēme ẹ́nyanwu arịba!” ³⁶Ndu ono l'ọ́phù tūbe iphe ono nvo; tēme ọ́ tsọ́ phē ụ́tso; mbù-a; iphemiphe, eze Dévidi meru dọ́kọta phē ree. ³⁷Ọ́o ya bú; ndu ono g'ẹ́phè ha; je akpaa lē ndu Ízùrèlù l'ọ́phù tuko maru l'eze, bú Dévidi bē ẹ́ka iya ta adudu l'egbugbu ono, e gburu Ábùna nwa Nẹ́rù. ³⁸E mecha; eze je asù ndu-ozì iya: “?Unu ta amadu l'onye-ishi; mbù oke amadu bē nwùhuru nù l'alì Ízùrèlù ntanù-a? ³⁹Ọ́ bú eviya l'a wùrù mu manù l'ishi gē mu búru eze; obenu l'ike ta adudu mu ntanù-a; noo kèlè ụ́nwegirima Zeruya bē nabarù mu ẹ́ka. Gẹ́ Chipfù pfùkwa ndu eme ẹ́jì ụ́gwọ́ g'ẹ́jọ́-ememe, ẹ́phè meru habe!”

Egbu Ishibosheti

4 ¹Tọ́budu iya bú; Ishibosheti; nwa Sọ́lù nùmaepfo lē Ábùna bē nwùhuwaru nù lē Hēburonu; ike bvù iya; ndzù gùhu ndu Ízùrèlù l'ọ́phù. ²Nwa Sọ́lù ono bē nweru unwoke labọ́, bú ndu-ishi ọ́-lwà-ọ́laa. Ẹ́pha onye lanù bú Bana; ẹ́pha onye ọ́phuu búru Rekabu. Ẹ́phè tukurù búru ụ́nwù Rìmonu, bú onye ipfù Benjiaminu bya aburù onye mkpùkpù Berotu. Berotu ono bē a gùkoberu l'ẹ́kiya kē Benjiaminu; ³kèlè ndu Berotu gbaru ọ́sọ́ laa mkpùkpù Gitayimu je ebuarurọ́ l'ẹ́ka ono búru ndu lwarù alwalwa byasù ntanù-a.

⁴No iya; Jionatanu, bú nwa Sọ́lù bē nweru nwa iya nwoke, iphe lọ́nwurù ọ́kpa labọ́. Ọ́ búru teke nwata ono nọwaru apha ise bē e shì lē Jiezerèlù bya edoo k'anwùhu Sọ́lù yèlè Jionatanu. Nwanyì, ehe nwata ono nùmaepfo iphe ono; o kwoó gburumu jeshia gē ya kuta nwata ono

gbalaa; nwata nyífu iya daa; mechaa búru ẹnieneni. Ẹpha nwata ono bu Mefibosheti.

⁵Noo ya; Rekabu waa Bana, bú ụnwu Rìmonu, bú onye Berotu ono bya atugbua mbòku ono; ọ búru phẹ eje ibe Ishibosheti. Ọ búru l'echilabọ eswe bẹ ẹphe jerwuru ibe Ishibosheti lẹ teke ọ nọ atụta unme eswe. ⁶Ẹphe bya abahụ l'ime ụlo iya g'ọ bú l'ẹphe eje ahata witi. Ẹphe nmafua ya ẹpho l'ime ẹka ono; bya epyofu; gbalaa. ⁷Ọ búru teke Ishibosheti zẹ azẹ l'iphe-azẹe ya bẹ ẹphe bapfuru iya l'ime mkpuru l'ẹka ọozeje l'ime ụlo iya. Ẹphe nmaa ya mma; nmagbua ya; bya egbuta iya ishi. Ẹphe pata ishi iya ono tugbua jekọta ije l'uzo nsuda Araba l'enyashi mbòku ono l'ophu. ⁸Ẹphe pata ishi iya ono pataru Dévidi lẹ Hẹburonu; bya asụ iya: “Waa ishi nwa Sọlu ono, bú Ishibosheti ba; mbụ ọhogu ngu ono, shi achọ ishi ndzụ ngu ono. Ntanụ-a bẹ Chipfu gwatawaru Sọlu yẹle eri iya ụgwọ iphe, ẹphe meru gube nnajuphu anyi, bú eze.”

⁹No iya; Dévidi bya eyeeru Rekabu yẹle nwune iya nwoke, bú Bana ọnu; mbụ ụnwu Rìmonu, bú onye Berotu ono; sụ phẹ: “Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; mbụ onye ono, nafutaru mu l'iphe-ẹhuka; ¹⁰bẹ ọo-nwuru unu g'ọ nwuru onye ono teke ọ byaru asụ mu lẹ Sọlu bẹ nwuhwakwaru nọ ono. Ọ gbenu ari lẹ ya byaru mu ezi ozi, dụ ree; obenu lẹ mu zuguderu iya gbua lẹ mkpukpu Zikulagu. Ono búru obunggo, mu buru iya l'ozì, ọ byaru ezizi. ¹¹?Tọ kabadarọ njo l'ẹka ọ bú ndu ẹjo-iphe jeru egbua nwoke, adudu iphe, o meru l'ime ụlo iya; mbụ l'iphe, ọozeje azẹe? ?Tọ buedupho gẹ mu gwata unu ụgwọ mee ọchi iya l'ishi unu nta; mbụ wofu unu lẹ mgboko-a?” ¹²Ọo ya bú; Dévidi bya ezia ụnwokorobyia iya; ẹphe gbushia phẹ. Ẹphe kwashia phẹ ẹka yee ọkpa; pakọo ogwẹhu phẹ je eko-be lẹ mgboru okpuru, nọ lẹ Hẹburonu. Ẹphe pata ishi Ishibosheti je elia l'ilu Ábuna lẹ Hẹburonu.

Eeme Dévidi eze ndu Ízurẹlu l'ophu

(1Iphe 11:1-9)

5 ¹Tọbudu iya bú; ipfu ndu Ízurẹlu l'ophu tuko byapfuta Dévidi lẹ Hẹburonu bya sụ iya: “Anyi lẹ ngu tukurọ búru mee lanụ waa ogwẹhu lanụ. ²Tẹme; teke Sọlu shi búru eze anyi; bẹ bukwa gubedua shi edujeru ndu Ízurẹlu eje ejeje alwa alwalwa l'ọgu. Ọ búru ngu bẹ Chipfu sụru l'ọo ngu a-nọdu eche ndu nkiya, bú ndu Ízurẹlu g'onye eche aturu; mbụ l'ọo ngu a-buru onye-ishi phẹ.” ³Ọo ya bú; iphe, bú ndu bú ọgerenya Ízurẹlu bya awụ-pfu eze, bú Dévidi lẹ Hẹburonu; ẹphe l'iya gbaa ndzụ l'iphu Chipfu; ẹphe wụa Dévidi manụ g'ọ búru eze ndu Ízurẹlu. ⁴Dévidi nọwaru ụkporo apha l'apha iri teke e meru iya eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze bú ụkporo apha labọ. ⁵Teke o bu lẹ Hẹburonu bẹ ọ nọru l'aba-eze ndu Jiuda apha ẹsaa l'ọnwa ishii. Ọ bya anọdu lẹ Jierúsalemu búru eze ndu Ízurẹlu l'ophu yẹle ndu Jiuda ụkporo apha l'apha iri l'eto.

⁶Eze, bụ Dévidi yẹle ndu nkiya wụru jeshia ogu lẹ Jierúsalemu, bụ iya bụ Jiebusu. Ọ bụru ndu Jiebusu bẹ bụ l'alị ono teke ono. Ndu Jiebusu ono bya asụ Dévidi: “?A sụru ngu l'ị dū ike abata l'ẹka-a; mbụ l'ọ kwa ndu atsụ ishi; mę ndu ẹnieneni bẹ a-chipfu ngu azụ; mę ị -byatashia.” No kele ephe riru lẹ Dévidi ta abyadụ adụ ike bata l'alị pẹ. ⁷Ọle Dévidi mechalewu-a lwuta ẹka a kpushiru ike, nọ l'eli úbvú Zayonu, mecharu bụru mkpukpu Dévidi.

⁸Mboku ono bẹ Dévidi sụru: “Onye a-dụ ike lwua ndu Jiebusu bẹ e-tsoru ọswà-mini bapfu ndu atsụ ishi mę ndu ẹnieneni ono, dū Dévidi ashi ono.” Ọo ya bụ iphe ono, eepfufe sụ: “Ndu atsụ ishi mę ndu ẹnieneni ta abyadụ a-bahụ l'ulo.”

⁹Dévidi bya akwata unuphu l'ẹka ono, a kpushiru ike ono. O woru iya gụa mkpukpu Dévidi. Ọ kpua igbulọ mkpukpu ono mgburugburu. O shi l'agbarike igbulọ mkpukpu ono kpua ya bahụ l'ime. ¹⁰Dévidi nọdu aka ike ejekpọepfo; kele Chipfu; mbụ Chileke, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike swiru iya eswiru.

¹¹Tọbudu iya bụ; Hiram, bụ eze ndu Taya bya eye ndu-ozí iya g'ephe vutaru Dévidi oshi sida; bya eyekwapho ndu kapyinta; mę ndu edoje ẹja ụlo; ephe tuko swiru je akpuru Dévidi ụlo. ¹²Dévidi bya amaru lẹ Chipfu bẹ mewaru gę ya nguru anguru l'abụ eze ndu Ízurelu; tẹme lẹ Chipfu bẹ gudewaa iswi ẹhu ndibe iya ono, bụ ndu Ízurelu palia alị-eze iya imeli.

¹³Dévidi bya alufutachaepfo lẹ Hẹburonu; ọ lụtabaa unwanyi, ndu ọphu abụ-zidu unyomu iya lẹ Jierúsalemu; bya alushia igwerigwe unwanyi. A bya nwushibakwaru iya pfo unwegirima; unwoke mę unwanyi. ¹⁴Waa ẹpha unwegirima, a nwushiru iya lẹ Jierúsalemu baa: Shamuwa; mę Shobabu; mę Nétanu; mę Sólomonu; ¹⁵mę Ibuha; mę Elishuwa; mę Nẹfegu; mę Jiafiya; ¹⁶mę Elishama; mę Eliyada; mę Elifeletu.

Dévidi alwụ-kpee ndu Filisitayinu

(1Iphe 14:8-17)

¹⁷Ndu Filisitayinu bya anumaepfo l'a wụwaru Dévidi manụ l'ishi g'ọ bụru eze ndu Ízurelu; ephe tuko zeliu; ọrọ Dévidi jeshia. Dévidi numa iya; bya abahụ l'ẹka ono, a kpushiru ike ono. ¹⁸Ndu Filisitayinu bya bya ejerwua je edokaa onwophe; ephe dzuru nsuda Refayimu. ¹⁹Ọo ya bụ; Dévidi bya eje ajita Chipfu sụ: “?Bụ gę mu jepfu ndu Filisitayinu ọgu tọo? ?Ii-woru pẹ-a ye mu l'ẹka?”

Chipfu yeeru iya onu sụ iya: “Jerọ ya; lẹ mu e-woru-a ndu Filisitayinu ọbu ye ngu l'ẹka.”

²⁰Ọo ya bụ; Dévidi jeshia mkpukpu Belu-Perazimu; je alwụ-kpee pẹ l'ẹka ono. Ọ sụ: “Ọo g'ukporo-mini ekpoje-a bụ gę Chipfu kpotaru ndu ọhogu mu l'atatipfu mu.” Ọo ya meru g'ọ gude a gụa ẹka ono Belu-Pera-zimu. ²¹Ndu Filisitayinu gbadochaa agwa pẹ l'ẹka ono; Dévidi yẹle ndu nkiya chitakota iya tugbua.

²² E mechaa; ndu Filisitayinu byakwa bya edokaa onwophẹ dzuru nsu-da Refayimu. ²³ Dévidi byakwa eje ajita Chipfu ozo; Chipfu su iya: “Unu te eshikwa phe ataphu nhamunha; unu shichikwaa phe okotazu; no- phee phe mgburugburu l'iphu eka ono, oshi balusamu pfugbaaru ono tsoo phe ugu. ²⁴ Teke unu bebeerupho numa iphe, ada g'igiji okpa l'eli oshi balusamu ono; unu emekebe egwegwa; noo kele oo teke ono be Chipfu vutawaru unu uzo g'unu je egbushia ndu ojogu ndu Filisitayinu.” ²⁵ Noo ya; Dévidi mee ya egube ono, Chipfu ziru iya ono. O shiepho le mkpukpu Geba gbushia ndu Filisitayinu jasụ le mkpukpu Geza.

Eedobe Okpoko Ogbandzu Chileke l'ibe Óbèdu-Edomu
(*1Iphe 13:1-14; 15:1—16:3,43*)

6 ¹ Dévidi byakwa akpako-dzua ndu a hotaru le ndu Ízurèlu. Iphe, ephe du bu ukporo unu umadzu ugbo eto l'unu iri l'ise.^a ² Dévidi yele ndu nkiya l'ophu tugbua jeshia mkpukpu Belu, no l'ali Jiuda g'ephe je apalata okpoko Chileke; mbu okpoko ono, a guru epha Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; mbu onye ono, aba-eze iya no le mgbaka cherubimu ono. ³ Ephe bya apafuta okpoko Chileke ono l'ulo Abinadabu paru tukobe l'eli ogba-kperekpere ophuu. Ulo Abinadabu ono tukoru l'eli ubvu. O buru Uza waa Ahiyo, bu unwu Abinadabu ke nwoke be anga ogba-kperekpere ophuu ono. ⁴ Ephe ngaru ogba-kperekpere ono, a tukoberu okpoko Chileke ono lufuta l'ibe Abinadabu. Ahiyo vuru okpoko ono uzo. ⁵ Dévidi yee ndu Ízurèlu l'ophu tuko gude ike phe g'o ha ete eswa l'iphu Chipfu. Ephe nodu agu ebvu; akpo ogumogu; me une; bya aku nkwa; egbu opu; aku ogelenda.

⁶ Ephe ruwepho eka eechishije eswa le balị le Nakonu; Uza tufu eka ge ya wota okpoko Chileke ono; kele eswi, alokpụ ogba-kperekpere, a tukoberu iya ono be vukotaru iphe. ⁷ Chipfu tukoshi Uza ehu-eghu iya; kele o to soduru okpoko Chileke ono nso. Chileke woru iya chigbua; o nwuhu le mgboru okpoko Chileke l'eka ono. ⁸ Ehu daa Dévidi ke dzu; kele oke-ehu-eghu Chipfu dapfutaru Uza. A nodu ekuje eka ono Pérezu-Uza byasu ntanu.

⁹ Oo ya bu; ndzu Chipfu guhu Dévidi le mboku ono; o su: “?Denukpoo g'e-me palata okpoko Chipfu-a?” ¹⁰ Ophu o to vuedu Dévidi evuvu g'o palata okpoko Chipfu ono le mkpukpu Dévidi. O patawa iya ro je edobe l'ibe Óbèdu-Edomu, bu onye Gatu. ¹¹ Okpoko Chipfu ono noo onwa eto l'ibe Óbèdu-Edomu onye Gatu. Chipfu kebe Óbèdu-Edomu waa ndibe iya l'ophu l'oma.

Eevulata okpoko Chileke le Jierúsalemu
(*1Iphe 15:25-29*)

¹² Noo ya; a bya edooru eze, bu Dévidi su: “Chipfu gudekwa k'okpoko Chileke-a kebewaa ndibe Óbèdu-Edomu l'oma; mekpoo iphemiphe, o nweru

^a 6:1 Bu iya bu 30,000 le mbekee.

enweru.” Oo ya bú; Dévidi teru ẹsua je apafuta okpoko Chileke ono l'ibe Óbèdu-Edomu; palaa lẹ mkpukpu Dévidi. ¹³Q nọdu abujeru; ndu pa okpoko Chipfu ono -tụa ntọkpa ishii; Dévidi egbua oke-eswi waa nweswi, ẹba dụ gude gweeru Chileke ngweja. ¹⁴Dévidi nmaru ẹkwa ocha l'upfu; bya egude ike iya g'ọ ha ete ebvu l'iphu Chipfu. ¹⁵Noo ya; Dévidi yẹle ndu Ízùrẹlù l'ophu nọdu apalata okpoko Chipfu ono; akpọ okwe etso iya; bya egbu opu.

¹⁶A nọdu apabata okpoko Chipfu ono lẹ mkpukpu Dévidi; nwada Sọlu, ẹpha iya bú Mikalu pyofu ẹnya lẹ windo; hụma eze, bú Dévidi g'ọnmalihuje anmalihu bya ete ebvu l'iphu Chipfu; ọ nmaa ya phulaphula l'ime obu iya.

¹⁷Oo ya bú; ẹphe bya apabata okpoko Chipfu ono; woru iya dobe l'ẹka rwuberu iya nù l'ime ọlọ-ẹkwa ono, Dévidi kpọberu g'e dobe iya ono. Dévidi bya egweshia ngweja-akpọ-ọku; mẹ ngweja-ẹhu-guu l'iphu Chipfu. ¹⁸Dévidi gweghechaephọ ngweja-akpọ-ọku ono; waa ngweja-ẹhu-guu ono; o gude ẹpha Chipfu, bú Ọkalibe-Kakọta-Ike gọru ọnu-ọma nù ndu Ízùrẹlù. ¹⁹Q bya ekeeru ndu ono ishi buredi nanu nanu l'ẹhu l'ẹhu; mẹ akara, e meru l'akpuru oshi detu; mẹ akara, e meru l'akpuru vayinu; kezuru iya ndu Ízùrẹlù ono l'ophu; unwoke; mẹ unwanyi. E mechaa; ndu ono l'ophu wụkashihu lashichaa ibe phẹ l'ẹhu l'ẹhu.

²⁰O be teke Dévidi larwuru; g'ọ gọru ọnu-ọma nù ndibe iya; nwada Sọlu, bú Mikalu gbafuta gba Dévidi ndzuta bya asu iya: “Eze ndu Ízùrẹlù bvubenụkakwaru onwiya ebvube ntanu-a. Ọ gbabẹchakwaru onwiya ọto l'iphu unwumboko, bú ohu ndu e jeru iya ozi; mbu egube ono, iphere abvuje mkpokoro nemadzu l'iphu; l'ogbabe onwiya ọto-a.”

²¹Dévidi sù Mikalu: “Oo l'iphu Chipfu bẹ ọ bú; mbu onye ono, haru nna ngu mẹ onye ọzo, shi l'onulo nna ngu hotachia mbẹdua gẹ mu buru onye-ishi ndu kẹ Chipfu ono, bú ndu Ízùrẹlù; mbu-a; mu a-nọdu ete ẹsua l'iphu Chipfu. ²²Mu a-kabakpokwanu eme g'o to nwedu iphe, mu bú; eme l'owa-na, mu meru-a. Lẹnya nkemu bẹ mu a-buru onye e wozetaru alị; obenu l'unwumboko ono, bú ohu, iipfuru ono bẹ a-gbenu akwabẹ mu ubvu.”

²³Oo ya bú; ọphu nwada Sọlu ono, bú Mikalu anwutaduru nwa jasu mboku, ọ nwuhuru.

Ozi, Nétanu ezi Dévidi

(1Iphe 17:1-15)

7 ¹Tobudu iya bú; ọ bya ebe teke eze bukpowa ebubu l'ibe iya; Chipfu mewa; obu rwua ya alị; ọphu ọ tsuhedu ebvu ndu ohogu iya, nọ-pheru iya mgburugburu; ²eze pfuaru onye mpfuchiru Chileke, bú Nétanu sù iya: “Lenu; mbẹdua bu l'ọlọ, e gude oshi sida kpua; okpoko Chileke buru l'ọlọ-ẹkwa bẹ ọ nọ.”

³Nétanu sù iya: “Iphe, bukpoo iphe, dụ ngu l'obu; tugbua je emee ya; lẹ Chipfu bẹ swiru ngu eswiru.”

4 O be l'enyashi mbòku ono; Chipfu pfuru yeru Nétanu; sù iya: 5 “Je ezia nwozi mu, bù Dévidi lẹ mube Chipfu sùru-a: ?Bù gubedua bẹ bù onye a-kpuru mu ọlọ, mu e-buru? 6 Eshi mbòku, mu dufutaru ndu Ízurẹlù l'alì Ijiputu byasù ntanù-a bẹ mu te ebujekwaru l'ọlọ. Mu shihawaa jepheta ejephe; bukpoerupho l'ọlọ-ẹkwa. 7 Lẹkameka ono, mu lẹ ndu Ízurẹlù jekotaru ono; ?o nweru teke mu jijeru ndu-ishi ipfu Ízurẹlù; mbù ndu ono, mu sùru g'ẹphe cheje ndibe mu, bù Ízurẹlù g'onye eche aturu ono iphe, meru g'o gude ọphu ẹphe akpuduru mu ọlọ sida?

8 “Sù nwozi mu Dévidi lẹ-a: ‘Mube Ọkalibe-Kakota-Ike, bù Chipfu sùru-a: Mu dufutaru ngu l'egu; ẹka ẹku atajẹ nri; g'i ti tsophehe aturu; g'i byachia bya aburu onye-ishi ndibe mu, bù Ízurẹlù. 9 Mu shi eswijekpoeru ngu pho l'ẹkameka, iije; mu tuko ndu ọhogu ngu g'ẹphe ha gbufu l'iphu ngu. Nta-a bẹ mu e-me ẹpha ngu g'o paa ẹka g'ẹpha ndu oke amadu, e nwegbaarù lẹ mgboko. 10 Mu a-nu ndibe mu, bù Ízurẹlù alì ẹka phe. Mu a-dzabẹ phe g'oshi l'alì ono; k'ọphu ẹphe e-buru l'alì ẹka phe. Ẹka ono ta adudu onye byaru l'a-chọbaa phe opfu ozo. Ọphu ndu ẹjo-iphe ta abyadu emekpabaa phe ẹhu g'e shi emekpa phe iya lẹ mbù pho; 11 mbù g'e shi emekpa phe iya; a -gbẹ teke ono, mu hotaru ndu-ikpe g'ẹphe dua ndibe mu, bù Ízurẹlù ono. Mu e-mekwapho g'ogu dabuhuru gu lẹ ndu ọhogu ngu; obu erwua ngu alì. Mube Chipfu bẹ epfukwaru ngu pho lẹ mu e-me g'onulo ngu nguru anguru. 12 Teke ndzu ngu bvuerupho; mbù i -lapfuepho nna ngu phe; bẹ mu e-shi l'unwu ngu wofuta onye a-nọ-chi ẹnya ngu; mbù onye e-shi l'ẹhu ngu gẹdegede. Mu emee g'alì-eze iya nguru anguru. 13 O buru onye ono bẹ a-kpuru mube Chileke ọlọ. Mu emee g'aba-eze iya nguru anguru jasù lẹ tuutuutuu lẹ mimiimii. 14 Mu a-buru nna iya; yẹbedua aburu nwa mu. O -mee ẹjo-iphe; mu egude ẹchachi ndiphe hùá ya àhùhù; mbù chia ya ẹchachi unwu-eliphe. 15 Mu ta abyadu e-wofu n-ye-mobu mu l'ẹhu phe; ẹgube ono, mu wofuru iya l'ẹhu Sọlu; mbù onye ono, mu wofuru l'iphu ngu ono. 16 Onu-ọlọ ngu waa alì-eze ngu bẹ e-keru ekeru l'iphu mu jasù lẹ tuutuutuu lẹ mimiimii. Mbù-a; aba-eze ngu bẹ ee-me g'o nguru anguru jasù lẹ tuutuutuu lẹ mimiimii.’ ”

17 Noo ya; Nétanu kọkotaru Dévidi iphe ono ẹgube e pfuru iya ya; mẹ g'o humaru iya l'ophulena.

Dévidi epfu anu Chileke

(1Iphe 17:16-27)

18 Oo ya bù; eze, bù Dévidi gbeshi bahu l'ime ọlọ-ẹkwa Chileke je anọdu l'iphu Chipfu bya asu: “Gube Nnajiuphu, bù Chipfu; ?bù onye bẹ mu bù? tẹme onu-ọlọ mu ?bukwanu gunu; kẹ g'i wolía mu je apfube l'ẹka ha l'eli ẹgube-a? 19 Ọphu ono atsudu iya gube Nnajiuphu, bù Chipfu l'anya; i bya atufua onu g'onulo onye-ozu ngu a-du l'iphu yekobefua ya. ?Bù ẹgube ono bù g'iigudeje ehe nemadzu; gube Nnajiuphu, bù Chipfu? 20 ?Bù gunu

ozo bẹ mube Dévidi e-pfubaaru ngu? I makotaru gẹ mube onye-ozu ngu gbaru; gube Nnajiuphu, bu Chipfu. ²¹I gude k'iphe, i pfuru; waa g'o du ngu l'obu; mee eze iphe, ha egube-a; bya emee gẹ mube onye-ozu ngu maru iya.

²²“Egube g'i habekwanu shii gube Nnajiuphu, bu Chipfu! O to dudu onye du gẹ ngu; ophu o dudu Chileke ozo, du nu; gbahaa gubedua; mbu egube ono, anyi gude nchi anyi numawa iya ono. ²³?Denukpoo ndu ozo, dubaa gẹ ndu nkengu, bu ndu Izurelu; mbu oha lanu le mgboko-a, gube Chileke jeru je agbafuta g'ephe buru ndu nkengu; bya egude phe mee g'a maru epha ngu amaru; bya emee iphe, pagbaaru eka; bya adu biribiri l'ali phe; l'iphu ndibe ngu ono, bu ndu ono, i gbafutaru l'eka ndu Ijiputu; teme i chikashikwaapho ohamoha ozo ye agwa, ephe agwagbaa l'iphu ndibe ngu ono? ²⁴I mewaru gẹ ndu nkengu, bu ndu Izurelu nguru anguru; buru ndu nkengu gedegede jeyewaroya; teme gube Chipfu bya abwaru Chileke phe.

²⁵“Gube Chipfu, bu Chileke; mekwa g'o keru; mbu ukwe-iphe ono, i kweru l'ehu mube onye-ozu ngu; me l'ehu onu-ulo mu ono. G'o rekwa g'i pfuru jasụ le tuutuutuu le mimiimii. Mekwa g'i pfuru; ²⁶k'opu epha ngu a-pa eka apaa jasụ le tuutuutuu le mimiimii. O buru teke ono be ndiphe a-su l'oo gube Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike be bu Chileke ke ndu Izurelu! Teme onu-ulo mube onye-ozu ngu, bu Dévidi angukwarupho anguru l'iphu ngu.

²⁷“Eshi ophu o bu gube Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; bya aburu Chileke ke ndu Izurelu be goshiru mube onye-ozu ngu iphe-a su l'ii-me g'onulo mu nguru anguru; be bu iya meru g'o gude onu du mube onye-ozu ngu k'anodu epfu anu ngu. ²⁸Gube Nnajiuphu, bu Chipfu; oo ngu bu Chileke! Opfu ngu be bukota okpobe-opfu. I bya ekweshia mube onye-ozu ngu ukwe iphe-oma, dugbaa egube-a. ²⁹G'o dunu ngu l'obu; mbu g'i goru onu-oma obu nuwaro onu-ulo onye-ozu ngu; k'opu ephe a-nodu eje kwaseru l'iphu ngu; noo kele oo gube Nnajiuphu, bu Chipfu be pfuru iya nu. G'onu-oma ngu ono dukwaru onu-ulo onye-ozu ngu jasụ l'ojeje.”

Ogu, Dévidi lwugbaberu

(*1Iphe 18:1-17*)

8 ¹E mechaa; Dévidi bya alwu-kpee ndu Filisitayinu; mee ephe nodu iya l'eka. O nafu ndu Filisitayinu ono mkpukpu Metegama. ²Dévidi bya alwu-kpekwaapho ndu Mowabu; mee ephe zeshikota azee; kpoo onwophe giriri l'ali. O bya ewota eri, du ogologo tua phe g'ephe ze giriri ono. Obujeru; o -tuta eri ono ugbo labo l'o woru ndu k'ono gbushikota. O bya atuta k'eto l'o dobe ndu k'ono ndzu. Oo ya bu; ndu Mowabu nodu Dévidi l'eka; bya atukwapho utu anu iya.

³Dévidi bya alwu-kpekwaapho Hadadeza nwa Rehobu, bu eze ndu Zoba le teke o jeru gẹ ya mee g'ali, noru je akpaa l'enyimu Yufurétisu lwakota

iya l'èka. ⁴Dévidi nata iya ugbo-inya, dù ọ̀nu labọ́ l'ùkporo iri; bya anata-kwa iya phọ́ ndu ojọ́gu o-je-l'òkpa, dù ọ̀kporo ọ̀nu ugbo labọ́ l'ọ̀nu iri.

⁵Ndu Arámu, bu lẹ́ Damasúkосу byaephọ́ g'èphẹ́ yetarú eze ndu Zoba, bú Hadadeza ẹ́ka; Dévidi gbua phẹ́ ọ̀kporo ọ̀nu ugbo labọ́ l'ọ̀nu iri l'ise.^b

⁶Dévidi bya emeta ọ́du ndu ojọ́gu l'alí ndu Arámu kẹ́ Damasúkосу; harú ndu ojọ́gu iya chíta dobe iya. Ndu Arámu ono nọ́du Dévidi l'èka; atú ọ̀tu anú iya. Chipfu nọ́du emejeephọ́ gẹ́ Dévidi lẃw-kpee l'ẹ́kameka, o jẹkpọ́oru ọ́gu. ⁷Dévidi chíkoo iphe, ndu-ozí Hadadeza egbobeje gude eze-ru onwophẹ́ ọ́phu e gude mkpọ́la-ododo meshia chílata lẹ́ Jierúsalemu.

⁸Dévidi shikwaphọ́ lẹ́ mkpúkpu Beta; mẹ́ lẹ́ mkpúkpu Berotayi, búkota mkpúkpu, nọ́ l'èka Hadadeza; vukọ́o onyirubvu, hakpọ́o shii.

⁹Tóbudu iya bú; Toyi, bú eze ndu Hamatu nẃmaephọ́ lẹ́ Dévidi bẹ́ lẃw-kpekọtawaru ndu ojọ́gu Hadadeza; ¹⁰o ye nwa iya nwoke, ẹ́pha iya bú Jíóramu g'o je ekele eze, bú Dévidi ekele; jaa ya ajaja; kẹ́le ọ́ lẃw-kperu Hadadeza. Ọ́ búru iphe, kparú iya nù bú lẹ́ Hadadeza bẹ́ yẹ́le Toyi shi anọ́duje alẃw ọ́gu. Ọ́ búru iphe, Jíóramu gude bya bú ivu, e megbaaru lẹ́ mkpọ́la-ọ́chaa; mẹ́ mkpọ́la-ododo; mẹ́ l'oniyirubvu. ¹¹Eze, bú Dévidi woru ivu ono dobechaaru Chipfu iche; ẹ́gube ono, o dobehawaru mkpọ́la-ọ́chaa; yẹ́e mkpọ́la-ododo, shikọ́ta l'ọ́hamoha, ọ́ lẃw-kpekọtaru phọ́; ¹²mbú ọ́phu shi lẹ́ Edọ́mu; mẹ́ Mówabu; mẹ́ kẹ́ ndu Amọ́nu; mẹ́ ndu Filitayinu; waa ndu Amalẹ́ku. Nokwaphọ́ g'o woru iphe, ọ́ natarú eze ndu Zoba, bú Hadadeza nwa Rehobu l'ọ́gu doberu Chipfu iche bú ono.

¹³Dévidi bya abúru onye a maru amaru g'o shichaephọ́ Nsúda Únú lwa; mbú ẹ́ka ono, ọ́ nọ́ gbua ndu Edọ́mu ọ̀kporo ọ̀nu nemadẃu ugbo labọ́ l'ọ̀nu ise.^c ¹⁴Ọ́ bya emeshia ọ́du ndu ojọ́gu l'alí ndu Edọ́mu l'ọ́phu; chíta ndu ojọ́gu yekọ́ta iya. Ndu Edọ́mu l'ọ́phu nọ́dukota Dévidi l'èka. Chipfu nọ́du emeje gẹ́ Dévidi lẃw-kpee l'ẹ́kameka, o jẹkpọ́ru ọ́gu.

¹⁵Ọ́o ya bú; Dévidi búru eze ndu Ízurẹ́lu l'ọ́phu; ekperu ndu nkiya ono l'ọ́phu ikpe l'úzo, dù ree; mẹ́ l'úzo, pẃru ọ́to. ¹⁶Ọ́ búru Jiowabu nwa Zeruya bẹ́ bú onye-ishi ndu ojọ́gu. Jiehoshafatu nwa Ahiludu búru onye akwakọ́beje iphe, meru ememe. ¹⁷Zadọ́ku nwa Ahitubu; yẹ́le Ahimẹ́leku nwa Abyiyata búru ndu-uke Chileke; Seraya búru onye edeje ẹ́kwo. ¹⁸Benaya nwa Jiehoyada búru onye-ishi ndu Kereti waa ndu Pẹ́leti, bú ndu anọ́duje eche eze nche. Ọ́nwu Dévidi unwoke búru ndu mgbazi eze.

Iphe-ọ́ma, Dévidi meru Mefibosheti

9 ¹Tóbudu iya bú; Dévidi bya ajia sù: “?O nwekpọ́ru onye shi l'ọ́nulo Sọ́lu, phọ́duru nù gẹ́ mu gude iswi ẹ́hu Jionatanu meeru onye ọ́bu iphe-ọ́ma?”

²O nweru nwozi ndu ọ́nu-ọ́lo Sọ́lu, ẹ́pha iya bú Ziba. Ẹ́phe kua ya; ọ́ bya l'iphu Dévidi. Eze, bú Dévidi jía ya sù: “?Bú gbúbedua bẹ́ bú Ziba?”

^b 8:5 Bú iya bú 22,000 lẹ́ mbekee. ^c 8:13 Bú iya bú 18,000, lẹ́ mbekee.

Ziba sù iya: “Ọ kwa-a mube nwozi ngu be bụ iya nù.”

³Eze jĩa ya sù: “?O nwekpọru onye phọduru nù l'ọnulo Sọlu gẹ mu mee-ru iya iphe-oma, shi l'ẹka Chileke?”

Ziba bya asù eze: “O nweru nwa Jionatanu lanu, nọkwadu nù, bụ onye ọkpa labọ nwuhuru anwuhu.”

⁴Eze jĩa ya sù: “?Bụ l'awe be ọ nọ?”

Ziba sù l'ọ nọkwa l'ibe Makiya nwa Amiyelu lẹ mkpukpu Lodeba. ⁵No iya; eze, bụ Dévidi zia g'e je Lodeba l'ibe Makiya nwa Amiyelu je eduta iya.

⁶Nwanwa Sọlu ono, bụ Mefibosheti; nwa Jionatanu ono rwuepho l'iphu Dévidi; ọ daa l'alị phozeru Dévidi gude kwabẹ iya ùbvù. Dévidi bya ekua ya sù: “Mefibosheti!” Ọ za iya ẹnu sù: “Ọo nwozi ngu be mu bụ.”

⁷Dévidi sù iya: “Ta atsukwa ebvu; noo kele mu e-gude iswi ẹhu nna ngu, bụ Jionatanu meeru ngu iphe-oma. Alị nna ngu oche, bụ Sọlu be mu a-nuphukọta ngu azụ; teme ọ bụru lẹ teburu mu be ịi-nọduje eri nri mbokumboku.”

⁸Mefibosheti phozeta l'alị sù: “?Bụ gunu be mube nwozi ngu bụkwanu ke g'i nyata odzu nkuta, dū gẹ mbedua?”

⁹Ọo ya bụ; eze bya ekua Ziba, bụ nwozi Sọlu bya asù iya: “Mu wowaru iphe, bụ iphe ke Sọlu je akpaa lẹ ke ndu ọnu-ulo iya gẹdegede woru nù nwanwa nnajiuphu ngu. ¹⁰Gubedua waa unwu ngu; me ndu-ozu ngu be a-kojeru iya alị iya ono; kotaje nri k'ophu nri a-duru nwanwa nnajiuphu ngu. Ọzo bụ lẹ nwanwa nnajiuphu ngu ono, bụ Mefibosheti be a-nọduje eri nri lẹ teburu mbedua, bụ Dévidi.” Teke ono be Ziba nwutaru unwoke iri l'ise; bya enweru ndu-ozu ukporo.

¹¹Tobudu iya bụ; Ziba sù eze: “Mube nwozi ngu be e-mekotaeapho iphe, gube nnajiuphu mu, bụ eze ziru mu gẹ mu mee.”

No iya; Mefibosheti riahaa nri lẹ teburu Dévidi g'ọ bụ nwatibe eze.

¹²Mefibosheti be nwutaru nwata nwoke nshị, ẹpha iya bụ Mayika. Ndibe Ziba l'ophu tukoru bụkotaru ndu-ozu Mefibosheti. ¹³Ọo ya bụ; Mefibosheti buru lẹ Jierúsalemu; kele ọo-nọduje eri nri lẹ teburu eze; teme ọ bụru ẹniyenu, ọkpa labọ nwushihuchaaru anwushihu.

Ọgu, Dévidi yele ndu Amọnu alwu

(1Iphe 19:1-19)

10 ¹A nonyaa; eze ndu Amọnu bya anwuhu. Nwa iya nwoke, bụ Hanunu bya aburu eze nọchia ẹnya iya. ²Dévidi bya epfua sù: “Mu e-meru Hanunu nwa Nahashi ree; ẹgube nna iya meru mbedua.” Ọo ya bụ; Dévidi zia ndu-ozu g'ẹphe je akporu Hanunu iphu nna iya ono.

O be gẹ ndu-ozu Dévidi ono rwuru alị ndu Amọnu; ³ndu-ishi ndu Amọnu sù Hanunu, bụ nnajiuphu pẹ: “?Iiri l'ọo ùbvù be Dévidi akwabẹ nna ngu ẹgube ono meru g'ọ gude o zia g'a bya akporu ngu iphu nna ngu?

?Tòbudu ezizi bẹ Dévidi ziru g'èphe nwúa mkpukpu-a ngge; genwushia ya èhu; woru iya lwúa?"

⁴Oo ya bụ; Hanunu gudesia ndu ono, Dévidi ziru ozi ono kpùshichaa phẹ éjí-agba ibe lanụ ibe lanụ; bya eshi lẹ nhamunha ike bukashia uwe-mgbalanu phẹ; nwufu phẹ; ephe lashia. ⁵O be teke e pfuru iya Dévidi; o zia g'a gba phẹ ndzuta; keke e meru phẹ iphe-iphèrè parụ éka. Eze zia ozi sụ phẹ: "Unu nọdu lẹ Jieriko jeye teke éjí-agba unu erwudzu; tẹme unu alwatashiwaro."

⁶Ndu Amonu bya amaerupho l'ephe eshiwaa tukurubaa l'imi Dévidi; ephe je ebuta ndu ojogu ndu Aramu, bu lẹ Betu-Rehobu; mē ndu kẹ Zoba. Ephe tukuru buru ndu ojogu, eje l'okpa. Iphe, ephe tukuru dū bụ ukporo unu unwoke ugbo labo l'unu unwoke iri. Ephe butafua eze ndu Maka; yeke ndu ojogu, dū unu labo l'ukporo iri; bya ebutafua ndu Tobu unu unwoke ukporo l'iri yeru onwophe. ⁷Anuma, Dévidi anuma iya; o yefu Jiowabu yee ndu ojogu iya g'ephe ha. ⁸Ndu Amonu wufuta bya akpo giriri k'ogu l'iphu éka eeshije abahu lẹ mkpukpu ono. Ndu kẹ Aramu pho, shi lẹ Zoba; mē Rehobu; mē ndu shi l'alí Tobu; waa ndu kẹ Maka nọdu l'oma egu.

⁹Jiowabu humaepho l'e gburu iya giriri iphu l'azu k'ogu ono; o hokoo ndu Izurelu ndu ophu kachaa amaru k'ogu chiru phẹ ye g'ephe kwaberu ndu kẹ Aramu. ¹⁰O chiru ndu ophu dobe g'ephe nọdu nwune iya, bụ Abishayi l'eka kwaberu ndu kẹ Amonu. ¹¹Jiowabu sụ: "O -buru lẹ ndu Aramu-a lwukpeaharu mu; unu abya eyetaru mu éka; teke o bukwanu l'ọo ndu kẹ Amonu lwukpeaharu unu; anyi abya eyetaru unu éka. ¹²G'obu shihu unu ike; g'anyi lwua ogo ehụ ndibe anyi ge ndu bụ mkparawa; mbụ g'anyi lwua ogo l'iswi ehụ mkpukpu kẹ Chileke. Chipfu e-me-a iphe, dū iya ree l'anya nkiya."

¹³Oo ya bụ; Jiowabu yeke ndu nkiya tuko wu-pfuahaa ndu Aramu k'ogu ono; ephe ye okpa l'oso gbalaaharu iya agbala. ¹⁴Ndu kẹ Amonu humaepho lẹ ndu Aramu gbalaru; ephebedua yefua okpa l'oso nkephe gbalaaharu Abishayi; gbaru gbaba l'ime mkpukpu phẹ. Oo ya bụ; Jiowabu shi l'ogu ephe lẹ ndu Amonu ono lwatashia Jierusalemu.

¹⁵Ndu Aramu humaepho lẹ ndu Izurelu lwu-kpewaru phẹ; ephe je edzukobe. ¹⁶Hadadeza zia ndu Aramu, nọ l'azu enyimu Yufurétisu; ephe bya. Shobaku, bụ onye-ishi ndu ojogu Hadadeza duta phẹ; ephe wuru laa mkpukpu Helamu. ¹⁷E pfueru iya pho Dévidi; o kpakpo ndu Izurelu l'ophu; ephe daa azu enyimu Jiordanu jeshia Helamu. Ndu Aramu ono kpoo giriri; tsoo Dévidi phẹ ogo. ¹⁸Ndu Aramu ono mechaa gbaaru ndu Izurelu oso. Dévidi gbua ndu ugbo-inya, dū unu l'ukporo iri l'ise; bya egbua ndu ojogu o-je-l'okpa, dū ukporo unu ise;^d bya egbutsua Shobaku, bụ onye-ishi ndu ojogu phẹ; o nwuhu l'eka ono. ¹⁹Oo ya bụ; ndu eze ono,

^d 10:18 Bụ iya bụ 40,000, lẹ mbekee, mbụ ndu ophu eje l'okpa.

ẹphe lẹ Hadadeza shi tũko nmagba buru nanu ono hũmaepho lẹ ndu Ízuru-
relu lwu-kpewaru phe; ẹphe je; ẹphe lẹ ndu Ízuru doshia; ẹphe nọdu
ndu Ízuru l'ẹka. Ndu Arámu tsuaha ebvu jika eyetaru ndu Amonu ẹka
ozo.

Dévidi anata Uráya nyee ya

11 ¹O be lẹ mini-odu; mbu teke ndu eze ejeje ogu; Dévidi bya ezia
Jiowabu yele ndu-ozí iya; me ndu Ízuru l'ophu; ẹphe je emebyi-
shia ndu Amonu; kephe mkpukpu Raba. Dévidi l'onwiya nọdukwanu lẹ
Jierúsalem.

²O be l'uzenyashi ujiku lanu; Dévidi gbeshi l'iphe-azee ya ge ya kpaphe
akpappe l'eli ulo ibe-eze iya. O nọdu l'eli ẹka ono tufu ẹnya hũma nwa-
nyi, awu ẹhu. Nwanyi ono nọdu amashikpoo mma ike. ³Oo ya bu; Dévidi
zia nemadzu g'o je akpaaru iya ishi onye nwanyí ono bu. Onye o ziru su
iya: "O kwa Batusheba, bu nwada Eliyamu. O bu nyee Uráya, bu onye
Hetu." ⁴Dévidi bya eye ndu-ozí iya g'ẹphe je edutaru iya ya. Batusheba
byaepho; Dévidi duta iya; yee ya kwaa. O buru teke ono be Batusheba
futaerupho l'eme nsọ aswafu nturwu, eemeje me nwanyí nọ-ghechaa nsọ
nwanyí. E mechaa nwanyí ono tugbua lashia. ⁵Nwanyí ono bya atsuta
ime; bya ezia Dévidi su iya lẹ ya dukwa ime.

⁶Oo ya bu; Dévidi bya ezia Jiowabu su iya g'o ziaru iya Uráya, bu onye
Hetu g'o lwa. Jiowabu bya ezia Uráya g'o je aza Dévidi ẹnu. ⁷Uráya bya
abyapfuta iya; Dévidi jia ya aji Jiowabu; me ndu ojogu iya; me g'ogu eje
ala. ⁸Oo ya bu; Dévidi bya asu Uráya: "Lashiwaro ibe ngu je atuta unme."
Oo ya bu; Uráya bya agbeshi l'ibe eze tugbushia. Eze gweru iphe nu g'e
wolaaru iya unuphu. ⁹Obenu lẹ Uráya be mechaaru kwaa l'onu-abata ibe
eze. Ẹphe lẹ ndu ejeru nnajiuphu iya ozí tũko zee l'ẹka ono. Ophu o la-
rwuɛduru unuphu ibe iya. ¹⁰A bya epfuaru Dévidi lẹ Uráya ta laekwaru
unuphu. O bya ajia ya su: "Tọ bunaa ẹka du ẹnya be i shi lwa nta? Bu
gunu meru iphe i ti larwuduru unuphu?"

¹¹Uráya su Dévidi: "Okpoko Chipfu; me ndu Ízuru; me ndu Jiuda;
me nnajiuphu mu, bu Jiowabu; me ndu-ozí iya phe be tũkoru wushi l'egu
ogu. Denu g'ee-shi ge mbɛdua lashia unuphu je eria; ngua; mu lẹ nyee
mu akwaa? Eshinu i nọ ndzu g'i nọ iya-a be mu ta abyakwa e-me nno!"

¹²Tobudu iya bu; Dévidi su iya: "Nọ-gbufuwaro ntanu-a; o -rwua echele
mu aha ngu g'i laphushia azu." Oo ya bu; Uráya nọ lẹ Jierúsalem mbọ-
ku ono; waa echele iya. ¹³Dévidi bya ekua ya; o bya; yele iya tũko ria
ngua. Dévidi kwatakpo cheshia ya mee ike. E mecha; o rwua l'enyash-
i; Uráya gbeshikwa je azee l'ẹka o ze unyaphu iya; ẹphe lẹ ndu ejeru
nnajiuphu iya ozí; ophu o tọ laduru ibe iya.

¹⁴O be l'utsu; Dévidi deeru Jiowabu ekwo-ozí; woru nu Uráya g'o
nu iya. ¹⁵O deru l'ekwo-ozí ono su: "Duru Uráya ye l'atatiphu ẹka ogu

kachaa ekpohu oku. I -ducharu iya ye; unu alaphu azu g'e meka ya iphe; g'o nwuhu." ¹⁶E mechaa; o buru teke Jiowabu chiru ndu ojogu iya gbaa mkpukpu ono mgburugburu be o duru Uraya ye l'eka o maru l'oo eka ono be ndu ohogu iya phe, ike kachaa adudu no. ¹⁷Ndu mkpukpu ono wufu-taepfo jepfu Jiowabu phe ugu; a haru ndu ojogu Dévidi gbushia. Uraya, bu onye Hetu yiru le ndu nwuhuru nu.

¹⁸Jiowabu bya ezia ozi kooru Dévidi g'ogu ono gude jee. ¹⁹Jiowabu pfuaru onye ono, o ziru su iya: "I -doghechaerupho eze g'ogu obu jeru la; ²⁰be o -buru l'ehu-eghu byaru iya l'ehu; o -jiahaa ngu su: '?Denu g'o gude unu je anodunuka mkpukpu obu ntse alwu ugu? ?Unu ta amahaada l'eph a-gbe l'eli igbulu agba apfu? ²¹?Bunaa onye be gburu Abimeleku nwa Jierubeshetu? ?To bunaa nwanyi, no l'eli igbulu mkpukpu Tebezu gude mkpuma, eegudeje egwe nri tugbua ya; o nwuhu? ?Denu g'o gude unu je anodunuka igbulu obu ntse?' Su-a; o -buru l'o jiru ngu egube ono; su iya le nwozi iya, bu Uraya onye Hetu be nwuhufukwarupho ya."

²²Nwozi ono tugbua jeshia. O jerwua je atuko iphe, Jiowabu ziru iya zikota Dévidi. ²³Nwozi ono su iya: "Ndu ono be nabaru anyi eka; wuru wu-pfuta anyi ugu l'oma egu. Ole anyi chi-phuru phe azu jeye anyi rwua l'onu eka eeshije abahu le mkpukpu phe. ²⁴Oo ya bu; ndu chi arwa nodu l'eli igbulu atu ndu-ozu ngu arwa. Ephe haru tu-gbushia ndu-ozu gube eze. Ozo bu le nwozi ngu, bu Uraya onye Hetu yikwapfo le ndu nwuhuru nu."

²⁵Dévidi bya ezia nwozi ono; su iya: "Iphe, ii-pfuru nu Jiowabu bu le mu suru g'ehu be jekwa unu arwushihu; noo kele oo ge nkogo taru ishi onye lanu bu g'oo-ta k'onye ozo. Unu kukebekwa eh u tsoo mkpukpu ono ugu; lwua phe lwuta. Je epfuaru Jiowabu egube ono gude mee g'obu shi-hu iya ike."

²⁶Nyee Uraya numaeopho le ji iya nwuhuwaru; o raa ekwa iya. ²⁷Ba-tusheba raghechaepfo ekwa ono egube araje iya; Dévidi je eduta iya luhaa. O nwuaru iya nwa nwoke. Ole iphe ono, Dévidi meru ono du Chi-pfu eji.

Nétanu abaru Dévidi mba k'ejo-iphe, o meru

12 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya ezia Nétanu g'o je ibe Dévidi. Nétanu jerwua bya asu iya: "O nweru unwoke labo, bu le mkpukpu lanu. Onye lanu be nweru iphe; onye ophuu buru onye ukpa. ²Onye k'ono nweru iphe ono be kwatakporu nweru aturu waa eswi, paru eka apaa. ³Obenu l'onye ukpa pho te enwedu iphe, o nweru; gbahaa nwada aturu, o zutaru azuta; chee ya jasu o nodu ye le unwegirima ibe iya l'eka vuta. Nwoke ono ye le aturu iya ono nodu anoduje erigba nri; tuko angu mini l'okoro lanu; mbu je akpachaa k'ophu bu l'oohejeru nwaturu ono eheru l'o ku mgbenya. Aturu ono nodu onodu nwada iya. ⁴Tobudu iya bu; ebyaa byaru nwoke ono, nweru iphe ono; o haa akputa aturu iya ono nanu; ozoo eswi iya pho

nanù gbua gude shiaru onye byaru ibe iya nri; ọ gbẹ-chia je akputa nwada aturu k'onye ukpa pho gbua gude shiaru onye byaru nù ono nri.”

⁵Dévidi vọru oku wua ehu l'opfu ehu onye ono; bya asụ Nétanu: “Eshi-nu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a bẹ iphe, gbaru onye meru egube iphe ono bẹ bukwa anwuhu! ⁶Ọ pfufutaje ugwo aturu ono ugbo ẹnọ; eshinu o meru egube iphe ono; ọphu imemini onye ukpa ono adudu iya.”

⁷Tobudu iya bụ; Nétanu sụnu Dévidi: “Ọo gubedua bụ onye ọbu! Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízùrèlù pfuru sụa: ‘Mu wuru ngu manù l'ishi g'i buri eze, ndu Ízùrèlù. Mu byakwapfo anafuta ngu l'eka Sọlu. ⁸Mu woru ọlo Sọlu, bụ nnajiuphu ngu ye ngu l'eka; wochaaru unyomu iya ye ngu l'eka. Mu woru alì-eze ndu Ízùrèlù; mē kẹ Jiuda woru ye ngu l'eka. Mbụ; ọ -buri l'iphemi-phe ono bẹ pehuru nù; bẹ mu gege eyekwabakporu ngu iya iphe. ⁹?Denu g'o gude; ọ buri Opfu Chipfu bẹ i kpọru ẹbo l'afu; shi nno mee iphe, dū iya ẹjì l'enyà? I gude ogu-echi gbua Uráya onye Hetu; duta nyee ya lụahaa. Ọ buri ogu-echi ndu Amonu bẹ i gude gbua ya. ¹⁰Iphe, ịi-maru bụ l'egbu ọchi ta abyadu abvu abvubvu l'ibe ngu jasuru asuru; noo kẹle o to nwedu iphe, i guberu mu; tẹme i nata Uráya, bụ onye Hetu nyee ya lụahaa.’

¹¹“Chipfu sụnu-a: ‘Mu e-shi l'ibe ngu vofuta ẹjo-iphe kpube ngu l'ehu. Ịi-nodu rakafu enya; mu anashia ngu unyomu ngu phẹ woru nù onye ọzo; mbụ l'oo-jepfu unyomu ngu phẹ ono l'echilabọ eswe ọchaa. ¹²I meru nkengu lẹ mpya; ọle mu e-mekwanu ngu nkengu l'atatiphu ndu Ízùrèlù l'ophu; l'echilabọ eswe ọchaa.’ ”

¹³Dévidi sụ Nétanu: “Mu meswekwaru Chipfu.”

Nétanu sụ iya: “Chipfu guwaru ngu nvu l'iphe-ẹjì, i meru ono. I tịi nwuhudu. ¹⁴Obenu l'eshinu ndu ọhogu Chipfu gudewaa iphe-a, i meru-a epfubyishi iya; bẹ nwata ono, a nwuru ngu ono ta adzukuraru ndzụ.” ¹⁵E mechaa; Nétanu tughua; ọ buri iya ala unuphu.

Anwuhu nwatibe Dévidi ono

Tobudu iya bụ; Chipfu danaa nwata ono ẹka kẹ njo; mbụ nwata ono, nyee Uráya nwataru ono. Iphe-ememe zupyaabe nwata ono. ¹⁶Dévidi rwoahaa Chileke l'iswi ehu nwata ono. Ọ swia egu; bahu l'ime ọlo iya je azekota l'alì l'enyashi ono l'ophu. ¹⁷Ndu bụ ọgerenya l'ibe iya bya apfu-ku-be iya g'ephe kpụ-lia ya l'oma alì ono, ọ zẹ ono; ọphu o to kwedu; tẹme ọphu o kwekwapho tsoru phẹ ria nri. ¹⁸O be lẹ mboku k'esaa; nwata ono nwuhu. Ndu ozi Dévidi ndu atsụ ebvu g'ephe e-me pfuaru iya lẹ nwata ono nwuhuwaru; kẹle ephe sụru: “Teke nwata ono nokwadu ndzụ bẹ anyi pfuru yeru Dévidi; ọphu ọ tọ ngaduru anyi nchị. ?Denu g'anyi e-shi pfuaru iya lẹ nwata ọbu nwuhuwaru? Oo-mekakwa onwiya iphe.”

¹⁹Dévidi bya ahuma gẹ ndu-ozì iya achi-phe nwirinwiri l'ime onwophe; o rwua ya l'ehu lẹ nwata ono bẹ nwuhuwaru nù. Ọ jia phẹ sụ: “?Nwata ọbu nwuhuwaru tọ?”

Ephe sù iya: “Ee; ọ nwùhuakwaru.”

²⁰Oo ya bụ; Dévidi bya agbèshi l'omali ẹka ọ zẹ ono je awua ẹhu; nyia manụ. Ọ bya agbanwee uwe iya bahụ l'ime ụlọ Chipfu je abaarụ iya ẹja. O mechaa nno bya alashia ibe iya. Ọ larwua bya asụ g'a nù iya nri gẹ ya ria. A nù iya ya; o ria. ²¹Ndu ozi iya bya ajia ya; sù: “?Denu g'o gude i nọdu emee ẹgube umere ọwa-a? Teke nwata ono nọkwadu ndzụ bẹ i shi akwa ẹkwa; aswị ẹgu. Ọ bụ-chiaru nta-a, ọ nwùhuwaru-a bẹ i gbeshiru ria nri!”

²²Dévidi sù phẹ: “Mu shi akwa ẹkwa; aswị ẹgu teke nwata ono shi nọdukwa ndzụ; kele mu riru sù: ‘?Bụ onye maru mẹ Chipfu e-meru mu eze-iphe-oma dobe nwata ono ndzụ?’ ²³Ọle nta-a g'ọ nwùhuwaru-a; ?bụ ọgunu bẹ mu a-nọdu aswị-doru ẹgu? ?Mu a-dụ ike wophuta iya azụ ọzo ọto? Mu e-mechaa jepfu iya; ọle yẹbedua ta alwaedu azụ alwapfuta mu ọzo.”

Anwunwu Sólomonu

²⁴Oo ya bụ; Dévidi bya adua nyee ya, bụ Batusheba obu. Ọ bya alapfu iya; yee ya kwaa. Ọ nwuaru iya nwa nwoke. Dévidi gwa nwata ono Sólomonu. Chipfu yee nwata ono obu. ²⁵Chipfu gude kẹ n-yemobu ono, o yeru iya ono zia onye mpfuchiru iya, bụ Nétanu g'o je agwa ya Jiedidaya, bụ iya bụ “onye Chipfu yeru obu.”

Jiowabu alwuta mkpukpu Raba (1Iphe 20:1-3)

²⁶No iya; Jiowabu je etsoo mkpukpu Raba ọgu. Mkpukpu ono dụ l'alì ndu Amonu. Ọ lwua ya lwuta ẹka onye eze phẹ bu. ²⁷Jiowabu bya ezia ndu-ozi iya g'e je ezia Dévidi ozi; sù iya-a: “Mu tsoakwaru mkpukpu Raba ọgu; natachawa phẹ ẹka ẹphe shi angụ mini. ²⁸Oo ya bụ; kpakoo ndu ojo-gu ophu phoduru nù bya ekepheta mkpukpu ono; nata iya; teke mu a-gbẹ nata iya; e woru ẹpha mu gwa mkpukpu ono.” ²⁹Oo ya bụ; Dévidi bya akpakoo ndu ojo-gu ono g'ẹphe ha; bya achiru phẹ jeshia mkpukpu Raba. O-rwua; bya abapfu phẹ ọgu; lwuta mkpukpu ono. ³⁰O kpata eze phẹ okpu-eze, o kpu l'ishi. Ẹrwa mkpola-ododo, e gude mee okpu-eze ono bẹ dū talentu lanu. Ọ buri mkpuma, vu oke aswa bẹ nọ iya nù. E woru okpu-eze ono kpube Dévidi l'ishi. Dévidi kwatakwapfo okwata, parụ ẹka lẹ mkpu-kpu ono. ³¹O rwukoo ndu mkpukpu ono dobe g'ẹphe gudeje soya; yeke ikworo-igwè; waa ogbunku jeaha ozi; bya eye phẹ g'ẹphe yoje ẹja ụlọ. Ọ buri ẹgube ono bẹ o mekotaru mkpukpu, nọkota l'alì ndu Amonu l'ophu. E mechaa; Dévidi yeke ndu ojo-gu iya l'ophu laphushia azụ lẹ Jierúsalemu.

Amunonu emerwụ nwanna iya, bụ Tama

13 ¹Abusalomu; nwa Dévidi nweru nwune nwanyị, ama mma, ẹpha iya bụ Tama. A nonyaa; nwa nwoke Dévidi ọzo, aza Amunonu

bya eyee Tama obu. ²Èhu gbangahù Amūnonu k'òphu ọ bụwaro iphe-emeeme zúpyabe iya lẹ k'òpfu èhu nwanna iya ono, bụ Tama. Ọ bụru iphe, nyíberu Amūnonu g'oo-shi gẹ ya kpabata iya; kele Tama bụ nwamgboko, yee nwoke ta akwajeduru. ³Noo ya; Amūnonu ono bẹ nweru ònyà, ẹpha iya bụ Jionadabu nwa Shimeya; mbụ nwa nwune Dévidi. Jionadabu ono bụ onye ẹregede. ⁴Ọ bya ajía Amūnonu sù: “?Bụ gūnu kparù iphe, ọ bụ nnata gùbe nwatibe eze abújeru ọtsu g'ọtsu; l'ì nwúpyashihu ẹgube-a? ?Tìi kaduru mu iphe obu?”

Amūnonu sù iya: “Mu yeru Tama obu; mbụ nwune Abusalomu, bụ nwan-na mu ono.”

⁵Jionadabu sù iya: “Je azẹ azẹ l'iphe-azẹe ngu; mekiritaru g'iphe-eme-me eme ngu. Nna ngu -byaẹ ngu phọ ajiji; sù iya l'ìrwo iya g'ọ haa Tama, bụ nwanna ngu nwanyị g'ọ bya anụ ngu nri g'ì ria. G'ọ nòdukwanu ngu l'iphu mee nri obu gude ẹka iya nù ngu iya g'ì ria.” ⁶Ọo ya bụ; Amūnonu kwe je azẹ g'onye iphe-eme-me eme.

Eze byaẹ ya phọ ajiji; Amūnonu sù iya: “Jiko gẹ nwanna mu nwanyị, bụ Tama byanụ bya anọdu mu l'iphu ghee akara nù mu gẹ mu taa.”

⁷Tòbudu iya bụ; Dévidi zia g'e zia Tama l'ẹka ọ nọ l'unuphu; sù iya g'ọ túbua je l'ùlo nwanna iya, bụ Amūnonu je emeeru iya nri. ⁸Tama bya atúbua jeshia l'ùlo nwanna iya Amūnonu; o rwua; Amūnonu zẹ azẹe. Tama bya ekpota ukpokutu iphe, eegudeje eme akara bya agwókobe iya gude mee akara l'iphu iya; bya eworu iya ghee egheghe. ⁹Ọ bya achi-ru akara ono ye lẹ gbamugbamu woru nù iya. Ọ jìka iya eriri. Amūnonu sù: “Karù onyenonu g'ọ lufukota l'ẹka-a!” Onyenonu bya atùko lufuchaa. ¹⁰Ọo ya bụ; Amūnonu bya asù Tama: “Wobata nri obu l'ime mkpuru gude ẹka ngu nùje mu iya gẹ mu ria.” Ọo ya bụ; Tama pata akara ono, o gheru ono wojeshiaru nwanna iya, bụ Amūnonu l'ime mkpuru iya. ¹¹Tama bya ewoerupho nri ono nù iya g'ọ ria; Amūnonu zùkobe iya sù iya: “Bya gẹ mu lẹ ngu kwaa; nwanna mu.”

¹²Tama sù iya: “Waawakwa; nwanna mu! Te egudekwa mu k'ike! E te emekwa ẹgube iphe ono l'alì Ízurelù! Ọphu te emekwa ẹbyi ọwana. ¹³A -bya l'èhu nkemu; ?bụ aweya bẹ mu a-parù ẹgube iphe-iphere ọwa je? Teme gùbedua l'onwongu bẹ a-yìkwaru lẹ ndu emeshi eswe ike l'alì Ízurelù. Jiko pfunuru yeru eze; ọ tọo jìkadu g'ì tì lù mu.” ¹⁴Ọ pfua nta; pfua imo; ọphu Amūnonu angaduru iya nchì; o gude iya jepfu k'ike; kele ọ ka iya ọkpehu.

¹⁵E mechaa; Tama bya adù Amūnonu ashì k'òphu parù ẹka apaa. Ashì, ọ dù iya bya aka shii; e me lẹ g'ọ shi yeberu iya obu. Amūnonu bya asù iya: “Gbeshi túbua lashì!”

¹⁶Tama jìka; sù iya: “Waawaa! Achìchi ọwa-a, ìchì mu gẹ mu lufu-a kabakwa ẹji; eme l'ọphu i mewaru mu.” Ọphu Amūnonu angaduru iya rọ nchì. ¹⁷Ọ kua onye-ozi iya, eyetajeru iya ẹka sù iya: “Kpufuru mu

nwanyị-a l'iphu; guburu iya ye l'etezi; swọ-chia iphe lẹ mgbo!" ¹⁸Ọo ya bụ; nwozi iya ono nwufu iya; guburu iya ye l'etezi swọbe iphe lẹ mgbo ono. Tama bẹ yeru ẹguru uwe mgbalanụ, nweru ẹka ogologo; kele ọo ẹgube uwe ono bẹ unwada eze ndu ọphu bụkwadu unwumgboko, nwoke teke ejepfuswee eyeje. ¹⁹Tama kpota ntụ kpube onwiya l'ishi; woru ẹguru uwe mgbalanụ ono, o ye ono gbajashia. Ọ chiru ẹka kwẹe l'ishi; rarụ ẹkwa lashia.

²⁰Nwune iya, bụ Abusalomu hụma iya bya ajia ya sụ: "Ọ dū gẹ nwan-na ngu, bụ Amunonu mebyiwaru ngu? Noduro nwadoo nwune mu. Ọo nwan-na ngu bẹ ọ bụ; te ejekwa evuru iphe ono l'obu." Ọo ya bụ; Tama je eburu l'ibe nwune iya Abusalomu nọdu buru nwanyị, e bufuru ebufu.

²¹Eze Dévidi nūmaepho iphe nwuru nū; ẹhu ghushiahaa ya egbu ike. ²²Abusalomu gbaa nkuchi; ọphu o pfujeduru opfu oma; ọzoo ẹjo opfu yeru Amunonu. Amunonu dū iya ashị; kele o guderu nwune iya nwanyị, bụ Tama jepfu k'ike.

Abusalomu egbu Amunonu

²³A bya anochaa apha labo lẹ teke ndu ebushijeru Abusalomu aturu iya ẹjị nọ lẹ mkpukpu Belu-Hazọ, nọ-kube oke alị ndu Ifuremu; Abusalomu zia iphe, bụ unwoke, eze nwuru nzi g'ẹphe byakotaru iya lẹ nri. ²⁴Abusalomu jepfu eze l'onwiya je asụ iya: "Mube nwozi ngu bẹ ndu ebushije aturu ẹjị byakwaru ozi. Mu nọdu arwo gube eze gẹ gu lẹ ndu-ozi ngu tsonuru mu je ẹka ono."

²⁵Eze sụ iya: "Waawaa; nwa mu. Anyi ta atukodu abya; kele anyi a-bya aburu ivu-erwa duru ngu." Ọ rwo ya nta-a rwo imo; ọphu o to kwedu lẹ ya e-je. Ọ buru onu-oma bẹ ọ goru nū iya.

²⁶Abusalomu bya asụ iya: "Ọ -buru l'ị tị byadu; jiko gẹ nwanna mu Amunonu tsonuru anyi je!"

Eze jia ya; sụ: "Bụ ke gunu bẹ oo-gude tsoru unu je?" ²⁷Abusalomu rwohiahaa ya ike; o kweta gẹ Amunonu yele unwu eze Dévidi ndu k'ophuu tsokotaru iya je.

²⁸Noo ya; Abusalomu bya akaru ndu-ozi iya; sụ phẹ: "Unu tonwube ẹnya maru teke Amunonu nguwaru mee; ọ nọdu atsu iya atsutsu. Mu -sụ unu g'unu chitsua Amunonu; unu woru iya chigbua. Unu ta atsukwa ebvu. Ọo mbedua ziru iya unu. Unu shihu obu ike; mee okpehu!" ²⁹Ndu ozi Abusalomu mee Amunonu iphe, o ziru g'ẹphe mee ya. Ọo ya bụ; unwoke, eze nwushiru ono wu-lihu; onyenonu pfukotachaa inya-mulu iya; gbalaa.

³⁰Ẹphe nọdukwaduro l'uzo; ozi gbẹ ruwanu Dévidi nchị lẹ Abusalomu gbushikotawaru unwoke, eze nwuru; l'o to nwedu onye ọphu phoduru nū. ³¹Eze zilihu; ye ẹka l'uwe iya gbajashia. Ọ gwodoshihu l'alị. Ndu ozi iya pfu-kube iya l'ẹka ono tuko uwe phẹ gbajashikwaapho. ³²Jionadabu;

nwa Shimeya; mbụ nwa nwune Dévidi bya asụ: “Nnajiuphu mu; ba ari-shi l'unwu-eze bẹ e gbushikotawaru. Oo Amunonu kpoloko bẹ nwuhuru nū. Oo iphe Abusalomu shihawaa rita k'ememe e -shi mboku ono, Amunonu guderu nwune iya nwanyi, bu Tama k'ehuka jepfu pho. ³³Su-a; ge nnajiuphu mu, bu eze ba chishiru uche ye l'a suru l'unwu-eze nwushihu-kotawaru. Oo Amunonu kpoloko bẹ nwuhuru nū.”

³⁴E mechaa; Abusalomu ye okpa l'oso gbalaa.

Oo ya bu; nwoke, echeje nche palia ɛnya huma ikpoto ndu nọ lẹ gbororo l'uzo azu iya; g'ephe shi l'aguga ubvu eje abya. ³⁵Jionadabu bya asu eze: “Lenu; unwu gube eze alwaakwa. Oo ephe ge mube nwozi ngu pfuru bu g'o nwuru.” ³⁶Oo ya bu; epfughe, oopfughe nno; unwu-eze ono wubata; chiahaa mkpu ekwa. Eze ye ndu-ozi iya g'ephe ha tuko chiswee ekwa; rashikpo ya ike.

³⁷Abusalomu gbalaa lapfushia Talumayi; nwa Amihudu; mbu eze ndu Geshu. Dévidi nodu anoduje ara ekwa nwa iya ono mbokumboku. ³⁸Abusalomu gbaru laa Geshu ono je anoo apha eto l'eka ono. ³⁹A nonyaa; oghoroko Abusalomu bya adushia eze, bu Dévidi ike; kele a dutawaru iya lẹ k'anwuhu Amunonu.

Abusalomu alwaphuta azu lẹ Jierusalemu

14 ¹Noo ya; Jiowabu; nwa Zeruya bya amaru l'oghoroko Abusalomu bẹ dushi eze ike. ²Oo ya bu; o bya eye nemadzu g'o je mkpukpu Tekowa je ekuaru iya nwanyi, maru iphe l'eka ono; su iya: “Mekiritaru g'i bu onye nọ l'aphu. Yee uwe onye nọ l'aphu. Ta anyikwa manụ mbeleke. Mekpoeppo g'i bu nwanyi, shi teke du ɛnya noduta l'aphu onye nwuhuru anwuhu. ³Li jepfu eze je epfuaru iya egube ono.” Oo ya bu; Jiowabu bya ezikota iya iphe oo-pfu.

⁴Nwanyi Tekowa ono bya ejepfu eze ge ya pfuru yeru iya; bya adaa kpurumu l'iphu iya; woru iphu kpuke l'ali gude kwabe iya ubvu. O bya asu eze: “Gube eze; jiko yenuru mu eka!”

⁵Eze ji ya su: “?Bu gunu bẹ atsu ngu l'ehu?”

O su iya: “Mu bu nwanyi, ji iya anodedu; mbu lẹ ji mu nwuhuwaru.

⁶Mube nwozi ngu nwanyi buru unwoke labo bẹ mu nwutaru. Su-a; ephe-nebo wata alwu ogo l'egbudu; ophu o dudu onye nọ l'eka ono; k'oplu e gbokaharu phe. Onye lanu chita ibe iya tua; woru iya chigbua. ⁷Noo ya; ndibe anyi l'oplu wu-lihu ripyabe mube nwozi ngu nwanyi su mu ge mu kpufutafuaru phe onye ophu chigburu nwune iya nwoke pho g'ephe gbua gude gwata ugwo ochi nwune iya nwoke ono, o gburu ono; mbu l'ephe e-wofufua ndzu onye ophu e-ri iphe nna phe. Su-a; ephe eshi nno menyia nwa akpuru icheku-okwu lanu ono, mu togboru ono; mbu mee g'epha ji mu me awa iya chihu l'eliphe-a.”

⁸Eze bya asu nwanyi ono: “Tugbua lashia ibe ngu; ge mu bya aturu ekemu nu phe l'opfu ehuru ngu.”

⁹Nwanyị Tekowa ono bya asụ iya: “Gùbe nnajiuphu mu, bụ eze; g'ùta, e gege ata ngu tukokwaru mu l'ishi; mē l'ishi ọnu-ùlo nna mu. G'ọ tọ dụ-kwaro onye eje ata eze; yee aba-eze iya ụta.”

¹⁰Eze sụ iya: “O -nwekpọwaru onye jeru ngu epfuru; duta iya byapfuta mu; g'onye ọbu aha ngu epfuchi nchi.”

¹¹Ọo ya bụ; nwanyị ono sụ: “Jiko gùbe eze kpọ-kunu Chipfu, bụ Chileke ngu; k'ọphu onye ọ dụ l'ẹka; mbụ agwata ụgwọ ọchi ono a-ha egbu nwa mu nwoke ono.”

Eze sụ iya: “Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a bẹ egbushi, nọ nwa ngu l'ishi ta abyakwa erifu mē nanụ daa l'alì.”

¹²Noo ya; nwanyị ono sụ: “Gẹ mụbe nwozi ngu nwanyị pfufunaaru akpuru opfu lanụ yeru gùbe nnajiuphu mu, bụ eze.”

Ọ sụ iya: “Pfukpọoro ya.”

¹³Nwanyị ono sụ iya: “?Denu g'ọ gude gùbe eze mee ndibe Chileke egube ejo-iphe ọwa-a? ?T'ọ bụdu ikpe bẹ gùbe eze anma onwongu l'iphe ono, iipfu nta-a ono; kele nwa ngu phọ, a chifuru achifu phọ bẹ gùbe eze teke eduphutadu azụ. ¹⁴G'anyi ha nwuhufutaje anwuhu. Anyi dụ gẹ mini, wushihuru l'alì, te nweedu g'ee-shi kukọbe iya l'iphe ọzobaa. O to nwedu onye Chileke gufuru anwuhu l'ehu iya. Ọ chia iphe, oomeje bụ l'ọcho-je ụzo, ee-shi g'onye a chifuru achifu lwaphuta azụ lwapfuta iya. ¹⁵Sụ-a; mu byaru gẹ mu pfuaru iya gùbe nnajiuphu mu, bụ eze; kele ndiphe mēwaru ndzụ nọdu agụ mu. Mụbe nwozi ngu nwanyị rịa sụ lẹ mu e-pfuru yeru gùbe eze; ?a maru; ?l'i-meru nwozi ngu iphe, ọo rwọ ngu. ¹⁶Mbụ; ?a maru gùbe eze a-nụma opfu mu nafuta mụbe nwozi ngu l'ẹka nwoke ono, achọ ụzo, oo-shi gbua mu lẹ nwa mu; nafu anyi okiphe, Chileke nuru anyi ono? ¹⁷Ọo ya bụ; mụbe nwozi ngu nwanyị pfua sụ: ‘Jiko g'opfu gùbe nnajiuphu mu, bụ eze mekwaa gẹ meji nmapfuru mu’; noo kele nnajiuphu mu, bụ eze dụ g'ọjozi Chileke, amajeru iphe, dụ ree waa iphe, dụ ejì. Gẹ Chipfu, bụ Chileke ngu swikwaru ngu eswiru.”

¹⁸Ọo ya bụ; eze bya ajia nwanyị ono sụ: “Ta awachikwaru mu iphe-a, mu eme gẹ mu jia ngu-a awachi.”

Nwanyị ono sụ iya: “Jinaa mu iphe ọbu; gùbe nnajiuphu mu, bụ eze.”

¹⁹Eze bya ajia ya sụ: “?Eka Jiowabu dụ l'iphemiphe-a, iipfu-a tọ?”

Nwanyị ono sụ iya: “Gùbe nnajiuphu mu, bụ eze; eshinu ị nọ ndzụ g'ì nọ iya-a ?bụ onye bẹ a-lọkata iphe, gùbe nnajiuphu mu, bụ eze pfuru shia ẹkutara; ọzoo loru laa l'ẹkicha? Ee; ọo nwozi ngu Jiowabu bẹ bụ onye ziru gẹ mu mee iphe-a; ọ bụkwaru iya phọ bẹ sụru gẹ mu pfua gẹ mu epfua. ²⁰Ọo nwozi ngu, bụ Jiowabu bẹ meru iphemiphe ono; k'ọphu ọno-du-a, a nọ nta-a l'a-gbanwe. Gùbe nnajiuphu bẹ maru mmamiphe g'ọjozi Chileke; k'ọphu bụ l'ì makotaru iphemiphe, eme lẹ mgboko-a.”

²¹No iya; eze bya asụ Jiowabu: “Ọ dụ ree; mu e-me iphe ono. Tugbua je edulata nwokorọbya ono, bụ Abusalomu.”

²² Jiowabu daa kpurumu woru iphu kpube l'ali gude kwabẹ iya ùb̀v̀ù; bya etua eze epha. O pfua sù: “Ntanù-a bẹ m̀be nwozi ngu marwetaru lẹ mu d̀u g̀be nnajiuphu mu, b̀u eze l'obu; noo kẹle i meru mu iphe, mu pfuru g'i meeru mu.” ²³ Oo ya b̀u; Jiowabu t̀ugbua jeshia mkp̀ukpu Geshe je eduphuta Ab̀salomu az̀u lẹ Jierúsalem. ²⁴ Ole eze s̀ukwanuru g'o jee-kwaphe eburu l'ùlo ẹka iya; g'o t̀o h̀umakwa iya ẹn̄ya. Noo ya; Ab̀salomu je eburu l'ùlo nkiya; ọphu ọ t̀o h̀umajeduru eze atatiphu.

Jiowabu edoshiru Ab̀salomu yee Dévidi opfu

²⁵ L'ali Ízurelù mgburugburu bẹ ọ t̀o d̀udu nwoke ọzo, a jaberu ajaja kẹ mma, ọoma g'a ja Ab̀salomu. E -shi l'ishi jasù l'obochi-ọkpa bẹ ọ t̀o d̀udu ẹka iphe, takuru iya l'ehu. ²⁶ O nọdu ab̀jeru; ọ -kp̀ushia ẹgbushi, d̀u iya l'ishi; kẹle ọokpuje iya aphagapha m'ọ nyijee ya pho ẹrwa; l'o wota iya t̀ta at̀ut̀u maru g'onyita-be ẹrwa. Ẹrwa ẹgbushi iya b̀uru shẹkelu ọkporo iri bẹ ọob̀jeru; mẹ e -gude iphe, ndu eze egudeje at̀u ẹrwa iphe t̀ta ya. ²⁷ Ẹnwegirima unwoke ẹto; waa nwata nwan̄yì lanù bẹ Ab̀salomu nẁta-ru. Epha nwa iya nwan̄yì ono b̀u Tama; ọ b̀uru nwan̄yì, ama mma.

²⁸ Ab̀salomu bua apha labo lẹ Jierúsalem; ọphu ọ t̀o h̀umajeduru eze iphu. ²⁹ Oo ya b̀u; Ab̀salomu zia g'e ziaru iya Jiowabu g'o bya gẹ ya zia ya ibe eze. Ọphu Jiowabu ekwedu bya iya aza ẹnu. O bya ezia ya k'ugbo ẹbo; ọ jikakwaphe abyabya. ³⁰ T̀obudu iya b̀u; ọ bya ezia ndu-ozì iya; sù phe: “Unu lenu; ẹgu, Jiowabu k̀oru balì bẹ nọ-kube nkemu. Unu je at̀u ọku.” Ndu ozì iya ono t̀ugbua je eworu ọku t̀ta ya.

³¹ Oo ya b̀u; Jiowabu t̀ugbua jepfu Ab̀salomu l'ibe iya je asù iya: “?B̀u g̀nu meru g'o gude ndu-ozì ngu je at̀u ọku l'ẹgu mu?”

³² Ab̀salomu sù Jiowabu: “Mu ziru ozì g'e zia ngu g'i bya gẹ mu zia ngu g'i jepfu eze je ajia ya: ‘?B̀uhunu g̀nu meru iphe, mu shi mkp̀ukpu Geshe lwatashia? O gege akaru mu ree lẹ mu nọkwadu l'ẹka ono.’ Oo ya b̀u lẹ-a; mee gẹ mu h̀uma eze iphu. O -b̀uru l'o nweru ẹjo-iphe, mu meru; g'o gbua mu rọ ẹgbu.”

³³ Oo ya b̀u; Jiowabu t̀ugbua je epfuaru eze iphe ono. Eze bya ekua Ab̀salomu. O byarwuta l'atatiphu iya; bya adaa kpurumu woru iphu kpu-be l'ali. Eze bya etsutsua Ab̀salomu ọnu.

Ejo idzu, Ab̀salomu achiru Dévidi

15 ¹ T̀obudu iya b̀u; Ab̀salomu bya enweru ọgbọ-inya; waa inya k'ẹkiya; waa unwoke ọkporo labo l'iri, b̀u ndu evutajeru iya ọzo. ² O nọdu ab̀jeru o -rwua l'ọnmewa ọtsu; Ab̀salomu agbeshi je apfu-ru l'aguga gbororo eeshije bahu l'ime mkp̀ukpu ono. Teke ọ b̀u l'o nweru onye eje echiru eze ichi g'eze kpee opfu ono; Ab̀salomu ekua ya jia ya sù: “?B̀u mkp̀ukpu awe bẹ i shi?” Onye ono asù iya: “Nwozi ngu shikwa l'ipfu lanù l'ime ipfu ndu Ízurelù.” ³ Onye ọbu -pfuchaa iphe ọ byaru;

Abusalomu asụ iya: “Iphe, i pfuru dukwa ree; bya aburu iphe, pfuru oto; obenu l’o to nwedụ onye a-nọ-chi ọnya eze numa iphe, adaru unu.” ⁴Iphe ọzo, Abusalomu epfujefua bu: “Ome ọ bu l’ọo g’a họtakwadu mu pho ge mu buru onye-ikpe l’alị-a; m’ọ bujekwaru iphe, bu onye wotaru mu opfu; ọzoo onye byaru echia mu ichi; mu ekpejeepho ikpe ono; kperu iswi-odu-mma nū iya.” ⁵Nokwapho g’ọ bujeru; ọ -duru onye byapfutaru iya nū ge ya phozeta l’iphu iya; kele iya ekele; l’ọ machia ẹka; nmatachia onye obu akpa; tsutsua ya onu. ⁶Noo ge Abusalomu shi emeje iphe, bu ndu Izurelu, gude ikpe abya ibe eze bu ono. O shi nno mee; ọ bu ru yebedua be ndu Izurelu yeru obu.

⁷Apha ẹno lachaepho; Abusalomu sụ eze: “Jiko; hana mu ge mu je mkpukpu Heburonu je emeeru Chipfu iphe, mu kweru iya ukwe iya. ⁸Noo kele teke ono, mube nwozi ngu nokwadu le mkpukpu Geshu l’ali Aramu be mu kweru ukwe su: ‘Chipfu -mewaa mu lwaphuta azu le Jierusalem be mu a-baru iya eja.’”

⁹Eze sụ iya: “Jekwaa l’ehu-guu!” Oo ya bu; ọ tugbua jeshia Heburonu. ¹⁰Abusalomu bya ezia ndu-ozu ephe je ejekota le mpya l’ipfu ndu Izurelu l’ophu sụ phe: “Unu -numaepho oda opu; unu tua uzu sụ: ‘Abusalomu buakwa eze le Heburonu.’” ¹¹Ndu ephe le Abusalomu shi le Jierusalem swiru be du unwoke ukporo iri. Ndu ono be bu ndu e ziru nzi g’ephe bya ebyaa. Ephe gude obu iphoro jeshia; ophu ephe amadu iphe, anwu nu. ¹²Abusalomu gudekwadu ngweja ono l’eka egwe; bya ezia g’e je ekua-ru iya Ahitofelu, bu onye mkpukpu Gilo le mkpukpu iya bu Gilo g’ọ bya. Ahitofelu ono be bu onye mgbazi Dévidi. Noo ya; ejo idzu ono, aachiru Dévidi kabaa eshihu ike; ndu awu etso Abusalomu nodu aka shii eje.

Dévidi agbafu le Jierusalemu

¹³Tobudu iya bu; nwozi lanu gbaru bya asu Dévidi: “?I maru-a l’obu ndu Izurelu l’ophu buwaa l’eka Abusalomu no be ọ dukota?”

¹⁴Dévidi bya epfuru yeru ndu-ozu iya g’ephe ha, bu ndu yee ya tukoru nodu le Jierusalem sụ phe: “Unu wu-lihukwa g’anyi gbalachaa; odume-ka be ọ to dukwa onye byaru l’anahu Abusalomu. Unu mekebe egwegwa g’anyi tugbua; a nonyanu o mee egwegwa ghabuta anyi bya emeru ejo-iphe kpua anyi; mbu gude ogu-echi gbugbushia ndu mkpukpu-a.”

¹⁵Ndu ozu eze tuko sụ iya: “Oo iphe, gube nnajiuphu anyi, bu eze turu eka l’ọo iphe, ee-me be anyibe ndu-ozu ngu e-mekotaepho.” ¹⁶Oo ya bu; eze tugbua; ndibe iya l’ophu tsoru iya. Eze bya ahaa umadzu iri, bu unwanyi, ndu ophu abu-zidu unyomu iya g’ephe letaru iya ọnya l’unuphu.

¹⁷Oo ya bu; eze tugbua; waa ndu yee ya swikota; ephe jekpoeppo jerwua eka du ọnya; teme ephe bebe doshia. ¹⁸Ndu ozu iya bya awughakota iya; mbu ndu Kereti; me ndu Peleti; me unu nemadzu l’ukporo iri ono, shi le mkpukpu Gatu tsoru iya pho. Ephe ghata eze; vuta uzo. ¹⁹Tobudu

iya bú; eze bya asù Itayi, bú onye Gatu: “?Bú gúnú meru g’o gude i tsoru anyi? Laphukwa azú lapfu eze, bú Abúsalomu; kéle ì bú onye óhózo; tème ì búru onye akpúru lẹ ndzú l’ibe unu. ²⁰?Dénú g’ee-shi l’óo-búru gùbe onye byaru ùnyaphu bẹ búwaa ntanú-a mu abya emee g’i tsoru anyi gha-pheaha aghaphe l’èbe abú lẹ mu maru éka mu eje ala. Chíta ndibe unu laphu azú. Gẹ Chipfu phúkwaaru ngu obu-imemini; goshi ngu l’ò bú onye apfúshije ike l’iphe, o pfuru.”

²¹Noo ya; Itayi yeeru eze ónu; sù iya: “Eshinu Chipfu nọ ndzú g’ò nọ iya-a; tème gùbe nnajiuphu mu, bú eze nọdu ndzú g’i nọ iya-a; bẹ búkwa éka gùbe nnajiuphu mu, bú eze nọ bẹ múbẹ nwozi ngu a-nọdu; mẹ lẹ ndzú; mẹ l’ónwu.”

²²Dévidi sù Itayi: “Ngwa; ghata vuru úzo g’anyi je!” Óo ya bú; Itayi, bú onye Gatu bya aghata; mẹ ndu yée ya swì; waa ùnwegirima, tso iya nù. ²³Noo ya; úzu-ékwa nọdu atú wòwoowoo l’alì ono l’ophu gẹ ndu ono túkuru awúghagbaa. Eze waa ndu ono, yée ya swì ono je adaghaa nggele Kidirónu; kwasèru chebe úzo echiegu.

²⁴Abyiyata bya aghata; Zadòku ghatakwapò; mẹ ndu Lívayi l’ophu, bú ndu pa okpoko ògbandzu Chileke. Ephe bya apazeta okpoko Chileke ono dobe l’alì jeye teke ndu ono túkuru wúfutakota lẹ mkpúkpu ono. ²⁵Eze sù Zadòku: “Paphu okpoko Chileke ono azú l’ime mkpúkpu ono. Ó -bú-ru lẹ mu dù Chipfu l’obu bẹ oo-duphuta mu-a azú; mee gẹ mu hùmabaa okpoko Chileke ono ózo; waa éka ono, óonoduje ono. ²⁶Teke ó bú l’èhu ta tsòdu Chileke útso l’opfu èhu mu; wanaa mu-a baa; g’o mekwaa mu g’ò dù iya ree.” ²⁷Eze pfukwaarupho Zadòku, bú onye uke Chileke ono sù iya: “?Tìì búnáa onye aphuje òphulènya? Laphushia azú l’ime mkpúkpu ono l’èhu-guu; unu lẹ nwa ngu, bú Ahimaazu; waa Jionatanu, bú nwa Abyiya-ta. ²⁸Mu a-nọdu kwabẹ l’òkpa ényimu Jíódanu l’ibe iya òphu eerwuje iya erwurwu l’úzo echiegu jasú unu ezia ozi g’e zia mu.” ²⁹Óo ya bú; Zadòku yée Abyiyata pata okpoko Chileke ono laphushia azú lẹ Jierúsalemu je anò-kirishia l’èka ono.

³⁰Dévidi túbua kwasèru ara ékwa enyikota eli úbvú olivu. O kpuchia iphe l’ishi gbaru ókpa óto eje. Ndu ephe l’iya swì g’èphe ha tuko kpuchi-shikòta iphe l’ishi awú etso iya; bya ara ékwa g’èphe ejekpòephe ono.

³¹A bya epfuaru Dévidi sù iya: “Ahitofèlú bẹ tsokwa Abúsalomu achì èjo idzu ono.” Óo ya bú; Dévidi pfuru nù Chileke sù: “Jiko Chipfu; menaa gẹ mgbazi ono, Ahitofèlú agbazi ono búru iphe-mmanú.”

³²Dévidi nyirwuèpho mkpakponu úbvú ono, bú éka aanòduje abarú Chileke éja; ó bya amaru Hushayi, bú onye Akú gbawa iya ndzuta. Uwe Hushayi gbajashìhucha agbajashìhu; tème o kporu ntú kpua l’ishi. ³³Dévidi sù iya: “Ì -tsowaru mu bẹ ìi-búkwaru ivu-èrwa dùru mu. ³⁴Ó -búru l’ì laphuru azú lẹ Jierúsalemu je asù Abúsalomu: ‘Mu a-búru nwozi ngu gù-be eze; mbú egube ono, mu shi búru nwozi nna ngu Dévidi phò. Nta-a bẹ

mu a-bùru nwozi ngu.' I -mee nno; bẹ ii-yetarù mu ẹka gbanwe ẹjo idzu ono, Ahitofelu achi ono. ³⁵Zadoku yele Abyiyata, bu ndu-uke Chileke bẹ unu l'ephẹ a-tukona-a nọdu l'ẹka ono. Iphemiphe, i nımakporu l'ibe eze; pfujeru phẹ iya. ³⁶Unwu phẹ ephenebo; mbụ Ahimaazu nwa Zadoku; waa Jionatanu nwa Abyiyata bẹ ephẹ l'ephẹ tukoru nọdu l'ẹka ono. Iphe, bụ-kpoo iphe, I nımaru zia phẹ g'ephẹ bya epfuaru mu iya."

³⁷Oo ya bụ; erwurwu, ọnyà Dévidi, bu Hushayi erwu Jierúsalemu; Abusalomu nọdu abatakpoephọ abata l'ime mkpukpu ono.

Dévidi yele Ziba

16 ¹Tobudu iya bụ; Dévidi jeribeerupho nwanshii lẹ mkpakponu úbvú ono; ọ bya l'amaru; ọ hụma nwozi Mefibosheti, bụ Ziba g'ọ nọwa kwaburu iya g'ọ gba iya ndzuta. Ọ chiru nkafu-igara olemole, e dozichaa-ru ree bya ebo iya ishi buredi ukporo iri; waa ẹcha-mbekee ukporo ise, e gude akpuru vayinu ghee; waa akpuru oshi-omi ukporo ise; waa otumu mee lanu. ²Eze bya ajia Ziba sụ iya: "Bụ kẹ gunu bẹ i vutaru iphe ọwa-a?"

Ziba sụ iya: "Nkafu-igara ono bụ iphe, ndibe eze a-nọ-kojeru agbaphe. Ophu bụ buredi; yee akpuru oshi-omi pho bẹ bụ iphe, unwoke, tso ngu nụ a-nọduje ata. Mee pho bụ ndu ike bvuru l'echiegu bẹ a-ngutaje iya gude rokota ike."

³Eze jia ya sụ: "Denu nwanwa nnajiuphu ngu?"

Ziba sụ iya: "Ọ nọkwa lẹ Jierúsalemu; epfuje sụ lẹ ntanu-a bẹ ndu Ízu-relu e-woru alị-eze nna iya oche nụ-phu iya azu."

⁴Oo ya bụ; eze sụ Ziba: "Iphemiphe, shi bụru iphe Mefibosheti bẹ bụ-waa nkengu nta."

Ziba sụ iya: "Mu wozeru onwomu alị ephozeru ngu; jiko gẹ mu tubaje-kwa ngu l'anya gube nnajiuphu mu, bụ eze."

Shimeyi ephu Dévidi iphu

⁵O be teke eze, bụ Dévidi erwu mkpukpu Bahurimu; a bya l'amaru nwoke lanu, yee Solu shi l'anya-unuphu lanu shiwaa l'ẹka ono futa. Epha iya bụ Shimeyi; nwa Gera. Ọ nọdu ephushi iphu eje abya. ⁶Ọ tūahaa Dévidi; yele ndu-ozii iya g'ephẹ ha mkpuma; l'ẹka ndu yee ya swi mē ndu ojogu iya nọkakwaru iya rọ l'ekutara mē l'ekicha. ⁷Shimeyi nọdu ephu iphu ono asuje: "Tugbua! Tugbua; gube ogbu-ochi ono; gube onye ẹjo-iphe ono! ⁸Chipfu gwatawaru ngu ugwo ochi ndu i gbushiru l'onulo Solu; mbụ onye ono, i nọ l'aba-eze, o shi nọdu ono. Chipfu nafuwaru ngu alị-eze ono woru nụ nwa ngu, bụ Abusalomu. Hụmanu l'ẹjo-ememe, iime gudeshiwaru ngu; kele i bụ o-gbu-ochi!"

⁹Oo ya bụ; Abishayi; nwa Zeruya sụ eze: "Denu g'ọ gude odzu nkuta-a nọdu ephu gube nnajiuphu mu, bụ eze iphu? Jiko hanaa mu gẹ mu je egbubufu iya ishi."

¹⁰Eze sù iya: “?Bù gùnu bè mu l'unu jigba; unubè unwu Zeruya? Ọ -bùru l'ọ Chipfu ziru iya g'ọ phu mu iphu ọbu; ?bù onye a-dù ike jĩa ya sù: “?Bù gùnu kparù iphe, iime nno?” ” ¹¹No iya; Dévidi bya epfuaru Abishayi yèlè ndu-ozì iya g'èphe ha sù: “Unu lewarò l'ọ nwa mu, shi mu l'èpho bè achọ ishi ndzù mu. ?Bù-chia onye ọwana, bù onye Benjiaminu-a bè ta a-kabada-rò njo? Unu parù iya haa g'ọ phu mu iphu ọbu; kẹlẹ ọọ Chipfu ziru iya ya. ¹²O nweru-a g'ọo-dù; Chipfu elee ẹnya hùma ẹgube ẹjo-iphe, dapfutaru mu nù; l'oo-meeru mu iphe-oma gude pfua mu ụgwọ iphu-a, eephushi mu nta-nu-a.” ¹³Noo ya; Dévidi yèlè ndu nkiya ono kwasekpoeurpho gbororo ụzo ono; Shimeyi kwaseru agụga úbvú, nọ chebe iphu l'ibiya ọphu Dévidi nọ. Ọ nọdu eje bya ephushi iya iphu; atụ iya mkpuma; bya aphuru iya ntụ. ¹⁴Eze yèlè ndu ono, yee ya tuko swiru ono bya e-jerwu ẹka ẹphe eje; ike bvushi-kotawa phẹ; ẹphe jerwua bya anọdu l'ẹka ono rọkota ike.

Ahitofelu ezi Abusalomu ẹjo-nzi

¹⁵Tobudu iya bù; Abusalomu yèlè ndu ono l'ophu; mbù unwoke Ízùrèlù wùru zebata lẹ Jierúsalemù. Ahitofelu tsokwaru phẹ phọ. ¹⁶Ọọ ya bù; Hushayi, bù onye Akù, bù ọnyà Dévidi jepfu Abusalomu je asù iya: “Nọdukwa ndzù ogologo; gùbe eze! Gùbe eze! Nọdukwa ndzù ogologo!”

¹⁷Abusalomu bya asù Hushayi: “?Bù n-yemobu, i yeru ọnyà ngu ọbu-a baa? ?Bù gùnu meru g'ọ gude ọphu unu l'ọnyà ngu ta aswìdu?”

¹⁸Hushayi sù Abusalomu: “Waawaa; kẹlẹ ọọ onye ọphu Chipfu; mẹ ndu-a; waa ndu Ízùrèlù l'ophu họtaru bè mu a-bùru nkiya. Ọ bùru iya bè mu l'iya a-nọduwaro ya. ¹⁹Tẹmanu; ?bù onye bè ọ gbaru gẹ mu jeru ozi; bù nna tọo nwa? Ọọ nwa bè mu e-jeru ozi. Ọọ ẹgube mu shi ejeru nna ngu ozi bù gẹ mu e-jekwarupho gùbedua ozi.”

²⁰Abusalomu bya asù Ahitofelu: “Chì-koshikwa mu idzu iphe, anyi e-me.”

²¹Ahitofelu pfunaaru Abusalomu sù iya: “Je ejepfukọta unwanyi ono, ndu ọphu abù-zidu unyomu nna ngu ono; mbù g'unu l'èphe kwa akwa-kwa nwoke yèlè nwanyị; mbù unwanyi ono, ọ harù g'èphe leta ibe eze ẹnya ono. Ọọ teke ono bè ndu Ízùrèlù l'ophu a-nùma l'i mewaru onwongu ì nọdu eshiwaa nna ngu tukuruba; tẹme obu akabakwaphọ eshihu ndu ono, etso ngu nù ono ike.” ²²Ọọ ya bù; a bya akpọberu Abusalomu ọlọ-ẹkwa l'eli mkpotsu-ọlọ ibe eze; Abusalomu jepfu unwanyi ono, abù-zidu unyomu nna iya ono l'ẹka ndu Ízùrèlù l'ophu ele iya ẹnya.

²³Teke ono bè mgbazi Ahitofelu shi adujeephe g'egube, eejeje l'aji l'ẹka Chipfu-a. Ọ bùru ẹgube ono bè Dévidi yèlè Abusalomu shi ewotaje mgbazi Ahitofelu.

Hushayi ezi Abusalomu ẹjo-nzi

17 ¹Ahitofelu bya ekua Abusalomu sù iya: “Haa gẹ mu họtà unu unwoke ụkporo l'iri g'anyi tughua je achia Dévidi ọso l'enyashi-a.

² Mu a-bapfu iya teke ike bvùshiwaru iya; ọ dūwaa gologolo. Mu emee gē ndzū-agūgu rwuta iya gē ndu ono, yē ya swī l'ophu ono gbakashihu. Mu agbē teke ono woru eze gbugbua nwēkinyi iya. ³ Mu e-duphutakōta-ru ngu ndu ono azū. Onye ono, iicho -nwūhuwaa bē ndu ọphuu g'ēphe ha lwakōtawaru azū. Ndu ono g'ēphe ha bē ta adūdu mē onye lanū, a byaru e-merwu ẹhu.” ⁴ Iphe ono tūko dū Abūsalomu yē ndu bụ ọgerenya ndu Ízurelu l'ophu ree.

⁵ Abūsalomu bya asū: “Unu kufua Hushayi, bụ onye Akū g'anyi nūma-fua iphe, oo-pfu.” ⁶ Hushayi byapfuta ẹ ya pho; Abūsalomu sū iya: “Wakwa iphe Ahitofelu pfuru baa. ?Bụ g'anyi mee iphe, o pfuru? Teke ọdumeka yekwaa onu nkengū.”

⁷ Ọo ya bụ; Hushayi bya asū Abūsalomu: “Idzu, Ahitofelu chī-koshiru ngu k'ogiya-a ta adūkwaa ree. ⁸ I mahawarū gē nna ngu gbaru; mē ndu nkiya. Ẹphe bụkota ndu ike dū l'ogu; emebe ẹhuka g'agū, a chītaru unwu iya. A -gūfukpooro ono bē nna ngu bụ onye k'ogu doru ẹnya; yēle ndu ọphuu ta abyadū azē l'eka lanū l'enyashi-a. ⁹ Lenu; nta-a bē o domiwaru onwiya l'ime ọgba ọzoo l'eka ọzo. Ọ -būru l'ọ futaru bya etsoo unu ọgu nta-a; ndu ọjogu ngu harū nwūhu; bē onye nūmakporu iya nū a-sūkwa: ‘E gbushiakwaru nemadzū shii l'echilabọ ndu etso Abūsalomu.’ ¹⁰ Je akpa-chaa lē ndu ike dū l'ogu; mbū ndu ono, obu shihuchaaru ike g'oduma ono bē ndzū-agūgu e-rwutachakwaa; noo kēle ndu Ízurelu l'ophu bē maru lē nna ngu bē bụ onye ike dū l'ogu; tēme ndu yē ya swī bụ-chaaru ndu ọkpēhu dū. ¹¹ Sū-a; iphe, bụ idzu nkemu bụ gē ndu Ízurelu l'ophu dzukō-be byapfuta ngu; e shikpoo lē Danu jasū lē Biye-Sheba; mbū g'ēphe zahū g'ēja, nọ l'agūga eze-enyimu; gūbedua l'onwongu e-duru phē jeshia ọgu ọbu. ¹² Ọo ya bụ; anyi etsoo ya ọgu l'eka anyi chọ-vukpoeru iya pho. Anyi adapyabē iya ẹgube ono, iji ụtsu anọduje adashī l'alī-a. Yēbedua l'onwiya waa ndu yē ya swī l'ophu bē ta adūdu onye ọphu e-dobe ndzū m'onye lanū. ¹³ Ọ -būru l'ọ nweru mkpūkpu, o pyobaru; ndu Ízurelu l'ophu e-gude eri bya lē mkpūkpu ono; bya eworu iya lō-tsua; lōo ya wuruwuru nwuru ye lē nsūda; k'ophu bụ l'a ta abyadū a-hūma m'ibiribe eja lanū l'eka ono.”

¹⁴ Abūsalomu mē ndu Ízurelu l'ophu tūko zūa sū: “Idzu kē Hushayi, onye Akū bē kakwa kē Ahitofelu ree.” Iphe, kparū iya nū bụ lē Chipfu chī-buwaru gē ya shi nno kpakashīa ọkpobe idzu ono, Ahitofelu chī-koshiru ono; k'ophu Chipfu e-shi nno mee g'ejo-iphe dapfuta Abūsalomu.

Ama gbaru Dévidi; ọ gbalaa

¹⁵ Tọbudu iya bụ; Hushayi bya akaru Zadoku yē Abyiyata, bụ ndu-uke Chileke idzu ono, Ahitofelu chī-koshiru Abūsalomu yēle ndu bụ ọgerenya ndu Ízurelu ono; waa ọphu yēbedua l'onwiya chī-koshiru phē. ¹⁶ Sū: “Unu mee ẹgwegwa zia ozi g'e zia Dévidi sū iya g'ọ tọ kwakwa akwakwa l'eka eerwuje ẹnyimu Jíọdanu erwurwu l'echiẹgu ono. G'ọ tọ dukwa iphe, e-me

g'ò tò dafu azu iya ophuu; o -dudu be aa-tukokwa yebedua bu eze waa ndu yee ya swi kpo g'eekepoje ntụ-a.”

¹⁷Teke ono be Jionatanu yele Ahimaazu anoduje le Enu-Rogelu; kele ephe ta tudu ama abahu le mkpukpu Jierusalemu. O buru nwata nwa-mgboko, eje ozi be eezije g'o je ezia phe ozi; ephe eje ezia ya eze, bu Dévidi. ¹⁸Ole o nweru nwokorobya lanu humaru phe nu; o je edooru iya Abusalomu. Ephenebo meepho egwegwa lufu l'eka ono tugbua jeshia ibe nwoke, bu le mkpukpu Bahurimu. Nwoke ono nweru welu l'oma-unuphu ibe iya. Ephe nyiba l'ime welu ono. ¹⁹Nyee nwoke ono chita iphe kpuchite onu welu ono; bya eworu akpuru mebyi iphe susaa l'eli iya. Ophu o to dudu onye maru nu. ²⁰Ndu ozi Abusalomu byapfutaepho nwanyi ono l'ulo; ephe jia ya su: “?Bu aweya be Ahimaazu yee Jionatanu no?”

Nwanyi ono su phe l'ephe daakwaru azu nggele pho tugbua.

Ephe choo phe; ophu ephe ahumaduru phe; ephe laphushia azu le Jierusalemu. ²¹Ndu ono lashichaepho; Ahimaazu yee Jionatanu shi le welu ono nyifuta tugbua jeshia ezi eze, bu Dévidi ozi ono. Ephe rwua bya akooru iya egube idzu, Ahitofelu chiru; bya asu iya g'o tugbuekwapho nta-a dafu azu enyimu azu iya ophuu. ²²Noo ya; Dévidi yee ndu yee ya swi tugbua je adaa enyimu Jiordanu. Nchi bohushia; ophu o nweedu onye ophu phoduru nu; ephe dafukotawa azu enyimu Jiordanu.

²³Ahitofelu humaepho l'o to budu idzu nkiya be e tsoru; o nyikota eli nkapfu-igara iya gbagbua; o buru iya ala ibe iya le mkpukpu, o shi. O larwua bya edozichaa ibe iya g'oo-du; o je aswi-gbua onwiya. Oo ya bu; o nwuhu; e lia ya l'ilu nna iya.

²⁴Dévidi tugbua jeshia mkpukpu Mahanayimu; Abusalomu yee unwoke ndu Izurelu l'ophu, ephe l'ia swi, daa enyimu Jiordanu kwaseru. ²⁵Abusalomu woru Amasa mee onye-ishi ndu ojogu iya l'ozo Jiowabu. Amasa be bu nwatibe onye Izurelu, ephe iya bu Itura. Itura ono be luru Abigelu, nwada Nahashi bya aburu nwune Zeruya, bu ne Jiowabu. ²⁶Abusalomu yee ndu Izurelu je adoru l'alì Giladu.

²⁷Dévidi byarwutaepho Mahanayimu; Shobi nwa Nahashi ke mkpukpu Raba, du l'alì ndu Amonu; me Makiya nwa Amiyelu ke mkpukpu Lodeba; me Bazilayi, bu onye Giladu, shi le mkpukpu Rogelimu; ²⁸vukoo iphe vutaru Dévidi yee ndu yee ya swi g'ephe rije. Iphe, o bu buru iphe-azee; me eze gbamugbamu; me iphe, a kpushiru leja; me witi; me bali; me ereshi, e gweru egwegwe; me ophu a huru ahuhu; me azamu; me okpa; ²⁹me manu-enwu; me mini era-eswi, toru atoto; me aturu; me mini era-eswi, hukoru ahuko. Noo kele ephe suru le Dévidi phe be egu aguwa; ike bvushiwa phe; teme egu mini nodu agukwa phe pho l'echiegu.

Anwuhu Abusalomu

18 ¹Tobudu iya bu; Dévidi bya akpakoo ndu yee ya swi; bya ahota ndu-ishi ojogu ke ndu ophu du unu labo l'ukporo iri iri; bya ahota

ndu-ishi ojogu ke ndu ophu du ukporo ise ise. ²Dévidi bya eye ndu ojogu ono g'ephe tugbua. Nkereto le ndu ojogu ono be bu Jiowabu bu onye-ishi phe; nkereto ozo buru Abishayi; nwa Zeruya; mbu nwune Jiowabu, bu onye-ishi phe; nkereto ozo buru Itayi onye Gatu be bu onye-ishi phe. Eze su ndu ono: “Mbèdua l'onwomu a-futakwapho bya etsoru unu jeshia.”

³Obenu le ndu ono suru iya: “O to dukwa iphe bya eme g'i tsoru anyi je; kele o -buru l'anyi yeru okpa l'oso be ephe ta akpadu anyi ishi. O -buru le nkeru-èbo l'ime anyi nwushihuru be ephe ta abyadu akpa anyi ishi. Gubedua l'onwongu ha g'anyibedua ukporo unu nemadzu l'unu ise. Su-a; iphe, kachia ree bu g'i noduchia le mkpukpu; gbè l'eka ono buchiaru agbarike anyi.”

⁴Eze su phe: “Oo iphe, unu rikpoerupho l'ò kaa ree be mu e-me.” Oo ya bu; eze bya apfucha l'aguga onu-abata mkpukpu ono; ndu ono nodu awu-ghatagbaa; ndu ophu adu ukporo ise ise; ndu ophu adu unu labo l'ukporo iri iri. ⁵Eze nmaru okwa nu Jiowabu; me Abishayi; me Itayi su: “Unu gu-dekwaro iswi ehù mbèdua haa eme nwokorobyà ono, bu Abusalomu iphe kpanyanga-a.” Ndu ono l'ophu numakota g'eze nmaru okwa ehù Abusalomu yechaa ndu-ishi ndu ojogu ono l'eka.

⁶Oo ya bu; ndu ono wuru jeshia l'oma egu je etsoo ndu Izurelu ugu. O buru l'oswa Ifuremu be ephe no lwua ugu ono. ⁷Ndu ke Dévidi nodu l'eka ono lwu-kpee ndu ojogu ndu Izurelu. Ndu e gburu egbugbu mboku ono paa eka apaa. Ephe du ukporo unu nemadzu ugbo labo l'unu iri.^e ⁸Ogu ono swokobe dzuru ali ono l'ophu. Ndu nwuhuru nu l'ime oswa mboku ono ka ndu ophu e gude ugu-echi gbushia.

⁹A nodu alwu ugu ono; Abusalomu ye le ndu ojogu Dévidi dzugba-be. Teke ono be Abusalomu agba inya-mulu iya; inya-mulu ono gbaba le mkpula eze achi. Ekali achi ono kota Abusalomu l'ishi; o kwaa iphe l'echi; kuaaa eregede l'ekali achi. Inya-mulu ono, o shi agba ono gbakwaseru tugbua. ¹⁰Nwoke lanu huma iya; je edooru iya Jiowabu su: “Lenu; mu humakwaru Abusalomu g'o kwakoru aku eregede l'achi.”

¹¹Jiowabu jia nwoke ono, pfuru iya iphe ono su: “?I suru l'oo gunu? ?I humaru iya l'enya too? ?Bu gunu meru g'o gude ophu i ti chitaduru iya tua l'ali l'eka ono. Mu gege anue ngu pho shekelu mkpola-ochaa iri; waa akpo, eekebutaje l'upfu.”

¹²Nwoke ono su Jiowabu: “Obetakpoo e jee aparu shekelu mkpola-ochaa, du unu labo l'ukporo iri dee mu l'eka; mu tege ahalikwa eka k'egbutsu nwatibe eze; l'eka anyi numakwaru-a okwa, eze nmaru ye unu le Abishayi; me Itayi l'eka su: ‘G'unu gudekwa ke yebe eze gbobuta nwo-korobyà ono, bu Abusalomu.’ ¹³Su-a; o -bu le mu jeru etsebe ndzu mu l'onu eta; woru Abusalomu gbua; g'o to nwe du iphe, eedomiru eze edomi-a; me unu apfuribecharu je apfuru paru mu buhaa.”

^e 18:7 Bu iya bu 20,000, le mbekee.

¹⁴Tòbudu iya bụ; Jiowabu sụ: “Mu taa kwabèkotaduru ngu egube ono.” O chĩa arwa èto je anmaa Abùsalomu l'obu; lẹ gẹ Abùsalomu nòkwadu ndzụ l'eli achị ono. ¹⁵Ụnwokorobyia iri, bụ ndu achijeru Jiowabu ngwogu nọ-phae Abùsalomu mgburugburu woru iya gbugbua; o nwụhu.

¹⁶Noo ya; Jiowabu bya egbua opu gude sephuta ndu ojogu ono azụ. Oo ya bụ; ephe haa achị ndu Ízùrèlù oso. ¹⁷Ephe bya apata odzu Abùsalomu chie l'eze iduma, nọ l'oswa l'èka ono; kwaa ikpo mkpuma kùbe iya l'eli. Ndu Ízùrèlù gbẹ teke ono tũko tsukahụ; onyenonu lashia ibe iya.

¹⁸Teke Abùsalomu nọ ndzụ bẹ o pataru òbvúrí je ebvube lẹ Nsụda Eze g'o bụru iphe, ee-gudeje nyata iya; keke o riru sụ: “Mu te enwedụ nwa nwoke, ee-gudeje nyata ephe mu.” O woru ephe nkiya gube òbvúrí ono. A nọdu anọduje eku iya iphe, e gude anyata Abùsalomu byasụ ntanụ-a.

Eepfuru Dévidi k'anwụhu Abùsalomu

¹⁹No iya; Ahimaazu nwa Zadọku sụ: “Gẹ mu bya agbagbua je ezia eze lẹ Chipfu bẹ nafutawaru iya l'èka ndu ohogu iya.”

²⁰Jiowabu sụ iya: “O tò bụdu gubedua bẹ o gbaru g'i jeshia ezi ozi ntanụ-a. O -rwua mbọku ozo; l'i jewaro ezia ya ozi. O -bụru kẹ ntanụ-a bẹ o tò gbaduru g'i je ezia ya ozi; noo keke nwatibe eze bẹ nwuhuru nù.” ²¹Oo ya bụ; Jiowabu pfiaru nwoke, shi l'alì Kushi sụ iya: “Tugbua je akọoru eze iphe, i humaru.” Onye Kushi ono phozeru Jiowabu iphu l'alì; bya agbagbua; o bụru iya ejeje.

²²Ahimaazu nwa Zadọku bya epfukwaaru Jiowabu ozo; sụ iya: “Haaro gẹ mu gbatsoru onye Kushi ono azụ l'azụ; obetakpoo gunu je e-me.”

Jiowabu sụ iya: “Nwa mu; ?bụ gunu meru g'o gude o dụ ngu g'i je? O to nwedụ obunggo, ee-bu ngu l'ozi ono.”

²³O sụ iya: “Obetakpoo gunu je e-mee bẹ mu jefutaje.”

Oo ya bụ; Jiowabu sụ iya: “Gbagbunaa!” Oo ya bụ; Ahimaazu gbagbua shia ụzo nsụda enyimu Jiódanu shi nno gbaghata onye Kushi pho.

²⁴Teke ono bẹ Dévidi nọ lẹ mgbaka echilabọ onu-abata ime mkpukpu ono; waa ophu nọ mẹ a -nọdu alufu alufu. Onye-nche nyihu eli igbulọ ono, e gude kpua onu-abata ono je apfuru l'eli iya. Onye-nche ono jeshia ele enya; o hụma nwoke, agbakpoeppo oso nwẹkinyi iya. ²⁵Onye-nche ono kua eze oku; pfiaru iya ya. Eze sụ: “O -bụru l'ò swì nkinyi iya; bẹ bụ ozi, dụ ree bẹ oobyia ezizi.” Nwoke ono nọdu agbakpoeppo abya ntse ntse.

²⁶Oo ya bụ; onye-nche ono tufu enya hụma nwoke ozo, agbakwapheppo oso abya. O kua onye-nche onu-abata mkpukpu sụ: “Lenu; onye ozo agbakwa oso nwẹkinyi iya abya!”

Eze sụ: “Oo ozi, dụ ree bẹ oobyakwapheppo ezizi.”

²⁷Onye-nche ono sụ: “Onye kẹ mbụ pho bẹ oso iya gbẹ dụ mu g'o bụ kẹ Ahimaazu nwa Zadọku.”

Eze sụ: “Oo okpobe nemadụ bẹ obu; o bụru ozi, dụ ree bẹ oobyaje ezizi.”

²⁸Noo ya; Ahimaazu gbarwuta bya ekua eze sù iya: “Iphemiphe dù-kotaekwapfo ree-o!” O phozeta buaru eze iphu l'alì sù: “G'ajaja bùru kẹ Chipfu, bù Chileke ngu! O wofuwarù ndu ono, haliru ẹka g'ẹphe gbua gù-be nnajiùphu mu, bù eze.”

²⁹Eze jĩa ya sù: “?To nwedunu iphe, meru nwokorọbya ono, bù Abusalomu?”

Ahimaazu sù iya: “Mu hùmaru g'aatù ejọ ụzụ lẹ teke ono, Jiowabu eme g'o zia mụbe nwozi gùbe eze ozi-a. Ọle mu ta amakwanù ishi ụzụ ono, aatù ono.”

³⁰Eze sù iya: “Ghakọbe pfùrù l'ẹka-a.” Ọọ ya bù; ọ bya aghachi pfùrù l'ẹka ono.

³¹Ọọ ya bù; onye Kushi ono byarwuta bya asù: “Gùbe nnajiùphu mu, bù eze; nùmakwa ozi ẹhù-ùtso! Lẹ ntanù-a bẹ Chipfu nafùtakotawaru ngu l'ẹka ndu wulihuru etso ngu opfu.”

³²Ọọ ya bù; eze jĩa onye Kushi ono sù iya: “?To nwedunu iphe, meru nwokorọbya ono, bù Abusalomu?”

Onye Kushi ono sù iya: “G'iphe, bụkpoo ndu ọhogu nnajiùphu mu, bù eze; mẹkpoo iphe, bù ndu wulihuru etso ngu opfu dọkotaekwapfo gẹ nwokorọbya ono.”

³³Iphe ono rwua eze l'ẹhù shii; ọ nyigobe jeshia l'ụlọ ọpụ a kpuru l'eli ọnu-abata mkpukpu je anọdu raahaa ẹkwa. Ọ nọdu eje bya arajẹ sù: “Gùbe nwa mu Abusalomu; nwa mu-ee; nwa mu Abusalomu! Ọ -bù l'ọo mbẹdua nwùhuru; gùbedua nọduroya. Gùbe nwa mu Abusalomu; nwa mu-ee; nwa mu-ee!”

Jiowabu abarù Dévidi mba

19 ¹Tọbudu iya bù; e je edooru Jiowabu sù iya: “Eze bẹ agụkwa aphù; bya ara ẹkwa Abusalomu.” ²Alwù-kpe ono, ndu ojogu lwù-kperu mbọku ono bya aghaa igharaphu bùru ndu ojogu ono g'ẹphe haa iphe aphù; noo kẹle ẹphe nùmaru g'aasuje l'eze bẹ akwakwa ẹkwa nwa iya ono nwùhuru nù ono. ³Ẹphe tọ nwẹhù zitachaa onwophẹ ezita pyoba l'ime mkpukpu mbọku ono; g'ẹgube ono, ndu iphere dù l'ẹphe gbaru ọso l'ogu ezitajẹ onwophẹ ezita pyobata ono-a. ⁴Eze kpuchia onwiya iphe l'iphu chia mkpu ẹkwa sù: “Gùbe nwa mu Abusalomu! Oowa-e Abusalomu nwa mu; nwa mu-ee!”

⁵Noo ya; Jiowabu bya ejepfu eze l'ime ụlọ je asù iya: “Nta-a bù ndu nkengu, dzọru ngu ndzù; dzọo ụnwu ngu; mẹ unyomu ngu; mẹ ụnwanyi, abụ-zidu unyomu ngu-a bẹ ị tukurù meru iphe-iphere kpua ntanù-a; ⁶Ọ bùru ndu ị dù ashị bẹ ị yeru obu; kpọ-chia ndu yeru ngu obu ashị. Umere ngu ntanù-a mewaru o doo ẹnya l'ọ tọ dudu iphe, ị gùberu ndu-ishi ndu ojogu ngu; waa ndu-ozì ngu phẹ. Mu hùmawaru l'ẹhù gege agbẹ atso ngu ụtso ọme ọ -bù lẹ Abusalomu nọ ndzù ntanù-a; anyịbedua tuko g'anyi ha

nwùshihukota. ⁷Ngwa; tǔgbukwaa jepfu ndu-ozì ngu je eyeru phẹ njima. Mu gudekwa ẹpha Chipfu eriburu ngu angù; l'ọ -bùrù l'ì tì gbẹshiduru je; bẹ anyi a-wùfu-gbukwa gbado ngu; o to nwedu mẹ onye lanù ìhumakwa-du lẹ mgboru ngu l'enyashi-a. Ọ bùrù ono a-bya akakọta ngu atsu l'ẹhu eme l'ẹjo-iphe, shikpọ teke ì bụ nwokorọbya nwutaru ngu byasù ntanù-a.” ⁸Ọo ya bụ; eze bya agbẹshi pata oshi iya je anọdu l'ọnu ẹka eeshije abahù lẹ mkpukpu ono. A bya akọoru ndu ono sù phẹ: “Unu lenu; eze nọkwa l'ọnu ẹka eeshije abata lẹ mkpukpu-a.” Ndu ono tuko g'ẹphe ha wụ-pfuta iya.

Dévidi alaphu azụ lẹ Jierúsalemù

Teke ono bẹ ndu Ízurẹlù gbakashihuwaru; onyenọnu lashichawa ibe iya. ⁹Ndu Ízurẹlù g'ẹphe ha swọaha uswo l'ipfu nọnu; ndu nọnu ẹphe epfugbaa; asuje: “Ọo eze bẹ nafutaru anyi l'ẹka ndu ọhogu anyi; bya adzọta anyi l'ẹka ndu Filisitayinu. Obenu lẹ nta-a bẹ ọ gbafuru l'alì-a; ọ bùrù opfu ẹhu Abusalomu bẹ o gude gbafu ọbu. ¹⁰Abusalomu-a, bụ onye ono, anyi wuru manù l'ishi g'ọ bùrù eze anyi ono-a byawanu anwuhu l'ogu. Sù-a; ?bù gunu meru g'ọ gude ọphu e te yedu ọnu g'ee-shi g'e du-phuta eze azụ?”

¹¹Eze, bụ Dévidi bya ezia ozi g'e zia Zadọku yẹle Abyiyata, bụ ndu-uke Chileke sù: “Unu jiedu ndu bụ ọgerenya ndu Jiuda sù phẹ: ‘?Bù gunu meru g'ọ gude ọ bùrù unubedua eme g'unu kperu azụ l'eme g'eze lwaphuta azụ l'ibe iya; l'ẹka iphemiphe, ndu Ízurẹlù l'ophu epfu rwuchawaru l'ẹka mbẹ eze nọ l'ibe mu? ¹²Unubedua bẹ bụ unwunna mu; mbụ lẹ mu l'unu tukuroru buri anù-ẹhu waa mee lanù. Sù-a; ?denuhunu g'ọ gude; ọ bùrù unubedua bụ ikpazụ lẹ g'ee-shi mee g'eze lwaphuta azụ?’ ¹³Unu asù Ama-sa lẹ mu sùru-a: ‘?Mu lẹ ngu ta abudu anù-ẹhu lanù waa mee lanù ọọ? Ọo gubedua bẹ mu e-gude dochia ẹnya Jiowabu g'ì buri ishi ndu ojogu mu shita ntanù-a kwaseru; ọ -dudu nno; gẹ Chileke gwakwa mu ọchi; mbụ g'ọ mekwa mu ọphu ka njo!’ ” ¹⁴Ọo ya bụ; o pfubuta ndu Jiuda; obu bya aburu phẹ nanù. Ẹphe bya ezia sù g'e zia eze sù iya g'ẹphe lẹ ndu nki-ya tuko lwatashia.

¹⁵Eze bya alwatashia; lwaberu ẹnyimu Jiódanu. Teke ono bẹ ndu Jiuda jewaru anọdu lẹ mkpukpu Gilugalu g'ẹphe gba iya ndzuta; g'ẹphe edughatawa iya rọ l'enyimu Jiódanu. ¹⁶Tobudu iya bụ; Shimeyi; nwa Gera, bụ onye Benjiaminu kẹ mkpukpu Bahurimu mekebeephọ ẹgwegwa tsoru ndu Jiuda; ẹphe jeshia agba eze, bụ Dévidi ndzuta. ¹⁷Ndu ipfu Benjiaminu, ẹphe l'ia swì bẹ dọ unu labọ l'ukporo iri; waa onye-ozì ọnu-ulo Sọlu, bụ Ziba; yẹle unwu iya unwoke, dọ iri l'ise; waa ndu-ozì iya umadzu ukporo. Ẹphe mee ẹgwegwa je agba eze ndzuta l'ọnenyimu Jiódanu l'ẹka ọ nọ. ¹⁸Ẹphe rwughata ẹnyimu Jiódanu g'ẹphe kughata ndibe eze; ẹme waa g'ẹphe meeru eze iphe, ọ dọ iya g'e meeru iya.

Dévidi aguru Shimeyi nvu

O be gę Shimeyi; nwa Gera daęrupho ęnyimu Jiódanu; ọ daa kpurumu l'atatiphu eze; ¹⁹sụ iya: “Pakwaru haa; jiko nnajiuphu mu l'ẹka mu mesweru ngu. Te ejekwa anyata iphe, dụ ẹji, mube nwozi ngu meru gube nnajiuphu mu, bu eze le mboku ono, i shi Jierúsalemu tugbua ono. Eze; jiko wofukwa iya l'obu ngu. ²⁰Noo kele mube nwozi ngu maru-a le mu meru iphe-ẹji; ọle ọ kwanu mbedua bu onye ivuzo l'onulo Jiófesu l'ophu, byaru ntanu-a bya agba gube nnajiuphu mu, bu eze ndzuta.”

²¹Ọo ya bu; Abishayi; nwa Zeruya su: “Ọ gbaru g'e gude k'iphe-a gbua Shimeyi; noo kele ọo iphu be o phuru onye Chipfu wuru manụ g'o buru eze.”

²²Dévidi su: “?Bu gunu be mu l'unu jigba; unube unwu Zeruya; meru g'o gude unu je a-buru ndu etso mu opfu le ntanu-a? ?Ọ gbaru g'o nweru onye ee-gbu egbugbu l'alị Ízurelu ntanu-a? ?Tọ le mu ta amadu l'ọo mbedua bu eze ndu Ízurelu ntanu-a?” ²³Ọo ya bu; ọ sụ Shimeyi: “E tee gbudu ngu ro ya.” Eze kwee ya ukwe ribuaru iya nte.

Dévidi emeru Mefibosheti iphe-oma

²⁴Nwanwa Solu, bu Mefibosheti tugbukwapho jeshia eze ndzuta. Ọ to nwubejeduru okpa iya ęnya; ophu ọ to kpobotajeduru ẹji-agba iya akpobotu; ophu ọ sajeduru uwe iya asasa e -shi mboku ono, eze lufuru tugbua; jasụ mboku, ọ lwaphutaru azu l'ehu-guu. ²⁵O shiepho Jierúsalemu bya ge ya gba eze ndzuta; eze jia ya su: “Mefibosheti; ?bu gunu meru g'o gude ophu i ti tsoduru mu tugbua?”

²⁶Ọ su: “Gube nnajiuphu mu, bu eze; eshinu mube nwozi ngu bu ęni-yeni be mu sukwaru nwozi mu g'o doziaru mu nkapfu-igara mu ge mu nodu iya gbaru tsoru gube eze; obenu le nwozi mu ono, bu Ziba ghoru mu ugho. ²⁷Teme ọ byawa bya epfutoshia mube nwozi ngu l'eka gube nnajiuphu mu, bu eze no. Ọle gube nnajiuphu mu, bu eze be du-a g'ojosi Chileke. Iphe, dukpoe ngu pho ree; mee ya. ²⁸Iphe, shi rwube ndu onu-ulo nna mu l'ophu bu g'ephe nwushihu l'iphu nnajiuphu mu, bu eze; ọle e mecharu i woru mube Mefibosheti, bu nwozi ngu dobe ge mu yiru le ndu a-noduje eri nri le teburi nkengu gedegede. O to rwubeekwaru mu me ililekpoo ge mu rajebaaru kpua gube eze.”

²⁹Eze su iya: “?Bu opfu ẹhu ngu be ii-gudewaro epfupfu? Mu suwaru ge gu le Ziba kekaha ali ono!”

³⁰Mefibosheti su eze: “Haa ge Ziba wotakotaro iphemiphe; eshinu e mecharu gube nnajiuphu mu, bu eze lwarwuta ibe ngu l'ehu-guu.”

Dévidi emeru Bazilayi iphe-oma

³¹Bazilayi ke Giladu be shi le mkpukpu Rogelimu bya ge ya tsoru eze daa ęnyimu Jiódanu; mbu ge ya dughata iya ęnyimu Jiódanu. ³²Bazilayi

bẹ bṵwaa ọgerenya shii. Ọ nọwaru ụkporo apha ẹno. Ọ bṵ nwoke nwe-
ru iphe shii k'ọphu bṵ l'ọo ya shi anụje eze nri teke ọ nọ lẹ Mahanayimu.
33 Eze sṵ Bazilayi: “Tsuru mu daa ẹnyimu-a; g'anyi je anọdu lẹ Jierúsale-
mu k'ọphu mu a-nọdu eleta ngu ẹnya ree.”

34 Bazilayi sṵ eze: “?Mu a-nọfua apha ole nta-a kẹ gẹ mu tsoru gṵbe eze
lashia Jierúsalemu? 35 Iphe, mu nọwaru nta-a bukwa ụkporo apha ẹno.
?Mu makwaduru iphe, dṵ ree waa iphe, dṵ ẹji? Tọ ?mu adṵ ike amakwa-
duru ụtso iphe, mu eri eriri; ọzoo ọphu mu angṵ angungu? Tọ ?mu adṵ
ike anụmakwadu olu-ebvu unwoke; ọzoo k'ụnwanyi? ?Bṵ kẹ gṵnu bẹ
mṵbe nwozi ngu a-bya abṵru ivu-erwa dṵru gṵbe nnajiwaphu mu, bṵ eze?
36 Mṵbe nwozi ngu bṵa gẹ mu duribṛu ngu nwanshii l'azṵ ẹnyimu Jiódan-
nu azṵ iya ọphuu. ?Bṵ kẹ gṵnu bẹ gṵbe eze e-gude bua mu obunggo ọphu
ha ẹgube ono? 37 Haarọ gẹ mṵbe nwozi ngu lashia k'ọphu mu a-nọdu lẹ
mkpukpu ẹka mu shi nwṵhu; mbṵ l'ẹka nọ-kube ilu nna mu waa kẹ ne mu
ntse. Sṵ-a; waa nwozi ngu, bṵ Kimuhamu baa; g'o tsoru gṵbe nnajiwaphu
mu, bṵ eze dafṵ azṵ iya ọphuu; l'iimeeru iya iphe, dṵkpoe ngu phọ ree.”

38 Eze sṵ iya: “Kimuhamu bẹ e-tsuru mu-a dafṵ azṵ iya ọphuu; ọ bṵru
iphe, dṵ ngu ree bẹ mu e-meru iya. Ọzo bṵru l'ọo iphe, i sṵkpouerupho gẹ
mu meeru ngu bẹ mu e-meru ngu.” 39 Ọo ya bṵ; ndu ono l'ọphu dafṵkota
azṵ ẹnyimu Jiódanu azṵ iya ọphuu; eze bya adafṵkwapho. Eze bya eworu
ọnu tsutsua Bazilayi; gọru ọnu-oma nṵ iya. Bazilayi lashia ibe iya.

Ndu Ízurelù ekoru ndu Jiuda okophoo

40 Eze bya adaa ẹnyimu ono jeshia mkpukpu Gilugalu; Kimuhamu tso-
kwaru iya phọ. Ndu Jiuda l'ọphu mẹ nkeru-ẹbo ndu Ízurelù tṵko tsoru
edu eze. 41 Noo ya; iphe, bṵ ndu Ízurelù l'ọphu zahṵ byapfuta eze bya asṵ
iya: “?Denu g'o gude ụnwunna anyi phẹ, bṵ ndu Jiuda bya eduta gṵbe eze
lẹ mpya; mbṵ duta gṵ lẹ ndibe ngu; mẹ ndu gṵ l'ẹphe swi l'ọphu dafṵta
azṵ ẹnyimu Jiódanu?”

42 Ndu Jiuda l'ọphu tṵko g'ẹphe ha yeeru ndu Ízurelù ọnu sṵ phẹ: “Iphe,
kparṵ iya nṵ bẹ bṵ l'anyi l'eze bẹ ka abṵbu. Sṵ-a; ?bṵ gṵnu meru iphe,
ẹhu egṵu unu egṵu lẹ k'iphe ono? ?O nweru iphe, shi eze l'ẹka anyi riru?
Tọ; ?o nweru iphe, anyi natarṵ g'o bṵru nkanyi?”

43 Ọo ya bṵ; ndu kẹ Ízurelù yeeru ndu Jiuda ọnu; sṵ phẹ: “Ẹka anyi dṵ-
kwa l'ẹhu eze ugbo iri. Ọzo bukpooru nṵ l'anyi kakwa iya unu enweru.
?Dẹhunṵ g'o gude; ọphu unu agṵbeduru anyi iphe? ?Tọ bṵna anyibedua
vu ụzo wata epfu g'ee-shi g'e duphuta eze azṵ?”

Ọle ndu kẹ Jiuda gbẹ kabaanṵ eyeru ndu Ízurelù ọnu ẹhuka ẹhuka.

20 1 Tọbudu iya bṵ; o nweru ọgalemkpa nemadzṵ, nọ l'ẹka ono, ẹpha
iya bṵ Sheba nwa Bikiri. Ọ bṵ onye ipfu Benjaminu. O woru opu
gbua chishia mkpu sṵ:

“Ọ tọ dṵkwa òkè, anyi nweru l'ẹhu Dévidi.

Q tò dukwa okiphe, anyi nweru l'èhu nwa Jiesi!

Unubè Ízurelù; g'onyenonu lashia ibe iya-o!"

²Qo ya bụ; ndu Ízurelù l'ophu gbadochaa Dévidi je awụ-tsoru Sheba nwa Bikiri. Ole ndu kẹ Jiuda nọephọ nọnyabe eze shitakpọo l'enyimu Jíódanu jasụ lẹ Jierúsalemụ.

³Dévidi bya alarwua ibe iya lẹ Jierúsalemụ; bya achita unwanyi iri ono, abụ-zidu unyomu iya ono, ọ haru g'èphe nọdu leta ibe eze enya ono. Ọ chiru phẹ ye l'ulo ẹka a nọ eche phẹ nche. Ọ nọdu azu phẹ lẹ nri; ọle o to jepfujeduru phẹ. E wuchia phẹ l'ime ulo; ẹphe nọdu onodu unwanyi, ji phẹ anọedu jasuru ẹphe nwushihu. ⁴No iya; eze bya bya ezia Amasa sụ iya: "Gude ujiku ẹto kukọoru mu ndu Jiuda g'unu l'ẹphe tuko wụ-pfuta mu l'ẹka-a." ⁵O be teke Amasa jeru gẹ ya kukọo ndu Jiuda ọbu; o je anọghata teke eze tų-buru iya. ⁶Dévidi bya asụ Abishayi: "Ejo-iphe, Sheba nwa Bikiri e-me anyi bẹ kakwa ọphu Abusalomu meru. Chita ndu-ozimube nnajiphu ngu chipyabe iya; ọdumeka bẹ ọo-bahukwa lẹ mkpukpu, a kpụ-pheru igbulọ mgburugburu; nahụ anyi gbalaa." ⁷Qo ya bụ; Abishayi chitanu ndu ojogu Jiowabu; mę ndu Kereti; mę ndu Pẹleti; mę ndu bukpo ndu ike dų l'ogu; ẹphe shi lẹ Jierúsalemụ tugbua jeshia achị Sheba nwa Bikiri.

⁸O be teke ẹphe nọkwadu l'oke mkpuma, nọ lẹ mkpukpu Gibiyonu; Amasa byapfutashia phẹ. Teke ono bẹ Jiowabu yeru uwe ojogu iya; gude akpo, o we l'upfu gude kebuta ogu-echi, a tsuru ọbo. O jeshia ahata ọkpa; ogu-echi ono shi l'ọbo iya mifu daa. ⁹Jiowabu bya ajia Amasa sụ iya: "Ehu dų ngu-a ree; nwanna mu?" Jiowabu bya eworu ẹkutara dẹe Amasa l'ẹji-agba gẹ ya tsutsua ya onu. ¹⁰Ọphu Amasa te elerwetaduru enya hụma ogu-echi, Jiowabu kpapyaberu l'ẹka. Ọo ya bụ; Jiowabu woru iya nmaa ya l'ẹpho; akurepho iya kposhihu l'alị. Ọphu ọ nmaeduru iya ogu-echi ono ọzo; ọ bụwaru iya nụ anwuhu.

Ọo ya bụ; Jiowabu yele nwune iya, bụ Abishayi chipyabe Sheba nwa Bikiri. ¹¹Onye lanu lẹ ndu ojogu Jiowabu je apfuru lẹ mgboru Amasa asuje: "Onye sụru lẹ Jiowabu dų iya l'obu; mbụ onye sụru lẹ ya bụ kẹ Dévidi; g'onye ọbu tsonuru Jiowabu!" ¹²Noo ya; Amasa dabyiru l'echilabọ gbororo l'ẹka ono arwaswi onwiya lẹ mee ya. Ọ nọdu abujeru; onye jeta ru rwua ẹka ono; l'ọ kpọo beru. Nwoke ono hụmaephọ l'ọobujeru; onye jeta ru rwua ẹka ono; l'ọ kpọo beru; ọ lọcha Amasa l'egbudu; chita kpowula-kpowula uwe phukputa iya. ¹³Ọ bụru g'a pafueru iya pho l'uzo ono bẹ ndu ojogu ono l'ophu tukoru wuru tsoru Jiowabu chiahaa Sheba nwa Bikiri.

¹⁴Sheba ghajakota iphe, bụ ipfu, dų l'alị ndu Ízurelù je akpaa lẹ mkpukpu Abelu-Betu-Maka. Ndu shi l'ipfu Bikiri g'ẹphẹ ha kpakodzua wụ-tsoru iya. ¹⁵Jiowabu mę ndu ojogu iya phẹ bya bya ekephee mkpukpu Abelu-Betu-Maka mgburugburu; kebuta Sheba l'ẹka ono. ẹphe bya akube eja

gude kpù-buta mkpukpu ono; ẹja ono nọdu rwua l'igbulọ mkpukpu ono. Ẹphe nọdu etsukpọshi igbulọ mkpukpu ono; g'ọophofukwanu daa. ¹⁶O nweru nwanyị maru mmamiphe, bu lẹ mkpukpu ono, ara ọrà sù: “Unu ngabẹkpodapho-o! Unu ngabẹkpodapho-o! Jiko ziaru mu Jiowabu g'ọ bya gẹ mu pfuru yeru iya.” ¹⁷Jiowabu bya ejekubeshia ya; nwanyị ono jia ya sù: “?Bụ gubedua bẹ bụ Jiowabu?”

O sù iya: “Ee.”

Nwanyị ono sù iya: “Ngabẹkwa nchị l'iphe, mụbe nwozi ngu nwanyị abya epfupfu.”

Jiowabu sù iya: “Mu ngabẹru-a nchị.”

¹⁸Nwanyị ono sù: “Teke ndiche bẹ e shi asuje: ‘G'e jekwa akpata ishi lẹ mkpukpu Abẹlu!’ A -kpatawa ishi ono; eeshi nno doshia opfu, ada nù. ¹⁹Sù-a; anyi bụ ndu dọ àgù; tẹme anyi bụru ndu e gude ire anyi ẹka l'alị Ízùrẹlu. Nta-a bẹ iime g'i mebyishia mkpukpu, nọ ọnodu ne l'alị Ízùrẹlu. ?Denu g'o gude i nọdu eme g'i lwua ndu bụ okiphe Chipfu?”

²⁰Jiowabu sù: “Tụswekwa! Tụswekwa! G'ọ tọ bụkwaru mu a-lwu mkpukpu unu; ọzoo mebyishia ya. ²¹Ọ tọ bụkwa g'ọ dọ bụ ono. Ọle o nwekwanuru nwoke lanu, ẹpha iya bụ Sheba nwa Bikiri, shi l'alị úbvú úbvú ndu Ifuremu, bụ onye kwefuru eze, bụ Dévidi ike. Unu -kpatawa nwoke ono ye mu l'ẹka; mu alufu lẹ mkpukpu-a.”

Nwanyị ono sù Jiowabu: “Ee-shi l'eli igbulọ tufuru ngu ishi nwoke ọbụ.” ²²Tọbudu iya bụ; nwanyị ono gude mmamiphe iya ono jepfu ndu mkpukpu ono; ẹphe gbuta ishi Sheba nwa Bikiri woru tufuru Jiowabu. O woru opu gbua; ndu ojogu ono wufu lẹ mkpukpu ono; onyenonu lashichaa ibe iya. Jiowabu laphu azu jepfushia eze lẹ Jierúsalem.

Ndu-ishi Dévidi

²³Ọo Jiowabu bẹ bụ onye-ishi iphe, bụkpoo ndu ojogu l'alị ndu Ízùrẹlu. Benaya nwa Jiehoyada bụru onye-ishi ndu Kereti mẹ ndu Peleti. ²⁴Adoniram bụru onye-ishi ọgbo ozi. Jiehoshafatu nwa Ahiludu bụru onye akwakọbeje iphe, meru ememe. ²⁵Sheva bụru onye edeje ẹkwo. Ọ bụru Zadoku yee Abyiyata bụ ndu-uke Chileke. ²⁶Ira kẹ mkpukpu Jayi bụkwarupho onye uke Chileke kẹ Dévidi.

Ẹgu-ememe waa g'e gude gbushia unwu Sọlu

21 ¹O nweru teke ẹgu mejeru l'alị Ízùrẹlu mkpukurumkpuru apha ẹto lẹ teke Dévidi bụ eze. Dévidi bya akpaa Chipfu ishi iphe ono. Chipfu sù: “Iphe, kparu iya nù bụ l'ikpe ọchi tukuru Sọlu yee onu-ulo iya l'ishi; kẹle o gbushiru ndu Gibiyonu.” ²Ndu Gibiyonu ono bẹ ta abudu ndu Ízùrẹlu gedegede. Ẹphe bụ ndu phoduru nù lẹ ndu Amoru. Ndu Ízùrẹlu riburu phẹ nte l'ẹphe e-dobe phẹ ndzụ. Sọlu gudekwanu 'amenya kẹ ndu Ízùrẹlu waa ndu Jiuda bya egbushigbua phẹ. Ọo ya bụ; eze, bụ Dévidi bya

akpakọ ndu Gibiyonu pfuru yeru phe. ³Ọ jia phe su: “?Bụ gunu bẹ mu e-meru unu? ?Denu gẹ mu e-me mezita unu; k’ophu unu a-g’oru onu-oma nū ndu ono, bụ okiphe Chipfu?”

⁴Ndu Gibiyonu ono sụ iya: “Anyi ta akpadu ishi mkpọla-ọchaa ọzoo mkpọla-ododo, shi Sọlu l’ẹka; ọzoo ọphu shi l’ẹka ndibe iya. Ọphu ọ tọ dụ-kpodanu anyi l’ẹka g’anyi gbua nemadzu l’alị Ízurelu.”

Ọ sụ phe: “Ọo iphe, unu sụkpouerupho gẹ mu meeru unu bẹ mu e-meru unu.”

⁵Ọo ya bụ; ẹphe sụ eze: “Ọo nwoke ono, bụ iya gbushiru anyi ono; bya achi-pyaa g’ee-shi g’e gbushigbua anyi; g’anyi ta aphọduhe l’alị Ízurelu l’ophu ono; ⁶bẹ ee-duta ụnwegirima iya unwoke ẹsaa dufutaru anyi g’anyi je megbushia l’iphu Chipfu lẹ Gibiya, bụ mkpukpu Sọlu, bụ onye ono, Chipfu họtaru ono.”

Ọo ya bụ; eze bya asụ phe: “Mu e-duta phe nū unu.”

⁷Obenu l’eze, bụ Dévidi gude k’ogbandzu yele Jionatanu, bụ nwa Sọlu nọ l’iphu Chipfu gbaa dobe Mefibosheti ndzu. Mefibosheti bụ nwa Jionatanu; bya aburu nwanwa Sọlu. ⁸Ọ buru Amoni waa Mefibosheti, bụ unwoke labo, Rizupa, bụ nwada Aya nwutaru Sọlu bẹ ọ kpuru nū phe. Ọ kpụtakwapho unwoke ise, nwada Sọlu, bụ Merabu nwutaru nū phe. Epha ji nwanyị ono bẹ bụ Adurelu nwa Bazilayi, bụ onye shi mkpukpu Mehola. ⁹Dévidi kpuru phe nū ndu Gibiyonu ono; ẹphe je megbushia phe l’eli úbvú l’iphu Chipfu. Ẹphe n’ẹsaa ono lakota l’ugbo lanu. Ọ buru mboku mbu lẹ teke aawatajẹ akpata iphe, e meberu l’alị; mbukpoepho lẹ teke aabya awata egbu balị bẹ e gbushiru phe.

¹⁰Noo ya; Rizupa, bụ nwada Aya je achita uwe-aphu phushi l’eli oke mkpuma; zee. Nwanyị ono shi lẹ teke aawatajẹ akpata iphe, e meberu l’alị; nọdu l’ẹka ono swiru odzu unwu iya ono jeye mini, shi l’igwe dzeru kpua phe. Ọphu o to kwejeduru g’ọ dūru ẹnu, ẹphe l’eli, a-bya ebvua odzu phe onu l’eswe; ọzoo anụ-egbudu a-byapfuta phe l’enyashi.

¹¹E pfuerupho Dévidi iphe, nwada Aya ono, bụ Rizupa meru; mbu nwanyị ono, Sọlu ta lūdu ọkpobe alulu ono; ¹²ọ tugbua je achita ọkpụ Sọlu yee kẹ nwa iya, bụ Jionatanu l’ẹka ndu mkpukpu Jiabeshi-Giladu wushiru iya. Ndu Jiabeshi jeru lẹ mpya je achita iya l’eze edupfu, nọ lẹ mkpukpu Betu-Shanu l’ẹka ndu Filisitayinu gburu phe woru kobe l’eli úbvú Gilubowa. ¹³Dévidi tuko ọkpụ Sọlu mẹ kẹ nwa iya, bụ Jionatanu g’ọ ha chilata e -shi l’ẹka ono; mēkpoo kẹ ndu ọphu e megbushiru emegbushi. ¹⁴E mechaa; ẹphe woru ọkpụ Sọlu yele kẹ nwa iya, bụ Jionatanu je elia lẹ mkpukpu Zela, nọ l’alị ndu Benjiaminu l’ilu Kishi, bụ nna Sọlu. Ẹphe tuko iphe, eze karu phe g’ẹphe mee; mekota. E mechaa; Chileke meeru phe iphe, ẹphe rworu iya l’opfu ẹhu alị ono.

Ọgu ọzo, ndu Ízurelu waa ndu Filisitayinu nọ lwugbabe
(1Iphe 20:4-8)

¹⁵A nonyakwaa ọzo; ọgu daru ndu Filisitayinu waa ndu Ízurelu. Dévidi tugbua yee ndu ojogu iya jeshia etso ndu Filisitayinu ọgu. A nonyaa; ọphu

ike aduedu Dévidi. ¹⁶Ishibibenobu, bụ onye lanụ l'eri Rafa rịa l'owa gę ya gbua Dévidi. Nwoke ono bę ęrwa arwa iya dų shękelu onyirubvu ųkporo iri l'ise. Tęme o turu ogu-echi ọphúú. ¹⁷Ọle Abishayi nwa Zeruya bę byaru agbatarų Dévidi; bya echitsua onye Filisitayinu ono; woru iya gbua. Ọo ya bų; ndu oọgu Dévidi ribuaru iya angų sų l'ọ tọ byadu etso-baa phez je ọgu ọzo k'ophu a taa tsonyidu orọku ndu Ízurelu.

¹⁸Tọbudu iya bų; e mecha; ọgu ọzo daaru ęphe lę ndu Filisitayinu lę mkpųkpų Gobu. Ọ bųru teke ono bę Sibekayi, bų onye mkpųkpų Husha gburu Safu, bų onye lanų l'eri Rafa.

¹⁹Ọgu ọzo bya adaarų ęphe lę ndu Filisitayinu lę mkpųkpų Gobu. Eluhananu nwa Jiayi, bų onye mkpųkpų Bętlehemu gbua Lahumi, bų nwune Golayatu, bų onye Gatu; mbų onye ono, igbidigbi arwa, o gude dų gę k'oshi, onye ekweje ękwa egudeje ekwe ękwa.

²⁰Ọgu ọzo bya adaa lę mkpųkpų Gatu. Lęka ono bę o nweru nwoke lanų, haępho kę kpiqipirikpii. O fuchaaru mkpųshi-ęka ishii ishii lęka iya ęphenebo; waa mkpųshi-ọkpa ishii ishii l'ọkpa iya ęphenebo. Mkpųshi-ęka iya; mę k'ọkpa iya tųkoru dų ųkporo l'ęno. Nwoke ono bųkwapho eri Rafa. ²¹Nwoke ono bya awataępho akọ ndu Ízurelu ọnu; nwa nwune Dévidi, bų Jionatanu nwa Shimeya woru iya gbua.

²²Ndu ono ęphen'ęno shikọta l'eri Rafa, bų onye mkpųkpų Gatu. Ọ bųru lęka Dévidi yele ndu-ozii iya bę ęphe shikọta nwųshihu.

Ebvụ ajaja, Dévidi gụru

(Ebvụ 18:1-50)

22 ¹Dévidi gụru ebvụ-a nų Chipfu lę mbọku, Chipfu nafųtakotaru iya lęka ndu ọhogu iya l'ophu; kelekele kę Sọlu.

²Ọ gụru sų:

Ọo Chipfu bų agbara-mkpuma nkemu;

bya abųru ųlo-ezeru-ndzų mu; bųru onye agbafųtaje mu nų.

³Ọo Chileke mu bų agbara-mkpuma, mu agbabaję je edomia onwomu.

Ọo ya egbobutaje mu g'ọ tọ dų iphe, e-me mu nų.

Ọ bųru iya bų onye eegudeje ọkpehu iya dzọo mu.

Ọo l'ime iya bę mu agbabaję je anọdu zeeru ndzų.

Tęme ọ bųru iya bų onye ndzọta mu;

ọo yebedua adzọje mu lęka ndu eme mu mkpawere.

⁴Ọo Chipfu ono, bų onye gbaru g'a jaję iya ajaja ono bę mu arakuje;

l'ọ dzọta mu lęka ndu ọhogu mu.

⁵Anwųhu shiwaa chie mu ęgbirigba l'olu.

Ọla-l'iswi nọdu asọ gborogboro gę mini asọ-pfuta mu.

⁶Ękpa oyi alį-maa nwųa mu kpala.

Anwųhu shiwaa woru ọnyà gbaberu mu.

⁷Ọle teke mu eje iphe-ęhuka bę mu rakuru Chipfu.

- Mu rakuru Chileke mu.
 Ọ gbẹ l'eze-ulo iya nũa olu mu;
 mkpu, mu chiru chiku iya rwua ya nchi.
- 8 Noo ya bụ; eliphe l'ophu tehu kparikpari; nmakota jijijijii.
 Eka a tũru okpa imigwe l'ophu nmaghukota anmaghu;
 keke Chileke bẹ ehu egbu egbu.
- 9 Enwuru oku, shi iya l'imi akpu ke tũtuutuu.
 Oku, shi iya l'onu afushi tũkoephe iphemiphe ekepyashi.
 Icheku-oku iphe, o kepyashiru tũko ekameka ata pfupfufu.
- 10 O dojaha akpaminigwe ke tararara; o buru iya alufuta.
 Ochii, gbahuru ke tsukiribaa nodu iya le mkpula okpa.
- 11 O nodu l'eli chierobu phezeta.
 O buru le nkũ pherephere bẹ o degeru ezi phuphupu.
- 12 O woru ochii kpuchia onwiya;
 mbu l'urwukpu, mini jiru ejiji bẹ nọ-pheru iya mgburugburu.
- 13 Icheku-oku, ata pfupfufu
 shi l'ogbunwĩinwii ya agushihugba.
- 14 No iya; Chipfu gbẹ l'akpaminigwe tua egbigwe.
 A nũa olu onye ono, bụ Okalibe-kakota-shii ono.
- 15 O gbaa apfu gude chikaa ndu ohogu iya.
 Ebemu-igwe bẹ o kuru ke phoo;
 ephe zekota l'oso gbalachaa.
- 16 Chipfu ziru unme fuu gbọoru ndu ohogu iya uja.
 Eze Enyimu sokahu ebo; k'ophu a humachaa ru ohu-enyimu lenya;
 kpuhachaa eka a tũru okpa-alĩ mgboko; a hũa.
- 17 Chipfu gbẹ l'imigwe tũfu eka;
 zu mu gburumu; gũfuta mu l'ogbu-mini.
- 18 O nafutakwaru mu pho l'eka ndu ohogu mu, okpehu dũ;
 me l'eka iphe, bukpo ndu mu dũ ashĩ;
 noo keke ephe kariru mu eka.
- 19 Mboku ono, mu eje iphe-ehuka ono bẹ ephe tsoru mu ogu;
 obenu l'oo Chipfu gbataru mu ike.
- 20 Oo yebedua kutaru mu dobe l'eka mu nọ tũsaru ehu.
 O yeru mu eka nafuta mu l'ogu; keke mu dũ iya l'obu.
- 21 Chipfu buru mu nggo; keke mu bụ onye pfuberekoto;
 mbu keke mu bụ onye iswi dũ mma.
- 22 Noo keke o buephe uzo, Chipfu toru bẹ mu anoduje etso.
 Ophu mu egudejedu eme ejo-iphe gbakuta Chileke azu.
- 23 Ekemu Chipfu bẹ mu nwubekotaru enya g'o ha.
 Teme ophu mu aghajeduru iphe, o sũru g'e meje okotazu.
- 24 O to dukpodaa eka uta dũ mu l'ehu l'atatiphu iya.
 Mu sedekpoperupho onwomu; ophu o dudu ejo-iphe, mu yejeru eka.

- 25 Chipfu buru mu nggo; keḽe mu bụ onye p̄fuberekoto;
mbụ l'ò buru mu nggo; keḽe mu bụ onye iswi dū mma l'ip̄hu iya.
- 26 Ndu yeru ngu obu bẹ iigoshije l'i yeru obu.
Ndu d̄uebe ree bẹ ñ̄duebejeru ree.
- 27 Ndu obu p̄hẹ ḡurū ñ̄phóró bẹ iidobejeru obu ñ̄phóró.
I ñ̄odu emejeru ndu doberu ụzọ p̄hẹ ngḡodogo ngḡodogo g'umere
p̄hẹ ḡbaru.
- 28 Ndu wozeru onwop̄hẹ alì bẹ ñ̄idzotaje;
obenu l'ēnya ngu ad̄uje l'ēka ndu eku onwop̄hẹ nọ g'i wozeta p̄hẹ
alì.
- 29 Oo ḡubedua, bụ Chipfu bụ or̄oku mu.
Oo ḡube Chipfu emeje g'ñ̄phóró d̄uru mu l'ēka ọchii agba.
- 30 Eshinu iyeru mu ēka bẹ mu e-tso ikpoto ndu oj̄ogu ọgu.
Igbulọ mkp̄ukpu p̄hẹ bẹ mu e-nyi; eshinu mu lẹ Chileke swì.
- 31 Ụzọ Chileke bẹ nt̄ucha ad̄udu m'ilile;
op̄fu Chipfu b̄ukota ọkpobe op̄fu.
Oogbobutaje ndu gbabarū l'ime iya je an̄odu ezeru ndz̄u.
- 32 ?Bụ onye b̄ubaa Ọkalibe, d̄u n̄, ab̄udu Chipfu kpoloko?
?Bụ onye b̄uba agbara-mkpuma, ab̄udu Chileke anyi?
- 33 Oo Chileke emeje g'ike d̄u mu.
Ọ b̄uru iya meru ụzọ mu; ọp̄hu nt̄ucha ad̄udu iya.
- 34 Oomeje ḡe mu p̄f̄u sh̄ooshoo ḡe mgbada;
mb̄u l'oomeje ḡe mu p̄f̄uru p̄f̄ushia ike l'eli úbvú.
- 35 Ọ ziru mu; mu maru g'aalw̄uje ọgu;
k'ọp̄hu b̄u l'ọ t̄o d̄udu m'obeta ọ b̄uru ap̄f̄u, e kweru l'igwe; mu
ad̄uele-a ike gbaa ya.
- 36 Oo ḡube Chipfu egbobutaje mu; shi ẹgube ono dz̄o mu ndz̄u.
Ẹka iyeru mu ekutseje mu.
- 37 I mesataru ụzọ mu ọsa; g'ọkpa te echiswafu mu.
- 38 Mu gude ọso chia ndu ọhogu mu; gwee p̄hẹ arakabya;
ọp̄hu mu anmad̄uru ngḡu; jas̄u mu mee p̄hẹ; ẹp̄he b̄uru
mkpurupyata.
- 39 Mu chiru p̄hẹ pyakapyaka; k'ọp̄hu ẹp̄he ta ad̄uedu ike gbelibaa ishi
ozo.
Ẹp̄he zegbaep̄ho k̄e manȳo l̄e mgboru ọkpa mu.
- 40 Oo ike nkengu bẹ mu gude eje ọgu.
Ndu etso mu op̄fu bẹ i meru; ẹp̄he gbushiru mu ikpere.
- 41 Ndu ọhogu mu bẹ i meru; ẹp̄he chie ọkpa l'oso.
I mee; mu t̄uko ndu mu d̄u ashì gbushik̄ota.
- 42 Ẹp̄he chia mkpu; ọp̄hu ọ d̄udu onye ḡbaru p̄hẹ mkpu.
Ẹp̄he raku Chipfu; ọp̄hu o yed̄uru p̄hẹ ọnu.
- 43 Mu gweru p̄hẹ ujì mee p̄hẹ; ẹp̄he d̄u g'urwuku, d̄u l'alì.

- Mu tsua phẹ ọtsuepfu; zọo phẹ tọtitolí g'ẹpuchi, nọ lẹ gbororo.
 44 I nafutaru mu l'ẹka ndu etso mu opfu;
 bya emee mu; mu bọru ishi ọhamoha;
 k'ọphu ndu mu eshidu maru byaru alwakọta mu l'ẹka.
 45 Ndu ọhozo ephozekọtaru mu.
 Ephe -nụma l'owa-a iphe, mu sọru g'e mee baa; ephe emee ya
 egwegwa.
 46 Meji tọfukota iphe, bụ ndu ọhozo ono;
 tẹme ephe nọdu eshijegbaa l'ẹka ephe shi wohaa onwophe phuru
 yeyeye byapfuta mu.
 47 Chipfu nọkwa ndzụ; unu tua agbara-mkpuma nkemu ono ẹpha!
 Unu kutsee Chileke; l'ọo ya bụ onye adzoje mu nù!
 48 Ọo Chileke ejeje agwata ụgwo iphe, ndu ọhogu mu meru mu.
 O meru; unwu-eliphe nọdu mu lẹ mkpula.
 49 Ọonafutaje mu l'ẹka ndu ọhogu mu;
 oowolije mu eli woru mu doghaa ndu etso mu opfu.
 Ọogbafutaje mu l'ẹka ndu emeje nemadzụ iphe-kpangangaa.
 50 Noo g'ọ gude mu je a-pfuru l'iphu ọhamoha kele gube Chipfu ekele.
 Mu a-gụ ebvu gude tua ngu ẹpha.
 51 Onye eze, ọ họtaru bẹ oomeje g'ọ mekpee l'ọgu.
 N-yemobu iya bẹ ọonoduje egoshi onye ọ wụru manụ l'ishi,
 bụ Dévidi yee oshilọkpa iya jasụ lẹ tuutuutuu lẹ mịimiimii.

Opfu ikpazụ, Dévidi pfuru

- 23** ¹ Ọwaa bụ opfu ikpazụ Dévidi:
 “Ọwaa bụ iphe, Dévidi; nwa Jiesi pfuru;
 mbụ opfu nwoke ono, Chileke woliru eli;
 mbụ nwoke ono, Chileke kẹ Jiékpọ wụru manụ l'ishi g'ọ bụru eze
 ono;
 mbụ onye ono, agụjeru ndu Ízurelu ebvu, atso uto ono.
 2 Unme Chipfu bẹ shi l'ọnu mu epfu opfu.
 Opfu iya degeru mu edegeru l'ire.
 3 Chileke kẹ Ízurelu bẹ pfuwaru opfu.
 Oke mkpuma kẹ ndu Ízurelu bẹ sọru mu lẹ-a:
 ‘Teke eze eme iphe, pfuru ọto;
 mbụ teke oome atsụ Chileke ebvu
 4 bẹ ọduje g'ìphóró nchi-abọhu lẹ teke ẹnyanwu awa awawa;
 mbụ lẹ mbọku igwe dọ kọrokoro.
 Ọduje g'anwụ, emeje g'ẹswa, akpọ-futa akpọ-futa l'alị sha kẹ
 biribiri
 mẹ mini dzegheephó.’
 5 Ọo ẹgube ono bẹ ndibe mu ephe lẹ Chileke dọ lẹ ree.

Noo kéle o meru; mu l'iya gbaa ndzù, a-nò jasù l'ojejeje.

O meru iya ọ ngùrù angùrù l'iphemiphe;

bya emee ya g'ọ tọ dọ iphe, e-mebyi iya nù.

Chileke e-me gẹ ndzọta mu dzua oke;

tẹme iphemiphe, agù mu nù bẹ oo-meru mu.

6 Obenu lẹ ndu bụ ọgalemkpa bẹ ee-tuphachaa etupha g'onye tupharu obvu;

kéle e te egudejedu ẹka achita phe.

7 Onye edenyi ẹka l'obvu ono gudefuta iphe-ígwè ọzoo oshi arwa; ọ bụrù ọkù bẹ aakpokotaje iya l'ẹka ọ wùshiru."

Ndu a maru amaru lẹ ndu ojogu Dévidi

(1Iphe 11:10-19)

8 Waa ẹpha ndu ojogu, ike kakọta lẹ ndu ojogu Dévidi baa: Ishubelu onye Hakumonu. Ọo ya shi bụrù onye-ishi ụmadzu ẹto, kachakpọ mkparawa. O gudeje arwa jepfu ụnu ụmadzu labọ ọgu; gbushikọta phe l'ugbo lanu.

9 Onye ọphu etsota iya nù bụ Eleyaza nwa Dodo; onye shi l'eri Ahowa. Yẹbedua yikwaphe l'ụmadzu ẹto ono, kachakpọ mkparawa ono. O tso Dévidi pfubyishia ndu Filisitayinu lẹ teke ẹphe dzukọberu k'ogu lẹ Pasu-Damimu. Ndu Ízurelù tsulaaharu azu; 10 yẹbedua pfushiepho ike gbua ndu Filisitayinu jasuru ẹka tsushihu iya mee; mbụ ẹka kwekọbechaa ya ekwekọbe nyakuru l'ogu-echi, ọ pa. Chipfu mee; ọ lwụ-kpee k'ọphu paru ẹka apaa lẹ mbọku ono. E mechaa; ndu ọphu wụ-phu azu. Ọ bụwaru iphe, ẹphe wụ-phudoru azu bụ g'ẹphe gwee ivu ndu e gbushiru egbushi.

11 Onye k'eto, etsota iya nù bẹ bu Shama nwa Agee; onye Hararu. Ujiku lanu bẹ ndu Filisitayinu kpako-dzujeru onwophe k'ogu lẹ Lehi; mbụ l'egu, azamụ jiru ejiji ono. Ndu ojogu ndu Ízurelù yekọta ọkpa l'oso gbalachaa.

12 Obenu lẹ Shama pfushierupho ike l'echilabọ egu ono; tsoo ndu Filisitayinu ọgu; gbushia phe. Chipfu mee; ọ lwụ-kpee k'ọphu paru ẹka apaa.

13 O be lẹ teke akpata iphe l'alị; ụmadzu ẹto l'ime ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri, bụgbaa ndu-ishi ọgu wuru jepfu Dévidi l'ogba Adulamu. Teke ono bẹ ikpoto ndu Filisitayinu wufutaru bya adọru lẹ nsụda Refayimu. 14 Teke ono bẹ Dévidi nọ l'ime ẹka ọ kpuru; o shihu ike. Ndu ojogu ndu Filisitayinu dọru lẹ mkpukpu Bẹtulehemu. 15 Egu-mini wata agushi Dévidi ike; ọ sụ: "Oowa-e; ọ dọ mu g'a sụ l'o nweru onye gbẹ je ekutaru mu mini lẹ wẹlụ, nọ-kube ẹka eeshije abahụ lẹ Bẹtulehemu gẹ mu ngụ!"

16 Ọo ya bụ; unwoke ẹto ono, kachakpọ mkparawa ono kpata ụzo ghatta ndu ojogu ndu Filisitayinu l'ẹka ẹphe dọru ono; je ekuta mini lẹ wẹlụ ono, nọ-kube l'ẹka ono, eeshije abahụ lẹ Bẹtulehemu ono; wotaru Dévidi. Ọle Dévidi te ekwedụ ngụ mini ono; o woru iya wushiaru Chipfu; 17 bya asu: "Tuswekwa! Jiko Chipfu; te ekwekwa gẹ mu mee egube iphe ọwa-a.

?Mini-a ta aduàda ɔdudu gɛ mee ndu-a, woru ndzɔ phɛ tsebe l'ɔnu ɛta g'ee-shi g'e kuta iya-a tɔɔ?" Ɔo ya bɛ; ɔphu ɔ ngɔduru mini ono. Nochaa eze iphe, unwoke ɛto ono, kachakpɔo mkparawa ono megbabɛru bɛ ono.

¹⁸ Abishayi, bɛ nwune Jiowabu nwa Zeruya bɛ onye-ishi ɔmadzu ɛto ono. Abishayi bɛ gudeje arwa iya jepfu ɔmadzu ɔkporo iri l'ise ɔgu; gbu-shikɔta phɛ; e shiwarɔ nno; a maru ɛpha iya gɛ k'ɔmadzu ɛto ono. ¹⁹ Ɔo yɛbedua bɛ a kachaa akwabɛ ɔbvɔ l'ime ɔmadzu ɛto ono. Ɔ bɛru yɛbedua bɛ onye-ishi phɛ; ɔle a ta gɔkwanuru iya ye l'ɔmadzu ɛto ono.

²⁰ Benaya nwa Jiehojada bɛ onye ɔkpɛhu dɛ shii. Ɛka o shi bɛ Kabɔ-zelu. Yɛbedua mekwarupho eze iphe, parɔ ɛka apaa. Ɔo yɛbedua gburu unwoke Mɔwabu labɔ ono, ɔkpɛhu dɛ-be g'oduma ono. Ɔ bɔkwaru iya phɔ jejeru egbua oduma l'ime nsɔ lɛ mbɔku, akamini, kpɔkoru akpɔko dashiru. ²¹ Benaya gbujekwarupho oke mkparawa onye Ijiputu, pa arwa. Iphe, yɛbedua gude bapfu iya bɛ mgbɔro; bya anata nwoke Ijiputu ono arwa, o gude l'ɛka; gude nmagbua ya. ²² Noo gɛ Benaya nwa Jiehojada meberu ike bɛ ono. E shiwarɔ nno; a maru ɛpha iya gɛ k'ɔmadzu ɛto phɔ, kachakpɔo mkparawa phɔ. ²³ Ɔ bɛ onye a kwatakpɔo akwabɛ ɔbvɔ l'ime ɔkporo ɔmadzu l'ɔmadzu iri phɔ. Ɔle a ta gɔkobeduru iya l'ime ɔmadzu ɛto phɔ. Dévidi meru iya onye-ishi lɛ ndu ɔjɔgu, eche iya nche.

²⁴ Asahɛlu, bɛ nwune Jiowabu yɛ l'ime ɔkporo ɔmadzu l'ɔmadzu iri ono. Ndu ɔzo bɛ Ɛluhananu nwa Dodo kɛ Bɛtulehemu; ²⁵ waa Shama kɛ Harɔdu; waa Eliká kɛ Harɔdu; ²⁶ waa Hɛlezu kɛ Pɛleti; waa Ira nwa Ikeshi kɛ Tekowa; ²⁷ waa Abiyeza kɛ Anatɔtu; waa Mebunayi kɛ Husha; ²⁸ waa Zalɔmonu, bɛ onye shi l'eri Ahowa; waa Maharayi kɛ Netofa; ²⁹ waa Hɛlɛbu nwa Bana kɛ Netofa; waa Itayi nwa Ribayi kɛ Gibiya, dɛ l'alɛ ndu Benjiaminu; ³⁰ waa Benaya kɛ Piratɔnu; waa Hɛdayi, shi l'ɔzo nggele Gashi; ³¹ waa Abiyalɔbonu kɛ nsɔda Jiɔdanu; waa Azɔmavetu kɛ Bahurimu; ³² waa Ɛliyahuba kɛ Shalɔbonu; waa ɔnwu Jiashɛnu; waa Jio-natanu; ³³ waa Shama kɛ Hararu; waa Ahayamu nwa Shararu kɛ Hararu; ³⁴ waa Elifeletu nwa Ahasɔbayi kɛ Maka; waa Eliyamu nwa Ahitofɛlu kɛ Gilo; ³⁵ waa Hezuro kɛ Kamɛlu; waa Parayi kɛ Arabu; ³⁶ waa Igalu; nwa Nétanu kɛ Zoba; waa Bani; onye ipfu Gadu; ³⁷ waa Zelekú, bɛ onye Amɔnu; waa Naharayi kɛ Berotu, bɛ onye achijeru Jiowabu nwa Zeruya ngwɔgu; ³⁸ waa Ira kɛ Itiru; waa Garebu kɛ Itiru kwaphɔ; ³⁹ mɛfua Uráya, bɛ onye Hetu. Ephe tɔkoru dɛ ɔkporo ɔmadzu l'ɔmadzu iri l'ɛsaa.

Dévidi agu ndu Ízurelu ɔgu

(1Iphe 21:1-6)

24 ¹ Tɔbudu iya bɛ; Chipfu voru ɔku wɛ ɛhu l'ɔpɛ ɛhu ndu Ízure-lu. Ɔ kpalia Dévidi g'o mee g'iphe-ɛhuka dapfuta phɛ; bya asɔ iya: “Tɔgbua je agɛa ndu Ízurelu waa ndu Jiuda ɔgu.” ² Ɔo ya bɛ; eze, bɛ Dévidi zia Jiowabu; mɛ ndu-ishi ndu ɔjɔgu, ɛphe l'iya nɔ sɔ: “Unu

jegbabəkota ipfu, dukota lẹ Ízurelù; e -shi lẹ mkpukpu Danu je akpaa lẹ mkpukpu Biye-Sheba gukota phẹ ọgu k'ophu mu a-maru g'ephè ha.”

³Jiowabu sù: “Gẹ Chipfu, bụ Chileke ngu mekwaa gẹ ndu ono kabaa igwerigwe ugbo ukporo ise eme lẹ g'ephè ha nta-a; tẹme gẹ gùbe nnajìuphu mu, bụ eze gudekwaphọ ẹnà ngu hùma iya. Ọlẹ ?bùkwanu kẹ gùnù meru g'o gude gùbe nnajìuphu mu, bụ eze nọdu eme g'i mee egube iphe ono?” ⁴E mechaa; opfu eze dagbunaa kẹ Jiowabu; yẹlẹ kẹ ndu-ishi ndu ojọgu iya ono. Ọo ya bụ; Jiowabu waa ndu-ishi ndu ojọgu ono shi l'iphe eze tųgbua jeshia agù ndu Ízurelù ọgu ono. ⁵Ephe bya adaephò ẹnìmu Jìódanu; ephe dọshia lẹ mgboru mkpukpu Arowa; mbù l'ùzo ndòhali mkpukpu, nọ l'echilabọ nsùda; bya agbẹ l'ẹka ono jeshia l'alì ndu Gadu jerwuchaa mkpukpu Jiaza. ⁶Ephe bya abahù l'alì Giladu; mẹ mkpukpu Tatimu-Hodushi. Ephe gbẹ l'ẹka ono bahù lẹ mkpukpu Danu-Jianu; bya agbajia lufu jeshia mkpukpu Sayidonu. ⁷Ephe bya eshi nno chebewarọ mkpukpu ndu Taya, a kpùshiru ike; jekọta mkpukpu, dukota l'alì ndu Hevu yẹlẹ ndu Kénanu. Ephe mechaa kpọ-chia ya ishi lẹ mkpukpu Biye-Sheba, nọ l'echiẹgu ndòhali l'alì ndu Jiuda. ⁸Ephe jeru iya ọnwà tete l'ujiku ukporo tẹme ephe lwaphuta azù lẹ Jierúsalemu. ⁹Jiowabu bya akọoru eze, bụ Dévidi gẹ ndu ono, ọ gùrù ọgu ono hakotakpoo. Ndu Ízurelù dù ukporo unu unwoke ugbo ukporo ise,^f bụ ndu ike dù l'ọgu; bya abùru ndu adujẹ ike paa ogu-echi. Ndu Jiuda dù ukporo unu unwoke ugbo ukporo ẹto l'unu unwoke ugbo ukporo labọ l'iri.^g

¹⁰Dévidi gùchaephò ndu ono ọgu ono; mejì tsukaha iya. Ọo ya bụ; ọ sù Chipfu: “Mu meakwaru iphe-ẹjì, parù ẹka lẹ k'iphe-a, mu meru-a. Ọlẹ-a; jìkọ Chipfu; wofunù ẹjọ-iphe ono, mube onye-ozì ngu meru ono; kẹlẹ ọo eswe bẹ mu meru ono.”

¹¹Dévidi bya etehushia lẹ nchitabọhu iya; Chipfu pfuwaru Gadu, bụ onye mpfuchiru Chileke; mbù onye aphùjeru Dévidi ọphulenyà sù iya: ¹²“Je asù Dévidi lẹ Chipfu sùru-a: Uzi iphe ẹto bẹ mu doberu ngu; g'ì hata nanù, mu e-me ngu.”

¹³Ọo ya bụ; Gadu jepfu Dévidi je asù iya: “?Bù g'ẹjọ ọkpa-nrì bya-pfuta ngu nọo apha ẹto l'alì-a? Tọo ?bù g'ì gbàa ọsọ ọnwà ẹto l'ẹka ndu ọhọgu ngu achì ngu? Tọo ?bù g'ẹjọ iphe-ememe bya emee nọo ujiku ẹto l'alì ngu? Nta-a bùkwa g'ì rìà ya arìrì karù mu; gẹ mu maru iphe, mu e-je epfuaru onye ono, zìru mu nù ono.”

¹⁴Dévidi bya asù Gadu: “Mu nọakwa l'oke iphe-ẹhuka. Ọlẹ ọ kakwa ree g'anyi daba l'ẹka Chipfu; eme l'anyi dabarù nemadzù l'ẹka; nọo kẹlẹ obu-imemini Chipfu parù ẹka apaa.”

¹⁵Ọo ya bụ; Chipfu loru ẹjọ iphe-ememe tų ndu Ízurelù shita l'ùtsu mbọku ono jeye mbọku, ọ tų-buru phẹ. E -shi lẹ Danu jasù lẹ Biye-Sheba

^f 24:9 Bù iya bụ 800,000, lẹ mbekee. ^g 24:9 Bù iya bụ 500,000, lẹ mbekee.

bẹ ẹphe dù ụkporo unu nemadzu ugbo ẹsato l'unu iri l'ise nwụshihu.

¹⁶Ojozi-imigwe ono machiepho ẹka gẹ ya mebyishia mkpukpu Jierúsalemu; o rwua Chipfu l'ẹhu; mbụ ẹjo-iphe ono, dapfuru phe nụ ono. O pfuuru ojozi-imigwe ono, egbushi ndu ono sụ iya: “Ọ dụwaa ree! Sephu ẹka ngu azụ parụ phe haal!” Teke ono bẹ ojozi Chipfu ono nọwaa l'oma ẹka Arawuna, bụ onye Jiebusu anọduje echishi ẹswa lẹ balị iya.

¹⁷Dévidi humaeopho g'ojozi-imigwe ono gude echitsushi ndu ono; ọ sụ Chipfu: “Oowa-e; ọ kwa mbẹdua meru iphe-ẹji; mbụ l'ọo mbẹdua bẹ meru iphe, adudu ree. ?Unwu aturu-a mehunuru ole? G'ọ bụ-chiaru mbẹdua waa ndibe nna mu bẹ ịi-da ẹjo ẹka l'ẹhu!”

¹⁸Ọ bụru mbọku ono bẹ Gadu byaru abyapfuta Dévidi bya asụ iya: “Tugbua je akpọaru Chipfu ọru-ngweja l'oma ẹka ono, Arawuna, bụ onye Jiebusu anọduje echishi ẹswa lẹ balị ono.” ¹⁹Ọo ya bụ; Dévidi tugbua jeshia eme ẹgube ono, Chipfu shi l'ọnu Gadu zia ya ono. ²⁰Arawuna tufuepho ẹnya huma eze, bụ Dévidi yele ndu-ozị iya g'ẹphe eje abyapfuta iya; o je je adaa kpurumu l'atatiphu eze phozeta kwabẹ iya ụbvù. ²¹Arawuna sụ: “?Bukwa ole bẹ nnajiuphu mu, bụ eze byapfutasharu onye-ozị iya?”

Dévidi sụ iya: “Mu byaru gẹ mu zua ngu ẹka iichishije balị gẹ mu kpọaru Chipfu ọru-ngweja; k'ọphu ẹjo iphe-ememe-a, emenua e-buhu.”

²²Arawuna sụ Dévidi: “Gẹ gube nnajiuphu mu, bụ eze wotakpọephō iphe, dù ngu ree gude gwee ngweja ọbu. Waa eswi, ee-gude gwee ngweja-akpọ-ọku nụ Chipfu; waa iphe, eegudeje echishi ẹswa l'ereshi; mē odogoro, eegudeje tugbabe eswi g'ọ bụru nkụ. ²³Gube eze; iphemiphe ono g'ọ ha bụ mube Arawuna nuru ngu iya.” Arawuna bya asukwa iya pho: “Gẹ Chipfu, bụ Chileke ngu natakwaro ngweja ngu.”

²⁴Eze, bụ Dévidi sụ Arawuna: “Waawakwa; mu a-pfu ngu ụgwo iya. Mu te egudedu iphe, adudu iphe, o phuru mu egweru Chipfu, bụ Chileke mu ngweja-akpọ-ọku.” Ọo ya bụ; Dévidi zua oma ẹka aanọduje echishi ẹswa lẹ balị ono azuzu; mē eswi ono. Ọ bụru mkpọla-ochaa, ẹrwa iya dù ụkporo shẹkelu labo lẹ shẹkelu iri bẹ o gude zua ya. ²⁵Dévidi bya akpọaru Chipfu ọru-ngweja l'ẹka ono; bya egwee ngweja-akpọ-ọku; mē ngweja-ẹhu-guu l'eli iya. Chipfu numa arworo, ọ rworu iya l'opfu ẹhu alị Ízurelu ono; ẹjo iphe-ememe ono, eme nụ ono mebuhu.

Ekwo

Ndu eze

ke mbu

Teke Dévidi buwaa ogerenya

1 ¹Teke ono be eze, bu Dévidi kahwaru; nowaa apha, du igwerigwe. Oyi nodu anoduje atsụ iya m'obeta a phukputechaa ya ukpo. ²Oo ya bu; ndu-ozị iya bya asụ iya: “G’anyi lenaarụ gube nnajuphu anyi, bu eze enya nwamgboko, nwoke teke ejepfuswee; g’o bya eswiru gube eze; letaje ngu enya. Teme oozе-kubeje ngu; k’ophu bu l’oo-meje g’ehu vu gube nna-juphu anyi, bu eze oku.”

³Oo ya bu; ephe tuko ali Izurelu l’ophu tukota jii; l’eka ephe achọ nwa-mgboko, ama mma. Ephe bya ahuma nwamgboko, epha iya bu Abishagu; onye mkpukpu Shunemu. Ephe dutaru iya eze. ⁴Nwamgboko ono be ama ntumatu. O nodu eletaje eze enya; bya ejeru iya ozi. Oe eze te ejepfujeduru iya.

Adonijia eme g’o mee onwiya eze ndu Izurelu

⁵Noo ya; Adonijia, bu nwatibe nwanyị ono, bu Hagitu wata ekuli onwiya eli asuje: “Mu a-buru eze.” O bya akwakoberu onwiya ugbo-inya; me ndu agbaje l’inya; bya edobe ukporo umadzu labo l’umadzu iri g’ephe vutajeru iya uzo. ⁶Ophu nna iya abajeduru iya mba le k’iphe ono ke g’o jia ya su: “?Bu gunu meru g’o gude i nodu eme iphe, du nno?” Adonijia ono be amashi mma ike. O buru iya be a nwuru tsobe Abusalomu.

⁷Adonijia je achị-koshi Jiowabu, bu nwatibe nwanyị aza Zeruya; waa Abyiyata, bu onye uke idzu iya; ephe tsoru iya; turu ikè yeru iya. ⁸Obenu le Zadoku, bu onye uke Chileke; me Benaya; nwa Jiehoyada; me Nétanu, bu onye mpfuchiru Chileke; waa Shimeyi; me Reyi; me ndu ojogu, eche Dévidi nche ta adudu g’ephe ha, turu ikè yeru Adonijia.

⁹Adonijia je anọdu lẹ “mkpuma agwọ” lẹ mgboru Enu-Rogelu gbushia aturu; mę oke-eswi; mę eswi, tsugbaaru ẹba gude shia nri. O kua ụnwu-nna iya l'ophu, bụ iya bụ ụnwu eze; bya ekukwaphọ unwoke ndu Jiuda, bụ ndu eje ozi l'ibe eze lẹ nri ono. ¹⁰Ọlẹ o to kuduru Nétanu, bụ onye mpfuchiru Chileke; ophu o kuduru Benaya; mę ndu ojogu, eche eze nche; waa Sólomonu, bụ nwanna iya.

Batusheba ejepfu Dévidi l'opfu ẹhu Adonijia

¹¹Tọbudu iya bụ; Nétanu bya epfuaru Batusheba, bụ ne Sólomonu; sụ iya: “?Tii nụmaduru lẹ Adonijia, bụ nwa kẹ Hagitu bẹ bụwaa eze; ophu nnajiuphu anyi amadu?” ¹²Byakwaphọ nta-a gẹ mu karu ngu g'ii-me dzo-ta ishi ndzu ngu; waa kẹ nwa ngu, bụ Sólomonu. ¹³Tugbuekwapho nta-a bapfu eze, bụ Dévidi je asụ iya: “Nnajiuphu mu, bụ eze; ?ti ribunuru-a mube nwozi ngu nte l'oo nwa ngu, bụ Sólomonu bẹ a-buru eze nọ-tsota ngu l'aba-eze ngu? ?O nwuhunuru inwuagha bẹ o gbẹ bwarunu Adonijia bụ eze obu?” ¹⁴Sụ: teke ono, i nọ l'eka ono; unu l'eze kpuru opfu ono l'onu epfu ono; bẹ mu a-bata bya agbaru ido yeru ngu l'opfu ono.

¹⁵Ọo ya bụ; Batusheba bya atugbua bapfu eze l'ulo iya. Eze l'onwiya bụwaa okpobekpo nwoke ogerenya. Abishagu, bụ onye Shunemu ono buri iya eleta iya ẹnya. ¹⁶Batusheba bya adaa kpurumu byishi ikpere l'iphu eze.

Eze jia ya sụ: “?Bụ gunu bẹ mu e-meru ngu?”

¹⁷Batusheba sụ iya: “Nnajiuphu mu; i gude ẹpha Chipfu, bụ Chileke ngu ribuaru mube nwozi ngu nwanyi nte sụ lẹ nwa ngu, bụ Sólomonu bẹ a-buru eze nọ-tsota ngu l'aba-eze ngu. ¹⁸Ọlẹ-a; humawaro lẹ Adonijia gbẹ bwaru nụ eze obu nta-a; ophu gube nnajiuphu mu, bụ eze ta amadu. ¹⁹O gbushiwaru ikpoto oke-eswi; mę eswi, tsuchaaru ẹba; mę aturu; bya eku-wa ụnwu eze l'ophu; kua Abyiyata, bụ onye uke Chileke; mę Jiowabu, bụ onye-ishi ndu ojogu; ophu o to kuduru nwa ngu, bụ Sólomonu. ²⁰Gube nnajiuphu mu, bụ eze; nta-a bẹ ndu Ízurelu l'ophu noakwa ele ngu ẹnya; g'ẹphe maru onye ii-mechaa sụ g'ọ nọdu l'aba-eze gube nnajiuphu mu, bụ eze nọ-tsota ngu. ²¹Teke o dudu bẹ ọo-bukwaru a -nonyaeпо mgbenya tų ngu; i lapfushia nna ngu phe; aawata eme mu lẹ nwa mu, bụ Sólomonu gẹ ndu meru ejo-iphe.”

²²Noo ya; Batusheba yee eze kpukwaduru-a opfu ono l'onu epfu; Nétanu, bụ onye mpfuchiru Chileke bata. ²³A bya ezia eze lẹ Nétanu, onye mpfuchiru Chileke bẹ byakwaru nụ. O bata; bya adaa kpurumu l'atatiphu eze phozeru iya.

²⁴Nétanu bya asụ: “Gube nnajiuphu mu, bụ eze; ?o dų g'i sųwaru l'oo Adonijia a-buru eze nochia ẹnya ngu; mbụ l'ọo ya a-nodu l'aba-eze ngu?

²⁵Ntanu-a bẹ o jewaru egbushia oke-eswi; mę eswi, tsuchaaru ẹba; mę

ikpoto aturu; teme o kuwa unwu eze l'ophu; bya ekua ndu-ishi ndu ojo-gu, bu Jiowabu; me Abyiyata, bu onye uke Chileke; mbu le nta-a be ephe nokwa eri; angu epfuje su: 'Nodukwa ndzu ogologo; eze, bu Adonijia!' 26 Oke mbedua, bu onye-ozu ngu; me Zadoku, bu onye uke Chileke; me Benaya; nwa Jiehoyada be o to kuduru; ophu o kuduru nwozi ngu, bu Solomonu. 27 Bu gube nnajiuphu mu, bu eze be meru iphe, du nno; ophu i ti kabe du mee g'anyibe ndu-ozu ngu maru l'ophu onye ophu a-nodu l'aba-eze ngu no-tsota ngu?"

Dévidi eme Solomonu eze

28 Tobudu iya bu; eze, bu Dévidi su: "Kuaru mu nu Batusheba." Oo ya bu; o bata bya apfuru l'iphu eze.

29 Eze ribua nte su: "Eshinu Chipfu no ndzu g'o no iya-a; mbu onye ono, nafutaru ndzu mu l'iphe-ehuka l'ophu ono; 30 be nte ono, mu gude epha Chipfu, bu Chileke ke Izurelu ribuaru ngu ono be mu e-mekotakwa ntanu-a; mbu nte ono, mu riburu su l'oo nwa ngu, bu Solomonu be a-buru eze l'ozori mu; o buru iya a-nochi enya mu l'aba-eze mu ono."

31 Tobudu iya bu; Batusheba daa kpurumu; phozeta kwabe eze ubvu; bya asu: "Ge nnajiuphu mu, bu eze Dévidi nodukwa ndzu ojejoje!"

32 Eze, bu Dévidi su: "Kuaru mu nu Zadoku, bu onye uke Chileke; me Nétanu, bu onye mpfuchiru Chileke; me Benaya; nwa Jiehoyada." Oo ya bu; ephe byarwuta l'iphu eze. 33 Eze su phe: "Unu le ndu-ozu mube nnajiuphu unu swiru. Ge Solomonu, bu nwa mu nwoke nodu l'eli inya-mulu ke mbedua g'unu duru iya jeshia le nggele Gihonu. 34 Unu -rwuepho aka ono; ge Zadoku, bu onye uke Chileke; waa Nétanu, bu onye mpfuchiru Chileke wua ya manu l'ishi g'o buru eze ndu Izurelu. Teke ono; unu egbua opu; raa ya su: 'Nodukwa ndzu ogologo; eze, bu Solomonu!' 35 E -mechaa; unu awuru tsoru iya g'o bya anodu l'aba-eze mu buru eze l'ozori mu; noo ke le mu twaru iya aka g'o buru iya a-buru eze ndu Izurelu; buru eze ndu Jiuda."

36 Benaya nwa Jiehoyada zua mgbede su: "Nokwa g'o du! Ge Chipfu, bu Chileke ke gube nnajiuphu mu, bu eze pfufukwaa g'i pfuru ono. 37 G'o bukwaru ge Chipfu swiru gube nnajiuphu mu, bu eze bu g'oo-swiru Solomonu; bya emee g'abubu o bu eze kangoo ke nnajiuphu mu, bu eze Dévidi."

38 Oo ya bu; Zadoku, bu onye uke Chileke; me Nétanu, bu onye mpfuchiru Chileke; me Benaya nwa Jiehoyada; mewaro ndu Kereti me ndu Peleti doziaru Solomonu inya-mulu eze, bu Dévidi; o nodu iya l'eli agba; ephe jeshia Gihonu.

39 Ephe jerwuepho aka ono; Zadoku, bu onye uke Chileke shi l'ulo-ekwa wota upyi, manu no; wua Solomonu l'ishi. Tobudu iya bu; ephe gbua opu; onyenonu tuko tua uzu su: "Nodukwa ndzu ogologo; eze, bu Solomonu!"

⁴⁰Ndu ono g'ephe ha nọdu awu etso iya l'azu. Ephe nọdu egbu opu; atụ uzu ẹhu-utso; k'ophu alị anmachaa jiiijijii l'uzu, ẹphe atụ.

Ndzụ Sólomọnu agu Adonijia

⁴¹Adonijia yee ndu o kuru le nri ono buru g'ephe erighewa nri ono be ẹphe nọmaru uzu, aatụ. Jiowabu bya anuma oda opu, eegbu; o jia su: “?Bụ uzu gunu ada l'ime mkpukpu egube pho?”

⁴²O kpukwaduru iya l'onu epfu; Jionatanu nwa Abyiyata, bu onye uke Chileke buru phereketeke. Adonijia su iya: “Gude ozi-oma bata; kele i bu okpobe nemadzụ.”

⁴³Jionatanu su iya: “Tuswekwa! Nnajiuphu anyi, bu eze, bu Dévidi be meakwaru Sólomọnu eze. ⁴⁴Eze be yeru iya Zadoku, bu onye uke Chileke; me Nétanu, bu onye mpfuchiru Chileke; me Benaya; nwa Jiehoyada; me ndu Kereti; me ndu Peleti. Ephe mee Sólomọnu o nọdu l'eli inya-mulu eze agba. ⁴⁵O buru le Gihonu ono be Zadoku, bu onye uke Chileke; waa Nétanu, bu onye mpfuchiru Chileke wuru iya manu l'ishi g'o buru eze. Ephe shiwaa l'eka ono gude ẹhu-utso wufuta; k'ophu bu le mkpukpu be phuhuru ẹphu. O kwa iya bu uzu ono, unu anu ono. ⁴⁶Mbu le Sólomọnu gbekwa nọduwanu l'aba-eze obu. ⁴⁷Ndu ozi eze nọdukwapo etu nnajiuphu anyi, bu eze Dévidi ẹpha asuje: ‘Ge Chileke ngu mekwa ẹpha Sólomọnu g'o ka nkengu edede; bya emekwaapho g'aba-eze iya ka nkengu shii!’ Eze l'onwiy nọduwaa l'iphe-azee ya phozeta baaru Chileke ẹja; ⁴⁸bya asu: ‘G'ajaja buru ke Chipfu, bu Chileke ke Izurelu, bu onye ono, doberu mu ndzu; ge mu gude ẹnya mu labo huma onye bu eze nochia ẹnya mu ntanu-a!’ ”

⁴⁹Ndzụ-agugu rwuta ndu ono, Adonijia kuru le nri ono. Onyenonu gbalihu; ẹphe gbakashihu. ⁵⁰Ndzụ Sólomọnu nọdu agu Adonijia; o gbagbua je akwee ẹka le mpu, e moberu l'oru-ngweja Chipfu. ⁵¹Ama bya agbaaru Sólomọnu su iya le Adonijia gudekwa ndzu gube Sólomọnu, agu iya nu je akwee ẹka le mpu, e moberu l'oru-ngweja Chipfu; epfuje su: “G'eze, bu Sólomọnu ribuaru mu nte ntanu-a l'o to byadu egude ogu-echi gbua mube onye-ozi iya!”

⁵²Sólomọnu su: “O -buru l'oo-nọdu egoshi le ya bu okpobe nemadzụ; be ẹgbushi ta abyadu eshi iya l'ishi darwua alị me nanu. Ole o -buru l'a humaru ejo-iphe le ndzu iya be o lajekwa maa.” ⁵³Oo ya bu; eze, bu Sólomọnu bya eye ndu jeru je edufuta iya l'oru-ngweja ono. Adonijia bya ephozeru eze, bu Sólomọnu. Sólomọnu su iya: “Tugbua lashia ibe ngu.”

Dévidi eke ekpe anu Sólomọnu

2 ¹O gbabeephopho teke Dévidi abya anwuhu; o keru ekpe nu nwa iya, bu Sólomọnu su: ²“O gbabewaru mu l'alala, bu iphe, duru ndiphe l'ophu. Shihukwa ike; goshije l'i bu nwoke. ³Mejekwa iphe, Chipfu, bu Chileke ngu ele ẹnya iya; mbu g'i tsoru uzo iya; l'iimeje iphe, o toru okpa

iya; mę ekemu iya; mę omelalị iya; mę iphe, o pfuru; egube ono, e deru iya l'ekwo ekemu Mósisi; k'ophu bụ l'ekameka; mę iphemiphe, iime a-bụ-jeeru ngu phọ upete; ⁴ wafua k'ophu Chipfu e-meębe iphe ono, o kweru mu ukwe iya sụ: 'Ọ -bụru l'ụnwu ngu kwabęru onwophe ęnya; gude obu phe g'ọ ha; mę ndzụ phe g'ọ ha pfushia ike l'etsotso, ephe etso mu; bę nwa ngu nwoke ta abyadụ a-nọdu-buhuje l'aba-eze ndu Ízurelu anọ-dubuhu.'

⁵ "Ọzo bụ; l'ị manụru-a iphe, Jiowabu nwa Zeruya meru mu. Mbụ iphe ono, o meru ụmadzu labọ, bụ ndu-ishi ndu ojogu Ízurelu ono, bụ Ábuna nwa Nęru; yę Amasa nwa Jieta. O gbushiru phe lę teke nchị dọ doo; wo-ru phe gbushia g'ọ bụ l'ọo teke aalwụ ọgu. Ọ gbę bụru mbędua bę byaru evuru ishi ọchi phe; ana mburọnu iya. ⁶ Gude mmamiphe ngu maru iphe, ii-me iya; ọle ọo g'ị ti kwekwa g'ọ kaa nka nwụhu anwụhu mgboshi.

⁷ "A -bya l'ụnwu Bazilayi kę mkpukpu Giladu; mejeru phe ree. G'ephe yikwaru lę ndu a-nọduje eri nri lę teburu ngu; noo kęle ọo g'ephebedua mekwaru mu phọ ree bụ ono lę teke ono, mu shi agbalaru nwanna ngu, bụ Abusalomu.

⁸ "Onye ọzo bụ Shimeyi nwa Gera; onye mkpukpu Bahurimu, dọ l'alị Benjaminu. Ọo yębedua phuru mu ęjo iphu mbọku ono, mu jeru Mahanayimu. Ọle teke ọ byapfutaru mu lę Jiọdanu bę mu gude ępha Chipfu ribuaru iya angụ lę mu ta abyadụ egude ọgu-echi gbugbua ya. ⁹ Ọle ọ bụ; nta-a ba ahakwa iya kę mmanu. Ị bụ onye maru iphe. Ii-maru-a iphe, ii-me iya. Mee ya g'ọ gude ishi-ęwó iya ono lọkaru mee kpuba l'ilu."

Anwụhu Dévidi

(1Iphe 29:26-28)

¹⁰ Tọbudu iya bụ; Dévidi bya anwụhu lapfushia nna iya phe; e lia ya lę mkpukpu Dévidi. ¹¹ Iphe, ọ nọru l'aba-eze ndu Ízurelu bụ ụkporo apha labọ. Ọ bụru eze apha ęsaa lę Hęburonu; bya anọo l'aba-eze lę Jierúsalemu ụkporo apha l'apha iri l'eto. ¹² Ọo ya bụ; Sólomonu bya anọdu l'aba-eze nna iya, bụ Dévidi. Alị-eze iya bya anguru anguru k'ophu parụ ęka apaa.

Eegbu Adonijia

¹³ Noo ya; Adonijia, bụ nwa Hagitu bya ejepfu Batusheba, bụ ne Sólomonu. Batusheba jia ya sụ: "Bụ-a k'oma bę ị byaru?"

Adonijia sụ: "Ee; ọ kwa-a k'oma;" ¹⁴ bya asụ: "O nweru iphe, mu byaru ngu epfuru."

Batusheba sụ iya: "Pfunaa iphe obu."

¹⁵ Adonijia bya awata epfufu sụ: "Ị maru l'ọo mbędua bę ọ gbaru gę mu bụru eze. Tęme ndu Ízurelu l'ophu bụru mu bę ephe shi ele ęnya l'ọo mbędua a-bụru eze. Ọle e mecharu ọ nwua inwu-phu; ọ bụru nwanna mu bę ọ laru l'ęka; noo kęle ọo Chipfu bę meru g'ọ bụru nkiya. ¹⁶ Ọle nta-a bę o nweru iphe lanu, mu eme gę mu rwọta ngu. Ta ajikakwa."

Batusheba sụ iya: “Pfunaa iphe ọbu.”

¹⁷Ọo ya bụ; Adonijia sụ iya: “Jiko pfunaaru eze, bụ Sólomọnu g'o dee mu Abishagu, bụ nwamgboko ono, shi Shunemu g'ọ bụru nyee mu. Ọ tọọ jikadu m'i pfuaru iya ya.”

¹⁸Batusheba sụ: “Ọ dū ree.” “Mu e-pfuru-a yeru eze l'iswi ẹhu ngu.”

¹⁹Ọo ya bụ; Batusheba tugbua jepfu Sólomọnu g'o pfuaru iya opfu ẹhu Adonijia. Eze gbalihu gba iya ndzuta; bya ephozeta l'iphu iya; bya anọ-zeta anọ l'aba-eze iya; bya eye; e je apata aba-eze doberu ne iya ono; ọ nọdu anọ l'uzo ẹkutara iya.

²⁰Batusheba bya asụ: “O nweru iphe, ha nwanshii, mu eme ge mu rwo ngu.” “Jiko ba ajikakwa.”

Eze sụ iya: “Rwo iphe ọbu ne mu; mu taa jikadu iya ememe.”

²¹Batusheba sụ iya: “G'e dunuru Abishagu, onye Shunemu kee nwanna ngu, bụ Adonijia g'ọ bụru nyee ya.”

²²Eze, bụ Sólomọnu yeeru ne iya ọnu sụ: “?Bụ k'ishi gūnu bẹ i gude sụ g'e duru Abishagu, onye Shunemu kee Adonijia? I gege asufuna g'a haaru iya alị-eze-a; eshi ọphu ọ bụ nwanna mu k'ogeranya; mbụ g'a haaru iya yee Abyiyata, bụ onye uke Chileke waa Jiowabu nwa Zeruya!”

²³Noo ya; eze, bụ Sólomọnu gude ẹpha Chipfu ribua angụ sụ: “Gẹ Chileke gwakwa mu ọchi; mbụ mee mu ọphu ka njo m'ọ -būru l'ishi Adonijia ta aladuru l'iphe ono, o pfuru ono!” ²⁴Eshinu Chipfu nọ ndzu g'ọ nọ iya-a; mbụ onye ono, meru mu kpọo abara l'aba-eze nna mu, bụ Dévidi ono; bya emewaa ge mu nweru ọnu-ulo, ndu eze e-shije futa bya aburu eze; egube ono, o kweru mu ukwe iya; bẹ ee-gbukwa Adonijia ntanụ-a. ²⁵Ọo ya bụ; eze, bụ Sólomọnu zia Benaya; nwa Jiehoyada; o je egbugbua Adonijia.

Iphe meru Abyiyata; yee Jiowabu

²⁶A bya lẹ ke Abyiyata, bụ onye uke Chileke; eze sụ iya: “Tugbua la-shia ẹka i shi; lẹ mkpukpu Anatotu. I gbaru k'anwuhu; ọle mu tee gbudu ngu nta; noo kele ọo ngu shi apajeru okpoko Nnajiuphu, bụ Chileke lẹ teke nna mu, bụ Dévidi bụ eze; teme i tsoru nna mu jekota iphe-ẹhuka, byapfutakotaru iya nū.” ²⁷No iya; Sólomọnu wofu Abyiyata g'ọ tọ bue onye-uke ke Chipfu. Eshi nno; opfu, Chipfu pfujeru lẹ mkpukpu Shilo l'opfu ẹhu ọnu-ulo Elayi vua.

²⁸Jiowabu bya anumaepho iphe, nwuru nū; ọ gbaba l'ulo-ekwa Chipfu je akwee ẹka lẹ mpu, e mobegbaaru l'oru-ngweja Chipfu; kele Jiowabu bẹ shi etso Adonijia; ọle o to tsojeduru Abusalomu.

²⁹A bya epfuaru eze, bụ Sólomọnu lẹ Jiowabu bẹ gbakwaru laa l'ulo-ekwa Chipfu; mbụ l'ọ pfukubekwa ọru-ngweja. Ọo ya bụ; Sólomọnu zia Benaya; nwa Jiehoyada sụ: “Je egbua ya.”

³⁰Ọo ya bụ; Benaya jeshia l'ulo-ekwa Chipfu ono je asụ Jiowabu: “Eze sukwaru g'i lufuta l'eka ono!”

Jiowabu sụ: “Waawaa. Ọo l'ẹka-a bẹ mu a-nwụhu.”

Benaya laphushia azụ je akaru eze iphe, Jiowabu yeru ọnu.

³¹Eze sụ iya: “Mee ya g'o pfuru. Gbugbua ya; woru lia; k'ọphu bụ lẹ mbẹdua waa ọnu-ulo nna mu te evuẹduru ọchi ndu ono, o gbushiru l'ẹbe adụ iphe, ẹphe meru ono. ³²Chipfu e-me g'ugwo ọchi, o gburu tukoru iya l'ishi. Mbụ ọchi ụmadzu labọ ono, o tsoru ọgu gbugbushia ọphu nna mu, bụ Dévidi amadụ ono; mbụ egbugbu ono, o gburu Ábuna nwa Nẹru, bụ onye-ishi ndu ojọgu Ízurẹlu; waa Amasa nwa Jieta, bụ onye-ishi ndu ojọgu Jiuda. Ndu ono bẹ kakọta iya apfubekoto; bya aka iya ree. ³³G'ọchi phẹ tukokwaru Jiowabu waa oshilokpa iya l'ishi jeye lẹ tuutuutuu lẹ mị-miimii. Obenu lẹ Dévidi; mẹ oshilokpa iya; mẹ ọnu-ulo iya; mẹ aba-eze iya bẹ Chipfu a-nụ ẹhu-guu jasụ lẹ tuutuutuu lẹ mịmiimii.”

³⁴Tobudu iya bụ; Benaya nwa Jiehojada tughua je egbua Jiowabu. E je elia ya l'ibe iya l'echiegu. ³⁵Eze bya ewota Benaya nwa Jiehojada dochia ẹnya Jiowabu g'ọ buru onye-ishi ndu ojọgu; bya eworu Zadoku, bụ onye uke Chileke dochia ẹnya Abyiyata.

³⁶Tobudu iya bụ; eze bya ezia ozi; e je ekua Shimeyi. Ọ sụ iya: “Kpua ụlo lẹ Jierúsalemu buru. Ba adukwa teke ị-lufu alufu l'ẹka ono jee ẹka ọzo. ³⁷Mbọku, ị lufuru daa nggele Kidirọnu bẹ bukwa g'o doo ngu ẹnya l'ị-nwụhu; ọchi ngu a-tukoru ngu l'ishi.”

³⁸Shimeyi sụ eze: “Iphe, i pfuru dụ ree. Ọo gẹ gube nnajiuphu mu, bụ eze pfuru bụ gẹ mube onye-ozu ngu e-me.” Ọo ya bụ; Shimeyi buru lẹ Jierúsalemu; bukpọo ya nọo ọdu.

³⁹A bya anọo apha ẹto; ohu Shimeyi dụ ụmadzu labọ gbafu gbapfushia Akishi nwa Maka, bụ eze ndu Gatu. A bya epfuaru iya Shimeyi sụ iya: “Ohu ngu phẹ nọkwa lẹ Gatu.” ⁴⁰Shimeyi gbalihu bya edozia nkapfu-igara iya gbagbua; ọ buru iya eje Gatu l'ibe Akishi je ele ẹnya ohu iya phẹ ono. O je eduta ohu iya phẹ ono lẹ Gatu.

⁴¹E je edooru Sólomọnu lẹ Shimeyi shi lufu lẹ Jierúsalemu jee Gatu; bya alwaphutawa azụ. ⁴²Eze bya ezia nzi; e je ekua Shimeyi. Ọ sụ iya: “?Mu te emenuru ngu-a g'i gude epha Chipfu ria nte; teme mu bya anmashiaru ngu okwa iya ike sụ ngu; g'o dokwaa ngu ẹnya lẹ mbọku, ị lufuru alufu jee ẹka ọzo bẹ ị-nwụhu? ?Tị suduru l'ọ dukwa ngu-a ree; mbụ l'ii-mekwaa nno?

⁴³?Buhunu gunu meru g'o gude ọphu i ti meeduru iphe, i riburu Chipfu angụ l'ii-meru iya ono; waa ekemu ono, mu turu nụ ngu ono?”

⁴⁴Eze bya asukwapho Shimeyi: “Lime obu ngu bẹ ị makotaru ejo-iphe, i meru nna mu, bụ Dévidi. Nta-a bẹ Chipfu a-tukobe ngu ejo-iphe ono, i meru l'ishi. ⁴⁵Ọle eze, bụ Sólomọnu bẹ aa-goru ọnu oma nụ; teme aba-eze Dévidi bẹ a-nguru anguru l'iphu Chipfu jasụ lẹ tuutuutuu-mịmiimii.”

⁴⁶Ọo ya bụ; eze bya akaru Benaya nwa Jiehojada; o je egbugbua Shimeyi.

Ọ buru teke ono bẹ alị-eze ono byaru anguru anguru l'ẹka Sólomọnu.

Sólomõnu epfu gę Chipfu nũ iya mmamiphe
(2Iphe 1:1-13)

3 ¹Sólomõnu bya alũta nwada Fero, bũ eze ndu Ijiputu; ephe shi nno gbaa ndzũ. O duta nwada Fero ono bya edobe lę mkpũkpũ Dévidi; ọ nọdu l'ẹka ono jasũ ọ kpũ-ghee ọlo-ibe-eze iya; mę ọlo Chipfu; mę igbulọ, nọ-pheru Jierúsalemũ mgburugburu. ²Ọ bũru l'ẹka aagwaję iphe bę ndu Ízurelu shi agwaję Chileke; kele e teke akpũdu ọlo Chipfu teke ono. ³Sólomõnu yee Chipfu obu; bya etsokọta iphe, Dévidi, bũ nna iya tọru ọkpa iya. A gũfuepho l'o shi egweje ngweja; bya akpoje ịnwũ-isensu ọku l'ẹka aagwaję iphe.

⁴Eze, bũ Sólomõnu bya ejeshia egwe ngweja lę Gibiyõnu, bũ ishi ẹka aagwaję iphe; bya eworu ngweja-akpo-ọku ọnu labọ l'ukporo iri gwee l'ọru-ngweja, nọ l'ẹka ono. ⁵O -rwua l'enyashi; Chipfu byapfuta Sólomõnu lę nrwọ lę Gibiyõnu l'ẹka ono bya asũ iya: “Pfuia iphe, bũkpoo iphe, ọ dũ ngu gę mu nũ ngu.”

⁶Sólomõnu sũ: “I goshiwaru l'i yeru nwozi ngu Dévidi, bũ nna mu obu shii; kele ọ bũ onye ire-lanũ; bya abũru onye pfũberekoto; bũkwarupho onye obu gũru iphóró l'iphu ngu. Ọ bũru n-yemobu ono bę i yekpoeru iya pho; k'ophu i nũru iya nwa, a-nọdu l'aba-eze iya ntanũ-a.

⁷“Gũbe Chipfu, bũ Chileke mu; nta-a bę i mewaru mũbe onye-ozĩ ngu gę mu bũru eze nọchia ẹnya nna mu, bũ Dévidi; lę mũbe nwatanshii, ta amadũ gę mu e-shije mee iphe, gbaru mu l'ememe. ⁸Mũbe nwozi ngu bę nọwaa l'echilabọ ndu ono, i họtaru; mbũ ndu ono, parũ ẹka apaa; bya abũru agũta agũta ono. ⁹Oo ya bũ; nũnu mũbe nwozi ngu egomunggo mu e-gude bũru eze ndibe ngu obu; waa gę mu majeru iphe, dũ ree; l'iphe, dũ ejĩ. Noo kele ọ tọ dũdu onye sũru abũru eze ndibe ngu-a l'ophu.”

¹⁰Iphe ono, Sólomõnu rworu ono dũ Nnajiuphu ree. ¹¹Oo ya bũ; Chileke sũ Sólomõnu: “Eshi ọphu ọ bũ iphe ono bę i sũru g'e meeru ngu; ọphu i pfuduru kę ndzũ ogologo; ọphu i sũduru g'a nũ ngu ẹku; ọphu i pfuduru kę gę ndu ọhogu ngu nwũshihu; ọ bũ-chiaru egomunggo, ii-gude bũru eze l'ũzo, pfũru ọto bę i sũru g'a nũ ngu; ¹²bę mu e-meeru ngu pho iphe ono, i pfuru sũ g'e meeru ngu ono. Mbũ lę mu a-nũ ngu mmamiphe bya anũ ngu egomunggo; k'ophu bũ l'ọ tọ dũdu onye eze ọzo byaru atũru ngu nũ, dũjeru nũ; ọphu ọ dũdu onye eze ọzo byaru atũru ngu nũ, byaru a-dũ nũ. ¹³Mu a-nũkwa ngu pho iphe, i tĩ rwoduru gę mu nũ ngu; mbũ lę mu e-me g'i nweru iphe; bya emee g'a kwabeje ngu ọbvwũ; k'ophu bũ l'ọ tọ dũdu eze ọzo, bya a-tũru ngu nũ lę ndzũ ngu. ¹⁴Ọ -bũru l'i tsoru ọzo mu; bya eme iphe, mu tọru ọkpa iya; waa ekemu mu egube ono nna ngu, bũ Dévidi meru ono; bę mu e-me g'i kaa nka.” ¹⁵Teke ono; Sólomõnu tehu lę mgbẹnya ono; bya amaru l'ọ nrwọ bę ya shi arwọ.

Tobudu iya bụ; ọ lwatashia Jierúsalemu; o je apfuru l'iphu okpoko ọgbandzu Chipfu gwee ngweja-akpo-oku; waa ngweja-ehugwu; bya abo-oru ndu-ozu iya g'ephwe ha obo-iphe.

Sólomónu ekpe ikpe, atsu l'ehu

¹⁶O nweru unwanyị ukpara labo, byapfutaru eze bya apfuru iya l'iphu. ¹⁷Onye lanu sụ: “Nnajiuphu mu; mu le nwanị-a be gba mgba buru l'ulo lanu; mu bya ezeda. Mu l'ia tuko buru l'ulo ono teke mu zedaru. ¹⁸Le mboku, kwe iya eto ge mu zedacharu ono be yebedua byaru ezedakwapho nkiya. Ophu o to dudu onye ozo, no l'ulo ghaha anyi n'ebor be no iya nu.

¹⁹“O -rwua l'enyashi; o gude njo azee dagbua nwa nkiya. ²⁰O beephio l'echi-abali le teke mube nwozi ngu ekuwaa mgbenya; o gbalihu pata odzu nwa iya ono bya enyekube mu; bya ekuta nwa ke mbedua nyekube onwiya. ²¹A futu l'utsu iya; mu bya agbalihu ge mu chebe nwa mu era; o buwaru nu odzu. Nchi bohuephio ree; mu bya ato nwehu lerwee nwata ono enya; bya ahuma lo to budu nwa nkemu.”

²²Nwanyị ophuna swolihu sụ: “Waawaa! Nwata ophu no ndzu be bu nwa mu; nwata ophu nwuhuru anwuhu buru nwa nkengu.”

Nwanyị k'ivuzo pho sụ: “Waawaa; nwata ophu nwuhuru anwuhu bu nwa nkengu; nwata ophu no ndzu buru nwa nkemu.” Epehwe ndu adzoka-shi iya nno l'iphu eze.

²³Tobudu iya bụ; eze bya asu: “Onye owa-a sūru: ‘Le nwa, no ndzu bu nkiya; onye ophu nwuhuru anwuhu buru nwa k'onye ophu.’ Onye ophu sū: ‘Waawaa; loo nwa nkengu nwuhuru; o buru nwa nkemu no ndzu.’”

²⁴Eze bya asu: “Unu wotaeshikwaru mu nu ogu-echi.” A bya ewotarū eze ogu-echi ono. ²⁵O sū: “Ngwa; sukaha nwata ophu no ndzu ebo; woru ibe lanu nu onye lanu; l'i woru ibe lanu nu onye ophu.”

²⁶Tobudu iya bụ; imemini nwata ono bya adushia nwanị ophu nwa iya no ndzu ike. O chishia sū eze: “Jiko nnajiuphu mu; kururor nwata ono, dzu ndzu ono kee ya; g'e te egbukwa iya egbugbu!”

Nwanyị ophuna sū: “Mu le ngu ta adudu onye ophu e-nweru nwa ono. G'a sukaha iya ebo!”

²⁷Tobudu iya bụ; eze bya ebua ikpe ono; sū: “Kuru nwata ono nu nwanị ivuzo pho. Te egbuhakwa iya egbugbu. Oo nwanị ono bu ne, nwuru iya nu.”

²⁸Ndu Izurelu l'ophu numaeopho g'eze gude kpee ikpe ono; epehwe tsuaha ya ebvu; keke epehwe maru loo Chileke be nuru iya mmamiphe, o gude kpee ikpe, pfuru oto nno.

Ndu gude okwa l'aba-eze Sólomónu

4 ¹Noo ya; eze, bu Sólomónu buru eze ndu Izurelu l'ophu. ²Waa ndu gude okwa l'aba-eze iya baa:

Azaríya nwa Zadoku bẹ bụ onye uke Chileke.

³Elihorefu yee Ahayijia, bụ unwu Shisha bẹ bụ ndu ederu eze ekwo. Jiehoshafatu; nwa Ahiludu buru onye akwakọbeje iphe, meru ememe.

⁴Benaya; nwa Jiehojada bụ onye-ishi ndu ojogu.

Zadoku waa Abyiyata buru ndu-uke Chileke.

⁵Azaríya nwa Nétanu bụ onye-ishi ndu ọchi-ọha.

Zabudu nwa Nétanu buru onye uke Chileke; wakwapho onye agbazije-ru eze idzu.

⁶Ahisha bụ onye-ishi l'ibe-eze.

Adoniramu; nwa Abuda buru onye-ishi ọgbo ozi.

**Ndu Sólomonu meru ndu-ishi;
mẹ ekali ibiya ọphu ẹphe bụgbaa ishi**

⁷Sólomonu bẹ nweru ndu-ishi iri l'ẹbo, bụ ndu-ishi Ízurelu l'ọphu. Ọ buru pẹ anọduje ewotaru eze yee ndibe iya nri, ẹphe erije. Onye lanu ewotajeru iya nri l'ónwa lanu l'ime apha. ⁸Waa ẹpha ndu ono baa:

Nwa Họtụ bụ ishi l'alị úbvú úbvú Ifuremu.

⁹Nwa Deka buru ishi lẹ Makazu; mẹ Shalubimu; mẹ Betu-Shemesi; waa Elonu-Betu-hanau.

¹⁰Nwa Hesedu buru ishi lẹ Arubotu. Soko; mẹ alị Hefa l'ọphu bụkotaru nkiya.

¹¹Nwa Abinadabu, bụ ishi ndu Nafatu-Doru, bụ iya bẹ alu nwada Sólomonu, bụ Tafatu.

¹²Bana, bụ nwa Ahiludu buru ishi lẹ Tanaku; mẹ Megido; mẹ Betu-Shanu l'ọphu; mbụ ẹka ono, nọ-kube Zaretanu; nọ lẹ nsuda Jiezerelu; mbụ e-shi lẹ Betu-Shanu je akpaa lẹ Abelu-Mehola; je aghaa Jiokumeyamu.

¹³Nwa Geba bụ ishi lẹ Ramotu, nọ l'alị Giladu. Mkpukpu Jiayi, bụ iya bụ ẹka nwa Manase shi buru lẹ Giladu l'ọphu bụkotaru nkiya; mẹ ekali mkpukpu Agọbu l'alị Beshanu; mbụ eze mkpukpu ukporo ẹto ono, e gude igbulọ kpụ-phe-tagbaa ono; bya egudeje mgboro onyirubvu kpọ-chia onu-oguzo iya ono.

¹⁴Ahinadabu nwa Ido buru ishi lẹ Mahanayimu.

¹⁵Ahimaazu ọphu alukwapho nwada Sólomonu ono, bụ Basumatu nọdu buru ishi lẹ Nafutali.

¹⁶Bana nwa Hushayi bụ ishi lẹ Asha mẹ Beyalotu.

¹⁷Jiehoshafatu nwa Paruwa buru ishi lẹ Isaka.

¹⁸Shimeyi nwa Ela bụ ishi lẹ Benjiaminu.

¹⁹Geba nwa Uri buru ishi lẹ Giladu, bụ iya bụ alị, ẹka Sihonu shi; onye shi buru eze ndu Amoru; bụkwarupho alị, ẹka Ogu shi; onye shi buru eze ndu Beshanu. Ọ buru yẹbedua kpoloko shi buru ọchi-ọha l'alị ono.

Iphe, eewotajeru Sólomonu l'ujiku lanu

²⁰Ndu Jiuda mẹ ndu Ízurelu bẹ ha igwerigwe g'ẹja, nọ l'aguga eze-enyimu. Ẹphe nọdu anọduje eri; bya angụ; ẹhu nọdu anọduje atso pẹ uto.

²¹ Sólomõnu buru eze ndu alì ono l'ophu; e -shi l'enyimu Yufurétisu jasù l'alì ndu Filisitayinu; je akpaa l'oke ephe lè ndu Ijiputu. Iphe, bụ alì-eze, nòkòta l'uswe iya ono g'ephe ha nòdu atúkòta akírìkò anù Sólomõnu; tème ephe nòdukòta iya l'èka jasù g'ò nò-beru.

²² Iphe, eewotajeru Sólomõnu mbókumboku bẹ bụ ekpa ukpokutu ere-shi, e tsuru etsutsu ukporo ekpa l'ekpa iri; waa ekpa ereshi, a kworu akwókwo, dụ ekpa ukporo èto; ²³ mē eswi iri, tsúchaaru èbà; mē ukporo eswi, akpa l'onwiya; mē ukporo aturu ise; mēkwapho ele; mē mgbada; mē anigo; mē oku, phuru l'ènya. ²⁴ Sólomõnu buru eze alì ono, dukòta l'uzo enyanwu-arìba enyimu Yufurétisu ono l'ophu; mēkpoo ndu eze, bukòta l'uzo enyanwu-arìba enyimu ono; mbụ e -shi lè Tifusa je akpaa lè Gaza. Tème nchì dukòta iya doo mgburugburu egede.

²⁵ Teke Sólomõnu nò ndzụ bẹ ndu Jiuda mē ndu Ízurelù tukuru buru lè ntusarehu; e -shi lè Danu je akpaa lè Biye-Sheba. Onyenõnu nwegbaarù opfu-vayinu; mē oshi figu nkiya.

²⁶ Sólomõnu bẹ nweru ụlo, dụ unu ukporo ise, bụ èka oodobeje inya, anòduje akpù ugbo-inya iya; bya enweru ukporo unu nemadzù iri, bụ ndu agbajè inya.

²⁷ Ndu òchi-òha ono bẹ ewotajeru eze, bụ Sólomõnu nri; mēkwapho kẹ ndu òonu nri. Onyenõnu bẹ ewotajè nkiya l'õnwa ophu rwuberu iya nù. Ò tọ dudu iphe, ephe ekweje g'uko iya duru iya. ²⁸ Nokwaphò g'ephe ewotajè balì; mē eswa ereshi, inya-ogu; waa inya ozo mmanu atajè bya edobe l'èka gbaru nù. Onyenõnu ewotajè iphe, gbaru iya l'ewota.

Mmamiphe Sólomõnu

²⁹ Chileke bẹ nuru Sólomõnu mmamiphe; bya emee g'iphe doje iya enya k'ophu parù èka apaa; bya eye iya egomunggo, ha g'èja, dụ l'aguga eze-enyimu l'èhu. ³⁰ Sólomõnu bẹ mmamiphe iya kangokotaru mmamiphe kẹ ndu uzo enyanwu-awawa l'ophu; bya akangokwaphò mmamiphe kẹ ndu Ijiputu l'ophu. ³¹ Mmamiphe nkiya kakòta kẹ nemadzù ozo l'ophu shii. Mmamiphe iya kakwaphò kẹ Etanu, bụ onye shi l'eri Èzura; bya aka kẹ Hemanu; mē kẹ Kalukolu; mē kẹ Dada, bụ unu Maholu. Ûdù Sólomõnu ono ngakòta ohamoha, nò-pheru iya mgburugburu.

³² Ètu ètu, ò nmashìru dụ unu esaa l'ukporo iri; bya agua unu ebvu labò l'ukporo iri l'ebvu ise. ³³ Ootuje onu ugbugba oshi; mbụ e shikpò l'ugbugba oshi sida, dụ lè Lébanõnu je akpaa l'eswa isopu, efushije l'igbulò. Nokwaphò g'ootuje onu ugbugba anù; mē enu; mē ugbugba anù, l'awù l'epho; mē kẹ ema.

³⁴ Ndu eze ohamoha, nòkòta lè mgboko-a bẹ nùmakotaru kẹ mmamiphe Sólomõnu ono; ephe nòdu eyeje ndu e-je anuma opfu mmamiphe, oopfu obu.

Sólomõnu akwakõbe akpũ eze-ũlo Chipfu
(2Iphe 2:1-16)

5 ¹Hiramu, bũ eze ndu Taya bẽ yee Dévidi shi eshi ònyà. Ọ nũmae-pho lẹ Sólomõnu bẽ a wũwaru manũ l'ishi g'ò bũru eze, a-nõchi ẹnya nna iya, bũ Dévidi; o zia ndu-ozì iya g'ẹphe byapfuta Sólomõnu. ²Sólomõnu l'onwiya bya ezia Hiramũ ozi sũ: ³“Ì mawaru lẹ Dévidi, bũ nna mu ta akpũduru Chipfu, bũ Chileke iya ũlo; mkpata iya bũru ọgu ono, ndu ọhogu iya shi eshije l'ẹkameka etso iya ono; jasũru Chipfu mee ndu ọhogu iya ono nọdukota iya lẹ mkpula ọkpa. ⁴Obenu lẹ nta-a bẽ Chipfu, bũ Chileke mu mewaru; nchì dũ mu doo l'ẹkameka; o to nwedu onye opfu dũru mu l'iya; ọphu ọ dũdu ẹjo-iphe, dapfutawaru mu nũ. ⁵Ọo ya bũ; mu nọdu ari k'akpũru Chipfu, bũ Chileke mu ũlo; ẹgube ono o pfuru iya nna mu, bũ Dévidi sũ: ‘Ọo nwa ono, mu e-dobe g'ò nọchia ẹnya ngu l'aba-eze ngu bẽ a-kpũru mu ũlo.’

⁶“Nta bũkwa g'ì zia ndu e-je egbuaru mu oshi sida, dũ lẹ Lébanõnu. Ndu ozi mu bẽ ẹphe lẹ ndu-ozì nkengu a-tũko yekọta ẹka l'ozì, dũ iya nũ. Mu a-pfũ ngu ụgwo ozi ndu nkengu ono; iphe, ì sũkpoerupho gẹ mu pfua; keke ì manũru-a l'ọ tọ dũdu onye maberu ẹnya g'eegbuje oshi l'ime anyi gẹ ndu Sayidonu.”

⁷Tobudu iya bũ; Hiramũ nũmaepho ozi ono, Sólomõnu ziru ono; ẹhu tsoshia ya ụtso ike. Ọ sũ: “G'ajaja bũru kẹ Chipfu ntanũ-a; mbũ onye ono, nũru Dévidi nwa, maru iphe ẹgube-a g'ò bũru ishi ọha, parũ ẹka ono!”

⁸Hiramũ bya ezia Sólomõnu sũ iya: “Mu nũmawaru ozi, ì ziru mu. Mu e-mekọtacha iphe, ì sũru gẹ mu mee lẹ k'oshi sida mẹ oshi payĩnu ono. ⁹Ndu ozi mu e-shi lẹ Lébanõnu vua oshi ono vufutakọta l'õnu eze-ẹnyĩmu. Mu esweshi iya esweshi gude iya kpọghata l'eze-ẹnyĩmu; je edobe l'ẹka ì tũru ẹka g'e dobe iya. Ọo l'ẹka ono bẽ ee-dokashì iya; unu abya evutawa iya rọ. Iphe, dũ mu ree g'ì meeru mu iya bũ g'ì nũje ndibe mu nri.”

¹⁰No iya; Hiramũ nũkota Sólomõnu oshi sida mẹ oshi payĩnu, mkpa iya dũru iya g'ọha. ¹¹Sólomõnu nọdu anũje Hiramũ unũ ẹkpa witi mgbo ụkporo labọ l'unũ iri g'ò bũru nri, ndibe iya; bya eye iya unũ ite-mkpa manũ olivũ, a tsũru l'ikwe unũ ụkporo labọ l'iri. Ọ bũru gẹ Sólomõnu anũje iya Hiramũ bũ ono l'aphagapha. ¹²Chipfu nũerupho Sólomõnu mmamiphe g'ò kweru iya ukwe iya. Sólomõnu yee Hiramũ tũko nọdu lẹ nchì-odoo; ẹphenebo woru ndzũ gbaa.

Ndu ọgbo-ozì Sólomõnu
(2Iphe 2:17-18)

¹³Eze, bũ Sólomõnu bya ahọta ndu ọgbo-ozì l'alì Ízurelũ l'ophu. Ndu ọgbo-ozì ono bẽ tũkoru dũ ụkporo unũ unwoke ẹto l'unũ iri l'ise. ¹⁴Ọ

nọdu ezije phẹ ụkporo unu l'unu ise ise g'ephe je Lébanonu; ephe nọdu ejeje je anọo ọnwá ophu l'ẹka ono; ephe alwa bya anọo ọnwá labọ l'unu-phu. Ọ bụrụ Adoniramụ bẹ bụ onye-ishi ndu ọgbo-ozí ono. ¹⁵Sólomonu bẹ nwekwarupho ụkporo unu ụmadzu ugbo ẹsato l'unu iri l'ise, bụ ndu evuje iphe; bya enweru ụkporo unu ụmadzu ugbo iri, bụ ndu anọduje awa mkpuma l'úbvú úbvú alí ono. ¹⁶Teme wafukwapho unu ụmadzu ẹsato l'ụmadzu ụkporo ise, bụ ndu-ishi, eleta ẹnya l'ozí ono. ¹⁷Eze bya atụa ekemu sụ g'ephe gbakpọshia oke mkpuma, vu aswa kwachashia ya g'e gude tịa ọkpá ụlọ ono. ¹⁸Ọo ya bụ; ndu emeru Sólomonu ọna; waa ndu emeru Hiramụ ọna; mę ndu Gebalu bya egbushia oshi woru kwakọbe; bya agbakpọshia mkpuma, ee-gude kpụa ụlọ ono.

Sólomonu akpụ eze-ụlọ Chipfu

(2Iphe 3:1-14)

6 ¹Tọbudu iya bụ; Sólomonu wata akpụ eze-ụlọ Chipfu ono l'apha, kwe ndu Ízurelụ unu apha l'ụkporo apha ẹno g'ephe shichaa l'alí ndu Ijiputu futa; mbụ apha, kwe Sólomonu apha ẹno, e -shi teke ọ watarụ abụrụ eze ndu Ízurelụ; mbụ l'ọnwá, ọnwá Zivú, bụ iya bụ ọnwá k'ẹbo l'apha.

²Eze-ụlọ ono, eze, bụ Sólomonu kpuru Chipfu ono bẹ ogologo iya dụ ụkporo nkwo-ẹka ẹto; uswekete iya dụ ụkporo nkwo-ẹka; eli iya dụ ụkporo nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka iri. ³Nwụlọ, a kpuru; dupfube l'atatiphu eze-ụlọ ono bẹ ogologo iya dụ ụkporo nkwo-ẹka. Ogologo iya bẹ yẹle uswekete eze-ụlọ ono l'onwiya ha ẹnya nhamunha. Uswekete kẹ nwụlọ ono dụ nkwo-ẹka iri.

⁴Eze-ụlọ ono bẹ windo, o yeru iya dughbaa wẹrere wẹrere. ⁵Ọ kpụ-phe-taru igbulọ eze-ụlọ ono; waa ime ẹka-kakọta-adụ-nsọ mgburugburu. Ọ kpụa ya nno; bya eyekọta iya mkpuru; ọ nọ-pee ụlọ ono mgburugburu. ⁶Ụlọ k'alí iya bẹ ọsa iya dụ nkwo-ẹka ise; ọsa iya k'echilabọ bụrụ nkwo-ẹka ishii; ọsa iya k'ẹto bụrụ nkwo-ẹka ẹsaa. A kpụshirụ òbvúrú doo mgburugburu l'azụ eze-ụlọ ono. Ọ bụrụ l'eli òbvúrú ono bẹ a tukobe-gbaaru oswebe; k'ophu bụ l'ọ tọ dudu iphe, asupfukwaduru l'ime igbulọ eze-ụlọ ono.

⁷Teke aakpụ eze-ụlọ ono bẹ mkpuma, e gude kpụa ya bụ l'ẹka aanọduje agbakpọshi mkpuma bẹ a nọ kwachakọta mkpuma ọbu. Ophu ọ tọ dudu teke a nọmajeru ọda ọngu; ọzoo ọda ogbunkụ; ophu a nọmajeduru ọda iphe-igwè, e gudeje eme k'ụlọ teke aakpụ iya.

⁸Onu ẹka eeshije abahụ l'oma ụlọ ono k'alí bẹ nọ laaru ụzo ndọhali eze-ụlọ ono. O nweru ẹka eenyije enyinyi nyiba lẹ mkpopfu ụlọ ono k'echilabọ; bya agbẹwaro lẹ k'echilabọ ono nyihu mkpopfu k'ẹto.

⁹Noo ya; Sólomonu kpụa eze-ụlọ ono kpụ-tsee. O gude oswebe oshi sida; mę oshi sida, a washirụ awashị gude kụ-chia eli iya. ¹⁰A

kpùshikwarupho nwùlo, dù mkpopfu mkpopfu; ọ dù-pfuchaaru l'eze-ùlo ono mgburugburu. Iphe, ephè dughbaa l'eli bù nkwo-ẹka ise ise. Ọ bụru oshi sida bẹ e gude gbaufube iya l'eze-ùlo ono.

¹¹ Chipfu bya epfuru yeru Sólomọnu sù: ¹²“A -bya lẹ k'eze-ùlo-a, iikpu-a; ọ -bùru l'iitsoje iphe, mu tọru ọkpa iya g'e tsoje; bya edobe nsọ mu; bya edobekọta ekemu mu g'ọ ha; bya emeje iya ememe; bẹ mu e-shi l'ẹka ngu mee g'opfu ono, mu pfuru nna ngu, bù Dévidi ono wùkota. ¹³Mbù lẹ mu e-buru l'echilabọ ndu Ízurelu; ọphu mu ta abyadụ aha ndibe mu ono, bù ndu Ízurelu.”

G'e mengashiru ime eze-ùlo ono; ọ dù

(2Iphe 3:8-14)

¹⁴Ọo ya bù; Sólomọnu bya akpua eze-ùlo ono kpù-tsee. ¹⁵O gude oshi sida, a washiru awashị kwechishia igbulọ ime eze-ùlo ono; shita l'ọkpa-alì jeye l'eli iya ẹka a kù-chiru akù-chi. Oma-ùlo iya bụru oshi payinu bẹ o gude kwechishia ya. ¹⁶O gude oshi sida, a washiru awashị kù-buta ẹka dù ụkporo nkwo-ẹka l'ime ime eze-ùlo ono gude meta mkpuru, bù iya bù ẹka-kakọta-adu-nsọ. E shi l'oma iya kua ya oshi sida ono jeye l'eli iya. ¹⁷Nwùlo ọphu dù l'iphu ẹka-kakọta-adu-nsọ ono bẹ ogologo iya dù ụkporo nkwo-ẹka labọ. ¹⁸Ime eze-ùlo ono bẹ bù oshi sida bẹ e gude kwechishikọta iya l'ọphu; k'ọphu bù l'ọ tọ dudu mkpuma, e gude kpua ụlo ono duru ọphu a humaru l'anya. A pyishigbaa iphe, dù g'otumu; mẹ okoko, jawaru àjàjà l'oshi sida ono.

¹⁹Ọ kpuru ẹka-kakọta-adu-nsọ dobe l'ime ime eze-ùlo ono g'ọ bụru ẹka aasubeje okpoko ogbandzu Chipfu. ²⁰Ẹka-kakọta-adu-nsọ l'ime ime ụlo ono bẹ dù ụkporo nkwo-ẹka l'ogologo iya. Uwekete iya dù ụkporo nkwo-ẹka; eli iya dù ụkporo nkwo-ẹka. Ọ wùkota iya mkpọla-ododo, guru egugu. O gudekwaphọ oshi sida kuta ọru-ngweja.

²¹Sólomọnu gude ọkpobe mkpọla-ododo kwechishikọta ime eze-ùlo ono l'ọphu; bya eswebushia gwogirigwo, e gude mkpọla-ododo mee l'onu ime mkpuru ẹka-kakọta-adu-nsọ ono; bya awua ya mkpọla-ododo gude kwechia ya. ²²Eze-ùlo ono l'ọphu bẹ ọ wùkotaru mkpọla-ododo l'ime iya. Nokwaphọ g'ọ wùkotaru mkpọla-ododo l'oru-ngweja ono, dù l'ẹka-kakọta-adu-nsọ ono.

²³O gude oshi olivu meta chierobu labọ, eli iya dughbaa nkwo-ẹka iri iri woru pfube l'ẹka ono, kakọta-adu-nsọ ono. ²⁴Nkù chierobu ono nanu bẹ dù nkwo-ẹka ise; nanu ọphu dù nkwo-ẹka ise. E -shi l'ishishi nkù ọphuu jasụ l'ọphuu bẹ dù nkwo-ẹka iri. ²⁵Chierobu k'ẹbo bẹ dukwapho nkwo-ẹka iri l'eli. Chierobu ono ephenebo bẹ hakọta ẹnya nhamunha; gbakọta ụgbugba lanu. ²⁶Chierobu ono nanu bẹ dù nkwo-ẹka iri l'eli; ọ bụru nno bù g'ọphuu dù. ²⁷Ọ pfubekota chierobu ono l'ime ẹka ono, kakọta nsọ l'eze-ùlo ono. Nkù phẹ tuko jashichaa ajashị. Nkù kẹ chierobu lanu bẹ nọ

je asụ-pfuru l'igbulọ ibe lanụ; ñkù k'ophuu nọdu je asụ-pfuru l'igbulọ ibe iya ophuu. Ñkù phẹ ono bya asụ-pfuchaaru lẹ kẹ nwibe phẹ l'echilabọ ụlo ono. ²⁸Ọ bụru mkpọla-ododo bẹ ọ wụru l'eli chierobu ono.

²⁹Ọ pyishia chierobimu; pyishia mpfụ; mẹ okoko l'eli igbulọ ime ụlo, dū nsọ ono; mēkota azụ iya mgburugburu. ³⁰Ọma eze-ụlo ono bẹ ọ wụkotaru mkpọla-ododo l'ime iya mē azụ iya. ³¹L'onu-abata ẹka-kakọta-adụ-nsọ bẹ o yeru mgbo, dū nkwegba labọ, e gude oshi olivu pyia. Ọkpa mgbo ono k'imeli yee kẹ mgbureku bẹ tukuror nweru mgbureku ise. ³²Ọ pyishia chierobimu; mē mpfụ; waa okoko, jawaru àjàjà l'eli mgbo labọ ono, e gude oshi olivu pyia ono; bya ekwekọta phẹ mkpọla-ododo l'eli. O woru mkpọla-ododo wua l'eli chierobu waa mpfụ ono. ³³Nokwaphọ g'ọ meru ọkpa mgbo, nweru mgbureku ẹno, e gude oshi olivu mee; woru ye l'onu eze-ụlo ono gēdegede. ³⁴Ọ bya egude oshi payinu pyia mgbo labọ. Mgbo ono bẹ aagujeru tukobe l'ibe iya. ³⁵Ọ pyishikwaapho chierobu; mē mpfụ; waa okoko, jawaru àjàjà l'eli mgbo ono; bya egude mkpọla-ododo kwee l'eli iphe ono, ọ pyishiru lẹ mgbo ono; mbụ chibechaa ya echibe.

³⁶Ọ kpụ-butaru ọma-unuphu ye l'ime eze-ụlo ono. Igbulọ, e gude kpụ-buta iya bẹ aatụ-kobeje oshi sida lanụ l'eli mkpuma, a kwacharu akwacha, e doru mkpopfu ẹto.

³⁷Sólomọnu tūru ọkpa eze-ụlo Chipfu ono l'apha, kwe iya apha ẹno, ọ wataru aburu eze; mbụ l'ónwa Zivu. ³⁸Ọ bụru l'apha, kwe iya apha iri lẹ nanu, o shi bataru eze; l'ónwa Bulu, bụ iya bụ ónwa k'ẹsato bẹ a kpụ-tse-kotaru ụlo ono l'ophu; kpukota iya egube, a riru k'akpukpu iya. Ọ bụru apha ẹsaa bẹ Sólomọnu gude kpua ụlo ono.

Sólomọnu akpụ ụlo ibe-eze iya

7 ¹Sólomọnu gude apha iri l'eto kpua ụlo ibe-eze iya kpụ-tse. ²Ụlo ibe-eze ono bẹ o gude oshi sida, shi l'oswa úbvú úbvú Lébanonu kpua. Ogologo ụlo ono dū ụkporo nkwo-ẹka ise; uswekete iya dū ụkporo nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka iri; eli iya dū ụkporo nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka iri. Ụlo ibe-eze ono bẹ a kpọru itso akpaa sida giriri uzi ẹno; bya eworu oswebe oshi sida swee l'eli itso ono. ³Ọ bụru oshi sida bẹ e gude kpuchia ya l'eli oswebe ono, e swebegbaaru l'eli itso ono. Itso ono bẹ dū ụkporo labọ l'ise. Iphe, ọ dū l'ogiri l'ogiri bụru iri l'ise ise. ⁴Windo, e yeru iya bẹ a kpọru giriri uzi ẹto; ọ nọdu chegbabegbaa windo ibe iya iphu. ⁵Mgbo, e yekotaru l'ụlo ono; mē windo, e yeru iya bẹ e meru ọkpa iya o nweru mgbureku ẹno ẹno. Windo ono bẹ a kpọru giriri uzi ẹto; ẹphe ghagbabegbaa windo ibe phẹ iphu.

⁶Ọ bya emeta ọma-ụlo ophu bụ Ụlo-Itso. Ogologo iya dū ụkporo nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka iri; uswekete iya dū ụkporo nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka iri. O nweru nwulo ophu a kpuru dū-pfube l'onu ẹka eeshije abahu iya; bya ekpua ya iphe l'eli; ọ bụru itso ono gudesi iya.

⁷Ọ bya akpụta Ọma-ụlo Aba-Eze, bụ iya bụ Ọma Ụlo-Ikpe; mbụ ẹka ọo-
nọduje ekpe ikpe. Ọ bụrụ oshi sida bẹ e kwere iya; e -shi l'oma iya jasụ
l'eli iya.

⁸Ọphu bụkpoo ụlo-ebubu Sólomọnu bẹ nọ lẹ nkulahụ ọma-unuphu ono,
dụ l'ụzo ụlo-ikpe ono. Ụlo ono bẹ e meru; ọ gbaa ugbugba lanụ. Ọ bụkwa-
rupho ẹgube ụlo lanụ ono bẹ ọ kpuru nyee ya; mbụ nwada Fero, bụ eze
ndu Ijiputu pho, ọ lụtaru pho.

⁹Ụlo ono g'ọ hakọta shita l'ẹka a tūru ọkpa iya jasụ l'eli iya; mēkwapho
gbẹ l'etezi jasụ l'eze ọma-unuphu ono bẹ bụ mkpuma, vu oke aswa bẹ e
gude kpukota iya. Mkpuma ono bẹ a gbakpọshirụ g'ọ ha; o nweru mgbu-
rẹku; bya egude soya kwachashia ya iphu l'azụ iya.

¹⁰Mkpuma, e gude tūa ọkpa ụlo ono bẹ vugbaa oke aswa bya ahagbaa
shingushingu. O nweru ndu ọphu dụ nkwo-ẹka ẹsato; bya enweru ndu
ọphu dụ nkwo-ẹka iri. ¹¹E gude mkpuma, a washirụ awashi, vugbaa oke
aswa; waa oswebe oshi sida doo l'eli iya.

¹²A kpụ-pheru igbulọ mgburugburu gude meta eze ọma-unuphu. Igbu-
lọ ono abujeru; a -kpua mkpopfu mkpuma ẹto; a tū-kobe iya oswebe oshi
sida lanụ l'eli ẹgube ono, e meru iya l'igbulọ, e gude kpụ-pheta ọma-unu-
phu eze-ụlo Chipfu pho; waa nwulo ono, eeshije abahụ l'eze-ụlo Chipfu
ono.

Iphe, e meru dobe l'eze-ụlo Chipfu

(2Iphe 3:15-17; 4:1-10)

¹³Eze, bụ Sólomọnu bya ezia g'e je ekuaru iya Hiramụ lẹ mkpukpu Ta-
ya. ¹⁴Hiramụ ono bẹ bụ nwatibe nwanyị, ji iya anọedu, shi l'ipfu Nafutali.
Nna iya bẹ bụ onye Taya; bya aburu onye maru g'e gudeje onyirubvu eme
ona. Hiramụ bẹ bụ onye nweru mmamiphe; iphe nọdu edoje iya ọnya; ọ
makotaru g'e gudeje onyirubvu eme ona. Ọ bya ibe Sólomọnu bya emekọ-
ta iphemiphe, a sūru g'ọ mee.

Itso, e meru l'onyirubvu

(2Iphe 3:15-17)

¹⁵Ọ bya egude onyirubvu kpua itso labo, dūchaa nkwo-ẹka iri l'esa-
to l'eli; waa nkwo-ẹka iri l'ẹbo lẹ mgburugburu iya. ¹⁶O gudekwapho
onyirubvu, a dazeru adaze kputa nchị-itso labo, aa-tū-kobe l'eli itso ono.
Nchị-itso ono l'ẹhu l'ẹhu bẹ bụ iphe, ọ dūchaa l'eli bẹ bụ nkwo-ẹka ise
ise. ¹⁷Ọ bya akpata iphe, dụ g'ugbu; waa iphe, dụ g'e gwogirigwo yechaa
lẹ nchị-itso ono, dụ l'eli itso ono. Iphe, ọ dūchaa bụ ẹsaa ẹsaa lẹ nchị-itso
lanụ. ¹⁸Teme ọ bya emeshia iphe, dụ g'akpuru itorokuma doo giriri uzi
labo l'eli nchị-itso ono gude dophechaa iphe ono, a kparụ akpakpa pho
mgburugburu; gude memashia ya ememashi. ¹⁹Nchị-itso ono, a tū-koberu
l'eli itso ono, a kpoberu l'onu nwulo ono, eeshije abahụ l'eze-ụlo Chipfu

ono bẹ ọ kpuru; ọ dụ g'ojimbvu. Ọ buri nkwo-ẹka ẹno bẹ ọ duchaa l'eli. ²⁰Ọ buri l'eli nchi-itso ono g'ephe ha; mbu l'eka e meru; ọ gwọo kokoroko ono, nọ-kube iphe, a kparu akpakpa ono bẹ e doru iphe ono, dụ g'akpuru itorokuma ono giriri uzi labo. Ishi itso ono l'ehu l'ehu bẹ e dokotaru ukporo akpuru itorokuma iri iri gbaa mgburugburu. ²¹Ọ bya akpobe itso ono ephenebo l'iphu nwulo ono, eeshije abahu l'eze-ulo Chipfu ono. Itso ophu ọ kpoberu l'uzo ndohali bẹ ọ guberu Jiakinu. Ophu ọ kpoberu l'uzo isheli bẹ ọ guberu Bówazu. ²²Nchi-itso ono g'ọ hakota bẹ e mekotaru ọ dụ g'ojimbvu. Ọo ya bu; ozi k'itso bu.

Iphe, e meru l'onyirubvu dobe g'e yeje mini

(2Iphe 4:2-5)

²³Tobudu iya bu; Hiram bya adazee onyirubvu gude kputa iphe, dụ mgburugburu, ee-yeje mini g'ọ doru chi ririri. Igburonu iya mgburugburu bẹ dụ nkwo-ẹka iri. G'ọ habe l'eli bu nkwo-ẹka ise. Mgburugburu iya dụ ukporo nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka iri. ²⁴Lẹ mkpula igburonu iya bẹ a kpu-pyaberu iphe, dụ g'otumu uzi iri iri l'anya nkwo-ẹka nanu nanu; woru iya kpoo giriri uzi labo. E mee ya; yeje mini ono, echi ririri ono rwagbabe. ²⁵Iphe ono, ee-yeje mini ono bẹ a doberu l'eli oke-eswi iri l'ebo, a kpu-ru l'onyirubvu. Oke-eswi ono ẹto bẹ a gharu iphu l'uzo isheli; ghaa ẹto iphu l'uzo ẹnyanwu-ariba; ghaa ẹto iphu l'uzo ndohali; ghaa ẹto iphu l'uzo ẹnyanwu-awawa; ghakota phe ike ye l'uzo ime iya. ²⁶Iphe ono, ee-yeje mini ono bẹ igbidigbi iya ha g'mpfupfumeka. Igburonu iya bẹ o meru; ọ dụ g'igburonu okoro; mbu ọ dupeho g'okoko ojimbvu. Mini, alaje iya nu bẹ e-rwu iphe, dụ g'unu galonu ukporo labo l'iri.

²⁷O gudekwapho onyirubvu meta ogba-kperekpere iri. Ogba-kperekpere ono l'ehu l'ehu duchaa nkwo-ẹka ẹno ẹno l'ogologo; waa nkwo-ẹka ẹno l'uswekete iya; eli iya dụ nkwo-ẹka ẹto. ²⁸Waa g'e gude mee ogba-kperekpere ono bu ọwa: O nweru iphe, e gude degbabe iya, e swebuhacharu iya l'echilabo. ²⁹L'eli iphe ono, o swebuhacharu l'echilabo iya ono bẹ ọ kpu-ru oduma; waa oke-eswi; me chierobu dobegbaa. Ọ bya egude onu tsua onyirubvu jeye ọ dụ g'iphe, a kparu akpakpa; woru iya hebe l'eli oduma ono; me oke-eswi ono; hebekwa iya pho lẹ mkpula iya. ³⁰Ogba-kperekpere ono nwechaaru okpa ẹno l'ehu l'ehu, e meru l'ope; bya enweru iphe, emeje g'okpa iya ono wephe ewephe, bukwapho onyirubvu bẹ e gude mee ya. O gude onyirubvu meta iphe, aasubeje eze gbamugbamu lẹ mgbureku iya ẹno; bya akpaa iphe akpakpa; gude memashia ya ememashi. ³¹Eli ogba-kperekpere ono bẹ a kpofuru uzo; bya eyephee ya iphe mgburugburu l'uzo ono. Eka ono, a kpofuru iya uzo ono bẹ omilomi iya dụ nkwo-ẹka lanu. Uzo ono bẹ gbaru mgburugburu dụ g'iphe, a doberu iya adobe lẹ mkpula. Onu iya yee iphe ono, e yeru iya lẹ mkpula ono tuko dụ nkwo-ẹka lẹ mkprikpu iya. A pyishia iphe, dụ iche iche gude gbakota ẹka ono, a kpofuru

iya ụzo ono mgburugburu. A kuru ọgba-kperekpere ono; o nweru mgbureku eno; a ta kuduru iya mgburugburu. ³²E meru ọkpa iya ephen'eno ye le mkpula iphe ono, e gude kua ọgba-kperekpere ono. Iphe ono, emeje ọkpa iya ewephe ono be e meru; o lipfuchaaru elipfuru l'ọgba-kperekpere ono. Ọkpa iya nanu be du nkwo-eka le mkpirikpu iya l'eli. ³³Ọkpa iya ono be e meru; o du g'ọkpa ugbo-inya. O buru onyirubvu be a dazeru adaze gude meta iphe ono, emeje g'ọkpa iya wephe ewephe ono; me igburonu ọkpa iya; me nggara supoku iya; waa iphe, aagajeru nggara supoku ye.

³⁴Ọgba-kperekpere ono nwekotaru iphe, adobeje iphe ụzo eno eno. Iphe ono be nochaa nanu nanu le mgbureku iya. Iphe ono be e meru; yee ọgba-kperekpere ono tuko lipfuru. ³⁵L'eli ọgba-kperekpere ono be e yeru iphe, du mgburugburu, du uzi eto l'ime nkeru-ebo nkwo-eka lanu l'eli. Iphe ono, aadobeje iphe ono; waa iphe, e gude kua ọgba-kperekpere ono be e meru; o tuko lipfuru l'eli iya ono. ³⁶O bya apyishia chierobu; me oduma; me mpfu l'eli iphe ono, aadobeje iphe ono; pyishikwaa ya pho l'eli iphe ono, e gude kua ọgba-kperekpere ono; mbu l'eka ta adudu iphe nochiru iya nu; bya akpaa iphe-akpakpa l'eli iya gude mee ya ona. ³⁷Noo g'o gude mee ọgba-kperekpere iri bu ono. O meru iya; o buru iphe lanu; epe hakotaru enya nhamunha; gbakota ugbugba lanu.

³⁸O bya egude onyirubvu mee eze gbamugbamu iri. Ophu nonu be anataje ukporo galonu mini ugbo iri le nanu le galonu iri. Gbamugbamu ono l'ehu l'ehu be duchaa nkwo-eka eno eno l'osa. Gbamugbamu ono be aa-dobechaa nanu nanu l'ọgba-kperekpere ono epe n'iri. ³⁹O bya apfu-be ọgba-kperekpere ono ise l'uzo ndohali eze-ulo Chipfu; bya apfu-be ise l'uzo isheli eze-ulo ono. Eka o doberu eze iphe pho, ee-yeje mini pho bu lekutara l'eze-ulo ono; laaru ụzo enyanwu-awawa l'ibiya k'uzo ndohali.

⁴⁰Iphe ozo, Hiram mefuaru bu ite; me iphe, eegudeje ekpo ntu; waa gbamugbamu.

Mkpako iphe, Hiram kpushiru dobe l'eze-ulo Chipfu

(2Iphe 4:11-22)

Tobudu iya bu; Hiram tuko ozi ono, o jeru eze, bu Solomonu l'eze-ulo Chipfu ono jeebekota.

Owaa bu iphe, o kpushiru l'eze-ulo Chipfu ono: ⁴¹Itso labo; waa nchi-itso labo, gwocharu ke kokoroko, o tu-kobecharu l'eli itso labo ono; me iphe-akpakpa labo, o kparu gude memashia nchi-itso labo ono, gbaru yororo ono; ⁴²me akpu itorokuma, dukota unu lanu, o dopheru iphe, a kparu akpakpa labo ono. O doru iya giriri uzi labo le nchi-itso ono, gbaru yororo ono; mbu l'eli itso ono; ⁴³me ọgba-kperekpere iri; waa eze gbamugbamu iri, a dobechaaru iya l'eli; ⁴⁴me iphe, eeyeje mini, echi ririri; me oke-eswi iri l'ebo, a doberu iphe ono l'eli; ⁴⁵me ite; me iphe, eegudeje ekpo ntu; waa gbamugbamu.

Iphemiphe, Hiram meshikotaru eze, bu Sólomonu le k'eze-ulo Chipfu ono be bu onyirubvu, aphugbaa ke ngerengere be o gude mekota iya.

⁴⁶Eze be ziru g'a dazee onyirubvu ono gude kpushia iphe ono le phorokoto ali Jiordanu; mbu ali urwa, du le mgbaka Sukotu waa Zaretanu.

⁴⁷Sólomonu ta tuduru erwa iphe ono atutu; kele o panukaru igwerigwe. Erwa onyirubvu, laru iya nu be a ta makahadu go habe.

⁴⁸Sólomonu meshikotaru ivu, du leze-ulo Chipfu ono, bu iya bu: Orungweja, e gude mkpola-ododo mee; me teburu, e gude mkpola-ododo mee, eedobeje buredi, du nsọ l'iphu Chipfu; ⁴⁹me iphe, aapfubeje oroku, e meru l'okpobe mkpola-ododo. Ise be o doberu lekutara; dobe ise ophu lekicha l'iphu mkpuru aka-kakota-adu-nsọ ono; me iphe, du g'okoko; me oroku; me iphe, eegudeje akpapyata iphe. Iphemiphe ono be e mekotaru le mkpola-ododo; ⁵⁰me gbamugbamu; me iphe, apaje oghu oroku; me ago; me iphe, aaguje oku. E gudekota okpobe mkpola-ododo mekota iya; me enya okpa-mgbo ime mkpuru, bu iya bu mkpuru aka-kakota-adu-nsọ; yee enya okpa-mgbo eze-ulo ono lonwiya, e gude mkpola-ododo mee.

⁵¹Noo ya; ozi, eze, bu Sólomonu ejekota leze-ulo Chipfu ono bya abvukota. O bya ewobatakota iphemiphe, Dévidi, bu nna iya shi dobe nsọ bya eworu dobe leka eedobeje eku leze-ulo Chipfu ono; mbu mkpola-ochaa; me mkpola-ododo; me ivu, du iche iche.

Aapabata okpoko Chipfu leze-ulo Chipfu

(2Iphe 5:2—6:2)

8 ¹Tobudu iya bu; Sólomonu bya ekuko ndu bu ogerenya ndu Izurelu; mbu ndu-ishi l'ipfu l'ipfu; me ndu-ishi l'enya-unuphu ndu Izurelu; g'ephe byapfuta iya le Jierusalemu; k'opu ephe a-pafuta okpoko ogbandzu Chipfu l'ubvu Zayonu, bu iya bu mkpukpu Dévidi. ²O -rwuepho teke ephe aboje iphe lonwa Etanimu, bu iya bu onwa k'esaa; unwoke Izurelu l'opu tuko g'ephe ha dzukoo l'iphu Sólomonu.

³Ndu bu ogerenya ndu Izurelu l'opu dzukoo; ndu-uke Chileke pata okpoko ono. ⁴Ephe pata okpoko Chipfu; bya aphota ulo-ekwa-ndzuko; gwetakota iphe, bu ivu, du nsọ, du iya nu. O buru ndu-uke Chileke waa ndu Lívayi be vutaru iya nu. ⁵Eze, bu Sólomonu me ikpoto ndu Izurelu, ephe l'ia dzukoberu leka ono tuko nodu l'iphu okpoko ono; egbushi aturu me eswi. Ephe gbushiru ikpoto anu, a ta tukotadu onu iya; teme ophu a ta gutadu iya l'ogu.

⁶Noo ya; ndu-uke Chileke ono pata okpoko ogbandzu Chipfu ono je edobe leka du nsọ, e metaru doberu iya l'ime mkpuru eze-ulo ono, bu iya bu aka-kakota-adu-nsọ; woru iya dobe le mkpula nkù chierobu. ⁷Chierobu ono be sashigbaaru nkù l'eli aka ono, okpoko ono no ono; shi nno gbobuta okpoko ono; waa oshi, eegudeje apa iya. ⁸Oshi ono be du ogo-ogo k'opu bu laagbeje leka-du-nsọ ono, du l'iphu aka-kakota-adu-nsọ

ono ele ishishi iya g'o tsefutaru. Ọle a ta gbejekwanu l'ẹka ọzo hụma iya. Ẹphe ụkwa-a l'ẹka ono byasụ lẹ ntanụ. ⁹Ọ tọ ụdụ iphe, ụ l'okpoko ono; gbahaa mkpuma labọ, ụ bachibachi, Mosisu yeru iya l'úbvú Horebu l'ẹka ono, Chipfu yee ndu Ízurelu nọ gbaa ndzụ g'ẹphe futaru l'alị Ijiputu ono-a.

Ọdu-biribiri Chipfu

(2Iphe 5:11-14)

¹⁰Ndu uke Chileke ono shiẹpho l'ẹka-ụ-nso lufuta; urwukpu bya ejị eze-ulo Chipfu ono ejiji. ¹¹Urwukpu ono mee k'ophu ndu-uke Chileke ono ta aduedu ike jee ozi, ẹphe eje; noo kele ọdu-biribiri Chipfu bẹ jiru eze ụlo Chipfu ono.

Opfu, Sólomọnu pfuru

(2Iphe 6:3-11)

¹²Tọbudu iya bụ; Sólomọnu sụ: “Chipfu sụru l'ọ l'urwukpu, gbahuru kẹ tsukiribaa bẹ ya e-buru. ¹³Nta-a bẹ mu kpwaru ngu eze-ulo, parụ ẹka apaa, bụ ẹka ii-buru jasụ lẹ tuutuutuu lẹ mịmimii.”

¹⁴Ndu Ízurelu ono, dzukọberu nụ ono pfuru l'ẹka ono; Sólomọnu bya aghachiru phẹ iphu; gọru ọnu-oma nụ phẹ; ¹⁵sụ phẹ: “G'ajaja buru kẹ Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu; mbụ onye ono, gude ọnu iya kwee Dévidi, bụ nna mu ukwe; bya egudewaa ẹka iya meebekota iya g'o pfuru. Kele o pfuru sụ: ¹⁶'Eshi mbọku, mu dufutaru ndibe mu, bụ ndu Ízurelu l'alị Ijiputu bẹ ọ tọ ụdụ mkpukpu, mu hofutaru l'ipfu Ízurelu l'ophu g'ọ buru ẹka aakpuru mu ụlo; g'ẹpha mu reje ire l'ẹka ono. Ọle mu họtaru Dévidi g'ọ buru onye-ishi ndibe mu, bụ ndu Ízurelu.’

¹⁷“Nna mu, bụ Dévidi bẹ o shikpọo ụ g'a sụ l'ọ kpuru Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Ízurelu eze-ulo. ¹⁸Obenu lẹ Chipfu sụru nna mu, bụ Dévidi: ‘Eshi ọphu i vu iya l'obu g'ị kpuru mu eze-ulo bẹ ọ ụkwa-a ree l'ọ ụ ngu l'obu. ¹⁹Ọle-a; ọ tọ bụdu gbuedua bẹ a-kpụ ụlo ọbu. Onye a-kpụ iya nụ bụ nwa ngu, ị nwuru anwunwu. Ọo yebedua bẹ a-kpuru mu eze-ulo ọbu.’

²⁰“Nta bẹ Chipfu meebewaru ukwe ono, o kweru; kele mu futaru bya anọ-chia ẹnya nna mu, bụ Dévidi; mu nọduwaa l'aba-eze ndu Ízurelu ẹgube ono, Chipfu kweru ukwe iya; teme mu bya akpwa eze-ulo Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu ono. ²¹Ọ buru l'ẹka ono bẹ mu metawaru ẹka okpokoko Chipfu nọ; mbụ okpokoko ono, e yeru ẹkwọ ogbandzu ono, Chipfu yee nna anyi phẹ gbaru lẹ teke ono, o dufutaru phẹ l'alị Ijiputu ono.”

Sólomọnu epfu anụ Chileke

(2Iphe 6:12-42)

²²Tọbudu iya bụ; Sólomọnu pfuru l'iphu ọru-ngweja Chipfu; l'iphu edzu-dzu-ọha ndu Ízurelu ono; chilia ẹka iya labọ imeli; ²³pfuahaa sụ: “Gbube

Chipfu, bu Chileke ke Ízurelu; o to dudu Chileke ozo, dubaa ge gubedua l'imigwe waa l'eliphe; mbu gube onye edobeje ogbandzu, unu le ndibe ngu gbaru; bya egoshije l'i yeru ndu-ozu ngu obu; mbu ndu gude obu phe g'o ha etso uzo ngu. ²⁴Gube onye ono, mekotaru ukwe-iphe, i kweru onye-ozu ngu ono, bu nna mu Dévidi. I gude onu ngu kwee ya ukwe-iphe; bya egude aka ngu mee iphe, i kweru iya ukwe iya; g'i meru iya ntanu-a.

²⁵"Gube Chipfu, bu Chileke ke Ízurelu; nta-a bu g'i mefunaa ukwe-iphe ono, i kweru onye-ozu ngu ono, bu nna mu Dévidi; mbu ono, i kweru iya su: 'O to dudu iphe, bya l'e-me gunwu ngu no-buhu l'aba-eze ndu Ízurelu; m'o buru-a l'unwu ngu obu be a-kwaberu onwophe enya; etso uzo mu; egube ono, gubedua tsoru iya ono.' ²⁶Jiko Chileke ke Ízurelu; g'opfu ono, i pfuru yeru onye-ozu ngu, bu nna mu Dévidi ono vukotakwa.

²⁷"Obenu; ?Chileke e-buru l'eliphe k'eviya to? Su-a; igwe; mbu igwe ophu kakota l'eli ta asudu ngu anodu; ?bu-chia eze-ulo owa-a, mu kpuru-a l'asuru ngu? ²⁸Ole-a; numanu epfupfu, onye-ozu ngu epfu anu ngu; me arworwo, oorwo ngu. Gube Chipfu, bu Chileke mu; ngabenu nchi le mkpu, onye-ozu ngu echiku ngu; waa epfupfu, o no l'iphu ngu epfu anu ngu ntanu-a. ²⁹Mbu; g'enya ngu dujenu l'eze-ulo-a eswe lenyashi. Mbu aka-a i suru l'ii-buru-a; k'opfu bu teke mube onye-ozu ngu gharu iphu l'eze-ulo-a pfuru nu ngu; l'i ngaberu mu nchi. ³⁰Ngabejenu nchi l'arworwo, onye-ozu ngu; me ndibe ngu, bu ndu Ízurelu arwo ngu; le teke ephe gharu iphu l'eka-a epfu anu ngu. Shikwa l'imigwe, bu aka i bu ebubu numa iya. Teke i numaru iya; gukwaaru phe nvu l'iphe-eji phe.

³¹"O -buru l'o nweru onye mesweru ibe iya; a nodu ele enya g'onye obu ria nte; onye ono -bya l'oru-ngweja ngu, no l'eze-ulo-a; bya eria nte obu; ³²shikwa l'imigwe numa iya; l'iimee iphe, gbaru ngu nu. Kpee ndu-ozu ngu ono ikpe lonwongu. Onye ophu ikpe nmaru; nmaa ya ikpe; tu-kobe iya iphe, o metaru l'ishi. Onye ophu iswi du mma; haaru iya enge; meeru iya iphe, gbaru iya nu le k'apfubekoto iya.

³³"O -buru l'ohogu lwu-kperu ndibe ngu, bu ndu Ízurelu; kele ephe mesweru ngu; ephe -bya aghaa umere lwapfuta ngu; bya ekuahaa epha ngu; nodu l'eze-ulo-a pfuru nu ngu; rwo ngu; ³⁴shikwa l'imigwe numa iya; l'i guaru ndibe ngu ono, bu ndu Ízurelu nvu l'iphe-eji phe ono. Li bya edu-phuta phe azu l'ali ono, i nuru nna phe ono.

³⁵"Teke o bu l'igwe buru mini; mini dzebuhu; kele o l'ephe meru iphe-eji; ephe byakwanu aghaa iphu l'uzo aka-a pfuru nu ngu; kuahaa epha ngu; bya agbakuta iphe-eji phe ono azu; kele i mewaru ephe jee iphe-ehuka; ³⁶shikwa l'imigwe numa iya; guaru ndu-ozu ngu ono, bu ndu Ízurelu nvu l'iphe-eji ono. Li zia phe uzo, pfuru oto, ephe a-nodu etso. Li mee ge mini dzee l'ali ono, i nuru ndibe ngu g'o buru okiphe phe ono.

³⁷"O -buru l'oo egu-ememe byaru l'ali-a; ozoo ejo iphe-ememe; m'obu iphe, emebyishije nri, a koru l'opfu; ozoo ophu emeje g'o tsua evu; ozoo

igube; m'obu ntaka, atakashije iphe; ozoo l'oo ohogu phe byaru bya ekepheta phe le mkpukpu, du l'ali phe; mbu; o betakporu o buru ejo iphe-ememe gunu; ozoo iphe-ememe, du idu-agma be byaru nu; ³⁸o -nwekporu onye machiru aka iya l'uzo ulo-a pfuru nu ngu; ozoo l'oo ndibe ngu, bu ndu Izurelu l'ophu be pfuru nu ngu; bya arwo ngu; kele oo onyenonu maru g'iphe-ehuka ono atsü-beru iya l'ehu l'obu iya; ³⁹shikwa l'imigwe, bu aka ono, i bu ebubu ono numa iya. Gukwaaru phe nvu; mee iphe, gbaru ngu nu; l'i meeru onyenonu g'iphe, oome gbaru; eshi ophu i maru obu onyemonye. Noo kele oo gubedua kpoloko be maru obu unwueliphe l'ophu; ⁴⁰k'ophu epe a-nodu atsü ngu ebvu mbokumboku; jeye g'ephe a-no-bekporu l'ali-a, i nuru nna anyi phe-a.

⁴¹"A bya l'onye bu onye ohozo; mbu onye ta abudu onye Izurelu, bu ndibe ngu; mbu onye ono, gude k'epha ngu shi l'eka du enya bya; ⁴²kele ndiphe a-numa k'epha ngu ono, paru aka apaa ono; me k'okpehu ngu; waa k'iphe, du biribiri, inoduje emegbabe. Teke onye obu byaru bya aghaa iphu l'eze-ulo-a; pfuru nu ngu; ⁴³shikwa l'imigwe, bu aka i bu ebubu; numa iya; meeru onye ohozo ono iphemiphe, o gude araku ngu; k'ophu ndu mgboko l'ophu a-madzuru epha ngu; shi nno atsü ngu ebvu ge ndibe ngu, bu ndu Izurelu atsü ngu. Teme epe amakwarupho l'eze-ulo-a, mu kpuru-a be bu epha ngu be e gude kpa ya.

⁴⁴"O -buru le ndu nkengu jeru etso ndu ohogu phe ugu l'eka bukpoo aka i ziru phe; epe -chebewa iphu le mkpukpu-a, i hotaru-a; me l'eze-ulo-a, mu kpuru ngu-a pfuru nu gube Chipfu; ⁴⁵nodukwa l'imigwe numa epfufu ono, epe pfuru nu ngu ono; me arworwo, epe rworu ngu; bya agbaaru phe mkpu.

⁴⁶"Teke o bu l'oo iphe-eji be epe meru ngu; kele o to dudu onye te emejeu iphe-eji; ehu ghuaaha ngu egu; i woru phe ye ndu ohogu l'eka; k'ophu bu l'ohogu kpuru phe le ndzu lashia ali phe l'eka du enya; ozoo aka du ntse; ⁴⁷epe -nodu l'ali ono, a kpuru phe le ndzu laa ono; egomunggo lwa phe azu; izimanu lwa phe azu; epe nodu l'ali ndu ono, kpuru phe le ndzu ono rwo ngu su l'ephe mewaru iphe-eji; bya emewaa iphe, ta apfuduru-oto; mewaa ejo-ememe; ⁴⁸mbu; o -buru l'ephe no l'ali ndu ohogu phe ono, kpuru phe le ndzu ono gude obu phe go ha; me ndzu phe go ha lwafuta ngu ozo; epe gha iphu l'ali-a, bu ali, i nuru nna phe-a; mbu le mkpukpu-a, i hotaru-a; me l'eze-ulo-a, mu kpuru ngu-a; pfuru nu ngu; ⁴⁹shikwa l'imigwe, bu aka i bu ebubu numa epfufu ono, epe pfuru nu ngu ono; me arworwo ono, epe rworu ngu ono; gbaaru phe mkpu. ⁵⁰Guaru ndibe ngu ono, meru ngu iphe-eji ono nvu. Guarua phe nvu l'emeswe, epe mesweru ngu. L'i mee ge ndu ono, lwutaru phe nu ono phujeru phe obu-imemini. ⁵¹Noo kele epe bu ndibe ngu; bya aburu okiphe nkengu ono, i dufutaru le Ijiputu; mbu l'ejo o-ta-ririri oku ono, adazeje iphe-igwe ono. ⁵²G'enya dunu ngu l'iphe, nwozi ngu arwo ngu;

waa iphe, ndibe ngu ono, bu ndu Ízurelu arwo ngu; ngabejenuru phe nchi teke bukpo teke ephe rakuru ngu. ⁵³Noo kele; ephe bu ndu i wofutaru dobe iche l'echilabo ohamoha, dukota le mgboko-a; g'ephe buru okiphe ngu; mbu egube ono, i shi l'onu onye-ozu ngu, bu Mosisu pfua ya le teke ono, gube Okalibe-Kakota-Ike, bu Chipfu dufutaru nna anyi phe le Ijiputu pho."

⁵⁴No iya; Solomonu bya epfughechaepho nu Chipfu; arwokota iya iphemiphe ono; o gbalihu l'oru-ngweja Chipfu ono, o byishiru ikpere ono woru aka labo chi-lia imeli. ⁵⁵O bya apfuru apfuru; woliala olu ewoli; goru edzudzu-oha Ízurelu ono l'ophu onu-oma su:

⁵⁶"G'ajaja buru ke Chipfu, bu onye ono, meru ge ndu Ízurelu tata unme; egube, o kweru ukwe iya. Ukwe-iphe, du ree ono, o shi l'eka onye-ozu iya, bu Mosisu kwee ono be ta adudu me nanu, laru ke mmanu. ⁵⁷Ge Chipfu, bu Chileke anyi swiru anyi eswiru; egube ono, o swiru nna anyi phe ono. G'o to pakwaru anyi haa; ophu o gwobekwa anyi. ⁵⁸G'o mekwaa g'anyi kporu obu anyi yeru iya; tsoje uzo iya l'ophu; meje ekemu iya; me iphe, o toru okpa iya g'e tsoje; me omelali iya, bu iya bu iphe, o pfuru nna anyi phe. ⁵⁹G'epfufu owa-a, mu no l'iphu Chipfu pfuru nu iya-a nodu-kwa yebe Chipfu, bu Chileke anyi ntse eswe l'enyashi; k'ophu oo-gbajeru nwozi iya; me ndibe iya, bu ndu Ízurelu mkpu le mkpa, duru phe nu mbokumboku. ⁶⁰K'ophu bu le ndu mgboko l'ophu a-maru l'oo Chipfu be bu Chileke obu; l'o to duedu Chileke ozo, du nu. ⁶¹Su-a; unu wotakota obu unu g'o ha ye l'eka Chipfu, bu Chileke no; unu etsoje iphe, o toru okpa iya; meje iphe, ekemu iya pfuru; mbu g'o du ntanu-a."

Eeye eze-ulo Chipfu l'eka Chileke
(*2Iphe 7:4-10*)

⁶²Tobudu iya bu; eze yele ndu Ízurelu l'ophu, bu ndu yele iya no l'eka ono woru ngweja gwee l'iphu Chipfu. ⁶³Anu, Solomonu gburu gude gweeru Chipfu ngweja-ehu-guu be du ukporo unu eswi ugbo labo l'unu iri l'ise^b; me ukporo unu aturu ugbo iri l'ise^c. Oo ya bu; eze yele ndu Ízurelu ono g'ephe ha tugba woru eze-ulo ono ye Chipfu l'eka.

⁶⁴O bukwarupho mboku ono be eze doberu echilabo oma-unuphu ono, no l'atatiphu eze-ulo Chipfu ono nsu. O buru l'eka ono be o no gwee ngweja-akpo-oku; me ngweja-nri; me eba-anu, e gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo kele oru-ngweja ono, e gude onyirubvu mee ono, no l'iphu Chipfu ono be ha nwanshi; k'ophu bu le ngweja-akpo-oku ono; me ngweja-nri ono; me eba-anu, e gude gwee ngweja-ehu-guu ono taa lakotadu iya.

⁶⁵Oo ya bu; Solomonu me ndu Ízurelu g'ephe ha ono, ephe l'ia no l'eka ono; mbu ikpoto oha, shi le mkpukpu Lebo-Hamatu; je akpaa le nggele

^b 8:63 Bu iya bu 22,000 le mbekee. ^c 8:63 Bu iya bu 120,000 le mbekee.

Ijiputu tũko nõdu teke ono ɓo ɓo-ɓhe l'iphe Chipfu, ɓu Chileke anyi; mbu ɓo ya abali ɛsaa; bya abokwase iya abali ɛsaa ozo; mbu ɓo ya ujiku iri l'eno. ⁶⁶O be le mboku k'ɛsato; o su phe g'ɛphe lashia. Ɛphe goru onu-oma nu eze; bya awukashihu lashia; eje ete ɛswa le k'iphe-oma, Chipfu mekotaru onye-ozu iya bu Dɛvidi; me ndibe iya, bu ndu Izurelu.

Chipfu epfu eyeru Sólomõnu

(2Iphe 7:11-22)

9 ¹Noo ya; Sólomõnu kpu-tsechaa eze-ulo Chipfu; me ulo nkiya; bya emekota iphemiphe, o tuberu k'ememe; ²Chipfu byapfuta iya k'ugbo ɛbo egube ono, o byapfutahawaru iya le Gibiyonu pho. ³Chipfu bya asu iya: “Mu numawaru epfufu, i pfuru nu mu; waa iphe, i rworu mu. Mu dobewaru eze-ulo-a, i kpuru-a nsõ; bya emewaa iya g'o buru ɛka ɛpha mu a-nodu ere ire jasõ l'ojejoje. Enya mu; waa obu mu be a-duje l'eka ono tekenteke.

⁴“A bya le gubedua; o -buru l'ii-gude obu, guru iphóró etso mu egube ono Dɛvidi, bu nna ngu meru; bya eme iphemiphe, mu tũru ngu lekemu; ⁵be mu e-me g'aba-eze ngu le Izurelu nguru anguru jasuru asuru; egube ono, mu kweru iya nna ngu, bu Dɛvidi ukwe iya le teke ono, mu suru iya l'o to nwedu iphe, bya l'eme ge gu l'unwu ngu nõ-buhu l'aba-eze ndu Izurelu.

⁶“Ole-a; o -buru le gubedua; ozoo unwegirima ngu nonyaaru ophu unu te etsoedu mu; teme ophu unu emejeedu ekemu ono, mu tũru unu ono; mbu unu je agwaahaa agwa; baaharu phe aja; ⁷be mu e-wofukwa Izurelu l'ali ono, mu nũru phe ono; mu amia enya leze-ulo-a, mu doberu nsõ g'ɛpha mu reje ire-a. Izurelu aburu ndu ndu ozo a-nodu anma l'ejo etu; buru ndu aa-nodu eme iphe ochi. ⁸Eze-ulo-a, ha imelimeli egube-a be a-buru onye aghata iya nu; ishi anyia ya edzu; l'o kpõ-yia ukuvu su: ‘?Bu gunu meru g'o gude Chipfu mee ali-a; waa eze-ulo-a egube-a?’ ⁹Ndiphe epfua su: ‘Oo kele ɛphe haru Chipfu, bu Chileke phe; mbu onye dufutaru nna phe l'ali Ijiputu; gbẽ woru obu phe kpõru yeru agwa; gwaahaa ya; abaru iya aja. Noo iphe, meru g'o gude Chipfu wopfuta phe egube ejo iphe-ɛhuka-a.’”

Iphe ozo, Sólomõnu megbaberu

(2Iphe 8:1-18)

¹⁰Noo ya; ukporo apha ono bvũchaepho, bu iya bu teke Sólomõnu gude kpua ulo labo pho; mbu eze-ulo Chipfu yee ulo nkiya; ¹¹eze, bu Sólomõnu woru mkpukpu ukporo, du le Gálili nu Hiram, bu eze ndu Taya. Noo kele o Hiram be nukotaru iya oshi sida; me oshi payinu; me mkpõladodo g'o guru iya. ¹²Hiram bya eshi le Taya bya ge ya hũma mkpukpu obu, Sólomõnu nũru iya obu. O hũmachaa ya; ophu o to dudu iya ree.

¹³Tòbudu iya bụ; ọ jĩa sụ: “?Bụ egube mkpukpu gụnu bẹ ị nūru mu egube-a?” O woru mkpukpu ono gūbe alị Kabulu, bụ iya bụ alị, nwahuru anwahụ. E kumaru iya epha ono byasụ ntanụ-a. ¹⁴Iphe, Hiramụ nūru eze bụ mkpola-ododo, ẹrwa iya dū ukporo talentu ishii.

¹⁵Owaa bụ iphe, ndu ogbo-ozì ono, eze Sólomonu hotaru ono megba-beru; mbụ ndu ọ hotaru gẹphe kpua eze-ulo Chipfu; mē ụlo nkiya; waa igbulọ Jierúsalemu; mē agbarike iya; mē mkpukpu Hazọ; mē mkpukpu Megido; waa mkpukpu Geza. ¹⁶Fero, bụ eze ndu Ijiputu bẹ jeru ọgu lẹ mkpukpu Geza je alwuta iya; tufu iya oku; bya egbushia ndu Kénanu, bụ phek bu lẹ mkpukpu ono; bya eworu iya nū nwa iya nwanyị ono, Sólomonu luru ono; g'ọ buru iphe, ọ gude laa ji. ¹⁷Oo ya bụ; Sólomonu bya akpukwaa mkpukpu Geza ono. O kpua mkpukpu Betu-Horonu ọphu nọ l'uzo ndohali; ¹⁸mē mkpukpu Balatu. O bya akpua mkpukpu Tama^d ono, nọ l'echiegu alị Jiuda; ¹⁹kpukwapho mkpukpu, okwakobeje iphe; mē mkpukpu, ee-dobeje ugbo-inya iya; mē ọphu ndu agbaru iya inya anoduje. Sólomonu tukoru iphemiphe, dū iya g'ọ kpua ya lẹ Jierúsalemu kpukota; mē l'úbvú úbvú Lébanonu; mēkpoo l'alị-eze iya l'ophu.

²⁰A bya lẹ ndu ọphu phoduru nū lẹ ndu Amoru; mē ndu Hetu; mē ndu Pérezu; mē ndu Hevu; mē ndu Jiebusu; mbụ ndu ono, ta abudu ndu Ízurelu ono; ²¹bẹ awa ndu ono, phoduru nū l'alị ono; mbụ ndu ọphu ndu Ízurelu ta adudu ike gbushikota; bẹ Sólomonu meru gẹphe buru ohu, eje ozi mkponwu-ehu byasụ ntanụ-a. ²²A bya lẹ ndu Ízurelu bẹ ọ tọ dudu onye ọphu Sólomonu meru ohu. Ephemedia bẹ ọ meru ndu ojogu iya; mē ndu-ishi ozi iya; mē ndu-ishi ndu ojogu iya; mē ndu-ishi ugbo-inya iya; mē ndu agbaru iya inya. ²³Oo epehe bụ ndu-ishi l'iphe, Sólomonu gude l'eka eme; epehe dū unu nemadzu l'umadzu ukporo esaa l'iri bụ ndu eleta ndu-ozì ono enya.

²⁴Oo epho gẹ nwada Fero pho shi lẹ mkpukpu Dévidi lwa bya eburu l'ulo ono, Sólomonu kpuru iya ono; bẹ Sólomonu kpuru agbarike igbulọ mkpukpu ono.

²⁵Ugbo eto l'apha bẹ Sólomonu egweje ngweja-akpo-oku; mē ngweja-ehu-guu l'eli ọru-ngweja ono, ọ kpuru Chipfu ono. O nodu akpojekwapho unwù-isensu oku l'iphu Chipfu; shi nno meebekota iphemiphe, eemeje l'eze-ulo Chipfu.

²⁶Eze, bụ Sólomonu bya akushia ugbo-mini dobe lẹ Eziyonu-Geba ono, nọ-kube mkpukpu Elatu ọphu dū l'alị ndu Edomu l'aguga Eze-enyimu Uswe-uswe. ²⁷Noo ya; Hiramụ ye ndu nkiya, maru g'aakpoje ugbo-mini, bụ ndu mahawaru eze-enyimu ono; g'ephe tsoru ndu kẹ Sólomonu meje k'ugbo ono. ²⁸Epehe jeshia alị Ofi; bya eshi l'eka ono wolata mkpola-ododo, ẹrwa iya dū unu talentu lẹ talentu ukporo bya akuberu eze, bụ Sólomonu.

^d 9:18 O kwa iya pho bụ mkpukpu Tadumo.

Eze-nwanyi ndu Sheba akpafuta Sólomonu
(2Iphe 9:1-12)

10 ¹Tòbudu iya bụ; eze-nwanyi ndu Sheba bya anuma ụdù Sólomonu; waa gę yee Chipfu gude nọdu; ọ bya g'ọ gude aji, shihuru ike dalee ya. ²Ọ chiru ikpoto nemadzu bya Jierúsalem; chiru inya-kamelu, vugbaa manụ, eshi kweekweekwee; waa igwerigwe mkpọla-ododo; mę mkpuma, vugbaa oke aswa. Ọ byapfuta Sólomonu; bya atuko iphemiphe, ụdụ iya l'obu pfukotaru iya. ³Sólomonu yekotaru iya onu l'aji, ọ jikotaru iya. Ọphu ọ dudu aji, ọ jiru eze, kpuru iya ẹka l'anya kę g'ọ tọ saru iya ya. ⁴Eze-nwanyi ndu Sheba ono bya ahumaephe egube mmamiphe, Sólomonu nweru; waa egube ụlo, ọ kpuru; ⁵mę egube nri, oorije; mę udu oshi, ndu-ozu iya anọduje anọ; mę gę ndu-ozu iya gude eje ozu; waa egube uwe, ephe eye l'ehu; mę ndu etsujeru iya onu lę mę; mękpoo ngweja-akpo-oku, oogweje l'ulo Chipfu; ọ tufu iya eh.

⁶Ọ bya asu eze: “Akọ, mu nọ l'alị anyi numa k'opfu iphe, i meshiru; mę kę mmamiphe ngu bę bukota eviya. ⁷Mu te eshidu kweta l'akọ ono bụ eviya; ja-su gę mu byaru bya egude enya mu humakota iya-a. Lenu; a ta kojahaduru mu iya ẹbo. Mmamiphe ngu; waa iphe, i nweru bę ka g'a turu onu iya. ⁸Ọo ephe lę ndibe ngu bę iphe kweru! Iphe kweru ndu-ozu ngu phe, bụ ndu anọduje l'iphu ngu mkpulumkpuru anuma opfu mmamiphe, iipfu! ⁹G'ajaja buru kę Chipfu, bụ Chileke ngu, bụ onye ono, i dū ree; ọ woru ngu dobe l'aba-eze ndu Ịzurelu. Ọo kęle Chipfu yeru ndu Ịzurelu obu ojejoje meru g'ọ gude; ọ mee ngu eze phe; k'ophu ii-nodu ekpe ikpe, pfuru nhamunha; meje iphe, pfuru ọto.”

¹⁰Tọ budu iya bụ; eze-nwanyi ono bya eworu mkpọla-ododo, ẹrwa iya dū ukporo talentu ishii nū eze; bya anu iya manụ, paru ẹka apaa, eshi kweekweekwee; waa mkpuma, vugbaa oke aswa. Manu ono, eze-nwanyi ndu Sheba nuru eze, bụ Sólomonu ono bę paru ẹka shii; k'ophu bụ l'ọ tọ dudu manụ, a nujebaaru iya habe g'onoya.

¹¹Ugbo-mini Hiram nọdu eshije l'alị Ofi vulata mkpọla-ododo. Nokwaphe g'ooshije l'eka ono evulata oshi alugumu, ha igwerigwe; mę mkpuma, vugbaa oke aswa. ¹²Ọ buru oshi alugumu ono bę eze gude meshia itso ye l'ulo Chipfu; mę l'ulo ibe eze; bya egudekwa iya pho mee une; waa ogumogu, ndu ebvu egudeje agu ebvu. Oshi alugumu, ha egube ono bę e te vulatabaeduru; ophu a ta humajeduru udu iya ono byasu ntanu-a.

¹³Eze, bụ Sólomonu bya anukota eze-nwanyi ndu Sheba ono iphemiphe, dū iya ree, ọ suru g'ọ nū iya; a -gufukwa ẹbyaa, ọ saharu obu iya kwaru iya. Ọo ya bụ; eze-nwanyi ono dakobe lashia alị phe; yele ndu-ozu iya.

Eku Sólomonu
(2Iphe 1:13-17; 9:13-28)

¹⁴Mkpọla-ododo, eevulatajeru Sólomonu aphagapha bę ẹrwa iya aduje unu talentu; l'ukporo talentu iri l'eto lę talentu ishii; ¹⁵a -gufukwa iphe,

l'eshije l'eka ndu ngho; me l'eka ndu agba eze ngho; waa ophu eshije l'eka ndu eze ndu Arabu; me ophu eshije l'eka ndu ochi-oha ali ono.

¹⁶Eze, bu Sólomonu gude mkpola-ododo, e tsusaru oša meta iphe, eegudeje egbobuta onwonye, hagbaa galagala; ụzo ụkporo iri. Mkpola-ododo, larụ lẹ nanụ bẹ dūchaa ụnu shẹkel; lẹ shẹkelu ụkporo iri. ¹⁷O gudekwapho mkpola-ododo, e tsusaru oša meta iphe ono, eegudeje egbobuta onwonye ono kẹ nshii; ụzo ụkporo iri l'ise. Mkpola-ododo, larụ lẹ nanụ bu shẹkelu ụkporo esaa; lẹ shẹkelu iri. Eka eze doberu iya bu l'ulo ono, e gude oshi, shi l'oswa, nọ l'úbvú úbvú Lébanonu kpua ono.

¹⁸Nokwapho g'eze gude eze-enyi meta aba-eze, ha shii; bya awukota iya okpobe mkpola-ododo l'eli. ¹⁹Eka eshije enyikota aba-eze ono, bẹ dū ntokpa ishii; eka aadaphubeje iya bẹ eli iya dū kẹ kokoroko. E metaru iya eka aatukobeje eka ibekęboebo; kpua oduma labo pfu-kubechaa iphe ono, aatukobeje eka ono ephenebo. ²⁰A kpua oduma iri l'ebo pfubechaa ibekęboebo l'eli ntokpa ishi ono, e shije enyikota aba-eze ono. O tọ dudu aba-eze ozo, e mejewaru; o dū egube ono. ²¹Iphe, eze egudeje angu iphe-angungu bu mkpola-ododo bẹ e gude mekota iya. Ivu, dukota l'ulo ono, e gude oshi, shi l'oswa úbvú úbvú Lébanonu kpua ono be bu okpobe mkpola-ododo bẹ e gude mee ya. O tọ dudu iphe ono, duru ophu e meru lẹ mkpola-ochaa; noo kele o tọ dudu iphe, a guberu mkpola-ochaa lẹ teke Sólomonu bu eze. ²²Eze nwegbaarụ ugbo-mini, e gude agbaru iya ngho. Ugbo-mini ono bẹ ephe l'ugbo-mini kẹ Hiramụ atukoję swiru. O buru ugbo lanu l'ime apha eto bẹ ugbo-mini ono alwaję; vulata mkpola-ododo; me mkpola-ochaa; me eze-enyi; me adaka; me enwe.

²³O buru eze, bu Sólomonu bẹ kakota enweru eku; buru iya kakota enweru mmamiphe l'iphe, bu ndu eze ndu mgboko l'ophu. ²⁴Eliphe l'ophu nodu abyaję l'iphu Sólomonu g'ephe anuma opfu mmamiphe, Chileke nuru iya. ²⁵Aphagapha abujeru: onye -byatashia; l'o gude iphe bya anu iya; mbu iphe, e meru lẹ mkpola-ochaa; me ophu e meru lẹ mkpola-ododo; me uwe mgbalanu; me ngwogu; me manu, eshi kwekweekwee; me inya; mekpoo inya-mulu. Iphe, aanuje iya bẹ apaję eka apaa.

²⁶Sólomonu bya akuberu onwiya ugbo-inya; me ndu agba l'inya. O nweru unu ugbo-inya eto l'ukporo iri; bya enweru ndu agba l'inya, du ukporo unu l'unu iri. O nweru ndu ophu yebe eze doberu lẹ mkpukpu, eedobeje ugbo-inya; dobe ndu ophuu lẹ Jierúsalemụ swibe onwiya. ²⁷Eze bẹ meru; mkpola-ochaa kuru g'ęja lẹ Jierúsalemụ; bya emee g'oshi sida dzuru ekameka g'oshi sikamo, tukoru ali okpa úbvú, nọ l'uzo enyanwu-ariba sweta-a. ²⁸Oo l'ali Ijiputu yele ali Kuwe bẹ e shi anmatajeru Sólomonu inya. O buru ndu agbaru eze ngho shi anmatajeru iya inya obu. ²⁹Iphe, ephe shi egudeje azu ugbo-inya lẹ Ijiputu bu unu shẹkelu mkpola-ochaa lẹ shẹkelu mkpola-ochaa iri; bya egudeje ukporo shẹkelu mkpola-ochaa esaa l'iri nmata inya. Ndu ono, agbaru eze ngho ono;

shikwapho evujejeru ndu eze ndu Hetu; me ndu eze ndu Aramu iphe, shi l'ali nkephe.

Solomonu alushi igwe nwanyi

11 ¹Noo ya; Solomonu bya eyee igwerigwe unwanyi ndu ohozo obu. O je alushia unwanyi, shi Mowabu; me Amonu; me Edomu; me Sayidonu; waa Hetu; yekoberu nwada Fero pho, olohawaa pho. ²Ndu ono shikota l'oha ono, Chipfu nmaru unwu Izurelu okwa iya su: “Unu l'ephe te kegbakwaru nwanyi; noo kele ephe e-mekwa g'unu kporu obu unu yeru agwa phe.” Ole Solomonu gbeyeshia phe obu ike. ³Unyomu iya be du unu unwanyi l'unwanyi ukporo mgbo iri l'ise. Ephe tukoru bukotaru ada-eze ada-eze. O bya enweru unwanyi, ndu ophu abu-zidu unyomu iya, du unwanyi ukporo mgbo iri l'ise. Unyomu iya ono mee; obu iya lufu l'eka Chipfu no. ⁴O buru ge Solomonu kahwaru be unyomu iya meru o kporu obu ye l'agwa; ophu obu iya l'ophu aduedu l'eka Chipfu, bu Chileke iya no; egube ono, obu nna iya, bu Devidi shi du iya ono. ⁵Solomonu bya etsoaha Ashitoretu, bu agwa ndu Sayidonu; me Moleku, bu ejo agwa ndu Amonu. ⁶Oo ya bu; Solomonu mee ejo-ememe l'anya Chipfu; ophu o to gudeedu obu iya go ha tsoo Chipfu; egube nna iya, bu Devidi tsoru iya.

⁷Lubvu uzo enyanwu-awawa Jierusalemu be Solomonu kporu eka aagwaje agwa Kemoshi, bu ejo agwa ndu Mowabu; me Moleku, bu ejo agwa ndu Amonu. ⁸Nokwapho go kpushiru unyomu iya ono, shigbaa ohozo ono eka ephe anoduje akpo unwu-isensu oku; agwa agwa phe.

⁹Chipfu bya edoberu Solomonu ehu-eghu; noo kele obu iya lufuwaru l'eka yebe Chipfu, bu Chileke ke Izurelu no; mbu onye ono, byapfutacharu iya mgbo labo ono. ¹⁰Chipfu tuhawaru Solomonu ekemu; su iya go to tsokwa agwa. Obenu lo jikaru edobe iphe ono, Chipfu turu iya ekemu iya ono. ¹¹Oo ya bu; Chipfu su Solomonu: “Eshi ophu i meru iphe, du egube-a; mbu ophu i ti dobeduru ogbandzu mu; waa iphe, mu toru okpa iya; mbu iphe ono, mu turu ngu ekemu iya-a; be mu a-nafu ngu ali-eze ono; woru iya ye onye-ozu ngu l'eka. ¹²Ole mu e-gude ke nna ngu, bu Devidi; haa ya anafu nta-a, i no ndzu-a. Mu a-nafu ngu iya l'anya ke nwa ngu nwoke. ¹³Ole-a; mu ta anafu-gbudu iya ali-eze ono go ha. Mu e-gude k'onye-ozu mu, bu Devidi; me ke Jierusalemu, bu eka mu hotaru ono; woru ipfu lanu nu nwa ngu nwoke.”

Ndu ohogu Solomonu

¹⁴Tobudu iya bu; Chipfu bya emee ge Hadadu, bu onye Edomu buru onye a-nodu etso Solomonu opfu. O bu onye shi l'eri ndu eze ndu Edomu. ¹⁵O buru teke Devidi yee ndu Edomu lwujeru ugu; be Jiowabu, bu onye-ishi ndu oogu jeru eli odzu ndu e gbushiru l'ogu ono; o jerwua je atuko unwoke Edomu ono gbushia. ¹⁶Jiowabu yee ndu Izurelu no onwa ishii

l'èka ono; jasụ ẹphe gbushikọta unwoke ndu Edọmu g'ẹphe ha. ¹⁷Ọle Hadadu tsoru ndu Edọmu, shi ejeru nna iya ozi gbalaa lashia alì ndu Ijiputu. Teke ono bẹ ọ bụkwadu nwatanshii. ¹⁸Ephe shi lẹ Midiyanu gbeshi; bya alufuta lẹ Paranu. Ephe shi lẹ Paranu chita unwoke; ẹphe l'ẹphe swiru jeshia Ijiputu; ẹphe bya ejepfu Fero, bụ iya bụ eze ndu Ijiputu. Ọ nụ Hadadu ụlo; nụ iya alì; bya anụ iya nri.

¹⁹Hadadu bya atuba Fero l'enya shii; k'ophu bụ lẹ Fero keru iya nwune nyee ya g'o luru; mbụ nwune eze-nwanyị ono, bụ Tahupenesu. ²⁰Nwune Tahupenesu ono bya anwutaru iya nwa nwoke, ẹpha iya bụ Genubatu. Tahupenesu, bụ eze-nwanyị hee nwata ono hetsee l'ibe-eze. Genubatu yee unwu Fero tuko buru vuta.

²¹Hadadu bya anodu lẹ Ijiputu numa lẹ Dévidi nwuhuwaru lapfushia nna iya phe; teme lẹ Iowabu, bụ onye-ishi ndu ojogu bẹ nwuhuwaru nụ; o sụ Fero: “Haa ge mu tugbua lashia alì mu.”

²²Fero sụ iya: “?Bụ gunu bẹ ụko iya duru ngu l'èka mu nọ; meru g'o gude i nodu achọ g'i lashia alì unu?”

Hadadu sụ iya: “Haa mu rọ ge mu lashia.”

²³Chileke bya akpalia onye ozo, ẹpha iya bụ Rezonu nwa Eliyada; ọ buru onye tsoaharu Sólomonu opfu. Rezonu bẹ gbafujeru l'ibe nnajiuphu iya, bụ Hadadeza, bụ eze ndu Zoba. ²⁴Lẹ ge Dévidi gbushichaaru ndu ojogu ndu Zoba; bẹ Rezonu chitaru ndu nemadzụ swikaa onwiya; woru onwiya mee onye-ishi phe; bya eme phe g'ẹphe kwefuje ike. Ephe tugbua jeshia Damasukosu. Ephe je eburu l'èka ono buru ndu-ishi. ²⁵Rezonu bẹ tsokotaerupho ndu Ízurelu opfu jeye ge Sólomonu nọ-beru; yekobewaro emekpa ẹhu, Hadadu shi emekpa phe. Rezonu obu buru eze ndu Arámu; bya emekpa ndu Ízurelu ẹhu.

Jierobowamu ekwefuru Sólomonu ike

²⁶Jierobowamu nwa Nebatu bya awatakwaphọ ekwefuru Sólomonu ike. O shi buru onye lanu l'ime ndu-ozì Sólomonu. Ọ bụ onye ipfu Ifuremu; ẹka o shi buru mkpukpu Zereda. Ne iya bẹ bụ nwanyị, ji iya anọedu, ẹpha iya bụ Zeruwa. ²⁷Waa g'o shi kwefuru Sólomonu ike obu baa: Sólomonu bẹ kpuru agbarike igbulọ, e gude kpụ-pheta mkpukpu Dévidi, bụ nna iya mgburugburu; bya akpụ-chishia ẹka gbaru ọru l'igbulọ ono. ²⁸Jierobowamu bụkwanuru nwoke dụ ike. Tọbudu iya bụ; Sólomonu bya ahuma lẹ nwokorobyia ono bẹ bụ onye ejeshi ozi ike; o mee ya onye-ishi ndu ogo ozi onu-ulo Jiófẹfu l'ophu.

²⁹O -rwua teke ono; Jierobowamu shi lẹ Jierúsalemụ jeshia iphe; Ahayijia, bụ onye mpfuchiru Chileke, shi mkpukpu Shilo huma iya lẹ gbororo. Ahayijia yeru uwe ọphúú. Ọ buru ẹphenebo ono nọ nwẹka phe lẹ mgbegu ono. ³⁰Ọo ya bụ; Ahayijia ye ẹka l'uwe ọphúú ono, o yeru ono; zijaha uzi iri l'ẹbo; ³¹bya asụ Jierobowamu: “Hata mpekala uwe-a iri,

ophu ii-nworu. Noo kele Chipfu, bu Chileke ke Ízurelu sùru-a: 'Mu abya-waa a-nafu alì-eze ono l'èka Sólomonu; nù ngu ipfu iri. ³²Ole mu e-gude k'onye-ozì mu, bu Dévidi; mē ke Jierúsalemu, bu mkpukpu, mu hotaru l'ipfu ndu Ízurelu l'ophu; haaru iya ipfu lanu kpoloko. ³³Iphe, mu e-gude mee ya nno be bu l'ephe haru mbedua; baaharu Ashitoretu, bu agwa ndu Sayidonu eja; mē Kemoshi, bu agwa ndu Mówabu; waa Moleku, bu agwa ndu Amonu. Ophu o to tsoduru uzo mu; meje iphe, pfuru nhamunha l'enya mu; mee iphe, mu toru okpa iya; mē omelali mu; egube ono, nna iya, bu Dévidi tsoru iya.

³⁴" 'Ole-a; mu taa nafu-gbukwa iya alì-eze ono l'ophu l'èka. Mu e-gude k'onye-ozì mu, bu Dévidi, bu onye mu hotaru; bya aburu onye doberu iphe, ekemu mu pfuru; mē iphe, mu toru okpa iya; haa ya g'o buru onye-ishi jeye g'oo-no-beru. ³⁵Oo l'èka nwa iya nwoke be mu a-nafu alì-eze ono; woru ipfu iri l'ime iya nù ngu. ³⁶Nwa iya be mu a-nu ipfu lanu; k'ophu onye-ozì mu, bu Dévidi e-nweru onye a-buru ishi le Jierúsalemu, bu mkpukpu, mu hotaru dobe g'o buru eka epha mu a-nodu ere ire. ³⁷Gubedua l'onwongu be mu e-me g'i buru ishi l'èka ono, oogu ngu g'i buru ishi ono; mbu l'ii-buru ishi le Ízurelu. ³⁸Oo ya bu; o -buru l'i ngaberu mu nchi l'iphemiphe, mu turu ngu ekemu iya; etso uzo nkemu; bya eme iphe, pfuru nhamunha l'enya mu; mbu etso iphe, mu toru okpa iya; mē ekemu mu; egube onye-ozì mu, bu Dévidi tsoru iya; be mu e-swiru ngu eswiru; mee g'alì-eze ngu noduwaro jasuru ge ke Dévidi. Mu eworu Ízurelu nukota ngu. ³⁹Mu e-gude k'iphe ono, meru nù ono hua unwu Dévidi ahùhù. Ole ahùhù ono be taa buduru jasuru asuru.' "

⁴⁰Tobudu iya bu; Sólomonu chokashiahaa uzo ya e-shi gbu Jierobowamu. Jierobowamu gbalaa lashia Ijiputu; lapfushia Shishaku, bu eze ndu Ijiputu. O noduwaro le Ijiputu jasuru Sólomonu nwuhu.

Anwuhu Sólomonu

(2Iphe 9:29-31)

⁴¹Iphe ozo, Sólomonu megbaberu; mē ke mmamiphe iya; be e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iphe, Sólomonu meru. ⁴²Sólomonu be no le Jierúsalemu buru eze ndu Ízurelu ukporo apha labo. ⁴³Tobudu iya bu; o nwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya le mkpukpu Dévidi, bu nna iya. Nwa iya nwoke, bu Rehobowamu buru eze nochia enya iya.

Ndu Ízurelu ekwefuru Rehobowamu ike

(2Iphe 10:1-19)

12 ¹Tobudu iya bu; Rehobowamu tugbu jeshia Shékemu; kele ndu Ízurelu l'ophu wuwaru jeshia l'èka ono g'ephe mee ya eze. ²Teke ono be Jierobowamu nwa Nebatu nokwadu le Ijiputu, bu eka ono, o gbaru laa teke oogbaru eze, bu Sólomonu oso. O numa ke Rehobowamu ono;

o shi lẹ Ijiputu lwatashia. ³Oo ya bu; e zia g'e je ekua ya; yele ndu Ízurelu g'ephẹ ha bya awu-pfu Rehobówamu je asu iya: ⁴"Nna ngu boru anyi ivu, anyi ẹrwa. O -buru l'ii-me g'ozi aphu ono, nna ngu shi kpabe anyi ono; me ivu ono, o boru anyi ono ka alwa ali; be anyi a-nodukwa-a ejeru ngu ozi."

⁵Rehobówamu su phe: "Unu lashia je anoo ujiku eto; g'unu alwaphuta-warọ azu." Oo ya bu; ephẹ wukashihu.

⁶Tobudu iya bu; eze, bu Rehobówamu jeshia akpata ishi l'eka ndu bu ogerenya ono, shi ejeru nna iya, bu Sólomonu ozi teke o no ndzu ono. O jia phe su: "?Denu g'unu suru ge mu yeeru ndu-a onu?"

⁷Ephẹ su iya: "O -buru l'ii-buru onye-ozi ndu-a ntanu-a; mbu wuaru phe epho l'ali; bya epfuaru phe opfu oma; be ephẹ a-bukwaru ndu-ozi ngu jasuru asuru."

⁸Obenu lẹ Rehobówamu jikaru idzu ono, ndu bu ogerenya chitaru iya ono. O jepfushia unwokorobyia, bu ndu yee ya tukoru buru ogbo; teme ephẹ nodu ejeru iya ozi; ge ya kpata phe ishi. ⁹O jia phe su: "?Denu g'unubedua suru ge mu yeeru phe onu? ?Bu gunu be anyi e-pfuru ndu-a, suru ge mu mee g'ivu, nna mu boru phe ka alwa ali-a?"

¹⁰Unwokorobyia ono, bu unwu ogbo iya ono su iya: "Iphe, ii-pfuru ndu ono, suru ngu lẹ nna ngu boru phe ivu, anyi ẹrwa ono; l'oo g'i mee ya g'o ka alwa ali ono bu lẹ-a: mkpushi-eka-nwotsutso ngu be ka upfu nna ngu igbi. ¹¹Leshi ophu nna ngu boru phe ivu, anyi ẹrwa be ii-me g'o kaba anyi ẹrwa. Eshi ophu o bu echachi be nna ngu shi echije phe be ii-gbaa-haa phe akpi."

¹²Oo ya bu; o -rwuepho lẹ mboku k'eto ono; Jierobowamu yele ndu Ízurelu l'ophu byapfuta eze, bu Rehobówamu ozo; egube ono, o pfuru phe g'ephẹ bya lẹ mboku k'eto ono. ¹³Eze jika idzu pho, ndu bu ogerenya chikoshiru iya pho; yeeru ndu ono onu ehuka ehuka. ¹⁴O je etsoru idzu ono, unwokorobyia chikoshiru iya ono su phe: "Nna mu boru unu ivu, anyi ẹrwa; ole mbedua e-me g'o kaba anyi ẹrwa. Nna mu bu echachi be o shi echije unu; ole mbedua be a-gbaahaa unu akpi." ¹⁵Oo ya bu; ophu eze angaduru ndu Ízurelu ono nchi; noo kele oo Chipfu be meru g'o du nno; k'ophu iphe ono, Chipfu shije l'onu Ahayijia ke mkpukpu Shilo pfuaru Jierobowamu nwa Nebatu ono a-vukota.

¹⁶Ndu Ízurelu ono l'ophu bya ahumaephọ l'eze ta angaduru phe nchi; ephẹ su iya:

"?Bu gunu be anyi lẹ

Dévidi jigba?

O to dukwa okiphe,

anyi nweru l'ehu nwa Jiesi.

Unube Ízurelu;

g'onyenonu lashia

unuphu ibe iya-o!

Gẹ Dévidi letawarọ ọnu-ọlo
nkiya ọnya!”

Ọo ya bụ; ndu Ízurelu wúকাশihu lashia unuphu ibe pẹ. ¹⁷Ọ b́waruro ndu Ízurelu ọphu bu lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, d́ l'alí Jiuda bẹ Rehobó-wamu b́ eze pẹ.

¹⁸Tọbudu iya b́; eze, b́ Rehobówamu zia Adoniramu, b́ onye-ishi ọgbo ozi; g'o jepfu ndu Ízurelu. O -rwua; ẹpẹ t́ko g'ẹpẹ ha gude mkpu-ma tugbua ya. Eze, b́ Rehobówamu mekebe ẹgwegwa nyita ọgbo-inya iya gbalaa; ọ buru iya ala Jierúsalemu. ¹⁹E shi teke ono; ndu Ízurelu wata ekwefuru ọnu-ọlo Dévidi ike byasụ ntanụ-a.

²⁰Noo ya; ndu Ízurelu l'ọphu ńma lẹ Jierobowamu bẹ lwawaru n; ẹpẹ zia g'e je ekua ya. Ọ bya lẹ ndzukọ pẹ; ẹpẹ mee ya eze ndu Ízurelu l'ọphu. Ọphu ọ d́edu ndu ọzo, ẹpẹ l'ọnulo kẹ Dévidi tugbaru; gbahaa ipfu Jiuda kpoloko.

Ozi, Shemaya ezi Rehobówamu (2Iphe 11:1-4)

²¹Rehobówamu larwuẹpho Jierúsalemu; ọ chikobe iphe, b́ ndu ojogu ndu Jiuda; mẹ ndu ipfu Benjiaminu; ụkporo unu unwoke ugbo ụkporo l'iri l'ẹbo, b́ ndu a họtaru ahọtá; g'ẹpẹ je etsoo ndu Ízurelu ọgu; k'ọphu ẹpẹ a-nataphu alí-eze ono azụ woru ń Rehobówamu, b́ nwa Sólomonu.

²²Obenu lẹ Chileke byaru epfuru yeru Shemaya, b́ onye kẹ Chileke; sụ: ²³“Je akaru Rehobówamu nwa Sólomonu; mbụ eze ndu Jiuda; l'í karụ ndu Jiuda; mẹ ndu Benjiaminu l'ọphu; ḿwaroya ndu ọphuu g'ẹpẹ ha ²⁴lẹ Chipfu sụru-a: ‘Unu te ejekwa etso unwunna unu, b́ ndu Ízurelu ọgu. G'onyenonu lashikwaa ibe iya; noo kẹle ọo mu bẹ iphe ono shi l'ẹka.’ ” Ọo ya b́; ẹpẹ ńma iphe, Chipfu pfuru; laphu azụ ẹgube ono, Chipfu pfuru ono.

Nwa eswi labọ, e gude mkpọla-ododo kpua

²⁵Tọbudu iya b́; Jierobowamu bya akpua mkpukpu Shẹkemu l'alí úbvú úbvú Ifuremu kpushia ya ike; buru l'ẹka ono. Ọ buru l'ẹka ono bẹ o shi je akpua mkpukpu Peniyẹlu.

²⁶Jierobowamu bya epfua l'ime obu iya sụ: “Alí-eze-a bẹ e-mechakwaa laphu ọnu-ọlo Dévidi azụ l'ẹka. ²⁷Ọ -buru lẹ ndu-a ejeje egwe ngweja l'eze-ọlo Chipfu; lẹ Jierúsalemu bẹ obu pẹ a-laphukwa azụ l'ẹka nnajiphu pẹ nọ; mbụ Rehobówamu, b́ eze ndu Jiuda. Ẹpẹ eworu mu gbua; lapfushia Rehobówamu, b́ eze ndu Jiuda.”

²⁸Ọo ya b́; eze bya ejecha akpata ishi; o gude mkpọla-ododo kpua unwu-eswi labọ; bya asụ pẹ: “Eje Jierúsalemu bẹ d́nukaru unu ọnya. Unubẹ ndu Ízurelu; unu waa Chileke unu baa; mbụ onye dufutaru unu

l'alì Jiputu!" ²⁹O woru nanu dobe le mkpukpu Betelu; dobe nanu ophuu le mkpukpu Danu. ³⁰Iphe ono buru iphe-eji; noo kele ephe baaharu unwu-eswi ono eja; je akpaa l'ophu no le Danu.

³¹Jierobowamu kpushikwapho ulo-agwa l'eka aagwaje iphe; bya eshi l'ime ndu Izurelu ono l'ophu hota ndu abudu ndu Liviayi ephe nodu anoduje egwe eja l'eka ono. ³²O bya edobe obo-iphe l'onwa esato le mboku, o du l'abali iri l'ise, bukwapho egube obo-iphe ophu aaboje l'alì Jiuda. Teme o nodu egwejewaro ngweja l'oru-ngweja. Nokwapho g'o meru iya le Betelu bu ono; mbu o wata agwa unwu-eswi ono, o kpshiru ono. O bya edobekwapho ndu a-noduje egwe ngweja le Betelu l'eka ono, aagwaje iphe ono. ³³O -rwuepho gonwa esato du l'abali iri l'ise, bu iya bu mboku ono, o hofutaru l'obu iya doberu ndu Izurelu g'ephe boje obo-iphe ono; o bya eje l'oru-ngweja ono, o kpuru le mkpukpu Betelu ono; je anodu iya kpoo unwu-isensu oku.

Onye ke Chileke, shi l'alì Jiuda

13 ¹Noo ya; o buerupho ge Jierobowamu pfuru l'iphu oru-ngweja ono akpo unwu-isensu oku ono be onye ke Chileke shi l'alì Jiuda gude opfu, shi Chipfu l'onu byarwuta Betelu. ²Onye ono raa opfu ono, Chipfu pfuru ono arara kpua oru-ngweja ono su: "Gube oru-ngweja-a! Chipfu suru-a: 'Ee-mechaa nwua nwa nwoke l'onulo Dévidi. Epha iya a-buru Jiosáya. Nwata ono be e-gude ndu-uke ono, egweje eja l'eli eka ono, aagwaje iphe ono gwee eja; mbu ndu ono, anoduje ngu l'eli akpo unwu-isensu oku ono. Okpu nemadzu be aakpo oku l'eli ngu!' " ³Onye ke Chileke ono bya emee iphe-ohubama su: "Qwaa bu iphe-ohubama, Chipfu pfuru opfu iya su: 'Oru-ngweja-a be a-dakposhihu; ntụ, du iya nū awūshihu!' "

⁴Eze, bu Jierobowamu nūmaepho iphe ono, onye ke Chileke ara ekpu oru-ngweja ono, no le mkpukpu Betelu ono; o gbē l'oru-ngweja ono machia eka su: "Unu gude iya!" Eka ono, o maberu iya ono nwua ya lwaa; kpohu iya nkụ k'ophu bu l'o to duedu ike sephu iya azu. ⁵Oru-ngweja ono dakposhihu; ntụ iya wūshihu, bu iya bu iphe-ohubama ono, onye ke Chileke pfuhawaru le Chipfu suru l'oo-me ono.

⁶Eze su onye ke Chileke ono: "Rwōnaa Chipfu, bu Chileke ngu; mbu pfunuru nū iya l'iswi ehu mu; k'ophu eka mu a-du g'o shi du." Onye ke Chileke ono bya arwōo Chipfu; o mee; eka eze du g'o shihawaa du le mbu.

⁷Eze su onye ke Chileke ono: "Tsoru mu g'anyi je l'unuphu g'iiria nri; ge mu anyakokwa ngu pho iphe."

⁸Onye ke Chileke ono su eze: "O betakporu i jee e-ke iphe, du l'ulo ngu ebo; nū mu uzi lanu; be mu tee tsodu ngu abahu. Teme ophu mu ta abya-du e-ri nri; ozoo ngu-a mini l'eka-a. ⁹Noo kele Chipfu nmaru mu okwa

iya anmanma sụ: ‘Be rikwa nri; ọphu i ngụkwa mini; g’o tọ bụkwaru ụzo, i shiru bya bẹ ii-shi laa.’ ” ¹⁰ Ọo ya bụ; o tsoru ụzo ọzo; ọphu ọ bụedu ụzo ọphu o shiru g’ọoby a Bẹtelu bẹ o shiru lashia.

Onye mpfuchiru Chileke, shi Bẹtelu

¹¹ O nweru nwoke ọgerenya, bụ onye mpfuchiru Chileke, bu lẹ Bẹtelu. Ụnwu nwoke ono je edokọtaru iya iphemiphe, onye kẹ Chileke pho byaru emee lẹ Bẹtelu mboku ono. Opfu, o pfukọtaru eze bẹ ephe pfukọtaru nna pphẹ ono. ¹² Nna pphẹ jia pphẹ sụ: “?Bụ ụzo ole bẹ o shiru?” Ọo ya bụ; ụnwegirima iya ono bya egoshi iya ụzo ọphu onye kẹ Chileke ono, shi Jiuda ono shiru. ¹³ Ọ sụ ụnwegirima iya ono: “Ngwa; unu doziaru mu nka-pfu-igara!” Ọo ya bụ; ephe doziaru iya nkapfu-igara ono; o nyikota iya; ¹⁴ gbagbua chipyabe onye kẹ Chileke ono. O je ahuma iya l’eka ọ nọ anọ l’upfu achi. Ọ jia ya sụ: “?Bụ gubedua bụ onye kẹ Chileke ono, shi Jiuda?” Ọ sụ iya: “Ee; ọo mbedua.”

¹⁵ Ọ sụ iya: “Tsuru mu g’anyi je l’unuphu g’ii-ria nri.”

¹⁶ Onye kẹ Chileke ono sụ iya: “Mu tee tsokwaru ngu alaphu azu; ọphu mu etsokwaru ngu abahu ibe ngu; ọphu mu erikwa nri; ọphu mu angukwa mini l’eka-a. ¹⁷ Noo kẹle Chipfu turu mu ekemu sụ gẹ mu te erikwa nri; ọphu mu angukwa mini l’eka-a; tẹme g’o tọ bụkwaru ụzo ọphu mu shiru bya bẹ mu e-shi laa.”

¹⁸ Ọ sụ iya: “Mbedua l’onwomu bụkwapho onye mpfuchiru g’i bụ. Ojozi, shi l’eka Chipfu bẹ pfuru yeru mu sụ gẹ mu bya eduphuta ngu azu g’anyi je ibe mu; g’i ria nri; ngua mini.” Obenu l’ọo ụka bẹ ọ dzuru iya egube ono. ¹⁹ Ọo ya bụ; onye kẹ Chileke ono tsoru iya; ephe je eria; ngua l’ibe iya.

Oduma adzụ-gbu onye kẹ Chileke, shi Jiuda

²⁰ Noo ya; ephe gudekwadua nri l’eka eri; Chipfu pfuru yeru onye mpfuchiru, ọphu ka aburu ọgerenya ono, duphutaru iya azu pho. ²¹ Ọ raswerehu sụ onye kẹ Chileke ono, shi Jiuda ono: “Chipfu sụru-a: ‘Leshinu i ti meduru iphe, Chipfu pfuru ngu; ọphu i ti dobeeduru ekemu ono, Chipfu, bụ Chileke ngu turu ngu ono; ²² i lwaphuta azu; bya eria nri; ngua mini l’eka ono, o sụru ngu g’i ti rikwa nri; ọphu i ngụkwa mini ono; bẹ e tee likwa odzu ngu l’ilu nna ngu pphẹ!’ ”

²³ Onye kẹ Chileke ono richaepho nri; ngua mini; onye mpfuchiru ono, duphutaru iya azu ono je edoziaru iya nkapfu-igara iya. ²⁴ Ọ lashia; yee oduma dzuda l’uzo. Oduma ono dzu-gbua ya; paru odzu iya togbo lẹ gbororo; nkapfu-igara iya; mę oduma ono pfuru iya lẹ mgboru. ²⁵ Ndu nemadzụ ghatashia; bya ahuma odzu iya g’o dabyiru l’uzo; waa oduma, pfuru iya lẹ mgboru; ephe bahu lẹ mkpukpu, nwoke ọgerenya, bụ onye mpfuchiru pho bu; je edoo ya.

²⁶Teke onye mpfuchiru ono, bu iya dubataru iya l'ibe iya ono n'umaru iphe, meru nu; o su: "O kwa onye ke Chileke ono, te emeduru iphe, Chipfu pfuru ono. Chipfu wowaru iya nu oduma; o dzua ya; dzu-gbua; egube ono, Chipfu pfuru iya ya ono."

²⁷O su unwegirima iya: "Unu doziaru mu nkapfu-igara." Ephe bya edozia ya. ²⁸O je je ahuma odzu ono g'o dabyiru l'uzo. Nkapfu-igara; waa oduma pfuru iya le mgboru. Ophu oduma ono ta ataduru odzu iya ono; ophu o dzu-gbuduru nkapfu-igara ono. ²⁹Tobudu iya bu; onye mpfuchiru ono pata odzu onye ke Chileke ono tukobe l'eli nkapfu-igara; vulaa mkpu-kpu iya; je araa ekwa iya; woru iya lia. ³⁰O buru l'ilu nkiya be o liru iya. Ephe raa ekwa iya su: "Oowa-e; nwune mu-e!"

³¹O lichae ya pho; o su unwegirima iya: "Mu -nwuhuepho; unu lia odzu mu l'ilu ono, e liru onye ke Chileke ono; unu chiru okpu mu dokube okpu nkiya. ³²Noo kele ozi ono, Chipfu ziru iya; o bya araru kpua oru-ngweja ono, du le mkpukpu Betelu ono; me ulo-agwa ono, dugbaa l'eka aagwaje iphe le mkpukpu, dukota l'ali Sameriya ono be a-vukotakwa."

³³Iphe ono mechakpo; ophu Jierobowamu ta aghaduru umere; haa eme ejo-iphe, oome. Iphe, o mechiaru bu l'o gbè bya ahotagbaa ndu a-nodu egwe eja l'eka aagwaje iphe ono. Iphe, bu onye o du g'o buru uke gweje ngweja l'eka ono, aagwaje iphe ono be onabataje; doo ya nsò; mee ya onye egweje ngweja l'eka aagwaje iphe ono. ³⁴Iphe ono bya aburu iphe-eji, du l'onulo Jierobowamu. O buru iya kpataru iphe, e meru ephe chihu le mgboko; woru phe mee ephe buru mkpurupyata.

Ozi, Chipfu ziru Ahayijia g'o zia Jierobowamu

14 ¹Le teke ono be iphe-ememe guderu Abáyijia, bu nwa Jierobowamu. ²Jierobowamu su nyee ya: "Gbeshi; mee onwongu g'i gbaa iche; g'o to du onye a-hube ngu ama l'i bu nyee mube Jierobowamu. Tugbua jeshia mkpukpu Shilo. Ii-huma onye mpfuchiru Chileke, bu Ahayijia l'eka ono; mbu onye ono, suru le mu a-buru eze ndu Izurelu ono. ³Guderu iya ishi buredi iri; waa akara; me ite man-ewwu; g'o karu ngu iphe, e-mechaa nwua l'ehu nwata-a." ⁴Nyee Jierobowamu bya emee ya nno; bya agbeshi tugbua; o buru iya eje mkpukpu Shilo l'ibe Ahayijia.

Ahayijia be ta aphu-rweedu aphu-rwe; kele nka lawaru iya l'enya. ⁵Ole Chipfu be pfuhawaru Ahayijia su: "Nyee Jierobowamu be abyakwa ngu akpata ishi ehú nwa iya, iphe eme. O buru iphe, ii-pfuru iya bu egube-a; waa egube-a. Noo kele teke o byarwutaru; be oo-meahaa g'o bu onye ozo du iche."

⁶No iya; Ahayijia bya anumaepho igiji okpa iya g'ooje abya l'onu ulo; o su: "Bata-o; nyee Jierobowamu! ?Bu gunu meru g'o gude i nodu eme g'a su l'i bu onye ozo? E zikwaru mu ozi, du eji ge mu zia ngu. ⁷Lashia; je ezia Jierobowamu su iya le Chipfu, bu Chileke ke Izurelu suru-a: 'Mu

kutseru ngu l'echilabọ ndu Ízurelu; mee ngu; i bụru onye-ishi ndibe mu, bụ Ízurelu. ⁸Mu bukafuli alị-eze ono l'ọnulo kẹ Dévidi woru iya nụ ngu; ọphu i tị dudu gẹ nwozi mu, bụ Dévidi, bụ onye ono, mekọtaru ekemu mu; bya egude obu iya g'ọ ha tsoo mu; bya abụerupho iphe, pfuru nha-munha kpẹekpu bẹ o shi emeje l'iphu mu. ⁹Ejo-iphe, i meru bẹ kakọta kẹ ndu ọphu vu ngu ụzo. I meshiru onwongu agwa; gude igwe kpushia unwu ntẹkpe; shi nno kpatsua mu ẹhu-eghu; tẹme i wowaru mu docha edocha l'azu ngu.

¹⁰“Sụ-a; iphe ono, i meru ono; bẹ e-mekwa gẹ mu wobata ejọ-iphe l'ibe Jierobowamu. Iphe, bụ nwa nwoke shi l'ibe iya; m'ọ bụ ohu; m'ọ bụ amadu lẹ Ízurelu bẹ mu e-me g'ẹphe chihu. Ọo g'ẹekpoje ntụ-a bụ gẹ mu e-kpofu ndibe Jierobowamu; jasụ ibe iya l'ophu abvukota. ¹¹Onye shi l'ọnulo Jierobowamu -nwuhu lẹ mkpukpu bẹ bụ nkuta a-ta anụ iya; onye ọphu nwuhuru l'azu ẹgu bụ udele bẹ a-vuka anụ iya. Nokwa gẹ Chipfu pfuru bụ ono.’

¹²“A bya lẹ gubedua; tugbua lashia ibe ngu. I -bebeephọ tụa ọkpa lẹ mkpukpu unu bẹ nwata ono a-nwuhu. ¹³Ndu Ízurelu l'ophu bẹ a-kwa ẹkwa nwata ono; woru iya lia. Ọo ya kpoloko l'iphe, bụ unwu Jierobowamu bụ onye ee-li elili; noo kele ọo ya kpoloko bụ onye Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu humaru iphe, dū ree l'ẹhu l'ibe Jierobowamu l'ophu.

¹⁴“Ozo bụ l'ọo Chipfu l'onwiya a-pfube onye a-buru eze ndu Ízurelu. Ọ bụru onye ono e-kpo ndibe Jierobowamu g'ẹekpoje ntụ-a. Mbụ; ọ bua-kwaa iphe nta; e tee dobeekwa iya edobe. ¹⁵Chipfu bẹ a-da ndu Ízurelu ẹka kẹ njo l'ẹhu; k'ophu ẹphe a-dū g'ekperema, enwunga enwunga lẹ mini. Oo-pheshi pẹ epheshi l'alị oma ono, ọ nuru nna pẹ ono; woru pẹ tũkashia nanụ nanụ l'azu ẹnyimu Yufurétisu. Noo kele ẹphe gudewaa itso Ashera ono, ẹphe kpobegbaaru ono kpatsu Chipfu ẹhu-eghu. ¹⁶Oo-gude k'iphe-ẹji ono, Jierobowamu meru ono; mẹ k'iphe-ẹji ono, o meru ndu Ízurelu ye ẹka ono; mịa ndu Ízurelu ẹnya.”

¹⁷Tobudu iya bụ; nyee Jierobowamu gbalihu; ọ bụru iya ala Tịza. Atutu, ọotu ọkpa l'ọnulo; nwata ono nwuhu. ¹⁸Ízurelu l'ophu lia ya; kwaa ẹkwa iya ẹgube ono, Chipfu shi l'onu onye-ozi iya, bụ Ahayijia, onye mpfuchiru Chileke pfuhawa iya ono.

Anwuhu Jierobowamu

¹⁹Iphe ọzo, nwugbaberu nū teke Jierobowamu bụ eze; mẹ ọgu, ọ lwuru; mẹ g'ọ gude bụru eze bẹ e dekọtaru l'ekwo-akọ, e deshuru iphe, ndu eze ndu Ízurelu meru. ²⁰Jierobowamu bẹ bụru eze ụkporo apha l'apha labọ. Ọ nwuhu lapfushia nna iya pẹ. Nadabu, bụ nwa iya bụru eze nochia ẹnya iya.

Teke Rehobowamu bụ eze ndu Jiuda

²¹Rehobowamu; nwa Sólomonu bụru eze lẹ Jiuda. Ọ nọwaru ụkporo apha labọ l'apha lanụ; teke ọ bya aburu eze obu. Iphe, ọ nọru l'aba-eze bụ

apha iri l'èsaà lẹ Jierúsalemu, bụ iya bụ mkpukpu ono, Chipfu hofutaru l'ipfu Ízurelu l'ophu g'ò buru ẹka ẹpha iya e-reje ire ono. Ẹpha ne iya bụ Nama onye Amonu.

²²Ndu Jiuda bya emee ejo-ememe l'ènya Chipfu. Iphe-ẹji, ẹphe meru kpatsu Chipfu okophoo; kele ẹphe meru iphe-ẹji, ka ọphu nna pẹ me-ru. ²³Ẹphe kpụtakwarupho ẹka aagwajẹ iphe doberu onwophe; dobegbaa mkpuma, dū nsọ; mẹ itso Ashera l'úbvú; mẹ lẹ mkpula mkpula oshi, kpu-gbaaru kẹ gayii. ²⁴L'alị ono l'ophu bẹ ẹphe nwekwarupho unwoke, agba ụkpára l'ulo agwa pẹ. Urwuali ono, ọhamoha shi arwu ono; mbụ ọhamoha ono, Chipfu chifuru l'alị pẹ woru iya nū ndu Ízurelu ono; bẹ ẹphe arwukota g'ò ha.

Ndu Ijiputu ezebata lẹ Jierúsalemu

(2Iphe 12:1-11)

²⁵O be l'apha, kwe Rehobówamu apha ise, ọ wataru aburu eze; Shishaku, bụ eze ndu Ijiputu byatashia ọgu lẹ Jierúsalemu. ²⁶Ọ bya evukochaa ẹku, dū l'ulo Chipfu; mẹ ẹku, dū l'ulo eze. O vutakota iphemiphe; mbụ chitachaa iphe, eegudeje egbobuta onwonye ono g'ò ha, Sólomonu gude mkpola-ododo kpushia pho. ²⁷Tobudu iya bụ; eze, bụ Rehobówamu bya egude onyirubvu kpu-phukota iphe ono azu; gude dochia ẹnya iya ọphuu; bya eworu iya ye l'eka ndu-ishi ndu eche onu ẹka eeshije abahu l'ibe eze nche; g'ẹphe leta iya ẹnya. ²⁸Ọ nọdu abujeru teke eze eje l'ulo Chipfu; ndu nche ono aparu iphe, eegudeje egbobuta onwonye ono. E -mechaa; ẹphe ewophuta iya azu bya edobe l'ulo-nche.

Anwuhu Rehobówamu

(2Iphe 12:15-16)

²⁹Iphe ozo, Rehobówamu megbaburu; mẹ iphemiphe, o mekọtaru bẹ e dekọtaru l'ekwo-akọ, e deshiru iphe, ndu eze ndu Jiuda meru. ³⁰Rehobówamu yee Jierobowamu ta alwu-buhujeduru ọgu alwu-buhu. ³¹Rehobówamu bya anwuhu lapfushia nna iya pẹ. E lia ya l'eka e liru nna iya pẹ lẹ mkpukpu Dévidi. Ẹpha ne iya bụ Nama onye Amonu. Abyíjiam, bụ nwa iya nwoke buru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Abyíjiam bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 13:1—14:1)

15 ¹O be l'apha, kwe Jierobowamu nwa Nebatu apha iri l'èsato, ọ wataru abụ eze ndu Ízurelu; Abyíjiam bahu l'aba-eze ndu Jiuda. ²Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụ apha ẹto. Ẹpha ne iya bụ Maka nwada Abishalomu.

³Abyíjiam bẹ mekọtaru iphe-ẹji, nna iya mehawaru. Obu iya l'ophu bẹ ọ tọ kpoduru ye l'eka Chipfu, bụ Chileke iya nọ; egube ono obu Dévidi, bụ

nna iya oche shi dụ phọ. ⁴Ọle ọo opfu ẹhu Dévidi bẹ Chipfu, bụ Chileke iya gude nụ iya nwa, a-nọchia ẹnya iya lẹ Jierúsalemu; bya emee gẹ Jierúsalemu pfushia ike. ⁵Iphe, kparụ iya nụ bụru lẹ Dévidi bẹ meru iphe, pfuru ọto l'ẹnya Chipfu. Ọ tọ hajẹduru eme iphe, Chipfu turu iya ekemu iya jasụ g'ọ nọ-beru; a -gụfuepho k'opfu ẹhu Uráya, bụ onye Hetu.

⁶Ọgu gudeephọ adapheru Rehobówamu yẹe Jierobowamu jeye gẹ Abyí-jiam nọ-beru.

⁷Iphe ọzo, Abyíjiam megbabẹru; mẹ iphemiphe, o mekọtaru bẹ e de-
kọtaru l'ẹkwo akọ, e deshíru iphe, ndu eze ndu Jiuda meru. ⁸Ọo ya bụ;
Abyíjiam nwùhu lapfushia nna iya phẹ. E lia ya lẹ mkpụkpụ Dévidi. Asa,
bụ nwa iya nwoke bụru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Asa bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 15:16—16:6)

⁹L'apha, kwe Jierobowamu ụkporo apha, e -shi teke o beberu bụru eze
ndu Ízurelụ bẹ Asa byaru abụru eze ndu Jiuda. ¹⁰Iphe, ọ nọru l'aba-eze
bụ ụkporo apha labọ l'apha lanụ lẹ Jierúsalemu. Ẹpha ne iya oche bụ Ma-
ka nwada Abishalomu.

¹¹Asa bẹ meru iphe, pfuru ọto l'ẹnya Chipfu; ẹgube Dévidi, bụ nna iya
meru. ¹²Ọ chịshikotaru iphe, bụ unwoke, agba ụkpára l'ụlo agwa l'alí ono
l'ophu; bya alwụkota nshi, nna phẹ gwọtaru dobe. ¹³Ọ nafụcharu Maka,
bụ ne iya oche ọkwa eze-nwanyị, ọ bụ; kele o doberu ẹjọ itso agwa Ashe-
ra. Asa bẹ gbukwoshíru itso Ashera ono je akpọo ya ọkụ lẹ nsụda nggele
Kidirọnu. ¹⁴A -gụfukpooro lẹ Asa ta aphọshiduru ẹka ono, aagwajẹ iphe
ono; obu iya g'ọ ha bẹ ọ kpọkotaru ye l'ẹka Chipfu nọ jeye g'ọ nọ-beru. ¹⁵O
wotaru iphe, nna iya doberu nsọ; mẹ iphe, yẹbedua doberu nsọ bya edobe
l'eze-ụlo Chipfu; mbụ mkpọla-ọchaa; mẹ mkpọla-ododo; mẹwaro ivu ọzo.

Asa etso Basha ọgu

(2Iphe 16:1-6)

¹⁶Ọgu gudeephọ adaru Asa yẹe Basha, bụ eze ndu Ízurelụ teke ẹphe-
nebo bụ ishi. ¹⁷Basha, bụ eze ndu Ízurelụ bapfu ndu Jiuda ọgu; bya
akpụaha mkpụkpụ Rama g'ọ shihu ike; g'ee-shi g'ọ tọ dụ onye e-shi lẹ ke
Asa, bụ eze ndu Jiuda lufu; ọzoo bahụ iya abahụ.

¹⁸Tọbudu iya bụ; Asa wotakọta mkpọla-ọchaa; mẹ mkpọla-ododo,
phọduru nụ l'ẹku, dụ l'eze-ụlo Chipfu; mẹ l'ẹku, dụ l'ibe eze; woru ye ndu-
ozi iya l'ẹka; bya ezia phẹ g'ẹphe je ibe Benu-Hadadu nwa Taburimonu;
mbụ nwanwa Heziyọnu, bụ eze ndu Arámu. Ẹka o bu bụ lẹ Damasukosu.
G'ẹphe je ezia ya sụ: ¹⁹“Gẹ mu lẹ ngu tughbanu bụru nanụ; ẹgube nna mu
yẹle nna ngu shi tughba ono. Ọwaa bụ mkpọla-ọchaa; mẹ mkpọla-ododo,
mu achịe ngu. Jiko tughbunaa je emebyia atughba ono, unu lẹ Basha, bụ eze
ndu Ízurelụ tughbaru ono; k'ophu ọo-paru mu haa.”

²⁰Ọọ ya bụ; Benu-Hadadu kweta iphe ono, eze, bụ Asa pfuru ono. O yefu ndu-ishi ndu ojoğu iya; ephe jeshia oğu lẹ mkpukpu, dugbaa l'alị Ízurelu. Ephe lwuta mkpukpu Ijionu; me mkpukpu Danu; me mkpukpu Abelu-Betu-Maka; me mkpukpu Kineretu l'ophu; mekpoo alị ndu Nafutali l'ophu. ²¹Basha numaepho iphe, meru nu; o haa akpu mkpukpu Rama g'o shihu ike; o buru iya ala Tiza. ²²Tobudu iya bu; eze, bu Asa bya atuaru ndu Jiuda l'ophu ekemu; ophu o dudu onye o gufuru. O su g'ephe je evutakota mkpuma ono; yee oshi ono, Basha shi gude akpu mkpukpu Rama g'o shihu ike ono. O buru iya be eze, bu Asa gude kpu mkpukpu Geba, du l'alị Benjaminu; o shihu ike; waa mkpukpu Mizupa.

Anwuhu Asa
(*2Iphe 16:11-14*)

²³Iphe ozo, Asa megbaberu; me ehuka ehuka, o mekotaru; waa iphe-miphe, o meru; mekpoo mkpukpu, o kpushiru be e dekotaru l'ekwo-ako, e deshiru iphe, ndu eze ndu Jiuda meru. O buru g'o kahwaru buru ogerenya be iphe-ememe meaharu iya l'okpa. ²⁴Ọọ ya bu; Asa bya anwuhu lapfushia nna iya phe; e lia ya l'eka e liru nna iya phe lẹ mkpukpu Dévidi, bu nna iya. Jiehoshafatu, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya.

Teke Nadabu bu eze ndu Ízurelu

²⁵Nadabu, bu nwa Jierobowamu bya aburu eze ndu Ízurelu l'apha, kwe Asa, bu eze ndu Jiuda apha labo. Iphe, Nadabu noru l'aba-eze ndu Ízurelu bu apha labo. ²⁶O mee ejo-ememe l'enya Chipfu; tsokota uto nna iya tso-ru; mbu mee iphe-eji ono, o kpataru ndu Ízurelu ye eka ono.

²⁷Basha nwa Ahayijia k'onulo Isaka bya agbaaru Nadabu ejo-idzu; woru iya gbua lẹ mkpukpu Gibetonu, du l'alị Filisitayinu; lẹ teke ono, Nadabu yee ndu Ízurelu l'ophu kephetaru mkpukpu ono. ²⁸O buru l'apha, kwe Asa apha eto, o bu eze ndu Jiuda be Basha gburu Nadabu; bya aburu eze nochia enya iya.

²⁹Basha bebeerupho buru eze; o gbushikota ndibe Jierobowamu g'ephe ha. Ophu o dudu onye o haru g'o nodu ndzu l'ibe Jierobowamu. O tukophe g'ephe ha gbushikota egube ono, Chipfu shi l'onu onye-ozu iya, bu Ahayijia ke Shilo pfua l'odo-du ono. ³⁰O buru iphe, kparu iya nu bu k'iphe-eji ono, Jierobowamu meru; me ophu o kpataru ndu Ízurelu ye eka ono; me k'ehu-eghu ono, o kpatsuru Chipfu, bu Chileke Ízurelu.

Anwuhu Nadabu

³¹Iphe ozo, nwugbaberu nu teke Nadabu bu eze; me iphemiphe, o meru be e dekotaru l'ekwo-ako, e deshiru iphe, ndu eze ndu Ízurelu meru. ³²Ogu gudeepho adaru Asa yee Basha, bu eze ndu Ízurelu teke ephe-nebo bu ishi.

Teke Basha bu eze ndu Ízurelu

³³Ọ bụru l'apha, kwe Asa apha ẹto, ọ bụ eze ndu Jiuda; bẹ Basha nwa Ahayijia byaru aburu eze kẹ ndu Ízurelu lẹ mkpukpu Tịza. Iphe, ọ nọru l'aba-eze ono bụ ukporo apha l'apha ẹno. ³⁴O mee ẹjo-ememe l'anya Chipfu; tsoephọ ụzo kẹ Jierobowamu; mekọta iphe-ẹji ono, ọ kpataru ndu Ízurelu mee ono.

16 ¹Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuaru Jiehu; nwa Hanani iphe larụ lẹ k'ẹhu Basha sụ: ²“Eshi ọphu mu kulitaru ngu l'ime urwuku; bya emee ngu g'i bụru onye edu ndibe mu, bụ ndu Ízurelu; i gbẹ ghaa ọhu tsochiaru ụzo kẹ Jierobowamu; bya emewaa gẹ ndibe mu, bụ ndu Ízurelu mee iphe-ẹji; mbụ g'ephẹ gude iphe-ẹji phẹ ono kpatsu mu ẹhu-eghu; ³bẹ mu e-me gẹ Basha; mẹ ndibe iya chihu. Mu e-me ndibe ngu ẹgube ono, mu meru ndibe Jierobowamu; nwa Nebatu. ⁴Ndibe Basha phẹ onye ọphu, nwuhuru lẹ mkpukpu bụ nkuta a-ta iya. Onye ọphu, nwuhuru lẹ mgbegu aburu ẹnu, ephe l'eli a-vuka anụ iya.”

Anwuhu Basha

⁵Iphe ọzo, nwugbaberu nụ teke Basha bụ eze; mẹ iphe, o meru; mẹ ẹhuka ẹhuka, o mekọtaru bẹ e dekọtaru l'ekwo-akọ, e deshuru iphe, ndu eze ndu Ízurelu meru. ⁶Basha bya anwuhu lapfushia nna iya phẹ; e lia ya lẹ mkpukpu Tịza. Ela, bụ nwa iya nwoke bụru eze nọchia ẹnya iya.

⁷Opfu, Chipfu ono, onye mpfuchiru Chileke, bụ Jiehu; nwa Hanani pfuru l'opfu ẹhu Basha yele ndibe iya phọ vukotaephọ. Ọ bụru iphe, kparu iya nụ bụ k'ẹjo-iphe, o megbaberu l'anya Chipfu; shi nno kpatsu iya ẹhu-eghu; mbụ bya emeahaa gẹ ndibe Jierobowamu; ọle ọ gbekwa bụru yebedua gbushiru phẹ.

Teke Ela bu eze ndu Ízurelu

⁸Ọ bụru l'apha, kwe Asa ukporo apha l'apha ishii, o shi bataru eze ndu Jiuda; bẹ Ela nwa Basha byaru aburu eze ndu Ízurelu. Iphe, ọ nọru l'aba-eze ono bụ apha labọ lẹ Tịza.

⁹Onye-ozị iya, bụ Zimiri, bụ onye-ishi nkeru-ẹbo ugbo-inya iya bya agbaaru iya ẹjo-idzu. Teke ono bẹ Ela nọro l'ulo Aza, bụ onye-ishi l'ibe-eze lẹ mkpukpu Tịza angụ mee angụ-sweshi iphu. ¹⁰Zimiri bapfu iya je echitsua ya l'alị; woru iya gbua. Ọ bụru l'apha, kwe Asa ukporo apha l'apha ẹsaa, o shi bataru eze ndu Jiuda bẹ Zimiri gburu Ela ọbu; bya aburu eze nọchia ẹnya iya.

¹¹Zimiri buerupho eze; ọ bụru anozeta, ọ nọzetaru l'aba-eze ono; ọ tuko ndibe Basha gbushikọta. Ọphu ọ dudu nwa nwoke, o gbuphodoru mẹ nanu. O gbukọtaru abubu iya phẹ; mẹ ndu ephe l'iya eshi ọnyà. ¹²Ọo ya bụ; Zimiri bya emee; ndibe Basha l'ophu bukotaru mkpurupyata. E shi

nno; ọ vụa mbụ opfu ono, Chipfu shi l'ọnu Jiehu, bụ onye mpfuchiru iya pfua lẹ k'ẹhu Basha ono. ¹³Iphe, kpataru iya nụ buru iphe-ẹji ono, Basha yee nwa iya, bụ Ela meshiru; teme ẹphe kpata ge ndu Ízurelu mekwaa ya pho ono; mbụ gude ọgalemkpa agwa ono, ẹphe agwa ono; shi nno kpatsu Chipfu, bụ Chileke ke Ízurelu ẹhu-eghu.

¹⁴Iphe ọzo, nwụgbaberu nụ teke Ela bụ eze; me iphe, o meshiru be e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iphe, ndu eze ndu Ízurelu meru.

Teke Zimiri bụ eze ndu Ízurelu

¹⁵Ọ buru l'apha, kwe Asa ukporo apha l'apha ẹsaa, o shi butaru eze ndu Jiuda; be Zimiri noru abali ẹsaa l'aba-eze lẹ mkpukpu Tịza. Teke ono be ndu ojoğu ndu Ízurelu doru lẹ mkpukpu Gibetonu ono, du l'ali Filisitayinu. ¹⁶Ndu ono, doru nụ ono bya anuma lẹ Zimiri be gbaru eze ejo-idzu; gbua ya; ẹphe nodu mboku ono l'eka ono, ẹphe doru ono mee Omuri, bụ onye-ishi ndu ojoğu ono go buru eze ndu Ízurelu. ¹⁷Oo ya bu; Omuri yee ndu Ízurelu ono, yee ya noko-ta lẹ Gibetonu; shi l'eka ono wufu tugbua je ekephée mkpukpu Tịza. ¹⁸Zimiri humaeapho laanatawa mkpukpu ono; ọ bahu l'ime ulo, du l'ibe-eze, bụ ẹka aanoduje zeeru onwonye; nodu iya l'ime nwuru oku ye l'ulo-eze ono; o tsugbua ya. ¹⁹Mkpata iya buru iphe-ẹji, o megbaberu. O meru ejo-iphe lenya Chipfu; bya etsoo ọzo Jierobowamu; mee iphe-ẹji ono, ọ kpataru ge ndu Ízurelu ye ẹka ono.

²⁰Iphe ọzo, nwụgbaberu nụ teke Zimiri bụ eze; me ejo-idzu, ọ gbaru be e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iphe, ndu eze ndu Ízurelu meru.

Teke Omuri bụ eze ndu Ízurelu

²¹Tobudu iya bu; ndu Ízurelu bya ekekaha onwophe ẹbo. Ndu lanu turu ikẹ yeru Tibuni; nwa Ginatu g'ẹphe mee ya eze; ndu ophu turu ikẹ yeru Omuri. ²²Ole ndu ophu tsoru Omuri be ka ndu ophu tsoru Tibuni; nwa Ginatu okpehu. E mechaa; Tibuni nwuhu; Omuri buru eze.

²³Ọ buru l'apha, kwe Asa ukporo apha l'apha iri lẹ nanu, o shi butaru eze ndu Jiuda; be Omuri byaru aburu eze ndu Ízurelu. Iphe, ọ noru l'aba-eze bụ apha iri l'ẹbo. Apha ishii be ọ buru eze lẹ mkpukpu Tịza. ²⁴Ọ bya azuta ubvu Sameriya l'eka Shemeru. Ọ buru mkpola-ochaa, ẹrwa iya du talentu labo be ọ zuru iya. Ọ bya akpa mkpukpu l'eli ubvu ono; woru iya gua Sameriya, bukwapho ẹpha Shemeru ono, bụ onye shihawaa nweru ubvu ono.

²⁵Omuri be meru ejo-ememe lenya Chipfu. Ejo-iphe, o meru be kakota ke ndu vuhawa iya ọzo. ²⁶Noo kele o tsoru ọzo Jierobowamu; nwa Nebatu; bya emee iphe-ẹji ono, o meru ge ndu Ízurelu ye ẹka ono; mbụ gude agwaphe ọgalemkpa agwa shi nno kpatsua Chipfu, bụ Chileke ke Ízurelu ẹhu-eghu.

Anwuhu Omuri

²⁷Iphe ọzo, nwụgbaberu nụ teke Omuri bụ eze; me iphe, o meru; me ẹhuka ẹhuka, o mekotaru be e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iphe, ndu

eze ndu Ízurelu meru. ²⁸Omuri nwùhu lapfushia nna iya phẹ. E lia ya lẹ Samériya. Éhabu, bụ nwa iya nwoke bụru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Éhabu bụ eze ndu Ízurelu

²⁹Ọ bụru l'apha, kwe Asa ụkporo apha l'apha iri l'ẹsato, e -shi g'ọ byaru abụru eze ndu Jiuda; bẹ Éhabu nwa Omuri byaru abụru eze ndu Ízurelu. Iphe, ọ nọru l'aba-eze bụ ụkporo apha l'apha labọ lẹ Samériya. ³⁰Éhabu nwa Omuri bya emee ẹjo-ememe l'anya Chipfu kangokọtachaa ndu ọphu vuhawa iya ụzo bụru eze. ³¹Ọ tọ bụlekwa l'ọ meru iphe-ẹji ono, Jierobowamu nwa Nebatu meru kpologo; obenu l'ọ lụkwarupho Jiezebelu nwada Etu-Belu, bụ eze ndu Sayidonu. Ọ gwaru agwa ono bụ Balu; bya abaarụ iya ẹja. ³²Ọ kpuru Balu ọru-ngweja l'ulo Balu, ọ kpuru lẹ mkpukpu Samériya. ³³Éhabu dobekwarupho ntẹkpe Ashera; bya emebaa iphe ọzo gude kpatsu Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu ẹhu-eghu; mbụ kangokọta ndu ọphu vuhawa iya ụzo.

³⁴Ọo teke Éhabu bụ eze bẹ Hiyelu kẹ Bételu kpuru mkpukpu Jieriko. Teke ọ tũru ọkpa igbulọ mkpukpu ono bẹ o phuru iya ishi ọkpara iya nwoke, bụ Abiramu; o phua ya ishi mbuhu ime iya nwoke, bụ Segubu teke ooye ọnu ẹka ee-shije abahụ lẹ mkpukpu ono. Ọ ọdụepho ẹgube ono, Chipfu pfuhawaru iya e -shi l'ọnu Jioshuwa nwa Nunu.

Okpoko-ọhà aanụ Elayijia nri

17 ¹Noo ya; Elayijia, bụ onye mkpukpu Tishibe, dụ l'alị Giladu bya asụ Éhabu: “Eshinu Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; mbụ onye ono, mu ejeru ozi; bẹ ịji ta abyadi l'a-da; ọphu mini ta abyadi e-dze l'ime apha olemole; gbahaephọ lẹ mu sụru g'ọ dzee.”

²Chipfu bya epfuaru Elayijia sụ: ³“Tugbua lufu l'ẹka-a; swia ụzo ẹnyanwu-awawa je edomia onwongu lẹ mgboru nggele Keritu, dụ l'uzo ẹnyanwu-awawa Jiódanu. ⁴Ọo lẹ nggele ono bẹ ịi-nguje mini; ẹme mu pfuwaru okpoko-ọhà g'ọ patajeru ngu nri l'ẹka ono.”

⁵Ọo ya bụ; Elayijia tugbua je emee gẹ Chipfu sụru iya g'ọ mee. Ọ tugbua je anọdu lẹ mgboru nggele Keritu ono, dụ l'uzo ẹnyanwu-awawa Jiódanu. ⁶Okpoko-ọhà nọdu apatajeru iya nri waa anụ l'utsu; pataru iya nri waa anụ l'uzenyashi. Ọ bụru lẹ nggele ono bẹ ọonguje mini.

⁷A nọnyaa; nggele ono tahu; kẹle igwe te edzeduru mini l'alị ono.

Elayijia yee nwanị Zarefatu, ji iya anọedu

⁸Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuaru Elayijia sụ: ⁹“Gbalihuekwapho je-shia mkpukpu Zarefatu ono, dụ lẹ Sayidonu je anọdu l'ẹka ono. O nweru nwanị, ji iya anọedu bu l'ẹka ono, mu pfuwaru g'ọ nuje ngu nri.” ¹⁰Ọo ya bụ; Elayijia tugbua; ọ bụru iya eje mkpukpu Zarefatu. O -rwuepho ọnu-abata mkpukpu ono; o nweru nwanị, ji iya anọedu, nọ l'ẹka ono akpata

nkụ. Elayijia kua ya sụ: “Jiko kutaeshikwa nwamini ye l'iphe wotaru mu gẹ mu ngwa” ¹¹Nwanyị ono tughua gẹ ya je ekutaru iya mini obu; Elayijia kua ya sụ: “Jiko wotafukwaaru mu rọ nwibiribe buredi.”

¹²Nwanyị ono sụ: “Oo gẹ Chipfu, bụ Chileke ngu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; bụ g'ọ bụ ire-lanụ lẹ mu te enwedụ buredi. Iphe, mu nweru kpoloko bukwa nwamkpoji-eka nwa ukpokutu-nri, dū l'ite; waa nwa manụ, dū l'ite-mkpa. Oo ya bẹ mu akpata nkụ-a gẹ mu ala je emee ya gẹ mu lẹ nwa mu ria. Anyi -richaa ya; anyi anọduwaro ẹgu jasụ anyi anwuhu.”

¹³Elayijia sụ iya: “Ta atsushi ebvu. Laa je emee ya ẹgube ono, i pfuru ono. Ọlẹ ọo g'i vuadaru ụzọ gude nwukpokutu iphe ono ghetā akara, ha nwanshii wotaru mu. E -mechaa; l'i ghetawarọ kẹ gụ lẹ nwa ngu. ¹⁴Noo kẹle Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízuru sụru-a: ‘Nwa ukpokutu-nri ono taa byadu a-bvụ abvubvu l'ite ono; ọphu ite-mkpa manụ ono ta abyadu a-dū iphoro gbiriri jasụ mboku, Chipfu e-me g'igwe dzee mini lẹ mgboko.’ ”

¹⁵O tughuekwapho je emee gẹ Elayijia pfuru iya. Noo ya; nwanyị ono waa ndibe iya; mẹ Elayijia bya enweru nri ẹphe erije mbokumboku. ¹⁶Ọphu nwa ukpokutu-nri ono abvujeduru abvubvu l'ite ono; tẹme ọphu ite-mkpa ono ta adujeduru iphoro; ẹgube ono, Chipfu shi l'onu Elayijia pfua ya ono.

¹⁷A nonyaa iphe-ememe gude nwa nwanyị ono, bụ iya nwe ụlo ono. Iphe-ememe obu nọdu aka iya njo eje; jasụ o woru iya gbua. ¹⁸Nwanyị ono sụ Elayijia: “Gube onye kẹ Chileke; ?bụ gūn bẹ ì-sụ lẹ mu mekataru ngu? ?i byaru g'i nyataru mu iphe-ẹji, mu meru; shi nno gbua nwa mu-a?”

¹⁹Elayijia sụ iya: “Kee mu nwa ngu obu!” Elayijia bya ekuta iya l'utapfu nwanyị ono; bya ekuba l'ulo eli, l'eka ọonoduje; je enyebe iya l'oshi-azee ya. ²⁰O bya araku Chipfu; sụ: “Gube Chipfu, bụ Chileke mu; ?i mefuaru g'ejo akpamara ọwa-a dapfuta nwanyị-a, ji iya anọedu-a, mu nọ l'ibe iya-a; mbụ kẹ g'i mee gẹ nwa iya nwuhu?”

²¹Tobudu iya bụ; Elayijia dakoru nwata ono l'eli ugbo ẹto machia onwiya; bya araku Chipfu sụ: “Jiko Chipfu, bụ Chileke mu; menaa gẹ ndzụ nwata-a lwaphutaru iya azu!”

²²Chipfu numa olu Elayijia. Ndzụ nwata ono bya alwaphutaru iya azu; ọ gbakerehu. ²³Elayijia kulita nwata ono shi l'ulo-eli ono nyizeta lẹ k'alì. O kuru iya nū ne iya sụ: “Wa nwa ngu baa; ọ nwa ndzụ.”

²⁴Nwanyị ono sụ Elayijia: “Oo nta-a bẹ mu maru l'i bụ onye kẹ Chileke; tẹme l'opfu, Chipfu shi l'onu ngu pfua bẹ bụ ọkpobe-opfu.”

Elayijia yee Obedaya

18 ¹A nonyakpowaro-o; nọ-rwua apha k'eto; Chipfu sụ Elayijia: “Je egoshi Éhabu onwongu; gẹ mu bya e-me g'igwe dzee mini lẹ mgboko.” ²Oo ya bụ; Elayijia jeshia egoshi Éhabu onwiya.

Teke ono bẹ ẹgu kabaa emeshi ike lẹ Samériya. ³Éhabu bya ekua Obedaya, bụ onye-ishi l'ibe iya. Obedaya bụ onye Chipfu dūru lẹ nsọ shii.

⁴Noo kele teke Jiezebelu shi egbushi ndu mpfuchiru Chipfu be bu Obedaya chitaru ndu mpfuchiru Chipfu ono ukporo umadzu ise je edomishia l'ogba. O dobecharu phe ukporo labo l'umadzu iri iri l'ogba lanu; azu phe le nri; bya ekeje phe mini. ⁵Ehabu su Obedaya: "G'anyi jegbabekota ali-a l'eka obvu-mini du; me nsuda nsuda dukota nu; g'a maru; ?anyi a-huma irwu-eswa; shi nno dzoo inya anyi; me inya-mulu anyi ndzu. G'o to nwe-ru ophu anyi e-gbu l'opfu l'egu emeshiwa iya ike." ⁶Oo ya bu; ephe bya ekee ali ono ekeke g'ephe e-shi jegbabekota iya. Ehabu tsoru eka lanu; Obedaya tsoru eka iya ophu.

⁷Obedaya jenyakpopho; yee Elayijia bya edzuda. Obedaya hubee kwa iya pho ama; bya ephozeru iya iphu l'ali su: "Nnajiuphu mu, bu Elayijia! ?Bu ngu baa?"

⁸Elayijia su iya: "Oo mbedua be o bu. Tugbua je akaru nnajiuphu ngu le Elayijia no l'eka-a."

⁹Obedaya su: "?Bu ejo-iphe gunu be mu meru; meru g'o gude i nodu eme g'i nwuru mube nwozi ngu ye l'eka Ehabu; g'o woru mu gbua? ¹⁰Oo ge Chipfu, bu Chileke ngu, no ndzu; g'o no iya-a; be bukwapho g'o bu ire-lanu lo to dudu oha; me ali-eze, nnajiuphu mu teke ezidu g'e je achoo ngu. Oha; ozoo ali-eze ophu suru li ti nodu le ndu phe; lo nua phe nte g'ephe ria l'ephe ta ahumaduru ngu. ¹¹O buru iya be i byaru nta-a bya asu ge mu tugbua je akaru nnajiuphu mu le gube Elayijia no l'eka-a. ¹²?Mu maru eka Unme Chipfu e-duta ngu je edobe me mu hae ngu pho tugbua. Mu -jeepho je epfuaru iya Ehabu; o bya; ophu o to humaduru ngu; lo woru mu gbua. Ole mube onye-ozu ngu be Chipfu shikwa teke mu bu nwokoro dutaru le nsu. ¹³Nnajiuphu mu; ?ti numajeduru iphe, mu meru teke ono, Jiezebelu shi egbushi ndu mpfuchiru Chipfu; mbu ge mu gude wohaa ndu mpfuchiru Chipfu ono ukporo ise l'ogba? Mu wohachaaru phe ukporo labo l'umadzu iri iri l'ogba lanu; azu phe le nri; bya eku mini anu phe. ¹⁴O buru nta-a be i byaru asu ge mu tugbua je akaru nnajiuphu mu le Elayijia no l'eka-a. Oo-gbukwa mu!"

¹⁵Elayijia su iya: "Eshinu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike no ndzu g'o no iya-a; mbu onye ono, mu ejeru ozi; be mu goshifutajekwa Ehabu onwomu ntanu-a."

Ehabu yee Elayijia edzuda

¹⁶Oo ya bu; Obedaya tugbua jepfushia Ehabu je ezia ya ya. Ehabu jepfushia Elayijia. ¹⁷Ehabu humaepho Elayijia bya asu iya: "?Bu ngu baa; gube onye ono, l'akpa ndu izurelu ehu-a?"

¹⁸Elayijia su: "O to bu kwa mbedua akpa ndu izurelu ehu. O kwa gubedua; gu le ndibe nna ngu be o bu; kele unu haru eme ekemu Chipfu; tsoahaa Balu." ¹⁹"Ngwa; zia g'e je ekua ndu izurelu l'opfu g'ephe byapfuta mu l'ubvu Kamelu. Chita unu umadzu l'ukporo labo l'iri ono, bu ndu

epfuchiru Balu; waa unu nemadzụ ono, bụ ndu epfuchiru Ashera; mbụ ndu ono, Jiezebẹlu anụ nri ono g'ephe bya."

Elayijia yee ndu epfuchiru Balu

²⁰ Oo ya bụ; Éhabu bya ezia nzi ekukọta ndu Ízurelu l'ophu; waa ndu epfuchiru Balu; ephe dzukọta l'úbvú Kamelu. ²¹ Elayijia bya apfuru ndu Ízurelu ono l'iphu g'ephe ha sụ: "Bụ jasụ teke ole bẹ unu a-nọ-bekporu ọgazi-anya-labọ ono unu nọ ono? O -buru l'oo Chipfu bẹ bụ Chileke; unu tsoru iya. Teke obu l'oo Balu bẹ bụ Chileke; unu tsonuru iya."

O pfuchaa nno; ophu ephe epfuduru opfu yeru iya.

²² Tọbudu iya bụ; Elayijia sụ ndu ono: "Oo mbẹdua kpoloko bẹ phoduru nụ lẹ ndu epfuchiru Chipfu. Obenu lẹ ndu epfuchiru Balu bẹ dụ unu nemadzụ l'ukporo labọ l'iri. ²³ G'a kpọturu anyi oke-eswi labọ. G'ephe hata oke-eswi lanu; gbua; bọkashia; doo l'eli nkụ; ọle ọo g'ephe ta nwụkwaru ọku ye iya. Mbẹdua bẹ e-gbu oke-eswi lanu ophuu; bọkashia; doo l'eli nkụ; mu taa nwuduru ọku eye iya. ²⁴ Unu araku epha agwa unu; gẹ mbẹdua arakukwaphọ epha Chipfu. Onye ophu gude ọku za ẹnu; aamaru l'oo ya bụ Chileke."

Ndu ono g'ephe ha zụkota mgbede sụ: "Iphe, i pfuru dụ ree."

²⁵ Elayijia sụ ndu epfuchiru Balu: "Unu vuru ụzo hata oke-eswi lanu gbua; eshi ophu unu dụ igwerigwe. Unu araku epha agwa unu; ọle ọo g'unu ta anwụkwaru ọku ye l'anụ ono." ²⁶ Ephe bya akputa oke-eswi lanu l'ime oke-eswi, a nuru phe; gbua.

Ephe kpọ-kua epha Balu shita l'utsu jasụ leswe asuje: "Gube Balu; za-nụ anyi oku!" Ophu ọ dudu ophu, meru nụ; mbụ ophu e yeduru phe ọnu. Ephe tsoru ọru-ngweja ono, ephe meru ono etephe ebvu mgburugburu.

²⁷ O be leswe; Elayijia chịaha phe ọchi; sụ phe: "Unu kushibaa ya oku ike; kele ọo agwa bẹ ọ bụ. ?A maru; ?ọ nọ l'oke ọriri; ?tọo oome iphe; ?tọo o jeru iphe; ?tọo bụ mgbenya bẹ ooku; g'unu ekutee ya." ²⁸ Oo ya bụ; ephe rashia ya ike; gude mma; mę arwa ebvujashị onwophẹ l'uzo omelali phe; jasụ mee, shi phe l'ehu alwashị. ²⁹ Echi-eswe bya aghata g'ephe chiphenyaru okorobo mkpu ono, ephe echi ono. A bya erwua teke eegweje ngweja ụzenyashi; ophu ọ dukwapho ophu meru nụ; ophu e yeduru phe ọnu; mbụ ophu ọ dudu iphe nwuru nụ.

Chipfu gude ọku eke ngweja Elayijia

³⁰ Tọbudu iya bụ; Elayijia sụ ndu ono g'ephe ha: "Unu wụritaru mu ntse." Ephe bya awupfu iya ntse. Elayijia bya edozia ọru-ngweja Chipfu ono, e nwu-tsushiwaru enwutsushi ono. ³¹ O bya apata mkpuma iri l'ẹbo, nọ-chiru ẹnya ipfu iri l'ẹbo, bụ unwu Jiékopu; mbụ onye ono, Chipfu pfujeru sụ: "Epha ngu a-buru Ízurelu-a." ³² O gude mkpuma ono kpọkoberu Chipfu ọru-ngweja. O bya ebvua nsụ, ha ọsa bvuphee ọru-ngweja ono mgburugburu. ³³ O bya edoo nkụ g'ọo-dụ;

bya egbua oke-eswi ono bókashia; doo l'eli nkú ono. Ọ sụ: “Unu je ekujishia mini l'ite-mini ẹnọ; bya awúa l'eli ngweja-akpọ-ọkú-a; waa lẹ nkú-a.”

34 Ọ sụ phẹ: “Unu je ekutafúa ya kẹ mgbo ẹbo” Ephe je ekutafúa kẹ mgbo labọ.

Ọ sụ phẹ: “Unu je ekutafúa kẹ mgbo ẹto.” Ephe je ekuta iya kẹ mgbo ẹto. 35 Mini ono nọdu asọshihu l'eli ọru-ngweja ono; bya eji nsụ ono, e bvupheru mgburugburu ono ejiji.

36 O be teke eegweje ngweja ụzenyashi; Elayijia, bụ onye mpfuchiru Chipfu bya akpụritaru ntse sụ: “Gùbe Chipfu, bụ Chileke kẹ Èbirihamu; mę kẹ Áyizaku; mę kẹ Ízurelú; menaa g'a maru ntanụ-a l'ọo ngu bẹ bụ Chileke lẹ Ízurelú; tẹme waa g'a maru lẹ mu bụ onye-ozí ngu; waa l'iphe-a, mu meru-a bẹ bụ iphe, ị sụru gẹ mu mee. 37 Zanụ mu oku gùbe Chipfu; zanụ mu oku; k'ọphu ndu-a a-maru l'ọo gùbe Chipfu bụ Chileke; tẹme ọ bụru ngu bụ onye e-me g'obu phẹ lwaphuta azụ l'ẹka ị nọ.”

38 Tọbodu iya bụ; ọkú shi l'ẹka Chipfu bụru phaa; bya ekekọta ngweja-akpọ-ọkú ono; mę nkú ono; mę mkpuma ono; mę urwuku, nọ l'ali; bya erichachaa mini ono, dọru lẹ nsụ ono ericha.

39 Ndu ono l'ophu hụma iphe ono; bya adashihu kpurumu; rashia sụ: “Ọo Chipfu bẹ bụ Chileke! Ọo Chipfu bẹ bụ Chileke!”

40 Elayijia sụ phẹ: “Unu gudechaa ndu mpfuchiru Balụ. Unu te ekwekwa g'ọ dọru onye ọphu e-pyofu l'ime phẹ!” Ephe gude phẹ; Elayijia chita phẹ je lẹ nsụda Kishonu je eworu phẹ gbushikọta l'ẹka ono.

Igwe abya mini

41 No iya; Elayijia sụ Éhabu: “Tugbua je eria; ngua; kẹle ẹphu oke mini aphiwaa.” 42 Éhabu tugbua gẹ ya je eria; ngua. Elayijia nyihu mkpakponu úbvú Kamelú ono; phozeta kpupyabẹ iphu lẹ mgbaka ikpere iya.

43 Ọ sụ nwozi iya: “Tugbua nta-a je eleedu ẹnya l'uzo eze-ẹnyimu.”

Nwozi iya ono tugbua je elee ẹnya; bya asụ iya: “Ọ tọ duka iphe, nọ l'ẹka ono.”

O zia ya nno mgbo ẹsaa.

44 O be lẹ k'ẹsaa; nwozi iya ono sụ: “Lenu; urwukpu, habeeepho nwanshii gẹ mpfupfumeke nemadzụ bẹ shi l'eze-ẹnyimu erwu eje abya.”

Elayijia sụ iya: “Tugbua je akaru Éhabu sụ iya: ‘Dozia ugbo-inya ngu gbagbua lashia; a -nonyaa oke mini nmaburu ngu ye.’”

45 A nọtaepho nwanshii; igwe rwua erwurwu; jihu kpakpalu; pherephere ziahaa; oke mini wata edzedze. Éhabu gbaru lashia mkpukpu Jiezerelú. 46 Ike Chipfu bya Elayijia l'ẹhu; ọ rụkota iphe, o yeru l'ẹhu; gbagbua je agbaghata Éhabu; vuru iya ọzo gbarwua mkpukpu Jiezerelú.

Elayijia agbaru Jiezebelu ọso

19 1 Éhabu bya akọkotaru Jiezebelu iphemiphe, Elayijia meru; waa g'ọ gude ogu-echi gbushikọta ndu mpfuchiru Balụ. 2 Ọo ya bụ;

Jiezebelu zia nzi g'e je ezia Elayijia sụ: “G'agwa gwakwa mu ọchi; mbụ g'o mekwaa mu ọp̄hu ka n̄jọ m'o -betashia ẹgube nta-a echele ọp̄hu mu emeduru ndzụ ngu g'ọ d̄u g'i meru kẹ ndu mpfuchiru Balu ono.”

³Elayijia tsuhu ebvu; bya agbaahaa ọso ndzụ iya. O -rwuẹpho mkpụ-kpu Biye-Sheba, d̄u l'al̄i Jiuda; ọ haa nwozi iya l'ẹka ono. ⁴Yẹbedua l'onwiya jee ije ujiku ọp̄hu bahu l'echiegu. O -rwua l'upfu oshi junipa; ọ nọ-zeta anọ; bya epfuahaaru Chileke g'o mee gẹ ya nwuhu. Ọ sụ Chileke: “O jiwaru mu ẹpho; jiko Chipfu; wotanụ ndzụ mu; kele mu ta akadụ ndiche mu phẹ ree.” ⁵O pfuchaa nno; bya aze-zeta l'upfu oshi ono; mgbe-nya t̄u iya.

A bya l'amaru; ojozi-imigwe lanu bya akpaa ya ẹka sụ: “Gbeshi; ria nri.” ⁶Elayijia bya achikaa ẹn̄ya huma ishi buredi, e gheru l'ovokoku waa ite, mini nọ, a s̄beru iya l'uzo ishi. Ọ bya eria; ngua; bya aze-zeta ọzo.

⁷Ojozi Chipfu ono bya alwaphuta azu kẹ mgbo labo; bya akpaa ya ẹka sụ: “Gbeshi; ria nri; ọdumeka be ije obu a-panukakwa ngu ẹka.” ⁸Ọ bya agbalihu ria; ngua. O gude ike nri ono, o riru ono jee ije ukporo abali labo; eswe l'enyashi jas̄u o jerwua ubv̄u Horebu, bu iya bu ubv̄u Chileke.

⁹Ọ buru l'ẹka ono be ọ bahu ru l'ogba je akwaa l'enyashi iya. Chipfu bya epfuaru iya opfu sụ: “?Bu gunu be iime l'ẹka-a Elayijia?”

¹⁰Elayijia sụ: “Iphe kẹ gube Chipfu; mbụ Chileke, bu Ọkalibe-Kakota-Ike be aph̄u mu l'obu aphushi mu iya ike. Noo kele ndu Izurelu be gwobewaru ogbandzu ngu; bya enwutsushiwa ọru-ngweja ngu; gude oguechi tuko ndu mpfuchiru ngu gbushia; ọ buwaru mbedua nkinyi mu be phoduru n̄u. Nta-a be ẹphe achofuwaa ishi ndzụ mu.”

¹¹Chipfu sụ: “Ngwa; lufu je apfuru l'iphu Chipfu l'eli ubv̄u; kele Chipfu abya aghata.”

Tobudu iya bu; oke pherephere, paru ẹka bya eziahaa; agbawashi ubv̄u ono; bya agbakposhi eze mkpuma, dugbaa l'ubv̄u ono kẹ yogiri yogiri l'iphu Chipfu. Ọle Chipfu ta anodu le pherephere ono. Pherephere ono zibuhuepho; al̄i wata anma jiiijijii. Ọp̄hu Chipfu ta nodu l'al̄i-onma-jiiijijii ono. ¹²Al̄i ono, nmabuhuepho jiiijijii; oku bya nkiya; ọp̄hu Chipfu ta nodu l'oku ono. Oku ono nyihuepho; e pfua nwa nwirinwiri opfu. ¹³Elayijia numa iya; bya egude uwe iya kwechia onwiya iphu; lufuta bya apfuru l'onu ogba ono.

Ọ duru olu-opfu s̄uru iya: “?Bu gunu be iime l'ẹka-a Elayijia?”

¹⁴Elayijia sụ: “Iphe kẹ gube Chipfu; mbụ Chileke, bu Ọkalibe-Kakota-Ike be aph̄u mu l'obu aphushi mu iya ike; noo kele ndu Izurelu be gwobewaru ogbandzu ngu; teme ẹphe nwutsushiwa ọru-ngweja ngu; gude oguechi tuko ndu mpfuchiru ngu gbushia; ọ buwaru mbedua nkinyi mu be phoduru n̄u. Nta-a be ẹphe achofuwaa ishi ndzụ nkemu.” ¹⁵Chipfu s̄u iya: “Laphu azu shia uzo ọp̄hu i shiru jeshia echiegu Damasukosu. Teke i jerwuẹrupho; wua Hazelu man̄u l'ishi g'ọ buru eze ndu Aramu.

¹⁶L'i wua Jiehu; nwa Nimushi manụ l'ishi g'ò bụru eze ndu Ízurelụ; l'i wua Elayisha nwa Shafatu kẹ mkpukpu Abelu-Mehola manụ l'ishi g'ò nọchia ẹnya ngu bụru onye mpfuchiru Chileke. ¹⁷Onye ọphu gbalarụ nụ ọphu Hazelụ e gudedu ogu-echi gbua ya; Jiehu egbua ya. Onye gbalarụ nụ ọphu Jiehu e gudedu ogu-echi gbua ya; Elayisha egbua ya. ¹⁸G'ò dūhabe-kponu bẹ mu dobeeleru-a unu umadzu iri l'esaa l'ukporo umadzu iri l'alí Ízurelụ, bụ ndu te wotajeduru ikpere pẹ gbushiru Balu; baarụ iya eja; ọphu ẹphe te tsutsujeduru iya ọnu."

Elayijia yee Elayisha

¹⁹Ọo ya bụ; Elayijia shi l'eka ono lufu; je ahuma Elayisha nwa Shafatu l'eka o gude oke-eswi ukporo l'eno, a jįgbaaru ẹbo ẹbo arwaze alį. Elayijia jeru jepfushia ya; bya ewota ukpo iya gbaphua ya l'ehu. ²⁰Elayisha gbadogbua oke-eswi ono; gbatsoru Elayijia. Elayisha sụ: "Gẹ mu tsutsufua ne mu waa nna mu ọnu gẹ mu abyawarọ etsoru ngu." Elayijia sụ iya: "Laphu azu. ?Ii-tsoru mu kẹ gunu?"

²¹Elayisha parụ iya haa laphushia azu; je egbushikọta oke-eswi iya pho. O gude oshi ono, e gude gakọo pẹ ono shia anụ pẹ; woru iya keka-shiaru ndiphe; ẹphe taa. O gbẹ teke ono gbalihu tsoru Elayijia; jeahaarụ iya ozi.

Benu-Hadadu etso ndu Samériya ọgu

20 ¹Benu-Hadadu, bụ eze ndu Arámu bya achikobe ndu ojogu iya l'ophu. Yeke ndu eze ukporo l'iri l'ẹbo tuko swiru; waa inya; mẹ ugbo-inya. Ẹphe je ekepheta mkpukpu Samériya; tsoo pẹ ọgu. ²O zia ndu-ozí g'e je l'ime mkpukpu je ezia Éhabu, bụ eze ndu Ízurelụ sụ iya lẹ Benu-Hadadu sụru-a: ³"Mkpọla-ọchaa ngu waa mkpọla-ododo ngu bụkotawa nkemu; unyomu ngu waa unwegirima ngu ndu ọphu kakọta ama mma bukwarupho nkemu."

⁴Eze ndu Ízurelụ sụ: "Gube eze, bụ nnajiuphu mu; ọo g'i pfuru buẹpho g'ò dū; mbẹdua mẹ iphemiphe, mu nweru bẹ bukota nkengu."

⁵Ndu ozi ono bya alaphu azu ozo je asu: "Benu-Hadadu bẹ sụru lẹ-a: 'Mu zihawaru g'i chita mkpọla-ọchaa ngu; mẹ mkpọla-ododo ngu; mẹ unyomu ngu pẹ; waa unwegirima ngu nụ mu. ⁶Ọle-a; egube nta-a echele bẹ mu e-ye ndu-ozí mu g'ẹphe bya etsoru ọlo ngu; mẹ ọlo ndu-ozí ngu vọchachaa pfurupfuru. Iphe, bukpo iphe, dū ngu ubvù l'anya bẹ ẹphe e-gwetakọta.'"

⁷Tobudu iya bụ; eze ndu Ízurelụ bya ekukọbe ndu bụ ọgerenya alį ono l'ophu sụ pẹ: "Unu humadupho gẹ nwoke-a achọ mu opfu? O ziru ozi gẹ mu nụ iya unyomu mu; mẹ unwegirima mu; mẹ mkpọla-ọchaa mu; waa mkpọla-ododo mu; ọphu mu ta jikakwaru."

⁸Ndu bụ ọgerenya ono g'ẹphe ha; mẹ ndu Ízurelụ l'ophu sụ: "Ta ngashiru iya nchị; ọphu i kwetakwa iphe, o pfuru."

⁹Oo ya bu; Éhabu ziphu ndu ono, Benu-Hadadu ziru ozi ono azu su:
 “Unu karu nnajiiuphu mu, bu eze su iya le-a: ‘Iphe ono, i vu uto su ge mube
 onye-ozu ngu mee ono be mu e-mekota. O le k’ikpazu-a be mu ta adudu ike
 eme-o!’ ” Ndu ono, byaru ozi ono lufu; je ezia Benu-Hadadu iphe, e ziru phe.

¹⁰Benu-Hadadu bya ezia Éhabu ozi ozo; su: “G’agwa gwakwa mu ochi;
 mbu g’o mekwaa mu ophu ka njo m’urwuku, no le mkpukpu Samériya
 phodukpowaa ophu suru ge ndu tso mu nu e-kpotachaa ya mkpoji-eka.”

¹¹Eze ndu Ízurelu su: “Unu karu iya l’onye kwaru onwiya ngwogu ta
 abajedu aba; gbahaepho teke o lwu-kpecharu l’ogu.”

¹²O buru ge Benu-Hadadu no le mkpu angu mee yee ndu eze, yee ya
 no be a byaru ezia ya ozi ono. O su ndu nkiya: “Unu kwakobe k’ogu.” Oo
 ya bu; ephe kwakobe onwophe k’etso mkpukpu Samériya ugu.

Éhabu alwu-kpee Benu-Hadadu

¹³No iya; o nweru onye mpfuchiru Chileke, byapfutaru Éhabu, bu eze
 ndu Ízurelu bya asu iya: “Chipfu suru-a: ‘?I humaru ikpoto ndu-a? Mu e-
 woru phe ye ngu l’eka ntanu-a; g’ii-makwanuru l’oo mu bu Chipfu.’ ”

¹⁴Éhabu su: “?Bu onye be e-me iya nu?”

Onye mpfuchiru Chileke ono su: “Chipfu suru: ‘Oo unwokorobya ndu
 ojogu ndu-ishi ohamoha ono be e-me iya nu.’ ”

Tobudu iya bu: Éhabu su: “?Bu ndu ole a-wata ugu obu?”

Onye mpfuchiru Chileke ono su: “Oo unubedua.”

¹⁵Tobudu iya bu; o bya achikobe unwokorobya, bu ndu ojogu ndu-ishi
 ohamoha ono. Iphe, ephe du buru ukporo umadzu iri le nanu l’umadzu
 iri l’ebo. E mechaa; o bya achikobe ndu Ízurelu ndu ophu tukoru du unu
 nemadzu iri l’esaa l’ukporo umadzu iri. ¹⁶O buru l’eswe be ephe tugburu
 jeshia; mbu teke Benu-Hadadu no le mkpu nguwa mee k’ophu o tsu iya
 atsutsu; yee ndu eze ukporo l’iri l’ebo pho, eeyetaru iya eka pho. ¹⁷Unwo-
 korobya ndu ojogu ndu-ishi ohamoha ono vuru uto tugbua.

Ndu Benu-Hadadu yefuhawaru g’ephe kwabe; bya agbaaru iya ama; su:
 “Unwoke shikwa le Samériya eje abya.”

¹⁸Benu-Hadadu su: “Teke ephe byaru ke nchi-odu-doo; unu kpukoo phe
 le ndzu; teke o bu k’ogu be ephe abya; unu kpukokwa phe pho le ndzu.”

¹⁹Unwokorobya ndu ojogu ono vuru uto wufuta le mkpukpu; ndu ojogu
 ozo nodu etso phe etsotso. ²⁰Onyenonu gbukotaepho onye ophu ye ya
 wogbaberu ugu. O nwuepho nno; ndu Aramu yee okpa l’oso; ndu Ízurelu
 chipyabe phe. Benu-Hadadu, bu eze ndu Aramu nodu l’eli inya iya gbalaa.
 Yee ndu agbaru iya l’inya tuko gbalaa. ²¹Eze ndu Ízurelu chipyabe phe
 je egudegbaa inya phe; me ugbo-inya phe; bya egbua ndu Aramu k’ophu
 paru eka apaa.

²²E mechaepho; onye mpfuchiru Chileke ono byapfuta eze ndu Ízurelu
 ono bya asu iya: “Unu jekwa emee onwunu g’unu kaba eshihu ike; maru

iphe, unu e-me. Noo kele apha gbaerupho be eze ndu Arámu a-byakwa etsoo ngu ogo ozo.”

²³No iya; ndu-ishi ozi eze ndu Arámu bya epfuaru iya su: “Iphe, meru g'o gude ndu Ízurelu ka anyi okpehu bu l'agwa phe bu agwa eli úbvú. O -buru l'anyi l'ephe lwuru ogo ono l'eka du baswaa; be anyi a-kakwa phe okpehu. ²⁴Iphe, ii-me bu g'i wofuchaa ndu eze pho l'onodu phe; wotachia ndu-ishi ndu ojogu dochia enya phe. ²⁵L'i chita ndu ojogu, ha ge ndu e gburu egbugbu yekwaa le ndu ojogu; me inya, ha g'ophu tuphashihuru nu; me ugbo-inya, ha g'ophu tuphashihuru nu kwapho; g'anyi jepfu phe ogo l'eka du baswaa. Anyi kafutaje phe okpehu.” Oo ya bu; Benú-Hadadu kweta; bya emee iphe, ephe pfuru iya.

²⁶Apha sugbaepho ishi; Benú-Hadadu chikobe ndu Arámu; ephe jeshia mkpukpu Afeku; g'ephe je etsoo ndu Ízurelu ogo. ²⁷A bya akpakoo ndu Ízurelu; ephe kwakobekwapho; bya awu-pfushia phe. Ndu Ízurelu doru uzi labo g'unwu ndokobe egbu; ghaaru ndu Arámu iphu; obenu le ndu Arámu tukoru obotegu sweta.

²⁸Onye ke Chileke bya eje asu eze ndu Ízurelu: “Chipfu suru-a: ‘Eshi ophu ndu Arámu gude onu phe su le Chipfu be bu agwa, ereje ire l'eli úbvú; l'o to budu agwa ereje ire le nsuda nsuda; be mu a-chita ikpoto ndu-a g'ephe ha ye ngu l'eka; g'i makwanuru l'oo mu bu Chipfu.’”

²⁹Ephe doru chebegbachaa ibe phe iphu egube ono abali esaa. O be le mboku k'esaa; ephe wogbabe ogo ono. Ndu Ízurelu gbua ndu Arámu ukporo unu unwoke iri l'ebo; l'unu iri^e, bu ndu ojogu o-je-l'okpa l'ujiku lanu. ³⁰Ndu ophu e gbuphodoru gbaba le mkpukpu Afeku; igbulo mkpukpu ono zeshihu tugbua ukporo unu nemadzu ugbo eto; l'unu esaa; l'ukporo umadzu iri^f. Benú-Hadadu gbalaa je edomia onwiya l'ime ime ulo, du le mkpukpu ono.

Éhabu edobe Benú-Hadadu ndzu

³¹Ndu ozi Benú-Hadadu bya asu iya: “Lenu; anyi numaru le ndu eze ndu Ízurelu be aphuje obu-imemini. G'anyi gbaphua uwe-aphu l'upfu; rikua onwanyi eri l'ishi; jepfushia eze ndu Ízurelu. ?A maru; o-dobe ngu ndzu.”

³²Oo ya bu; ephe bya agbaphua uwe-aphu l'upfu; rikua eri l'ishi jepfushia eze ndu Ízurelu je asu iya: “Onye-ozu ngu Benú-Hadadu suru jiko g'i dobe nu iya ndzu.”

Eze jia su: “?O nokwadu-a ndzu? Oo nwune mu be o bu.”

³³Ndu ozi Benú-Hadadu ono nodu egekpoeppo iphe, e-shi iya l'onu futa. Ephe nalitakebe iya opfu ono l'onu; su: “Ee; mbu nwune ngu Benú-Hadadu.”

Ọ sụ phẹ: “Unu je eduta iya g'ọ bya.” Benu-Hadadu byaephō; Éhabu mee g'ọ nyikota ụgbo-inya iya.

³⁴Benu-Hadadu sụ iya: “Mkpukpu ono, nna mu nataru nna ngu ono be mu a-nu-phukota ngu azu; l'i meta eka aa-noduje azuru ngu aswa le Damasokosu egube ono, nna mu meru le Sameriya.”

Éhabu sụ: “Mu e-gude k'ogbandzu-a haa ngu g'i lashia.” Oo ya bu; yee ya gbaa ndzu; Éhabu paru iya haa; o lashia.

Aanma Éhabu ikpe ehu Benu-Hadadu

³⁵O nweru onye lanu l'ime ogbo ndu mpfuchiru Chileke, Chipfu byaru epfuaru g'ọ sụ onye ophu: “Jiko chia mu iphe.” Onye ono jika iya echi iphe ono. ³⁶Tobudu iya bu; onye mpfuchiru Chileke ono sụ iya: “Lenu; eshi ophu i jikaru eme iphe, Chipfu pfuru; be i -bebeephō haa mu l'eka-a lufu; oduma adzugbua ngu.” Alufu, nwoke ono haru iya lufu; oduma huma iya woru iya dzugbua.

³⁷Onye mpfuchiru Chileke ono bya ahuma onye ozo bya asu iya: “Jiko chia mu iphe.” Onye ono wagochaa ya awago; chibashia ya ehu onya. ³⁸Onye mpfuchiru Chileke ono lufu; je apfuru l'aguga uzo; nodu kwaberu eze. O gude iphe kechia onwiya iphu; g'a ta maru iya. ³⁹O be teke eze ghatajerupho; onye mpfuchiru Chileke ono kua ya oku sụ: “Mube onye-ozu ngu be bahu l'echilabo ogu; o nweru nwoke lanu ghakoberu duta onye o kputaru le ndzu bya asu mu: ‘Chee onye-a nche; o -buru l'ọ gbalaru; be ii-gude ishi ndzu nkengu pfua ugwo iya; teke odumeka l'i pfua mkpola-ochaa, erwa iya du talentu lanu.’” ⁴⁰Tobudu iya bu; mube onye-ozu ngu gbephube iphu eme iphe ozo; nwoke ono gbalaa.”

Eze ndu Izurelu sụ iya: “Oo iphe, gbaru ngu nu bu ono. O buru ngu be o shiekwapo l'onu.”

⁴¹Oo ya bu; onye mpfuchiru Chileke ono; bya aphufu-kebe iphe ono, o gude kechia onwiya iphu ono; eze ndu Izurelu bya amaru l'oo onye lanu le ndu mpfuchiru Chileke be o bu.

⁴²O sụ eze: “Chipfu sụru-a: ‘Eshinu i haru onye mu sụru g'e mee ome-liwe; o laa ke mmanu; be ishi ndzu ngu a-laa l'ugwo ishi ndzu nkiya; ndu nkengu alaa l'ugwo ndu nkiya.’”

⁴³Eze ndu Izurelu gude iwe; me ehu-eghu tugbua lashia ibe iya le Sameriya.

Mgbabu vayinu Nabotu

21 ¹O nweru opfu-vayinu, no le mkpukpu Jiezerelu le mgboru ibe Éhabu, bu eze le Sameriya. Onye nwe iya nu bu Nabotu, onye mkpukpu Jiezerelu. ²A nonyaa; Éhabu sụ Nabotu: “Nunu mu opfu-vayinu ngu-a ge mu mee mgbabu, mu a-kobeje eba; eshi ophu o no-kube ibe mu. Mu e-gude opfu-vayinu ophu kakporoo ya ree gbanweta ngu iya; ozoo le mu gude okpoga pfua ngu aswa iya; me obeta aswa iya buru gunu.”

³Nabotu sụ Éhabu: “Gẹ Chipfu te ekwekwa gẹ mu woru oke alị nna mu phẹ nụ ngu.”

⁴Éhabu gude ẹhu-eghu; vua ọvuma lashia ibe iya; kele Nabotu, bu onye Jiezerelu bẹ sụru lẹ ya taa nudu iya oke alị nna iya phẹ. O je azee l'iphe-azee ya; gbanwube iphu; jika eri nri. ⁵Jiezebelu, bu nyee ya bya abyapfuta iya; bya asụ iya: “?Bụ gunu kpatarụ iphe, ẹhu egu ngu egu ke g'i ti ri nri?”

⁶Éhabu sụ iya: “Iphe, kparụ iya nụ bu lẹ mu pfuru Nabotu onye Jiezerelu g'ọ nụ mu opfu-vayinu iya gẹ mu pfa ya aswa iya l'okpoga; ọdumeka gẹ mu gbẹchia nụ iya opfu-vayinu ọzo l'ugwo iya; m'ọ -buru l'ọ dụ iya ree. Obenu l'ọ sụru lẹ ya ta anudu mu opfu-vayinu iya anunu ophu.”

⁷Nyee ya ono, bu Jiezebelu sụ iya: “?Bukwadu ngu-a bu eze ndu Ízurelu to? Gbalihu ria nri; g'ẹhu tsoo ngu uto. Mu a-nataru ngu-a opfu-vayinu Nabotu, bu onye Jiezerelu ono.”

⁸No iya; Jiezebelu bya egude epha Éhabu deshia ekwo-ozí; gude iphe-ohubama, Éhabu egudeje anyachishi ekwo ozi nyachishia ya; woru iya keshiaru ndu bu ọgerenya; me ndu nweru ẹnya, bu ndu epe lẹ Nabotu tukoru buru lẹ mkpukpu.

⁹Iphe, o deru l'ekwo-ozí ono bu:

“Unu tua ọnu mboku unu a-swi egu. O -be mboku ono; unu dobe Nabotu l'onodu, ha shii l'echilabo oha. ¹⁰Unu eyeru iya ndu bu ọgalemkpa nemadzu labo g'ephe nodu iya l'iphu; boo ya ibo; sụ l'ọ pfubyiru Chileke; bya epfubyia eze. Teke ono; unu akpufu iya je atugbua lẹ mkpuma.”

¹¹Tobudu iya bu; ndu mkpukpu ono; mbu ndu bu ọgerenya; me ndu nweru ẹnya, bu lẹ mkpukpu Nabotu phẹ mee gẹ Jiezebelu pfuru phẹ l'ekwo-ozí ono, o deru keshiaru phẹ ono. ¹²Epe bya atua ọnu mboku aswi egu; woru Nabotu dobe l'onodu, ha shii l'echilabo phẹ. ¹³Ndu ọgalemkpa labo bata bya anodu iya l'iphu; boahaa ya ibo sụ: “Nabotu pfubyishiru Chileke; bya epfubyishikwapho eze.” Noo ya bu; epe kpufu iya l'azu mkpukpu; je atugbua ya lẹ mkpuma. ¹⁴Tobudu iya bu; epe zia Jiezebelu; sụ: “A tugbuakwaru Nabotu lẹ mkpuma; ọ nwuhuwaa obu.”

¹⁵Anuma, Jiezebelu anuma l'a tu-gbuwaru Nabotu lẹ mkpuma; ọ sụ Éhabu: “Tugbua je anata opfu-vayinu Nabotu onye Jiezerelu pho; mbu ono, ọ jikaru lẹ ya taa nudu ngu g'i pfa ya okpoga ono. Noo kele Nabotu ta anohedu ndzu; ọ nwuhuwaru.” ¹⁶Tobudu iya bu; Éhabu numaepho lẹ Nabotu bẹ nwuhuwaru nụ; ọ gbalihu jeshia l'opfu-vayinu Nabotu, bu onye Jiezerelu ono; gẹ ya nata iya nworu.

Elayijia epfu iphe, e-me Éhabu

¹⁷Noo ya; Chipfu bya epfuaru Elayijia, bu onye Tishibe sụ: ¹⁸“Gbalihu; je Samériya; jepfu Éhabu, bu eze ndu Ízurelu ono. Eka ọ nọ nta-a bu l'opfu-vayinu Nabotu; l'eka-a, oome g'ọ nata iya nworu. ¹⁹Karụ iya lẹ

Chipfu sùru-a: ‘?I gbuchaaru nemadzu; bya anafua ya iphe iya?’ Sù iya lẹ Chipfu sùru-a: ‘Oo ẹka ono, nkuta nọ richaa mee Nabotu ono bẹ nkuta a-nodu richaa mee nkengu!’ ”

20 Éhabu sù Elayijia: “?I chowaru mu bya; gùbẹ onye ọhogu mu?”

Elayijia sù iya: “Ee; mu chowaru ngu bya; kele i wowaru onwongu haaru eme ẹjo-ememe l’anya Chipfu. 21 Huma ahuma lẹ mu e-me g’ẹjo-iphe dapfuta ngu. Awa ngu bẹ mu a-za l’ẹza; tẹme iphe, bukpo onye bụ nwoke l’ibe gùbẹ Éhabu bẹ mu e-kpo g’e kpoje ntụ-a l’alị Ízurelu: ohu; mẹ amadu. 22 Mu e-me ọnu-ulo ngu gẹ kẹ Jierobowamu nwa Nebatu; mẹ kẹ Basha nwa Ahayijia; noo kele i kpatsuru mu ẹhu-eghu; tẹme i mee gẹ ndu Ízurelu mee iphe-ẹji.

23 “A bya l’ẹhu Jiezebelu bẹ Chipfu pfukwarupho sù: ‘Oo nkuta a-ta Jiezebelu l’ime mkpukpu Jiezerelu.’

24 “Ndibe Éhabu pẹ onye ọphu nwuhuru lẹ mkpukpu bẹ bụ nkuta a-ta onye ọbu. Onye ọphu nwuhuru l’oma ẹgu bẹ bụ ẹnu, ephe l’eli a-vuka anụ iya.”

25 O tọ dudu onye ẹjo-iphe nkiya duta-bejeru gẹ kẹ Éhabu. O woru onwiya ree eme ẹjo-ememe l’anya Chipfu. O buru nyee ya, bụ Jiezebelu bẹ kwaru iya ye. 26 O meru akpamara; kele ọ gwaru agwa gẹ ndu Amoru ono, Chipfu chifuru l’iphu ndu Ízurelu ono.

Iphe, Ehabu meru erwu iya l’ẹhu

27 Noo ya; Éhabu nımachaepho opfu ono; ọ gbajashia uwe iya; yee uwe-aphu; swiahaa ẹgu; azejeepho l’uwe-aphu ono; bya anoduje ejephe kẹ gologolo.

28 Chipfu bya epfuaru Elayijia, bụ onye Tishibe sù: 29 “?I humaru gẹ Éhabu gbẹ bya ewozeta onwiya alị l’iphu mu? Eshinu o wozetaru onwiya alị l’iphu mu bẹ mu tee meedu g’ẹjo-iphe ono bya teke ọ nọ ndzu. Mu e-doberu iya ọnu-ulo iya yele unwu iya.”

Mayikaya aphu ọphulanya ẹhu Éhabu

(2Iphe 18:2-27)

22 1 A nọ apha ẹto; ọphu ndu Arámu waa ndu Ízurelu ta alwuduru ọgu. 2 O buru l’ime apha k’ẹto ono bẹ Jiehoshafatu, bụ eze ndu Jiuda kpapfuru Éhabu, bụ eze ndu Ízurelu.

3 Eze ndu Ízurelu bẹ pfuhawaru ndu-ozi iya sù: “?Unu maru-a l’oo anyi-bedua nwe mkpukpu Ramotu, dū l’alị Giladu; ọphu ọ dudu iphe, anyi eme g’ee-shi g’anyi je anata iya eze ndu Arámu?”

4 Oo ya bụ; ọ jiahaa Jiehoshafatu; sù: “?Ii-tsoru mu jee ọgu lẹ mkpukpu Ramotu, dū l’alị Giladu tọ?”

Jiehoshafatu sù eze ndu Ízurelu ono: “Mu lẹ ngu tukokwaru buru nanu. Ndibe mu; waa ndu nkengu buru nanu; inya mu; mẹ inya nkengu buru nanu.” 5 Jiehoshafatu sù iya: “Vuadaru ọzo maru iphe, Chipfu e-pfu.”

⁶Tòbudu iya bụ; eze ndu Ízurelụ bya achikobe ndu mpfuchiru, rwuru l'ụnu nemadụ bya ajia phe; sụ: “?Bụ gẹ mu je etsoo ndu mkpukpu Ramotu, dụ l'alị Giladu ogu; tọo gẹ mu te ejeshi?”

Ephe sụ iya: “Jeshia; lẹ Nnajiuphu e-worụ-a mkpukpu ono ye gube eze l'eka.”

⁷Jiehoshafatu sụ: “?Tọ duedu onye mpfuchiru kẹ Chipfu, nọ l'eka-a g'anyi kpata iya ishi?”

⁸Eze ndu Ízurelụ sụ Jiehoshafatu: “O nwefukwaru onye lanụ, anyi e-shi l'eka iya kpata Chipfu ishi obu. Olee o dụ mu ashi; noo kelee o to pfujeduru opfu oma l'ehu mu; gbahaepho ejo iya. Onye o bụ bẹ bụ Mayikaya nwa Imula.”

Jiehoshafatu sụ: “Eze; te epfubaekwa egube ono.”

⁹Tòbudu iya bụ; eze ndu Ízurelụ bya ekua onye-ozì iya lanụ sụ iya: “Je ekua Mayikaya nwa Imula g'ọ bya ntanta-a.”

¹⁰No iya; eze ndu Ízurelụ yee Jiehoshafatu, bụ eze ndu Jiuda ye-gbachaa uwe eze phe; sugachaaru l'aba-eze phe l'eka eechije balị, nọ l'onu-abata mkpukpu Sameriya; ndu mpfuchiru ono g'ephe ha nọdu phe l'iphu epfugbaa iphe, ephe epfu. ¹¹Zedekaya, bụ nwa Kenana bya egude iphe-igwè meshia upyi; bya asuje: “Chipfu sụru-a: ‘Oo upyi-a bẹ ì-dụ ndu Arámu jasụ ephe alakota l'iyi.’”

¹²Ndu mpfuchiru ono g'ephe ha nọdu epfukota iphe lanụ; asuje: “Jeshia ogu lẹ mkpukpu Ramotu, dụ l'alị Giladu; je alwu-kpee; kelee Chipfu e-worụ-a mkpukpu ono ye gube eze l'eka.”

¹³Tòbudu iya bụ; onye-ozì ono, jeru eku Mayikaya ono bya asụ iya: “Lenụ; ndu mpfuchiru ophuu bẹ tükokwaru wua onu nanụ; tuko epfu lẹ k'oma a-duru eze. Jiko g'opfu unu l'ephe bukwaru nanụ; g'i pfua opfu, dụ ree.”

¹⁴Mayikaya sụ: “Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a bẹ buepho iphe, Chipfu pfuru mu bẹ mu e-pfu.”

¹⁵Mayikaya bya ejerwua ibe eze; eze sụ iya: “Mayikaya; ?bụ g'anyi jee ogu lẹ mkpukpu Ramotu, dụ l'alị Giladu; tọo g'anyi te ejeshi?”

Mayikaya sụ iya: “Ngwanụ! Unu jenụ je alwu-kpee phe. Chipfu e-worụ-a mkpukpu ono ye gube eze l'eka.”

¹⁶Eze bya asụ iya: “?Bụ ugbo ole bẹ mu a-rwọ ngu g'i gude epha Chipfu ribuaru mu angụ l'ọ tọ dudu iphe ozo, ii-pfuru mu; gbahaepho okpobe-opfu?”

¹⁷Oo ya bụ; Mayikaya sụ: “Mu humaru gẹ ndu Ízurelụ l'ophu gbakashị-huru nanụ nanụ aghaphe l'oma úbvú g'aturu, enwedu onye-nche. Chipfu sụ: ‘Ndu-a bẹ te enwedu nnajiuphu; g'onyenonu lashia ibe iya l'ehu-guu.’”

¹⁸Eze ndu Ízurelụ sụ Jiehoshafatu: “?Mu ta asuduru ngu l'ọ tọ byadu epfu iphe, dụ ree l'ishi mu; gbahaepho ejo iya?”

¹⁹Mayikaya nọdu epfu iphe, oopfu sụ: “Ngwa; ngabẹ nchị numa iphe, Chipfu pfuru: Mu humaru Chipfu g'ọ nọ l'aba-eze iya; ndu ojozi-imigwe

pfu-phae ya mgburugburu; pfuru iya l'uzo ekutara; me l'uzo ekicha.

²⁰Chipfu su phe: '?Bu onye e-je epfubuta Ehabu g'o jeshia ugu le mkpu-kpu Ramotu, du l'ali Giladu; k'ophu oo-je anwuhu l'eka ono?'

"Onye lanu -futa; l'o su l'oo g'ee-me iya baa; onye ozo -bya; l'o su l'oo g'ee-me iya bu ophu. ²¹E mecha; ozozi lanu futa bya apfuru l'iphu Chipfu su: 'Oo mbedua e-pfubuta iya.'

²²"Chipfu su iya: '?Denu g'ii-shi pfubuta iya obu?'

"O su: 'Mu e-je je aburu nwamaa ntuphu-ire je anodu l'onu ndu mpfuchiru Ehabu.'

"Chipfu su iya: 'Je; l'ii-pfubuta iya-a; je emee ya nno.'

²³"Oo ya bu g'i maru le Chipfu yewaru nwamaa ntuphu-ire; o nodukota ndu mpfuchiru ngu-a l'onu; teme Chipfu pfuwaa le ya e-merwu ngu eh. "

²⁴Tobudu iya bu; Zedekaya nwa Kenana je erepyaa Mayikaya eka l'upfuru nchi; su: "'Denu ge Unme Chipfu shi lufu mu l'ehu; bya epfuru yeru ngu?'"

²⁵Mayikaya su: "Mboku, ii-maru bu mboku ono, ii-je edomia onwongu l'ime ime mkpuru ono."

²⁶Eze ndu Izurelu bya asu: "Unu kputa Mayikaya kpu-pfu Amonu, bu ochi-oha mkpukpu; waa Jiowashi, bu nwa eze. ²⁷Unu asu phe l'eze suru-a: 'Unu tu-chia onye-a l'oka-mkpoto; nuje iya nri, ha nwanshi; waa mini jas mu ejee lwa l'ehu-guu.' "

²⁸Mayikaya su: "I -lwawaa l'ehu-guu; l'i maru l'o to budu Chipfu be gbe mu l'onu pfua opfu." O bya asu ndu no l'eka ono g'ephe tube nv l'opfu iya ono.

Eegbu Ehabu l'ogu

(*2Iphe 18:28-34*)

²⁹Tobudu iya bu; eze ndu Izurelu waa Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda chita ndu ojogu phe tugbua jeshia mkpukpu Ramotu ono, du l'ali Giladu.

³⁰Eze ndu Izurelu bya asu Jiehoshafatu: "Mu e-me onwomu g'a ta maru onye mu bu; bahu l'ogu ono. Gubedua eyee akpawuru-uwe ngu." Eze ndu Izurelu bya emee onwiya g'a ta maru iya bahu l'ogu ono.

³¹Eze ndu Aramu be pfuhawaru ndu-ishi ugbo-inya iya, du umadzu ukporo l'iri l'eb; su phe: "Unu te etsokwa onye upfu m'o bu onye nta ugu. Onye unu a-nodu etso ugu kpoloko bu eze ndu Izurelu." ³²Ndu-ishi ugbo-inya ono humapho Jiehoshafatu; ephe su: "Wakwa eze ndu Izurelu obu-o!" Oo ya bu; ephe ghaaru iya iphu g'ephe too ya ugu. Jiehoshafatu chishia mkpu. ³³Ndu-ishi ugbo-inya ono bya amaru l'o to budu eze ndu Izurelu; ephe dakobe haa ya achichi.

³⁴O nweru onye ophu agbapho apfu iya l'eka o humaru; woru iya gbaa eze ndu Izurelu l'ehu le mgbaka eka ngwogu, o kwaru onwiya dzezfuru edzezfuru. Eze rasharu onye angaru iya ugbo-inya su: "Kpolaa azu; pafu mu l'ogu-a; kele

e mekawaru mu iphe okpobe emeka.”³⁵ Ogu ono kpohu oku le mboku ono; e kepyabe eze ekepyabe l'ugbo-inya ono; ephe le ndu Aramu nodu alwu ugu ono. Mee, shi l'eka ono, e mekaru iya iphe ono nodu asoshihu l'oma ugbo-inya ono. O be l'uzenyashi iya; o nwuhu. ³⁶Enyanwu ribajeepho; e chishia mkpu l'eka ndu ojogu ono no su: “G'onyenonu lashia mkpukpu iya-o; g'onyemonye lashia ali iya!”

³⁷Tobudu iya bu; eze nwuhu; a palata odzu iya le mkpukpu Sameriya bya elia. ³⁸Ephe je asaa ugbo-inya ono asasa l'okpuru, du le mkpukpu Sameriya, bu eka ndu agba ukpara awuje eh. Nkuta richaa mee ya egube ono, Chipfu pfuhawaru iya ono.

³⁹A bya l'iphe ozo, nwugbaberu nu teke Ehabu bu eze; me iphemiphe, o mekotaru; me k'ulo-eze, o kpuru gude eze-enyi memaa ya; me ke mkpukpu, o kpushigbaaru ike be e dekotaru l'ekwo-ako, e deshuru iphe, ndu eze ndu Izurelu meru. ⁴⁰No iya; Ehabu kua mgbenya ikpazu; bya alapfushia nna iya phe. Ehazaya, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya.

Teke Jiehoshafatu bu eze ndu Jiuda

(2Iphe 20:31—21:1)

⁴¹Jiehoshafatu nwa Asa bya aburu eze ndu Jiuda l'apha, kwe Ehabu apha eno, e -shi teke o wataru aburu eze ndu Izurelu. ⁴²Jiehoshafatu nowaru ukporo apha l'apha iri l'ise teke o wataru aburu eze. O noo laba-eze iya ukporo apha l'apha ise le Jierusalemu. Epha ne iya bu Azuba nwada Shilihi. ⁴³Jiehoshafatu bya etsokotae pho uzo, nna iya, bu Asa tsoru. Ophu o dudu ophu o haru me nanu. O meru iphe, pfuru oto l'enya Chipfu. Ole o to lwuduru eka aagwaje iphe. Ndu Izurelu nodu ejeje egwe ngweja; bya akpo unwu-isensu oku l'eka ono. ⁴⁴Jiehoshafatu mekwarupho; ye eze ndu Izurelu nodu le nchi-odoo.

⁴⁵Iphe ozo, Jiehoshafatu megbaberu; me ehuka ehuka, o mekotaru; waa g'o gude lwua ugu be e dekotaru l'ekwo-ako, e deshuru iphe, ndu eze ndu Jiuda meru. ⁴⁶Unwoke, anoduje agba ukpara l'ulo agwa, bu ndu ophu phoduru nu le teke nna iya bu eze; be o chishikotaru l'ali ono. ⁴⁷Teke ono be ndu Edomu te enweduru onye eze; o buru onye no-tsotaru eze be bu onye-ishi.

⁴⁸Jiehoshafatu bya achiru ugbo-mini, ee-gude agbaru iya ngho ye g'e gude je ali Ofi je evuta mkpola-ododo. Ole ugbo-mini ono tsukposhihuru le Eziyonu-Geba; ophu o to jeeduru. ⁴⁹O buru teke onoya be Ehazaya nwa Ehabu suru Jiehoshafatu: “Ge ndu-ozu mu waa ndu-ozu ngu swijenuru l'ugbo-mini ono.” Jiehoshafatu jika.

⁵⁰Noo ya; Jiehoshafatu kuru mgbenya ikpazu; bya alapfushia nna iya phe. E lia ya l'eka e liru nna iya phe le mkpukpu Devidi, bu nna iya. Jiehoramu, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya.

Teke Ehazaya bu eze ndu Izurelu

⁵¹Ehazaya nwa Ehabu bya aburu eze ndu Izurelu l'apha, kwe Jiehoshafatu apha iri l'esaa, o bahuru laba-eze ndu Jiuda; o buru eze ndu Izurelu

apha labo le Samériya. ⁵²O mee ejo-ememe l'anya Chipfu; bya etsoo uto nna iya; me ke ne iya; bya etsoo uto Jierobowamu nwa Nebatu; mbu onye ono, kpataru; ndu Izurelu mee iphe-eji ono. ⁵³O baru Balu eja; bya ephozeru iya; shi nno kpatsu Chipfu, bu Chileke ke Izurelu ehu-eghu, bu iphe, nna iya meru.

Ekwo

Ndu eze

k'ẹbo

Éhazaya ezi g'e jeru iya l'agwa Balu-Zebubu

1 ¹Tobudu iya bu; Éhabu nwuhuepho; ndu Mowabu wata ekwefuru ndu Ízurelu ike.

²Ọ buru teke ono be Éhazaya shi l'onuzo ulo-eli iya le Samériya kabafu bya adaa meka iphe. Ọ bya ezia ndu-ozí; sù phẹ: “Unu jeeshikwa l'aji le Balu-Zebubu, bu agwa ndu Ekuronu g'a maru ?mu l'a-kaa mma l'iphe-a, mu mekaru-a?”

³Ọle ojozi Chipfu jeru asu Elayijia, onye mkpukpu Tishibe: “Gbalihu jepfu ndu-ozí eze ndu Samériya pho je asu phẹ: ‘?Bu le Chileke ta ndu l'ali ndu Ízurelu meru g'o gude; unu ndu eje l'aji le Balu-Zebubu, bu agwa ndu Ekuronu?’ ⁴Ọo ya bu le-a; Chipfu sùru-a: ‘I ti byadu agbeshi agbeshi l'iphe-azẹ, ẹka i dabyiru ono. I nwuhufutajekwa.’ ” Ọo ya bu; Elayijia jeshia.

⁵Ndu ozí ono lwaphuta azu; bya abyapfuta eze; ọ sù phẹ: “?Denu g'ọ nwuru; unu lwatashiaru azu?”

⁶Ephe sù iya: “O nweru nwoke, byapfutaru anyi bya asu anyi: ‘Unu jepfu eze ono, ziru unu ozí ono je asu iya le Chipfu sùru-a: ?Bu le Chileke ta anodu l'ali Ízurelu meru g'o gude i zia g'e jeru ngu l'aji le Balu-Zebubu, bu agwa ndu Ekuronu? Sù-a; i ti byadu agbeshi agbeshi l'iphe-azẹ ẹka i dabyiru ono. I nwuhufutajekwa.’ ”

⁷Eze bya asu phẹ: “?Ọ du idu-agma; mbu nwoke ono, byapfutaru unu bya epfuaru unu iphe ono?”

⁸Ephe sù iya: “O yeru uwe, e meru l'ejí anu; iphe, o keru l'upfu buru akpo-anu.”

Éhazaya sù: “Ọ kwa Elayijia ke Tishibe be ọ bu.”

Éhazaya ezi g'e je egude Elayijia

⁹Tòbudu iya bụ; eze bya ezia onye-ishi ndu ojogu ụkporo labo l'iri; bya eyeru iya ndu ojogu iya ono g'ephe je egude Elayijia. Ephe rwua; onye-ishi ndu ojogu ono bya ejepfu Elayijia le mkpakponu ubvu l'eka o no; je asu iya: "Gube onye ke Chileke; eze suru g'i nyizeta!"

¹⁰Elayijia su onye-ishi ndu ojogu ụkporo labo l'iri ono: "O -buru le mu bu onye ke Chileke; g'oku shikwa l'imigwe bya ekegbushia unu le ndu ojogu ụkporo labo l'iri ono, unu l'ephe swi ono." Tòbudu iya bụ; oku shinu l'imigwe bya ekegbushia ye le ndu ojogu ụkporo labo l'iri ono.

¹¹Eze byakwa ezia onye-ishi ndu ojogu ụkporo labo l'iri ozo; bya eyeru iya ndu ojogu ụkporo labo l'iri g'ephe je egude Elayijia. Ephe rwua; onye-ishi ndu ojogu ono su iya: "Gube onye ke Chileke; eze suru g'i nyizeta egwegwa!"

¹²Elayijia su: "O -buru le mu bu onye ke Chileke; g'oku shikwa l'imigwe bya ekegbushia unu le ndu ojogu ụkporo labo l'iri ono, unu l'ephe swi ono." Tòbudu iya bụ; oku ke Chileke shi l'imigwe bya ekegbushikota ye le ndu ojogu ụkporo labo l'iri ono.

¹³Oo ya bụ; eze byakwa ezia onye-ishi ndu ojogu ụkporo labo l'iri k'eto iya; bya eyeru iya ndu ojogu ụkporo labo l'iri ono. Ephe rwua; onye-ishi ndu ojogu ụkporo labo l'iri k'eto iya ono nyikota; bya ejepfu Elayijia; je adaa gbushi ikpere l'iphu iya; rwoahaa ya; su: "Gube onye ke Chileke; jiko gubenu ndzu mu iphe; me ndzu umadzu ụkporo labo l'iri-a, bu ndu-ozu ngu-a. Gubenu phe iphe l'enya nkengu. ¹⁴Lewarọ g'oku shi l'imigwe bya ekegbushia ndu-ishi ndu ojogu labo pho, vuhawa uzo bya; me ndu ojogu ụkporo labo l'iri iri pho, ephe l'ephe swigbaa pho. Jiko gubero ndzu mu iphe l'enya nkengu."

¹⁵Tòbudu iya bụ; ojozi Chipfu su Elayijia: "Tsuru iya nyize. Ba atsushi iya ebvu!" Oo ya bụ; Elayijia gbalihu tsuru iya nyizeta; ephe jepfu eze.

¹⁶Elayijia su eze: "Chipfu suru-a: '?Bu le Chileke ta anodu l'ali ndu Izurelu be meru g'o gude i zia ndu-ozu g'ephe jeshiaru ngu l'aji le Balu-Zebubu, bu agwa ndu Ekuronu. Eshi ophu i meru iya nno be i ti byadu agbeshi agbeshi l'iphe-azee ono, i dabyiru ono. I nwuhufutajekwa.'" ¹⁷No iya; Éhazaya nwuhu egube ono, Chipfu shi l'onu Elayijia pfua ya ono.

Jiòramu bya aburu eze nochia enya iya; kele Éhazaya ta anwutaduru nwa nwoke. O buru l'apha, kwe Jiehoramu, bu nwa Jiehoshafatu apha labo, o shi butaru eze ndu Jiuda be Jiòramu, bu iya bu nwune iya byaru aburu eze ndu Izurelu.

¹⁸Iphe ozo, nwuru nu teke Éhazaya bu eze; me iphe, o meru be e dekotaru l'ekwo-ako, e deshiru iphe, ndu eze ndu Izurelu megbaberu.

Chipfu ekuba Elayijia l'imigwe

2 ¹Teke Chipfu abya egude oke pherephere, l'aswore aswore kuba Elayijia l'imigwe be Elayijia ye le Elayisha no l'ije a -gbel le mkpukpu

Gilugalu. ²Elayijia sụ Elayisha: “Nọdukwa l'ẹka-a; ọke Chipfu zikwaru mu ọge mu je mkpukpu Betelu.”

Elayijia sụ iya: “Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; ọme ọbedua nọdu ndzụ g'i nọ iya-a; bụ g'ọ bụ ire-lanụ ọ mu ta byadụ aha ngu.” Ọo ya bụ; ọphe swiru jeshia Betelu.

³Ọ bụru ọ Betelu bẹ ọgbo ndu mpfuchiru Chileke, bu iya nụ wụ-pfutaru Elayisha bya asụ iya: “?Ị maru-a ọ Chipfu abya ekuta nnajuphu ngu ntanụ-a?”

Elayisha sụ: “Ee; mu makwaru-a; ọlobu; unu haarọ ono.”

⁴Elayijia sụ Elayisha: “Nọdukwa l'ẹka-a Elayisha; ọke Chipfu zikwaru mu ọge mu je mkpukpu Jieriko.”

Elayisha sụ iya: “Ọo ọge Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; ọme ọbedua nọdu ndzụ g'i nọ iya-a; bụ g'ọ bụ ire-lanụ ọ mu ta abyadụ aha ngu.” Ọo ya bụ; ọphe swiru jeshia Jieriko.

⁵Ndu ọgbo mpfuchiru Chileke, bu ọ Jieriko bya awu-pfu Elayisha; bya asụ iya: “?Ị maru-a ọ Chipfu abya ekuta nnajuphu ngu ntanụ-a?”

Elayisha sụ: “Ee; mu makwaru-a; ọlobu; unu haarọ ono.”

⁶Tobudu iya bụ; Elayijia sụ Elayisha: “Nọdukwa l'ẹka-a; ọ Chipfu zikwaru mu ọge mu je ọnyimu Jiọdanu.”

Elayisha sụ: “Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; ọme ọbedua nọdu ndzụ g'i nọ iya-a; bụ g'ọ bụ ire-lanụ ọ mu ta abyadụ aha ngu.” Ọo ya bụ; ọphenebo kpochibe iya.

⁷Umadzu ukporo labọ l'umadzu iri ọ ndu ọgbo ndu mpfuchiru Chileke tsoru pẹ; je apfuru ọzenya ele pẹ ọphenebo pfuru l'aguga ọnyimu Jiọdanu ono.

⁸Elayijia yefuta uwe-mgbalanu iya; bya aphukoo ya aphuko; chia ọ mini ono; mini ono kekaha ọbo; ọphuu wuru laa l'ibe iya ọphuu; ọphuu wuru laa l'ibe iya ọphuu; k'ophu bụ l'ephenebo ghaburu l'ali okponku.

⁹Ọpẹ ghabuchaephe; Elayijia sụ Elayisha: “Pfuaru mu iphe, mu e-me-ru ngu ọmanu l'e kuta mu kufu l'ẹka ị nọ.”

Elayisha sụ: “Jiko g'unme, ha ọge nkengu ugbo labọ dundu mu l'ehu.”

¹⁰Elayijia sụ: “Iphe ị pfuru g'e mee atsukwa l'ehu ememe. Ọle-a; ọ -bụ-ru l'ị humaru mu mọ Chileke kutajee mu pọ bẹ ọo-bukwaru-a nkengu; ọ -dudu bẹ ọ tọ dukwa nno.”

¹¹Noo ya; ọphe nọdu aboshikpoephe ọja eje; a bya l'amaru; ugbo-inya, enwu oku; mọ inya, enwugbakwapho oku chaa pẹ l'echilabo; bya ekekaha pẹ. Elayijia tsoru oke pherephere ono, aswore aswore ono bahu l'imigwe. ¹²Elayisha huma iya; o chishia sụ: “Nna mu-e! Nna mu-e! Ọbe onye ono, bụ ugbo-inya; bya aburu ọ-gba-l'inya-ogu ndu Izurelu!” Ọ huma-beru iya. Elayisha ye ẹka l'uwe, o yeru l'ehu zijaha ọbo.

Elayisha awata eje ozi iya

¹³No iya; Elayisha chita uwe Elayijia, dafuru nụ; ghakọbe laphu azu je apfuru l'onu ọnyimu Jiọdanu. ¹⁴O woru uwe Elayijia ono, dafuru nụ ono

chia lẹ mini; sụ: “?Denu Chipfu; mbụ Chileke kẹ Elayijia?” O chie ya phọ lẹ mini ono; o bukaha ebo; ophuu wuru laa ibiya ophuu; ophuu wuru laa ibiya ophuu. Elayisha ghata.

¹⁵Ndu ogbo mpfuchiru Chileke phọ, shi Jieriko phọ; mbụ ndu phọ, shi pfuru ụzenya ele phe ẹnya phọ; hụmaepho Elayisha; ẹphe sụ: “Unme Chileke ono, shi dụ Elayijia l'ẹhu ono dukwaa Elayisha l'ẹhu-o!” Ẹphe zefu je agba iya ndzuta; bya ephozeta l'alị l'iphu iya. ¹⁶Ẹphe sụ iya: “Lenu; anyibe ndu-ozu ngu be nweru ukporo umadzu labo l'umadzu iri, okpehu dukota. Jiko g'ẹphe jenu achoo nnajiuphu ngu; g'a maru; ?Unme Chipfu pataru iya je edobe l'ubvú; ozoo lẹ nsuda.”

Elayisha sụ phe: “Waawakwa; unu te ezikwa phe.”

¹⁷Ẹphe pfunyaaru iya ya; iphere iya dụ iya; o sụ phe: “Ngwa; unu zinaa phe iya.” Oo ya bụ; ẹphe zia ukporo umadzu labo l'umadzu iri ono. Ẹphe chọo ya abali ẹto ophu ẹphe ta ahumaduru iya. ¹⁸Ẹphe lwaphutaepho azu byapfuta Elayisha l'eka o no lẹ mkpukpu Jieriko; o sụ phe: “?Mu ta asu-nuru-a unu g'unu te ejeshi?”

Iphe ohumalenya, Elayisha meshigbaberu

¹⁹No iya; unwoke mkpukpu ono bya epfuaru Elayisha sụ: “Nnajiuphu anyi; lekpodapho lẹ mkpukpu-a be nokpoo l'eka dụ ree; ọle mini, no iya nọ be dụ eji; teme ophu alị-a te emehujedu iphe.”

²⁰Elayisha sụ phe: “Unu jeye unú lẹ gbamugbamụ ophúú wotaru mu.” Oo ya bụ; ẹphe bya ewotaru iya ya.

²¹O bya atugbua jeshia l'ẹnya-mini ono je agharu unú ono ye iya sụ: “Chipfu sụru-a: 'Mu mewaru mini-a g'ọ dụ ree. O tọ byadu e-gbubaa egbugbu ozo; ophu o byadu e-mebaa g'alị-a te emehujehẹ iphe ozobaa.’”

²²Mini ono bya adu ree; bya asu ntanu-a, bụ iya bụ egube ono, Elayisha pfuru iya.

²³Elayisha shi l'eka ono jeshia Betelu. O nọdu eje l'uzo; unwokoro shi l'ime mkpukpu ono wufuta; bya achiahaa ya ochi; asuje iya: “Tugbua je iphe iije; gube ishi-onmo ono! Tugbua; gube ishi-onmo ono!” ²⁴Elayisha bya aghakobe hụma phe; o gude ẹpha Chipfu tụa phe onu. Ejo anu-egbudu labo, bụ biye, bugbaa nyee ya shi l'oswa futa bya alabushia anu unwokoro ukporo umadzu labo l'umadzu labo ono alabushi.

²⁵Elayisha shi l'eka ono o buru iya eje l'ubvú Kamelu; o buru l'eka ono be o shi lashia Sameriya.

Ogu, ndu Ízurelu; waa ndu Mówabu

3 ¹Jiehoramu nwa Éhabu be byaru aburu eze ndu Ízurelu l'apha, kwe Jiehoshafatu apha iri l'esato, o shi butaru eze ndu Jiuda. Eka Jiehoramu nọ buru eze bụ lẹ Sameriya. Iphe o nọru l'aba-eze bụ apha iri l'ẹbo. ²O mee ejo-ememe l'ẹnya Chipfu; ọle o to mebeduru iya ge nna iya; me

gẹ ne iya meru. Ọ phofuru itso, ọ́rú Balú nsọ ono, nna iya kpọberu ono. ³Obenu l'ọ yelẹru-a ẹka l'iphe-ẹji ono, Jierobowamu nwa Nebatu meru; mbụ iphe-ẹji ono, o meru ndu Ízurelụ mee ono. Ọ tọ ọ́dụ ọ́phụ ọ harụ ememe.

⁴No iya; Mesha, bụ eze ndu Mówabu bẹ azụ aturu. Aphagapha bẹ ọokpujeru ọkporo ọnu ọ́nwu aturu iri l'ẹbo l'ọnu iri kpẹe eze ndu Ízurelụ; nùkwa iya phọ ẹ́jì, shi l'ebili ọkporo ọnu iri l'ẹbo l'ọnu ebili iri. ⁵Ọle Éhabu nwùhuerupho; eze ndu Mówabu wata ekwefuru eze ndu Ízurelụ ike. ⁶Ọo ya bụ; eze, bụ Jiehoramu lufu lẹ Samériya je akpakọo ndu Ízurelụ l'ophu. ⁷Ọ bya ezia Jiehoshafatu, bụ eze ndu Jiuda sụ: “Eze ndu Mówabu bẹ kwefukwaru mu ike. ?Ii-tsoru mu g'anyi je etsoo ndu Mówabu ọ́gụ tọ?”

Jiehoshafatu sụ iya: “Mu e-tsoru ngu-a je. Mbẹdua bẹ ọ́waa gẹ gùbe-dua; ndibe mu ọ́waa g'ẹphe bụ ndu nkengu; ọ́nya mu ọ́akwapho g'ọ bụ ọ́nya nkengu.”

⁸Ọ jia sụ: “?Bụ ọ́zo ole bẹ anyi e-shi jeshia ọ́gụ ọ́bụ?”

Jiehoramu sụ: “Anyi e-shi echiegu ndu Edọmu.”

⁹Ọo ya bụ; eze ndu Ízurelụ; waa eze ndu Jiuda; mẹ eze ndu Edọmu tuko swiru jeshia. Ephe jeephọ ngbango ọ́zo abali ẹsaa mgburugburu; mini phẹ bvụ; ọ́phụ ọ ọ́dụdu ọ́phụ ndu ọ́jọgụ ono; mẹ ẹku, ẹphe chi a-ngu.

¹⁰Eze ndu Ízurelụ chishia sụ: “Hae! Chipfu kuakwaru anyibe ndu eze ẹto-a g'ọ chiru anyi ye ndu Mówabu l'ẹka.” ¹¹Jiehoshafatu jia sụ: “?Tọ ọ́dụdu onye mpfuchiru Chipfu, nọ l'ẹka-a; k'ọ́phụ anyi e-shi iya l'ẹka jita Chipfu g'ije anyi gbaru?”

Onye lanu l'ime ndu-ozí eze ndu Ízurelụ sụ: “Elayisha nwa Shafatu bu-kwa l'ẹka-a. Ọo ya shi agbashije Elayijia mini l'ẹka.”

¹²Jiehoshafatu sụ: “Ọ kwa onye Opfu Chipfu bu l'ẹhu bẹ ọ bụ.” Ọo ya bụ; eze ndu Ízurelụ waa Jiehoshafatu; mẹ eze ndu Edọmu jepfushia ya.

¹³Elayisha sụ eze ndu Ízurelụ: “?O nweru iphe, mu lẹ ngu jigba tọ? Jepfu ndu mpfuchiru ono, nna ngu; mẹ ne ngu shi ejepfufe ono.”

Eze ndu Ízurelụ sụ iya: “Waawakwa. Ọ kwa Chipfu kukọbewaru anyibe ndu eze ẹto-a g'ọ chiru anyi ye ndu Mówabu l'ẹka.”

¹⁴Elayisha sụ: “Ọo gẹ Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike nọ ndzu g'ọ nọ iya-a; mbụ onye mu ejeru ozí; bẹ bụ g'ọ bụ ire-lanu; lẹ mu tege eledu ngu ẹnya; ọ́phụ ọ bụ kẹ gẹ mu hụma ngu; ọ́me ọ tọ bụ Jiehoshafatu, bụ eze ndu Jiuda, nonu-a bẹ mu akwabẹ ùbvù. ¹⁵Ngwa-a; unu je ekuaru mu onye akpoje ogumogu.” Onye ogumogu ono byaephọ bya awata iya akpọkpo; ike Chipfu bya akparwuta Elayisha l'ẹhu.

¹⁶Ọ sụ: “Waa iphe, Chipfu epfu baa: ‘Unu tushia nsụ g'ọ tuko nsụda nsụda-a sweta.’ ¹⁷Kẹle Chipfu sụru-a: ‘Unu ta abyadu a-huma ẹka pherephere ezi; ọ́phụ ọ búro kẹle ọo mini eedze; ọ́le mini e-jikọta nsụda ono pyimu. Ọo ya bụ g'unubẹdua; mẹ eswi unu; mẹ anu unu angua mini.

¹⁸Ọ bụ iphe, dị n'p'he l'anya Chipfu. Oo-wokwarupho ndu Mówabu ye unu l'eka. ¹⁹Iphe, bụkota mkpukpu, a kpushiru ike bę unu a-lwukota; mę mkpukpu, nwegbaaru ęnya. Unu egbutsushikota iphe, bụ oshi, dị ree; tuko ęnya-obvu mini nwuchishia; kwakọo mkpuma kubaehaa l'okpobe alı phe; gude mebyishia ya.' "

²⁰O be l'utsu echele iya; lę teke egweje ngweja utsu; mini shi l'uzo ibe iya kę Edomu asọ gborogboro; bya ejikota alı ono ejiji.

²¹Ndu Mówabu numaepho lę ndu eze ono byaru phe etso ọgu; ęphe bya ekukọbe unwoke, a-dụ ike kwaa ngwogu; e -shi lę ndu ha nwanshii je akpaa lę ndu ha shii; ęphe je apfukachaa l'oke alı phe. ²²Ęphe tehushia l'onmewa utsu; anwu utsu nodu echi lę mini ono. Ndu Mówabu huma mini ono l'azu iya ophuu; ọ dị phe uswe-uswe l'anya gę mee. ²³Ęphe su: "Ọ kwa mee dị egube pho! Ndu eze ono lwuakwaru ọgu gbushia onwophe. Unube ndu Mówabu; ngwa; g'anyi je akwaa iphe phe l'okwata."

²⁴Ndu Mówabu wuba nı l'odu ndu İzuręlu. Ndu İzuręlu wu-lihu tsoahaa phe ọgu; jeye ęphe ye okpa l'oso. Ndu İzuręlu zehu tsoru phe; zeba l'alı phe; je awata phe egbushi. ²⁵Ęphe mebyishikota mkpukpu lę mkpukpu phe l'ophu. Onyenonu kwaa mkpuma kubaehaa l'okpobe alı phe; gude mebyishia ya; jeye ęphe ku-jikota mkpuma l'alı ndu ęka ono. Ęphe nwuchishichaa ęnya-obvu mini phe; gbutsushichaa oshi, dị ree lę mkpukpu ono. Ęka ęphe haru mkpuma, nọ iya nı ọ nodu l'eka ọ nọ bę bụ mkpukpu Kiru-Haręsetu kpoloko. Ọle ndu agbaję mgbęka nọ-phekwanuru iya mgburugburu; lwua ya lwuta.

²⁶Eze ndu Mówabu humaepho l'ogu ono nabawaru iya ęka; ọ chita unu umadzu ukporo l'umadzu iri l'ise, bụ ndu chigbaa ogu-echi; g'ęphe kpata uzo jefpushia eze ndu Edomu. Ọle ęphe ta akpataduru uzo. ²⁷Tobudu iya bụ; ọ kpata okpara iya nwoke, bụ onye gege aburu eze nochia ęnya iya gude gwee ngweja-akpo-oku l'eli igbulọ mkpukpu ono. Ndzụ rwuta ndu İzuręlu; ęphe tsuphu azu; lashia alı phe.

Manu, nwanyı, ji iya anọedu

4 ¹O nweru nwanyı, bụ onye lanu l'ogbo ndu mpfuchiru shi alı iya. Ọ byapfuta Elayisha bya araku iya su: "Onye-ozı ngu, bụ iya bụ ji mu bę nwuhwakwaru nı. O doru ngu ęnya l'onye-ozı ngu ono shi atsı Chipfu ebvu. Ọle nta-a bę onye o ji ugwo bę byaru g'ọ nata mu unwu mu: unwo-koro mu labọ l'opfu ugwo ono; g'ęphe buru ohu iya."

²Elayisha su nwanyı ono: "Bụ gunu bę mu e-meru ngu? Bụ gunu bụ iphe, i nweru l'ulo ngu? Karu mu iya."

Nwanyı ono su: "Nwozi ngu nwanyı ta adukwa iphe, o nweru l'ulo; gbahaepho nwite-mkpa manu lanu."

³Tobudu iya bụ; ọ su: "Je arwokokpo ndu obutobu unu phe ite iphoro. Rwotakpoo ya igwerigwe. ⁴Teke i mechaaru nno; g'unu l'unwu ngu bahu

l'ulo; swọ-chia onwunu l'uzo. Unu wụ-jishikọta ite ono g'ọ hakọta lẹ ma-nụ; ọphu jierupho; unu edocha iya.”

⁵Ọo ya bụ; nwanyị ono haa ya lufu; je aswọ-chite onwiya; mę ụnwegirima iya l'ulo. Ephe nọdu apatagbaaru iya ite ono; ọ nọdu awụ manụ eye iya. ⁶O be g'ite ono jikotachaaru g'ọ ha; ọ sụ nwa iya: “Patabanaaru mu ite ọzọ!” Ọ sụ iya: “Ọ tọ ụkwawa ite ọzo, ụkwadu nụ.” Tọbudu iya bụ; manụ ono sọshi-buhu.

⁷Nwanyị ono tųgbua je epfuaru iya onye kẹ Chileke ono.

Ọ sụ iya: “Je ereshia manụ ono gude pfua ụgwọ ọbu. Unu l'ụnwu ngu egude ọphu phọduru nụ buru.”

Eme nwatibe nwanyị Shunemu g'ọ teta nọdu ndzụ

⁸O -rwua ujiku lanụ; Elayisha jeshia mkpukpu Shunemu. O nweru nwanyị, nweru iphe, bu l'eka ono, shiru iya ite ẹbyaa. Ọ nọdu abụjewaru-ro; ọ -nọdu aghata l'eka ono; l'ọ bahu je eria nri.

⁹Tọbudu iya bụ; nwanyị ono sụ ji iya: “Lenu; nta-a bę mu humawaru lẹ nwoke-a, anọduje abya ẹka-a tekenteke-a bę bụ onye kẹ Chileke, dụ nsọ. ¹⁰G'anyi meta nwulo nshii kpọ-pfube l'eli iya nkanyi; doberu iya ya iphe-azę; mę teburu; mę oshi-anọ; mę iphe, aapfubeje orọku; k'ọphu bụ ọ -byaephō; l'ọ nọduje iya.”

¹¹O be ujiku lanụ gę Elayisha byaru l'eka ono; ọ bahu lẹ nwulo ono je azę. ¹²Ọ sụ nwozi iya, bụ Gehazi: “Je ekuaru mu nụ nwanyị Shunemu ono.” O kua ya; ọ bya bya apfuru iya l'iphu.

¹³Elayisha sụ nwozi iya g'ọ sụ nwanyị ono: “?Bụ gunu bę ee-meru ngu lẹ k'onwongu, ilashi lẹ k'iswi ẹhu anyi-a? ?Bụ g'anyi pfuru opfu ẹhu ngu yeru eze; tọ g'anyi pfua ya yeru onye-ishi ndu ojogu?”

Nwanyị ono sụ: “Ọ tọ ụkwawa iphe mkpa iya duru mu. Mu bukwa tusa-ru ẹhu l'echilabọ ndu nwe mu nụ.”

¹⁴Elayisha jia sụ: “?Bụ gunu bę ee-meru nwanyị ono?”

Gehazi sụ: “Ọkpobe opfu bụ l'ọ tọ nwutaduru nwa; teme ji iya kahuwaa akahụ.”

¹⁵Elayisha sụ: “Kueshidukwa iya.” O bya ekua ya; nwanyị ono jeta bya apfuru l'onu mgbo.

¹⁶Elayisha sụ: “Egube nta-a apha ọzo bę l'ii-hewaru nwa nwoke l'eka.”

Nwanyị ono sụ: “Waawaa; nnajiuphu mu; ba kabeshinu dzuaru mu ụka gube onye kẹ Chileke.”

¹⁷E mecha; nwanyị ono tsuta ime; nwua nwa nwoke l'egube teke ono, Elayisha pfuru iya opfu iya ono lẹ mgbatapha iya.

¹⁸O be ujiku lanụ gę nwata ono vutawaru; ọ tųgbua jefpushia nna iya l'egu l'eka yę ndu akpata iphe, ọ kọru l'opfu tukuru nọdu. ¹⁹A nọnyaa; ọ rashiaru nna iya sụ: “Ishi mu-o! Ishi mu-o!”

Nna iya sụ onye-ozu iya: “Kuta iya kulaaru ne iya.” ²⁰Onye-ozu iya ono bya ekuta nwata ono kulaaru ne iya; ne iya heru iya l'utapfu jeye o rwua

l'eswe; nwata ono nwùhu. ²¹O je eworu iya nyebe l'iphe-azée onye kẹ Chi-
leke ono; gụ-buru iya ye l'ime ụlo ono; tughushia.

²²Tòbudu iya bụ; ọ bya ekua ji iya sụ: “Jiko yenuru mu onye-ozì lanu; waa nkafu-igara lanu gẹ mu gbaru egwegwa je ibe onye kẹ Chileke; gẹ mu alwa.”

²³Ji iya sụ: “?Bukwa gunu bẹ iije ibe iya ntanu-a; g'ò tò budu l'ọo onwa òphúú; ọzoo eswe-atuta-unme-a?”

Nwanyị ono sụ: “Ọ bukwa k'oma bẹ ọ bụ.”

²⁴Ọo ya bụ; ọ dozia nkafu-igara ono; sụ nwozi ono: “Gbaru iya g'anyi je; te ejekwa iya atọ nwèhu; gbahaa lẹ mu sụru g'ì tò nwèhu.” ²⁵Nwanyị ono gbagbua; bya ejepfu onye kẹ Chileke l'úbvú Kamelu.

Teke ọ nọkwaduro ụzenya bẹ onye kẹ Chileke ono humaru iya; ọ sụ Gehazi, bụ onye-ozì iya: “Lenu; ọ kwa nwanyị Shunemu pho bụ ophuu. ²⁶Gbagbua je agba iya ndzuta; g'ì jia ya sụ: ?Bua k'oma? ?Ehu dua ji iya ree? ?Nwatibe iya bẹ ehu dua ree?”

Nwanyị ono sụ iya: “Ọ bukwa oma ayị ayị.”

²⁷Nwanyị ono byapfutaepho onye kẹ Chileke ono, l'úbvú ono; ọ wọ-
ru iya ẹka l'okpa. Gehazi byatashia ya enwufu; onye kẹ Chileke ono sụ: “Paru iya haa; kele aphụ jiru iya obu. Ophu Chipfu ta abudu l'o meru gẹ mu maru; teme ophu ọ pfuduru mu iya.”

²⁸Tòbudu iya bụ; nwanyị ono sụ: “Nnajiuphu mu! ?Mu pfunaru ngu-a opfu nwa? ?Mu ta asunuru ngu-a g'ì ti kobeshi mu obu l'eli?”

²⁹Elayisha sụ Gehazi: “Rukota onwongu; wota oshi-mpaleka mu pho gude jeshia. Teke unu lẹ nemadzụ dzudaru; te kelekwa iya ekele; ophu ọ dukwa onye ii-kwe ekele mẹ ọ -kele ngu. Je atụ-kobe nwata ono oshi-mpaleka mu ono l'atatiphu!”

³⁰Ne nwata ono sụ: “Ọo gẹ Chipfu nọ ndzụ g'ò nọ iya-a; teme gubedua nọdua ndzụ g'ì nọ iya-a; bụ g'ò bụ ire-lanu lẹ mu ta abyadu aha ngu!” Ọo ya bụ; Elayisha gbalihu tsoru iya jeshia. ³¹Gehazi vuru ụzo tughua je atụ-kobe nwata ono oshi-mpaleka ono l'atatiphu. Ophu nwata ono ta tsukpodaru nù mẹ pfuu; ọzoo mee ukporo. Ọo ya bụ; ọ laphu azụ jepfu Elayisha je asụ iya: “Nwata obu te etetakwaru.”

³²Elayisha bya abahụ l'ulo; bya ahuma gẹ nwata ono nwuhuru; nye-
ru l'iphe, ọozeje azee. ³³Ọo ya bụ; ọ bahụ l'ime ụlo; bya aswo-chia ụzo; ọ buru yee nwata ono bẹ nọ l'ulo ono; ọ nọdu epfu anụ Chipfu. ³⁴Ọ bya agbalihu je azẹ-koru nwata ono l'eli; woru onu nkiya tsupfube iya l'onu nkiya; pfube iya enya iya l'enya nkiya; woru ẹka iya dobe l'eka nkiya. Ọ machinyaepho onwiya l'eli nwata ono; ehu bya evuahaa nwata ono oku. ³⁵Elayisha bya agbalihu; jephee l'ulo ono; bya alaphu azụ je azee machia onwiya l'eli nwata ono. Nwata zee uze ugbo esaa; bya eworu enya saa.

³⁶Tòbudu iya bụ; Elayisha kua Gehazi sụ: “Kueshidu nwanyị Shunemu-
a!” Ọo ya bụ; ọ kua ya. Nwanyị ono bya abya; Elayisha sụ iya: “Kutawaro

nwa ngu.” ³⁷Nwanyị ono bata bya adaa kpurumu l'iphu Elayisha; phozeru iya; bya eduta nwa iya ọ bụru iya atugbu.

Ine, egbu egbugbu, nọ l'ite

³⁸O be teke Elayisha lashiaru mkpukpu Gilugalu; ẹgu nọdu eme l'alị ono. Ọgbo ndu mpfuchiru bya adoru iya l'iphu; ọ sụ nwozi iya: “Wota eze ite pho gwọoru ndu ọgbo mpfuchiru ine g'ephē ria.”

³⁹No iya; onye lanu tugbua bahu l'egbudu gę ya kpata ẹba, ee-ye l'ine ono. O je ahuma vayinu ọswa. Ọ wọkoo mebyi iya; phukobe uwe-mgbalanu iya chiru iya yejia ya eyeji. Ọ lwaephō; o byia ya ebyibyi chiru ye l'ite ono, e shiberu ine ono; ọphu ọ dudu onye maru iphe ọ bụ. ⁴⁰A gwo-ghee ya pho; a wufuta iya yeru ndu ono g'ephē ria. Epehē rijeephō ine ono; epehē chishia mkpu; sụ: “Gube onye kẹ Chileke; iphe, nọ l'ite-a egbukwa egbugbu!” Ọphu epehē aduhedu ike ria ya.

⁴¹Elayisha sụ: “Kpotaeduru mu ukpokutu iphe.” E kpotaru iya ya. O kpota iya ye l'ite ono; bya asụ: “Wufutawa iya rọ; nū ndu ono g'ephē ria.” A wufuta iya; ọphu ọ duedu iphe, egbu egbugbu nọkwadu lẹ nri ono.

Elayisha anu ụmadzu ụkporo ise nri

⁴²No iya; nwoke lanu, shi lẹ mkpukpu Belu-Shalisha wotaru onye kẹ Chileke ishi buredi ụkporo, e gude ukpokutu balị, bụ akpuru-iphe-mbu ghee; mę ishi akpe olemole, o gbutaru k'ọphúú ye l'eda iya. Elayisha sụ nwozi iya: “Woru iya nū ndu ono g'ephē ria.”

⁴³Nwozi iya ono sụ: “?Denu gę mu e-shi doberu ụmadzu ụkporo ise iphe-a l'iphu?”

Elayisha sụ: “Woru iya nū phę rọo g'ephē ria; kẹle Chipfu sụru-a: ‘Epehē e-ri iya riphodo eriphodo.’” ⁴⁴Ọo ya bụ; ọ bya edoberu phę iya l'iphu; epehē ria ya riphodo eriphodo; bụ iphe ono, Chipfu pfuru ono.

Nemanu; onye ekpenta

5 ¹Nemanu bụ onye-ishi ndu ojogu eze ndu Arámu. Ọ bụ oke amadu l'enyá nnajiuphu iya; tẹme ọ bụru onye aakwabę oke ụbvù; kẹle ọo l'ẹka iya bę Chipfu shi mee ndu Arámu nọdu alwu-kpeje l'ogu. Ọ buẹbepko onye ojogu, ike dū l'ogu ẹgube ono; ọle ekpenta emekwanu iya.

²O nweru teke ndu ojogu ọ-lwua-ọlaa, shi l'alị Arámu jeru ọgu l'alị Ízu-relu; epehē kputa nwamgboko lanu lẹ ndzụ bya edobe; ọ nọdu ejeru nyee Nemanu ozi. ³O -rwua ujiku lanu; nwamgboko ono sụ nyee nnajiuphu iya ono: “Ọ dū mu g'a sụ lẹ nnajiuphu mu jeru ahuma onye mpfuchiru Chileke, nọ lẹ Samériya. O gege eme iya l'ọ ka mma l'ekpenta ono, eme iya nū ono.”

⁴Ọo ya bụ; Nemanu je epfuaru nnajiuphu iya ono sụ: “Nwamgboko ono, shi l'alị ndu Ízurelu ono bę pfukwaru ẹgube-a; bya epfua ẹgube-a.”

⁵Eze ndu Arámu sụ: “Jewarọ. Mu e-deru-a ẹkwo-ozi nù g'e je anụ eze ndu Ízurelu.” Oo ya bụ; Nemanu tugbuna jeshia. Iphe, o gude bụ mkpọ-la-ọchaa, ẹrwa iya dū talentu iri; waa mkpọla-ododo, ẹrwa iya dū unu shẹkelu iri l'ise; waa akpawuru-uwe iri. ⁶O je eworu ẹkwo-ozi ono nù eze ndu Ízurelu. Ẹkwo-ozi ono bẹ sūru: “Mu gude ẹkwo-ozi-a ezi onye-ozi mu, bụ Nemanu g'ọ byapfuta ngu; g'i mee ya g'ọ ka mma l'ekpenta, eme iya nù.”

⁷Eze ndu Ízurelu bya agwa ẹkwo-ozi ono; bya eworu uwe iya zijashia; bya echishia; sụ: “?Bụ mu bụ Chileke? ?Mu a-dū ike gbua egbugbu bya anụ-phu ndzụ azụ ọzo tọ; mbụ meru g'ọ gude nwoke-a zia onye-a g'ọ bya gẹ mu mee ya g'ọ ka mma l'ekpenta, eme iya nù? Unu lewa iya rọ ẹnya; tọ bụdu g'ọ daru mu l'iya bẹ ọocho ono.”

⁸Elayisha onye kẹ Chileke bya anuma l'eze ndu Ízurelu bẹ zijashiru uwe iya; o zia eze nzi sụ: “?Bụ gūnu meru iphe, i zijashiru uwe ngu? Gẹ nwoke ono byapfuta mu; g'ọo-maru l'onye mpfuchiru Chileke nọ lẹ Ízurelu.” ⁹Oo ya bụ Nemanu chiru inya iya; mẹ ugbo-inya iya byarwuta ọnu-ulo Elayisha; bya apfuru. ¹⁰Elayisha zia onye-ozi g'ọ je asụ iya: “Je je awua ẹhu ugbo ẹsaa l'enyimu Jiodanu! Oo ya bụ; ẹhu ngu abya adu g'ọ shi dū; l'iibya adu iche.”

¹¹Obenu lẹ Nemanu gude ẹhu-eghu tugbua asuje: “Mu gbekwa ria l'o gege afuta byapfuta mu; bya apfuru kpoku ẹpha Chipfu, bụ Chileke iya; mbụ phuphechakponu ẹka iya l'ẹka ono, ekpenta l'eme mu ono; bya emee mu gẹ mu dū iche. ¹²Enyimu Abana; mẹ ẹnyimu Farupa, dugbaa lẹ Damasukosu; ?ta akakotadu mini, dukota lẹ Ízurelu ree? Mu e-jenụ je awua ẹhu obu l'ẹka ono dūwaro iche obu.” Oo ya bụ; ọ ghakọbe gude ẹhu-eghu tugbua lashia.

¹³Ndu ozi Nemanu jepfu iya je asụ iya: “Nna; ọ -bụ l'onye mpfuchiru Chileke ono sūru g'i mee iphe ọzo, kabaa shii; ?ti g'i medu iya tọ? ?Denuwaro g'ọ dū l'ẹka ọ sūru ngu g'i je awua ẹhu; dū iche?” ¹⁴Oo ya bụ; Nemanu tugbua je atsua ọtsiri l'enyimu Jiodanu ugbo ẹsaa egube ono, onye kẹ Chileke pfuru ono; akpẹhu iya bya alwa azụ dū gẹ kẹ nwatanshii; ọ bya ewekorohu.

¹⁵Teke ono; Nemanu yee ndu-ozi iya swiru laphu azụ jepfu onye kẹ Chileke ono. O rwua bya apfuru iya l'iphe sụ: “Nta-a bẹ mu kabewa maru l'ọ tọ dudu ẹka Chileke nọbaa lẹ mgboko-a l'ophu; gbahaa lẹ Ízurelu. Jiko natanu iphe, mube nwozi ngu anụ ngu.”

¹⁶Elayisha sụ: “Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; mbụ onye ono, mu ejeru ozi; bẹ ọ bụ ire-lanụ l'ọ tọ dudu iphe, mu anata.” Nemanu rwokota iya nta rwọo imo g'ọ nata iya; ọ jika.

¹⁷Nemanu sụ: “Ọ -buru l'i tii natadu iya; jiko kponaa mube onye-ozi ngu ẹja, inya-mulu labo a-dū ike vua. Noo kele mube onye-ozi ngu ta abyadu egwebaa ngweja-akpo-oku; m'ọ bụ ngweja ọzo nù agwa ọzo;

gbahaephō Chipfu. ¹⁸Ole-a; gē Chipfu guaru mube onye-ozī ngu nvu l'iphe lanu kpoloko. Iphe ono bu o -buru le nnajiuphu mu jeshiaru l'ulo agwa Rimonu eje iya abaru aja; mu duru iya o nodu eje; mu -jerwua je etsoru iya phozetakwapho l'ulo agwa Rimonu ono; jiko gē Chipfu gunaa-ru iya mube onye-ozī ngu nvu.”

¹⁹Elayisha su iya: “Tokwa ehu-o.”

Nemanu bya atugbua jeriberu uzanya nwanshii; ²⁰Gehazi, bu onye-ozī onye kē Chileke, bu Elayisha pfuahaa l'ime onwiya; su: “Nta-a bē nna-jiuphu mu haru Nemanu, onye Aramu-a kē mmanu; ophu o dudu iphe, o gude bya, o nataru iya. Eshinu Chipfu no ndzu g'o no iya-a; bē obu g'o bu ire-lanu le mu a-gbapfu iya je anata iya iphe.”

²¹Oo ya bu; Gehazi gbapfushia Nemanu. Nemanu hūmaephō onye agba agbapfuta iya nu; o shi l'ugbo-inya iya nyizeta jeshia ya ndzuta; bya asu iya: “?Bu-a k'oma to?”

²²Gehazi su “Ee; o bukwa-a k'oma. Oo nnajiuphu mu bē ziru mu gē mu bya asu ngu l'oo nta-a bē unwokoro labo, bu ndu shi l'ogbo ndu mpfuchiru gbē shi l'alī ubvū ubvū ndu Ifuremu bya ibe iya. Su-a; jiko g'i nūnu phe mkpola-ochaa, erwa iya du talentu lanu; waa upfu ekwa labo.”

²³Nemanu su: “Wotaroo ya mkpola-ochaa, erwa iya du talentu labo.” O rwoahaa Gehazi g'o nata iya ro. O kekobe mkpola-ochaa, erwa iya du talentu labo l'ime eda labo; ye iya akpawuru-uwe labo ono woru bo ndu-ozī iya umadzu labo; ephe vuta iya vuru Gehazi uzo. ²⁴Gehazi rwuepho l'ubvū ono; o nata ndu-ozī ono iphe ono woru pahaa l'ulo. O bya edufu ndu ono; ephe lashia. ²⁵Tobudu iya bu; o bya abahu l'ulo je apfuru l'iphu nnajiuphu iya. Elayisha jiahaa ya su:

“Gehazi; ?Bu awe bē i shi jee?”

Gehazi su: “O to dukwa aka onye-ozī ngu shi jee.”

²⁶Elayisha su iya: “?Unme mu te eshinu-a etso ngu teke ono, nwoke ono shi l'ugbo-inya iya nyizeta byapfutashia ngu pho? ?Bu nta-a bē o gbaru g'a nata okpoga; mē ekwa; mē mgbabu olivu; mē opfu-vayinu; mē igwe aturu; mē eswi; mē ndu-ozī unwoke mē unwanyī? ²⁷Ekpenta ono, shi eme Nemanu l'e-sweru unu l'awa ngu jasū l'ojejoje.” Oo ya bu; Gehazi shi l'iphu Elayisha lufu; ekpenta dzuru iya ehu. O chanwehu; chaaha g'aka-mini-suno.

Ire ogbunku, ese eli

6 ¹O rwuru ujiku lanu; ogbo ndu mpfuchiru su Elayisha: “Lenu; aka-a, anyi le ngu tukoru buru-a ta asukwa anyi eburu. ²G'anyi jenu Jiordanu, bu aka onyenonu e-gbata oswebe, anyi e-gude meta aka anyi l'anoduje l'eka ono.”

Elayisha su: “Unu jenu.”

³Tobudu iya bu; onye lanu l'ime phe su: “Jiko tsonuru anyibe ndu-ozī ngu jee.”

Elayisha sụ: “Mu e-je-a.” ⁴ Ọo ya bụ; o tsoru phẹ jeshia.

Ephe rwuepho Jiódanu; ephe wata egbutsushi oshi. ⁵ Onye lanụ nọdu egbuta oswebe nkiya; ire ogbunkụ, o gude kpofu dalahụ lẹ mini. O chishia mkpu; sụ: “Nnajiuphu mu-e; nshio mu-e! Ọ kwa anguta bẹ mu ngutaru iya-o.”

⁶ Ọo ya bụ; Elayisha, bụ onye kẹ Chileke ono sụ: “?Bụ l'awe bẹ ọ dalahuru?” O goshi iya ẹka ọ dalahuru. Elayisha gbuta oshi chiee l'ẹka ono. Ire ogbunkụ ono see eli. ⁷ Ọ sụ: “Ngwa-a; gụtawa iya rọ.” Nwoke ono machia ẹka guta iya.

Ndu ojogu ndu Arámu atsụ ishi

⁸ A nonyaa; eze ndu Arámu tsoahaa ndu Ízurelu ogu. Yee ndu-ishi ojogu iya bya achia idzu sụ: “Eka phọ; mę ẹka dụ egube phọ bẹ mu e-dobe ọdu-ogu.” ⁹ Onye kẹ Chileke bya ezia eze ndu Ízurelu; sụ: “Kwabekwaru onwongu ęnya g'i tị ghata ẹka ono aghata; kele ndu Arámu ejekwa ala l'ẹka ono.” ¹⁰ Ọo ya bụ; eze ndu Ízurelu zia g'e jeshia l'ẹka ono, onye kẹ Chileke pfuru iya opfu iya ono. Elayisha nọdu anọduje agbaru eze ama tekenteke; k'ophu ọ kwabekwanuru onwiya ęnya l'egube ẹka dụ nno.

¹¹ Iphe ono ghushiaha eze ndu Arámu egbu ike. Ọ bya ekua ndu-ishi ojogu iya sụ phẹ: “Unu karu mu onye ophu turu ikẹ yeru eze ndu Ízurelu l'ime anyi.”

¹² Onye lanụ l'ime ndu-ishi ono sụ: “Nnajiuphu mu, bụ eze; ọ tọ dukwa. Ọo Elayisha, bụ onye mpfuchiru Chileke, bu l'alí Ízurelu bẹ epfukotajeru iya iphemiphe, i nọ l'ime mkpuru-azee ngu pfua.”

¹³ Eze ndu Arámu sụ: “Unu je achọ ẹka Elayisha obu nọ; k'ophu mu e-ye ndu e-je egude iya nụ.” A bya epfuaru iya l'ọ nọ lẹ mkpukpu Dota-nu. ¹⁴ Ọ bya eyefu ikpoto ndu ojogu; ephe chigbaaru inya; mę ugbo-inya. Ephe gude ęnyashi je je asọ-phae mkpukpu ono mgburugburu.

¹⁵ O be teke nwozi onye kẹ Chileke ono tehuru l'onmewa utsu; bya alufu etezi. O jeshia ele ęnya; ikpoto ndu ojogu; mę inya phẹ; waa ugbo-inya phẹ sọ-phewaa mkpukpu ono mgburugburu. Nwozi iya ono chishia sụ: “Owa-e! Nnajiuphu mu; ?Bụ gunu bẹ anyi e-me?”

¹⁶ Onye mpfuchiru Chileke ono sụ: “Ba tsushi ebvu; noo kele ndu ophu nọ swiru anyi bẹ ka ndu ophu nọ swiru ephebedua shii.”

¹⁷ Elayisha bya epfuru nụ Chileke sụ: “Jiko Chipfu; menaa g'ęnya sahu nwozi mu-a; k'ophu ọo-huma ọzo.” Ọo ya bụ; Chipfu bya eme ęnya sahu nwokoro ono; ọ huma l'iphe, jiru úbvú ono gbaphe Elayisha mgburugburu bụ inya; mę ugbo-inya, l'enwugbaa oku.

¹⁸ Gę ndu ojogu Arámu ono abyapfuta Elayisha ogu bẹ o pfuru nụ Chipfu sụ: “Menaa gę ndu-a tsukotaaha ishi.” Chipfu meru ishi tų phẹ; egube ono, Elayisha pfuru nụ iya ono.

¹⁹ Tọbudu iya bụ; Elayisha sụ phẹ: “Eka-a ta abukwa ọzo; ophu ọ tọ bukwa mkpukpu ono baa. Unu tsoru mu gę mu duta unu jepfu onye unu achọ.” O duru phẹ jeshia Samériya.

²⁰ Ẹphe bahụepfo lẹ Samériya; Elayisha pfuru nụ Chipfu sụ: “Gùbe Chipfu; menaa gẹ ndu-a saa ẹnya; phụahaa ọzo.” Ọo ya bụ; Chipfu bya emee ẹnya sahu pẹ. Ẹphe bya elee ẹnya hụma l'ọo l'echilabọ Samériya bẹ ẹphe nọ.

²¹ Tọbudu iya bụ; eze ndu Ízurelu hụmae pẹ phọ; ọ sụ Elayisha: “Nna-na mu; ?Bụ gẹ mu gbushia pẹ tọ? ?Mu gbushiwa pẹ rọ?”

²² Elayisha sụ iya: “Te gbushikwa pẹ. ?Ndu i gude ogu-echi ngu waa apfu ngu kpata lẹ ndzụ bẹ iigbushije tọ? Nụ-chia pẹ nri; l'i doberu pẹ mini; k'ophu ẹphe e-ri; ngua; lapfushia nnajiuphu pẹ.” ²³ Ọo ya bụ; eze ndu Ízurelu bya eshiaru pẹ ọkpobe ite ẹbyaa. Ẹphe rijishia ẹpho; ngu-jishia ẹpho; o dufu pẹ; ẹphe lapfushia nnajiuphu pẹ. Ọo ya bụ; ndu ojogu ọ-lwua-ọlaa, shi l'alì ndu Arámu byaberu ọgu l'alì ndu Ízurelu.

Okpa-nri, dụ lẹ Samériya

²⁴ E mechaa; Benu-Hadadu, bụ eze ndu Arámu bya akpakọo ndu ojogu iya l'ophu; chita pẹ; ẹphe jeshia je ekephee mkpukpu Samériya. ²⁵ Okpa-nri bya apaa ẹka lẹ mkpukpu Samériya ono. Ẹphe kepheru iya nọo ọdu k'ophu bụ l'e reaharu ishi nkafu-igara lanu ụkporo mkpola-ọchaa ugbo ẹnọ; bya ereaha nshì ndo, habe nwahabe mkpola-ọchaa ise.

²⁶ O be teke eze ndu Ízurelu eje aghata l'eli igbulọ, e gude kpụ-pheta mkpukpu ono mgburugburu; nwanyị lanu rasharu iya sụ: “Nnajiuphu mu, bụ eze; gbanaaru mu mkpu!”

²⁷ Eze sụ: “Ọ -bụru lẹ Chipfu ta agbaduru ngu mkpu; ?bụ awe bẹ mu e-shi gbaaru ngu mkpu? ?Mu e-shi l'ẹka eechije balị; tọ l'ẹka aazoshije mee?” ²⁸ Eze bya ajia ya sụ: “?Bụ gunu eme ngu?”

Nwanyị ono sụ iya: “Ọo nwanyị-a bẹ sụru gẹ mu wota nwa mu g'anyi taa anụ iya ntanụ; o -rwua echele; o wota nwa nkiya g'anyi taa anụ iya. ²⁹ Ọo ya bụ; anyi woru nwa nkemu shia taa anụ iya. O be lẹ nchitabọ-hu iya; mu sụ iya g'o wota nwa nkiya g'anyi taa anụ iya; o wowaru iya wohaa.”

³⁰ Eze nụmachaepfo iphe ono, nwanyị ono kọru ono; bya alajashia uwe iya. Teke ọoghata l'eli igbulọ ono; ndu nọ l'ẹka ono lee ẹnya hụma g'o yeru uwe-aphu l'ime ẹhu.

³¹ O pfua sụ: “Gẹ Chileke gwakwaa mu ọchi; mbụ g'o mekwaa mu ophu ka nọ m'ọ bụru l'ishi Elayisha nwa Shafatu bẹ kpopfuru iya nụ ntanụ-a!”

³² Teke ono bẹ Elayisha yee ndu bụ ọgerenya mkpukpu tükokporuro nọdu l'ibe iya. Eze bya ezia onye-ozì; o vuru iya ọzo jeshia ibe Elayisha. Onye obu, e ziru ozì obu bya ejerwu; Elayisha vuwaru ọzo pfuaru ndu bụ ọgerenya ono sụ: “?Unu hụmawaro onye mgbugbụmadzu-a g'o yeru onye a-bya egbuta mu ishi? Onye ono, o ziru ozì ono -byaepfo; unu gụ-chia ọzo; swọ-chia ya iphe g'ọ tọ bata. ?Tọbudu igiji-ọkpa nnajiuphu iya bẹ mu anụ g'ootso iya l'azụ phọ?”

³³Elayisha kpukwaduru-a iphe ono l'onu epfu; onye ono, e ziru ozi ono byapfutawa iya. Eze sụ: “Iphe-ehuka-a bụ l'eka Chipfu bẹ o shi. ?Bụ kẹ gunu bẹ mu a-da ngabebaaru Chipfu ozobaa?”

7 ¹Tobudu iya bụ; Elayisha sụ: “Unu nmadupho iphe, Chipfu pfuru. Chipfu sụru-a: ‘Egube nta-a echele bẹ aa-nodu ere ogbongu utu-iphe, eegudeje eme buredi mkpola-ochaa, erva iya dū shẹkelu lanu; l'e ree ogbongu balı labo mkpola-ochaa, erva iya dukwapho shẹkelu lanu l'onu-abata Sameriya.’ ”

²Onye-ishi, anoduje eyeru eze ẹka sụ onye kẹ Chileke ono: “Ooyapho! O-betapkpo Chipfu guhashia ụzo ẹku k'imigwe bẹ o to byadu adu nno.”

Elayisha sụ iya: “Ii-gude ẹnya ngu huma iya; ọle i ti byadu atso iya onu.”

Ndu ojogu Arámu agba oso

³O nweru umadzu ẹno, ekpenta emegbaa, anoduje l'onu ẹka eeshije abahụ lẹ mkpukpu Sameriya. Ephe sụ nwibe phe: “?Bụ gunu meru iphe anyi a-nodu l'eka-a jasụ anyi anwushihu? ⁴Anyi -sụ g'anyi bahu l'ime mkpukpu bẹ anyi a-nwushihu; kele ẹgu eme l'eka ono. Teke anyi nọ l'eka-a; anyi anwuhukwapho. G'anyi jechia l'odu-ogu ndu Arámu je eworu onwanyi nụ phe. Ephe -haa anyi; ọo ya bụ anyi anodu ndzụ; teke ephe gburu anyi; anyi anwushihu nụ.”

⁵O be lẹ nchi-atụ-chite; ephe gbalihu jeshia l'odu-ogu ndu Arámu ono. Ephe rwuepho l'aguga odu-ogu ono; ophu o to dudu m'onye nokwadu l'eka ono; ⁶kele Chipfu meru ge ndu ojogu ndu Arámu numa igiji ikpoto ugbo-inya; me k'inya; me igiji ikpoto ndu ojogu; k'ophu ephe sụru nwibe phe: “Unu lekpodapho! Eze ndu Izurelu bẹ butaakwaru eze ndu Hetu; me eze ndu Ijiputu g'ephe bya etsoo anyi ọgu.” ⁷Oo ya bụ; o be lẹ nchi-atụ-chite; ephe wulihu; gbalachaa; gbadochaa ụlo-ekwa phe; me inya phe; me nkafu-igara phe. Ephe gbado odu-ogu phe ono g'o dū; gbakashihu; gbaa-haa oso ndzụ phe.

⁸Ndu ekpenta ono rwuepho l'aguga odu-ogu ono; ephe bahu l'ulo-ekwa lanu; ria; bya angua; vuta mkpola-ochaa; me mkpola-ododo; me ekwa je eworu domia. Ephe bya alaphuta azu; bya abahụ l'ime ụlo-ekwa ozo; vukoo iphe, dū iya nū; je edomikwapho.

⁹Tobudu iya bụ; ephe sụ nwibe phe: “Anyi te emekwa ree. Ntanu-a bẹ bụ eswe ozi-oma; ọle anyi gbẹ nọ-kirishia. O -buru l'anyi kwaberu jeye l'utsu bẹ aa-nukwa anyi aphu. Unu g'anyi jeekwapho nta-a je epfuaru iya ndibe eze.”

¹⁰Oo ya bụ; ephe tugbua je ekua ndu echeje nche l'onu-abata mkpu-kpu ono pfuaru phe iya sụ: “Anyi jeru l'odu-ogu ndu Arámu; ophu o dudu m'onye lanu, nọ l'eka ono; ophu anyi ta nmaduru ukporo nemadzū. O buru inya; me nkafu-igara bẹ likachaaru l'eka ono; ụlo-ekwa phe due-pho g'o dū.” ¹¹Ndu nche ono raa ozi ono arara; e je epfua ya l'ibe eze.

¹²Eze gbalihu l'enyashi ono; bya asụ ndu-ozi iya: “Mu a-karụ unu iphe, ndu Arámu meru anyi nta. Ephem maru l'egu eme anyi. Oo ya meru g'o gude ephelufu l'odu-ogu phekono je edomishia onwophe l'egu. Oriri phekono bu l'anyi futajenu pho afuta; g'ephe akpuko anyi le ndzu; zebata l'ime mkpukpu-a.”

¹³Onye lanu le ndu-ozi eze ono su: “G'anyi haru zia unwoke g'ephe gude inya ise, phoduru le mkpukpu-a jeshia. E -gudeshia phekono be onodu phekono aduhukwapho gekono ndu Izurelu ono, a haru l'eka-a. Mbulephe aduepho g'ikpoto ndu Izurelu ono, lawaru l'iyi ono. Oo ya bu g'anyi ziekwa phekono g'ephe je amaru iphe, meru nu.”

¹⁴Oo ya bu; ephelufu bya achita ugbo-inya labo; megbaa inya. Eze bya ezia g'a choru ndu ojogu ndu Arámu jeshia; bya asụ phekono: “Unu je amaru iphe, nwuru nu.” ¹⁵Ephem choro phekono jasule l'enyimu Jiodanu; ephelufu huma guwe me ivu, ndu Arámu tuphashiru l'eka ephelufu agba egwegwa agbala jiru le gbororo. Oo ya bu; ndu ono, jeru ozi ono laphushia azu je epfuaru iya eze. ¹⁶Tobudu iya bu; ephelufu tugbua je egweko iphe l'odu-ogu ndu Arámu ono. Noo ya; e mechaa ree ogbongu utu-iphe, eegudeje eme buredi mkpola-ochaa, erwa iya du shekelu lanu; bya eree ogbongu balilabo mkpola-ochaa, erwa iya dukwapho shekelu lanu; egube ono Chipfu pfuru l'odo-du ono.

Aazo onye-ishi ozi eze pyakapyaka

¹⁷Eze ndu Izurelu yeru onye-ishi ozi, eyejeru iya eka g'o leta enya l'onu-abata mkpukpu ono. O buru l'eka ono be e gude okpa zooya pyakapyaka; o nwuhu; egube ono, onye kekone Chileke pfuhawaru iya teke ono, eze jeru ibe iya-a. ¹⁸Kele teke ono, onye kekone Chileke pfuru eze su: “Egube nta-a echele be ee-re ogbongu utu-iphe, eegudeje eme buredi mkpola-ochaa, erwa iya du shekelu lanu; bya eree ogbongu balilabo mkpola-ochaa, erwa iya dukwapho shekelu lanu l'onu-abata Sameriya;” ¹⁹be onye-ishi ozi ono, eyejeru eze eka ono suru: “Ooyapho! O to byakwa l'eme nno; o betakporu Chipfu guhashia uzo eku k'imigwe.” Elayisha sukwanu iya: “Ii-gude enya ngu huma iya; ole i ti byadu eri iya.” ²⁰O buru g'o nwuru iya bu ono; mbule le ndiphe zoru iya pyakapyaka; o nwuhu l'onu-abata mkpukpu ono.

Aanu-phu nwanyil Shunemu alil iya azu

8 ¹O nweru teke Elayisha pfujeru nwanyil ono, o mejeru nwa iya, nwuhuru anwuhu; o teta nodu ndzu pho su: “Gbeshi; duta ndibe ngu g'unu lufu je anodu l'eka unu e-jekpoephe anodu; kele Chipfu be kuwaru okpa-nri oku go bya l'alil-a. Okpa-nri ono be a-no apha esaa.” ²Oo ya bu; nwanyil ono gbeshi bya emee iphe, onye kekone Chileke ono pfuru; duta ndibe iya; ephelufu; je anodo apha esaa l'alil ndu Filisitayinu.

³A nọchaepfo apha ẹsaa ono; nwanyị ono shi l'alị ndu Filisitayinu lwa. O bya ejepfu eze je arwọahaa ya g'a nụ-phu iya ụlo iya mę alị iya azụ.

⁴Teke ono bę eze epfuru Gehazi, bụ onye-ozị onye kę Chileke asųje: "Ka-kọtanuru mu iphe-ọhumalenya, Elayịsha meshikọtaru?" ⁵Gehazi nọdu akọru eze gę Elayịsha gude mee g'onye nwụhuru anwụhu teta nọdu ndzụ ọzo; a bya l'amaru; nwanyị ono, Elayịsha meru nwa iya o teta nọdu ndzụ ono bata bya arwọahaa eze g'a nụ-phu iya ụlo iya azụ; yę alị iya.

Tọbudu iya bụ; Gehazi sụ: "Gube nnajiuphu mu, bụ eze; ọo nwanyị ọbu ba; yę nwa iya ono, Elayịsha mejeru; o teta nọdu ndzụ ono." ⁶Eze bya ajia nwanyị ono k'iphe ono; ọ kọkataru iya ya.

Ọo ya bụ; eze bya eduru onye-ozị lanu yeru iya sụ: "woru iphe, bụ kę nwanyị ono g'ọ ha nụ-phukọta iya azụ. Nukota iya iphe, shikọta l'alị iya futa; e -shi mboku, ọ lufuru l'alị-a byasụ nta."

Hazelu egbu Benu-Hadadu

⁷Tọbudu iya bụ; Elayịsha bya ejee Damasukosu. Teke ono bę iphe-eme-me guderu Benu-Hadadu, bụ eze ndu Aramu. A bya epfuaru iya l'onye kę Chileke bę byaru nụ. ⁸Eze sụ Hazelu: "Wota iphe, ii-nu onye kę Chileke ono gude; g'i shi iya l'eka kpataedu Chipfu ishi sụ: '?Mu a-ka-a mma l'iphe, eme mu nua-tọ?' "

⁹Ọo ya bụ; Hazelu bya ewota iphe, dugbaa iche iche, kakota ree, shi lę Damasukosu dojia l'eli inya-kamelu ukporo labo gude jepfushia Elayịsha. O rwua bya apfuru iya l'iphu sụ: "Nwa ngu, bụ Benu-Hadadu, bụ eze ndu Aramu bę ziru mu gę mu bya ajia ngu mę ya ?a-ka-a mma l'iphe, eme iya nų?"

¹⁰Elayịsha sụ iya: "Je asụ iya l'ọo-ka-a mma; ọle Chipfu bę goshikwanuru mu l'ọ nwuhufutaje." ¹¹O woru ęnya dazibe Hazelu jeye iphere gude iya. Onye kę Chileke ono, raahaa ękwa.

¹²Hazelu sụ: "Nnajiuphu mu; ?bụ gunu bę ịraru?"

Elayịsha sụ: "Ishi ękwa mu bụ lę mu mawaru ejo-iphe, ii-me ndu Ịzurę-lu. Ii-tushikota oku l'ekameka, ęphe kpuru; o shihu ike; teme unwokoro phe bę ii-gude ogu-echi gbushia; gwee unwegirima phe arakabya; kpafushia unyomu phe, dų ime ępho."

¹³Hazelu sụ: "?Denu gę mube onye-ozị ngu, buepfo nkuta bę ọbu e-shi mee iphe, paru ęka nno?"

Elayịsha sụ: "Chipfu bę goshiwaru mu l'ii-mechaa buru eze ndu Aramu."

¹⁴Ọo ya bụ; Hazelu haa Elayịsha lapfushia nnajiuphu iya, bụ Benu-Hadadu. Benu-Hadadu jia ya sụ: "?Bụ gunu bę Elayịsha pfuru ngu?" Hazelu sụ: "O sukwaru mu l'ii-ka-a mma." ¹⁵O rwua lę nchitabohu iya; Hazelu wota ukpo tsee lę mini; ọ ngugua ya angugu; o wota iya kwechia Benu-Hadadu iphu; ọ nwuhu. Hazelu buru eze nọchia ęnya iya.

Teke Jióramu bụ eze ndu Jiuda
(2Iphe 21:1-20)

¹⁶L'apha, kwe Jióramu nwa Éhabu apha ise, ọ wataru aburu eze ndu Ízurelu, bụ iya bụ teke Jiehoshafatu shi buru eze ke ndu Jiuda; be Jióramu nwa Jiehoshafatu byaru aburu eze ndu Jiuda. ¹⁷Jióramu be nowaru ukporo apha l'apha iri l'ebó teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ noru l'aba-eze buru apha esato le Jierúsalem. ¹⁸O tsoo éka ndu eze ndu Ízurelu; mee ge ndibe Éhabu meru; kele ọ luru nwada Éhabu. O meru ejo-iphe l'enya Chipfu. ¹⁹Ole Chipfu gude k'onye-ozí iya, bụ Dévidi; ophu o too vudu iya evuvu g'o mebyishia ndu Jiuda; kele o kwehawaru Dévidi ukwe l'unwu iya; me awa iya ta abyadi abubuhuru eze jasuru asuru.

²⁰Teke Jióramu bụ eze; be ndu Edomu kwefuru ndu Jiuda ike; bya ahotarú onwophe onye a-buru eze phe. ²¹Noo ya bụ; Jióramu chita ugbo-inya iya g'o ha jeshia mkpukpu Zayi. Ndu Edomu bya ekepee yee ndu-ishi ugbo-inya ono mgburugburu. O be l'enyashi; ọ gbeshi bapfu ndu Edomu ono ogu. Ole ndu ojogu iya gbaru nanu nanu lashia ibe phe. ²²O buru ge ndu Edomu kwefuru ndu Jiuda ike bụ ono byasu ntanu O bukwarupho teke ono be ndu Libuna kwefuru ike nkephe.

²³Iphemiphe ozo, Jióramu megbaburu be e dekotarú l'ekwo-ako ke ndu eze ndu Jiuda. ²⁴Oo ya bụ; Jióramu nwuhu lapfushia nna iya phe; e lia ya l'eka e liru nna iya phe le mkpukpu Dévidi. Nwa iya nwoke, bụ Éhazaya buru eze nochia enya iya.

Teke Éhazaya bụ eze ndu Jiuda
(2Iphe 22:1-6)

²⁵L'apha, kwe Jióramu nwa Éhabu apha iri l'ebó, ọ bụ eze ndu Ízurelu be Éhazaya nwa Jióramu byaru aburu eze ndu Jiuda. ²⁶Éhazaya nowaru ukporo apha l'apha labo teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ noru l'aba-eze bụ apha lanu le Jierúsalem. Epha ne iya bụ Atalaya, bụ nwanwa Omuri, bụ onye ono, bụ eze ndu Ízurelu ono. ²⁷O tsoo éka ndibe Éhabu; mee ejo-iphe l'enya Chipfu egube ndibe Éhabu meru; kele ọ bụ ogo ndu unuphu ibe Éhabu.

²⁸O tsoru Jióramu nwa Éhabu; ephe jepfu Hazelu, bụ eze ndu Arámu ogo le mkpukpu Ramotu, du l'alí Giladu. Ndu Arámu ono meka Jióramu iphe. ²⁹Oo ya bụ; eze, bụ Jióramu lashia mkpukpu Jiezerelu g'o je anodu nyaa iphe-ehuka ono, ndu Arámu mekaru iya le mkpukpu Ramotu teke ono, o tsoru Hazelu, bụ eze ndu Arámu ogo ono.

No iya; Éhazaya nwa Jióramu, bụ eze ndu Jiuda jeshia aji Jióramu nwa Éhabu le mkpukpu Jiezerelu l'iphe-ehuka ono, e mekaru iya ono.

Aawu Jiehu manú l'ishi g'o buru eze ndu Ízurelu

9 ¹Onye mpfuchiru Chileke, bụ Elayisha bya ekua onye lanu l'ogbo ndu mpfuchiru su iya: "Jikobe; wota mgbere manú-a jeshia mkpukpu

Ramotu, dū l'alī Giladu. ²Teke i rwuru ẹka ono; lee ẹn̄ya Jiehu nwa Jieho-shafatu; mbū nwanwa Nimushi. Kuchi iya ekuchi l'ẹka ụnwunna iya nọ; duru iya g'unu bahu l'ime ụlo. ³Teke ono bẹ ii-wota mgbere manū ono; woru manū ono wua ya l'ishi sū: 'Chipfu sūru-a: Mu wūru ngu manū l'ishi g'ị buri eze ndu Ízurelū.' I -mechaa nno; guhaa ụzo gbagbua; ba kpokwa ụpfu!"

⁴Ọo ya bụ; nwokorọbya ono, bụ onye mpfuchiru ono tughua jeshia mkpukpu Ramotu, dū l'alī Giladu. ⁵O -rwuepho; ọ hūma ndu-ishi ndu ojogu g'eph̄e nọ ndzukọ; ọ sū: "Onye-ishi ojogu; mu nwekwaru ozi, mu e-ziekwa ngu."

Jiehu jia ya sū: "Bụ onye ole l'ime anyi bẹ iipfuru?"

Ọ sū iya: "Ọo gubedua; onye-ishi ojogu."

⁶Ọo ya bụ; Jiehu gbalihu ephe bahu l'ime ụlo. Onye mpfuchiru ono woru manū ono wua ya l'ishi sū: "Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelū sūru-a: 'Mu wūwaru ngu manū l'ishi g'ị buri eze ndibe kẹ Chipfu; mbū ndu Ízurelū. ⁷Ị-tuko ndu onu-ulo ibe Éhabu, bụ nnajiuphu ngu gwee arakabya; k'ophu mu e-shi nno gwata ugwo ọchi ndu-ozī mu ono, bụ ndu mpfuchiru; waa k'iphe, bukpo ndu-ozī Chipfu, bụ ndu Jiezebelū gbushikotaru. ⁸Ndibe Éhabu l'ophu a-buru mkpurupyata. Mu e-gbūfu iphe, bukpo nwa nwoke l'onulo ibe Éhabu l'alī ndu Ízurelū; m'ọ bụ ohu m'ọ bụ amadu. ⁹Mu e-me ibe Éhabu g'ọ dū g'ibe Jierobowamu nwa Nebatu; mekwapho g'ọ dū g'ibe Basha nwa Ahayijia. ¹⁰Jiezebelū bẹ bụ nkuta a-ta iya l'egu, dū lẹ Jiezerelū. Ọ tọ dudu onye e-li iya elili.' " O pfuchaa nno; bya aguhaa ụzo gbafu.

¹¹E mechaa; Jiehu bya ejepfushia ndu-ishi ndu ojogu ophuna; onye lanū jia ya sū: "Bụ-a k'oma? Bụ gūnu bẹ onye obvu ono acho-doru ngu?"

Jiehu sū: "G'unu mahawaru onye obu bya amaru g'oopfuge opfu-a."

¹²Ephe sū: "Ọo ụka bẹ obu! Pfuaru anyi iphe obu."

Jiehu sū: "Iphe, o pfuru mu bụ lẹ Chipfu sūru lẹ ya wūwaru mu manū l'ishi gẹ mu buri eze ndu Ízurelū."

¹³Ephe mekebe egwegwa je achikoo uwe phẹ bya atọoru iya l'alī g'ọ zọ okpa. Ephe nọdu egbu opu asuje: "Jiehu buakwaa eze!"

Jiehu egbu Jióramu

¹⁴Noo ya; Jiehu nwa Jieho-shafatu; mbū nwanwa Nimushi bya agbaaru Jióramu ejo idzu. Teke ono bẹ Jióramu yee ndu Ízurelū l'ophu shi etso Hazelū, bụ eze ndu Arámu ogu g'eph̄e e-shi gbobuta mkpukpu Ramotu, dū l'alī Giladu. ¹⁵Ọle eze, bụ Jióramu bẹ larū mkpukpu Jiezerelū je anyaa iphe-ehuka ono, ndu Arámu mekarū iya ono; teke ephe lẹ Hazelū, bụ eze ndu Arámu lwuru ogu ono. Ọo ya bụ Jiehu sū: "Ọ -buri l'ọ uche unu bụ ono; g'ọ tọ dukwa onye e-shi lẹ mkpukpu-a pyofu jeshia mkpukpu Jiezerelū je edoo iphe-a." ¹⁶Tobudu iya bụ; Jiehu nyihu ugbo-inya iya gbaru jeshia mkpukpu Jiezerelū; keke ọo ẹka ono bẹ Jióramu zẹ. Éhazaya, bụ eze ndu Jiuda bẹ jeru iya ajiji.

17O be teke onye-nche, pfuru l'ulo eli, du le mkpukpu Jiezerelu ono humaru Jiehu; me ndu awu etso iya nu g'ephe dzeberu abya; o chishia mkpu su: "O nwekwaru ndu mu humaru, awu abyanu-o!"

Jioramu su: "G'a chota onye agba l'inya zia g'o gba phe ndzuta je ajia phe su: '?Bu-a k'oma too?'"

18Onye agbaje inya gbagbua je agba Jiehu ndzuta su iya: "Eze suru: '?Bu-a k'oma too?'"

Jiehu su iya: "?Unu gude k'oma eme gunu? Ghakobe; tso mu l'azu!"

Onye-nche ono su eze: "Onye e ziru jepfuakwaru phe; ole o gbegbe ophu o to lwaedu azu."

19Oo ya bu; eze; bya ezia onye agbaje inya le k'ugbo ebo. O bya ejepfu phe bya asu: "Eze suru-a: '?Bu-a k'oma too?'"

Jiehu su iya: "?Unu gude k'oma eme gunu? Ghakobe; tso mu l'azu!"

20Onye-nche ono su eze: "O jepfuakwaru phe; ole o to lwakwapho azu. G'onye obu gude agba be o dukwa ge Jiehu nwa Nimushi; kele oogba ehuka."

21Jioramu su: "Doziaru mu ugbo-inya mu." E doziaru iya ya. Jioramu, bu eze ndu Izurelu; yee Ehazaya, bu eze ndu Jiuda gbagbua jepfushia Jiehu. Onyenonu noduchaa l'ugbo-inya nkiya. Eka ephe gbapfuru iya bu l'ali Nabotu, bu onye Jiezerelu. 22Jioramu humaepfo Jiehu bya ajia ya su: "Jiehu; ?bu-a k'oma too?"

Jiehu su: "?Denu ge k'oma e-shi du; l'eka urwuali; me agwo nshi ono, shi ne ngu, bu Jiezebelu l'eka; kutaru l'ikpo l'ikpo egube-a?"

23Oo ya bu; Jioramu ghakobe; gbagbua arajeru Ehazaya su: "Ehazaya; o bu ugu-o!"

24Jiehu gudeepfo ike iya g'o ha seta apfu iya gbaa Jioramu le mgbaka ukuvu; o foo ya lobu; o daa dakoru l'eli ugbo-inya iya. 25Oo ya bu; Jiehu pfuaru onye-ishi ugbo-inya iya, epha iya bu Bidika su: "Pata iya je etuphaa l'ali Nabotu, onye Jiezerelu pho. Nyatakwa le teke pho, mu le ngu tukojeru gude ugbo-inya agbatso nna iya, bu Ehabu l'azu pho be Chipfu pfuru opfu ehuka iya su: 26'Unyaphu be mu humaru mee Nabotu; me mee k'unwu iya, e gburu egbu. Nnajiuphu pfua su; mu a-gwata ngu ugwo iya l'ali-a. Noo iphe, Chipfu epfu bu ono.' Oo ya bu; pata iya je etuphaa l'ali ono; egube Chipfu pfuru iya ono."

Egbu Ehazaya

27Ehazaya, bu eze ndu Jiuda humaepfo iphe, e me nu; o ye okpa l'oso tsoru uzo, shiru bahu le mkpukpu Betu-Haganu gbalaaha. Jiehu chipya-be iya; asuje: "Gbagbufua ya l'eli ugbo-inya ono!" Ephe gbaa ya apfu l'eka o no l'uzo, jeru lashia mkpukpu Guru, du le mgboru mkpukpu Ibulamu. O gbaru laa mkpukpu Megido; je anwuhu l'eka ono. 28Ndu ozi iya gude ugbo-inya pata iya jeshia Jierusalemu je elia l'ilu iya l'eka e liru nna iya

phe lẹ mkpukpu Dévidi. ²⁹Ọ buru l'apha, kwe Jióramu; nwa Éhabu apha iri lẹ nanu, o shi bataru eze ndu Ízurelu bẹ Éhazaya byaru aburu eze ndu Jiuda.

Eegbu Jiezebelu

³⁰Noo ya; Jiehu tugbua jeshia mkpukpu Jiezerelu. Jiezebelu numaepho l'ọ byaru; o tee pensuru ẹnya; memaa egbushi iya emema; je eworu ẹnya pyofu lẹ windo. ³¹Jiehu bya abyarwuta l'onu-abata; Jiezebelu sụ: “?Bụ-a k'oma Zimiri; mbụ gube onye ono, gburu nnajiuphu ngu?”

³²Jiehu palia ẹnya l'uzo windo ono sụ: “?Bụ onye bẹ turu ikè yeru mu nu? ?Bụ onye?” Tọbudu iya bụ; iphe, dū g'umadzu labo; ozoo umadzu ẹto, bụ ndu eleta ibe eze ẹnya shi lẹ windo lee ya ẹnya. ³³Jiehu sụ phe: “Unu gbẹ l'eka ono pata Jiezebelu zee ogbu g'ọ bya ada!” Ọo ya bụ; ẹphe tufu iya ọ bya adaa. Mee ya pfukashihu kpua l'igbulọ; mẹ inya, nogbaa l'eka ono. Jiehu gude inya gbaa ya eli; zọo ya tọtiloti.

³⁴Jiehu bahu l'ime ọlo je eria; ngua sụ: “Unu pata nwanyị ono, vu onu ono je elia; kẹle ọ bụ pho nwada eze!” ³⁵Ẹphe lufushia g'ẹphe je elia ya; ọ buwaru iphe, ẹphe humaru kpoloko bụ okpokoroko ishi iya; mẹ okpu ogboro iya; waa okpu oshi-eka iya. ³⁶Ẹphe laphu azu je epfuaru iya Jiehu; ọ sụ: “Ọo ya bụ iphe ono, Chipfu shi l'onu onye-ozu iya, bụ Elayijia kẹ Tishibe pfua sụ: ‘Ọo l'alị, dū lẹ mkpukpu Jiezerelu bẹ nkuta a-ta anu Jiezebelu.’” ³⁷Jiezebelu bẹ odzu iya a-dū gẹ nshị, a nyiru tukaa nanu nanu l'alị, dū lẹ Jiezerelu; k'ophu bụ l'ọ tọ dudu onye byaru a-hube iya ama kẹ g'ọ sụ: ‘Ọo Jiezebelu baa.’”

Eegbushi ndibe Éhabu

10 ¹Éhabu bẹ unwu iya dū ukporo ẹto l'umadzu iri lẹ Samériya. Ọo ya bụ; Jiehu bya edeshia ekwo-ozu keshiaru ndu-ishi lẹ mkpukpu ono; mẹ ndu bụ ogerenya; mẹ ndu bụ phe mefutaru unwu Éhabu ono. Ekwo-ozu ono bẹ o deru sụ: ²“Eshi ophu unu l'unwegirima nnajiuphu unu tukoru nodu; teme unu nweru ugbo-inya; nweru inya bya enweru ngwo; nweru mkpukpu, a kpushiru ike; bẹ bụ ekwo-ozu-a -bebeepho rwu unu eka; ³unu hota onye kachaa ree; mbụ onye ọ gbaru g'unu hota l'unwu nnajiuphu unu; mee ya eze; g'unu lwua ogo see iswi onu-ulo nna-jiuphu unu.”

⁴Ọle ndzu-agugu rwutaru phe; ẹphe sụ: “lewaro; ndu eze labo pho ta adudu ike pfuru wota iya ogo. ?Denu g'anyibedua e-shi dū ike pfuru wota iya ogo?”

⁵Tọbudu iya bụ; onye bụ ishi l'ibe eze; mẹ onye bụ ishi mkpukpu; mẹ ndu bụ ogerenya; waa ndu bụ phe mefutaru unwu Éhabu zia Jiehu ozu sụ: “Anyi bụ ndu-ozu ngu; ọo iphe, i sūru g'anyi mee bẹ anyi e-me. O to nwe-du onye anyi eme eze; mekpopepho iphe, i riru l'ọ pfuru oto.”

⁶Jiehu bya edeeru phẹ ẹkwo-ozì k'ugbo ẹbo sù: “Ọ -bùrù l'unu tùrù íkè yeru mu; unu je a-nọdu eme iphe, mu sùrù g'unu mee; unu gbukọo ishi ụnwu nnajiuphu unu ono g'ẹphe ha vutaru mu lẹ mkpụkpụ Jiezerẹlu ẹgu-be nta-a echele.”

Ụnwu ibe Éhabu ono, bụ iya bụ ụmadzu ụkporo ẹto l'iri ono bẹ bụ ẹphe lẹ ndu oke amadụ lẹ mkpụkpụ ono shi nọdu; ọ bụrù ndu ono metseshiru phẹ.

⁷Ekwo-ozì ono rwuẹpho ndu ono ẹka; ẹphe kpụta ụnwu ibe eze ono; gbushikọta ẹphene ụkporo ẹto l'iri ono. Ẹphe parụ ishi phẹ yechaa lẹ nka-ta; vulaaru Jiehu lẹ mkpụkpụ Jiezerẹlu. ⁸Onye-ozì bya ezia Jiehu sù: “E vulataakwaru ishi ụnwu Éhabu ọbu.”

Jiehu sù: “Kùbe phẹ l'ikpo labọ l'ọnu-abata mkpụkpụ g'ẹphe nọdu l'ẹka ono jeye l'utsu.”

⁹O be l'utsu; Jiehu lufu je apfuru pfuaru ndu ono g'ẹphe ha sù: “Ụta ta adụkwa unu l'ẹhu. Ọo mbedua bẹ gbaru nnajiuphu mu ẹjo-idzu; woru iya gbua. Ọle ọ bụ; ?bụkwanu onye bẹ gbushiru ndu ọwana? ¹⁰Ọo ya bụ g'unu maru l'ọ tọ dudu opfu, Chipfu pfuru lẹ k'ẹhu ndibe Éhabu duru ọphu tee mekọtadu nù. Chipfu bẹ mewaru iphe, o shi l'ọnu onye-ozì iya, bụ Elayijia pfua.” ¹¹Ọo ya bụ Jiehu gbushikọta iphe, bụ ndibe Éhabu, phoduru lẹ mkpụkpụ Jiezerẹlu. O gbukọtaru ndu oke amadụ, o nweru; mę ndu ẹguru ọnyà iya; mękpoo ndu-uke, o nweru; ọphu ọ tọ dudu m'onye lanụ, ọ haru; ọ nọdu ndzụ l'ime phẹ.

Jiehu egbushi ndu abubu eze Éhazaya

¹²Noo ya; Jiehu bya agbeshi jeshia mkpụkpụ Samériya; o jetabeepho rwua ẹka ndu nche aturu anọduje ebushi aturu ẹji; ¹³yee ndu bụ abubu Éhazaya ono, shi bụrù eze ndu Jiuda phọ dzuda. Ọ jia phẹ sù: “?Unu bụ ndu ole?”

Ẹphe sù iya: “Anyi bụkwa abubu Éhazaya. Iphe, anyi abya bụ g'anyi kele ụnwu ibe eze; mę ụnwu ibe eze-nwanyị.”

¹⁴Jiehu sù: “Unu kpukoo phẹ lẹ ndzụ.” Ẹphe bya akpukoo phẹ lẹ ndzụ je egbushia; chiru ye l'iduma, dū l'ẹka ono, ndu nche aturu anọduje ebushi aturu ẹji ono. Ẹphe dū ụmadzu ụkporo labọ l'ẹbo. E gbushia phẹ; ọphu ọ tọ dudu onye ọphu a haru; ọ nọdu ndzụ m'onye lanụ.

Eegbufufua ndibe Éhabu, phoduru nù

¹⁵Jiehu bya alufu l'ẹka ono; ọ hụma Jiehonadabu nwa Rekabu g'ọobyapfuta iya. Jiehu kele iya ekele bya asù: “?Obu ngu guru-a iphóró l'ẹka mu nọ; g'obu nkemu guru l'ẹka ị nọ-a?”

Jiehonadabu sù iya: “Ee; obu mu gụkwaru-a iphóró.”

Jiehu sù iya: “Ọ -bùrù l'ọ dū nno; machiaru mu ẹka ngu.” Ọ bya amachiaru iya ẹka; Jiehu selita iya lobata l'ugbo-inya. ¹⁶Jiehu sù iya: “Tsoru

mu g'i hūma gē kē Chipfu aphū-beru mu l'ēhu." Oo ya bụ; ọ pata iya l'ugbo-inya. ¹⁷Jiehu phekwepho Samériya; ọ tūko iphe, bụ ndibe Éhabu, phoduru nū l'ēka ono gbushikōta. O gwekōta phekwe arakabya g'ephe ha; egube ono, Chipfu shi l'onu Elayijia pfua ya ono.

Egbushi ndu abarū Balū eja

¹⁸Jiehu bya akpakoo ndu Ízurelu l'ophu sū phekwe: "Éhabu bē bapeteru Balū eja; mbēdua a-barū iya eja; barweru iya ya abarwe. ¹⁹Ngwa; unu kukōta ndu mpfuchiru Balū g'ephe ha; mē ndu abarū iya eja; mē ndu bū-gbaa uke iya. G'ọ tō dukwa onye a-gbala nū; noo kēle mu abya egweru Balū ngweja, parū ēka. Onye gbalarū nū bē ta adzūkwaru ndzū." Obenu lē Jiehu gude ẹregede eme gē ya mee gē ndu abarū Balū eja bụkotaru mkpurupyata.

²⁰Jiehu sū: "Unu tūa ndzuko; g'e dzukoo gude kwabē Balū ùbvù." Ephe bya araa kē ndzuko ọbū arara. ²¹Jiehu bya atūko alí Ízurelu l'ophu zidzuru ozi; ndu bụkpoo ndu abarū Balū eja g'ephe ha byakōta; ọphu ọ tō dudu m'onye lanū, ta abyaduru nū. Ephe wūbakota l'ime eze ụlo Balū ono; jikōta iya pyimu; shita l'ishi iya ọphuu je akpaa l'ishi iya ọphuu. ²²Jiehu bya epfuaru onye eleta ẹnya l'ụlo, eedobeje uwe sū iya: "Chitaru ndu abakōta-kporu Balū eja awurukpata uwe g'ephe yee!" Ọ bya achitaru phekwe iya.

²³Tobudu iya bụ; Jiehu yē Jiehonadabu; nwa Rekabu bahū l'ime ụlo Balū ono. Jiehu sū ndu ono, abarū Balū eja ono: "Unu lerwee ẹnya maru; ?tō dukwanu onye kē Chipfu tso unu nōdu l'ēka-a; abūedupho ndu abarū Balū eja kpoloko."

²⁴Oo ya bụ; ephe bya abahū jeshia egwe eja; mē ngweja-akpo-oku.

Jiehu bē wowaru ụmadzu ụkporo ẹno ye g'ephe kwakaa l'etezi; bya asū phekwe: "O -nwewaru onye harū m'onye lanū lē ndu-a, mu eye unu l'ēka-a; ọ gbala bē e-gude ishi ndzū nkiya pfua ugwo iya."

²⁵Egweghe, Jiehu egweghe ngweja-akpo-oku ono; ọ sū ndu nche; mē ndu-ishi: "Unu wūbawaro je egbushikōta phekwe! G'ọ bō dukwa onye ọphu a-gbala nū!" Oo ya bụ; ephe gude ogu-echi gbugbushikōta phekwe. Ndu nche ono; waa ndu-ishi ono tūfuchaa odzu phekwe l'etezi. Ndu nche ono bya abamihuchaa l'ime ime ụlo Balū ono. ²⁶Ephe pafutagbaa ntēkpe, dū l'ụlo Balū ono; kpoo ya oku. ²⁷Ephe bya etsukposhia ntēkpe Balū; nwukposhia ụlo Balū ono. Ọ buri nshī bē aanōduje anyi iya byasū ntanū-a.

²⁸Noo ya bụ; Jiehu mebyia k'abarū Balū eja l'alí Ízurelu. ²⁹Ole Jiehu te wofuduru ēka l'eme iphe-eji ono, Jierobowamu nwa Nebatu kpatarū gē ndu Ízurelu mee ono. Mbū eja ono, ephe barū unwu-eswi pho, e gude mkpola-ododo kpua dobe lē mkpukpu Bētelu; mē lē mkpukpu Danu pho.

³⁰Chipfu sū Jiehu: "Eshinu i meru iphe, dū ree; mee iphe, pfuru nhāmūnha l'anya nkemu; bya emee ndibe Éhabu iphe, dū mu l'obu g'e mee phekwe iya; bē awa ngu a-nōdu l'aba-eze ndu Ízurelu jasū l'ogbo k'ẹno." ³¹Ole

Jiehu te egudegbudu obu iya g'ọ ha dobe iphe, ekemu Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu pfuru. Ọ tọ haduru eme iphe-ẹjị ono, Jierobowamu meru; mbụ ono, ọ kpatarụ gẹ ndu Ízurelu mee ono.

Anwụhu Jiehu

³²Teke ono bẹ Chipfu wataru akpa ndu Ízurelu mkpa-ẹka. Hazelu lwu-kpekota mkpukpu le mkpukpu ndu Ízurelu l'ophu; ³³shita l'uzo ọnya-nwu-awawa ọnyimu Jiordanu; mbụ alị Giladu l'ophu; mę alị ndu Gadu; mę kẹ ndu Rúbenu; mę kẹ ndu Manáse e -shi le mkpukpu Arowa, dọ le mgboru nsuda Anonu je akpaa le Giladu; waa Beshanu.

³⁴Iphe ọzo, nwụgbaberu nụ teke Jiehu bụ eze; waa iphemiphe, o meru; mę ẹhuka ẹhuka, o mekotaru bẹ e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu.

³⁵Tobudu iya bụ; Jiehu nwụhu lapfushia nna iya pẹ; e lia ya le mkpukpu Samériya. Jiehowahazu, bụ nwa iya nwoke bụru eze nọchia ọnya iya. ³⁶Iphe, Jiehu nọru l'aba-eze ndu Ízurelu le Samériya bụ ụkporo apha l'apha ẹsato.

Atalaya yee Jiowashi

(2Iphe 22:10—23:15)

11 ¹Tobudu iya bụ; Atalaya, bụ ne Ẹhazaya humaeпо le nwa iya nwuhuwaru; ọ gbeshi je atuko ndibe eze g'ephе ha saa ọsa-mpfu. ²Ọle Jiehosheba, bụ nwada eze, bụ Jióramu; bya aburu nwune Ẹhazaya kẹ nwanyị bẹ dutaru Jiowashi, bụ nwa Ẹhazaya dufu l'echilabọ unwu eze ono, eeme g'e gbushia ono. O duta Jiowashi yele onye ehe iya nụ je edomia le mkpuru-azẹ; shi nno wohaarụ iya Atalaya; k'ophu bụ l'ọ to gbuduru iya. ³E domiru Jiowashi; yele onye ehe iya nụ l'eze-ulo Chipfu apha ishii gẹ Atalaya bụkpoephо ishi l'alị ono.

E kwefuru Atalaya ike

(2Iphe 23:1-15)

⁴O be l'apha k'ẹsaa; Jiehojada bya ezia g'e je ekua ndu bụgbaa ishi ndu ojogu ụkporo ise ise, bụ ndu anọduje eche eze; mę ndu anọduje eche ibe iya; g'e duru pẹ byapfuta iya l'eze-ulo Chipfu. Ẹphe l'ephе woru ndzu gbaa; o mee; ẹphe ribuaru iya nte l'ulo Chipfu l'ẹka ono. Ọ bya egoshi pẹ Jiowashi, bụ nwatibe eze ono. ⁵Ọ bya atuaru pẹ ekemu sụ: “Waa iphe, unu e-me baa; unubẹ ndu ono, anọduje le nche l'eswe-atuta-unme; unu kee onwunu uzi ẹto. G'uzi lanu je anodu chee nche l'ibe eze; ⁶uzi lanu eje anodu eche le Onu-abata Suru; uzi lanu ophuu a-nodu l'azu ndu nche ono; mbụ l'azu oguzo ono azu iya ophuu. Noo g'unu e-shi bụ ono chee ulo ono nche. ⁷Uzi labo l'ime unubẹ ndu anọduje le nche l'eswe-atuta-unme bẹ anodukwapho eche eze-ulo Chipfu nche; gude gbobuta eze; g'ọ tọ dọ iphe

e-me iya nū. ⁸Unu pagbaarū ngwogu unu l'eka nọ-phae eze, bụ Jiowashi mgburugburu. Iphe, bụkpoo onye shitaru eka unu nọ; unu gbua onye obu. Ekameka, eze ejekpo; unu swiru iya eswiru.”

⁹Ndu-ishi ndu ojogu ukporo ise ise ono mee ge Jiehoyada, bụ onye uke Chileke pfuru phe ono. Onyenonu chita ndu nkiya, bụ ndu echeje nche l'eswe-atuta-unme; me ndu ophu afuta le nche l'eswe-atuta-unme ono; ephe byapfutashia Jiehoyada, bụ onye uke Chileke ono. ¹⁰Onye uke Chileke ono bya achita arwa; me iphe, eegudeje egbobuta onwonye ono, shi buru ke Dévidi ono; mbu ono, e doberu l'eze-ulo Chipfu ono; woru keshiaru ndu bugbaa ishi ndu ojogu ukporo ise ise ono. ¹¹Ndu nche ono pagbaarū ngwogu phe l'ehu l'ehu pfuru gbaphee eze mgburugburu le mgboru oru-ngweja Chipfu; waa eze-ulo ono gedegede; shita l'uzo ekutara jeye l'uzo ekicha.

¹²Jiehoyada bya edufuta nwatibe eze ono, bụ Jiowashi; bya eworu okpu-eze kpube iya; woru ekwo, e deru ekemu Chileke dee ya l'eka su l'oo ya bu eze. Ephe bya awua ya manu l'ishi; bya atuko aku eka; atu uzu su: “Nodukwa ndzu ogologo; gube eze!”

¹³Atalaya numapho wowoowoo, ndu nche; me ndu oha atu; o tugbua jepfushia phe l'eze-ulo Chipfu. ¹⁴O bya eje elee enya; bya ahuma eze go pfuru le mgboru itso, bu iya bu g'ephe emeje iya l'omelali phe; bya ahumakwapho ndu-ishi ndu ojogu; me ndu egbuje opu g'ephe pfu-kubegbaaru iya; me ge ndu ali ono l'ophu tukoru etegbaa eswa; egbu opu; o gbajashia uwe iya chishia su: “Ebyi anwua-o! Ebyi anwua-o!”

¹⁵Tobudu iya bu; Jiehoyada, bụ onye uke Chileke bya atuaru ndu-ishi ndu ojogu ukporo ise ise ono ekemu su: “Unu kpufuta nwanyi ono l'echilabo ndu nche ono. Iphe, bụ onye ephe l'ia swi; unu gude ogu-echi gbua ya.” Noo kele onye uke Chileke ono be sulu g'e tee gbukwa iya l'eze-ulo Chipfu. ¹⁶Oo ya bu; ephe gude iya; kpu-rwua onu eka inya eshije abahu l'ibe eze; ephe woru iya gbua l'eka ono.

Jiehoyada edozi ali Jiuda

(2Iphe 23:16-21)

¹⁷No iya; Jiehoyada bya emee eze ephe le Chipfu gbaa ndzu; bya emekwapho ndu ono ephe le Chipfu gbakwapho ndzu. Ogbandzu obu bu l'ephe a-buru ndibe Chipfu. O mekwapho eze; ephe le ndu ono gbaa ndzu nkephe. ¹⁸Ndu Jiuda l'ophu jeshia l'eze-ulo Balu je enwutsushia ya. Ephe tuko iphe, bu oru-ngweja Balu; me ntekpe iya tsukposhichaa yogiri yogiri. Ephe gbua Matanu, bu onye uke Balu l'iphu oru-ngweja Balu.

Oo ya bu; Jiehoyada, bụ onye uke Chileke bya eye ndu nche; ephe cheahaa eze-ulo Chipfu nche. ¹⁹O chita ndu-ishi ndu ojogu ukporo ise ise ono, bu ndu anoduje eche eze; waa ndu anoduje eche ibe iya; me ndu ali ono l'ophu; ephe dufuta onye eze ono l'eze-ulo Chipfu. Ephe shia eka ndu

nche eshije abahụ duba iya l'ibe eze. Oo ya bụ; eze je anọdu l'aba-eze.

²⁰Noo ya; ẹhu kwatakpoo tsọo ndu alị ono l'ophu okpobe atsọtso. Nchi bya adu doo lẹ mkpukpu ono; kele e gbuwaru Atalaya l'ibe eze.

²¹Jiowashi nọwaru apha ẹsaa teke o wataru aburu eze.

Teke Jiowashi bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 24:1-16)

12 ¹L'apha, kwe Jiehu apha ẹsaa, e -shi teke o beberu buru eze ndu Ízurelu; bẹ Jiowashi bataru l'aba-eze ndu Jiuda. Iphe, o nọru l'aba-eze ono lẹ Jierúsalemu bụ ukporo apha labo. Epha ne iya bụ Zibaya. Eka ne iya obu shi bụ lẹ mkpukpu Biye-Sheba. ²Jiowashi bẹ mekotaru iphe, pfuru oto l'anya Chipfu l'apha ono g'ọ ha, Jiehoyada, bụ onye uke Chileke kpọ-zikotaru iya ụzo. ³Obenu l'eka aagwajẹ iphe ono bẹ a ta alwuduru; ndu alị ono nọdu egweje ẹja bya akpọ ụnwù-isensu oku l'eli ẹka ono.

⁴Tobudu iya bụ; Jiowashi bya epfuaru ndu-uke Chileke sụ phe: “Unu nakọbe iphe, bụ okpoga, dū nsọ, eewobatajẹ l'eze-ulo Chipfu; mbụ okpoga, atutajẹ l'utu; mẹ okpoga, e ketaru onyenonu g'ọ pfuje; mẹ okpoga, nemadzu gude obu iya bya anụ l'eze-ulo Chipfu. ⁵Gẹ ndu-uke Chileke l'ehu l'ehu nakota okpoga ono l'eka ndu edobeje okpoga g'e gude iya mekwakota iphe, mebyihuru emebyihu l'ulo Chipfu; l'eka bukpo ẹka a humaru mebyihuru emebyihu.”

⁶Ole a nọru jeye l'apha, kwe Jiowashi ukporo apha l'apha ẹto; ophu ndu-uke Chileke ono te emekwaduru iphe, mebyishihuru l'eze-ulo Chipfu ono. ⁷Tobudu iya bụ; eze, bụ Jiowashi bya ekua onye uke Chileke, bụ Jiehoyada; mẹ ndu-uke Chileke ozo jia phe sụ: “?Bụ gunu meru iphe, unu te emekwaeduru iphe, mebyishihuru l'eze-ulo Chipfu obu? Ngwa; g'ọ bọ dukwa okpoga ozo, unu a-natabaa l'eka ndu edobeje okpoga. Iphe, unu e-mechia bụ g'unu tuko iphe, bụ okpoga unu natawaru nū g'e gude mekwaa eze-ulo obu.” ⁸Oo ya bụ; ndu-uke Chileke ono kweta l'ephē taa nakọedu ndu ono okpoga; ophu ẹphe emekwaedu eze-ulo Chipfu ono l'onwophẹ.

⁹Noo ya bụ; onye uke Chileke, bụ Jiehoyada bya apata okpoko; swo-fua ụzo l'opfu iya; dokube iya ọru-ngweja Chipfu l'ekutara; mẹ a -nọdu abahụ l'eze-ulo Chipfu ono. Ndu uke Chileke, eche onu-abata nche tuko okpoga, e wobataru l'eze-ulo ono yekota l'okpoko ono. ¹⁰O nọdu abujeru; okpoga ono -haephō shii l'okpoko ono; onye ederu eze ẹkwo; mẹ onye-ishi ndu-uke Chileke abya agwa okpoga ono ọgu; chiru ye l'ekpa kechia.

¹¹Ephe pyachaa okpoga ono g'ọo-dụ; ephe eworu iya nū ndu-ishi ozi obu, eeje l'eze-ulo ono. Ephe nọdu eshije l'okpoga ono pfua ndu eje ozi l'eze-ulo Chipfu ono ugwo; mbụ ndu kapyinta; mẹ ndu akpu ulo obu akpukpu; ¹²mẹ ndu edo ẹja edodo; mẹ ndu akwacha mkpuma. O buru l'okpoga ono bẹ ẹphe eshije zuta oshi; mẹ mkpuma, a gbakposhiru agbakposhi, e gude

emekwa eze-ulo Chipfu ono. O buru iya be ephe eshije emephu okpoga l'iphe, l'ala, l'iphe, eemekwa emekwa l'eze-ulo ono. ¹³Ole o to budu okpoga ono, e wobataru l'eze-ulo Chipfu ono be e gude mee gbamugbamu mkpola-ochaa; me iphe, apaje oghu oroku; me gbamugbamu ozo; me opu; mewaro iphe ozo, e gude mkpola-ododo; me mkpola-ochaa mee dobe l'eze-ulo Chipfu ono. ¹⁴O buepho ndu eje ozi l'eze-ulo ono be a nuru iya g'ephe gude mekwaa eze-ulo ono. ¹⁵A ta suteduru ndu a nuru okpoga ono g'ephe bya edoo g'ephe gude mephushia okpoga ono; kele ephe bu ndu gude ire-lanu eje ozi obu.

¹⁶Okpoga, shi le ngweja-apfu-ugwo; me ke ngweja-iphe-eji; be e te ewobatajedu l'eze-ulo Chipfu; ndu nwe iya nu bu ndu-uke Chileke.

¹⁷O buru teke ono be Hazelu, bu eze ndu Aramu jeru etsoo mkpukpu Gatu ogu; lwua ya lwuta. O bya adakobe jeshifua ogu le Jierusalemu.

¹⁸Jiowashi, bu eze ndu Jiuda wota iphemiphe, nna iya phe, bu Jiehosha-fatu; me Jiehoramu; me Ehazaya, bu ndu shi buru eze ndu Jiuda doberu Chipfu iche; me ophu yebedua doberu Chipfu iche; mekota mkpola-ododo, a humaru l'eka eedobeje eku l'eze-ulo Chipfu; me l'ulo ibe eze; wolaaru Hazelu, bu eze ndu Aramu. O buru teke ono be Hazelu bebe paru Jierusalemu haa tugbua.

¹⁹Iphe ozo, nwugbaberu nu teke Jiowashi bu eze; me iphemiphe, o meru be e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Jiuda.

²⁰Ndu ozi Jiowashi bya agbaaru iya ejo-idzu; woru iya gbua l'ulo Betumilo l'uzo, shiru jeshia Sila. ²¹Ndu ozi iya, gburu iya nu obu bu Jiozaka nwa Shimeyatu; me Jiehozabadu; nwa Shoma. Tobudu iya bu Jiowashi nwuhu; e lia ya l'eka e liru nna iya phe le mkpukpu Dévidi. Amazaya, bu nwa iya buru eze nochia enya iya.

Jiehowahazu bu eze ndu Izurelu

13 ¹L'apha, kwe Jiowashi; nwa Ehazaya ukporo apha l'apha eto; e -shi teke o beberu buru eze ndu Jiuda be Jiehowahazu nwa Jiehu byaru aburu eze ke ndu Izurelu le mkpukpu Samériya. Iphe, o noru l'aba-eze bu apha iri l'esaa. ²O mee ejo-ememe l'enya Chipfu. O tsokotaru ejo-iphe ono, Jierobowamu; nwa Nebatu meru ono; mbu ono, o meru ndu Izurelu mee ono. O to gbakutaduru ejo-ememe ono azu. ³Oo ya bu; Chipfu woru oke-ehu-eghu iya swibe ndu Izurelu. O paru phe haru Hazelu bu eze ndu Aramu; waa nwa iya bu Benu-Hadadu ephe ka phe okpehu no odu.

⁴Jiehowahazu bya epfuru nu Chipfu; Chipfu ngaberu iya nchi; kele o humaru g'eze ndu Aramu gude akpaberu ndu Izurelu ehu. ⁵Tobudu iya bu; Chipfu bya anu ndu Izurelu onye dzoru phe nu; o buru iya bu l'ephe anahu ndu Aramu. Ndu Izurelu bya eburu l'ibe nkephe g'ephe shiha-waa buru iya. ⁶Obenu l'ephe ta tu-woduru eka l'eme iphe-eji ono, ndibe

Jierobowamu meru; mbụ ono, o meru ndu Ízurelu g'ephe mee ono. Ọ tukuru iya mekọta. Nokwapho g'itso Ashera dū lẹ Samériya g'ọ dū iya.

⁷Ọphu ọ dudu ndu ojogu Jiehowahazu phoduru nū; a -gufuepho ndu ojogu ukporo labo l'iri, bụ ndu agbaję l'inya; mę ugbo-inya iri; waa unu ndu ojogu ugbo ukporo l'ise, bụ ndu ojogu oje-l'okpa; kele eze ndu Arámu bę sakotaru phe osampfu; bya egude okpa gwee phe uji l'ali.

Anwuhu Jiehowahazu

⁸Iphemiphe, nwugbaberu nū teke Jiehowahazu bụ eze; waa iphe, o meęberu; mę ehuka ehuka, o mekotaru bę e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu. ⁹Jiehowahazu bya anwuhu; lapfushia nna iya phe; e lia ya lę mkpukpu Samériya. Jiowashi, bụ nwa iya nwoke buru eze nochia ęnya iya.

Jiowashi bụ eze ndu Ízurelu

¹⁰Ọ buru l'apha, kwe Jiowashi ukporo apha l'apha iri l'ęsaa, e -shi teke o beberu buru eze ndu Jiuda; bę Jehowashi nwa Jiehowahazu byaru aburu eze ndu Ízurelu. Iphe, ọ noru l'aba-eze bụ apha iri l'ishii lę Samériya.

¹¹O mee ejo-ememe l'ęnya Chipfu. Ọ tọ haduru eme iphe-ęji ono, Jierobowamu nwa Nebatu meru; mbụ ono, o meru ndu Ízurelu ephe mee ono. Iphe-ęji ono bę o yeru ęka l'ememe.

Anwuhu Jiowashi

¹²Iphe ozo, nwugbaaru nū lę teke Jiowashi bụ eze; mę iphemiphe, o meru; mę okpehu iya, o gude too Amazaya, bụ eze ndu Jiuda ogu; bę e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu. ¹³Oo ya bụ; Jiowashi nwuhu lapfushia nna iya phe; e lia ya l'ęka e liru ndu eze ndu Ízurelu lę Samériya. Jierobowamu, bụ nwa iya bya anodu l'aba-eze nochia ęnya iya.

Anwuhu Elayisha

¹⁴Lę teke iphe-ememe, bụ iya mechaaru gbua Elayisha gudeshiru iya ike bę Jiowashi, bụ eze ndu Ízurelu jeru iya ajiji. O rwua bya araaha ękwa l'iphu iya sụ: “Nna mu-e! Nna mu-e! Gube onye bụ ugbo-inya; bya aburu o-gba-l'inya-ogu ndu Ízurelu!”

¹⁵Elayisha sụ iya: “Wota uta yę apfu.” Jiowashi bya ewota iya. ¹⁶Elayisha bya asụ eze ndu Ízurelu ono: “Seta apfu ono!” Ọ bya eseta iya. Elayisha bya atụ-kobe eze ono ęka l'ęka nkiya.

¹⁷Elayisha sụ iya: “guhaa windo ophu nọ laaru uzo ęnyanwu-awawa!” Ọ guhaa ya. Elayisha sụ iya: “Gbaa apfu ono!” Ọ gbaa ya. Elayisha pfua sụ: “Owa-a bụ apfu Chipfu, e-gude lwu-kpee! Oo apfu, ee-gude lwu-kpee ndu Arámu; kele ji-lwu ndu Arámu lę mkpukpu Afeku; mbụ woru phe saa osampfu.”

¹⁸Ọ sụkwa iya phọ: “wota apfụ ono!” O wota iya. Ọ sụ eze ndu Ízurẹlu ono: “Wata iya asù l'alì!” Ọ sù ya ugbo ẹto; bya ahaa ya. ¹⁹O mee; ẹhu ghuahaa onye kẹ Chileke ono eghu; ọ sù: “I gege asù iya ugbo ise m'ọbu ugbo ishii; k'ọphu i gege alwu-kpekwanu ndu Arámu jasù ii-mebyishikọta phẹ. Ọle nta-a bụ ugbo ẹto kpoloko bẹ ị-lwu-kpe phẹ.”

²⁰Tọbudu iya bụ; Elayisha nwuhu; e lia ya.

Ndu ojogu ọ-lwua-ọlaa, shi l'alì ndu Mówabu bẹ ezebatajẹ l'alì Ízurẹlu; mę a bahuepho l'apha ọphúú. ²¹O be teke o nweru ndu eli odzu; ẹphe bya amaru; ndu ojogu ọ-lwua-ọlaa ono bwaru phereketেকে; ẹphe parụ odzu nwoke ono tụa l'ilu Elayisha. Odzu nwoke ono je edenyi l'ọkpu Elayisha; o teta bya anodu ndzu ọzo; gbeshi pfuru apfuru.

Ọgu ndu Ízurẹlu waa ndu Arámu

²²Hazẹlu, bụ eze ndu Arámu bẹ kpakotaru ndu Ízurẹlu ẹhu teke Jiehovahazu bụ eze. ²³Ọle Chipfu l'anoduje emeru ndu Ízurẹlu eze-iphe-oma; aphuru phẹ obu-imemini; temę ọ ghakwaaru phẹ phọ iphu. Ọ buri iphe, kparu iya nụ bụ ọgbandzu ono, yee Ébirihamu; mę Áyizaku; waa Jiékọpu gbaru ono. Byasụ ntanụ-a bẹ ọ tọ budu uche iya g'o mebyishia phẹ; ọzoo g'ọ chipu phẹ l'atatiya iya.

²⁴Teke Hazẹlu, bụ eze ndu Arámu nwuhuru; bẹ nwa iya, bụ Benu-Hadadu byaru aburu eze nọchia ẹnya iya. ²⁵Ọ buri teke ono bẹ Jiowashi, bụ nwa Jiehovahazu tukoru mkpukpu lẹ mkpukpu ono, Hazẹlu shi natakota nna iya, bụ Jiehovahazu l'ogu ono naphutakota azu. Jiowashi lwu-kpekotaru iya ugbo ẹto; shi nno naphutakota mkpukpu ndu Ízurẹlu ono azu.

Teke Amazaya bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 25:1-24)

14 ¹O be l'apha, kwe Jiowashi nwa Jiehovahazu apha labo, e -shi teke ọ wataru aburu eze ndu Ízurẹlu; Amazaya nwa Jiowashi bya aburu eze kẹ ndu Jiuda. ²Ọ nwaru ukporo apha l'apha ise teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze buri ukporo apha l'apha tete lẹ Jierúsalem. Ẹpha ne iya bụ Jiehowadinu. Ẹka ne iya obu shi bụ Jierúsalem. ³Amazaya bẹ meru iphe, pfuru oto l'ẹnya Chipfu. Ọle o to mebeduru iya g'ochooroke iya, bụ Dévidi meru. O mekotaerupho gẹ nna iya, bụ Jiowashi meru. ⁴Obenu l'ọ tọ lwuduru ẹka aagwajẹ iphe ono; ndu Jiuda nọdu anoduje egwe eja; bya akpo ụnwù-isensu ọku l'eli ẹka ono.

⁵Alị-eze ono laepho Amazaya l'ẹka ọkpobe alala; o gbushia ndu-ozu iya ono, bụ phẹ gburu nna iya teke ọ bụ eze phọ. ⁶Ọle o to gbuduru unwe-girima ndu mgbugbumadzu ono; keke o tsoru iphe ono, e deru l'ekwo ekemu Mosisu l'ẹka ono, Chipfu tutu ekemu sụ: “Ndu nwuru nwa bẹ e tee gbudu l'ugwo iphe, unwu phẹ metaru; ọphu eegbukwapho unwegirima

l'ugwo iphe, nna, nwuru p̄h̄e n̄u metaru; onyen̄onu b̄e aa-laj̄e l'iphe-̄eji, o metaru."

⁷Oo ȳebedua b̄e gburu ndu Ed̄omu ̄unu ugbo ̄ukporo l'ise^a l̄e ns̄uda al̄i ̄Únú; bya alw̄uta mkp̄ukpu Sela l'ogu; woru iya ḡube Jīokutel̄u. O b̄uru ̄ep̄ha ono b̄e ̄oza byas̄u ntan̄u-a.

⁸T̄obudu iya b̄u; Amazaya bya ezia ozi g'e je ezia eze ndu Ízurēlu, b̄u Jiowashi nwa Jiehowahazu mb̄u nwanwa Jiehu; s̄u iya: "Bya g'anyi l̄e ngu z̄ugbabe ogu."

⁹Jiowashi, b̄u eze ndu Ízurēlu ziphu Amazaya, b̄u eze Jiuda ozi az̄u s̄u: "Oshi uke, d̄u l'úbv̄ú úbv̄ú Léban̄onu b̄e ziru oshi sida, d̄ukwapho l'úbv̄ú úbv̄ú Léban̄onu s̄u iya: 'Kena na watibe mu k̄e nwoke nwada ngu g'ọ luru.' T̄obudu iya b̄u; an̄u-egbudu, bu l'úbv̄ú úbv̄ú Léban̄onu ono ghataj̄eep̄ho; o z̄o oshi ̄úkèè ono pyaapyaa. ¹⁰I lw̄u-kpeanaru ndu Ed̄omu; i n̄odu ekua-naa onwongu. N̄odule-a l'ibe ngu ku onwongu; k'alw̄u-kpe, i lw̄u-kperu. ?B̄u ḡunu b̄e iime g'i kpatar̄u onwongu opfu, e-me g'unu l̄e ndu Jiuda daa?"

¹¹Ole Amazaya ta ngad̄uru iya nch̄i. Oo ya b̄u; Jiowashi, b̄u eze ndu Ízurēlu ch̄ita ndu ojogu iya jeshia; ep̄he l'eze ndu Jiuda, b̄u Amazaya je aghaa ya l̄e mkp̄ukpu B̄etu-Sh̄emeshi, n̄o l'al̄i Jiuda. ¹²Ndu Ízurēlu lw̄u-kpee ndu Jiuda; mee p̄h̄e; ep̄he gbaa nan̄u nan̄u lash̄ichaa ibe p̄h̄e. ¹³Jiowashi, b̄u eze ndu Ízurēlu bya egude Amazaya nwa Jiowashi; mb̄u nwanwa Èhazaya; mb̄u eze ndu Jiuda l̄e mkp̄ukpu B̄etu-Sh̄emeshi. O jekwapho Jierúsalemu je enwutsushia igbul̄o Jierúsalemu; a -gbe l̄e Onu-abata Ifuremu; je erwua l'onu-abata Mgbureku. Èka o nwutsuru b̄e ogologo iya rwuru ̄unu nkwo-̄eka. ¹⁴O ch̄itakota mkp̄ola-ododo; m̄e mkp̄ola-ochaa; m̄ewaro ivu, o h̄umaru l'eze-̄ulo Chipfu; m̄e op̄hu d̄u l'èka eedobeje ̄eku l'̄ulo eze. O ch̄itakwapho ndu a t̄u-chiru at̄u-chi lash̄ia Samériya.

¹⁵Iphe, nw̄ugbaberu n̄u teke Jiehowashi b̄u eze; mb̄u iphe, o mēberu; m̄e ̄huka ̄huka, o mek̄otar̄u; waa ḡe ȳe Amazaya, b̄u eze ndu Jiuda gu-de lw̄ua ogu; b̄e e dek̄otar̄u l'ekwo-ak̄o ndu eze ndu Ízurēlu. ¹⁶T̄o b̄udu iya b̄u; Jiehowashi nw̄uhu lapfushia nna iya p̄h̄e; e lia ya l'èka eelije ndu eze l̄e mkp̄ukpu Samériya. Oo ya b̄u; Jierobowamu, b̄u nwa iya b̄uru eze n̄ochia ̄enya iya.

¹⁷Amazaya, b̄u nwa Jiowashi; mb̄u eze ndu Jiuda bya an̄ofua apha iri l'ise; ḡe Jiowashi nwa Jiehowahazu, b̄u eze ndu Ízurēlu nw̄uhuchaaru.

¹⁸Iphe ozo, Amazaya megbaberu b̄e e dek̄otar̄u l'ekwo-ak̄o, ndu eze ndu Jiuda.

¹⁹L̄e Jierúsalemu b̄e a n̄o gbaaru Amazaya ejo-idzu; o gbalaa lash̄ia mkp̄ukpu Lakishi. Ep̄he ye ndu jepfuru iya l̄e Lakishi l'èka ono je egbua

^a 14:7 B̄u iya b̄u 10,000 l̄e mbekee.

ya. ²⁰Ephe gude inya palata iya bya elia lẹ Jierúsalemu l'ẹka e liru nna iya phẹ lẹ mkpukpu Dévidi.

²¹Ndu Jiuda l'ophu wofuta Azaríya, bụ onye nọwaru apha iri l'ishii mee ya eze l'ozo nna iya, bụ Amazaya. ²²Ọ bụrụ Azaríya ono mechaarụ; kpukwaa mkpukpu Elatu woru iya nụ-phu ndu Jiuda azụ gẹ Amazaya nwuhuchaaru lapfushia nna iya phẹ.

Jierobowamu k'ẹbo bụ eze ndu Ízurelu

²³Ọ be l'apha, kwe Amazaya nwa Jiowashi apha iri l'ise, o shi b́ta-ru eze ndu Jiuda; Jierobowamu nwa Jiehowashi bya ab́ru eze kẹ ndu Ízurelu. Iphe, ọ nọru l'aba-eze iya bụ ́kpọro apha labọ l'apha lanụ lẹ Samériya. ²⁴O mee ẹjo-ememe l'anya Chipfu. Ọ tọ haduru eme iphe-ẹji ono, Jierobowamu nwa Nebatu meru; mbụ ono, o meru ndu Ízurelu mee ono. ²⁵Oo ya bẹ e shi l'ẹka; a nataphukọta oke alị ndu Ízurelu azụ; e -shi lẹ mkpukpu Lebo-Hamatu jeye l'eze-enyimu nsụda Araba^b. O shi nno vụa; mbụ iphe ono, Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Ízurelu shihawaa l'onu onye-oziiya, bụ Jiona nwa Amítayi pfua; mbụ onye mpfuchiru Chileke ono, shi lẹ mkpukpu Gatu-Hefa.

²⁶Chipfu bẹ humawaru g'iphe-ẹhuka, ndu Ízurelu eje habe shii; mbụ lẹ g'ẹphe ha bẹ o rwubekotaru ẹka; mbụ iphe ẹhuka ono; shita l'ohu je akpaa l'amadu; ophu ọ dudu onye a-gbaru phẹ mkpu. ²⁷Ole eshinu Chipfu ta asuduru lẹ ya e-me g'ẹpha ndu Ízurelu chíhu lẹ mgboko-a bẹ o shi l'ẹka Jierobowamu, bụ nwa Jiowashi dzọta phẹ.

²⁸Iphe, nwugbaberu nụ teke Jierobowamu bụ eze; mẹ iphe, o meeberu; mẹ ẹhuka ẹhuka, o mekotaru; waa k'ogu, ọ lwugbaberu; mewarto g'o shi nataphu mkpukpu Damasukosu; mẹ mkpukpu Hamatu azụ l'ẹka ndu Jiuda woru nụ ndu Ízurelu bẹ e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu. ²⁹Tobudu iya bụ; Jierobowamu nwuhu lapfushia nna iya phẹ, bụ ndu eze ndu Ízurelu. Zekaraya, bụ nwa iya nwoke b́ru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Azaríya bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 26:1-5)

15 ¹O be l'apha, kwe Jierobowamu ́kpọro apha l'apha ẹsaa, e -shi teke ọ wataru ab́ru eze ndu Ízurelu; Azaríya nwa Amazaya bata l'aba-eze ndu Jiuda. ²Ọ nọwaru apha iri l'ishi teke ọ wataru ab́ru eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze b́ru ́kpọro apha labọ l'apha iri l'ẹbo lẹ Jierúsalemu. Ẹpha ne iya bụ Jiekolaya. Ẹka ne iya obu shi bụ Jierúsalemu. ³Azaríya bẹ meru iphe, pfuru oto l'anya Chipfu; ẹgube ono, nna iya, bụ Amazaya meru. ⁴Obenu l'ọ tọ lwuduru ẹka aagwaje iphe; ẹphe nọdu egweje ẹja l'ẹka ono; bya akpọ ́nwù-isensu oku.

^b 14:25 Oo mini ono bukwapho 'Eze-enyimu Únú'.

Ekpenta eme Azaríya

(2Iphe 26:16-23)

⁵Chipfu bya alọrụ ekpenta tū eze ono; ekpenta ono mee ya jasū mbọku, ọ nwụhuru. O buru l'ụlọ iche. Ọ buru Jiótamu, bụ nwa iya nwoke bẹ bụ onye-ishi l'ibe eze; buru iya bụ onye bụ ishi ndu alị ono.

⁶Iphe ọzo Azaríya megbabèrụ bẹ e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Jiuda. ⁷No iya; Azaríya nwụhu lapfushia nna iya phẹ. E lia ya l'ẹka e li-ru nna iya phẹ lẹ mkpụkpụ Dévidi. Jiótamu, bụ nwa iya nwoke buru eze nọchia ẹnya iya.

Zekaraya bụ eze ndu Ízurelu

⁸Ọ buru l'apha, kwe Azaríya ụkporo apha l'apha iri l'ẹsato, e -shi teke o beberu bya abụrụ eze ndu Jiuda; bẹ Zekaraya nwa Jierobowamu; byaru abụrụ eze ndu Ízurelu. Iphe, ọ nọrụ l'aba-eze bụ ọnwá ishii lẹ Samériya.

⁹Zekaraya mee ẹjo-ememe l'ẹnya Chipfu gẹ nna iya phẹ. Ọ tọ haduru eme iphe-ẹji, Jierobowamu nwa Nebatu meru; mbụ iphe-ẹji ono, o meru ndu Ízurelu mee ono.

¹⁰Ọo ya bụ; Shalumu nwa Jiabeshi gbaaru iya ẹjo-idzu; nọdu l'iphu ndu Ízurelu gbua ya; bya abụrụ eze nọchia ẹnya iya. ¹¹Iphe, nwụgbaberu nū teke Zekaraya nọ bẹ e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu. ¹²Ọo ya bụ; iphe ono, Chipfu pfuru Jiehu vụa; mbụ iphe ono, o pfuru iya sụ: “Oshilọkpa ngu bụ phẹ a-nọdu l'aba-eze ndu Ízurelu; buru eze jeye l'ogbo k'eno.”

Shalumu bụ eze ndu Ízurelu

¹³Shalumu nwa Jiabeshi bya abụrụ eze l'apha, kwe Uzáya ụkporo apha l'apha iri lẹ tete, e -shi teke o beberu bya abụrụ eze ndu Jiuda. Iphe, ọ nọrụ l'aba-eze bụ ọnwá lanụ lẹ Samériya. ¹⁴Menahemu nwa Gadi bya eshi lẹ mkpụkpụ Tiza jeshia Samériya. Ọ nọdu lẹ Samériya l'ẹka ono tsoo Shalumu nwa Jiabeshi ọgu; gbua ya; buru eze nọchia ẹnya iya.

¹⁵Iphe, nwụgbaberu nū teke Shalumu bụ eze; mẹ ẹjo-idzu, ọ gbaru bẹ e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu.

¹⁶Teke onoya bẹ Menahemu gbẹ lẹ mkpụkpụ Tiza tsoo ndu mkpụkpụ Tifusa ọgu; woru phẹ lwụa; mẹ ndu bukube phẹ nū; kele ẹphe jikaru iya. Ọ kpafushicha ụnwanyi, dụ ime ẹpho.

Menahemu bụ eze ndu Ízurelu

¹⁷O be l'apha, kwe Azaríya ụkporo apha l'apha iri lẹ tete, e -shi teke ọ byaru abụrụ eze ndu Jiuda; Menahemu nwa Gadi bahụ l'aba-eze ndu Ízurelu. Iphe, ọ nọrụ l'aba-eze bụ apha iri lẹ Samériya. ¹⁸Menahemu mee ẹjo-ememe l'ẹnya Chipfu. Teke ọ bụ eze bẹ ọ tọ haduru eme iphe-ẹji ono,

Jierobowamu nwa Nebatu meru ono; mbụ ono, o meru ndu Ízurelu mee ono.

¹⁹Eze ndu Asiriya, bụ Pulu bya achita ndu oḡu zebata l'alì ndu Ízurelu. Menahemu nù iya mkpola-ochaa, erva iya dū unu talentu labo l'ukporo talentu iri; g'o mee g'o noshia ike l'aba-eze iya. ²⁰O buru l'alì Ízurelu be Menahemu shi wofuta okpoga ono. Ndu nweru iphe be o keshiru utu ono; onyenonu be o keru mkpola-ochaa, erva iya dū ukporo shekelu labo le shekelu iri nù; g'a chikobe nù eze ndu Asiriya. Oo ya bụ; eze ndu Asiriya ono tugbua laphushia azu; ophu o tọ ndubaeduru l'alì ono.

²¹Iphe ozo, nwugbaberu nù teke Menahemu nọ; me iphe, o mekotaru be e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu. ²²Menahemu kuru mgbenya ikpazu; o buru iya alapfu nna iya phe. Pekahaya, bụ nwa iya buru eze nochia enya iya.

Pekahaya bụ eze ndu Ízurelu

²³O be l'apha, kwe Azariya ukporo apha labo l'apha iri, e -shi teke o beberu buru eze ndu Jiuda; Pekahaya nwa Menahemu bahu l'aba-eze ndu Ízurelu. Iphe, o nọru l'aba-eze bụ apha labo le Sameriya. ²⁴Pekahaya be meru ejo-ememe l'enya Chipfu. O tọ haduru eme iphe-eji ono, Jierobowamu nwa Nebatu meru ono; mbụ ono, o meru ndu Ízurelu ephe mee ono. ²⁵Onye-ishi ndu oḡogu Pekahaya, epha iya bụ Peka nwa Remalaya gbaaru iya ejo-idzu; gbata ukporo umadzu labo l'iri le Giladu; ephe tsoru iya je etsoo Pekahaya oḡu l'eka a kpuru o shihu ike l'ulo-eze le Sameriya; ephe gbua ya; gbukwapho Agobu; me Ariye yeru iya. Oo ya bụ; Peka gbua Pekahaya; buru eze nochia enya iya.

²⁶Iphe ozo, nwugbaberu nù teke Pekahaya bụ eze; me iphe, o mekotaru be e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu.

Peka bụ eze ndu Ízurelu

²⁷O be l'apha, kwe Azariya ukporo apha labo l'apha iri l'ebo, o byaru aburu eze ndu Jiuda; Peka nwa Remalaya bahu l'aba-eze ndu Ízurelu. Iphe, o nọru l'aba-eze ono bụ ukporo apha le Sameriya. ²⁸Peka meru ejo-ememe l'enya Chipfu. O tọ haduru eme iphe-eji ono, Jierobowamu; nwa Nebatu meru; mbụ ono, o meru ndu Ízurelu mee ono.

²⁹Teke Peka bụ eze ndu Ízurelu be Tigulatu-Pilesa, bụ eze ndu Asiriya nataru mkpukpu Ijionu; me mkpukpu Abelu-Betu-Maka; waa mkpukpu Jianowa; me mkpukpu Kadeshi; me mkpukpu Hazo. O natakwarupho alì Giladu; me alì Gálili, bụ iya bụ alì ndu Nafutali l'ophu; kpukoo ndu eka ono le ndzu lashia Asiriya. ³⁰O be l'apha, kwe Jiótamu nwa Uzaya ukporo apha, e -shi teke o beberu bya aburu eze ndu Jiuda; Hosiya nwa Ela gbaaru Peka nwa Remalaya ejo-idzu; woru iya gbua; buru eze nochia enya iya.

³¹Iphe ọzo, nwụgbaberu nụ teke Peka bụ eze; mę iphe, o mekọtaru bę e dekọtaru l'ẹkwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu.

Teke Jiótamu bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 27:1-9)

³²O be l'apha, kwe Peka nwa Remalaya apha labọ, e -shi teke ọ wataru aburu eze ndu Ízurelu; Jiótamu nwa Uzáya bahụ l'aba-eze ndu Jiuda. ³³Iphe, ọ nọru bụ ụkporo apha l'apha ise teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lę Jierúsalemu bụ apha iri l'ishii. Epha ne iya bụ Jierusha nwada Zadoku. ³⁴Jiótamu meru iphe, pfuru ọto l'anya Chipfu egube ono, nna iya, bụ Uzáya meru. ³⁵Obenu l'ọ tọ lwuduru ẹka aagwaję iphe. Ndu Jiuda nọdu egweje ẹja; bya akpọ ụnwù-isensu oku l'ẹka ono. Jiótamu bụ iya kpukwaru onu-abata ono, eeshije abahụ l'eze-ulo Chipfu ono, bụ iya bụ Onu-abata Imeli.

³⁶Iphe ọzo, Jiótamu megbaberu bę e dekọtaru l'ẹkwo-akọ ndu eze ndu Jiuda. ³⁷Oo teke ono bę Chipfu byaru awata ezi Rezinu, bụ eze ndu Arámu; mę Peka nwa Remalaya g'ephe je etsoo ndu Jiuda ogu. ³⁸No iya; Jiótamu nwuhu lapfushia nna iya phe; e lia ya l'ẹka e liru nna iya phe lę mkpukpu Dévidi, bụ ochooroke iya. Nwa iya, bụ Éhazu bya aburu eze nọchia ęnya iya.

Teke Éhazu bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 28:1-4)

16 ¹O be l'apha, kwe Peka nwa Remalaya apha iri l'ęsaa, e -shi teke ọ wataru aburu eze; Éhazu nwa Jiótamu bya aburu eze kę ndu Jiuda. ²Éhazu bę nọwaru ụkporo apha teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lę Jierúsalemu bụ apha iri l'ishii. O to meduru iphe, pfuru ọto l'anya Chipfu, bụ Chileke iya egube ochooroke iya, bụ Dévidi meru. ³O tsoru ẹka ndu eze ndu Ízurelu. Ọ kpọru nwa iya nwoke oku gude gwee ẹja, bụ iya bụ ẹyi ono, ọha ono, Chipfu chifuru l'iphu ndu Ízurelu shi anọduje eme ono. ⁴O gweru ẹja; kpọo ụnwù-isensu oku l'ẹka aagwaję iphe; mę l'úbvú úbvú; mękpoo lę mkpula mkpula oshi, jakashiru ajakashị.

⁵Tobudu iya bụ; Rezinu, eze ndu Arámu; mę Peka nwa Remalaya, eze ndu Ízurelu bya eje ogu lę Jierúsalemu; ephe kepheta Éhazu; ọle ephe ta alwu-kpeduru iya. ⁶Ọ buru teke ono bę eze ndu Edomu lwuta-phuru mkpukpu Ilatu azu nụ ndu Edomu. Ọ chishikotaru ndu Jiuda lę mkpukpu Elatu ono; ndu Edomu bya ebuchishia ya byasu ntanu-a.

Éhazu arwọ n-yemęka l'ẹka ndu Asiriya

(2Iphe 28:16-21)

⁷Oo ya bụ; Éhazu bya ezia ndu-ozu g'e je ezia Tigulatu-Pilesa, bụ eze ndu Asiriya su: “Mu bụ onye-ozu ngu; teme mu buru nwa ngu; byanu

bya anafuta mu l'eka eze ndu Aramu; me l'eka eze ndu Izurelu, bu ndu etso mu ogu.” ⁸Éhazu bya achikoo mkpola-ochaa; me mkpola-ododo, du l'eze-ulo Chipfu; me ophu du l'ulo eku l'ibe eze nu g'a nu eze ndu Asiriya onoya. ⁹Eze ndu Asiriya bya ekweta iphe, Éhazu rworu iya; chita ndu ojo-gu iya ephe wuru jeshia Damasukosu je alwuta iya; kpukoo ndu bu l'eka ono le ndzu lashia ali Kiru; bya eworu Rezinu gbua.

¹⁰Noo ya; eze, bu Éhazu tugbua jeshia Damasukosu ge ya je ahuma Tigulatu-Pilesa, bu eze ndu Asiriya. O jerwua; bya ahuma oru-ngweja le Damasukosu; o woru ophu du egube ono see esese nu g'e wolaaru Ura-ya, bu onye uke; dekota ugbugba iya; me egube, ee-gude kpua ya woru nu iya. ¹¹Oo ya bu; Uraya, bu onye uke ono kpua oru-ngweja; mbu ophu dupho g'ono, Éhazu shi Damasukosu nu iya ono. O kpu-gheru iya teme eze, bu Éhazu shi Damasukosu lwa. ¹²Eze bya eshi Damasukosu lwa; bya ahuma oru-ngweja ono. O bya ejerwua ya; bya egwee ngweja l'eli iya.

¹³O gweru ngweja, a kpokotaru oku; me ngweja-nri; me ngweja-mee; bya ephee mee anu, o gburu ke ngweja-ehu-guu l'eli oru-ngweja ono.

¹⁴Oru-ngweja ono, e gude onyirubvu mee, shi nodu l'iphu Chipfu ono be o pafutaru l'atathu ulo ono; mbu ono, du le mgbaka oru-ngweja ono, a kpuru k'ophuu; ye eze-ulo Chipfu; woru iya dobe l'uzo isheli oru-ngweja ono, o kpuru ono.

¹⁵No iya; eze, bu Éhazu bya atuaru Uraya, bu onye uke ekemu su: “Oo l'eli oru-ngweja-a, a kpuru k'ophuu-a be ii-gweje ngweja-akpo-oku, eegweje l'utsu; gwee ya ngweja-nri, eegweje l'uzenyashi; me ngweja-akpo-oku; waa ngweja-nri, shi eze l'eka; me ngweja-akpo-oku, shi ndu ali-a l'eka; me ngweja-nri phe; me ngweja-mee phe. Nokwapho g'ii-pheje iya mee anu, ngweja-akpo-oku; me mee anu, e gude gwee ngweja ozo. Oru-ngweja ono, e meru l'onyirubvu ono be mu e-jeje akpata ishi iphe.” ¹⁶Uraya, bu onye uke ono mekota iphe, eze, bu Éhazu kakotaru iya g'o mee.

¹⁷Eze, bu Éhazu bya akpokashia iphe ono, e swebegbaru le mgbureku mgbureku ogba-kperekpere pho; pashikwaapho eze gbmugbam, shi nodugbaa ya l'eli. O pafukwarupho eze durongu mini pho, e doberu l'eli oke-eswi, a kpuru l'onyirubvu pho; mbu ono, shi nodu iya le mkpula ono; woru iya tu-kobe l'eli mkpuma. ¹⁸O gude ge ya mee iphe, a-du eze ndu Asiriya ree l'obu pafu eka oshi-eze atu-kojeru; bya agu-chia eka eze eshije abahu l'eze-ulo Chipfu.

Anwuhu Éhazu (2Iphe 28:26-27)

¹⁹Iphe ozo, Éhazu megbaberu be e dekotaru lekwo-akpo ndu eze ndu Jiuda. ²⁰No iya; Éhazu nwuhu lapfushia nna iya phe; e lia ya l'eka e liru nna iya phe le mkpukpu Dévidi. Hezekaya, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya.

Hosiya bu eze ndu Ízurelu

17 ¹O be l'apha, kwe Éhazu apha iri l'èbo, e -shi teke ọ byaru abụru eze ndu Jiuda; Hosiya nwa Ela bahụ l'aba-eze ndu Ízurelu. Iphe, ọ nọru l'aba-eze ono buru apha tete lẹ Samériya. ²Hosiya bẹ meru ẹjo-ememe l'anya Chipfu. Iphe ọ buẹpho kpoloko bu l'ẹjo-iphe, o meru te erwuduru gẹ kẹ ndu vuhawa iya ụzo buru eze l'alị Ízurelu.

³Shalumanesa, bu eze ndu Asiriya bya ejepfu Hosiya ọgu; je alwu-kpee ya. Hosiya bya awata iya ejeru ozi; bya atụaha akirikọ nùahaa ya. ⁴Eze ndu Asiriya bya amaru lẹ Hosiya achiru iya ẹjo-idzu; kẹle Hosiya ziru ndu-ozì g'ẹphe je ezia So, bu eze ndu Ijiputu g'o yetaru iya ẹka; ọphu ọ tųedu akirikọ anụ eze ndu Asiriya ẹgube ono, o shi atuje iya aphagapha ono. Ọo ya bu; eze ndu Asiriya gude Hosiya tų-chia lẹ mkpọro. ⁵No iya; eze ndu Asiriya chita ndu ojogu iya ẹphe zebata l'alị Ízurelu l'ophu; ẹphe wuba lẹ Samériya kephee ya apha ẹto. ⁶O buru l'apha, kwe Hosiya apha tete, e -shi teke ọ bataru l'aba-eze; bẹ eze ndu Asiriya lwataru Samériya; kpukoo ndu Ízurelu lẹ ndzu chita lashia Asiriya; je edobe phe ẹphe buru lẹ mkpukpu Hala; waa l'uzo ẹnyimu Habo lẹ mkpukpu Gozanu; bya achita ndu ọphu ọ chitaru dobe; ẹphe buru lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, du l'alị Midiya.

Iphe-ẹji, ndu Ízurelu waa ndu Jiuda megbabẹru

⁷Iphe, meru g'o gude ọ nwuaru ndu Ízurelu nno bu l'ọ l'ẹphe mesweru Chipfu, bu Chileke phe; mbụ onye ono, dufutaru phe l'alị Ijiputu l'ẹka Fero, bu eze ndu Ijiputu ono. Ẹphe baaharu agwa ẹja; ⁸tẹme ẹphe tso-ru meahaa g'oha ono, Chipfu chishiru l'iphe ẹphebe ndu Ízurelu ono shi eme; mbụ meahaa iphe ono, ndu eze ndu Ízurelu wobataru l'alị ono. ⁹Ndu Ízurelu ono nọdu anọduje l'edomi eme Chipfu, bu Chileke phe iphe, apfuduru-oto. Lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu phe bẹ ẹphe kpushiru ẹka aagwaje iphe dobegbaaru onwophe. Ẹphe kpushiru iya lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, hagbaa nwanshii je akpaa lẹ mkpukpu, a kpuru; o shihu ike. ¹⁰L'úbvú úbvú, nogbaa l'alị ono; mẹ lẹ mkpula mkpula oshi, jakashiru ajakashị bẹ ẹphe dobekotaru agwa; kpobegba itso Ashera. ¹¹Ẹphe nọdu anọduje akpọ ùnwù-isensu oku l'ẹka ono, aagwaje iphe ono; ẹgube ono, ndu oha ono, Chipfu chifuru ẹphe shi akpoje iya ono. Ẹphe meru ẹjo-ememe gude kpat-sua Chipfu ẹhu-eghu. ¹²Ẹphe baaru agwa ẹja; mbụ iphe ono, Chipfu suru phe: “Unu be emekwa iphe, du nno-a!” ¹³Chipfu shi l'onu ndu mpfuchiru iya l'ophu; mẹ ndu aphụ ọphulenyà lẹ ndu Ízurelu mẹ ndu Jiuda ẹka lẹ nchị sụ: “Unu haa eme ẹjo-ememe, unu eme. Unu meje ekemu mu; mẹ iphe, mu toru okpa iya; mbụ ekemu ono, mu turu nụ nna unu phe ono; mbụ ono, mu shi l'ẹka ndu-ozì mu phe, bu ndu mpfuchiru nụ unu ono.”

¹⁴Obenu l'ephe ta angaduru nchi; ephe kwefuru ike; ge nna phe ono, te ekwetaduru ke Chipfu, bu Chileke phe ono. ¹⁵Ephe jikaru eme iphe, o toru okpa iya; me ogbandzu ono, ye nna phe gbaru ono; ephe kwefuru ike l'iphe, o nmaru phe okwa iya. Ephe tsoru abapheru agwa, adudu iphe, o yi eja; ephebedua l'onwophe bya abufuaru ndu ta aduedu iphe, ephe yi. Ephe tsoru eka ndu oha ono, bupheru phe mgburugburu, bu iya bu ndu ono, Chipfu suru g'ephe te emekwa ge ndu ono eme ono.

¹⁶Ekemu, Chipfu, bu Chileke phe tukotaru phe l'ophu be ephe jikakotaru. Ephe kpuru agwa labo, du g'unwu oke-eswi doberu onwophe; bya edobekwapho itso Ashera; bya abaahaaru kpokpode; me Balu eja. ¹⁷Ephe kpuru unwu phe unwoke; me unwada phe oku; gude gwee eja. Ephe nodu anoduje ejekwapho l'aja; bya eme omamanshi. Ephe woru onwophe togboru eme ejo-ememe l'enya Chipfu; gude nno akpatsu iya ehu-eghu.

¹⁸Oo ya bu; ndu Izurelu mee; ehu ghushiaha Chipfu eghe ike; o chifu phe l'iphu iya. Ndu ophu o haru kpoloko buru ndu okpa-ipfu Jiuda. ¹⁹Ophu ndu Jiuda edobekwarupho ekemu Chipfu, bu Chileke phe. Ephe jekwapho eye eka l'eme iphe ono, ndu Izurelu wobataru ono. ²⁰Chipfu jikakota iphe, bu oshilokpa Izurelu; nua phe aphu bya enwuru phe nu ndu kwaru phe l'okwata; jeye o chifukota phe l'atatiphu iya.

²¹Teke Chipfu bufuerupho Izurelu l'onulo Dévidi be ephe meru Jierobowamu nwa Nebatu eze phe. Jierobowamu mee ndu Izurelu ephe haa etso Chipfu; bya akpata ephe mee iphe-eji, paru eka apaa. ²²Ndu Izurelu be yekotaru eka l'eme iphe-eji ono, Jierobowamu meru ono. Ephe ta ahaduru iya ememe; ²³jeye teke Chipfu chifuru ndu Izurelu ono l'iphu iya egube ono, o shihawaa l'onu ndu-ozu iya, bu ndu mpfuchiru pfua l'oo-du ono. Noo ya; a kpukoo ndu Izurelu l'alì phe chiru lashia Asiriya byasu ntanu-a.

Ndu ohozo byaru ebuchishia Samériya

²⁴Eze ndu Asiriya je achita nemadzu l'alì Babilonu; me le Kuta; me le Ava; me le Hamatu; me le Sefavayimu je edobe phe g'ephe buru le mkpu-kpu le mkpukpu, du l'alì Samériya l'ozo ndu Izurelu. Oo ya bu; ephe nweru alì Samériya; tukoo mkpukpu, du iya nu buchishikota. ²⁵Le mbu teke ephe bya eburu l'eka ono be ephe te eshidu abajeru Chipfu eja. Oo ya bu Chipfu yenu oduma; o nodu l'echilabo phe; haru phe gbushiaha. ²⁶E pfuaru iya eze ndu Asiriya su: “Ndu-a i chitaru dobe g'ephe buru le mkpukpu le mkpukpu, du l'alì Samériya-a be ta amakwa nsò Chileke alì ono. O ye oduma; o nodu l'echilabo phe egbushi phe; kele ephe ta amadu nsò Chileke alì ono.”

²⁷Tobudu iya bu; eze ndu Asiriya tua ekemu su: “Unu duta onye lanu le ndu-uke Chileke ono, unu kputaru l'eka ono; g'o je eburu eburu l'eka ono; g'o zia phe nsò Chileke alì ono.” ²⁸No iya; onye lanu le ndu-uke Chileke ono, ephe shi le Samériya kpata jenu je eburu le mkpukpu Betelu; ziahaa phe g'ephe e-shi abajeru Chipfu eja.

²⁹Ọle ọha, nonu bẹ metacharu agwa alì phẹ swibe onwophe lẹ mkpụ-kpu, ẹphe bugbaa; woru iya dobechaa lẹ nwụlo-agwa, ndu Samériya kpùshiru l'ẹka ẹphe agwajẹ iphe. ³⁰Ndu ọphu shi l'alì Bábìlonu metaru agwa Sukọt-Benotu; ndu ọphu shi l'alì Kutu; meta agwa ọphu bụ Nẹgalu; ndu ọphu shi l'alì Hamatu meta agwa, bụ Ashima; ³¹ndu ọphu shi lẹ Ava meta agwa, bụ Nibuhazu yee Tatakụ. Ndu ọphu shi l'alì Sefavayimu meta agwa, bụ Adurameleku; yee Anameleku. Ndu Sefavayimu ono bẹ akpoje unwu phẹ ọku gude gweeru agwa phẹ eja.

³²Ẹphe abajẹkwarupho Chipfu eja. Ọle iphe, ẹphe meru bụ l'ọo ndu nkephẹ bẹ ẹphe hotaru g'ẹphe gwajẹru phẹ iphe lẹ nwụlo-agwa, dughbaa l'ẹka aagwajẹ iphe ono. ³³Ẹphe nọdu abajẹru Chipfu eja; obenu l'ẹphe abajẹkwarupho agwa phẹ eja l'ụzo ndu alì ẹka ẹphe shi emeje.

³⁴Ẹphe emeephọ g'ẹphe shi emejehawaa ono byasụ ntanụ-a. Ẹphe ta abaduru Chipfu eja; ọphu ẹphe emedu iphe, ọ toru ọkpa iya; mẹ omelalì iya; ọphu ẹphe emedu ekemu iya; waa ekemu ono, ọ tũru nù oshilọkpa Jiékọpu, bụ onye ono, ọ guberu Ízurelù. ³⁵Teke Chipfu yee ndu Ízurelù gbarù ndzù bẹ ọ sũru phẹ: “G'ọ tọ dukwa agwa ọzo, unu a-barù eja; ọzoo phozeru iya; ọzoo jeeru iya ozi; ọzo gwaa ya agwagwa. ³⁶Ọo Chipfu, bụ onye gude ike iya, parù ẹka; mẹ ọkpehu iya dufuta unu l'alì Ijiputu bẹ unu a-bajẹru eja. Ọo yẹbedua bẹ unu e-phozejeru; ọ buru iya bẹ unu e-gwejeru eja nù. ³⁷Unu kwabẹkwa ẹnya meje iphe, mu toru ọkpa iya; mẹ omelalì mu; mẹ iphe, mu sũru g'e meje; waa ekemu ono, mu deru doberu unu ono jasũru asũru. Unu ta abajẹkwaru agwa eja. ³⁸Unu ta azọhakwa ogbandzu ono, mu l'unu gbarù ono; ọphu unu abajẹkwaru agwa eja. ³⁹Ọo Chipfu, bụ Chileke unu bẹ unu a-bajẹchiaru eja. Ọo ya bụ onye a-nafuta unu l'ẹka ndu ọhogu unu l'ọphu.”

⁴⁰Ọle ẹphe ta angaduru nchì; ẹphe kwaa l'eme g'ẹphe shi emejehawaa phọ. ⁴¹Noo ya; ọha ono nọdu abarù Chipfu eja; bya abakwarupho agwa nkephẹ eja. Unwu phẹ je akpaa lẹ nwanwa phẹ buru gẹ nna phẹ meru bụ g'ẹphebedua eme byasụ ntanụ.

Teke Hezekáya bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 29:1-2)

18 ¹O be l'apha, kwe Hosiya nwa Ela apha ẹto, e -shi teke ọ watarù aburù eze ndu Ízurelù; Hezekáya, bụ nwa Éhazu bahù l'aba-eze ndu Jiuda. ²Ọ nọwaru ụkporo apha l'apha ise teke ọ watarù aburù eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu buru ụkporo apha l'apha tete. Ẹpha ne iya bụ Abi nwada Zekaraya. ³Hezekáya bẹ meru iphe, pfuru ọto l'ẹnya Chipfu ẹgube ochooroke iya, bụ Dévidi meru. ⁴Ọ lwurù ẹka aagwajẹ iphe; bya akụpyashia mkpuma, e doberu nsọ; bya egbutsushichaa itso Ashera. O tsupyashikwarupho agwọ ono, Mosisu gudeje onyirubvu mee pho; kele jasù lẹ teke ono bẹ ndu Ízurelù shi akpojekwadu ụnwù-isensu ọku anù iya. E shi ekuje agwọ ono Nehushutanu.

⁵Hezekáya bẹ dakoberu Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu. Ọ tọ dudu onye eze ọzo, dūbaa g'ọo ya lẹ ndu eze ndu Jiuda g'ẹphe ha; mbụ je akpaa lẹ ndu ọphu vu iya ọzo bụru eze; mę ndu ọphu tsotar u iya nı. ⁶Noo keke ọ tıru Chipfu swıswıa. O to tsonyadaru Chipfu o tsobuhu iya. O dohekotaru ekemu ono, Chipfu tıru nı Mosisu ono. ⁷Chipfu swıru iya ọkpobe eswiru; k'ọphu bı l'ıphemıphe, o yeru ẹka l'abıjeru iya pho ıpete. O kwefuru eze ndu Asiriya ike; ọphu o to jeduru iya ozi. ⁸Ọ lıwı-kperu ndu Filisitayinu; e -shi lẹ mkpukpu, ha nwanshıı je akpaa lẹ mkpukpu phe, a kpuru; o shıhu ike; mbı je akpaa lẹ mkpukpu Gaza; yee mkpukpu, gbapheru iya mgburugburu.

⁹O be l'apha, kwe Hezekáya apha ẹno, e -shi teke ọ byaru aburu eze ndu Jiuda, bı iya bı apha, kwe Hosiya nwa Ela apha ẹsaa, e -shi teke ọ bahuru l'aba-eze ndu Ízurelu; Shalumanesa, bı eze ndu Asiriya jee ọgu lẹ Samériya; je ekephe ya mgburugburu. ¹⁰A noephe apha ẹto; ẹphe naa mkpukpu ono. Ọ bıru l'apha, kwe Hezekáya apha ishıı bẹ a natarı Samériya, bı iya bı apha, kwe Hosiya apha tete, e -shi teke ọ bahuru l'aba-eze ndu Ízurelu. ¹¹Eze ndu Asiriya chıta ndu Ízurelu lashıa Asiriya; je edobe phe lẹ mkpukpu Hala; mę l'uzo ẹnyımu Habo lẹ mkpukpu Gozanu; mę lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, dı l'alı Midiya. ¹²Iphe, kparı iphe ọ dı nno bı lẹ ndu Ízurelu jıkaru eme iphe, Chipfu, bı Chileke phe sıru g'ẹphe mee; ẹphe mebyıru ọgbandzu Chileke ono. Iphe, Mosisu, bı onye-ozı Chipfu pfukotar u phe bẹ ẹphe ta angaduru nchı; ọphu ẹphe emeduru iya.

Senakeribu eye ndu Jierúsalemu ebvu

(2Iphe 32:1-19; Azá 36:1-22)

¹³Tobudu iya bı; o rwua l'apha, kwe eze, bı Hezekáya apha ırı l'eno, ọ watarı aburu eze; Senakeribu, bı eze ndu Asiriya bya ọgu l'alı ndu Jiuda; bya atuko mkpukpu phe g'ọ ha, bı mkpukpu, a kpushıru ike lıwıa lıwıta. ¹⁴No iya; Hezekáya, bı eze ndu Jiuda bya ezia ozi g'e je ezia eze ndu Asiriya l'eka ọ nọ lẹ mkpukpu Lakishi sı: “Mu chowaru ngu opfu. Jiko la-phurọ azı. Iphe, ı sukpoerupho gę mu pfıa bę mu a-pfı.” Eze ndu Asiriya ono sı Hezekáya, bı eze ndu Jiuda g'ọ nı iya mkpola-ochaa, ẹrwa iya dı ukporo talentu ırı l'ise; yee mkpola-ododo, ẹrwa iya dı ukporo talentu lẹ talentu ırı. ¹⁵Oo ya bı; Hezekáya chıtakota mkpola-ochaa, nokota l'eze-ulo Chipfu; mę l'ulo ẹku ibe eze woru nı eze ndu Asiriya ono.

¹⁶Teke ono bẹ Hezekáya kweshıru mkpola-ododo, o kweru lẹ mgbo; mę ọphu o kweru l'okpa mgbo eze-ulo Chipfu woru nı eze ndu Asiriya ono.

¹⁷No iya; eze ndu Asiriya ono bya agbẹ lẹ mkpukpu Lakishi zia umadzu ẹto, bı ndu-ishi ojogu iya; yeru phe ndu ojogu, dı igwerigwe g'ẹphe jepfu eze, bı Hezekáya lẹ Jierúsalemu. ẹphe jerwua Jierúsalemu; bya eje apfurı l'ishi mgba-mini okpuru ọzo eli, dı l'uzo ono, eeshıje eje ẹka aasajẹ uwe. ¹⁸ẹphe zia g'e je ekuaru phe eze; ọ bıru ẹliyakımu nwa Hilıkaya, bı

onye-ishi l'ibe eze; waa Shebuna, onye edeje ẹkwo; waa Jiowa nwa Asafu, bu onye nkwakọbe be lufutaru byapfutashia phe.

¹⁹Onye-ishi ndu ojogu ono bya asu phe: “Unu je akaru Hezekaya le-a: Wakwa iphe, o pfuru; mbu Okalibe eze, bu eze ndu Asiriya. O suru-a: ?Bu le gunu be i chiru nwupfu ophu i nweru kwee? ²⁰I suru l'i macha-waru eregede ugu bya enweru ike, e gude alwu ugu. Obenu l'opfu ngu bu okorobo opfu. ?Bu onye be i dakoberu ekwefuru yebe eze ndu Asiriya ike? ²¹Lenu nta-a; o kwa ndu Ijiputu be i dakoberu; mbu Ijiputu ono, bu mgbawa-echara, abujeru: onye dakoberu iya nu; lo yejashia ya aka meka iya iphe onoya. O kwa egube ono be Fero du; mbu eze ndu Ijiputu. O kwa nno bu go duru iphe, bukpo ndu dakoberu iya nu. ²²Teke i sukwanuru mu lo Chipfu, bu Chileke unu be unu dakoberu; ?to budu Chipfu obu bu ophu Hezekaya lwuru aka aagwaje iya; bya emebyishia oru-ngweja iya; bya asu ndu Jiuda ephe le ndu Jierusalemu gephe byaje abaaru oru-ngweja ono, du le Jierusalemu ono eja-a?

²³“Byalekwa-a gidzu buru unu le nnajiuphu mu, bu eze ndu Asiriya nanu. Mu a-kpuru unu inya ise kpee ngu; me o -buru l'ii-du ike yechaa ya ndu a-nodu agba iya nu. ²⁴Odumeka; ?denu gi riru l'ii-du ike kpafu l'iphu onye-ishi ndu ojogu nnajiuphu mu; m'obeta o buru onye enya kachaa alwalwa le ndu-ishi ndu ojogu iya; leka o bu ndu Ijiputu be i dakoberu gephe chie ngu ugbo-inya; chie ngu ndu agbaje inya-ogu? ²⁵Ozo bu le-a; ?i dobesu lo to budu Chipfu be mu no leka bya ugu leka-a ge mu mebyishia ya? O kwa Chipfu lonwiya ziru mu ge mu bya ugu l'ali-a mebyishia ya.”

²⁶Tobudu iya bu; Eliyakimu nwa Hilikaya; yee Shebuna; waa Jiowa bya asu onye-ishi ndu ojogu ono-a: “Jiko gude opfu-ali ndu Aramu^c pfuru yeru anyibe ndu-ozu ngu; eshinu anyi anu iya ree. Te egudeshi opfu-ali ndu Jiuda^d pfuru yeru anyi; kele ndu no l'eli igbulu anukwa iya.”

²⁷Onye-ishi ndu ojogu ono su phe: “?Bu unu le nnajiuphu unu kpoloko be o du unu ge nnajiuphu mu ziru mu ge mu bya ezia ozi-a? Waawakwa. O kwa unu le ndu ono, no l'eli igbulu ono; mbu ndu ono, unu lephe e-mechaa ria nshi unu lonu; ngua mamini, unu gboru be mu epfuru iya.”

²⁸Onye-ishi ndu ojogu ono bya apfuru bya egude opfu ndu Jiuda bya arashia ya ike su: “Unu numakwa iphe, o pfuru; mbu Okalibe eze ono, bu eze ndu Asiriya! ²⁹Wakwa iphe, eze ndu Asiriya pfuru: Unu te ekwekwa ge Hezekaya dephua unu. O too dukwa ike adzota unu leka mu! ³⁰Ophu unu ekwekwa ge Hezekaya deta unu g'unu dakobe Chipfu; leka oopfuru unu asuje le Chipfu ta adukwa iphe, e-me go to dzota unu. Le mkpukpu-a taa lakwa leka eze ndu Asiriya. ³¹Unu ta angakwaru Hezekaya nchi; kele eze ndu Asiriya sukwaru g'unu wufutakwa wu-pfuta iya ge ye

^c 18:26 Bu iya bu 'Aramaic' le mbekee. ^d 18:26 Bu iya bu 'Hebrew' le mbekee.

unu doshia. Oo ya bu g'on'yemonye le g'unu ha eria akpuru shi le vayinu iya; ria akpuru, shi l'oshi figu iya; bya angua mini, du le welu iya; ³²jasu teke ya a-bya eduta unu; lashia ali, du ge k'unu; mbu ali, ereshi du; mee ophu du iya; ali, nri du; teme opfu-vayinu du iya; oshi olivu du iya; bya aburu ali, manu-enu du; k'opfu unu a-nodu ndzu; haa anwuhu.

"Unu ta angakwaru Hezekaya nchi l'eka oodephu unu edepfu asuje unu le Chipfu l'a-dzota-a unu. ³³?O dukporu oha ophu agwa ali phe nafutajewaru l'eka eze ndu Asiriya? ³⁴?Bu awe be agwa ndu Hamatu yee ke ndu Apadu no? Agwa ndu Sefavayimu; me ke ndu Hena; me ke ndu Iva; ?ephe no l'awe? ?Ephe duru-a ike dzoo ndu Sameriya l'eka yee eze ndu Asiriya too? ³⁵?Bu agwa ole l'ime agwa ndu ali ono be duru ike nafuta ndu ali iya l'eka iya? ?Denu ge Chipfu e-shi du ike nafuta ndu Jierusalemu l'eka iya?"

³⁶Ndu Jiuda ono, opfu eyeru ono noduepho nggujungguji; ophu o dudu onye ophu pfuru opfu yeru iya; kele eze, bu Hezekaya turu ekemu su go to dukwa onye e-yeru iya onu.

³⁷Tobudu iya bu; Eliyakimu nwa Hilikaya, bu onye-ishi l'ibe eze; yee Shebuna, bu onye edeje ekwo; waa Jiowa nwa Asafu, bu onye nkwakobe tugbua; o buru phe ejepfu Hezekaya. Ephe gbajachaa uwe phe agbaja. Ephe jerwua bya eje akooru iya iphe, onye-ishi ndu ojogu ono pfuru.

Eepfu le Chileke a-dzota Jierusalemu

(Azá 37:1-37)

19 ¹Eze, bu Hezekaya numaepho iphe ono; o ye eka l'uwe yee eze; gbajaa ke tarara; bya achita uwe-aphu yee; o buru iya eje lezeulo Chipfu. ²O bya ezia Eliyakimu, bu onye-ishi l'ibe eze; yee Shebuna, bu onye edeje ekwo; waa ndu-ishi le ndu-uke Chileke; g'ephe jepfu onye mpfuchiru Chileke ono, bu Azaya nwa Emozu. Ephe toko yee uwe-aphu jeshia. ³Ephe je je asu iya: "Hezekaya suru-a: 'Ntanu-a bukwa mboku, oke iphe-ehuka dapfutaru anyi; bya aburu mboku, aanu anyi aphu; bya aburu mboku, iphe-iphere jiru anyi iphu. O dukwa g'egube ime anoduje eme nwany; o too dudu ike nyia onyi nwua nwata obu-a. ⁴?Bu onye maru; Chipfu, bu Chileke ngu numaru iphe ono, onye-ishi ndu ojogu ono pfuru ono; mbu onye ono, nnajiuphu iya, bu eze ndu Asiriya yeru go bya epfutoshia Chileke, no ndzu ono; k'opfu bu le Chipfu a-baru iya mba l'opfu ono, yee Chipfu, bu Chileke ngu numaru ono. Oo ya bu; pfuru nu Chileke l'opfu ehuru ndu ophu phoduru nu.' "

⁵Oo ya bu; ndu ono, eze, bu Hezekaya ziru ono bya abyapfuta Azaya;

⁶Azaya su phe: "Unu je asu nnajiuphu unu le Chipfu suru-a: 'Ba atsukwa ebvu le k'iphe ono, i numaru ono; mbu opfu ono, ndu-ozu eze ndu Asiriya gude bya mu epfutoshi ono. ⁷Huma le mu e-woru unme lanu ye iya l'ehu; k'opfu bu l'oo-numa asulasu; lashia ali phe; mu emee g'e gude ogu-echi gbua ya l'ali phe gedegede.' "

⁸ Onye-ishi ndu ojuogu ndu Asiriya bya anuma l'eze ndu Asiriya lufuwaru le mkpukpu Lakishi; o lwatashia; je anuma l'eze ndu Asiriya ono be etsowa ndu Libuna ogo.

⁹ Noo ya; a bya ezia Senakeribu ozi le Tirihaka, bu eze ndu Kushi be abyapfutawa iya ogo; o zia ndu-ozu g'ephe je ezia Hezekaya su: ¹⁰ "Iphe, unu e-pfuru Hezekaya baa; mbu eze ndu Jiuda: 'B'ekwekwa ge Chileke ngu, bu onye i dakoberu dughua ngu; l'eka oopfu le Jierusalemu ta alwadu l'eka mube eze ndu Asiriya. ¹¹ Ophu doru enya bu l'i numahawaru iphe, ndu eze ndu Asiriya meru ndu ali ozo; mbu l'o mebyishikotaru phe. ?Aa-nafuta chia gubedua too? ¹² Mbu-a; ohamoha ono, nna mu oche phe mebyishiru ono; ?agwa phe nafutaru phe-a too? Mbu agwa ndu Gozanu; yee ke ndu Haranu; waa ke ndu Rezefu; me ke ndu Eden, bu ndu shi nodu le Telasa. ¹³ ?Bu awe be eze ndu Hamatu no nta-a; me eze ndu Apadu; me eze ndu mkpukpu Sefavayimu; ozoo eze ndu Hena; ozoo eze ndu Iva?"

¹⁴ Tobudu iya bu; Hezekaya nata ekwo-ozu ono l'eka ndu e ziru iya; bya eworu iya gua. O bya abahu l'eze-ulo Chipfu bya eje eworu iya tosaa l'iphu Chipfu. ¹⁵ Hezekaya bya epfuru nu Chipfu su: "Gube Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu; onye sugu l'aba-eze iya l'echilabo chierobu. Oo ngu kpoloko bu Chileke, nwekota ali-eze, du le mgboko mgburugburu. Oo ngu meru igwe bya emee eliphe. ¹⁶ Ngabenu nchi gube Chipfu; numa iphe, mu epfu. Sanaa enya humakpodapho. Ngabekpodapho nchi; numa opfu ono, Senakeribu ziru g'e gude bya epfutoshia gube Chileke, no ndzu ono.

¹⁷ "Gube Chipfu; o kwa eviya le ndu eze ndu Asiriya mebyishiwaru ohamoha; waa ali phe. ¹⁸ Ephe chiwaru agwa ndu ono ye l'oku; o kepyashia; kele agwa phe obu ta adudu iphe, ozo o bu; gbahaa nk; yee mkpuma, bu iphe, nemadzu gude aka mee. ¹⁹ Oo ya bu le-a; gube Chipfu, bu Chileke anyi; jiko dzonaa anyi l'eka eze ndu Asiriya; k'ophu ali-eze, dukota le mgboko l'ophu a-maru l'oo gubedua kpoloko; mbu gube Chipfu be bu Chileke."

Azaya aphu ophulanya ge Senakeribu e-gude daa

²⁰ Tobudu iya bu; Azaya nwa Emozu bya ezia Hezekaya ozi su: "Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu sugu-a: 'Iphe, i pfuru nu mu l'opfu ehu Senakeribu, bu eze ndu Asiriya be mu numawaru. ²¹ Waa iphe, Chipfu pfuru l'opfu ehu Senakeribu baa:

“ “Nwada Zayonu, nwoke teke ejepfuswee;
ta adukwa iphe,
o guberu ngu;
teme o nodu aja ngu ewenu.
Nwada Jierusalemu ekwe

l'ishi l'ẹka ịigba ọso ndzụ.

22 ?Bụ onye bụ onye ono,

i shi ephu iphu;

bya epfutoşhi iya ono?

?Bụ onye bẹ i shi atụ ụzu ekpu-a;

mbụ onye ono,

i gude eku-onwonye

vọoru ẹnya ono?

Ọ kwa Onye dụ Nsọ kẹ Ízurelù!

23 I ziru ndu-ozì ngu;

ẹphe bya eburu iphu

nyabẹ Nnajiuphu.

I sùru l'i gudewaa ikpoto

ụgbo-inya-ogu ngu

nyirwuchaa mkpakponu

úbvú úbvú.

Mbụ l'i nyirwuwaru mkpakponu,

ẹka úbvú úbvú Lébanonu jeberu;

bya egbutsushiwa oshi sida,

dụ iya nù, bụ ndu ọphu

kachaa etse ogologo;

mẹ oshi payinu iya ọphu

kachaa adụ ùbvù l'ẹnya;

bya ejerwuwaa ẹka ọ kachaa

aburu ẹpfukala;

mẹ ẹka ọ kachaa aburu ọswa,

dụ ree.

24 Mbụ l'i tųwaru wẹlu l'alì

ndu ọhozo;

bya angwa ya mini;

bya egudewaa ọbochi-ọkpa

ngu zọo iphe, bụ nggele,

dụkota l'alì Ijiputu tọlitoli;

jasu ọ tashìhukota.

25 Sù-a; ?ọ dụ g'ì tì nùmajeduru iya?

Ọo mu tųbehawaru g'ọ dụ nno

teke dųhawaa ẹnya.

Mbụ l'ọo teke ndiche bẹ mu

chìhawaru iya rọo dobe.

Ọ bųru nta-a bẹ mu meru iya

g'ọ vua; mbụ mee;

i woru mkpukpu, a kpugbaaru

- o shihu ike mebyishia;
 ọ bụru ikpo mkpuma.
- 26 Ọ bụru iya bụ;
 ike bvu ndu bu iya nù;
 ẹphe bụru ndu a tūru ẹberebete;
 e meru iphe-iphere kpua phe.
 Ẹphe bya adu g'iphe, a kuru l'opfu;
 g'iphe, rwuru irwu k'òphúú;
 mbu du g'ẹswa,
 furu le mkpotsu ulo,
 anwu chigbushiru l'ebe adu
 g'o vutaberu l'eli.
- 27 Obenu le gubedua be mube
 Chileke maru ẹka i no.
 Mu maru teke ibata abata;
 maru teke itugbu atugbu;
 bya amaru g'iba-taberu
 hanyihanyi ekpu mu.
- 28 Eshi ophu o bu mube Chileke
 be ibaru hanyihanyi;
 teme beebabee, iipfuru
 mu ruwuwa mu nchi;
 be mu e-woru ikokoro mu
 dzube ngu l'imi;
 woru mkpukpu-igwe mu
 ye ngu l'onu g'inya.
 Mu emee ngu g'i shia ophu
 i shiru laphuazu l'eka i shi."

29 "A -bya le gubedua, bu Hezekaya; waa iphe, a-buru ngu iphe-ohubama baa: apha-a be ii-ri iphe, daru eda. O -be apha ozo li ria ophu shi l'ono futa. O -rwua l'apha k'eto iya; ko opfu kpata iphe, i koru iya. Gbaa opfu-vayinu; ria akpuru, e-shi iya nu. ³⁰Su-a; nwa ndu ono, a-phodu nu l'onulo Jiuda be a-gba ogbarabvu l'ime ali; mja mebyi l'eli mgboko; ³¹noo kele o nweru nwa ndu a-waa nu le Jierusalemu. Ikpoto ndu phoduru nu e-shi l'ubvu Zayonu. O buri Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike e-gude g'o phu-beru iya l'ehu mee g'o du nno.

³²"Oo ya bu; waa iphe, Chipfu pfuru l'ehu eze ndu Asiriya baa: "O to byadu a-bata le mkpukpu-a; ophu o byadu agba g'o ka mma l'oo apfu l'eka-a. O too gudekpodanu iphe, eegbobutaje onwonye abyakube iya ntse; ophu o byadu ebvuphe iya ose-ogu. ³³Oo uzo, o shiru bya be oo-shi laa. O to byadu abata le mkpukpu owa abata ophu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ³⁴Su-a; mu e-gude k'epha mu; me ke Dèvidi, bu onye-ozu mu gbo-buta mkpukpu-a; dzoo ya." ' ' "

³⁵Tòbudu iya bụ; o rwua l'enyashi mbòku ono; ojozi Chipfu tugbuepho bya eje l'èka ndu ojogu Asiriya dọru; bya eje egbua ukporo unu umadzu ugbo ukporo l'eto l'unu umadzu labo l'ukporo umadzu iri^e l'ime ndu ojogu ono. E tehushia l'utsu; odzu zeshiwa kẹ baari. ³⁶Noo ya; Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya tugbua; o bụru iya alaphu azu. O laphushia azu lẹ Ninive je anodu. ³⁷O be ujiku lanu; o nodu agwa agwa iya, bụ Nisuroku; unwu iya, bụ Adurameleku; mẹ Shareza je egude ogu-echi gbugbua ya; gbaru lashia ali Araratu. Oo ya bụ; Esahadonu, bụ nwa iya bụru eze nochia enya iya.

Iphe-ememe guderu Hezekaya

(Azá 38:1-8, 21-22; 2Iphe 32:24-26)

20 ¹A nonya iphe-ememe gude Hezekaya; k'ophu bụ l'ọ byawa anwuhu. Onye mpfuchiru Chileke, bụ Azaya nwa Emozu bya ejepfu iya je asu iya: Chipfu sụru-a: “Dozia ibe ngu ree; kẹle iibiyawa anwuhu; i ti kadu mma.”

²Noo ya; Hezekaya bya aghaa iphu l'uzo igbulọ pfuru nụ Chipfu sụ: ³Gube Chipfu; nyatanu ge mu bu-be onye gude ire-lanu; mẹ obu mu g'ọ ha tsoo uzo nkengu; mẹ ge mu gude meberu iphe, du ree l'enya ngu. Hezekaya raa ekwa kpoo pfula pfula.

⁴Tòbudu iya bụ; temanu Azaya ghata oma-unuphu k'echilabo; bẹ Opfu Chipfu kparwutaru iya l'ehu bya asu: ⁵“Laphu azu je akaru Hezekaya, bụ onye-ishi ndibe mu lẹ Chipfu, bụ Chileke kẹ nna ngu, bụ Dévidi sụru-a: ‘Mu nūmawaru epfupfu, i pfuru nū mu; bya ahūmawaa enya-mini, shi ngu l'enya. Mu e-me ngu g'i wekorohu. Lẹ mboku k'eto bẹ ii-je l'eze-ulo Chipfu. ⁶Mu e-yekwafua apha iri l'ise lẹ ndzu ngu. Ozo bu lẹ mu a-nafuta ngu; nafuta mkpukpu-a l'eka eze ndu Asiriya. Mu e-gude k'epha mu; waa k'epha Dévidi ono, bụ onye-ozu nkemu ono; gbaaru mkpukpu-a odzori.’”

⁷No iya; Azaya sụ: “Unu meta iphe oshi figu.” Ephe meta iya tūpfube Hezekaya l'ejo-onwo ono, phokashiru iya l'ehu ono; o wekorohu.

⁸Hezekaya bya ajia Azaya sụ: “?Bụ gunu bụ iphe-ohubama, e-goshi lẹ Chipfu e-me-a ge mu wekorohu; teme lẹ mu e-je l'eze-ulo Chipfu lẹ mboku k'eto?”

⁹Azaya sụ: “Waa iphe-ohubama, Chipfu e-goshi ngu baa; g'i gude maru lẹ Chipfu e-me-a iphe ono, o pfuru ono. Mbua; ?bụ g'ononyo jeru laa l'iphu jeberu ntokpa iri? Tọo ?bụ g'ọ jeru laa azu jerwua ntokpa iri?”

¹⁰Hezekaya sụ: O dukwa nphe g'ononyo jeru laa l'iphu jeberu ntokpa iri; g'ọ jechiaro laa azu jeberu ntokpa iri.

¹¹Oo ya bụ; onye mpfuchiru Chileke, bụ Azaya bya araku Chipfu; Chipfu mee g'ononyo ono, shi jerwuwa ntokpa iri l'ulo-eli Ehazu; tsu-phu azu jeberu ntokpa iri.

^e 19:35 Bụ iya bụ 185,000 lẹ mbekee.

Ndu ozi, shi Bábilónu

¹²Ọ bụru teke ono bẹ Merodaku-Baladanu; mbụ nwa Baladanu, bụ eze ndu Bábilónu deshíru ẹkwó-ozí nù g'e je anụ Hezekáya; bya eyekwaru iya ya phọ iphe-oma g'e gude bya iya ajiji; kele ọ nọmaru l'iphe shi eme iya; ọ kawaa mma. ¹³Hezekáya nabata ndu ono, e ziru ozi ono; bya egoshi phẹ iphe, nọkota l'ụlọ-ẹku iya; mbụ goshi phẹ mkpọla-ọchaa; yẹ mkpọla-ododo; mẹ manụ, eshi mkpọ; mẹ ngwọgu iya; mẹ iphe, bụkota ẹku iya. Ọ tọ dudu iphe, dụ l'ibe iya; ọzoo iphe, dụ l'alị-eze iya l'ophu, o to goshiduru ndu ono; mbụ Hezekáya.

¹⁴Tọbudu iya bụ; Azáya, onye mpfuchíru Chileke bya ejepfu eze, bụ Hezekáya je ajía ya sụ: “?Bụ awe bẹ ndu ọwa-a shi bya? ?Bụ gụnu bẹ ẹphe pfuru?”

Hezekáya sụ iya: “Ephe shikwa ẹka dụ ẹnya bya. Ephe shi Bábilónu.”

¹⁵Azáya bya ajía ya sụ: “?Bụ gụnu bẹ ẹphe hụmaru l'ibe ngu?”

Hezekáya sụ iya: “Ephe tọkokwaru iphemiphe, dụ l'ibe mu hụma-gbua. Ọ tọ duka iphe, dụ g'ẹku, mu nweru enweru, mu te egoshiduru phẹ.”

¹⁶Noo ya; Azáya bya asụ Hezekáya: “Nụma opfu, shi Chipfu l'ọnu. ¹⁷Ọ sụru-a: Lẹ mbọku abyawaa teke iphemiphe, dụ l'ụlọ eze ngu; mẹ iphe ono, nna ngu phẹ setarụ dobe; ọ nọ byasụ nta-a a-bụru iphe, ee-vuta lashia Bábilónu. Ọ tọ dudu m'ophu ee-wophodo. Noo iphe, Chipfu epfu. ¹⁸Tẹme unwu ngu unwoke, bụ ndu a nwutaru ngu bẹ aa-harụ kpukaa; ẹphe eje aburu ndu anọduje eleta ibe eze ndu Bábilónu ẹnya.”

¹⁹Hezekáya sụ iya: “Opfu, ị sụru lẹ Chipfu pfuru dukwaa ree.” Iphe, Hezekáya gude pfua nno bụ l'ọ rịru sụ: ?ọ kwa lẹ nchị a-du-a doo nta-a; mbụ l'ọ tọ byadu ememe nta-a, mu nọkwadu ndụ-a.

Anwụhu Hezekáya

(2Iphe 32:32-33)

²⁰Iphe ọzo, Hezekáya megbabẹru; mẹ ẹhuka ẹhuka, o mekọtaru; mẹ-kpoo g'o gude tụa okpuru; bya ebvua ọswa-mini, bụ ẹka mini e-shije asọbata l'ime mkpukpu ono bẹ e dekọtaru l'ẹkwó-akọ ndu eze ndu Jiuda. ²¹Ọo ya bụ; Hezekáya nwụhu lapfushia nna iya phẹ. Manáse, bụ nwa iya bya aburu eze nọchia ẹnya iya.

Teke Manáse bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 33:1-20)

21 ¹Manáse bẹ nọwaru apha iri l'ẹbo teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụru ụkporo apha labọ l'apha iri l'ise. Epha ne iya bụ Hefuziba. ²O mee iphe, dụ ẹji l'ẹnya Chipfu; ẹbyi, ọha ono, Chipfu chifuru l'atatiphu ndu Ízurelụ ono shi eme; bẹ yẹbedua mekọtakwarupho. ³Ẹka ono, aagwajẹ iphe ono, nna iya, bụ Hezekáya

mebyishiru ono bẹ o woru kpukwaa; bya edobegbaa ẹnya ẹka aagwajẹ Balu; kpọbe itso Ashera egube ono, Éhabu, shi bọru eze ndu Ízurelu meru. O phozekwarupho kpokpode, nọgbaa l'igwe; bya abakwaaru iya phọ ẹja. ⁴O kpushia ẹnya ẹka aagwajẹ iphe l'eze-ulo Chipfu, bụ iya bụ ẹka ono, Chipfu pfuru sụ: Ọo Jierúsalemu bẹ mu e-me g'ẹpha mu reje ire. ⁵Lọma-unuphu labọ, dọ l'eze-ulo Chipfu ono bẹ ọ kpushiru ẹnya ẹka aagwajẹ kpokpode, nọgbaa l'igwe. ⁶O kpọru nwa iya kẹ nwoke ọku gude gwee ẹja. O meru mgbashi; gwọo ọbvụ; bya ejeje l'aji l'ẹka ndu maa; mẹ l'ẹka ndu aphụ ọphulenyà. O meru ẹjo-iphe, parụ ẹka l'ẹnya Chipfu; shi nno kpatsua ya ẹhu-eghu.

⁷O pyiru ntẹkpe Ashera woru iya je edobe l'eze-ulo Chipfu, bụ ẹka ono, Chipfu sụru Dévidi waa nwa iya, bụ Sólomonu: “Ọo l'eze-ulo-a; mẹ lẹ Jie-rúsalemu, bụ mkpukpu, mu họtaru l'ipfu ndu Ízurelu l'ophu bẹ mu e-me g'ẹpha mu reje ire jasụ l'ojejoje. ⁸Ọphu mu ta abyadụ eme gẹ ndu Ízurelu shi l'alị ono, mu nọru nna phẹ ono hata ọkpa lufu alufu ozo; m'ọ -bụ-ru-a l'ẹphe letaru ẹnya emekọta iphe, mu sụru g'ẹphe meje; bya emekọta ekemu ono, Mósísu, bụ onye-ozí mu tọru nọ phẹ ono.” ⁹Ọle ndu Ízurelu ta angaduru nchị. Manáse bẹ dusweru phẹ ọzo; k'ọphu bụ l'ẹphe meru ẹjo-iphe, ka ọphu ndu ọha ono, Chipfu mebyishiru l'iphu ndu Ízurelu megbabẹru.

¹⁰Noo ya; Chipfu bya e -shi l'ọnu ndu-ozí iya, bụ ndu mpfuchiru pfua sụ: ¹¹“Eshi ọphu Manáse, bụ eze ndu Jiuda mewaru akpamara; bya emewaa ẹjo-ememe, ka ọphu ndu Amọru, bụ ndu vu iya ọzo meru; bya emekwapọ gẹ ndu Jiuda ye ẹka l'agwa nshi; shi nno mee iphe, dọ ejí; ¹²bẹ Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu sụru-a: mu e-wota ẹjo-iphe bya edoberu ndu Jie-rúsalemu mẹ ndu Jiuda; mbụ ọdu iya ọphu bụ onye nọmaru iya nọ; nchị agbachaa ya anwirinwa. ¹³Mu e-wota iphe, mu meru ndu Samériya; mẹ iphe, mu meru ndibe Éhabu mee ndu Jierúsalemu. Mu e-hucha ndu Jie-rúsalemu egube ono, onye asa gbamugbamụ ehuchajẹ iya kpube iya iphu ono. ¹⁴Ndu ọphu phoduru nọ l'okiphe mu ono bẹ mu a-gwọbe; woru phẹ ye l'ẹka ndu ọhogu phẹ; g'a l'wụa phẹ alwulwu; kwaa iphe phẹ l'okwata. ¹⁵Iphe, kparụ iya nọ bọru l'ẹphe meru ẹjo-iphe l'ẹnya nkemu; kpatsua mu ẹhu-eghu; e -shi mbọku, nna phẹ shi l'alị l'jiputu lufuta bya asụ ntanụ-a.”

¹⁶Ọphu ka nọ bọru lẹ Manáse bẹ gbushiru ndu adọdu iphe, ẹphe metaru; k'ọphu bụ lẹ mee ọchí ono tukurọ Jierúsalemu l'ophu jikọta shita l'ishi iya ọphuu rwua l'ishi iya ọphuu. Ono je adakpuaru iphe-ejị ono, ọ kpataru ndu Jiuda mee; shi nno mee ẹjo-iphe l'ẹnya Chipfu ono.

Anwụhu Manáse (2Iphe 33:18-20)

¹⁷Iphe ọzo, Manáse megbabẹru; mẹ iphe-ejị, o meshiru; bẹ e dekotaru l'ẹkwo-akọ ndu eze ndu Jiuda. ¹⁸Ọo ya bụ; Manáse nwụhu lapfushia nna

iya phẹ; e lia ya lẹ mgbabu ibe iya; mbụ lẹ mgbabu Uza. Amọnu, bụ nwa iya bụru eze nọchia ọnya iya.

Teke Amọnu bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 33:21-25)

¹⁹Amọnu bẹ nọwaru ụkporo apha l'apha labọ teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụ apha labọ. Epha ne iya bụ Meshulemetu nwada Haruzu. Eka ne iya shi bụ mkpukpu Jiotuba. ²⁰Amọnu meru iphe, dị eji l'anya Chipfu gę nna iya, bụ Manáse. ²¹O tsokotaru ụzo, nna iya tsoru; mbụ l'agwa, nna iya baru eja bẹ ọ bakwarupho eja bya ephozejegbaaru phe. ²²Ọ parụ Chipfu, bụ Chileke kẹ nna iya phe haa; jịka etso ụzo kẹ Chipfu.

²³Ndu ozi Amọnu gbaaru iya ẹjo-idzu; woru iya gbua l'ibe iya. ²⁴Ndu Jiuda bya eworu ndu ono, gbaru eze, bụ Amọnu ẹjo-idzu ono gbushikọta. Epha bya eworu Jiosáya, bụ nwa iya mee eze nọchia ọnya iya.

²⁵Iphe ọzo, Amọnu megbaberu bẹ e dekotaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Jiuda. ²⁶Eka e liru iya bụ lẹ mgbabu Uza. Oo ya bụ Jiosáya, bụ nwa iya bụru eze nọchia ọnya iya.

Teke Jiosáya bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 34:1-2)

22 ¹Jiosáya bẹ nọwaru apha ẹsato teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụru ụkporo apha l'apha iri lẹ nanu. Epha ne iya bụ Jiedida nwada Adaya. Eka ne iya shi bụ lẹ mkpukpu Bọzukatu. ²Jiosáya meru iphe, pfuru ọto l'anya Chipfu. O tsokotaru ụzo ochooroke iya, bụ Dévidi tsoru. Ọ tọ dudu ophu o mephodoru; mę nanu.

A humaru ẹkwo ekemu

(2Iphe 34:8-28)

³O be l'apha, kwe eze, bụ Jiosáya apha iri l'ẹsato, ọ wataru aburu eze; o zia onye edeje ẹkwo, bụ Shafanu, bụ nwa Azalaya; mbụ nwanwa Meshulam g'o jee l'eze-ulo Chipfu. O ziru iya sụ: ⁴"Jepfu Hilikaya, bụ onye-ishi ndu-uke Chileke; g'ọ gụkota okpoga, e wobataru l'eze-ulo Chipfu; mbụ okpoga, ndu ono, eche nche l'onu eze-ulo Chipfu nataru ndu nemadzu.

⁵G'e woru okpoga ono ye l'eka ndu eleta ọnya l'ozu ono, eeje l'eze-ulo Chipfu; mbụ g'ephẹ woru iya nu ndu ono, eje ozi l'eze-ulo Chipfu g'ephẹ gude kpukwaa ya; ⁶mbụ ndu kapyinta; mę ndu akpu ulo; mę ndu edo eja ulo. Epha egudekwa iya pho zua oshi; mę mkpuma, a gbakposhiru agbakposhi, ee-gude kpukwaa eze-ulo ono. ⁷Ọ tọ gbaduru g'a kpaa phe ishi g'ephẹ gude mephua okpoga ono; noo kẹle epha bụ ndu e gude ire phe eka."

⁸Hilikaya, bụ onye-ishi ndu-uke Chileke pfuaru Shafanu, bụ onye edeje ẹkwo; sụ: "Mu humakwaru ẹkwo ekemu l'eze-ulo Chipfu." Ọ bya eworu

ekwo ekemu ono nù Shafanu; ọ gwa. ⁹Oo ya bụ; Shafanu, bụ onye edeje ekwo laphu azụ je akaru eze; sụ: “Ndu ozi ngu bẹ wotaakwaru okpoga ọbu, dū l'eze-ulo Chipfu ye l'eka ndu eleta ọnya l'ozì ono, e je l'ulo Chipfu ono.” ¹⁰Shafanu, bụ onye edeje ekwo bya agbẹ teke ono pfuaru eze sụ: “O nweru ekwo onye uke Chileke, bụ Hilikaya nūru mu.” Shafanu bya eworu iya gwa l'iphu eze.

¹¹Eze nūmaepho iphe, ọ gūtaru l'ekwo ekemu ono; ọ gbajashia uwe yẹ-be eze. ¹²Ọ bya ekua Hilikaya, bụ onye uke Chileke; mē Ahikamu nwa Shafanu; mē Akūbo nwa Mayikaya; mē Shafanu, bụ onye edeje ekwo; mē Asaya, bụ onye-ozì eze sụ phẹ: ¹³“Unu je akpataru mu Chipfu ishi l'iswì ẹhu mu; mē l'iswì ẹhu ndu-a; waa l'iswì ẹhu ndu Jiuda l'ophu l'opfu iphe-a, a gūfutaru l'ekwo ono, a hūmaru ono. Noo kẹle oke ẹhu-eghu Chipfu bẹ paakwaru ẹka; nọdu swiru anyi; kẹle nna anyi phẹ ta angaduru nchì l'iphe, dū l'ekwo-a; ọphu ẹphe emeduru iphe, e deru anyi l'ekwo ekemu ono.”

¹⁴Oo ya bụ; Hilikaya, bụ onye uke Chileke; mē Ahikamu; mē Akūbo; mē Shafanu; mē Asaya jeshia ibe nwanyì, bụ onye mpfuchiru Chileke, ẹpha iya bụ Huluda. Huluda bẹ bụ nyee Shalumu, nwa Tikuva; mbụ nwa-nwa Hahasu. Shalumu bụ onye eletajẹ uwe ndu-uke Chileke ọnya. Ẹka o bu bụ lẹ mkpukpu k'ẹbo lẹ Jierúsalemu.

¹⁵Nwanyì ono sụ phẹ: “Waa iphe, Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelù pfuru baa: Unu je ezia onye ziru unu g'unu byapfuta mu lẹ-a; ¹⁶lẹ Chipfu sūru-a: Mu a-byaakwa ewotaru mkpukpu Jierúsalemu; waa ndu bu iya nū ẹjọ iphe-ẹhuka; mbụ ẹgube ono, ọ dū l'ekwo ekemu ono, eze ndu Jiuda gūru ono. ¹⁷Eshi ọphu ẹphe gwọberu mu; kpọahaa ùnwù-isensu ọku anụ agwa; ọ buri iphe, ẹphe gude ẹka mee bẹ ẹphe gude akpatsu mu ẹhu-eghu; bẹ oke ẹhu-eghu mu a-nọduepho ata pfupfupfu g'ọku l'ẹhu ndu ẹka-a; ọphu e tee gbobutadu iya egbobuta. ¹⁸A bya l'ẹhu eze ndu Jiuda l'onwiya, bụ onye ziru unu g'unu bya akpata ishi l'eka Chipfu; unu karụ iya lẹ Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelù bẹ sūru-a: Lẹ k'opfu ono, ì nūmaru ono; ¹⁹bẹ eshi ọphu iphe ono rwuru ngu l'obu; ì bya ewozeta onwongu alì l'iphu Chipfu teke ono, ì nūmaru iphe, mu pfuru lẹ k'eka-a; mē ndu bu iya nū; mbụ kẹ l'ẹphe a-buru mkpurupyata; buri ndu a tūru ọnu; mbụ i gude k'iphe ono gbajashia uwe ngu; raa ẹkwa l'iphu mu; bẹ mu nūmawaru iphe, i pfuru. Noo iphe, Chipfu pfuru bụ ono. ²⁰Sū-a; mu e-me g'ì lapfu nna ngu phẹ; e-lia ngu jii. Ọnya ngu ta abyadu ahuma ẹjọ iphe-ẹhuka ono, mu e-wopfuta mkpukpu ẹka-a ono.”

Ọo ya bụ; ẹphe lwa bya akọoru eze gẹ nwanyì ono pfuru.

Jiosáya agbaphu ọgbandzu Chipfu azụ
(2Iphe 34:3-7,29-33)

23

¹Tọbudu iya bụ; eze bya ezia; e je ekukọo ndu bụ ọgerenya ndu Jiuda; mē kẹ ndu bu lẹ Jierúsalemu. ²Eze yẹle unwoke ndu Jiuda

ono g'èphe ha; mę ndu bu lę Jierúsalemu; mę ndu-uke Chileke; mę ndu mpfuchiru Chileke; mękpoo ndu Jiuda l'ophu; ndu upfu mę ndu nta; bya atuko swiru jeshia l'eze-ulo Chipfu. O woru ekwo ogbandzu ono, a humaru l'eze-ulo Chipfu ono guru ye phe lę nchi. ³O bya apfuru lę mgboru itso eze-ulo ono; ephe lę Chipfu gbaa ndzu; o kwee ukwe lę ya a-nodu etso Chipfu; gude obu iya g'o ha; mę ndzu iya g'o ha eme ekemu iya; mę iphe, o suru g'e meje; mę iphe, o toru okpa iya; shi nno eme iphe, ogbandzu ono pfuru, bukwa iya pho bu iphe, e deru l'ekwo ogbandzu ono. Ndu ono tuko zua mgbede lę k'ogbandzu ono.

⁴Noo ya; eze bya ezia Hilikaya, bu onye-ishi ndu-uke Chileke; mę ndu-uke Chileke ophu no-tsotaru Hilikaya; mę ndu eche onu eze-ulo Chipfu nche g'ephe je achishikota ivu, eegudeje abaru Balu eja; mę kę Ashera; mę kę kpokpode l'eze-ulo ono. Oo ya bu; eze je akpo ivu ono oku l'oma egu Kidironu l'azu Jierúsalemu; kpota ntụ iya lashia Betelu. ⁵O chishikota ndu ono, ndu eze Jiuda yeru g'ephe kpoje unwu-isensu oku l'eka ono, aagwaje iphe, dugbaa lę mkpukpu Jiuda ono; mę ophu no-pheru Jierúsalemu mgburugburu; mbu ndu ono, akpoje unwu-isensu oku nu Balu; mę enyanwu; mę onwa; mę iphe, bu kpokpode, nonu ono. ⁶O phofu itso Ashera, a kpoberu l'eze-ulo Chipfu; je akpo oku lę nsuda Kidironu l'azu Jierúsalemu; gwee ya nukuru nukuru jeye o buru ntụ; kpota ntụ iya wushia l'eka eelije unwu-eliphe. ⁷O nwutsushia ulo-ebubu unwoke, agba ukpara, du l'eze-ulo Chipfu, bukwa iya pho bu eka unwanyi, anoduje akpa uwe, eewebeje Ashera.

⁸O bya achitakota ndu-uke, bu ndu shi lę mkpukpu, dugbaa l'alı Jiuda; bya aturwua eka aagwaje iphe; mbu eka ono, ndu ono shi akpoje unwu-isensu oku ono; e -shi lę mkpukpu Geba jeye lę mkpukpu Biye-Sheba. O mebyishia eka aagwaje iphe ono, du l'onu-oguzo Jioshuwa, bu onye-ishi mkpukpu ono, bu ophu du l'ekicha m'i -nodu l'onu-abata mkpukpu ono. ⁹Ndu uke ono, shi egweje ngweja l'eka aagwaje iphe ono te etsojekwa egwe ngweja l'oru-ngweja Chipfu, bu ophu du lę Jierúsalemu; ole ephe etsojeru unwunna phe taa buredi, ekoduru ekoko.

¹⁰O turwua Tofetu, bu eka aagwaje iphe, du lę nsuda unwu Hinomu; k'ophu o too duedu onye a-kpojekwadu nwa iya nwoke; ozoo nwa iya nwanyi oku gude gwee eja nu Moleku. ¹¹O wofukota inya, ndu eze Jiuda nuru enyanwu, bu ophu no l'onu eka ono, eeshije abahu l'eze-ulo Chipfu; bya anwuru oku ye l'ugbo-inya, e shi dobekwarupho enyanwu iche; oku kepyashia ya. Eka ephe shi nodu bu l'oma eka ono, du lę mgboru ulo ono, onye eleta ibe eze enya, bu Netanu-Meleku bu.

¹²O nwutsushia oru-ngweja ono, ndu eze ndu Jiuda kpuru l'ulo-eli E hazu; nwutsushia oru-ngweja, Manase kpuru l'oma-unuphu labo, du l'eze-ulo Chipfu. O kupyashiru phe l'eka ono; kua ya pyaapya; chita iphriba iya je enwuru ye lę nsuda Kidironu. ¹³Eze turwukota eka aagwaje

iphe, ɖu l'uzo ɛnyanwu-awawa Jierúsalemu; l'ekutara úbvú ɛjo-ememe; mbú ɛka aagwajé iphe, Sólomonu kpúru doberu Ashítoretu, bú ɛjo agwa ndu Sayídonu; mɛ Kemóshi, bú ɛjo agwa ndu Mówabu; mɛ Moléku, bú ɛjo agwa ndu Amónu. ¹⁴Jiosáya bya akú-kwoshikóta ntɛkpe, ɖu l'ɛka ono; gbukwoshia itso Ashera; woru okpu ndu nwùhuru anwùhu kùbe l'ɛka ono.

¹⁵O mebyishichaaru ọru-ngweja, ɖu lɛ mkpukpu Bɛtelu; mbú ɛka aagwajé iphe, Jierobowamu nwa Nebatu kpúru; mbú onye ono, kpata-rú ndu Ízurelu mee iphe-ɛji ono. Ọru-ngweja; mɛ ɛka aagwajé iphe bɛ o nwutsushikótaru. Ọ bya atúa oku l'ɛka aagwajé iphe; tsupyashíkota iya; ọ búru ntú; bya anwúru oku ye l'itso Ashera. ¹⁶No iya; Jiosáya bya achíkaa ɛnya húma ilu, dúgbaa l'úbvú ono; o zia; e je avóshiaru iya okpu, ɖu l'ilu ono; ọ kpoo ya oku l'eli ọru-ngweja ono; shi nno tɔrwua ya. Ọo ya bú; ọ vù; mbú iphe ono, Chipfu shi l'onu onye mpfuchiru iya pfua ono.

¹⁷Noo ya bú; Jiosáya bya ajía sù: “?Bú gúnú bɛ a kpúru ɛgube pho, mu ele ɛnya pho?”

Ndu shi mkpukpu ono sù iya: Ọ kwa ilu onye kɛ Chileke pho, shije alí Jiuda; bya epfua k'iphe-a, i meru ọru-ngweja Bɛtelu-a.

¹⁸Ọ sù phe: “Unu hakwaa ya; g'ọ tọ dúkwa onye e-me ɛka l'okpu.” Ọo ya bú; ɛphe parú okpu onye kɛ Chileke ono haa; mɛ k'onye mpfuchiru Chileke ọphu shi mkpukpu Samériya.

¹⁹Ọ búru gɛ Jiosáya mebyishiru ɛka aagwajé iphe, dúkota lɛ mkpukpu Bɛtelu bú g'o mebyishikwarupho ɛka aagwajé iphe, nógbaa lɛ mkpukpu Samériya; mbú ọphu ndu eze ndu Ízurelu kpúshiru; shi nno kpatsu Chipfu ɛhu-eghu ono. ²⁰Ọ tuko iphe, bú ndu agwajé iphe l'ɛka ono, aagwajé iphe ono gbushikóta l'eli ọru-ngweja ono; bya akpoo okpu ndiphe oku l'eli ọru-ngweja ono. E mechaa; ọ tɔgbua laphushia azú lɛ Jierúsalemu.

A bọhaaru ọbo Ojaghata ọzo

(2Iphe 35:1-19)

²¹Tọbudu iya bú; eze bya epfuaru ndu Jiuda l'ophu sù: “Unu bọoru Chipfu, bú Chileke unu ọbo Ojaghata ɛgube e deru iya l'ekwo ọgbandzu.”

²²Ọ tọ dúdu ọbo Ojaghata ọphu a bojewaru g'a bọru ono. A ta abojeduru iya nno teke ndu-ikpe shi búru ishi l'alí Ízurelu; ọphu abojeduru iya nno teke ndu eze nọ l'alí Ízurelu; mɛ teke ndu eze nọ l'alí Jiuda. ²³Ọ búru l'apha, kwe Jiosáya apha iri l'ɛsato, e -shi teke ọ watarú abúru eze bɛ a bọru Chipfu ọbo Ojaghata ono lɛ Jierúsalemu.

²⁴Iphe ọzo, Jiosáya meru bú l'ọ chìshikotaru ndu ejeje akpata ishi l'ɛka maa; mɛ ndu mgbashí; tuko iphe, bú agwa; mɛ ɛjo akpamara, dúkota lɛ Jierúsalemu; mɛ l'alí ndu Jiuda l'ophu wofukóta. Iphemiphe ono o mekótaru ono mee ọ vùkota mbú iphe, e deru l'ekwo ekemu ono, Hilikaya, bú onye uke Chileke húmaru l'eze-ùlo Chipfu ono. ²⁵Ọ tọ dúdu eze ọzo,

dụ gẹ Jiosáya lẹ ndu vu iya ọzo bụru eze; mę ndu ọpụ, etso iya l'azụ, bụ onye gudeje obu iya g'ọ ha; mę ndzụ iya g'ọ ha; mę ike iya g'ọ ha ghaaru Chipfu iphu, bụ iya bụ g'ọ dụ l'ekwo ekemu Mósisi.

²⁶Obenu l'oke ẹhu-eghu Chipfu, ata pfpupfufu, o kpukposhiru ndu Jiuda ono; bę ta tų-zetaduru atų-zeta. Ọ bụru iphe, kparụ iya nụ bụ iphemiphe ono, Manáse megbabęru gude kpatsu iya ẹhu-eghu ono. ²⁷Ọo ya meru iphe, Chipfu pfuru sụ: “Mu e-wofufua ndu Jiuda l'atatiphu mu ẹgube ono, mu wofuru ndu Ízurelu; mu ajika Jierúsalemu, bụ mkpukpu ono, mu họtaru; mę eze-ọlo ono, mu sụru l'ọo ẹka ẹpha mu a-nọdu ere ire ono.”

Anwụhu Jiosáya (2Iphe 35:20—36:1)

²⁸Iphe ọzo, Jiosáya megbabęru bę e dekọtaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Jiuda.

²⁹Ọ bụru teke Jiosáya bụ eze ono bę onye eze ndu Ijiputu, bụ Neko, chi ndu ojogu iya jeshia enyimu Yufurétisu gę ya yetarụ eze ndu Asiriya ẹka l'ogu. Eze, bụ Jiosáya chita ndu ojogu nkiya tųgbua jefpushia ya ọgu. Eze ndu Ijiputu ono bụ Neko humae ya phọ bya eworu iya gbua lẹ mkpukpu Megido. ³⁰Ndu ozi iya shi lẹ Megido gude ụgbo-inya palata odzu iya lẹ Jierúsalemu; bya elia ya l'ilu nkiya. Ndu Jiuda wofuta nwa Jiosáya kę nwoke, ẹpha iya bụ Jiehowahazu; wụa ya manụ l'ishi; ọ bụru eze nọchia ẹnya nna iya.

Teke Jiehowahazu bụ eze ndu Jiuda (2Iphe 36:2-4)

³¹Jiehowahazu bę nọwaru ụkporo apha l'apha ẹto teke ọ watarụ abụru eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụ ọnwaa ẹto. Ẹpha ne iya bụ Hamutalu nwada Jieremaya kę mkpukpu Libuna. ³²Jiehowahazu bę meru iphe, dụ ẹji l'ẹnya Chipfu gę nna iya oche phę meru. ³³Eze ndu Ijiputu bụ Neko tų-chiru iya lẹ mkporo lẹ mkpukpu Ribula l'alị Hamatu; k'ọpụ bụ l'ọ tọ nọhedu lẹ Jierúsalemu bụru eze. Ọ bya atų-buaru ndu Jiuda g'ẹphe pfa mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ ụkporo talentu ise; waa mkpọla-ododo, ẹrwa iya dụ talentu lanụ. ³⁴Ọ bya eworu Ẹliyakimu, bụ nwa Jiosáya mee eze l'ọzo nna iya, bụ Jiosáya. Ọ gbanwee ẹpha iya gube iya Jiehoyakimu. Ọo ya bụ; o dufu Jiehowahazu je edobe l'alị Ijiputu; ọ nọdu l'ẹka ono nwụhu. ³⁵Jiehoyakimu pfa Eze ndu Ijiputu bụ Neko mkpọla-ọchaa; mę mkpọla-ododo ono, ọ tų-buru ndu Jiuda ono. O keru utu nuchaa ndu Jiuda g'ike beru onyemonye; shi nno gbata mkpọla-ọchaa; waa mkpọla-ododo ono.

Teke Jiehoyakimu bụ eze ndu Jiuda (2Iphe 36:5-8)

³⁶Jiehoyakimu nọwaru ụkporo apha l'apha ise teke ọ watarụ abụru eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụru apha iri lẹ nanụ. Ẹpha ne

iya bụ Zebida nwada Pedaya kę mkpukpu Ruma. ³⁷Jiehoyakimu meru iphe, dū ęji l'ęnya Chipfu gę nna iya oche phę g'ęphe ha meru.

24 ¹Ọ bụru teke ono, Jiehoyakimu bụ eze bę Nebukadineza, bụ iya bụ eze ndu Bábilonu jeru ọgu l'alị ono. Jiehoyakimu nọdu iya l'ęka apha ęto. A nọnyaa; ọ ghachi kwefuahaaru iya ike. ²Chipfu bya zia ndu oјogu ọ-lwua-ọla, shi alị Bábilonu; mę kę ndu Arámu; mę kę ndu Mówabu; mę kę ndu Amonu; ęphe byapfutashia Jiehoyakimu ọgu; mbụ g'ęphe bya emebyishia Jiuda ęgube ono, Chipfu shi l'onu ndu-ozі iya, bụ ndu mpfuchiru iya pfua l'ọ-dụ ono. ³Iphe, doru ęnya bụ l'iphe ono, nwukotaru l'ęhu ndu Jiuda ono; bę bụ Chipfu sụru g'ọ nwua; g'ọ shi nno wofu phę l'atatiphu iya l'opfu iphe-ęji, Manáse megbabęru; męwaro iphemiphe, o meshiru; ⁴mękwapho kę ndu ono, adudu iphe, ęphe meru, o gbukotaru; ọ tukuru Jierúsalemu l'opfu gbujia ndu te nwedu iphe, ęphe meru egbuji. Ophu ọ dudu Chipfu ree; g'ọ gua nvu l'ono.

⁵Iphe ọzo, Jiehoyakimu megbabęru bę e dekotaru l'ękwo-akọ ndu eze Jiuda. ⁶Oo ya bụ; Jiehoyakimu nwuhu lapfushia nna iya phę. Jiehoyakinu, bụ nwa iya bụru eze nọchia ęnya iya.

⁷Ophu Eze ndu Ijiputu eshibaedu l'alị iya fatabaa; kęle eze ndu Bábilonu bę natakotaru alị, bụ k'eze ndu Ijiputu; e -shi lę nggele Ijiputu je akpaa l'ęnyimu Yufurętisụ.

Teke Jiehoyakinu bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 36:9-10)

⁸Jiehoyakinu bę nọwaru apha iri l'ęsato teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lę Jierúsalemu bụru ọnwa ęto. Ępha ne iya bụ Nehushita; nwada Ęlunatanu kę Jierúsalemu. ⁹Jiehoyakinu meru iphe, dū ęji l'ęnya Chipfu gę nna iya meru.

¹⁰Ọ bya erwua teke ono; ndu-ozі Nebukadineza, bụ eze ndu Bábilonu wuru byatashia Jierúsalemu bya ekepheta mkpukpu ono. ¹¹Nebukadineza l'onwiya bya abyapfuta ndu-ozі iya ono lę Jierúsalemu l'ęka ęphe kephetaru iya ono. ¹²Tobudu iya bụ; Jiehoyakinu, bụ eze ndu Jiuda; mę ne iya; mę ndu-ozі iya; mę ndu-ishi iya; mę ndu eleta ibe iya ęnya tuko woru onwophe nų eze ndu Bábilonu.

Ọ bụru l'apha, kwe eze ndu Bábilonu apha ęsato, ọ byaru aburu eze bę ọ kputaru Jiehoyakinu lę ndzụ. ¹³O woshikọta ęku, dū l'eze-ulo Chipfu; mę k'ulo-eze; bya evutakọta ivu ono, Sólomonu gude mkpọla-ododo mekọta, dobe l'eze-ulo Chipfu; teke ono, ọ bụ eze ndu Ízurelu ono. O vutakotaru iya ęgube ono, Chipfu pfujehawaru opfu iya ono. ¹⁴Ọ kpukota ndu Jierúsalemu l'opfu lę ndzụ lashia alị Bábilonu; kputa ndu-ishi; mę ndu ojogu; mę ndu eme ọna; mę ndu akpu ụzu. Iphe, ęphe dū bụ unu ụmadzu ugbo ụkporo l'ise; ọ kpua phę. Ophu ọ dudu onye phoduru nų; gbahaa ndu kachaa aburu ndu ụkpa l'alị ono.

^f 24:14 Bụ iya bụ 10,000 lę mbekee.

¹⁵Nebukadineza bya eshi lẹ Jierúsalemu kpua Jiehoyakinu lẹ ndzụ laa alị Bábilonu; kpụta ne Jiehoyakinu; mę unyomu iya; mę ndu eleta ibe iya ęnya; mę ndu ike dọ l'alị ono. ¹⁶Eze ndu Bábilonu ono kpụtaru ndu ojogu, dọ unu iri l'ęsaa l'ụkporo ndu ojogu iri, bụ ndu ọkpehu dọ; bya aburu ndu maru ęnya ọgu; bya akpụta unu ụmadzu labo l'ụmadzu ụkporo iri, bụ ndu eme ọna; mę ndu l'akpụ ụzu. ¹⁷Oo ya bụ; o wota Matanaya, bụ nwune nna Jiehoyakinu mee eze l'ozo Jiehoyakinu. O gbanwee ępha iya gube iya Zedekaya.

Teke Zedekaya bụ eze ndu Jiuda

(2Iphe 36:11-12; Jier 52:1-3)

¹⁸Zedekaya bę nọwaru ụkporo apha l'apha lanu teke o wataru aburu eze. Iphe, o nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu buru apha iri lẹ nanu. Epha ne iya bụ Hamutalu nwada Jieremaya kę Libuna. ¹⁹O meru iphe, dọ eji l'ęnya Chipfu gę Jiehoyakimu meru. ²⁰O buru ęhu-ęghu, ęghu Chipfu bę iphe ono gude nwua l'ęhu ndu Jierúsalemu; mę l'ęhu ndu Jiuda; jeye teke o chifuru phe l'atatiphu iya. Zedekaya nọnyaa; bya ekwefuaharu eze ndu Bábilonu ike.

Adada Jierúsalemu

(2Iphe 36:13-21; Jier 39:1-10; 52:3-11)

25 ¹Tobudu iya bụ; o be l'apha, kwe Zedekaya apha tete, o wataru aburu eze; l'abalị k'iri l'onwa iri; eze ndu Bábilonu, bụ Nebukadineza chita ikpoto ndu ojogu iya; ęphe byatashia Jierúsalemu. Ephe nọ-pee ya mgburugburu. Ephe kepheta mkpukpu ono; bvuphee ya ose-ogu mgburugburu. ²Ephe kepheta mkpukpu ono jeye l'apha, kwe eze, bụ Zedekaya apha iri lẹ nanu; e -shi teke o wataru aburu eze. ³O rwua abalı kę tete l'onwa ęno; ęgu-ememe, dọ lẹ mkpukpu ono kabaa njo; k'ophu ndu bu iya nu te nwehedu nri, ęphe e-ri. ⁴O rwua mboku ono; e tsukpoo igbulọ mkpukpu ono. O be l'ęnyashi iya; onye eze, bụ Zedekaya yele ndu ojogu l'ophu tsukahụ gbala. Eka ęphe shiru gbalaa bụ l'onu oguzo ono, dọ lẹ mgbaka igbulọ labo ono, dọ lẹ mgboru mgbabu eze. Teke ono bę ndu ojogu ndu Bábilonu kepheru mkpukpu ono mgburugburu. O buru eka ęphe shiru bụ ụzo nsuda Araba. ⁵Ole ndu ojogu ndu Bábilonu chipyaberu eze, bụ Zedekaya je egude iya lẹ baswaa alị, dọ lẹ Jieriko. Ndu ojogu iya buhaa ya tsukashihu. ⁶Ephe kpua eze, bụ Zedekaya lẹ ndzụ; kpuru iya kpupfu eze ndu Bábilonu lẹ mkpukpu Ribula, bụ eka o nọ nmaa ya ikpe. ⁷Ephe gbushia unwu Zedekaya; o nọdu ele phe ęnya; a nọdu egbushi phe. E mecha bya aswoshia yębedua akpuru-ęnya; gude egbirigba, e meru l'onyirubvu tua iya mkporo kputa lashia Bábilonu.

Eemebyishi Jierúsalemu; mę eze-ulo Chipfu

(Jier 52:12-23)

⁸O bya erwua g'onwa ise dọ l'abalị ęsaa; l'apha, kwe Nebukadineza apha iri lẹ tete, e -shi teke o wataru aburu eze ndu Bábilonu;

Nebuzaradanu, bu onye-ishi ndu ojogu, eche Nebukadineza nche; mbu onye-ozu eze ndu Babilonu ono jeshia Jierusalemu. ⁹O je atua oku l'eze-ulo Chipfu; me l'ulo-eze; me l'ulo, dukota le Jierusalemu; mbu l'ulo ndu oke amadu be o tukotaru oku. ¹⁰Ndu ojogu, onye-ishi ojogu ono, echeje eze nche chitaru je l'eka ono; be tsukposhiru igbulu, e gude kpuphe-ta Jierusalemu mgburugburu. ¹¹Nebuzaradanu, bu onye-ishi ndu ojogu, echeje eze nche ono bya atuko iphe, bu ndu ophu phoduru le mkpukpu ono rwukoo lashia Babilonu; ephe le ndu lapfuru eze ndu Babilonu alapfu; mekpoo ndu phoduru nu g'ephe ha. ¹²Onye-ishi ndu ojogu ono be ndu ophu o haru haa bu ndu ophu kachakpoo aburu ndu ukpa l'ali ono; g'ephe jeje ozi l'opfu-vayinu; me l'opfu.

¹³Itso onyirubvu, du l'eze-ulo Chipfu; me ogba-kperekpere; me iphe ono, e shi eyeje mini ono, e gude onyirubvu kpua, du iya nu; be ndu Babilonu kupyashichaaru akupyashi; vuta onyirubvu ono lashia ali Babilonu. ¹⁴Ephe vutakwarupho ite; me iphe, eegudeje ekpo ntụ; me iphe, apaje oghu oroku; me gbamugbamụ; waa iphe, bukpo iphe, a kpuru l'onyirubvu, eegudeje eje ozi l'eze-ulo Chipfu; ¹⁵me iphe, aaguje oku; me gbamugbamụ; waa iphemiphe, e mekotaru le mkpola-ododo; me le mkpola-ochaa be onye-ishi ndu ojogu ono vutakotaru.

¹⁶Onyirubvu, lakotaru litso labo ono; me l'iphe ono, e shi eyeje mini ono; me l'ogba-kperekpere ono, buchaa iphe, Solomonu meshiru dobe l'eze-ulo Chipfu; be erwa, du iya nu dakiri atu onu iya. ¹⁷Itso ono be eli iya dugbaa nkwo-eka iri l'esato l'ehu l'ehu. O buru onyirubvu be e gude kpua nchi-itso tu-kobe l'eli itso ono ephenebo. Nchi-itso ono du nkwo-eka eto eto l'eli; bya enwegbaaru iphe, du g'ugbu; waa iphe, du g'itorokuma, a kpuchaa l'onyirubvu, no-pheru iya mgburugburu. Itso k'ebor; yee iphe ono, du g'ugbu, du iya nu ono be bu iphe lanu yee ophu.

A kpuru ndu-ishi ndu Jiuda le ndzu

(Jier 52:24-27)

¹⁸Noo ya; onye-ishi ndu ojogu ono, bu ndu anoduje eche eze nche ono bya akputa Seraya, bu onye-ishi ndu-uke Chileke le ndzu; kputa Zefanaya, bu onye-uke, etsota Sereya; me umadzu eto, echeje nche l'onu-abata eze-ulo Chipfu. ¹⁹A bya abya le ndu ophu nokwadu le mkpukpu; o bya akputa onye-ishi ndu ojogu; me umadzu ise, shi agbazijeru eze idzu; kputa onye edejeru onye-ishi ndu ojogu ekwo, bu iya bu onye-ishi ndu akputaje ndu eka ono mee phe ephe aburu ndu ojogu; me ukporo umadzu eto, bu unwoke ali ono, a humaru le mkpukpu ono. ²⁰Nebuzaradanu, bu onye-ishi ndu ojogu, anoduje eche eze nche ono tuko g'ephe ha kputa kpupfuta eze ndu Babilonu le mkpukpu Ribula. ²¹O buru le Ribula l'eka ono, du l'ali Hamatu be eze ndu Babilonu no gbushia phe. Noo g'e shi kpua ndu Jiuda le ndzu l'ali phe laa ali ozo bu ono.

Teke Gedalaya bu ọchi-ọha ndu Ízurelu
(*Jier 40:1—41:15*)

²²Nebukadineza, bu eze ndu Bábilonu bya ahota Gedalaya, bu nwa Ahikamu nwa Shafanu g'ọ buru ọchi-ọha; buru onye-ishi ndu ọphu pho-duru nu l'ali Jiuda. ²³O be ge ndu-ishi ndu ojogu ndu Jiuda g'ephē ha; ephe le ndu nkephe numaru leze ndu Bábilonu hofutawaru Gedalaya g'ọ buru ọchi-ọha; ephe wu-pfuta Gedalaya le mkpukpu Mizupa. Ndu byaru nu bu Ishimelu nwa Netanaya; yee Jiohananu nwa Kareya; waa Seraya nwa Tanuhumetu, bu onye Netofa; me Jiazanaya, bu nwa onye Maka; ephe le ndu nkephe. ²⁴Gedalaya bya eribuaru ephe le ndu nkephe ono nte su: “Unu ta tsushi ndu-ishi ndu Bábilonu ebvu. Unu nọdukpoephō l'ali ono jeeru eze ndu Bábilonu ozi g'ọ dūru unu le ree.”

²⁵No iya; o be l'onwa k'esa l'apha ono; Ishimelu, bu nwa Netanaya, bu nwa Elishama; mbu onye shi l'unuphu ndu eze; chiṭa umadzu iri jeshia mkpukpu Mizupa je egbuga Gedalaya; me ndu Jiu; me ndu Bábilonu ono, ephe l'iya nokota le mkpukpu Mizupa ono. ²⁶Iphe ono mee; ndu Jiuda l'ophu; ndu upfu me ndu nta; je akpaa le ndu-ishi ndu ojogu phe; ephe gu-de ntsu-mebvu ndu Bábilonu gbaru lashia ali ndu Ijiputu.

A tufutaru Jiehoyakinu l'ulo-mkporo
(*Jier 52:31-34*)

²⁷O rwua l'apha, kwe Jiehoyakinu, bu eze ndu Jiuda ukporo apha l'apha iri l'esa, e -shi teke a kpuru iya le ndzu; Evilu-Merodaku, bata l'aba-eze ndu Bábilonu. O buru g'onwa iri lebo du l'ukporo abali l'abali esa; be o tufutaru Jiehoyakinu, bu eze ndu Jiuda ono l'ulo-mkporo. ²⁸O pfuru opfu oma yeru Jiehoyakinu; bya edobe iya l'onodu, kakota ke ndu eze ozo shi, a tukoru ye le ephe kpua le ndzu laa ali Bábilonu. ²⁹O buru iya bu le Jiehoyakinu eyefu uwe mkporo iya; bya awata eri nri le teburu eze gbiriri jasū g'ọ nọ-beru. ³⁰Mbokumboku be eze anuje iya okpoga, oogudeje eme mkpa iya jeye g'ọ nọ-beru.

Ekwo

Iphe, ndu eze meru

ke mbu

Ndu a nwuru e -shi l'ogbo Ádamu
jasu l'ogbo ke Ébirihamu
(Mbụ 5:1-32; 10:1-32; 11:10-26)

1 ¹Ádamu bụ nna Setu; Setu bụru nna Enoshi; ²Enoshi bụru nna Ké-
nanu; Kénanu bụru nna Mahalalelu; Mahalalelu bụru nna Jiaredi;
³Jieredi bụru nna Inọku; Inọku bụru nna Metusela; Metusela bụru nna
Lameku; ⁴Lameku bụru nna Nuwa. Ụnwu Nuwa bụ Shemu; Hamu; waa
Jiafeti.

⁵Ụnwu Jiafeti bụ Goma; me Magogu; me Madayi; me Jiavanu; me
Tubalu; me Mesheku; me Tirasu. ⁶Ụnwu Goma bụ Ashikenazu; me Difa-
tu; me Togarama. ⁷Ụnwu Jiavanu bụ Elisha; me Tashishi; me Kitimu; me
Rodaniyimu.

⁸Ụnwu Hamu bụ Kushi; me Ijiputu; me Putu; me Kénanu. ⁹Ụnwu Ku-
shi bụ Seba; me Havila; me Sabuta; me Rama; me Sabuteka. Ụnwu Rama
bụru Sheba waa Dedanu. ¹⁰Kushi bụ nna Nimurodu. Nimurodu ono me-
chaaru bụru onye ojogu, okpehu du l'eliphe. ¹¹Ijiputu bụ nna ndu Ludu;
me ndu Anamu; me ndu Lehabu; me ndu Nafutuhu; ¹²me ndu Paturosu;
me ndu Kasuluhi. Kasuluhi bụ eka ndu Filisitayinu shi futa. Mizuremu
bukwarupho nna ndu Kafuto. ¹³Kénanu bụ nna Sayidonu. Sayidonu bụ
okpara iya. Kénanu bukwarupho nna Hetu; ¹⁴me ndu Jiebusu; me ndu
Amoru; me ndu Gigashi; ¹⁵me ndu Hevu; me ndu Aku; me ndu Sini; ¹⁶me
ndu Avadu; me ndu Zamaru; me ndu Hamatu. ¹⁷Ụnwu Shemu bụ Elamu;
me Ashuru; me Afakusadu; me Ludu; me Aramu; me Uzu; me Hulu; me
Geta; me Mesheku. ¹⁸Afakusadu bụ nna Shela; Shela bụru nna Eba. ¹⁹Eba
nwutaru unwoke labo. Epha onye lanu bụ Pelegu. Noo kele a nwuru iya

teke ndiphe kekashiru onwophe ekekashi. Epha nwune iya nwoke buru Jiokutanu. ²⁰Jiokutanu bu nna Alumodadu; me Shelefu; me Hazamaveti; me Jiera; ²¹mekwapho Hadoramu; me Uzal; me Dikila; ²²me Ebalu; me Abimelu; me Sheba; ²³me Ofi; me Havila; mefua Jiobabu. Ephe tukoru bukotarunwu Jiokutanu.

²⁴Shemu bu nna Afakusadu; Afakusadu buru nna Shela; ²⁵Shela buru nna Eba; Eba buru nna Pelegu; Pelegu buru nna Rewu. ²⁶Rewu buru nna Serugu; Serugu buru nna Nah; Nah buru nna Tera. ²⁷Tera buru nna Ebiramu, bu iya bu Ebirhamu.

Eri Ishimelu

(Mb 25:12-16)

²⁸Unwu Ebirhamu bu Ayizaku waa Ishimelu. ²⁹Waa eri phe baa: Nebayotu bu okpara Ishimelu. Ndu ozo bu Keda; me Adubelu; me Mibusamu; ³⁰me Mishima; me Duma; me Masa; me Hadadu; me Tema; ³¹me Jieturu; me Nafishi; me Kedema. Ephe bukota unwu Ishimelu g'ephe ha.

³²Nwanyi, Ebirhamu ta ludu okpobe alulu, epha iya bu Ketura be nwutaru iya Zimuranu; me Jiokushanu; me Medanu; me Midiyanu; me Ishibaku; me Shuwa. Unwu Jiokushanu bu Sheba; me Dedanu. ³³Unwu Midiyanu buru Ifa; me Ife; me Hanoku; me Abida; me Eludaa. Ndu ono g'ephe ha bukota unwu Ketura.

Eri Iso

(Mb 36:1-19)

³⁴Ebirhamu bu nna Ayizaku. Unwu Ayizaku bu Iso waa Izurelu. ³⁵Unwu Iso bu Elifazu; me Ruwelu; me Jieyushi; me Jielamu; me Kora. ³⁶Unwu Elifazu bu Temanu; me Omaru; me Zefi; me Getamu; me Kenazu; me Timuna; waa Amaleku. ³⁷Unwu Ruwelu bu Nehatu; me Zera; me Shama; me Miza.

Ndu ivuzo, buru l'ali Edomu

(Mb 36:1-19)

³⁸Unwu Siye bu Lotanu; me Shobalu; me Zibiyonu; me Ana; me Dishonu; me Eza; me Dishanu.

³⁹Unwu Lotanu bu Hori; me Homamu. Timuna bu nwune Lotanu ke nwanyi.

⁴⁰Unwu Shobalu bu Alayanu; me Manahatu; me Ebalu; me Shefi; me Onamu.

Unwu Zibiyonu bu Aya; me Ana. ⁴¹Nwa, Ana nwutaru bu Dishonu.

Unwu ke Dishonu bu Hamuranu; me Eshubanu; me Ituranu; me Keranu.

⁴²Unwu Eza bu Bilihanu; me Zevanu; me Jiakanu.

Unwu Dishanu bu Uzu; me Aranu.

Ndu eze ndu Edomu
(*Mbu 36:31-43*)

⁴³Waa ndu eze, nɔadaru l'aba-eze l'alì Edomu; temekpooro ndu Ízurelu bebe nweru eze baa:

Bela; nwa Beyo. Epha mkpukpu iya bu Dinuhaba.

⁴⁴Bela nwuhuepho; Jiobabu nwa Zera ke mkpukpu Bozura buru eze nochia enya iya.

⁴⁵Jiobabu nwuhuepho; Hushamu, bu onye alì Temanu buru eze nochia enya iya.

⁴⁶Hushamu bya anwuhu; Hadadu nwa Bedadu buru eze nochia enya iya. Oo yebedua be lwu-kperu ndu Midiyanu l'alì ndu Mówabu. Epha mkpukpu iya bu Avitu.

⁴⁷Hadadu nwuhuepho; Samula, bu onye mkpukpu Masureka buru eze nochia enya iya.

⁴⁸Samula nwuhuepho; Shawulu, bu onye mkpukpu Rehobotu, no le mgboru enyimu Yufurétisu buru eze nochia enya iya.

⁴⁹Shawulu nwuhuepho; Belu-Hananu nwa Akubo buru eze nochia enya iya.

⁵⁰Belu-Hananu nwuhuepho; Hadadu buru eze nochia enya iya. Epha mkpukpu iya bu Payi. Epha nyee ya buru Mehetabelu; nwada Maturedi. Maturedi bu nwada Mezahabu.

⁵¹Hadadu bya anwuhu.

Ndu owa-a buru ndu-ishi ndu Edomu: Timuna; me Aluva; me Jietetu; ⁵²me Oholibama; me Ela; me Pinonu; ⁵³me Kenazu; me Temanu; me Mibuza; ⁵⁴me Magudelú; me Iramu. Ndu ono shi bukotaru ndu-ishi ndu Edomu.

Unwu Ízurelu

2 ¹Owaa bu unwu Ízurelu: Rúbenu; me Simiyonu; me Lívayi; me Jiuda; me Isaka; me Zebulonú; ²me Danu; me Jíósefu; me Benjiaminu; me Nafutali; me Gadu waa Asha.

³Unwu Jiuda bu: Eru; me Onanu; me Shela. Onye nwutaru iya umadzu eto ono bu Batushuwa, bu nwanyí Kénanu. Ole Eru, bu iya bu okpara Jiuda be meru ejo-iphe l'enya Chipfu. Chipfu woru iya gbua. ⁴Tema, bu nyee nwa Jiuda bya anwutakwaru iya pho Pérezu waa Zera. Iphe, unwu Jiuda tukoru du bu ise.

⁵Unwu Pérezu bu Hézuronu waa Hamulu. ⁶Unwu Zera bu Zimiri; me Etanu; me Hemanu; me Kalukolu; me Dara. Iphe, epe tukoru du bu ise. ⁷Nwa Kami bu Ekanu. Oo ya be meru iphe-ehuka dapfuta ndu Ízurelu; kele o mebyiru iphe ono, e pfuru su g'o to dukwa onye e-wota iphe, e doberu Chileke iche ono.^a

^a 2:7 Gúnaa Jios 7:1-26.

⁸Nwa Etanu bụ Azaríya.

⁹Ụnwu, a nwutaru Hezuronu bụ Jierahumelu; mę Ramu; waa Kelubayi.

¹⁰Ramu bụ nna Amínadabu; Amínadabu bụru nna Náshonu, onye bụ iya bụ onye-ishi ndu Jiuda. ¹¹Náshonu bụ nna Saluma; Saluma bụru nna Bówazu; ¹²Bówazu bụru nna Óbedu; Óbedu bụru nna Jiesi.

¹³Jiesi bę nwutaru okpara iya nwoke, bụ Eliyabu; Abinadabu bụru otsota; Shimaya bụru k'eto; ¹⁴Netanelu bụru k'eno; Radayi bụru k'ise; ¹⁵Ozemu bụru k'ishii; Dévidi bụru k'esaa. ¹⁶Unwune phę unwanyi bụ: Zeruya waa Abigelu.

Unwoke ęto, Zeruya nwutaru bụ: Abishayi; mę Jiowabu; waa Asahelu.

¹⁷Abigelu bụ ne Amasa. Nna Amasa bụru Jieta, bụ oshilokpa Ishimelu.

Eri Hezuronu

¹⁸Kalebu nwa Hezuronu bę shi l'ęka nyee ya, bụ Azuba nwuta Jieriyo-tu. Ụnwu nwanyị ono ozo bụ Jiesha; mę Shobabu; mę Adonu. ¹⁹Azuba bya anwuhuepho; Kalebu je aluta Ifuratu; ọ nwutaru iya Huru. ²⁰Huru bụ nna Uri; Uri bụru nna Bezalęlu.

²¹E mechaa; Hezuronu jefu nwada Makiya, bụ nna Giladu. Ọ luru iya teke yebe Hezuronu nwaru ukporo apha ęto; ọ nwutaru iya Segubu. ²²Segubu bụ nna Jiayi; onye ukporo mkpukpu lę mkpukpu ęto l'alị Giladu shi dụ l'ęka. ²³Ole ndu Geshu waa ndu Arámu bę nataru phę mkpukpu Havotu-Jiayi; waa Kenatu; mę unwu mkpukpu lę mkpukpu, nopheru iya mgburugburu. Mkpukpu obu tukoru dụ mkpukpu ukporo ęto. Ndu ono, bukota oshilokpa Makiya, bụ nna Giladu. ²⁴Hezuronu, bụ nna Kalebu nwuhuchaepho; ọ lupyabe Ifurata, bụ nyee nna iya; ọ nwutaru iya Ashuru. Ashuru nwuta Tekowa.

Eri Jieramelu; nwa Hezuronu

²⁵Ụnwu Jierahumelu, bụ okpara Hezuronu bụ: Ramu, bụ okpara iya; mę Buna; mę Orenu; mę Ozemu; mę Ahayijia. ²⁶Jierahumelu bę lukwarupho nwanyị ozo, ępha iya bụ Atara. Yebedua bụ ne Onamu. ²⁷Ụnwu Ramu, bụ okpara Jierahumelu bụ: Mazu; mę Jiaminu; mę Eka. ²⁸Ụnwu Onamu bụ: Shamayi waa Jiada. Ụnwu Shamayi bụru Nadabu waa Abishuru.

²⁹Ępha nyee Abishuru bụ Abihelu. Ọ nwutaru iya Ahubanu waa Molidu. ³⁰Ụnwu Nadabu bụ: Seledu waa Apemu. Seledu nwuhuru; ophu ọ tọ togboduru akọ. ³¹Nwa Apemu bụ Ishi. Ishi bụru nna Sheshanu; Sheshanu bụru nna Ahulayi.

³²Ụnwu Jiada; mbu nwune Shamayi kę nwoke bụ: Jieta waa Jionatanu. Jieta nwuhuru; ophu ọ tọ togboduru akọ. ³³Ụnwu Jionatanu bụ: Pęleti waa Zaza. Ndu ono bukota oshilokpa Jierahumelu.

³⁴Sheshanu ta anwutaduru unwoke. Ọo unwanyi bę ọ nwushiru kpo-loko. O shi nweru onye Ijiputu, shi ejeru iya ozi, ępha iya bụ Jiaruha.

³⁵Sheshanu woru nwa iya nwanyị kee Jiaruha, bụ onye-ozī iya g'ọ luru. O nwutaru iya Atayi. ³⁶Atayi bụ nna Nétanu; Nétanu bụru nna Zabadu; ³⁷Zabadu bụru nna Efulalu; Efulalu bụru nna Óbèdu; ³⁸Óbèdu bụru nna Jiehu; Jiehu bụru nna Azaríya; ³⁹Azaríya bụru nna Helezu; Helezu bụru nna Eleyasa; ⁴⁰Eleyasa bụru nna Sisumayi; Sisumayi bụru nna Shalumu; ⁴¹Shalumu bụru nna Jiekamaya; Jiekamaya bụru nna Elishama.

Eri Kalèbu

⁴²Ụnwu Kalèbu, bụ nwune Jierahumelu kẹ nwoke bụ: Misha, bụ ọkpara iya. Misha ono bụ nna Zifu. Nwa Kalèbu ọzo bụ Maresha, bụ iya bụ nna Hẹburonu. ⁴³Ụnwu Hẹburonu bụ: Kora; mẹ Tapuwa; mẹ Rẹkemu; mẹ Shema. ⁴⁴Shema bụ nna Rahamu. Rahamu bụru nna Jiọkamu. Rẹkemu bụ nna Shamayi. ⁴⁵Nwa Shamayi bụru Mawonu. Mawonu bụru nna Bẹtu-Zuru.

⁴⁶Nwanyị, Kalèbu ta alụdu ọkpobe alulu, epha iya bụ Efa bẹ nwutaru Haranu; mẹ Moza waa Gazezu. Haranu bụ nna Gazezu.

⁴⁷Ụnwu kẹ Jiahudayi bụ Rẹgemu; mẹ Jiótamu; mẹ Geshanu; mẹ Pẹleti; mẹ Efa; mẹ Shafu.

⁴⁸Nwanyị, Kalèbu ta alụdu ọkpobe alulu, epha iya bụ Maaka bẹ nwuru Sheberu waa Tirihana. ⁴⁹O bụkwaru iya pho nwuru Shafu, bụ onye bụ nna Madumana; bya anwuta Sheva, bụ onye bụ nna Makubena waa Gibiya.

Nwada Kalèbu bẹ bụ Akusa.

⁵⁰Ndu ono bụkota oshilokpa Kalèbu.

Ụnwu Huru, bụ ọkpara Ifuratu bụ: Shobalu, bụ onye bụ nna Kiriya-Jiarimu; ⁵¹mẹ Saluma, bụ onye bụ nna Bẹtulehemu; mẹ Harefu, bụ onye bụ nna Bẹtu-Gaderu.

⁵²Ụnwu Shobalu, bụ nna Kiriya-Jiarimu bụ: Harowe; waa nkeru-ẹbo ndu Menuhotu. ⁵³Enya-unuphu Kiriya-Jiarimu bụ: ndu Itiru; mẹ ndu Putu; mẹ ndu Shumatu; mẹ ndu Mishira. O bụru l'eri ndu ono bẹ ndu Zora; mẹ ndu Eshutolu shi futa.

⁵⁴Ụnwu Saluma bụ: ndu mkpukpu Bẹtulehemu; mẹ ndu mkpukpu Netofa; mẹ ndu mkpukpu Atarotu-Bẹtu-Jiowabu; mẹ nkeru-ẹbo ndu mkpukpu Manahatu; mẹ ndu mkpukpu Zora.

⁵⁵Ndu bụ enya-unuphu ndu edeje ekwo, bụ ndu bu lẹ mkpukpu Jiabezu bụ: ndu Tiratu; mẹ ndu Shimeya; mẹ ndu Suka. Ndu ono bụ ndu Kenu; mbụ ndu shi l'eri Hamatu, bụ nna ndu ọnu-ulo Rekabu.

Ụnwu, Dévidi nwushiru

lẹ Hẹburonu

(2Sám 3:2-5)

3 ¹Waa ụnwu Dévidi baa; mbụ ndu a nwushiru iya teke o bu lẹ Hẹburonu. Ọkpara iya bụ Amunonu. Onye nwuru iya nụ bụ Ahinowamu

kẹ Jiezerelu. Nwa iya k'ẹbo bụ Daneļu. Onye nwuru iya nụ bụ Abigelu kẹ Kamelu. ²Nwa iya k'eto bụ Abusalomu. Onye nwuru iya nụ bụ Maka nwa-da Talumayi, bụ eze ndu Geshu. Nwa iya k'eno bụ Adonijia. Onye nwuru iya nụ bụ Hagitu. ³Nwa iya k'ise bụru Shefataya. Onye nwuru iya nụ bụ Abitalu. Nwa iya k'ishii bụru Ituramu. Onye nwuru iya nụ bụ nyee ya, bụ Egula. ⁴Umadzu ishii bẹ Dévidi nwutaru teke o bu lẹ Heburonu, bụ ẹka o nọru bụru eze apha ẹsaa l'onwa ishii.

Ọ nọkwarupho l'aba-eze ukporo apha l'apha iri l'eto lẹ Jierúsalemu. ⁵Ndu a nọ lẹ Jierúsalemu nwushiaru iya bụ: Shimeya; mẹ Shobabu; mẹ Nétanu; mẹ Sólomonu. Onye nwutaru iya umadzu ẹno ono bụ Batusheba nwada Amiyelu.

⁶Unwu iya ozo bụ Ibuha; mẹ Elishama; mẹ Elifeletu; ⁷mẹ Noga; mẹ Ne-fegu; mẹ Jiafiya; ⁸mẹ Elishama; mẹ Eliyada; mẹ Elifeletu; umadzu tete ono. ⁹Ndu ono l'ophu bụkota unwoke, Dévidi nwushiru a -gufukwa unwoke ophu unwanyị, abụ-zidu unyomu iya nwushiru. Tama bẹ bụ nwune phẹ kẹ nwanyị.

Ndu-eze Jiuda

¹⁰Nwa Sólomonu bụ Rehobówamu; Abáyijia bụru nwa Rehobówamu; Asa bụru nwa Abáyijia; Jiehoshafatu bụru nwa Asa. ¹¹Jióramu bụru nwa Jiehoshafatu; Éhazaya bụru nwa Jióramu; Jiowashi bụru nwa Éhazaya; ¹²Amazaya bụru nwa Jiowashi; Azaríya bụru nwa Amazaya; Jiótamu bụru nwa Azaríya; ¹³Éhazu bụru nwa Jiótamu; Hezekáya bụru nwa Éhazu; Manáse bụru nwa Hezekáya; ¹⁴Amonu bụru nwa Manáse; Jiosáya bụru nwa Amonu; ¹⁵Unwu Jiosáya bụ: Jiohananu bụ ọkpara iya; Jiehoyakimu bụru otsota; Zedekaya bụru k'eto; Shalumu bụru k'eno. ¹⁶Unwu Jiehoyakimu bụ: Jiẹkonáya bụ nwa Jiehoyakimu; Zedekaya bụru nwa Jiẹkonáya.

Unwu Jiẹkonáya

¹⁷Unwu Jiẹkonáya, bụ nwoke ono, a kpuru lẹ ndzụ ono, bụ: Sheyalu-tiyelu; ¹⁸mẹ Malukiramu; mẹ Pedaya; mẹ Shenaza; mẹ Jiekamaya; mẹ Hoshama; mẹ Nedabaya. ¹⁹Unwu Pedaya bụ Zerúbabelu waa Shimeyi. Unwu Zerúbabelu bụru Meshulamu waa Hananaya. Shelomotu bẹ bụ nwune phẹ kẹ nwanyị. ²⁰Ọ nwutakwarupho umadzu ise ozo, epha phẹ bụ Hashuba; mẹ Ohelu; mẹ Berekaya; mẹ Hasadaya; mẹ Jiushabu-Hesedu.

²¹Unwu kẹ Hananaya bụ: Pelataya; mẹ Jieshaya; mẹ unwu Refaya; mẹ unwu Ananu; mẹ unwu Obedaya; mẹ unwu Shekanaya.

²²Unwu Shekanaya bụru: Shemaya mẹ unwu iya, bụ Hatushi; mẹ Igalu; mẹ Baraya; mẹ Neyaraya; mẹ Shafatu. Ephe tukuru dụ ishii.

²³Unwu Neyaraya bụ Eliyowenayi; mẹ Hezekáya; mẹ Azurikamu. Ephe tukuru dụ ẹto.

²⁴Unwu Eliyowenayi bụ Hodavaya; mẹ Eliyashibu; mẹ Pelaya; mẹ Aku-bu; mẹ Jiohananu; mẹ Delaya; mẹ Anani. Ephe tukuru dụ ẹsaa.

Oshilokpa Jiuda

4 ¹ Ụnwu Jiuda bụ: Pérézu; mę Hẹzuronu; mę Kami; mę Huru; mę Shobalu. ² Shobalu bụ nna Reyaya. Reyaya bụru nna Jiahatu. Jiahatu bụru nna Ahụmayi; mę Lahadu. Ndu ono bụkota ẹnya-unuphu ndu Zora.

³ Waa ụnwu Etamu baa: Jiezerelu; mę Ishima; mę Idubashi. Epha nwu-ne phez kę nwanyi bụ Hazeleponi.

⁴ Penuwelu bụ nna ndu Gedo. Eza bụru nna Husha. Ndu ono bụ ụnwu Huru, bụ iya bụ okpara Efuratu; bya aburu iya bụ nna ndu Bẹtulehemu.

⁵ Ashuru, bụ nna ndu Tekowa. O luru ụnwanyi labo; epha phez bụ Hela; mę Nara. ⁶ Nara bę nwutaru iya Ahuzamu; mę Hefa; mę Temeni; waa Hashutari. Ndu ono bụ ụnwu Nara. ⁷ Ụnwu kę Hela bụ Zeretu; mę Zoha; mę Etunanu;

⁸ Kozu bụ nna Anubu; mę Zobeba; bya abukwarupho nnaji ndu ẹnya-unuphu Ahahelu, bụ nwa Harumu.

⁹ Jiabezụ bę a ka akwabę ụbvù eme l'ụnwunna iya. Ne iya bę guberu iya Jiabezụ sụ: “Mu jeru iphe-ehuka teme mu nwua ya.” ¹⁰ Jiabezụ raku Chileke kę İzurelu sụ iya: “Jiko kebenu mu l'oma. Menaa g'oke alị mu ka ọsa. Gudenụ ẹka ngu heru mu jiko Chileke. Wofujenuru mu ẹjo-iphe; g'o to mekaję mu iphe!” Oo ya bụ; Chileke meeru iya iphe, o sụru g'o meeru iya.

¹¹ Kelubu, bụ nwune Shuha bę bụ nna Mehiru. Mehiru bya aburu nna Eshutonu. ¹² Eshutonu bụru nna Bẹtu-Rafa; mę Paseya; mę Tehina; onye bụ nna ndu Iru-Nahashi. Ndu ono bụ phez bụ unwoke mkpukpu Reka.

¹³ Ụnwu Kenazu bụ Otuniyelụ; mę Seraya. Ụnwu kę Otuniyelụ bụru Hatatu mę Meyonotayi. ¹⁴ Meyonotayi ono bụru nna Ofura. Seraya bụ nna Jiowabu, onye bụ nna ndu Ge-harashimu. Ge-harashimu ono bụ nsụda ndu emeje ọna; kele ndu bu iya nụ bụ ndu emeje ọna.

¹⁵ Ụnwu Kalẹbu, bụ nwa Jiefune bụ Iru; mę Ela; mę Namu. Nwa kę Ela bụ Kenazu.

¹⁶ Ụnwu Jiehalelelu bụ: Zifu; mę Zifa; mę Tiraya; waa Asarelu.

¹⁷ Ụnwu Ezura bụ Jieta; mę Meredu; mę Ife; mę Jialonu. Nyee Meredu bę nwuru Miriyamu; mę Shamayi; mę Ishiba, bụ nna ndu Eshutemowa. ¹⁸ Nwanyi ọzo, Meredu lutaru l'ipfu Jiuda bę nwutaru iya Jieredu, bụ nna ndu Gedo; bya anwuta Heba, bụ nna ndu Soko; teme o nwutakwapho Jiekutiyelu, bụ nna ndu Zanowa. Ndu ono bụkota ụnwu Bitiya, bụ nwada Fero, Meredu luru.

¹⁹ Ụnwu nyee Hodaya, bụ nwune Nahumu kę nwanyi bę bụ phez bụ nna Keyila, bụ onye Gami; mę nna Eshutemowa, bụ onye Maka.

²⁰ Ụnwu Shimonu bụ Amunonu; mę Rina; mę Benu-Hananu waa Tilonu. Ụnwegirima ibe Ishi bụ: Zohetu waa Benu-Zohetu.

²¹ Ụnwu Shela, bụ nwa Jiuda bụ: Eru, bụ nna Leka; mē Lada, bụ nna Maresha; bya abụkwaru iya phọ bụ nna ndu ẹnya-unuphu ono, anọduje ekwe ẹkwa-ọchaa lẹ mkpụkpu Bētu-Ashubeya; ²² mē Jiokimu; mē unwoke Kozeba; mē Jiowashi; mē Sarafu, bụ onye ono, shi buru ishi l'alì Mówabu; mbụ onye ono, mechaaru laa mkpụkpu Bětulehemu. Iphe ono bē shi l'ichee. ²³ Ọo phẹ bụ ndu akpuje ite, bu lẹ mkpụkpu Netayimu; mē lẹ mkpụkpu Gedera. Ephe bu l'ẹka ono ejeru eze phẹ ozi.

Oshilọkpa Simiyonu

²⁴ Ụnwu Simiyonu bụ: Nemelu; mē Jiaminu; mē Jiaribu; mē Zera; mē Shawulu. ²⁵ Shalumu bụ nwa kẹ Shawulu; Mibusamu buru nwa Shalumu; Mishima buru nwa kẹ Mibusamu. ²⁶ Nwa kẹ Mishima bụ Hamelu; Zaku buru nwa Hamelu; Shimeyi buru nwa Zaku. ²⁷ Shimeyi nwutaru unwoke iri l'ishii; bya anwuta unwanyi ishii. Ọle unwune iya kẹ nwoke ta anwushiduru unwu igwerigwe. Ọ buru iya meru ophu ẹnya-unuphu phẹ akwatadu jaa àjàjà ẹgube ndu Jiuda jaru.

²⁸ Ẹka ẹphe bugbabe bụ lẹ mkpụkpu Biye-Sheba; mē lẹ mkpụkpu Molada; mē lẹ mkpụkpu Haza-Shuwalu; ²⁹ mē lẹ mkpụkpu Biliha; mē lẹ mkpụkpu Ezemu; mē lẹ mkpụkpu Toladu; ³⁰ mē lẹ mkpụkpu Betuwe-lu; mē lẹ mkpụkpu Homa; mē lẹ mkpụkpu Zikulagu; ³¹ mē lẹ mkpụkpu Bētu-Makabotu; mē lẹ Haza-Susimu; mē lẹ Bētu-Biri; mē lẹ mkpụkpu Sharayimu. Ọo lẹ mkpụkpu ono g'ọ ha bē ẹphe shi buru jasụ teke Dévidi bụ eze. ³² Ụnwu mkpụkpu phẹ bụ: Etamu; mē Ayinu; mē Rimonu; mē Tokenu waa Ashanu. Mkpụkpu ise bē ọ tukurụ dū; ³³ yekoberu unwu mkpụkpu lẹ mkpụkpu, nọ-pheru mkpụkpu ono mgburugburu je akpaa lẹ mkpụkpu Belu. Noo ẹka ẹphe bugbabe bụ ono. Ephe nwekwarupho ẹkwo, akọ g'ẹ gude nwushia phẹ.

³⁴ Meshobabu; mē Jiamuleku; mē Jiosha; nwa Amazaya; ³⁵ mē Jiowelu; mē Jiehu; nwa Jioshibaya. Jioshibaya buru nwa Seraya; Seraya buru nwa Asiyelu; ³⁶ Eliyowenayi; mē Jiakoba; mē Jieshohaya; mē Asaya; mē Adiyelu; mē Jiesimelu; mē Benaya; ³⁷ mē Ziza; nwa Shifi. Shifi bụ nwa Alonu; Alonu buru nwa Jiedaya; Jiedaya buru nwa Shimiri; Shimiri buru nwa Shemaya. ³⁸ Ndu ono, a gushiru ẹpha phẹ ono bugbaa ndu-ishi l'ẹnya-unuphu phẹ. Onu-ulo nna phẹ bē zuru azuzu k'ophu parụ ẹka apaa. ³⁹ Ẹphe buru je akpaa l'onu ẹka eeshije abahụ lẹ mkpụkpu Gedo; mbụ jeye l'uzo ẹnyanwu-awawa nsụda ono l'ẹka ẹphe achọ nri, ẹku phẹ a-nọduje ata. ⁴⁰ Ọ buru ẹka ono bē ẹphe chọ-vuru ọkpobe nri; mē nri, dū ree, ẹku phẹ a-taje. Alì ọbụ bē ha ọsa shii; bya ejia oyi; tēme nchị dū doo l'ẹka ono. Ndu shi buru l'ẹka ono bụ ndu shi l'eri Hamu.

⁴¹ Ndu ono, e deshiru ẹpha phẹ ono bē byaru mkpụkpu Gedo lẹ teke Hezekáya shi buru eze ndu Jiuda. Ephe tsoo oshilọkpa Hamu ono ọgu l'ẹka ẹphe bu; mēkwapho ndu Meyuni, ẹphe humaru l'ẹka ono. Ephe

woru phẹ mee ẹphe buru mkpurupyata, bu iya bu g'ẹphe du byasu nta-nu-a. Ẹphe bya ebuchishia ẹka ẹphe shi buru; kele nri duru ẹku phẹ l'ẹka ono. ⁴²Unwu Simiyonu ono haru tugbua jeshia l'úbvú Siye. Iphe, ẹphe du bu unu unwoke l'unwoke ukporo ise. Ndu du phẹ nu bu: Pelataya; me Neyaraya; me Refaya waa Uzẹlu. Ẹphe bu unwegirima ibe Ishi. ⁴³Ẹphe gbushikọta ndu phoduru nu le ndu Amaleku ono, gbalajeru nu pho. Ẹphe buru l'ẹka ono byasu ntanu-a.

Oshilokpa Rúbenu

5 ¹Unwu Rúbenu, bu iya bu okpara Ízurelu; (Oo yẹbedua bu okpara; ọle o jepfuru nyee nna iya; e shi nno nafu iya onodu okpara ono, o bu; woru iya nu unwu Jíósefu, bukwapo nwa Ízurelu. O buru iphe ono meru g'o gude ọphu e deduru l'oo ya bu okpara l'ekwo, e deshiru g'e shiru nwua phe. ²E -gudekpọoro l'oo Jiuda kachakpoo ike l'unwunna iya; teme o buru l'eri iya be onye-ishi shi futa; obenu l'onodu okpara bule-a Jíósefu be o laru.) ³Unwu Rúbenu, bu okpara Ízurelu bu: Hanoku; me Palu; me Hezuronu waa Kami.

⁴Eri Jiowelu bu: Jiowelu bu nna Shemaya; Shemaya buru nna Gogu; Gogu buru nna Shimeyi. ⁵Shimeyi buru nna Mayika; Mayika buru nna Reyaya; Reyaya buru nna Belu; ⁶Belu buru nna Bera. Bera be Tigulatu-Pilesa, bu eze ndu Asiriya kpuru le ndzu. O bukwaru iya pho shi buru ishi l'ipfu Rúbenu.

⁷Waa ndu bu abubu phe l'anya-unuphu l'anya-unuphu phe; me le g'e shi dee ẹpha phe l'ekwo, e deshiru g'e shiru nwua phe baa: Onye-ishi phe bu Jieyelu; me Zekaraya; ⁸me Bela; nwa Azazu. Azazu bu nwa Shema; Shema buru nwa Jiowelu. Ẹka o bu bu le mkpukpu Arowa. O bua nno je akpaa le mkpukpu Nebo; me le mkpukpu Belu-Meyonu. ⁹O bukwapho je akpaa l'uzo ẹnyanwu-awawa; bua jasụ l'ẹka eeshije abahu l'echiegu, noru jasụ l'enyimu Yufurétisu; kele ẹku phe zushiru kabaa igwerigwe l'alị Giladu.

¹⁰Le teke Solu shi buru eze be ipfu Rúbenu tsoru ndu Hega ọgu; lwu-kpee phe; buchishia ulo-ekwa eri Hega ono l'alị, dukota l'uzo ẹnya-nwu-awawa alị Giladu l'ophu.

Oshilokpa Gadu

¹¹Unwu Gadu be bu ghaaru unwu Rúbenu iphu l'alị Beshanu; bua je akpaa le mkpukpu Saleka. ¹²Jiowelu bu onye-ishi phe. Shafamu buru onye etsota iya nu. Ndu ozo bu Jianayi; me Shafatu le ndu bu l'alị Beshanu. ¹³Ndu bu abubu phe l'anya-unuphu l'anya-unuphu phe bu: Mayikelu; me Meshulam; me Sheba; me Jiorayi; me Jiakanu; me Ziya; me Eba. Ẹphe tukoru du esaa. ¹⁴Waa unwu Abihelu nwa Huri baa: Huri bu nwa Jiarowa; Jiarowa buru nwa Giladu; Giladu buru nwa Mayikelu; Mayikelu buru nwa Jieshishayi; Jieshishayi buru nwa Jiahudo; Jiahudo buru nwa

Buzu. ¹⁵Ahi, bụ nwa Abudiyelu; bya aburu nwanwa Guni bę shi buri ishi l'anya-unuphu ibe nna iya. ¹⁶O buri l'alị Giladu bę ęphe bu; mę l'alị Beshanu; mę lę mkpukpu lę mkpukpu, nọ iya nų; bya enwekotaru alị ęka ęku phez ataję nri l'alị Sharonu je akpaa l'ęka o jeberu. ¹⁷Ndu ono g'ęphe ha bę e dekotaru ępha phez l'ękwo, e deshiru g'e shiru nwua phez. Teke e deru iya bụ lę teke Jiótamu shi buri eze ndu Jiuda; Jierobowamu buri eze ndu Ízurelu.

¹⁸Ndu ipfu Rúbenu; mę ndu ipfu Gadu; mę nkeru-ębo ipfu Manáse bę nweru ndu mkparawa ojogu; mbu ndu aduje ike gude iphe, eegudeje egbo-buta onwonye; mę ogu-echi; mbu ndu agbaję apfu; bya aburu ndu k'ogu doru ęnya ree. ęphe dų ękporo unu ndu ojogu ugbo ise l'unu iri lę nanu; l'ękporo iri l'ęsato; bukotaru ndu ejeje ogu. ¹⁹ęphe tsoru ndu Hega ogu; mę ndu Jieturu; mę ndu Nafishi; mękpoo ndu Nodabu. ²⁰Chileke yetaru phez ęka mee gę ndu Hega; mę ndu ęphe l'ęphe tugbaru la phez l'ęka; kele ęphe rakuru Chileke l'ogu ono; bya akporu obu yeru iya; o meeru phez iphe, ęphe suru g'o meeru phez. ²¹ęphe rwukoo ęku ndu Hega. Inya-kamelu, ęphe kpataru bę dų ękporo unu ishii l'unu ise. Aturu, ęphe kpataru dų ękporo unu ugbo ękporo l'iri lę nanu l'unu ise. Nkapfu-igara, ęphe kpataru dų unu ise. Nemadzu, ęphe kpuru lę ndzu dų ękporo unu ugbo iri l'ębo l'unu iri. ²²Ndu dų igwerigwe bę e gburu egbugbu; kele ọo Chileke bę alwu ogu ono. Ndu Rúbenu buchishia ęka ono jeye teke a kpuru phez lashia alị ọzo.

Nkerębo ipfu Manáse

²³Nkerębo ipfu Manáse bę dų igwerigwe shi; ọ buri phez bu l'alị ono. ęphe shi l'alị Beshanu bua jeye lę mkpukpu Belu-Hamonu; mę l'úbvú Seniru; bya ebua jasụ l'úbvú Hamonu. ²⁴Waa ndu bugbaa ndu-ishi l'anya-unuphu ibe nna phez baa: Eferu; mę Ishi; mę Eliyelu; mę Azuriyelu; mę Jieremaya; mę Hodavaya; mę Jiahudiyelu. ęphe bukota ndu ojogu, ike dų; buri ndu a maru amaru; bya aburu ishi l'anya-unuphu ibe nna phez.

²⁵Ọle ęphe te egoshiduru l'ọ gbaru gę Chileke kę nna phez gude ire phez ęka; ęphe bya awata abaru agwa ndu alị ọzo ęja; mbu ndu alị ono, Chileke meru ęphe buri mkpurupyata l'atatiphu phez ono. ²⁶Ọo ya bų; Chileke kę Ízurelu kpalia obu Pulu, bų eze ndu Asiriya, bų iya bų Tigulatu-Pilesa, ọ kpua ipfu Rúbenu; mę ipfu Gadu; mę nkeru-ębo ipfu Manáse lę ndzu; kpuru lashia mkpukpu Hala; mę Habo; mę Hara; mę ęnyimu mkpukpu Gozanu. O buri l'ęka ono bę ęphe nọ byasụ ntanụ-a.

Ipfu Lívayi

6 ¹Unwu Lívayi, bų unwoke bų: Geshonu; mę Kohatu; mę Merari.

²Unwu Kohatu, bų unwoke bų: Amuramu; mę Izuha; mę Hęburo-nu; mę Uzelu.

³Unwu Amuramu, bų Eronu; mę Mosisu waa Miriyamu.

Unwu Erõnu, bụ unwoke bụ Nadabu; mę Abihu; mę Eleyaza; mę Itama.

⁴Eleyaza bụ nna Finehasu; Finehasu bụru nna Abishuwa; ⁵Abishuwa bụru nna Buki; Buki bụru nna Uzi; ⁶Uzi bụru nna Zerahaya; Zerahaya bụru nna Merayotu; ⁷Merayotu bụru nna Amaraya; Amaraya bụru nna Ahitubu; ⁸Ahitubu bụru nna Zadoku; Zadoku bụru nna Ahimaazu; ⁹Ahimaazu bụru nna Azariya; Azariya bụru nna Jiohananu; ¹⁰Jiohananu bụru nna Azariya. Oo ya shi bụru onye uke Chileke l'eze-ulo Chileke ono, Sólomõnu kpuru lę Jierúsalemu ono. ¹¹Azariya bụru nna Amaraya; Amaraya bụru nna Ahitubu; ¹²Ahitubu bụru nna Zadoku; Zadoku bụru nna Shalumu; ¹³Shalumu bụru nna Hilikaya; Hilikaya bụru nna Azariya; ¹⁴Azariya bụru nna Seraya; Seraya bụru nna Jiehozadaku. ¹⁵Jiehozadaku bę a kpıtaru lę ndzı lashıa alı ozo lę teke ono, Chipfu shi lęka Nebukadineza kpıkoo ndu Jiuda waa ndu Jierúsalemu lę ndzı lashıa alı ozo ono. ¹⁶Unwu Lıvayi, bụ unwoke bụ Geshõnu; mę Kohatu; mę Merari. ¹⁷Waa ępha unwu Geshõnu baa: Libuni; mę Shimeyi. ¹⁸Unwu Kohatu bụ Amuramu; mę Izuha; mę Hęburonu; mę Uzęlu. ¹⁹Unwu Merari bụ Mahuli waa Mushi.

Waa ndibe Lıvayi l'ęnya-unuphu l'ęnya-unuphu pę:

²⁰Eri Geshõnu bụ: Libuni bụ nwa Geshõnu. Jiahatu bụru nwa Libuni. Zima bụru nwa kę Jiahatu; ²¹Jiowa bụru nwa Zima; Ido bụru nwa Jiowa; Zera bụru nwa Ido; Jieyaterayi bụru nwa Zera.

²²Eri Kohatu bụ: Amınadabu bụ nwa Kohatu; Kora bụru nwa Amınadabu; Asiru bụru nwa kę Kora; ²³Elukana bụru nwa Asiru; Ebyasafu bụru nwa Elukana; Asiru bụru nwa Ebyasafu; ²⁴Tahatu bụru nwa Asiru; Uriyęlu bụru nwa Tahatu; Uzaya bụru nwa Uriyęlu; Shawulu bụru nwa Uzaya.

²⁵Unwu Elukana bụ Amasayi waa Ahimotu. ²⁶Elukana bụ nwa Ahimotu; Zofayi bụru nwa Elukana; Nahatu bụru nwa Zofayi; ²⁷Eliyabu bụru nwa Nahatu; Jierohamu bụru nwa Eliyabu; Elukana bụru nwa Jierohamu; Sámęlu bụru nwa Elukana.

²⁸Waa unwu Sámęlu baa: Jiowęlu bụ okpara iya. Abáyijia bụru nwa iya k'ębo.

²⁹Waa eri Merari baa: Mahuli bụ nwa Merari; Libuni bụru nwa Mahuli; Shimeyi bụru nwa Libuni; Uza bụru nwa Shimeyi; ³⁰Shimeya bụru nwa Uza; Hagaya bụru nwa Shimeya; Asaya bụru nwa Hagaya.

Ndu aguje ebvu

l'eze-ulo Chileke

³¹Waa unwoke, Dévidi yeru g'ęphe bụru ndu-ishi ebvu l'ulo Chipfu lę g'e dobechaaru okpoko Chileke l'ęka ono bụ owana. ³²Ozi pę bụ g'ęphe guje ebvu l'atatiphu ulo-ękwa Chileke, bụ iya bụ ulo-ękwa-ndzuko ono. Epehe nõdu anõduje iya nno jası Sólomõnu kpua eze-ulo Chipfu lę Jierúsalemu. Epehe nõdu ejeje ozi pę ęgube o gbaru g'ęphe jeje iya.

³³Waa unwoke ono, shi bụru ogbo-ebvu ono waa unwu pę nwoke baa:

Ndu ophu shi l'eri Kohatu bụ: Hemanu; onye aguje ebvu agu. Hemanu bụ nwa Jiowęlu; Jiowęlu bụru nwa Sámęlu; ³⁴Sámęlu bụru nwa

Elukana; Elukana buru nwa Jierohamu; Jierohamu buru nwa Eliyelu; Eliyelu buru nwa Towa; ³⁵Towa buru nwa Zufu; Zufu buru nwa Elukana; Elukana buru nwa Mahatu; Mahatu buru nwa Amasayi; ³⁶Amasayi buru nwa Elukana; Elukana buru nwa Jiowelu; Jiowelu buru nwa Azariya; Azariya buru nwa Zefanaya; ³⁷Zefanaya buru nwa Tahatu; Tahatu buru nwa Asiru; Asiru buru nwa Ebyasafu; Ebyasafu buru nwa Kora; ³⁸Kora buru nwa Izuha; Izuha buru nwa Kohatu; Kohatu buru nwa Lívayi; Lívayi buru nwa Ízurelu.

³⁹Onye notsotaru Hemanu bu Asafu. O buru yebedua anoduje Hemanu lekutara. Asafu bu nwa Berekaya; Berekaya buru nwa Shimeya; ⁴⁰Shimeya buru nwa Mayikelu; Mayikelu buru nwa Baseya; Baseya buru nwa Malukayijia; ⁴¹Malukayijia buru nwa Etuni; Etuni buru nwa Zera; Zera buru nwa Adaya; ⁴²Adaya buru nwa Etanu; Etanu buru nwa Zima; Zima buru nwa Shimeyi; ⁴³Shimeyi buru nwa Jiahatu; Jiahatu buru nwa Geshonu; Geshonu buru nwa Lívayi.

⁴⁴Onye ozo, etsoje Hemanu bu Etanu, bu onye shi l'eri Merari. Yebedua anoduje Hemanu lekicha. Etanu bu nwa Kishi; Kishi buru nwa Abudi; Abudi buru nwa Maluku; ⁴⁵Maluku buru nwa Hashabaya; Hashabaya buru nwa Amazaya; Amazaya buru nwa Hilikiya; ⁴⁶Hilikiya buru nwa Amuzi; Amuzi buru nwa Bani; Bani buru nwa Shemeru; ⁴⁷Shemeru buru nwa Mahuli; Mahuli buru nwa Mushi; Mushi buru nwa Merari; Merari buru nwa Lívayi.

⁴⁸Unwunna phe, bu ndu Lívayi be e yeru g'ephe jeje ozi ozo, dugbaa le mkpu eze-ulo Chileke.

Unwu Eronu

⁴⁹Oo Eronu ye le unwu iya be egweje ngweja l'oru-ngweja eka eegweje ngweja-akpo-oku; me l'oru-ngweja eka aakpoje unwu-isensu oku. O buru phe be k'eka-kakota-adu-nsu du l'eka; mekpoo ngweja k'apfu ugwo iphe-eji, ndu Izurelu meshiru; egube ono, Mosisu, bu onye-ozi Chileke tutu iya lekemu.

⁵⁰Waa eri Eronu baa: Eleyaza bu nwa Eronu; Finehasu buru nwa Eleyaza; Abishuwa buru nwa Finehasu; ⁵¹Buki buru nwa Abishuwa; Uzi buru nwa Buki; Zerahaya buru nwa Uzi; ⁵²Merayotu buru nwa Zerahaya; Amara buru nwa Merayotu; Ahitubu buru nwa Amaraya; ⁵³Zadoku buru nwa Ahitubu; Ahimaazu buru nwa Zadoku.

⁵⁴Qwaa bu eka phe bu ebubu; mbu oke ali, a nuru phe g'ephe buru. Eka ono bu oshilokpa Eronu; mbu eri Kohatu be a nuru iya phe buru; noo kele oo phe be ido mbu daru. ⁵⁵A nuru phe mkpukpu Heburonu, no l'ali Jiuda; me ali eka eku ataje nri, no-pheru iya mgburugburu. ⁵⁶Ole egu, du le mkpukpu ono; me unwu mkpukpu ozo, nokota iya nu be a nuru Kalebu; nwa Jiefune. ⁵⁷O buru oshilokpa Eronu be a nuru mkpukpu,

eezeje ndzu, bu Heburonu; me Libuna; me Jiatiru; me Eshutemowa; yele ali eka eku ataje nri, nokotagbaa le mkpukpu ono. ⁵⁸Eka ozo bu mkpukpu Hilenu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Debi; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; ⁵⁹me mkpukpu Ashanu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Betu-Shemeshi; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu. ⁶⁰Mkpukpu, e shi l'ipfu ke Benjiaminu nu phe bu; mkpukpu Geba; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Alemetu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me Anato-tu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu. Mkpukpu, a nuru eri Kohatu l'enya-unuphu l'enya-unuphu be tukoru du iri l'eto. ⁶¹A bya atua ido shi le mkpukpu k'enya-unuphu nkeru-ebo ipfu Manase keta mkpukpu iri nu ndu phoduru nu l'eri Kohatu.

⁶²E shi le mkpukpu ipfu Isaka; me k'ipfu Asha; me k'ipfu Nafutali; me k'ipfu Manase, bu ndu ophu bu l'ali Beshanu keta mkpukpu iri l'eto nu eri Geshonu; l'enya-unuphu l'enya-unuphu.

⁶³E shi le mkpukpu k'ipfu Rubenu; me l'ipfu Gadu; me ipfu Zebulun tu ido keta mkpukpu iri l'eto nu eri Merari; l'enya-unuphu l'enya-unuphu.

⁶⁴Oo ya bu; ndu Izurelu woru mkpukpu le mkpukpu ono nu eri Livi; nuchaa phe ali eka eku ataje nri, nokota iya nu. ⁶⁵Ndu Izurelu tukwapho ido shi le mkpukpu ipfu ndu Jiuda; me ipfu Simiyonu; me ipfu Benjiaminu woru mkpukpu ono nu phe, bu iya bu mkpukpu le mkpukpu ono, a gushiru epha phe ono.

⁶⁶O nweru ndu ophu shi l'enya-unuphu eri Kohatu, e shi l'ipfu Ifuremu nu mkpukpu, epe bugbaa. ⁶⁷L'ali ubvu ubvu Ifuremu, be a nuru phe mkpukpu Shekemu, bu iya bu mkpukpu, eezeje ndzu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Geza; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; ⁶⁸me mkpukpu Jiokumeyamu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Betu-Horonu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; ⁶⁹me mkpukpu Ajialonu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Gatu-Rimonu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu.

⁷⁰Enya-unuphu, phoduru nu l'eri Kohatu be e shi l'ali nkeru-ebo ipfu Manase nu mkpukpu Ana; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Bilamu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu.

⁷¹Unwu Geshonu be e shikwapho l'ali nkeru-ebo ipfu Manase nu mkpukpu Golanu, du l'ali Beshanu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Ashitoretu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu.

⁷²E shi l'ali ipfu Isaka nu phe mkpukpu Kadesh; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Daberratu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; ⁷³me mkpukpu Ramatu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Anemu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu.

⁷⁴E shi l'ali ipfu Asha nu phe mkpukpu Mashalu; yele ali eka eku ataje nri, nokota iya nu; me mkpukpu Abodonu; yele ali eka eku ataje nri,

nọkota iya nù; ⁷⁵mẹ mkpukpu Hukoku; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù; mẹ mkpukpu Rehobu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù.

⁷⁶E shi l'alì ipfu Nafutali nù phẹ mkpukpu Kadeshi, nọ lẹ Gálili; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù; mẹ mkpukpu Hamonu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù; mẹ mkpukpu Kiriayatayimu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù.

⁷⁷Ndu phoduru nù l'eri Merari bẹ e shi l'alì ipfu Zebulun keta mkpukpu Rimonu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù; mẹ mkpukpu Tabo; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù woru nù.

⁷⁸E shi l'alì ipfu Rúbenu, nọ l'azụ enyimu Jiordanu azụ iya ophuu l'uzo enyanwu-awawa mkpukpu Jieriko nù phẹ mkpukpu Beza, nọ l'echiegu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù; mẹ mkpukpu Jiahazu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù; ⁷⁹mẹ mkpukpu Kedemotu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù; mẹ mkpukpu Mefahatu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù.

⁸⁰E shi l'alì ipfu Gadu nù phẹ mkpukpu Ramatu, nọ l'alì Giladu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù; mẹ mkpukpu Mahanayimu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù; ⁸¹mẹ mkpukpu Heshibonu; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù; mẹ mkpukpu Jiaza; yẹle alì ẹka ẹku atajẹ nri, nọkota iya nù.

Oshilokpa Isaka

7 ¹Unwu Isaka bụ Tola; mẹ Puwa; mẹ Jiashubu; mẹ Shimuronu. Ẹphe tukurorụ dū ụmadzu ẹno.

²Unwu kẹ Tola bụ Uzi; mẹ Refaya; mẹ Jieriyelu; mẹ Jiahumayi; mẹ Ibuisamu; mẹ Sámelu. Ẹphe bụkota ndu-ishi l'anya-unuphu nna phẹ, bụ Tola. Ẹphe bụkota ndu ojogu, ike dū l'ogbo nkephẹ. Teke Dévidi shi bụru eze bẹ ẹphe dū ụkporo unu ugbo labo l'unu nemadzu ugbo iri l'ishii l'ụkporo iri.

³Nwa kẹ Uzi bụ Izurahiya. Unwu nwoke Izurahaya bụ Mayikelu; mẹ Obedaya; mẹ Jiowelu; mẹ Ishaya. G'ẹphe hakota ẹphe n'ise tukurorụ bụkotaru ndu-ishi l'ehu l'ehu. ⁴Ẹphe lushiru unwanyị igwerigwe; nwushia unwu igwerigwe. Leri nkephẹ l'anya unuphu nna phẹ bẹ e nweru ụkporo unu ugbo ẹno l'unu ụmadzu iri, bụchaa ndu sūwaru eje ogu.

⁵Ipfu Isaka l'ophu; mbụ ẹnya unuphu phẹ mẹ abubu phẹ bẹ ndu bụ ojogu dū ụkporo unu ugbo iri; l'unu nemadzu ugbo iri l'ẹsaa l'ụkporo iri; mbụ egube e deru iya l'ekwo, e deshiru g'e shiru nwua phẹ.

Oshilokpa Benjiaminu

⁶Unwu Benjiaminu bụ Bela; mẹ Beka; mẹ Jiediyelu. Ẹphe dū ụmadzu ẹto.

⁷Unwu kẹ Bela bụ Ezubonu; mẹ Uzi; mẹ Uzelu; mẹ Jierimotu; mẹ Iri. Ẹphe tukurorụ dū ụmadzu ise; bụchaaru ndu-ishi l'anya unuphu ibe nna

phe; bya abukotaru ndu ike dụ l'ogu. L'ekwo, e deshuru g'e shuru nwua phe be ephe dụ ukporo unu ugbo labo; l'unu ugbo iri l'ise; l'ukporo l'iri l'eno.

⁸ Unwu ke Beka bu Zemira; me Jiowashi; me Eliyeza; me Eliyowenayi; me Omuri; me Jieremotu; me Abayijia; me Anatotu; me Alemetu. G'ephe ha tukoru bukotaru unwu Beka. ⁹ L'ekwo, e deru g'e shi nwua phe be ephe dụ ukporo unu ugbo labo; l'unu iri l'ukporo iri. Ephe bukota ndu-ishi l'enya unuphu ibe nna phe; bya abukotaru ndu oogu.

¹⁰ Nwa Jiediyelu bu Bilihanu. Unwu ke Bilihanu bu Jieyushi; me Benjiaminu; me Ehudu; me Kenana; me Zetanu; me Tashishi; me Ahishaha.

¹¹ Unwu Jiediyelu ono g'ephe ha bukota ndu-ishi l'enya unuphu ibe nna phe; bya aburu ndu oogu. Ndu suwaru eje ugu be dụ ukporo unu ugbo labo l'unu eto. ¹² Shupimu me Hupimu be bu unwu Iri; Hushimu buru nwa Aha.

Oshilokpa Nafutali

¹³ Unwu Nafutali bu Jiahazelu; me Guni; me Jieza; me Shalumu. Ephe bu eri Biliha.

Oshilokpa Manase

¹⁴ Unwu Manase bu: Asurelu, onye ophu nwanyi Aramu, o to ludu okpobe alulu nwutaru iya; me Makiya, bu nna Giladu. ¹⁵ Makiya bya aluaru Hupimu yele Shupimu nwanyi. Epha nwune Makiya ke nwanyi bu Maka. Epha onye k'ebo buru Zelofehadu. Zelofehadu be bu unwanyi be o nwushuru kpoloko.

¹⁶ Nyee Makiya ono, epha iya bu Maka be nwutaru nwa nwoke; bya agube iya Pereshi. Epha nwune Pereshi buru Shereshi. Unwu Pereshi buru Ulamu waa Rekemu. ¹⁷ Nwa ke Ulamu bu Bedanu. Ndu ono bu eri Giladu. Giladu bu nwa Makiya; Makiya buru nwa Manase.

¹⁸ Nwune iya nwanyi, bu Hamoleketu be nwutaru Ishodu; me Abiyeza; me Mahula.

¹⁹ Unwu ke Shemida bu Ahayanu; me Shekemu; me Likihi; me Anayamu.

Oshilokpa Ifuremu

²⁰ Ifuremu bu nna Shutela; Shutela buru nna Beredu; Beredu buru nna Tahatu; Tahatu buru nna Eleyada; Eleyada buru nna Tahatu; ²¹ Tahatu buru nna Zabadu; Zabadu buru nna Shutela. Eza waa Eleyadu be jeru ezita oshi eku le mkpukpu Gatu; ndu a nwuru l'eka ono gude phe gbu-shia. ²² Nna phe, bu Ifuremu raa ekwa phe no odu; unwunna iya phe bya akporu iya iphu. ²³ Ifuremu byakwa ejepfu nyee ya ozo; o tsuta ime nwua nwa nwoke. Epha, o guru iya bu Beraya; kele ejo-iphe nwuru l'ibe iya.

²⁴Ifuremu bẹ nwutaru nwa nwanyi, epha iya bụ Shera. O bụru iya kpuru mkpukpu Betu-Horonu, du l'uzo nsuda; yeke k'isheli; bya akpua mkpukpu Uzen-Shera.

²⁵Onye nwoke ozo, Ifuremu nwutaru bu Refa. Refa bu nna Reshefu; Reshefu buri nna Tela; Tela buri nna Tahanu; ²⁶Tahanu buri nna Ladanu; Ladanu buri nna Amihudu; Amihudu buri nna Elishama; ²⁷Elishama buri nna Nunu; Nunu buri nna Jioshuwa.

²⁸Ali, bu nkephe; mbu aka ephe bu ebubu bu mkpukpu Betelu; me mkpukpu, no-pheru iya mgburugburu; je akpaa le mkpukpu Naranu, l'uzo enyanwu-awawa; me mkpukpu Geza, du l'uzo enyanwu-ariba; yeke mkpukpu, nokota iya nu; mewaro mkpukpu Shekemu; me mkpukpu, nokota iya nu; waa mkpukpu Aya; me mkpukpu, nokota iya nu.

²⁹Ndu buru kwaseru oke ali unwu Manase bu mkpukpu Betu-Shanu; me Tanaku; me Megido; me Doru; me iphe, bu mkpukpu dukota iya nu.

Mkpukpu ono go ha bu oshilokpa Jiosefu, bu nwa Izurelu bukota iya.

Oshilokpa Asha

³⁰Unwu nwoke Asha bu Imuna; me Ishiva; me Ishivi; me Beraya. Nwune phe ke nwanyi bu Sera.

³¹Unwu Beraya bu Heba; me Malukelu, bu nna Biruzayitu.

³²Heba bu nna Jiafuleti; me Shoma; me Hotamu. Nwune phe ke nwanyi bu Shuwa.

³³Unwu Jiafuleti ke nwoke bu Pasaku; me Bimuhalu; me Ashuvatu. Noo unwu Jiafuleti bu ono.

³⁴Unwu Shema bu Ahi; me Rohuga; me Huba; me Aramu.

³⁵Unwu nwoke ke Helemu bu Zofa; me Imuna; me Sheleshi; me Amalu.

³⁶Unwu Zofa bu Suwa; me Hanefa; me Shuwalu; me Beri; me Imura; ³⁷me Beza; me Hodu; me Shama; me Shilusha; me Ituranu; me Bera.

³⁸Unwu Jieta bu Jiefune; me Pisupa; me Ara. ³⁹Unwu Ula ke nwoke buri Ara; me Hanelu; me Riziya.

⁴⁰Ndu ono gephe ha bukota eri Asha. Ephe bukota ndu-ishi lenya unuphu ibe nna phe; buchaaru ndu a horu ahoho; bya aburu ndu ojogu; buchaaru ndu-ishi. Lekwo, e deru g'e shi nwua phe be ephe tukoru du ukporo unu ugbo eto l'unu ise, bu ndu suwaru eje ogu.

Ipfu Benjaminu

8 ¹Benjaminu bu Bela bu okpara iya; Ashibelu, bu nwa iya nodu etsota iya; Ahara buri onye k'eto; ²Nohahu, buri k'eno. Onye k'ise buri Rafa.

³Unwu Bela bu Adaru; me Gera; me Abihudu; ⁴me Abishuwa; me Nemanu; me Ahowa; ⁵me Gera; me Shefufanu; waa Huramu.

⁶ Ụnwu Ehudu bụkota ndu-ishi l'anya unuphu ibe ndu shi buru lẹ mkpukpu Geba. Ọle a chịtaru phekeshia mkpukpu Manahatu. ⁷ Ẹpha phekeshi bụ: Nemanu; mephe Ahayijia; mephe Gera, bụ onye chịtaru phekeshi nụ; bya aburu iya bụ nna Uza waa Ahihudu.

⁸ Shaharayimu bepewataru unwu l'alị ndu Mówabu g'ọ chifucharu unyomu iya, bụ Hushimu yekeshi Bara. ⁹ Nwanyị ọzo, ọ luru, ẹpha iya bụ Hodeshu bya anwataru iya Jiobabu; mephe Zibiya; mephe Mesha; mephe Malukamu; ¹⁰ mephe Jieyuzu; mephe Sakaya; mephe Mirima. Ndu ono bụkota unwu iya; temephekeshi bụkotaru ndu-ishi l'anya unuphu phekeshi. ¹¹ O shikwaphokeshi l'eka Hushimu nwata Abitubu yekeshi Elupalu.

¹² Ụnwu Elupalu bụ: Eba; mephe Mishamu; mephe Shemedi, bụ onye bụ iya metaru mkpukpu ono, bụ Ono; waa Lodu; mephe mkpukpu, dukota iya nụ.

¹³ Beraya; mephe Shema bepewataru ndu-ishi l'anya unuphu ndu bụ lẹ mkpukpu Ajialonu; buru phekeshi chifuru ndu shi buru lẹ Gatu.

¹⁴ Ụnwu Beriya bụ Ahiyo; mephe Shashaku; mephe Jieremotu; ¹⁵ mephe Zebadaya; mephe Aradu; mephe Eda; ¹⁶ mephe Mayikelu; mephe Ishupa; mephe Jioha.

¹⁷ Ụnwu Elupalu bụ Zebadaya; mephe Meshulamu; mephe Hiziki; mephe Heba; ¹⁸ mephe Ishimerayi; mephe Izulaya; mephe Jiobabu.

¹⁹ Ụnwu Shimeyi bụ Jiakimu; mephe Zikiri; mephe Zabudi; ²⁰ mephe Eliyenayi; mephe Ziletayi; mephe Eliyekeshi; ²¹ mephe Adaya; mephe Beraya; mephe Shimuratu.

²² Ụnwu keshi Shashaku bụ Ishupanu; mephe Eba; mephe Eliyekeshi; ²³ mephe Abudonu; mephe Zikiri; mephe Hananu; ²⁴ mephe Hananaya; mephe Elamu; mephe Anatotayijia; ²⁵ mephe Ifudeya; mephe Penuwelu.

²⁶ Ụnwu keshi Jierohamu bụ Shamusherayi; mephe Sheharaya; mephe Atalaya; ²⁷ mephe Jiareshaya; mephe Elayijia; mephe Zikiri.

²⁸ Ndu ono bụkota ndu-ishi l'anya-unuphu nna phekeshi; egube e deru iya l'ekwo, e deshuru g'eshi shiru nwata phekeshi. Eka ephekeshi bu bụ lẹ Jierusalem; bụgbaaru ndu-ishi.

²⁹ Nna ndu Gibiyonu, bụ Jieyekeshi bụ lẹ Gibiyonu bepewataru o bu. Ẹpha nyee ya bụ Maka. ³⁰ Okpara iya bụ Abudonu. O gbekeshi teke ono nwata Zuru; mephe Kishi; mephe Belu; mephe Nadabu; ³¹ mephe Gedo; mephe Ahiyo; mephe Zeka; ³² mephe Mikulotu. Mikulotu bụ nna Shimeya. Ephekeshi bụ bukubekwaphokeshi unwunna phekeshi lẹ Jierusalem.

³³ Neri bụ nna Kishi; Kishi buru nna Solu; Solu buru nna Jionatanu; mephe Malukishuwa; mephe Abinadabu; mephe Eshibelu. ³⁴ Nwa, Jionatanu nwataru bụ Meribu-Belu; Meribu-Belu buru nna Mayika.

³⁵ Ụnwu Mayika bụ Pitonu; mephe Meleku; mephe Tareya; mephe Ehazu. ³⁶ Ehasu bụ nna Jiehowada; Jiehowada buru nna Alemetu; mephe Azumavetu; mephe Zimiri. Zimiri buru nna Moza; ³⁷ Moza buru nna Bineya; Bineya buru nna Rafa; Rafa buru nna Eleyasa; Eleyasa buru nna Azelu.

³⁸ Azelu bepewataru unwoke ishii. Ẹpha phekeshi bụ Azurikamu; mephe Bokeru; mephe Ishimelu; mephe Sheyaraya; mephe Obedaya; mephe Hananu. Ndu ono g'ephekeshi ha

bukota unwu Azelu. ³⁹Unwu ke nwune iya nwoke, bu Eshetu bu: Ulamu, bu iya bu okpara iya; Jieyushi bu k'ebo; Elifeletu buru k'eto.

⁴⁰Unwu Ulamu bukota ndu ojogu, ike du; buru ndu maru k'apfu. Ephe nwushiru unwu igwerigwe bya enweru unwu nwanwa. Iphe, ephe tukoru du bu ukporo esaa l'iri. Ndu ono g'ephe ha tukoru bukotaru oshilokpa Benjiaminu.

Ndu a kpuru le ndzu laa Babilonu, alwa azu le Jierusalemu

9 ¹Noo ya; e deshiKota ephe ndu Izurelu l'ophu l'ekwo g'e shi nwua phe. G'ephe ha be e deshiru l'ekwo ndu eze ndu Izurelu.

Ndu Jiuda be a kpuru le ndzu laa Babilonu; kele ephe mesweru Chileke. ²Ndu mbu, vuchakpo uzo bya ebubaaru ozo l'ali ono, bu nkephe ono; mbu le mkpukpu phe ono bu ndu Izurelu; me ndu-uke Chileke; me ndu Livi; me ndu ejeje ozi l'eze-ulo Chileke.

³Ndu ophu bu ndu Jiuda; me ndu Benjiaminu; me ndu Ifuremu; me ndu Manase, bu le Jierusalemu bu: ⁴Utayi, bu nwa Amihudu; Amihudu buru nwa Omuri; Omuri buru nwa Imuri; Imuri buru nwa Bani; Bani shi l'eri Perezu, bu nwa Jiuda.

⁵A bya le ndu ophu shi l'eri Shilo; o buru Asaya, bu iya bu okpara; me unwu iya.

⁶A bya le ndu ophu shi l'eri Zera; o buru Jiyuwelu. Ndu shi l'eri Jiuda be du unu nemadzu l'ukporo iri l'eno; l'umadzu iri.

⁷A bya le ndu ophu shi l'eri Benjiaminu; o buru Salu, bu nwa Meshulamu; Meshulamu buru nwa Hodavaya; Hodavaya buru nwa Hasenuwa; ⁸teme waa Ibunayijia, bu nwa Jierohamu; me Ela, bu nwa Uzi; Uzi buru nwa Mikiri; me Meshulamu, bu nwa Shefataya; Shefataya buru nwa Ruwelu; Ruwelu buru nwa Ibunayijia.

⁹Ndu shi l'eri Benjiaminu be du unu nemadzu ugbo labo; l'ukporo esaa l'umadzu iri l'ishii. G'ephe ha bugbaa ishi l'enya-unuphu ibe nna phe.

¹⁰A bya le ndu-uke Chileke; o buru Jiedaya; me Jiehoyaribu; me Jiakinu; ¹¹me Azariya, bu nwa Hilikaya; Hilikaya buru nwa Meshulamu; Meshulamu buru nwa Zadoku; Zadoku buru nwa Merayotu; Merayotu buru nwa Ahitubu, bu onye-ishi ulo Chileke. ¹²Onye ozo bu Adaya, bu nwa Jierohamu; Jierohamu buru nwa Pasho; Pasho buru nwa Malukayijia; me Masayi, bu nwa Adiyelu; Adiyelu buru nwa Jiahuzera; Jiahuzera buru nwa Meshulamu; Meshulamu buru nwa Meshilemitu; Meshilemitu buru nwa Ima.

¹³Ndu bu abubu ndu-uke Chileke ono; mbu ndu-ishi l'enya unuphu ibe nna phe be du unu eno l'ukporo umadzu esato. Ephe bu ndu ike du l'eje ozi, du l'ulo Chileke.

¹⁴A bya le ndu ophu bu eri Livi; o buru Shemaya, bu nwa Hashubu; Hashubu buru nwa Azurikamu; Azurikamu buru nwa Hashabaya, bu onye shi l'eri Merari; ¹⁵teme waa Bakubaka; me Hereshi; me Galalu; me

Matanaya, bu nwa Mayika; Mayika buru nwa Zikiri; Zikiri buru nwa Asa-fu; ¹⁶me Obedaya, bu nwa Shemaya; Shemaya buru nwa Galalu; Galalu buru nwa Jiedutunu; waa Berekaya, bu nwa Asa; Asa buru nwa Elukana, bu onye bu le nwa mkpukpu ndu Netofa.

¹⁷A bya le ndu nche eze-ulo Chileke; o buru Shalumu; me Akubu; me Talumonu; me Ahimanu; me unwune phe. Shalumu bu onye-ishi phe. ¹⁸Eka e doberu phe g'ephe che nche bu Onu-oguzo Eze, no laaru uzo enyanwu-awawa; mbu bya asu ntanu-a. Oo ephebedua shi echeje aka eeshije abahu l'eka ndu Livi bu.

¹⁹Shalumu bu nwa Kore; Kore buru nwa Ebyasafu; Ebyasafu buru nwa Kora. Shalumu yele unwunna iya, bu iya bu ndu enya unuphu phe, bu unwu Kora be o shi du l'eka; mbu eche aka eeshije abahu l'ulo-ekwa Chipfu. Nokwapho ge nna phe shi eche aka eeshije abahu l'eka Chipfu bu.

²⁰Le teke ndiche bu Finehasu nwa Eleyaza shi buru onye-ishi phe. Chipfu shi swiru iya eswiru.

²¹Zekaraya, bu nwa Meshelemaya be shikwapho eche onu aka eeshije abahu l'ulo-ekwa-ndzuko ono.

²²Iphe, bukota ndu a hotaru g'ephe cheje nche l'onu aka eeshije abahu ono be du ukporo umadzu iri l'umadzu iri l'ebo. E dekotaru epha phe l'ekwo, e deshuru g'e shiru nwua phe le mkpukpu le mkpukpu phe. O Dvidi yele Samelu, bu onye aphuje ophulanya be woru ozi ono ye phe l'eka; kele ephe bu ndu gbaru g'e gude ire phe aka. ²³Oo ya bu; o buru ephe l'unwu phe be o du l'eka g'ephe cheje nche aka eeshije abahu l'ulo Chipfu, bu iya bu ulo-ekwa. ²⁴Ndu nche ono anodukotaje le mgbureku eno k'eze-ulo ono. Ephe anoduje l'uzo enyanwu-awawa; nodu l'uzo enyanwu-ariba; nodu l'uzo isheli; me uzo ndohali. ²⁵Unwunna phe eshije l'ime mkpukpu bya echebude phe nche abali esaa. O buru g'ephe emeje iya bu ono tekenteke kpoo. ²⁶Umadzu eno, shi l'eri Livi, bu ndu-ishi nche ono be anodujeepho l'ozi phe mkpurumkpuru. Oo phe be echeje mkpuru; me ulo, aakwakobeje eku l'ulo Chipfu. ²⁷Ephe anopheje eze-ulo Chileke ono mgburugburu; kwaa akwakwa; noo kele oo ephebedua anoduje eche aka ono nche; teme o buru phe aguhaje ulo ono l'utsu g'utsu.

²⁸Lime phe be o nweru ndu ophu eleta enya l'ivu, eegudeje eje ozi l'eze-ulo Chileke. Oo ephebedua be aguje iya ugu le teke a chibataru iya; me le teke a chifuru iya achifu. ²⁹O nweru ndu ophu a tukwarupho aka g'ephe buru ndu-ishi, eleta ngwa, du l'eze-ulo ono enya; me ivu, dukota nso; me ukpokutu iphe; me mee-vayinu; me manu; me unwu-isensu; me manu, eshi mkpo. ³⁰O nweru ndu-uke Chileke ono, ozi phe bu g'ephe gwakobeje manu, eshi mkpo.

³¹Onye Livi, epha iya bu Matitaya; mbu okpara Shalumu, bu eri Kora be bu ozi nkiya bu eghe iphe, bukpo iphe, egheje eghege le gbamugbamu. ³²Nokwapho go nweru unwunna phe, bu eri Kohatu, o du l'eka mbu eme bu-redi, eedobeje l'iphu Chileke, bu iya bu buredi eswe atuta-unme.

³³E nwekwarupho ndu ogbo ebvu. Ephe bugbaa ndu-ishi l'enya unuphu ibe nna phe l'ipfu Lívayi. Eka ephe bu ebubu bu l'eze-ulo Chileke. O to nwedu ozi ozo, a guru phe ye; noo kele ephe anoduje l'ozi eswe l'enyashi.

³⁴Ndu ono g'ephe ha be bukota ndu-ishi l'enya-unuphu ndu Lívayi; noo g'e deru iya l'ekwo, e deshiru g'e shiru nwua phe. Ephe bugbaa ndu-ishi, bu le Jierúsalemu.

Eri Solu

(1Iphe 8:29-38)

³⁵Jieyelu, bu nna Gibiyonu, bu onye bu le mkpukpu Gibiyonu. Ephe nyee ya bu Maka. ³⁶Okpara iya bu Abudonu. O gbete teke ono nwua Zuru; me Kishi; me Belu; me Neru; me Nadabu; ³⁷me Gedo; me Ahiyo; me Zekaraya; me Mikulotu. ³⁸Mikulotu bu nna Shimeyamu. Ephebedua be bukubekwapho unwunna phe le Jierúsalemu.

³⁹Neru bu nna Kishi; Kishi buru nna Solu; Solu buru nna Jionatanu; me Malukishuwa; me Abinadabu; me Eshibelu. ⁴⁰Nwa, Jionatanu nwutaru bu Meribu-Belu; Meribu-Belu buru nna Mayika.

⁴¹Unwu Mayika bu: Pitonu; me Meleku; me Tahureya; me Ehazu. ⁴²Ehazu bu nna Jiara; Jiara buru nna Alemetu; me Azumavetu; me Zimiri. Zimiri buru nna Moza; ⁴³Moza buru nna Bineya; Bineya buru nna Refaya; Refaya buru nna Eleyasa; Eleyasa buru nna Azelu.

⁴⁴Azelu be nwutaru unwoke ishii. Ephe phe bu Azurikamu; me Bokeru; me Ishimelu; me Sheyaraya; me Obedaya; me Hananu. Ndu ono bukota unwu Azelu.

Anwuhu Solu yee unwu iya

(1Sám 31:1-13)

10 ¹Tobudu iya bu; ndu Filisitayinu wata etso ndu Izurelu ogu; ndu Izurelu yeru phe okpa l'oso. E gbushia igwerigwe ndu Izurelu l'ubvu Gilubowa. ²Ndu Filisitayinu chipfuru Solu waa unwu iya ehuka ehuka. Ephe gbua unwu iya, bu Jionatanu; me Abinadabu; waa Malukishuwa. ³Ogu ono kpohu oku mebyi ekpohu l'ibe iya ophu Solu no; ndu apfu chipyabe Solu woru apfu gbaa ya; meka iya iphe. ⁴Solu su onye achijeru iya ngwogu: "Mifuta ogu-echi ngu nmagbua mu; a -nonyaa nu ndu ono, ebuduru ubvu ono rwua bya emeru iphere kpua mu." Oke onye ono, achijeru iya ngwogu ono be ndzu agu; ophu o kwedu nmagbua ya. Oo ya bu; Solu woru ogu-echi iya gha igharaphu; woru ephe chie ya. ⁵Onye achijeru Solu ngwogu ono humaphe le Solu nwuhuwaru; o dafua l'eli ogu-echi nkiya nwuhufua. ⁶Oo ya bu; Solu yeke unwu iya ephe n'eto; me ndibe iya tuko g'ephe ha nwushihukota. ⁷Ndu Izurelu ndu ophu bu le nsuda bya ahumaphe le ndu ojogu yewaru okpa l'oso; teme le Solu yeke unwu iya be nwushihuwaru nu; ephe haa mkpukpu phe gbalachaa; ndu Filisitayinu bya ebuchia ya.

⁸O beephlo lẹ nchitabohu iya; gẹ ndu Filisitayinu byaru g'ephẹ yeshia ndu ono, e gburu l'ogu ono iphe, ephe yeru l'ehu; ephe huma odzu Sọlu yẹlẹ unwu iya g'ephẹ dabyigbaaru l'úbvú Gilubowa. ⁹Ephe yeshia Sọlu iphe, o yeru l'ehu; bya egbuta iya ishi; chikoo ngwogu iya; bya eye ndu-ozí g'ephẹ jedzuru alí Filisita-yinu mgburugburu je arakashia ya k'ophu agwa phẹ mẹ ndiphe a-numa-dzuru iya. ¹⁰Ephe woru ngwogu Sọlu je edobe l'ulo agwa phẹ; woru ishi iya kobe l'ulo agwa, bụ Dagonu. ¹¹O be teke ndu bu lẹ mkpukpu Jiabeshi-Giladu numaerupho iphemiphe ono, ndu Filisitayinu meru Sọlu ono; ¹²unwoke l'ophu, bụ ndu okpehu dū lẹ mkpukpu ono tuko wufu je apata odzu Sọlu yẹlẹ k'unwu iya palata mkpukpu Jiabeshi. Ephe lia okpu phẹ l'upfu eze oshi, dū lẹ Jiabeshi; bya aswia egu abali esaa.

¹³Sọlu bẹ nwuhuru nū; kele o mesweru Chipfu. O to meduru iphe, Chipfu pfuru; teme o jee l'aji l'eká ndu maa g'ephẹ kpọ-ziaru iya ụzo; ¹⁴ophu o tọ kpataduru Chipfu ishi. Oo ya bụ; Chipfu woru iya gbua; woru alí-eze ono nū Dévidi, bụ nwa Jiesi.

Eeme Dévidi eze ndu Ízurelu l'ophu (2Sám 5:1-10)

11 ¹Tobudu iya bụ; ndu Ízurelu l'ophu tuko wụ-pfuta Dévidi lẹ mkpukpu Hẹburonu bya asụ iya: “Anyi lẹ ngu tukoru buru mee lanu waa ogwehu lanu. ²Teke Sọlu shi buru eze; bẹ bukwa gubedua shi edujeru ndu Ízurelu eje ejeje; alwa alwalwa l'ogu. Teme o buru ngu bẹ Chipfu, bụ Chileke ngu sụru l'oo ngu a-nodu eche ndu nkiya, bụ ndu Ízurelu g'onye eche aturu; mbụ l'oo-buru ngu a-buru onye-ishi phẹ.” ³Oo ya bụ: iphe, bụ ndu bụ ogerenya Ízurelu bya awu-pfu eze, bụ Dévidi lẹ Hẹburonu; ephe l'iya gbaa ndzụ l'iphu Chipfu; ephe wua Dévidi manụ g'ọ buru eze ndu Ízurelu; egube ono, Chipfu shi l'onu Sámelu pfua ya ono.

⁴Dévidi yẹlẹ ndu Ízurelu l'ophu wuru jeshia ogu lẹ Jierúsalemu, bụ iya bụ Jiebusu. Ndu Jiebusu bẹ bụ phẹ bu l'alí ono. ⁵Ndu Jiebusu ono sụ Dévidi: “Ị tị byadu adu ike bata l'eka-a.” Ole Dévidi mechaleru-a lwuta eka a kpushiru ike, nọ l'eli úbvú Zayonu, mecharu buru mkpukpu Dévidi. ⁶Dévidi bẹ pfuhawaru sụ l'onye bụ iya vuchakpoo ụzo gbua onye Jiebusu bẹ a-buru ishi; teme onye obu abukwarupho onye-ishi ndu ojogu. Jiowabu; nwa Zeruya vuru ụzo tugba; oo ya bụ; o bya aburu onye-ishi ono. ⁷Dévidi woru unuphu kwaa l'eka ono, a kpushiru ike ono. E kuahaa ya mkpukpu Dévidi. ⁸O kpua igbulọ mkpukpu ono mgburugburu. O shi l'agbarike igbulọ mkpukpu ono kpua ya jeye l'igbulọ ono gèdegede. O bwaruro Jiowabu bẹ dozi-fufuaru eka phoduru lẹ mkpukpu ono. ⁹Dévidi nodu aka ike ejekpoeppo; kele Chipfu, bụ Okalibe-Kakota-Ike swiru iya eswiru.

Ndu a maru amaru lẹ ndu ojogu Dévidi (2Sám 23:8-39)

¹⁰Waa ndu-ishi lẹ ndu ojogu Dévidi baa; mbụ ndu ephe lẹ ndu Ízurelu l'ophu turu ikè yeru Dévidi okpobe eyeru l'aba-eze iya; teme o buru phẹ tugbaru mee ya eze; egube ono, Chipfu kweru ndu Ízurelu ukwe iya ono.

¹¹Waa epha ndu ojogu, ike kakota le ndu ojogu Dévidi baa: Jia-shobamu, bu onye Hakumonu. Oo ya shi buru onye-ishi umadzu eto, kachakpoo mkparawa. O gudeje arwa iya jepfu umadzu ukporo iri l'ise ogu; gbushikota phe lugbo lanu.

¹²Onye ophu etsota iya nu bu Eleyaza nwa Dodo; onye shi l'eri Ahowa. Yebedua yikwapfo l'umadzu eto ono, kachakpoo mkparawa ono. ¹³O tso Dévidi nodu le Pasu-Damimu le teke ono, ndu Filisitayinu dzukoberu k'ogu l'eka ono. O nweru egu, a kuru bali; o buru l'eka ono be ndu Izurelu yeru okpa l'oso gbalaaharu ndu Filisitayinu agbala. ¹⁴Yebedua yee Dévidi pfushiepho ike l'echilabo egu ono; tsoo ndu Filisitayinu ogu; gbushia phe. Chipfu mee; ephe lwu-kpee k'opfu paru eka apaa.

¹⁵Umadzu eto l'ime ukporo umadzu l'umadzu iri, bugbaa ndu-ishi ogu wuru jepfu Dévidi le mkpuma, no l'ogba Adulamu. Ikpoto ndu Filisitayinu wufuta bya adoru le nsuda Refayimu. ¹⁶Teke ono be Dévidi no l'ime eka o kpuru; o shihu ike. Ndu ojogu ndu Filisitayinu doru le mkpukpu Betulehemu. ¹⁷Egu-mini wata agushi Dévidi ike; o su: "Oowa-e; o du mu g'a su l'o nweru onye gbé je ekutaru mu mini le welu ono, no-kube eka eeshije abahu le Betulehemu ono ge mu ngua!" ¹⁸Noo ya; unwoke eto ono kpata uzo ghata ndu ojogu ndu Filisitayinu l'eka ephe doru ono; je ekuta mini le welu ono, no-kube l'eka ono, eeshije abahu le Betulehemu ono; wotaru Dévidi. O le Dévidi te ekwedu ngua mini ono; o woru iya wushiaru Chipfu; ¹⁹bya asu: "Tuswekwa! Jiko Chileke; te ekwekwa ge mu mee egube iphe owa-a. ?Mini-a ta aduada ge mee ndu-a, woru ndzu phe tsebe l'onu eta gee-shi g'e kuta iya-a to?" Oo ya bu; ophu o nguduru mini ono. Noo ehuka ehuka, unwoke eto ono, kachakpoo mkparawa ono meru bu ono.

²⁰Abishayi, bu nwune Jiowabu nwa Zeruya bu onye-ishi umadzu eto ono. Abishayi be gudeje arwa jepfu umadzu ukporo iri l'ise ogu; gbushtikota phe; e shiwaro nno; a maru epha iya ge k'umadzu eto ono. ²¹Oo yebedua be a kachaa akwabe ubvu l'ime umadzu eto ono. O buru yebedua bu onye-ishi phe; o le a ta gukwanuru iya ye l'umadzu eto ono.

²²Benaya nwa Jiehoyada bu onye okpehu du shii. Eka o shi bu Kabuzelu. O meru ehuka k'opfu paru eka apaa. Oo yebedua gburu unwoke Mowabu labo ono, okpehu du-be g'oduma ono. O bukwaru iya pho jejeru egbu oduma l'ime nsu le mboku, akamini, kpukoru akpuko dashiru. ²³Benaya gbujekwarupho nwoke Ijiputu, du nkwo-eka ise l'ogologo. Arwa, nwoke ono pa l'eka be ha g'oshi, onye ekwe ekwa egudeje ekwe ekwa. Obenu l'iphe, yebedua gude bapfu iya bu mgboro; bya anata nwoke Ijiputu ono arwa, o gude l'eka; gude nmagbua ya. ²⁴Noo okpehu, Benaya nwa Jiehoyada meru bu ono. E shiwaro nno; a maru epha iya ge k'umadzu eto pho, kachakpoo mkparawa pho. ²⁵O bu onye a kwatakporu akwabe ubvu l'ime ukporo umadzu l'umadzu iri pho. O le a ta gukobeduru iya l'ime umadzu eto pho. Dévidi meru iya onye-ishi le ndu ojogu, eche iya nche.

²⁶ Ẹpha ndu ono, ike dū l'ògu ono bụ: Asahelu, bụ nwune Jiowabu; waa Ẹluhananu nwa Dodo kẹ Bẹtulehemu; ²⁷waa Shamotu kẹ Harọru; waa Hẹ-lezu kẹ Pelonu; ²⁸waa Ira nwa Ikeshi kẹ Tekowa; waa Abiyeza kẹ Anatotu; ²⁹waa Sibekayi kẹ Husha; waa Ilayi, bụ onye shi l'eri Ahowa; ³⁰waa Maharayi kẹ Netofa; waa Heledu nwa Bana kẹ Netofa; ³¹waa Itayi nwa Ribayi kẹ Gibiya, dū l'alì ndu Benjiaminu; waa Benaya kẹ Piratonu; ³²waa Hurayi, shi l'uzo nggele Gashi; waa Abiyelu kẹ nsuda Jiódanu; ³³waa Azumavetu kẹ Baharumu; waa Ẹliyahuba kẹ Shalubonu; ³⁴waa unwu Hashemu kẹ Gizonu; waa Jionatanu nwa Shage kẹ Hararu; ³⁵waa Ahayamu nwa Saka kẹ Hararu; waa Elifalu nwa Uru; ³⁶waa Hefa kẹ Mekera; waa Ahayijia kẹ Pelonu; ³⁷waa Hezuro kẹ Kamelu; mẹ Narayi nwa Ezubayi; ³⁸waa Jiowelu, bụ nwune Nétanu; waa Mibuha nwa Hagiri; ³⁹mẹ Zeleku, bụ onye Amonu; waa Naharayi kẹ Berotu, bụ onye achijeru Jiowabu nwa Zeruya ngwogu; ⁴⁰waa Ira kẹ Itiru; waa Garebu kẹ Itiru kwapho; ⁴¹waa Uráya, bụ onye Hedu; mẹ Zabadu nwa Ahulayi; ⁴²waa Adina nwa Shiza, bụ onye okpa-ipfu Rúbenu. Oo ya bụ onye-ishi ndu kẹ Rúbenu; bya aburu iya bụ onye-ishi ndu ojogu ukporo l'iri, ephe l'iya tukoru nodu. ⁴³Mẹ Hananu nwa Maka; waa Jioshafatu kẹ Mitanu; ⁴⁴waa Uzaya kẹ Ashitoretu; waa Shama yele Jieyelu, bụ unwu Hotamu, bụ onye Arowa; ⁴⁵waa Jiediyele nwa Shimiri; Jioha, bụ nwune iya. Ephe bụ ndu Tizu; ⁴⁶mẹ Eliyele, bụ onye Mahava; waa Jieribayi yele Jioshavaya, bụ unwu Ẹlunamu; mẹ Ituma kẹ Mówabu; ⁴⁷mẹ Eliyele; mẹ Óbedu; mẹ Jiasiyelu, bụ onye Mezoba.

Ndu ojogu, shi l'ipfu Benjiaminu

12 ¹Waa ndu byapfutaru Dévidi lẹ mkpukpu Zikulagu bụ owa; teke Sọlu nwa Kishi meru iya ophu o kpada ntusarehu. Ndu ono yi lẹ ndu ojogu, yetaru iya eka l'ogu. ²Ephe chi uta; bya amaru g'eegudeje ekutara waa ekicha agba apfu; ozoo atụ mkpuma. Ephe bụ abubu Sọlu, bụ ndu shi l'ipfu Benjiaminu. ³Onye-ishi phe bụ Ahiyeza; onye ozo buru Jiowashi. Ephe tukoru buru unwu Shema, bụ onye mkpukpu Gibiya; teme waa Jieziyele; mẹ Peleti, bụ unwu Azumavetu; mẹ Beraka; mẹ Jiehu kẹ mkpukpu Anatotu. ⁴Ishimaya, bụ onye mkpukpu Gibiyonu yiru iya. O bụ onye okpemu dū, tso lẹ ndu ojogu ukporo l'iri pho; temanu o buru iya bụ onye-ishi phe; mẹ Jieremaya; mẹ Jiahaziyele; mẹ Jiohananu; mẹ Jiozabadu, bụ onye mkpukpu Gederu; ⁵mẹ Eluzayi; mẹ Jierimotu; mẹ Beyalaya; mẹ Shemaraya; mẹ Shefataya kẹ mkpukpu Harufu. ⁶Ndu ozo bụ Ẹlukana; mẹ Ishaya; mẹ Azarele; mẹ Jioweza; mẹ Jiashobamu, bụ onye shi l'eri Kora; ⁷mẹ Jiowela; mẹ Zebadaya, bụ unwu Jierohamu kẹ mkpukpu Gedo.

Ndu ojogu, shi l'ipfu Gadu

⁸A bya l'ipfu Gadu; o duru ndu ophu bufuru onwophe jepfu Dévidi l'eka a kpushiru ike l'echiegu. Ndu obu bụ ndu okpemu dū; buru ndu

ojoḡu, k'ḡu doru ɛnya; b̄uru ndu aduje ike par̄u iphe, eegudeje egbobu-ta onwonye l'ḡu; m̄e arwa. Ephe gbaru igiri igiri g'oduma; bya emebe barabara ḡe mgbada, n̄o l'úbvú. ⁹Onye-ishi p̄he b̄u Eza; onye k'ēbo b̄u Obedaya; onye k'eto b̄u Eliyabu; ¹⁰onye k'eno b̄uru Mishimana; onye k'ise b̄uru Jieremaya; ¹¹onye k'ishii b̄u Atayi; onye k'ēsaa b̄uru Eliyelu; ¹²onye k'ēsato b̄u Jiohananu; onye k̄e tete b̄uru Eluzabadu; ¹³onye k'iri b̄u Jiere-maya; onye k'iri l̄e nan̄u b̄uru Makubanayi.

¹⁴Ndu ipfu Gadu ono b̄ukota ndu-ishi ojoḡu l'ehu l'ehu. Onye ophu ɛnya kachaa alwalwa l'ime p̄he b̄u onye-ishi ndu ojoḡu ụkporo ise; onye ophu kakota ike l'ime p̄he b̄uru onye-ishi unu ndu ojoḡu labo l'ukporo iri. ¹⁵Oo ndu ono daj̄eru ɛnyimu Jiḡdanu l'onwa k̄e mb̄u; l̄e teke o byaj̄eru utso soḡuta l'onu iya; je achikashia iphe, b̄u ndu b̄ukota l̄e ns̄uda ns̄uda je akpaa l'uzo ɛnyanwu-awawa; m̄e l'uzo ɛnyanwu-ariba.

Ndu ojoḡu, shi l'ipfu Benjiaminu; m̄e ipfu Jiuda

¹⁶O nwekwarupho ndu ophu shi l'ipfu Benjiaminu; m̄e l'ipfu Jiuda; jepfuru Dévidi l'eka ono, a kp̄ushiru ike ono. ¹⁷Dévidi lufu je agba p̄he ndzuta bya asu p̄he; “O -b̄uru l'ḡo nch̄i-odoo b̄e unu gude byapfuta mu g'unu yeru mu eka; b̄e obu mu l'unu a-tugbakwa-a b̄uru nan̄u. Teke o b̄u l'iphe, unu byaru b̄u g'unu seru mu ye l'eka ndu ohogu mu; l'ebe ab̄u l'eka mu d̄u l'ejo-iphe; b̄e b̄ukwa ḡe Chileke k̄e nna anyi p̄he lee ya ɛnya; gb̄oo-ru unu ụja.”

¹⁸Tobudu iya b̄u; unme Chileke bya Amasayi, b̄u onye-ishi ndu ojoḡu ụkporo l'iri p̄ho l'ehu; o s̄u:

“Anyi b̄ukwa nkengu Dévidi!

Anyi t̄uru ík̄e yeru ḡube

nwa Jiesi!

ḡe nch̄i dukwa ngu doo!

ḡe nch̄i dukwa ngu doo!

ḡe nch̄i dukwa ndu

yeru ngu eka doo;

Noo k̄ele Chileke ngu e-yeru

ngu eka.”

Oo ya b̄u; Dévidi nata p̄he; bya emee p̄he ndu-ishi ndu ojoḡu o-lwua-qlaa nkiya.

Ndu ojoḡu, shi l'ipfu Manáse

¹⁹O nwekwarupho ndu shi l'ipfu Manáse, bukafuru tsoru Dévidi l̄e teke ono, yeḡe ndu Filisitayinu sw̄i jepfu S̄olu oḡu ono. Oḡe Dévidi mechaaru; ophu o to yetaḡduru ndu Filisitayinu eka; k̄ele ndu-ishi p̄he ch̄ichaaru idzu; bya achifu iya g'o to tsoshiru p̄he. Ephe s̄u l'ishi p̄he e-je; m̄e Dévidi bukafu tsoru nnajiuphu iya, b̄u S̄olu. ²⁰O b̄uru ḡe

Dévidi eje mkpukpu Zikulagu bẹ ndu ipfu Manáse-a wu-pfutaru iya; mbu Aduna; me Jiozabadu; me Jiediyelu; me Mayikelu; me Jiozabadu; me Elihu; me Ziletayi. Ndu ono bukota ndu-ishi, bu ishi unu ndu ojogu labo l'ukporo iri iri l'ipfu Manáse. ²¹Ephe yetaru Dévidi eka tsoo ndu o-lwua-olaa ogu. Ephe bukota ndu ojogu, ike du; teme ephe buru ndu-ishi le ndu ojogu iya. ²²Mbokumboku bẹ ndu nemadzu anoduje abya g'ephe yetaru Dévidi eka; jasuru ephe buru ikpoto ndu ojogu, du ge ndu ojogu Chileke.

Ge ndu ojogu Dévidi ha

²³Owaa bu unwoke ole, ephe du mbu ndu ono kwaru onwophe ngwogu k'ogu; mbu ndu ono, byapfutaru Dévidi le mkpukpu Heburonu g'ephe nafu Solu ali-eze ono woru nu Dévidi; egube ono, Chipfu pfuru l'odo-du ono.

²⁴Ndu k'ipfu Jiuda; mbu ndu pa iphe, e gude egbobuta onwonye; me arwa be du unu iri l'esaa;^b bukotaru ndu kwaru ngwogu.

²⁵Ndu k'ipfu Simiyonu be du unu ndu ojogu iri l'esaa l'ukporo iri l'ise; bukotaru ndu ojogu, ike du k'ogu.^c

²⁶Ndu k'ipfu Lívayi be du unu iri le nanu l'ukporo umadzu iri;^d ²⁷ye-koberu Jiehoyada, bu onye-ishi onu-ulo Eronu. Ndu ephe l'ia swi be du unu tete l'ukporo ise.^e ²⁸Teme waa Zadoku, bu nwokorobya bya aburu onye ojogu, ike du l'alwu ogu. Ndu-ishi ndu ojogu, shi l'onulo nna iya be du ukporo l'ebo.

²⁹Ndu k'ipfu Benjiaminu, bu iya bu abubu Solu be du unu esaa l'ukporo umadzu iri.^f Ndu ophu ka igwerigwe l'ime phe be tukwaduru ike yeru Solu jeye teke ono.

³⁰Ndu k'ipfu Ifuremu be du ukporo unu ugbo labo; l'unu iri l'ebo;^g bukotaru ndu ojogu, ike du; teme ephe buru ndu a maru epha phe l'enya unuphu ibe nna phe.

³¹Le nkeru-ebo ipfu Manáse be ephe du ukporo unu ugbo labo l'unu ise.^h Ndu ono bu ndu e wofutaru epha phe g'ephe bya etsoru mee Dévidi eze.

³²Ndu k'ipfu Isaka be bukota ndu k'ogu doru enya; ephe makotaru iphe, gbaru ge ndu Izurelu mee ya. Ephe du ukporo iri;ⁱ bukotaru ndu-ishi. Ndu abubu phe nodu phe l'eka.

³³Ndu k'ipfu Zebulun be du ukporo unu ugbo ishii; l'unu umadzu ise;^j bukotaru ndu maru k'ogu shii; teme ephe nweru ngwogu, du iche iche. Ephe gude obu lanu bya g'ephe yeru Dévidi eka.

^b 12:24 Iphe, o bu be bu 6,800. ^c 12:25 Iphe, o bu be bu 7,100. ^d 12:26 Iphe, o bu be bu 4,600. ^e 12:27 Iphe, o bu be bu 3,700. ^f 12:29 Iphe, o bu be bu 3,000.

^g 12:30 Iphe, o bu be bu 20,000. ^h 12:31 Iphe, o bu be bu 18,000. ⁱ 12:32 Iphe, o bu be bu 200. ^j 12:33 Iphe, o bu be bu 5,000.

³⁴Ndu k'ipfu Nafutali be du unu labo l'ukporo iri;^k bukotaru ndu-ishi ndu ojoḡu. Ndu tso phe nu be du ukporo unu ugbo eno l'unu umadzu iri l'ebo l'ukporo iri;^l buru ndu pa iphe, e gude egbobuta onwonye; me arwa.

³⁵Ndu k'ipfu Danu be du ukporo unu ugbo eto l'unu iri le nanu l'ukporo iri;^m bukotaru ndu k'ogu doru enya.

³⁶Ndu k'ipfu Asha be du unu ukporo ise;ⁿ bukotaru ndu maru k'ogu shii; buru ndu kwakoberu k'ogu.

³⁷Ndu k'ipfu Rubenu; me ndu k'ipfu Gadu; me ndu ke nkeru-ebo ipfu Manase, bu iya bu ndu k'ono, bu l'azu enyimu Jiordanuazu iya ophuu be du unu ukporo ugbo iri l'ise;^o buru ndu nweru ngwogu, du icha icha.

³⁸Ndu ojoḡu ono g'ephe ha be kwakotaru ngwogu l'ehu l'ehu. Ephe gudekota obu phe g'o ha byapfuta Devidi le mkpukpu Hebironu g'ephe mee ya eze ndu Izurelu l'ophu. O kwapho egube ono be obu ndu Izurelu ophuu bukota nanu g'e mee Devidi eze ono. ³⁹Ndu ono be ephe le Devidi noru abali eto l'eka ono. Ephe nodu eri; bya angu; noo kele ndibe phe tukoru phe nri eriri. ⁴⁰Nokwapho ge ndu obutobu phe; je akpaa le ndu shi l'ipfu Isaka; me l'ipfu Zebulun; me l'ipfu Nafutali kebegbaaru nri l'eli nkapfu-igara vutaru phe; me l'eli inya-kamelu; me l'eli inya-mulu; mekpoo l'eli oke-eswi. Nri du k'etsusu iya; mbu utu-ereshi; me echa-figu; me wopfulaa akpuru vayinu, a miru amimi; me mee; me manu; me eswi; me aturu; kele ehu-utso be jiru Izurelu ejiji.

Eedobe Okpoko Chileke l'ibe

Obedu-Edomu

(2Sám 6:1-11)

13 ¹Tobudu iya bu; Devidi bya ejepfu ndu-ishi, unu ndu ojoḡu labo l'ukporo iri iri; me ndu-ishi ukporo ndu ojoḡu ise ise g'ephe l'iya chia idzu. ²Devidi bya epfuaru edzudzu-oha ndu Izurelu su phe: “O-buru l'o du unu ree; teme o buru uche Chipfu, bu Chileke anyi; g'anyi zikwaa ozi g'o rwukota unwune anyi phe nchi l'ali Izurelu l'ophu; zikwaa ya pho ndu-uke Chileke; me ndu Livayi, yee phe tukoru buru le mkpukpu phe l'eka eecheje eku; g'ephe bya g'anyi l'ephe toko tugba; ³mbu g'anyi je apalata okpoko Chileke anyi ono; kele teke Solu shi buru eze be anyi ta akpaduru ishi iya.” ⁴Ndzuko ono l'ophu kwetakota g'e mee ya nno; kele iphe ono bu iphe, du ree l'enya ndu ono l'ophu g'e mee ya.

⁵Oo ya bu; Devidi bya akpako-dzua Izurelu l'ophu; shita l'enyimu Shihol'ali Ijiputu jeye l'eka eeshije abahu mkpukpu Hamatu; g'ephe je apafuta okpoko Chileke ono le mkpukpu Kiriya-tu-Jiarimu. ⁶Devidi ye le ndu Izurelu l'ophu zaru jeshia mkpukpu Bala, bu iya bu Kiriya-tu-Jiarimu, no l'ali Jiuda g'ephe je apalata okpoko Chileke ono; mbu okpoko ono, a guru

^k 12:34 Iphe, o bu be bu 1,000. ^l 12:34 Iphe, o bu be bu 37,000. ^m 12:35 Iphe, o bu be bu 28,600. ⁿ 12:36 Iphe, o bu be bu 40,000. ^o 12:37 Iphe, o bu be bu 120,000.

epha Chipfu ono; mbụ onye ono, aba-eze iya nọ lẹ mgbaka chierobu ono. 7Ephe bya apafuta okpoko Chileke ono l'ulo Abinadabu parụ tukobe l'eli oḡba-kperekpere òphúú. Ọ bụrụ Uza waa Ahiyo bẹ anga oḡba-kperekpere ono. 8Dévidi yele ndu Ízurelu l'ophu tuko gude ike phẹ g'ọ ha ete eswa l'iphu Chileke. Ephe nọdu agụ ebvu; akpọ ogumogu; mę une; bya akụ nkwa; mę ogelenda; egbu opu eye iya.

9Ephe rwuẹpho ẹka eechishije eswa lẹ bali lẹ Kidonu; Uza tufu ẹka gę ya wokobe okpoko Chileke ono; kele eswi, alokpu oḡba-kperekpere, a tukoberu iya ono bẹ vukotaru iphe. 10Chipfu tukoshi Uza ẹhu-eghu iya; woru iya chigbua; kele ọ tufuru ẹka denyi l'okpoko ono. Ọo ya bụ; ọ nọdu l'atatiphu Chileke l'ẹka ono nwuhu. 11Ehu daa Dévidi kẹ dzuu; kele oke-ẹhu-eghu Chipfu dapfutaru Uza. A nọdu ekuje ẹka ono Pérezu-Uza byasụ ntanụ.

12Ọo ya bụ; ndzụ Chileke gụhu Dévidi lẹ mbọku ono. Ọ sụ: “?Denu gę mu e-shi bya aparụ okpoko Chileke-a dobe l'unuphu ibe mu?” 13Ophu Dévidi apalataeduru okpoko Chileke ono lẹ mkpukpu Dévidi. Ọ bụrụ iphe, ọ gbẹchia mee bụ l'ọ pataru iya je edobe l'ibe Óbedu-Edomu, bụ onye Gatu. 14Okpoko Chileke ono yee ndibe Óbedu-Edomu nọ l'unuphu iya onwa ẹto. Chipfu kebe ndibe Óbedu-Edomu l'oma; mękpoo iphemiphe, o nweru enweru.

Ndibe Dévidi

14 1Tobudu iya bụ; Hiram, bụ eze ndu Taya bya eye ndu-ozí iya g'ephe vutaru Dévidi oshi sida; bya eyekwapọ ndu edoje ẹja ụlo; mę ndu kapyinta; ephe tuko swiru; g'ephe je akpuaru Dévidi ụlo. 2Dévidi bya amaru lẹ Chipfu bẹ mewaru gę ya nguru anguru l'aburu eze ndu Ízurelu; teme l'alí-eze iya bẹ e gudewaa iswi ẹhu ndu nkiya ono, bụ Ízurelu palia imeli.

3No iya; Dévidi bya alushibaa unwanyi igwerigwe lẹ Jierúsalemu; bya anwushibaa unwegirima; unwoke mę unwanyi. 4Waa epha unwegirima, a nwushiru iya lẹ Jierúsalemu baa: Shamuwa; mę Shobabu; mę Nétanu; mę Sólomonu; 5mę Ibuha; mę Elishuwa; mę Elupeletu; 6mę Noga; mę Nẹfegu; mę Jiafiya; 7mę Elishama; mę Beluyada; mę Elifeletu.

Dévidi alwụ-kpee ndu Filisitayinu (2Sám 15:11-16)

8Ndu Filisitayinu bya anumaepho l'a wuwaru Dévidi manụ l'ishi g'ọ bụrụ eze ndu Ízurelu l'ophu; ephe tuko g'ephe ha jeshia ya egude k'ẹhuka. Dévidi numa iya; bya ejepfushia phẹ. 9Teke ono bẹ ndu Filisitayinu byawaru egwee tutua lẹ nsuda Refayimu. 10Ọo ya bụ; Dévidi bya eje ajita Chileke sụ: “?Bụ gę mu jepfu ndu Filisitayinu oḡu tọo? ?li-woru phẹ-a ye mu l'ẹka?”

Chipfu yeeru iya onu sụ iya: “Jerọo ya; mu e-woru phẹ-a ye ngu l'ẹka.”

¹¹ Ọo ya bụ; Dévidi waa ndu nkiya jeshia mkpukpu Belu-Perazimu; je alwu-kpee phe l'eka ono. Ọ sụ; “Ọo g'ukporo-mini ekpoje-a bụ ge Chileke shiwaa l'eka mu kpota ndu ohogu mu.” Ọo ya meru g'o gude a gua eka ono Belu-Perazimu. ¹² Ndu Filisitayinu gbadochaa agwa phe l'eka ono. Dévidi tua ekemu g'a kpoo ya oku.

¹³ E mechaa; ndu Filisitayinu byakwa egwee tutua le nsuda ono ozo. ¹⁴ Dévidi byakwa eje ajita Chileke ozo; Chileke sụ iya: “Te eshikwa phe atatiphu nhamunha; shichia okotazu gbaa phe mgburugburu l'iphu eka ono, oshi balusamu pfugbaaru ono tsoo phe ugu. ¹⁵ Teke unu bebeerupho numa iphe, ada g'igiji okpa l'eli oshi balusamu ono; unu emekebe egwegwa jeshia alwu ugu; noo kele ọo teke ono be Chileke vutawaru unu uzo g'unu je egbushia ndu ojogu ndu Filisitayinu.” ¹⁶ Noo ya; Dévidi meephe ge Chileke ziru iya. O shiepho le mkpukpu Gibiyonu gbushia ndu ojogu ndu Filisitayinu jasụ le mkpukpu Geza. ¹⁷ Tọbudu iya bụ; ụdù Dévidi tuko mgboko l'ophu ngakota. Chipfu mee; ohamoha ndu atsukota iya ebvu.

Aapafu okpoko Chileke l'ibe Óbèdu-Edomu

15 ¹ Dévidi bya akpushichaaru onwiya ụlo le mkpukpu Dévidi; bya e dozia eka okpoko Chileke a-du; bya akpoberu iya ụlo-ekwa. ² Tọbudu iya bụ; Dévidi sụ: “Ọ tọ dudu onye ozo, a-paru okpoko Chileke; gbahaephe ndu Lívayi; noo kele ọo ephe be Chipfu hotaru g'ephe paje okpoko Chipfu ono; waa g'ephe jeru iya ozi jeyewaroya.”

³ Dévidi bya ekukobe ndu Izurelu g'ephe ha le Jierúsalemu; g'ephe je apata okpoko Chipfu ono bya edobe l'eka ono, ọ kwakoberu iya g'oo-du ono. ⁴ O kukobe oshilokpa Eronu; me ndu Lívayi. ⁵ Oshilokpa Kohatu, o kuru be du ukporo umadzu ishii. Ọ bụru Uriyelu bụ onye-ishi phe. ⁶ Oshilokpa ke Merari be du ukporo umadzu iri le nanu. Ọ bụru Asaya bụ onye-ishi phe. ⁷ Oshilokpa ke Geshonu be du ukporo ishii l'umadzu iri. Ọ bụru Jiowelu bụ onye-ishi phe. ⁸ Oshilokpa ke Elizafanu be du ukporo umadzu iri. Ọ bụru Shemaya bụ onye-ishi phe. ⁹ Oshilokpa Hẹburonu be du ukporo umadzu eno. Ọ bụru Eliyelu bụ onye-ishi phe. ¹⁰ Oshilokpa Uzelu be du ukporo ise l'umadzu iri l'ebó. Ọ bụru Amínadabu bụ onye-ishi phe.

¹¹ Tọbudu iya bụ; Dévidi bya ekua Zadoku; yele Abyiyata, bụ ndu-uke Chileke; me Uriyelu; me Asaya; me Jiowelu; me Shemaya; me Eliyelu; me Amínadabu, bụ ndu Lívayi. ¹² Ọ sụ phe: “Ọo unubedua bụ ndu-ishi l'enya unuphu ibe nna unu l'ipfu Lívayi. Unu je edobe onwunu nsọ; unu l'unwunna unu phe; k'ophu unu a-pata okpoko Chipfu, bụ Chileke ke Izurelu bya edobe l'eka mu kwakoberu iya g'o du. ¹³ Ọo kele ọ tọ bụdu unubedua be pataru iya le mbu pho; be Chipfu, bụ Chileke gude tukoshi anyi ehu-eghu pho; kele anyi ta ajitaduru iya g'e-gude paa ya; k'ophu anyi a-pa iya g'o sụru g'apaje iya.”

¹⁴ Ọo ya bụ; ndu-uke Chileke ono; me ndu Lívayi ono bya edoo onwophe nsọ; k'ophu ephe e-je apata okpoko Chipfu, bụ Chileke ke Izurelu ono. ¹⁵ Ndu

Lívayi ono bya atukoru oshi, e gude apa okpoko Chileke ono l'ukuvu gude paru iya, bu iya bu ge Mósísu tũru iya l'ekemu; mbũ egube Chipfu pfuru iya.

¹⁶Tõbudu iya bu; Dévidi bya asũ ndu-ishi ndu Lívayi g'ephe tũa Ƴnwunna phe ẽka g'ephe buru ndu a-nõdu agũ ebvu; mbũ gude ngwa-ebvu, bu une; me ogumogu; me ogelenda; mbũ g'ephe gude ẽhu-ũto gũshia ebvu ike. ¹⁷Oo ya bu; ndu Lívayi bya atũa Hemanu; nwa Jiowelu ẽka; me Asafu; nwa Berekaya, bu onye lanũ l'ũnwunna iya; me Etanu; nwa Kushaya, bu oshilõkpa Merari. ¹⁸Ƴnwunna phe õzo, ephe hotaru tsobe phe bu Zekaraya; me Jiaziyelu; me Shemiramotu; me Jiehiyelu; me Uni; me Eliyabu; me Benaya; me Maseya; me Matitaya; me Elifelehu; me Mikuneya; me Óbedu-Edõmu; me Jieyelu, bu ndu nche õnu-õguzo. ¹⁹Ndu ono agũ ebvu agũgu ono, bu iya bu Hemanu; me Asafu; me Etanu be anõduje akũ ogelenda, e meru l'onirubvu. ²⁰Zekaraya; me Aziyelu; me Shemiramotu; me Jiehiyelu; me Uni; me Eliyabu; me Maseya; me Benaya buru phe a-nõdu akpo ogumogu g'o dajẽ gengugengu.

²¹Matitaya; me Elifelehu; me Mikuneya; me Óbedu-Edõmu; me Jieyelu; me Azazaya buru ndu akpo une g'o dajẽ zinguzingu.

²²Kenanaya, bu onye-ishi ebvu ndu Lívayi be bu iya a-nõdu akpo-zi k'ebvu ono; kele o doru iya ẽnya.

²³Berekaya; yele Elukana buru ndu nche õnu ẽka okpoko Chileke nõ.

²⁴Shebanaya; me Jioshafatu; me Netanelu; me Amasayi; me Zekaraya; me Benaya; me Eliyẽza, bu phe bu ndu-uke Chileke be a-nõdu egbu opu l'atatiphu okpoko Chileke ono. Óbedu-Edõmu waa Jiehaya be a-bũkwaru-pho ndu nche õnu ẽka okpoko ono nõ.

Aapalata okpoko Chileke

le Jierúsalemu

(2Sám 6:12-22)

²⁵Oo ya bu; Dévidi; me ndu bu õgerenya ndu Ízurelu; me ndu-ishi Ƴnu ndu ojogu labo l'ũkporo iri iri wũbe; gude ẽhu-ũto jeshia apata okpoko õgbandzu Chipfu ono l'ibe Óbedu-Edõmu. ²⁶Ephe gbua oke-eswi ẽsaa waa ebili ẽsaa; kele Chileke be eyetaru ndu Lívayi ono, pa okpoko õgbandzu Chipfu ono ẽka. ²⁷Dévidi yee akpawuru uwe õchaa; mekpoo ndu Lívayi ono, apa okpoko ono; mekpoo ndu ebvu; me Kenanaya, bu onye-ishi ebvu ono. Dévidi nmakwarũpho ẽkwa õchaa l'upfu. ²⁸Noo ya; ndu Ízurelu l'ophu nõdu apalata okpoko õgbandzu Chipfu ono; akpo okwe etso iya; aphũ Ƴpyi; bya egbu opu; akũ nkwa; bya egude ogumogu me une azũ ebvu.

²⁹A nõdu apabata okpoko õgbandzu Chipfu ono le mkpũkpu Dévidi; nwada Sõlu, ephe iya bu Mikalu pyofu ẽnya le windo; hũma eze, bu Dévidi g'õonma-lihuje anmalihu ete ebvu; õ nmaa ya phulaphula l'ime obu iya.

16 ¹Oo ya bu; ephe pabata okpoko Chileke ono; woru iya dobe l'ime ũlo-ẽkwa ono, Dévidi kpõberu g'e dobe iya ono. Ephe bya

egweshia ngweja-akpo-oku; me ngweja-ehu-guu l'iphu Chileke. ² Dévidi gweghechaepho ngweja-akpo-oku ono; me ngweja-ehu-guu ono; o gu-de epha Chipfu goru onu-oma nu ndu Ízurelu. ³ O bya ekeeru ndu ono ishi buredi nanu nanu l'ehu l'ehu; me akara, e meru l'akpuru oshi detu; me akara, e gheru l'akpuru vayinu; kedzuru iya ndu Ízurelu ono l'ophu; unwoke; me unwanyi.

⁴ O bya a haru ndu Lívayi hota g'ephe jeje ozi l'atatifhu okpoko Chipfu ono; mbu g'ephe rwoje Chileke iphe; me g'ephe tuje iya epha; jaje Chipfu, bu Chileke ke Ízurelu ajaja. ⁵ Asafu bu ishi; Zekaraya buru otsota. Ndu ozo bu Jieyelu; me Shemiramotu; me Jiehiyelu; me Matitaya; me Eliyabu; me Benaya; me Óbedu-Edomu; me Jieyelu. Ephebedua be a-noduje akpo une; me ogumogu. Asafu aku ogelenda. ⁶ Benaya ye Jiahaziyelu, bu ndu-uke Chileke be a-noduje egbu opu tekenteke l'atatifhu okpoko ogba-ndzu Chileke ono.

Ebvu-ekele

(Ebvu 105:1-15; 96:1-13; 106:1,47-48)

⁷ Mboku ono be Dévidi vuru uzo pfuaru Asafu; me ndu ogbo-ebvu iya g'ephe gua ebvu ekele nu Chipfu.

⁸ Unu kele Chipfu ekele;
unu kua epha iya!
Unu mee g'ohamoha
madzuru iphe,
o meru!

⁹ Unu guku iya l'ebvu!
Unu gua ebvu gude tua ya epha!
Unu pfukashikwapo iphe,
bukpoo iphe, du biribiri,
onoduje eme!

¹⁰ Unu gude epha iya ono,
du nsu tua onwunu epha!
G'obu ndu achu Chipfu
teje eswa!

¹¹ Unu wojeru enya dabu
le Chipfu me okpehu iya!
Unu achoje iphu iya
mkpurumkpuru!

¹² Unu nyatakwa iphe,
du biribiri, o mekotaru;
waa iphe-ohumalenya,
o meshigbaaru; waa ikpe,
o kperu;

- 13 unubẹ oshilọkpa Ízurelu,
bụ onye-ozi iya;
unubẹ ụnwu Jiékọpu,
bụ ndu o gude ẹka iya họtal!
- 14 Ọ kwa iya bụ Chipfu;
bya aburu Chileke anyi;
ikpe o kperu tukuror
mgboko l'ophu sweta.
- 15 Unu nyatajẹ ọgbandzu iya
jasuru asuru.
Ukwe-iphe, o kweru bẹ anọje;
e -shi l'ogbo sweru ọgbo.
- 16 Ọgbandzu ono,
yele Ébirihamu gbaru ono;
mbụ angụ ono,
o riburu Áyizaku ono;
- 17 bẹ o meru; ọ bụru
ekemu l'ẹhu Jiékọpu.
Ndu Ízurelu bẹ o meru iya;
ọ bụru ọgbandzu,
a-nọ ojejeje;
- 18 sụ phẹ: “Ọo unu bẹ mu
a-nụ alị Kénanu
g'ọ bụru okiphe, unu ketarụ.”
- 19 Teke ono bẹ ẹphe shi habe
nwahabe; mbụ teke ẹphe
shi ha nwa chịaka-chịaka;
bụru ndu lwarụ alwalwa
l'alị ono.
- 20 Ẹphe shi etsojeru ọhamoha
aghaphe.
Ẹphe -shi l'alị-eze ọwa-a;
ẹphe alufu l'alị-eze ọphuu.
- 21 Ọphu ọ dudu onye o
kweru g'o mee phẹ ewere.
Ọ nọdu egudeje opfu ẹhu phẹ
baarụ ndu eze mba;
- 22 sụ phẹ: “Unu te edenyikwa
ndibe mu, mu, a wuru manụ,
ẹka!
Ba adukwa iphe,
unu e-me ndu epfuchiru

- mu nù!”
- 23 Unu gụa ebvu nù Chipfu;
unubẹ eliphe l'ophu!
Unu rajẹ iya arara
mbọkumboku l'ọdzoje
nemadzu!
- 24 Unu tųaru ndu ọhozo ọnu
g'ọ dụ-be biribiri!
Unu epfuaru ndiphe l'ophu iphe,
dụ biribiri, oomeje!
- 25 Noo keke Chipfu parụ ẹka;
bya aburu onye gbaru g'a
jajẹ iya ajaja.
G'a tsujekwa iya phọ ebvu
l'ọ kakọta iphe,
bụ agwa ndu mgboko
l'ophu shii.
- 26 Keke agwa ndiphe l'ophu
bụkota iphe,
e gude ẹka mee;
obenu lẹ Chipfu bụ iya gude
ẹka iya mee igwe l'onwiya.
- 27 Akpabiri yẹ ogbunwiiinwii
bẹ nọ iya l'atatiphu;
tẹme ọkpehu waa ẹhu-utso
tuko ẹka o bu sweta.
- 28 Unubẹ ipfu l'ipfu,
dụ lẹ mgboko-a;
unu kwabẹ Chipfu ùbvù!
Unu pfua g'ọ dụ-be biribiri;
yẹ g'okpehu iya habe shii!
- 29 Unu kwabẹ Chipfu ùbvù,
gbaru ẹpha iya.
Unu gude iphe bya l'iphu iya.
Unu yee adụ nsọ g'onye yeru
uwe baarụ Chipfu ẹja.
- 30 Unu nmahukwa
pyaapyaapya l'iphu iya;
unubẹ eliphe l'ophu.
Mgboko bẹ e mewaru ọ
nguru anguru;
ophu ọ dudu iphe,

suru iya enwubata.

31 G'imigwe l'ophu tee eswa;
 ehu atsɔo ndiphe l'ophu uto!
 G'ephe karu ohamoha l'oo
 Chipfu bu eze.

32 G'eze-enyimu yee iphemiphe,
 no iya l'ime tukokwa tua
 oke akparamini.
 G'egu l'ophu mekpoo iphemiphe,
 no iya nu tuko gbɔo ogboo!

33 Noo teke iphe, bu oshi,
 du l'oswa a-gu ebvu ehu-uto
 l'iphu Chipfu.

Noo kele oobyawaa ge ya
 kpee unwu-eliphe ikpe.

34 Unu kele Chipfu ekele
 kele o bu onye oma!
 N-yemobu nkiya anoje jasɔ
 l'ojejoje.

35 Unu rarɔ kpua ya su:
 "Dzɔnaa anyi; gube Chileke,
 bu onye ndzɔta anyi!
 Rwukobenu anyi;
 dzɔta anyi l'eka ndu ohozo ono;
 k'ophu anyi e-tu ngu epha;
 gube onye ono,
 epha ngu du nsɔ ono;
 gude ajaja, anyi a-ja ngu baa aba.

36 G'ajaja buru ke Chipfu,
 bu Chileke ke Izurelu;
 e -shi le gbururu jeye le gbururu."

Noo ya; ndu Izurelu l'ophu tuko zukota mgbede su: "Nokwa g'o du.
 G'ajaja buru ke Chipfu."

Eke ozi

37 Oo ya bu; Dévidi bya ahaa Asafu me ndu ogbo-ebvu iya l'atatiphu okpoko ogbandzu Chipfu ono; g'ephe jeje ozi du l'eka ono tekenteke; mbu g'o gbaru g'e jeje iya mbokumboku. 38 O hakwarupho Obedu-Edomu waa unwunna iya, du ukporo eto l'umadzu esato. Obedu-Edomu nwa Jiedutunu; yeke Hosa nodu eche onu eka ono nche.

39 O haa Zadoku, bu onye uke Chileke; waa unwunna iya, bukwapho ndu-uke Chileke g'ephe nodu l'atatiphu ulo mkpu Chipfu, du l'eka aagwaje

iphe lẹ mkpukpu Gibiyonu ono. ⁴⁰Ozi phẹ bu g'ephe gwejeru Chipfu ngweja-akpo-oku l'oru-ngweja; eswe l'enyashi; mbu tekenteke; egube ono, e deru iya l'ekwo ekemu, Chipfu turu nu ndu Izurelu ono. ⁴¹Ndu a guru yeru phẹ bu Hemanu; me Jiedutunu; mewaro ndu a hotaru kua phẹ l'epha l'epha g'ephe keleje Chipfu ekele ke n-yemobu iya ono, anoje jasụ l'ojejeje ono. ⁴²Hemanu; yele Jiedutunu be egbu opu duru; me aku ogelenda; mewaro ngwa-ebvu ozo, e gude agu ebvu, du nsọ. Unwu Jiedutunu be bu ndu eche onu-oguzo.

⁴³Tobudu iya bu; ndu Izurelu l'ophu wukashihu lashia ibe phẹ. Dévidi lashia ibe nkiya g'o goru onu-oma nu ndibe iya.

Ozi, Nétanu ziru Dévidi

(2Sám 7:1-17)

17 ¹Tobudu iya bu; o bya ebe teke Dévidi bukpowa ebubu l'ibe iya; o su onye mpfuchiru Chileke, bu Nétanu: "Lenu; mbedua bu l'ulo, e gude oshi sida kpua; okpoko ogbandzu Chipfu buru l'ulo-ekwa be o no."

²Nétanu su iya: "Iphe, bukpoo iphe, du ngu l'obu; tugbua je emee ya; le Chipfu be swiru ngu eswiru."

³O be l'enyashi mboku ono; opfu Chileke kparwuta Nétanu l'ehu bya asu iya: ⁴"Je ezia nwozi mu, bu Dévidi le mube Chipfu suru-a: 'O to bu-du gubedua be a-kpuru mu ulo, mu e-buru. ⁵E -shi mboku, mu dufutaru ndu Izurelu l'ali Ijiputu byasu ntanu-a be mu te ebujekwaru l'ulo. Oo mu -shi l'ulo-ekwa owa; mu abahu l'ulo-ekwa ozo; mu -shi le mkpu owa mu abahu le mkpu ozo. ⁶Lekameka ono, mu le ndu Izurelu jekotaru ono; ?O duru teke mu jjeru ndu-ishi ipfu Izurelu; mbu ndu ono, mu suru g'ephe cheje ndibe mu, bu Izurelu g'onye eche aturu ono; "?Bu gunu meru g'o gude ophu unu akpuduru mu ulo sida?" "

⁷"Su nwozi mu Dévidi le-a: 'Mube Okalibe-Kakota-Ike, bu Chipfu suru-a: Mu dufutaru ngu legu; aka eku ataje nri; g'i ti tsophehe aturu; g'i byachia aburu onye a-buru ishi ndibe mu, bu Izurelu. ⁸Mu shi eswijekpoeru ngu pho lekameka, iije; mu toko ndu ohogu ngu g'ephe ha gbufu l'iphu ngu. Nta-a be mu e-me epha ngu g'o paa aka g'epha ndu oke amadu, e nwegbaaru le mgboko. ⁹Mu a-nu ndibe mu, bu Izurelu ali aka phẹ. Mu a-dzabe phẹ g'oshi l'ali ono; k'ophu epe e-buru l'ali aka phẹ. Eka ono te nwedu onye byaru l'a-chobaa phẹ opfu ozo. Ophu ndu ejo-iphe ta abyadu emekpabaa phẹ ehu g'e shi emekpa phẹ iya le mbu pho; ¹⁰mbu g'e shi emekpa phẹ iya a-gbe teke ono, mu hotaru ndu-ikpe g'ephe dua ndibe mu, bu ndu Izurelu ono. Ndu ohogu ngu phẹ be mu a-kapyabekota. Iphe ozo, mu epfuru ngu bu le Chipfu e-meru ngu ulo. ¹¹Teke ndzu ngu buverupho; mbu i -lapfuepho nna ngu phẹ; be mu e-shi l'unwu ngu hota onye a-no-chi enya ngu; mbu onye bu nwa ngu gedegede. Mu emee g'ali-eze iya nguru anguru. ¹²O buru onye ono be a-kpuru mu ulo. Mu emee g'aba-eze iya nguru anguru jasụ le tuutuutuu le mimiimii. ¹³Mu a-buru nna iya; yebedua aburu nwa mu. Mu

ta abyadu e-wofu n-yemobu mu l'ehu iya; egube ono, mu wofuru iya l'ehu onye ono, vu ngu uto ono. ¹⁴Temanu; mu e-dobe iya g'o buru onye-ishi l'ulo mu; me l'ali-eze mu jeye le tuutuutuu le mimiimii. Nokwapho g'aba-eze iya be ee-me g'o nguru anguru jasu le tuutuutuu le mimiimii.' ”

¹⁵Noo ya; Nétanu kòkòtaru Dévidi iphe ono egube e pfuru iya ya; me g'o humaru iya l'ophulenyà.

Dévidi epfu anu Chileke

(2Sám 7:18-29)

¹⁶Oo ya bu; eze, bu Dévidi gbeshi bahu l'ime ulo-ekwa Chileke je anodu l'iphu Chipfu bya asu: “Gube Nnajiuphu, bu Chipfu; ?bu onye be mu bu? Temé; ?onu-ulo mu bukwanu gunu? ke gi wolía mu je apfube l'eka ha l'eli egube-a? ¹⁷Ophu ono atsudu iya gube Chileke l'enya; i bya atufua onu gonulo onye-ozí ngu a-du l'iphu yekobefua ya. I wotaru mu mee mu buru onye bu iya be ndiphe kachaa apali eli; gube Chipfu, bu Chileke? ¹⁸?Bu gunu ozo be mube Dévidi e-pfubaaru ngu l'egube ubvu owa-a, i kwaberu mube onye-ozí ngu-a? I makotaru ge mube onye-ozí ngu gbaru. ¹⁹Gube Chipfu; i gudewaa iswi ehú onye-ozí ngu; waa g'o du ngu l'obu; meshia eze iphe, hagbaa egube-a; bya emee ge mu makotaru eze iphe owa-a. ²⁰O to dudu onye du ge ngu; gube Chipfu; ophu o dudu Chileke ozo, du nu; gbahaa gubedua, mbu egube ono, anyi gude nchi anyi numawa iya ono. ²¹?Denukpoo ndu ozo, dubaa ge ndu nkengu, bu ndu Izurelu; mbu oha lanu le mgboko-a, gube Chileke jeru je agbafuta g'ephe buru ndu nkengu; bya egude phe mee g'a maru epha ngu amaru; bya emee iphe, pagbaaru eka; bya adu biribiri l'iphu ndu nkengu. Mbu ndu ono, i gbataru l'ali Ijiputu; teme i chikashikwaapho ohamoha ozo l'iphu ndibe ngu ono? ²²I meru ge ndu nkengu, bu ndu Izurelu buru ndu nkengu gedegede jaswaroya; teme gube Chipfu bya abwaru Chileke phe.

²³“Gube Chipfu; mekwaa g'o keru; mbu ukwe-iphe ono, i kweru l'ehu mube onye-ozí ngu; me l'ehu onu-ulo mu ono. G'o rekwaa gi pfuru jasú le tuutuutuu le mimiimii. Mekwaa gi pfuru; ²⁴g'o kekwaru; k'ophu epha ngu a-pa eka apaa jasú le tuutuutuu le mimiimii. O buru teke ono be ndiphe a-sú le gube Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; mbu le Chileke ke Izurelu be bu Chileke ndu Izurelu eviya! Temé onu-ulo mube onye-ozí ngu, bu Dévidi a-ngukwarupho anguru l'iphu ngu.

²⁵“Oo kele oo gube Chileke mu be goshiru mube onye-ozí ngu iphe-a sú l'ii-me gonulo mu nguru anguru; be bu iya meru g'o gude onu du mube onye-ozí ngu k'anodu epfu anu ngu. ²⁶Gube Chipfu; oo ngu be bu Chileke obu! I kweshiwaru mube onye-ozí ngu ukwe iphe-oma, dugbaa egube-a. ²⁷Nta-a be o byaru adu ngu ree gi goru onu-oma obu nuwaro onu-ulo onye-ozí ngu; k'ophu epe a-nodu kwaseru l'iphu ngu; noo kele oo gube Chipfu be goru onu-oma nu iya; o je laburu onu-ulo, a goru onu-oma nu jasú l'ojejoje.”

Ogu, Dévidi lwugbaberu
(2Sám 18:1-18)

- 18** ¹E mecha; Dévidi bya alwu-kpee ndu Filisitayinu; mee ephe nòdu iya l'èka. O nata ndu Filisitayinu ono mkpukpu Gatu; ye le nwa mkpukpu le mkpukpu, dukota iya nu. ²Dévidi bya alwu-kpekwaapho ndu Mówabu; mee ephe nòdu iya l'èka; bya atukwapho utu anu iya.
- ³Dévidi bya alwu-kpekwaapho Hadadeza, bu eze ndu Zoba; je akpaa le mkpukpu Hamatu; le teke o jeru g'o mee g'ali, noru je akpaa l'enymu Yufurétisu lwakota iya l'èka. ⁴Dévidi nataru iya ugbo-inya, du unu labo l'ukporo iri; bya anata iya ndu agba l'inya, du unu iri l'esaa l'ukporo iri; bya anatakwa iya pho ndu ojogu o-je-l'okpa, du ukporo unu ugbo labo l'unu iri. Dévidi tuko inya, anoduje alokpu ugbo-inya gbubushikota akwara azu okpa; bya eworu ukporo ise dobe.
- ⁵Ndu Aramu, bu le Damasukosu byaepho g'ephe yetaru eze ndu Zoba, bu Hadadeza aka; Dévidi gbua phe ukporo unu ugbo labo l'unu iri l'ise. ⁶Dévidi bya emeta odu ndu ojogu l'ali ndu Aramu ke Damasukosu; haru ndu ojogu iya chita dobe iya. Ndu Aramu ono nodu Dévidi l'eka; atukwapho utu anu iya. Chipfu nodu emejeepho ge Dévidi lwu-kpee l'ekameka, o jekporu. ⁷Dévidi chikoo iphe, ndu-ozu Hadadeza egboebe gude ezeru onwophe ophu e gude mkpola-ododo meshia chilata le Jierusalemu.
- ⁸Dévidi shikwapho le mkpukpu Tibuhatu; me le mkpukpu Kunu, bukota mkpukpu, du l'ali, Hadadeza bu ishi iya; vukoo onyirubvu, ha shii. O buru iya be Solomonu mechaaru gude mee eze iphe, eeyeje mini, no lezeulo Chileke; me itso; mewaro iphe ozo, o gude onyirubvu meshia.
- ⁹Tobudu iya bu; Towu, bu eze ndu Hamatu numaeppo le Dévidi be lwu-kpekotawaru ndu ojogu Hadadeza, bu eze ndu Zoba; ¹⁰o ye nwa iya nwoke, bu Hadoramu g'o je ekele eze, bu Dévidi ekele; jaa ya ajaja; kele o lwu-kperu Hadadeza. O buru iphe, kparu iya nu bu le Hadadeza be ye le Towu shi anoduje alwu ugu. O buru iphe, Hadoramu gude bya bu ivu, e megbaaru le mkpola-ododo; me mkpola-ochaa; me l'onyirubvu.
- ¹¹Eze, bu Dévidi woru ivu ono dobechaaru Chipfu iche; egube ono, o dobehawaru mkpola-ochaa ye le mkpola-ododo, o natagbaaru ndu ohozo pho; mbu ndu Edomu; me ndu Mówabu; me ndu Amonu; me ndu Filisitayinu; waa ndu Amaleku.
- ¹²Abishayi nwa Zeruya gburu ndu Edomu ukporo unu nemadzu ugbo labo l'unu umadzu ise le Nsuda Unu. ¹³O bya emeshia odu ndu ojogu l'ali ndu Edomu; chita ndu ojogu yekota iya. Ndu Edomu l'ophu nodukota Dévidi l'eka. Chipfu nodu emeje ge Dévidi lwu-kpee l'ekameka, o jekporu.
- ¹⁴Oo ya bu; Dévidi buru eze ndu Izurelu l'ophu; ekperu ndu nkiya ono l'ophu ikpe l'uzo, du ree; me l'uzo, pfuru oto. ¹⁵O buru Jiowabu nwa Zeruya be bu onye-ishi ndu ojogu. Jiehoshafatu nwa Ahiludu buru onye

akwakọbeje iphe, meru ememe. ¹⁶Zadoku nwa Ahitubu; yẹle Ahimeleku^p nwa Abyiyata buru ndu-uke Chileke; Shavusha buru onye edeje ẹkwo.

¹⁷Benaya nwa Jiehoyada buru onye-ishi ndu Kereti waa ndu Peleti, bu ndu anọduje eche eze nche. Unwu Dévidi unwoke buru ndu-ishi, anonyabeje yẹ-be eze.

Ogu, Dévidi yẹle ndu Amọnu lwuru
(2Sám 10:1-19)

19 ¹A nọnyaa; Nahashi, bu eze ndu Amọnu bya anwuhu. Nwa iya nwoke bya aburu eze nọchia ẹnya iya. ²Dévidi bya epfua sụ: “Mu e-meru Hanunu nwa Nahashi ree; ẹgube nna iya meru mbẹdua.” Oo ya bu; Dévidi zia ndu-ozu g'ẹphe je akporu Hanunu iphu nna iya ono.

O be gẹ ndu-ozu Dévidi ono rwuru alị ndu Amọnu bya erwua ibe Hanunu g'ẹphe kporu iya iphu ono; ³ndu-ishi ndu Amọnu sụ Hanunu: “?liri l'ọo úbvú bẹ Dévidi akwabẹ nna ngu ẹgube ono meru g'o gude o zia g'a bya akporu ngu iphu nna ngu? ?Tọbudu iphe, ndu-ozu iya ono byaru bu g'ẹphe nwua alị-a ngge; genwushia ya ẹhu; woru iya lwua?”

⁴Oo ya bu; Hanunu gudeshia ndu ono, Dévidi ziru ozi ono; kpushia phe ẹjí-agba; bya e -shi lẹ nhamunha ike buকাশia uwe-mgbalanu phe; nwufu phe ẹphe lashia. ⁵Tọbudu iya bu; o nweru ndu tugburu je epfuaru Dévidi g'e meru ndu ono; o zia g'a gba phe ndzuta; kele e meru phe iphe-iphere shii. Eze zia sụ phe: “Unu nọdu lẹ Jieriko jeye teke ẹjí-agba unu erwudzu; tẹme unu alwatashiwaro.”

⁶Ndu Amọnu bya amaerupho l'ẹphe eshiwaa tukurubaa l'imi Dévidi; Hanunu mẹ ndu Amọnu wota mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ unu talentu labo l'ukporo talentu iri gude je ebuta ugbo-inya; mẹ ndu agbajẹ inya l'alị Mesopotemiya; mẹ l'alị ndu Arámu-Maka; mẹ l'alị ndu Arámu-Zoba. ⁷Ephe je ebuta ugbo-inya, dụ ukporo unu ugbo ẹno; butafua eze ndu Maka yẹle ndu ojogu iya. Ephe bya adọru l'atatiphu mkpukpu Medeba. Ndu kẹ Amọnu shigbaa lẹ mkpukpu phe gbakodzua futa k'ogu ono.

⁸Anuma, Dévidi anuma iya; o zia Jiowabu yẹle ndu ojogu iya g'ẹphe ha; ephe jepfushia phe. ⁹Ndu Amọnu wufuta bya akpọo giriri k'ogu l'iphu ẹka eeshije abahu lẹ mkpukpu ono. Ndu eze pho, byaru nọ pho nọdu l'oma ẹgu.

¹⁰Jiowabu humaeopho l'e gburu iya giriri iphu l'azu k'ogu ono; o hokoo ndu Ịzurelu ndu ophu kachaa amaru k'ogu chiru phe ye g'ẹphe kwaberu ndu kẹ Arámu. ¹¹Ọ chiru ndu ophu dobe g'ẹphe nọdu nwune iya, bu Abishayi l'ẹka kwaberu ndu kẹ Amọnu. ¹²Jiowabu sụ: “Ọ -buru lẹ ndu Arámu-a bẹ kariaharu mu ẹka; unu abya eyetaru mu ẹka; teke o bukwanu l'ọo ndu kẹ Amọnu bẹ

P 18:16 Ahimeleku bẹ e kukwarupho Abimeleku lẹ Vulugati waa l'ẹkwo ọzo, e deshiru l'opfu ndu Hiburu.

kariaharu unu ẹka; anyi abya eyetaru unu ẹka. ¹³G'obu shihu unu ike; g'anyi lwua oḡu ẹhu ndibe anyi ge ndu bu mkparawa; mbu g'anyi lwua oḡu l'iswi ẹhu mkpukpu ke Chileke. Chipfu e-me-a iphe, du iya ree l'enya nkiya."

¹⁴Oo ya bu; Jiowabu yeḡe ndu nkiya tuko wu-pfuahaa ndu Aramu k'ogu ono; ẹphe ye okpa l'oso gbalaaharu iya agbala. ¹⁵Ndu ke Amonu humaeḡho le ndu Aramu gbalaru; ẹphebedua yefua okpa l'oso nkepḡhe gbalaaharu Abishayi, bu nwune Jiowabu; gbaru gbaba l'ime mkpukpu phe. Oo ya bu; Jiowabu laphushia azu le Jierusalemu.

¹⁶Ndu Aramu humaeḡho le ndu Izurelu lwu-kpewaru phe; ẹphe zia; e je achitakota ndu Aramu ndu ophu no l'azu enyimu Yufureḡtis. O buru Shofaku, bu onye-ishi ndu ojogu Hadadeza be edu phe nu. ¹⁷E pfueru iya pho Devidi; o kpakoo ndu Izurelu l'ophu; ẹphe daa azu enyimu Jiḡdanu jepfushia phe; je akpo giriri g'ẹphe tsoo phe oḡu. Devidi bya akpoḡchaa ndu ojogu iya ono giriri ono; ẹphe le ndu Aramu ono wata oḡu. ¹⁸Ndu Aramu ono gbaaru ndu Izurelu oso. Devidi gbua ndu Aramu ono unu unwoke iri l'esaa l'umadzu ukporo iri, bu ndu egudeje ugbo inya alwu oḡu; waa ndu ojogu o-je-l'okpa, du ukporo unu ise; gbukwapho Shofaku, bu onye-ishi ndu ojogu phe. ¹⁹Oo ya bu; ndu eze ono, ẹphe le Hadadeza shi tuko nmagba buru nanu ono humaeḡho le ndu Izurelu lwu-kpewaru phe; ẹphe wupfu Devidi; ẹphe l'iya doshia; ẹphe nodu iya l'eka. Ophu ndu Aramu ejejebaḡduru eyeru ndu Amonu ẹka ozo.

Jiowabu alwuta mkpukpu Raba

(2Sám 12:26-31)

20 ¹Tobudu iya bu; apha -bvueḡpho, bu teke ndu eze alufuje jeshia oḡu; Jiowabu chita ndu ojogu; ẹphe je alwukota ali ndu Amonu alwulu. Ẹphe jeshia mkpukpu Raba je ekeḡhee ya. Devidi nodukporo ya le Jierusalemu. Jiowabu tsoo ndu Raba ono oḡu; mee ẹphe buru mkpurupyata. ²Devidi kputa eze phe okpu-eze mkpoḡla ododo, o kpu l'ishi kpuru l'ishi nkiya. Erwa iya buru talentu ophu. O buru mkpuma, vu oke aswa be e gude mee ya ona. Devidi kwatakwapho okwata, paru ẹka le mkpukpu ono. ³O rwukoo ndu mkpukpu ono doḡe g'ẹphe gude soya jeahaa ozi; me oḡu, e meru l'igwe; me ogbunku. O buru egube ono be Devidi meḡotar mkpukpu, nokota l'ali ndu Amonu l'ophu. E meḡchaa; Devidi yeḡe le ndu ojogu iya l'ophu laphushia azu le Jierusalemu.

Oḡu ozo, ndu Izurelu waa ndu Filisitayinu no

Iwugbabe
(2Sám 21:15-22)

⁴Tobudu iya bu; e meḡchaa; oḡu daaru ẹphe le ndu Filisitayinu le mkpu-kpu Geza. O buru teke ono be Sibekayi, bu onye mkpukpu Husha gburu Sipayi, bu onye lanu l'eri Rafa. A kapyabe ndu Filisitayinu enya.

⁵Ọgu ọzo bya adaaru ẹphe lẹ ndu Filisitayinu. Ẹluhananu, bụ nwa Jiayi gbua Lahumi, bụ nwune Golayatu, bụ onye Gatu; mbụ onye ono, igbidighi arwa, o gude dū gẹ k'oshi, onye ekweje ẹkwa egudeje ekwe ẹkwa.

⁶Ọgu ọzo bya adaa lẹ mkpukpu Gatu. Lẹka ono bẹ o nweru nwoke lanu, haephopho kẹ kpikpirikpii. O fuchaaru mkpushi-ẹka ishii ishii l'ẹka iya ẹphenebo; waa mkpushi-ọkpa ishii ishii l'ọkpa iya ẹphenebo. Mkpushi-ẹka iya; mẹ k'ọkpa iya tukuru dū ụkporo l'ẹno. Nwoke ono bụkwapho eri Rafa. ⁷Nwoke ono bya awataephopho akọ ndu Ízuru ọnu; nwa nwune Dévidi, bụ Jionatanu nwa Shimeya woru iya gbua.

⁸Ndu ono shikọta l'eri Rafa, bụ onye mkpukpu Gatu. Ọ bụru l'ẹka Dévidi ye lẹ ndu-ozí iya bẹ ẹphe shikọta nwụshihu.

Dévidi agụ ndu Ízuru ọgu
(2Sám 24:1-25)

21 ¹Tọbudu iya bụ; Nsetanu gbeshi gẹ ya mekata ndu Ízuru; bya akpalia Dévidi g'ọ gua ndu Ízuru ọgu. ²Ọo ya bụ; Dévidi sụ Jiwabu mẹ ndu-ishi ndu ọjogu: “Unu je agụ ndu Ízuru ọgu. Unu shi lẹ mkpukpu Biye-Sheba gua ya je akpaa lẹ mkpukpu Danu. Unu -guchae ya pho; unu abya akaru mu; k'ophu mu a-maru g'ẹphe ha.”

³Jiwabu sụ: “Gẹ Chipfu mekwaa gẹ ndibe iya kabaa igwerigwe ugbo ụkporo ise e -me lẹ g'ẹphe ha nta-a. Ọle-a; gube nnajiuphu mu, bụ eze; ?ndu-a ta abụkotan-a ndu-ozí ngu? ?Denuhununu iphe, meru g'ọ gude gube nnajiuphu mu nọdu eme g'i mee ẹgube iphe ono? ?Bụ gụnu meru iphe, ọ bụ yẹbedua bẹ a-gbẹ meta iphe-ẹjị kpube ndu Ízuru?” ⁴E mechaa; opfu eze dagbunaa kẹ Jiwabu. Ọo ya bụ; Jiwabu lufu je atụko Ízuru l'ophu jegbabekota; bya alwaphuta azụ lẹ Jierúsalem. ⁵Jiwabu bya akọru Dévidi gẹ ndu ono, ọ gụru ọgu ono hakotakpoo. Ndu Ízuru l'ophu bẹ dū ụkporo unu unwoke ugbo ụkporo ishii l'iri l'ẹsaa l'unu iri,⁹ bụ ndu aduje ike paa ogu-echi. Ndu Jiuda dū ụkporo unu unwoke ugbo ụkporo labo l'iri l'ẹsato l'unu iri l'ise, bụkwapho ndu aduje ike paa ogu-echi.

⁶Ọle ọ tọ gụkoboduru ipfu Lívayi; waa ipfu Benjiaminu l'ogu ono; kẹle iphe ono, eze pfuru ono bẹ ta adudu iya ree.

⁷Iphe ono, ọ sụru g'e mee ono bụru iphe, dū Chileke ẹjị; ọo ya bụ; ọ nua ndu Ízuru aphụ. ⁸Dévidi bya asụ Chileke: “Mu mewaru iphe-ẹjị, parụ ẹka lẹ k'iphe-a, mu meru-a. Ọle mu arwọ ngu g'i wofunu ẹjo-iphe ono, mube onye-ozí ngu meru ono; kẹle ọo eswe bẹ mu meru ono.”

⁹No iya; Chipfu pfuru nū Gadu, bụ onye aphujeru Dévidi ọphulenya sụ iya: ¹⁰“Je asụ Dévidi lẹ Chipfu sụru-a: Ụzo iphe ẹto bẹ mu doberu ngu; g'i hata nanu, mu e-me ngu.”

¹¹Ọo ya bụ; Gadu bya ejepfu Dévidi je asụ iya: “Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Hata nanu. ¹²?! hataru g'ọkpa-nri dū apha ẹto? Tọo ?gẹ ndu

ohogu unu p̄h̄e gude ɔnwa ɛto mee unu umerekete; mb̄u g'ɛp̄he gude ogu-echi gbushia unu? T̄o ?i hataru ogu-echi k̄e Chipfu abali ɛto, b̄u iya b̄u teke ɛjo iphe-ememe a-du l'ali-a; mb̄u g'ojosi Chipfu tukokpoep̄ho mkp̄u-kpu Ƴzurelu l'ophu mebyishia? Nta bukwa g'i pfuaru mu iphe, mu e-je epfuaru onye ziru mu ozi obu.”

¹³Dévidi bya asu Gadu: “Mu n̄akwa l'oke iphe-ɛhuka. Ƴle ɔ kakwa ree ḡe mu daba l'ɛka Chipfu; eme l̄e mu dabaru nemadzu l'ɛka; noo k̄ele obu-imemini Chipfu pakporu ɛka apaa.”

¹⁴Ƴo ya b̄u; Chipfu lor̄u ɛjo iphe-ememe t̄u ndu Ƴzurelu. Ndu nw̄shihuru n̄u d̄u ukporo unu nemadzu ugbo ɛsato l'unu iri l'ise. ¹⁵Chipfu zia o-jozi-imi-gwe ono g'o je emebyishia Jierúsalem̄u. Ƴle o-jozi-imigwe ono mejeerup̄ho g'o mebyishia Jierúsalem̄u; Chipfu h̄uma iya; o rwua ya l'ɛhu; mb̄u ɛjo-iphe, dapfuru p̄h̄e n̄u ono. Ƴ pfuaru o-jozi-imigwe ono, egbushi ndu ono s̄u iya: “Ƴ d̄uwaa ree! Sephu ɛka ngu azu par̄u p̄h̄e haa!” Teke ono b̄e o-jozi Chipfu ono n̄owaa l'oma ɛka Ƴnanu, b̄u onye Jiebusu an̄duje echishi ɛswa l̄e bal̄i iya.

¹⁶Dévidi bya apalia ɛnya imeli h̄uma o-jozi Chipfu ono g'o pfuru l̄e mgbaka igwe ȳe al̄i; m̄ifuta ogu-echi mab̄e l̄e Jierúsalem̄u. Teke ono b̄e Dévidi ȳe ndu b̄u ɔgerenya tukoru yegbaa uwe-aph̄u; daa kpubechaa iphu l'ali. ¹⁷Dévidi bya asu Chileke: “Ƴ kwa mb̄edua b̄e t̄uru ekemu g'a gua ndu-a ɔgu ono. Mb̄u-a; ɔo mb̄edua b̄e meru iphe-ɛji; mb̄u l'oo mb̄edua b̄e meru iphe, ad̄udu ree. ?Unwu at̄uru-a mehunuru ole? Jiko Chipfu, b̄u Chileke mu; iphe, mu arw̄o ngu b̄u g'o buru mb̄edua waa ndibe nna mu b̄e Ƴi-da ɛjo ɛka l'ɛhu. Te kweshinu g'ɛjo-ɛhu-a d̄uru ndibe ngu!”

¹⁸T̄obudu iya b̄u; o-jozi Chipfu ono s̄u Gadu g'o je epfuaru Dévidi g'o je akp̄aru Chipfu ɔru-ngweja l'oma ɛka ono, Ƴnanu, b̄u onye Jiebusu an̄duje echishi ɛswa l̄e bal̄i ono. ¹⁹Ƴo ya b̄u; Dévidi tugbua jeshia eme ɛgube ono, Gadu gude ɛpha Chipfu pfuaru iya ya ono. ²⁰Teke ono b̄e Ƴnanu echishi witi; ɔ bya aghak̄obe h̄uma o-jozi-imigwe ono; ȳele unwegirima iya ɛno, ȳele iya n̄o t̄uko domichaa onwop̄h̄e. ²¹Dévidi bya ejepfushia Ƴnanu; Ƴnanu lee ɛnya bya ah̄uma Dévidi g'ooje abyapfuta iya; o shi l'ɛka oochi witi ono l̄ufuta; je ephozeta iphu l'ali l'atatiphu Dévidi. ²²Dévidi s̄u Ƴnanu: “N̄unu mu al̄i-a, b̄u ɛka iichije bal̄i-a ḡe mu kp̄aru Chipfu ɔru-ngweja; k'ophu ɛjo iphe-ememe-a l'eme ndu-a l'e-buhu. Ree mu iya erere ḡe mu pfu-dzua ngu ugwo iya.”

²³Ƴnanu s̄u Dévidi: “Wota iya r̄oya. Ḡe ḡube nnajiuphu mu, b̄u eze gudekp̄e ya ph̄o mee iphe, d̄u ngu ree. Mu a-n̄u eswi, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku obu. Mu an̄u iphe, eegudeje echishi ɛswa l'ereshi g'o buru nk̄u; n̄u witi g'e gude gwee ngweja-nri. Iphe ono g'o ha b̄e mu a-n̄ukota.”

²⁴Eze, b̄u Dévidi s̄u Ƴnanu: “Waawakwa; mu a-pfu-dzu aswa iya apfu-dzu. Mu te ewotadu iphe, b̄u iphe ngu n̄u Chipfu. Ƴphu mu egudedu iphe, ad̄udu iphe, o phuru mu egwe ngweja-akpo-oku.” ²⁵Ƴo ya b̄u; Dévidi

pfua Qnanu mkpola-ododo, erva iya du unu shekelu l'ukporo shekelu iri g'o buru ugwo ali ono. ²⁶ Dévidi bya akpuru Chipfu oru-ngweja l'eka ono; bya egwee ngweja-akpo-oku; me ngweja-ehu-guu l'eli iya; bya araku Chipfu; Chipfu shi l'imigwe gude oku bya aza iya oku l'eli oru-ngweja ono.

²⁷ Tobudu iya bu; Chipfu karu ojozi ono; g'o mi-phu ogu-echi onoazu l'obo iya. ²⁸ Teke ono; Dévidi bya ahuma le Chipfu be zaru iya oku l'eka ono, Qnanu, bu onye Jiebusu echishije eswa le bali ono; o nodu l'eka ono gweshia ngweja. ²⁹ Ishi iya bu le teke ono be ulo-ekwa Chipfu pho, Mosisu meru l'echiegu pho; ye le oru-ngweja eka eegweje ngweja-akpo-oku; be bukota l'eka aagwaje iphe le mkpukpu Gibiyonu be o nokota. ³⁰ O le Dévidi te ejeduru l'iphe eka ono g'o jita Chileke; ke le ootsu ogu-echi ojozi Chipfu ono ebvu.

22 ¹ Tobudu iya bu; Dévidi su: “Oo eka-a be ulo Chipfu, bu Chileke a-du; o buru l'eka-a be oru-ngweja a-dukwapho; mbu eka ndu Izurelu a-noduje egwe ngweja-akpo-oku.”

Aakwakobe k'akpu eze-ulo Chileke

² Oo ya bu; Dévidi tua ekemu g'a chikobe ndu bu nlwamulwa, no l'ali Izurelu. O bya eshi l'ime phe hota ndu a-nodu akwachashi mkpuma g'ephe kwachaa mkpuma, ee-gude kpua ulo Chileke ono. ³ O nukwarupho mkpurukpu-igwe, du igwerigwe g'e gude kpushia nggu, aa-kupyabechaa le mgbo onu-oguzo; m'opu ee-gude jigbabe iphe ajigbabe; bya anukwapho onyirubvu, du igwerigwe k'opu a ta amadu g'ee-shi tua erva iya. ⁴ O bya anu oshi sida, bu aguta aguta; noo ke le ndu Sayidonu; me ndu Taya be vulataru Dévidi oshi sida, du igwerigwe. ⁵ Dévidi su: “Nwa mu Solomonu be bu nwatanshi, adudu iphe, o mawaru. Teme ulo obu aa-kpuru Chipfu obu be a-kwata paa eka apaa. Ulo obu be aa-nodu atu onu iya; teme lo du-dzuru ndiphe l'opu biribiri. Oo ya bu le mu a-kwakobe eka iya akwakobe.” Oo ya bu; Dévidi kwakobe g'ee-gude kpua ulo ono; okpo-be akwakobe teme o nwuhuje.

⁶ Tobudu iya bu; o kua nwa iya, bu Solomonu; tularu iya ekemu su iya g'o kpuru Chipfu, bu Chileke ke Izurelu ulo. ⁷ Dévidi su Solomonu: “Nwa mu; o shi du mu l'obu ge mu kpuru Chipfu, bu Chileke mu ulo. ⁸ Obenu le Chipfu byaru epfuaru mu su: ‘I gbunukawaru ochi; lwuwa ogu, paru eka apaa. O to budu ngu a-kpuru mu ulo. I gbunukawaru ochi l'eliphe-a l'enya nkemu. ⁹ Aa-nwutaru ngu nwa nwoke. Nwata obu be a-buru onye emeje ge nchi du doo. Loo-me ge ye le ndu ohogu iya mgburugburu zee jii. Epha iya be a-buru Solomonu. O buru teke o bu eze be mu e-me ge nchi du ndu Izurelu doo; ekameka adakotaru phe jii. ¹⁰ O buru yebedua be a-kpuru mu ulo. Oo-buru nwa mu. Mbèdua aburu nna iya. Mu emee g'abubu o bu eze le Izurelu nguru anguru jasuru asuru.’

¹¹ “Nwa mu; gę Chipfu swikwaru ngu eswiru; k'ophu bụ l'ii-kpụ ụlo Chipfu, bụ Chileke ngu ono kpukota; egube ono, o pfuru iya l'ehụ ngu ono. ¹² Oo gę Chipfu nū ngu ọriri; mee g'iphe doje ngu ęnya; k'ophu bụ lę teke o meru g'ike dū ngu; g'i bụru onye-ishi ndu Ízurelu; bę ii-buru onye a-nọduje eme ekemu Chipfu, bụ Chileke ngu ono. ¹³ Teke ono bụ; ọ -buru l'i nwuberu ęnya eme iphe, ọ tūru okpa iya; mę omelali ono, Chipfu karu Mosisu gę ndu Ízurelu meje ono; bę iphe a-nọduepho ejehuru ngu. Shihukpopho ike; shihu obu ike. Ta atsukwa ebvu; ophu ike abvukwa ngu.

¹⁴ “Mu jeru iphe-ehuka gę mu e-shi dobe iphe, ee-gude mee k'ulo Chipfu ono. Mu doberu mkpola-ododo, ęrwa iya dū ukporo unu talentu ugbo iri l'ębo l'unu talentu iri; bya edobe mkpola-ochaa, ęrwa iya dū ukporo unu talentu ugbo unu ęto l'ukporo labo l'iri; bya akwatakpo dobe onyirubvu; mę mkpurukpu-igwę, dū shingushingu k'ophu a ta atukotadu ęrwa iya atutu. Mu dobekwarupho oshi; bya edobe mkpuma. E -mechaa, l'ii-yekwabawa iya ro iphe. ¹⁵ Ndu ozi bę i nweru nweru k'etsutsu iya. I nweru ndu akwachashi mkpuma; nweru ndu edoje ęja ụlo; nweru ndu kapyinta; męwaro ndu eme ọna l'uzo, dū iche iche; ¹⁶ ndu emeje ọna lę mkpola-ododo nọ iya; mę ndu kę mkpola-ochaa; mę ndu k'onwirubvu; tęme ndu kę mkpurukpu-igwę nọdukwa iya pho. Ephe bụ aguta aguta. Gbalihu wata ozi obu. Gę Chipfu swikwaru ngu eswiru!”

¹⁷ Dévidi bya akakwarupho ndu-ishi ndu Ízurelu l'ophu g'ephe yetaru nwa iya, bụ Sólomonu ęka; sụ phę: ¹⁸ “?Chipfu, bụ Chileke unu ta anọnaa swiru unu to? ?To meduru gę nchị dū unu doo l'ekameka to? O mearu gę ndu bu l'ali-a lwakota mu l'ęka; tęme a kapyabęwa ndu ali-a ęnya l'iphu Chipfu; mę l'ęka ndu nkiya nọ. ¹⁹ Nta-a bukwa g'unu gude ndzu unu; mę obu unu choo Chipfu, bụ Chileke unu. Unu wu-lihu kpua ęka-dunsọ kę Chipfu, bụ Chileke; k'ophu aa-pata okpoko oghandzu Chipfu; mę ivu, dū nsọ, bụ kę Chileke bya edobe l'ulo ono, aa-kpuru Chipfu ono.”

Ozi, duru ndu Lívayi

23 ¹ Dévidi kahuepho; nọwaa apha, dū igwerigwe; o mee nwa iya, bụ Sólomonu eze ndu Ízurelu.

² O bya ekukobekwapho ndu-ishi ndu Ízurelu l'ophu; mę ndu-uke Chileke; mę ndu Lívayi. ³ Ndu Lívayi, nọwaru e -shi l'ukporo apha l'apha iri kwasęru bę a gukotaru ogu. Iphe, unwoke phę tukoru dū buri ukporo unu ugbo ęno l'unu iri l'ise. ⁴ Dévidi sụ: “Ukporo unu unwoke ugbo ęto l'ime ndu ono bę a-nodo eleta ęnya l'ozi, eeje l'ulo Chipfu ono. Unu unwoke iri l'ise aburu ndu-ishi; mę ndu-ikpe. ⁵ Unu unwoke iri a-buru ndu nche onu-oguzo; unu unwoke iri ozo; e gude ngwa-ebvu, mu metaru g'e gudeje gu ebvu ajaja; gude agu ebvu aja Chipfu.”

⁶ Dévidi bya ekee phę l'okpa l'okpa g'ephe dū l'awa Lívayi, bụ iya bụ Geshonu; mę Kohatu; waa Merari.

7Ndu ophu eketarū yeru ndu Geshonu bu: Ladanu; me Shimeyi. 8Unwu Ladanu bu Jiehiyeļu, bu okpara; waa Zetamu; me Jiowelu. Eto be ephe tukoru du. 9Unwu ke Shimeyi bu Shelomotu; me Haziyelu; me Haranu. Eto be ephe tukoru du. Ephe bukotaru ndu-ishi l'enya unuphu ibe Ladanu.

10Ndu ophu bu eri Shimeyi bu: Jiahatu; me Zina; me Jieyushi; me Beraya. Eno be ephe tukoru du. 11Jiahatu bu okpara; Ziza buru otsota. Jieyushi waa Beraya be ta nwutaduru unwoke igwerigwe; a gwa phe ge ndu enya-unuphu lanu.

12Unwu Kohatu buru: Amuramu; me Izuha; me Heburo nu; me Uzeļu. Eno be ephe tukoru du. 13Unwu ke Amuramu bu: Eronu; me Mosisu. Eronu be e doberu iche; mbu yebedua waa unwu iya g'ephe buru ndu e-wojeru iphe, kakota adu nsò dobe nsò; kpoje unwu-isensu oku l'iphu Chipfu jasuru asuru. O buru phe a-nodu ejeru Chipfu ozi; gude epha iya ago onu-oma jasū l'ojejeje. 14A bya le Mosisu, bu onye ke Chileke be a guru unwu iya yeru ndu Lívayi. 15Unwu Mosisu bu: Geshonu me Eliyéza. 16Unwu ke Geshonu buru: Shebelu, bu okpara. 17Unwu ke Eliyéza bu: Rehabaya; yebedua bu okpara. Eliyéza ta nwutaeduru nwa nwoke ozo; ole unwoke, Rehabaya nwushiru dukwanu igwerigwe shii.

18Unwu ke Izuha bu: Shelomotu, bu iya bu okpara. 19Unwu ke Heburo nu bu: Jieraya, bu okpara; Amaraya buru otsota; Jiahaziyelu buru k'eto; Jiekameyamu buru k'eno. 20Unwu ke Uzeļu bu: Mayika, bu okpara; Isha-ya buru otsota.

21Unwu ke Merari bu: Mahuli waa Mushi. Unwu ke Mahuli buru: Ele-yaza waa Kishi. 22Eleyaza nwuhuru; ophu o nwutaduru unwoke. Oo unwanyi be o nwushiru kpoloko. O buru unwu Kishi, bu abubu phe be lukotaru phe nu. 23Unwu ke Mushi bu: Mahuli; me Eda; waa Jieremotu. Eto be ephe tukoru du.

24Ndu ono bukota eri Lívayi l'enya-unuphu l'enya-unuphu phe. Ephe bukota ndu-ishi l'enya-unuphu ibe nna phe; egube e deru epha phe l'ekwo; bya agwa phe ogu l'ehu l'ehu; mbu ndu ono, nowaru e -shi l'ukporo apha kwaseru; bya aburu ndu eje ozi l'ulo Chipfu ono.

25Noo kele Dévidi be pfuhawaru su: "Chipfu, bu Chileke ke Ízureļu be mewaru ge nchi du ndibe mu doo; teme o buwaru le Jierusalemu g'oo-buru iya jasū le tuutuutuu le mimiimii. 26O to gbaeduru ge ndu Lívayi vupheje ulo-mkpu; me iphe, e gude eje ozi l'ime iya." 27O buru opfu ikpazu, Dévidi pfuru be meru g'o gude a gwa ndu Lívayi ogu e -shi le ndu nowaru ukporo apha kwaseru.

Ozi, duru ndu Lívayi l'ulo Chipfu

28Ozi, duru ndu Lívayi bu g'ephe yetajeru unwu Eronu aka l'ozi, eeje l'eze-ulo Chipfu; mbu l'oma-unuphu eze-ulo ono; me le mkpuru, dugbaa ya nu; mekpoo emecha iphemiphe, du nsò emecha; mewaru ozi ozo, eeje

l'eze-ulo Chileke ono. ²⁹Ozi ozo, duru phe nu bu ke buredi, eedobeje l'iphu Chileke; me k'ukpokutu-nri, eegudeje egwe ngweja-nri; me k'echa-mbekee, te ekoduru ekoko; me k'eghe iphe egheghe; me k'iphe, bukpo iphe, aagwoje agwogwo; mewaro atu iphe atutu; maru ole, o du; me g'o habe. ³⁰Utsugutsu be ephe aa-pfujeru ekele Chipfu ekele; aja iya ajaja. Ephe e-mejekwa iya pho nno l'uzenyashi; ³¹mekpoo teke e gwee ngweja-akpo-oku k'eswe-atuta-unme; me k'onwa ophuu; me k'obo-iphe, a turu teke aaboje iya. Ephe a-noduje eje ozi l'atatihipu Chipfu tekenteke; mbu egube a tuburu phe g'ephe meje iya. ³²Oo ya bu l'oo phe be o du l'eka; mbu ozi, eee l'ulo-ekwa-ndzuko; me k'eka-du-nsq; mbu g'ephe yetajeru unwunna phe, bu unwu Eronu eka l'ozi, du l'ulo Chipfu ono.

Ogbo uke Chileke

24 ¹Waa g'e gude keshia unwu Eronu baa. Unwu Eronu bu: Nadabu; me Abihu; me Eleyaza; waa Itama. ²Nadabu ye Abihu be vu nna phe uzo nwuhu; ophu o dudu onye ophu nwutaru nwa. Oo ya bu; Eleyaza ye Itama jeaha ozi ndu-uke Chileke. ³Zadoku, bu oshilokpa Eleyaza; ye Ahimeleku, bu oshilokpa Itama be yetaru Dévidi eka kee phe g'ephe a-nodugba eje ozi, duru phe nu. ⁴Loshilokpa Eleyaza be a ka enweru ndu-ishi eme l'oshilokpa ke Itama. Waa g'ephe gude keshia phe bu owa: l'oshilokpa ke Eleyaza be e ketaru umadzu iri l'ishii, bugbaa ndu-ishi l'anya-unuphu l'anya-unuphu; bya eketa umadzu esato, bugbaa ndu-ishi l'anya-unuphu l'eri ke Itama. ⁵A turu ido gude kee phe; ephe haru enya nhamunha; noo kele oo g'e nweru ndu-ishi ozi eka-du-nsq; me ndu-ishi ozi Chileke l'oshilokpa Eleyaza bu g'e nweru iya l'oshilokpa ke Itama. ⁶Onye edeje ekwo, bu Shemaya; nwa Netanelu; mbu onye Lívayi be no l'iphu eze deshia epha phe; me l'iphu ndu-ishi, bu Zadoku, bu onye uke Chileke; me Ahimeleku, bu nwa Abyiyata; me l'iphu ndu-ishi enya-unuphu ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi. E vuru uzo hota enya-unuphu lanu l'eri Eleyaza; bya agbe teke ono hota enya-unuphu lanu l'eri Itama.

⁷A turu ido ke mbu; o daaru Jiehoyaribu; a tua ido k'ebo; o daaru Jiedaya. ⁸Ido k'eto daaru Harimu; ido k'eno daaru Seyorimu; ⁹k'ise daaru Malukayijia; k'ishii daaru Mijiaminu. ¹⁰Ido k'esaa daaru Hakozi; k'esato daaru Abáyijia; ¹¹ke tete daaru Jieshuwa; k'iri daaru Shekanaya; ¹²k'iri le nanu daaru Eli-yashibu; k'iri l'ebo daaru Jiakimu; ¹³k'iri l'eto daaru Hupa; k'iri l'eno daaru Jieshebeyabu; ¹⁴k'iri l'ise daaru Biliga; k'iri l'ishii daaru Ima; ¹⁵k'iri l'esaa daaru Heziru; k'iri l'esato daaru Hapizezu; ¹⁶k'iri le tete daaru Petahaya; k'ukporo daaru Jiehezekelu; ¹⁷k'ukporo le nanu daaru Jiakinu; k'ukporo l'ebo daaru Gamulu; ¹⁸k'ukporo l'eto daaru Delaya; k'ukporo l'eno daaru Mazaya.

¹⁹Noo g'e gude gbaa phe g'ephe jeje ozi bu ono le teke ephe bahuru l'ulo Chipfu; egube ono, ocheoroke phe, bu Eronu turu phe eka iya, bu iya bu ge Chipfu, bu Chileke ke Izurelu turu iya ya l'ekemu.

²⁰A bya l'eri Lívayi ndu ophu phọduru nụ:

L'ụnwu Amụramu bẹ a họtaru Shubelu; l'ụnwu kẹ Shubelu buru Jiehudaya.

²¹A bya l'eri kẹ Rehabiya; onye shi l'ụnwu Rehabaya bu Ishaya, bu okpara.

²²Onye shi l'eri kẹ Izuha bu Shelomotu; onye shi l'ụnwu Shelomotu bu ru Jiahatu.

²³L'eri Heburonu bu Jieraya, bu iya bu okpara; Amaraya buru otsota; Jiahaziyelu buru onye k'eto; Jiekameyamu buru k'eno.

²⁴L'eri kẹ Uzelu bu Mayika; onye shi l'ụnwu Mayika buru Shamiru.

²⁵Nwune Mayika kẹ nwoke bu Ishaya. Onye shi l'ụnwu Ishaya buru Zekaraya.

²⁶L'ụnwu kẹ Merari bẹ bu Mahuli waa Mushi. A họt Benó; nwa Jiazaya. ²⁷L'eri kẹ Merari bẹ ndu shi l'ụnwu Jiazaya bu: Benó; mẹ Shohamu; mẹ Zaku; mẹ Ibiri. ²⁸L'eri Mahuli bu Eleyaza. Eleyaza ta anwutaduru unwoke. ²⁹A bya l'eri Kishi bẹ bu nwa Kishi, bu Jierahumelu. ³⁰L'ụnwu kẹ Mushi buru Mahuli; mẹ Eda; waa Jierimotu.

Ndu ono bukota eri Lívayi l'anya-unuphu phe l'anya-unuphu phe.

³¹Ephebedua bẹ tukwarupho ido; egube ono, unwunna phe, bu oshilokpa Eronu turu pho. Ephe no l'iphu eze, bu Dévidi; mẹ l'iphu Zadoku; mẹ Ahimeleku; mẹ l'iphu ndu-ishi anya-unuphu ndu-uke Chileke; mẹ kẹ ndu Lívayi tua ido ono. O buru g'e meru anya-unuphu unwunna phe k'ogere-nya bu g'e meru ndu ophu bu nwata.

Ndu aguje ebvu

25 ¹Dévidi yele ndu-ishi ndu ojogu tuko shi l'ụnwu Asafu; mẹ Hemanu; mẹ Jiedutunu họt ndu e-gudeje ogumogu; mẹ une; mẹ ogelenda epfuchiru Chileke. Waa epha ndu eje ozi ono bu owa:

²L'ụnwu kẹ Asafu bu: Zaku; mẹ Jiófesu; mẹ Netanaya; mẹ Asharela. Ụnwu Asafu ono bẹ bu Asafu bu onye anoduje egoshi phe iphe, epe e-me. Asafu lonwiya buru eze bẹ o no l'eka epfuchiru Chileke.

³A bya le Jiedutunu; ndu ophu shi l'ụnwu iya bu: Gedalaya; mẹ Zeri; mẹ Jieshaya; mẹ Shimeyi; mẹ Hashabaya; mẹ Matitaya. Ephe du umadzu ishii. O buru nna phe, bu Jiedutunu bẹ bu onye ephe no l'eka egudeje ogumogu agu ebvu ekele; mẹ ebvu ajaja; shi nno epfuchiru Chipfu.

⁴A bya l'ụnwu Hemanu; ndu ophu shi l'ụnwu iya buru: Bukaya; mẹ Matanaya; mẹ Uzelu; mẹ Shebelu; mẹ Jierimotu; mẹ Hananaya; mẹ Hanani; mẹ Eliyata; mẹ Gidaliti; mẹ Romamiti-Eza; mẹ Jioshubekasha; mẹ Maloti; mẹ Hotiru; mẹ Mahaziyotu. ⁵Ndu ono gephe ha bukota unwu Hemanu, bu onye aphujeru eze ophulanya. O buru shita lukwe, Chileke kweru iya bẹ o shi nwushia phe; k'ophu oo-shi nno buru onye ike du. Chileke bẹ nuru Hemanu nwa nwoke iri l'eno; waa unwada eto.

⁶G'èphe ha shi nòdukota nna phẹ l'èka. Ọ bụru iya egoshije phẹ ebvu, èphe a-nòdu agụ l'ụlọ Chipfu. Èphe egudeje ogelenda; mẹ une; mẹ ogu-mogu agụ ebvu ono l'ụlọ Chileke. Asafu; mẹ Jiedutunu; mẹ Hemanu bẹ shi nòdukota l'èka eze; eme iphe, ọ sụru g'èphe mee.

⁷Iphe, èphe òkòta; mbụ ndu agụje ebvu ono bẹ bụ ụkporo iri l'èno l'ụmadzu ẹsato. Èphe bụkòta ndu e ziru k'ebvu ono ezizi; bya abụru ndu k'ebvu, aaguru Chipfu doru ẹnya.

⁸Èphe tūru ido l'èhu l'èhu gude haa ozi phẹ; mbụ ẹgirimá mẹ ọgerenya; mẹ onye ezi iphe; mẹ ndu ọphu eezi iya ezizi.

⁹Ido kẹ mbụ bẹ a tūru Asafu; ọ daaru Jíósefu;

k'èbo daaru Gedalaya. Yèbedua mẹ ụnwunna iya; waa ụnwu iya bẹ dū iri l'èbo.

¹⁰K'èto daaru Zaku; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

¹¹Ido k'èno daaru Izuri; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

¹²K'ise daaru Netanaya; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

¹³K'ishii daaru Bukaya; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

¹⁴K'èsaa daaru Jiesharela; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

¹⁵K'èsato daaru Jieshaya; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

¹⁶Kẹ tete daaru Matanaya; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

¹⁷K'iri daaru Shimeyi; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

¹⁸K'iri lẹ nanụ daaru Azarẹlu; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

¹⁹K'iri l'èbo daaru Hashabaya; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

²⁰K'iri l'èto daaru Shubẹlu; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

²¹K'iri l'èno daaru Matitaya; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

²²K'iri l'ise daaru Jieremotu; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

²³K'iri l'ishii daaru Hananaya; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

²⁴K'iri l'èsaa daaru Jioshubekasha; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

²⁵K'iri l'èsato daaru Hanani; yẹle ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Èphe dū iri l'èbo.

26 K'iri lẹ tete bẹ daru Maloti; yẹlẹ ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Ẹphe dọ iri l'ẹbo.

27 K'ụkporo daaru Ẹliyata; yẹlẹ ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Ẹphe dọ iri l'ẹbo.

28 K'ụkporo lẹ nanu daaru Hotiru; yẹlẹ ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Ẹphe dọ iri l'ẹbo.

29 K'ụkporo l'ẹbo bẹ daru Gidaliti; yẹlẹ ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Ẹphe dọ iri l'ẹbo.

30 K'ụkporo l'eto daaru Mahaziyotu; yẹlẹ ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Ẹphe dọ iri l'ẹbo.

31 K'ụkporo l'eno bẹ daru Romamiti-Eza; yẹlẹ ụnwu iya; mẹ ụnwunna iya. Ẹphe dọ iri l'ẹbo.

Ndu nche ọnu-abata eze-ulo Chileke

26

¹G'e gude keshia ndu eche ọnu-abata nche bẹ bu:

Ndu shi l'eri Kora bu Meshelemaya, bu nwa Kore, bu oshilo-kpa Asafu. ²Meshelemaya bẹ nwushiru unwoke: Zekaraya bu okpara iya; Jiediyelu buru otsota; Zebadaya buru onye k'eto; Jiatuniyelu buru onye k'eno; ³Elamu buru onye k'ise; Jiehohananu buru onye k'ishii; Eliyowena-yi buru onye k'esaa.

⁴Obedu-Edomu nwushikwarupho unwoke: Shemaya bu okpara; Jie-hozabadu buru otsota; Jiowa buru onye k'eto; Saka buru onye k'eno; Netanelu buru onye k'ise; ⁵Amiyelu buru onye k'ishii; Isaka buru onye k'esaa; Peyuletaiyi buru onye k'esato; noo kele Chileke goru ọnu-oma nu Obedu-Edomu. ⁶Nwa Obedu-Edomu, bu Shemaya bẹ nwushikwarupho unwoke, bugbaa ndu-ishi l'enya-unuphu nna phe; kele epe buchaa ndu tsuru lẹ nwoke. ⁷Unwu Shemaya bu: Otuni; mẹ Refayelu; mẹ Obedu; mẹ Eluzabadu. Unwunna phe, bu Elihu; mẹ Semakaya bẹ bukwapho ndu tsuru lẹ nwoke.

⁸Ndu ono g'ephe ha bẹ bukota oshilokpa Obedu-Edomu. Epe l'unwu phe mẹ unwunna phe bukota ndu tsuru lẹ nwoke; nweru ike k'eje ozi ono. Ẹphe dọ ukporo eto l'umadzu labo; mbu oshilokpa Obedu-Edomu ono.

⁹Meshelemaya bẹ nweru unwu; nweru unwunna, tsugbaaru lẹ nwoke. Iri lesato bẹ epe kpakota du.

¹⁰Hosa, bu oshilokpa Merari bẹ nwushiru unwu. Shimiri bu okpara. O to budu yebedua bu okpara gedegede; ole nna iya wotaru iya mee okpara. ¹¹Hilikaya bu otsota; Tebalaya buru k'eto; Zekaraya buru k'eno. Unwu Hosa g'ephe ha; mẹ unwunna iya bẹ tukoru dọ iri l'eto.

¹²Ndu nche ọnu-abata ono bẹ e keshigbaaru lẹ ge ndu-ishi phe du. Epe nwegbaaru ozi, epe eje l'ulo Chipfu egube ono unwunna phe nweru ono. ¹³Ẹphe tua ido l'enya-unuphu l'enya-unuphu gude keshia ọnu-abata ono; mbu onye upfu mẹ onye nta. ¹⁴Ido, a turu lẹ k'onu-abata ophu no laaru

uzo ɛnyanwu-awawa bɛ daru Shelemaya. A bya atɔ̄aru nwa iya, bɔ Ze-karaya ido; ɔ daaru iya; mbɔ k'ɔnu-abata ɔphu nɔ l'uzo isheli. Zekaraya bɔ onye mgbazi, nweru egomunggo. ¹⁵ Ȯbɛdu-Edɔmu bɛ nkiya daru l'ɔnu-abata ɔphu nɔ l'uzo ndɔhali. Ȯ bɔru ɔnwu iya bɛ ido k'ɔlo, aakwakɔbeje iphe daru. ¹⁶ Shupimu yɛle Hosa bɛ bɔ ido k'ɔnu-abata ɔphu nɔ chebe ɔzo ɛnyanwu-arɔba bɛ daru phɛ nɔ; yɛle ɔguzo Shalɛketu, nɔ l'agɔga gbororo ɔzo imeli. Nche ono bɛ a gbaru agbagba. ¹⁷ L'ɔguzo k'uzo ɛnyanwu-awawa bɛ ndu Lɔvayi adɔje ishii eche lɛ mbɔku. L'uzo isheli bɛ ɛphe adɔje ɛno lɛ mbɔku; bya adɔje ɛno l'uzo ndɔhali lɛ mbɔku; bya adɔje ɛbo ɛbo l'ɔlo, aakwakɔbeje iphe.

¹⁸ A bya l'oma-unuphu ono, ibiya ɔphu nɔ chebe ɔzo ɛnyanwu-arɔba bɛ aadɔje ɛno lɛ gbororo; dɔ ɛbo eche ɔma-unuphu ono gɛdegede.

¹⁹ Nɔo g'e kekashɔru ndu nche ɔnu-abata ono bɔ ono; mbɔ oshilɔkpa Kora waa Merari.

Ȯlo ɛku k'ɔlo Chileke

²⁰ Ȯlo ɛku k'ɔlo Chileke bɔ ndu Lɔvayi ibe phɛ bɛ ɔ dɔ l'ɛka; mɛ ɔlo ɛku k'ɛka aakwakɔbeje iphe, e doberu nsɔ. Onye bɔ ishi phɛ bɔru Ahayijia.

²¹ A bya l'eri Ladanu; mbɔ oshilɔkpa Geshonu ono, ndu ɔphu shi l'eri Ladanu; mbɔ ndu bɔgbaa ishi l'ɛnya-unuphu Ladanu, bɔ onye Geshonu bɛ bɔ Jiehiyeli. ²² Jiehiyeli bɔ nna Zetamu. Nwune Zetamu bɔru Jiowɛlu. Ȯo phɛ bɛ ɛku k'ɔlo Chipfu dɔ l'ɛka.

²³ A bya l'eri Amuramu; mɛ eri Izuha; mɛ eri Hɛburonu; mɛ eri Uzɛlu bɔ; ²⁴ Shebɛlu bɛ bɔ onye-ishi ɛku k'eze-ɔlo Chileke ono. Ȯ bɔ oshilɔkpa Geshonu, bɔ nwa Mosisu. ²⁵ A bya l'unwunna iya, bɔ eri Eliyɛza: Eliyɛza bɔ nna Rehabaya; Rehabaya bɔru nna Jieshaya; Jieshaya bɔru nna Jiɔramu; Jiɔramu bɔru nna Zikiri; Zikiri bɔru nna Shelomotu. ²⁶ Ȯ bɔru Shelomotu yɛle ɔnwunna iya bɛ ɔ dɔ l'ɛka; mbɔ ɛka ono, aakwakɔbeje iphe, e doberu nsɔ; mbɔ iphe, eze, bɔ Dɛvidi; mɛ ndu-ishi ɛnya-unuphu ibe nna phɛ; mɛ ndu-ishi ɔnu ndu ojogu labɔ l'ɔkporo iri; mɛ ndu-ishi ndu ojogu ɔkporo ise; mɛ ndu-ishi ndu ojogu ɔzo doberu nsɔ. ²⁷ Iphe, ɛphe gwetarɔ l'ɔgu bɛ ɛphe harɔ dobe nsɔ g'e gude mekwaa ɔlo Chipfu ono. ²⁸ Iphe, bɔkpoo iphe, ɛphe doberu nsɔ; mbɔ Sámɛlu, bɔ onye aphɛje ɔphulɛnya; waa Sɔlu; nwa Kishi; waa Ábuna nwa Nɛru; wafɔa Jiowabu; nwa Zeruya; bɛ bɔ Shelomotu; yɛle ɔnwunna iya bɛ eletakɔta iya ɛnya.

Ndu e yeru l'ishi

²⁹ E shi l'eri Izuha tɔa Kenanaya; yɛle ɔnwu iya ɛka g'ɛphe bɔru ndu a-nɔdu eje ozi, abɔdu l'eze-ɔlo Chileke. A tɔru phɛ ɛka g'ɛphe bɔru ndu-ishi ozi waa ndu ɔgbo-ikpe kɛ Ízurɛlu.

³⁰ E shi l'eri Hɛburonu hɔta Hashabaya; yɛle ɔnwunna iya g'ɛphe bɔru ndu eleta ndu Ízurɛlu ɛnya; l'uzo ɛnyanwu-arɔba ɛnyimu Jiɔdanu lɛ

k'iphe, bukpo ozi, e jeru Chipfu; me ozi, eejeru eze. Ephe du unu unwo-ke eno l'ukporo ise; bukotaru ndu tsuru le nwoke. ³¹ O buru Jieraya be bu onye-ishi l'eri Hiburunu, bu iya bu g'e deru iya l'ekwo, e deshiru g'e shiru nwua phe l'enya-unuphu phe. Lapha, kwe Dévidi ukporo apha labo e -shi teke o beberu bya aburu eze; be o gu-vuru l'ekwo l'o nweru ndu shi l'eri ono, bu ndu tsuru le nwoke, bu le mkpukpu Jiaza l'alì Giladu. ³² Eze, bu Dévidi bya ahota Jieraya ye le unwunna iya g'ephe buru ndu-ishi, eleta ipfu Rúbenu enya; me ipfu Gadu; me nkeru-ebo ipfu Manase; l'iphe, eeme l'uzo ke Chileke; me iphe, eeme l'opfu ehu eze. Ephe du unu unwoke ishii l'ukporo iri l'ise; bukotaru ndu tsugbaaru le nwoke; bya abucharu ndu-ishi l'enya-unuphu ibe nna phe.

Ndu ojogu

27 ¹ Owaa bu epha ndu Izurelu; mbu ndu-ishi l'enya-unuphu; me ndu-ishi unu ndu ojogu labo l'ukporo iri iri; me ndu-ishi ndu ojogu ukporo ise ise; me ndu-ishi, bu ndu ejeru eze ozi le k'iphe, lakporu le k'ibiya ophu e ketaru phe ye. Oobujeru ndu ophu eje ejeje; ndu ophu alwa alwalwa l'onwa l'onwa jeye apha asugba ishi. A gbachaaru phe unu ukporo eto eto.

² Onye-ishi ndu ojogu ivuzo; mbu ndu k'onwa ke mbu be bu Jiashobamu nwa Zabudelu. Ndu e keru yeru iya du unu ugbo ukporo eto. ³ Jiashobeyamu be shi l'eri Pérezu. O buru iya bu onye-ishi ndu-ishi ojogu l'onwa k'ivuzo.

⁴ Onye-ishi ndu ojogu k'ebo mbu ndu k'onwa k'ebo be bu Dodayi, bu onye shi l'eri Ahowa. Mikulotu be yikwapho le ndu-ishi. Ndu nkiya be du kwapho unu ukporo eto.

⁵ Onye-ishi ndu ojogu k'eto; mbu ndu k'onwa k'eto be bu Benaya; nwa Jiehoyada, bu onye uke Chileke. Ndu nkiya be du unu ukporo eto. ⁶ Oo yebedua bu Benaya ono, yi le ndu ojogu ukporo l'iri pho; buru iya bu onye-ishi ndu ojogu ukporo l'iri ono. Nwa iya, bu Amizabadu be bu ishi le ndu ojogu, e keru yeru iya ono.

⁷ Onye-ishi ndu ojogu ke eno; mbu ndu k'onwa k'eno be bu Asahelu, nwune Jiowabu. Nwa iya, bu Zebadaya be mecharu buru onye-ishi l'ozo iya. Ndu nkiya be du unu ukporo eto.

⁸ Onye-ishi ndu ojogu k'ise; mbu ndu k'onwa k'ise be bu Shamuhutu, bu onye eri Izura. Ndibe nkiya be du unu ukporo eto.

⁹ Onye-ishi ndu ojogu k'ishii; mbu ndu k'onwa k'ishii be bu Ira; nwa Ike-shi, bu onye eri Tekowa. Ndibe nkiya be du unu ukporo eto.

¹⁰ Onye-ishi ndu ojogu ke esaa; mbu ndu k'onwa k'esaa be bu Hezezu, bu onye shi l'eri Pelonu; mbu onye ipfu Ifuremu. Ndibe nkiya be du unu ukporo eto.

¹¹ Onye-ishi ndu ojogu k'esato; mbu ndu k'onwa k'esato be bu Sibekayi, bu onye eri Husha; mbu onye shi l'eri Zera. Ndibe nkiya be du unu ukporo eto.

¹² Onye-ishi ndu ojogu ke tete; mbu ndu k'onwa ke tete be bu Abiyeza ke Anatotu; onye ipfu Benjiaminu. Ndibe nkiya be du unu ukporo eto.

¹³ Onye-ishi ndu ojogu k'iri; mbu ndu k'onwa k'iri be bu Maharayi ke Netofa; onye shi l'eri Zera. Ndibe nkiya be du unu ukporo eto.

¹⁴ Onye-ishi ndu ojogu k'iri le nanu; mbu ndu k'onwa k'iri le nanu be bu Benaya ke Piratonu; onye okpa-ipfu Ifuremu. Ndibe nkiya be du unu ukporo eto.

¹⁵ Onye-ishi ndu ojogu k'iri l'ebo; mbu ndu k'onwa k'iri l'ebo be bu Helu-dayi ke Netofa; onye shi l'eri Otuniyelu. Ndibe nkiya be du ukporo eto.

Ndu bugbaa ndu-ishi l'okpa-ipfu ndu Izurelu

¹⁶ Ndu bugbaa ndu-ishi l'okpa-ipfu ndu Izurelu bu owana:

Onye bu ishi l'okpa-ipfu Rubenu be bu Eliyeza nwa Zikiri.

Onye bu ishi l'okpa-ipfu Simiyonu buru Shefataya nwa Maka.

¹⁷ Onye bu ishi l'okpa-ipfu Livayi be bu Hashabaya nwa Kemelu.

Onye bu ishi l'okpa-ipfu Eronu buru Zadoku.

¹⁸ Onye bu ishi l'okpa-ipfu Jiuda be bu Elihu, bu nwune Devidi.

Onye bu ishi l'okpa-ipfu Isaka buru Omuri nwa Mayikelu.

¹⁹ Onye bu ishi l'okpa-ipfu Zebulun be bu Ishimaya nwa Obedaya.

Onye bu ishi l'okpa-ipfu Nafutali buru Jierimotu nwa Azuriyelu.

²⁰ Onye bu ishi l'okpa-ipfu Ifuremu bu Hosiya nwa Azazaya.

Onye bu ishi le nkeru-ebo okpa-ipfu Manase buru Jiowelu nwa Pedaya.

²¹ Onye bu ishi ke nkeru-ebo okpa-ipfu Manase ophu bu l'alì Giladu be bu Ido nwa Zekaraya.

Onye bu onye-ishi l'okpa-ipfu Benjiaminu buru Jiasiyelu nwa Abuna.

²² Onye bu ishi l'ipfu Danu be bu Azarelu nwa Jierohamu.

Noo ndu-ishi l'okpa-ipfu ndu Izurelu bu ono.

²³ Devidi be ta aguduru ndu ophu nwaru ukporo apha; ozoo ndu ophu teke erwudu iya nu; kele Chipfu be kweru ukwe le ya e-me ge ndu Izurelu habe igwerigwe ge kpokpode, no l'igwe. ²⁴ Jiowabu; nwa Zeruya be wataru agu ugu ono; ophu o to gufuduru iya l'ishi. O buru k'ogu, a guru ono be Chipfu gude tukoshi ndu Izurelu oke ehu-eghu iya. Ophu e te deeduru ugu ono lekwo, e deshuru iphe, e meru le teke Devidi bu eze.

Ndu-ishi ibe eze

²⁵ Onye bu ishi l'ulo, eze akwakobeje eku iya be bu Azumavetu; nwa Adiyelu. Onye bu ishi ulo, aakwakobeje eku k'alì ono buru Jionatanu; nwa Uzaya; mbu ulo eku, du le mkpukpu le mkpukpu; me le mkpukpu ke nshii; mekpoo l'ulo-eli l'ulo-eli.

²⁶ Onye-ishi ndu eje ozi egu, bu iya bu ndu ako opfu buru Ezuri; nwa Kelubu.

²⁷Onye bụ ishi opfu-vayinu bę bụ Shimeyi kę mkpukpu Rama.

Onye bụ ishi, k'emefuta męę l'opfu-vayinu; mę k'ęka aakwakọbeje iya bụru Zabudi kę mkpukpu Shifamu.

²⁸Onye-ishi, k'oshi olivu; mę oshi sịkamo, nọ l'alị okpa úbvú, nọ l'uzo ęnyanwu-arịba dụ l'ęka bę bụ Belu-Hananu kę mkpukpu Geda.

Onye bụ ishi, l'ęka eedobeje manụ bụru Jiowashi.

²⁹Onye-ishi, eleta ęnya l'ęku, ata nri l'alị Sharonu bę bụ Shiturayi, bụ onye shi Sharonu.

Onye bụ ishi, eleta ęnya l'ęku ophu nọ lę nsụda nsụda bụru Shafatu; nwa Adụlayi.

³⁰Onye bụ ishi, eleta k'inya-kamelu bę bụ Obilu, bụ oshilokpa Ishimelu.

Onye bụ ishi, eleta kę nkapfụ-igara bụru Jiehudeya, bụ onye Meronotu.

³¹Onye bụ ishi, eleta k'eghu; mę aturu bę bụ Jiazizu, bụ oshilokpa Hega.

Ndu ono g'ęphe ha bę bukota ndu eleta iphe Dévidi ęnya.

³²Nwune nna Dévidi, bụ Jionatanu bę bụ onye mgbazi. O bụ onye ęnya erwuęe alị; bya aburu onye edeje ękwọ. Yęle Jiehiyelu; nwa Hakumoni bę bụ ndu eleta unwegirima eze ęnya. ³³Ahitofelu bę bụ onye mgbazi eze. Hushayi, bụ oshilokpa Akụ bę bụ ęguru ọnyà eze. ³⁴Ahitofelu bę bụ Jie-hoyada nwa Benaya; mę Abyiyata bę mecharu nọchia ęnya iya.

O bụru Jiowabu bụ onye-ishi ndu ojogu eze.

Okwa, Dévidi nmaru lę g'ee-gude kpua ọlo Chipfu

28 ¹No iya; Dévidi bya ekua ndu-ishi ndu Ízurelu ndzukọ lę Jierúsa-lemu. O kuru ndu-ishi l'ipfu l'ipfu; mękpoo ndu bụ ndu-ishi ndu ojogu ono shigba lę g'e gude keshia phę iche iche, ejeru eze ozi ono; mę ndu-ishi unu ndu ojogu labọ l'ukporo iri iri; mę ndu-ishi ndu ojogu ukporo ise ise; bya ekua ndu eleta iphe eze; yęle k'unwegirima iya ęnya; mę ndu-ishi, eleta ęku eze mę k'unwegirima iya ęnya; mękwapho ndu eleta ibe eze ęnya; mę ndu okpehu dų; mękpoo ndu maru ęnya k'ogu.

²Tobudu iya bų; eze, bų Dévidi gbalihu bya apfuru apfuru sų: “Unwu-nna mu; mę ndibe mu; unu ngaberu mu nchi. O shi dų mu l'obu gę mu kpua ọlo ęka okpoko ogbandzu Chipfu a-noduęe; mbų okposhi, Chileke a-tukobeje okpa. Mu shi kwakobewaa k'akpų ọlo ono. ³Ọle Chileke bę sųru mu l'ọ to bųdu mu a-kpuru iya ọlo ono; kęle mu bų ojogu; mu gbuwa ndu dų igwerigwe. ⁴Obenu lę Chipfu, bų Chileke kę Ízurelu bę hotaleru mu-a l'onulo nna mu l'ophu gę mu bųru eze ndu Ízurelu jasųwaroya. Oo ya bę hotaru ipfu Jiuda g'ọ bųru ishi; bya eshi l'ọlo kę Jiuda hota onu-ọlo nna mu. A bya l'unwunna mu; o bųru mbedua bę dų iya ree g'ọ mee mu eze ndu Ízurelu g'ęphe ha. ⁵O nųru mu unwegirima, dų igwerigwe. A bya l'unwu mu ono; o bųru nwa mu, bų Sólomonu bę o hotaru g'ọ nodu l'aba-eze k'alị-eze Chipfu; bųru eze ndu Ízurelu.

6“O sūru mu: ‘Oo nwa ngu Sólomōnu bẹ a-kpuru mu ụlo; mẹ ọma-unu-phu mu; kele mu hotawaru iya g’o buri nwa mu; mbedua aburu nna iya. 7Mu e-me g’ali-eze iya, nguru anguru jasuru asuru; mẹ o -buri-a loomeje ekemu mu; waa iphe, mu toru okpa iya; egube ono, oome iya nta ono.’

8“Nta bu iphe, mu epfuru unu l’atatiphu ndu Izurelu l’ophu, bu iya bu edzudzu-oha ke Chipfu; teme mu nodu epfu iya ge Chipfu numa; bukwa g’unu nwube enya meje iphe, Chipfu turu l’ekemu; k’ophu unu e-nweru ali oma-a; teme l’o nodu no-doru unwegirima unu, bu ndu ophu etso unu etsotso g’o buri okiphe phe jeye le tuutuutuu le mimiimii.

9“Gubedua, bu nwa mu Sólomōnu; makwaru Chileke ke nna ngu. Li gude obu ngu g’o ha; mẹ uche ngu g’o ha ejeru iya ozi; noo kele o bu Chipfu enyochaje obu; teme iphe, nemadzū vu l’uche; mẹ ophu o riru l’oriri nodu edokotaje iya enya. I -choo ya bẹ ii-choetakwa iya. Ole o -buri l’i gwoberu iya bẹ oo-jikakwa ngu jasū le tuutuutuu le mimiimii. 10Kwa-beekwapho enya nta; noo kele Chipfu hotawaru ngu g’i kpuru iya ụlo, a-buri eka-du-nso. Shihuekwapho ike jee ozi ono.”

11Tobudu iya bu; Dévidi woru ugbugba nwulo, aa-kpu du-pfube l’onu eze-ulo ono woru nu nwa iya, bu Sólomōnu. O nukwa iya pho ugbugba g’ulo ono, a-dukota; mẹ ugbugba mkpuru eka aa-kwakobeje iphe l’ulo ono; mẹ k’ulo-eli iya; mẹ k’ulo ime iya; mẹ k’eka aa-noduje pfua ugwo iphe-eji. 12O byakwapho eworu g’ugbugba oma-unuphu ulo Chipfu ono a-du nu iya; mẹ ke mkpuru, a-gba iya mgburugburu; bya anu iya k’ulo eku k’ulo Chileke; mẹ ulo eku, bu eka aa-kwakobeje iphe, e doberu nso. Iphemiphe ono bẹ o nuru egube o du iya l’uche g’a kpua ya. 13O bya epfua g’ee-gude keshia ndu-uke Chileke; mẹ ndu Lívayi; bya epfua k’ozi, eejekota l’ulo Chipfu; mẹ k’ivu, ee-gude eje ozi l’ulo Chipfu ono. 14O bya egoshi erwa mkpola-ododo, a-suru eme ivu, eeme le mkpola-ododo; bya egoshi erwa mkpola-ochaa, a-suru eme ivu, eeme le mkpola-ochaa; mbu ophu ee-gude eje ozi, du iche iche. 15O goshi erwa mkpola-ododo, ee-gude kpushia iphe, aapfubeje oroku, e meshiru le mkpola-ododo; mẹ k’oroku l’onwiya; mbu g’erwa iphe, aapfubeje oroku ono, a-hagbaa l’ehu l’ehu; mẹ k’oroku a-nodu iya nu; bya egoshi erwa mkpola-ochaa, ee-gude kpushia iphe, aapfubeje oroku, e meru le mkpola-ochaa; mẹ k’oroku l’onwiya; mbu egube a-sukpoerupho iphe, aapfubeje oroku ono l’ehu l’ehu. 16O bya egoshi erwa mkpola-ododo, ee-gude kpushia teburu, eedobejeru Chileke buredi; mẹ erwa mkpola-ochaa, ee-gude mee teburu mkpola-ochaa. 17O goshikwapho erwa mkpola-ododo, guru egugu, ee-gude mee oji; mẹ ophu ee-gude mee gbamugbamu; mẹ okoro; bya egoshichaa erwa mkpola-ododo, e-gude meshia gbamugbamu mkpola-ododo l’ehu l’ehu; goshi erwa mkpola-ochaa ophu a-suru emeshi gbamugbamu mkpola-ochaa. 18O bya egoshi erwa mkpola-ododo, a huru l’oku, a-suru eme oru-ngweja unwu-isensu. O goshikwapho ugbugba ugbo-inya, ee-me le

mkpola-ododo doberu chierobu ono, sashiru ñkù asashì gude gbobuta okpokò ọgbandzu Chipfu ono.

¹⁹Dévidi sùru: “Iphe ono g’ò hakòta bụ Chipfu bẹ goshiru mu iya nù; mu dee ya edede. Mbụ l’òo ya meru; o doo mu ẹnya g’òo-gbakòta ụgbugba.”

²⁰Dévidi bya epfukwarupho nwa iya Sólomonu sù: “Shihukpọepho ike; gude ẹka l’obu jee ozi ono. Ta atsukwa ebvu; ọphu mejì atọfukwa ngu; noo ọke Chipfu, bụ Chileke; mbụ Chileke kẹ mbedua bẹ swiru ngu eswiru. Ọ tọ byadu agbakuta ngu azụ; ọphu ọ byadu aha ngu jasụ teke ozi, dukota l’ulo Chipfu ono a-bvukota. ²¹Ọgbo ndu-uke Chileke; mẹ kẹ ndu Lívayi bẹ nọwa anọno lẹ k’iphe, bukpo ozi, eeje l’ulo Chileke ono. Ndu unu l’ephe a-gbarụ mgbà jee ozi ono; bẹ bụ ndu eme ọna l’iphe dughbaa iche iche, ephe buru ndu-ozi ono evu evuvu. Nokwaphọ gẹ ndu-ishi; mẹ ndu Ízurelù l’ophu a-nọdu emekotakpoo iphe, ì sùru g’ephe mee.”

Iphe, a nuru g'e gude kpua eze-ulo Chileke

29 ¹Tọbudu iya bụ; eze, bụ Dévidi bya epfuaru edzudzu-ọha ono l’ophu sù: “Sólomonu, bụ nwa mu ono, Chileke họtaru bẹ bụkwadu nwatanshii, adudu iphe, ọ maru; tẹme ozi ono buru ozi, parụ ẹka; ọke eze-ulo ono bẹ ta abudu nemadzụ bẹ aakpuru iya; ọo Chipfu, bụ Chileke bẹ aakpuru iya. ²Mu dobewaru iphe, ee-gude mee k’eze-ulo Chileke mu ono g’ike beru mu. Mu doberu mkpola-ododo, ee-gude mee iphe, eeme lẹ mkpola-ododo; dobe mkpola-ọchaa, ee-gude mee iphe, eeme lẹ mkpola-ọchaa; dobe onyirubvu, ee-gude mee iphe, eeme l’onyirubvu; dobe mkpurukpu-ígwè, ee-gude mee iphe, eeme lẹ mkpurukpu-ígwè; mẹ oshi, ee-gude mee iphe, eeme l’oshi. Nokwaphọ gẹ mu kuberu ikpoto mkpuma ónikùsù; mẹ mkpuma, ee-do edodo; mẹ mkpuma, aphugbaa kẹ ngerengere; mewarto mkpuma, dū iche iche, vugba oke aswa; mẹ mkpuma-egbe mabulu. ³Ọzo bụ lẹ-a; eshinu k’ulo Chileke mu ono dū mu l’obu shii bẹ mu anukwapho mkpola-ododo; mẹ mkpola-ọchaa k’ẹka mu gẹdegede; mbụ anụ iya anughata ọphu ka ọphu mu shi kwakọbehawa g’e gude kpua ụlo nsọ ono. ⁴Mu anụ mkpola-ododo, ẹrwa iya dū unu talentu ẹsaa l’ukporo talentu iri, bụ mkpola-ododo, shi l’alì Ofi; mu nọdu anukwapho mkpola-ọchaa, ẹrwa iya dū unu talentu iri l’ẹsaa l’ukporo talentu iri; g’e gude wukota l’eli igbulọ ụlo ono. Mkpola-ọchaa ono bẹ a hụru; o gbuchafu egbuchafu. ⁵Mkpola-ododo ono bẹ ee-gude mee iphe, eeme lẹ mkpola-ododo; gude mkpola-ọchaa mee iphe, eeme lẹ mkpola-ọchaa; mẹ iphemiphe, ndu eme ọna emekota. ?Nta-e? ?Bụ onye bẹ oovu evuvu g’o woru onwiya ye l’ejeru Chipfu ozi ono?”

⁶Tọbudu iya bụ; ndu-ishi l’ẹnya-unuphu l’ẹnya-unuphu; mẹ ndu-ishi l’ipfu l’ipfu; mẹ ndu-ishi unu ndu ojogu labọ l’ukporo iri iri; mẹ ndu-ishi ndu ojogu ukporo ise ise; mēkpoo ndu-ishi-ozi eze woru iphe nù egube,

oovu phe evuvu g'ephe nū. ⁷Iphe, ephe nūru g'e gude mee k'ulo Chileke ono bu: mkpola-ododo, erwa iya dū unu talentu iri l'ēbo l'ukporo talentu iri; mē ukporo unu dariku l'unu ise; mē mkpola-ochaa, erwa iya dū ukporo unu talentu l'unu talentu ise; mē onyirubvu, erwa iya dū ukporo unu talentu ugbo labo l'unu talentu ise; mē iphe-igwē, erwa iya dū ukporo unu talentu iri l'ēbo l'unu talentu iri. ⁸Iphe, bukpo onye nweru mkpuma, vu oke aswa bē nūru iya g'e dobe l'ulo ēku eze-ulo Chipfu ono. O būru Jiehi-yelu, bū onye Geshonu bē eleta iya enya. ⁹Oo ya bū; ndu Ízurelu tekota eswa; kele ndu ono bē o vuru evuvu g'ephe nū iphe ono; mbū l'ephe gude obu phe g'o ha nū Chipfu iphe ono. Eze, bū Dévidi tekwaapho eswa shii.

Dévidi epfu anū Chileke

¹⁰Tobudu iya bū; Dévidi wata aja Chipfu ajaja l'iphu edzudzu-oha ono asuje: “G'ajaja būru nkengu; gube Chipfu, bū Chileke kē nna anyi, bū Ízurelu; shita l'ojeje jasu l'ojeje. ¹¹Gube Chipfu bē paru ēka apaa; teme ike; mē ùbvù; mē odu-biribiri bukotarū nkengu. Iphemiphe, nō l'igwe; mē ophu nō l'eliphe bē bukota nkengu. Oo ngu bū eze; gube Chipfu; o būru ngu bū ishi iphemiphe. ¹²Ēku yele okwabe ùbvù bū ngu bē o shikota l'ēka. O būru ngu bū ishi iphemiphe. Oo ngu bē ike yele okpehu kwaru l'ēka. Eme nemadzu g'o būru oke amadu; būru onye ike dū bē bū ngu bē o dū l'ēka. ¹³Nta-a bē anyi ekele ngu ekele; gube Chileke anyi; anyi nodu aja epha ngu ono, dū akpabiri ono ajaja.

¹⁴“Ole o bū; ?bū onye bē mu bū? Tōo ?bū gūnu bē ndibe mu bū; kē g'o vu anyi evuvu g'anyi dū ike nū iphe egube-a? Oo ngu bē iphemiphe shikota l'ēka; o būru iphe, shi ngu l'ēka bē anyi wotarū bya anū ngu ono. ¹⁵Latatiphu ngu bē anyi bū ndu mbyambya; būru ndu nō l'ije; egube ono, nna anyi phe shi būru iya. Ndzū, anyi nō l'eliphe-a bē agba phuruphuru g'ononyo; kele o tōo nodu jasuru asuru. ¹⁶Gube Chipfu, bū Chileke anyi; ikpoto iphe owana, anyi wofutarū g'e gude kpuaru ngu ulo, bū k'epha ngu, dū nsō ono bē bukwa l'ēka ngu bē o shi bya; teme g'o ha bukotarū ngu nwe iya. ¹⁷Chileke mu; mu maru l'iidaleje obu; o būru obu, guru iphóró aduje ngu ree. O būru obu, guru iphóró bē mu gude nukota ngu iphe-a g'o ha egube oovu mu evuvu. Nta-a bē mu humawaru ndibe mu, bū ndu ophu nō l'ēka-a g'o vu phe evuvu; ephe gude ehu-utso anū ngu iphe. ¹⁸Jiko Chipfu, bū Chileke kē nna anyi phe, bū Ébiri-hamu; mē Áyizaku; mē Ízurelu; mekwaa gegube oriri ono dū l'obu ndibe ngu jasuru asuru; l'i mee g'obu phe dū l'ēka i nō. ¹⁹Mee gē nwa mu, bū Sólomonu gude obu iya g'o ha meje ekemu ngu; mē iphe, i sūru g'e meje; mē iphe, i toru okpa iya; mbū g'o mekotaje iphemiphe ono g'o ha; l'o kpua eze-ulo ono, mu do-bewaru iphe, ee-gude kpua ya ono.”

²⁰No iya; Dévidi bya asu edzudzu-oha ono: “Unu jaa Chipfu, bū Chileke unu ajaja.” Edzudzu-oha ono tuko jaa Chipfu, bū Chileke kē nna phe ajaja. Ephe bya ephozeta; baaru Chipfu eja; bya ephozeru eze.

Eeme Sólomõnu eze

²¹O be lẹ nchitabõhu iya; ẹphe gweeru Chipfu ngweja. Ẹphe gburu oke-eswi, dũ ụnu labọ l'ụkporo iri; gbua ebili, dũ ụnu labọ l'ụkporo iri; mẹ ụnwu aturu, dũ ụnu labọ l'ụkporo iri; gude gweeru Chipfu ngweja-akpo-ọku; yele ngweja-mee, ayijegbaaru iya nũ. Ẹphe gwee ikpoto ngweja mmanu ọzo l'iswi ẹhu ndu Ízurelu. ²²Ẹphe gude oke ẹhu-utso ria; ngua l'iphu Chipfu mboku ono.

Ẹphe bya emee Sólomõnu, bũ nwa Dévidi eze k'ugbo labọ. Ẹphe ndu l'iphu Chipfu wua ya manu l'ishi g'ọ buru onye-ishi phe; Zadoku buru onye uke Chileke. ²³Ọo ya bũ; Sólomõnu ndu l'aba-eze, Chipfu doberu; buru eze nọchia ẹnya nna iya, bũ Dévidi. Iphe ndu ejehuru iya; ndu Ízurelu l'ophu ndu emeje iphe, ọ sũru g'e mee. ²⁴Iphe, bũ ndu-ishi; mẹ ndu ojogu; mękpoo ụnwu Dévidi, g'ẹphe ha; tũkotaru ike yeru eze, bũ Sólomõnu. ²⁵Chipfu mee Sólomõnu buru oke amadu l'ẹnya ndu Ízurelu l'ophu; bya eworu ọdu-biribiri k'onye eze ye iya l'ẹhu; mbũ udu iya ọphu ta adudu onye eze, vu iya ụzo nwejeru iya nũ.

Anwũhu Dévidi*(1Ndu 2:10-12)*

²⁶Noo gẹ Dévidi nwa Jiesi gude nọ l'aba-eze ndu Ízurelu. ²⁷Iphe, Dévidi nọru l'aba-eze lẹ Ízurelu bũ ụkporo apha labọ. Ọ bũ eze nọ apha ẹsaa lẹ Hẹburonu; bya abũru eze lẹ Jierúsalemu ụkporo apha l'apha iri l'eto. ²⁸Ọ nwũhuru teke ọ kahũwaru ọkpobe akahũ. Ọ nọru apha, dũ igwerigwe; buru onye nweru ẹku; ria ùbvù. Nwa iya, bũ Sólomõnu bya abũru eze nọchia ẹnya iya. ²⁹Iphemiphe, eze Dévidi megbabẹru; e -shi l'ishi jasũ l'ẹka o jeberu bẹ e dekọtaru l'ẹkwo, ẹphe deshiru iphe, meru nũ; mbũ Sámẹlu, bũ onye aphũje ọphulenya; mẹ Nétanu, bũ onye mpfuchiru Chileke; mẹ Gadu, bũ onye aphũje ọphulenya. ³⁰E dekọtaru iphemiphe o mekọtaru teke ọ bũ eze mękpoo ẹhuka ẹhuka o megbabẹru mẹ iphemiphe dapfutagbarũ iya nũ; mẹ ọphu dapfutaru ndu Ízurelu; mẹwaru iphe, dapfutaru alị-eze ono l'ophu.

Ekwo

Iphe, ndu eze meru

k'ẹbo

Sólomọnu arwọ mmamiphe
(1Ndu 3:1-15)

1 ¹Tọbudu iya bụ; Sólomọnu, bụ nwa Dévidi bya akpọ onwiya g'aba-ra l'alị-eze iya. Chipfu, bụ Chileke iya swiru iya ọkpobe eswiru; bya emee ya; ọ bụru onye parụ ẹka mebyikpọo apaa.

²Sólomọnu bya ekukọ ndu Ízurelu l'ophu. Ndu o kukọru bụ ndu-ishi ndu ojogu, dụ ụnu labọ l'ụkporo iri iri; mę ndu-ishi ndu ojogu, dụ ụkporo ise ise; mę ndu-ikpe; mę iphe, bụ ndu-ishi ndu Ízurelu g'ẹphe ha; mbụ ndu-ishi l'ẹnya-unuphu ibe nna pẹ. ³Sólomọnu yẹle edzudzu-ọha Ízurelu tugbua jeshia l'ẹka aagwaję iphe, nọ lẹ mkpukpu Gibiyonu; kẹle ọọ l'ẹka ono bẹ ụlo-ẹkwa-ndzukọ Chileke nọ; mbụ ono, Mosisu, bụ onye-ozi Chipfu meru l'echięgu phọ. ⁴Dévidi bẹ pafutawaru okpoko Chileke lẹ mkpukpu Kiriya-tu-Jiarimu bya edobe l'ẹka o metaru iya; kẹle ọ kpoberu iya ụlo-ẹkwa lẹ Jierusalemu. ⁵Ole ọru-ngweja, Bezalelu meru l'onyirubvu; bẹ dụ lẹ Gibiyonu l'ẹka ono; l'iphu ụlo-ẹkwa Chipfu. Bezalelu bụ nwa Uri; Uri bụru nwa Huru. Sólomọnu yẹle edzudzu-ọha ono choahaa Chipfu l'ẹka ono. ⁶Sólomọnu bya ejeshia lẹ Gibiyonu je anọdu l'atati-phu ọru-ngweja, e meru l'onyirubvu ophu nọ l'iphu ụlo-ẹkwa-ndzukọ ono; mbụ l'iphu Chipfu gwee ngweja-akpo-oku, dụ ụnu labọ l'ụkporo iri.

⁷O rwua l'enyashi; Chipfu byapfuta Sólomọnu bya asụ iya: “Pfuaru mu iphe, bupkpo iphe, ọ dụ ngu gę mu meeru ngu.”

⁸Sólomọnu sụ Chileke: “I goshiwaru l'i yeru Dévidi, bụ nna mu obu shii; bya emewaa gę mu bụru eze nochia ẹnya iya. ⁹Jiko Chipfu, bụ Chileke; g'iphe ono, i kweru nna mu, bụ Dévidi ukwe l'ii-meru iya ono vukota nų; kẹle i mewaru gę mu bụru eze ikpoto ndu-a, ha g'ẹja, nọ

l'alì-a. ¹⁰Nñu mu mmamiphe yele nkwaṁnya, mu e-gude meeru ndu-a iphe, gbaru mu l'ememe; noo keḗ ọ tọ dudu onye sùru abùru ishi ndu nkengu-a, parù ẹka ẹgube-a.”

¹¹Chileke yeeru Sólomọnu ọnu sù: “Eshi ọphu ọ bụ iphe ono agụ ngu ẹgu l'obu; ọphu ì sùduru g'a nù ngu ẹku; ọzoo iphe-enweru; ọzoo g'e mee g'a kwabeje ngu ùbvù; ọphu ì sùduru g'e mee ge ndu ọhogu ngu nwùshihu; ọphu ì sùduru g'a nù ngu ndzù ogologo; gbahaa g'a nù ngu mmamiphe; waa nkwaṁnya, ii-gude buri eze ndibe mu ono, mu meru g'i buri eze phe ono; ¹²bẹ mu a-nù ngu mmamiphe; mẹ nkwaṁnya ono. Mu a-nukwa ngu phọ ẹku waa iphe-enweru; mee g'a kwabeje ngu ùbvù, adudu onye eze akwabejeruwaru iya lẹ ndu ọphu vu ngu ọzo; ọphu ọ dụ-kwaphe onye ọzo; abyaru akwabebaa ya lẹ ndu ọphu etso ngu etsotso.”

¹³Ọo ya bụ; Sólomọnu shi l'ẹka aagwaje iphe lẹ Gibiyonu ono nyizeta; mbụ l'iphe ọlo-ekwa-ndzukọ ono; ọ buri iya ala Jierúsalemu je anọdu buri onye eze ndu Ízurelu.

Ẹku Sólomọnu

(1Ndu 10:14-29; 2Iphe 9:13-28)

¹⁴Sólomọnu kuberu onwiya ugbo-inya; mẹ ndu agba l'inya. O nweru unu ugbo-inya ẹto l'ukporo iri; bya enweru ndu agba l'inya ukporo unu l'unu iri. O nweru ndu ọphu eze doberu lẹ mkpukpu, eedobeje ugbo-inya; dobe ndu ọphu lẹ Jierúsalemu swibe onwiya. ¹⁵Eze bẹ meru; mkpọla-ọchaa kuru g'ẹja lẹ Jierúsalemu; bya emee g'oshi sida sweta ẹkameka; g'oshi sịkamo, tuko alì ọkpa úbvù, nọ l'uzo ẹnyanwu-arịba sweta. ¹⁶Ọo l'alì Ijiputu yele alì Kuwe bẹ e shi anmatajeru Sólomọnu inya. Ọ buri ndu agbaru eze ngho shi ejeje alì Kuwe je apfua ugwo iya nmata iya. ¹⁷Aswa, ẹphe shi apfuje gude zua ugbo-inya lẹ Ijiputu bẹ bụ unu shẹkelu mkpọla-ọchaa l'ukporo shẹkelu mkpọla-ọchaa iri. Inya bẹ ẹphe shi egudeje ukporo shẹkelu mkpọla-ọchaa ẹsaa lẹ shẹkelu iri nmaa. Ẹphe shikwaphe evujejeru iya ndu eze ndu Hetu; mẹ ndu eze ndu Arámu.

Sólomọnu akwakọbe k'akpu eze-ulo Chipfu

(1Ndu 5:1-18)

2 ¹No iya; Sólomọnu bya epfua ya hoo haa lẹ ya a-kpuru Chipfu eze-ulo; teme ya abya akpua ọlo-eze dobe k'ẹka iya. ²Ọ bya aguta ukporo unu unwoke ugbo ẹsato l'unu iri l'ise g'ẹphe buri ndu a-nodu evu iphe; guta ukporo unu unwoke ugbo iri g'ẹphe buri ndu a-nodu awashi mkpuma l'úbvù úbvù alì ono; bya aguta unu unwoke tete g'ẹphe buri ndu eleta phe ẹnya l'ozì ono.

³Sólomọnu bya ezia Hiram, bụ eze ndu Taya ozi sù: “G'ọ bukwaru ẹgube ono, i meru nna mu, bụ Dévidi; nù iya oshi sida g'ọ kpua ọlo-ebu-bu iya ono bụ g'ii-meru mbẹdua. ⁴Nta-a bẹ mu abya akpuru Chipfu, bụ

Chileke mu ụlo; doberu iya ya nso g'ọ buru ẹka aa-kpoje ụnwù-isensu, eshi kwẹekweekwee oku l'iphu iya; mẹkwapho g'e dobeje iya buredi, eedobeje l'iphu Chileke tekenteke; bya aburu ẹka ee-gweje ngweja-akpo-oku eswe l'uzenyashi; mę l'eswe-atuta-unme; mę l'onwa ọphúú; mę l'obo-iphe, geru egeru, aabojeru Chipfu, bu Chileke anyi. Iphe ono be e doberu g'ọ buru omelali, duru ndu Ízurelu jasuru asuru. ⁵ Ụlo ono, mu abya akpukpu ono be a-pa ẹka; noo kele Chileke anyi be kangokotaru agwa l'ophu. ⁶ Ọle ọ bu; ?bu onye be suru g'oo-kpuru iya ụlo? Eshi ophu imigwe; mę imigwe ophu kakota l'eli ta asudu iya anodu; ?bu onye be mu bu ke ge mu kpuru iya ụlo? Ọo epho g'akputa ẹka aa-kpojeru iya ụnwù-isensu oku. ⁷ Nta-a bukwa g'i yeru mu onye emeje ọna le mkpola-ododo; mę le mkpola-ochaa; mę l'onirubvu; mę le mkpurukpu-igwẹ; bya aburu onye maru g'eegudeje oghu uswe-uswe; mę oghu, eke mee-mee mę oghu, du urwukpu-urwukpu eme ọna. Onye obu a-bukwarupho onye apyi iphe apyipyi doru ẹnya. Yele ndibe mu, bu ndu eme ọna, nna mu Dévidi doberu be a-tuko eje ozi le Jierúsalemu; mę l'ali Jiuda.

⁸ “G'i nukwa mu pho oshi sida; mę oshi payinu; mę oshi alugumu, shigba l'ubvú ubvú Lébanonu; kele mu maru le ndu nkengu be awa oshi doru ẹnya. Ndu ozi mu be epho le ndu-ozi nkengu a-tuko yekota ẹka l'ozi, du iya nu; ⁹ k'ophu epho a-kwakoberu mu oshi ono k'etsutsu iya; kele ụlo obu, mu abya akpukpu obu be a-pakwa ẹka apaa; teme l'ọ dukwapho biribiri. ¹⁰ Ndu nkengu ono, egbu oshi ono be mu a-nu ukpokutu witi, jiru ukporo unu ẹka ugbo labo l'unu ẹka iri. Mu anu phe bali, jiru ukporo unu ẹka ugbo labo l'unu ẹka iri; bya anu phe ite mee, du ukporo unu labo l'unu iri; bya anu phe ite manu, du ukporo unu labo l'unu iri.”

¹¹ Tɔbudu iya bu; Hiram, bu eze ndu Taya dee ekwo-ozi gude yeeru Sólomonu onu su: “Ọo kele Chipfu yeru ndibe iya obu meru g'o gude o mee g'i buru eze phe.” ¹² Hiram pfukwaapho su: “G'ajaja buru ke Chipfu, bu Chileke ke Ízurelu; mbu onye ono, meru igwe mee eliphe; mbu onye ono, nuru eze, bu Dévidi nwa, maru iphe; kwaa ẹnya; bya aburu onye iphe edoje ẹnya; g'ọ buru onye a-kpuru Chipfu eze-ulo; kpuru onwiya ulo-eze. ¹³ Nta-a be mu ziwaru nwoke, maru eme ọna; mbu onye iphe, edoje ẹnya, aza Huramu-Abi g'ọ byapfuta ngu.

¹⁴ “Ọ bu nwatibe nwanyi, shi l'ipfu Danu. Nna iya buru onye Taya. Ọ maru g'e shi eme ọna le mkpola-ododo; mę le mkpola-ochaa; mę l'onirubvu; mę le mkpurukpu-igwẹ; mę le mkpuma; mękpoo l'oshi; teme ọ maru g'eegudeje oghu uswe-uswe; mę oghu, du urwukpu-urwukpu; mę oghu, eke meeme; mę okpobe ekwa-ochaa eme ọna. Ọ maru g'aapyije iphe-apyipyi, du iche iche; teme egube ẹrengete, a suru g'o mee be oomekotaepho. Yele ndu nkengu, bu ndu eme ọna; mę ndu eme ọna ono, nnajiuphu mu, bu Dévidi, bu iya bu nna ngu doberu be a-tuko jee ozi ono. ¹⁵ Nta-a bukwa ge gube nnajiuphu mu nwaro ndu-ozi ngu witi; mę

balị; mę manụ; mę męe ono, i pfuru opfu iya ono. ¹⁶Qo ya bụ; g'anyi eje awataru ngu oshi, dukpoe ngu pho ree l'ubvu ubvu Lebanonu; sweshia ya esweshi kpoghaa ya eze-enyimu; je edobe iya le Jiopa, bu aka oo-du; li vuta iya lashia Jierusalemu."

Ndu ogbo-ozí Sólomónu

(1Iphe 5:13-18)

¹⁷Tobudu iya bu; Sólomónu bya agwa ndu lwaru alwalwa, bukota l'ali Izurelu ogu; mbu egube ono, nna iya, bu Dévidi guru phe ono. Mkpa-kọ iphe, ephe du buru ukporo unu ugbo iri le tete l'unu eno^a. ¹⁸O woru ukporo unu nemadzu ugbo esato l'unu iri l'ise^b dobe g'ephe buru ndu evu-je iphe; dobe ukporo unu nemadzu ugbo iri^c g'ephe buru ndu agbakposhi mkpuma l'ubvu ubvu ali ono; bya edobe unu tete g'ephe buru ndu-ishi, eleta enya l'ozí ono; k'ophu ephe a-nodu eme ge ndu ono je ozí ono.

Sólomónu akpu eze-ulo Chileke

(1Ndu 6:1-36)

3 ¹Tobudu iya bu; Sólomónu wata akpu eze-ulo Chipfu ono le Jierusalemu l'ubvu Moriya, bu aka ono, Chipfu byapfutajeru nna iya, bu Dévidi ono; mbu l'oma aka Onanu, bu onye Jiebusu echije balị, bu iya bu aka ono, Dévidi doberu ga kpu ya ono. ²O buru l'abali k'ebó l'onwa k'ebó l'ime apha k'eno e -shi teke o wataru aburu eze be o wataru iya akpukpu. ³Waa ge Sólomónu gude tua okpa-ulo ono, aa-kpuru Chileke ono baa: A -bya l'o-gba-le-mbu iphe, e shi egudeje atu iphe; be ogologo iya du ukporo nkwo-aka eto; uswekete iya du ukporo nkwo-aka. ⁴Nwulo, a kpuru; dupfube l'atatiphu eze-ulo ono be ogologo iya du ukporo nkwo-aka. Ogologo eze-ulo ono be yele uswe iya ha enya nhamunha. Eli nwulo ono du ukporo nkwo-aka ishii. Lime iya be bu okpobe mkpola-ododo be a wukotaru iya. ⁵O gude oshi Sayipurosú kwechishia igbuló ime eze-ulo ono; bya awukota iya mkpola-ododo, guru egugu; bya esengashia ya mpfu me gwogirigwo l'eli iya gude mee ya ona. ⁶O gude mkpuma, vugbaa oke aswa memaa ulo ono emema. Mkpola-ododo, o gude mee ulo ono be bu mkpola-ododo, shi l'ali Pavayimu. ⁷O wukota mkpola-ododo l'ulo ono l'ophu. O wukotaru iya l'oswebe; me l'onu-ulo ono; me l'igbuló ulo ono; mekpoo mgbo iya; bya apyishia chierobu doo l'eli igbuló ono. ⁸O bya akputa mkpuru aka-kakota-adu-nsó. Ogologo ulo ono be o kpuru; yele uswekete iya buru iphe lanu. O kpuru ogologo iya; o du ukporo nkwo-aka; uswekete iya du ukporo nkwo-aka. O wukota iya okpo-be mkpola-ododo, erwa iya du unu talentu l'ukporo talentu iri. ⁹Nggu

^a 2:17 Bu iya bu 153,600 le mbekee. ^b 2:18 Bu iya bu 70,000 le mbekee. ^c 2:18 Bu iya bu 3,600 le mbekee.

mkpola-ododo, e gude mee k'ulo ono be ɛrwa iya du shekelu ukporo labo l'iri. O wukotakwarupho mkpola-ododo l'ulo k'eli iya.

¹⁰Le mkpuru ɛka-kakota-adu-nsɔ be o kpuru chierobu labo akpukpu dobe; wukota iya mkpola-ododo. ¹¹Nkù chierobu ono ɛphenebo be tuko-ru du ukporo nkwo-ɛka. Nkù lanu be du nkwo-ɛka ise l'ogologo; nɔdu je asu-pfuru l'igbulɔ ɔlo ono; nanu ophuu du nkwo-ɛka ise; nɔdu je asu-pfuru le nkù chierobu ophuu. ¹²Nkù chierobu ono ophuu du nkwo-ɛka ise l'ogologo; nɔdu je asu-pfuru l'igbulɔ ɔlo ono; nanu ophuu du nkwo-ɛka ise; nɔdu je asu-pfuru le nkù ke nanu ophuu. ¹³Chierobu ono be sashichaaru nkù phe asashi; o du ukporo nkwo-ɛka. Ɛphe pfuru ghagbaa iphu le mkpuru ono gedegede. ¹⁴O gude oghu, du urwukpu-urwukpu; me oghu uswe-uswe; me oghu eke meeme; me ɔkpobe ɛkwa-ɔchaa kwee ɛkwa-mgbochi; bya eseshia chierobu l'eli iya.

Itso, e meru l'oniyirubvu

(1Ndu 7:15-22)

¹⁵L'onu-ulo ono be o meru itso labo bvube. O duchaa ukporo nkwo-ɛka le nkwo-ɛka iri l'ise l'eli; bya emeta nchi-itso, eli iya du nkwo-ɛka ise tukobegbaa l'eli iya iche iche. ¹⁶O bya akpata iphe, du ge gwogirigwo yechaa le nchi-itso ono, du l'eli itso ono; bya akpua iphe, du g'itorokuma, du ukporo ise swobechaa le gwogirigwo ono. ¹⁷O bya akpobe itso ono ɛphenebo l'iphu eze-ulo ono. Nanu be o kpoberu l'uzo ndohali ɔlo ono; kpobe ophuu l'uzo isheli. Ophu o kpoberu l'uzo ndohali be o guberu Jiakinu; gube ophu no l'uzo isheli Bówazu.

Oru-ngweja, e meru l'oniyirubvu

(1Ndu 7:23-51)

4 ¹Tɔbudu iya bu; o bya egude oniyirubvu meta ɔru-ngweja, du ukporo nkwo-ɛka l'ogologo; usweketi iya du ukporo nkwo-ɛka; eli iya du nkwo-ɛka iri.

Iphe, e meru l'oniyirubvu dobe g'e yeje mini

(1Ndu 7:23-26)

²Tɔbudu iya bu; Hiram bya adazee oniyirubvu gude kpata iphe, du mgburugburu, ee-yeje mini g'o dɔru chi ririri. Igburonu iya mgburugburu be du nkwo-ɛka iri. G'o habe l'eli bu nkwo-ɛka ise. Mgburugburu iya du ukporo nkwo-ɛka le nkwo-ɛka iri. ³Le mkpula igburonu iya be a kpuyaberu iphe, du g'oke-eswi uzi iri l'enya nkwo-ɛka lanu; woru iya kpoo giriri uzi labo. E meru iya; yeje mini ono, echi ririri ono rwagbabe. ⁴Iphe ono, eeyeje mini ono be a dɔberu l'eli oke-eswi iri l'ɛbo, a kpuru l'oniyirubvu. Oke-eswi ono ɛto be a gharu iphu l'uzo isheli; ghaa ɛto iphu l'uzo ɛnyanwu-ariba; ghaa ɛto iphu l'uzo ndohali; ghaa ɛto iphu l'uzo

enyanwu-awawa; ghakota phe ike ye l'uzo ime iya. ⁵Iphe ono, eeyeje mini ono be igbidigbi iya ha ge mpufumeka. Igburonu iya be o meru; o du g'igburonu okoro; mbu o dupeho g'okoko ojimbvu. Mini, alaje iya nu be e-rwu iphe, du g'unu galonu ukporo eto l'iri l'ise.

⁶O mekwarupho eze gbamugbamu iri, ee-gudeje asa iphe. Ise be o suseru l'uzo ndohali; suse ise l'uzo isheli. O buru eze gbamugbamu ono be ephe asaje iphe, e gude mee ke ngweja-akpo-oku. Eze iphe pho, eeyeje mini pho buru ophu ndu-uke Chileke asaje onwophe.

⁷O bya egude mkpola-ododo meta iphe, aapfubeje oroku uzo iri do-be l'eze-ulo ono. O buru g'a suseru g'e mee ya bu g'o meru iya. O woru ise do-be l'uzo ndohali; do-be ise l'uzo isheli. ⁸O mekwaapho teburu iri do-be l'eze-ulo ono. Ise be o doberu l'uzo ndohali; do-be ise l'uzo isheli. O gude mkpola-ododo mee gbamugbamu ukporo ise.

⁹O bya emeta oma-unuphu ke ndu-uke Chileke; me eze oma-unuphu; me mgbo, ee-yegbaa l'onu oma-unuphu ono. O wukota onyirubvu le mgbo iya. ¹⁰O pata eze iphe pho, eeyeje mini pho suse l'uzo ndohali; mbu l'uzo enyanwu-awawa ndohali ulo ono.

¹¹Iphe ozo, Huramu mefuaru bu ite; me iphe, eegudeje ekpo ntụ; me gbamugbamu.

Mkpako iphe, Hiramu kpushiru do-be l'eze-ulo Chipfu
(1Ndu 7:40-51)

Tobudu iya bu; Huramu tuk ozi ono, o jeru eze, bu Solomonu l'eze-ulo Chileke ono jebekota.

Owaa bu iphe, o kpushiru l'eze-ulo Chipfu ono: ¹²Itso labo; waa nchi-itso labo, gwocharu ke kokoroko, o tu-kobecharu l'eli itso labo ono; me iphe-akpakpa labo, o kparu gude memashia nchi-itso labo ono, gbaru yororo ono; ¹³me akpu itorokuma, dukota unu lanu, o dopheru iphe, a kparu akpakpa ono mgburugburu. O doru iya giriri uzi labo le nchi-itso ono, gbaru yororo ono; mbu l'eli itso ono; ¹⁴me ogba-kperekpere; waa eze gbamugbamu, a dobechaaru iya l'eli; ¹⁵me iphe, eeyeje mini, echi ririri; me oke-eswi iri l'ebo, a doberu iphe ono l'eli; ¹⁶me ite; me iphe, eegudeje ekpo ntụ; waa oji; mewaro unwu ivu ozo, gbaru nu.

Iphemiphe, Huramu-Abi meshikotaru eze, bu Solomonu le k'eze-ulo Chipfu ono be bu onyirubvu, aphugbaa ke ngerengere be o gude mekota iya.

¹⁷Eze bya ezia g'a dazee onyirubvu ono gude kpushia iphe ono le phorokoto ali Jiordanu; mbu ali urwa, du le mgbaka Sukotu waa Zaretanu^d. ¹⁸Solomonu be meshiru iphemiphe ono o du igwerigwe k'ophu bu l'erwa onyirubvu, laru iya nu be a ta amakahadu g'o habe.

^d 4:17 O kwa iya pho bu Zereda.

¹⁹Sólomónu meshikọtaru ivu, dū l'eze-ulo Chipfu ono, bụ iya bụ: Ọr-
ngweja, e gude mkpọla-ododo mee; mę teburu, eedobeje buredi, dū nsọ
l'iphu Chipfu; ²⁰mę iphe, aapfubeje orọku, e meru l'okpobe mkpọla-ododo;
yele orọku, a pfubegbaaru iya g'o nwuje oku l'iphu ẹka-kakọta-adu-nsọ; egu-
be ono, a suru g'ọ du; ²¹mę iphe, dū g'okoko; mę orọku; mę iphe, eegudeje
akpapyata iphe. Iphemiphe ono bę e mekọtaru l'okpobe mkpọla-ododo; ²²mę
iphe, apaję ogbu orọku; mę gbamugbamu; mę ago; mę iphe, aaguję oku. E gu-
dekọta okpobe mkpọla-ododo mekọta iya; mekpoo mgbo eze-ulo ono, bụ iya
bụ mgbo k'ime mkpuru ẹka-kakọta-adu-nsọ; mę mgbo k'eze-ulo ono l'onwiya.

5 ¹Noo ya; ozi, Sólomónu ejekọta l'eze-ulo Chipfu ono bya abvukota.
Ọ bya ewobatakọta iphemiphe, Dévidi, bụ nna iya shi dobe nsọ bya
eworu dobe l'ẹka eedobeje ẹku l'eze-ulo Chipfu ono; mbụ mkpọla-ọchaa;
mę mkpọla-ododo; mę ivu, dū iche iche.

Aapabata okpoko Chipfu l'eze-ulo Chileke

(1Ndu 8:1-9)

²Tobudu iya bụ; Sólomónu bya ekukọo ndu bụ ọgerenya ndu Ízurelu
lę Jierúsalemu; mbụ ndu-ishi l'ipfu l'ipfu; mę ndu-ishi l'ęnya-unuphu ndu
Ízurelu; k'ophu ẹphe a-pafuta okpoko ọgbandzu Chipfu l'úbvú Zayonu, bụ
iya bụ mkpukpu Dévidi. ³O -rwuepho teke ẹphe aboje iphe l'onwa ẹsaa;
unwoke Ízurelu l'ophu dzukọta l'iphu eze.

⁴Ndu bụ ọgerenya ndu Ízurelu l'ophu dzukọo; ndu Lívayi pata okpoko ono.
⁵Ẹphe pata okpoko ono; bya aphọta ulo-ekwa-ndzukọ; gwetakọta iphe, bụ
ivu, dū nsọ, dū iya nū. Ọ bụru ndu-uke Chileke waa ndu Lívayi bę vutaru iya
nū. ⁶Eze, bụ Sólomónu mę ikpoto ndu Ízurelu, ẹphe l'ia dzukọberu l'ẹka ono
tuko nọdu l'iphu okpoko ono; egbushi aturu mę eswi. Ẹphe gbushiru ikpoto
anū, a taa tuktadu onu iya; tẹme ophu a taa gütadu iya l'ogu.

⁷Noo ya; ndu-uke Chileke pata okpoko ọgbandzu Chipfu obu je edobe
l'ẹka e metaru g'ọ nọduje l'ime mkpuru eze-ulo ono, bụ iya bụ ẹka-ka-
kọta-adu-nsọ; woru iya dobe lę mkpula nkù chierobu. ⁸Chierobu ono bę
sashigbaaru nkù l'eli ẹka ono, okpoko Chipfu nọ ono; shi nno gbobuta
okpoko ono; waa oshi, eegudeje apa iya. ⁹Oshi ono bę dū ogologo k'ophu
bụ l'aagbeje l'ẹka-du-nsọ, dū l'iphu ẹka-kakọta-adu-nsọ ele ęnya l'ishishi
iya g'o tsefutaru. Ọle a ta agbejekwanu l'ẹka ọzo huma iya. Ẹphe dukwa-
a l'ẹka ono byasụ ntanū-a. ¹⁰Ọ tọ dudu iphe, dū l'okpoko ono; gbahaa
mkpuma labọ, dū bachibachi, Mosisu yeru iya l'úbvú Horębu l'ẹka Chipfu
yę ndu Ízurelu nọ gbaa ndzụ g'ẹphe futaru l'alí l'jiputu ono-a.

Ọdu-biribiri Chipfu

(1Ndu 8:10-11)

¹¹Tobudu iya bụ; ndu-uke Chileke bya eshi l'ẹka-du-nsọ wufuta. Ndu
uke Chileke ono, bụ ndu ophu nọ l'ẹka ono bę dobehawaru onwophe nsọ

g'ephe hakōta; ophu ephe akpaduru ishi k'ogbo ophu ephe yi. ¹²Asafu; me Hemanu; me Jiedutunu; me unwu phe; me abubu phe; mbu ogbo-ebvu ono, shi l'eri Lívayi ono l'ophu bya bya apfuru l'uzo enyanwu-awawa oru-ngweja ono. Ephe yekōta uwe, e meru l'okpobe ekwa-ochaa; chiru ogelenda; me une; me ogumogu aku ebvu. Ndu uke Chileke, du ukporo ishii tuko tsoru phe egbu opu. ¹³Oda opu ono; waa olu ebvu ndu ono, agu ebvu ono tuko awukotaepho nanu. Ephe nodu agu ebvu ajaja; me ebvu ekele anu Chipfu. Ephe nodu agu ebvu ono egbu opu eye iya; aku ogelenda; mewaro ngwa-ebvu ozo eye iya. Olu phe nodu aha gengugengu l'eka ephe aguru Chipfu ebvu ajaja asuje:

“Chipfu bu onye oma;
n-yemobu iya
a-noje jasū l'ojejoje.”

Tobudu iya bu; urwukpu bya eji ulo ono ejiji; mbu ulo Chipfu ono. ¹⁴Urwukpu ono mee k'ophu bu le ndu-uke Chileke ono ta aduedu ike takebe eje ozi phe; kele odu-biribiri Chipfu byaru bya eji eze-ulo Chileke ono ejiji.

Opfu, Sólomōnu pfuru (1Ndu 8:12-21)

6 ¹Tobudu iya bu; Sólomōnu su: “Chipfu sūru l'oo l'urwukpu, gbahuru ke tsukiribaa be ya e-buru. ²Nta-a be mu kpwaru ngu eze-ulo, paru eka apaa, bu eka ii-buru jasū le tuutuutuu le mīimiimii.”

³Ndu Ízurelu ono, dzukoberu nu ono pfuru l'eka ono; Sólomōnu bya aghachiru phe iphu; goru onu-oma nu phe; ⁴su phe: “G'ajaja buru ke Chipfu, bu Chileke ke Ízurelu; mbu onye ono, gude onu iya kwee Dévidi, bu nna mu ukwe; bya egudewaa eka iya meebekota iya. Kele o pfuru su: ⁵E-shi mboku, mu dufutaru ndibe mu l'alí Ijiputu be o to dudu mkpukpu, mu hotaru l'ipfu Ízurelu l'ophu g'o buru eka aa-kpuru mu ulo; g'epha mu reje ire l'eka ono; teme ophu o dudu onye mu hotaru g'o buru onye-ishi ndibe mu, bu ndu Ízurelu. ⁶Ole nta-a be mu hotawaru Jierúsalemu g'o buru eka epha mu e-reje ire; teme mu hotawa Dévidi g'o buru onye-ishi ndibe mu ono, bu ndu Ízurelu.”

⁷“Nna mu, bu Dévidi be shikpo dobesu le ya a-kpuru Chipfu, bu Chileke ke Ízurelu eze-ulo. ⁸Obenu le Chipfu sūru nna mu, bu Dévidi: Eshi ophu i vu iya l'obu g'i kpuru mu eze-ulo be o dukwa-a ree l'o du ngu l'obu. ⁹Ole-a; o to budu gubedua be a-kpu ulo obu. Onye a-kpu iya nu bu nwa ngu, i nwuru anwunwu. Oo yebedua be a-kpuru mu eze-ulo.

¹⁰“Nta be Chipfu mekotawaru iphe o kweru ukwe iya; kele mu futawaru bya anō-chia enya nna mu, bu Dévidi; mu noduwaa l'aba-eze ndu Ízurelu egube ono, Chipfu kweru ukwe iya; teme mu bya akpuwa eze-ulo Chipfu, bu Chileke ke Ízurelu ono. ¹¹O buru l'eka ono be mu doberu

okpoko Chipfu; mbụ okpoko ono, e yeru ẹkwo ọgbandzu ono, Chipfu yẹle ndu Ízùrẹlu gbaru ono.”

Sólomọnu epfu anụ Chileke

(1Ndu 8:22-53)

¹²Tọbudu iya bụ; Sólomọnu pfuru l'iphu ọru-ngweja Chipfu; l'iphu edzudzu-ọha ndu Ízùrẹlu ono; chilia ẹka iya labọ imeli. ¹³Sólomọnu bẹ gude onyirubvu meta ẹka aapfu-kojeru apfu-koru; ogologo iya dụ nkwo-ẹka ise; ọsa iya dụ nkwo-ẹka ise; eli iya dụ nkwo-ẹka ẹto. Ọ bụru ẹka o doberu iya bụ l'oma-unuphu ono; pfu-koru l'eli iya. O gbushi ikpere l'atati-phu edzudzu-ọha Ízùrẹlu ono; bya achi-lia ẹka imeli; ¹⁴pfuahaa sụ: “Gùbe Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízùrẹlu; ọ tọ dudu Chileke ọzo, dūbaa gẹ gùbedua l'imigwe waa l'eliphe; mbụ gùbe onye edobeje ọgbandzu, unu lẹ ndibe ngu gbaru; bya egoshije l'i yeru ndu-ozì ngu obu; mbụ ndu gude obu phẹ g'ọ ha etso ụzo ngu. ¹⁵Gùbe onye ono, meẹbekotarù ukwe, i kweru onye-ozì ngu ono, bụ nna mu Dévidi. I gude ọnu ngu kwee ya ukwe; bya egude ẹka ngu meẹbekota iya egube ọ dụ ntanụ-a.

¹⁶“Gùbe Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízùrẹlu; nta-a bụ g'i mefuna ukwe-iphe ọphu, i kweru onye-ozì ngu ono, bụ nna mu Dévidi; mbụ ono, i kweru iya sụ: ‘Ọ tọ dudu iphe, bya l'e-me g'unwu ngu nọ-buhu l'aba-eze ndu Ízùrẹlu; m'ọ bụru-a l'unwu ngu ọbu bẹ a-kwabẹru onwophẹ ẹnya; meje ekemu mu; egube ono, i shi emeje iya ono.’ ¹⁷Jiko Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízùrẹlu; g'opfu, i pfuru yeru onye-ozì ngu, bụ nna mu Dévidi vùkotakwa.

¹⁸“Obenu; ?Chileke yẹle nemadzụ mmanụ e-bukotarù l'eliphe-a k'eviya tọ? Sụ-a; igwe; mbụ igwe ọphu kakọta l'eli ta asụdu ngu anọdu; ?bụ-chia eze-ụlo ọwa-a, mu kpuru-a bẹ l'asụchiaru ngu nù? ¹⁹Ọle-a; numanu epfu-pfu, onye-ozì ngu epfu anụ ngu; mẹ arwọrwo, ọorwo ngu. Gùbe Chipfu, bụ Chileke mu; ngabẹnu nchị lẹ mkpu, onye-ozì ngu echiku ngu; waa epfu-pfu, ọ nọ l'iphu ngu epfu anụ ngu. ²⁰Mbụ; g'ẹnya ngu dụnenu l'eze-ụlo-a eswe l'enyashi. Mbụ ẹka-a i sụru l'ii-buru-a; k'ọphu bụ teke mube onye-ozì ngu gharu iphu l'eze-ụlo-a pfuru nù ngu; l'i ngabẹru mu nchị. ²¹Ngabẹnu nchị l'arwọrwo, onye-ozì ngu; mẹ ndibe ngu, bụ ndu Ízùrẹlu arwọ ngu; lẹ teke ẹphe gharu iphu l'ẹka-a epfu anụ ngu. Shikwa l'imigwe, bụ ẹka i bu ebubu numa iya. Teke i nūmaru iya; gụkwaaru phẹ nvù l'iphe-ẹji phẹ.

²²“Ọ -bụru l'ọ nweru onye mesweru ibe iya; a nọdu ele ẹnya g'onye ọbu ria nte; onye ono -bya l'ọru-ngweja ngu, nọ l'eze-ụlo-a; bya eria nte ọbu; ²³shikwa l'imigwe numa iya; l'i mee iphe, gbaru ngu nù. Kpee ndu-ozì ngu ono ikpe l'onwongu. Onye ọphu ikpe nmaru; nmaa ya ikpe; tų-kobe iya iphe, o metaru l'ishi. Onye ọphu iswi dụ mma; haaru iya enge; meeru iya iphe, gbaru iya nù lẹ k'apfubekoto iya.

²⁴“Ọ -bụru l'ohogu lwu-kperu ndibe ngu, bụ ndu Ízùrẹlu; kẹle ẹphe mesweru ngu; ẹphe -bya aghaa umere lwapfuta ngu; bya ekuahaa ẹpha ngu;

nọdu l'eze-ulo-a pfuru nụ ngu; rwọo ngu; ²⁵shikwa l'imigwe numa iya; l'i guaru ndibe ngu ono, bu ndu Ízurelu nvu l'iphe-ẹji phe ono. L'i bya edu-phuta phe azu l'alì ono, i nuru nna phe ono.

²⁶“Teke ọ bu l'igwe buru mini; mini dzebuhu; kele ọo l'ephe meru iphe-ẹji; ẹphe byakwanu aghaa iphu l'uzo ẹka-a pfuru nụ ngu; kuahaa epha ngu; bya agbakuta iphe-ẹji phe ono azu; kele i mewaru ẹphe jee iphe-ẹhu-ka; ²⁷shikwa l'imigwe numa iya; guaru ndu-ozì ngu ono, bu ndu Ízurelu nvu l'iphe-ẹji ono. L'i zia phe uzo, pfuru ọto, ẹphe a-nọdu eshi. L'i mee g'igwe dzeje mini l'alì ono, i nuru ndibe ngu ọ buru okiphe phe ono.

²⁸“Ọ -buru l'ọo ẹgu-ememe byaru l'alì-a; ọzoo ẹjo iphe-ememe; m'ọbu iphe, emebyishije nri, a kọru l'opfu; ọzoo ọphu emeje g'ọ tsua evu; ọzoo igube; m'ọbu ntaka, atakashije iphe; ọzoo l'ọo ọhogu phe byaru ekepheta phe lẹ mkpukpu, du l'alì phe; mbu o betakporu ọ buru ẹjo iphe-ememe gunu; ọzoo iphe-ememe, du idu-agma be byaru nù; ²⁹o -nwekporu onye machiru ẹka iya l'uzo ulo-a pfuru nụ ngu; ọzoo l'ọo ndibe ngu, bu ndu Ízurelu l'ophu be pfuru nù ngu; bya arwọo ngu; kele ọo onyenonu maru g'iphe-ẹhuka ono atsu-beru iya l'ehu l'obu iya; ³⁰shikwa l'imigwe, bu ẹka i bu ebubu numa iya. Gukwaaru phe nvu; mee iphe, gbaru ngu nù; l'i meeru onyenonu g'iphe, oome gbaru; eshi ọphu i maru obu onyemonye. Noo kele ọo gubedua kpoloko be maru obu unwu-eliphe l'ophu; ³¹k'ophu ẹphe a-nọdu atsu ngu ebvu mboku-mboku; jeye g'ẹphe a-nọ-bekporu l'alì-a, i nuru nna anyi phe-a.

³²“A bya l'onye bu onye ọhozo; mbu onye ta abudu onye Ízurelu, bu ndibe ngu; mbu onye ono, gude ke epha ngu; waa k'okpehu, du ngu nù; waa k'iphe, du biribiri, inoduje emegbabe; shi l'eka du ẹnya bya. Teke onye ọbu byaru bya aghaa iphu l'eze-ulo-a; pfuru nù ngu; ³³shikwa l'imigwe, bu ẹka i bu ebubu; numa iya; meeru onye ọhozo ono iphemiphe, o gude araku ngu; k'ophu ndu mgboko l'ophu a-madzuru epha ngu; shi nno atsu ngu ebvu ge ndibe ngu, bu ndu Ízurelu atsu ngu. Teme ẹphe amakwarupho l'eze-ulo-a, mu kpuru-a be bu epha ngu be e gude kpua ya.

³⁴“Ọ -buru lẹ ndu nkengu jeru etso ndu ọhogu phe ọgu l'eka bukpo ẹka i ziru phe; ẹphe -ghawaa iphu lẹ mkpukpu-a, i hotaru-a; me l'eze-ulo-a, mu kpuru ngu-a pfuru nù gube Chipfu; ³⁵nọdukwa l'imigwe numa epfufu, ẹphe pfuru nù ngu; me arworwo, ẹphe rworu ngu; bya agbataru phe.

³⁶“Teke ọ bu l'ọo iphe-ẹji be ẹphe meru ngu; kele ọ to dudu onye te emejedu iphe-ẹji; ẹhu ghuahaa ngu egbu; i woru phe ye ndu ọhogu l'eka; k'ophu bu l'ọhogu kpuru phe lẹ ndzu lashia l'eka du ẹnya; ọzoo ẹka du ntse; ³⁷ẹphe -nọdu l'alì ono, a kpuru phe lẹ ndzu laa ono; egomunggo lwa phe azu; izimanu lwa phe azu; ẹphe nọdu l'alì ndu ono, kpuru phe lẹ ndzu ono rwọo ngu su l'ephe mewaru iphe-ẹji; bya emewaa iphe, ta apfuduru-oto; mewaa ẹjo-ememe; ³⁸mbu; ọ -buru l'ephe nọ l'alì ono, a kpuru phe lẹ

ndzụ laa ono gude obu p̄hẹ g'ò ha; m̄ ndzụ p̄hẹ g'ò ha lwapfuta ngu ọzo; ẹp̄he gha ip̄hu l'alì-a, bụ alì, ì n̄rụ nna p̄hẹ-a; mbụ lẹ mkp̄kp̄u-a, ì h̄ota-ru-a; m̄ l'eze-ùlo-a, mu kp̄rụ ngu-a; pfuru n̄ ngu; ³⁹shikwa l'imigwe, bụ ẹka ì bu ebubu n̄ma ep̄fup̄fu, ẹp̄he pfuru n̄ ngu; m̄ arw̄orwo, ẹp̄he rw̄or̄u ngu; gbaaru p̄hẹ mkpu. L'ì ḡaru ndibe ngu ono, mesweru ngu n̄ ono n̄v̄.

⁴⁰“Jiko Chileke mu; g'̄nya ngu òj̄enu l'ep̄fup̄fu, a n̄ l'ẹka-a ep̄fu an̄ ngu; l'ìngabejekwa iya p̄h̄o n̄h̄i.

⁴¹“Nta b̄kwa g'ì gbalihu ḡbe Chipfu, bụ Chileke; jeshia l'òkpoku ngu.

“Gbalihu ḡ l'òkpoko ngu
ono, egoshi l'ì b̄ onye
òkp̄ehu òno.

Ḡbe Chipfu, bụ Chileke;
ḡ ndu-uke nkengu
b̄kwaru ndu ee-ye
ndz̄ota ẹgube eeyeje
uwe-a.

Ḡ ndu òr̄u ngu ns̄o tekwa
ẹswa l'ip̄he, ò ree,
iimeru p̄h̄e.

⁴² Jiko Chipfu, bụ Chileke;
ta ajikakwa onye-ozì ngu
ono, ì h̄otar̄u bya emee
ya ò b̄r̄u eze ono.

Nyatakwa n-yemobu ono,
ì yeru Dévidi,
b̄ onye-ozì ngu ono.”

7 ¹Sólom̄nu pfughechaep̄ho n̄ Chileke; òku shi l'imigwe b̄r̄u k̄e phaa bya ekek̄ota ngweja-akp̄o-òku; m̄ ngweja ọzo, e gwer̄u. Òdu-biribiri Chipfu bya ejì ùlo ono ejiji. ²Òphu ndu-uke Chileke ad̄du ike bah̄ l'ime ùlo Chipfu ono; k̄e òdu-biribiri Chipfu jir̄u iya ejiji. ³Ndu Ízur̄el̄u h̄umaep̄ho òku ono g'ò nwur̄u; bya ah̄uma g'òdu-biribiri Chipfu ono n̄ l'elì ùlo ono; ẹp̄he phozeta kp̄ubegbaa ip̄hu l'alì l'elì ẹka e gude mkpu-ma kp̄u-lia akp̄u-li; ẹp̄he baahar̄u Chipfu ẹja ekele iya ekele as̄je:

“Chipfu b̄ onye òma;
n-yemobu iya an̄je
jas̄ l'òjejeje.”

Eeye Eze-ùlo Chipfu l'ẹka Chileke

(1Ndu 8:62-66)

⁴T̄budu iya b̄; eze ȳle ndu Ízur̄el̄u l'ophu t̄ko gwee ngweja l'ip̄hu Chipfu. ⁵An̄, eze, b̄ Sólom̄nu gb̄r̄u gude gwee ngweja b̄ ò ùkp̄oro

unu eswi ugbo labo l'unu iri l'ise;^e me ukporo unu aturu ugbo iri l'ise.^f Oo ya bu; eze ye ndu Izurelu ono g'ephe ha tugba woru eze-ulo ono ye Chipfu l'eka. ⁶Ndu uke Chileke tuko pfuru l'onodu phe. Nokwapho ge ndu Liviayi pfuru le nkephe; gude ngwa ebvu Chipfu; mbu ono, eze, bu Dévidi meru dobe g'e gude guje ebvu ekele nu Chipfu, bu iya bu ngwa ebvu ono, o shi egudeje agu ebvu ekele asuje: "N-yemobu iya anoje jasu l'ojejoje." Ndu uke Chileke ono ndu ghaaru ndu Liviayi iphu egbu opu; ndu Izurelu l'ophu pfugbaaru apfuru.

⁷Solomonu dobe echilabo oma-unuphu ono, no l'atatiphu ulo Chipfu ono nsu. O buru l'eka ono be o no gwee ngweja-akpo-oku; me eba-anu, e gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo kele oru-ngweja, e gude onyirubvu mee, no l'iphu Chipfu be ha nwanishi; k'ophu bu le ngweja-akpo-oku; me ngweja-nri; me eba-anu, e gude gwee ngweja-ehu-guu ono taa alakotadu iya.

⁸Oo ya bu; Solomonu me ndu Izurelu g'ephe ha, bu ndu ephe l'iya no l'eka ono; mbu ikpoto oha, shi le mkpukpu Lebo-Hamatu; je akpaa le nggele Ijiputu, bu ndu tukoru ndu teke ono; bo Obo-iphe ono abali esaa. ⁹O be le mboku k'esato; ephe no ndzuko, gbaru iche; noo kele ephe meru k'edobe oru-ngweja ono nsu ujiku esaa; bo obo-iphe ujiku esaa. ¹⁰O be le mboku, onwa esaa du l'ukporo abali l'abali eto; o gbasaa ndu ono g'ephe lashia ibe phe. Ephe gude ehutso lashia; me obu-utso le k'iphe-oma, Chileke meru Dévidi; me Solomonu; me ndibe iya, bu ndu Izurelu.

Chipfu epfu eyeru Solomonu

(1Ndu 9:1-9)

¹¹Oo ya bu; Solomonu kpu-tsechaepho eze-ulo Chipfu obu; me ulo nkiya; mbu tuko iphemiphe, o tuberu k'ememe l'eze-ulo Chipfu ono; me l'ulo nkiya mekota; ¹²Chipfu byapfuta iya l'enyashi bya asu iya: "Mu numawaru epfupfu, i pfuru nu mu; bya ahotawa eka-a go buru eka a-anoduje egweru mu ngweja. ¹³O -buru le mu guchiru igwe; k'ophu bu lo to dzeduru mini; ozoo le mu turu igube ekemu go tuko iphe, du l'ali ono tapyashia; ozoo le mu ziru ejo iphe-ememe go bya l'echilabo ndibe mu; ¹⁴o -buru le ndibe mu ono, bu ndu eeku epha ala l'epha mu ono; wozetaru onwophe ali; pfuru nu mu; choo atatiphu mu; bya adakobe haa ejo-eme-me, ephe eme; be mu e-shikwa l'imigwe numa epfupfu, ephe epfu anu mu; guaru phe nvu l'iphe-eji phe; mee g'ali phe du iche. ¹⁵Nta-a be enya mu; me nchi mu a-duje l'epfupfu, eepfu anu mu l'eka-a. ¹⁶Mu hotawaru eze-ulo-a; bya edobewa iya nsu; mewaa iya go buru eka epha mu a-nodu-je ere ire jasuru asuru. Enya mu; waa obu mu a-duje l'eka ono tekenteke.

^e 7:5 Bu iya bu 22,000 le mbekee. ^f 7:5 Bu iya bu 120,000 le mbekee.

¹⁷“A bya lẹ gùbedua; ọ -bùrù l'ì tsoru ọ̀zo mu ẹgube ono, nna ngu Dévidi tsoru iya ono; eme iphemiphe, mu tũru ngu l'ekemu; ¹⁸bẹ mu e-me g'ònodu ngu l'aba-eze ndu Ízùrẹ̀lù ngũrũ angũrũ; ẹgube ono, mu lẹ nna ngu, bụ Dévidi gbaru iya lẹ ndzũ lẹ teke ono, mu sũru iya l'o to nwedũ iphe, byaru e-me g'ũnwu iya nọ-buhu l'aba-eze ndu Ízùrẹ̀lù.

¹⁹“Ole-a; ọ -bùrù l'ì nọnyaaru ọ̀phu iitsoędu mu; gwọ̀be ekemu ono, mu tũru unu ono; mbũ je agwaahaa agwa abarũ phẹ ẹja; ²⁰bẹ mu a-vũkwa phẹ l'ọgbarabvu vũfu l'alì ono, mu nũru phẹ ono; mu amĩa ẹnya l'eze-ùlo-a, mu doberu nsọ g'ẹpha mu reje ire-a. Mu e-me iya g'ọ bũru iphe, ndiphe e-gude anma l'ejo ẹtu; waa iphe, aa-nọdu eme iphe ọchi. ²¹Eze-ùlo-a, ha imelimeli ẹgube-a bẹ a-bũru onye aghata iya nũ; ishi anyia ya ẹdzu; l'ọ kpọ-yiaru iya ukuvu sũ: ‘Bũ gũnu meru g'ọ gude Chipfu mee alì-a; waa eze-ùlo-a ẹgube-a?’ ²²Ndiphe epfua sũ: ‘Ọo kẹle ẹphe harũ Chipfu, bũ Chileke kẹ nna phẹ; mbũ onye ono, dufutaru phẹ l'alì Ijiputu ono; gbẹ wofu obu phẹ kpọru yeru agwa; gwaahaa ya; abarũ iya ẹja. Noo iphe, meru g'ọ gude Chipfu wopfuta phẹ ẹgube ẹjo iphe-ẹhuka-a.’”

Iphe ọzo, Sólomọnu megbabẹru

(1Ndu 9:10-28)

8 ¹Noo ya; a nọephọ ọ̀kporo apha sũgba ishi, bũ iya bũ teke Sólomọnu gude kpua eze-ùlo Chipfu ono; yee ùlo nkiya; ²ọ tũko mkpũkpũ, Hiramũ nũru iya kpũkwashia; bya eworu ndu Ízùrẹ̀lù yekọta iya g'ẹphe bugbaaru iya.

³Sólomọnu bya eje ọ̀gu lẹ mkpũkpũ Hamatu-Zoba; je alwũta iya. ⁴Ọ kpua mkpũkpũ Tadũmo l'echięgu; bya akpũshia mkpũkpũ, aakwakọbeje iphe lẹ mgboru Hamatu. ⁵Ọ kpũkwaa mkpũkpũ Bẹtu-Horonu k'imeli; mẹ ọ̀phu nọ l'ũzo alì; kpua ya; o shihugbaa ike. O gude igbulọ kpũ-pheta iya; bya eyee ya ọguzo; mẹ mgbọ́rígwè, e gude aswọ-chi iya aswọ-chi; ⁶bya akpua mkpũkpũ Balatu; kpũshia mkpũkpũ, ọkwakọbeje iphe; mẹ mkpũkpũ, ee-dobeje ụgbo-inya iya; mẹ ọ̀phu ndu agbaru iya inya a-nọduje. Sólomọnu tũkoru iphemiphe, dũ iya g'ọ kpua ya lẹ Jierúsalemu kpũkota; mẹ l'úbvũ úbvũ Lébanọnu; mẹkpoo l'alì-eze, nọkota iya l'ẹka l'ọphu.

⁷A bya lẹ ndu ọ̀phu phọduru nũ lẹ ndu Hetu; mẹ ndu Amọru; mẹ ndu Pérezu; mẹ ndu Hevu; mẹ ndu Jiebusu; mbũ ndu ono, ta abũdu ndu Ízùrẹ̀lù ono; ⁸bẹ awa ndu ono, phọduru nũ l'alì ono; mbũ ndu ọ̀phu ndu Ízùrẹ̀lù te egbushiduru; bẹ Sólomọnu meru g'ẹphe bũru ohu, ejeru iya ozi byasũ ntanũ-a. ⁹A bya lẹ ndu Ízùrẹ̀lù bẹ ọ tọ dũdu onye ọ̀phu Sólomọnu meru ohu, ejeru iya ozi. Ẹphebedua bẹ o meru ndu ojọgu iya; mẹ ndu-ishi ozi iya; mẹ ndu-ishi ụgbo-inya iya; mẹ ndu agbaru iya inya. ¹⁰Ọo ẹphe bũ ndu-ishi ozi Sólomọnu. Ẹphe dũ ọ̀kporo ụmadzu iri l'ẹbo l'ụmadzu iri bũru ndu-ishi l'ozi ono.

¹¹Sólomọnu bya eshi lẹ mkpũkpũ Dévidi dufuta nwada Fero phọ bya edobe l'ùlo ono, ọ kpũru iya ono; kẹle Sólomọnu bẹ sũru lẹ nyee ya tee

budu l'ulo Dévidi, bu eze ndu Ízurelu; noo kele iphe, bu eka okpoko Chipfu bahugbaaru be dukota nsò.

¹²Sólomónu bya egweeru Chipfu ngweja-akpo-oku l'eli oru-ngweja Chipfu, o kpuru l'atatifpu eze-ulo ono. ¹³Ngweja ono be oogweje egube o gbaru g'e gweje iya mboku-mboku; mbu egube ekemu Mosisu pfuru g'e gweje iya l'eswe-atuta-unme; me lonwa ophuu; me l'obo-iphe eto, aabojje aphagapha ono: bu iya bu Obo-Buredi, ekoduru ekoko; me Obo-Idzu; me Obo-Mkpù. ¹⁴O tsoru egube ono, nna iya Dévidi toru okpa iya gude hoo ogbo ndu-uke Chileke dobe phe l'ozì, ephe a-nodu eje; me ogbo ke ndu Lìvayi g'ephe bujeru ishi l'agu ebvu ajaja; me g'ephe yejeru ndu-uke Chileke eka l'ozì egube o gbaru le mboku-mboku; o gbaa ogbo ndu nche dobegbaa phe l'oguzo g'ephe chee nche; kele oo egube ono be Dévidi, bu onye ke Chileke turu iya l'ekemu. ¹⁵Ophu o dudu iphe, eze turu ekemu iya doberu ndu-uke Chileke; me ndu Lìvayi g'ephe meje, duru ophu ephe haru ememe; je akpaa le k'eka aakwakobejgba eku.

¹⁶Noo ya; ozi Sólomónu ono buru iphe, e jekotaerupho e -shi le mboku, a turu okpa eze-ulo Chipfu ono jasuru a kpu-tsee ya. O buru iya bu laakpu-ghe ulo Chipfu ono.

¹⁷Tobudu iya bu; Sólomónu bya atugbua jeshia Eziyonu-Geba; me Elatu ophu du l'alì Edomu l'aguga eze-enyimu. ¹⁸Hiramu ye ndu nkiya, bu ndu mahawaru eze-enyimu ono; ephe pataru Sólomónu ugbo-mini. Ephe le ndu ke Sólomónu tuko jeshia alì Ofi; bya eshi l'eka ono wolata mkpola-ododo, erwa iya du unu talentu l'ukporo talentu labo le talentu iri bya akuberu eze, bu Sólomónu.

Eze-nwanyì ndu Sheba akpafuta Sólomónu

(1Ndu 10:1-13)

9 ¹Tobudu iya bu; eze-nwanyì ndu Sheba bya anuma údù Sólomónu; o byatashia Jierúsalemu g'o gude aji, shihuru ike dalee ya. O chiru ikpoto nemadzu; me inya-kamelu, vugbaa manù, eshigbaa kwekwee-kwee; waa igwerigwe mkpola-ododo; me mkpuma, vugbaa oke aswa. O byapfuta Sólomónu; bya atuko iphemiphe, o riru k'epfupfu pfukotaru iya. ²Sólomónu yekotaru iya onu ree l'aji, o jikotaru iya. Mbu l'o to dudu aji, o jiru Sólomónu, o madu yeru iya onu ree. ³Eze-nwanyì ndu Sheba ono bya ahuma egube mmamiphe, Sólomónu nweru; waa egube ulo, o kpuru; ⁴me egube nri, oorije; me udu oshi, ndu-ozì iya anoduje anoo; me ge ndu-ozì iya gude eje ozi; waa egube uwe, ephe eye l'ehu; me ndu etsujeru iya onu le mee; me egube uwe, ephe eye l'ehu; mekpoo ngweja-akpo-oku, oogweje l'ulo Chipfu. O bya ahumakotachaa iphemiphe ono; o tufu iya ehu.

⁵O bya asu eze: "Akò, mu no l'alì anyi numa k'iphe, i meshiru; me ke mmamiphe ngu be bukota eviya. ⁶Mu te eshidu kweta l'akò ono be bu eviya; jasù ge mu byaru nta-a bya egude enya mu humakota iya-a. Lenu;

gẹ kẹ mmamiphe ngu ono gude habe shii bẹ a ta kojahaduru mu ẹbo; noo kẹle ị dakiri g'aturu onu ngu. ⁷Oo ẹpho lẹ ndibe ngu bẹ iphe kweru! Iphe kweru ndu-ozi ngu phẹ, bụ ndu anọduje l'iphe ngu mkpürumkpuru anụma opfu mmamiphe, iipfu! ⁸G'ajaja bụru kẹ Chipfu, bụ Chileke ngu; bụ onye ono, ị dū ree; o woru ngu dobe l'aba-eze iya g'ị bụru eze l'iswi ẹhu iya. Oo kẹle Chileke ngu yeru ndu Ízurelu obu ojejoje meru g'o gude; o mee ngu eze phẹ; k'ọphu ịi-nọdu ekpe ikpe, pfuru nhamunha; meje iphe, pfuru ọto."

⁹Tọbudu iya bụ; eze-nwanyị ono bya eworu mkpọla-ododo, ẹrwa iya dū ụkporo talentu ishii nū eze; bya anụ iya manụ, parụ ẹka apaa, eshi kwee-kweekwee; waa mkpuma, vugbaa oke aswa. Manụ ono, eze-nwanyị ndu Sheba nūru eze, bụ Sólomonu ono parụ ẹka shii; k'ọphu bụ l'ọ tọ dudu manụ, a nujebaaru iya habe g'onoya.

¹⁰Teme ndu kẹ Hiram; mē ndu kẹ Sólomonu, bụ ndu ono, evutaje mkpọla-ododo l'alị Ofi ono bẹ evutajekwapho oshi alugumu; mē mkpuma, vugbaa oke aswa. ¹¹O bụru oshi alugumu ono bẹ eze gude meta ẹka aazọje ọkpa enyihu ụlo Chipfu ono; mē k'ụlo ibe eze; bya egudekwa iya pho mee une; waa ogumogu, ndu ebvu egudeje agụ ebvu. Oshi alugumu, ha ẹgube ono bẹ a ta ahumajebaeduru l'alị Jiuda.

¹²Eze, bụ Sólomonu bya anukota eze-nwanyị ndu Sheba ono iphemiphe, dū iya ree, ọ sūru g'ọ nū iya; a -gufukwa ọphu eze-nwanyị ono nūru eze lonwiya. Oo ya bụ; eze-nwanyị ono yele ndu-ozi iya dakọbe lashia alị phẹ.

Ẹku Sólomonu (1Ndu 10:14-25)

¹³Mkpọla-ododo, eevulatajeru Sólomonu aphagapha bẹ ẹrwa iya aduje unu talentu; l'ụkporo talentu iri l'eto lẹ talentu ishii; ¹⁴a -gufukwa iphe, eshije l'ẹka ndu ngho, ẹphe agba ha nwanshii mē l'ẹka ndu agba eze ngho. Mkpọla-ododo; waa mkpọla-ochaa bẹ eeshijekwapho l'ẹka ndu eze ndu Arabu; mē l'ẹka ndu ọchi-ọha alị ono evulataru Sólomonu.

¹⁵Eze, bụ Sólomonu gude mkpọla-ododo, e tsusaru ọsa meta iphe, eegudeje egbobuta onwonye, hagbaa galagala; ụzo ụkporo iri. Mkpọla-ododo, larū lẹ nanū bẹ dūchaa unu shẹkelu; lẹ shẹkelu ụkporo iri. ¹⁶O gudekwapho mkpọla-ododo, e tsusaru ọsa meta iphe ono, eegudeje egbobuta onwonye kẹ nshii; ụzo ụkporo iri l'ise. Mkpọla-ododo, larū lẹ nanū iya bụ ụkporo shẹkelu iri l'ise. Ẹka eze doberu iya bụ l'ulo ono, e gude oshi, shi l'oswa, nọ l'úbvú úbvú Lébanonu kpua ono.

¹⁷Nokwapho g'eze gude eze-enyi meta aba-eze, ha shii; bya awuko-ta iya ọkpobe mkpọla-ododo l'eli. ¹⁸Aba-eze ono bẹ bụ ntokpa ishii; bya enweru okposhi, e meru lẹ mkpọla-ododo ye iya g'a tukobeje ọkpa. E meru iya ẹka aatukobeje ẹka ibekẹbo; kpua oduma labo pfu-kubecha iphe

ono, aatukobeje ẹka ono ephenebo. ¹⁹A kpuru oduma iri l'ẹbo pfube l'eli ntokpa ishii ono. O pfugbaaru l'ibe lanu; waa l'ẹka ibe iya ophuu. O to dudu aba-eze ozo, e mejewaru o du egube ono. ²⁰Iphe, eze egudeje angu iphe-angungu bu mkpola-ododo be e gude mekota iya. Ivu, dukota l'ulo ono, e gude oshi, shi loswa ubvu ubvu Lebanonu mee ono be bu okpobe mkpola-ododo be a wukotaru iya. O to dudu iphe ono, duru ophu e meru le mkpola-ochaa; noo kele o to dudu iphe, a guberu mkpola-ochaa le teke Solomonu bu eze. ²¹Eze nwegbaaru ugbo-mini, e gude agbaru iya ngho. Ugbo-mini ono be ephe le ndu-ozu Hiram atukoje swiru. O buru ugbo lanu l'ime apha eto be ugbo-mini ono alwaje; vulata mkpola-ododo; me mkpola-ochaa; me eze-enyi; me adaka; me enwe.

²²O buru eze, bu Solomonu be kakota enweru eku; buru iya kakota enweru mmamiphe l'iphe, bu ndu eze ndu mgboko l'ophu. ²³Ndu eze ndu mgboko l'ophu nodu abyaje l'iphu Solomonu gephe numa opfu mmamiphe, Chileke nuru iya. ²⁴Aphagapha abujeru: onye -byatashia; lo gude iphe bya anu iya; mbu iphe, e meru le mkpola-ochaa; me ophu e meru le mkpola-ododo; me uwe mgbalanu; me ngwogu; me manu, eshi kweekweekwee; me inya; mekpoo inya-mulu. Iphe, aanuje iya be apaje ẹka apaa.

²⁵Solomonu be nweru ẹka oodobeje inya; me ugbo-inya. Eka ono be du unu iri. O nwekwarupho ndu agba l'inya ukporo unu l'unu iri. O nweru ndu ophu eze doberu le mkpukpu, eedobeje ugbo-inya; dobe ndu ophuu le Jierusalem swibe onwiya. ²⁶O buru iya bu ishi iphe, bu ndu eze; e -shi l'enyimu Yufuretisus je akpaa l'ali ndu Filisitayinu; je akpaa l'oke ali ndu Ijiputu. ²⁷Eze meru; mkpola-ochaa kuru ge mkpuma le Jierusalem; bya emee g'oshi sida dzuru ekameka g'oshi sikamo, tuko ali okpa ubvu, no l'uzo enyanwu-ariba sweta. ²⁸A nodu eshije l'ali Ijiputu mewaro ali ndu ozo anmataru Solomonu inya.

Anwuhu Solomonu

(1Ndu 10:28)

²⁹Iphe ozo, Solomonu megbaberu; e -shi l'ishi jeye l'eka o jeberu; be e dekotaru lekwo, Netanu, bu onye mpfuchiru Chileke; me lekwo mpfuchiru Ahayijia, bu onye Shilo; me lekwo ophulenia Ido, bu onye aphuje ophulenia; mbu ophulenia, o phuru le k'ehu Jierobowamu nwa Nebatu. ³⁰Solomonu be no le Jierusalem buru eze ndu izurelu ukporo apha labo. ³¹Tobudu iya bu o nwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya le mkpukpu Devidi, bu nna iya. Nwa iya nwoke, bu Rehobowamu buru eze nochia enya iya.

Ndu Izurelu Ekwefururu Rehobowamu ike

(1Ndu 12:1-20)

10 ¹Tobudu iya bu; Rehobowamu tugbua jeshia Shkemu; kele ndu izurelu l'ophu wuwaru jeshia l'eka ono gephe mee ya eze. ²Teke

ono bẹ Jierobowamu nwa Nebatu nọkwadu lẹ Ijiputu, bụ ẹka ono, ọ gbaru lashia teke ono, ọogbaru eze, bụ Sólomonu ọso ono. Ọ numa kẹ Reho-bówamu ono; o shi lẹ Ijiputu lwatashia. ³Ọo ya bụ; e zia g'e je ekua ya. Jierobowamu yẹle ndu Ízurelu g'ẹphe ha bya awu-pfu Rehobówamu je asụ iya: ⁴“Nna ngu boru anyi ivu, anyi ẹrwa. Ọ -buru l'ii-me g'ozì aphụ ono, nna ngu shi kpabẹ anyi; mẹ ivu ono, o boru anyi ono ka alwa alì; bẹ anyi a-nọdukwa-a ejeru ngu ozi.”

⁵Rehobówamu sụ pẹ: “Unu lashia je anọo ujiku ẹto; g'unu alwaphuta-warọ azụ.” Ọo ya bụ; ẹphe wụkashihu.

⁶Tobudu iya bụ; eze, bụ Rehobówamu jeshia akpata ishi l'ẹka ndu bụ ọgerenya ono, shi ejeru nna iya, bụ Sólomonu ozi lẹ teke ọ nọ ndzụ ono. Ọ jia pẹ sụ: “?Denu g'unu sụru gẹ mu yeeru ndu-a ọnu?”

⁷Ẹphe sụ iya: “Ọ -buru l'ii-nọdu emeru ndu-a iphe-oma; emeru pẹ ree; bya epfuru pẹ opfu oma; bẹ ẹphe a-bukwaru ndu-ozì ngu jasuru asuru.”

⁸Obenu lẹ Rehobówamu bẹ jikaru idzu ono, ndu bụ ọgerenya chitaru iya ono. O jepfushia unwokorobyia, bụ ndu ẹphe l'iya tukoru tsee, ejeru iya ozi; gẹ ya kpata pẹ ishi iphe. ⁹Ọ jia pẹ sụ: “?Denu g'unubedua sụru gẹ mu yeeru pẹ ọnu? ?Bụ gunu bẹ anyi e-pfuru ndu-a, sụru gẹ mu mee g'ivu, nna mu boru pẹ ka alwa alì-a?”

¹⁰Unwokorobyia ono, bụ unwu ọgbo iya ono sụ iya: “Iphe, ii-pfuru ndu ono, sụru ngu lẹ nna ngu boru pẹ ivu, anyi ẹrwa ono; l'ọo g'i mee ya g'ọ ka alwa alì ono bụ lẹ-a: mkpushi-ẹka ọtsutso ngu bẹ kakwa upfu nna ngu igbi. ¹¹L'eshi ọphu nna ngu boru pẹ ivu, anyi ẹrwa bẹ ii-me g'ọ kaba anyi ẹrwa. Eshi ọphu ọ bụ ẹchachi bẹ nna ngu shi echije pẹ bẹ ị-gbaa-haa pẹ akpì.”

¹²Ọo ya bụ; o -rwuepho lẹ mbọku k'ẹto ono; Jierobowamu yẹle ndu Ízurelu l'ophu wu-pfuta eze, bụ Rehobówamu ọzo; egube ono, o pfuru pẹ g'ẹphe bya lẹ mbọku k'ẹto ono. ¹³Eze, bụ Rehobówamu jika idzu, ndu bụ ọgerenya phọ chikoshiru iya; eyeeru pẹ ọnu ẹhuka ẹhuka. ¹⁴O je etsoru idzu ono, unwokoro phọ chikoshiru iya sụ: “Nna mu boru unu ivu, anyi ẹrwa; ọle mbẹdua bẹ e-me g'ọ kaba anyi ẹrwa. Nna mu bụ ẹchachi bẹ o shi echije unu; ọle mbẹdua bẹ a-gbaahaa unu akpì.” ¹⁵Ọo ya bụ; ọphu eze angaduru ndu Ízurelu ono nchì; noo kẹle ọo Chileke bẹ meru g'ọ dụ nno; k'ọphu iphe ono, o shije l'ọnu Ahayijia kẹ mkpukpu Shilo pfuaru Jierobowamu nwa Nebatu ono a-vukota.

¹⁶Ndu Ízurelu ono l'ophu bya ahumaephō l'eze ta angaduru pẹ nchì; ẹphe sụ iya:

“?Bụ gunu bẹ anyi lẹ Dévidi
jigba?

Ọ tọ dukwa okiphe,
anyi nweru l'ẹhu nwa Jiesi.

Unubẹ Ízurelu;

g'onyenonu lashia
unuphu ibe iya-o!
Gẹ Dévidi letawarọ onu-ulo
nkiya enya!"

Oo ya bu; ndu Ízurelu l'ophu wúকাশihu lashia unuphu ibe phe. ¹⁷O buwaruro ndu Ízurelu ophu bu le mkpukpu le mkpukpu, du l'alí Jiuda be Rehobówamu bu eze phe.

¹⁸Tobudu iya bu; eze, bu Rehobówamu zia Adoniramu, bu onye-ishi ogbo ozi; g'o jepfu ndu Ízurelu. O rwua; ephe gude mkpuma tugbua ya. Eze, bu Rehobówamu mekebe egwegwa nyita ugbo-inya iya gbalaa; o buru iya ala Jierúsalemu. ¹⁹E-shi teke ono be ndu Ízurelu shi kwefutaru onu-ulo Dévidi ike byasu ntanu.

Shemaya Ezi Rehobówamu Ozi

(1Ndu 12:21-24)

11 ¹Rehobówamu larwuephọ Jierúsalemu; o chikobe ndu onu-ulo Jiuda; me ndu Benjiaminu; ukporo unu unwoke mgbo ukporo l'ebo l'unu unwoke iri, bu ndu a hotaru ahota; g'ephe je etsoo ndu Ízurelu ogu; k'ophu ephe a-nataphu ali-eze ono azu woru nu Rehobówamu.

²Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuaru Shemaya, bu onye ke Chileke su: ³"Je akaru Rehobówamu nwa Sólomonu; mbu eze ndu Jiuda; l'i karu ndu Ízurelu l'ophu, bu ndu ophu no le Jiuda me le Benjiaminu ⁴le Chipfu suru-a: 'Unu te ejekwa etso unwunna unu phe ogu. G'onyenonu lashia ibe iya; noo kele oo mu be iphe ono shi l'eka.' " Oo ya bu; ephe numa iphe, Chipfu pfuru; laphu azu. Ophu ephe ejeeduru etso Jierobowamu ogu.

Rehobówamu akpu Jiuda; g'o shihu ike

⁵Rehobówamu be bu le Jierúsalemu. O kpushia mkpukpu le mkpukpu, du l'alí Jiuda; o shihuchaa ike; k'ophu oo-gbobutaje phe l'ogu. ⁶Mkpukpu, o kpuru bu Betulehemu; me Etamu; me Tekowa; ⁷me Betu-Zuru; me Soko; me Adulamu; ⁸me Gatu; me Maresha; me Zifu; ⁹me Adoremu; me Lakishi; me Azeka; ¹⁰me Zora; me Ajialonu; me Həburonu. Mkpukpu ono be bukota mkpukpu, a kpushiru ike l'alí Jiuda; me l'alí Benjiaminu. ¹¹O mekwarupho aka eedomije onwonye; o shihugbaa ike; bya achita ndu-ishi ndu ojogu yechaa ya. O meta ulo aka aakwakobeje nri; me manu; me mee yechaa ya. ¹²O yekotaru iphe, eegudeje egbobuta onwonye; me arwa le mkpukpu nonu; bya emee; mkpukpu ono shihu ike okpobe eshihu. Oo ya bu; Jiuda; me Benjiaminu buwaru iya be o du l'eka.

Ndu uke Chileke; me ndu Lívayi alwa Jiuda

¹³No iya; ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi, nokota l'alí Ízurelu bya aturu ike yeru iya. ¹⁴Ndu Lívayi paru ali aka eku phe ataje nri; me ali phe

haa; lashia Jiuda; me Jierúsalemu; kele Jierobowamu yele unwu iya chipfuru phe g'ephe te ejeshiru Chipfu ozi ndu-uke. ¹⁵Jierobowamu gude eka iya hota ndu e-gweje ngweja l'eka aagwaje iphe; me ndu a-gwaje nwa-mkpi; yeke oke-eswi, o kpushiru dobe. ¹⁶Iphe, bu ndu doberu obu phe g'ephe choo uzo ke Chipfu, bu Chileke ke Izurelu shi l'ipfu nonu le Izurelu wufu tsoru ndu Livayi jeshia Jierúsalemu; g'ephe gweeru Chipfu ngweja; mbu Chileke ke nna phe. ¹⁷Ephe mee; ali-eze ndu Jiuda ka eshihu ike; turu ike yeru Rehobowamu, bu nwa Solomonu apha eto. Ephe nodu etso-kota uzo, Dévidi; me Solomonu toru l'ime apha eto ono.

Ndibe Rehobowamu

¹⁸Rehobowamu be luru Mahalatu, bu nwada Jierimotu. Jierimotu bu nwa Dévidi ke nwoke. Jierimotu ono lua Abihelu, bu nwada Eliyabu. Eliyabu bu nwa Jiesi ke nwoke. ¹⁹Mahalatu nwataru iya unwoke, epha phe bu: Jieyushi; me Shemaraya; me Zahamu. ²⁰O luchaa ya; bya alua Maka, bu nwada Abusalomu. O nwataru iya Abáyijia; me Atayi; me Ziza; me Shelomiti. ²¹Rehobowamu buru Maka, bu nwada Abusalomu ono be o kachaa eye obu eme l'unyomu iya ndu ophuu; mekpoo unwanyi, ndu ophu abu-zidu unyomu iya. O luru unwanyi iri lesato. O nweru unwanyi ukporo eto, bu ndu ophu abu-zidu unyomu iya. O nwuta unwoke ukporo lesato; bya anwuta unwanyi ukporo eto.

²²O buru Abáyijia, bu nwa ke Maka be o turu eka g'o buru onye-ishi l'echilabo unwunna iya; noo kele o ya be oome ge ya mee eze. ²³O meru g'onye maru iphe; bya edokaa unwu iya; ephe dzuru ali Jiuda; me ke Benjiaminu; mbu le mkpukpu ono, a kpugbaaru; o shihu ike ono; mbu nu phe nri k'etsutsu iya; bya alushiaru phe nwanyi.

Ndu Ijiputu ezebata le Jierúsalemu

(1Ndu 14:25-28)

12 ¹O be teke Rehobowamu meerupho aba-eze iya o nguru anguru shihu okpobe ike; yele ndu Izurelu g'ephe ha gwobe ekemu Chipfu. ²Eshinu ephe ta apfushiduru ike l'eka Chipfu; Shishaku, bu eze ndu Ijiputu byatashia ugu le Jierúsalemu l'apha kwe Rehobowamu apha ise o wataru aburu eze. ³O chiru unu ugbo-inya eto; me ndu agba l'inya, du unu umadzu ugbo ukporo esaa l'unu iri bya ugu ono. Ndu yee ya shi le Ijiputu swiru bya ugu ono buru aguta aguta; mbu ndu Libiya; me ndu Sukimu; me ndu Kushi. ⁴O natakota iphe, bu mkpukpu, a kpushiru ike le Jiuda; mbu ephe byarwutachaa Jierúsalemu.

⁵Tobudu iya bu; Shemaya, bu onye mpfuchiru Chileke byapfuta Rehobowamu; yele ndu-ishi ndu Jiuda g'ephe dzukoberu le Jierúsalemu l'eka ephe atsui Shishaku ebvu. O su phe: "Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Unu pawaru mu haa; o ya meru iphe, mbedia paru unu haaru Shishaku."

⁶Oo ya bu; ndu-ishi ndu Ízurelu ono waa eze bya ewozeta onwophe alí sù: “Chipfu bú onye pfuberekoto.”

⁷Chipfu bya ahumaepho l'ephe wozetaru onwophe alí; Chipfu byakwa epfuaru Shemaya sù: “Eshinu ephe wozetawaru onwophe alí bẹ mu te emebyishiedu phe; mu e-mechia g'a nafuta phe. Mu te eshiedu Shishaku l'eka tų-koshi Jierúsalemu oke ehu-eghu mu. ⁸Ole-a; ephe a-nodu ejeru iya ozi; k'ophu ephe a-maru iphe, dụ iche l'ejeru mu ozi waa ejeru ndu eze ndu alí ozo ozi.”

⁹Oo ya bu; Shishaku, bú eze ndu Ijiputu byatashia ogu lẹ Jierúsalemu; bya evukochaa eku, dụ l'ulo Chipfu; mẹ eku, dụ l'ulo eze. O vutakota iphemiphe; mbu chitachaa iphe, eegudeje egbobuta onwonye pho, Sólomonu gude mkpola-ododo kpushia pho. ¹⁰Tobudu iya bu; eze, bú Rehobowamu bya egude onyirubvu kpų-phukota iphe ono azu; gude dochia enya iya ophu; bya eworu iya ye l'eka ndu-ishi ndu eche onu eka eeshije abahu l'ibe eze nche; g'ephe leta iya enya. ¹¹O nodu abujeru teke eze eje l'ulo Chipfu; ndu nche ono aparu iphe, eegudeje egbobuta onwonye ono tsoru iya. E -mechaa; ephe ewophuta iya azu bya edobe l'ulo-nche.

¹²Rehobowamu wozetaepho onwiya alí ono; Chipfu vu-buhuru iya ovuma; k'ophu bú l'o to meduru iya g'o buru mkpurupyata; teme iphe bya aduharu ndu Jiuda lẹ ree.

¹³Noo ya; eze, bú Rehobowamu eze lẹ Jierúsalemu; kpoo onwiya g'abara. O nowaru ukporo apha labo l'apha lanu teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze iya bú apha iri l'esaa lẹ Jierúsalemu, bú iya bú mkpukpu ono, Chipfu hofutaru l'ipfu Ízurelu l'ophu g'o buru ono. Epha ne iya bú Nama onye Amonu. ¹⁴O meru ejo-iphe; kele o to gudedu obu iya choo Chipfu.

Anwuhu Rehobowamu

(1Ndu 14:29-31)

¹⁵Iphe, Rehobowamu megbaberu; e -shi l'ishi jeye l'eka o bvuru bẹ e dekotaru l'ekwo Shemaya, bú onye mpfuchiru Chileke; mẹ l'ekwo Ido, bú onye aphuje ophuleny. Ophu Rehobowamu yele Jierobowamu alwu-buhujeduru ogu alwu-buhu. ¹⁶Rehobowamu bya anwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya lẹ mkpukpu Dévidi. Abáyijia, bú nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya.

Teke Abáyijia bú eze ndu Jiuda

(1Ndu 15:1-8)

13 ¹L'apha, kwe Jierobowamu apha iri l'esato, o wataru aburu eze ndu Ízurelu bẹ Abáyijia wataru aburu eze ndu Jiuda. ²Iphe, o noru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bú apha eto. Epha ne iya bú Mayikaya nwa-da Uriyelu kẹ mkpukpu Gibiya.

Abáyijia yele Jierobowamu shi anọduje alwu-phe ọgu. ³Abáyijia bya atugbua jeshia ọgu ono; chita ndu ojogu, du ukporo unu ugbo ukporo labo l'iri, buchaa ndu ike du l'ogu; buru ndu ojogu, a horu ahoho. Jierobowamu chita ndu nkiya, du ukporo unu ndu ojogu ugbo ukporo ise, bukwapho ndu a horu ahoho; ephe je akwaberu Abáyijia k'ogu ono.

⁴Tobudu iya bu; Abáyijia je apfu-koru l'eli ubvu Zemarayimu ophu no l'ali ubvu ubvu Ifuremu; pfushiahaa su: "Gube Jierobowamu me Izurelu l'ophu; unu ngaberu mu nchi! ⁵?Unu ta amadu le Chipfu, bu Chileke ke Izurelu be gude ogbandzu, ta abyadu anwahu anwahu woru abu eze ndu Izurelu nu Dévidi yele oshilokpa iya jasu l'ojeje? ⁶O buru iya be Jierobowamu nwa Nebatu, bu onye-ozu Solomonu nwa Dévidi gbalihuru bya ekwefuru nnajiuphu iya ike. ⁷Ogalemkpa nemadzu phe, bu mkpokoro nemadzu je eswiphee ya mgburugburu. Ephe noduru Rehobowamu nwa Solomonu l'ukukanyi; mbu le teke Rehobowamu bukwaduro nwatanshi, adudu iphe, o maru; ophu o to dudu ike kpafu phe l'iphu.

⁸"Nta-a bu iphe, unu tberu bu g'unu tsoo ali-eze Chipfu ọgu; mbu ali-eze ono, no l'eka unwu Dévidi ono. Unu bukpooru ikpoto nemadzu; teme unu l'unwu oke-eswi mkpola-ododo ono, Jierobowamu meshiru go buru agwa unu ono tuko nodu. ⁹Ole-a; ?to bunaa unu be chishiru ndu-uke ke Chipfu-a; mbu oshilokpa Eronu ono; me ndu Liviayi; mbu gude aka unu dobe ndu egweru unu ngweja egube ono, ndu ohozo emeje ono? Iphe, bu onye gude oke-eswi; yele ebili esaa bya ge ya swaa onwiya eja be abuje-waru nu onye egweru agwa ono, adudu iphe, o bu ngweja.

¹⁰"Obenu l'anyibedua be bu Chipfu bu Chileke nkanyi; anyi teke aha-kwa iya. Anyi nweru ndu-uke Chileke, bu oshilokpa Eronu. O buru phe ejeru Chipfu ozi; ndu Liviayi nodu eyetaru phe aka. ¹¹Utsugutsu; me uzennyashi nonu be ephe egwejeru Chipfu ngweja-akpo-oku; waa ngweja unwu-isensu, eshi kwekweekwee; bya edoo buredi, eedobeje l'iphu Chileke l'eli teburu ono, e mecharu emecha ono. L'uzenyashi be ephe eyeje oku loroku ono, a tukoberu l'iphe, e meru le mkpola-ododo, aapfubeje oroku ono. O buru iphe, kparu iya nu bu l'anyibedua eme iphe, Chipfu, bu Chileke anyi suru g'emeje. Obenu l'unubedua be pawaru Chipfu haa. ¹²Chileke be swiru anyi eswiru. Oo ya bu onye-ishi anyi. Ndu uke iya be egbuwaru unu opu-ogu eje abya. Unube unwu Izurelu; unu te etsokwa Chipfu ọgu; mbu Chileke ke nna unu phe; noo kele o too jehukwaru unu."

¹³Jierobowamu be gbe yewanu ndu ojogu kpugbaaru ekpuru k'ophu ephe eshi lazụ ndu Jiuda ono. Jierobowamu phe nodu ndu Jiuda l'iphu; ndu ojogu iya ophu kpuru ekpuru pho nodu ndu Jiuda ono lazụ. ¹⁴Ndu Jiuda bya aghaa enya; humu l'e shi l'iphu me lazụ etso phe ọgu ono. Ephe raku Chipfu; ndu-uke Chileke woru opu gbua. ¹⁵Tobudu iya bu; ndu Jiuda chishia mkpu ọgu. Ephe chiepho mkpu ọgu ono; Chileke tu Jierobowamu; me ndu Izurelu l'ophu eberebete l'iphu Abáyijia; yele ndu Jiuda. ¹⁶Ndu Izurelu gbaaru ndu Jiuda oso; Chileke woru phe

ye ndu Jiuda l'eka. ¹⁷Abáyijia yele ndu nkiya lwu-kpee phe; gbua phe pyaapya; k'ophu bu le ndu ephe gburu egbugbu le ndu ojogu ndu Izurelu ono be du ukporo unu ugbo ukporo eto l'ebo l'unu iri, bu ndu ojogu, a horu ahoho. ¹⁸Oo ya bu; a kapyabe ndu Izurelu le teke ono. Ndu Jiuda lwu-kpee; kele ephe dakoberu Chipfu, bu Chileke ke nna phe.

¹⁹Abáyijia chipyabe Jierobowamu; je anaa ya mkpukpu Betelu; yele unwu mkpukpu, nokota iya nu; me mkpukpu Jieshana; yele unwu mkpukpu, nokota iya nu; me mkpukpu Efuronu; yele unwu mkpukpu, nokota iya nu. ²⁰Ophu Jierobowamu aduedu ike palihubaa ozo teke Abáyijia bu eze. Tobudu iya bu; Chipfu chita iya tua; o nwuhu.

²¹Ole Abáyijia be ike kaba shi eje. O lua unwanyi iri l'eno; nwuta unwoke ukporo l'ebo; nwuta unwanyi iri l'ishii.

²²Iphe ozo, Abáyijia megbaberu be e dekataru l'ekwo akọ onye mpfuchiru Chileke, bu Ido.

14 ¹Oo ya bu; Abáyijia nwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya le mkpukpu Dévidi. Asa, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya. Teke Asa bu eze be ali ono noru le nchi-odoo apha iri.

Teke Asa bu eze ndu Jiuda

²Asa be meru iphe, du ree; me iphe, pfuru oto l'enya Chipfu, bu Chileke iya. ³O wofuru enya eka eegwejeru agwa ndu ohozo ngweja; wofu eka aagwaje iphe; bya akupyashia mkpuma, e doberu nsọ; gbutsushia itso Ashera. ⁴O bya atuaru ndu Jiuda ekemu su g'ephe choo Chipfu; mbu Chileke ke nna phe; waa g'ephe meje ekemu iya me iphe, o suru g'e meje. ⁵Nokwapho go wofuru eka aagwaje iphe, dukota le mkpukpu ndu Jiuda; me enya eka aakpoje unwu-isensu oku, du iya nu. Ali-eze ono nodu le nchi-odoo teke o bu eze. ⁶O kpushia mkpukpu, a kpu-phetaru mgburugburu l'ali Jiuda; kele ali ono be no le nchi-odoo. Ophu o dudu onye tsoru iya ogu l'apha ono; kele Chipfu be meru; nchi du iya doo.

⁷O bya asu ndu Jiuda: "Unu g'anyi kpua mkpukpu-a; gude igbulu kpu-pee ya mgburugburu; kpushia ya ulo-eli; yekota iya oguzo; me mgborigwe, ee-gudeje aswo-chi iya aswo-chi. Ali-a be bukwadu nkanyi; kele anyi choru Chipfu, bu Chileke anyi; o mewaa ge nchi du anyi doo ibekboebo." Oo ya bu; ephe kpua ya; o jehuru phe.

⁸Asa be nweru ndu ojogu, shi l'ipfu Jiuda, ndu du ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'ugbo iri l'esaa l'unu iri. Ndu ono egudeje eze iphe, eegudeje egbobuta onwonye; me arwa. O nweru ndu ojogu, shi l'ipfu Benjiaminu, ndu du ukporo unu unwoke ukporo l'iri l'ise. Ephebedua apaje iphe, eegudeje egbobuta onwonye ke nshii; me apfu. Gephe ha bukota ndu ike du logu.

Asa lwu-kperu Zera

⁹No iya; Zera, bu onye Kushi bya achita unu-kuru-unu ndu Ojogu byapfutashia ndu Jiuda ogu; chiru ugbo-inya, du ukporo iri l'ise; ephe

byarwutacha mkpukpu Maresha. ¹⁰Asa phe bya ejepfushia Zera phe oḡu. Ephe bya akpo giriri k'ḡu ono le nsuda Zefata le mkpukpu Maresha.

¹¹Tobudu iya bu; Asa bya araku Chipfu, bu Chileke iya su: “Jiko Chipfu; o to dukwa onye ozo, du ge gubedua, bu onye e-yetaru onye okpehu adudu eka ge yele onye okpehu du ghaa ya. Yetanuru anyi eka; gube Chipfu, bu Chileke anyi; kele oo ngu be anyi dakoberu; teme o buru epha ngu be anyi gude abyapfuta ikpoto ndu-a oḡu. Gube Chipfu; oo ngu bu Chileke anyi; te ekwekwa ge nemadzu ka ngu ike.”

¹²Oo ya bu; Chipfu dukaa ndu Kushi ono l'iphu Asa yele ndu Jiuda. Ndu Kushi ono ye okpa l'oso. ¹³Asa me ndu yee ya swi chia phe je-ye le mkpukpu Gera. E gbushia ndu Kushi ono jeye ophu o dudu onye e gbuphodoru. E gwee phe arakabya l'iphu Chipfu yele ndu ojogu iya. Ndu Jiuda kwatakpo kwaan okwata k'ophu paru eka. ¹⁴Mkpukpu, nophokotaru mkpukpu Gera mgburugburu be ephe mebyishikotaru; kele ndzu-agugu, shi l'eka Chipfu be byaru ndu mkpukpu ono l'ehu. Ephe gwekota ivu ndu mkpukpu ono; kele iphe, aakwata l'okwata paru iya eka. ¹⁵Ephe kwatsushikwaapho ulo-ekwa ndu nweru iphe-edobe; kpukoo ikpoto aturu waa egbu ndu ono; me inya-kamelu phe. Ephe gbete teke ono lwatashia Jierusalemu.

Iphe, Asa meziru emezi

15 ¹Tobudu iya bu; Unme Chileke bya Azariya nwa Odedu l'ehu. ²O lufu jepfushia Asa je asu iya: “Asa; me ndu Jiuda; me ndu Benjaminu l'ophu; unu ngaberu mu nchi. Chipfu be a-tukwaru ikè yeru unu; me o -buru l'unu turu ikè yeru iya. Unu -choo ya be unu a-chota iya. Ole unu -haa ya; l'o haa unu. ³A nowaru odu, ndu Izurelu no; ophu ephe enweddu okpobe Chileke; ophu ephe enweddu ndu-uke Chileke, ezije phe iphe; teme ophu ephe enweddu ekemu Chileke. ⁴Ole ephe noephe l'iphe-ehuka; ephe dakobe lwapfuta Chipfu, bu Chileke ke Izurelu; ephe choo ya; chota iya. ⁵Teke ono be nemadzu te ejedu g'o du iya ree; iphe emee ya; noo kele iphe, bukpo ndu bu l'ali ono noephe l'aghamehu. ⁶Oha anoduje egwe oha ibe phe arakabya; mkpukpu anodu egwe mkpukpu ibe phe arakabya; kele Chileke be gude iphe-ehuka, du iche iche akpa phe owechorocho. ⁷Ole oo g'unubedua shihukpoephe ike. G'ike ta abvukwa unu; noo kele ozi, unu jeru be ee-bu unu obunggo iya.”

⁸Asa numaephe opfu; mbu ozi, Azariya nwa Odedu ziru; obu shihu iya ike. O bya ewofukota ejo agwa, du l'ali Jiuda; mekpoo ophu du le mkpukpu Benjaminu l'ophu; mekpoo ophu du le mkpukpu, o lwutakotaru l'ubvu ubvu ali Ifuremu. O bya emekwaa oru-ngweja Chipfu, no l'atatiphu eze-ulo Chipfu ono.

⁹Tobudu iya bu; o chikobe ndu Jiuda; me ndu Benjaminu l'ophu; me ndu ophu shi l'ipfu Ifuremu; me ndu k'ipfu Manase; me ndu k'ipfu

Simiyonu; mbu ndu ono, ephe l'iya bu; kele igwerigwe be kekatarunu le ndu Izurelu wu-pfuta Asa g'ephe humaru le Chipfu, bu Chileke iya be swiru iya eswiru.

¹⁰Oo ya bu; ephe dzua le Jierusalemu l'onwa k'eto l'apha, kwe Asa apha iri l'ise e -shi teke o wataru aburu eze. ¹¹Ephe gweeru Chipfu ngweja le mboku ono. O buru anu, ephe kpukoru l'ogu be ephe hataru gude gwee ngweja ono; mbu unu eswi l'ukporo iri l'ise; me unu aturu iri l'esaa l'ukporo iri. ¹²Ephe gbaa ndzu su l'ephe e-gude obu phe l'ophu; me ndzu phe l'ophu choo Chipfu, bu iya bu Chileke ke nna phe; ¹³l'onye ta achodu-ru Chipfu, bu Chileke ke Izurelu be ee-gbu egbugbu; obeta o buru nwata ozoo ogerenya; ozoo nwoke ozoo nwanyi. ¹⁴Ephe chia mkpu; tua uzu; gbua opu; phua upyi gude ribuaru Chipfu nte. ¹⁵Ndu Jiuda l'ophu tekota eswa ke nte ono, ephe riru ono; kele ephe gude obu phe g'o ha ribua ya; teme ephe kwatakpo choo Chileke okpobe achochi; ephe chota iya. Chipfu bya emee; ephe tuta unme ibekeboebo.

¹⁶Eze, bu Asa nafi ne iya, bu Maka okwa k'abu ne eze-nwanyi; kele o doberu ejo agwa, bu Ashera. Asa gbujishia ntেকে Ashera ono; gwee ya arakabya; woru iya kpoo oku le nggele Kidironu. ¹⁷Ole o to wofuduru eka aagwaje iphe le Izurelu. Obenu le ntucha ta adudu l'obu Asa l'eka Chipfu no jeye g'o no-beru. ¹⁸O wota iphe, nna iya doberu nsu; me iphe, yebedua doberu nsu bya edobe l'eze-ulo Chileke; mbu mkpola-ochaa; me mkpola-ododo; me ivu ozo.

¹⁹Ophu ugu ozo adajeeduru jeye l'apha, kwe Asa ukporo apha l'apha iri l'ise, e -shi teke o wataru aburu eze.

Asa Etso Basha Ogu

(1Ndu 15:16-22)

16 ¹O be l'apha, kwe Asa ukporo apha l'apha iri l'ishii, e -shi teke o wataru aburu eze; Basha, bu eze ndu Izurelu bapfu ndu Jiuda ugu; bya akpuaha mkpukpu Rama g'o shihu ike; g'ee-shi g'o to du onye e-shi le ke Asa, bu eze ndu Jiuda lufu; ozoo bahu iya abahu.

²Tobudu iya bu; Asa wota mkpola-ochaa; me mkpola-ododo, shi l'eku, du l'eze-ulo Chipfu; me l'eku, du l'ibe eze; wojeru eze ndu Aramu, bu Benu-Hadadu; mbu onye ono, bu le Damasukosu; bya asu iya: ³“Ge mu le ngu tugbanu buru nanu; egube ono, nna mu ye nna ngu shi tugba buru nanu ono. Owaa bu mkpola-ochaa; me mkpola-ododo, mu anu ngu. Jiko tugbunaa je emebyia atugba ono, unu le Basha, bu eze ndu Izurelu tugbaru ono; k'ophu oo-paru mu haa.”

⁴Oo ya bu; Benu-Hadadu kweta iphe ono, eze, bu Asa pfuru ono. O zia ndu-ishi ndu ojogu iya; ephe jeshia ugu le mkpukpu, dugbaa l'ali Izurelu. Ephe lwuta mkpukpu Ijionu; me mkpukpu Danu; me mkpukpu Abelu-Mayimu; mekpoo mkpukpu eka aakwakobeje iphe l'ali Nafutali l'ophu.

⁵Basha nūmaepho iphe, meru nū; ọ haa akpū mkpūkpu Rama g'o shihu ike; gwọbe ozi, o gude l'ẹka. ⁶Tọbudu iya bụ; eze, bụ Asa chitakota ndu Jiuda l'ophu; ephe je evutakota mkpuma, yee oshi, Basha shi gude akpū mkpūkpu Rama g'o shihu ike. Ọ bụru iya bẹ Asa gude kpua mkpūkpu Ge-ba; o shihu ike; waa mkpūkpu Mizupa.

⁷Ọ bụru teke ono bẹ Hanani, bụ onye aphuje ọphulanya byapfutaru Asa, bụ eze ndu Jiuda bya asụ iya: “Eshi ọphu i dakoberu eze ndu Arámu; ọphu i dakobeduru Chipfu, bụ Chileke ngu; bẹ ndu ojogu eze ndu Arámu ono pyofuchawaru ngu l'ẹka. ⁸?Ndu Kushi; mę ndu Libiya ta abuna ikpoto ndu ojogu, chi igwerigwe ugbo-inya mę ndu agba l'inya too? Obenu l'oo l'i dakoberu Chipfu bẹ o gude woru phe ye ngu l'ẹka. ⁹Enya Chipfu bẹ ejekwa warawara lę mgboko l'ophu; achọ ndu kporu obu phe l'ophu yeru iya g'o mee g'ephe kaba eshihu ike. I mewaru umere onye-eswe; ọo ya bụ lę shita nta-a kwaseru bẹ ọgu a-noduepho etso ngu.”

¹⁰Ọo ya bụ; Asa voru ọku wua ẹhu l'ẹka onye ono, aphuje ọphulanya ono nọ; o woru iya ye l'ọka-mkporo; kele ẹhu eghushi iya eghu ike lę k'iphe ono. Asa nweru ndu ọphu ọ wataru akpa ẹhu lę teke ono.

Anwuhu Asa (1Ndu 15:23-24)

¹¹Iphe, Asa megbaberu; e -shi l'ishi jeye l'ẹka o bvuru bẹ e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Jiuda mę ke ndu Ízurelu. ¹²Ọ bụru l'apha, kwe Asa ukporo apha l'apha iri lę tete, e -shi teke ọ wataru aburu eze; bẹ iphe-ememe meaharu iya l'okpa. Iphe-ememe ono kabaa ya njo. Mbukponu teke iphe eme iya ono bẹ ọ tọ chokwaru Chipfu; ọ bụru ndu eme ọbvụ bẹ ọ chochiaru g'ephe yeru iya ẹka. ¹³Ọo ya bụ; Asa bya anwuhu lapfushia nna iya phe. Ọ bụru l'apha, kwe iya ukporo apha labo l'apha lanu, e -shi teke ọ wataru aburu eze bẹ ọ nwuhuru. ¹⁴Ephe kua ya l'igbe odzu a wuru manu du l'udu iya l'udu iya, eshigbaa kwekweekwee; teme ọ bụru ndu emeje manu meru iya l'onwophe; bya e woru iya lia l'ilu, ọ turu doberu onwiya lę mkpūkpu Dévidi. Ephe kpobe ọku enwu phoophoophoo gude kwaa ya.

Jiehoshafatu; eze ndu Jiuda

17 ¹Tọbudu iya bụ; Jiehoshafatu, bụ nwa Asa kę nwoke buri eze nochia enya iya. Ọ bya emee onwiya; ike kabaa ya adudu k'etso ndu Ízurelu ọgu. ²O dokashia ndu ojogu l'iphe, bụ mkpūkpu, e gude igbulọ kpū-pheta mgburugburu, nọ l'alị Jiuda; bya edobe ọdu-ọgu l'alị Jiuda; mę lę mkpūkpu lę mkpūkpu ndu Ifuremu, bụ ẹka ono, nna iya, bụ Asa natakotaru l'ogu ono.

³Chipfu swikpoerupho Jiehoshafatu eswiru; kele teke ọ wataru aburu eze bẹ o tsoru ẹka ochooroke iya, bụ Dévidi. Ọ tọ gwaduru agwa

Balụ. ⁴Oo Chileke kẹ nna iya bẹ ọ chọru; eme ekemu iya; ọphu o to tso-duru ẹka ndu Ízurẹlu. ⁵O buri iya meru g'o gude Chipfu mee g'alì-eze ono kwata lwa Jiehoshafatu l'ẹka ọkpobe alwalwa. Ndu Jiuda g'ẹphe ha nọdu abyajẹ anụ iya iphe; ọ bya enweru iphe k'ọphu parụ ẹka; buri onye aakwabẹ ùbvù, parụ ẹka. ⁶O wofutarụ obu iya dobe l'ẹka Chipfu nọ. Ọzo buri l'o wofuru ẹka aagwajẹ iphe; mẹ itso Ashera l'alì Jiuda.

⁷O be l'apha, kwe iya apha ẹto, e -shi teke ọ watarụ aburu eze; o zia ndu-ishi iya, bụ Benu-Hayilu; mẹ Obedaya; mẹ Zekaraya; mẹ Netanẹlu; mẹ Mayìkaya; g'ẹphe je ezia iphe lẹ mkpukpu, dukota l'alì Jiuda. ⁸Ndu Lìvayi, o yeru phẹ bụ Shemaya; mẹ Netanaya; mẹ Zebadaya; mẹ Asahẹlu; mẹ Shemiramotu; mẹ Jiehonatanu; mẹ Adonijia; mẹ Tobayijia; mẹ Tobu-Adonijia. Ndu ọphu bụ ndu-uke Chileke buri Elishama; waa Jiehoramu. ⁹Ẹphe zigbabẹkota iphe l'alì Jiuda; gude ẹkwo ekemu Chipfu ezi iya. Ẹphe jegbabẹkota mkpukpu, nọkota l'alì Jiuda ezi phẹ iphe.

¹⁰Iphe, bụ ndu eze ndu alì ono, buphegbaaru ndu Jiuda mgburugbu-ru ono wata atsụ Chipfu ebvu; k'ọphu bụ l'ẹphe te etsoduru Jiehoshafatu ọgu. ¹¹Ndu Filisitayinu harụ wotaru Jiehoshafatu iphe; gude mkpọla-ọchaa turu utu nụ iya. Ndu Arabu kpataru iya ebili, dū unu iri lẹ tete l'ukporo ise; mẹ mkpi, dū unu iri lẹ tete l'ukporo ise.

¹²Jiehoshafatu nọdu aka ike akaka eje. Ọ bya akpushia ẹka eedomije onwonye; kpushia mkpukpu ẹka aakwakọbeje iphe l'alì Jiuda; ¹³bya enwe-ru iphe, ọ kùbechaaru kẹ nyimunyimu lẹ mkpukpu, dugbaa l'alì Jiuda. Ọ bya enweru ndu ojogu, bụ ndu ike dū l'ogu lẹ Jierúsalemu. ¹⁴Waa g'e shi doo phẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu baa: L'ipfu Jiuda bẹ onye bụ onye-ishi ndu ojogu, dugbaa unu labọ l'ukporo iri iri bẹ bụ Aduna. Ndu ojogu, ọ bụ ishi phẹ bẹ dū ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'iri l'ẹsaa l'unu unwoke iri. ¹⁵Onye etsota iya nū bẹ bụ onye-ishi ndu ojogu, bụ Jiehohananu. Ndu ojogu, yẹbedua bụ onye-ishi phẹ bẹ dū ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'iri l'ise. ¹⁶Onye ọphu tsotaru iya nū buri Amazaya nwa Zikiri. Yẹbedua bẹ wofutarụ onwiya k'ẹjeru Chipfu ozi. Ndu ojogu, ọ bụ onye-ishi phẹ dū ukporo unu unwoke ugbo ukpo-ro l'ise; mbụ ndu bukota ndu ike dū l'ogu.

¹⁷L'ipfu kẹ Benjiaminu bẹ ọ bụ Ẹliyada, bụ onye ike dū l'ogu. Ndu ojogu, yẹbedua bụ onye-ishi phẹ bẹ dū ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'ise, bụ ndu pagbaa uta; mẹ iphe, eegudeje egbobuta onwonye. ¹⁸Onye etsota iya nū bẹ bụ Jiehozabadu. Ndu ojogu, yẹbedua bụ onye-ishi phẹ bẹ dū ukporo unu unwoke ugbo ukporo l'ẹbo l'unu unwoke iri. ¹⁹Ndu ono bụ ndu ejeru eze ozi; a -gufukwa ndu ọphu eze doberu lẹ mkpukpu, ọ kpuru; o shihugbaa ike l'alì Jiuda l'ophu.

Mayìkaya aphụ ọphulenya ẹhu Éhabu

(1Ndu 22:1-28)

18 ¹Teke ono bẹ Jiehoshafatu nweru iphe, parụ ẹka; bya aburu onye aakwabẹ ùbvù, parụ ẹka. Yẹ Éhabu gbaa ndzụ alugba nwanỳi.

2 A nọchaa apha olemole; ọ tughua kpapfushia Éhabu lẹ mkpukpu Samériya. Éhabu gbushiaru yele ndu yee ya swi ikpoto aturu; me eswi; bya akwata iya g'o je etso mkpukpu Ramotu, du l'alị Giladu ọgu. 3 Éhabu, bu eze ndu Ízurelu bya asu Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda: “?Ii-tsoru mu je ọgu lẹ mkpukpu Ramotu, du l'alị Giladu tọ?”

Jiehoshafatu su iya: “Mu lẹ ngu tukoru buru nanu. Ndibe mu me ndibe nkengu buru nanu. Anyi lẹ ngu a-tughbabe lwua ọgu ono.” 4 Jiehoshafatu su iya: “Vuadaru ọzo maru iphe, Chipfu e-pfu.”

5 Tọbudu iya bu; eze ndu Ízurelu bya achikobe ndu mpfuchiru, du unu nemadzu bya ajia phe su: “?Bu g'anyi je etsoo ndu mkpukpu Ramotu, du l'alị Giladu ọgu; tọ g'anyi te ejeshi?”

Ephe su iya: “Jeshia; lẹ Chileke be e-woru-a mkpukpu ono ye gube eze l'eka.”

6 Jiehoshafatu su: “?Tọ duedu onye mpfuchiru ke Chipfu, nọ l'eka-a g'anyi kpata iya ishi?”

7 Eze ndu Ízurelu su Jiehoshafatu: “O nwefukwaru onye lanu, anyi e-shi l'eka iya kpata Chipfu ishi obu. Ole o du mu ashi; noo kele o toko pfu-swe opfu oma l'ehu mu; gbahaepho ejo iya. Onye obu bu Mayikaya nwa Imula.”

Jiehoshafatu su: “Eze; te epfubaekwa egube ono.”

8 Tọbudu iya bu; eze ndu Ízurelu bya ekua onye-ozu iya lanu su iya: “Tughua je ekua Mayikaya nwa Imula g'o bya ntanta-a.”

9 No iya; eze ndu Ízurelu yee Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda yegbaa uwe eze phe; sugachaaru l'aba-eze phe l'eka eechije bali, nọ l'onu-abata mkpukpu Samériya; ndu mpfuchiru ono g'ephe ha nọdu phe l'iphu epfu-gbaa iphe, ephe epfu. 10 Zedekaya, bu nwa Kenana bya egude iphe-igwe meshia upyi; bya asuje: “Chipfu sụru-a: ‘Oo upyi-a be ii-du ndu Arámu ja-su teke ephe a-lakota l'iyi.’”

11 Ndu mpfuchiru ono g'ephe ha nọdu epfukota iphe lanu; asuje: “Jeshia ọgu lẹ mkpukpu Ramotu, du l'alị Giladu; je alwu-kpee; kele Chipfu be e-woru-a mkpukpu ono ye gube eze l'eka.”

12 Tọbudu iya bu; onye-ozu ono, jeru eku Mayikaya ono bya asu iya: “Lenu; ndu mpfuchiru ophuu be tukokwaru wua onu nanu; tuko epfu lẹ k'oma a-duru eze. G'opfu unu l'ephe bukwaru nanu; g'i pfua opfu, du ree.”

13 Mayikaya su: “Eshinu Chipfu nọ ndzu g'o nọ iya-a be buepho iphe, Chileke mu pfuru be mu e-pfu.”

14 Mayikaya bya ejerwua ibe eze; eze su iya: “Mayikaya; ?bu g'anyi je ọgu lẹ mkpukpu Ramotu, du l'alị Giladu; tọ ge mu kposhia ya?”

Mayikaya su: “Ngwa jenu je alwu-kpee; ee-woru phe-a ye ngu l'eka.”

15 Eze bya asu iya: “?Bu ugbo ole be mu a-rwo ngu g'i gude epha Chipfu ribuaru mu angu l'o tọ dudu iphe ozo, ii-pfuru mu; gbahaepho okpobe-opfu?”

¹⁶Oo ya bu; Mayikaya su: “Mu humaru ge ndu Izurelu l'ophu gbakashihuru nanu nanu aghaphe l'oma ubvu g'aturu, enwedu onye-nche. Chipfu su: ‘Ndu-a be te nwedu nnaji; g'onyenonu lashia ibe iya l'ehu-guu.’”

¹⁷Eze ndu Izurelu su Jiehoshafatu: “?Mu ta asuduru ngu l'o to byadu epfu iphe, du ree l'ishi mu; gbahaepho ejo iya?”

¹⁸Mayikaya nodu epfu iphe, oopfu su: “Ngwa; ngabe nchi numa iphe, Chipfu epfu: Mu humaru Chipfu g'o no l'aba-eze iya; ndu ojozi-imigwe pfu-pee ya mgburugburu; pfuru iya l'uzo ekutara; me l'uzo ekicha. ¹⁹Chipfu su phe: ‘?Bu onye e-je epfubuta Ehabu, bu eze ndu Izurelu g'o jeshia ugu le mkpukpu Ramotu, du l'al' Giladu; k'ophu oo-je anwuhu l'eka ono?’

“Onye lanu -futa l'o su l'oo g'ee-me iya baa; onye ozo -bya l'o su l'oo g'ee-me iya bu ophu. ²⁰E mecha; ojozi lanu futa bya apfuru l'iphu Chipfu su l'oo yebedua e-pfubuta iya.

“Chipfu su iya: ‘?Denu g'ii-shi pfubuta iya obu?’

²¹“O su le ya e-je je aburu nwamaa ntuphu-ire nodu l'onu ndu mpfuchiru Ehabu.

“Chipfu su iya: ‘Je; l'ii-pfubuta iya-a; je emee ya nno.’

²²“Oo ya bu g'i maru le Chipfu yewaru nwamaa ntuphu-ire; o je anodu-kota ndu mpfuchiru ngu-a l'onu; teme Chipfu pfuwa l'ejo-iphe a-dapfuta ngu.”

²³Tobudu iya bu; Zedekaya nwa Kenana je erepyaa Mayikaya eka l'upfuru nchi su: “?Denu ge Unme Chipfu shi lufu mu l'ehu; bya epfuru yeru ngu?”

²⁴Mayikaya su: “Mboku, ii-maru bu mboku ono, ii-je edomia onwongu l'ime ime mkpuru ono.”

²⁵Eze ndu Izurelu bya asu: “Unu kputa Mayikaya kpu-pfu Amonu, bu ochi-oha mkpukpu; waa Jiowashi, bu nwa eze. ²⁶Unu asu phe l'eze suru-a: ‘Unu tu-chia onye-a l'oka-mkpoko; teje iya nri atee; waa mini jeye mu ejee lwa l'ehu-guu.’”

²⁷Mayikaya su: “I -lwawaa l'ehu-guu; l'i maru l'o to budu Chipfu be gbem mu l'onu pfua opfu.” O bya asu ndu no l'eka ono g'ephe tube nvu l'opfu iya ono.

Ehabu ala l'ogu

(1Ndu 22:29-35)

²⁸Tobudu iya bu; eze ndu Izurelu waa Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda chita ndu oogu phe tugbua jeshia mkpukpu Ramotu ono, du l'al' Giladu.

²⁹Eze ndu Izurelu bya asu Jiehoshafatu: “Mu e-me onwomu g'a ta maru onye mu bu; bahu l'ogu ono. Gubedua eyee akpawuru-uwe ngu.” Eze ndu Izurelu bya emee onwiya g'a ta maru iya; ephe bahu l'ogu ono.

³⁰Eze ndu Aramu be pfuhawaru ndu-ishi ugbo-inya iya su phe: “Unu ta etsokwa onye upfu mo bu onye nta-a ugu. Onye unu a-nodu achi oso

kpoloko bu eze ndu Ízurelu.” ³¹Ndu-ishi ugbo-inya ono humaepho Jiehoshafatu; ephe su: “Oo eze ndu Ízurelu be o bu!” Oo ya bu; ephe gharu iya iphu; meahaa g'ephe tsoo ya ogu. Jiehoshafatu chishia mkpu; Chipfu gbaaru iya mkpu; mee ephe haa ya. ³²Ndu-ishi ugbo-inya ono bya amaru l'o to budu eze ndu Ízurelu; ephe dakobe haa ya achichi.

³³O nweru onye ophu agbaepho apfu iya l'eka o humaru; o woru iya gbaa eze ndu Ízurelu l'ehu le mgbaka aka ngwogu, o kwaru onwiya dze-pfuru edzepfuru. Eze rashiaru onye angaru iya ugbo-inya su: “Kpolaa azu; pafu mu l'ogu-a; kele e mekaakwaru mu iphe okpobe emeka.” ³⁴Ogu ono kpohu oku le mboku ono; e kepyabe eze ekepyabe l'ugbo-inya ono; ephe le ndu Aramu ndu alwu ugu ono jasụ l'uzenyashi.

Enyanwu ribajeeppo; o nwuhu.

Mba, onye mpfuchiru Chileke baru Jiehoshafatu

19 ¹Tobudu iya bu; Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda bya alwa ibe iya le Jierúsalemu l'ehu-guu. ²Jiehu, bu nwa Hanani; mbu onye aphu-je ophulanya lufu g'o je agba iya ndzuta. O su eze, bu Jiehoshafatu: “?O gbaru ke g'i yetaru onye ejo-iphe aka? ?O gbaru g'i yee ndu kporu Chipfu ashi obu? Eshi ophu i meru nno; be oke ehu-eghu Chipfu dapfutaakwaru ngu. ³Ole g'o duhabe be iphe, du ree haru du ngu l'ehu; kele i wofukotaru itso Ashera, dukota l'ali-a; teme i woru obu ngu dobe l'achọ Chipfu.”

Iphe, Jiehoshafatu meziru emezi

⁴Jiehoshafatu be bu le Jierúsalemu. O shi l'eka ono jepfu ndu Ízurelu; mbu ndu shi le mkpukpu Biye-Sheba bua jeye l'ubvu ubvu ali Ifuremu; je emee ephe buru ke Chipfu, bu Chileke ke nna phe ozo. ⁵O woru ndu ogbo-ikpe dobekota le mkpukpu, e gude igbulọ kpụ-pheta mgburugburu, no l'ali Jiuda; dobegbaa phe le mkpukpu le mkpukpu. ⁶O su ndu ogbo-ikpe ono: “Unu nwubekwa enya l'iphe, unu eme; noo kele o to bukwa nemadzu be unu ekperu ikpe; onye unu ekperu iya bukwa Chipfu, bu onye ono, anoduje swiru unu l'ikpe, unu ekpe ono. ⁷Nta-a bukwa g'unu tsua Chipfu ebvu; unu akwabẹ enya l'iphe, unu eme; kele Chipfu, bu Chileke anyi be aka iya ta adukwa l'ikpe, apfuduru-oto; ophu o ledu nemadzu enya l'iphu; teme ophu o ridu uphalazu.”

⁸Le Jierúsalemu be Jiehoshafatu hakwarupho dobe ndu Lívayi; me ndu-uke Chileke; me ndu-ishi l'enya-unuphu l'enya-unuphu g'ephe kpeje ikpe ke Chipfu; waa g'ephe doshije opfu. O buru le Jierúsalemu be ephe bu. ⁹O pfuaru phe su: “Wakwa g'umere unu a-duje baa: Unu tsua Chipfu ebvu; pfushia ike l'iphe, unu pfuru; gude obu unu l'ophu mee iphe, unu eme. ¹⁰Iphe, bu opfu, unwunna unu phe shi le mkpukpu, ephe bu wotaru unu g'unu doo; mbu opfu l'e gburu ochi; ozoo opfu, laru le k'ekemu; ozoo k'omelali; unu loje phe aka le nchi k'ophu ephe tee metadu iphe, ikpe

a-nma phe l'iphu Chipfu. Odumeka be oke ehu-eghu Chipfu a-dapfutakwa unu l'unwunna unu ono. Noo g'unu e-me iya bu ono; g'ikpe ta nma unu.

¹¹ “Oo Amaraya, bu onye-ishi ndu-uke Chileke be a-buru onye-ishi unu l'iphe, eeme ala le ke Chipfu. Zabadaya nwa Ishimelu, bu ochi-oha ipfu Jiuda be a-buru onye-ishi l'iphe, eeme ala le k'eze. Ndu Liviayi be a-buru ndu-ishi unu. G'obu shihukwa unu ike l'iphemiphe, unu eme. Ge Chipfu swikwaru ndu eme iphe, pfuru oto.”

Jiehoshafatu alwu-kpee ndu Mowabu; waa ndu Amonu

20 ¹E mecha; ndu Mowabu; me ndu Amonu; me ndu ophu haru bu ru ndu Meyuni byatashia g'ephe tsoo Jiehoshafatu ogu.

²O nweru ndu haru bya epfuaru Jiehoshafatu su iya: “Ikpotu nemadzu awukwa abyapfuta ngu ogu. Ephe shikwa l'azu eze-enyimu abya; mbu l'ephe shi le Edomu. Ephe noduwaa le Hazazonu-tama, bu iya bu Enu-Ge-di.” ³Ndu guhu Jiehoshafatu; o woru onwiya ghaa l'achọ Chipfu. O bya araa ya arara g'a swikota egu l'ali Jiuda l'ophu. ⁴Oo ya bu; ndu Jiuda tuko g'ephe ha dzukobe g'ephe choo n-yemeka l'eka Chipfu. Ephe shi le mkpu-kpu, dukota l'ali Jiuda l'ophu byakota g'ephe choo Chipfu.

⁵Tobudu iya bu; Jiehoshafatu bya apfuru l'atatiphu edzudzu-oha ndu Jiuda; me ndu Jierusalem, dzukoberu l'iphu oma-unuphu ophuu, du l'eze-ulo Chipfu; ⁶bya asu: “Gube Chipfu, bu Chileke ke nna anyi phe; ?to budu ngu bu Chileke l'imigwe? ?Tobudu ngu bu ishi ali-eze, no l'ohamoha to? Ike me okpehu be bu l'eka ngu be o dukota; k'ophu bu l'o to dudu onye suru ngu akpafu l'iphu. ⁷Gube Chileke anyi; ?to bunaa gubedua be chifuru ndu shi buru l'ali-a l'atatiphu ndibe ngu, bu ndu Izurelu; bya eworu ali obu nu oshilokpa Ebirihamu, bu onya ngu g'o buru nkephe jas le tuutuutuu le mimiimii? ⁸Ephe buwa iya ebubu; noduwa iya kpuaru ngu ulo, bu eka epha ngu a-noduje ere ire; bya epfua su: ⁹O -buru l'ejo-iphe be byapfutaru anyi; o betakporu o buru ogu; ozoo l'ii-nu anyi aphu; ozoo ejo iphe-ememe; m'o bu okpa-nri byaru; be anyi a-pfuru l'ulo-a; mbu l'atatiphu ngu-a; rarụ kpua ngu l'iphe-ehuka, anyi eje; l'ii-numa olu anyi dzoo anyi; kele i bu ebubu l'ulo-a.

¹⁰“Su-a; lewaro unwoke ndu Amonu; me ndu Mowabu; me ndu k'ubvu ubvu ali Siye; mbu ndu ono, i ti kwedu ge ndu Izurelu zeba l'ali phe le teke ono, ephe shi l'ali Ijiputu futa ono. Ephe kwe gbangoo phe; haa phe emebyishi ono. ¹¹Lewaro l'oo iphe, ephe gude apfu anyi ugwo iya bu l'ephe abya anyi achifu l'iphe, anyi nwe enwenwe; mbu l'ali-a, i nuru anyi g'o buru okiphe anyi-a. ¹²Oowaa Chileke anyi; ?tji gwadu phe ochi? Noo kele anyi te nwedu ike, anyi gude ejepfu ikpotu ndu-a, eze gidigidi abyapfuta anyi-a ogu. Anyi ta amakwa iphe, anyi e-me; ole oo ngu be anyi chiru enya dzee.”

¹³Ndu Jiuda l'ophu tuko pfuru l'atatiphu Chipfu; ye ndu ophu hagbaa nwanshii; me unyomu phe; me unwegirima phe.

¹⁴No iya; Unme Chipfu bya Jiahaziyelu l'ehu l'echilabo edzudzu-oha ono. Jiahaziyelu be bu nwa Zekaraya; Zekaraya buru nwa Benaya; Benaya buru nwa Jieyelu; Jieyelu buru nwa Matanaya. Jiahaziyelu ono be bu onye Liviayi; buru oshilokpa Asafu. ¹⁵O su: “Unu ngabe nchi; unube ndu Jiuda g'unu ha; me ndu bu le Jierusalemu; me eze, bu Jiehoshafatu. Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: ‘Unu ta atsukwa ebvu; ophu ike abvu-kwa unu opfu l'unu humaru ikpoto ndu-a; kele ugu ono ta abudu unu a-lwu iya; o Chileke be a-lwu iya nu. ¹⁶Unu gbalihu echele jepfu phe ugu. Ephe e-shi uzo, no l'ibiya k'ubvu Zizu abya; aka unu a-huma phe bu l'ishishi nsuda, no l'ataphu echiogu Jieruwelu. ¹⁷Mkpa g'unu lwua ugu alwulwu ta adudu. Unu dozichaa onwunu; pfuru nwadoo; huma adzota, Chipfu a-dzota unube ndu Jiuda; me ndu Jierusalemu.’ Unu ta atsushi ebvu; ophu ehu arwushihukwa unu. O -be echele; unu jepfu phe; Chipfu e-swiru unu eswiru.”

¹⁸Tobudu iya bu; Jiehoshafatu phozeta iphu l'ali. Ndu Jiuda l'ophu; me ndu bu le Jierusalemu tuko g'ephe ha dakota kpurumu l'ataphu Chipfu; baahaaru iya aja. ¹⁹Ndu Liviayi, bu ndu ophu shi l'eri Kohatu; me ndu ophu shi l'eri Kora wulihu wata arashi ora ike gude aja Chipfu, bu Chileke ke Izurelu ajaja.

²⁰O be l'onmewa utsu; ephe gbalihu jeshia l'echiogu mkpukpu Tekowa. Ephe jenya Jiehoshafatu pfuru apfuru su: “Unu numa iphe, mu epfu; unube ndu Jiuda; me ndu bu le Jierusalemu! Unu kweta ke Chipfu, bu Chileke unu; k'ophu unu a-nguru anguru. Unu ekweta iphe, ndu mpfuchiru iya epfu; k'ophu iphe a-nodu ejehuru unu.” ²¹Jiehoshafatu jechaa l'idzu; bya atua aka le ndu a-guru Chipfu ebvu; mbu ndu a-nodu aja iya ajaja; yee uwe, du nsu vutaru ndu oogu ono uzo; asuje:

“Unu kele Chipfu ekele;
kele n-yemobu iya anoje
jasu l'ojejoje.”

²²Ephe wataepho agu ebvu gude aja Chipfu ajaja; Chipfu woru ndu oogu dobe g'ephe kpuru ekpuru wata etso ndu Amonu ono ugu; me ndu Mowabu; me ndu ubvu ubvu ali Siye, bu iya bu ndu ono, byapfutaru ndu Jiuda ugu ono. Ndu Jiuda lwu-kpee phe l'ogu ono. ²³Ndu Amonu; me ndu Mowabu zelihi wupya ndu k'ubvu ubvu ali Siye; mebyishikota phe; ephe buru mkpurupyata. Ephe gbushigheepho ndu k'ubvu ubvu ali Siye ono; ephe gbushiaha onwophe.

²⁴Ndu Jiuda bya erwua l'eka aagbeje lee enya l'echiogu; ephe bya ele enya l'uzo aka ikpoto ndu ono kuru. Iphe, ephe humaru buru odzu, dabyigbaaru l'ali; mbu ophu o to dudu onye ophu nahuru nu. ²⁵Oo ya bu; Jiehoshafatu ye ndu nkiya wuru jeshia egwe ivu ndu ono; je asu-vu ikpoto iphe-edobe; me ivu, bu aguta aguta; me ekwa; me iphe, vugbaa oke aswa; mbu iphe, habe shii k'ophu ephe ata dudu ike egwetagbudu iya.

Iphe okwata ono be ha shii; k'ophu ephe gweru iya ujiku eto. ²⁶O be le mboku ophu kwe iya eno; ephe dzukota le nsuda Beraka; nodu l'eka ono jaa Chipfu ajaja. Oo ya meru g'o gude ephe kuahaa eka ono nsuda Beraka byasu ntanu.

²⁷Tobudu iya bu; ndu Jiuda l'ophu; me ndu Jierusalemu tuko lwatashia Jierusalemu. O buru Jiehoshafatu bu onye-ishi phe. Ephe gude ehu-utso awu alwa; kele Chipfu be mewaru g'ephe turu okoo kpua ndu ohogu phe. ²⁸Ephe wubata le Jierusalemu; akpo une; me ogumogu; bya egbu opu gude abahu l'ulo Chipfu.

²⁹No iya; iphe, bu ndu eze ndu ali ozo l'ophu numaepho le Chipfu tsoru ndu ohogu ndu Izurelu ogu; ephe tsuahaa ya ebvu. ³⁰Oo ya bu; ali-eze Jiehoshafatu dakota jii; kele Chileke iya be meru g'o tuta unme ibekboebo.

Mkpochi-ishi abu eze Jiehoshafatu

(1Ndu 22:41-50)

³¹O buru iya bu le Jiehoshafatu aburu eze ndu Jiuda. Iphe, o noru bu ukporo apha l'apha iri l'ise teke o wataru aburu eze. O noo l'aba-eze ono ukporo apha l'apha ise le Jierusalemu. Epha ne iya bu Azuba nwada Shilihi. ³²Jiehoshafatu tsoru uzo, nna iya, bu Asa tsoru. O to dudu ophu o haru me nanu. O meru iphe, pfuru oto l'enya Chipfu. ³³Ole o to lwiduru eka aagwaje iphe; teme ophu ndu Jiuda te edobeduru obu phe l'eka Chileke ke nna phe no.

³⁴Iphe ozo, Jiehoshafatu megbaberu; e -shi l'ishi jeye l'eka o bvuru be e dekotar l'ekwo, e deru iphe, meru nu teke Jiehu nwa Hanani no ndzu; mbu ophu e deru l'ekwo ndu eze ndu Izurelu.

³⁵E mecha; Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda; ye le Ehazaya, bu eze ndu Izurelu je atugba buru nanu; mbu onye ono, meru ejo-iphe ono. ³⁶Ye le iya be tugbaru pyishia ugbo-mini, ee-gude agbaru iya ngho. O buru le mkpu-kpu Eziyonu-Geba be ephe no pyishia ugbo-mini ono. ³⁷Tobudu iya bu; Eliyeza, bu nwa Dodavahu ke mkpukpu Maresha bya epfuru maberu Jiehoshafatu su: "Eshi ophu gu le Ehazaya tugbaberu be Chipfu a-tuko iphe, i mekataru mebyishikota." Ugbo ono kpukota; ophu ephe egudeedu iya agba ngho.

Teke Jiaramu bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 8:16-24)

21 ¹Noo ya; Jiehoshafatu bya anwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya l'eka e liru nna iya phe le mkpukpu Dévidi. Jiaramu, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya. ²Jiaramu be nweru unwune nwoke, bukwapho unwu Jiehoshafatu. Epha unwune iya ono bu: Azariya; me Jiehiyelu; me Zekaraya; me Azariya; me Mayikelu; me Shefataya. G'ephe

ha bukota unwu Jiehoshafatu, bu eze ndu Jiuda. ³Nna phe be nuru phe igwerigwe mkpola-ochaa; me mkpola-ododo; me ivu, vugba oke aswa; bya anukota phe mkpukpu, a kpugbaaru o shihu ike l'alì Jiuda. O woru alì-eze nù Jíóramu; kele ọo ya bu okpara iya.

⁴Jíóramu byaepfo bya aburu eze; ndu l'aba-eze nna iya ono; mbu kpoo g'abara; o tuko unwunna iya gbushikota; hakwarupho ndu-ishi ndu Ízurelu gbushia. ⁵Jíóramu nowaru ukporo apha l'apha iri l'ẹbo teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze buru apha esato le Jierúsalemu. ⁶O tsoo ẹka ndu eze ndu Ízurelu; mee ge ndibe Éhabu meru; kele o luru nwada Éhabu. O meru ejo-iphe l'enya Chipfu. ⁷Ọle Chipfu be gude k'ogbandzu, yee Dévidi gbaru haa onu-ulo Dévidi ono; ophu o to mebyishiduru iya; kele o kwehawaru Dévidi ukwe l'unwu iya; me awa iya ta abyadu alufubaa l'aba-eze ono jeaduru aduru.

⁸Ọ buru teke Jíóramu bu eze be ndu Edomu kwefuru ndu Jiuda ike; bya echia onye ibe phe eze; woru iya dobe l'aba-eze phe. ⁹Ọo ya bu; Jíóramu chita ndu-ishi ndu ojogu iya; me ugbo-inya iya l'ophu gbapfushia phe. Ndu Edomu bya ekephe yee ndu-ishi ugbo-inya iya ono mgburugburu. O be l'enyasi; o gbeshi bapfu ndu Edomu ono ọgu. ¹⁰Ọ buru ge ndu Edomu ekwefuru ndu Jiuda ike bu ono byasu ntanu. O bukwarupho teke ono be ndu Libuna kwefuru ike nkephe; kele Jíóramu gwoberu Chipfu, bu Chileke ke nna iya phe.

¹¹Nokwapho ge Jiehoramu megbaaru ẹka aagwaje iphe l'úbvú úbvú alì Jiuda. O mee ge ndu bu le Jierúsalemu du ghelegheleghele; teme o du-swee ndu Jiuda ọzo.

¹²Tobudu iya bu; ekwo-ozì, shi l'ẹka Elayijia, bu onye mpfuchiru Chileke bya erwua Jíóramu ẹka. Ekwo-ozì ono epfu su: "Waa iphe, Chipfu, bu Chileke ke nna ngu Dévidi pfuru baa: Eshi ophu i ti tsoduru ọzo ophu nna ngu, bu Jiehoshafatu tsoru; ophu i ti tsoduru ke Asa, bu eze ndu Jiuda; ¹³ọ bu-chiaru ẹka ndu eze ndu Ízurelu be i tsoru; bya emee ge ndu Jiuda; me ndu bu le Jierúsalemu du ghelegheleghele; egube ono, ndibe Éhabu meru ono; teme i gbushikwaapho unwunna ngu, bu ndibe nna ngu phe; mbu ndu ono, ka ngu mma ono; ¹⁴bukwa g'i huma ahuma le Chipfu e-gude ejo iphe-ememe daa ndibe unu ẹka; me unwegirima unu; me unyomu unu; me ẹku unu l'ophu. ¹⁵Gubedua l'onwongu bu epho-ekoko a-byapfuta ngu; mbu ejo ẹhu, eme l'epho. Ehu ono e-me ngu; epho achaa ngu nkiriri. Akurepho ngu achabushihu ada popoo mboku-mboku."

Anwuhu Jíóramu

¹⁶No iya; Chipfu bya akpalia ndu Filisitayinu; me ndu Arabu, bu iya bu ndu ono, bukube ndu Kushi; Jíóramu du phe ashi. ¹⁷Ephe bya ọgu l'alì Jiuda; zebata l'alì ono; vutakota iphemiphe, epho humaru l'ulo eze; kpukoo unwu iya unwoke; me unyomu iya; k'ophu bu l'ọ to dudu nwa iya

nwoke, a haru iya; gbahaa Éhazaya, bu onye ophu kachakpo aburu nwa-ta l'unwu iya nwoke.

¹⁸Iphe iphe ono nwuchaepo; Chipfu bya aloru iphe-ememe, bu alagala tu Jióramu l'akuru-epho. ¹⁹A nonyaa; g'apha labo bvuru; iphe-ememe ono mee ya; epho chaa ya nkiriri. O taa kpoókpoókpo nwuhu. Ophu ndibe phe ta akpobeduru iya oku gude kwabe iya ubvu; egube ono, a kpoberu nna iya phe.

²⁰Jióramu nowaru ukporo apha l'apha iri l'ebote teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze buru apha esato le Jierúsalemu. O nwuhu; ophu o dudu onye yoru oshi iya. E lia ya le mkpukpu Dévidi; ole e te liduru iya l'ilu ndu eze.

Teke Éhazaya bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 8:25-29; 9:21-28)

22 ¹Tobudu iya bu; ndu bu le Jierúsalemu mee Éhazaya, bu nwa nwoke Jióramu onye ophu kachaa aburu nwata go buru eze nochia enya nna iya; kele ndu o-lwua-olaa; ye le ndu Arabu swi wubata l'odu-ogu ono be tukoru ndu ophu bu ogerenya gbushikota. Oo ya bu; Éhazaya nwa Jióramu bya aburu eze ndu Jiuda.

²Éhazaya be nowaru ukporo apha ebo l'apha labo teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze bu apha lanu le Jierúsalemu. Epha ne iya bu Atalaya, bu nwanwa Omuri. ³O tsokwarupho eka ndibe Éhabu; kele ne iya be kpo-ziru iya uzo go mee ejo-iphe. ⁴O mee ejo-iphe l'enya Chipfu; egube ono, ndibe Éhabu meru ono; kele nna iya nwuhuchaaru; epe kpo-ziaharu iya uzo; shi nno loru iya ye l'eka ola-l'iswi.

⁵O tsoru uzo, epe kpo-ziru iya; je etsoru Jióramu nwa Éhabu, bu eze ndu Izurelu; epe jepfu Hazelu, bu eze ndu Aramu ugu le mkpukpu Ramotu, du l'ali Giladu. Ndu Aramu ono meka Jióramu iphe. ⁶Oo ya bu; o lashia mkpukpu Jiezerelu go je anodu nyaa onya eka ono, ndu Aramu mekaru iya iphe le mkpukpu Ramotu teke ono, o tsoru Hazelu, bu eze ndu Aramu ugu ono.

No iya; Éhazaya nwa Jióramu, bu eze ndu Jiuda jeshia aji Jióramu nwa Éhabu le mkpukpu Jiezerelu le k'iphe-ehuka ono, e mekaru iya ono.

Jiehu Egbu Éhazaya

⁷Éhazaya tugbua jeshia ibe Jióramu; je alaa l'iswi. O buru Chileke be o shi l'eka. Kele Éhazaya byaru erwua eka ono; ye le Jiehoramu je adatso Jiehu nwa Nimushi ugu; mbu onye ono, Chipfu tutu eka go gbushigbua ndibe Éhabu ono.

⁸No iya; o buru ge Jiehu agwa ndibe Éhabu ochi; be o humaru ndu ishi ndu Jiuda; me unwu unwune Éhazaya, bu ndu ejeru Éhazaya ozi; o tuko phe gbushikota. ⁹O wata achokashi Éhazaya; e je egude iya l'eka o

domiru onwiya lẹ Samériya; kpuru iya kpụ-pfu Jiehu; e woru iya gbua. Ẹphe lia ya elili; kele ẹphe sūru l'ọ bụ nwa Jiehoshafatu, bụ onye ono, gu-de obu iya l'ophu chọo Chipfu ono. Ọo ya bụ; ọp̄hu o to nweeḡdu onye ọzo, shi l'ibe Éhazaya, bụ onye a-dụ ike bụru ishi l'alị-eze ono.

Atalaya yẹle Jiowashi

(2Ndu 11:1-3)

¹⁰Tọbudu iya bụ; Atalaya, bụ ne Éhazaya hụmaep̄ho lẹ nwa iya nwūhu-warū; ọ gbēshi je atūko ndibe ndu eze, shi l'ọnu-ulo Jiuda g'ẹp̄he ha saa ọsamp̄fu. ¹¹Ọle Jiehoshēba, bụ nwada eze, bụ Jiehoramu bẹ dutaru Jiowashi, bụ nwa Éhazaya dufu l'echilabọ unwu eze ono, eeme g'e gbushia ono. O duta Jiowashi yẹle onye ehe iya nū je edomia lẹ mkpuru-azēe. Noo gẹ Jiehoshēba, bụ nwada eze, bụ Jiehoramu; bya aburu nyee Jiehojada, bụ onye uke Chileke shiru wohaa Jiowashi gẹ Atalaya ta ahuma iya bụ ono; k'ophu bụ l'o to gbuduru iya; kele Jiehoshēba bẹ bụ nwune Éhazaya kẹ nwanyị. ¹²E domiru Jiowashi; yẹle p̄hẹ nọdu l'ulo Chileke apha ishii gẹ Atalaya bụ eze l'alị ono.

E kwefuru Atalaya ike

(2Ndu 11:4-16)

23 ¹O be l'apha k'ēsaa; Jiehojada bya akata obu. Yẹle ndu-ishi, bụ-gbaa ishi ụkporo ndu ojogu ise ise woru ndzụ gbaa; mẹ Azaríya nwa Jierohamu; mẹ Ishimelu nwa Jiehohananu; mẹ Azaríya nwa Óbēdu; mẹ Maseya nwa Adaya; mẹ Elishafatu nwa Zikiri. ²Ẹp̄he tūko alị Jiu-da jegbabekota; je ekukọo ndu Lívayi, bu lẹ mkpukpu, dukota l'alị Jiuda l'ophu; kua ndu-ishi l'anya-unuphu l'anya-unuphu ndu Ízurelu. Ẹp̄he dzu-kota lẹ Jierúsalemu. ³Eze waa edzudzu-oha ono l'ophu nọdu l'ulo Chileke gbaa ndzụ.

Jiehojada bya asụ p̄hẹ: “Unu lekwa nwa eze! Ọo ya a-buru eze; egube ono, Chipfu pfuru iya l'ehu unwu Dévidi ono. ⁴Waa iphe, unu e-me baa: Unubẹ ndu-uke Chileke; mẹ ndu Lívayi ono, bụ ndu anọduje lẹ nche l'eswe-atuta-unme; unu kee onwunu uzi ẹto. G'uzi lanu je anodu chee onu-abata nche; ⁵uzi lanu eje anodu eche ibe eze; uzi lanu ophuu eche Onu-abata Okpa-ulo. Ndu ophuu l'ophu bẹ a-nodugbaa l'oma-unuphu eze-ulo Chipfu. ⁶G'ọ to dukwa onye e-je abahu l'ulo Chipfu; gbahaep̄ho ndu-uke Chileke; mẹ ndu Lívayi, bụ ndu eje ozi. Ọo p̄hẹ bụ ndu a-bahuje iya; noo kele ẹp̄he dū nsọ. Obenu lẹ ndu ophuu bẹ a-kwabẹje ẹnya l'iphe, Chipfu sūru g'a kwabẹ ẹnya. ⁷Ndu Lívayi a-nọ-phee eze ono mgburugburu. Onyenonu a-pakotaru ngwogu iya l'eka. Iphe, bukpo onye bahuru l'ulo ono; unu gbua onye obu. Ekameka, eze ejekpo unu swiru iya eswiru.”

⁸Ndu Lívayi ono; mẹ ndu Jiuda l'ophu mee gẹ Jiehojada, bụ onye uke Chileke pfuru p̄hẹ ono. Onyenonu chita ndu nkiya; mbu ndu anọduje lẹ

nche l'eswe-atùta-unme; mę ndu ọphu afùta lę nche l'eswe-atùta-unme ono; kęle Jiehoyada, bụ onye uke Chileke ta adùdu ọgbo ọphu ọ hawaru g'ẹphe lashia. ⁹Jiehoyada, bụ onye uke Chileke ono bya achita arwa; mę iphe, eegudeje egbobuta onwonye ọphu ha shii mę kę nshii ono, shi bụru kę Dévidi; mbụ ono, e doberu l'eze-ulo Chileke ono; woru keshiaru ndu-ishi bụgbaa ishi ndu ojogu ụkporo ise ise ono. ¹⁰O woru ndu Jiuda l'ophu kpoo giriri; ẹphe pagbaaru ngwogu phe l'ehu l'ehu; pfuru gbaphee eze mgburugburu lę mgboru ọru-ngweja Chipfu; waa eze-ulo ono gędegede; shita l'uzo ẹkutara jeye l'uzo ẹkicha.

¹¹Ẹphe bya edufuta nwatibe eze ono, bụ Jiowashi; bya eworu okpu-eze kpube iya; sụ l'oo ya bụ eze; bya eworu ẹkwo, e deru ekemu Chileke dęe ya l'eka. Jiehoyada yele unwu iya wua ya manụ l'ishi; taa uzu; sụ: “Nodu-kwa ndzụ ogologo; gube eze!”

¹²Atalaya numaepho wooooo, ndu Jiuda atụ l'eka ẹphe agba oso; bya aja eze ajaja; ọ tughua jefpushia phe l'eze-ulo Chipfu. ¹³Ọ bya eje elele ẹnya; bya ahuma eze g'ọ pfuru lę mgboru itso l'onu-abata eze ulo ono; bya ahumakwapho ndu-ishi ndu ojogu; mę ndu egbu opu g'ẹphe pfu-kubegbaaru iya; teme ndu alị ono l'ophu nodu etegbaa eswa; egbu opu; ndu ebvu chiru ngwa-ebvu phe azu ebvu ajaja. Atalaya gbę teke ono gbajashia uwe iya chishia mkpu sụ: “Ejo-iphe anwua-o! Ejo-iphe anwua-o!”

¹⁴Tobudu iya bụ; Jiehoyada, bụ onye uke Chileke bya edufuta ndu-ishi ndu ojogu ụkporo ise ise ono; bya asụ phe: “Unu kpufuta nwanyị ono l'echilabọ ndu nche ono. Unu te egbukwa iya l'ulo Chipfu. Iphe, bụ onye ẹphe l'ia swi; unu gude ogu-echi gbua ya.” ¹⁵Ọo ya bụ; ẹphe gude iya; kpuru iya jerwuepho Onu-abata Inya, nọ l'ibe eze; ẹphe woru iya gbua l'eka ono.

Jiehoyada edozi alị Jiuda

(2Ndu 11:17-20)

¹⁶No iya; Jiehoyada yele ndu Jiuda l'ophu waa eze l'onwiya; bya agbaa ndzụ. Ọgbandzu obu bụ l'ẹphe a-buru ndu kę Chipfu. ¹⁷Ndu Jiuda l'ophu jeshia l'eze-ulo Balu je enwutsushia ya. Ẹphe tuko iphe, bụ ọru-ngweja Balu; mę ntękpe tsukposhichaa kę yogiri yogiri. Ẹphe gbua Mátanu, bụ onye uke Balu l'iphu ọru-ngweja Balu.

¹⁸Ọo ya bụ; Jiehoyada bya eye ndu nche; ẹphe cheahaa ulo Chipfu nche. Ẹphe nodu l'eka ndu-uke Chileke, bụ oshilokpa Lívayi; mę l'eka ndu Lívayi ono, Dévidi yeru ozi ulo Chipfu l'eka bya edobe g'ẹphe gweje ngweja-akpo-oku nụ Chipfu; egube ono, e deru iya l'ekwo-ekemu Mósisu. Ehu nodu atso phe utso; ẹphe nodu agu ebvu eme iya, egube ono, Dévidi turu iya l'ekemu doberu phe ono. ¹⁹O woru ndu nche ono yekota l'onu-abata eze-ulo Chipfu; k'ophu bụ l'ọ tọ dudu onye aaso nsọ, a-bahu iya nụ.

²⁰Ọ chita ndu-ishi ndu ojogu ụkporo ise ise ono; mę ndu oke amadu; mę ndu-ishi ndu Jiuda; mę ndu alị ono l'ophu; yeru onwiya; ẹphe dufuta

onye eze ono l'eze-ulo Chipfu ono. Ephe shia uto onu-oguzo imeli duba iya l'ibe eze; bya emee ya; o nodu l'aba-eze. ²¹Noo ya; ehu kwatakpuo tsoso ndu ali ono l'ophu okpobe atsotso. Nchi bya adu doo le mkpukpu ono; kele e gbuwaru Atalaya l'ibe eze.

Teke Jiowashi bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 12:1-16)

24 ¹Jiowashi be nowaru apha esaa teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze le Jierusalemu bu ukporo apha labo. Epha ne iya bu Zibaya. Eka ne iya obu shi bu le mkpukpu Biye-Sheba. ²Jiowashi be mekotaru iphe, pfuru oto l'anya Chipfu jeye ge Jiehoyada, bu onye uke Chileke no-beru. ³Jiehoyada be luru Jiowashi unwany labo; o nwushia unwoke; me unwany.

⁴A nonyaa; Jiowashi bya achipyaa ya l'obu iya su le ya e-dobe ulo Chipfu l'onodu, gbaru iya nu. ⁵O bya ekukobe ndu-uke Chileke waa ndu Liviayi; su phe: "Unu toko mkpukpu, dukota l'ali Jiuda jegbabekota; naa ndu Izurelu okpoga, ee-gudeje emekwa ulo Chileke l'aphagapha. Unu mee egwegwa nakoo ya." Ole ndu Liviayi ono te emeduru iya egwegwa.

⁶Oo ya bu; eze kua Jiehoyada, bu onye-ishi ndu-uke Chileke; su iya: "?Buhunu gunu meru g'o gude ophu i suduru ndu Liviayi g'ephe wolata okpoga akiriko ono, shi l'ali Jiuda; me Jierusalemu ono; mbu ono, Mosisu, bu onye-ozu Chipfu tu-buru gedzudzu-oha ndu Izurelu pfuje g'e gude mee k'ulo-ekwa, e doberu ekemu Chipfu ono?"

⁷Unwu Atalaya, bu nwanji iwashi ono be wubatawaru l'ulo Chipfu; mbu gudechaa iphe, e doberu nso l'ulo Chipfu ono gwaa Balu.

⁸Oo ya bu; eze bya asu g'e meta okpoko dobe l'azu onu eka eeshije abahu l'ulo Chipfu. ⁹A bya araa ya arara l'ali ndu Jiuda; me le Jierusalemu; g'e wolataru Chipfu okpoga akiriko ono, Mosisu, bu onye-ozu Chileke keru nu ndu Izurelu teke ephe no l'echiegu ono. ¹⁰Ndu-ishi; me ndu Jiuda l'ophu gude ehu-utso wolata okpoga akiriko ono; bya ewojuer iya chie lime okpoko ono; jasuru ephe wolatagbua ya; o bu. ¹¹O nodu abujeru; teke ndu Liviayi pataru okpoko ono pajeru ndu-ishi ozi eze; ephe -bya ahuma l'okpoga be ha iya shii; onye edejeru eze ekwo; yele onye-ozu onye-ishi ndu-uke Chileke abya ephoo okpoko ono olu; pata iya je edobenwee l'eka oduje. O buru egube ono be ephe emeje iya mboku-mboku; shi nno nata okpoga ono nata k'etsutsu iya. ¹²Eze yele Jiehoyada woru okpoga ono nu ndu-ozu ono, eeje ozi l'ulo Chipfu ono du l'eka. Ephe gude iya buta ndu edoje eja ulo; me ndu kapyinta g'ephe mezia ulo Chipfu ono g'o du g'o shi du. Nokwapho g'ephe gude iya buta ndu gude mkpurukpu igwe; me ope eje ozi g'ephe gude iya mekwaa ulo Chipfu ono.

¹³Ndu eje ozi ono be nwuberu iya enya. Ephe nodu emekwa ulo ono eje l'iphu l'iphu. Ephe bya akpukwa ulo Chileke ono; o du g'o shi du le

mbụ; mee ya; o shihu ike. ¹⁴ Ẹphe meghechaephō ụlō onō; ẹphe wota okpoga ọphu phọduru nū bya anụ eze yẹlẹ Jiehoyada. Ọ bụrụ iya bẹ e gude meshia ivu, e doberu l'ụlō Chipfu onō; mbụ ivu, e gude eje ozi; mē ivu, e gude eme kẹ ngweja-akpọ-ọku; mē gbamugbamū; mē ivu, e meru lẹ mkpọla-ododo; mē kẹ mkpọla-ọchaa. Ẹphe gweahaa ngweja-akpọ-ọku l'ụlō Chipfu onō tekenteke jeye gẹ Jiehoyada nọ-beru.

Anwūhu Jiehoyada

¹⁵ Ọlẹ Jiehoyada bẹ kakpọoru nka nọo apha, dū igwerigwe; tẹme ọ nwūhu. Ọ nọwaru ụkporo apha ishii l'apha iri teke ọ nwūhuru. ¹⁶ Ẹphe lia ya l'ẹka e liru ndu eze lẹ mkpukpu Dévidi; kẹlẹ o meru iphe, dū ree lẹ Ízurẹlū; meeru iya Chileke; waa eze-ụlō Chileke onō.

Iwashī, Jiowashi weru

¹⁷ Gẹ Jiehoyada nwūhuchaaru bẹ ndu-ishi ndu Jiuda byaru bya ephozeru eze; eze ngabẹru phẹ nchị. ¹⁸ Ẹphe parụ ụlō Chipfu, bụ Chileke kẹ nna phẹ haa; gwaahaa itso Ashera; mē agwa ọzo. Chileke tukoshi ndu Jiuda; mē ndu Jierúsalemu ẹhu-eghu iya; kẹlẹ ikpe nmarụ phẹ. ¹⁹ Chipfu bya ezichaakpọ ndu mpfuchiru iya g'ẹphe duphuta phẹ azụ l'ẹka ọ nọ; ndu mpfuchiru onō pfua nta pfua imo; ọphu ẹphe ta ngaduru nchị.

²⁰ Tọbudu iya bụ; Unme Chileke bya Zekaraya nwa Jiehoyada, bụ onye uke Chileke l'ẹhu. O phẹkoru ndu onō sụ phẹ: “Waa iphe, Chileke pfuru baa: ?Bụ gụnu meru iphe, unu emebyishi ekemu Chileke; g'iphe te ejehuru unu? Eshi ọphu unu harụ Chipfu bẹ Chipfu haakwaru unubedua.”

²¹ Ọo ya bụ; ẹphe gbaaru iya ẹjo-idzu; eze sụ phẹ g'ẹphe tugbua ya lẹ mkpuma. Ẹphe woru iya tugbua l'oma-unuphu eze-ụlō Chipfu. ²² Ọphu eze, bụ Jiowashi anyataduru ẹguru iphe-oma, Jiehoyada, bụ nna Zekaraya meru iya; o woru nwa iya nwoke gbua. Zekaraya nwūhuje; ọ sụ: “Gẹ Chipfu humakwa iphe, unu meru-a; gwata unu ụgwō iya!”

Anwūhu Jiowashi

²³ Apha gbaerupho; ndu ojogu ndu Arámu bapfu Jiowashi ọgu. Ẹphe zebata l'alí Jiuda; mē lẹ Jierúsalemu bya atụko ndu-ishi ndu Jiuda l'ophu gbushikọta. Ẹphe vutakọta iphe, ẹphe kwatarụ l'ọkwata wolaaru eze phẹ lẹ Damasukosu. ²⁴ Ndu ojogu ndu Arámu onō bẹ bụ-a ndu habe nwahabe bẹ ẹphe chī bya ọgu onō; obenu lẹ Chipfu bẹ yeru phẹ igwerigwe ndu ojogu ndu Jiuda l'ẹka; kẹlẹ ẹphe harụ Chipfu, bụ Chileke kẹ nna phẹ. Ọ bụrụ g'ẹphe shi bụ onō nwa Jiowashi aphụ.

²⁵ Ndu Arámu onō tūgbuchaephō; kẹlẹ ẹphe mekararụ Jiowashi iphe ọkpobe emeka; ndu-ozí iya chīaru iya ẹjo-idzu; woru iya gbua l'iphe-azẹe ya; lẹ k'ishi ọchí nwatibe Jiehoyada onō, bụ onye uke Chileke, o gburu phọ. Ọo ya bụ; Jiowashi nwūhu; ẹphe lia ya lẹ mkpukpu Dévidi. Ọlẹ ẹphe

te eliduru iya l'ilu ndu eze. ²⁶Ndu ono chiru iya ejo-idzu ono bu: Zabadu nwa Shimeyatu, bu nwanyi Amonu nwuru iya; me Jiehozabadu nwa Shimiritu, bu nwanyi Mowabu nwuru iya. ²⁷A bya l'ako ehu unwegirima iya; me igwerigwe ozi, Chipfu zigbaberu l'ishi iya; me g'o gude mezia ulo Chileke g'o du g'o shi du; be e dekotaru lekwo, e deshuru iphe, ndu-eze meru. Oo ya bu; Amazaya, bu nwa iya nwoke buru eze nochia enya iya.

Teke Amazaya bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 14:1-6)

25 ¹Amazaya be nowaru ukporo apha l'apha ise teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze buru ukporo apha l'apha tete le Jierusalemu. Epha ne iya bu Jiehowadanu. Eka ne iya obu shi bu le Jierusalemu. ²Amazaya be meru iphe, pfuru oto lenya Chipfu. Ole o to gudegbudu obu iya mee ya. ³Aba-eze Amazaya bya anguerupho anguru; o gbushia ndu-ozu iya ono, bu phe gburu nna iya teke o bu eze pho. ⁴Ole o to gbuduru unwegirima ndu ono; kele o tsoru iphe ono, e deru lekemu; mbu lekwo Mosisu; lekwa ono, Chipfu turu ekemu su: "Ndu nwuru nwa be e tee gbudu l'ugwo iphe, unwu phe metaru; ophu eegbukwapho unwegirima l'ugwo iphe, nna, nwuru phe nu metaru; onyenonu be aa-laje l'iphe-eji, o metaru."

⁵Amazaya bya ekukobe ndu Jiuda; doo phe lenya-unuphu lenya-unuphu ndu bu nna l'ipfu Jiuda me l'ipfu Benjiaminu; gephe nodu leka ndu-ishi, bu ishi unu ndu ojogu labo l'ukporo iri iri; me leka ndu-ishi, bu ishi ndu ojogu ukporo ise ise. Ndu o gutaru be bu ndu nowaru shita l'ukporo apha kwaseru. O bya ahuma l'iphe, ephe du bu ukporo unu ugbo ukporo l'iri lesaa l'unu iri. Ndu ono bukota ndu a horu ahoho; mbu ndu suwaru eje ugu; buru ndu a-du ike paru arwa; me iphe, eegudeje egbobuta onwonye. ⁶Nokwapho g'o pfuru mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo talentu ise gude buta ndu ojogu ndu izurelu, du ukporo unu unwoke ugbo iri lebo l'unu iri, bu ndu ike dukota.

⁷No iya; onye ke Chileke byapfuta iya bya asu iya: "Gube eze; ge gu le ndu ojogu ndu izurelu ta aswikwaru jee ugu ono; noo kele Chipfu te eswikwaru ndu izurelu; ophu o to swiduru ndu Ifuremu. ⁸Ole-a; i -jewaa be obetakpoo ike ugu duchakpoo ngu idu-agma; be Chileke e-chitsukwa ngu l'iphu ndu ohogu ngu; noo kele oo Chileke bu onye nweru ike, oo-gudeje yeta eka; bya enweru ike, oo-gude chitsua nemadzu."

⁹Amazaya su onye ke Chileke ono: "?Bu gunu be anyi e-mekwanu le mkpola-ochaa ono, erwa iya du ukporo talentu ise ono, mu nuru ndu ojogu ndu izurelu pho?"

Onye ke Chileke ono su iya: "Chileke be a-dukwa ike nu ngu ophu ka ono shii."

¹⁰Tobudu iya bu; Amazaya chifuta ndu ojogu ono, shi l'ali Ifuremu byapfuta iya ono; su phe gephe lashia ibe phe. Iphe ono mee ehu ghushia phe egu ike. Ephe taru ehu chorochoro lashia ibe phe.

¹¹Obu bya eshihu Amazaya ike; o duta ndu nkiya; o buru phe eje le nsuda ali Unú; je egbushia ndu Siye; unu unwoke ugbo ukporo l'ise.⁸
¹²Unwoke ndu Jiuda ono kpatakwapfo unu unwoke ugbo ukporo l'ise^h le ndzu; chita phe je edobe l'eli eze mkpuma; bya eshi l'eka ono nwuhaa phe; ephe bya adaa; gwee onwophe arakabya.

¹³Ole ndu ojogu ono, Amazaya chiphuru azu g'ephe te etsoshi iya jee ogu ono; wubaru le mkpukpu ndu Jiuda; je eshilepho le Samériya lwua phe nlwu lanu jasú le Betu-Horonu; gbua unu umadzu esaa l'umadzu ukporo iriⁱ le ndu Jiuda ono; bya egwee ivu phe shii.

¹⁴Teke ono Amazaya shi l'eka o gbushiru ndu Edomu alwa ono be o chigbaa agwa ndu Siye. O dobe agwa ono; o buru nkiya; bya abaaharu iya eja; akporu iya unwu-isensu oku. ¹⁵Oo ya bu; Chipfu tanwuberu Amazaya ehu-eghu iya; o zia onye mpfuchiru; o jepfu Amazaya je asu iya: “?Bu gunu meru g'o gude o buru agwa, ta adudu ike nafuta ndu nkiya l'eka ngu be i choharu?” ¹⁶Onye mpfuchiru ono kpukwaduru-a opfu ono l'onu epfu; eze jipfube iya su iya: “?Bu ngu be anyi tutu eka gi buru onye mgbazi eze? Dobe onu doo! O -dudu be ee-gbukwa ngu.”

Oo ya bu; onye mpfuchiru ono no-kirishia; bya agbe teke ono su: “Mu maru le Chileke chipyawaru g'o mee gi laa l'iyi; kele i meru iphe, du nno; teme ophu i ngabeduru nchi l'idzu, mu chi-koshiru ngu.”

Ogu, daru ndu Jiuda waa ndu Izurelu *(2Ndu 14:8-14)*

¹⁷Tobudu iya bu; Amazaya, bu eze ndu Jiuda ye le ndu agbazijeru iya idzu bya achia idzu. O zia ozi g'e je zia eze ndu Izurelu, bu Jiowashi nwa Jiehowahazu mbu nwanwa Jiehu su iya: “Bya g'anyi le ngu daleedu onwanyi l'ogu.”

¹⁸Jiowashi, bu eze ndu Izurelu bya eziphu Amazaya, bu eze ndu Jiuda ozi azu su: “Oshi uke, du l'ubvu ubvu Lebanonu be ziru oshi sida, dukwapfo l'ubvu ubvu Lebanonu su iya: ‘Kena nwatibe mu ke nwoke nwada ngu g'o luru.’ Tobudu iya bu; anu-egbudu, bu l'ubvu ubvu Lebanonu ono ghatajephfo; o zoo oshi uke ono pyaapya. ¹⁹Iphe, iipfunu bu g'a humanu li lwu-kpewaru ndu Edomu. O buru iya meru g'o gude i nodu ekuanaa onwongu. Nodule-a l'ibe ngu. ?Bu gunu be iime gi kpataru onwongu opfu, e-me g'unu le ndu Jiuda daa?”

²⁰Obenu le Amazaya ta ngaduru iya nchi; kele oo Chileke be o shi l'eka k'ophu oo-woru phe ye ndu ohogu phe l'eka; noo kele ephe choharu agwa ndu Edomu. ²¹Oo ya bu; Jiowashi, bu eze ndu Izurelu chita ndu ojogu iya jeshia; ephe leze ndu Jiuda, bu Amazaya je aghaa ya le

⁸ 25:11 Iphe, o bu be bu 10,000. ^h 25:12 Iphe, o bu be bu 10,000. ⁱ 25:13 Iphe, o bu be bu 3,000.

mkpukpu Betu-Shemeshi, nọ l'alị Jiuda. ²²Ndu Ízurelu lwu-kpee ndu Jiuda; mee onyenonu gbalaa lashichaa ibe phe. ²³Jiowashi, bu eze ndu Ízurelu bya egude Amazaya nwa Jiowashi; mbu nwanwa Éhazaya; mbu eze ndu Jiuda le mkpukpu Betu-Shemeshi. Jiowashi kpuru iya rwua Jierúsalemu; bya enwutsushia igbulọ Jierúsalemu; a -gbẹ le Onu-abata Ifuremu je rwua le Onu-abata Mgbureku. Eka o nwutsuru be ogologo iya rwuru unu nkwo-eka. ²⁴O chitakota mkpola-ododo; me mkpola-ochaa; me iphe, bu ivu, o humaru l'eze-ulo Chileke, bu ndu ophu nọ l'eka Óbèdu-Edomu. O chitakwaphe iphe, bu eku, du l'ulo eze; me ndu atụ-chiru atụ-chi, lashia Samériya.

²⁵Amazaya, bu nwa Jiowashi; mbu eze ndu Jiuda bya anofua apha iri l'ise; ge Jiowashi nwa Jiehowahazu, bu eze ndu Ízurelu nwuhuchaaru. ²⁶Iphe ozo, Amazaya megbaberu; e -shi l'ishi jeye l'eka o bvuru be e dekotaru lekwo ndu eze ndu Jiuda me ke ndu Ízurelu. ²⁷Eshi teke Amazaya haru etso Chipfu be a nọ le Jierúsalemu gbaaru iya ejo-idzu; o gbalaa lashia mkpukpu Lakishi. Ephe ye ndu jepfuru iya le Lakishi l'eka ono je egbua ya. ²⁸Ephe gude inya palata odzu iya; bya eworu iya lia l'eka e liru nna iya phe le mkpukpu Dévidi.

Teke Uzaya bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 14:21-22; 15:1-7)

26 ¹Tobudu iya bu; ndu Jiuda l'ophu duta Uzaya, bu onye nowaru apha iri l'ishii eshinu, a nwuru iya; mee ya eze; o nochia enya nna iya, bu Amazaya. ²Oo ya be kpukwaru mkpukpu Elatu woru iya nuphu ndu Jiuda azu; ge Amazaya nwuhuchaaru lapfushia nna iya phe.

³Uzaya be nowaru apha iri l'ishii e -shi teke a nwuru iya teme o bya aburu eze ono. Iphe, o noru l'okwa-eze buru ukporo apha labo l'apha iri l'ebo le Jierúsalemu. Epha ne iya bu Jiekolaya. Eka ne iya obu shi bu le Jierúsalemu. ⁴Uzaya be meru iphe, pfuru oto l'enya Chipfu; egube ono, nna iya, bu Amazaya meru. ⁵O choru Chileke le teke Zekaraya nọ ndzu; o buru Zekaraya ono be kpọ-ziru iya uzo g'ọ tsuje Chileke ebvu. Jasukpoo g'ọ nọ-beru buru onye achọ Chipfu; be Chileke meerupho; iphe nodu ejehuru iya.

⁶Uzaya tugbua je etsoo ndu Filisitayinu ogu; nwutsushia igbulọ mkpukpu Gatu; me igbulọ mkpukpu Jiabune; me igbulọ mkpukpu Ashidodu. O bya akpushia mkpukpu l'alị Ashidodu; mewaro l'eka ozo l'alị Filisitayinu. ⁷Chileke yetaru iya eka o tsoo ndu Filisitayinu ogu; me ndu Arabu ono, bu l'alị Guru-Belu; bya eyekwaru iya pho eka o tsoo ndu Meyuni ogu. ⁸Ndu Amonu tufuaha utu anu Uzaya ono. Udụ iya ngakota je akpaa l'oke alị ndu Ijiputu; kele o byaru aburu onye atsụ ebvu shii.

⁹O kpushikwarupho ulo-eli le Jierúsalemu le Onu-abata Mgbureku; me le Onu-abata Nsuda; me le nkuji nkuji igbulọ ono; kpua ya; o shihugbaa

ike. ¹⁰Ọ kpùshia ọlọ-eli l'echiẹgu; bvushia iduma mini, ọ igwerigwe; kẹle o nweru iphe-edobe shii l'alì ọkpa úbvú, nọ l'úzo ẹnyanwu-aríba; mẹ lẹ phorokoto alì. O nweru ndu akọru iya opfu; mẹ ndu eletaru iya opfu-vayi-nu ẹnya l'alì úbvú úbvú; mẹ l'alì, emehuje iphe; kẹle emebe iphe l'alì bẹ o yenúkaru ẹnya.

¹¹Uzáya nweru ndu ojogu, e ziru k'ogu ọkpobe ezizi. Ẹphe anọduje l'odze l'odze eje ogu; mbụ ẹgube a gụru phẹ g'ẹphe nọduje. Ndu gụru phẹ nù bụ Jiyeḽu, bụ onye edeje ẹkwo; waa Maseya, bụ onye-ishi ozi. Ọ bụru onye lanu lẹ ndu-ishi ojogu eze, bụ Hananaya bẹ kpọ-ziru phẹ g'aa-gu iya. ¹²Iphe, ndu-ishi l'ẹnya-unuphu, bụ ndu-ishi ndu ojogu ono ọ bẹ bụ unu ishii l'ụkporo iri. ¹³Ndu ojogu, ẹphe bụ ishi phẹ ọ ụkporo unu ụmadzu ugbo ụkporo l'ẹsato; l'unu ụmadzu ẹsato; l'ụmadzu ụkporo iri l'ise. Ẹphe bụ ndu gude ọkphehu alwu ogu alwu-chiru eze gude emekperu iya ndu ọhogu iya. ¹⁴Uzáya nùkota ndu ojogu ono iphe, eegudeje egbobuta onwonye; mẹ arwa; mẹ okpu-igwe; mẹ uwe-ígwe; mẹ apfu; mẹ mkpuma, eegudeje agba rọbo. ¹⁵Lẹ Jierúsalemu bẹ o meshiru ugbo-igwe, a-nọduje agba apfu; bya atụ mkpuma, ha shii dobegbaa l'eli ọlọ-eli; mẹ l'eli nkuji nkuji igbulọ mkpukpu. Ndu meru iya nù bụ ndu eme ọna. Údù Uzáyá ngakọta ẹkameka; kẹle Chileke yetaru iya ẹka l'uzo, ọ biribiri jasuru; ọ buri onye aatsụ ebvu.

Ekpenta eme Uzáyá

(2Ndu 15:5-7)

¹⁶Ọle Uzáyá wataerupho eme ike ike ono; o kuahaa onwiya; eku-onwonye ono mee ya ọ buri ọlọ-l'iswi. Ọ tọ pfushiduru ike l'ẹka Chipfu, bụ Chileke iya; kẹle ọ bahuru l'eze-ọlọ Chipfu gẹ ya kpọ ụnwù-isensu ọku l'oru-ngweja ụnwù-isensu. ¹⁷Onye uke Chileke, bụ Azaríya; waa ndu-uke Chipfu, ọ ụkporo ụmadzu ẹno; bụkotaru ndu ike ọ; tsopyabẹ Uzáyá bahu l'eze-ọlọ ono. ¹⁸Ẹphe kwachia ya ọzo; sụ iya: “Gube Uzáyá; ọ tọ budi ngu bẹ ọ gbaru g'i kpọru Chipfu ụnwù-isensu ọku. Ndu ọ gbaru bẹ bụ ndu-uke Chileke, bụ phẹ bụ oshilọkpa Eronu; mbụ ndu ono, e doberu nsọ g'ẹphe kpoje ụnwù-isensu ọku ono. Shi l'ẹka ọ nsọ ono lufu; kẹle i mewaru iphe, adudu ree; mbụ l'i nafuwaru onwongu úbvù, shi l'ẹka Chipfu, bụ Chileke.”

¹⁹No iya; ẹhu ghuahaa Uzáyá egbu. Teke ono bẹ o gudewaa iphe, eegudeje akpọ ụnwù-isensu ọku l'ẹka gẹ ya kpọ ụnwù-isensu ọku. Ẹhu watae ya phọ egbu egbu l'opfu ono ndu-uke Chileke epfu ono; ekpenta mifuta iya l'egedegge ọnu-iphu; l'ẹka ọ pfuru lẹ mgboru ọru-ngweja ụnwù-isensu, nọ l'ime ọlọ Chipfu ono. Ndu uke Chileke ono tuko ele iya ẹnya. ²⁰Azaríya, bụ onye-ishi ndu-uke Chileke ono; waa ndu-uke Chileke ono g'ẹphe ha bya elee ya ẹnya; ẹphe hụma g'ekpenta tukurọ iya egedegge ọnu-iphu. Ẹphe mekebe ẹgwegwa nwufu iya l'ẹka ono. Yẹbedua l'onwiya mekebe-kwaphọ ẹgwegwa lufu; kẹle Chipfu byiwaru iya ẹka.

²¹Ekpenta ono bẹ meerupho eze, bụ Uzáya jasụ mbọku, ọ nwụhuru. O vuru ekpenta ono buru l'ulo iche. E bufu iya ebufu l'eze-ulo Chipfu. Ọ bụru Jiótamu, bụ nwa iya nwoke bẹ bụ onye-ishi l'ibe eze; bụru iya bụ onye-ishi ndu alị ono.

²²Iphe ọzo, Uzáya megbabèru; e -shi l'ishi jeye l'eka ọ bvuru bẹ bụ onye mpfuchiru Chileke, bụ Azáya nwa Emožu bẹ deshuru iya nụ. ²³No iya; Uzáya nwuhu lapfushia nna iya phẹ. E lia ya l'eka e liru nna iya phẹ; mbụ l'egu, nọ-kube ẹka eelije ndu eze; kele ẹphe sụru l'ọ bụ onye ekpenta. Jiótamu, bụ nwa iya nwoke bụru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Jiótamu bụ eze ndu Jiuda

(2Ndu 15:32-38)

27 ¹Jiótamu bẹ nọwaru ụkporo apha l'apha ise teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụ apha iri l'ishii. Ẹpha ne iya bẹ bụ Jierusha nwada Zadoku. ²Jiótamu meru iphe, pfuru ọto l'ẹnya Chipfu egube ono, nna iya, bụ Uzáya meru. Ọphu ọ tọ bahụkwannuru l'eze-ulo Chipfu ẹjọ abahụ gẹ nna iya; teme ndu Jiuda nọduele-a arwu urwuali, ẹphe arwu. ³Ọ kpụkwaru onu-abata, dụ ephekerephe, eeshije abahụ l'eze-ulo Chipfu. Bya akpụkwakwapho igbulọ Ofelu ẹka ha shii. ⁴Nokwaphọ g'ọ kpushiru mkpụkpu l'úbvú úbvú alị ndu Jiuda; ọ kpushia ẹka eedomije onwonye; mę ulo-eli l'eka ọswa dughaa.

⁵Jiótamu bẹ tsoru eze ndu Amonu ọgu; lwụ-kpee ya. L'apha ono bẹ ndu Amonu nuru iya mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dụ ụkporo talentu ise; mę ogbongu witi, dụ ụkporo unu l'unu ise; mę ogbongu balị, dụ ụkporo unu l'unu ise. Ndu Amonu ono bẹ nụkwaru iya phọ ọphu ha egube ono l'apha k'ẹbo iya; mę l'apha k'eto iya.

⁶Ọo ya bụ; Jiótamu bụru onye paru ẹka; noo kele o tsoerupho ụzo kẹ Chipfu, bụ Chileke iya kwaseru.

⁷Iphe ọzo, Jiótamu megbabèru; mę ọgu, ọ lwụkotaru; bẹ e dekọtaru l'ekwo ndu eze ndu Ízurelu; mę kẹ ndu Jiuda. ⁸Ọ nọwaru ụkporo apha l'apha ise teke ọ wataru aburu eze ono. Iphe, ọ nọru l'aba-eze bụru apha iri l'ishii lẹ Jierúsalemu. ⁹No iya; Jiótamu nwuhu lapfushia nna iya phẹ; ẹphe lia ya lẹ mkpụkpu Dévidi. Nwa iya, bụ Éhazu bụru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Éhazu bụ eze ndu Jiuda

(2Ndu 16:1-4)

28 ¹Éhazu bẹ nọwaru ụkporo apha teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụ apha iri l'ishii. Ọphu o meduru iphe, pfuru ọto l'ẹnya Chipfu egube ochoroke iya, bụ Dévidi meru. ²O tsoru ẹka ndu eze ndu Ízurelu; kpushiaru Balu ntẹkpe. ³Ọ kpọo ụnwù-isensu ọku lẹ nsụda Hinomu; kpọo unwu iya unwoke ọku gude gwee ẹja,

bụ iya bụ ẹbyi ono, ọha ono, Chipfu chifuru l'iphu ndu Ízurelu shi anọdu-je eme ono. ⁴O gweru ẹja; kpoo ụnwù-isensu ọku l'ẹka aagwajẹ iphe; mẹ l'úbvú úbvú; mękpoo lẹ mkpula mkpula oshi, jakashiru ajakashị.

⁵Ọo ya bụ; Chipfu, bụ Chileke iya woru iya ye l'ẹka eze ndu Arámu. Ndu Arámu lwu-kpee ya; kpua ikpoto ndu nkiya lẹ ndzụ; kpuru phẹ laa Damasukosu. E wokwaru iya phọ ye l'ẹka eze ndu Ízurelu, bụ onye gbu-shiru ndu kẹ Éhazu ono k'ophu parụ ẹka apaa. ⁶Peka nwa Remalaya bẹ gburu ụkporo unu unwoke ugbo iri l'ise l'alị Jiuda l'ujiku lanu; mbụ ndu bukota ojogu, ike dụ. Iphe, kparụ iya nụ buru l'ephẹ gwọberu Chipfu, bụ Chileke kẹ nna phẹ. ⁷Zikiri, bụ onye ojogu, ike dụ, shi l'ipfu Ifuremu bẹ gburu Maseya, bụ nwa eze; mẹ Azurikamu, bụ onye-ishi l'ibe eze; gbukwaaphọ Elukana, bụ onye etsota eze l'okwa. ⁸Ndu Ízurelu kpukoo ụkporo unu ụmadzu ugbo ụkporo l'ise lẹ ndzụ l'ime ndu Jiuda ono, bụ abubu phẹ ono. Ẹphe kpukoru unwanyi; mẹ unwu phẹ unwoke; mẹ unwu phẹ unwanyi; bya egwekwaaphọ ivu k'ophu parụ ẹka apaa vuru laa Samériya.

⁹Ọle o nweru onye mpfuchiru Chipfu, ẹpha iya bụ Odedu, bu lẹ Samériya. Ọ tugbua je agba ndu ojogu ono ndzuta g'ephẹ shi ọgu alwa Samériya; je asụ phẹ: “Unu lenu; Chipfu, bụ Chileke nna unu phẹ bẹ gude lẹ ndu Jiuda bẹ meru ẹhu nọdu egbu iya egbu; o woru phẹ ye unu l'ẹka. Ọle unu gudewaa ẹhu-iwe ophu rwuru imigwe gbushia phẹ. ¹⁰Nta-a bẹ unu tumberu g'unu dobe ndu Jiuda ono; mẹ ndu Jierúsalemu ono; mbụ unwoke phẹ mẹ unwanyi phẹ g'ephẹ buru ohu unu. Ọle-a; ?unubedua te emeadaru Chipfu, bụ Chileke unu iphe-ẹji ọo? ¹¹Unu ngaberu mu nchị nta. Unu duphu ndu abubu unu ono, unu kpukoru lẹ ndzụ ono azụ; kele oke ẹhu-egbu Chipfu bẹ dapfutaakwaru unu.”

¹²Tobudu iya bụ; Azaríya nwa Jiehohananu; mẹ Berekaya nwa Meshilemotu; mẹ Jiehezekaya nwa Shalumu; mẹ Amasa nwa Hadulayi, bụ iya bụ ndu-ishi ndu Ifuremu kwachia ndu ojogu ono ụzo, mbụ ndu ojogu ono, shi ọgu alwa ono; ¹³sụ phẹ: “Unu te edubatakwa ndu ono, unu kpuru lẹ ndzụ ono l'ẹka-a; kele iphe, unu tumberu bẹ bụ g'unu metabaa iphe-ẹji; mẹ iphe, Chipfu e-gude nmaa anyi ikpe; yekọbe l'ophu anyi mewaru ememe. Ikpe, nmaru anyi bẹ panukaru ẹka k'ophu oke ẹhu-egbu Chipfu atawa rijiriiri l'ẹhu ndu Ízurelu.”

¹⁴Ọo ya bụ; ndu ojogu ono nọdu l'iphu ndu-ishi; mẹ edzudzu-ọha ono haa ndu ono, ẹphe kpukoru ono; mẹ ivu, ẹphe gwekoru l'ogu ono. ¹⁵Tobudu iya bụ; unwoke, a guru ẹpha phẹ bya achita ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ ono; bya eye ẹka l'ivu ono, e gwekoru ono chita uwe yee ndu ophu gba ọto l'ime phẹ. Ẹphe nụ phẹ iphe eye l'ẹhu; mẹ akpokpa; mẹ nri; mẹ iphe-angungu; bya edebe phẹ manụ l'ẹka ọnyá, dụ phẹ l'ẹhu. E gude nkapfu-igara pata ndu ophu ike bvushiru; duru phẹ dulaaru ndu abubu phẹ lẹ Jieriko, bụ iya bụ ndu Ọha-mpfu. Ọo ya bụ; ẹphe lwatashia Samériya.

Éhazu arwọ n-yemẹka l'ẹka ndu Asiriya
(2Ndu 16:7-9)

¹⁶Ọ bụru teke ono bẹ eze, bụ Éhazu ziru ndu eze ndu Asiriya g'ephe bya eyetaru iya ẹka. ¹⁷Noo ọke ndu Edomu bẹ byaru bya etsoo ndu Jiuda ọgu ọzo; kpukoo ndu ẹphe kpukoru lẹ ndzụ. ¹⁸Ndu Filisitayinu bẹ zebata-kwarupho lẹ mkpukpu, nọgbaa l'alì ọkpa úbvú, nọ l'uzo ẹnyanwu-ariba; mẹ l'echiẹgu ndohali l'alì ndu Jiuda. Ẹphe lwuta mkpukpu Betu-Sheme-shi; mẹ Ajialonu; mẹ Gederotu; mẹ Soko; yele unwu mkpukpu, nọkota iya nù; bya alwuta mkpukpu Timuna yele unwu mkpukpu, nọ iya nù; mẹ mkpukpu Gimuzo yele unwu mkpukpu, nọ iya nù. Ẹphe buru l'ẹka ono. ¹⁹Chipfu gude k'iphe, Éhazu, bụ eze ndu Ízurelu meru wozeta ndu Jiuda alì; ọke Éhazu bẹ rwuru urwuali, dọ shii l'alì Jiuda; ọphu Chipfu egudedu ire iya ẹka. ²⁰Ọo ya bụ; Tigulatu-Pilesa, bụ eze ndu Asiriya labeshia ọphu oo yeru iya ẹka; ọ gbẹ byapfuta iya; bya anua ya nshì kpurukpuru. ²¹Éhazu shichakpoo l'ulo Chipfu; mẹ l'ulo eze; mẹ l'ulo ndu-ishi hata iphe nù eze ndu Asiriya ono; ọphu o to yetaduru iya ẹka.

Iphe-ẹji, Éhazu meru

²²Teke ono, eze, bụ Éhazu eje iphe-ẹhuka ono bẹ ọ kabaa aburu onye Chipfu te egudedu ire iya ẹka. ²³Ọ gweru ẹja nù agwa ndu Damasukosu, bụ iya bụ ndu ono, lwu-kperu iya nù ono. Ọ sù lẹ ya e-gwe ẹja nù agwa ndu Arámu g'ephe yetaru iya ẹka; eshi ọphu ẹphe yetaru ndu eze ndu Arámu ono ẹka. Obenu l'ọ ya mecharu mee yẹbedua waa ndu Ízurelu l'ophu laa l'iyi. ²⁴Éhazu bya achikobe ivu, dọ l'ulo Chileke; gbupyashia ivu ono kẹ yọgiri yọgiri. Ọ gu-chia mgbo ulo Chipfu ono agu-chi; tuko ẹkameka lẹ Jierúsalemu dokaa ẹnya-agwa. ²⁵Iphe, bukpo mkpukpu lẹ mkpukpu, dukota l'alì Jiuda bẹ o metakotaru ẹka aakpoje unwù-isensu ọku l'ẹnya-agwa. O shi nno kpatsu Chipfu, bụ Chileke kẹ nna iya phẹ ẹhu-eghu.

Anwuhu Éhazu
(2Ndu 16:19-20)

²⁶Iphe ọzo Éhazu megbaberu e -shi l'ishi jeye l'ẹka ọ bvuru bẹ e dekotaru l'ekwo ndu eze ndu Jiuda mẹ kẹ ndu Ízurelu. ²⁷No iya; Éhazu nwuhu lapfushia nna iya phẹ. Ẹphe lia ya lẹ mkpukpu Jierúsalemu. Ọle e te liduru iya l'ilu ẹka eelije ndu eze ndu Ízurelu. Hezekáya, bụ nwa iya nwoke bụru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Hezekáya bụ eze ndu Jiuda
(2Ndu 18:1-3)

29 ¹Hezekáya bẹ wataru aburu eze teke ọ nọwaru ukporo apha l'apha ise. Iphe, ọ nọru l'aba-eze iya lẹ Jierúsalemu bụ ukporo

apha l'apha tete. Epha ne iya bu Abáyijia nwada Zekaraya. ²Hezekáya meru iphe, pfuru ọto l'anya Chipfu egube ochooroke iya, bu Dévidi meru.

Hezekáya emecha eze-ulo Chipfu

³L'onwa mbu l'apha mbu, Hezekáya wataru aburu eze be o guhashi-ru mgbo eze-ulo Chipfu; bya emekwachaa ya emekwa. ⁴O bya edubata ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi; kukobe phe l'edupfu, no l'uzo ɛnya-nwu-awawa; ⁵bya asu phe: “Unube ndu Lívayi; unu ngaberu mu nchi! Unu dobe onwunu nsọ nta-a; unu edobe eze-ulo Chipfu, bu Chileke ke nna unu phe nsọ. Unu wofukota iphe, aaso oyi, no l'eka ono, du nsọ ono. ⁶Noo kele nna anyi phe shi buru ndu e gudedu ire phe eka; epe mee iphe, du eji l'anya Chipfu, bu Chileke anyi. Epe paru iya haa; wofu iphu l'eka Chipfu bu ebubu; bya agbakuta iya azu. ⁷Epe gu-chishikwarupho mgbo nwulo, eeshije abahu l'eze-ulo Chipfu; menyishicha oku l'oroku, du l'ulo ono; teme epe kpo-buhu unwu-isensu oku; epe gwebuhuru Chileke ke Izurelu ngweja-akpo-oku l'eka ono, du nsọ ono. ⁸O buru iya meru go gude oke ehu-eghu Chipfu dapfuta ndu Jiuda; me ndu Jierusalemu. O mee; epe buru iphe, anyi ishi edzu; mbu mee phe; epe buru iphe, aaso oyi bya anmaru ọtsa; egube unu gude ɛnya unu elenu iya-a. ⁹Oo ya meru iphe, e gude ogu-echi gbushia nna anyi phe. O buru iphe ono meru iphe, unwu anyi unwoke; me unwanyi; me unyomu anyi phe bu ndu no l'eka a kpuru phe le ndzu laa.

¹⁰“Iphe, du mu l'obu nta-a be bu ge mu le Chipfu gbaa ndzu; mbu Chileke ke Izurelu; k'ophu ehu-eghu iya ono, ata pfupfupfu ono a-lufu anyi l'ehu. ¹¹Unwu mu; unu te eyekwaru ozi unu eka lanu nta-a; noo kele Chipfu be hotaru unu g'unu pfuru l'iphu iya; ejeru iya ozi; mbu g'unu buru iya ndu-ozu; me ndu anoduje akporu iya unwu-isensu oku.”

¹²Tobudu ya bu; ndu Lívayi ono jikobe k'ozu ono. Oshilokpa Kohatu, tso iya nu be bu Mahatu nwa Amasayi; yee Jiowelu nwa Azariya. Oshilokpa Merari, tso iya nu buru Kishi nwa Abudi; yee Azariya nwa Jiehalelelu. Oshilokpa Geshonu, tso iya nu be bu Jiowa nwa Zima; yee Edenu nwa Jiowa. ¹³Oshilokpa Elizafanu, tso iya nu be bu Shimiri; yee Jiyuwelu. Oshilokpa Asafu, tso iya nu buru Zekaraya; yee Matanaya. ¹⁴Oshilokpa Hemanu, tso iya nu buru Jiehiyelu; yee Shimeyi. Oshilokpa Jiedutunu, tso iya nu buru Shemaya; yee Uzelu.

¹⁵Epe bya achikobechaa unwunna phe; bya emee onwophe; epe du nsọ. Oo ya bu; epe bahu je emechaa ulo Chipfu emecha; egube ono, eze tu-buru phe iya; mbu egube ono, Opfu Chipfu pfuru iya. ¹⁶Ndu uke Chileke bya abahu l'ime ime eze-ulo Chipfu ono je emechaa ya emecha. Iphemiphe, epe humaru, aaso nsọ, no l'eze-ulo Chipfu ono be epe chifutakotaru l'oma-unuphu ulo ono. Ndu Lívayi ye iya eka vuta vufu je awushi le nsuda nggele Kidironu. ¹⁷Eze-ulo ono be epe wataru emecha

lẹ mbọku mbụ l'ọnwa mbụ. O be lẹ mbọku k'ẹsato l'ọnwa ono ẹphe meta-be iya rwua lẹ nwụlo ono, eeshije abahụ l'eze-ulo Chipfu ono. Ọo ya bụ ẹphe gude abali ẹsato mechaa eze-ulo Chipfu ono l'onwiya. Ọ bụrụ ujiku iri l'ishii l'ọnwa mbụ ono bẹ ẹphe megheru iya.

Eeyephu ulo Chileke azụ l'ẹka Chileke

¹⁸Tọbodu iya bụ; ẹphe jepfu eze, bụ Hezekáya je asụ iya: “Anyi me-chaakwaru eze-ulo Chipfu ono l'ophu; mę ọru-nwẹja ẹka eegweje ngweja-akpọ-ọku; mę iphe, bụ ivu, aduje iya nụ; mę teburu ono, eedobeje buredi, eedobeje l'iphu Chileke ono; yee ivu, aduje iya nụ. ¹⁹Iphe, bụ ivu ono, eze Éhazu woshiru l'eze-ulo ono teke ọ bụ eze; mbụ teke ono e te gudedu ire iya ẹka ono bẹ e dobephuwaru azụ; teme anyi mechawa iya emecha. Ẹphe ụkotawa l'iphu ọru-ngweja Chipfu.”

²⁰No iya; o be l'ọnmewa ụtsu; eze, bụ Hezekáya gbalihu je ekukọta ndu-ishi mkpukpu ono; ẹphe jeshia l'ulo Chipfu ono. ²¹Ẹphe kpuru oke-eswi ẹsaa; mę ebili ẹsaa; mę unwu aturu ẹsaa; mę mkpi ẹsaa, ẹphe e-gude gwee ngweja-iphe-ẹji l'iswi ẹhu alị-eze ono; mę l'iswi ẹhu eze-ulo Chileke; mę l'iswi ẹhu ndu Jiuda. Eze sụ ndu-uke Chileke, bụ oshilokpa Eronu g'ẹphe gwee ngweja ono l'ọru-ngweja Chipfu. ²²Ọo ya bụ; ẹphe gbua oke-eswi ono; ndu-uke Chileke nata mee ya; phee l'ọru-ngweja. Ẹphe gbu-kwaphọ ebili ono; phee mee ya l'ọru-ngweja. Ẹphe bya egbua unwu aturu pho; phee mee ya l'ọru-ngweja. ²³Mkpi ono, e gude egwe ngweja-iphe-ẹji ono bẹ a kpụtakotaru je anụ eze; yele edzudzu-ọha ono; ẹphe byibegbaa phez ẹka. ²⁴Ndu uke Chileke gbushia mkpi ono; bya eworu mee ya gwee ngweja-iphe-ẹji l'ọru-ngweja; gude pfua ugwo iphe-ẹji, ndu Ízurelu l'ophu mekọtaru; kele eze bẹ turu ekemu sụ g'e gwee ngweja-akpọ-ọku ono; mę ngweja-iphe-ẹji ono l'iswi ẹhu ndu Ízurelu l'ophu.

²⁵Ọ bya achiru ndu Lívayi ye l'ulo Chipfu; nụ phez ogelenda; mę une; mę ogumogu; egube ono, ẹphe turu lekemu; mbụ Dévidi; yee Gadu, bụ onye aphujeru eze ophulanya; mę Nétanu, bụ onye mpfuchiru Chileke. Ekemu ono bẹ bụ ekemu, Chipfu shi l'ẹka ndu mpfuchiru iya tua. ²⁶Ọo ya bụ; ndu Lívayi pfuru gudegbaa ngwa-ebvu Dévidi ono; ndu-uke Chileke gudegbaa opu phez. ²⁷No iya; Hezekáya tua ekemu sụ g'e gwee ngweja-akpọ-ọku l'ọru-ngweja. A wataepho egwe ngweja ono; a wata agụ ebvu anụ Chipfu; bya egbu opu eye iya; akụ ngwa-ebvu, bụ kez Dévidi ono, bụ eze ndu Ízurelu. ²⁸Edzudzu-ọha ono l'ophu nọdu abarụ Chipfu ẹja; ndu ebvu nọdu agụ ebvu; ndu opu nọdu egbu opu. E mee ya nno jeye e gweghee ngweja-akpọ-ọku ono. ²⁹E gwegheepho ngweja ono; eze mę iphe, bụ ndu yele iya nọ l'ẹka ono tuko g'ẹphe ha phozeta baarụ Chipfu ẹja. ³⁰Eze, bụ Hezekáya; yele ndu-ishi ndu Jiuda bya epfuaru ndu Lívayi g'ẹphe gua ebvu ajaja nụ Chipfu; mbụ g'ẹphe gua ya l'uzo Dévidi; yele Asafu, bụ onye aphuje ophulanya guru iya. Ọo ya bụ; ẹphe gude ẹhu-utso gua ebvu ajaja ono; bya ephozeta baarụ Chipfu ẹja.

³¹Tòbudu iya bú; Hezekáya sù: “Nta bẹ unu dobewaru onwunu Chipfu iché. Unu gude ngweja; mẹ ngweja-ekele bya l'ùlo Chipfu.” Ọo ya bú; edzudzu-ọha ono wota ngweja; mẹ ngweja-ekele ono. Iphe, búkpoo ndu oovu evuvu l'obu wotagbaa iphe, ee-gude gwee ngweja-akpọ-ọku.

³²Anụ, edzudzu-ọha ono nuru g'e gude gwee ngweja-akpọ-ọku ono bẹ dọ oke-eswi ụkporo ẹto l'iri; mẹ ụkporo ebili ise; mẹ ụkporo unwu aturu iri. Anụ ono g'ọ ha bẹ búkota ọphu ee-gude gweeru Chipfu ngweja-akpọ-ọku. ³³Anụ, e doberu nsọ k'egwe ngweja ono bẹ dọ unu oke-eswi l'ụkporo oke-eswi iri; waa unu aturu ẹsaa l'ụkporo iri. ³⁴Ọle ndu-uke Chileke bẹ ha nwanshii; k'ọphu bú l'ẹphe ta adudu ike swashikota akpọ l'anụ ono, e gude egwe ngweja-akpọ-ọku ono. Ọ búru unwunna phẹ, bú ndu Lívayi bẹ yetarụ phẹ ẹka gẹ ndu ọzo, bú ndu-uke Chileke dobefua onwophe nsọ; ẹphe yeru phẹ ẹka ono jasụ ozi, dọ iya nụ bvụ; kele ndu Lívayi bẹ ọ ka erwu l'ẹhu kẹ g'ẹphe dobe onwophe nsọ eme lẹ ndu-uke Chileke. ³⁵Anụ, e gude eme kẹ ngweja-akpọ-ọku ono bẹ ha igwerigwe; mękwapho ẹba-anụ, e gude egwe ngweja-ẹhu-guu; mẹ ngweja-mẹe, ayijeru lẹ ngweja-akpọ-ọku ono.

Noo ya; ozi, eejẹ l'ùlo Chipfu bya alwa azu l'ọnodu iya. ³⁶Hezekáya yẹle ndu Jiuda g'ẹphe ha tekọta ẹsua k'iphe, Chipfu meru ndu nkiya; kele iphe ono bẹ e mekọtaru ẹgwegwa ẹgwegwa.

Aakwakọbe k'ọbo Ojẹghata

30 ¹Tòbudu iya bú; Hezekáya bya ezikọta iphe, bú ndu Ízurelụ mẹ ndu Jiuda ozi; dekwarupho ẹkwo-ozi nụ ndu Ifuremu; mẹ ndu Manáse g'ẹphe byakọta l'eze-ùlo Chipfu lẹ Jierúsalemụ; k'ọphu ẹphe a-bọru Chipfu, bú Chileke kẹ Ízurelụ ọbo Ojẹghata. ²Eze yẹle ndu-ishi; mẹ edzudzu-ọha ono, nọ lẹ Jierúsalemụ bya achipyaa ya l'ọo l'onwa k'ẹbo bẹ ẹphe a-bọ ọbo Ojẹghata ono. ³Ẹphe ta abọduru iya teke aabọje iya; noo kele ndu doberu onwophe nsọ lẹ ndu-uke Chileke ta ahadụ shii; ọzo bú lẹ ndu Ízurelụ te eshidu dzukowaa lẹ Jierúsalemụ. ⁴Iphe ono, ẹphe chítaru idzu iya ono tuko dọ eze yẹle ndu Jiuda l'ophu ree. ⁵Tòbudu iya bú; ẹphe pfua ya hoo haa sù l'aa-ra iya arara l'alì Ízurelụ mgburugburu; e -shi lẹ Biye-Sheba jasụ lẹ Danu gẹ ndu Ízurelụ wuru byatashia Jierúsalemụ bya abọoru Chipfu, bú Chileke kẹ Ízurelụ ọbo Ojẹghata ono; noo kele ẹphe ta adudu igwerigwe zefuta bya abọo ọbo-iphe ono egube e deru iya l'ẹkwo.

⁶Eze taa ekemu gẹ ndu ọkpa-egwa jegbabekota alì Ízurelụ; mẹ alì Jiuda. Ẹphe gude ẹkwo-ozi, eze yẹle ndu-ishi iya deru jeshia. Iphe, e deru l'ẹkwo-ozi ono bẹ sùru:

“Unubẹ ndu Ízurelụ; unu lwaphuta azu lwapfuta Chipfu; mbụ Chileke kẹ Ẹbirihamu; mẹ Áyizaku; mẹ Ízurelụ; k'ọphu ọo-ghachiru unu iphu ọzo; mbụ unubẹ nwa ndu ọphu wafuru l'ẹka ndu eze ndu Asiriya ono. ⁷Unu ta adukwa gẹ nna unu phẹ; mẹ unwunna unu phẹ, bú ndu ono, dọru Chipfu,

bụ Chileke kẹ nna phẹ ghelegheleghele k'ophu bụ lẹ Chipfu meru phẹ; ẹphẹ bụru mkpurupyata ẹgube unu hụmanuru-a. ⁸Unu te kwefukwa ike gẹ nna unu phẹ. Iphe, unu e-mechia bụ g'unu woru onwunu ye Chipfu l'ẹka. Unu bya l'eze-ulo iya ono, dụ nsọ; mbụ ulo ono, o mewaru g'ọ dụ nsọ jasụ lẹ tuutuutuu lẹ mimiimii ono. Unu abajeru Chipfu, bụ Chileke unu ẹja; k'ophu ẹhu-eghu iya ono, ata pfupfufu ono a-lufu unu l'ẹhu. ⁹Ọ -bụru l'unu lwapfutaru Chipfu ọzo; bẹ ndu kpuru ụnwunna unu; mẹ ụnwegirima unu phẹ lẹ ndzụ a-phuru phẹ obu-imemini; haa phẹ ẹphẹ alwaphuta azụ l'alị-a; kẹle Chipfu, bụ Chileke unu bẹ bụ onye emeje eze-iphe-oma; bya aburu onye aphuje obu-imemini. Ọ tọ byadu ewofu iphu iya l'ẹka unu nọ; mẹ ọ -bụru l'unu lwapfutaru iya."

¹⁰Ọo ya bụ; ndu ọkpa-ẹgwa ono tuko mkpukpu lẹ mkpukpu jegbabekota l'alị ipfu Ifuremu; mẹ k'ipfu Manáse jasụ l'alị ipfu Zebulun. Obenu l'ọo ọchi bẹ aachị phẹ; aja phẹ ewenu. ¹¹Ọle o nweleru-a ndu ọphu haru shi l'ipfu Asha; mẹ ipfu Manáse; mẹ ipfu kẹ Zebulun, bụ ndu kweru wozeta onwophe alị byatashia Jierúsalemu. ¹²Nokwaphọ g'ẹka Chipfu dụ l'ẹhu ndu Jiuda; o mee k'ophu obu phẹ bụ nanu; ẹphẹ nọdu eme iphe, Chipfu pfuru ẹgube eze yee ndu-ishi sụru phẹ g'ẹphẹ mee.

Aabọ ọbo Ojaghata ono

¹³No iya; ikpoto nemadzu bya edzukọo lẹ Jierúsalemu g'ẹphẹ bọo ọbo-iphe ono, aatajẹ buredi, ekoduru ekoko l'ónwa k'ẹbo. Ẹphẹ dzukoberu k'ophu parụ ẹka apaa. ¹⁴Ẹphẹ wu-lihu; tuko ẹnya ẹka e shi agwajẹ iphe lẹ Jierúsalemu wofukọta. Ẹphẹ vutakwaphọ ẹnya ẹka aakpoje ụnwù-isensu ọku je enwuru ye lẹ nsụda Kidirọnu.

¹⁵O rwua l'abalị iri l'ẹno l'ónwa k'ẹbo ono; ẹphẹ gbua nwaturu Ojaghata ono. Iphere bya adu ndu-uke Chileke ono; mẹ ndu Lívayi. Ẹphẹ je emechaa onwophe emecha; gude anu, ee-gude gwee ngweja-akpo-ọku byatashia l'ulo Chipfu ono. ¹⁶Ẹphẹ je anọdukota l'onodu, ẹphẹ anọduje; ẹgube ono, o pfuru iya; mbụ ekemu Mósí, bụ onye kẹ Chileke. Ndu uke Chileke ono woru mee-iphe ono, ẹphẹ nataru l'ẹka ndu Lívayi ono phekota l'oru-ngweja ono. ¹⁷Igwerigwe, ndu nọ l'igwe-ọha ono bẹ te emechaduru onwophe emecha. Ọ bụru iya meru g'ọ gude ndu Lívayi gbuaru ndu ono, aasọ nsọ ono nwaturu Ojaghata nkephẹ; k'ophu ẹphẹ e-me iya g'ọ duru Chipfu nsọ. ¹⁸Ndu ọphu ka l'otu lẹ ndu shi l'ipfu Ifuremu; mẹ ipfu Manáse; mẹ ipfu Isaka; mẹ kẹ Zebulun bẹ te emechaduru onwophe emecha; ọle ẹphẹ rikwanuru iphe Ojaghata ono. Eriri, ẹphẹ riru iya ta abukwa ẹgube ono bẹ e deru iya l'ẹkwo. Ọle Hezekaya pfukwanuru nọ Chipfu l'iswi ẹhu phẹ sụ: "Gẹ Chipfu, bụ onye ono, dụ ree ono guaru ¹⁹onyemonye nvu; mbụ onye gude obu iya l'ophu achọ Chipfu, bụ Chileke kẹ nna iya phẹ; e -gudekpọoro l'onye obu te emeduru onwiya g'ọ duebe ree g'ekemu k'eze-ulo Chileke pfuru." ²⁰Ọo ya bụ; Chipfu numa epfufu, Hezekaya pfuru nọ iya; bya emee; ẹhu dụ ndu ono ike.

²¹Ndu Ízurelu, bu ndu ophu nọ lẹ Jierúsalemu gude ẹhu-utso bọo ọbo-iphe, aatajẹ buredi, ekoduru ekoko ono ujiku ẹsaa. Ndu Lívayi mẹ ndu-uke Chileke nọdu anọduje agụ ebvu anụ Chipfu mbọku-mbọku; ẹphe nọdu egudeje ngwa-ebvu, ada ọda agụ ebvu ono.

²²Hezekáya pfuru opfu, agba unme nụ ndu Lívayi, goshiru l'o doru pẹ ẹnya; mbụ ozi, ẹphe ejeru Chipfu. Abalị ẹsaa ono bẹ ẹphe rikotaru iphe; egwe ngweja-ẹhu-guu; bya ekele Chipfu, bu Chileke kẹ nna pẹ ekele.

²³Ndu ono l'ophu bya ekweta l'ẹphe a-bọfua ọbo-iphe ono ujiku ẹsaa ọzo. Ọo ya bu; ẹphe gude ẹhu-utso bọo ọbo-iphe ono abalị ẹsaa ọzo.

²⁴Hezekáya, bu eze ndu Jiuda bya anụ ndu ono unu oke-eswi labọ l'ukporo iri; mẹ unu aturu iri l'ẹsaa l'ukporo iri. Ndu-ishi nụ pẹ unu oke-eswi labọ l'ukporo iri; mẹ unu aturu ugbo ukporo l'ise g'ẹphe gbushia gude bọo ọbo-iphe ono. Igwerigwe lẹ ndu-uke Chileke mecha onwophẹ emecha. ²⁵Iphe, bu ndu Jiuda l'ophu tekota ẹswa; mẹ ndu-uke Chileke; mẹ ndu Lívayi; mẹkpoo ndu shi Ízurelu bya ndzukọ ono; mẹkwapho ndu lwaru alwalwa, shi l'alí Ízurelu bya; mẹkpoo ndu ophu bu ebubu l'alí Jiuda.

²⁶Ẹhu-utso kwatakpo ha shii lẹ Jierúsalemu; kele e -shi lẹ teke Sólomonu, bu nwa Dévidi, shi buru eze ndu Ízurelu bẹ ta adujeduru iphe, du nno, dujeru lẹ Jierúsalemu. ²⁷Tobudu iya bu; ndu-uke Chileke; mẹ ndu Lívayi wulihu goru onu-oma nụ ndu ono; Chileke numa olu pẹ; epfufu, ẹphe epfu anụ Chileke rwua imigwe, bu ẹka ono, du nsọ, o bu ebubu ono.

31 ¹E meghechaepho iphemiphe ono; ndu Ízurelu l'ophu, nọ l'ẹka ono wu-lihu bahu l'ime mkpukpu ndu Jiuda; je atuko mkpuma, e dobegbaaru nsọ kupyashikota akupyashi. Ẹphe gbutsushia itso Ashera; bya enwutsushia ẹka aagwajẹ iphe; mẹ iphe, bu ẹnya ẹka aagwajẹ iphe, nọkota l'alí Jiuda l'ophu; mẹ kẹ Benjiaminu; mẹ kẹ Ifuremu; mẹ kẹ Manáse. Ẹphe mee ya nno jasụ ẹphe mebyishikota iphemiphe ono. E mecha; ndu Ízurelu lashichaa mkpukpu pẹ; onyenonu lasha ibe iya.

Iphe, a nuru g'e gude baaru Chipfu ẹja

²Hezekáya bya agbaa ndu-uke Chileke; mẹ ndu Lívayi l'ogbo l'ogbo. O kechaaru ozi nụ ogbo nonu; mbụ ozi, gbaru ndu-uke Chileke; mẹ ozi, gbaru ndu Lívayi. Ozi pẹ bu egwe ngweja-akpo-oku; mẹ egwe ngweja-ẹhu-guu; mẹ anọdu l'onu-ulo Chipfu eje ozi; ekele Chipfu ekele; agụ ebvu ajaja anụ iya. ³Eze bya eshi l'iphe, o nweru enweru hata anụ nụ g'e gude gwee ngweja-akpo-oku l'utsu mẹ l'uzenyashi; mẹ k'eswe-atuta-unme; mẹ k'onwa ọphúú; mewarto k'ọbo-iphe, geru egeru; mbụ egube ono, e deru iya l'ekemu Chipfu.

⁴Ọ bya atụa ekemu gẹ ndu bu lẹ Jierúsalemu woru okiphe, rwuberu ndu-uke Chileke; mẹ ndu Lívayi nụ pẹ; k'ophu ẹphe e-yeru ẹhu l'eme ekemu Chipfu. ⁵Ekemu ono bya angaa ẹkameka; teke ono teke ono; ndu Ízurelu nọaha akpuru-iphe-mbụ pẹ; mbụ ereshi; mẹ mẹ ọphúú; mẹ manụ

olivụ; mę manụ-ẹnwu; mękpoo iphemiphe, shi l'egu. Ephe vubatakwa-pho oke-lanụ-l'uzo-iri, shi l'iphemiphe, ephe nweru; o nyibe anyibe. ⁶Ndu Izurelu; mę ndu Jiuda, bukota lę mkpukpu, nọgbaa lę Jiuda wotakwapho oke-lanụ-l'uzo-iri, shi l'eswi phe; mę laturu phe; mę leghu phe bya anụ. Ephe nukwapho oke-lanụ-l'uzo-iri, shi l'iphe, du nsọ, e doberu Chipfu, bu Chileke phe nsọ. Ephe kube iya l'ikpo l'ikpo. ⁷Ephe wataru akube iphe ono l'ikpo l'ikpo l'onwa k'eto; o buru l'onwa k'esaa ya bę ephe megheru iya. ⁸Teke Hezekaya yee ndu-ishi byaru ahuma g'iphe ono kutaru l'ikpo l'ikpo; ephe jaa Chipfu ajaja; bya agoru onu-oma nu ndibe iya, bu ndu Izurelu.

⁹Hezekaya bya ajiahaa ndu-uke Chileke; mę ndu Liviayi g'ee-me iphe ono, kutaru l'ikpo l'ikpo ono. ¹⁰Azariya, bu onye-ishi ndu-uke Chileke ono; mbu onye onu-ulo Zadoku bya eyee onu su: "Anyi wataru eriji ephe e -shi teke a wataru evubata iphe ono l'eze-ulo Chipfu; teme ophu aphoduje aphodu paa eka; noo kele Chipfu bę keberu ndibe iya l'oma. Oo ya meru iphe, eze iphe, ha egube-a tsufutaru etsufuta."

¹¹Hezekaya bya epfuaru phe g'ephe dozia mkpuru, aakwakobeje iphe l'ulo Chipfu; ephe bya edozia ya. ¹²Ephe yeru ehụ vubakota iphe ono, a nuru ono l'ime mkpuru ono; mękpoo oke-lanụ-l'uzo-iri pho; mę iphe, e doberu nsọ. O buru Konanaya, bu onye Liviayi bę bu onye-ishi, eleta phe enya. Onye etsota iya nu buru nwune iya, bu Shimeyi. ¹³Eze, bu Hezekaya; mę onye-ishi eze-ulo Chipfu, bu Azariya bya ahota ndu a-nodu l'eka Konanaya yeke nwune iya, bu Shimeyi eleta iphe ono enya. Ndu ephe hotaru bu: Jiehiyelu; mę Azazaya; mę Nahatu; mę Asahelu; mę Jierimotu; mę Jiozabadu; mę Eliyelu; mę Isumakaya; mę Mahatu waa Benaya.

¹⁴O buru Kore, bu nwatibe onye Liviayi, bu Imuna; mbu onye-nche onu-abata uzo enyanwu-awawa bę iphe, a nuru Chileke egube oovu nemadzu evuvu l'obu du l'eka. Iphe, a nuru Chipfu; mę iphe, kachakpoo adu nsọ bu iya anoduje ekeshi iya. ¹⁵Ndu yekporu ehụ eyetaru iya eka lę mkpukpu eka ndu-uke Chileke bu ebubu bę bu: Edenụ; mę Minyaminu; mę Jieshuwa; mę Shemaya; mę Amaraya; mę Shekanaya. Ephe yetaru eka ekeshiru ndu-uke Chileke ibe phe iphe, gbaru phe nu. Ephe keshiru iphe ono l'ogbo l'ogbo. O buru g'a nuru ogerenya bu g'a nuru nwata.

¹⁶Ndu ozo, ephe keru iphe gbaa bę bu unwoke, nowaru shita l'apha eto kwaseru, bu ndu epha phe no l'ekwo, e deshiru g'e shiru nwua phe; keru gbaa iphe, bukpoo ndu abahuje l'ulo Chipfu je eje ozi mboku-mboku. Ephe keru phe iya g'ozu, ephe ejegbaa gbaru; mę l'ogbo l'ogbo phe. ¹⁷Ephe bya ekeru gbaa ndu-uke Chileke, e deru epha phe lenya-unuphu phe egube e shi nwua phe; mę ndu Liviayi, nowaru shita l'ukporo apha kwaseru. Ephe keeru phe iphe ono g'ozu phe gude du; mę l'ogbo l'ogbo phe. ¹⁸E deshichaaru epha unwegirima phe; mę unyomu phe; mę unwu phe unwoke; mę unwu phe unwanyi lę mkpukpu ono l'ophu l'ekwo, e deshiru g'e shiru nwushia phe; kele ephe gbaru g'e gude ire phe eka l'edobe onwophe nsọ.

¹⁹A bya lẹ ndu-uke Chileke, bụ oshilokpa Eronu; mbụ ndu ono, bu l'egu, nọ-pheru mkpukpu pñe mgburugburu; ephebedua bẹ a gutaru unwoke lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu g'ephe keeru unwoke oshilokpa Eronu ono iphe nkephẹ; mēkpoo ndu e deru epa pñe l'ekwo, e deshiru g'e shi nwushia ndu Liviayi.

²⁰Iphe ono bẹ bụ iphe, Hezekaya meru l'alị ndu Jiuda l'opfu. O meru iphe, dū ree; mē iphe, pfuru ọto; bya aburu onye e gude ire iya aka l'eka Chipfu, bụ Chileke nọ. ²¹Iphemiphe, o yeru aka k'ememe l'ozu, dū l'ulo Chileke; mē l'eme ekemu; mē eme iphe, a sūru g'e meje; mbụ l'achọ Chileke iya; bẹ o gudekọta obu iya l'opfu mee. Eshi nno iphe nọdu ejehuru iya.

Senakeribu abya oḡu lẹ Jierúsalemu

(2Ndu 18:13-27; 19:14-19,35-37; Azá 36:1-22; 37:8-38)

32 ¹Hezekaya meghechaepfu iphemiphe ono, o yeru ehu mee ono; eze ndu Asiriya, bụ Senakeribu chita ndu oḡu iya; ephe zebata l'alị Jiuda; bya ekephetabaa mkpukpu, a kpūshuru ike. Ọ buri iphe, ọori bụ lẹ ya a-lwutacharu iya onwiya. ²Hezekaya bya ahumaepfu lẹ Senakeribu byaru; tēme l'iphe, ọ gbaru enya iya bya bụ g'ọ lwua Jierúsalemu. ³O jepfu ndu-ishi iya mē ndu oḡu iya l'idzū; ephe sū l'ephe a-tuko je enwuchishia enya-mini, dū lazū mkpukpu ono g'ọ ghabuhu mini. Ephe yetaru iya aka mee ya. ⁴Ikpoto nemadzū dzukobe; ephe je enwuchishia enya-mini ono g'ọ ha; mē nggele, asoghataje l'alị ono. Ephe sū l'ephe tee kwedu gē ndu eze ndu Asiriya hūma mini, ephe a-ngu; m'ephe -byaepfu. ⁵Hezekaya bya ephu-be iphu kpukwachaa aka daru adada l'igbulọ mkpukpu ono; bya akpūshia ọlo-eli ọlo-eli l'eli igbulọ ono. Lazū igbulọ ono bẹ ọ kpuru igbulọ ọzo. Ọ bya emee agbarike igbulọ mkpukpu Dévidi; ọ kabaa eshihu ike. Ọ kpūshikwaa-pfu ngwogu, dū igwerigwe; mē iphe, eegudejegba egbobuta onwonye.

⁶Ọ bya edobe ndu oḡu, a-buru ishi ndu Izurelu. Ọ bya ekukobe pñe; ephe byapfuta iya l'edupfu, nọ l'onu mkpukpu ono. O pfuaru pñe opfu, e-me g'obu shihu pñe ike sū: ⁷“Unu shihukwa ike; gē ndzū ta agukwa unu. Unu ta tsukwa ebvu; opfu ehu arwūshihukwa unu lẹ k'eze ndu Asiriya; yele ikpoto ndu ephe l'ia swi; kele onye nọ swiru anyi bẹ kakwa onye opfu nọ swiru pñe nū okpehu. ⁸Iphe, o nweru bẹ bụ ngwogu nemadzū mmanu; obenu l'anyibedua nweru Chipfu, bụ Chileke anyi, bụ onye e-yetaru anyi aka lwū-chiru anyi oḡu.” Iphe ono, Hezekaya, bụ eze ndu Jiuda pfuru ono mee; meji nmapfuru ndu Jiuda.

⁹A nonyaa; eze ndu Asiriya, bụ Senakeribu; mbụ onye ono, chī ndu oḡu iya kepheta mkpukpu Lakishi ono bya ezia ndu-ozu iya g'ephe je Jierúsalemu je ezia Hezekaya, bụ eze ndu Jiuda; mē iphe, bụ ndu Jiuda, nọ lẹ Jierúsalemu ozu sū:

¹⁰“Waa iphe, Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya pfuru baa: ?Bụ lẹ gunu bẹ unu chiru upfu kwē; meru g'ọ gude unu noshia lẹ Jierúsalemu l'eka

e kephetaru unu ekepheta? ¹¹ ?Unu maru-a l'ọ eduphu bẹ Hezekáya edu-phu unu l'ẹka ọosuje unu lẹ Chipfu, bụ Chileke unu a-nafuta unu l'ẹka eze ndu Asiriya? Iphe, oome bụ g'ẹgu-nri; mę ẹgu-mini gbushia unu. ¹² ?Tọbu-du Hezekáya ono bẹ wofuru ẹka aagwaję iya; bya emebyishia ọru-ngweja iya; bya asụ ndu Jiuda ẹphe lẹ ndu Jierúsalemu l'ọo l'atatiphu ọru-ngweja lanu bẹ ẹphe a-baję eja; ọ buru l'ẹka ono bẹ ẹphe a-kpoje ụnwù-isensu ọku?

¹³ “?Unu ta amadu iphe, mu lẹ nna mu phe meru iphe, bụ ndu alị ọzo? ?Agwa ọhamoha ono dukporu-a ike nafuta alị phe l'ẹka mu? ¹⁴ A bya l'ọha ono, nna mu phe meru; ẹphe buru mkpurupyata ono; ?denu agwa ọhamoha ono ọphu duru ike nafuta ndu nkiya l'ẹka mu? ?Denu gę Chileke nkunu e-shi du ike nafuta unu l'ẹka mu? ¹⁵ Ọphu g'unu te ekwekwa gę Hezekáya ghọ-gbua unu; dephushia unu g'odephushi unu ono. Unu te ekwetashi nkiya; kele ọ tọ dukwa agwa ọha; ọzoo k'alị-eze ọphu dụjewaru ike nafuta ndibe iya l'ẹka mu; ọzoo l'ẹka nna mu phe. ?Denuwaro g'ọ bụ-chia Chileke unu a-nafuta unu l'ẹka mu?”

¹⁶ Ndu ozi Senakeribu ono pfutoshibakwapho Chipfu, bụ Chileke; me onye-ozu Chipfu ono, bụ Hezekáya. ¹⁷ Eze, bụ Senakeribu dekwapho ẹkwu-ozu gude pfungashia Chipfu, bụ Chileke kę Ízurelu ẹhu; mbụ epfu-byishi iya asuje: “Ọo ẹgube ono, agwa ndu alị ọzo ta adudu ike nafuta ndu nkiya l'ẹka mu pho; bụ gę Chileke kę Hezekáya ta adukwapho ike anafuta ndu nkiya l'ẹka mu.” ¹⁸ Ndu ozi Senakeribu ono gude opfu ndu Jiuda rashia ya ike gę ndu Jierúsalemu ono, nọ l'eli igbulọ mkpukpu ono numa iya; g'ẹphe shi nno mee gę ndzụ gụhu phe; ẹphe atsuahaa ebvu; k'ọphu ẹphe e-shi nno nata mkpukpu ono. ¹⁹ Ẹphe pfuaharu Chileke kę Jierúsalemu sukusuku g'ọ bụ agwa ndiphe, bụ iphe, nemadzu gude ẹka iya mee.

²⁰ Eze, bụ Hezekáya waa onye mpfuchiru, bụ Azáya nwa Emọzu bya epfuru nụ Chileke; raku iya; o rwua l'imigwe lẹ k'iphe ono. ²¹ Chipfu zia ojozi; ọ bya echigbushia iphe, bụ ndu ojogu, ike du l'ogu; mę ndu-ishi ndu ojogu; mę ndu-ishi ọzo, nọ l'odu-ogu eze ndu Asiriya ono. Eze ndu Asiriya ono gude iphere laphushia azu l'alị iya. Ọlwa bya abahu l'eze-ulo agwa iya; ọ duru unwu iya unwoke gude ogu-echi je egbuta iya tva.

²² Ọo ya bụ; Chipfu shi nno dzoo Hezekáya yele ndu bu lẹ Jierúsalemu l'ẹka Senakeribu, bụ eze ndu Asiriya; męwaro l'ẹka ndu ọzo. Ọ nwuberu phe ẹnya ibekęboebo. ²³ Igwerigwe vuta iphe bya anu Chipfu lẹ Jierúsalemu; mę iphe, eregbaa ire, ẹphe nuru Hezekáya, bụ eze ndu Jiuda. E -shi teke ono bẹ ọhamoha byaru edobe iya l'onodu, ha shii.

Iphe-ememe guderu Hezekáya
(2Ndu 20:1-3,12-19; Azá 38:1-3; 39:1-8)

²⁴ A nonyaa iphe-ememe gude Hezekáya; k'ọphu bụ l'ọ nọwaa l'onu onwu. O pfuru nụ Chipfu; ọ za iya; bya emeru iphe-ọhumalenya nụ iya.

²⁵Hezekáya gbẹ wata etse etsetse l'ime obu iya; ọphu ọ dudu iphe, o meru lẹ k'iphe-oma ono, ọ nataru ono. Ọo ya bu; oke ẹhu-eghu Chipfu dapfuta iya; me ndu Jiuda; me ndu Jierúsalemu. ²⁶Tobudu iya bu; izimanu etsetse ono lwa Hezekáya ye le ndu Jierúsalemu azu. Ọo ya bu; Chipfu haa phe atụ-koshi oke ẹhu-eghu iya lẹ teke Hezekáya bu eze.

Iphe, Hezekáya nweru

²⁷Hezekáya bẹ nweru iphe shii; teme a ọdu akwabẹ iya ubvu, ha shii. O metaru onwiya mkpuru ẹka ọokwakobeje mkpola-ochaa; me mkpola-ododo; me mkpuma, vugbaa oke aswa; me manu, eshi mkpo; me iphe, eegudeje egbobuta onwonye; mewaro ivu ozo, vugbaa oke aswa. ²⁸Ọ kpukwarupho ọlo ẹka oodobeje ereshi; me ẹka oodobeje mee; me manu; nweru oka-eswi, du iche iche anoduje; me mgbabu ẹka aturu anoduje. ²⁹Ọ kpushiaru onwiya mkpukpu lẹ mkpukpu; nweru ikpoto aturu; me egbu; me eswi; keke Chileke nuru iya ẹku, paru ẹka apaa.

³⁰Ọo Hezekáya bẹ mechiru ẹka mini Gihonu eshije l'uzo imeli asofu; bya eshi l'uzo ali iya gbuhaarụ iya uzo l'uzo ẹnyanwu-ariba mkpukpu Dévidi. Hezekáya mekọta iphemiphe, o meru; o jehuru iya. ³¹O be teke ndu-ishi ndu Babilonu yeru ndu abya amaru ge k'iphe-ohumalenya pho, Chipfu meru l'ali ono meru; Chileke haa ya g'ọ dalee ya; maru iphe, dukota iya l'obu.

Anwuhu Hezekáya

(2Ndu 20:20-21)

³²Iphe ozo, Hezekáya megbaberu; me g'ọ gude goshi l'ọ yeru Chileke obu; be e dekotaru l'ophulanya onye mpfuchiru, bu Azáya nwa Emožu; me l'ekwo ndu eze ndu Jiuda; me ke ndu Izurelu. ³³Ọo ya bu; Hezekáya nwuhu lapfushia nna iya phe. E lia ya l'okpa ubvu ẹka e liru iphe, bu Nwa Dévidi. Ndu Jiuda l'ophu me ndu Jierúsalemu kwabẹ iya ubvu teke ọ nwuhuru. Manáse, bu nwa iya buru eze nochia ẹnya iya.

Teke Manáse bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 21:1-9,17-18)

33 ¹Manáse bẹ nowaru apha iri l'ẹbo teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ noru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu buru ukporo apha labo l'apha iri l'ise. ²O meru iphe, du eji l'ẹnya Chipfu; ebyi, oha ono, Chipfu chifuru l'atatiphu ndu Izurelu ono shi eme; be yebedua mekotakwarupho. ³Ẹka ono, aagwaje iphe ono, nna iya, bu Hezekáya mebyishiru ono be o woru kpukwaa; bya edobegbaa ẹnya ẹka aagwaje Balu; kpobechaa itso Ashera. O phozekwarupho kpokpode, nogbaa l'igwe; bya abakwaaru iya pho eja. ⁴Ọ kpushia ẹnya ẹka aagwaje iphe l'eze-ulo Chipfu, bu iya bu ẹka ono, Chipfu pfuru su: "Jierúsalemu bẹ epha mu a-du jeye lẹ tuutuutu lẹ

mìimiimii.” ⁵L'oma-unuphu labo, nò l'eze-ulo Chipfu ono bẹ ọ kpùshiru ẹn्या ẹka aagwajẹ kpokpode, nọgbaa l'igwe. ⁶Ọ kpọru ụnwu iya unwoke ọku gude phẹ gwee ẹja lẹ nsụda Hìnomu. O meru mgbashi; gwọo ọbvụ; mee ọmamanshi; bya ejeje l'aji l'ẹka ndu maa; mẹ l'ẹka ndu aphụ ọphulenya. O meru ẹjo-iphe, parụ ẹka l'ẹn्या Chipfu; shi nno kpatsu iya ẹhu-eghu.

⁷Ọ pyịru ntẹkpe dobe l'eze-ulo Chileke, bụ ẹka ono, Chileke pfuru Dévidi waa nwa iya, bụ Sólomọnu sụ: “Ọo l'eze-ulo-a; mẹ lẹ Jierúsalemu, bụ mkpukpu ono, mu họtaru l'ipfu ndu Ízurelu l'ophu bẹ mu e-me g'ẹpha mu reje ire jasụ l'ojejoje. ⁸Ọphu mu ta abyadụ eme gẹ ndu Ízurelu shi l'alị ono, mu tũru nna phẹ ẹka ono hata ọkpa lufu alufu ọzo; m'ọ -bũru-a l'ẹphe letaru ẹn्या emekọta iphe, mu tũru phẹ l'ekemu ono, mu shi l'ẹka Mósisu nũ phẹ ono; mẹ iphe, bụ iphe, mu tũru ọkpa iya.” ⁹Manáse bẹ du-sweru ndu Jiuda; mẹ ndu bu lẹ Jierúsalemu; ẹphe mee ẹjo-iphe, ka ọphu ndu ọha ono, Chipfu mebyishiru l'iphu ndu Ízurelu ono megbabẹru.

Izimanụ Alwa Manáse Azụ

¹⁰Chipfu pfuru yeru Manáse; yẹle ndu nkiya; ọphu ẹphe angaduru nchị. ¹¹Ọo ya bụ; Chipfu chĩa ndu-ishi ndu ojogu eze ndu Asiriya; ẹphe bapfu phẹ. Ẹphe gude ịkokoro kota Manáse l'imi; tũa ya ẹgbirigba, e meru l'onyrubvu kpuru lashia Bábilonu. ¹²Iphe ono tsujee ya phọ l'ẹhu; ọ chọa-haa g'oo-shi tũa Chipfu, bụ Chileke iya l'ẹn्या; ọ kwata wozeta onwiya alị l'iphu Chileke kẹ nna iya phẹ. ¹³O pfuru nũ Chileke. Opfu ono o pfuru ono, rwua Chipfu l'ẹhu; ọ nũa opfu iya; bya eduphuta iya azụ lẹ Jierúsalemu; ọ bya anọdu l'alị-eze iya. Manáse gbẹ teke ono bya amaru l'ọo Chipfu bụ Chileke.

¹⁴E mechaa; o kpukwaa igbulọ mkpukpu Dévidi ẹkibiya ọphu nọ l'a -nọdu afuta afuta; mbụ lẹ nsụda, nọ l'uzo ẹnyanwu-arịba obvu-mi-ni Gihonu; kpua ya jeye lẹ Onu-abata Ẹma; bya akpu-phae úbvú Ofelu mgburugburu. Ọ kpukwaru iya phọ; ọ kabaa l'eli. Ọ bya edokaa ndu-ishi ndu ojogu l'iphe, bụ mkpukpu, a kpuru; o shihukọta ike l'alị Jiuda.

¹⁵O wofukọta ọbvụ, e jetaru ejeta; bya ewofu ntẹkpe phọ l'eze-ulo Chipfu; bya emebyishia ẹn्या ẹka aagwajẹ iphe, ọ kpùshiru l'úbvú ẹka eze-ulo Chipfu dụ; mẹ lẹ Jierúsalemu. O vuta phẹ tuphaa l'azụ mkpukpu. ¹⁶Ọ bya edozia ọru-ngweja Chipfu; bya egwee ngweja-ẹhu-guu; mẹ ngweja-ekele l'eli iya. O pfuaru ndu Jiuda g'ẹphe baje ru Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu ẹja. ¹⁷Ọle g'ọ dũhabe bẹ ndu Jiuda ta ahakwanuru egwe ngweja l'ẹka aagwajẹ iphe; ọle ọo Chipfu, bụ Chileke phẹ bẹ ẹphe anọduje egwe iya anụ kpoloko.

Anwụhu Manáse (2Ndu 21:17-18)

¹⁸Iphe ọzo, Manáse megbabẹru; mẹ epfupfu, o pfuru nũ Chileke; mẹ iphe, ndu aphụ ọphulenya gude ẹpha Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu pfuru

nụ iya; bẹ e dekọtaru l'ekwo-akọ ndu eze ndu Ízurelu. ¹⁹Epfupfu, o pfuru nù Chileke; mẹ g'iphe, ọ rworu gude rwua Chileke l'ehu; mēkpoo iphe-ẹji, o meshiru; je akpaa lẹ ndzụ ghelegheleghele, dọ iya l'ehu; mēkpoo ẹka ọ kpushiru, aagwajẹ iphe; m'ẹka o doberu itso Ashera mẹ ntẹkpe; ẹme o wozetajẹ onwiya alì; bẹ e dekọtaru l'ekwo-akọ onye aphuje ọphulenyà, bụ Hozayi. ²⁰Ọo ya bụ; Manáse nwuhu lapfushia nna iya phẹ. Ẹphe lia ya l'ibe iya. Amọnu, bụ nwa iya bụru eze nọchia ẹnya iya.

Teke Amọnu bụ eze ndu Jiuda

(2Ndu 21:19-26)

²¹Amọnu bẹ nọwaru ụkporo apha l'apha labọ teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụ apha labọ. ²²O mee iphe, dọ ẹji l'ẹnya Chipfu gẹ nna iya, bụ Manáse. Iphe, bụ ntẹkpe Manáse, bụ nna Amọnu doberu bẹ o gweru ngweja nù; baaru iya ẹja. ²³O to wozeduru onwiya alì l'iphu Chipfu ẹgube nna iya, bụ Manáse wozetaru onwiya. Amọnu buẹpho ikpe bẹ oomekọ ekpu onwiya. ²⁴Ndu ozi iya gbaaru iya ẹjo-idzu; woru iya gbua l'ibe iya. ²⁵Ndu Jiuda bya eworu ndu ono, gbaru eze, bụ Amọnu ẹjo-idzu ono gbushikọta. Ẹphe bya eworu Jiosáya, bụ nwa iya mee eze; ọ nọchia ẹnya iya.

Teke Jiosáya bụ eze ndu Jiuda

(2Ndu 22:1-2)

34 ¹Jiosáya bẹ nọwaru apha ẹsato teke ọ wataru aburu eze. Iphe, ọ nọru l'aba-eze lẹ Jierúsalemu bụru ụkporo apha l'apha iri lẹ nanu. ²Jiosáya meru iphe, pfuru ọto l'ẹnya Chipfu. O tsokọtaru ọzo, ochooroke iya, bụ Dévidi tsoru. Ọ tọ dudu ophu o mephodoru; mẹ nanu.

³L'apha, kwe iya apha ẹsato, ọ wataru aburu eze bẹ ọ wataru achọ ọzo kẹ Chipfu, bụ Chileke k'ochooroke iya, bụ Dévidi. Teke ono bẹ ọ bukwaduro nwatanshii. O be l'apha k'iri l'ẹbo iya; ọ gwọahaa mkpukpu Jiuda; waa Jierúsalemu; mbụ woshiahaa ẹka aagwajẹ iphe, nọgbaa ya nù; mẹ itso Ashera; mẹ ntẹkpe, a pyiru apyipyi; mẹ ophu a kpuru akpukpu. ⁴O zia g'e tsukposhia ẹnya ẹka aagwajẹ Balu. O nwutsushia ẹnya ẹka aakpoje ụnwù-isensu ọku, dọ l'ẹka ono. Itso Ashera; mẹ ntẹkpe, a pyiru apyipyi; mẹ ophu a kpuru akpukpu bẹ o gwekọtaru ọ dọ rwukuru rwukuru; o woru iya je ephekaa l'ilu ndu shi agwajẹ phẹ nù. ⁵Ndu egweru agwa ono ẹja bẹ ọ kpokotaru ọkpu phẹ ọku l'eli ẹnya ẹka ono, aagwajẹ agwa ono. Ọ tuko Jiuda waa Jierúsalemu mechakọta emecha. ⁶Lẹ mkpukpu ẹka ndu Manáse; mẹ ndu Ifuremu; mẹ ndu Simiyonu bukọta; mbụ je akpaa lẹ kẹ ndu Nafutali; mẹ l'ẹka nọ-pheru iya mgburugburu, e meru; ọ bụru mkpurupyata; ⁷bẹ o nwutsushiru ẹnya ẹka aagwajẹ iphe; bya egwepyashia itso Ashera; mẹ ntẹkpe, dọ iya nù; ọ dọ rwukuru rwukuru. Ọ tuko ẹnya ẹka aakpoje ụnwù-isensu ọku, dukota l'alì Ízurelu nwutsushikọta. E mecha; Jiosáya laphushia azu lẹ Jierúsalemu.

A humaru ẹkwo ekemu

(2Ndu 22:3-20)

⁸O be l'apha, kwe Jiosáya apha iri l'ẹsato, ọ wataru aburu eze; teke ono be ọ wofuchawaru iphe, du eji l'alì ono; o zia Shafanu, bu nwa Azalaya; me Maseya, bu ọchi-ọha mkpukpu ono; me Jiowa, bu nwa Jiowahazu, bu onye nkwakọbe; g'ephhe je emekwaa ọlo Chipfu, bu Chileke iya.

⁹Ephe bya ejepfu Hilikaya, bu onye-ishi ndu-uke Chileke je eworu okpoga, e wobataru l'eze-ọlo Chileke nu iya; mbu okpoga ono, ndu Lívayi, bu ndu eche nche l'onu eze-ọlo nataru l'eka ndu Manáse; me l'eka ndu Ifuremu; me l'eka ndu Benjiaminu l'ophu; me l'eka ndu bu le Jierúsalemu.

¹⁰Ephe woru okpoga ono ye l'eka ndu eleta ọnya l'ozì, eeje l'eze-ọlo Chipfu. Ephebedua woru iya nu ndu ono, eje ozi l'ọlo Chipfu ono g'ephhe gude kpukwaa ya; mezia ya emezi. ¹¹Ephe woru okpoga ono nu ndu kapyinta; me ndu akpu ọlo ono g'ephhe gude zu mkpuma, a gbakposhìru agbakposhì; me oshì, aagbaje uko l'ọlo; me oswebe, eswebeje l'ọlo; kele ndu ophu shì du iya nu be ndu shì buru eze, le Jiuda hakotaru ọ lakota l'iyi.

¹²Unwoke ono bya eyeru ẹhu jee ozi ono. Ndu e doberu g'ephhe leta ọnya le g'e gude eje ozi ono be bu Jiahatu; me Obedaya. Ndu ono be bu ndu Lívayi, shì l'eri Merari. Ndu ozo be bu Zekaraya; me Meshulamu, bu oshìlọkpa Kohatu. Ndu Lívayi ono, bu ndu ophu emeje ọna l'aku ngwa ebvu ¹³be bu ndu-ishi ke ndu ophu evu iphe, e gude eme k'ọlo ono; ọ bu ru phe eleta ndu eje ozi ono ọnya l'ozì, dugbaa ya nu. Ndu Lívayi ono be haru buru ndu edeje ẹkwo; me ndu-ishi ozi; me ndu nche onu oguzo.

¹⁴Ọ buru g'ephhe ewofuta okpoga ono, e wobataru l'eze-ọlo Chipfu ono be Hilikaya, bu onye uke Chileke humaru ẹkwo ekemu ono, Chipfu shì l'eka Mosisu nu ono. ¹⁵Hilikaya pfuaru Shafanu, bu onye edeje ẹkwo; su: "Mu humakwaru ẹkwo ekemu l'eze-ọlo Chipfu." Ọ bya eworu ẹkwo ekemu ono nu Shafanu. ¹⁶Ọo ya bu; Shafanu gude ẹkwo ono jepfu eze; bya akaru iya su: "Iphemiphe, e yeru ndu-ozì ngu l'eka g'ephhe mee be ephe emekwa-a. ¹⁷Ephe wotaakwaru okpoga, du l'eze-ọlo Chipfu ye l'eka ndu-ishi ozi; me ndu ophu eje ozi obu." ¹⁸Shafanu, bu onye edeje ẹkwo bya agbe teke ono pfuaru eze su iya: "O nweru ẹkwo onye uke Chileke, bu Hilikaya nuru mu." Shafanu bya eworu iya gua l'iphu eze.

¹⁹Eze numaephe iphe, ọ gutaru l'ẹkwo ekemu ono; o woru uwe iya gbajashia. ²⁰Ọ bya ekua Hilikaya; me Ahikamu nwa Shafanu; me Abudonu nwa Mayika; me Shafanu, bu onye edeje ẹkwo; me Asaya, bu onye-ozì eze su phe: ²¹"Unu je akpataru mu Chipfu ishì l'iswì ẹhu mu; me l'iswì ẹhu ndu phoduru nu le Izurelu; me le Jiuda; k'iphe ono, e deru l'ẹkwo ono, a humaru ono. Noo kele oke ẹhu-eghu, Chipfu a-tu-koshi anyi be paakwaru ẹka; kele nna anyi phe be te emeduru iphe, Chipfu pfuru; teme ophu ephe emeduru iphe, e deru l'ẹkwo-a."

²² Ọo ya bụ; Hilikaya; mę ndu ono, eze ziru ozi ono jeshia ibe nwanyị, bụ onye mpfuchiru Chileke, ẹpha iya bụ Huluda. Huluda bę bụ nyee Shalumu, bụ nwa Tokuhatu nwa Hasura. Shalumu bụ onye eletaję uwe ndu-uke Chileke ęnya. Ẹka o bu bụ lę mkpukpu kębo lę Jierúsalemu. Ephe bya epfuaru iya k'iphe ono.

²³ Nwanyị ono sụ phę: “Waa iphe, Chipfu, bụ Chileke kę Ízurelu pfuru baa: Unu je ezia onye ziru unu g'unu byapfuta mu lę-a; ²⁴ lę Chipfu sụru-a: Mu a-byaakwa ewotaru mkpukpu Jierúsalemu; waa ndu bu iya nụ ẹjo iphe-ẹhuka; mbụ iphe, bụ mburọnu ono, e deshiru lękwo ono, a gụru l'iphu eze ndu Jiuda ono. ²⁵ Eshi ọphu ẹphe gwọberu mu; kpọahaa ụnwù-isensu ọku anụ agwa; ọ bụru iphe, ẹphe gude ẹka mee bę ẹphe gude akpatsu mu ẹhu-eghu; bę mu a-tukoshi ẹka-a oke ẹhu-eghu mu; ọphu e tee gbobotadu oke ẹhu-eghu mu ono egbobuta. ²⁶ A bya lęhu eze ndu Jiuda l'onwiya, bụ onye ziru unu g'unu bya akpata ishi lęka Chipfu; unu karụ iya lę Chipfu, bụ Chileke kę Ízurelu bę sụru-a: Lę k'opfu ono, i nọmaru ono; ²⁷ bę eshi ọphu iphe ono rwuru ngu l'obu; i bya ewozeta onwongu alị l'iphu Chileke teke ono, i nọmaru iphe, mu pfuru lę kęka-a; mę ndu bu iya nụ; mbụ eshi ọphu i gu-de k'iphe ono wozeta onwongu alị l'iphu mu; bya agbajashia uwe ngu; raa ẹkwa l'iphu mu; bę mu nọmawaru iphe, i pfuru. Noo iphe, Chipfu pfuru bụ ono. ²⁸ Sụ-a; mu e-me g'i lapfu nna ngu phę; e-lia ngu jii. Ẹnya ngu ta abyadu ahuma ẹjo iphe-ẹhuka ono, mu e-wopfuta mkpukpu ẹka-a; mę ndu bu iya nụ ono.”

Ọo ya bụ; ẹphe lwa bya akọoru eze gę nwanyị ono pfuru.

Jiosáya agbaphu ọgbandzu Chipfu azụ

(2Ndu 23:1-20)

²⁹ Tọbudu iya bụ; eze bya ezia; e je ekukọo ndu bụ ọgerenya ndu Jiuda; mę kę ndu bu lę Jierúsalemu. ³⁰ Eze yele unwoke ndu Jiuda ono g'ẹphe ha; mę ndu bu lę Jierúsalemu; mę ndu-uke Chileke; mę ndu Lívayi; mękpoo ndu Jiuda l'ophu; ndu upfu mę ndu nta; bya atụko swiru jeshia l'eze-ulo Chipfu. O woru ẹkwo ọgbandzu ono, a humaru l'eze-ulo Chipfu ono gụru ye phę lę nchị. ³¹ Ọ bya apfuru lę mgboru itso iya; ẹphe lę Chipfu gbaa ndzụ; o kwee ukwe lę ya a-nọdu etso Chipfu; gude obu iya g'ọ ha; mę ndzụ iya g'ọ ha eme ekemu iya; mę iphe, ọ sụru g'e meje; mę iphe, ọ toru ọkpa iya; shi nno eme iphe, ọgbandzu ono pfuru, bụkwa iya phọ bụ iphe, e deru lękwo ọgbandzu ono. ³² O mee g'iphe, bụ ndu nọ lę Jierúsalemu; mę lę Benjiaminu kweta iphe ono, o pfuru ono. Ọo ya bụ; ndu bu lę Jierúsalemu mee iphe, ọgbandzu Chileke kę nna phę ono pfuru.

³³ Jiosáya wofukọta ẹjo agwa, nọ l'alị kę ndu Ízurelu l'ophu. O mee g'iphe, bụ ndu nọkota lę Ízurelu bajeru Chipfu, bụ Chileke phę ẹja. Ọphu ẹphe ta ahajęduru etso Chipfu, bụ Chileke kę nna phę jasụ g'ọ nọ-beru.

A bọaharu ọbo Ojeghata ọzo

(2Ndu 23:21-23)

35

¹ Tọbudu iya bụ; Jiosáya bya abọoru Chipfu ọbo Ojeghata lę Jierúsalemu. E gbua nwaturu Ojeghata ono lę g'onwa mbụ dụ l'abalị

iri l'ẹno. ²O dobe ndu-uke Chileke l'ozi, gbaru p̄hẹ n̄; bya agbaa p̄hẹ unme s̄ p̄hẹ g'ẹp̄he leta ẹnya l'ozi, d̄ l'ụlo Chipfu. ³Ọ bya ep̄furu yeru ndu Lívayi, b̄ ndu ezije ndu Ízurel̄u l'ophu ip̄he; bya ab̄uru ndu d̄ ns̄o l'ẹka Chipfu n̄ s̄ p̄hẹ: “Unu woru okpoko ono, d̄ ns̄o ono dobe l'ụlo, Sólom̄onu nwa Dévidi, b̄ eze ndu Ízurel̄u kp̄uru. Unu ta apap̄heh̄ekwa iya l'ukuvu ọzo. Unu jeeru Chipfu, b̄ Chileke unu ȳle ndibe iya, b̄ ndu Ízurel̄u ozi nta-a. ⁴Unu kwak̄obe onwunu l'ẹnya-unup̄hu l'ẹnya-unup̄hu ẹgube unu d̄ l'ogbo l'ogbo, b̄ iya b̄ ẹgube ono, Dévidi, b̄ onye ono, shi b̄uru eze ndu Ízurel̄u; ȳle nwa iya, b̄ Sólom̄onu deru iya l'ẹkwo doberu unu ono.

⁵“Unu p̄furu l'ẹka ono, d̄ ns̄o ono; unu p̄f̄a ẹgube e gude keshia ụnwunna unu l'ẹnya-unup̄hu l'ẹnya-unup̄hu ndu Ízurel̄u. Ọgbo ndu Lívayi ap̄f̄u-kubecha ndu ọphu n̄onu. ⁶Unu eḡbua n̄wat̄uru Oj̄eghata ono; mee onwunu g'unu d̄ ns̄o; kwak̄obe n̄wat̄uru ono k'ọphu ụnwunna unu p̄hẹ a-n̄odu eme iya ḡ Chipfu shi l'ẹka Mós̄isu t̄a ekemu iya.”

⁷Ndu Ízurel̄u mman̄u, b̄ ndu n̄ l'ẹka ono b̄ Jiosáya n̄uru n̄wat̄uru; m̄ n̄weḡhu, t̄ukoru d̄ ụkp̄oro ụnu ugbo ẹto l'unu iri l'ise g'ẹp̄he gude mee k̄ nḡweja ọbo Oj̄eghata ono. Ọ n̄ukwa p̄hẹ p̄h̄o eswi, d̄ ụnu ẹsaa l'ụkp̄oro iri. An̄u ono b̄ shik̄ota l'ẹku, eze n̄weru.

⁸Nokwaph̄o ḡ ndu-ishi Jiosáya woru ip̄he, shi p̄h̄e l'obu n̄ ndu Ízurel̄u ono; m̄ ndu-uke Chileke; m̄ ndu Lívayi. Hilikaya; m̄ Zekaraya; m̄ Jiehiȳel̄u, b̄ ndu-ishi ụlo Chileke bya eworu ụnu n̄wat̄uru ishii l'ụkp̄oro iri; m̄ eswi ụkp̄oro iri l'ise n̄ ndu-uke Chileke g'ẹp̄he gude ḡwee nḡweja Oj̄eghata ono. ⁹Konanaya; m̄ Shemaya ȳle Netan̄el̄u, b̄ ụnwunna iya; m̄ Hashabaya; m̄ Jieȳel̄u; m̄ Jiozabadu; b̄ ndu-ishi ndu Lívayi b̄ n̄uru ndu Lívayi ụnwu-at̄uru; ȳle ụnwu-eḡhu, d̄ ụnu iri l'ẹbo l'ụkp̄oro iri; n̄ukwa p̄h̄e p̄h̄o ụnu eswi l'ụkp̄oro ise; g'ẹp̄he gude ḡwee nḡweja Oj̄eghata ono.

¹⁰A kwak̄obechaa nk̄wak̄o Oj̄eghata ono; ndu-uke Chileke je ap̄f̄uru l'onodu p̄h̄e; ndu Lívayi n̄odu ẹgube e keshiru p̄h̄e; mb̄u ẹgube ono, eze s̄uru g'ẹp̄he mee. ¹¹Ẹp̄he gbushia ụnwu-at̄uru Oj̄eghata ono. Ndu uke Chileke nata mee ya p̄hee; ndu Lívayi swash̄ia an̄u ono ak̄p̄o. ¹²Ẹp̄he woru an̄u, e gude eme k̄ nḡweja-ak̄p̄o-ọku dobe iche; k'ọphu ẹp̄he e-keshiru iya ndu Ízurel̄u l'ẹnya-unup̄hu l'ẹnya-unup̄hu; g'ẹp̄he gude ẹka p̄h̄e ḡweer̄u iya Chipfu; ẹgube ono, e deru iya l'ẹkwo Mós̄isu. Ọ buk̄warup̄ho g'ẹp̄he meru an̄u eswi b̄u ono. ¹³Ụnwu-at̄uru Oj̄eghata ono b̄ ẹp̄he h̄uru ah̄uhu l'ọku; ẹgube omelal̄i iya d̄. Ẹp̄he gude ite-ọku; m̄ n̄wit̄oshi; m̄ ite-op̄he shia nḡweja ọzo, d̄ ns̄o eshishi; bya emekebe eḡweḡwa paj̄eru iya ndu Ízurel̄u l'ophu. ¹⁴Ẹp̄he mechaa ono; bya ak̄wak̄obe nk̄ep̄h̄e; m̄ k̄ ndu-uke Chileke; noo k̄le ndu-uke Chileke, b̄ oshil̄ok̄pa Er̄onu b̄ phuberu ip̄hu eḡwe nḡweja-ak̄p̄o-ọku; m̄ ẹba-an̄u ono jas̄u n̄chi jihu. Ọ b̄uru iya meru g'o gude ndu Lívayi kwak̄obe nk̄ep̄h̄e waa ọphu ndu-uke Chileke, b̄ oshil̄ok̄pa Er̄onu riru.

¹⁵Ndu ọgbo-ebvu; mbụ oshilọkpa Asafu nọdu l'onodu phẹ, bụ iya bụ ọnodu, Dévidi; mę Asafu; mę Hemanu; mę Jiedutunu, bụ onye aphujeru eze ọphulenyia doberu phẹ. Ndu nche nọduchaa l'oguzo l'oguzo; ọphu ọ dudu onye gbadoru ozi nkiya; noo kẹle ụnwunna phẹ, bụ ndu Lívayi bę eshiru phẹ nri.

¹⁶Tọbudu iya bụ; e jekọta ozi, e jeru Chipfu mbọku ono gude bọo ọbo Ojeghata ono; gwee ngweja-akpọ-ọku ono l'oru-ngweja Chipfu; ẹgu-be ono, eze, bụ Jiosáya karụ g'e mee ya. ¹⁷Ndu Ízurelu, bụ ndu ọphu nọ anọno l'ẹka ono bọo ọbo Ojeghata ono teke ono; bya abọo Ọbo-iphe ono, aataję buredi, ekoduru ekoko ujiku ẹsaa. ¹⁸Ẹgube ọbo Ojeghata ono bę a ta bọjeduru l'alị Ízurelu e -shi teke onye mpfuchiru Chileke, bụ Sámelu bụ ishi. Ọphu ọ dudu onye eze ndu Ízurelu, bọjeru ọbo Ojeghata ọphu dọjeru g'ọphu Jiosáya bọru ono; mbụ yẹle ndu-uke Chileke; mę ndu Lívayi; mę ndu Jiuda l'ọphu; mę ndu Ízurelu, nọ l'ẹka ono; mę ndu bụ lę Jierúsalemu. ¹⁹Ọbo Ojeghata ono bę a bọru l'apha, kwe Jiosáya apha iri l'ẹsato, e -shi teke ọ wataru aburu eze.

Anwụhu Jiosáya

(2Ndu 23:28-30)

²⁰E meghebebechaephe iphemiphe ono; Jiosáya bya edozichaa ụlo Chipfu; ọ dọ ree; Neko, bụ eze ndu Ijiputu chita ndu ojogu iya; ẹphe jeshia ọgu lę Kakemishi, dọ lę mgboru ẹnyimu Yufurétisu; Jiosáya chita ndu ojogu nkiya jeshia gę ya wọta iya ọgu. ²¹Ọle Neko bę yeru ndu jeru ezia Jiosáya sụ iya: “?Bụ gunu bę adaru mu lę ngu; gube eze ndu Jiuda? Ọ tọ bụkwa ngu bę mu byapfutaru ọgu ntanụ; ndu mu byapfutaru bụkwa ndu ono, mu l'ẹphe alwu ọgu ono. Chileke bę ziru mu gę mu mekebe ẹgwewa. Ta pfu-chikwa Chileke ụzo l'ọ kwa iya swiru mu eswiru; ọ -dudu bę oo-mekwa g'ị laa l'iyi.”

²²Ọle Jiosáya te ekwedu haa ya; bya emee onwiya g'a ta hube iya ama gę yẹle iya lwua ọgu. Ọ jika lę ya ta angadu nchị l'opfu Neko, bụ iya bụ opfu, shi l'onu Chileke; ọ tųgbule-a jepfushia ya ọgu lę phorokoto alị mkpukpu Megido.

²³No iya; ndu agba apfu gbanaa eze, bụ Jiosáya apfu; ọ sụ ndu-ozí iya: “Unu pafu mu l'ẹka-a; kẹle e mekawaru mu iphe ọkpobe emeka.” ²⁴Ọo ya bụ; ndu-ozí iya ono pata iya pafu l'ugbo-inya iya; paru iya ye l'ugbo-inya iya ọphu kwe ẹbo palata Jierúsalemu. Ọ bụru l'ẹka ono bę ọ nwuhuru; e lia ya l'ẹka e liru nna iya phẹ. Ndu Jiuda l'ọphu; mę ndu Jierúsalemu raa ẹkwa iya.

²⁵Jieremaya gụa ebvu-aphu ẹhu Jiosáya. Unwoke; mę ụnwanyi, agu ebvu nọdu aguje ebvu ẹhu Jiosáya m'ẹphe -nọdu erwu erwubvu. Ọ bụru g'ọ dọ bụ ono byasu ntanụ-a. Ẹphe mee ya; ọ bụru omelalị, dọ l'alị Ízurelu; tẹme e dee ya edede l'ẹkwo ebvu-aphu.

²⁶Iphe ozo, Jiosáya megbabèru; mè g'o gude mee iphe-oma l'ùzo, ò dú l'ekemu Chipfu; ²⁷mèwaro iphe, o mekòtaru; e -shi l'ishi jeye l'èka ò bvù-ru bè e dekotaru l'èkwo ndu eze ndu Ízurèlu; mè kè ndu Jiuda.

Teke Jiehowahazu bú eze ndu Jiuda

(2Ndu 23:31-35)

36 ¹Tòbudu iya bú; ndu alì ono wofuta Jiehowahazu, bú nwa Jiosáya kè nwoke; mee ya ò búru eze lè Jierúsalemu nòchia ɛnya nna iya.

²Jiehowahazu bè nòwaru ùkporo apha l'apha èto teke ò watarù abùru eze. Iphe, ò nòru l'aba-eze lè Jierúsalemu bú onwa èto. ³Eze ndu Ijiputu chifu iya l'aba-eze iya lè Jierúsalemu; bya asù gè ndu Jiuda tùa mkpò-la-òchaa, ɛrwa iya dú ùkporo talèntu ise; waa mkpòla-ododo, ɛrwa iya dú talèntu lanù. ⁴Eze ndu Ijiputu ono bya eworu Èliyakimu, bú nwune Jiehowahazu kè nwoke; mee ò búru eze ndu Jiuda; mè Jierúsalemu. Ò gbanwee ɛpha iya gùbe iya Jiehoyakimu. Òle Neko bè kpùtaru nwune Èliyakimu ono, bú Jiehowahazu lasha Ijiputu.

Teke Jiehoyakimu bú eze ndu Jiuda

(2Ndu 23:36—24:7)

⁵Jiehoyakimu nòwaru ùkporo apha l'apha ise teke ò watarù abùru eze. Iphe, ò nòru l'aba-eze lè Jierúsalemu búru apha iri lè nanù. O mee iphe, dú èji l'ɛnya Chipfu, bú Chileke iya. ⁶Nebukadineza, bú eze ndu Bábilònu bya bya etsoo ya ògu; tùa ya egbirigba onyirubvu kpùru lasha Bábilònu. ⁷Nebukadineza bè hakwarùpho ivu, dú l'ùlo Chipfu vuta lasha Bábilònu je edobe l'ùlo agwa iya lè Bábilònu l'èka ono.

⁸Iphe ozo, Jiehoyakimu megbabèru; mè ɛbyì, o mekòtaru; mè èjo-iphe, a hùmaru l'oomè; iphemiphe ono bè e dekotaru l'èkwo ndu eze ndu Ízurèlu; mè kè ndu Jiuda. Jiehoyakinu, bú nwa iya nwoke búru eze nòchia ɛnya iya.

Teke Jiehoyakinu bú eze ndu Jiuda

(2Ndu 24:8-17)

⁹Jiehoyakinu bè nòwaru apha iri l'èsato teke ò watarù abùru eze. Iphe, ò nòru l'aba-eze lè Jierúsalemu búru onwa èto l'abalì iri. O mee iphe, dú èji l'ɛnya Chipfu. ¹⁰Apha sùgbaephe ishi; eze, bú Nebukadineza zia ozi g'è je ekua ya g'ò bya Bábilònu; l'òo-chìru ivu, eregbaa ire, shi l'ùlo Chipfu bya. O woru nwune nna Jiehoyakinu ono, bú Zedekaya mee eze ndu Jiuda waa Jierúsalemu.

Teke Zedekaya bú eze ndu Jiuda

(2Ndu 24:18-20; Jier 52:1-3)

¹¹Zedekaya bè nòwaru ùkporo apha l'apha lanù teke ò watarù abùru eze. Iphe, ò nòru l'aba-eze lè Jierúsalemu búru apha iri lè nanù. ¹²O mee

iphe, dū ēji l'ēnya Chipfu, bụ Chileke iya. Ophu o wozetaduru onwiya alị l'iphu Jieremaya, bụ onye mpfuchiru Chipfu.

Adada Jierúsalemu

(2Ndu 25:1-7; Jier 39:1-10; 52:3-11)

¹³ Zedekaya bē kwefukwarupho eze, bụ Nebukadineza ike, bụ iya bụ onye ono, meru o gude ẹpha Chileke ribua angū ono. O kpọrụ gagaraga; tēme o kpọ-chia obu; ophu o tọ ghaduru Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelụ iphu. ¹⁴ Ozo buru lē ndu-ishi ndu-uke Chileke; mē ndu Jiuda l'ophu bē ghelegheleghele nkephe kabaa njo. Ẹphe yekotaru ẹka l'akpamara ono, ohamoha ono anọduje eme; tēme ẹphe merwushia eze-ulo Chipfu, bụ ẹka ono, o doberu nsọ lē Jierúsalemu ono.

¹⁵ Chipfu, bụ Chileke kẹ nna phe nọdu eshije l'onu ndu-ozī iya epfu opfu anụ phe; o -pfuchaa l'o pfubaa; kẹle imemini ndibe iya; waa ẹka ono, o bu ebubu ono bē dū iya nū. ¹⁶ Obenu l'oo ewenu bē ẹphe anọduje aja ndu-ozī Chileke ono; akpọ opfu iya ẹbo ẹbo l'afu; achi ndu mpfuchiru iya ochi. Ẹphe mee ya nno jasū teke oke ẹhu-eghu Chipfu tangirihuru l'ehu ndibe iya; o buru a-ma-g'eme iya.

¹⁷ Tọbudu iya bụ; Chipfu duta eze ndu Babilonu dobe g'o tsoo phe ogu. O gude ogu-echi gbugbushia unwokorobyā phe l'eze-ulo Chileke. Ophu o dudu onye ophu o haru l'unwokorobyā phe; mē l'unwumgboko phe; mē l'unwoke, buwaa ogerenya; mē ndu ophu kahwaru akahu. Chileke tuko phe g'ẹphe ha yekota Nebukadineza l'eka. ¹⁸ O gwetakota ivu, dū l'eze-ulo Chileke lashia Babilonu; mbu ophu ha shii mē ndu ophu ha nwanshii. O vutakwapho ẹku, dū l'eze-ulo Chipfu; mē ẹku k'onye eze; waa kẹ ndu-ishi iya. ¹⁹ Ẹphe tufu oku l'eze-ulo Chileke; bya enwutsushia igbulọ, e gude kpụ-pheta Jierúsalemu mgburugburu. Ẹphe tufukota oku l'ulo ndu eze, dukota iya nū. Ẹphe tükokpoo iphe, ere ire, nọ l'eka ono mebyishikota.

²⁰ O chita nwa ndu ophu phoduru nū lashia Babilonu; ẹphe jeahaaru iya ozi; ejeru unwu iya ozi jasū teke ndu Peshiya wataru abu eze. ²¹ Alị ono bya atuta nwune lē teke ono, o dabyiru buru ochobu ono; nọ ukporo apha ẹto l'apha iri. O shi nno vukota; mbu opfu, Chipfu shi l'onu Jieremaya pfua.^j

Sayirosu eme ge ndu a kpuru lē ndzụ laphu azu

(Ezu 1:1-4)

²² O be l'apha kẹ mbu, Sayirosu wataru aburu eze ndu Peshiya; Chipfu nwusaa ya obu; mbu eze ndu Peshiya obu; o raa ozi arara l'alị-eze iya l'ophu; bya edekwapho ozi ono edede l'ekwo. Iphe ono buru g'ee-shi g'opfu ono, Chipfu shi l'onu Jieremaya pfua ono vukota.^k

j 36:21 Gūnaa Jier 25:11. k 36:22 Gūnaa Jier 25:12; 29:10.

²³ “Waa iphe, Sayirosu, bu eze ndu Peshiya pfuru baa:

“Chipfu, bu Chileke k'imigwe nukotawaru mu ali-eze, nokota le mgbo-ko-a; bya asuwa mu ge mu kpuru iya ulo le Jierusalemu ono, du l'ali Jiuda. Iphe, bukpoo onye ke Chileke, no l'echilabo unu; ge Chipfu, bu Chileke iya swikwaru iya okpobe eswiru; teme g'onye ono tugbukwaa la-shia eka ono.”

Ekwo

Ezura

Sayırosu atụ ekemu gę ndu a kpuru lę ndzụ laphu azu
(2Iphe 36:22-23)

1 ¹O be l'apha kę mbụ, Sayırosu wataru aburu eze ndu Peshiya; Chipfu nwusaa Sayırosu, bu eze ndu Peshiya obu; o raa ozi arara l'alı-eze iya l'ophu; bya edekwapho ozi ono edede l'ekwo. Iphe ono buru g'ee-shi g'opfu ono, Chipfu shi l'onu Jieremaya pfua ono vukota.

²Waa iphe, Sayırosu, bu eze ndu Peshiya pfuru baa:

“Chipfu, bu Chileke k'imigwe nukotawaru mu alı-eze, nokota lę mgbo-ko-a; bya asuwa mu gę mu kpuru iya ulo lę Jierusalęmu ono, du l'alı Jiuda. ³Iphe, bukpoo onye kę Chileke, no l'echilabo unu; gę Chileke iya ono swikwaru iya okpobe eswiru. G'onye obu tugbua lashia Jierusalęmu ono, du l'alı Jiuda je akpu ulo Chipfu, bu Chileke kę İzuręlu; mbu Chileke ono, no lę Jierusalęmu. ⁴A -bya lę ndu phoduru nu l'ęka-a ephe lwaru alwalwa-a; gę ndu ephe bu l'ęka iya nkepę gude mkpola-ochaa; mę mkpola-ododo yetaru pę ęka; ephe anu pę ivu ozo, du iche iche; mę iphe-edobe; męwaro iphe ozo, shi pę l'obu futa g'ephe gude je akpu ulo Chileke lę Jierusalęmu.”

⁵Tobudu iya bu; ndu bugbaa ishi l'unuphu l'unuphu; l'ipfu Jiuda; mę kę Benjaminu; mę ndu-uke Chileke; mę ndu Lıvayi; mbu iphe, bukpoo onye Chileke yeru iya l'obu tuko wulihu jeshia akpu ulo Chipfu ono lę Jierusalęmu. ⁶Ndu obutobu pę gweru ivu mkpola-ododo mę mkpola-ochaa nu pę gude yetaru pę ęka; me ivu ozo, du iche iche; mę iphe-edobe; mę iphe, vugbaa okaswa; a -gufukwa iphe, shi pę l'obu futa, ephe nuchaaru pę.

⁷Eze, bu Sayırosu gwefutakwapho ivu ulo Chipfu ono, Nebukadineza shi gweta lę Jierusalęmu je edobe l'ulo agwa iya pho. ⁸O buru onye edo-beje okpoga, epa iya bu Mituredatu bę Sayırosu, eze ndu Peshiya shi l'ęka iya gwefuta ivu ono. Onye ono woru iya guo ogo nu Sheshubaza, bu onye-ishi ndu Jiuda.

⁹Waa g'ivu ono ha baa:

Gbamugbamu mkpọla-ododo

bẹ dū ụkporo l'iri;

gbamugbamu

mkpọla-ọchaa dū

unu labọ l'ụkporo iri;

iphe, eegudeje akpọ

ụnwù-isensu ọku,

e meru lẹ mkpọla-ọchaa

dū ụkporo lẹ tete.

¹⁰Ochi, e meru lẹ

mkpọla-ododo dū

ụkporo l'iri.

Ochi, e gude

mkpọla-ọchaa mee,

l'udu iya l'udu iya

dū unu ochi l'ochi iri.

Ụnwu ivu ọzo, dūgbaa

nū dū unu l'ụkporo iri.

¹¹Ivu, e meru lẹ mkpọla-ododo; mę kę mkpọla-ọchaa bẹ dū unu iri l'eto l'ụkporo iri. Ivu ono g'ọ ha bụ ivu, Sheshubaza gwelataru teke ndu ono, a kpuru lẹ ndzū laa alị Babilonu ono lwaru Jierúsalemu.

Ndu lwaru nū lẹ ndu ono a kpuru lẹ ndzū ono

2 ¹Waa ndu Ízurelu ono, shi l'alị Babilonu lwa; mbụ ndu ono, a kpụ-
jeru lẹ ndzū laa alị ọzo, bụ iya bụ ndu Nebukadineza, bụ eze ndu
Babilonu kpụkojeru laa Babilonu. Ẹphe lwaru Jierúsalemu; mę Jiuda;
onyenonu lashichaa mkpukpu ẹka o shi. ²Ndu ẹphe tso lwa bẹ bụ Zerúba-
belu; mę Jieshuwa; mę Nehemaya; mę Seraya; mę Relaya; mę Mọdekayi;
mę Bilishanu; mę Misupa; mę Biguvayi; mę Rehumu; waa Bana.

Waa gę ndu Ízurelu ono ha bụ ọwana:

³Oshilokpa Paroshi bẹ dū

unu ise l'ụkporo ụmadzu ẹsato;

l'ụmadzu iri l'ẹbo.

⁴Oshilokpa Shefataya dū

ụkporo ụmadzu iri l'ẹsato

l'ụmadzu iri l'ẹbo.

⁵Oshilokpa Ara dū unu

l'ụkporo iri l'ẹsato

l'ụmadzu iri l'ise.

⁶Oshilokpa Pahatu-Mówabu,

bụ iya bụ ndu shi l'eri

- Jieshuwa yẹle Jiowabu
bẹ dọ ọnu ẹsaa l'iri l'ẹbo.
- 7 Oshilọkpa Elamu dọ ọnu
ẹto l'umadzu ọkporo labọ
l'umadzu iri l'ẹno.
- 8 Oshilọkpa Zatu dọ ọnu
labọ l'ọkporo ẹsaa
l'umadzu ise.
- 9 Oshilọkpa Zakayi dọ ọnu
l'umadzu ọkporo iri l'ẹsato.
- 10 Oshilọkpa Bani dọ ọnu
l'umadzu ọkporo ugbo iri
l'ẹbo l'umadzu labọ.
- 11 Oshilọkpa Bebayi dọ ọnu
l'umadzu ọkporo iri lẹ
nanu l'onye lanu.
- 12 Oshilọkpa Azugadu dọ
ọnu ẹto l'umadzu ọkporo
l'ẹbo.
- 13 Oshilọkpa Adonikamu
dọ ọnu l'umadzu ọkporo
iri l'ẹto l'umadzu ishii.
- 14 Oshilọkpa Biguvayi dọ
ọnu umadzu ise l'umadzu
ọkporo labọ l'umadzu
iri l'ise.
- 15 Oshilọkpa Adinu dọ ọnu
l'umadzu ọkporo labọ
l'iri l'ẹno.
- 16 Oshilọkpa Ateya, bọ iya
bọ ndu shi l'eri Hezekáya bẹ
dọ ọkporo ẹno l'umadzu iri
l'ẹsato.
- 17 Oshilọkpa Bezayi dọ ọkporo
umadzu iri l'ishii l'umadzu ẹto.
- 18 Oshilọkpa Jiora dọ ọkporo
ise l'umadzu iri l'ẹbo.
- 19 Oshilọkpa Hashumu dọ
ọkporo iri lẹ nanu
l'umadzu ẹto.
- 20 Oshilọkpa Gibaru dọ ọkporo
ẹno l'umadzu iri l'ise.

- 21 Unwoke, shi lẹ Bẹtulehemu
bẹ dụ ụkporo ishii
l'ụmadzu ẹto.
- 22 Ndu kẹ Netofa bẹ dụ ụkporo
labọ l'ụmadzu iri l'ise.
- 23 Ndu kẹ Anatọtụ dụ ụkporo
ise l'ụmadzu ẹsato.
- 24 Ndu kẹ Azụmavetu bẹ dụ
ụkporo labọ l'ụmadzu
labọ.
- 25 Ndu kẹ Kiriyaṭu-Jiarimu;
mẹ Kefira; mẹ Berotu bẹ
dụ unu l'ụmadzu ụkporo
iri l'ẹsaa l'ụmadzu ẹto.
- 26 Ndu kẹ Rama yee Geba
dụ unu l'ụmadzu ụkporo
iri lẹ nanu l'ụmadzu ẹto.
- 27 Ndu kẹ Mikumashi dụ
ụkporo ishii l'ụmadzu labọ.
- 28 Ndu kẹ Bẹtelu; mẹ Eyayi dụ
ụkporo iri lẹ nanu
l'ụmadzu ẹto.
- 29 Ndu kẹ Nebo dụ ụkporo
labọ l'ụmadzu iri l'ẹbo.
- 30 Ndu kẹ Magubishi dụ ụkporo
ẹsaa l'ụmadzu iri l'ishii.
- 31 Ndu kẹ Elamu ọphunapho bẹ
dụ unu ẹto l'ụkporo
labọ l'ụmadzu iri l'ẹno.
- 32 Ndu kẹ Harimu dụ ụkporo
iri l'ishii.
- 33 Ndu kẹ Lodu; mẹ Hadidi;
mẹ Ono bẹ dụ unu l'ụmadzu
ụkporo iri l'ishii l'ụmadzu ise.
- 34 Ndu kẹ Jieriko dụ ụkporo iri
l'ẹsaa l'ụmadzu ise.
- 35 Ndu kẹ Senaa dụ unu tete
l'ụkporo l'iri.
- 36 A bya lẹ ndu-uke Chileke:
Oshilọkpa Jiedaya, bụ iya bụ
ndu shi l'ọnu-ulo ndibe
Jieshuwa bẹ dụ unu labọ

l'ụkporo ẹsato l'ụmadzu
iri l'ẹto.

37 Oshilọkpa Ima dū ụnu labọ
l'ụkporo iri l'ẹbo l'ụmadzu
iri l'ẹbo.

38 Oshilọkpa Pashọ dū ụnu
ẹto l'ụkporo labọ
l'ụmadzu ẹsaa.

39 Oshilọkpa Harimu dū ụnu
labọ l'ụkporo iri l'ụmadzu
iri l'ẹsaa.

40 A bya lẹ ndu Lívayi:
Oshilọkpa Jieshuwa; mẹ
Kadumelu, bụ iya bụ ndu
shi l'eri Hodavaya bẹ dū
ụkporo ẹto l'ụmadzu
iri l'ẹno.

41 A bya lẹ ndu agụje ebvu:
Oshilọkpa Asafu bẹ dū
ụkporo ishii l'ụmadzu
ẹsato.

42 A bya lẹ ndu anọduje eche
nche l'ọnu-abata
eze-ụlo Chileke:
Oshilọkpa Shalumu; mẹ
oshilọkpa Ateya; mẹ
oshilọkpa Talumonu;
mẹ oshilọkpa Akubu;
mẹ oshilọkpa Hatita;
mẹ oshilọkpa Shobayi;
bẹ tukuror dū ụkporo ise
l'ụmadzu iri lẹ tete.

43 A bya lẹ ndu anọduje eje
ozi l'eze-ụlo Chileke bụ:

Oshilọkpa Ziha; mẹ
oshilọkpa Hasufa;
mẹ oshilọkpa Tabayotu;

44 mẹ oshilọkpa Kerosu;
mẹ oshilọkpa Siyaha;
mẹ oshilọkpa Padonu;

45 mẹ oshilọkpa Lebana;
mẹ oshilọkpa Hagaba;

- me oshilokpa Akubu;
 46 me oshilokpa Hagabu;
 me oshilokpa Shamulayi;
 me oshilokpa Hananu;
 47 me oshilokpa Gidelu;
 me oshilokpa Gaharu;
 me oshilokpa Reyaya;
 48 me oshilokpa Rezinu;
 me oshilokpa Nekoda;
 me oshilokpa Gazamu;
 49 me oshilokpa Uza;
 me oshilokpa Paseya;
 me oshilokpa Besayi;
 50 me oshilokpa Asuna;
 me oshilokpa Meyuni;
 me oshilokpa Nefisimu;
 51 me oshilokpa Bakubuku;
 me oshilokpa Hakufa;
 me oshilokpa Hahuru;
 52 me oshilokpa Bazulutu;
 me oshilokpa Mehida;
 me oshilokpa Hasha;
 53 me oshilokpa Bakosu;
 me oshilokpa Sizera;
 me oshilokpa Tema;
 54 me oshilokpa Nezaya;
 me oshilokpa Hatifa.
 55 A bya l'oshilokpa ndu
 ojozi Solomonu be bu:
 Oshilokpa Sotayi;
 me oshilokpa Hasoferu;
 me oshilokpa Peruda;
 56 me oshilokpa Jiala;
 me oshilokpa Dakonu;
 me oshilokpa Gidelu;
 57 me oshilokpa Shefataya;
 me oshilokpa Hatilu;
 me oshilokpa
 Poreretu-Hazebayimu;
 me oshilokpa Ami.
 58 Ndu anoduje eje ozi
 l'eze-ulo Chileke

g'ephe ha; mē oshilokpa
 ndu ojozi Sólomōnu
 bē dū ụkporo iri lē tete
 l'umadzu iri l'ēbo.

⁵⁹Waa ndu ophu shi lē mkpukpu Tēlu-Mela; mē lē mkpukpu Tēlu-Ha-sha; mē lē mkpukpu Kerubu; mē lē mkpukpu Adanu; mē lē mkpukpu Ima lwa bụ ọwana: Ọle ndu ono ta adudu ike goshi ipfu, ephe bụ; mē oshilokpa onye ephe bụ; k'ophu ee-shi nno maru l'ephe bwa ndu Ízurēlu.
⁶⁰Oshilokpa Delaya; mē oshilokpa Tobaya; mē oshilokpa Nekoda bē dū ụnu l'ukporo iri l'ēbo l'umadzu iri l'ēbo.

⁶¹A bya l'oshilokpa ndu-uke Chileke: oshilokpa Habaya; mē oshilokpa Hakozu; mē oshilokpa Bazilayi; nwoke ono, luru nwada Bazilayi kē Gila-du; a nọdu ekuwa iya rọ ephe ala l'ephe iya. ⁶²Ndu ono bē a chọru ephe phē l'ekwo, e deru g'e gude nwushia phē; ọle a ta humaduru ephe phē l'ekwo ono. Oo ya bụ; e wofu phē l'onodu ndu-uke Chileke mee phē ephe buru ndu aaso nsọ. ⁶³Ochi-oha bya asụ g'ephe te tsojeshi ria nri, kakota adu nsọ jeye teke onye uke Chileke, e-gude Urimu; waa Tumimu kpata ishi l'eka Chipfu.

⁶⁴Mkpakọ ndu ono, lwaru nū ono g'ephe ha dū ụkporo ụnu ise l'unu ise l'ukporo iri l'esato;^a ⁶⁵a -gufukwa ndu-ozī phē unwoke; mē unwanyi. Ndu k'ono dū ụnu iri l'esato l'ukporo ishii l'umadzu iri l'esaa.^b Ephe nwekwaru-pho ndu aguje ebvu, dū ụkporo iri; unwanyi yee unwoke.

⁶⁶Ịnya phē dū ụnu l'ukporo iri l'ishii; l'inya iri l'ishii; inya-mulu phē dū ụkporo iri l'ēbo l'inya-mulu ise. ⁶⁷Ịnya-kamelu phē dū ụnu l'ukporo l'iri l'ise; nkafu-igara dū ụnu iri l'ishii l'ukporo iri l'ishii.^c

⁶⁸Ephe rwua l'ulo Chipfu lē Jierúsalem; ọ dūru ndu bugbaa ishi l'onu-ulo l'onu-ulo wotaru iphe, shi phē l'obu nū g'e gude kpukwaa ulo Chileke ono g'ọ dū g'oshi dū. ⁶⁹Ephe meru g'ike phē beru woru mkpola-ododo, dū ụkporo ụnu ugbo ẹsaa; l'unu iri l'ēbo; l'ukporo iri; nū g'e dobe l'ulo ẹku, ee-gudeje jee ozi ono; bya anu mkpola-ochaa, dū ụkporo ụnu ugbo ụkporo l'iri lē nanu; l'unu ise; bya anufua uwe ndu-uke Chileke, dū ụkporo ise.

⁷⁰Ndu uke Chileke; mē ndu Lívayi; mē uphodu ndu ono; mē ndu aguje ebvu; mē ndu echeje onu-oguzo nche; mē ndu anoduje eje ozi l'eze-ulo Chileke bē buchaa lē mkpukpu nkephē. Ndu Ízurēlu g'ephe ha bukwaru-pho lē mkpukpu nkephē.

Aakpukwa ọru-ngweja Chileke

3 ¹O rwua l'onwa k'ẹsaa; ndu Ízurēlu tuko g'ephe ha gude obu la-nu dzukobe lē Jierúsalem. Teke ono bē ndu Ízurēlu bukotawaa lē

^a 2:64 Bụ iya bụ 42,360 lē mbekee. ^b 2:65 Bụ iya bụ 7,337 lē mbekee. ^c 2:67 Bụ iya bụ nkafu-igara dū 6,720 lē mbekee.

mkpukpu ẹka ẹphe shigbaa. ²Tobudu iya bu; Jieshuwa, nwa Jiozadaku ẹphe l'unwunna iya, bu iya bu ndu-uke Chileke; me Zerubabelu, nwa Sheyalutiyelu ẹphe l'unwunna nkiya wulihu kpuaa ọru-ngweja Chileke ke Izurelu; k'ophu ẹphe e-gwe ngweja-akpo-oku l'eli iya; g'e deru iya lekwo-ekemu Mosisu, bu onye ke Chileke. ³Ẹphe kpua ọru-ngweja ono l'eli ẹka e shi tūhawa ọkpa iya; kele ẹphe atsū ndu ono, bu l'alī ono ebvu; bya egweeru Chipfu ngweja-akpo-oku l'eli iya; mbū ẹphe gwee ngweja ono l'utsu me l'ūzenyashi. ⁴Ẹphe bokwapho Obo-Mkpū; ọo ya g'e deru iya lekwo; bya egwee ngweja-akpo-oku, eegweje mboku-mboku l'obo-iphe ono. Ngweja ono be ẹphe gweru ugbo ole, ekemu iya suru g'e gweje iya le mboku le mboku. ⁵E mecha; ẹphe bya egweaha ngweja-akpo-oku ono, eegweje tekenteke ono; me ngweja, eegweje l'obo onwa-afufu; me ngweja ọzo, eegweje l'obo-iphe e dobegbaaru Chipfu iche; mekwapho ophu onyemone wotagbaaru iphe, o tūru obu iya onyo nū Chipfu. ⁶E -shi le mboku mbū l'onwa k'esa ono be ẹphe wataru egwe ngweja-akpo-oku anū Chipfu. Obenu l'e teke atūdu ọkpa eze-ulo Chipfu teke ono.

Aakpukwa eze-ulo Chipfu

⁷Ẹphe woru okpoga nū ndu akpuje ulo; me ndu kapyinta; woru nri; me iphe-angungu; me manu nū ndu Sayidonu; me ndu Taya k'ophu ẹphe e-shi l'ubvū ubvū Lébanonu vufutaru phe oshi sida leze-enyimu; mbū vufutaru phe iya le Jiopa, bu iya bu ge Sayirosu, bu eze ndu Peshiya kweru g'ẹphe vuta. ⁸L'onwa k'ẹbo l'apha, kwe apha labo, ẹphe byarwutaru l'ulo Chileke le Jierusalemu be Zerubabelu, bu nwa Sheyalutiyelu; me Jieshuwa, bu nwa Jiozadaku ẹphe l'unwunna phe ndu ophuna, bu iya bu ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi; mewaro ndu ono, e shi kpua le ndzu, bu ndu ono, lwaru Jierusalemu ono bya atuko g'ẹphe ha wata ozi ono. Ẹphe hotagbaa ndu Lívayi, a -gbẹ le ndu nowaru ukporo apha kwaseru g'ẹphe buru ndu eleta ẹnya l'ozī, eeje leze-ulo Chipfu. ⁹O buru Jieshuwa yee oshilokpa iya; me abubu iya; me Kadumelu yee oshilokpa iya, bu unwu Jiuda be bu ndu eleta ẹnya l'ozī, eeje l'ulo Chipfu; mekwapho oshilokpa Henadadu; me ndu Lívayi, unwu phe unwoke me abubu phe.

¹⁰Ndu akpu eze-ulo Chipfu ono tūepho ọkpa iya; ndu-uke Chileke chita uwe uke phe yee; bya apagbaaru opu. Ndu Lívayi, bu unwu Asafu gudegbaa nkwa futa; ẹphe wata aja Chipfu ajaja l'uzo, Dévidi, bu eze ndu Izurelu toru phe ọkpa iya. ¹¹Ebvū nodu ada; ẹphe tuko ekwe iya ekwekwe aja Chipfu ajaja; ekele iya ekele asuje:

“O bu onye du ree.

N-yemobu iya l'anoje
jasu le tuutuutuu le
m̄imiimii l'ehu
ndu Izurelu.”

Ndu ono g'ephe ha tuko tua oke uzu gude jaa Chipfu ajaja; kele a turu okpa ulo Chipfu. ¹² Oke ikpoto ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi; me ndu-ishi l'ipfu; mbu ndu ono buwaa ogerenya ono, humahawaru ulo ke mbu pho be rarú ekwa rashia ya ike g'ephe humaru g'aatu okpa ulo ono. Igwerigwe ndu aturo uzu ehu-utso atushi iya ike; ¹³ k'ophu bu le ndiphe ta amadu ophu bu uzu ehu-utso; ozo uzu-ekwa, ephe atu; kele uzu tukouerupho swokobe atu ke wowoowoo; a ndu uzenya anugbaa ya.

Ndu akposhi g'a ta kpú ulo Chileke

4 ¹ Noo ya; ndu ohogu ndu Jiuda yee ke ndu Benjiaminu numaephe le ndu ono, e shi kpua le ndzu ono akpuwa eze-ulo Chipfu, bu Chileke ke Izurelu; ² ephe byapfuta Zerúabelu; me ndu-ishi l'onu-ulo l'onu-ulo bya asu phe: “G'anyi tsonuru unu yeta eka kpua ulo ono; kele anyibedua abakwaru-a Chileke unu eja g'unubedua. Kele anyi shihawaa uzenya gwe-ta ngweja anu iya. Anyi shiro le teke Esahadonu bu eze ndu Asiriya; mbu onye ono, duru anyi lwa eka-a ono gweta ngweja obu.”

³ Obenu le Zerúabelu; me Jieshuwa; me ndu ozo, bu ishi l'onu-ulo l'onu-ulo le Izurelu be suru phe: “O to dudu iphe, anyi l'unu jigba le k'akpu Chileke anyi ulo. Oo anyibedua nwekinyi anyi be a-kpu Chi-pfu, bu Chileke ke Izurelu ulo ge Sayirosu, bu eze ndu Peshiya tu-buru iya anyi.”

⁴ Oo ya bu; ndu ali ono mee ndu Jiu tsuaha ebvu; ephe tu-gbee eka l'akpu ulo ono. ⁵ Ndu ono je ebukoo ndu mkpaka g'ephe bya akposhia iphe, ephe tüberu k'ememe. Ephe shiepho teke Sayirosu, bu eze ndu Peshiya; kpakashita iphe, ephe eme gbiriri jasú le teke Dariyosu bu eze ndu Peshiya.

⁶ O be teke Kuzakusesu bataru l'aba-eze; ndu ohogu ono dee ekwo gude epfu iphe, ephe suru le ndu bu le mkpukpu Jiuda meru; me ndu bu le mkpukpu Jierúsalemu.

⁷ O be teke Atakuzakusesu bu eze ndu Peshiya; Bishilamu; me Mituredatu; me Tabelu; waa ndu ozo, ephe l'ephe aswije; dee ekwo-ozí nù iya. Ekwo-ozí ono be e gude eka-ekwo ndu Arámu dee; o bukwarupho opfu ali ndu Arámu be e gude dee ya.

⁸ O bu bu Rehumu, bu nnajioha; yee Shimushayi, bu onye edeje ekwo be deru ekwo-ozí ono nu eze Atakuzakusesu gude pfubyishia ndu Jierúsalemu. Iphe, ephe deru l'ekwo-ozí ono bu:

⁹ “Ekwo-ozí owa shi l'eka Rehumu, bu nnajioha; me Shimushayi, bu onye edeje ekwo; waa ndu ozo, ephe l'ephe aswije; mbu ndu-ikpe; me ndu eze; me ndu-ishi ndu Peshiya; me ndu-ishi ndu Ereku; me ndu-ishi ndu Babilonu; me ndu-ishi ndu Susa, bu iya bu ndu Elamu; ¹⁰ mewaro iphe, bu ohamoha ono, paru eka; bya enwegbaaru enya ono, bu ndu Qsunapa chishiru; ephe je ebugbaaru le mkpukpu le mkpukpu, du le Samériya; me l'eka ozo, duchaa l'azu enyimu.”

¹¹Waa iphe, e deru l'ime ẹkwo-ozì, ẹphe deru nù Atakuzakuzẹsù baa:

“Ẹkwo-ozì-a bẹ anyì ede anù gùbẹ eze Atakuzakuzẹsù.

“Ndu ede iya nù bụ ndu-ozì ngu; mbụ anyịbẹ ndu onò, bu l'azụ ẹnyimu:

¹²“Gẹ gùbẹ eze makwarù lẹ ndu Jiu onò, bụ ndu shì ngu l'ẹka lwapfuta anyi-a bẹ jeshiwaru Jierúsalemù. Ẹphe akpụkwawa mkpụkpụ onò, ekwefuje ike; bya abụkwaruphò mkpụkpụ ẹjọ-ememe onò. Ẹphe akpụ-phuwa igbulò iya azụ; atụkwafuwa ọkpa iya. ¹³Iphe ọzò bụ gẹ gùbẹ eze makwarù l'a -kpụwa mkpụkpụ onò; kpụa igbulò iya bẹ ẹphe ta túbækwa utu alì ọzò; mẹ utu aswa; mẹ utu ụzò; shì nno mee g'ụzò, okpoga shì erwu ndu eze ẹka rwùhù. ¹⁴Eshì ọphù ọ bụ l'ibe eze bẹ anyì shì erì nri; tẹmẹ ọphù ọ dudu ree g'anyi hùma ẹka eeme eze iphe-iphèrè meru iphe anyì ezi ozi g'eze maru; ¹⁵k'ọphù bụ l'e -nyo-chaa ẹkwo, nna unu phẹ deshìru iphe, meru nù; unu ahùma l'ime ẹkwo onò lẹ mkpụkpụ-a bụ mkpụkpụ ekwefuje ike; emejekwaphò g'iphe tsù ndu eze l'ẹhù; mẹ iphe, bụkpoo alì-eze alì-eze; mbụ l'ẹjọ-ememe onò bụkpowaa iphe, ẹphe shì teke dù ẹnya meta. Ọ bụrù iya meru iphe e mebyishìru mkpụkpụ onò.

¹⁶Anyì eme gẹ gùbẹ eze maru l'a -kpụa mkpụkpụ onò; bya akpụa igbulò iya bẹ ọ tọ dudu iphe, byaru e-shikwadu l'azụ ẹnyimu erwu ngu ẹka ọzò.”

¹⁷Eze bya eyee ọnu sù:

“Mu ekele Rehumu, bụ nnajìoha ekele; bya ekelekwaphò Shimushayi, bụ onye edeje ẹkwo; mẹ ndu onò, bụ ndu ẹphe l'ẹphe aswije onò, bu lẹ Samériya; mẹ ndu ọphù bu l'ẹka ọzò, dù iche iche l'azụ ẹnyimu azụ iya ọphuu.

¹⁸“Ẹkwo-ozì, unu nùrù anyì bẹ a guwaru gbanwee l'atati phù mu. ¹⁹Mu bya atụwaa ekemu; a bya enyochawa hùma lẹ mkpụkpụ-a te emejedu iphe, ndu eze pfuru e -shì teke ndiche; mẹ l'ẹphe ekwefuje ike; eme gẹ ndu ọzò ta anọdujeshì eme iphe, ndu eze pfuru. ²⁰Tẹmanu; lẹ Jierúsalemù shì nweru ndu eze, ọkpèhù dù; tẹmẹ mkpụkpụ dù igwerigwe shì nọdu phẹ l'ẹka l'azụ ẹnyimu. E shì anọduje atùru phẹ utu alì; mẹ utu aswa; mẹ utu ụzò. ²¹Nta-a bụ g'unu tụa ekemu sù gẹ ndu onò te jehẹkwa ozi onò, ẹphe ẹje onò. G'ẹphe ta akpụekwa mkpụkpụ onò ọzò jasù teke mu a-sù g'a wata iya akpụkpụ. ²²Unu te ewekwa ozi onò gbẹgele gbẹgele; l'a taa aha-kwa iphe, emebyì iphe g'o vu evuvu ẹje; shì nno emekata ndu eze.”

²³Tọbudu iya bụ; a guẹphò iphe onò, eze, bụ Atakuzakuzẹsù deru l'ẹkwo-ozì onò, o deru nù Rehumu; mẹ Shimushayi, bụ onye edeje ẹkwo; mẹ ndu ẹphe l'ẹphe aswije onò; ẹphe mekebe ẹgwegwa jẹpfushia ndu Jiu onò, nọ lẹ Jierúsalemù onò; je ekebuta phẹ k'ike; g'ẹphe te ejehẹ ozi onò, ẹphe ẹje onò.

²⁴Noo ya; ozi onò, e gude l'ẹka ẹje l'ụlò Chileke lẹ Jierúsalemù onò; kwaa g'o jeberu; ọphù e tee jehẹdu iya jeye o rwua l'apha, kwe Dariyọsù, bụ eze ndu Peshiya apha labọ, ọ watarù aburù eze.

Aakpuphu eze-ụlò Chileke azụ lẹ Jierúsalemù

5 ¹Tọbudu iya bụ; ndu mpfuchìru Chileke, bụ Hagayì yẹlè Zekà-
raya nwa Ido bya awata epfu opfu Chileke nùaha ndu Jiu, bu lẹ

Jierúsalemu; mē l'alī ndu Jiuda; mbū l'ēphe gude ēpha Chileke kē ndu Ízurelu, pfuaharu phē iya. ²Qo ya bụ; Zerúbabelu nwa Sheyalutiyeļu; yē-le Jieshuwa, bụ nwa Jiozadaku wata akpū ụlo Chileke ono; mbū ụlo ophu dū lē Jierúsalemu. Ndu mpfuchiru Chileke tsokwaru phē pho eyetaru phē ēka.

³Q buru teke ono bē Tatenayi, bụ ochi-ōha ndu bu l'azū enyimu; mē Sheta-Bozenayi yēle ndu ēphe l'ēphe aswije wū-pfutaru phē bya asū phē: “?Bū onye karū unu g'unu kpua ụlo-a dozia?” ⁴Ephe jikwaa phē pho sū: “?Bū gūnu bugbaa ēpha ndu ono akpū ụlo ono?” ⁵Qle Chileke bē nwūberu ndu bụ ogerenya ndu Jiu ono ɛnya; k'ophu bụ lē ndu ono ta akpōshiduru phē eje ozi, ēphe eje; jeye teke opfu ono rwuru Dariyosu lē nchī; o dee ekwo-ozi nū g'abya akarū phē ɔnu ya yeru lē k'opfu ono.

⁶Qwaa bụ iphe, e deru l'ekwo-ozi ono, Tatenayi, bụ ochi-ōha ndu bu l'azū enyimu deru; yē Sheta-Bozenayi; mē ndu ēphe l'ēphe aswije, bụ ndu nō l'oke-okwa, bu l'azū enyimu; mbū ekwo-ozi ono, ēphe deru nū eze Dariyosu. ⁷Ekwo-ozi ono, ēphe deru nū iya ono bē e deru sū:

Ekwo-ozi-a bē anyi ede anū gūbe eze Dariyosu. Anyi ekele ngu ekele!

⁸Qwaa bụ gē gūbe eze maru l'anyi jeru l'ēka ndu Jiuda bu. Anyi jeshia l'ulo Chileke ono, bụ onye parū ēka ono; bya ahūma lē ndu ono gudewaa mkpuma, ha shii akpū ụlo ono; ēphe zūbechaa eze-itso l'ime igbulō ono. Ephe yeru ēhu l'ozī ono; o nōdu eje ēgwēgwa ēgwēgwa l'ēka phē.

⁹Anyi jīa ndu ophu bụ ogerenya ndu Jiuda ono sū phē: “?Bū onye karū g'unu kpua ụlo ono dozia?” ¹⁰Anyi bya ajikwaa phē pho ēpha phē; k'ophu anyi e-de ēpha phē ono edede nū ngu g'ī maru ndu-ishi ozi ono.

¹¹Qwaa bụ ɔnu, ēphe yeru anyi: “Anyi bụ ndu-ozi kē Chileke, nwe igwe; nweru alī. Anyi akpūkwa ụlo ono, a kpūhawaru teke dū ɛnya ono; mbū ụlo, onye eze ndu Ízurelu ono, parū ēka apaa ono kpūjeru kpū-tse ono. ¹²Q buru l'ōo lē nna anyi phē kpatsuru Chileke k'imigwe ēhu-eghu meru g'o gude o woru phē ye l'ēka Nebukadineza, bụ eze ndu Bābilonu; mbū onye Kaludiya ono, bụ iya mebyishiru ụlo-a bya achīta ndu alī-a chī-ru lashīa Bābilonu. ¹³Q buru iya bụ l'o rwua l'apha, kwe Sayirosu, bụ eze ndu Bābilonu apha lanū, o watarū abūru eze; o tūa ekemu; mbū eze, bụ Sayirosu g'a kpūkwa ụlo Chileke ono. ¹⁴Ivu, e meru lē mkpōla-ododo; mē ndu ophu e meru lē mkpōla-ochaa dobe l'ulo Chileke, bụ iya bụ ono, Nebukadineza gwetajeru l'eze-ulo ono, dū lē Jierúsalemu je edobe l'eze-ulo agwa ndu Bābilonu bē bụ eze bụ Sayirosu ono l'onwiya jeru egweta iya l'eze-ulo agwa ndu Bābilonu ono. Eze Sayirosu gwerū ivu ono ye l'ēka onye eekuje Sheshubaza; onye o meru ochi-ōha; ¹⁵bya asū iya: ‘Gweta ivu-a gwerū je edobe l'eze-ulo, dū lē Jierúsalemu. Qzo bụ g'a kpūkwa ụlo Chileke g'o nōdu-phu azū l'ēka ɔnohawa.’ ¹⁶Nokwa iya bụ lē Sheshubaza abya atūa ɔkpa ụlo Chileke lē Jierúsalemu. Eshi teke ono bya eye nta-a bē e shi kpūta iya; ophu a kpū-gheduru iya.”

17“Oo ya bu; o -buru l'o du gube eze ree; i haa g'a vochaada ulo aka aakwakobeje iphe ndu eze deru le Babilonu l'eka ono g'a maru; ?bua eviya leze, bu Sayirosu turu ekemu su g'a kpukwaa ulo Chileke, le Jierusalemu. Ge gube eze ezilatakwanuru anyi iphe, i chi-taru l'idzu l'obu ngu l'opfu-a.”

A choru ekemu, eze, bu Sayirosu turu chota

6 1Tobudu iya bu; eze, bu Dariyosu bya atua ekemu; e tsoru ulo aka akwakobeje iphe vochaaha le Babilonu; mbu aka a kuberu ekwo, e deshuru iphe, meru l'ali ono. 2O buru le mkpukpu Ekubatana, bu ishi mkpukpu ndu Midiya be a vofutaru ekwo, a phuru aphuphu.

Iphe, e deru lekwo ono be suru:

3“Lapha ke mbu, Sayirosu wataru abu eze be o turu ekemu g'a kpu ulo Chileke ono, du le Jierusalemu; su g'a kpukwaa ulo ono, bu aka aanoduje egwe ngweja; mbu g'a tukwaa okpa iya atukwa. G'oo-habe l'eli aburu ntukpa ukporo eno l'iri; mgbureku iya adu ntukpa ukporo eno l'iri.

4Aakpopfube iya mkpuma, ha shii uzi eto; aapfube iya itso lanu. Ugwo iya be ee-shi l'ulo eku ndu eze pfua. 5Ozo bu; ivu, e meru le mkpola-odo; me ke mkpola-ochaa, bu ophu Nebukadineza shi leze-ulo ono, du le Jierusalemu ono gweta je edobe le Babilonu; g'e gwetakota iya je edobe-phuazu l'eka o shi du leze-ulo ono.

6“Oo ya bu ge gube Tatenayi, bu ochi-oha l'azu enyimu; me Sheta-Bozenayi; me ndu unu lephe aswije, bu ndu no l'oke-okwa tuko g'unu ha buru ubara yeru aka ono. 7Ba adukwa g'unu ha onye e-je akposhi ozi ono, eeje l'ulo Chileke ono. Unu haa g'ochi-oha ndu Jiu; me ndu bu ogerenya ndu Jiu kpukwaa ulo Chileke ono g'o pfuru l'onodu iya. 8Ozo bu le mu atu ekemu iphe, unu e-meru ndu bu ogerenya ndu Jiu ono g'ephe gude kpukwaa ulo Chileke ono su: G'a pfu-dzukotaje ndu ono ugwo, ephe gude eme k'ulo ono rengurengu. Eka ee-shi pfua phe iya bu l'ulo eku ndu eze; mbu shita l'utu, ndu bu l'azu enyimu turu; oo ya bu g'o to du iphe, a-kposhi ozi ono akposhi. 9Iphe, bu iphe, mkpa iya duru phe; g'a nujekwa phe iya; du g'unwu oke-eswi; me ebili; m'o bu nwaturu, ee-gude egwe ngweja-akpo-oku nu Chileke k'imigwe; me witi; me unu; me mee; me manu; mbu egube ono, ndu-uke Chileke le Jierusalemu sukpoerupho g'a nu phe be aa-nukotajekwa phe mboku-mboku; g'a ba hakwa phe iya anunu; 10k'ophu ephe e-gwe ngweja, du ree nu Chileke k'imigwe; pfukwarupho nu iya g'o kebe eze l'oma; yee unwu iya.

11“Ozo bu le mu atukwapho ekemu su l'onye gbanweru opfu mu ono be aa-phota itso, gude ulo iya nanu; gude tsebe onye obu etsebe; teme l'e mee ulo iya obu g'o buru ikpozu. 12Ge Chileke ono, bu iya hotaru aka ono g'o buru aka oo-buru eburu ono mebyikwaa iphe, bu ndu eze; waa iphe, bu ndu e-me g'ephe gbanwee opfu-a; ozoo machia aka g'ephe mebyia ulo

Chileke-a, dū lẹ Jierúsalemu. Oo mbẹdua, bụ eze, bụ Dariyọsu bẹ tūru ekemu-a. G'unu doo ẹnya lẹ mini mee iphe, ekemu-a pfuru.”

Eeye eze-ulo Chileke ono l'eka Chileke

¹³Tobudu iya bụ; Tatenayi, bụ ọchi-ọha l'azụ enyimu; mę Sheta-Bozena-yi; mę ndu ẹphe l'ẹphe aswiye; bya emee iphe ono, eze, bụ Dariyọsu sūru g'e mee ono ẹgwegwa. ¹⁴Oo ya bụ; ndu bụ ọgerenya ndu Jiu ono nọdu akpū ụlo ono eje l'iphu l'iphu shita l'opfu Chileke, Hagayi, bụ onye mpfuchiru Chileke yẹle Zekaraya, bụ nwa Ido epfu. Ẹphe kpua ụlo ono jasū ẹphe kpū-ghee ya ọ dū gẹ Chileke kẹ Ízurelū sūru g'ẹphe kpua ya g'ọ dū; mę l'uzo Sayirosu; mę Dariyọsu; mę Atakuzakuzẹsu, bụ ndu eze Peshiya tūru phẹ ekemu iya. ¹⁵Ẹphe kpua ụlo ono kpū-ghee l'abalị k'eto l'ime ọnwa Ada; l'apha, kwe eze Dariyọsu apha ishii, ọ watarū aburu eze.

¹⁶Tobudu iya bụ; ndu Ízurelū; mbụ ndu-uke Chileke; mę ndu Lívayi; męwaro ndu ono, e shi kpua lẹ ndzū ono tuko g'ẹphe ha gude ẹhu-utso, bọo iphe; woru ụlo ono ye Chileke l'eka. ¹⁷Ẹphe gude ụkporo oke-eswi ise; mę ụkporo ebili iri; mę ụnu ụnwu aturu gwee ngweja, ẹphe gude yee ụlo Chileke ono l'eka Chileke. Ẹphe gude mkpi iri l'ẹbo gwee ngweja-iphe-ẹji l'iswi ẹhu ndu Ízurelū l'ophu. Mkpi iri l'ẹbo ono nọ-chiru ẹnya ipfu iri l'ẹbo, Ízurelū nweru. ¹⁸Ẹphe bya edobe ndu-uke Chileke l'ogiri l'ogiri; dobe ndu Lívayi l'ogbo l'ogbo phẹ g'ẹphe a-nọdu eje ozi Chileke lẹ Jierúsalemu; ẹgube e deru iya l'ekwo Mósísu.

Ọbo Ojeghata

¹⁹O rwua l'abalị k'iri l'eno l'ime ọnwa mbụ; ndu ono, e shi kpua lẹ ndzū ono bọo ọbo Ojeghata. ²⁰Ndu uke Chileke; mę ndu Lívayi bẹ a sachakotaru; ẹphe tuko g'ẹphe ha buru ndu mmerwu adudu l'ẹhu. Ndu Lívayi gbua nwaturu ọbo Oje-aghata l'iswi ẹhu ndu ono, e shi kpua lẹ ndzū ono; bya egbudoru iya ụnwunna phẹ ono, bụ ndu-uke Chileke; bya egbudokwaru iya phọ onwophe. ²¹Oo ya bụ; ndu Ízurelū ono, e shi kpua lẹ ndzū ono, lwarū nū ono tuko ria ya; męwaro ndu ono, woru onwophe dobe iche l'urwuali ono, ndu ta amadu Chileke l'alị ono emegbabe; shi nno abarū Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelū ẹja. ²²Abalı ẹsaa bẹ ẹphe gude ẹhu-utso bọo Ọbo-iphe aatajẹ buredi ekoduru ekoko; kẹle Chipfu bẹ meru g'ẹhu tso phẹ utso shii; bya emee g'eze ndu Asiriya kpọru obu yeru phẹ; k'ophu bụ l'o meru g'eka shihu phẹ ike l'akpū ụlo Chileke ono, bụ Chileke kẹ Ízurelū.

Ndu Ezura du lwa Jierúsalemu

7 ¹Tobudu iya bụ; abya anọo gbiriri jeye teke Atakuzakuzẹsu watarū abụ eze ndu Peshiya; Ezura gbalihu alala. Ezura ono bụ nwa Seraya; Seraya buru nwa Azaríya; Azaríya buru nwa Hilikaya; ²Hilikaya buru nwa Shalumu; Shalumu buru nwa Zadọku; Zadọku buru nwa Ahitubu;

³Ahitubu buru nwa Amaraya; Amariya buru nwa Azaríya; Azaríya buru nwa Merayotu; ⁴Merayotu buru nwa Zerahaya; Zerahaya buru nwa Uzi; Uzi buru nwa Buki; ⁵Buki buru nwa Abishuwa; Abishuwa buru nwa Finehasu; Finehasu buru nwa Eleyaza; Eleyaza buru nwa Erõnu. Erõnu buru onye-ishi ndu-uke Chileke.

⁶O buru Ezura ono gbalihuru shi lẹ Bábilonu lwatashia. Ezura ono bu onye ede ekwo; bya aburu onye k'ekemu Mosisu doru enya rengurengu; mbu ekemu, Chipfu, bu Chileke ke Izurelu turu. Eze mekotaru iya iphemiphe, o rworu iya g'o meeru iya; kele aka Chipfu, bu Chileke iya du iya l'ehu. ⁷O dukwarupho ndu Izurelu, lwakwarupho Jierusalem teke ono; mbu l'apha, kwe eze, bu Atakuzakuzesu apha esaa, o wataru aburu eze. Ndu uke Chileke hakwarupho yiru iya; me ndu Livayi; me ndu aguje ebvu; me ndu echeje onu-oguzo nche; me ndu eje ozi l'eze-ulo Chileke.

⁸Ezura lonwiya be jerwuru Jierusalem l'onwa k'ise, bukwapho apha, kwe eze apha esaa l'abu eze iya. ⁹O shi lẹ Bábilonu gbeshi ije iya g'onwa mbu du l'abali mbu; rwua Jierusalem g'onwa ise du l'abali mbu; noo kele aka-oma ke Chipfu, bu Chileke iya be du iya l'ehu. ¹⁰Noo kele Ezura be ziberu obu iya g'o nwuta ekemu Chipfu; mekwapho iphe, o pfuru; me g'o zia iphe, Chipfu toru okpa iya; me nsọ iya l'ali Izurelu.

Ekwo-ozí, eze, bu Atakuzakuzesu deru nu Ezura

¹¹Owaa bu iphe, e deru l'ekwo-ozí, eze, bu Atakuzakuzesu nuru Ezura, bu onye uke Chileke; buru onye edeje ekwo; mbu onye iphe, Chipfu turu l'ekemu; me iphe, o toru ndu Izurelu okpa iya doru enya:

¹²"Ekwo-ozí-a be shi l'eka mube eze, bu Atakuzakuzesu, bu onye eze ka ndu eze. Onye mu ede iya anu bu Ezura, bu onye uke Chileke; buru onye edeje ekwo k'ekemu Chileke k'imigwe.

"Mu ekele ngu ekele.

¹³"Mu turu ekemu dee ya edede su l'iphe, bu onye Izurelu, no l'ali-eze mu; mekpoo ndu-uke Chileke; me ndu Livayi, bu onye oogu ala Jierusalem; g'onye obu tsokwaru ngu lashia. ¹⁴Mube eze; me umadzu esaa, l'agbazijeru mu idzu be ezi unu g'unu je amaru g'onodu du lẹ Jiuda; me lẹ Jierusalem; unu amaru g'e gude emebe ekemu Chileke unu l'eka ono, bu iya bu ekemu ono, no unu l'eka ono. ¹⁵Iphe ozo, unu e-mefua bu g'unu chita mkpola-ochaa; me mkpola-ododo ono, mube eze; me ndu ono, agbazijeru mu idzu ono gude obu anyi nu Chileke ke Izurelu; bu onye ono, bu ebubu lẹ Jierusalem. ¹⁶Unu achitafua mkpola-ochaa; me mkpola-ododo, unu a-nata lẹ Bábilonu l'ophu yekobe iya; mefua iphe ndu Izurelu; me ndu-uke Chileke e-gude obu phe nu g'e gude mee k'ulo Chileke phe obu lẹ Jierusalem.

¹⁷"Unu huma l'unu gudefutaje okpoga ono zuta oke-eswi; me ebili; me nwaturu, unu e-gude gwee ngweja; yele ngweja-nri, etsoje iya nu; me

ngweja iphe-angungu, l'etsojekwa iya pho. Unu e-gwe ngweja ono l'eli enya eka eegweje ngweja l'ulo Chileke unu le Jierúsalem. ¹⁸A bya le mkpola-ochaa; me mkpola-ododo ophu phoduru nu; ge gube Ezura; me ndu Jiu ophuna gude iya mee iphe, du unu ree l'uzo, o bu uche Chileke unu. ¹⁹Iphemiphe, a nukotaru unu g'unu gude jeje ozi l'ulo Chileke unu ono be unu e-gweshikota dobe l'iphu Chileke le Jierúsalem. ²⁰Iphe ozo, du unu mkpa, bu iphe unu ee-gude eme k'ulo Chileke unu ono; o -buru iphe, unu nufutaje; unu eshi l'ulo eku eze wota iya nu.

²¹"Nta be mbedua, bu eze Atakuzakuzesu atu ekemu ede iya edede anu iphe, bu ndu akwakobeje okpoga l'azu enyimuazu iya ophu sụ: Iphe, bu iphe Ezura, bu onye uke Chileke; bya aburu onye edeje ekwo k'ekemu Chileke k'imigwe sụru g'unu nu iya; unu nujekwa iya iphe o bu. ²²Je akpaa l'okpoga mkpola-ochaa, du ukporo ise; me ogbongu witi, du ukporo ise; me ite-mee, du ukporo ise; me ekpemu manu, du ukporo ise; me unu; ole unu b'a ta sudu lo waa g'oo-jeberu. ²³Iphe, Chileke k'imigwe turu l'ekemu; g'e mekwaa ya rengurengu; mbu iphe, a turu l'ekemu g'e mee l'ulo Chileke k'imigwe; a -nonyanu oke ehu-eghu iya dapfuta ali-eze iya; yee k'unwu iya. ²⁴Ozo bu l'anyi emekwapho g'o doo unu enya la dachiwaru unu anata utu-ali; me utu-aswa; me utu-uzo l'eka ndu-uke Chileke; me l'eka ndu Lfvayi; me l'eka ndu aguje ebvu; me l'eka ndu echeje onu-oguzo nche; me l'eka ndu eje ozi l'eze-ulo Chileke; me l'eka ndu ozo, ejekpoo ozi l'ulo Chileke.

²⁵"Ge gube Ezura gude mmamiphe, Chileke ngu nuru ngu gude hota ndu-ikpe; me ndu a-noduje edoshi opfu g'ephe kpeje ikpe, pfuru oto l'opfu ehu iphe, bukpoo ndu bu l'azu enyimu; mbu iphe, bukpoo ndu maru ekemu Chileke ngu. Unu eworu ekemu ono zia ndu amadu ekemu g'ephe maru iya. ²⁶Iphe, bu onye jikaru eme iphe, ekemu Chileke ngu pfuru; me iphe, ekemu eze pfuru; g'e kpee onye obu ikpe, shihuru ike; g'e kpee ya mpfugbu; ozoo l'achifu onye obu achifu; ozoo le gweta iphe, o nweru; ozoo la tua ya mkporo."

Ezura etu Chileke epha

²⁷G'ajaja buru ke Chipfu; mbu Chileke ke nna anyi phe; onye meru g'egube iphe owa du eze l'obu ke g'o mee g'ulo Chipfu ono, du le Jierúsalem buru eka du ubvu. ²⁸Yebe onye meru ge n-yemobu eze; me ke ndu anoduje agbaziru eze idzu rwube mu eka; me n-yemobu ke ndu bukpoo ndu ike du, bu ndu-ozie eze. Obu be shihuru mu ike shii; noo kele eka Chileke be du mu lehu. O buru iya meru g'o gude mu du ike chikota ndu-ishi le Izurelu; epe tsoru mu; anyi lashia.

Epha ndu epha le Ezura swi lwa

8 ¹Owaa bu epha ndu bugbaa ishi l'onu-ulo nna phe; temanu owa-a buru ekwo, e deshiru epha phe g'e gude nwua phe; mbu ndu ono, mu l'ephe shi le Babilonu swiru lwa teke Atakuzakuzesu bu eze:

- 2 Onye-ishi ndu oshilokpa
 Finehasu bu Geshomu.
 Onye-ishi ndu oshilokpa
 Itama buru Danelu.
 Onye-ishi ndu Nwa Dévidi
 buru Hatushi,
- 3 bu nwa Shekanaya.
 Onye-ishi ndu oshilokpa
 Paroshi bu Zekaraya.
 Ndu ephe l'ia swi,
 bukwanu ndu e deru l'ekwo,
 e deshiru g'e gude nwua phe
 du unwoke ukporo esaa l'iri.
- 4 Onye-ishi ndu oshilokpa
 Pahatu-Mówabu bu
 Eliyowenayi nwa Zerahaya.
 Ndu ephe l'ia swi du
 unwoke ukporo iri.
- 5 Onye-ishi ndu oshilokpa
 Zatu bu Shekanaya nwa
 Jiahaziyelu. Ndu ephe l'ia
 swi du unwoke ukporo
 iri l'ise.
- 6 Onye-ishi ndu oshilokpa
 Adinu bu Ebedu nwa
 Jionatanu. Ndu ephe l'ia
 swi du unwoke ukporo
 labo l'iri.
- 7 Onye-ishi ndu oshilokpa
 Elamu bu Jieshaya nwa
 Atalaya. Ndu ephe l'ia
 swi du unwoke ukporo
 eto l'iri.
- 8 Onye-ishi ndu oshilokpa
 Shefataya bu Zebadaya
 nwa Mayikelu. Ndu ephe
 l'ia swi du unwoke
 ukporo eno.
- 9 Onye-ishi ndu oshilokpa
 Jiowabu bu Obedaya nwa
 Jiehiyelu. Ndu ephe l'ia
 swi du unwoke ukporo iri

l'unwoke iri l'eshato.

¹⁰ Onye-ishi ndu oshilokpa
Bani bu Shelomiti nwa
Jiosifaya. Ndu ephe l'ia
swi du unwoke ukporo
eshato.

¹¹ Onye-ishi ndu oshilokpa
Bebayi bu Zekaraya nwa
Bebayi. Ndu ephe l'ia swi
du unwoke ukporo l'eshato.

¹² Onye-ishi ndu oshilokpa
Azugadu bu Jiohananu
nwa Hakatanu. Ndu ephe
l'ia swi du unwoke ukporo
ise l'unwoke iri.

¹³ Onye-ishi ndu oshilokpa
Adonikamu be bu phe
byakpechaaruazu. Epha
phe bu Elifeletu; me Jiyuwelu;
me Shemaya. Ndu ephe l'ephe
swi du unwoke ukporo eto.

¹⁴ Onye-ishi ndu shilokpa
Biguvayi bu Utayi; me
Zaku. Ndu ephe l'ephe swi
du unwoke ukporo eto
l'unwoke iri.

Ezura Achọ ndu a-nọdu eje ozi l'eze ụlo Chileke

¹⁵ Mu bya achikobe phe l'aguga enyimu ono, l'aso ala Ahava. Anyi kpo-
be ụlo-ekwa anyi l'eka ono nọo ujiku eto. Mu bya elekota enya le ndu ono
g'ephe ha; me ndu-uke Chileke; huma l'o to dudu m'onye Lívayi, nọ l'eka
ono. ¹⁶ Tọbudu iya bu; mu zia g'e je ekua Eliyéza; me Ariyelu; me Shema-
ya; me Elunatanu; me Jiaribu; me Elunatanu; me Nétanu; me Zekaraya;
me Meshulamu, bu ndu-ishi. Mu kukwapho Jioyaribu; me Elunatanu, bu
ndu iphe edoje enya. ¹⁷ O buru Ido, bu onye-ishi phe le mkpukpu Kasifiya
be mu ziru phe g'ephe jepfu. Mu karu phe iphe, ephe e-pfuru Ido; me ndu
nkiya phe; mbu ndu ono, l'eje ozi l'eze-ulo, du le Kasifiya l'eka ono; g'ephe
zia ndu a-byapfuta anyi bya eje ozi l'ulo Chileke anyi.

¹⁸ O buru l'ọo le Chileke doberu anyi eka oma iya l'ehu meru g'o gude
ephe dutaru anyi onye iphe edoje enya; mbu oshilokpa Mahuli, epha iya
bu Sherebaya. Mahuli bu nwa Lívayi; Lívayi buru nwa ke Ízurelu. Unwu
Sherabaya; me ndibe phe be du iri l'eshato. ¹⁹ Ndu ozo bu Hashabaya; me

Jieshaya, bu oshilokpa Merari. Ndibe phe me unwune iya k'unwoke be du ukporo. ²⁰Ndu ozo, ephe dutafuaru le ndu eje ozi leze-ulo ono du ukporo iri le nanu. Ndu ono bu ndu Dévidi; ye le ndu-ishi ozi iya hotaru g'ephe yetajeru ndu Lívayi eka. Ndu ono g'ephe ha be e deshikotaru epha phe lekwo.

Aswi egu epfu anu Chileke

²¹Tobudu iya bu; mu bya araa ya arara su g'a swia egu leka ono; mbu lenyimu Ahava ono. K'oplu anyi e-shi nno wozeta onwanyi ali l'atatiplu Chileke anyi; rwo ya g'o duru anyi l'unwegirima anyi; me ivu anyi shia uzo ophu ka ree. ²²Kele iphere du mu ke ge mu jepfu eze je arwo ya g'o yeru anyi ikpoto ndu ojogu; me ndu agba l'inya g'ephe dua anyi l'uzo m'obvu ndu ohogu. Eshi ophu anyi gudewaa onu anyi su eze: "Eka-oma Chileke anyi be aduje lehu ndu bukpoo, ndu acho iya nu g'ee-shi g'o duru phe le ree. Ole okpehu iya; me oke ehu-eghu iya be aduje lehu iphemiphe bu ndu jikaru iya nu." ²³Oo ya bu; anyi swia egu rwo Chileke anyi k'iphe ono. O meeru anyi iphe, anyi suru g'o meeru anyi.

Iphe, a nuru g'e gude mee iphe leze-ulo Chileke

²⁴Tobudu iya bu; mu woru umadzu iri lebo pho, bu ndu-ishi ndu-ishi-uke Chileke dobe iche; mbu Sherebaya; me Hashabaya; mewaro ndibe phe umadzu iri ophuna. ²⁵Mu bya atukota erwa mkpola-ochaa; me mkpola-ododo; me ivu; mekpoo iphemiphe, ndu eze; me ndu-uke Chileke; me ndu l'agbazijeru eze idzu; me ndu o meru ishi; me ndu Izurelu l'ophu, no leka ono nuru g'e gude eje ozi l'ulo Chileke. ²⁶Mu tua erwa iphe ono goshi phe. Iphe, erwa mkpola-ochaa du buru unu talentu l'ukporo talentu iri lebo le talentu iri; ivu, e meru le mkpola-ochaa be erwa iya du ukporo talentu ise. Erwa ke mkpola-ododo du ukporo talentu ise. ²⁷Iphe ozo bu gbamugbamu, e meru le mkpola-ododo, dataru unu dariku labo l'ukporo iri; me ivu labo, e meru l'okpobe onyirubvu, eke ododo ododo, vukwapho onu aswa ge ke mkpola-ododo.

²⁸Mu su phe: Unu duru Chipfu nsu; onokwapho g'ivu-a g'o ha dukotaru iya nsu bu ono. Mkpola-ochaa; me mkpola-ododo ono bu iphe, ndiphe tutu obu phe onyo nu Chipfu, bu Chileke ke nna unu phe. ²⁹Unu letakwa phe enya ree jeye teke unu a-tu erwa iya l'atatiplu ndu-ishi ndu-uke Chileke; me ndu-ishi ndu Lívayi; me ndu-ishi l'onu-ulo nna phe le Izurelu. O buru l'ime mkpuru, duchaa l'ulo Chileke le Jierúsalemu be unu a-nodu tua erwa iphe ono goshi phe. ³⁰Oo ya bu; ndu-uke Chileke chita mkpola-ochaa ono; me mkpola-ododo ono; me ivu ono, a tularu erwa iya atutu ono; gude jeshia l'ulo Chileke anyi le Jierúsalemu.

³¹Tobudu iya bu; o rwua g'onwa mbu du l'abali iri lebo; anyi shi lenyimu Ahava gbalihu jeshia Jierúsalemu. Eka Chileke anyi du anyi lehu; o

shi nno nafuta anyi l'eka ndu ohogu; me l'eka ndu ana nfu, kwakachaaru anyi l'uzo. ³²Anyi rwua Jierusalemu bya anoo ujiku eto l'eka ono. ³³O be mboku k'eno iya; anyi nodu l'ulo Chileke tua erwa mkpola-ochaa; me mkpola-ododo; me ivu ozo, du nsu; woru ye l'eka Meremotu, bu nwa Uraya, bu onye uke Chileke. Eleyaza nwa Finehasu be yee ya nogbabe. Ndu tso phe nodu l'eka ono bu ndu Lívayi; me Jiozabadu nwa Jieshuwa; me Nowadaya nwa Binuyi. ³⁴Iphemiphe ono be a guru ogu; tua erwa iya atutu; bya edeshikota erwa iya ono lekwo teke ono.

³⁵Ozo bu le ndu ono, e shi kpua le ndzu ono; mbu ndu ono, shi l'eka ono, e shi kpua phe le ndzu lwa ono be gweru ngweja-akpo-oku nu Chileke ke Izurelu. Ephe gburu oke-eswi iri l'ebo l'ehu ndu Izurelu l'ophu; gbua ebili ukporo eno l'iri l'ishii; me unwu aturu ukporo eto l'iri l'esaa; bya egbua mkpi iri l'ebo, e gude gwee ngweja-iphe-eji. Ngweja ono go ha be a kpokotaru oku nu Chipfu. ³⁶Ephe zia ozi ono, eze ziru ndu no-chiru enya eze; me ndu bu ochi-oha; l'azu enyimuazu iya ophu. Ndu ono bya eyeru ndu Jiu ono aka; yetakwapho aka l'akpu ulo Chileke ono.

Ezura epfu anu Chileke ke ndu Jiu, alu nwanyi eghirigha

9 ¹E mechaepho iphemiphe ono; ndu-ishi byapfutashia mu bya asu mu: “Ndu Izurelu je akpaa le ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi be jikakwaru edobe onwophe iche l'eka ndu ali-a no; ephe tsoakwaru eyephe aka l'akpamara, ndu ali-a l'anoduje emegbabe; mbu ndu Kénanu; me ndu Hetu; me ndu Pérezu; me Jiebusu; me ndu Amonu; me ndu Mówabu; me ndu Ijiputu; me ndu Amoru. ²Ephe watawaru aluta unwada ndu ali-a k'onwophe; bya alutakwaru phe pho unwu phe; k'ophu bu le ndu ono, du nsu ono be watawaru onwophe tugbabe l'ehu ndu ali-a. O buru ndu-ishi; me iphe, bu ndu no l'oke okwa be aka phe kangoru l'eme ejo-iphe ono.” ³Mu numaepho iphe ono; mu lajashia uwe mu; lajashia uwe mgbalanu mu; mu pheta onwomu egbushi l'ishi; pheta eji l'agba; bya anozeta anoo; edzu nodu eswi mu l'ehu. ⁴Tobudu iya bu; iphe, bukpoo ndu ndzu guhuru l'eka ephe numaru opfu, o pfuru mbu Chileke ke Izurelu le k'emeswe ono, ndu ono, a kpuru le ndzu pho, lwaru nu pho mesweru ono; bya egbuphe mu mgburugburu; mu nodu ge mu no jeye teke eegweje eja uzenyashi; edzu nodu eswi mu pho l'ehu.

⁵O beepho legwe eja uzenyashi ono; mu shi lenyoru, mu gworu gbalihu; yele uwe mu pho, mu lajashiru pho; me uwe mgbalanu mu pho, mu lajashiru pho; bya ephureta gbushi ikpere l'ali chiliaru Chipfu, bu Chileke mu aka mu labo imeli; ⁶pfuru nu iya su: “Gube Chileke nkemu; iphere du mu; teme ehu rwuhukwa mu pho ge mu e-shi palia enya lee gube Chileke mu; iphe, kparu iya nu buru lejo-iphe, anyi eme be kawa anyi leli; temanu ikpe, nmaru anyi rwuwaa imigwe. ⁷E-shi teke nna anyi phe no; rwua ntanu-a be ikpe, paru aka nmaakwaru anyi. O buru ejo-iphe, anyi

emegbabẹ bẹ meru g'o gude e woru anyịbedua; mę ndu eze anyi phe; mę ndu-uke Chileke anyi phe ye ndu eze ndu alı-a l'ẹka ephe gude ogu-echi gbushia anyi; kpukoo anyi lẹ ndzu; kwaa iphe anyi l'okwata; ephe nọdu eme anyi iphe-iphere egube ono, ephe eme iya anyi ntanụ-a. ⁸Ọlẹ kẹ nwannta bẹ gube Chipfu, bụ Chileke mewaru anyi iphe-oma; kẹle i meru anyi nweru nwa ndu ophu, phoduru nụ; bya emee g'anyi nguru anguru l'ẹka-a, duru ngu nsọ-a; k'ophu bụ lẹ gube Chileke anyi e-me g'anya sahu anyi; bya emekwapho g'anyi shi l'abụ ohu, anyi bụ-a jakerehu. ⁹Anyi shi buru ndu ohu; ọlẹ gube Chileke ta ahaduru anyi g'anyi kwawarọo ya l'abụ ohu ono. I goshiru l'iphiphuru anyi obu-imemini l'atatifihu ndu eze ndu Peshiya; i meru anyi jakerehu; shi nno mee g'anyi kpukwaaru gube Chileke anyi ọlọ ngu; mę g'anyi kpukwachaa ẹka o mebyishihuru; tẹme i mee g'anyi nweru igbulọ lẹ Jiuda mę lẹ Jierusalemu.

¹⁰“Gube Chileke anyi; ?bụ gunu bẹ anyi e-pfu mę e -mechaa; kẹle anyi gwobewaru eme ekemu ngu ono. ¹¹Mbụ ekemu ono, i turu shita l'ẹka ndu-ozı ngu ono, bụ ndu mpfuchiru sụ: ‘Alı ono, unu eje eburu ono bẹ bụ alı, ndu bu iya nụ pharwushiru apharwushi. O buru akpamara, ephe eme; yele ahuma ahuma bẹ jiru alı ono shita l'ishi iya lanu rwua l'ishi iya ophu. ¹²Oo ya bụ; g'unu b'e wokwaru unwada unu kee unwu phe unwoke; ophu unu alutakwa unwada nkephe duru nụ unwu unu unwoke. Unu l'ephe ba anodukwa lẹ nchı-adu-doo; ozoo g'unu choo iphe a-nodu ejehuru phe nụ; k'ophu unu e-shihu ike; ria iphe-oma, shi l'alı ono; unu eme g'o buru okiphe unwu unu jasuru l'ojejeje ono.’ ¹³Iphe, nwuru anyi buru l'ejophe, anyi meru; mę l'ikpe, nmaru anyi ono bẹ o shi. Ọlẹ iphe, dı ejı, anyi meru bẹ ka shii eme l'ahuhu gube Chileke anyi huru anyi; tẹmanu i mee g'anyi nweru nwa ndu owana, phoduru nụ-a. ¹⁴?O gbaru g'anyi mebyibaa ekemu ngu ozo; kẹ g'anyi lẹ ndu ono, eme akpamara ono kegbajeru nwanı ozo? ?Anyi te emedu ehu eghua ngu egu ghumihu k'ophu ii-me anyi alakota l'ıyı k'ophu o to duedu onye aphodu nı; ophu o duedu onye anahı nı? ¹⁵Gube Chipfu, bụ Chileke kẹ İzurelu; i bı onye pfuberekoto; kẹle anyi nweru nwa ndu ophu phoduru nı ntanı-a; mbı nwa ndu ophu nahuru nı. Huma g'anyi pfuru l'ıphu ngu buru ndu-ikpe nmaru; mbı l'o meru ophu o to dıdu onye a-dı ike pfuru l'atatifihu ngu.”

Ndu Jiu akoshiru Chileke iphe-eji phe

10 ¹Gẹ Ezura epfu anı Chileke; akoshiru Chileke iphe, dı ejı, ephe megbaberu; ara ekwa; echi onwiya gbaagbaa l'alı l'atatifihu ọlọ Chileke; ndu İzurelu zefuta igwerigwe wı-pfuta iya; unwoke; mę unwanı; mę unwegirima; ephebedua nodu arakwapho ekwa nkephe arashı iya ike. ²Shekanaya, bı nwa Jiehiyelı; onye lanu l'ime ndu shi l'eri Elamu bya epfuru nı Ezura sı iya: “Anyi meakwaru gẹ Chileke anyi te egudehe ire anyi ẹka; noo kẹle anyi jeru je alushia unwanyı ndu ohozo; mbı

unwanyi ndu alì-a. Olee g'ò dūhabe bẹ ndu Ízurelū dūlekwarua iphe, ẹphe a-nòdu ele ẹnya iya. ³Oo ya bụ; g'anyi lẹ Chileke anyi gbanaa ndzụ; l'anyi l'a-chìshikota unwanyi ono, anyi lūshiru ono; mẹ unwegirima, ẹphe nwūshiru, bụ iya bụ ẹgube ono nnajìuphu mu chīru idzu iya; mẹ ndu ono, anòduje atsu ekemu Chileke anyi ebvu ono. Ozo bụ l'anyi e-me iya g'ekemu pfuru. ⁴Gbalihu; ọ kwa ngu bẹ opfu-a dū l'ẹka; anyịbedua bẹ aapfukwaru ngu-a l'azụ. Shihu obu ike mee ya.”

⁵Oo ya bụ; Ezura gbalihu; bya emee gẹ ndu-ishi ndu-uke Chileke; mẹ ndu Lívayì; mẹ ndu Ízurelū l'ophu ribua nte l'ẹphe e-me iphe ono g'e pfuru iya. Ẹphe tuko g'ẹphe ha ria nte ono. ⁶Noo ya; Ezura bya alufu l'atatiphu ụlo Chileke ono; tugbua ọ buri iya eje l'ulo Jiehofananu nwa Eliyashibu. O rwua ẹka ono; ọ jika eri nri; jika angu mini; kelee ọogukwadu aphụ lẹ ndu ono, e shi kpua lẹ ndzụ ono bẹ e te gudedu ire phe ẹka.

⁷A bya atuko Jiuda; mẹ Jierúsalemu l'ophu raa ya arara gẹ ndu ono, e shi kpua lẹ ndzụ ono tuko dzukota lẹ Jierúsalemu. ⁸L'iphe, bụ onye ta abyaduru l'ime abali ẹto iya bẹ ee-gwe ivu iya; chifu onye obu g'ò bọ yihe l'ogbo, e shi kpua lẹ ndzụ. O buri gẹ ndu-ishi; mẹ ndu bụ ọgerenya chīru idzu iya bụ ono.

⁹Tobudu iya bụ; unwoke ndu Jiuda mẹ ndu kẹ Benjiaminu tuko g'ẹphe ha dzukota lẹ Jierúsalemu l'ime abali ẹto ono. Mboku ono bụ mboku onwa kẹ tete dū l'ukporo abali. Ndu ono g'ẹphe ha nòdugbaa l'oma etsuzo l'atatiphu ụlo Chileke l'ẹka ono. Iphe ono; yee eze mini ono, edze nū ono mee; ẹhu nòdu etegbaa phe etete. ¹⁰Ezura, bụ onye uke Chileke gbalihu sụ phe: “Unu mewaru; ọphu egudedu ire unu ẹka; kelee unu lūshiru unwan-yi ndu ọhozo; shi nno mee g'ikpe kaba anma unube ndu Ízurelū. ¹¹Oo ya bụ; unu tuko iphe-ẹjì, unu meru koshiaru Chipfu, bụ Chileke kẹ nna unu phe; unu awata eme iphe, dū iya ree. Unu bufu onwunu l'ẹka ndu alì-a nọ; mẹ l'ẹka unwanyi ndu ọhozo ono, unu lūshiru ono nọ.”

¹²Ndu ono, dzukoberu l'ẹka ono tūa ụzu sụ: “O kpọephọ iphe, i pfuru bẹ anyi e-me. ¹³Obenu lẹ ndu kuru l'ẹka-a parụ igwerigwe; tẹme ọ buri udzumini; k'ophu anyi taa apfukotaduru l'etezi. Ozo bụ l'iphe-a ta abudu iphe, ee-mekota ujiku lanu; ọzoo ujiku labo; noo kelee iphe ono mewaru anyi meswewa shingushingu. ¹⁴Gẹ ndu-ishi igwe-ọha-a pfunuru; g'iphe, bukpo ndu ndu-anyi lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, bụ ndu luru unwanyi ndu ọhozo; byakota l'iphe phe; g'ẹphe byaje mboku, a sūru g'ẹphe bya. Ẹphe -nòdu abya; ẹphe lẹ ndu ọgerenya lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu aswijeru; mẹ-kwapo ndu-ikpe; jeye teke Chileke e-wofu oke ẹhu-eghu iya ono, l'enwu g'oku l'ẹhu anyi ono.” ¹⁵O buerupho Jionatanu nwa Asahelu; yelee Jiazaya nwa Tikuva kpoloko bẹ bụ ndu jikaru iphe ono, e pfuru ono. Meshulamu; mẹ Shabetayi nòdu agba eyeru phe.

¹⁶Ndu ono, e shi kpua lẹ ndzụ ono, lwaru nū ono mee iphe ono, e pfuru ono. Ezura, bụ onye uke Chileke họtà unwoke, bụ ndu-ishi l'onu-ulo nna

phe; deshia epha phe l'ekwo. O hōta phe g'ōnu-ulo phe hakōta. O beepho l'abalī mbū l'ōnwa k'iri; epha nōdu pfushia opfu ono. ¹⁷O buru g'ōnwa ke mbū dū l'abalī mbū bē epha pfugheru opfu ehu ndu ono, luru unwanyi ndu ohozo ono.

Unwoke, luru unwanyi ndu ohozo

¹⁸A -bya l'echilabō ndu-uke Chileke bē bū ndu owa-a luru unwanyi ndu ohozo ono: Ndu shi l'eri Jieshuwa nwa Jiozadaku; yēe unwune iya kē nwoke, luru unwanyi ndu ohozo ono bū: Maseya; mē Eliyéza; mē Jiaribu; mē Gedalaya. ¹⁹Ndu ono g'ēphe ha bē tūkoru kweta ukwe l'ēphe a-chi-shikota unyomu phe ono, epha luru l'ohozo ono. Onyenōnu l'ime phe shi l'igwe-atūru iya kpūta ebili lanū nū g'e gude gwee ngwēja-apfu-ugwo.

²⁰Ndu shi l'eri Ima, luru phe nū bū: Hanani; mē Zebadaya.

²¹Ndu shi l'eri Harimu, luru phe nū bū: Maseya; mē Elayijia; mē She-maya; mē Jiehiyēlu; mē Uzāya.

²²Ndu shi l'eri Pashō, luru phe nū bū: Eliyowenayi; mē Maseya; mē Ishimēlu; mē Netanēlu; mē Jiozabadu; mē Eleyasa.

²³A bya lē ndu Līvayi; ndu luru unwanyi ndu ohozo bū: Jiozabadu; mē Shimeyi; mē Kelaya, bukwapho onye eekuje Kelita; mē Petahaya; mē Jiu-da; mē Eliyéza.

²⁴A bya lē ndu agūje ebvu bē bū Eliyashibu bū onye luru nwanyī ndu ohozo.

Lē ndu nche-ōnu-oguzo būru Shalumu; mē Tēlemu; mē Uri bū ndu luru unwanyi ndu ohozo.

²⁵A bya lē ndu Ízurelu ozo, luru unwanyi ohozo ono:

Ndu shi l'eri Paroshi, luru phe nū bū: Ramaya; mē Izaya; mē Malukayijia; mē Mijiaminu; mē Eleyaza; mē Hashabaya; mē Benaya.

²⁶Ndu shi l'eri Elamu, luru phe nū bū: Matanaya; mē Zekaraya; mē Jiehiyēlu; mē Abudi; mē Jieremotu; mē Elayijia.

²⁷Ndu shi l'eri Zatu, luru phe nū bū: Eliyowenayi; mē Eliyashibu; mē Matanaya; mē Jieremotu; mē Zabadu; mē Azayiza.

²⁸Ndu shi l'eri Bebayi, luru phe nū bū: Jiehohananu; mē Hananaya; mē Zabayi; mē Atūlayi.

²⁹Ndu shi l'eri Bani, luru phe nū bū: Meshulamu; mē Maluku; mē Adaya; mē Jiashubu; mē Sheyalu; mē Jieremotu.

³⁰Ndu shi l'eri Pahatu Mówabu, luru phe nū bū: Adūna; mē Kelalu; mē Benaya; mē Maseya; mē Matanaya; mē Bezaēlu; mē Binuyi; mē Manáse.

³¹Ndu shi l'eri Harimu, luru phe nū bū: Eliyéza; mē Ishaya; mē Malukayijia; mē Shemaya; mē Simiyōnu; ³²mē Benjiaminu; mē Maluku; mē Shemaraya.

³³Ndu shi l'eri Hashumu, luru phe nū bū: Matenayi; mē Matata; mē Zabadu; mē Elifeletu; mē Jieremayi; mē Manáse; mē Shimeyi.

³⁴Ndu shi l'eri Bani, luru phẹ nụ bụ: Madayi; mẹ Amuramu; mẹ Uwelu;
³⁵mẹ Benaya; mẹ Bedeya; mẹ Keluhi; ³⁶mẹ Vanaya; mẹ Meremotu; mẹ
Eliyashibu; ³⁷mẹ Matanaya; mẹ Matenayi; mẹ Jiasu.

³⁸Ndu shi l'eri Binuyi, luru phẹ nụ bụ: Shimeyi; ³⁹mẹ Shelemaya; mẹ
Nétanu; mẹ Adaya; ⁴⁰mẹ Makunadebayi; mẹ Shashayi; mẹ Sharayi; ⁴¹mẹ
Azarelu; mẹ Shelemaya; mẹ Shemaraya; ⁴²mẹ Shalumu; mẹ Amaraya; mẹ
Jiósẹfu.

⁴³Ndu shi l'eri Nebo, luru phẹ nụ bụ: Jieyelu; mẹ Matitaya; mẹ Zabadu;
mẹ Zebina; mẹ Jiadayi; mẹ Jiowelu; mẹ Benaya.

⁴⁴Ndu ono g'ẹphe ha bẹ shi lụkota ụnwanyi ndu ọhozo; mbụ l'ọ duru
ndu ọphu ụnwanyi ono shi yechawaru ụnwegirima.

Ekwo

Nehemaya

1 ¹Qwaa bu opfu Nehemaya nwa Hakalaya.

Nehemaya vutaru ivu ẹhu Jierúsalemu

L'ɔnwa Kisilewu l'apha k'ukporo gẹ mu nọ lẹ Susa, bu ishi mkpukpu; ²bẹ Hanani, bu onye lanu l'ime unwune mu yele unwoke ozo tukoru shi l'alị Jiu bya. Mu jia phe aji ndu Jiuda, phoduru nu; mbu ndu ono, shi l'alị, e shi kpuru phe lẹ ndzu laa; laphu azu ono. Mu bya ajikwaa phe pho aji Jierúsalemu. ³Ephe su mu lẹ-a: “Ndu ono, e shi kpua lẹ ndzu laa alị ozo; ephe mechaa laphu azu l'alị ndu Jiuda ono bẹ onodu phe dukwa eji shii; mbu l'onodu phe bẹ iphere iya dukwa. Igbulo Jierúsalemu bẹ e nwukpo-shichaaru enwukposhi; teme onu-abata iya bẹ oku tsukotaru.”

⁴Mu numachaa iphe ono, ephe pfuru ono; mu nọ-zeta anọ wata ara ẹkwa.

Mu nọ ujiku olemole gukota aphu; aswi ẹgu epfu anu Chileke k'imi-gwe. ⁵Iphe, mu pfuru bu: “Gube Chipfu, bu Chileke k'imigwe; mbu Chileke ono, paru ẹka bya adu ebvu ono; onye ono, edobeje ogbandzu iya l'ẹhu ndu yeru iya obu bya eme iphe, o pfuru; teme o nọdu egoshije phe lẹ ya yeru phe obu. ⁶Ngabenu nchi; le mu ẹnya; numa epfufu, mube onye-ozu ngu epfu anu ngu; mbu epfufu, mu anoduje l'iphe ngu epfu anu ngu eswe l'enyashi l'iswi ẹhu ndu-ozu ngu, bu ndu Izurelu. Mu epfufuta iphe-ẹji, anyibe ndu Izurelu megbaberu ngu; mbu iphe-ẹji, mbedua me ndibe nna mu phe meru ngu. ⁷Anyi mewaru ngu ejo-iphe, ha shii; mbu l'anyi pawaru eme ekemu ono, i turu ono haa; bya ahaa eme iphe, i toru okpa iya su g'e meje; me eme omelali, i doberu, bu iya bu iphe, i turu l'ekemu nu onye-ozu ngu, bu Mosisu. ⁸Nyatanu opfu ono, i pfuru onye-ozu ngu, bu Mosisu su: ‘O -buru l'e te egudedu ire unu ẹka bẹ mu a-tukashikwa unu nanu nanu l'echilabo ohamoha. ⁹Ole o -buru l'unu dakoberu lwapfuta mu; bya edobe ekemu mu; eme iya ememe; o betakpo ẹka a chiru unu laa buru l'ohu ẹka igwe beru alị beru; bẹ mu e-shi l'ẹka ono rwukobe unu; duphuta unu azu l'ẹka ono, mu hotaru go buru ẹka mu e-buru eburu ono.’

¹⁰ “Oo ndu-ozì ngu bẹ ẹpẹ bụ; bya abụru ndibe ngu; mbụ ndu i gude eze ike ngu; mẹ ọkpehu ngu gbafuta. ¹¹ Gube Nnajiuphu; ngabenu nchi l'epfufu, onye-ozì ngu epfu anụ ngu; mẹ l'epfufu, ndu-ozì ngu epfu anụ-kwa ngu pho; mbụ ndu ono, bụ ndu ọduje ree g'ẹpẹ tsu ngu ebvu ono. Jiko menaa g'iphe jeeru mube onye-ozì ngu lẹ ree ntanụ-a; mbụ g'i mee g'imemini mu dụ nwoke-a, bụ eze.”

Teke ono bẹ bụ mu shi bụru onye agbajeru eze mée.

Aaha Nehemaya g'o je Jierúsalemu

2 ¹ O be l'onwa Nisanu l'apha, kwe Atakuzakuzesu ụkporo apha, ọ wataru aburu eze; g'a pataru iya mée; mu pata mée ono; gbaahaaru eze. Ophu o toko dụ-swee teke mu gbanwubejeru iphu l'iphu eze. ² Eze jia mu sụ: “?Bụ gụnu meru iphe idzu iphu l'ẹbe abụ iphe-ememe eme ngu? O to nwedu iphe ọzo gbahaa l'obu ta atsodu ngu uto.”

Teke ono; ndzụ wata mu agushi ike. ³ Mu bya asụ eze: “Gẹ gube eze nọdukwa ndzụ jasuru asuru. ?Bụ kẹ gụnu bẹ mu ta anodudu adzụ iphu; lẹ mube onye mkpukpu mu dakposhuhuru adakposhihu; mbụ ẹka ono, e liru nna mu oche pẹ; teme oguzo iya buri iphe, ọku tsukotaru?” ⁴ Tọbudu iya bụ; eze sụ mu: “?Bụ gụnu bẹ ọ dụ ngu gẹ mu meeru ngu?”

Mu bya atakpeeru Chileke k'imigwe opfu; ⁵ bya asụ eze: “O -buri l'ọ dụ gube eze ree; mbụ ọ -buri lẹ mube nwozi ngu dụ ngu l'obu; hanaa mu gẹ mu jeshia alị Jiuda; je lẹ mkpukpu ono, e liru nna mu oche pẹ ono; je akpukwaa ya.”

⁶ Eze yele eze-nwanyi, bụ onye nọ-kube iya nụ jia mu sụ: “?Denu g'ii-nọ-beru l'ije ngu obu? ?Bụ teke ole bẹ ii-lwa?” Ọ dụ eze ree gẹ mu je; mu bya ataru iya onu.

⁷ Mu pfukwaarupho eze sụ iya: “O -buri l'ọ dụ gube eze ree; denuru ẹkwo-ozì nụ mu gẹ mu nụ ndu bụ ọchi-ọha l'azụ ẹnyimu; k'ophu ẹpẹ a-ha mu gẹ mu ghata jeshia alị ndu Jiuda. ⁸ Dekwaapho ẹkwo-ozì ophu mu a-nụ Asafu, bụ onye eleta ọswa eze ẹnya; g'ọ nụ mu oshi, mu e-gude mee mgbo onu-abata ọlo-mgbobuta eze-ọlo Chileke; mẹ oshi, mu e-gude mezia igbulọ mkpukpu ono; mẹ ophu mu e-gude mee ọlo, mu e-buru.” Iphemiphe, mu rworu eze bẹ o mekotaru mu; kẹle ẹka-oma kẹ Chileke mu bẹ dụ mu l'ehu.

Nehemaya agbaphe igbulọ Jierúsalemu

⁹ Mu bya ejerwua azụ ẹnyimu; mu bya eworu ẹkwo-ozì ono, eze deru ono nụ ndu ọchi-ọha ono. Eze bẹ duwaru ndu-ishi ndu ojogu; waa ndu agba l'inya yeru mu gẹ mu l'ẹpẹ swiru. ¹⁰ Teke Sambalatu, bụ onye Horonu; mẹ Tobaya, bụ onye-ishi l'alị Amonu numaerupho l'ọ nweru onye byaru achọ g'ee-shi g'iphe duru ndu ịzurelu lẹ ree; ọ dụ pẹ eji dushia pẹ iya ike.

¹¹Noo ya; mu bya abata lẹ Jierúsalemu; nọo ya abali ẹto. ¹²O be l'enyashi ujiku lanu; mu gbalihu; mu l'unwoke olemole; anyi tugbua. Ophu o dudu onye mu pfuwaru iphe, Chileke mu yeru mu l'obu ge mu meeru Jierúsalemu. Ophu o dukwapho anu-agbagba ozo, mu gude ghahaepho ophu mu l'agba. ¹³O buru l'echi abali be mu gude tugbua. Eka mu shiru bu Onu-abata Nsuda lufuta lẹ Welu Nkuta-oswa; shia ono futa lẹ Onu-abata Ikpọzu; ejekpọepho agbaphe igbulọ Jierúsalemu ono, e tsukpọshiru etsukpọshi ono; yele oguzo iya ono, oku tsukotaru ono. ¹⁴Mu bya eshi l'eka ono tugbua shia uzo Onu-abata Enya-nwobvu; waa Okpuru Eze; ole anu, mu agba agbagba te nwedu eka oo-shi ghata. ¹⁵Tobudu iya bu; mu gude enyashi ono tugbua kwaseru uzo nsuda; agbaphe igbulọ ono. Mu gbphechaa ya; bya alwaphuta azu shia Onu-abata Nsuda bahu l'ime mkpukpu. ¹⁶Ophu ndu-ishi amadu eka mu jeru; ozoo iphe, mu meru; kele o toko dudu iphe, mu pfuwaru ndu Jiu; me ndu-uke Chileke; me ndu a maru epha phe; me ndu-ishi; mewaro ndu ozo, bu ndu e-mechaa eje ozi ono.

Nehemaya epfu lẹ ya a-kpukwa igbulọ Jierúsalemu

¹⁷Tobudu iya bu; mu su phe: "Unu humawaru egube iphe-otsulehu, anyi no l'ime iya; mbu ge Jierúsalemu gude dakposhihu; oku tsukota oguzo iya. Unu byakwa g'anyi kpukwaa igbulọ Jierúsalemu; k'ophu anyi e-mefu onwanyi iphe-iphere l'ehu." ¹⁸Mu bya epfukwaaru phe pho g'ekama ke Chileke mu gude du-be mu l'ehu; waa k'iphe, eze pfukotaru mu. Epe su: "Ngwa; g'anyi wata iya akpukpu." Epe kwakobeahaa eka k'awata eguru ozi ono.

¹⁹Sambalatu, bu onye Horonu; yele Tobaya, bu onye-ishi l'ali Amonu; me Geshemu, bu onye Arabu numaepho iphe ono, anyi chiru idzu iya k'ememe ono; epe chiahaa anyi ochi jaahaa anyi ewenu asuje: "Bụ gu-nu be unu eme nno? Bụ ikè be unu ekwefuru eze to?"

²⁰Mu bya eyeeru phe onu su phe: "O kwa Chileke k'imigwe be e-me g'anyi mee iphe, anyi eme mekota. Anyibe ndu-ozi iya abya awata akpu igbulọ obu; ole unubedua te nwedu oke lẹ Jierúsalemu; ophu eka unu adudu iya; ophu ndiche unu ebujeduru iya."

Aakpukwa igbulọ Jierúsalemu

3 ¹No iya; Eliyashibu, bu onye-ishi uke Chileke; yele ndu ozo, bu ndu-uke Chileke bya agbesi je atuko kpukwaa Onu-abata Aturu. Epe kpuchaa ya; bya eyeshia ya mgbo. Epe kpuru igbulọ iya o futa l'ulo-ephekerephe "Ukporo-ise" me lẹ Ulo-ephekerephe "Hananelu." Epe mechaa ya bya eworu iya ye Chileke l'eka.

²Eka ophu etsota eka ono be bu unwoke mkpukpu Jieriko be kpuru iya nu.

Zaku nwa Imuri kpa tsota phe.

³ Ụnwu Hasena bụ ọpẹ kpuru Ọnu-abata Ẹma. Ẹphe gbaru iya oshi l'eli iya; yeshia ya mgbo; ọmụ iphe, eegudeje aswọ-chi iya aswọ-chi; ọmụ mgborígwe.

⁴ Onye kpụ-tsotarụ ọpẹ nụ bụ Meremotu nwa Uráya, mbụ nwanwa Hakozi.

Meshulamu nwa Berekaya, bụ nwanwa Meshezabẹlu kpuru tsota Meremotu.

Zadoku nwa Bana kpụ-tsota Meshulamu.

⁵ Ndu mkpụkpụ Tekowa kpuru ẹka etsota iya nụ. Ọle ndu ọpụ a maru ẹpụ ọpẹ ọmụ mkpụkpụ ono te ekwedụ wozeta onwopẹ alí jee ozi, ndu-ishi-ozi ono sụrụ g'ẹpẹ jee.

⁶ Jioyada nwa Paseya; ọmụ Meshulamu nwa Besodeya bẹ kpụkwaru Akahụ Ọnu-abata. Ẹphe gbaru iya oshi l'eli iya; yeshia ya mgbo; ọmụ iphe, e gude aswọ-chi iya aswọ-chi; ọmụ mgborígwe.

⁷ Ndu kpụkwaru ẹka etsota iya nụ bụ Melataya, bụ onye Gibiyonu; ọmụ Jiadonu, bụ onye Meronotu; ọmụ unwoke Gibiyonu yẹle Mizupa. Ẹka ono bụkọta ẹka ndu ọchi-ọha azụ ẹnyimu bụ ishi.

⁸ Onye kpụkwaru ẹka etsota iya nụ bụ Uzẹlu nwa Hahaya. Uzẹlu yí ọmụ ndu akpụje ụzụ mkpọla-ododo.

Onye kpuru tsota iya nụ bụ Hananaya. Hananaya bẹ yí ọmụ emeje manụ-mbeleke, eshi mkpọ. Ẹphe kpuru igbulọ Jierúsalemu ono jasụ ọmụ Igbulọ-ọsa.

⁹ Refaya nwa Huru bẹ kpụ-tsotarụ ọpẹ nụ. Refaya bụ onye-ishi nkeru-ẹbo uswekete Jierúsalemu.

¹⁰ Onye kpụ-tsotarụ ọpẹ nụ bụ Jiedaya nwa Harumafu. Ẹka ọ kpụkwaru bẹ bụ nhamunha atatipụ ibe iya.

Hatushi nwa Hashabuneya kpụkwaa ẹka tsotarụ iya nụ.

¹¹ Malukayijia nwa Harimu; ọmụ Hashubu nwa Pahatu-Mówa-bu bẹ kpụkwaru ẹka igbulọ ibiya ọzo; bya akpụ ụlo-ephekerepẹ, “Ọtapfupfupfu-ọkụ.”

¹² Onye kpụkwaru ẹka tsotarụ iya nụ bụ Shalumu nwa Haloheshi. Ọ bụ onye-ishi, nkeru-ẹbo uswekete Jierúsalemu. Ọ bụrụ yẹ ụnwada iya tuko-ru kpụ ya.

¹³ Hanunu yẹle ndu bu ọmụ mkpụkpụ Zanowa bẹ kpụkwaru Ọnu-abata Nsụda. Ẹphe kpuru iya bya eyeshikọta iya mgbo; ọmụ iphe, egudeje aswọ-chi iya aswọ-chi; ọmụ mgborígwe; bya akpụ igbulọ ono ẹka dū ụnu nkwo-ẹka labọ l'ụkporo nkwo-ẹka iri; kpụ ya jeye ọmụ Ọnu-abata Ikpọzu.

¹⁴ Onye kpuru Ọnu-abata Ikpọzu bụ Malukayijia nwa Rekabu, bụ onye-ishi uswekete Bẹtu-Hakeremu; ọ kpuru iya yeshikọta iya mgbo; ọmụ iphe, e gude aswọ-chi iya aswọ-chi; ọmụ mgborígwe.

¹⁵ Shalumu nwa Kọlu-Hoze, bụ onye-ishi ndu bu l'uswekete Mizupa bẹ bụ iya kpụkwaru Ọnu-abata Ẹnya-nwobvu. Ọ kpuru iya bya ekpụ ya

iphe l'eli; yeshia ya mgbo; mē iphe, e gude aswọ-chi iya aswọ-chi; mē mgborígwè. Ọ kpụkwakwarupho igbulọ Okpuru Shela, nọ lẹ mgboru mgbabu eze; kpụa ya futa l'ẹka eeshije lẹ mkpụkpụ Dévidi agbazeta.

¹⁶Onye kpụ-tsotaru iya nū bụ Nehemaya nwa Azubuku; onye bụ onye-ishi, nkeru-ẹbo uswekete Betu-Zuru. Ọ kpuru nkiya je akpaa l'iphu ilu Dévidi; kpụa ya ọ futa l'okpuru ono, e gude ẹka tua ono; wafua l'ẹka ndu ojogu bu.

¹⁷Ndu kpụ-tsotaru iya nū bụ ndu Lívayi. Ẹphe nọ l'ẹka Rehumu nwa Bani kpụa ya.

Onye kpuru tsota iya bụ Hashabaya, bụ onye-ishi, nkeru-ẹbo uswekete Keyila.

¹⁸Ẹka tsotaru iya nū bẹ bụ onye kpụkwaru iya nū bụ Bavayi nwa Henedadu, bụ onye-ishi nkeru-ẹbo uswekete Keyila lanu ọphuu; yele unwunna iya.

¹⁹Onye kpuru tsota iya bụ Eza nwa Jieshuwa. Ọ kpụkwaru ibiya ọphu dū l'iphu ẹka eeshije enyiba l'ulo, eedobeje ngwogu; mbụ lẹ nkulahụ nggoji igbulọ ono. Eza l'onwiya bẹ bụ onye-ishi, ndu Mizupa.

²⁰Ẹka tsotaru iya nū bẹ bụ Baruku nwa Zabayi bẹ gude g'ọophu iya l'ẹhu kpụkwaa ya. O shi lẹ nkuku igbulọ ono kpụa ya jeye l'onu-oguzo ibe Ẹliyashibu, bụ onye-ishi uke Chileke.

²¹Meremotu nwa Uráya; mbụ nwanwa Hakozu bẹ kpuru tsota Zabayi. O shi l'onu-oguzo ibe Ẹliyashibu kpụa ya jeye l'ẹka ibe Ẹliyashibu jeberu.

²²Ndu ozo, kpụ-tsotaru iya nū bụ ndu-uke Chileke. Ẹphebedua shigbaa lẹ mkpụkpụ, nọ-pheru Jierúsalemu mgburugburu.

²³Ndu kpụkwaru tsota phẹ bẹ bụ Benjaminu waa Hashubu. Ẹka ẹphe kpụkwaru bụ atatiphu ibe phẹ.

Onye kpuru tsota phẹ bẹ bụ Azaríya nwa Maseya; mbụ nwanwa Ananaya. Yẹbedua kpụkwaru ẹka nọ lẹ mgboru ibe phẹ.

²⁴Onye kpụkwaru ibe iya ozo, tsotaru iya nū bẹ bụ Binuyi nwa Henedadu; yẹbedua kpuru shita l'ibe Azaríya jasụ lẹ nkuku igbulọ ono.

²⁵Palalu nwa Uzayi bẹ kpụkwaru ẹka dū l'iphu nkuku igbulọ ono; yele ọlo-ephekerephe ono, sefutaru ishi l'ibe eze l'ẹka iya ọphu dū l'uzo imeli mkpụkpụ ono lẹ mgboru oma ẹka ndu nche anoje.

Onye kpụkwaru tsota iya nū bụ Pedaya nwa Paroshi.

²⁶Ndu eje ozi leze-ọlo Chileke, bụ ndu bu l'úbvú, Ofelu bya akpụkwaa nkephe futa l'iphu Onu-Abata-Mini, nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa; yele ọlo-ephekerephe ono, sefuru esefu ono.

²⁷Ndu kpụ-tsotaru phẹ nū, kpuru ibiya ozo bẹ bụ unwoke ndu Tekowa. Ẹphe kpụkwaru iphu oke ọlo-ephekerephe ono, sefuru esefu ono; kpụa ya jeye ọ sùbe l'igbulọ Ofelu.

²⁸Ndu uke Chileke bẹ kpụkwaru a -gbẹ lẹ Onu-abata Inya kwaseru; onyenonu kpuru atatiphu ibe iya.

²⁹Onye kpuru tsota phe nụ be bu Zadoku nwa Ima. Yēbedua kpukwaru atatiphu ibe iya.

Onye ophu kpuru tsota iya nụ buru Shemaya nwa Shekanaya. Yēbedua bu onye-nche Onu-abata Enyanwu-awawa.

³⁰Ndu ozo, kpuru tsota iya nụ bu Hananaya nwa Shelemaya; yele Hanunu, bu onye k'ishii l'unwu Zalafu.

Meshulamu nwa Berekaya kpuru tsota phe; eka o kpukwaru bu atatiphu ulo iya.

³¹Onye ophu kpuru tsota iya bu Malukayijia. Yēbedua yi le ndu akpuje uzu mkpola-ododo. O kpukwaru igbulọ nkiya jeye l'ulo ndu eje ozi l'ezulo Chileke; me ke ndu ngho l'atatiphu Onu-abata Nlele; o kpukwaa ya pho futa le nwulo, du l'eli nkuku igbulọ ono.

³²Ndu akpuje uzu mkpola-ododo; me ndu ngho be kpukwaru mgbaka nwulo ono, du l'eli nkulahu nggoji igbulọ ono; ephe kpua ya jeye le Onu-abata Aturu.

Ndu mkposhi ozi ono

4 ¹Sambalatu nūmaepfo l'anyi akpukwawaa igbulọ ono; ehu-eghu ghuahaa ya; mbu o voru oku wua ehu wata aja ndu Jiu ewenu. ²O nodu l'iphu ndibe phe; me l'iphu ndu ojogu Sameriya pfuahaa su: “?Bu gunu be ndu Jiu-a, bu ndu arwuhu-a eme? ?Ephe eme g'ephe kpukwaa igbulọ ono togo gunu? Mbu-a; ?ephe e-mechaa gwee ngweja togo? ?Ephe eme g'ephe kpu-ghee ya l'ujiku lanu togo? ?Bu g'ephe a-du ike mee ge mkpuma ono dubaa ree ozo? mbu mkpuma ono, ephe voshiru le mkpokpo igbulọ ono, oku gbanwushiru ono.”

³Tobaya, bu onye Amonu, no iya le mgboru su: “Igbulọ mkpuma obu, ephe akpu obu ?o nweru ishi? Iphe, bu agulo -gbakotakpo ya nū l'o dakposhihu!”

⁴“Su-a; jiko Chileke anyi; ngabenuru anyi nchi; kele o to dudu iphe, a guberu anyi. Menaa g'ewenu, ephe aja anyi tukoru phe l'ishi. Li mee ga lwuta phe l'ogu lashia ali ozo. ⁵Ta agukwaru phe nvu l'ejo-iphe, ephe meru; te ehuchafukwa iphe-eji phe l'iphu ngu; kele ephe gudewaa okonu kwechia ndu ono, akpukwa igbulọ ono iphu.”

⁶Noo ya; anyi kpua igbulọ ono kpujaha iya ebo le g'o shi hahawaa; kele ndu ono phuberu iphu eje ozi ono.

⁷Teke Sambalatu; me Tobaya; me ndu Arabu; me ndu Amonu; me ndu Ashidodu nūmaerupho l'aakpukwa-a igbulọ Jierusalemu ono g'aakpu iya; teme l'eka uzo du iya be aakpu-chishiwa; ehu wata phe eghushi eggu ike. ⁸Ephe nokobe chia idzu g'ephe bya ogu le Jierusalemu; bya akuru utsu yeru phe. ⁹Tobudu iya bu; anyi bya epfuru nu Chileke anyi; woru ndu nche ye g'ephe cheje mkpukpu ono nche eswe l'enyasihi; g'ephe be eme iphe, ephe chiru idzu iya.

¹⁰ Ọ bụru teke ono bẹ ndu Jiuda wataru epfu su: “Ike abvụakwa ndu l’ije ozi obu; teme mkpokpo igbulọ pakwadu-a ẹka; k’ophu bu l’anyi ta amadu g’anyi e-shi kpukwaa igbulọ obu.”

¹¹ Ndu ohogu anyi nodu epfukwapho su l’anyi -bya amaru; mbu l’anyi -bya ahuma phe; bẹ ephe nowaa l’echilabo anyi egbushi anyi; k’ophu eje ozi ono e-buhu. ¹² No iya; ndu Jiu, bukube phe nu byapfutawa anyi iphe, rwuru ugbo iri bya akaru anyi l’iphe, bukpo ibiya ophu anyi shiru bẹ ndu ohogu anyi ono e-shikwa byapfuta anyi ogu. ¹³ Oo ya bu; mu bya eye ndu nche l’azu igbulọ ono; g’ephe cheje nche l’eka igbulọ ono kachaa mkpulali; mbu ẹka a kpu-beru iya ubele. Mu gbaa ndu nche ono l’ipfu l’ipfu; ephe pagbaaru ogu-echi phe; me arwa phe; me apfu phe.

¹⁴ Mu bya ahuma g’iphe du; mu gbalihu pfuaru ndu a maru ephe phe; me ndu-ishi; mewaro ndu ozo su phe: “Unu ta atsushi ndu-a ebvu! Unu nyatanu Nnajiuphu ono, bu onye paru ẹka; bya aburu onye du ebvu ono! Unu lwua ogu ehu ndibe unu; me k’unwu unu unwoke; me k’unwada unu; me k’unyomu unu; me k’unuphu ibe unu.” ¹⁵ Teke ndu ohogu anyi numaru l’ejo idzu ono, ephe chiru anyi ono bẹ anyi mawaru; mbu le Chileke mebiwaru iya; oo ya bu anyi tuko g’anyi ha laphuazu je akpaha igbulọ ono ozo.

¹⁶ E-shi le mboku ono kwaseru bẹ nkeru-ẹbo l’unwoke, ejeru mu ozi bu phe jehaaruru ozi ono; nkeru-ẹbo ophuna nodu le nche; paru arwa; me iphe, eegudeje gbobuta onwonye; me apfu; yee uwe-ogu. Ndu-ishi pfuru ndu onu-ulo Jiuda l’ophu l’azu; ¹⁷ ephe nodu akpu igbulọ ono. Ndu ophu evu iphe, e gude eje ozi ono gude ẹka lanu eje ozi ono; gude ẹka ophu paru ngwogu. ¹⁸ Ndu ophu akpu igbulọ ono l’ehu l’ehu tuchaaruru ogu-echi phe l’upfu akpu iya. Onye egbuje opu pfuru mu l’aguga. ¹⁹ Tobudu iya bu; mu pfuaru ndu a maru ephe phe ono; me ndu-ishi ono; me ndu ozowaro su phe-a: “Ozi-a pakwaru ẹka; teme o ha osa shii; o mee anyi nodu onwanyi uzanya uzanya l’igbulọ-a. ²⁰ Iphe, bukpo ẹka unu numaru oda opu ono; unu wuru byapfuta anyi l’eka ono. Chileke anyi a-lwuchiru-a anyi ogu!” ²¹ Noo g’anyi shi jee ozi ono; nkeru-ẹbo nodu apajeru arwa e-shi le nchi-abohu jeye l’enyashi teke kpokpode lufutawaru. ²² Iphe ozo, mu pfukwarupho ndu ono teke ono bu: “G’onyenonu ye onye ejeru iya ozi zekewa l’ime Jierusalemu l’enyashi; k’ophu ephe a-buru anyi ndu nche l’enyashi; teke o beru l’eswe ephe ejee ozi.” ²³ G’anyi ha; mbedia; me unwune mu; me ndu-ozu mu; me ndu nche, mu l’ephe no bẹ ta adudu onye eyefuje iphe, o yeru l’ehu eyefu. Onyenonu apajeru ngwogu iya; o beta-kporu o buri mini bẹ onye obu eje ekuta.

Nehemaya eyeru ndu ukpa ẹka

5 ¹ A nonyaa; unwoke ndu Jiuda; waa unyomu phe wata echi mkpu iphe, ndu Jiuda ibe phe l’eme phe. ² O nweru ndu ophu epfu su:

“Anyi l'unwegirima anyi unwoke mę unwanyi bę ha igwerigwe; ọo ya bụ g'a hanaa anyi g'anyi chọta akpuru ereshi ria nọdu ndzụ.”

³Ọ ụkwarupho ndu ọphu epfu sụ: “Anyi yeru alị anyi l'itumo; yechaa opfu-vayinu anyi; mę ụlo anyi g'ee-shi g'anyi hụma ereshi ria l'egu, eme nụ.”

⁴Ọ duru ndu ọphu sụru: “Anyi jiwaru ụgwọ tụa utu alị anyi; mę k'opfu-vayinu anyi nụ eze. ⁵A makwaru-a l'anyi lę ndu Jiu ibe anyi phez bę gbaru ụgbugba lanu. Ọ bụru g'unwegirima phez dū ree bụ g'unwegirima nkanyi ụkwapho; obenu l'unwegirima anyi unwoke mę unwanyi bę anyi dobewaru l'onodu ohu. Unwada anyi nwekwaru ndu ọphu gbę bụwaru nụ ohu nta; ọphu anyi ta amadu g'anyi e-me gbafuta phez; kele alị anyi mę opfu-vayinu anyi bụkotawa kę ndu ọzo.”

⁶Mu numaepho mkpu ono, ephez echi ono; yele iphez ono, ephez epfuka-shi ono; ehu wata mu eghushi eghe ike. ⁷Mu bya arichaa iphez ono l'ime onwomu; mu bobe iya ndu a maru ephez phez mę ndu-ishi. Mu sụ phez: “Ọ kwa ndu Jiu ibe unu bę unu anataję ụgwọ ntukwase.” Mu bya ekua ndzuko, ha shii g'a chia idzụ g'ee-shi nua phez chiipfu. ⁸Mu sụ phez: “Nta-a bę anyi kukeberu ehu gbafuta unwune anyi, bụ ndu Jiu, e shi ree ndu ọhoro. Unubedua bya nta-a bya ereshiahaa unwune unu ono ọzo g'anyi zụ-phuah phez azu.” Mu pfuchaa nno; ephez daa kę nyonyoronyo; ọphu ephez ta amadu iphez, ephez e-pfu.

⁹Mu sụkwa phez pho ọzo: “Iphez, unu eme ta adukwa ree. ?Tọ gbaduru g'unu tsua Chileke anyi ebvu k'ọphu ndu ọhoro, bụ ndu ọhogu anyi ata watadu anyi aja ewenu? ¹⁰Mbedua; mę unwune mu; mę ndu-ozu mu bę ejiejekwa ndibe anyi ụgwọ okpoga mę ụgwọ ereshi. Ole ọo g'anata ụgwọ ntukwase laa! ¹¹Unu nū-phukota phez alị phez azu ntanū-a; mę opfu-vayinu phez; mę mgbabu olivu phez; mę ụlo phez. Unu eworu ntukwase, unu nataru phez l'okpoga; mę l'ereshi; mę lę mę; mę lę manū nū-phukota phez azu.”

¹²Ephez tuko sụ: “Anyi a-nū-phukota iphez ono azu. Ọ tọ dudu iphez, anyi a-suba g'ephez nū anyi ọzo. Ọo ephez g'i sūru g'anyi mee bụ g'anyi e-me.”

Mu bya ekua ndu-uke Chileke; woru nte nū ndu a maru ephez phez ono; mę ndu-ishi g'ephez mee iphez ono, ephez kweru ukwe iya ono. ¹³Mu bya ajia uwe mu phulaphula sụ: “G'ọ bụkwaru egube-a bę Chileke a-jifu ndu te emeduru iphez, ephez kweru ukwe iya; mbu jifu phez l'ulo phez; mę l'iphez, ephez nweru. G'ọ bụkwaru nno bụ g'aa-jifu onye ono; gba bę iya eka oto!”

Ndzuko ono l'ọphu tuko zua mgbede sụ: Nokwa g'ọ dū. Ephez jaa Chipfu ajaja. Ndu ono mee iphez ono, ephez kweru ukwe iya ono.

Nehemaya ta abudu ehu iya b'ọ maru nwękiya

¹⁴E -shi lę teke a tūru mu eka gę mu būru ọchi-ọha l'alị Jiuda; mbu l'apha, kwe Atakuzakuzesu apha ukporo jeye l'apha, kwe iya ukporo apha l'apha iri l'ębo, ọ wataru aburu eze; l'ime apha iri l'ębo ono bę mbedua;

mẹ ụnwunna mu ta adụdu onye ọpụ rịjeru nri, gbaru ọchi-ọha. ¹⁵Obenu lẹ ndu ọchi-ọha ọpụ vu mu ụzo bụru ishi bẹ shi bo ndu Jiuda ivu anyị-nyị; shi anakoje pẹ nri mẹ mē; bya eyekoberu mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dū ụkporo shẹkelu labo, ẹpẹ shi atuje. Nokwapọ gẹ ndu shi ejeru pẹ ozi shi akpa ndu Jiuda ono ẹhu. Ọle mbẹdua gude atsū Chileke ebvu ọpụ mu te emeduru ẹgube ono. ¹⁶Mu gbẹ yechiaru ẹhu lẹ k'akpū igbulọ ono; ọpụ ọ dudu alị, anyi zuru m'ilile. Ndu ozi mu g'ẹpẹ ha dzukọtaepo eje ozi ono l'ẹka ono. ¹⁷Ọzo bụru lẹ ụkporo ụmadzu ẹsaa l'ụmadzu iri; mbụ ndu Jiu; mẹ ndu bụ ndu-ishi bẹ anọduje eri nri lẹ teburi mu; yekoberu ndu eshije l'ọhamoha, nọ-pheru anyi mgburugburu byapfuta anyi. ¹⁸Mbọku-mbọku bẹ eegbuje oke-eswi lanu; waa aturu ishii, ẹhu dū ree; mẹ ọku gude shiaru mu nri. Abalị iri, nwutaru anwuta bẹ eevutajeru mu mē, dū iche iche; vuta iya k'etsutsu. A makwaru-a l'iphemiphe ono dūkota; ọle mu ta asujeduru g'a nū mu oke nri, rwuberu ọchi-ọha; noo kele ivu-erwa ndu Jiuda vu bẹ panukaru ẹka.

¹⁹Jiko Chileke mu; nyatakwa mu rọ lẹ k'oma l'iphemiphe-a, mu mekotaru ndu-a.

Ejo idzu, a chiru Nehemaya

6 ¹Sambalatu; mē Tobaya; mē Geshemu, bụ onye Arabu; mē ndu ọhogu anyi ọzo bya anuma lẹ mu kpụ-ghewaru igbulọ ono; ọpụ ọ tọ dudu ẹka ghekwaaduru iya ọnu; ọle teke ono bẹ mu teke yeshidu mgbo l'oguzo iya. ²Sambalatu yele Geshemu zia mu ozi sū gẹ mu bya gẹ mu l'ẹpẹ dzuda lẹ mkpukpu lanu, dū lẹ baswaa alị, aza Ono. Obenu l'iphe, ẹpẹ chiru idzu iya bụ g'ẹpẹ meka mu iphe. ³Mu zia ndu-ozī g'ẹpẹ je ezia pẹ sū pẹ: “Ozi, mu gude l'ẹka bẹ pakwaru ẹka. Mu ta abyakotakwa. ?Denu gẹ mu e-shi paru ozi ono haa g'ọ rwuhu lẹ mu abya unu aza oku?”

⁴Ugbo ẹno bẹ ẹpẹ ziru mu ozi lanu ono; ọ buri ọnu, mu yehawaru bẹ bụ ọnu, mu yekotaru pẹ.

⁵O be lẹ k'ise iya; Sambalatu zia nwozi iya g'ọ gude ozi lanu ono byapfuta mu. Ọ buri ẹkwọ-ozī, e gheberu ọnu bẹ ọ gude bya. ⁶L'ime ẹkwọ ono bẹ ọ deru sū:

“Iphe, ngakotaru ọhamoha; tēme Geshemu gbakwaapho ama iya bụ lẹ gū lẹ ndu Jiu bẹ agba idzu g'unu kwefu ike; ọ buri iya meru iphe unu akpukwa igbulọ ono. Iphe ọzo, e pfuru ye iya bụ l'ọ gubedua eme g'ị buri eze pẹ. ⁷Ọzo bụ l'ị gbẹ hotawa ndu mpfuchiru g'ẹpẹ je araa k'opfu ẹhu ngu arara lẹ Jierúsalemū sū l'ị bụ eze ndu Jiuda. O doru ngu ẹnya l'opfu ono e-rwu eze lẹ nchị. Ọo ya bụ l'ọ kakwa ree g'ị byakwa g'anyi chī-zia ya achi-zī.”

⁸Mu ziphu iya ozi azu sū iya: “Iphe ono, iipfu ono ta adukwa ọpụ meru ememe ilile; ọ kwa l'obu ngu bẹ ị ritaru iya pfua.”

⁹Iphe ono bu iphe, ephe eme g'anyi tsuhu ebvu; kele ephe riru l'anyi a-paru ozi ono haa; anyi te ejefuedu iya l'ishi. Ole mu rworu Chileke su iya: “Jiko menaa g'eka shihu mu ike.”

¹⁰O be teke mu jeru l'ulo Shemaya nwa Delaya, mbu nwanwa Mehe-tabelu, bu onye ta lufujedu alufu l'ibe iya; o su ge mu l'ia dzuda l'ulo Chileke; l'ime ime eze-ulo ono; g'anyi gu-chishia mgbo, du l'eze-ulo ono agu-chishi; l'o nweru ndu l'a-bya mu egbugbu; l'oo l'enyasi be ephe a-bya mu egbugbu obu.

¹¹Ole iphe, mu pfuru bu: “Bu onye du ge mbedua be a-gbalaaha agbala? Mbu bu onye du ge mbedua be a-gbaru lashia l'eze-ulo Chileke ge mu dzota ndzu mu? Mu te jedu.”

¹²O bu ru teke ono be o byaru edoo mu enya l'o to bu du Chileke be ziru iya nu; l'oo Tobaya ye Sambalatu pfuru iya ugwo g'o pfua iphe, a-tsuru mu nu. ¹³Ephe pfuru iya ugwo g'o yee mu ebvu; k'ophu mu e-me iphe, o suru ge mu mee; shi nno mee iphe-eji; g'ephe e-nweru iphe, ephe a-gbabe okpa gube mu ejo epha; mee mu iphe-iphere.

¹⁴Gube Chileke mu; ta azohakwa iphe, Tobaya ye Sambalatu meru mu. Nokwapho g'i ti zohakwapho nwanyi mpfuchiru ono, bu Nowadaya; me ndu mpfuchiru ozo, shi eme g'ephe yee mu ebvu.

Aakpu-ghe igbulu ono

¹⁵Noo ya; iphe, a kpu igbulu ono bu ukporo abali labo l'abali iri l'ebo. Mboku, a kpu-gheru iya bu l'ukporo abali l'abali ise l'onwa Elulu.

¹⁶Ndu ohogu anyi l'ophu; me iphe, bu ndu ohozo, bupheru anyi mgburu-gburu numae ya pho; ephe pehu onwophe l'enya; noo kele o byaru edoo phe enya l'ozu ono be bu Chileke anyi yeru anyi aka; anyi jefu iya l'ishi.

¹⁷Le teke ono be ndu a maru epha phe l'ali Jiuda nuru Tobaya ekwo-ozu, du igwerigwe. Ekwo-ozu ophu shi Tobaya l'eka nodu anodujekwapho abyaruh phe. ¹⁸Noo kele ndu du igwerigwe l'ali Jiuda be riru nte turu ike yeru iya; kele o bu ogo Shekanaya nwa Ara; teme nwa iya nwoke, bu Jie-hohananu lukwaapho nwada Meshulamu nwa Berekaya. ¹⁹Teme ephe nodu anodujekwapho epfushiru mu iphe, du ree, Tobaya lemegbabe. Iphe, mu pfuru; ephe aturuta iya je edooru iya. Tobaya nodu edetajeru mu ekwo ge ya gude yee mu ebvu.

7 ¹A kpu-ghechaa igbulu ono; mu bya eyeshikota iya mgbo. A bya ahoo ndu nche onu-oguzo; me ndu ebvu; me ndu Liviayi. ²Ndu mu meru ishi ndu Jierusalemu bu nwune mu Hanani; ye Hananaya, bu onye-ishi ulo-mgbobuta. Noo kele Hananaya bu onye e gude ire iya aka; teme o ka atsu Chileke ebvu eme l'igwerigwe ndu ozo. ³Iphe, mu pfuru phe bu: “G'a ta aguhajekwa onu-abata Jierusalemu ghebe onu l'ebe abu l'enyanwu gbakotaru. O -bu ru le ndu nche nokwadu le nche; g'a gu-chishije mgbo iya agu-chishi swobechaa ya mgborigwe. Unu shi le ndu bu le

Jierúsalemu hōta ndu nche; g'ēphe cheje nche l'ēka dū k'ēche nche; ndu ophu anōdu l'ip̄hu ūlo p̄hē eche."

Ndu shi l'ēka a kp̄uru p̄hē lē ndzū lwa
(Ezu 2:1-70)

⁴Jierúsalemu b̄ eze mkp̄ukpu, ha shii bya aha kē phorokotokongu; ophu ndu nō iya nū abadū nwishi; tēme ophu o dūdū ūlo, a kp̄uwaru iya. ⁵Tōbudu iya b̄; Chileke mu yee mu iya l'obu gē mu kuk̄o ndu ono, a maru ēpha p̄hē ono; mē ndu-ishi; mēwaro ndu ōzo g'e deshia ēpha p̄hē l'eri p̄hē l'eri p̄hē. Mu bya ahūma ēkwo, e deshiru ēpha ndu vu ūzo, shi l'ēka a kp̄uru p̄hē lē ndzū lwa; mbū ēkwo, e deshiru p̄hē l'eri p̄hē l'eri p̄hē. Ip̄he, mu hūmaru, e deru l'ēkwo ono b̄:

⁶Waa ndu Ízurelu ono, shi l'alī Bábilonu lwa; mbū ndu ono, a kp̄ujeru lē ndzū laa alī ōzo, b̄ iya b̄ ndu Nebukadineza, b̄ eze ndu Bábilonu kp̄ukojeru laa Bábilonu ono. Ep̄he lwarū Jierúsalemu; mē Jiuda; onyenōnu lashīchaa mkp̄ukpu ēka o shi. ⁷Ndu ep̄he tso lwa bē b̄ Zerúbabelu; mē Jieshuwa; mē Nehemaya; mē Azaríya; mē Ramaya; mē Nahamani; mē Mōdekayi; mē Bilishanu; mē Misuperetu; mē Biguvayi; mē Nahumu; mē Bana.

Waa gē ndu Ízurelu ono ha
b̄ ōwana:

⁸Oshilōkpa Paroshi bē dū
ūnu ise l'ūkporo ēsato
l'ūmadzu iri l'ēbo.

⁹Oshilōkpa Shefataya dū
ūkporo iri l'ēsato l'ūmadzu
iri l'ēbo.

¹⁰Oshilōkpa Ara dū ūnu
nemadzu l'ūkporo iri l'ēbo
l'ūmadzu iri l'ēbo.

¹¹Oshilōkpa Pahatu-Mówabu,
b̄ iya b̄ ndu shi l'eri
Jieshuwa yēle Jiowabu bē dū
ūnu ēsaa l'iri l'ēsato.

¹²Oshilōkpa Elamu dū ūnu ēto
l'ūkporo labō l'ūmadzu iri
l'ēno.

¹³Oshilōkpa Zatu dū ūnu labō
l'ūkporo labō l'ūmadzu ise.

¹⁴Oshilōkpa Zakayi dū ūnu
nemadzu l'ūkporo iri l'ēsato.

¹⁵Oshilōkpa Binuyi dū ūnu

- l'umadzu ukporo iri l'ebo
l'umadzu esato.
- 16 Oshilokpa Bebayi du unu
l'umadzu ukporo iri le
nanu l'umadzu esato.
- 17 Oshilokpa Azugadu du unu
ise l'ukporo iri l'ishii
l'umadzu labo.
- 18 Oshilokpa Adonikamu du
unu l'ukporo iri l'eto
l'umadzu esaa.
- 19 Oshilokpa Biguvayi du
unu ise l'ukporo eto
l'umadzu esaa.
- 20 Oshilokpa Adinu du unu
ukporo iri l'ebo l'umadzu
iri l'ise.
- 21 Oshilokpa Ateya, bu iya bu
ndu shi l'eri Hezekaya be du
ukporo eno l'umadzu iri
l'esato.
- 22 Oshilokpa Hashumu du
ukporo iri l'ishii l'umadzu
esato.
- 23 Oshilokpa Bezayi du ukporo
iri l'ishii l'umadzu eno.
- 24 Oshilokpa Harifu du ukporo
ise l'umadzu iri l'ebo.
- 25 Oshilokpa Gibiyonu du
ukporo eno l'umadzu iri
l'ise.
- 26 Unwoke, shi le Betulehemu
me Netofa be du ukporo tete
l'umadzu esato.
- 27 Ndu ke Anatotu du ukporo
ishii l'umadzu esato.
- 28 Ndu ke Betu-Azumavetu
be du ukporo labo
l'umadzu labo.
- 29 Ndu ke Kiriya-tu-Jarimu;
me Kefira; me Berotu du
unu l'ukporo iri l'esaa

- l'umadzu ẹto.
- 30 Ndu kẹ Rama; me Geba du
unu l'ukporo iri le nanu
l'onye lanu.
- 31 Ndu kẹ Mikumashi du ukporo
ishii l'umadzu labo
- 32 Ndu kẹ Betelu; me Eyayi du
ukporo iri le nanu l'umadzu
ẹto.
- 33 Ndu kẹ Nebo ophunapho
be du ukporo labo l'umadzu
iri lebo.
- 34 Ndu kẹ Elamu ophunapho be
du unu ẹto l'ukporo labo
l'umadzu iri l'eno.
- 35 Ndu kẹ Harimu du ukporo iri
l'ishii.
- 36 Ndu kẹ Jieriko du ukporo iri
l'esaa l'umadzu ise.
- 37 Ndu kẹ Lodu; me Hadidi;
me Ono be du unu l'ukporo
iri l'ishii l'onye lanu.
- 38 Ndu kẹ Senaa du unu tete
l'ukporo iri l'ishii l'umadzu
iri.
- 39 A bya le ndu-uke Chileke:
Oshilokpa Jiedaya, bu iya bu
ndu shi l'onu-ulo Jieshuwa
be du unu labo l'ukporo
esato l'umadzu iri l'eto.
- 40 Oshilokpa Ima du unu labo
l'ukporo iri lebo l'umadzu
iri lebo.
- 41 Oshilokpa Pasho du unu ẹto
l'ukporo labo l'umadzu esaa.
- 42 Oshilokpa Harimu du unu
labo l'ukporo iri l'umadzu
iri l'esaa.
- 43 A bya le ndu Lívayi:
Oshilokpa Jieshuwa; me
Kadumelu, bu iya bu
ndu shi l'eri Hodavaya be

dū ũkporo ęto l'umadzu iri
l'ęno.

44 A bya lę ndu aguęe ebvu:

Oshilokpa Asafu bę dū
ũkporo ęsaa l'umadzu ęsato.

45 A bya lę ndu nche ęnu-abata:

Oshilokpa Shalumu; mę
oshilokpa Ateya; mę oshilokpa
Talumonu; mę oshilokpa
Akubu; mę oshilokpa Hatita;
mę oshilokpa Shobayi bę
tũkoru dū ũkporo ishii
l'umadzu iri l'ęsato.

46 Ndu anęduęe eęe ozi l'eze-ũlo
Chileke bũ:

Oshilokpa Ziha; mę
oshilokpa Hasufa;
mę oshilokpa Tabayotu;

47 mę oshilokpa Kerosu;
mę oshilokpa Siya; mę
oshilokpa Padęnu;

48 mę oshilokpa Lebana;
mę oshilokpa Hagaba; mę
oshilokpa Shamũlayi;

49 mę oshilokpa Hananu;
mę oshilokpa Gidęlu;
mę oshilokpa Gaharu;

50 mę oshilokpa Reyaya;
mę oshilokpa Rezinu; mę
oshilokpa Nekoda;

51 mę oshilokpa Gazamu;
mę oshilokpa Uza; mę
oshilokpa Paseya;

52 mę oshilokpa Besayi;
mę oshilokpa Meyuni;
mę oshilokpa Nefisimu;

53 mę oshilokpa Bakũbuku;
mę oshilokpa Hakufa;
mę oshilokpa Hahuru;

54 mę oshilokpa Bazulutu;
mę oshilokpa Mehida;
mę oshilokpa Hasha;

- 55 mę oshilokpa Bakosu;
 mę oshilokpa Sizera;
 mę oshilokpa Tema;
 56 mę oshilokpa Nezaya;
 mę oshilokpa Hatifa.
 57 A bya lę ndu bę oshilokpa
 ndu-ozi Sólomonu bę:
 Oshilokpa Sotayi;
 mę oshilokpa Sofęretu;
 mę oshilokpa Perida;
 58 mę oshilokpa Jiala; mę
 oshilokpa Dakonu; mę
 oshilokpa Gidęlu;
 59 mę oshilokpa Shefataya;
 mę oshilokpa Hatilu; mę
 oshilokpa Pokęretu-Hazebayimu;
 mę oshilokpa Amonu.
 60 Ndu eje ozi l'eze-ulo
 Chileke g'ęphe ha; mę oshilokpa
 ndu-ozi Sólomonu bę dę
 ukporo iri lę tete l'umadzu iri
 l'ębo.

61 Ndu ęwana bę ndu ęphu shi lę mkpukpu Tęlu-Mela; mę lę mkpukpu
 Tęlu-Hasha; mę lę mkpukpu Kerubu; mę lę mkpukpu Adonu; mę lę mkpu-
 kpu Ima Iwa. ęle ndu ono ta adędu ike goshi ęnu-ulo, ęphe shi futa; mę
 oshilokpa onye ęphe bę; k'ęphu ee-shi nno maru ?ęphe bęa ndu ęzurelu?
 62 Oshilokpa Delaya; mę oshilokpa Tobaya; mę oshilokpa Nekoda bę dę
 ęnu l'ukporo iri l'ębo l'umadzu labę.

63 A bya l'oshilokpa ndu-uke Chileke: oshilokpa Hobaya; mę oshilokpa
 Hakozu; mę oshilokpa Bazilayi; nwoke ono, luru nwada Bazilayi k'alę Gi-
 ladu; a nędu ekuwa iya rę ępha ala l'ępha iya. 64 Ndu ono bę a choru ępha
 phe l'ękwo, e deru g'e gude nwushia phe; ęle a ta ahumaduru ępha phe
 l'ękwo ono. ęo ya bę; e wofu phe g'ęphe ta abęheru ndu-uke Chileke; do-
 be phe gę ndu aasę nsę. 65 ęchi-ęha bya asę g'ęphe ta ayijeshiru ria nri,
 kakęta adę nsę jasę teke ee-nweru onye uke Chileke, e-gude ido Urimu;
 waa Tumimu kpata Chipfu ishi.

66 A -kpakęta igwe-ęha ono bę ęphe dę ukporo ęnu ise l'ęnu ise l'ukpo-
 ro iri l'ęsato;^a 67a -gufukwa ndu-ozi phe unwoke; mę unwanyi, ndu dę
 ęnu iri l'ęsato l'ukporo ishii l'umadzu iri l'ęsaa. ęphe nwekwarupho ukpo-
 ro umadzu iri l'ębo l'umadzu ise, bę unwoke yęle unwanyi, anęduje agę

^a 7:66 Bę iya bę 42,360 lę mbekee.

ebvu; ⁶⁸bya enweru ñnya, ðu ùnu l'ùkporo iri l'ishii l'ñnya iri l'ishii. Èphe nweru ñnya-mulu, ðu ùkporo iri l'èbo l'ñnya-mulu ise. ⁶⁹Ñnya-kamèlu phè ðu ùnu l'ùkporo l'iri l'ise; bya enweru nkapfu-ìgara, ðu ùnu iri l'ishii l'ùkporo iri l'ishii.

⁷⁰O nweru ndu-ishi l'ènya-unuphu ibe nna phè, nùru iphe g'e gude ye-ta èka jee ozi ono. Ochi-òha bè yeru èkpa mkpòla-ododo iri l'ùlo-èku; mè gbamùgbamu, ðu ùkporo labò l'iri; mè uwe ndu-uke Chileke, ðu ùnu uwe l'ùkporo ishii l'iri. ⁷¹Ndu bugbaa ishi l'ènya-unuphu ibe nna phè haru woru mkpòla-ododo, ðu ùkporo ùnu ugbo labò l'ùnu iri; nù g'e dobe l'ùlo èku, ee-gudeje jee ozi ono; bya anù mkpòla-òchaa, ðu ùkporo ùnu ugbo iri l'èto l'ùnu iri l'ise. ⁷²Mkpakò iphe, ndu òzo nùru bù mkpòla-ododo, ðu ùkporo ùnu ugbo labò l'ùnu iri; mè mkpòla-òchaa, ðu ùkporo ùnu ugbo iri l'èbo l'ùnu iri; mè uwe ndu-uke Chileke, ðu ùkporo èto l'èsaa.

⁷³Tòbudu iya bù; ndu-uke Chileke; mè ndu Lívayi; mè ndu nche ònu-òguzo; mè ndu agùje ebvu; mè ndu eje ozi l'èze-ùlo Chileke; mèwaro ndu òzo; mè ndu Ízurelu g'èphe ha tũko buchaaru lè mkpũkpu lè mkpũkpu phè.

Èzura agu èkwo ekemu Chileke

8 ¹O rwua l'ònwa k'èsaa teke ndu Ízurelu bukòtawa lè mkpũkpu lè mkpũkpu phè; ndu Ízurelu g'èphe ha dzukòta l'edupfu, nò l'iphu mkpòchi-òguzo, Ònu-Abata-Mini. Èphe sù Èzura, bù onye edeje èkwo g'ò wofuta èkwo ekemu Mòsisu, bù iya bù ekemu, Chipfu tũru nù ndu Ízurelu. ²O be l'abalì mbù l'ònwa èsaa; Èzura, bù onye uke Chileke wofuta èkwo ekemu ono l'iphu edzudu-òha l'èka unwoke mè ùnwanyi; mè ndu iphe edoje ènya ðoru. ³O nòdu l'edupfu ono, ðu l'iphu Ònu-Abata-Mini ono gùà èkwo ekemu ono l'èka unwoke mè ùnwanyi; mè ndu ono, iphe edoje ènya ðoru ono. O shi l'ònmewa ùtsu gùà ya jasù l'echilabò eswe. Edzudzu-òha ono ngabè nchì ree l'iphe, èkwo ekemu ono epfu.

⁴Èzura, bù onye edeje èkwo bè pfũru l'eli èka a gbaru oshi agbagba, bù èka e meru medoru k'iphe, èphe eme ono. Ndu pfũru iya l'èkutara bù Matitaya; mè Shema; mè Anaya; mè Uráya; mè Hilikaya; mè Maseya. Ndu pfũru iya l'èkicha bùru Pedaya; mè Mishèlu; mè Malukayijia; mè Hashumu; mè Hashubadana; mè Zekaraya; mè Meshulamu. ⁵Èzura bya ekpuhaa èkwo ono; èphe hũmakota; noo kèlè èka ò pfũru bè ò kakòta ndu ono l'eli. Teke o kpuharù iya bè èphe tũkoru wulihu pfũru apfũru. ⁶Èzura jaa Chipfu ajaja; mbù Chileke ono, parù èka ono.

Ndu ono chilikòta èka phè imeli zùà sù: “Nokwa g'ò ðu! Nokwa g'ò ðu-o!” Èphe phozeta kpube iphu l'alì baarù Chipfu eja. ⁷Ndu Lívayi, bù Jieshuwa; mè Bani; mè Sherebaya; mè Jiaminu; mè Akubu; mè Shabetayi; mè Hodaya; mè Maseya; mè Kelita; mè Azaríya; mè Jiozabadu; mè Hana-nu; mè Pelaya bè yetarù èka mee g'ekemu ono doo ndu ono ènya g'èphe

pfukwaduru l'eka ono. ⁸Ephe gua iphe, du l'ekwo ekemu Chileke ono risaa; bya akoo iphe o bu; mee iphe ono, a guru ono dokota enya.

⁹Ochi-oha, bu Nehemaya; me Ezura, bu onye uke Chileke; buru onye edeje ekwo; me ndu Lívayi, bu ndu ezi ndu ono ekemu ono bya epfukota opfu nu ndu ono su phe: "Ntanua bukwa mboku, duru Chipfu, bu Chileke unu nsò. Unu ta agukwa aphu; ophu unu arakwa ekwa." Iphe, kpataru ephe pfua nno bu le ndu ono g'ephe ha wataru ara ekwa g'ephe numaru iphe, ekemu ono pfuru. ¹⁰Nehemaya su phe: "Unu lashiwaro je eria okpobe nri; unu angua mee, l'atso rengurengu; unu ewota je anu ndu ophu te enwedu ophu ephe shiru g'ephe ria. Ntanu-a dukwaru Nnajiuphu nsò. Unu ta arashi ekwa; noo kele ehutu ophu shi l'eka Chipfu be bu ike, du unu."

¹¹Ndu Lívayi gboo ndu ono g'ephe ha ekwa; asuje phe: "Unu nodu doo; kele ntanu-a bukwa mboku, du nsò. Unu ta arashi ekwa." ¹²Ndu Ízurelu g'ephe ha wukashihu lashia je eria ngua; wojechaaru ndu ozo nri; mbu gude ehutu obo iphe ono; noo kele opfu ono, a guru phe ono be doru phe enya.

Obo-Mkpù

¹³O be le mboku k'ebo iya; ndu-ishi, shi l'enya-unuphu l'enya-unuphu ndu Ízurelu; me ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi wuru bya ado-pee Ezura, bu onye edeje ekwo g'ephe nwua iphe, ekemu ono pfuru. ¹⁴Ephe huma l'e deru l'ime ekwo ekemu ono le Chipfu shi l'eka Mosisu tua ekemu su; le ndu Ízurelu be e-bujeru l'ime mkpu le teke aabo obo iphe lonwa esaa. ¹⁵Wakwapho loo g'ephe raa ya arara; mee g'a numa-dzuru iya le mkpukpu phe l'ophu; yele Jierusalemu su: "Unu tugbua je l'ubvu je egbukoo ekali-oshi olivu; me ekali-oshi payinu; me ke mituru; me igu; me ekali-oshi ozo, nwe-ru ekwo; g'e gude tushia mkpu egube ono, e deru iya l'ekwo ekemu ono."

¹⁶Oo ya bu; ephe tugbua je egbukoo ekali-oshi ono bya atushiaru onwophe mkpu; onyenonu tua nkiya l'eli ulo iya; me l'oma-unuphu phe; me l'oma-unuphu eze-ulo Chileke; me l'edupfu ono, no-kube Onu-Abata-Mini; me ophu no-kube Oguzo Ifuremu. ¹⁷Igwe-oha ono, bu ndu shi l'eka a kpuru phe le ndzu lwa ono; tushikota mkpu ono buru. Mbu le ndu Ízurelu ta atujeduru egube Mkpù ono; e -shi teke Jioshuwa nwa Nunu no jeye mboku ono. Ehu tsoo phe utso shii.

¹⁸Ezura shiepho e -shi ke mboku mbu, a wataru abo obo iphe ono aguepho iphe, e deru l'ekwo ekemu Chileke ono; ague ya pho mboku-mboku; jeye le mboku ikpazu iya. Ephe bo obo iphe ono abali esaa; o be le mboku k'esato; ephe nweru ndzuko, du iche egube ekemu pfuru iya.

Ndu Ízurelu akoshi iphe-eji, ephe meshiru

9 ¹Onwa ono duepho l'abali ukporo l'eno; ndu Ízurelu dzukota swiahaa egu. Ephe yee uwe-aphu; kporu eja kpua onwophe l'ishi. ²Ndu

ophu bu oshilokpa ndu Ízurelu bufu onwophe l'ehu ndu ohozo. Ephe pfuru koshia iphe-eji, ephe meshigbaberu; me ejo-ememe, nna phe me-gbaberu. ³Ephe pfuru l'eka ephe pfuru gua iphe, e deru l'ekwo ekemu Chipfu, bu Chileke phe ono awa eto; ephe gude awa eto ozo koshia iphe-eji, ephe meshiru; bya abaaru Chipfu, bu Chileke phe eja. ⁴Ndu pfuru l'eli mkpogobe aka ono e metaru ndu Liviayi ono bu: Jieshuwa; me Bani; me Kadumelu; me Shebanaya; me Buni; me Sherebaya; me Bani; me Kenani. Ephe chiru mkpu ekwa chiku Chipfu, bu Chileke phe.

⁵Ndu Liviayi, bu Jieshuwa; me Kadumelu; me Bani; me Hashabuneya; me Sherebaya; me Hodaya; me Shebanaya; me Petahaya bya asu:

“Unu gbalihu jaa Chipfu, bu
Chileke unu ajaja; mbu
onye ono, shi l'ojejeje
nodu ndzu; teme o je
a-no jasu l'ojejeje ono.”

G'a jakwaa epha ngu ono,
du akpabiri ono ajaja;
mbu epha ngu ono,
daghataru ajaja, aaja iya;
bya adaghata ekele,
eekeleje iya ono.

⁶Oo ngu kpoloko kpekpu
bu Chipfu.

Oo ngu meru igwe; mee igwe
ophu kakota igwe l'eli;
me iphemiphe, dukota
iya nu.

O buru ngu meru ali;
me iphemiphe, dukota iya nu.

O buru ngu meru eze-enyimu;
me iphemiphe, nokota iya nu.

O buru ngu meru;
ephe nodukota ndzu.

Iphe, dugbaa l'imigwe anoduje
abakotaru ngu eja.

⁷Oo gubedua bu Chipfu,
bu Chileke ono,
bu onye hotaru Ebiramu;
dufuta iya le mkpukpu
Uru l'ali Babilonu bya
agbanwee epha iya;
o buru Ebirhamu.

- 8 I hūmaru l'ọ bụ onye e gude
ire iya ẹka; gu l'iya woru
ndzu gbaa.
- I kwee ya ukwe l'ii-nukota
yele awa iya alì ndu Kénanu;
mẹ alì ndu Hetu; mẹ alì ndu
Amọru mẹ kẹ ndu Pẹrezu;
mẹ kẹ ndu Jiebusu;
mẹ kẹ ndu Gigashi.
- Ukwe-iphe ono, i kweru ono
bẹ i mekọtaru kele i bụ onye
pfuberu-ẹka-oto.
- 9 I hūmaru iphe-ẹhuka, nna anyi
phe jeru l'alì Ijiputu.
Teme i nūmakwapho ẹkwa,
ẹphe rarụ l'aguga Eze-ẹnyimu
Uswe-uswe.
- 10 I meshiru iphe-ọhumalenya
mẹ iphe, du biribiri kpua
Fero mẹ ndu-ozi iya l'ophu;
mekpoo ndu alì iya l'ophu;
kele i maru ge ndu Ijiputu
gude eku-onwonye gwaa
ndibe ngu maa.
- I meru a maru ẹpha ngu;
ọ du ẹgube ono byasu ntanụ.
- 11 I meru eze-ẹnyimu; o kekaha
ẹbo l'iphe phe; k'ophu bụ
l'ẹphe jeru ije l'alì okponku
ghaa eze-ẹnyimu ono.
- Obenu le ndu achi phe oso be
i tubaru l'ohu mini ono;
ge mkpuma, a tubaru l'ime
mini, abya gbukugbuku.
- 12 Eswe be i gude urwukpu,
kpuru oronmono dua
ndibe ngu.
- L'enyashi be i gude oku,
kpuru oronmono dua phe;
g'ọ buru iphóró, a-nodu
egoshi phe uzo, ẹphe e-shi.
- 13 I nyizetaru l'eli úbvú

Sayinayi; i nọdu l'imigwe
pfuru opfu nụ phẹ.

I nuru phẹ omelali, pfuru
nhamunha;
mẹ ekemu, bu ọkpobe iya;
mẹ iphe, i toru ọkpa iya,
bu iphe, dụ ree.

14 I meru; ephe maru mboku,
i doberu g'ọ buru
eswe-atuta-unme ngu, dụ nsọ.

I shi l'eka nwozi ngu,
bu Mosisu karu phẹ ekemu,
ephe a-nọdu etso.

15 Teke egu guru phẹ bẹ i nuru
phẹ nri, shi l'imigwe.
I kee phẹ mini, shi l'eze mkpuma
g'ephe ngua; teke mini
guru phẹ.

I sụru phẹ g'ephe tugbua je
anata ali ono, i riburu nte
l'i-nụ phẹ ono.

16 Olee ephebe nna anyi phẹ ono
bẹ kuaharu onwophe ekuku;
kwefu ike jika eme iphe,
i sụru g'e meje.

17 Ephe jikaru eme iphe, i sụru
g'ephe mee;
zohashicha iphe, dụ biribiri,
i meshiru l'echilabo phẹ.

Ephe kwefuru ike gude ekwefu
ike hota onye-ishi, e-duphu
phẹ azu lẹ Ijiputu,
bu eka ono, ephe shi buru
ohu ono.

Obenu l'i bu Chileke, l'aguje
nvu;
i buru onye emeje eze-iphe-oma;
mẹ onye obu-imemini;
tẹme i buru onye ehu te
eghujedu egwu egwegwa;
mbu onye n-yemobu
iya nyiberu anyibe;

- ọ bụru iya meru g'o gude
 ọphu ị paduru phẹ haa.
 18 Je akpaa ị teke ẹphe kpuru
 onwophe nweswi sụ:
 Ọwaa bụ Chileke unu,
 bụ onye dufutaru unu
 l'ali Ijiputu!
 Mę teke ẹphe pfubyishiru
 ẹpha ngu njo epfubyishi
 ono.
 19 Obenu l'i gude eze
 obu-imemini ngu ono
 ọphu ị ti paduru phẹ haa
 l'echiegu.
 Urwukpu ono, kpuru
 oronmono ono ta
 ahajeduru phẹ l'eswe.
 O due phẹ pho shikota l'uzo,
 ẹphe shiru.
 Ọphu oku ono, kpuru
 oronmono ono
 ahajeduru phẹ l'enyashi.
 O nodu abujeru iphoro,
 egoshi phẹ uzo, ẹphe eshi.
 20 I nuru phẹ Unme ngu ono,
 du ree ono g'o kpo-zijeru
 phẹ uzo.
 Ọphu i ti kwedu g'ẹphe ribuhu
 Mana, shi ngu l'eka.
 Teme i nukwa phẹ pho mini
 g'ẹphe ngua ị k'egu mini,
 agu phẹ nụ.
 21 Apha ukporo labo be i heru
 phẹ l'echiegu.
 Ọphu o to dudu iphe,
 uko iya dujeru phẹ.
 Uwe phẹ ta akahujeduru
 akahu.
 Ọphu okpa ta abyajeduru
 phẹ erwa.
 22 "I meru; ẹphe lwuta ali-eze;
 me oha, du iche iche;

- bya eworu alì ndu ono keshiaru
 phẹ g'ọ buru oke alì phẹ.
 Ephe nataru alì Hẹshibonu,
 bu alì-eze Sihonu;
 mẹ alì Beshanu, bu alì-eze
 Ogu.
- 23 I meru g'oshilokpa phẹ
 ha igwerigwe gẹ kpokpode,
 nọ l'igwe.
 I dua phẹ dubata l'alì ono,
 ị sụru nna phẹ g'ẹphe bahu
 je anata ono.
- 24 O buru unwu phẹ bahu
 je anata alì ono.
 I lwu-kpeeru phẹ ndu bu l'alì
 ono, bu iya bu ndu
 Kėnanu.
 I meru gẹ ndu Kėnanu;
 mẹ ndu eze phẹ; mẹ ndu alì
 ono l'ophu lakota phẹ l'eka;
 k'ophu ephe e-me phẹ
 g'ọ dụ phẹ.
- 25 Ephe lwutakota mkpukpu
 lẹ mkpukpu, a kpushigbaaru
 ike; mẹ alì, emehuje iphe;
 natakota ọlo, ivu, dugbaa ree,
 dụ iche iche jiru ejiji.
 Ephe natakwaphọ wẹlu,
 a tųwaru atutu; mẹ
 opfu-vayinu; mẹ k'olivu;
 mẹ oshi-ọmi, dụ iche iche.
 Ephe ria ẹpho ji phẹ; dachaa
 okporokpo.
 Eguru iphe ono, ị nụkotaru
 phẹ ono; bẹ ẹphe riru ọ tsọo
 phẹ ọtso.
- 26 Obenu l'ẹphe te ekweddu mee
 iphe, ị sụru g'ẹphe mee;
 tẹme ẹphe kwefuru ngu ike;
 woru ekemu ngu nwucha
 l'azu.
 Ephe gbushiru ndu mpfuchiru

- ngu, bu ndu loru phe ẹka
 le nchi g'ee-shi g'ephe gha
 iphu l'eka i no.
 Ephe pfubyishia ẹpha ngu
 njo epfubyishi.
- 27 O buru iya meru g'o gude
 i woru phe ye l'eka ndu
 ohogu phe, bu ndu
 mekpaaharu phe ẹhu.
 Teke ephe no l'iphe-ẹhuka
 ono be ephe rakuru ngu.
 I gbẹ l'imigwe ngaberu phe
 nchi; bya egude
 obu-imemini ngu, paru ẹka
 nu phe ndu nafutaru phe l'eka
 ndu ohogu phe.
- 28 Nchi bya adule phe pho doo;
 ephe mee ẹjo-iphe l'iphu ngu
 ọzo.
 I wokwaru phe ye l'eka ndu
 ohogu phe ọzo; ephe buru
 ishi phe.
 Ephe byakwa araku ngu ọzo;
 i gbẹ l'imigwe ngaberu phe
 nchi.
 I phuhahaaru phe obu-imemini;
 nafuta phe ugbo olemole.
- 29 I loru phe ẹka le nchi
 g'ee-shi g'ephe laphu
 azu meahaa ekemu ngu.
 Ole ephe wataleru-a eku
 onwophe jika eme iphe,
 i suru g'e meje.
 Ephe mee iphe-ẹji gude mebyia
 omelali ngu;
 mbu omelali ngu ono,
 bu nemadzụ -dobe iya;
 l'o ndu ndu ono.
 Ephe gude l'ephe bu
 ekwegekwe gbakutaru
 ngu azu;
 teme ephe kwefu ike jika

angaberu ngu nchi.

³⁰ Apha, dụ igwerigwe bẹ ị
takọtaru phẹ nshi.

Teme i gude Unme ngu lọo
phẹ ẹka lẹ nchi shita l'onu
ndu mpfuchiru ngu.

Ọle ẹphe ta angaduru iya
nchi.

Ọ buru iya meru g'o gude i
woru phẹ ye l'ẹka ndu alị ọzo,
bukube phẹ nụ.

³¹ Obenu l'i gude k'obu-imemini
ngu ono, parụ ẹka;
ọphu i ti kwedu g'ẹphe chihu;
ọphu i kwedu haa phẹ;
kele ị bụ Chileke ọphu emeje
eze-iphe-oma; bya aburu onye
aphuje obu-imemini.

³² Ọo ya bụ; gube Chileke anyi;
mbụ gube Chileke, parụ ẹka;
buru Ọkalibe;
bya aburu onye dụ ebvu;
mbụ gube onye ono,
edobeje ogbandzu ngu;
ọphu n-yemobu ngu abvudu
abvubvu;
jiko g'iphe-ẹhuka-a,
anyi ejegbabe-a ta adukwa
ngu mkpẹe mkpẹe l'anya;
bụ iya bụ iphe-ẹhuka, dapfutaru
anyi lẹ ndu eze anyi-a;
mẹ ndu-ishi anyi;
mẹ ndu-uke Chileke anyi;
mẹ ndu mpfuchiru Chileke anyi;
mbụ iphe-ẹhuka ono,
dapfutaru nna anyi phẹ;
mẹ ndibe ngu l'ọphu;
e -shi lẹ teke ndu eze ndu
Asiriya bụ ishi byasụ
ntanụ-a.

³³ Iphemiphe ono,
dapfutakọtaru anyi ono bẹ

- iswi dukotakwa ngu mma.
 I meru iphe, pfuru nhamunha;
 obenu l'anyibedua meru
 ejo-iphe.
- 34 Noo kele ndu eze anyi phe;
 me ndu-ishi anyi;
 me ndu-uke Chileke anyi;
 me nna anyi phe te
 emeduru ekemu ngu.
- Ophu ephe ta ngaduru nchi
 l'iphe, i suru g'e mee;
 me l'eka i loru phe le nchi;
- 35 je akpaa le teke ephe no
 l'alì-eze phe l'eka ephe eri
 eguru iphe, paru eka i
 nukotaru phe; bya anodu
 l'alì ono, ha osa ono; mbu alì,
 emehuje iphe,
 bu eka i nuru phe ono;
 be ephe te ejeduru ngu ozi;
 ophu ephe adakobeduru haa
 ejo-ememe, ephe eme.
- 36 Lewaro g'anyi bu ohu nta-a
 l'alì ono, i nuru nna anyi oche
 phe ono; mbu g'ephe ria iphe,
 shi iya futa; me iphe-oma,
 du iya nu ono.
- Lewaro g'anyi bu ohu.
- 37 O buru ndu eze ono, i doberu
 g'ephe buru ndu-ishi anyi-a be
 iphe, shi l'alì ono a-alakotaje
 l'eka.
- Iphe, kparu iya nu buru iphe-eji,
 anyi meshiru.
- Ephe gude anyibedua;
 me eku anyi eme iphe,
 du phe ree.
- Anyi nokwa l'oke iphe-ehuka!"

Ndu byaru ẹka l'ẹkwo ọgbandzu

38 “Ọ kwa iphe ono meru g'o gude anyi nọdu agba ọgbandzu-a, geru egeru-a; bya edekwa iya phọ edede l'ẹkwo gẹ ndu-ishi anyi; mẹ ndu Lívayi anyi; mẹ ndu-uke Chileke anyi mee ya iphe-ọhubama.”

10 ¹Ndu meru iphe-ọhubama l'ẹkwo ọgbandzu ono bu: ọchi-ọha, bu Nehemaya nwa Hakalaya; mẹ Zedekaya; ²mẹ Seraya; mẹ Azaríya; mẹ Jieremaya; ³mẹ Pashọ; mẹ Amaraya; mẹ Malukayíjia; ⁴mẹ Hatushi; mẹ Shebanaya; mẹ Maluku; ⁵mẹ Harimu; mẹ Meremotu; mẹ Obedaya; ⁶mẹ Danẹlu; mẹ Ginetonu; mẹ Baruku; ⁷mẹ Meshulamu; mẹ Abáyijia; mẹ Mijiaminu; ⁸mẹ Mazaya; mẹ Biligayi; mẹ Shemaya. Ndu ono bukota ndu-uke Chileke.

⁹Ndu kẹ Lívayi bu: Jieshuwa nwa Azanaya; mẹ Binuyi, bu onye shi l'eri Henadadu; mẹ Kadumelu; ¹⁰mẹ ụnwunna phẹ, bu Shebanaya; mẹ Hodaya; mẹ Kelita; mẹ Pelaya; mẹ Hananu; ¹¹mẹ Mayíka; mẹ Rehobu; mẹ Hashabaya; ¹²mẹ Zaku; mẹ Sherebaya; mẹ Shebanaya; ¹³mẹ Hodaya; mẹ Bani; mẹ Beninu.

¹⁴Ndu-ishi ndu Ízurelu, mekwarupho iphe-ọhubama l'ẹkwo ọgbandzu ono bu: Paroshi; mẹ Pahatu-Mówabu; mẹ Elamu; mẹ Zatu; mẹ Bani; ¹⁵mẹ Buni; mẹ Azugadu; mẹ Bebayi; ¹⁶mẹ Adonijia; mẹ Biguvayi; mẹ Adinu; ¹⁷mẹ Ateya; mẹ Hezekáya; mẹ Azuru; ¹⁸mẹ Hodaya; mẹ Hashumu; mẹ Bezayi; ¹⁹mẹ Harifu; mẹ Anatotu; mẹ Nebayi; ²⁰mẹ Magupiyashi; mẹ Meshulamu; mẹ Heziru; ²¹mẹ Meshezabelu; mẹ Zadoku; mẹ Jiaduwa; ²²mẹ Pelataya; mẹ Hananu; mẹ Anaya; ²³mẹ Hosiya; mẹ Hananaya; mẹ Hashubu; ²⁴mẹ Haloheshi; mẹ Piliha; mẹ Shobeku; ²⁵mẹ Rehumu; mẹ Hashabuna; mẹ Maseya; ²⁶mẹ Ahaya; mẹ Hananu; mẹ Ananu; ²⁷mẹ Maluku; mẹ Harimu; mẹ Bana.

Ọgbandzu, a gbaru

²⁸Ndu Ízurelu ọzo, phoduru nụ; mẹ ndu-uke Chileke; mẹ ndu Lívayi; mẹ ndu nche-ọnu-oguzo; mẹ ndu aguje ebvu; mẹ ndu eje ozi l'eze-ulo Chileke; mẹ iphe, bu ndu gude k'ekemu Chileke ono bufu onwophe l'ẹhu ndu ọhozo; mẹwaro unyomu phẹ; mẹ ụnwu phẹ unwoke; mẹ ụnwada phẹ, bu ndu ọphu iphe edowa ẹnya; ²⁹tuko g'ẹphe ha tsoru ụnwunna phẹ; mẹ ndu a maru ẹpha phẹ kporu ẹnwa kpua onwophe; ria nte l'ẹphe a-nọdu eme ekemu Chileke; mbụ ekemu ono, Chileke shi l'ẹka Mósisi, bu nwozi iya tua; ẹme l'ẹphe a-nọdu eme iphe, Chipfu, bu Nnajiuphu sụru g'e meje; meje omelali iya; mẹ iphe, ọ tọru ọkpa iya.

³⁰“Anyi nọdu ekwe ukwe l'anyi tee kuduru ụnwada anyi kee ndu ali ọzo; ọphu anyi ta alutaduru ụnwu anyi unwoke ụnwada nkephe.

³¹“Ọ -buru lẹ ndu ali ọzo bẹ wobataru ngwaswa phẹ; mẹ ereshi phẹ bya erere l'eswe atuta unme bẹ anyi ta azudu phẹ aswa l'eswe-atuta-unme;

ozoo mboku ozo, du nsọ. Apha k'esa a be anyi taa kodu ali akoko; teme iphe, bu ugwo, e ji anyi ejiji be anyi a-hakotaje go laa ke mmanu.

³² “Iphe ozo, anyi kwetaru l'anyi a-nodu eme bu l'aphagapha be anyi e-wotaje mkpola-ochaa, erwa iya du nkereto shkelu bya anu g'e gude eje ozi, du l'ulo Chileke anyi. ³³ Mbụ g'e gudeje iya zuta iphe, e gude eme buredi, eedobejeru Chileke nsọ; gude iya zuta iphe, e gude egwe ngweja-nri, eegweje tekenteke; me iphe, e gude egwe ngweja-akpo-oku, eegweje tekenteke; me iphe, e gude egwe ngweja, eegweje leswe-atuta-unme; me ophu eegweje l'obo onwa ophuu; me l'obo-iphe ozo, bu obo-iphe, geru egeru; me ngweja ozo, du nsọ; me ke ngweja-iphe-eji, e gude apfu ugwo iphe-eji, ndu Izurelu meshiru; mewaro iphe, bukpoo ozi, eeje ejeje l'ulo Chileke anyi.

³⁴ “Anyibe ndu-uke Chileke; me ndu Livi; me ndu Izurelu mmanu be tuakwaru ido gude gbaa gee-shije akpa nku, e wobata l'ulo Chileke anyi aphagapha. A gbaru akpa nku obu lenya-unuphu lenya-unuphu; tubukwaapho teke aa-kpataje iya; mbu nku, e gude akpo ngweja oku l'oru-ngweja Chipfu, bu Chileke anyi; egube ono, e deru iya lekemu ono.

³⁵ “Akpuru-iphe-mbu, shi l'iphe, anyi meberu ali; ye akpuru mbu oshi-omi anyi mitaru be anyi e-wobataje l'ulo Chipfu aphagapha.

³⁶ “Nokwapho g'anyi e-kutaje okpara l'unwoke, a nwuru anyi; kpata anu, bu ivuzo leswi anyi; me aturu anyi; me egwu anyi; gude je l'ulo Chileke anyi; je anu ndu-uke Chileke, bu ndu eje ozi l'ulo Chileke anyi ono; egube ono, e deru iya lekemu ono.

³⁷ “Anyi e-wotakwapho ereshi mbu anyi, e gweru egwegwe; ye iphe ozo, gbaru g'anyi nu Chileke; du g'akpuru mbu, oshi-omi anyi mitaru; ye le mee ophuu anyi; me manu; je anu ndu-uke Chileke g'e dobegbaa l'ulo, aakwakobeje iphe l'ulo Chileke. Anyi e-wota oke-lanu-l'uzo-iri l'iphe, anyi metaru ali nu ndu Livi; noo kele o ndu Livi be anakoje oke-lanu-l'uzo-iri le mkpukpu le mkpukpu aka aakobeje iphe. ³⁸ Onye uke Chileke, bu onye shi l'eri Eronu be a-noduje swiru ndu Livi ono m'ephe nakoje oke-lanu-l'uzo-iri ono. Ndu Livi ono e-shi l'ime oke-lanu-l'uzo-iri ono, ephe nakoru ono wofuta oke-lanu-l'uzo-iri je edobe l'ulo, aakwakobeje iphe l'ulo-eku, du l'ulo Chileke anyi. ³⁹ Ndu Izurelu me ndu Livi be atuje ereshi; me mee ophuu; me manu wobata l'ulo, aakwakobeje iphe, bu aka ivu k'eze-ulo Chileke aduje; me l'aka ndu-uke Chileke, l'eye ozi teke ono anoduje; me aka ndu nche-onu-oguzo; me ndu aguje ebwu anoduje; mbu l'anyi taa haedu ulo Chileke anyi.”

Ndu byaru eburu le Jierusalemu

11 ¹ Teke ono bu ndu-ishi ndu Izurelu bu le Jierusalemu. Ndu Izurelu ophuna bya atua ido gude hota ndu e-je eburu le Jierusalemu, bu mkpukpu, du nsọ ono. O buru onye lanu be ephe ahotaje l'ime umadzu iri;

ephe ahaa tete ophuu g'ephe buru le mkpukpu phe. ²Ndu kweru wofuta onwophe l'ephe e-buru le Jierúsalemu be ndu Ízurelu jaru àjàjà. ³Ndu owa-a bu ndu ophu bu ndu-ishi mkpukpu le ndu ophu bu le Jierúsalemu; obenu le ndu ophuu, bu iya bu ndu Ízurelu; me ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi; me ndu eje ozi l'eze-ulo Chileke; me oshilokpa ndu ejeru Sólomonu ozi be onyenonu l'ehu l'ehu bukota l'alí k'eka iya le mkpukpu phe l'alí Jiuda. ⁴Oshilokpa Jiuda me oshilokpa Benjiaminu be haru buru le Jierúsalemu.

Ndu ophu bu oshilokpa Jiuda, bu le Jierúsalemu bu: Ataya; Ataya bu nwa Uzáya; Uzáya buru nwa Zekaraya; Zekaraya buru nwa Amaraya; Amaraya buru nwa Shefatiya; Shefataya buru nwa Mahalalelu, bu onye shi l'eri Pérezu.

⁵Teme waa Maseya; Maseya bu nwa Baruku; Baruku buru nwa Kolu-Hoze; Kolu-Hoze buru nwa Hazaya; Hazaya buru nwa Adaya; Adaya buru nwa Jioyaribu; Jioyaribu buru nwa Zekaraya, bu onye shi l'eri Shilo.

⁶Oshilokpa Pérezu, bu le Jierúsalemu be tukoru du unu l'ukporo eto l'umadzu esato; bukotaru mkparawa.

⁷Ndu bu oshilokpa Benjiaminu, bu le Jierúsalemu bu: Salu; Salu bu nwa Meshulamu; Meshulamu buru nwa Jiowedu; Jiowedu buru nwa Pedaya; Pedaya buru nwa Kolaya; Kolaya buru nwa Maseya; Maseya buru nwa Itiyelu; Itiyelu buru nwa Jieshaya.

⁸A bya eyeru iya unwunna Salu phe, bu Gabayi; me Salayi.

Iphe, ephe tukoru du bu unu labo l'ukporo ishii l'umadzu esato. ⁹Onye bu onye-ishi phe bu Jiowelu; nwa Zikiri; Jiuda, bu nwa Hasenuwa buru onye etsota onye-ishi le mkpukpu ono.

¹⁰Ndu uke Chileke, bu le Jierúsalemu ono bu: Jiedaya nwa Jioyaribu; me Jiakinu; ¹¹me Seraya nwa Hilikiya; Hilikaya buru nwa Meshulamu; Meshulamu buru nwa Zadoku; Zadoku buru nwa Merayotu; Merayotu buru nwa Ahitubu, bu onye-ishi l'ulo Chileke. ¹²A bya eyeru iya unwunna phe, bu ndu eje ozi l'eze-ulo Chileke. Iphe, ephe tukoru du bu unu labo l'ukporo umadzu l'umadzu labo.

Onye ozo bu Adaya nwa Jierohamu; Jiehoramu buru nwa Pelalaya; Pelalaya buru nwa Amuzi; Amuzi buru nwa Zekaraya; Zekaraya buru nwa Pasho; Pasho buru nwa Malukayijia. ¹³A bya eyeru iya unwunna iya, bukota ndu-ishi l'enya-unuphu ibe nna phe. Iphe, ephe tukoru du buru ukporo iri l'ebo l'umadzu labo.

Onye ozo bu Amashayi nwa Azarelu; Azarelu buru nwa Ahuzayi; Ahuzayi buru nwa Meshilemotu; Meshilemotu buru nwa Ima. ¹⁴A bya eyeru iya unwunna iya ndu bukota mkparawa. Iphe, ephe tukoru du bu ukporo ishii l'umadzu esato. Onye-ishi phe bu Zabudelu nwa Hagedolimu.

¹⁵Ndu Lívayi, bu le Jierúsalemu bu: Shemaya nwa Hashubu; Hashubu buru nwa Azurikamu; Azurikamu buru nwa Hashabaya; Hashabaya buru nwa Buni.

¹⁶Ndu ọzo bụ: Shabetayi yẹle Jiozabadu, bụ ndu-ishi ndu Lívayi mbụ ndu eleta ọnya l'ozí, ejele l'azu ụlọ Chileke.

¹⁷Onye ọzo bụ: Matanaya nwa Mayịka; Mayịka buru nwa Zabudi; Zabudi buru nwa Asafu, bụ onye-ishi ebvu-ekele; mę epfu anụ Chileke.

Bakubukaya bụ onye k'ẹbo l'ụnwunna Matanaya.

Onye ọzo bụ Abuda nwa Shamuwa; Shamuwa buru nwa Galalu; Galalu buru nwa Jiedutunu.

¹⁸Ndu Lívayi, bu lę mkpukpu ono, dụ nsọ ono bę tukuru dụ ukporo iri l'ẹno l'umadzu ẹno.

¹⁹Ndu nche-ọnu-oguzo, bu lę Jierúsalemu bụ: Akubu; mę Talumonu; mę ụnwunna phe, bụ ndu anọduje eche nche l'ọnu-oguzo. Iphe, ẹphe dụ bụ ukporo ẹsato l'umadzu iri l'ẹbo.

²⁰Ndu Ízurelu ọzo, phoduru nụ; mę ndu-uke Chileke; mę ndu Lívayi ọzo, bụ ndu phoduru nụ bę bukota lę mkpukpu lę mkpukpu, nọgbaa l'ali Jiuda. Onyenonu bugbaa l'oke alị nkiya. ²¹Ndu eje ozi l'eze-ulo Chileke buru l'eli úbvú Ofelu. O buru Ziha yẹle Gishipa bụ ndu-ishi ndu ono, eje ozi l'eze-ulo ono.

²²Ndu bụ ndu-ishi ndu Lívayi ono, bu lę Jierúsalemu bụ: Uzi nwa Bani; Bani bụ nwa Hashabaya; Hashabaya buru nwa Matanaya; Matanaya buru nwa Mayịka, bụ onye shi l'eri Asafu. Eri Asafu bę bụ ndu-ishi ebvu, aagu agugu l'eze-ulo Chileke. ²³Ephebe ndu aguje ebvu ono bę eze tũru ekemu swiberu; o buru iya anọduje egoshi iphe, ẹphe a-nọdu eme mboku-mboku.

²⁴Onye nọ-chiru ọnya ndu Ízurelu l'iphu eze bę bụ Petahaya nwa Meshazabelu; mbụ onye shi l'eri Zera nwa Jiuda.

Ndu Ízurelu, bu lę mkpukpu, ta abudu Jierúsalemu

²⁵A bya l'ụnwu mkpukpu ọzo mę ẹgu, dụ iya nụ; ụnwu Jiuda bę haru buru lę Kiriyatu-Araba; mę ụnwu mkpukpu, dukota iya nụ. Ẹphe hakwarupho buru lę Dibonu mę ụnwu mkpukpu, dukota iya nụ; mę Jiekabuzelu mę ụnwu mkpukpu, dukota iya nụ. ²⁶Ẹphe buru lę Jieshuwa; mę Molada; mę Betu-Peletu; ²⁷mę Haza-Shuwalu; mę Biye-Sheba; yẹle ụnwu mkpukpu, dukota iya nụ; ²⁸mę lę Zikulagu; mę Mekona; yẹle ụnwu mkpukpu, dukota iya nụ; ²⁹mę lę Enu-Rimonu; mę Zora; mę Jiarumutu; ³⁰mę Zano-wa; mę Adulamu; yẹle ụnwu mkpukpu, dukota iya nụ; mę lę Lakishi; yẹle ẹgu, nokota iya nụ; mę lę Azeka yẹle ụnwu mkpukpu, dukota iya nụ. Oo ya bụ l'ẹphe bu e -shi lę Biye-Sheba jeye lę nsuda Hınomu.

³¹Oshilokpa Benjiaminu bę shi lę Geba bua kwaseru; ẹphe bu lę Mikumashi; mę Ayijia; mę Betelu; yẹle ụnwu mkpukpu, dukota iya nụ; ³²mę lę Anatotu; mę Nobu; mę Ananaya; ³³mę Hazo; mę Rama; mę Gitayimu; ³⁴mę Hadidi; mę Zebowimu; mę Nebalatu; ³⁵mę Lodu; mę Ono; yẹle nsuda "Nsuda ndu eme ọna." ³⁶Ndu Lívayi, bụ ndu ẹphe l'ipfu Jiuda shi buru bę a haru keru yeru ipfu Benjiaminu.

Ndu uke Chileke waa ndu Lívayi

12 ¹Waa ndu-uke Chileke; me ndu Lívayi, epe le Zerúbabelu nwa Sheyalutiyelu; me Jieshuwa swi shi l'eka a kpuru phe le ndzu lwa baa: Seraya; me Jieremaya; me Ezura; ²me Amaraya; me Maluku; me Hatushi; ³me Shekanaya; me Rehumu; me Meremotu; ⁴me Ido; me Ginetoyi; me Abáyijia; ⁵me Mijiaminu; me Madaya; me Biliga; ⁶me Shemaya; me Jioyaribu; me Jiedaya; ⁷me Salu; me Amoku; me Hilikaya; me Jiedaya. Ndu ono shi bukotaru ndu-ishi ndu-uke Chileke; buru ishi unwunna phe teke Jieshuwa bu ishi.

⁸Ndu ke Lívayi bu: Jieshuwa; me Binuyi; me Kadumelu; me Sherebaya; me Jiuda; me Matanaya. O buru Matanaya ye le unwunna iya be bu ndu k'ebvu-ekele du l'eka.

⁹Unwunna phe, bu Bakubukaya; ye le Uni buru ndu anoduje ekweru phe ebvu ono.

Eri Jieshuwa, bu onye-ishi ndu-uke Chileke

¹⁰Jieshuwa bu nna Jioyakimu; Jioyakimu buru nna Eliyashibu; Eliyashibu buru nna Jioyada; ¹¹Jioyada buru nna Jionatanu; Jionatanu buru nna Jiaduwa.

Ndu-ishi l'anya-unuphu ndu-uke Chileke

¹²Ndu shi buru ishi l'anya-unuphu ndu-uke Chileke le teke Jioyakimu bu ishi bu:

Onye-ishi ke enya-unuphu Seraya bu Meraya.

Onye-ishi ke enya-unuphu Jieremaya buru Hananaya.

¹³Onye-ishi ke enya-unuphu Ezura buru Meshulamu.

Onye-ishi ke enya-unuphu Amaraya buru Jiehohananu.

¹⁴Onye-ishi ke enya-unuphu Maluki buru Jionatanu.

Onye-ishi ke enya-unuphu Shebanaya buru Jióséfu.

¹⁵Onye-ishi ke enya-unuphu Harimu buru Aduna.

Onye-ishi ke enya-unuphu Merayotu buru Helukayi.

¹⁶Onye-ishi ke enya-unuphu Ido buru Zekaraya.

Onye-ishi ke enya-unuphu Ginetonu buru Meshulamu.

¹⁷Onye-ishi ke enya-unuphu Abáyijia buru Zikiri.

Onye-ishi ke enya-unuphu Minyaminu ye le ke Mowadaya buru Pilitayi.

¹⁸Onye-ishi ke enya-unuphu Biliga buru Shamuwa.

Onye-ishi ke enya-unuphu Shemaya buru Jiehonatanu.

¹⁹Onye-ishi ke enya-unuphu Jioyaribu buru Matenayi.

Onye-ishi ke enya-unuphu Jiedaya buru Uzi.

²⁰Onye-ishi ke enya-unuphu Salayi buru Kalayi.

Onye-ishi ke ɛnya-unuphu Amoku buru Eba.

²¹ Onye-ishi ke ɛnya-unuphu Hilikaya buru Hashabaya.

Onye-ishi ke ɛnya-unuphu Jiedaya buru Netanlu.

Edeshi ɛpha ndu-uke Chileke waa ke ndu Lívayi l'ekwo

²² Teke Eliyashibu bu ishi; me Jioyada; me Jiohananu; me Jiaduwa be e dekotar ɛpha ndu-ishi ndu Lívayi; me ke ndu-ishi ndu-uke Chileke l'ekwo; ɛpha ono be e deru teke Dariyosu bu eze ndu Peshiya.

²³ Unwu Lívayi, bu ndu-ishi l'ɛnya-unuphu ibe nna phe be e dekotar ɛpha phe l'ekwo, e deshuru iphe, e meru teke ono. ɛpha ono be e deru je-ye teke ke Jiohananu, bu nwa Eliyashibu.

Ekeshi ozi eze-ulo Chileke

²⁴ Ndu-ishi ndu Lívayi bu: Hashabaya me Sherebaya; me Jieshuwa, bu nwa Kadumelu. Unwunna phe be apfujeru ghaaru phe iphu; agu ebvu-ajaja ye e ebvu-ekele. Teke ndu ophu guru iya; ndu ophu ekwee ya ekwekwe egube ono, Dévidi, bu onye ke Chileke toru phe okpa iya.

²⁵ Matanaya; me Bakubukaya; me Obedaya; me Meshulamu; me Talu-monu; me Akubu be bu ndu nche, anoduje eche nche l'ulo, eedobeje iphe l'onu-abata eze-ulo Chileke.

²⁶ Ndu ono be jeru ozi le teke ke Jioyakimu nwa Jieshuwa; mbu nwa-nwa Jiozadaku; me teke ke Nehemaya, bu ochi-oha; mekwapho teke ke Ezura, bu onye uke Chileke bya aburu onye edeje ekwo.

Eye igbulọ Jierúsalemu l'eka Chileke

²⁷ O be teke ee-woru igbulọ Jierúsalemu ono ye l'eka Chileke; a cho ndu Lívayi jekota l'ekameka, ɛphe bu; g'ɛphe byakota Jierúsalemu bya egude ɛhu-utso; me ebvu-ekele; kua ogena; kpoo une; me ogelenda; gude woru igbulọ ono ye l'eka Chileke. ²⁸ Ndu Lívayi, bu ndu ogbo-ebvu ono shi l'iphe, bu ali, no-pheru Jierúsalemu mgburugburu; me unwu mkpu-kpu, du le Netofa tuko dzukobe. ²⁹ Ndu ophu shi le Betu-Giligalu; me l'uzo Geba; me Azumavetu dzukotar; kele ndu ogbo-ebvu ono be metaru mkpu-kpu buphee Jierúsalemu mgburugburu. ³⁰ Ndu uke Chileke me ndu Lívayi doo onwophe nsọ; bya edokwaapho ndu Ízurelu nsọ; bya edoo onu-abata Jierúsalemu ye e igbulọ ono nsọ.

³¹ Teke ono be mu byaru eduta ndu-ishi ndu Jiuda; ɛphe nyihu eli igbulọ ono. Mu bya agbaa uzi ndu ebvu labo, hagbaa shi, bu ndu a-nodu agu ebvu-ekele.

Uzi lanu wuru shia eli igbulọ ono uzo ɛkutara futa le Onu-abata Ikpozuz. ³² Ndu letso phe l'azu bu Hoshaya ye e nkeru-ebo ndu-ishi ndu Jiuda; ³³ me Azaríya; me Ezura; me Meshulamu; ³⁴ me Jiuda; me Benjiaminu; me Shemaya; me Jieremaya; ³⁵ me ndu ozo, shi l'eri ndu-uke Chileke,

chigbaa opu; mękwapho Zekaraya, bu nwa Jionatanu; Jionatanu bu nwa Shemaya; Shemaya buru nwa Matanaya; Matanaya buru nwa Mayıkaya; Mayıkaya buru nwa Zaku; Zaku buru nwa Asafu; ³⁶yee unwunna iya, bu Shemaya; me Azarelu; me Milalayi; me Gilalayi; me Mayi; me Netanelu; me Jiuda; me Hanani. Ephebedua be gude ududu ngwa-ebvu, Dévidi, bu onye ke Chileke suru g'e gudeje. O buru Ezura, bu onye edeje ekwo be vutaru phe uto. ³⁷Ephe rwuepho Onu-abata Enya-nwobvu; ephe kwaseru je enyikota eka eeshije enyiba le mkpukpu Dévidi; mbu me a -nodu enyikota igbulu ono enyikota. Ephe kwaseru eli igbulu ulo Dévidi ono futa le Onu-Abata-Mini, no l'uzo enyanwu-awawa.

³⁸Ndu ebvu ophunapho wuru shia uto ekicha. Mbèdua me nkeru-èbo ndu Ízurelu nodu etso phe l'azu l'eli igbulu ono. Anyi shi l'ulo-ephekerephe Otapfupfufu-oku futa le Igbulo-osa. ³⁹Anyi shi l'eka ono wuru je aghaa Onu-abata Ifuremu; me Akahu Onu-abata; me Onu-abata Ema; me Ulo-ephekerephe Hananelu; me Ulo-ephekerephe, aza Ukpoto-ise; shi nno futa le Onu-abata Aturu. O buru l'onu-abata Nche be ephe jeberu.

⁴⁰Ndu ogbo-ebvu labo ono, aguje ebvu-ekele ono bya anodu l'onodu phe l'ulo Chileke. Mbèdua me nkeru-èbo ndu-ishi ono nodukwapho l'onodu k'anyi. ⁴¹Ndu uke Chileke, bu Eliyakimu; me Maseya; me Minyaminu; me Mayıkaya; me Eliyowenayi; me Zekaraya; me Hananaya nodu l'onodu nkephe pagbaaru opu l'eka. ⁴²Ndu ozo bu Maseya; me Shemaya; me Ele-yaza; me Uzi; me Jiehohananu; me Malukayijia; me Elamu; me Eza. Ndu ebvu ono wata agu ebvu; onye bu ishi ebvu phe buru Jiezurahaya.

⁴³Mboku ono be ephe gweru ngweja, paru eka apaa; ehu tsoo phe utso; noo kele Chileke be meru g'ehu tsoo phe utso shii. Unwanyi me unwegirima tuko ete eswa. A -gbè l'eka du enya anu uzu ehu-utso, aatu le Jierusalem.

Iphe, a nuru g'e gude baaru Chileke eja l'ulo iya

⁴⁴O buru mboku ono be a hotaru ndu a-nodu eletaje enya l'ulo, eedobeje iphe, a turu atutu; me akpuru-iphe-mbu; me oke-lanu-l'uzo-iri. Ndu ono e-shije l'opfu, a kokotaru le mkpukpu ono mgburugburu wobata iphe bya edobe l'ulo ono, eedobeje iphe ono egube ekemu suru g'e mejeru iya ndu-uke Chileke me ndu Lıvayi. Kele ndu-uke Chileke; me ndu Lıvayi ono, eje ozi ono meru; ehu nodu atso ndu Jiuda utso. ⁴⁵Ephe eje ozi Chileke phe; bya eje ozi k'asafu nturu; egube ono, ndu ebvu me ndu nche-onu-oguzo ejekwapho ozi, rwuberu phe nu; egube ono, Dévidi me nwa iya, bu Sólomonu suru g'e meje iya. ⁴⁶Noo kele teke Dévidi me Asafu no ndzu; mbu teke ndiche be e shi nweru ndu-ishi ndu ebvu; nweru ebvu, e gude aja Chileke ajaja; me ebvu, e gude ekele iya ekele. ⁴⁷Teke Zerúbabelu yee Nehemaya bu ishi be ndu Ízurelu g'ephe ha ewotaje iphe, rwuberu ndu ebvu me ndu nche-onu-oguzo nu phe mboku-mboku. Nokwapho g'ephe edobeje iphe nsò nu ndu Lıvayi; ndu Lıvayi edobe iphe nsò nu oshilokpa Eronu.

Ebufu ndu ọhozo l'ẹka ndu Ízurelu nọ

13 ¹Mbọku ono bẹ ẹphe gùru iphe, e deru l'ẹkwo Mósísi; ndu Ízurelu nùma-dzuru iya. Iphe, a guvuru l'ẹkwo ono bụ g'ọ tọ ụkwá onye Amọnu; ọzoo l'ọo onye Mówabu e-je abata l'ẹka ndibe Chileke dzukọberu; ²noo kẹle ẹphe te gudedu nri mẹ mini gba ndu Ízurelu ndzuta; ọ bụchiaru Belamu bẹ ẹphe butaru g'ọ bya bya atua pẹ ọnu. Ọ tọ bụ lẹ Chileke anyi gharu ọnu ono ighaphu; ọ bụru ọnu-ọma. ³Ọo ya bụ; ndu Ízurelu nùmaephọ iphe, ekemu ono pfuru; ẹphe bufukọta ndu shi l'ọhozo l'ẹka ndu Ízurelu nọ.

Nehemaya edozi iphe

⁴Tẹmanu iphe ono mee bẹ Eliyashibu, bụ onye uke Chileke; mbụ onye a tūru ẹka g'ọ bụru onye-ishi ẹka eedobeje iphe l'eze-ulo Chileke; bẹ yẹle Tobaya dū lẹ ree shii. ⁵Eze mkpuru ono, e shi edobeje ngweja-nri; mẹ ụnwù-isensu; mẹ ivu, e gude eje ozi l'eze-ulo Chileke; mẹ oke-lanụ-l'uzo-iri k'ereshi; mẹ kẹ mẹ; mẹ kẹ manụ, aasuje g'e wotaru ndu Lívayi; mẹ ndu ebvu; mẹ ndu nche-ọnu-oguzo; mbụ mkpuru ono, e shi edobeje iphe, a tūru utu nū ndu-uke Chileke bẹ Eliyashibu nūru Tobaya. ⁶Teke ono, iphe ono eme ono bẹ mu ta nọdu lẹ Jierúsalemu. Noo kẹle apha, kwe Atakuzakuzẹsụ ụkporo apha l'apha iri l'ẹbo, e meru iya eze ndu Bábilọnu bẹ mu laphuru azụ l'ibe eze. A nọephọ nwanshii; mu rwo eze g'ọ haa mu gẹ mu lashia. ⁷Mu bya alwarwuta Jierúsalemu bya ahuma ẹjo-iphe ono, Eliyashibu meru l'opfu ẹhu Tobaya ono; mbụ anunu ono, ọ nūru iya mkpuru, dū l'eze-ulo Chileke o buru ono. ⁸Iphe ono ghushikpọ mu egbu ike; mu chitakota ivu ulo, bụ kẹ Tobaya, nọ lẹ mkpuru ono; tuphashia l'etezi. ⁹Mu bya akaru; a bya emechaa mkpuru ono emecha; mu bya egwetakọta ivu, eegudeje eje ozi l'ulo Chileke bya edobephụ azụ l'ẹka ono; mẹ ngweja-nri; mẹ ụnwù-isensu.

¹⁰Mu bya amakwaruphọ l'a taa nujedu ndu Lívayi iphe, rwuberu pẹ nū; o mee k'ophu bụ lẹ ndu Lívayi; mẹ ndu l'aguje ebvu, bụ ndu l'eje ozi l'eze-ulo Chileke ono bẹ gbakashihuru nū; onyenọnu kọahaa opfu iya. ¹¹Ọo ya bụ mu baarụ ndu-ishi mba sụ pẹ: “?Bụ gūnu meru g'ọ gude a parụ eze-ulo Chileke gbado egube-a?” Mu bya achikobe ndu Lívayi; mẹ ndu ono, aguje ebvu ono dobephụ pẹ azụ l'onodu pẹ. ¹²Ọ bụru teke ono bẹ ndu Jiuda l'ophu wobataaharu oke-lanụ-l'uzo-iri, shi l'ereshi; mẹ mẹ; mẹ manụ l'ulo, eedobeje iphe. ¹³Ndu mu tūru ẹka g'ẹphe bụru ndu-ishi ulo ono, eedobeje iphe ono bụ: Shelemaya, bụ onye uke Chileke; mẹ Zadoku, bụ onye edeje ẹkwo; mẹ onye Lívayi, ẹpha iya bụ Pedaya. Onye mu hotaru swibe pẹ g'ọ yejeru pẹ ẹka bụ Hananu nwa Zaku; bụru nwa-nwa Matanaya; noo kẹle ndu ono bẹ a gūru lẹ ndu e gude ire pẹ ẹka. Ozi pẹ bụ g'ẹphe kejeru ụnwunna pẹ iphe.

14 “Gùbe Chileke mu; nyatakwa mu rọọ ya l'iphe-a, mu meru-a. Be huchafukwa iphe, dù ree, mu megbabèrù eze-ùlọ gùbe Chileke mu; mē l'ozì, eejè l'èka onò.”

15 Teke onò bẹ mu hùmaru ndu nọ lẹ Jiuda azọshi mēe l'akpùrù vayìnu l'eswe-atùta-unme; gude nkafù-ìgara evubatagbaa ereshe; mē mēe; mē akpùrù vayìnu; mē akpùrù figu; mē ivu ọzo, dù iche iche. Èphe nọdu evu iya ala lẹ Jierúsalemù l'eswe-atùta-unme. Mu lọọ phẹ èka lẹ nchì g'èphe haa ere nri lẹ mbọku onò. 16 Ndu Taya, bụ ndu bukwaphọ lẹ Jierúsalemù bẹ evubatajẹ ẹma; mē ngwaswa ọzo, dù iche iche ere ndu Jiuda lẹ Jierúsalemù l'eswe-atùta-unme. 17 Oo ya bụ; mu baarù ndu a maru ẹpha phẹ lẹ Jiuda mba sù phẹ: “?Èjo-iphe ọwa, unu eme-a bụ gùnu; kẹ g'unu merwushi eswe-atùta-unme? 18 ?Tọbudu ẹgube iphe onò bẹ nna unu phẹ meru; meru iphe, Chileke anyi meru g'èjo iphe-ẹhuka-a dapfuta anyi waa mkpù-kpu-a? Unu byakwa nta-a bya awata emerwushi eswe-atùta-unme; shi nno eme g'oke ẹhu-eghu Chileke kabaa azụpyabe ndu Ízùrẹlu.”

19 O be l'ụzo nchi-ẹjihu lẹ mbọku, bụ nchitabọhu iya a-bùrù eswe-atùta-unme; mu tụa ekemu sù g'a gbachishikọta mgbo ọnu-abata Jierúsalemù; sùkwapho g'a ta gùhakwa iya agùha jeye eswe-atùta-unme a-bvụada. Tẹme mu harù ndu-ozì mu dokachaa l'ọnu-abata onò g'ọ tọ dushi ivu, ee-vubata l'eswe-atùta-unme onò. 20 Ndu nghọ; mē ndu ere ngwaswa, dù iche iche kwachaa akwakwa l'azù Jierúsalemù ugbo lanù; ọzoo ugbo ẹbo. 21 Mu bya alọrù phẹ èka lẹ nchì sù phẹ: “?Bù gùnu meru g'ọ gude unu nọdu akwajẹ l'azù igbulọ onò? Unu -mebaa ya ọzo bẹ mu a-dakwa unu èka.” Shita teke onò kwasèrù bẹ ẹphe byabuhuru l'eswe-atùta-unme. 22 Mu sù ndu Lívayì g'èphe sachaa onwophe asacha je anọdu cheje nche l'ọnu-abata onò; k'ọphu ee-dobe eswe-atùta-unme onò nsọ.

Nyatakwa mu phọ l'iphe-a, mu meru-a; gùbe Chileke mu. Guderọ n-ye-mobu ngu onò, parù èka onò phàrù mu obu-imemini.

23 Lẹ teke onò bẹ mu hùmakwarupho ndu Jiu, lùshìrù ụnwanyi, shi lẹ Ashìdodu; mē lẹ Amọnu; mē lẹ Mówabu. 24 Nkerẹbo l'ụnwegirima phẹ nọdu epfu opfu ndu Ashìdodu; ọzoo opfu ndu ibiya nkephe; ọphu ẹphe ta amadù g'ee pfu opfu-alì ndu Jiu. 25 Mu bya abaarù phẹ mba tụa phẹ ọnu. O nweru ndu ọphu mu chiru iphe; lashìja phẹ ẹgbushi l'ishi. Mu sù phẹ g'èphe gude ẹpha Chileke ria nte sù: “Anyi ta abyadù e-kuta ụnwada anyi kee ụnwu phẹ nwoke; ọphu anyi ta abyadù alùtaru ụnwu anyi unwoke ụnwada phẹ; ọphu anyi ta alùtadu phẹ k'onwanyi. 26 ?Tọ bụnaa k'ụnwanyi, dù nno bẹ Sólomọnu, bụ eze ndu Ízùrẹlu gude mee iphe-ẹjì tọ? L'ọhamoha bẹ ta adùkwa eze ọzo, dù gẹ yẹbedua. Tẹme ọ bụrù onye Chileke iya yeru obu; Chileke mee ya g'ọ bụrù eze ndu Ízùrẹlu l'ọphu. Obenu l'ọ ụnwanyi ọhozo bẹ kpatalẹrù-a o mee iphe-ẹjì. 27 ?Ọ dù ree g'anyi gude nchì anyi nùma l'unu l'eme èjo-iphe, ha ẹgube-a; mbù l'unu lùshìrù ụnwanyi ọhozo; shi nno bụrù ndu mesweru Chileke anyi tọ?”

²⁸Onye lanu l'unwu Jioyada; nwa Eliyashibu, bu onye-ishi ndu-uke Chileke be bu ogo Sambalatu, bu onye Horonu. Oo ya bu; mu chifu iya g'o shi l'eka mu no lufu.

²⁹Nyatakwa phe; gube Chileke mu; noo kele ephe turwuwaru okwa ndu-uke Chileke; bya aturwua ogbandzu, gu le ndu-uke Chileke me ndu Liviayi gbaru.

³⁰Tobudu iya bu; mu safukota phe nturwu, ephe chitaru l'ehu ndu ali ozo; bya anuchaa phe ozi, gbaru ndu-uke Chileke; me ndu Liviayi; onye-nonu jeahaa ozi, gbaru iya nu. ³¹Mu mekwapho g'e vutaje nkụ yele akpuru-iphe-mbu l'orwuberu iya.

Gube Chileke mu; nyatakwa mu ro le k'oma.

Ekwo

Esuta

Eze-nwanyi, bu Vashiti ekwefuru ji iya ike

1 ¹Ọwa-a bu iphe, nwuru teke Kuzakusesu shi buru eze; mbu Kuzakusesu ono, shi buru ishi mkpukpu ukporo ishii l'esaa; e -shi l'ali Indiya jasul'ali Kushi. ²Teke ono be eze, bu Kuzakusesu shi ndu l'aba-eze iya le mkpukpu Susa, bu ishi mkpukpu ali ono.

³O be l'apha, kwe iya apha eto, o wataru abu eze; o shiaru ndu-ishi l'ali-eze iya nri; waa ndu-ozu iya g'ephe ha. Ndu-ishi ndu ojogu ndu Peshiya; yele ke ndu Midiya; waa ndu nweru enya; me ndu-ishi le mkpukpu le mkpukpu, nokota iya l'eka go ha be o yekotaru le nri obu. ⁴Obo-iphe ono be o boru ukporo abali tete mgburugburu. O gude teke ono goshi ge ya bu-be eze, nwenukaru iphe; waa ge ya habe shii bya adu-bekwapho biribiri.

⁵A bo-ghechaepho obo-iphe ono; eze kua ndu bu le mkpukpu Susa, bu ishi mkpukpu ali-eze iya le nri ephe noru ujiku esaa k'iche. Eka ephe no bo obo-iphe k'ono bu l'eka du g'oma-unuphu l'ime mgbabu ibe-eze. Onyemonye be o yeru le nri ono; ndu ha shii me ndu ha nwanshii. ⁶Iphe, e gude dozia eka obu go maa mma bu upfu ekwa-ochaa; waa ophu du urwukpu-urwukpu. E gude oghu ochaa; waa k'urwukpu urwukpu likota l'ishishi upfu ekwa ono. E wota ishi oghu ono ishi iya ophu woru lia l'echi mkpola-ochaa, e moberu l'itso, e meru l'ogbu-nwiiinwii mkpuma, a kpobegbaaru l'eka ono. L'oma eka ono be e gude mkpuma ere ire, du iche iche chia oma ali iya; bya eworu iphe, aaze aze, e meru le mkpola-ododo; yele mkpola-ochaa doo ya. ⁷Upyi, e gude ngua mee mboku ono be e mekotaru le mkpola-ododo; teme o gbakota iche iche. O to nwezu ophu yee ibe iya gbagba nanu. Mee, ndu eze anguje dukpoo shii; kele eze saru eka okpobe asasa kwakobe obo-iphe ono. ⁸Eze tutu ekemu su g'a haa ndu ebyaa ono g'onyenonu ngua go du iya. Iphe, meru nu buru l'eze suhawaru ndu e yeru ke mee l'eka g'ephe nuje onyemonye iphe, o suru g'a nu iya.

⁹Eze-nwanyị, bụ Vashiti shikwaarupho ụnwanyi nri ọbọ-iphe l'unuphu ibe eze, bụ Kuzakuseṣu. ¹⁰O be lẹ mbọku, kwe iya ẹsaa; eze, bụ Kuzakuseṣu nguchaa mee; ẹhu tsoahaa ya uto l'ẹka mee atsụ iya. O zia ụmadzu ẹsaa, anọduje eleta ibe eze ẹnya, ẹpha phẹ bụ Mehumanu; waa Bìzuta; waa Habona; waa Biguta; waa Abaguta; waa Zetaru; waa Karukas; ¹¹g'ẹphe je ekuaru iya eze-nwanyị, bụ Vashiti. O sụ g'o kpuru okpu eze-nwanyị iya gude bya egoshi ndu-ishi; mę onyemonye nọ l'ẹka ono onwiya; g'ẹphe hụma g'ọ mabe mma; noo kele ọ dū ùbvù l'ẹnya. ¹²Noo ya; ndu-ozì ono jechaa je ezia iphe, eze ziru; eze-nwanyị, bụ Vashiti jìka ejeje. Eze nụmaephò l'onoo iphe, o pfuru; ẹhu ghuahaa ya egbu; ọ vọru ọku wụa ẹhu.

¹³Eshinu ọ bụ omelalị g'eze kpatajẹda ndu maru k'ekemu-alị; waa k'ikpe, pfuru ọto ishi; ẹme l'o mee iphe, ọoby ememe; bẹ eze chị-koshiru phẹ idzu; mbụ ndu mmamiphe, bụ ndu maru iphe, gbaru l'ememe; ¹⁴bya aburu ndu kachaa ya anọdu ntse. Ndu ọ chị-koshiru iya bụ Kashe-na; waa Sheta; waa Adumata; waa Tashishi; waa Meresu; waa Masena; waa Memukanu. Ụmadzu ẹsaa ono, shi l'alị Peshiya; waa alị Midiya bụ ndu kachaa anọdu eze ntse; bya aburu phẹ kachaa shii lẹ ndu ejeru eze ozi l'alị ono mgburugburu. ¹⁵O jia phẹ sụ: "Bukpoo gụnu bẹ ekemu-alị sūru g'e mee eze-nwanyị, bụ Vashiti? Eshinu ọ bụ ozi, mu ziru ndu-ozì mu g'ẹphe je ezia ya bẹ ọ jikaru lẹ ya te emedu."

¹⁶Noo ya; Memukanu nọdu l'iphe eze yele iphe ndu-ishi ọphuu sụ: "Eze-nwanyị, bụ Vashiti ta abụekwa eze bẹ o mesweru kpoloko, l'o meswefuakwaru ndu-ishi; mękpoo iphe, bụ ndu bukọta l'iphe, bukpoo mkpukpu, nọgbaa l'alị-eze Kuzakuseṣu. ¹⁷Noo kele iphe, eze-nwanyị, bụ Vashiti meru ono bẹ ụnwanyi l'ophu a-nụmakwa. Ẹphe -nụmae ya phọ; ẹphe ekoaha ji phẹ ọkpa l'ishi sụ: 'O kwa l'eze-nwanyị, bụ Vashiti bẹ eze-nwoke, bụ Kuzakuseṣu ziru g'e dutaru iya; ọ jìka ejeje.' ¹⁸Sụ-a; nchi -bya ejihu ntanụ-a bẹ ụnwanyi ndu-ishi ndu Peshiya; waa kẹ ndu Midiya ndu nūmaru iphe, eze-nwanyị meru a-watakwa epfuru ji phẹ iphe, meru nū. E-shi nno; ụnwanyi taa kwabẹedu ji phẹ ùbvù, rwuberu phẹ nū. Ụnwanyi emee ẹhu awata egbu unwoke, alụ phẹ nū egbu. ¹⁹Oo ya bụ; ọ -buru lẹ gube eze bẹ e-kwe bukwa iphe, ii-me bụ g'ì tūa ekemu g'eze-nwanyị, bụ Vashiti ta afutabahe l'iphe ngu. G'eze wokwaru ọkwa eze-nwanyị, ọ bụ; nū nwanyi ọzo, ka iya ree. G'e wokwarupho ekemu ono dee l'ẹkwo, e deru ekemu, ndu Peshiya; waa ndu Midiya, bụ ekemu, a taa gbanwejedu agbanwe. ²⁰Ekemu ono, ii-tụ ono -ngadzuerupho alị-eze ngu l'ophu, bụ alị-eze, parụ ẹka; ụnwanyi awata akwabẹ ji phẹ ùbvù; shita l'onye kachaa shii je akpaa l'onye ophu kachaa nwanshii."

²¹Idzu ono, Memukanu chitaru ono dū eze ree; yele ndu-ishi iya. Oo ya bụ; eze mee g'o pfuru. ²²Eze zia ozi g'e jedzuru l'iphe, bukpoo mkpukpu ono, ọ bụ ishi phẹ ono; je akaru phẹ l'eze sūru gẹ nwoke nọnu buru ishi

l'ibe iya. A nọdu edejeru ndu nọnu ẹkwo-ozi ono lẹ g'ẹphe egudeje ede ẹkwo nkephe; tẹme ọhamoha nọnu bẹ eedeje iya l'opfu-ali pẹ nọ pẹ.

Esuta bẹ e meru eze-nwanyi

2 ¹E mechaa g'ẹhu-eghu ono jidatachaerupho eze Kuzakusesu; ọ wata ari kẹ Vashiti; mbu k'iphe, ono, Vashiti meru iya ono; waa k'ekemu ono, yẹbedua turu tu-doru Vashiti ono. ²Ndu ejeru eze ozi chitaru iya idzu su iya: “G'e jenụ achokoo unwumboko, ama mma, nwoke teke ejepfuswe; dutaru eze. ³G'eze hotakwa ndu e-je achikobe unwumboko ono, ama mma ono, nwoke teke ejepfuswe ono; l'iphe, bukpo mkpukpu, nokota gube eze l'eka g'o ha duta bya edobe l'ulo unwanyi l'ibe eze lẹ Susa, bu ishi mkpukpu ali-eze iya. G'e dujekwaru pẹ onye-ozi ngu, bu Hegayi, bu onye eletajeru eze unwanyi iya ẹnya. Gẹ Hegayi mee pẹ iphe, ọ gbaru g'e mee pẹ g'ẹphe kabaa ama mma. ⁴Teke e mecharu; nwamgboko, kachaa eze ree l'ime unwumboko ono g'ẹphe ha; g'onye k'ono buru eze-nwanyi nochia ẹnya Vashiti.” Idzu ono tsoo eze ntumatu. O tsoo ya egube ono.

⁵Lẹ mkpukpu Susa, bu ishi mkpukpu ali-eze Kuzakusesu bẹ ọ duru onye Jiu, shi l'okpa-ipfu Benjaminu bu iya nọ. Epha nwoke obu bu Modekayi nwa Jiayi. Ọ bu nwanwa Shimeyi; buru nwanwanwaranwa Kishi. ⁶Kishi ono yi lẹ ndu Nebukadineza kpuru lẹ ndzu lẹ Jierusalem; yele Jiehoyakinu, bu eze ndu Jiu, kpuru lasha ali Babilonu. ⁷Modekayi bẹ ẹphe lẹ nwamgboko, bu nwa nwune nna iya bu. Epha nwamgboko ono bu Hadasa. Ọ buru yẹbedua mefutaru nwata ono; noo kele ne iya; yele nna iya togboru iya nwa maa. Nwamgboko ono, epha iya ozo bu Esuta bẹ ama mma bya adu ubvu l'ẹnya. Gẹ ne iya; yele nna iya nwuhuchaaru bẹ Modekayi wotaru iya dobe gẹ nwa iya, ọ nwuru l'epho iya.

⁸Noo ya; o be teke e gudeepho ekemu, eze turu je ara arara; e duta unwumboko, du igwerigwe bya lẹ Susa, bu ishi mkpukpu; duru pẹ nọ Hegayi g'o leta pẹ ẹnya. E dutakwapho Esuta bya l'ibe eze; bya eduru nọ Hegayi, bu onye anọduje eleta ulo unwanyi eze ẹnya g'o leta ẹnya. ⁹Nwamgboko ono, bu Esuta du Hegayi ree l'obu; o je atuko iphe, ọ gbaru g'e mee ya g'o kabaa ama mma mekọta iya teke ono teke ono; bya anu iya nri, gbaru iche. O duta iya je edobe l'ulo, kakota ree l'ulo unwanyi eze ono; bya eduta unwumboko esaa l'ibe eze duru nọ iya g'ẹphe yejeru iya ẹka.

¹⁰Ophu Esuta akoduru oha, o shi; ozoo ẹka a nwuru iya; noo kele Modekayi suru iya g'o to pfushi iya. ¹¹Modekayi bẹ anọduje ejephe lẹ mgboru oma-unuphu ulo unwanyi eze ono mboku-mboku g'o maru ẹhu du-a Esuta ree; waa g'o maru g'ooma ala.

¹²Tẹme nwamgboko ejeshia l'iphe eze Kuzakusesu; bẹ ọo-nodzuada onwa iri l'ẹbo mekọta iphe, a gushiru g'unwanyi gudeje mee onwophe

ome-mma. Onwa ishii bẹ ẹphe e-gude nyia manụ meru. Onwa ishii k'ophuu bẹ ẹphe e-gude manụ mbeleke; waa ọphu eete etete gude memaa onwophe ree. ¹³Onye ọphu ọ gbarụ l'ẹje l'iphe eze bẹ iphe, ọ sụkpooru l'ọ dū iya gẹ ya gude je l'ibe eze; bẹ aa-nuje onye ọbu l'ulo unwanyi eze. ¹⁴Onye ọbu alapfu eze l'uzenyashi; o be l'utsu echele iya l'ọ bahu je anodu l'ulo ọzo, bukwapfo ulo unwanyi eze. Onye eleta ibe iya ono ọnya bu onye ejeru eze ozi, bu Shashugazu, bu onye eletaje unwanyi, ndu ọphu abụ-zidu unyomu eze ọnya. Nwamgboko k'ono ta alapfubaedu eze gbahaa l'eze kuru iya l'onwiya.

¹⁵Esuta, bu iya bu nwamgboko ono, Mọdekayi eme gẹ nwa iya ono; mbụ onye ono, bu nwune nna Mọdekayi, aza Abihelu bẹ nwuru iya nū ono; bẹ o rwubeerupho l'alapfu eze; ọphu ọ dudu iphe ọzo, ọ suru g'a nū iya, abuedupho iphe, Hegayi suru g'o gude; mbụ onye ono, ejeru eze ozi ono; bya aburu onye eleta unwanyi eze ọnya. Esuta dukota ndu humaru iya nū l'obu lẹ g'o gude amabe mma. ¹⁶Mboku, e dutaru Esuta jepfu eze Kuzakusesu l'ibe iya bu l'onwa k'iri, bu iya bu l'onwa Tebeti l'apha k'esa, ọ wataru aburu eze. ¹⁷Eze ka eye Esuta obu eme l'unwanyi ọphu. Mbụ lẹ Esuta ka atuba iya l'ọnya eme l'unwumboko ọphu. O buru yebedua bẹ eze nataru. O woru okpu-eze-nwanyi kpube iya; mee ya; ọ buru eze-nwanyi nochia ọnya Vashiti. ¹⁸Eze bya eshiaru ndu-ishi; waa ndu-ozu iya nri paru ẹka. Onye o shidoru nri ono buru Esuta. O zia g'e mee g'a madzuru iya l'iphe, bukpo ohamoha, nokota iya l'eka; g'onjemonye tuta unme ozi mboku ono. O mekotaru ndiphe iphe-oma, gbaru onye eze l'ememe.

Mọdekayi agbaru eze ama

¹⁹Teke e kukoru unwumboko ono k'ugbo ẹbo ono; bẹ Mọdekayi nọ l'onu-oguzo ibe eze. ²⁰Teke ono bẹ Esuta teke akokwa ọha, o shi; ọzoo ẹka a nwuru iya; noo kẹle Mọdekayi suru iya g'ọ tọ koshi iya. Esuta anga-bejekpoerupho Mọdekayi nchị g'o shi angabejeru iya teke ono, o shi emefuta iya ono.

²¹Teke ono, Mọdekayi nọ l'onu-oguzo ibe eze ono; bẹ Bigutanu; waa Tereshi; ndu-ozu eze labo, eche oguzo ibe eze nche bẹ ẹhu wataru egu egu; ẹphe chihia idzu g'ẹphe e-shi gbua eze Kuzakusesu. ²²Mọdekayi numanu idzu ono; bya epfuaru iya eze-nwanyi, bu Esuta. Esuta tugbua je akọru iya eze sū l'ọo Mọdekayi pfuru iya ya. ²³E je enyochaa ya; bya amaru l'ọo eviya; e woru umadzu labo ono je aswi-gbua l'eli oshi. A nodu l'iphe eze dee iphe ono edede l'ekwo ako, eedeje iphe, meru l'alị-eze iya.

Ẹjo idzu, Hamanu achiru ndu Jiu

3 ¹E mechaa; eze, bu Kuzakusesu bya akwabẹ Hamanu nwa Hamedata; onye shi l'eri Agagu ubvu. O kwaberu iya ubvu wolía ya dobe; ọ kakota ndu-ishi, ẹphe l'iya tukoru nodu l'udu okwa lanu, shii; l'alị-eze iya.

²Ndu ozi eze g'ephe ha, nọ l'ọnu-oguzo ibe eze nọdu egbuje ikpere eburu Hamanu iphu l'alị; noo kele eze tūru ekemu sū g'e meje iya nno. Obenu lẹ Mọdekayi te egbujeduru iya ikpere; ọphu oobujeduru iya iphu l'alị.

³Ndu ozi eze, nọ l'ọnu-oguzo ibe eze sū Mọdekayi: “?Denu g'ọ nwuru i tii mejedu iphe, eze pfuru?” ⁴Mbọku-mbọku ephe epfuru iya Mọdekayi; obe-nu l'ọ too yejedu ọnu yeru phẹ. Ephe woru iya dooru Hamanu g'a maru ?ephe ahaa Mọdekayi g'ọ mee g'oom; kele o pfuwaru phẹ lẹ ya bụ onye Jiu. ⁵Teke Hamanu hūmaru lẹ Mọdekayi te egbushiduru iya ikpere; ọphu oobuduru iya iphu l'alị; o voru ọku wua ẹhu. ⁶Ọ nūmachaepho oshilọkpa ndu Mọdekayi bụ; ọ haa k'arị g'e-shi gbua Mọdekayi kpoloko. Ọ chọahaa gẹ ya e-shi mee gẹ ndu Jiu, bụ ndu kẹ Mọdekayi g'ephe ha chihu l'alị-eze Kuzakusesu l'ophu.

⁷O be l'apha, kwe eze Kuzakusesu apha iri l'ẹbo, ọ wataru aburu eze; l'ọnwa mbụ, bụ iya bụ ọnwa Nisanu; a tūa “puru”, bụ iya bụ ido l'iphu Hamanu; shi nno họt a ọnwa lanu; waa ujiku lanu. Ephe tūa ido ono; ọ daaru ọnwa k'iri l'ẹbo, bụ iya bụ l'ọnwa Ada.

⁸Noo ya; Hamanu sū eze Kuzakusesu: “Ọ dūkwaru ọha, gbakashihu-ru dzuru ẹkameka l'iphe, bụkpoo ọhamoha, nọkota l'alị-eze ngu l'ophu. Omelalị phẹ gbafuru iche l'ẹka omelalị iphe, bụ ọhozo nọ; ọphu ephe edobejedu ekemu, eze tūru. Uchiru ndu ono bẹ a -haa phẹ ẹka bẹ ọ tọ bụ-kwaru iphe, a-duru eze lẹ ree. ⁹Ọ -buru l'ọ dū eze ree; g'eze tūnaa ekemu g'e gbushia phẹ. E -mewa iya nno bẹ mu a-pfū mkpọla-ọchaa, ẹrwa iya dū unu talentu ụkporo l'ise; g'e woru iya yekoberu eze l'ẹku iya.”

¹⁰Noo ya; eze bya agbata echi-ẹka iya gbẹ Hamanu, bụ nwa Hamedata; oshilọkpa Agagu; onye bụ ọhogu ndu Jiu. ¹¹Eze sū iya: “Dobekpooro okpoga ngu; je emee ndu ono g'ọ dū ngu.”

¹²O be lẹ mbọku, ọnwa kẹ mbụ dū l'abalị iri l'ẹto; e kukọo ndu ederu eze ẹkwọ. Ephe bya atuko iphemiphe, Hamanu sūru g'ephe dee woru dee l'ẹkwọ nūgbaa ndu nọ-chiru ẹnya eze; waa ndu-ishi l'ọhamoha, nọ l'ẹka eze; nūkwaa ya phọ ndu-ishi ndiphe l'ophu. Ẹkwọ ono bẹ e deru nū ọhamoha lẹ g'ephe egudeje ede ẹkwọ nkephẹ. Ndu nọkota nū bẹ e deru iya l'opfu-alị phẹ nū phẹ. Ọ buru ẹpha eze, bụ Kuzakusesu bẹ e gude dee ẹkwọ ono; bya eworu echi-ẹka iya mee ya iphe-ọhubama. ¹³E zia ndu ezilajẹ ẹkwọ-ozị ephe gude ẹkwọ ozi ono je ekedzuru l'iphe, bụkpoo ọhamoha, nọgbaa l'alị-eze Kuzakusesu l'ophu; mbụ ẹkwọ ono, e deru ekemu, a tūru g'a tūko gbushikọta iphe, bụ ndu Jiu l'akpuru ẹnyanwu lanu; ẹgirim a mẹ ọgerenya. Mbụ g'egbuchaa ụnwanyi mẹ ụnwegirima; mẹ ọnwa k'iri l'ẹbo, bụ iya bụ ọnwa Ada dūepho l'abalị iri l'ẹto. Ekemu ono sūkwarupho: teke e gbuchaaru phẹ; g'a kwaa iphe phẹ l'okwata. ¹⁴Iphe e deru l'ẹkwọ ono bẹ a tūru ọ buru ekemu sū g'anudzuru iya l'ọhamoha g'ọ buru ekemu duru phẹ; wafua g'e mee g'onyenonu maru k'ophu ephe a-kwakobekwanu ẹka kẹ mbọku ono.

¹⁵Eze bya ezia sụ g'e gude ẹkwo-ozì onò tǔgbua jẹ ezikashia. Ndu ọkpa ẹgwa gbeshi; ọ buru phẹ ejeje. E vuadaru ọzọ zia ekemu onò lẹ Susa, bụ ishi mkpukpu. Eze yele Hamanu nọdu angụ mee; ndu bu lẹ Susa deru yekete g'ephe nūmachaaaru ozì onò.

Modekayi epfuru Esuta g'o yeru phẹ ẹka

4 ¹Tobudu iya bụ Modekayi maerupho iphe, anwụ nū; o ye ẹka l'uwe iya zijaha ẹbo; bya achita uwe-aphụ ye; kpushi onwiya ntụ; gbafu oma mkpukpu ara ẹkwa arashi iya ike. ²O jebeephō ọnu-oguzo ibe eze; ọ pfuru; noo kele ọ tọ dudu onye yeru uwe-aphụ, eekweje g'ọ bata. ³Iphe, bukpo ohamoha, a nūru ẹkwo onò, e deru ekemu, eze tūru onò bẹ aphụ atsojeerupho ndu Jiu, bu iya nū. Ephe agụ aphụ; aswị ẹgu; ara ẹkwa. Igwerigwe yee uwe-aphụ bya ekpua onwophe ntụ.

⁴Unwumboko; waa ndu ejeru Esuta ozì bya akooru iya kẹ Modekayi; ọ buru aphụ tsorū iya shii. Ọ chiru uwe nū g'a chijeru iya g'o yee; g'o to yehẹ uwe-aphụ. E gude uwe obu je; ophu o kwedu iya anata. ⁵Esuta bya ekua Hataku, bụ onye-ozì eze; mbụ onye e yeru g'o jejeru yẹbe Esuta ozì; zia ya g'o je amaru iphe, atsū Modekayi l'ehu; waa iphe, kpatarū iya nū. ⁶Noo ya; Hataku bya ejepfu Modekayi l'eka ọ pfuru l'edupfu mkpukpu onò, nọ l'atatiphu ọnu-oguzo ibe eze. ⁷Modekayi bya atuko iphemiphe, nwuru nū kọkotaru iya; kọkwaaru iya pho mkpola-ochaa ole, Hamanu kweru ukwe lẹ ya a-nū g'e ye l'eka eedobejeru eze ẹku iya; g'e gude mee g'e gbushia ndu Jiu. ⁸Ọ bya ewota ẹkwo, e deru iphe, e deru l'ekwo ekemu pho, eze tūru sụ g'e gbushia ndu Jiu onò; mbụ ẹkwo onò, e keshidzuru lẹ mkpukpu Susa onò; nū Hataku g'o goshi Esuta; gude kooru iya ya g'o doo ya ẹnya. O zikwapo g'e zia Esuta g'o jepfu eze je arwo ya g'ọ phuaru ndu Jiu obu-imemini. ⁹Hataku tūgbua jẹ atuko iphe, Modekayi doru iya dokotaru Esuta. ¹⁰Esuta ziphu iya azu g'o jẹ akaru Modekayi sū; ¹¹"Iphe, bụ ndu-ozì eze; jẹ akpaa l'iphe, bụ ndu bu l'ohamoha, dukota l'alì-eze iya g'ọ ha; mawaru l'ọ tọ dudu nwoke mē nwanyì, byaru atugbu jepfushia eze lẹ teke ọ nọ l'okpoku; ophu ọ budu leze kuru iya. Onye meru nno bukwa iphe, ekemu pfuru bụ g'e gbua onye obu egbugbu; gbahaa l'ọ bụ uche eze g'onye onò nọdu ndzū; ọ machiaru onye obu mgboro-eze, e meru lẹ mkpola-ododo pho. Eze noakwaru ukporo abalì l'abalì iri; o to kuduru mu oku."

¹²A bya ezia Modekayi ozì, Esuta ziru; ¹³o ziphu ozì azu g'o jẹ asu iya: "Ta arikiwa l'eshi ophu ì nọ l'ibe eze bẹ gubedua a-buru onye Jiu lanu, a-wafu nū g'e te egbu ngu; ¹⁴kele ọ -buru l'ì nọ-kirishiru nta-a; ophu i yeduru ọnu bẹ ee-shikwa l'uzo ozo dzota ndu Jiu. Ole gubedua; mē ndibe nna ngu a-bukwanuru mkpurupyata. ?Buhunu onye maru ?bụ iphe, meru g'o gude e mee ngu; ì nọdu l'okwa eze-nwanyì bụ g'ì yeta ẹka l'iphe, anwụ nta-a?"

¹⁵Esuta ziphukwa ozi azu ozo g'e je ezia Modekayi su iya: ¹⁶“Tugbua je akpakoo ndu Jiu, bu le Susa g'ephe ha l'eka lanu; unu aswia egu pfuru nu Chileke l'iswi ehu mu. G'unu no ujiku eto eswe l'enyashi; g'unu te erishi nri; ophu unu etsushi okoro l'onu. Mbdua ye le unwumboko, ejeru mu ozi e-mekwapho nno. E -mechaa nno be mu e-jepfu eze. A makwaru-a l'ekemu suru l'o to dudu ree. O le mu e-je; o -buru le mu a-nwuhu ge mu nwuhuro.”

¹⁷Mdekayi tugbua je emekota iphe, Esuta ziru iya g'o ha.

Iphe, Esuta rworu eze

5 ¹O be le mboku k'eto; Esuta wota uwe eze-nwanyi iya yee; bya atugbua je apfuru l'oma-unuphu ibe eze; mbu l'atatifu ulo eka eze anoduje. Teke ono be Eze no l'aba-eze iya l'eka ono woru iphu ghaa l'onu-oguzo. ²O tufuepho enya huma eze-nwanyi, bu Esuta eka o pfuru l'oma-unuphu; ehu tso ya ntumatu. O woru mgboro-eze, e meru le mkpola-ododo, o pa l'eka machiaru iya; Esuta byarwuta bya edenyi mgboro-eze ono eka. ³Noo ya; eze jia ya su: “?Bu gunu; eze-nwanyi, bu Esuta? ?Bu gunu be o du ngu g'eze meeru ngu? O -beta o buru ge mu kee ali-eze mu ebo nu ngu nanu; mu emeeru ngu iya.”

⁴Esuta su: “O -buru l'o du eze ree; ge gube eze gu le Hamanu swinuru byaru mu le nri ntanu-a; g'unu bya eria nri, mu shiberu gube eze.”

⁵Eze zia ozi su l'onye ya byaru ahuma g'o buakwaru Hamanu; k'ophu ephe l'ia a-tugbu je aza Esuta enu. Oo ya bu; eze ye le Hamanu tugbua jeshiaru Esuta le nri, o yeru phe. ⁶Ephe tuko ngunyaephe me; eze ji-kwa Esuta ozo su iya: “?Bu gunu bu mkpa ngu obu ge mu meeru ngu iya? Mb; ?bu gunu be o du ngu ge mu meeru ngu? O betakpo o buru ge mu kee ali-eze mu ebo nu ngu nanu; mu emeeru ngu iya.”

⁷Esuta su: “Iphe, bu mkpa mu bya aburu iphe, o du mu g'e meeru mu bu; ⁸O -buru le mu du gube eze l'obu; teme o du gube eze g'i meeru mu iphe, mu arwo ngu; be iphe, mu arwo bu ge gube eze gu le Hamanu byanuru mu le nri, mu e-shiru unu echele. Teke unu byaerupho echele; mu eyee onu l'aji ono, gube eze jiru mu ono.”

Hamanu achidzu egbu Mdekayi

⁹Mboku ono be Hamanu gude ehu-utso teru eswa lashia. Obenu l'o humarupho Mdekayi l'onu-oguzo ibe eze; bya ahuma l'o to gbeshiduru agbeshi; ophu o goshiduru l'ookwabe iya ubvu; ehu ghushiahaa Hamanu egbu ike. ¹⁰O meshikpoephe ike byabe eka l'obu lashia; mbu Hamanu. O larwua bya ezia; e je ekukoo ndu onya iya phe; waa nyee ya, bu Zere-shi. ¹¹O nodu l'atatifu phe wata aba abaa ge ya nweberu iphe; waa ge ya nwuta-beru unwu igwe; waa g'eze gude kwabe-beru iya ubvu, ha shii; bya emee ya; o buru iya kachaa shii le ndu eze meru ishi; waa ndu ejeru

eze ozi. ¹²Ọ sù: “Ọ kwa mbèdua kpoloko bụ onye eze-nwanyị, bụ Esuta sùru g’o tsoru eze byaru iya lẹ nri. Ọ yekwaru mu pho lẹ nri gẹ mu tso-ru eze echele. ¹³Obenu l’iphemiphe ono te emeduru mu ẹhu-utso; eshinu ọobujeru; mu -ghataşia; mu ahuma onye Jiu pho, bụ Mọdekayi l’onu-oguzo ibe eze.”

¹⁴Nyee ya ono, bụ Zẹreshi; yẹle ndu ọnyà iya phẹ ono g’ẹphe ha sù iya: “Zia g’e je emetaru ngu oswebe, aaswìgbuje nemadzu; g’e mee ya g’eli iya dọ ụkporo nkwo-ẹka labo lẹ nkwo-ẹka iri. O -rwuẹpho l’utsu echele; l’i pfuaru eze g’a kputa Mọdekayi je aswì-gbua l’eli oswebe ono. Ọo ya bụ; g’iigude ẹhu-utso tsoru eze; unu ejeshia l’ẹka e yeru unu lẹ nri.”

Idzu ono dọ Hamanu ree shingushingu; ọ tųgbua je ezia; emee oswebe, aaswìgbuje nemadzu ọbu dobe.

Eze akwabẹ Mọdekayi ùbvù

6 ¹O be l’enyashi mboku ono; ọphu mgbenya te ekwedu atụ eze; o zia g’e je ewotaru iya ẹkwo akọ iphe, e deru iphe, anwù l’alì-eze iya. A bya aguaru iya ya. ²Lẹkwo ono bẹ a gutaru lẹ Mọdekayi gbajeru ama lẹ Bigutana; yẹle Tẹreshi, bụ ndu-ozì eze, shi echeru eze oguzo ibe iya nche; chiru idzu g’ẹphe gbua eze, bụ Kuzakuseşu. ³Eze jia sù: “?Bù ùbvù gunu bẹ a kwabẹjeru Mọdekayi mee g’a maru ẹpha iya lẹ k’iphe ono, o meru ono?”

Ndu ejeru eze ozi sù: “Ọ tọ dukwa iphe, e meru iya.”

⁴Eze jia sù: “?Ọ dọru onye nọ l’oma-unuphu ibe mu?”

Ọ buri teke ono bẹ Hamanu abatakpoephò l’oma-unuphu, nọ l’azu ibe eze; gẹ ya pfuaru eze k’aswì-gbu Mọdekayi l’eli oswebe ono, ọ kwa-kọberu, aa-swì-gbu iya ono. ⁵Ndu ozi iya sù iya: “Ọ kwa Hamanu nọ l’oma-unuphu.”

Eze sù g’e kua ya g’ọ bata.

⁶Hamanu bataephò; eze jia ya sù: “?Bụkpoo gunu bẹ ee-meru onye eze eme g’ọ kwabẹ ùbvù?”

Ọriri, gbabataru Hamanu l’obu teke ono bụ l’ọ tọ dudu onye ọzo, eze a-nodu ari k’akwabẹ ùbvù, abudu yẹbedua.

⁷Tobudu iya bụ; Hamanu sù eze: “Iphe, ee-meru onye ọ dọ eze g’ọ kwabẹ ùbvù ⁸bukwa g’a chita uwe, eze yejewaru; l’a kputa inya, eze gbajewaru; mbu inya ọphu e kpuberu okpu-eze l’ishi. ⁹G’a chita uwe ono; kputa inya ono nù onye lanu lẹ ndu-ishi, a kachaa amaru ẹpha phẹ l’alì-eze ngu-a. G’e yee onye ono, eze eme g’ọ kwabẹ ùbvù ono uwe ono. G’onye ono nodu l’eli inya ono g’e gude iya ngu-phẹkọta edupfu mkpukpu-a; araru iya ọha arara sù: ‘Waa iphe, ee-mejeru onye eze eme g’ọ kwabẹ ùbvù baa-oo!’ ”

¹⁰Eze sù Hamanu: “Ngwa! Je achita uwe ono; waa inya ono je atuko g’i pfushiru ono meeru Mọdekayi, bụ onye Jiu, anọduje l’onu-oguzo ibe eze. G’ọ tọ dukwa iphe ono, i pfushiru ono mẹ nanu, ii-mephodo!”

¹¹Noo ya; Hamanu bya achita uwe ono; bya akputa inya pho. O woru uwe ono kpua Modekayi; bya edoberu iya inya ono; o nyikota nodu iya anoo l'eli okpurukpu; o duru iya kwaseru ngu-phekota angungu l'edupfu mkpukpu ono; ara iya arara asuje: "Waa iphe, ee-mejeru onye eze eme g'o kwabe ubvu baa-oo!"

¹²E mecha; Modekayi laphu azu l'onu-oguzo ibe eze. Obenu le Hamanu nyigobeerupho mekebe egwegwa; guru aphu vuru aka l'ishi lashia unuphu ibe iya. ¹³O larwua je atuko iphe, nwukotaru nu kkokotaru nyee ya, bu Zereshi; waa ndu ephe l'iya eshi onya gephe ha. Ndu akpo-zijeru iya uzo; waa nyee ya ono, bu Zereshi su iya: "O -buru eviya le Modekayi bu onye Jiu; mbu onye ono, iphe e-me ngu nu gbubewaru ishi l'eka o no ono; be o too dukwa iphe, ii-du ike emebata iya. Oo ya be e shifutaje l'eka kponyia ngu enya."

¹⁴Ephe gudekwadu iphe ono l'eka epfu; ndu-ozu eze bya ekua ya. Ephe gude oso duru iya jeshia le nri ono, Esuta kwakoberu ono.

Aaswi-gbu Hamanu

7 ¹Tobudu iya bu; eze ye Hamanu jeshia ibe eze-nwanyi, bu Esuta gephe rigba nri. ²Ephe wataepho angu mee le mboku k'ebonono; eze jia ozo su: "Eze-nwanyi, bu Esuta; ?bu gunu bu mkpa ngu obu? Pfua ya ge mu meeru ngu iya. ?Bu gunu bu iphe obu, o du ngu ge mu meeru ngu? O betakporu o buru ge mu kee ali-eze mu ebo be i rworu mu; be eemekwaru ngu iya."

³Eze-nwanyi, bu Esuta su iya: "Gube eze; iphe, mu arwo ngu bu: O -buru le mu du ngu l'obu; teme o dukwa ngu pho ree; jiko hanaa mu ge mu nodu ndzu. Teme l'i hafukwapho ndibe mu gephe nodu ndzu; o kwa iya bu iphe, o du mu g'i meeru mu. ⁴Noo kele mu le ndibe mu be e rewaru g'e gbushikotaphu. Mbu l'e rewaru anyi g'e mee g'anyi buru mkpurupyata. O -bu l'e rekporunu anyi g'anyi buru ohu me mu te epfukwa opfu; kele egube iphe-ehuka ono ta agbaduru g'e gude iya papfuta eze bya iya epfuchi nchi."

⁵Eze Kuzakusesu jia eze-nwanyi, bu Esuta su iya: "?Bu onye be o bu? Denu nwoke, turu ama eme iphe, du nno?"

⁶Esuta su: "Onye ohogu anyi obu; bya aburu onye achi anyi le njo obu bukwa ego Hamanu-a!"

Ndzu rwuta Hamanu l'iphu eze; ye eze-nwanyi. ⁷Eze gude ehu-eghu gbeshi; paru mee onono haa; jeshia le mgbabu ibe iya. Hamanu humaeopho l'eze be chibuwaru l'ime obu iya l'oo-meghe nkiya; o tsukpaa l'azu ge ya rwo eze-nwanyi, bu Esuta g'a hakpo ya nu ge ya nodu ndzu.

⁸O buerupho teke Hamanu daru kpurumu l'iphu eze-nwanyi arwo iya l'eka o no anoo; dakobe oshi be eze shiepho le mgbabu pho buru phere-keteke. Eze bua mkpu su: "?O gbemefuanu g'o gude eze-nwanyi jepfu latatiphu mu; l'ibe mu-a?"

Ọ buru epfuzeta, eze epfuzeta iya; e gude Hamanu kechia ya iphu. ⁹Habona; onye lanu le ndu-ozu eze su: “O nwekwaru oswebe, aaswi-gbuje nemadzu, du ukporo nkwo-eka labo le nkwo-eka iri l'eli, Hamanu meru dobe l'ibe iya. Onye o meru iya doberu buru Modekayi; bu onye gbajeru ama ejo idzu pho, a chijeru gube eze pho; shi nno dzoo ndzu ngu-a.”

Eze su: “Unu je aswi-gbua ya l'oswebe ono!”

¹⁰Noo ya; e je eworu Hamanu swi-gbua l'eli oswebe, aaswi-gbuje nema-dzu, o shi mee doberu Modekayi ono. E mecha nno; obu jidata eze.

Ekemu, eze turu tu-doru ndu Jiu

8 ¹Mboku onokwapho be eze, bu Kuzakusesu woru ulo Hamanu, bu onye ohogu ndu Jiu nu eze-nwanyi, bu Esuta. Modekayi wata abya l'atathu eze; noo kele Esuta koru eze gephe l'ia gude buru. ²Eze bya agbata echi-eka iya, o nataru Hamanu nu Modekayi. Esuta bya emee Modekayi onye eleta ulo, Hamanu shi nweru enya.

³Esuta bya epfuru opfu yeri eze ozo; bya adaa kpurumu le mgboru okpa eze; raahaa ekwa; wata iya arworwo go mebyinaa ejo idzu ono, Hamanu, onye shi l'eri Agagu chiru l'ehu ndu Jiu ono. ⁴Eze ono woru mgboro-eze e meru le mkpola-ododo machiaru Esuta; o gbalihu bya apfuru iya l'atathu. ⁵O su: “O -buru lo du gube eze ree; o -buru le mu du gube eze lobu; teme i nodu arikwapho lo iphe, pfuru oto; mu bya adu ngu ree l'enya; g'eze tunaa ekemu dee ya edede; go to dukwa onye a-tu ama eme iphe ono, Hamanu nwa Hamedata, onye shi l'eri Agagu deru lekwo g'e mee ge ndu Jiu, bu l'iphe, bu ohamoha, nogbaa l'ali-eze ngu mgburugburu; buru mkpurupyata. ⁶?Denu ge mu e-shi tamia ya le nshi; nodu huma l'eka ejo-iphe abyapfuta ndibe mu? Mbua; ?denu ge mu e-shi tamia ya le nshi; nodu ele ndu nwuru mu nu enya; aka eeme gephe buru mkpurupyata?”

⁷Eze Kuzakusesu su eze-nwanyi Esuta yele Modekayi onye Jiu: “O kwa le Hamanu meru go gbushia ndu Jiu be mu gude wota ulo iya nu Esuta; bya asu g'e je aswi-gbua ya. ⁸Nta-a bu g'unu gude epha eze tua ekemu ozo l'iswi ehuru ndu Jiu; dee ya edede go-odu unu ree lobu; wota echi-eka eze mee ya iphe-ohubama; noo kele o to dudu iphe, e deru woru echi-eka eze mee ya iphe-ohubama, duru onye bya ephugha iya nu.”

⁹Mboku ono gedegede be e yeri nemadzu; e je ekukota ndu edejeru eze ekwo. Mboku ono be onwa k'eto, bu iya bu onwa Sivanu du l'ukporo abali l'abali eto. A tuko ekemu, Modekayi turu dekota lekwo ga nu ndu Jiu; waa ndu no-chiru enya eze; waa ndu eze; waa ndu-ishi, nogbaa l'ohamoha ukporo ishii lesaa ono, no l'ali-eze Kuzakusesu, a -gbe l'ali Indiya rwua l'ali Kushi. Ekemu ono go ha be e gude aka-ekwo ohamoha nonu dee; waa l'opfu-ali ndu nokota l'ali-eze ono. Ndu Jiu be e dekwaru iya pho nu l'opfu-ali phe; waa gephe egudeje ede ekwo nkephe. ¹⁰O buru epha

eze, bu Kuzakuseşu be Mòdekayi gude dee ẹkwo ono; bya eworu echi-ẹka eze mee ya iphe-ọhubama; woru iya nū ndu ezilajẹ ẹkwo-ozì, ndu egudeje ìnya, agba ọso shii, a zufuta-doru eze; eje ozi g'ẹphe zilaa.

¹¹Ekemu ono, eze tūru ono; mee gẹ ndu Jiu, bu lẹ mkpūkpu lẹ mkpūkpu nweru ike; ẹphe dzukọbeaha wata akwaberu onwophe ẹnya. K'ọphu bu ọ -duru mkpūkpu; ọzoo ọhamoha, dzukọberu g'ẹphe tsoo phe ọgu g'ẹphebe ndu Jiu emee phe g'ẹphe buru mkpurupyata. G'ẹphe atuko ẹphe l'unwanyi phe; yele unwegirima phe gbushikota; kwaa iphe ndu ono l'okwata. ¹²Mboku, a tūru ọnu gẹ ndu Jiu mee iphe ono l'iphe, bukpo ọhamoha, nọ l'alì-eze Kuzakuseşu; bu mboku, ọnwa k'iri l'ẹbo, bu iya bu ọnwa Ada a-du l'abalì iri l'ẹto. ¹³Ekemu ono be e ziru g'e dee ya l'ẹkwo keshikota l'ọhamoha, nọkota nū; bya atua ya; ọ buru ekemu g'e mee ya gẹ ndu nọnu nūmakota; k'ọphu ndu Jiu a-kwakọbekwanu ẹka emelata ndu ọhogu phe mboku ono. ¹⁴Eze tua ekemu gẹ ndu ezilajẹ ẹkwo-ozì iya; ndu agbagbaa l'inya ibe eze, bu ìnya, agba ọso shii; tugbua teke ono teke ono je ezikashia ozi ono. Ẹphe tugbua je ezikashia ya. E zikwapho ekemu ono lẹ Susa, bu ishi mkpūkpu alì-eze Kuzakuseşu.

¹⁵Mòdekayi shi l'iphe eze fūtashia; o yewaa uwe eze, du urwukpu-urwukpu; waa ọphu acha ucha; yele okpu-eze, e gude mkpola-ododo mee; waa uwe kpowula-kpowula, e gude okpobe oghu ọchaa kpaa. Ndu bu lẹ Susa tūshia ọzu ẹhu-utso teahaa ẹswa. ¹⁶Ẹhu nọdu atso ndu Jiu; ẹphe nọdu ete ẹswa; mbu ẹhu nọdu atso phe ntumatu; a nọdu akwabekwa phe pho ùbvù. ¹⁷Iphe, bu ọhamoha, nọnu; waa mkpūkpu lẹ mkpūkpu, nọkota nū, a nata-ru ekemu ono, eze tūru ono be ndu Jiu, bukota iya nū tekotaru ẹswa; ẹhu nọdu atso phe utso. Mboku ono buru phe eswe ọbo-iphe waa eswe ẹhu-utso. Igwerigwe ndu ọhozo bya aburu ndu Jiu; kele ẹphe atsū ndu Jiu ebvu.

Ndu Jiu alwụ-kpe ndu ọhogu phe

9 ¹Ọnwa k'iri l'ẹbo, bu iya bu ọnwa Ada; bya adu l'ujiki iri l'ẹto, bu iya bu mboku, ee-me iphe ono, eze tūru l'ekemu ono. Mboku ono bu mboku, ndu ọhogu ndu Jiu shi arì k'akapyabẹ ndu Jiu. Obenu l'ọ mechaaru gha igharaphu; ndu Jiu kapyabẹ ndu ẹphe du ashì. ²Ndu Jiu dzukọbekota lẹ mkpūkpu, ẹphe bukota g'ọ ha; l'ọhamoha, eze Kuzakuseşu bu ishi phe g'ọ hakota; g'ẹphe tsoo ndu achi phe okpa akpo ọgu; ọphu ọ dudu onye duru ike kpafu phe l'iphe; noo kele ndiphe l'ọphu atsukota phe ebvu. ³Ndu-ishi l'ọhamoha ono l'ọphu; me ndu nọ-chiru ẹnya eze; me ndu-ishi ọha; me ndu ejeru eze ozi; yekotaru ndu Jiu ẹka; kele ẹphe atsū Mòdekayi ebvu. ⁴A kabaa amaru Mòdekayi l'ibe eze; teme údù iya ngadzuru ọhamoha ono, nọkota nū ono g'ẹphe ha. Teme ọ nọdu akakwapho enweru okpehu eje.

⁵Ndu Jiu gude ogu-echi gbushikota ndu ọhogu phe g'ẹphe ha; mee phe g'ẹphe buru mkpurupyata. Ẹphe woerupho ndu kporu phe ashì mee g'ọ du phe ree.

⁶Lẹ Susa bụ ishi mkpukpu alị-eze ono bẹ ndu Jiu gburu ụnu ụmadzu l'ụkporo ụmadzu ise. ⁷Ephe gbukwarupho Pashandata; waa Dalufonu; waa Asupata; ⁸waa Porata; waa Adalaya; waa Aridata; ⁹waa Pamashuta; waa Arisayi; waa Aridayi; waa Vayizata. ¹⁰Ephe n'iri bụ ụnwu Hamanu nwa Hamedata, bụ onye ohogu ndu Jiu. Olee ephe ta akwaduru iphe phe l'okwata.

¹¹Mboku ono gedegede bẹ e jeru edooru eze ụmadzu ole, e gburu lẹ Susa, bụ ishi mkpukpu alị-eze ono. ¹²Eze sụ eze-nwanyị bụ Esuta: “Ndu Jiu gbuakwaru ụnu ụmadzu l'ụkporo ụmadzu ise; waa ụnwu Hamanu ephe n'iri; l'ishi mkpukpu alị-eze mu-a, bụ Susa. ?Bụ onye maru iphe, ephe meru l'ohamoha ndu ophuu? ?Bụ gụnu bụ mkpa ngu; gẹ mu meeru ngu iya? Mbụ-a; ?bụ gụnu bẹ o dū ngu gẹ mu meeru ngu? Pfuaru mu iya; g'e meeru ngu iya.”

¹³Esuta sụ iya: “O -buru l'ọ dū gube eze ree; jiko nūnu ndu Jiu, nọ lẹ Susa ike g'ephe woru iphe, eze tūru l'ekemu g'e mee ntanū mefua echele; waa g'ephe je ekobe ụnwu Hamanu ephe n'iri l'eli oswebe, aaswi-gbuje nemadzu.” ¹⁴Oo ya bụ; eze tūa ekemu g'e mee ya nno. E woru ekemu ono zia lẹ Susa; a pata ụnwu Hamanu ephe n'iri je ekobe l'eli oswebe. ¹⁵Ndu Jiu, nọ lẹ Susa dzukobe lẹ mboku, onwa Ada dū l'abalị iri l'eno. Ephe gbua unwoke ụkporo iri l'ise lẹ Susa; obenu l'ephe ta akwataduru iphe phe l'okwata.

¹⁶Ndu Jiu, phoduru nū, bụ ndu ono, bukota l'ohamoha ophu, nokota l'alị-eze Kuzakusẹsụ bẹ dzukobekwarupho g'ephe dzota ishi onwophe; shi nno tūta nwa unme; ophu o dūdu iphe ndu ohogu phe mebaaru phe. Ndu ephe gburu dū ụkporo ụnu tete l'ụnu esaa l'ụkporo iri; ole ephe ta akwataduru iphe phe l'okwata. ¹⁷Iphe-a nwuru mboku, onwa Ada dū l'abalị k'iri l'eto; o be lẹ mboku k'iri l'eno; ephe tūta unme. Ephe woru mboku ono mee eswe obo-iphe; waa eswe ehu-utso. ¹⁸Obenu lẹ ndu Jiu, nọ lẹ Susa dzukoberu mboku, onwa Ada dū l'abalị iri l'eto; waa k'iri l'eno; o be lẹ mboku k'iri l'ise; ephe tūta unme; mee ya eswe obo-iphe; yee eswe ehu-utso. ¹⁹Oo iphe ono meru iphe, ndu Jiu, bu l'ime nwa mkpukpu woru mboku, onwa Ada dū l'abalị iri l'eno dobe o buru eswe obo-iphe; yee eswe ehu-utso; waa mboku, onyenonu eshije nri je anū nwibe iya.

Obo-Purimu

²⁰Modekayi tuko iphemiphe ono, nwuru nū ono dekota l'ekwo. O deru ekwo-ozī nū ndu Jiu, bukota l'ohamoha, nogbaa l'alị-eze Kuzakusẹsụ g'ọ ha; ndu bu ụzenya; mē ndu bu ntse; ²¹sụ phe: Aphagapha lẹ mboku, onwa Ada dū l'abalị iri l'eno; waa k'iri l'ise g'ephe noduje bọo obo-iphe; ²²kẹ mboku ono, ndu Jiu kabẹ tūta nwa unme alwū ogu ephe lẹ ndu ohogu phe; bya aburu onwa, aphū phe gbanweru buru ehu-utso; ekwa phe gbanwee buru obo-iphe. O deru phe ekwo sụ g'ephe dobe eswe mboku ono

eswe ọbo-iphe; yee eswe ehu-utso; waa mboku, epe e-shije nri je anu nwibe phe; waa mboku, epe e-mejeru ndu adudu g'o du phe iphe-oma. ²³Qo ya bu; ndu Jiu kweta iphe, Modekayi deru phe lekwo su g'ephe meje; mbu g'ephe boje ọbo-iphe ono, epe watawaru ono. ²⁴Noo kele Hamanu nwa Hamedata, onye shi l'eri Agagu, bu onye ohogu ndu Jiu g'ephe ha be chijeru idzu g'oo-shi mee ge ndu Jiu buru mkpurupyata; bya atwa "puru", bu iya bu ido; gude maru mboku, ee-gwe phe arakabya g'ephe buru mkpurupyata. ²⁵Obenu teke ejo idzu ono rwuru eze nchi; o tua ekemu dee ya lekwo g'e wota iphe ono, Hamanu shi chia doberu ndu Jiu ono; mee Hamanu lonwiya. G'e wota epe l'unwu iya je ekobe l'eli oswebe, aaswi-gbuje nemadzu.

²⁶O buru iphe ono meru g'o gude e kua mboku labo ono "Purimu." Eka opfu ono shi bu l'akpuru-opfu, bu "puru." O buru shita l'iphe ono, e deru lekwo-ozu ono; waa l'iphe, epe humakotaru, nwuru phe nu ono; ²⁷be ndu Jiu meru iya; o buru omelali, duru phe nu; k'ophu ephebedua; waa oshilokpa phe; waa ndu lwapfutaru phe nu e-dobeje ujiku ebo ono iche g'e deru iya lekwo nu phe; teme epe ndu emeje iya teke a suru g'ephe meje iya. ²⁸Ge ndu unuphu, nonu; me mkpukpu, nonu; waa ohamoha, nonu nyataje mboku ono dobe iya iche; e -shi l'ogbo sweru ogbo. Ge ndu Jiu ta azohajekwa abo ọbo-iphe ono; ophu oshilokpa phe azohakwa eswe mboku ono.

²⁹Tobudu iya bu; eze-nwanyi, bu Esuta nwada Abihelu; yele Modekayi onye Jiu bya edee ekwo k'eb, meru ge k'obo-iphe purimu kabaa eshihu ike. ³⁰Epe dee ekwo-ozu ono nukota ndu Jiu, bukota l'ohamoha ukporo ishii l'esaa, nogbaa l'ali-eze Kuzakusesu. Lekwo-ozu ono be epe pfuru phe opfu oma; bya akaru phe ge ndzu ba agushi phe; ³¹g'ephe boje ọbo-iphe purimu teke gbaru iya nu, bu iphe, Modekayi onye Jiu; waa eze-nwanyi, bu Esuta turu phe ekemu; bukwarupho g'ephebedua yele awa phe dobewaru eswe aswi egu; yee k'agu aphu. ³²Ekemu, Esuta turu mee; ekemu k'obo-iphe purimu kabaa eshihu ike; e woru iya dee lekwo.

Modekayi akabaa ajata enya eje

10 ¹Eze Kuzakusesu bya atwa ekemu ge ndu bukota l'ali-eze iya g'o ha je akpaa le ndu bukube eze-enyimu tuje akiriko nu iya. ²Ipe-miphe, o mekotaru gude goshi g'okpehu iya habe shii; wakwapho g'o meru ge Modekayi buru onye paru eka be e dekotaru lekwo ako iphe, meru l'ali ndu Peshiya; waa ndu Midiya. ³Modekayi onye Jiu buru iya notsotaru eze Kuzakusesu lokwa; buru onye paru eka l'ehu ndu Jiu; teme o du igwerigwe ndu Jiu, bu unwunna iya l'obu. O ndu anoduje eme iphe, a-duru ndu Jiu ibe iya le ree; bya anoduje epfu iphe, e-me g'ehu du phe guu.

Ekwo

Jiobu

Ako ẹhu Jiobu

1 ¹O nweru onye alị Uzu lanu; teke o shi nọdu bẹ ẹpha iya bụ Jiobu. Nwoke ọbu bụ nwoke, uta adudu lẹ ndzụ iya bya aburu onye pfube-rekoto. Ọ bụ onye atshuje Chileke ebvu haa eme ẹjo-ememe. ²Iphe, ọ nwutaru bụ unwoke ẹsaa waa unwanyi ẹto. ³O nwekwarupho ẹku. Aturu iya dū unu iri l'ẹsaa l'ụkporo iri. Inya-kamelu iya dū unu ẹsaa l'ụkporo iri. Eswi, a turu njigba ẹbo ẹbo dū unu njigbabe eswi ugbo labo l'ụkporo ise. Ne nkapfu-igara iya dū unu l'ụkporo ise. Ndu bụ nemadzu, ejeru Jiobu ozi kwatakpo dū igwerigwe mebyikpo. O buepho l'ọo ya bụ onye shi kakota shii l'iphe, bukpo nemadzu, a nwuru anwunwu l'uzo ẹnyanwu-awawa l'ophu.

⁴Unwu iya ndu ophu bụ nwoke nọdu aboje ọbo-iphe l'ibe phe. Onye ọwa-a -bọo ọgiya; ọgiya ọzo onye ọzo abo; ẹphe -nọdu abo ọbo-iphe ọbu; ẹphe ezia unwune phe ndu ophu bụ unwanyi pho ẹphe n'eto; ẹphe abya lẹ nri ono. ⁵O nọdu abujeru; a -bochaa iphe ono teke ẹphe abo iya; Jiobu ekua phe bya edoo phe nsọ. Nchita-abo iya l'ọ bya egweeru Chileke ngweja-akpo-oku l'iswi ẹhu phe l'ẹhu l'ẹhu. Kele ọorije sụ: “?A maru ?unwu iya te eme adaru nū iphe-ẹji? ?A maru ?ẹphe te egude adanu obu phe kọo Chileke onu?” Ọ buri nno bụ ge Jiobu shi emeje iya tekenteke.

Nsetanu ahụ Jiobu ama

⁶Obenu ujiku lanu; unwu Chileke bya g'ẹphe goshi onwophe l'iphu Chipfu. Nsetanu tsokwaru phe pho bya. ⁷Chipfu sụ Nsetanu: “?Bụ awe bẹ i shi bya?”

Nsetanu sụ Chipfu: “Mu ejenupho ejeje alwa alwalwa l'eliphe. Mu tsonurupho oma mgboko aghaphe botorii.”

⁸Chipfu sụ Nsetanu: “?Enya tsuru ngu l'eka onye-ozi mu, bụ Jiobu nọ? Mbụ l'ọ to duedu nemadzu, dū g'ọo ya lẹ mgboko l'ophu. Ọ bụ nwoke,

pfuberekoto bya aburu onye uto adudu le ndzu iya; buru onye atshuho Chileke ebvu; haa eme ejo-ememe.”

9 Tobudu iya bu; Nsetanu bya eyeeru Chileke onu su iya: “?Iipfu too? ?Jobu nonyaerupho tsahaa gube Chileke ebvu? 10 ?Tobudu ngu kporu okpokuu kpo-pee ye ndibe iya mgburugburu; mekpoo iphemiphe, o nweru? Iphemiphe, oome l'eka be i meru; o buru upete; k'opfu bu l'eku iya tukoru ekameka. 11 Machinaa aka nta-a denyi l'iphemiphe, o nweru enweru gi ihuma l'oo-pfuru l'atatipfu ngu koo ngu onu.”

12 Tobudu iya bu; Chipfu sunu Nsetanu: “O du ree; iphemiphe, o nweru duwaa ngu l'eka; oo epho ge mkpishi-eka ngu te erwu iya l'ehu.”

Nsetanu kwoepfo gburumu; o bueru iya pho eshi l'ipfu Chipfu l'eka ono tugbua.

13 Tobudu iya bu; o be ujiku lanu; unwu Jobu ndu ke nwoke me ndu ke nwanyi dzukobe l'ulo okpara nna phe ke nwoke abo iphe; eri nri; angu mee. 14 Onye-ozu buerupho phereteteke l'ipfu Jobu bya asu iya: “Oke-eswi, eegudeje eje ozi egu be e gudegbaa eje ozi egu; nkapfu-igara dokwarupho l'agaa aka ono ata nri. 15 Ndu Sheba fuaru phe; bya atuko phe rwuta; bya egbushia ndu ejeru ngu ozi. O buru mbedua kpoloko bu onye gbalaru nu su ge mu bya epfuaru ngu g'ooda.”

16 Onye k'ono kpukwaduru-a opfu l'onu epfu; onye ozo kwobata bya asu: “Oku, shi l'eka Chileke be shiepho l'igwe daa bya atuko aturu ngu l'opfu kee; kechaa kee ndu-ozu ngu kefu; o buru mbedua kpoloko bu onye gbalaru nu su ge mu bya epfuaru ngu g'ooda.”

17 Onye k'ono kpukwaduru-a opfu l'onu epfu; onye ozo kwobata bya asu: “Ndu o-lwua-olaa, shi le Babilonu buru ogbo eto tua le mkpa le mkpa bya awupya be inya-kamelu ngu g'o ha rwuta; bya egude ogu-echi gbugbushia ndu ejeru ngu ozi. O buru mbedua kpoloko bu onye gbalaru nu su ge mu bya epfuaru ngu g'ooda.”

18 Onye k'ono kpukwaduru-a opfu l'onu epfu; onye ozo kwobata bya asu: “Unwu ngu unwoke me unwu ngu unwanyi dokwaru abo iphe; eri nri angu mee l'ibe nwune phe nwoke k'ogerenya. 19 A bya ele enya; oke pherephere shiepho lechiegu ziru taphutaphu rwua bya enwungaa ulo ono l'opfu; ulo zee zepyabe unwu ngu ono g'ephe ha; ephe nwushihu; o buru mbedua kpoloko bu onye gbalaru nu su ge mu bya epfuaru ngu g'ooda.”

20 Tobudu iya bu; Jobu bya agbalihu bya eworu uwe yebedua, bu Jobu zijaa; bya eworu ishi kpushia; bya eworu onwiya tua gbii l'ali baaru Chileke eja; 21 su:

“Oo oto be mu gba teke mu
shi l'epho ne mu daa l'ali.
O bukwarupho oto be mu
a-gbaru laa.

Oo Chipfu nūru; ọ būru
Chipfu wotaru iphe,
ọ nūru.

G'e tukwaa Chipfu epha.”

²² Iphemiphe-a mekọtaru Jiobu; ọphu o mekwaru Chileke iphe-ẹji; ọphu ọ sūkwaru lẹ Chileke meru iphe, erwubeduru iya nū.

Nsetanu ahụ Jiobu ama k'ugbo ẹbo

2 ¹ Noo ya; o bekwa mbọku ọzo; ụnwu Chileke byakwa g'ephē goshi onwophē l'iphu Chipfu. Nsetanu tsokwaru phē pho bya egoshi onwiya. ² Chipfu sū Nsetanu: “?Bū awe bẹ i shi bya?”

Nsetanu sū Chipfu: “Mu ejenūpho ejeje; alwa alwalwaa l'eliphe. Mu tso-nūrupho oma mgboko aghaphe botorii.”

³ Tọbudu iya bụ; Chipfu sū Nsetanu: “?Enya tsuru ngu l'eka onye-ozī mu, bụ Jiobu nọ? Mbū l'ọ tọ duedu nemadzu, dū g'oo ya lẹ mgboko l'ophu. Ọ bụ nwoke, obu guru iphóró; bya aburu onye ụta adudu lẹ ndzu iya; bụru onye atsuhuje Chileke ebvu haa eme ẹjo-ememe. I kpatachakpooru; mu mekpaa ya ẹhu; mebyishia ya l'ẹbe ọ dū iphe, o meru. O gudeshie-le-a onwiya g'o gudeshe onwiya.”

⁴ Nsetanu sū Chileke: “Hanaa g'a rwunaa ya ẹka l'akpuru-anya-oji! ?Tī madu lẹ nemadzu a-mikota enya l'iphemiphe, o nweru enweru g'ọ buri lẹ ya anodu ndzu? ⁵ Mbū lẹ-a; machinaa ẹka rwua ya l'okpu yele anu-ẹhu g'ii-huma l'oo-pfuru l'atatiphu ngu l'eka ono koo ngu onu.”

⁶ Chipfu sū Nsetanu: “Ngwanu; ọ nọ ngu l'eka. Ole ọ bụ; dobekwa iya ndzu!”

⁷ Tọbudu iya bụ; Nsetanu shiepho l'iphu Chileke l'eka ono; ọ buri iya atugbu bya eje ewoerupho ẹjo ẹkpa-ebyi chĩa Jiobu l'ẹhu. O shiepho l'okpa zakotae ya pho barji l'ẹhu jasū l'ishi. ⁸ Jiobu gbeshiepho je agwoo l'ikpozu. Ọ buri agbagba mbeji bẹ oogudeje gude ako onwiya oko.

⁹ Ọ buri iya bụ l'ọ nonyaepho; nyee ya sū iya: “?I gudeshekpopho onwongu g'i gude iya? ?Tī kodu Chileke onu nwuhu?”

¹⁰ Ọ sū iya: “Opfu ngu gbẹ adakwa g'i bụ onye lanu l'ime unwanyi, amadu iphe. ?Buepho iphe-oma bẹ anyi a-nodu anata l'eka Chileke? ?Anyi taa kabekpoedu nata ẹjo iya?”

Iphemiphe ono mekotakpoo Jiobu; ọphu ọ saduru onu pfuswee Chileke.

Ndu ọnyà Jiobu

¹¹ O be teke ndu ephē lẹ Jiobu eshi ọnyà; umadzu ẹto; nūmaru ẹjo-iphē, anwugbaaru iya nū; ephē shigbaa l'ekameka, ephē shi byatashia ya agbaru mkpu; k'ophu ephē a-dū iya obu. Ndu byaru nū bụ Elifazu, onye Temanu; waa Bilidadu, bụ onye Shuwa; wafukwapho Zofa, bụ onye Nama. Ephē n'eto ono tughaberu onu eswe ujiku lanu bya g'ephē gbaaru

Jiobu mkpu ɗa ya obu. ¹²Ɛphe byarwuta bya agbẹ ụzenya hụma iya; ọphu ẹphe ahụbeeduru iya ama. Ɛphe tuko kwata tị ụzu-ekwa kẹ wọ; bya eyegbaa ẹka l'uwe pẹ lajashia; bya ekpotagbaa urwuku ekpugbaa onwophe l'ishi. ¹³Ɛphe gwodoshihu l'alị l'eka ono; ẹphe l'iya gwokoru nno nọ abalị ẹsaa; eswe l'enyashi. Ọ kpọo pẹ opfu; ọphu ọ ɗɗu onye ọphu ɗuru ike saa ọnu pfuru opfu yeru Jiobu. Noo kẹle ẹphe hụmaru l'iphe-ẹhuka, oje kwata shihu ike mebyi eshihu.

Opfu, shi Jiobu l'onu

3 ¹Tɔbudu iya bụ; e mechaephō; Jiobu saa ọnu wata epfu opfu; bya awata ephu eswe, a nwuru iya iphu. ²O pfushiahaa sụ:

³ “G'eswe, a nwuru mu
bụkwaru ọla-l'iswi!
G'enyashi, a tsuru ime mu
bụkwarupho enyashi,
laru l'iswi!

⁴ Gẹ mboku ono gbahukwa
ochii!
Gẹ Chileke ọphu bu l'eli ta
agubehekwa iya iphe;
ọphu ọ ɗukwa iphe,
ɗu g'iphóró, adukwadu
mboku ono!

⁵ G'ochii yee tsukiribaa
tsunyikwaa eswe ono
enya!
G'urwukpu sopyabekwa iya!
G'eswe mboku ono
gbahukotakwa tsurikitiki!

⁶ Mbụ-a; g'ẹjo dadishi tuka
enyashi mboku ono
gburumu swiswia!
G'a ta guhekwaru iya ye
l'eswe, nwuru l'apha!
Ọphu a gukwaru iya ye
l'eswe lanu l'onwa!

⁷ Mu sụru-a; g'enyashi
mboku ono bụkwaru
mboku, gba ẹka nwa!
G'ọ tọ ɗukwa olu emereme,
aa-numa iya l'ime!

⁸ Gẹ ndu atuje mboku ọnu

- tụkwaa mbọku ono ọnu;
 mbụ ndu kwakọberu
 akwakọbe emete
 ẹjo-oke-agiyi.
- 9 Gẹ kpokpode nchi-abọhu
 iya gbahụkwa ọchii.
 G'o lekwa ọnya l'iphóró
 abya adúdu;
 e -mechaa l'ọ buru kẹ
 mmanụ; ọphu ọ
 hụmakwa gẹgeregere ụtụ
 ọnya ahụma ọphu.
- 10 Noo kẹle o to mechiduru
 ẹpho ne mu
 g'a ta nwụ mu mbọku ono;
 k'ọphu aphụ ọwa ata
 atsọduru mu.
- 11 Mbụ-a; ?bụnaa gụnu meru
 g'o gude ọphu ọ bụdu teke
 aanwụ mu;
 mbụ l'ọo teke ono,
 mu shi l'ẹpho afuta ono
 bẹ mu gege atụ-buhu
 unme nwụhu?
- 12 ?Bụnaa gụnu meru g'o gude
 ụtapfu hee mu hefuta?
 Mbụ; ?denuanu g'o gude ẹra dụ
 k'ọphu mu nguru iya
 angungu ọphu?
- 13 Kẹle nta-a bẹ mu gege
 azẹkpoooro nwadoo.
 Mu gege anọro gẹ mu zẹ lẹ
 mgbenya.
 Oo ya bụ mẹ mu anọduro
 pyakọo onwomu
 nwa nggujungguji;
- 14 mu lẹ ndu eze mẹ ndu
 mgbazi unwu-eliphe;
 ndu kwashịru unuphu
 doberu onwophe
 l'eliphe-a;
 ọle nta-a bẹ ọ bụkotawa

ochobu.

15 Mu lẹ ndu-ishi, bu ndu shi
nweru mkpọla-ododo;
ndu shi doo
mkpọla-ọchaa dojia ọlo
phẹ godogodo.

16 Ọzokwanu lẹ-a; ?bunaa gunu
kparu iphe,
mu adudu gẹ nwa,
a byaru anwu;
ọ nwuhuwaa ne iya l'ephō;
e woru iya je elia; mbu
gẹ nwaswa, asakpodarunu
enya asasa ophu.

17 Eka ono bẹ ndu ẹjo-iphe
a-babuhu hanyihanyi.
Ndu ike bvuru a-nodu iya
tutaahaa unme.

18 Alị-maa ono bẹ ndu mkporo
yichaa lẹ ndu nọ iya atuta
unme.

Ephe ta anuhedu olu ndu
anoduje achi phẹ g'ohu.

19 Ndu ha nwanshii nọ l'eka
ono;
ndu ha shii nodu iya.
Ophu ndu shi buru ohu anodedu
l'eka nnajiuphu phẹ.

20 ?Denu g'o gude ìphóró nodu
adujeru ndu ejegbu onwophe
l'iphe-ehuka.

A nodu ahajekwadu ndu aphu
tsoru g'ephẹ dzukwaduru
ndzu;

21 mbu ndu anwuhu agu ẹgu;
ophu o kwedu phẹ egbugbu;
ndu anoduje achọ iya gẹ
ndu achọ ẹku,
ere ire, e domiru edomi.

22 Ndu eteje ẹswa ntumatu;
mbu kwata mee emereme
m'ephẹ bahu l'ime ilu.

- 23 ?Dɛnuanu g'o gude ìphóró
 nòdu adùjekwarupho onye
 e domiru ụzo iya edomi;
 tẹme Chileke gude
 ọkpokuu kpọ-phae ya
 mgburugburu; ọ kwaa
 l'ime iya?
- 24 Noo kẹle ọ bụwaa atụ ude
 bụ nri,
 epyoje mu ọnu.
 Mgbede, mu ata dūepho
 g'ẹka mini asọ gborogboro.
- 25 Iphe, mu atụshi ebvu ike
 būepho iphe,
 mechaarū byaru mu nū.
 Ọ bụru iphe ono, mu anmarū
 pyaapyaapya mechaarū
 mee l'ẹhu mu.
- 26 Ẹhu ta adūjeduru mu guu;
 ọphu mu atūtajeduru unme;
 ọphu ẹhu ebvūjeduru mu
 ebvuru.
 Ọo ẹpho iphe-ẹhuka bẹ mu
 l'iya anọduje eme.”

Ọnu, Elifazu yeru

- 4 ¹Tɔbudu iya bụ; Elifazu onye
 Temanu bya eyee ọnu sụ:
- ²Nemadzū -sūkwanu gẹ ya
 yee nwọnu nwilile;
 ?tọ kpatsudu ngu nū iwe?
 Ọlobu ?bū g'iphe adūje baa
 nemadzū edobe ọnu doo?
- ³Leanaroya; gūbe onye ziwaru
 ikpoto nemadzū iphe.
 Ndu dahūwaru adzūlakpa bẹ
 i meru;
 ẹphe gbakerehu.
- ⁴Onye ada adada bẹ i pfuru
 opfu yeru;
 opfu ngu kwolia ya.
 Mbū l'ikpere ngwọkinaki bẹ

i meru;
o pfuru kekereke.

⁵ Nta-a be iphe-ehuka
byapfutaru gubedua
l'ishi onwongu.

Aphụ ji ngu obu egube
owa-a;
mbụ l'ọ tūru ngu gbaa
l'ehu; meji tofu ngu.

⁶ Eshinu i bụ onye atsụ Chileke
ebvu; dakobenu iya!
Lị chiru enya yeru abubu,
i bụ onye uta adudu le
ndzu iya.

⁷ Rinaa ya ariri; ?bụ onye be
i makporu,
bụ onye iswi du mma,
lajeru l'iyi?

?Bụ awe be i humajeru l'onye
pfuberekoto
chihuru le mgboko?

⁸ O chikwaa iphe, mu ahumaje
bụ le ndu woru ejo-ememe
ako g'onye ako opfu;
bya eworu iphe-ehuka anma
iya bukwapho
iphe ono be ephe akpataje
iya.

⁹ Chileke -zikwadaa unme fuu;
ephe ephukashihu.
Teke ehu egbu iya swolihuru;
ephe aburu ola-l'iswi.

¹⁰ Oduma asujekwa ekiri;
baa hanyihanyi; byaa enari;
obenu l'oduma,
dafuru ibogolo
be eekwoshijeele-a eze.

¹¹ Oduma, ahumaduru iphe,
oo-ri alaje l'iswi;
unwu oduma agbaa
nanu nanu.

¹² "Mbụ-a; o nwekwaru iphe,

- e pfujeru mu lẹ mpya.
 O b̄uru-a nwiphiphe b̄e mu
 n̄umabutaru iya.
- 13 Mu n̄odu arw̄o ẹj̄o nrw̄o
 l'enyashi;
 lẹ teke ono, ndiphe
 adaj̄ewa ọdamgbenya
 ono.
- 14 Ndz̄u ḡuahaa mu;
 ẹhu nmaahaa mu
 pyaapyaapya;
 k'ọphu ọkp̄u,
 n̄o mu l'ẹhu nmak̄otar̄u
 yilayila.
- 15 A n̄onyaep̄ho; nwamaa bya
 eshīe mu ph̄o
 l'atatiphu ghata.
 Ẹdzu sw̄ie mu ph̄o l'ẹhu;
 ishi nȳia mu k̄e kp̄alaa.
- 16 Maa ono bya ap̄f̄uerup̄ho
 k̄ekereke;
 ọphu mu ad̄ukwanu ike
 ak̄o g'ọ ḡbaru.
 O b̄uepho l'o nweru iphe,
 pf̄uru mu l'ip̄hu.
 Ẹkameka dak̄otaep̄ho
 nȳonyoronyo.
 A n̄onyaa; mu n̄uma olu-op̄fu
 onye s̄uru mu:
- 17 ?O nweru g'ọo-d̄unaa
 nemadz̄u mman̄u
 abya aka Chileke
 ap̄f̄ubekoto?
 ?O nwen̄uru-a g'ọo-d̄u
 nemadz̄u abya aka
 onye meru iya n̄u ad̄uebe
 ree?
- 18 Eshinu Chileke te egudedu
 ire ndu ej̄eru iya ozi ẹka;
 t̄eme ọ n̄odu abaj̄eru
 ẖnwu-ojozi-imigwe iya
 mba l'iphe, ẹphe mesweru;

19 ?buchia nemadzụ bẹ ọo-ha;
mbụ nemadzụ ono,
bu l'ulo ẹpuchi,
a tūru ọkpa iya l'ali;
ndu azo-gbu pẹ
ka nphe eme l'azo-gbu
mbeberibe!

20 A -bya eshi l'utsu nọo jasụ ọ
nchi jihu bẹ e gwewaru
pẹ uji.
Ephe alaa l'iyi jeye ọ
tuutuutuu ọ mịmiiimii;
ọ tọ dudu onye ọnya erwu
l'eka ono.

21 O -buru l'a gbabufuru eri,
gude ndzụ pẹ;
?ephe ta anwuhudu l'ebe
enwe egomunggo?"

5 ¹Kunaa oku nta-a maru mę
?o nweru onye a-za ngu
enu.

?Denu unwu imigwe ono
ọphu ịi-gharu iphu
g'ọ gbaaru ngu mkpu?

2 Ovuma egbujekwa onye-eswe;
tẹme ịjienya nọdu aphuje
onye amazidu iphe
terii.

3 Mu humajeakwaru ẹka
onye-eswe agba ọgbarabvu;
ọphu ọ dudu g'ọ nọ-beru;
atuphuwa iya l'onu.

4 Unwu iya kwatakpo awa
awawa;
mbụ l'eegweje pẹ
arakabya l'eka ekpe
ikpe.

O to nwedu onye agbaru pẹ
ọdzori.

5 O buru ndu egu agụ erifuje
iphe, ọ kpataru l'egu
iya;

- mbụ l'ephe ewotajechaa
wota ophu
nọ l'eka o pheduru eswa.
Ndu ẹhu achị ọku ọdu
alwuje iya alwulwu.
- 6 Kẹle mkpawere te eshijedu
l'urwuku futa;
ọphu iphe-ehuka efutajedu
l'ali.
- 7 Ọle ọ bụ; nemadzụ bẹ a
nwukwaru ye
l'ẹje iphe-ehuka egube-a,
ekoroku bụ: ọ -gbaa l'o
phelihi-a.
- 8 Mbụ l'ome ọo mu;
mẹ mu edooru iya Chileke;
mbụ mẹ mu ewoerupho g'ọ
daru mu shi
ishi lanu dokotarua iya.
- 9 Lẹ Chileke emeje iphe,
dugbaa biribiri,
bugbaa akpavu l'ishi;
mbụ l'oomeje iphe,
du ebvu igwerigwe kpọ.
- 10 Eliphe bẹ oodzejeru mini.
Ọ ọdu asojeru mini sọba
l'egu.
- 11 Ookulije ndu lwaru alị imeli
imeli;
tẹme ọ ọdu ekulije ndu
agu aphu
dobe l'eka adudu iphe,
byaru eme phẹ nụ.
- 12 Ndu ẹregede bẹ oomeje;
o too jehuduru phẹ g'ephe
tuberu;
k'ophu bụ l'eka phẹ ta
adudu iphe,
ephe emefuje ọnyà.
- 13 Ndu maru iphe bẹ oogudeje
eregede,
ephe agba nmata.

- Tẹmanu mmamiphe ndu
ntuphu-ire
bẹ oomeje l'ọ daa ịdaphu.
14 Nchi ejipfufe phẹ l'echilabọ
eswe.
Ephe eje dadishi l'echi
gbadagbada eswe
g'onye eje l'echi abali.
15 Ndu adudu g'ọ dụ phẹ
bẹ ọodzotaje l'ẹjo ọnu phẹ.
Ọ nọdu adzọtaje phẹ l'ẹka
ndu dụ ike;
16 k'ọphu bụ lẹ ndu ụkpa bẹ
ele ẹnya g'adzọo phẹ.
O mee iphe, apfuduru-oto
mee ọnu sọtukumu.
17 Ehu-utso bẹ a gọru nụ onye
Chileke abajeru mba;
k'ọphu bụ:
Ọkalibe-kangokọtaru-nụ
-nọdu alọ ngu ẹka lẹ nchi;
ta anmakwa iya
phulaphula;
18 kẹle ọolojeru ọnyá tų
nemadzu l'ẹhu;
l'ọ bya epfube iya iphe
l'ọnyá ọbu.
Ọ nọdu emekajẹ nemadzu
iphe;
e -mechaa l'o mee ya l'ọ
kpọhu.
19 Iphe-ẹhuka a-byaru ngu akpọ
ishii;
l'ọ dzọchaa ngu;
mekpoo akpọ ẹsaa;
ọle o too kwedu g'ọ dųru
iphe, oo-me ngu.
20 Lẹ teke akpa-nri; bụ iya
a-gbarų ngu mkpu
g'ị tị kpagbu onwongu
lẹ nri.
Teke aalwų ọgu l'o mee g'e te

- egbu ngu mma.
- 21 E -pfuaru ngu ejọ opfu;
o too kwedu g'ọ rwua ngu
l'ehu;
ọphu iitsudu ebvu me
ọla-l'iswi rwua.
- 22 Oo ọchi be ii-nọduje achi
ọla-l'iswi yee ọkpa-nri;
ọphu i tsudu anu-egbudu
k'eliphe-a ebvu;
- 23 kele gu le mkpuma, nọ
l'egu a-gbachaa ndzu.
Unu l'anu, bu l'egbudu
a-duchaa le ree.
- 24 Ibe ngu be ii-makporu l'ọ to
dudu iphe,
e-me iya nu.
Li bya agua iphe, bukpo
iphe,
i nweru enweru ọgu;
huma l'ọ to dudu ọphu
etuphahu etuphahu.
- 25 Li maru l'unwu ngu a-du
igwerigwe.
Awa ngu a-kpofushi g'eswa,
furu l'ali.
- 26 Li kakpo nka kaghee ya
akaghe
teme li bahuje l'ilu.
Li du g'ereshi, e gburu l'ogè
iya.
- 27 Anyi nyokpowaru iphe-a
enyonyo huma
l'ọ bu ire-lanu.
Mbụ-a; numakwa iya woru
iya ye le ndzu ngu!

Ọnu, Jiobu yeru

- 6 ¹Tobudu iya bu; Jiobu yee
onu su:
²Ọ du mu g'a su g'e wota
mgburwashị ehụ mu

tùà atùtù g'a hùma
g'òonyi-be ẹrwa.

Mbù g'a tùko iphe-ẹhuka mu
chìru ye l'iphe,
aatùje ẹrwa iphe.

³ Ọ tọ dùdu g'e meru g'ọ tọ ka
ẹja, nọ l'eze-ẹnyimu
anyị ẹrwa.

Ọ búrú iya kparù iphe,
opfu mu adanùka
kpaakpaa.

⁴ Kẹle apfù,
Ọkalibe-kangokotaru-nù
gbakashìru mu gugbaaru
mu eguru l'ẹhu.

Ụphu, ọophu mu nọdu alo
mu ẹka lẹ meji;
mbù lẹ Chileke eyeẹ mu
phọ ebvu mkpẹe-lanù.

⁵ Nkapfù-ìgara-ọswa ?ọoraje
ọrà mẹ ọ -nọdu ata
ẹswa?

Tọo eswi ?oogbuje ọrà mẹ nri,
oori dukwadu?

⁶ ?Eerije nri, enwedù ụtso l'ẹbe
e ye iya únú?

Tọo ?ọ dùrú ụtso, dù l'ẹka
ono, achajẹ ụcha
l'ẹkwa-ọku,
e shiru eshishi ono?

⁷ Mu te ekwejedu iya edenyi
ẹka;
kẹle ẹgube nri ono abyajẹ
mu ẹgbo l'ọnu.

⁸ O gogo dukwaru mu ree;
ọme ee-meru mu iphe,
mu epfu g'e meeru mu;
mbù lẹ Chileke gege
akabenu nù mu iphe,
mu ele ẹnya iya;

⁹ mbù lẹ Chileke gege
atukpoephobu iya

- onyo gwee mu uji;
 g'ọ ṭḥakpoep̣ho ẹka ṭa
 mu l'ẹhu kẹ paa;
 mee gẹ mu cḥihu lẹ mgboko.
- 10 Oo ya ḅu m̄ẹ ọ ḅukwanuru
 iphe,
 gege an̄odu aḍu mu obu;
 mee g'ẹhu tṣokpoo mu
 n̄u l'iphe-a,
 l'atakposhi mu
 g'oṭakposhi mu-a;
 noo k̄ele mu ta ahaj̄eduru
 eme olu onye ono,
 d̄u ns̄o ono.
- 11 ?B̄u ike ḡunu b̄e mu
 nwekwad̄uru
 k'an̄odu elekwadu ẹn̄ya
 iphe?
 ?Mu maru iphe, kp̄o-chiru
 ndz̄u mu ishi ọphu mu
 e-pfukwadu k'ata nshi?
- 12 Ọkp̄ehu nkemu ?ọ b̄u
 ọkp̄ehu
 agbara-mkpuma?
 T̄o an̄u-ẹhu nkemu ?ọ b̄u
 akp̄o-igwe?
- 13 ?Mu nwekwad̄uru ụvo,
 mu e-gude yeru onwomu
 ẹka
 nta-a, a natawaru mu ike,
 mu shi nweru-a?
- 14 Onye meji at̄ofu at̄ofu
 gbakp̄oru g'ònyà iya
 ph̄e
 an̄odu aph̄uru iya
 obu-imemini;
 m'o betakp̄o ọphu ọ
 tṣuhedu
 Ọkalibe-kangok̄otaru-n̄u
 ebvu.
- 15 Obenu l'unwune nkemu b̄e e
 te gudedu ẹka.

Ephe dụ g'oke nggele, mini
 tahuru l'onanwu;
 ọle o -be l'udzumini;
 ọ byaa utso tuko ekameka
 sweta;

16 me mini, dọru iya nū,
 shi hukoo ahuko
 dazeshihuepho;
 ọ buru iphe, swetaru iya
 nū bụ aka-mini-sunoo.

17 Ọle onanwu -chaepho l'ọ
 tuko buru sutukumu.

Mbụ okpomoku
 -kpoahaepho;
 ọ tọ duedu ophu
 a-dukwadu l'ogba iya.

18 Ndu ije aparụ ụzo pẹ haa
 lashia l'okorobo-egu
 je anodu l'eka ono buru
 ọla-l'iswi.

19 Ndu ije ophu shi lẹ Tema
 chọru mini ono
 achọcho.

Ndu ije ophu shi lẹ Sheba
 lee ẹnya iya;
 ọ buru k'iphoro.

20 Iphere gudewaru pẹ;
 kele eka ephe shi kpọru
 obu yeru bẹ ephe
 rwuru;
 ophu ọ dudu g'ephe riru.

21 Unubedua l'onwunu bya
 egoshikwapho
 l'o tọ dudu urwu, unu aba.
 Unu humaru iphe, eye ebvu;
 unu tsuahaa ebvu.

22 ?Mu sijekpooru g'e meeru
 mu iphe-oma?
 Tọo ?o nweru onye mu siju
 g'o gude iphe,
 o nweru je anuru mu
 uphalazu?

- 23 G'unu bya adzọta mu l'ẹka
 ndu ọhogu mu;
 ọzoo g'unu bya agbafuta
 mu l'ẹka ndu ewebushi
 akurepho.
- 24 Zinaa mu iphe;
 ge mu e-dobe ọnu doo!
 Goshinu mu ẹka mu jeberu;
 ọzo kpọ-swehu!
- 25 Lewarọ g'ire-lanụ emebeje
 ẹhuka l'ẹhu!
 Obenu le-a; iphe-a,
 unu epfu-a;
 ?o goshikporu g'unu?
- 26 ?Bụ mba be unu byaru mu
 abarụ?
 Mbụ-a; ?unu eme g'unu sụ
 l'opfu onye ono,
 ejegbu onwiya l'iphe-ẹhuka
 ono bụ opfu,
 larụ le pherephere?
- 27 Ono dụ-a g'onye aturu
 nwogbee,
 enwedu nna ido;
 bya aburu ere onye unu
 l'iya eshi ọnyà erere.
- 28 Ọle g'ọ dụ nta-a bụkwa le-a;
 aswarụ, unu a-swarụ mu
 bụkwa g'unu
 lekpoda mu nụ ọphu bụ
 ẹnya;
 kele-a; ?mu a-kabẹhunu
 nọdu unu l'iphu
 dzụa ụka?
- 29 Jikonu; unu tūnaa mgbeleke
 nwanshị;
 hanaa eme iphe,
 apfuduru-oto!
 Unu rị-phunu ọriri azụ;
 kele apfubekoto mu
 dūekwapho g'ọ dụ.
- 30 ?O nweru iphe, apfuduru-oto,

- mu pfuru nta-a?
 Tọ ?mu ta akabēdu maru
 teke mu pfuru ẹjọ opfu?
- 7** ¹ Nemadzū ?tọ bụdu iphe,
 ọ byadoru eliphe,
 bụ ese akanya;
 mbụ lẹ ndzū, ọ nọ dūephō
 gẹ ndzū
 onye e butaru g'o jee ozi.
- ² Ọ dū g'ohu, ẹje ozi, bụ iphe,
 ọonoduje ele ẹnya iya bụ
 gẹ nchi e-me jihu;
 dūkwapho g'onye e butaru
 ozi, bụ iphe,
 ọonoduje ele ẹnya iya bụ
 ụgwō, aa-pfū iya.
- ³ Ọo ẹgube ono bẹ e meru
 ọnwā l'ọnwā nọdu
 abukotajeru mu kẹ mmanụ.
 Iphe, bụkpoo ẹnyasi nọdu
 abukotajeru mu
 mgburwashī-ẹhu.
- ⁴ Mu -zẹe azẹe; mu echiru
 l'oriri sụ:
 ?Mu e-kukpoo mgbenya
 ọwa-a jasū teke ole?
 Ẹnyashi nọdu anọduje akpū
 onwiya gologolo.
 Mu nọdu echijeephō
 gburugburu jasū nchi
 abọhu.
- ⁵ Inyi tuko mu ẹhu sweta;
 ẹkà nọdu atū mu rikarika
 l'ẹhu;
 mbụ l'ẹhu mu l'ophu
 kejashīhucharu
 ekejashīhu;
 ọnyá, nọ iya nū nọdu atū
 rikarika.
- ⁶ Eswe ndzū mu nọdu agba
 warawara gẹ ngga,
 e gude ekwe ẹkwa;

- mbụ lẹ ndzụ mu eje
 mgbabirishi l'ẹbe adụ iphe,
 mu levuru ẹn्या iya.
- 7 Jiko Chileke; nyatakwa lẹ
 ndzụ mu ta adụdu
 iphe ọzo,
 ọ bụ gbahaa udzu-ọnu.
 Ehu ta atsọbaedu mu ụtso lẹ
 ndzụ mu ọwa-a ọzo.
- 8 Onye hụmaru mu nta-a
 e-mechaa;
 ọ tọo hụmabaedu mu ọzo;
 mbụ l'ii-mechaa chọo mu
 achọcho;
 ọle i tii hụmabaedu mu.
- 9 Oo g'igwe erwuje erwurwu
 gbaka-a;
 ọ tọo lwabaedu azụ-a
 bụ g'onye e kpochiru l'ilu
 ta alwajęedu azụ ọzo;
- 10 mbụ l'onye ono ta
 alwajębaedu azụ l'ụlo
 iya ọzo;
 ọphu unuphu ibe iya
 ahụmajęedu iya
 ẹn्या ọzo.
- 11 “Noo g'o gude ọphu mu
 edobedu ọnu doo.
 Mu a-nọdu ata kpọokpookpo
 gę mu ata-a.
 Mu epfunu iya pho gę mu
 epfu iya-a.
 Mu a-tụkonupho g'ooghube
 obu mu gụ-gbua l'aphụ.
- 12 ?Mu bụ eze-ẹnyimụ;
 tọo ?mu bụ ẹjo-oke-agiyi;
 k'ọphu unu yeru ndu nche;
 a nọdu eche mu nche?
- 13 Mu gbę ari l'iphe-azę,
 mu zę azę e-me g'ęhu dụ
 mu guu;
 mbụ l'ętemu-anamu mu

e-me ge nggumaphu
lwa mu ali.

- 14 Obenu l'i gudele-a ejo nrwọ
eme ge ndzụ gu mu;
bya egude ophulanya eye
mu ebvu;

- 15 k'ophu bu l'aswi-gbu
onwonye byaru aka
mu ree.

Anwuhu ka mu ree eme l'udu
ndzụ owa-a, mu dzu
nta-a.

- 16 Mu ta agubeeduru ndzụ mu
iphe;
mbu l'o to dukpoedu mu
g'a su
le mu no ndzụ anono ophu jasụ
le tuutuutuu le miiimii.

Pakpoeru mu pho haa;
le ndzụ,
mu no nta-a buwaa
iphe-mmanu!

- 17 ?Nemadzụ bu gunu ke g'i
meje iya g'o ha shii?
?Ke giikpojeru obu yeru iya?

- 18 ?Ke g'i lerweje iya enya
elerwe
l'utsu mboku-mboku;
ahu iya ama tekenteke?

- 19 ?Tii-kabekpoda wofu mu
enya;
ozoo gi hakpo mu nu ge
mu noo
nwekinyi mu nwanshi
nwanshi?

- 20 O -buru le mu meru Chileke
iphe-eji;
?mu meru gubedua gunu?
mbu gube onye eche
nemadzụ nche.

?Denu g'o gude o buru l'ehu
mu be enya ngu du?

?Mu anyịwa ngu ẹrwa ọtọ?
 21 ?Denukpoo g'o gude ọphu i
 kabekpodaa ọgaru
 mu nvu l'eka mu
 meswekpọoru;
 mbụ pawarunu haa
 l'ejo-iphe ọbu, mu eme ọbu;
 kele ọ tọ dukwa
 g'ọo-nọ-beru l'e kpochia
 mu ẹja.
 Lị chọo mu nta chọo imo;
 ị tii hụmaedu mu.”

Ọnu kẹ Bilidadu

- 8** 1 Tọbudu iya bụ; Bilidadu,
 bụ onye Shuwa bya eyeeru
 iya ọnu sụ iya:
 2 ?Ii-pfukpọo ọdu opfu ono
 pfuberu teke ole?
 Opfu ngu dukwa gẹ
 pherephere,
 ezi taphutaphu.
 3 ?Chileke ekpeje ikpe
 l'eregede ọtọ?
 Ọkalibe-kangokotaru-nụ
 ?oogbanweje iphe,
 pfuru nhamunha?
 4 Ọ kwa iphe-ẹji, ụnwu ngu
 meru iya
 bẹ o buru phez nggo iya.
 5 Obenu teke ọ bụ l'ị gbapfuru
 Chileke; mbụ wata arwọ
 Ọkalibe-kangokotaru-nụ
 arworwo;
 6 ọ -buru l'ị dọbe ree bya
 aburu onye ire-lanụ
 bẹ ọ tọ dudu m'obeta ọ
 buru nta-a ọphu
 ọo-rikota onwiya gbaaru
 ngu mkpu;
 woru ngu dopfu azu
 l'eka shi rwube ngu nụ.

- 7 Teke i wataru iya be o-o-du
nwa mkpeemkpee;
obenu o -rwua l'iphu be
ii-wata aba yoyoyo.
- 8 Jinaa ndu shihawaa nu;
g'ephe kooru ngu iphe,
shi anwujeru ndiche phe;
- 9 kele anyibedua bu-a
unyaphu be a nwuru anyi;
ophu o dudu iphe,
anyi mawaru;
teme ndzu anyi l'eliphe-a
duapho ke nwa tsokere.
- 10 Ndu ono e-zi ngu-a iphe
pfua opfu ye ngu le nchi;
mbu l'ephe e-gude
mmamiphe phe saaru
ngu opfu.
- 11 Eji; ?oovuje ogologo aka
epuchi adudu.
Mbu-a; eswa, du l'uda
?oobaje yoyoyo me mini
adudu l'uda?
- 12 Qobujeru;
o -nodu ezekwadu-a;
e tee gbudu iya egbugbu;
ephe akposhihu nkụ;
mbu ka eswa akpohu nkụ
egwegwa.
- 13 Noo g'ooda-pfuje iphe,
bukpoo ndu zoharu Chileke.
O buru egube ono bu g'ele
enya iphe
ndu amadu Chileke alaje
l'iyi.
- 14 Iphe, o dakoberu aduje
phuge phuge.
Iphe, o kpuru obu yeru buru
udude.
- 15 Teke o dakoberu ugbu
elwu-elwu iya ono
l'o rikashihu;

- l'ọ bya agbakua ya ẹka;
 ọ tọ dudu ọphu eme nù.
 16 Ọ dọ g'iphe, a kuru l'anwu
 agba iya mini.
 O rwushia irwu ọphúú wushi
 kẹ jashii l'ime mgbabu
 ono;
 17 bya agbaa ọgbarabvu
 je agbakua l'agbara-mkpuma;
 buru ẹka ọcho bu ẹka
 du epfu-epfu.
 18 Obenu teke e phefuru iya
 l'ẹka ono, ọ kpọru ono;
 ẹka ono ajika iya sù lẹ ya
 teke ahumaswekwaa
 ya.
 19 G'e lekeberu ẹnya epfu;
 ndzụ iya anwulwashihu;
 iphe, a kuru akuku ọzo
 eshi l'alị l'ẹka ono
 wata efushi.
 20 Mbụ lẹ-a; Chileke ta
 ajikajekwa onye
 adudu iphe, o meru;
 ọphu ọ bujekwanuru
 agbarike onye ẹjo-iphe.
 21 Oo-mecha mee;
 ọnu aburu ngu ọchi ọchi.
 Ogbogboromonu ngu aburu
 iphe, e-ji iya nù bu
 okoo ngu.
 22 Ndu ọhogu ngu bẹ ee-ye
 iphere g'uwe;
 l'a phokashia ọlo-ẹkwa,
 ndu ẹjo-iphe
 kweberu buru.

Ọnu, Jiobu eye

- 9 ¹Tobudu iya bu;
 Jiobu bya eyee ọnu sù:
²Tororo bu ishi opfu bu lẹ mu
 maru l'ọo eviya.

- Obenu lẹ-a; ?denu gẹ
 gwọpya-gwọpya iphe-a,
 bụ nemadzu-a e-me
 pfube-eka-oto l'iphu Chileke?
- 3 Onye ọ dụ gẹ yee Chileke tụa
 ya bẹ ọo-jikwa
 unu-kuru-unu aji;
 ọ tọo zadu g'ọ ka mma
 l'ọo nanu.
- 4 Ọ maru iphe maghee ya
 amaghe;
 bya adu ọkpehu dụ-ghee
 ya adu-ghe.
- ?Bụ onye kwefujeru iya ike;
 e mechaa;
 ọ duru iya lẹ ree?
- 5 Úbvú bẹ oonwuribẹjeru;
 úbvú ta amakpodanu l'e
 nwuribẹru iya;
 ọ nọdu egudeje ẹhu-eghu
 ghaa ya igharaphu.
- 6 Mgboko l'ophu bẹ
 ọonmaghuje anmaghu
 mee itso, e gude kpọbe iya
 g'o tee kpaakpaakpaa.
- 7 Ẹnyanwu bẹ oopfujeru opfu
 yeru; l'ọ chibuhu;
 ìphóró, dụ lẹ kpokpode bụ
 iya byanyịbotaru iya.
- 8 Ọ bụru yẹbedua kpoloko
 sụsaru akpaminigwe
 g'ọ sụsaru ono;
 bya aburu iya bụ onye ahaje
 ọkpa l'eli akparamini,
 atụ l'echi eze-ẹnyimu.
- 9 Ọo ya meshiru oke kpokpode
 kpokpode,
 dughaa nù;
 mbụ kpokpode, bụ biye;
 yee orayonu;
 waa peleyadesu;
 meward eze kpokpode

- kpokpode,
 nɔgbaa l'uzo ndɔhali.
- 10 Oomeje iphe, dɔ biribiri,
 adɔdu ɛtu, iya dɔ nɔ;
 tɛme iphe-ɔhumalenya
 nkiya bɔru agɔta agɔta.
- 11 Ɔobujeru; a -nɔnyaa
 l'ɔ bya aghata mu;
 mu ta ahɔmadu iya;
 teke ooje l'iphu l'iphu mu
 ta amadu.
- 12 Ɔ -nata nemadzɔ iphe;
 ?bɔ onye a-sɔ iya g'ɔ
 to meshi?
 ?Bɔ onye sɔru g'ɔo-ji iya sɔ:
 ?Bɔ gɔnu bɛ iime ɛgube
 ono?
- 13 Ɛhu -nɔdu eghu Chileke eghu
 bɛ o too selajekwa ɛka
 azɔ;
 mbɔ lɛ ndu ojogu Réhabu
 daru kpurumu
 lɛ mgboru ɔkpa iya.
- 14 ?Dɛnu gɛ mu e-jeje gɛ mu
 l'iya je eme opfu?
 ?Mu doberu ɔnu l'awe kɛ gɛ
 mu l'iya bya
 awata atɔ ɛgo opfu?
- 15 Ɔ -betakponu ɔphu ɔ dɔdu
 iphe, mu meru;
 mu te ejekwa iya asarɔ
 opfu.
 Iphe, mu a-nɔduekwapho
 eme bukwa gɛ mu
 rwɔnupho yɛbe onye-ikpe
 mu ono g'ɔ phɔaru mu
 obu-imemini.
- 16 Mu -kukpɔo ya nɔ oku;
 ɔ -za mu ɛnu bɛ mu ta
 arɔkpokwanu l'oo-yeru
 mu ɔnu.
- 17 Ɔo oke phɛrephere bɛ

oo-gude bya bya egwee
mu arakabya; bya emee ọnyá,
tùkoru mu ẹhu-a ka shii
l'ẹbe adu iphe, mu
meru.

18 O too kwedu g'unme rwua
mu ọhu-ẹpho.
Ọ chia mkpawere be oo-gude
tsua ndzu mu ntsugiji.

19 Ọ -bùru l'iphe,
eepfu bu k'òkpehu;
ọ bu onye ike du shii.
Teke ọ bu k'ikpe;
?bu onye suru iya eku
ikpe?

20 O -betakponu ọphu ọ dudu
iphe,
mu meru be opfu,
shi mu l'onu anmale
mu-a ikpe.

Iswi -dùkpoo mu nu mma;
l'ọ sùle-a l'ikpe nmaru
mu.

21 A makwaru-a l'ọ to dudu
iphe, mu meru;
ọle mu ta ayodu oshi
onwomu.

Ndzu mu dụwaa mu ashị.

22 Mbù l'ọ tukurù bùru iphe
lanu;
ọ bùru iphe ono meru g'o
gude mu su:

“Oomebyishije ndu adudu
iphe, ẹphe meru;
yee ndu bu ndu ẹjo-iphe.”

23 Eze-iphe-ẹhuka -dapfuta ndu
adudu iphe,
ẹphe meru;
meahaa g'ọ pyi-gbua phe;
k'ophu meji tofuaharu phe
atofu;
bule-a ọchi be ọonoduje

- achị phe.
 24 Mgboko dabaru l'eka ndu
 ejo-iphe.
 O gude aka pyi-chishia
 ndu-ikpe iya enya.
 O -budu iya eme iya ?buhunu
 onye be eme iya nu?
 25 "Eswe ndzu mu kakwa onye
 maru oso eme egwa.
 Oophegbaepho
 phaaphaaphaa
 epheghashi;
 ophu o dudu g'o ka mma
 l'oo nwa ehutu,so,
 ha nwanshi, du iya nu.
 26 Oochikotaje bururu chighaa
 g'ugbo,
 e meru l'owa-uda;
 zia phaa zighaa g'ugo,
 ephe ejepfu iphe, oo-ri.
 27 Mu -su ge mu zohaa k'agu
 aphu
 bu iphe, mu e-me bu ge mu
 gbanwee iphu
 wata anwuja onu-ochi.
 28 Obenu l'iphe-ehuka,
 mu eje be mu
 atsukwadu-a ebvu;
 kele mu maru li ti byadu
 ekwe lo to dudu iphe,
 mu meru.
 29 Eshinu a nmawaru mu ikpe;
 ?mu a-yobahunaa oshi
 k'ole?
 30 O to dukwa m'obeta mu saa
 onwomu du geberugo;
 bya egude ncha kwoo aka
 mu; o nodu ama mma
 31 be ii-patalekwu mu-a chie
 wuu l'ime iduma,
 echi bururu butubu;
 k'ophu bu l'uwe, mu yeru

l'èhu bẹ mu a-dùchaa
ashi.

32 Chileke ta bụkwa nemadzụ
gẹ mu bụ-a;
mẹ mu eyekwaaru iya-a ọnu;
mẹ mu l'iya eje edogbabe
iya l'ulo-ikpe.

33 Ọphu ọ dụkwanu onye
egbogbo g'o gbokahu
anyi,
bụ onye e-seta anyi l'eka
doshiaru anyi opfu;

34 mbụ onye a-nafu Chileke
echachi ono,
ọowa mu l'èhu g'ọowa mu
iya-a;
k'ọphu ebvu, ooye mu
a-kabe lwa mu ali l'èhu.

35 Noo teke mu e-pfu g'ọnu ha
mu;
mu ta atsuhedu iya ebvu.
Obenu g'ọ dū nta-a bẹ mu ta
adukwa ike epfugbu
g'ọnu ha mu.

10 ¹ Anọdu ndzụ dukwaa mu
enyiru.

Ọo ya bụ lẹ-a;
gẹ mu bya evushia
mgburwashị-èhu mu kùbe;
mbụ lẹ mu e-pfugbuèpho
g'ooghube mu l'obu.

² Mu a-sụ Chileke: Ta
anmashinu mu ikpe!
Gushichiaru mu iphe,
bụ iphe,
ịisu l'ọo ya bụ iphe,
mu meru!

³ Tọo ?bụkpoephe iphe,
dū ngu ree
bụ g'i mee mu mkpawere;
g'i gbuphua iphe,
i gude ẹka ngu mee;

- ọle idzu, ndu ẹjo-iphe
 chiru bẹ bụle-a ọnu-ọchi
 bẹ iinwujajeru iya?
 4 ?Bụ ẹnya nemadzu mmanu
 bẹ i nweru?
 Mbụ ?bụ gẹ nemadzu eleje
 iphe ẹnya bụ gẹ
 gubedua eleje?
 5 ?Bụ gẹ nemadzu anọ-bejeru
 bụ gẹ ii-nọ-beru?
 Mbụ ?bụ apha ole,
 nemadzu anọje bẹ
 ii-nọkwapho?
 6 mbụkwanu meru g'o gude i
 nọdu avokpoepfo
 achọ ẹka o deru mu;
 akpa ishi iphe,
 mu meru ngu ẹji.
 7 Ole i makwaru l'ikpe ta
 anmaduru mu;
 tẹme ọphu ọ dudu onye
 a-nafuta mu l'ẹka ngu.
 8 Oo ngu gude ẹka ngu mee
 mu gẹ mu dụ-a.
 ?Ii-bya aghakọbe nta-a bya
 emebyishiehukwa mu
 pho?
 9 Nyatakwa l'i kpuru mu
 g'eegudeje urwa kpua
 iphe.
 ?Ii-bya bya egwee mu uji
 ọzo ọo?
 10 ?Tobudu g'aawuje ẹra-eswi-a
 bụ g'i wuru mu ye;
 bya emee mu; mu daa adada
 g'ọhu-manu?
 11 I bya eworu akpo-ẹhu
 yee anu-ẹhu yee mu
 g'onye yeru uwe;
 bya egude okpu yee
 umi-okpu dzepfua
 mu nanu.

- 12 Ọo ngu meru; mu nọdu ndzụ;
tẹme ị nọdu egoshi l'i yeru
mu obu.
- Ọ bụru g'i gude ehe mu meru
g'o gude ị nọdu eche ndzụ
mu nche.
- 13 Ọle i wolẹru-a iphe-a domia
l'ime ọkpoma ngu;
mbụ lẹ mu maru-a
l'ọo iphe,
ị tūru atūtù dobe l'ime
obu ngu;
- 14 lẹ mu -mee iphe-ẹji bẹ
ịi-nọdukpoephō ege mu ngge;
ọphu ịigujeduru mu nvụ
mẹ mu meswee.
- 15 Ikpe -nmaa mu;
bẹ ọ bụkwapho aphụ
tsọru mu!
- Iswi -dụkpoo mu nụ mma;
mu ta apalidu ishi apali;
kẹle iphere dushi mu ike;
tẹme iphe-ẹhuka,
mu eje ripyabẹwa mu.
- 16 Mu -woru ishi ngakobe;
l'ị chịaha nta mu g'ẹka
oduma achị nta iphe,
oo-ri;
l'i woru ọkpehu ngu ono,
dụ biribiri ono tukoshi mu.
- 17 Tekenteke bẹ ịichikobeje
ndu a-nọdu agba mu ekebe;
tẹme ị nọdu anọduje avuru
mu ọvuma.
- Ndu ojogu ngu nọdu atụ
kpereree abya mu etso ọgu.
- 18 Mbụ-a; ?bunaa gūnu meru
g'o gude i kufuta mu l'ophu
l'ophu l'ẹpho ne mu?
- Ọ dụ mu g'a sụ lẹ nemadzụ
-byaru ahuma mu ẹnya;
mu nwụhuwaa.

- 19 O gege aka mu ree;
 ọme mu ta adujekpodarunu
 adudu ophu;
 ọzoo ọme a nwuru mu paa
 mu eli eli jeye l'ilu.
- 20 Nwujiku olemole, mu nweru;
 ?tọo bvada?
 Wofunu iphu l'eka mu nọ;
 k'ophu ẹhu a-tsokpo mu
 nwa ililekpọo;
- 21 tẹme mu alashiwaro ẹka
 bụ: a -laa; a lwagu azu;
 ẹka agba ọchii bya adu
 tsukiribaa;
- 22 ẹka ẹnyashi nkiya bụ
 abali-ishi;
 ẹka bụ iphe, du iya nu
 bu tsukiribaa;
 iphemiphe, du iya nu
 ghalashihu aghalashihu;
 ẹka nwiphe, du g'iphóró,
 du iya nu du g'eka ọchii
 agba l'ibiya-a."

Zofa ebo iya Jiobu

- 11** ¹Tọbudu iya bụ; Zofa,
 bụ onye Nama bya eyee ọnu sụ:
- ² Ikpoto opfu ọwa-a a-lakota
 ke mmanu
 g'e te eye iya ọnu tọo?
 ?Aa-haru onye ọwa-a,
 epfu opfu igwerigwe-a
 enge tọo?
- ³ Tụkpo-tụkpo-tụkpo ono,
 iipfu ono;
 ?ọo-kpọ nemadzụ opfu
 tọo?
 ?Tọo ọ bụ i -mecha ndiphe
 sukuuku ono,
 iime phe onoya;
 ọ tọ dudu onye agbọru ngu
 uja tọo?

- 4 Kele i sūru l'iphe, iipfu geru
asa;
bya asukwapho l'i dūbe
ree l'ēnya Chileke.
- 5 Ọle ọ bụ; ọ dū mu g'a sū
lẹ Chileke e-ye ọnu
l'onwiya;
mbụ saa ọnu pfuru opfu
nụ ngu;
- 6 mbụ kpuhaa iphe,
pharu lẹ mmamiphe woru
gheberu ngu ọnu;
kele ọkpobe mmamiphe
aduje mkpopfu mkpopfu.
Ọphu ii-makpoadaru;
Jiobu; bụ l'iphe, Chileke eme
ngu ta ahakpọkwanu
g'ẹjo-iphe, i megbaberu.
- 7 ?Ii-dụ ike chọkpoeppo
chọfuta iphe, dū omilomi,
nọ l'ime Chileke?
?Ii-dụ ike vọkpoeppo
vofuta ẹka
Ọkalibe-kangokotaru-nụ
jeberu?
- 8 Ọ kakwa akpaminigwe
ephekerephe.
?Ii-mekwanụ iya ime-agma
nta-a?
Ọ dukwapho omilomi ka
alị-maa omilomi;
?bụ gūnu bẹ ii-dụ ike maru?
- 9 Ogologo bẹ ọ ka mgboko-a
l'ophu ogologo.
Teme ọsa iya ka eze-enyimu
phosa phosa.
- 10 Ọ -bya nta-a;
bya akputa ngu tū-chia;
bya ekua ngu ikpe;
?bụ onye sūru iya akpọshi?
- 11 Ọphu e-do ngu ẹnya ree
bụ l'ọ makotaru ndu

Toto teke o humaru ejo-iphe;
?o du ngu g'o toto tubejedu
iya nvo?

13 “Ole o bu; i -wowaru okpoma
ngu doziaru Chileke
bya amachiaru iya eka labo;

15 noo teke ʔi-pali iphu
ephekerephe;
iphere ta aduedu ngr

16 Noo teke ịi-tuko iphe-ẹhuka
ngu zoha-gbua.

17 Ndzu ngu abya egbuchafu
bya aka echi eswe agu
ìphóró.

18 Lì kpọọ g'abara; kẹlẹ ọ
 duru iphe, iile ẹn्या iya.
 Lì leaha ẹn्या mgburugburu;
 atụtakporo nwunme, ịituta;
 ọ tọ dudu iphe,
 byaru eme ngu nū.

²⁰ Obenu l'enya e-mechakwaa

pyashihu ndu ejo-iphe.
 Ephe a-chọ ụzo agbala;
 ọ tọo dudu phẹ.
 Iphe, ephe a-nọdu ele ọnya
 iya aburu atụ-buhu unme.”

Ọnu, Jiobu eyeru Zofa

- 12** ¹Tọbudu iya bụ; Jiobu bya
 eyeeru iya ọnu sụ:
²A taa tudu iya atutu;
 ọo unu bụ o-pfuchaa-ọ-bvụ.
 Ọ buru unu lẹ mmamiphe
 a-swị laa.
³Ọle egomunggo dukwa mu-a
 g'ọ dū unubedua.
 Ọ tọ dukwa ẹka ọnya lwawaru
 mu l'ẹka unu nọ.
 ?Bụ onye ta makotadu
 iphemiphe ono g'ọ ha?
⁴Nta-a bẹ mu bụwaa iphe,
 ezi ndu mu l'ephe eshi
 ọnyà ọnu-ochi;
 l'ẹka mu shikwa ekuje
 Chileke oku;
 l'ọ numa olu mu.
 Mu bya abụwaru nū onye
 aachị pfuripfuri
 lẹ mube onye pfuberekoto
 bya aburu onye iswi
 dū mma.
⁵Ndu ẹhu dū guu emeje ndu
 iphe-ẹhuka byapfutaru
 sukuuku; sū l'ọo ẹpho
 onye ẹpurukutu chikotaru
 abya atụ l'alị bẹ ọoby-pfutajẹ.
⁶Ọle ndu abalidebvū bukwa
 ntusarehu;
 ọphu ọ dukwa onye asuje
 ndu ono sūu,
 bụ ndu anọduje akpatsu
 Chileke iwe;
 mbū ndu Chileke phẹ bụ

- l'òbochi-ẹka phẹ bẹ ọ nọ.
 7 Obenu lẹ-a; unu je ajia anu;
 ephe a-kọru-a unu iphe,
 mu abya epfupfu-a.
 Ọdumeka unu ajia ya ẹnu,
 ephe l'eli; ephe a-kọru
 iya unu.
- 8 Teke ọ dudu unu abọoru ọja
 yeru alì g'ọ zia unu iphe.
 Ọzoo unu angabẹ nchì g'ẹma,
 nọ lẹ mini zia unu iphe.
- 9 ?Bụ onye ole lẹ ndu ono,
 mu gushiru ono ta amadu
 l'ọo Chipfu gude ẹka iya mee
 iphe-a, meru nù-a?
- 10 Ọo Chileke bẹ ndzu
 iphemiphe,
 e meru dobe nọkota l'ẹka.
 Ọ buru l'ẹka iya bẹ unme,
 onyemonye atụ nọ.
- 11 Nchì ?te egejedu iphe,
 ọ nọmaru egege tọo;
 mbụ ẹgube ono,
 ire edejeada l'iphe, ọnu
 e-ri ono?
- 12 ?Mmamiphe ta abudu l'ẹka
 aahumaje iya
 bụ l'ẹhu ndu kahwaru nù?
 ?Tobudu onye karu nka
 ogologo bẹ iphe edoje
 ẹnya ree?
- 13 Ọo Chileke nwe mmamiphe;
 bya enweru ike.
 Ìdzù yẹe nkwamenya
 bukwarupho nkiya.
- 14 Iphe, ọ lashiru alashì bẹ ọ tọ
 dukwa onye sùru iya
 ekpukwa; ọphu ọ dukwa onye
 sùru atufu onye ọ tùru mkpọro.
- 15 Ọo ya bụ; ọ -sephu mini azu;
 alì akpọo jegengu.
 Teke ọ gbaharu mini ẹka

l'ọ tuko ẹkameka sọaha
gborogboro l'ali.

16 Ọo ya bẹ ọkpehu yee
ọkpobe mmamiphe
du l'eka.

Onye a ghoru ugho;
yee onye ghoru iya ya nu
tuko du yẹbedua,
bu Chipfu l'eka.

17 Ndu akpo-zijeru ndu ozo uzo
bẹ ọgbabeje ọkpa oto
duta phe dufu;
teme o nodu emeje
ndu-ikpe g'ephe buru ndu
egomunggo swehuru.

18 Ndu eze bẹ ọonafuje ọkwa
eze phe;
mee phe; ephe aburu ohu.

19 Ndu bu uke bẹ ọgbabeje
ọkpa oto duta phe dufu;
teme o nodu akwatsuje
onye shihawaa ụzenya buru
onye noshiru ike.

20 Ndu e gude ire phe ẹka bẹ
oomeje g'ephe ta mahẹ
iphe, ephe e-pfu.
Teme o nodu anafuje ndu bu
ọgerenya iphe,
gege edo phe ẹnya ree.

21 Ndu a maru epha phe bẹ
ọonmaje phulaphula.
Teme o nodu anashije ndu
ọkpehu du ike,
ephe nweru.

22 Ọo ya egoshije iphe,
du omilomi, nọ l'ochii.
Teme o nodu ewofutaje iphe,
gbaru tsukiribaa togbo
l'iphóró.

23 Ọo ya emeje oha g'o ha shii;
teme o bukwaru iya pho
emebyishije phe.

Oo ya emeje oha g'ephe zua
 azuzu ha oša;
 tēme o nōdu ehujekwa phē
 pho adagba nchị l'alị.
 24 Oo ya emeje gē ndu bu
 ndu-ishi unwu-eliphe
 mehu phukunaa.
 O nōdu enwujeru phē ye
 g'ephe je etsoru
 okorobo-egu ghaphee
 l'eka gbororo adudu.

25 Ephe -gbeshi;
 ephe eje etsoru aghaphe
 l'ochii l'eka iphóró
 adukpodaa adudu ophu.
 L'o mee phē; ephe akpo
 kulakula g'onye mee atsu.

13 ¹ Mbēdua gudeakwa ɛnya mu
 humakota iphemiphe ono.

Mu gudewaa nchị mu numa
 iya; o doo mu ɛnya.

² Iphe, unu maru bē mu
 makwaru-a.

Enya ta alwakwaru mu l'eka
 unu nọ.

³ Olee o dū mu g'a sū lē mu
 e-pfuru opfu nū
 Okalibe-kangokotaru-nū.
 Gē mu lē Chileke l'onwiya
 tūa ya.

⁴ Obenu l'unubēdua gude
 ntuphu-ire eme mu
 nrwa pōmupomu.
 Unu bukota mkpōkoro ndu
 eme obvu g'unu hakōta!

⁵ O dū mu g'a sū l'unu
 a-tukokpoephe dobe
 onu doo; mbū l'ono
 gege abukpoeruphe unu
 mmamiphe.

⁶ Unu ngabewaro nchị numa
 oke onu mu!

Unu ngabẹ nchị l'opfu,
shi mu l'ọnu!

7 ?Bụ unu -nọdu epfu egube
ẹjo-opfu ono, unu epfu ono;
unu asụ l'ọo Chileke bẹ
unu epfu iya etuku tọo?

Mbụ-a; ?bụchakwaa ya phọ
bẹ unu epfutura opfu
eregede eregede ono,
unu epfugbaa ono?

8 ?Unu a-nọdu abọ nemadzụ
ẹbo etuku iya tọo?

?Unu eme g'unu yeeru
Chileke oke ọnu iya?

9 ?Ọo-dụ-a ree mẹ o -jeshia
unu enyocha?

?Unu a-dụa ike nmaa ya
phulaphula gẹ nemadzụ
anmajẹ nwibe iya-a?

10 Chileke bafutajekwaru unu
mba mẹ unu gude mpya
lẹ mpya abọ nemadzụ ẹbo.

11 ?Akpabiri iya ta akabẹduru
eye unu ebvu?
?Ndzụ-agụgu iya ta akabẹdu
gudepyabẹ unu?

12 Kpaakpaa ono, unu asagbaa
ono bụkota ẹtụ ẹtụ,
wụlahuru lẹ ntụ.

Edodo, unu edo g'unu dofu
iya onwunu l'ẹhu bụru
edo, kwarụ l'ẹpuchi.

13 Mbụ-a; unu
nọdukpoekwapho doo
gẹ mu pfua phee onwomu.
Iphe, e-mekpọo mu nụ g'o
mee!

14 Mu e-tsebe ndzụ mu l'ọnu ẹta;
bya atụa ndzụ mu ntumatu.

15 Ọ tọ dukwa m'obeta ọ phua
mu aphụphu;
mu adakobelẹkwa iya-a gẹ

- mu dakoberu iya.
 Mu a-pfuekwaru iya pho
 l'iphu adzọ onwomu.
- 16 Mbụ l'ọ kwa iphe ono
 a-bụru iphe,
 a-dzọta mu nụ;
 kele ọ tọ dudu onye ta
 atsudu Chileke ebvu
 a-dụ ike akpafu iya l'iphu.
- 17 Unu ngabekpoekwapho nchi
 ree numa iphe-a,
 mu epfu-a!
 G'iphe-a, mu epfu-a bamikwa
 unu abami le nchi!
- 18 Le nta-a, mu edowa opfu mu
 ishi ria be mu makwaru-a
 l'aa-gbaru mu odzori.
- 19 ?O duru onye a-bya apfuru
 pfua iphe, oo-su le mu meru?
 O -duwaa nno;
 mu a-takpube onu nwuhu.
- 20 Su-a; gube Chileke;
 menaarụ mu iphe labo-a,
 mu abya ngu arworo-a;
 ge mu ahaa edomi onwomu
 edomi l'iphu ngu!
- 21 Wofukpọe mu pho ẹka l'ehu
 ewofu ophu.
 Li haa mu eyephe ebvu ono,
 iiye mu ono.
- 22 Noo teke bu: i -kua mu oku;
 mu aza ngu enu.
 Teke odumeka;
 haa ge mu pfuje epfufu
 g'i yejeru mu onu.
- 23 ?Bu emeswe ole yee iphe-aji
 ole be mu mekpọoru?
 Goshieshikwa mu ẹka o deru
 mu yee iphe-aji, mu meru.
- 24 ?Denu g'o gude ophu
 ii ghaduru mu iphu;
 i woru mu mee

onye opfu
ngu?

25 ?Bụ mkpèekwo, phèrèphere
apa bẹ ìi-nụ chiipfuu?
Tọo ?bụ eswa, a phùshiru
l'iphe bẹ ìi-wata achì ọso?

26 Noo kẹle iphe, i deshiru lẹ
mu meru bụchaa iphe,
rwuru mu l'anụ-mee;
tẹme ì tuko ẹjo-iphe,
mu meshiru teke mu bụ
okorọbya byabẹ
mu l'ishi.

27 I chiru mu ọkpa ye lẹ
mkpọro;
tẹme ì nọdu anọduje
enyocha iphemiphe,
mu emekpọo ememe l'ophu;
mbụ mechaa mu ọhubama
l'ichirupfu ọkpa;
k'ọphu ìi-majeru ẹka mu
zọru ọkpa.

28 Noo g'o gude nemadzụ nọdu
erwushihuje g'iphe,
rehuru erehu;
mbụ lẹ nemadzụ alajẹ pyetee
g'uwe,
mkpu tapyashiru.

14 ¹Nemadzụ, nwanyị
nwuru-a
bẹ eswe ndzụ iya adudu
igwerigwe.

Tẹme ọ buerupho iphe-ẹhuka
bụ iphe, jiru iya nụ.

2 Ọjataje ẹgwegwa g'okoko;
l'ọ bụhukwaru iya phọ
anwụlwashihu.

Ọ bụru g'ononyo,
a taa nọribejeduru-a
bụ g'ọ tọ dudu ẹka
ọono-bejeru.

3 ?Bụ ẹgube nemadzụ ono

- bẹ iije eworu ẹnya swọbe?
 ?Ii-jeje iya akputa bya g'i
 kpee ya ikpe l'iphu
 ngu?
- 4 ?Bụ onye suru g'oo-ye ẹka
 l'iphe, adubebedu ree
 wofuta iya iphe, dubebe ree?
 O tọ dudu!
- 5 Eshinu a guwaru eswe,
 nemadzu a-nọ-beru ndzu
 ọgu doberu iya;
 teme i bya atụ-buwaru iya
 ọnwa ole, ọo-nọ l'eliphe-a;
 bya egoshiwa iya
 g'oo-jebejeru l'eliphe-a;
- 6 wofunu iya ẹnya;
 hanaa ya g'ọ túsaru ẹhu;
 jasụ l'o jee oke ozi iya
 jeghee g'onye e butaru
 ozi.
- 7 Kele-a; oshi, bvuru l'alị
 nwekwaru iphe,
 oole ẹnya iya;
 mbụ l'e -gbutsua ya
 l'oomita ọzo l'upfu iya.
 Ono, ọ mịtaru k'ọphúú
 ono abya adzuru ọzo.
- 8 Ọgbarabvu iya erehu kwaa
 l'ime alị.
 Upfu iya anọdu l'alị nwụhu.
- 9 Teke igwe dzeerupho mini
 l'ọ kpọ-futa;
 mbụ l'o rwua irwu ọphúú
 g'iphe, a kuru akuku.
- 10 Obenu lẹ nemadzu abujeru;
 ọ -nwụhu; nkiya abvu.
 O -tụwaa unme ikpazu;
 ọ tọo tụaedu ọzo.
- 11 Oo g'eze-enyimu aduje mę
 mini tabọta iya-a;
 ọzoo g'aguga aguga nggele
 aduje nkwagbo-nkwagbo

- mẹ ọ tahu-a;
 12 noo gẹ nemadzụ aze-zetaje;
 ọ tọo gbeshibaedu jasụ
 teke igwe ta aduhedu.
 Ọ tọ byadu agbeshibaa;
 ọphu e metebaedu iya lẹ
 mgbenya ono, tūru iya
 nū ono.
 13 Ọ dū mu g'a sụ l'ii-wotakpọe
 mu phọ je edomia l'alị-maa;
 mbụ kpuchia mu iphe
 l'eka ono jasụ ẹhu
 eghubuhu ngu egghu.
 Ọ dū mu g'a sụ l'i gege
 atukpoephō sụ l'owa-a
 g'ọo-nọ-beru baa;
 tẹme l'i nyatabaa mu.
 14 Mbụ-a; nemadzụ
 -nwuhuchaa; ọo-dzuru
 ndzụ ọzo?
 Mbụ eswe ujiku olemole-a,
 mu eje ozi mkponwu
 ẹhu-a bẹ mu gege
 angabephō g'o rwua
 eswe mboku, ee-me mu
 gẹ mu dū k'òphúú
 k'òphúú.
 15 Noo teke bụ: i -kua mu oku;
 mu aza ngu ẹnu.
 Onye ono, bụ ngu gude ẹka
 ngu mee ya dobe ono
 aduaha ngu ree l'ẹnya.
 16 Noo teke ịi-nọdu agukwanu
 ije mu ọgu.
 I tii nyochaekwanu iphe-ẹji,
 mu meru.
 17 Iphe, bụkpoo emeswe,
 mu mesweru ngu aburu
 iphe,
 ịi-chiru ye l'eda kechia.
 L'i woru iphe kpuchia l'iphe-ẹji,
 mu meshiru ngu.

- 18 Obenu lẹ-a; ọo g'úbvú
 anọnya l'o ribashiuhaha
 eribashihu phọ;
 ọ búru g'aanọnya l'a
 phọfu oke agbara-mkpuma
 l'ẹka ọ kpọru phọ;
- 19 mbú lẹ-a; ọo gẹ mini emeje
 mkpuma l'o chi swacha
 swacha phọ;
 tẹme ọchioku-mini nọdu
 asọchataje ẹja, nọ l'alì phọ;
 noo g'iisotaje iphe,
 nemadzu ele ẹnya iya
 sọfukpoephe asọfu.
- 20 Ọo ugbo lanu bẹ ịikapyabeje
 nemadzu ẹnya l'ọ búru
 iya atugbu.
 Li mee ya g'ọ gbanwube
 iphu l'ị chifu iya.
- 21 Teke aakwabẹ unwu iya
 ùbvù; ọ tọ duedu iphe ono,
 duru ọphu ọ makwaduru.
 Teke eehu phẹ adagba-nchị
 l'alì;
 ọ tọ duedu ọphu
 ọohumakwadu.
- 22 Ọ búwaru iphe, erwuje iya
 l'ẹhu bú iphe,
 eme iya ẹhuka l'ẹhu nkiya.
 Ọ -nọdu agụ aphụ l'ọ guwaru
 iya rọ onwiya.

Elifazu epfu lẹ Jiobu nmawaru onwiya ikpe

- 15** ¹Tọbudu iya bú; Elifazu onye
 Temanu bya eyee ọnu sọ-a:
- ² Onye maru iphe; ọopfuje
 opfu, enwedu ishi;
 ọzoo tsukoo okpomoku,
 shi lẹ phẹrephere
 ẹnyanwu-awawa
 tsu-jia onwiya ẹpho?
- ³ Bú mkpọkoro-opfu bẹ onye

- maru iphe egudeje
 eye ọnu l'opfu;
 mbụ epfupheephopho opfu,
 adudu mę nanu, baru urwu?
- 4 Mbụ lę gubedua wokpöerupho
 k'atsü Chileke ebvu hua
 l'ali;
 bya akpöshikwapho
 g'e te pfujehę nü Chileke
 epfupfu ophu;
- 5 kele ọo iphe-eji ngu ezi ọnu
 ngu iphe, oo-pfu;
 mbụ l'ọo ire onye ẹregede
 bę i gude epfu opfu.
- 6 I gudeakwa ọnu ngu anma
 onwongu ikpe.
 Ọ tọ buakwa mbędua anma
 ngu ikpe.
 Ọ buru ogbogboromọnu ngu
 agba ngu ekebe.
- 7 ?Bụ ngu bụ nwa mbụ,
 e beberu nwua?
 ?Ọ dụ g'i vu úbvú úbvú ụzo
 nọdu l'eliphe-a?
- 8 ?Ọ dụ g'i nụmaru idzu,
 Chileke chiru?
 ?Tọo jiri l'ọo ngu maru iphe
 nwẹkinyi ngu?
- 9 ?Bụ gụnu bę i maru,
 anyịbedua amadu?
 ?Bụ gụnu bu iphe,
 edoje ngu ęnya,
 te edodu anyịbedua?
- 10 Ndu ishi buwaa ẹwó ẹwó;
 mbụ ndu kahụwaru akahụ
 bę anyi l'ẹphe nọkwa l'ẹka-a;
 mbụ ndu a nwụadaru
 tẹme a nwua nna ngu.
- 11 ?Ọ dụ g'obu ono, Chileke adu
 ngu ono parụ ngu nwanshii
 l'ęnya; mbụ opfu ono,
 a tọru nwẹhu rwebe ẹhu

- erwebe epfu anu ngu ono?
 12 ?Denu g'o gude i haa okpoma
 ngu g'o duta ngu dufu?
 Mbụ-a; ?denu g'o gude enya
 ndu atu ngu vaavaava
 g'otu ngu ono
 13 ke g'i woru ehu-eghu ngu
 atu-koshi Chileke;
 teme opfu, dugbaa egube ono
 shigbaa ngu l'onu afushi?
 14 ?Bu gunu be nemadzu bu ke
 ge o bya adubebe ree?
 Mbụ-a; ?bu gunu be
 nemadzu ono,
 bu nwanyi nwuru iya ono
 bu ke g'o pfube-eka-oto?
 15 O -buru le Chileke te
 egudedu ire ndu nkiya eka;
 ophu imigwe adubebedu
 ree l'enya iya;
 16 ?to kadunu ta agube
 nemadzu iphe;
 mbu nemadzu ono,
 adudu iphe, o bu;
 teme urwuali ji iya ehu;
 teme o ndu angu ejo-iphe
 g'onye angu mini?
 17 Ngaberu mu nchi ree ge mu
 mee g'iphe doghee
 ngu enya edoghe;
 ge mu kooru ngu iphe,
 mu gudewaa enya mu huma;
 18 mbu iphe, ndu maru iphe
 pfuru togbo iya eba;
 ophu o dudu iphe,
 ndiche phe pfuru phe duru
 ophu ephe domiru edomi.
 19 Ndice phe ono bu phe
 gedegede be a nuru ali-a;
 ophu o dudu onye lwaru
 alwalwa, tuswaru
 l'echilabo phe.

20 Sụ-a; onye ejo-iphe
 anọdujekwa atụ pfupfupfu
 mkpụrumkpuru
 jasukpoo g'ọo-nọ-beru;
 ndu ewebushi akurepho
 nọdu anọduje
 aghakọtapho gburugburu
 ị nwime apha olemole,
 e doberu phẹ l'eliphe-a.

21 Iphe, anọduje aphụ iya
 gbudugbudu ị nchi
 buerupho iphe, eye ebvu.
 Teke iphe dukpoo
 rengurengu kpọ;
 noo teke ndu abalidebvu
 abyaję ibe iya.

22 Ọ to byadu ekwe ị ya a-lwa
 ndzụ l'ime ọchii ono,
 ọ bahunu ono.
 Ọ buru l'ogu-echi be
 oo-mecha laa.

23 Ootsojeru aghaphe achọ ẹka
 ya a-kpata nri.
 Ọ -nọdu l'ọoji sụ:
 “?Bụ awe be ọ nọ?”
 Ọ maanaru-a l'eswe,
 a-gba ọchii be nọkwa
 iya ntse.

24 Ejo iphe-ehuka yę iphe-aphụ
 abyaję abyabę iya
 ndzụ-agugu l'ehu.
 Ephe anọdu echeru iya
 ẹka mgba g'onye eze,
 doziru onwiya abya
 eje ọgu.

25 Ọ buru iphe, tukuru iya
 kpaa bụ l'ootsuru
 Chileke ẹka l'okpoma.
 Teme ọ nọdu ekoshi ọphoo
 l'iphu
 Okalibe-kangokotaru-nụ.

26 Oogudeje olu,

- aha kpaakpaa
 agba biribiri etso iya ọgu;
 parụ phosa phosa iphe,
 shihuru ike,
 ya e-gude gboberu onwiya
 l'ọgu, yẹe ya alwụ.
- 27 “A makwarụ-a l'iphu aza
 iya tootootoo;
 ọ tsua anụ kẹ nyimunyimu
 l'upfu;
- 28 obenu l'ẹka oo-mecha buru
 bu mkpukpu,
 buwaa ochobu;
 buru l'okorobo ụlo,
 adudu onye bu iya nụ;
 ụlo, a hawaru; ọ buru ikpọzu.
- 29 O too nweheduru iphe;
 ọphu ẹku iya a-noribeduru;
 ọphu iphe, o setarụ eseta
 ejedzuduru alị iya.
- 30 O tọo nahụdu ọchii.
 Teme ọ buru ọku e-mechaa
 kee irwu, o rwuru.
 Chileke a-phua ya onu
 phukashia.
- 31 G'o to jekwa eme onwiya
 eswe l'akporu obu ye l'iphe,
 abudu iphe;
 kẹle ọ tọo dudu iphe,
 oo-rita iya.
- 32 O tọo nọ-rwudu ndzụ l'ishi;
 l'a pfuwaa ya ugwo iphe,
 oome pfu-dzua ya ya
 apfu-dzu;
 ọphu ẹkali iya ajadu àjàjà.
- 33 Oo-du gẹ vayinu,
 e chikoshiru akpuru iya
 l'ẹbe ọ cha achacha;
 mbụ l'ọo-duepho g'oshi
 olivu, tuchaaru ige;
 o rishihu;
- 34 kẹle iphe, bukpoo ndu ta

atsɔdu Chileke ebvu
 a-gbakɔtaru ɛka nwa.
 Ɔ buru ɔku e-tsufu ɔlo ndu
 yeru obu l'eri ɔphalazu.
 35 Ɛgube ndu ono atsɔtaje
 ime ncho-kopfu.
 E -mechaa; ɛphe anwua
 ɛjo-ememe.
 Ɛregede du phe l'epho
 evu evuvu.”

Jiobu epfu l'ɔnyà iya phe duru iya ɛhuka

- 16** ¹Tɔbudu iya bu; Jiobu bya
 eyee ɔnu su:
² Mu anɔmajehaakwa ɛgube
 opfu-a, unu epfu-a.
 Ayɔ ɔshi k'unu be unu
 gudekwa ayɔpyashi
 nemadzu ayɔpyashi.
³ Opfu, phɛrɛphere apa ono,
 unu epfu ono;
 ?tɔo bvɔdu abvɔbvɔ?
 ?Bu gɔnu be kpatsuru unu
 k'epfu g'unu epfu ono?
⁴ Mbɛdua gege epfukwa g'unu
 epfu ono;
 ɔme ɔ duru unu g'ɔ duru
 mu-a.
 Mu gege anɔdukwa epfu
 ɛrengete opfu gude eyeru
 unu ɔnu;
 ekweru unu une.
⁵ Ɔle mu gege akabɛkwa gude
 ɔnu mu dua unu obu;
 mbɔ l'ɔshi, mu gude obu mu
 phɔ yɔoru unu gege
 emekwa g'ɛhu gɔa unu phoo.
⁶ Ɔle ɔ bu; mu -pfua opfu ge
 mu epfuhabe;
 iphe, eme mu nu emele
 mu-a l'ɛka oome mu.
 Teke mu haru epfufu;

- ?bụ g'ò ka mma?
- 7 Mbụ-a; Chileke mewaru;
ike bvụ mu;
bya eworu ndibe mu l'ophu
mee; ẹphe lakọta l'iyi.
- 8 O mewaru mu;
mu gbajọshihuchaa
agbajoshi.
Ono bụru iphe, ekebe dụ.
Awụfu, mu wụfuru bụru
ọkpụ bụkwaru phọ iphe,
agba mu ekebe.
- 9 Chileke gudewaa ẹhu-eghu
lajashịa mu alajashị;
mu bya adụ iya ashị;
tẹme ọ nọdu ataru mu
eze nyikinyiki.
Onye ọhogu mu ono nọdu
agba mu ẹnya agbagba.
- 10 Ndiphe anọduje ebvu mu
onu l'ẹhu.
Tẹme ẹphe nọdu anọduje
echi mu ẹka lẹ nchị
gude eme mu iphe-iphere;
mbụ tughba nanụ g'ẹphe
kpọnyia mu ẹnya.
- 11 Chileke nwuwaru mu
yeru ndu ẹjo-iphe;
mbụ-a; o nwuwaru mu ye
ndu ẹjo-iphe l'ẹka.
- 12 Ẹhu shikpọekwapho
dụ mu gubala;
ọ bya anyakashia mu tọgbo;
pyịta mu l'ẹkpiri woru mu
hua ehurugehu.
O woru mu mee iphe,
o gude anwụ agba mgbẹka.
- 13 Apfụ iya shi mu l'iphu shi
mu l'azụ ada mu l'ẹhu
pụrumu pụrumu.
Ọphu imemini mu adụkpodaa
ya g'ọosufushi mu meji.

Ọtso-ilu mu nọdu awụ l'alị
kẹ torotoro.

14 O -gude l'o yeru mu ọru l'o
yekwase mu iya ọzo.

Ọ nọdu azụje mu gburumu
pfurii g'onye ọgbogu.

15 Mu chitawaru uwe-aphụ
kpube onwomu;
bya eworu ukuu-nya mu
nwua l'imime urwuku.

16 Mu rawaru ẹkwa;
nya chakota mu kẹ tororo;
mbụ l'nya gbahukotawaru
mu kẹ tsukiribaa.

17 Ọle ọ tọ dukwanu
iphe-kpanganga,
mu asụ lẹ mu mejeru.
Teme epfupfu, mu anọduje
epfu anụ Chileke bụru
iphe, doru risaa.

18 Gube alị; te erikwa mee mu!
Jiko gẹ mkpu,
mu echi ba adami hukwa
adami hu!

19 Mbụ lẹ ntaakponu bẹ
onye-ekebe mu nọkwa
l'imigwe.

Onye agbarụ mu ọdzori
anọdukwapfo
l'ephekerephe.

20 Ọo ndu mu l'ephe eshi ọnyà
ekweru mu une.

Ọle onye mu arakwanụ ẹkwa
ekpu bụ Chileke.

21 E gege akabekpoo rwo
Chileke l'iswi ẹhu nemadzu
egube ono, nemadzu arwoje
arworwo l'iswi ẹhu
nemadzu ibiya ono.

22 “Ọ kwa nwapha olemole
phoduru;
mu ejeshia iphe-ozo ono,

- bụ: mu -jee ya mu ta
alwabaedu onoya.
- 17** ¹Okpoma ta aduekwa mu
ree.
- Eswe ndzu mu be e meakwaru;
o tsu-phu azu.
- Ilu echeakwa mu echeche.
- ² Mbụ le ndu nọru mu
mgburugburu
bukotaepfo
ndu ekweru mu une.
- O buerupho eka enya mu
atubaje bu l'aphu,
ephe akpatsushi mu.
- ³ Natanu mu mkpaleka;
jiko Chileke;
kele o to dudu onye ozo,
suru g'ona mu mkpaleka
gbahaa gubedua.
- ⁴ I mechiwaru phe eka
egomunggo;
ophu o duedu iphe,
edoje phe enya.
- Oo ya bunu l'i tii kwedu
g'ephe mekpee mu.
- ⁵ Onye jikaru ndu yele iya
eshi onya l'opfu g'e bua
ya nggo bukwa unwu
iya be enya e-mechaa
nyishihu.
- ⁶ Chileke mewaru mu iphe,
onyemonye gude
atu phukuku.
- Mu buru onye ndiphe agbu
onu-mini l'iphu.
- ⁷ Mu jewaru iphe-ehuka jasụ mu
nodu aphuwaa ragaraga;
mbu l'ehu mu l'ophu erewa
uphere.
- ⁸ Ndu obu phe guru iphoro
be o tufuru ehu.
- Ndu iswi du mma swolihu

tsoru ndu te emedu
ele Chileke.

⁹ O le g'ọ dụhabe;
ndu pfuberekoto
a-bụenurupho onye
ephe bụ;
teme ndu iswi dụ mma
a-nọdu akaeepho okpehu
eje.

¹⁰ Obenu l'unubedua;
unu bya atuko g'unu ha
nokobe.

O le ọ bụ; mu ta ahumakwa
g'ọ ka mma l'oo onye lanu,
maru iphe le g'unu ha.

¹¹ Eswe ndzu mu buakwaru;
iphemiphe,
mu riru k'ememe buakwaa
ke mmanu.

Nokwapho g'iphe guru mu
egu ememe dukwapho.

¹² L'unubedua woru enyashi
kua echi eswe.
O buru l'eka ochii gbaru
tsukiribaa be ephe no su:
Ha! Iphoro aduakwanu."

¹³ O -buru le mkpakọ unuphu
mu ele enya iya bu
ali-maa;
o -buru l'eka mu e-je agbaa
iphe-azee bu l'eka gbaru
tsukiribaa;

¹⁴ o -buru le mu suru ilu
l'oo ya bu nna mu;
bya ekua eka nene mu;
ozoo kua ya nwune mu;

¹⁵ ?bubahunaa gunu ozo be
mu e-lebaa enya iya-a?

?Bu onye a-subaa mu l'owa-a
iphe,
mu a-nodu ele enya iya
bu owa-a?

16 ?Oo-tsuru mu nwuda
l'alì-maa tọ?
Anyi l'iya a-tùko buru
wurumu l'ilu tọ?

Bilidadu abarụ Jiobu mba

- 18** ¹Tọbudu iya bụ; Bilidadu,
bụ onye Shuwa bya eyeeru
iya ọnu sụ iya:
- ²?Denukpoo teke ii-pfubuhu
g'iipfu ọwa-a?
G'egomunggo dūnu ngu;
k'ọphu anyi a-maru g'anyi
e-gude eye ọnu l'iphe-a.
- ³?Denu g'o gude anyi dū g'anū
l'anya ngu;
mbū l'ị tūkoru anyi kua
ndu mmanū?
- ⁴Gūbe nwọphu ẹhu ghutaberu
eghu;
k'ọphu i woru onwongu
labushia nanū nanū;
?bū g'a gbadoru ngu
mgboko l'ọphu?
Tọ ?bū g'e je aphoshiaru
ngu agbara mkpuma
g'ọ tọ dūhe l'ẹka ọ dū?
- ⁵"Sua; ìphóró, dūru ndu
ẹjo-iphe bẹ aa-phūnyikwa;
ọphu ọku iya enwuekwa
enwunwu.
- ⁶Ìphóró, shi dū l'ulo iya
a-bukwaru ọchii.
Ọku anyihu l'oroku,
ọ sụ-kuberu onwiya.
- ⁷Ọkpa ono, o shi azọje
gbūnyingu gbūnyingu ono
ta aduekwa ike, adū iya nū.
O buru iphe, ọ chiru idzu
ememe e-nwuta iya
tūa kpurumu l'alì.
- ⁸Ọkpa, ọ zọru azozo bụ l'ẹka ọ

- zọru iya bụ l'ụgbu,
e geru doberu iya.
Teme ọ bụru l'eli igbudu
bẹ ọo-zọ ọkpa.
- ⁹ Agburu, e kweberu iya a-tụ
iya l'ichiripfu ọkpa.
Ọ-tụ-gburumu atụa ya swiswia.
- ¹⁰ A tūru obu-alị domiaru iya
l'uzo, ooshi;
bya agbabekwaru iya phọ
onyà lẹ gbororo.
- ¹¹ N-yemebvu emeje gẹ ndzu
gu iya l'ekameka, ooshi.
Teme ọ nọdu anọduje etsoe
ya phọ purupuru l'iphe,
bukpoo ẹka ọ zọru ọkpa.
- ¹² Ike shi dū iya;
obenu lẹ nta-a bẹ ọokpuwaa
rigorigo.
Teme eze iphe-ehuka nọdu lẹ
mgboru iya kwaberu iya
m'obvu teke ọo-da.
- ¹³ Akpọ, dū iya l'ehu bẹ
onoduje atapyashi.
Ọpara anwuhu nọdu
atukoje iya ọkpa yee
ẹka tajishia.
- ¹⁴ Aa-kputa iya l'okpehu
kpufu l'òbú iya,
bụ ẹka ọ kpọru obu ye;
dube iya ẹka je enwuru
yeru onye eze n-yemebvu.
- ¹⁵ Ọ tọ duedu iphe,
nọ l'ulo iya ọphu ẹka
iya a-dụ.
Ọ bụru ọku nshi-egbe bẹ
ee-woru kpua l'ulo iya.
- ¹⁶ Ọo-kpọhu nkụ jasụ
l'ogbarabvu;
nwua lwaa jasụ l'ekali iya.
- ¹⁷ Ọ tọ dudu onye anyatabaa
ya nū l'eliphe-a;

- ophu oonwehèdu ẹpha
 lẹ mgboko-a.
- 18 Aa-chịfuta iya l'ẹka ìphóró
 dọ;
 chọru iya je eye l'ẹka agba
 ọchii;
 mee ya l'ọ chọhu lẹ mgboko
 mgburugburu.
- 19 O too dobedu nwa;
 ophu o nweèdu abubu lẹ
 ndu ẹka o shi.
 Ndibe iya ta adùedu adùdu
 ophu l'ẹka o bujeru.
- 20 Ndu shi l'ùzo ẹnyanwu-arịba
 -bya bya ahuma
 g'ọonwuru iya;
 ndzọ erwuta pẹ.
 Ndu shi l'ùzo
 ẹnyanwu-awawa
 -huma iya;
 ishi anyia pẹ ẹdzu.
- 21 Hoo haa; nokwa g'ọduje
 l'ibe onye eme ẹjo-iphe,
 bọ onoya.
 Ọ kwa ẹgube ono bọ g'ọduje
 l'unuphu onye amadụ
 Chileke.”

Jiobu epfu g'opfu ono gude erwube iya l'ẹhu

- 19** ¹Tọbuda iya bọ; Jiobu bya
 eyee ọnu sọ:
- ² “Unu a-nụkpoo mu aphụ
 ọwa-a,
 unu anụ mu ọwa-a jasụ
 teke ole?
 ?Bụ teke ole bẹ unu
 e-gweberu mu uji ọwa-a,
 unu gude opfu egwe mu
 g'unu egwe mu ọwa-a?
- ³ Ọwaa kwewaa ugbo iri,
 unu kọru mu ọnu;
 ophu iphere adùdu unu ẹka

unu abya mu l'iphu
 ẹhuka-ẹhuka.

4 Ọme ọ bụkpoonu l'ọo eviya
 lẹ mu shiswewaru ọzo;
 emeswe ọbu, mu mesweru
 ọbu bụkwa mu bẹ ọ nọ swiru.

5 Unu -nọdu etu onwunu
 ọphushugbu eje
 abyafuta mu;
 bya egude iphe-iphere,
 anwuru mu nụ abarụ mu
 mba;

6 unu maẹkwarupho
 l'ọ kwa Chileke meru mu ẹji.
 Ọo ya woru ọgbu-egege iya
 woru lọ-pee mu
 mgburugburu.

7 Mu chia mkpu sụ l'eemekwa
 mu ẹji;
 ọphu ọ dudu onye yeru
 mu ọnu.
 Mu chia sụ g'a gbaaru
 mu mkpu;
 ọphu ọ dudu onye haru
 mu enge.

8 Ọo Chileke nọ-chiru mu
 ọzo gẹ mu ta aghatashi.
 Ọ bya emee; ọzo,
 mu eshi gbakota ọchii.

9 Ọ nafuru mu ụbvù,
 e shi akwabeje mu;
 bya eye ẹka kputa mu
 okpu-eze, mu shi kpuru.

10 Ọ tọ dukpoda ọzo,
 o to shidu alajashi mu
 kẹ tarara tarara jasụ mu
 bvụ gẹ mu bvuru-a.

Iphe, mu ele ẹnya l'oo-me
 l'ẹhu mu bẹ o phefuwaru
 g'onye phefuru oshi.

11 Ẹhu-eghu iya bẹ o mewaru;
 o nwuhu ọku l'ẹhu mu;

- bya aguru mu yeru ndu
ohogu iya.
- 12 Ojogu iya phe nodu
aso kpereree abyapfuta mu.
Ephe kephee mu ekephe;
bya anọ-pee aka mu
bu mgburugburu.
- 13 Ndu mu l'ephe bu nwune
be o bukaforu mu l'ephe;
bya emee ndu mu l'ephe
shi aswi oswi;
ephe gbakashihu.
- 14 Ndu mu l'ephe bu ipfu
gbawa nanu-nanu.
Eguru onya mu phe
zohashia mu.
- 15 Ebyaa, byaru mu nu;
me ndu bu ohu mu gua
mu l'onye lwaru alwalwa.
Ephe nodu asuje le mu
bu onye ohozo.
- 16 Mu -kua ohu mu oku;
o to zadu mu enu;
leka mu gudekpokwaa
onu mu rworo ya arworwo.
- 17 Udzu onu mu nodu
eshijechaa nyee mu ishi.
Unwune mu gedegede
nodu ebuhachaa mu ebuha;
- 18 mbu l'unwegirima
nshii yichakwa le ndu
epfutohi mu nu.
Ephe -huma mu;
ephe achi mu ochi.
- 19 Ndu mu l'ephe shi nodu
phakuu
be mu dukotawaa ashi.
Ndu mu yeru obu ghaa
ohu meahaa iphe,
a-tsuru mu nu.
- 20 Nta-a ta aduedu iphe,
mu bu,

- abudu phulaphula akpo
 yee ojogorogo okpu.
 Nta-a buwaa iphe,
 phoduru mu lonu,
 gege aburu eze bu
 egbu kpoloko.
- 21 Unu kabenu phuaru
 mu obu-imemini unubedua,
 mu l'unu eshi onya.
 G'imemini mu kabenu du unu;
 lo kwa Chileke chiru
 mu aka-a, mu l'ia eme-a.
- 22 ?Denu go gude unu je
 anodu achikwa mu pho
 ge Chileke achi mu?
 ?Unu teke atajikpoda anu
 mu epho?
- 23 O du mu g'a su l'iphe-a,
 mu epfu-a be eede edede
 lekwo;
 mbu g'a su le ebyiru iya
 ebyibyi lekwo dobe;
- 24 le gude mkpurukpu-igwe
 dee ya l'eli mkpuma;
 mbu kaa ya akaka l'agbara
 mkpuma go nowaro ojejoje.
- 25 O le ophu mu maru bu
 l'onye a-gbafuta mu nu
 no-a ndzu;
 le -mechakpoe pho l'ikpazu
 iya be oo-pfuru-a l'eliphe-a.
- 26 Le teke e
 mebyishichakporunu
 akpo-ehu mu owa-a
 be mu e-gudele-a anu-ehu
 mu huma Chileke.
- 27 Oo mbedua l'onwomu
 e-gude enya mu
 huma iya gedegede;
 o to budu onye ozo;
 mbu l'oovukpo mu
 evuvu l'okpoma shii.

- 28 Unu -jee l'asụ:
 ‘?Anyi a-chìhunuru iya gụnu;
 l'èka ọ bụ iya bẹ iphe-ẹhuka
 ono l'ophu shi l'èka.’
- 29 Unu tsunapho ogu-echi
 Chileke ebvu;
 unubèdua l'onwunu;
 kele oke ẹhu-eghu bụkwa
 ogu-echi bẹ oowotajẹru
 nemadzụ.
- Ọ bụru teke ono bẹ unu
 a-maru l'ikpe dụ.”

Ọnu, Zofa yeru

- 20** ¹ Tọbudu iya bụ; Zofa, bụ
 onye Nama bya eyee ọnu sụ:
- ² Ọ kwa l'egomunggo agbanuka
 mu gharaghara meru g'ọ
 gude mu nọdu eye ọnu-a,
 mu abya eyeye-a;
 kele ẹhu te ebvuduru
 mu ebvuru.
- ³ Mbụ lẹ mba ono, mu anụ ono
 bẹ iphere iya dụ mu.
 Ọ bụru iya l'akpali mu eye ọnu.
- ⁴ Ire-lanụ bụ opfu bụ l'ị maru-a
 g'iphe dūkpo e -shi lẹ ndiche;
 mbụ eshi ọphu e meru
 nemadzụ dobe l'eliphe.
- ⁵ Ị maru-a l'onye ẹjo-iphe bẹ
 ẹhu-utso nkiya abụjele-a tsokere;
 mbụ l'onye amadụ Chileke bẹ
 ta adudu g'ootebejeru ẹswa.
- ⁶ A makwaru-a l'eku-onwonye
 nkiya erwuje akpaminigwe.
 Ọ nọdu apangobeje ishi
 ẹhuka-ẹhuka;
 k'ophu ishi iya ejeje
 asụ-pfuru l'urwukpu.
- ⁷ Ọle ọo gẹ nshị, o nyiru
 anyinyi erekashihuje-a
 bụ g'oo-rekashihu jasụ

l'ojejeje.

Ndu shi ahumaje iya nū

e-mechaa ajije sū:

?O jehunuru awe?

⁸ Oo ge nrwọ ephukashihuje-a

bū g'oo-phukahū;

ophu a humabaedu iya

ohumalenya;

mbū l'oo-me phosamu

g'ophulanya, a phuru l'enyashi.

⁹ Onye shi hūma iya nū -nonyaa

bẹ ọ tọo humahedu iya ọzo.

Okpoku ibe iya ta

ahumabaedu iya enya

ozobaa.

¹⁰ O būru unwu iya e-mechaa

pfua ndu akpa nri

ugwo iphe, o meru phe.

Mbū l'ephē e-mechaa gude

eka phe nū-phuchaa phe

eku phe ono azu.

¹¹ Okpehu okpehu ono,

o shi eme k'okorobyā ono

etsoru iya būru wurumu

l'ilu.

¹² A makwaru-a l'ejo-iphe

atsoje iya utso l'onu.

O nọdu akpujeru ejō-iphe l'onu;

gude ire sū-mia ya.

¹³ A makwaru-a l'ọ tọo dūjedu

ike haa ejō-iphe g'o je;

l'o wojeru iya kpuru

akpuru l'onu.

¹⁴ Ole nri, o riru eriri

e-mechakwanaa nọdu

iya l'epho shiahaa ishi.

Nri obu e-mechaa dū iya

l'ehu g'onye óghù tsoru onu.

¹⁵ Noo teke ọo-gboshi eku ono,

o shi elwee kawomu

kawomu onoya;

mbū lẹ Chileke e-me

- g'ephō iya tūko iya nwashia
g'ō ha.
- 16 L'ō wata ericha ōnu-mini
óghù.
Ō būru ire, óghù meru
nmeremu e-mechaa
kpō-nyia ya ẹnya.
- 17 Ō-sọ-gborogboro ono taa
aduedu iya k'ele ẹnya;
mbū nggele ono, bū iphe,
agba iya dẹredere bū
manu-ẹnwu yẹ mini
ẹra-eswi ono.
- 18 Iphe ono, o seru akanya
iya ono bẹ oo-mecha
nụ-phu azụ;
o too ridu iya l'ōnu.
Urwu, dabarụ iya lẹ ngho,
ọ gbaru ta atsọhedu iya uto.
- 19 Iphemiphe ono būru opfu l'ō
mewaru ndu akpa nri
mkpawere woru phẹ
tọgbo mgbegere.
O yeru ẹka nata ndiphe ọlo,
ọ tọ kpuduru.
- 20 Hoo haa; eshinu ọ tọo
nmapfujeduru anmapfuru
l'eme ughoro bẹ ọ tọ
dụkwa iphemiphe ono,
agụ iya nù ono dūru ophu
oo-nweru;
ophu ẹku iya adzokwanu iya.
- 21 Ō tọ duedu iphe, dūru iya nù,
bū iphe,
oo-gude ria gwọo-gwọo.
Ẹku iya ta adụkwa ẹka
ọo-nọ-beru.
- 22 Ọo teke ọ nọ eri g'ọ dū iya
bẹ ọla-l'iswi atuje iya l'upfu;
mbū aphụ asọru kpulakpula
bya asọ-kputa iya ishi.
- 23 Ẹpho -bya eji iya;

Chileke atukoephō oke
 ẹhu-eghu iya byabẹ iya l'ishi;
 chiẹ ya pho gbaa-gbaa.

24 Teke o ketarū ọso nahū
 mgbọ-ígwè;
 apfū, e kweru l'onirubvu
 eguru iya l'okpurukpu.

25 L'ọ bya ephefu iya
 l'okpurukpu iya;
 mbū phefu iya mpyipyi
 iphe-ígwè ono,
 charu ọku gbarara ono
 lẹ meji.

Ndzū-agūgu emee ya omeliwe.

26 Ẹku iya l'ophu abūru iphe,
 kuru l'ochii.
 Ọku, e nweziduru enwezi
 enwulihu woru iya
 kepyashia tsupyashichaa
 mẹ nwa ndu phoduru l'ulo
 iya.

27 Akpaminigwe l'ophu atuko
 ẹjo-iphe,
 o mekotaru kpuhaa ghebe
 ọnu.

Alì agbalihu gbaa ya ekebe.

28 Mini abyaa utso bya ekpota
 ulo iya;
 mbū ọ-gba-gborogboro
 mini a-bya mboku,
 Chileke a-tu-koshi iya
 ẹhu-eghu iya.

29 Noo ẹgube obunggo,
 Chileke ebuje ndu ẹjo-iphe;
 tẹme ọ buru okiphe,
 Chileke gude ẹka iya
 keru nū phẹ.

Jiobu epfu gẹ ndu ẹjo-iphe ababeje ọba

21

¹ Jiobu bya eyee ọnu sù:

²Unu ngabekwa nchì
 ree l'opfu-a, mu epfu-a.

- G'ono bukpoorunu obu unu
dua mu iya.
- 3 Unu takpoephonshi haa ge
mu pfughee.
Mu -pfuchaa; unu emeahawa
mu ro sukusuku obu.
- 4 Aphu, mu agu; ?bu nemadzu
be mu aguru iya?
?Denu eka mu e-gude taa nshi?
- 5 Unu lee mu enya ree;
huma l'unu a-kpo beru.
Unu woru eka hua l'onu.
- 6 Qobujeru; mu -rinyaa iphe-a;
ndzu aguaha mu;
ehu aphukota mu
kpaakpaakpaa.
- 7 ?Denu go gude ndu ejo-iphe
nodu anoduje ndzu;
kaa nka; ephe aburu ndu
ike du?
- 8 Ephe anodu huma;
unwu phe ekofutachaa
bya ebuchaaru shihu ike
no-pee phe mgburugburu.
Ephe anodu gude enya phe
humachaa nwanwanwaranwa
phe nno kwapho.
- 9 Unuphu ibe phe adakota jii;
o to dudu ndzu-agugu,
adu iya nu; ophu Chileke
echidu phe echachi.
- 10 Oke-eswi ibe phe eyeephon
eswi ime lo rwuberu iya.
Eswi phe ono atsepho ime eje;
o to dudu ophu ekwo nwa.
- 11 Ephe anodu azushi unwu
g'ikpoto aturu.
Unwegirima ono -teru ebvu
shia ekiya-a;
ephe eteru iya shia ekiya-a.
- 12 Ephe egude ogumogu gude
une agu ntumatu.

Ephe eme emereme egbu opu
eye iya.

13 Ephe eria gwogwoo;
tusaru ehu jasụ g'ephe
a-nọ-beru.

Mboku, ephe a-nwuhu;
ephe anwuhuepho le
nchi-odoo.

14 Ephe asuje Chileke g'o parụ
phe haa;
l'o too gudu phe egu amaru
uzo iya.

15 Ephe asụ: ?Bụ onye be
Okalibe-kangokotaru-nụ bu
ke g'ephe jeeru iya ozi?
?Bụ gụnu be ephe erita l'epfu
anụ iya?

16 Ophu ephe amadu l'ajàjà,
ephe jàru ta abudu phe
be o shi l'eka.
Noo eka mu gude ophu mu
ayidu l'idzù, ndu ejo-iphe
achi.

17 Oe o bu; ?o dukpooru teke
aaphunyije oku ndu ejo-iphe?
?O dukpooru teke eze
iphe-ehuka abyapfutaị phe;
bụ iya bụ obunggo ono,
Chileke egudeje ehu-eghu
bua ono?

18 ?O dukpooru teke aanonyaje;
ephe adu g'eswa okponku,
a kuberu l'eka pherephere ezi;
mbu ephe adu g'eswa ereshi,
oke pherephere ezikashi?

19 A sukwaru le Chileke
ewojeru iphe, o gogo me
nemadzu doberu unwu iya.
Oe o bu; g'o wojeru iphe obu
mee onye meru iya nu;
k'ophu onye ono a-maru
l'ola ula iphe, o meru.

- 20 G'o gude ɛnya iya huma
 ɔla-l'iswi, a-byapfuta iya nɔ.
 G'oke ɛhu-eghu
 Okalibe-kangokotaru-nɔ
 tukokwaru iya l'ishi.
- 21 Kele nwa ɔnwa olemole,
 a nɔru iya l'eliphe-a -bvɔwa.
 ?O kpakwadɔ ishi ndu
 o harɔ l'eliphe mɛ o toɔaa azɔ?
- 22 Sɔ-a; ?o dɔru onye sɔru
 g'oo-zi Chileke mmamiphe;
 eshinu o bɔ iya ekpeje ndu
 kakota shii ikpe?
- 23 A -nɔnyaa; nwoke
 agbakwohu nwɔhu;
 onye ɛhu dɔ guu;
 ɔphu o dɔdu iphe,
 atsɔ iya l'ɛhu;
- 24 onye ɛhu dɔbe nwa
 pukalapukala;
 umi tsuru iya l'okpu.
- 25 Onye ɔzo ejekpɔepho
 iphe-ɛhuka tɛme l'ɔonwuhuje;
 mbɔ l'ɛhu teke atso-swee
 ya ɔtso.
- 26 E -mechaa l'a tɔko phɛ libe
 l'alɔ;
 ɛkà atɔko phɛ ripyabɛ.
- 27 Iphe, unu aɔ dokwaru mu
 ɛnya ree;
 mbɔ iphemiphe ono,
 unu gude ɔriri kpakɔo bo
 mu onoya.
- 28 Unu pfuru sɔ: ?Bɔ awe bɛ ɔlo
 oke amadɔ nɔhunu;
 mbɔ ɔlo ono, ndu ɛjo-iphe
 shi bugbaaru onoya?
- 29 ?Unu teke aɔi-swekpɔo ndu
 ije aɔi?
 ?Unu teke atso-swee nwɛhu
 gbua igo l'iphe, ɛphe gude
 ɔnu phɛ akɔ?

- 30 Sụ l'oke iphe-ehuka byaru oha;
 ophu o dudu iphe,
 o meru onye ejo-iphe.
 Chileke bya atụ-koshi ndiphe
 oke ehu-eghu iya;
 ophu o dudu iphe,
 o meru onye ejo-iphe.
- 31 ?Bụ onye apfujeru iya l'iphu
 gbaa ya iphe, oome?
 ?Bụ onye apfuje iya ugwo iphe,
 o meru?
- 32 Eelije iya l'ilu lirwee elirwe.
 A gbenu eche ilu iya echeche
 g'o tọ dū iphe, e-me iya nū.
- 33 Eja, shi lẹ nsuda a-dū iya ree
 l'ehu.
 Ndiphe l'ophu awu etso iya l'azu;
 teme ndu ophu bu aguta
 aguta vuwaru iya uzo
 wuru jeshia.
- 34 “Sụ-a; ?bụ mkpokoro opfu
 ono, unu epfu ono bu obu,
 unu nọdu adu mu iya nta-a
 tọo?
 Kele iphe, bu onu, unu eye ta
 adukwa iphe, du iya nu,
 abudu uka be unu adzushi.”

Elifazu ebo iya Jiobu ozo

- 22** ¹Tobudu iya bu; Elifazu onye
 Temanu bya eyee onu su-a:
- ²?Bụ Chileke be nemadzu
 abaru urwu?
 Mbụ-a; onye maru iphe;
 ?oo-bakporu iya nu urwu?
- ³?Bụ udu ehu-utso gunu be
 oo-meru nu
 Okalibe-kangokotaru-nu
 m'o buru l'i bu onye
 pfuberekoto?
 ?Bụ gunu be oo-rita iya;
 ome o o ke g'a su l'o to

- dudu uto, du ngu l'ehu?
- 4 ?Bu l'i bu onye atsuje iya
ebvu be oobaru ngu
mba iya?
- ?Bu iya be o gude kua ngu
ikpe to?
- 5 Oo ejo-iphe ngu pakporu
eka apaa.
- Iphe-eji, iimeshi bu aguta aguta.
- 6 Mkpaleka, iipfu g'unwune
ngu naa ngu te nwekwa ishi.
- Gube onye atotaje ndiphe eka,
ephe nma l'upfu gbabe
phe oto.
- 7 Onye ike bvuru be i ti
chebeduru mini.
- I paru nri domiaru onye egu
agu go to ri iya.
- 8 Ole i bukwa oke amadu,
nweru ali eka ngu;
bya aburu onye aakwabe
ubvu buru l'ali obu.
- 9 Unwanyi, ji phe anodedu
-gbapfuta ngu l'i chiphu
phe azu; gbabe phe eka oto;
teme i nodu emeje g'ike
bvuru ndu enweduru nna.
- 10 Oo iphe ono meru g'o gude
a gbaa onya gbaphee
ngu mgburugburu.
- Otulupfu, eye ngu ebvu nodu
atsi ngu l'ehu.
- 11 Oo iphe ono meru g'o gude
ekameka gbahukota ngu
ochii; k'ophu o to duedu
iphe, ihumaje.
- O buru iphe ono meru g'o gude
utso gbawa gbamia ngu.
- 12 Eka Chileke no bukwa eka
kachaa ephekerephe l'imigwe.
- Humawaro ge kpokpode
no-be ephekerephe!

- 13 I gbẹ sù: “Chileke ?ọ maru
ole?
?Ọogbeje l'ẹka agba ọchii
ẹgube ono ekpe ikpe?
- 14 ?Mbù l'oke urwukpu
sọpyaberu iya;
k'ọphu ọ tọo hụmajedu
anyi ẹnya m'ọ nọdu
aghaphe lẹ mgbaka igwe
yẹe alì.”
- 15 ?Bù ọzo, ịi-nọdu eshi bù
akahù ọzo ono,
bù ọzo, ndu ẹjo-iphe tọru?
- 16 Ndu ono bẹ a
kpọ-kwofukwaru
akpọ-kwofu;
ẹphe laa teke o teke
agbadu phẹ k'alala.
Ukporo-mini bya avua phẹ
l'ogbarabvu.
- 17 Ẹphe sù Chileke: “Parù anyi
haa!
?Bù gunu bẹ
Ọkalibe-kangokotaru-nù
e-me anyi?”
- 18 Ọle ọ kwa iya vukọru iphe,
dù ree vujia ọlo phẹ evuji.
Noo ẹka mu gude ọphu mu
ayidu l'idzù, ndu
ẹjo-iphe achi.
- 19 Ndu pfuberu-ẹka-oto
ahumaje iyi, yiru phẹ
nù tee ẹswa.
Ndu iswi dù mma achia phẹ
ọchi sù:
- 20 Tororo; ndu ọhogu anyi
bẹ a kabekwa mebyishia.
Ọku tsuakwaru ẹku phẹ.
- 21 Sù-a; woduruphọ onwongu
sẹe asẹe l'ẹka Chileke;
k'ọphu gù l'iya a-dù lẹ ree.
Ọo ya bù g'oojahuru ngu.

- 22 Natadupho anma okwa,
 shi iya l'onu.
 Woru opfu iya doo giriri
 l'okpoma ngu.
- 23 L'i -lwaphuta azu
 lwapfuta
 Okalibe-kangokotaru-nu
 be oo-dophu ngu azu
 l'onodu ngu.
 I -tuko ejo-iphe, du l'ibe ngu
 woshikota;
- 24 bya eworu mkpola-ododo
 ngu l'ophu rwua le nu;
 mbu tuko mkpola-ododo
 Ofi ngu je achiru ye l'ogba
 g'o buru mkpuma
 no le mini;
- 25 noo teke
 Okalibe-kangokotaru-nu
 a-buru mkpola-ododo ngu;
 buru mkpola-ochaa,
 kakota ree, i nweru;
- 26 noo teke
 Okalibe-kangokotaru-nu
 atsqaha ngu utso;
 l'i paliaha iphu lee Chileke.
- 27 Teke ono be ii-pfuru nu
 Chileke; l'o numa olu ngu;
 teme l'i mekwaaru iya pho
 iphe, i kweru ukwe iya.
- 28 Ii-toje okpa iphe; l'e mee ya
 g'i toru iya.
 Iphoró abya aduru ngu l'uzo,
 iishi.
- 29 Teke e wozeru nemadzū ali;
 i -su g'e wolía onye ono eli;
 Chileke adzoo onye ono,
 e wozeru ali ono;
- 30 mbu l'oo-dzo ndu iswi
 adudu mma.
 O buru iphe, oo-gude dzoo
 phe bu le gubedua

23

l'onwongu dụ chiriri.

¹ Jiobu bya eyee ọnu sụ:

² Ntanụ ọwa-a bẹ aphụ,
mu agụ erwukwa mu lẹ
meji.

Ẹka Chileke anyilekwaa
túdúú l'ẹhu mu l'ẹka mu
atsụkpokwaa ude-a,
mu atsụ-a.

³ Ọme mu makpọoru ẹka mu
a-chọ-vu Chileke.

Ọ dụ mu g'a sụ lẹ mu a-dụ
ike jerwua ẹka o bu;

⁴ mẹ mu apfuru iya l'iphu
pfua g'ooghu mu;
mẹ mu l'iya atụe ya phọ
jasụ mu epfugbua g'o
jiru mu ọnu.

⁵ Noo teke mu gege
amawaruro iphe,
o gogo yeru mu ọnu;
mẹ iphe,
oopfu edokwanaa mu
ẹnya.

⁶ ?Oo-gude ike-ọkpu gẹ mu
l'iya kpegba ikpe ọtọ?
Waawakwa; o togo dukwa iphe,
o g'aguru nụ mu l'onoo iphe,
mu meru.

⁷ Ọo l'iphu ẹka ono bẹ onye
pfuberekoto gege apfuru
kọoru iya iphe,
atsụ iya l'ẹhu;
mẹ ọ dzọo mu l'ẹka
onye-ikpe mu;
mu enweru onwomu jasụ
l'ojejoje.

⁸ Obenu lẹ g'ọ dụ nta;
mu -chọo ya shia ọzo
ẹnyanwu-awawa;
mu ta ahụmadu iya;
teke mu chọru iya shia ọzo

- ẹnyanwu-arịba;
 mu ta ahụmakwa iya phọ.
 9 Ọ -nọdu ịe ndegu eje ozi iya;
 mu ta ahụmadu iya.
 Teke ọ shiru ụzo ndọhali;
 mu ta ahụmakpodaa ya
 rọ ahụma ophu.
- 10 Ọle mbẹdua ta adụkpodaa
 ụzo, mu shiru, ọ madu.
 Ọ bụru iya bụ ọ -huchaa mu
 ama;
 mu amaaha mma ge
 mkpọla-ododo.
- 11 Ọkpa mu etsoekwapho ẹka ọ
 zoru ọkpa purupuru.
 Ọ buekwapho ụzo,
 ọ tọru bẹ mu tsoru;
 ọphu mu ahajekwaru iya
 shiahaa ụzo ọzo.
- 12 Iphe, ọ sụru g'e meje bẹ mu
 teke ahaswekwaa ememe.
 Opfu, shi iya l'onu bẹ mu
 kakwa agube iphe
 eme ịe nri, mu erije
 mbọku-mbọku.
- 13 Obenu l'ọ pfuru akatakpa
 ẹka iya;
 tẹme ?bụkwanu onye sụru
 iya akwachị ụzo?
 Ọo iphe, dụ iya ree ememe
 bẹ oomeje.
- 14 Ọ chịru idzu mee iphe,
 dụ iya ree l'ẹhu mu.
 Ọ chibakwaaro egube idzu
 ono igwerigwe
 woru kwachiaru onwiya.
- 15 Ọo iphe ono meru g'o gude
 ọ nọdu abụjeru;
 mu -nọdu l'ẹka ọ nọ;
 ndzụ agushi mu ike.
 Teke mu ritaru iya;
 ndzụ aguahaa mu.

- 16 Chileke mewaru mu;
meji nọdu emewaa mu
pheripheri;
mbụ lẹ
Ọkalibe-kangokotaru-nụ
yewaru mu ebvu.
- 17 Ọ tọ bụdu ọchii, l'agba nụ
meru gẹ mu dobe ọnu doo;
mbụ ọchii ono,
tụkoru mu iphu
rachia ono.

Umere ndu ẹjo-iphe

- 24** ¹ Ọbụ gụnu kparụ iphe,
Ọkalibe-kangokotaru-nụ
te edobejedu mbọku,
oo-kpe ikpe?
Denu g'o gude ndu maru
Chileke nọdu anọduje
ele ẹnya
ẹgube eswe mbọku ono;
ọ tọ dudu ọphu ẹphe
ahuma?
- ² Mkpuma a kpọberu gude
kpaa oke alị bẹ amadu
aphoribejeru.
Ephe nọdu echechaa eche
aturu, ẹphe rwutaru l'iphuru.
- ³ Ephe nọdu achifuje
nkapfu-igara nwogbee;
bya anataje nwanyi,
ji iya anọedu oke-eswi
iya l'itumo.
- ⁴ Ndu ukpa bẹ ẹphe
achiribejeru l'uzo;
teme ẹphe nọdu akpataje
gẹ ndu akpa nri domishia
onwophe.
- ⁵ Ọo gẹ nkapfu-igara-ọswa
etsojeru echiegu aghaphe-a
bụ gẹ ndu ukpa etsojeru
aghaphe achọ ẹka ẹphe

- a-kpata nri.
 O buri l'okorobo-egu be
 ephe akpatajeru unwu
 phe nri.
- ⁶ Iphe, bu mkpakọ nri,
 ephe erije bu iphe,
 ephe tsoru oma egu kpata
 l'akpa.
 Teme ephe nodu ejejechaa
 akpa obu eje iya l'egu
 ndu ejo-iphe.
- ⁷ Eshinu ephe enweddu uwe
 be ephe agbajeru oto zee
 futa utsu.
 Oyi -tsua g'o tsuhabe;
 ephe te nweduru iphe,
 ephe e-gude kpuchia
 onwophe.
- ⁸ Igwe -wata edze eze mini;
 mini, shi l'ubvu ono
 anmaa phe; ephe adu shegele.
 O buri l'agbara mkpuma be ephe
 ejeje anmakoru;
 kele o to duedu aka ozo,
 ephe a-gbaba je ekpuru.
- ⁹ Nwa, enweddu nna be a nataru
 ne iya teke ongukwadu era.
 Ndu akpa nri be a naru unwu
 phe opfu l'ephe ji ugwo.
- ¹⁰ Eshinu ephe enweddu uwe
 be ephe agbajeru oto tsoru
 aghaphe.
 Egu anoduje eme phe;
 ephe evukwaru iphe,
 e meberu l'opfu evulata.
- ¹¹ Ephe anoduje le mgbabu
 olivu mee manu olivu.
 Ephe abya akua mee-vayinu
 kuta; l'oogu phe;
 ephe te ededu iya ire.
- ¹² Ude, ndu anwuhu anwuhu
 atsụ be adashi ike le mkpukpu;

- teme maa ndu e mekaru
 iphe nodu echi mkpu
 achọ onye e-yeru phe eka;
 ophu o dudu onye Chileke
 angajeru nchi l'iphe, oopfụ.
- 13 O nweru ndu ophu kpọrụ
 ìphóró ono ashi.
 Ephe ta amadu ụzo iya amama
 ophu;
 ophu ephe eshidu gbororo
 iya ililekpọo.
- 14 Qobujeru;
 ekameka -gbahuepho ochii;
 mgbugbumadzu agbalihu
 je egbua onye ukpa yee
 onye adudu g'o du iya.
 O buru l'enyashi be
 onoduje apya g'onye-oshi.
- 15 Ozo bu l'onye eri ogori
 bu iphe, onoduje ele enya
 iya bu nchi-ejihu.
 Oriri iya aburu:
 "Nta-a be mu maru l'o to
 dudu onye humaru mu nu!"
 L'o woru iphu mee g'a ta hube
 iya ama.
- 16 Oo l'ochii be ndiphe ejeje
 etsufua ulo nwibe phe bahu.
 Teke o beru l'eswe;
 ephe agu-chia onwophe
 ụzo nodu;
 noo kele ìphóró aduje
 phe ashi.
- 17 L'ehu nkephe g'ephe hakota
 bu ochii,
 agbashị ike bu nchi-abohu
 nkephe.
 O buru n-yemebvu,
 no l'ochii be ephe l'ephe
 eshi ọnyà.
- 18 "Obenu l'ephe bu uphu-mini,
 tukoru l'eli mini.

- Oke-alì phẹ bẹ a tũru ọnu;
 k'ọphu ọ tọ dudu onye
 agba ọkpa l'ẹka ẹphe
 kọru opfu.
- 19 Ọo ẹgube ono, okpomọku
 yẹe anwu erwubashije
 aka-mini-sunoo-a;
 bu g'ilu anọduje alwuko
 ndu emeje iphe-ẹji.
- 20 Ẹpho ne phẹ eworu phẹ
 zọhaa.
 Èkà akpaa phẹ nri l'ẹhu.
 Ndu ẹjo-ememe ta adukwa
 onye anyatajẹ phẹ nũ.
 Ọ kwa g'aagbakwoshije oshi-a
 bu gẹ aagbakwotajẹ phẹ.
- 21 Ụnwanyi, ta atsudu ime yẹe
 ndu ọphu enwedunwa
 bẹ ẹphe egudeje azu
 onwophe;
 ọphu ẹphe aphujeduru
 ụnwanyi, ji phẹ anọedu
 obu-imemini.
- 22 Obenu lẹ Chileke egudeje
 ike iya lẹ ndu nweru
 ike phèlèphèlè.
 A makwaru-a l'ẹphe angujeru
 anguru l'eliphe-a;
 obenu l'ẹphe ta amajedu
 ?ẹphe a-nọdu ndzu tọo
 ẹphe ta adzudu.
- 23 Ọopajekpokwaaru phẹ rọ
 haa g'ẹphe tuta unme;
 ẹphe nọdu tuzowaruro ẹhu;
 ọle ẹnya iya dọephọ l'iphe,
 ẹphe eme.
- 24 E -mee g'e kuliru phẹ eli;
 a -nọephọ nwanshii;
 ẹphe ephukahụ.
 L'a bya ekuzetakpọo phẹ alì;
 ọnwu eworu phẹ gbua
 g'oogbuje ndu ọzo.

L'e gbua phẹ g'onye egbu
ishi akpe.

25 Teke ọ bụ l'ọ tọ dudu gẹ
mu pfuru ono;
g'onye a-gba mu iya nụ
gbawa mu iya rọ.
G'onye ono byawarọ apfuru
sụ l'iphe-a,
mu epfu-a ta adudu iphe,
ọ bụ!”

**Bilidadu epfu l'ọ tọ dudu
onye pfuberekoto l'iphu Chipfu**

25 ¹ Tọbudu iya bụ; Bilidadu,
bụ onye Shuwa bya
eyeeru iya ọnu sụ iya:
² “Ọo Chileke bẹ aburu
ishi dụ l'ẹka;
tẹme ọ bụru iya bẹ ọha
l'ophu gbaru g'ẹphe
tsuje ebvu.
Oomeje gẹ nchị dụ doo
l'ephekerephe.
³ ?Bụ onye adụ ike aguta
ojoğu iya l'ogu?
?Tọ bụ onye bẹ ìphóró,
shi iya l'ẹka te erwudu
l'ẹhu?
⁴ ?Denu g'eeshi gẹ nemadzụ
bụru onye pfuberekoto
l'iphu Chileke?
?Denu g'eeshi gẹ nemadzụ,
nwanyị nwuru bụru
onye dọbe ree?
⁵ Ọ -bụkpoorunu l'onwa te
echizidu echichi;
ọphu kpokpode egbudu
nwịnwii ree l'iphu iya;
⁶ ?buchia nemadzụ, bụ
ẹkà-alị bẹ ọ guberu iphe;
mbụ nwa, nemadzụ nwuru,
bụ mgbashiride bẹ ọ bụ?”

Jiobu epfu gẹ Chileke habe shii

- 26 ¹ Tɔbudu iya bụ;
Jiobu bya eyee ọnu sù:
- ² Lewarọ ẹgube mkpu,
ịigbaru onye adudu ike,
dụ iya nù!
Lewarọ ẹgube g'i gude dzọo
onye ẹka tsuhuru mē!
- ³ Lewarọ ẹgube ẹguru idzu,
ị chiru nù onye amadu iphe;
mekpoo iphe, dụ omilomi,
ị chifutachaaaru ghebe ọnu.
- ⁴ ?Bụ onye pfubuderu ngu
iphemiphe ono,
i pfukotaru ono?
?Bụ unme onye gbẹ ngu l'ọnu
pfua ya?
- ⁵ Ndu nwuhuru anwuhu bẹ
ndzu-agugu mekwaru;
ephē nọdu aphu kparikpari;
mbu ndu maa,
bu lẹ mkpula mini;
mē ndu ọphu bu iya l'ime.
- ⁶ Alị-maa gbakwa ọto l'iphu
Chileke.
Ọla-l'iswi ghekwarupho ọnu
l'iphu iya.
- ⁷ Akpaminigwe, nọ l'isheli bụ
iya gbaru iya ogodo dobe;
ọphu ọ dudu l'eli iphe,
ọ tukoheru iya.
Mgboko-a l'ọphu bẹ o meru
dobe;
ọphu ọ dudu l'eli iphe,
ọ tukoheru iya.
- ⁸ Oke mini bụ iya kpukoru
iya dobe l'urwukpu;
ọphu urwukpu
agbawashihujedu.
- ⁹ Ọo ya phu-chiru atatiphu
aba-eze iya;

mbụ woru urwukpu nkiya
phushi iya l'eli.

¹⁰ Okoke, bụ ẹnya-erwu bẹ
ọ tọgbowaru l'eli eze-mini.

Ono bụru okoke, ọ kparụ
doberu ìphóró yẹ ọchii.

¹¹ Ọbujeru ọ -baa mba; itso,
gude igwe anmaa jijijiji
tsuhu ebvu.

¹² Ọo ike nkiya bẹ o gude mee
g'oke-ẹnyimu deru yekete.

Ọ bụru mmamiphe iya bẹ o
gude gbua Réhabu.

¹³ Ọo unme bẹ ọ tūru atutu;
akpaminigwe nọdu ama
ntumatu ono.

Teme ẹjo-agwo ono,
akpu wuruwuru ono bụ
iya nmafuru iya ẹpho.

¹⁴ Sụ-a; iphemiphe ono hachaaaru
bụru iphe, oomeje;
ọle udu iya ta adudu ẹka o
jeberu.

Ọle ọ bụ; ike iya ono,
adaje g'egbigwe ono;
?bụ ono sūru g'oo-do
iya ẹnya?

27 ¹ Jiobu nọdu epfukwaro
iphe, oopfụ eje. Ọ sū:

² Eshinu Chileke nọ ndzụ g'ọ
nọ iya-a;
mbụ onye ono,
te ekwedu haarụ mu enge;
bya aburu yẹbe
Ọkalibe-kangokotaru-nụ ono,
meru g'obu mu gbua ire l'iphe,
atsọ ilu.

³ Eshinu ọphu ndzụ nọkwadu
mu l'ime ililekpọo.

Unme, Chileke kuru nū mu
nọdu eshijekwadu mu
l'imi akpushi;

- 4 bẹ mu ta abyakwa egude
ogbogboromọnu mu
pfua ẹjo-opfu;
ọphu ire mu ọwa-a abyadụ
epfu iphe, bụ ẹregede opfu.
- 5 Tụswekwa! Mu ta abyakwa
ekwe l'iphe,
unu epfu bụ ọkpobe-opfu;
ọphu mu abyakwa l'ekweta
l'iswi ta adụdu mu mma
jasu mu anwuhu.
- 6 Apfubekoto mu ono be mu
e-gudeshiẹpho gẹ mu gudeshe
iya; ọphu mu abyadụ aha iya
ahaha ophu;
ọphu ẹkpa-egomunggo mu
abyadụ abarụ mu mba
jasu gẹ mu a-nọ-beru.
- 7 Sụ-a; gẹ ndu ọhogu mu
dụkwa gẹ ndu ẹjo-iphe dụ.
Gẹ ndu mu dụ ashị dükwa gẹ
ndu apfubeduru ẹka ọto.
- 8 Lẹ-a; ?bụ gunu bẹ onye
amadụ Chileke elekwadu
ẹnya iya mẹ ọ chihuwa;
mbụ mẹ Chileke wofuwaa
ndzụ iya?
- 9 Egube onye ono bẹ Chileke
ta angajekwaaru nchị l'olu mẹ
oke iphe-ẹhuka byapfuta iya;
- 10 ọphu
Ọkalibe-kangokotaru-nụ
adujeekwa iya ree;
ọphu ọ bụekwa tekenteke
bẹ ọora-kuje Chileke.
- 11 Gebe gẹ mu bya egoshi
unu g'ike dụ-be Chileke;
mbụ l'uzo kẹ
Ọkalibe-kangokotaru-nụ
ono bẹ mu te
edomikpodaanu edomi.
- 12 Eshinu unu humakotawaru

iphe ono l'onwunu;
 ?denuhunu g'o gude unu nọdu
 epfuhunu opfu, enwedu ishi
 ọwa-a?

13 Nokwa ẹgube obunggo,
 Chileke ebuje ndu ẹjo-iphe;
 tẹme ọ bụru okiphe,
 ndu iwashị eketaję l'ẹka
 Ọkalibe-kangokotaru-nụ
 bụ onoya.

14 Ọ tọ dukpodaa g'unwu
 iya a-habe l'otu;
 iphe, nọ swiru phẹ nụ
 bụ l'aa-phụ phẹ teterii.
 Awa iya ta abyakpodaa
 ahumaje nri, sụru phẹ
 eriri.

15 Ọ bụru ẹjo iphe-ememe bẹ
 e-gbushi awa iya ndu ọphu
 wafuru nụ; ọphu unwanyi,
 ẹphe haru l'ulo-maa aradu
 ẹkwa phẹ.

16 A makwaru-a l'ọ kparu
 okpoga kùbe l'ikpo
 l'ikpo g'onye kùberu ẹja;
 bya anmaa uwe kùbe g'onye
 kùberu ẹja-ulo;

17 obenu l'uwe ono, ọ kùberu
 ono bụ ndu pfuberekoto
 e-mechaa yee ya.
 Ọ bụru ndu iswi dụ mma
 e-mechaa kee okpoga
 phẹ ono.

18 Ulo, ọ kpuru dobe dụle-a
 phuge phuge g'ẹka
 udude kweru;
 mbu l'ọ dụ gẹ nwobu,
 onye-nche kpuru nọdu.

19 Ọ zẹ azẹ onye nweru iphe;
 ọle ọ tọo zẹbaekwanu iya.
 Ọ -bya asa ẹnya ta aduedu
 iphe ono ọphu

oohumakwadu.

- 20 Ndzu-agugu asopyabeje
iya g'onye mini sopyaberu.
Oke pherephere ndu abyaje
ezikota iya l'enyashi.

- 21 Pherephere, shi l'uzo
enyanwu-awawa apataje
iya pamihu;
a taa humabaedu iya;
mbu l'oozikotaje iya
pafukpoe ya pho l'ibe
iya apafu ophu.

- 22 Ootuje iya gbaagbaa;
imemini iya ta adudu l'eka
oogbalaru ike iya.

- 23 Loochi iya aka gbaagbaa;
l'ophuru iya
swooswooswoo gude
zikota iya zifu l'ibe iya.

28 ¹ Su-a; aka eebvutaje mkpola-ochaa du.

Uzu, aakpuje mkpola-ododo
dukwapfo.

- 2 Igwe bukwa l'ali be eebvutaje
iya.

O buru akpaga be eegudeje
meta onyirubvu.

- 3 Mbu le nemadzu buwaru
ochii omilomi omilomi;
bvurwukpoepfo aka ali
kachaa omilomi;
eka ephe acho iphemiphe
ono l'ime ali.

- 4 E shi l'eka nemadzu bu ebubu
l'eli ali
bvua ogba omilomi
omilomi;
bvurwua aka okpa teke
azobeswee ililekpoo;
ndu l'omilomi aka ono,
adudu onye no iya nu ono
aku eregede aku akukunvu.

- 5 Ọ bụrụ alị ono, bụ iya bẹ
eemefutaję nri ono bẹ
e jerwuru je ekwongaa
ya;
ọ nọdu enwu phuruphuru
g'ọku.
- 6 Ọ bụrụ agbara-mkpuma,
nọ l'ime ẹka ono bẹ mkpuma,
bụ sáfàyà shi.
Nshị mkpọla-ododo dọ
l'urwuku shi iya etsushihu.
- 7 Ọ tọ dudu ẹnu, eri anụ,
pheswetajewaru ọzo
ibiya ono;
ọphu ivu amadụ iya ọzo.
- 8 Anụ-ẹgbudu -kua onwiya
g'ookuhabe;
ọkpa iya ta atụdu l'ẹka ono;
ọphu oduma ejedu iya
akpa nri.
- 9 Ọ bụrụ nemadzụ gude ẹka
iya egbukposhi ịgbangu
ịgbangu mkpuma ono;
ebvulitajero úbvú ebvulita
gha igharaphu.
- 10 Ọokukposhi mkpuma
atọ owere eje;
shi nno gude ẹnya
tụkokpoo ẹku ẹku,
dụkota iya nụ hụmachaa.
- 11 Oogudeje ẹja nwuchia ẹnya
mini ẹka nggele eshije
asọ asoso; l'o jee je
ewofuta iphe,
e shi domia edomi bya
atogbo l'ebederebadara.
- 12 Obenu ị-a; ?bụ awe bẹ
aa-hụmakwanu
mmamiphe?
?Bụ awe bẹ nkwa menya
bukpọo?
- 13 Nemadzụ ta adujedu

- ike makotaru ge
 mmamiphe erebe ire;
 mbu l'ọ to dudu onye
 maru iya nọ l'eliphe-a,
 e bu ebubu-a l'ophu l'ophu.
- 14 A jiru ogbu-mini; ọ sụ l'ọ
 to dukwa l'ime iya.
 Oke-enyimu sụ: Ophu ọ
 dukwa ophu du l'ime
 nkemu.
- 15 Mkpola-ododo, kakota ama
 mma be e tee gudekotakwa
 azu iya; ophu aatukwanu
 aswa iya eyeru
 mkpola-ochaa.
- 16 A taa zu-butadu iya le
 mkpola-ododo Ofi;
 ophu e gudedu mkpuma
 onikusu ozoo safaya
 azu-buta iya;
- 17 ophu a tudu iya eyeru
 mkpola-ododo ozoo
 mkpuma, aphu ngerengere;
 ophu e gudedu iya
 agbanweta
 unwu-erengete-iphe,
 e gude okpobe
 mkpola-ododo meshia;
- 18 ophu e jeduro epfu ke
 leewota mmamiphe
 atu eyeru mkpuma koralu;
 yee mkpuma jiasupa;
 mbu l'aswa mmamiphe
 kakwa aswa mkpuma
 rubi shii;
- 19 ophu e wokwarupho
 mmamiphe atuberu
 mkpuma topazu,
 shi l'ali Kushi;
 ophu e gudedu mkpola-ododo,
 duebe ree azu iya.
- 20 ?Bukwanu awe be

- mmamiphe shi?
 Nkwamenya ?bụ aweya bẹ
 o bukpọ ebubu?
- 21 Ono bẹ e domiru g'ọ tọ
 dụ iphe, dzụ ndzụ
 a-huma iya nụ;
 mbụ l'e kpuchiru iya
 ekpuchi g'anya ta
 ahuma iya je akpachaa l'enu,
 ephe l'eli.
- 22 Ọla-l'iswi yẹ ọnwu
 l'onwiya tukurụ sụ-a
 l'ephēbedua bụkwa
 tafutafu iya rwuru
 phekuchi.
- 23 Ọo Chileke maru ọzo iya.
 Ọ bụrụ iya kpoloko maru ọka
 o bu ebubu;
- 24 kẹle ọo ya bẹ ọnya erwuje
 l'eka eliphe jeberu;
 tẹme ọ nọdu atukojẹ
 iphemiphe,
 nọ igwe lẹ mkpula
 humakota.
- 25 Teke o meru ike nụ
 pherephere;
 bya atụa mini atụtù dobe;
- 26 teke ọ tūru ekemu dobe
 l'owa-a g'igwe e-gudeje
 edze mini;
 bya atọo gbororo tọgboru
 ire egbigwe;
- 27 noo teke o leri mmamiphe
 ọnya tūa ọnu iya.
 Ọ bya apfubeshia ya ike bya
 ahụ ya ama;
- 28 bya asụ ụnwu-eliphe-a:
 Atsụ Nnajiuphu ebvụ bụkwa
 iya bụ mmamiphe.
 Ajika eme ọjọ-iphe,
 bụrụ nkwamenya.

- 29 ¹ Jiobu nọdu epfukwaphọ iphe, oopfụ eje. Ọ sụ:
- ² Ọ dụ mu g'a sụ l'ọnwa l'ọnwa ono, chiwaru nyihu ono a-lwaphutagbaa azu; mbu mboku le mboku ono, bu teke Chileke shi anoduje eche mu nche ono;
- ³ teke oroku iya shi asujeru mu l'uzo ishi eke paapaapa. Mu shi egudeje iphoro iya ghaa aka ochii agba.
- ⁴ Sụ-a; teke ono, iphe shi ejehuru mu; noo teke eshi onya mu le Chileke shi abujeru iphe, jiru ulo mu bushihu.
- ⁵ Teke ono be Okalibe-kangokotaru-nu shikwadu swiru mu eswiru. Unwu mu no-pee mu mgburugburu.
- ⁶ Teke ono be uzo, mu eshi shi akwoje teretere g'a wuru iya mini era-eswi. Agbara-mkpuma nodu anwuru mu shokoshoko anwushi manu olivu.
- ⁷ Teke mu jeru l'onu-abata mkpukpu; bya eje ge mu nodu l'eka ibe mu no l'oma edupfu;
- ⁸ be unwokorobya humaru mu bya etochiru mu. Ndu bu ogerenya wu-lihu pfuru apfuru.
- ⁹ Ndu-ishi daa ikpigbi; bya eworu aka dee l'onu.
- ¹⁰ Onu kporu ndu a maru epha phe opfu. Ire nyakuru phe l'akpo.

- 11 Iphe, bụkpoo onye nūmaru
 ẹka mu epfu opfu gọru mu
 ọnu-oma; ẹme ndu hūmaru
 mu nū jaa mu ajaja.
- 12 Iphe, kparū iya nū būru lẹ
 ndu ụkpa, rarū g'a gbaaru
 phẹ mkpu bẹ mu shi
 agbajeru mkpu.
 Nokwaphọ gẹ mu shi adzoje
 ụnwu-ogbee, enwedu nna;
 ọphu ẹphe enwedu
 onye gbaaru phẹ mkpu.
- 13 Onye ala l'iswi shi agojeru
 ọnu-oma nū mu;
 ẹme mu shi emeje g'obu
 nwanyi, ji iya anọedu
 gụa ebvu ẹhu-utso.
- 14 Apfubekoto nkemu bẹ mu shi
 yee g'onye yeru uwe.
 Ikpe, pfuru oto buri mu
 awurukpata uwe mgbalanū;
 yee okpu, mu kpu l'ishi.
- 15 Mu shi buri ẹnya,
 ndu atsū ishi gude aphū ụzo;
 bya aburu okpa,
 ndu ẹniyenị gude eje ije.
- 16 Ndu nọ lẹ mkpa bẹ mu shi
 buri nna phẹ.
 Mu shi agbajeru onye mu
 amadū ọdzori.
- 17 Ndu ẹjo-iphe bẹ mu shi
 anyakwashije agba;
 nata phẹ ndu ẹphe
 tabewaru ẹru eme
 g'ẹphe tagbua.
- 18 Mu shi dobesukpọepfo lẹ mu
 a-zẹkpọepfo l'ulo mu nwuhu.
 L'apha, mu a-nọ l'eliphe-a
 a-dū igwerigwe g'ẹja,
 nọ l'alị.
- 19 Mu shi dobesū l'ogbarabvu
 mu a-jakpọepfo bahu

- l'ime mini.
 L'iji a-nọdu akwa putuputu
 l'eli ẹkali,
 mu jakashiru
 mkpulumkpuru;
 20 L'akpabiri mu a-duepho
 ọphúú ọphúú l'ime mu.
 Apfu mu adukwapho
 ọphúú ọphúú nọdu mu l'ẹka
 jasụ l'ojejoje.
 21 Ndiphe shi anọduje anga
 mu nchị l'olu g'ẹphe
 nwuta iphe.
 Ẹphe shi adajẹ gbẹe ngabẹ
 nchị l'ìdzù, mu achiru pẹ.
 22 O shi abujeru; mu -yewaa
 ọnu; ọ tọ dudu iphe,
 ẹphe epfubaa ọzo.
 Opfu mu ejeephopho gurumaa
 gurumaa abahụ pẹ
 lẹ nchị.
 23 Ẹphe shi anọduje kwabẹru
 mu g'onye kwabẹru
 yẹgeyege mini;
 tẹme ẹphe shi angụje opfu
 mu g'onye angụ mini
 ishi-apha.
 24 Mu -nwụjaaru pẹ ọnu-ọchi
 obu ejizeta pẹ.
 Ẹphe lee mu ẹnya l'iphu;
 ẹphe ajakerehu.
 25 Ọo mu shi anọduje egoshi
 pẹ ụzo;
 tẹme mu shi bụru eze pẹ.
 Mu shi asugajeru g'ẹka eze
 sugu l'echilabọ ndu
 ojogu iya pẹ.
 Mbụ lẹ ndu aphụ tsoru bụ
 mbẹdua shi aduje pẹ obu.
 30 ¹Obenu lẹ nta-a bẹ ẹphe
 achiwaa mu ọchi;
 mbụ ndu mu bụ ọgerenya;

- ndu bu ẹgube ndu mu gege
 enwujeru nna phe ye
 g'ephe le nkuta,
 echeru mu ẹku tuko zee.
- 2 ?Bu urwu gunu be okpu ẹka
 phe baru mu;
 eshinu ike aduedu phe?
- 3 Ẹphe anọduje eje
 phururugbada eje eje
 l'enyashi le mgbegu
 ali okponku;
 ẹka ejeka du phe;
 teme ẹgu nọdu eme phe.
- 4 Ẹphe etsojeru ime ẹgbudu
 akpakọ ẹkwo,
 atso unú-unú ata.
 O buru oğbarabvu oshi,
 amishije ẹkali g'eza be
 ẹphe avutaje ata.
- 5 Ndu-a bu ndu a chiru achichi
 g'ephe ta anoshi
 l'eka nemadzu ibe phe no.
 A nọdu atụ phe uzu g'ephe bu
 iphuru.
- 6 E kebutaru phe;
 ẹphe je eburu l'oma nggele,
 mini tahuru; buru le
 mgbaka agbara mkpuma;
 mbu utubuku ime ali.
- 7 Ẹphe anọduje l'ime ẹgbudu
 l'eka ono ara mimimi
 eme kwopfukwopfu le
 mkpula irwu l'eka ono.
- 8 Ndu bu ndu mmanu;
 bya aburu ndibe ndu
 enwedu epha;
 ndu e chiru echachi gude
 chifu le mkpukpu.
- 9 O buru ẹgube ndu ono be
 unwu phe gbẹ nta-a
 wata mu aguru ebvu
 phuahaa mu iphu.

- Mu bya bya aburu iphe,
 ephe gude atụ phukuku.
- 10 Mu dị phezhi;
 ephe ndu anoduje
 akpa mu ụzenya;
 ophu ephe ezejeedu ezeze
 agbu tūphekwa l'iphu mu.
- 11 O buru iphe, kparụ iya nū bū
 lẹ Chileke tōshiwaru
 ụdo mu;
 bya eyewaa mu ọru;
 ophu o duedu iphe,
 ephe asoje nsọ k'anodu mu
 l'iphu mee.
- 12 O buru l'ekutara mu be
 ụnwu-ogbolanu ono
 eshije abya mu ọgu.
 Ephe agbakashia ọnyà
 dobegbaa
 l'eka mu a-zo okpa;
 bya ekephee mu
 mgburugburu.
- 13 Ephe tochishia ụzo mu;
 bya emekpōepho jasụ
 ephe mebyishia mu;
 ophu o dudu g'ọ ka mma
 l'oo onye lanụ,
 gbaru mu mkpu.
- 14 Ephe ndu aso kpereree
 eje abya;
 awụ gbūtugbutu;
 eshi ụzo, dū l'igbulọ
 mkpukpu ono,
 ephe tsukpōshiru ono
 eje abya.
- 15 Ndzụ rwuta mu; nwubvu,
 e shi akwabeje mu
 be a chīru oso.
 O phekashihu g'iphe,
 pherephere pataru.
 Eku mu phukashihu
 g'eka urwukpu

phukashihuru l'igwe.

16 Nta-a bẹ ndzụ mu eribufuwa.

Iphe, zụru mu gburumu
pfurii bụwaa eswe
iphe-ehuka.

17 Ẹnyashi anọduje anyapyashi
mu ọkpu.

Ẹka-iphe-nọ-mu ono,
anọduje ata mu kwaramu
kwaramu ono l'anọdujeeppo
ata mu nno mkpụrumkpuru.

18 Chileke gude ọkphehu iya

lọkota uwe mu nmaa
erupfureru;
bya eworu mbẹdua l'ophu
tsupfua gẹ mu atsupfujẹ
olu uwe mu-a.

19 Ọ parụ mu chie l'ime ẹpuchi.

Mu nọdu l'ẹka ono;
o woru mu gwee arakabya.

20 Mu chiku ngu lẹ mkpu gube

Chileke;
ọphu i yeduru mu ọnu.
Mu gbalihu pfuru apfuru;
ọ buleru-a ẹnya bẹ i
leru mu kpoloko.

21 Ị bya aghaarụ mu iphu

bya eworu mu mee
omeliwe.

I gude ogboro ẹka ngu,
ha ntumatu eme mu
omeliwe.

22 Ị palia mu ephekerephe

woru mu ṭaru
pḥerephere.

Ị nọdu apanga mu g'onye
oke pḥerephere apanga.

23 Mu makwarụ-a lẹ ị kp̣uwa
mu ala maa.

Ị kp̣uwa mu ala ẹka ono,
e doberu iphe,
bụ onye nọ ndzụ.

- 24 Sụ-a; ọ tọ ụkwa onye
 ahụmajechaa onye ike
 bụwuru bya ejeshia
 ya echị iphe.
 L'eka oochi ojileka togbo l'iphe,
 eme iya nū.
- 25 ?Ọ kwa lẹ mbedua shi
 abujeru; mu -huma
 onye eje iphe-ehuka;
 mu araaharu iya ekwa?
 ?Mu te eshidu abujeru;
 mu -huma onye ukpa;
 meji awashihu mu
 awashihu?
- 26 Obenu lẹ mu leri ọnya iphe,
 du ree;
 ọ buri ejo iya be mu
 humaru.
 Mu lee ọnya l'iphoro a-duru
 mu;
 ọ buri ochi tukurū
 ekameka gbachia.
- 27 Iphe, asworishi mu ime ẹhu ta
 adudu teke ononyaje
 haa mu asworishi.
 Ọ buepho l'oo eswe
 iphe-ehuka turu mu swiswia.
- 28 Mu tsoru aghaphe;
 gbachihuchaa agbachihu;
 ọphu ọ budi l'oo
 anwu chiru mu;
 mu gbachihu obu.
 Mu pfuru l'echi edzudzu-oha
 chia ojileka-togbo.
- 29 Mu bya bya aburu nwune
 nkuta-oswa.
 Ọ buri mu lẹ mgbashi-ujiku
 aswi oswi.
- 30 Akpo ẹhu mu jihuwaru
 nchi aswashihu waa
 aswashihu.
 Ehu nodu enwu mu

phuruphuru erekuta anụ.

31 Ogumogu, mu shi akpoje
bụwaa mu aphụ.

Ototo, mu shi aphuje
bụwaru erwubvu.

31 ¹ Mu l'anya mu pfuru iya
gbaa ya ndzụ lẹ mu ta abyadu
ele nwamgboko ɛnya k'ejepfu;

² kele-a; ?bụ ɣunu bẹ
nemadzu e-keta l'eka Chileke,
bu l'igwe?

?Bụ ɣunu bụ iphe,
Ọkalibe-kangokotaru-nụ,
nọ l'ephekerephe nweru,
a-dasweru nemadzu?

³ ?Tobudu ndu ejo-iphe bẹ
ọla-l'iswi duru.
Eze iphe-ehuka duru ndu te
emedu ree?

⁴ ?Tọ hụmaduru ụzo, mu eshi?
Tọo ?tọo ɣudu ntụ ọkpa mu
ogu?

⁵ Ọ -bụru lẹ mu tsoru iphe,
abudu iphe;
ozoo lẹ mu gude ọkpa
mu-a chipyabe iphe,
abudu ire-lanụ;

⁶ mbụ-a; ɣẹ Chileke tịwa
mu ọọ l'iphe,
ọotùje ndu ire-lanụ;
g'ọ hụma l'uta ta adudu
mu l'ehu.

⁷ Sụ-a; ọ -bụru lẹ mu
shiswejeru ụzo;
ozoo ɛnya mu duphujeru
okpoma mu ụzo;
ozoo lẹ mu yejeru ẹka l'iphe,
dụ eji;

⁸ ọo ya bụ ɣẹ ndu ọzo
rikwa iphe,
mu kọberu l'alị;
tẹme g'iphe, mu kuru

- akuku bukwaru iphe,
ee-pheshi epheshi.
- 9 Mbụ-a; teke ọ bụ l'ọ nweru
onye nwanyị,
mebyijeru mu ọkpoma;
ozoo lẹ mu jejeru ngge
l'ibe obutobu mu;
- 10 ọo ya bụ gẹ nyee mu
bukwaru onye e-mechaa
ejeru onye ọzo ozi;
tẹme gẹ yẹ nwoke ọzo
watakwa akwakwa;
- 11 kele ọo ẹgube iphe ono
gege aburu iphe-ẹji,
iphere iya gege adu.
- Ọ buru iya bụ iphe,
gbaru g'e kpee mu ikpe iya.
- 12 Ono bukwa ọku, etsujewarọ
tsurwua ali-maa.
- Ọ buru iya gege ekegbushi
iphe, mu gege akpata l'egu.
- 13 Sụ-a; ọ -buru l'ohu mu lanu
byaru echia mu lẹ mu meru
phẹ iphe, egbu phẹ egbu;
ophu mu eyeduru phẹ onu;
- 14 ?mu e-mebaa gunu mẹ
Chileke tsoahaa mu opfu?
?Bụ gunu bẹ mu e-pfuje mẹ a
sụ gẹ mu bya epfua g'ọ
nwuru mu l'iya?
- 15 ?Tobudu Chileke meru mu
ye l'epho ne mu;
meru yẹbedua?
?Tobudu onye lanu ono
tukoru mu l'iya mee
g'anyi a-du l'epho ne anyi?
- 16 Sụ-a; ọ -buru l'onye ukpa
rwojeru mu iphe;
mu jika iya ya anunu;
ozoo lẹ mu hajeru nwanyị,
ji iya anọedu; ọ kwata ishi;
- 17 ọ -buru lẹ mu wojeru

- nri mu dobe k'eri nwẹkinyi
mu; ọphu mu ekeduru iya
unwu ogbee, enwedu nna;
18 obenu l'eshinu mu bu
nwata be mu shiepho
heta iya g'onye nna iya ehe;
teme mu shiepho eshi ọphu
a nwuru mu eleta nwanyi,
ji phe anọedu ọnya.
- 19 Mbụ-a; mu -humajekwa onye
emebyihu emebyihu opfu
l'o to nwedu iphe,
anma l'upfu;
ozoo onye adudu g'o du iya,
enwedu uwe eye l'ehu;
20 ọphu o ọgoduru ọnu-oma nu
mu;
opfu le mu gude eji aturu
ibe mu meta ukpo gude
gbobuta iya oyi.
- 21 O -buru l'o nweru iphe,
mu halijeru ẹka mee
ndu enwedu nna;
opfu le mu bu onye ọnu
erwu l'opfu l'ulo-ikpe;
- 22 G'eka kwahukwa mu l'ukuvu;
g'o shikwaa inwo rifu erifu.
- 23 Sụ-a; eshinu mu atsụ Chileke
ebvu l'oo-nu mu aphu;
teme mu nọdu atsụ
akpabiri iya ebvu be mu te
emejekwaru egube iphe ono.
- 24 Ome mu chiru upfu ye
l'okpoga mkpola-ododo;
ozoo le mu suru okpobe
mkpola-ododo l'o kwa
iya gude ndzu mu;
- 25 ome mu tejeru eswa
kpua iphe, mu nweru;
mbu ẹku, mu gude ẹka
mu kpata;
- 26 ome mu wojeru ọnya

- dabẹ l'enyanywu,
 egbu nwịinwii;
 ọzoo lẹ mu wojeru ẹnya
 dabẹ l'ọnwa,
 echị phuuphuu;
- 27 k'ọphu bụ l'iphe ono byaru
 bya esweta mu ọkpoma;
 mu gude ẹka mu ọwa-a
 baaharu phe ẹja lẹ mpya;
- 28 noo iphe, gege aburu iphe-ẹji,
 gbaru g'e kpее mu
 ikpe iya bụ onoya;
 kele mu -nọdu eme nno
 bụ iphe obu bụ lẹ mu ta
 akpọduru obu yeru Chileke,
 bu l'igwe.
- 29 Ome ẹhu tsojeru mu
 ụtso l'onye ọhogu mu
 larụ l'iyi;
 ọzoo lẹ mu tejeru ẹswa kpua
 iphe-ẹhuka, byapfutaru iya nụ;
- 30 mbụ-a; mu teke
 egudeswekwaa ọnu mu-a
 mee iphe-ẹji;
 k'atụ ndzụ onye ọhogu
 mu ọnu.
- 31 O tọ dukwa onye nọ l'ibe
 mu sụjeru lẹ ya te erijiduru
 ẹpho l'ibe Jiobu.
- 32 Mbụ l'o toko duswee onye
 shi eshishi, kwajeru lẹ gbororo;
 kele mu shi eghebejeephō
 ibe mu ọnu;
 gẹ ndu eje iphe bata
 bya akwaa.
- 33 Mu teke emeswe iphe-ẹji,
 woru domia egube
 ndiphe emeje domia-a;
 mbụ woru ikpe,
 nmaru mu nụ domia
 l'ime ọkpoma mu;
- 34 kele mu atsụ ikpoto

- ọha ebvu;
 gude ndzu-agugu k'iphe,
 ee-pfuru mu kwaa l'ulo;
 ọphu mu afutajedu afuta.
 35 Gege ọ dukpooru onye
 e-ye ọnu l'iphe-a,
 mu epfu-a!
 Mu doakwaru edo mu
 ye ẹka l'ekwo.
 Ge
 Ọkalibe-kangokotaru-nu
 gbawa mu iya ro!
 Gege iphe-a, ndu epfuru mu
 nu sūru le mu meru-a be
 ephe deru l'ekwo dobe;
 36 me mu ewojeeru iya
 pho jikoru l'ukuvu;
 mbu le mu gege ewoeru
 iya pho kpuru g'onye
 kpu okpu-eze;
 37 me mu eshikwanu
 ishi lanu dooru iya edo
 ehu mu nanu nanu;
 me mu abyakpopho
 bya apfuru iya l'iphu
 g'onye pfuru l'iphu
 ndu-ishi.
 38 “O -buru l'alị mu e-chi mkpu
 kpua mu;
 mbu le mgbawara,
 no iya nu bu enya-mini anwu
 iya shokoshoko;
 39 o -buru le mu riru iphe,
 mu koru iya le mu ba pfu
 ugwo ozi iya;
 ozoo le mu mebyiru ndzu
 ndu eje iya ozi;
 40 g'o bukwaru ewu-óbvú
 e-fushi iya.
 Ge witi, mu koru iya te
 emekwa ememe;
 eswa mmanu efushia

ya l'ozo bali, a kuru iya.”
 Nta-a be Jiobu
 yeghewaru onu.

Opfu Elihu

32 ¹Tobudu iya bu; umadzu eto ono haa eye onu yeru Jiobu; kele o pfuberekoto l'anya nkiya. ²Noo ya; Elihu tangirihu. Opfu ehu Jiobu mee; ehu ghuhaa ya egu; kele Jiobu haru eme Chileke onye pfuberekoto bya emechia onwiya onye pfuberekoto. Elihu bukwanu nwa Barakelu, bu onye Buzu; oshilokpa Ramu. ³Onya iya pho ephe n'eto mekwapho; ehu nodu egu iya egu; kele ephe ta adudu ike pfukpee Jiobu; o ephe nmakwaru iya nu ikpe. ⁴Iphe, kparu iphe, Elihu nokpoepho doo ge ndu ophu pfugbukpada g'o du phe teme o yejeru Jiobu onu bu l'ephe buchaa ya ogerenya. ⁵O be g'o nonyaaru; o huma l'umadzu eto ono ta maedu iphe, ephe e-pfu; o ghuahaa ya egu.

⁶Tobudu iya bu; Elihu, bu nwa Barakelu, bu onye Buzu bya eyee onu su:

Mbedua bukwa nwata;
 unubedua buwaru ndu
 bu ogerenya.
 O buru iphe ono meru g'o
 gude mu shi aso unu enya;
 ophu mu ejeduru atu ama
 k'epfuru unu ge mu
 mataberu.

⁷Mu shi rja su: G'ogeranya
 pfunaa opfu.
 G'onye nowaru apha olemole
 zinaa mmamiphe.

⁸Obenu l'oo maa, no nemadzu
 l'ime;
 mbu unme
 Okalibe-kangokotaru-nu be
 emeje ge nemadzu maru iphe.

⁹O to bukwapho ogerenya
 amajeru iphe;
 ophu o bukwapho onye
 akahuwanu be iphe edoje
 enya ree.

¹⁰Noo g'o gude mu su: Unu
 gebekpodapho.
 Mbedua e-pfufukwarupho

unu iphe, mu maru.

- 11 Mu shikpøekwapho daa gbëe;
unu nõdu epfu k'unu.

Mu shi ngabëkpøephe nchi ẹka
unu tsoru achøkashi iphe,
unu e-pfu.

- 12 Mu ngabëkpooru unu nchi
rengurengu;
øle ø tø dudu g'o ka mma
l'oo onye lanu l'ime unu,
duru ike goshi Jiobu
l'o meru ẹji.

Øphu ø dudu g'unu ha onye
duru ike zaa ya aji,
ø jiru unu.

- 13 Unu ta asøkwa l'unu
ahumawaa mmamiphe.
Gẹ Chileke mawaruro onu,
oo-yeru Jiobu;
l'ø tø budu nemadzù maru
onu, oo-yeru iya.

- 14 Sù-a; eshinu Jiobu abudu
mu bẹ oopfuru bẹ mu te
epfukwaru iya;
øphu mu eyekwaru iya
onu egube unu yeru iya.

- 15 Ee! Ø tųwaru phẹ ẹberebete;
øphu ẹphe amaedu iphe,
ẹphe e-pfu.

- 16 ?Bù gẹ mu ngabëhunuru
gunu nta-a,
g'ẹphe nõwaa
nggujungguji-a;
g'ẹphe nmamoru l'ẹka phø;
øphu ẹphe amaedu iphe,
ẹphe e-pfua?

- 17 Mbẹdua kwaphø nwekwarupho
onu, mu e-ye.

Mbẹdua l'e-pfukwaphø gẹ
mu maberu.

- 18 Noo kẹle opfu jiru mu onu
ebushihu ebushihu;

- tẹme ọp̄hu obu mu ekwedu
 gẹ mu dobe ọnu doo.
- 19 L'ime onwomu bẹ mu
 dụep̄ho gẹ m̄ẹ,
 a gbaru ye l'ime ekpemu
 kpuchia.
 Mu dụep̄ho g'ite ọphúú,
 e yeru m̄ẹ;
 ọ nọdu abya agbawahụ.
- 20 Mu e-pfu opfu g'ẹhu agụa mu
 phoo.
 Mu a-sa ọnu yee ọnu.
- 21 Ọ tọ dukpoda onye mu agba
 eyeru;
 ọp̄hu ọ dukwa onye mu aja
 ajaja mkpẹ;
- 22 kele ọme ọ kwọru mu ẹhu;
 mbụ aja nemadzụ ajaja mkpẹ;
 m̄ẹ onye ono,
 meru mu dobe ono ewofu
 ndzụ mu ẹgwegwa.
- 33** ¹Noo g'o gude mu sụ-a: Jiobu;
 jiko ngabẹkp̄oekwapho
 nchị rengurengu
 l'ip̄hemip̄he-a, mu ep̄fu-a!
- 2 Mu abyakwa asa ọnu wata
 ep̄fu op̄fu;
 mbụ l'ip̄he, mu abya ep̄fup̄fu
 degekwaru mu edegeru l'ọnu.
- 3 Op̄fu, mu ep̄fu bẹ mu gudekwa
 obu, ḡuru ìphóró ep̄fu.
 Ogbogborom̄onu mu b̄uru
 ip̄he, ọ maru bẹ oop̄fu.
- 4 Ọ kwa Unme Chileke meru
 mu dobe.
 Ọ b̄uru Unme
 Ọkalibe-kangok̄otar̄u-nụ
 bẹ mu gude nọdu ndzụ.
- 5 Zanaa mu ip̄he-a,
 mu abya ep̄fup̄fu-a
 m'i -je l'adụ ike.
 Dozia onwongu gẹ mu lẹ ngu

pfuta iya.

6 Oo g'i dū bū gē mu dū l'iphu
Chileke.

Oo g'e gude eja mee ngu bū
g'e gude eja mee mbedua.

7 Gē ndzū mu te ejekwa ngu
agugu;
ozo bū l'eka mu bya ngu
ebyiby-i ta anyibedu ngu
ro erwa kē nno.

8 I gudekpoo onu ngu pfua ya;
mu nūma;
mbū lē mu nūmakpooru
iphe, i pfuru gedegede
teke i pfuru iya.

9 "L'i duebe ree;
ophu iphe-eji adudu ngu l'ehu.
L'i dū iche; ophu o dudu ūta,
dū ngu l'ehu;

10 tēme Chileke nōdu
etsokwa ngu pho opfu.
O woru ngu gūa l'onye
opfu iya;

11 bya akporu ngu okpa ye
lē mkporo;
tēme o nōdu anōduje enyocha
iphemiphe, iimekpoo
ememe ophu."

12 Ole iphe, mu emekwanu
g'i maru l'eka ono Jiobu
bū l'iswi ta adudu ngu mma;
kēle Chileke kakwa nemadzū shii.

13 ?Denu g'o gude i nōdu ayoru
iya oshi asuje l'o too yejedu onu
l'opfu ehu unwu-eliphe?

14 Kēle Chileke epfuje opfu;
o -pfua ya l'ūzo iya owa-a;
l'o pfua ya l'ūzo iya ozo.
O too dokwapho nemadzū
ēnya.

15 Oopfu iya lē nrwo;
mē l'ophulēnya ēnyashi;

- teke oke mgbènya
 tushigbawaru nemadzù;
 èphe nòdu eku mgbènya
 l'eli iphe-azèe phè.
- 16 Noo teke oopfufe opfu ye phè
 lè nchi;
 mee; ndzù agùhu phè l'òkwa,
 ọonmaru phè;
- 17 g'eeshi gè nemadzù haa
 emeswe iphe;
 mekwaphò g'o to kuhe
 onwiya;
- 18 g'eeshi g'a dzòta iya g'ò tò
 dalahù l'iduma;
 dzòtakwapho ndzù iya g'e te
 gude ogu-echi sùpyashia ya.
- 19 Ọ dừu ọphu Chileke egudeje
 iphe-ememe hua nemadzù
 ahùhù ọbu;
 gburu iya tògbo l'iphe-azèe
 ya anyapyashì iya ọkpu;
- 20 k'ọphu bù l'onye ọbu
 bè nri adùje ashì.
 Nri, kachakpọọ ụtso abùru iphe,
 anọdu atso iya ilu.
- 21 L'ọ jọọ ẹhu bùru ọkpu.
 Ọkpu iya ono, e te shidu
 ahumaje l'ènya ono awùshiru
 kẹ jashì.
- 22 L'ọokpo geegee akpọ
 ala l'ilu.
 Ndzù iya eje alapfu
 ụnwu-ozì alì-maa.
- 23 Obenu lẹ-a; ọ -bùru l'o nweru
 ojozi-imigwe, nọ iya
 l'agùga bùru onye nọ l'echilabọ;
 onye lanù l'ime ụnù ụnwu
 ojozi labọ l'unu iri;
 g'o pfuaru nemadzù iphe,
 gbaru iya l'ememe;
- 24 g'o meeru iya eze-iphe-ọma
 sù:

“Jiko g'a dzọo ya rọ g'ọ tọ
daba l'iduma;
lẹ ya hụmawaru onye a-nọduru
iya l'itumo.”

25 Noo teke akpọ ẹhu iya a-bya
enwee dọ gẹ kẹ nwata nshịi.
L'ọ bya alaphu azu je
adukpooro g'ọ dọ teke
ọ bụ nwokoro.

26 O -pfuru nụ Chileke;
l'ọ meeru iya iphe, o pfuru;
l'ọ hụma iphu Chileke
tee ọkpobe ẹswa,
Chileke abyakwa emee ya
l'ọ bụru onye pfuberekoto
ọzọ.

27 Noo teke ọo-pfuru
l'edzudzu-ọha pfua ya
hoo haa sụ:
“Mu meakwaru iphe-ẹji;
tẹme mu mebyiwaa iphe,
pfuru nhamunha;
ọphu a gwataduru mu
ugwo iphe, mu meru.

28 Ọ gbafutaru ndzụ mu;
ọphu mu adabaduru l'iduma.
Nta-a bẹ mu a-dzuru ndzụ;
huma ẹka ìphóró dọ.”

29 Lewarọ; Chileke emejekwaru
nemadzụ iphemiphe ono
ugbo labọ;
mee ya ugbo ẹto;

30 g'eeshi g'ọ nafuta ndzụ iya
g'ọ tọ dalahụ l'iduma;
k'ọphu ìphóró kẹ ndzụ-a
l'a-nọdu echikwaduru iya.

31 Sụ-a; nọdukpoekwapho doo
Jiobu; ngabẹru mu nchị.
Nọdukpoekwapho doo gẹ
mu pfu iphe, mu epfu.

32 Teke i nweru ọnu, ii-ye;
yeeru mu iya.

Pfua iphe, dụ ngu k'epfupfu;
 kele ọ dụ mu g'a sụ l'e
 kpefuru ngu.

- 33 Teke ọ tọ dudu;
 ngabekpoeru mu pho nchi.
 Nodukpoephoo doo ge mu zia
 ngu mmamiphe!

34 ¹Elihu byakwa eyee onu
 bya asu-a:

- ² Unu ngabekwa nchi l'opfu,
 mu epfu; unube ndu
 maru iphe.

Unu ngabekwaru mu nchi;
 unube ndu nwuru
 iphe anwunwu;

- ³ kele ọo g'eedeje onu le nri
 g'a maru utso iya-a;
 bu g'aangaje nchi l'opfu.

- ⁴ G'anyi hotanu iphe,
 pfuru nhamunha l'onwanyi.
 G'anyi tukonu nwua iphe,
 du ree.

- ⁵ Mbụ le Jiobu sụru l'iswi dụ
 iya mma;
 ophu Chileke ekwedu iya
 aharu enge.

- ⁶ L'ọ kaleru iya; a sukwaphe le
 ya adzu uka.

L'ọ tọ dudu iphe, ikpe iya
 nmaru iya; ọle ọnyá,
 o gburu iya bu agwota
 agwota.

- ⁷ ?Unu humajeru onye ophu
 dụ ge Jiobu;
 onye ophu angu ekwe une
 g'onye angu mini?

- ⁸ Ndu ephe l'iya achi idzu lanu bu
 ndu eme ejo-ememe.

Ọ buru ndu ejo-iphe be ephe
 l'iya aswi oswi;

- ⁹ kele ọ sụru l'ọ tọ dudu iphe,
 nemadzu erita l'eme iphe,

dụ Chileke ree.

10 Sụ-a; unu ngabekwaru mu
nchi; unube ndu iphe
edoje enya.

Tuswekwa! Chileke ta
abyakwa eme ejo-ememe!
Okalibe-kangokotaru-nu ta
abyakwa eme iphe,
adudu ree!

11 O kwa ugwo be opofuje
nemadzu l'iphe, o meru.
O nodu ewotajeru iya iphe,
gbaru umere, oome.

12 Mbu-a; okpobe opfu kpọ
bu le Chileke te emejekwa iphe,
adudu ree.
Okalibe-kangokotaru-nu ta
anmaswejekwa ikpe
anmaswe.

13 ?Bu onye meru Chileke g'o
buru onye eliphe-a
l'ophu du l'eka?
?Bu onye bu onye suru iya g'o
lekota mgboko-a gbaa
mgburugburu?

14 O -buru l'o bu uche iya;
o seta ndzu sephu azu;
bya erwuta unme,
aatuje atutu doberu onwiya;
15 nemadzu l'ophu atukoepho
buru mkpurupyata
mgbo lanu.

Nemadzu anwuhu je aburu eja,
no l'ali.

16 O -buru l'iphe edoje ngu enya;
ngabekwa nchi;
numakwa iphe-a,
mu abya epfufu-a.

17 ?Bu onye ono, ikpe pfuru oto
du ashi a-bya aburu onye
bu ishi?

?I suru g'ii-nma iya ikpe;

- mbụ onye ono, pfuru ọto bya
 aburu onye parụ ẹka ono?
- 18 Tọbudu iya bụ onye ono,
 asuje ndu eze: Ọ tọ dudu iphe,
 unu bụ!
- L'ọ sụ ndu nweru ẹnya:
 Ejo-iphe parụ unu ẹka l'ehu!
- 19 Oo ya bụ onye ono,
 ta agbajeduru nemadzu ọdzori
 opfu l'ọ bụ onye-ishi;
 ọphu oo-wotadu iphe,
 o gogo meru onye ukpa
 meeru onye eze opfu l'ọ bụ eze;
 kele ẹphenebo tukuror buri
 iya gude ẹka iya mee phe.
- 20 Ẹphe anwuhuje
 buregedegengu l'echi abali.
 Oonmaghukota igwe ọha anmaghu;
 ẹphe anwushihukota.
 Ndu oke amadu be oowofujekwa;
 ọle ọ tọ bukwa nemadzu
 egudeje ẹka wofu phe.
- 21 "Sụ-a; ẹnya Chileke
 tukurwaru iphe, ndiphe eme
 humakota;
 teme ọ nọdu ahumakotaje
 ẹka ẹphe zoru okpa.
- 22 Ọ tọ dudu ẹka agba ọchii,
 du nụ; ọphu ọ dudu egube
 dadishi, du nụ,
 bụ ẹka ndu eme ejo-ememe
 e-je edomia onwophe.
- 23 Ọ tọ dudu Chileke mkpa
 ke ge ya bya awata enyocha
 nemadzu ọzobaa;
 mbụ ke g'ẹphe bya anodu iya
 l'iphu k'ikpe ọzobaa.
- 24 O too jejedu akpata ishi teme
 l'ọ chikaa ndu oke amadu;
 bya ahoo ndu ọzo dochia
 ẹnya phe.
- 25 Eshinu ọ makotaru iphe,

- ẹphe eme
 bẹ oomekpeje phẹ l'enyashi
 gwee phẹ arakabya.
 26 L'ọ hũa phẹ ahùhù ẹjo-iphe,
 ẹphe eme l'edzudzu-ọha;
 ẹka onyemonye a-hũa phẹ;
 27 opfu l'ẹphe haru
 etso Chileke;
 ọphu ọ dudu iphe,
 ọ sụru g'e mee, duru ọphu
 ẹphe akpajẹ ishi ememe.
 28 Ẹphe emeje; ndu akpa nri
 echi mkpu, erwujẹ Chileke
 lẹ nchi;
 k'ọphu Chileke anumaje
 ẹkwa ndu adudu g'ọ dụ phẹ.
 29 Ọle ọ bụ; ọ -sụkwanu lẹ ya te
 eyekpọdaa ọnu; ?bụ onye sụru
 iya anma ikpe?
 O -domia iphu iya;
 ?bụ onye bya adu ike hũa iya?
 Ọle ọ kwa iya nwe nemadzu
 bya enweru ọha l'ọphu.
 30 Oomeje g'onye te emedu ele
 Chileke ta aburu onye-ishi;
 k'ọphu ọ tọ watadu agbaru
 ndiphe ọnyà.
 31 Ọ -buru kẹ gẹ nemadzu
 sụ Chileke:
 'O dekwaru mu; ọphu mu
 alaphubaekwa azu l'iphe-ẹji
 ono ọzo;
 32 Zinaa mu iphe,
 mu taa dudu ike ahũa.
 Mu -mewaa ẹji;
 mu tee emehedu iya ọzobaa.'
 33 Sụ-a; ?bụ g'ọ dụ ngu ree
 bụ g'i dobesu lẹ Chileke
 a-pfu ngu ugwo l'ẹka
 i ti kwedu g'izimanu lwa
 ngu azu?
 Ọ kwa ngu e-pfukpọepho

l'onwongu; ọ tọ bụkwa
mbèdua. Pfukwaa iphe,
ị maru.

34 Gẹ ndu iphe edoje ẹn्या
yena ọnu.

Gẹ ndu mmamiphe,
l'anụ iphe-a, mu epfu-a
pfunaa sụ:

35 'Jiobu epfukwa opfu onye
enwedu egomunggo;
mbụ l'opfu iya ta adụkwa
omilomi.'

36 Ọ dū g'a sụ lẹ Jiobu bẹ
aa-hụkpoe pho ama hụ-rwua
ya l'ishi;
kẹlẹ oopfū g'onye ejọ-iphe.

37 O meru iphe-eji; tẹm ọ nọdu
eko Chileke ọkpa l'ishi.

Ọonoduje l'echilabọ anyi akụ
ẹka aja anyi ewenu;
tẹm ọ nọdu epfu ejọ opfu
mpfukwase ekpu Chileke."

35 ¹ Elihu nọdu eyekwarọ ọnu,
ooye.

² Sụ-a; ?i dobesụ l'iphe ono
bụ apfubekoto;
g'i sūru l'apfubekoto nkengu
ka kẹ Chileke?

³ Ọlẹ ị jikwaru iya nū sū:
?Bụ urwu gūnu bẹ iirita iya?
Sū: ?Bụ gūnu bụ obunggo,
dū iya nū l'ị haru eme iphe-eji?

⁴ Gebe gẹ mu bya eyeeru
ngu ọnu;
gū lẹ ndu unu l'iya eshi ọnyà.

⁵ Palikpodapho ẹn्या lee
l'akpaminigwe.
Tabekpodapho ẹn्या tatata
l'urwukpu ono,
nọ ephekerephe
ephekerephe l'uzo ishi
ngu ono.

- 6 I -mee iphe-ẹji;
 ?i mekataru Chileke l'awe?
 Iphe-ẹji ngu -dukpoo igwerigwe
 g'ọ dūhabe; ?oo-mebata
 iya gūnu?
- 7 Teke ọ bụ l'ị pfuberekoto;
 ?i nūru iya gūnu?
 Tọo ?bụ gūnu bẹ ọonata
 l'ẹka ngu?
- 8 Ẹjo-iphe, iime bụepho
 onye dū gẹ ngu bẹ
 oomekata.
 Apfubekoto ngu bụkwarupho
 unwu-eliphe bẹ ọ dūru.
- 9 “Oobujeru; e -menuka
 ndiphe ewere;
 ẹphe eye mkpu l'ọnu.
 Ẹphe echiaha: ‘Ojileka togbo’;
 kele ndu ike dū l'ebyi
 phe ẹka l'ehu.
- 10 Ọle ọ tọ dudu onye asuje:
 ?Bụ awe bẹ Chileke,
 bụ onye meru mu nū nọ;
 onye ewojeru ebvu-oma
 nū nemadzū l'enyashi;
- 11 onye ka anyi ezi iphe
 eme lẹ g'oozi anū, bu l'eliphe;
 bya emee; anyi ka ẹnu,
 ephe l'eli amaru iphe.
- 12 O to yejeduru nemadzū
 ọnu mẹ ọ -nọdu echi mkpu.
 Ọ bụru iphe, kparū iya nū
 bū lẹ ndu ẹjo-iphe
 kunukaru onwophe.
- 13 Tororo iya bụ lẹ Chileke te
 eyejedu ọnu l'arworo iphoro,
 ẹphe anọduje arwo;
 mbū lẹ
 Ọkalibe-kangokotaru-nū te
 eyejedu ọnu l'egube
 iphe ono.
- 14 ?Denu g'ọ buchia gube onye

suru l'ì tì hụmaduru iya
 ahuma ophu bẹ ọo-nọdu
 angaru nchi;
 mbụ gụbe onye suru l'ikpe
 ngu dabyiru l'atatiphu iya;
 i je l'anọdu echeru iya?

15 Teme i sụkwapho l'ẹhu-eghu
 Chileke ta adudu iphe, oomeje;
 ophu ọkpajedu onye
 eme ẹjo-iphe ishi.

16 Oo ya bụ ẹ gụbe Jiobu
 epfu mkpọkoro opfu.
 Iipfu mpfukwase opfu,
 enwedu ishi.”

36 ¹ Ophu Elihu ahakwaru
 iphe, oopfu.

² Tabakpọekwapho nshi
 nwanshii;
 gẹ mu goshi ngu l'o
 nwebakwaru-a iphe, ee-pfu
 l'opfu ẹhu kẹ Chileke.

³ Ẹka mmamiphe mu shi
 dukwa ẹnya.
 Mu jekwa egoshi l'ikpe
 kalẹru onye ono,
 meru mu nụ ono.

⁴ G'o dokwaa ngu ẹnya ree
 l'opfu, mu epfu ta
 adukwa ophu bụ ụka.
 L'onye iphe doru ẹnya doẹbe
 bẹ unu l'iya tükokwaru
 nọdu l'ẹka-a.

⁵ Chileke pakwaru ẹka;
 ọle o to lephuduru
 nemadzu ẹnya.
 O paru ẹka bya ekeru
 jīmujimu l'iphe edo ẹnya.

⁶ Ndu ẹjo-iphe bẹ o too
 dobejedu ndzu.
 O nọdu anujekwanu ndu
 aakpa ẹhu iphe,
 rwuberu phẹ nụ.

- 7 Ẹnya ta alufujedu iya
alufu l'ẹka ndu pfuberekoto
nọ.
- Oomeje; ẹphe lẹ ndu eze
atuko buru eze;
tẹme ọ nọdu ekutseje pẹ
ephekerephe jasụ l'ojejoje.
- 8 Obenu teke ọ bụ l'a tūru
nemadzu mkpọro;
l'udo iphe-ẹhuka tūru
iya swiswia;
- 9 bụ iphe, Chileke eme bụ
l'oogoshi pẹ iphe, ẹphe meru;
l'ẹphe meru iphe-ẹji l'ẹka
ẹphe eku onwophẹ.
- 10 Iphe, oome bụ g'ẹphe ngabẹ
nchi l'ụzo, aakpọ-ziru pẹ;
bya asukwa pẹ pho
g'izimanu ẹjo-ememe,
ẹphe eme lwa pẹ azu.
- 11 Ẹphe -mee iphe, o pfuru
bya ejeahaaru iya ozi;
nweswe ndzu pẹ ọphu
phoduru nu aburu pẹ
eswe ẹhu-odu-guu.
- Nwapha olemole ono,
phoduru lẹ ndzu pẹ ono aburu
apha, a-buru pẹ k'oma k'oma.
- 12 Obenu teke ẹphe jikaru
l'ẹphe te eyeduru iya onu;
qoburu ugu-echi bẹ
ee-gude saa pẹ ọsampfu.
- Ẹphe anwuhu l'ẹbe ẹphe
enwe egomunggo.
- 13 Obenu lẹ ndu Chileke adudu
l'obu pẹ ewojeru
ẹhu-eghu gude suchia
obu pẹ obu;
mbu o -kekpọ pẹ ẹgbu
g'ookehabe;
ẹphe ta aradu g'e yeru
pẹ ẹka.

- 14 Ẹphe agbakwohuje nwùhu
teke ẹphe bụkwadu okorọbya;
tsoru unwoke, a gọru lẹ nshi,
agba ụkpara laa l'ite lanụ.
- 15 Obenu lẹ ndu eje iphe-ẹhuka
bẹ ọnafutaje l'iphe-ẹhuka ono.
Ọ nọdu epfufe opfu gude ọdụ
phẹ obu m'ẹphe nọdu
eje iphe-ẹhuka ọbu.
- 16 Ọ kwa mkpu bẹ ọogbaru
ngu.
Oome g'ọ phafuta ngu l'asha
iphe-ẹhuka dobe ngu lẹ
phorokotoko ẹka
adụkpọedu iphe,
akpakube ngu nụ;
tẹme nri, e doberu ngu g'i
ria bụru nri, kachaa ree.
- 17 Obenu lẹ nta-a bẹ ikpe,
e kperu ngu bụ ikpe,
gbaru onye ẹjo-iphe.
Ikpe, pfuru ọto yẹ
iswi-ọdumma tųwaru
ngu swiswia.
- 18 Tọkwa ẹhu g'ọ tọ dọ onye
e-gude ẹku deru ngu ye.
B'ekwekwa g'oke ọphalazu
chechi ngu iphu.
- 19 Ẹku ono; ọo-me g'i tị
nọduhe l'iphe-ẹhuka-a?
Tọo ?ii-gude ọkpehu ngu l'ophu
gude nahụ iya?
- 20 Be lekwa ẹnya ọdu ẹnyashi
ono,
emeje gẹ ndiphe shi
l'ibe phẹ chihu ono.
- 21 Tọnupho ẹhu g'i ti je aghaaru
ẹjo-ememe iphu,
bụ iphe, mu ele ẹnya
l'i ka ahata eme l'eje iphe-ẹhuka.
- 22 Chileke bẹ e kutseru kẹle
ike dọ iya shii.

- ?Bụ onye bụ O-zì-iphe,
aatụ eyeru iya?
- 23 ?Bụ onye sụru asụ Chileke:
Waa iphe, ii-me baa.
Tọo ?bụ onye sụru iya asụ l'iphe,
o meru bẹ o mekwaru ejì?
- 24 Nyatajẹkwa kwolita
ozi Chileke,
bụ iphe, ndiphe agụ ebvu
gude etu iya ẹpha.
- 25 Nemadzụ l'ophu
huma-dzuwaru iya.
A nọdu agbeje ụzenya ele
iya phoriphorì.
- 26 Chileke pakwaru ẹka
mebyi apapa;
daghata gẹ mmamiphe anyi ha.
Ọ tọ dukwa onye adu ike aguta
apha ole ọ nọwaru ndzu.
- 27 Ọomeje mini; l'oda paapaa.
Ọ buru mini ono l'edzeje
wọwoowoo awu ala
l'oma nggele l'oma nggele.
- 28 Igwe avuje tsutsutsu;
l'o dzekwapho mini,
paru ẹka wushiru unwu-eliphe.
- 29 G'oogudeje erwu erwurwu
ta adukwa onye o doru ẹnya;
ophu ọ dukwa onye maru
g'oomeje shi l'okpoku iya
atu egbigwe tarara tarara.
- 30 Hụmanu g'o woru
ebemu-igwe iya doo
onwiya mgburugburu;
bya egude iya ekpuhaje
ẹka kachaa omilomi
l'eze-enyimu.
- 31 Ọo ẹgube ono bụ g'o gude
elekota eliphe l'ophu.
Ọ nọdu emefuta nri eme
k'etsutsu iya.
- 32 Iphe, jiru iya mkpoji-ẹka

bụ egbigwe.

Ọ bụrụ ẹka dị iya ree bẹ
 ọotuje iya.

33 Ọo ririri bẹ oodeje l'a
 maru l'ọobyawaa
 edze oke mini;
 mbụ je akpaa l'eswi,
 eeche echeche
 egoshijechakwaa l'igwe
 emewaa ome mini.

37 ¹Nta bẹ meji etekwa mu
 ophe;
 mbụ lẹ meji akufukwa mu
 akufu.

² Unu ngabekpodapho!
 Unu ngabẹ nchi
 nūmakpodapho olu Chileke!
 Unu nūmakpodapho ekiri,
 o gude ọnu iya asụ!

³ Oomeje; ebemu-igwe alọ
 waawaa l'igwe;
 l'o rwuchaa ẹka igwe beru
 alị beru.

⁴ Teke e mechaerupho;
 ọ raahaa ọrà;
 l'o gude oke olu iya atụ
 egbigwe.

Ọphu ọ dudu ọphu oodophuje
 azụ mẹ ọrà iya gbụfuwa.

⁵ G'olu Chileke egudeje edebe
 ririri bẹ dū oke ebvu.
 Ọ nọdu emeje iphe, parụ ẹka;
 meghata g'oodobe
 nemadzụ ẹnya.

⁶ Ọo ya asuje aka-mini-sunoo
 g'ọ daa l'eliphe.
 L'ọ bya asukwapho igwe: Ngwa;
 dzee mini dzeshia ya ike!

⁷ Oomeje gẹ nemadzụ
 jebuhu ozi;
 shi nno goshi onyemonye g'ozì,
 ya eje habe shii.

- 8 Ụnwu anụ anọduje ekpu
ekpukpu ndzụ.
Ephē ejeje edomichaa onwophē
l'ime ọgba phē.
- 9 Oke phērephere eshije l'ọgba
iya;
tēme oyi-atsutsu nọdu
eshije lē taphutaphu phērephere.
- 10 Mkpukorophu akamini bụ unme,
Chileke tūru atūtu bē ooshije.
Ọ -tūa ya; phosa phosa mini,
dọru nyimunyimu akpukoo
ophu.
- 11 Urwukpu bē oogudeje
tsutsutsu mini wụ-jia awụ-ji.
Ọ bụru urwukpu ono
anọduje atū egbigwe
gbaagbaa.
- 12 Ọ nọdu abụjeru; o -zia phē;
ephē alojashia onwophē
waawaa l'eliphe l'ophu;
wata eje ozi, o ziru phē.
- 13 Erwurwu bē o gude bya
g'o gude iya hụa
ụnwu-eliphe ahùhù;
ọzoo gude iya gbaa mini
l'eliphe gude goshi
n-yemobu iya.
- 14 Ngabekpodapho nchị l'iphe-a
Jiobu!
Hakpọephe iphe, iime;
gbukpọdapho igo l'ọdu-biribiri
Chileke!
- 15 ?Ị makpọoru gē Chileke
egudeje esede urwukpu
l'akpaminigwe?
?Ị maru g'oogudeje alọ ebemu
phaaphaa?
- 16 ?Ị maru g'urwukpu adọjeru
l'eli iya awunga l'akpaminigwe?
Ono bụkwa eguru ozi, o jeru;
mbụ onye tukurū

- iphemiphe makotaru onoya;
 17 mbu gube onye uwe ngu
 ekpo okpomoku l'eka
 mgboko deru yekete.
 O buru iphe, kparu iya nu bu
 pherephere, shi l'uzo ndohali.
- 18 ?Ii-du-a ike mee iphe, o meru;
 mbu mee; akpaminigwe phushi;
 g'o meru nkiya phushi
 le mgboko-a;
 o kpoo gbengu g'onyo,
 a wuru awuwu?
- 19 "Kanuru anyi iphe,
 anyi e-pfuru iya.
 Anyi ta adukwa ike rikobe iphe,
 anyi e-pfu.
 O buru iphe, kparu iya nu
 bu l'uzo anyi gbanukaru
 ochii.
- 20 ?Ee-je epfuaru iya le mu
 achọ epfu opfu to?
 ?O nweru onye a nonyaa
 rwahahaa arworwo g'e
 lwee ya to?"
- 21 "A bya le nta-a; nemadzu
 te elejekwa enya l'enyanwu,
 echi echichi;
 mbu me igwe bo gbarara.
- 22 Chileke abyaakwaa. O
 dukwa ebvu l'enya bya adu
 akpabiri. O shikwa l'isheli abya;
 kwaa onwiya akwa le
 mkpola-ododo.
- 23 O kwa iya bu
 Okalibe-kangokotaru-nu;
 buru onye aka anyi ta
 abyadu erwu erwurwu ophu.
 O paru aka l'ike-okpu;
 me lekpe ikpe, pfuru oto.
 Apfubekoto nkiya paru aka;
 ophu oomedu
 nemadzu ewere.

24 Noo g'o gude ndiphe
 nọdu atsụ iya ebvu.
 Ndu ari l'ephē maru iphe
 bẹ tọ gbūbeduru iphe.”

Chipfu wataru eye onu

38 1 Tọbudu iya bụ; a nọnyaepfo; oke pherephere wata ezizi. Chipfu
 gbẹ l'oke pherephere ono wata eyeru Jiobu onu. O sụ Jiobu:

2 ?Bụ onye epfu iphe phọ?
 ?Bụ onye woru enweru
 egomunggo mu rwutoshia;
 l'ebe abụ l'onye obu maru iphe,
 oopfu?

3 Rịkota onwongu gẹ nwoke;
 gẹ mu bya ajia ngu aji!
 O kwa g'ị zaje mu iya!

4 Sụ-a; ?bụ awe bẹ ị nọ teke
 mu tūru okpa mgboko-a
 l'ophu?

Karu mu iya; m'ọ buri l'o
 doru ngu enya!

5 ?Bụ onye tūru iya onyeka sụ
 l'owa-a g'oo-habe baa?
 ?I maru iya?

?Bụ onye gude eri tūa l'uswekete
 iya?

6 ?Bụ lẹ gūnu bẹ a kpobechaaru
 okpa iya?

Tọo ?bụ onye gbuberu ishi
 mkpuma, gude mgboko;

7 mbụ teke ono, e mechaaru;
 kpokpode nchi-abohu tū
 ụzu wata agụ ebvu;
 unwu-ojozi-imigwe g'ephē
 hakota gbọaha kwakokoo.

8 ?Bụ onye gūru ụzo gburumu
 gū-buru eze-enyimu ye
 l'azū teke ono, o meru
 kpukungu kpofuta l'epfo
 ne iya ono?

9 Noo teke mu woru
 urwukpu mee uwe yee ya;

- bya eworu tsukiribaa
 10 ọchii phua ya g'ekwa;
 bya akpaaru iya oke
 ẹka oo-jeberu;
 bya asu-chia ya woru iya
 gua kpukpurukpu.
- 11 Noo teke mu suru: "Lekwa
 ẹka ii-jeberu; ba ghatakwa
 ẹka ono!
 Lekwa ẹka akparamini
 ngu e-ku onwiya
 jeberu gburu."
- 12 ?I sujewaru nchi-aboḥu
 l'owa-a iphe, oo-me baa?
 ?Ozoo karu geregere utsu
 l'owa-a ẹka rwuberu iya nu
 baa?
- 13 ?I sujewaru iya g'o je
 egudegbaa ẹka l'igburonu
 igburonu mgboko
 jia ya phulaphula jishia ya
 ndu ejo-iphe?
- 14 Mgboko l'ophu kpuru
 oronmono g'urwa, e gude
 eme oḥubama;
 teme o nodu aduje rwarịi
 g'uwe.
- 15 Ndu ejo-iphe be e te
 ekwedu g'iphóró duru;
 teme a nyakwoshichaa phe
 ẹka ephe shi palichawa
 ephekerephe.
- 16 ?I jejewaru ije jerwua
 ẹka oke-enyimu agba
 deredere?
 ?I jejewaru ije l'eka enyimu
 bu utubuku?
- 17 ?E goshijewaru ngu
 onu-abata alị-maa?
 ?I humajewaru ẹka eeshije
 abahu l'onyono onwu?
- 18 ?I rijekpowaru iya;

- o doo ngu ɛnya sụ ɔ
 mgboko-a l'ophu habe
 phorokotoko?
- Karụ mu iya mę ọ -bụru l'ị
 tukuru iphemiphe-a
 makotaru!
- 19 ?Bụ awe bę eeshije eje
 ẹka ìphóró bu?
 ?Bụ awe bę ọchii chiru
 upfu yee?
- 20 ?Ị dụ-a ike dua ndu ono
 g'ephe lagbaa ẹka ephe
 shigbaa?
 ?Ị maru ụzo, eeshije eje ẹka
 ephe akwaję?
- 21 Mu maru-a l'ị makotaru
 iphemiphe ono;
 eshinu a nwuadaru ngu
 tẹme e mee iphemiphe ono.
 Ị nọwaru ndzụ nọgbawaa
 apha, dụ igwerigwe!
- 22 ?Ị bahujewaru l'ulo ẹka
 aakubeje aka-mini-sunoo?
 Tọo ?ị humajewaru ulo
 ophu aakubeje ire egbigwe,
- 23 bụro iphe, mu doberu
 kwaberu teke iphe-ehuka a-bya;
 mbụ kwaberu mboku ọgu
 a-da.
- 24 ?Denu gbororo, eeshije eje
 ẹka ìphóró futaru;
 ọzoo ẹka pherephere ụzo
 ɛnyanwu-awawa
 eshije dzuru mgboko?
- 25 ?Bụ onye gbuwaru ọsawara
 tọgbo;
 ọ bụru ụzo, mini eshije edze;
 bya atọgboru egbigwe ụzo,
 ọo-nọdu eshi.
- 26 Ọ nọdu egudeje iya agba
 mini l'ẹka nemadzụ te
 ebudu ebubu;

- mbụ echięgu, adụdu onye
bu iya nụ;
- 27 gude iya mee gę ncharacha
alị, adụdu iphe, dụ iya nụ
ngu-jia ẹpho wata
efushi ẹswa ọphúú.
- 28 Mini ono, igwe edzeje ono;
?o nweru nna tọo?
Mbụ-a ?bụ onye nwuru jị,
akwa akwakwa?
- 29 ?Bụ nwanyị ole nwuru
mkpukorophu mini oyì?
?Bụ onye tsuru ime
mkpukorophu jị mini ono,
eshije l'imigwe adashihu ono,
- 30 bụ iya emeje mini l'ọ
kpukoo ophu dụ
gę mkpuma;
mbarabata ogbumini ahukoo
ahuko?
- 31 ?Ii-dụ-a ike swikọbe
kpokpode, Puleyadesu?
Tọo ?i dụ ike atọshi
kpokpode, Orayonu
g'ọ nọdu nanu nanu?
- 32 ?I dụ ike eme kpokpode,
dugbaa nụ g'ẹphe
futa je teke gbaru phe nụ?
Tọo ?i dụ ike edu kpokpode,
Beya; yee unwu iya?
- 33 ?I maru ekemu, a turu doberu
iphe, bu l'imigwe?
?I-dụ ike mee g'ọ bụru g'ọ
dụ l'imigwe bụ g'ọ-dụ l'eliphe?
- 34 ?I dụ ike ara ọrà g'o rwua
ẹka urwukpu nọ;
ozoo g'i ratsua mini
l'a-gba utso, e-ri ngu nụ?
- 35 ?Bụ ngu atufuje ire egbigwe
g'o tsoru ụzo iya?
Epehe -jeshia; ?ẹphe abya asu
ngu l'ẹphe ejeakwa ozi,

i ziru phẹ?

36 ?Bụ onye nūru ọkpoma
egomunggo;
bya emee g'iphe doje
uche ọnya?

37 ?Bụ onye bẹ mmamiphe
iya rwuru k'aguje
urwukpu ọgu?

?Bụ onye awụshije itemini,
sūru l'imigwe;

38 mẹ urwuku hukọephe
ahuko; bya anmaa agbadagba.

39 “?Bụ ngu ejeje akparu
nyee oduma nri;
bya anụ-jije ụnwu iya
ẹpho g'egu ta aguhe phẹ;

40 m'ẹphe tuko nọdu
l'ime ọgba phẹ;
ọzoo l'ẹphe tukuror geparu
l'ote ẹka ẹphe e-gbu anụ?

41 ?Bụ onye anuje okpoko-ọhà
nri, ẹphe erije;
teke ono, ụnwu iya
anọduje echiru Chileke
mkpu nri tsoru
ẹkameka aghaphe achọ
nri, ẹphe e-ri?”

39 ¹ ?Iimajeru teke egwu-ọswa,
bu l'úbvú nwuru nwa?

?Iihubeje ama l'owa-a teke ne
ele anwu nwa baa?

2 ?Iiguje ọnwá ole,
ẹphe anọje tẹme ẹphe
atsua ime?

?I maru teke ẹphe ezedaje
gedegede?

3 Ọobujeru; ẹphe -bya ezeda;
ẹphe egbushi ikpere l'alị
woru nwa phẹ nwua.

Ime, shi eme phẹ nū
aburu sarimu.

4 Ụnwu iya ọbu agbashia ike

- nọdu l'ime egbudu
 l'eka ono vua vughee.
 Ephe aparu ne phe ono haa
 gbakashihu;
 ephe ta lwapfutabaedu iya.
- 5 ?Bu onye haru
 nkapfu-igara-oswa;
 o nọdu akpappe;
 ophu o dudu iphe,
 eme iya nu?
 ?Bu onye toshiru phe haa;
 ephe nọdu ejeje eka du
 phe ree?
- 6 Echięgu ali okponku be mu
 nukpoeru iya pho su
 g'o buru;
 bya emee ali ono,
 buepho unu unu ono g'o
 buru eka oo-buru eburu.
- 7 Woowoowoo, aanoduje atu le
 mkpukpu be onoduje
 achi ochi;
 ophu onudu gbagbagba,
 ndu udumali anoduje ara.
- 8 Ubvu ubvu be otukoje gbaa
 ophorokpo achọ iphe,
 oo-ri;
 achokpoepho nwa
 rwushirwushi eswa
 ge ya taa.
- 9 ?Atsu e-kwe-a bya anodu
 meahaa iphe,
 i suru g'o mee?
 Mbụ-a; ?ii-dobe iya-a g'o
 nọdu l'eka eeyejeru anu nri;
 l'o nọdu iya l'enyashi?
- 10 ?O duru ophu ii-du ike
 tui eri kpui kpui g'o
 jeeru ngu ozi egu;
 ?ozoo ii-gude iya-a koo
 okoro le nsuda?
- 11 ?Ii-chiru upfu kwee ya

- sù l'o shihuru ike?
 ?Ìi-parù-a ozi ngu ẹka o
 shihuru ike parù
 haarù iya?
- 12 ?Ìi-kweta haa ya g'o je
 evulataru ngu ereshi ngu;
 vuru iya je akùbe l'ùlo,
 eechishije balì?
- 13 Oke-ẹnu ọsaturichi egudeje
 ẹhu-ùtso chia ùkù pyaa.
 Ọle ì tii tuduru ẹbà iya eyeru
 ẹbà korokoro.
- 14 Oke-ẹnu ọsaturichi ono atùje
 ẹkwa l'alì.
 Ọ buru l'alì bẹ ọonoduje kpua
 ya.
- 15 Ọ tọo kpadù ishi k'a nọnyaa
 a zọo ya ọkpa zọpyaa;
 ọzoo l'ụnwu anù
 l'a-zọpyashi iya.
- 16 Ụnwu iya bẹ ọonoduje ehe
 anùka anùka g'ẹphe ta
 abùdu ụnwu iya;
 ọphu ọ kpadù ishi kẹ
 l'akanya, o seru bụ
 ọla-l'iswi;
- 17 noo kẹle Chileke ta anùduru
 iya mmamiphe.
 Ọphu o keduru oke
 k'egomunggo nù yẹbedua.
- 18 Ọle o -wokwanùru ùkù iya
 phùshia kẹ gẹ ya wata
 agba ọso
 l'ọ nyìghaaro ìnya yẹe onye
 nọ iya l'eli chia phẹ ẹbyi.
- 19 Sù-a; ?bù ngu nùru ìnya ike,
 dù iya nù?
 Tọo ?bù ngu gbarù nza-ìnya
 phùshi iya l'olu;
 ọ dù kẹ nwa
 buyabuya ono?
- 20 ?Bù ngu meru iya;

- ọ nọdu anọduje apfu
 shọoshoo g'igube ono;
 o -zia unme fuu;
 ndzu aguhu ụnwu-eliphe?
- 21 Ọozoje garamu garamu;
 ẹhu atsọ iya ntumatu
 l'ike dụ iya.
 Looje ẹnari ẹnari ejepfu ọgu,
 duru iya nụ.
- 22 Ọchi bẹ ọochije ndzu-agugu;
 kele ọ tọ dudu iphe,
 ọotsu ebvu;
 ọphu ọola-phujedu azu
 mẹ a haliaru iya ogu-echi.
- 23 Ikpoto apfu, kuru l'ẹkpa apfu,
 nọ iya lẹ mgbureku
 anọduje azu iya
 yọgoro yọgoro;
 yele o-gbungerengere arwa.
- 24 G'o gude awu kẹ wugelengu
 wugelengu bẹ
 ooghudujechaa mẹ o
 lwee alị elwelwe;
 ọphu ọ byadu apfuru doo
 mẹ e gbua opu.
- 25 E -gbua opu ono l'o woru
 okwe rwua.
 Ọgu -nọdukwaduro ụzenya;
 l'ọ kpọtawa ẹgburu iya.
 L'ọ nụwaro olu ndu-ishi
 ojogu ono;
 waa mkpu-ogu, ada nụ.
- 26 “Sụ-a; ?bụ mmamiphe ngu
 bẹ ọkpo-ngwere gude
 ephe l'eli?
 ?Bụ ngu meru iya;
 ọ nọdu ewojeru nkù jasaa
 l'ụzo ndọhali ono?
- 27 ?Bụ ngu ezije ugo g'o phee
 phaa phemihu imeli imeli
 je anọdu kpaa ẹpfune iya
 l'ẹka dụ ephekerephe

ephekerephe?

28 Ẹka ọ́nóduje bú l'újì,

nọ́ ephekerephe

ephekerephe;

nọ́wáro l'ẹ́ka ono

jasu nchi abọ́hu.

Ọ́ búru l'ẹ́ka ono bẹ́ oodómije

onwiya.

29 Ọ́ búru ẹ́ka ono bẹ́ ọ́nóduje

levu iphe, oo-ri.

Ọ́ -nọ́dukwaduro ọ́zenya;

ẹ́nya iya arwútawa iya.

30 Ụ́nwu iya amije mee.

Ọ́ búru ẹ́ka odzu dabyiru bẹ́

yẹ́bedua anọ́duje.”

40 ¹Chipfu nọ́du epfukwaro
eyeru Jiobu sù iya:

² “Gùbe nwọ́phu abaru

Ọ́kalibe-kangokotaru-nu

mba;

?ì sùru g'ìikajeru iya iphe,

oo-me?

Gẹ́ gùbe onye ono,

ebo Chileke ibo ono

yenaa ọ́nu l'opfu-a,

oopfu-a!”

³Tọ́budu iya bú; Jiobu bya eyeeru

Chipfu ọ́nu sù iya:

⁴ “Mu búkwa onye ta abadu lẹ́

mkpa.

?Denu gẹ́ mu e-shi jeye ọ́nu

l'iphe, iipfu?

Mu woakwaru ẹ́ka dẹ́ l'ọ́nu.

⁵ Mu pfuakwaru akpọ́ opfu

lanu; ọ́phu mu

adukwanu ike eye ọ́nu

l'ọ́phu iipfu.

Mu bya epfuwa akpọ́ labọ́;

nta-a bẹ́ mu tee

pfubaekwa ọ́zo.”

⁶Noo ya bú; Chipfu bya agbẹ́kwa

l'oke phẹ́rephere ono pfuru

- yeru Jiobu sụ iya:
 7 Rịkota onwongu ọ́ ńwoke;
 ọ́ mu bya ajia ngu aji.
 Ọo ẹpho g'i yejekwa ọnu
 l'iphe, mu aji ngu.
 8 ?Ii-dụ ike mebyia ikpe,
 mu kperu?
 ?Ii-dụ ike nma mu ikpe;
 k'ọphu ikpe a-kaleru ọ́bedua?
 9 Ọdzu-ẹka ngu; ?ọ ha ọ́ kẹ
 Chileke?
 Tọo ?i dụ ike egude olu ngu
 atụ egbigwe g'ootuje ono?
 10 Ngwanụ; gudenụ
 o-gbu-nwịinwii yẹ akpabiri
 kwaa onwongu akwa!
 Yenaa akwabẹ ùbvù yẹ
 enweru ẹnya g'onye
 yeru uwe!
 11 Gbanwụbenu iphu ẹhuka
 ẹhuka gude goshi l'ẹhu
 eghu ngu eghu!
 Lenaa ẹnya hụma iphe,
 bụkpoo ndu eku
 onwophẹ kuzeta phẹ alị;
 12 mbụ lee ẹnya hụma iphe,
 bụkpoo ndu eku
 onwophẹ mee phẹ
 g'ẹphe darwua alị!
 Tụkonu iphe, būkpoo ndu
 ẹjo-iphe mebyishikọta
 l'ẹka ẹphe pfuru!
 13 Tụko phẹ g'ẹphe ha lia elili l'alị!
 Woru phẹ iphu kpupyabẹ
 ekpupyabẹ l'ime ilu!
 14 Noo teke mu e-kweta ngu
 l'ẹkutara ngu a-dụ-a ike
 dzọo ngu.
 15 Lenaa oke anụ ono,
 bụ behemotu,
 bụ anụ, mu tukurorụ ọ́ l'iya
 mee dobe;

- tẹme ọ bụru anụ,
ata ẹswa l'alì g'eswi.
- 16 Sụ-a; lenaa ẹgube ike,
dụ iya l'ọkpa!
Hụmawaro ẹgube ike,
dụ iya l'akwara akwara,
gbashiru iya l'ẹpho!
- 17 Ọdzu iya anọduje enwunga
g'oshi sida.
Anụ anụ, dụ iya l'ụtapfu
ligbachaaru eligba.
- 18 Ọkpụ iya bụ mkpụrukpu
onyirubvu bẹ ọ bụ.
Oshi-ọkpa iya bụru mgborígwè.
- 19 Ọo ya kachaa shii l'iphe,
bụkpoo iphe,
Chileke meshiru dobe lẹ
mgboko;
ọle onye ono, meru iya nụ
ono egudejele-a
ogu-echi iya zaa ya ntse.
- 20 Úbvú úbvú anọduje ewotaru
iya iphe, ẹphe metaru;
tẹme anụ, bu l'ẹgbudu
g'ẹphe ha nọdu
anọduje iya ntse ebvu
ebvu.
- 21 Ọozeje lẹ mkpula oshi lotusu;
woru onwiya domia lẹ
mkpula ẹswa, nọ l'ụda.
- 22 Oshi lotusu ono egudeje
ẹpfukala, dụ iya nụ
gude domia ya.
Ẹkali oshi wilo nọ-pee ya
mgburugburu.
- 23 Mini -nọdu atụ kpereree;
o too yedu iya ebvu.
Ọphu ọ dudu iphe,
eme iya nụ
m'obetakpọo ẹnyimu
Jiọdanu gbaa utso
sụbe iya l'ọnu.

24 ?Bụ onye sūru iya egude
m'ọ nọdu ele iya ọnya?

Tọo ?bụ onye sūru
g'ọo-nmata iya swọo
ya imi?

41 ¹?Ii-dụ-a ike gude
ịkokoro nmata
ẹjo-oke-agiyi,
bụ Leviyatanu;
ọzoo tūa ya eri l'ire woru
libe elibe?

2 ?Ii-dụ ike ye iya eri l'imi
lipyia;
ọzoo woru ịkokoro dzube
iya l'agba?

3 ?Ii-dụ-a ike mee ya g'ọ wata
ngu arwọ sụ g'i
phụaru iya obu-imemini?
?Oo-gọzeta olu pfuru opfu nū
ngu?

4 ?Ii-dụ-a ike mee g'unu l'iya
gbaa ndzū
g'ọ bụru ohu ngu jasū
g'ii-nọ-beru?

5 ?Ii-dụ-a ike mekoshi iya
g'eemekoshije
nwenu-a?

Ii-woru iya haarū
unwumboko ibe ngu
g'ephe gude bvū ebvū?

6 Ndu agba ngho; ?ephe e-kwe
ngu iya-a onu?

Tọo ?ephe e-ke iya l'ehu l'ehu
g'ephe ha agba ngho obu?

7 ?Ii-dụ-a ike gude mkpirikpu
mkpirikpu igwe
gbajashia ya akpo?

Tọo ?ii-dụ ike gude ikekee
sūwaa ya ishi?

8 I -byikpoo ya ẹka ebyibyi
ophu bẹ ii-nyata-a iphe,
gū l'iya jeru.

I tii laphubaedu iya azu
ememe.

9 I -dobekpoo enya l'ii-mekpe
iya; maru l'oo uka be
i dzuru.

I -humakpoo ya nu ahuma be
ike bvuwaru ngu.

10 Eshinu o dudu onye agirigo,
no iya l'ehu suru
ke g'o je akpatsu
ejo-oke-agiyi;
?buchia mube Chileke be
nemadzu suru k'etso opfu?

11 ?Bu onye abya asu l'owa-a
iphe iya, eka mu du
baa ge mu pfua ya
ugwo iya?

Noo kele iphemiphe,
no le mgboko bu nkemu.

12 "Mu taa hakwa ge mu ta tu
onu okpa ejo-oke-agiyi ono;
tua onu g'o du-be okpehu
yee g'o bu-be anu,
du ubvu l'enya.

13 ?Bu onye suru iya aswa
akpo?

?Bu onye a-du ike paru
odogoro eje iya l'iphu
le ya eje iya ya eyeye?

14 ?Bu onye a-tukponu ama
k'eje iya ajaha onu,
o gude phengara phengara
eze kpoo okpokuu
gbaa mgburugburu?

15 Okpurukpu iya be iphe,
kpuru iya giriri bu
iphe-mgbobuta-ogu,
nochaa huru ahuru;
bya anoduchaa nwibe iya
ntsentsentse;

16 mbu l'ephe nochaa
onwophe ntsentsentse

- shingushingu;
 k'ophu pherephere te
 eshidu mgbaka iya
 abahụ iya l'ehu.
- 17 Ephe rakubecharu nwibe phe
 arakube.
 Ephe tugbaru nanu k'ophu
 a taa tūwadu iya ẹbo.
- 18 O -zee uze; icheku-oku
 aghashihu.
 Enya iya dụ g'eka ẹnyanwu
 keru paa le nchi-abohu.
- 19 Oku-owa anoduje enwu iya
 phoophoophoo l'onu.
 Ekoro-oku eshi iya agba
 kpitikimu kpitikimu
 kpitikimu.
- 20 Enwuru-oku eshi iya l'imi
 akpu tūtuutuu
 g'ite, e shiberu chiru ẹswa
 kube iya.
- 21 O -kushi unme l'icheku,
 oku adudu l'o gbanwuhu oku;
 teme oku, enwu
 phoophoophoo nodu
 eshije iya l'onu agushihu.
- 22 Okpehu dụ iya l'olu;
 k'ophu oomeje ge meji tofu iphe,
 bukpo onye humaru iya nu.
- 23 Igbigirigbi akpo ẹhu iya
 rakugbaerupho l'ehu
 nwibe iya;
 k'ophu o dudu onye suru
 iya arakufu.
- 24 Okpoma iya kpuru
 gbengugbengu ge mkpuma;
 mbu l'o shihuru ike ge mkpuma,
 eegweje iphe.
- 25 O -gbalihu agbalihu;
 ndzu erwuta ndu ike dụ.
 Ephe egude ẹhu-anmanma
 gbaphu azu.

- 26 E -gbua ya ogu-echi;
 ọ tọ dudu iphe, oo-me iya;
 ọphu ọ dudu iphe, arwa;
 ọzoo ikekee;
 ọzoo agugu emeje iya.
- 27 Igwè bẹ ọonyajishije g'onye
 anyapyashi ọwa.
 Ọ nọdu emeje onyirubvu
 g'onye eme oshi,
 rehuru erehu.
- 28 Apfu te emejedu iya g'ọ gbaa
 ọso gbala.
 Mkpuma robo nọdu adujele
 iya-a g'ọ bu udzu,
 etsushi ekpu iya.
- 29 E -chia ya mgboro l'ọ gbẹ du
 iya g'e chiru iya oshi ọwa.
 A -nọdu atụ iya arwa
 swiiswiiswii l'ọ chile
 iya-a ọchi.
- 30 Mkputephō iya atụ nkọ
 g'igburonu ibiribe mbeji.
 Ọ -wua awuwu l'epuchi l'ọ du
 g'eka e swiru igwe,
 e gude echi ereshi.
- 31 O -rwuba l'ogbumini l'ọ
 phuhu uphu g'ite,
 e shiberu l'oku.
 Teke o rwubaru l'eze-onyimu l'ọ
 tsu gbudugbudu g'eka e
 shiberu manụ urwazi.
- 32 Eka o gbaru bẹ mini asoje
 raa bukahụ ẹbo acha
 kẹ phuuphuu.
 Onye leri ọnya lẹ mini teke
 ono l'ọ dobesu l'ogbu-mini
 furu ẹwó.
- 33 Ọ tọ dudu iphe,
 du lẹ mgboko-a,
 aatụ eyeru iya.
 Ọ bu iphe, e meru dobe
 lẹ mgboko; ọphu ndzu

agujeedu iya.

- ³⁴ G'iphe ahahabe l'eli;
o to dudu iphe, ọo-gube iya.
Oo ya bu eze l'iphe,
bukpoo iphemiphe,
eku onwiya ekuku.”

42 ¹ Tɔbudu iya bu; Jiobu bya
eyeeru Chipfu ọnu
bya asu iya:

- ² Mu maru-a l'i sɔru eme
iphemiphe;
l'o to dudu iphe, i tɔberu
k'ememe, a byaru
agbanwe agbanwe.

- ³ I jiru sɔ: “?Bu onye woru
enweru egomunggo
ke gube Chileke rwutoshia;
l'ebe abu l'onye obu maru
iphe, oofu?”

Mu kwetakwaru le mu shi
epfu iphe, mu amadu
ishi iya;
iphe, du biribiri k'ophu mu
ta asudu iya amaru.

- ⁴ I pfukwarupho sɔ:
“Ngabekwa nchi;
ge mu bya aja ngu aji.
O kwa g'i zaje mu iya.”

- ⁵ O kwa le nchi be mu
shi anumaje aka a tu ọnu ngu.
Obenu le nta-a be mu
humawaru ngu l'enya.

- ⁶ Noo g'o gude mu lawaro
onwomu ashi.
Izimanu lwawaru mu azu.
Wakwa mu l'ophu l'ime
urwuku yele ime ntɔ.

Akpochi opfu obu ishi

⁷ Tɔbudu iya bu; Chipfu pfuchaa iphemiphe ono yeru Jiobu bya epfu-kwarupho yeru Elifazu onye Temanu sɔ iya: “Ehu eghukwa mu eghu; o bu ru gu l'onya ngu phe ephenebo kpatsuru mu iya; kele unu te epfuduru

mu iphe, pfuru nhamunha g'onye-ozu mu, bu Jobu pfuru. ⁸Nta-a bu iphe, unu e-mekwa bu g'unu kpota oke-eswi esaa; yee ebili esaa jepfu onye-ozu mu, bu Jobu g'o gude iya gwee ngweja-akpo-oku nu mu l'opfu ehu unu. Onye-ozu mu, bu Jobu epfuru nu Chileke l'iswi ehu unu; mu anata epfufu, o pfuru nu mu. Mu te emeedu unu iphe, mu gege eme unu l'esweswe ono, unu meru ono. Noo kele unu te epfuduru mu iphe, pfuru nhamunha g'onye-ozu mu, bu Jobu pfuru.” ⁹Noo ya bu; Elifazu onye Teman; yee Bilidadu onye Shuwa; waa Zofa, bu onye Nama gbeshi bya emee iphe, Chipfu suru g'ephe mee. Jobu bya epfuru nu Chipfu; o nata iphe, o pfuru nu iya.

¹⁰Tobudu iya bu; Jobu bya epfuchaepho nuchaa Chileke l'iswi ehu onya iya phe onoya; Chipfu bya emee ya; o byakwa enweru eku ozo. O bya emee ya iphe, bukpo iphemiphe, o shi nweru hakota g'o shi ha ugbo labo. ¹¹Unwune iya unwoke me unwanyi; mekpoo onyemonye, shi mahawaru iya nu byaahaa ibe iya ozo; ephe l'ephe riaha nri ozo. Ephe kpoaharu iya iphu; duha ya obu k'iphe-ehuka ono g'o ha, bu iphe, Chipfu shi woru tukobe iya ono. O nodu abujeru onye byatasharu nu looguderu iya kobo bya egudekwaru iya pho iphe-nchi, e gude mkpola-ododo mee.

¹²Chipfu bya agoru onu-oma nu Jobu le ndzu ophu o mechaaru nofua eme le ndzu ophu o vuru uzo noo. Aturu, o mechaaru nweru du ukporo unu aturu l'unu iri l'ise. Inya-kamelu du unu iri l'ise. Eswi iya, e jigbaru ebo ebo du unu ise. Nkapfu-igara du unu labo l'ukporo iri. ¹³O nwuta unwoke esaa bya anwuta unwanyi eto. ¹⁴Okpara iya ke nwanyi be o guru Jiemima bya agwa otsota iya Kezaya bya agwa k'eto Kerenu-Hapuku. ¹⁵E-jegbabe ekameka l'ali ono ta adudu eka aahuma onye nwanyi, mapfuru unwu ada Jobu le mma. Nna phe, bu Jobu keru iphe, o nweru gbaa phe teke o keru iya unwu iya ke nwoke.

¹⁶Ge Jobu jechaaru iphe-ehuka ono be o dzufuaru ndzu noo ukporo apha esaa. O nodu ndzu gude enya huma unwu iya; yee unwu nwanwa iya phe; mekpoo unwu nwanwanwanwanwa; mekpoo nwanwanwanwanwa nwanwa iya. ¹⁷Tobudu iya bu; o mechaa nwuhu kkpoo nka karwee akarwe; nkpoo ikpoto apha, du igwerigwe igwerigwe.

Ekwo

Ebvụ-oma

Ebvụ-oma 1

- ¹ Ehu-utso bẹ a gọru nụ onye
ono,
yee ndu ejo-iphe ta achidu
idzu lanu;
ophu ooshiswetajedu uto
ndu iphe-eji;
ophu o nodujedu l'eka ndu
epfubyishi ke Chileke no;
- ² mbu onye buopho iphe,
aduje iya ree bu ekemu
Chipfu;
o bu ru ekemu Chipfu ono
be onoduje ari l'oriri eswe
l'enyashi.
- ³ Onye ono du g'oshi,
e yeru l'aguga nggele;
o nodu ami mebyi
l'orwuberu iya;
ophu ekwo iya
anwulwashihujedu
anwulwashihu.
Iphe, bukpoo iphemiphe,
oome abujeeru iya pho
upete.
- ⁴ Obenu l'o to bu du egube
ono be odujeru ndu
ejo-iphe.
Ephebedua du geswa ereshi,

- phèrèphèrè anòdujè
ezikashì ezikashì.
- 5 Ọo ya bú lẹ ndu ẹjọ-ìpẹhẹ bẹ
ìkpe Chìlẹkẹ a-nma;
ọphu ọọdọbẹdu ndu iphe-ẹjì
l'ẹka ndu pẹbẹrẹkoto nọ.
- 6 Nọọ kẹlẹ Chìpẹfẹ abọru ndu
pẹbẹrẹkoto ọzo;
ọbẹnu l'ọzo kẹ ndu
ẹjọ-ìpẹhẹ e-mẹ;
ẹphẹ abọru mkpẹrẹpẹyata.

Ebvú-oma 2

- 1 ?Bú gẹnu kparẹ iphẹ,
ọhamoha gude
ẹhu-ẹghu aba hanyìhanyi?
?Ọ nwuru ìnwu-agma bẹ
ndiphẹ achì ẹjọ idzu,
enwẹdu ishi?
- 2 Ndu eze, bu ishi ndiphẹ
akwakọbẹ k'ọgu;
ndu-ishi dzukọbẹ;
g'ẹphẹ tsoo Chìpẹfẹ ọgu;
tsokwaphọ onye ono,
ọ họtaru g'ọ búru eze
ono ọgu.
- 3 Ẹphẹ sọru: “Unu g'anyi
nyakashia mkpọro ono,
ẹphẹ gude tẹgbabẹ anyi ono!
Unu g'anyi gbabushia
ẹgbirigba ono,
ẹphẹ gude kee anyi
ẹgbu ono.”
- 4 Ọlọbuele-a ọchì bẹ onye ono,
sọgaru l'aba-eze iya
l'imigwe ono achijẹ phẹ;
mbụ l'ọọ ọchì bẹ ọonodujẹ
ezi Nnajiuphu.
- 5 Ọ -nọnyaephọ l'ọ gbanwẹbẹ
iphu pẹfuaru phẹ opẹfẹ
ẹhu-ẹghu;

- l'o gude oke ẹhu-eghu iya
mee gẹ ndzụ rwuta phẹ.
- 6 Oo-sụ phẹ: “Mu gudewaa
ẹka mu mee onye mu
họtaru;
g'ọ bụru eze l'úbvú Zayonu;
mbụ úbvú ono,
mu doberu nsọ ono.”
- 7 Onye ọbu, ọ họtaru ọbu sụ:
“Mu e-wotaephō
ekemu Chipfu tụa jala.
Noo keke Chipfu sụwaru mu;
Oo ngu bụ Nwa mu.
E -shi ntanụ-a bẹ mu
bụakwaa Nna,
nwuru ngu nụ.
- 8 Mu e-woerupho ọha l'ophu
nụ ngu g'ọ bụru
okiphe ngu.
Mu e-woru mgboko l'ophu
nụ ngu g'ọ bụru alị-ihe ngu;
m'ọ bụru l'ị rworu mu iya.
- 9 O bụru mgborígwe bẹ ii-gude
bụru ishi phẹ;
gude iya kua phẹ pyaapyaa
g'ite urwa.”
- 10 Oo ya bụ; unubẹ ndu
bụkwanu eze;
unu kwakwaa ẹnya!
Unubẹ ndu-ikpe ke
mgboko-a; unu ngabekwa
nchị l'ọkwa ono,
aanmaru unu ono!
- 11 Unu gudekwa ndzụ-agugu
wata ejeru Chipfu ozi!
Unu egude ẹhu-anmanma
tee ẹswa!
- 12 Unu phozeta tsutsua Nwa iya
ọbu ọnu l'ọkpa.
A nonyaa ẹhu wata iya eghu
eghu;
o mee g'unu bụru

mkpurupyata lẹ gbororo;
 keḽe ọ kwa nwiphe,
 ha nwanshii bẹ akpatsuje
 iya ẹhu-eghu.
 Ehu-utso bẹ a ọ́ru nù ndu
 gbapfuru iya nù;
 je anọdu iya l'ẹka
 zee ndzụ.

Ebvú-oma 3

Ebvú-oma, Dévidi deru teke ọogbalaru nwa iya Abụsalomu

- 1 Oowaa Chipfu; ndu achi
 mu lẹ njo paakwaru igwerigwe!
 Ndu wulihuru etso mu opfu
 bukwa aguta aguta.
- 2 Ndu epfuru mu nù sù lẹ
 Chileke ta adzọtadu
 mu pakwapho
 igwerigwe.
- 3 Ọlobu Chipfu; ọ kwa ngu bu
 onye egbobutaje mu nù.
 Ọo ngu bu onye emeje;
 l'aakwabẹ mu ùbvù;
 bya aburu ngu anọduje
 ekutse mu.
- 4 Mu woliru olu mu raku
 Chipfu.
 Ọ gbẹ l'ùbvù ono,
 o doberu nsọ ono
 zaa mu ẹnu.
- 5 Mu zẹ-zeta kuru
 mgbenya; kua ya
 teta;
 keḽe ọo Chipfu
 gude ndzụ mu.
- 6 Ụnubuku nemadzụ
 ugbo iri ono,
 kwakachaaru
 nọ-pee mu
 mgburugburu ono

- bẹ mu ta atsukwa
ebvu.
- ⁷ Kwolihurọ Chipfu;
Chileke mu;
jiko dzọo mu rọ!
Chinaa ndu ọhogu
mu ẹka lẹ nchi;
chitsushia phe;
l'i chishia ndu
ejo-iphe eze l'onu.
- ⁸ Ọo gube Chipfu
adzoje nemadzu.
Gonuru onu-oma ngu nẹ ndu
nke ngu.

Ebvú-oma 4

Ebvú-oma, Dévidi deru
nẹ onye-ishi ebvu; g'a
kpọru une ye iya

- ¹ Zaa mu ẹnu mẹ mu raku ngu;
jiko Chileke mu; onye
pfuberekoto.
Ị gbaru mu mkpu teke mu shi
eje iphe-ẹhuka.
Jiko phuaru mu obu-imemini;
nụmaro epfufu,
mu epfu anụ ngu!
- ² ?Bụ teke ole bẹ unubẹ
unwu-eliphe a-ha egude ùbvù,
a kwabẹru mu eme iberezi?
?Bụ teke ole bẹ unu e-yeberu
obu l'iphe, enwedu ishi;
mbụ woru onwunu haaru
iphe, abudu ọkpobe iphe?
- ³ Ọle ọphu unu a-maru bụ lẹ
Chipfu hotawaru ndu
yeru iya obu doberu
onwiya.
Mu -chiku Chipfu bẹ ọozaje
mu ẹnu.

- 4 Èhu -ghuahaa unu eghu;
 unu te ekwekwa
 g'èhu-eghu obu kpataru
 unu eme iphe-èji.
 Unu zèkpoepho nwapyakoo
 l'iphe, unu azeje azè;
 tọ nwèhu ría ya aríri;
 nọ-kirishia.
- 5 Gè ngwèja, unu a-nọdu egwe
 anu Chileke bukwaru
 ngwèja, dù iya ree.
 Unu adakobeje Chipfu.
- 6 Ikpoto nemadzú asuje:
 “?Jiko Chipfu; mebanaaru
 anyi iphe oma.
 Menaa g'iphe dùru anyi lè
 ree!”
- 7 Obenu l'èhu-ùtso ophu i meru;
 o nọdu atso mbèdua
 bè kakwa ophu atsoje
 phè nù;
 mè iphe, èphe meberu
 l'opfu phè mehu shingushingu.
- 8 Mu a-tọkpoepho nwèhu
 zè-zeta kuru mgbènya
 l'èhu-guu;
 kèlè ọọ gùbe Chipfu kpoloko
 emeje gè mu maru l'ọ tọ
 dùdu iphe, sùru mu emebata.

Ebvú-oma 5

Ebvú-oma, Dévidi deru nù onye-ishi ebvu; g'a phuru ototo ye iya

- 1 Jiko Chipfu; ngabènu nchì
 nùma olu mu;
 Jiko gè ude, mu atsu rwua
 ngu rọ l'èhu!
- 2 Gùbe Chileke mu, bù onye
 Eze mu;
 ngabènu nchì nùma mkpu,
 mu echi echiku ngu!

- Noo kẹle ọọ ngu bẹ mu epfu
anụ.
- ³ Gube Chipfu; ọtsu g'ọtsu bẹ
iinumaje olu mu.
Mu ewojeru mkpa mu
dooru ngu giriri; daa
ngaberu ngu ọtsu g'ọtsu.
- ⁴ Chileke; i ti bọdu onye
ẹjo-iphe aduje ree.
Ọphu iikwejedu gẹ ndu eme
ẹjo-ememe nọ-kube
ngu.
- ⁵ Ndu eku onwophe ta adudu
ike apfuru l'iphu ngu.
Iphe, bupoo ndu eme iphe,
adudu ree bẹ dukota
ngu ashị.
- ⁶ Iphe, bupoo ndu anọduje
adzụ ọka bẹ iimeje
g'ephe buru mkpurupyata.
Ndu egbu ọchi; yee ndu ọgho
bẹ gube Chipfu anọduje
akpofu akpofu.
- ⁷ Obenu lẹ mbẹdua a-byaje
l'ulo ngu;
eshinu i yeru mu obu.
Ọ buru ntsumebvu bẹ mu
e-gudeje gha iphu
l'eze-ulo ngu, dọ nsọ
baaru ngu ẹja.
- ⁸ Kpọ-ziaru mu ọzo jiko Chipfu
eshinu i bọ onye
pfuberekoto.
Kpọ-zinaaru mu ọzo;
m'obvu ndu achị mu
lẹ njo.
Mena g'ọzo, icho gẹ mu
shia doo mu ẹnya.
- ⁹ Ọ tọ dudu opfu, shi phe l'onu
mẹ nanu, e gude ẹka.
Obu phe bọ iwashị tukoru
iya sweta.

Ire phẹ bẹ ẹphe egudeje aja
nwibe phẹ ajaja;
obenu l'iphe, nọ phẹ l'ime
obu anọduje eshi
ishi g'ilu, gheru onu.

10 Jiko Chileke; menaa g'iphe-ẹji,
ẹphe eme tukoru phẹ l'ishi!
G'idzu, ẹphe chiru nmakwaa
phẹ g'onyà.
Chishichaa phẹ Chileke;
noo kele ẹphe
kwefunukawaru ngu
ike;
tẹme ẹphe nọdu anọduje
atupya ngu tekenteke.

11 Obenu-a; g'ẹhu-utso bukwaru
kẹ ndu agbabajẹ l'ime
ngu je anọdu
zeeru ndzụ.

G'ẹphe guje ebvu ẹhu-utso
jasu lẹ tuutuutuu lẹ
mìimiimii.

Gbochitenu phẹ Chileke!
G'iphe, bukpoò ndu yeru
ẹpha ngu obu etee ẹswa.

12 Noo kele ọọ gube Chipfu
agojeru onu-oma nọ
ndu pfuberekoto.

Iigudeje l'ọọ l'ẹphe dọ ngu
l'obu gbobuta phẹ.

Ebvú-oma 6

Ebvú-oma, Dévidi deru
nọ onye-ishi ebvu; g'e
gude olu-edede gua ya;
g'a kpọru une ye iya

1 Gube Chipfu; te egudekwa
ẹhu-eghu baaru mu
mba!

Te egudekwa ẹnya,

- ata ngu kpítikpiti hùà
mu àhùhù!
- 2 Phàru mu obu-imemini
jiko Chipfu;
kele mu eyifuwa eyifu.
Mee g'èhu dụ mu ike;
kele ẹhu mu l'ophu
tùko aphùkota mu
kparìkpari.
- 3 Tẹme meji nọdu atọfukwa
mu phọ atọfu.
Sù-a; gùbe Chipfu; ?bùkpoo a
-nọo jasù teke ole
b'ii-gbaru mu mkpu?
- 4 Lwaphutanù azù Chipfu;
bya agbafuta mu gẹ mu
dzuru ndzù. Phùnaaru mu
obu-imemini; dzọ mu rọ!
- 5 Kẹle; onye nwùhuru nù
ta anyataẹkwaru ngu.
?Bù onye a-gbẹ l'alì-maa
ekele ngu ekele?
- 6 Mu tsuakwaru ude jasù ike
bvù mu.
Ènyashi mbọku-mbọku bẹ mu
azeje l'iphe-azẹe mu
kwakọta ẹkwa
mkpùrumkpuru.
Ọphu ọ dọdu mbọku,
a nọghajeru g'ẹnya-mini
ta agba utso l'iphe,
mu azeje azẹe.
- 7 Aphù, tsọru mu nù mewaru;
mu raa ẹkwa aphù
ragaraga.
O mewaru; ọphu mu
aphù-rweẹdu aphù-rwe;
ọ bọru iphe, ndu achì mu
lẹ nọ kparù.
- 8 Unu tọko parù mu haa;
unubẹ ndu ono, eme iphe,
adọdu ree ono;

- kẹ́lẹ́ Chipfú nùmawaru
 olu ẹ́kwa mu.
- ⁹ Chipfú nùmawaru arworwọ́,
 mu rẁọ́ru iya.
 Epfufu, mu epfu anụ́ iya
 rẁuwaru iya nchị.
- ¹⁰ G'ẹ́ kpukwaa ndu ọ́hogu mu
 iphu lẹ́ ntụ;
 gẹ́ meji tọ́fukwa phẹ́.
 G'ẹ́phe tsekwa iphu ẹ́gwegwa
 gude iphere laphu azụ.

Ebvú-oma 7

Ebvú-aphụ́, Dévidi gụru nù
 Chipfú lẹ́ k'iphe, Kushi, bụ́
 oshilọ́kpa Benjiaminu pfuru

- ¹ Gụbe Chipfú, bụ́ Chileke mu;
 ọ́ kwa l'ime ngu bẹ́
 mu gbabarụ́ je ezeeru
 ndzụ́ mu.
 Dzọ́naa mu dzọ́ta l'ẹ́ka iphe,
 bụ́ ndu achị́ mu nụ́;
 jiko nafuta mu rọ́!
- ² Ọ́dumeka bẹ́ ẹ́phe e-gudekwa
 mu labushia nanụ́ nanụ́;
 g'onye agụ́ dzugburu;
 ẹ́be adụ́ onye ọ́zo, mu nweru,
 a-gbaru mu mkpu.
- ³ Gụbe Chipfú, bụ́ Chileke mu;
 a -gụ́fukwa lẹ́-a:
 l'o nweru iphe, apfuduru-oto,
 mu mejeru;
- ⁴ mbụ́ m'ọ́ -bụ́ru l'o nweru
 onye opfu aduduru mu l'iya,
 mu mejeru ẹ́jo-iphe;
 ọ́zoo lẹ́ mu natajeru ndu
 achị́ mu lẹ́ njo iphe k'ẹ́huka;
 lẹ́ bẹ́ adụ́ iphe, kparụ́ iya nụ́;
- ⁵ ọ́o ya bụ́ gẹ́ ndu ọ́hogu mu
 ono chĩa mu gude;

- zowa mu rọ ọtiliti;
 wowaruro ùbvù ono,
 aakwabeje mu ono rwua lẹ ntụ.
 6 Gube Chipfu; kwolihunụ
 l'ehu-eghu!
 Jiko gbeshinu; nọchia ndu ono,
 l'achi mu lẹ njo ono ụzo;
 mbụ ndu ono,
 atụ kpereree abyapfuta
 mu ono.
 Kwolihuro Chipfu; kele ọ
 kwa gubedua turu
 ekemu sụ gẹ ndiphe
 kpeje ikpe, pfuru ọto.
 7 Jiko chikobenu ọha l'ophu
 ono, dzukoberu nụ ono;
 g'ephe gbaa ngu
 mgburugburu.
 Lị nọ-zeta l'aba-eze ngu
 l'ephekerephe.
 8 Ọo gube Chipfu bụ onye
 e-kpe ndu ono ikpe.
 Jiko Chipfu hanarụ mu enge;
 kele mu bụ onye
 pfuberekoto;
 ophu ọ dudu ẹka uta dū
 mu l'ehu.
 9 Gube Chileke, bụ onye
 pfuberekoto;
 gube onye enyochajẹ ime
 obu waa egomunggo;
 jiko menaa g'ẹjo-ememe,
 ndu ẹjo-iphe anọduje
 eme buri bugemu!
 Mee gẹ ndu pfuberekoto
 nguru anguru!
 10 Chileke bụ onye egbobutaje
 mu nụ.
 Ọo yẹbedua adzoje ndu obu
 phẹ guru ìphóró.
 11 Chileke bụ onye ekpeje ikpe,
 pfuru ọto;

bya aburu onye egoshije
oke ehu-eghu iya
mboku-mboku.

- 12 O -lenyaa enya l'izimanu
a-lwa onye ejo-iphe azu;
ofhu o dudu;
be oo-wokwaru ogu-echi
iya baa ababa.

Uta iya be o setaanaru-a ke
kikiki kwaberu ndu
ofu.

- 13 Ejo ngwogu iya ono be o
meakwaru dobe;
bya edoziwaa apfu iya,
o meru o ndu ekegbaa
pfupfupfu.

- 14 Lewaro le ndu ejo-iphe
tsutagbaaru ime iphe-eji.
Epho bewaru phe lezeda ejo
eregede.

O buru ntuphu-ire be
ephe e-mechaa nwua.

- 15 Ephe buru iduma;
bya ebvumia ya ebvumi;
ole o ephebedua
e-mechaa dalahu
l'iduma ofu.

- 16 Eregede, ephe agba
le-mechakwapho
daphutaru phe azu;
bya adakoru phe l'ishi.
Teme iphe-kpanganga,
ephe meru ndu ozo be
a-lwaphutakotaru phe azu.

- 17 Mbèdua a-noduepho ekele
Chipfu ekele lo bu
onye pfuberekoto.

Mu agua ebvu gude tua
onye ono, bu
Okalibe-kakota-shii
onoya epha.

Ebvú-oma 8

Ebvú-oma, Dévidi deru nù
onye-ishi ebvú; g'e gudeje
ngwa ebvú, jíta gù ya

- 1 Gùbe Chipfu, bù Nnajiuphu
 anyi;
 èpha ngu nyíberu anyíbe lè
 mgboko l'ophu.
 Gùbe onye woru òdu-biribiri
 ngu dobe doghaa igwe.
- 2 I mewaru ùnwegirima;
 waa ndu angù era;
 èphe wata ngu aja ajaja;
 m'òbvú ndu òhogu ngu;
 shì nno mee g'ònu
 bùru ndu òhogu ngu ono;
 waa ndu eme g'èphe
 gwata ngu ùgwò
 iphe kpùrukudukuu.
- 3 Teke mu lèru ènya l'igwe
 l'ophu, bù iphe, i gude
 mkpùshi-èka ngu mee;
 mbùkpoo ònwa mè
 kpokpode, bùchaa iphe,
 i meru ememe dobe;
- 4 bè mu asuje: “?Bù gùnu
 bè nemadzù bù; kè
 g'ìiri-vuje iya?
 ?Bù gùnu bè ùnwu-eliphe,
 bù kè g'ìiletajè phè ènya?”
- 5 I meru iya; òphu iphe,
 ùnwu imigwe gude
 sengoo ya
 ahakpòdanu g'ènya-nvò.
 I kpuberu iya
 o-gbu-nwìinwii
 g'okpu-eze; bya akwabè
 iya ùbvù, parù èka.
- 6 I nùru iya ike g'o letakòta
 iphemiphe, i meru
 ememe ènya;

- bya emee g'iphemiphe
 nɔ́dukota iya l'ẹ́ka;
 7 mbú g'atúru; yẹe eghe;
 waa eswi;
 waa anụ-egbudu g'ẹphe
 hakota;
 8 mẹ ẹnu, ephe l'eli;
 waa ẹma, bu lẹ mini;
 mẹwaro iphemiphe,
 bu lẹ mini g'ẹphe ha
 nɔ́dukota iya l'ẹ́ka.
 9 Gube Chipfu,
 bú Nnajiuphu anyi;
 ẹpha ngu nyịberu anyịbe
 lẹ mgboko l'ophu.

Ebvú-oma 9

Ebvú-oma, Dévidi deru nù
 onye-ishi ebvú; g'e gude olu
 ebvú, “Ẹkwa Nwa” gụa ya

- 1 Gube Chipfu; mu e-gude obu
 mu l'ophu ekele ngu
 ekele.
 Mu a-nɔ́du epfukashị
 iphe, dụ biribiri,
 iimeshigbaa.
 2 Ẹhu a-nɔ́du atso mu ụtso;
 mu egude ngu ete ẹswa.
 Mu agụ ebvú etu ngu ẹpha;
 gube
 Ọkalibe-kangokotaru-nụ!
 3 Ndu ọhogu mu tsuphuwaru
 azụ!
 Ẹphe vukotawaru iphe daa;
 buru mkpurupyata
 l'atatiphu ngu!
 4 Noo kẹle i kpewaru ikpe,
 pfuru ọto bya ahaaru
 mu enge.
 I nọ l'aba-eze ngu kpee ikpe,

- pfuru nhamunha.
- 5 I bawaru ohamoha mba;
bya emee ndu ejo-iphe;
ephe buru mkpurupyata.
I mewaru g'epha phe
chihu achihu jasụ
le tuutuutuu le
mimiimii.
- 6 Ndu ohogu mu phe be
nkephe bvwaru.
Ibe phe a-buerupho ochobu
jasuru asuru.
Mkpukpu phe be i vwaru
l'ogbarabvu;
ophu o duedu onye
nyataru iya nu.
- 7 Chipfu a-buru eze jasụ
le tuutuutuu le
mimiimii.
O mewaru aba-eze iya ono
g'o nguru anguru;
k'ophu oo-nodu iya kpee
ikpe.
- 8 Oo-kpe ndu mgboko ikpe,
pfuru oto.
Ikpe, ookpeje apfujeru
nhamunha.
- 9 Ndu eemekpa ehu agbabaje
Chipfu l'eka je ezeeru
ndzu.
Ndu iphe-ehuka byaru
agbabajekwa iya
pho l'eka je edomia
onwophe.
- 10 Iphe, bukpoo ndu maru ngu
nu bu ngu be ephe
dakoberu;
kele gube Chipfu teke
agbadoswee ndu achọ
ngu amaru.
- 11 Unu gwa ebvu gude tua
Chipfu ono, bu eze le

- Zayonu ono epha.
 Unu tɔ̄aru ɔ̄hamoha ɔ̄nu iphe,
 o meru.
- 12 Noo kele yebedua, akpaje
 ishi ɔ̄chi onye e gburu
 egbugbu;
 be nyatakwaru phe nu.
 Ndu iphe-ehuka byaru -chia
 mkpu be ɔ̄ too
 gbajekwa phe nkuchi.
- 13 Gube Chipfu; phuru mu
 obu-imemini!
 Lewaro ge ndu achi mu le njo
 akpabe mu ehu!
 Lofutani mu l'onu-oguzo maa!
- 14 Oo ya bu ge mu anodu
 l'onu-abata Nwada Zayonu
 ono jaa ngu ajaja;
 bya etekwaapho eswa l'i
 dzotaru mu.
- 15 Ohamoha dalahuwaru l'iduma,
 ephe buru nweka phe.
 Ephe jewaru ekoda l'ugbu,
 ephe geru l'onwophe.
- 16 Iphe, e gude maru Chipfu bu
 g'oogudeje ekpe ikpe.
 Ndu ejo-iphe egudeje
 ejo-ememe, ephe eme
 gbaberu onwophe
 onya dalahu.
- 17 Ndu ejo-iphe be aa-chiru ye
 l'ali-maa;
 mbu l'iphe, bukpo oha,
 zoharu Chileke be
 a-lakota l'ali-maa.
- 18 Obenu le ndu adudu g'o
 du phe be ɔ̄ too
 zohajekwa jasuru;
 ophu iphe, ndu ukpa
 ele enya le Chipfu
 e-meru phe
 abyadu ala ke mmanu.

- 19 Gbalihukpòdapho gùbè Chipfu;
 g'ò tò bù nemadzù
 l'agbè ka ngu ike!
 G'e kpee òhamoha ikpe l'iphu
 ngu!
- 20 Chipfu; menaa gè
 ndzù-agugu rwuta phè;
 k'òphu òhamoha ono
 a-maru l'òo nemadzù
 mmanù bẹ èphe bù.

Ebvú-oma 10

- 1 ?Dènu g'ò gude i je apfùru
 ùzenya Chipfu?
 ?Dènu g'ò nwùru i domiru
 onwongu nta-a,
 iphe-èhuka byaru-a?
- 2 Ndu èjo-iphe egudeje eku
 onwophè achì nta ndu
 ùkpa.
 Gè ndu èjo-iphe ono
 nmalahùkwa l'ìdzù,
 èphe chìru dobe!
- 3 Iphe, ndu èjo-iphe egudeje
 aba abaa bù iphe,
 èphe rìru dobe l'obu phè.
 Chileke bẹ èphe anòduje
 epfutoşhi;
 ò bùchiaru ndu iphe
 taa asùjeduru asùru
 bẹ èphe
 anòduje ekutse.
- 4 Ndu èjo-iphe egudeje eku
 onwophè jìka achò
 Chileke;
 òphu èphe arivujedu
 Chileke ililekpòo.
- 5 Òlè iphemiphe, èphe eme
 anòdujeele-a ejehuru phè.
 Ndu achì phè lẹ njo bẹ èphe
 akakputeje l'ènya;

ophu ephe
ahumajedu ikpe ono,
Chipfu e-mechaa
kpee phe ono.

6 Iphe, ephe arije l'obu phe
bu l'ephe buwaa
enwubata enwubata;
l'ephe ta abyadu eje
iphe ehuka.

7 Iphe, ejije phe onu ebushihu
ebushihu bu ephu
iphu;
waa agho ugho waa
emekpa nwibe phe ehụ.

Iphe, ephe akpujeru
l'onu buerupho
eregede yee iphe,
adudu ree.

8 Ephe ewohaje onwophe
l'aguga mkpukpu.
O buru eka ono,
ephe domiru onwophe;
kwaberu ndu a-nmada
phe l'eka ono
be ephe anoduje
gbushia ndu enwedu iphe,
ephe meru.

9 Oo g'oduma edomije onwiya
l'egbudu kwaberu
unwu-anu-a bu g'ephe
edomije onwophe
kwaberu ndu ukpa.

Teke ephe nmataeru phe
pho; ephe akpuru
phe lashia.

10 Ndu nmadaru phe l'eka be
ephe egweje arakabya;
jasu ephe eworu enya
kurwua.

Ephe egudeje okpehu phe
kua ndu ukpa ono
pyaapyaa.

- 11 Èphe arije lẹ Chileke
 zòhakotawaru iphe,
 èphe meru;
 mbù lẹ Chileke ghawarù
 okotazù;
 òphu ò byaèdu aghaba
 ènya l'azù hùma iphe ono,
 èphe meshiru ono.
- 12 Gùbe Chipfu;
 gbalihukpòdapho
 agbalihu!
 Gùbe Chileke; palikpòdapho
 èka ngu apali!
 Ta azòhashinu ndu ono,
 aakpa èhu ono!
- 13 ?Dènu g'ò nwùru ndu
 èjo-iphe anòduje epfutòshi
 Chileke?
 ?Bù gùnu meru iphe,
 èphe anòduje ari lẹ Chileke
 ta adùdu iphe,
 oome phẹ?
- 14 Obenu l'ìitukoje iphemiphe
 hùmakota.
 Ìihumaje ndu eje iphe-èhuka;
 waa ndu agù aphù.
 Òphu ìichijeduru èka ye
 l'iphu ụtapfu.
 Ndu ụtka bù gùbedua bè
 èphe woru ndzù phẹ
 ye l'èka.
 Ndu nna phẹ anòedu bùru
 gùbedua agbajèru phẹ
 mkpu.
- 15 Nyakwonaa ndu èjo-iphe èka;
 mẹ ndu eme èjo-ememe.
 Vòkwaa èjo-iphe, èphe eme
 g'òha. Ba ahakwa mẹ nanù.
- 16 Òo Chipfu bù Eze jasù lẹ
 tuutuutuu lẹ m̀imiimii.
 Ndu òhozo a-chìhu l'alì
 kẹ Chipfu.

- 17 Gùbe Chipfu; iphe,
 ndu dù àgù rworu ngu
 bẹ ị nụmawaru.
 Oo gùbedua emeje g'obu
 nmapfuru phẹ;
 tẹme ị nọdu anụmajẹ olu phẹ.
 18 Haarụ ndu nna phẹ anọedu enge;
 waa ndu eemekpa ẹhu.
 G'ụnwu-eliphe haa phẹ
 akpaya ishi.

Ebvú-oma 11

Ebvú, Dévidi deru nù
 onye-ishi ebvú

- 1 Mu woru onwomu ye Chipfu
 l'ẹka.
 ?Denu g'ọ nwuru unu sụru
 gẹ mu phee ephephe
 g'enu je edomia onwomu
 l'ẹka úbvú dụ?
 2 No kẹle ndu ẹjo-iphe woharu
 onwophe seta apfụ phẹ
 kẹ kịkiki g'ẹphe gbaa
 ndu obu phẹ
 gụru ìphóró.
 3 Eshi ọphu e mebyishiwaru
 itso, gude mkpukpu;
 ?buhunu gụnu b'a sụru
 g'onye-pfuberekoto
 mebaa ọzo?
 4 Chipfu nọkwa l'eze-ulo iya,
 dụ nsọ.
 Ẹka aba-eze Chipfu nọ
 bụkwa l'imigwe.
 Ọ bụru l'ẹka ono bẹ ọonoduje
 ele ẹnya lẹ mgboko.
 Ẹnya iya atuko ụnwu-eliphe
 l'ophu humagbua.
 5 Chipfu enyochajekwa ndu
 pfuberekoto;

- mẹ ndu ẹjo-iphe enyocha.
 Obenu lẹ ndu bụ iphe,
 aduje phẹ ree bụ
 eme ndu ọzo iphe
 kpanganga aduje iya ashi.
 6 Ndu ẹjo-iphe ono bẹ
 oo-mechaa dzeeru
 icheku-ọku yẹ
 ọku-nshiegbe g'igwe
 edzeje mini-a.
 Ọ bụru ẹjo phẹrephere,
 ekpo ọku a-buru
 okiphe phẹ.
 7 Chipfu bụ onye p̄b̄b̄erekoto.
 Ndu eme iphe, p̄f̄uru
 nhamunha aduje
 iya ree.
 Ndu obu phẹ ḡuru ìphóró
 e-mechaa h̄uma
 iphu iya.

Ebvú-oma 12

Ebvú-oma, Dévidi deru
 n̄ onye-ishi ebvú; g'e
 gude olu-edede ḡa ya

- 1 Ḡbe Chipfu; bya agbaa
 mkpu lẹ ndibe ngu
 bv̄akwaru!
 Ọ t̄ ọ̀ d̄ekwa ẹka
 aah̄makwadu onye
 ire-lan̄.
 2 Onyemonye an̄duje adzuru
 nwibe iya ụka;
 gude op̄fu-enwunwu
 eduphushi nwibe phẹ.
 3 Ḡbe Chipfu; menaa g'ẹphe
 ch̄ihu;
 mb̄u ndu ono, enwuru
 nwibe phẹ
 op̄fu-enwunwu ono;

- waa ndu ono, anọduje etu
onwophe oke epha ono.
- 4 Mbụ ndu ono, asuje l'ephe
a-nọdu epfu g'ọ dụ phe;
l'ọ tọ dudu onye sụru
akpọ-buru opfu ye phe l'ọnu.
?Bụkwanu onye aturu phe
iphe, ephe e-pfu?
- 5 Obenu lẹ Chipfu byakwanu
eyeru phe ọnu bya asụ phe:
“O rwuakwaru teke ya
a-byapfuta unu;
kele ndu ukpa be unu
kpatashiwaru ehu;
teme ndu adudu g'ọ dụ phe
gunukawa aphụ unu.
Nta-a be o rwuwaru teke
ya a-gbaru phe mkpu ono,
ephe ele enya iya ono.”
- 6 Iphe, Chipfu pfuru
bụ okpobe opfu.
Opfu iya ono dụ g'okpobe
mkpola-ochaa,
a hụru l'oku-uzu mgbo esaa
g'o gbuchafu egbuchafu.
- 7-8 Ndu ejo-iphe dzuakwaru
ekameka; teme iphe,
unwu-eliphe gharu iphu
buwaru ejo-ememe.
Obenu l'ọo gube Chipfu
anọduje eche anyi.
Ọo ngu eletaje anyi enya
mkpurumkpuru
g'eka ndu ejo-iphe te erwu anyi l'ehu.

Ebvú-oma 13

Ebvú, Dévidi deru nù
onye-ishi ebvu

- 1 Gube Chipfu; ?bụ jasụ teke
ole be ii-zoha-beru mu

- g'i zoharu mu ɔwa-a?
 ?Bú jasú l'ojóje ɔ̀o?
 ?Bú jasú teke ole
 bẹ̀ ighaberu mu azú?
 2 ?Mu a-takpoo nshi jasú teke ole?
 ?Bú je eberu iberu-agma bẹ̀
 aphu e-ji mu obu eswe
 l'enyashi egube ɔwa-a?
 ?Bú teke ole bẹ̀ ndu ohogu
 mu a-tu-beru okoo
 kpua mu?
 3 Lenaa mu enya gube Chipfu,
 bú Chileke mu;
 yenaaru mu onu!
 Mena gẹ̀ mu huma uto;
 a nonyaa mu nwuhu!
 4 K'ophu ndu ohogu mu
 ata asujedu l'ephe
 mekpewaru mu.
 Noo kele ndu achi mu le njo
 bẹ̀ e-tekwa eswa me
 mu daa.
 5 Obenu l'oo n-yemobu ngu bẹ̀
 mu dakoberu.
 Mu ete eswa; kele mu maru
 l'ii-dzota mu.
 6 Mu a-nodu agu ebvu anu
 Chipfu;
 kele o nwubenukaru
 mu enya.

Ebvú-oma 14

Ebvú, Dévidi deru nu
 onye-ishi ebvu

- 1 Ndu eswe anoduje ari l'ime
 obu phe le Chileke
 ta adudu.
 Ephe mebyishiwaru
 onwophe;
 bya emewaa iphe,

Chileke kpòru ashì;
 òphu ò dudu m'onye lanu
 eme iphe, du ree.

- ² Chipfu gbè l'imigwe lee enya
 lè mgboko-a; mbù l'èhu
 unwu-eliphe;
 gè ya maru ?o nweru onye
 kwaru enya?

Mbù g'ò maru ?o nweru onye
 achò yèbe Chileke?

- ³ Òlè g'èphe ha tükowaru haa
 uto jephuhu.

Èphe tükowaru g'èphe ha
 mebyishihukòta.

Ò tò dudu g'ò ka mma l'òo
 onye lanu eme iphe,
 du ree.

- ⁴ Ò dükwa gè ndu ono,
 eme èjo-ememe ono te
 nwedu egomunggo;
 mbù ndu ono, anòduje
 eri ndibe mu g'onye eri nri;
 òphu èphe epfujedu
 anu Chipfu.

- ⁵ Èphe bù ndu ndzu-agugu
 rwutaru;
 obenu lè Chileke nò-kube
 ògbo ndu pfùberekoto.

- ⁶ Òobujeru; ndu ukpa -chìchaa
 idzu; unubè ndu
 èjo-iphe akpòshia ya.

Òlè onye èphe gbabarù l'ime
 iya je anòdu ezeru ndzu
 phè bukwa Chipfu.

- ⁷ Ò dù mu g'è shi lè Zayonu
 bya adzoo ndu Ízurelu.

Jiékpòu e-te èswa; èhu atsòo
 Ízurelu uto mè Chipfu
 dophuepho ndibe iya
 azu l'ònodu phè.

Ebvú-oma 15

Ebvú-oma, Dévidi deru

- 1 Gùbe Chipfu; ?bù onye
e-buru l'ibe ngu?
?Bù onye dù ìdu-agma e-buru l'úbvú
ngu, dù nsò?
- 2 Oo onye enwedú ẹka ọta dù
iya l'ẹhu;
bya abụerupho iphe, pfulu
oto bẹ ọonoduje eme;
mbù onye epfufe ire-lanù,
shi iya l'obu;
- 3 mbù onye ete evujedu
nwibe iya nvu-azụ;
ọphu o mejedu nwibe iya ẹji;
tẹme ọphu opfubyishijedu
nwibe iya epfubyishi.
- 4 Onye akpoje ndu dù Chileke
ẹji ashì.
Obenu ẹ ndu atsù Chileke
ebvu bẹ ọokwabeje úbvú.
Onye abụjeru; o -ribua nte ẹ
ya e-me iphe;
l'o mee iphe ọbu; m'obeta
o jee ebuta iya.
- 5 Onye bù; o -jie nemadzù
ugwo; o too ledú ẹnya
ntụkwase;
ọphu oorijedu uphalazu
l'ishi ndu iswi dù mma.
Onye eme nno bẹ a ta
byakpọdaa enwubata
enwubata jasuru asuru.

Ebvú-oma 16

Ebvú-oma, Dévidi deru

- 1 Gbochite mu gùbe Chileke;
kẹle ọo ngu bẹ mu gbabarù
l'ẹka je ezeeru ndzù.

- 2 Mu sūru Chipfu; “Oo ngu bu
Nnajiuphu nkemu.
Iphe, bu iphe, dū ree, mu
nweru bu ngu bẹ o shi
l'ẹka.”
- 3 A bya lẹ ndu dūru Chileke
nsọ, bu l'eliphe-a;
ọọ ẹphe bu ndu dū akpabiri;
būru phẹ kachaa mu
adū l'obu.
- 4 Ndu anọduje akpọ ephuhuru
agwa bẹ mgburwashị-ẹhu
phẹ anọduepho
aka shii eje.
Mee anụ, shi mu l'ẹka ta
abyadū ebe agwa phẹ
ono l'onu;
ọphu mu abyadū egude
onu mu ọwa-a kpọ-ku phẹ.
- 5 Oo Chipfu bu okiphe,
mu ketarū;
bya abūru iya būwaa mu
mkpakọ lẹ nswikọ;
mbū l'ọo gūbe Chipfu bẹ iphe,
mu a-būru nọ l'ẹka.
- 6 Iphe, e ketarū mu dū ree
dūgharu iya ẹka;
mbū l'okiphe nkemu dūkpoo ree.
- 7 Mu a-nọduje etu Chipfu ẹpha;
mbū onye akpọ-ziru
mu uto.
Oobujeru; o -be l'enyashi;
obu mu eziahaa
mu iphe.
- 8 Mu anọdujeeppo ari kẹ
Chipfu tekenteke.
Tekenteke bẹ ọ nọ
mu l'ẹkutara;
k'ọphu a ta abyadū enwubata
mu enwubata.
- 9 Noo g'o gude ẹhu nọdu
atsọ mu uto.

- Mu nọdu ete ẹswa l'ime obu
mu;
kele ọ tọ dudu iphe,
byaru emebata mu nọ.
¹⁰ Noo kele mu maru l'i tii hadu
mu l'ali-maa.
I tii hadu onye nkengu,
du nsọ g'o rehu
erehu.
¹¹ Obenu l'i goshichiaru mu ọzo
ndzu.
Anọno, mu anọduje l'iphu
ngu tekenteke emeje
g'ẹhu-utso ji mu obu.
Mbụ l'anọno, mu anọduje
l'ekutara ngu e-me
g'ẹhu tsoo mu utso
jasu l'ojejoje.

Ebvú-oma 17

Epfufu, Dévidi
pfuru nọ Chileke

- ¹ Gube Chipfu; ngabẹ nchị!
Nụma arwọrwo, mube onye
pfuberekoto arwo
ngu!
Togbo nchị numa mkpu,
mu echi echiku ngu;
l'i gbobe nchị numa epfufu,
mu epfu anu ngu;
kele ọ tọ budu ugho be
mu agho.
² Jiko byanu ahaaru mu enge!
Byanu elee ya ẹnya;
maru onye iswi du mma!
³ I nyochawaru ime obu mu;
teme i huwa mu ama
l'enyashi;
bya elerwewa mu ẹnya
okpobe elerwe.

Obenu l'ò tò dudu iphe-ẹ̀jì,
ì hùmaru mu l'ẹ̀hu.

Ọnu mu bẹ mu
kwabẹru ẹnya
g'ò tò dudu ẹjo opfu,
e-shi iya nù.

⁴ A -bya l'iphe, nemadzù
emegbabe; bẹ mu
mekwarupho iphe, i pfuru;
buru ubara yeru ndu iwashì.

⁵ Ọ bụ ọkpa, ì tọru bẹ mu
anọduje etso;
ọphu ọ dudu teke ọkpa
chiswafujeru mu.

⁶ Iphe, mu gude epfu anu ngu
Chileke bukwa l'ingajeru
mu nchì.

Gbobenù nchì; nùma olu mu!

⁷ Jiko menaa gẹ mu hùma
n-yemobu ngu ono,
dù biribiri ono;
gùbe onye abujeru;
ndu -gbabarù ngu l'ẹka
je ezeeru ndzù
l'i gude ẹkutara ngu dzọta
phẹ l'ẹka ndu ọhogu phẹ.

⁸ Jìfujeru mu ẹjo-iphe;
ẹgube ono, aajìfuje
iphe-ọnuka g'ò tò rwupya
akpuru ẹnya ono.

Woru mu domia lẹ mkpula
nkpù ngu;

⁹ gẹ ndu ẹjo-iphe ta akpa
mu ẹhu;
mbù ndu ọhogu mu ono,
nọ-pheru mu mgburugburu
eme g'ẹphe
gbua mu ono.

¹⁰ Imemini nemadzù ta
adujedu phẹ;
tẹme ẹphe nọdu egudeje
ọnu eku onwophe.

- 11 Nta-a abujeru; ekameka,
mu shiru; ephe etsophe mu;
nọ-pee mu mgburugburu;
eme g'ephe kwatsua mu.
- 12 Ephe adzɔgabejehaa
g'agu, ɛgu àgú;
ọ nọdu achọ anụ,
ọo-dzu-gbu;
mbụ l'ephe aduje g'ejo agu,
nmakpuru anmakpuru
kwabẹru iphe
e-shita iya iphu.
- 13 Gbalihunụ gụbe Chipfu;
fuaru phẹ!
Mena g'ephe gbushi
ikpere huaru ngu ọnu l'alị!
Gudenụ ogu-echi ngu
dzoo mu l'eka ndu
ejo-iphe!
- 14 Gudenụ ike nkengu nafuta
mu l'eka phẹ;
mbụ l'eka ndu okiphe
nkephe kpajiru l'iphe
ke mgboko-a;
mbụ ndu i meru;
ephe nweru ẹku;
nweru iya k'etsutsu iya;
k'ophu unwu phẹ mẹ
unwu nwanwa phẹ
e-nweru iphe nweru
k'anyinyi.
- 15 Obenu lẹ mbẹdua bẹ e-gude
apfubekoto huma
iphu ngu.
Mu -tehuepho
bẹ ẹhu-utso
e-ji mu obu;
noo kele mu a-huma
ugbugba ngu.

Ebvu-oma 18

Ebvü, Dévidi, bụ
onye-ozì Chipfu deru n'onye-ishi ebvü

Ebvü-a bẹ ọ gụrụ gude kele
Chipfu lẹ mbọku, Chipfu nafutakotaru iya l'ẹka ndu ọhogu iya l'ophu;
kelekele kẹ
Sọlu
(2Sám 22)

- 1 Mu yeru ngu obu Chipfu.
Ọo ngu bụ ike mu.
- 2 Ọo Chipfu bụ
agbara-mkpuma nkemu;
bya aburu
ulo-ezeru-ndzụ mu;
buru onye
agbafutaje mu nụ.
Ọo Chileke mu bụ
agbara-mkpuma,
mu agbabajẹ je edomia
onwomu.
Ọo ya egbobutaje mu g'ọ
tọ dụ iphe, e-me mu nụ.
Ọo buru iya bụ onye egudeje
ọkpehu iya dzọo mu.
Ọo l'ime iya bẹ mu agbabajẹ
je anọdu zeeru ndzụ.
- 3 Ọo Chipfu ono, bụ onye
gbaru g'a jajẹ iya
ajaja ono bẹ mu arakuje;
l'ọ dzọo mu l'ẹka ndu
ọhogu mu.
- 4 Anwụhu shiwaa chie mu
egbirigba l'olu.
Ọla-l'iswi nọdu asọ
gborogboro gẹ mini
asọ-pfuta mu.
- 5 Ẹkpá-oyi alị-maa nwụa mu
kpalaa.
Anwụhu shiwaa woru ọnyà
gbabẹru mu.

- 6 Ọ́le teke mu eje iphe-ẹ́huka ẹ́
 mu rakuru Chipfu.
 Mu rakuru Chileke mu;
 sù g'ọ́ dzọ́o mu.
 Ọ́ gbẹ́ l'eze-ùlọ́ iya nùma olu
 mu.
 Mkpu, mu chiru chiku iya
 rwua ya lẹ́ nchì.
- 7 Noo ya bú; eliphe l'ophu
 tehu kparìkparì;
 nmakọ́ta jìjìjìjì.
 Ọ́kpa úbvú l'ophu
 nmaghukọ́ta anmaghu;
 kele Chileke ẹ́ ẹ́hu egbu egbu.
- 8 Ẹ́nwuru ọ́ku shi iya l'imi
 akpu kẹ́ tùtùtùtù.
 Ọ́ku, shi iya l'ọ́nu afùshi
 tùkoephọ́ iphemiphe
 ekeyashì.
 Icheku-ọ́ku iphe,
 o keyashìru tùko
 ẹ́kameka ata pfupfupfu.
- 9 Ọ́ dojaha akpaminigwe
 kẹ́ tararara; ọ́ búru
 iya alufuta.
 Ọ́chii, gbahuru kẹ́ tsùkiribaa
 nọ́du iya lẹ́ mkpula
 ọ́kpa.
- 10 Ọ́ nọ́du l'eli chierobu phezeta.
 Ọ́ búru lẹ́ òkù phẹ́rephere
 ẹ́ o degeru ezi
 phuphuphu.
- 11 O woru ọ́chii kpuchia onwiya;
 mbù l'urwukpu, mini jiru
 ejiji ẹ́ nọ́-pheru iya
 mgburugburu.
- 12 Urwukpu; waa
 akamini-mkpuma; waa
 icheku-ọ́ku, ata pfupfupfu
 shi l'ogbunwìinwii ya
 agùshihugba.
- 13 No iya; Chipfu gbẹ́

- l'akpaminigwe tụa
egbigwe.
A numa olu onye ono,
bụ Ọkalibe-kakọta-shii
ono;
bya ahuma akamini-mkpuma;
waa icheku-ọku,
ata pfupfupfu.
- 14 Ọ gbaa apfụ iya gude chikaa
ndu ọhogu iya.
Ebemu-igwe bẹ ọ kuru kẹ
phoo.
Ephe zẹkota l'oso gbalachaa.
- 15 Gbẹ Chipfu ziru unme fuu
gbọoru ndu ọhogu
ngu ụja.
Eze Enyimu sọkahu ẹbo;
k'ọphu a humachaa
ọhu-enyimu l'anya;
kpuhachaa ẹka a turu
ọkpa-alị mgboko; a huma.
- 16 Chipfu gbẹ l'imigwe tufu ẹka;
zụ mu gburumu;
gufuta mu l'ogbu-mini.
- 17 Ọ nafutakwaru mu pho l'ẹka
ẹjo ọhogu mu;
mẹ l'ẹka iphe, bụkpoo ndu
mu dụ ashị;
noo kẹle ẹphe kariru mu ẹka.
- 18 Mbọku ono, mu eje iphe-ẹhuka
ono bẹ ẹphe tsoru mu ọgu;
obenu l'ọo Chipfu gbataru
mu ike.
- 19 Ọo yẹbedua kutaru mu dobe
l'ẹka mu nọ tūsarụ ẹhu.
O yeru mu ẹka nafuta mu l'ọgu;
kẹle mu dụ iya l'obu.
- 20 Chipfu buru mu nggo;
kẹle mu bụ onye
pfuberekoto;
mbụ kẹle mu bụ onye iswi
dụ mma.

- 21 Noo kele ọ bụepho ụzo,
 Chipfu toru bẹ mu
 anọduje etso.
 Ọphu mu egudejedu eme
 ẹjo-iphe gbakwataru
 Chileke azu.
- 22 Ekemu Chipfu bẹ mu
 nwubekotaru ẹnya g'ọ ha.
 Teme ọphu mu aghajeduru
 iphe, ọ sụru g'e meje
 okotazu.
- 23 Ọ tọ dukpodaa ẹka uta du
 mu l'ẹhu l'ataphu iya.
 Mu sedekpọerupho onwomu;
 ọphu ọ dudu ẹjo-iphe,
 mu yejeru ẹka.
- 24 Chipfu buru mu nggo;
 kele mu bụ onye pfulerekoto;
 mbụ l'o buru mu nggo;
 kele mu bụ onye iswi
 du mma l'iphu iya.
- 25 Ndu yeru ngu obu bẹ
 iigoshije l'i yeru pẹ obu.
 Ndu dube ree bẹ iidubejeru
 ree.
- 26 Ndu obu pẹ guru ìphóró
 bẹ iidubejeru obu ìphóró.
 Ị nọdu emejeru ndu doberu
 uzo pẹ nggodogo
 nggodogo g'umere
 pẹ gbaru.
- 27 Ndu wozeru onwopẹ
 alị bẹ iidzotaje;
 obenu lẹ ndu eku
 onwopẹ bẹ iiwozeje
 alị l'onwongu.
- 28 Ọo gube Chipfu eyejeru mu
 ọku l'oroku mu.
 Ọo gube Chileke mu emeje
 g'ìphóró duru mu
 l'ẹka ọchii agba.
- 29 Eshinu iyeru mu ẹka bẹ mu

- e-tso ikpoto ndu ojogu ogu.
 Igbulo mkpukpu phe be mu
 e-nyi; eshinu mu le
 Chileke swi.
- 30 Uzo Chileke be ntucha
 adudu m'ilile.
 Opfu Chileke bukota okpobe
 opfu.
 Oogbobutaje ndu gbabarú
 l'ime iya je anodu zee ndzu.
- 31 ?Bu onye buba Okalibe,
 du nu, abudu
 Chipfu kpoloko?
 ?Bu onye buba
 agbara-mkpuma,
 abudu Chileke anyi?
- 32 Oo Chileke emeje g'ike du
 mu.
 O buzu iya meru uzu mu;
 ophu ntucha adudu iya.
- 33 Oomeje ge mu pfu shooshoo
 ge mgbada;
 mbu l'oomeje ge mu
 pfuru pfushia ike
 l'eli ubvu.
- 34 O zuru mu; mu maru
 g'aalwuje ogu;
 k'ophu bu lo to dudu
 m'obeta o buzu apfu,
 e kweru l'igwe;
 mu aduele-a ike gbaa ya.
- 35 Oo gube Chipfu egbobutaje
 mu; shi egube ono
 dzoo mu.
 O buzu ekutara ngu be
 iigudeje gudesia mu.
 Eka iyeru mu ekutseje mu.
- 36 I mesataru uzu mu osa;
 g'okpa te echiswafu mu.
- 37 Mu gude oso chia ndu
 ohogu mu gude;
 ophu mu anmaduru nggu;

- jasu mu mee phe;
 ephe buru mkpurupyata.
 38 Mu chiru phe pyakapyaka;
 k'ophu ephe ta aduedu
 ike gbelibaa ishi ozo.
 Ephe zegbaepho ke manyoo
 le mgboru okpa mu.
 39 Oo ike nkengu be mu gude
 eje ogu.
 Ndu etso mu opfu be i meru;
 ephe gbushiru mu ikpere.
 40 Ndu ohogu mu be i meru;
 ephe ye okpa l'oso.
 I mee; mu toko ndu mu du
 ashị gbushikota.
 41 Ephe chiru mkpu;
 ophu o dudu onye gbaru
 phe mkpu.
 Ephe raku Chipfu;
 ophu o yeduru phe onu.
 42 Mu gweru phe uji mee phe;
 ephe du g'urwuku,
 pherephere zikashiru.
 Mu wushia phe g'epuchi le
 gbororo.
 43 I nafutaru mu l'eka ndu etso
 mu opfu; bya emee;
 mu mu buru ishi ohamoha;
 k'ophu ndu mu eshidu
 maru byaru alwakota
 mu l'eka.
 44 Ephe -numa l'owa-a iphe,
 mu suru g'e mee baa;
 ephe emee ya egwegwa.
 Ndu ohozo nodu
 ephozekotaru mu.
 45 Meji tufukota iphe,
 bu ndu ohozo ono;
 teme ephe nodu eshijegbaa
 l'eka ephe shi wohaa
 onwophe phuru
 yeyeye byapfuta mu.

- 46 Chipfu nọkwa ndzụ;
 unu tua
 agbara-mkpuma
 nkemu ono ẹpha!
 Unu kutsee Chileke;
 l'ọo ya bụ onye adzọje
 mu nụ!
- 47 Ọo Chileke ejeje agwata
 ụgwọ iphe, ndu ọhogu
 mu meru mu.
 O meru; ụnwu-eliphe
 nọdu mu lẹ mkpula.
- 48 Ọonafutaje mu
 l'ẹka ndu ọhogu mu.
 Oowolije mu eli woru
 mu doghaa ndu
 etso mu opfu.
 Ọogbafutaje mu l'ẹka
 ndu emeje nemadzụ
 iphe-kpangangaa.
- 49 Noo g'o gude mu je
 a-pfuru l'iphu ọhamoha
 keke gube Chipfu ekele.
 Mu a-gụ ebvu gude tua
 ngu ẹpha.
- 50 Onye eze, ọ họtaru bẹ
 oomeje g'o mekpee
 l'ọgu.
 N-yemobu iya bẹ
 ọonoduje egoshi onye
 ọ wuru manụ l'ishi,
 bụ Dévidi yẹ oshilọkpa
 iya jasụ lẹ tuutuutuu
 lẹ mịmimii.

Ebvú-oma 19

Ebvú-oma, Dévidi deru
 nụ onye-ishi ebvu

- ¹ Igwe l'ophu atụ ọnu gẹ
 Chileke dụ-be biribiri.

- Akpaminigwe nọdu egoshi
g'oomebe ọna.
- ² Eswe mbọku-mbọku atụ ọnu
iya; ọme ọnyashi nọdu
emeje g'a kabaa ya
amaru.
- ³ A taa nọdu olu phe;
ọphu ọ dudu iphe,
ẹphe epfu, aanụ ẹ nchi;
- ⁴ Obenu l'olu phe tukurọ eliphe
l'ophu ngakọta.
Ozi, ẹphe ezi jerwuchaa ẹka
mgboko беру.
Ọo Chileke kpuru ọlo doberu
enyanwu l'imigwe.
- ⁵ Enyanwu nọdu eshije l'ọlo
iya ọbu kpufuta ẹ nwoke,
luru nwanị k'ọphúú.
Ehu nọdu atso iya ẹ
mkparawa, ike dụ,
l'ẹje atụ ego ọso.
- ⁶ Ọowaje l'akpaminigwe l'ishi
lanụ; o shi l'ishi iya
ono jee jasụ l'ishi
iya ọphuu.
Ọphu ọ dudu iphe, a-sụ
ẹ ya nọ l'ẹka
okpomọku iya te
erwudu iya l'ẹhu.
- ⁷ Ekemu Chipfu dọebe ree.
Oomeje g'obu gụ-zeta
nemadzu.
Omelali, Chipfu doberu ta
angadu anganga.
Oomeje g'onye amazidu iphe
kabaa amaru iphe.
- ⁸ Iphe, Chipfu turu ọkpa iya
pfukwaru nhamunha.
Oomeje g'ẹhu tsọo nemadzu
utso.
Iphe, Chipfu sụru g'e meje
doru rịsaa.

Oomeje nemadzú g'ò
huma-rweta ọ́zo ree.

⁹ Ntsumebvu Chipfu dú ree.

Ọ́o-ńọ́ jasú l'ọ́jejoje.

Iphe, Chipfu tų́ru l'ekemu
bú eviya.

Ọ́ pfúkotarú nhamúnha.

¹⁰ Ọ́ ka mkpọ́la-ododo agú ẹ́gú;
gẹ́ mkpọ́la-ododo ono
aduhabe ree.

Tẹ́me ọ́ tsọ́haa manú-ẹnwu
l'útso; m'ọ́ rwuhaa
ọ́ búru ẹ́bakala-ẹnwu.

¹¹ Ọ́onoduje alọ́ múbẹ́ onye-ọ́zị
ngu ẹ́ka lẹ́ nchị.

Obunggo dúru iya onye
anọ́duje eme iphe,
o pfuru.

¹² Ọ́le ọ́ bú; ?bú onye amájeru
teke ya eme iphe-ẹ́jị?

Jiko sachafúkwa mu iphe-ẹ́jị,
mu meru
ọ́phu mu amadú.

¹³ Yetarú múbẹ́ onye-ọ́zị ngu
ẹ́ka jiko gẹ́ mu te
elekebeje ẹ́nya mee
iphe-ẹ́jị.

Te kwekwa g'iphe-ẹ́jị kapyabeje
mu ẹ́nya.

Ọ́o ya bú gẹ́ mu a-dúbebe ree;
tẹ́me l'a haarú mu enge
lẹ́ mu ta tų́pyajeduru
gúbẹ́ Chipfu.

¹⁴ Jiko Chipfu; g'opfu,
shi mu l'ọ́nu; mẹ́ iphe,
mu arị́ l'ime obu mu dúje
ngu rọ́ ree;
kéle ọ́o ngu bú
agbara-mkpuma mu;
bya abúru onye agbafútaje
mu nù.

Ebvú-oma 20

Ebvú-oma, Dévidi deru
nụ onye-ishi ebvú

- 1 Gẹ Chipfu nùmaro olu ngu
nta-a, iphe-ẹhuka byaru
ngu-a!
Gẹ Chileke kẹ Jiékọpu jiko
gbobutakwa ngu!
- 2 G'o shikwa l'ụlo iya,
dụ nsọ bya agbaaru
ngu mkpu!
G'o shinu lẹ Zayonu bya
agbaaru ngu ọdzeni!
- 3 G'ọ nyatakwa iphemiphe,
ị mịru ẹnya nụ iya!
G'ọ natakwa
ngweja-akpo-ọku,
i gweru nụ iya!
- 4 G'ọ nụkwa ngu iphe,
dụ ngu l'obu!
G'o mekwaa g'iphe,
ị tọberu jee g'ị tọberu iya!
- 5 Ọo ya bụkwanu g'anyi
atụ ọkoo m'anyi numaephọ
l'ẹka nkengu kangoru.
Anyi achi-liaru Chileke
anyi ẹkwa-ọhubama.
Gẹ Chipfu mekwaru ngu
iphemiphe, ị rwọkotaru
iya!
- 6 Nta-a bẹ mu mawaru lẹ
Chipfu dzọtawaru onye nkiya,
a wuru manụ l'ishi.
Ọogbeje l'imigwe,
dụ nsọ ono za iya ẹnu.
Ọ nọdu egudeje ọkphehu iya
mee g'ẹka onye eze
kangoo.
- 7 O nweru ndu achijeru upfu
kwẹe l'ugbo-inya.
O nwekwarupho ndu ọphu

- akpojeru obu ye
l'inya-ogu phẹ.
Obenu l'anyibedua bụ
ẹpha Chipfu, bụ Chileke
anyi bẹ anyi dakoberu.
8 Ẹphebedua vukotawaru abali
dagbua ọchii;
obenu l'anyibedua gbeshiru
pfuru pfushia ike.
9 Jiko Chipfu; menaa g'ẹka
onye eze anyi kangoo!
Nụmaro olu anyi nta-a,
anyi araku ngu-a!

Ebvú-oma 21

Ebvú-oma, Dévidi deru
nụ onye-ishi ebvu

- 1 Gube Chipfu; ẹhu atso eze uto
l'okpehu ngu parụ ẹka.
Lewaro egube eswa,
oote l'i meru; ẹka iya kangoo!
2 I mekpọeru iya pho iphe,
du iya l'obu;
ophu o dudu iphe,
o saru onu su g'i meeru iya,
i ti meduru iya.
3 I gude iphe-oma, nyiberu
anyibe gba iya ndzuta;
bya eworu okpu-eze,
e meru l'okpobe
mkpola-ododo kpube
iya l'ishi.
4 O rworu ngu ndzu;
i nwekwa iya ya pho;
mbu mee g'eswe ndzu iya
buru ojeje.
5 Emekpe ono, i meru;
o mekpee ono meru;
a ndu akwabẹ iya ubvu,
parụ ẹka apaa.

- I meru; ọ dọ akpabiri;
egbu nwịinwii.
- ⁶ Mbụ-a; l'ị gowaru iya
onu-oma ojejeje;
bya emee g'ẹhu tsoje iya ụtso;
noo kele ị nọ swiru iya.
- ⁷ Eshinu eze dakoberu Chipfu;
tẹme Okalibe-kakota-shii
yee ya obu bẹ a ta
abyakwa enwubata iya
enwubata.
- ⁸ Eka ngu a-kpachaaaru ndu
ohogu ngu g'ẹphe hakota.
Ndu ị dọ ashị bẹ ii-gude
ẹkutara ngu zụ pfụurii.
- ⁹ Teke ii-me g'a hụma ngu
bẹ ii-hụ phẹ l'oku,
enwu phoophoophoo;
mbụ lẹ Chipfu
a-tukoshi phẹ oke
ẹhu-eghu iya;
gude oku tsupyashia phẹ.
- ¹⁰ Ii-mebyishi awa phẹ lẹ
mgboko-a l'ophu;
mekwaaphọ g'unwu phẹ
chihu lẹ mgboko-a.
- ¹¹ Ephe a-nọdu achikpooru
ngu ejọ idzu;
gbachaaaru ngu kẹ njo;
ọle ọ tọ dudu
ophu e-nweru ishi.
- ¹² Kele ii-me g'ẹphe ye okpa l'oso;
m'ị setaephọ
apfụ ngu kẹ
kikiki g'ị gbaa phẹ.
- ¹³ Gube Chipfu; g'e kutsee ngu
l'okpehu parụ ngu ẹka.
Anyịbedua a-nọdu agụ ebvu
etu ngu ẹpha l'ike
dunukaru ngu.

Ebvú-oma 22

Ebvú-oma, Dévidi deru nù
 onye-ishi ebvú; g'e gude olu,
 "Ele Nchi-abòhu" guà ya

- 1 Chileke mu! Chileke mu!
 ?Bù gùnu bè o gude ì haa mu
 nkinyi mu?
 ?Bù gùnu meru g'o gude ì haa
 mu adzòta je anòdu mu
 úzenya?
 ?I je anòdu g'ì tì nùma ude,
 mu atsù?
- 2 Gùbe Chileke mu;
 eswe l'enyashi bè mu
 arakuje ngu;
 ì tìi zadù mu ẹnu; obenu
 lẹ mu ta anọkirishijedu.
- 3 Ọlẹ ì dúnàa nsọ g'ì dù;
 mbù gùbe onye eze ndu
 Ízurẹlu anọduje etu ẹpha.
- 4 Ọo ngu bè nna anyi phẹ
 dakoberu.
 Ẹphe dakoberu ngu;
 ì nafùta phẹ.
- 5 Ẹphe rakuru ngu; ì dzọo phẹ.
 Ẹphe dakobe ngu;
 ọphu i kpuduru phẹ
 iphu lẹ ntù.
- 6 Obenu lẹ mbẹdua bù
 mgbashiride;
 mu ta abùdu nemadzù.
 Mu bù onye ụnwu-eliphe
 emeje iphe-iphere;
 bya abùru onye adùdu iphe,
 ndiphe gùberu iya.
- 7 Iphe, bụkpoo ndu ele mu
 ẹnya achì mu ọchi;
 aphùru mu ẹgbonu;
 bya ekweru mu une; sù:
- 8 "Ọ kwa l'ọ sùru l'ọo Chipfu
 bè ya boru mkpa iya.

- Ngwa; gẹ Chipfu obu
nafutanu iya!
G'ọ gbafutanu iya;
eshinu ọ sūru lẹ ya dū
Chipfu l'obu.”
- ⁹ Ọle ọ kwa ngu-a kufutaru
mu l'ephō ne mu.
Ọ buri ngu meru; mu
dakobe ngu; e -shiro
teke mu angukwadu ẹra.
- ¹⁰ A nwuru mu bya ekuru
mu ye ngu l'eka.
E -shi teke mu nọ l'ephō ne
mu bẹ i buhawaa Chileke mu.
- ¹¹ Ba nọdukwa mu ụzenya;
kele iphe-ẹhuka nọkwa mu
phakuu;
ọphu mu enwekwa onye
gbaru mu mkpu.
- ¹² Oke-eswi, dū igwerigwe
nọ-pheru mu anọ-pee;
mbụ lẹ obobena ndu
Beshanu gbaru mu
mgburugburu.
- ¹³ Ẹphe sagbaaru ọnu galaba
eje abyapfuta mu g'oduma,
l'agbọ ụja, ejepfu anụ,
oo-gbu; taa.
- ¹⁴ A wushiru mu gẹ mini.
Iphe, bụ ọkpu, nọ mu
l'ẹhu gbughashihu.
Nta-a bẹ obu mu dūwaa
g'ụnwù.
Ọ nọwa mu l'ime zashihu
azashihu.
- ¹⁵ Ike bvūwaru mu;
ọphu ụvohu aduhedu
mu m'ilile.
Ire nyakūwaru mu l'akpo.
I woru mu gwophua
l'urwuku gẹ mu nọdu
nwūhu.

- 16 Nkúta nọ-phewaru mu
mgburugburu.
Ikpotó ndu eme ejó-ememe
gbaphewaa mu
mgburugburu;
kpọ-fushia mu ẹka yẹe
ọkpa.
- 17 Nta-a bẹ ẹgara agúwa
mu ọgu.
Ndiphe túkowa chíru ẹnya
dzee mu ele mu kẹ
phoriphori.
- 18 Ẹphe kee uwe mu l'ẹhu l'ẹhu;
o be l'ophu mu eyeje l'ime ẹhu;
ẹphe tụa ido g'ẹphe maru
onye a-chíta iya nù.
- 19 Jiko gùbe Chipfu;
ba nọdukwa mu ụzenya!
Gùbe mkpakọ ike mu;
bya ẹgwegwa bya
agbaarụ mu mkpu!
- 20 Gbafuta ndzụ mu g'e te
gude ogu-echi phua mu!
Gbafutaro mkpakọ iphe ono,
mu nweru ono, bú ndzụ mu;
gẹ nkúta ta takashị iya!
- 21 Jiko dzọtanu mu l'onu
oduma;
waa lẹ mgbaka mpu atsụ.
Eshinu ị zawaru mu ẹnu;
- 22 bẹ mu a-ra ẹpha ngu arara
g'ụnwunna mu phẹ
nụma-dzuru.
Mu anọdu l'edzudzu-ọha jaa
ngu ajaja.
- 23 Unubẹ ndu atsụ Chipfu ebvu;
unu jaa ya ajaja!
Iphe, bụkpoo g'unu ha bụru
oshilọkpa Jiékpọ;
unu kwabeje iya ùbvù!
Unubẹ oshilọkpa Ízurẹlu
l'ophu; unu bajeru iya ẹja!

- 24 Kẹ́lẹ́ onye iphe-ẹ́huka byaru
 b'ẹ́ o too lejedu
 olegbulẹ́nya;
 mbụ́ l'ọ́ tọ́o gbadojedu
 onye eje iphe-ẹ́huka;
 ọ́phu ọ́ ghajẹ́duru
 iya azụ.
 Ọ́onumaje-chia olu, o gude
 chiku iya lẹ́ mkpu.
- 25 Mu a-nọ́du l'edzudzu-ọ́ha jaa
 ngu ajaja iphe, i meru mu.
 Ọ́ bụ́ru l'iphu ndu atsụ ngu
 ebvú bẹ́ mu a-nọ́du
 mekọ́ta iphe, mu riburu
 angụ ememe.
- 26 Ndu ụ́kpá bẹ́ ẹ́pho e-ji.
 Ndu achọ́ Chipfu ajaa
 ya ajaja.
 “Gẹ́ ndzụ́ unu bụ́ru ojejoje.”
- 27 Ụ́nwu-eliphe l'ophu
 e-mechaa nyata iphe,
 nwụ́ru nụ.
 Ẹ́phe adakọ́be lwapfuta
 Chipfu.
 Mbụ́-a; iphe, bụ́kota ipfu,
 nọ́kota l'ọ́hamoha
 bẹ́ e-mechaa bya
 abakọ́taru iya ẹ́ja.
- 28 Kẹ́lẹ́ iphe, bụ́kotakpoo
 alị́-eze ndiphe l'ophu
 bụ́kota kẹ́ Chipfu;
 tẹ́me ọ́ bụ́ru iya achị́kota
 ọ́hamoha.
- 29 Iphe, bụ́kpoo ndu nweru iphe
 l'eliphe-a bẹ́ e-mechaa bọ́oru
 iya ọ́bo-iphe; bakwaarụ́
 iya phọ́ ẹ́ja;
 tẹ́me iphe, bụ́kotakpoo
 ndu e-mechaa bụ́ru ẹ́ja bẹ́
 e-mechakwaphọ́ gbua
 ikpere l'atatiphu iya;
 mbụ́ ndu ta adụ́du ike edobe

onwophe ndzu.

³⁰ Ọgbo, nọ l'iphu e-jeru iya ozi.

Ọgbo, a-bya nù bẹ aa-kọru
kẹ Nnajiuphu.

³¹ Aa-rarụ iya ndu e teke

anwụkpodanu anwunwu

lẹ Nnajiuphu bụ onye

pfuberekoto;

mbụ l'ọo yẹbedua meru iya.

Ebvú-oma 23

Ebvú-oma, Dévidi deru

¹ Chipfu eche mu g'onye eche

aturu;

ọphu ọ ụkpodaa iphe,

ụko iya bya aduru mu.

² Oomeje gẹ mu zẹe tuta unme

l'eka irwu ẹswa ụ.

Ọ nọdu eduje mu eje l'aguga

mini, dọru nyimunyimu.

³ Oomeje g'obu gụ-zeta mu.

Ọ bụru ụzo, pfuru ọto bẹ

oodujeru mu shia g'ee-shi

g'ẹpha iya apfuru.

⁴ Obetakpọo ọ bụru ụzo,

ụ lẹ nsuda, gbahuru

tsukiribaa bẹ mu eshi

ọ tọ ụdu ẹjo-iphe,

mu atsu ebvu iya;

kẹle ị nọ swiru mu eswiru.

Mgboro mẹ oshi-mpaleka

ngu anọduje adu mu obu.

⁵ Iigweshijeru mu nri gẹ

mu ria l'iphu ndu achi

mu lẹ njo.

Ị nọdu eteje mu manụ,

eshi mkpọ l'ishi g'eemeje

onye a kwaru ẹbyaa.

Okoro mu bẹ iimeje;

l'ọ ji pyimu pyimu

ebushihu ebushihu.
 6 Ọ búepho k'oma waa
 n-yemobu Chipfu a-nọdu
 etso mu jasukpoo gẹ mu
 a-nọ-beru.
 Mu ebuerupho l'ulo Chipfu
 jasuwaruroya.

Ebvú-oma 24

Ebvú-oma, Dévidi deru

- 1 Mgboko; yẹ iphemiphe,
 nọ iya nù búkọta kẹ Chipfu;
 mbù eliphe-a l'ophu;
 mẹkpoo ndu bu iya nù;
- 2 kẹlẹ ọọ l'eli eze-ẹnyimu
 bẹ ọ tọru ọkpa iya;
 bya emee ya;
 ọ nguru anguru l'eli ẹnyimu
 ime-alì.
- 3 ?Bù onye a-dù ike nyihu
 úbvú Chipfu?
 ?Bù onye a-dù ike pfuru
 l'ẹka o doberu nsọ?
- 4 Ọọ onye ọbochi-ẹka iya labọ
 adudu iphe-ẹjì, dù iya nù;
 tẹme obu iya gụa ìphóró;
 onye te ewoduru obu iya
 ziberu iphe, bù ụgho;
 tẹme ọphu ọokpapyabejedu
 iphe, o meru gụa ẹnwa.
- 5 Onye ono bẹ Chipfu a-gọru
 ọnu-oma nù;
 tẹme Chileke ono, bù onye
 adzoje iya nù ono ahaaru
 iya enge.
- 6 Noo g'ogbo, achọ ngu nù
 aduje bù onoya;
 mbù ndu achọ g'ephe hùma
 iphu gùbe Chileke kẹ Jíékọpu.
- 7 Unu gùhashia ọnu-abata

- ono g'o gheru onu!
 Unu gùhashia mgbo ndiche
 ono;
 k'ophu eze akpabiri a-bata.
 8 ?Bù onye bụkpoo eze
 akpabiri obu?
 Oo Chipfu, bu onye nwe
 ike yee okpahu;
 mbu Chipfu onye ejeje ugu
 lwu-kpee.
 9 Unu gùhashia onu-abata
 ono g'o gheru onu!
 Unu gùhashia mgbo ndiche ono;
 k'ophu eze akpabiri a-bata.
 10 ?Bù onye bụkpoo eze akpabiri
 ono?
 Oo Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike
 bu eze akpabiri obu.

Ebvú-oma 25

Ebvú, Dévidi deru

- 1 Oo gube Chipfu be mu gude
 obu mu g'o ha epfu anu.
 2 O buru gube Chileke mu be
 mu dakoberu.
 Te kwekwa g'e kpua mu iphu
 le nu;
 ophu i kwekwa ge ndu ohogu
 mu turu okoo kpua mu.
 3 O to dukpoda onye enya du
 l'eka i no, e kpujeru
 iphu le nu.
 Obenu le ndu eme umere,
 agbaduru phe nu;
 ebe adu iphe, kparu iya nu
 be ee-kpu iphu le nu.
 4 Jiko Chipfu; goshinu mu
 gbororo ngu;
 menaa g'uzo ngu doo mu
 enya ree!

- 5 Goshi mu ọ́zo, mu e-shije
 eme ọkpobe opfu ngu;
 l'i zia mu iphe l'onwongu;
 kele ọ́ ngu bú Chileke,
 l'adzọje mu nù.
 Ọ́ búru l'ẹ́ka ị́ nọ́ bẹ́ ẹ́nya mu
 aduje mbọ́ku-mbọ́ku.
- 6 Gúbe Chipfu; jiko nyatakwa
 obu-imemini;
 yẹe n-yemobu ngu;
 kele ẹ́phe shi l'ọjejeje.
- 7 Ta nyatakwa iphe-ẹ́jì,
 mu meshiru l'okorọ́bya;
 ọ́phu ị́ nyatakwa lẹ́ mu
 shi kwefuru ngu ike.
 Gude kele i yeru mu obu
 nyata mu rọ́;
 kele ị́ dọ́ ree Chipfu.
- 8 Chipfu dọ́ ree bya abúru
 onye obu iya gúru ị́phóró.
 Ọ́ búru iphe ono meru g'ọ́
 gude ọ́ nọ́du ezije
 ndu iphe-ẹ́jì ọ́zo iya ono.
- 9 Ndu wozeru onwophẹ́ alị́
 l'iphu iya bẹ́ ọ́onoduje
 edu g'ẹ́phe mee iphe,
 pfúru nhamúnha.
 Ọ́ nọ́du anọ́duje ezi phẹ́ ọ́zo
 iya.
- 10 Ndu eme iphe, dọ́
 l'ogbandzu Chipfu;
 bya eme iphe, ọ́ sọ́ru g'e
 meje
 bẹ́ Chipfu egoshije lẹ́ ya
 yeru obu; bya abúru
 o-me-g'ọ́-pfuru;
 mbú ndu edobeje iphe,
 ọ́gbandzu ẹ́phe l'iya pfuru.
- 11 A makwarú-a l'ẹ́jo-iphe,
 mu meshiru ngu parú ẹ́ka.
 Ọ́lobu Chipfu; jiko gúaru
 mu rọ́ nvú g'ẹ́pha

- ngu apfúru.
 12 ?Bú onye búkpoo onye atsu
 Chipfu ebvu?
 Onye ono bẹ ọo-kpọ-ziru ọzo,
 gbaru iya l'eshishi.
 13 Onye ono bẹ iphe a-nọdu
 aduru lẹ ree
 mkpúrumpkuru.
 Ọ búru oshilọkpa iya
 e-nweru alị ono.
 14 Ndu Chipfu kpọru obu yeru
 bú ndu atsu iya ebvu.
 Ọ búru ndu ono bẹ oomeje
 g'ẹphe maru ọgbandzu
 ẹphe l'iya.
 15 Ẹnya mu búephọ lẹ Chipfu
 bẹ ọoduje;
 kẹle ọ búe ya phọ kpoloko
 bú onye a-dụ ike zọfu
 mu l'ọnyà.
 16 Ghanaaru mu iphu;
 phụnaaru mu obu-imemini;
 kẹle mu nọ nkinyi mu;
 aphụ tsọkwaru mu phọ.
 17 Iphe, egburwashị mu ẹhu
 paakwaru igwerigwe.
 Byanụ ekufuta mu l'iphe-ẹhuka
 mu ono!
 18 Lenaa ẹnya l'aphụ ono, byaru
 mu nụ ono; yẹ ẹjo ọnodu,
 mu nọ.
 Gụkotanuru mu nvụ l'iphe-ẹji,
 mu meru g'ọ ha!
 19 Lewarọ gẹ ndu ọhogu mu
 habe igwe!
 Lewarọ ẹnya hụma gẹ mu
 dụ-be phẹ ashị kparụ!
 20 Chenu ndzụ mu nche;
 jiko nafuta mu rọ;
 g'e te kpu mu iphu lẹ ntụ;
 kẹle ọo l'ime ngu bẹ mu nọ;
 ezeru ndzụ.

- 21 G'iphe, a-nòdu adzọ mu nù
 bụru kẹle mu bụ onye ụta
 adụdu l'ẹhu;
 bya aburu onye obu gụru
 ìphóró;
 eshinu ọ bụ l'ẹka ì nọ
 bẹ ẹnya mu dụ.
- 22 Jiko Chileke; gbafutanu
 ndu Ízurelu l'iphe-ẹhuka,
 ẹphe ejekọta g'ọ ha!

Ebvú-oma 26

Ebvú, Dévidi deru

- 1 Haarú mu enge gube Chipfu;
 kẹle ọ tọ dudu ẹka ụta dụ
 lẹ ndzụ mu.
 Ọo ngu bẹ mu dakoberu
 Chipfu;
 ọphu ọ dudu teke mu
 ngajeru anganga.
- 2 Hụnaa mu ama Chipfu!
 Nyochana mu enyocha!
 Lerwenaa ẹnya elerwe
 l'ime obu mu waa
 l'egomunggo mu.
- 3 Kẹle ọo obu, i yeru mu
 anọduje akpọ-ziru mu
 ụzo tekenteke;
 tẹme mu nọdu emeje iphe,
 i pfuru.
- 4 Mu lẹ ndu ẹregede ta
 anọgbajekwa;
 ọphu mu lẹ ndu bụ
 tuko-l'ẹhu-atuko-l'obu
 aswịdu ọswi.
- 5 Ndzukọ ndu anọduje eme
 ẹjo-ememe bẹ mu
 akpọ-yiru ukuvu;
 ọphu mu lẹ ndu ẹjo-iphe
 anọgbajedu.

- 6 Mu akwoje ẹka gude goshi
l'iswi dọ mu mma.
Mu abya ejephe ọru-ngweja
gube Chipfu mgburugburu;
- 7 akwa ẹvu; etu ngu ẹpha;
epfukashi k'iphe, dọ biribiri,
jịnoduje eme.
- 8 Ụlo gube Chipfu bẹ mu yeru
obu;
mbụ ẹka o-gbu-nwịinwii
ngu dọ.
- 9 Ba sakobekwa mu lẹ
ndu iphe-ẹji ọ-sa-mpfụ;
ọphu i dobekwa mu lẹ ndu
egbu ọchi l'oshi lanu;
- 10 mbụ ndu bụepho iphe-ẹji
bẹ ẹphe maru ememe;
bya aburu eri ụphalazu bụ
iphe, doru phe ẹnya.
- 11 Obenu lẹ ndzụ nkemu bẹ
uta ta adudu m'ilile.
Ọo ya bụ; phunaaru mu
obu-imemini; gbafuta
mu rọ!
- 12 Mu pfuru l'ẹka ọkpa rwuru
mu alị.
Mu je l'anodu l'edzudzu-ọha
tua Chipfu ẹpha.

Ebvú-oma 27

Ebvú, Dévidi deru

- 1 Ọo Chipfu bụ ìphóró, duru
mu nụ bya aburu onye
adzoje mu nụ.
?Bụ onye bẹ mu atsukwanu
ebvu ọzo?
Ọo Chipfu bụ
ulo-ezeru-ndzụ mu.
?Bụ onye bẹ ndzụ iya a-nodu
agubaa mu ọzo?

- 2 Teke ndu eme ẹjo-ememe;
mbù ndu achi mu lẹ njo;
waa ndu ọhogu mu tũru
kpereree byapfuta mu
g'ẹphe vĩa anũ mu avũvu;
ẹphe evukota abali dagbua
ọchii.
- 3 Obetakpọo ndu ojogu
nọ-pee mu mgburugburu;
bẹ obu te etedu mu etete.
Mbù; o betakpọo nũ ndu
ọhogu mu wulihu tsoo
mu ọgu;
mu adakobeẹle-a Chipfu.
- 4 Ọo iphe lanũ bẹ mu arwọ Chipfu;
ọ bũru iphe ono bẹ mu achi.
Iphe obu bũ gẹ mu nọdu
l'ulo Chipfu jasũ lẹ gẹ mu
a-nọberu lẹ mgboko-a;
gẹ mu nọdukpoephọ
egbu igo l'ọ-du-úbvú Chipfu;
tẹme mu anọdukwapọ
l'eze-ulo Chipfu kpatajẹ
iya ishi iphe.
- 5 Kẹle mbọku, ẹjo-iphe
byaru mu bẹ oo-dobe mu
l'ẹka ọ nọ;
l'ọ domia mu l'ime m̀kp̀ù-ẹkwa
iya; bya eworu mu pfube
ephekerephe l'eli mkpuma.
- 6 Ọo ya bũ; mu esengoo ndu
ọhogu mu, nọ-pheru mu
mgburugburu.
Mu anọdu l'ulo-ẹkwa
Chileke tũa oko gude
gwaa Chipfu; gũa ebvu;
kũa nkwa gude tua ya ẹpha.
- 7 Jiko Chipfu; nũmanu olu
mu mẹ mu raku ngu!
Phũnaaru mu obu-imemini;
zanũ mu ẹnu!
- 8 Iphe, obu mu pfuru mu

- bụ gẹ mu chọ iphu ngu.
 Ọ bụru iphu gùbe Chipfu
 ono bẹ mu achora.
- 9 Ta aghakwaru mu azu;
 ọphu i gudekwa ẹhu-eghu
 ngu nwufu mube
 onye-ozu ngu;
 keke ọ buekwa ngu pho
 bụ onye shi eshinu
 yetaru mu ẹka.
- Ta ajikakwa mu;
 ọphu i gwobekwa mu;
 gube Chileke, bụ onye
 adzoje mu nù!
- 10 Nna mu yee ne mu
 -gbadokpo mu nù;
 bẹ Chipfu e-letale mu-a ẹnya.
- 11 Zia mu ọzo ngu; jiko Chipfu!
 Dunaa mu shia ọzo, pfulu
 nhamunha m'obvu ndu
 akpa mu ẹhu.
- 12 Ta ahakwa mu gẹ ndu
 achị mu lẹ njo mee mu g'ọ
 dụ phe; keke ndu agba
 mu ẹjo-ekebe wulihuru
 ebo mu ibo; anmaru
 mu onwu ẹhuka ẹhuka.
- 13 Obenu l'iphe, mu chiru
 upfu kwẹe bụ lẹ mu
 a-nodu ndzu huma iphe,
 dụ ree, shi Chipfu l'ẹka.
- 14 Nodu kwaberu Chipfu!
 Shihukpoephō ike;
 gude ẹka l'obu;
 kwaberu Chipfu.

Ebvú-oma 28

Ebvú, Dévidi deru

- 1 Ọo ngu bẹ mu araku Chipfu,
 bụ oke mkpuma nkemu.

- Ba gbakwa mu nkúchi;
 kéle í -nókírishia bẹ mu lẹ
 ndu ẹja taru a-búkwaru
 iphe lanu.
- ² Nụmaro mkpu, mu echiku
 ngu g'i yeru mu ẹka;
 gẹ mu chiliru ẹka mabẹ
 l'uzo ẹka-kakọta-adu-nso
 ngu ono.
- ³ Ba tųkọkwa mu lẹ ndu
 ẹjo-iphe kputa kpufu;
 mbu ndu anọduje eme iphe,
 adudu ree;
 ndu anọduje epfuru
 nemadzu ibe phe opfu
 emereme l'eli onu;
 obenu l'iphe, du phe l'obu
 bu mgbashi.
- ⁴ Pfuẹ phe ugwo iphe, ẹphe
 meru;
 mẹ ugwo ẹjo-ememe,
 ẹphe megbabẹru.
 Pfuẹ phe ugwo iphe,
 ẹphe gude ẹka phe meta;
 l'i wota iphe, gbaru phe
 nu wophutaru phe azu.
- ⁵ Eshinu o dudu iphe,
 ẹphe guberu ozi, Chipfu
 jeru; mbu iphe, Chipfu
 gude ẹka iya mee l'onwiya;
 bẹ oo-gude ẹka iya
 dojashia phe adoјashi;
 ophu o byadu
 agbakwabaa phe agbakwa.
- ⁶ Unu tua Chipfu ẹpha;
 kéle o nųmaru mkpu,
 mu chikuru iya su g'o
 phuru mu
 obu-imemini.
- ⁷ Oo Chipfu bu ike mu;
 bya aburu onye egbobutaje
 mu nu.

- Ọ búru iya bẹ mu dakoberu;
 ọ nọdu eyeru mu ẹka.
 Mu anọduje ete ẹswa
 l'ime obu mu.
 Mu a-gụ ebvu gude kele
 iya ekele.
 8 Ọo Chipfu bụ ike ndu nkiya;
 bya aburu ọlo-ezeru-ndzụ
 onye o teru manụ l'ishi.
 9 Dzọtanu ndibe ngu;
 gónuru ọnu-oma
 nụ ndu bụ
 okiphe ngu!
 Chejenu phẹ nche g'onye
 eche aturu;
 l'i heru phẹ eheru jasụ
 l'ojejeje!

Ebvú-oma 29

Ebvú-oma, Dévidi deru

- 1 Unubẹ ụnwu imigwe;
 unu kwabẹ
 Chipfu ùbvù!
 Unu pfua g'ọkphehu iya
 habe shii!
 2 Unu kwabẹ Chipfu ùbvù,
 gbaru ẹpha iya!
 Unu baarụ Chipfu ẹja;
 mbụ onye dụ nsọ bya
 adụ akpabiri.
 3 Olu Chipfu tukuru
 eze-ẹnyimu ngakọta.
 Ọ búru Chileke ono,
 dụ akpabiri ono atụ
 egbigwe;
 mbụ lẹ Chipfu atụ egbigwe
 l'eli eze-ẹnyimu.
 4 Olu Chipfu dụkwa ọkphehu;
 mbụ l'olu
 Chipfu anọduje

ada kpaa kpaa.

⁵ Olu Chipfu agbawashije
oshi sida; mbụ lẹ Chipfu
agbajashije oshi sida,
pfugbaaru l'úbvú úbvú
Lébanonu.

⁶ Oomeje g'úbvú úbvú
Lébanonu nmahụ
jiiijiii gẹ nweswi, apfụ
kẹ shooshoo.

Ọ nọdu emeje
úbvú Siriyonu;
g'ọ nma pfula pfula
gẹ nwa atsu, apfụ ntụ.

⁷ Olu Chipfu akuje
g'ebemu-igwe.

⁸ Olu Chipfu anmajẹ echiegu
jiiijiii;
mbụ lẹ Chipfu anmajẹ
echiegu Kadeshi jiiijiii.

⁹ Olu Chipfu anmajẹ
achị yigayiga.
Ọjishije ekwo l'oswa;
mee ya;
l'o gheru karaphongu.
Onyemonye, nọ l'ime
eze-ulo iya a-nọdu epfu;
sụ: “Chileke dukwa
biribiri!”

¹⁰ Chipfu sụgaru l'aba-eze
iya; utso nọdu iya lẹ
mkpula;
tẹme o je a-buru eze
jasụ l'ojejoje.

¹¹ Chipfu emeje g'ike
dụ ndibe
iya.

Chipfu agojeru onu-oma
nchị-adu-doo nù ndibe
iya.

Ebvú-oma 30

Ebvú-oma, Dévidi deru

A gúru iya gude woru
eze-ulo Chileke ye Chileke
l'eka

- 1 Mu a-nodu ekutse gube
Chipfu;
kele i nalitaru mu lofuta
mu l'ime nsu;
ophu i kwedu ge ndu ohogu
mu teru eswa kpua mu.
- 2 Gube Chipfu, bu Chileke mu;
mu rakuru ngu g'i
yeru mu eka.
I bya emee; ehu du mu ike.
- 3 Su-a; gube Chipfu;
o ngu lo-litaru mu
lofuta mu l'ime ali-maa.
I mee ge mu ta abu onye
eja taru.
- 4 Unu gu a ebvu gude tua
Chipfu epha;
unube ndu duru iya
nsu!
Unu kele iya ekele;
l'epha iya du nsu!
- 5 Kele ehu te egjuhedu iya
eghu noo odu.
Obenu l'obu-omaa ya anoduje
jasu teke onye onoya
l'a-no-beru.
Enya-mini bu-a l'enyashi be
aakwashije iya;
o -be l'utsu; ebvu ehu-utso
adahaa.
- 6 Teke ehu du mu guu be mu
suru lo to dukpodaa iphe,
byaru enwubata mu nu.
- 7 Gube Chipfu; teke i shi
emeru mu obu-oma

- bẹ i meru; mu nguru
anguru g'úbvú.
Obenu lẹ teke ị gharu mu azu
bẹ meji tọfuru mu.
- ⁸ Oo gube Chipfu bẹ mu rakuru.
O buru gube Nnajiuphu bẹ
mu rworu g'i phuru
mu obu-imemini.
- ⁹ Mu sọru: “?Bụ urwu gunu
bẹ anwuhu mu a-baru ngu?
Mbụ-a? denu urwu, ii-rita iya
mẹ a tuta mu eja?
?Bụ urwuku, dụ l'alị a-wata
ngu ajaja?
?Bụ iya a-ra iya arara l'ị bu
onye apfushije ike
l'iphe, i pfuru?
- ¹⁰ Jiko Chipfu; numarolu
mu; phunaaru mu
obu-imemini!
Jiko Chipfu; yeru mu rọ eka!”
- ¹¹ Ekwá, mu rarụ bẹ ị
gbanweru mee;
mu teahaa ebvu.
Ị bya eyefu mu uwe-aphu,
mu yeru; woru ehu-utso
yee mu g'uwe.
- ¹² Iphe ono bukpoerupho
g'ee-shi g'obu mu aguaha
ebvu gude etu ngu epha;
g'ọ tọ nọhe nggujingguji.
Gube Chipfu, bu Chileke mu;
ọo ngu bẹ mu a-nọduje
ekele jasụ l'ojejoje.

Ebvú-oma 31

Ebvú-oma, Dévidi deru
nụ onye-ishi ebvu

- ¹ Oo gube Chipfu bẹ mu nọ
l'eka ezeru ndzu.

B'ekwekwa g'e kpua mu iphu
lẹ ntụ jasụ l'ojejoje.

Eshinu ì bụ onye
pfuberekoto; nafutanu
mu.

² Gbobenuru mu nchị.
Bya egwegwa bya agbafuta
mu.

Bunuru mu agbara-mkpuma,
mu a-gbabajẹ je ezeeru ndzụ;
mbụ ụlo-ezeru-ndzụ,
a-dzọta mu nụ.

³ Eshinu ì bụru mu
agbara-mkpuma; bya
aburu mu ụlo-ezeru-ndzụ;
dunaa mu l'onwongu;
kpọ-ziaru mu ụzo g'ẹpha
ngu apfuru.

⁴ Nafuta mu l'onyà ono,
a gbaberu mu onoya;
kẹle ọọ l'ime ngu bẹ mu
gbabarụ je akwachia
ndzụ mu.

⁵ Mu yeru ngu unme mu l'ẹka.
Gbafutanu mu; jiko Chipfu,
bụ Chileke, apfushije ike
l'iphe, i pfuru.

⁶ Ndu akpojeru obu yeru
ọla-l'iswi ono, bụ agwa
adujekwa mu ashị.
Onye mbedua dakoberu
bukwa Chipfu.

⁷ Mu ete ẹswa; ẹhu nọdu atso
mu utso l'i yeru mu obu;
kẹle ì humaru iphe-ẹhuka,
mu jeru;
bya amaru lẹ pfupfupfu shi
egbu mu egbugbu;

⁸ ọphu i woduru mu ye l'ẹka
ndu ọhogu mu.

Ọ chĩa l'i kufutaru mu je edobe
l'ẹka mu nọ túsaru ẹhu.

- 9 Jiko Chipfu; phúnuaaru mu
 obu-imemini;
 kele mu nọkwa l'oke
 mkpamehu.
 Mu rawaru ẹkwa-aphụ jasụ mu
 nọdu aphụ ragaraga;
 tẹme o mekwaaphọ;
 ike bvushikotawa mu.
- 10 Mu gụ-gbuakwaru onwomu
 l'aphụ.
 Mu tsụwa ude; kahụ l'ọkpehu.
 Ike bvukotaakwaru mu;
 kele mu menụkawaru
 ẹjo-iphe.
 Ọkpụ, nọ mu l'ẹhu nọdu
 akaephọ nyegenyege
 eje.
- 11 Ikpoto ndu achi mu lẹ njo
 mewaru; mu bụru onye
 ndu obutobu mu akpo
 ẹbo l'afu.
 Ndu mu l'ephẹ eshi ọnyà bẹ
 atsụchawa mu ebvu.
 Iphe, bụ ndu humaru mu
 lẹ gbororo anọduje
 agbaru mu ọso.
- 12 Ephe tuko zọhaa mu
 g'aazọhaje onye
 nwụhuru anwụhu-a;
 mbụ lẹ mu dụwaa g'ite,
 tükposhihuru
 atükposhihu.
- 13 Kele mu nụmawaru nvu
 azụ, ikpoto nemadzụ
 anọduje evu mu.
 Nta-a ta adudu ẹka mu nọ gẹ
 ndzụ ta anọdu agụ mu.
 Ephe anọduje achiru mu
 ẹjo idzu.
 Iphe, ephe tüberu bụ g'ephẹ
 wofu ndzụ mu.
- 14 Obenu l'ọo ngu bẹ mu

- dakoberu gùbe Chipfu.
 Mu epfu l'òo ngu bú Chileke
 mu!
- 15 Gẹ mu a-nọ-beru l'eliphe-a
 bú ngu bẹ ọ dụ l'ẹka.
 Nafutanu mu l'ẹka ndu ọhogu
 mu; mẹ l'ẹka ndu achi
 mu nù.
- 16 Lenaa mube onye-ozì ngu
 ẹnya-oma!
 Guderọ n-yemobu ngu dzọo
 mu!
- 17 Jiko Chipfu; b'ekwekwa g'e
 kpua mu iphu lẹ ntụ;
 kele mu chikuwaru ngu lẹ
 mkpu.
 Ọo ndu ẹjo-iphe ono bẹ
 ee-kpuchia iphu lẹ ntụ;
 g'ọnu je a-buru phẹ
 kpurukudukuu
 l'alì-maa.
- 18 G'ọnu ono, ẹphe gude adzù
 orotophomu ono búru
 phẹ kpurukudukuu;
 kele ẹphe egudeje eku
 onwophe; waa akpọ
 nemadzù ẹbo l'afù;
 epfubyishi ndu
 pfuberekoto.
- 19 Lewarọ g'adù ree ngu habe
 shii;
 mbù ree ono, i doberu
 ndu atsù ngu ebvú ono.
 Ọ búru l'iphu unwu-eliphe
 bẹ ìi-pfùrù;
 meeru ndu gbabarù l'ime
 ngu; ezeru ndzù ree ono.
- 20 Iiwojeru phẹ domia lẹ
 mgboru ẹka ì nọ; g'ẹjo
 idzu, unwu-eliphe chùru
 ta vù l'ẹhu phẹ.
 Ọ búru l'ibe ngu bẹ

- iidobeje phe; gẹ njo
opfu te erwu phe l'ehu.
- 21 G'e tua Chipfu epha;
kele o goshiru mu n-yemobu
iya, du biribiri
teke mu no le mkpukpu,
ohogu no-pheru
mgburugburu.
- 22 Mu chia mkpu su: "Ephuhu
mu l'iphu ngu-o!"
I nūmaele-a mkpu, mu
chikuru ngu; bya agbaaru
mu mkpu.
- 23 Unu yee Chipfu obu;
unube ndu duru iya nsọ
g'unu haa;
le ndu Chipfu eleta enya
bukwa ndu apfushije
ike l'iphe, ephe pfuru.
Obenu le ndu eku onwophe
be opfufe ugwo iphe,
ephe eme pfurwua phe
iya l'ishi.
- 24 Unu shihukpopho
ike gude eka l'obu;
unube ndu daru ngaberu
Chipfu!

Ebvú-oma 32

Évù, Dévidi kwaru

- 1 Ehu-utso be a goru nu onye
Chileke guru nvu l'emeswe,
o mesweru iya;
mbu onye Chipfu safuru
iphe-eji iya.
- 2 Ehu-utso be a goru nu onye
Chipfu ta agukoeduru
ejo-iphe, o meru;
mbu onye te nwedu eregede,
du iya l'ehu.

- 3 Teke mu shi nòdu
 nggujinguji bẹ ọkpú,
 nọ mu l'ẹhu shiẹpho tsua
 gworigwori.
 Ọ búru iphe, kparú iya nù bú
 ude, mu shi anọduje
 atsú mbọku-mbọku.
- 4 Kẹle eswe l'enyashi bẹ
 ịinoduje ada mu ẹka
 l'ẹhu.
 I shi ẹgube ono mịchatachaa
 nwike, dụ mu nù g'onye
 ụguru guderu.
- 5 Tọbudu iya bú; mu bya emee
 g'ị maru iphe-ẹji, mu meru;
 ọphu ọ dudu ẹjo-iphe,
 mu meru, duru ọphu mu
 domiru ngu edomi.
 Mu sù lẹ mu e-woerupho
 atupya, mu tupyaru
 Chileke koshiaru iya.
 E mechaa; ị bya aguaru mu
 nvù l'ẹjo-iphe, mu meshiru.
- 6 Ọo ya bú; g'iphe, búkpoo ndu
 eme iphe, dụ gube
 Chileke ree pfujeru nù ngu
 teke ẹphe nọ lẹ mkpa;
 g'ọo-buru teke Eze
 Ẹnyimu iphe-ẹhuka ono
 byaerupho g'utso;
 o too rwudu phẹ l'ẹhu.
- 7 Ọo ngu bú ẹka mu agbajeru
 je edomia onwomu.
 Ọ búru ngu a-nọdu eleta mu
 ẹnya g'iphe-ẹhuka ta
 adapfuta mu;
 gude ebvu, e gude atụ
 okoo gbaa mu
 mgburugburu.
- 8 Ọo mu a-nọdu atụ-ziru ngu
 ẹka; ezikwa ngu phọ ụzo,
 ịi-nọdu eshi.

- Mu a-nòduru ngu lẹ mgbazi;
 eletakwa ngu phọ ẹnya.
- ⁹ Ba adúkwa g'inya;
 ọzoo g'inya-mulu;
 kele ẹphe ta amadu
 onwophe ẹkicha.
- Iphe, eegudeje ago phe bu
 agadagba waa odogoro.
- I -meduru iya nno;
 i tii gọtadu phe.
- ¹⁰ Ndu ẹjo-iphe anọduje
 eje iphe-ẹhuka, du igwerigwe!
 Obenu l'onye dakoberu
 Chipfu be n-yemobu
 iya anọ-pheje
 mgburugburu.
- ¹¹ G'iphe, Chipfu anọduje eme
 mee g'ehu tsoo unu
 uto;
 teme unu etekwapho
 ẹswa;
 unube ndu pfuberekoto!
 Unu gụa ebvu ẹhu-uto;
 unube ndu obu
 guru iphóró!

Ebvú-oma 33

- ¹ Unu gụa ebvu ẹhu-uto nu
 Chipfu; unube ndu
 pfuberekoto!
 O gbaru ge ndu obu phe guru
 iphóró jajẹ iya ajaja.
- ² Unu kpoo une gude kele
 Chipfu ekele!
 Unu gude ogumogu gụa ebvu
 gude tua ya ẹpha!
- ³ Unu gụa ebvu ọphúú nu iya!
 Unu kụa ya k'erengete;
 unu agbọoru iya oğboo!
- ⁴ Kele Opfu Chipfu pfuru
 nhamunha.

- Ọ búru o-me-g'ò-pfuru
 l'iphemiphe, oome ememe.
 5 Iphe, adúje Chipfu ree
 bú ikpe, pfuru nhamunha;
 mē iphe, pfuru ọto.
 N-yemobu Chipfu jiru
 mgboko bushihu.
 6 Ọo opfu-ọnu bẹ Chipfu gude
 mee igwe.
 Ọ búru unme, ọ tųru atųtu
 bẹ o gude mee iphemiphe,
 nọkota iya nų.
 7 Ọ bya azakọbe mini,
 nọ l'enyimu l'ẹka lanų;
 ọ dọru nyimunyimu.
 Eze-ẹnyimu bẹ ọ kpachaaru
 oke ẹka oo-jeberu.
 8 G'eliphe l'ophu tsuje Chipfu
 ebvu.
 G'iphe, búkpoo ndu nọ lẹ
 mgboko mgburugburu
 yejeru iya nsọ;
 9 kẹle o pfuru opfu;
 mgboko l'ophu dų.
 Ọ tųru ekemu; iphemiphe
 dųkota.
 10 Chipfu emeje g'ìdzù,
 ọhamoha chịru
 búru iphe-mmanų.
 Iphe, ndiphe tųberu k'ememe
 bẹ ọokposhije.
 11 Obenu l'ìdzù ọphu Chipfu
 chịru l'adúje g'ọ chịru iya;
 jasų l'ojejoje.
 Iphe, ọ tųberu k'ememe bẹ
 oomeje; l'ọ shi l'ọgbo
 sweru ọgbo.
 12 Ẹhu-ųtso bẹ a gọru nų ọha ono,
 bú Chipfu bú Chileke phe;
 mbų ndu ọ họtaru;
 ẹphe búru okiphe nkiya.
 13 Chipfu anọduje l'imigwe lee

- ẹnya l'eliphe-a humakota
 unwu-eliphe l'ophu.
 14 Oonoduje l'eka o bu l'imigwe
 humakota ndu bu le
 mgboko g'ephe ha.
 15 Oo yebedua meru oriri nu phe;
 teme iphemiphe,
 ephe emekota nodu edoje
 iya ẹnya.
 16 Eze ta alwujedu ogu lwuta;
 opfu l'oo l'o chi
 igwerigwe ndu ojogu.
 Ophu onye ike du abudu
 okpehu iya be
 oogudeje nahu.
 17 Inya-ogu bu iphe-mmanu;
 o too dzotadu nemadzu
 l'egu ogu.
 G'ike aduhabekwa iya;
 o too dzodu ndzu.
 18 Obenu le-a; ẹnya Chipfu
 dukwa l'ehu ndu atsụ
 iya ebvu; mbu ndu ono,
 daru ngaberu n-yemobu
 iya;
 19 k'ophu oo-nafuta phe l'onu
 onwu;
 dobe phe ndzu me egu
 nodu eme.
 20 Anyi adaje ngaberu Chipfu;
 kele oo ya bu onye eyejeru
 anyi eka; bya aburu onye
 egbobutaje anyi.
 21 Oomeje g'obu tsoo anyi utso;
 kele oo epha iya, du nsọ be
 anyi dakoberu.
 22 Gube Chipfu;
 jiko goshinu l'i
 yeru anyi obu;
 eshinu o bu ngu be anyi
 daru ngaberu.

Ebvú-oma 34

Ebvú, Dévidi deru teke
o meaharu g'onye obvu
eme l'iphu Abimeleku;
Abimeleku chifu iya

- 1 Mu anọduje etu Chipfu ẹpha
tekenteke.
Ọ tọ dudu teke mu byaru
ajabuhu iya ajaja.
- 2 Ọo Chipfu bẹ mu gude eku
onwomu.
Ndu aakpa ẹhu -nụmae ya
phọ; ẹhu atsọo phẹ ụtso.
- 3 Bya gẹ mu lẹ ngu tuko tuta
onu Chipfu l'ọ parụ ẹka.
G'anyi tuko kutsee ẹpha iya.
- 4 Mu rakuru Chipfu; ọ za mu
enu; bya emee; ndzụ
gu-buhu mu.
- 5 Ndu ele ẹnya iya bẹ aa-nwuja
onu-ochi; ọphu ọ dudu teke
iphere bya eme phẹ.
- 6 Mube onye adudu g'ọ dụ mu
chiru mkpu;
Chipfu zaa mu ẹnu;
bya adzotakota mu l'iphe-ẹhuka,
mu eje g'ọ ha.
- 7 Ojozi-imigwe kẹ Chipfu
anọ-pheje ndu atsụ Chipfu
ebvu mgburugburu.
Ọonoduje adzọ phẹ tekenteke.
- 8 Unu byanụ g'unu lẹ Chipfu
megbabe iphe g'unu
ahuma l'ọ dụ ree.
Ehu-utso bẹ a goru nụ ndu
gbabarụ iya l'eka je
ezeeru ndzụ.
- 9 Unu tsuje Chipfu ebvu;
unube ndu duru iya nsọ;
lẹ ndu atsụ iya ebvu
ta adukwa iphe, ụko iya

- adújeru phẹ.
- 10 Ụnwu oduma nwechaaru
mkpa; tẹme ẹgu nọdu
agụjechaa phẹ;
obenu ẹ ndu achọ Chipfu
bẹ ụko iphe-oma ta
abyadụ aduru.
- 11 Unu byaẹdu unubẹ
unwegirima; bya angabẹru
mu nchị;
gẹ mu zia unu g'aatsụje
Chipfu ebvu.
- 12 ?Bụ onye bẹ ọ dụ g'asụ ẹ
ndzụ iya e-tse ogologo;
tẹme ọ dukwa iya phọ
g'asụ ẹ mbọku-mbọku
a-bujeru iya k'oma?
- 13 G'onye ono hakwa epfu
njọ-opfu;
hkwaphọ aghọ ugho.
- 14 Gbakutaru eme ẹjo-ememe
azụ; watachia eme iphe,
dụ ree.
Kukebeje ẹhu chọo iphe,
e-me gẹ nchị dụ doo.
Ị -chọta iya; ta tị-wokwa
iya ẹka ememe.
- 15 Chipfu anọduje eleta ndu
pfuberekoto ẹnya.
Ọ nọdu egbobẹje nchị
nụma olu phẹ m'ephe
raku iya.
- 16 Obenu ẹ ndu eme
ẹjo-ememe bẹ
ogbanwubejeru iphu;
bya emee; ẹphe anwụhu
chihu ẹ mgboko.
- 17 Ndu pfuberekoto abujeru;
ẹphe -raku Chipfu;
l'ọ za phẹ ẹnu;
bya anafuta phẹ l'iphe-ẹhuka,
ẹphe eje g'ọ ha.

- 18 Chipfu anọ-kubeje ndu mee
ala l'opfuru.
Ndu eswe bụ enyashi bẹ
ọodzofutaje.
- 19 Onye pfuberekoto ejeje
iphe-ehuka, dū igwerigwe;
obenu lẹ Chipfu
anafutakotaje iya l'iphe-ehuka
ono g'ọ hakọta.
- 20 Okpu, nọ iya l'ehu
bẹ ọo-nwubejeru enya;
g'ọ tọ dū mę nanu, aa-kụ-ji
akụ-ji.
- 21 Obenu l'onye ejọ-iphe,
bụ ejọ-ememe iya ono
e-gbu iya.
Ndu kpọru ndu pfuberekoto
ashị bẹ aa-nmaa ikpe.
- 22 Chipfu agbafutaje ndu ejeru
iya ozi;
ophu ọ dudu onye gbabarụ
l'ime iya je anọdu zee
ndzụ,
a bya anma
ikpe m'onye lanu.

Ebvú-oma 35

Ebvú, Dévidi deru

- 1 Gube Chipfu; ndu etso mu
opfu bukwa ngu
e-tsolata phe!
Ndu ophu etso mu ugu
bukwapho gubedua
e-je etsolata phe!
- 2 Gbalihu; chita ngwogu;
waa
iphe-mgbobuta-ogu
ngu;
bya egude gbaaru mu
mkpu!

- 3 Palia arwa ngu;
 gude kwachia ndu achì mu
 lẹ njọ ọzọ!
 Sunu mu l'ii-dzọ mu-a!
 4 Gẹ ndu achọ ọzọ, ẹphe e-shi
 gbua mu buru ndu e
 meru iphe-iphẹ.
 G'a chiphukwa ndu achìru
 mu ẹjo idzu azu.
 G'a tẹ phẹ ẹberebete!
 5 G'ẹphe dẹ g'ẹswa ereshi,
 phẹrẹphẹ zikashìru teke
 ojozi-imigwe Chipfu
 a-nọdu achì phẹ ọso.
 6 G'ọzọ phẹ gbakọtakwa
 ọchii;
 chikwaphọ kẹ
 burukutuku
 teke Ojozi-imigwe Chipfu
 a-nọdu achì phẹ
 ìkpabaka.
 7 Eshinu ọ dudu iphe, mu meru
 phẹ; ẹphe je agbabẹru
 mu ọnyà;
 bya eworu nsu bua gẹ mu
 nwulahụ;
 8 g'ọla-l'iswi tųkwaa phẹ
 l'upfu.
 G'ọnyà, ẹphe gbabẹru
 l'onwophe nmatakwa
 phẹ.
 G'ẹphe nwudakpọe ya phọ kẹ
 wurukutukumu.
 9 Oo ya bụ gẹ mu etee ẹswa
 l'ime Chipfu.
 Ehu atsoahaa mu l'ọ dzọtaru
 mu.
 10 Mu e-gudekpọo obu mu g'ọ
 ha sụ:
 “?Bụ onye aturu gube Chipfu?
 Oo ngu adzọtaje ndu ụkpa
 l'ẹka ndu ka phẹ

okpehu.

Mbú l'ìinafutaje ndu ùkpa;
waa ndu adùdu g'ò dù
phẹ l'ẹka ndu ana phẹ
nfu."

11 Ndu ẹjo-ekebe wulihuru ebo
mu ibo.

Ephe chikoo iphe, mu amadù
kùbe sù l'oo mu bẹ o
shi l'ẹka.

12 Ephe gude ẹjo-ememe pfua
mu ugwo iphe-oma.

Ọo ya bú ẹ mu dụwaa g'onye
a togboru nwa maa.

13 Obenu ẹ teke iphe-ememe shi
zùu phẹ bẹ mu wotaru
uwe-aphu yee;
bya ewoze onwomu alì aswì
ẹgu epfu anù Chipfu;
ọle Chipfu ta anumaduru
olu mu.

14 Mu nọdu aghaphe egbu
onwomu egbugbu
l'ẹkwa g'ò bú ònyà mu;
ọzoo nwune mu bẹ
iphe-ememe zùpyaberu.
Mu nọdukpoo dẹ ẹka l'agba
g'onye akwa ẹkwa ne iya,
nwuhuru nù.

15 Obenu l'opfu dùru mbẹdua;
ẹphe gude ẹhu-ùtso
dzukọbe.

Ephe swiphee mu
mgburugburu tsua
mu iphe teke mu
akwabẹduru ẹnya;
bya egude njo-opfu
alabushi anù mu nanù
nanù.

16 Ndu gudewaa echi ndu ọzo
eswe merwushia
onwophe l'iphu Chipfu;

- nòdu atagbaru mu ikireze
 kẹ nyikinyiki.
- 17 Gùbe Chipfu; ?bù teke ole bẹ
 ii-jipyaberu onwongu
 elekpọephọ anyi ẹnya?
 Dzonaa mu; a -nọnya ẹphe
 mee mu; mu búru
 ọla-l'iswi!
 Dzọtaro mkpakọ iphe ono,
 mu nweru ono, bú ndzú
 mu g'oduma ta
 adzúgbu iya!
- 18 Ọ búru l'ẹka ọha l'ophu
 dzukọberu bẹ mu
 a-nòdu keke ngu ekele;
 mbú lẹ mu a-nòdu l'iphu
 ikpoto nemadzú jaa
 ngu ajaja.
- 19 B'ekwekwa gẹ ndu ọhogu mu
 teru ẹswa kpua mu;
 mbú ndu kpọru mu ashị;
 ẹbe adú iphe, mu
 meru phẹ.
 Ọphu i kwekwa gẹ ndu ono,
 mu dú ashị ono bvua mu
 ẹnya ria.
- 20 Kẹle ẹphe te epfujedu opfu
 nchị-adú-doo;
 obenu l'iphe, abujeru ozi,
 dúru phẹ nù bú achị idzu
 g'ẹphe e-shi ghọoru ndu dú
 àgù lẹ mkpukpu ụgho.
- 21 Ẹphe sarú ọnu galaba wata
 mu ebo ibo sù:
 “Ee! Anyi gudekpọọ ẹnya
 anyi hụma iphe,
 i meru!”
- 22 Ọle gùbe Chipfu hụmanuru-a
 iphemiphe ono.
 Jiko ba agbakwa mu nkuchi
 ọphu ị nọdukwa
 mu ụzenya!

- 23 Tehu etehu; kwolihurọ bya
 ahaaru mu enge!
 Gbaaru mu ọdzori;
 jiko Nnajiuphu mu,
 bu Chileke mu!
- 24 Gude apfubekoto nkengu
 haaru mu ro enge; jiko
 Chipfu, bu Chileke mu!
 Te kwekwa g'ephe teru eswa
 kpua mu!
- 25 Te kwekwa g'ephe ria l'obu
 phe su:
 "Nta be anyi cho-vuwaru iphe,
 anyi acho!"
 Ozoo g'ephe su: "Nta-a be
 anyi patawaru
 iya lwee!"
- 26 G'iphe, bukpuo ndu ete eswa
 ekpu ejo-iphe, byaru
 mu nu bukwaru ndu ee-meru
 iphere kpua bya atu
 phe eberebete.
 G'e gudekwa iphere dejia phe
 ephe; mbu ndu ono,
 etu onwophe
 ophushugbu eje abyapfuta
 mu ono!
- 27 Ge ndu ele enya g'a haaru
 mu enge gua ebvu ehu-utso
 tee eswa!
 G'iphe, ephe a-kpujeru l'onu
 bukwarupho: "G'a tua
 onu Chipfu lo paru eka;
 mbu onye oduje ree me
 onye-ozu iya
 nodu buru
 l'ehu-guu."
- 28 Oo ya bu; mu egude onu
 mu pfua
 k'apfubekoto nkengu.
 O bukwarupho ge mu
 a-nodu etu ngu epha

mbòku-mbòku
bù onoya.

Ebvú-oma 36

Ebvú, Dévidi, bù onye
ejeru Chipfu ozi deru
nù onye-ishi ebvú

- ¹ Oo umere ndu èjo-iphe eme
emeje gẹ mu pfua l'ime
obu mu sù l'èphe
ta atsùkpodaa
Chileke ebvú atsùtsu
ophu.
- ² Kẹle ọonoduje aja onwiya
ajaja; mbù jataberu
onwiya
k'ọphu bù l'ọ tọo hụmajedu
èjo-iphe, oome;
k'ọphu ọọ-kpọ iya ashị.
- ³ Opfu, eshije iya l'ọnu
bùkotaephọ èjo opfu;
waa aghọ ụgho;
ọphu oomejeedu
g'onye kwaru ẹnya;
ọphu oomekwaphọ iphe,
dù ree.
- ⁴ O zẹwaa l'iphe-azẹe ya
rịkobe iphe-ẹjị, oo-me.
Oo ẹpho l'ụzo, apfuduru-oto
bẹ ọopfujeru;
ọphu ọ dudu iphe, dù ẹjị,
ọojikaje ememe.
- ⁵ Gube Chipfu; n-yemobu
nkengu tụtọkwaru
igwe l'ophu vọo
pfurupfuru.
O-me-g'ọ pfuru, ị bù
rwucharu akpaminigwe.
- ⁶ Apfubekoto nkengu nọdu
etse rịgorigo g'úbvú,

- parú ẹka apaa.
 Ikpe nkengu dú wukirima
 g'eze ẹnyimu-ime-alì.
 Gùbe Chipfú; ọo ngu tùkoru
 anù, bu l'ẹgbudu yẹle
 nemadzu dobe ndzu.
- 7 Lewarọ gẹ n-yemobu ngu
 bú-be iphe, vu oke-aswa!
 Ọo iphe ono meru g'o gude
 únwu-eliphe gbaba lẹ
 mkpula oke ìkù ngu
 je anọdu ezeru ndzu.
- 8 Ẹphe anọduje l'ùlo ngu eri
 gwọogwoo lẹ nri,
 kuru iya nù;
 tẹme ì nọdu emeje g'ẹphe
 ngua mini l'enyimu
 ẹhu-utso nkengu.
- 9 Kẹle ọo l'ẹka ì nọ bẹ ndzu
 futaru.
 Ọ búru l'ẹka ìphóró nkengu
 nọ bẹ anyi a-nọdu
 hùma ìphóró.
- 10 Jiko yekpọekwapho ndu
 maru ngu nù obu g'i
 yeru phẹ iya;
 Lì pfùbekpoekwapho ẹka
 ngu ọto g'ì pfùberu
 iya l'ẹhu ndu obu phẹ
 gùru ìphóró.
- 11 B'ekwekwa gẹ ndu eku
 onwophe zọ-sweta mu ọkpa;
 ọphu i kwekwa gẹ ndu
 ẹjo-iphe gude ẹka phẹ
 nwufu mu.
- 12 Hùmawaro g'a wùshiru
 ndu anọduje eme iphe,
 adudu ree;
 ẹphe dabyigbaaru;
 ọphu ẹphe abyadu
 agbẹshibaa agbẹshi.

Ebvú-oma 37

Ebvú, Dévidi deru

- 1 G'ónodu ndu eme ejó-ememe
te eghujekwa ngu egħu;
ọphu i kojekwaru ndu
apfubeduru ẹka ọto
okophoo.
- 2 Kẹle ọ tọ dukwa
g'aa-nọ-beru; ẹphe
anwulwashihu g'ẹswa;
tẹme ọphu ọ dukwapho
g'aa-nọ-beru;
ẹphe akposhihu nkú
g'irwu oshi.
- 3 Dakobe Chipfu; meje iphe,
dú ree!
Buru l'alì ono búru
o-me-g'ọ-pfuru!
- 4 Nọdukwa Chipfu l'ẹka tee
ẹswa;
g'ọo-nukwanu ngu iphe,
bú iphe, agú ngu nù.
- 5 Woru iphemiphe, iime
ememe ye Chipfu l'ẹka.
Dakobe iya; l'oo-meru ngu
iya.
- 6 Oo-me g'apfubekoto nkengu
nwua kẹ phoo g'ìphóró;
mbú lẹ Chipfu a-harú
ngu enge;
mee g'iswi-ọdu-mma
nkengu gbua kẹ nwìnwii
g'ẹnyanwu.
- 7 Zẹkpoe pho kúpya l'ẹka
Chipfu; taa nshi kwabẹru
iya.
G'ẹhu te eghukwa ngu
egħu teke iphemiphe,
ndu ejó-iphe eme
ejehuru phe;
mbú teke ejó-idzu, ẹphe achi

- anọduje eje g'ephe chiru iya.
 8 G'ehu te eghujekwa ngu egbu;
 ọphu i ọjekwaru ọku
 wu ẹhu.
 G'ehu te eghujekwa ngu egbu;
 anọnya i mee ẹjo-iphe.
 9 Kẹle ndu anọduje eme
 ẹjo-ememe bẹ ee-me
 g'ephe chihu; obenu
 l'oo ndu daru ngabẹru
 Chipfu bẹ e-nweru
 mgboko.
 10 Ọ tọ dudu g'ọo-nọ-beru
 l'e mee gẹ ndu ẹjo-iphe
 ta aduhe.
 Ii-le ẹnya phe; ọle i tii
 hụmaedu phe.
 11 Ọo ndu du àgù bẹ mgboko-a
 a-buru nkepẹ;
 tẹme ẹphe enweru ẹhu-guu;
 nweru iya k'etsutsu iya.
 12 Ndu ẹjo-iphe achị ẹjo
 idzu edoberu ndu
 pfuberekoto;
 ataru phe ikireze kẹ
 nyikinyiki.
 13 Ọlobuele-a ọchi bẹ Chipfu
 achị phe;
 kẹle o maru lẹ teke
 ee-mebyishi phe l'abya-a.
 14 Ndu ẹjo-iphe mịtaru ogu-echi
 phe; g'ephe gbushia
 ndu ọzo phe pfuru
 nhamunha;
 bya eseta apfu phe kẹ kíkiki
 g'ephe gbatsushia ndu
 ụkpa waa ndu adudu
 g'ọ du phe.
 15 Obenu l'ogu-echi phe
 ono e-mechaa nmabaa
 phe epho;
 l'a nata phe apfu phe

- ono nyakwoshia.
- 16 Nwiphe, abadu ishi,
 ndu pfuberekoto nweru
 be kakwa ree eme l'eku,
 ndu ejo-iphe du igwerigwe
 kpaa kube.
- 17 Kele ndu ejo-iphe be aa-nafu
 iphe, ephe gude eme ike;
 obenu le ndu pfuberekoto
 be Chipfu bu agbarike phe.
- 18 Chipfu maru ge ndu uta
 adudu l'ehu a-no-beru.
 Okiphe phe a-no jasu le
 tuutuutuu le mimiimii.
- 19 Teke eeje iphe-ehuka;
 be a ta abyadu ekpu phe
 iphu le ntụ;
 teme okpa nri -byaepho;
 nri aduele phe-a
 shingushingu.
- 20 Obenu le ndu ejo-iphe
 a-buru mkpurupyata.
 Ndu ohogu Chipfu
 e-phekashihu nanu nanu
 g'okoko, no l'egu.
 Ephe e-phukashihu
 g'enwuru-oku.
- 21 Ndu ejo-iphe abujeru;
 ephe -jita ugwo ephe
 eria ya.
 Obenu le ndu pfuberekoto
 be anoduje emeru
 ndiphe iphe-oma.
- 22 Oo ndu Chipfu goru
 onu-oma nu e-nweru mgboko-a;
 obenu le ndu o tukwanuru
 onu be a-chihu nu.
- 23 Oo Chipfu anoduje akpo-ziru
 nemadzu uzo g'oo-gudeje
 aha okpa; mee onye ono
 g'o nguru anguru;
 mbu onye eme iphe,

- dú Chipfu ree.
- 24 Úpfu -dùkpoo ya nù;
 ò tọ darwudu alì;
 kẹle ọọ Chipfu gude ẹka
 iya agbata iya ike.
- 25 Mu shikwa teke mu bú nwata
 nọwaa jasù mu búru
 ọgerenya nta-a;
 ọle mu teke ahuma-swee
 ẹka Chipfu gbadoru
 onye pfuberekoto;
 ozoo ẹka unwu iya
 arwọ nri.
- 26 Onye pfuberekoto anọduje eme
 iphe-oma tekenteke; ọ nọdu
 ejieje nemadzú ụgwọ.
 Ee-shi l'ẹhu unwu iya kebe
 ndu ozo l'oma.
- 27 Gbakutaru eme ẹjo-ememe azú;
 watachia eme iphe, dú ree;
 g'iiburu l'alì-a jasù l'ojejoje.
- 28 Chipfu bẹ ọ dú ree
 g'unwu-eliphe kpeje ikpe,
 pfuru nhamunha;
 ophu ọ hajẹdu ndu yeru iya
 obu ẹka.
 Ọokwa-chije phẹ akwachi
 jasù l'ojejoje;
 obenu l'awa ndu ẹjo-iphe
 bẹ oo-me g'ẹphe chihu.
- 29 Ndu pfuberekoto e-mechaa
 nweru alì-a;
 buru iya jasù lẹ tuutuutuu
 lẹ mimiimii.
- 30 Opfu, eshije onye pfuberekoto
 l'onu futa bú mmamiphe.
 Ire iya búru iphe, aduje iya
 nù bú epfu iphe,
 pfuru oto.
- 31 Iphe, aduje iya l'obu
 tekenteke bú ekemu
 Chileke;

- ọphu ọ haswejedu ọkpa
 l'ememe iya.
- 32 Ndu ẹjo-iphe ejeje ewoha
 onwophẹ kwabẹru ndu
 pfuberekoto;
 g'ee-shi g'ọ buru ẹphe
 -ghatashia;
 ẹphe egbua phẹ.
- 33 Obenu lẹ Chipfu te ekwejedu
 g'ẹphe daba phẹ l'ẹka;
 ọphu a byadu anma ndu
 pfuberekoto ikpe;
 mẹ a kpuru phẹ bya
 l'ulo-ikpe.
- 34 Nọdukpoepfo kwabẹru
 Chipfu; tsoje ọzo iya!
 Ọo ya e-kutse ngu mee
 ngu l'i nworu alị-a.
 Ii-gude ẹnya ngu hụma
 teke ee-me gẹ ndu
 ẹjo-iphe chihu.
- 35 Mu hụmajewaru onye bụ
 onye ẹjo-iphe.
 Ọ dukpoepfo g'oshi,
 ẹhu dụ guu, jaru dụ
 kẹ kpuchi.
- 36 Obenu l'ọ tọ dudu g'a
 nọ-beru ọphu ọ duedu.
 Mu chọo ya nta chọo imo;
 ọphu mu
 ahụmaeduru iya;
- 37 Lenaa ndu ọta adudu
 l'ẹhu ẹnya;
 mbụ-a; gbunaa ndu obu
 phẹ gụru ìphóró igo;
 hụma lẹ ndu eme gẹ nchị
 dụ doo bẹ anọduje
 eje l'iphu l'iphu.
- 38 Obenu lẹ ndu emeswe
 Chipfu bẹ aa-tukoepfo
 mebyishia.
 Iphe, bụkpoo oshilọkpa

- ndu ẹjo-iphe bẹ
 ee-me g'ẹphe chíhu.
 39 Ọo Chipfu adzọtaje ndu
 pfuberekoto.
 Ọo ya abujeru agbarike phẹ
 m'ẹphe nọdu ẹje
 iphe-ẹhuka.
 40 Mbụ lẹ Chipfu eyejeru phẹ
 ẹka nafuta phẹ.
 Ọonafutaje phẹ l'ẹka
 ndu ẹjo-iphe;
 shi nno dzọo phẹ;
 kele ẹphe gbabarụ l'ime
 iya je ezeru ndzụ.

Ebvú-oma 38

Ebvú-oma, Dévidi gúru
 gude nyatarụ Chipfu iphe

- 1 Gube Chipfu; te egudekwa
 ẹhu-eghu ngu baarụ
 mu mba!
 Ọphu i gudekwa oke ẹhu-eghu
 ngu hụa mu ahụhù!
 2 Kele apfụ nkengu guẹkwaru
 mu phọ eguru l'ẹhu;
 tẹme ẹka ngu nọdu
 apyipyashi mu apyipyashi.
 3 Ẹhu-eghu ngu meru;
 ọphu ẹhu mu l'ọphu
 enwedu ẹka te emedu
 mu ẹhuka.
 Iphe-ẹji, mu meru ngu
 woerupho okpu mu
 gbaghashia.
 4 Kele ẹjo-iphe, mu meshiru
 ripyabewaru mu.
 Ọ nọdu anyịtaberu ẹrwa
 k'ọphu mu aduedu ike
 evuvu iya.
 5 Onwo, aba mu nụ

- eshiwaa tukuruba.
 O buri iphe, kpari iya nu
 bu eswe, mu meru.
- 6 Mu nwa kpoyoo dee aka
 l'agba gukota aphu
 mkpurumkpuru.
- 7 Okpurukpu kwatakpo
 emeshi mu ehuka ike;
 mbu lo to dudu aka ehú te
 emedu mu ehuka me nanu.
- 8 Ehu mu l'ophu dahuwaru
 adzulakpa;
 teme obu mu tsukotawa
 gworigwori.
 Obu te ebvuduru mu
 ebvuru k'ophu bu le
 mu atsushi ude ike.
- 9 Gube Chipfu; iphe bukpoo
 iphe, agu mu nu be i
 makotarú.
- Ude, mu atsu be e te
 emeduru ngu le mpya.
- 10 Obu etsu mu gbudugbudu;
 ophu ike adukpoedu
 mu ililekpoo.
 Mu nodu aphuwaa ragaraga.
- 11 Ndu yeru mu obu;
 yee ndu mu l'ephe eshi
 onya bufuwaru
 mu iche.
 O buri iphe-ehuka, dapfutaru
 mu nu kpari iya.
 Ndu mu l'ephe bu abubu je
 apfuchaaru uzanya.
- 12 Ndu acho uzo, ephe e-shi
 gbua mu woru onya
 gbakarú mu.
 Ndu tuberu gephe meka mu
 iphe nodu anmaru
 mu onwu.
 Oo ephe idzu gephe
 e-shi ghoru mu ugho

- bẹ ẹphe anọduje achi
eswe l'enyashi.
- 13 Mbẹdua dukwa g'onye ada
nkuchi;
k'ophu bu l'ọ tọ dudu iphe,
mu anumaje.
Mu dukwapho g'onye
ete epfudu opfu;
woerupho onu mu
dobe doo.
- 14 Mu dụwaa g'onye eepfu opfu
eyeru; ophu o yedu onu;
kele ọ tọ dudu iphe, eepfu,
mu numaru.
- 15 Obenu l'obu mu daru
ngaberu gube Chipfu.
Ọ buru gube Nnajiuphu,
bu Chileke mu bẹ a-za
mu oku, mu eku ngu.
- 16 Mu sùru-a: "B'ekwekwa
g'ẹphe teru ẹswa
kpua mu!
Nta-a, ọkpa chiswafuru mu-a
bẹ ẹphe tukuraru etu
onwophe ophushugbu."
- 17 Kele mu anga anganga;
teme aphu nọdu ejije mu
pho obu tekenteke.
- 18 Mu e-pfushi ẹjo-iphe,
mu meshiru ngu.
Iphe-ẹji, mu meru erwukwa
mu pho l'ehu.
- 19 Obenu lẹ ndu ohogu mu
dụ igwerigwe ebu jajaja;
teme ndu mu dụ ashị
l'ẹbe adu iphe,
mu meru phe pakwaapho
igwerigwe.
- 20 Ndu egudeje iphe, dụ ẹji pfua
ugwo iphe-oma, e meru phe
bẹ etso mu opfu;
kele mu anọduje achọ iphe,

dù ree.

²¹ Ta agwòbekwa mu gùbe Chipfu!

Gùbe Chileke nkemu;

ba nòdukwa mu ụzenya!

²² Bya egwegwa bya eyeru

mu ẹka; gùbe Chipfu,

bù onye ndzọta mu!

Ebvú-oma 39

Ebvú-oma, Dévidi deru nù
onye-ishi ebvú, bù Jiedutunu

¹ Mu sùru lẹ mu a-kwabèru

ùzo mu ẹnya;

gẹ mu te egude ọnu mu

pfuta ẹjo-iphe.

Ọnu mu bẹ mu akùje ngga;

mẹ ndu ẹjo-iphe

nọ-kube mu.

² Mu woru ẹka hua l'ọnu

nọ-kirishia;

gẹ mu te epfukpọnu g'ọ ka

mma l'ọo iphe, dù ree.

Ọle mgburwashị-ẹhu mu

akaẹle-a shii eje.

³ A nọnyaa; obu wahụahaa mu

awahụ;

mbù mu nọdu rịnyae ya

phọ;

ọ gbanwuhu mu

l'ẹhu g'ọku.

Mu sanaa ọnu wata epfu opfu sù:

⁴ Gùbe Chipfu; menaa mu

gẹ mu maru gẹ

mu a-nọ-beru;

gẹ mbọku e-beru mu

anwùhu!

Menaa gẹ mu maru gẹ ndzù

mu dù-be mkpirikpu.

⁵ I meru ndzù mu; ọ dù tsòkere.

Gẹ ndzù mu a-nọ-beru ta

- adudu iphe,
 ọ bụ l'iphu ngu.
 Nemadzụ l'ophu tukoerupho
 bụru udzu onu.
- 6 Nemadzụ g'ogha-phe nno
 buepho pherephere
 mmanụ bẹ ọ bụ.
 Kpanga kpanga kpanga,
 ọonoduje eme buepho
 g'ọ bụru.
- Qokpaje ẹku kuberu onwiya;
 ọle ọ tọ makwanụ onye
 e-mechaa ria ya nụ.
- 7 Nta-a Chipfu; ?bukpoo gunu
 bẹ mu ele ẹnya iya?
 Ọ kwa ngu bẹ mu daru
 ngaberu.
- 8 Nafuta mu l'emeswe ono,
 mu mesweru ngu ono!
 Be mekwa mu gẹ mu bụru
 onye ndu eswe
 e-kweru une!
- 9 Mu shi woru ẹka hua
 l'onu nọ-kirishia;
 noo kẹle ọo gubedua bẹ
 iphe ono, anwukotaru
 mu nụ ono shi l'ẹka.
- 10 Hanaa mu echi ẹchachi-a,
 iichi mu-a;
 kẹle ẹka iichi mu gbaa
 gbaa bẹ ike abvụakwa
 mu ree.
- 11 I -baarụ nemadzụ mba gude
 goshi iya ẹjo-iphe,
 oome
 bẹ buepho gẹ nsụ,
 asukashije iphe-a bụ
 g'ii-noduje asukashi iphe,
 dụ ree, onye ono
 nweru.
- Nemadzụ g'ephe ha
 bukota udzu onu bẹ ephe bụ.

- 12 “Nụmanu epfupfu,
 mu epfu anụ ngu
 gụbe Chipfu!
 Ngabenu nchị lẹ mkpu,
 mu echiku ngu!
 Ba gbakwa nkuchi g'ị tị
 nụma ẹkwa, mu ara
 ekpu ngu!
 Kẹle mu bụ onye lwaru
 alwalwa, lwapfutaru
 ngu nụ;
 ẹgube ono, ndiche
 anyi phẹ shikwaphọ
 bụru ono.
- 13 Jiko hafua mu rọ; k'ophu
 ẹhu a-kabẹ tso mu
 uto ozo;
 tẹme mu alashiwaro maa.”

Ebvú-oma 40

Ebvú-oma, Dévidi deru
 nụ onye-ishi ebvu

- 1 Mu takpọerupho nshi
 kwabẹru Chipfu;
 jasụ ọ ngabẹru mu nchị
 bya anuma olu mu.
- 2 Ọ bya ekufuta mu lẹ nsụ,
 anyị ishi ẹdzu;
 mbụ kufuta mu l'ẹpuchi,
 echi ẹturu, mu nọ ono;
 bya eworu mu pfube
 l'eli mkpuma, kpọru gbengu;
 mee mu; mu nguru anguru.
- 3 Ọ bya eworu ebvu ọphúú
 ye mu l'onu.
 Mu gude ebvu ono wata aja
 Chileke anyi ajaja.
 Ikpoto nemadzụ a-huma
 iphe, nwuru nụ; ndzụ
 erwuta phẹ.

Ephe alwaphuta azú bya
adakobe Chipfu.

4 Ehu-útso bẹ a gòru nù onye bù
Chipfu bẹ ọ dakoberu;
ophu ọ ghaduru ndu eku
onwophe iphu; ophu
ọ búro kẹ ndu shisweru
úzọ; chíru upfu kwẹe
l'iphe, adudu iphe, ọ bù.

5 Gube Chipfu, bù Chileke
mu; iphe, dù biribiri,
i meshiru; waa iphe,
dù ree, i doberu k'emeru
anyi pakwaru igwerigwe.

Ọ tọ dudu onye sùru ngu
iya agushigburu.

Mu -jeshia ya agushi
nanu nanu bẹ ọ bù aguta
aguta.

6 Iphe, agu ngu nù ta abukwa
g'a gwajẹ ngu agwagwa;
ozoo g'e wotaru ngu ngweja;
obenu lẹ mbẹdua bẹ i
hawaru okpu nchi.

Ngweja-akpo-oku; waa
ngweja-iphe-ẹji ta adudu
ophu jiru ngu ẹpho.

7 Noo ya bù; mu sù: "Waa mu
Chileke!

Mu byawaru gẹ mu mee
g'e deru kẹ nkemu lẹ
Ekwo Ekemu.

8 Gube Chileke mu; iphe,
aduje mu ree bù gẹ
mu mee iphe, dù ngu
l'uche.

Ekemu ngu adujee mu pho
l'obu tekenteke."

9 Mu gudewaa onu mu raa
k'apfubekoto ngu
arara l'eka oha l'ophu
dzukoberu.

- Gùbe Chipfu; ì mawaru lẹ̀ mu
te edobedu ọ̀nu doo.
- 10 Mu ta sumiduru apfùbekoto
ngu l'ime obu mu.
Mu epfukashije l'ì bú
o-me-g'ò-pfuru;
bya abùru onye ndzọ̀ta;
ọ̀phu mu ahadùru
epfuru ọ̀ha l'ọ̀phu g'ì
yeberu nemadzù obu;
tẹ̀me waa l'ì bú onye
ire-lanù.
- 11 Gùbe Chipfu; jiko ba
ahakwa mu aphùru
obu-imemini.
Gẹ̀ n-yemobu waa ire-lanù
ngu ono chekwaa mu
mkpùrumkpuru!
- 12 Iphe-ẹ̀huka, bú agùta l'ọ̀gu
nọ̀-phewaru mu
mgburugburu.
Ejo-ememe, mu meshiru
ripyabewaru mu;
k'ọ̀phu bú lẹ̀ mu ta
aphùedu ụ̀zo.
Ọ̀ ka ẹ̀gbushi, dù mu l'ishi
igwerigwe.
Nta-a bẹ̀ mu amaẹ̀du gẹ̀ mu
e-me iya.
- 13 Gùbe Chipfu; jiko dzọ̀naa mu!
Byanù ẹ̀gwegwa bya eyeru
mu rọ̀ ẹ̀ka; jiko Chipfu!
- 14 G'iphe, bú ndu achọ̀ ụ̀zo,
ẹ̀phe e-shi gbua mu
bùkwaru ndu ee-meru
iphere kpua;
g'a tùkwa phẹ̀ ẹ̀berebete.
Chiphunu ndu agbaru mu
ẹ̀jo egomunggo azù.
G'iphere ji phẹ̀ iphu!
- 15 G'e meru ujikputeru nù
ndu ekweru mu hẹ̀e.

16 G'iphe, búkpoo ndu achọ ngu
 nụ búru ndu ẹhu a-tsọ.
 Ẹphe anọdu ngu l'ẹka tee ẹswa.
 Gẹ ndu ọ dụ g'a sù l'ì dzọru
 ndzù búkwaru iphe,
 ẹphe a-kpuru l'ọnu
 epfu bú:

“Unu tụa ọnu Chipfu l'ọ
 parù ẹka!”

17 Obenu lẹ mbẹdua bú onye
 úkpa bya abúru onye
 adúdu g'ọ dụ mu;
 ọle Nnajiuphu arile-a ọriri
 ẹhu mu;
 mbù l'ọo gùbe Chileke bú
 onye eyejeru mu ẹka;
 bya abúru onye adzoje
 mu nù.

Jiko Chileke nkemu;
 b'akpọkwa upfu!

Ebvú-oma 41

Ebvú-oma, Dévidi deru
 nù onye-ishi ebvu

1 Ẹhu-útso bẹ a gọru nù onye
 anọduje eyeru ndu
 úkpa ẹka;
 kẹle Chipfu a-dzọta iya mẹ
 ọ -nọdu eje iphe-ẹhuka.

2 Chipfu l'a-kwachi iya;
 bya edobe iya ndzù.
 L'ọ búru onye a gọru ẹhu-útso
 nù l'eliphe;
 ọphu Chipfu enwuduru
 iya eye l'iphe,
 agù ndu ọhogu iya.

3 Chipfu a-gbaru iya mkpu
 mẹ ọ zẹe l'ẹhu.
 Oo-me iya l'ọ ka mma
 l'iphe-ememe,

- byapfutaru iya nù.
- 4 Mu sùru Chipfu: Phùnaaru
mu obu-imemini.
Mu mewaru ngu iphe-èji
gùbe Chipfu;
jiko menaa gè mu
wekòrohu.
- 5 Ndu òhogu mu anòduje
epfuru mu èjo opfu
sù l'ò dù phè g'a sù lè
mu nwùhuru;
g'a zòhaa mu l'eliphe-a.
- 6 Teke nemadzù byaru mu ajiji;
oopfuru mu opfu,
te erwuduru iya òhu-èpho.
Obenu l'iphe, òochiko edo
l'obu iya bù ìkpoki
ntùmatu.
Ò -lùfuepho l'ò jeshia ya
edokashì.
- 7 Iphe, bùkpoo ndu kpòru mu
ashì anòduje
adzù-phè taba taba gude
epfutoşhi mu.
Ò bùerupho iphe, bù iya
kachaa èji bè òduje phè
g'ò mee mu.
- 8 Èphe asù: “Tùswekwa! Ò kwa
èjo iphe-ememe eme iya.
Ò turweakwaru iya k'òphu ò
tòò gbèshibaedu.”
- 9 Mbù je akpachaa l'onye
mu l'iya eshi òkpobe eshishi;
bya abùru onye mu dakoberu;
mbù l'onye mu l'iya erigbajè
nri gbèchaakwa eme iphe,
a-tsùru mu nù.
- 10 Òlobu gùbe Chipfu;
phùnaaru mu obu-imemini!
Meerò gè mu wekòrohu;
k'òphu mu a-pfù phè
ùgwò iphe-a, èphe eme mu-a.

- 11 Mu maru lẹ mu dụ ngu l'obu;
 kẹle i ti kwedu gẹ ndu
 ọhogu mu tẹru okoo
 kpua mu.
- 12 Eshinu ọta adudu mu l'ẹhu bẹ
 ị tẹru mu gburumu
 kuru mu dobe l'atatifhu
 ngu gẹ mu nọdu jasụ
 l'ojejoje.
- 13 G'e tua Chipfu ẹpha;
 mbụ Chileke kẹ ndu Ízurelu;
 e -shi lẹ gbururu jeye
 lẹ gbururu.
- Nokwa g'ọ dụ;
 bya aburu g'ọ dụ.

Ebvú-oma 42

Évù, a kwaru nù onye-ishi
 ebvu g'unwu Kora gụa

- 1 Ọo gẹ ne ele anọduje atụ
 heehee
 achọ nggele, asọ
 gborogboro g'ọ ngua mini;
 bụkwapho g'obu mu atụ
 heehee achọ gụbe
 Chileke.
- 2 Ẹkpiri Chileke; mbụ Chileke,
 dzụ ndzụ akpọ mu
 jegiri-jegiri.
- ?Bụ teke ole bẹ mu a-bya
 apfuru l'iphu Chileke?
- 3 Ẹnya-mini mu bụwaa nri
 eswe l'enyashi mu;
 kẹle ọ tọ dudu teke ẹphe
 ta ajidu mu sụ:
 “?Denu ẹka Chileke ngu nọ?”
- 4 Nta-a, mu tukurọ iphe,
 nọ mu l'obu epfushi-a
 bẹ mu nyataru gẹ mu shi
 edujeru igwe ọha;

- anyi atuko awu eje ala
l'ulo Chileke.
- Teme anyi agu ebvu ehu-utso;
bya ekele Chileke
ekele l'echilabo igwe oha,
byaru obo-iphe ono.
- 5 Gube obu mu;
?denu g'o gude i nodu
kpoyoo?
?Denu g'o gude i nodu
etsu mu ophe?
G'anya ngu du l'eka Chileke
no;
kele mu e-mechaa kele iya
ekele;
mbu onye bu iya bu onye
adzoje mu nu;
- 6 bya aburu Chileke mu.
Obu mu no kpoyoo.
Noo g'o gude mu nodu le
mgboru Jiordanu nyata
ngu;
mbu l'ali Hamonu l'eli
ubvu Miza.
- 7 Ogbumini akporu ogbumini
okwe.
Akparamini ngu me
gborogboro,
oso so-kputewaru mu.
- 8 Ole obujeru; o -be l'eswe
be Chipfu egoshije mu
n-yemobu iya.
O -be l'enyashi lo buerupho
iphe, mu a-kpuru l'onu
bu agu ebvu nkiya.
Mu epfukwapho anu Chileke
ono,
bu iya gude ndzu mu ono.
- 9 Mu suru Chileke, bu
agbara-mkpuma nkemu:
“?Denu g'o gude i zohaa mu?
?Bu gunu kparu iphe,

- ndu ọhogu mu akpa mu ẹhu;
mu nọdu agụ ọphụ ejephe?”
- 10 Ndu achi mu lẹ njo anọduje
ekweru mu une mbọku-mbọku;
sụ mu: “?Denu ẹka Chileke
ngu nọ?”
- Iphe ono, ẹphe anọduje
epfuru mu ono
tụkowa ọkpụ mu l'ophu
gwee arakabya.
- 11 Gube obu mu; ?denu g'o gude
ị nọdu kpọyoo?
?Denu g'o gude ị nọdu etsu
mu ophe?
- G'anya ngu dụ l'ẹka Chileke
nọ;
kele mu e-mechaa kele
iya ekele;
mbụ onye bụ iya bụ onye
adzoje mu nụ;
bya aburu Chileke mu.

Ebvú-oma 43

- 1 Hanaaru mu enge; Chileke;
jiko gbanaaru mu
ọdzori;
nafutanu mu l'ẹka ndu ono,
te eyeduru ngu obu ono!
Gbafuta mu l'ẹka ndu ụgho;
waa ndu apfubeduru-ẹka-oto.
- 2 Eshinu ọ bụ gubedua,
bụ Chileke bụ agbarike mu;
?denu g'ọ nwuru ị gbadoru
mu?
- ?Bụ gụnu kparụ iphe,
ndu ọhogu mu akpa
mu ẹhu;
mu nọdu eje ogbee-ogbee?
- 3 Menaa g'ọ bụru ìphóró
nkengu; yẹ ire-lanụ ngu
l'a-nọdu edu mu.

- G'èphe dua mu durwua úbvú
 nkengu ono, dù nsọ ono;
 mbụ g'èphe durwua mu
 ẹka i bu gèdegede.
- ⁴ Noo teke mu a-byarwuta
 ọru-ngweja gùbe Chileke;
 mbụ byapfutakpọ Chileke
 ono, bụ ẹhu-utso mu;
 bya aburu onye mu ete
 ẹswa iya ono.
- Mu a-kpọ une gude kele
 ngu ekele gùbe Chileke,
 bụ Chileke mu.
- ⁵ Gùbe obu mu; ?denu g'o gude
 ị nọdu kpoyoo?
 ?Denu g'o gude ị nọdu etsu
 mu ophe?
- G'ènya ngu dù l'ẹka Chileke
 nọ;
 kele mu e-mechaa kele
 iya ekele;
 mbụ onye bụ iya bụ onye
 adzoje mu nụ;
 bya aburu Chileke mu.

Ebvú-oma 44

Évù, a kwarụ nụ onye-ishi
 ebvú g'unwu Kora gụa

- ¹ Gùbe Chileke; anyi gudekwa
 nchị anyi numa;
 tẹme nna anyi oche phẹ
 kọkwaaru iya phọ anyi;
 mbụ iphemiphe ono,
 i mekotaru phẹ teke
 ndiche ono.
- ² L'ọo gùbedua l'onwongu
 chishiru ndu ọhozo l'alị phẹ;
 bya eworu ẹphebedua
 dzabẹ l'alị ono.
- Lẹ ndu dù igwerigwe bẹ i

- mebyishiru;
 obenu lẹ nna anyi oche
 phẹ bẹ i meru g'ephẹ
 jaa àjàjà.
- ³ Ọ tọ bụdu ogu-echi phẹ bẹ
 ẹphẹ gude lwuta alị ono;
 tẹme ọphu ọ bụdu
 ọkpehu phẹ bẹ ẹphẹ gude
 lwu-kpee.
- Obenu l'ọ ẹkutara ngu;
 yee ọkpehu nkengu;
 waa anọ-kube ono,
 i nọ-kube phẹ ono bẹ meru;
 ẹphẹ lwu-kpee;
 noo kele ẹphẹ tɔbaru ngu
 l'anya.
- ⁴ Ọo gụbedua bụ Chileke mu;
 bya aburu onye
 eze nkemu;
 mbụ onye emeje g'oshilokpa
 Jiékpọ lwu-kpee l'ogu.
- ⁵ Ọo l'ẹka ngu bẹ anyi anọduje
 nwuta ndu achi anyi lẹ
 njọ nwuphu azu.
- Ọ buri ẹpha ngu bẹ anyi
 egudeje zọ ndu
 wulihuru etso anyi
 opfu pyakapyaka.
- ⁶ Mu ta chiduru upfu kwẹ
 l'apfu, mu chi;
 tẹme mu maru l'ogu-echi
 mu ta adzodu mu.
- ⁷ Obenu l'ọ ike nkengu bẹ
 anyi gude lwu-kpee
 ndu achi anyi lẹ njọ.
- Ndu anyi dụ ashị bẹ i
 meru iphere kpua.
- ⁸ Ọ kwa Chileke bẹ anyi
 egudeje eku onwanyi
 mboku-mboku.
- Ọ buri gube Chileke bẹ anyi
 e-keleje ekele jasụ lẹ

- tuutuutuu lẹ mĩmĩmĩmĩ.
- 9 Ọlẹ ị jịkaru anyi;
bya ekpua anyi iphu lẹ ntụ;
ọp̄hu iitsojeeduru ndu
ojogu anyi eje ọgu.
- 10 Ị haru ndu ọhogu anyi;
ẹp̄he chiphu anyi azu;
ndu anyi du ashị bya atuko
ẹku anyi kwaa okwata.
- 11 Ị gbadoru anyi g'aturu,
e doberu k'egbushi.
Ị chia anyi; anyi daa ighagha
l'ohamoha ozo.
- 12 Ị wowaru ndibe ngu reshia
ọ-du-l'urwu;
k'ọp̄hu bu l'ọ to dudu urwu,
i ritaru l'ishi p̄he.
- 13 Ị meru; ndu obutobu anyi
nodu ekweru anyi une.
Ndu nọ-pheru anyi
mgburugburu nodu
anoduje ep̄fubyishi anyi;
bya achi anyi ọchi.
- 14 Ị meru; anyi buru iphe,
ndu ọhozo gude anmaku
l'ejo etu;
buru ndu bu: a -nyata
p̄he l'e phuphee ishi.
- 15 Mboku-mboku be anoduje
eme mu iphe-iphere
mmekwasẹ.
Iphere nodu ejije mu iphu
pyimu;
- 16 noo kele ndu ọhogu mu;
waa ndu eme g'ep̄he
gwata mu ugwo-iphe
anoduje ekweru mu une;
ep̄futoshi mu.
- 17 Iphemiphe-a mekotaru
l'ehu anyi; ọlẹ anyi ta
zohaduru ngu;
ọp̄hu anyi emebyiduru

- ogbandzu anyi lẹ ngu.
 18 Ọphú obu anyi alufuduru
 l'ẹka ị nọ;
 ọphú anyi ahata duru ọkpa
 zọbe k'eshiswe ụzo ngu.
 19 Obenu l'i gweru anyi
 arakabya l'egu nkuta-ọswa;
 bya eworu dadishi-nwamaa
 phukpute anyi.
 20 Ọme anyi zoharu Chileke anyi;
 bya achi-liaru agwa ndu
 ohozo ẹka;
 21 ?Chileke tege avodu iya
 vofuta to;
 eshinu o makotaru iphe,
 e domiru edomi,
 du nemadzu l'obu.
 22 Ọle o bu; ọo l'iswi ẹhu ngu
 be o to dudu teke onwu
 ta anodujedu eme g'o
 gbua anyi;
 teme l'eeme anyi g'aturu,
 a chitaru eje egbushi.
 23 Gube Nnajiuphu; tehu etehu!
 ?Denu g'o gude i je anodu
 eku mgbenya?
 Tehu etehu; ba ajikashi anyi
 ojejoje!
 24 ?Denu g'o gude ọphú i
 yeheduru anyi onu?
 ?Denu g'o gude ị zohaa
 iphe-ehuka, anyi eje;
 bya azohaa l'aakpa anyi ẹhu?
 25 E mewaru anyi; anyi daa;
 nmaa ẹpho l'ali;
 k'ọphú bu l'ishi
 tsutawaru
 anyi ẹja.
 26 Gbalihu yeru anyi ẹka!
 Guderọ n-yemobu ngu
 gbafuta anyi!

Ebvú-oma 45

Évù, a kwarù nù onye-ishi
ebvú g'únwu Kora gụa;
g'e gude olu ebvú, "Ojimbvú" gụa ya;
ebvú ekele-nwanyị

- 1 Obu mu bẹ opfu oma jiru kẹ
pyimu pyimu.
Onye mu epfu eyeru bukwa
eze anyi.
Ire mu dụwaa gẹ
mkpara-ekwo onye maru
ede ekwo egwegwa.
- 2 Ị kakota nemadzu,
a nwukpooru anwunwu
ama mma.
Eze-iphe-oma jiru ngu onu ejiji;
kele Chileke goru onu-oma
ojejeje nu ngu.
- 3 Gube O-gbua-o-turu-ugo;
wota ugu-echi ngu kee
l'upfu!
Gbaphua onwongu akpabiri
yee o-gbu-nwiiinwii!
- 4 Dunu akpabiri akpabiri
nyikoru l'ugbo-inya ngu
gbaru kwaakwaakwa
je alwu lwu-kpee!
See iswi ire-lanu;
yee ewoze onwonye ali;
yee apfubekoto.
Geka-utara ngu mekwaa iphe,
du ebvu.
- 5 G'apfu ngu, atsụ nkọ
mejeepho tsurumu l'obu
ndu ohogu gube eze.
G'ohamoha dajekwa
kpurumu l'iphu ngu.
- 6 Gube Chileke; ọo g'i bu eze
nta-a bu g'ii-buru iya jasụ
le tuutuutuu le mimiimii.
Ikpe, pfuru oto be i gude

búru eze; l'eka i bú eze.

⁷ Iphe, pfuru ọto dú ngu ree;
 ẹjo-iphe dúkwanu ngu
 ashì.

Noo g'ọ gude Chileke,
 bú Chileke ngu họtá ngu
 l'echilabọ ndu unu l'ẹphe
 bú ọgbo; bya awọa ngu
 manù ẹhu-utso l'ishi.

⁸ Uwe ngu g'ọ ha bẹ mkpọ
 mẹru; waa alowe;
 yẹe kashia tuko vọ
 pfurupfuru.

Une, a -gbẹ l'iphe, búkpoo
 unuphu ibe gube eze
 akpogbaa nọdu emeje
 g'ẹhu tsọo ngu utso;
 mbú unuphu ọphu e
 gudegbaa eze-enyi
 mematagbaa.

⁹ Ụnwada eze hachakwaaru
 yiru l'ụnwanyi aakwabẹ
 ùbvù l'ibe ngu.

Ọo l'ẹkutara ngu bẹ
 eze-nwanyi pfuru.

Iphe, o yeru l'ẹhu búru iphe,
 e meru lẹ mkpọla-ododo
 Ofi.

¹⁰ Ngabẹ nchị gube ada-eze!
 Jiko rịkwaa iphe-a,
 mu abya epfupfu-a arịrì!
 Zọhakota ndibe unu;
 waa ndu nna ngu phẹ!

¹¹ Lẹ mma, ịma meakwaru;
 ị nọdu agụ eze ẹgu.
 Eshinu ọ bú iya bú nnajịuphu
 ngu; phozejekwaru iya!

¹² Ndu Taya a-nụkwa ngu iphe
 kẹ mmanù;
 tẹme ndu nweru iphe
 emeahaaru ngu ree;
 g'eeshi g'ẹphe tuba ngu

- l'ènya.
 13 Ada eze bẹ nọ
 l'o-gbu-nwịnwii iya;
 e duba iya l'ulo.
 Uwe iya bẹ e gude oghu
 mkpọla-ododo kwee.
 14 E yeru iya uwe, e meru
 èrengete duru ejepfu eze.
 Ụnwumgboko ibe iya nọdu
 etso iya l'azụ.
 Ephebedua bẹ eedukwapọ
 edujeru eze.
 15 Ehu atso pẹ uto;
 ephe nọdu ete ẹswa;
 e duru pẹ abahụ l'ibe eze.
 16 Gube eze; ọo ụnwu ngu
 bẹ a-nọchi ẹnya
 ochochoroche ngu pẹ
 buru eze.
 Ọ buru pẹ bẹ ii-me g'ephe
 buru ishi lẹ mgboko
 mgburugburu.
 17 Mu e-me g'a nyatajẹ ngu;
 e -shi l'ogbo sweru ogbo.
 Ọo ya bụ g'ọhamoha
 ekeleje ngu ekele jasụ lẹ
 tuutuutuu lẹ mịimiimii.

Ebvú-oma 46

Ebvú, e deru nọ onye-ishi
 ebvú g'ụnwu Kora gude
 olu ụnwumgboko gụa

- 1 Ọo Chileke bẹ bụ onye anyi nọ
 l'ẹka ezeru ndzụ;
 bya aburu iya bụ ike anyi.
 Okwagebeje akwagebe
 eyeru anyi ẹka m'anyi
 nọdu eje iphe-ẹhuka.
 2 Ọo ya bụ l'anyi ta abyakwa
 l'atsụ ebvú;

- m'obeta mgboko gha
 igharaphu;
 mbú m'obeta a pata úbvú
 l'ophu parú je echiee
 l'echi ogbu-enyimu;
- 3 mini, nọ iya nọ phua oke
 ẹphu; byaa gbulagbula
 byaa mebyikpọo
 gbukuu-gbukuu;
 k'ophu úbvú angagbaa
 anganga.
- 4 O nweru enyimu ophu dụ nọ.
 Mini, shi iya nọ emeje g'ẹhu
 tsọo mkpukpu kẹ Chileke ọtso;
 mbú ẹka dụ nsọ,
 Okalibe-kakọta-shii bu.
- 5 Chileke nọkwa lẹ mkpukpu
 iya;
 k'ophu bú l'ọ tọ dudu iphe,
 byaru eme iya nọ.
 Nchi -bya abọhu l'obyawaa
 bya agbaaru iya mkpu.
- 6 Ndu ọhozo gude ẹhu-eghu
 aba hanyihanyi.
 O mee; alị-eze phẹ nọdu
 angakọta anganga;
 ọle Chileke wolierupho
 olu gbọoru phẹ ụja;
 Eliphe l'ophu rwushihu.
- 7 Chipfu, bú Okalibe-Kakọta-Ike
 bẹ nọkwa swiru anyi.
 Ọ kwa Chileke kẹ Jiékpọu
 bú onye anyi nọ l'ẹka
 ezeru ndzụ.
- 8 Byanụ ahụma iphe, Chipfu
 meru!
 Bya ahụma g'o meru;
 mgboko búru mkpurupyata!
- 9 Oogboje ọgu l'eliphe l'ophu.
 Ọogba-jishije apfụ bya
 emebyishia arwa;
 bya eworu ụgbo-inya

- ogu kpòkòtá òkú.
 10 Ò sùrú: “Unu nòdú dóo;
 g'unu amaru l'òo yèbedua
 bù Chiléke.
 Ndu òhòzò a-tù ònù lẹ yèbẹ
 Chiléke parù ẹka;
 mbù l'aa-tù ònù iya l'eliphe
 mgburugburu lẹ ya parù ẹka.”
 11 Chipfú, bù
 Òkalibẹ-Kakòtá-Ikẹ bẹ
 nòkwa swirú anyi.
 Ò kwa Chiléke kẹ Jíékòpú
 bù onye anyi nọ l'ẹka
 ezeru ndzú.

Ebvú-oma 47

Ebvú, e deru nù onye-ishi
 ebvú g'unwu Kora gụa

- 1 Unu kùá ẹka unubẹ
 unwu-eliphe l'ophu!
 Unu gude ebvú ẹhu-útso
 gbòorú Chiléke ògboo!
 2 Nòo kẹlẹ Chipfú,
 bù Òkalibẹ-kakòtá-shii
 gbarú g'a tsùje iya ebvú.
 Kẹlẹ òo yèbedua bù Òkalibẹ
 eze, achìkòtá ndiphe
 l'ophu.
 3 Oomeje g'anyi kapyabẹ
 ndiphe; bya emee gẹ ndu
 òhòzò nòdú anyi lẹ mkpula.
 4 Òo yèbedua hòtarú anyi alị,
 anyi bù;
 mbù alị onò, Jíékòpú,
 onye Chiléke yeru obu
 egudeje eku onwiya.
 5 Chiléke kwolihuwarú jeshia
 l'aba-eze iya.
 Ndiphe tùshia ọzú agbọ
 ògboo; egburú iya opu.

- 6 Unu gụa ebvú gude tua Chileke
 ẹpha! Unu tua ya ẹpha!
 Unu gụa ebvú gude tua eze
 anyi ẹpha! Unu tua ya ẹpha!
- 7 Kẹle ọọ Chileke bụ eze ndu
 mgboko mgburugburu.
 Unu kwaa ẹvù gude jaa ya
 ajaja!
- 8 Ọ kwa Chileke bụ eze ọhamoha.
 Ọ nọkwa l'aba-eze iya, dụ nsọ.
- 9 Ndu nweru ọnya l'eliphe
 dzukọbeakwaru gẹ ndibe
 Chileke kẹ Ébirihamu;
 kẹle ndu eze, egbobutaje
 ụnwu-eliphe,
 bụkwa Chileke nwe pẹ.
 Ọ kwa Chileke bẹ
 kangokọtaru nụ.

Ebvú-oma 48

Ebvú-oma, Ụnwu Kora gụru

- 1 Chipfu parụ ẹka.
 G'a jakwaa ya phọ ajaja,
 rwuberu iya nù
 lẹ mkpụkpu kẹ Chileke anyi;
 mbụ l'úbvú ono, dụ nsọ ono.
- 2 Úbvú Zayọnu ono ama
 ntụmatu bya adụ akpabiri;
 bya abụru ẹhu-ụtso
 ụnwu-eliphe l'ophu.
 Ọ nọ l'uzo isheli mkpụkpu
 Jierúsalem, bụ mkpụkpu
 onye eze, parụ ẹka.
- 3 Chileke nọakwa l'ụlo ndu
 mkpụkpu ono anọduje
 ezeru ndzụ.
 O mewaru g'a maru l'ọo
 yẹbedua bụ a
 -gbabe-ezeeru-ndzụ.
- 4 Ndu eze chikoberu ndu ojogu

- phe;
 bya awuru bya g'ephe tsoo
 mkpukpu ono oḡu.
- ⁵ Ephe byarwutaepho bya ebu
 iya ishi.
 O tufu phe ehu; ndzu guhu phe;
 ephe gbalachaa.
- ⁶ Ndzu-agugu, guderu phe
 l'eka ono
 tsuru phe l'ehu ge nwanyi,
 ime eme.
- ⁷ I mebyishiru phe ge pherephere,
 shi l'uzo enyanwu-awawa
 emebyishije ugbo-mini
 Tashishi.
- ⁸ Oo iphe, anyi numaru be
 anyi humakwarupho
 le mkpukpu ke Chipfu,
 bu Okalibe-Kakota-Ike,
 bu iya bu mkpukpu
 Chileke anyi;
 mbu l'oo Chileke emeje
 g'o nguru anguru
 jasu l'ojejoje.
- ⁹ Anyi anoduje l'ime eze-ulo
 gube Chileke
 ari k'obu ono, i yeru
 anyi ono.
- ¹⁰ Gube Chileke; oo g'epha ngu
 ngadzuru ekameka;
 bukwapho g'aanoduje aja
 ngu ajaja le mgboko
 l'ophu.
 O buru ikpe, pfuru oto be i
 gude buru eze.
- ¹¹ Ehu atso ubvu Zayonu utso;
 mkpukpu Jiuda nodu ete
 eswa.
 O buru iphe, kparu iya nu bu
 g'iigudeje ekpe ikpe.
- ¹² Unu jegbabeada oma Zayonu.
 Unu jephee ya mgburugburu;

- gụa ụlo-ephekerephe,
o nweru ọgu.
- 13 Unu gbuchakwaa igo l'igbulọ,
e gude kpụ-pee
ya mgburugburu!
Unu elerwekwaaphọ ọnya
l'ụlo-ezeru-ndzụ,
nọgbaa ya nụ.
Ọo ya bụ g'unu akọoru iya
ọgbo ọphu nọ l'iphu.
- 14 Noo kele Chileke-a a-buru
Chileke anyi jasụ lẹ tuutuutuu
lẹ mịimiimii.
Ọ buru iya a-nọdu edu anyi
jasụ g'anyi a-nọ-beru.

Ebvú-oma 49

Ebvú-oma, e deru nụ
onye-ishi ebvu g'ụnwu
Kora gụa

- 1 Unubẹ ndiphe; unu nụmakwa
iphe-a!
Unu ngabekwa nchị;
unubẹ ndu bu lẹ mgboko
l'ophu!
- 2 Gẹ ndu ha shii ngabẹ nchị;
ndu ha nwanshị angabẹ.
Gẹ ndu nweru iphe yee
ndu ụkpa tụtokwa
ngabẹ nchị.
- 3 Opfu, shi mu l'onu a-buru
opfu onye maru iphe.
Iphe, mu ritaru l'obu emeje
g'iphe doo ọnya.
- 4 Gẹ mu bya eworu nchị
gboberu ẹtu.
Mu akpọo une gude mee g'ílú,
mu tụturu doo ọnya.
- 5 Ndzụ ta abyadụ agụ mu mę
mbọku oke iphe-ẹhuka

rwuepho.

- Ọ tọ dudu m'obeta ndu achi
 mu lẹ njo nọ-pee
 mu mgburugburu;
 mu ta atsukpodaa phe ebvu;
 6 mbu ndu ono, achijeru
 upfu kwẹ l'eku,
 ephe kpataru;
 gude akanya, ephe setaru
 eku onwophe.
 7 Ọle ọ tọ dukwa onye a-du ike
 a-gbafuta nwibe iya;
 ophu ọ dudu onye ophu a-du
 ike apfu Chileke aswa ishi
 nemadzu ibiya.
 8 Kẹle aswa pakwaru eka l'iphe,
 e gude agbata ndzu.
 Ọ tọ dukwa iphe, nemadzu
 a-pfu g'ọ suru iya;
 9 mbu ugwo, ọo-pfu
 nọdu ndzu ojejoje;
 g'o t'o rehu erehu.
 10 Onyemonye eleanaa lẹ
 ndu mmamiphe
 anwushihujechaa.
 Ndu eswe me ndu eme
 beebabee nọdu
 abahujechaa l'ilu.
 G'ephe ha atukoje woru eku
 phe haaru ndu ozo.
 11 Iphe, ephe anọduje ari
 bu l'ephe a-nọ jasụ l'ojejoje;
 l'unuphu phe a-buru
 oje-le-nwanwa;
 ephe ewochaaru epha phe
 gushia ali-ihe phe.
 12 Obenu l'eku nemadzu
 ta akposhidu iya anwuhu.
 Ọ bu-a g'anu-egbudu
 anwuhuje-a bu g'oo-mecha
 nwuhu.
 13 Humawaro g'onwujeru ndu

amadú iphe;
waa g'òodapfutaje ndu
awú etso phẹ nù;
mbú ndu iphe, ẹphẹ anọduje
epfu aduje ree.

14 Iphe, e-mechaa mee phẹ
nù bú l'ẹphẹ a-nwùhu
g'atùru.

Ọ búru ọnwu a-bya erwuta
phẹ;
ndu pfuberekoto atọa okoo
kpua phẹ;
mẹ o -bee l'ùtsu.

Ogwehu phẹ ono erekashihu
mẹ e -shiepho l'ẹguru
ùlo phẹ ono;
parú phẹ je adee l'ilu.

15 Obenu lẹ mbedua bẹ Chileke
a-gbafuta gẹ mu ta abahú
l'alì-maa;
kẹle oo-mecha kuta mu
dokube onwiya.

16 Ọ -búru lẹ nemadzú
nọnyaaru bya enweru
iphe shii;
k'ọphu ndiphe watarú iya
akwabe ùbvù;
gẹ ndzú ta agúkwa ngu.

17 Noo kẹle ọ tọ dudu ọphu
oo-gude ala m'ọ lashia.
Ọphu ùbvù iya ọbu etsokwa
iya phọ ala l'ilu.

18 Ọ bú eviya lẹ teke ọ nọ ndzú
bẹ o shi gúkobe onwiya lẹ
ndu a gọru ọnu-oma nù;
tẹme ndiphe shikwaphọ
anọduje aja iya ajaja l'ọ
bú onye ẹka-atutu.

19 Ọle oo-mechaẹle-a lapfu
ndiche iya phẹ l'alì-maa;
ẹka a ta abyadú ahuma
ìphóró.

- 20 Onye nweru iphe;
 ophu o madu iphe bu-a
 g'anu-egbudu anwuhuje-a
 bu g'oo-mecha nwuhu.

Ebvú-oma 50

Ebvú-oma, Asafu deru

- 1 O kwa Okalibe, bu Chileke;
 bya aburu Chipfu epfu
 opfu-a.
 Ooku mgboko l'ophu oku;
 eshikpoo l'uzo
 enyanwu-awawa jasụ
 l'uzo enyanwu-ariba.
- 2 Chileke no le Zayonu egbu
 nwijinwii; mbu Zayonu
 ono ama ntumatu ono.
- 3 Chileke anyi abyaakwa;
 ole o to nodu nggujinguji
 abya.
 Oku, ata ririri no iya l'uzo
 iphu.
 Oke pherephere no-pee ya
 mgburugburu.
- 4 Ooku igwe; eku ali;
 g'ephe bya aburu ekebe iya;
 g'ephe bya anodu huma
 ge ya gude ekpe ndu nkiya
 iya ikpe.
- 5 “Unu chikoberu mu ndu bu
 nkemu g'ephe ha;
 mbu ndu mu l'ephe gude
 ngweja gbaa ndu.”
- 6 Imigwe l'ophu anoduje atu
 onu ge Chileke bu-be
 onye pfuberekoto;
 kele Chileke lonwiya bu
 Onye-ikpe.
- 7 “Ndu mu; unu ngabe nchi;
 ge mu pfua opfu yeru unu.

Gẹ mu gbaa unubẹ ndu
Ízurelu ekebe.

Ọ kwa mube Chileke bu
Chileke unu.

8 Ọ tọ bukwa kẹ ngweja,
unu egweje anu mu;
ozoo kẹ ngweja-akpo-oku,
unu egwejeru mu bẹ mu
abarununu mba iya;
kẹle ndu k'ono bẹ unu
anọduje emekota l'o
rwuberu iya.

9 Ọ tọ dukwa eswi, shi l'oka
unu, mu a-nata;
ophu ọ dukwa g'ọ ka mma
l'oo mkpi, shi l'ikpoto ẹku
unu, mu a-nata;

10 kẹle iphe, bukpo anu,
nọkota l'oswa bukota nkemu;
mekpo eswi,
doru l'unubuku úbvú.

11 Ẹnu, ephe l'eli bẹ mu
makotaru g'ephe ha;
anu-egbudu l'ophu
bukotaru iphe mu.

12 Ọme l'oo ẹgu agu mu;
mẹ mu tege
abyapfutakwa unu;
kẹle ọo mbẹdua nwekota
mgboko-a l'ophu;
yẹe iphe, nọ iya nẹ.

13 ?Unu riru lẹ mu atajẹ anu
eswi?

?Tọo unu dobesu lẹ mu
anguje mee eghe?

14 Ngweja, unu e-gwejeru nu
mube Chileke bu g'unu
keleje mu ekele.

Unu emekotaje iphe,
unu riburu angu l'unu
e-meru mube
Okalibe-kakota-shii.

- 15 Unu -kua mu oku mē
 iphe-ẹhuka byaru unu;
 mu adzọta unu;
 ọọ ya bụ g'unu akwabeje
 mu ùbvù.”
- 16 Obenu l'onye ẹjo-iphe bẹ
 Chileke sùru:
 “?Denu g'o gude ị nọdu
 anọduje agụ ekemu mu
 g'onye agụ ebvu?
 ?Denu g'o gude ị nọdu
 egudeje ọnu ngu
 pfukuta ọgbandzu mu?
- 17 Lẹka ị jikaru sụ gẹ mu ta
 alọshi ngu ẹka lẹ nchị;
 woru opfu mu l'ophu
 nwuru ye l'azụ.
- 18 Ị -huma onye-oshi; l'i je
 eshita iya ọnyà;
 tẹme unu lẹ ndu eri ogori
 nọdu aswị ọswi.
- 19 Ọnu ngu bụepho njo-opfu bẹ
 iigudeje iya epfu;
 ịinodu egudeje ire ngu
 agba ẹregede.
- 20 Ị -nọdu; l'i pfutọshi nwune
 ngu.
 Ọ bụru nwune ngu nwoke,
 unu l'iya shi l'epho
 lanụ bẹ ịinoduje evu
 nvu-azụ.
- 21 Iphemiphe ono bẹ
 i mekotaru; mu nọduele-a
 nggujingguji.
 Ị gbẹ dobesụwanu lẹ mu lẹ
 ngu bụ iphe lanụ.
 Ọle mu a-bakwanuru
 ngu mba iya;
 tụa ngu ẹjo-iphe ono,
 l'iime ono jalaa l'iphu.”
- 22 “Unu ngabẹ nchị l'iphe-a,
 mu abya epfupfu-a;

unube ndu zoharu
 mube Chileke!
 Odumeka mu alajashia unu
 iphiriba iphiriba;
 l'ebe abu l'o duru onye
 suru unu anafuta.
 23 Iphe, bukpoo onye woru
 ekele mee ngweja iya
 be bu onye akwabe
 mu ubvu.
 O buru iphe, bu onye eme
 iphe l'uzo, pfuru oto
 be mu e-goshi le mube
 Chileke
 adzotaje nemadzu.”

Ebvú-oma 51

Ebvú-oma, Dévidi deru nu
 onye-ishi ebvu

Teke o deru iya bu g'onye
 mpfuchiru Chileke, bu Nétanu
 byachaaru ibe iya bya epfuaru iya
 l'o meru eji l'o jepfuru Batusheba

- 1 Phunaaru mu obu-imemini;
 jiko Chileke;
 eshinu n-yemobu ngu te
 nwedu echihu.
 Huchafunu atupya ono,
 mu tupyaru ngu ono;
 eshinu iphuje obu-imemini;
 phua k'etsutsu iya.
- 2 Sanaa mu rengurengu;
 safukota mu ejo-iphe,
 mu megbaberu;
 l'i huchafu mu iphe-eji,
 mu meshiru ngu!
- 3 Kele mu maru ge mu
 tupyaberu ngu;
 ophu mu azohajedu iphe-eji

- mu azọha.
 4 Oo gụbedua gèdegede bẹ
 mu mesweru;
 mbụ l'ọo gụbedua bẹ
 mu meru iphe-ẹji.
 Iswi dụ ngu mma l'ikpe,
 i kperu mu;
 ọphu ụta adụdu ngu iya l'ikpe,
 ị nmaru mu.
 5 Mbụ-a; mu shikwa teke a
 nwuru mu bụru onye
 ẹjo-iphe.
 Mbụ lẹ mu shirọ teke ne mu
 tsutaru ime mu butaru
 onye eme iphe-ẹji.
 6 Iphe, iile ẹnya iya lẹ ndzụ
 amadụ bụ ire-lanụ.
 Zinaa mu mmamiphe nkengu.
 7 Gude ịsopu saa mu asasa
 gẹ mu dọbe ree!
 Saa mu gẹ mu chaa pemu
 pemu g'aka-mini-sunoo!
 8 Mee g'ẹhu tsoo mu uto;
 gẹ mu tee ẹswa;
 k'ọphu ọkpụ mu ono,
 ị nyajishiru ono
 a-gbakerehu.
 9 Gbakutaru iphe-ẹji,
 mu meshiru azụ!
 L'i hufukọta ẹjo-iphe,
 mu mekutaru g'ọ ha!
 10 Jiko Chileke; menaa g'obu
 mu gụa mu ìphóró;
 l'ị nụ mu unme ọphuu,
 a-nọdu anuru ngu opfu.
 11 Ta chifukwa mu l'atatiphu
 ngu!
 Ọphu ị nafukwa mu
 Unme-dụ-Nsọ nkengu!
 12 Nụ-phunu mu ẹhu-uto
 ono azụ;
 mbụ ẹhu-uto ono, shi l'adzọta,

- ì dzọtaru mu ono.
 Mee g'eme uche ngu heje mu
 ihee; k'ọphu ọo-gbata
 mu ike.
- 13 Ọo ya bụ gẹ mu ezia ndu
 anọduje atupya ngu nụ
 uto ngu.
 Ndu iphe-ẹji adakọbe
 lwapfuta ngu.
- 14 Dzọnaa mu l'ikpe ọchi,
 mu gburu; jiko Chileke!
 L'ọo ngu bụ Chileke,
 adzoje mu nụ.
 Ọo ya bụ gẹ mu egude ire mu
 gu a ebvu ẹhu-uto sù
 l'ì pfuberekoto.
- 15 Gube Nnajiuphu; kùhaa
 mu ọnu;
 k'ọphu mu a-ja ngu ajaja.
- 16 Ọme ọo ngweja bẹ iile
 ẹnya iya; mẹ mu
 egwekwaru iya
 nù ngu.
 Obenu lẹ ngweja m'obeta ọ
 buru ngweja-akpo-oku
 te emekwa
 g'ẹhu tsoo
 ngu uto.
- 17 Kele ngweja ọphu Chileke
 anatajẹ bụ aphụ-ẹji-obu.
 Onye aphụ jiru obu l'iphe
 o meru; izimanu lwa iya
 azu bẹ gube Chileke ta
 anmajekwa phulaphula.
- 18 Menaa Zayonu g'ọ jaa àjàjà;
 eshinu ọ dū ngu l'obu.
 Kpuna igbulọ
 Jierúsalemu!
- 19 Ọo ya bụ g'eegweaharu
 ngu ngweja, pfuru oto;
 ngweja-akpo-oku
 atsọahaa ngu uto;

l'a wataru ngu egburu
oke-eswi l'oru-ngweja
ngu.

Ebvú-oma 52

Évù, Dévidi kwaru
nu onye-ishi ebvu

Teke o kwaru iya bu teke
Dowegu, onye Edomu byaru
bya agbaaru Solu ama su iya
le Dévidi no l'ibe Ahimeleku

- 1 ?Denu g'o gude i nodu eku
onwongu l'eme ejo-iphe;
oke, du ike?
?Ti madu le n-yemobu
Chileke a-no jeye l'ojejoje?
- 2 Iphe, iigudeje ire ngu epfu
l'ii-me buepho ejo-iphe;
mbu l'ire ngu atsu
nko g'akwo,
a baru ababa.
Iphemiphe, iimekpoo ememe
bukotaru ughoshi.
- 3 I ka eye ejo-iphe obu
eme l'iphe, du ree.
Adzu uka ka ngu ree eme
l'epfu iphe, pfuru nhamunha.
- 4 Iphe, i yeru obu bu
epfubyishi nemadzu;
gube onye ono, adzu-gbu
onwongu l'uka ono!
- 5 Su-a; Chileke e-mebyishikwa
ngu; mee ngu l'i bu ru
mkpurupyata
jasuru asuru.
Oo-wofu ngu; mee ngu g'i ti
buhé l'ibe ngu;
l'o phedu ngu ephefu l'ali
ndu no ndzu.

- ⁶ Ndu pfuberekoto -huma iya;
 ephe atsuhu ebvu;
 ephe achia ya ochi su:
- ⁷ “Unu lewaro; onye owa-a bu
 onye jikaru le ya te
 ewoduru Chileke eme
 agbaru-ike iya.
 O kporu obu yeru eku,
 o nweru nwegharu iya eka;
 bya egude ejo-iphe,
 onoduje emeshi eko
 dzudzudzu.”
- ⁸ Obenu le mbedua du g'oshi
 olivu, jaru ajaja ndu
 kpukala l'ime eze-ulo
 Chileke.
 Mu a-chiru upfu kwee le
 n-yemobu Chileke
 jeye l'ojejoje.
- ⁹ Mu a-ndu ekele
 ngu ekele
 jeye l'ojejoje;
 kele o gubedua
 l'onwongu
 meru iya.
 Mu anodukpoepho nwadoo
 ele ngu enya l'eka;
 kele epha ngu du ree.
 Teme mu anodukwapho
 l'iphu ndu duru ngu
 nsọ tua ngu epha.

Ebvú-oma 53

Évù, Dévidi kwaru nu
 onye-ishi ebvu; g'e gude
 olu aphu kwaa ya

- ¹ Ndu eswe anoduje ari l'ime
 obu phe le Chileke
 ta adudu.
 Ephe mebyishiwaru onwophe;

- iphe, ephe eme buru
 akpamara;
 ophu o dudu m'onye
 lanu eme iphe, du ree.
- 2 Chileke gbẹ l'imigwe lee enya
 le mgboko-a; mbu l'ehu
 unwu-eliphe;
 ge ya maru ?o nweru onye
 kwaru enya?
 Mbu g'o maru ?o nweru onye
 acho yebe Chileke?
- 3 Ole g'ephe ha tukowaru haa
 uzo jephuhu.
 Ephe tukowaru g'ephe ha
 mebyishihukota.
 O to dudu g'o ka mma l'oo
 onye lanu eme iphe, du ree.
- 4 O dukwa ge ndu ono,
 eme ejo-ememe ono te
 nwedu egomunggo;
 mbu ndu anoduje eri ndibe
 mu g'onye eri nri;
 ophu ephe epfujedu anu
 Chipfu.
- 5 Ephe bu ndu ndzu-agugu
 rwutaru;
 l'eka adudu iphe
 ndzu-agugu,
 du iya nu;
 teke Chileke e-woru okpu
 ndu tsoru ndibe iya ugu
 tukashia nanu nanu;
 meru iphe-iphere kpua phe;
 kele o jikawaru phe.
- 6 O du mu g'e shi le Zayonu bya
 adzota ndu Izurelu.
 Jiekopu e-te eswa;
 ehú atsó Izurelu utso
 me Chileke dophuepho
 ndibe iya azu
 l'onodu phe.

Ebvú-oma 54

Évù, Dévidi kwarù
nù onye-ishi ebvú; g'a
kpòru une ye iya

Teke ọ kwarù iya bù gẹ
ndu Zifu byaru bya asù
Sọlu lẹ Dévidi wohakwaru
onwiya l'echilabọ phẹ

- 1 Gudenù ẹpha ngu dzọo mu;
gùbe Chileke!
Gudenù ọkpẹhu ngu haarù
mu enge!
- 2 Numanu epfupfu, mu epfu
anù ngu; jiko Chileke.
Ngabenu nchị; numa iphe,
shì mu l'ọnu.
- 3 Kẹle ndu shi eshishi wùru
bya mu etso opfu;
Ndu ewebushi akurepho nọdu
achọ mu egbugbu;
mbù ndu ata akpadu
Chileke ishi m'ilile.
- 4 Obenu l'ọo Chileke bù onye
eyejeru mu ẹka.
Ọo Nnajiuphu bù onye gude
ndzù mu.
- 5 Gẹ Chileke mekwaa
g'ẹjo-iphe, ndu achị mu
lẹ nọ meru mu
laphuru phẹ azù!
Gẹ Chileke mebyishikwaa
phẹ gude nno goshi
l'ọopfushije ike l'iphe,
o pfuru.
- 6 Mu a-tù obu mu onyo
gwetarù ngu ngweja.
Mu abya ekele ngu ekele
gùbe Chipfu;
kẹle ẹpha ngu dù ree.
- 7 Tẹme ọ buru ngu

dzotakotaru mu l'iphe,
 bukpo iphe-ehuka,
 byapfutaru mu nù.
 Mu byakwapho ahuma l'e
 mekperu ndu ohogu
 mu phe.

Ebvú-oma 55

Évù, Dévidi kwarù
 nù onye-ishi ebvú; g'a
 kpòru une ye iya

- ¹ Nùmaro epfupfu, mu epfu
 anù ngu gùbe Chileke!
 Ba agbakwa mu nkùchi;
 kẹ g'ì ba anuma arwòrwo,
 mu arwò ngu.
- ² Ngabèru mu nchì zaa mu
 ẹnu l'oku, mu eku ngu!
 Oriri mu anọduje egburwashì
 mu ẹhu;
 k'òphu o meru; mu nọdu
 anọduje atsù oke ude.
- ³ Iphe, kparù iya nù búrù olu
 ndu ohogu mu, mu anù;
 waa mkpawere,
 ndu ẹjo-iphe eme mu;
 kẹle ẹphe anọduje achìru
 mu ẹjo idzu;
 bya egude ẹhu-eghu
 epfubyishi mu.
- ⁴ Aphù jiru mu obu;
 anwùhu nọdu eye mu
 ebvú eyeshikpọ mu
 iya ike.
- ⁵ Ndzù agù mu agùshikpoo mu
 ike;
 ẹhu nọdu aphùkota
 mu kpaakpaakpaa.
 Ishi nọdu anyì mu ẹdzu.
- ⁶ Mu sù l'ọ dù mu g'a sù lẹ mu

- furu ñkù gẹ ndo;
 mẹ mu ephefuepho je achọo
 ẹka mu a-nọdu tuta unme;
 7 mẹ mu epheepho
 phemihu je eburu l'echiegu;
 8 mẹ mu emeepho egwegwa
 lashia l'ulo-mgbobuta mu;
 mbu ẹka oke pherephere
 adudu.
- 9 Mebyishinaa idzu ndu
 ejo-iphe jiko Nnajiuphu!
 L'ighashia phe olu-opfu!
 Kẹle mu humaru le ndu
 mkpukpu ono eme
 nwibe phe mkpawere;
 teme ephe nọdu
 ese opfu.
- 10 Ephe anọduje awu-phe
 l'igbulọ mkpukpu ono:
 eswe l'enyashi.
 Iphe-eji yee iphe-ehuka nọdu
 azogba g'o du phe
 l'ime mkpukpu ono.
- 11 Ejo-iphe pfukwarupho
 l'echilabo iya;
 teme ophu mkpamehu
 yee ughoshi alufujedu alufu
 l'edupfu phe.
- 12 Ome o bu l'ọo ndu ohogu mu
 anma mu phulaphula;
 mẹ mu -atamikwaa ya
 le nshi.
 Ozoo ome l'ọo onye mu du
 ashi be etu onwiya
 ophushugbu l'eka mu no;
 mẹ mu -edomikwaaru
 iya onwomu.
- 13 Obenu l'ọo gubedua,
 bu onye ebo mu;
 bya aburu onye mu l'iya
 aswi oswi;
 bya eshikwapho onyà

- bẹ ọ gbẹ búru.
- 14 Mbú onye mu l'íya
kwatakpọo eshi ụtso;
bya abúru onye mu
l'íya atụkoje swíru eje
l'eze-úlo Chileke.
- 15 G'ónwu byakwa egbukwota
ndu ọhogu mu egbukwota!
G'ẹphe búkwaru ndu ee-li
lẹ ndzụ!
Kẹle ẹjo-iphe kwawaru
ịkwato l'ime obu pẹ.
- 16 Obenu lẹ mbẹdua bú Chileke
bẹ mu araku;
kẹle mu maru lẹ Chipfu
e-mechaa bya adzọo mu.
- 17 Mu egudeje olu aphụ echiku
íya lẹ mkpu l'ụzenyashi;
mẹ l'ụtsu; waa l'eswe.
Mu maru-a l'oo-mecha
nụma olu mu.
- 18 Ọo-nafuta mu l'ẹka ndu
etso mu ọgu.
Ephe -dụkpokwaa igwerigwe
g'ẹphe aduhabe bẹ
ọo-nafutaele mu-a.
Ọ tọ dudu iphe, ẹphe eme mu.
- 19 Chileke, bú onye shi l'ichee
nọduta l'aba-eze íya
bẹ a-nụma olu mu;
bya anụa pẹ chijpfuu.
Kẹle ẹphe jikaru agbanwe;
tẹme ọphu ẹphe atsudu
Chileke ebvu.
- 20 Onye mu l'íya shi aswị ọswi
tsoru ọnyà íya ọgu;
shi nno mebyia ọgbandzu,
ẹphe l'íya gbaru.
- 21 Opfu, shi íya l'ọnu nọdu echi
búruburu g'ụkpa;
ọle iphe, jiru íya obu
bụ ndumashi.

Mbú l'opfu iya atú atútu gẹ
manú ụrwazi;
ọle ọotsu nkọ g'ogu-echi,
a bataru nkọ.

22 Woru iphe ono, e boru ngu g'i
vuru ono haaru Chipfu.

Ọo-dụ-a ike gudeshia ngu;
kele ọ tọ byadu aha
ndu pfuberekoto
g'ephe daa.

23 Obenu l'ọo gụbedua,
bụ Chileke l'e-duru ndu
ẹjo-iphe duba l'ime ilu;
ẹka ephe a-nọdu rekashihu.

Ndu egbu ọchi waa ndu
ntuphu-ire bẹ i tii kwedu
g'ephe kpọo ụpfu
l'eliphe-a.

Obenu lẹ mbẹdua bụ ngu bẹ
mu dakoberu.

Ebvú-oma 56

Ebvú-oma, Dévidi deru
nụ onye-ishi ebvu;
g'e gude olu ebvu, “Ndo beru
l'achi, nọ ụzenya” gụa ya

Teke o deru iya bụ
gẹ ndu Filisitayinu
guderu iya lẹ Gatu

1 Gụbe Chileke; phụnaaru mu
obu-imemini;
a -nonyaa; ndiphe woru
mu lwee elwelwe;
lẹ ndu ọhogu mu anọduje
akpa mu ẹhu
mkpụrumkpuru.

2 Mkpụrumkpuru bẹ ndu achi
mu lẹ nọ anọduje achi mu
kpabekpabe;

- mbu l'a du igwerigwe gude
 eku-onwonye etso
 mu ogu.
- 3 Ndzụ -nọdu agụ mu; buẹ ngu
 phọ bẹ mu adakobeje.
- 4 Oo Chileke ono, mu anọduje
 aja opfu iya ajaja ono bẹ
 mu dakoberu.
- Ophu ndzụ agudu mu;
 ?bu gunu bẹ nemadzu
 mmanu sụru mu ememe?
- 5 Tekenteke bẹ ephe ewojeru
 opfu mu gha igharaphu.
 Iphe, bukpo iphe, ephe
 arikpo ariri buephō
 g'ephe eshi mee mu ejo-iphe.
- 6 Ephe dzukoberu bya
 edomishia onwophẹ.
 Mbu l'ephe anọduje edo okpa
 mu achokpoephō ụzo,
 ephe e-shi gbua mu.
- 7 ?Ephe e-gude eme ejo-ememe
 ono nahu ọtọ?
 Jiko Chileke; gudenụ oke
 ehu-eghu ngu chitsushia
 ndu ono l'ophu.
- 8 I mawaru g'ootsube mu l'ehu.
 I mawaru ge mu kwashiberu
 enya-mini.
 ?Ti tukoduru iphemiphe ono
 dekota l'ekwo ngu?
- 9 Mu -rakuẹ ngu phọ bẹ ndu
 ohogu mu adakobe
 gbaphu azu.
 Ophu doru mu enya bu le Chileke
 nọ l'eka iya nkemu.
- 10 Oo Chileke ono, mu anọduje
 aja opfu iya ajaja ono;
 mbu Chipfu ono,
 mu anọduje aja opfu iya
 ajaja ono;
- 11 Oo Chileke ono bẹ mu dakoberu;

ophu ndzú agúdu mu;
 ?bú gúnu bẹ nemadzú sùru
 mu ememe?

12 Gúbe Chileke; iphe, mu rifuru
 angú lẹ mu e-meru ngu
 búkwa mu bẹ ọ
 tukoru l'ishi.

Mu a-bya egweru

ngweja-ekele nù ngu;
 13 noo kẹle ì nafutaru ndzú
 mu l'ẹka ọnwu;
 bya emekwaphọ gẹ mu
 te vukota iphe daa iko.

Ọo ya bú gẹ mu azọọ ije
 l'iphu Chileke l'ẹka
 ìphóró dùru ndu
 nọ ndzú.

Ebvú-oma 57

Ebvú-oma, Dévidi deru nù
 onye-ishi ebvú; ishi ebvú iya
 bú “Be mekwa gẹ mu laa l'iyi”

Teke o deru iya bú
 teke ọ nahuru Sọlu gbala;
 je anọdu l'ime ọgba

1 Gúbe Chileke; meeru mu
 eze-iphe-oma!
 Jiko meeru mu rọ eze-iphe-oma!
 Kẹle ọọ l'ẹka ngu bẹ mu nọ
 ezeru ndzú.

Mu a-nọdu lẹ mkpula oke
 ñkù ngu ezeru ndzú;
 jasú teke ẹjo-iphe-ẹhuka,
 byaru mu nù-a
 a-bvẹbe.

2 Mu araku Chileke;
 mbú Ọkalibe-kakọta-shii;
 mbú Chileke, atụkoje
 iphemiphe mekọtaru

mu.

³ Ọo-gbẹ l'imigwe zia g'a bya
adẓọo mu;
bya emeru iphere tų
ndu ono, achi mu
kpabẹkpabe ono.

Chileke e-goshi mu l'o yeru
mu obu; bya aburu
onye apfushije ike l'iphe,
o pfuru.

⁴ Mu nọ l'echilabọ oduma;
mbụ-a; mu zẹkwa
l'echilabọ anụ-ẹgbudu,
atajẹ anụ nemadẓų.
Ndu ézé phẹ dų g'arwa;
dų g'apfų;
tẹme ire phẹ nọdu atsų
nkọ g'ogu-echi.

⁵ Goshinu ndiphe g'ị paberu
ẹka; mbụ l'ị nọghataru
akpaminigwe anọghata;
gẹ ndiphe l'ophu ahuma
g'ị dų-be biribiri.

⁶ Ephe geru ụgbu kwabẹru mu
l'uzo, mu eshi.
Ọo ya bų; ẹhu rwụshihue
mu phọ arwụshihu.
Ephe gbẹshi je ebua nsụ dobe
mu l'atatiphu.
Ọle ephe mecharu daba lẹ
nsụ obu l'onwophe.

⁷ Obu shihukwaru mu ike
Chileke;
k'ophu bų lẹ mu e-gude
obu mu g'ọ ha agụ ebvu
etu ngu ẹpha.

⁸ Obu mu; tehu nwuru ẹnya.
Unu tehu nwuru ẹnya;
unubẹ ogelenda yee une;
kẹle mbẹdua e-gudekwa
ebvu kutee gẹregere
nchi-abọhu lẹ mgbenya.

- ⁹ Mu a-nòdu l'echilabọ ndiphe
 kele ngu ekele
 gụbe Nnajiuphu.
 Mu anọdukwapọ l'echilabọ
 ọha l'ophu gụa ebvu
 gude tua ngu ẹpha.
- ¹⁰ Noo kele n-yemobu ngu
 parụ ẹka.
 Ọ tukuru imigwe l'ophu vọo
 pfurupfuru.
 Teme ire-lanụ nkengu dzuru
 akpaminigwe.
- ¹¹ Goshinu ndiphe g'ị paberu ẹka;
 mbụ l'ị nọghataru
 akpaminigwe anọghata;
 gẹ ndiphe l'ophu ahụma g'ị
 dụ-be biribiri.

Ebvú-oma 58

Ebvú-oma, Dévidi deru nọ
 onye-ishi ebvu; ishi ebvu iya
 bụ “Be mekwa gẹ mu laa l'iyi”

- ¹ Unubẹ ọgbo-ikpe;
 ?ọ dukporu-a teke opfu,
 pfuru ọto eshije unu
 l'onu futa?
 ?Unu pfubejekporu-a ẹka
 ọto kpee
 unwu-eliphe ikpe?
- ² Waawakwa! Iphe, unu arije
 l'ime obu unu bụepho
 g'unu e-shi mee iphe,
 apfuduru-oto.
 Ọ bụru mkpawere bẹ unu
 anọduje eme unwu-eliphe.
- ³ Ndu ẹjo-iphe eshije lẹ teke
 ẹphe nọ l'ẹpho ne pẹ
 shiswee ụzo.
 Ẹphe akpaphuhuje lẹ teke a
 dukwaduro ime pẹ.

- Adzú ụka eshi phẹ lẹ dẹdede.
 4 Ẹru, ẹphe atajẹ egbu egbugbu
 g'ẹru ẹjo agwọ.
 Ẹphe swọ-chishiru nchị ada
 nkuchi g'oghu;
 5 mbụ ogbu, ata anụedu opu,
 onye rwaru iya ẹka l'iphu egbu;
 gude epfuru iya opfu;
 m'o betakpọ o gbua ya
 k'erengete igbu-agma.
 6 Kpaa phẹ eze, nọ phẹ l'ọnu
 jiko Chileke!
 Jiko Chipfu; swoshinaa
 oduma ono ẹpyii ono,
 nogbaa phẹ l'ọnu ono!
 7 G'ẹphe tashihukwa g'ẹka
 mini sọru soghata.
 Ẹphe -setaephọ uta phẹ kẹ
 kikiki g'ẹphe gbaa;
 mekwaa g'apfụ phẹ buru
 inyiribachi!
 8 G'ẹphe dọ g'ẹji, rwubashihuru
 erwubashihu.
 G'ẹphe te egudekwa ẹnya
 phẹ hụma ẹnyanwu gẹ nwata,
 ne iya kworu ekwokwo.
 9 K'ọphu bụ; ẹswa, a tsuberu
 l'ite -bya eme g'ọku
 ngaa ẹnishi ite ono;
 Chileke egudewaa oke
 ẹhu-eghu iya zikọta ite
 ono g'oke pherephere;
 m'o beta iphe, e shiberu l'ite
 ono dukwadu oyi;
 ọzoo l'obyawaa eghehu.
 10 Ndu pfuberekoto bẹ ẹhu
 a-tsọ uto;
 m'ẹphe hụmaephọ lẹ
 Chileke apfụwa ndu
 ẹjo-iphe ugwo iphe-ẹji,
 ẹphe meru;
 mbụ m'ẹphe wataephọ azọ

- ndu ejo-iphe pyaapyaa.
¹¹ Oo ya bú; ndiphe epfuahaa sú:
 “Ndu pfuberekoto bẹ obunggo
 dukwaru eviya;
 mbú l'ọ kwa ire-lanú l'ọ
 nweru Chileke, ekpeje
 eliphe-a ikpe!”

Ebvú-oma 59

Ebvú-oma, Dévidi deru nú
 onye-ishi ebvu; ishi ebvu iya
 bú “Be mekwa gẹ mu laa l'iyi”

Teke ọ gụru iya bú teke
 Sọlu yeru ndu nche, eje
 anọdu eche ụlo, ọ nọ
 nche g'e gbua ya

- ¹ Nafuta mu l'ẹka ọhogu mu;
 jiko Chileke mu!
 Gbaaru mu ọdzori l'iphu ndu
 wulihuru vupyaabe mu!
² Nafuta mu l'ẹka ndu eme
 ejo-ememe!
 Dzọo mu l'ẹka ndu
 mgbugbumadzu!
³ Kẹle-a; gube Chipfu;
 lewarọ l'ephe domishiru
 onwophe kwabe g'ephe
 gbua mu.
 Ndu nweru ọkpehu wulihuru
 etso mu opfu;
 ebe abụ l'ọ duru ekemu,
 ephe turu, mu mebyijeru;
 teme ophu ọ dudu g'ephe
 ha, mu tupaajeru.
⁴ Ephe gbaru je edozia onwophe
 g'ephe tsoo mu ọgu;
 l'ebe adu iphe, mu meru phe.
 Jiko gbalihu; bya eyeru mu
 ẹka!

- Lenaa ejo ọ́nodu, mu nọ!
 5 Jiko Chipfu; mbụ́ Chileke,
 bụ́ Ọ́kalibe-Kakọ́ta-Ike;
 bya abụ́ru Chileke kẹ́
 ndu Ízuruẹ́lu;
 tehu etehu; je anụ́a ọ́hamoha,
 bu lẹ́ mgboko aphụ́!
 Ba adụ́kwa ndu ejo-iphe ono,
 elekebeje ẹ́nya eme iphe,
 a-tsuru nwibe phẹ́ ono,
 jị-phụ́ru obu-imemini!
 6 Ọ́obujeru; ẹ́phe -lwa
 l'ụ́zenyashi;
 ẹ́phe aba hanyị́hanyi
 gẹ́ nkụ́ta; tsoru mkpụ́kpu
 ejephe.
 7 Lewarọ́ ẹ́nya; ẹ́phe -saa ọ́nu
 phẹ́ tụa nkọ́ gẹ́ nkụ́ta;
 Ogu-echi eshi phẹ́ l'ire
 ngushihu.
 Ephẹ́ edobesuro l'ọ́ tọ́ dudu
 onye nụ́maru iphe,
 ẹ́phe epfu.
 8 Ọ́lobuele-a ọ́chi bẹ́ gụ́be
 Chipfu achije phẹ́.
 Ọ́o ọ́chi bẹ́ ọ́hamoha ono
 anọ́duje ezi ngu.
 9 Ọ́o gụ́be Chileke bụ́ agbarike
 mu.
 Mu chiru ẹ́nya mu dzee l'ẹ́ka
 ị́ nọ́.
 Ọ́ bụ́ru l'ime ngu bẹ́ mu
 gbabarụ́ je ezeeru ndzụ́.
 10 Chileke, bụ́ onye yeru mu
 obu bẹ́ a-gba mu ndzuta.
 Chileke e-kwe gẹ́ mu gude
 ẹ́nya mu hụ́ma l'e
 mekperu ndu ọ́hogu
 mu.
 11 Be gbukwa phẹ́ egbugbu
 gụ́be Chipfu,
 bụ́ onye mgbobuta anyi!

- Ọdumeka bẹ ndibe anyi
 a-zọhakwa iya.
 Gudechia ike nkengu
 chikashia phẹ!
 Mee phẹ; mekpee phẹ!
 12 Iphe, bukotakpoo opfu,
 eshije phẹ l'ọnu
 abujeerupho
 mkpọkoro opfu.
 Mbụ l'opfu, eshije phẹ
 l'ogbogboromọnu futa
 abukotajeerupho iphe-ẹji.
 Tẹme ẹphe nọdu egudeje ọnu
 phẹ adzụ ụka;
 bya egude iya atụ nwibe
 phẹ ọnu.
 Ọo ya bụ; g'ekuku ono,
 ẹphe anọduje eku
 onwophe ono nmakwaa phẹ
 g'ọnyà.
 13 Gudenu oke ẹhu-eghu ngu
 mebyishia phẹ!
 Mbụ g'iimebyishia phẹ
 gbiriri jasụ teke ẹphe
 a-bvụebe!
 Ọo ya bụ g'ụnwu-eliphe
 l'ophu amaru l'ọo Chileke bụ
 Eze ndu ịzurelu;
 tẹme l'ọ bụ eze
 ụnwu-eliphe mgburugburu.
 14 Ọobujeru; ẹphe -lwa
 l'ụzenyashi;
 ẹphe aba hanyịhanyi gẹ
 nkuta; tsoru
 mkpukpu ejephe.
 15 Ẹphe anọduje awuphe achọ
 ẹka ẹphe e-ri nri.
 Ọ -buru l'ẹphe te erijiduru
 ẹpho; ẹphe agbọahaa
 ire gẹ nkuta.
 16 Obenu lẹ mbẹdua a-gụ ebvu
 gude tụa ọnu g'ọkphehu

ngu habe shii.
 Ụtsu mbọku-mbọku bẹ mu agụje
 ebvu ẹhu-utso gude goshi
 g'eye obu ngu habe.
 Noo kẹle ọo l'ime ngu bẹ mu
 agbabajẹ je edomia
 onwomu.
 Tẹme ọ bụru ngu bẹ mu
 agbabajẹ l'ime je ezeeru ndzụ;
 mẹ mu nọdu eje iphe-ẹhuka.
 17 Gụbe ike, dụ mu nụ;
 mu a-gụ ebvu tua ngu ẹpha.
 Noo kẹle ọo l'ime gụbe
 Chileke bụ onye yeru mu
 obu bẹ mu gbabarụ je
 edomia onwomu.

Ebvú-oma 60

Ebvú-oma, Dévidi deru nụ
 onye-ishi ebvu;
 g'e gude olu ebvu,
 “Ojimbvu Ogbandzu” gụa ya.

Teke o deru iya bụ teke ẹphe
 lẹ ndu Arámu-Naharayimu
 waa ndu Arámu-Zoba
 lwuru ọgu; mbụ teke ono,
 Jiowabu lwarụ bya etsoo
 ndu Edomu ọgu bya
 lwụ-kpee phez;
 gbua unu ojogu ụkporo l'iri
 lẹ Nsuda Únú.

- 1 Gụbe Chileke; ị jikawaru
 anyi woru anyi tũkaa
 nanụ nanụ.
 I shi avuru anyi ọvuma.
 Ọle nta-a bẹ anyi arwọ ngu
 sụ
 g'i ghanaaru anyi iphu ọzo jiko.
 2 Ọo ngu meru eliphe;

- ọ nmaa jiiijiii;
 bya emee ya;
 ọ gbawashihu.
 Nta-a bú g'i menaa g'eka
 i mekaru iya iphe
 kpochite;
 kele ọongakwa anganga.
 3 I hawaru ndibe ngu;
 ephe jee iphe-ehuka;
 bya echee anyi mee;
 anyi ngua akpo kulakula.
 4 Obenu le ndu atsu ngu
 ebvu be i nuru
 ekwa-ohubama;
 g'ephe chilia gude lwua
 ọgu k'okpobe opfu ono.
 5 Gudenu okpehu ngu dzota
 anyi; zanu anyi enu;
 k'ophu ee-shi nno dzoo
 ndu i yeru obu.
 6 Chileke nowaa l'ulo iya,
 du nsọ pfua opfu su:
 "Mu e-gude agbo ọgboo
 kewashia ali ndu Shekemu.
 Temu mu eworu nsuda
 Sukotu bushia.
 7 Giladu bu nkemu;
 Manase bukwarupho
 nkemu.
 Ifuremu bu okpu, mu
 kpu l'ishi.
 Jiuda bukwanuru
 mgboro-eze, mu apaje
 l'eka.
 8 Mowabu bu ochi, mu akwoje
 okpa.
 O bukwanuru le Edomu be
 mu eyeshije akpokpa
 mu dobe.
 Ndu Filisitayinu be mu
 gbowaru ọgboo kpua."
 9 ?Bu onye e-du mu chiriri

- werere duba lẹ mkpukpu ono,
 a kpuru kpushia ike ono?
 Mbú-a; ?bú onye e-duru mu
 duba lẹ Edomu?
 10 O kwa gubedua Chileke bú
 onye obu.
 Obenu l'ì gbẹ jìka anyi;
 ọphu i tii tsojeeduru ndu
 ojogu anyi eje ọgu.
 11 Yeru anyi ẹka jiko g'anyi
 mekpee ndu ọhogu
 anyi;
 kele eye ẹka k'unwu-eliphe,
 bú iphe-mmanu.
 12 Obenu l'anyi -nọduwaa
 Chileke l'eka bẹ anyi
 e-mekpe phe gẹ mkparawa.
 O buru iya e-hu ndu ọhogu
 anyi agbagba-nchì
 l'alì.

Ebvú-oma 61

Ebvú, Dévidi deru nù
 onye-ishi ebvú; g'a
 kpọru unu ye iya

- 1 Numanu mkpu, mu echi jiko
 Chileke!
 Ngabẹ nchì l'epfupfu, mu
 epfu anù ngu!
 2 Mu nọ l'eka igwe beru
 alì beru echiku ngu lẹ
 mkpu.
 Noo kele meji atọfu mu atọfu.
 Dunuru mu je edobe l'oke
 mkpuma, ka mu l'eli!
 3 Kele ọo ngu bẹ mu gbabarù
 l'ime ngu je edomia
 onwomu;
 bya abukwaru ngu pho
 bú ọlo-mgbobuta,

- mu bahuru shi nno
nahụ ndu ọhogu mu.
- 4 Ọgukwa mu ẹgu ẹ ẹ mu buru
l'ibe ngu jasụ l'ojejoje;
mbụ ẹ ẹ mu ọdujewaro ẹ
mkpula eze ńkù ngu
ezeru ndzụ.
- 5 Kẹ ẹbe Chileke nọmawaru
iphe, mu rifuru angụ
ẹ mu e-meru ngu.
- I mewaru ẹ ẹ mu tsoru ndu
akwabẹ ẹpha ngu ùbvù;
keta iphe-oma, iimejeru
phe.
- 6 Menaa g'eze ọdu ndzụ
ogologo!
G'apha, ọo-ọ l'eliphe-a shinu
l'ogbo sweru ọgbo!
- 7 G'aba-eze iya ọdunu l'atatifu
Chileke jasụ l'ojejoje!
Jiko g'iphe, ii-gude eche
iya nche bụkwaru
n-yemobu ngu;
yẹ apfushi ike,
iipfushije l'iphe,
i pfuru.
- 8 Ọo ya bụ ẹ ẹ mu agụ ebvú
gude tua ngu ẹpha
jasụ l'ojejoje;
bya emeẹbekota iphemiphe,
mu rifuru angụ
ememe mbọku-mbọku.

Ebvú-oma 62

Ebvú-oma, Dévidi deru nọ
onye-ishi ebvú, bụ Jiedutunu

- 1 Ọo ẹpho Chileke kpoloko bẹ
mu daru ngabẹru.
Kẹ ọo ya bụ onye a-dzọta
mu nọ.

- ² Oo yẹbedua nwẹkiya bẹ bụ
 agbara-mkpuma nkemu;
 bya aburu iya bụ Chileke,
 adzoje mu nụ;
 bya aburu onye mu
 agbabajẹ l'ime iya
 l'oodomia mu.
 Oo ya bụ l'ọ tọ dudu onye
 byaru l'enwubata mu
 enwubata.
- ³ ?Bụ teke ole bẹ unu
 e-tsuberu nwoke
 ọwa-a otsukputu?
 G'unu hakọta bẹ e-mechaa
 tuko buru mkpurupyata;
 g'ẹka igbulọ;
 ọzoo mgbabu zeru
 tū-gbushia ndu nọ
 phẹ l'ime.
- ⁴ Iphe, unu shiberu ite iya bụ
 g'unu nwufu iya l'aba-eze
 iya ono.
 Adzụ ụka nọdu atso unu
 ntumatu.
 Unu nọdu egudeje
 ogbogboromonu unu
 agoru nwibe unu
 onu-oma.
 Obenu l'ime obu unu bẹ unu
 anọduje atụ phẹ ejọ onu.
- ⁵ Gube obu mu; nọdukwa
 kwabẹru Chileke
 nwẹkiya.
 Kẹle ọo ya bụ onye mu ele
 ẹnya l'ẹka kpoloko.
- ⁶ Oo yẹbedua nwẹkiya bẹ
 bụ agbara-mkpuma
 nkemu;
 bya aburu iya bụ Chileke,
 adzoje mu nụ;
 bya aburu onye mu agbabajẹ
 l'ime iya l'o domia mu.

Ọọ ya bụ l'ọ tọ dudu onye
byaru l'enwubata mu
enwubata.

7 L'aa-dzọta mu bụ l'ẹka
Chileke bẹ ọ nọ.

L'aa-kwabẹ mu ùbvù
bụkwaru iya phọ bẹ ọ
nọ l'ẹka.

Ọọ Chileke bụ eze
agbara-mkpuma mu;
tẹme ọ bụkwaru iya phọ
bẹ mu nọ l'ẹka ezeru ndzụ.

8 Unu dakobe iya tekenteke
kpọo unubẹ unwu-eliphe!
Unu woru obu unu gheberu
iya ọnu.

L'ọ kwa Chileke bụ onye anyi
nọ l'ime iya ezeru ndzụ.

9 Amadụ bụ udzu-ọnu.
Ohu bụru iphe, adudu iphe,
ọ bụ.

Ọ -bụru g'atùà ẹrwa phẹ
l'iphe, e gudeje tụa
ẹrwa nemadzụ bẹ ẹphe
tụko bụru iphe-iphoro.

10 Unu ta akpọkwaru obu ye
l'eme ndu ọzo ewere!
Ọphu unu egudekwa ana nfu
eku onwunu!

O betakpọonu ẹku nọdu
abyaru unu
nyimunyimu;
unu ta akpọkwaru obu
ye iya!

11 Chileke pfuakwaru iphe-a
mgbo lanụ.

Mbẹdua nụmawa iya
ugbo labọ;
mbụ l'ikemike bụ Chileke
nwekọta iya.

12 Tẹme l'ọo gube Nnajiuphu bẹ
n-yemobu kuru ishi l'ẹka.

Noo kẹ́lẹ̀ ńpífújẹ̀ onyemonye
 ụ́gwó g'íphe,
 o meru gbaru.

Ebvú-oma 63

Ebvú-oma, Dévidi deru
 teke ọ̀ nọ́ l'echiẹ̀gu Jiuda

- 1 Gùbẹ̀ Chileke; ọ̀o ngu bú
 Chileke mu!
 Ọ̀o ngu bú onye mu anọ́dujẹ̀
 ele ẹ̀nya iya eswe
 l'enyashi.
 Èkpìrì gùbẹ̀ Chileke
 anọ́dujẹ̀ akpọ́
 obu mu jegirijegiri.
 Oghoroko ngu adùjẹ̀
 mu l'echiẹ̀gu;
 mbù l'alì ọ̀kponku,
 mini adùdu.
- 2 Mu hùmawaru g'ike dù-be
 ngu; yẹ́e g'ì dù-be
 akpabiri;
 gẹ́ mu shi ahùmaje iya l'ùlo
 ngu, dù nsọ́.
- 3 Mu e-gude ọ̀nu mu jaa ngu
 ajaja;
 noo kẹ́lẹ̀ n-yemobu ngu ka
 ndzù ree.
- 4 Mu a-nọ́dujẹ̀ ekele ngu ekele
 jasù gẹ́ mu a-nọ́-beru.
 Tẹ́mẹ̀ ọ̀ búru ẹ̀pha ngu bẹ́ mu
 e-gudejẹ̀ chilia ẹ̀ka
 imeli pfuru nù ngu.
- 5 Obu mu bẹ́ ẹ̀pho e-ji g'onye
 riru nri, e gude ẹ̀ba-anù;
 waa ụ̀mì ọ̀kpù iya shia.
 Ọ̀nu mu e-gudekwanù
 ebvú ẹ̀hu-ùtso,
 dù mu l'ogbogboromọ̀nu
 tua ngu ẹ̀pha.

- ⁶ Ọobujeru; mu -zẹe l'iphe-azẹe
mu; mu anyata ngu.
Enyashi l'ophu bẹ mu
arịkotaje kẹ nkengu.
- ⁷ Mu nọ lẹ mkpula oke òkù
ngu agụ ebvú ẹhu-ùtso.
Noo kẹle ọo ngu bụ onye
eyejeru mu ẹka.
- ⁸ Mu anọduje ngu ntse
tekenteke.
Ọ bụru ẹkutara ngu bẹ
gudeshi mu nụ.
- ⁹ Ndu achọ ụzo, ẹphe e-shi
gbua mu mebyishia
ndzụ mu
bẹ aa-chịru ye l'alị-maa.
- ¹⁰ Ee-gude ogu-echi gbua phẹ
pyaapyaa.
Ephe abụru nri, a kpataru
doberu nkuta-ọswa.
- ¹¹ Obenu lẹ Chileke e-me g'ẹhu
tsọo eze uto.
Iphe, bụkpoo ndu egudeje
ẹpha Chileke eri angu
bẹ e-tu iya ẹpha.
Onu ndu ntuphu-ire aburu
phẹ kpurukudukuu.

Ebvú-oma 64

Ebvú-oma, Dévidi deru
nụ onye-ishi ebvú

- ¹ Jiko Chileke; numanu mkpu,
mu echi ẹka mu epfu anụ ngu!
Gbochite mu gẹ mu ta
nọduhe atsụ ndu ọhogu
mu ebvú.
- ² Domia mu g'ẹjo-idzu,
ndu ẹjo-iphe achịru mu te erwu
mu l'ẹhu; mbụ hanyịhanyi,
ẹphe aba ekpu mu;

- mbú ndu eme ẹjo-ememe.
³ Ndu abajẹ ire phẹ g'onye aba
 mma.
 Mbú ndu anọduje agba njọ
 opfu phẹ g'onye agba apfu.
⁴ Ẹphe edomije onwophe
 kwabẹru onye dube ree.
 Onye ono -bya amaru;
 apfu abụwaru iya nù
 l'ẹhu kẹ pfuu.
 O to nwedu iphe, ndzụ iya
 agụ phẹ mẹ nanụ.
⁵ Ẹphe anọduje eyeru nwibe
 phẹ ọkpụ-ikike g'ẹphe
 kebe ẹhu l'eme iphe-ẹji.
 Ẹphe epfujẹ sù l'ẹphe e-je
 agbakacha ọnyà phẹ
 lẹ mpya.
 Ẹphe pfuchaa nno; ẹphe asụ:
 “?Bụkwanu onye abya
 phẹ ahuma?”
⁶ Ọo ya bụ; ẹphe -chịchaa
 ẹjo-idzu; ẹphe asụ:
 “Idzu, anyi chịru nta-a
 dūkpo ree dū-ghee
 ya adū-ghe!”
 Uche amadụ yẹe obu iya bẹ
 ẹregede pakwaru ẹka.
⁷ Obenu lẹ Chileke e-seta apfu;
 ẹphe -bya amaru bẹ ọ-gbakata
 phẹ tua l'alị.
⁸ Chileke e-me g'ẹphe vukota
 abalị dagbua ọchii.
 Ọ bụru iphe, opfu ọnu
 phẹ kpataru.
 Iphe, bụkpoo ndu hụmaru
 iya nù bẹ e-kwe l'ishi
 gude kweru phẹ une.
⁹ Ndzụ e-rwuta amadụ l'ophu.
 Ẹphe e-pfukashia iphe ono,
 Chileke meru ono;
 bya ebvuru shii rịa ya ọriri.

10 G'èhu tsòo ndu pfùberekoto
 uto l'ime Chipfu!
 G'èphe gbabakwa l'ime iya je
 domia onwophe!
 G'iphe, bukpoò ndu obu phe
 guru iphóró tukwaa
 ya epha!

Ebvú-oma 65

Ebvú-oma, Dévidi deru
 nù onye-ishi ebvu

- 1 Gùbe Chileke; ò dù ree g'anyi
 nòdu lẹ Zayonu tua
 ngu epha!
 Anyi e-medzukotaru ngu iphe,
 anyi riburu angù
 l'anyi e-meru ngu.
- 2 Oo gùbe onye ono, azajẹ oku
 m'e pfuru nù ngu bẹ
 onyemonye a-wù-pfuta.
- 3 Teke iphe-ẹjì shì kapyabẹ anyi
 bẹ i shiẹle-a anọduje
 aguru anyi nvù l'ẹjo-iphe
 anyi.
- 4 Èhu-uto bẹ a gòru nù onye
 ono, ị hòtaru dokube
 onwongu
 Gẹ gù l'iya nòdu l'ibe ngu.
 Iphe, dù ree, nọ l'ibe ngu
 ejije anyi epho;
 mbù iphe, dù ree,
 nọ l'eze-ulo ngu, dù nsọ.
- 5 Gùbe Chileke, bù onye
 ndzota anyi;
 iphe, iigudeje zaa anyi ẹnu
 bù iphe, dù ebvu,
 egoshi apfùbekoto nkengu.
 Ndu bu l'ẹka igwe beru alì
 beru;
 waa ndu bu lẹ mgboru ẹnyimu,

- kachakpọo anọdu ẹnya bu
 ngu bẹ ẹphe tuko chiru
 upfu kwẹe;
 6 mbụ gube onye bu ọkpẹhu
 ngu bẹ i gude mee úbvú;
 ẹphe ngụchaaru anguru
 l'eka ẹphe nọgbaa.
 I keru onwongu ọkpẹhu
 g'onye keru akpọ l'upfu.
 7 Ẹnyimu, asọ gborogboro
 bẹ iimeje l'oderu yẹkete;
 mbụ l'ootu-buhu akpara.
 Ọhamoha -nọdu aba hanyịhanyi
 bẹ iimeje;
 ẹphe adaa kẹ
 nyonyoronyo.
 8 Ndu bu ụzenya bẹ anọduje
 anma pyaapyaapya
 M'ẹphe numa k'iphe,
 dụ biribiri, iimegbabẹ.
 Ndu shi l'uzo ẹnyanwu-awawa;
 waa ndu ụzo ẹnyanwu-arịba
 bẹ iimeje g'ẹphe tụa uzu-ẹhu-utso.
 9 I gbaru mini l'eliphe teke i
 byaru iya agbaphe;
 shi nno mee ya;
 ọ bụru alị oma.
 Ẹnyimu nkengu bẹ i meru gẹ
 mini ji ejiji.
 Ndiphe l'ophu bẹ i meru g'iphe,
 ẹphe kọberu l'alị nọdu emehuru;
 kẹle ọo ẹgube ono bẹ i
 meru iya g'ọ dụ.
 10 Mini bẹ i dzeru;
 ọ dọru adọru l'enyoru.
 I bya alwaa yegeyege
 mini gude mee igbo;
 ọ dụ nwuhanwuha;
 shi nno gọru ọnu-oma nụ iya
 mee iphe, a kọberu iya
 wata efushi.
 11 I bya eworu ẹka-atutu

- nkengu kpube apha
g'okpu-eze.
Teme iphe, bukpuo ụzo,
i shiru be i dzeru iphe,
du ree ge mini.
- 12 Eswa bya erwushia
nodugbaa ke nyimunyimu
lechiegu.
Teme ehu-utso derupho ke
nyimunyimu l'ubvu.
- 13 Eka eecheje iphe-edobe
be aturu kuru ata nri.
Nsuda bu iphe, jiru iya nu
bu iphe-akuku,
a kuru iya.
Iphemiphe ono tukoru akwa
evu; agu ebvu ehu-utso.

Ebvú-oma 66

Ebvú-oma, e deru nu
onye-ishi ebvu

- 1 Unu tua ụzu ehu-utso gude jaa
Chileke;
unube unwu-eliphe l'ophu!
- 2 Unu gu ebvu gude kutsee
epha iya!
Unu etua ya epha; jaa ya
ajaja!
- 3 Unu su Chileke: "Ha!
Iphemiphe, inoduje
eme dukwa ebvu!
Ike ngu paru eka k'ophu bu le
ndu ohogu ngu adaje
kpurumu l'iphu ngu;
eka ndzu agu phe.
- 4 Ndiphe mgburugburu adaje
kpurumu l'iphu ngu baaru
ngu eja; gu ebvu nu ngu;
mbu l'ephe aguje ebvu
gude kutsee epha ngu."

- 5 Unu byanụ ahụma ozi,
Chileke jeru!
Chileke dukwa ebvu l'iphe,
oomeru unwu-eliphe.
- 6 Onye meru enyimu;
ọ bụru alị, kpohuru nkụ.
Ephē gude okpa ghaa enyimu
ono.
Ehu-utso ozi, o jeru tsoru
anyi teke anyi nọ l'eka ono.
- 7 O gude ike okpu nkiya bụru
eze ojeje.
Enya iya nọdu ahumakotaje
ohamoha!
Oo ya bụ g'ọ tọ dukwa ndu
ejo okpoma ono l'e-je
iya atupya!
- 8 Unu tua Chileke anyi epha;
unube unwu-eliphe!
G'a numanu ajaja, unu a-ja iya!
- 9 L'ọo ya doberu anyi ndzu;
bya emee g'okpa nguru
anyi anguru g'o to chifu.
- 10 Noo kele gube Chileke
hūwaru anyi ama;
bya emee anyi; anyi dụ ree
ge mkpola-ochaa, a hūru l'oku.
- 11 I dutaru anyi duru ye
l'onyà;
bya eworu oke ivu tukobe
anyi l'okpurukpu.
- 12 I meru g'unwu-eliphe wee
anyi ishi kperekpere.
Anyi jeru iphe, anwu chiru anyi;
mini nmaa anyi.
Ole i mechaaru duta anyi bya
edobe l'eka anyi tūsarū ehu.
- 13 Mu e-gude
ngweja-akpo-okū je
l'ulo ngu.
Mu emedzukotaru ngu iphe,
mu rifuru angū lē mu

e-meru ngu.

- 14 Mbú iphe, mu gude
ogbogboromonu mu kweta;
bya egude onu mu pfua
le mu e-meru ngu;
teke mu eje iphe-ehuka.
- 15 Mu a-kputa ebili, tsuru eba
je egude gweeru ngu
ngweja-akpo-oku.
Mu egbuaru ngu oke-eswi;
gbushiaru ngu eghe.
- 16 Unu byakpodapho bya
angabe nchi; iphe,
bukpoo unube ndu atsu
Chileke ebvu;
ge mu kooru unu iphe, o
meru le ndzu mu.
- 17 Mu gude onu mu owa-a
raku iya.
Mu gude ire mu tua ya epha.
- 18 Ome mu meru iphe-aji kwachia
lobu mu;
me Nnajiuphu tege
angabekwa nchi anuma
olu mu.
- 19 Obenu le Chileke ngaberu nchi;
numa olu mu okpobe anuma
teke mu epfu anu iya.
- 20 Ge tukwaa Chileke epha;
mbu onye ajikaduru
angabe nchi numa epfupfu,
mu epfu anu iya;
teme ophu o haduru egoshi
le ya yeru mu obu.

Ebvú-oma 67

Ebvú-oma, e deru onye-ishi
ebvu; g'a kporu une ye iya

- 1 Ge Chileke meeru anyi
eze-iphe-oma;

- gòru ònu-oma nù anyi;
mekwaphò g'iphu túsahu
iya l'èhu anyi.
- 2 K'òphu ùnwu-eliphe a-maru
ùzo ngu;
tème òhamoha
amakwarùpho
l'ìdzotaje nemadzu.
- 3 G'ùnwu-eliphe kelenù gùbe
Chileke ekele!
G'iphe, bùkpoo nemadzu
mgburugburu kele ngu ekele!
- 4 G'èhu tsónaa òhamoha útso;
g'èphe túnàa ùzu
èhu-útso!
Kèle ndiphe l'ophu bè iikpeje
ikpe, p'furu òto;
tème ò bùru ngu anòduje
akpò-ziru òhamoha,
nò l'eliphe ùzo.
- 5 G'ùnwu-eliphe kelekwa gùbe
Chileke ekele!
G'iphe, bùkpoo nemadzu
mgburugburu kele ngu ekele!
- 6 Oo ya bù; g'iphe, a kòberu l'alì
emehukwanù emehu.
Tème Nnajiuphu, bù Chileke
anyi ono agòru ònu-oma nù anyi.
- 7 Chileke a-gòru ònu-oma nkiya
ono nù anyi.
Oo ya bù gè ndiphe l'ophu
jasù l'èka igwe beru
alì beru awatakwanù
iya atsù ebvu!

Ebvú-oma 68

Ebvú-oma, Dévidi deru
nù onye-ishi ebvu

- 1 Gè Chileke zilihu;
gè ndu òhogu iya agbaa

- nanú nanú!
 Gẹ ndu ọ dọ ashí shikwa iya
 phọ l'iphu gbalachaa!
 2 Zikashinaa phẹ nanú nanú;
 gẹ phẹrephere ezikashije
 ẹnwuru-ọku-a.
 Ọo g'ụnwù adazehuje lẹ
 mgboru ọku-a
 bụ gẹ ndu ẹjo-iphe a-la l'iyi
 l'iphu Chileke.
 3 Obenu lẹ ndu pfụberekoto bẹ
 ẹhu a-tso ụtsọ.
 Ẹphe a-nọdu ete ẹswa l'iphu
 Chileke.
 Ẹphe egude ẹhu-ụtsọ tee ẹswa
 teshia ya ike.
 4 Unu gụa ebvu nọ Chileke;
 gụa ebvu gude tua ya
 ẹpha!
 Unu kutsee onye ono,
 anọduje l'ụgbo-inya
 iya agba l'urwukpu
 onoya.
 Ẹpha iya bụ Chipfu;
 unu nọdukwa iya l'iphu
 tee ẹswa.
 5 Chileke nọ l'ibe iya,
 dọ nsọ bụru Nna ndu
 enwedu nna;
 bya abụru onye agbajeru
 ụnwanyi,
 ji phẹ anọedu ọdzori.
 6 Chileke ewojeru ndu bụ
 nkinyi doo l'ipfu l'ipfu;
 tẹme ọ nọdu edufutajẹ
 ndu a tọru mkpọro
 l'ụlo-mkpọro.
 Obenu lẹ ndu kwefuru iya
 ike bụ l'alị,
 ẹjo anwụ echi bẹ ẹphe
 bu.
 7 Gụbe Chileke;

- teke ì gbeshiru duta ndu
nkengu;
duru phẹ ghaa alì,
dabyiru mgbegere;
8 bẹ alì nmaru jiiijiii.
Igwe bya edzee mini l'iphu
gube Chileke, bu onye
ke Sayinayi;
mbu gube Chileke ke
Ízurelu.
9 Gube Chileke;
o ngu dzeru ogbodogo
mini;
gude gbaa alì-ihe ngu
unme teke ike bvuru
iya.
10 Ndibe ngu bya alaa l'ime iya
je eburu;
tẹme i shi l'ikpoto iphe,
i nweru nù ndu ukpa iphe,
mkpa iya duru phẹ.
11 O bu-a epfufu,
Chipfu pfuru opfu obu;
a du igwerigwe mee g'a
madzuru iphe,
o pfuru.
12 O sụru: "Ndu eze me ndu ojogu
unu mee egwegwa
gude oso gbafu!"
Unwanyi, kuru l'unuphu;
wufuta bya ekee iphe,
a kwataru l'okwata.
13 Ndu ono shi zeshia l'odu
aturu du ge ndo,
a wukotaru nkù iya
mkpola-ochaa;
bya egude mkpola-ododo
mekota eba iya;
o nodu egbu nwiiinwii.
14 Teke
Okalibe-kangokotaru-nu
chikashiru ndu eze

l'ali ono
 be o dūepho
 g'aka-mini-sunoo,
 dashiru l'eli úbvú
 Zalūmonu.

15 Úbvú úbvú, nōgbaa lē
 Beshanu būgbaa oke úbvú,
 parū ẹka;
 mbū l'úbvú Beshanu bū
 úbvú, nwegbaarū mpfukashi.

16 Unubē eze úbvú,
 nwegbaarū mpfukashi;
 ?Dēnu g'ō nwūru unu
 ejiru úbvú Chileke
 ijiēnya?
 Mbū úbvú ono, Chipfu,
 bū Chileke hōtaru
 je eburu būru eze ndibe
 iya jasū l'ojejoje ono.
 17 Ūgbo-īnya kē Chileke būkwa
 ūnu-kūru-ūnu.

Nnajiuphu shi lē Sayīnayi
 bya ibe iya;
 ẹka o doberu nsō,
 bū úbvú Zayōnu.

18 Teke ono, i gbēshiru lashia
 l'ephekerephe ono bē i
 dutaru igwerigwe ndu
 i kpūru lē ndzū lashia.
 Ndiphe gwerū iphe nū ngu kē
 mmanū;
 mbū je akpachaa lē ndu
 shi anōduje ekwefūru
 ngu ike;
 k'ophu gūbe Chipfu,
 bū Chileke a-nōdu
 l'echilabō phē.

19 G'ajaja būru kē Nnajiuphu;
 mbū Chileke ophu bū onye
 ndzōta anyi;
 bya abūru onye evutaje
 ivu ẹhu anyi vuru

- mbòku-mbòku.
 20 Chileke anyi bụ Chileke,
 adzoje ndzụ.
 O bụrú l'èka Chipfu,
 bụ Nnajiuphu ono bẹ
 eeshije nahụ anwụhu.
 21 Chileke e-chikpòshi ndu
 òhogu iya ishi;
 mbụ okpokoro ishi ndu
 emekwadu èjo-ememe.
 22 Nnajiuphu sọrú: "Mu e-shi
 lẹ Beshanu duta unu
 duphuta azụ.
 Mu e-je l'òhu eze-ènyimu je
 agụta unu gude lwa;
 23 k'òphu unu a-bya azọo
 ndu òhogu unu
 pyakapyaka.
 Nkụta unu eketakwaphọ oke
 òphu rwuberu phẹ nụ."
 24 Gụbe Chileke;
 onyemonye gbẹwaa nta-a
 hụma gẹ ndibe ngu dzeberu
 awụ alwa;
 mbụ lẹ ndibe Chileke,
 bụ eze mu dzebewaru
 awụ ala l'ụlo iya,
 dụ nsọ.
 25 Ndu nọ l'iphu bụ ndu agurú
 phẹ ebvú.
 Ndu etso ndu k'ono bụrú ndu
 akpọ une eye iya.
 Akatikpo ụnwumgboko,
 nọdu akụkwapho nkwa
 etso phẹ.
 26 Janaa Chileke ajaja
 l'edzudzu-ọha!
 Jaa Chipfu ajaja l'echi
 ẹka ndu ízurelu
 dzukọberu!
 27 Sụ-a; ndu edu phẹ nụ bụ
 ọkpa-ipfu Benjiaminu,

bú ọkpá-ípú kẹ nwata.
 Ndu-ishi ọkpá-ípú Jiuda;
 waa kẹ Zebulun;
 waa kẹ Nafutali nọdu
 eze gbiigbiigbi
 etso pẹ.

28 Gube Chileke;
 rụkotanu ike ngu!
 Goshinu anyi ọkpẹhu
 ngu Chileke;
 mbụ ike ono, i shi
 gudehawaa ree ire l'opfu
 ẹhu anyi ono.

29 Ndu eze e-gude k'eze-ulo ngu,
 nọ lẹ Jierusalemu bya
 emeeru ngu iphe-oma.

30 Baarụ ẹjo-oke-agiyi ono,
 nọ l'ẹjì ono mba;
 mbụ ọha ono,
 achị ndiphe kpabẹkpabe
 g'oke-eswi,
 eme ẹna achị nweswi
 ọso ono;
 jasụ teke onyemonye
 ewoze onwiya alị;
 gude mkpọla-ọchaa
 bya l'iphu ngu.

Chikashia ndu ono,
 alwụ ọgu anọduje
 agụ g'ẹgu-nri ono!

31 Ndu-ishi Ijiputu;
 waa ndu Kushi bẹ a-bya
 achị-liaru Chileke ẹka.

32 Unu gụa ebvú nù Chileke;
 unubẹ alị-eze
 unwu-eliphe l'ophu!
 Unu gụa ebvú gude tua
 Nnajiuphu ẹpha!

33 Unu gụa ya nù onye ono,
 anọduje l'ugbo-inya
 iya agba l'ephekerephe
 urwukpu ichée ono;

- mbú onye egudeje
oke olu tụa egbigwe.
- 34 Unu tụa ọnu g'ike Chileke
habe shii;
mbú onye akpabiri iya
tụkoru Ízurelu sweta;
onye bú akpaminigwe
egoshi g'ike iya habe shii.
- 35 Gùbe Chileke;
ị dụ ebvú l'ulo ngu,
dụ nsọ.
Ọo gùbe Chileke ndu Ízurelu
emeje g'ike dụ ndibe ngu;
ọkpehu adụ phẹ.
G'ajaja búru kẹ Chileke!

Ebvú-oma 69

Ebvú, Dévidi deru nù
onye-ishi ebvú; g'e gude olu
ebvú, "Ojimbvú" gụa ya

- 1 Dzọo mu jiko Chileke;
kẹle mini wọwaru mu
l'ẹkpiri.
- 2 Mu emiwa emimi emiba
l'ẹpuchi;
ẹka adụdu iphe, kọbe nvọ,
dụ iya nù.
Mu darwuwaru ọhu-mini;
utso woru mu ria.
- 3 Mu chiwaru mkpu chita ike
mu.
Ẹkpiri gowaa mu agogo.
Teme mu nọdu aphuwaa
ragaraga;
ẹka mu nọ ele ọnya
Chileke mu.
- 4 Ndu mu dụ ashị l'ẹbe adụ
iphe,
mu meru phẹ kakwa
ẹgbushi,

nọ mu l'ishi igwerigwe.
 Mbụ lẹ ndu ọhogu mu
 pakpọoru igwerigwe;
 mbụ ndu anọduje achọ ụzo,
 ẹphe e-shi mebyishia mu;
 l'ẹbe ọ dūkpo iphe,
 mu meru phe.
 Ẹphe ekebutajẹ mu;
 mu apfua ụgwọ iphe,
 mu ezitaduru.

5 Gube Chileke;
 i mawaru gẹ mu shi
 emeberu eswe;
 ọphu ọ dudu iphe-ẹji mu
 ọphu eemeru ngu lẹ mpya.

6 Gube Nnajiuphu, bụ Chipfu;
 bya aburu Ọkalibe-Kakọta-Ike;
 te ekwekwa g'e gude iswi
 ẹhu mu mee ndu ele ẹnya
 ngu iphe-iphere!

Ọphu i kwekwa g'e gude
 iswi ẹhu mu meru iphere
 kpua ndu achọ ngu nụ;
 jiko Chileke kẹ Ịzurẹlu!

7 Kẹle ọọ l'iswi ẹhu ngu bẹ e
 gude ekweru mu une;
 bya eme iphe-iphere
 ekpu mu.

8 Ndibe anyi bẹ mu dụwaa gẹ mu
 bụ onye byaru abyabya;
 mbụ unwune mu gẹdegede
 gube mu onye ọhozo.

9 Kẹle obu, mu yeru ụlo ngu
 rimiwaru mu ishi.

Iphe, bụkpoo une,
 e kweru ngu bụru mbẹdua
 vutaru ọnwu iya.

10 Mu rarụ ẹkwa swia ẹgu
 l'iphu Chileke.

Iphe ono tūkochaa bụru iphe,
 ẹphe gude kweru
 mu une.

- 11 Mu yee uwe-aphu;
 ẹphe gude iya gụaharu
 mu ebvu.
- 12 Ndu dọru l'ọnu-abata
 nọdu epfuru mu.
 Mu bụru onye ndu angụ
 mẹe gude agụ ebvu-mẹe.
- 13 Ọle ọo gụbe Chipfu bẹ
 mu anọduje epfu anụ.
 Gụbe Chileke;
 gude n-yemobu ngu
 ono zakpọe mu phọ ẹnu
 teke dụ ngu ree;
 bya adzọo mu
 ọkpobe adzọdzo.
- 14 Lọfuta mu l'ẹpuchi;
 b'ekwekwa g'o ria mu!
 Nafutanu mu l'ẹka ndu mu
 dụ ashị!
 Bya agụfuta mu l'echi
 ogbumini ono!
- 15 B'ekwekwa g'utso ria mu!
 B'ekwekwa gẹ mu darwua
 ọhu-mini!
 Ọphu iikwekwa g'e lia mu
 lẹ ndzụ!
- 16 Zanụ mu ẹnu gụbe Chipfu;
 kẹle n-yemobu ngu
 dụ ree.
 Ghanaaru mu iphu Chileke;
 kẹle ị phụnukaru
 obu-imemini.
- 17 Be domikwaru mụbe onye
 ejeru ngu ozi iphu!
 Zanụ mu ẹnu ẹgwegwa;
 kẹle mu eje iphe-ẹhuka.
- 18 Kpìritanuru ntse bya
 adzọo mu!
 Gbafuta mu rọ m'ọbvú ndu
 mu l'ẹphe dụ l'opfu!
- 19 Ị mawaru g'ẹphe kweberu
 mu une;

- bya amakwarupho g'ephe
meberu mu iphe-iphere
kparu.
Ndu bú ohogu mu bẹ
ị makotanuru-a.
- 20 E kwekwaru mu une jasụ
okpoma wahuahaa
mu awahu.
Nta-a bẹ o mewaru mu;
ophu ike aduedu mu.
Mu leri ẹnya onye a-phuru
mu obu-imemini;
ophu o dudu.
Mu bya elee ẹnya onye a-du
mu obu;
ophu o dudu onye
mu humaru.
- 21 Ephe wotaru mu iphe,
egbu egbugbu gẹ mu ria
g'ọ buru mu nri;
bya edoberu mu mee-veniga
gẹ mu nguru ye iya.
- 22 Mekwaa gẹ nri,
ephe doberu l'iphu phe
buru igbudu tųpyabe phe.
G'anụ, ephe gburu gude
gwaa Chileke bukwaru
onyà nmata phe.
- 23 G'anya gbahukwa phe ochii
g'ephe phụ-buhu ụzo.
G'okwebe nyajikwaa phe ẹbo;
g'ephe nyaa mgbaku
jasụ l'ojejoje.
- 24 Tukoshinụ phe ẹhu-eghu ngu!
Gudenụ oke ẹhu-eghu ngu
kpegbushia phe!
- 25 G'ibe phe bukwaru ochobu.
G'ọ tọ dukwa onye e-buru
l'eka ephe
kwaru unuphu.
- 26 Kele ndu ephe anọduje akpa
ẹhu bú ndu i chiru ẹchachi.

- Tẹme ọ búrú ndu i mekarú
 iphe bẹ ẹphe
 anọdujekwapho
 epfubyishi.
- 27 Haa phẹ g'ẹphe mebaa
 ẹjo-iphe yekọbe l'ọphu
 ẹphe mewaru;
 ọphu i kwekwa g'ẹphe keta
 oke l'apfubekoto nkengu.
- 28 G'e hufukwa ẹpha phẹ l'ẹkwo,
 e deru ẹpha ndu nọ ndzú.
 Ọphu e dekwa ẹpha phẹ
 l'ẹka e deru ẹpha
 ndu pfuberekoto.
- 29 Mu daru ụkpa;
 tẹme aphụ tsube mu ọnu.
 Gube Chileke;
 gẹ ndzọta nkengu
 dobenụ mu l'ẹka ta adụdu
 iphe,
 e-me mu nụ.
- 30 Ọo ya bụ gẹ mu agụa ebvú
 gude tua Chileke ẹpha.
 Tẹme mu egude ebvú-ekete
 kutsee ya
 ọkpobe ekutsee.
- 31 Ono bẹ a-ka Chileke atso
 ụtso eme l'a tųru iya eswi;
 ọzoo l'a tųru iya oke-eswi,
 mpu iya hagbaa kẹ
 phengara phengara;
 tẹme ụpyi ọkpa
 pheshihuchaa
 ya epheshihu.
- 32 Ndu wozeru onwophe alị
 hụmae ya phọ;
 ẹhu atsoo phẹ ụtso.
 G'obu unube ndu achọ
 Chileke nọdukwa ndzụ!
- 33 Chipfu anumaje olu ndu
 adụdu g'ọ dụ phẹ.
 Tẹme ndibe iya,

- a tũru mkpõro bẽ ọ
tõo gbakũtajedu azũ.
34 Gẽ ndu bu l'imigwe
yẽe ụnwu-eliphe tua
ya ẹpha!
G'enyimu yẽe iphe bu l'ime
iya tũkokwapho tua
ya ẹpha!
35 Kẹle Chileke a-dzõ Zayõnu;
bya akpũkwaa mkpũkpu,
nõ lẹ Jiuda.
Ndiphe alaa ya je eburu mee
ya l'õo-bũru iphe phẹ.
36 Ụnwu ndu ejeru iya ozi emee
ya l'õo-bũru okiphe phẹ.
Iphe, bũkpoo ndu yeru ẹpha
iya obu bẽ e-buru
l'alĩ ono.

Ebvú-oma 70

Ebvú, Dévidi deru nũ
onye-ishi ebvú gude
nyatarũ Chipfu iphe

- 1 Gũbe Chileke;
jiko menaa ẹgwegwa
bya adzõo mu!
Byanũ ẹgwegwa bya eyeru
mu ẹka; jiko Chipfu!
2 G'iphe, bũkota ndu achõ ụzõ,
ẹphe e-shi gbua mu
bũkwaru ndu ee-meru
iphere kpua;
g'a tũkwa phẹ ẹberebete.
Chiphunu ndu agbaru mu ẹjõ
egomunggo azũ.
G'iphere ji phẹ iphu!
3 G'e meeru ujikputeru nũ ndu
ekweru mu hẹ.
4 G'iphe, bũkpoo ndu achõ ngu
nũ bũru ndu ẹhu a-tsõ.

Ephe anọdu ngu l'ẹka
 tee ẹswa.
 Gẹ ndu ọ dụ g'a sù l'ì dzọtaru
 phẹ bụru iphe,
 ẹphe akpuru l'ọnu epfu bụ:
 “Unu tua ọnu Chileke l'ọ
 parụ ẹka!”
 5 Obenu lẹ mbẹdua bụ onye
 ụkpa bya abụru onye
 adudu g'ọ dụ iya;
 mbụ l'ọo gube Chileke bụ
 onye eyejeru mu ẹka;
 bya abụru onye adzoje
 mu nù.
 Jiko Chipfu; b'akpokwa upfu!

Ebvú-oma 71

1 Ọo gube Chipfu bẹ mu nọ
 l'ẹka ezeru ndzụ.
 B'ekwekwa g'e kpua mu iphu
 lẹ ntụ jasụ l'ojejeje.
 2 Eshinu ì bụ onye
 pfuberekoto;
 nafutanu mu!
 Yeru mu ẹka gẹ mu nahụ!
 Gbobenuru mu nchị;
 dzọo mu!
 3 Bụnuru mu agbara-mkpuma,
 mu a-gbabaje je
 ezeeru ndzụ!
 Tụnaa ekemu sù g'a dzọo mu!
 Kẹle ọo ngu bụ oke mkpuma
 nkemu;
 bya abụru
 ụlo-mgbobuta mu.
 4 Jiko Chileke mu;
 gbafuta mu l'ẹka ndu
 ẹjo-iphe;
 mbụ l'ẹka ndu apfubeduru
 ẹka phẹ ọto;
 waa ndu iwashị.

- 5 Kẹle ọo ngu bú onye mu
 ele ẹnya iya;
 gùbe Nnajiuphu,
 bú Chileke.
 Tẹme ọ búru ngu bẹ mu
 dakoberu e -shi
 teke mu bú nwata.
- 6 Eshinu a nwuru mu búe ngu
 phọ bú agbarike mu.
 Mu a-nọduepho etu ngu
 ẹpha jasú l'ojejoje;
 noo kẹle ọo ngu kufutaru
 mu l'ẹpho ne mu.
- 7 Ndzú mu búwaru ndu dú
 igwerigwe iphe-etu;
 obenu l'ọo l'ime ngu bẹ mu
 anọduje ezeru ndzú.
- 8 Eswe l'enyashi bẹ mu
 anọduje etu ngu ẹpha;
 bya atú ọnu g'akpabiri ngu
 habe shii.
- 9 Jiko ba jìkakwa mu nta-a,
 mu búwaa ọgerenya-a!
 Ba gbakutakwa mu azú nta-a,
 ike bvúwaru mu-a!
- 10 Kẹle ndu ọhogu mu
 epfukwaru mu ẹjo opfu.
 Tẹme ndu domishiru
 onwophe kwabẹ g'ẹphe
 gbua mu nọdu
 anọkobeje achị idzu mu.
- 11 Ẹphe asuje: "Chileke
 jìkaakwaru iya.
 Unu chĩa ya gude;
 kẹle ọ tọ dọekwa onye abya
 iya agbaru mkpu."
- 12 Ba nọdukwa mu ụzenya
 jiko Chileke!
 Bya ẹgwegwa gùbe Chileke
 nkemu;
 bya eyeru mu ẹka!
- 13 G'iphe, búkpoo ndu ebo

- mu ibo bụkwaru ndu
 iphere e-me g'ephe chíhu.
 Gẹ ndu ono, eme g'ephe
 meka mu iphe ono bụkwaru
 ndu ee-kweru une bya
 ajaa ewenu.
- 14 Obenu lẹ mbẹdua bụepho
 l'ẹka ị nọ bẹ ẹnya
 mu a-du.
 Mu a-nọduepho aka ngu etu
 ẹpha eje.
- 15 Mu e-gude ọnu mu pfua
 ya mkpụrumkpuru
 pfushia ya ike sụ
 l'ị pfuberekoto;
 tẹme ị nọdu adzoje nemadzu.
 Apfubekoto ngu ono waa
 ndzota nkengu ono
 habe shii
 k'ọphu bụ lẹ mu ta agutadu
 iya l'ọgu.
- 16 Mu e-gude ike gube Nnajiuphu,
 bụ Chileke
 je epfua l'ọo ngu kpoloko
 bụ onye pfuberekoto.
- 17 Gube Chileke;
 i shiwaa teke mu bụ nwata
 zita mu iphe!
 Iphe, dụ biribiri,
 iimeje bẹ mu shiepho teke
 ono tuta ọnu iya
 jasụ nta-a.
- 18 Nta-a, mu bụwaa ọgerenya,
 ẹwó jiru ishi-a;
 jiko Chileke;
 ba gbakutakwa mu azụ;
 gbiriri jasụ mu
 akọeberu ọgbo ọphu
 abya nụ g'ike ngu
 habe shii;
 mbụ kọoru iphe,
 bụkpoo ndu ee-mechaa

nwua l'òkpehu ngu
parụ ẹka.

- 19 Apfubekoto ngu rwuru
akpaminigwe; gube Chileke;
mbụ gube onye ono,
meru iphe, parụ ẹka;
?Bụ onye aturu ngu;
gube Chileke?

- 20 A makwaru-a l'i mewaru
mu;
mu jee ikpoto iphe-ehuka,
parụ ẹka bya adu ejo eji;
ọle mu maru-a l'ii-mechaa
mezia ndu mu;
mbụ l'ii-kufuta mu
l'ime ilu.

- 21 Ii-me; aa-ka mu akwabẹ
ùbvù;
tẹme l'i dukwa mu pho
obu ozo.

- 22 Gube Chileke mu;
mu a-kpo une gude tua ngu
ẹpha l'i bu onye apfushije
ike l'iphe, i pfuru.
Mu e-gude ogelenda gua
ebvu tua ngu ẹpha;
gube Onye du Nso
ke Ízurelu.

- 23 Ogbogboromonu mu
ephenebo a-tu uzu ehu-utso
nu ngu;
me mu ndu agu ebvu
gude etu ngu ẹpha;
mbụ mube onye i gbafutaru.

- 24 Eswe l'enyashi be ire mu
a-nduepho epfu iphe,
i meshiru gude goshi
l'i pfuberekoto;
kele ndu shi achi mu le njo
be a jaru ewenu;
tẹme e mee; iphere ji
phe iphu.

Ebvú-oma 72

Ebvú, Sólomónu deru

- 1 Jiko Chileke;
 menaa g'eze kpeje ikpe
 g'iikpeje!
 Menaa gẹ nwatibe eze
 pfube-eka-oto g'i pfuberu!
- 2 Oo ya bụ g'o kpeje ndibe
 ngu ikpe, pfuru oto;
 mbụ hajeru ndu aakpa ẹhu
 enge nhamunha.
- 3 Iphe, e-shigba l'oke úbvú
 abyaru unwu-eliphe
 a-buru ẹhu-guu.
 O bukwarupho ẹhu-guu ono
 e-shigba l'unwu úbvú.
 O buru iphe, a-kpa iya nụ bụ
 apfubekoto onoya.
- 4 Ndu eeme ewere,
 bu l'echilabọ oha
 bẹ ọo-haru enge;
 l'ọ dzọta unwegirima ibe ndu
 adudu g'ọ dụ phe;
 zopyashia ndu eme phe
 ewere ishi.
- 5 Ephe a-nọdu atsụ ngu ebvú
 jasụ g'ẹnyanwu;
 waa ọnwa a-nọberu;
 mbụ e -shi l'ogbo sweru
 ogbo.
- 6 Oo-dụ g'eka mini edze l'eli
 ọsu, a sụru asusu;
 mbụ g'eka igwe ayoru
 mgboko ẹyo mini.
- 7 Teke ọo-buru eze ono bẹ ndu
 pfuberekoto a-jà àjàjà.
 Ehu-guu a-tụko ẹkameka
 sweta;
 mbụ nọo gbiriri jasụ teke
 ọnwa a-fubuhu l'eliphe.
- 8 Oo-buru eze ndu shi

l'eze-enyimu owa-a bua
 jasụ l'eze-enyimu ophuu;
 mbụ ndu shi l'enyimu
 Yufurétisu bua jasụ l'eka
 igwe beru alị beru.

⁹ Ndu bu l'echiēgu a-bya
 ephozeru iya;
 tēme ndu ohogu iya etsua
 onu l'ēja.

¹⁰ Ndu eze ndu Tashishi mē ndu
 bukube eze-enyimu anodu
 atụ akirikọ anụ iya.
 Ndu eze ndu Sheba yē
 kē ndu Seba
 a-nodukwapho egudeje
 iphe-oma abya ibe iya.

¹¹ Ndu bụkotakpoo eze
 mgburugburu
 l'e-phozeru iya.
 Ohamoha l'ophu e-jekotaru
 iya ozi.

¹² Kēle ndu adudu g'ọ dū phē
 -raku iya bē ọo-dzota phē;
 mbụ ndu iphe-ehuka byaru;
 ophu ephe enwedu onye
 gbaru phē mkpu.

¹³ Ndu ike adudu;
 mē ndu adudu g'ọ dū phē
 bē ọo-phuru obu-imemini;
 bya adzota phē mee
 g'onwu te egbu phē.

¹⁴ Oo-gbafuta phē l'eka ndu
 emekpa phē ehū;
 waa l'eka ndu eme
 phē mkpawere;
 noo kēle mee phē bē ọ
 guberu iphe.

¹⁵ Gē ndzụ ogologo
 bụkwaru nkiya!
 G'e gwekwaru mkpola-ododo
 ndu Sheba nū iya g'ọ
 bụkotaru nkiya!

- Gẹ ndiphe pfujekwaru opfu
 ẹhu iya nù Chileke!
 Tẹme ẹphe agojekwarupho
 ọnu-oma nù iya
 mbọku-mbọku!
- 16 G'iphe, a kuru l'opfu sọkwaa
 kpukakpuka l'alì-a!
 Gẹ phẹrephere zikwa mee ẹkwo
 iphe,
 a kọberu akọbe l'eli úbvú
 g'ọ tọ ọzú; g'ẹkwo oshi,
 pfugbaru l'úbvú
 úbvú Lébanonu!
- Gẹ nemadzú zushikwa búru
 ẹswa l'igu lẹ
 mkpukpu ono!
- 17 G'ẹpha iya nọdukwa jasú
 l'ojejeje.
 G'údù iya jedzukwaru
 ẹkameka g'ẹnyanwu.
 Ọhamoha bẹ aa-gbẹ iya l'ẹka
 ọru ọnu-oma nù;
 tẹme ọha l'ophu ekua ya
 onye a ọru ẹhu-utso nù.
- 18 G'ajaja búru kẹ Chipfu,
 bú Chileke;
 mbú Chileke kẹ ndu Ízurelu;
 onye búe ya phọ
 kpoloko emeje iphe,
 dú biribiri.
- 19 G'ajaja búkwarupho k'ẹpha iya
 ono, dú biribiri ono
 jasú lẹ tuutuutuu
 lẹ mịimiimii!
 G'ogbunwịinwii ya tọkọkwa
 mgboko l'ophu sweta!
 Nokwa g'ọ dú; bya abúru g'ọ dú!
- 20 Nokwa mkpochi-ishi epfupfu,
 Dévidi nwa Jiesi pfuru
 nù Chileke.

Ebvu-oma 73

Ebvu-oma, Asafu deru

- 1 Gẹ mu gbua ya tororo;
Chileke dukwaru ndu
Ízurelu ree;
mbụ ndu ono,
obu phẹ gụru ìphóró.
- 2 Obenu lẹ mbedua bẹ ọ
phoduru nwanshii
mẹ ọkpa echifu mu;
mbụ l'ọ phoduru nwanshii
mẹ mu ta aduhe ike
pfuru l'iphe, mu pfuru;
- 3 ẹka mu wataru ejiru ndu
etu onwophe ẹpha ijiyenya;
kele mu humaru lẹ ndu
ejo-iphe bẹ ẹhu dụ guu.
- 4 Ọ tọ dudu iphe,
atsụ phẹ l'ẹhu.
Ehu dụ phẹ ree;
tẹme ẹphe shihu ike.
- 5 Ọphu ọ dudu iphe,
atsụ ndu ọzo l'ẹhu atsụje
phẹ l'ẹhu; ọphu ẹhu,
emeje ndiphe emedu phẹ.
- 6 Ọ buru iphe ono meru g'ọ
gude eku-onwonye buru
ọleka, ẹphe woru tukupoo
onwophe l'olu.
Eme nemadzu mkpawere
buru uwe, ẹphe eye l'ẹhu.
- 7 Ẹphe daa okporokpo jasụ
enya ribachaa phẹ ariba.
Tẹme ejo-idzu ji phẹ ọkpoma
ebushihu ebushihu.
- 8 Ẹphe egudeje ejo opfu aja
nemadzu ewenu.
Ẹphe anọduje etu onwophe
ophushugbu;
tẹme ụja, ẹphe anọduje
abọ buerupho g'ẹphe

- e-me mee ndu
ozo ewere.
- ⁹ Ephe anọduje epfuru Chileke,
bu l'imigwe ẹjo opfu.
Ire pẹ nọdu eje
phururugbadaa
l'eliphe.
- ¹⁰ Noo iphe, meru g'o gude
ndibe mu ghakọbe
tsoru pẹ;
bya atuko iphemiphe,
shi pẹ l'ẹka nguru
ye l'epho wutukumu.
- ¹¹ Ephe nọdu asuje: “?Denu
ge Chileke e-shi maru?
Ọkalibe-kakọta-shii;
?ọ duru ophu ọ maru?”
- ¹² Waa ge ndu ẹjo-iphe dụ baa:
Ọ tọ dudu iphe, erwuje
pẹ l'ẹhu;
tẹme ẹku nọdu
anọduje abyaru
pẹ gbukugbuku.
- ¹³ Sụ-a; mbedua, sụru lẹ mu
e-me obu mu g'ọ gụa
ìphóró bukwa
onye-eswe bẹ mu bụ.
Mbụ l'ẹka mu kworu
l'iswi-odumma
tụkochaa bụru iphe-mmanụ.
- ¹⁴ Kẹle ọ tọ dudu mbọku-mbọku
a taa nudu mu aphụ;
tẹme ophu ọ dudu mbọku,
mu nọghajeru
g'iphe-ẹhuka ta
adapfuta mu.
- ¹⁵ Ọ mẹ mu -jeru epfugbua g'ọ
dụ mu;
mẹ ọ -bukwaru mgbamu
bẹ mu agba ogbo ọwa-a,
bụ unwu Chileke-a.
- ¹⁶ Ọobujeru; mu -jee eme g'iphe

- ono kabẹkpoo doo mu
 ẹnya ilile;
 ọ gbẹ kabaa mu nù
 egburwashì ẹhu;
 17 gbiriri jasù mu bya abahù
 l'ulo Chileke, dù nsọ.
 Ọ búrú ẹka ono bẹ mu nọ;
 o doo mu ẹnya;
 mbù iphe, e-mechaa
 nwàru phẹ nù.
 18 Sù-a; iiwojeru phẹ dobe
 l'ẹka echi ẹturu;
 gbahaa phẹ ẹka;
 ẹphe abya adaa
 l'alì mebyishihu.
 19 Ọ tọ dùdu g'ọo-nọ-bejeru;
 ẹphe abùru okorobo
 iphe.
 Le yee phẹ ebvú jasù l'a zata
 phẹ wùshia.
 20 Ẹphe adùje gẹ nrwọ, a rwọru;
 o -be l'utsu a zọhaa ya.
 Nokwaphọ g'ẹphe achìhuje
 l'iphu gùbe Chipfu
 m'ì gbalihu.
 21 Teke ono, mu shi agù aphù ono;
 mbù teke ono, aphù shi
 tsọru ime obu mu ono;
 22 bẹ mu shi búrú onye-eswe,
 amadù onwiya ẹkicha.
 Tẹme mu shi dù
 g'anù-ẹgbudu l'atatiphu ngu.
 23 Obenu l'ìinoduje mu phọ
 ntse tekenteke.
 I setaẹru mu phọ l'ẹkutara
 gudesia.
 24 Ọo ẹpho g'ì chìru idzu
 l'ìi-nọdu edu mu bù
 g'ìinoduje edu mu;
 k'ophu bù e -mechaa;
 g'ì duru mu laa
 l'o-gbu-nwìinwii nkengu.

- 25 ?Bú onye bẹ mu nwebaru
 l'imigwe,
 abụdu gụbedua?
 Eshinu mu lẹ ngu nọ ta
 adụekwa iphe, nọ l'eliphe;
 agụkwadu mu ẹgu.
- 26 Ike abvuje mu l'ogwẹhu
 bvụ mu l'obu;
 obenu l'ọo Chileke bú onye
 agbatajẹ mu ike l'ime obu.
 Ọ bụru iya bú okiphe mu jasụ
 l'ojejoje.
- 27 Ndu nọ ngu ẹnya a-buru
 mkpurupyata;
 l'i mebyishia ndu i gudedu
 ire phẹ ẹka.
- 28 Obenu lẹ mbẹdua bẹ ẹhu
 anọduje atso uto lẹ mu
 nọ-kube Chileke;
 mbụ lẹ mbẹdua wowaru
 Nnajiuphu, bú Chipfu;
 mee ẹka mu a-nọduje
 ezeru ndzụ.
 Ọo ya bú lẹ mu e-gude ọnu
 mu kọkota iphe,
 dụ ree, iime l'ẹhu mu.

Ebvú-oma 74

Évù, Asafu kwaru

- 1 Gube Chileke; ?denu g'o gude
 ị jịka anyi jasụ l'ojejoje?
 ?Denu g'o gude oke
 ẹhu-eghu ngu nọdu akpụ
 tụtutuutuu l'iphu igwe aturu,
 iiche echeche?
- 2 Nyatakwa igwe ọha ono,
 ị zururo teke dụ ẹnya
 ẹnya ono;
 mbụ ọkpa-ipfu ono,
 ị gbataru l'itumo mee phẹ;

- ephe búru okiphe ngu ono.
 Nyatakwapfo úbvú Zayonu
 ono, i bu ebubu ono.
- 3 Shikpòdapho ọzo ono huma
 g'e mebyishibeberu iya;
 mbu ẹjo-iphe, ndu ọhogu
 ngu meru ọ nwáru
 ọlo ngu ono, du nsọ ono.
- 4 Ndu achi ngu le njo
 wubatakwaru
 l'ulo-ndzukọ ngu;
 bya agbọru ọgboo kpua ya.
 Ephe woru èchí kpọbe
 iya gude goshi l'ọ
 kalẹru phẹ.
- 5 Ephe nọdu eme g'onye pa
 ogbunku tsoru egbudu
 egbudu; egbutsushi iphe,
 bukpo oshi, ọ humaru.
- 6 Iphe, bukpo iphemiphe,
 a pyiru apyipyi
 b'ephe gude ogbunku gude
 ọngu kụkposhichaa
 akukposhi.
- 7 Ọlo ngu, du nsọ b'ephe
 nwuru ọku yee o tsua
 tsurwua alị.
 Ephe woru ẹka ono, i họtaru
 g'ọ búru ẹka ii-buru
 eburu ono pharwushia.
- 8 Ephe nọdu epfuje l'ime
 ọkpoma phẹ sù:
 “Anyi e-mebyishichaa
 ya g'ọ hakotakpoo!”
 Ephe tuko ekameka,
 e shi anọduje abaru
 Chileke ẹja tukota
 ọku o tsua ya tsufu.
- 9 Ọphu ọ dudu iphe-ọhubama,
 du biribiri,
 eemejekwaduru anyi;
 teme ọphu ọ duedu

- ndu mpfuchiru phoduru nù;
 ọphu ọ dudu g'ọ ka
 mma l'ọo onye lanu
 l'echilabọ anyi,
 maru g'egube iphe
 ọwa-a l'a-nọ-beru.
- 10 ?Ndu ọhogu ngu a-nmakpọo
 ngu phulaphula jasụ
 teke ole gube Chileke?
 ?Ndu ị dụ ashị egudewarọ
 epfubyishi ẹpha ngu
 jasụ l'ojejoje tọ?
- 11 ?Bụ gụnu kparụ iphe,
 iisela ẹka ngu azụ;
 mbụ ẹkutara ngu?
 Chifuta ẹka l'iphu utapfu
 gude mebyishia phe.
- 12 Obenu l'ọo gube Chileke
 bụ eze nkemu,
 e -shi l'edenwede.
 Ọo ngu byaru adzọo
 unwu-eliphe.
- 13 Ọo gubedua gude ike
 ngu chiwaha
 eze-ẹnyimu ẹbo.
 Ejo-anụ, bu ị mini b'i
 chikpọshicharu
 ishi echikpọshi.
- 14 Ọo gubedua zopyashiru
 ẹjo-oke-agiyi ishi;
 woru iya nù anụ,
 bu l'echiegu g'ọ bụru
 nri iya.
- 15 Ọo gubedua gbafushiru
 ọgba yee nggele;
 mini shi iya sọshihu.
 Ị bya amịchata mini ị
 ẹnyimu,
 asọ gborogboro.
- 16 Eswe bụ nkengu;
 ẹnyashi bụru nkengu.
 Ọ bụru ngu meru ẹnyanwu

- yẹ ọnwá dóbẹ;
 ẹphẹ keru jímujímu.
- 17 Ọọ gùbèdua tubuhawaru
 ẹka oke alá a-kpagbaa
 lẹ mgboko-a mgburugburu;
 bya edobe ọnanwu
 dóbẹ udzumini.
- 18 Nyatakwa gẹ ndu ọhogu
 ngu chiberu ngu
 ọchi Chipfu;
 mbụ gẹ ndu-eswe
 pfubyishiberu
 ẹpha ngu.
- 19 B'e wokwaru ndzụ
 nwa-ndo-nwẹnu
 ngu woru ye l'ẹka
 ẹjọ anụ-ẹgbudu!
 Ba zọhakwa ndibe ngu,
 bụ ndu ẹje iphe-ẹhuka.
 Ba hakwa phẹ g'ẹphẹ nọdu
 iya nno ojejeje!
- 20 Nyatakwa ọgbandzu anyi
 lẹ ngu;
 noo kẹle mkpawere
 dụkwa l'iphe,
 bụkpoo ẹka agba
 ọchii l'alị-a.
- 21 B'ekwekwa gẹ ndu eemekpa
 ẹhu gude iphere
 tsuphu azụ.
 Gẹ ndu ụkpa mẹ ndu adụdu
 g'ọ dụ phẹ janaa ẹpha
 ngu ajaja!
- 22 Gbalihunụ gùbẹ Chileke
 pfua l'ọnu onwongu!
 Nyatakwa gẹ ndu eswe
 eshije l'utsu chịa ngu
 ọchi jasụ nchi ejihu.
- 23 Ba zọhakwa hanyịhanyi,
 ndu achi ngu lẹ njo aba;
 mbụ wọwoowoo,
 ndu wulihuru etso ngu

opfu atụ mkpụrumpkuru
sekpu ngu.

Ebvú-oma 75

Ebvú-oma, Asafu deru nù
onye-ishi ebvú; ishi ebvú iya
bù “B'ekwekwa gẹ mu laa l'iyi”

- ¹ Anyi ekele ngu ekele gùbe
Chileke;
anyi ekele ngu ekele.
Ndu eku ẹpha ngu atụ ọnu
iphe, dọ biribiri,
iimeje.
- ² Ọo gùbedua, bù Chileke sùru:
“Mu dobewaru teke mu e-kpe ikpe;
kpee ya nhamùha.
- ³ Teke eliphe l'ophu; mẹ iphe,
bù ndu nù iya nù
anma jijijiji;
bù yẹbedua bẹ egudeje itso
iya gudeshia ya ike.
- ⁴ Ndu eku onwophẹ bẹ ya
asuje: Unu hanaa
eku onwunu!
Ya asụ ndu ẹjo-iphe: Unu ta
malihe mpu unu imeli!
- ⁵ Unu ta amalishiru
igwe mpu!
Unu te ewoshinuru olu
pfube kanganaa
asa kpaakpaa!”
- ⁶ Ekutse amadụ te eshidu
l'ụzo ẹnyanwu-awawa;
ophu o shidu l'ụzo
ẹnyanwu-adada;
ophu o shikwaphọ
l'ụzo echiegu.
- ⁷ Ọo Chileke bù onye
ekpeje ikpe.
Ọo ya ekudajẹ onye ọwa-a;

- l'ò kutsee onye ọzo.
⁸ Chipfú pa okoro l'ẹka.
 Iphe, jirú iya nù búru mée,
 ata kpítikpiti, adúdu iphe,
 e yedúru iya gude mee
 ya o shihu ike.
 Ọ nọdu abújeru;
 a -nọnyaa l'ọ wúshia ya.
 Iphe, bú ndu ẹjo-iphe,
 kúru l'eliphe angua ya
 jasú l'ọ bvú.
⁹ Obenu lẹ mbẹdua a-nọdu
 ete ẹswa jasú
 l'ọjejoje.
 Mu a-nọduepho agu
 ebvú etu Chileke kẹ
 Jiékọpú ẹpha.
¹⁰ Mu a-swọshicha ndu
 ẹjo-iphe mpu,
 ẹphe gude eme ike;
 wolía mpu kẹ ndu
 pfúberekoto g'ọ
 pfúru kanganaa.

Ebvú-oma 76

Ebvú-oma, Asafu deru
 nù onye-ishi ebvú; g'a
 kpọru une ye iya

- ¹ Chileke bẹ a maru amaru
 lẹ Jiuda.
 Ẹpha iya túkowaru alì
 Ízurẹlu ngakọta.
² Ẹka ọlọ iya nọ bú lẹ Salemu.
 Ẹka o bu ebubu búru l'úbvú
 Zayọnu.
³ Ọo l'ẹka ono bẹ ọ nọ
 gbakwoshia apfú,
 enwu ọku, ndu ọhogu iya
 shi agba.
 Ọ bya anyakwoshikwaphọ

- ogu-echi phe; waa iphe,
 ephe shi egbobeje
 gude zeeru onwophe;
 mękpoo iphemiphe,
 ephe shi egudeje alwu ọgu.
- 4 Onye akpabiri bẹ ị bụ.
 Ị dụ biribiri dughata
 úbvú úbvú, bụ iphe,
 jiru iya nụ bụ anụ-egbudu.
- 5 Ndu gbaru mkparawa bẹ a
 kwawaru iphe phe okwata.
 Ephe kua mgbenya ikpazu phe;
 ọphu ọ dudu ndu okpehu
 dụ m'onye lanu,
 duru ike mee ẹka ukporo.
- 6 Gube Chileke kẹ Jiékọpụ;
 ọ bụ-a mba bẹ ị barụ phe;
 inya phe;
 waa ụgbo-inya phe
 l'ophu keshiru l'ẹka lanu.
- 7 Ọo ngu nwẹkinyi ngu bẹ ọ
 gbaru g'a tsuje ebvu.
 ?Bụ onye a-dụ ike pfuru pfushia
 ike l'iphu ngu m'ẹhu wata
 ngu egbu egbu?
- 8-9 Gube Chileke;
 teke ị gbalihuru g'i
 kpee ikpe;
 shi nno dzọta ndu aakpa
 ẹhu l'eliphe;
 bẹ ị nọ l'imigwe
 bua ikpe.
 Alị tsuhu ngu ebvu
 daa nyonyoronyo.
- 10 Ọo ya bụ l'ọobujeru;
 i -tukoshi ndiphe
 oke ẹhu-egbu ngu bẹ
 aagbejenu tuahaa
 ngu ẹpha.
 Nwa ndu ọphu ẹhu-egbu
 ngu ọbu haphodoru
 aburu ndu akpọ

- egomunggo okpolohu.
- 11 O -búru l'unu rifuru Chipfu,
 bú Chileke unu angú
 sú l'owa-a iphe,
 unu e-meru iya;
 unu wotakwa iphe obu
 bya emeëbekota iphe,
 unu kweru ukwe iya.
- G'iphe, búkpoo ndu
 bupheru phe
 mgburugburu wota iphe-oma;
 bya emeeru onye lanú ono,
 gbaru g'a tsúje iya
 ebvu ono.
- 12 Oogwerishije okpoma
 ndu-ishi egwerishi.
 Ndu eze unwu-eliphe
 nodu atsú iya ebvu.

Ebvú-oma 77

Ebvú-oma, Asafu deru nù
 onye-ishi ebvu, bú Jiedutunu

- 1 Mu chikuru Chileke lẹ mkpu
 g'o yeru mu ẹka.
 Mu chikuru Chileke
 sú g'ọ numa olu mu;
 ọ numa olu mu.
- 2 Teke mu eje iphe-ẹhuka
 bẹ mu choru
 Nnajiuphu.
 Ẹnyashi ophu bẹ mu
 chilikotaru ẹka imeli
 epfu anu Chileke;
 ophu ike abvuduru mu.
 Teme ophu obu mu ekwedu
 g'a duta iya aduta.
- 3 Mu nyataru gube Chileke bya
 atsua ude.
 Obu mu bya ebvuru shii
 rikota oriri jasú ike

- bvú mu.
 4 I meru ọ́phu mgbẹ́nya
 atụ́duru mu.
 Iphe ono tsùtabe mu l'ẹ́hu
 k'ọ́phu ọ́ kpọ́ru mu ọ́pfu.
 5 Mu bya egude egomunggo
 bya elee ẹ́nya lẹ́ teke
 ndiche; mbụ́ apha,
 dụ́kpowaa ẹ́nya ẹ́nya.
 6 Mu bya anyata ẹ́gube ebvú,
 mu shi anọ́duje agụ́
 l'ẹ́nyashi.
 Mu bya ebvuru shii rị́kota
 ọ́riri mkpụ́rumkpuru.
 A nọ́nyaa; mu jĩa obu mu sụ:
 7 “?Nnajiuphu a-jìkawaro anyi
 jasụ́ l'ọ́jejoje tọ́o?
 ?Tọ́ dụ́kpọ́edu teke ọ́o-nọ́nya
 l'ọ́ goshi l'anyi dụ́ iya-a l'obu?
 8 ?Ọ́ pfụ́ru lẹ́ n-yemobu iya
 ono te erwubaedu
 anyi ẹ́ka jasụ́ l'ọ́jejoje tọ́o?
 ?Ọ́ dụ́ g'ọ́ tọ́ byaedu
 emebaru anyi iphe,
 o kweru ukwe lẹ́ ya
 e-meru anyi tọ́o?
 9 ?Chileke zọ́hawaru
 obu-imemini nkiya tọ́o?
 ?Ọ́ dụ́ g'ọ́ vùwaru ọ́vuma
 sụ́ lẹ́ ya taa phueduru
 anyi obu-imemini?”
 10 Tọ́budu iya bụ́; mu sụ:
 “Waa iphe,
 kachakpọ́o mu atsụ́
 l'ẹ́hu baa.
 Ọ́le mu anyata teke
 Ọ́kalibe-kakọ́ta-shii
 ono shi egudeje
 ẹ́kutara iya eme ike.”
 11 Mu a-nyata iphe-kpaakpaa,
 Chipfu shi emeje;
 mbụ́ lẹ́ mu a-nyatakọ́ta

- iphe, dụ biribiri, i shi emeje.
 12 Mu e-bvuru shii rĩa ọriri l'iphe,
 i mekọtaru teke ono.
 Mbụ Ọkalibe ọka-ngo,
 i shi emeje teke ndiche
 bẹ mu a-rivucha l'ọriri.
 13 Gụbe Chileke; ụzo ngu dụ nsọ!
 ?Denu agwa, habe shii gẹ
 Chileke anyi?
 14 Ọo ngu bụ Chileke,
 emeje ọhumalenya.
 Iimeje gẹ ndiphe hụma g'ike
 dụ-be ngu.
 15 I gude ọkpehu ngu gbafuta
 ndibe ngu;
 mbụ gbafuta oshilọkpa
 Jiékpọ yẹ Jíósẹfu.
 16 Sụ-a; mini hụmaru gụbe
 Chileke;
 mbụ l'enyimu,
 asọ asoso hụmaru ngu;
 ndzụ rwuta iya;
 tẹme ogbumini nmahụchaa
 pyaapyaapya.
 17 Igwe dzeru mini;
 akpaminigwe
 raa gbagbagba;
 tẹme ebemu-igwe nọdu alọ
 phaaphaa l'ekameka.
 18 A nūmaru ọda egbigwe,
 iitu l'echi oke pherephere.
 Ebemu, iilo phaaphaa bụru
 ìphóró, e gude ahụma
 ụzo l'eliphe;
 Alị l'ophu tsuhu ebvu;
 nmahụ jijijijii.
 19 I tọgboru gbororo l'echi
 eze-enyimu.
 I shijaru eze-ogbu-enyimu,
 parụ ẹka ghata;
 ophu ọ bụdu l'a hụmaru
 ẹka ị zọru ọkpa.

20 I gbẹ l'ẹka Mósísu yẹ Eronu
dua ndibe ngu g'onye
edu aturu.

Ebvú-oma 78

Ẹvù, Asafu kwaru

- 1 Unubẹ ndu mu; unu numa
iphe, mu ezi!
Unu ngabẹ nchị numa opfu,
shi mu l'onu!
- 2 Gẹ mu bya asaa onu nmaru
etu nù unu;
gẹ mu bya avoshichaa opfu,
e domiru edomi e -shi
teke ndiche.
- 3 Iphe ono bu iphe,
anyi numajehawaru;
bya aburu iphe, anyi maru.
O bu iphe, nna anyi oche phe
shi akojehawaru anyi.
- 4 G'ike Chipfu habe shii;
teme waa iphe,
gbaru k'etu epha; yẹ iphe,
du biribiri,
o mekotaru be anyi te
edomiduru unwu phe edomi;
Anyi e-pfucharu iya ogbo
ophu dukwadu l'iphu.
- 5 O doberu unwu Jiékopu
omelali, epe e-tsoje;
bya atua ekemu dobe;
o nguru anguru l'ali Izurelu;
bya akaru ndiche anyi phe
g'ephe zikwaa ya
unwegirima phe.
- 6 K'ophu ogbo ophu abya nu
a-maru iya;
mbu ndu ophu e teke
anwukpodaa nu anwunwu.
Ephebedua egudekwa iya pho

- zia unwu nkepẹ.
- 7 Oo ya bú g'ẹphe akporu obu
ye lẹ Chileke.
Epe ta azọhaedu iphe,
o meshiru.
Epe edobedzua ekemu iya
g'ọ ha.
- 8 Epe ta adụedu gẹ nna pẹ
oche pẹ shi búru ọgbo ẹjo
ọkpoma; búru ọgbo,
kwefuru Chileke ike;
mbụ ọgbo, adụdu teke obu
pẹ ngụjeru angụru l'ẹka
Chileke nọ;
tẹme ọphu ọ dudu teke ẹphe
pfushijeru ike l'iphu iya.
- 9 A makwaru-a l'unwoke
Ifuremu gude apfu kwaa
onwophe ngwogu;
obenu l'ogu tsuru;
ẹphe ye ọkpa l'oso
gbalachaa.
- 10 Ogbandzu ẹphe lẹ Chileke
bẹ ẹphe mebyiru;
ọphu ẹphe emeduru
kunyabe iphe,
ọ tųru l'ekemu.
- 11 Epe zọhaa iphe,
Chileke meshiru;
mbụ iphe, dų biribiri,
o meshiru goshi pẹ.
- 12 O meshiru iphe,
dų biribiri l'iphu nna
pẹ oche l'alị Ijiputu
lẹ mgbegu Zowanu.
- 13 Eze Ẹnyimu bẹ o keru
ẹbolechiko dua pẹ dughata.
O mee mini; ọ kpua
oronmono g'igbulo.
- 14 Iphe, o gude dua pẹ l'eswe
bụ urwukpu;
bya egude ìphóró ọku

- dua phẹ l'enyashi
mbọku-mbọku.
- 15 Agbara-mkpuma bẹ ọ
gbajaharu ẹbo l'echiẹgu;
shi l'ẹka ono nọ phẹ mini,
dọru nyimunyimu
g'oke-ẹnyimu.
- 16 Ọ bọru ẹka mkpuma gbaru
ọru bẹ o meru;
mini sọshihu sọaha
gborogboro gẹ nggele.
- 17 Obenu l'ẹphe emeele iya-a
iphe-ẹji.
Ephe nọle-a l'echiẹgu ono
ekwefuru
Ọkalibe-kakọta-shii ike.
- 18 Ephe lekebekpọo ẹnya wata
ahụ Chileke ama;
mbụ kebekpọephọ g'ọ
nụ-dzujeru phẹ ọdu nri,
agụ phẹ nù.
- 19 Ephe pfiaru Chileke ẹjọ opfu
sù:
“?Bụ gẹ Chileke adù ike zù
anyi l'echiẹgu-a?”
- 20 Teke o chiru iphe
l'agbara-mkpuma
bẹ mini shi iya sọshihu;
nggele bọru gborogboro.
Ọle ọ bụ; ?bụ g'ọo-dufua ike
nù anyi nri?
Tọo ?ọo-dufukwapho ike nù
anyi anù?”
- 21 Chipfu -nụmae ya phọ;
ẹhu ghua ya oke egbu.
O woru onwu taphutaphu
ọku kpọberu Jiékpọ;
mbụ woru oke
ẹhu-egbu iya doberu
ndu Ízurelu.
- 22 Kẹle ẹphe te ekwetaduru
lẹ Chileke duru iphe,

- ọ bú;
 tẹme ọphu ephe
 ekwetakwarupho
 l'ọo-dù ike dzọo pẹ.
 23 Obenu l'ọ sùru akpaminigwe
 l'owa-a iphe, oo-me;
 o mee ya;
 tẹme ọ gùhashia ọzo
 imigwe;
 24 bya edzeeru ndu Ízurelu nri
 ono, bú mana gẹ mini.
 Ọ búru akpuru-iphe,
 shi l'igwe bẹ ọ nùru pẹ
 egube ono.
 25 Amadù ria nri ụnwu imigwe.
 Chileke nù-dzukọtaru pẹ nri,
 sùru pẹ eriri.
 26 Phẹrephere, eshije l'uzo
 ẹnyanwu-awawa bú
 yẹbedua tùharu iya ọzo
 imigwe; ọ wata ezizi.
 Nokwaphọ g'o gude ike iya
 nwuhaa ọphu eshije
 l'uzo ndọhali; ọ wata ezizi.
 27 Anù, aata atata b'o dzeru
 pẹ;
 ọ nọdu etsu
 gbiigbiigbi g'udzu,
 nọ l'alì.
 Ẹnu, ephe l'eli bẹ o nwuru nù
 pẹ;
 ọ ghakashìhuru pẹ g'ẹja,
 kùru l'agùga ẹnyimu.
 28 O mee; ẹphe phebatachaa
 l'ẹka ẹphe dọru.
 Ụlo-ẹkwa pẹ bẹ o shi
 anọdujecha ephephe
 mgburugburu.
 29 Ẹphe ria nri jasù ẹpho
 jigharu pẹ ẹka;
 kẹle ọ nùru pẹ iphe,
 agù pẹ nù.

- 30 Ọle ẹphe byaru erighe nri
 ono, shi agụ phẹ nụ ono;
 mbụ l'ẹphe kpụkwadu
 iya l'ọnu;
- 31 Chileke watawaa phẹ
 atukoshi oke ẹhu-eghu
 iya.
 Ọ tukoephó ndu kachaa
 okporokpo l'echilabọ
 phẹ gbushia;
 mbụ l'ọ tukurú
 ụnwokorobya Ízurelu
 ono mebyishia.
- 32 O mechakpọkwa phẹ ẹgube
 ono;
 ẹphe nọdu
 emekwaphọ iphe-ẹji.
 O mechakpọoru phẹ
 iphe-ọhumalenya ono;
 ọphu ẹphe ekwekwaphọ
 l'ọ dọru iphe,
 ọ bụ.
- 33 Noo g'ọ gude o mee ndzụ phẹ
 chihu g'udzu ọnu;
 bya egude keteketekpaa
 mebyia ndzụ phẹ.
- 34 Teke ọ haeru phẹ phọ
 gbushia;
 ẹphe agbẹ teke ono
 chọahaa ya;
 mbụ ẹphe alwụkorohu
 dakọbe;
 ghaaru iya iphu ọzo
 lwapfuta iya.
- 35 Ẹphe anyata lẹ Chileke shi
 bụru agbara-mkpuma phẹ;
 l'ọo Chileke ono,
 bụ Ọkalibe-kakọta-shii
 ono bụ onye
 gbafutaru phẹ nụ.
- 36 Ọle ẹphe gude ọnu phẹ aja
 iya ewenu;

- mbú l'ẹ̀phẹ gude ire phẹ
adẓurú iya ụka.
- 37 Obu phẹ ta anọdu l'ẹka ọ nọ;
ọphu ọ dudu teke ẹphẹ
pfujeru pfushia ike
l'ogbandzu ẹphẹ l'iya.
- 38 Ọle Chileke aphụjele-a
obu-imemini guaru
phẹ nvụ l'ẹjo-iphe ono,
ẹphẹ anọduje emegbabe ono;
ọphu o mebyishiduru phẹ.
- Ugbo olemole bẹ ọ
lọ-phuchawaru
ẹhu-eghu iya azụ;
ọphu ọ tụtoduru oke
ẹhu-eghu iya ono g'ọ
ha wụa phẹ l'ishi.
- 39 Ọ nọdu anyatajẹ l'ẹphẹ bú
anụ-ẹhu;
l'ẹphẹ bú phẹrephere,
ezi ezizi,
ete eziphujehedu azụ
m'o zighatawa.
- 40 Ugbo olemole bẹ ẹphẹ
kwefuwaru iya ike
teke ẹphẹ eje l'echięgu;
mbú kpatsu iya iwe l'alị,
dabyiru mgbegere.
- 41 Tekenteke kpọo bẹ ẹphẹ shi
anọduje ahụ Chileke ama.
Ephẹ shi anọduje eme Onye
dụ Nsọ kẹ ndu Ízurẹlu
iphe ẹhu-eghu.
- 42 Ọphu ẹphẹ anyataeduru
ọkpehu iya ono;
mbú ọkpehu ono,
o gude gbafuta phẹ l'ẹka
ndu shi eme phẹ mkpawere ono;
- 43 bú iya bú mbọku, o meru;
a hụma-dzuru iphe,
dụ biribiri,
o meru lẹ Ijiputu; mẹ iphe,

- dú ebvú, o meshíru lẹ
mgbẹgu Zowanu.
- 44 O meru nggele nggele phẹ;
ọ ghọshia mee.
O mee ọphu mini,
dọru l'enyimu adudu
k'angungu.
- 45 O chíru ijíi ye;
ọ tọru wowowo bya
anua phẹ chípfuu;
bya achíru mbara ye;
o mebyishia alí phẹ.
- 46 Iphe, ẹphe kúru l'alí bẹ ọ
chíru ìnyarinya yee;
ọ tapyashia;
bya achíru igube yeru ndu
ọphu mịru amimi;
ọ tafu iya.
- 47 Oshi sịkamo phẹ bẹ o gude
akamini tųpyashia;
bya egude íjì ụguru
mebyishia akpuru
vayinu phẹ.
- 48 Eswi phẹ bẹ o gude ẹjo
akamini ono tugbushichaa;
bya egude ire egbigwe
tugbushikọta
iphe-edobe phẹ g'ọ ha.
- 49 O tųko oke ẹhu-eghu
iya g'ọ ha vuru byabẹ
phẹ l'ishi.
O chíta ụnwu-ojozi-imigwe
ye g'ẹphe je
emeghe nkephẹ.
- 50 O tọru ẹhu-eghu iya ono
owere;
ọphu ọ machíduru ẹka
iya nafuta phẹ g'ẹphe
ta anwuhu.
O woru phẹ haaru ẹjo
iphe-ememe g'ọ
meghee nkephẹ.

- 51 Iphe, bukpoò ndu bú okpara
l'ali Ijiputu bẹ o
gbukọtaru egbugbu;
mbụ mebyishichaa nwa,
vuru ụzo kpoo
onyemonye iphu
l'ali Hamu.
- 52 Obenu lẹ ndibe iya bẹ ọ toru
nwẹhu rwua g'onye erwu
aturu rwufuta;
bya echee phẹ g'eecheje
aturu-a gude
dughaa echiegu.
- 53 O dukpoeru phẹ phọ chiriri
werere; gẹ ndzu ba gu phẹ;
obenu lẹ ndu ohogu iya
bẹ ọ haru;
eze-enyimu rigbushikota.
- 54 Tọbudu iya bú;
o dua phẹ durwua ẹka
bụ oke alị iya, dụ nsọ;
mbụ durwua phẹ l'úbvú
ono,
o gude ẹkutara iya
lwuta ono.
- 55 O chĩa ndu ohozo
ikpabaka chifuchaa
l'iphu phẹ;
bya eworu alị phẹ keeru
ndu Ízurelu g'ọ bụru
okiphe phẹ.
O chiru okpa-ipfu Ízurelu ye;
ẹphe buchishia alị
phẹ ono.
- 56 O le ẹphe mechaẹleru-a
hụa Chileke ama;
bya ekwefuru
Okalibe-kakota-shii ike;
mekota iphe, bukpoò iphe,
ọ sụru g'ẹphe te emejeshi.
- 57 Ẹphe tsoo okpa nna phẹ oche;
gbakọtaru Chileke azu;

- tẹme ẹphe bụru ndu
 adụdu onye gude ire
 phẹ ẹka.
 Onye daphuberu phẹ nụ
 dụ g'onye
 daphuberu okpete.
- 58 Ẹphe gude ẹka ẹphe agwajẹ
 iphe,
 ẹphe dobegbaaru l'ẹkameka;
 gude kpatsua Chileke iwe;
 mbụ kpatsu iya;
 o koaharụ ntẹkpe,
 ẹphe pyishiru okophoo.
- 59 Gẹ Chileke humaru iya bẹ ẹhu
 ghushiru iya ẹghu ike.
 Ọ jịkaephó ndu Ízùrẹlu
 jìkanyia ẹnya.
- 60 Ọ nọ-buhu l'ụlo-ẹkwa nkiya
 ono, dụ lẹ Shilo;
 mbụ ụlo-ẹkwa ono,
 bụ yẹbedua gude ẹka
 iya kpọbe l'echilabọ
 ụnwu-eliphe.
- 61 O woru okpoko ọgbandzu
 iya haa; ndu ọhogu iya
 lwuta l'ọgu;
 mbụ okpoko ọgbandzu,
 bụ iya egoshije g'ike iya
 habe shii;
 bya aburu iphe,
 egoshije g'ọ dụ-be biribiri
 bẹ ọ parụ haa l'ẹka
 ndu ọhogu iya.
- 62 Ọ harụ ndibe iya; e gbushia
 phẹ;
 noo kele ndu ono,
 bụ okiphe iya ono bẹ
 kpatsuru iya iwe.
- 63 Nwada phẹ ta adụdu onye
 byaru phẹ aluta;
 noo kele ụnwokorobyia
 phẹ bẹ ọku tsugbushibẹberu.

- 64 Ndu uke Chileke phẹ bẹ
e gude mma gbushia;
ophu ụnwanyi,
ji phẹ nwuhuru anọjeedu
l'ulo-maa ndu shi alụ
phẹ nụ.
- 65 A -nonyaa; Nnajiuphu
kwolihu g'onye shi
eku mgbenya;
mbụ kwolihu g'onye shi
ngua mee;
ọ lota iya phube;
- 66 bya enwuphu ndu ohogu
iya azụ;
mee phẹ iphe-iphere,
ichi iya te nwedu echihu
jasu l'ojeje.
- 67 Oshilokpa Jiófẹfu l'ophu bẹ
ọ jikakotaru;
mbụ l'okpa-ipfu Ifuremu bẹ
ọ tọ hotaduru.
- 68 Obenu l'ọ gbẹchia họt
okpa-ipfu Jiuda;
bụ iya bū úbvú Zayonu ono,
o yeru obu ono.
- 69 Ọ bya eworu ụlo iya,
dụ nsọ kpua; ọ ha g'oke úbvú;
mbụ kpua ya; ọ dụ g'eliphe,
ọ tųru okpa iya; ọ būru iphe,
a-nọ jasu l'ojeje.
- 70 Ọ hotaru onye-ozị iya,
bụ Dévidi;
bya edufuta iya l'ẹka ọ nọ
l'odu aturu.
- 71 O dufutaru iya l'ẹka oochẹ aturu
g'ọ bya eleta ndibe iya,
bụ ụnwu Jiékpọ ẹnya;
mbụ g'ọ kpọ-zijeru ụnwu
Ízurelu, bū okiphe iya ụzo.
- 72 Dévidi gudekpọephọ obu,
guru ìphóró leta phẹ ẹnya;
bya egude okpobe

mmamiphe chikota phe
le chiriri werere.

Ebvú-oma 79

Ebvú-oma, Asafu deru

- 1 Gube Chileke; humanu le ndu
ohozo so-kputewaru
ali ono,
bu okiphe ngu ono.
Epe pharwushiwaru eze-ulo
ngu ono, du nsọ ono;
bya emewaa Jierúsalemu;
o bu ru ikpozu.
- 2 Odzu ndu ejeru ngu ozi
be epe wowaru
tobogbaaru enu,
epe l'eli g'o ria;
mbu l'odzu ndu duru ngu
nsọ be epe wowaru
turu anu-egbudu
nanu nanu.
- 3 Jierúsalemu l'ophu gba
mgburugburu be
epe gbashiru
mee nemadzụ ge mini;
ophu o duedu onye
nkwadu nu, e-gburu
eja tukobe ndu ono,
wushiru egube ono.
- 4 Ndu obutobu anyi phe me
ndu bupheru anyi
mgburugburu
tuko ekweru anyi une bya
achi anyi ochi.
- 5 ?Bu teke ole be ehu
e-ghuberu ngu egbu
gube Chipfu?
?Ehu e-ghuwa ngu ro egbu
jasu l'ojejeje too?
?Bu teke ole be okophoo

ngu e-nwuberu
phuruphuru g'oku
kparu?

6 Wonuru ẹhu-eghu ngu
tukoshi ndu ọhozo ono,
amadụ ngu nụ ono!
Tukoshikwa iya phọ alị-eze
ono,

ete ekujedu ẹpha ngu ono!
7 Kẹle ẹphe gbuwaru oshilokpa
Jiékpọ pyaapya;
bya emebyishiwa unuphu
ibe phẹ.

8 Te emekwa g'anyi nwụa
onwu iphe-ẹji,
nna anyi oche phẹ meru!
Phuaru anyi obu-imemini
ẹgwegwa;
kẹle anyi dabyiwaru
mgbegere.

9 Yeru anyi ẹka jiko Chileke;
mbụ gụbedua,
bụ onye ndzọta anyi;
k'ophu ee-shi nno kwabẹ
ẹpha ngu ùbvù.
Guaru anyi nvù l'iphe-ẹji anyi;
nafuta anyi;
g'ẹpha ngu apfuru!

10 ?Denu g'o gude ndu ọhozo
je a-nọduje aji-phe sụ:
“?Denu ẹka Chileke
phẹ nọ?”

Nodunu l'iphu anyi mee gẹ
ndu ọhozo ono madzuru
l'ị gwataru ụgwo ọchi
ndu ejeru ngu ozi ono,
e gbushiru ono.

11 G'ude, ndu nọ l'oka mkporo
atsụ rwunaa ngu nchị!
Gudenụ ọkpehu ngu mee gẹ
ndu e kperu mpfugbu
nweru onwophẹ.

12 Pfuà obutobu anyi phẹ ụgwò
 iphe,
 ẹphe meru ngu ugbo ẹsaa;
 mbụ iphe-iphere,
 ẹphe mekọtaru kpua
 gụbe Chipfu.

13 Oo ya bụ g'anyịbe ndibe ngu
 etua ngu ẹpha jeye
 l'ojeje;
 mbụ anyịbe aturu,
 iiche echeche ono;
 mbụ l'anyi e-tu ngu ẹpha;
 e -shi l'ogbo
 sweru ogbo.

Ebvú-oma 80

Ebvú-oma, Asafu deru
 nụ onye-ishi ebvú;
 g'e gude olu ebvú, "Ojimbvú Ọgbandzu"
 gụà ya

1-2 Ngabenu anyi nchị l'olu;
 gụbe onye eche Ízurẹlu
 g'onye eche aturu;
 bya aburu onye anọduje
 erwu Jíósẹfu g'onye
 erwu igwe aturu eje
 lẹ nri.

Gẹ gụbe onye ono,
 sụgaru l'echilabọ chierobu
 ono chinaa g'anwụ
 l'iphu ndu Ifuremu;
 waa ndu Benjiaminu;
 yẹe ndu Manáse!
 Jiko rụkotanu ike ngu bya
 adzọta anyi!

3 Dophunu anyi azụ l'onodu
 anyi jiko Chileke!
 G'iphu ngu gbua nwịinwii
 l'ẹhu anyi;
 k'ophu aa-dzọta anyi.

- 4 Gùbe Chipfu bú Chileke;
 bya abúru Òkalibe-Kakòta-Ike;
 ?èhu e-ghukpòo ngu egbu
 ghuberu teke ole;
 mbú kẹ g'ì tì nùmajẹ epfupfu,
 ndibe ngu epfu anù ngu?
- 5 Nta-a bẹ i mewaru phẹ;
 ẹnya-mini búru phẹ nri
 eriri;
 bya emee phẹ;
 ẹphe ngua ẹnya-mini,
 jiru ochi njaka-ọnu.
- 6 I mewaru; ndu obutobu anyi
 phẹ nọdu ekweru anyi
 une;
 tẹme ndu ọhogu anyi nọdu
 achi anyi ntumatu.
- 7 Dophunu anyi azu l'ọnodu
 anyi; jiko Chileke,
 bú Òkalibe-Kakòta-Ike!
 G'iphu ngu gbua nwịinwii
 l'èhu anyi;
 k'ọphu aa-dzọta anyi.
- 8 Ọo ngu shi l'alị Ijiputu gude
 akpuru vayinu wolata;
 bya atuko ndu ọhozo
 chifuchaa l'alị phẹ;
 bya eworu iya kua.
- 9 Ọo ngu gude ẹka ngu
 gbuchaa ẹka i kpọberu
 iya egbucha.
 Ọ bya agbaa ọgbarabvu,
 tukuru alị ono l'ophu
 jedzuru.
- 10 Ọ jaa àjàjà jachikòta úbvú
 l'ophu;
 mbú l'ẹkali iya haephọ
 ephekerephe
 ephekerephe g'eze
 oshi sida.
- 11 Ẹpfukala iya jedzuru
 oke-enyimu.

- Ọ tuko ẹkameka kpofushia
 jasú l'enyimu
 Yufurétisu.
- 12 ?Denu g'ọ nwuru ọ gbẹchia
 buru nta-a bẹ i jeru
 eworu mgbabu iya
 phokashia;
 k'ophu onyemonye,
 aghata nọ ejeje je awọo
 akpuru iya g'ọ dọ iya?
- 13 Ezi-ọswa shi l'oke ọswa
 wu-pfuta iya bya
 atakwoshia ya;
 teme unwu anu,
 i meru dobe l'egbudu buru
 iya bẹ ephe gude
 azu onwophe.
- 14 Lwaphutanu azu lwapfuta
 anyi; jiko Chileke,
 bu Okalibe-Kakota-Ike!
 Gbenu l'imigwe lefu enya
 humakpodapho iphe,
 anwu nu.
 Jiko letanu vayinu
 ngu-a enya;
- 15 mbu ogbarabvu iya ono,
 bu gubedua gude ẹkutara
 ngu yee ya;
 mbu nwa nwoke,
 bu gubedua gude ẹka ngu
 zu ya zu-tsee.
- 16 Ome vayinu ngu ono bẹ
 e gbubushiakwaru.
 E gudeakwa oku tsupyashia
 ya.
 Ọ buru mba, i gbanwuberu
 iphu baaru ndibe ngu
 meru iphe,
 ephe wataru alaa liyi.
- 17 Wonuru ẹka tukobe nwoke ono,
 no ngu l'ẹkutara ono;
 mbu nwa nwoke ono,

bú gbèdua gude ẹka ngu zua
ya zù-tsee ono.

18 Oo ya bú g'anyi aghabuhuru
ngu okotazu.

Jiko phunwunaa anyi g'oku;
g'anyi awata eku ẹpha
ngu ozo.

19 Dophunu anyi azu l'onodu
anyi;

jiko Chipfu, bú Chileke;
bya aburu
Ọkalibe-Kakota-Ike!

G'iphu ngu gbua nwijinwii
l'ehu anyi;
k'ophu aa-dzota anyi.

Ebvú-oma 81

Ebvú, Asafu deru nu
onye-ishi ebvu;
g'e gude ngwa ebvu,
jita gwa ya

1 Unu gwa ebvu ẹhu-utso nu
Chileke;
onye bú iya bú ike anyi!
Unu gude ẹhu-utso gbọo ọgboo
l'iphu Chileke ke
Jiékpọ!

2 Unu watanu agu ebvu;
kuru nkwa ye iya!
Unu akpọoru iya ogumogu;
waa une ẹrengete!

3 Unu gbunaa opu m'onwa
fupho k'ophúú!
Unu gbukwaa ya pho m'onwa
dzuẹpho edzudzu;
a wata obo-iphe.

4 L'iphe ono bukwa omelali,
a turu doberu ndu Ízurelu;
mbu l'ọo iphe,
Chileke ke Jiékpọ toru

- ọkpa sù g'e tsoje.
 5 Ọọ ekemu, o meru o shihu
 ike;
 bya asù gẹ Jíóşẹfu
 meje iya;
 mbù teke ono,
 o tsoru ndu Ijiputu ọgu
 onoya.
 Olu, mu anù te edokwaru
 mu ẹnya.
- 6 Olu ono sùru: Ọọ mbedua
 pafuru phẹ oke ivu ono,
 shi nọdu phẹ l'ukuvu ono;
 mbù bya ezia phẹ nkata
 ivu ono,
 ẹphe shi vuru ono.
- 7 Teke unu eje iphe-ẹhuka bẹ
 unu kuru mu oku;
 mu nọdu l'urwukpu gude
 egbigwe za unu ẹnu
 bya adzọta unu.
 Mu gude mini Meriba hụa
 unu ama.
- 8 Unubẹ ndibe mu;
 unu ngabẹkpodapho;
 gẹ mu lọo unu ẹka lẹ nchị!
 Unubẹ ndu Ízurelu;
 unu ngabẹkpodaru mu
 phọ nchị!
- 9 G'ọ tọ dukwa iphe ọzo,
 unu e-dobe agwa
 agwagwa
 l'echilabọ unu!
 Tẹme ọphu ọ dukwa iphe ọzo,
 unu a-bajẹru ẹja.
- 10 Noo kẹle ọọ mbedua bụ
 Chipfu;
 bya aburu Chileke unu.
 Ọọ mbedua bụ onye
 dufutaru unu l'alị Ijiputu;
 mbù-a;
 unu sakpọdapho ọnu

- unu gabala gẹ mu
wù-jia ya awù-ji!
- 11 “Obenu lẹ ndibe mu te
eyeduru mu ọnu;
mbù lẹ Ízùrẹlu te
ekwedu nọdu mu l'ẹka.
- 12 Tọbudu iya bụ;
mu wonuru phẹ haaru
ẹjo ọkpoma phẹ;
g'ẹphe tsowaruro iphe,
ẹphe ritaru l'obu phẹ.
- 13 Sù-a; ọme ọo kẹ gẹ ndibe
mu ngabẹru mu nchị;
ọme ọo kẹ gẹ ndu Ízùrẹlu
tsoo ọzo, mu tọru phẹ;
- 14 emekpe ndu ọhogu phẹ
ta adụkpodaa iphe,
o gege aburu mu.
Mu gege ewoerupho ẹka byabẹ
ndu achị phẹ lẹ njo;
chia phẹ ọkpu-akpọhu.
- 15 Ono gege eme gẹ ndu mube
Chipfu dụ ashị woze
onwophe alị l'iphu mu;
ọdumeka mu ahùia phẹ
ahùhù jasù l'ojejoje.
- 16 Obenu l'unubẹdua bẹ
mu gege egude
ọkpobe ereshi zua;
bya egude manụ-ẹnwu,
shi l'agbara-mkpuma
nù-jia unu ẹpho.”

Ebvú-oma 82

Ebvú-oma, Asafu deru

- 1 Chileke bataakwaru lẹ
ndzukọ ndu-ikpe.
Ọ nọ l'ẹka ono g'o kpee phẹ
ikpe.
- 2 Sù-a: “?Bù teke ole bẹ unu

- e-kpeberu ikpe,
apfuduru-oto?
Mbú-a; ?bùkpoo teke ole bẹ
unu a-gbaberu ndu
ẹjo-iphe ọdzori?
- ³ Unu hanaaru ndu ụkpa waa
ndu enwedu nna enge!
Unu kpenaaru ndu aakpa
ẹhu waa ndu akpa nri
ikpe, pfuru ọto!
- ⁴ Unu gbafutunu ndu ụkpa waa
ndu adudu g'ọ dụ phẹ;
shì nno nafuta phẹ l'ẹka
ndu ẹjo-iphe!"
- ⁵ Ọ tọ dudu iphe, ẹphe maru;
tẹme ọphu ọ dudu iphe,
edoje phẹ ẹnya.
Ephe anọduje erwu dadishi
l'ochii.
Eka a turu ọkpa eliphe-a
l'ophu tukoakwaru
anga anganga.
- ⁶ Mu sụru-a: "Mu makwaru-a
l'unu nọ-chiru ẹnya
mube Chileke;
mbụ lẹ g'unu ha bụkota ụnwu
Ọkalibe-kakota-shii;
- ⁷ Obenu l'unu e-mechaa nwuhu
ge nemadzụ mmanụ.
Unu e-mechaa daa ge
ndu-ishi ọzo adaje."
- ⁸ Gbalihunu gube Chileke;
kpee ndiphe ikpe!
Kele ọhamoha bụkota iphe,
i nwe enwenwe.

Ebvú-oma 83

Ebvú-oma, Asafu deru

- ¹ Gube Chileke; ta agbashinu
nkuchi!

- Sù-a; gùbe Chileke;
 ba nòdushinu
 nggujingguji!
 Jiko ba adashinu kòkoroko!
- 2 ?Ì hùmawaru gè ndu òhogu
 ngu aphù temutemu;
 waa gè ndu ì dù ashì
 eseli ishi.
- 3 Èphe gude èregede achì idzu
 ndibe ngu; mbù achì iphe,
 èphe e-me ndu dù ngu l'obu.
- 4 Èphe epfu sù: “Unu bya
 g'anyi tùko òha ono
 l'ophu lwùà.
 G'anyi mee g'èpha Ízurelu
 chìhukpoephe l'ophu
 l'ophu.”
- 5 Èphe bùru obu lanù;
 idzu phè wùà nanù.
 Èphe riwaru nte l'èphe e-me
 ngu èjo-iphe.
- 6 Ndu ònu-ùlo Edòmu;
 yèè ndu Ishimèlu;
 waa oshilòkpa Hega;
 waa kè Mówabu.
- 7 Waa ndu Gebalu;
 yèè ndu Amònu;
 waa ndu Amalèku.
 Ndu Filisitayinu yìkwa iya
 phò;
 ndu Taya yìru iya.
- 8 Tème ndu Asiriya bya
 ayìkwaru iya phò.
 Èphe chìkoberu onwophe
 g'èphe bùru agbaru-ike
 ndibe Lòtu.
- 9 Menaa phè iphe,
 i meru Midiyanu.
 Mee phè g'i meru Sizera yèè
 Jiabinu l'òkpa ènyimu
 Kishònu;
- 10 mbù ndu ono,

- i meru ephe b̄uru
 mkpurupyata l̄e
 Enu-D̄oru; bya emee;
 ephe reshih̄u k̄uru l'ali;
 b̄uwaruro ikp̄ozu,
 emekwa ali.
- 11 Menaa ndu eze ph̄e iphe,
 i meru Orebu; waa iphe,
 i meru Zeyebu.
 Mekwaaph̄o ndu-ishi ph̄e
 iphe,
 i meru Zeba waa
 Zal̄umuna.
- 12 Mb̄u ndu ono, s̄ujeru: “Unu
 g'anyi lw̄ua al̄i Chileke
 l'ophu lw̄uta nworu.”
- 13 Jiko Chileke nkemu;
 menaa ph̄e g'ephe d̄u
 g'̄eswa ekpofu;
 mb̄u g'ephe d̄u g'̄eswa ereshi,
 ph̄erephere zikash̄iru.
- 14 G'̄o b̄uru g'̄oku an̄duje alwa
 w̄oowoowo l'̄oswa-a;
 ̄ozoo g'̄oku etsuje ūbv̄ú-a
- 15 b̄u g'ii-nwuru
 phuruphuru g'oke
 ph̄erephere ch̄ia
 ph̄e ̄oso;
 t̄eme l'i gude oke
 ph̄erephere ngu ono mee
 ḡe ndz̄u rwuta ph̄e.
- 16 Menaa g'iph̄ere ji ph̄e iphu;
 k'ophu ndiphe a-wata ach̄o
 ūzo,
 ephe e-shi maru ep̄ha
 ḡube Chipfu.
- 17 G'e meje ph̄e iphe-iph̄ere;
 mejeru ndz̄u-aḡugu ye
 ph̄e l'ip̄hu
 mkp̄urumkpuru!
 G'ep̄he gudekwa ip̄here
 laa maa!

- 18 G'ephe eshi nno maru l'oo
 gube onye ono,
 epha ngu bu Chipfu ono
 bu Okalibe-kakota-shii le
 mgboko mgburugburu.

Ebvu-oma 84

Ebvu-oma, e deru nu onye-ishi
 ebvu g'unwu Kora gua;
 g'e gude ngwa ebvu,
 ji ta gua ya

- 1 Gube Chipfu,
 bu Okalibe-Kakota-Ike;
 Iphe, eka i bu amakwanu!
 2 Ogushi obu mu ike;
 mbu le meji atofuakwa
 mu atofu eka ogu
 mu anodu
 l'eze-ulo Chipfu.
 Obu mu; m'ogwehu mu l'ophu
 ara araku Chileke ono,
 dzu ndzu ono.
 3 Lenu l'unwu ogbe nwechaaru
 eka ephe bugbaa
 l'eze-ulo ngu ono.
 Agbeta nwekwarupho eka
 ephe akpaje epfunu;
 mbu eka ephe anoduje
 zushia unwu.
 Eka ono bu le mgboru
 oru-ngweja gube Chipfu,
 bu Chileke mu;
 bya aburu
 Okalibe-Kakota-Ike;
 bya abukwarupho
 Eze mu.
 4 Ehu-utso be a goru nu ndu bu
 ebubu l'eze-ulo ngu;
 noo kele ephe anoduje
 l'eka ono etu ngu epha

mkpúrumkpuru.

- 5 Èhu-útso bẹ a gòru nù ndu bụ
 ngu bụ agbaru-ike phẹ;
 mbụ ndu bụ iphe,
 uche iya echije phẹ èhu
 bụ g'èphe e-me jerwua
 úbvú Zayonu.
- 6 Qobujeru; èphe -nòdu
 awughata lẹ nsùda Baka;
 l'ò dù g'èka mini asọ
 gborogboro;
 tẹme l'ò duka phẹ phọ
 g'èka mini udzumi
 dzeshiru ike;
 tuko ekameka tukashia
 okpuru okpuru.
- 7 Èphe eshije l'ike dasweru ike
 gbiriri jasụ teke èphe
 a-tuko je apfuru l'iphu
 Chileke l'úbvú Zayonu.
- 8 Gube Chipfu, bụ Chileke,
 bya aburu Okalibe-Kakota-Ike;
 numanu epfufu,
 mu epfu anụ ngu!
 Ngaberu mu nchi;
 gube Chileke kẹ Jiékọpu!
- 9 Lenaa enya hụma onye ono,
 egbobutaje anyi ono
 gube Chileke!
 Lenaa onye ono enya;
 mbụ onye ono,
 ị wuru manụ l'ishi;
 gude mee ya;
 ọ bụru eze ono!
 Meeru iya eze-iphe-oma!
- 10 Anọ ujiku ophu l'eze-ulo
 ngu kakwa ree eme
 l'anọ unu apha labọ
 l'ukporo apha iri
 l'èka ọzo.
 O kakwa mu ree gẹ mu bụru
 onye aguhajeru ndu abata

- l'eze-ulo Chileke uto;
 eme le mu jeru atusaru
 ehu l'ibe ndu ejo-iphe.
- 11 Kẹle Chipfu, bu Chileke du
 g'enyanwu;
 bya aburu onye
 egbobutaje anyi.
 Chipfu emejeru ndiphe
 eze-iphe-oma;
 bya emeje g'a kwabe
 nemadzu ubvu.
- O to dudu iphe, du ree,
 o kejeru eka mbvu l'o too
 ndu iya ndu uta adudu
 le ndzu phe.
- 12 Gube Chipfu,
 bu Okalibe-Kakota-Ike;
 ehu-utso be a goru nu
 onye dakoberu ngu nu.

Ebvú-oma 85

Ebvú-oma, e deru nu
 onye-ishi ebvu g'unwu Kora gua

- 1 Gube Chipfu; i goshiru l'ali
 ngu du ngu l'obu.
 O buru iphe ono meru g'o
 gude i duphuta ndibe
 Jiékopu azu l'ali phe;
 mbu ndu e shi kpua le ndzu.
- 2 Ejo-iphe, ndibe ngu meshiru
 be i guru phe nvu;
 bya eworu iphe kpube l'iphe-eji,
 ephe meshiru g'o ha.
- 3 I tukowaru oke ehu-eghu
 ngu g'o ha gwobe;
 bya apakotaru ehu-eghu ono,
 meru;
 enya nodu ata ngu
 kpitikpiti ono paru haa.
- 4 Dophunu anyi azu l'onodu

- anyi; jiko Chileke,
 bú onye ndzọta anyi.
 Hanaa avúru anyi ọvuma!
 5 ?Iphe, anyi meru ngu
 e-ghuwa ngu rọ egbu
 jasu l'ojejeje ọtọ?
 Mbú-a; ?ii-hawarọ ẹhu-egbu
 ngu ono g'o shi l'ọgbo
 sweru ọgbo ọtọ?
 6 ?Tii kabẹkpodaa mee g'anyi
 jakerehu ọzo;
 shi nno mee g'ẹhu
 kabẹkpoo tsọ ndibe
 ngu uto?
 7 Goshinu anyi l'i yeru anyi
 obu jiko Chipfu!
 Dzonaa anyi l'onwongu!
 8 Gẹ mu numaeshikwa
 iphe, Chileke,
 bú Chipfu epfu.
 O kweru ukwe su le ya e-me
 g'ẹhu du ndibe iya guu;
 mbu ndu duru iya nsọ.
 Ole iphe, ephe a-kwa ẹnya bu
 g'ephe ta laphubahe
 azu l'eme eswe.
 9 Iphe, doru ẹnya bu le ndu
 atsú Chipfu ebvu be
 ọobyakwa adzọta;
 k'ophu o-gbu-nwjinwii
 ya a-nodu l'alị anyi.
 10 N-yemobu yee ire-lanu a-gba
 onwophe ndzuta;
 apfubekoto yee
 ẹhu-guu anmaa
 onwophe akpa.
 11 Ire-lanu e-shi l'eliphe
 mifutachaa;
 teme apfubekoto agbe
 l'imigwe lee ẹnya l'eliphe.
 12 Chipfu a-buru iphe,
 du ree be ọo-nukota;

bya emee g'iphe,
anyi meberu l'alì anyi
mehu emehu.

- ¹³ Apfubekoto e-vutajeru
iya ụzo;
je atọoru iya gbororo,
ọo-nọdu eshi.

Ebvú-oma 86

Epfupfu, Dévidi
pfuru nụ Chileke

- ¹ Ngabenu nchị; gube Chipfu;
zanu mu ọnu!
Kẹle mbẹdua bu onye ụkpa;
bya aburu onye adudu
g'ọ du iya.
- ² Letanu mu ọnya;
kẹle mu yeru ngu obu.
Ọo ngu bu Chileke mu;
dzonaa mube onye-ozì ngu,
dakoberu ngu nụ.
- ³ Phuru mu obu-imemini;
jiko Nnajiuphu;
kẹle mu eku ngu oku
mkpurumkpuru.
- ⁴ Menaa g'ẹhu tsoo mube
onye-ozì ngu uto;
kẹle ọo gube Nnajiuphu be
obu mu l'ophu araku.
- ⁵ Gube Nnajiuphu bu onye oma;
bya aburu onye agujeru
nemadzu nvu.
Iphe, bukpoo ndu arakuje
ngu nụ be iyeje obu
yegharu iya ẹka.
- ⁶ Numanu epfupfu,
mu epfu anu ngu
jiko Chipfu!
Ngabenu nchị numa mkpu,
mu echiku ngu g'i meeru

- mu eze-iphe-oma!
 7 Iphe -nọdu atsụ mu l'ẹhu bẹ
 mu a-kpọ-kuje ngu;
 kele mu maru l'iji-nụma olu
 mu.
- 8 Agwa, nọkota nụ ta adudu
 ọphu aturu gube Nnajiuphu;
 ọphu ọ dudu iphe, ẹphe eme,
 duru ọphu aatụ eyeru
 ọphu gubedua eme.
- 9 Ọhamoha ono,
 i gude ẹka ngu mee ono
 l'e-mechaa byakota bya
 abaarụ gube Nnajiuphu ẹja;
 bya etua ngu ẹpha.
- 10 Noo kele i parụ ẹka;
 teme i nọdu emeje iphe,
 du biribiri.
 Ọo ngu kpoloko kpeekpu bẹ
 bu Chileke.
- 11 Jiko Chipfu; zinaa mu
 ụzo ngu;
 k'ọphu mu a-nọdu
 etso ụzo ire-lanụ ngu ono.
 Menaa g'oriri mu ta agbashi
 mu ụzo ọtu l'ẹka i nọ;
 k'ọphu mu a-nọdu
 atsụ ẹpha ngu ebvu.
- 12 Mu gude obu mu g'ọ ha
 ekele ngu ekele;
 gube Nnajiuphu,
 bu Chileke mu.
 Mu e-tu ngu ẹpha jasụ
 l'ojejoje;
- 13 kele i yeru mu obu
 yegharụ mu iya ẹka.
 Noo kele i nafutaru ndzụ
 mu l'ali-maa.
- 14 Oowaa Chileke! Ndu eku
 onwophẹ wulihuakwaru
 bya mu etso ọgu.
 Teme ndu ewebushi akurepho

dzukọbe g'ẹphe gbua mu;
mbụ ndu ono,
te eyeduru gụbe Chileke
ọnu ono.

- 15 Obenu ịe gụbe Nnajiuphu
bụ Chileke,
aphuje obu-imemini;
bya aburu onye emeje
eze-iphe-oma.

Èhu te eghujedu ngu egbu
egwegwa;
tẹme ị nọdu eyeje obu
yegharu iya ẹka;
bya aburu onye apfushije
ike l'iphe, i pfuru.

- 16 Ghanaaru mu iphu;
meeru mu eze-iphe-oma!
Wonuru ike ngu ye mube
onye-ozi ngu l'ehu!
Dzonaa mube nwa,
nwanyi ono,
ejeru ngu ozi ono nwuru!

- 17 Goshinu mu iphe-ohubama,
e-me ge mu maru l'i
bụ onye oma;
k'ophu ndu ohogu mu
a-huma iya; iphere egude phe;
noo kele gube Chipfu
gbaru mu mkpu bya
adua mu obu.

Ebvú-oma 87

Ebvú-oma, unwu Kora guru

- 1 Chipfu tɔwaru ọkpulo iya
l'eli úbvú, dɔ nsọ.
2 O yeru Zayonu ɛnya;
yeghata iya g'o yeberu iphe,
bɔkpoo ẹka ozo,
unwu Jiékpɔ bu.
3 Gube eze mkpukpu ke

- Chileke; iphe,
 dụ biribiri bẹ eepfukwa
 akunyabe ngu:
- 4 “Ndu Réhabu; yẹ ndu
 Bábilonu bẹ mu
 guakwaru ye lẹ ndu
 maru mu nụ.
 Ndu Filisitayinu;
 yẹ ndu Taya;
 waa ndu Kushi bẹ mu
 gukwarupho ye iya.
 Ndu ono g'ephe ha bẹ
 aa-tuko guru ye lẹ ndu
 a nwuru lẹ Zayonu.”
- 5 Mbụ lẹ-a; ee-pfufe phota
 Zayonu sụ:
 “Onye ọwa-a; yẹ onye ọphuu
 bẹ a nwukwaru l'ime iya.
 Ọ bụrú Ọkalibe-kakota-shii
 l'onwiya l'e-me iya g'ọ
 nguru anguru.”
- 6 Chipfu e-de l'ekwo,
 o deru epha ndiphe sụ:
 “Onye ọwa-a bẹ a nwuru
 lẹ Zayonu.”
- 7 Ndu agu ebvu;
 waa ndu ete iya etete
 a-tuko gụa ebvu sụ:
 “Ọo lẹ Zayonu bẹ mini ndzụ
 gbẹ asoshiru phe!”

Ebvú-oma 88

Ebvú-oma; évù, Hemanu,
 bụ oshilokpa Ezura
 kwaru nụ onye-ishi ebvu
 g'unwu Kora gụa; g'e
 gude olu aphụ kwaa ya

- 1 Jiko Chipfu, bụ Chileke,
 adzoje mu nụ;
 mu nọwaa l'iphu ngu

- kwaa ẹkwa onwomu;
kwakọta iya eswe l'enyashi.
- 2 G'epfupfu, mu epfu anụ ngu
rwunaa ẹka ị nọ!
Ngabenu nchị l'olu ẹkwa mu!
- 3 Kẹle ndzụ mu l'ophu bụwaa
iphe-ẹhuka jiru iya;
tẹme ndzụ mu nọduwaa
ilu phakuu.
- 4 A gụwaru mu ye lẹ ndu
aabyawaa ekpochi
ẹja l'ilu.
Mu dụwaa gẹ nwoke,
ike bvuru.
- 5 E wowaru mu gbadoru
ndu maa.
Mu dụwaa g'onye e gburu
tọgbo l'ime ilu;
mbụ gẹ ndu ono,
ta adụedu g'ẹphe ha duru
onye ophu ị nyataru ono;
mbụ ndu ono,
unu l'ẹphe bukafuwaru;
ophu iiletabaedu pẹ
ẹnya ono.
- 6 I chiewaru mu l'ilu ophu
bụ iya kachaa omilomi;
bya aburu iya kakọta
agba ọchii.
- 7 Oke ẹhu-eghu ngu
zup̄yabeshiru mu ike.
I gudewaa akparamini nkengu
byaru mu ye l'ime mini.
- 8 Ị natawaru mu ndu mu l'ẹphe
shi eshi ọkpobe ọnyà.
I mewaa; ẹphe nọdu ebujeru
ụbara yeru mu;
tẹme i gubuwaru mu
ye l'ime ụlo k'ophu mu
taa agbaladu.
- 9 Mu jewaru iphe-ẹhuka jasu
ẹnya gbahụ mu ọchii.

- Mbòku-mbòku bẹ mu anọduje
 eku gube Chipfu.
 Lekwa ẹka mu ẹphenebo
 ge mu chiliru ngu iya.
- 10 ?Iimeje iphe, du biribiri
 gude egoshi maa ọtọ?
 Ndu nwuhuru anwuhu;
 ?ẹphe a-gbeshi tuahaa ngu
 ẹpha ọtọ?
- 11 ?Aanọduje l'ime ilu atụ onu
 g'i yeberu nemadzu obu?
 Tọ ?aanọduje l'ẹka eegwe
 nemadzu arakabya pfua
 g'i bu-be onye
 apfushije ike l'iphe,
 i pfuru?
- 12 Tọ ?aanọduje l'ẹka gbahuru
 tsukiribaa maru iphe,
 du biribiri, iimeshi?
 Tọ ?aanọduje l'alị ẹka a
 taa nyatajeedu onye laru
 iya nu pfua g'apfubekoto
 ngu habe shii?
- 13 Obenu le mu eku ngu g'i bya
 agbaaru mu mkpu
 gube Chipfu.
 Utsu g'utsu be mu anọduje
 epfu anu ngu.
- 14 ?Denu g'o gude gube Chipfu
 jika mu?
 ?O nwuru inwu-aga be
 iiwoharu mu iphu
 ngu ewoha?
- 15 Eshinu mu bu nwata be
 iphe-ememe shi kpata mu ẹhu;
 k'ophu bu le mu nowa
 onwu ntse.
 I mewaru mu jee iphe-ẹhuka
 jasuru ike bvwa mu;
 ophu mu amakpoedu ge
 mu e-me iya.
- 16 Oke ẹhu-eghu ngu kpowaru

- mu kpofu;
 tẹme eye ebvu nkengu
 mewaa mu; mu bọru
 ọla-l'iswi.
- 17 Mbọku-mbọku bẹ ẹphe
 asọ-pheje mu g'onye utso
 gbaburu haa.
 Ẹphe woru mu guchia
 kpurukudukuu.
- 18 Ị natawaru mu ndu mu l'ẹphe
 shi aswị ọswi;
 mẹ ndu yeru mu obu.
 Nta-a bụwaa ọchii bụ onye
 ẹbo mu.

Ebvú-oma 89

Ẹvù, Etanu, bụ oshilọkpa
 Ẹzura kwaru

- 1 Mu a-gụ ebvu gude pfua
 gẹ n-yemobu Chipfu habe
 shii.
 Mu a-gụ iya jasụ l'ojejoje.
 Mu e-gude ọnu mu pfua
 g'ogbo l'ogbo maru l'ị
 bụ onye apfushije ike l'iphe,
 i pfuru.
- 2 N-yemobu ngu a-dụ g'ọ dụ
 jasụ l'ojejoje.
 Ọo g'akpaminigwe nguru
 anguru-a bụ
 g'apfushi ike l'iphe,
 i pfuru angujeru.
- 3 Ị sụru l'onye ị họtaru bẹ gụ
 l'iya gbawaru ndzụ;
 mbụ l'ị rifuwaru Dévidi,
 bụ onye-ozì ngu angụ sụ:
- 4 “Awa ngu bẹ mu e-me g'ọ
 nguru anguru nọo
 ojejoje;
 mee g'aba-eze ngu kpọo

- g'abara shi l'ogbo
sweru ọgbo.”
- ⁵ Imigwe l'ophu atụ ọnu g'ị
dụ-be biribiri gube Chipfu;
tẹme ọ nọdu egoshikwapọ
ndu duru ngu nsọ l'ị bu
onye apfushije ike
l'iphe, i pfuru.
- ⁶ Kẹle-a; ?bụ onye nọ l'imigwe
bụ onye aa-nọdu atụ
eyeru Chipfu?
?Mbụ denu onye imigwe
ophu aa-nọdu atụ
eyeru Chipfu?
- ⁷ Ẹka ndu dụ nsọ k'imigwe
dzukọberu bẹ aanọdujekwa
atsụ Chileke ebvu.
Ọ kakọta ndu nọ-pheru iya
mgburugburu adu ebvu.
- ⁸ Gube Chipfu, bu Chileke,
bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike;
?bụ onye dụ gẹ ngu?
Ị parụ ẹka gube Chipfu;
tẹme ị nọdu apfujeru
pfushia ike l'iphemiphe,
i pfuru gbaa
mgburugburu.
- ⁹ Ọo ngu anọduje eleta oke
akparamini eze-onyimu ọnya;
tẹme ọ -buru l'akparamini
sọru kẹ kpukumu;
l'i mee ya l'ọ daa gbẹe.
- ¹⁰ Réhabu bẹ i chitaru tua l'alị.
Ọ dabyiru g'onye e gburu
l'ogu.
I gude ike ngu chịa ndu
ohogu ngu;
ephe gbaa nanu nanu.
- ¹¹ Igwe l'ophu bu nkengu.
Eliphe l'ophu bukwarupho
nkengu.
Ọo gubedua turu okpa

- mgboko l'ophu;
 yee iphemiphe,
 nọ iya nụ.
- 12 Ndegu iya mę ndohali iya
 bukota gubedua meru
 phe dobe.
- Úbvú Tabọ; yee úbvú
 Hamonu aguje ebvu
 ehu-utso m'ephe numa
 epha ngu.
- 13 Oshi-eka ngu bu iphe,
 swetaru iya nụ bu
 okpehu.
- Eka ngu shihuru ike;
 ekutara ngu kangoo.
- 14 Aba-eze ngu bu apfubekoto
 yee ikpe,
 pfuru oto be e gude tua
 okpa iya.
- I nodu akpajeru n-yemobu
 ngu; yee apfushi ike l'iphe,
 i pfuru vuru uzo l'iphemiphe,
 iimekpoo ememe.
- 15 Ehu-utso be a goru nụ ndu
 maru g'eetuje ngu epha;
 mbu ndu bu iphóró,
 shi l'eka gube Chipfu nọ
 be ephe egudeje eje
 ekameka, ephe eje.
- 16 Ephe egudeje epha ngu ete
 eswa mkpurumkpuru.
 Ephe nodu anoduje ekutse
 ngu l'i bu
 onye pfuberekoto.
- 17 Kele oo ngu bu ike,
 du biribiri, ephe nweru.
 O buru l'oo l'anyi du ngu
 l'obu meru iphe,
 iimeje g'ike anyi kangoo.
- 18 Mbu le-a; l'onye mgbobuta
 anyi bukwa Chipfu be
 nuru iya anyi;

- mbú l'eze anyi búkwa
 Onye Nsọ ké ndu Ízurẹlu
 bẹ o shi l'ẹka.
- 19 O nweru teke i gudeje
 ọphulenyia zia ndibe
 ngu ozi;
 sù l'i mewaru g'ọkpẹhu
 kalẹru ọjọgu lanu.
- I byaru l'echilabọ ndibe ngu
 bya ahọta nwokorọbya
 lanu;
 mee g'ọ búru onye
 ndiphe a-nọdu ekutse.
- 20 I hụmawaru onye-ozi ngu,
 bú Dévidi.
- I woru manụ ngu,
 dú nsọ wúa ya l'ishi.
- 21 Sù l'ọ ẹka ngu bẹ ii-gude
 mee ya l'ọ nguru anguru;
 mbú l'ọ kwa oshi-ẹka
 gube Chileke
 a-nọduje eme g'ike ka
 iya adudu.
- 22 O tọ dudu ndu ọhogu iya,
 duru ndu ọphu a-dụ
 ike ekebuta iya g'ọ turu
 pẹ utu;
 ọphu ndu ẹjo-iphe asudu
 iya emekpa ẹhu.
- 23 Ndu achi iya lẹ njo bẹ ii-nọdu
 l'iphu iya zopyashia;
 l'i chitsushikọta ndu
 ọ dụ ashị.
- 24 N-yemobu ngu waa apfushi
 ike l'iphe,
 i pfuru l'a-nọdu swiru iya.
 O búru ẹpha ngu bẹ
 oo-gudeje mabẹ mpu
 iya gugugu.
- 25 Alị-eze iya bẹ ii-me g'ọ jaa
 àjàjà;
 mbú g'o shi l'eze-ẹnyimu

- nọo jasụ l'enyimu
Yufurétisu.
- 26 Ọo-nọdu arakuje ngu sụ:
“Ọo ngu bụ nna mu;
bya abụru Chileke mu;
bya abụru agbara-mkpuma,
l'adzoje mu nù.”
- 27 Gụbedua l'onwongu
emekwanaa ya l'ọ
bụru ọkpara ngu;
mbụ l'ọ bụru iya a-kachaa
shii l'iphe,
bụkpoo ndu eze,
nọ l'eliphe l'ophu.
- 28 N-yemobu, i yeru iya l'a-bụru
ojejeje.
Ọgbandzu gụ l'iya apfuru
pfushia ike.
- 29 Awa iya bẹ ii-me;
ẹphe anguru anguru
jasụ l'ojejeje.
Alị-eze iya bụ g'igwe
l'ophu nọ-beru
bụ g'ọo-nọ-beru.
- 30 Ọ -bụru l'unwu iya jịkaru
eme ekemu ngu;
ọphu ẹphe etsodu
iphemiphe,
ị turu ọkpa iya sụ
g'e tsoje;
- 31 ẹphe -mebyia omelalị,
i doberu pẹ;
bya ajịka eme iphe,
ị sụru g'ẹphe meje;
- 32 l'i gude mgboro bya echia
pẹ pyaapya gude
hùà pẹ ahùhù;
mbụ bya echia pẹ ẹchachi
gude hùà pẹ ahùhù
k'ẹjo-iphe, ẹphe eme.
- 33 Ọle ọ tọo kpọshikwanu g'i ti
yehe iya obu g'i yeru

- iya ya;
 ọ́phu ọ́ dudu teke iibya aha
 apfushi ike l'iphe,
 i pfuru lẹ́ k'ẹ́hu iya.
- 34 I tii mebyikwa ọ́gbandzu ngu
 l'ẹ́hu iya.
 Ọ́phu iigbanwekwa iphe,
 i sawaru ọ́nu pfua.
- 35 Eshinu i bú onye dú nsọ́ bẹ́
 i riru angú mgbo lanú
 sefu ẹ́ka;
 sù l'i tì byadu adzuru
 Dévidi ụ́ka;
- 36 sù l'awa iya a-nọ́ jasù
 l'ọ́jejoje.
 Ọ́ búru g'ẹ́nyanwu keru
 ngu l'iphu bú g'alì-eze iya
 e-keru damudamu;
- 37 mbù l'oo-keru jìmujiimu
 jasù l'ọ́jejoje g'ọ́nwa,
 bú iphe,
 agba ekebe l'akpaminigwe;
 l'e gude ire iya ẹ́ka.
- 38 Obenu l'onye ono,
 i wùru manù l'ishi ono bẹ́
 i jìkawaru;
 bya avuaharu iya ọ́vuma.
- 39 I jìkawaru ọ́gbandzu,
 gu l'onye-ozì ngu gbaru.
 I wowaru okpu-eze iya woru
 gwọ́o l'urwuku.
- 40 Igbulọ́ iya l'ophu bẹ́ i
 tsukpọ́shichawaru
 etsukpọ́shi.
 I woru ụ́lo-mgbobuta iya tsua
 yọ́giri yọ́giri.
- 41 Iphe, búkpoo ndu aghata
 aghata gwee ya tụtú-a.
 Ndu obutobu iya nọ́du
 ekweru iya une.
- 42 I tuliru ndu achi iya lẹ́ nọ́
 ẹ́ka l'eli;

- bya emee ndu ọhogu iya;
 ẹphe nọdu ete ẹswa.
- 43 Atatiphu ogu-echi iya bẹ
 i woru ghachaa
 igharaphu;
 ọphu iimejeedu g'ọ pfushia
 ike l'iphu ọgu.
- 44 I mee; ọphu ọ duedu
 akpabiri;
 bya eworu aba-eze iya
 rwua lẹ ntụ.
- 45 I meru iya ọ kahụ lẹ
 nwokoro;
 bya eworu iphere yee ya
 g'onye yeru
 akpawuru uwe.
- 46 ?Ọo-dụ ẹgube ọwa-a jasụ
 teke ole gube Chipfu?
 ?Ii-domiwarọ onwongu jasụ
 l'ojejeje tọ?
 ?Bụ teke ole bẹ ẹhu-eghu ngu
 e-nwu phuruphuru
 g'ọku nwuberu?
- 47 Jiko nyatakwa ẹ ndzụ mu
 dụ-be mkpirikpu;
 kele nemadzụ,
 i meru buepho udzu
 ọnu mmanụ.
- 48 Lẹ-a; ?denu nemadzụ,
 a-nọdu ndzụ g'ọ tọ
 nwụhu anwụhu;
 ọzoo g'ọ dzọo onwiya g'ọ
 tọ la maa?
- 49 Gube Nnajiuphu; ?bụ awe bẹ
 i doberu eze n-yemobu
 ngu ono,
 i shi egoshije mu ono;
 mbụ n-yemobu ono,
 i gude apfushije ike l'iphe,
 i pfuru rifuru Dévidi
 angụ l'ii-nụ iya ono?
- 50 Nnajiuphu; nyatanụ g'a

- chì-bewaru onye-ozì
 ngu ọ́chì;
 waa gẹ́ mu tabewarù
 nshì l'ìphu,
 ndìphè nọ́ akwagọ́ mu;
 51 mbù iphu onò,
 ndu ọ́hogu gùbè Chipfu
 anọ́dujè akwagọ́
 onye ì wùru manù
 l'ìshì onò.
 Èkameka, ọ́ nọ́ bẹ́ ẹ́phè
 anọ́dujè akwagọ́ iya
 iphu gude eme iya
 iphè-ìphèrè.
 52 G'ajaja bùrù kẹ́ Chipfu jasù
 l'ọ́jẹjọ́jẹ!
 Nokwa g'ọ́ dù;
 bya abùrù g'ọ́ dù.

Ebvú-oma 90

**Epfupfu, Mòsisu onye kẹ́
 Chileke pfuru nù Chileke**

- 1 Gùbè Chipfu; ọ́ bùhawaa ngu
 bù onye anyì bu ebubu
 l'ime iya eshìkpọ́ọ
 l'ọ́gbo sweru ọ́gbo.
 2 Oke úbvù bya a-bùrù iphè,
 dù adùdu;
 mbù l'ì byaru e-me elìphè
 l'ophu;
 yẹ́e mgboko gbàà
 mgburugburu;
 ì nọ́duhawaa;
 tẹ́mè i je a-nọ́du jasù
 l'ọ́jẹjọ́jẹ.
 3 Nemadzù bẹ́ iizìjẹ g'ọ́ laphu
 azù l'alì.
 Ìsujẹ iya: “Unu laphu
 azù l'alì;
 unubẹ́ unwu-elìphè!”

- ⁴ Kele ụnu-kuru-ụnu apha
l'anya ngu ụuele ngu-a
g'ujiku lanụ;
mbụ l'ọ ụjее ngu pho gе
nche ẹnyashi lanụ.
- ⁵ Nemadzụ bе iigudeje
anwuhu kpofu g'onye
kpofuru ẹswa;
kele ẹphe ụ
rwushirwushi
g'ẹswa.
- ⁶ L'utsu bе ọonoduje asha
biribirí abya pulapula.
O -betashia l'uzenyashi
l'ọ nwulwashihuwa
kposhihu nkụ.
- ⁷ Oke ẹhu-eghu ngu
nmaswikotawaru anyi
g'ọku;
teme ẹhu-eghu ngu mee;
meji gbabuhu daa anyi
l'ohu ẹpho.
- ⁸ Ejo-iphe, anyi meshiru bе i
kpọrụ giriri l'iphu ngu.
I bya atuko iphe-ẹji,
anyi meru lẹ mpya mee;
ọ dabyikotaru ẹba
l'atatiphu ngu.
- ⁹ Oke ẹhu-eghu ngu mewaru
ndzụ anyi;
ọ nọdu agbaje mkpirikpu.
Ọ buru atsụ ude bе anyi
egudeje tsugbua
nwapha olemole ọphu
i haru anyi.
- ¹⁰ Iphe, anyi anọ-bejeru bu
ukporo apha ẹto l'apha iri.
Teke ọ bu onye ike ụ l'ọ
nọ-rwua ukporo apha ẹno.
Ole ọ bu; iphe,
ejije iya nụ
abukotajeerupho eje

- iphe-ẹhuka yẹ aphù;
 ọphu ọ dudu g'aano-bejeru
 l'ọ bvù;
 ndzù anyi ephukashihu.
- 11 ?Bù onye maru g'ẹhu-eghu
 ngu shihuberu ike?
 ?Bù onye bẹ o dokpọoru
 ẹnya;
 mbù g'oke ẹhu-eghu
 ngu habe shii;
 k'ọphu ọo-nọdu atsù
 ngu ebvù?
- 12 Menaa g'anyi maru l'ọ tọ
 dudu g'anyi a-nọ-beru
 l'eliphe-a;
 k'ọphu oo-me g'anyi
 maru iphe.
- 13 Lwanù azù jiko Chipfu.
 ?Egube ọwa-a a-dù jasù
 teke ole?
 Phunaaru anyibe ndu-ozì
 ngu obu-imemini!
- 14 Gẹ n-yemobu ngu jijenù
 anyi ẹpho l'ùtsu;
 k'ọphu anyi a-nọduje
 agù ebvù ete ẹswa
 mbọku-mbọku.
- 15 Menaa g'ẹhu tsọo anyi ọtso
 tsọ-rwua g'ẹhu shi
 dọ-beru anyi ẹji;
 mbù g'i mee;
 ẹhu atsọo anyi ọtso g'apha,
 anyi jeru iphe-ẹhuka ha.
- 16 G'anyibe ndu-ozì ngu
 hụmanu iphe,
 iimeshi.
 G'awa anyi hụmakwapho
 g'ike ngu dọ-be biribiri.
- 17 Gube Nnajiuphu, bụ Chileke;
 g'eze-iphe-oma nkengu
 nọdukwa swiru
 anyi eswiru!

Menaa g'iphemiphe,
 anyi eme nguru anguru!
 Ee! Jiko Chipfu;
 mekwaa ya g'ò
 nguru anguru!

Ebvú-oma 91

- 1 Onye nọ lẹ mkpula
 Ọkalibe-kakọta-shii
 l'e-buru eburu lẹ mkpula
 ibvu
 Ọkalibe-kangokotaru-nụ.
- 2 Gẹ mu e-pfu kẹ Chipfu bụ l'ọ
 bụ iya bụ onye mu nọ
 lẹ mkpula ezeru ndzụ;
 bya aburu iya bụ
 agbaru-ike mu.
 Ọo ya bụ Chileke;
 onye mu dakoberu.
- 3 Ọ kwa yẹbedua l'a-dzọta ngu
 g'ị tị nmalahụ l'igbudu,
 ndu achị nta ngu
 gbabẹru ngu;
 bya adzotakwa ngu phọ
 l'ẹjo iphe-ememe,
 tsoru phẹrephere eje.
- 4 Ọo òkù iya bẹ oo-gude
 kpuchia ngu.
 Ọ bụru lẹ mkpula òkù
 iya bẹ ịi-gbaba je
 edomia onwongu.
 Ọ bụru ike, ọọpfushije l'iphe,
 o pfuru a-buru iphe,
 e-gbobutajẹ ngu nụ;
 bya aburu iphe,
 i gude ezeru onwongu.
- 5 Iphe, anọduje eye ebvu
 l'enyashi bẹ ị tị
 tsụdu ebvu;
 ọphu ịitsukwapho apfụ,
 ezi phuphuphu

l'eswe ebvu.

- 6 Teme ejo iphe-ememe,
 anọduje eze kojokojo
 l'echi abalı ta adudu
 ọphu iitsu ebvu;
 mbu je akpachaa le ndu
 ọphu etsu nemadzu
 pyaapya l'echi eswe.
- 7 Unu labo l'umadzu ukporo iri
 l'a-da ngu le mgbureku;
 teme ndu rwuru unubuku
 adabyiru ngu
 l'uzo ekutara;
 ọle o to dudu iphe,
 bya eme ngu nu.
- 8 Oo enya be ii-gudeje huma
 aphu, aanu ndu ejo-iphe;
 obenu le gubedua be o
 too jidu me mgbodzu.
- 9 O kwa gube Chipfu bu onye
 mu no le mkpula
 ezeru ndzu.
 Eshi ọphu i no le mkpula
 Okalibe-kakota-shii;
- 10 o to dudu iphe,
 byaru eme ngu nu;
 ọphu o dudu mgbuka,
 bya eshita uzo ibe ngu;
- 11 kele ọo-karu-a
 unwu-ojozi-imigwe iya
 g'ephe leta ngu enya;
 chee ngu nche l'iphe,
 bukpo uzo, iishikpo.
- 12 Ephe e-gude aka pata
 ngu apata; a nonyaa;
 i kpoo okpa le mkpuma.
- 13 Oduma; yee oghu be
 ii-zopyabeje lokpa;
 mbu l'oke oduma;
 yee ejo-agwo be ii-gudeje
 okpa zo-gbua.
- 14 Chipfu sukwaru: "Eshinu o

yeru mu obu bẹ mu
 a-nọduepho anafutaje
 iya;
 mbụ lẹ mu a-nọduepho
 egbobutaje iya g'ọ tọ dọ iphe,
 e-me iya nụ;
 kele ọ guberu epha
 mu iphe.

- 15 Oo-ku mu oku;
 mu aza iya ẹnu.
 Ọ -nọdu eje iphe-ehuka;
 mu anọdu swiru
 iya eswiru.
 Mu anafuta iya bya akwabẹ
 iya ùbvù.

- 16 Mu e-gude ndzụ ogologo
 zụ-jia ya ẹpho;
 goshi iya gẹ mu egudeje
 adzọ nemadzụ.”

Ebvú-oma 92

Ebvú-oma eswe-atuta-unme

- 1 Ọo iphe, dọ ree g'a jaje
 Chipfu ajaja;
 mbụ g'e gudeje ebvu tua
 gube
 Ọkalibe-kakota-shii epha;
 2 mbụ g'a gbeshije l'utsu
 je epfukashiaru ndiphe
 ke n-yemobu ngu ono.
 Teke o rwuru l'enyashi;
 eeje epfuaru phẹ g'i
 bụ-be onye apfushije ike l'iphe,
 i pfuru.
 3 Iphe, ee-gude akụ iya lẹ
 nkwa bụ une,
 a kparụ l'udo iri;
 yẹe ogelenda,
 aha gengugengu;
 4 kele gube Chipfu gudewaa

- iphe, dü ree, iimeje mee
 g'ëhu tsöo mu uto.
 Mu aguje ebvü ëhu-uto me mu
 hūmaepho iphe,
 i gude ëka
 meshigbaa dobe.
- 5 Gube Chipfu; lewaro g'iphe,
 iime habe shii.
 Teme oriri ngu paa omilomi.
- 6 Obenu l'onye egomunggo
 swehuru ta amadu
 l'onoo g'o du;
 ophu o dokwarupho
 onye-eswe enya
 egube ono;
- 7 mbu l'a makwaru-a le ndu
 ejo-iphe akpo-fushi
 g'eka eswa efushi;
 teme le ndu iwashi be
 iphemiphe, ephe eme
 bukotaepho upete;
 ole ee-mechakwanaa
 mebyia phe jasü l'ojejoje.
- 8 Obenu le gube Chipfu paru
 ëka jasü le tuutuutuu
 le mijimiimii.
- 9 Gube Chipfu; ndu ohogu ngu
 e-mechakwaa buru
 mkpurupyata;
 mbu-a; ndu ejo-iphe g'ephe
 hakotakpoo be
 ee-mechakwaa
 chika nanu nanu.
- 10 Obenu l'i meru;
 okpehu mu du ge k'atsü.
 I bya eworu manü,
 eshi mkpo wua mu l'ishi.
- 11 Mu gudewaa enya mu hūma
 le ndu ohogu mu phe
 be e mekperu;
 bya egude nchi mu nūma
 le ndu ejo-iphe,

- wulihuru etso mu opfu
 bẹ a vùwaru
 l'ogbarabvu.
- 12 Ndu pfuberekoto a-nodu
 aja ajaja gẹ mpfu.
 Ephe a-nodu evu evuvu
 g'oshi sida k'úbvú
 úbvú Lébanonu,
- 13 e yeru l'ime ọlo
 kẹ Chipfu.
 Ephe a-nodu l'okpoku Chileke
 anyi asọ pulapula.
- 14 Ephe -kahuchakpoo akahụ;
 ephe amile-a mebyi.
 Ephe aduele-a nwata nwata;
 bya amaele-a roroo;
- 15 k'ophu ephe e-shi nno
 goshi lẹ Chipfu bụ onye
 pfuberekoto;
 bya aburu
 agbara-mkpuma nkemu;
 teme ophu o dudu iphe,
 apfuduru-oto,
 oomeje.

Ebvú-oma 93

- 1 Chipfu buakwaa eze!
 Akpabiri bẹ o gbaphuru
 g'onye gbaphuru ekwa;
 bya agbaphukwapho
 okpehu g'onye
 gbaphuru ekwa.
 Mgboko bẹ o meru;
 o nguru anguru;
 k'ophu bụ l'ọ tọ dudu
 onye sụru iya enwubata.
- 2 Aba-eze ngu nguru anguru
 e shi l'edenwede.
 Gubedua shiro l'ojeje
 noduta.
- 3 Gube Chipfu;

- eze-enyimu byaakwaru
utso;
mbú l'eze-enyimu bẹ
aanuakwa ukporo iya
l'eka ọoso kẹ gborogboro;
tẹme eze-enyimu nọdu
atụwa oke akparamini
gude abya utso.
- 4 Obenu lẹ Chipfu,
bu l'igwe parụ ẹka;
k'ophu bú l'olu nkiya
daghataru mgbẹka,
eze-enyimu anọduje echi.
Tẹme ọkpehu nkiya ka k'oke
akparamini
eze-enyimu shii.
- 5 Gube Chipfu; iphe,
ị tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje
bẹ i meru;
ọ pfuru pfushia ike.
Ụlo ngu bú iphe, meru iya;
ọ dụ ùbvù l'anya bú
l'ọ dụ nsọ;
tẹme ọ búru g'ọo-dụ iya
bú ono gbiriri
jasụ lẹ tuutuutuu
lẹ mịimiimii.

Ebvú-oma 94

- 1 Gube Chipfu, bú Chileke,
bú onye agwatajẹ ụgwo iphe;
jiko wanaa g'ẹnyanwu
g'a hụma ngu!
- 2 Gbalihunu gube onye ekpeje
mgboko l'ophu ikpe!
Jiko pfunaa ndu eku onwophe
ụgwo, gbaru phe nù!
- 3 Gube Chipfu; ?ndu ẹjo-iphe
a-gbọkpọ kwakoko-a,
ephẹ agbọ-a jasụ teke ole?
- 4 Ndu eme ẹjo-ememe

- anọduje etu onwophe
 ophushugbu.
 Ephe efunukaje okporokpo
 opfu,
 onu phe asudu epfufu.
- 5 Ndibe gube Chipfu be ephe
 egweje uji; mbu ndu ono,
 bu okiphe ngu ono be ephe
 akpapyashi ishi.
- 6 Unwanyi, ji phe nwuhuru;
 yee ndu lwaru alwalwa
 be ephe aphuje aphuphu.
 Ephe eworu ndu enwedu
 nna gbushia.
- 7 Qobujeru; ephe -nodu;
 ephe asu: "Chipfu ta adukwa
 iphe, oohumaje;
 mbu le Chileke ke Jiekpou
 ta adukwa iphe,
 ookpa ishi iya."
- 8 G'owa-a dokwaa unu enya;
 unube ndu egomunggo
 swehuru l'echilabo
 unwu-eliphe; mbu-a;
 unube ndu eme eswe;
 ?bu teke ole be
 unu a-makporu iphe?
- 9 ?Bu onye ono, bu iya
 pfuberu nemadzu nchi
 ta anudu iphe
 le nchi?
- Tou ?bu onye ono,
 moberu nemadzu enya
 ta aphudu uzo lonwiya?
- 10 ?Buchia onye ono,
 agbeje ahụ ndu amadu
 iya nu ahụhù ono
 te edobedu unu g'unu
 a-du;
 mbu ?bu yebedua ono,
 anọduje ezi nemadzu
 mmamiphe gbetchia ophu

- o madu iphe l'onwiya?
 11 Chipfu makotaru iphe,
 nemadzu anoduje ari.
 O maru l'oriri phe bukota
 iphe-mmanu.
- 12 Su-a; ehu-utso be a goru
 nu onye gube Chipfu
 ahuje ahuhu;
 mbu onye iigudeje ekemu
 ngu ezi iphe.
- 13 Onye ono be iimeje ge
 meji nmapfuru m'o
 nodu eje iphe-ehuka;
 jasu mboku,
 ee-bu nsu ge ndu ejo-iphe
 wulahu.
- 14 Noo kele Chipfu ta
 abyakpodaa aha ndibe
 iya;
 ophu o byakpodaa ekwe ge
 ndu bu okiphe iya laa l'iswi.
- 15 Noo kele ndu-ikpe a-wata
 ekpe ikpe, pfuru oto.
 O buerupho ndu obu phe guru
 iphoro bu ndu a-du ike
 tsokota ikpe ono.
- 16 ?Bu onye a-gbeshi pfu-doru
 mu;
 mekpeeru mu ndu
 ejo-iphe?
 ?Bu onye a-pfuru l'ekiya
 nkemu lwu-kpeeru mu ndu
 eme ejo-ememe?
- 17 O to bu le Chipfu gbaru
 mu mkpu;
 me mu anoduhawaro l'ali
 o-laru-nodu-nggujungguji
 teke du enya.
- 18 Teke mu chiru mkpu su
 l'epurukutu echikotaakwa
 mu be n-yemobu nkengu
 wotaru mu ge mu ta ada.

- 19 Teke mu wataru ari oke oriri
 be i duru mu obu mee;
 ehu tsqahaa mu utso.
- 20 ?Ii-kwe ge gu le ndu-ishi,
 ete emedu iphe,
 pfuru oto megba iphe;
 mbu ndu egudeje ekemu
 emekpa ndu ephe achi ehu?
- 21 Ephe edzukobeje g'ephe
 kpapaa ndu
 pfuberekoto ishi.
 Ephe woru onye adudu iphe,
 o meru kpee mpfugbu.
- 22 Obenu l'oo Chipfu bu onye
 egbobutaje mu nu.
 Oo Chileke mu bu oke
 agbara-mkpuma ono,
 mu agbabaje je
 edomia onwomu ono.
- 23 Oo ya a-pfu phe ugwo iphe-eji,
 ephe eme;
 teme o buru iya e-mebyishi
 phe k'ejo-iphe ono,
 ephe eme ono.
 Oo Chipfu, bu Chileke anyi
 e-mebyishi phe.

Ebvú-oma 95

- 1 Unu bya g'anyi gua ebvu
 ehu-utso gude jaa
 Chipfu!
 Unu g'anyi tua uzu ehu-utso
 gude kwabe iya ubvu;
 mbu onye ono,
 bu agbara-mkpuma,
 adzoje anyi ono!
- 2 Unu g'anyi bya l'iphu iya bya
 ekele iya ekele!
 Anyi egude ebvu-oma tua
 uzu ehu-utso gude kwabe
 iya ubvu!

- 3 Kẹle Chipfu bú Chileke,
 parú ẹka;
 bya abúru onye eze,
 parú ẹka;
 onye kakọta agwa,
 ndu mgboko l'ophu shii.
- 4 Ẹka omilomi alì jeberu
 bú iya bẹ ọ dú l'ẹka.
 Mkpakponu oke úbvú
 búru iya nwe iya.
- 5 Eze Ẹnyimu bú nkiya kẹle ọo
 ya meru iya;
 tẹme ọ búru iya gude ẹka
 iya meta alì-ọkponku dobe.
- 6 Unu bya g'anyi phozeta
 baarú iya ẹja!
 G'anyi gbua ikpere l'iphu
 Chipfu ono, bú iya meru
 anyi ono.
- 7 Kẹle ọo ya bú Chileke anyi.
 Anyi búru ndu oochẹ g'onye
 eche aturu;
 mbú anyi búru unwu
 aturu, nọ iya l'ẹka.
 Ọo ya bú; teke unu numaru
 olu iya ntanú ọwa;
- 8 Unu ta akpochikwa obu
 unu gẹ ndiche unu
 phẹ kpochiru iya
 lẹ Meriba.
 Waa g'ẹphe kpochiru iya
 lẹ Masa l'echiẹgu;
- 9 mbú ẹka ono, ndiche unu
 phẹ nọru hụa yẹbe
 Chileke ama bya
 adalekwaa ya phọ adale;
 l'ẹka ẹphe gudechaa
 ẹnya phẹ hụma iphe,
 ya meru.
- 10 Ụkporo apha labọ
 mgburugburu bẹ ọgbo
 ono mekọtaru yẹbe

- Chileke iphe-eghu.
 Ya sūru l'egomunggo phẹ
 jephuhuwaru
 l'eme iphe-ẹji;
 ọphu ẹphe ekwedu
 alwaphuta azu bya eshia uto,
 ya goshiru phẹ.
 11 Ọo ya bu; mu gude ẹhu-eghu
 buta angu ria su:
 “Ẹphe ta abyadu abata l'eka
 mu l'ẹphe a-ndu
 tuta unme.”

Ebvu-oma 96

- 1 Unu gu ẹbvụ ọphuu nu
 Chipfu!
 G'unwu-eliphe l'ophu gunaa
 ebvu nu Chipfu!
 2 Unu gu ẹbvụ nu Chipfu;
 unu tua ya ẹpha!
 Unu raje iya arara
 mboku-mboku
 l'odzoje nemadzu!
 3 Unu tuaru ndu ọhozo onu g'o
 du-be biribiri!
 Unu epfuaru ndiphe l'ophu iphe,
 du biribiri, oomeje!
 4 Noo kele Chipfu paru ẹka;
 bya aburu onye gbaru
 g'a jaje iya ajaja.
 G'a tsujekwa iya pho ebvu l'o
 kakota iphe, bu agwa
 ndu mgboko l'ophu shii.
 5 Kele agwa ndiphe l'ophu
 bukota iphe, e gude ẹka mee;
 obenu le Chipfu bu iya
 gude ẹka iya mee igwe
 l'onwiya.
 6 Akpabiri yee ogbunwiiinwii
 be no iya l'ataphu;
 teme okpehu waa

- ọdu-biribiri tukoepfo
 ọlọ iya, ọ nso sweta.
 7 Unube ipfu l'ipfu,
 ọ lẹ mgboko-a;
 unu kwabe Chipfu ụbvù!
 Unu pfua g'ọ ọ-be biribiri;
 yee g'ọkpehu iya habe shii!
 8 Unu kwabe Chipfu ụbvù,
 gbaru iya nù!
 Unu bya anụ Chileke iphe
 l'ọkpoku iya!
 9 Unu yee adu nso g'onye yeru
 uwe baaru Chipfu eja!
 Unube ndiphe l'ophu;
 unu tsuje iya ebvu!
 10 Unu karu ohamoha lẹ Chipfu
 buakwaa eze;
 teme l'eliphe l'ophu be e
 mewaru g'ọ nguru anguru;
 k'ophu bu l'ọ to dudu iphe,
 suru iya enwubata.
 O buru Chipfu ono e-kpe
 unwu-eliphe
 mgburugburu ikpe,
 pfuru oto.
 11 G'imigwe l'ophu tee eswa;
 ehu atsọo ndiphe l'ophu
 uto!
 Geze-enyimu yee iphemiphe,
 no iya l'ime tukokwa
 tua oke akparamini!
 12 G'egu l'ophu mekpoo
 iphemiphe, no iya
 nu tuko gbọo ogbọo!
 Noo teke iphe, bu oshi,
 du l'oswa a-gu ebvu
 ehu-uto l'iphu Chipfu.
 13 Ephe a-nodu l'iphu Chipfu
 gu ebvu
 kele obyawaa ekpe
 unwu-eliphe ikpe.
 Oo-gude apfubekoto iya kpee

mgboko l'ophu ikpe;
bya egude ire-lanụ
kpee ndiphe ikpe.

Ebvú-oma 97

- 1 Chipfu buakwaa eze; g'èhu
tsòo ndiphe l'ophu uto!
G'iphe, bukpoo ohamoha,
bukube eze-enyimu
tekwa eswa!
- 2 Urwukpu mē ochii nọ-pheru
iya mgburugburu.
Ọ buru apfubekoto yee
ikpe, pfuru oto be e gude
tua okpa aba-eze iya.
- 3 Ọku evujeru uto je atuko
ndu ohogu iya,
nọ-pheru iya mgburugburu
kepyashia.
- 4 Ebemu, oolo phaaphaa buru
ìphóró, e gude ahuma
uto l'eliphe.
Ndiphe l'ophu -huma iya;
ephe anmahụ jiiijiii.
- 5 Úbvú l'ophu azashihuje
g'ụnwù m'ephe nọdu
l'iphu Chipfu;
mbụ m'ephe nọdu
l'iphu Nnajiuphu ophu
nwe mgboko l'ophu.
- 6 Akpaminigwe l'ophu atụ
onu l'ọ bụ onye
pfuberu-eka-oto;
teme ndiphe l'ophu nọdu
ahumaje g'ọ dụ-be
biribiri.
- 7 Iphe, bukota ndu abarụ iphe,
a pyiru apyipyi aja;
mbụ ndu gude nshi
eku onwophe be e
mekotaru iphe-iphere.

- Unubẹ nshi l'ophu;
 unu bya abaaru
 Chileke eja!
- ⁸ Ndu bu lẹ Zayonu nūmaru
 iya; ephe teahaa ẹswa.
 Ndu Jiuda bẹ ẹhu atso uto
 lẹ gẹ gube Chipfu egudeje
 ekpe ikpe.
- ⁹ Kẹle gube Chipfu bu
 Okalibe-kakota-shii
 lẹ mgboko mgburugburu.
 I kangokotaru agwa,
 nọ lẹ mgboko-a l'ophu.
- ¹⁰ Gẹ ndu yeru Chipfu obu
 kpokwa ejo iphe-ashi;
 kele o kwa ndu duru iya
 nsọ bẹ ooletaje ẹnya.
 O buru phe bẹ onafutaje
 l'eka ndu ejo-iphe.
- ¹¹ Ìphóró bẹ e meru g'ọ duru
 ndu pfuberekoto.
 Ndu obu guru ìphóró bẹ e
 meru g'ẹhu-uto ji ẹhu.
- ¹² Unu nọdu l'eka Chipfu
 tee ẹswa; unubẹ ndu
 pfuberekoto!
 Unu tua ya ẹpha;
 l'ẹpha iya dụ nsọ.

Ebvú-oma 98

Ebvú-oma

- ¹ Unu gwa ebvu òphúú nù
 Chipfu;
 kele o meru iphe, dụ biribiri.
 Oo ẹkutara iya;
 waa oshi-eka iya ono,
 dụ nsọ ono bẹ o gude
 lwu-kpee okpobe
 alwu-kpe.
- ² Chipfu mewaru g'a maru

- l'òdzofutaje;
 bya emewaa g'òhamoha
 maru l'ò bụ onye
 p̄f̄uberekoto.
- 3 Ọ nyatawaru n-yemobu,
 o yeru ọnu-ulo Ízurelu;
 yee ire-lanu,
 oomeru p̄he.
- Je akpaa l'eka igwe beru
 alì beru b̄ a
 h̄uma-dzuwaru ḡe
 Chileke anyi egudeje
 adzọ nemadzụ.
- 4 Unu t̄ua ụzu ẹhu-utso gude
 kwab̄e Chipfu ùbvù;
 unub̄e ụnwu-eliphe
 l'ophu!
- Unu ḡua ebvú-oma ḡushia
 ya ike gude jaa Chipfu!
- 5 Unu gude une ḡua
 ebvú-oma gude tua
 Chipfu ẹpha.
- Unu egudekwapho une;
 yee ebvú-ekwekwe
 jaa ya ajaja.
- 6 Unu gburu opu ye iya;
 ph̄ua ụpyi ye iya.
- Unu t̄ua ụzu ẹhu-utso gude
 kwab̄e Chipfu, b̄
 eze ùbvù.
- 7 G'oke ẹnyimu yee iphemiphe,
 n̄o iya l'ime t̄ukokwa t̄ua
 oke akparamini.
- Mgboko l'ophu at̄ua ụzu;
 yee iphemiphe,
 bu l'ime iya.
- 8 G'ẹnyimu ẹnyimu,
 n̄ogbaa n̄u t̄uko
 k̄ua ẹka.
- Úbvú úbvú an̄okobe
 ḡua ebvú l'ẹhu atso
 p̄he utso.

9 G'ẹ̀phe tũko nọdu l'iphu
 Chipfu gũa ebvu;
 kẹle ọobyawaa ekpe
 ụnwu-eliphe ikpe.
 Ndu mgboko l'ophu bẹ
 oo-kpe ikpe,
 pfuru ọto;
 tẹme l'ọ hakwarupho
 ndiphe l'ophu enge,
 pfuru nhamunha.

Ebvú-oma 99

- 1 Chipfu buakwaa Eze.
 Gẹ ndiphe nmahukwa
 pyaapyaapyaa.
 Aba-eze iya nọ l'echilabọ
 chierobu.
 Gẹ mgboko l'ophu nmaa
 yigayiga.
- 2 Chipfu pakwaru ẹka;
 mbu onye ono,
 bu lẹ Zayonu.
 E woliru iya eli;
 ọ kakọta ọhamoha shii.
- 3 G'ẹ̀phe jaa ẹpha ngu,
 bu Ọkalibe ajaja;
 mbu ẹpha ngu ono du nsọ;
 ndiphe nọdu atsụ iya ebvu.
- 4 Eze ọbu parụ ẹka.
 Iphe, aduje iya ree bu ikpe,
 pfuru ọto.
 Eme iphe ẹnya-nhamunha
 bẹ i meru dobe;
 ọ nguru anguru.
 Lẹhu ụnwu Jiékoju bẹ
 i meru iphe, pfuru ọto;
 waa umere,
 pfuru nhamunha.
- 5 Unu kutsee Chipfu,
 bu Chileke anyi.
 Unu bya ephozeta lẹ mgboru

- ókpa iya baarú iya éja.
 Ọ dú nsọ.
 6 Mósíṣu yẹ́ Erọ́nu shi yírú
 lẹ́ ndu bú uke kẹ́ Chileke.
 Sámẹ́lu shi yírú lẹ́ ndu
 shi akpọ́-kuje ẹ́pha iya.
 Ndu ono shi ekuje ẹ́pha
 Chipfu; l'ọ́ za phẹ́ ẹ́nu.
 7 O shi anọ́duje l'urwukpu,
 kpọ́ru oronmono
 pfuru opfu nù phẹ́.
 Ẹ́phe shi edobeje ekemu iya
 bya eme omelali,
 ọ́ tọ́ru phẹ́ ókpa iya.
 8 Gùbe Chipfu, bú Chileke
 anyi;
 i shi azajẹ́ phẹ́ ẹ́nu.
 A makwarú-a l'i shi ahùje
 ndu Ízùrẹ́lu ahùhù
 m'ẹ́phe shiswee ọ́zo ngu;
 obenu l'i shi búru phẹ́
 Chileke,
 agùjeru onye meru
 iphe-ẹ́ji nvù.
 9 Unu kutsee Chipfu,
 bú Chileke anyi.
 Unu baarú iya éja l'úbvú iya,
 dù nsọ́; kẹ́le Chipfu,
 bú Chileke anyi
 dùkwa nsọ́.

Ebvú-oma 100

Ebvú-oma, e gude
 ekele Chipfu ekele

- 1 Unu tụa ọ́zu ẹ́hu-útso gude
 kwabẹ́ Chipfu ùbvù;
 unubẹ́ ọ́nwu-eliphe l'ophu.
 2 Unu gude ẹ́hu-útso jeru
 Chipfu ozi.
 Unu gude ebvu ẹ́hu-útso gude

- bya l'iphu iya.
 3 Unu makwaru lẹ Chipfu
 bụ Chileke.
 Ọọ ya meru anyi;
 tẹme anyi buru nkiya.
 Anyi bụ ndibe iya;
 bya aburu aturu,
 ooche echeche.
 4 Unu gude ebvu-ekele bahu
 ibe iya.
 Unu egude ebvu-ajaja
 jerwua l'okpoku iya.
 Kele iya ekele tua
 ya epha.
 5 Kẹle Chipfu bụ onye oma;
 tẹme n-yemobu nkiya
 nọdu anọje jasụ
 l'ojejoje.
 Ọpfushije ike l'iphe,
 o pfuru; e -shi l'ogbo
 sweru ogbo.

Ebvú-oma 101

Ebvú-oma, Dévidi deru

- 1 Mu a-gụ ebvu guku
 n-yemobu ngu;
 yẹe ikpe ngu, pfuru ọto.
 Mu a-gụ ebvu gude tua gube
 Chipfu epha.
 2 Ndzụ mu bẹ mu a-tọ nwẹhu
 mee g'ọ tọ dụ ẹka uta
 a-dụ iya.
 ?Bụkpoo teke ole bẹ
 ịi-kpafuta mu?
 Mu e-gude obu, adudu ẹka
 uta dụ iya buru l'ibe mu.
 3 Ọ tọ dudu ẹjo-iphe,
 mu bya ekwe g'o shisweta
 mu iphu.
 Umere ndu te etsodu okpobe

opfu ono dú mu ashi;
 ọphu mu ahadú gẹ mu
 l'ẹphe rakúru.

4 Ndu ọzo phẹ gberu nggọ bẹ
 mu a-chífufe l'ẹka mu nọ;
 ọphu ọ dúdu iphe,
 anyi l'ẹjo-iphe jigba.

5 Ndu anọduje evu nwibe
 phẹ nvu-azú bẹ mu
 e-me g'ẹphe búru
 ọla-l'iswi.

Ndu etu onwophe
 ọphushugbu;
 waa ndu eku-onwonye
 dú l'obu bẹ mu ta
 atagbukwa lẹ nshi.

6 Ndu apfúshije ike l'iphe,
 ẹphe pfuru lẹ mkpúkpu-a
 bẹ mu a-nọdu eleta ẹnya;
 k'ọphu anyi l'ẹphe
 a-túko buru jasúru;
 mbú l'onye ọta
 adúdu l'iphe,
 oome e-mechaa ejeru
 mu ozi.

7 Ọ tọ dúdu ndu ẹregede
 m'onye lanú,
 mu bya ekwe g'o buru
 l'ibe mu;
 ọphu ọ dúkwapho ndu
 atú kporoko m'onye lanú,
 mu bya ekwe g'ọ pfuru
 pfúshia ike
 l'iphu mu.

8 Ọtsu mbọku-mbọku bẹ mu
 e-meje g'iphe,
 bú ndu ẹjo-iphe,
 nọ l'alí-a dobe ọnu doo.

Mu a-túko ndu eme iphe-ẹjì
 bufu lẹ mkpúkpu
 kẹ Chipfu.

Ebvú-oma 102

Epfupfu, onye eje iphe-ehuka
epfu anụ Chileke

Opfu, o pfuru teke ike abvụ
iya abvubvu; gụrụ aphụ,
nọ iya l'obu nụ Chipfu

- 1 Numanu epfupfu, mu epfu
anụ ngu jiko Chipfu!
Gẹ mkpu, mu echi rwunaa
ngu nchị!
- 2 Ta agbakutakwaru mu azụ
nta-a, mu eje iphe-ehuka-a!
Ngabənuru mu nchị!
Zanụ mu ẹnu ẹwegwa
nta-a,
mu eku ngu oku-a!
- 3 Kẹle ndzụ mu l'ophu
phukahụwaru
g'ẹnwuru-ọku.
Ọkpụ mu nọdu enwu
phuruphuru g'icheku-ọku.
- 4 Obu mu bẹ e gburu
pyaapyaa;
ọ nwụa lwaa g'ẹswa;
k'ophu o meru mu;
mu zọhaa eri nri.
- 5 Mu tsụwaru oke ude
gbiriri jasụ mu wụfu
koru g'ẹda akpọ;
bya aburu ọkpụ wụshiru.
- 6 Mu dụ gẹ mgbashị-ujiku,
kwarụ l'echięgu;
gẹ mgbashị-ujiku,
beru l'ẹka e meru
umerekete.
- 7 Mu zẹ nwuru ẹnya.
Mu dūwaa gẹ nwenu,
beru nkinyi iya l'eli
mkpotsu-ulo.
- 8 Ndu ọhogu mu anọduje

- ekweru mu une mkpúrumkpuru.
 Teme ndu achí mu lẹ njo
 gudewaa epha mu
 ephu iphu.
- ⁹ Oo ntụ bẹ mu erije l'ọ
 buru mu nri.
 Mu nọdu ewojeru ẹnya-mini
 gwakọbe l'iphe,
 mu angụ angungu.
- ¹⁰ O buru iphe, kparụ iya nụ
 bụ l'ẹhu eghushi ngu
 egbu ike;
 kele i woliwaru mu bya
 eworu tuphaa etupha.
- ¹¹ Nwujiku ole, mu a-nọ
 l'eliphe-a dụwaa
 g'ononyo ụzenyashi.
 Mu anọdujeepho anwụ
 lwaalwaa g'ẹswa.
- ¹² Obenu lẹ gube Chipfu
 sụru gẹdemu l'aba-eze
 ngu ojejoje;
 ọphu a byadu azọha
 epha ngu azọha;
 e -shi l'ogbo sweru ogbo.
- ¹³ Ịi-gbalihu-a phụaru
 Zayonu obu-imemini;
 kele o rwuwaru teke
 ii-meru iya eze-iphe-oma;
 mbụ mẹ teke ono,
 a họtakpooru ahọt
 dobe ono rwuepho;
- ¹⁴ kele mkpuma iya dụ ndu
 ejeru ngu ozi mkpa.
 Ọobujeru; ọ -kpua udzu tūuu;
 imemini iya adushia phẹ ike.
- ¹⁵ Ọhamoha a-tsụ epha gube
 Chipfu ebvu.
 Ndu eze, nọkota lẹ mgboko
 l'ophu a-kwabẹ
 o-gbu-nwịinwii ngu ụbvù;
- ¹⁶ kele Chipfu e-gude ẹka iya

- kpukwaa Zayonu;
bya egude o-gbu-nwiiinwii
ya lufuta.
- 17 Oo-ngabẹ nchị l'epfufu,
ndu adudu g'ọ dụ phẹ
epfu anụ iya;
ọphu oohudu arwọrwo,
ẹphe arwọ iya l'alị.
- 18 G'e dee ọwa-a l'ẹkwo
doberu ọgbo ọphu
aa-nwụ l'iphu;
k'ọphu ndu ono,
e teke atsutakpodaanu
ime phẹ ono e-tu
Chipfu ẹpha.
- 19 Lẹ Chipfu gbẹkwa l'eze-ụlo
iya l'ephekerephe
ẹka ọonoje;
mbụ l'ọ gbẹ l'imigwe gbua
igo l'eliphe;
- 20 gẹ ya numa ude,
ndu mkporo atsu;
shi nno mee gẹ ndu e
kperu mpfugbu nweru
onwophe.
- 21 Oo ya bụ g'aa-kọo kẹ Chipfu
lẹ Zayonu;
tua ya ẹpha lẹ Jierúsalemu;
- 22 mẹ ọhamoha waa
alị-eze ndiphe l'ophu
dzukọbeephọ g'ẹphe baarụ
Chipfu ẹja.
- 23 Lẹ mu byakwa ejajaha ụzo
ndzụ mu ẹbo;
ọ tụtowa ike,
shi dụ mu nụ nashichaa
mu;
bya egbubọta ndzụ mu.
- 24 Oo ya bụ; mu sụ: Te kutashinu
mu; jiko Chileke mu;
l'ẹbe adụ gẹ mu
nọ-bewaru lẹ mgboko;

- lẹ gbẹdua bẹ apha
 nkengu a-nọkwa
 shi l'ogbo sweru ogbo.
 25 Eshikpọọ lẹ mbụ bụ ngu
 tūru okpa eliphe l'ophu.
 Teme ọ bụru ngu gude
 ẹka ngu mee igwe.
 26 Iphemiphe ono e-mechaa
 lakota l'iyi;
 obenu lẹ gbẹdua
 l'a-dụ g'i dụ;
 mbụ-a; l'iphemiphe ono
 e-mechakwaa kashihu
 g'uwe.
 Oo g'aagbanweje uwe-a
 bụ g'ii-mechaa gbanwee
 phe; nkephe abvụ.
 27 Obenu lẹ gbẹdua
 buẹpho onye i bụ bẹ i bụ;
 ophu apha nkengu
 abvudu abvubvu.
 28 Unwu, ndu ejeru ngu ozi
 nwutaru
 l'e-buru kwaseru;
 l'e mekwapho g'awa phe
 nguru anguru
 l'iphu ngu.

Ebvú-oma 103

Ebvú, Dévidi deru

- 1 Gbẹ obu mu; tua Chipfu
 ẹpha.
 Iphe, bukpo iphe, dū mu
 l'ime ẹhu; tua onye ono,
 ẹpha iya dū nsọ ono ẹpha.
 2 Obu mu; jiko tua Chipfu
 ẹpha;
 ophu ọ dukwa urwu,
 eeritaje iya l'eka mē nanu,
 ii-zoha azoha

- 3 Oogujeru mu nvu l'iphe-eji,
 mu meru g'ọ ha;
 tẹme ọ nọdu emeje ge
 mu ka mma l'iphe,
 bukpo iphe,
 eme mu nu.
- 4 Oogbafutaje ndzu mu
 g'ọ tọ la l'ilu;
 bya ekpube mu n-yemobu;
 waa obu-imemini g'okpu-eze.
- 5 Oogudeje iphe, du ree zu-jia
 mu epho;
 tẹme ọ nọdu emeje ge
 mu lwa azu le nwepa
 g'ugo.
- 6 Chipfu emeje iphe, pfuru oto;
 tẹme ọ nọdu ekpeje ndu e
 eme ewere ikpe,
 pfuru nhamunha.
- 7 O meru ge Mosisu maru
 uto iya;
 bya emee ge ndu Izurelu
 maru iphemiphe, oome.
- 8 Chipfu bu onye aphuje
 obu-imemini;
 bya aburu onye emeje
 eze-iphe-oma.
 Ehu te eghujedu iya eghu
 egwegwa;
 tẹme ọ nọdu eyeje obu
 yegharu iya eka.
- 9 O toọ bajedu mba tekenteke;
 ophu ovujedu ovuma
 jaswaruroya.
- 10 O too lejedu g'iphe-eji
 anyi gbaru eme anyi;
 ophu opfujedu anyi
 ugwo ejo-iphe,
 anyi emegbabe.
- 11 Kele oo g'igwe no-be ali
 ephekerephe bu g'ọ habe;
 mbu eye obu,

- o yeru ndu atsú
iya ebvú.
- 12 Ọ búru g'úzo
ẹnyanwu-awawa dú-be
ẹnya l'úzo ẹnyanwu-adada;
bú g'ẹka o wofuru emeswe,
anyi mesweru iya je
edobe habe ẹnya l'ẹka
anyi nọ.
- 13 Ọ búru gẹ nna aphújeru nwa
iya obu-imemini-a;
búkwapfo gẹ Chipfu
aphújeru ndu atsú iya ebvú
obu-imemini.
- 14 Kẹle ọọ ya maru g'e gude
mee anyi.
Ọonyataje l'ọọ urwuku mmanú
bẹ anyi bú.
- 15 L'a -bya lẹ nemadzú bẹ eswe
ndzú iya dú g'ẹswa.
Ọonoduje aba yoyoyo g'okoko,
nọ l'ẹgu.
- 16 Phẹrephere -ziẹpho kpua ya
nwanshii l'o phukashihu.
Ẹka o shi nọdu ta
anyatabeedu iya ọzo.
- 17 Obenu lẹ-a; e -shi lẹ gbururu
jeye lẹ gbururu bẹ
n-yemobu kẹ Chipfu aduje
l'ẹhu ndu atsú iya ebvú;
tẹme l'o wokwarupho
apfubekoto nkiya doberu unwu
nwanwanwanwa
ndu ono;
- 18 mbú l'ẹhu ndu ọphu
edobeje ogbandzu iya;
bya anyatajẹ dobe ekemu,
ọ tųru doberu phẹ.
- 19 Chipfu mewaru g'aba-eze
iya nguru anguru l'imigwe;
tẹme abubu,
ọ bú eze dzuru ọha l'ophu.

- 20 Unubẹ ụnwu-ojozi-imigwe
 kẹ Chipfu; unu tua ya ẹpha;
 mbụ unubẹ ndu ike dụ,
 bya aburu ndu eme
 opfu iya.
- 21 Unu tua Chipfu ẹpha;
 unubẹ ụnwu imigwe l'ophu;
 mbụ unubẹ ndu-ozí iya,
 l'eme iphe, bụ uche iya.
- 22 Unu tua Chipfu ẹpha;
 unubẹ iphe,
 o meru ememe dobe l'ẹka
 ọ bụ eze.
 Gụbe obu mu; tua Chipfu ẹpha.

Ebvú-oma 104

- 1 Gụbe obu mu; tua Chipfu
 ẹpha.
 Gụbe Chipfu, bụ Chileke mu;
 ị parụ ẹka apaa.
 Ị gbaphuru adụ-úbvú yee
 adụ-akpabiri g'onye
 gbaphuru ẹkwa.
- 2 Ìphóró bẹ i yeru g'onye
 yeru uwe.
 Imigwe l'ophu bụ gụbedua
 gude ẹka ngu phụshi
 iya g'onye phụshiru
 ulo-ẹkwa;
- 3 bya eworu uko ụlo ngu
 gbaa l'eli akpaminigwe.
 I meru urwukpu;
 ọ bụru ụgbo-inya ngu.
 Ị nọdu atukojeru phẹrephere
 lẹ òkù ephe.
- 4 I meru phẹrephere;
 ọ bụru onye-ozí ngu;
 bya emee
 onwu-phuruphuru-oku;
 ọ bụru onye iizije ozi.
- 5 Ọo ngu tũru ọkpa eliphe

l'ophu;
k'ophu bú l'a ta abyadu
enwubata iya enwubata
jasu l'ojejeje.

- 6 I woru eze-enyimu kpua
ya g'onye kpuru uwe;
k'ophu mini ha l'eli
kakota úbvú l'ophu
l'eli.
- 7 Obenu l'oo mba be i baru
eze-enyimu ono;
o keta oso gbaa mgbalanu;
mbu l'o numaerupho ora,
i gbé l'imigwe raa;
o gbalachaa.
- 8 O nodu aso gborogboro awu
oke-úbvú awuwu aso
ala l'o-bua-ozee okpa úbvú.
O sokwaseru uzo,
i toru iya okpa iya.
- 9 I kpawaru iya oke eka o to
soghatajedu;
k'ophu o to byadu
erimigbuba mgboko ozo.
- 10 O mewaru ge mini shije
l'ogba gbaa dederere
kwaseru okpa-úbvú.
Ootsojeru mgbaka
úbvú epyophe.
- 11 O buru iya echebeje unwu
anu, bu l'egbudu mini
g'ephe ha.
Nkapfu-igara-oswa nodu
angu iya mini.
- 12 Enu, ephe l'eli nodu anoduje
l'aguga nggele ono
akpa epfuné.
Ephe nodu anoduje
ebephe l'ekali-oshi ono
agu ebvu.
- 13 O nodu agbeje l'eka o bu
agba mini l'úbvú.

- Mgboko l'ophu bẹ iphe,
oome jikpọru ẹpho.
- 14 Ẹswa bẹ o meru;
ọ nọdu erwushije k'ophu
iphe-edobe a-tajẹ nri;
bya emee iphe-akọko
dobe gẹ nemadzụ
gudeje kọo opfu kọbe
iphe l'ali;
- 15 gude kuta mẹe,
aanguje g'obu tsọ ọtso;
bya emeta manụ,
aanyije g'iphu maa mma;
waa nri,
eerije gẹ ndzụ dụ.
- 16 Oshi Chipfu bẹ ọogbaje
mini ree;
mbụ oshi sida ọphu dụ
l'úbvú úbvú Lébanọnu,
bụ oshi ọphu o yeru
l'onwiya.
- 17 Ọ bụru l'eli ẹka ono bẹ ẹnu
akpajẹ ẹpfune.
Eze-ọku-eswi-uda woru
ephekerephe oshi payinu
mee unuphu ibe iya.
- 18 Oke-úbvú oke-úbvú bụ
ndu bu iya nụ bụ
eghu-ọswa.
Ọgba bụru ẹka nchi-ọgba
anọduje ezeru ndzụ.
- 19 O meru ọnwa g'e gudeje gụ
apha.
Ẹnyanwu nọdu amajeru teke
ya a-riba.
- 20 Ọobujeru; teke i meru;
ọchii wata agbagba
l'ọ bụru iya bụ lẹ
nchi ejihu.
Iphe, bụkpoo anụ,
nọ l'ọswa eshi l'ẹka ẹphe
nọ wufukota jeshia achọ

- iphe, ephe e-ri.
 21 Oduma asụahaa ekiri achọ
 nri, oo-ri; mbụ nri,
 shi l'ẹka Chileke.
 22 Teke ẹnyanwu waerupho;
 ephe ezita onwophe ezita;
 je domia l'ogba phe.
 23 Nemadzụ agbeshi teke onoya
 jeshia l'egu.
 Ooje anodu l'egu jee ozi
 jasu l'uzenyashi.
 24 Gube Chipfu; ozi, iijekota
 bukwa aguta aguta.
 Iphemiphe ono bukotaru
 mmamiphe nkengu be i
 gude mekota iya;
 mbu le mgboko l'ophu
 be iphe,
 jiru iya nu bukota iphe,
 i gude aka mee.
 25 Eze-enyimu ha shii bya adu
 osa.
 O bu ru l'ime iya be
 aguta aguta anu bu;
 mbu iphe, no ndzu;
 ndu ophu ha shii;
 me ndu ophu
 ha nwanshi.
 26 O bu ru l'eli iya be aanoduje
 angaphe ugbo-mini.
 Teme ejo-oke-agiyi ono,
 bu ngu gude aka ngu
 mee ya ono nodu ebvu
 mini l'ime iya.
 27 Iphemiphe ono bu ngu be
 ephe tuko ele enya l'eka
 g'i nuje phe nri
 l'orwuberu iya.
 28 Teke i nuru phe iya;
 ephe achikobe iya
 l'onwophe.
 Teke i saru aka; iphe,

- dú ree enwushihu;
 ẹphe egude iya
 rijia ẹpho.
- 29 Teke i domiru phẹ iphu ngu;
 ndzú-agúgu erwuta phẹ.
 Teke ị natarú phẹ unme,
 ẹphe atú;
 ẹphe anwúhu búru
 ẹja alí.
- 30 Teke i kuru Unme ngu ye phẹ
 l'ẹhu; ẹphe abúru iphe,
 e meru k'òphúú.
 Ị nọdu emeje iphu mgboko
 l'ophu g'ọ dú òphúú òphúú.
- 31 G'ọ-gbú-nwíinwii Chipfu
 dúkwa g'ọ dú jasú
 l'ọjejoje.
 G'ọzi, Chipfu gude ẹka iya
 jee mekwa g'ẹhu tsọ
 ya útso;
- 32 mbú onye abújeru;
 o -lee eliphe l'ophu ẹnya;
 l'ọ nmahú pyaapyaapya.
 Teke ọ byaru ẹka l'eli úbvú;
 úbvú ọbu akpúhu
 tútutuutu.
- 33 Mu a-nọduje agú ebvu
 anú Chipfu lẹ ndzú
 mu l'ophu.
 Mu a-gúje ebvu gude
 etu Chileke mu ẹpha
 jasú gẹ mu a-nọ-beru.
- 34 Jiko gẹ kẹ nkiya-a,
 mu ari-a tsokwaa ya útso;
 noo kẹle iphe,
 Chipfu anọduje eme
 emeje g'ẹhu tsọ mu útso.
- 35 Jiko gẹ ndu iphe-ẹji chíhu
 l'eliphe l'ophu;
 ọphu ndu ẹjo-iphe
 adúhe adúdu ophu.
 Gúbe obu mu;

jiko tua Chipfu epha.
G'ajaja búru ké Chipfu.

Ebvú-oma 105

- 1 Unu kele Chipfu ekele;
 unu kua epha iya!
Unu mee g'ohamoha
 madzuru iphe, o meru!
- 2 Unu guku iya l'ebvu!
 Unu gúà ebvu gude tua
 ya epha!
Unu pfukashikwapho iphe,
 búkpoò iphe, dú biribiri,
 oonoduje eme!
- 3 Unu gude epha iya ono,
 dú nsò tua onwunu epha!
G'obu ndu achò Chipfu
 teje eswa!
- 4 Unu wojeru enya dabé
 lè Chipfu mè l'ókpehu
 iya!
Mbua unu chòje iphu
 iya mkpúrumkpuru!
- 5 Unu nyatakwa iphe,
 dú biribiri, o mekòtaru;
 waa iphe-ohumalenya,
 o meshigbaaru;
 waa ikpe, o kperu;
- 6 unubé oshilòkpa Ébirihamu,
 bú onye-ozì iya;
 unubé únwu Jiékòpu,
 bú ndu o gude éka iya hòta.
- 7 O kwa iya bú Chipfu;
 bya abúru Chileke anyi.
Ikpe iya tükòru mgboko
 vòò pfurupfuru.
- 8 Ogbandzu iya bè oonyataje
 jasú lè tuutuutuu
 lè mijiimii.
Ukwe-iphe, o kweru bè eshije
 l'ògbo sweru ògbo.

- 9 Ọgbandzu ono,
 yẹ́lẹ́ Ẹ́biríhamu gbaru ono;
 mbụ́ angụ́ ono,
 o riburu Áyízaku ono;
 10 bẹ́ o meru; ọ́ bụ́ru ekemu
 l'ẹ́hu Jíékọ́pu.
 Ndu Ízurélu bẹ́ o meru iya;
 ọ́ bụ́ru ọ́gbandzu,
 a-nọ́ ojejoje;
 11 sụ́ phẹ́: “Ọo unu bẹ́ mu
 a-nụ́ alị́ Kénanu
 g'ọ́ bụ́ru okiphe,
 unu ketarụ́.”
 12 Teke ono bẹ́ ẹ́phe shi
 habe nwahabe;
 mbụ́ teke ẹ́phe shi
 ha nwa chị́aka-chị́aka;
 bụ́ru ndu lwarụ́
 alwalwa l'alị́ ono.
 13 Ẹ́phe shi etsojeru
 ọ́hamoha aghaphe.
 Ẹ́phe -shi l'alị́-eze ọ́wa-a;
 ẹ́phe alụ́fu l'alị́-eze
 ọ́phuu.
 14 Ọ́phu ọ́ dudu onye o kweru
 g'o mee phẹ́ ewere.
 Ọ́ nọ́du egudeje opfu ẹ́hu
 phẹ́ baarụ́ ndu eze mba;
 15 sụ́ phẹ́: “Unu te edenyikwa
 ndibe mu,
 mu hofutaru ẹ́ka!
 Unu ba adúkwa iphe,
 unu e-me ndu epfuchiru
 mu nù!”
 16 O meru; ọ́kpa-nri bya l'eliphe;
 shi nno woru nri,
 ẹ́phe nweru enweru
 mebyishichaa.
 17 O ye nwoke lanụ́ g'o vuru
 phẹ́ ụ́zo;
 mbụ́ Jíósefu, onye ono,
 e reru; ọ́ bụ́ru ohu ono.

- 18 Èphe tụa ya mkpọro l'ọkpa;
 huswashia ya ọkpa;
 bya eworu
 agadagba-ígwe
 ye iya l'olu;
- 19 gbiriri jasụ mbọku,
 o pfuru opfu;
 ọ vụa g'o pfuru iya;
 mbụ jasụ opfu,
 Chipfu pfuru mee g'a
 maru l'ọ bụ onye ire-lanụ.
- 20 Noo ya bụ; eze zia sụ g'e je
 ewehaa ya.
 Onye bụ ishi ọha woru iya
 wehaa;
 o nweru onwiya.
- 21 O woru iya mee onye-ishi
 unuphu ibe iya l'ophu;
 mbụ onye elekota
 iphemiphe,
 o nweru enweru;
- 22 sụ iya g'ọ hùje ndu-ishi
 ahùhù teke dụ iya ree;
 l'o zije ndu bụ ọgerenya
 l'alị-eze iya mmamiphe.
- 23 Ọo ya bụ; ndu Ízurẹlu
 lanaa Ijiputu.
 Ndibe Jiékpọ jenu
 aburu ndu lwaru alwalwa
 l'alị Hamu.
- 24 Chipfu bya emee ndibe iya;
 ẹphe nọdu azụ azụzù
 shii.
 O mẹe pẹ; ẹphe paa igwerigwe;
 shi nno kapyabẹ ndu
 ọhogu pẹ.
- 25 O woru obu ndu ọhogu pẹ
 ono ghaphua.
 Ndibe Chipfu ono bya adu
 ndu ono ashị.
 Èphe wata achiru ndu-ozì
 iya ono ẹjo idzu.

- 26 Ọ bya ahọta Mósísu,
 bụ onye-ozí íyá;
 bya ahọta Erọnu bya
 eworú phẹ́ zia;
- 27 ẹ́phẹ́ jẹ́ emeshia
 íphe-ọ́humalenya
 nkiya l'echilabọ́ phẹ́;
 bya egoshi phẹ́ íphe,
 dù biribiri kẹ́ Chipfu
 l'alị́ Hamu.
- 28 O zírú ọ́chii ózì;
 o jẹ́ emee alị́ onó;
 ọ́ gbahụ́ tsukiriba;
 noo kẹ́lẹ́ ndu Ijiputu
 kwefuru opfu Chileke ike.
- 29 Ọ bya emee; miní,
 nọ́ l'alị́ phẹ́ ghọ́kota
 mee.
 Ẹ́ma, dù íyá nù tọ́ko
 nwụ́shihukota.
- 30 Mbara tọ́ko alị́ phẹ́
 mgburugburu jikọ́ta
 pyímu kwọ́chaa
 nkwọ́tankwo;
 bahụ́chaa lẹ́ mkpuru
 ẹ́ka ndu-ishi alị́ phẹ́
 akwajẹ́ akwakwa.
- 31 Ọ bụ́a opfu bẹ́ o pfuru;
 íjijí tsuaha gbiigbiigbi;
 tẹ́mẹ́ mkpụ́rumkpụ
 tụ́koephọ́ alị́ ẹ́ka
 ono sweta.
- 32 Igwe haa edze miní
 wata atụ́ akamini;
 bya atụ́ahaa egbigwe
 gbaagbaa l'alị́ phẹ́ l'ophu;
- 33 bya atụ́pyashia vayínu phẹ́
 mẹ́ oshí figu phẹ́;
 bya atụ́ko oshí,
 nọ́ l'alị́ phẹ́ l'ophu
 zị́jashikota.
- 34 Ọ gbẹ́shikwa ọ́zo bya epfua

- opfu; igube wata etsutsu;
mbú ogu, etsu gbiigbiigbi
búru agúta agúta.
- 35 Ephe túko iphe, dzú ndzú,
ékwo dú tapyashíkota
l'ali phẹ l'ophu; mbú túko
iphe,
ephe meberu l'ali g'ọ ha
tapyashia.
- 36 O gbẹ teke ono bya atúko
ndu bú ọkpara
l'ali phẹ gbushia;
mbú túko nwa,
vuru ọzo kpọo phẹ iphu
mee umerekete.
- 37 O bya edufuta ndu Ízurelu;
kporu mkpọla-ododo
yẹe mkpọla-ọchaa kpojia
phẹ ẹka;
ọphu ọ dúdu ụnwu
Ízurelu ono g'ọ ka mma
l'ọo onye lanu,
mkpọ kpọru l'ọkpa.
- 38 Ehu tsọo Ijiputu ntumatu
g'ephe tųgbuerupho;
kéle ephe shi atsụwa
ndu Ízurelu ebvu
shingushingu.
- 39 O bya aphushiaru phẹ
urwukpu gude kpuchia phẹ;
bya akpọberu phẹ ọku
g'ephe gude hụma
ìphóró l'enyashi.
- 40 Ephe sụru g'a nụ phẹ nri;
Chipfu bya achiru ọkwà
nụ phẹ;
bya egude nri,
shi l'igwe zụ-jia phẹ epho.
- 41 Oke mkpuma bẹ ọ tųharu
ọzo; mini shi iya sọshihu;
mbú asọ gẹ nggele
l'echiẹgu ono;

- 42 noo kele ọ nyataru
ukwe-iphe, du nsọ,
o kweru nu onye-ozí íyá,
bú Ébiríhamu.
- 43 O dufuta ndibe íyá;
ẹhu nọdu atọ phẹ.
Ephe nọdu atọ ọzọ ẹhu-utso
gude eje afuta;
mbu ndu ono, ọ hotaru ono.
- 44 O woru alí ndu ohozo woru
nu phẹ.
Ọ buru ẹka ndu ọzo riru aphu
íyá bẹ ephe wotaru;
ọ buru okiphe phẹ;
- 45 k'ophu ephe a-wata eme
omelali íyá;
dobeahaa ekemu,
shi íyá l'ẹka.
G'ajaja buru kẹ Chipfu.

Ebvú-oma 106

- 1 G'ajaja buru kẹ Chipfu.
Unu kele Chipfu ekele;
kele ọ bú onye oma.
N-yemobu nkiya anọje
jasu l'ojejoje.
- 2 ?Bú onye a-du ike taa onu
g'iphe,
Chipfu eme habe shii?
Tọo; ?denu onye a-du
ike tugbabe Chipfu epha iphe,
oomeebe?
- 3 Ehu-utso bẹ a goru nu ndu
anọduje eme iphe,
du nhamunha;
mbu ndu ono,
anọduje eme iphe,
pfuru oto tekenteke.
- 4 Nyatakwa mu jiko Chipfu;
teke ii-wata egoshi lẹ
ndibe ngu du ngu l'obu!

Byakwa agbaaru mu mkpu
m'i byatashia phe adzota!

5 K'ophu mu a-huma o-du-ree,
i doberu ndu i hotaru;
tsokwaru pho oha ono,
bu nkengu ono tee eswa;
mbu tsoru ndu ono,
bu okiphe ngu ono tua
ngu epha.

6 Anyi meakwaru iphe-eji ge nna
anyi oche phe meru.
Anyi mekwaru ejo-iphe;
mbu l'anyi mewaru iphe,
apfuduru-oto.

7 Teke nna anyi oche
phe shi nodu le Ijiputu
be iphe, du biribiri,
i shi emeje te eshidu
edoje phe enya.

Ophu o dudu ikpoto
iphe-oma ngu, duru ophu
ephe nyataru.

Ephe kwefuru ngu ike
l'aguga Eze-enyimu
Uswe-uswe ono.

8 Oe o gudeele-a g'epha iya
apfuru dzoo phe;
k'ophu aa-maru l'epha
iya paru eka apaa.

9 O baru Eze-enyimu
Uswe-uswe mba; mini,
no iya nu tashihu.

O dua phe ghaa echi
ogbu-mini g'onye agha
echiegu.

10 O dzotaru phe l'eka ndu
ohogu phe;
gbafuta phe l'eka ndu ephe
du ashi.

11 Mini rikota ndu achi phe
le njo;
ophu o dudu g'o ka mma

- l'ọọ onye lanu, waru nu.
 12 Noo teke ephe kwetaru l'iphe,
 o kweru ukwe ememe be oomeje;
 bya agwa ebvu gude tua
 ya epha.
- 13 Ophu o dudu g'ọ nọ-beru;
 ephe zohaa iphe ono,
 o meru ono;
 teme ophu ephe angabejeedu
 g'ọ chi-koshi phe idzu.
- 14 Ephe rwua l'echiegu ono;
 ephe wata eme iphe,
 agu phe nu;
 mbu o buru l'ali ono,
 dabyiru mgbegere ono
 be ephe huru Chileke ama.
- 15 Oo ya bu; o nunu phe iphe,
 ephe suru g'a nu phe.
 O nuchanaa phe iya;
 bya evuru ejo iphe-ememe
 byabe phe l'ishi.
- 16 Ephe rwua l'eka ephe
 kpoberu ulo-ekwa
 phe gephe butota.
 O duru ndu wataru ejiru
 Mosisu yee Eronu ijienya;
 mbu umadzu labo ono,
 Chipfu hotaru dobe ichi
 ono.
- 17 Noo ya; ali ghekahu ebo
 lwee Detanu;
 bya atuko Abiramu yee ndu
 ephe l'iya swi lia le ndzu.
- 18 Teme oku nwulihu ke
 phoophoophoo bya
 etsufu ndu etsoje phe nu.
 Oku ono tukoeppo ndu
 ejo-iphe ono tsufu.
- 19 Ephe rwukwaa l'ubvu
 Horebu;
 ephe je eworu agwa dobe;
 mbu gude mkpola-ododo

- wú nweswi dobe
baahaaru iya eja.
- 20 Ephe gude ọdu-biribiri
phe ono, bu Chileke
gude je agbanweta iphe,
a kpuru; ọ dụ g'eswi,
ata ẹswa.
- 21 Ephe zọhaa Chileke ono,
dzọru phe nọ ono;
mbu onye ono,
meru iphe,
paru ẹka l'alị Ijiputu;
- 22 bya emee iphe,
dụ biribiri l'alị Hamu;
bya emekwaphọ iphe,
dụ ebvu l'aguga
Eze-ẹnyimu Uswe-uswe
ono.
- 23 Ọo ya bu; ọ sụ lẹ ya
e-mebyishi phe;
obenu lẹ Mosisu,
bu onye ọ họtaru jeru
apfu-chia uwara,
o shi abya;
g'o to gude oke ẹhu-eghu
iya mebyishikọta
g'ephe ha.
- 24 E mechaa; ephe woru ẹguru
alị ono nmaa phulaphula;
ọphu ephe ekwetaduru l'iphe,
Chileke kweru ukwe
ememe be ọo-dụkwadu
ike mee.
- 25 Ephe nọdugbaa l'ime ọlo-ẹkwa
phe wata agu aphu;
ọphu ephe ekweedu eme iphe,
Chipfu sụru g'ephe mee.
- 26 Ọo ya bu; ọ chilia ẹka eli
riaru phe angụ sụ lẹ ya
e-me g'ephe daa pọpoo
l'echiẹgu;
- 27 tẹme ya erwuta unwu

- nwanwa phẹ jeye ndu
 ohogu phẹ l'ẹka.
 Ẹphe achikashia phẹ;
 ẹphe agbaa nanu nanu
 dzuru eliphe l'ophu.
- 28 Ẹphe gbeshi je eworu
 onwophe gọo l'ẹka
 Balu-Peyo;
 bya awata eri iphe,
 e gburu l'agwa,
 ta adzudu ndzu.
- 29 Ẹphe menaa; Chipfu vuhaa
 ovuma l'ejo-ememe,
 ẹphe nọ megbabẹ.
 Mgbu-onwu dabanu
 l'echilabọ phẹ.
- 30 Ọle Finehasu gbeshiru bya
 egboo ọgu ono sọ g'ono
 ta nwukwa;
 shi nno gboo mgbu-onwu
 ono.
- 31 A guaru iya ono l'apfubekoto,
 e-shi l'ẹhu iya sweru
 oshilokpa iya jasọ l'ojejoje.
- 32 Ẹphe rwukwaa l'aguga
 mini Meriba;
 ẹphe kpatsu Chipfu iwe.
 Mosisu shi phẹ l'ẹka meta
 kpua onwiya.
- 33 Ọo kẹle ẹphe kwefuru
 Unme Chileke ike meru iphe,
 Mosisu gude pfua iphe,
 o togo pfudu.
- 34 Ọphu ẹphe alwuebeduru
 ndu ono,
 ẹphe jepfuru l'alị ono;
 gẹ Chipfu tọru phẹ
 ekemu sọ g'ẹphe lwua phẹ.
- 35 Ọ buchiaru iphe,
 ẹphe meru bu l'ẹphe
 jeru eworu onwophe
 tukobe lẹ ndu ono.

Ephe ghaa eghirigha
wata eme omelalì phẹ.

36 Ephe wata abarú agwa
phẹ ẹja.

Iphe ono mechaa búru
ónyà nmata phẹ.

37 Ephe gude nwa phẹ nwoke;
mẹ kẹ nwanyị gude wata
agwa ẹjo ọbvú.

38 Ephe wata egbushi ụnwu
phẹ, adụdu iphe, ẹphe meru;
gude agwa ọbvú
ndu Kénanu.

Ephe gude mee ụnwu
phẹ ono merwushia alì
ono;

39 bya eshikwaphọ nno
merwushia onwophẹ;
mbụ shi nno búru ndu
agba ụkpara.

40 Noo g'o gude Chipfu
vụahaaru ndibe iya
ọvuma;
mbụ kpọ-yiaharu ndu ono,
bụ okiphe iya ono ukuvu.

41 Ọ chịru phẹ ye l'ẹka
ndu ọhozo.

Ndu ẹphe dụ ashị búru eze
chịahaa phẹ.

42 Ndu ọhogu phẹ kpaahaa
phẹ ẹhu.

Ndibe Chileke bya anọdu
phẹ l'ẹka.

43 Ọ dzọtakpooru phẹ
teke dụ igwerigwe;
ọle ẹka uche adujee phẹ
phọ bú l'eme iphe,
a sụru g'ẹphe te emeshi.

Ephe shi nno nọdu l'iphe-ẹji
phẹ yifu.

44 Ọle ọobujeru;
iphe-ẹhuka -byapfuta phẹ;

- ẹphe -raku Chileke;
 l'ò rwua Chileke l'ẹhu
 ẹgwegwa; l'ọ numa
 olu phe.
- 45 L'ò gude opfu ẹhu phe
 nyata ọgbandzu iya.
 O gude kẹ l'ò yeru phe
 obu selaa ẹka azu.
- 46 O mee g'iphe,
 bukpoò ndu kpuru
 phe lẹ ndzu phuru phe
 obu-imemini.
- 47 Dzọnaa anyi; jiko Chipfu,
 bu Chileke anyi.
 Shinu l'ọhamoha ono
 rwukọbe anyi ọzo;
 k'ọphu anyi e-tu ngu ẹpha;
 gube onye ono,
 ẹpha ngu dụ nsọ ono gude
 ajaja,
 anyi a-ja ngu baa aba.
- 48 G'ajaja buru kẹ Chipfu,
 bu Chileke kẹ ndu
 Ízurelu gbururu jeye
 lẹ gbururu.
 G'on'yemonye sụkwa:
 "Nokwa g'ọ dụ!"
 G'ajaja buru kẹ Chipfu!

Ebvú-oma 107

- 1 Unu keke Chipfu ekele;
 kẹ ọ bu onye oma.
 N-yemobu nkiya anọje jasụ
 l'ọjejeje.
- 2 Gẹ ndu Chipfu gbafutaru
 keke iya ekeke l'ọ bu
 onye oma;
 mbu ndu ọ gbataru l'ẹka
 ndu achi phe lẹ njo;
- 3 ndu ono, o shi l'ọhamoha
 rwukọo;

mbú ndu o jeru l'úzo
 ẹnyanwu-awawa;
 bya ejee l'úzo ẹnyanwu-aríba;
 je úzo isheli bya ejee ndòhali
 je erwukòo.

4 Ọ dũru ndu ọphu bú
 l'echiẹgu bẹ ẹphe tsoru
 aghaphe;
 mbú l'ali, dabyiru mgbegere,
 adudu iphe, dù iya nù;
 ọphu ẹphe amadú úzo,
 ẹphe e-shi jerwua mkpukpu,
 ẹphe e-je ebupyabẹ.

5 Ẹgu-nri gũru phẹ;
 ẹgu-mini gũa phẹ.
 Ẹphe nọdu l'ẹka ono jọo ẹhu
 wufu.

6 Tọbudu iya bú;
 ẹphe raku Chipfu g'ẹphe nọ
 l'iphe-ẹhuka ono.
 Ọ bya anafuta phẹ l'iphe-ẹhuka,
 ẹphe eje ọbu.

7 Ọ bya edua phẹ shia úzo,
 pfuru ọto;
 durwua phẹ mkpukpu,
 ẹphe e-buru.

8 G'ẹphe kele Chipfu ekele l'o
 yenukaru phẹ obu;
 waa l'oomeru unwu-eliphe iphe,
 dù biribiri.

9 Kẹle onye mini agụ bẹ
 oochejije iya ẹpho;
 l'o gude iphe, dù ree zụ-jia
 onye ẹgu agụ ẹpho.

10 Ọ dũru ndu ọphu shi nọdu
 l'ẹka agba ọchii bya
 adú tsukiribaa;
 mbú búru ndu nọ mkpọro
 eje iphe-ẹhuka l'ẹka e gude
 iphe-ígwè tųgbabe phẹ ọkpa;

11 kẹle ẹphe kwefuru ike l'ẹphe
 te emedu opfu Chileke;

- mbú jika l'èphe lẹ
 Ọkalibe-kakọta-shii
 ta achídu idzu lanú.
- 12 Tọbudu iya bú;
 ọ parú phẹ haa;
 èphe jeaha ozi mkpọnwèhu.
 Èphe jee ya jasú èphe
 nọdu aphọhuje daa;
 ọphu ọ dudu onye gbaru
 phẹ mkpu.
- 13 Noo ya; èphe raku Chipfu
 g'èphe nọ l'iphe-ẹhuka ono.
 Ọ bya adzọo phẹ l'iphe-ẹhuka,
 èphe eje ọbu.
- 14 Ọ bya edufuta phẹ l'ẹka
 agba ọchii,
 gbahuru kẹ tsukiribaa,
 bú ẹka èphe shi nọdu;
 bya agbabushia ẹgbirigba,
 e shi gude tẹgbabe
 phẹ ọkpa.
- 15 G'èphe keke Chipfu ekele l'ọ
 yenụkaru phẹ obu;
 waa l'oomeru unwu-eliphe
 iphe, dọ biribiri;
- 16 Kẹle ọnyakashije ọguzo,
 a kparú l'onyirubvu;
 bya egbubushije mgborígwè,
 e gude gbachishia ọzo.
- 17 O nweru ndu ọphu watarú
 eme eswe.
 Ọ búru iphe, kparú iya nù
 bú l'èphe kwefuru
 Chileke ike;
 tẹme e mekpaa phẹ ẹhu;
 opfu l'èphe bú ndu
 meru ẹjo-iphe.
- 18 Ẹhu phẹ nafuchaa phẹ nri.
 Èphe nọdu anwuhu phakuu.
- 19 Tọbudu iya bú;
 èphe raku Chipfu g'èphe
 nọ l'iphe-ẹhuka ono;

- Ọ bya adzọọ phẹ l'iphe-ẹhuka
 ono,
 byapfutaru phẹ nù ono.
 20 Ọ bụru opfu ọnu bẹ o pfuru;
 o mee; ẹhu ụkọta
 phẹ ike;
 shi nno dzọta phẹ l'ilu.
 21 G'ẹphe keke Chipfu ekele
 l'ọ yenụkaru phẹ obu;
 waa l'oomeru phẹ iphe,
 ụ biribiri.
 22 G'ẹphe gweru ngweja-ekele
 nù iya.
 Ẹphe agụa ebvu ẹhu-utso gude
 mee g'a maru g'iphe,
 oome gbaru.
 23 Ọ ụru ndu ọphu gude
 ụgbo-mini tsoru
 eze-enyimu agba ngho.
 24 Ndu k'ono humaru ozi,
 Chipfu jeru; ozi,
 ụ biribiri,
 o jeru l'echi ogbu-mini;
 25 keke ọ bụ-a opfu bẹ o pfuru
 l'ọnu;
 oke pherephere wata ezizi.
 O shi nno mee;
 oke akparamini ono
 wata atushi ike.
 26 Ụgbo-mini phẹ ọdu
 awulihuje ephekerephe
 ephekerephe.
 L'ọ byakwa atsubakpoo
 omilomi omilomi.
 Oke iphe-ẹhuka, ẹphe eje ono
 mee;
 obu phẹ zashihu azashihu.
 27 Ẹphe ọdu anga anganga;
 akpo garigari ge ndu
 ngushiru mee ike.
 Mmamiphe phẹ l'ophu buri
 phẹ ọla-l'iswi.

- 28 Tòbudu iya bú; ẹ̀phe raku
 Chipfu g'ẹ̀phe nọ
 l'iphe-ẹ̀huka ono.
 Ọ bya anafuta phẹ l'iphe-ẹ̀huka,
 ẹ̀phe eje ọbu.
- 29 Ẹ̀nyimu, aphụ oke
 gborogboro bẹ o meru;
 ọ phụahaa nwa swiswisi;
 bya abaarụ oke
 akparamini mba;
 ọ daa nyonyoronyo.
- 30 Ẹ̀hu tsoahaa phẹ uto g'ọ
 daru nyonyoronyo ono.
 O dua phẹ gbiriri jasụ ẹ̀phe
 jerwua ọdu ugbo-mini
 ẹ̀ka ẹ̀phe eje.
- 31 G'ẹ̀phe keke Chipfu ekele l'o
 yenukaru phẹ obu;
 waa l'oomeru phẹ iphe,
 dụ biribiri.
- 32 G'ẹ̀phe kutsee ya l'ẹ̀ka e
 dzukoberu edzukobe;
 tua ya ẹ̀pha l'ẹ̀ka ndu
 bú ọgerenya ọdu
 achi idzu.
- 33 Ẹ̀nyimu bẹ ọ mişiru mini;
 ọ búru echięu.
 Ọ bya emee nggele, asọ asoso;
 ọ búru alị, mini tahuru.
- 34 O meru alị, bú ọsu;
 ọ búru jakpọro jakpọro
 alị únú;
 kẹle ndu shi buru l'ẹ̀ka
 ono menukaru ejo-iphe.
- 35 Echięu bẹ o meru;
 ọ búru okpuru,
 mini jiru ejiji;
 bya emee alị,
 shi dụ kpọkoro kpọkoro
 kpọkoro;
 ọ búru ishi nggele.
- 36 Ọ búru ẹ̀ka dụ ẹ̀gube ono

- bẹ o dutaru ndu ẹgu
 agu je edobe g'ẹphe buru.
 Ẹphe je eburu l'ẹka ono
 buru mkpukpu ẹka phe.
 37 Ẹphe woru opfu kọo;
 bya agbaa opfu-vayinu
 l'ẹka ono.
 Ẹphe jeshia ya akpata;
 ọ mịchaa mebyi
 migharu iya ẹka.
 38 O keberu phe l'oma;
 ẹphe wata aka shii
 mebyi akaka;
 ọphu o kwedu g'iphe-edobe
 phe wata alwa alì alì.
 39 E mechaa; Chipfu gude
 mkpamehu; waa iphe-ẹhuka;
 yee aphụ lọ-zeta phe.
 Ẹphe wata alwa alì alì.
 40 Mbu onye ono, ewodaje
 ndu a maru ẹpha phe alì;
 woru phe mee;
 ẹphe ghapheahaa l'alì,
 dabyiru iphoro, adudu
 gbororo, du iya nu.
 41 O bekwanu le ndu adudu g'ọ
 du phe be o setaru l'ẹka
 sefuta l'iphe-ẹhuka,
 ẹphe eje.
 O bya emee; ndibe phe wata
 azushi g'aturu.
 42 Ndu obu phe guru ìphóró
 abujeru;
 ẹphe -huma iphe ono;
 ẹphe eworu ẹswa tee;
 obenu le ndu eme iphe,
 apfuduru-oto g'ẹphe
 ha abujeru;
 ẹphe -huma iya;
 l'ọ kpoo phe onu opfu.
 43 Ge ndu maru iphe wokwaru
 iphe-a je asu-mia l'ime

obu phẹ.
 Ephe arija gẹ n-yemobu
 Chipfu habe shii!

Ebvú-oma 108

Ebvú-oma, Dévidi deru

- ¹ Obu shihukwaru mu ike
 Chileke;
 k'ophu bú lẹ mu e-gude
 obu mu g'ọ ha agụ ebvu
 etu ngu ẹpha.
 Obu mu; tehu nwuru ẹnya.
- ² Unu tehu nwuru ẹnya;
 unubẹ ogelenda yẹe une;
 keke mbeḁdua e-gudekwa
 ebvu kutee gẹregere
 nchi-abọhu lẹ mgbẹnya.
- ³ Mu a-nọdu l'echilabọ
 ndiphe keke ngu ekele
 gube Chipfu.
 Mu anọdukwapho l'echilabọ
 ọha l'ophu gua ebvu
 gude tua ngu ẹpha.
- ⁴ Noo keke n-yemobu ngu
 parụ ẹka.
 O tukurú imigwe l'ophu
 kakọta ephekerephe.
 Teme ire-lanụ nkengu
 dzuru akpaminigwe.
- ⁵ Goshinu ndiphe g'ị paberu
 ẹka;
 mbụ l'ị nọghataru
 akpaminigwe anọghata;
 gẹ ndiphe l'ophu ahuma
 g'ị dụ-be biribiri.
- ⁶ Gudenụ ọkphehu ngu dzọo
 anyi; zanụ anyi ẹnu;
 k'ophu ee-shi nno dzọo
 ndu i yeru obu.
- ⁷ Chileke nọwaa l'ulo iya,

dú nsọ pfua opfu sù:
 “Mu e-gude agbọ ọgboo
 kee alì ndu Shẹkemu.
 Tẹme mu eworu nsụda
 Sukotu bushia.

8 Giladu bú nkemu;
 Manáşẹ búkwarupho
 nkemu.

Ifuremu bú okpu,
 mu kpu l'ishi.
 Jiuda búkwanuru
 mgboro-eze,
 mu apajẹ l'ẹka.

9 Mówabu bú ochi,
 mu akwoje ọkpa.
 Ọ búkwanuru lẹ Edọmu bẹ
 mu eyeshije akpọkpa
 mu dobe.

Ndu Filisitayinu bẹ mu
 gbọwaru ọgboo kpua.”

10 ?Bú onye e-du mu chiriri
 werere duba lẹ mkpukpu ono,
 a kpuru kpushia ike ono?
 Mbú-a; ?bú onye e-duru mu
 duba lẹ Edọmu?

11 Ọ kwa gụbedua Chileke bú
 onye obu.

Obenu l'ì gbẹ jìka anyi;
 ọphu i tii tsojeeduru ndu
 ojogu anyi eje ọgu.

12 Yeru anyi ẹka jiko g'anyi
 mekpee ndu ọhogu anyi;
 kele eye ẹka k'unwu-eliphe,
 bú iphe-iphoro.

13 Obenu l'anyi -nọduwaa
 Chileke l'ẹka bẹ anyi
 e-mekpe phẹ gẹ mkparawa.
 Ọ búru iya e-hu ndu ọhogu
 anyi agbagba-nchì
 l'alì.

Ebvú-oma 109

Ebvú-oma, Dévidi deru nù
onye-ishi ebvú

- 1 Gùbe Chileke, mu etu ẹ́pha;
ba nọ́dushinu nggújingguji;
- 2 kẹ́le ndu ẹ́jo-iphe mẹ́
ndu ẹ́regede sawaru ọ́nu
epfuru mu ẹ́jo opfu;
bya adzùshi ụ́ka ekpu mu.
- 3 Ẹ́phe gudewaa opfu
ndumashi gbaa mu
mgburugburu.
Ẹ́phe nọ́du abya mu l'iphu;
ẹ́be adù iphe, mu meru phẹ́.
- 4 Mu -gbẹ́ emekoshi phẹ́
k'ọ́nyà;
ẹ́phe agbẹ́ ebo mu ibo;
obenu lẹ́ mbẹ́dua
anọ́dujeepfo l'epfu anù
Chileke epfushi iya ike.
- 5 Ẹ́phe egudeje ẹ́jo-iphe pfua
mu ụ́gwọ́ iphe-oma,
mu meru phẹ́.
Obu, mu yeru phẹ́ bụ́
ndumashi bẹ́ ẹ́phe egudeje
sata mu iya.
- 6 Yenu onye ẹ́jo nemadzù g'o je
akwachia ya ụ́zo.
Zinaa onye a-nọ́du ebo iya
ibo g'o je apfuru iya l'iphu
gbaa ya ekebe.
- 7 E -kpee ya ikpe; g'ikpe
ọ́bu nmakwa iya.
Gẹ́ Chileke gụ́kwaru epfupfu,
oopfu anù iya ye l'iphe-ẹ́ji,
o meru.
- 8 G'eswe ndzù iya gbakwaa
mkpirikpu.
G'onye ọ́zo nọ́-chikwa
ẹ́nya iya l'ẹ́je ozi,
o shi ẹ́je.

- 9 G'ò tǒgbokwa ùnwegirima
ibe iya nwamaa.
L'ò haa nyee ya l'ùlo-maa.
- 10 G'ùnwegirima ibe iya
wùshikwaru ghaphee
rwò arwòo!
G'a chífukwa phẹ g'ẹphe
te ebukponu lẹ mkpọkpọ
unuphu ibe phẹ obu!
- 11 Gẹ ndu o ji ụgwọ tụtọkwa
iphe,
o nweru enweru natachaa.
Gẹ ndu a madụ ẹka ẹphe
shi tụtọkwa akanya,
o seru esese gweta.
- 12 G'ò tọ dụtwa onye e-mejeru
iya iphe-oma;
ọphu ọ dụtwa onye a-phujeru
ùnwegirima ono,
ọ tǒgboru nwamaa ono
obu-imemini.
- 13 G'awa iya chífukwa.
G'ẹpha phẹ ta adùhekwa l'ogbo
ọphu abya nù.
- 14 Gẹ Chipfu ta adụtwa
teke ọo-zọha ẹjo-iphe,
nna iya oche phẹ mekọtaru;
ọphu o hufukwa iphe-ẹji,
ne iya meru ehufu ọphu.
- 15 G'iphe-ẹji phẹ ono tụtọekwapho
kwaa l'iphu Chipfu;
k'ọphu oo-me g'ẹphe chihu
l'eliphe;
g'a ta nyatabahe phẹ!
- 16 Kẹle ọ tọ rịjeduru kẹ g'ò
meeru nemadzụ iphe-oma.
Ọ bụchianu iphe, ooshibeje
ite iya bụ g'oome dulaa
ndu ụkpá maa;
waa ndu adụdu g'ọ dụ phẹ;
waa ndu obu phẹ tsuru
gworigwori.

- 17 Eshinu iphe, aduje iya ree
 bú atú ọnu;
 g'ọ búkwaru onye a
 tǔru ọnu.
 Sụ-a; eshinu ago ọnu-oma
 aduje iya ẹjị;
 g'ọnu-oma nọdukwa iya
 ụzenya ụzenya.
- 18 Eshinu o yeru onwiya atú
 ọnu g'onye yeru uwe;
 g'atú ọnu ono sọdakwa
 iya l'ẹpho ẹ mini.
 L'o mibachaa ya l'ọkpu
 ẹ manụ.
- 19 G'a phukwaa ya ya g'onye a
 phuru ukpo.
 Le kee ya ya g'onye keru
 akpọ l'upfu jasụ l'ojejeje.
- 20 G'iphe ono, mu gushiru ono
 búkwaru ụgwọ,
 Chipfu a-pfụ ndu ono,
 anọduje ebo mu ibo ono;
 mbụ ndu ono,
 anọduje epfuru mu
 ẹjo-opfu ono.
- 21 Obenu gube Chipfu,
 bú Nnajiuphu mu;
 menaarụ mu ree g'ẹpha
 ngu apfuru.
 Gudenụ n-yemobu ngu ono,
 dụnukaru ree ono nafuta mu;
- 22 kẹle mu bú onye ụkpa
 bya aburu onye adudu
 g'ọ dụ iya;
 ẹme e mewaa mu iphe,
 rwuru mu ẹ meji.
- 23 Mu esewa ẹrere g'onionyonyo
 ụzenyashi;
 ẹme a nmakofuwa mu
 g'onye nmakofuru igube.
- 24 Ikpere mu ta aduedu ọphu
 shihuru ike l'ẹka mu

- aswị ẹgu;
 ẹme mu jowaa ẹhu
 buru okpu.
- 25 Nta-a bẹ ndu anọduje ebo
 mu ibo ekweru mu une.
 Ẹphe -huma mu;
 ẹphe egude ekwe l'ishi sù
 mu ẹẹ.
- 26 Yenuru mu ẹka jiko Chipfu,
 bụ Chileke mu.
 Eshinu ị bụ onye n-yemobu;
 dzonaa mu.
- 27 Menaa ya g'ẹphe shi nno
 maru l'o shi ngu l'ẹka;
 mbụ g'ẹphe maru l'ọo
 gube Chipfu meru iya
 l'onwongu.
- 28 Ẹphe a-nọdu ephu mu iphu;
 obenu ẹ gubedua a-nọdu
 agoru mu onu-oma.
 O -buru l'ẹphe byaru mu
 etso ogu;
 l'e mee phe iphe-iphere;
 obenu ẹ mube onye-ozì
 ngu buepho
 ẹswa bẹ mu
 a-nọdu ete.
- 29 Ndu anọduje ebo mu ibo bẹ
 ee-ye iphere g'onye
 yeru uwe.
 L'a phua phe iphere g'onye
 phuru ukpo.
- 30 Onu mu bẹ mu e-gude
 jaa Chipfu
 okpobe ajaja.
 Mu anọdu l'edzudzu-oha
 tua ya ẹpha;
- 31 kẹle ọopfujeru l'ẹkutara
 onye adudu g'ọ dụ iya;
 g'ọ dzota ndzu iya l'ẹka
 ndu ekpe iya mpfugbu.

Ebvú-oma 110

Ebvú-oma, Dévidi deru

- 1 Chipfu sùru Nnajiuphu mu:
 “Nòdu mu l'èkutara;
 jasù teke mu e-me g'ì zòpyabe
 ndu-òhogu ngu l'òkpa.”
- 2 Chipfu a-gbẹ lẹ Zayonu nù
 ngu mgboro-eze,
 egoshi g'ike ngu
 habe shii.
 Ọo-sù ngu: “Bùru onye eze
 ndu òhogu ngu!”
- 3 Ndu ojogu ngu bẹ ọo-nòdu
 ehe ihee eje ọgu l'eswe
 ọgu.
 Ọo g'iji nchi-abòhu anọduje
 akwa-a bụ g'ụnwokorobyà
 ngu a-wù-pfuta ngu l'úbvú,
 dù nsọ ono.
- 4 Chipfu ribuwaru angù;
 ọphu ọogba-nweèdu iphe,
 o pfuru.
 Ọ sùru: “Ìi-bùru onye uke
 Chileke jasù lẹ
 tuutuutuu lẹ mịimiimii;
 bù iya bụ gẹ
 Melikizedeku bụ.”
- 5 Nnajiuphu nọ l'èkutara
 gùbe Chipfu.
 Ndu eze bẹ oo-gwe
 pyakapyaka mbòku,
 ẹhu e-ghu iya eghe.
- 6 Oo-kpe ọhamoha ikpe;
 woru ndu nwùhuru
 anwùhu
 kùkobe l'ikpo l'ikpo;
 bya atùko ndu eze
 mgboko l'ophu
 gwee arakabya.
- 7 Ọo lẹ nggele, nọ l'agùga
 gbororo bẹ

ọọ-ngúta mini.
 Ọọ ya bú l'ọ mee ya
 g'ọ ngakerehu.

Ebvú-oma 111

- 1 G'ajaja búru ké Chipfu.
 Mu e-gude obu mu g'ọ ha
 kele Chipfu ekele.
 Mu e-kele iya l'ẹka ndu obu
 phẹ gụru iphóró
 nọ l'idzù;
 kele iya l'ẹka ẹphe
 nọ ndzukọ.
- 2 Iphemiphe, Chipfu eme
 parụ ẹka.
 Iphe, bukpoò ndu ọ dụ ree
 ejeje arị iya ọriri.
- 3 Iphe, Chipfu emeje dụ
 ùbvù bya adụ akpabiri;
 tẹme apfubekoto iya nọdu
 anọje jasụ l'ọjejeje.
- 4 O mewaru g'a nyata iphe,
 dụ biribiri,
 oomeje.
 Chipfu eme eze-iphe-oma
 tẹme ọ nọdu aphụ
 obu-imemini.
- 5 Ndu atsụ iya ebvu bẹ
 ọonoduje anụ nri.
 Ọgbandzu iya bẹ ọonyataje
 jasụ lẹ tuutuutuu lẹ
 mịimiimii.
- 6 Ndibe iya bẹ o goshiwaru ike,
 dụ l'ọzi, ọoje;
 kẹle ọ natarụ ndu ọhozo
 alị phẹ woru nụ phẹ.
- 7 Iphe, o gude ẹka iya eme
 bú ire-lanụ bya aburu iphe,
 pfuru ọto.
 Ekemu, ọ tųru pfushiru ike.
- 8 Ekemu ono a-kpọru g'abara

- jasú l'ojejoje;
 tème e gude obu,
 gúru ìphóró;
 waa ire-lanú eme iya.
 9 Ndu nkiya bẹ ọ gbafutaru;
 bya atúa ekemu sú
 g'ogbandzu iya dúkwa
 ojejoje.
 Ephá iya dú nsọ bya adú ebvú.
 10 Atsú Chipfú ebvú bú
 egbube ishi mmamiphe.
 Iphe, búkpoo ndu etso ekemu
 iya bẹ iphe edoje ẹnya ree.
 G'e tua ya epha jasú l'ojejoje.

Ebvú-oma 112

- 1 G'ajaja búru kẹ Chipfú.
 Ehu-útso bẹ a gọru nù onye
 atsú Chipfú ebvú;
 onye ekemu iya atsoshije
 útso ike.
 2 Ụnwu iya a-búru ndu ike dú
 l'eliphe.
 Oshilọkpa ndu obu pẹ gúru
 ìphóró bẹ a-búru ndu
 a gọru ọnu-oma nù.
 3 Iphe-enweru yẹ ẹku a-tùko
 ibe iya sweta;
 tème apfubekoto iya je
 a-nọdu jasú l'ojejoje.
 4 Mbúkponu l'ẹka agba ọchii
 bẹ ìphóró awajẹ
 g'ẹnyanwu l'ehu onye
 obu iya gúru ìphóró;
 mbú onye emeje eze-iphe-oma;
 bya abúru onye obu-imemini;
 bya abúkwarupho onye
 pfuberekoto l'iphu Chileke.
 5 Ọ búephó k'oma a-nọdu
 etso onye emeje iphe-oma
 bya ejieje ụgwo mịa ya ẹnya;

- onye iphemiphe,
oome bẹ oomeje k'ophu
aa-harụ iya enge.
- ⁶ Mbụ lẹ-a; a ta abyakwa
enwubata iya enwubata.
Onye pfuberekoto bẹ
aa-nọduepho anyatajẹ
jasụ l'ojejoje.
- ⁷ Qo-nọdu anụ ẹjọ nzi;
ọle nzi ono ta abyadụ eme
gẹ ndzụ gụa ya.
Obu e-shihuje iya ike;
kele onye ọ dakoberu
bụ Chipfu.
- ⁸ Obu a-kpọ iya abara;
ophu ndzụ abyadụ agụ iya;
jasụ l'o gude ẹnya iya
huma l'e mekperu ndu
ohogu iya.
- ⁹ Qosaje obu iya asasa nụ ndu
adudu g'ọ dọ pẹ iphe.
Apfubekoto nkiya a-nọ jasụ
l'ojejoje.
Aa-tuli iya ẹka eli gude
kwabẹ iya ùbvù.
- ¹⁰ Onye ẹjọ-iphe -huma iya;
ẹhu awata iya egghu.
L'o gude ẹhu-egghu taa
kpookpookpo jasụ l'ọ
jọo ẹhu wufu.
Iphe, agụ onye ẹjọ-iphe ono
ta abyakwa erwu
iya ẹka.

Ebvú-oma 113

- ¹ G'ajaja buru kẹ Chipfu.
Unubẹ ndu ejeru Chipfu ozi;
unu jaa Chipfu ajaja.
- ² G'e tua Chipfu ẹpha shita
nta-a jasụ l'ojejoje.
- ³ Ọ gbaru g'e shi l'ẹka ẹnyanwu

- awajẹ jaa Chipfu ajaja jasù
l'ẹka ọoribaje.
- 4 Chipfu parù ẹka;
ọ kakọta ọhamoha shii.
O-gbu-nwjinwii ya
nọ-ngokọta imigwe l'ophu.
- 5 ?Bù onye bẹ aatù eyeru
Chipfu, bù Chileke anyi;
mbù onye nọ l'aba-eze
iya l'imigwe?
- 6 Onye ewozeje onwiya alì
g'ọ hùma iphe,
nọ l'imigwe waa iphe nọ
l'eliphe.
- 7 Ookulije onye ụkpa
l'urwuku ẹka ọ gwọru.
Ọ nọdu ekulije onye adùdu
g'ọ dù iya l'ikpọzu ẹka
ọ dabyiru.
- 8 L'ọ bya eworu phẹ dobe;
yẹe ndu-ishi aharu
ẹnya nhamunha;
mbù ndu-ishi ndu alì iya.
- 9 Nwanyị, ata atsùdu ime bẹ
ọokwabeje ùbvù l'ibe jì iya;
mbù mee ya l'ọ bụru nwanyị,
ẹhu dù guu, nwụshiru
ụnwu gẹ gụnu.
G'ajaja bụru kẹ Chipfu.

Ebvú-oma 114

- 1 Teke ndu Ízurelu shi lẹ
Ijiputu fùta;
mbù teke oshilokpa
Jiékpọ shi l'ẹka ndu
opfu phẹ eswe uswe lẹ
nchì fùta;
- 2 bẹ Jiuda byaru bya aburu
onye dùru Chileke nsọ.
Ndu Ízurelu bya aburu ndu o
nwe enwenwe.

- ³ Eze Ẹnyimu hùma iya bya
eye okpa l'oso;
tẹme ẹnyimu Jìódanu
dàkọbe lashia azu.
- ⁴ Oke úbvú nọdu apfugba kẹ
shooshoo g'ebili.
Úbvú nọdu apfu kẹ
karagidingu karagidingu
gẹ nwaturu.
- ⁵ Sù-a; gùbe Eze Ẹnyimu;
?ì gbaru gunu?
Gùbe Jìódanu;
?bù ole bù k'ala azu?
- ⁶ Unubẹ oke úbvú;
?bù gunu bẹ unu gude
apfugba kẹ shooshoo g'ebili?
Unubẹ úbvú;
?buhunu ole bẹ unu gude
apfu kẹ karagidingu
karagidingu gẹ nwaturu?
- ⁷ Eliphe l'ophu nmakwaa jijijiii
l'iphu Nnajiuphu;
mbù l'iphu Chileke
kẹ Jiékọpu.
- ⁸ Onye gbazeru mkpuma;
ọ buri okpuru;
bya eworu alì,
dù epfu epfu mee;
ọ buri ishi nggele.

Ebvú-oma 115

- ¹ Ọ tọ bukwa anyi bẹ
aa-kwabẹ ùbvù jiko
Chipfu;
ọ tọ bukwa anyi.
Ọ kwa ẹpha ngu kpoloko bẹ
gbaru g'a kwabẹ iya ùbvù.
Noo kẹle i yenukaru anyi obu;
tẹme ì nọdu apfushije ike
l'iphe, i pfuru.
- ² ?Denu g'o gude ndu ọhozo

- nòdu asùje anyi:
 “?Dènu Chileke unu?”
- 3 Chileke anyi nònu l'imigwe.
 O buru iphe, dù iya ree
 bè oomeje.
- 4 Obenu l'agwa phẹ̀ bụ̀
 mkpọ̀la-ododo yẹ̀e
 mkpọ̀la-ọ́chaa; bụ̀ iphe,
 nemadzu gude ẹ̀ka mee.
- 5 Ẹ̀phe nweru ọ̀nu;
 ọ̀phu ẹ̀phe epfudu opfu.
 Ẹ̀phe nweru ẹ̀nya;
 ọ̀phu ẹ̀phe aphudu
 iya ụ̀zo.
- 6 Ẹ̀phe nweru nchị;
 ọ̀phu ẹ̀phe anudu
 iya iphe.
 Ẹ̀phe nweru imi;
 ọ̀phu ẹ̀phe egudedu iya
 akpọ̀ ishishi iphe.
- 7 Ẹ̀phe nweru ẹ̀ka;
 ọ̀phu ẹ̀phe egudedu iya
 ewota iphe.
 Ẹ̀phe nweru ọ̀kpa;
 ọ̀phu ẹ̀phe ejedu ije;
 tẹ̀me ọ̀phu ẹ̀phe egudedu
 ẹ̀kpiri phẹ̀ epfufuta opfu.
- 8 Ndu agwọ̀ phẹ̀ nù;
 mẹ̀kpoo ndu dakoberu
 phẹ̀ nù a-dù g'agwa ono dù.
- 9 Sù-a; unubẹ̀ ndibe Ízurẹ̀lù;
 unu dakobe Chipfu;
 kẹ̀le ọ̀o ya eyejeru unu
 ẹ̀ka bya aburu iya
 egbobutaje unu.
- 10 Unubẹ̀ ndibe Erọ̀nu;
 unu dakobe Chipfu;
 kẹ̀le ọ̀o ya eyejeru unu ẹ̀ka
 bya aburu iya egbobutaje
 unu.
- 11 Unubẹ̀ ndu atsù Chipfu ebvu;
 unu dakobe Chipfu;

- kẹle ọọ ya eyejeru unu
 ẹka bya aburu iya
 egbobutaje unu.
- 12 Chipfu anyatajẹ anyi;
 ọo-gọru ọnu-oma nọ anyi.
 Ọo-gọru ọnu-oma nọ ndibe
 Ízurelu;
 bya agọru ọnu-oma nọ
 ndibe Erọnu.
- 13 Ọo-gọru ọnu-oma nọ ndu atsọ
 yẹbe Chipfu ebvu;
 ndu upfu mẹ ndu nta.
- 14 Gẹ Chipfu mekwaa g'unu
 jaa àjàjà ka l'ọtú;
 unubẹdua l'onwunu
 mẹkpoo ẹnwegirima
 ibe unu.
- 15 Gẹ Chipfu gọkwaru ọnu-oma
 nọ unu;
 mbụ onye ono, bụ iya
 meru igwe bya emee
 eliphe l'ophu ono.
- 16 Imigwe l'ophu bụkota
 kẹ Chipfu;
 obenu l'eliphe bẹ o
 wowaru nọ ndiphe.
- 17 Ọ tọ bụkwa ndu nwùhuru
 anwùhu ajajẹ Chipfu
 ajaja;
 mbụ ndu lawarụ alị
 ọ-larụ-nọdu-nggujingguji.
- 18 Ọ kwa anyịbedua a-nọdu etu
 Chipfu ẹpha.
 Anyi a-nọdu etu iya ẹpha nta-a;
 etu iya ya jasù l'ojejoje.
 G'ajaja bụru kẹ Chipfu.

Ebvú-oma 116

- 1 Mu yeru Chipfu obu;
 kẹle ọ nùmawaru olu mu.
 Ọ nùmaru mkpu, mu chikuru

- iya sù g'o meeru mu
eze-iphe-oma.
- 2 Eshinu ọ ngabèru mu nchì
bè mu a-nọdujeephò
araku iya jasù gè mu
a-nọ-beru.
- 3 Anwùhu shiwaa chie mu
ẹgbirigba l'olu.
Èkpà oyi alì-maa nọdu anwù
mu kẹ kpàlaa.
Iphe-ẹhuka;
waa aphù shiẹpho
nọ-pee mu mgburugburu.
- 4 Tọbudu iya bụ;
mu bya araku Chipfu
sù iya:
“Gùbe Chipfu; dzọnaa mu!”
- 5 Chipfu bụkwa onye emeje
eze-iphe-oma; bya aburu
onye pfulerekoto;
mbù lẹ Chileke anyi bụkwa
onye aphuje obu-imemini.
- 6 Ndu amazidu iphe bè bụkwa
Chipfu anọduje eleta
phẹ ẹnya.
Teke mu shi nọdu l'oke mkpa
bù iya dzọru mu.
- 7 Obu mu; jiko kabekwa
dzutabaa ike ọzo;
kẹle Chipfu nwubenukaru
ngu ẹnya.
- 8 Ọo gùbe Chipfu nafutaru ndzù
mu gè mu ta anwùhu.
Tẹme ọ bụru ngu hucharù
mu ẹnya-mini;
bya egbobuta mu gè mu te
vukota iphe daa iko;
- 9 k'ophu mu a-nọdu ejephe
g'ọ dù mu l'iphu Chipfu
l'alì ndu dzù ndzù.
- 10 Mu woru onwomu ye
Chileke l'ẹka.

Ono mee mu; mu sù:

“Iphe-ẹhuka kpaakwaru
mu ẹhu shii.”

11 Tẹme mu pfubulihukwaphọ
sù:

“Ndiphe l'ophu bụkotakwa
ndu ntuphu-ire.”

12 ?Denukpoo ẹẹ mu e-shi pfua
Chipfu ugwo iphe-oma,
o mekọtaru mu g'ọ ha?

13 Mu a-pali okoro goshiru l'i bụ
ọ-dzọ-nwa gude
kutse Chipfu.

14 Iphe, mu rifuru angu
emeru Chipfu bẹ mu
e-meru iya l'iphu ndu
bụ nkiya.

15 Anwuhu ndu duru Chipfu
nsọ; bẹ ọ guberu iphe.

16 Gube Chipfu; mu bụkwa
onye-ozi ngu ọkpobe abubu.

Mu bụkwa onye-ozi ngu;
bya aburu nwa, nwanyị ono,
ejeru ngu ozi ono nwuru.

I mewaru ẹẹ mu nweru
onwomu lẹ mkporo ono,
e shi tịa mu ono.

17 Mu e-gweru ngu
ngweja-ekelẹ;
tẹme mu abyakwaphọ
araku ẹpha gube Chipfu.

18 Iphe, mu rifuru angu
emeru Chipfu bẹ mu
e-mekọtaru iya l'iphu iphe,
bụ ndu nkiya.

19 Ọ bụru ẹka mu a-nọdu
mee ya bụ l'okpoku
eze-ulo Chipfu
l'echilabọ
unubẹ ndu Jierúsalemu.
G'ajaja bụru kẹ Chipfu.

Ebvú-oma 117

- 1 Unu jaa Chipfu ajaja unubẹ
 ọhamoha.
 Unu tua ya ẹpha unubẹ
 ndiphe l'ophu;
 2 kele o yeru anyi obu
 yegharu iya ẹka;
 tẹme Chipfu ọdu
 apfushije ike l'iphe,
 o pfuru jasụ lẹ tuutuutuu
 lẹ m̩imiimii.
 G'ajaja b̩uru kẹ Chipfu.

Ebvú-oma 118

- 1 Unu kele Chipfu ekele l'ọ
 b̩u onye ọma;
 kele n-yemobu iya anọje
 jasụ l'ojejoje.
 2 Gẹ ndu Ízurelu tuko sụ:
 “N-yemobu iya anọje jasụ
 l'ojejoje.”
 3 Gẹ ndibe Erọnu t̩ukokwapho
 sụ:
 “N-yemobu iya anọje
 jasụ l'ojejoje.”
 4 Gẹ ndu atsụ Chipfu ebvu
 s̩ukwapho:
 “N-yemobu iya anọje jasụ
 l'ojejoje.”
 5 Teke mu eje iphe-ẹhuka bẹ mu
 rakuru Chipfu.
 Ọ zaa mu ẹnu bya emee mu;
 mu nweru onwomu.
 6 Chipfu ọ-kubewa mu;
 ophu ndz̩u ag̩udu mu.
 ?B̩ukwanu g̩unu bẹ nemadz̩u
 mman̩u s̩uru mu emebata?
 7 Chipfu ọ-kube mu;
 ọo yẹbedua b̩u onye
 n-yemeka mu.
 Mu e-mechaa gude ẹnya mu

huma l'e mekperu ndu
mu dụ ashị.

⁸ Anọdu l'ime Chipfu ezeru
ndzụ kakwa ree eme
l'adakobe nemadzụ.

⁹ Anọdu l'ime Chipfu ezeru
ndzụ kakwa ree eme
l'adakobe ndu-ishi.

¹⁰ Iphe, bụ ọhamoha kepheru
mu mgburugburu etso
mu ọgu;
ọle mu gude ẹpha Chipfu
lwụ-kpekota phe
g'ẹphe ha.

¹¹ Ẹphe nọ mu ibe k'ẹbo ẹbo;
ọle mu gude ẹpha Chipfu
lwụ-kpekota phe
g'ẹphe ha.

¹² Ẹphe ripyabẹru mu g'ẹnwu;
ọle ẹphe meekwarupho
kpuru-kpuru-kpuru
l'alị nwushihukota
g'ekperema okponku,
ọku tsupyashiru.

Ọ bụru ẹpha Chipfu bẹ mu
gude lwụ-kpekota phe
g'ẹphe ha.

¹³ E nwuru mu daphuu nwuphu
azụ; mu bya ada iko;
obenu lẹ Chipfu yeru mu ẹka.

¹⁴ Ọo Chipfu bụ ike mu;
bya aburu onye mu
agụ-ku l'ebvu.

Ọo ya bụ onye adzoje mu nụ.

¹⁵ Olu ẹhu-utso yee agbọ ogboo
bẹ ada wọowoowo
l'ẹka ndu pfuberekoto
nọ.

Ẹphe tuko epfu sụ: "Chipfu
gudeakwa ẹkutara iya
mee iphe parụ ẹka.

¹⁶ Ọ kwa ẹkutara Chipfu bẹ ọ

- paliru imeli.
 O gude ẹkutara iya ono mee
 iphe, parẹ ẹka.”
- 17 Mu ta anwùhudu;
 mu a-dzuru ndzu pfukashia
 iphe,
 Chipfu meru mu g'a
 numa-dzuru.
- 18 Chipfu hùwaru mu ahùhù
 hùshia mu ike;
 ọle o to kwedu g'ónwu
 gbua mu.
- 19 Kpòhanaaru mu ọguzo
 apfùbekoto;
 gẹ mu shi iya bahù je etua
 Chipfu ẹpha.
- 20 Ọwa-a bụ ọguzo kẹ Chipfu.
 Ọ bụ ẹka ndu pfùberekoto
 eshije abahù.
- 21 Mu e-kele ngu ekele l'ì
 zarù mu ẹnu.
 Nta-a bẹ ì bụwaa onye adzoje
 mu nù.
- 22 Mkpuma, ndu akpù
 ọlọ jìkaru; mechaarù
 bya abùru mkpuma,
 gude ọlọ.
- 23 Ono buri iphe, Chipfu meru.
 Ọ dọ anyi biribiri l'ènya.
- 24 Ntanù-a bụ mbọku,
 Chipfu meru.
 G'ẹhu tsọo anyi ọtso;
 anyi etekwaphọ ẹswa
 ntanù ono!
- 25 Jiko Chipfu; dzọtanu anyi!
 Mekwaa g'iphemiphe,
 anyi eme bụkotaru anyi
 ọpete; gùbe Chipfu!
- 26 Ọnu-oma bẹ a ọrọ nù onye
 ono,
 bụ Chipfu ziru iya g'ọ
 bya ono.

- Anyi gbẹ l'ùlo Chipfu agòru
ngu ọnu-oma.
- 27 Ọ kwa Chipfu bụ Chileke.
O meakwaru g'ìphóró,
shi iya l'ẹka nwuaru anyi.
Unu tụa anụ, unu gude abya
egweru Chipfu ngweja eri;
kpụta bya lẹ mgboru mpu,
a nmaberu
l'ọru-ngweja iya.
- 28 Ọo ngu bụ Chileke mu;
ọ bụru ngu bẹ mu
a-nọdu ekele ekele.
Ọo ngu bụ Chileke mu;
ọo ya bụ l'ọo ngu bẹ
mu a-nọdu ekutse.
- 29 Jiko unu kele Chipfu ekele
l'ọ bụ onye oma.
Tẹme n-yemobu iya nọdu
anoje jasụ l'ojejeje.

Ebvú-oma 119

- 1 Ẹhu-útso bẹ a gòru nù ndu te
emejedu iphe, aa-ta
phẹ ụta;
ndu etsoephò ekemu,
Chipfu tụturu.
- 2 Ẹhu-útso bẹ a gòru nù ndu etso
iphe, ọ tụturu l'ekemu;
bya egude obu phẹ g'ọ ha
achọ iya achọshi
iya ike.
- 3 Ndu adụkpodaa iphe,
apfuduru-oto,
ephẹ emeje;
buepho ụzo, ọ tọturu bẹ
ephẹ eshije.
- 4 Ị kawaru anyi iphe,
ị sụru g'e meje
merwua l'ishi.
- 5 Ọ dụ mu g'a sụ l'umere

- mu nguru anguru;
 gẹ mu tsoje iphe ono,
 ị tọru ọkpa iya ono;
 6 k'ophu ọ tọ dudu iphe,
 iphere iya bya eme mu;
 noo kele mu dabẹru
 ẹnya l'iphemiphe,
 ị sụru g'e meje.
- 7 Mu e-gude obu, gụru ìphóró
 jaa ngu ajaja;
 eshi ọphu mu anwụ ikpe
 ngu ono, pfuru ọto
 ono.
- 8 Mu e-tso iphe, ị tọru ọkpa iya
 sụ g'e tsoje.
 Jiko ba jìkakwa mu
 phuruphuru
 gberegedege.
- 9 ?Dẹnukpoo gẹ nwokorọbya
 e-me dobe ụzo iya g'ọ
 dubebe ree?
 G'oo-me iya bụ g'o meje iphe,
 e deru l'opfu ngu.
- 10 Mu gude obu mu g'ọ ha acho
 ngu.
 B'ekwekwa gẹ mu phua ụzo
 l'etso iphe, ị sụru g'e
 meje.
- 11 Opfu ngu bẹ mu domiwaru
 l'ime obu mu.
 Ọo ya bụ g'ọ tọ dụkwanu
 teke mu e-me ngu
 iphe-eji.
- 12 G'ajaja bụru nkengu gube
 Chipfu.
 Jiko zinaa mu gẹ mu e-me
 tsoje iphe, ị tọru ọkpa
 iya sụ g'e tsoje.
- 13 Ọo ogbogboromonu mu-a
 bẹ mu gudewaa gushikota
 iphe, bụkotakpoo ikpe,
 i kperu l'onu ngu.

- 14 Ehu anọduje atso mu uto me
mu nọdu eme iphe,
i turu l'ekemu;
egube ono, ehu atsoje onye
kparu eku kpashia ya
ike ono.
- 15 Mu anọduje nggujungguji ari
iphe, i karu g'e meje ariri.
Mu adabekwapo enya l'uzo,
i toru g'e shije.
- 16 Iphe, i toru okpa su g'e tsoje
aduje mu ree ememe;
ophu mu abyadu
agbakutaru opfu ngu
ono azu.
- 17 Menaaru mube onye-ozu ngu
iphe, du ree;
k'ophu mu e-shi nno nọdu
ndzu meje opfu ngu.
- 18 Menaa ge mu saa enya;
huma iphe, du biribiri,
dugbaa l'ekemu ngu.
- 19 Mu bukwa onye lwaru
alwalwa l'eliphe-a.
Jiko ba adukwa iphemiphe,
i suru g'e meje ophu
ii-domiru mu edomi.
- 20 Obu awahuwa mu awahu;
eka mu achọ ikpe ngu
achoshi iya ike
tekenteke.
- 21 Ndu etu onwophe epha;
bya aburu ndu a turu
onu be iibajeru mba;
mbu ndu ono, ahaje iphe,
i suru g'e meje eme iphe
ozo ono.
- 22 Menaa g'e te kweru mu
une; ophu a nma mu
phulaphula;
kele iphe, i turu l'ekemu be
mu emekotaepho.

- 23 A makwarú-a lẹ ndu-ishi
 anókobeje achíru mu
 ẹjọ idzu; obenu l'iphe,
 múbẹ onye-ozí ngu
 anọduje arí bú gẹ mu
 e-me tsoje iphe,
 ị tọru ọkpa iya sù g'e tsoje.
- 24 Oo eme iphe, ị tọru
 l'ekemu bú iphe,
 aduje mu ree.
 O búru iya anọduje akpọ-zíru
 mu ọzo iphe, mu e-me.
- 25 E wozekpọeru mu phọ woru
 mu dẹe adẹe l'urwuku.
 Mephunu ndzú mu azú g'ọ
 búru k'òphúú, bú iya bú iphe
 ono, opfu nkengu pfuru ono.
- 26 Mu doru ngu g'ọzo mu gbaru;
 ị ngabẹru mu nchí.
 Zinaa mu iphe, ị tọru ọkpa
 iya sù g'e tsoje.
- 27 Menaa g'iphe, ị karú
 g'e meje doo mu ẹnya.
 Oo ya bú gẹ mu atọ
 nwẹhu ría k'iphe, dụ biribiri,
 iimeshi.
- 28 Mu guwaru aphú jasú ike
 bvẹbe mu ree.
 Jiko menaa g'ike dụ mu,
 bú iya bú iphe,
 opfu ngu pfuru.
- 29 Phufu mu gẹ mu ta anọdu
 l'ọzo ẹregede.
 Menaarú mu eze-iphe-oma;
 zia mu ekemu ngu.
- 30 Mu hatawaru eme ire-lanú.
 O búru ikpe ngu g'ọ ha bẹ
 mu wowaru dobe onwomu
 l'ọzo iphu.
- 31 Iphe, mu gudeshe ike ememe
 bú iphe,
 gúbẹ Chipfu tọru l'ekemu.

B'ekwekwa g'e mee mu
iphe-iphere.

32 Ụzo, mu anọduje agba etso
bụ eme iphe, ị sụrụ g'e meje;
kẹle i mewaru g'ẹhu-utso ji
mu obu ejiji.

33 Jiko Chipfu; zinaa mu gẹ
mu e-shije etso iphe,
ị tọrụ ọkpa iya sụ g'e tsoje.
Ọo ya bụ gẹ mu emekwanaa
ya jasụ l'ikpazụ iya.

34 Menaa g'iphe doje mu ọnya;
k'ọphu mu a-duje ike dobe
ekemu ngu ono;
bya egude obu mu g'ọ ha
emekotaje iya ememe.

35 Goshi mu ụzo, mu e-shije
eme iphe, ị sụrụ g'e meje;
kẹle ọ bue ya phọ bụ iphe,
atsọje mu utso ememe.

36 Gọ-zinaa obu mu g'ọ gha
iphu l'eme iphe, ị tųrụ
l'ekemu.
G'ọ tọ gha iphu l'eri ndu ọzo
urwu.

37 Menaa gẹ mu te eworu ọnya
dabẹ l'iphe-mmanụ.
Mephunu ndzụ mu azụ g'ọ
bụrụ k'ọphúú, bụ iya bụ iphe,
opfu ngu pfuru.

38 Menaarụ mu iphe,
i kweru ukwe l'ii-meru mube
onye-ozu ngu;
k'ọphu aa-wata ngu atsụ ebvu.

39 Wofunuru mu iphe-iphere ono,
mu atsụ ebvu ono;
kẹle ekemu ngu dụ ree.

40 Iphe, ị karụ g'e meje
agụshikpoo mu
ike ememe.
Jiko gudenụ kẹle ị bụ onye
pfuberekoto dobe

- mu ndzú.
- 41 Goshinu mu n-yemobu ngu
ono jiko Chipfu.
Dzotanu mu; noo kéle ọọ iphe,
i kweru ukwe l'ii-meru mu.
- 42 Ọọ ya bú gẹ mu amaru iphe,
mu a-sarú yeru ndu ekweru
mu une;
kéle mu kpọru obu ye
l'opfu ngu.
- 43 Ta anafukwa mu ire-lanú,
dú mu l'ọnu;
kéle mu chiru ọpfu kwẹe
l'ikpe, i kperu.
- 44 Ọọ iphe, ekemu ngu pfuru bẹ
mu e-meje
jasú lẹ tuutuutuu lẹ
mijimiimii.
- 45 Mu e-nwekpọru onwomu
tsoru aghaphe;
kéle mu tükochawaru iphe,
ị karú g'e meje maẹberu.
- 46 Mu a-pfuru l'iphu ndu eze
pfua k'iphe, ị tųru l'ekemu.
Ọphu iphere abyadú adú mu.
- 47 Iphe, aduje mu ree bú
eme iphe, ị sųru g'e meje;
noo kéle mu yeru iya obu.
- 48 Mu amachije ẹka mu labọ gẹ
mu nata iphe, ị sųru g'e meje,
bú iya bú iphe ono,
mu yeru obu ono;
tẹme mu nọdu anọduje
nggujungguji arị k'iphe ono,
ị tọru ọkpa iya sų g'e tsoje
ono.
- 49 Nyatakwa opfu, i pfuru yeru
mube onye-ozu ngu;
noo kéle i mewaru;
mu leahaa ẹnya iphe.
- 50 Iphe, aduje mu obu mẹ mu
nọdu eje iphe-ẹhuka bú lẹ-a:

L'ukwe-iphe, i kweru mu
emeje gẹ ndzụ mu bụru
k'òphúú.

51 Ndu eku onwophe bẹ achije
mu ọchi kpọkiri huchaa
akpọkiri hu;
ọle o too mejedu mu gẹ mu
haa eme iphe,
ekemu ngu pfuru.

52 Gube Chipfu; ọobujeru;
mu -nyata ikpe ngu ono,
shirọ teke ndiche ono
l'ọ dọ mu obu.

53 Ehu-eghu azuje mu pfuuri;
ọ bụru ndu ẹjo-iphe
akpaje iya;
mbụ ndu ono,
jikaru edobe ekemu
ngu ono.

54 Iphe, i tọru ọkpa iya sụ g'e
tsoje abujeru ishi ébvú mu
l'iphe, bụkpoo ụlo,
mu zẹkporu l'uzo ije mu-a.

55 L'enyashi bẹ mu anyataje
ẹpha gube Chipfu;
l'o mee mu gẹ mu dobe
ekemu ngu.

56 Iphe, mu aghaje iphu ememe
teke bụkpoo teke mu nọ
bụ eme iphe,
i karu g'e meje.

57 Oo ngu bụ okiphe nkemu
gube Chipfu.

Mu kwewaru ngu ukwe ị
mu a-nọdu eme opfu ngu.

58 Mu gudewaa obu mu g'ọ ha
ele ngu ẹnya l'ẹka.

Menaaru mu eze-iphe-oma,
bụ iphe,
i kweru mu ukwe iya.

59 Mu lewaru ụzo mu ẹnya
uswe lee ya ogologo;

- bya eshiwaa iya fúta bya
awata eme iphe,
ì tǔru l'ekemu.
- 60 Mu e-me ẹgwegwa;
mu ta akpọdu ụpfu
eme iphe, ì sùru g'e meje.
- 61 O -betachakpọ ndu
ẹjo-iphe kee mu ẹgbu;
mu ta abyadụ azọha
ekemu ngu.
- 62 Qobujeru; a -nọnyaa l'echi
abalị;
mu agbalihu kele ngu
ekele k'ikpe ngu ono,
pfuru ọto ono.
- 63 Iphe, bụkpoo ndu atsụ ngu
ebvu bẹ mu l'ẹphe
eshikọta ọnyà;
mbụ ndu ono, tukuru iphe,
ì karụ g'e meje g'ọ ha
emekọta ono.
- 64 Eliphe l'ophu bẹ n-yemobu
gube Chipfu jiru kẹ
pyimu pyimu.
Jiko zinaa mu iphe ono,
ì tọru ọkpa iya sụ g'e
tsoje ono.
- 65 Jiko Chipfu; menaarụ mụbe
onye-ozì ngu iphe-oma;
eshinu ọ bụ iphe,
ì kweru ukwe iya.
- 66 Zinaa mu mmamiphe;
yẹ ekpe ikpe,
dụ nhamụnha;
kẹle mu kwekwaru eme
iphe, ì sùru g'e meje.
- 67 A byaru awata mu anụ
chịpfuu;
mu shiswehawarọ ụzo;
obenu lẹ nta-a bẹ mu
kwewaru eme opfu
ngu.

- 68 Í bú onye oma; teme í nòdu
emejekwaphò iphe,
dù ree.
Zinaa mu etso iphe,
í tòru okpa iya sù g'e tsoje.
- 69 A makwarù-a lè ndu eku
onwophè anòduje
adzùshi ùka ekpu mu;
obenu lè mu gudeephò obu
mu g'ò ha emekòta
iphe, í karù g'e meje.
- 70 Ndu ono bè imemini
nemadzù ta adùjedu.
Obenu lè mbedua bú eme
iphe, ekemu ngu
pfuru adùje mu ree.
- 71 Chiipfuu ono, a nùru mu ono
dùkwa-a ree;
k'òphu mu a-nwùta etso iphe,
í tòru okpa iya.
- 72 Ekemu, shi ngu l'ònu bè mu
kakwa agùbe iphe eme
l'unubuku mkpòla-ododo
waa mkpòla-òchaa.
- 73 Oo èka ngu bè í gude kpua
mu; bya emee mu;
mu nguru anguru.
Jiko menaa gè mu maru iphe
k'òphu mu a-nwù eme
iphe, í sùru g'e meje.
- 74 Gè ndu atsù ngu ebvu
tekwaà èswa m'èphe
huma mu;
noo kèlè iphe,
mu daru ngabèru bú
opfu nkengu.
- 75 Gùbe Chipfu; mu makwarù-a
l'íkpe ngu pfuru òto;
teme l'í pfù-shiru ike l'iphe,
í pfuru nua mu chiipfuu.
- 76 Gè n-yemobu ngu búnuru
iphe, a-nòduje adù mube

- onye-ozí ngu obu;
eshi ọ́phu ọ́ bú iphe,
í kweru mu ukwe iya.
- 77 Phúnaaru mu obu-imemini
k'ọ́phu mu a-ndu ndú;
kéle iphe,
adúje mu ree bú ekemu
nkengu.
- 78 G'e menuru iphere kpube
ndu eku onwophe;
kéle ẹ́phe mesweru mu;
l'ẹ́be ọ́ dú iphe,
mu meru phẹ.
- Obenu lẹ́ mbẹ́dua
anọ́dujeephó arí iphe,
í karú g'e meje l'ọ́riri.
- 79 Gẹ́ ndu atsú ngu ebvu
byapfutajẹ́kwa mu;
mbú ndu iphe,
í túru l'ekemu doru ẹ́nya.
- 80 Gẹ́ mu tẹ́kokwa iphe,
í tọ́ru ọ́kpa iya sù g'e
tsoje tsokọ́ta; g'ọ́ tọ́ dúkwa
ẹ́ka ọ́ta a-dú mu l'ẹ́hu;
ọ́phu e shi nno mee
mu iphe-iphere.
- 81 Meji atọ́fuakwa mu atọ́fu ẹ́ka
ọ́ogu mu g'a dzọ́ta mu;
obenu l'ẹ́ka obu mu dú
bú l'opfu ngu.
- 82 Ẹ́nya anyíwa mu ẹ́rwa;
ẹ́ka mu ele ẹ́nya teke
ii-me iphe,
í kweru ukwe iya.
- Mu asúje: “?Búkpohunaa teke
ole bẹ́ íi-dú mu obu?”
- 83 A makwarú-a lẹ́ mu dú g'akpọ́,
a mị́beru l'ẹ́nwuru-ọ́ku;
mbú akpọ́, eeyeje mẹ́.
- Obenu lẹ́ mu ta azọ́hajúdu iphe,
í tọ́ru ọ́kpa iya sù g'e tsoje.
- 84 ?Bú teke ole bẹ́ mube

- onye-ozí ngu a-taberu
nshí?
- Kpòru mu teke íí-bebe húa
ndu akpa mu ẹhu ahùhù.
85 Ndu eku onwophẹ ebvujeru
mu nsù gẹ mu daba.
Ono búru iphe, í tǔru ekemu
sù g'ẹ te emejeshí.
86 Iphemiphe, í sùru g'ẹ meje bẹ
pfúkòtaru nhamùnhà.
Yenùru mu ẹka;
kẹle ndiphe akpa mu ẹhu
l'ẹbe adù iphe,
mu meru phẹ.
87 Ọ búfua nwanshí;
m'ẹphe ehufu mu gẹ mu
ta nọduhe l'eliphe-a;
obenu lẹ mu ta
agwọbeduru eme iphe,
í karù g'ẹ meje.
88 Eshinu í yeru mu obu;
kwachinaa ndzù mu g'ọ tọ
dù iphe, e-me íyà nù;
k'ọphu mu e-meje iphe,
í gude ọnu ngu tụa l'ekemu
sù g'ẹ meje.
89 Opfu gùbe Chipfu a-nọ jasù
l'ọjejoje.
O keru kẹ jìngujìngu
l'akpaminigwe.
90 Ípfushije ike l'iphe, í pfuru;
e -shí l'ogbo sweru ogbo.
I meru eliphe dobe;
ọ kpọru g'abara.
91 Ikpe, í kperu g'ọ hakpọo
kpọerupho g'abara
byasù ntanù-a;
kẹle iphemiphe ejeru
ngu ozi.
92 Ọ tọ bú l'ekemu ngu shiẹpho
eshinu búru iphe,
aduje mu ree;

- mẹ mu alakwa l'iyi lẹ teke
ono,
mu shi eje iphe-ẹhuka ono.
- 93 Mbú lẹ mu ta abyadú azọha
eme iphe, ị karú g'e meje;
kẹle ọo ya bẹ i gude
mephu ndzú mu azú;
ọ búru k'òphúú.
- 94 Dzọnaa mu; kẹle mu bú nkengu;
tẹme mu bya atúkowa iphe,
ị karú g'e meje g'ọ ha
maẹberu.
- 95 Ndu ẹjo-iphe kwageberu
akwagebe g'ẹphe
mebyishia mu;
ọle mu a-túkoeppo iphe,
ị tẹru l'ekemu kwakọbe l'ime
obu mu ari iya ọriri.
- 96 Iphe, a sọru l'ọ dẹbe ree
bẹ mu ahumajeppo l'ọ
duru ẹka ọ phoduru;
obenu l'iphe,
ị sọru g'e meje dẹbe ree.
- 97 Ekemu ngu bẹ mu yekwarú
obu yegharú iya ẹka.
Ọo ya bẹ mu anọduje ari l'ọriri
l'ime obu mu
mkpọrumkpuru.
- 98 Eme iphe, ị sọru g'e meje
mewaru;
mu ka ndu ọhogu mu amaru
iphe;
kẹle ọonoduje swiru mu
mkpọrumkpuru.
- 99 Ẹnya kakwa mu erwu alị
e -me lẹ ndu ezi mu iphe;
kẹle mu anọduje ari k'iphe,
ị tẹru l'ekemu l'ọriri.
- 100 Mu ka ndu bú ọgerenya
amaru iphe;
kẹle mu emeje iphe,
ị karú g'e meje.

- 101 Ọkpa mu labọ bẹ mu
 meerupho ọphu
 ooshiswetajẹdu ọzo,
 bụ ejọ ọzo;
 k'ọphu mu e-meje opfu ngu.
- 102 Mu ta ahajẹkwaru ikpe,
 i kperu;
 kele ọọ gụbedua l'onwongu
 ziru mu iphe.
- 103 Egube g'iphe, i pfuru
 atsọ-bekwanu mu uto!
 Ọ kakwa mu uto;
 e -me lẹ manụ-ẹnwu.
- 104 Urwu, mu eritajẹ l'eme iphe,
 ị karu g'e meje bẹ
 bụ nkwanenya.
 Ọ buru iya meru g'o gude
 iphe, bukpoọ ọzo ughoshi
 dukota mu ashi.
- 105 Opfu ngu bụ oroku,
 mu egudeje hụma ẹka mu
 a-zọbe ọkpa;
 bya aburu ìphóró,
 dụ l'uzo mu eshi.
- 106 Mu gudewaa obu mu pfua
 ya hoo haa;
 bya eriru angụ ye iya;
 lẹ mu a-nọduepho eme iphe,
 ikpe ngu ono,
 pfuru oto ono pfuru.
- 107 Mu jenukawaru iphe-ehuka.
 Gube Chipfu;
 mephunu ndzu mu azu
 g'ọ buru k'ọphúú,
 bụ iya bụ iphe,
 opfu ngu pfuru.
- 108 Jiko Chipfu; natanu ajaja
 owa-a, mu gude obu mu
 aja ngu-a.
 Zikwaa mu phọ g'ikpe
 ngu gbaru.
- 109 A makwaru-a lẹ mu achijeru

- ndzú mu l'eka tekenteke;
obenu lẹ mu ta abyakwa
azọha ekemu ngu.
- 110 Ndu ẹjo-iphe gbabẹwaru
mu ọnyà;
ọle o too medu mu gẹ mu
haa eme iphe, ị karu g'e meje.
- 111 Iphe, ị tọru l'ekemu bu
okiphe mu jasụ lẹ
tuutuutuu lẹ mịimiimii.
Ọ buru iya emeje g'ẹhu
tsọ mu ụtso l'ime obu mu.
- 112 Ẹka mu phoberu bu l'etso
iphe, ị tọru ọkpa iya sụ
g'e tsoje
jasukpoephó gẹ mu
a-nọ-beru.
- 113 Ndu anọduje abọ obu ẹbo
bẹ dụ mu ashi;
obenu l'ekemu nkengu bẹ
mu yekwanuru obu.
- 114 Ọo ngu bu ẹka mu edomije
onwomu;
bya aburu onye mu nọ
l'eka iya ezeru ndzú.
Ẹka mu chiru upfu yee
bu l'opfu ngu.
- 115 Unu pakwaru mu haa;
unubẹ ndu eme ẹjo-iphe;
k'ophu mu a-nọdu emeje
iphe,
Chileke mu sọru g'e meje.
- 116 Bụnuru agbarike mu;
l'ọ bu iphe, i kweru ukwe iya;
gẹ mu anọdu ndzú.
B'ekwekwa g'iphe ono,
mu ele ẹnya iya ono mebyia
mu iphu.
- 117 Gudeshinaa mu ike;
k'ophu aa-dzọta mu.
Mu a-nọdujeepho akwabẹ iphe,
ị tọru ọkpa sụ g'e tsoje

ono ùbvù.

118 Ndu harù etso okpa iphe,
 ì tọru tsoahaa iphe ọzo bẹ
 ìjìkaje ajìka ophu;
 kẹle ẹregede,
 ẹphe agba bụ kẹ mmanụ.

119 Iphe, bụkpoo ndu ẹjo-iphe,
 nọ l'eliphe bẹ iikpoje
 g'e kporu ntụ.
 Noo g'o gude mu yee obu l'eme
 iphe, ì tųru l'ekemu.

120 Ogwehu mu aphukota jiiijiii
 ẹka mu atsụ ngu ebvu;
 bya atsukwapho ikpe
 ngu ebvu.

121 Mu mewaru iphe,
 pfuru ọto bya aburu iphe,
 dụ nhamunha.
 Jiko ba pakwaru mu haaru
 ndu eme mu ewere.

122 Jiko kwenaa onye-ozì
 ngu ukwe l'ìi-nọdu-a
 eleta iya ẹnya.
 Te ekwekwa gẹ ndu eku
 onwophe mee mu ewere.

123 Ẹnya anyịwa mu ẹrwa ẹka
 mu ele ẹnya g'ì bya
 adzọta mu;
 bụ iya bụ iphe,
 gụbe onye pfuberekoto
 kweru mu ukwe iya.

124 Menaarù mube
 onye-ozì ngu iphe, dụ ree;
 eshinu i yeru mu obu.
 Zinaa mu iphe,
 ì tọru okpa iya sù
 g'e tsoje.

125 Mbẹdua bụ onye-ozì ngu;
 jiko menaa g'iphe doje
 mu ẹnya;
 k'ophu iphe,
 ì tųru l'ekemu e-do

- mu ẹnya.
- 126 Gube Chipfu;
mekwaa ire nta-a;
kele ekemu,
ị tũru bẹ e tee tsohedu.
- 127 Oo l'ole mu yeru iphe,
ị sũru g'e meje obu;
yeghata iya gẹ mu
yeru okpobe mkpola-ododo;
- 128 tẹme mu kweta l'iphe,
ị karu g'e meje bẹ
pfuchaaru oto;
meru g'o gude uto
ughoshi dukota mu ashị.
- 129 Iphe, ị tũru l'ekemu
du biribiri.
Noo g'o gude mu ndu
etso iya l'o rwuberu iya.
- 130 Eka opfu ngu bataru
bẹ iphóró etsojeru iya;
tẹme o ndu emeje
gẹ ndu amazidu iphe
maru iphe.
- 131 Mu saru onu wata atu
hehehe;
eka ẹgu eme iphe,
ị sũru g'e meje agu mu.
- 132 Ghanaaru mu iphu;
jiko meeru mu eze-iphe-oma;
g'iimejeru iphe,
bukpoo ndu yeru epha
ngu obu.
- 133 Menaa gẹ mu haje okpa
g'i sũru g'a haje iya.
Te kwekwa g'iphe-ẹji,
kapyabẹ mu ẹnya.
- 134 Gbafuta mu l'eka ndu eme
mu ewere;
k'ophu mu a-ndu emeje
iphe, ị karu g'e meje.
- 135 Menaa g'iphu ngu gbua
nwjinwii l'ehu mube

- onye-ozí ngu.
 Zínaa mu íphe, ì tọ́rú ọ́kpá
 íyá sù g'e tsoje.
- 136 Ẹ́nya-mini asọ́ mu
 gborogboro l'ẹ́nya;
 kẹ́lẹ́ e tee etsodu
 ekemu ngu.
- 137 Í bú onye p̣f̣uberekoto g̣ube
 Chipfú;
 tẹ́mẹ́ ikpe ngu p̣f̣urú nhamúnha.
- 138 Íphe, ì ṭushíru l'ekemu dobe
 p̣f̣ukotarú nhamúnha;
 tẹ́mẹ́ ẹ́phe búkotarú
 ire-lanú.
- 139 Obu, mu yeru ngu rimiwaru
 mu ishi;
 kẹ́lẹ́ ndu ọ́hogu mu ta
 ag̣ubeduru op̣fu ngu íphe.
- 140 Íphe, i kweshíru ukwe
 ememe bẹ́ a tọ́waru
 nwẹ́hu dalekọ́ta adale.
 Mubẹ́ onye-ozí ngu bya eyee
 p̣hẹ́ obu nṭumatú.
- 141 A maru-a lẹ́ mu bú
 íphe-mmanú;
 tẹ́mẹ́ ọ́phu ọ́ ḍudú íphe,
 a g̣uberu mu;
 obenu lẹ́ mu ta ẓohaduru
 eme íphe, ì karú g'e meje.
- 142 Ap̣f̣ubekoto nkengu
 a-ḍuwaro jeye l'ojejoje;
 tẹ́mẹ́ ekemu ngu búru
 ire-lanú.
- 143 Ẹ́jo íphe-ẹ́huka;
 waa apḥú sọ́-kputeru mu;
 obenu lẹ́ mu yelẹ́ru-a íphe,
 ì ṣurú g'e meje obu.
- 144 Íphe, ì ṭurú l'ekemu dobe
 ḍú nhamúnha jasú
 lẹ́ tuutuutuu lẹ́ ṃìimii.
 Menaa gẹ́ mu nweru
 egomunggo k'ọ́phu mu

- a-nòdu ndzù.
- 145 Mu gude obu mu g'ò ha
 kua ngu oku;
 zanù mu ẹnu jiko Chipfu;
 k'òphu mu a-nòdu etso iphe,
 ì tọru ọkpa iya sù g'e tsoje.
- 146 Ọo ngu bẹ mu kuru oku;
 dzọnaa mu;
 k'òphu mu a-nòdu eme iphe,
 ì tọru l'ekemu.
- 147 Mu gbẹshiru tẹme nchi
 bọhu wata echi mkpu
 g'e yeru mu ẹka;
 ẹka ẹnya mu dù bù
 l'opfu ngu.
- 148 Ẹnya adujee mu phọ sasarasa
 jasù nchi abọhu;
 k'òphu mu a-tọ nwẹhu rịa
 ọriri l'ukwe-iphe,
 ì kweshiru.
- 149 Numanu olu mu;
 k'òphu yẹ n-yemobu
 ngu a-dagba.
 Mephunu ndzù mu azù
 g'ò bùru k'òphúú;
 jiko Chipfu, bù iya bù iphe,
 ì kperu l'ikpe.
- 150 Ndu anọduje achiru mu
 ẹjo idzu nọakwa mu ntse;
 obenu l'ekemu ngu nọ
 phẹ ụzenya.
- 151 Gube Chipfu nọakwapfo
 ntse; tẹme iphe,
 ì sùru g'e meje tukuru
 bùkotaru ire-lanù.
- 152 Teke dùhakpowaro ẹnya
 bẹ mu shi l'iphe,
 ì tọru l'ekemu
 nwuta l'ì tọru ọkpa iya
 dobe g'ò nọ jasù l'ojejoje.
- 153 Lenaa ẹnya l'iphe-ẹhuka,
 mu eje; dzọo mu;

- kéle mu ta zòhàjeduru
 ekemu ngu.
- 154 Hanaaru mu enge;
 gbafuta mu;
 Mephunu ndzú mu azú g'ò
 búru k'òphúú, bú iya bú iphe,
 i kweru ukwe iya.
- 155 Ndzóta nò ndu èjo-iphe
 úzenya;
 kéle èphe te esejedu
 g'èphe e-me maru iphe,
 ì tòru òkpa iya sù g'e tsoje.
- 156 Aphú obu-imemini ké gùbe
 Chipfu parú éka.
 Mephunu ndzú mu azú g'ò
 búru k'òphúú, bú iya bú iphe,
 i kperu l'íkpe.
- 157 Ndu achì mu lè njo pakwarú
 igwerigwe;
 òle iphe ono ta akpòshiduru
 mu eme iphe, ì tùru l'ekemu.
- 158 Ndu e gudedu ire phè éka
 bè agbarwuje mu èpho
 mè mu hùma phè;
 kéle èphe te emejedu iphe,
 opfu ngu pfuru.
- 159 Hùmawaro gè mu
 yeberu obu l'eme iphe,
 ì karú g'e meje.
 Gudenú kéle i yeru mu obu
 kwachia ndzú mu
 jiko Chipfu.
- 160 Opfu ngu l'ophu búkota
 òkpobe opfu;
 tème ikpe, pfuru òto ono,
 iikpeje ono búkotaru iphe,
 a-nò jasú l'ojejoje.
- 161 Ndu-ishi anòduje akpa
 mu èhu l'èbe adú iphe,
 mu meru phè;
 obenu l'iphe, mu aphujeru
 kpaakpaakpaa

- kpoloko bú opfu ngu.
 162 Ukwe-iphe, i kweru mu
 emeje g'èhu tsòo mu útso;
 g'onye kwatarú iphe,
 ha shii l'òkwata.
 163 Ughoshi dú mu ashí;
 tème mu nòdu anòduje
 akpò-yiru iya ukuvu;
 obenu lẹ mu yekwanuru
 ekemu ngu obu.
 164 Ugbo ẹsaa lẹ mbòku bẹ mu
 etuje ngu ẹpha k'íkpe ono,
 iikpeje nhamunha ono.
 165 Ndu yeru ẹnya l'ekemu ngu
 bẹ ẹhu dúkpoo guu
 dushia ya ike;
 ọphu ọ dudu iphe,
 byaru aburu opfu dú phẹ
 l'òkpa.
 166 Mu nọ kwabẹru gube Chipfu
 g'ì bya adzọta mu;
 tème mu nòdu emeephò
 iphe, ì sùru g'e meje.
 167 Mu emeje iphe, ì tẹru l'ekemu;
 kẹle mu yeru iya obu
 shingushingu.
 168 Mu anòduje eme iphe,
 ì karú g'e meje bya
 emekwaphọ iphe,
 ì tẹru l'ekemu;
 kẹle iphemiphe,
 mu eme bẹ ì makọtaru.
 169 Gẹ mkpu, mu echi rwunaa
 ngu nchì jiko Chipfu.
 Menaa g'iphe doje mu ẹnya,
 bú iya bú iphe,
 opfu ngu pfuru.
 170 Jiko g'arwọrwo, mu arwọ
 rwunaa ẹka ì nọ.
 Nafutanu mu, bú iya bú iphe,
 i kweru ukwe iya.
 171 G'ogbogboromonu mu

- bunuru etu ngu epha
 eji iya pyimu;
 kele i ziru mu iphe,
 i toru okpa iya sù g'e tsoje.
- 172 Mu e-gude onu mu gù opfu
 nkengu l'ebvu; kele iphemiphe,
 i sùru g'e meje pfuru
 nhamunha.
- 173 Jiko machinaa eka ngu
 kwagebe g'i yeru mu eka;
 kele iphe, mu hataru bu
 eme iphe, i karu g'e meje.
- 174 Iphe, agu mu nu bu g'i dzota
 mu jiko Chipfu.
 Ekemu ngu aduje mu ree ememe.
- 175 Hanaa mu ge mu nodu ndzu
 tuje ngu epha.
 Jiko g'ikpe, iikpeje
 gudeshinaa ndzu mu.
- 176 Mu kpaphuhuwaru g'aturu,
 tuphahuru etuphahu.
 Jiko chonaa mube
 onye-ozu ngu;
 kele mu ta zohajeduru
 iphe, i sùru g'e meje.

Ebvú-oma 120

Ebvú, aaguje me a -nodu
 eje Jierúsalemu

- 1 Mu rakuru Chipfu teke mu
 eje iphe-ehuka;
 o numa olu mu.
- 2 Dzotanu mu jiko Chipfu
 l'eka ndu ntuphu-ire;
 me l'eka ndu eregede.
- 3 Unube ndu eregede;
 ?bu gunu be unu ari
 l'oo-me unu?
- Mbu ?bukpoo gunu be unu
 ari l'oo iphe,

- oo-gude byapfuta unu?
- 4 Oo-zi ndu ojogu;
 ephe egude apfu,
 tũpyiru zĩnguzĩngu bya
 ahũa unu ahũhũ.
 Ephe emee unu; unu adabyĩru
 l'eka ono ata pfupfupfu
 g'icheku oku.
- 5 Nshio mũbe onye jeru
 ahata alĩ M̃sheku buru;
 mbũ mũbe onye bu
 l'ũlo-ekwa ndu Keda.
- 6 Mu l̃e ndu nchĩ-adũ-doo
 dũ ashĩ shiwaawũzenya
 butaru;
- 7 obenu l̃e mb̃dua,
 bũ onye añduje eme g̃e
 nchĩ dũ doo-a abũjeru;
 mu -ñdu epfuru ph̃e
 opfu b̃elebele;
 ephe akpaa ṽlavula
 g'ephe bya etsoo
 mu oku.

Ebvú-oma 121

Ebvú, aagũje m̃e a -ñdu
 eje Jierúsalemũ

- 1 Mu paliru ̃nya lee l'eli úbvú
 úbvú ono sũ:
 “?Bũ awe b̃e n-yem̃eka mu
 eshije?”
- 2 N-yem̃eka mu eshije l'eka
 Chipfu;
 onye meru igwe mee
 mgboko.
- 3 Onye ono, eche ngu nche
 ono b̃e mgb̃enya ta abyadũ
 ezinwuta ̃nya;
 t̃eme ophu o kwedu g'okpa
 chiswafũ ngu.

- 4 Mbù lẹ-a; onye ono,
eche ndu Ízurelu nche ono
bẹ mgbenya ta abyadụ
ezinwuta ẹn्या;
ọphu ọ bụro k'ẹje iya
ekuru ekuru.
- 5 Ọo Chipfu eche ngu nche;
bya aburu iya bụ mkpu,
a turu doberu ngu;
tẹme ọ bụru iya anọduje ngu
l'ẹkutara egbobuta ngu.
- 6 Anwụ, echi l'eswe ta adudu
iphe, oo-me ngu;
ọphu ọ bụro k'ónwa,
echi l'enyashi.
- 7 Ọo Chipfu ephufuje ngu
l'ẹka ẹjo-iphe nọkota.
Ọo yẹbedua anọduje eche
ndzụ ngu nche.
- 8 Ọo Chipfu l'eduje ngu ije
l'ẹjeje mẹ l'alwalwa;
shita nta-a jasụ l'ọjejoje.

Ebvú-oma 122

Ebvú, aagụje mẹ a -nọdu
eje Jierúsalemu; onye
deru iya nù bụ Dévidi

- 1 Ẹhu tsọru mu ụtso teke ẹphe
suru mu:
“G'anyi je l'eze-ulo Chipfu!”
- 2 Anyi zọbeakwaru ọkpa
l'onu-abata gube Jierúsalemu.
- 3 Jierúsalemu bụ eze mkpukpu,
a kpuru; ọ nọkobe l'ẹka lanụ
ama ntumatu.
- 4 Ọo ẹka ono bẹ bụ ẹka
ọkpa-ipfu anọduje awụ ala;
mbụ ọkpa-ipfu kẹ Chipfu;
awụ eje etu Chipfu ẹpha;
bụ iya bụ iphe,

- ị t̄uru l'ekemu doberu
 ndu Ízurelu.
 5 Oo l'eka ono b̄e aba-eze,
 a n̄o ekpe ikpe n̄o;
 mb̄u aba-eze,
 shi l'ulo Dévidi.
 6 Pfuru n̄u Chileke ḡe nch̄i
 d̄u doo l̄e Jierúsalem̄u:
 “G'iphemiphe, b̄ukwaru ndu
 yeru ngu obu k'oma k'oma.
 7 Ḡe nch̄i d̄ukwa ndu igbul̄o
 ngu n̄o-pheru
 mgburugburu doo.
 G'ehu-guu b̄ukwaru k̄e ndu
 bu l'ime ̄ulo-mgbobuta
 ngu.”
 8 Mu gude iswi ̄ehu unwune mu;
 ȳe ̄onyà mu ph̄e as̄u:
 “Ḡe nch̄i d̄ukwa doo l'ime
 ḡube Jierúsalem̄u!”
 9 Mu gude iswi ̄ehu eze-ulo
 Chipfu, b̄u Chileke anyi
 ach̄o g'iphemiphe b̄ukotaru
 k'oma k'oma l̄e
 Jierúsalem̄u.

Ebvú-oma 123

Ebvú, aaḡuje m̄e a -n̄odu
 eje Jierúsalem̄u

- 1 Mu paliru ̄enya mu lee l'eka ị n̄o;
 mb̄u l'eka ị n̄o ḡube onye ono,
 s̄ugaru l'aba-eze ngu
 l'imigwe ono.
 2 Oo ̄egube ono nwoke,
 b̄u ohu an̄oduje ele nnajiuphu
 iya ̄enya l'eka-a;
 bya ab̄uru ̄egube ono nwanyị,
 b̄u ohu an̄oduje ele nwanyị,
 nwe iya n̄u ̄enya l'eka-a;
 b̄ukwapho g'anyịbedua

a-nòdu ele Chipfu,
bù Chileke anyi ẹnya l'ẹka
gbiriri jasù teke ọo-phùru
anyi obu-imemini.

³ Meerurọ anyi eze-iphe-oma
jiko Chipfu.

Jiko meerurọ anyi eze-iphe-oma;
l'ike bvùwaru anyi anuma
ẹka ndu ọzo epfu l'o to
nwedu iphe, anyi bù.

⁴ Mbù ike bvùwaru anyi
anuma ọchi,
ndu eku onwophe achi anyi;
waa anuma ẹka ndu etu
onwophe ẹpha epfu
l'o to nwedu iphe,
anyi bù.

Ebvú-oma 124

Ebvú, aagùje mẹ a -nòdu
eje Jierúsalemu; onye
deru iya nù bù Dévidi

¹ Ọ tọ bù lẹ Chipfu nọ-kube
anyi ...

Ngwa; g'unubẹ ndu Ízurelu
tùko pfua sù:

² Ọ tọ bù lẹ Chipfu nọ-kube
anyi;
teke ndiphe tsoru anyi ogu;

³ mbù teke ono, ẹhu-eghu
phe shi nwuhu phuruphuru
g'ọku l'ẹhu anyi ono;
m'ẹphe elwekwaa anyi lẹ ndzù;

⁴ mbù-a; ẹphe gege erikwa
anyi túbukungu g'utso;
bùru ọchioku mini sọta
anyi tųgbua;

⁵ bùru ukporo-mini
kpota anyi;
anyi eje abùru ọla-l'iswi.

- 6 G'ajaja búru kẹ Chipfu,
 bú onye ono, te ekwedu
 g'ẹ́phe gude eze
 takashia anyi atakashị ono.
- 7 Anahụ, anyi nahuru pẹ
 dụwaa g'enu, nahuru
 onye agba ọnyà-enu.
 Ọnyá obu bẹ a gbajishiru;
 anyi shi nno nahụ
 gbala.
- 8 N-yemeka anyi eshije
 l'eka Chipfu;
 onye meru igwe mee
 mgboko.

Ebvú-oma 125

Ebvú, aagụje mę a -nọdu
 eje Jierúsalemú

- 1 Ndu dakoberu Chipfu dụ
 g'úbvú Zayonu, e tee
 nwubatadu enwubata;
 bya aburu úbvú,
 a-nọwaro jasụ l'ojeje.
- 2 Oo g'úbvú nọ-pheru
 Jierúsalemú
 mgburugburu-a;
 bú gẹ Chipfu a-nọ-pheje
 ndibe iya mgburugburu
 shita nta-a jasụ lẹ
 tuutuutuu lẹ mịimiimii.
- 3 Ndu ẹjo-iphe taa bukwaru
 ishi ndu pfuberekoto;
 ọdumeka bẹ ndu ono
 pfuberekoto ono
 e-yekwa ẹka l'eme
 ẹjo-iphe.
- 4 Jiko Chipfu; menaarụ ndu
 oma ree;
 mbụ ndu obu pẹ
 gụru ìphóró.

- 5 Ọle iphe, bụkpoo ndu
eshi ụzo,
apfuduru nhamunha
bẹ Chipfu a-tụko ẹphe
lẹ ndu eme ẹjo-iphe
l'ali-a wofukota.
G'ehu-guu bụkwaru kẹ
ndu Ịzurelu.

Ebvú-oma 126

Ebvú, aagụje mę a -nọdu
eje Jierúsalemu

- 1 Teke Chipfu duphutaru ndu
ono, a kpuru lẹ ndzu
ono azu lẹ Zayonu bẹ ọ
du anyi g'ọ bu lẹ nrwọ
bẹ anyi arwọ iya.
- 2 Ọnu-ochi kojachaa anyi
asha ekoja.
Ire pfuru anyi ọto l'agu
ebvu ẹhu-utso.
Ndu ọhozo wata epfu sụ:
“Chipfu meakwaru pẹ iphe,
parụ ẹka.”
- 3 Chipfu meakwaru anyi iphe,
parụ ẹka.
Ọ bụru iya meru g'o gude
ẹhu nọdu atso anyi
ntumatu.
- 4 Jiko Chipfu; duphunu anyi
azu l'onodu anyi ono;
egube ono, i meru;
nggele sọahaa gborogboro
l'echiegu ndohali ono;
- 5 k'ophu ndu gude
enya-mini kua iphe l'ali
e-gude ebvu ẹhu-utso
kpata iya akpata;
- 6 mbu l'onye ono,
gude enya-mini aku

iphe l'alì bẹ a-gùru ebvú
 ẹhu-ùtso lwa;
 vurú wọpfula-wọpfula iphe,
 o metaru l'opfu iya.

Ebvú-oma 127

Ebvú, aagùje mẹ a -nọdu
 eje Jierúsalemu; onye deru
 iya nù bụ Sólomọnu

- ¹ Ọ -bùdu lẹ Chipfu kpùrú ụlọ
 l'onwíya bẹ ndu akpụ iya
 nù akpụkwa kẹ mmanụ.
- Ọ -bùdu lẹ Chipfu cheru
 mkpụkpụ nche l'onwíya
 bẹ ndu nche pfulawaru
 nche kẹ mmanụ.
- ² Ọ tukurú búrú kẹ mmanụ
 bẹ iitehuje lẹ nchi-abọhu;
 laa l'ụlọ l'echi abalì;
 ẹka iise akanya nri, ii-ri;
 kẹle ndu Chipfu yeru
 obu azejekwaduro lẹ
 mgbenya;
 l'o wotawaru phẹ iphe,
 ẹphe e-ri.
- ³ Ụnwegirima bụ okiphe,
 shi l'ẹka Chipfu.
 Atsụ ime búrú
 obunggo,
 shi l'ẹka Chipfu.
- ⁴ Ụnwegirima, a nwúrú
 l'okorọbya bẹ dọ g'apfụ,
 nọ l'ẹka onye ojọgu.
- ⁵ Ẹhu-ùtso bẹ a gọrú nù onye
 chị iya chị-jia ẹkpa iya.
 Iphere ta abyadụ eme iya
 m'ẹphe lẹ ndu ọhogu iya
 nọdu aba mba
 l'ọnu-abata mkpụkpụ.

Ebvú-oma 128

Ebvú, aagúje mē a -nòdu eje Jierúsalemu

¹ Èhu-ùtso bē a gòru nù iphe,
bùkpoo ndu atsu Chipfu ebvu;
mbù ndu bù ụzo iya bē
ẹphe etso.

² Onye ono a-nòdu ndzù
ria iphe, o setarù l'akanya;
tēme èhu-ùtso waa k'oma
a-bùru nkiya.

³ Nyee ngu a-nòdu l'ibe
ngu dọephò gẹ vayinu,
amìshi amìmi ike;
tēme ụnwu ngu adù
g'ẹkali-oshi olivu
nọ-phee teburu ngu
mgburugburu.

⁴ Noo g'onye a gòru onu-oma
nù a-dù bù ono;
mbù onye atsu
Chipfu ebvu.

⁵ Gẹ Chipfu shikwa lẹ
Zayonu gòru onu-oma
nù ngu.
Tēme l'ị nòdukwapfo
huma g'ụba Jierúsalemu
a-dù-be shii jasù
g'ịi-nọ-beru l'eliphe-a.

⁶ Ịi-nòdukwapfo ndzù
huma ụnwu
nwanwanwaranwa ngu.
G'èhu-guu bùkwaru
kẹ ndu ízurelu.

Ebvú-oma 129

Ebvú, aagúje mē a -nòdu
eje Jierúsalemu

¹ Ẹphe mewaru mu ewere
megharù mu iya ẹka

- e -shi teke mu bú nwata ...
 Ngwa; g'unubẹ ndu Ízurelu
 tuko pfua sù:
- ² Èphe mewaru mu ewere
 megharu mu iya ẹka
 e -shi teke mu bú nwata;
 obenu l'èphe te
 emekpeduru mu.
- ³ Èphe gudewaa ẹchachi
 chia mu kpachacha.
 Ónyá, ẹphe chibashiru
 mu l'okpurukpu
 dabyichaerupho dú
 g'ẹka a waru ọswawara.
- ⁴ Obenu lẹ Chipfu bú onye
 pfuberekoto.
 Ọ gbẹshiru bya atọo mu
 l'ẹgbu, ndu ẹjo-iphe shi
 kee mu;
 mu nweru onwomu.
- ⁵ G'iphe, bukpo ndu Zayonu
 dú ashị bukwaru ndu
 e-gude iphere laphu azu.
- ⁶ G'èphe dukwa g'ẹswa,
 furu l'eli ẹswulo, abujeru:
 Ọ -bya asuru evuvu;
 anwu ewowaru iya chigbua.
- ⁷ Ẹswa ono ahatabeje nwanshii
 k'ophu bú l'onye jeru iya
 egbuta abujeru;
 o -gbua nta gbua imo;
 o too gbutadu ẹswa,
 jiru iya ọbochi-ẹka;
 ọphu ọ búro k'asuru
 upfu ẹswa.
- ⁸ G'iphe, bukpo ndu
 aghata aghata ghajekwa
 phẹ iswi ekele.
 G'ọ to dukwa onye a-sù
 phẹ g'onu-oma kẹ
 Chipfu búru nkephẹ;
 ọzoo l'èphe gude

ẹpha Chipfu agọru
phẹ ọnu-oma.

Ebvú-oma 130

Ebvú, aagúje mẹ a -nọdu
eje Jierúsalemú

- 1 Mu nọ l'echi ogbumini
k'iphe-ẹhuka araku
gube Chipfu;
- 2 Jiko Nnajiuphu; numanu olu
mu.
Ngabẹnuru mu nchị lẹ mkpu,
mu echí g'i meeru mu
eze-iphe-oma.
- 3 Ọme gube Chipfu edobeje
iphe-ẹji, onyemonye eme;
?bụ onye gege adu ike
pfuru l'atatiphu gube
Nnajiuphu?
- 4 Obenu lẹ gubedua agúje nvu.
Ọ buru iphe ono meru g'o
gude a nọdu atsú
ngu ebvu.
- 5 Mu nọ kwabẹru Chipfu;
tẹme obu mu nọdu
elekwaphọ ẹnya iya.
Ọ buru l'opfu iya bẹ mu
daru ngabẹru.
- 6 Obu mu nọ ele ẹnya
Nnajiuphu leghata
g'onye-nche anọduje
ele gẹ nchi bọhu-kebe;
mbu l'obu mu ka ele
ẹnya Chipfu eme lẹ gẹ
ndu nche anọduje
eleberu ẹnya nchi-abọhu.
- 7 Jiko Ízurelu; g'ẹnya unu
duro l'ẹka Chipfu nọ;
kẹle Chipfu bu onye
eyeje obu yegharu iya ẹka;

- tẹme ọ nọdu agbafutaje
nemadzu l'iphe-eji iya g'ọ ha.
8 Ọ buru yẹbedua l'onwiya
a-gbafutakota ndu Ízurẹlu
l'iphe-eji, ephe meshiru.

Ebvú-oma 131

Ebvú, aagúje mẹ a -nọdu
eje Jierúsalemu; onye
deru iya nù bú Dévidi

- 1 Mu te egudedu obu mu eku
onwomu; jiko Chipfu;
ọphu mu aradu ẹnya k'etsetse.
Mu ta ayojedu ọshi l'iphe,
parụ ẹka;
ọphu mu ejejedu ekobe ẹka
l'iphe, mu asụdu.
2 Iphe, mu mechiaru bú lẹ
mu tọru nwẹhu woru
obu mu dobekpọepfo
nwadoo.
Ọo gẹ nwata, a mífuru ọnu
l'ẹra anọduje nwapyaa
lẹ mgboru ne iya;
bụkpọepfo g'obu mu
nọ l'ime mu.
3 Jiko unubẹ ndu Ízurẹlu;
g'ẹnnya unu dụnụ l'ẹka
Chipfu nọ;
shita nta-a jasụ lẹ
tuutuutuu lẹ mịimiimii.

Ebvú-oma 132

Ebvú, aagúje mẹ a -nọdu
eje Jierúsalemu

- 1 Gùbe Chipfu; nyatanù Dévidi
yẹe iphe-ẹhuka, ọ nọ jegbabe.
2 Ọ gụru ẹnwa; ria nte l'iphu

Chipfu; mbú ria angú
l'iphu Ọkalibe kẹ Jíékọpu
sú:

3 “Mu te eyedu ishi l'ulo mu;
ọphu mu abyadú abahú
ẹka mu azeje aze.

4 Mu ta abyadú ekwe gẹ
mgbẹnya shisweta mu
ẹnya;
mbú lẹ mu ta abyadú
ekwe gẹ mgbẹnya mia
mu ẹka l'ẹnya;

5 jasú mu ahuma ẹka mu
a-chọtaru Chipfu g'o buru;
mbú ẹka Ọkalibe kẹ
Jíékọpu e-buru.”

6 Anyi nọmaru l'ọ nọ lẹ Ifurata.
Anyi tẹgbua je ahuma
iya l'oma ẹgu
Kiriya-tu-Jiarimu.

7 Unu g'anyi jenu l'ulo-ẹkwa
Chileke.

Unu g'anyi jenu apfukube
iya baarú iya ẹja.

8 Gbalihunú jiko Chipfu;
bya l'okpoku ngu;
gú l'okpoko ọgbandzu
ngu ono, egoshi ike
ngu ono.

9 Gẹ ndu-uke ngu yenea
apfubekoto g'uwe.
Ndu duru ngu nsọ agua
ebvu ẹhu-útso.

10 Gudenú iswi ẹhu Dévidi,
bú onye-ozí ngu nyata
onye ono, ị wúru
manú l'ishi gude mee ya;
ọ búru eze ono.

11 Chipfu riburu Dévidi angú;
mbú angú, keru jingujingú,
ọ tọ byadu emebyi
emebyi.

- Ọ sùru iya: “Ọo onye lanu
 lẹ ndu bu oshilokpa
 ngu be mu e-me g'ọ nọdu
 l'aba-eze ngu.
- 12 Ọ -bùru l'ụnwu ngu doberu
 ọgbandzu mu l'ephẹ;
 bya eme iphe,
 mu tũru l'ekemu;
 ọo ya bu; ụnwu phẹ
 anọwaro l'aba-eze ngu
 jasụ l'ojejoje.”
- 13 Chipfu gudewaa ẹka iya
 họta Zayonu;
 kele ẹka ono du iya ree
 k'eburu; noo kele ọ sùru:
- 14 “Ọo ẹka-a be mu e-me ọkpoku
 mu jasụ lẹ tuutuutuu
 lẹ miiimii;
 tẹme ọ bũru ẹka-a be
 mu e-dobe aba-eze mu sũgaru;
 noo kele ọo g'ọ du mu
 ree bu ono.
- 15 Mu a-gọru ọnu-oma nụ iya
 g'o nweru iphe nweru
 k'etsutsu iya.
 Ndibe iya ndu ọphu daru
 ụkpa be mu a-nọdu
 azu-ji ẹpho.
- 16 Ndu uke Chileke nkiya be
 mu adzọta ọkpobe adzọta;
 mbụ lẹ ndu dũru Chipfu
 nsọ a-nọduepho agụ
 ebvu ẹhu-utso.
- 17 Ọ bũru ẹka ono be mu
 a-gbẹ mee g'onye ike du
 shi l'ọnu-ulo Dévidi futa;
 tẹme mu anwũru ọku
 ye l'orọku onye mu
 wũru manụ l'ishi gude
 mee ya; ọ bũru eze.
- 18 Mu e-me g'iphẹre du
 ndu ọhogu iya ọkpobe

adúdu;
obenu lẹ yẹbedua bẹ
mu e-kpube okpu-eze,
a-nọdu eke paapaapa.”

Ebvú-oma 133

Ebvú, aagúje mẹ a -nọdu
eje Jierúsalemu; onye
deru iya nù bụ Dévidi

- ¹ Lewarọ g'ọ dú-be ree bya adú
ùbvù l'ènya;
kẹ g'ùnwunna bukọbe
tụgba bụru nanú.
- ² Ọ dọephọ g'ọkpobe manú,
eshi mkpọ, a wúru
Erọnu l'ishi;
o shi iya l'ishi sọfuta iya
l'ẹjị-agba;
gbaa ya gorogoro sọfuta
l'igburọnu uwe iya.
- ³ Ọ dọkwaphọ g'ẹka iji,
shi l'úbvú Hamọnu
akwa l'eli úbvú Zayọnu.
Ọo l'echilabọ ndu dú nno
bẹ Chipfu agojeru ọnu-oma
nkiya nù;
mbụ ọnu-oma ọphu bụ
ndzụ ojejoje.

Ebvú-oma 134

Ebvú, aagúje mẹ a -nọdu
eje Jierúsalemu

- ¹ Unu jaa Chipfu ajaja unubẹ
ndu-ozì Chipfu g'unu ha;
unubẹ ndu anọduje
ejeru Chipfu ozi l'ụlo
nkiya l'enyashi.
- ² Unu palia ẹka unu imeli l'ụlo,

- dú nsò kẹ Chipfu;
 kele iya ekele!
 3 Gẹ Chipfu, bú onye meru
 igwe mee mgboko gbẹ
 lẹ Zayọnu gọru ọnu-oma
 nù ngu.

Ebvú-oma 135

- 1 Unu jaa Chipfu ajaja.
 Unu tua Chipfu ẹpha.
 Unu tua ya ẹpha; unubẹ ndu
 ejeru Chipfu ozi;
 2 mbụ unubẹ ndu eje ozi
 l'eze-ulo Chipfu;
 mẹ l'oma-unuphu Chileke
 anyi.
 3 Unu tua Chipfu ẹpha kẹle
 Chipfu dú ree.
 Unu gụa ebvú gude tua ya
 ẹpha; kẹle ọọ iphe,
 gbaru nù bú ono;
 4 kẹle Chipfu họtawaru
 Jiékọpu g'ọ búru nkiya;
 mbụ l'ọ hatawaru
 Ízurelu g'ọ búru ndu o nwe
 enwenwe gẹdegede kpọ.
 5 O doru mu ẹnya lẹ Chipfu
 parụ ẹka;
 mbụ lẹ Nnajiuphu anyi
 tukurú agwa l'ophu
 kakọta shii.
 6 Ọọ iphe, dú Chipfu ree bẹ
 oomeje l'imigwe mẹ
 l'eliphe l'ophu.
 Ọ búkwarupho iphe,
 dú iya ree bẹ oomeje
 l'ime eze-ẹnyimu mẹ
 l'ime ogbumini,
 dú iya nù.
 7 Igwe -nọdu erwu
 erwurwu bẹ oomeje

g'o shi l'eka igwe
beru alì beru wata
erwurwu.

Ọ nọdu emeje g'egbigwe
daa m'ọ nọdu edze mini;
tẹme ọ nọdu emeje gẹ
phẹphẹre shi lẹ
mkpuru ẹka ọ tų-chiru
iya wata ezizi.

⁸ Iphe, bụkpoo ọkpara,
nọ lẹ Ijiputu bẹ o
chigbushiru;
mbụ iphe, bụ ọkpara
lẹ nemadzu yẹle
iphe-edobe.

⁹ Iphe-ohumalenya iya;
waa iphe, dų biribiri
bẹ o mekọtaru unubẹ
ndu Ijiputu.

Ono bųru iphe, o gude
hụa Fero yẹe
ndu-ozì iya ahùhù.

¹⁰ Ọhamoha,
dų igwerigwe bẹ o
chitsushiru;
bya egbushikwaphọ ndu
eze, ọkpehu dų.

¹¹ O gburu Sihonu,
bų eze ndu Amọru;
bya egbua Ọgu,
bų eze ndu Beshanu;
bya egbushikwaphọ eze
ndu Kėnanu g'ẹphe
hakọta.

¹² O woru alì phẹ washịaru
ndu nkiya, bų Ízurelu;
g'ọ bųru okiphe phẹ.

¹³ Ẹpha gųbe Chipfu anoje
ojejeje.
Ọphu a byadu azọha ngu
azọha;
e -shi l'ogbo sweru ọgbo;

- 14 kele Chipfu a-harú ndibe
iya enge;
shi nno dúa ndu ejeru iya
ozi obu.
- 15 Agwa ndu ọhozo búgbaa
mkpọla-ododo yẹe
mkpọla-ọchaa,
bú iphe, nemadzú gude
ẹka mee.
- 16 Ẹphe nweru ọnu;
ọphu ẹphe epfudu opfu.
Ẹphe nweru ẹnya;
ọphu ẹphe aphudu
iya ọzo.
- 17 Ẹphe nweru nchị;
ọphu ẹphe anudu iya iphe;
tẹme ọphu ọ dudu unme ndzú,
nọ phẹ l'ime.
- 18 Ndu agwo phẹ nù a-dụepho
g'ẹphe dụ;
mẹkpoo ndu dakoberu
phẹ nù.
- 19 Unubẹ ndibe Ízurelu;
unu tua Chipfu ẹpha.
Unubẹ ndibe Eronu;
unu tua Chipfu ẹpha.
- 20 Unubẹ ndibe Lívayi;
unu tua Chipfu ẹpha.
Unubẹ ndu atsú Chipfu ebvu;
unu tua Chipfu ẹpha.
- 21 G'a gbẹkwa lẹ Zayonu
tua Chipfu ẹpha;
mbú onye ono,
bu lẹ Jierúsalemu ono.
Unu jaa Chipfu ajaja.

Ebvú-oma 136

- 1 Unu kele Chipfu ekele;
kele ọ bú onye oma.
N-yemobu iya anoje jasú
l'ojejoje.

- 2 Unu kele Chipfu ọ́phu kakọ́ta
agwa l'ophu shii.
N-yemobu iya anọ́je jasụ
l'ọ́jejoje.
- 3 Unu kele Nnajiuphu ndu bú
nnajiuphu l'ophu.
N-yemobu iya anọ́je jasụ
l'ọ́jejoje.
- 4 Kele onye bú yẹ́bedua
kpoloko emeje
iphe-ọ́humalenya,
parụ ẹ́ka.
N-yemobu iya anọ́je jasụ
l'ọ́jejoje.
- 5 Onye bú mmamiphe iya bẹ́ o
gude mee eligwe.
N-yemobu iya anọ́je jasụ
l'ọ́jejoje.
- 6 Mbụ onye woru mgboko-a
l'ophu phushi l'eli mini.
N-yemobu iya anọ́je jasụ
l'ọ́jejoje.
- 7 Ọ́ búru iya meshiru eze
iphe-a, emeje g'ìphóró dụ́-a,
dụgbaa biribiri-a.
N-yemobu iya anọ́je jasụ
l'ọ́jejoje.
- 8 O meru ẹ́nyanwu g'o chije
l'eswe.
N-yemobu iya anọ́je jasụ
l'ọ́jejoje.
- 9 O mee ọ́nwa; waa kpokpode
g'ẹ́phe chije l'ẹ́nyashi.
N-yemobu iya anọ́je jasụ
l'ọ́jejoje.
- 10 Unu kele onye chigbushiru
ndu shi búru ọ́kpara
lẹ́ Ijiputu.
N-yemobu iya anọ́je jasụ
l'ọ́jejoje.
- 11 Onye dufutaru ụ́nwu
ìzurelú l'echilabọ́ phẹ́.

- N-yemobu iya anọje jasụ
l'ojejoje.
- 12 Ọ bụrụ l'ike ọkpụ iya bẹ o
gude dufuta phẹ.
N-yemobu iya anọje jasụ
l'ojejoje.
- 13 Unu kele onye bụ iya
kekaharụ Eze-ẹnyimu
Uswe-uswe ẹbo.
N-yemobu iya anọje jasụ
l'ojejoje.
- 14 Onye duru ndu Ízurẹlu
ghabua ya ẹbo.
N-yemobu iya anọje jasụ
l'ojejoje.
- 15 O kpota Fero yẹe ndu ojogu
iya l'ophu kporu ye lẹ
Eze-ẹnyimu
Uswe-uswe ono.
N-yemobu iya anọje jasụ
l'ojejoje.
- 16 Unu kele onye bụ iya
duru ndibe iya ije
l'echiẹgu.
N-yemobu iya anọje jasụ
l'ojejoje.
- 17 Onye chigbushiru ndu
eze, ọkpehu dughaa.
N-yemobu iya anọje jasụ
l'ojejoje.
- 18 Onye gbushikwarupho
ndu eze, a maru ẹpha phẹ.
N-yemobu iya anọje jasụ
l'ojejoje.
- 19 O gburu Sihonu,
bụ eze ndu Amoru.
N-yemobu iya anọje jasụ
l'ojejoje.
- 20 Ọ bya egbua Ogu,
bụ eze ndu Beshanu.
N-yemobu iya anọje jasụ
l'ojejoje.

- 21 O woru alì phẹ nù onye
 ozo g'ò bụru okiphe iya.
 N-yemobu iya anọje jasụ
 l'ojejoje.
- 22 Oo onye-ozi iya, bụ Ízurẹlu
 bẹ ọ nūru iya.
 N-yemobu iya anọje jasụ
 l'ojejoje.
- 23 Oo ya nyataru anyibe ndu
 adudu iphe, anyi bụ.
 N-yemobu iya anọje jasụ
 l'ojejoje.
- 24 O bya anafuta anyi l'eka
 ndu achi anyi lẹ njo.
 N-yemobu iya anọje jasụ
 l'ojejoje.
- 25 O bya abukwaru iya pho
 azukota iphemiphe,
 no ndzu.
 N-yemobu iya anọje jasụ
 l'ojejoje.
- 26 Unu kele Chileke
 k'imigwe ekele.
 N-yemobu iya anọje jasụ
 l'ojejoje.

Ebvú-oma 137

- 1 Anyi rwuru l'agụga enyimu
 Bábilonu.
 Anyi noshia anọ kwaa
 ekwa;
 eka anyi nyataru Zayonu.
- 2 Anyi woru une anyi kobe
 l'ekali-oshi wilo l'eka ono;
- 3 kẹle anyi rwuru eka ono;
 ndu kpuru anyi lẹ ndzu
 sụ g'anyi gutaru phẹ
 ebvu.
- Ndu ono, eme anyi omeliwe
 ono sụ g'anyi metaru
 phẹ emereme.

- Ephe sùru anyi: “Unu chónaa
ebvu ndu Zayónu
nanù gùaru anyi!”
- 4 Òlè ?dènu g'anyi e-shi pata
ebvu, e gude ekutse
Chipfu je agùaha l'alì
ndu òhozo?
- 5 Ò -bùru lè mu zòharu
gùbe Jierúsalemù;
g'èka-ùtara mu zòhakwa
iphe, ò maru ememe.
- 6 G'ire nyakùkwaru mu l'akpo;
m'ò bùru lè mu ta
anyataduru ngu;
mbù m'ò bùkpodaa gùbe
Jierúsalemù bè mu meru
mkpùkpù, emeje g'èhu
kachaa mu atso ùtso.
- 7 Gùbe Chipfu; nyatakwa iphe,
ndu Edòmu meru mbòku,
Jierúsalemù daru!
Ephe tùkoru tùshia ùzu sù:
“Unu tsukpòshia ya.
Unu tsukpòshia ya tsurwua
èka a tùru òkpa iya.”
- 8 Gùbe nwada Bábilónu;
iphe, swiru ngu nù bùkwa
òla-l'iswi.
Èhu-ùtso bè a gòru nù onye
a-pfù ngu ùgwo iphe,
i meru anyi-a;
- 9 mbù onye a-nata ngu ùnwu,
ì nwùru k'òphúú kùà
pyaapyaa lè mkpuma.

Ebvú-oma 138

Ebvú, Dévidi deru

- 1 Gùbe Chipfu; mu e-gude obu
mu g'ò ha jaa ngu ajaja.
Mu a-nòdu l'iphu agwa gùà

- ebvu gude tua ngu epha.
 2 Mu a-gha iphu l'uzo
 eze-ulo ngu, dụ nsọ baaru
 ngu eja.
 Mu e-tu ngu epha kele i bu
 onye n-yemobu;
 bya aburu onye apfushije
 ike l'iphe, i pfuru;
 kele i meru epha ngu yee
 opfu ngu;
 ephe kakota iphemiphe l'eli.
 3 Mu rakuru ngu; i za mu enu.
 I meru okpehu nu mu;
 bya emee mu; mu nyaaha ndu.
 4 Iphe, bukpoo eze
 unwu-eliphe l'opfu a-ja ngu
 ajaja gube Chipfu;
 m'ephe numa opfu,
 shi ngu l'onu.
 5 Ephe e-gude uzo ke Chipfu
 ono gu a l'ebvu;
 kele o-gbu-nwijnwii ke
 Chipfu paru eka.
 6 A makwaru-a le Chipfu no
 l'ephekerephe;
 obenu l'enya iya adujeele-a
 l'eka ndu lwazeru nu no;
 mbu le ndu eku onwophe
 be ogbeje uzenya maru.
 7 O to dudu m'obeta
 mu je aghajaa echilabo
 iphe-ehuka;
 l'i kpuchiye mu-a;
 o to dudu iphe, eme mu nu.
 Imachije eka nwuphu ndu
 gude ehu-eghu achi mu le
 njo azu.
 O buru ekutara ngu ono be
 iigudeje dzoo mu.
 8 Iphe, bukpoo iphe,
 Chipfu kweru ukwe le ya
 e-me be oo-mekotaru mu.

Gùbe Chipfu; n-yemobu
 ngu anọje jasù l'ojejeje.
 Jiko be buhakwa ozi ono,
 i gude l'ẹka eje ono.

Ebvú-oma 139

Ebvú-oma, Dévidi deru
 nù onye-ishi ebvú

- 1 Gùbe Chipfu; ì vọchawaru
 mu obu.
 Nta-a bẹ ì mawaru gẹ mu gbaru.
- 2 Ì maru teke mu nọ anọ;
 maru teke mu gbẹshiru
 agbẹshi.
 Ìinoduje ụzenya maru iphe,
 mu ari l'obu mu.
- 3 Ìmajeru teke mu agbẹshi eje
 iphe;
 waa teke mu zẹ azẹe.
 Iphe, bụ ụzo mu l'ophu
 dokọtaru ngu ẹnya.
- 4 Qobujeru; opfu -bya eshi mu
 l'onu futa;
 l'ì makọtawaru iphe,
 mu abya epfupfu gùbe Chipfu.
- 5 Ì nọ-pheru mu mgburugburu
 iphu l'azụ.
 I wowaru ẹka ngu byabẹ mu
 l'ishi.
- 6 Amama ono, ì maru mu egube
 ono dukwa mu oke biribiri;
 bya apaa mu ephekerephe
 k'ophu uche mu te erwudu iya.
- 7 ?Bụ awe bẹ mu a-nọdu,
 bụ ẹka Unme nkengu anọdu?
 ?Bụ awe bẹ mu a-gbaru laa,
 bụ ẹka ì tị humaduru mu?
- 8 Mu -pheru lashia l'imigwe
 bẹ ì nọwaa l'ẹka ono.
 Teke mu jeru je agbaa

- iphe-azẹẹ l'alì-maa zẹẹ
 bẹ ị nọkwa iya phọ.
- 9 Mu -chịta òkù nchi-abọhu
 kpube onwomu;
 gude iya phee pherwua
 ẹka ẹnyimu sọ-beru gbụru;
- 10 mbụkponu l'ẹka ono bẹ
 ịi-nọduelekwa-a edu mu;
 tẹme ẹkutara ngu egudele
 mu-a gudeshia mu ike.
- 11 Teke mu sụru lẹ mu maru-a
 l'ọchii e-domi mu-a;
 l'iphóró a-bụru-a ẹnyashi
 nọ-phee mu mgburugburu;
- 12 l'ị bya egoshi l'ọchii ono
 ta abụdu ọchii l'ẹka ị nọ.
 Ẹnyashi ono taa bụkpodaru
 ngu nụ ọchii.
 Ẹnyashi ono a-nọduele-a
 echi swachaswacha
 g'echi-eswe;
 kele gbụbedua bẹ ọchii
 duele-a g'iphóró.
- 13 Kele iphemiphe, nọ mu l'ime
 ẹhu bụ ngu meru iya;
 tẹme ọ bụru ngu dzepfuru
 mu nanụ teke mu nọ l'ephó
 ne mu.
- 14 Iphe, mu ekele ngu ekele
 iya bụ l'ị meru mu l'ụzo,
 dụ ebvú bya adụ biribiri.
 Iphe, doru mu ẹnya
 rengurengu bụ l'ozì,
 iijeje dụ biribiri.
- 15 Ọkpụ ọkpụ, nọ mu l'ẹhu g'ọ
 ha ta adụdu ọphu e domiru
 ngu edomi teke ono,
 eeme mu l'ọchii ono.
 Teke mu nọ l'ime epho;
 e mengashia mu dzepfua mu;
 mu bụru nanụ-a;
- 16 bẹ ị gudehawaa ẹnya

- ngu hùma ogwe mu ophu
 adúkpodaa g'e mewaru iya.
 Ujiku ole, a tuburu lẹ mu
 a-nọ l'eliphe-a bẹ e
 dekotahawaru l'ekwo ngu;
 tẹme mu bebe nọo g'ọ ka
 mma l'ọo ujiku ono nanu.
- 17 Egube g'oriri, iiriru mu
 du-bekwanu mu mkpa;
 gube Chileke.
 A -chikobe iya bẹ ọ pakwaru
 ẹka apaa.
- 18 O -buru gẹ mu wata iya
 agugu bẹ ọ kakwa ẹja,
 nọ l'ali l'otu.
 Mu -shikpo lẹ mgbenya tehu;
 mu -tehushia mu lẹ ngu
 anodukwa g'anyi nọ.
- 19 Gube Chileke;
 ọ du mu g'a sù l'i tukoru
 ndu ẹjo-iphe gbushia.
 Unu paru mu haa;
 unube ndu ono,
 egbu ọchi anoduje agu
 g'onye mini agu ono.
- 20 Ndu ono anoduje achiru
 gube Chileke ẹjo idzu;
 tẹme ẹphe nọdu achi ngu
 lẹ njo;
 bya eku ngu oku-eswe.
- 21 Iphe, bu ndu kpọru gube
 Chipfu ashị bẹ mu
 kpokwarupho ashị;
 tẹme iphe, bukpo ndu
 kwolihuru etso ngu opfu
 bẹ mu anoduje
 akpo-yiru ukuvu.
- 22 Ẹphe du mu ashị mebyi
 adudu;
 mbu lẹ mu agukobeje
 phe lẹ ndu ohogu mu.
- 23 Vochanaa okpoma mu jiko

- Chileke;
 maru iphe, dū mu l'obu.
 Hūnaa mu ama maru g'oriri
 mu gbaru.
- 24 Lenaa mu ɛnya maru;
 ?o dūru ɛka ɔzo
 kpɔswehuru mu?
- O -būru l'o dūru;
 jiko duphutanu mu azu
 l'uzo ndzu ojejoje.

Ebvú-oma 140

Ebvú-oma, Dévidi deru
 nū onye-ishi ebvu

- 1 Nafutanu mu l'eka ndu
 ejo-iphe jiko Chipfu.
 Letanu mu ɛnya ge mu
 ta adaba l'eka ndu emeje
 nemadzu mkpawere.
- 2 Ndu buɛpho ejo-iphe be ɛphe
 anɔduje achi idzu iya
 l'ime obu phe;
 bya abuerupho ogo be ɛphe
 anɔduje akpali
 mboku-mboku.
- 3 Ire phe be ɛphe emeje
 l'ootsu nkɔ g'ire ejo agwo.
 Opfu, eshije phe l'onu nɔdu
 egbu egbugbu g'ɛru ogiji.
- 4 Gudeshinaa mu jiko Chipfu;
 ge mu ta adaba l'eka
 ndu ejo-iphe.
 Phufunu mu l'eka ndu emeje
 nemadzu mkpawere;
 mbu ndu achɔ ɔzo,
 ɛphe e-shi chikota mu okpa!
- 5 Ndu eku onwophe
 gbaɛwaru mu onya.
 ɛphe gebecharu ugbu
 phe kwaberu mu;

- bya atúa igbudu dokaa l'iphe,
 búkpoo úzo, mu eshi eshishi.
- 6 Gùbe Chipfu; iphe,
 mu epfúje bú l'òo ngu
 bú Chileke mu.
 Jiko Chipfu; nùmanu mkpu
 ono, mu echi sù g'i
 menaarù mu eze-iphe-oma ono.
- 7 Gùbe Chipfu, bú Nnajiuphu
 anyi;
 gùbe onye ike dù;
 bya abùru onye adzoje
 mu nù;
 gùbe onye egbobutajè
 ishi mu mē a -nòdu alwù ògu;
- 8 be mekwarù ndu èjo-iphe
 iphe ono, agù phè nù ono;
 jiko Chipfu.
 B'ekwekwa g'ìdzù, èphe achi
 jee g'èphe achi iya.
 Òdumeka bè èphe a-watakwa
 eku onwophè.
- 9 G'iphe, e-rikpute ndu ono,
 kepheru mu
 mgburugburu ono
 ishi búkwaru iphe-èhuka,
 èphe gude ire phè
 kpatarù onwophè.
- 10 G'icheku-òku, ata pfupfupfu
 búkwaru iphe, aa-zùbe
 phè l'ishi.
 G'a pakwarù phè chie echie
 l'òku, enwu
 phoophoophoo;
 mbù l'ime nsù,
 èphe ta abyadù afùtaba afùta.
- 11 Gè ndu njo-opfu ta
 angùkwaru angùru l'alì-a.
 G'èjo-iphe chikwa nta ndu
 mkpawere ono.
- 12 Mu maru-a lè Chipfu ahajeru
 onye ùkpa enge;

tẹme ọ nọdu emeje g'íkpe
kalẹru onye adọdu g'ọ
dụ iya.

- ¹³ Gẹ mu gbukwaa ya tororo;
ndu pfẹberekoto e-kelekw
ngu ekele;
tẹme ọ buru l'iphu ngu bẹ
ndu obu phẹ gụru ìphóró
e-buru eburu.

Ebvú-oma 141

Ebvú-oma, Dévidi deru

- ¹ Gẹbe Chipfu; mu araku ngu.
Gbanaaru mu mkpu
ẹgwegwa.
Numanu olu mu mẹ mu
raku ngu.

- ² G'epfufu, mu epfu anụ ngu
shikwa ngu mkpọ
g'ụnwù-isensu.
G'ẹka, mu chiliru imeli epfu
anụ ngu dukwa ngu g'anụ,
e gburu wotaru ngu
l'ụzenyashi.

- ³ Yenu ndu nche g'ẹphe chee
ọnu mu nche;
jiko Chipfu.
Jiko chenu ogbogboromonu
mu nche.

- ⁴ Te ekwekwa g'obu mu
ghaaru eme ẹjo-iphe iphu;
mbụ gẹ mu tsoru ndu
ẹjo-iphe wata eme
ẹjo-ememe;
ophu mu etsokwaru phẹ
ria iphe,
ẹphe kwakọberu mu shi
nno rirwụa onwomu.

- ⁵ G'onye pfẹberekoto chia
mu rọ iphe.

- Oo-du mu rọ g'ọ bụ iphe-oma
 bẹ o meru mu.
 G'ọ baaru mu rọ mba.
 Ono a-gbẹro du mu g'ọ bụ manụ,
 eshi mkpọ bẹ ọowu
 mu l'ishi.
 Ishi mu bẹ ọo-gbenu
 atsọ ntumatu.
 Obenu lẹ mu anọdujeepfo epfu
 anụ ngu sụ g'i mee g'ejo
 idzu ndu ẹjo-iphe ta vù.
 6 Ndu-ishi phẹ bẹ ee-nwufu
 lẹ mkpakponu ẹka
 ẹphe degeru.
 Oo ya bụ gẹ ndu ẹjo-iphe
 amaru l'iphe,
 mu pfuru bẹ
 mu pfuru
 nhamunha.
 7 Ẹphe asụ: "Oo g'aakoje ọkoro
 gbubashia alị-a;
 bụ g'a tūkashiru ọkpụ anyi
 nanụ nanụ l'ọnu ilu."
 8 Obenu lẹ mbẹdua bụ l'ẹka
 ị nọ bẹ mu dabẹru ẹnya
 gube Chipfu,
 bụ Nnajiuphu anyi.
 Oo l'ime ngu bẹ mu gbabarụ
 je anọdu ezeru ndzụ.
 Jiko te enwukwaru mu
 haarụ ọnwu.
 9 Menaa gẹ mu ta adalahụ l'ọnyà,
 ẹphe gbabẹru mu;
 mbụ l'igbudu,
 ndu ẹjo-iphe tūru
 doberu mu.
 10 Gẹ ndu ẹjo-iphe dalahukwa
 l'ugbu, ẹphe geberu.
 Gẹ mbẹdua ghata phẹ g'ọ tọ
 dụ iphe, e-me mu nụ.

Ebvú-oma 142

Évù, Dévidi kwarú teke ọ
nọ l'ogba epfu anụ Chileke

- 1 Mu chiru mkpu chishia ya
ike chiku Chipfu.
Iphe, mu chidoru mkpu ono
bụ g'ọ meeru mu
eze-iphe-oma.
- 2 Mu woru iphe, atsụ mu
l'ehu woru dooru iya;
mbụ lẹ mu woru iphe-ehuka,
mu eje g'ọ ha dokotaru iya.
- 3 Teke ike abvụkpowa mu
abvụbvụ bụ gụbedua
abọru mu ụzo.
L'uzo, mu eshikpọo eshishi
bẹ ndiphe gbakaerupho
onyà gẹ mu nmalahụ.
- 4 Lenaa ọnya l'ekutara mu;
huma l'ọ tọ dudu onye
akpa mu ishi.
Mu te nwedu ẹka bụ:
mu -gbabata iya;
mu anọdu iya zee ndzụ;
noo kẹle ọ tọ dudu onye
akpa ndzụ mu ishi.
- 5 Ọ bụru gube Chipfu bẹ
mu chikuru lẹ mkpu.
Mu sụru-a: “Ọo l'ime ngu
bẹ mu anọduje ezeru ndzụ;
tẹme ọ bụru ngu bụ
okiphe nkemu l'alị ndu
nọ ndzụ.”
- 6 Ngabenu nchị numa mkpu,
mu echị;
kẹle ọ duru iphe,
atsushikpo mu l'ehu ike.
Jiko nafutanu mu l'ẹka
ndu achị mu lẹ njo;
kẹle ephe ka mu okpehu.
- 7 Gbafutanu mu lẹ mkpọro-a,

mu nọ-a;
 k'ophu mu e-kele ngu
 ekele iya.
 Oo ya bụ gẹ ndu pfuberekoto
 anọ-phee mu mgburugburu;
 noo kele i nwubenukaru
 mu ọnya.

Ebvú-oma 143

Ebvú-oma, Dévidi deru

- 1 Gube Chipfu;
 numanu epfupfu, mu epfu
 anu ngu.
 Ngabenu nchi numa mkpu,
 mu echi su g'i meeru
 mu eze-iphe-oma.
 Eshinu i bu onye pfuberekoto
 bya aburu onye apfushije
 ike l'iphe, i pfuru;
 jiko zanu mu enu!
- 2 Jiko te ekpeshinu mube
 onye-ozu ngu ikpe;
 kele o to dudu nemadzu,
 dzu ndzu, pfuberekoto
 l'iphu ngu.
- 3 Onye ohogu mu chiru
 mu gude;
 bya echita mu taa l'ali;
 bya emee mu;
 mu nodu l'eka gbakotaru
 ochii g'akahu maa,
 nwuhuru le ndiche.
- 4 Noo g'o gude ike wata
 mu abvubvu.
 Obu wata mu aku photophoto.
- 5 Mu nyata g'o shi aduje
 teke ndiche.
 Mu bya anodu ngguingguji
 riahaa iphe, bukpo iphe,
 i mekotaru anyi;

- bya elerwebaa ẹnya ree
l'iphemiphe,
i gude ẹka ngu mee.
- 6 Mu chiliaru ngu ẹka mu labọ
imeli.
Egu ngu guahaa obu mu
g'egu-mini anọduje agu
alì-ọkponku-a.
- 7 Zanù mu ẹnu ẹgwegwa jiko
Chipfu;
kẹle ike abvuwaa mu l'ele
ẹnya ngu.
Be domikwaru mu iphu
ngu edomi;
ọdumeka bẹ mu a-dụkwa
gẹ ndu e liru l'ilu.
- 8 O -rwutashia echele gẹ
mu numanu opfu,
a-nọdu akọru mu kẹ
n-yemobu ngu;
kẹle ọo ngu bẹ mu dakoberu.
Jiko goshinù mu ọzo,
mu e-shije;
kẹle ọo l'ẹka i nọ bẹ obu
mu nọ.
- 9 Nafutanu mu l'ẹka ndu ọhogu
mu phe jiko Chipfu;
kẹle ọo l'ime ngu bẹ mu
domiru onwomu.
- 10 Zia mu iphe, bụ uche ngu
gẹ mu meje;
kẹle ọo ngu bụ Chileke mu.
Jiko gẹ Unme nkengu,
bụ ọkpobe Unme ono
dunaa mu shia ọzo,
pfuru nhamunha.
- 11 Kebenu ndzù mu l'oma jiko
Chipfu; g'epha ngu apfuru.
Gudenù apfubekoto
nkengu nafuta mu
l'iphe-ẹhuka-a, mu eje-a.
- 12 Gudenù kẹle i yeru mu obu;

mee g'ònu búru ndu òhogu
 mu kpurukudukuu.
 Lì tũko ndu achi mu lẹ njo
 g'ẹphe ha mee g'ẹphe
 búru mkpurupyata;
 noo kẹle mu bú
 onye ejeru ngu ozi.

Ebvú-oma 144

Ebvú, Dévidi deru

- 1 G'e tua Chipfu,
 bú agbara-mkpuma
 mu ẹpha.
 Oo yẹbedua ezi mu
 g'ẹka shihu mu ike l'ogu;
 mbú l'oo yẹbedua
 ezi mkpushi-ẹka mu
 g'aalwuje ọgu.
- 2 Chileke yeru mu obu;
 tẹme ọ búru onye mu
 agbabajẹ l'ime iya je
 edomia ndzụ mu.
 O bú onye egbobutajẹ mu nụ;
 bya abụkwarupho onye
 adzoje mu nụ;
 tẹme ọ nọdu emeje
 ụnwu-eliphe g'ẹphe
 nọdu mu lẹ mkpula.
- 3 Gube Chipfu; ?bú gụnu bẹ
 nemadzụ bú kẹ g'i
 rivuje iya?
 ?Bú gụnu bẹ ụnwu-eliphe
 bú kẹ g'i letajẹ phẹ ẹnya?
- 4 Nemadzụ dọephọ g'udzu
 ọnu.
 Eswe ndzụ iya aduje g'ìbvù
 oshi, abụjeru;
 ọ -kpọọ ọpfu nwanshịi
 l'a hụma-buhu iya.
- 5 Chijanaa igwe tarara

jiko Chipfu.

Shi l'eka ono nyizeta bya
apfuru l'eli úbvú;
g'úbvú awata akpu
tutuutuu.

6 Tūnaa egbigwe gude chikashia
ndu ohogu mu achikashi.
Gbaa phe apfu ngu gude
mebyishia phe.

7 Gbenu l'ephekerephe eka ono,
i no ono machia eka
dzota mu.

Nafuta mu l'echi
asogaso-enyimu;
mbu l'eka ndu shi ohozo.

8 Ndu bu iphe,
jiru phe onu pyimu bu
adzu uka;
teme ekutara phe buru iphe,
ephe egudeje iya eme
bu ughoshi.

9 Mu a-gu ebvu ophuu nu
ngu gube Chileke.
O buru ogelenda,
a kparu l'udo iri be mu
a-ku gude guaru ngu
ebvu obu;

10 mbu gube onye emeje g'eze
lwua ugu lwu-kpee;
bya aburu onye anafutaje
onye-ozu iya,
bu Dévidi g'e te gude
ogu-echi nmagbua ya.

11 Jiko dzonaa mu!
Nafutanu mu l'eka ndu
ohozo;
mbu ndu bu iphe,
ejije phe onu pyimu bu
adzu uka;
teme ekutara phe buru iphe,
ephe egudeje iya eme
bu ughoshi.

- 12 Mee g'ụnwu nwa nwoke,
 anyi nwuru dụ g'iphe,
 a kuru akuku teke ephe
 bu nwata.
 G'ephe dụ g'iphe,
 a kuru akuku,
 e letaru enya mee g'o vu
 okpobe evuvu.
 Teme l'i mee g'ụnwu anyi
 nwanyi dụ g'igbulo,
 a kpuru; o nọdu ama mma;
 e gude iya mee unuphu
 ibe eze;
 o nọdu ama ntumatu.
- 13 Li mekwapho ge nri,
 dulaje iché iché ji oba
 anyi ejiji.
 Teme l'i mekwapho g'aturu
 anyi zushia azuzu ike;
 k'ophu oogudeje unubuku
 aturu ka shii apha
 g'apha l'egu adobeje iya.
- 14 Eswi anyi eshihujekwapho
 ike vuje oke ivu.
 Etsukposhi igbulo mkpukpu
 anyi ta aduhedu.
 Ophu o duedu ndu
 akpukwadu anyi le ndzu;
 ophu o dukwa iphe,
 e-me k'ophu aa-ra ejo
 ekwa tsoru uzo ndu anyi.
- 15 Ehu-utso be a goru nu ndu
 o du nno l'ibe phe.
 Ehu-utso be a goru nu ndu
 Chileke phe bu Chipfu.

Ebvú-oma 145

Ebvú-ekele, Dévidi deru

- 1 Mu a-nodu ekutse gube
 Chileke mu, bu eze.

- Mu a-nòdu etu ngu ẹpha jasù
l'ojejoje.
- 2 Mu a-nòdu etu ngu ẹpha
mbòku-mbòku.
Mu a-ja ngu ajaja jasù
lẹ tuutuutuu lẹ
mìimiimii.
- 3 Chipfu parù ẹka;
ọ búrú iya bẹ ọ gbarú
g'a kachaa etu ẹpha.
G'ọ habe shii ta adúdu onye
sùrú iya amaẹberu.
- 4 Ọgbo, nọnu a-nòdu atùjeru
ọgbo,
etso phẹ nù ọnu iphemiphe,
iimekọta.
Ephe a-kọjeru phẹ iphe,
dù biribiri, iimeje.
- 5 Ephe a-nòdu atù ọnu
g'iigbube nwìinwii
waa g'akwabẹ ùbvù ngu
habe shii.
Mbẹdua a-nòdu nggujinguji
rịa g'iphe,
iime dù-be biribiri.
- 6 Ephe a-nòdu atù ọnu g'ike
dù-be l'ozì, dù biribiri, iije.
Mbẹdua atùkwapho ọnu iphe,
parù ẹka iimekọtaje.
- 7 G'ẹphe ha a-tùko pfukashia
g'ì dù-be ree.
Ephe abya egude ẹhu-ùtso gua
apfùbekoto ngu l'ebvu.
- 8 Chipfu bù onye emeje
eze-iphe-oma bya abùru
onye aphùje obu-imemini.
Ehu te egहुjedu iya egहु
ẹgwegwa;
tẹme ọ nòdu eyeje obu
yegharù iya ẹka.
- 9 Chipfu nwùberu onyemonye
ẹnya.

- Iphemiphe, o mekpọrú ememe
 bẹ ọọphujeru obu-imemini.
- 10 Iphemiphe, i meru ememe
 a-nọdu aja ngu ajaja
 gube Chipfu.
 Ndu duru ngu nsọ a-nọdu etu
 ngu epha.
- 11 Epe a-tụ ọnu g'ẹka i bụ eze
 dụ-be biribiri;
 bya atụa ọnu g'ọkpẹhu ngu
 habe shii;
- 12 k'ọphu onyemonye
 a-makọtaru iphe,
 parụ ẹka iimeje;
 bya amakwarupho g'ẹka,
 i bụ eze dụ-be akpabiri.
- 13 Ii-buru eze jasụ l'ojejeje;
 bya achia; e -shi l'ogbo
 sweru ọgbo.
 Chipfu bụ onye apfushije ike
 l'iphemiphe, o kweru
 ukwe iya;
 tẹme o yekọta iphemiphe,
 o meru ememe obu.
- 14 Iphe, bụkpoo ndu abya
 ada iko bẹ Chipfu abujeru
 agbarike pẹ;
 bya apaliye ndu e wozeru alị.
- 15 G'ẹphe ha atụkoje ele ngu
 ẹnya l'ẹka;
 tẹme i nọdu anụjekwanu
 pẹ nri l'orwuberu iya.
- 16 Iisaje ọbochi-ẹka ngu
 gude mee g'ẹpho ji
 iphemiphe, nọ ndzụ.
- 17 Chipfu pfuberekoto
 l'iphemiphe, oome;
 tẹme o yee iphemiphe,
 o meru ememe obu.
- 18 Chipfu anọduje ndu rakuru
 iya nū ntse;
 mbụ ndu gude ire-lanụ

raku iya.

- ¹⁹ Ndu atsú iya ebvú bẹ
oomejeru iphe, agú phẹ nù;
tẹme ọ nọdu anụmaje mkpu,
ẹphe echi je adzọta phẹ.
- ²⁰ Onyemonye yeru Chipfu
obu bẹ ọonoduje eche nche;
obenu lẹ ndu ẹjo-iphe bẹ
oo-mebyishikọta.
- ²¹ Ọnu mu bẹ mu e-gude etu
Chipfu ẹpha.
G'iphemiphe, o meru dobe
lẹ mgboko kelejekwa
iya ekele jasú lẹ tuutuutuu
lẹ mịimiimii.

Ebvú-oma 146

- ¹ Unu jaa Chipfu ajaja.
Obu mu; jiko jaa Chipfu ajaja.
- ² Mu a-nọdu aja Chipfu ajaja
jasú gẹ mu a-nọ-beru.
Mu a-nọdu agú ebvú gude
etu Chileke mu ẹpha
jasuru asuru.
- ³ Ba kpọkwaru obu yeru
ndu-ishi;
mbụ nemadzụ mmanụ,
ta adụdu ike adzọta
ndzụ nemadzụ.
- ⁴ Ndu abụjeru; unme,
nọ phẹ l'ime -phẹfuwa;
ẹphe alaphu azụ je
aburu ẹja.
Ọ bụru mbọku ono gẹdegede
bẹ iphe,
ẹphe chiru idzu ememe
abvụkotaje.
- ⁵ Ẹhu-utso bẹ a gọru nù onye bụ
Chileke kẹ Jiékpọpu bẹ
eyejeru iya ẹka;
mbụ onye bụ ẹka obu iya

- aduje bụ lẹ Chipfu,
 bụ Chileke iya;
 6 mbụ Chileke ono,
 bụ onye meru igwe mee ali;
 bya emee eze-onyimu;
 waa iphemiphe, nọ iya nụ;
 bya aburu onye apfushije
 ike l'ire-lanụ jasụ l'ojejoje.
- 7 Ndu eeme ewere bẹ
 ọhajeru enge;
 teme ọ nọdu anuje ndu
 ẹgu agụ nri.
 Chipfu emeje ẹ ndu a
 tūru mkpọro nweru
 onwophe.
- 8 Chipfu emeje ẹ ndu
 atsụ ishi wata aphụ ụzo.
 Ookulije ndu e wozeru ali;
 teme ọ nọdu eyeje ndu
 pfuberekoto obu.
- 9 Chipfu anọduje eche ndu
 lwarụ alwalwa nche.
 Ọ buru iya egudeje ndzụ
 ndu enwedu nna yẹ
 ụnwanyi, ji phe anọedu;
 obenu l'ụzo ndu ẹjo-iphe
 bẹ oogbuchije.
- 10 Chipfu a-buru eze jasụ l'ojejoje;
 mbụ lẹ Chileke kẹ gube
 Zayonu a-buru eze;
 e -shi l'ogbo sweru ogbo.
 Unu jaa Chipfu ajaja.

Ebvú-oma 147

- 1 Unu jaa Chipfu ajaja.
 Agụ ebvú gude ekele Chileke
 anyi ekele dū ree.
 Aja Chipfu ajaja bụ iphe
 ẹhu-utso; bya aburu iphe,
 rwuberu iya nụ.
- 2 Ọo Chipfu gude ẹka iya

akpú Jierúsalemu.

Nta-a bẹ o rwutawaru ndu
Ízurelu, a kpúru lẹ ndzú
gude alwaphuta azú.

³ Ọ bú onye emeje gẹ ndu obu
phẹ tsuru gwogiri-gwogiri
nọdu ndzú;
tẹme ọ nọdu asachajẹ phẹ
ọnyá ẹka e mekarú
phẹ iphe.

⁴ Ọo ya gúru kpokpode ọgu
maru ole, ọ gbaru g'ọ dọ;
bya agúkota phẹ ẹpha
l'ehu l'ehu.

⁵ Chipfu k'anyi parú ẹka;
tẹme ike iya búru ike,
nyíberu anyíbe.
Nkwamenya nkiya ta adúdu
onye sùru atú ọnu g'ọ
habe shii.

⁶ Ọo Chipfu gude ndzú ndu
wozeru onwophe alí;
obenu lẹ ndu ẹjo-iphe bẹ
oochitajẹ tọa l'alí.

⁷ Unu gúnáa ebvú gude kele
Chipfu ekele.
Unu gudenú une kúaru
Chileke anyi nkwa.

⁸ Ọo ya gude urwukpu
kwechia akpaminigwe
l'ophu.
Ọ nọdu edzejeru eliphe mini;
bya emeje g'ẹswa rwushia
l'eli úbvú.

⁹ Ọo ya anú iphe-edobe nri;
bya abúru iya anúje ụnwu
okpoko-ọhà nri m'ẹphe
raa ọrà iya.

¹⁰ Ọ tọ búdu ike, dọ l'inya emeje
g'ehu tsọo ya útso;
ọphu ọ búdu apata-ọkpa
nemadzú emeje g'ehu

tsòo ya útso.

11 Ndu emeje g'èhu tsòo Chipfu
útso bú ndu atsù iya ebvu;
mbù ndu bú ẹka ẹnya
phẹ aduje bú lẹ n-yemobu
Chileke.

12 Gùbe Jierúsalemu;
janaa Chipfu ajaja.
Tunaa Chileke ngu ẹpha
gùbe Zayonu.

13 Kẹle ọọ ya emeje g'okpokuu
onu-abata ngu shihu ike;
tẹme ọ nọdu agojeru onu-oma
nù ndu nọ ngu l'ime.

14 Oomeje gẹ nchị dù doo
l'oke alị ngu l'ophu;
tẹme ọ nọdu egudeje
ọkpobe ereshi azụ-ji
ngu ẹpho.

15 Ọọ iphe, ọ sùru g'o mee
l'eliphe emeje.
Opfu ngu abujeru; epfuzeta,
iipfuzeta iya l'ọ tuko
mgboko l'ophu ngadzuru.

16 Ọ bú onye ewojeru
aka-mini-sunoo phùshi
g'onye phùshiru ukpo;
bya eworu ijimini
phekaa l'o dzuru ẹkameka
g'onye phuru ntụ.

17 Ookpotajẹ akamini jia g'onye
jiru ẹja.

?Bù onye a-dù ike nọdu g'oyi
akamini ono tsua ya?

18 Ọlobule-a opfu-onu bẹ
oopfujẹ;
akamini ono adazehu.

Oomeje gẹ phẹrephere
wata ezizi.

Phẹrephere ono -ziahaẹpho;
akamini ono adazehu wata
asọ asọso.

- 19 Opfu iya bẹ o kpuhawarụ
 goshi Jiékọpu;
 mbụ l'ikpe, o kperu;
 yẹ iphe, ọ tọrụ ọkpa iya
 sụ g'e tsoje bẹ o
 kpuhawarụ goshi Ízurelu.
- 20 Ọ tọ dudu ọhozo, o mejewaru
 ẹgube ono.
 Ndu k'ono ta amadụ ikpe,
 o kpewaru dobe.
 Unu jaa Chipfu ajaja.

Ebvú-oma 148

- 1 Unu jaa Chipfu ajaja.
 Unu shi l'imigwe jaa Chipfu
 ajaja.
 Unu nọdu l'ẹka kachaa
 ephekerephe jaa ya
 ajaja.
- 2 Unubẹ unwu ojozi iya l'ophu;
 unu jaa ya ajaja.
 G'iphe, bụkpoo ojogu imigwe
 l'ophu jaa ya ajaja.
- 3 Unu jaa ya ajaja;
 unubẹ ẹnyanwu yẹ ọnwa.
 Unu jaa ya ajaja;
 unubẹ kpokpode,
 egbu nwịnwii.
- 4 Unu jaa ya ajaja;
 unubẹ akpaminigwe;
 mękpoo unubẹ mini,
 nọgharu akpaminigwe
 anọgha.
- 5 Unu tuko g'unu ha jaa Chipfu
 ajaja;
 kẹle ọo ya sụru g'unu dụ;
 unu dụ.
- 6 Ọ bụru iya sụru unu l'owa-a
 ẹka unu a-nodugbaa
 baa.
 Ọ bụru ẹka ọ sụru g'unu

- nòdu bè unu nògbaa.
 Unu je a-nòdu iya jasù l'ojejoje.
 Iphe ono, ọ tọru ọkpa iya
 ono ta abyadù echihu
 echihu.
- 7 Unu nòdunu l'eliphe jaa
 Chipfu ajaja;
 unubẹ iphe, dughaa biribiri,
 o meshiru dobe l'eze-ẹnyimu;
 waa ọphu nògbaa lẹ
 mini-ime-ali.
- 8 Unu jakwaphọ Chipfu ajaja;
 unubẹ egbigwe;
 mẹ aka-mini-sunoo;
 mẹkpoo urwukpu;
 waa oke phẹrephere,
 emeje iphe, o pfuru.
- 9 Unubẹ oke úbvú mẹ iphe,
 bú úbvú nshii; waa oshi-ọmi;
 mẹkpoo oshi sida;
 unu jakwaa ya phọ ajaja.
- 10 G'anụ-ẹgbudu; mẹ iphe-edobe;
 waa unwehu; mẹkpoo ẹnu,
 ephe l'eli tẹkokwapho
 jaa ya ajaja.
- 11 Unubẹ ndu eze, nọ l'eliphe;
 mẹ unubẹ iphe, bú ọhamoha;
 waa unubẹ ndu-ishi;
 mẹ iphe,
 bú ndu eze mgboko l'ophu;
- 12 mẹ unubẹ unwokorobyia;
 waa unubẹ unwumgboko;
 tẹme waa unubẹ ndu bú
 ọgerenya mẹ unwegirima;
 unu jajekwa iya
 phọ ajaja.
- 13 Unu tẹko g'unu ha jaa Chipfu
 ajaja;
 kẹle ọo ẹpha iya kpoloko
 bú ẹpha, kakọta l'eli.
 Ọdu-biribiri iya dagharu
 mgboko l'ophu bya

- adaghaa imigwe.
 14 O meru g'onye ike dụ fútaru
 ndu nkiya.
 O búrú onye ono bẹ ndu
 dúrú iya nsọ,
 bụ ndu Ízurẹlu anọduje
 aja ajaja ono;
 mbụ ndu ono,
 dụ iya l'obu ono.
 Unu jaa Chipfu ajaja.

Ebvú-oma 149

- 1 Unu jaa Chipfu ajaja.
 Unu gụa ebvú òphúú nù
 Chipfu.
 Unu gụa ebvú gude jaa ya
 ajaja l'ẹka ndu dúrú
 iya nsọ dzukọberu.
 2 Gẹ ndu Ízurẹlu tee ẹswa
 l'ẹka onye meru phẹ nù.
 G'onye eze ndu Zayọnu mee
 g'ẹhu tsọo phẹ ụtso.
 3 G'ẹphe tọko gude ete ebvú
 jaa ẹpha iya ajaja.
 Tẹme ẹphe egude nkwa yẹe
 une gude gụa ebvú
 nù iya;
 4 noo kẹle Chipfu bẹ ndibe
 iya dụ l'obu.
 Ndu wozeru onwophẹ alị
 bẹ ookpubeje ndzọta
 g'okpu-eze.
 5 Gẹ ndu dúrú Chileke nsọ teje
 ẹswa l'ẹgube úbvú ọwa-a,
 a kwabẹru phẹ-a.
 Tẹme ẹphe agụkwapho ebvú
 ẹhu-ụtso m'ẹphe zẹ azẹe
 l'iphe-azẹe phẹ.
 6 G'aja Chileke ajaja búrú iphe,
 ẹphe a-kpuru l'ọnu.
 Tẹme ẹphe atsua ogu-echi,

- atsú akpatíphu labọ l'ẹka;
 7 gude iya je agwata ndu
 ọhọzo ụgwọ iphe,
 ẹphe meru phe;
 bya egude iya nua
 ụnwu-eliphe aphụ.
 8 Teme ẹphe egudekwa iya
 phọ tụa ndu eze
 phe ẹgbirigba;
 mbụ tụa ndu nweru
 ẹnya mkpọro.
 9 Oo ya bụ g'ẹphe eshi nno
 meeḅekota iphe,
 onye-ikpe deru l'ẹkwo
 sụ g'ẹphe mee ndu ọhogu
 phe ono.
 Ọwa-a bụ iphe, o gude kwabẹ
 ndu duru iya nsọ
 ono ụbvù.
 Unu jaa Chipfu ajaja.

Ebvú-oma 150

- 1 Unu jaa Chipfu ajaja.
 Unu nọdu l'ulo Chileke,
 dụ nsọ jaa ya ajaja.
 Unu nọdu l'imigwe,
 o gude ọkpehu iya mee
 jaa ya ajaja.
 2 Unu jaa ya ajaja k'iphe,
 parụ ẹka o meshigbaru.
 Unu jaa ya ajaja;
 kele apa ẹka nkiya
 nyiberu anyibe.
 3 Unu gbua opu gude jaa
 ya ajaja.
 Unu akpọo une yee ogelenda
 gude jaa ya ajaja.
 4 Unu kua nkwa tee ebvu
 gude jaa ya ajaja.
 Unu kua ogelenda phua ụpyi
 gude jaa ya ajaja.

- ⁵ Unu kúa eze ogena,
 ada dunguu-dunguu
 gude jaa ya ajaja.
 Unu egude ogena,
 ada gengugengu gude
 jaa ya ajaja.
- ⁶ G'iphemiphe, búkpoo iphe,
 atú unme túko jaa
 Chipfu ajaja.
 Unu jaa Chipfu ajaja.

Ekwo

Etu

Urwu, dụ l'etu

- 1 ¹ Etu, Sólomọnu, bụ nwa Dévidi
nmashiru; mbụ eze ndu Ízurẹlu.
Iphe, e dedoru iya bụ;
- 2 gẹ nemadzu egude iya
maru iphe; bya aburu
onye a hùru ahùhù.
Tẹme waa g'opfu,
dụ omilomi doo ẹnya.
- 3 G'a nọdu ndzu bụru onye a
hùru ahùhù;
yẹe onye kwaru ẹnya;
bya aburu onye a-nọdu eme
iphe, dụ ree; waa iphe,
pfuru ọto.
- 4 G'e gude iya mee gẹ ndu
enwedu egomunggo
kwa ẹnya;
mekwaphọ g'okorọbya
maru iphe;
makwarupho eye ọnu l'opfu.
- 5 Gẹ ndu maru iphe ngabẹ nchị
yekwabaa iphe l'iphe,
ẹphe nwutaru.
Tẹme ndu iphe edoje ẹnya
angabekwapho nchị
g'a kpọ-zibaaru phe ụzo.
- 6 Tẹme g'e gudekwa iya phọ

- mee g'etu doo ɛnya;
 bya emekwapho g'ilù,
 ndu maru iphe atụ;
 yee opfu phẹ doo ɛnya.
 7 O kwa atsụ Chipfu ebvu
 bụ egbube ishi mmamiphe.
 Obenu lẹ ndu eswe bẹ ta
 adudu iphe, ẹphe agụbeje
 mmamiphe yee ahùhù.

Okwa, a nmaru
unwokorobya

- 8 Sụ-a; nwa mu; ngabeje nchị
 mē nna ngu nọdu
 abarụ ngu mba.
 Ophu i wokwaru iphe,
 ne ngu ezi ngu kpọo
 ẹbo l'afu.
 9 Kẹle opfu phẹ ono a-bụkwaru
 okpulishi, e-me l'i dū ùbvù.
 Teme l'ọ bụru iyagba-olu,
 a-tụkpo ngu l'olu gude mee
 l'i bụru ẹguru.
 10 Nwa mu; teke ndu iphe-ẹji
 ede ngu edede;
 b'ekwekwa g'ẹphe deta ngu.
 11 O -bụru l'ẹphe sụru ngu g'i
 bya etsoru phẹ;
 g'unu je egeparu gbua
 nemadzụ;
 mbụ g'unu je edomia
 onwunu kwabẹru onye
 adudu iphe, o meru;
 12 g'unu je elwee phẹ lẹ ndzụ
 g'ilu elweje odzu-a;
 mbụ lwee phẹ wọo gẹ ndu
 bahuru l'iduma;
 13 mbụ m'obetachakpo
 ẹphe sụ ngu l'unu
 a-natakwa iphe, eregbaa ire;
 mbụ l'unu e-gudekwa iphe,
 unu nataru lẹ nfu dojia ụlo

- unu edoji;
 14 ẹphe -sù ngu ngwa;
 g'unu l'ẹphe tũko swĩru;
 k'ọphu unu l'ẹphe
 a-gbarũ mgba l'ẹda
 okpoga ọbu;
 15 Nwa mu; te etsokwaru phẹ!
 Te eyekwa ọkpa l'ụzo,
 ẹphe eshi!
 16 Kẹle ọkpa phẹ anọduje ekwo
 gburumu ala l'eme iphe-ẹji.
 Teme ọphu egbu nemadzu
 adudu iphe, ọobujeru
 phẹ.
 17 L'onye wotaru ọnyà-enu
 je ekweberu ẹnu l'ẹka
 ẹnu ele iya ẹnya
 bũkwa iphe-iphoro bẹ oome.
 18 Ọ kwa mee nkepẹ bẹ ẹphe
 geparu kwabẹru.
 Ọ kwa onwopẹ bẹ ẹphe
 domiru onwopẹ
 echeru.
 19 Mbũ l'ọo ẹgube ono bũ
 g'ọo-dũ iphe, bũkpoo ndu
 ana ndu ọzo iphe
 phẹ l'ike.
 Urwu, e ritaru l'ụzo, dũ nno
 egbujekwa onye ritaru
 iya nũ.

Ọkwa, a nmarũ ndu
 jĩkaru mmamiphe

- 20 Mmamiphe tsoru gbororo
 echi mkpu.
 Ọ nọ l'echi edupfu akpọ
 okwe.
 21 Ọobujeru; o -rwua l'ishi ụzo
 l'ọ chia mkpu.
 Teke ọ byaru l'ọnu-abata
 mkpukpu l'ọ pfuru
 saarũ ọha opfu sũ:

- 22 Unubẹ ndu enwedu
 egomunggo; ?bụ teke
 ole bẹ unu
 e-mebekporu eswe?
 ?Bụkpoo teke ole bẹ achị ndu
 ọzo ọchi e-bebekpo
 tso-buhu ndu anọduje
 achị iya nụ uto?
 Mbụ-a; ?bụ gunu meadaa
 teme mmamiphe
 adu-buhu ndu eswe ashị?
- 23 Unu ghakwaaru mu iphu
 numa mba, mu abaru
 unu;
 k'ophu mu e-goshi unu
 obu mu;
 mbụ mee g'unu maru
 g'ọ dū mu l'obu!
- 24 Obenu eshinu unu jikaru mu
 teke mu kuru unu oku;
 mu machiaru unu ẹka;
 ophu ọ dudu onye yeru
 mu onu;
- 25 eshinu unu woru idzu,
 mu chị-koshiru unu
 hua l'alị;
 ophu unu anataduru mba,
 mu baru unu;
- 26 bẹ mbẹdua e-mechakwaa
 chĩa unu ọchi;
 mẹ iphe-ẹhuka dapfutaephō
 unu.
 Mu e-kwekwaru unu
 une mẹ ndzu-agugu
 rwutaephō unu;
- 27 mbụ teke ndzu-agugu e-zi
 g'oke pherephere bya
 ezikota unu;
 ọzoo teke iphe-ẹhuka e-gude
 oke pherephere bya
 anmakota unu;
 mbụ mẹ iphe-ẹhuka yee

- aphu byapfutaapho unu.
 28 “Noo teke ephe e-ku
 mu oku;
 mu ta azadu phe enu.
 Ephe elee enya mu;
 ephe ta ahumadu mu.
 29 Su: eshinu mmamiphe
 du phe ashi;
 ophu ephe ahataaduru etso
 uto atsu Chipfu ebvu;
 30 eshinu mu chi-koshiru
 phe idzu;
 ophu ephe ekwedu mu
 angaberu nchi;
 teme ephe jika mba,
 mu baru phe;
 31 be ephe e-mechaa ria
 urwu ejo uto, ephe etso;
 mbu ria urwu ejo idzu,
 ephe achi; rijia ya ephe.
 32 Ejo uto ono, ndu enwedu
 egomunggo hataru ono
 e-gbukwa phe.
 Teme ejiji, ndu eswe jiru
 onwophe enya ono
 e-mekwapho;
 ephe aburu ola-l'iswi.
 33 Obenu l'onye ngaberu mube
 mmamiphe nchi be ta
 adudu iphe,
 byaru eme iya nu.
 Ehu a-du iya guu;
 o to dudu iphe,
 ootsu ebvu k'a -nonyakwaa;
 o mee ya.”

Urwu, eerita le mmamiphe

- 2 ¹Nwa mu; i -kwe nata opfu
 mu;
 bya eworu iphe, mu suru
 g'e meje doo l'ime obu
 ngu;

- 2 mbụ i -nọdu angabejeru
mmamiphe nchi;
bya eworu obu ngu
ziberu nkwaṃnya;
- 3 ọ -bụru l'i kuru amaru iphe,
dụ omilomi;
bya echiku nkwaṃnya ị
mkpu;
- 4 mbụ-a; teke ọogu ngu ẹgu
g'onye mkpọla-ọchaa
agu;
tẹme i nọdu achoro iya
g'onye achoro ẹku,
e domiru edomi;
- 5 ọo ya bụ; atsu Chipfu ebvu
edoo ngu ọnya;
tẹme l'i makwarupho
Chileke.
- 6 Kẹle ọo Chipfu bụ onye
emeje g'a maru iphe;
mbụ l'ọo l'ọnu iya bẹ
mmamiphe yẹ
nkwaṃnya eshije.
- 7 Ọkpobe mmamiphe bẹ ọ
kwachiru akwachi
doberu ndu obu pẹ
guru ìphóró.
Ndu ụta ta adudu l'iphe,
ẹphe eme bụru iya bẹ
ẹphe egudeje gbobuta
onwopẹ.
- 8 Ụzo ndu pfulberekoto
bụru iya anọduje eleta
iya ọnya.
Tẹme ọ nọdu anwubejeru
ndu yeru iya obu ọnya.
- 9 Noo teke oo-do ngu ọnya;
mbụ iphe, dụ ree;
yẹ iphe, pfulu oto;
mekpoo iphe,
bukpoo uzomuzo,
bụ ụzo, dụ ree.

- 10 Noo kẹle mmamiphe a-bahụ
l'ime obu ngu;
amaru iphe atsọaha ngu ụtso.
- 11 Ọ bụru iphe, a-nọdu egbochi
ngu nụ bụ amaru eye
ọnu l'opfu;
nkwamẹnya awata ngu
awata ngu akpọ-ziru
ụzo.
- 12 Mmamiphe a-nafuta ngu
l'uzo ndu ẹjo-iphe;
bya adzọta ngu l'ẹka
ndu opfu phẹ
apfuduru-oto;
- 13 mbụ ndu ahajẹ ụzo,
pfuru nhamunha je
etsoru ọchii;
- 14 ndu bụ iphe, aduje phẹ ree
bụ eme ẹjo-iphe;
tẹme eshi ụzo, gberu nggọ
nọdu atsoje phẹ ụtso;
- 15 mbụ ndu ụzo phẹ l'opfu
dụkota nggọdogo
nggọdogo;
ọphu e gudedu ire phẹ ẹka
l'iphemiphe, ẹphe eme.
- 16 Ọo-dzọkwa ngu phọ l'ẹka
nwanyị-ovuoba;
mbụ l'ẹka nwanyị-ụkpara
yẹle opfu ẹrengete iya.
- 17 Onye lufutaru l'ibe ji iya,
kuru iya lẹ nwamgboko;
bya aghaarụ ọgbandzu,
ẹphe gbaru l'iphu
Chileke okotazụ;
- 18 kẹle ụlo nwanyị, dụ ẹgube
ono bụkwa ẹka eeshije
alufu alufu anwuhu;
tẹme gbororo ụzo iya bụru
ụzo, e shi ala maa.
- 19 Ọ tọ dudu onye jepfujeru
iya nụ mechaa lwa;

- oꝛoo mechaa shibaa
 uto ndzu.
 20 Oo ya bu ẹ-a; tsoru ẹka
 ndu eme ree.
 Shije gbororo,
 ndu pfuberekoto eshi.
 21 Kẹle ndu obu phẹ gũru
 iphóró l'e-buru l'eliphe.
 Ndu uto adudu l'ehu
 anodukwa iya pho.
 22 Obenu ẹ ndu ẹjo-iphe bẹ
 e-mekwa g'ẹphe chihu
 l'eliphe.
 Tẹme ndu e gudedu ire phẹ
 ẹka bẹ ee-phefu ephefu.

**Idzu, aachi-koshi
 unwokorobya**

- 3** 1Nwa mu; ta zohakwa iphe,
 mu ezi ngu.
 Wochikwaaru iphe ono,
 mu suru g'i mee ono
 kwakobe l'ime obu ngu;
 2 kẹle oo-me g'eswe
 ndzu ngu kabaa ogologo;
 mbu l'oo-me l'i kaa nka;
 tẹme l'oo mekwapho
 g'ehu du ngu guu.
 3 B'ekwekwa gẹ n-yemobu
 yẹe ire-lanu nahu ngu.
 Woru iya tukpoo l'olu g'oleka;
 l'i woru iya dee pfube
 l'ime obu ngu.
 4 Oo ya bu l'i buru onye a-tuba
 Chileke yele nemadzu
 l'enya;
 tẹme l'i nweru epha oma.
 5 Gude obu ngu g'o ha
 dakobe Chipfu.
 Ba chikwaru upfu kwee ẹ
 nkwaṁnya nkengu.
 6 I -nodu emekpo iphemiphe,

- iimekpọo ememe;
 nyatajẹ Chipfu;
 kele ọo ya e-me g'uzo ngu
 pfuru ọto.
- 7 Ta arijekwa l'i maru iphe.
 Ọ chikwa g'i tsuje Chipfu ebvu;
 kpọ-yijeru iphe-ẹji ukuvu.
- 8 Noo iphe, e-me g'ẹhu dụ
 ngu ike;
 mee g'okpu shihukwa ngu
 phọ ike.
- 9 Gude ẹku ngu; yẹle iphe-mbụ,
 ị kpataru l'opfu ngu;
 kwabẹ Chipfu ùbvù.
- 10 Ọo ya bụ gẹ nri ẹji ọba ngu
 bushihu ebushihu;
 tẹme mẹe ejikwaphọ
 mgbaja ngu ejiji.
- 11 Nwa mu; Chipfu -nọdu abaru
 ngu mba;
 b'e wokwaru iya hua l'alị;
 ọphu ị dzurubejekwa
 mẹ ọ -nọdu alọ ngu ẹka
 lẹ nchị.
- 12 Kele ndu Chipfu ahùje ahùhù
 bụ ndu o yeru obu;
 ẹgube ono nna, ahùje nwa,
 o yeru ẹnya ono.
- 13 Ẹhu-utso bẹ a gọru nù onye
 chotaru mmamiphe;
 mbụ onye nataru
 nkwamenya.
- 14 Kele ọ ka mkpọla-ọchaa
 aba urwu;
 tẹme ọ nọdu anwuta iphe,
 ka shii eme l'ọphu
 mkpọla-ododo anwuta.
- 15 Ọ ka mkpuma, aswa dụ
 ere ire.
 Ọ tọ dudu iphe, agụ ngu ẹgu
 g'i nweru iya mẹ nanu,
 aa-nọdu atụ eyeru iya.

- 16 Iphe, o gude l'ekutara bu
 ndzu ogologo;
 ophu o gude l'ekicha buru
 enweru iphe yee
 akwabẹ ubvù.
- 17 Etso uto iya bu ehu-utso;
 teme gbororo iya bukataru
 ehu-guu.
- 18 O bu oshi, anuje ndzu l'ehu
 ndu nmataru iya akpa.
 Ndu tutu iya gburumu l'a-buru
 ndu a goru ehu-utso nu.
- 19 Oo mmamiphe be Chipfu
 gude tua okpa
 mgboko-a l'ophu.
 O buru nkwaanya iya be o
 gude dobe igwe.
- 20 O buru amaru iphe iya be o
 gude mee ge mini ime
 ali nwushije;
 bya emee g'iji shije
 l'urwukpu kwaa.
- 21 Nwa mu; iphe, ii-gudeshi ike
 bu okpobe mmamiphe;
 yele amaru eye onu l'opfu.
 Bekwekwa g'o nahu ngu.
- 22 Oo ya a-buru ngu ndzu;
 bya aburu iyagba, a-tukpo
 ngu l'olu gude mee
 l'i buru eguru.
- 23 Oo ya bu l'ijekpoepo
 l'uzo ngu chiriri werere.
 Opfu ta adudu ngu l'okpa.
- 24 I -zee aze; ndzu ta aguedu
 ngu.
 Mbua; mgbanya atsoaha
 ngu ntumatu me i zee aze.
- 25 Ejo iphe-ehuka -tu ngu l'upfu;
 b'atsukwa ebvu!
 Ophu i tsukwa iphe, emeje
 ge ndu ejo-iphe buru
 mkpurupyata ebvu me

- ọ dapfu ngu!
 26 Ọo Chipfu a-buru agbara-ike
 ngu.
 Ọo ya bụ l'oo-me g'ị tị
 nmalahụ l'ọnyà.
 27 Ta lọ-phukwa iphe,
 dụ ree azụ g'ọ to rwu ndu
 o rwuberu ẹka;
 mẹ ọ -dụ ngu l'ẹka ememe.
 28 Ọphu ị sụkwa nemadzu ibe
 ngu g'ọ bya echele bya
 anata iphe ọ bụ;
 l'ẹka ị gbekwa gude iphe,
 ọ bụ l'ẹka ono.
 29 Ta achijekwaru nemadzu ibe
 ngu ejọ idzu;
 mbụ onye unu l'iya bu
 tūsarū ẹhu.
 30 Te bokwa nemadzu ibo eswe;
 l'ẹbe abụ l'ọ mekaru ngu
 iphe.
 31 Te kokwaru onye buẹpho
 iphe ike aduje iya ree
 okophoo!
 Ọphu ọ dukwa ụzo iya ọphu
 ịi-hota sụ l'ọ dụ ngu ree!
 32 Kẹle onye eegudedu ire iya
 ẹka dukwa Chipfu ashị;
 obenu l'onye obu iya guru
 ìphóró bẹ amajeru
 iya ime.
 33 Chipfu tuakwaru ọnu-ulo ndu
 ejọ-iphe ọnu;
 obenu l'oonoduje agọ ọnu-oma
 anụ unuphu ndu pfuberekoto.
 34 Ndu achị ndu ọzo ọchi bẹ
 Chipfu achịlatajekwa;
 ọ nọdu emejeru ndu
 wozeru onwophe alị
 eze-iphe-oma.
 35 Ndu maru iphe bẹ okiphe
 phe bụ akwabẹ ùbvù;

obenu lẹ ndu eswe bẹ
oogbobejeru iphere.

Mmamiphe kachaa ree

4 ¹Su-a; unwu mu; unu
ngabẹkpodaru mu phọ nchị
g'unu angabejeru nna unu;
mẹ ọ -nọdu alọ unu ẹka
lẹ nchị.

Unu kpaa iphe lẹ nchị;
g'iphe edoje unu ẹnya.

²Iphe, mu ezi unu bụ
ọkpobe mmamiphe.
Ọo ya bụ; unu te wokwaru
iya nmaa phulaphula.

³Teke mu bụ nwokoro buru
l'ibe nna mu;
mbụ teke mu bụkwadu
ọgbo lanu;
bya aburu nwa lanu,
ne mu nwutaru

⁴bẹ nna mu ziru mu iphe
sụ mu:
“Gudekwa obu ngu g'ọ ha
gbakua ẹka l'opfu-ọnu
mu!

Meje iphemiphe, mu sụru
g'i meje g'inyinodu ndzụ!

⁵Makwaru iphe;
g'iphe dojekwa ngu ẹnya!
Ta azọhajekwa opfu-ọnu mu;
ọphu i shikwa iya kpoo
gegege kpofu!

⁶Te ewokwaru mmamiphe
nmaa phulaphula;
ọo ya bụ g'ooleta ngu
ẹnya.

Yee ya obu; ọo ya bụ
g'oocheje ngu echeche
g'ọ tọ dọ iphe, e-me ngu nọ.

⁷Ọo mmamiphe bụ ishi;
ọo ya bụ g'i chọo

- mmamiphe!
 Obetakpoo o je ephu ngu
 gunu;
 ta ahakwa acho
 nkwaanya!
- ⁸ Kutsee ya; g'oopalia
 ngu ephekerephe!
 Nma iya akpa;
 g'ookwabeje ngu ùbvù!
- ⁹ Oo-woru okpulishi,
 e-me g'i dù ùbvù l'anya
 kpube ngu;
 bya eworu okpu-eze,
 dù akpabiri see ngu l'ishi."
- ¹⁰ Ngabekpodapho nchi
 nwa mu; g'iphe,
 mu epfu bahukwa ngu
 le nchi;
 g'eswe ndzu ngu akabaa
 igwerigwe!
- ¹¹ O kwa uto mmamiphe be mu
 ziru ngu.
 O buru gbororo, pfuru
 nhamunha be mu duru
 ngu shia;
- ¹² K'ophu bu i -nodu eje ije;
 o to dudu iphe,
 akposhi ngu ahata okpa.
 Teke iigba oso;
 upfu ta adudu ngu l'okpa.
- ¹³ Gudeshia ahuhù, a hùru ngu
 ike; ba hakwa iya
 g'o gbala!
 Letakwa iya enya ree;
 kele o kwa iya bu ndzu,
 i dzu.
- ¹⁴ Ta atukwa okpa atutu ophu
 l'uzo ndu ejo-iphe;
 ophu i shikwa uzo ndu
 eme ejo ememe.
- ¹⁵ Gbangoo ya; be shikwa iya
 eshishi ophu.

Gbakutaru uto ono azu;
shia uto ozo jeshia iphe,
ije.

16 Kele epe te ekujedu
mgbanya;
m'epe emeduru ejo-ememe;
ophu mgbanya eshitajedu
phe enya eshita ophu;
gbahaa l'epe meadaru ge
nemadzu daa.

17 Iphe, abujeru nri phe bu eme
ejo-iphe.
Mee, epe anguje buru eme
iphe-ike.

18 Uzo, ndu pfuberekoto
etso aduje g'iphoro
geregere utsu,
l'atoje nwehu abohu gbiriri
jasu nchi asafu.

19 Obenu l'uzo ndu ejo-iphe
aduje ge tsukiribaa
ochii;
k'ophu bu l'epe ta amadu
iphe,
epe evukotaje daa iko.

20 Nwa mu; ngabekwa nchi
l'iphe, mu epfu.
Gbobe nchi egbobe
l'opfu-onu mu.

21 B'ekwekwa g'epe lufu ngu
l'iphu.
Dobe phe l'ime okpoma ngu.

22 Kele epe bu ndzu l'ehu ndu
humaru phe nu;
bya emeje g'ehu amadu
l'ophu wekorohu.

23 Ophu kachakponu bu g'i
cheje obu ngu nche;
kele oo ya bu aka ndzu shi.

24 Tụkokpo iphe, gberu nggo
wofukota l'onu ngu.
G'ire ngu te epfujekwa opfu,

- apfuduru nhamunha.
 25 G'anya ngu dukwa l'iphu.
 Tabekpoepo ɛnya l'atatifu
 ngu nhamunha
 nhamunha.
 26 Lerwejeadakwa ɛnya l'uzo
 teme l'iitsojeru iya.
 G'uzo, ii-tsoru bujekwaru
 okpobe uzo, shihuru ike.
 27 Te etsokwaru uzo ekutara;
 ophu i shikwa ekicha.
 Wofutakwa okpa l'ejo ememe;
 kwasekwarupho
 nhamunha.

Anma okwa eri ogori

- 5 ¹Nwa mu; kwata ngaberu
 mmamiphe nkemu nchi.
 Woru nchi pfube epfube
 numa opfu nkwaɛnya,
 mu epfu anu ngu;
 2 k'opfu i-mar uye onu l'o
 rwuberu iya; teme opfu,
 shi ngu l'onu egoshi l'i
 maru iphe.
 3 Kele opfu, shi nwanyi,
 eme eji l'onu be anoduje
 atsɔ ge man-ɛnwu;
 mbu l'ookwo teretere
 ge man-urwazi.
 4 O le o -rwuepho l'ikpazu
 iya l'o tsahaa g'age;
 tsahaa nkɔ g'ogu,
 atsɔ nkɔ iphu labɔ.
 5 Onye tsoru iya nu laakwaru
 maa.
 Uzo iya edubaje nemadzu
 l'ilu.
 6 O to kpajedu ishi etsoru
 uzo ndzu.
 Uzo iya l'opfu dukotaepho
 nggodogo nggodogo;

ophu o madu.

7 Noo g'o gude mu su unube
unwu mu g'unu
ngaberu mu nchi.

G'o to dukwa teke unu a-ha iphe,
mu pfuru meahaa ozo.

8 G'uzo, ii-nodu eshi bukwaru
uzo, no iya uzanya.

B'e shiswetakwa uzo
onu-mgbo ulo ibe iya;

9 a -nonyaa i woru ubvu,
rwuberu ngu nu haaru
ndu ozo;
bya eworu ndzu ngu
togboru onye enwedu
obu-imemini;

10 mbu a -nonyaa ndiphe
bya ebvukaa eku ngu;
o ya bu; akanya,
i seru awuru laa ibe onye
ozo.

11 Tem ndzu ngu bvujeepo l'i
tsuahaade;
mbu teke akpo-ehu ngu
me ogwehu ngu
a-gbajoshihukota.

12 Noo teke ii-su: "Denuanu
g'o gude e shi alo mu eka
le nchi;
ophu mu agubejedu
iya iphe;
mbu e shi abajeru mu mba;
ophu o rwujedu mu l'ehu?

13 Ndu ezi mu iphe be mu
jikaaru le mu te emedu iphe,
ephe shi ezi mu;
ophu mu eshidu eyeje
onu yeru onye shi
akpo-zijeru mu uzo.

14 Nta-a be mu abyawaa
aburu onye laru l'iyi
ledzudzu-oha."

- 15 Mbù-a; gẹ nyee ngu b́uru
 ngu obvu-mini,
 a-b́uru nkengu kpoloko.
 Mbù mini, agba kẹ t́oritori,
 shi lẹ wẹlu,
 ì t́uru l'onwongu.
- 16 ?Dẹnu g'ii-shi parẹ ọgba,
 a nwùshiru ngu mini
 haa g'ọ sọo gborogboro
 lẹ gbororo?
 ?Mbù parẹ okpuru ngu
 haa g'ọ sọru je adọru l'echi
 edupfu?
- 17 Mee ya g'ọ b́uru nkengu kẹ
 nwẹkinyi ngu.
 G'unu lẹ ndiphe ta
 agbakwarẹ iya mgbà.
- 18 G'e kebekwa ẹnya ẹka iikuje
 mini l'oma!
 G'ẹhu tsọkwa gụ lẹ nwanyị,
 ì luru l'okorọbya ụtsò!
- 19 G'ọ dọkwa g'umoro-ẹnymu,
 ama ntumatu.
 G'ẹra iya mejekwa g'ẹhu tsọo
 ngu ụtsò.
 Gẹ n-yemobu iya
 sepyabejekwa ngu
 l'unuphu.
- 20 ?Dẹnu g'ọ nwùru umere
 nwanyị, eme ẹjì anọduje
 agba ngu igiri; nwa mu?
 ?Dẹnu g'ọ gude ọ b́uru
 utapfu nyee onye ọzo
 bẹ ịinoduje arwaphu
 onwongu?
- 21 Kẹle ụzo, onyemonye eshi
 bẹ Chipfu makotakwaru.
 Tẹme ọ nọdu atụkojeepho
 iphemiphe, oome egbu igo.
- 22 Ejo-ememe, onye ẹjo-iphe
 eme l'anmajekwa iya
 g'ónyà; mbù l'iphe-ẹjì,

oome adujekwa g'udo
kee ya kpukpurukpu.
23 O buru iphe, e-gbu iya nū bū
ahùhù, a hùduru iya;
tēme eswe eswe ono,
oome ono je eme iya l'ọ
buru ọla-l'iswi.

**Okwa, aanmaru
onye eme eswe**

6 1 Nwa mu; ọ -buru l'i narū
nemadzū ibe ngu mkpalēka;
ọ -buru l'i woru onwongu
sūberu onye ọzo
l'itumo;
2 ọ -buru l'opfu ono būwaa
ọnyà nmaa ngu;
mbū l'opfu, shi ngu l'onu
būwaa igbudu tū ngu;
3 wakwa iphe, ii-me baa;
nwa mu; g'i nweru
onwongu;
eshinu i dabawaru l'eka
obutobu ngu.
Je ewoze onwongu alị;
rwọkpoe pho obutobu ngu
jasū l'i rwọ-buta iya.
4 B'ekwekwa gē mgbēnya
zinwuta ngu ẹnya!
Ophu i kwekpọkwanu
g'o shita ẹka i nọ eshita
ophu!
5 Kukebe ẹhu dzọo onwongu
gē mgbada adzoje onwiya
l'eka ndu achị nta;
mbū g'enu, ephe l'eli,
a nmataru l'ọnyà;
e mechaa ọ nahụ.
6 Jekubenū ụnwehu;
gūbe onye ẹnirirū!
Gbua igo l'iphe, oome gude
maru iphe!

- 7 Lenu l'unwehu te nwedu
 onye-ishi;
 ọphu ẹphe enwedu onye
 edu phẹ nụ;
 ọzoo onye agbapheje ozi,
 ẹphe eje;
- 8 ọle ọo bujeru; o -rwua
 l'ọnanwu;
 l'ookukebe ẹhu seta nri;
 mbụ lẹ ndiphe -nọdu
 ebu ereshi;
 yẹbedua apakọ nkiya.
- 9 ?Bụ teke ole bẹ ii-zẹkpo
 ẹgube ono zẹ-beru;
 gube onye ẹnyiru?
 ?Bụ teke ole bẹ ii-tehu
 lẹ mgbenya ọphu iiku?
- 10 Ịisuje l'ọ kwa-a g'i kuta
 mgbenya nwanshii;
 mbụ g'i dobe ishi l'oshi
 ilile;
 mbụ l'ọ kwa-a g'i jiru ẹka
 ye l'iphu ụtapfu ụtata
 unme nwanshii;
 tẹme l'ị gbeshi je aharu
 ẹhu ngu zọo ọkpa.
- 11 Ọle g'ị makwaru l'ọkpa-nri
 a-fukwaru ngu g'onye ndu
 abalidebvụ byaru ibe iya;
 mbụ l'uko-iphe akwatakwa
 ngwogu byapfuta ngu.
- 12 Unu ngabẹ nchị gẹ mu
 pfuaru unu kẹ mkpọkoro
 nemadzụ;
 mbụ onye ẹjo-iphe;
 onye buẹpho opfu,
 gberu nggọ bẹ oogudeje
 tsoru aghaphe;
- 13 onye anọduje ataburu
 nwibe iya ẹnya;
 tẹme ọ nọdu egudeje
 ọkpa eme iphe-ọhubama;

- bya ajajeru nwibe iya ẹka.
 14 Onye egudeje ẹregede,
 ɖu iya l'obu ɕhĩa ɪdzù eme
 ẹjo-iphe;
 tẹme ọ nọdu anọduje
 akpa opfu.
 15 Noo g'o gude eze-iphe-ẹhuka
 je atụ iya l'upfu.
 A -bya aji ẹnya birimu bẹ
 ee-mebyiwa iya k'ophu
 e tee mekọtabaedu iya.
 16 Ọ ɖuru iphe ishii,
 ɖu Chipfu ashị;
 mbụ ụzo iphe ẹsaa, bụ ẹbyi
 l'iphu iya.
 17 Iphe ono bụ: eku-onwonye;
 adzụ ụka egbu ndu adụdu
 iphe, ẹphe meru;
 18 ari k'eme ẹjo-iphe;
 ekwo gburumu gbaba l'eme
 ẹjo ememe;
 19 agba ekebe ẹregede;
 mbụ onye opfu, eshije iya
 l'onu abụkotajeru ụka;
 waa akpa opfu l'unuphu.

Anma ọkwa eri ogori

- 20 Nwa mu; mejekwa iphe,
 nna ngu sụru g'i mee;
 ọphu ị zọhakwa eme iphe,
 ne ngu ziru ngu.
 21 Kee ya kpụkpurukpu l'obu
 ngu g'ọ nọo ojejoje!
 L'i wokwaru iya phọ tųkpoo
 onwongu l'olu!
 22 Noo kele ị -nọdu eje ije;
 bụ iya a-nọdu edu ngu.
 Ị -nọdu eku mgbenya;
 bụ iya a-nọdu eche ngu nche.
 Ọ -bụru l'i tehuru nwuru ẹnya;
 l'oopfu eyeru ngu.
 23 Kele iphe, a sụru g'i meje ono

bụ orọku; tème iphe ono,
e ziru ngu ono bụru ìphóró;
tème mba, a barụ ngu gude
gbọoru ngu ụja bụru
uzo ndzụ.

24 Oo ya e-phufuje ngu l'ẹka
ẹjo nwanyị ono nọ;
bya aburu iya e-selaje
ngu azu l'ẹka o nọ mbu
nwanyị-ụkpara,
opfu iya anọduje akwọ
teretere.

25 Gẹ mma, nwanyị ụkpara ama
te emekwa g'ọ wata ngu
agugu l'ime obu ngu!
Ophu i kwekwa g'ọ gude ẹnya
deritaru ngu!

26 Kẹle nwanyị-ụkpara bẹ
bụkwa g'ị bụru onye
mmanụ bẹ oomeje.
Mbụ-a; nwanyị, eri ogori
bụkwa ishi ndzụ ngu
bẹ ọonoduje achi nta iya.

27 ?O duru onye a-guta
ọku kpọbe onwiya l'utapfu;
g'ọku te eke uwe iya?

28 Mbụ-a; ?ọ duru onye
e-je ije l'eli ovokoku;
g'ọku ta ahụ iya l'okpa?

29 Nokwa g'onye yee nyee
nwibe iya akwa dū
bụ ono.

Onye denyiru nyee nwibe iya
ẹka bẹ a taa hakwa
kẹ mmanụ!

30 Ndiphe te epfubyishijekwa
onye ẹgu eme;
m'ọ tūgbua je ezita nri, oo-ri.

31 Ole o -būru l'e guderu iya bẹ
o tọo kposhijekwa g'ọ tọ
pfu ụgwọ iphe ono,
o zitaru ono mgbo ẹsaa;

m'obetakporu o je l'atuko iphe,
du l'ulo iya reshigbua gude
pfua ya.

32 Obenu l'onye jepfuru
nyee nwibe iya be egomunggo
swehuru;
kele onye eme nno bu
onwiya be oomebyishi.

33 Urwu, ooritaje iya bu
eka-nchi yee iphe-iphere,
eemeje iya; teme ujikputeru,
o meru onwiya buru iphe,
e te hufubaedu ehufu.

34 Kele oo okophoo-nwanyi
akpatsuje nwoke
ehu-eghu;
ophu ophujedu obu-imemini;
mo bya emelata onye
jepfuru nyee ya.

35 Ophu o dudu iphe,
e gude arwo iya duru ophu
o bya anata;
teme ophu o dudu m'obeta
i nu iya gunu g'o nworu
ke mmanu, o bya iya
ebye eka.

**Okwa, aanmaru ndu ejeje
ke nwanyi-ukpara**

7 ¹Nwa mu; meje olu mu!
Woru iphe, mu suru g'i meje
kwachia akwachi
l'ime obu ngu!

² I -nodu emewaa iphe,
mu suru g'i meje be ii-nodu
ndzu.

Oo g'iiletaje enya
l'akporu-anya-oji ngu-a
bu g'ii-leta iphe, mu ezi
ngu enya.

³ Gbaru iya l'eka g'o buru
ngu echi mkpushi-eka!

- Lì woru iya dee edede
 l'ime obu ngu!
 4 Kua mmamiphe nwune
 ngu nwanyị!
 Lì kua nkwaṃenya onye gu
 l'iya bụ ndu unuphu!
 5 Oo phẹ a-nọdu ephufuje ngu
 l'ẹka nwanyị-ovuoba;
 mbụ l'ẹka nwanyị-ụkpara,
 opfu onu iya akwọ
 teretere.
 6 A sụ ngu ẹ-a; mu gbẹ ẹ
 windo ụlo mu lee ẹnya;
 mbụ-a; mu gbẹkwa ẹ
 windo ụlo mu pyofu
 ẹnya l'etezi;
 7 mu hụma l'echi ẹka ndu
 amadụ iphe dọru;
 mbụ l'echilabọ ụnwokorobyā;
 l'o nweru onye ophu
 egomunggo swehuru.
 8 Yẹbedua tsoru gbororo eje
 eshita ẹka nwanyị ovuoba
 ono bu;
 mbụ gha iphu eje l'ụzo
 ẹka ụlo nwanyị ono nọ.
 9 Teke ono bụ ụzenyashi;
 gẹ nchi ejihuwaa;
 mbụ g'ọchii atukpuwa ẹhu.
 10 Tọbudu iya bụ; nwanyị lanụ
 futa byapfutashia ya;
 kwaa akwa nwanyị-ụkpara;
 tẹme ẹregede jikwa iya
 phọ obu.
 11 Nwanyị obu bẹ anọduje
 atụ kwokwokwo;
 tẹme ophu ọ dudu onye
 ookweje g'onu iya rwu
 iya l'ẹhu;
 ophu ikè etsupfuduru
 iya l'oshi.
 12 Teke i shiru ụzo gbororo;

- l'i hūma iya.
 I -lufushia l'edupfu-oha l'ọ
 nọduwa iya.
 Owojeru onwiya tsukpaa
 l'ekameka.
- 13 Noo ya; ọ bya eduta
 nwokorọbya ono bya
 anma iya akpa;
 bya eworu iphu gbua
 teterete ghaaru iya
 iphu sụ iya:
- 14 “Anụ, mu bọtaru lẹ
 ngweja-ẹhu-guu,
 mu shi je egwegwe nọkwa
 l'unuphu; noo kele ọ
 kwa ntanụ-a bẹ mu
 meẹbekotaru iphe,
 mu riburu angụ lẹ
 mu e-me.
- 15 Ọo iphe ono meru g'o gude
 mu futa bya ele ẹnya ngu.
 Nta-a bẹ mu chọwaru ngu
 jasụ mu hūma ngu!
- 16 Iphe-azẹe mu bẹ mu
 gudewaa ẹkwa,
 tūru iphe poopoo dozia;
 mbụ ẹkwa, e kweruro
 lẹ Ijiputu.
- 17 Iphe-azẹe mu bẹ mu
 wukotaru manụ,
 eshi kwẹekweekwee.
 Mu wūru iya mēru;
 yẹe alowe; waa sinamọnu.
- 18 Bya g'anyi zẹe l'ibe mu
 gbiriri jasụ l'utsu!
 Bya g'anyi kwaa gude mee
 g'ẹhu tsọo anyi ụtso.”
- 19 Ji mu ta anọkwa l'unuphu.
 O jeru ẹka kwatakpo
 dū ẹnya.
- 20 Ẹda, ooyeje okpoga bẹ
 o yejiru okpoga eyeji

- wota gude jeshia;
 k'ophu bụ l'ọ -bya alwa
 bẹ ọnwà e-dzuakwanụ
 edzudzu.
- 21 O gudeephō epfu opfu
 ẹrengete ono gbiriri jasụ
 ọ jita iya.
 Ọ buru ire iya, akwọ teretere
 ono bẹ o gude dephua
 ya.
- 22 Teke ono teke ono o phukuru
 tsoru iya g'eswi,
 a kpụ eje egbugbu;
 ọzoo g'ele, eje adalahụ
 l'onyà;
- 23 jasụ apfụ buru iya lẹ
 meji pụrumu;
 mbụ g'enu, ephe eje ala
 l'eka a gbabere ọnyà,
 ata makpodanu lẹ ndzụ
 iya tsewaru l'onu ẹta.
- 24 Ntamanụ-a; unubẹ unwu mu;
 unu ngabere mu nchị!
 Unu togbokwa nchị g'iphe,
 mu epfuru unu bahụ iya!
- 25 Unu te ewojekwaru obu unu
 ziberu nwanyị ono;
 ọphu unu ekwekwa g'o
 duswee unu ụzo;
 duru unu lashia ụzo, ooshi.
- 26 Kele ikpoto nemadzụ bẹ
 o chitaakwaru tịa;
 tẹme ndu o gburu egbugbu
 dukwapho igwerigwe.
- 27 Ụlo iya bụ gbororo ụzo
 alị-maa.
 Ụzo ono kwasekpouerupho
 gbiriri jasụ l'ime
 mkpuru ẹka ọnwu
 gbaru iphe-azee buru.

Mmamiphe eku ngu oku

- 8 ¹?Tɔbudu oku bɛ mmamiphe
eku egube phɔ?
Mbɔ ?tɔ budu olu
nkwamɛnya ada
g'ɔoda phɔ?
- ² Ọo l'ɛka dɔ ephekerephe,
nɔ l'aguga gbororo;
mbɔ lɛ mgbakata-uzo bɛ o
jeru je apfuru.
- ³ Ọ pfuru l'aguga ɔnu-abata
ɛka eeshije abahu
l'ime mkpukpu ono.
Ọo l'ɔnu mgbo mkpukpu ono
gedegede bɛ ọ pfuru
echi mkpu sɔ:
- ⁴ Ọ kwa unubɛ nemadzɔ
l'ophu bɛ mu eku;
mbɔ l'oo ndiphe g'unu ha
bɛ mu akporu okwe.
- ⁵ Unubɛ ndu enwedu
egomunggo; g'iphe
dojenɔ unu ɛnya!
Unubɛ ndu eme eswe;
unu kwanaa ɛnya!
- ⁶ Unu ngabɛ nchi;
kɛlɛ iphe, mu epfu bukwa
okpobe iphe.
Mu sakwarɔ ɔnu k'epfu iphe,
pfuru nhamunha.
- ⁷ Iphe, mu epfuje bɔ ire-lanɔ;
kɛlɛ ɛjo-iphe adujekwa mu
ashi.
- ⁸ Iphe, bɔ opfu, shi mu l'ɔnu
bukota opfu,
pfuru ɔto.
Ọ tɔ dɔdu opfu, gberu nggɔ;
ozoo ɔphu
apfuduru-oto, eshije mu
l'ɔnu.
- ⁹ Onye iphe edoje ɛnya maru

- lẹ g'ọ hakọta pfuru ọto.
 Ndu maru iphe bẹ maru
 l'opfu ono pfugbaaru
 nhamunha.
- 10 Hakwa mkpọla-ọchaa;
 hatachia mba,
 mu abarụ ngu!
 Mmamiphe kakwa ọkpobe
 mkpọla-ododo ree!
- 11 Kẹle mmamiphe kakwa
 mkpuma, aswa dū ere ire.
 Ọ tọ dukwa iphe, agụje
 nemadzu ẹgu enweru
 mẹ nanu,
 aa-nọdu atụ eyeru iya.
- 12 Mube mmamiphe bẹ yẹ
 nkwaanya bukwa
 l'eka lanu.
 Amaru iphe yele eye onu
 l'opfu tūkokwaru buru
 mu nwe iya.
- 13 Atsụ Chipfu ebvu bukwa
 akpọ ẹjo-iphe ashị.
 Iphe, dū mu ashị bukwanu
 eku-onwonye yẹ etu
 onwonye ọphushugbu;
 yẹ eme ẹjo-ememe;
 waa epfu iphe,
 apfuduru-oto.
- 14 Ọkpobe idzu yẹ mmamiphe
 bụ nkemu.
 Nkwamanya yẹ ike
 bukwarupho nkemu.
- 15 Ndu eze gude mube mmamiphe
 nọdu l'aba-eze phẹ.
 Ndu-ishi gude mu atụ ekemu,
 pfuru nhamunha.
- 16 Ọo mu bẹ ndibe ndu eze
 gude nọdu l'aba-eze phẹ;
 mēkpoo iphe, bukpo ndu
 ha shii, nọkota l'okwa
 buru ishi unwu-eliphe.

- 17 Ndu yeru mu obu bẹ mu
yekwaru obu;
tẹme ndu achọ mu nọ
achọshi mu ike je
l'achọta mu.
- 18 Enweru iphe; yẹ akwabe
ùbvù bụkota nkemu.
Eku, a-nọ jasụ l'ojeje;
waa apfubekoto tuko
nọdu mu l'ẹka.
- 19 Urwu, eeritajẹ lẹ mbẹdua
kakwa ọkpobe
mkpọla-ododo ree;
tẹme iphe, mu agbatajẹ
tukobe onwomu
kakwaphọ ree eme
l'ọkpobe mkpọla-ọchaa.
- 20 Ụzo, mu eshije bụ ụzo
apfubekoto.
Ọ bụru gbororo k'ikpe,
pfuru nhamunha bẹ
mu etsoje.
- 21 Ndu yeru mu obu bẹ mu
emeje g'ẹphe baa ụba;
tẹme mu nọdu emeje
g'ulo-ẹku phẹ ji ejiji.
- 22 Ọo mube mmamiphe bẹ
Chipfu vuchakpoo ụzo
nweru;
tẹme ọ wata eme iphemiphe
ono,
o meshiru lẹ teke ndiche ono.
- 23 A họtahawaru mu ọ teke
aama;
mbụ lẹ mbulembukpoo;
tẹme e meje mgboko.
- 24 Teke oke-ẹnyimu teke
adukpodanu bẹ mu
nọhawa;
mburo teke ọgba, mini jiru
ejiji eteke eshidu dụ.
- 25 Tẹme e mee úbvú úbvú

dobegbaa l'ònodu iya;
mbù tème e mee úbvú,
hagbaa nwanshìi bẹ
mu nòhawa.

26 Tème Chipfu mee eliphe-a
l'ophu; yẹ obotẹgu,
dù iya nù;
mbùkponu tème e
mee urwuku, jiru
mkpoji-ẹka.

27 Mu nòkwa l'ẹka ono teke
o meru igwe dobe;
mbù teke o meru
akpaminigwe;
o phoze je agẹbe ọnu
l'oke-ẹnyimu.

28 Teke o meru urwukpu dobe;
bya edobegbaa ọgba ọgba,
mini ime alì shi asọfuta
lẹ mgboko.

29 Teke ono, ọ kparù
eze-ẹnyimu oke;
k'ophu bù lẹ mini ta
asọghatadu ẹka ọ sùru
g'ọ sọ-beru;
mbù teke ono, ọ tùru ọkpa
eliphe-a l'ophu;

30 bẹ bùkwa mube mmamiphe
bù nnajìuphu, shi nọdu
iya lẹ mgbureku emeru
iya ọna.

Mu meru; ẹhu nọdu
anọduje atso iya ọtso
mbọku-mbọku;
tème mu shi
anọdujekwapho
ete ẹswa l'iphu iya
mkpùrumkpuru.

31 Mube mmamiphe bẹ mgboko,
o meru shi emeje;
ẹhu-ọtso eji mu obu;
tème ndiphe l'ophu nọdu

- adujekwa mu pho ree.
 32 Oo ya bu; unube unwu mu;
 unu ngabenuru mube
 mmamiphe nchi.
 Ehu-utso be a goru nu onye
 etso uzo mu.
 33 Unu ngabe nchi numa mba,
 mu abaru unu;
 g'unu amaru iphe!
 B'e wokwaru iya hua l'ali!
 34 Ehu-utso be a goru nu onye
 ngaberu mu nchi l'olu;
 onye anoduje l'onu
 mgbo ibe mu eche nche
 mboku-mboku;
 mbu onye anoduje l'onu-ulo
 mu ngaberu mu.
 35 Kele onye choru mube
 mmamiphe chota bukw
 ndzu be o chotar
 teme onye ono buwaru
 onye tubaru Chipfu l'enya.
 36 Obenu l'onye jikaru ach
 mube mmamiphe bukw
 onwiya be oometa iya.
 Iphe, bukpoo onye mu du
 ash bukw onwu be
 o yeru obu.

**Mmamiphe eku oku;
 emeswe nodu eku**

- 9** ¹ Mmamiphe gbeshiru je
 eworu itso esaa kpobe gude
 mee ulo iya.
² O bya egbua anu shia dobe
 bya agwaa mee dobe;
 bya eshia ite dobe;
³ bya ezia unwumgboko,
 ejeru iya ozi;
 ephe je apfuru eku oku.
 Eka bu eka kachaa l'eli le
 mkpukpu be ephe pfuru

- eku oku sù:
- 4 “G’iphe, bụkpoo ndu amazidu
iphe bata l’ụlo l’ẹka-a!”
O be ịe ndu enwedu
egomunggo; ọ sù phẹ:
- 5 “Unu bya eria nri,
mu shiru dobe; ngwa mọe,
mu gwaru dobe.
- 6 Unu haa b’e nwe egomunggo
ono bya anọdu ndzu!
G’iphe dojenụ unu ọnya!
- 7 Onye abaru onye mgbonu
mba bụkwa onye e-phu
iya iphu be ọcho.
Onye alokwanu onye ẹjo-iphe
ẹka ịe nchị bụkwarupho
ọkonu be ooku oku.
- 8 Ta abajekwaru onye mgbonu
mba; ọdumeka be
ọokpokwa ngu ashi.
Bachiru onye maru iphe mba;
huma l’oo-ye ngu obu.
- 9 Lọru onye maru iphe ẹka ịe
nchị huma l’ọo-kabaa
amaru iphe eje.
Zia onye pfuberekoto iphe
huma l’oo-yekwabaa
iphe l’iphe, ọ maru.
- 10 L’ọ kwa atsụ Chipfu ebvu bụ
egbube ishi mmamiphe.
Amaru onye ono, dụ nsọ ono
buru iphe edo ọnya.
- 11 Kẹle ọo mube mmamiphe
e-me g’i kaa nka.
Mbụ-a; mu e-me g’e
yekwabaaru ngu apha
l’apha olemole i gege
anọ l’eliphe-a.
- 12 I -maru iphe; mmamiphe ngu
ono ebua ngu nggo.
Teke i bụkwanu onye
mgbonu;

l'ọ buru gùbedua l'onwongu
e-je iphe-ẹhuka iya.”

- 13 Olu kẹ nwanyị ono,
bù iya bù eme-eswe nọdu
adakwaphọ adashị ike.
Ọ bù onye a hùduru ahùhù;
tẹme ọphu ọ madu iphe.

- 14 Yẹbedua je anọdu l'ọnu-abata
ibe iya;
mbù l'okposhi, o doberu
l'ẹka kakọta l'eli
lẹ mkpukpu.

- 15 Noo ẹka ọ nọ eku iphe,
bùkpoo ndu aghata
aghata;
ndu pfuberuro ije phẹ
nhamunha eje iphe,
ẹphe eje.

Ọ sù phẹ:

- 16 “G'iphe, bùkpoo ndu amazidu
iphe bata l'ulo l'ẹka-a!”
O be lẹ ndu enwedu
egomunggo; ọ sù phẹ:

- 17 “Mini, e zitaru l'oshi
adujekwa ree.
Ọ buru nri, e riru lẹ mpya
kachaa uto!”

- 18 Ọphu ẹphe amaswetakpoda
amama ophu l'unwu-maa
doru l'ẹka ono;
lẹ ndu byaru iya ẹbyaa
nọwaa l'alì-maa
anono.

Ẹtu, Sólomọnu nmashiru

- 10** ¹Ndu ọwa-a bù ẹtu,
Sólomọnu nmashiru:
Nwata maru iphe emejekwa
g'ẹhu tsọo nna,
nwuru iya nù uto.
Obenu lẹ nwa, eme eswe
bù aphù tsọru ne iya.

- 2 Eku, a kparu ejo akpakpa
ta adukwa urwu, o baru.
Obenu l'apfubekoto adzotaje
nemadzu l'eka onwu.
- 3 Chipfu ta ahajekwa onye
pfuberekoto g'egu
mee ya.
Obenu l'onye ejo-iphe be
o to kwejedu g'iphe,
agu iya nu rwube iya aka.
- 4 Eme enyiru emejekwa amadu
g'o daa ukpa.
Obenu l'eka e gude ese
akanya emeje g'a baa
uba.
- 5 Onye kpataru iphe, o koru
dokobe edokobe lonanwu
bu onye kwaru enya.
Obenu l'onye anoduje eku
mgbenya teke eemeta iphe,
e meberu l'ali bukwa
onye-eswe be o bu.
- 6 Onu-oma bu okpu-eze,
onye pfuberekoto kpu
l'ishi.
Obenu l'iphe, jiru onu
onye ejo-iphe bu eme
nemadzu mkpawere.
- 7 Anyata, a nyataru onye
pfuberekoto abujeru
onye nyataru iya nu
iphe-ekweru.
Obenu l'epha onye ejo-iphe
a-chihu.
- 8 Onye maru iphe l'ime obu
iya emeje iphe, a suru g'e meje.
Obenu l'onye epfu
jogojogojogo alaje l'iyi.
- 9 Onye uta adudu le ndzu iya
be obu shihuru ike.
Obenu l'onye eshi uzo,
du nggodogo nggodogo

- bẹ ee-mechanụ-a hụma.
 10 Onye ebvu ọnya ẹhuka ẹhuka
 bụ aphụ bẹ ọokpatsu.
 Teme onye epfu jogojogojogo
 nọdu alajẹ l'iyi.
 11 Ọnu onye pfuberekoto bụ ishi
 nggele mini ndzụ.
 Obenu l'iphe, jiru ọnu
 onye ẹjo-iphe bụ
 iphe-kpangangaa.
 12 Ndumashi akpatsu esemopfu.
 Obenu lẹ n-yemobu
 ekpuchije iphe-ẹji g'ọ ha.
 13 Ọnu onye iphe edoje ọnya
 bụ mmamiphe eshije
 iya afushi.
 Obenu l'onye enwedu
 egomunggo bụ
 ẹchachi nọ swiru iya.
 14 Ndu mmamiphe bẹ ewojeru
 iphe, ẹphe maru kwakọbe.
 Obenu l'ọnu ndu eswe bụ
 ọla-l'iswi bẹ ẹphe anọduje
 eku oku.
 15 Ụba onye nweru iphe bụ
 mkpukpu, ọ kpuru
 kpushia ya ike.
 Ụkpa bụkwanuru iya
 emebyishije onye enwedu
 iphe.
 16 Ụgwo ozi, aapfu onye
 pfuberekoto emeje gẹ
 ndzụ dụ iya.
 Obenu l'okpoga, onye
 ẹjo-iphe akpata bẹ emeje g'o
 mee iphe-ẹji.
 17 Onye angabeje nchị lẹ mba,
 aabarụ iya bụkwa ụzo ndzụ
 bẹ ooshi.
 Obenu l'onye abujeru;
 a -nọdu ahụ iya ahụhù
 l'ọ dụ iya ashị

- l'edusweshije ndu ọzo
 uto.
- 18 Onye domiru ndumashi
 l'obu be adzu uka du
 l'ogbogboromonu.
 Teme onye asu asulasu
 buru onye-eswe.
- 19 Opfu -paa igwerigwe be
 iphe-eji haakwaru bahu iya.
 Obenu l'onye aduje ike sede
 ire iya be kwaru enya.
- 20 Ire onye pfuberekoto bu
 okpobe mkpola-ochaa.
 Obenu l'iphe, shi l'obu onye
 ejo-iphe ta adudu urwu,
 o kwataru baa.
- 21 Olu-opfu onye pfuberekoto
 azujije ndu du
 igwerigwe epho.
 Obenu le ndu eswe anwuhuje
 le b'enwe egomunggo.
- 22 Onu-oma ke Chipfu l'emeje g'e
 nweru iphe.
 Ophu o dudu iphe-ehuka,
 ooyeje iya.
- 23 Onye eswe bu iphe,
 aduje iya ree bu
 ejo-ememe.
 Obenu l'onye iphe edoje
 enya bu iphe,
 aduje iya ree bu mmamiphe.
- 24 Iphe, onye ejo-iphe atsu
 ebvu; a -nonyaa o mee ya;
 e-mekota iya kpamu.
 Iphe, agukwanu onye
 pfuberekoto g'e meeru
 iya be ee-mekotaru iya.
- 25 Oo ge oke-pherephere
 ezije tuutuutuu zighata-a
 bu g'onye ejo-iphe
 achihuje.
 Obenu l'onye pfuberekoto

eshihuje dṁngudungu
jasu l'ojejoje.

26 Oo ge mee-veniga aduje
leze-a; mbu g'enwuru-oku
aduje l'enya-a bu g'onye
enyiru aduje onye ezi
iya ozi.

27 Atsu Chipfu ebvu akporiberu
ndzu.

Obenu le ndzu onye
ejo-iphe be eegbuje
mkpirikpu.

28 Iphe, onye pfuberekoto
ele enya iya bu ehu-utso.
Obenu l'iphe, onye
ejo-iphe daru ngaberu
emechaje buru
iphe-mmanu.

29 Eshi uzo Chipfu bu iphe,
edomije ndu pfuberekoto
bya abukwanuru iphe,
etsupyashije ndu emeje iphe,
adudu ree.

30 Onye pfuberekoto be a ta
abyakwa enwubata
enwubata.

Obenu le ndu ejo-iphe tee
buduru l'ali ono.

31 Onu onye pfuberekoto bu
iphe, eshije iya nu bu
mmamiphe.

Obenu l'ire, apfuduru-oto
be ee-mechaa sebufu.

32 Onu onye pfuberekoto maru
iphe, bu: e -pfua ya lo
du nhamunha.

Obenu l'onu onye ejo-iphe
bu iphe,
o maru kpoloko bu iphe,
du nggodogo
nggodogo.

- 11 ¹ Eme iphe, eegudeje atù
 ẹrwa iphe l'uzo ẹregede;
 bụkwa ẹbyi l'ẹnya Chipfu.
 Obenu l'iphe, aduje Chipfu
 ree bụ eme ire-lanụ.
- ² Eku-onwonye nọdu eje abya;
 iphere etso iya etsotso.
 Obenu l'iphe, anọduje etso
 adu àgù l'obu bẹ bụ
 mmamiphe.
- ³ Ụta ta adu lẹ ndzụ onye
 pfuberekoto bụkwa
 iya anọduje edu iya.
 Obenu lẹ ndu e gudedu
 ire phẹ ẹka bụ iphe,
 emebyije phẹ nụ bụ
 ntuphu-ire phẹ.
- ⁴ Ẹku ta adukwa urwu,
 adukwadu iya nụ mbọku,
 ẹhu e-ghu Chileke oke egbu.
 Obenu l'apfubekoto adzoje
 nemadzu l'ẹka onwu.
- ⁵ Apfubekoto k'onye uta adudu
 lẹ ndzụ iya atogbojeru
 iya ụzo nhamunha.
 Obenu l'iphe, akwatsuje onye
 ẹjo-iphe bụ eme
 ẹjo-iphe iya.
- ⁶ Apfubekoto k'onye obu iya
 guru ìphóró l'adzoje iya.
 Obenu l'onye e gudedu ire iya
 ẹka bụ ẹgu ẹjo-iphe,
 agụ iya nụ anmajẹ
 iya g'onyà.
- ⁷ Onye ẹjo-iphe -nwuhu; iphe,
 ọori l'oo-mecha mee
 l'ẹhu iya; alaru iya l'iyi.
 Iphemiphe kpọ, bụ iphe,
 o shi dobesu lẹ ya
 e-gude ike iya mee aburu
 iphe-mmanụ.
- ⁸ Onye pfuberekoto bẹ

aanafutaje l'eka
iphe-ehuka.

Iphe-ehuka obu ejechia
atu-koru l'ishi onye
ejo-iphe.

⁹ Onye te emedu ele Chileke
bu opfu onu be
oogudeje mebyishia
nemadzụ ibiya.

Obenu l'onye pfuberekoto
egudeje nkwamenya
nahụ.

¹⁰ Qobujeru teke iphe ejehuru
onye pfuberekoto;
ndu bu le mkpukpu ete
eswa.

Teke onye ejo-iphe larụ
ola-l'iswi;
ndiphe agbọo ogboo.

¹¹ Onu-oma k'onye obu iya gụru
ìphóró akwọ-lije
mkpukpu.

Obenu l'opfu-onu onye
ejo-iphe emebyije iya emebyi.

¹² Onye enwedu egomunggo
akpoje nemadzụ ibiya
ebo l'afụ.

Obenu l'onye nweru egomunggo
be l'esedeje ire iya.

¹³ Onye asụ asụlasu epfuje iphe,
e domiru edomi.

Obenu l'onye e gude ire iya
eka edomikọtaje iphe,
dụ egube ono.

¹⁴ Qha, a taa kpọ-ziduru ụzo
adajekwa.

Obenu a -dụ igwe akpọ-ziru
qha ụzo;
l'aadzota qha ono.

¹⁵ Onye narụ onye o madu
mkpalẹka ta adukwa iphe,
e-me g'o to je iphe-ehuka.

- Obenu l'onye sùru lẹ ya te
 eyekwa ẹka l'iphe,
 ana mkpalẹka ta adụkwa iphe,
 e-me iya nụ.
- 16 Nwanyi, eme odoo abụjeru;
 a -kwabẹ iya ùb̀v̀ù;
 l'ọ naa ya ẹka labọ.
 Unwoke, ewebushi akụrepho
 nọdu atuje ẹku
 gburumu swiswia.
- 17 Onye iphe-oma bụ onwiya bẹ
 oome iya edoberu.
 Onye dụ ẹhuka bụkwanuru
 iphe-ẹhuka bẹ oometaru
 onwiya.
- 18 Iphe, ndu ẹjo-iphe setarụ
 l'akanya a-buru phẹ
 iphe-mmanụ.
 Obenu l'onye akụ apfubekoto
 gẹ mebyi-iphe,
 aakụ l'alị bẹ l'a-wota ọkpobe iphe,
 ọ kuru.
- 19 Onye pfuberekoto ọkpobe
 apfube bẹ ndzụ aduje.
 Obenu l'onye agba etso eme
 ẹjo-iphe agbajẹ tsoru iya
 jasụ l'ọ gbaba l'onwu.
- 20 Ndu ọkpoma dụ ẹji emekwa
 ẹbyi l'anya Chipfu.
 Obenu lẹ ndu uta adudu lẹ
 ndzụ phẹ aduje Chipfu
 ree shii.
- 21 Ọphu ịi-makaharụ bụ lẹ ndu
 ẹjo-iphe bẹ a taa hadu g'a ta
 hù phẹ ahùhù.
 Obenu l'oshilokpa ndu
 pfuberekoto ta adudu iphe,
 ee-me phẹ nụ.
- 22 Nwanyi, amashị mma ike;
 mmamiphe pehukwanu iya l'ẹhu;
 dụ g'iphe-nchị,
 e gude mkpola-ododo mee;

woru ye ezi l'imi.

- 23 Iphe, agụ onye pfuberekoto
bụ ẹka ọosubeje ishi
bụ l'iphe-oma.

Obenu l'iphe onye ẹjo-iphe
ele ẹnya iya bụ l'ẹka
ọosubeje ishi bụ l'oke-ẹhu-eghu,
Chileke a-tukoshi iya.

- 24 Onye bụ omeluko bẹ iphe
iya anọduje aka shii eje.
Obenu l'onye aswị aswị
emechajẹ kpabua nvọ.

- 25 Onye eme iphe-oma bẹ ẹka
a-nọdu agba ụpete.
Mbụ l'onye agbajẹ nwibe
iya mini l'obu bẹ
aa-gbakwaphọ mini l'obu.

- 26 Ndiphe anọduje ephu
nemadzu iphu mẹ o -gbushia
ereshi gbachishia l'iphe.
A nọdu ajajẹ onye reru nkiya
l'orwuberu iya ajaja.

- 27 Onye achọ iphe,
du ree bẹ atubaje ndiphe
l'ẹnya.

Obenu l'onye achọ ẹjo-iphe
bẹ ẹjo-iphe abyapfutajẹ.

- 28 Onye kpọru obu yeru ẹku iya
a-dakwa.

Obenu l'onye pfuberekoto
a-nọdu aja àjàjà
g'ẹkwo oyii.

- 29 Nwoke, esetaru ndibe
iya opfu bụkwa
phẹrephere bẹ a-buru
okiphe iya.

Tẹme ọ buru onye eme eswe
l'e-mechaa buru onye
ejeru onye maru iphe ozi.

- 30 Mebyi, onye pfuberekoto amị
bụkwa oshi emeje g'a
nọdu ndzụ.

Ozo bụ l'ọo onye aduje ike
pfubuta nemadzu bụ onye
maru iphe.

- ³¹ Eshinu aa-pfu onye
pfuberekoto ugwo iphe,
oome l'eliphe-a;
bẹ aa-pfukwa iya pho ndu te
emedu ele Chileke yẹ
ndu iphe-ẹji;
pfua phe iya pfugharu
phe iya ẹka.

12 ¹ Onye aabarụ mba;
ọ du iya ree bukwa
mmamiphe bẹ du iya ree.
Obenu l'onye ọ du ashị l'aahù
iya ahùhù ta amadu
iphe.

- ² Onye oma bẹ tūbaru Chipfu
l'anya.

Obenu lẹ Chipfu anmaje
onye ẹregede ikpe.

- ³ Nwoke ta abukwa eme
ejo-iphe bẹ oo-gude nguru
anguru.

Obenu l'onye pfuberekoto ta
adudu onye e-phefu
iya ephefu.

- ⁴ Okpobe nwanyị bukwa
okpu-eze,
ji iya kpu l'ishi.

Obenu l'ejo nwanyị du g'okpu,
rehuru erehuru nọ
ji iya l'ehu.

- ⁵ Iphe, ndu pfuberekoto tūberu
k'ememe abujeru iphe,
pfuru nhamunha.

Obenu l'idzù ndu ejo-iphe
achị bukota ughoshi.

- ⁶ Opfu onye ejo-iphe egepareru
egeparu achọ onye
oo-gbu.

Obenu l'olu-opfu onye obu

iya gūru ìphóró adzoje
ndzụ.

7 Ndu ẹjo-iphe bẹ ee-mechaa
mebyishikọta;
ẹphe achihu.

Obenu l'ọnu-ulo onye
pfuberekoto apfujeru
jimujiimu.

8 Ọo gẹ nkwaṁnya
onyemanye jeberu bu
g'aajabejeru iya ajaja.
Obenu l'onye bu ẹjo-iphe
jiru iya obu bẹ a ta
agubejedu iphe.

9 Ọ kakwa ree l'i bu onye
a gubeduru iphe;
i nwekanuru onye-ozì;
eme l'i guberu onwongu
iphe l'ẹbe ọ dū nri,
i nweru.

10 Onye pfuberekoto
agubeje iphe lẹ mkpa,
duru anu,
o nweru l'ibe iya.
Obenu l'obu-imemini,
onye ẹjo-iphe aphujeeru
phe bu aduru phe ehuka.

11 Onye jeru ozi l'alì iya bẹ nri
a-duru dūa k'etsutsu iya.
Obenu l'onye achi
iphe-iphoro ọso te nwedu
egomunggo.

12 Onye ẹjo-iphe bẹ iphe,
ndu ẹjo-ememe narū lẹ nfu
anọduje agū ẹgu.
Obenu l'ogbarabvu onye
pfuberekoto anọduje
abya pulapula.

13 Onye ẹjo-ememe bẹ ẹjo-epfupfu,
oogudeje ọnu iya epfu anmaje
g'ónyà.
Obenu l'onye pfuberekoto

- anahuje iphe-ehuka.
- 14 Nemadzū egudeje
 opfu-onu pfutaru onwiya
 iphe-oma.
 Nokwapho g'oogudeje iphe,
 oome l'eka metaru onwiya
 obunggo.
- 15 Iphemiphe, onye-eswe eme
 aduje iya ree l'enya nkiya.
 Obenu l'onye maru iphe
 angabeje nchi numa idzu-oma,
 a chi-koshiru iya.
- 16 Onye eswe abujeru:
 a -kpatsu iya iwe;
 oomepho g'a maru teke
 ono teke ono l'ehu eghu
 iya eghu.
 Obenu l'onye nweru
 egomunggo ta adudu iphe,
 oogubeje okonu.
- 17 Onye agba ekebe iphe,
 bu ire-lanu be opfu
 iya apfujeru oto.
 Obenu l'onye ejo-ekebe
 adzushi uka.
- 18 Mkpokoro opfu adzujе
 paramu g'ogu-echi.
 Obenu l'ire onye maru iphe
 eguje ehu egugu.
- 19 Ogbogboromonu,
 epfu ire lanu anoje jasu
 l'ojejoje.
 Obenu l'ire, adzu uka ta
 adudu g'ono-bejeru.
- 20 Ughoshi du l'okpoma ndu
 achi ejo idzu.
 Obenu le ndu achi idzu
 ehu-guu bu ehu-utso aduje
 l'okpoma nkephe.
- 21 O to dudu ejo-iphe,
 emeje onye pfuberekoto.
 Obenu le ndu ejo-iphe bu

- iphe,
 ejije phẹ ẹka bụ iphe-ẹhuka.
- 22 Iphe, aduje Chipfu ẹji bụ
 ogbogboromonu,
 adzu ụka.
 Obenu lẹ ndu aduje iya ree bụ
 unwoke, epfu ire-lanu.
- 23 Onye nweru egomunggo ta
 arakashijedu iphe,
 ọ maru arakashi.
 Obenu l'ọkpoma ndu eswe
 anọduje avoshi
 jogojogojogo opfu.
- 24 Onye gude ẹka iya eseshi
 akanya ike l'e-mechaa
 bụru ishi.
 Obenu l'onye eme ẹnyiru
 e-mechaa bụru ohu.
- 25 Ayọ ọshi emeje g'ike bvụ
 nemadzu egwegwa.
 Obenu l'opfu-oma anọduje
 ekutse nemadzu ekutse.
- 26 Onye pfuberekoto akwaje
 ẹnya lẹ g'o gude eshi ọnyà.
 Obenu l'uzo, onye ẹjo-iphe
 eshi edujeru iya
 duswee eduswe.
- 27 Onye ẹnyiru ta amijedu anụ,
 ọ gburu amịmi.
 Obenu l'onye ese akanya
 enwejeru iphe,
 vu oke aswa.
- 28 Uzo, a pfuberekoto eshi bẹ
 ndzu dū.
 Mbụ lẹ gbororo iya bẹ
 anwuhu adukpodaa
 ililekpoo.

13 ¹Nwa, maru iphe;
 angabeje nchị lẹ mba,
 nna iya abarụ iya.
 Obenu l'onye mgbonu ta
 angajedu nchị l'uja,

- aagbọru iya.
- ² Nemadzụ egudeje
 opfu-ọnu pfuta iphe-oma.
 Obenu l'onye e gudedu ire
 iya ẹka bụ iphe,
 ẹkpiri iya aduje iya bụ eme
 mkpawere.
- ³ Onye eche ọnu iya nche bụ
 ndzụ iya bẹ oochie nche.
 Obenu l'onye epfugbuje g'ọnu
 ha iya e-mechaa bụru
 ọla-l'iswi.
- ⁴ Onye ẹnyiru bẹ ẹkpiri iphe
 aduje; ọle ọ tọ dudu iphe,
 erwuje iya ẹka.
 Obenu l'iphe, agụ onye
 akanya erwuje iya ẹka
 ọkpobe erwurwu.
- ⁵ Onye pfuberekoto bẹ iphe,
 aadzụ ụka aduje ashị.
 Obenu l'onye ẹjo-iphe
 bụ iphe-iphie yẹ
 mkparwụ bụ iphe,
 oomeje.
- ⁶ Onye ụta adudu lẹ ndzụ iya bụ
 iphe,
 anọduje eche iya nche
 bụ apfubekoto.
 Obenu l'iphe, emekpeje
 onye iphe-ẹji bụ eme
 ẹjo-ememe.
- ⁷ O nweru onye anọduje eme
 onwiya g'onye nweru iphe;
 ọle ọ tọ dukwa iphe,
 o nweru.
 Onye ọphuu anọduje eme
 g'onye akpa nri;
 ọle o nwekwanwuru iphe
 nweshia ya ike.
- ⁸ Ẹku nemadzụ l'a-dukwa ike
 gbafuta ndzụ iya.
 Obenu l'onye ukpa bẹ e te

yejedu ebvu.

⁹ Ìphóró, dùru onye
pfùberekoto anọduje
enwu phoophoophoo.
Obenu l'ìphóró orọku k'onye
ẹjo-iphe bụ aphụnyi bẹ
aaphụnyije iya.

¹⁰ Eku-onwonye bụ iphe,
ọonoduje azụshi bụ
aba mba.
Obenu lẹ ndu angabeje nchị
l'ìdzù,
a chị-koshiru phẹ bụ ndu
maru iphe.

¹¹ Okpoga, a kpataru l'ughoshi
anọduje ala azụ azụ.
Obenu l'onye gude ẹka iya
akpa okpoga nwanshii
nwanshii l'emeje iya l'ọoka
shii eje.

¹² Iphe, e leru ẹnya iya nọo ọdu
anọduje agbawashị
ọkpoma agbawashị.
Obenu l'ememe,
e meru nemadzu iphe,
oole ẹnya iya aduje
g'ọ wotaru oshi,
eerije nọdu ndzu.

¹³ Onye akpofu alọ ẹka lẹ nchị
akpofu l'e-je iphe-ẹhuka.
Obenu l'onye emeje iphe,
a sụru g'e meje bẹ
obunggo iya dūru.

¹⁴ Iphe, onye maru iphe ezi dū
g'ẹka mini anuje ndzu
futaru.

Oomeje gẹ nemadzu ta
adaba l'ọnyà,
anwuhu gbaberu.

¹⁵ Iphe edo ẹnya ọkpobe
edodo l'emeje nemadzu
l'ọ dū ndiphe l'obu.

- Obenu l'uzo onye e gudedu
 ire iya ẹka eshihujeru
 iya ike.
- 16 Onyemonye bukpo onye
 nweru egomunggo emeje
 iphemiphe,
 oome l'okwenya.
 Obenu l'omata ewojeru eme
 eswe iya tua jala.
- 17 Onye ẹjo-iphe, e ziru ozi;
 ọ nọdu eje iya adabajẹ
 l'iphe-ẹhuka.
 Obenu l'ozì, e ziru onye e gude
 ire iya ẹka;
 ọ nọdu eje iya eguje
 ẹhu egugu.
- 18 Onye ewojeru mba,
 aabarụ iya arwutoshi
 arwutoshi emechajẹ daba
 l'okpa-nri mẹ l'iphe-iphere.
 Obenu l'onye a hùru ahùhù;
 ọ numa iya bẹ
 aakwabeje ùbvù.
- 19 Iphe, agushi ẹgu ike -mee bẹ
 ọtsoje obu ọtso.
 Obenu l'onye gbakutaru eme
 ẹjo-iphe azụ;
 l'eme ẹbyi l'ẹnya ọmata.
- 20 Onye yẹ ndu mmamiphe
 aswị ọswi a-buru onye
 maru iphe.
 Obenu l'onye etso ọmata
 e-je iphe-ẹhuka.
- 21 Ejo-iphe ẹjo-iphe aanọduje
 anwuru ndu iphe-ẹji.
 Obenu l'ẹka atutu bukwanu
 obunggo ndu pfuberekoto.
- 22 Okpobe nemadzụ akpajẹ ẹku
 dobe l'e ria ya ria
 lẹ nwanwa.
 Obenu l'ẹku, onye iphe-ẹji akpa
 bu ndu pfuberekoto bẹ

ookpaje iya edoberu.

23 Onye akpa nri -kọo opfu
bẹ oomehujekpo;
nri adukpoo dūchaa
k'etsutsu iya.

Obenu lẹ be ekpe ikpe,
pfuru ọto atukoje
iya chita.

24 Onye esela echachi azu lẹ
ya te echidu iya nwa iya
bukwa ashi bẹ ọ kpọru
nwa iya.

Obenu l'onye yeru iya obu
edeje ẹnya lẹ mini hĩa
ya ahũhũ.

25 Onye pfuberekoto erije nri
gudekpọo obu iya kwe
l'o jiwaru iya.

Obenu l'onye ẹjo-iphe ta adudu
teke ẹgu ta agudu iya.

14 ¹Nwanyi, maru iphe
anọduje edozi ọnu-ulo iya
edozi.

Obenu l'onye ọphu bu
onye-eswe anọduje
achikashi iya achikashi.

2 Onye iphe, oome pfuru
nhamunha l'anọduje atsụ
Chipfu ebvu.

Obenu l'onye ọzo iya du
nggọdого nggọdого ta
adudu iphe,
ọ guberu Chileke.

3 Onye eswe -pfua opfu;
echachi aburu iya
l'okpurukpu gbaa.

Obenu l'ọo ogbogboromonu
ndu maru iphe
anọduje eche phe nche.

4 Ẹka eswi, e gude eje
ozi adudu bẹ ọba
adabyijeru iphoro.

- Oo eswi -jeshia ozi ike; iphe,
a kpataru l'opfu akuru
akuru.
- ⁵ Onye agba ekebe, e gude
ire iya aka ta adzujekwa
uka.
Obenu l'onye agba ejo-ekebe
bu uka be onoduje
adzushi.
- ⁶ Onye mgbonu achoje
mmamiphe;
o to dudu ophu oohuma.
Obenu l'amaru iphe atojeele-a
nwehu ejepfu ndu iphe
edoje enya.
- ⁷ Nodukwa omata uzanya;
kele i ti humakwa iya
mmamiphe
l'ogbogboromonu.
- ⁸ Onye nweru egomunggo be
bu iphe, egoshije l'o maru
iphe bu l'uzo,
ooshi edoje iya enya.
Obenu l'iphe, egoshije
l'onye-eswe bu omata bu
l'oogudeje ughoshi eme
iphemiphe.
- ⁹ Ndu eme eswe egudeje iphe-eji
agba le mgbonu.
Obenu le ndu obu phe guru
iphoro be onoduje agu
g'ephe mee iphe g'o
pfuru nhamunha.
- ¹⁰ Okpoma nemadzụ l'ehu l'ehu
makotaru iphe,
atsụ iya l'ehu.
Ophu o dudu onye yee ya
agbaje mgbal'ehu-utso,
du iya nu.
- ¹¹ Onu-ulo onye ejo-iphe be
ee-mechakwaa lwua.
Obenu le nwobu,

- onye pfuberekoto
kpoberu a-noduepho aja
ajaja eje.
- 12 O dūru ụzo, abụjeru;
nemadzu -nodu eshi iya
l'oburu iya okpobe ụzo.
Obenu l'eka ụzo ono jeberu
bu l'onwu.
- 13 Je akpachakponu l'achi
ochi be aahajekwaru
tsua okpoma pharamu;
teme ehu nodu ahajeru
tsoo utso tsoa l'iphe-ehuka.
- 14 Onye ekwetaduru nu
be aa-pfu ugwo ụzo,
ooshi pfu-dzua ya ya
apfu-dzu.
Le bua onye oma obunggo
uzo nkiya l'o dzua
edzudzu.
- 15 Onye amazidu iphe atukoje
iphemiphe kweta
l'onoo g'o du.
Obenu l'onye nweru
egomunggo arijeada oriri
teme l'o zobe okpa.
- 16 Onye maru iphe atsuhuje
Chipfu ebvu jika eme
ejo-ememe.
Obenu l'omata edeghajeru
igiji eka dobesu l'o to
dudu iphe,
byaru eme iya nu.
- 17 Onye obu-oku emeje iphe,
onye-eswe onye-eswe.
Teme a nodu akpoje onye
eregede ashi.
- 18 Onye amazidu iphe be okiphe
iya abujeru eme eswe.
Obenu l'onye nweru
egomunggo ekpujeru
mmamiphe g'okpu-eze.

- 19 Ndu eme ejọ-ememe e-phoze
 l'iphu ndu dụ ree;
 ndu ejọ-iphe ephoze
 l'ọnu-ọguzo ndu
 pfuberekoto.
- 20 Ndu akpa nri bẹ aakpoje ashị;
 kpọchaa kpọo lẹ ndu ẹphe
 l'ẹphe bu obutobu.
 Obenu lẹ ndu nweru iphe
 nweru ikpoto ọnyà.
- 21 Onye agubeduru obutobu iya
 iphe emekwa iphe-ẹji.
 Obenu l'a gọru ẹhu-utso nù
 onye emejeru onye ọ
 tsuru iphe-oma.
- 22 ?Tobudu ndu achị ejọ idzu
 ephuje uto?
 Obenu lẹ ndu achị idzu-oma
 bẹ eeyeje obu;
 tẹme a nọdu emejeru phẹ
 ire-lanụ.
- 23 Iphe, bukpoọ ozi, e jeshiru
 ike bẹ urwu adujekwa.
 Obenu opfu, eepfuepho
 l'ọnu l'ọnu emeje g'a
 kpaahaa nri.
- 24 Ẹku onye maru iphe bu
 okpu-eze iya.
 Obenu l'eme eswe k'omata bu
 iphe, ọomitaje bu eme eswe.
- 25 A -gbaa ekebe, bu ire-lanụ bẹ
 aadzoje ndzụ.
 Obenu l'ekebe, aagba ọphu
 e pfudu ire-lanụ bẹ
 bukwa ughoshi.
- 26 Onye atsụ Chipfu ebvu bẹ ẹka
 ọ dakoberu kpọru akpaa.
 Tẹme ọ buwaruro ẹka unwu
 iya a-gbabajẹ je anọdu
 zee ndzụ.
- 27 Atsụ Chipfu ebvu bu ẹka
 mini,

- emeje g'anọdu ndzụ futaru;
 ọ nọdu emeje g'amadụ
 ta anmalahụ l'ọnyà,
 anwụhu gbaberu.
- 28 Ọha, tsuru ẹrupfu abụjeru
 akpabiri eze.
 Obenu l'oke amadụ,
 enwedu nemadzụ bẹ
 iyi yifuru.
- 29 Onye nweru ọta-nshi bẹ
 iphe, edoje iya ẹnya
 pakwarụ ẹka.
 Obenu l'onye obu-ọku egoshije
 g'oomebe eswe.
- 30 Onye doberu ọkpoma
 guu emeje gẹ ndzụ
 dū ogwẹhu.
 Obenu l'ijięnya emeje g'ọkpu,
 nọ l'ẹhu repyahụ.
- 31 Onye eme onye ụkpa ewere
 bụkwa Chileke,
 meru iya nū bẹ ookwe une.
 Obenu l'onye emejeru onye
 adudu g'ọ dū iya
 iphe-oma bụ Chileke bẹ
 ọokwabe ụbvù.
- 32 Iphe, l'enwutaję ndu ẹjo-iphe
 tụa kpurumu l'alị;
 bụ ẹjo-iphe ono,
 ẹphe eme ono.
 Obenu lẹ ndu pfuberekoto
 nweru ẹka ẹphe
 a-nọdu zeeru ndzụ
 m'obeta ẹphe
 nwụhuchakpoo anwụhu.
- 33 Mmamiphe aduje l'iphe,
 bụkpoo obu ndu iphe
 edoje ẹnya ree.
 Mbụ je akpaa l'echilabọ
 ndu bụ ọmata bẹ
 oogoshijekwaphọ onwiya.
- 34 Apfubekoto ekutse ọha l'ophu.

Obenu l'iphe-ẹji bụ iphe-iphere
l'ẹhu ọhamoha.

35 Onye-ozị, maru iphe bẹ
atụbaje onye eze l'ẹnya.

Obenu l'onye-ozị ọphu bụ
iphe-iphere bẹ eze
atukoshije
ẹhu-eghu iya.

15 ¹Opfu, e pfuru; a tọ
nwẹhu yee ya ọnu eselaje
oke ẹhu-eghu azụ.

Obenu l'epfu opfu,
eme ẹhuka akpataje
ọvuma.

² Ire onye maru iphe
emeje mmamiphe g'ọ dū
ree k'anuma.

Obenu l'ọnu ọmata bụ iphe,
anọduje alwa iya torotoro
bụ epfu rwoorwoorwoo.

³ Ẹnya Chipfu dzuru ẹkameka;
k'ọphu ọ hụma-dzuru
onyemonye;
mbụ ndu ẹjo-iphe mẹ
ndu ọma.

⁴ Ire epfu iphe, e-me g'e
wekorohu bụkwa oshi,
amije ndzụ gẹ mebyi.
Obenu l'ire ughoshi etsuje
ndzụ pyaapyaa.

⁵ Ọo onye-eswe abụjeru;
nna iya -baaru iya mba;
o too yedu iya ọnu.
Obenu l'onye a hụru ahụhù;
ahụta iya egoshi l'o
nweru egomunggo.

⁶ Ụlo onye pfuberekoto bẹ
iphe, vu oke aswa dū
igwerigwe.

Obenu l'okpoga onye ẹjo-iphe
akpata bẹ l'akpatajeru
iya opfu.

- 7 Ogbogboromonu onye maru
 iphe anọduje araka
 nkwamenya araka.
 Obenu l'ọ tọ bụdu g'ọkpoma
 ụmata bụ ono.
- 8 L'anya Chipfu bẹ ngweja,
 onye ẹjo-iphe egwe
 abụjeru iya ẹbyi.
 Obenu l'epfupfu, onye obu
 iya guru ìphóró epfu
 anụ iya atsoje iya rịkpotoo.
- 9 Ụzo ndu ẹjo-iphe abụkotajeru
 ẹbyi l'iphu Chipfu.
 Obenu lẹ ndu eme g'ephe
 bụru ndu pfuberekoto
 bẹ o yeru obu.
- 10 Ọ kwa chiipfuu bẹ aa-nụ
 onye haru ọkpobe ụzo.
 Teme onye ọ dukwanu ashị;
 l'aahụ iya ahụhụ
 l'e-mechakwaa nwụhu.
- 11 Alị-maa yee alị ọla-l'iswi
 tụtọkwaru gheru ọnu
 l'iphu Chipfu.
 ?Bụ-chia ọkpoma amadu te
 eggheduru ọnu l'iphu iya?
- 12 Onye mgbonu te eyejedu
 ahụhụ aahụ iya obu.
 Ọphu o jejedu akpata
 ishi l'ibe onye maru iphe.
- 13 Onye ẹhu atso uto bẹ
 iphu atusahuje atusahu.
 Obenu l'onye iwe jiru obu;
 edejeru yokoo.
- 14 Ọkpoma onye iphe edoje
 ẹnya ree l'anọduje eme
 g'ọ maru iphe.
 Obenu l'onu onye bụ ọmata
 bụ nri iya bẹ bụ eme eswe.
- 15 Iphe, bụkpoo eswe ndu
 ndu eje iphe-ẹhuka
 abụkotajeeru phẹ phọ

- mgburwashị ẹhu.
 Obenu l'onye ọkpoma
 atụsahuje atụsahu
 bẹ tekenteke abujeru iya
 ọbo-iphe.
- 16 Ọ kakwa ree l'e nweru
 ẹku nwanshii;
 a nọdu atụ Chipfu ebvu;
 eme l'ẹku, jiru ẹkameka;
 ẹgharashi ụkwanu.
- 17 Ọ kakwa ree l'iphe, bụ nri,
 eeri bụ nwẹba, e yeru l'ophe;
 n-yemobu ụkwanu;
 eme l'e gburu eswi,
 tsuru ẹba ata;
 mkpomasshi ụkwanu.
- 18 Onye obu-ọku akpalije
 opfu akpali.
 Obenu l'onye atarụ opfu
 nshi abyanyije uswo
 abyanyi.
- 19 Ụzo onye ẹnyiru eshi
 bẹ eegudeje óbvú
 tų-chishia atų-chishi.
 Obenu l'ụzo onye obu iya
 guru ìphóró eshi abujeru oji,
 akwọ tẹrete.
- 20 Nwata, maru iphe emeje
 g'ẹhu tsọ nna iya ụtsọ.
 Obenu l'omata ta adụdu iphe,
 ọogubeje ne, nwuru iya nụ.
- 21 Eme eswe atsoje onye enwedu
 egomunggo ụtsọ.
 Obenu l'onye iphe edoje ẹnya
 ree bụ iphe,
 pfuru nhamunha bẹ oomeje.
- 22 Iphe, nemadzụ riru
 k'ememe bẹ o to mekọtajekwa
 mẹ a -chikoshiduru iya
 ọkpobe idzu.
 Obenu a -dụ igwe chikoshi
 nemadzụ idzu l'o mee iphe,

- ọ túbèrú.
- 23 Amadú bè ẹ́hú atsoje útso
mẹ o -yee ọ́nù l'opfu ree.
Mbú lẹ-a; l'ọ́nù, e yeru l'o
rwuberu iya atsoje
rìkpotoo.
- 24 Ụzọ ndzú anọduje eje ala l'eli
l'eli l'ẹ́ka onye kwarú
ẹ́nya nọ.
Ọ búru iya emeje g'ọ tọ lwa
alì alì larwua alì-maa.
- 25 Chipfu alashije ọ́lọ onye
eku onwiya.
Obenu l'okoke alì nwanyì,
jì iya anọedu bè ọ́okpoje
ọ́kpo-kuu.
- 26 Ọ́rìrì, onye ẹ́jọ-iphe rìru
abújeru Chipfu ẹ́jọ ẹ́byì.
Obenu l'ọ́phu ndu dẹ́be
ree rìru atsoje iya útso.
- 27 Onye ọ́ghoro búephọ opfu
bẹ ọ́onoduje akpa
l'ìbẹ iya.
Obenu l'onye kpọ́ru ọ́phalazu
ashì bẹ ndzú a-dù.
- 28 Onye pfúberekoto egudeje
ọ́kpoma iya rìada iphe
oo-pfu arìrì tẹ́mẹ l'o
pfua ya.
Obenu l'ọ́nù onye ẹ́jọ-iphe
bú nọ-opfu eshije iya
alwa torotoro.
- 29 Chipfu nọ ndu ẹ́jọ-iphe
úzenya.
Obenu l'ọ́onumaje olu ndu
pfúberekoto m'ẹ́phe
-pfuru nù iya.
- 30 Ẹ́nya, a túsaru iphu atúsa
lee emeje g'ẹ́hú-útso
jì ọ́kpoma.
Tẹ́mẹ ozi ọ́ma nọdu emeje
g'ọ́kpú gbashìà ike.

31 Onye ngaberu nchị lẹ mba,
a baru iya; mbụ mba
ọphu emeje g'a ọdu
ndzụ bẹ yẹ ndu maru
iphe e-mechaa nọ
l'okpoku lanụ.

32 Onye ta adudu iphe,
ọ guberu mba,
aabarụ iya bukwa onwiya
bẹ ọ tọ gubeduru iphe.
Obenu l'onye abujeru;
a -nọdu ahụ iya ahụhù
l'oba iya lẹ nchị
enwejeru egomunggo.

33 Atsụ Chipfu ebvu ezije
nemadzu mmamiphe.
Ewoze onwonye alị ọdu
esekutaje akwabẹ ùbvù.

16 ¹Iphe, nemadzu riru
l'okpoma iya bụ iya bẹ ọ duru.
Obenu l'ọphu e pfuru l'onu bụ
Chipfu bẹ ọ duru.

² Iphemiphe, nemadzu
emekpọo dọbe ree
l'anya nkiya.

Obenu lẹ Chipfu maru iphe,
dụ iya l'uche teke o
meru iya.

³ Woru iphe, bukpo iphe,
iimekpọo ememe ye Chipfu
l'eka;
huma l'iphe, bukpo iphe,
ị chiru idzu ememe
e-mejeepo g'ị chiru iya.

⁴ Iphemiphe, Chipfu meru
bẹ o meru doberu onwiya;
mbụ je akpaa lẹ ndu
ejo-iphe bẹ o meru
doboru eswe eze iphe-ehuka.

⁵ Ndu eku onwophe bukwa
ebyi bẹ ephe eme
l'anya Chipfu.

Ọphu ịi-makahụkporu bụ
l'a taa hadụ phẹ g'a ta
hụ phẹ ahụhù.

⁶ Ọo n-yemobu yee epfu
ire-lanụ bẹ e gude edoshi
ẹjo-iphe.

Ọ bụru atsụ Chipfu ebvu
emeje g'amadụ te eme
ẹjo-ememe.

⁷ Teke iphemiphe, nemadzu
eme dụ Chipfu ree
bẹ oomejechaa mee gẹ
yee ndu ọhogu iya dụ
lẹ ree.

⁸ Ọ kakwa ree l'e nweru
iphe nwanshii;
a pfubekwanu ẹka ọto;
eme l'urwu parụ ẹka;
ọ bụru l'uzo,
apfuduru-oto bẹ o shi.

⁹ Iphemiphe, nwoke e-me bụ
l'ime ọkpoma iya bẹ
ọorije iya dobe.

Obenu l'ọo Chipfu emeje gẹ
nzokpa iya nguru
anguru.

¹⁰ Onye eze bẹ opfu,
shi iya l'ọnu adajẹ g'ozì,
shi Chileke l'ẹka.

Ọphu oogudejedu ọnu iya
pfuswee m'ọ nọdu
ekpe ikpe.

¹¹ Chipfu eele ẹnya g'e
gudeje iphe,
gbaru nù tịa ẹrwa iphe;
ẹrwa iphe, atùtuduru
l'uzo ẹregede bẹ dụ
Chipfu ree.

Ọ-nyị-tùdúú, nọkota l'ẹda
g'ọ ha bụkota iya
meru iya.

¹² Ndu eze bẹ eme ẹjo-iphe

- abujeru ebyi;
 kele onye eze bu
 apfubekoto be oogudeje
 mee g'ọ nguru anguru.
- 13 Iphe, aduje ndu eze
 ree bu onye epfu iphe,
 pfuru oto.
 Mbụ l'onye epfu iphe,
 pfuru nhamunha be ephe
 agubeje okpobe iphe.
- 14 Oke ehu-eghu onye eze bu kwa
 iphe, ejeru onwu ozi.
 Obenu l'onye maru iphe
 abyanyije iya.
- 15 Iphu -tusahu onye eze;
 l'a maru le ndzu du;
 mbu l'i -tuba onye eze
 l'nya be o duje g'eka igwe
 rwuru erwuru
 k'edze mini ishi-apha.
- 16 Humawaro g'ọ kabe ree
 enweru mmamiphe eme
 l'enweru mkpola-ododo.
 Mbụ ahota nkwamenya
 haa mkpola-ochaa.
- 17 Uzo, a turu mkpoli,
 ndu pfuberekoto toru
 te eshitajekwa eka
 ejo-ememe du.
 Onye eche uzo iya nche
 bu ndzu iya be ooch nche.
- 18 Eku-onwonye evujeru uzo;
 ola-l'iswi etso iya.
 Teke etu onwonye epha
 gbeshiru;
 adarwu ali etsokwaru
 iya pho.
- 19 O kakwa mma l'i bu onye
 wozeru onwiya ali;
 i yiru le ndu du agù;
 eme l'unu le ndu eku
 onwophe swi tuko eke iphe,

- unu kwataru l'okwata.
 20 Onye angabeje nchi l'opfu
 Chileke bu k'oma
 anoduje etso iya.
 Tememe onye a goru ehu-utso
 nu be o bu;
 mbu onye dakoberu
 Chipfu.
- 21 Ndu maru iphe l'ime obu phe
 bu ndu eekuje ndu iphe
 edoje enya ree.
 Tememe opfu, atso utso
 le nchi nodu emeje
 g'a ka anwuta iphe.
- 22 Nkwamenya bu ishi nggele
 mini ndzu l'ehu ndu nweru
 iya nu.
 Obenu l'abaru onye-eswe
 mba bukwa iphe-eswe
 be o bu.
- 23 Okpoma onye maru iphe
 anoduje eche onu iya nche.
 Tememe ogbogboromonu
 iya nodu emeje g'a
 nwuta iphe.
- 24 Opfu, atso utso le nchi du
 g'ebakala manu-enwu.
 O meje g'ehu tso nemadzu
 utso.
 Tememe o nodu emeje g'okpu
 gbakerehu l'iphe-ememe,
 eme iya nu.
- 25 O duru uzo, abujeru:
 nemadzu -nodu eshi iya
 l'oburu iya okpobe uzo.
 Obenu l'eka uzo ono jeberu
 be o bu uzo onwu.
- 26 Oo iphe, agu onye akanya
 anoduje ejeru iya ozi.
 O buru egu, agu iya nu
 anoduje akwaru iya evu.
- 27 Ejo nemadzu anoduje achi

- idzu eme ejo-iphe.
 Teme opfu, shi iya l'onu nọdu
 aduje g'icheku oku,
 ata ririri.
- 28 Onye eregede anọduje
 akpa opfu.
 Teme onye asulasu nọdu
 ebukahuje ndu eshishi
 ọnyà ike.
- 29 Onye anọduje eme ndu ọzo
 mkpawere bụ edephu bẹ
 ọonoduje edephu
 nwibe iya;
 duru iya shia ụzo,
 adudu ree.
- 30 Onye ataburu nwibe iya ọnya
 bụkwa eregede bẹ ọogba.
 Teme onye tagbaberu ọnu
 bụru ejo-iphe bẹ
 ọocho ememe.
- 31 Aka nka bụ okpu-eze,
 dū biribiri.
 Ọ bụru onye ndzū iya
 pfuru ọto bẹ
 oorwuje ẹka.
- 32 Ọ ka ree l'ị bụ onye
 atajeru iphe nshi
 eme l'ị bụ onye ka ike
 l'ogu.
 Mbụ l'onye esedeje onwiya
 kakwa ree;
 eme l'onye alwuje ọgu
 lwuta Ọha l'ophu.
- 33 Ido bụ atutu bẹ aatuje iya.
 Obenu l'ọo Chipfu maru iphe,
 oo-me.

17 ¹Ọ kakwa mma l'a
 takpọerupho nwẹcha,
 kpọhuru nkụ;
 nchị dukwanu doo l'unuphu;
 eme l'unuphu,
 eegbushi anụ gẹ ndu

abọ iphe;
opfu nọdu adaphekwanu
iya.

- 2 Onye-ozị, maru iphe bẹ
l'e-mechaa bụru ishi nwa
nnajiuphu iya;
mbụ nwa ophu anọduje eme
iphe-iphere ekpu ndu nwuru
iya nụ.

Ooje l'emecha keta iphe nnajiuphu
g'unwu iya ketaru.

- 3 Ite bẹ e gude eghe
mkpọla-ọchaa egheghe.
E gude ọku ahụ
mkpọla-ododo ama.

Obenu l'ọo Chipfu bụ onye
ahụje obu amadu ama.

- 4 Onye eme ẹjo-ememe angabeje
nchị l'ogbogboromonu,
epfu ẹjo epfufu.
Onye adzụje ụka nọdu
angabeje nchị l'ire,
epfu tuphutuphutuphu.

- 5 Onye achị onye ụkpa ọchi;
bụkwa Chileke,
meru iya nụ bẹ ọoko ọnu.

Onye ete ẹswa ekpu eze
iphe-ẹhuka, byaru nwibe
iya bẹ ta adukwa g'e meru
g'a ta hụ iya ahụhụ iya.

- 6 Enweru unwu nwanwa bẹ bụ
okpu-eze,
e kpuberu onye-ishi-ewó.
Teme nna bukwanuru iphe,
unwegirima gude
eku onwophe.

- 7 Onye egomunggo swehuru te
epfujedu opfu,
nweru ishi.

Nokwapho g'onye bụ ishi
agbaduru g'ọ tụ-phuje ire.

- 8 Uphalazu dụ gẹ mkpuma,

- vu oke aswa l'èhu onye
 anùje iya nù; k'òphu bù:
 ọ -ghaa ẹkiya-a bù ụpete;
 ọ -ghaa ẹkiya-a bù ụpete.
- 9 Onye agùje nvù l'atùpya,
 a tùpyaru iya bù n-yemobu
 bẹ ookutse.
- Obenu l'onye akpatsu opfu
 akpatsu bù ndu eeshishi
 ònyà ike bẹ oobukahùje.
- 10 A -baarù onye iphe edoje
 ẹnya ree mba bẹ
 oorwuje iya l'èhu;
 eme l'ònu ẹchachi ụkporo
 ise, e chiru ọmata.
- 11 Onye ẹjo-ememe bùepho
 iphe, oophubeje iphu
 ememe bù eme iphe,
 a sùru g'ò to meshi.
- Ọle onye-ozì, ta aphùjedu
 obu-imemini e-mechakwanaa
 bya ahùà ya ahùhù.
- 12 Ọ kakwa mma lẹ ne oduma,
 a kùtaru ụnwu iya fùru
 ngu l'ùzo;
 eme l'i jepfuru ọmata l'ẹka
 oome eswe eswe.
- 13 Ọ -bùru lẹ nemadzù gude
 ẹjo-iphe pfùà ụgwò iphe-ọma,
 e meru iya bẹ ẹjo-iphe ta
 abyakpọdaa abvù abvùbvù
 l'ibe iya.
- 14 Awata aba mba dù g'egbuha
 nggele, e gbuchiru
 egbuchi.
- Ọo ya bù lẹ-a; haa opfu tẹme
 ụswo abata iya.
- 15 Aharù onye ẹjo-iphe enge;
 yẹe anma onye
 pfùberekoto ikpe
 tùkokwaru bùru eme ẹbyi
 l'iphu Chipfu.

- 16 ?Bụ urwu ụnu bẹ okpoga
 baru l'eka onye bụ omata;
 eshinu mmamiphe ta
 agudu iya agugu?
- 17 Ndu eshi onya eyeje
 nwibe phe obu
 mkpurumkpuru.
 Temenwune buru iphe,
 e swiberu ngu iya bu go
 gbajeru ngu mkpu teke
 iije iphe-ehuka.
- 18 Onye enwedu egomunggo
 anaje nwibe iya
 mkpaleka;
 bya eworu onwiya sibe
 l'itumo.
- 19 Onye yeru aswo uswo obu
 bukwa iphe-eji be o
 yeru obu.
 Onye wolinukaru egomunggo
 iya imeli buru
 ola-l'iswi be oole enya iya.
- 20 Onye okpoma du eji be k'oma
 ta abyajekwaru.
 Onye ire iya bu igho jiru
 iya ndu adabaje
 l'iphe-ehuka.
- 21 Onye nwutaru nwa nwoke;
 o buru omata be aphu
 tsokwaru.
 Ophu ehu atsojedu nna,
 egomunggo swehuru
 nwa iya utso.
- 22 Obu, atso utso bu okpobe
 obvu.
 Obenu l'obu agbabuhu emeje
 g'okpu kpohu nkụ.
- 23 Onye ejo-iphe anataje
 uphalazu le mpya;
 k'ophu oo-me g'iphe,
 pfuru oto du nggodogo
 nggodogo.

24 Onye iphe edoje ɛnya ree
bụ mmamiphe bẹ oodobeje
l'egomunggo.

Obenu l'omata bẹ ɛnya iya
ejerwuje ẹka igwe беру
alị беру.

25 Omata abujeru aphu tsoru
nna iya; bya aburu iphe,
atsọ ilu l'ehu nwanyi,
nwuru iya nụ.

26 O tọ dukwa ree ere onye
adudu iphe,
o meru nre.

Ophu o dukwapho ree g'e
chia ndu-ishi iphe
l'ephe meru iphe,
pfuru oto.

27 Onye nweru egomunggo
epfufe opfu zee onu.

Teme onye obu-àgù buru
onye iphe edoje ɛnya.

28 Je akpaa l'onye eme eswe
bẹ eedobesujekwa l'o
maru iphe mẹ o -buru
l'o nọ nwa
nggujinggui.

Teme a nọdu edobesuje l'o bu
onye iphe edoje ɛnya ree
mẹ o -buru l'oosedeye
ire iya.

18 ¹Onye akpa nkinyi iya
buepho iphe,
onoduje achọ bu iphe,
a-duru iya lẹ ree.

Teme okpobe mmamiphe
nọdu eghuje iya eghu.

² Omata bẹ nkwaɛnya ta
adujedu ree.

Iphe, atsoje iya uto bu g'o
pfu iphe, ee-me nụ.

³ Ejo-iphe -bya bẹ ntupya
anoduje etso iya.

Teke iphe-iphere byaru;
ekwe une etsokwaru iya
phọ.

⁴ Opfu, shi nemadzū l'ọnu
abujeru echi ogbu-mini.
Obenu l'ishi ẹka mmamiphe
futaru bẹ bụ nggele,
asọ gborogboro.

⁵ Ọ tọ dukwa ree;
mbụ eme eyeru onye
ẹjo-iphe.
Ọphu ọ dukwapho ree;
mbụ anma onye adudu iphe,
o meru ikpe.

⁶ Iphe, ọmata pfutaru l'ọnu
bẹ yẹ ya emeje.
Teme ọ buru ọnu iya ọbu bẹ
oogudeje eku ẹchachi
oku.

⁷ Ọo ọnu ọmata emebyije iya.
Teme ogbogboromọnu iya
buru ọnyà,
e gude anmata ndzū iya.

⁸ Asulasu anọduje atso ntumatu.
Ọotukoje iphe, bụ ẹhu vọo
pfurupfuru.

⁹ Onye tų-gberu ẹka l'ozị,
ooje bẹ yẹ onye
emebyishi
iphe emebyishi bukwa
nwune.

¹⁰ Ẹpha Chipfu bukwa ọlo-eli
ephekerephe,
shihuru dųngudungu.
Ndu pfuberekoto nọdu
agbabaje iya je anọdu;
ọ tọ duedu iphe-ọnuka,
emekwadu phe nų.

¹¹ Ụba onye nweru iphe bụ
mkpukpu,
ọ kpuru kpushia ya ike.
Ọo ya bụ igbulọ-ephekerephe,

- ẹphe doberu g'o
 gbobeje g'ọ tọ dụ iphe,
 e-me phe nù.
 12 Amadụ bụ eku-onwonye
 l'ime ọkpoma bẹ
 ọokpajeru vuru ọzọ mẹ
 ọ -bya l'ala l'iswi.
 Ewoze onwonye alị
 bụkwanuru akwabẹ
 ùbvù bẹ oosetajẹ.
 13 Onye teke anụmadu iphe,
 eepfu;
 o vuwaru ọzọ tsee ya
 ọnu bẹ ọ bụ eme eswe
 bya abụkwaru iya
 phọ eme iphe-iphere.
 14 Ọ kwa obu nemadụ esedeje
 ndụ iya mẹ iphe nọdu
 eme iya.
 Obenu l'obu korofuwa;
 a taa nyaedu iya.
 15 Onye iphe edoje ẹnya ree
 bẹ bụ iya akajẹ amaru
 iphe tekenteke.
 Teme onye mmamiphe nọdu
 angabeje nchị g'ọ numa iphe,
 e-me g'ọ kabaa amaru
 iphe.
 16 Eme iphe-oma asujeru
 onye eme iya nù ọzọ.
 Ọ nọdu emeje iya g'o jerwua
 iphu onye parụ ẹka.
 17 Onye lanụ -vuru ọzọ doo
 edoo l'ọ dụ g'iswi dụ
 iya mma jasuru onye k'ẹbo
 abya eyeahaa ọnu.
 18 Iphe, eese opfu bụ:
 a -tụaru iya ido;
 opfu alaa;
 l'eegude nno gboo ndu
 eseshi opfu ike.
 19 Arwọ-buta nwune ngu,

i mesweru kakwa
 ẹhuka eme l'alwù ọgu
 lwùta mkpùkpu,
 kpọru akpaa.

Tẹme opfu, gù lẹ nwune
 ngu ese dùkwa g'e
 gude ígwè kpaa ọguzo
 yechia ọnu-ùlo, a kpùshiru ike.

20 Nemadzù egudeje opfu-ọnu
 pfutaru onwiya iphe,
 e-ji iya ẹpho.

Ọ búru iphe, shi iya
 l'ogbogboromọnu
 bẹ oogudeje kpajia
 opfuru.

21 Ire tùkokwaru ike kẹ ndzù
 yẹe k'ọnwu chìru.
 Ọ búru ndu yeru iya obu e-ri
 mebyi, ọ mítaru.

22 Onye achọ nwanyị,
 ọo-lù achọkwa iphe,
 dù ree.

Onye ono abùjekwaru onye
 dù Chipfu l'obu.

23 Onye akpa nri anọduje
 arwọ g'a phàru iya
 obu-imemini.

Obenu l'onye nweru iphe
 anọduje aba mba.

24 Onye eshi igwerigwe
 ọnyà e-mechakwaa laa l'iswi.
 Obenu l'o nweru ẹguru ọnyà,
 akajẹ ngu anọ ntse eme
 lẹ nwune ngu.

19 ¹Onye bú onye akpa nri
 bya abùru onye ọta adùdu
 lẹ ndzù iya kakwa ree
 eme l'ọmata,
 eegudedu ire iya ẹka.

² Ọ tọ dùkwa ree lẹ nemadzù
 bú onye iphe ehe ihee
 ọphu o madù iphe.

Ozoo gę nemadzų gude eme
ęgwegwa je eshiswee
ųzo.

³ Eswe, amadzų eme
emebyijekwa ndzų iya;
e -mechaa l'o woru iya
bobe Chipfu.

⁴ Eku -nųdu abya bę ųnyà
aduje igwe etso iya.
Obenu l'ųkpa achikaje ųnyà.

⁵ Onye agba ekebe,
abųdu ọkpobe opfu bę ta
anahųkwa g'o to je
iphe-ęhuka iya.
Ophu onye adzųje ųka aladu
mmanų g'ọ tọ dų iphe
e-me iya nų.

⁶ Ikpoto nemadzų anųduje
akpa ųzo g'ęphe bųru
ndu dų onye-ishi l'obu.
Tęme onyemonye bųru
ųnyà onye emejeru
nemadzų iphe-ọma.

⁷ Onye akpa nri bę adųkotaje
ndu ęphe l'iya bų ashų.
Nokwaphọ gę ndu ęphe l'iya
eshi ųnyà anųduje
agbaru iya ọso.
Oonodujekpoo agba etso
phę arwọ phę g'ęphe shųru;
ọle ọ tọ dųedu onye ophu
ọohuma.

⁸ Onye maru iphe eyeje onwiya
obu.
Tęme ọ bųru onye iphe edoje
ęnya ree bę k'ọma
etsoje.

⁹ Onye agba ekebe,
abųdu ọkpobe opfu bę ta
anahųkwa g'o to je
iphe-ęhuka iya.
Tęme onye adzųje ųka

l'a-bukwaru ọla-l'iswi.

10 Ọ kwa g'ọ tọ dudu nhamunha
ke g'omata ri gwogwo
bukwapho g'ọ kabaa eji
g'ohu buru onye-ishi
unwu eze.

11 Ọ kwa mmamiphe amadu
emeje g'ọ taru iphe nshi.
Ọ bukwarupho onwiya be
ookutse me e -mee ya iphe-eji;
ophu o yeduru iya
ro onu.

12 Eze -wata aba mba be
odujekwa g'eka oduma
asu ekiri.
Obenu le nemadzụ -du iya
lobu be oduje g'eka
iji dashiru l'eli eswa.

13 Nwa, eme eswe bukwa
ọla-l'iswi be o buru
nna iya.
Nwanyị, anoduje abapheru
ji iya mba dukwapho
ge mini-odzeru,
shi leswa-ulo ada
paapaa.

14 Ulo yele eku onye eshijekwa
l'onye nwe iya nu sweru
nwa iya.
Obenu l'okpobe nwanyị bu
Chipfu be ooshije l'eka.

15 Enyiru atuje oke mgbenya.
Ọ buru onye eme enyiru be
egu emeje.

16 Onye emeje iphe,
a suru g'e meje bukwa
ndzu iya be ooche
nche.
Obenu l'onye iphemiphe,
oome jiru epho e-mechaa
nwuhu.

17 Onye emeru ndu ukpa

- iphe-oma bukwa
 Chipfu be oojie ugwo.
 Tem ọ buru Chipfu
 e-mechaa bua ya nggo
 iphe, o meru.
- 18 Hùje nwa ngu ahùhù;
 teke iile ẹnya l'ii-hùta
 iya iphe.
 B'ejekwa egude g'ooghu ngu
 l'ehu woru iya chigbua.
- 19 Ọ kwa onye obu-ọku
 be obu-ọku iya ebutaje.
 I -dzoo ya le nanu;
 be i dzojenu iya pho l'ozo.
- 20 Nujeru nemadzu opfu;
 ngabeje nchi nata iphe,
 aaloru ngu eka le nchi iya;
 l'e -mechaa be ii-buru
 onye maru iphe.
- 21 Amadu enwejekwaru ikpoto
 iphe,
 onoduje ari k'ememe;
 obenu l'oo ophu
 Chipfu chiru dobe
 mefutaje.
- 22 Iphe, aguje egu l'ehu
 nemadzu bukwa eme
 ree ya.
 Ọ kakwa ree le nemadzu
 bu onye ukpa eme l'o bu
 onye ntuphu-ire.
- 23 Atsu Chipfu ebvu edujeru
 amadu duba le ndzu.
 Ọ buru teke ọ du nno be
 oojie onye obu epho;
 ophu ọ dudu ejo-iphe,
 erwuje onye obu l'ehu.
- 24 Onye ẹniru abujeru;
 o -je etsuta nri;
 eka akwaa ya l'ochi.
 Ọ to duedu ike apali iya
 eye l'onu.

25 I -chia onye mgbonu iphe;
 onye amazidu iphe egude
 iya nwuta iphe.
 Teke i baru onye iphe
 edoje enya ree mba;
 l'o gude iya kabaa amaru iphe.

26 Onye ana nna iya nfu;
 bya achifuje ne iya
 bu iphe-iphere;
 bya aburu mkpatsu-aphu.

27 Nwa mu; i -haa angabe
 nchi l'iphe, eezi ngu;
 l'i phua uzo amaru iphe.

28 Onye agba ejo-ekebe achi
 iphe, pfuru oto ochi.
 Temenonu onye ejo-iphe
 buerupho ejo-ememe be
 onoduje elwee kwagbuu
 kwagbuu.

29 Ndu njo-opfu be e dobeakwaru
 iphe, ee-me phe edobe.
 E dobeakwapho echachi ala
 lokpurukpu ndu-eswe.

20 ¹ Onye mgbonu be mee bu;
 mbu le mee, atsu atsutsu
 bukwa onye aba hanyihanyi.
 Onye o duphuru uzo ta
 amakwa iphe.

² Ehu -wata eghe eze eghe
 be odujekwa g'eka
 oduma asu ekiri.
 Onye kpatsukwanuru iya iwe
 tuphawaru ndu iya.

³ Onye agbalaru opfu l'uzo be
 ubvu anodjekwa etso.
 Obenu l'oo onye-eswe
 akwagebeje akwagebe
 aba mba.

⁴ Onye enyiru ta akojedu
 opfu teke aakoje iya.
 O -rwua l'akpakpa iya l'o
 wata arwo arwo;

- ọ tọ dudu iphe, ọo-rwota.
 5 Iphe, nemadzụ riru dobe
 l'okpoma dukwa g'ọ nọ
 l'ogbu-mini.
 Ọ buru onye iphe edoje
 ẹnya ree atsutaje iya.
 6 Ndu dụ igwerigwe asuje
 l'ephe nweru n-yemobu.
 Ọle ?bụ awe bẹ ìhumakwanu
 onye apfushije ike l'iphe,
 o pfuru?
 7 Onye pfuberekoto bẹ uta ta
 adujedu l'iphemiphe,
 oome.
 Ọ -nọchaa laa; unwu iya
 aburu ndu a goru
 ehu-utso nū.
 8 Onye eze -nọdu l'aba-eze iya
 ekpe ikpe bẹ ọ humaje
 ejo-iphe hube
 iya ama.
 9 ?Bụ onye a-sụ l'obu dubebe iya
 sarisari;
 lẹ ya dubebe ree ọphu ya
 teke meswee iphe-eji?
 10 E -gude iphe-ughoshi gude
 atụ ẹrwa iphe;
 ọzoo atụ ogologo iya
 bukotaepho ebyi l'anya
 Chipfu.
 11 Ọo umere nwa atuje onu iya.
 Oomeje g'a maru ?umere
 iya guru egugu bya
 apfuru nhamunha?
 12 Nchị, anụ iphe; yee ẹnya,
 aphụ ụzo
 bụ Chipfu tukuror iya mee.
 13 Gẹ mgbenya ta atsonukajekwa
 ngu utso;
 odumeka bẹ ìi-kpakwa nri.
 Nwujeru ẹnya;
 huma l'ii-nweru nri

- nweru k'etsutsu iya.
- 14 Onye azụ aswa asuje l'aswa,
 ọozu renụkaru ire.
 Ọle ọ -tụgbuepho l'ọ gude
 iphe ọbu,
 ọ zuru ọbu kuahaa onwiya.
- 15 Mkpọla-ododo dū; mkpuma,
 oke aswa dū tūko
 ẹkameka.
 Obenu l'ọnu, epfu opfu,
 egoshi mmamiphe
 bụkwa ọ-dụ-ụko-ẹ-mba.
- 16 Nemadzū -sū l'ọo onye ọ
 madū bẹ ya a-nọduru l'itumo;
 natakwaa iya uwe iya.
 Gudeshekwa ya mẹ ọ -būru
 onye ọhozo bẹ ọ nọru
 l'itumo ọbu.
- 17 Nri, a kparū l'ugho atsoje ụtso
 mẹ a -nọdu eri iya.
 Ọle e -mechaephō;
 ọnu aburu onye riru
 iya nū ẹjirija.
- 18 I -nọdu achị idzu iphe, ii-me;
 kpajẹada ishi.
 Teke iibya eje ọgu;
 kpaada ishi g'e goshi ngu
 g'ii-me iya.
- 19 Onye asū asulasu l'edoje
 iphe, a sūru iya g'ọ tọ
 dūkwaa onye oo-doru
 iya.
 Ọo ya bụ; i -huma onye
 phenụkaru opfu;
 kparū iya l'aphara.
- 20 Onye ephu nna iya;
 ọzoo ne iya iphu bẹ ọku,
 ọ gūtaru a-nahụkwa iya
 nyihu l'echi abalị-ishi.
- 21 Eku, a kparū ẹ gburugburu
 ta abụkwaru onye
 kparū iya nū iphe-oma

- l'ikpazụ iya.
 22 B'asụkwa l'ọo gụbedua l'a-pfụ
 nemadzu ụgwọ iphe-ẹji,
 o meru ngu.
 Nọdu kwabere Chipfu;
 l'ọo ya a-dzo ngu.
 23 Ndu gude iphe-ughoshi gude
 atụ ẹrwa iphe bukwa
 ẹbyi be ẹphe eme
 ekpu Chipfu.
 Mbụ l'egude iphe-eregede atụ
 ẹrwa iphe ta adudu iya ree.
 24 Eshinu o bu Chipfu anoduje
 akpo-ziru nemadzu ụzo;
 ?denụ ge nemadzu
 e-shi mee g'uzo iya doo
 ya enya?
 25 O bukwa agbaru onwonye
 ọnyà me nemadzu dobe
 iphe iche su l'o bu ke
 Chileke l'ebe o ri iya ariri.
 E -mechaa; o taaha onwiya
 uta iphe ono,
 o riburu nte iya ono.
 26 Onye eze, maru iphe
 aphuchaje oha iya
 g'onye aphucha eswa ereshi
 shi nno hoshia ndu
 ẹjo-iphe;
 bya egude iphe, e gude
 echi ereshi chia phe
 pyakapyaka.
 27 Obu nemadzu bukwa iya bu
 oku oroku Chipfu.
 Oogudeje iya avofutagbaa
 iphemiphe, du nemadzu
 l'ime.
 28 Onye eze, yeru ndu o bu eze
 phe obu bya apfube ire iya
 oto l'iphu phe ta adukwa
 iphe-onuka,
 emeje iya nu.

Ọ bụru n-yemobu emeje
g'aba-eze iya ono
shihu dūngudungu.

29 Iphe, ụnwokoroby a gude etu
onwophẹ ẹpha bụkwa
ike phẹ.

Ẹwó, dū l'ishi bụkwanuru
iphe, ọgerenya gude
egbu nwịinwii.

30 Ọ kwa ẹka-nchị yẹ echibashị
ọnyá l'ẹhu bẹ eegudeje
safu ẹjo-ememe;
mbụ l'ọo gbaḅgbabu bẹ
e gude edozi ime
ọkpoma amadụ.

21 ¹ Ọkpoma onye eze
bụkwa nggele, nọ l'ẹka Chipfu,
bụ ẹka Chipfu sụru g'ọ
sọru shia bẹ ooshije.

² Ipthemiphe, nemadzu eme
apfujeru nhamunha
l'anya onye ọbu.

Obenu l'ọo Chipfu maru obu
onyemonye.

³ Eme iphe, dū ree bya apfuru
nhamunha bẹ Chipfu
kakwa anata eme l'egweru
ngweja nū iya.

⁴ Ekobe ẹnya l'eli waa ekunuka
onwonye; mbụ ororo,
ndu ẹjo-iphe
atụ bụkotakwa iphe-ẹji
l'iphu Chipfu.

⁵ Iphe, onye akanya chiru idzu
ememe bẹ eeritaje urwu.
Nokwaphọ g'achị iphe ọku
atuje ụkpa.

⁶ Ẹku, a kparụ lẹ
tuphutuphutuphu ta
adudu g'ọono-bejeru
l'oophukashihu.

Teme ndu akpa ẹku l'uzo,

- dụ nno bụ ọnwu
bẹ ẹphe achọ.
- ⁷ Ọo ẹhuka ẹhuka,
ndu ẹjo-iphe eme bẹ
e-kpofu phẹ ekpofu.
Kẹle ẹphe jikaru eme iphe,
pfuru nhamunha.
- ⁸ Ndu ẹjo-iphe bẹ anọduje eshi
uzo, apfuduru-oto.
Obenu l'umere onye iswi
dụ mma apfujeru
nhamunha.
- ⁹ Ọ kakwa ree g'i kwata je
eburu lẹ mgborulo
eme lẹ gụ lẹ nwanyi,
anọduje abaphe mba
tekenteke bu l'ulo.
- ¹⁰ Obu onye ẹjo-iphe buepho
ẹjo-iphe anọduje evu
iya evuvu ememe.
Ophu ọophujeduru ndu
ẹphe l'iya bu obutobu
obu-imemini.
- ¹¹ A -hụa onye mgbonu ahụhù;
onye amazidu iphe
egude iya nwuta iphe.
Teke i kpọ-ziru onye maru
iphe uzo;
yẹbedua l'onwiya egude
iya kabaa amaru iphe.
- ¹² Onye ono, pfuberekoto ono
tubekwaru nvọ l'iphe,
oo-me ulo ndu ẹjo-iphe.
Mbụ l'ọopalitaje phẹ tụa gbaa;
ẹphe aburu mkpurupyata.
- ¹³ Onye tsuchiru nchị gẹ ya ta
nụma olu-ekwa onye ukpa
l'a-ranaa nkiya ujiku lanu;
ọ tọ dudu onye angaru
iya nchị.
- ¹⁴ Iphe-oma, e meru lẹ mpya
egboje ẹhu-eghu.

Teme ụphalazu, a phabèru
 luwe nù nòdu
 echinyịjekwapho oke
 ẹhu-eghu.

15 E -kpee ikpe, pfuru ọto
 bẹ ọotsoje ndu
 pfuberekoto uto.

Ọ nòdu eyejekwanu ndu
 ẹjo-iphe ebvu.

16 Onye lekeberu ọnya haa eshi
 uto nkwananya je
 eshia uto ozo
 bu ẹka oojeje atutu unme
 bu l'ẹka unwu maa tutu
 ndzuko.

17 Onye yeru obu l'emereme
 l'e-mechaa kpa nri.
 Ọphu onye yenukaru obu le
 mee yee manụ abyadu
 aburu onye nweru iphe.

18 Ndu ẹjo-iphe l'alaje l'ochi ndu
 pfuberekoto.
 Nokwapho ge ndu e gudedu
 ire phe ẹka adabajeru
 ndu obu phe guru
 iphoro.

19 Ọ kakwa ree g'i kwata je
 eburu l'echiegu
 eme l'ilu nwanyi, gu l'ia bu;
 ẹhu nòdu anoduje egbu
 iya egbu;
 ọ nòdu anoduje abaphe
 mba tekenteke.

20 L'ulo onye maru iphe be
 eenwejeru mkpuru,
 okpobe nri du me
 okpobe manụ.
 Obenu l'omata atukoje iphe,
 o nweru rifu.

21 Onye achi nta apfubekoto
 yee nta n-yemobu
 l'achotaje ndzu.

- L'ookpaa ẹku bya aburu onye
akwabẹ ùbvù.
- 22 Onye maru iphe bẹ aduje ike
tsoo mkpukpu onye
ike ọgu;
kwatsushia akpaa akpaa,
ẹphe kpọ-pheru
onwophe dakobe.
- 23 Onye eche ọnu iya nche bya
eche ire iya nche
bẹ ezechujeru ọla-l'iswi.
- 24 Onye eku onwiya bya etse
etsetse bẹ ẹpha iya bụ
onye mgbonu.
Onye ono bẹ umere iya
l'ophu abukotajeru
eku-onwonye
eku-onwonye.
- 25 Ọ kwa iphe, agụ onye ẹnyiru
egbuje iya;
kele ẹka iya ẹphenebo te
ekwedu eje ozi.
- 26 Mbọku-mbọku bụ iphe,
anọduje agụ iya nù bụ
g'ọ kabaa enweru iphe.
Obenu l'onye pfuberekoto
emeje iphe-oma mịa
ya ẹnya.
- 27 Ngweja, onye ẹjo-iphe
egwe bukwa ẹbyi bẹ
ọonoduje eme.
Ọphu ọ bụro onye eje epfu
k'ophu o gude ẹjo
egomunggo bya
egweeru iya.
- 28 Onye agba ekebe,
abudu ọkpobe opfu
a-bukwaru ọla-l'iswi.
Teme onye ngaberu iya nchị
bẹ ee-mebyishikwa jasụ
l'ojejoje.
- 29 Onye ẹjo-iphe bẹ

agbanwubeje iphu
ehuka ehuka.

Obenu l'onye obu iya guru
iphoro l'emeje guzo iya
nguru anguru.

³⁰ O to dukwa mmamiphe;
ozoo iphe edo enya;
ozoo idzu, aachi achichi,
aa-su l'oo g'e mee ya
mebata Chipfu.

³¹ Inya bu iphe, e meru iya
kwaberu bu mboku
eje ugu.

Obenu l'onye bu iya bu l'e
mekpee l'ogu obu
bu Chipfu.

22 ¹ Okpobe epha kakwa ree
ahata eme lenweru iphe,
paru eka.

Teme eme odoo ka
mkpola-ochaa yele
mkpola-ododo ree.

² Iphe lanu, du l'ehu
onye nweru iphe bya adu
l'ehu onye akpa nri
bu l'oo Chipfu mekotaru
ephenebo.

³ Onye nweru egomunggo
ahumaje iphe, bu ejo-ememe
domia onwiya.

Obenu onye amazidu iphe
anodujeephe eje dukuu
dukuu gooje jeye lodalahu
l'iphe-ehuka, no iya nu.

⁴ Ewoze onwonye ali yee atsui
Chipfu ebvu l'emeje
g'e nweru iphe;
teme o nodu emeje g'a
kwabe amadu ubvu bya
emekwapho g'e nweru ndzu.

⁵ Iphe, a toru l'uzo, onye
ejo-iphe eshi bukwa

- óbvú yẹle ọnyà.
 Obenu l'onye eche ndzụ
 iya nche bẹ anọduje
 iphemiphe ono ụzenya.
- 6 Zia nwata ụzo, gbaru iya
 l'eshishi.
 Ọ -bụerupho ọgerenya;
 ọ tọ byadu aha iya ahaha.
- 7 Ọo onye nweru iphe abụjeru
 ishi onye akpa nri.
 Teme ọ bụru onye ji ụgwo
 abụjeru onye-ozì onye
 o jitaru iya.
- 8 Onye akụ eme ejọ-ipe
 g'akpuru iphe bẹ bụ iphe,
 ọonoduje awọko bụ iphe-eji.
 Teme mgboro ẹhu-eghu,
 ọ pa e-mechaa darwua alị.
- 9 Onye eme iphe-oma shii bẹ
 aa-gọru ọnu-oma nù;
 kele owojeru nri iya
 ekeru ndu ukpa.
- 10 A -chịa onye mgbonu;
 opfu alaa.
- 11 Onye yeru ọkpoma charachara
 obu;
 teme opfu iya nọdu aduje
 bebebe bẹ e-shita onye
 eze ọnyà.
- 12 Chipfu anọduje eleta ẹnya g'ọ
 tọ dụ iphe, e-me onye
 maru iphe.
 Obenu l'opfu onye eegudedu
 ire iya ẹka bẹ oomeje
 g'ọ tọ dụ iphe, ọo-bụ.
- 13 Onye ẹnyiru asuje:
 "Tụswekwa! Oduma
 nọkwa l'ụzo!
 Oo-gbukwa mu mẹ mu lufu
 gbororo!"
- 14 Ọnu nwanyị ovuoba bukwa
 iduma, dụ wukirima.

Ọ bụru onye Chipfu atukoshi
oke ẹhu-eghu iya
a-daba iya.

15 Eme eswe swekọkwaru
onwiya nọdu l'ọkpoma
nwatanshii.

Ọ bụru ẹchachi, e gude ahụ
iya ahụhù l'a-chi-mihu
iya g'ọ tọ dūhe iya.

16 Onye eme onye ụkpa ewere
ge ya a-ka enweru iphe;
yele onye anọduje anụ
ndu nweru iphe iphe;
e-mechaa tuko bụru
ndu ụkpa.

**Akpuru opfu ụkporo l'iri,
shi l'onu ndu maru iphe**

17 Ngabẹ nchi numa olu-opfu
ndu maru iphe.

L'i woru ọkpoma ngu kpọru
ye l'iphe, mu ezi.

18 Noo kele ọo-duru ngu le ree
me i woru iya dobe l'ime
ọkpoma ngu.

L'i kpukwaru iya pho l'onu
tekenteke.

19 Oo ya bu k'ophu ii-kporu obu
yeru Chipfu.

Ọ kwa mu ezi gubedua
gedegede iphe ntanụ.

20 Etu etu obu, mu ezi obu be
mu dekwaru edede l'ekwo
deta iya ụkporo l'iri;
mbu akpuru-opfu,
l'agba amadu unme;
teme o buri opfu, bu:
i -mee ya l'o duru ngu
le ree.

21 O bu opfu, mu pfuru gude zia
ngu okpobe opfu;
yee opfu, gbaru k'adakobe;

- k'ophu ii-maru okpobe onu,
ii-yeru onye ziru ngu nu.
22 B'anakwa onye ukpa nwophu
o nweru opfu l'ọ tọ dudu
g'ọ dū iya.
Ophu i gwekwa onye iphe-ehuka
byaru arakabya l'ulo-ikpe.
23 Kele Chipfu e-mechakwaa
gbaaru phe odzori;
gude ndu ono,
shi ana phe nfu ono nalata
phe nfu nkephe.
24 Ge gu l'onye obu-oku te
eshikwa onya.
Ophu unu l'onye ehu eghuje
eghu egwegwa
aswikwa oswi.
25 O -dumeka be ii-nwukwa
eka iya; l'i je adalahi l'iphe,
i gbaduru enya iya.
26 B'abukwaru onye eyeje eka
l'eye iphe l'itumo.
Ozoo onye anaje oji-ugwo
mkpaleka;
27 kele i nwedu iphe,
ii-gude pfua ya;
be aa-pachakwa paa iphe,
i zeje azee.
28 Ta aphofukwa mkpuma
ndiche unu phe gude
kpaa oke ali.
29 I -humakpoo onye chiru upfu
yee l'oji, ooje ejeshi iya ike;
maerupho l'oo-mecha jeeru
ndu eze ozi.
O too jeduru ndu aamadụ
epha phe ozi.

23 ¹ Unu l'onye bu ishi -tuko
nodu abya erigba nri;
makwaru egube onye gu l'iya no.

² Wokwaru mma dabe
onwongu lekpiri me

- ị -bụru onye ẹkpiri.
- 3 B'aphụkwaru nri,
 ọonu ngu kpaakpaakpaa;
 kẹle nri ono bụkwa nri
 ọhutama.
- 4 B'emebyishikwa onwongu ị
 g'ii-me nweru iphe.
 Makwaru iphe jetaję ghaa
 ęnya.
- 5 Kẹle ẹku abujekwaru:
 a -bya aji ęnya birimu
 l'ọ bụwaru phuchamu.
 Ephe asashichaa ẹbà g'ugo
 phehuchaa pheba
 l'akpaminigwe.
- 6 B'erijekwa nri, onye ụswara
 shiru; mbụ g'ẹguru iphe,
 o shiru ta agujekwa ngu ẹgu;
- 7 kẹle ọ kwa g'oriri,
 dụ iya bụ g'ọ gbaru.
 Ọo-ngụkpokwaru ngu nri
 sụ ngu: "Riarọ nri!
 Nggero ngua!"
 Ọle iphe ono, oopfụ ono bę
 oopfukọta l'eli ọnu.
- 8 I -ria ya bę ịi-gbọkwa
 nwọphu i riru.
 Ajaja, ị jaru iya aburu ngu
 ọla-l'iswi.
- 9 B'epfujekwa opfu yeru ọmata;
 kẹle oo-wokwaru
 mmamiphe ono,
 shi ngu l'ọnu ono nmaa
 phulaphula.
- 10 Ta aphofukwa mkpuma,
 a kpọberu e -shi ị
 ndiche gude kpaa
 oke alị.
 Ọphu i gbuswetakwa ókè
 bahụ l'alị onye nna
 iya anọedu;
- 11 kẹle onye agbaru iya mkpu

- shihunukakwaru ike.
 O je l'e-mechakwaa gbaaru
 iya ọdzori.
- 12 Ngabeje nchị nwuta iphe,
 eezi ngu.
 Mbụ-a; wojeru nchị gboberu
 opfu onye maru iphe.
- 13 B'ahakwa ahụ nwata ahụhù,
 gbaru iya nù;
 l'ọ tọo nwuhukwa mę
 i chia ya iphe.
- 14 Chia ya rọ ẹchachi dzọtachia
 ndzụ iya g'ọ tọ la maa.
- 15 Nwa mu; iphe, e-me g'ẹhu
 tsọo mu ụtso
 bụkwa l'ị bụ onye maru
 iphe.
- 16 Mbụ l'ime obu mu bę ẹhu
 a-tsọ ntumatu
 mę ọnu ngu -nọdu epfuje-a
 iphe, pfuru nhamunha.
- 17 B'ekwekwa g'i gude obu ngu
 koaharu ndu iphe-ẹji
 okophoo.
 Iphe, a-nọduje evu ngu
 evuvu bụchikwaaru
 atsụ Chipfu ebvu.
- 18 Noo l'ị maru l'iphu a-duru
 ngu lę ree.
 Ọphu iphe ono, agu ngu nù
 ono ejedu mgbabirishi.
- 19 Ngabę nchị nwa mu;
 maru iphe.
 Wojeru obu dobe l'ụzo,
 pfuru ọto.
- 20 B'etsokwa ndu ngunukaru męe;
 ọzoo ndu rinukaru nri.
- 21 Kẹle ndu ngunukaru męe
 yęe ndu ẹkpiri akpajekwa
 nri.
 Mbụ l'enyiru e-mechakwaa
 nmabę phę nkịrika

- ekwa.
- 22 Ngabejeru nna ngu nchi;
mbụ onye ono,
bụ iya yeru ime
ngu ono.
- Ophu i sụkwa lẹ ne ngu ta
aduedu iphe,
i guberu iya opfu l'ọ
bụwaa ogerenya.
- 23 Zụta ire-lanụ! Be rep hukwa
iya azụ!
Maru iphe! Bụru onye a hụru
àhụhù;
yee onye iphe
edoje ẹnya.
- 24 Nna onye pfuberekoto bẹ ẹhu
atsọje uto shii.
Teme onye maru iphe nọdu
aduje onye nwuru iya
nụ ree.
- 25 Gẹ nna ngu yee ne ngu
tekwa ẹsua ẹhu ngu!
Mbụ-a; g'onye ono,
huru mgbu ngu ono
tekwa ebvu ẹhu ngu!
- 26 Nwa mu; woruro okpoma
ngu nụ mu!
G'anya dunu ngu l'iphemiphe,
mu eme.
- 27 Kele nwanyị-ovuoba bukwa
iduma,
dalahuru tukirima.
Nwanyị, eme eji buru obvu,
turu ẹnu omilomi.
- 28 O kwa gẹ ndu abalidebvụ
akwabejeru nemadzụ
l'egbudu-a bụ
g'onoduje kwabe.
Teme o nọdu emeje gẹ ndu
e gudedu ire phẹ ẹka
paa igwerigwe
l'echilabọ unwu-eliphe.

- 29 ?Bụ onye bụ onye a tūru
 onu?
 ?Bụ onye anọduje agụ aphụ?
 ?Bụ onye esephe opfu opfu?
 ?Bụ onye epfuphe l'e mee ya
 ọphuu mee ya ọphuu?
 ?Bụ onye bẹ eemekajẹ
 iphe-ẹheni?
 ?Bụ onye bẹ ẹnya eke
 meemee?
- 30 Oo ndu anọje ẹriri
 nggẹringge lẹ mẹe.
 Ndu etsojeru aghaphe acho
 mẹe, a gwagheru
 agwaghe.
- 31 Te elejekwa mẹe ẹnya teke
 ooke uswe-uswe;
 teke ọota kpitikipiti l'okoro,
 e yeru iya;
 teke ọ tọru nwẹhu alwa
 kpẹtee.
- 32 E -mechaa bẹ ọotaje ẹru
 g'agwọ.
 Ẹru iya nọdu ereje ire
 g'ẹru ogiji.
- 33 Noo teke ẹnya ngu a-wata
 ahuma iphe, dụ ọduge.
 Egomunggo ngu awata ari
 iphe, gbachiru ẹnya.
- 34 Noo teke ịi-dụ g'onye zẹ azẹe
 l'echilabọ eze-ẹnyimu;
 mbụ g'onye zẹ l'eli iphe,
 e bvuberu l'eli
 ugbo-mini.
- 35 L'ị wata ara sụ: “Ẹphe
 etsugbua mu-o!
 Ọle e te mekakwaru
 mu iphe.
 Ẹphe etsukwa mu otsukputu;
 ọle o to rwudu mu l'ẹhu.
 ?Bụ teke ole bẹ mu
 a-gbalihukpọo?

Mu -gbeshi bẹ mu a-watakwa
achọ mee ọzo.”

24 ¹B'ekokwaru ndu anọduje
eme ejọ-ememe okophoo!

G'ogbo phẹ b'agujekwa ngu
ẹgu etsotso!

² Kẹle obu phẹ anọduje achi
idzu mkpamehu.

Ọ buerupho eme opfu bẹ
ẹphe egudeje ọnu phẹ
achi idzu iya.

³ Ọo mmamiphe bẹ eegudeje
akpu ọlo.

Ọ buru nkwaanya bẹ eegudeje
mee ya g'o shihu ike.

⁴ Ọ buru egomunggo bẹ eegudeje
dozia ọma-ọlo iya;
chiru ngwa-ọlo, ere ire;
tẹme ọ nọdu ama mma
gude dozia ya.

⁵ Onye maru iphe bẹ ike
dukwa shii.

Onye nweru egomunggo
nọdu anọduje anwuta
iphe tekenteke.

⁶ Ị -nọdu abya eje ọgu bẹ onye
ii-nọdu ele ẹnya iya bu
onye e-goshi ngu iphe,
ii-me.

Teke ọ dukwanu ngu g'i
mekpee ndu unu
l'ẹphe alwu ọgu;
ndu ii-nọdu ele ẹnya phẹ
aburu ndu a-nọdu
akpo-ziru ngu ọzo.

⁷ Mmamiphe panukakwaru
phengara l'ẹhu
onye-eswe.

O -jee l'ẹka e dzuru opfu
l'edupfu;
o to nweduru ọnu-opfu.

⁸ Onye anọduje achi idzu

- ẹjo-iphe tekenteke
 bẹ aa-sụ l'ọ bụ onye
 ẹregede.
- 9 Achi idzu eme eswe bụ iphe-ẹji.
 Ọphu onye mgbonu adujedu
 ndiphe ree.
- 10 Ike -adudu ngu teke iije
 iphe-ehuka bẹ ị dukwa
 arwuhu okpobe adudu.
- 11 Dzotanu ndu a kpụ eje
 egbugbu.
 Sephunu phẹ azụ;
 mbụ ndu ono l'akpọ
 galagala eje ala l'eka
 aa-phụ phẹ terii ono.
- 12 Teke ị sụru: “?Anyi
 makwanuru iphe,
 eme nụ?”
 bẹ onye ono, enyoje obu
 nemadzu ono manaru-a
 iphe, iime.
 Onye ono, bụ iya edozi ndzu
 ngu ono manurupho iphe,
 eme nụ.
 Ọ buru iya e-mechaa pfa
 onyemonye ugwo g'iphe,
 o meru gbaru.
- 13 Rije manụ-ẹnwu; nwa mu;
 kele ọ dụ ree.
 Mbụ lẹ manụ-ẹnwu,
 e metaru l'ebakala-ẹnwu
 a-tso ngu utso l'onu
 shingushingu.
- 14 Makwarupho lẹ mmamiphe
 dụ ree lẹ ndzu ngu.
 Ị -maru iphe bẹ obunggo
 dukwaru ngu iya.
 Ọphu iphe ono, agụ ngu nụ
 ono ejedụ mgbabirishi.
- 15 Sụ-a; gube onye ẹjo-iphe;
 b'ejekwa ibe onye
 pfuberekoto je

- akwageberu iya;
 ọphu i jekwa ibe iya je iya
 akwagwo!
- 16 Kẹle onye pfuberekoto -dakwaa
 iko mę ọ -daru ugbo ẹsaa;
 ọ gbalihujekwapho.
 Obenu l'onye ẹjo-iphe bu
 ọla-l'iswi akwatsuje iya.
- 17 G'ọ tọ tsọjekwa ngu ọtso
 l'onye opfu ngu daru.
 Ọphu i tekwa ẹswa l'ọkpoma
 ngu l'upfu ọuru iya.
- 18 Ọdumeka bẹ Chipfu
 a-nụmakwa ọchi ono
 ịichi iya ono;
 l'ọ ọu iya ẹji;
 l'ọ parụ onye ono haa;
 ọ tọ ọuedu iphe,
 o mekwadụ iya.
- 19 G'iphe, eme l'ẹhu ndu
 eme ẹjo-ememe te
 erwujekwa ngu l'ẹhu.
 Ọphu i kojekwaru ndu
 ẹjo-iphe okophoo.
- 20 Kẹle onye ẹjo-ememe be e tee
 bukwa obunggo-oma.
 Teme orọku onye ẹjo-iphe je
 l'eme tsurikitiki.
- 21 Nwa mu; tsujekwa Chipfu
 ebvu;
 l'ịitsukwapho
 onye eze ebvu.
 Ọphu i tsokwa ndu
 ekwefujeru phẹ ike;
- 22 kẹle Chipfu yẹe onye eze
 ono bẹ e-mekwa
 g'ọla-l'iswi tọ ngu l'upfu.
 ?Bu onye maru gẹ mgbupya
 phẹ e-jeberu phẹ
 l'ẹhu?
- 23 Ndu ọwa-a bukwapho opfu,
 shikwapho ndu

- mmamiphe l'onu:
 Abọ nemadzu ẹbo me
 a -nọdu ekpe ikpe ta
 adukwa ree.
- 24 Mbụ l'onye saru onu su
 onye-ikpe nmaru l'ọo ya be
 iswi du mma
 be ee-phukwa iphu le
 mkpukpu le mkpukpu;
 teme ohamoha ajikakota
 iya.
- 25 Obenu l'ọo-duru ndu ono
 le ree;
 mbu ndu ekpeje ikpe nmaa
 ya onye o rwuberu.
 Ndu ono be ee-kebe l'oma
 okpobe ekebe.
- 26 Epfu ire-lanu gude yee
 onu l'opfu bukwa
 n-yemobu be o bu.
- 27 Vukpoadaru uto jechaa ozi,
 duru ngu l'etezi;
 Li bya ejeebekpoo ozi,
 duru ngu l'egu;
 teme li watawaro akpu
 ulo ngu.
- 28 B'agbakwaru nwibe ngu ekebe
 l'ebe o du iphe,
 o meru.
 Ophu i gudekwa onu ngu ono
 duphua nemadzu.
- 29 B'asukwa l'ii-melata iya iphe,
 o meru ngu;
 l'ii-pfu nwoke ono ugwo
 iphe, o meru.
- 30 Mu ghatajeru aka onye
 enyiru koru opfu.
 Mbụ le mu jeru je eshisweta
 opfu-vayinu onye
 enwedu egomunggo.
- 31 O tukoeppo ekameka fukota
 ewu-obvú ke garawuu.

Teme ẹswa mmanu tuko opfu
obu nata.

Igbulo mkpuma, e shi gude
gbaa ya mgbabu
dakashihuchawaa.

32 Mu bya awata ari iphe ono,
mu humaru ono l'ime
okpoma mu;
bya egude iphe ono,
mu humaru ono gude
nwuta iphe.

33 Lo bu: I -kua mgbenya
nwanshi;
mgbenya rwee ngu
nwanshi.

Mbu-a; i -chikobe ẹka
nwanshi su gi
tuta unme;

34 akpa nri afuaru ngu g'onye
abalidebv u byaru
ibe iya.

Mbu ejeka adue ngu pho
g'onye nwoke ibe iya
chi ngwogu bapfuta.

Etú ọzoba Sólomọnu nmashigbaru.

25 ¹Ndu ọwa-a bugbakwaa
etu etu ọzo, Sólomọnu
nmashiru.

Ndu deru iya l'ekwo bu ndibe
Hezekaya, eze ndu Jiuda.

²Edomi iphe edomi
ekutse Chileke ekutse.

Obenu l'ophu ekutse ndu
eze bu avo iphe kota
iya ohu.

³Oo g'igwe habe ephekerephe;
o buru g'ali du-be omilomi
bu g'obu onye eze bu-be
iphe, a taa vo-rwudu
avo-rwu.

⁴Rwushia erwu le

- mkpola-ochaa huma l'onye
 akpu mkpola-ochaa
 nwewaru eguru iphe,
 oo-gude kpua iphe,
 okpu.
- ⁵ Rwushia ndu ejo-iphe l'iphu
 onye eze huma l'aba-eze
 iya be oo-gude
 apfubekoto mee g'o
 pfushia ike.
- ⁶ B'anodukwa l'iphu onye eze
 ekutse onwongu!
 Ophu i jekwa asugaru l'eka
 ndu oke-amadu kuru!
- ⁷ O kakwa ree l'oo ya suru
 ngu: "Gbeshi bya
 anodu l'eguru eka-a!"
 Eme l'o pfuru l'iphu
 oke-amadu mee ngu
 iphe-iphere.
- ⁸ B'egudekwa k'iphe,
 i humaru l'enya keta oso
 jeshia l'ulo-ikpe.
 Le-a; ?ii-mekwanu iya
 ime-agma l'ikpazu iya;
 me e -mechaa;
 nemadzu ibe ngu pfuru
 iphe-iphere kpua ngu?
- ⁹ Teke gu le nemadzu
 ibe ngu atu igoligoli;
 b'ewokwaru iphe,
 nemadzu pfuru ngu le
 mpya woru rakaa araka.
- ¹⁰ Odumeka be onye numaru
 iya nu e-mekwa ngu
 iphe-iphere.
 Ophu ejo epha,
 ii-vuta achihubaekwa
 achihu l'ehu ngu.
- ¹¹ Opfu, e pfuru l'o rwuberu iya
 du g'igopoto akpuru udara,
 a garu ye liyagba

mkpola-ochaa.

12 Mba, onye maru iphe abaru
onye angabeje nchi
l'opfu, eepfuru iya
be du g'iphe-nchi,
e gude mkpola-ododo
mee; ozoo g'iphe ozo,
e gude akwa onwonye akwa,
e gude okpobe
mkpola-ododo mee.

13 Oo g'akamini-sunoo ejije
oyi gua ehu egugu
l'okpaji-a bu ge nwozi,
e gude ire iya eka eguje
ehu ndu ziru iya ozi.
Mbụ l'oomeje g'obu guzeta
ndu nwe iya nụ.

14 Oo g'urwukpu,
rwuru erwurwu
zia pherephere;
ophu oodzeeduru
mini du; bu ge nwoke,
eku onwiya le ya
emeje iphe-oma,
o to mejedu du.

15 O kwa nshirima l'e-me
g'onye-ishi mee iphe,
o shidu kwe le ya e-me.
Mbụ l'ire, atụ gwelegwele
egbujjekwa okpu.

16 I -huma manụ-enwu;
ritakwa iya l'okiya.
I -rinuka iya l'i gbọo ya.

17 Jeta ibe nemadzu ibe ngu
l'ahuma.
I -jenuka iya l'i du iya ashi.

18 Oo ge mgboro,
emeje ehuka-a;
ozoo ogu-echi;
ozoo apfu;
noo g'oduje;
mbụ nwoke agba ekebe

- lẹ nemadzu ibiya
 meru iphe, o meduru.
 19 Adakobe onye eegudedu ire
 iya ẹka teke iphe atsu
 nemadzu l'ehu dukwa
 g'onye eme g'o taa
 iphe l'eze, eme iya
 rikwo rikwo;
 ozoo onye eniyeni,
 eme g'o jee ije l'okpa,
 nwuhuru iya anwuhu.
 20 Agu ebvu eyeru onye
 okpoma du eji du g'e
 yefuru iya uwe
 gbabe iya ehu oto
 l'eka oyi atsu iya.
 O du ge mee-veniḡa,
 e woru wua l'eli okanwa.
 21 Teke o bu l'onye opfu duru
 gu l'iya be egu agu;
 nu iya nri g'o ria.
 Teke egu mini agu iya;
 chooru iya mini
 g'o ngua;
 22 lẹ teke iime nno
 be bu iphere be iimeta
 ekpu iya l'ishi;
 iphe ono ahua ya
 oku l'ehu.
 Ozo bu lẹ Chipfu e-bu
 gubedua nggo.
 23 Oo ge pherephere,
 shi l'isheli ezitsutaje
 mini-a;
 nokwapho ge nvu-azu
 akpataje adzu iphu.
 24 O kakwa ree g'i kwata je
 eburu lẹ mkpotsu-ulo
 eme l'i lu nwanyi,
 gu l'iya bu;
 o nodu anoduje
 abaphe mba

mboku-mboku.

25 Oo ge mini, eji oyi eguzetaje
obu onye mini agu-a
bu g'ozu-oma,
shi uzanya emeje
okpoma onye e ziru iya.

26 Onye pfuberekoto -paru
onwiya haaru onye ejo-iphe;
be o dukwa g'ishi nggele,
a sworu erwu;
o du g'obvu-mini,
a turwuru aturwu.

27 O kwa g'o to dudu ree
erinuka manu-enwu
bukwapho g'o to
dukwapho ubvu
l'anya me nemadzu
gude eka eme g'a
kwabe iya ubvu.

28 Nemadzu, ta adujedu
ike sede onwiya
dukwa ge mkpukpu,
e shi gude igbulu
kpu-pee mgburugburu;
a nonyaa;
e tsukposhia ya.

26 ¹ Akwabe ubvu te
ekweduru onye-eswe.

O du ge'eka aka-mini-sunoo
l'ada l'onanwu.

O du ge'eka igwe edze mini
teke emeta iphe e
meberu l'ali.

2 Onu, a turu onye adudu iphe,
o meru ta adukwa iphe,
oo-me onye obu.

O dukwa ge'eka ogbe eme
peremu peremu
peremu;
ozoo ge'eka agbeta ezi
swiiswiiswi.

3 Echachi be eechije inya;

- a nọdu egudeje ọkpukpu
 akpu nkapfu-igara.
 Nokwapho g'eegudeje
 mgboro echi
 onye-eswe l'okpurukpu.
- 4 B'eyekwaru onye-eswe onu le
 mkpokoro opfu, oopfu.
 Odumeka be gu l'iya
 a-tukokwa buru ndu
 eswe.
- 5 Yechikwaaru onye-eswe
 onu ehuka ehuka le
 mkpokoro opfu,
 o pfuru.
 Odumeka be oo-dobesukwa
 le ya maru iphe.
- 6 Onye ezi onye-eswe ozi bu
 onwiya be o ribushi okpa.
 Teme o nodu akpataru
 onwiya opfu.
- 7 Oo g'okpa atugbaa onye
 eniyeni lwakpalwakpa
 bu g'etu, onye eme eswe
 anma atu lwakpalwakpa.
- 8 Akwabẹ onye-eswe ubvu
 dukwa g'eye mkpuma
 le robo.
- 9 Eka onye-eswe anma etu
 dukwa g'eka onye mee
 atsụ akpa onwiya obvú,
 dzuru iya l'eka.
- 10 Onye ekuje onye-eswe;
 ozoo onye aghata
 aghata g'o jeeru iya
 ozi dukwa g'onye ojogu,
 egudeje apfu iya meka
 onyemonye iphe.
- 11 Oo ge nkuta anwaje enwa
 laphu azu je erichaa
 ya-a bu g'onye eswe
 abujeru: o -mechaa
 rigbarigba l'o laphu azu

- je emephu iya azụ.
 12 ?Ị hụmaru onye ari lẹ ya
 maru iphe?
 Onye ono bẹ onye eme eswe
 kaephō mma.
 13 Onye ẹniruru sūru l'oduma
 nọ lẹ gbororo;
 l'oduma tsoru gbororo
 azọ-phe.
 14 Oo gẹ mgbo anọduje
 aghaphu onwiya
 l'ariwa-a bụ g'onye
 ẹniruru anọduje aghaphu
 onwiya l'iphe-azẹe ya.
 15 Onye ẹniruru abujeru:
 o -jee etsuta ụtara l'ophe;
 ẹka akwaa ya l'ochi.
 Ẽniruru te ekwedū iya g'o ye ẹka
 l'onu.
 16 Onye ẹniruru arije lẹ ya
 maru iphe
 maghata ụmadzu ẹsaa,
 maru eye onu l'opfu.
 17 Onye aghata aghata bya
 ahuma ẹka aaswọ ụswo
 bya eworu onwiya
 chie ya duka g'onye
 hūmaru nkuta bya alota
 iya lẹ nchi.
 18 O kwa g'onye obvu eme,
 agba apfu enwu oku
 phoophoophoo bya
 atụ icheku-oku
 phuuphuuphuu;
 19 bụ g'ọ dū mbụ onye
 meru nemadzū ibiya
 mkpurukpuru-nya bya
 emechaa bya asụ iya
 l'ọ kwa ebvu bẹ ya
 ebvukoshi iya.
 20 Nkụ -adūdu l'oku;
 oku anyihu.

- Asulasu -adudu l'opfu;
 uswo anyihukwapho.
- 21 Oo g'icheku aphunwu
 oku-uzu;
 bya aburu ge nkū
 aphunwu oku mmanu
 bu g'onye opfu aphunwuje
 opfu.
- 22 Asulasu anoduje atsō ntumatu.
 Ootukoje iphe, bu ehu voo
 pfurupfuru.
- 23 Erengete opfu edomije
 okpoma mgbashi;
 egube nshi mkpola-ochaa
 etechije ite,
 a kpuru l'urwa-a.
- 24 Onye nemadzū dū ashī
 egudeje opfu-onu
 domia onwiya.
 Ole o domiru ejo-iphe
 l'ime okpoma iya.
- 25 O -nodu epfukpoo opfu,
 atsō ntumatu;
 b'eyekwaru iya onu;
 kele ejo-ahuma,
 nō iya l'okpoma rwukwaru
 l'esaa.
- 26 Ashī, ndiphe dū iya be
 oogudeje eregede
 domia.
 Ole ejo-iphe, oome be
 ee-mechaa tūa too
 l'edzudzu-oha.
- 27 Onye ebu iduma bu iya
 e-mechaa daba iya.
 O buru onye eswi mkpuma
 be mkpuma
 ewephutaje azu bya
 eswipyabe.
- 28 Onye atuphu ire be akpoje
 ndu o mebyiru
 ehu ashī.

Tẹme ọnu, enwu opfu
enwunwu nọdu
emebyije iphe emebyi.

27 ¹E kukwa onwongu kẹ
l'owa-a iphe, ii-me echele;
kẹlẹ ị tị madu iphe,
mbọku e-wota.

²Haa g'onye ọzo jaa ngu ajaja.
B'egudeshi ọnu ngu jaa
onwongu.

Haaru iya onye ọzo;
g'ọ tọ bụshi gubedua
l'onwongu.

³Mkpuma anyikwa ẹrwa;
tẹme ẹja bụru oke-ivu.
Obenu l'onye-eswe -kpatsu
ngu iwe bẹ ọ kakọta
iphe labọ ono anyị
ẹrwa.

⁴Ẹhu-eghu te enwedu
obu-imemini;
ovuma nọdu abya ẹnari.
Obenu ?bụ onye adu ike
apfuru l'iphu ijięnya?

⁵Mba, a baru nemadzu lẹ
sagaa kakwa ree eme
l'eye obu,
e yeru lẹ mpya.

⁶Onye gu l'iya du l'opfu -nmaa
ngu akpa bukwa akpa
eregede bẹ ọ nmaru
ngu.

Obenu l'ọnyá, onye gu l'iya
eshi ọnyà gburu ngu
bẹ ntucha adudu.

⁷Onye ẹpho jiru bẹ
manu-ẹnwu
adujechakwaa ẹji.
Obenu l'onye ẹgu agu bẹ
iphe,
atsọ ilu atukoje atsocha
rẹngurengu.

- 8 Onye gbeshiru l'ibe
 iya tughua bya akpaphuhu
 dukwa g'enu,
 shi l'epfune iya phelihi
 phefu bya ephuaha
 uzo epfune iya obu.
- 9 Manu eshi mkpo yee manu
 isensu,
 emeje g'obu ndu atso
 utso.
 Nokwapho g'akpo-zi uzo,
 shi l'eka onya
 nemadzu emeje;
 ehu akpo-vohu iya.
- 10 B'ahakwa onye gu l'ia eshi
 onyà;
 yee onye yee nna ngu eshi
 onyà.
 Ophu i gbakwaru jeshia ibe
 nwune ngu nwoke me
 ejo iphe-ehuka dapfuta
 ngu.
 Lobutobu ngu, no ngu ntse
 kakwa ree eme le
 nwune ngu,
 bu ngu uzanya.
- 11 Manuru iphe; nwa mu;
 menaa g'obu kpo-vohu mu;
 k'ophu mu e-yeje onu
 yeru onye anma mu
 phulaphula.
- 12 Onye nweru egomunggo
 ahumaje iphe,
 bu ejo-ememe domia
 onwiya.
 Obenu l'onye amazidu iphe
 anodujeepho eje dukuu
 dukuu g'ooje je ejee iphe-ehuka,
 no iya nu.
- 13 Nemadzu -su l'oo onye o madu
 be ya a-noduru l'itumo;
 natakwa iya uwe iya.

Gudeshikwaa ya mē ọ -būru
onye ọhozo bē ọ nọru
l'itumo ọbu.

14 Amadụ -gbēshi lē
nchi-abọhu ara gbagbagba;
l'eka ọogo ọnu-oma anụ
obutobu iya bē ọo-dụkwa
g'ọ bụ ìphù bē oophu iya.

15 Nwanyị, anọduje abapheru
ji iya mba;
dụkwa gē mini-odzeru,
atụ paapaa.

16 Egbogbo iya dükwapfo
g'onye egbo
phēphēre g'o to zihē.
Ọzoo g'onye gude ẹka
egbobuta manụ,
alwa torotoro.

17 Ọo g'ikpegiri abajē ígwè-a
bụ g'amadụ abajeru
ọkwenya nū ibe iya.

18 Ọo onye dzarụ oshi figu erije
akpuru, ọ mītaru.
Ọ būru onye eleta nnajīuphu
iya ẹnya bē ọokwabeje
ùbvù.

19 Ọo g'amadụ eleje ẹnya lē
mini hūma onwiya iphu
bụ g'ọkpoma amadụ
egoshije ụgbugba iya.

20 Epho te ejikwa alī-maa;
ọphu epho ejidu alī
ọla-l'iswi.

Nokwapho g'ephō te ejijedu
ẹnya l'iphe, ọohumaje.

21 Ite bē e gude eghe
mkpọla-ọchaa egheghe.
E gude ọku ahụ
mkpọla-ododo ama.
Obenu l'amadụ bụ ajaja,
aaja iya bē e gude ahụ
iya ama.

- 22 Ọ tọ ẹkwa m'obeta
 ì tsua onye-eswe l'ikwe;
 mbụ gude ọdzú gwee
 ya g'onye egwe ereshe;
 ì tii mekwa g'ọ haa
 eme-eswe.
- 23 Makwaru l'ì maru g'ẹku ngu
 gbaru ọkpobe amaru.
 Obu ngu adukwapho l'ẹka
 ọka-eswi ngu du.
- 24 Kẹle iphe-enweru ta
 anojedu ojejoje.
 Ọphu okpu-eze anojedu shi
 l'ogbo sweru ọgbo
 l'ishi onye lanu.
- 25 E -kpofu akahu ẹswa,
 e shi gbutaru ẹku ngu;
 ọ bya erwua irwu ọphúú;
 a bya eje l'eli úbvú je
 egbua ẹswa ọphúú;
- 26 unwu-aturu ngu anuhaha
 ngu uwe eye l'ẹhu;
 iireaha egwu ngu gude ereta
 iphe, ii-gude zua alì.
- 27 Ii-nweru ẹra-egwu du shii,
 ii-gude azu onwongu gu
 lẹ ndibe ngu;
 gude iya azu nwamgboko,
 gu l'iya bu ebubu.

28 ¹ Onye ẹjo-iphe anọduje
 agba ọso l'ẹbe adu onye
 achi iya nu.

Obenu l'onye pfuberekoto
 eshihuje obu ike
 g'oduma.

- ² Teke ndu bu lẹ mkpukpu du
 njo be ndu abujeru ishi
 phe aduje igwerigwe.
 Obenu l'onye maru iphe;
 mbu onye iphe edoje
 enya -buru ishi;
 l'onoo odu.

- ³ Onye akpa nri,
 anọduje eme ndu ụkpa
 ewere ụkwa g'ọchioku
 mini, tukuru iphe,
 a kuru l'opfu kpota.
- ⁴ Ndu jikaru eme iphe,
 a turu l'ekemu anọduje
 aja ndu ẹjo-iphe ajaja.
 Obenu ịe ndu eme iphe,
 a turu l'ekemu bu
 ogu be ẹphe etso ndu
 ẹjo-iphe.
- ⁵ Ndu ẹjo-iphe be iphe,
 pfuru nhamunha te
 edojedu ẹnya.
 Obenu ịe ndu achọ g'ẹphe
 maru Chipfu be
 oodoje ẹnya doghee ya
 edoghe.
- ⁶ Onye ụkpa, te emetajedu
 iphe uta kakwa ree eme
 l'onye nweru iphe;
 ofhu o mejekwanu iphe,
 pfuru oto.
- ⁷ Nwa, emeje iphe,
 a turu l'ekemu bukwa nwa,
 maru iphe;
 obenu l'onye yee ndu
 ekpiri aswi ofwi
 emetaje iphe-iphere
 kpube nna iya l'ishi.
- ⁸ Onye gude
 ugwo-onwurunwa
 akpa ẹku bukwa onye
 aphuru ndu ụkpa
 obu-imemini be ofkpa
 ẹku ofu edoberu.
- ⁹ Onye jikaru ịe ya ta
 angabedu nchi l'ekemu
 be mbukponu epfufu,
 oopfu anu Chileke
 adujechaa g'ofu bu ẹbyi

bẹ oome.

- 10 Onye dutaru onye obu iya
guru ìphóró je eshiaha
ẹjo ọzo bụkwa l'ọnyà ono,
ọ gbabẹru l'onwiya ono
bẹ ọo-daba.

Obenu l'onye ete emedu iphe,
aata iya ọta bẹ e-keta okiphe,
dụ ree.

- 11 Onye nweru iphe;
edobesụje lẹ ya maru iphe.
Obenu l'onye bụ onye ụkpa;
iphe nọdu edoje iya
enya enyovuje iya ime.

- 12 Ọobujeru; onye pfulerekoto
-nọdu atụ okoo;
ẹhu atso-dzuru
onyomonye uto.

Teke onye ẹjo-iphe nyibaru
l'okwa;
unwu-eliphe achọaha
eka ẹphe e-domi onwophe.

- 13 Onye edomi iphe-ẹji,
o meru edomi bẹ ta
awafujekwa awafu.

Obenu l'onye pfufutaru iphe,
o meru;
ophu o mebaeduru iya
ozo bẹ aaphujeru
obu-imemini.

- 14 Ẹhu-uto bẹ a ọru nụ onye
atsuje Chipfu ebvu.

Obenu l'onye ọkpoma kpọru
gbengu adabaje l'ẹje
iphe-ehuka.

- 15 Onye ẹjo-iphe -buru eze ndu
bụ ndu ụkpa;
bẹ ọ dukwa g'eka oduma
asụ ekiri;
ozoo g'eka agụ abya enari.

- 16 Onye eze, duru ndibe iya
ehuka te nwekwa

- egomunggo.
 Obenu l'onye, ọ dọ ashị;
 mbụ ẹku, aakpa l'ugho
 bẹ a-nọ ndzụ ogologo.
- 17 Onye gburu ọchi;
 ọchi ono gude iya bẹ
 aghapheephō
 bọtorii jasụ l'ọ nwụhu.
 Ọphu ọ dọkwa onye
 a-gbaru iya mkpu.
- 18 Onye ụta adụdu lẹ ndzụ
 iya bẹ ta adụkwa iphe,
 byaru eme iya nụ.
 Obenu l'onye ụzo iya gberu
 nggọ akpọ-kwofuje
 akpọ-kwofu daa.
- 19 Onye kọru alị iya bẹ nri
 adujeru.
 Obenu l'onye etso iphe-mmanụ
 bẹ a-kpashị nri ike.
- 20 Onye e gude ire iya ẹka
 bẹ ọnu-oma iya a-dụ
 igwerigwe.
 Obenu l'onye enweru iphe
 agunuka ẹgu bẹ ọ tọ
 dọkwa iphe,
 e-me g'a ta nụ iya chiipfuu.
- 21 Abọ nemadzụ ẹbo ta
 adụkwa ree.
 Ọle nemadzụ emeswejele-a
 iphe l'opfu nri.
- 22 Onye ọkpoma mgbashị bẹ
 enweru iphe anọduje
 agụ ẹgu.
 Ọphu ọomajedu l'ọ-kpa-nri
 apfụ echeru iya.
- 23 Onye abarụ nemadzụ mba bẹ
 ee-mechaa ka emeru
 iphe-oma eme l'onye gude
 ire iya enwu opfu
 enwunwu.
- 24 Onye ana nna iya ọzoo ne

iya nfu bya asu l'ọ tọ
 dudurow eji;
 be yee nwa mmebyi bukwa
 iphe lanu.

25 Onye ughoro akpalije
 esemopfu.

Obenu l'onye kpọru obu yeru
 Chipfu be ọo-ka aduru
 le ree.

26 Onye kpọru obu ye l'oriri
 onwiya bu onye
 mmanu.

Obenu l'onye gude
 egomunggo eme iphe
 ta adudu iphe,
 byaru eme iya nu.

27 Onye anuje onye akpa nri
 iphe be ta adukwa iphe,
 bya aduru iya uko.

Obenu l'onye ewofuje
 enya g'ọ tọ huma ndu
 ukpa be aatuje onu,
 du igwerigwe.

28 Onye ejo-iphe -nyiba l'okwa;
 ndiphe achọo uto domishia
 onwophe.

Teke ndu ejo-iphe
 lakwanuru l'iswi;
 ndu pfuberekoto
 aka shii eje.

29 ¹ Onye aabajeru mba
 tekenteke;
 o ndu emerọ iphe,
 oome be a -bya
 aji enya birimu be e
 mebyishiwari iya.

Ophu eemekotabaedu
 iya emekota.

² Ndu pfuberekoto -ndu aka
 shii eje be ehu atsoje
 ndiphe utso.

Teke onye ejo-iphe bu ishi;

ndiphe atsuahaa pfuu.

- 3 Onye yeru mmamiphe
obu emeje g'ehu tsò nna
iya utso.

Obenu l'onye yee
unwanyi-ukpara aswi
oswi anoduje eripya
eku iya.

- 4 Onye eze, ekpeje ikpe,
pfuru oto emeje g'alì iya
pfuru pfushia ike.
Obenu l'onye enya uphalazu
du alakashiye iya
alakashi.

- 5 Onye enwuru nemadzu
ibiya opfu enwunwu bu
ugbu-egege be oogeru
iya g'o chie okpa.

- 6 Onye njo be iphe-eji,
oome anmajè iya g'onyà.
Obenu l'onye pfuberekoto
anoduje agu ebvu
ete eswa.

- 7 Onye pfuberekoto anoduje
ari g'eeme kpeeru onye
ukpa ikpe, pfuru oto.
Obenu l'onye ejo-iphe be
egube iphe ono te
erwudu l'ehu.

- 8 Ndu mpfubyishi akpataje
utsu le mkpukpu.
Obenu le ndu maru iphe
abyanyije ehueghu.

- 9 Onye maru iphe -kpuru
onye-eswe eje l'ulo-ikpe
be onye-eswe obu
a-nodule-a atu
kwokwokwo aba mba
eye iya;
ophu nchi abyakwa
adu doo.

- 10 Ndu egbu ekere be onye uta

adụdu lẹ ndzụ iya
 aduje ashi;
 obenu lẹ ndu obu phe
 gụru iphóró anọduje
 echekwa ndzụ onye
 dụ nno.

- 11 Oo onye mmanụ emegbuje
 g'o ghuru iya.

Obenu l'onye maru iphe
 esedeje onwiya mę ẹhu
 -nọdu egbu iya egbu.

- 12 Onye bụ ishi -nọdu
 angaje nchị l'ụka;
 iphe,
 bụkpoo ndu ejeru iya
 ozi abụkotaerupho ndu
 ẹjo-iphe.

- 13 Onye akpa nri yẹ onye
 akpa nemadzu ẹhu bẹ ọ
 duru iphe lanu,
 anwuje l'ẹhu ẹphenebo:
 Oo Chipfu agụsaje ẹphenebo
 ono ẹnya.

- 14 Onye eze -nọdu egudeje
 ire-lanu ekpe ndu ụkpa
 ikpe bẹ aba-eze iya
 e-keekwarupho
 jingujingu g'o keru.

- 15 Ẹchachi, e gude ahụ nwa
 ahụhù emeje gẹ nwata
 maru iphe.

Obenu lẹ nwata,
 a haru ẹka emeje ne iya
 iphe-iphere.

- 16 Ndu ẹjo-iphe -nọdu aka
 shii eje;
 iphe-ẹji akakwapho
 shii eje.

Obenu lẹ ndu pfuberekoto
 e-gude ẹnya hụma teke
 ẹphe a-nọdu ada.

- 17 Hụa nwa ngu ahụhù hụma

- l'oo-me g'èhu dū
ngu guu.
Oo-me g'obu tsòhu ngu
rìkpotoo.
- 18 Èka òphulenya adùdu
bẹ onyemonye
anòduje eme g'ò dū iya.
Obenu l'onye eme iphe,
a tūru l'ekemu bẹ
bụ onye e keberu l'oma.
- 19 Ohu ta abùledaa opfu-ònu bẹ
e gude ezi iya iphe;
kele o -dochakpoo ya nū
enya bẹ o too
yekpòdanu ònu.
- 20 ?Ì hūmaru onye awoje opfu
kpokokongu?
Onye ono bẹ eelekwa enya
l'onye-eswe bẹ
a-gbẹkwanu ka
akukuta-iphe eme lẹ
yẹbedua.
- 21 Nwoke -swanụkaru onye-ozi
iya aswaru;
l'ò nua ya aphụ l'ikpazu iya.
- 22 Onye èhu eggu akpatsuje
nseka.
Teme onye obu-oku nòdu
emeje iphe-èji,
dū igwerigwe.
- 23 Amadū -kuahaa onwiya;
l'o woze iya alì.
Obenu l'onye wozeru onwiya
alì bẹ aakwabeje
ùbvù shii.
- 24 Onye yẹ onye-oshi emegbaa
bùkwa òhogu onwiya.
Ọo-numa ẹka eeri nte;
ọle ọ tọ dudu iphe, oopfū.
- 25 Atsū nemadzū ebvu bụ ọnyà
bẹ ọogbabeje.
Obenu l'onye bụ onye kpọru

obu yeru Chipfu ta
adudu iphe,
byaru eme iya nū.

26 Aaduje igwerigwe acho
g'onye-ishi meeru
phe iphe-oma;
obenu l'onye ekpejeru
nemadzū ikpe,
pfuru oto bē bū Chipfu.

27 Onye pfuberekoto bē
onye apfubeduru aka
oto aduje ashi.

Onye obu guru iphóró
nódu adujekwanu onye
ejo-iphe ashi.

30 ¹Qwaa bū opfu-onu
Aguru, bū nwa Jiake;
ozi, Chipfu ziru iya:

Nwoke ono pfuru iya Itiyelu;
mbū l'o pfuru iya Itiyelu
pfuaru iya Ukalu sū:

²Q kwa mu kachaa b'a ama
iphe l'iphe,
būkpoō unwoke.

Egomunggo nemadzū ta
adukwa mu l'ehu.

³Mmamiphe bē mu ta
nwūkpodaaaru ilile.

Qphu mu amadu Onye nsó
ono amama ophu.

⁴?Bū onye bahujewaru
l'imigwe;
bya eshi iya lwazeta?

?Bū onye gudejewa aka
kpokobe pherephere?

?Bū onye gudejewa uwe iya
kechia mini mini,
nqgbaa nū?

?Bū onye meru g'eka mgboko
l'ophu beru kpoo
g'abara?

?Epha onye ono bū gūnu?

- ?Bụ gụnu bẹ nwa iya aza?
 Kanuru mu iya mę ọ -buru
 l'i maru iya.
- 5 Opfu Chileke l'ophu l'ophu
 dokwaru risaa.
 Teme ọ buru onye egbobutaje
 iphe,
 bukpo ndu gbabaru
 l'ime iya je anodu eze ndzu.
- 6 B'e yekwakwa iphe l'opfu iya.
 Odumeka bẹ ọo-bakwaru
 ngu mba goshi ọha l'i
 bu onye adzuje ọka.
- 7 Iphe labo bẹ mu akpa ngu
 ishi iya jiko Chipfu.
 Mekwaaru mu iya jiko teme
 mu anwuhu.
- 8 Menaa gę atukporoko yęę
 adzu ọka ndu mu
 ęnya.
 B'emekwa gę mu kpaa nri;
 ọphu i mekwa gę mu
 nweru iphe.
 Iphe, i-nu je mu pho bu
 nri, asu je mu eriri
 mboku-mboku.
- 9 Odumeka bẹ mu
 e-nwenukakwaru iphe
 shi nno jika ngu:
 pfuahaa su:
 ?Bu onye bu Chipfu obu?
 Ozoo le mu jeru je akpanuka
 nri; je ezia iphuru;
 shi nno mebyia ępha
 Chileke mu.
- 10 Ta anodukwa l'iphu nnajiuphu
 pfubyishia onye-ozu iya.
 Odumeka bẹ ọo-tukwa ngu
 onu, a-vuru ngu nu.
- 11 O nwekwaru ndu anodu je
 ephu nna phe iphu.
 Ophu ęphe agojedu onu-oma

- anụ ne phẹ.
 12 Mbụ ndu ɖeɓe ree l'ɛnya
 nkephẹ.
 Ọle a ta safukwaru phẹ
 ideyideyi, ẹphe ɖu.
 13 Ndu anọduje avọru nemadzu
 ɛnya;
 bya elephuje nemadzu
 ibe phẹ.
 14 Eze, ɖu phẹ l'ọnu bụ
 ogu-echi;
 Iphe, doru phẹ jọo l'ọnu
 bụru ọkarara,
 ẹphe e-gude tuko ndu ụkpa
 tagbushikọta g'ẹphe
 bvụ l'eliphe;
 tuko ndu adudu g'ọ ɖu phẹ
 lwua g'ẹphe ta phọdu
 l'echilabọ ndu nọ ndzu.
 15 Etu-uda nwutaru
 unwumboko labọ.
 Ọ bụru iphe,
 ẹphe anọdujeepo ara
 mkpurumkpuru bụ:
 Nụ mu! Nụ mu!
 Mbụ l'o nweru iphe ẹto,
 ẹpho te ejijedu ejiji;
 mbụ iphe ẹno,
 teke asụswee:
 O jiwaru mu!
 16 Mbụ alị-maa;
 yẹe ẹpho nwanyi,
 ta atsudu ime; yẹe alị;
 kẹle alị teke
 angunyadaa mini bya
 asụ lẹ ya ta anguedu;
 waa ọku, enwu enwunwu;
 ọku, enwu enwunwu
 teke anonyakpoo
 bya asụ: O jiwaru mu!
 17 Onye asụ nna iya ɛnya ruu;
 ọphu ọ kpadu ishi eme iphe,

- ne iya sūru g'o mee
bẹ okpoko-òhà e-shi lẹ
wukirima bya agùta
ẹnya onye obu.
O buru udele l'e-ri iya.
- 18 O duru iphe ẹto,
dụ mu oke biribiri;
mbụ iphe ẹno,
te edokpòdaru mu
ẹnya edodo ophu:
- 19 ụzo ugo l'akpaminigwe;
waa ụzo agwọ l'eli
mkpuma;
waa ụzo ụgbo-mini
l'eze-ẹnyimu;
yẹle ụzo nwoke waa
nwamgbọko.
- 20 Waa gẹ nwanyị ovuọba
emeje iya baa:
Oorije nri woru onu
huchachaa;
sụ: O tọ dukwa iphe,
dụ ejì, mu meru.
- 21 O duru iphe ẹto,
mgboko l'ophu anọduje
lẹ mkpula anma jiiijiii;
mbụ l'ọ duru mkpula
iphe ẹno,
mgboko ta adụkpodaa
ike apfuru apfuru ophu.
- 22 Mbụ lẹ nwata-ozi phelihuru
bya aburu onye eze;
waa l'onye-eswe
wafuru bya enweru nri;
- 23 nwanyị, a kpọru ashị,
luru jì;
ọzoo nwamgbọko,
yẹe nemadzụ bu;
ọ kapyabẹ onye obu ẹnya.
- 24 O duru iphe ẹno, dụ l'eliphe,
ha nwanshii;
ọle ẹphe mashiru iphe ike.

- 25 Ndada bụ iphe, e meru dobe
 l'eliphe; ophu ike aduzidu iya;
 ọle ẹphe akwaję nri
 l'ọnanwu dobe,
 ẹphe e-ri l'udzumini.
- 26 Nchi-ogba bụ iphe,
 e meru dobe l'eliphe;
 ophu okpehu aduzidu iya;
 ọle ẹphe ebvuje
 agbara-mkpuma
 dozia buru.
- 27 Igube te enwedu onye-eze;
 ọle ẹphe anọduje ephe
 l'ogbo l'ogbo.
- 28 Ngwere ta adudu m'obetaru
 o buru ẹka be egude
 achi iya; ophu egude iya;
 ọle ọo-nọdujechaa
 nọdu l'oke-unuphu ibe eze.
- 29 O duru iphe ẹto,
 anọduje agu ije ọgu;
 mbu l'o duru iphe ẹno,
 ije iya dushi ree ike.
- 30 Oduma bụ iya kachaa okpehu
 l'iphe, bụ anu;
 ophu o dudu anu,
 ọogbaru ọso.
- 31 Ozo bụ oke-oku,
 azo pfukangu pfukangu;
 mkpi;
 yee onye eze yee ndu
 ojogu iya,
 nọ-pheru iya mgburugburu.
- 32 O -buru l'i shi mewaa iphe
 onye-eswe;
 mbu l'i shi ekutse onwongu;
 ọzoo l'o duru idzu ẹjo-iphe,
 i shi chiwaa;
 dekwa ẹka l'onu!
- 33 Kele ọo g'a pyije ẹra-eswi
 meta iya manu-a;
 o buru g'o bujeru;

a -swìkpoo imi aswìkpo
l'ò lwaa mee-a
bù g'ò bujeru;
a -kpatsu ẹhu-eghu;
opfu abya.

**Opfu-ọnu onye eze
ono, bù Lemẹlu**

31 ¹Ọwa-a bù opfu-ọnu
onye eze ono, bù Lemẹlu.

Ọ bù ozi, ne iya ziru iya:

² Gùbe nwa mu; gùbe nwa,
mu tsùru ime iya; nwa,
mu kwetarù l'ukwe-iphe;

³ b'a pakwarù ike ngu
l'ophu ziaru eme k'unwanyi!

Te ewokwaru ọkpehu ngu
hagbuaru ndu ono,
emebyije ndu eze onoya.

⁴ Jiko Lemẹlu;
gẹ ndu eze ta angujekwa
mẹe.

Mbù l'angu mẹe ta abụkwa
iphe,
rwuberu ndu eze.

Mbù kẹ gẹ ndu-ishi
wata angu mẹe,
l'atsù atsùtsu ta adukwa
ree.

⁵ A -nọnyaa; ẹphe ngua mẹe
zoha iphe, ekemu pfuru;
woru ikpe,
rwuberu onye eemekpa
ẹhu gbanwee.

⁶ Woru mẹe, atsù atsùtsu nù
ndu ala l'iswi.

Woru mẹe nù ndu aphù
tsọru;

⁷ g'ẹphe ngua zohaa
ọ-kpa-nri pẹ;
mbù zohaa ẹjo ọnodu,
ẹphe nọ.

- 8 “Pfuje opfu ẹhu ndu ono,
 ata dudu ike pfua opfu
 ẹhu onwophe ono.
 Dzoje iphe, rwuberu ndu bu
 unwu-ogbee.
- 9 Pfuje iphe, rwuberu ngu
 l'epfufu;
 l'i kpeje ikpe nhamunha.
 Gbajeru ndu iphe-ẹhuka byaru;
 yee ndu adudu g'o du
 phe ọdzori.”

Nwanyị, umere iya du ree

- 10 ?Bu onye a-dupoo ike chota;
 okpobe nwanyị?
 Egube nwanyị ono kakwa
 mkpuma, vu oke aswa
 ere ire.
- 11 Ji, alu iya nu gude ire
 iya ẹka;
 ophu o dudu okpobe iphe,
 uko iya duru iya.
- 12 Iphe, oowotajeru ji iya bu
 iphe-oma; o to budu ẹjo-iphe;
 mbu ge nwanyị ono
 a-no-beru l'eliphe-a.
- 13 Eji ebili yee oghu ochaa be
 ohoje ahoho hota;
 gude ẹka iya jee ya ozi
 l'oohe iya ihee ejeje.
- 14 O du g'ugbo-mini ogbangho;
 kele oojeje ẹka du ẹnya je
 akpata nri.
- 15 Teke ootehuje le mgbenya bu
 le geregere utsu mee nri
 doberu ndibe iya;
 bya anukwapho
 unwumboko,
 ephe l'iya bu oke iya nkephe.
- 16 Ali be oolerwejeada ẹnya
 elerwe teme l'ozuje iya.
 O nodu egudeje nwa okpoga,

erwuje iya ẹka gbaa
opfu-vayinu.

17 Ọ -gbẹshi eje ozi l'ọgbakpoo
ẹhu jeshia ya ike.

Ẹka eshihuje iya ike l'ozi.

18 Ngho, ọogba bẹ ọogbaje iya
rita iya urwu.

Ọphu orọku iya anyihudu
anyihu l'enyashi.

19 Oo gudeje ẹka iya gbaa oghu
gude kpaaru onwiya
ẹkwa.

20 Ọsajeru ndu akpa nri ẹka
iphe-oma;
mbu le ndu adudu g'o du
phe bẹ oomejeru iphe-oma.

21 Igwe -nodu atu
akamini-sunoo;
o to to tsudu ebvu ke ?amaru;
to dudu nu iphe,
oo-me ndibe iya?
kele onyemonye le ge
ndibe iya ha bẹ
yekotaru uwe-oyi.

22 Oogudeje ẹka iya kwee ẹkwa,
ophushije l'iphe,
ephe azeje azee.
Teme uwe iya buru okpobe
ẹkwa ochaa yee
k'uswe-uswe.

23 Ji iya bẹ aakwabeje ubvu
l'edupfu me o -nodu
l'edzudzu-oha ndu bu
ogerenya mkpukpu.

24 Oogudeje ẹka iya kwee uwe
ẹkwa ochaa ereshi
ereshi.

Ọ buru iya evujeru ndu agba
ngho iphe,
eekebeje l'upfu.

25 Okpehu yee adu ubvu bẹ o
yeru g'onye yeru uwe.

- K'ophu bu l'e -mechaa be
 oo-mechaa nwujaa
 onu-ochi.
- 26 Oogudeje mmamiphe
 epfu opfu.
 Temē ire nōdu apfujeru iya
 oto mē o -nōdu ezi iphe.
- 27 Ndibe iya be ooswijeru
 eswiru eleta phe ɛnya.
 Ophu oorijedu nri meahaa
 ɛnyiru.
- 28 Unwegirima iya etehuje kua
 ya onye a ɣoru ɛhu-utso
 nu.
 Ji iya nōdu ekukwa iya pho
 nno;
 temē o nōdu anōduje
 aja iya ajaja.
- 29 “Unwanyi, du igwerigwe
 emejekwa ɛguru iphe,
 du igwerigwe.
 Ole o o ngu kachaa ememe!”
- 30 Onmogo bukwa ughoshi.
 Temē ama roroo buru
 iphe-mmanu.
 Obenu le nwanyi,
 atsɔ Chipfu ebvu be
 gbaru g'a jaa ya ajaja;
- 31 bua ya obunggo,
 rwuberu iya nu.
 Mbɔ-a; g'ozi, o gude ɛka iya
 eje mekwaa g'e tua
 ya ɛpha l'oma edupfu.

Ekwo

O-zì-iphe

1 ¹Ọwa-a bụ olu O-zì-iphe; mbụ nwa Dévidi, bụ eze lẹ Jierúsalemu. ²O-zì-iphe sụru-a: “Iphe-mmanụ yee iphe-mmanụ bụ iphe-mmanụ! Iphemiphe tukuru buru iphe-mmanụ!” ³?Bụ urwu gunu bẹ nemadzụ erita l'iphe, bụkpoo akanya, oosegbu onwiya lẹ mkpula ẹnyanwu-a?

⁴Ọobujeru; ọgbo ọwa -futa l'ọ nọo jasụ l'ọ bvụ. Ọgbo ọzo afutakwa bya anọo jasụ l'ọ bvụkwapho. Obenu lẹ mgboko-a anọdujeepo g'ọ nọ. ⁵Enyanwu awajẹ chia nyihu; gbaru kparakpara; gbaphu azụ l'eka ooshije waa. ⁶Pherephere -zita l'ọ ziru laa ndohali; ziru laa isheli; ziphee mgburugburu mgburugburu; ziru laphu azụ l'ibiya ophu o shi wata ezizi. ⁷Nggele l'ophu asokota asoba l'enyimu. Olee enyimu te ejidu ejiji. O buru eka nggele shi asofutagbaa bẹ ọoso-phukwapho azụ. ⁸Iphemiphe tuko tufukotawa ehu; k'ophu onu amaedu g'oo-pfu iya. Enya ta aphunyadaa ọzo l'ọ sụ lẹ ya huma-ghewaru; ophu nchi anunyadaa iphe l'ọ sụ lẹ ya nū-jiwaru. ⁹Iphe, shi du nū bụ iphe, e-mechaa du nū. O buru iphe, e-mehawaru bẹ ee-mephu azụ; k'ophu bụ l'ọ to dudu iphe, bụ iphe ọphúú lẹ mkpula ẹnyanwu-a. ¹⁰?O dudu iphe, du nū, nemadzụ a-sụ g'e lenu; l'iphe ọwa-a bụkwa iphe ọphúú? Iphe ono dujehaakwa ụzenya ụzenya. O dujehawa teme o rwua l'ogbo k'anyi. ¹¹Iphe, gbahawaru nū bẹ a ta nyataeduru; teme ophu e-mechaa du nū bẹ ọgbo ophu e-mechaa tsota iya nū ta anyatakwapo.

Mmamiphe bụ iphe-mmanụ

¹²Su-a; mbedua, bụ O-zì-iphe-a shi buru lẹ Jierúsalemu buru eze ndu Ízurelu. ¹³Mu woru ọkpoma zia l'egude mmamiphe choo mekpoo nwua iphemiphe, eemekpoo lẹ mkpula igwe-a. O buepho l'ọo akanya aphụ bẹ Chileke meru g'unwu-eliphe seje. ¹⁴Mu lewaru enya l'iphemiphe, eeme lẹ mkpula ẹnyanwu-a bya ahuma l'ọ tuko buru iphe-mmanụ; bya aburu achi pherephere oso. ¹⁵Iphe, gberu nggo bẹ e tee mekotaekwa g'ọ pfuru nhamunha; ophu aagujedu iphe, adudu adudu ophu l'ogu.

¹⁶Mu bya arịa l'ime obu mu sụ lẹ mmamiphe bẹ mu makporu shii; mbụ maghata iphe, bụkpoo ndu vuhawa mu ọzo buru eze lẹ Jierúsalemu.

Ọ tọ ụkpodaa gẹ mmamiphe; yee nkwa menya jeru iya, mu atụkoadaru mafushichaa. ¹⁷Mu bya eyemia ishi l'eme gẹ mmamiphe doo mu ọnya; bya emekwapho g'eme bẹbeebēe doo mu ọnya; waa eme eswe. Obenu l'iphe, mu nwutaru bu l'iphemiphe onoya bu achi pherephere ọso; ¹⁸kele oke mmamiphe be oke nggumaphu tso l'azu; mbu le nemadzụ -nọdu aka amaru iphe; iphe, a-nọdu akpatsu iya aphụ aka shii.

Èhu-ùtso bu iphe-mmanụ

2 ¹Mu bya arià l'ime obu mu su: “Gẹ mu bya ahụeshikwa èhu-ùtso ama gẹ mu maekwaru g'ọtso-be uto.” E mecha; mu humakwapho l'ono bukwapho iphe-mmanu. ²Achi ọchi be mu humaru l'oo iphe-eswe; teme ?ọ duru urwu, amadu e-rita l'èhu-ùtso too? ³Mu bya eyemia ishi l'angu mee; gude iya duha onwomu obu; gẹ mu eshi nno nmata eme eswe akpa. Oke mmamiphe mu meleru-a; mu maru iphe, mu eme; k'ophu mu e-shi l'eka ono maru iphe, gbaru nemadzụ l'ememe le nwujiku ole-mole, ephe a-nọ le mkpula igwe-a.

⁴Mu bya eyemia ishi l'oke akanya. Mu bya akpushiaru onwomu ulo; bya agbashiaru onwomu opfu-vayinu. ⁵Mu bya agbashia mgbabu; bya akpushia eka atuta iphoro ye iya; bya eshi ishi lanu yeshia oshi-omi, dugbaa l'udu iya l'udu iya l'ime iya. ⁶Mu bya atushia okpuru, ee-gudeje agba mini l'oshi, mu yeshiru eyeshi. ⁷Mu bya agbashia ohu; unwoke me unwanyi; teme a nọdu anwushikwaru mu pho ohu l'unuphu. Mu newkwarupho eswi; nweru aturu; me egbu; mbu nweru iphe-edobe, kakota iphe, ndu vuhawaa mu uto buzu eze le Jierusalemu nwejeru shii. ⁸Mu bya akpaaru onwomu eku mkpola-ochaa waa mkpola-ododo; mekpoo eku, shi l'eka ndu eze; waa ndu ohozo. Mu bya ahoo ogbo ebvu; unwanyi me unwoke; bya edophee onwomu unwanyi, bu ndu emeje g'èhu tsoo unwoke uto.

⁹Tobudu iya bu; mu bya enweru iphe, kakota iphe, ndu vuhawaa mu uto buzu eze le Jierusalemu shi nweru. Mu ha shii egube ono; bya egudeekwapho mmamiphe mu gẹ mu gude iya. ¹⁰Ophu o dudu iphe, ọnya mu humaru; o guu mu egu, mu ahaje; ophu o dukwapho iphe, emeje g'èhu tsoo obu mu uto, mu hajeru ememe. Akanya, mu esekpo esese be emeje g'obu tso mu uto. O buzu iphe ono bu urwu, mu ritaru iya. ¹¹Ole o bu; teke mu byaru bya egbu igo l'iphemiphe ono, mu gude eka mu mekota ono; mbukpoo iphe ono, mu sekotaru akanya iya ono; mu maru l'iphemiphe ono bukota iphe-mmanu yee achi pherephere ọso; l'o to dudu urwu, nemadzụ ritaru le mkpula ọnyanwu-a.

¹²Tobudu iya bu; mu bya eworu egomunggo mu zia l'ari ke mmamiphe; yee obvu-ememe; yee eme eswe. Mbu-a; ?buba gunu be onye a-nọ-tsota eze e-mebaa, a-ka ophu o mewaru? ¹³Mu bya ahuma le mmamiphe ka eme eswe ree; egube ono, iphoro ka ochii ree ono. ¹⁴L'onye maru iphe gude ọnya aphu uto; obenu l'onye-eswe anọduje erwu ije orwu l'ishi. Mu

hūmakwanu l'ephenebo ono a-tūko laa l'ite lanū. L'ọo iphe, meru onye mmamiphe bụkwapho iphe, e-me onye-eswe.

¹⁵ Mu bya ariā l'ime obu mu sū: “Iphe-a, meru onye-eswe-a l'e-mechakwaa mee mbēdua. ?Būhunu gūnu bē mu ritaru l'abūbu, mu bụ onye maru iphe?” Mu byakwa ariā l'ime ọkpoma mu sū: “Iphemiphe-a tūkokwarupho bụru iphe-mmanū.” ¹⁶ Noo l'ọo g'ọo-dū onye mmamiphe bụkwapho g'ọo-dū onye-eswe. Ọ tọ dudu g'aa-nọ-beru l'a nyatabuhu onye maru iphe; ọphu ọ dūkwapho g'aa-nọ-beru l'a nyatabuhukwapho onye-eswe. Mu bya ahūmakwapho l'e -rwua l'atatiphu bē aa-tūko g'ephē ha zōhakota azōha. L'ọo g'anwūhu e-gbu onye maru iphe bụ g'oo-gbu onye-eswe. ¹⁷ Noo g'o gude ndzū dū mu ashī; kēle iphemiphe, eeme lē mkpula ẹnyanwu-a bụkota mu mkpatsu-aphū. G'ọ ha tūkoru bụkotaru mu iphe-mmanū bụru achi phērephere ọso.

¹⁸ Iphemiphe, mu seru akanya iya l'eliphe-a bya adūkota mu ashī; eshi-nu mu e-mechaa haarū iya onye a-nọ-tsota mu nū; ¹⁹ l'ēbe ama onye ọbu ?ọo-būru onye maru iphe tọo onye-eswe? Ọle ọo onye ono, a-nọ-tsota mu nū ono e-nweru iphemiphe ono, mu deru ẹnya lē mini see akanya iya l'eliphe-a ono. Iphemiphe ono tūkokwarupho bụru iphe-mmanū. ²⁰ Mu bya ataaha onwomu ụta sū: ?Būnaa gūnu bē mu gudekpọo seahaa akanya esese ọphu kpọ lē mkpula ẹnyanwu-a? ²¹ Lē nemadzū e-gude mmami-phe iya yēe nkwaṃnya iya seēbekpoo akanya; see ẹrengete iya; l'o woru iphemiphe ono, o nweru ono haarū onye eriduru aphū iya. Mu bya elee iphe ono ẹnya hūma l'ọ bụ iphe-mmanū; bya abūru ẹjo-ememe. ²² Mbū-a; ?bū gūnu bē nemadzū eseta l'akanya; yēe photophoto, ọoku gude erigbu onwiya l'aphū ozi, ooje lē mkpula ẹnyanwu-a? ²³ Kēle anọno, ọ nọ ndzū l'ophu bē ọ nọkota iya ẹje iphe-ẹhuka; ozi, ooje nọdu abūjeru aphū dūru iya; o -be l'ẹnyashi; egomunggo ta anọdudu iya l'ẹka lanū. Sū-a; iphemiphe ono tūkokwaru bụru iphe-mmanū.

²⁴ Ọo ya bụ l'iphe, ka ree bụ gē nemadzū rije g'ọ dū iya; nguje g'ọ dū iya; akanya, oose ẹji iya ẹpho; kēle ono bē mu hūmaru l'o shi l'ẹka Chileke. ²⁵ Kēle-a; Chileke ta adū; ?bū onye gege erije nri? Tọo ?bū onye bē ẹhu gege atsoje ụtso? ²⁶ Kēle Chileke emeje g'onye dū iya l'obu bụru onye maru iphe; kwaa ẹnya; tēme ẹhu atsoje iya ụtso. Obenu l'onye iphe-ẹji bē ọọlojeru iphu ye l'akpa ẹku kūberu onye dū Chileke l'obu. Onoya bụkwarupho iphe-mmanū bya abūru achi phērephere ọso.

Iphemiphe nweru teke emeje iya

3 ¹ Iphemiphe nwekwarū teke
eemeje iya;
mbū l'iphemiphe,
eeme ememe nweru
teke eemeje iya lē

- mkpula igwe-a.
 2 Teke aanwụ nemadzu
 anwụnwu dū;
 teke aanwūhu anwūhu
 dūkwapho.
 Teke eemebe iphe l'alị dū;
 teke aakpata iphe,
 e meberu l'alị akpata
 dūkwapho.
 3 Teke eeme g'a nwūhu
 anwūhu dū;
 teke eeme g'a ka mma
 l'iphe-ememe dūkwapho.
 Teke eetsukpōshi etsukpōshi
 dū;
 teke aakpū-li akpū-li
 dūkwapho.
 4 Teke aara ẹkwa dū;
 teke aachi ọchi dūkwapho.
 Teke aagụ aphụ dū;
 teke eete ebvu dūkwapho.
 5 Teke eetuphashị mkpuma
 etuphashị dū;
 teke aatutukobe mkpuma
 atutukobe dūkwapho.
 Teke aanma akpa dū;
 teke eesela onwonye
 azu dūkwapho.
 6 Teke aachọ iphe achọcho dū;
 teke aamị ẹnya l'iphe
 dūkwapho.
 Teke aakwakọbe iphe
 akwakọbe dū;
 teke eetupha iphe etupha
 dūkwapho.
 7 Teke aalajashị iphe alajashị
 dū;
 teke aagbakwa iphe
 agbakwa dūkwapho.
 Teke aanọdu nggujingguji
 dū;
 teke eeye ọnu l'opfu

dụkwapho.

⁸ Teke eeye obu dü;

teke aadü ashì

dụkwapho.

Teke aalwü ögu dü;

teke nchì-adü-doo

dụkwapho.

⁹?Bü gũnu bẹ onye akanya erita l'akanya, oose? ¹⁰Mu hũmawaru ivu, Chileke boru ndiphe. ¹¹O deru ẹn̄ya lẹ mini mee iphemiphe; ọ nọdu l'ògè iya. Ọ bya emee amadü g'ọ rije k'ojejoje. Ọle amadü ta adüdu ike maẹberu iphe, Chileke meru e -shi l'ishi jeye l'ẹka ọ bvũru. ¹²Ọphu mu maru bụ l'ọ tọ dudu iphe, kabaru amadü ree; abüdu g'ẹhu tsoje iya ụtso; l'ooome iphe, dü ree teke ọ nọ ndzü. ¹³G'on'yemonye rije g'ọ dü iya ngũje g'ọ dü iya; akanya, oose eji iya ẹpho. Ọo ono bụ iphe-oma, Chileke eme.

¹⁴Iphe, mu maru bụ l'iphemiphe, Chileke eme a-nọ ojejoje. Ọ tọ düdu iphe, ee-yekwa iya eyekwa; ọphu ọ dudu iphe, ee-wofu iya ewofu. Iphe, o gude mee ya nno bụ g'amadü hũmaje iya tsua yẹbe Chileke ebvu. ¹⁵L'iphemiphe, dü nũ shikpọo dũhawaa. Iphe, l'e-mechaa dü nũ shikwapho dũhawaa. Ọ bũru Chileke e-me g'a nyata iphe, a zoharu azoh̄a.

Ejo-ememe, jiru mgboko

¹⁶Mu byakwa ahũma iphe ọzo lẹ mkpula ẹn̄yanwu-a: L'ẹka e gege anọdu kpee ikpe, pfũru nhamũnha bẹ a gbẹ nọdu eme ejọ-iphe; ẹka e gege anọdu eme iphe, pfũru ọto bẹ a nọkwapho eme ejọ-iphe. ¹⁷Mu bya arīa l'ime obu mu sũ: "Chileke e-mechakwaa tũko ndu pfũberekoto mẹ ndu ejọ-iphe kpee ikpe; kẹle iphemiphe nweru ògè; mbũ l'iphemiphe, eeme ememe nweru ògè teke eemeje iya." ¹⁸Mu byakwa arīa ọzo sũ: "Chileke ahũjekwa nemadzũ ama gude goshi phẹ l'ẹphe l'anũ-ẹgbudu bụ iphe lanũ. ¹⁹Ọo iphe, eme nemadzũ emekwapho anũ-ẹgbudu; mbũ l'ọ iphe, swiru anũ-ẹgbudu swiru nemadzũ. Ọo g'ọnwu egbu ọphuu bụ g'ooogbu ọphuu; ọ bũru g'ọphuu atũ unme bụ g'ọphuu atũ. Ọ tọ dudu iphe, nemadzũ nweru gude ka anũ-ẹgbudu. Iphemiphe tũkoru bũru iphe-mmanũ. ²⁰G'ẹphe ha tũkoru ala ẹka lanũ. G'ẹphe ha tũko shi l'ẹja; ọ bũru l'ẹja bẹ ẹphe tũkoru ala. ²¹?Bü onye maru mẹ maa nemadzũ alajeephe l'eli eviya; k'anũ-ẹgbudu nọdu alajẹ l'alì?" ²²Mu hũma l'ọ tọ dudu iphe, kabaru nemadzũ ree, abüdu g'akanya, oose tsọ iya ụtso; kẹle ọwa iya bụ okiphe iya. Kẹle-a; ?bü onye sũru iya eduphu azũ g'ọ bya ahũma iphe, l'e-mechaa nwũa l'okotazũ iya?

4 ¹Mu byakwa elee ẹn̄ya bya ahũma mkpawere, dũgbaa lẹ mkpula ẹn̄yanwu-a. Mu bya ahũma ẹn̄ya-mini ndu eeme mkpawere; l'ẹbe ẹphe enwe onye gberuma. Tẹme ndu ono, eme phẹ ewere ono nwekwarũpho iphe, bũ agbaru-ike phẹ; obenu ẹphebedua te nwedu onye asũ phẹ

gberuma. ²Mu sụ lẹ ndu ọnwu gbuwaru, bụ iya bụ ndu ọphu nwụhuwa-
ru anwụhu; bẹ ẹhu kakwa ụtso eme lẹ ndu nọkwadu ndzụ nta-a. ³Ọle
onye ọphu ẹhu-ụtso nkiya ka k'umadzu labo ono shii bụ onye ọphu e teke
anwụkpodanu anwunwu ọphu; mbụ onye ọphu teke ahụmakpodanu ẹjo-
iphe, eeme lẹ mkpula ẹnyanwu-a ahuma ọphu.

⁴Noo ya; mu bya ahuma l'akanya, eesekpo esese; mę ọphu e setawaru
eseta bụ ẹka o shikota bụ l'ekoru nwibe onye okophoo. Onoya bụkwapho
iphe-mmanu; bya aburu achi pherephere oso. ⁵Onye eswe achijeru ẹka
ye l'iphu ụtapfu bya eria onwiya la kę mmanu. ⁶Ọle ọ bụ; ọ kakwa ree l'e
nweru iphe, jiru mkpoji-ẹka lanu; ẹhu dụ onye ọbu guu; eme l'a chiru ẹka
kwęe l'akanya; eme g'ẹka labo ji, bụ iphe, tukuror buri achi pherephere
oso.

⁷Mu byakwa ahuma iphe-mmanu ozo, dū lẹ mkpula ẹnyanwu-a. ⁸Ọ dū-
ru nwoke, bụ nkinyi, enwedū nwa nwoke; ọphu o nwedu nwune nwoke.
Ọ nọdu anọduje ese akanya mkpulumkpuru. Ọphu ẹku, ọ kpataru ejijedu
iya ẹpho ejiji. Ọphu o teke aji-swee onwiya sụ: “?Bunaa onye bę mu ese-
ru akanya-a? ?Bunaa gunu bę mu anashinaa onwomu ẹhu-ụtso ẹgube-a?”
Iphe, dū nno bụkwa iphe-mmanu; bya aburu nsegbu akanya.

⁹Adū ẹbo kakwa ree eme l'aswi nkinyi onye; kẹle umadzu labo a-ka-
kwa onye lanu eseta iphe. ¹⁰Noo lẹ teke onye lanu daru iko; onye ọphu
akwo-lia ya. Obenu l'onye daru nu; ọphu o nwedu onye kwo-lia ya dukwa
k'ayoru oshi. ¹¹Ozoo bụ l'umadzu labo -zee l'oshi bę oyi ta atsudu phe.
Obenu l'ọ -buru onye lanu; ?denu g'ee-shi g'oyi ba nọdu atsū iya? ¹²Onye
lanu bę eemekpejekwa. Obenu ?a dū ẹbo ẹbe aakpa onye? Teme okpu-
kpu, a chiru ẹto ẹto swia bę agbabu iya ta adukwa nphe.

¹³Nwokoroby, enwedū iphe bya amaru iphe kakwa ree eme l'onye eze,
nweru iphe bya aburu onye-eswe; buri opfu nkiya anu nkiya; ¹⁴m'obeta
nwokoroby ono shi l'oka-mkporo; ozoo l'unuphu ndu akpa nri futa bya
abahū l'okwa eze iya. ¹⁵Mu bya elee ẹnya huma g'onyemonye, nọ ndzū
lẹ mkpula ẹnyanwu-a wufutaru je awu-tsoru nwokoroby ono; mbụ onye
eeme g'e gude dochia ẹnya nwoke ono, nweru iphe ono. ¹⁶Ndu wu-tsoru
nwokoroby ono bụkwa aguta aguta. Obenu l'ogbo ọphu e-mechaa bya nu
ta abyadu ekwe l'ọ duru iphe, nwokoroby ono metakporu emeta ilile-
kpoo. Ono bụkwa iphe-mmanu; bya aburu achi pherephere oso.

Eri angu bụ iphe-mmanu

5 ¹Makwaru g'i gude eje ije mę i nọdu abahu l'eze-ulo Chileke. Li jeru
angabe nchi l'iphe, eepfu kakwa ree eme l'i jeru egwe ẹja onye-eswe;
kẹle ndu eswe ta amajekwaru l'oo iphe-ẹji bę ẹphe eme nno. ²G'ire ba
atsunukakwa ngu nkọ; ọphu okpoma anodukwa etsu ngu gbudugbudu
k'epfukebe opfu l'iphu Chileke; kẹle Chileke nokwa l'igwe; gubedua nọdu
l'eliphe-a; noo g'o gude opfu je alwa ngu ali l'onu! ³Oo g'aarwoje nrwo mę

oriri paa eka-a bu ge mkpokoro opfu apaje eka me e pfunuka opfu igwerigwe. ⁴I -kwee ukwe emeru Chileke iphe; ba nokwa odu ememe iya; kele umere onye-eswe ta adujekwa Chileke ree. ⁵O kakwa ree me i ribuduru angu eme iphe ililekpoo; eme l'i rifuru angu ememe iya; e mechaa ophu i meeduru iya g'i pfuru. ⁶G'o to bukwa iphe, i pfutaru l'onu e-duba ngu l'eme iphe-eji. Ophu i sukwa onye eje ozi l'eze-ulo Chileke l'iphe ono, i rifuru angu iya ono be i ti madu teke i pfuru iya. Odumeka be ii-gudekwa onu pfuta iphe, e-ghu Chileke eghu; l'o mebyishia eguru iphe, i shihawaa mee. ⁷Mbu-a; arwo ikpoto nrw; yee epfu ikpoto opfu tukokwaru buru iphe-mmanu. Oo ya bu le-a; tsujeepho Chileke ebvu.

Eku bu iphe-mmanu

⁸O -duru eka i no; i huma l'e me ndu ukpa ewere l'eka ono; k'ophu bu l'e te kpejedu phe ikpe, pfuru oto; ophu e mejeduru nemadzu iphe, rwuberu iya nu; g'o to dukwa ngu biribiri; kele onye ha shii be onye ozo, ka iya shii arajekwaru akpuru-nya; teme l'o dukwarupho ndu ozo, akaje ephenebo ono shii.

⁹Iphe, e meberu l'egu be onyemonye atukojekwa keta oke l'urwu, du iya nu; teme onye eze nodu eritajekwapho urwu l'iphe, a kpataru l'egu.

¹⁰Onye yeru nya l'okpoga be okpoga te ejijekwa epho. Ophu urwu ejijedu onye yeru nya l'akpa eku ejiji. Ono bukwapho iphe-mmanu. ¹¹Eku -nodu abya; ndu e-ri iya nu abyakwapho. ?Bukwanu gunu be onye nwe iya nu erita iya; abudu g'o le iya l'anya? ¹²Onye ese akanya be mgbenya atsojekwa utso; ?me o riru nri shii; ?me o riru nwanshii. Obenu l'oke eku, onye nweru iphe kparu arwuje iya mgbenya.

¹³O duru akpamara, mu humaru le mkpula enyanwu-a. L'eku be onye nwe iya nu kparu dobe g'o gburwashu iya ehu. ¹⁴A nonyaa uburu bya ebuta nwoke ono; eku iya ono laa l'iswi; ophu o dudu eku iya ono ophu o doberu nwa iya; kele o bvueberu. ¹⁵O kwa g'o du teke o shi l'epho ne iya bu g'oo-du laa; mbu l'o gba eka teke o byaru; ophu o dudu akanya ono, oose ono, duru ophu oo-gude ala. ¹⁶Ono bukwapho akpamara. Mbu l'oo g'o du teke o byaru bu g'oo-du laa. ?Bu urwu gunu be o ritaru l'akanya, o seru doberu pherephere; ¹⁷yee anono, o nokotaru l'ochii l'eliphe-a mgburugburu takota kpookpookpo; bya atsukota pfupfufu; teme e mekota iya iphe ehu-eghu?

¹⁸Oo ya bu l'iphe, mbedua humaru l'o du ree; bya aburu iphe, gbaru l'ememe bu g'amadu ria g'o du iya; ngua g'o du iya; tusaru ehu l'akanya, oose le mkpula enyanwu-a le nwujiku olemole, oo-no l'eliphe-a, bu nwophu Chileke nuru iya; kele oo ono bu okiphe nkiya. ¹⁹Teme onyemonye, Chileke nuru eku; yee iphe-enweru; yee ike, oo-gude ria ya; mbu onye duru ike nata oke ophu o keru nu iya; g'onye ono gudekwa ehu-utso see akanya, oose; l'ono bukwa iphe-oma, shi Chileke l'eka. ²⁰Egube onye

ono ta adukwa teke oobvujeru shii ari ke nwujiku olemole, oo-no le mgboko-a; noo kele Chileke meru; ehu-uto ji iya obu; k'ophu bu l'uzo ari udu oriri ono ta aduduru iya.

6 ¹O nwekwarupho ejo-iphe ozo, mu humaru le mkpula enyanwu-a. Iphe ono buru oke ivu, anyitsuta nemadzu l'erwa. ²Le Chileke eme-je nemadzu g'o nweru eku; yee iphe-edobe; teme g'o buru onye aakwabe ubvu; k'ophu bu l'o to dudu iphe, agu iya nu, ete erwujedu iya aka. Obenu l'e mechaaru ophu Chileke ekwedu g'o ria ya; o buchiaru onye ohozo riru iya. Iphe ono buru iphe-mmanu; bya aburu akpamara.

³Nemadzu a-nwutachakpoo unwegirima nwu-rwua ukporo ise; bya akakpo nka shingushingu; ole o to dukpodaa g'o kahabe nka; o -buru l'o to riduru eku ono, o seru akanya iya ono; ophu e liduru iya okpobe elili be mbedua sukwaru le nwa, nwuhuru l'epho teme a nwua ya ka iya mma. ⁴L'egube nwa ono be iphe, o byaru ije iya bukwa ke mmanu; kele o tseru ishi l'abalashia; epha nwata ono no l'ime ochii phuhu. ⁵A makwaru-a l'o toko huma-swee enyanwu; ophu o dudu iphe, o maru; ole o kaepho nwoke pho enweru ehu-guu; ⁶m'obetakpokwaru nwoke ono no ndzu noghata unu apha ise; l'ebe o ri eku, o setaru. Noo kele oo l'eka lanu be ephe tukoru ala.

⁷Akanya, nemadzu esekpo esese bukwa onu be a tukoru iya eseru; ole onu teke asu-swee le ya ritawaru g'o du iya ree. ⁸?Bu gunu be onye maru iphe gude ka onye-eswe? ?Bu urwu gunu be onye ukpa ritaru l'amaru geeme umere, du ree l'iphu ndiphe? ⁹Iphe, nemadzu nwewaa enwenwe kakwa ree eme l'ophu agu iya g'o nweru iya; obenu l'o toko rwudu iya aka. Ono bukwapho iphe-mmanu bya aburu achi pherephere oso.

¹⁰Iphemiphe, du adudu nwehawaru epha; teme iphe, nemadzu bukpoo be a mahawaru l'ono bu iphe, oo-buru; ophu nemadzu ejejedu awata abaru onye ka iya ike mba. ¹¹Opfu -paa igwe; mkpokoro iya aka shii. Goshinu mu urwu, egube iphe ono abaru nemadzu. ¹²?Bu onye maru iphe, du nemadzu ree nta-a, o no ndzu-a; mbu le nwujiku olemole, o no mkpokoro ndzu l'eliphe-a, eme pherephere g'onyonyo-a? ?O dukpooru onye a-du ike karu iya iphe, e-mechaa mee le mkpula enyanwu-a me o -nwuhuchaa?

Mmamiphe

7 ¹Epha oma kakwa manu-mbeleke, eshi mkpo ree; teme mboku, nemadzu nwuhuru ka ree eme le mboku, a nwuru iya anwunwu.

²Eje l'unuphu, agalaba nwuru kakwa ree eme l'eye aka aabo iphe. Noo kele anwuhu bu iphe, no swiru onyemoneye. Ge ndu ophu no ndzu nyatajekwa l'oo-dukwaphe pho nno.

³Aphu kakwa ree eme l'achi ochi; kele eeshije l'iphu, adu eji mee g'obu tusahu.

⁴Èka obu onye maru iphe anọduje bụ l'unuphu, agalaba nwuru; obenu l'èka obu k'onye-eswe anọduje bụ l'èka eeri gwogwooo.

⁵Angabè nchị lè mba, onye maru iphe abarụ ngu kakwa ree eme l'anga-bè nchị l'ebvu, ndu eswe agụ.

⁶Oo gè nkụ-agbagba anọduje agba kpitikimu kpitikimu l'oku, e shiberu ite-a bụ g'ochi, onye-eswe achị aduje. Ono bụkwapho iphe-mmanụ.

⁷Onye maru iphe; ọ nọdu eme nemadzu ewere buakwa onye-eswe; ọ bụru egube ono bè eri uphalazu emebi obu nemadzu.

⁸Teke eemeghe iphe emeghe kakwa ree eme lè teke a wataru iya awata.

Onye nweru nshirima kakwa onye eku onwiya ree.

⁹Ta abukwaru onye obu-oku; kele oo onye-eswe edoje opfu l'okpoma.

¹⁰Ba sukwa: “?Bunaa gunu meru g'o gude teke ndiche ka nta-a ree?” Kele egube aji ono te erwubeduru onye maru iphe.

¹¹Ọ kwa g'enweru iphe du ree bụ gè mmamiphe dukwapho; kele onye maru iphe bè iphe kwewaru lè mkpula enyanwu-a. ¹²Oo g'okpoga edomije onye nweru iya nù-a bụ gè mmamiphe edomijekwapho onye maru iphe. Obenu l'èka amaru iphe gude kangoo bụ l'onye nweru mmamiphe akajè nka shii.

¹³Leanaro enya l'ozì, Chileke eje. ?Bụ onye sùru eme iphe, Chileke meru o gbee nggò g'ò pfuru nhamunha? ¹⁴Mboku -duru ngu ree bụ g'i tee eswa; teke mboku dukwanuru ngu eji g'i nyatajè l'ò kwapho Chileke meru mboku oma bya emee njo mboku. Oo ya bụ l'ò tọ dudu onye maru iphe, a-nwuru iya nù l'iphu.

¹⁵Lè mkpokoro ndzu-a, mu dzu-a bè mu hūmaakwaru iphe-a ephe-nebo. Mbụ lè mu hūmaru onye pfuberekoto èka oola l'iphe, pfuru oto; bya ahūma onye èjo-iphe èka ooka nka eje emekwapho èjo-iphe, oome.

¹⁶Ta apfubenwakwa èka oto; ophu i manukakwaru iphe; ono bukwa eyi onwongu iyi. ¹⁷Be menukakwa èjo-iphe; ophu i bukwaru onye-eswe. Ono e-mekwa l'i nwuhu teke i tigi nwuhudu. ¹⁸Iphe, ka ree bụ g'i gude ophu gude ophu; l'onye atsù Chileke ebvu ta adukwa iphe, o byiru èka te eke-duru nù.

¹⁹Mmamiphe emekwa onye nweru iya nù g'ò ka umadzu iri, bụ ishi mkpukpu okpehu.

²⁰Ọ tọ dukwa onye pfuberekoto l'eliphe-a l'ophu, a-sù l'ò toko meswee iphe-eji.

²¹Ta angabè-dzujekwaru nchị l'iphe, ndiphe epfu; odumeka bè ii-numa-kwa èka onye-ozì ngu akò ngu onu. ²²Teme i mawaru-a l'onwongu lè gubedua kowaru ndu ozo onu ugbo olemole.

²³Iphemiphe ono bukota mmamiphe bè mu gude hua ya ama; mbụ lè mu sùru gè mu bya abukpoerupho onye maru iphe. Obenu lè mu jeru iya ememe; ophu mu asudu iya. ²⁴Mu maru l'iphe ono, eeku mmamiphe nò

ußenya uzenya; bya adu omilomi shii; k'ophu bu l'o to dudu onye suru iya acho-vu. ²⁵Mu bya aghaa iphu l'iphe edo enya; bya egbushi ikpere mea-haa ge mu maru: ?mu a-rwavu eka mmamiphe? mbu ge mu maru g'iphe mgboko eje ala; mu amakwarupho g'eme ejo-ememe; waa eme beebabee bu-be iphe-eswe.

²⁶Mu huma iphe, ka anwuhu atso ilu; mbu nwanji, obu iya bu onya; bya aburu ugbu, e gude anmata ndiphe; g'o chi mkporo l'eka labo k'atuphu onye oo-buru yee ya. O buepho onye du Chileke l'obu be a-du ike nahu iya nu. Obenu l'onye iphe-eji be oo-zu gburumu pfurii. ²⁷O-ziphe-a sukwapo: "Unu lekpodapho;" "wakwa iphe, mu rwavuru baa." "Mu shi abujeru; mu -wota owa; mu eyekoberu iya ozo; ge mu shi nno maru g'iphemiphe gude anwukota. ²⁸O bu ru teke mu acho iya ophu mu ahuma-duru iya ono; be mu humaru ndu du unu labo l'ukporo iri; o bu ru nwoke lanu kpoloko bu onye obu guru iphoro. Obenu l'o to dudu nwanji lanu, mu humaru, obu guru iphoro l'ime phe. ²⁹O bu ru iphe, mu cho-vuru kpoloko bu le Chileke meru nemadzu g'o bu ru onye obu guru iphoro. Obenu le nemadzu wataru akpa ejo uzo."

8 ¹?Bu onye a-su le ya maru iphe? ?Bu onye be iphemiphe doru enya? L'o kwa mmamiphe emeje g'iphu tusahu nemadzu; mbu loomeje g'iphu gbapfube-buhu nemadzu agbapfube.

Eme iphe, onye eze pfuru

²Mejekwa iphe, onye eze suru g'i mee. Iphe, mu gude pfua nno bu l'i riburu angu l'iphu Chileke l'ii-meje iya. ³Te erijekwa nkwole l'iphu onye eze; ophu i pfujekwaru l'ejo-iphe; kele o kwa iphe, du eze ree be oomeje. ⁴Su-a; eshinu iphemiphe, onye eze pfuru buwaa eka o jeberu o gburu; ?bu onye be onu dukwanu k'asu iya: "?Bu gunu be iime nno?" ⁵Onyemo-nye, eme iphe, eze pfuru ta adukwa iphe byaru eme iya nu. O bukwanuru onye maru iphe a-maru teke oo-me iphe, o pfuru; maru g'oo-gude mee ya. ⁶A makwaru-a l'iphe-ehuka, nemadzu eje buwaa oke ivu, anyi erwa dapyabe iya. Obenu l'iphemiphe nwekwaru ogè; nweru g'eegudeje eme iya. ⁷Eshinu o dudu onye maru iphe, e-me l'iphu; ?bukwanu onye a-su iya l'owa-a iphe, e-mechaa mee nu baa? ⁸O to dukwa onye suru esede pherephere; nokwapo g'o to dudu onye suru esede ndzu iya me mboku anwuhu iya rwuepho. Oo g'o to dudu onye aagufuje g'o to jeshi ugu; me a -nodu alwu ugu-a; bu g'eme ejo-iphe ta abyadu aha ndu eme iya nu.

Ndu ejo-iphe waa ndu pfuberekoto

⁹Iphemiphe ono be mu humaru ge mu byaru bya eworu egomunggo mu zia l'iphemiphe, eemekpo ememe le mkpula enyanwu-a. Mbu teke ndu-ishi anoduje emekpa ndu no phe l'eka ehu. ¹⁰Mu bya ahuma eka eeli ndu ejo-iphe. Mbu ndu ono, shi anoduje eje nggede eje nggede alwa l'eze-ulo

Chileke ono; mbụ ndu ono, e shi anọduje aja ajaja l'ime mkpukpu ono, ẹphe shi nọdu eme ẹjo-iphe ono. Ẹgube iphe ono bụkwapho iphe-mmanụ.

¹¹ Ọo kele e teke ahụ-kebedu ndu ẹjo-iphe ahụhụ ẹgwegwa meru iphe, ọ buepho iphe, jiru ndiphe obu bụ eme ẹjo-iphe. ¹² Ọ tọ dukwa m'obeta onye ẹjo-iphe mechakpoo iphe-ẹji merwua ya ugbo ukporo ise; bya akaele-a nka nọ ọdu; bẹ mu maekwarupho l'onye atsu Chileke ebvu bẹ ọo-karu ree; mbụ ndu akwabẹ Chileke ùbvù. ¹³ Kele ndu ẹjo-iphe bẹ ọ tọ dukwaru lẹ ree; ọphu ndzụ pẹ etsekwa rigorigo g'ononyo. Noo l'ẹphe ta atsu du Chileke ebvu. ¹⁴ Ọ dukwarupho iphe ọzo, bụ iphe-mmanụ, dū l'eliphe-a. Iphe ono buri l'ọ dūru ndu pfulerekoto, anatajẹ ugwo, e gege apfu ndu ẹjo-iphe; bya adukwarupho ndu ẹjo-iphe, anatajẹ ugwo, e gege apfu ndu pfulerekoto. Ono bẹ mu sukwarupho l'ọ bụ iphe-mmanụ.

¹⁵ Ọo ya bụ l'iphe, mbẹdua ari l'ọ ka ree gẹ nemadzu meje iya bụ g'ehu tsoje iya utso. Kele ọ tọ dudu iphe, kabaaru nemadzu ree lẹ mkpula ẹnyanwu-a, abudu g'ọ rije g'ọ dū iya nguje g'ọ dū iya buri onye ẹhu atso. Ọo ya bụ; ẹhu atsokwanu iya mẹ ọ -nọdu ese akanya iya lẹ ndzụ ọwa-a, Chileke nuru iya lẹ mkpula ẹnyanwu-a.

¹⁶ Teke mu shi woru egomunggo mu zia l'amaru iphe, bụ mmamiphe yee ele ẹnya l'akanya, amadu ese l'eliphe-a; mbụ l'akanya, oosekota-je eswe l'enyashi; mgbenya te eshitadu iya ẹnya; ¹⁷ bẹ mu byaru ahuma iphemiphe, Chileke meru; bya amaru l'ọ tọ dudu onye iphemiphe, eme lẹ mkpula ẹnyanwu-a byaru edo ẹnya. Nemadzu a-tukokwa ike iya mekota g'ọ doo ya ẹnya; ọle ọ tọ dudu onye a-dū ike arwavu iya l'eka. Onye mmamiphe -sachakponu lẹ ya maru iya bẹ o too dokwanu iya ẹnya okpobe edodo.

9 ¹ Mu bya atuko iphemiphe ono rịa bya elechaa ya ẹnya maru l'onye pfulerekoto; mẹ onye maru iphe; mẹ iphemiphe, ẹphe eme tukoru dukota l'eka Chileke. Teme ọphu ọ dudu onye amajẹ ọphu e doberu iya ?bụ n-yemobu tọ ndumashi? ² G'ẹphe ha bụ iphe lanu anwukota l'ehu pẹ; mbụ onye pfulerekoto mẹ onye ẹjo-iphe; onye eme ree mẹ onye eme ẹji; onye aaso nso mẹ onye a ta sọdu nso; mẹ ndu agwa iphe; mẹ ndu ta agwadu. Ọo g'oonwu l'ehu onye dū ree bụ g'oonwu l'ehu onye iphe-ẹji. Ọ buri g'oonwu l'ehu onye guru enwa bụ g'oonwu l'ehu onye atsu ebvu agu enwa. ³ Waa iphe, bụ ẹjo-iphe, dū l'iphemiphe, anwukota lẹ mkpula ẹnyanwu-a baa. Iphe ono bụ l'onyemonye bụ iphe lanu anwukota l'ehu pẹ. Teme ọphu ka njo buri l'obu amadu buepho ẹjo-iphe jiru iya; teme eme iphe eswe nọdu aduje pẹ l'obu ẹka ẹphe nọ ndzụ; ọle e -mechakwa-a, onye ono alakwaa maa. ⁴ Ọle ọ bụ; onyemonye, nokpo ndzụ bẹ nweekwarupho iphe, oole ẹnya iya. Lẹ nkuta, nọ ndzụ kakwa oduma, nwuhuru anwuhu mma. ⁵ Kele ndu nọ ndzụ maru l'ẹphe e-mechaa nwuhu anwuhu. Obenu lẹ ndu nwuhuru anwuhu ta aduedu ọphu ẹphe maru. Ndu nwuhuru anwuhu te enweedu obunggo; teme ọphu a nyataeduru pẹ ililekpoo. ⁶ N-yemobu onye ono; yee

ndumashi iya; mē okophoo ya g'ephe ha tūkowaru phukashihu. Ophu o duedu iphemiphe, eeme lē mkpula ɛnyanwu-a, ɛka iya dūkwađu.

⁷Oo ya bụ; g'ehu tsoje ngu uto mē i nōdu eri nri ngu. Teme l'iimeje ɛswa l'ime obu ngu mē i nōdu angū mee ngu; kele o kwa nta-a bē iphe, iime dū Chileke ree. ⁸Yejekwa uwe, acha phuuphuu tekenteke; ophu manū, eshi mkpō abvujekwa ngu abvubvu l'ishi. ⁹G'ehu tsoje ngu uto gu lē nyee ngu ono, i yeru obu ono; jeye g'unu a-nō-bekporu ndzū lē mkpō-koro ndzū-a, Chileke nūru ngu lē mkpula ɛnyanwu-a. Mbū lē mkpōkoro mbōku-mbōku ono, Chileke nūru ngu ono; waa akanya, iisegbu onwongu lē mkpula ɛnyanwu-a bē būkwa ɛhu-uto ono, bū okiphe, i ketarū iya. ¹⁰Iphe, ɛka rwubekpōoru ngu l'ememe; gude ike ngu l'ophu mee ya; kele alī-maa, bū ɛka iije bē ozi ta adūdu; ophu achi idzu iphe, ee-me adūdu iya; teme ophu mmamiphe yee nkwaṃnya adūkwa iya phō.

¹¹Su-a; mu hūmakwarupho iphe ozo lē mkpula ɛnyanwu-a. O tō būdu onye ka oso agbatajē oso; ophu o būdu onye okpehu ka bē alwūkpeje l'ogu. Teme ophu o būdu onye maru ɛkwo kachaa enweru nri; ophu o būdu onye maru iphe kachaa enweru iphe; ophu o būdu onye kachaa amaru ɛkwo bē eemejeru iphe-oma. G'ephe ha bē ɛso yee ɛheni tūkoru etsokōta. ¹²Ozokwapho bū l'ō tō dūdu onye amajeru teke ɔo-byaru iya. Oo g'eegudeje ejo ugbu nmata ɛma-a; bya aburu g'aagbabeje ɔnyā nmata ɛnu-a bū g'ejo mbōku adapfuje ndiphe; mbū l'oozujee phē phō gburumu pfurii teke ephe te eledu ɛnya iya.

Mmamiphe kakwa eme eswe ree

¹³Mu byakwaphō anōdu lē mkpula ɛnyanwu-a hūma iphe, mmamiphe meru; o dū mu biribiri. ¹⁴O dūru mkpūkpu lanū, ha nwanshīi, nōnu; o būru-a nwa ɔmadzu olemole bu iya. Onye eze, okpehu dū shingushingu bya afuaru mkpūkpu ono; bya egude ojogu iya nō-phae ya mgburugburu; bya akpō-chia ya mkpō-chi. ¹⁵O dūkwanuru nwoke lanū, bu lē mkpūkpu ono. Nwoke ono akpa nri; ɔle o bū onye maru iphe. O būru iya mechaarū gude mmamiphe iya dzōo mkpūkpu ono. ɔle o tō dūdu onye nyatajēru nwoke ono, akpa nri ono. ¹⁶O būru iphe ono meru g'o gude mu sū lē mmamiphe kakwa okpehu ree. ɔle onye ukpa bē a taa gūbejedu mmamiphe nkiya iphe; ophu o dūdu onye angajē nchī l'opfu iya. ¹⁷Onye maru iphe -tō nwēhu pfua opfu bē o kakwa ree g'i ngabē iya nchī eme lē gbagbagba, onye-ishi ndu eswe ara. ¹⁸Mmamiphe kakwa ngwōgu ree. Obenu l'onye iphe-ɛji lanū emebyijekwa iphe, dū shii.

10 ¹Ijiji, nwūhuru anwūhu -daba lē manū-mbeleke bē oomeje iya l'ooshi tūkurubaa. Noo g'umere onye-eswe; g'ō hahabē nwanshīi emeje mmamiphe yee akwabē ūbvū g'ō tō dū iphe, ɔo-bū.

²Egomunggo onye maru iphe emeje iya g'o mee iphe, pfuru nhamunha; obenu l'onye-eswe bē egomunggo iya emeje l'oome ɛkicha ɛkicha. ³O tō

dudu m'obeta o buru le gbororo be onye-eswe eje ije; l'oogoshiēpho le ya bu itorito; mbu l'oonodujeephe egoshi onyemonye le ya bu idokpamkpata.

⁴Q -buru l'onye bu ishi be i meru; ehu wata eghe eghe; ta agbeshikwa l'eka i no su l'ilawa. Jichikwaa obu oyi; noo l'odoo emeje g'a palia pazeta.

⁵O nweru ejo-iphe ozo, mu humaru le mkpula enyanwu-a. Iphe ono buru emeswe, shi l'eka onye bu ishi. ⁶Aagbeje bya ewota onye-eswe je edobe l'onodu, ha shii; bya ewota onye nweru iphe dobe l'onodu, ha nwanshii. ⁷Mu humaru eka o gbē buru ndu bu ohu gbē nodu l'eli inya; ndu bu unwu eze gbēchia gude okpa eje ge ndu bu ohu.

⁸Su-a; o kwa onye buru nsu e-mechaa dalahu le nsu obu. O buru onye epyo mgbaka igbulō be agwo ataje. ⁹O kwa onye akukposhi mkpuma be oomekaje iphe. O buru onye awa nku be anoduje ezeru mgbabahu iya. ¹⁰O -buru l'ogbunku ta atsupu nko; ophu onye awa nku abaduru iya ababa be oo-tukoje g'ike ha iya egbu; teme lo gbufu nku onya. Obenu lo kwa mmamiphe emeje g'iphe, nemadzu eme nweru iya ishi. ¹¹Onye egudeje omamanshi eme g'agwo ta ata eru -gbē haa ya; o taada teme o meahaa ya be iphe, oome buanaa ke mmanu. ¹²Opfu, shi onye maru iphe lonu emeje g'a kwabe iya ubvu. Obenu l'onye-eswe bu iphe, o pfutaru lonu egbuje iya. ¹³Iphe, onye-eswe saru onu wata epfufu abujeru iphe, enwedu ishi. Teke o pfugheru iya epfughe; iphe, o pfushiru aburu beriberiberi iphe, adudu iphe, o bu. ¹⁴Opfu onye-eswe be anoduje anwushi anwushi. O to dudu onye maru iphe, e-me l'iphu. Ebe o dudu onye adu ike akaru iya iphe, e-mechaa mee nu me o toepho azu.

¹⁵Nsegbu akanya, onye-eswe ese emeje ike abvu iya; o to maeduru uzo unuphu.

¹⁶Su-a; nshio oha ophu bu nwatanshi bu eze phe; teme ndu-ishi l'oha ono buerupho gwogwo be phe agbeshije l'utsu eri. ¹⁷Ehu-utso be a gō-kwanuru nu oha ophu eze phe shi l'oke unuphu; teme ndu-ishi l'oha ono buru ndu eri iphe l'orwuberu iya; ndu eri iphe g'ehu shihu phe ike; ndu abuedupho olwe-kporokporo be phe bu.

¹⁸Onye enyiru be ulo iya ezejekwa kpuru. O buru teke o jiru eka ye l'iphu utapfu be ulo obu awataje eshi eshi.

¹⁹Obo-iphe bukwa iphe, aabo-dojeru iya bu g'e mee kwakiri kwakiri. Mee buru g'ehu tso utso be aangū-dojeru iya. O bekwanu l'oo okpoga bu eka iphemiphe jeberu o sibe ishi.

²⁰Su-a; ta adukwa teke aa-nonya l'i phuahaa onye eze iphu; o rwuhaa o buru l'ime obu ngu. Ebe o dukwa teke aa-nonya g'i nodu l'ime ulo ngu su l'iiphu onye nweru iphe iphu. Noo le nwenu, ephegbaa ephephe; me iphe ozo, nweru nkū be a-turutakwa iya je edooru iya.

Umere onye kwaru enya

11 ¹Woru nri ngu chie le mini; kele a -noepho ujiku olemole be ii-huma iya-a. ²Hata iphe ngu keeru umadzu esaa; mbu-a; keeru iya umadzu esato; kele i ti madu ejo-iphe, e-mechaa nwua l'eliphe-a.

³Igwe -rwua ji alì bẹ oodzejeru eliphe mini. Oshi, daru adada -daru laa l'uzo ndohali-o; o daru laa l'uzo isheli-o; o buẹpho ẹka iya ophu o daru laa bẹ oo-zẹ. ⁴Onye eme ele phẹrephere bẹ ta akọbekwa iphe l'alì. Ophu onye ele igwe ẹnya l'iphe adukwa iphe, oo-meta l'opfu iya. ⁵Oo g'i tì madu ọzo, phẹrephere eshije; ophu i madu gẹ nwaswa eshije kpua l'ẹpho ne iya-a; bukwapho g'iphe, Chileke eme tee dodu ngu ẹnya; mbụ Chileke, meru iphemiphe. ⁶Kua mebyi iphe, iiku akuku l'utsu. Ophu i dobekwa ẹka doo l'uzenyashi; kele i tì madu ophu e-mechaa dọ ree. ?Bụ ọwa-a; tọo ophu; tọo ẹphenebo e-mechaa dukota ree?

⁷Iphóró dọ ree; tẹme ẹnyanwu nọdu aduje ree ele ẹnya. ⁸Nemadzu -dzukpoo ndzu nọo apha olemole; g'ọ nọhabe; g'ẹhu tsoje onye ono uto l'apha ono g'ọ hakota. G'ọ nyatajekwa nchi ejihu iya; kele mbọku k'ono adukwapho igwerigwe. Iphemiphe, abyakpoo ememe tukokwaru bukotaru iphe-mmanu.

Anyata Chileke l'okorọbya

⁹G'ẹhu tsoje ngu uto; gube nwokorọbya; teke i bu okorọbya. Tejekwa ẹsua teke ẹhu nwata dukwadu ngu. Iphe, ii-nọdu etso bu iphe, obu ngu pfuru ngu; yee iphe, i gude ẹnya ngu huma. Ole oo g'i nyatakwa l'iphemiphe ono bẹ Chileke e-mechakwaa kpee ngu ikpe iya.

¹⁰Oo ya bu; haa ayo oshi l'ime obu ngu! Tuko iphe, egburwashì ngu ẹhu g'ọ ha gwobekota; kele abụ okorọbya; yee teke okpehu ngu dzuru edzumedzu tukokwaru buru iphe-mmanu.

12 ¹Su-a; nyatakwa onye meru ngu nọ teke i bukwadu okorọbya; tẹme ejo mbọku ono erwua; mbụ apha g'apha ono, ii-wata epfu su: "Iphemiphe-a ta adukwa ophu atso mu uto." ²Teke ono bẹ ẹnyanwu a-wata ngu adu inyeku inyeku. Iphóró l'ophu; mẹ onwa; waa kpokpode atukokwapho dọ ngu inyeku inyeku. Teke ono bẹ mgboko a-dọ g'ẹka igwe dzechaaru mini; urwukpu gbakahu. ³Teke ono bẹ ndu eche unuphu nche a-wata aphu kpaakpaakpaa. Tẹme umadzu labo ono, bu oke, dọ ike ono awata eje ephuru ephuru. Ndu egwe iphe egwegwe egwebuhu iya; noo kele ẹphe ta aduedu igwerigwe. Tẹme ndu ono, agbeje lẹ windo pyofu ẹnya ono awata aphu ragaraga.

⁴Teke ono bẹ aa-guchishi oguzo, nọ l'uzo, e shi abahu lẹ mkpukpu. Iphe, eegwe egwegwe adahaa ngu inchi inchi. Teke ono bẹ nemadzu e-tehuje mẹ iphe-odu ha ẹnu. Ole olu ebvu phe a-nọduje ada iya ẹnyi ẹnyi. ⁵Teke ono bu teke amadu atsuwa iphe, ha l'eli ebvu; bya atsuwa ebvu iphe-ẹhuka, nọ l'uzo; mbụ teke oshi alumundu atụ ige; tẹme igube nọdu akpuwa rigorigo; tẹme ophu egu ejepfu nwanyị aguهدu. Noo teke nemadzu a-tuchi lashia ẹka oo-nọ ojejoje; ndu akwa iya nọ e-tsoru gbororo erwu erwubvu iya. ⁶Nyatakwa onye meru ngu nọ; tẹme l'a ghabua udo, e gude mkpola-ochaa swia; mbụ tẹme l'a tukpo ochi mkpola-ododo,

eegudeje ese mini lẹ wẹlu ono. Nyatakwa iya; tẹme l'eetsukpọshia ite-mi-ni, eesejeru mini ọbu ye; mbụ tẹme l'eemebyishia igwe, eekobeje eri ono, e gude ese mini lẹ wẹlu ono. ⁷Noo teke ogwẹhu, bụ ẹja alị a-laphu azụ l'ẹja alị ẹka o shi; unme ndzụ alapfu Chileke onye nūru iya nū.

⁸“Sụ-a; iphe-mmanụ yee iphe-mmanụ bụ iphe-mmanụ. Iphemiphe tukuror buri iphe-mmanụ!” Noo olu mube O-zì-iphe.

Mkpochi-ishi iya

⁹Sụ-a; onye ziru iphe-a ta abulekwa-a l'ọ maru iphe; obenu l'o meru ndu ọzo ẹphe nwuta iphe. Ọ riri ọriri bya avo iphe avo; bya anmaa ẹtu ẹtu doo giriri. ¹⁰O-zì-iphe ono toru nwẹhu hoo opfu, rwuberu l'epfu-pfu ahoho; k'ọphu bụ l'iphe, o deru pfuru nhamunha bya aburu okpobe opfu. ¹¹Lopfu onye maru iphe adujekwa ge mpyipyi oshi, unwu-eswi egudeje eche eswi. Teme ẹtu ẹtu, Onye Eche Aturu ono nmashiru kube nodu angubajeepho anguba ge nggu, a kpoberu kposhia ike.

¹²Oo ya bu; nwa mu; g'iphe ọwa-a, mu abya epfufu-a bukwaru iphe, a-nodu alo ngu ẹka lẹ nchi. Aa-nodukwa ede ekwo, du igwerigwe igwerigwe; ọphu e debuhudu iya edebuhu. Obenu l'anwunuka ekwo emejekwa ge nemadzụ kpọjohu.

¹³Nta-a be a tukowaru iphemiphe numakota. Waa iphe, bu mkpochi-ishi iya baa: Tsuje Chileke ebvu meje iphe, o suru g'i mee; kele oo ya bu iphe, rwuberu amadu l'ememe. ¹⁴Kele iphemiphe, nemadzụ eme be Chileke e-mechakwaa kpee ya ikpe iya; mekpoo iphemiphe, nemadzụ mekotaru l'edomi; me ndu ọphu du ree; me ndu ọphu du eji.

Ekwo

Ebvụ Sólomọnu

1 ¹ Ebvụ, kakọta ree l'iphe,
bụ ebvụ, a gụru agụgu,
bụ iya bụ ebvụ ọphu
Sólomọnu gụru.

Iphe eepfu l'okpoku ibe eze

² Ọ dū mu g'a sụ l'ii-tsutsu mu
onu;
kele n-yemobu ngu kakwa
mee eme ehu-utso.

³ Manu, i nyiru eshikwa
mkpo shii.
Epha ngu tuko ekameka
ngaa g'eka manu,
eshi mkpo wushihuru.
O buru iphe ono kparu iphe,
unwumboko yeru
ngu obu.

⁴ Duta mu; g'anyi tugbu-kebe!
Eze be dubatawaru mu l'ulo
iya;
mbu l'eka anyi a-nodu;
ehu atsoo anyi utso;
anyi etee eswa ngu;
bya aburu eka anyi
a-tuko nodu jaa
n-yemobu ngu ajaja
jaghata g'aajaje mee.
O gbarupho g'unwumboko

- yeje ngu obu!
- 5 Unubẹ ụnwada Jierúsalem; a makwaru-a lẹ mu eji uji; ọle mu dukwanu ùbvù l'ẹnya.
- Mbụ lẹ mu jitabekwaru uji g'ulo-ẹkwa ndu Keda; obenu lẹ mu dukwanu ùbvù l'ẹnya g'ẹkwa, Sólomõnu gebegbaaru l'ulo iya.
- 6 Unu ta anọdukwa ele mu phoriphori opfu l'anwu chiru mu; jasụ mu nọdu eji uji; Ọ kwa l'ẹhu, egbu unwune mu egbu meru g'o gude ẹphe nwuru mu yee gẹ mu nọduje l'ozì opfu-vayinu mkpurumkpuru; ọphu ọ dudu teke ọzo dọjeru mu k'eleta onwomu ẹnya.
- 7 Gube onye mu yeru obu; kanuru mu ẹka iicheje aturu ngu! Yẹle ẹka ịidobeje aturu ngu ọbu l'echi-eswe g'ẹphe tuta unme!
- Gẹ mu te ejeshi anodu aghaphe gẹ nwanyị ovuoba l'odu aturu ndu ọzo.

Iphe nwoke ono epfu

- 8 Gube nwanyị ọphu bu ngu kakota ama mma l'iphe, bu unwanyi g'ẹphe ha; ọ -buru l'ị tị madu ọzo; tsopyabeephō owere aturu ono;

l'i je echee ụnwu-eghu ngu
 lẹ mgboru ụlo-ekwa
 ndu eche aturu ono.

Eze egoshi n-yemobu iya

- ⁹ Iphe, mu a-turu gube onye
 ono, dụ mu l'obu yeru;
 bu ada-inya, nọ l'ugbo-inya
 Fero.
- ¹⁰ Asha ngu be iphe-nchi,
 i yeru meru;
 o nọdu ama ntumatu.
 Iyagba, i doru l'olu be
 kwekwaru ngu ntumatu.
- ¹¹ Anyi e-gude mkpola-ododo,
 a tugbaru mkpola-ochaa
 paapaa metaru ngu
 iyagba.

**Nwanyị ono ari
 k'onye o yeru obu**

- ¹² Eze nọro l'aguga teburu iya;
 mkpo manụ-nadụ,
 mu nyiru bya avọo
 ekameka pfurupfuru.
- ¹³ Onye mu yeru obu dụ mu
 g'ụnwù mēru,
 eshi kwēekweekwee,
 mu tū-koberu l'obu.
- ¹⁴ Onye mu yeru obu dụe mu pho
 ge jipfujipfu okoko hena,
 ama ntumatu, shi
 l'opfu-vayinu ndu Enu-Gedi.

Iphe nwoke ono epfu

- ¹⁵ Gube onye ono,
 mu yeru obu ono;
 i dukwa ùbvù!
 Ire-lanụ opfu; i dukpoo ùbvù
 okpobe adudu!
 Enya ngu dụephō g'ēnya
 ndo-nwēnu.

Iphe nwanyị ono epfu

- 16 Gube onye mu yeru obu;
 iphe, ñimakwanu l'ọo mma!
 I dū k'eye obu eviya eviya!
 Eka anyi azeje azẹe dū ke
 kpuchikala.

Iphe nwoke ono epfu

- 17 Oswebe, anyi gude gbaa uko
 anyi bụ oshi sida.
 Oshi, anyi swebushiru iya bụ
 oshi payinu.

2 ¹ Mu dūkwa g'okoko lẹ nsụda
 Sharõnu;
 mu dūkwapho g'ojimbvu,
 jashiru lẹ nsụda-úbvú.

- ² O bụ egube ono abụjeru;
 ojimbvu yẹle óbvú -nọgbabe;
 l'ọ kakọta phẹ ama mma-a;
 bụ g'onye ono,
 dū mu l'obu ono kakọta
 ụnwumgboko ọzo
 ama mma g'ephe ha.

Iphe nwanyị ono epfu

- ³ O kwa egube ono,
 udara akakọtaje ama mma
 l'iphe, bụ oshi,
 nọ l'oswa bụ g'onye ono,
 mu yeru obu ono
 esengoje l'echilabọ
 ụnwokorobya ọzo.

Oobujeru mu -nọdu iya lẹ
 mkpula l'ootso mu
 ntụmatu;
 tẹme akpuru iya nọdu
 atsojekwa mu phọ
 ụtso.

- ⁴ O dutaru mu je l'ulo ẹka a nọ
 eri nri ọbo-iphe.
 Iphe, o gude mee g'obu shihu

- mu ike bú obu,
o yeru mu.
- ⁵ Gudenú akpúru vayínu,
e gheru egheghe mee
g'ike dú mu.
- Téme l'i gude ụ́dara mee
g'obu shihu mu ike;
kele mu avẹ́huakwa avẹ́hu
l'obu, mu yeru ngu.
- ⁶ Ẹ́kicha iya bẹ́ o yeru mu l'ishi;
bya ríkua mu ẹ́kutara iya.
- ⁷ Unubẹ́ ụ́nwada Jierúsalemu;
unu kwee mu ukwe l'unu
ta akpatsudu n-yemobu
jasú l'ọ́ bya l'onwiya;
kele n-yemobu bẹ́ búkwa
g'eedoje ọ́kpa anigo-a;
mẹ́ ọ́kpa ele-a bú
g'eedoje iya.
- ⁸ Ngabẹ́kpodapho!
Ọ́ kwa olu onye mu
yeru obu bẹ́ mu
anụ́ nno!
- Lenu g'o gude apfụ́ shọ́oshoo
apfughagbaa úbvú
úbvú;
awụ́ wugelengu wugelengu
awughagbaa obvu
obvu agba abyapfuta mu.
- ⁹ Onye mu yeru obu dúkwa
g'anigo; ọ́zoo gẹ́ nwele.
Lenu; ọ́ nọ́akwa l'azụ́ igbulọ́
anyi;
pyofu ẹ́nya lẹ́ windo enyo
swirii.
- ¹⁰ Onye mu yeru obu sụ́kwaru
mu:
“Gbẹ́shi gụ́be onye dú mu
l'obu;
mbụ́ gụ́be onye ono bú
nwọ́ma-mma mu;
tsonuru mu!

- 11 Hụmanu! Udzumini
ghaakwaru;
igwe buwa mini;
udzu-mini laa.
- 12 Okoko atushiakwa ige lẹ
mgboko.
Teke aaguje ebvu rwuakwaru.
A nọdu anuwaa ọrà kerekete
l'ali anyi.
- 13 Oshi figu watakwaru ami
mebyi.
Mkpọ ige, vayinu tushiru
emee ekameka;
ọ tuko eshikota
kwekweekwee.
Gbalihu; gube onye mu yeru
obu! Bya!
O-ma-mma mu;
gbeshi g'anyi je!”

Nwoke ono sụ:

- 14 Jiko gẹ gube nwando-nwenu
mu, nọ lẹ mgbaka
ikelepfumu mkpuma;
mbụ gube onye domiru
onwongu lẹ mgbawara,
nọ l'eli úbvú;
jiko menaa gẹ mu hụma
iphu ngu!
Jiko pfunuru opfu yeru mu;
kẹle opfu ngu atsoje
mu uto.
Atatiphu ngu nọdu ama
ntumatu.
- 15 Gudekotaru anyi uphega
ono nta;
mbụ unwu uphega ono,
anọduje emebyishi
vayinu ono;
kẹle vayinu anyi
wataakwaru ami
mebyi.

Iphe nwanyị ono epfu

16 Onye mu yeru obu bụ nkemu;

mu bụru nkiya;

mbụ onye ono,

eche aturu iya l'eka

ojimbvu kuru;

17 gbiriri jasụ l'ụzenyashi;

mbụ teke

onyonyo-anwụ ta aduhedu.

Jiko gube onye mu yeru obu;

ghakobe pfukwaa

ke shooshoo egube ono,

anigo me ele nshii

apfuje l'eka ubvụ du

kpokoro kpokoro

kpokoro ono;

lwapfuta mu.

Nwanyị ono achọ**onye o yeru obu**

3

¹ L'enyashi be mu azekotaje

l'iphe aze mu gude egomunggo

achọ onye mu yeru obu;

ọle mu chọru iya nta

chọo imo;

ophu mu ahumaduru iya.

² Mu sụ: "Nta be mu a-gbeshi

tsoru oma mkpukpu;

mbụ tuko oma gbororo;

me edupfu jekota;

achọ onye ono,

mu yeru obu ono."

Ọ bụru nno bụ ge mu

lekotaru enya iya;

ophu mu ahumaduru iya.

³ Anyi le ndu nche enyashi

dzuda;

teke ephe tsoru oma

mkpukpu ejephe.

Mu jia phe sụ: "?Unu

levukporu mu onye

- mu yeru obu?"
- 4 Mu gharìbeeru phẹ phọ
nwanshii;
mu hụma onye ono,
mu yeru obu ono.
Mu tị iya gburumu;
ọphu mu
ekweedu iyaahaha.
Mu kpua ya gbiriri jasụ mu
kpụ-rwuta iya ụlo ne mu;
mbụ kpụ-rwuta iya mkpuru
onye tsuru ime mu.
- 5 Unubẹ unwada Jierúsalemu;
unu kwee mu ukwe
l'unu taa kpatsudu
n-yemobu mu;
ọphu unu emetedu iya
lẹ mgbenya jasụ l'ọ
bya l'onwiya;
kẹle n-yemobu bụkwa
g'eedoje ọkpa anigo;
mẹ k'ele-a bụ
g'eedoje ọkpa iya.

Alwalwa onye eze ono

- 6 ?Bụ onye shi l'echiẹgu eje
abya phọ;
dụ g'ẹka ẹnwuru-ọku akpụ
tọtutuutuu phọ?
Mbụ onye a wuru meru mẹ
isensu, e gude iphe,
eshi kwẹekweekwee,
ndu agba nghọ,
ere ire mee.
- 7 Lenu-o! Ọ kwa iphe,
Sólomọnu zẹ bẹ a pa
abya phọ!
Ndu edu iya nụ dụ ụkporo
ndu ojogu ẹto,
a gutaru l'iphe,
bụ ndu kachaa aburu
mkparawa lẹ Ízurelu.

- ⁸ Ephe t̀kòru turu
 ogu-echi phẹ́ l'upfu;
 tẹ́me ephe b̀kòtaru ndu
 k'ògu doru ẹ́nya.
 Mbù l'ephe t̀kòru turu
 ogu-echi phẹ́ l'upfu;
 kwabẹ́ru ẹ́jo-iphe a-nwù
 l'enyashi.
- ⁹ Eze Sólomónu metaru onwiya
 iphe, e gude apa eze.
 Oshi, o gude mee ya b̀
 oshi, shi l'úbvú úbvú
 Lébanónu.
- ¹⁰ Okpa iya b̀ m̀kpòla-òchaa
 bẹ́ o gude mekòta iya.
 Oshi-ẹ́hu iya, ẹ́ka aadakobeje
 adakobe bẹ́ e gude
 m̀kpòla-ododo wù.
 Ẹ́ka aanòduje anọ́o bẹ́ e
 kwekòtaru ẹ́kwa,
 eji g'ube.
 Ime iya bẹ́ a ph̀shikòtaru
 ẹ́kwa, amakòta mma;
 mbù ẹ́kwa,
 unwada Jierúsalemu
 kpashìru gude
 goshi n-yemobu phẹ́.
- ¹¹ Unu wùfuta-o;
 unubẹ́ unwada Zayónu;
 unu bya ahùma ẹ́ka
 eze Sólomónu kpu
 okpu-eze iya;
 mbù okpu-eze ono,
 ne iya kpuberu iya
 mbòku ono,
 ọ́ lùru nwanyị ono;
 b̀ mbòku,
 ẹ́hu tsòru iya ụtso ono!

N-yemobu nwoke ono

4 ¹Iphe, ì ̀d̀kwanu l'ọ́ ùbvù;
 gùbe onye d̀ mu l'obu!

Iphe, ì òkpókwaná l'òò ùbù!'

Ènyá ngu onó,

ì phuchìteru ẹkwa onó

òpèphò gẹ kẹ

ndò-nwènu

Ègbushì ngu tọkò ẹjìgbaa

g'ẹka ẹghu dzeberu shì l'ẹlì

ùbù Giladu awù-zeta.

² Eze ngu achàpèphò

pemu pemu g'ìgwe atùru,

e bushìgbaaru ẹjì k'òphúú;

bya awù ya ẹhu;

ẹpèhe tọkò shì l'ẹka onó

awùfuta.

G'ẹpèhe há tọkò chìgbaaru

ùnwu ẹbò ẹbò;

ọpèhù ọ òdùdù mẹ nanù,

gba ẹka nwa.

³ Ùgbónu ngu ẹphenebò tọkò

nwua kẹ pẹwù g'oghù

uswe.

Ọnu ngu l'onwìya tọkò

ama ntùmatu!

Agbagba nchì ngu,

ì phuchìteru ẹkwa

yèrù ọdara,

e buwàharu ẹbò.

⁴ Olu ngu mịtaru ogologo

g'ùlò-ẹlì, Dévidì kpùru,

bù ẹka eedobeje ngwọgu.

Ọò l'ìgbulọ ìyà bẹ e kokaaru

iphe,

eegudeje ezeru ndzù l'ọgu,

dù ọnu labọ l'ùkporo ìrì.

Ndu ojogu egudeje ìyà

ezeru ndzù l'ọgu.

⁵ Èrà ngu ẹphenebò dù

g'ùnwu umoro labọ.

Mbù g'ùnwu umoro,

a nwùru ẹbò,

bùepèhò ẹka ojimbvù dù

bẹ ẹpèhe anọduje

akpa nri.

⁶ Mu e-je anọdu l'eli úbvú,
a dzarú oshi meru;
mẹkwapho l'eli-òbvù,
a dzarú isensu;
jeye l'ụzenyashi;
teke onyonyo-anwu
adụedu.

⁷ Gube onye dụ mu l'obu;
ị bụkwa nwọmarima;
mbụ l'o to nwedu ẹka
ntucha dụ ngu l'ẹhu
mẹ nanu.

⁸ Gube nwanyi,
mu luru k'òphúú;
shi l'úbvú úbvú Lébanonu
tsoru mu!

Jiko shinu l'úbvú úbvú
Lébanonu tsoru mu
g'anyi je!

Ngwa; gbenu l'eli úbvú
Amana nyizeta!

Shirọ l'eli úbvú Seniru,
bụ iya bụ
mkpọkponu úbvú
Hamonu lufuta;
mbụ ẹka ono bụ
ọgba oduma ono;
ẹka agụ edomishije
onwophe.

⁹ Gube nwamgboko,
mu luru k'òphúú;
bya aburu nwune mu;
obu, mu yeru ngu
hatakwaru mu meji.

Enya, i leri mu mgbo lanu;
mẹ iphe-olu,
ị tųkporu l'olu;
bẹ i gudeephọ hata
mu meji.

¹⁰ Lewarọ gẹ n-yemobu
ngu aatsọ-beru uto;

- gùbe onye bù nwamgbòko,
mu lùru k'òphúú
bya abùru nwune mu.
N-yemobu ngu kakwa mée
atsò útso.
Ọ búkwarupho nno bù gẹ
manù,
ị nyìru kakòtakwapho
manù ọzo eshi mkpọ.
- 11 Gùbe nwanyị,
mu lùru k'òphúú; opfu,
eshije ngu l'ọnu fùta
anọduje atsò gẹ
manù-ẹnwu,
shi l'ẹbakala-ẹnwu
atada.
Ire ngu bù mini ẹra-eswi;
waa manù-ẹnwu
jiru iya.
Uwe ngu eshi
kwẹekweekwee
g'úbvú úbvú Lébanonu.
- 12 Gùbe onye bù nwanyị,
mu lùru k'òphúú;
bya abùru nwune mu;
ị dụephò gẹ mgbabu,
a tų-chiru atų-chi.
Ị dụ g'òbvú, anwụshi mini,
e kpuberu iphe;
mbụ g'ògba-mini,
a dọberu iphe.
- 13 Ụdara, amịshi akpuru,
dụ ree bù iphe,
jiru mgbabu ngu.
Oshi hena;
mẹ nadụ jikwaphọ
mgbabu ngu ono ejiji.
- 14 Oshi nadụ;
mẹ ọphu aza safaronu
dụ iya.
Oshi kalamosu;
mẹ oshi sinamonu

dụkwa iya phọ.
 Iphe, bụkpoo oshi isensu,
 dụ iche iche pfuru
 iya.
 Mēru; mē alowe;
 mēkota oshi,
 eegudeje eme iphe,
 eshi mkpọ
 pfukotakwaru iya phọ.
 15 I bụ ọgba-mini, doru rịsaa;
 nọ l'ime mgbabu;
 tēme i bụru wēlu-mini,
 l'anụ ndzụ;
 bya aburu nggele,
 shi l'úbvú úbvú
 Lébanonu asọshihu.
 16 Gube pherephere ụzo isheli;
 tehu etehu!
 Watanu ezizi;
 gube pherephere ophu
 shi l'ụzo ndohali!
 Unu bya ezia lẹ mgbabu
 mu-a;
 gẹ mkpọ iya atuko mgboko
 vọo pfurupfuru!
 Jiko batanu lẹ mgbabu ngu
 gube onye mu
 yeru obu;
 bya awọta akpuru-iphe,
 a kuru iya ophu kachaa
 ree ria.

**Ọnu nwoke yee
 nwanyị ono eye**

5 ¹Gube nwanyị, mu luru k'òphúú;
 bya aburu nwune mu;
 mu bataakwaru lẹ mgbabu
 mu ono.
 Mu hekoakwaru ụnwù
 mēru mu;
 mēwaro ụnwù ọzo,
 eshigbaa kwēekweekwee.

Mu riakwaru manụ-ẹnwu
mu; yẹ ẹbakala iya.
Mẹe mu; yẹ mini ẹra-eswi
mu bẹ mu nguakwaru.
Unu ria ngua;
unubẹ ndu ọnyà!
Unu ngua nguta ike unu;
unubẹ ndu yeru
onwunu obu!

- ² Mu eku mgbenya;
obenu l'obu mu
nwụ ẹnya.
Ngabekpodapho!
Ọ kwa onye mu yeru
obu akụ ẹka lẹ mgbo sụ:
“Guharu mu ụzo;
gube onye dụ mu l'obu;
bya aburu nwune mu;
gube onye bụ
nwando-nwenu mu;
bya aburu onye nkemu,
ntucha adudu l'ehu!
Kẹle iji dawaru kpua mu;
ishi dụwaa mu
minimini.
Egbushi mu bẹ iji enyashi
meakwaru;
ọ bụkotaru mini.”

Ọnu, nwanyị ono eye

- ³ Mu yefuakwaru uwe mu.
?Bụ gẹ mu gbẹ nta-a yephu
iya azụ ọzo ọtọ?
Okpa bẹ mu kwowaru
akwokwo.
?Bụ gẹ mu gbẹ nta-a zọbe iya
l'alị ọzo ọtọ?
⁴ Onye ono, mu yeru obu
ono bya epyoo ẹka lẹ
mgbaka mgbo.
Ehu mee mu phọ yereketeke.
⁵ Mu zilihu gẹ mu guhaaru

onye mu yeru obu ụzo;
 bya emeta manụ mēru
 nyia;
 ọ nọdu anwụkota mu
 shọkoshoko lẹ
 mkpūshi-ẹka;
 gẹ mu zuru ẹka l'iphe,
 eegudeje agụha mgbo
 ono.

- 6 Mu bya agụhaaru onye mu
 yeru obu ụzo;
 ọphu ọ nọdu iya;
 ọ tūgbuwa.
 Atūgbu iya ono mee;
 meji tọfu mu.
 Mu chọo ya nta chọo imo;
 ọphu mu achọ-vuduru iya.
 Mu kua ya nta kua imo;
 ọphu mu ekuvuduru iya.
- 7 Ndu nche ẹnyashi hụma
 mu teke ẹphe tsoru
 ọma-mkpūkpu
 ejephe agbaphe ụzo.
 Ẹphe chia mu iphe;
 chibashicha mu ọnyá;
 tọtachaa mu ukpo,
 mu gbaphuru onwomu;
 mbụ ndu nche igbulọ
 mkpūkpu ono.

- 8 Unubẹ ụnwada Jierúsalemu;
 unu kwee mu ukwe
 l'unu -huma onye ono,
 mu yeru obu ono bẹ
 unu e-zi iya l'oghoroko
 iya egbukwa mu
 egbugbu.

Ọnu ụnwada Jierúsalemu eye

- 9 ?Bụ gụnu bẹ onye ọbu,
 i yeru obu ọbu gude
 ka ndu ọzo,
 e yeru obu mma?

Gùbe nwanyị ọ́phu
mma nkengu
kapyabẹ́kotaru kẹ́
ndu ọ́zo;
kaẹ́shíduru anyi g'onye
i yeru obu ọ́bu gude
ka ndu ọ́zo ama mma;
meru g'o gude ì
nọ́du arwọ́ anyi ẹ́gube
arwọ́rwo ono.

- 10 Onye ono, mu yeru obu ono
nwukwaru kẹ́ pfụu;
bya egbu nwị́inwii.

L'echilabọ́ ụ́nubuku
nemadzụ́ bẹ́ yẹ́bedua
agbajẹ́pho iche.

- 11 Ishi iya dụ́ g'ọ́kpobe
mkpọ́la-ododo.
Egbushi iya tṹko dṹchaa kẹ́
nwa wụ́yawuya;
bya ejiépho hirihiri
g'okpoko-ọ́hà.

- 12 Ẹ́nya iya dụ́ g'ẹ́nya ndo-nwẹ́nu,
beru l'agụ́ga nggele.
Mbụ́ l'o doru rị́saa g'a sarụ́
iya l'ẹ́ra-eswi.

Ọ́ nọ́dugbaa lẹ́ nhamụ́nha iya.

- 13 Agbagba nchị́ iya ẹ́phenebo
dụ́ephọ́ g'igbo,
a dzashị́ru iphe,
anọ́duje eshi
kwẹ́ekweekwee.

Ogbogboromọ́nu iya dụ́
g'ojimbvu,
asọ́shi manụ́ mẹ́ru.

- 14 Oshi-ẹ́ka iya dụ́ gẹ́ mgbọ́ro
mkpọ́la-ododo,
e gude kirisòlàyitù mee;
ọ́ dụ́ ù́bvù l'ẹ́nya.

Ẹ́hu iya nọ́du akwọ́ kẹ́
bụ́ruburu g'eze-enyi,
e hucharụ́ ehucha;

- bya egude mkpuma,
vu oke-aswa;
mbú safayiru mee ya;
ọ dọ ùbvù l'ènya.
- 15 Oshi-ọkpa iya pfuru kẹ rọọ
g'òbvúrí mkpuma-egbe;
mbú ọphu a pfuberu lẹ
ntọlali mkpọla-ododo.
- Ugbugba ẹhu iya nọephọ
kẹ gbomugbomu
g'úbvú úbvú Lébanonu;
mbú l'ọomaephọ g'oshi
sida, nọ iya nọ.
- 16 Olu-opfu iya anọduje
atsọ gẹ manụ-ẹnwu.
- Ọ buẹphọ l'ọoma mma
amagharu iya ẹka.
- Unubẹ unwada Jierúsalemu;
ọ kwa g'ọ gbaru bú ono;
mbú onye ono,
yeru mu obu ono;
bya aburu ọnyà mu ono.

Ajị, unwada Jierúsalemu ajị

- 6** 1?Bú awe bẹ onye i yeru obu
ọbu jeru; gùbe nwanyị,
kachaa ama mma l'iphe,
bú unwanyị?
- ?Bú ọzo awe bẹ onye i yeru
obu ọbu phoberu;
k'ọphu anyi achọ-bude
ngu iya?

Ọnu nwanyị ono eye

- 2 Onye mu yeru obu jeru lẹ
mgbabu iya;
mbú l'ẹka ọ dzashiru iphe,
eshi mkpọ.
- O jeru eche aturu iya lẹ
mgbabu ono;
tẹme l'oomekọkwapho
ojimbvu.

3 Mu bú k'onye mu yeru obu;
 onye mu yeru obu búru
 nkemu.
 Ooche atúru iya l'èka
 ojimbvú kúru.

**Nwoke ono atú ọnu nyee
 ya l'edzudzu ọha**

4 Gúbe onye nọ mu l'obu;
 ìima mma gẹ mkpụkpụ
 Tịza;
 mbụ l'ì dọta-beru ùbvù
 gẹ Jierúsalemu.
 Ị dọ-be akpabiri gẹ ndu ojọgu,
 pa ẹkwa-ọgu phẹ.
 5 Jiko te elehẹ mu ẹnya;
 kele ẹnya ngu anọduje
 alọ mu ẹka lẹ mejì.
 Egbushi, nọ ngu l'ishi tọko
 ejigbaa g'ẹka egbu
 dzeberu shi l'eli úbvú
 Giladu awụ-zeta.
 6 Eze ngu nọdu achaephọ
 pemu pemu g'ikpoto
 aturu,
 shi l'ẹka a wụshiru phẹ
 ẹhu awụfuta.
 G'ephẹ ha tọko chigbaaru
 ụnwu ẹbo ẹbo;
 ọphu ọ dudu mẹ nanu,
 gba ẹka nwa.
 7 Agbagba nchị ngu,
 i phuchiteru ẹkwa ono
 yeru udara,
 e buwaharu ẹbo.
 8 Unyomu eze a-dụchakpokwa
 ụkporo ẹto;
 ndu ọphu abụ-zidu
 unyomu iya adụkwaro
 ụkporo ẹno;
 tẹme ụnwumboko,
 e teke ejepfuswe

- abúkwaruro agúta agúta.
 9 Gúbe ndo-nwenu mu;
 gúbe onye nkemu,
 dúbe ree;
 ì bú onye gbaru iche;
 bya aburu onye túbáru
 ne iya l'ènya;
 mbú onye ntúcha adúdu
 l'èhu l'ènya ne,
 nwúru iya nù.
 Únwumgboko húmaru iya
 bya ekua ya onye a
 goru èhu-útso nù.
 Ndu bú eze-nwanyì;
 mè ndu a ta lúzidu
 òkpobe alúlu jakwaru
 iya phò ajaja.
 10 ?Bú onye dú g'ìphóró
 nchi-abòhu ono?
 ?Bú onye egbu pemu pemu
 g'ònwa ono?
 Mbú-a; ?bú onye egbu nwìnwi
 g'ènyanwu ono?
 ?Bú onye dú akpabiri
 gè ndu ojogu,
 chìgbaa èkwa-ogu?
 11 Mu jeru l'èka a dzashìru oshi,
 aphoje ishi;
 gè mu je agbaphee iphe
 efushigba k'òphúú lè
 nsúda ono;
 gè mu maèduru vayinu
 emeshiwa okoko;
 wakwaphò gè mu maru mè
 itorokuma atúwa ige.
 12 Iphe ono bya edo mu ènya;
 egomunggo mu gbè
 nòduwanu l'ugbo-inya
 ono,
 ndibe mu gude dulataru
 mu nwamgbòko mu ono.
 13 Lwanù azú! Lwanù azú;

gùbe nwanyị Shulemu!
 Lwanụ azụ! Lwanụ azụ;
 g'anyi lerwee ngu
 ẹnya elerwee!
 ?Bụ ụnu meru iphe,
 unu anọdu ele nwanyị
 Shulemu taataataa
 g'onye ele ndu Mahanemu
 ẹnya ẹka ẹphe ete ebvu?

7 ¹ Gùbe ada-eze; iphe,
 ị dụkwanu ùbù l'ẹka i
 yeru akpọkpa akpọ
 ebvu akpọkpo!

Ụtapfu ngu tuko ama ẹ
 mkpuma, vu oke-aswa,
 onye maru eme ọna
 kwọcharu akwọcha.

² Mkpótubo ngu gbaerupho
 kerere g'otumu;
 mbụ otumu,
 mēe-vayinu ta abvụjedu
 abvụbvụ.

Ẹpho ngu dūepho g'igberi,
 a kuberu l'ikpo l'ikpo;
 bya edophee ya ojimbvu,
 ama mma mgburugburu.

³ Ẹra ngu ẹphenebo dū g'ụnwu
 umoro labọ.

Mbụ g'ụnwu umoro,
 a nwuru ẹbo.

⁴ Olu ngu dū g'ụlo-eli,
 e meru l'eze-enyi.

Ẹnya ngu ẹphenebo doru kẹ
 rịsaa
 g'okpuru mkpukpu
 Hẹshibonu; mbụ ono,
 nọ-kube ọguzo
 Batu-Rabimu.

Imi ngu degeru edegeru
 g'ụlo-eli Lébanonu,
 gharu iphu lẹ mkpukpu
 Damasukosu.

- 5 Ishi ngu meru ngu;
 ì nọdu ama mma g'úbvú
 Kamẹlu.
 Egbushi, nọ ngu l'ishi nọdu
 eke oruswe oruswe.
 Iphe, eze eje rwuhuru ẹka
 ọ nọ ele ẹgbushi ngu
 g'a swingashiru iya;
 ọ nọdu ama ntumatu.
- 6 Lewarọ gẹ gube onye mu
 yeru obu amabe mma;
 bya adu ùbvù l'ẹnya;
 waa g'ì bú-be nwamgbọko,
 emeje nemadzu ẹhu-utso!
- 7 L'ugbugba bẹ ì mītaerupho
 kẹ swanguswangu
 gẹ mpfụ.
 Era ngu ẹphenebo dụchaepho
 kẹ nwajopfula.
- 8 Mu sūru: "Mu e-nyihu mpfụ
 ono enyihu;
 je enwota iya ẹpfu."
 G'era ngu dukwa kẹ jopfula
 g'akpuru vayinu.
 Teme unme, itufuta eshi
 kwẹekweekwee gẹ
 mpfụ-alì.
- 9 Teme ọnu nọdu atso ngu mẹe
 mẹe gẹ mẹe,
 kachaa atso utso.

Nwanyị ono ele ẹnya
onye o yeru obu

- G'ọ bukwaru onye ono,
 mu yeru obu ono a-ngu
 mẹe ono!
- Mbụ-a g'ọ tọkpoeopho nwẹhu
 shi l'ugbonu sọba
 iya l'ọnu!
- 10 Ọ kwa onye ono,
 mu yeru obu ono bẹ mu
 bụ nkiya.

Teme mu bukwarupho onye
anọduje agụ iya egu.

11 Byanụ gube onye mu yeru
obu g'anyi je l'oma egu!
G'anyi je akwaje l'ime
mkpukpu!

12 G'anyi nmaa ewa l'utsu
jeedu l'opfu-vayinu;
je amaru me vayinu
twaru ige.

Mbu g'anyi maeduru m'ige
iya jashikotawaru.

Anyi amakwarupho me oshi
udara ono tushiwaru
ige nkiya.

O buru eka ono be mu
a-nodu goshi ngu le
mu yeru ngu obu.

13 Oshi mandureku eshikwa
mkpo.

Akpuru oshi ọphúú;
me akahu iya,
dugbaa icha icha,
no l'onu-ulo anyi be mu
dobekwaru gube
onye yeru mu obu.

8

¹ Ome i gbę buru nwune
mu nwoke;
mbu onye ne mu cheru era;
me anyi le ngu -huma
l'uzo me mu
etsutsujekwa ngu onu;
o to nwedu onye a-su
mu suu.

² Mbu me mu eduta ngu
dubata l'ulo ne mu;
bu iya bu onye ziru
mu iphe;
je echee ngu okpobe mee,
mu kutaru; mbu mee,
shi l'ige itorokuma.

³ Ekicha be o yeru mu l'ishi;

bya egude ẹkutara iya
gbaphua mu.
4 Unubẹ unwada Jierúsalemu;
unu kwee mu ukwe;
l'unu ta akpatsudu
n-yemobu jasù l'ọ bya
l'onwiya.

Ike n-yemobu

5 ?Bù onye bù ọphuu,
shi l'echiẹgu abya phọ,
dakoberu onye o yeru
obu ẹgube phọ?
Ọ kwa lẹ mkpula udara
bẹ ị zẹ;
mu bya akpatsu ngu.
Ọ buru l'ẹka ono bẹ ne
ngu nwuru ngu.
Mbù l'ọo l'ẹka ono bẹ ime
wataru iya ememe;
ọ nwua ngu.
6 Mee mu ẹ mu dụ g'iphe-olu,
inya l'olu,
egude mee iphe-ọhubama;
ọ nọdu achichi ngu
l'ọkpoma.
Mee mu rọ ẹ mu dụ
g'iphe-ọhubama,
ị gba l'ẹka.
Kele n-yemobu dụ-bekwa
ọkpehu g'anwuhu.
Okophoo ya dukwapho g'ilu,
a ta rwọ-butajedu
arwọ-buta.
Ọ nọdu ahụje g'ọ ta
pfupfupfu ọku;
mbù g'ọku enwu
phoophoophoo.
7 Oke mini ta adukwa ike
anmanyi n-yemobu;
ọphu utso adudu ike eri iya.
Ọ -buru lẹ nemadzụ gude

iphemiphe,
o nweru g'ọ ha eme
g'ọ zụa n-yemobu;
bẹ oomekwa g'a kpọo ya
ẹbo l'afu.

Nwanyị ono yẹ unwune iya

⁸ Anyi nwekwaru nwune
nwanyị;
ọle ẹra teke adudu iya
l'okpoma.
?Bụ gụnu bẹ anyi e-meru
nwune anyi ono mboku,
a jiru aji iya?

⁹ O -buru l'o shihuru ike
g'igbulo;
bẹ anyi e-woru
mkpola-ochaa kwọo ya
nkwotankwo l'ehu.
Teke ọ bukwanu l'o gheru
onu g'onu-abata;
anyi egude mgbo sida
gu-chita iya.

¹⁰ Mu shihukwaru ike g'igbulo.
Teme ẹra mu tuko pfugbaaru
kẹ kekereke g'ulo-eli.
Onye mu yeru obu bẹ
maakwaru lẹ mu l'iya
-nọ-kubewaa bẹ ẹhu
adujee ya pho guu.

¹¹ Sólomónu nweru opfu-vayinu
lẹ Belu-Hamónu;
bya eworu iya ye l'eka ndu
a-nodu apfu iya ugwo.
Onyemonye lẹ ndu ono bu
iphe,
ephe e-wotajeru iya
l'aswa akpuru vayinu
ono bu ẹkpa
mkpola-ochaa iri iri.

¹² Obenu l'opfu-vayinu nkemu
bu mu nwe iya.

Ọ búru g'ọ dú mu ree bú gẹ
mu e-me iya.

Gùbe Sólomónu;
ọ kwa gùbedua e-nweru
ẹkpa mkpọla-ọchaa
iri l'iphe,
e retaru lẹ vayinu ono.
Ẹkpa mkpọla-ọchaa labọ
aburu kẹ ndu eletajẹ
iya ẹnya.

**Ụja nwoke ono yee
onye o yeru obu**

13 Gùbe onye ono,
bu lẹ mgbabu ono;
ndu mu l'ẹphe eshi ọnyà
ngabẹkwaru nchị
g'ẹphe nụma olu ngu.
Gẹ mu nụmaedukwa olu-opfu
ngu ọbu!

Nwanyị ono sụ:

14 Jiko gùbe onye yeru mu obu;
pfụkwaa kẹ shọoshoo
byapfuta mu ẹgwegwa;
ẹgube ono anịgo;
ọzoo ele nshịi apfujẹ phọ
l'úbvú, a kùshiru iphe,
eshi mkpọ!

Ekwo

Azáya

Onye Mpfuchiru Chileke

1 ¹Ọwaa bụ ọphulenya iphe, e-me l'alị ndu Jiuda yee mkpukpu Jierú-salẹmu. Onye phuru iya nụ bụ Azáya nwa Emọzu. Teke ọ phuru iya bụ teke ndu-a bụ eze ndu Jiuda, bụ iya bụ Uzáya; Jiótamu; Éhazu; yee Hezekáya.

Chileke abarụ ndibe iya mba

²Gube igwe; nụmakwa! Gẹ gube alị ngabekwa nchi; kele Chipfu pfua-kwaru opfu. Ọ sụru-a: “Mu hewaru ụnwegirima mu; mee phẹ metsee; teme ephe gbẹ bya ekwefuru mu ike. ³Eswi makwaru onye nwe iya nụ. Nkapfụ-igara bya amaru iphe, onye nwe iya nụ eyejeru iya nri; obenu lẹ ndu Ízurelụ ta adudu ọphu ephe maru; mbụ lẹ ndu ono, bụ ndibe mu ono bẹ iphe edoduru ọnya.”

⁴Oowaa! Unubẹ ọha iphe-ẹji-a! Unubẹ ndu ẹjo-iphe jiru ẹhu-a! Eri ndu ẹjo-ememe-a! Ụnwegirima ụrwuali-a! Ndu-a gwọbewartu Chipfu. Ephe ta agụbeeduru Onye nsọ kẹ ndu Ízurelụ iphe; ephe woru azụ ghaaru iya. ⁵?Denu g'o gude e je a-nụ unu aphụ ọzo? ?Bụ gụnu meru g'o gude unu kwẹ ẹka l'ekwefuru Chileke ike? Ishi bụkotawa unu ọnyá ọnyá; teme meji nọdu ebuhwaa unu ebuhu. ⁶E -shikpọo l'ichirupfu-ọkpa unu jasụ l'echi ishi unu ta adụedu ẹka iphe te emedu unu. Iphe, dụkota iya nụ bụ igbiri-ẹchachi; mękpoo ọnyá; mękpoo ẹka alwa unu mee tọtitori, adudu ọphu a sarụ asasa; ọphu ọ dudu ọphu e kechiru ekechi; ọphu ọ dudu ọphu e meberu ọbvụ.

⁷Alị unu bụwaa ochobu. Mkpukpu unu bụru iphe, ọku tsufugbaaru. Opfu, unu kọru bẹ ndu ọhozo nọ l'iphu unu eripya. Ọ dabyiru karaphongu g'ẹka ndu ọhozo lwuru. ⁸E woru ada Zayonu ono tọgbo okorobo gẹ nwa m̀kpù, a tũru dobe l'opfu-vayinu; gẹ nwũlo-ẹgu, a kpuru l'egu akpuru-eli;

gẹ mkpukpu, ndu ohogu iya nọ-pheru mgburugburu. ⁹Q -tọ bụ lẹ Chipfu, bụ Okalibe-Kakota-Ike haru haphodoru anyi nwanu ophu phoduru nu; mę anyi aduepho gẹ mkpukpu Sodomu; mbu-a; anyi gege aduepho gẹ mkpukpu Gomora.

¹⁰Unu nımakwa Opfu Chipfu; unube ndu-ishi ndu Sodomu! Unu ngabekwa nchi nıma ekemu, Chileke anyi tıru; unube ndu Gomora! ¹¹Q suru-a: “Q tọ duedu iphe, mu guberu ikpoto ngweja, unu anoduje egwe anı mu. Ebili ono, unu akpoje oku nı mu ono; yee eba-anı unu ndu ophu kachaa ree; jiakwaru mu epho jigharu mu iya eka. Mee eswi; yee ke nwaturu; yee k'eghu te emejeekwa g'iphu tusahu mu. ¹²G'unu abyaje l'iphu mu; ?bu onye asuje unu g'unu bya; mbu g'unu byaru mu azotoshiru oma-unuphu? ¹³Unu ta abyajehakwa mu anı iphe, adudu iphe, o bu! Unwu-isensu, unu akpoje oku nı mu tukokwaru buru mu ahuma ahuma. Obo Onwa-ophuu; me obo eswe-atuta-unme; mekpoo ekukobe, unu ekukobeje onwunu g'o ha; dukotakwa mu ashi. O buepho l'o tọ duedu ejo ndzuko unu ophu aduadaa mu ashi. ¹⁴Obo-onwa-ophuu, unu anoduje abo; mekpoo obo-iphe unu ozokpo, bu ndu ophu geru egeru dukotakwa mu ashi. Ephe tukowaru anyi mu erwa. Mu tanyawaru iya nshi; ike buwa mu.

¹⁵“G'unu achi-lije eka epfu anı mu-a be mu ewofujekwa enya l'eka ono. Unu -pfuru nı mu nta pfua imo; mu ta angadu nchi; kele ochi no unu l'eka. ¹⁶Unu jenu asachaa onwunu; mee onwunu g'unu gbuchafu! Unu wofunu ejo-ememe ono, unu eme ono l'iphu mu! Unu hanaa eme ejo-iphe! ¹⁷Unu nwunaa eme iphe, du ree! Unu chonaa ikpe, pfuru nhamunha! Unu ahua ndu eme ndu ozo ewere ahuhu! Unu gbajenuru nwogbee, enwedu nna odzori! Unu agbachitajeru nwanyı, ji iya anodedu ndzu!”

¹⁸Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Unu byanu g'anyi chia idzu; g'idzu anyi tuko wu nanu! iphe-eji unu -dunchakpoonu eji eke uswe-uswe be oo-mechaa chaahaa pemu pemu g'aka-mini-sunoo. Teke o bu l'ooke gbogbogbo g'uswe be oo-mechaa chaahaa phuuphuu g'oghu ochaa. ¹⁹Q -buru l'oohe unu ihee; teme unu nodu emeje iphe, a suru g'unu mee be unu e-rikwa iphe, kachaa ree, shi l'ali-a. ²⁰Obenu teke unu jıkaru bya ekwe-fu ike bukwa ogu-echi be a-sujashi unu. Nokwa iphe, shi Chipfu l'onu bu ono.”

Jierusalemu bu mkpukpu, eme iphe-eji

²¹Lewaro gẹ mkpukpu ono, e shi gude eka ono byaru bya aburu ovuoba! Mbu mkpukpu, duru teke buepho ikpe, pfuru oto be e shi anoduje iya ekpe; mkpukpu, apfubekoto shi buru eburu l'ime. Nta-a be o buwaa ndu egbu nemadzu bu iya. ²²Mkpola-ochaa, i shi nweru buwaa nshi-mkpola. Eguru mee ngu ono buwaru iphe, e gude mini gwanyishia. ²³Ndu-ishi l'ime ngu bukotawa ndu kwefuru Chipfu ike; bya aburu ndu epho lẹ

ndu-oshi gba l'ogbo. G'ephe ha yeru ɛnya l'eri ɔphalazu. Tɛme ɔ bueru-pho g'a nɔ phe; l'aduje phe ree. Onye enweedu nna be ɛphe ta agbajeduru ɔdzori; ɔphu ɛphe angajedu nchi l'opfu ɛhu nwanyi, ji iya anodedu.

²⁴Noo g'o gude Nnajiuphu; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; mbu Okalibe ke Izurelu pfua su: "Ihee; ge mu bya emee ndu mu l'ephe du l'ukukanyi iphe; gude dua onwomu obu. Ge mu bya egude ndu ohogu mu gwata ugwo iphe l'onwomu. ²⁵Ge mu bya adaa unu aka ke no. Ge mu bya ahuchafuchaa nshi-mkpola ono, a gwakoberu unu ono rengurengu; bya atuko ewu, du unu l'ehu rwushia. ²⁶Mu e-dophuchaa ndu-ikpe unu azu g'ephe du g'ephe shi du teke ndiche. Mu emee ndu akpo-zijeru unu uzo g'ephe du g'ephe shi du le mbu. E -mechaa l'aawata unu eku mkpu-kpu, pfuberekoto; mkpukpu, e gude aka."

²⁷Mkpukpu ono, no l'eli ubvu Zayonu ono be ee-gude ikpe, pfuru oto gbafuta. Le gude apfubekoto gbafuta ndu izimanu lwaru azu le mkpukpu ono. ²⁸Obenu le ndu kwefuru Chipfu ike; me ndu iphe-eji be aa-tuko tsu-pyashia. Teme iphe, bukpoo ndu gwoberu Chipfu abukotaru ola-l'iswi.

²⁹Achi ono, aasogbaa nsu ono e-mechaa mee unu iphe-iphere; g'o bu iya be unu yeru ɛnya-a; mbu le mgbabu ngweja ono, unu hotaru ono e-mechaa tu unu eberebete; ³⁰kele unu e-mechakwaa du g'achi, laru ekwo; mbu g'opfu, a koru l'eka mini adudu. ³¹Ndu shihuru ike e-mechaa du g'ephuuruu. Ozi, ephe jeru abukotaru ekoroku; kele ephenebo a-tuko kekota oku; ɔphu ɔ dudu onye suru agbanyi oku obu.

Ehu-guu ojeje

(Mayi 4:1-5)

2 ¹Owaa bu ɔphulanya,
Azaya nwa Emozu phuru l'ehu
ndu Jiuda yee ndu Jierusalemu.

²Su-a; o -rwua teke ikpazu
be ee-me g'eli ubvu ono,
a kpuru eze-ulo Chipfu
ono nguru anguru;
mee ya g'o buru eze l'eka
iphe,
bukpoo ubvu ozo nogbaa.
Mbu l'ee-me iya g'o kakota
ubvu ozo l'eli.

Noo teke ohamoha a-nodu
awu awu-pfu iya.

³Ikpoto nemadzu a-bya bya asu:
"Unu bya g'anyi je l'eli ubvu
ke Chipfu!

Unu g'anyi je l'ulo Chileke
ke Jiékòpu!

Oo ya e-zi anyi ụzo iya;
k'òphu anyi a-wata
etso ụzo, ọ tọru.”

Noo kele ekemu e-shi l'úbvú
Zayonu futa;
mbụ l'opfu Chipfu e-shi le
mkpukpu Jierúsalem
bya.

⁴ Oo ya e-doshi opfu,
dugbaaru ọha yee ọha
ibe iya.

L'ọ bya edoshiaru ikpoto
nemadzu opfu,
duru pẹ nụ.

Ephe e-woru ogu-echi pẹ
kpukwaa l'ọ buru ọgu;
woru arwa pẹ kpua
l'ọ buru nwa mma,
e gude akocha iphe.

Ọ tọ duedu ọha,
a-patakwa du ogu-echi
ejepfu ọhozo ọgu;
ọphu ephe anwuedu alwu
ọgu ọzobaa.

⁵ Unubẹ ọnu-ulo Jiékòpu;
unu byanụ g'anyi tsoru
ìphóró ọphu Chipfu
nwuberu anyi.

Eswe ke Chipfu

⁶ I jikawaru ndibe ngu ono; mbụ ọnu-ulo Jiékòpu onoya; kele ọmamanshi ndu shi ụzo ọnyanwu-awawa jiru iya ejiji. Teme ephe nọdu agba eja ge ndu Filisitayi-nu. Ephe le ndu ọhozo je akua ọkpa. ⁷ Alị pẹ bụ iphe, jiru iya nụ bụ mkpọla-ochaa me mkpọla-ododo. Ọphu ẹku pẹ abvudu abvubvu. Alị pẹ bụ iphe, jiru iya nụ bụ inya; ọphu ugbo-inya pẹ abvudu abvubvu. ⁸ Alị pẹ bụ iphe, jiru iya nụ bụ nshi nshi; ọ buru iphe, ephe abaru eja bụ iphe, ephe gude ẹka pẹ gededede mee.

⁹ Noo g'ọ gude e jee ewoze nemadzu alị. Mbụ l'amadu be ee-me g'ọ rwua alị. B'a gukwaru pẹ nvu!

¹⁰ Gbanuru laa lagbara-mkpuma! Je je edomia onwongu l'ime alị; ke-le iitsu Chipfu ebvu; teme akpabiri iya nọdu eye ngu ebvu! ¹¹ Onye etu

onwiya epha bẹ ee-mechaa mee g'ęnya lwa. Lẹ mee gẹ ndu etse etsetse phuru yoo. Ọ bụru Chipfu kpoloko bụ onye ee-kutse m'ọ -rwua mbọku ono. ¹²O nwekpọerupho ujiku lanu, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike doberu iphe, bụkpoo ndu eku onwophe yee ndu akpa nggangga; bya edo-bekwaru iya pho ndu ekutse onwophe. Ọo mbọku ono bẹ ee-kuze phe ali. ¹³Mbọku ono bẹ e doberu iphe, bụ oshi sida, nọ l'úbvú úbvú Lébanonu, bụ oshi, tsekotaru agbaragba bya ajaa àjàjà; bya edobekwaru iya pho iphe, bụkotakpoo achi, nọ l'ali Beshanu; ¹⁴bya edoberu iya úbvú úbvú, hagbaa ephekerephe ephekerephe; mę obvu, ha l'eli l'eli. ¹⁵O doberu iya iphe, bụkpoo oje, hagbaa ephekerephe; mękpoo igbulo, a kpushiru ike; ¹⁶mękpoo ugbo-mini ndu Tashishi g'ọ hakọta; mękpoo iphemiphe, e meru; ọ nọdu ama mma. ¹⁷Onye etu onwiya epha bẹ ee-me g'ęnya lwa. Lẹ mee gẹ ndu etse etsetse phuru yoo. Ọ buerupho Chipfu kpoloko bẹ ee-kutse mbọku ono. ¹⁸Nshi ta adọdu adọdu opfu kpo.

¹⁹Mbọku ono bẹ nemadzu a-gbaru laa l'ogba, nọ l'agbara-mkpuma; gbaru laa l'enu, a turu l'ali; kele ephe atsụ Chipfu ebvu; tẹme akpabiri iya nọdu eye phe ebvu teke ono, ọo-gbalihu gẹ ya nmaghua mgboko l'opfu anmaghu ono. ²⁰Mbọku ono bẹ nemadzu a-chiru nshi ono, ephe gude mkpọla-ọchaa mę mkpọla-ododo mee dobe agwa agwagwa ono chiru phekaaruru anu, bụ molu yee utsu-nwankuta. ²¹Ephe a-gbaru laa l'eka agbara-mkpuma gbaru uwa; mękpoo l'ime ogba, nọgbaa l'eli úbvú; kele ephe atsụ Chipfu ebvu; tẹme akpabiri iya nọdu eye phe ebvu teke ono, ọo-gbalihu gẹ ya nmaghua mgboko l'opfu anmaghu ono.

²²Hanaa akporu obu yeru nemadzu; kele mkpakọ iphe, o nweru bụ unme, ọotu l'imi. ?Bụ gunu ọzo bẹ oo-mefuba ọnyá?

Ikpe, duru ndu Jierúsalemu yee ndu Jiuda

3 ¹Sụ-a; lekwa lẹ Nnajiuphu, bụ Chipfu; bya aburu Ọkalibe-Kakọta-Ike abyakwa anafu ndu Jierúsalemu; yee ndu Jiuda ẹka iphe eshije erwu phe ẹka. Ọobyia phe anafu ẹka ephe eshije akpata nri; mę ẹka ephe eshije ekuta mini-angugu; ²nafu phe ndu ike du; mę ndu ojogu; nafu phe ndu-ikpe; mę ndu mpfuchiru Chileke; nafu phe ndu agba ẹja; mę ndu bụ ọgerenya; ³nafu phe ndu-ishi ndu ojogu; mę ndu nweru okwa; nafu phe ndu mgbazi; mę ndu maru eme ọna; mękpoo iphe, bụ ndu agba ẹja doru ęnya. ⁴Mu e-me g'ọ bụru unwokorobyia, a-buru ndu-ishi phe; mbu l'ọo ndu angukwadu ẹra a-bujeru eze phe. ⁵Ndiphe a-wata akpa nwibe phe ẹhu. Onyenonu l'odaru yee nwibe iya; obutobu yee obutobu iya aduru l'opfu. Unwu-ogbo-lanu etso ndu bụ ọgerenya opfu. Ndu adudu iphe, ephe bụ etsokwapho ndu aakwabe úbvú opfu.

⁶A -nonyaa; nemadzu azu nwanna iya gburumu; mbu onye shi l'ibe nna iya; zu iya gburumu sụ: “Ọo ngu a-buru ishi anyi eshinu i nweru uwe nwilile. Ọ bụru ngu maru g'ii-me mekọta ọla-l'iswi-a.”

⁷Noo teke onye ono a-rashị sụ: “Waawakwa-o! Mu ta asụkwa iya emekọta. Mu te enwekwa nri; ọphu mu enwekwa uwe, eeye l'ẹhu. Unu te emekwa mu onye-ishi ndu ndu-anyi-o!”

⁸Ọ bụru iphe, kparụ iya nù bụ lẹ ndu Jierúsalemu bẹ upfu duru l'ọkpa. Mbụ lẹ ndu Jiuda adawaa iko. Iphemiphe, ẹphe epfu epfupfu; yee iphe, ẹphe emekọta ememe tukuru bụru emeswe Chipfu; mbụ aturwuepho atiphu Chipfu ono, egbu nwịinwii ono. ⁹G'iphu gbaru pẹ bụkpooda iphe, agba pẹ ekebe. Ẹphe nọdu anọduje asa iphe-ẹji pẹ asasa gẹ ndu Sodo-mu. Ọphu ẹphe edomidu iya edomi. Nshịo pẹ! Noo kele ẹphe gudewaa ẹka pẹ setarụ onwophe eze iphe-ẹhuka.

¹⁰Karụ onye pfulerekoto l'ọo-duru iya lẹ ree; kele oo-ri akpuru, eme oma iya mītaru. ¹¹Nshịo ndu ẹjo-iphe; kele ẹphe a-lakọta l'iswi. Aa-pfu pẹ ugwo iphe, ẹka pẹ metaru.

¹²Ndibe mu bụ unwokorobyia akpa pẹ ẹhu. Teme ọ bụru unwanyi bụ ishi pẹ.

Sụ-a; ndu mu! Ọ kwa ndu edu unu ụzo gude unu ephu ụzo. Ẹphe duru unu haa ụzo shiahaa ọphu abụdu ụzo.

Ikpe, Chipfu e-kpe ndibe iya

¹³Chipfu nọakwa l'ẹka ọo-nọdu kpee ikpe l'ulo-ikpe. Ọ gbalihuwaru pfulu gẹ ya kpee ndiphe ikpe. ¹⁴Chipfu watawaru ekpe ndu bụ ọgerenya ikpe; waa ndu-ishi ndibe iya sụ: “Ọ kwa unu mebyishiru opfu-vayinu mu. Iphe, unu gwetarụ l'ibe ndu ụkpa kụkwaru l'ibe unu. ¹⁵?Denu g'o gude unu gwee ndibe mu arakabya; bya egwee iphu ndu ụkpa rwukuru rwukuru? Noo iphe, Nnajiuphu epfu; mbụ Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike.”

Ọkwa, aanmaru unwanyi Jierúsalemu

¹⁶Chipfu sụru-a: “Unwanyi, bu l'úbvú Zayonu kunukakwaru onwo-phe. Ẹphe abujeru; ẹphe -nọdu eje ije ẹphe eworu olu ngakobe alọ ẹnya vaavaava; tọ nwẹhu eje degengu degengu degengu; azọ iphe, ẹphe gba l'ọkpa jogongu jogongu. ¹⁷Noo g'o gude Nnajiuphu je l'eworu ẹkpa-ebyi ghaa unwanyi, bu l'úbvú Zayonu l'ishi. Mbụ lẹ Chipfu e-me g'ishi chaa pẹ swarishwari.”

¹⁸Mbọku ono bẹ Chipfu a-nashichaa pẹ iphe, ẹphe gude ama mma; mbụ iphe obu, a zuru pẹ jogoro-jogoro obu; mę ọphu ẹphe gude kechita ishi; mę iyagba, ẹphe tukuru l'olu; ¹⁹mekpoo iphe-nchị; mę iphe-ẹka; mę ọphu e gude ekpuchi iphu; ²⁰iphe, e gude edozi egbushi; mę iyagba-ishi-ikpere; mę ọlokpo, eeswe l'upfu; mę ekspemu manu, eshi mkpo; mę nwanshi pẹ; ²¹echi, ẹphe agba lẹ mkpushi-ẹka; mę ọphu ẹphe eye l'imi; ²²eguru uwe kpowula-kpowula pẹ; mę ukpo pẹ; mę ẹkwa achichi pẹ; mekpoo nweda okpoga pẹ; ²³mę onyo pẹ; mę nweguru uwe ọchaa ẹphe eyeje l'ime ẹhu; mę ẹkwa, ẹphe agbaphuje l'ishi; mę ọphu ẹphe ajikobeje l'ukuvu.

²⁴Noo g'òo-dù; teke ephe gege anòdu ete iphe, eshi mkpò; ephe eshiaha ishi. Teke ephe gege edo onwophẹ ọlọkpo l'upfu; ephe ekebechia onwophẹ eri. Teke ephe gege enweru egbushi, ama ntumatu; ephe akpùshia ishi akpùshi. Teke ephe gege eye uwe, ama ntumatu; ephe eyechia uwe-aphu. Mma ono, ephe shi ama ono aghakòbe buru iphe-iphere.

²⁵Unwoke unu bu ugu-echi be ee-gude gbushia phe. La tuko ndu ojogu unu gbushia l'ogu. ²⁶Onu-abata Jierúsalemu echia mkpu ekwa gua aphu anwuhu. Mbù le Jierúsalemu a-dù ge nwanyi, gba eka nwa; gwodoshihu l'ali.

4 ¹Ozo bu l'o -rwua teke ono be unwanyi esaa a-wu-pfutaje nwoke lanu su iya: “Jiko nafunu anyi iphere owa-a! Hanaa g'o buru-a l'anyi a-zaru laaru epha ngu. Anyi a-nodu-a azu onwanyi le nri; anmaru onwanyi ekwa.”

Eedophu Jierúsalemu azu l'onodu iya

²O -rwua teke ono be onye ono, bu ekali Chipfu a-nodu ama ntumatu; teme lo dukwapho akpabiri. Mebyi iphe, amishi l'ali a-buru iphe, ephe e-gude eku onwophẹ; buru iphe, ephe e-gude du ubvu l'enya; mbu nwa ndu ophu phoduru nu l'ali ndu Izurelu. ³Nwa ndu ono, phoduru l'ubvu Zayonu ono; mbu nwa ndu ono, phoduru le Jierúsalemu ono be ee-kuje ndu du nso; mbu ndu e deru epha phe le ndu dzu ndzu le Jierúsalemu. ⁴O buru Nnajiuphu a-sachafu inyinyi, du nwada Zayonu onoya l'ehu. Oo-gude unme nkiya sachafu mee, tukoru Jierúsalemu eh; mbu unme ophu o gude ekpe ikpe bya aburu unme, enwu oku. ⁵Oo ya bu; Chipfu abya l'ubvu Zayonu l'ophu; mekpoo iphe, bu ndu ono, edzukobeje l'eka ono; bya emeta urwukpu, akpu tuutuutuu doberu phe l'eswe; meta oku, enwu phoophoophoo doberu phe l'enyashi; kele eka ono g'o ha be ee-gude odu-biribiri Chipfu kpuchia. ⁶Oo-buru ikpuka buru ibvu duru phe g'okpo-moku taa du phe l'eswe; bya abukwarupho eka ephe a-gbabaje je anodu zee ndzu; yee eka ephe e-domije onwophẹ me igwe -nodu alwa yegeyege mini; yee m'o -nodu edze oke mini.

Ebvú kẹ opfu-vayinu

5 ¹Ge mu gua ebvu nu onye mu yeru obu.
Mu e-gude opfu-vayinu iya
gua ya.

Onye mu yeru obu gbaru
opfu-vayinu l'osu,
no l'okpa-ubvu.

²O hazeru iya ahaze bya
atutushichaa ya mkpuma

bya ahóta akpuru vayinu,
 kachaa ree kúa ya.
 Ọ bya akpua ọlo-nche
 dobe iya;
 bya emetakwa iya phọ ẹka
 aakuje mẹe.
 Ọ nọdu ele iya ẹnya amita
 akpuru vayinu, dụ ree.
 Obenu l'ọ gbẹ buru ẹjo
 akpuru bẹ ọ mitaru.

³“Ọo ya bu lẹ-a; unubẹ ndu bu lẹ Jierúsalemu; mẹ ndu ọphu bu l'alì ndu Jiuda; unu yeeshikwa ọnu l'ẹhu mu l'opfu-vayinu mu ono. ⁴?Bụ ọnu bẹ mu gege emebaaru opfu-vayinu mu-a, bụ iphe, mu emeadaru; meru g'ọ gude mu lee ẹnya l'ọo-miru mu mebyi, dụ ree; ọ bya ami amimi bya amia ẹjo mebyi.

⁵“Nta bẹ mu a-karu unu iphe, mu e-me opfu-vayinu mu. Mu a-phokashi iphe, e gude kpọ-buta iya akpọ-buta g'iphe mebyishia ya. Mu etsukpọshia igbulọ iya haa ya g'a zọo ya ọtilitoli. ⁶Mu e-me iya g'ọ buru alì, a gbadoru agbado. A taa kọchabaedu iya akọcha; ọphu eegbubaedu iya ọgu. Ọo ya bụ g'olekarara; yee ọgara-mbo ezee l'ẹka ono. Mu akaru igwe g'o to dze-baekwa mini wushiru iya.”

⁷Ọ kwa ọnu-ọlo Ízurelu bụ
 opfu-vayinu ono,
 Chipfu,
 bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike
 gbaru ono.
 Ọ buru ndu Jiuda bụ
 iphe ono, ọ kuru iya ono,
 tūbaru iya l'ẹnya ono.
 Ọ shi ele ẹnya mgbazi;
 ọ bụchiaru iphe,
 ọ humaru
 bụ mgbaghashi.
 Ọ lee ẹnya apfubekoto;
 ọ buru iphe-aphu bẹ
 ọ humaru.

Aphu, Tsoru ndu Ízurelu

⁸Nshio unubẹ ndu anatajẹ ọlo yekwa l'ọlo unu; nata alì onye ọzo ye-kwa l'alì k'unu; jasụ unu atuko ẹkameka nata buru l'obotẹgu nkinyi unu.
⁹Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike pfuakwaru mu; mu numa sụ: “Tororo opfu bụ l'ọlo, dụ igwerigwe e-mechakwaa dabyiru iphoro. Mbụ l'oko

ulo ono, bugbaa eguru ulo ono e-mechakwaa buru ulo, e te budu ebubu. ¹⁰Eka ee-gude eswi iri, a jigbaberu ebo ebo koo okoro ujiku ophu be nwa mee-vayinu, aa-pyitaje iya e-jijeepho otumu mee eto. Onye kuru mebyi iphe, jiru ogbongu lo wota iya iphe, jiru nkweka kpoloko.”

¹¹Nshio ndu etehuje le nchi-abohu jeshia achọ eka ephe a-ngu mee; ndu anguje mee jasụ l'echi abali; mbụ jasụ enya ekee phe voo l'eka ephe angụ iya. ¹²Egube ndu ono egudeje une; me ogelenda akụ l'eka ephe abo iphe. Ephe egbu opu; aphụ upyi; angushi mee. Olee ephe ta akpadu ishi iphe, Chipfu eme; ophu ephe akwabedu ozi, o gude eka iya jee ubvu. ¹³Noo g'o gude e je akpu ndibe mu le ndzu; kele iphe te edojedu phe enya. Ndi-be phe, bu ndu nweru okwa bu egu e-mechaa gbua phe. Igwe-oha phe a-buru egu-mini a-gu-gbushi phe. ¹⁴Oo ya bu l'ali-maa be egu kabawaa agugu. O saephe onu ke gabala ghekahu. O buru l'ime iya be ndibe phe, aakwabẹ ubvu a-wuba. Igwe-oha phe awuba iya; ndibe phe ndu aswoje uswo; me ndu rigbarigba-mee a-tuko wuda iya.

¹⁵Noo teke ee-woze nemadzu ali. Mbụ l'amadu ta aduedu iphe, oobukwaduru. Enya alwa ndu etse etsetse. ¹⁶Obenu l'ikpe, pfuru oto ono, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike kperu ono be ee-gude kutsee ya ekutse. Mbụ le Chileke ono, du nsọ ono e-goshi le ya du nsọ. O buru apfubekoto nkiya be oo-gude goshi iya. ¹⁷Noo teke aturu a-ta nri go bu lo no legu eka eecheje iya. Unwu aturu ataaha nri l'eka iphe ndu eze larụ l'iswi.

¹⁸Nshio ndu egudeje okpukpu-eregede akpu ejo-iphe wuruwuru; teme ephe egude okpukpu-eswi akpu iphe-eji. ¹⁹Nshio ndu ono, asuje: “Ge Chileke menaa egwegwa mee iphe, oo-du ike mee gephe huma! G'o rwukponaa! G'iphe obu, Onye Nso ke ndu Izurelu tuleru ememe obu mekponaa gephe maeduru iphe obu!”

²⁰Nshio ndu ewojeru ejo-iphe kua iphe, du ree; woru iphe, du ree kua ejo-iphe. Ndu ewojeru ochii dochia enya iphoró; woru iphoró dochia enya ochii. Ndu ewojeru iphe, atso ilu dochia enya iphe, atso utso; woru iphe, atso utso kua iphe, atso ilu.

²¹Nshio ndu edobesuje l'ephe maru iphe; dobesukwapho l'ephe kwaru enya.

²²Nshio ndu bu iphe, e gude maru phe bu angu mee. Teme o buru phe be angu ngwaragwa mee wukoru; ²³mbụ ndu ewehaje onye-ikpe nmaru opfu lo nuru phe iphe-uphalazu; bya anafu onye iswi du mma ikpe, pfuru oto, e gege ekpe iya. ²⁴Oo ya bu le-a; o kwa g'ire-oku erichaje ekperema okponku erichaa; eswa okponku alaa pyetee l'oku, enwu phoophoophoo-a; nokwa g'ogbarabvu phe e-repyahu; okoko phe etsua duu g'urwuku; kele ephe jikaru edobe ekemu, o turu; mbụ Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike. O buru opfu Onye Nso ke ndu Izurelu ono be ephe gburu tuperhe. ²⁵Noo g'o gude ehu nodu eghushi Chipfu egu ike l'iphe, ndibe iya meru iya. O wolia eka chia phe gbaa; chikata phe tua. Eli ubvu nodu anma jiiijiii. Odzu

phe daka a ppopoo l'oma gbororo. O duchakpoo nno; ehu nodu eghule iya-a eghu g'ooghu iya; o paliele-a eka g'o paliru iya.

²⁶O bururo oha, noro uzanya uzanya be o paliru ekwa-ohubama; mbu o bururo ndu no l'eka mgboro jeberu be ookporu okwe. Ephe shi l'eka ono ezi taphutaphu agba abya. ²⁷Ophu o dudu g'ephe ha g'o ka mma l'oo onye lanu, ike oso bvuru; ophu o dudu onye ophu mgbenya rweru; ophu o dudu onye mgbenya turu; ophu o dudu onye ophu akpo, o keru l'upfu to-woru ato-wo l'upfu; ophu o dudu onye ophu eri akpokpa iya gbabuhuru. ²⁸Apfu phe tupyichaa zinguzingu. Uta phe g'ephe ha gokobechawaa rengurengu. Nzokpa inya phe nodu egbunwutajechaa oku. Okpa ugbo inya phe nodu ezichaa phaaphaaphaa g'oke pherephere. ²⁹Orà, ephe ara du g'eka oduma asu ekiri. Mbu l'ephe agbo uja ge nwada oduma; ephe nodu asu kororo, anyapyashi ndu duwaa ge nri phe; apataje phe ro tugbua; o to dudu onye agbaru phe mkpu.

³⁰Mboku ono be ephe a-tu uzu kpua ya g'eka mini agba gborogboro. Onye ophu pazetaru enya lee l'ali ono; obuerupho iphe, oo-huma bu ochii yee mkpamehu; mbu l'iphoro be urwukpu e-mechaa lo gbahu ochii.

Ozi Azáya

6 ¹Lapha eze, bu Uzaya nwuhuru be mu humakwarupho Nnajiuphu l'eka o no l'aba-eze; o nodu ephekerephe; bya aburu onye e kutseru ekutse. Tem e igburonu uwe iya tuko eze-ulo Chileke ono l'ophu sweta. ²Ndu no iya l'eli buru unwu-ojozi-imigwe, bu serafu; g'ephe ha fuchaa nkù ishii ishii. Nkù labo be ephe egudeje kpuchia iphu phe; ephe egude ebo kpuchia okpa phe; bya egude ebo ephe ephephe. ³Ephe nodu epfugbaa anu nwibe phe asuje:

“Nsò! Nsò! Nsò! Chipfu,

bù

Okalibe-kangokotarunù

dù nsò!

Mgboko l'ophu be akpabiri

iya jiru!”

⁴Ephe -pfua opfu ono; itso, gude eze-ulo Chileke l'ophu angakota anganga. Enwuru-oku abya ejiepho eka ono ke pyimu!

⁵Tobudu iya bu; mu su: “Nshio mu! Ephuhu mu. Noo kele mu bu onye onu-urwu; teme mu buru lechilabo ndu onu-urwu; teme mu bya egude enya mu huma onye eze ono, bu Chipfu ophu bu Okalibe-Kakota-Ike!”

⁶Tobudu iya bu; onye lanu l'ime serafu ono bya ephepfuta mu. O buru iphe, o gude l'eka bu icheku-oku, oku du. O buru akpa be o gude kpata oku ono l'oru-ngweja Chileke. ⁷O woru icheku-oku ono daa mu l'onu; bya asu mu: “Lenu; a daakwaru ngu oku l'onu. Nta-a be e nwefuakwaru ngu uta, shi duru ngu nu; teme a pfuwa ugwo iphe-eji ngu l'ophu.”

⁸Noo teke mu nūmaru olu-opfu Nnajiuphu l'èka oopfu sù: “?Bù onye bẹ mu e-zi ozi? ?Bù onye e-jeru anyi ozi?”

Mu sù: “Wakwa mu! Zia mu iya!”

⁹Ọ sù: “Ngwa; je akaru ndu-a; sù phẹ lẹ-a: ‘Unu a-nūma nūma nta nūma imo; ọlẹ ọ tọ dudu iphe, edo unu ẹnya. Unu elee ẹnya nta lee imo; ọlẹ ọ tọ dudu iphe, unu a-hūma.’ ¹⁰Mee ndu-a g'òkpoma nmaa phẹ agba-dagba. L'iimee gẹ nchị nyị phẹ ẹrwa. L'iimee g'ẹnya nyihu phẹ. Ọdumeka bẹ ẹphe e-gudekwa ẹnya phẹ hūma; gude nchị phẹ nūma; gude ọkpoma phẹ nwuta iphe; dakọbe bya l'eemee g'ẹphe wekọrohu.”

¹¹Mu bya ajia sù: “Jiko Chipfu; ?bù teke ole bẹ ọo-duberu nno?”

Ọ sù: “Ọo-dù nno jasù mkpukpu ono adabyiru buru ochobu. Ọ tọ duedu onye e-buru iya nù; jasù ọlọ atuko buru okorobo ọlọ, adudu onye bu iya nù. Alì emebyishihu buru mkpọkoro alì. ¹²Sù-a; ọo-dù nno jasù teke yẹbe Chipfu e-me g'onymonye laa ẹka dū ẹnya. Laaparū alì l'ophu tọgbo iphoro. ¹³Sù l'a makwarū-a l'oke-lanū-l'uzo-iri a-phodu lẹ ndu alì ono. Ọlẹ ọ kwaphọ e -mechaa; ẹphe aburu mkpurupyata. Ọlẹ ọ bụ; ọo g'eeegbutsu-je oshi achi; ọzoo oshi akpurata; upfu iya akwaa l'alì-a; bụ g'oo-mecha nweru nwa ndu a-phodu nù l'ime oshilokpa Ízurelu, bụ ndu a-duru mube Chipfu nsọ.”

Ozi, Azáya ziru eze, bụ Éhazu

7 ¹Teke Éhazu bụ eze ndu Jiuda; mbụ Éhazu ono, bụ nwa Jiótamu; Jiótamu buru nwa Uzáya; ọ buru teke ono bẹ Rezinu, bụ eze ndu Arámu; yẹlẹ Peka nwa Remalaya, bụ eze ndu Ízurelu wụ-lihuru je etsoo ndu Jierúsalemu ọgu; ọphu ẹphe adudu ike lwụ-kpee phẹ.

²Tọbudu iya bụ; e pfuaru iya ndu ọnu-ọlọ Dévidi sù phẹ: “Ndu Arámu bẹ ẹphe lẹ ndu Ifuremu jeakwaru atugba nanu.” Opfu ono mee; obu tea-haa Éhazu yẹlẹ ndibe iya ophe; g'ẹka phẹrephere enwunga oshi, bvuru l'egbudu.

³Noo ya; Chipfu bya asù Azáya: Lufu g'unu lẹ nwa ngu, bụ Sheya-Jia-shubu swiru jepfu Éhazu l'ishi mgba-mini Okpuru-uzo-imeli; mbụ l'uzo ono, eeshije eje l'ẹgu Ọsa-iphe ono. ⁴Sù iya: “Tọkwa ẹhu; dobekwa onwongu doo; ọphu i tsukwa ebvu. G'ọ tọ bukwaru nwa icheku-ọku labo ono, anyihu anyihu ono l'e-me g'obu phẹfu ngu; mbụ nwa hanyihanyi, ẹphe aba; mbụ Rezinu; yẹlẹ ndu Arámu; waa kẹ nwatibe Remalaya; ⁵kẹlẹ ndu Arámu; yẹlẹ ndu Ifuremu; yẹlẹ nwatibe Remalaya chiakwaru ejo idzu g'ẹphe e-shi mebyishia ngu. Ẹphe sùru-a: ⁶G'anyi je alwuta ndu Jiuda l'ọgu. G'anyi je atukaa phẹ nanunanu; woru keeru onwanyi. Anyi eworu nwatibe Tabẹlu dobe g'ọ buru eze, l'ẹka ono.’

⁷“O bekwanu lẹ Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike sùru l'ọ tọ byadu anwu nno! L'ọ too medu ememe ophu. ⁸?Tọbudu Damasukosu bụ ishi mkpukpu ndu Arámu; onye bụ ishi ndu Damasukosu buru Rezinu? A -bya anọo

ùkporo apha ẹto l'apha ise bẹ ee-gwe ndu Ifuremu arakabya; k'ophu ẹphe ta asueduru aburu ọha ẹka pẹ. ⁹Sù-a; ?tọ bụdu Samériya bụ ishi mkpụ-kpu ndu Ifuremu; onye bụ ishi ndu Samériya bụru nwatibe Remalaya? I -pfuduru pfushia ike l'iphe, i kweru bẹ ii-mechakwaa; i tị pfuduru apfuru ophu.”

Iphe, abyabya Ịmanelu egoshi

¹⁰Chipfu gbeshikwa ọzo bya asụ Éhazu-a: ¹¹“Pfuaru Chipfu, bụ Chileke ngu g'o mee iphe-ọhubama goshi ngu; m'obeta ọ -bụru l'ẹka dọ omilomi g'alì-maa; ọzoo l'ephekerephe ẹka kachaa ephekerephe.”

¹²Éhazu sụkwanu: “Mu te epfukwa. Mu te ejekwa ahụ Chipfu ama.”

¹³Noo ya bụ; Azáya sù: “Unu ngabekwa nchị; unubẹ ndu ọnu-ulo Dévidi! ?Nemadzu, unu anọduje egburwashị ẹhu ono teke asuduru unu? ?Unu eme g'unu watafua egburwashị Chileke mu ẹhu ọto? ¹⁴Noo g'o gude Nnajiuphu l'onwiya je l'eme iphe-ọhubama nù unu. Lẹ nwamgboko yee nwoke teke akwaswee a-tsuta ime nwua nwa nwoke; ẹme l'ọ gua ya 'Ịmanelu', bụ iya bụ 'Chileke nọ swiru anyi'. ¹⁵Iphe, ọo-nọdu eri bụ manụ, e meru l'era-eswi; yee manụ-ẹnwu; mẹ ọ -maerupho iphe ree k'ophu ọo-jikaje ẹjo-iphe hata iphe-oma. ¹⁶Ọle o -betashia teke nwata ono a-maru iphe ree k'ophu ọo-jikaje ẹjo-iphe hata iphe-oma; alì ndu eze labo ono, iitsu ebvu ono a-bukotawaru ochobu.

¹⁷“Chipfu dobeakwaru teke unu eje iphe-ẹhuka; ndibe unu ejee iphe-ẹhuka; ndu ọnu-ulo nna unu pẹ ejekwapho iphe-ẹhuka; mbụ egube iphe-ẹhuka, adudu ọ-du-g'oo-ya, dujeru nù; e -shi gẹ ndu Ifuremu shichaa lẹ ndu Jiuda bukafu. Ndu oo-gude bya ọgu ono bụ eze ndu Asiriya.”

¹⁸O -rwua teke ono bẹ Chipfu e-ku shishishi phekuta ijiji, shirọ l'ohu ẹnyimu Ijiputu bya ephekutakwapho ẹnwu, shi l'alì ndu Asiriya. ¹⁹Ẹphe atuko bya akuru lẹ nk wagbo nk wagbo mkpoda-obvu; mẹ lẹ mgbaka mgbaka agbara-mkpuma; tuko egbudu, obvu dọ sweta; bya atuko ọgba, mini aduje kujia.

²⁰O -rwua mboku ono bẹ Nnajiuphu e-gude akiriko, ọ nataru l'azu ẹnyimu Yufurétisu; mbụ eze ndu Asiriya; gude kpua unu ishi; kpua unu ẹjì ọkpa; bya akpukwapho unu ẹjì-agba.

²¹O -rwua mboku ono bẹ onye lanu a-kutaje nweswi yee egbu labo do-be ndzu. ²²Ọ buri era, a-nọdu agbo iya jojojo l'e-me g'onye ono nweru manụ, dọ shii, ọo-nọdu eri, bụ manụ ophu e meru l'era-eswi. Mbụ l'iphe, bukpo nwa g'ẹphe ha phodu l'alì ono a-noduepho eri manụ, e meru l'era-eswi; yee manụ-ẹnwu.

²³O -rwua mboku ono; iphe, bukpo ẹka e shi nweru unu vayinu labo lẹ vayinu ukporo iri, e shi eretaje ẹkpa-ego ise buwaa iphe, a-du iya nù bụ ọgara-mbo yee olekarara. ²⁴Iphe, nemadzu e-gudeje eje iya a-buru uta yee apfu; kele alì ono l'ophu bụ iphe, e-ji iya nù bụ ọgara-mbo yee

olekarara. ²⁵A -bya l'úbvú úbvú ono, bú ẹka e shi egudeje ọgu akọ akọko; nemadzú ta adúedu ike eye iya ishi; ẹke ọgara-mbo yẹ olekarara a-túko iya sweta. Lọ búru ẹka eswi yẹ atúru a-nọdu awù-phe.

Ndu Asiriya bú ndu Chipfu gude eje ozi

8 ¹Noo ya; Chipfu bya asúkwa mu phọ-a: “Wota ẹkwo, eedeje iphe; ẹkwo, dú ọsa dee iphe; gudekwa mkpara-ẹkwo mmanú dee ya. Iphe, ii-de iya bú ‘Maha-Shalalu-Hashi-Bazu’, bú iya bú ‘Eme ẹgwegwa l'ọkwa-ta; ezi kororo l'iphe onye ọzo.’ ²L'i kua onye uke Chileke, bú Uráya; yẹle Zekaraya nwa Jieberekaya, bú phẹ bú ndu e gude ire phẹ ẹka g'ẹphe búru ndu ekebe.”

³Noo ya; mu bya ejepfu nyee mu. Ọ tsúta ime nwúa nwa nwoke. Chipfu bya asú mu: “Iphe, ịi-gú nwata ono búkwa ‘Maha-Shalalu-Hashi-Bazu.’ ⁴Kele-a; nwata ono -bya amaru eku ‘nnana’ yẹ ‘nene’ bẹ eze ndu Asiriya byakwaru bya achítakota ẹku ndu Damasúkосу yẹ iphemiphe, ndu Samériya nweru.”

⁵Chipfu byakwa bya epfuru yeru mu ọzo sù: ⁶“Eshinu ndu-a jìkaru mini ono, asọ nwa rima ono; mbú mini Shilowa; bya etechiaru ẹswa kpua eze Rezinu yẹ nwatibe Remalaya ⁷bẹ Chipfu abyakwa agbapyabẹ phẹ l'eze utso, e-shi l'enyimu Yufurétisu. Utso ono bú eze ndu Asiriya; yẹ akpabiri iya l'ophu. Utso ono a-túko ọgba iya l'ophu gbafushihu; bya atúko ọma iya sweta; ⁸sọru gborogboro sọba l'alì ndu Jiuda; awùchaa ya awùwù; bya awọchaaru iya l'ẹkpiri. Nkù iya, ọ túsaru atúsa atúko uswe-kete alì ngu ono gbarwee; gùbe Imanelu!”

⁹Unu chia mkpu ọgu; unubẹ ọhamoha! G'a chikashikwaa unu achikashi! Unu ngabekwa nchì; unubẹ ndu bu l'ẹka dú ẹnya! Unu dzukobekwa k'ọgu; ọle aa-chikashikwanu unu achikashi. Sù-a; unu dzukobe k'ọgu; ọle aa-chikashikwanu unu achikashi. ¹⁰Unu chikpoo idzu g'unu e-me iphe! Ọle aa-gbaghashile iya-a. Unu pfua g'unu e-me iya! Ọle ọ tọo dúdu g'unu pfuru iya. Noo ẹke Chileke nọ swiru anyi!

Atsù Chileke ebvu

¹¹Chipfu bya ebyibe mu mkparawa ẹka iya ono bya epfuru yeru mu; lọ mu ẹka lẹ nchì sù mu gẹ mu te etsokwa ndu-a. Ọ sù mu-a: ¹²“Iphe, ndu-a sùru l'ọ bú achì ejo idzu; unu b'ekwekwa l'ọ bú achì ejo idzu! Iphe, ẹphe atsù ebvu; unu ta atsúkwa iya ebvu; ọphu unu ejekwaru iya aphùru kparìkpari! ¹³Ọo Chipfu, bú Ọkalibe-Kakọta-Ike bú onye unu e-kweje l'ọ dú nsọ. Ọ búru iya bú onye unu a-tsùje ebvu; búru iya bú onye unu a-nọduje aphù kparìkpari l'iphu iya. ¹⁴Tẹme ọ búru iya a-bùru ẹka e do-beru nsọ. Teke a byaru l'ẹka ọnu-ùlo Ízurelù ono nọ; ẹphenebo bẹ ọo-bùru mkpuma, ee-vukotajẹ daa iko bya abúkwarupho agbara mkpuma, e-meje g'ẹphe daa iko. A -byakwanù l'ẹhu kẹ ndu Jierúsalemù l'ọ búru igbudu yẹ

onyà, a gbaberu phẹ. ¹⁵Ephe a-dụ igwerigwe kpoo ya okpa. Ephe adaa tsukwoshihu; l'a nmakokwaa phẹ phọ l'onyà; kpua phẹ lẹ ndzụ."

¹⁶Iphe-a, mu epfu g'e meje-a bẹ ee-woru kechia ekechi; l'e woru ekemu ono suchia g'ọ kwaarụ ndu etsoje mu nụ. ¹⁷Mbèdua a-nọdu kwabèrụ Chipfu; mbụ onye ono, woru iphu iya wohaarụ ọnu-ulo Jiékpọ ono. Ọ bụrụ iya bẹ mu e-le ọnya iya.

¹⁸Wakwa mu baa; mu l'ụnwegirima ono, Chipfu nuru mu ono. Anyi bụkwa iphe, egoshi iphe; bya aburu iphe-ọhubama, duru ndu Ízurelu; mbụ iphe, shi l'ẹka Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakota-Ike; bya aburu Chipfu, bu ebubu l'úbvú Zayonu.

¹⁹Ndiphe asuje ngu g'i je l'aji l'ibe ndu aphụ ọphulanya mę ndu emeje ọmamashi; ndu bụ okpurọswa bẹ ephe aphuje; tẹme ephe nọdu anọduje epfu l'ime ọnu l'ime ọnu; ?buchia Chileke bẹ e te ejechidaa ajita iphe? ?Denu g'ọ gude ọ bụrụ onye nwuhuru anwuhu bẹ ndu dzụ ndzụ ejejechia aji iphe?

²⁰Tube nvọ l'ekemu; yele iphe, mu karu g'e meje. Ọ -buri l'ephe te epfu-ndu akunyabe opfu ono; ọo ya bụ l'ephe taa ahumadu iphóró nchi-abohu.

²¹Aphụ a-tsuru phẹ; ẹgu emeshia phẹ ike; l'ẹka ephe tsoru alị ẹka ono aghaphe ọtorii. Teke mbà tueru phẹ phọ; ẹhu agbangahu phẹ. Ephe apalia ọnya imeli wata ephu onye eze phẹ iphu; yele Chileke phẹ. ²²Ephe abyakwa apazeta ọnya lee lẹ mgboko. Iphe, ephe a-huma abuerupho aphụ yee ọchii, l'a-nọdu agba nụ yee ragaraga iphe, a-nọdu eye phẹ ebvu. L'e woru phẹ chie l'ẹka gbakotaru tsukiribaa.

9 ¹Ọle g'ọ dūhabe; e -mechaa bẹ ọ tọ duedu iphe, adu ragaraga l'ọnya ndu nọ l'iphe-ẹhuka. Teke k'ichee bẹ ọ tọ dudu iphe, a guberu alị ndu Zebulun yee alị ndu Nafutali. Obenu l'ọ -be l'iphu bẹ aa-kwabẹ ndu bu eze-onyimu ntse ùbvù; mbụ ndu bu l'azụ ọnyimu Jiódanu azụ iya ọphuu, bụ iya bụ alị Gálili, bụ ẹka ono, ndu ọhozo bu ono.

A nwuru anyi nwaswa

- ² Sụ-a; ndu nọ l'ime ọchii
humaakwaru iphóró,
parụ ẹka.
Ndu k'ono, bu l'alị ono,
gbakotaru tsukiribaa ono
bẹ iphóró nwuakwaru
kẹ phorokotokongu.
- ³ Ọha ono bẹ i mewaru;
ọ ka shii; bya emee;
ẹhu ka phẹ atso ọtso.
Ephe nọdu anọduje l'iphu
ngu ete ẹswa gẹ ndu

ete ẹswa ekpu iphe,
 ẹphe metaru l'opfu,
 ẹphe kọru;
 gẹ ndu ete ẹswa l'ẹka
 ẹphe eke iphe,
 ẹphe kwataru l'ọkwata.

4 L'ọ bụ-a g'i meru teke
 i mekperu ndu
 Midiyanu teke ndiche
 phọ bụ g'i chikashiru ivu-ẹrwa,
 shi nyipyabe ndibe ngu;
 bya anyakashia mgborígwe,
 e shi swebe phẹ l'ukuvu;
 yẹe oshi,
 ndu emekpa phẹ ẹhu shi
 gude echi phẹ ẹchachi.

5 Akpọkpa ndu ojogu g'ọ ha,
 e gude lwua ọgu;
 mekpoo iphe, bụ uwe,
 a rwaphuru lẹ mee bẹ bụ
 iphe,
 e doberu k'akpọ ọku;
 mbụ l'ọo-dụ gẹ nkụ,
 e gude aphụ-nwu ọku;

6 kẹle a nwuru anyi nwaswa;
 mbụ l'a nuru anyi nwa
 nwoke.

Ọ bụru iya bụ onye a-buru
 onye-ishi.

Iphe, aa-nọdu eku iya bụ
 “Onye mkpozi-uzo,
 dụ biribiri”;
 yẹe “Chileke,
 bụ Ọkalibe-Kakota-Ike”;
 waa “Nna-ojejeje”;
 waa “Onye-ishi,
 eme gẹ nchị dụ doo”.

7 Abubu, ọo-buru onye-ishi;
 yẹe nchị-odoo,
 e-shi iya l'ẹka a-nọdu aka
 shii eje ala l'iphu;
 tẹme ọphu ọ byadu

abvụ abvụbvụ.
 Oo-nọdu l'aba-eze
 ochochoroche iya,
 bụ Dévidi bụru eze.
 Oo-gude ekpe ikpe, pfuru ọto;
 waa apfubekoto mee ya
 g'o keru jingujingu;
 mbụ mee ya g'o nguru
 anguru e -shi lẹ teke ono
 jasụ l'ojeje.
 O bụru g'o phụ-tabe Chipfu,
 bụ Okalibe-Kakọta-Ike
 l'ehu l'e-me g'o mee ya.

Ndu Ízurelu akpatsu Chipfu ẹhu-eghu

8 Nnajiuphu pfuwaru iphe, ya e-me oshilokpa Jiékọpụ. Iphe ono tukoru ndu Ízurelu l'ishi; 9 k'ophu bụ lẹ ndu Ízurelu l'ophu a-makotaru iya; mbụ ndu Ifuremu; mēkpoo ndu bukọta lẹ mkpukpu Samériya; ndu egudeje eku onwophe yee etsetse, shi phe l'okpoma sụ: 10 “Ụlo ono, e gude ẹja kpua ono bẹ dakposhihuakwaru nụ. Ọle anyi a-pyikwanu mkpuma kpukwaa ya. Oshi sịkamo ono bẹ e gbutsuakwaru. Ọle anyi e-wokwanuru oshi sida je adzakwaa l'ozo iya.”

11 Ọle Chipfu byaru eyeeru ndu ohogu Rezinu okpukpu-ike g'ephē je etsoo phe ogu; mbụ lẹ ndu ohogu phe bẹ ọ tugbawaru nanu doberu phe. 12 Ndu Arámu shiakwa l'uzo ẹnyanwu-awawa. Ndu Filisitayinu shi l'uzo ẹnyanwu-arịba saa onu gabala bya eworu ndu Ízurelu lwua. Ọle iphemiphe ono mechaaru; ẹhu nọdu eghuele-a Chileke eghu. Ọ paliẹle-a ẹka g'ọ paliru iya.

13 Ọle ndu Ízurelu ta adakobeduru lwapfuta onye ono, chiru phe iphe ono; mbụ l'ephē ta achoduru Chipfu ono, bụ Okalibe-Kakọta-Ike ono. 14 Ọo ya bụ lẹ Chipfu e-bufu ndu Ízurelu ishi bufu phe ọdzu; sàshía igu; pheshia ẹswa l'akpuru ẹnyanwu lanu. 15 Ọ bụru ndu bụ ọgerenya; yee ndu nweru ẹnya bụ phe bụ ishi obu. Ọ bụru ndu mpfuchiru Chileke, bụ ndu ezi iphe, abudu ire-lanu bụ mgbodzu. 16 Ndu edu ndu Ízurelu eduswekwa phe edu-swe; teme ephebedua, eedu ụzo obu bụru ndu e duphuru ụzo. 17 Ọo ya bụ lẹ ndu bụ okorọbya l'alị ono te emedu g'ehu tsoo Nnajiuphu uto. Ndu enwedu nna yee unwanyi, ji phe nwuhuru bẹ ọ toọ phuduru obu-imemini. Noo kẹle onyemonye te emedu ele Chileke; teme onyemonye buwaru onye ẹjo-iphe; bya egudewaa onu epfu mkpokoro opfu. Ọle iphemiphe ono mechaaru; ẹhu nọdu eghuele-a Chileke eghu. Ọ paliẹle-a ẹka g'ọ paliru iya.

18 Ẹjo-iphe, ẹphe eme enwu phuruphuru g'oku. Ootsu ọgara-mbo etsu olekarara. Teme ọ tuko epfukala, nọ l'oswa l'ophu eze wowooowoo;

k'ophu bu l'ire-oku iya zelihuru tsoru enwuru-oku iya ala l'eli l'eli. ¹⁹Oke ehu-eghu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike be a-nma ali ono l'ophu swoko-swoko. O buru ndu Izurelu a-buru manu-oku, aa-nodu ekpu l'oku ono g'o gude bulihu ebulihu. Ophu o dudu onye aphujeru nwune iya obu-ime-mini. ²⁰Ephe e-gbu l'ekutara ria; egu agule phe-a. Ephe eria k'ekicha; o too jikwa phe pho. Onyemonye a-taahaa anu onye yee ya bu. ²¹Mbu le ndu Manase a-taahaa anu ndu Ifuremu. Ndu Ifuremu ata ke ndu Manase. Ephe atuko gha iphu tsoahaa ndu Jiuda ugu. Ole iphemiphe ono mechaaru; ehu nodu eghule-a Chileke eghu. O paliele-a aka g'o paliru iya.

10 ¹Nshio ndu ono, anoduje atu ekemu, apfuduru-oto; mbu ndu asu-je g'e mee iphe, egbupyata anu; ²k'ophu a taa haduru ndu ukpa enge; yee k'ophu ephe a-nafu ndibe Chileke, bu ndu eemekpa ehu iphe, rwuberu phe nu. Ndu woru ndu ji phe anodu dobe nri eriri. Teme ephe nodu ana ndu enwedu nna nfu. ³?Bu gu nu be unu e-me mboku Chileke abya unu agbaphe; mbu mboku, mkpurupyata e-shi uzanya bya? ?Bu onye be unu a-gbapfu g'o dzoo unu? ?Bu awe be unu a-ha eku unu? ⁴O to dukwa iphe, aphodu nu; gbahaa g'ephe kpua unu le ndzu; loo unu wuru-wuru l'ali; ozoo ephe egbu a unu egbugbu. Ole iphemiphe ono mechaaru; ehu nodu eghule-a Chileke eghu. O paliele-a aka g'o paliru iya.

Ikpe, Chileke e-kpe ndu Asiriya

⁵“Nshio gube Asiriya; mbu gube oha ono, bu ngu bu oshi-mpaleka, mu egudeje egoshi ehu-eghu mu. Teme o buru l'eka ngu be mgboro oke ehu-eghu mu ono no gedegede. ⁶Mu a-chiru Asiriya yeru oha, amadu mube Chileke. Mbu le mu e-woru iya nwuaru oha, akpatsuje mu ehu-eghu; g'ephe kwaa ya okwata kee iphe phe l'oha. Ephe azoo phe tolitoli g'onye azoka epuchi le gbororo.”

⁷Obenu l'o to budu iphe ono du yebedua l'obu. O to buduro iphe ono bu iphe, ori. Iphe, bu uche iya bu emebyishi iphe emebyishi; g'o mee g'oha, du igwerigwe chihi. ⁸O -nodu l'ootu onwiya epha su: “?O kwa le ndu-ishi ojogu mu bukota eze eze? ⁹Mkpukpu Kaluno ?to budu ge mkpukpu Kakemishi du bu g'o du? O buru ge mu meru mkpukpu Hamatu bu ge mu meru mkpukpu Apadu; buru ge mu meru mkpukpu Sameriya bu ge mu meru mkpukpu Damasukosu. ¹⁰Eshinu aka mu duru ike gudechaa ali-eze ndu agwo obvu; mbu ali-eze ophu nshi phe ka ke Jierusalemu yee Sameriya shii; ¹¹?buchia Jierusalemu yee nshi nshi, du iya nu be mu ta anudu aphu egube ono, mu nuru ndu Sameriya yee iphe, ephe agwa ono?”

¹²Nnajiuphu -meghechaepho iphe, oome l'ehu ubvu Zayonu yee Jierusalemu be oo-pfu su: “Mu a-hu eze ndu Asiriya ahuhu; kele o lekeberu enya gude obu iya eku onwiya; bya egude enya etse etsetse.

¹³“Noo kele o suru: ‘Oo ike okpu nkemu be mu gude mee iphe-a, mu meru-a. O buru mmamiphe mu be mu gude mee ya; opfu l'iphe edoje

mu ɛnya. Oke-alì ɔnwu-eliphe bɛ mu meru ɔphu oke adɛdu l'ɛka o shi dɔ. Mu kwaa ɛku phɛ l'ɔkwata; bya emekpee ndu eze phɛ kɛle mu gbaru mkparawa. ¹⁴Oo g'aachitaje ɛpfune ɛnu-a bu gɛ mu tɔfuru ɛka chita ɛku ɔhamoha. O buru gɛ nemadzɔ achikoje ɛkwa-iphe, a gbagharu agbagharu-a bu gɛ mu chikoberu ndu alì, shi ɛkameka l'ophu. Ophu o dɔdu g'ɔ ka mma l'oo ndu alì ɛka lanɔ chiru ñkù kpaa; ɔzokwanu jaa ɔnu too; ɔzoo raa pfurii.' ”

¹⁵Obenu lɛ Chipfu sɔru-a: “Ogbunkɔ; ?oo-ku onwiya kughata onye gude iya egbu iphe tɔo? Tɔo mma, egudeje ekwobu oshi ?ɔo-wata eku-ru onye gude iya nɔ onwiya? G'ɔ bu lɛ mgbɔrigwɛ a-dɔ ike ngalia onye apaliye iya nɔ; ɔzokwanu g'oshi-mpalɛka wata etu onwiya ɛpha sɔ lɛ ya ta abɛkwa oshi.”

¹⁶Oo ya bu lɛ Nnajiuphu; mbɔ Chipfu, bu Ọkalibe-Kakɔta-Ike l'a-chiru ɛjo iphe-ememe yeru ndu ojogu iya ono, gbaru mkparawa ono. O buru l'ime ɛhu phɛ bɛ oo-mecha phɛ-nwua o-nwu-phuruphuru ɔku. ¹⁷Ìphóró ndu Ízurelu a-buru ɔku; mbɔ l'onye nsɔ kɛ ndu Ízurelu a-buru ɔku, enwu enwunwu. O buru eswe ujiku lanɔ bɛ oo-nwu phoophoophoo kekɔta ɔgarambo; yɛ ɔbyambvu, dukota iya nɔ. ¹⁸Eguru ono, ɔswa iya dɔ ono; yɛ alì phɛ ono, dɔ ree ntumatu ono bɛ oo-mecha mebyishichaa l'ɔ laa pyɛtee g'onye iphe eme; ¹⁹k'ophu bu l'oshi, a-phɔdu l'oke ɔswa iya ono a-dɔ ole-mole shingushingu kpɔ; k'ophu nwatanshii e-dekɔta iya l'ɛkwo.

²⁰O -rwua teke ono bɛ nwa ndu phɔduru nɔ l'ime ndu Ízurelu; mbɔ nwa ndu ɔphu wafuru nɔ l'ɔnu-ɔlo Jiékɔpu ta akpɔedu obu eyeru ndu ono, echije phɛ pyaapya ono. O buru onye ɛphe a-kpɔru obu yeru ɔkpobe eyeru a-buru Chipfu; mbɔ Onye nsɔ kɛ ndu Ízurelu. ²¹Nwandu ono, phɔduru nɔ ono e-mechaa lwa; mbɔ lɛ nwa ndu a-phɔdu l'ɔnu-ɔlo Jiékɔpu e-mechaa lwa lwapfuta Ọkalibe-Kakɔta-Ike ono, bu Chileke. ²²Sɔ-a; mbɔ l'a makwaru-a l'unubɛ Ízurelu ha g'ɛja, dɔ l'agɔga ɛnyimu. Ọlɛ ɔ bu-a nwuphodu nemadzɔ e-mechaa lwa. Ọla-l'iswi phɛ bɛ a tubuwaru l'onoo g'oo-dɔ. G'oo-me iya ono a-buru l'orwuberu iya. ²³O buru Nnajiuphu; mbɔ Chipfu, bu Ọkalibe-Kakɔta-Ike l'e-gude ɛka iya mebyishia ɔhamoha ɔbu l'ophu, bu iphe, a tubuwaru l'oo-me phɛ.

Aphɔ, Chipfu a-nɔ ndu Asiriya

²⁴Oo ya bu lɛ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu ɔphu bu Ọkalibe-Kakɔta-Ike eepfu baa: “Unubɛ ɔnwu mu, bu ndu bu l'úbvú Zayonu; unu ta tsɔkwa ndu Asiriya ebvu; mbɔ ndu ono, anɔduje echi unu oshi-mpalɛka ono. Tɛme ɛphe nɔdu apaliye mgbɔro echi unu gɛ ndu Ijiputu shi echije iya unu-a. ²⁵O tɔ dukwa g'oo-no-beru; ɛhu eghubuhu mu egbu l'opfu ɛhu unu. Mu eworu oke ɛhu-eghu mu ghaaru ɛphebedua woru phɛ mebyishia.” ²⁶Chipfu, bu Ọkalibe-Kakɔta-Ike l'e-gude ɛchachi chia phɛ gbaagbaa ɛgube ono, o chiru iya ndu Midiyanu lɛ mkpuma Orɛbu.

Mgboro iya bẹ ọo-palikwapho maaru mini egube ono, o meru iya l'ali ndu Ijiputu ono. ²⁷Lẹ mboku ono bẹ ee-zi unu ivu ehu phe g'o to tukoru unu l'ukuvu. La nyafu iya unu g'o to tukuehe unu l'olu. Iphe ono, e gude kegbabẹ unu ono agbabuhu kele unu pawaru okporokpo.

Ndu Asiriya abya ọgu

²⁸Ndu ohogu ono bahuwaru mkpukpu Ayatu shita je aghabua mkpukpu Miguronu. O buru eka ephe jeru je akube iphe phe bu le mkpukpu Mikumashi. ²⁹Ephe gbaa gorogoro nyighatakota mgbaka mgbaka ubvu epfuje su: "Eka anyi a-kwa bukwa le mkpukpu Geba." Ndu mkpukpu Rama wata anma pyaapyaapya. Ndu mkpukpu Gibiya, bu eka Solu shi buru; ye okpa l'oso gbala. ³⁰Unu chia mkpu; unube ndu mkpukpu Galimu! Unu ngabekpodapho nchi; unube ndu mkpukpu Layisha! Unu kaa; unube ndu mkpukpu Anatotu! ³¹Ndu mkpukpu Madumena bẹ agba-waa oso. Ndu mkpukpu Gebimu nodu edomishiwaa onwophe. ³²O buru mboku ono bẹ ephe e-jeta je agburu le mkpukpu Nobu. Ephe egbu eka swikiswiki l'iphu ubvu Zayonu ono; mbu l'eli ubvu Jierusalem.

³³Lewarọ; Nnajiuphu; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike e-gude okpehu, paru eka kwafu ekali-oshi ono. Ee-gbutsu oshi ono ndu ophu duje phengara phengara; mbu mee; ndu ophu du ogologo alwazeta ali. ³⁴L'o gude ogbunku gbukaa epfukala k'eze oswa ono. Oo ya bu l'oswa ono, no l'ubvu ubvu Lebanonu ono l'adaa l'iphu onye ono, bu Okalibe-Kakota-Ike ono.

Ekali Jiesi

11 ¹Mkpirikpu upfu-oshi ono,
bu Jiesi l'e-rwuta irwu.
O buru l'ogbarabvu iya bẹ
ekali e-shi nyikata.

- ²Unme ke Chipfu a-nodu iya
l'ehu; mbu Unme,
emeje g'a maru iphe;
bya abukwarupho Unme,
emeje g'iphe doo enya;
Unme mgbazi;
bya abukwarupho Unme,
emeje g'ike du;
Unme, emeje g'a nwuta iphe;
bya abukwarupho Unme,
emeje g'a tsu Chipfu ebvu.
- ³O buru iphe, a-duje iya ree
bu g'a tsuje Chipfu ebvu.

- Ọ tọ bụkwa iphe,
 o gude ọnya hụma bẹ
 oo-gudeje ekpe ikpe;
 ọphu ọ bụkwa iphe,
 ọ nụmaru lẹ nchị bẹ
 oo-gudeje kpebua iphe,
 dụ k'ekpebu.
- 4 Ọ chia iphe, meru nụ bụ
 l'oo-kpeje ndu adudu
 g'ọ dụ phẹ ikpe, pfuru ọto.
 Ọ bụru ikpe,
 pfuru nhamunha bẹ
 oo-gudeje kpebua ikpe
 ndu ụkpa l'eliphe-a.
 Eliphe l'ophu bẹ oo-gude
 mgboro,
 dụ iya l'onu chia gbaagbaa.
- Ọ bụru unme,
 ọ tụturu atutu bẹ oo-gude
 phua ndu ejo-iphe teerii.
- 5 Apfubekoto a-buru iphe,
 oo-ke l'upfu.
 Apfushi ike, l'iphe,
 o pfuru aburu iphe,
 ọo-tubutajẹ uwe iya l'upfu.
- 6 Ejo-nkuta-ọswa bẹ oo-me;
 yee ụnwu aturu akpaahaa
 ẹghirigha.
 Agụ yee egbu adọaha l'eka
 lanụ.
 Nweswi; mę nwoduma;
 mękpoo anụ,
 atsujẹ onwiya ẹbà a-tuko
 akpa ẹghirigha.
- Ọ bụru nwatanshii bẹ
 a-nọduje eche phẹ nụ.
- 7 Ne-eswi; yee ejo anụ-egbudu,
 bụ biye a-nọdu ata nri
 ẹghirigha.
 Ụnwu phẹ atuko adọ l'eka lanụ.
 Teme oduma aburu anụ,
 a-nọdu ata ẹswa g'oke-eswi.

- ⁸ Nwa, angụ ẹra a-nọduje
l'onu ẹnu óghù ebvu ebvu.
Nwatanshii, a mífúwaru onu
l'era ewojeru ẹka ye
l'enu ogiji.
- ⁹ Iphemiphe ono ta adudu
ọphu emeka nemadzu iphe;
ọphu ọ buro k'emegbu l'úbvú,
e doberu mu nsọ l'ophu;
kele ọo ge mini do-jiru
oma ẹnyimu-a bu g'eliphe
l'ophu a-madzuru Chipfu.

Alwalwa ndu a kpuru le ndzu

¹⁰ O -rwua teke ono be ogbarabvu Jiesi ono a-buru ẹkwa-ọhubama k'unwu-eliphe. O buro iya be ohamoha a-nọduje agba agbapfu; okpoku iya a-du akpabiri l'enya. ¹¹ Mbú l'o -rwua mboku ono be Nnajiuphu a-ma-chi ẹka iya ozo k'ugbo ẹbo nafutafuchaa nwandibe iya ndu ophu a-phodu l'alí ndu Asiriya; me l'alí ndu Ijiputu; me l'alí Paturosu; me ndu ophu e-shi l'alí ndu Kushi; me ndu ophu e-shi l'alí ndu Elamu; me ndu ophu e-shi l'alí Shina; me ndu ophu e-shi le mkpukpu Hamatu; me ndu ophu e-shi gba l'oha, bukube eze-ẹnyimu. ¹² Ẹkwa-ọhubama be ọo-paliru ohamoha; bya atuko ndu Izurelu, a kpuru le ndzu chitachaa; l'o rwukobe ndu Jiuda ono, a tukaru nanunanu ono. Ẹka oo-shi rwukobe phe bu le nkulahu eliphe uzo eno ono. ¹³ Okophoo ndu Ifuremu e-phukashihu; l'e mee ge ndu ohogu ndu Jiuda chihu. Mbú le ndu Ifuremu te ekoeduru ndu Jiuda okophoo; ophu ndu Jiuda adueduru ndu Ifuremu ehuka. ¹⁴ Ẹphe e-zí phaa je ndu Filisitayinu bu l'uzo ẹnyanwu-ariba swokoswoko. Ẹphe abyakwapho erwukobe onwophe je akwagwoo ndu bu l'uzo ẹnyanwu-awawa. Ẹphe a-zu ndu Edomu yee ndu Mowabu gburumu. Ẹphe emee ndu Amonu ẹphe anodu phe l'eka. ¹⁵ Chipfu l'e-me g'o tahu; mbú nkulahu eze-ẹnyimu Ijiputu. O buro pherephere, ekpo pharaphara be oo-zí gude phee ẹka l'eli eze nggele Yufuretisú. Oo-me iya l'o ta-bushihu atabushihu; tabuha uzi esaa; k'ophu nemadzu a-zoje gedengu gedengu ghata iya. ¹⁶ Nwandibe iya ndu ophu phoduru nu, e-shi l'alí ndu Asiriya alwa be aa-toğboru oji, a-dabyiru ke phorokotokongu; egube ono, a toğboru iya ndu Izurelu teke ono, ẹphe shi l'alí ndu Ijiputu alwa ono.

Ebvu ekele

12 ¹ Sù-a; mboku ono be
ii-sù:
“Mu e-kele ngu ekele gube

- Chipfu; kele mu shi mee;
 ẹhu nọdu ẹghu ngu ẹghu.
 Ọle nta-a bẹ ẹhu-ẹghu ngu
 jizetawaru;
 ị bya awata mu adu obu.
- ² Lenu; ọ kwa Chileke bu
 onye ndzota mu.
 Mu a-kporu obu ye l'eka ọ nọ;
 ọphu ndzu agudu mu;
 kele Nnajiuphu,
 bu Chipfu ono bu ọkpehu
 mu bya aburu iya bu
 olu ebvu mu.
- Teme ọ bya nta-a bya aburu
 onye dzoru mu nu.
- ³ Ọ kwa ẹhu-utso bẹ ii-gude seta
 mini lẹ welu ndzota.”
- ⁴ Noo mboku, ii-wata epfu su:
 “Unu kele Chipfu ekele;
 unu raku epha iya!
 Unu mee g'ohamoha
 madzuru iphe-oma,
 o meru!
 Raa ya arara l'epha iya paru
 eka!
- ⁵ Gu-ku Chipfu ebvu ekele;
 kele iphe-oma,
 o megbaberi nyiberu
 anyibe.
 Unu mekwapho ge mgboko
 l'ophu madzuru iphe ono,
 o megbaberi ono!
- ⁶ Unube oha,
 bu l'ubvu Zayonu;
 unu tua uzu ẹhu-utso;
 kele onye ono,
 no l'echilabo unu ono
 paru eka;
 mbu Onye Nso ke
 ndu izurelu.”

Epfu opfu ẹhu ndu Bábilónu

13 ¹Qwaa bú ozi, Chileke ziru zidoru ndu Bábilónu. Ọ búru onye o ziru iya bú Azáya nwa Emožu.

²“Palia ẹkwa-ọhubama l'eli úbvú, dabyiru swachamu. Nọdu l'ẹka ono chiaru pẹ mkpu. Pheeru pẹ ẹka g'ẹphe shia ọnu-uzo bahu l'ẹka ndu a maru ẹpha pẹ nọ. ³Mbedua, bú Chipfu tẹwuru ekemu nẹ ndibe mu, bú ndu mu doru nsọ; bya achikobekwapho ndibe mu, bú ndu ọkpehu dẹ g'ẹphe je egoshi l'ẹhu ẹghu mu ẹghu; mbụ ndu ẹhu anọduje atso lẹ mu parụ ẹka.”

⁴Nụmakpodapho ụzu, aatụ l'eli úbvú; g'ikpoto ndu parụ ẹka apaa. Nụmakpodapho wọwoowoo, ọhamoha atụ; g'ọha, eme ndzuko. Ọ kwa Chipfu, bú Ọkalibe-Kakọta-Ike achikobe ndu a-lwuru iya ọgu. ⁵Ndu ono shi ẹka dẹ ẹnya; ẹphe shi l'ẹka igwe jeberu. Ọ búru Chipfu; yele ndu bú ngwọgu, o gude egoshi l'ẹhu ẹghu iya ẹghu bẹ l'eme g'ọ bya emebyishikota ndu alị-a l'ophu.

⁶Unu kwaa idemini ẹkwa; kele eswe Chipfu dūwaa ntse! Mbọku ono a-buru eswe ala iphe l'iswi. Ọ búru l'ẹka onye oo-shi bú Ọkalibe-kangokotaru-nụ. ⁷Ọo ya bú l'ẹka onyemonye a-tulwahu. Obu eterwuhu onyemonye. ⁸Ẹphe atshu ebvu; ẹhu aphuhu pẹ ụphu; l'oburu iphe-ẹhuka byaru pẹ gẹ nwanyi, ime eme. Onyemonye adụ nwibe iya akpabiri. Ẹphe agbanwube iphu ẹhuka ẹhuka. ⁹Lekwa lẹ mbọku kẹ Chipfu abyaakwaa. Mbọku ono a-buru eswe omeliwe; bya aburu mbọku oke ẹhu-ẹghu. Noo mbọku, ee-me gẹ mgboko l'ophu búru ochobu. Laa-tuko ndu iphe-ẹji, nọ iya nẹ mebyishia. ¹⁰Mbọku ono bẹ kpokpode, nọ l'igwe g'ọ ha te ekekwa paapaapa. Ẹnyanwu ekeru l'ẹka ọowataje wata agba ọchii. Ọphu ọnwa echidu ilile.

¹¹Chipfu sụru-a: “Mu a-nụ eliphe l'ophu aphụ iphe-ẹji iya. Mu anụ ndu ẹjo-iphe aphụ ẹjo-iphe, ẹphe eme. Mu emee gẹ ndu anọduje aba abaa te ekuhe onwophe; bya ekuzeta ndu eku onwophe l'okponu okponu pẹ. ¹²Mu e-me gẹ nemadzụ dẹ ụko lẹ mgboko; mbụ g'ọ ka ọkpobe mkpọla-ododo adụ ụko. L'ọ kakwapho mkpọla-ododo ọphu shi l'alị Ofi adụ ụko. ¹³Mbụ-a; mu e-me g'imigwe l'ophu nmahụ jijijijii. Eliphe anmaa jijijijii jasụ ọokporiberu l'ẹka o shi nguru. Ọ búru iphe, a-kpa iya nẹ bú oke ẹhu-ẹghu ono, bú ọphu a-nọdu ẹghu mube Chipfu, bú Ọkalibe-Kakọta-Ike l'eswe oke ẹhu-ẹghu mu ono.

¹⁴“Ọ búru gẹ mgbada, aachị ọso agbaje-a; ọzoo g'aturu, enwedu onye eche iya nẹ agbakashiheje-a bú g'onyemonye a-nọdu agba agbapfu ndu ẹphe l'ẹphe bú. Mbụ l'onyemonye a-zẹ l'ọso agba ala ẹka a nwuru iya. ¹⁵Onyemonye a -humakwanuru ahuma; aa-nmafua ya ẹpho. Teke ọ bú onye e guderu egude; ọola l'ogu-echi. ¹⁶Unwegirima pẹ bẹ aa-nọdu l'iphu pẹ ghubushia mkpirikpu mkpirikpu. La kwaa iphe pẹ l'okwata; phatoshia unwanyi, ẹphe alụ alulu.

¹⁷“Lekwa; ọ kwa ndu Midiya bẹ mu a-kpatsu g'ẹphe jepfu pẹ ọgu. Ndu adudu iphe, ẹphe guberu mkpola-ochaa; ọphu mkpola-ododo agudu pẹ ẹgu. ¹⁸Apfu pẹ e-yebushi unwokorobyia pẹ eyebushi. Ọphu imemini akpuru-iphe, shi l'ẹpho a-dudu pẹ. Ẹphe -gude ẹnya huma unwegirima nshii; ẹphe ta aphuduru pẹ obu-imemini. ¹⁹Tẹmanu-a; alì ndu Bábilonu ono, bụ ẹka e gude akwabẹ alì-eze ọzo ùbvù ono; mbụ ẹguru alì ono, bụ iya meru ndu Bábilonu; ẹphe nọdu eku onwophe ono; alì ono bẹ Chileke e-mechaa mebyia g'e mebyiru Sodomu yee Gómóra. ²⁰Ọ tọ bubaeduru ẹka ee-buru eburu jasụ l'ojeje. Ọphu nemadzu abyadu ebuba l'ime iya; e -shi l'ogbo sweru ogbo. Ọphu ọ dudu ndu Arabu akpobe iya ulo-ekwa; ọphu ndu eche aturu adobedu iya aturu pẹ. ²¹Iphe, a-doru iya nù a-buru anụ, ebu l'echiegu. Ọ buru nkuta-oswa bụ iphe, akujeru l'ulo, wushiru iya nù. Mgbashi-ujiku akukwaru iya pho. Eghu-oswa apfu-phe karagidingu karagidingu l'ime iya. ²²Achi-anmabu a-noduje l'ulo pẹ, a kpashiru ike ara ntumatu. Nkuta-oswa akuru l'ulo pẹ ndu ọphu shi buru ẹguru ulo. Ọzo bụ lẹ teke ee-me iya iphe ono dụwaa ntse; mbụ l'ọ tọo nọdu ọdu l'ọ nwua.”

14 ¹Chipfu a-phuru Jiékpọ obu-imemini k'ọphu bụ l'oo-mechaa họ-ta Ízurelu ọzo; mee g'ẹphe buru l'alì pẹ ọzo. Ndu lwaru alwalwa ayikwaru iya pho. Ndu lwaru alwalwa ono ẹphe l'onu-ulo Jiékpọ ebua ẹghirigha. ²Ọhamoha l'e-duta pẹ dulata l'alì ẹphebe ndu Ízurelu gẹdege-de. Ndu Ízurelu ono a-buru ndu e-nweru ọhamoha; mee pẹ; ẹphe aburu pẹ ohu: unwoke l'unwanyi l'alì ọphu Chipfu nuru pẹ l'onwiya. Ẹphe aghaa ọhu kpua ndu ono lẹ ndzu; mbụ ndu ono, shi kpua ẹphebedua lẹ ndzu ono; buru ndu a-nodu elekota ndu shi emekpa pẹ ẹhu.

Adada eze ndu Bábilonu

³Chipfu e-me g'obu tushihu unube ndu Ízurelu l'aphu-a, unu erigba-be-a; mẹ iphe-ẹhuka-a, unu ejegbabe-a; mekpoo ozi mkponwu-ẹhu-a, e keru unu-a. ⁴Noo teke unu a-wata aturu eze ndu Bábilonu phukuku sụ: Onye-a, bụ nwa-mmekpa-ẹhu-a gbẹ meekwadupho bugengu! Ẹhu gbẹ ghubuhuwa iya nù egbu! ⁵Chipfu gbajishiwari mgborígwè, ndu ejo-iphe ono shi swebe pẹ l'olu; mekpoo oshi, ndu-ishi shi gude echi pẹ ẹchachi; ⁶bụ ndu shi egudeje ẹhu-eghu echi ndiphe iphe nchipyabẹ; mbụ l'ẹphe gude ẹnya, ata pẹ kpitikpiti lwu-kpee ọha, dụ igwerigwe; ọphu ọ dudu onye egbo pẹ nù. ⁷Eliphe l'ophu bẹ atutawa unme nta-a. Teme nchị dụ-waa pẹ doo. Olu-ebvu gbufu pẹ l'onu. ⁸Mbụ l'oshi payinu; mekpoo oshi sida k'úbvù úbvù Lébanonu bẹ ẹhu tukocharu atso l'opfu ẹhu ngu. Ẹphe tuko epfu sụ: Nta-a, e wozewaru ngu-a bẹ ndu ekwo oshi ta abyaedu anyi ekwotsushi.

⁹“Alì-maa kwagebewaru akwagebe g'ọ gba ngu ndzuta mẹ ì -lashia. O do-ziwaru unwumaa, l'abya ngu ndzuta; mbụ maa iphe, bukpoo ndu ono, shi

bùrú ishi l'eliphe-a. Ndu ono bè o meru g'èphe gbèshichaa agbèshi l'aba-eze phe; mbù ndu shi bùrú eze òhamoha. ¹⁰G'èphe ha l'e-yeru ngu ònu sù ngu: 'Gùbedua kwaphò mechaarù bya adùhukwa edzu g'anyìbedua; mbù bya abùhukwaru iphe, anyi bù? ¹¹Akpabiri ngu ono g'ò ha bè e nwuwaru ye l'alì-maa; yèlè òha-gengugengu ogumogu ngu onoya. Èkà bùwaa iphe-azèe, ì zè l'eli. Mgbashiride bùwaru èkwà, ì phùshiru l'iphe-azèe ngu òbu.' ”

¹²Lewarò g'i shi l'imigwe daa l'alì; gùbè kpokpode nchi-abòhu; mbù gù-be nwatibe ònma-èwa-ùtsu! E chitsuwaru ngu chiru ngu ye l'eliphe; mbù gùbè onye shi byapyabè òhamoha l'ophu! ¹³I pfuwaru l'ime òkpoma ngu sù: “Mu e-kuli onwomu kuba l'imigwe. Mu a-pali aba-eze mu g'ò ha l'eli l'eli; g'ò kakòta kpokpode kè Chileke l'eli. Mu e-je anmakoru l'eli ùbù-ndzukò ono, nò l'ùzò isheli ono. ¹⁴Mu a-tùkoephò akpaminigwe l'ophu nyìghakòta je anòdu; mee onwomu gè mu ha gè Òkalibe-kakòta-shii.”

¹⁵Obenu l'a byazeru ngu byaru ngu ye l'alì-maa; l'òhulohu nsùkutu ono.

¹⁶Iphe, bù ndu hùmaru ngu nù a-gbè lerwebaa ngu ènya elerwe; èphe awata ari òriri èhu ngu sù: “Tò bùnaa onye-a bù onye ono, meru mgboko; ò nmahù jìjìjìjìjì-a; mbù onye ono, akpabiri iya guderu alì-eze l'ophu? ¹⁷?Tò bùna iya bù onye ono, meru mgboko l'ophu; ò dù g'èchiègù; tsupya-shìru mkpùkpù, a kpùshiru ike, nò lè mgboko; òphu ò dùdu ndu mgboko, ò kpùru lè ndzù, dùru òphu o kweru g'èphe la ibe pè-a?”

¹⁸Iphe, bùkpoo ndu shi bùrú ndu-eze, òhamoha l'ophu bè e mekòta-ru òna lia. Onye òphu nònu l'òoze l'ime ilu nkiya. ¹⁹Obenu lè gùbedua bè a chifuru l'ilu nkengu; tuphaa ngu g'onye gbataru èkali-oshi tuphaa. A chikoo ndu e gburu egbugbu tùpyabe ngu; mbù ndu e gude ogu-echi nmafushia èpho; ndu wùru laa lè mkpuma òphu nò l'alì-maa. Òo g'odzu, a zòru pyakapyaka adùje-a bù g'ì dù. ²⁰E tee lidu odzu ngu g'e liru kè ndu òphuu; kèlè ì mebyishiwaru alì ngu; bya egbua ndibe ngu pyaapyaa. Awa ndu èjo-iphe bè a ta abyakwa ephotaje ephota òphu òzobaa. ²¹G'e dozia èka ee-dobe ùnwu iya gbushia gbudoru iphe-èji, nna pèlè oche metaru. G'èphe te ejekwa agbalihu kè gè mgboko bùrú okiphe phe; èphe egude mkpùkpù lè mkpùkpù pèlè buchishia eliphe l'ophu.

Chileke e-mebyishi Bábilónu

²²Lè Chipfu, bù Òkalibe-Kakòta-Ike pfukwaru sù: “Gè mu bya agbalihu tsoo Bábilónu ògu; mbù lè mu e-me g'èpha Bábilónu chihu; yèlè ndibe iya, wafùru nù; mèkpoo awa iya yèlè oshilòkpa iya. ²³Mu e-me alì ono l'ophu g'ò bùrú alì èbyi. Mu emee ya l'ò bùrú alì ùda. Mu e-gude òla-l'iswi zaa pèlè l'èza.” Noo iphe, Chipfu, bù Òkalibe-Kakòta-Ike eepfu.

Chileke e-mebyishi Asiriya

²⁴Chipfu, bù Òkalibe-Kakòta-Ike ribuwaru iya l'angu sù-a: “Tororo bù òpfu bù l'òo gè mu tùberu g'iphe dù bù g'òo-dù. Ò bùrú iphe, mu pfuru

bụ iphe, e-me nū. ²⁵Mu e-gwekwa ndu Asiriya uji; mbū ndu Asiriya ono, nọ l'alī mu ono. Ndu ọphu nọ l'eli úbvú iya bẹ mu a-zọ ọtlitolí nwufu phez. Ọphu ndibe mu evuēdu ivu ẹhu phez. Ọphu mkpa phez aduedu phez l'ukuvu." ²⁶Nokwa gẹ mu chíru l'ọo-dúru ụnwu-eliphe l'ọphu bụ ono. Nokwa ẹka njo, mu machíru l'ẹhu ọhamoha l'ọphu. ²⁷Noo kele ọo Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike tuburu l'onoo g'ọo-dụ. Ọphu ọ dukwa onye sụru agbanwe iphe, o pfuru. Ọ machiakwaru ẹka; ọphu ọ dukwa onye sụru iya esela ẹka azu.

Chileke e-mebyishia Filisitayinu

²⁸Ọ kwa l'apha eze ono, bụ Éhazu nwuhuru bẹ mu nataru ozi-a. Ozi ọbu sụru-a: ²⁹"Unu te etekwa ẹswa; unubẹ ndu Filisitayinu g'unu ha; opfu lẹ mgboro, e chiru unu gbajihuru; kele iphe, e-shi l'agwo ono futa bukwa ogiji. Akpuru, ọo-mita buru ọkpontu, apfu saa saa. ³⁰Noo teke onye kachaa akpa nri l'ime ndu akpa nri a-huma nri riaha. Ndu adudu g'ọo dudu phez aze pyakoo; ọ to dudu iphe, byaru eme phez nū. Obenu l'ogbarabvu nke-ngu bẹ mu e-gude ọkpa-nri mebyishia. Lo woru nwa ndibe ngu; nwa ndu ọphu phoduru nū phushikota tẹrii.

³¹"Chia mkpu gube oguzo! Taa uzu-ekwa unubẹ mkpukpu ndu Filisitayinu l'ọphu! Unubẹ ndu Filisitayinu g'unu ha; unu tuko zashihu azashihu; kele ẹnwuru-oku shikwa l'uzo isheli akpu tuntuutuu abya. Ọphu ọ dudu onye a-nodu eje nkinyi iya l'ogbo-ogu phez."

³²?Bụ onu gunu bẹ ee-yeru ndu-ozí, shi l'oha onoya? "Onu, ee-ye bụ lẹ Chipfu meakwaru Zayonu; ọ nguru anguru. Ọ buru l'ime iya bẹ ndibe iya, aakpa ẹhu a-gbaba je ezee ndzu."

Chileke e-mebyishi Mówabu

15 ¹Qwaa bụ ozi, Chileke ziru zidoru ndu Mówabu.

Mkpukpu Aru, nọ l'alī ndu Mówabu buakwaa mkpurupyata. Ọ buru ẹnyasi bẹ e gude mebyishia ya. Mkpukpu Kuru, nọkwapho l'alī ndu Mówabu buru mkpurupyata. Ọ buru ẹnyasi bẹ e gude mebyishia ya. ²Ndu mkpukpu Dibonu wuru jeshia l'ulo agwa phez; ẹka ẹphe meru; ọ ha l'eli jeshia akwa ekwa. Mbū lẹ ndu Mówabu atū uzu-ekwa ndu mkpukpu Nebo; yee kẹ Medeba. Onyemonye kpushiru ishi bya akpushia ejí-agba. ³Ndu eje lẹ gbororo yegbaa uwe-aphu. Ndu nọ l'oma ulo-eli mẹ ndu kuru l'edupfu tuko atū uzu-ekwa; arwaphu onwophe l'alī akwa ntumatu. ⁴Ndu mkpukpu Heshibonu mẹ ndu mkpukpu Eleyale tuko echi mkpu k'ọphu ndu nọ lẹ mkpukpu Jiahazu anu olu phez. Noo g'ọo gude ndu ojogu ndu Mówabu chishia mkpu; kele meji tsukahuru phez. ⁵Uzu ekwa atū mu l'obu l'iswi ẹhu Mówabu; kele ụnwu iya, eje phururugbada agba oso agbarwuchaa mkpukpu Zowa; ndu agbarwua mkpukpu Egulatu-Shelishiya. O nwechaaru ndu ọphu jerwuchaaru mkpukpu Luhiti. Ẹphe -nodu eje; ẹphe

akwa ntumatu. Teke ephe tsoru ụzo ala mkpukpu Horonayimu bẹ ephe nọ l'ụzo raa ẹkwa ọla-l'iswi phe ono. ⁶Mini, nọ lẹ nggele Nimurimu tashihuru; eswa nwulwashihu. Egbudu kposhihu nkụ; ọphu ọ duedu iphe, dū oyii, phoduru iya nū. ⁷Ẹku, ephe kparū akpakpa kùbẹ; mbụ akanya, ephe seru dobe bẹ ephe e-vuta je adaghata nggele oshi wilo; ⁸kele oji-łẹka togbo, ephe echi agba Mówabu mgburugburu. Ụzu-ẹkwa, ephe atu rwuchaaru mkpukpu Egulayimu. Teme erwubvu phe rwuchaa mkpukpu Biye-Elimu. ⁹Mini mkpukpu Dimonu bẹ mee jiwaru ejiji; obenu lẹ mu emebakwaaro mkpukpu ọbu, bụ Dibonu iphe, ka njo. Mbụ lẹ mu a-chiru oduma ye g'ọ tagbushia ndu shi iya nū agba ọso ndzụ phe; tagbushikwappho nwa ndu ọphu phoduru l'alị ono l'ophu.

16 ¹Ndu Mówabu chitaru nwaturu g'ọ buru iphe-oku; chiru je anụ eze ndu alị-a. Mbụ l'e shi lẹ mkpukpu Sela chiru iya je aghaa echiegu tugbua jeshia l'úbvú Zayonu je achie ya ndu bu iya nū. ²Ọ kwa g'unwu-enu, a chikaru l'epfune epheje nanunanu-a bụ g'unwanyị Mówabu agba nanunanu shia agụga nggele Anonu ibiya ọphu eerwuje iya erwurwu.

³Ephe nọdu epfu sụ: “Unu kpozinaaru anyi ụzo! Unu pfunaaru anyi iphe, l'e-me nū! Unu menaa g'ononyo unu buru anyi ibvù, l'a-dū kẹ kpu-chii g'enyashi. Unu dominaa anyibe ndu eje phururugbada; ọphu unu atukwa anyibe ndu agba ọso ndzụ jala. ⁴Unu kwenu g'anyibe ndu ono, a chiru ọso shi l'alị ndu Mówabu lwapfuta unu. Unu kpuchinaa anyi g'onnye mmebyi ono te emebyi anyi!

“O -rwua teke ndu mkpamehu a-chihuwa; ndu mmebyi abụwaru bu-gengu; ndu emeje nemadzụ ewere bvuebekpo l'alị-a l'ophu; ⁵bẹ Chileke e-goshi n-yemobu iya; woru onye apfushije ike l'iphe, o pfuru, shi l'onu-ulo Dévidi mee g'ọ buru eze; mbụ onye abujeru; ọ -nọdu ekpe ikpe l'o kpe iya l'ụzo, pfuru ọto. Ọphu ọopadu apfubekoto ẹka lanu.”

⁶Anyi nūmawaru gẹ ndu Mówabu ekube onwophe; l'ephe anyanuka ndu; teme ephe nọdu etse etsetse. Lekuku ono, ephe eku onwophe ono; mekpoo sukusuku ono, dū phe l'ẹhu ono bẹ pawaru ẹka. Ọle ẹpha ono, ephe etu onwophe ono bukota okorobo iphe.

⁷Noo g'ọ gude ndu Mówabu nọdu ara ẹkwa Mówabu ọbu arashi iya ike. Mbụ l'ephe tukoru ara ẹkwa iya. Unu rashikwa ẹkwa ike; g'ọ rwukwaa unu l'ẹhu, bụ opfu ẹhu ọkpa-ulo, e gude kpua mkpukpu Kiru-Harsetu. Unu gụa aphụ iya; kele e tsuwaru iya pyaapya. ⁸Egu mkpukpu Heshi-bonu bẹ iphe, a kọru iya nwukotawaru lwaa. Vayinu, a kọru lẹ mkpukpu Sibuma nwukwaapho lwaa. Ndu-ishi ohamoha zowaru ọkpobe vayinu, dū iya nū pyaapya; mbụ vayinu, shi abajẹ ụba barwua mkpukpu Jiaza; mbụ bawarọ ụba tsowaruro ụzo echiegu. Eri iya bawarọ ụba ono jerwuchaa eze-enyimu. ⁹Noo ya; mbēdua nọdu arakwapho ẹkwa egube ono, ndu Jiaza ara ono. Mu arakwapho ẹkwa vayinu ndu Sibuma. Unubẹ ndu

Hëshibonu; unubę ndu Eleyale; mu gudeakwa ęnya-mini awų unu ęhu; kele okwe, e shi erwujeru ekpu iphe, unu meberu l'alı me ọ -chashiahaa; yęe okwe, e shi erwuje me a -kpataahaa ya akpata; be bųkotawa sųtu-kumu. ¹⁰Ęhu-ųtso yęe ete ęswa be a nafųwaru ęgu ono, a kọru oshi-ọmi ono. Ọphu ọ dųedu onye anọdujekwadu l'ęgu-vayinu ono agu ebvu; ọzo-kwanu nọdu iya erwu okwe. Ọphu ọ dųedu onye anọdujekwadu l'ęgu ono akų meę-vayinu. Noo kele mu buchiwaru akwa ęvu, e shi anọduje l'ęka ono akwa. ¹¹Ọkpoma mu akwa ękwa alı ndu Mówabu; mbų l'ọkpoma azų mu ųzu g'onye akpọ ogumogu. Ime obu mu nọdu akwaru ndu Kiru-Hare-setu ękwa. ¹²Ndu Mówabu -nọdu eje l'ęka ęphe agwaję iphe; bųepho ike be ęphe eme g'ọ ka phe abvųbvų. Mbų teke ono, ęphe eje l'agwa phe je iya agwagwa bų iphe, abųdu iphe be ęphe eme.

¹³Noo opfu, Chipfu pfuhawaru l'opfu ęhu ndu Mówabu. ¹⁴Obenu le nta-a be Chipfu ono sųru: "L'ọ kwa apha ęto be ọ phọduru; mbų l'aaguakwaru alı ndu Mówabu apha g'onye-ozı, e zıru ozı, ọo-nọdu eje. Apha ęto be ọ phọduru ųbvų ono, alı ndu Mówabu dų ono; mekpoo ikpoto igwe ọha ono, bu iya nų ono abųkotaru ndu a gųbeduru iphe. Nwa ndu a-phọdu nų aha nwanshıi shii; teme ọphu ike adųdu phe."

Chileke a-nų ndu Arámu; waa ndu Ízurelu aphų

17 ¹Qwaa bų ozı, Chileke zıru le k'ęhu ndu mkpųkpų Damasųkosu: "Lewarọ; Damasųkosu e-mechakwaa bų-buhuru mkpųkpų. Iphe, oo-mecha bųru bų ikpọzu. ²Mkpųkpų le mkpųkpų ono, azagba Arowa e-mechaa bųkotaru ęka e budu ebubu. Ee-mechaa pakọtaru iya haa-rų atųru; waa egbu g'ọ bųru ęka ęphe a-dojeru; ọ tọ dųdu onye eye phe ebvu. ³Mkpųkpų le mkpųkpų ono, a kpųshıru ike ono be e-mechaa chıhu l'alı ndu Ifuremu. Ọphu ndu Damasųkosu e-nweęduru onye a-bųru eze phe. Ọo g'ee-me ndu Ízurelu iphe-iphere-a bųkwapho g'ee-me ndu Arámu. Nokwa iphe, yębe Chipfu, bų Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu bų ono."

⁴"O -rwua teke ono be ųbvų, aakwabę oshılọkpa Jiékpų a-ngachafų. Okporokpo ono, ọ dų ono awųfu. ⁵Ízurelu a-dų g'onye akpata iphe l'opfu; g'onye egbu ereshi, pfųru apfųru, bų ęka be oogudeje ekpokọbe iya. Teme l'ọ dųkwapho g'onye akpa ųkpa ọyoko ereshi le nsųda Refayimu. ⁶Ọle mkpakwa iya a-phọdunu iya-a. Ọo-dųkwapho g'ęka a nmarų oshi-olivų yigayiga; l'ọ phọdu nwebo ọzoo ęto le mkpakpa ọnu ękali-oshi, olivų ọbu; phọdukwapo ęno ọzoo ise l'eze ękali iya, mįshıru ike. Noo iphe, Chipfu, bų Chileke ke ndu Ízurelu epfu bų ono."

⁷O -rwua mbọku ono be amadų a-gharu onye meru iya nų iphu. Mbų l'ęnya phe be ęphe a-tųko ghaa l'ęka Onye Nsọ ke ndu Ízurelu nọ. ⁸Ęphe ta aghaęduru ọru-nshi phe iphu; mbų iphe, ęphe gude ęka phe mee. Ọphu ęphe agųbeedu itso Ashera iphe; yęe ọnu ęka ęphe akpoje ọku l'iphe, eshi kwęekweekwee, bų iphe, ęphe gude ęka phe mee.

⁹O -rwua mbòku ono bẹ mkpukpu phẹ, a kpùshiru ike a-dụ g'ẹka a gbadoru agbado l'ime ọswa; ọzoo l'eli úbvú; ọ bụru ndu meru iphe, a gbadoru iya bụ ndu Ízùrẹlu. Ẹkameka atụko bụru okorobo ẹgu.

¹⁰Kele-a; unu zòhawaru Chileke, bụ iya dzọtaru unu ono. Unu ta anyataduru onye ono, bụ agbara-mkpuma; bya aburu onye meru unu; unu gbashia ike ono. Ọ bụru iphe ono meru g'o gude; o -betakponu unu kua akpuru oshi, kakọtakpoo ree; ọzoo l'unu kọru vayinu, unu dzetaru l'ọhozo; ¹¹mbụ-a; o -betakpo unu mee g'ọ wata aba ụba mbòku ono, unu kuru iya ono; o be l'utsu iya; ọ wata atụ ige; unu ta awọtakwa iya mebyi; kele ọ bụephò nrimaphụ yee iphe-ẹhuka bẹ mbòku ono a-buru.

Alwụ-kpe ndu ọhozo

¹²Oowaa! Ọ kwa ọha, dụ igwerigwe aba hanyihanyi. Hanyihanyi, ẹphe aba dụ g'ẹka Eze Ẹnyimu aphụ gbudugbudu. Oowaa! Gẹ ndiphe swọkoberu. Ẹphe aphụ gbudugbudu g'ẹka oke-mini asọ gborogboro! ¹³O -betakponu ọhamoha phuchaa gbudugbudu gẹ mini, a kuru ikpete; ọ bụ-a mba bẹ ọo-baru phẹ; ẹphe agbamihu ọkpobe agbamihu. L'a chiru phẹ ye lẹ phẹrephere g'ẹswa ereshi, a nọ l'eli úbvú aphushi; yee gẹ berebere iphe, phẹrephere apaphe l'ẹka oke phẹrephere ezi. ¹⁴O -be l'ụzenyashi; iphe, eye ebvu atụko kuru. Nchi -bya abọhu; ẹphe abvuwaa. Noo ọnodu ndu ono, egwe ivu anyi ono; mbụ okiphe ndu ono, akwa iphe anyi l'okwata ono.

Aphụ, Chileke a-nụ ndu Kushi

18 ¹Nshio gube alị ono, aanụ ẹphu ñkù iphe, ephegbaa l'aguga ẹnyimu ndu Kushi; ²mbụ unubẹ ndu ezije ndu-ozì unu; ẹphe etsoru mini. Mbụ ẹphe egude ụgbo-èjì daghaa mini. Sụ-a; unubẹ ndu-ozì ọkpae-ẹgwa; unu lapfunu ndu ono, ha l'eli bya akwọo akpọ-ẹhu bụruru ono! Unu lapfunu ndu ono, aatsụ ebvu l'ẹka dụ ntse mẹ l'ẹka dụ ẹnya; mbụ ọha, ike dụ l'ogu; abyajẹ alwua lwuta; ọha, nggele nggele sọ-bushiru asọ-bushi!

³Unubẹ unwu-eliphe l'ophu; mbụ unubẹ ndu bu lẹ mgboko-a; unu le-nu! E -woliẹpho iphe-ọhubama imeli imeli l'eli úbvú bẹ unu a-huma iya-a. Teke e gbuẹrupo opu ono bẹ unu a-numa iya-a. ⁴Waa iphe, Chipfu pfuru nụ mu baa: “Mu a-noduepho nggujungguji gbẹ l'ẹka mu bu tufu ẹnya ele; g'anwụ echi phuuphuu teke okpomoku dụ; ọzoo g'urwukpu, akwa iji l'ọnanwu. ⁵Kele-a; a -bya erwu teke emetajẹ iphe, e meberu l'alị; mbụ teke iphe e meberu l'alị agbawashikwadu ige; iphe ono, shi bụru okoko ono abụwaru mebyi iphe, chawaru k'awota; noo teke ọo-bya bya egude mma beshichaa ẹkali iya ono chita. ⁶Noo teke aa-tuko g'ẹphe ha haaru udele, bu l'oma úbvú; parụ phẹ haaru unwu anụ, bu l'ẹgbudu. Unwu ẹnu egude phẹ kpaa nri jasụ ọnanwu alaa. Unwu ẹjo-anụ, bu l'ẹgbudu egude phẹ kpaa nri jasụ udzumini abvụ.”

⁷Noo teke aa-wata ewota iphe-oma gude bya anụ Chipfu, bụ Ọkali-be-Kakọta-Ike. Ọ bụrụ ndu a-nọdu ewotaru iya iphe ọbụ bụ ndu ono, ha l'eli bya akwọ akpọ-ẹhu bụruru ono; mbụ ndu ono, aatsụ ebvụ l'ẹka dū ntse mē l'ẹka dū ẹnya ono; ndu bụ ọha, ike dū l'ọgu bya alwụ-je lwụta; ọha, nggele nggele sọ-bushiru asọ-bushi. Iphe-oma ọbụ bē ee-gudeje bya l'úbvú Zayonu, bụ iya bụ ẹka aanọduje araku Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike.

Aphụ, Chileke a-nụ ndu Ijiputu

19 ¹Qwaa bụ ozi, Chileke ezi lē k'ehu ndu Ijiputu. Unu lenu! Chipfu nọkwa l'urwukpu ezi phaaphaaphaa agba abya Ijiputu. Agwa ndu Ijiputu nọdu anma pyaapyaapya l'iphu iya. Meji rwushihu ndu Ijiputu. ²“Mu a-kpali ndu Ijiputu g'ephē tsoje ndu Ijiputu ibe phē opfu; k'ophu unwune a-nọdu etso unwune phē ọgu. Obutobu etso obutobu iya opfu. Mkpukpu etso mkpukpu ibe iya ọgu. Alì-eze etso alì-eze ibe iya opfu. ³Meji a-tofu ndu Ijiputu. Ephemē -chìchaa idzu iphe, ephē e-me; mu emee ya; ọ tọo dudu g'ephē chīru iya. Ephemē ejee l'aja l'iphu nshi; jee l'aji g'ephē kpata maa ishi. Ephemē ejee l'aji l'ẹka ndu aji maa; mē l'ẹka ndu agba aja. ⁴Mu e-woru ndu Ijiputu ye l'ẹka ndu a-nọdu eme phē ome-liwe. Ọ bụrụ onye a-buru ishi phē bụ eze, eme ẹngiringa.” Noo iphe, o pfuru; mbụ Nnajiuphu, bụ Chipfu; bya aburu Ọkalibe-Kakọta-Ike.

⁵Mini, dū l'enyimu Nayīlu a-tashīhu. Ogbu ogbu nggele akpọshihu nkū dū kpọkoro-kpọkoro-kpọkoro. ⁶Mini, awū l'ósé a-nọdu eshi ishi. Nggele nggele, nogbaa l'alì ndu Ijiputu awata alwa alì alì eje jasū l'ọtahu ree. Okpete okpete; yē eji eji atuko nwūshihukota; ⁷mēkwapho iphe, a kuru l'aguga enyimu Nayīlu, nọ l'onu-enyimu ono. Opfu, a kọru akọko l'ogbu ogbu enyimu Nayīlu l'a-dukota kpọkoro kpọkoro kpọkoro. Phērephēre atuko iya pata; a taa hūmaedu iya. ⁸Ndu egbuje ẹma a-tsū ude kwashia ẹnya-mini. Mbū iphe, bupoo ndu eseje ikokoro l'enyimu Nayīlu; ndu anọduje ese ugbu-egege lē mini a-tuko nwūpyashihu. ⁹Ndu egudeje ogbu ọchaa, ama mma gude akpa iphe a-chihu. Ndu ekwe okpobe ẹkwa ọchaa a-buru ndu iphere e-gude. ¹⁰Ndu bụ phē gude alì ndu Ijiputu aburu ndu e gwerū arakabya. Iphe, bupoo ndu eri ugwo aburu ndu aphū tsoru.

¹¹Ndu-ishi lē mkpukpu Zowanu bukota ndu eswe. Ndu maru iphe, bụ ndu anọduje akpọ-ziru Fero ụzo nọdu akpọ-zì mkpọ-zì onye-eswe. ?Denu g'unu e-shi sū Fero: “Mbēdua yikwa lē ndibe ngu ndu ophu maru iphe. Mu buri nwa onye eze, shi l'ichee.” ¹²Sū-a; ?bū awe bē ndibe unu ndu maru iphe nọ nta? G'ephē goshinū unu g'iphe dū; ephē emee g'unu maru iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike doberu k'eme ndu Ijiputu. ¹³Ndu-ishi lē Zowanu bukotawa ndu eswe. Ndu-ishi lē mkpukpu Mēmufisu bē e me-warū mkpurukpuru-ẹnya. Ndu ono, bụ mkpuma, gude ụlo l'okpa-ipfu phē ono bē duswewaru ndu Ijiputu ụzo. ¹⁴Chipfu chīwaru unme, achije ẹnyaji

chiru ye phe l'ehu. Ephe mee; ndu Ijiputu nodu akpo galagala l'iphemi-phe, ephe eme egube ono, onye nguru mee anoduje akpo galagala l'eli egbo, o gboru ono; ¹⁵k'ophu bu l'o to duedu iphe, ishi ozoo odzu emeru ndu Ijiputu; ophu o duedu iphe, ekwo-igu ozoo okpete emekwaduru phe.

Ndu Ijiputu a-baru Chipfu eja

¹⁶Teke ono be ndu Ijiputu a-du g'unwanyi. Ephe e-rwuhu le ndzu-agugu; o buru eka o paliru eka abya phe echichi; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike. ¹⁷Ali ndu Jiuda aburu iphe, ee-gudeje eye ndu Ijiputu ebvu. Onye -numaru eka e kuru epha ndu Jiuda; ndzu erwuta iya. O buru iphe, a-kpa iya nu bu iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike e-mechaa mee phe.

¹⁸Teke ono be mkpukpu ise l'ali ndu Ijiputu a-wata epfu opfu-ali ndu Kenanu. Ephe eria nte l'ephe a-nodu l'eka Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike. Mkpukpu ono be nanu a-nodu aza "Mkpukpu Ola-l'iswi."

¹⁹Le mboku ono be ee-dobe eka aa-gwaje Chipfu l'echilabo ali ndu Ijiputu. La kpu iphe, e gude anyata Chipfu akpukpu dobe l'oke ali iya.

²⁰Ooburu iphe-ohubama me iphe, agba ekebe le Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike nwu enya l'ali ndu Ijiputu. A -nodu eme phe mkpawere; ephe raku Chipfu; l'o zia onye a-dzota phe nu. Onye ono abya anafuta phe.

²¹Oo ya bu le Chipfu e-me ge ndu Ijiputu maru iya. O buru mboku ono be ephe a-marweta Chipfu amarweta. Ephe e-gude anu yee nri gude bya agwaa Chipfu. Ephe -rifu nte l'owa-a iphe, ephe e-meru Chipfu baa; ephe emeeru iya ya. ²²Chipfu a-tu ndu Ijiputu eh. O -tuchakwaa phe eh ono mee ephe ewekorohu. Ephe alwapfuta Chipfu; l'o ngabe nchi l'arworwo, ephe arwo iya; mee; ephe ewekorohu.

²³Teke ono be oji a-dabyiru swanmangu shi l'ali ndu Ijiputu je adajaa ali ndu Asiriya. Ndu Asiriya ejeahaa Ijiputu. Ndu Ijiputu ejeahaa Asiriya. Ndu Ijiputu ephe le ndu Asiriya atuko abaru Chipfu eja eghirigha. ²⁴Le mboku ono be ndu Izurelu a-buru ndu k'eto me a -gua Ijiputu yee Asiriya, bu ndu a-buru iphe-oma, duru eliphe l'ophu. ²⁵Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike a-goru onu-oma nu phe su: "G'onu-oma buru ke Ijiputu, bu ndibe mu; yee Asiriya, bu ndu mu gude eka mu mee; yee ndu Izurelu, bu ndu bu okiphe mu."

Iphe, oozi; mbu onye mpfuchiru, gba eh. oto

20 ¹Lapha, Tatanu byaru mkpukpu Ashidodu; mbu teke Sagonu, bu eze ndu Asiriya ziru iya; o bya etsoo ndu Ashidodu ogu; naa mkpukpu phe; ²be Chipfu gude Azaya nwa Emozu pfua opfu. Iphe, o pfuru bu: "Yefu uwe-aphu ono, i yeru l'ehu ono; yee akpokpa ono, i yeru l'okpa ono!" O yefu iya gbaru eh. oto wata aghaphe; gbakwarupho okpa oto tsoru ejephe. ³Tobudu iya bu; Chipfu pfua su: "Oo egube ono, onye-ozu mu, bu Azaya

gba ẹhu ọto gbaru ọkpa ọto ghashewaa apha ẹto ono; ọ buri iphe-ohubama; yee iphe, du biribiri, e meru ndu Ijiputu yee ndu Kushi ono; ⁴noo g'eze ndu Asiriya a-kpu ndu Ijiputu yee ndu Kushi le ndzu; yeshia phe uwe; gbabe phe ọkpa ọto kpuru phe lashia; me unwokorobyia phe; me ndu bu ogerenya phe; ebohu egheeru phe onu g'o buchaaru iphe, ee-gude mee ndu Ijiputu iphe-iphere. ⁵Ndu kpuru obu yeru ndu Kushi; bya egude ndu Ijiputu eku onwophe be ndzu e-rwuta; teme iphere emekwa phe pho. ⁶Noo mboku iphe, bu ndu bukube eze-enyimu-a e-pfu su: 'Unu humawaro iphe, meru ndu ono, anyi kpuru obu yeru ono; mbu ndu ono, anyi gbaru oso gbapfu g'ephe yeru anyi eka nafuta anyi l'eka eze ndu Asiriya! ?Denukpoo g'anyi e-me nahu?'

Alwu-kpe ndu Babilonu

21 ¹Ọwa-a bu ozi, Chileke ezi ndu bu l'echiegu ono, no l'aguga eze enyimu ono:

Ọo g'oke-pherephere eshije l'echiegu ndohali ezi abya ono; bu g'oo-shi l'echiegu ono bya. Mbụ l'oo-shi l'ali, eye ebvu bya. ²Ejo ophulenia be e goshiru mu; eka nwoderu-oye deru ndu ali iya ye; nwokwata nodu akwa okwata.

Unube ndu Elamu; unu gbalihu lwua ogo! Unube ndu Midiya; unu noph ee ndu ohogu unu mgburugburu! Lude ono, ephe meru; ndiphe tsua ono g'o ha be Chileke buchiakwaru. ³Noo g'o gude ogwehu mu l'ophu nodu emekota mu ehuka; ehụ nodu aphukota mu uphu. Mu dupeho ge nwanji, ime eme. Anuma, mu numaru iya mee mu; mu kpohu kulakula. Ahuma, mu humaru iya nmakota mu ehụ jijijijii. ⁴Meji nodu aku mu pheripheri; ndzu-agugu mee mu; ehụ nodu anma mu anmanma. Nchi-ejihi, shi aduje mu ree shi byawaru bya aburu iphe, anyi mu ishi edzu.

⁵Ephe gweshia nri; bya atogbochaa utute-ukpo; bya awata eri nri; angu iphe, aangụ angungu. A nonyaepho; ọ buri: "Unu zelihi unube ndu-ishi ojogu! Unu tua manụ le ngwogu unu!"

⁶Waa iphe, Nnajiuphu pfuru mu baa. "Je je edobe onye-nche, a-nodu elefu enya! G'onye ono pfujekwa iphe, ọ humaru! ⁷Ọ -huma ugbo-inya; me ikpoto ndu agba l'inya; me ndu agba nkapfu-igara; ozoo ndu agba inya-kamelu; g'o rukota onwiya; mbu rukota onwiya okpobe arukota."

⁸Noo ya; onye-nche ono chia mkpu su: Onye nwe mu nu; mboku-mboku be mu a-noduje l'onyi-eli-a eche nche. Mbụ l'enyashi mboku-mboku be mu anoduje nche l'eka a suru ge mu nodu. ⁹Lekpodapho; o nweru onye no l'ugbo-inya; me ikpoto ndu agba l'inya etso iya. Ọ nodu epfu su: "Ọ daakwaru! Mkpukpu Babilonu daakwaru! Ozo bu l'iphe, bu agwa mkpukpu ono l'ophu, bu iphe, bu agwa nkephe be e chikotawaru pyaapya; o rwukota ali."

¹⁰Su-a; unube ndibe mu; unube ndu e gweru uji l'oma eka eechichaje bali; iphe, mu epfuru unu bukwa iphe, mu numaru l'onu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; l'onu Chileke ke ndu izurelu.

Ozi, Chileke ziru l'èhu ndu Edòmu

¹¹Wakwa ozi, Chileke ziru lè k'èhu Duma.

O nwekwaru onye gbè l'alì Siye eku mu oku sù: “Onye-nche; ?abali je-beru ijebe-agma? Onye-nche; ?enyashi jeberu ijebe-agma?”

¹²Onye-nche yee onu sù: “Nchi abòhuakwa; bya ejihuèkwapho. O -buru l'unu akpata ishi; unu kpata ishi. Unu lwadupho azu ozobaa.”

Ozi, Chileke ziru l'èhu ndu Arabu

¹³Waa ozi, Chileke ziru lè k'èhu ndu Arabu.

Su-a; unubè ndu ije, shi l'alì ndu Dedanu; unu je je adòru l'oswa ndu Arabu. ¹⁴Unu kutakwa mini, unu a-nu ndu mini agu; unubè ndu ophu bu l'alì Tema! Unu wotakwa nri bya anu ndu agha phurii! ¹⁵Ndu ono bè bu ndu gbalaru ogu-echi; mbu ndu a miliru mma; ephe nahu gbalaa. Ndu e setaru apfu kè kíkiki g'a gbaa. Ephe shi l'èka ogu ekpo oku ono nahu gbalaa.

¹⁶Wakwa iphe, Nnajiuphu pfuru mu baa: “Aaguakwaru ndu Keda apha ogu g'onye e butaru ozi, oo-nòdu eje. O kwa apha lanu bè o phòduru; iphe, bukpoò ùbvù, aakwabèje ndu Keda a-bvùkota. ¹⁷Nwa ndu a-phòdu nu l'ime ndu agbajè apfu; mbu ndu ike du l'unwu Keda ta abaèdu ishi; kè-le o kwa Chipfu pfuru iya; mbu Chileke kè ndu Ízurelu.”

Ozi, Chileke ezi l'èhu ndu Jierúsalem

22 ¹Owaa bu ozi, Chileke ezi ndu bu lè Nsùda Ophulènya ono.

Su-a; ?bu gunu eme ngu nta-a, meru g'o gude; ndibe ngu tukò wufu wùba l'oma mkpotsu ulo; ²mbu gùbe mkpukpu ono, bu iphe, jiru iya nu bu etsu ùtsú. Gùbe mkpukpu, agba gharagharaghara bya eme rigbarigba.

Ndibe ngu, e gburu egbugbu ta abukwa ogu-echi bè e gude gbua phè. Ophu o bukwa l'ègu ogu bè ephe nò nwùhu. ³Ndu-ishi ngu g'èphe ha tukowaru ye okpa l'oso gbalaa. A kpuru phè lè ndzu; ophu e gudedu apfu. Iphe, bukpoò unubè ndu e guderu bè a tukotaru mkporo tugbabe atugbabe; l'unubè ndu gbalaru teke ndu ohogu unu nòkwaduro enya. ⁴Noo g'o gude mu sù: Unu wofu mu rò enya. Mbu-a; unu haa mu gè mu kwaa ekwa kwaghee ya akwaghe. G'e b'èjekwa mu egbogbo l'èka o bu ndibe mu bè eeme omeliwe ono. ⁵Kè Nnajiuphu, bu Chipfu; mbu Okalibe-Kakòta-Ike bè meakwaru eswe mboku ono; o buru mboku, ùtsú daru; a zòo iphe pyaapya. Ndzu rwuta onyemonye lè Nsùda Ophulènya ono. Eswe mboku ono bè ee-nwukposhi igbulò; l'a nòdu araku eze ùbvù g'o gbaa mkpu.

⁶Ndu Elamu byakwa bya achita ekpa apfu phè jeshia ogu; bya achita ndu gude ugbo-inya alwuru phè ogu; mè ndu gude inya eje ogu gude jeshia. Ndu Kiru bya ekuhaa iphe-mgbobuta phè woru ghebe onu. ⁷Nsùda

unu ọphu kachaa ree bu iphe, jiru iya nu bu ugbo-inya. E woru ndu gu-de inya eje ọgu yechaa g'ephe che ọnu-abata mkpukpu nche. ⁸Ọo ya bu l'iphe, gbobutaru ali Jiuda be a nashichawaru iya.

O be mboku ono; unu leaha ọnya ngwogu ono, kuru l'ibe eze, e meru l'oshi sida, shi l'oswa, du l'ubvu ubvu Lebanonu. ⁹Unu humawaru le mkpukpu Dévidi gbaru ọru l'eka du igwerigwe. Unu kukoo mini, du l'okpuru mkpozeta sukaa ya. ¹⁰Unu bya agwa ulo, dugbaa le Jierusalemu ọgu; bya ahara phe tsukposhia gude mekwaa agbarike igbulo Jierusalemu. ¹¹Unu bya atua okpuru le mgbaka igbulo labo ono ge mini shi l'akahu okpuru ono wubata iya doru. Ọphu unu agbapfuduru onye bu iya turu okpuru ono atutu; mbu ọphu unu akpakpodarunu onye ono ishi; mbu onye ono, bu iya chiru idzu l'owa-a g'oo-du teke duhakpowaro ọnya ọnya kpo.

¹²Tobudu iya bu; o be mboku ono; Nnajiuphu; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike bya ekua unu su g'unu bya araa ekwa gua aphu; g'unu kpushia ishi; chita uwe-aphu yee. ¹³Ole o bu; leanaro ọnya! Ehu atsole-a unu! Unu nodu emele-a emereme; egbushi eswi; egbushi aturu; atashi anu; angushi mee! Unu -gbeshi unu asu: "Unu g'anyi rikwaa nri ngwa mee! ?O kwaro: o -be echele; anyi anwuhu-a?"

¹⁴Ole Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike mekpooru owa-a; mu maru; mu gude nchi mu numa iya; mbu lo suru-a: "iphe-eji-a, unu eme-a be a ta abyakwa asachafu asachafu jasu g'unu a-no-beru. Noo iphe, oopfufu; mbu Nnajiuphu ono, bu Chipfu; bya aburu Okalibe-Kakota-Ike."

Aalo Shebuna eka le nchi

¹⁵Waa iphe, Nnajiuphu epfu; mbu Chipfu ono, bu Okalibe-Kakota-Ike. O suru-a: "Tugbua je asu onye-ozu ono, mbu Shebuna, bu iya be unuphu ibe eze du l'eka; je asu iya: ¹⁶?Bu gunu be iime l'eka-a? Tememe ?bu onye haru ngu g'i bya anodu tua ilu, ee-li ngu? I bya anodu atu ilu ngu l'ephekerephe; egbubashi eka ii-noduje tuta unme l'ime agbara mkpuma. ¹⁷Lenu! Chipfu abyaakwaa ngu azu gburumu pfuuri; tuphakpoepho etupha; mbu gube onye ono, bu oke-du-ike ono. ¹⁸Oo-wee ngu kperekpere ge bolu je eworu ngu chie l'oha, kwata ha okpobe osa. O buru l'eka ono be ii-nodu nwuhu. Tememe o buru l'eka ono be eguru ugbo-inya ngu ono akwashi; mbu gube onye ono, bu iphe, e gude achi ulo nnaji ngu ochi ono! ¹⁹Chipfu a-nashi ngu okwa ngu; chifu ngu l'eka i no eje ozu.

²⁰"O -be mboku ono be mu e-ku onye ejeru mu ozu, bu Eliyakimu nwa Hilikaya. ²¹Mu achita uwe kpowula-kpowula ngu woru yee ya; chita akpo, iikebutaje uwe woru mee ya mgburugburu; woru ike, shi du ngu nu nu iya. O buru iya a-buru nna ndu bu le Jierusalemu; me ndu onu-ulo Jiuda. ²²O buru iya be mu e-ye igodo onu-ulo Dévidi l'eka; o -guhaa uzo ghebe onu; o to dudu onye byaru agu-chi iya nu. Teke o gu-chikwanuru

uzo; o tọ dudu onye byaru agụha iya nū. ²³ Mu e-me iya g'ọ nguru anguru gę nggu, a kpọberu kpọ-mia akpọ-mi. Ee-gude iswi ẹhu iya kwabẹ ndibe nna iya ùbvù.

²⁴ “Ipthemiphe, bụkpoo iphe, e gude akwabẹ ndibe nna iya úbvú bẹ aatuko nyabekota iya l'olu; mbụ ndu ẹphe l'iya bụ abubu; mę unwu, ẹphe nwutaru anwuta; ngwa ụlo l'ophu, bụ ndu ophu ẹnya lwaru l'ibe phe; e -shikpoo l'ochi jasụ l'ipoti.” ²⁵ Chipfu, bụ Okalibe-Kakota-Ike sụru-a: “Lẹ mbọku ono bẹ nggu ono, e shi kpọbe kpọ-mia akpọ-mi ono a-kpofu daa. Ngwa-ulo ono, e shi kobegbaa ya ono aburu gwoo l'alị. Nokwa olu Chipfu.”

Ozi, Chileke ezi ndu mkpukpu Taya

23 ¹ Waa ozi, Chileke ziru lẹ k'ẹhu mkpukpu Taya.

Unu kwashia ẹnya-mini; unubẹ ugbo-mini kẹ mkpukpu Tashishi; kẹle mkpukpu Taya bẹ e mebyishiwaru. Nta-a ta aduedu ụlo, dū iya nū. Ophu o duedu odu ugbo-mini, dū iya nū. O buru ẹka e shiro bya emee g'ẹphe maru bụ l'alị Sayipuros. ² Unu dakwaa gbẹe unubẹ ndu bu-kube eze-ẹnyimu; mękpoo unubẹ ndu agba ngho, bụ ndu shi lẹ mkpukpu Sayidonu. Ndu unu ziru ozi daakwaru eze-ẹnyimu jeshia ẹka unu ziru phe. ³ Ẹphe dawaru ẹnyimu olemole. Iphe unu shi egudeje akpa okpoga bụ witi, a kọru l'aguga ẹnyimu Shihọ; mbụ witi ophu a kpataru l'aguga ẹnyimu Nayilu. Mkpukpu unu shi ẹgube ono buru ẹka ohamoha azukota aswa.

⁴ G'iphere buru kẹ gube mkpukpu Sayidonu; mbụ gubedua, bụ onye ike dū, bu l'eze-ẹnyimu; kẹle eze-ẹnyimu yewaru onu sụ l'ime teke emeswekwaa ya; ophu ya nwujekwaru nwa. Ophu ya ehejekwaru nwa nwoke; ophu ya emetsejekwaru nwa nwanyi.

⁵ Ndu Ijiputu -numaephe iphe, meru lẹ Taya bẹ oo-gburwashị phe ẹhu shii.

⁶ Unubẹ ndu bukuba eze-ẹnyimu; unu daghakwaa eze-ẹnyimu la l'azu iya kẹ Tashishi! Unu rakwaa ẹkwa rashia ya ike! ⁷ Bụ mkpukpu-a bẹ unu shi anọduje eme emereme-a? Mbụ akahụ mkpukpu ndiche ono; onye okpa iya ẹphenebo dutaru je ẹka dū ẹnya; o je eburu buru onye byaru abyabya. ⁸ Bụ onye kabẹ chiaru Taya ẹjo idzu owa? Mbụ mkpukpu ono, ekpubeje ndu ozo okpu-eze ono; mkpukpu, ndu agba oke-ngho l'ime iya bukota ndu-ishi ndu-ishi; ndu buephe l'ẹphe agba ngho buru ndu mgboko l'ophu akwabẹ ùbvù. ⁹ O kwa onye chiru iya dobe g'ọ dū nno bụ Chipfu, bụ Okalibe-Kakota-Ike; g'ọ gude mee g'eku-onwonye k'iphe, bụkpoo ndu nweru akpabiri kpua ẹpho l'alị; l'ookuzetakwapho iphe, bụkpoo ndu aakwabẹ ùbvù lẹ mgboko l'ophu.

¹⁰ Unu gbawaro alị unu ophorokpo g'ẹka ẹnyimu Nayilu byaru utso; unubẹ ndu Tashishi! O tọ duedu onye nọ-chikwaduru unu uzo. ¹¹ Chipfu

machíwaru éka maberu eze-ényimu; bya emee g'alí-eze ndu mgboko nmakóta jijijijii. O tɔwaru ekemu sɔ l'owa-a iphe, ee-me ndu Kénanu; g'a tɔko iphe, búkpoo éka e meru; o nguru anguru, dú iya nɔ mebyishikóta. ¹²O pfuru sɔ: “Unu tee meekwa emereme; unubé ndu Sayídonu, bú unubé ndu ophu e gweru uji nta! Unu gbalihunu daghata azú iya ophuú jeshia alí Sayípurosú. Unu -jerwukponu éka ono bé unu ta abyakpòkwanu atúta unme obu.”

¹³Unu lekpodapho énya l'alí ndu Bábilónu; mbú ndu ono, adúdu iphe, a gúberu phé nta-a ono! Ndu Asiriya mewaru iya; o búru éka unwu anu, shi l'echiégu abyajé adóru. Éphe tsoru iya ógu; bya eworu úlo, a kpúshiru ike, dú iya nɔ g'ò ha tsukpòshia; mee ya; o búru ochobu.

¹⁴Unu raa ékwa rashia ya ike; unubé ugbo-mini ké mkpúkpú Tashishi; kéle mkpúkpú, unu shi dakobe bé e mebyishiwaru!

¹⁵O -rwua teke ono bé aa-zòha mkpúkpú Taya nò ɔkporo apha éto l'apha iri, bú iya bú iphe, eze anóje l'ókwa eze iya. ɔkporo apha éto l'apha iri ono -bvúephó l'ò nwáru ndu Taya g'ebvu ono, ndu agba ɔkpara agúje ono, suru:

¹⁶“Wota ogumogu tsoru oma
mkpúkpú ghaphechaa;
gúbe nwanyí-ɔkpara,
a zòharu azòha!
Kpòo ogumogu obu
rengurengu;
gúá ikpoto ebvu gúru
ye iya;
k'ophu aa-nyata ngu
ozobakwa.”

¹⁷Lé-a; ɔkporo apha éto l'apha iri ono -bvúephó bé Chipfu a-bya emee ndu Taya enweru iphe ózo. Éphe alaphu azú l'iphe ono, shi kwówaru phé éhu ono, bú iya bú agba ɔkpara. O búru ndu éphe l'íya a-nòdu eme iya bú alí-eze ndiphe l'ophu. ¹⁸Óle urwu, oo-rita; mé ugwo, aa-pfú iya a-bú-kotaru iphe, ee-doberu Chipfu. O too dobedu iya l'òba; ophu o dúdu éka ɔochikobe iya. Urwu, o ritaru abúru ndu aa-núje iya bú ndu nò ndzú nò-doru Chipfu; gé ndu ono nweru nri nweru ɔkpobe uwe; nweru iya k'etsutsu iya.

Aphú, Chipfu a-nú ndiphe l'ophu

24 ¹Lekwa! Chipfu abyakwa eme g'eliphe l'ophu dabyiru iphoró. Mbú mee ya g'ò búru ochobu. Oo-mebyishi iphu iya chíkashia ndu bú iya nɔ. ²O búru g'e meru onye bú g'ee-me onye! G'e meru ndu-uke bú g'ee-me nemadzú mmanú. G'e meru nnají bú g'ee-me ohu. G'e meru ne nwe úlo bú g'ee-me nwamgbòko, ejeru iya ozi. G'e meru onye ere erere bú

g'ee-me onye azụ azụzu. G'e meru onye jeru ejita ụgwọ bụ g'ee-me onye jieru ụgwọ. G'e meru onye jeru ejita ụgwọ oke ntụkwase bụ g'ee-me onye ejie oke ntụkwase. ³Eliphe l'ophu bẹ ee-me g'ọ dabyikọtakporu iphoro; mbụ mebyishikotakpoo ya g'ọ ha. Ọ kwa Chipfu pfuru opfu-a l'onwiya.

⁴Eliphe l'ophu agbanwụshihu agbanwụshihu anwụ lwaalwaa anwulwa-shihu. Mgboko l'ophu nọdu atahụ atahụ anwụkwapho lwaa. Iphe, bụ ndu eekutse l'eliphe nọdu atahụkotakwapho atahụ. ⁵Ọ kwa ndu nọ lẹ mgboko pharwuru mgboko; kẹle ephe jikaru eme iphe, ekemu pfuru; bya agbanwee iphe, a sụru g'e meje; bya emebyia ogbandzu ojejoje onoya. ⁶Noo g'ọ gude ọnu, Chileke tūru nọdu ere phuruphuru lẹ mgboko. Ọ bụru ndu bu iya nū e-vuta ọnwu iya. Ọo ya bụ lẹ ndu bu lẹ mgboko bẹ e kepya-shikotawaru. Ophu nwa ndu ophu phoduru nū abaeđu ishi. ⁷Mee ọphúú tashihuru. Vayinu ata mee nwukota lwaa. Iphe, bụ ndu eme rigbarigba tsuahaa pfupfufu.

⁸Eguru ọda nkwa ono, ephe akụ ono bụru bugemu. Wọwoowoo, ndu angụ-sweshi onwophe iphu atụ bụru sụtukumu. Ogumogu ono, shi atso ikpoki ono daa nyonyoronyo. ⁹Ophu ephe abujeeduru; ephe -nọdu angụ mee; ephe agụ ebvu-mee eye iya. Mee, atsu atsutsu nọdu atsowa ndu angụ iya nū ilu. ¹⁰Mkpukpu ọla-l'iswi ono dabyiwaru ophorokpo. Ụlo onyemonye bẹ a gu-chishichaaru agụ-chishi g'ọ tọ dụ onye a-bahụ iya nū. ¹¹Ephe wushiru lẹ gbororo ara g'a nū phe mee g'ephe ngua. Ehu-utso l'ophu tuko gbahukota ọchii. Ophu ete eswa aduedu l'eliphe mgburugburu. ¹²A haa mkpukpu ono; ọ bụru ikpọzu. E woru oguzo, e shi yee ya gbua pyaapya. ¹³Noo g'ọo-dụ l'eliphe l'ophu bụ ono. Nokwapho g'ọo-duru ohamoha. Ọo-dụ g'eka a nmaru oshi olivu yigayiga; ọzoo gẹ nwantukantuka akpuru vayinu, phoduru l'eka a woru vayinu.

¹⁴Ephe e-mechaa wolía olu tūa ụzu; mbụ tūa ụzu ehu-utso. Ephe eshirọ l'uzo ẹnyanwu-adada tūta ọnu gẹ Chipfu paberu eka. ¹⁵Ọo ya bụ gẹ ndu nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa jaa Chipfu ajaja. Gẹ ndu bukube eze-enyimu tukwaapho Chipfu ono, bụ Chileke kẹ ndu ịzurẹlu epha! ¹⁶Anyi nọdu anuro ebvu, a -gbẹ l'eka igwe beru alị beru agụ, asuje: “G'ajaja bụru k'onye ono, pfuberekoto ono!”

Mbedua sụkwanu: “Mu wufuakwaru! Mu wufuakwaru! Nshikwa mu nshio! Ndu oderu-oye edeakwaru amadụ eye! Ephe gudeakwa eregede ederu amadụ eye!” ¹⁷Nggiri; yee nsukutu; mekpoo igbudu tukokwaru kwaberu unube unwu-eliphe! ¹⁸Onye nūmaru ukporo nggiri -gbalaaha l'ọ je adalahụ lẹ nsukutu. Onye -shikwanu lẹ nsukutu nyifuta; igbudu atupyaeye iya. Ụzo-mini ụzo-mini, nọkota l'igwe ghekotawaru ọnu. Okpa-ulo mgboko l'ophu nọdu angakota anganga. ¹⁹Mgboko l'ophu gbawashihuwaru agbawashihu. Mbụ lẹ mgboko gbajahawaru ebo. Mgboko aphuwaa kpakpakpa aphushi iya ike. ²⁰Mgboko l'ophu angaakwaa phuphu g'onye mee l'atsụ. Ọotu kpekengu kpekengu g'ulo, bvuru l'eka oke

phèrèphèrè ezi. Mbù l'èjo-iphe, o meshiru bẹ ikpe iya nmarù iya nmashia ya ike; k'òphu bụ l'òo-da darwua alì; òphu ọogbalihubaedu.

²¹O -rwua mbòku ono bẹ Chipfu a-hù ndu nọ l'ephekerephe ahùhù k'iphe-èji, ephe nọ l'èka dọ ephekerephe mee; hùkwapho ndu eze, nọ l'eli-phe ahùhù kwapho. ²²Ee-rwukòbe phẹ l'èka lanù g'onye rwukòberu ndu mkpọro l'òka-mkpọro. L'a tọ-chia phẹ l'òka-mkpọro ọbu parù haa. A -nọe-pho ujiku olemole l'e je ahùà phẹ ahùhù. ²³Noo teke iphere a-dọ ọnwà; l'e meru ujikputeru nọ ọnyanwu. Noo kẹle Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike a-buru eze l'eli ùbvù Zayọnu yẹfua lẹ Jierúsalem. O je l'egoshi ndu bụ ọgerenya mkpukpu ọdu-biribiri iya.

Etu Chipfu ẹpha

25 ¹Gùbe Chipfu;
ọ bụ ngu bụ Chileke mu.

Mu a-nọdu ekutse ngu;
eku ẹpha ngu gude aja
ngu ajaja.

Noo kẹle i mewaru iphe,
dọ biribiri.

Ìpfushije ike l'iphe,
ì chìru idzu iya e -shi
teke ndiche;

² kẹle i mewaru mkpukpu;
ọ buru ikpọzu;
mbù mee mkpukpu,
a kpù-pheru igbulọ
mgburugburu;
ọ buru ọla-l'iswi.

Èka ndu ọhozo kpuru;
ọ nguru anguru bẹ i mewaru;
ọ buru ẹka mkpukpu
adụedu;
ọphu a byadu emezibaa
ya jasù l'ojejeje.

³ Noo g'o gude ọha ike dọ je
a-nọdu akwabẹ ngu
ùbvù.

Ndu mkpukpu ono,
ndu bu iya nọ bụ ndu
ewebushi akurepho ono
a-tùko wata ngu eyeru
nsọ.

- 4 Ọ kwa ngu shikpọo eshinu
 bụru onye ndu adudu
 g'ọ dụ phẹ anọduje l'ẹka
 ezeru ndzu.
- Mbụ l'ị bụ onye abujeeru;
 iphe -nọdu atsu nemadzu
 l'ehu l'ọ gbaba ngu l'ime
 je anọdu zeeru ndzu.
- Ọ bụru ngu bẹ aagbabajẹ
 l'ime je anonyabe mẹ
 oke pherephere nọdu ezi;
 mbụ l'ọo ngu bụ ibvù
 onye okpomọku ekpo;
 keke mkpawere ndu
 ewebushi akurepho
 dụ g'ẹka oke
 pherephere eme g'o
 nwutsua igbulọ;
- 5 bya adukwapho
 g'okpomọku, ekpo l'alị,
 mini adudu.
- Ọ bụ ngu emeje gẹ ndu
 ohozo,
 atụ kwokwokwo dobe
 onu doo.
- Ọo g'ibvù, shi l'urwukpu
 atuzetajẹ okpomọku-a
 bụ g'iiyanyije erwu
 úbvù ndu ewebushi
 akurepho.

Nri ọbo-iphe, Chipfu e-shiru ndibe iya

6 Ọo l'eli úbvù-a bẹ Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakota-Ike a-nọdu kua ndiphe l'ophu oku iphe-eriri, tsuru ẹba; gaarụ phẹ mée ndiche; mbụ shiaru phẹ anụ, bụ anụ, ụmị jiru ejiji; yee mée, doru erwu. 7 Ọzo bụ l'ọo l'eli úbvù-a bẹ ọo-nọdu mebyishia phulaphu-la ẹkwa ono, e gude phukputechaa ohamoha ono; mbụ ukpo ono, e gude phụ-chia ọha l'ophu onoya. 8 Lo mebyia onwu lwua ya ree jasụ l'ojeje. Mbụ lẹ Nnajiuphu, bụ Chipfu l'e-hushi onyemonye ọnya-mini l'ọnya. Iphe-iphere ono, e shi eme ndibe iya ono bẹ oo-me g'ọ bụkọta l'eliphe mgburugburu; keke ọo iphe ono bẹ Chipfu pfuru.

9 O -rwua mbọku ono bẹ ẹphe a-sụ: “Lenu! Ọ kpọkwaa Chileke anyi baa. Anyi kpọru obu yeru iya; ọ dzọo anyi. Onye-a bụ Chipfu; anyi kpọru obu yeru iya. G'ehu tsọo anyi! G'anyi teje ẹswa l'ọ dzọru anyi!”

Aphụ, Chipfu a-nụ ndu Mówabu

¹⁰ Kẹle ẹka Chipfu a-dukwa l'eli úbvú-a. Mbụ lẹ ndu Mówabu bẹ aa-zọ tọlitoli l'ibe phẹ ẹgube ono, aazọje ẹswa ekperema pyakapyaka l'ikpọzu ono. ¹¹ Ẹphe a-chiru ẹka labọ tũkaa g'onye ebvu mini, tũkaru ẹka l'eli mini ebvu mini onoya. Tẹme l'ọ bya emee g'eku onwophẹ ono lwa phẹ alị; g'ẹphe amahabe ẹrengete iya. ¹² Ọo-byazeta phengarangu igbulọ ono, unu kpuru; ọ nguru anguru ono. Oo-me iya l'ọdukpoo mkpulalị ọkpobe adudu; mbụ l'oo-wozetakpọ ya alị ọkpobe ewozeta; mbụ worwua ya alị gẹdegede kpọ.

Ebvu Ajaja

26 ¹ O -rwua mbọku ono; waa ebvu,
aa-gụ l'alị ndu Jiuda baa:

“Anyi nweru mkpukpu,
shihuru ike.

Ọ buru ndzọta bẹ Chileke
gude kpụ-pee ya
mgburugburu g'igbulọ.”

² Unu gụhaa ọzo mkpukpu
ono ghebe ọnu;
k'ọphu ọha ono,
pfuberekoto ono,
bụ ndu apfushije ike l'iphe,
ẹphe pfuru ono abahụ.

³ Ii-kebe iya l'oma; mbụ onye ono,
uche iya dụ l'ẹka ị nọ;
opfu l'ọ kpọru obu yeru
ngu ono.

⁴ Unu kpọru obu yeru Chipfu
jasụ lẹ tuutuutuu lẹ mịmimii;
kẹle Nnajiọha,
bụ Chipfu bụ oke agbara
mkpuma ojejeje.

⁵ Ndu woliru onwophẹ eli
bẹ o kuzetaru;
bya emee gẹ mkpukpu, a kpuru;
ọ ha ephekerephe
ephekerephe lwazetakpọ
mkpulalị;
mbụ l'ọ gweru iya
pyakapyaka jasụ o rwua alị;

o woru iya gwọo
l'urwuku.

⁶ E gude ọkpa azọ iya ọtọtoli;
mbụ ọkpa ndu e shi
emekpa ẹhu;
mbụ ntụ-ọkpa ndu adudu
g'ọ dụ phẹ.

⁷ Ụzo, ndu pfuberekoto
eshi pfuru nhamunha.
Sụ-a; gube onye obu gụru
ìphóró;
ọo ngu meru ụzo ndu
pfuberekoto;
ọ nọdu akwọ teretere.

⁸ Gube Chipfu;
anyi nọkpoeppo eme iphe,
ekemu ngu pfuru;
gude nno daa gbẹe
ngaberu ngu.

Epha ngu;
yẹe ẹngiringa ngu bụ iphe,
aduje anyi ree l'obu.

⁹ Oghoroko ngu aduje mu
l'enyashi.

O -be l'utsu l'ọ dukwa mu pho
g'asụ lẹ mu humaru
ngu.

Teke i kpeerupho
unwu-eliphe ikpe;
ndu bu iya nụ amaru iphe,
bụ apfubekoto.

¹⁰ Ndu ẹjo-iphe abujeru;
e -mechakporu phẹ
eze-iphe-oma;
ẹphe ta anwutadu iphe,
bụ apfubekoto.

Ephe -nọdachakponu l'alị
ndu obu phẹ gụru ìphóró;
ẹphe emele-a iphe,
bụ iphe, apfuduru-oto.

Ephe ta akpadu ishi kele
Chipfu parụ ẹka.

- 11 Gùbe Chipfu;
 ì paliwaru ẹka ephekerephe;
 obenu l'ẹphe ta ahụmaduru
 iya.
 G'ẹphe hụmanu g'opfu-ẹhu
 ndibe ngu aphụ-beru
 ngu l'ẹhu;
 g'iphere adụ phe!
 G'ọku, dūru ndu ọhogu ngu
 tsupyashikwaa phe!
- 12 Gùbe Chipfu;
 ọ bụ ngu e-me gẹ nchị
 dụ anyi doo.
 Iphe, bụkpoo iphemiphe,
 anyi meru bụkota ngu
 bẹ meru iya nụ anyi.
- 13 Gùbe Chipfu, bụ Chileke anyi;
 ndu bụ nnajiuphu ọzo,
 abụdu gùbedua shiakwa
 bụru nnajiuphu anyi.
 Obenu l'ọo gùbedua kpoloko
 bẹ anyi akwabẹ ùbvù.
- 14 Ndu k'ono nwùhuakwaru;
 ẹphe ta anọekwa ndzụ.
 Ndu maa, lashìwaru nù;
 ta alwajeeekwa azụ.
 Ì hùru phe ahùhù; mee phe;
 ẹphe bụru ọla-l'iswi;
 bya emee phe g'a ta
 nyatajẹhe phe anyata ophu.
- 15 I mewaru ndu ndu-anyi;
 ẹphe ka igwerigwe;
 gùbe Chipfu.
 I mewaru ndu ndu-anyi;
 ẹphe ka igwerigwe.
 I shi ẹgube ono mee
 onwongu;
 a kwabẹahaa ngu ùbvù;
 gùbe onye kpọribecharu
 oke alì ono l'ophu.
- 16 Mbụ-a Chipfu;
 ọ kwa ngu bẹ ẹphe

gbapfutaru teke iphe atsụ
phẹ l'ẹhu.

Teke ìhù phẹ ahùhù bẹ ẹphe
tùkoru wata ngu araku.

17 Oo gẹ nwanyi, dù ime;
ime nọdu emewaa iya;
anọduje aswịkposhi onwiya;
echi mkpu l'oome iya ẹhuka-a;
noo g'anyi shi dù nọdu
ngu l'iphu; gùbe Chipfu.

18 Anyi shi dù ime;
anyi nọdu aswịkposhi
onwanyi l'ẹka oome
anyi ẹhuka.
E mechaa; ọ dù g'anyi nwuru
phẹrẹphẹrẹ;
mbụ l'anyi ta adudu ike
dzọta ụnwu-eliphe;
ọphu ndu buchiru mgboko
adaduru.

19 Sụ-a; ndibe ngu,
nwuhuru anwuhu
e-mechakwaa nọdu
ndzụ ọzo.
Ogwẹhu phẹ e-teta gbalihu.
Unubẹ ndu bu l'ime urwuku;
unu gbalihu rwua okwe
ẹhu-utso.

Iji, akwaru unu dukwa g'iji,
akwa lẹ nchi-abọhu.

Mgboko e-mechakwaa
chịfutagbua ndu shi
nwuhuhawa nụ,
dụ iya l'ime.

Adzọ ndu Ízurelu ndzụ

20 Ndu mu; unu tųgbua bahụ l'ụlo unu je agụ-chia onwunu ụzo!
Unu domia onwunu nwanshii; jasụ oke ẹhu-eghu iya adazeta; 21 kẹ-
le-a; unu lenu! Chipfu shiakwa ẹka o bu eje afuta; g'ọ bya ahụa
ndiphe ahùhù k'iphe-ẹji, ẹphe meru. Mgboko l'ophu e-kpofuta-
kọta ndu e gburu l'ime iya; ọphu oodomiẹdu ndu a nọ iya l'ime
phushia.

27 ¹O -rwua mbòku ono bẹ Chipfu e-gude ogu-echi, aha gengugengu. Ogu-echi, parụ ẹka bya adụ ike bẹ oo-gude hùà ẹjo-oke-agiyi ono ahùhù; mbụ ọkpụ-wuruwuru ono, bụ agwọ; ẹjo-oke-agiyi ono, bụ iya bụ nwoswi nggęgeringge agwọ ono; mbụ l'ẹjo anụ, bugbaa lẹ mini bẹ ọo-phụshichaa tẹterii.

²O -rwua mbòku ono bẹ Chipfu e-pfu sụ: “Unu gụa ebvu nụ opfu-vayi-nu ono, eye mebyi ntumatu ono. ³Ọ kwa mube Chipfu eleta iya ẹnya. Mu agba iya mini mkpụrumkpuru. Mu nọdu eche iya nche eswe l'enyashi; g'ọ tọ dụ onye e-mebyi iya nụ. ⁴Èhu te eghujekwa mu egghu. Ọ -bụkwanuru l'e woru obvu obvu yee mkpọ mkpọ tọ-chishia mu ụzọ; mu azọọ ya ọkpa ghata mę a -nọdu l'iphu ọgu; chiru phẹ ye l'ọku g'ọku kee. ⁵Ọdumeka; g'ẹphe gbapfutaẹle mu-a bya anọdu mu l'ẹka zee ndzụ. G'ẹphe byalẹ-a gę mu l'ẹphe doshia; g'opfu ta adụheru mu l'ẹphe.”

⁶E -mechaa l'ụzọ iphu; bẹ oshilọkpa Jiékpọ e-mechaa gbaa ọgbarabvu. Mbụ lẹ ndu Ízurelu e-mechaa tịa ige; phọo ishi; mịa amimi gude mebyi mị-jia mgboko l'ophu.

⁷Mbụ-a; iphe, Chipfu chiru iya; ọ hakpọwanu g'ophu o chiru ndu chiru iya iphe? Ọ gbubekpọwaru iya nụ g'e gburu ndu gburu iya nụ? ⁸Iphe, o gude baarụ iya mba bụ l'ọ harụ; e tsoo ya ọgu kpua ya lẹ ndzụ; mbụ ọ bụru ẹjo phẹrephere, shi l'ụzọ ẹnyanwu-awawa bẹ o gude bya agụ-lia ya. ⁹Wakwa g'ee-gude byachia ikpe, nmarụ oshilọkpa Jiékpọ baa; tẹme ọ bụkwaru iya phọ a-buru mebyi, ọ mịru, bụ iya bụ l'ee-huchafu iphe-ẹji iya: Teke oo-gwe mkpuma ẹnya agwa iya rwukuru-rwukuru g'onye egwe ńdzú. Itso Ashera taa duedu; ophu ẹnya ẹka aakpoje ụnwù-isensu ọku aduedu ophu apfukwaduru nụ.

¹⁰Noo kele mkpukpu, a kpushiru ike dabyiwaru iphoro. Ọ bụru ochobu ẹgu mbukọbe; bụru ẹka a gbadoru g'echiegu, adudu onye bu iya nụ. Ọ bụru ẹka ono bẹ aanọduje eche eswi; bya aburu ẹka aadọbeje iya; ọ nọdu ata ẹkali-oshi, dụ iya nụ l'ọoburu ẹchachi. ¹¹Teke ẹkali iya ono kpohuru nkụ l'eegbushia ya. Ụnwanyi abya evuta iya jeye l'ọku; kele ndu-a bụ ndu enwe-du egomunggo. Ọ bụru iphe ono meru g'o gude ophu imemini phẹ adudu onye meru phẹ nụ; mbụ ophu ọ dudu iphe-oma, oo-meru phẹ mę ililekpọo.

¹²O -rwua mbòku ono bẹ Chipfu e-shiepho l'onu ẹnymu Yufurétisu tutukoo ndibe iya g'onye atutushi ẹswa l'ereshi; gbiriri jasụ lẹ nggele Iji-putu. Mbụ l'unubẹ ndu Ízurelu bẹ aa-nọdu atutukọbe nanunanu. ¹³Mbòku ono bẹ ee-gbu eze opu. Ndu ono, nọ l'alị ndu Asiriya ala l'iswi ono; mę ndu ophu a kpuru lẹ ndzụ laa alị ndu Ijiputu; a-tụko lwakọbe bya abaaharụ Chipfu eja l'úbvú, dụ nsọ ono, nọ lẹ Jierúsalemu onoya.

Aphụ atsọru ndu Ifuremu

28 ¹Nshio mkpukpu Samériya, bụ okpu-eze ono, ndu Ifuremu gude eku onwophe ono; gude iya angughajeru mę ẹka ono! Nshio ẹguru okoko

ono, anwawa anwanwa ono; mbụ okoko, bụ iya bụ eguru iya; bya abụru ogbunwijnwii ya ono, a tų-koberu l'ishi nsụda, emehuje iphe ono! Nshio mkpukpu ono, ephe egudeje eku onwophe; mbụ ndu mee kwatsuru ono! ² Lenu; Nnajiuphu nwekwaru onye okpemu dų shii; teme o shihu ike. Oo-gbalikpoe ya pho byia l'alı ke gbaa; g'eka a tųru akamini; g'eka oke pherephere mebyishiru iphe; g'eka igwe ezi pherephere; edze oke mini, aso gborogboro. ³ Okpu-eze ono, ndu Ifuremu gude eku onwophe ono; gude iya angughajeru mee eka ono be ee-gude okpa tee pyakapyaka. ⁴ Okoko ono, anwawa anwanwa ono; mbụ okoko, bụ iya bụ eguru iya bya abụru ogbunwijnwii ya ono, a tų-koberu l'ishi nsụda, emehuje iphe ono; l'a-dų g'akpuru oshi figu, chakeru achake. Ahuma, nemadzu ahuma iya; bya awotawa iya paru l'eka; buwaa g'o wata iya eriri.

⁵ O -rwua mboku ono be Chipfu, bụ Okalibe-kakota-ike a-buru okpu-eze, egbu nwijnwii; bya aburu okpu, l'eme phe g'ephe dų ubvu l'enya; mbụ nwa ndibe iya ophu a kpų-phoduru le ndzu. ⁶ Sų-a; oo Chileke l'a-buru onye a-nodu eyeru onye-ikpe eka g'o kpee ikpe, pfuru oto; lo buru iya a-buru onye angeje ndu alwu ogu ike g'ephe nwufu ndu ohogu phe onu-oguzo mkpukpu.

Ndu uke yele ndu mpfuchiru Chileke, ngunukaru mee

⁷ Ndu owa akpokwapho kulakula mee; teme ephe gudewaa angu mee, shihuru ike dakashihu. Sų-a; ndu-uke Chileke ephe le ndu mpfuchiru Chileke nguakwaru mee, shihuru ike; akpo kulakula. Mee riakwaru phe ishi. Ephe nguru mee, shihuru ike akpo kulakula. Ephe nodu anoduje akpo garigari m'ephe nodu aphu ophulanya. Ephe -nodu epfu iphe, ee-me; ephe epfusweshi iya epfusweshi. ⁸ Iphe, bukpoo teburu g'o ha be ephe gbokotaru egbo kpua; k'ophu bų lo to dudu eka akpoduru iya idzu.

⁹ “?Bų onye be oome g'o zia iphe? ?Bų onye be oome g'iphe, oozi doo enya? ?Bų unwegirima nshii, aamifu onu l'era too; mbụ ndu bų-wokwadu-a be a nafuru phe era. ¹⁰ Kele o kwa ekemu be e woru tų-kobe l'ekemu; mbụ l'ekemu tų-koru l'eli ekemu. A bya akaa iphe l'eli iphe, a karu iphe; kaa iphe l'eli iphe, a karu iphe. E metota l'eka-a; metota l'eka pho.”

¹¹ O kwa onye epfu l'onu-oku yee onye epfu opfu-alı ndu ozo be Chileke e-gude pfuru opfu nų ndu-a; ¹² mbụ ndu ono, o suru: “Eka-a bų okpoku atuta unme; ge ndu ike bvuru nodukwa iya tuta unme. Teme eka-a buru eka atuta unme.” Ophu ephe angadururo nchi. ¹³ Oo ya bų l'opfu, Chipfu epfu eyeru phe a-buru ekemu be e woru tų-kobe l'ekemu; mbụ l'ekemu tų-koru l'eli ekemu. A bya akaa iphe l'eli iphe, a karu iphe; kaa iphe l'eli iphe, a karu iphe. E metota l'eka-a; metota l'eka pho; k'ophu ephe e-jekwanu adaa idaphu-azu; meka iphe; dalahu l'onyà; l'aanmata phe.

Mkpuma, gude ulo, a toghoru l'ubvu Zayonu

¹⁴ Oo ya bų; unu numakwa opfu, Chipfu epfu anu unube ndu mgbonu! Mbụ unube ndu ono, bų ndu-ishi le Jierusalemu ono! ¹⁵ Unu anoduje

epfu okpu-onu okpu-onu su: “Anyi l'anwuhu gbaakwaru ndzu; mbu l'anyi l'ali-maa yeakwaru aka l'ekwo. Teke Ochi-gbaagbaa ono, e-dzuru ekameka ono rwuru be o to dukwa iphe, oo-me anyi; kele oo adzu aka be anyi meru; o buru iphe, anyi egudeje ezeru ndzu; ughoshi l'onwiya buru aka anyi ejeje je edomia onwanyi.” ¹⁶ Wakwanu iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu pfuru baa: “Lekwa; mu togboakwaru mkpuma l'ubvu Zayonu; mkpuma, a hwaru ama; bya aburu mkpuma, vu oke aswa; mkpuma, e doberu l'ishi aka o gude okpa-ulo gudesia ya ike; k'ophu bu l'onye dakoberu iya nu ta abyadu anga anganga. ¹⁷ Oo ikpe, pfuru oto be ya e-me oshi onyeka. O buru apubekoto a-buru iphe, e gude eme go pfuru nhamunha.”

O buru akamini e-kpota iphe obu, unu gude ezeru ndzu obu; mbu adzu aka. Mini abya asopyabe aka ono, unu ejeje je edomia onwunu ono. ¹⁸ Ogbandzu unu l'anwuhu be tee vuoduru ire. Ophu eká, unu l'ali-maa yeru l'ekwo apfueduru. Teke o-chi-gbaagbaa ono, e-dzuru ekameka ono rwuru; l'oochita unu togbo. ¹⁹ O to dukpodaa teke o bya; ophu o zikota unu. Utsu g'utsu; eswe l'enyashi be oo-byaje bya ezia zighata. Mbu l'onye-ozia doru enya bukwa ndzu e-rwuta iya. ²⁰ Kele iphe-azee taa suedu nemadzu aze lochia onwiya alochi. Ukpo apaa gberere k'ophu o to suedu nemadzu aphu onwiya. ²¹ Noo kele Chipfu a-gbalihu go gbalihuru l'eli ubvu Perazimu. Ehu eghuahaa ya eghu go ghuru iya le nsuda Gibiyonu. Noo teke oo-je ozi iya; jee ya go to jejehaadaru iya; mbu mee ungara nkiya go to mejehaadaru iya.

²² Nta-a bu le-a; unu hakwa agba mgbonu; odumeka be ee-mekwa gegbirigba unu kabaa unu anyi erwa. O kwa Nnajiuphu; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike be pfuru mu su mu la tu-buwaru l'ee-mebyishi ali-a l'ophu.

Mmamiphe Chileke

²³ Unu ngabe nchi numa olu mu! Unu gebekpodapho numa iphe, mu epfu! ²⁴ Teke onye akoje opfu akoshi aka oo-nma iphe; ?onoduje akopho okoro nno eje too? ?Bu iphe, onodujeepho eme bu egbukposhi be onodujeepho egbukoshi ali akpa iya aja eje too? ²⁵ O -kochaa ya kpasaa ya; o du ree; ?too ghajedu iya akpuru dilu; ghaa akpuru kominu; kua ya witi l'eka rwuberu iya nu; ghaa bali l'ibiya ophu a karu iphe; bya aghaa ereshi-supelutu l'okoke ali iya obu? ²⁶ O buru Chileke iya anoduje ego-shi iya iphe, oo-me; bya abukwaru iya pho anoduje ezi iya iphe, bu: o -mee ya; l'o buru okpobe iya. ²⁷ E tee gudejekwa mgborigwe, eegudeje echi ereshi echishi akpuru dilu. Ophu eegudejedu ogba-kperekpere-nzoshi-iphe ewephe l'eli kominu. Akpuru dilu bu oshi be eegudeje echishi iya. O buru mgboro be eegudeje echishi kominu. ²⁸ ?Eegwepyashije witi egwepyashi too? Waawakwa. E te egwejedu iya ngwe lanu. Obujeru; e -wechaa ya ogba-kperekpere-nzoshi-iphe; l'o phushia ya eswa; ole o too

gwepyakwanu iya egwepya. ²⁹Iphemiphe ono bukotaru onye o shi l'eka bu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike. Iphe, otu-beje k'ememe du biribiri; mmamiphe iya be pakwaru eka.

Nshio mkpukpu Jierúsalemu

29 ¹Nshio Ariyelu; gube Ariyelu; mbu mkpukpu ono, Dévidi shi buru ono! Unu guru apha ye l'apha. Unu bo obo-iphe bogbabe mgburugburu. ²Obenu le Ariyelu be mu e-me g'o jee iphe-ehuka. Oo-gu aphu kwashia enya-mini. Oo-due mu pho g'eka aakpoje ngweja oku l'oru-ngweja. ³Mu e-keru ngu ugu kephe ngu mgburugburu; woru ose-ugu buphee ngu mgburugburu. ⁴Ee-wozekpo ngu ali k'ophu ii-nodu l'ali aka gberegberere. Olu ngu eshi l'ali adafuta nwiphiphe. Mbu l'ii-nodu l'ali epfu nwa hohoho ge nwamaa. O buru l'ali be ii-ze; olu ngu obu ada nwa rwiirwiirwii.

⁵Ndu ohogu ngu, dukpoo igwerigwe be ee-gwe uji g'urwuku, du nukuru nukuru. Le mee igwerigwe ndibe ngu, ewebushi akurepho; ephe etsu dududu g'eswa ereshi. Teke ono teke ono; mbu a -bya amaru; ⁶be Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike e-me phereketeke. O -nodu abya l'o tu egbigwe; ali anma jijijijii; ekameka aphu tititi; oke pherephere ezi; oke mini edze; oku, anodu enwu phoophoophoo; ekepyashi iphemiphe. ⁷Noo teke ikpoto oha, a-nodu etso Ariyelu ugu a-wufuta; ephe etsoo ya ugu; mekpoo ulo, a kpushiru ike, du iya nu; no-pee ya mgburugburu. O -nodu eme l'o du iya ge nrwog; g'o bu ophulanya be ophu l'enyasi. ⁸Oo-du g'eka onye ugu agu rworu nrwog ge ya eri nri; o tehushia; ugu nodu agu iya ro l'eka oogu iya; g'eka onye ugu-mini agu rworu nrwog eka ya angu mini; o tehushia; ekpiri kpohukwa iya pho nku g'o kpohuru iya; kele mini obu agule iya pho g'ogugu iya. Noo g'oo-du ikpoto oha l'ophu, etso ubvu Zayonu ugu bu ono.

Iphe, e-me ndu ta angaduru Chileke nchi

⁹G'o tufukwaa unu ehul! G'o dukwa unu biribiri! Unu watakwa atsu ishi! Unu ba aphuekwa uzo! Ge mee, unu anguduru watakwa unu atsu-tsu! Unu awata akpo garigari lebe unu angu mee, shihuru ike! ¹⁰Chipfu meakwaru g'oke mgbenya tu unu. O kechiakwaru unu enya; unube ndu mpfuchiru Chileke; o kpuchiwaa unu ishi; unube ndu aphu ophulanya. ¹¹Ophulanya-a l'ophu ta adukwa iphe, o bu unu. O du-a unu g'opfu, e pfuru dee ya lekwo woru nyachia. Teke i wokwanuru ekwo obu nu onye maru agu ekwo bya asu iya g'o ngge gua jiko; iphe, oo-pfu bu le ya taa dukwa ike agu iya. La nyachikwaru iya anyachi. ¹²Ozoo l'i woru ekwo obu nu onye amadu agugu bya asu iya: "Nggeni gua jiko." Iphe, oo-pfuru ngu bu: "Mu ta amakwa g'aaguje ekwo."

¹³Su-a; wakwa iphe, Nnajiuphu epfu baa: "Ndu-a buepho epfupfu be ephe epfujeru mu l'ephe no mu ntse. O buru eli onu be ephe gude akwabe

mu ùbvù. Obenu l'obu phẹ nọgbaa mu ụzenya. Ebvu, ephe atsụ mu bụ iphe, ephe gude eme iya bụ ekemu, nemadzu тұru. ¹⁴Oo ya bụ lẹ-a; mgbo lanufua bẹ mu e-mefu-a ndu-a iphe, a-dụ phẹ ebvu l'enyà. Mu e-me iphe, dụ biribiri tų-kobe l'iphe, dụ biribiri. Mmamiphe ndu maru iphe bẹ a-la l'iswi. Nkwamęnya ndu iphe edoje ęnya edomia onwiya edomi."

Ele ęnya l'iphu a-ka ree

¹⁵Nshio unubẹ ndu ono, ejeje l'ẹka dų omilomi je edomia iphe, ephe chiru idzu ememe; domia ya ę Chipfu ta ahuma iya; ndu anọduje l'ochii eme iphe, ephe eme ariro sụ: "Buro onye humaru anyi? Buro onye a-maru iphe anyi eme?" ¹⁶Unu ewojeru iphe gha igharaphu g'onye ari l'okpu-ite a-dų g'urwa, o gude akpu ite. O duru teke iphe, e gude ẹka mee a-sụ onye meru iya nų: "O tọ bukwa ngu meru mu?" O duru teke ite a-sụ okpu-ite: "O tọ dukwa iphe, i maru g'eeme?"

¹⁷O tọ dukwa g'oo-nọ-beru l'e woru úbvú úbvú Lébanonu mee g'o buru ali, iphe emehuje; ali, iphe emehuje abya ezee dų g'oswa.

¹⁸O -be mboku ono bẹ ndu ada nkuchi a-numachaa opfu, e deru l'ekwo ono. Ndu atsụ ishi ahumachaa iphe l'ime ochii, gbaru tsukiribaa. ¹⁹Ndu wozeru onwophe ali bẹ a-nodu l'ẹka Chipfu ẹhu atso phẹ utso. Mbụ lẹ ndu adudu g'o dų phẹ a-nodu l'ime Onye Nso kẹ ndu Izurelu ete ẹswa. ²⁰Ndu ewebushi akurepho a-chihu; ndu mgbonu taa duedu; ndu nweru ęnya eme ẹjo-iphe l'eenwutsushikota phẹ g'ephe ha; ²¹mbụ ndu egudeje onu mee g'ikpe nmaa nemadzu l'iphe, iswi dų iya mma; woru ọnyà gbaaru onye agbaru nemadzu ọdzori l'ulo-ikpe; gbaa ekebe ugho jasụ l'e woru ikpe nma onye iswi dų mma.

²²Oo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, oopfu anụ onu-ulo Jiékpọ; mbụ Chipfu ono, bụ iya gbafutaru Ebirihamu ono. O sụru-a: "Iphere taa adụkwa oshilokpa Jiékpọ ọzo; ọphu iphu agbachihuedu phẹ agbachihu ọzo.

²³Teke ephe a-huma unwegirima, mu a-nụ phẹ bẹ ephe e-dobe-a ẹpha mu nsọ. Ephe ekwetakwapho l'onye nsọ k'oshilokpa Jiékpọ bẹ dų nsọ eviya. Ephe anmahụ pyaapyaapya l'iphu Chileke kẹ ndu Izurelu. ²⁴Ndu te ebvuduru ebvuru l'iphe kẹ Chileke aburu ndu iphe edoje ęnya. Ndu aguphe aphụ ekwe mee iphe, a sụru g'ephe mee."

Ogbandzu, enwedu ishi

30 ¹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Nshio unubẹ unwu ono, bụ ndu ẹjo-okpoma; mbụ ndu anọduje eme iphe, abudu idzu mu; ndu ephe l'ibe phẹ achije idzu atugba buru nanu; ọle ephe te egudekwanu Unme nkemu eme iya; ndu eme iphe-ẹji akube l'eli iphe-ẹji; ²ndu wufuru lashia ali ndu Ijiputu l'ẹbe epfuru mu iya; ndu bụ Fero bẹ ephe ele ęnya l'ẹka g'o yeru phẹ ẹka gbobuta phẹ g'o tọ dų iphe, e-me phẹ nų; ndu gbapfuru ndu Ijiputu je anodu phẹ l'ẹka ezeru ndzu. ³Ọle egbobuta, Fero

a-nòdu egbobuta unu bẹ iphere iya e-mechaa dọ unu; mbụ l'ẹka ndu Iji-putu, unu gbabarụ; e-mechakwana tee unu ntụ l'iphu. ⁴A makwarụ-a lẹ ndu-a bẹ ndu-ishi phẹ nọwa lẹ mkpukpu Zowanu; mbụ lẹ ndu ẹphe ziru ozi byarwutawaru mkpukpu Hanẹsu. ⁵Ọlẹ onyemonye bẹ ee-mekọta g'ẹphe bụru ndu iphere dọ. Ọ bụru iphe, a-kpa iya nụ bụ ndu ono, adọdu iphe, ẹphe gude phẹ eme ono; ndu te eyeduru phẹ ẹka; ọphu ẹphe abaduru phẹ urwu. Ọ buerupho iphe-iphere yẹ iphe ata ọta bẹ ẹphe a-buru phẹ.”

⁶Ọwaa bụ ozi, Chileke ezi lẹ k'ẹhu ụnwu anụ, nọ l'echiegu ndọhali: “Ndu ono, e ziru ozi ono wuru je aghaa alị iphe-ẹhuka yẹ mkpawere; alị, oke oduma; yẹ ne oduma bugbaa; ẹka ọkpontu; yẹ ẹjọ agwo ọzo bugbaa; mbụ l'ẹphe vu ẹku phẹ l'okpurukpu nkafu-igara; bya evuru iphe, vu oke-aswa phẹ l'okpurukpu inya-kamelu; evujeru ọha, ta abaduru phẹ urwu; ⁷mbụ evujeru ndu Ijiputu l'ẹbe abụ lẹ n-yemeka phẹ duru urwu, ọobaru phẹ. Nno g'ọ gude ya kua ndu Ijiputu ‘Eze-oke-agiyi O-nọ-ke-mmanu.’”

Ndu kwefuru ike

⁸“Jekwa ebyiaru phẹ iphe-a, mube Chipfu epfu-a l'okwekpu; mbụ dekwaa ya edede l'ekwo-aphuphu; k'ọphu abukwanuru; o -rwua l'iphu; l'ọ bụru iphe-ekebe, a-nọ jasụ l'ọjeje. ⁹Lẹ ndu-a bukwa ndu kwefuru ike; bya aburu ụnwu ẹregede; mbụ ụnwegirima, o too hedu ihee angabẹ nchị l'okwa, Chipfu anmaru phẹ. ¹⁰Ẹphe nọdu asuje ndu ọphuleny: ‘Unu ta aphuhakwa ọphuleny ọzobaa!’ Bya asụ ndu mpfuchiru Chileke: ‘Unu te ekpuhajeekwaru anyi iphe, gbaru anyi l'ememe! Unu pfujeru anyi iphe, atso uto anuma! Unu gbebejeru anyi mpfuchiru egbebe! ¹¹Unu haaru anyi ọzo! Unu gbeshiru anyi l'ọzo! Unu ba byahẹ anyi l'iphu! Unu te epfuheru anyi kẹ Onye Nso kẹ ndu Ịzurelu!’ ”

¹²Ọo ya bụ lẹ-a; wakwanu iphe, oopfụ; mbụ Onye Nso kẹ ndu Ịzurelu: “Eshinu unu jikaru anuma ozi, mu ziru unu; bya asụ l'ọo mkpawere bẹ unu a-chiru ọpfu kwẹ; bya akporu obu ye l'ẹregede; ¹³bẹ iphe-ẹji ono a-buru unu igbulọ, ha ephekerephe, gbaru ọru; teme ọ nọdu ada adada; g'ejia epfua; ọ dawanu teke ono teke ono. ¹⁴Ọo-kukposhihu g'onye kukposhiru ite-urwa; tukaa ya nanunanu ehuka ehuka; k'ọphu bụ l'ibiribe iya bẹ a taa humadu g'ọ ka mma l'ọo mkpebahụ iya g'e gude guta ọku l'ovokoku; ọzokwanu g'e gude kwota mini l'obvu-mini.”

¹⁵Wakwa iphe, oopfụ baa; mbụ Nnajiuphu, bụ Chipfu, bya aburu Onye Nso kẹ ndu Ịzurelu: “Izimanu -lwa unu azu; unu daa ngaberu mu; l'a dzo-ta unu. Unu -dakpoepo gbedomu bya adakobe mu; ike adu unu. Obenu l'ọ to dudu iphe ono, duru ọphu unu meru. ¹⁶Ọ buchia iphe, unu pfuru bụ waawaa; l'unu e-nyikotachia inya gude gbal. Ọ bụru iphe ono meru g'ọ gude unu je l'agbala. Temu unu sukwapo l'unu a-nọdu l'inya okpa-egwa

gude agbala. Oo ya bu le ndu a-nodu achị unu oso obu a-bukwarupho ndu okpa-egwa. ¹⁷Unu umadzu labo l'ukporo umadzu iri etsukahuje gba-la me onye lanu yee unu ebvu. Teke a du ise yee unu ebvu; unu atuko g'unu ha zelihi gbalaa jasu nwa ndu a-phodu l'echilabo unu aduwa ge nwa itso, bvuru le mkpakponu eze ubvu; mbu ge nwa ekwa, aku peepee l'eli ubvu." ¹⁸Ole oo-nodulekwa-a agu Chipfu g'o meeru unu eze-iphe-oma. Oo-gbalihule-a phuaru unu obu-imemini; kele Chipfu bu Chileke, ekpeje ikpe, pfuru nhamunha. Ehu-utso be a goru nu iphe, bukpo ndu pfuru echeru iya nu.

Iphe-oma, Chileke e-meru ndibe iya

¹⁹Su-a; unube ndu Zayonu; mbu unube ndu bu le Jierusalemu; unu a-kwata ekwa gberuma. Oo-mekwaru unu eze-iphe-oma; me unu raa ekwa raku iya! Oo epho anuma, onuma iya; lo za unu enu. ²⁰Nnajiuphu-nukponu unu nri mkponwu-ehu; bya echebe unu mini eje iphe-ehuka; e tee domieduru unu ndu ezi unu iphe; unu egude enya unu gedegede humu phe. ²¹?Unu shiru ekutara-o; unu shiru ekicha-o; iphe, nchi unu a-noduepho anu l'azu unu a-buru: "Wakwa uzo baa! Unu tsokwaru iya!" ²²Noo teke unu a-turwu nshi unu ono, a wuru mkpola-ochaa ono. Unu aturwukwapho nteke unu ono, e gude mkpola-ododo wua ono. Unu eworu phe tuphashia g'onye etupha nkirika-ekwa bya asu phe: "Unu gbaru aka laa!" ²³Noo teke Chileke a-wata edzeru unu mini; edze iya ekpu l'iphe, unu meberu l'ali. Nri, aakota l'ali emehuaha emehu; bya adukwapho shii. Noo teke iphe-edobe unu a-wata akpa ntusaru-ehu. ²⁴Eswi unu; mekpoo nkafu-igara unu, bu ophu ejeru unu ozi egu l'a-nodu ata nri, a gwophuberu agwophube; pyashichaa ya unu; o buru ago-eze yee shovelu be e gude gwophube iya. ²⁵Teke o rwuru mboku ono, ee-gbu nemadzu pyaapya ono; mbu teke ono, oje-ephekerephe e-zeshihukota ono; be mini a-wata aso gborogboro ge nggele; shigbaa l'ubvu, ha l'eli asoshihu; shikwapho le mkpogiji ophu habe nwahabe asoshihukwapho. ²⁶Onwa a-wata egbu nwijnwii g'enyanwu; anwu akabaa echishi ike eme le g'oochi nta-a ugbo esaa; mbu l'oo-nodu echibe g'anwu chiru ujiku esaa l'ophu l'ophu; teke Chipfu e-pfubechaa iphe l'eka o mekaru ndibe iya iphe; bya emee g'onya, o yeru phe kpohukota.

Aphu, Chileke a-nu ndu Asiriya

²⁷Unu lenu; Chipfu shi l'eka du enya abya. Ehu-eghu iya nodu enwu phuruphuru g'oku; teme o nodu akpu tututuutu g'enwuru-oku. Ogbogboromonu iya bu iphe, jiru iya nu bu oke-ehu-eghu. Teme ire iya buru oku, enwu phoophoophoo. ²⁸Unme, otu atutu du ge mini, aso gborogboro, byaru kulakula bya aworu nemadzu l'olu. Ohamoha be onmaje yigayiga; mbu chiru phe ye le n-yo ola-l'iswi. O bya eworu iyagba-inya woru ye

ndiphe l'asha g'o dughua phe. ²⁹Noo teke unu awata agụ ebvu g'aaguje l'enyashi mboku, unu abo obo-iphe, du nsọ. Ehu atsoshikpoo unu utso ike ge ndu egbu opu eje l'ubvu ke Chipfu; mbu agbara-mkpuma ke ndu Izurelu.

³⁰Chipfu emekwa ge nemadzu numa g'olu iya du-be akpabiri; mekwa-pho g'ephe huma okpehu iya l'eka ooje alwa l'ali l'eka ehu-eghu iya enwu phuruphuru; teme o gude oku, enwu phoophoophoo; bya edzekwapho oke mini, atu aka-mini. ³¹Olu Chipfu l'a-chikashi ndu Asiriya nanuna-nu. Oo-gude mgboro-eze iya chitachaa phe togo. ³²Teke Chipfu gude oshi-mpaleka iya ono, o gude anu phe aphu ono chia phe gbaa; ebvu aswoshihu; mbu ebvu, aaku nkwa eye; bya akpo ogumogu eye iya; teke ono, o-nodu etso phe ugu echi phe aka gbaagbaa ono. ³³Noo kele Tofetu shihawaa le ndiche du. E doziwaru iya kwaberu eze. Nsukutu oku, du iya nu be e mewaru; o du omilomi bya adu osa. Oku yele nku kwatakporu paa ya aka. Unme, Chipfu turu soru gborogboro g'oku nshi-egbe sobata iya bya emee ya; o gbanwuhu oku nwuhaa phoophoophoo.

Oshi, ayoru ndu kporu obu yeru ndu Ijiputu

31 ¹Nshio unube ndu ono, agba ala ali ndu Ijiputu eje achọ n-yemeka; ndu daphuberu inya; bya akporu obu yeru ikpoto ugbo-inya, ephe nweru; yee oke okpehu du ndu ojogu phe, bu ndu egude-je inya eje ugu; ophu ephe adabeduru enya l'eka Onye nsọ ke ndu Izurelu no; mbu ophu ephe agbapfuduru Chipfu g'o yeru phe aka. ²Ole o bu; yebdua lonwiya bukwa onye maru iphe. O nodu ewotajeru nemadzu ola-l'iswi; ophu oopfujedu opfu laa azu azu. Oo-gbalihu tsoo ibe ndu ejo-iphe ugu; mekpoo ndu anoduje eyeru ndu eme ejo-ememe aka. ³Obenu le ndu Ijiputu bu nemadzu; ephe ta abudu Chileke. Inya phe be bu anu-ehu; o to budu maa. Chipfu -machiwaa aka be upfu a-du-a onye eye aka. Onye eeyeru aka adaa gwoo. Ephenebu atuko laa l'ite lanu.

⁴Wakwa iphe, Chipfu pfuru nu mu baa: "Oo g'oduma asuje ekiri; mbu g'oke-oduma asuje ekiri me o -gbua iphe, oo-ri; m'obetakpoo e kua ikpoto ndu eche aturu; ephe tuko dzukoo g'ephe tsoo ya ugu; mkpu, ephe tuko echi te emekpodanu ge ndzu gua ya; ophu uzu, ephe atu akposhidu iya iphe, oome-a. Noo ge Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike e-nyizeta bya alwua ugu l'eli ubvu Zayonu; mekpoo le mkpakponu ubvu ono. ⁵Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike e-kpuchita Jierusalemu genu, ephe l'eli. Oo-kpuchi iya; teme l'o nafutakwa iya pho; agbaru iya odzori, agbaru iya mkpu; go to du iphe, e-me iya nu."

⁶"Su-a; unube ndu Izurelu; unu lwaphutanu azu lwapfuta onye ono, unu kwefuru ike ono; ⁷kele o -rwua mboku ono be onyemonye le g'unu ha e-mechakwaa jika nshi mkpola-ochaa ono; yee ke mkpola-ododo ono, unu gude aka iphe-eji unu mee ono. ⁸Ndu Asiriya be ee-gude ugu-echi,

abúdu k'amadú gude gbushia; mbú ọ búru ogu-echi, abúdu ké nemadzu mmanú bẹ ee-gude gbufu phẹ. Ẹphe a-gba ọso gbalaaru ogu-echi ono; l'a chíru ụnwokorobyia phẹ ye l'ozí mkpónwu-ẹhu. ⁹Agbarike phẹ a-dakọta; ẹka eeye phẹ ebvu. Ndu-ishi ndu ojogu phẹ -humaepho g'ogu obu eje ala; ẹphe agbado ẹkwa-ọhubama phẹ phọta ọso gbalachaa." Noo iphe, Chipfu pfuru bú onoya; mbú onye ono, kpọberu ọku l'úbvú Zayonu; bya azube ọta pfupfufu ọku lẹ Jierúsalemu ono.

Onye eze, pfuberekoto

32 ¹Unu lenu; o nweru eze, abyanu a-buru eze, pfuberekoto. Ndu-ishi iya aburu ndu ekpe ikpe, pfuru nhamunha. ²Onyemonye a-du g'eka edomi onwonye, a no agbalaru pherephere; dukwapho g'eka aanoduje ezeru ndu l'eka oke-mini edze; dukwapho ge nggele, aso l'ali, mini adudu; dukwapho g'ononyo oke agbara mkpuma, no l'ali, adudu iphe, du iya nu. ³Noo teke e tee meedu ge ndu aphu uto phu-buhu uto. Teme ndu anu iphe le nchi awata anga nchi. ⁴Ndu iphe aduje egwegwa e nweru egomunggo. Ndu epfu l'onu-oku epfuahaa opfu gbururu; pfuahaa iphe, doru enya. ⁵E tee kuhedu onye-eswe onye a maru epha iya. Ophu akwabeedu ejo nemadzu oke ubvu; ⁶kele onye-eswe epfuje mkpokoro-opfu. Egomunggo iya buepho ejo-iphe be onoduje ari. Iphe, onoduje eme ememe buru umere onye agubeduru Chileke iphe. Teme o nodu anoduje ezi ejo-nzi l'opfu ẹhu Chipfu. Ndu egu agu be ọhaje; ẹphe adabyiru iphoro. O to kejedu ndu egu-mini agu mini. ⁷Umere k'onye ejo nemadzu bukwaru ejo-iphe. Iphe, ọochije idzu ememe bukota ejo-ememe; g'o gude ntuphu-ire mebyishia ndu akpa nri; mbukpoo m'obetaru ndu ono, adudu g'o du phẹ ono nodu eyekpoo onu, pfuru oto. ⁸Obenu l'onye a maru epha iya achije idzu, a maru epha iya. O buru iphe, a maru epha iya, oomeje be oogudeje pfuru pfushia ike.

Unwada Jierúsalemu

⁹Unube unwanyi ono, no tusaru ẹhu; unu gbalihu ngaberu mu nchi! Unube unwada ono, ari lo to dudu iphe, abya unu ememe ono; unu numakpodapho iphe, mu abya epfufu! ¹⁰A -noepho apha ophu; tu-kobe iya iphe, ha nwanshii be unube ndu ono, ari lo to dudu iphe, abya unu ememe ono a-wata anma jijijijii. Vayinu ta aduedu mebyi, oo-mita. O to duedu iphe, aawota l'oshi-omi ililekpoo. ¹¹G'ẹhu nmakwaa unu anmanma; unube unwanyi, no tusaru ẹhu! G'ẹhu tekwa unu kparikpari; unube unwada ono, ari lo to dudu iphe, abya unu ememe ono! Unu tofukwa ẹkwa unu; chita uwe-aphu gbaphua onwunu l'upfu! ¹²Unu phukwaru yoo l'opfu ẹhu egu ono, du ubvu lenya ono; me ke vayinu ono, amije shii ono; ¹³me k'ali ndibe mu l'ophu; mbu ali, bu iphe, rwuchiru iya nu bu obvu yee ewu-obvu. Ee-o! Unu watakwa agu aphu l'opfu ẹhu iphe, bukpuo ulo, aanoduje abo iphe; me k'ẹhu mkpukpu-a,

aanọduje eme emereme-a! ¹⁴Noo kele unuphu ibe eze ono be ee-mechaa gbado. Mkpukpu ono, aatu wọwoowoo ono adabyiru iphoro. Úbvú Ofelu; yee ọlo, a kpushiru ike, du iya nu a-buru ochobu jasuru; buru eka du nkafu-igara-ọswa ree; yee eka eeche eghu me aturu; ¹⁵gbiriri jasuteke ee-shi l'eli wua anyi unme Chileke l'ehu. Noo teke ee-woru echiegu mee ali, iphe a-nodu emehuje; ali eka iphe emehuje abya ezee du g'oswa. ¹⁶Ee-kpeahaa ikpe, pfuru nhamunha l'echiegu; haahaa enge, pfuru oto l'ali, emehuje iphe, a koru iya. ¹⁷Mebyi, apfubekoto a-mi bu le nchi a-du doo. Iphe, e-goshi l'a pfuberekoto aburu l'ekameka a-da nyonyoronyo; meji anmapfuru onyemonye jasuteke l'ojejoje. ¹⁸Teme ndibe mu eburu l'unuphu eka nchi a-du phe doo; l'unuphu, adudu iphe, byaru eme phe nu; l'eka ephe a-nodu atuta unme; o to dudu iphe, akpo-byi phe iya nu. ¹⁹Mbu l'igwe a-tu akamini gude tpyashia oke ọswa; tpyashia mkpukpu ono l'ophu l'ophu. ²⁰Ehu-utso be a goru nu unube ndu ono, aku iphe, unu aku akuku l'eka mini du; mbu unube ndu haru eswi unu; yee nkafu-igara unu; ephe nodu akpa ntusaru-ehu.

33 ¹Nshio gube nwa mmebyi; l'ebe abu lo nweru onye mebyiru gubedua! Nshio gube nwoderu-oye; l'ebe abu lo duru onye deru ngu ye! O kwa: i -haepho emebyishi; l'e mebyia gubedua. Teke i haerupho ederu nemadzu ye; l'e deru gubedua ye.

²Gube Chipfu; menaru anyi eze-iphe-oma! Anyi pfukwaru echeru ngu. Bujenuru ike anyi l'utsu mboku-mboku. Li buru onye ndzota anyi; me anyi nodu l'iphe-ehuka. ³Qobujeru; olu ngu -daepho g'egbigwe; ndiphe agbalacha. Teke i kwolihuru ekwoliu; ohamoha agbakashi. ⁴A kwaa phe okwata rwukoo phe g'eka inyarinya erwu ekwo; mbu gbaa phe gorogoro g'eka igube wubaru.

⁵Chipfu be goshiru lo paru eka; noo kele o bu l'ephekerephe. Úbvú Zayonu be oo-me g'o buru iphe, e-ji iya nu bu ikpe, pfuru nhamunha; yee apfubekoto. ⁶Oo ya a-buru onye e-me g'unu nguru anguru l'ogbo k'unu. Lo dzota unu okpobe adzota; mee g'unu maru iphe; kwaa enya. O buru atsu Chipfu ebvu a-buru eku k'unu.

⁷Lewaro; ndibe phe, bu ndu okpehu du l'echikwa mkpu l'oma gbororo. Ndu ephe ziru ozi, bu ndu byaru g'e doshia opfu nodu akwa ntumatu. ⁸Eze gbororo be a gbadoakwaru; ophu o duedu ndu ije, eshiekwadu iya nu. Ephe mebyiwaru ogbandzu, ephe gbaru; ophu o duedu iphe, a guberu ndu ekebe. Ophu o duedu onye aakwabejekwadu ubvu. ⁹Ali-a nodu agu aphu edideshihu edideshihu. Iphere du ọswa, no l'ubvu ubvu Lebanonu; o nodu anwulwashihu anwulwashihu. Nsuda Sharonu dephe g'echiegu eka mini adudu. Teme oshi, nogbaa l'ali Beshanu; yele ubvu Kamelu nodu alaephe ekwo kparakpara.

Okwa, Chipfu anmaru ndu ohogu iya

¹⁰Chipfu bya eyee onu su: "Oo nta-a be mu a-gbalihu agbalihu! Oo nta-a be mu e-goshi le mu paru eka! ¹¹Unu du ime eswa okponku; o buru

oshi ereshi bẹ unu a-nwụ. Unme, unu atụ buru iya bụ ọku, e-ke unu. ¹²Ọzo bụ lẹ ndu ono bẹ a-dụepho gẹ mkpuma layimu, a kpọru ọku; mbụ l'ọo g'e gbushije irwu obvu kùbe tsẹe ya ọku-a bụ g'ẹphe e-tsu gburugburu tsufu. ¹³Unubẹ ndu bu ụzenya; unu nụmakwa iphe, mu meru! Unubẹ ndu ọphu bu ntse; g'ọ donaa unu ẹnya l'ọkpehu dū mu!"

¹⁴Ndu iphe-ẹji, bu l'eli úbvú Zayonu bẹ ndzụ-agụgu rwutaakwaru. Ndu ta adụdu iphe, ẹphe gùberu Chileke nọdu aphụwaa kpaakpaakpaa epfu sụ: "Bụ onye ole lẹ g'anyi ha bẹ yee ọku, enwu enwunwu e-buru? Bụ onye ole lẹ g'anyi ha bẹ yee oku, etsu ojejoje e-buru?" ¹⁵Ọ kwa onye bụ onye emeje iphe, pfuru ọto; tẹme ọ nọdu epfufe iphe, pfuru nhamunha; onye ajikaje anata urwu, shi l'iphe, a nataru l'ike; tẹme ọ nọdu eselaje ẹka azu l'anata uphalazu; onye ta angabejedu nchi me a -nọdu achi idzu g'ee-shi gburu ochi; tẹme ọphu ọsajedu ẹnya hụma iphe, bụ ẹjo-iphe. ¹⁶Noo ẹgube onye a-nọdu l'ephekerephe. Ọ buru ẹka oo-buru zee ndzụ bụ l'ulo, a kpushiru ike l'eli úbvú. Ẹka ono bẹ aa-nọdu anụ iya nri. Ọphu ọ dudu teke ọ byaru achọ mini achọcho.

G'iphe a-dụ-be ree l'iphu

¹⁷Gubedua e-gude ẹnya ngu hụma onye eze ono g'ọ dū-be úbvú l'ẹnya; bya amaa ẹnya l'alị ono, nọru ogologo ono. ¹⁸L'i bya egude ọriri ngu bya alaphu azu l'akahu nggiri ono. Mbụ l'i rịa sụ: "Bunaa awe bẹ onye ono, shi edeje okpoga-akirikoko ono nọhunu? Buhunu awe bẹ onye ọphu e shi apfujeru ego ọbu nū nọ? Mbụ ?bunaa awe bẹ onye ọphu shi agụ ulo-mgbobuta anyi ọgu nọnaa?" ¹⁹I tịi hụmabaedu ndu ono, shi eku onwophe ono ẹnya ahuma ọphu; mbụ ndu ono, opfu pẹ egbejeru egberu ono. Ndu atsụ ntsu; ọphu iphe, ẹphe epfu edojedu ẹnya. ²⁰Lenaa ẹnya lẹ Zayonu; mbụ mkpukpu ono, anyi anọduje abọ ọbo-iphe anyi ono! Ii-gudewarọ ẹnya ngu hụma Jierúsalemu; mbụ mkpukpu ono, bụ: i -buru iya; nchi adu ngu doo ono; bya adu g'ulo, e meru l'ekwa, adudu onye byaru aphoriberu iya aphoriberu; ọphu ọ dudu onye adu ike apho-lita itso iya apho-lita. Ọphu ọ dukwapho eri iya ọphu byaru agbabuhu agbabuhu. ²¹L'eka ono bẹ Chipfu a-buru Onyibe k'anyi. Ẹka ono a-dụ g'eka nggele dū ọsa; ẹnyi-mu dū iya ọsa. Ọphu ọ dudu unwu ugbo-mini, nweru akwo-ugbo, byaru eshi iya nū. Ọphu ọ dukwapho oke ugbo-mini, a byaru anga l'eli iya. ²²Noo kele ọo Chipfu bụ onye-ikpe k'anyi. Mbụ l'ọo Chipfu l'aturu anyi iphe, anyi a-nọdu eme. Tẹme ọ buru Chipfu bụ onye eze k'anyi. Ọo ya bụ onye a-dzota anyi. ²³Eri, e shi kee gube ugbo toshihuakwaru. Oshi, gube ugbo gude nguru anguru duchaakwa wogowogo. Ọphu ekwa-ugbo ngu adabyekwaru potoo. Ọo ya bụ l'aa-kwa okwata, parụ ẹka kee; mbụ lẹ ndu ẹniyenị a-kwachaa okwata. ²⁴Ọphu ọ duedu onye bu lẹ Zayonu a-sụ: "Iphe emekwa mu." Tẹme iphe-ẹji ndu bu l'eka ono meru bẹ aa-gukotaru pẹ nvu.

Aphụ, Chileke a-nụ ndu ọhogu iya

34 ¹Unu kpịritaru ntse; unubẹ ọhamoha; unu bya anụmakpodapho! Unu ngabekpodapho nchị; unubẹ ndiphe! G'eliphe l'ophu nụma-kwa; iphemiphe, nọ iya nụ anụma! Gẹ mgboko numa; iphemiphe, shi iya nụ anụma! ²Chipfu bẹ avụkwaru ọhamoha ọvuma. Oke ẹhu-eghu iya bẹ ọ tū-koshiakwaru ndu ojogu pẹ l'ophu. Oo-mebyishikotakwa pẹ g'ẹphe hakotakpoo rengurengu. Oo-woru pẹ haa g'e gbushia. ³Ndu nkepẹ, e gburu egbu bẹ aa-pajeru tuphaa etupha. Odzu pẹ awata eshi ishi; mee pẹ atuko úbvú úbvú swongaa. ⁴Laphụ akpaminigwe g'onye phuru utute. Kpokpode atuko adashihu l'alị g'ẹka ẹkwo vayinu, nwuru lwaa erishihu l'eri iya; mbụ g'akpuru oshi figu, nọ l'oshi figu gbanwushihuru agbanwushihu dashihu.

⁵Ogu-echi mu bẹ a nọkwa l'imigwe baa bata nkọ. Lekwa; a paakwa ya apazeta gude abya anụ ndu Edomu aphụ; mbụ ndu ono, bụ ndu mu dochawaru edocha k'emebyishikota rengurengu ono. ⁶Ogu-echi Chipfu bẹ mee a-ngugukwa angugu. Iphe, e-ji iya nụ bukwa ẹba-iphe. Mee unwu-aturu; yee mee eghe; waa ẹba-iphe, shi l'akpuru ebili aduchaa ya. Noo keke Chipfu abya egwe ngweja le mkpukpu Bozura; iphe, ee-gbu egbu paa ẹka l'alị ndu Edomu. ⁷Atsu bẹ aa-tuko ephe l'ephe gbushikota; mekpoo oke-eswi ndu ọphu ha nwanshi; me ndu ọphu paru ẹka. Alị pẹ bẹ mee a-nodu aso gborogboro; leegude ẹba-iphe gwoo urwuku l'oburu epuchi. ⁸Noo keke Chipfu nweru eswe agwata ugwo iphe; bya enweru apha, ẹjo-iphe onye meru a-vọ iya l'ehu; g'ooshi nno gbaaru ndu bu le Zayonu ọdzori.

⁹Nggele nggele, nọkota l'alị ndu Edomu a-wokota korota. Eja, dụ l'alị ono awokota oku-nshi-egbe. Alị ẹka ono l'ophu abukotaru korota, oku enwu taphutaphu. ¹⁰Ọ tọ byadu anyihu anyihu eswe l'enyashi; enwuru iya akpu tūtuutuu jasụ l'ojejeje. Lọ buri ochobu dabyiru nno shi l'ogbo sweru ogbo. Ọ tọ dudu onye byaru eshibaa ya ghatakponu aghata ozobaa. ¹¹Okpo-ngwere yee ebyi esweta iya l'ọ buri iphe pẹ; mbụ le mgbashi-ujiku yee okpoko-ohà akpashị epfuno l'ẹka ono. Chileke e-me alị ndu Edomu g'ọ dụ g'ọ shi dụ teke o meru eliphe k'ophúú le mbulembu. ¹²Ndu oke amadu pẹ ta aduedu ẹka ephe enwekwaduru, bụ ẹka eekuje alị-eze. Ndu-ishi iya g'ephe ha a-chihukota. ¹³Ewu-óbvú erwuchia l'ulo-eli, dụ iya nụ. Ole-karara yee egbara atuko ulo iya, a kpushiru ike zechia. Iphe, a-nodu akpa iya uri aburu nkuta-oswa. Mgbashi-ujiku eworu iya mee ibe pẹ. ¹⁴Unwu anụ, bu l'echiegu ephe l'achi-anmabu atuko edzudagbaa l'ẹka ono. Eghu-oswa araku ibe iya l'ora. Ọ buri l'ẹka ono bẹ mgba-shi-ujiku anodukwapo atuta unme. Ọ buri l'ẹka ono bẹ ephe achotaru onwophe ẹka ephe a-nodu atuta unme. ¹⁵Mgbashi-ujiku a-kpa epfuno l'ẹka ono nodu tushia ẹkwa. Lọ kpua ya; vua nodu l'ẹka ono kpuyabe

phẹ lẹ ñkù iya hee hetseshia. Ọ bụkwarupho ẹka ono bẹ égbé e-dzukwa-phọ okee lẹ nyee.

¹⁶ Unu jenu elee ẹnya l'ẹkwo Opfu Chipfu; unu agwa ya agugu. Unwu iphe ono ta adukwa mę nanu adu-phodo l'ẹka ono. Ọphu ọ dukwa ọphu byaru asu lẹ ya ta ahumaduru okee ọzoo nyee ya; kele ọ kwa mbedua turu ekemu su l'onoo g'oo-du bu ono. Teme ọ buru Unme mu a-nodu erwukobe phe l'ẹka lanu. ¹⁷ Ọo ya atuje g'oo-duru phe. Ọ nodu egudeje ẹka iya tua ya atutu kee. O je aburu nkephe jasụ l'ojejeje. Mbụ ephe ebuarurọ l'ẹka ono gbẹ l'ogbo sweru ogbo.

Ẹhu-utso ndu a dzotarar

35 ¹ Echięgu yee ali, adudu
mini,
du iya nu bẹ ẹhu a-tso.
Mgbegu ali-evevee bẹ a-wata
ete ẹswa mehuaha iphe,
e meberu iya g'ẹka
okoko jashiru.

² Mbụ l'oo-jashikpoo
igwerigwe.
Ẹhu atsọo ya tsoshikpoo
ya ike;
l'o rwua okwe kpua ya.
Le mee ya g'ọ du biribiri
g'úbvú úbvú Lébanonu;
du akpabiri g'úbvú
Kamelu;
yee nsuda Sharonu.
Ephe egude ẹnya phe
huma
odu-biribiri ke Chipfu;
mbụ akpabiri ke Chileke
anyi.

³ Unu menaa g'ẹka unu,
tsuru mee shihu ike.
Unu emee g'ikpere unu,
aphu kwekweekwee
nguru anguru.

⁴ Unu pfuaru ndu nweru obu
ndzu-agugu su phe-a:
“Unu shihu obu ike;
ge ndzu ba agushi unu.

Lẹ Chileke unu a-bya;
 bya emelata nemadzụ iphe,
 o meru onye ọzo.
 Ọo-bya; bya adzọo unubẹdua
 ndzụ.”

⁵ Noo teke ẹnya a-sahụ ndu
 atşu ishi.

Nchị ndu ada nkuchi emee
 phosangu.

⁶ Noo teke ndu ẹniyenị a-wata
 azọ garamu garamu
 g'ele.

Ire agbọtoshihu ndu te
 epfudu opfu;
 ẹphe awata erwu okwe
 ẹhu-utso.

Mini e-shi l'echiegu gbafuhu
 sọaha kẹ gborogboro.

Teme nggele eshi l'alị,
 mini te eshidu dụ gbafuhu
 sọaha gborogboro.

⁷ Eja evevee,
 l'ekpo phuruphuru
 l'a-buru okpuru.

Alị, mini tahuru agbafushihu
 ọgba buru nggele.

Ọ buru ẹka ono,
 bụ nkuta-ọswa shi buru
 iya ono
 bẹ ẹswa e-fushi;
 eji efushia ya;
 ẹchara amishia ya.

⁸ L'a bya atogbo iya eze
 gbororo; l'e kua ya ụzo,
 dụ nsọ.

Ndu aasọ nsọ te eshidu iya.

Ndu a-nọdu eshi iya nụ
 kpoloko abuerupho
 ndu ọ dūru;
 ọphu ndu eme eswe
 aghaphedu l'ime iya.

⁹ Oduma taa nọdu iya.

Ophu ọ dudu anụ ọzo,
 eri anụ,
 byaru eshitakpọo ya
 eshita ophu.
 A taa humakpodaa phẹ nụ
 ahuma ophu l'ẹka ono.
 Ọ buẹpho ndu a gbafutaru bu
 ndu a-nọdu eshi iya nụ.
 10 Mbụ lẹ ndu ono,
 Chipfu pfuru aswa phẹ
 ono a-lwa.
 Ephe aguru ebvu lwatashia
 Zayonu.
 Ephe ekpuru ẹhu-utso ojejeje
 g'onye kpu okpu eze.
 Ete ẹswa yee ẹhu-utso
 atuko phẹ ẹhu sweta.
 Aphụ yee atsụ ude agbaa
 oso gbalaa.

Senakeribu eye ndu Jierúsalemu ebvu
(2Ndu 18:13-37; 2Iphe 32:1-19)

36 ¹Tọbudu iya bu; o rwua l'apha, kwe eze, bu Hezekáya apha iri
 l'eno, ọ wataru aburu eze; Senakeribu, bu eze ndu Asiriya bya
 ọgu l'alị ndu Jiuda; bya atuko mkpukpu phẹ g'ọ ha, bu mkpukpu, a kpu-
 shiru ike lwua lwuta. ²No iya; eze ndu Asiriya ono bya agbẹ lẹ mkpukpu
 Lakishi zia onye-ishi ndu ojogu iya; yeru iya ndu ojogu, dụ igwerigwe;
 bya asụ iya g'ephẹ jepfu eze, bu Hezekáya lẹ Jierúsalemu. Onye-ishi ndu
 ojogu ono jerwua bya eje apfuru l'ishi mgbamini okpuru ụzo eli, dụ l'ụzo
 ono, eeshije eje ẹka asajẹ uwe ono. ³Ọ nọdu l'ẹka ono; ẹphẹ byapfuta iya;
 mbụ Ẹliyakimu nwa Hilikaya, bu onye-ishi l'ibe eze; waa Shebuna, bu
 onye edeje ẹkwo; waa Jiowa nwa Asafu; yẹbedua bu onye nkwaqobe.

⁴Onye-ishi ndu ojogu ono bya asụ phẹ: “Unu je akaru Hezekáya lẹ-a:
 Wakwa iphe, o pfuru; mbụ Okalibe eze, bu eze ndu Asiriya. Ọ sụru-a: ?Bu
 lẹ gụnu bẹ ị chịru nwupfu ophu i nweru kwẹe? ⁵Ị sụru l'ị machawaru ẹre-
 gede ọgu bya enweru ike, e gude alwu ọgu. Obenu l'opfu ngu bu okorobo
 opfu. ?Bu onye bẹ ị dakoberu ekwefuru yẹbe eze ndu Asiriya ike? ⁶Lenu;
 ọ kwa ndu Ijiputu bẹ ị dakoberu; mbụ Ijiputu ono, bu mgbawa-ẹchara,
 abujeru: onye dakoberu iya nụ l'o yejashia ya ẹka meka iya iphe onoya. Ọ
 kwa ẹgube ono bẹ Fero dụ; mbụ eze ndu Ijiputu. Ọ kwa nno bu g'ọ duru
 iphe, bukpo ndu dakoberu iya nụ. ⁷Teke ị sụkwanuru mu l'ọo Chipfu, bu
 Chileke unu bẹ unu dakoberu; ?tọ bụdu Chipfu obu bu ophu Hezekáya

Iwúru ẹka aagwajẹ iya; bya emebyishia ọru-ngweja iya; bya asu ndu Jiu-da ẹphe lẹ ndu Jierúsalemu g'ẹphe byajẹ abaa ẹja l'atatifu ọru-ngweja-a?

⁸“Byalẹkwa-a g'unu lẹ nnajiuphu mu, bu eze ndu Asiriya tuko chia idzù. I-kweta bẹ mu a-kpuru unu inya ise kpẹe ngu; mẹ ọ -buru l'ji-du ike yechaa ya ndu a-nodu agba iya nu. ⁹Odumeka; ?denu g'i riru l'ji-du ike kpafu l'iphu onye-ishi ndu ojogu nnajiuphu mu; m'obeta ọ buru onye ẹnya kachaa alwalwa lẹ ndu-ishi ndu ojogu iya; l'eka ọ bu ndu Ijiputu bẹ i dakoberu g'ẹphe chie ngu ugbo-inya; chie ngu ndu agba l'inya-ogu? ¹⁰Ozo bu lẹ-a; ?i dobesu l'ọ to budu Chipfu bẹ mu nọ l'eka bya ọgu l'ali-a gẹ mu mebyishia ya? Ọ kwa Chipfu l'onwiya ziru mu gẹ mu bya ọgu l'ali-a mebyishia ya.”

¹¹Tobudu iya bu; Eliyakimu; yee Shebuna; waa Jiowa bya asu onye-ishi ndu ojogu ono-a: “Jiko gude opfu ndu Aramu pfuru yeru anyibe ndu-ozingnu; eshinu anyi anu iya ree. Te egudeshi opfu ndu Jiuda pfuru yeru anyi; kele ndu nọ l'eli igbulọ anukwa iya.”

¹²Onye-ishi ndu ojogu ono su phe: “?Bu unu lẹ nnajiuphu unu kpoloko bẹ ọ du unu gẹ nnajiuphu mu ziru mu gẹ mu bya ezia ozi-a? Waawakwa. Ọ kwa unu lẹ ndu ono, nọ l'eli igbulọ ono; mbu ndu ono, unu l'ẹphe e-mechaa ria nshi unu l'onu; ngua mamini, unu gbọru ono bẹ mu epfuru iya.”

¹³Onye-ishi ndu ojogu ono bya apfuru bya egude opfu ndu Jiuda bya arashia ya ike su: “Unu numakwa iphe, o pfuru; mbu Okalibe eze ono, bu eze ndu Asiriya! ¹⁴Wakwa iphe, eze ndu Asiriya pfuru: Unu te ekwekwa gẹ Hezekaya dephua unu. Ọ toọ dukwa ike adzo unu! ¹⁵Ophu unu ekwekwa gẹ Hezekaya deta unu g'unu dakobe Chipfu; l'eka oopfuru unu asuje lẹ Chipfu ta adukwa iphe, e-me g'ọ to dzota unu. Lẹ mkpukpu-a taa lakwa l'eka eze ndu Asiriya. ¹⁶Unu ta angakwaru Hezekaya nchi; kele eze ndu Asiriya sukwaru-a g'unu wufuta wu-pfuta iya gẹ yele unu doshia. Oo ya bu g'onjemonye lẹ g'unu ha eria iphe, shi lẹ vayinu iya; ria akpuru, shi l'oshi figu iya; bya angua mini, du lẹ welu iya; ¹⁷jasu teke ya a-bya eduta unu; lashia l'ali, du gẹ k'unu; mbu ali, ereshi du; mее ọphuu du iya; ali, nri du; teme opfu-vayinu du iya.

¹⁸“Unu te ekwekwa gẹ Hezekaya dephua unu; kele oo-su unu lẹ Chipfu l'a-dzotakwa unu. ?O dukporu oha ophu agwa ali phe nafutajewaru l'eka eze ndu Asiriya? ¹⁹?Bu awe bẹ agwa ndu Hamatu yee ke ndu Apadu nọ? Agwa ndu Sefavayimu; ẹphe nọ l'awe? ?Epe duru-a ike dzota ndu Sameriya l'eka yee eze ndu Asiriya toọ? ²⁰?Bu agwa ole l'ime agwa ndu ali ono bẹ duru ike nafuta ndu ali iya l'eka iya? ?Denu gẹ Chipfu e-shi du ike nafuta ndu Jierúsalemu l'eka iya?”

²¹Ndu Jiuda ono, oopfuru eyeru ono noduepho nggujungguji; ophu ọ dudu onye ophu pfuru opfu yeru iya; kele eze, bu Hezekaya turu ekemu su g'ọ to dukwa onye e-yeru iya onu.

²²Tobudu iya bu; Eliyakimu nwa Hilikaya, bu onye-ishi l'ibe eze; yee Shebuna, bu onye edejeru eze ekwo; waa Jiowa nwa Asafu, bu onye

nkwakòbe tugbua; o buru phẹ ejepfu Hezekáya. Ephe gbajachaa uwe phẹ agbaja. Ephe jerwua bya eje akòoru iya iphe, onye-ishi ndu ojogu ono pfuru.

Hezekáya epfu anụ Chileke

(2Ndu 19:1-13)

37 ¹Tòbudu iya bụ; Hezekáya nūmaepfo iphe ono ọ gbajashia uwe iya; bya achita uwe-aphụ yee; ọ buru iya eje l'eze-ulo Chipfu. ²Ọ bya ezia Eliyakimu, bụ onye-ishi l'ibe eze; yee Shebuna, bụ onye edejeru eze ẹkwo; waa ndu-ishi lẹ ndu-uke Chileke; g'ephe jepfu onye mpfuchiru Chileke ono, bụ Azáya nwa Emožu. Ephe tuko yee uwe-aphụ jeshia. ³Ephe je je asụ iya: "Hezekáya sūru-a: 'Ntanu-a bụkwa mboku, oke iphe-ehuka dapfutaru anyi; bya aburu mboku, aahụ anyi ahụhụ; bya aburu mboku, iphe-iphere jiru anyi iphu. Ọ dukwa g'egube ime anoduje eme nwanji; ọ to dudu ike nyia onyi nwua nwata obu-a ⁴O nweru g'oo-du; Chipfu, bụ Chileke ngu anuma iphe ono, onye-ishi ndu ojogu ono epfu ono; mbụ onye ono, nnajiuphu iya, bụ eze ndu Asiriya yeru g'ọ bya epfu-toshia Chileke ono, dzu ndzu ono; k'ophu bụ lẹ Chipfu a-baru iya mba l'opfu ono, yēbe Chipfu, bụ Chileke ngu nūmaru ono. Ọo ya bụ; pfuru nū Chileke l'opfu ehū ndu ophu phoduru nū.' "

⁵Ọo ya bụ; ndu ono, eze, bụ Hezekáya ziru ono bya abyapfuta Azáya; ⁶Azáya sụ phẹ: "Unu je asụ nnajiuphu unu lẹ Chipfu sūru-a: 'Ba atsukwa ebvu lẹ k'iphe ono, i nūmaru ono; mbụ opfu ono, ndu-ozī eze ndu Asiriya gude bya epfutoshia mu ono. ⁷Huma lẹ mu e-woru unme lanu ye iya l'ehu; k'ophu bụ l'oo-numa asulasu; lashia alị phẹ; mu emee g'e gude oguechi gbua ya l'alị phẹ gēdegēde.' "

⁸Onye-ishi ndu ojogu ndu Asiriya bya anuma l'eze ndu Asiriya lufuwaru lẹ mkpukpu Lakishi; ọ laphu azu je ahuma onye eze ono l'eka ootso ndu Libuna ogu.

⁹Noo ya; a bya ezia Senakeribu lẹ Tirihaka, bụ eze ndu Kushi bẹ abyapfuta tawa iya ogu; o zia ndu-ozī g'ephe je ezia Hezekáya sū: ¹⁰"Waa iphe, unu e-pfuru Hezekáya baa; mbụ eze ndu Jiuda: 'B'ekwekwa gē Chileke ngu, bụ onye ono, i dakoberu ono duphua ngu; l'eka oopfu lẹ Jierúsalemu ta alwadu l'eka mube eze ndu Asiriya. ¹¹Ophu doru enya bụ l'i nūmahawaru iphe, ndu eze ndu Asiriya meru ndu alị ọzo; mbụ l'o mebyishikotaru phẹ. ?Aa-nafuta-chia gubedua to? ¹²Mbụ-a; ndu ohamoha ono, nna mu oche phẹ mebyishiru ono; ?agwa phẹ dzotaru phẹ-a to? Mbụ agwa ndu Gozanu; yee kẹ ndu Haranu; waa kẹ ndu Rēzefu; mē kẹ ndu Édenu, bụ ndu shi nodu lẹ Telasa. ¹³?Bụ awe bẹ eze ndu Hamatu nọ nta-a; mē eze ndu Apadu; mē eze ndu mkpukpu Sefavayimu; ọzo kẹ ndu Hena; ọzo kẹ ndu Iva?' "

¹⁴Tòbudu iya bụ; Hezekáya bya anata ẹkwo-ozī ono l'eka ndu e ziru iya; bya eworu iya gwa. Ọ bya abahụ l'eze-ulo Chipfu bya eje eworu iya

tosaa l'iphu Chipfu. ¹⁵Hezekáya bya epfuru nù Chipfu sù: ¹⁶“Gùbe Chipfu, bù Òkalibe-Kakòta-Ike; gùbe Chileke kẹ ndu Ízurelu; onye sùgaru l'aba-eze iya l'echilabọ chierobu. Òo ngu kpoloko bù Chileke, nwekòta alì-eze, dù lẹ mgboko mgburugburu. Òo ngu meru igwe bya emee eliphe. ¹⁷Ngabènu nchì gùbe Chipfu; nùma iphe, mu epfu. Sanaa ẹnya hụmadupho. Ngabẹkpodapho nchì; nùma opfu ono, Senakeribu ziru g'e gude bya epfutoşhia gùbe Chileke, nọ ndzụ ono.

¹⁸“Gùbe Chipfu; ọ bụkwa eviya lẹ ndu eze ndu Asiriya mebyishiwaru ọhamoha; waa alì pẹ. ¹⁹Ephe chìwaru agwa ndu ono ye l'òku; o kepyashia; kẹle agwa pẹ ọbụ ta adùdu iphe ọzo, ọ bụ; gbahaa nkù; yẹ mkpuma, bù iphe, nemadzù gude ẹka mee. ²⁰Òo ya bù lẹ-a; gùbe Chipfu, bù Chileke anyi; dzonaa anyi l'ẹka eze ndu Asiriya ono; k'ophu alì-eze, dükota lẹ mgboko l'ophu a-maru l'ọo gùbedua kpoloko; mbù gùbe Chipfu bẹ bù Chileke.”

Adada Senakeribu

²¹Tọbudu iya bù; Azáya nwa Emọzu bya ezia Hezekáya ozi sù: Chipfu, bù Chileke kẹ ndu Ízurelu sùru l'iphe ono, i pfuru nù iya l'opfu ẹhu Senakeribu, bù eze ndu Asiriya ono bẹ ya nùmawaru. ²²Waa iphe, Chipfu pfuru l'opfu ẹhu Senakeribu baa:

Nwada Zayọnu ta adụekwa
iphe, ọ gùberu ngu;
tẹme ọ nọdu aja ngu
ewenu.

Nwada Jierúsalemụ ekwe
l'ishi l'ẹka ịigba ọso lẹ
ndaba agbala.

²³?Bù onye bù onye ono,
i shi ephu iphu;
bya epfutoşhi iya ono?
?Bù onye bẹ i shi atụ ụzu
ekpu-a;
mbù onye ono,
i gude eku-onwonye
vọoru ẹnya ono?
Ọ kwa Onye dù Nsọ
kẹ Ízurelu!

²⁴I ziru ndu-ozì ngu;
ẹphe bya eburu iphu nyabẹ
Nnajiuphu.
I sùru l'i gudewaa ikpoto
ugbo-inya-ọgu ngu

- nyirwuchaa mkpakponu
 úbvú úbvú;
 Mbù l'i nyirwuwaru
 mkpakponu,
 ẹka úbvú úbvú
 Lébanonu jeberu;
 bya egbutsushiwa oshi sida,
 dụ iya nù, bụ ndu ọphu
 kachaa etse ogologo;
 mẹ oshi payinu iya
 ọphu kachaa adù ùbvù
 l'ènya;
 bya ejerwuwaa ẹka ọ
 kachaa aburu ẹpfukala;
 mẹ ẹka ọ kachaa aburu ọswa,
 dụ ree.
- 25 Mbù l'i tɔwaru wɛlu l'alì ndu
 ọhozo; bya angua ya mini;
 bya egudewaa
 ọbochi-ọkpa ngu zọo iphe,
 bụ nggele,
 dukota l'alì Ijiputu tɔlitoli;
 jasù ọ tashìhukota.
- 26 Sù-a; ?ọ dụ g'ì tì nùmajeduru
 iya?
 Ọọ mu tubuhawaru g'ọ dụ
 nno teke dɔhawaa ɛnya.
 Mbù l'ọ bụro teke ndiche
 bẹ mu chìhawaru iya
 rọo dobe.
 Ọ bụru nta-a bẹ mu
 meru iya g'ọ vua;
 mbù mee;
 i woru mkpukpu,
 a kpugbaaru o shihu
 ike mebyishia;
 ọ bụru ikpo mkpuma.
- 27 Ọ bụru iya bụ;
 ike bvù ndu bu iya nù.
 Ẹphe bụru ndu a tɔru
 ẹberebete;
 e meru iphe-iphere

kpua phe.
 Ephe bya adu g'iphe,
 a kuru l'opfu; g'iphe,
 rwuru irwu k'òphúú;
 mbu du g'èswa,
 furu le mkpotsu ulo,
 anwu chigbushiru
 l'èbe adu g'o vutaberu l'eli.
 28 "Obenu le gubedua be mube
 Chileke maru eka i no.
 Mu maru teke ibata abata;
 maru teke itugbu
 atugbu.
 Mu maru g'ibataberu
 hanyihanyi ekpu mu.
 29 Eshi ophu o bu mube Chileke
 be ibaru hanyihanyi;
 teme beebabee,
 iipfuru mu rwuwa mu
 nchi;
 be mu e-woru ikokoro
 dzube ngu l'imi;
 woru mkpurukpu-igwe
 ye ngu l'onu g'inya.
 Mu emee ngu g'i shia ophu
 i shi laphu azu l'eka
 i shi.

30 "A -bya le gubedua, bu Hezekaya; waa iphe, a-buru ngu iphe-ohu-bama baa: Apha-a be ii-ri iphe, daru eda. O -be apha ozo l'i ria ophu shi l'ono futa. O -rwua l'apha k'eto iya; koo opfu kpata iphe, i koro iya. Gbaa opfu-vayinu; ria akpuru, e-shi iya nu. 31 Su-a; nwa ndu ono, a-phodu nu l'onu-ulo Jiuda be a-gba ogbarabvu l'ime ali; mia mebyi l'eli mgbo-ko; 32 noo kele o nweru nwa ndu phoduru nu le Jierusalem. Ikpoto ndu wafuru nu e-shi l'ubvu Zayonu. O buru Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike e-gude g'o phu-be iya l'ehu mee ya.

33 "Oo ya bu; waa iphe, Chipfu pfuru l'ehu eze ndu Asiriya baa: O to byadu a-bata le mkpukpu-a; ophu o byadu agba g'o ka mma l'oo apfu l'eka-a. O too gudekpodanu iphe, eegbobutaje onwonye abyakube iya ntse; ophu o byadu ebvuphe iya ose-ogu. 34 Oo uzo, o shi bya be oo-shi laa. O to byadu abata le mkpukpu owa abata ophu." Nokwa iphe, Chipfu eepfu. 35 "Su-a; mu e-gude k'epha mu; me opfu ehú Dévidi, bu onye-ozí mu gbobuta mkpukpu-a; dzoo ya."

³⁶Tɔbudu iya bɔ; ojozi Chipfu tɔgbuepho bya eje l'eka ndu ojoɔu Asi-riya dɔru; bya eje egbua ɔkporo ɔnu ɔmadzu ugbo ɔkporo l'eto l'unu ɔmadzu labo l'ɔkporo ɔmadzu iri^a l'ime ndu ojoɔu ono. E tehushia l'utsu; odzu zeshiwaa ke bee. ³⁷Noo ya; Senakeribu, bɔ eze ndu Asiriya tɔgbua; ɔ buru iya alaphu azu. ɔ laphushia azu le Ninive je anodu. ³⁸O be ujiku lanu; ɔ nodu agwa agwa iya, bɔ Nisuroku; unwu iya, bɔ Adurameleku; me Shareza je egude ogu-echi gbugbua ya; gbaru lashia ali Araratu. ɔo ya bɔ; Esahadonu, bɔ nwa iya buru eze nochia enya iya.

Iphe-ememe guderu Hezekaya

(2Ndu 20:1-11)

38 ¹ɔ buru teke ono be iphe-ememe guderu Hezekaya; k'ophu bɔ l'ɔ nowaa l'onu onwu. Onye mpfuchiru Chileke, bɔ Azaya; nwa Emoɔu bya ejepfu iya je asu iya: Chipfu sɔru-a: “Dozia ibe ngu ree; keke iibiyawa anwuhu; i ti kadu mma.”

²Noo ya; Hezekaya bya aghaa iphu l'uzo igbulo pfuru nu Chipfu su: ³Gube Chipfu; nyatanu ge mu bu-be onye gude ire-lanu; me obu mu g'o ha tsoo uzo nkengu; me ge mu gude meberu iphe, du ree l'enya ngu. Hezekaya raa ekwa kpoo pfula pfula.

⁴Tɔbudu iya bɔ; Opfu Chipfu bya atuba Azaya le nchi su iya: ⁵“Je aka-ru Hezekaya le-a: Waa iphe, o pfuru; mbu Chipfu, mbu Chileke ke nna ngu, bu Dévidi: Mu numawaru epfupfu, i pfuru nu mu; bya ahumawaa enya-mini, shi ngu l'enya. Mu e-yekwafua apha iri l'ise le ndzu ngu. ⁶ɔzo bu le mu a-nafuta ngu; nafuta mkpukpu-a l'eka eze ndu Asiriya. Mu a-gbaru mkpukpu-a odzori.

⁷“Waa iphe-ohubama, Chipfu e-goshi ngu baa; g'i gude maru le Chipfu e-me-a iphe ono, o pfuru ono. ⁸Nwonyonyo iphe ono, a kpushiru, ee gudeje enyi ulo-eli Ehazu ono; be mu e-me g'o gude ntu-okpa iri tsu-phu azu.” No iya; onyonyo ono tsua ribo; gude ntu-okpa iri tsu-phu azu eme le g'o shi habe ogologo.

⁹ɔwa-a bu iphe, Hezekaya deru; mbu eze ndu Jiuda g'iphe-ememe ono mechaaru iya; ɔ kachaa mma.

¹⁰ Mu sukwaru: ?Bu le
mkpakponu ndzu mu-a
be mu jeru je eshisweta
onu oguzo ali-maa?
A naa mu nfu nfu mu nwa
apha ndzu mu ophu
phoduru nu?

¹¹ Mu sukwaru le mu taa

^a 37:36 Bu iya bu 185,000 le mbekee.

- hụmabaedu Chipfu
l'ali ndu dzụ ndzụ.
Ophu mu egudebaedu
ęnya ahuma nemadzụ,
dzụ ndzụ;
ozoo kẹ g'anyi lẹ ndu
nọkwadu l'eliphe-a
bubaaru.
- 12 A lashiru ndzụ mu g'onye lashiru
eswa l'ulo unwu-eswi;
mbụ l'oo g'onye akpa iphe
akpakpa aphukobeje iphe,
ọ kpagheru akpaghe-a
bụ gẹ mu
phukobewaru ndzụ mu.
- Ọ bya atuwaa mu eri
gbụpyia l'iphe, aakpajẹ iphe;
bya egbubufu iya.
- Ọ buru-a shi l'eswe gẹ nchi
jihu bẹ i mebufuwaru
nụ kẹ ndzụ mu.
- 13 Mu nọdu atajekpoepfo
nshi jasụ nchi abọhu.
Obenu l'o gweru mu
okpu arakabya g'eka
oduma ata anụ.
- Ọ buru-a shi l'eswe gẹ nchi
jihu bẹ i mebufuwaru
nụ kẹ ndzụ mu.
- 14 Mu gbọaha chachacha
g'apya ozoo g'ęsha.
Mu deahaa kukuku
g'ede-kuukuu.
Mu lenyaa ęnya l'eligwe;
ęnya meahaa mu ẹhuka.
Mu sụ: Jiko Nnajiuphu;
mu eje iphe-ẹhuka;
byanụ agbaaru mu
mkpu!
- 15 Ọle ọ bụ; ?mu a-sukwanu
agha?
O pfuakwaru opfu nụ mu;

- mbụ ọ bụru yēbedua
l'onwiya meru iphe ono.
Mu a-nọdukpoephō eje
nwa gelee jasụ gẹ mu
a-nọ-beru;
kele obu atawa mu
nyikinyiki.
- 16 “Gube Nnajiuphu;
ọ kwa ụdu iphe,
dugbaa egube-a bẹ
nemadzụ gude buru.
Ọ bụkwaru iya phọ bẹ unme,
nọ mu l'ẹhu byaru bya
egudewaa nọdu ndzụ nta-a.
Jiko menaa gẹ mu wekọrohu;
menaa gẹ mu nọdu ndzụ!
- 17 Ọkpobe opfu;
ọ kwa g'ọo-duru mu lẹ ree
bẹ mu gude jee iphe-ẹhuka,
dụ nno.
Ọ bụru l'ọo l'i yeru mu obu
bẹ i ti kwedu gẹ mu
bahụ lẹ nsukutu ọla-l'iswi.
Ị bya atuko iphe-ẹji mu l'ophu
chiru ye onwongu l'azụ;
- 18 kele ndu nọwaa l'alị-maa te
etukwa ngu ẹpha.
Ọphu ndu nwuhuwaru anwuhu
agukwa ebvu egude etu
ngu ẹpha.
Ọphu ndu e kpochiru l'ilu
elekwaa ẹnya ire-lanụ
nkengu.
- 19 Ọ kwa ndu nọ ndzụ;
mbụ l'ọo ndu nọ ndzụ bụ ndu
anọduje etu ngu ẹpha gẹ
mu etu ngu iya ntanụ-a.
Ọ bụru ndu bụ nna anọduje
akoru unwu phẹ g'ị bụ-be
onye ire-lanụ.
- 20 Chipfu a-bya adzọo mu ndzụ.
Ọo ya bụ l'anyi a-nọdu agụ

ebvu akpọ iya l'une
 jasụ g'anyi a-nọ-beru ndzụ.
 Ọ bụrụ l'eze-ulo Chipfu bẹ
 anyi a-nọdu gụa ya.”

²¹ Azáya pfuwaru sụ g'e meta iphe oshi figu tsua etsutsu debechaa Hezekáya l'ejọ-onwo ono, phọkashiru iya l'ẹhu ono; l'ọ -mewaa ya nno; l'ọ wekọrohu. ²² Hezekáya bya ajia sụ: “?Bụ gụnu bụ iphe-ọhubama, e-goshi lẹ mu e-mechaa bahụbaa l'eze-ulo Chipfu ọzo?”

Ndu nnochị-anya, shi Bábilọnu

39 ¹ Ọ bụrụ teke ono bẹ Merodaku-Baladanu; mbụ nwa Baladanu, bụ eze ndu Bábilọnu deshiru ẹkwọ-ozi nù g'e je anụ Hezekáya; bya eyekwaru iya ya phọ iphe-oma g'e gude bya iya ajiji; kẹle ọ nọmaru l'iphe shi eme iya; ọ kawaa mma. ² Hezekáya nabata ndu ono, e ziru ozi ono; bya egoshi phẹ iphe, nọkota l'ulo-ẹku iya; mbụ goshi phẹ mkpọla-ọchaa; yee mkpọla-ododo; mę manụ, eshi mkpọ; mę ngwọgu iya l'ophu; mę iphe, bụkota ẹku iya. Ọ tọ dudu iphe, dụ l'ibe iya; ọzoo iphe, dụ l'alị-eze iya l'ophu, o to goshiduru ndu ono; mbụ Hezekáya.

³ Tọbudu iya bụ; Azáya, onye mpfuchiru Chileke bya ejepfu eze, bụ Hezekáya je ajia ya sụ: “?Bụ awe bẹ ndu ono shi bya? ?Bụ gụnu bẹ ephe pfuru?”

Hezekáya sụ iya: “Ephe shikwa ẹka dụ anya bya. Ephe shi Bábilọnu.”

⁴ Azáya bya ajia ya sụ: “?Bụ gụnu bẹ ephe humaru l'ibe ngu?”

Hezekáya sụ iya: “Ephe tọkokwaru iphemiphe, dụ l'ibe mu huma-gbua. Ọ tọ dukwa iphe, dụ g'ẹku, mu nweru enweru, mu te egoshiduru phẹ.”

⁵ Noo ya; Azáya bya asụ Hezekáya: “Nụma opfu, shi Chipfu l'onu; mbụ Okalibe-Kakọta-Ike ono. ⁶ Ọ sụru-a: Lẹ mbọku abyawaa teke iphemiphe, dụ l'ulo eze ngu; mę iphe ono, nna ngu phẹ setarụ dobe; ọ nọ byasụ nta-a a-buru iphe, ee-vuta lashia Bábilọnu. Ọ tọ dudu m'ophu ee-wophodo. Noo iphe, Chipfu epfu. ⁷ Teme unwu ngu unwoke, bụ ndu a nwutaru ngu bẹ aa-harụ kpukaa; ephe eje aburu ndu anọduje eleta ibe eze ndu Bábilọnu anya.”

⁸ Hezekáya sụ iya: “Opfu Chipfu ono, i pfuru ono dukwa ree.” Iphe, o gude pfua nno bụ l'ọ riru sụ lẹ nchị a-dụ-a doo; ophu ọ dudu iphe, bya l'eme teke ya nọkwadu ndzụ.

Adụ ndu kẹ Chileke obu

40 ¹ Unu dūnaa ndibe mu obu! Unu dūnaa phẹ obu!
 Nokwa iphe, Chileke unu
 pfuru bụ onoya.

² Unu pfunaa opfu bebelebe

- yeru Jierúsalemu.
 Unu ranaa ya arara g'ò maru
 l'ozí-ike ono,
 ooje ono bẹ bvúwaru nù.
 L'a pfúwaru ụgwó ẹjọ-íphe,
 o meshíru.
 Lewere, Chipfu meru iya
 hawaa g'íphe-ẹjì, o meru;
 mbù l'ò hawaa g'òo ya
 ugbo labọ.
³ Ọ dọru onye ara iya arara sù:
 “Unu meziaru Chipfu ụzọ
 l'echiẹgu.
 Unu mee eze gbororo iya g'ò
 dọgbaa nhamụnha lẹ
 mgbẹgu alì-evevee.
⁴ Ẹka dọ nsụda bẹ ee-nwuchi
 enwuchi.
 Iphe, bụ úbvú úbvú bẹ
 ee-gbuzekọta egbuze.
 Ẹka dọ nkwegbo-nkwagbo bẹ
 ee-mezi emezi.
 Ẹka dọ
 kpọkoro-kpọkoro-kpọkoro
 l'a rwazee ya arwaze g'ò
 kwọo akwọkwọ;
⁵ k'ọphu ee-kpuha ọdu-biribiri
 kẹ Chipfu g'a hụma.
 Iphe, bụkota nemadzụ l'ophu
 ahụmakota iya;
 kẹle Chipfu gudewaa ọnu
 pfua ya.”
⁶ Ọ dọru olu-opfu, epfu sù:
 “Chia mkpu!”
 Mu sù: “?Bụ gụnu bẹ mu
 e-chi lẹ mkpu?”
 Ọ sù: “Chia mkpu sù lẹ
 nemadzụ l'ophu
 dụkota g'ẹswa.
 Teme mma, ẹphe ama
 dụkwapho g'okoko ẹswa,
 dọ l'ẹgu.

7 Qobujeru;

eswa -kpohuwaa nkú;
okoko iya erishihu dashihu;
kele udzu-onu Chipfu
phushiru phe.

Hoo haa; nemadzú bukwa
eswa.

8 Mbú l'obujeru;

eswa -kpohuwaa nkú;
okoko iya erishihu dashihu;
obenu l'opfu, Chileke anyi
pfuru;
a-pfuru pfushia ike jasú
l'ojejeje."

9 Je apfuru l'eli úbvú, ha shii;
gube Zayonu;
onye byaru ezi ozi-oma.

Gube Jierúsalemu,
byaru ezi ozi-oma;
wolinaa olu chia mkpu!
Wolia olu; ge ndzú ba agushi
ngu!

Sú mkpukpu,
dugbaa l'alí ndu Jiuda-a:
"Wakwa Chileke unu baa!"

10 Lekwa! Nnajiuphu,
bú Chipfu gudekwa
ike-okpu abya.

Q búru okpehu iya be
oo-gude búru eze.
Lekwa! O gudekwa obunggo
eje abya;
bya egudekwapho ugwo
oo-pfu.

11 Ndu ephe l'iya swí be
onoduje eche g'onye
eche aturu.
Q nodu achikobeje unwu
aturu ono heru l'eka;
mbú heru phe dobe onwiya
ntse k'ophu ephe a-noduje
iya l'obu.

- Teme ọ nọdu atọje nwẹhu
erwu ndu ọphu he nwa.
- 12 ?Bụ onye ụjẹwaru ike
gbaa ẹka okorokoro
gude tịa mini,
nọ lẹ mgboko l'ọphu atùtù;
ọzoo gude nkwo-ẹka
tịa akpaminigwe
l'ọphu?
- ?Bụ onye ụjẹwaru ike
kpokọo urwuku,
dụ l'eliphe l'ọphu kporu
ye lẹ nkata;
ọzoo wota iphe-atùtù
gude tịa ẹrwa úbvú,
nọkota nù?
- 13 ?Bụ onye maru uche Chipfu?
tọo ?bụ onye a-sụ lẹ ya
zịjeru iya iphe;
lẹ ya bụ onye akpọ-zịjeru
Chileke ụzo?
- 14 ?Bụ onye bẹ Chipfu jeru
akpata ishi?
tọo ?bụ onye ziru iya
ụzo ọphu bụ ọkpobe
ụzo?
- ?Bụ onye bẹ ọ bụ;
mbụ onye ziru iya iphe,
ọ maru;
ọzoo onye goshiru iya ụzo,
oo-shi mee g'iphe doo
ya ẹnya?
- 15 Tororo opfu bụ l'ọhamoha
dụkwa gẹ mini,
daru kpọngu l'ime
bọketi.
- Iphe, a gụberu phẹ bụ-a
nwurwuku, dụ l'iphe,
egudeje tịa ẹrwa iphe.
- Mbụ l'ọotùje ndu bukube
eze-ẹnyimu g'onye
kpokọberu urwuku,

- dụ rwukuru rwukuru
atù l'iphe.
- 16 Mbù l'òswa, dụ l'úbvú úbvú
Lébanonu ta asúkwa aburu
nkụ eye l'òku.
Ọphu anụ, nọkota iya nụ
asúkwapho
g'eegbushi iya gude
gweeru Chipfu
ngweja-akpo-òku.
- 17 L'iphu iya bẹ ọhamoha l'ophu
ta adúkwá iphe, o bú.
Ọ gúberu phẹ iphe,
adúdu iphe, ọ bú;
mbù l'iphe-iphoro ka
phẹ shii.
- 18 ?Bù onye bẹ unu a-turu
Chileke yeru?
?Bù ntẹkpe gụnu bẹ unu a-sù
lẹ yẹ ya bú iphe lanu?
- 19 L'a -bya l'iphe,
a kpuru akpukpu;
ono bú onye eme ọna
kpuru iya.
Ọ buru onye-úzá
mkpọla-ododo wuru
iya mkpọla-ododo;
bya emetaru iya
ẹgbirigba mkpọla-ọchaa.
- 20 Ọobujeru onye daru ụkpa
k'ophu ọ tọo dudu ike
anụ Chileke egube
iphe ono;
l'ooje ahọta oshi,
kpọru akpaa;
bya eje achọo onye eme
ọna emegharu iya
ẹka kua
l'ọ bya apyià ntẹkpe
doberu iya; mbù ntẹkpe,
ta abyadu aharịbejeru
ọkpa aharịberu.

- 21 ?Unu ta amahaada? Tọo
 ?unu teke anuma-swee?
 ?Te epfuduru iya unu e
 -shikpọọ lẹ mbụ?
 ?Toko dodu unu ọnya g'e
 gude tọo ọkpa
 mgboko l'ophu?
- 22 L'ọ nọ l'aba-eze iya
 l'ephekerephe;
 nọghata eliphe,
 gbaru mgburugburu.
 Ndu nọ l'eliphe dughbae ya
 phọ ribariba g'unwu ogu.
 Eligwe l'ophu bẹ ọ phushiru
 tọgbo g'onye phushiru
 ukpo;
 bya eworu iya tọgbo
 jakpata g'ulo-ekwa,
 aabya eburu eburu.
- 23 Ndu-ishi bẹ oomeje;
 ọ tọ dudu iphe,
 ephe abụ.
 L'ọ bya emee ndu-ishi
 lẹ mgboko-a;
 ephe aburu iphe-mmanụ.
- 24 Sụ-a; ọobujeru akụku,
 aakụ phẹ l'alị;
 adzadza, aadza phẹ;
 ephe -jekwadu-a agbabẹ
 ogbarabvu l'alị;
 l'ọophuwa phẹ ọnu;
 ephe anwulwashihu.
 Oke pherephere abya
 ezikọta phẹ g'ẹswa ereshi.
- 25 Onye nsọ ono jiru sụ-a:
 “?Bụ onye bẹ unu a-turu
 mu yeru?
 Mbụ-a; ?bụ onye bẹ unu epfu
 lẹ mu l'iya ha ọnya
 nhamunha?”
- 26 Palinaa ọnya lee
 l'akpaminigwe.

?Bụ onye meru iphemiphe
ono dobe?

Mbụ onye ono,
emeje kpokpode,
dụ igwerigwe l'ọofushi
nanụnanu;
tẹme ọ nọdu ekuje
phe ẹpha l'ẹhu l'ẹhu.

Ọ buru l'ike parụ onye
ono ẹka;
tẹme ọkpẹhu dụ iya
meru g'ọ gude ọphu ọ
dụdu kpokpode ono
mẹ nanu etuphahụje nụ.

27 Unubẹ ndibe Jiékọpu;
?denu g'ọ gude unu
pfua ẹgube opfu-a?
Mbụ-a; unubẹ ndibe Ízurelu;
?denu g'ọ gude unu
nọdu agu aphụ?
Kẹle unu sụru lẹ Chipfu ta
amadụ iphe-ẹhuka,
unu eje;
mbụ lẹ Chileke unu ta
adụdu iphe,
ọ gụberu iphe,
rwuberu unu?

28 ?Unu ta mahaada?
Tọo ?unu teke anụma-swee
lẹ Chipfu bụ Chileke,
l'a-nọ jasụ lẹ tuutuutuu
lẹ mịmiiimii?

Ọ buru iya meru eliphe
l'ophu jasụ l'ẹka o
jeberu.

Ike ta abvụdu iya;
ọphu nkwo atsụdu
iya mее;
ọphu ọ dudu onye
amakotaru nkwaменя
nkiya.

29 Ọo ya emeje g'ike dụ

- onye ike bvuru.
 Teme o nọdu emeje g'onye
 dụ nmelenmele rọkota
 ike.
- 30 Mbụ lẹ-a; ụnwu ọgbo
 lanụ emenyakwaa iphe;
 ike abvụ phẹ;
 ẹphe emehu nmelenmele.
- Mbụ lẹ ndu bukwađu
 okorọbya abụjeru a -nọnya;
 ẹphe evukota iphe daa iko.
- 31 Obenu lẹ ndu daru ngabẹru
 Chipfu bẹ ike a-nọdu
 aka adudu.
- Ephe e-gude ñkù ephe
 l'eli l'eli g'ugo.
- Ephe agbaa ọso;
 ike ta abvudu phẹ.
- Ephe ejee ije; nkwo ta atsudu
 phẹ mẹe.

Onye a-nọdu eyeru Ízurelụ ẹka

- 41 ¹Unubẹ ndu bukube
 eze-ẹnyimu;
 unu nọdukwa nggujungguji
 l'iphu mu!
- G'ike kabakwaa adu
 ọhamoha!
- G'ẹphe kpịritakwaru
 bya eyee ọnu!
- G'anyi je edzuda l'ulo-ikpe!
- ²“Sụ-a; ?bụ onye jeru
 je akpalia onye
 pfuberekoto l'uzo
 ẹnyanwu-awawa;
 mbụ onye abụjeru;
 ọ -halia ọkpa l'ọ lwụa lwuta.
- Mbụ lẹ Chipfu ewojeru
 ọhamoha ye iya l'ẹka;
 bya akwatsushiaru
 iya ndu eze.
- Ọ nọdu egudeje ogu-echi

- gwee phẹ arakabya;
 gbaa phẹ apfụ jasụ ẹphe
 phekashihu g'ẹswa ereshi.
- 3 Ọochije phẹ ọso;
 ejero l'iphu l'iphu.
 Ọ tọ dudu iphe, eme iya nụ.
 Mbụ eshichaa ụzo,
 ọkpa iya teke eshiswee
 lẹ mbụ.
- 4 ?Bụ onye meru iphemiphe
 ono; mee ya meghaa;
 mbụ shiepho lẹ mbụ ebu
 ọgbo l'onwiya?
 Ọ kwa mbedua, bụ Chipfu;
 onye nọ swiru ndu kẹ mbụ;
 teme mu jekwa anọdu
 swiru ndu k'ikpazu;
 ọo mu bụ onye ọbu!”
- 5 Ndu bukube eze-enyimu
 hụma iya; ndzụ gụhu phẹ.
 Ndu bu l'ẹka eliphe jeberu
 nọdu anma
 pyaapyaapya eje
 akpịritaru.
- 6 Onyenọnu nọdu eyeru nwibe
 iya ẹka.
 Ẹphe nọdu asụje nwibe phẹ-a:
 “Shihukpọekwapho ike!”
- 7 Ndu maru eme ọna nọdu
 adukpoepfo ndu ụzu
 mkpọla-ododo obu.
 Onye ọphu egudeje ọngu
 akwọ iphe teretere
 nọdu agba onye ọphu
 edzefufe iya edzefu
 unme.
 Ọ -nọdu l'ọ sụ onye ọphu
 agbajẹ iya ọku gude
 dzepfua ya: “Ọ dukwaa ree!”
 L'ọ bya akua ntẹkpe ono
 ngga g'o to rikashihi.
- 8 A -byakwanụ lẹ gube Ízurelụ,

- bụ onye-ozu mu;
 mbụ gube Jiékpọ;
 onye mu gude ẹka mu
 họtá;
 mbụ gube oshilọkpa
 Ébiríhamu, bụ onye mu l'íyá
 eshi ọnyà;
 9 mu jekpọeruro l'ẹka
 igwe beru alí beru je
 eduta ngu.
 Mbụ l'ọo ẹka ọ kachaa
 omilomi bẹ mu jeru je
 ekua ngu.
 Mu sụ ngu: Ị bụakwaa
 onye-ozu mu.
 Mu họtáakwaru ngu;
 ọphu mu ajịkaekwa ngu.
 10 Ọo ya bụ; ba atsụkwa ebvu;
 kele mu nọkwa swiru
 ngu.
 Gẹ meji ba tọfukwa ngu;
 kele ọ kwa mu bụ
 Chileke ngu.
 Mu e-me g'ike dụ ngu;
 mu e-yeru ngu ẹka.
 Mu e-gude ẹkutara mu ono,
 bụ ẹka mu egudeje
 mee iphe, pfuru ọto
 ono gudeshia ngu.
 11 Iphe, bụkpoo ndu aba
 hanyịhanyi ekpu ngu
 bẹ ọ tọ dudu iphe,
 e-me g'e te meru
 iphe-iphene kpua phẹ.
 Ndu etso ngu opfu bẹ ee-me;
 ẹphe alaa l'iyi bụru
 mkpurupyata.
 12 Mbụ l'ii-chịka ẹnya ndu
 ọhogu ngu;
 ị tịi humadu phẹ.
 Ndu etso ngu ọgu a-dụephọ
 g'iphe-iphoro.

13 Noo keḽe ọọ mbẹdua
 bụ Chipfu;
 bya abụru Chileke ngu;
 onye sekpu ngu
 l'ekutara ngu;
 bya asụ ngu g'ị ba
 tsushi ebvu;
 lẹ mu e-yeru
 ngu-a ẹka.

14 “Ba atsụkwa ebvu;
 gụbe nworishi ono,
 bụ Jiékọpu;
 mbụ gụbe nwata-une,
 bụ Ízurelu;
 keḽe ọọ mbẹdua
 l'onwomu e-yeru
 ngu ẹka.”

Noo iphe, Chipfu epfu;
 mbụ onye ono,
 gbafutaru ngu nụ ono;
 bya abụru Onye nsọ
 kẹ ndu Ízurelu.

15 Lenu; mu e-mekwa ngu
 g'ị bụru iphe,
 e gude echi ereshi;
 mbụ iphe, bụ k'òphúú;
 bya atsụ nkọ;
 bya enweru ézé.

Ii-chi úbvú úbvú
 gbiigbii tsutoo ya
 etsuto;
 mbụ mee ya l'ọ dụ
 swakiri-swakiri
 g'ẹswa ereshi.

16 L'ị phụshia phẹ;
 phẹrephere apakaa ya.
 Mbụ oke-phẹrephere
 atukaa ya nanunanu.
 Obenu lẹ gụbedua
 e-gude Chipfu ete ẹswa.
 Mbụ l'ọ Onye nsọ kẹ ndu
 Ízurelu ono bẹ ii-gude

- eku onwongu.
 17 “Ndu ụkpa mę ndu adụdu
 g'ọ dụ phẹ achọ mini
 angungu.
 Ophu ọ dudu ophu ẹphe
 humaru.
 Ire nọdu atụ phẹ heehee
 l'eka mini agụ phẹ.
 Ole ọ bụ-a mbẹdua,
 bụ Chipfu a-za phẹ ẹnu.
 Mbụ lẹ mbẹdua, bụ Chileke
 ndu Ízurelu taa
 hadụ phẹ.
- 18 Mu e-me gẹ mini wata
 asoshi gẹ nggele
 l'ephekerephe ẹka
 dụ jakpọro jakpọro
 jakpọro.
 Ogba eshi lẹ nsụda nsụda
 gbafushihu.
 Mu emee g'echiẹgu bụru
 okpuru okpuru.
 Alị, dụ jakpọro-jakpọro
 aburu ẹka mini e-shi
 asoshihu.
- 19 Iphe, mu e-ye l'echiẹgu bụ
 oshi sida;
 yẹe oshi akesha;
 mẹkpoo oshi mịturu;
 yẹe oshi olivu.
 Mbụ l'oshi payinu;
 yẹe oshi firi;
 yẹe oshi sipuresu bẹ
 mu a-tụko dzakọta
 lẹ chakiri chakiri
 chakiri alị;
- 20 k'ophu ndu nemadzu
 a-huma; teme ẹphe
 amakwarupho.
 Ẹphe e-gbukwaa ya phọ igo;
 l'oodoo phẹ ẹnya l'ọo
 Chipfu gude ẹka iya

- mee iphe ono;
 l'oo Onye nsọ kẹ ndu
 Ízurelu bẹ meru
 iphemiphe ono dobe.”
- 21 Chipfu sụkwaru-a: “Unu
 byanụ edoo edo k'unu.”
 Mbụ l'eze ndibe Jiékọpu
 ono sụru-a: Unu byanụ
 epfua g'ọonwuru unu.
- 22 Unu jenụ eduta agwa unu g'ọ
 bya epfuaru anyi iphe,
 e-me nụ.
 Ephe epfukwarupho anyi
 ọphu mehawaru nụ;
 k'ọphu anyi e-gbu
 iya igo maru iphe,
 o mechaarụ nwufuta.
 Ọdumeka; unu pfunaaru
 anyi iphe,
 e-mechaa mee nụ.
- 23 Unu pfuaru anyi iphe,
 e-me l'iphu k'ọphu
 anyi a-maru l'unu bụ
 agwa, ere ire.
 Unu menaa ọhumalenya.
 Unu menaa iphe,
 dụ ree; ọzo ọphu dụ ejị;
 k'ọphu anyi a-nmahụkwanu
 pyaapyaapya;
 ndzụ aguaha anyi.
- 24 Obenu l'iphe-iphoro ka
 unu mma.
 Teme ọphu iphe,
 unu eme adụkpoda iphe,
 ọ bụkpoo ililekpọo.
 Onye họtaru unu bụkwa ẹbyi
 bẹ o meru.
- 25 “Mu jeakwaru akpalia onye
 shi l'ụzo isheli;
 ọ nọdu abyawaa.
 Ọo-nọdu l'ụzo
 ẹnyanwu-awawa bya

- akpo-kua epha mu.
 Onye ono a-zo ndu-ishi
 pyakapyaka g'onye
 atsü nri l'ikwe;
 mbü g'eka onye akpu
 ite atsü urwa,
 o gude akpu iphe.
- 26 ?Bunaa onye pfuru iphe-a
 eshikpoo le mbü;
 k'ophu anyi a-maru iya?
 ?Bu onye nmahawaru iya
 g'okwa k'ophu anyi a-sü:
 'O pfukwaru ire-lanu?'
 O to dudu onye pfujeru
 iya nü.
 Ophu o dudu onye nmajeru
 iya l'okwa.
 Ophu o dudu onye numajeru
 olu unu.
- 27 O buru mbedua vuru uzo
 pfuaru Zayonu sü iya:
 'Lenu; wakwa phe baa!'
 Mbü; o buru mu yeru onye
 jeru ezia Jierúsalemu
 ozi-oma ono.
- 28 Mu leri enya;
 ophu o dudu g'o ka mma
 l'oo onye lanü;
 mbü g'o ka mma l'oo
 onye lanü,
 mu humaru l'echilabo phe,
 adu ike akpo-ziru mu uzo.
 Ophu o dukwapho onye
 azaje enu me mu jia ya aji.
- 29 Lewaro; epe tukoru
 bukataru
 iphe-mmanu!
 Iphe, epe eme bukwarupho
 iphe-mmanu.
 Mbü l'agwa phe ono bukota
 pherephere yee
 iphe-iphoro."

Onye-ozi kẹ Chipfu

- 42 ¹ Chipfu sùru-a:
 “Wakwa onye-ozi mu,
 bụ onye mu gudesi;
 mbụ onye mu họtaru;
 bya abụru onye emeje
 g'obu jidata mu.
 Mu yeakwaru iya Unme mu
 l'ehu.
 Oo-goshi ohamoha iphe,
 bụ ikpe, pfuru ọto.
- ² O too jekwa ara ọrà;
 ọphu oojekwa echi mkpu.
 Ọphu ọ duka onye bya
 anuma olu iya l'etsuzo.
- ³ Mbụ l'ekperema,
 jihuru ejihu bẹ ọ to
 gbajikpokwanu;
 ọphu ọophunyikwa oroku,
 enwu reswereswe.
 Oo-gude ire-lanu goshi iphe,
 bụ ikpe, pfuru ọto.
- ⁴ Ọphu ọodadu adada;
 ọphu ọ dudu iphe,
 a-kposhi iya iphe,
 oome jasi teke ikpe,
 pfuru ọto e-keru l'eliphe.
 Ọ buri ekemu iya bẹ oha,
 bukube eze-enyimu
 a-nodu ele enya iya.”
- ⁵ Sụ-a; wakwa iphe, Chileke,
 bụ Chipfu epfu baa;
 mbụ onye ono,
 bụ iya meru eligwe
 l'ophu bya eworu iya tosa;
 onye bụ iya tosar eliphe
 l'ophu mekpoo
 iphemiphe, shi iya nụ;
 bya anụ ndu bu iya nụ
 unme, ephe atụ;
 bya eworu ndzụ nụ ndu eje

- ije l'eli iya.
 6 Ọ kwa mube Chipfu gude
 apfubekoto nkemu
 kua ngu.
 Mu je l'e-seta ngu l'eka
 gudeshia.
 Mu e-dobe ngu;
 mee ngu g'i buru iphe,
 mu le ndiphe e-gude
 gbaa ndzu.
 Tem'e l'i buru iphóró,
 duru ohamoha.
 7 Li mee g'enya sahu ndu atsú
 ishi;
 mee ge ndu a kpuru le
 ndzu nweru onwophe;
 mekwapho g'a haa
 ndu no le mkporo
 l'eka gbahuru tsukiribaa.
 8 "Su-a; ọ kwa mbedua bu
 Chipfu.
 Ọ buru epha mu bu ono
 gedegede!
 Ọphu mu e-wokwaru úbvú,
 rwuberu mu nu anu
 onye ozo.
 Ọphu mu ewokwaru
 etu epha,
 eetuje mu woru haaru
 agwa.
 9 Lewaro; akahu iphe,
 a suru l'oo-me meakwaru.
 Mu nodu epfuwa k'ophúú.
 Mbu le mu epfujekwaru
 iya pho unu teme
 l'owata ememe."

Ebvú, e gude aja Chipfu

- 10 Unu guja ebvu ophúú
 nu Chipfu!
 Unu shikpopho l'eka igwe
 beru ali beru tuta iya

- ẹpha;
 unubẹ ndu eje l'oma-mini;
 mẹ iphe, bu iphe,
 bu lẹ mini!
 Iphe, bu ali,
 nọ-kube eze-ẹnyimu;
 mẹ iphe, bu ndu bu iya nọ;
 unu tua ya ẹpha!
- 11 G'echiẹgu mẹ ọha,
 bu iya nọ wata erwu
 okwe!
 Gẹ ndu bugbaa lẹ mkpukpu
 Keda tejekwa ẹswa!
 Gẹ ndu Sela gụa ebvu ẹhu-utso!
 G'ẹphe nọdu lẹ mkpakponu
 úbvú rwua okwe!
- 12 G'ẹphe kwabẹkwa Chipfu
 ùbvù!
 Ẹphe anọdu l'ali,
 nọ-kube eze-ẹnyimu
 tua ya ẹpha!
- 13 Chipfu a-zọ garamu garamu
 lufuta gẹ nwoke,
 dọ ike.
 L'ọ bya akpalia obu iya
 g'ojogu, ike dọ;
 l'ọ phụahaa ya l'ẹhu.
 L'ọ bya araa ọrà gude chia
 mkpu ọgu;
 lwua ọgu lwu-kpee
 ndu ọhogu iya.
- 14 Chileke sọru-a:
 “Mu shihaakwa ụzenya
 nọduta doo.
 Mu nọkpoephọ nwapyakọo
 esedekpọephọ
 onwomu.
 Obenu lẹ nta-a bẹ mu a-wata
 echi mkpu; atsụ ude;
 atụ hẹehee;
 gẹ nwanyị, ime eme.
- 15 Mu e-me g'iphe, bu úbvú,

- nọkota nụ dabyikọtaru
iphoro.
Mu abya emee g'ęswa,
rwuru iya nụ kpọshihu
nkụ.
Mu emee nggele nggele
g'ọ ghọshia alị okponku.
Mu abya emee g'okpuru
okpuru tashihu.
16 Mu e-duru ndu atsụ ishi
shia ụzo,
ẹphe amahaada.
Gbororo, ẹphe te eshijehaada
bẹ mu a-kpọ-ziru pẹ
ụzo iya.
Mu e-me g'ọchii bụrụ ìphóró
l'iphu pẹ;
bya emee g'ụzo,
dụ kpọkoro kpọkoro
kpọkoro kwọru
pẹ akwọkwo.
Iphemiphe ono bụkota iphe,
mu e-me;
ọphu mu abyadụ
aha pẹ.
17 Obenu lẹ ndu kpọru obu
yeru agwa;
mbụ ndu bụ iphe,
a kpọru akpụkpu bẹ
ẹphe sụru l'ọ gude
ndzụ pẹ;
ndu ono bẹ ee-me
iphe-iphẹrẹ chifu pẹ.”

Ndu Ízurelụ atsụ ishi ada nkuchi

- 18 “Unubẹ ndu nkuchi;
unu nụmadupho iphe
lẹ nchị!
Unubẹ ndu atsụ ishi;
unu palidaphọ ęnya
hụmakpodapho!
19 ?Bụkwanu onye atsụ ishi ọbu,

- abudu onye-ozí mu?
 Tọo ?bụ onye adabe nkuchi
 g'onye ono,
 mu ziru ozí ono?
 ?Bụ onye atsụ-be ishi
 g'onye nọ mu l'ẹka?
 Mbụ ?bụ onye atsụ-be ishi
 g'onye-ozí kẹ Chipfu?
 20 I hụmawaru iphe,
 dụ igwerigwe;
 ọphu iingadu nchị.
 Nchị gheru ngu ọnu;
 ọphu ọ dudu iphe,
 iinumaje.”
 21 Chipfu bẹ bụ onye
 pfulerekoto.
 Noo iphe, meru g'ọ gude ọ nụ
 phekemu,
 ereshi ire ike bya
 adukwapho biribiri.
 22 Obenu l'ephẹ byaru
 bya aburu ndu a
 lwutaru iphe phek'ọgu;
 bya aburu ndu a kwaru
 l'okwata.
 Mbụ lẹ g'ephẹ ha bẹ
 nwulahukotaru
 kwaa l'ime nsukutu;
 mẹ ndu ọphu a
 turu mkporo woru
 domia edomi.
 Epebedua l'onwophe bụwaa
 ndu a lwutaru l'ọgu.
 Ọphu ọ dudu onye gbaru
 phek' mkpu.
 Epe bụwaa ndu a kwaru
 l'okwata.
 Ọphu ọ dudu onye pfuru
 sụ: “Unu chiphu phek' nụ
 azụ-o!”
 23 ?Bụ onye ole lẹ g'unu
 ha a-ngabẹ nchị l'opfu-a;

- ọzokwanu ọ́dukpoepfo
 nwadoo nụma iphe,
 e-mechaa mee nụ?
 24 ?Bụ onye woru ndibe Jíékọpu
 haa g'ẹ́phe bụru iphe,
 a kwarụ l'ọkwata;
 mbụ haa ndu Ízurẹlu
 g'ẹ́phe bụru ndu a
 lwutaru l'ọgu?
 ?Tọbudu Chipfu l'onwiya
 meru iya;
 mbụ onye ono,
 bụ iya bẹ anyi meshiru
 iphe-ẹji ono?
 Kẹle ẹ́phe te ekwedu etso
 ụzo iya.
 Ọ́phu ẹ́phe ekwedu eme
 ekemu iya.
 25 Ọ bụru iphe ono meru g'ọ
 gude ọ wụa phẹ oke
 ẹ́hu-eghu iya;
 mee g'ẹ́jo ọgu dapfuta phẹ.
 Ọgu ono gude ọku woru phẹ
 kee mbvu;
 ọ́phu iphe edoduru
 phẹ ẹnya.
 O kee phẹ phuruphuru g'ọku;
 ọ́phu o rwuduru phẹ
 l'ọkpoma.

Onye bụ iya kpoloko
 a-dzọ ndu Ízurẹlu

- 43 ¹O be lẹ nta; wakwa iphe,
 Chipfu epfu;
 mbụ onye ono,
 bụ iya meru gube Jíékọpu;
 onye bụ iya kpuru
 gube Ízurẹlu pfube.
 Ọ sụru-a:
 B'atsushi ebvu;
 kẹle mu gbafutawaru ngu.
 Mu kuru ngu oku;

- kukpoo ngu epha ngu;
mbụ l'ị bụ nkemu.
- 2 Teke ọ bụ mini bẹ iirwughata
bẹ mu nọepfo swiru
ngu eswiru.
Teke ọ bụ nggele bẹ iime
g'ị ghata;
o too ridu ngu.
Teke i jeru ije je aghabua ọku;
ọ tọo hụdu ngu;
ọphu ire ọku iya te
ekepyashidu ngu.
- 3 Noo kele ọo mbedua bụ
Chipfu;
bya aburu Chileke ngu;
bya aburu Onye nsọ
ke ndu Ízurelu;
buru onye ndzọta ngu.
Ọo ndu Ijiputu bẹ mu
nuru gude gbata ngu.
Mu woru ndu Kushi;
yele ndu Seba nù
l'ozori ngu.
- 4 Eshinu ị dụ mu mkpa;
tẹme ị buru onye
aakwabe ùbvù l'anya mu;
tẹme eshinu mu yeru
ngu obu;
bẹ mu e-woru ndu
nemadzụ nù gude
gbanweta ngu;
nụkwapho ndiphe gude
gbanweta ndzụ ngu.
- 5 Gẹ ndzụ ba agụkwa ngu;
kele mu nọkwa swiru
ngu eswiru.
Mu e-shi l'uzo
enyanwu-awawa
chilataru ngu unwu ngu;
bya ejekwapho l'uzo
enyanwu-arịba je
achilatachaa ndibe ngu.

6 Mu abya asụ isheli:

“Pakwarụ phẹ haa!”

Bya asụ ndòhali:

“Be sedeekwa phẹ!”

Sụ phẹ: Unu shikwa l'ẹka

du ẹnya chitaru mu

unwu mu kẹ nwoke!

Unu eshi l'ẹka igwe

beru alị beru chilaru

mu unwada mu!

7 Mbụ iphe, bụkpoo

onyemonye zarụ ẹpha

laaru mu.

Ndu mu meru g'e gude tua

mu ẹpha.

Ndu mu gude ẹka mu kpua;

gude ẹka mu mee g'oo-du.

8 Dufutunu ndu ono,

nweru ẹnya;

obenu l'ẹphe atsụ ishi onoya;

mẹ ndu ọphu nweru nchi;

ẹphe nọdu ada nkuchi.

9 Ọhamoha l'ọphu dzukọru

l'ẹka lanu.

Teme ndu nemadzụ

dzukọkwaapho.

Ọle ?bụ onye ole lẹ g'ẹphe ha

pfuru iphe ono,

eme nụ onoya;

bya epfukwapho ọphu

mehawaru nụ?

G'ẹphe jenu ekua ndu ekebe

phẹ g'ẹphe bya egoshi

lẹ nkephẹ bụ ire-lanu;

k'ọphu ndu ọzo a-numa

iya sụ: Ọ kwa eviya.

10 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

“Ọ kwa unu bụ ndu ekebe mu;

unu bụkwarupho

onye-ozu mu,

mu họtaru l'onwomu;

k'ọphu unu a-maru mu;

- bya ekwetakwapho nkemu.
 L'o dokwapho unu ɛnya
 l'oo mu bu onye obu.
 O to duedu Chileke ozo,
 e meru dobe,
 abudu mbedua;
 ophu o dudu ozo,
 a-dubaa nu gbahaa mbedua.
- 11 Mbedua; mbu mbedua
 gedegede;
 oo mu bu Chipfu;
 ophu o duedu onye
 ndzota ozo,
 du nu gbahaa mbedua.
- 12 Mu goshiwaru iya egoshi;
 bya adzota iya dobe;
 bya echia ya le
 mkpu l'oo mbedua bu
 Chileke;
 l'o to budu agwa ndu
 ohozo ono,
 unu dobegbaaru ono.
 Mbu o buru unu bu ndu
 ekebe mu.”
- Nokwa iphe, Chipfu eepfu.
- 13 “E -shikpo l'ichee
 be o bu mu po be
 bu iya nu;
 ophu o dudu onye adu
 ike anafu mu onye no
 mu l'eka.
 Mu -mewaa iphe g'o du mu;
 ?bu onye suru g'oo-bya
 emee ya imephu?”

Chileke l'e-me ge ndibe iya
 laphu azu l'onodu phe

- 14 Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa; mbu onye ono,
 gbafutaru unu ono;
 bya aburu Onye Nso
 ke Izurelu.

- O sùru-a: “Oo l'iswi ẹhu
 unu bẹ mu e-gude
 zia g'e je Bábilonu;
 je anyakashia
 ọguzo-igwe g'ọ ha.
 Noo teke okoo,
 ndu Bábilonu atụ
 a-ghọ erwubvu.
- 15 O kwa mbedua bu Chipfu
 ono;
 mbu Onye Nso k'unu ono.
 Mbu onye ono,
 bu iya meru unube
 ndu Izurelu dobe;
 bya aburu iya bu eze unu.”
- 16 Su-a; wakwa, iphe,
 Chipfu epfu;
 mbu onye ono, toru uto,
 o shijaa eze-enyimu;
 mbu togbo gbororo;
 o ghajaa eze mini;
- 17 mbu onye ono,
 chifutaru ugbo-inya-ogu;
 me inya;
 me ndu ojoğu;
 mekpoo ndu gbaru
 mkparawa;
 chikobe phe dobe.
 Ephe zeshia l'eka ephe ta
 abyadu agbalihubaa ozo.
 Mbu o gbanyia phe;
 mbu phunya phe
 g'onye aphunyi oku
 oroku.
- 18 “Unu zohaa akahu iphe!
 G'o to bushi l'iphe, mehawaru
 nu be obu unu a-du!
- 19 ?Unu te eledu le mu watawaru
 eme iphe ophuu!
 Mbu l'obyawaa efuta.
 ?Unu ta ahumaduru iya?
 Mu eyeakwa uto l'echiegu.

Teme mu nõdu emewaa
 nggele l'ali,
 dabyiru mgbegere.

- 20 Anụ-egbudu akwabẹ mu ùbvù;
 mēkpoo nkuta-ọswa yee
 mgbashi-ujiku;
 kele mu meru gẹ mini dụ
 l'echiẹgu;
 bya emee gẹ mini sọo
 gborogboro l'ali,
 dabyiru mgbegere;
 k'ọphu ndibe mu a-ngu
 mini; mbụ ndu ono,
 mu gude ẹka mu họt
 ono;
 21 ndu mu gude ẹka mu mee
 doberu onwomu
 g'ẹphe raa ya arara sụ g'e
 tuje mu ẹpha.”

Iphe-ẹji ndu Ízurelu

- 22 Obenu lẹ gùbe Jiékọpu
 te ekwedu raku mu.
 Mbụ-a; gùbe Ízurelu sụ l'ike
 mu bvụwaru ngu.
 23 Ọphu ị kpọtaduru aturu
 gude gweeru mu
 ngweja-akpo-ọku.
 Ọphu i gweduru mu ngweja
 mmanụ gude kwabẹ
 mu ùbvù.
 Ọ tọ bụdu lẹ mu bojeru ngu
 ivu-erwa sụ g'i gweeru
 mu ngweja-nri.
 Ọzokwanu lẹ mu mejeru
 g'ike bvụ ngu lẹ mu
 adaru ngu ngweja
 ùnwù-isensu.
 24 I ti gudedu okpoga je azuta
 oshi ọmanko,
 eshi mkpọ gude bya
 anụ mu.

- Ọphu i gweduru mu ngweja
 ẹba-anụ gude mee g'ẹpho
 ji mu.
 Ọ buchia iphe, i meru bụ l'i
 mewaru mu iphe-ẹji jasụ
 ọ nọdu anyịwa mu ẹrwa.
 Mbụ l'i meswewaru mu jasụ
 ike ngu bvụwa mu.
 25 Ọ bụru mbẹdua;
 mbụ l'ọo mu bụ onye
 e-hufu emeswe,
 i mesweru mu;
 g'ẹpha mu apfuru.
 Ọphu mu anyatabaedu iphe-ẹji,
 i meshiru ọzobaa.
 26 Sụ-a; nyatanuru mu iphe,
 mehawaru nụ.
 G'anyi tụnkonu yee ọnu l'opfu
 ọbu.
 Donaa g'ọ nwuru g'a maru
 ?ọ kaleru ngu?
 27 Nna ngu kẹ mbụ meru iphe-ẹji.
 Ndu-ishi ngu meswee mu.
 28 Noo g'o gude mu woru
 ndu-ishi ụlo-dụ-nso
 merwushia;
 bya ahaa g'e woru Jiékpọpu
 mebyishikọta l'ophu;
 l'e gude ndu Ízurelu
 ephu l'iphu.

Ízurelu bụ ndu Chileke họtaru

- 44** ¹ “Obenu ịe-a; ngabẹ nchị
 nta-a; gụbe Jiékpọpu,
 bụ onye-ozu mu;
 mbụ gụbe Ízurelu ono,
 mu gude ẹka mu họtara ono.”
² Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa; mbụ onye ono,
 meru ngu nụ ono;
 onye bụ iya doziru
 ngu teke ị nọ l'ẹpho.

Teme ọ bụru iya bụ
 onye e-yeru ngu ẹka:
 Ta atsukwa ebvu;
 gube Jiékọpu,
 bụ onye-ozí mu;
 mbụ gube Jieshurunu,
 bụ onye mu gude ẹka
 mu họtá.

- ³ Mu a-gba mini l'ali,
 ẹgu mini agụ.
 Mbụ lẹ mu e-woru
 ọ-sọ-gborogboro
 mini wụa l'ali,
 kpohuru jegiri-jegiri.
 Awa ngu bẹ mu a-wụ
 Unme nkemu.
 Mu abya awụa iphe-oma,
 shi mu l'ẹka l'ehu ndu
 bụ oshilokpa ngu.
- ⁴ Ephe awata amishi g'eswa,
 amishi l'ẹka mini
 aduje shii;
 mbụ g'oshi wilo,
 zeru l'agụga nggele,
 asọ asoso.

- ⁵ O nweru onye asụ:
 Mu bụkwa kẹ Chipfu.
 Onye ọzo ekua onwiya
 ẹpha laaru Jiékọpu.
 Onye ọzo edee l'ẹka iya sụ:
 Mu bụkwa kẹ Chipfu!
 Ẹpha mu bụkwa Ízurelu!

- ⁶ Wakwa iphe,
 Chipfu epfu baa;
 mbụ onye ono,
 bụ eze ndu Ízurelu
 bya aburu onye
 gbafutaru pẹ nụ;
 mbụ Chipfu,
 bụ Okalibe-Kakota-Ike:
 Ọ kwa mbedua bụ onye ivuzo;
 bya aburu onye ikpazu.

Ọ tọ ọ̀dekwa Chileke ọ̀zo,
 ọ̀ nù; gbahaa mbẹ̀dua.
 7 Ọo ya bụ ẹ-a;
 ?bụ onye bẹ unu
 a-nọdu atụ eyeru mu?
 G'onye ono pfunaa ya!
 G'onye ono menaa
 ya gẹ mu maru;
 g'o doo ya ishi rii
 l'iphu mu!
 Mbụ iphe, mekọtakporu nù;
 eshinu mu meru ndibe
 mu, shi l'ichee.
 G'onye ono pfukwaphọ iphe,
 e-mechaa mee nù;
 mbụ-a; g'ọ k'ọnaa iphe,
 abya ememe.
 8 G'ẹhu ba nmakwa unu
 anmanma;
 mbụ gẹ ndzụ ba agụkwa
 unu!
 ?Mu te epfuhaadaru iya
 unu eshi ẹ mbụ;
 mbụ pfua ya raa ya
 arara?
 Mbụ-a; ọ kwa unu bụ ndu
 ekebe mu.
 ?Ọ dọru Chileke ọ̀zo, ọ̀ nù,
 abụdu mbẹ̀dua?
 Waawakwa! Agbara mkpuma
 ọ̀zo ta aduhekwa.
 Ọ tọ ọ̀dekwa onye ọ̀zo,
 mu maru.

Ndu eme kẹ ntẹkpe

9 Iphe, bụkpoo ndu eme kẹ ntẹkpe g'ẹphe ha ta aduḱwa iphe, ẹphe bụ.
 Tẹme iphe ono, ẹphe sọru l'ọ bụ pẹ ọkpobe iphe ono bụru iphe, adudu
 iphe, ọ bụ. Ndu agbaru pẹ ọdzori bụkwa ịshì bẹ ẹphe atsụ. Ọphu ẹphe
 amadu iphe; k'ọphu iphere a-du pẹ. ¹⁰ ?Bụ onye jejeru je emeta agwa;
 mbụ kpua ntẹkpe, adudu iphe, ọo-baru iya? ¹¹ Lekwa; iphe, bụkpoo ndu
 ẹphe l'iya swi bẹ e-mechakwaa bụru ndu iphere e-me. Ndu ono, akpuje

iya nù ono bünü nemadzù mmanù bẹ ẹphe bụ. G'ẹphe dzukọbenu bya apfuru hụma l'ee-ye phẹ oke ebvu meru iphere kpua phẹ g'ẹphe ha.

¹²Ọo onye-úzá ewotajẹ anma hụbe l'ọku icheku. Lọ bya egude ọngu tsua ya gude meta ntẹkpe. Ọ bụru ike-ọkpụ iya bẹ oogudeje mee ya. O -menyaa ya; ẹgu guahaa ya; ike abvụ iya. Teke ọ ngụduru mini; a -nonyaa; ẹgu mini atsua ya nkwo mee.

¹³Onye ekwo oshi bụ eri bẹ oogudeje atụ nkiya. Lọ bya egude iphe, aakajẹ iphe kaa gẹ ya e-me iya. Lọ bya egude ayo bya ebebashia ya. Gude kọmupasu mee ya l'ọ dụ gẹ nwoke; mbụ dukpoo akpabiri gẹ nwoke aduje; woru iya je ebvube l'ulo-nshi. ¹⁴Mbụ lẹ-a; o gbutsuru oshi sida; ọzoo oshi sipuresu; ọzokwanu achi, ọ haru; yele oshi ọzo, dụ l'oswa tuko vua. Ọzoo l'ọ woru oshi payinu dzaa; igwe dzee mini mee ya; o vuta. ¹⁵Lọ bwaruro nemadzù iphe, oo-gude eshi ite. Lọ haru hata iya gude nyaa ọku. Lọ gude iya phunwua ọku ghee buredi. Tẹmanu l'ọ gbatakwa iya pho gude pyita agwa wata abaru ẹja. Mbụ pyita ntẹkpe phozeaharu iya. ¹⁶Lọ bya ekee nkụ ọbu ẹbo chita ye l'ọku; shia ya ite. Lọ hua ya anụ taa; ẹpho eji iya. Lọ gudekwa iya pho nyaa ọku; l'ọ sụ: “Hm! Nta-a bẹ ẹhu evuwa mu ọku. Mu hụmawaru ọku nyaru.” ¹⁷Lọ bya achita ọphu phoduru nù gude mee agwa; mbụ mee ya ntẹkpe; phozeru iya wata iya abaru ẹja. Lọ bya epfua-haa nūahaa ya sụ iya: “Dzotanụ mu; ọ kwa ngu bụ Chileke nkemu.”

¹⁸Sụ-a; ẹphe ta amakwa iphe; ọphu ọ dudu iphe, edoje phẹ ẹnya; kele a phuchiru phẹ iphe l'ẹnya; k'ọphu ẹphe ta aphudu ụzo. Tẹme e mechia phẹ egomunggo; g'ọ tọ dụ iphe, e-dojẹ phẹ ẹnya. ¹⁹Ọphu ọ dudu onye ọphu asuje gẹ ya rịa ọriri. Mbụ ọphu ọ dudu onye ọphu iphe edoje ẹnya kẹ g'ọ sụ: “Nta bụ iphe-a, mu hataru ye l'ọku-a; bya egude icheku iya ghee bure-di-a; bya egude iya hua anụ taa-a; bụ ọphu phoduru nù bẹ mu e-gude mee ẹbyi? Bụ kpukurukpu bẹ mu a-wata ephozeru?”

²⁰Ọ kwa ntụ bẹ oorije. Ọ bụru obu iya, e dephuru edephu dephuru yẹbedua. Ọ tọ bụdu l'ọo-dụ ike adzo onwiya. Ọphu ọosudu: “?Ọ kwa l'iphe-a, ya gude l'ẹkutara-a bụ iphe, abudu ọkpobe iphe?”

Chipfu, bụ onye ndzota kẹ ndu Ízurelu

- ²¹ “Nyatakwa iphe-a;
gụbe Jiékoṗu;
mbụ gụbe Ízurelu;
kẹle ọ kwa ngu bụ
onye-ozí mu.
Ọ kwa mu meru ngu dobe;
ị bụru onye-ozí mu.
Gụbe Ízurelu; mu ta abyakwa
azọha ngu azọha!

- 22 Mu rwufuwaru emeswe,
 i mesweru mu.
 O gbakahūwa g'ẹka igwe
 rwuchaaru erwurwu;
 gbakaa ya.
 Mu bya agbaka iphe-ẹji,
 i meru mu; ọ tahu g'iji,
 kwaru l'utsu atahuje-a.
 Lwapfutanu mu;
 kele mu gbafutawaru ngu.”
- 23 Gube imigwe;
 gunaa ebvu ẹhu-utso;
 kele o kwa Chipfu mewaru
 iphe-a!
 Chia mkpu g'a numa gube
 eliphe, no igwe le mkpula!
 Unu watanu agu ebvu;
 unube ubvu ubvu;
 mekpoo unube
 oswa oswa; ye iphe,
 bukpoo oshi,
 no iya nu!
 Noo kele Chipfu gbafutawaru
 Jiekopu!
 O gudewaa Izurelu goshi
 odu-biribiri iya.
- 24 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa;
 mbu onye ono,
 gbafutaru ngu nu ono,
 bukwa iya pho bu onye
 kpuru ngu teke i
 nokwadu l'epho ono.
 O suru-a: “O kwa mu bu
 Chipfu;
 onye bu iya meru
 iphemiphe dobe.
 O buru mu tosaru eligwe
 nweka mu;
 o dabyiru swoo;
 bya abukwaru mu pho
 tosaru eliphe l'onwomu.
- 25 O kwa mu l'emebyije

iphe-ophumalenya, ephe eme;
mbu ndu ono, epfu iphe,
mu epfuduru ono.

Mu ndu emejekwapho
ndu aphu ophulanya;
ephe aburu ndu
eme eswe.

O bu mu alo-phuje ndu
maru iphe azu
mee mmamiphe phe
l'oburu iphe,
adudu iphe, o bu.

26 Opfu, onye ejeru mu
ozi pfuru be mu emeje
g'o du g'o pfuru iya.

Teme teke ndu epfuchiru mu
nu pfukwarupho iphe;
mu emee ya g'ephe
pfuru iya;
mbu ndu pfuru opfu
ehu Jierusalemu
su l'ee-mechakwaa buru
iya eburu ozo;
bya epfukwapho opfu
ehu mkpukpu le mkpukpu,
nogbaa l'ali ndu Jiuda
su l'ee-mechakwaa
kpukwachaa ya;
mbu l'emebyishi ono,
e mebyishiru iya ono
be ya e-mechakwaa
mekwata g'o du g'o shi du.

27 Oo mu suru ogbu-mini:
'Ngwa; tahu!

Mu e-mekwa ge mini,
nogbaa
le nggele ngu tashihu.'

28 Oo mu pfuru opfu ehu
Sayirosu su l'o bu onye
echeru mu aturu mu.

Loo-mekota iphe,
du mu l'obu g'o mee.

L'ọo-sụ g'a kpụ-phu
 Jierúsalemu azụ.
 L'ọ byakwapho asụ g'a tua
 ọkpa-ulo
 eze-ulo Chileke.”

45 ¹Wakwa iphe, Chipfu
 epfu anụ onye ono,
 ọ họtaru g'ọ bụru eze;
 mbụ Sayirosu,
 onye ọ lọtaru l'ekutara
 gude kwatsushia ọha,
 du ichiche, byaru iya
 l'iphu; gude nashia
 ndu eze ngwogu pẹ
 gbabẹ pẹ ẹka ọto;
 guhashia ụzo gheberu
 iya ọnu;
 k'ọphu a taa gụ-chihedu
 iya agụ-chi.

² Ọ sụru-a: Mu e-vuru ngu ụzo
 je egbuzeru ngu úbvú
 úbvú egbuze;
 je agbakwoshia ọguzo,
 e meru l'onýirubvu;
 bya egbukashia mgborígwè,
 e gude tị-chia ụzo.

³ Mu a-nụ ngu ẹku,
 e doberu l'ochii;
 mbụ iphe-enweru,
 e doberu l'ẹka e domiru
 edomi.

Ono e-me g'i maru lẹ mu
 bụ Chipfu bya aburu
 Chileke ndu Ízurelu;
 onye ekuje ngu ẹpha
 ngu gẹdegede.

⁴ Ọ kwa onye mu eme ele bụ
 Jiékpọu ono,
 bụ onye-ozí mu ono;
 mbụ Ízurelu ono,
 bụ onye mu họtaru
 l'onwomu ono.

Ọ bụru iya meru g'o gude mu
 kua ngu l'ẹpha;
 bya eworu ọkwa,
 aakwabẹ ùbvù woru nù
 ngu l'ẹbe abụ l'ị maru
 onye mu bụ.

5 Ọ kwa mbedua bụ Chipfu;
 ọphu ọ dọkwa onye ọzo,
 dū nū.

Mbụ l'a -gufu mbedua ta
 adọkwa Chileke ọzo,
 dū nū.

Ọo mbedua e-me g'ike dū
 ngu l'ẹbe abụ l'ị maru
 onye mu bụ.

6 Ọ bụru mu -mee ya nno;
 ndu nemadzū eshita l'ẹka
 ẹnyanwu awatajẹ jasū
 l'ẹka ọodaje
 maru l'ọ tọ dọedu onye ọzo,
 dū nū, abụdu mbedua.

Ọ kwa mbedua bụ Chipfu;
 ọphu ọ dọkwa onye ọzo,
 dū nū.

7 Ọ kwa mbedua emeje
 g'ìphóró dū; bya emee;
 ọchii adū.

Ọ kwa mbedua emeje g'e
 nweru ẹku;
 mu nọdu emejekwaphọ
 g'ọla-l'iswi bya.

Ọ kwa mbedua, bụ Chipfu
 tųkoru iphemiphe ono
 eme.

8 Gụbe imigwe,
 nọgbaa l'ephekerephe;
 dzenaa apfubekoto
 gẹ mini!

G'urwukpu dzenaa ya
 yọyoyo!

G'eliphe l'ophu saa ọnu
 gabala!

- K'ophu ndzọta a-tuko
 ekameka sweta;
 apfubekoto atuko ekameka
 dzuru.
- Ọ kwa mbedua, bu Chipfu
 meru iya dobe.
- ⁹ Nshio onye etso onye meru
 iya nu uswo.
 Mbụ onye adudu iphe ozo,
 o bu gbahaa ite,
 a kpuru l'urwa.
 Urwa; ?oojije onye akpu ite
 su iya: “?Bu gunu be
 iikpu?”
- Iphe, i gude eka ngu mee;
 ?l'oo-nonyu su ngu
 l'i mekwaru iya;
 ophu ya enwedu eka?
- ¹⁰ Aphu tsoru onye asu nna iya:
 “?Bu gunu be o gude i nwua
 mu egube-a?”
- Ozoo onye asu ne iya:
 “?Bu gunu be i nwuru mu
 egube owa-a?”
- ¹¹ Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa;
 mbu Onye Nso ke
 ndu Izurelu;
 teme o buru iya bu onye
 meru Izurelu obu
 dobe.
- Ọ suru-a: “?Unu a-wata
 mu aji njikpa-onu le
 k'unwegirima mu?
- Too ?unu a-nodu aturu mu
 ekemu ge mu e-me iphe,
 mu gude eka mu mee?
- ¹² Ọ kwa mbedua meru eliphe
 dobe.
- Mu byakwapho bya emee
 nemadzu dobe iya.
 Ọ kwa eka mu be mu gude

tosaa imigwe;
bya edokaa ya kpokpode
kpokpode l'ophu.

13 O kwa mbèdua meru gẹ
Sayirosu futa
gude goshi lẹ mu bụ onye
pfuberekoto.

O buri mbèdua e-me g'uzo,
ooshi pfukotaru
nhamunha.

Oo ya a-kpukwa mkpukpu
mu ono mee gẹ ndibe mu,
a kpuru lẹ ndzu
nweru onwophẹ.

Ophu oomekwa iya g'apfua ya
ugwo;
ozoo g'e bua ya nggo.”

Nokwa iphe, oopfu;
mbụ Chipfu,
bụ Okalibe-Kakota-Ike.

14 Wakwa iphe, Chipfu epfu:
“Iphe, e metaru l'alị Ijiputu;
mekpoo ngwaswa,
shi l'alị Kushi;
mekpoo gwagoro-gwagoro
ndu ono,
shigba alị Seba ono;
g'ọ ha a-lwakotaru ngu;
tukoru bukotaru nkengu.

Ephe a-tuko etso ngu;
awụ l'odze awụ-pfuta ngu.

Ephe abya ephozeta l'iphu
ngu rwoahaa ngu
arworwo epfu sụ:

“Tororo opfu bụ lẹ Chileke
nokwa swiru ngu
eswiru.

O tọ dụa kwa onye ọzo,
dụ nụ;
mbụ l'ọ tọ dụa kwa onye ọzo,
dụ nụ gbahaa yèbedua.’

15 Tororo! I bukwa Chileke,

- anọduje edomi onwiya
edomi; gùbe Chileke,
bụ onye dzọtaru ndu Ízurelu.
- 16 Iphe, bụ ndu agwọ ọbvu
bẹ ee-me iphe-iphere
meru ọtorii nụ pẹ.
Mbụ l'ẹphe a-tụko mehu
ọtorii g'ẹphe ha
tụgbua.
- 17 Obenu ị ndu Ízurelu bụ
Chipfu a-dzọta pẹ.
Mbụ l'adzọdzo, ọo-dzọ pẹ
a-buru ojejoje.
Ọphu a byadu eme unu
iphe-iphere;
ọphu unu abyadu
emephe ọtorii gburu
jeye ị gbururu.”
- 18 Kẹle-a; wakwa iphe,
Chipfu epfu; mbụ onye ono,
bụ iya meru imigwe dobe.
Ọ kwa iya bụ Chileke;
onye bụ iya kpuru
mgboko;
bya aburu iya meru iya.
Ọo ya tọru ọkpa iya;
ọphu o meduru iya g'ọ
nọdu iphoro.
O meru iya dobe g'e buru
iya eburu.
Ọ buru iya epfu sụ: “Ọ kwa
mbẹdua bụ Chipfu;
ọphu ọ ọdekwa onye ọzo,
dụ nụ.
- 19 Iphe, mu pfuru bẹ mu
te epfukwaru ị mpya.
Mu te ejekwaru anọdu l'ẹka
lanụ l'alị,
ọchii agba pfua ya.
Ọphu mu asụkwaru oshilọkpa
Jiéọpu pẹ g'ẹphe ọọ
mu kẹ mmanụ.

Mùbe Chipfu epfuje òkpobe
 opfu; mu epfuje iphe,
 dù k'epfupfu.”

- 20 Unu dzukòbenu onwunu
 byakòdapho!
 Unu nòkobe l'èka lanù;
 unubè ndu ono,
 shi òhamoha tsoru agha
 phurii ono!
 Ndu amadù iphe bè ephe bù;
 mbù ndu gwòru nshi,
 a pyìru l'oshi parù aghaphe;
 ndu epfuje anù iphe,
 ta adzòjedu nemadzù.

- 21 Unu pfunaa iphe g'ò dù;
 unu byanù edoo g'òonwuru
 unu.
 G'ephe nòkobe chìaru iya idzu.
 ?Bù onye bù onye pfuhawaru
 iphe-a teke dù ẹnya?
 ?Bù onye meru g'a maru
 iya teke dùhawaa
 ụzenya-ụzenya?
 ?Tòbudu mbedua, bù Chipfu?
 Ọzò bù l'ò tò dùedu Chileke
 ọzò, dù nù,
 abùdu mbedua.

Ọo mbedua bù Chileke,
 pfùberekoto;
 bya abùru onye ndzòta.
 Ọ tò dùedu onye ọzò,
 dù nù abùdu mbedua.

- 22 Unu ghanaaru mu iphu;
 hùma l'aa-dzòta unu;
 unubè ndu mgboko l'ophu;
 kẹle ọo mbedua bù Chileke;
 ọphu ọ dùekwa onye ọzò.
 23 Mu gudewaa onwomu ria angù.
 Mu gudewaa ọnu mu pfua
 opfu onye pfùberekoto.
 Ọphu mu abyadù asù g'ò
 laa azù.

- Mu pfuru sù l'iphe,
 bù ikpere ndiphe l'ophu
 e-mechaa rwuchaa ru
 mu ali.
 O bùru mbèdua bè ndiphe
 l'ophu e-mechaa gude
 erije angù.
 24 “Èphe e-pfu opfu èhu mu sù:
 ‘Òo Chipfu nwèka iya
 pfùberekoto;
 bya abùru
 iya bè ike dù kpèekpu.’
 Ndu ono g'èphe ha, shi
 abarù mu hanyìhanyi
 ono l'a-byapfuta mu
 gude iphere bya.
 25 Obenu lè-a; iphe,
 bùkpoo oshilòkpa Ízurelu
 l'a-nòdu l'èka Chipfu
 bùru ndu pfùberekoto;
 bya egude Chipfu
 eku onwophè.”

Agwa ndu Bábilónu

- 46** ¹ Balù phozeakwaru;
 Nebo nòdu ekpuwa
 ekpukpu.
 Mbù lè ntèkpe phè ono
 bùwaa onye vu iya nù
 bù anù, evuje iphe.
 Mbù l'iphe, o vu anyì iya
 ntùmatu.
 Tème o bùru ivu l'èhu nwanù,
 ike bvùru.
 2 Agwa obu g'èphe ha tùkoru
 ekpu ekpukpu bya
 atùko phozeta.
 Ophu èphe adùdu ike
 dzòta onwophè.
 Ochia l'èphebedua l'onwophè
 bè a kpùru lè ndzù.
 3 Unu ngabènururu mu nchì;

unubẹ ọnu-ọlọ Jíékọpu;
 mbụ g'unu ha bụru ndu
 phọduru nụ l'ọnu-ọlọ
 Ízurelu;
 mbụ unubẹ ndu ono,
 mu gudesi eshinu a tsuru
 ime unu ono;
 mu nọdu ehe unu eshinu a
 nwuru unu.

4 Mbụkpoo jasụ unu kahụ;
 ẹwó tuko unu ishi sweta;
 bẹ mu bụekwapho onye
 mu bụ;
 mu bụekwapho onye
 gude ndzụ unu.

Ọo mu meru unu;
 ọ bụru mu a-nọdu apa
 unu gelegelee.

Ọo mu a-nọdu edobe unu
 ndzụ;
 tẹme ọ bụru mu a-nọdu
 agbafutaje unu.

5 ?Bụ onye bẹ unu a-turu
 mu yeru?
 ?Bụ onye bẹ unu a-sụ lẹ mu
 l'iya ha?
 ?Bụ onye bẹ unu a-sụ l'ọ kwa
 onye dụ egube-a bẹ ọ
 dụ g'a turu yeru mu?

6 O nweru ndu evushije
 mkpọla-ododo l'ekpa phẹ.
 Ẹphe achikoo mkpọla-ochaa
 tụa àtùtùù l'iphe,
 aatùje iphe.
 Ẹphe eje ebuta onye-úzá
 mkpọla-ododo g'ọ bya
 egude iya kpọturu phẹ
 ntẹkpe.

A -kpuchaa ya;
 ẹphe awata iya abarụ ẹja.

7 Ẹphe apata iya tụa l'ukuvu
 phẹ parụ iya tugbua.

- Ephe eje eworu iya kpọbe
 l'ẹka ọo-nọdu.
 Ọ buru ẹka ono, a kpọberu
 iya ono bẹ oo-kpọru.
 Ọ tọ byadu eshi l'ẹka ono,
 a kpọberu iya ono
 kpịriberu.
 Teke nemadzụ byaru bya
 echiku iya lẹ mkpu;
 ọ tọo zadụ iya ẹnu.
 Ọphu ọ dudu ike adzọta iya
 l'iphe-ẹhuka, byaru iya nụ.
 8 Sụ-a; unubẹ ndu ono,
 emeje iphe,
 Chileke sụru g'e be meshi
 ono;
 unu nyatakwa iphe-a!
 Unu mekwaa ya g'ọ kwaa
 unu l'egomunggo!
 Unu yekwa iya eyeye l'ọkpoma!
 9 Mbụ-a; unu nyatakwa
 akahụ iphe; mbụ iphe,
 shihawaa ụzenya.
 Ọ kwa mu bụ Chileke.
 Ọ tọ dọekwa onye ọzo.
 Ọ kwa mu bụ Chileke;
 ọ tọ dọekwa onye ọzo,
 dụ gẹ mu dụ.
 10 Mu eshijeephọ lẹ mbụ mee
 g'a maru iphe,
 a-buru ikpazụ iphe.
 Mbụ lẹ mu anọdujoro teke
 ndiche mee g'a maru iphe,
 eteke medu nụ.
 Mu sụru-a: Iphe,
 mu tọberu k'ememe bẹ
 mu mefutajekwa.
 Teme ọ buru iphe,
 dụ mu ree bẹ mu e-me.
 11 Mu jekpọruro l'ụzo
 ẹnyanwu-awawa je ekua
 ẹnu, erije odzu;

bya ejemihu l'alì ẹka dū
 ẹnya je ekua onye e-me iphe,
 mu tūberu.

Iphe, mu pfuru bẹ mu e-me!
 Iphe, mu chīru idzu iya bẹ
 mu e-mekwapho.

12 “Unu ngabẹru mu nchị;
 unubẹ ndu ono,
 ọkpoma kpọru gbengu ono!
 Mbụ unubẹ ndu ono,
 apfubekoto kwata dū
 ẹnya ono.

13 Apfubekoto nkemu bẹ mu
 gudeakwa akpīritaru ntse.
 Ọ tọ dūhekwa ẹnya.
 Ọphu ọ dūekwa g'ọo-nọ-beru;
 ndzọta mu erwua.
 Mbụ lẹ mu a-dzọta ndu bu
 l'eli úbvú Zayonu.
 Mu eworu akpabiri mu nū
 ndu Ízurelu.”

Adada Bábilonu

47 ¹“Gube nwada Bábilonu;
 lwakwa alì alì;
 gwọdoshihukwa l'urwuku!
 Hakwaa anọdu l'aba-eze
 je anọdu l'alì;
 gube
 nwada ndu Bábilonu!
 Kele e tee kuẹdu ngu nwanyị,
 dū bebebele bya adū
 nyegenyege.

² Pata mkpuma, eegweje
 iphe wata egwe nri!
 Phufunu ẹkwa,
 ì phụ-chiru iphu!
 Phụ-linaa uwe ngu aphụ-li;
 l'ì gbaru ọkpa ọto je
 erwughashia nggele!

³ L'aa-gbabekwa ngu ọto;
 mee g'a hūma iphe-iphere

- ngu.
 Mu e-melatakwa; ọphu ọ
 duka onye mu a-ha.”
- 4 Mbụ l'onye agbafutaje anyi
 ono
 be epha iya bu Chipfu.
 O bu Okalibe-Kakota-Ike;
 bya aburu Onye nsọ ke
 ndu Ízurelu.
- 5 Nọdukpoephopho nwa
 ngguingguji!
 Je anọdukpoephopho l'eka
 gbakotaru ochii;
 gube
 nwada ndu Babilonu.
 Kele nta-a be e tee kubaedu
 ngu eze nwanyi,
 nwe ali-eze, iche iche.
- 6 Ndibe mu meru;
 ehu ghuaaha mu egbu.
 Mu turwua ndu ono,
 bu okiphe mu onoya.
 Mu woru phe ye ngu l'eka;
 ọphu i phuduru phe
 obu-imemini.
- I bochaa phe ivu-erwa
 bochaa me ndibe phe,
 kahuru akahu.
- 7 I pfuru su l'ii-buwaruro
 eze-nwanyi jasụ l'ojejeje.
 Ophu i ri-vukpodaru
 iphemiphe-a;
 ozokwanu chia idzu iphe,
 e-mechaa mee l'ikpazu
 iya.
- 8 Oo ya bu le-a;
 ngabekpodapho nchi;
 gube nwophu kporu obu
 ye l'akpa ntusaru-ebu;
 mbu gube nwophu arije
 lo to dudu iphe,
 byaru eme ngu nu;

tẹme ị nọdu asụje onwongu
 l'owa-a ngu kpoloko dụ;
 l'ọ tọ ọduedu onye ọzo
 gbahaa ngu;
 l'ị tị byadu abụ nwanyi,
 ji iya nwụhuru;
 ọphu ume nwa abyadụ
 eme ngu.

⁹ Iphe labọ-a a-nwụkwaru
 ngu lẹ ntabu ọnya lanụ.
 L'ujiku lanụ bẹ ụnwu
 ngu a-nwụshihu;
 ji ngu anwụhu.

Iphe labọ ono a-zue ngu phọ
 gburumu pfulii.
 I tii metadu iya l'agwugwo;
 ọphu iigwetadu iya
 l'ikpoto ngweja.

¹⁰ Kẹle ị kpọru obu ye l'ejo-iphe,
 ịinoduje eme.
 I pfua sụ l'ọ tọ ọdu onye
 hụmaru ngu nụ.
 Ọ bụru mmamiphe ngu;
 yele iphe,
 ị nwutaru bẹ dephuru ngu nụ;
 mee ngu;
 ị sụ onwongu l'owa-a ngu
 kpoloko dụ;
 l'ọ tọ ọduedu onye ọzo
 gbahaa ngu.

¹¹ Obenu l'ejo-iphe a-nwuru
 ngu;
 ọphu ịmadu ẹka o shi.
 Eze iphe-ehuka a-dapfuta ngu;
 ị tịi ọdu ike egbobuta
 iya.
 Ọla-l'iswi a-tụ ngu l'upfu;
 ọphu ịmadu l'onoo
 g'ọo-dụ.

¹² Sụ-a; mekpọekwapho
 ọmamanshi ngu g'iime
 iya!

- Gwekpòekwapho ikpoto
 ngweja, iigwe; bụ iphe,
 i shi teke ì bụ nwata
 gweta.
- ?A maru bụ; i -menyaa ya
 l'òogbohuru ngu?
- Tọo ?bụ: i -menyaa ya
 l'ìikpatsu ndzụ-agụgu?
- 13 Iphe, bụkpoo idzu,
 a chị-koshiru ngu bụ iphe,
 o meru
 bụ l'ò tukurú mee;
 ike kabaa ngu abvubvu.
- Ngwanụ gẹ ndu aphujeru
 ngu ophulenyà
 kpìritanuru!
- Mbụ ndu ono, anọduje ele
 ẹnya l'ẹnyanwu yẹle
 kpokpode
 gude akọru ngu g'ọo-duru
 ngu l'ọnwà l'ọnwà ono.
- G'ẹphe dzọnaa ngu l'iphe-a,
 abyarú ngu anwụrú-a!
- 14 “Ẹphe dụ g'ẹswa akpe,
 kpọhuru nkụ.
- Ọ bụrú ọkú e-mechaa kee
 phẹ kefu.
- Ọphu ọ bụdu l'ẹphe adụkponu
 ike adzọ onwophe;
 g'ọkú ono te nwu
 phuruphuru kefu phẹ.
- L'ẹka-a bẹ icheku
 ọkú k'anyarú ta adụkwa;
 ọphu ọ dụkwa ọkú,
 a-dụ iya nù k'anọdu lẹ
 mgboru iya.
- 15 Nokwa mkpakọ iphe,
 ẹphe e-meru ngu bụ ono;
 mbụ ndu-a,
 unu l'ẹphe shi teke ì bụ
 nwata seta akanya-a;
 zụta aswa-a.

G'èphe ha l'èhu l'èhu
 e-shiswekòtaepfo ụzo;
 ọphu ọ dudu g'ọ ka mma
 l'ọo onye lanu,
 byaru adu ike dzoo
 ngu nu."

Ízurelu ada ike

- 48** ¹Unu ngabè nchì l'opfu-a;
 unubè ọnu-ulo Jiékọpu;
 mbụ unubè ndu ono,
 eekujeru laaru Ízurelu ono;
 mbụ unubè eri Jiuda;
 mbụ unubè ndu egudeje
 ẹpha Chipfu eri nte;
 tẹme unu nọdu akpọ-kuje
 Chileke kẹ ndu Ízurelu;
 ọphu ọ dudu ọphu unu
 eme ire-lanu;
 ọphu ọ dudu ọphu unu
 pfulerekoto eme;
- ² mbụ unubè ndu ono,
 kuru onwunu ndu shi lẹ
 mkpukpu, dụ nsọ ono;
 tẹme ọ bụru Chileke kẹ
 ndu Ízurelu bẹ unu kpọru
 obu yeru;
 Chipfu, bụ Okalibe-Kakọta-Ike;
 nokwa ẹpha iya bụ ono.
- ³ Ọ bụro teke dụ ẹnya
 ẹnya bẹ mu pfuru iphe,
 mewaru nu.
 Mu gudekpọo ọnu mu pfua
 ya; raa ya arara;
 tẹme mu mekwaphọ g'a
 madzuru iya.
- A bya l'amaru; mu mee ya;
 ọ nwua gẹ mu pfuru iya.
- ⁴ Kẹle mu mahawaru g'iidabe
 ike;
 mbụ l'akwara olu ngu bụ
 mgborígwè;

tẹme atatiphu ngu bụru
onyirubvu.

- 5 Ọ bụru iphe ono meru g'o gude
mu pfuhawaru ngu
iphe-a teke dụ ẹnya;
mbụ tẹme ọ nwụaha bẹ
mu vuru ụzo raarụ ngu
iya arara;
k'ọphu ị tịi sụdu l'ọo nshi
ngu meru iphemiphe
ono; l'ọo ntẹkpe ono,
ị pyiru apyipyi ono;
ọzoo ọphu ị kpuru
l'onyirubvu ono bẹ o shi
l'ẹka mee.

- 6 Ị nụmawaru iphemiphe-a.
Lewa iya rọ ẹnya! ?Tii
kwetadu iya?
Nta-a bẹ mu byaru awata
ngu egoshi iphe ọphúú,
bụ iphe, e domiru edomi,
bụ iphe, ịimadu.

- 7 Iphe ono bụa nta-a bẹ e meru
iya;
e te mehaadaru
iya ụzenya.

Mbụ l'i tiki nūmaswee ya
abụdu ntanụ-a;
k'ọphu bụ l'ị tịi sụdu l'ị
machahawaru iya.

- 8 Sụ-a; i tiki nūmaswekwaa ya;
ọphu ị mahaakwaa ya;
eshinu i shi teke ndiche
data nkuchi.

Kẹle mu maru l'ị bụ
mebyikpọo onye
eregede; tẹme iphe,
i shikpọo l'ephō ne
ngu zata bụru Okwerike.

- 9 “Ọ kwa g'ee-shi g'ẹpha
mu apfuru meru g'o
gude mu sedekwadụ

- ẹhu-eghu mu.
 Ọ bụru g'ee-shi g'a jaje mu
 ajaja meru g'o gude
 ọphu mu teke
 atụ-koshidu ngu iya;
 k'ọphu mu te emedu
 ngu g'i chihu.
 10 Tii ledu; mu hụchaakwaru
 ngu ahụcha;
 l'ebe abụ l'i bụ
 mkpọla-ọchaa.
 Mu byakwapho ahụa ngu
 l'ọku-uzu,
 bụ iya bụ iphe-ẹhuka.
 11 Ọ kwa onwomu bẹ mu emeru
 iya.
 Mbụ lẹ mu eme iya emedoru
 iya onwomu.
 Kẹle-a; ?denu gẹ mu e-shi
 haa g'e woru ẹpha mu
 tūrwa?
 Mu te ewokwaru ùb̀v̀ù,
 gbaru mu nụ aharu onye
 ọzo.”

Enweru onwonye ndu Ízurèlu

- 12 Ngabẹkpodaru mu phọ nchị
 gụbe Jiékpọ;
 mbụ gụbe Ízurèlu,
 mu kuru l'onwomu.
 Ọ kwa mbedua bẹ ọ bụ.
 Ọ kwa mu bụ onye mbụ bya
 aburu onye ikpazụ.
 13 Ọ kwa mbedua gude ẹka mu
 tụa ọkpa mgboko-a
 l'ophu.
 Ọ bụru mbedua gude ẹkutara
 mu ṭosaa imigwe
 imigwe l'ophu.
 Mu -kua phẹ oku;
 ẹphe atụkoephō zelihi
 pfuru apfuru.

- 14 Unu tũko g'unu ha byakõta
 bya angabẽ nchĩ.
 Denu nshi ophu dũru ike
 pfuaru unu iphe-a;
 mbũ l'onye ono,
 mũbe Chipfu hotaru ono
 l'e-me iphe,
 mu tũberu l'ẽhu ndu Bábilonu;
 mbũ l'oshi ẽka iya bẽ o
 dabewaru l'ẽhu ndu Bábilonu.
- 15 O kwa mu; mbũ l'o kwa
 mu pfuru opfu-a.
 Ee! O kwa mu kuru iya oku.
 O bũru mu e-duru iya bya;
 l'o mee iphe,
 o byaru ememe meghaa.
- 16 “Unu kpĩritaru mu ntse
 bya angabẽ nchĩ l'iphe-a.
 E -shikpo lẹ mbũlembu,
 mu shi pfuta opfu bẹ
 mu teke epfuswee opfu
 lẹ mpya.
 Teke o mekpooru lẹ mbũ
 bẹ mu nọepfo l'eka
 ono.”
 Nta-a bẹ Nnajiuphu, bũ Chipfu;
 yẹle Unme nkiya;
 yewaru mu gẹ mu bya.
- 17 Wakwa iphe,
 Chipfu epfu baa;
 mbũ onye agbafutaje ngu
 nũ ono, bũ Onye Nso
 kẹ ndu Ízurelu.
 O sũru: O kwa mu bũ Chipfu,
 bũ Chileke ngu;
 onye bũ iya ezije ngu iphe,
 a-karũ ngu lẹ ree;
 bya abũru onye anọduje
 atũru ngu ẹka l'ũzo,
 ịi-nọdu eshi.
- 18 “Ome ị ngaberu nchĩ mee
 iphe, mu sũru g'e mee;

ehu-guu gege anọduepho
asọru ngu gborogboro
ge mini asọ asoso.

Apfubekoto ngu atụ kpereree
g'akpara-mini, atụ
leze-enyimu.

19 Oshilokpa ngu gege adu
igwerigwe g'eja,
no l'alị.

Unwegirima ngu aburu aguta
aguta g'unwu akpuru
ereshi.

Epha phe ta abyadu achihu
achihu;
ophu a byadu emebyishi
phe emebyishi
l'iphu mu.”

20 Unu shikwa le Babilonu
kwafu!

Unu gbakwaa oso gbalaaru
ndu Babilonu!

Unu tuta okoo gude pfua
ya g'a numa-dzuru!

Unu zia nzi g'o rwua aka
igwe beru alị beru!

Iphe, unu e-pfu bu le Chipfu
gbatawaru ndu-ozi iya
ono,
bu ndu Jiékpọ.

21 Egu-mini ta agukwaru phe
teke o duru phe
ghaa echiegu;
mbu l'o meru;
mini shi l'agbara-mkpuma
asoshiru phe.

O gbajaru agbara-mkpuma;
mini wata asoshi.

22 “Ndu ejo-iphe be ehu ta
adujekwa guu.”

Nokwa iphe, Chipfu eepfu
bu ono.

Onye-ozi kẹ Chipfu

- 49 ¹ Unu ngabẹru mu nchị
 unubẹ ndu bukube
 eze-enyimu!
 Unu nụmakpodapho iphe-a
 unubẹ ọha, bu l'ẹka dụ
 ẹnya!
 Chipfu vukwaru ụzo kua
 mu tẹme a nwụa mu.
 Ọ bụro teke mu nọkwadu
 l'ẹpho ne mu bẹ
 o kuru mu ẹpha.
- ² O meru ọnu mu;
 ọ nọdu atụ nko g'ogu-echi,
 a barụ ababa;
 bya eworu mu domia l'ime
 ọbochi-ẹka iya.
 O meru mu; mu dụ g'apfụ,
 a rwacharu arwacha;
 bya eworu mu sụ-chia l'iphe,
 ooyeje apfụ iya.
- ³ Ọ sụ mu: "Ị bụkwa onye-ozi
 mu gube Ízurelu.
 Onye bụ ngu bẹ mu e-gude
 goshi gẹ mu dụ-be
 biribiri."
- ⁴ Mbẹdua sụkwanu:
 "Mu seakwaru akanya
 ọla-l'iswi.
 Mu swishierupho ike mu
 k'ipho l'iphe,
 bụ iphe-mmanụ.
 Ọle ọ bụ; iphe, rwuberu mu
 nụ bụ l'ẹka Chipfu
 bẹ ọ dụ.
 Tẹme obunggo mu bụru
 Chileke mu gude iya."
- ⁵ O be nta-a Chipfu,
 bụ onye ono,
 meru mu rọ teke mu
 nọ l'ẹpho;

gẹ mu bụru onye-ozi iya;
sụ:

“Duphutaru mu ụnwu Jiékpọpu
azụ.

Chíkobe ụnwu Ízurelu
chítaru mu.”

Kẹle mu bụ onye aakwabẹ
ùbvù l'ènya kẹ Chipfu;
tẹme ọ bụru Chileke
mu bụ ike nkemu.

6 Ọo ya bụ; ọ sụ:

“Ọ tọ bụlekwa g'ị bụru
onye ejeru mu ozi
duphutaru mu ipfu ipfu
ụnwu Jiékpọpu azụ;
wafua g'ị dulatakwaru
mu phọ ndu kẹ Ízurelu,
bụ nwa ndu ọphu mu
doberu bẹ ị nọ-doru.

Mu e-mekwa ngu phọ
g'ị bụru ìphóró,
duru ndu
abudu ndu Jiuda;
k'ọphu ii-me gẹ ndzọta mu
rwua ẹka igwe беру
alị беру.”

7 Wakwaphọ iphe, Chipfu epfu;

mbụ onye ono,
bụ onye agbafutaje anyi;
bya aburu Onye Nso
kẹ ndu Ízurelu.

Oopfu iya anụ onye ono,
ọhamoha jikaru ajika;
akpo-yiru iya ukuvu ono;
mbụ onye ono,
bụ onye-ozi kẹ ndu-ishi.

Waa iphe oopfu baa:

“Ndu eze e-mechakwaa
huma ngu wụ-lihu.

Ndu-ishi a-huma ngu
phozeru ngu.”

Ọ bụru onye e-me iya nụ

bụ Chipfu; onye ono,
 apfushije ike l'iphe,
 o pfuru;
 mbụ Onye nsọ kẹ ndu
 Ízurelu,
 bụ onye hotaru ngu nụ.

Edophu Ízurelu azụ l'onodu iya

- ⁸ Wakwa iphe, Chipfu epfu:
 Ọo teke mu a-wata eme
 eze-iphe-oma bẹ mu a-za
 ngu ẹnu.
 Ọ bụru mbọku,
 mu a-wata adzọta
 nemadzụ bẹ mu e-yeru
 ngu ẹka.
 Mu a-kwakọbe ngu mee ngu
 g'ị bụru iphe,
 mu lẹ ndiphe e-gude gbaa
 ndzụ;
 g'ị dophu alị ono azụ
 l'onodu iya;
 mee g'ẹphe keta okiphe ono,
 shi dabyiru iphoro
 onoya.
- ⁹ Mbụ-a; g'ị sụ ndu ono,
 a kpuru lẹ ndzụ ono
 g'ẹphe futa;
 l'ị sụkwapho ndu nọ
 l'ochii g'ẹphe nweru
 onwophẹ.
 Ephe adụ g'unwu-aturu,
 doru ata nri l'agụga gbororo;
 hụmachaa nri l'úbvú úbvú,
 dụgbaa kpọkoro
 kpọkoro kpọkoro.
- ¹⁰ Egu nri ta abyadụ agụ phẹ;
 ọphu egu mini agụdu
 phẹ; ọphu okpomọku,
 shi l'echiẹgu;
 ozoo ọphu shi
 l'enyanywu ekpoedu

phe.

Ọ bụru onye aphuru phe
obu-imemini a-nọdu
edu phe duru phe
shita agụga mini,
asọ asoso.

- 11 “Mu e-me g'úbvú úbvú,
mu nweru bụchaaru
gbororo.

L'aabya atụa iphe,
bụ oji mu mkpoli l'ọoha
l'eli l'eli.

- 12 Lekwa; ẹphe e-shigbakwa
ẹka dụ ẹnya.
Ọ duru ndu ọphu e-shi
l'isheli;
ndu eshi l'ụzo ẹnyanwu-adada;
duru ndu ọphu e-shichaa
ụzo alị Asụwanu.”

- 13 Unubẹ imigwe l'ophu;
unu rwua okwe!
Gụbe eliphe; tenaa ẹswa!
Unubẹ úbvú úbvú;
unu watanụ agụ ebvu!
Noo ọke Chipfu watawaru
adụ ndibe iya obu.
Teme ọ bụru ndibe iya ono,
shi eje iphe-ehuka ono
bẹ ọo-phuru obu-imemini.

- 14 Obenu ị Zayonu sụru:
“Chipfu gbadoakwaru
mu.
Nnajiuphu mu zọhaakwaru
mu.”

- 15 Ne; ọozohaje nwa, angụ iya
era l'obu;
mbụ ke g'ọ tọ phuru nwa,
bụ iya nwuru iya
obu-imemini?
O -jekpọonu azọha bẹ
ọo-zọhakwaa;
obenu ị mbẹdua ta

- azọhadu ngu!
- 16 Tii ledu; mu deakwaru ẹpha
 ngu g'uri l'ọbochi-ẹka
 mu;
 ọphu mu azọhajedu igbulọ
 ngu ono azọha.
- 17 “Ụnwu ngu alwaakwa
 ẹgwegwa.
 Ndu ono, shi mee ngu;
 ị bụru ochobu ono nọdu
 alụfuwaa.
- 18 Palinaa ẹnya ngu imeli
 lephee mgburugburu!
 Ụnwu ngu g'ẹphe ha
 anọkoakwa alwapfuta
 ngu.
 Wakwa iphe, mụbe Chipfu
 epfu baa:
 Eshinu mu nọ ndzụ gẹ mu nọ
 iya-a bẹ ii-mechaa yee
 phẹ g'ẹphe hakọta g'onye
 yeru uwe.
 Mbụ l'ii-gude phẹ kwaa
 ngwa gẹ ngwa nwanyị,
 aabya alụ k'òphúú.
- 19 A makwaru-a l'e shi
 mebyishia ngu tọgbo
 ngu ị bụru ochobu;
 alị ngu dabyiru iphoro.
 Nta-a bẹ ị tị sụkpoedunu
 ndibe ngu ebubu.
 Teme ndu ono,
 shi mebyishia ngu nụ
 ono nọdu ngu
 ụzenya.
- 20 Ụnwegirima, a nwuru teke
 ono,
 iije iphe-ẹhuka ono
 e-mechakwaphọ pfua
 l'ị numa lẹ nchị ngu sụ:
 Ẹka-a paakwaru anyi
 nwanshị ebubu;

- chòbanaaru anyi alì
 ẹka anyi e-buru!
- 21 Noo teke ii-pfu l'òkpoma
 ngu sù:
 ‘?Bù onye nwùshiru mu ikpoto
 ùnwegirima ọwa-a?
 Mu shi eje iphe-ẹhuka;
 tẹme ọphu mu atsùdu ime.
 Mbù lẹ mu shi bùru onye
 a jìkaru ajìka;
 a bya akpua mu lẹ ndzù
 laa alì ndu ọhozo.
 ?Bùkwanu onye
 hefutaru mu ùnwegirima
 ọwa-a?
 Lẹ mube onye e shi haa;
 mu nọdu nkinyi mu.
 ?Igwerigwe ndu ọwa-a
 shihunu awe?’ ”
- 22 Wakwa, iphe Nnajiuphu,
 bù Chipfu epfu baa:
 “Lenu; mu e-pheru
 ọhamoha ẹka.
 Mu e-woru ẹkwa-ọhubama
 mu paliaru ọhamoha.
 Ephe egude ẹka phe
 kulataru ngu ùnwu ngu
 unwoke;
 kwọru ùnwada ngu
 l'ukuvu kwọlataru ngu.
- 23 Ndu eze a-bùru nna,
 ehe ngu nù.
 Ndu eze-nwanyị abùru ne,
 ehe ngu nù.
 Ephe a-nọdu ephozeru ngu;
 bubechaa iphu l'alì.
 Ephe erichachaa urwuku,
 dù ngu l'òkpa.
 Noo teke ìi-maru l'oo mu
 bù Chipfu;
 lẹ ndu ẹnya dù l'ẹka mu
 nọ bẹ iphere te emedu.”

- 24 ?Aa-nata ndu dụ ike
 l'ogu iphe, ephe kwaru
 l'okwata tọ?
 Tọ ?aanafulu ndu iwashi ndu
 ephe kpuru le ndu?
 25 Obenu le-a; wakwa iphe,
 Chipfu epfu baa:
 "Ee! Ndu a kpuru le ndu be
 aa-nafu l'eka ndu ike
 dụ l'ogu!
 Teme l'a nata ndu iwashi iphe,
 ephe kwaru l'okwata.
 O le ndu etso ngu ogo be
 mu e-tso ogo.
 Mu adzoo unwu ngu ndu.
 26 Ndu emekpa ngu ehu be mu
 e-me g'ephe taa anu
 onwophe.
 Ephe angua mee onwophe jas
 l'ootsuahaa phe ge mee.
 Noo teke nemadz l'ophu
 a-maru le mbedua,
 bu Chipfu bu onye adzoge
 ngu nu;
 bya aburu onye agbataje
 ngu nu;
 bya aburu Okalibe
 ke Jiékopu."

50 ¹Wakwa iphe, Chipfu
 epfu:

- ?Denu ekwo, mu deru nu ne
 unu gude chifu iya-a?
 Tọ ?bu ndu mu ji ugwo onye
 ole be mu woru unu
 ree?
 O kwa iphe-eji unu kpataru
 iphe,
 mu gude woru unu ree.
 O buru ejo-ememe,
 unu eme meru g'o gude
 a chifu ne unu.

- ² Teke mu byaru; ?bu gunu

meru g'o gude ọphu ọ
 ọdu onye nọ l'ẹka
 ono?

Teke mu shi eku oku;
 ?bụ ọnu meru g'o gude
 ọphu ọ ọdu onye zarụ
 ẹnu?

?Bụ ẹka parụ mu mkpụrụkpụ
 ọ ọ mu ta agbata
 unu ọo?

?Bụ ike anafuta unu ta adudu
 mu ọo?

Ọ kwa mba mmanụ bẹ mu
 abajẹ;
 mini atahụ l'eze-onyimu.

Mu eworu ọma nggele mee;
 l'ọ bụru echiegu.

Ẹma, shi ọ iya nọ ereshihu
 ọke mini ta adudu
 iya.

Egu mini eworu pẹ
 ọ-gbushia.

³ Akpaminigwe bẹ mu eyeje
 uwe, bụ iya bụ ọchii.

Mu nọdu achieje iya
 uwe-aphụ g'o kpuchije
 onwiya.

⁴ Nnajiuphu, bụ Chipfu
 nwaru mu ire ndu nwuru
 ọkwo ọ mu maru opfu,
 mu e-pfufe g'ike ọ ndu
 ike bvruru.

Ookuteje mu l'utsu g'utsu;
 l'ọ bya emee mu echilibe
 nchị ngabẹ g'onye eezi
 iphe.

⁵ Nnajiuphu, bụ Chipfu
 ghebechaekwarupho
 nchị mu ọnu;
 ọphu mu ekwefujeduru iya ike;
 ọphu mu aladu
 azu azu.

- 6 Mu woru okpurukpu mu
 doberu ndu echi mu
 iphe;
 bya eworu agba mu doberu
 ndu pheshiru mu
 éjí-agba.
- Ọphu mu ewohaduru iphu
 mu g'a ta chị mu
 ọchi ọphu a gbụ mu
 iya ọnu-mini.
- 7 Eshinu Nnajiuphu, bụ Chipfu
 eyejeru mu ẹka
 bẹ ọ tọ dudu iphere,
 byaru eme mu nụ.
- Ọ bụru iphe ono meru g'ọ
 gude mu woru iphu
 mu kpọo gbengu gẹ
 mkpuma;
 tẹme o doo mu ẹnya
 l'iphere tee medu mu.
- 8 Onye aharu mu enge
 nọ mu ntse.
- ?Bụ onye sụru g'ọobyā
 aguaharu mu iphe,
 mu meru?
- G'anyi pfunuru dogba iya!
 ?Bụ onye bụ onye ọbu,
 epfu iphe,
 ọ sụru lẹ mu meru ọbu?
- G'onye ọbu byanụ apfuru
 mu l'iphu pfua ya!
- 9 Ọ kwa Nnajiuphu,
 bụ Chipfu bụ onye eyejeru
 mu ẹka.
- ?Bụ onye bụ onye ọbu,
 l'a-bya mu anma
 ikpe-ọnwu?
- Ndu ọbu a-tuko kahụ g'uwe;
 ọ bụru mkpu a-takashị pẹ.
- 10 ?Bụ onye l'echilabọ unu
 atsụ Chipfu ebvu;
 tẹme ọ nọdu emeje iphe,

onye-ozi Chipfu sùru
 g'e meje?
 Mbù-a; g'onye eje ije l'òchii;
 mbù onye enwedù ìphóró,
 e gude aphù ụzọ;
 g'onye ono kpọru obu
 ye l'èpha Chipfu!
 G'onye ono chiru upfu kwèe
 lè Chileke iya!
 11 Obenu nta-a; iphe,
 bù g'unu ha bùru ndu
 aphù-nwu òku;
 mbù unubè ndu nwùru
 òku yegbaa l'oròku parù;
 unu jenù;
 unu gude ìphóró òku unu
 je ije!
 Unu gude oròku,
 unu nwùru òku ye;
 ọ nòdu enwu;
 je ije!
 Iphe, unu a-nata l'èka
 mu bụkwa l'òo l'eje
 iphe-èhuka
 bè unu a-nòduepho!

Aa-dzọta Zayọnu ojejoje

51 1 “Unu ngabèru mu nchị;
 unubè ndu eme g'unu
 bùru ndu pfùberekoto;
 mbù unubè ndu achọ
 Chipfu.
 G'ènya unu dụkwa
 l'agbara-mkpuma ono,
 bù èka a kùkpofutaru
 unu ono;
 mbù lè wukirima èka ono,
 e bvutaru unu ono!
 2 Mbù-a; g'ènya unu dụkwa
 lè Ébirihamu, bù nna unu!
 Wafù lè Sera; onye bù iya
 tsùru ime unu!

- Teke mu kuru iya bükwa
 onye lanu bẹ o shi buru.
 Mu bya ekebe iya l'oma
 bya emee ya;
 o dū igwerigwe.
- ³ Chipfu te nwedū iphe,
 e-me g'ọ tọ dū Zayonu obu;
 bya egude obu-imemini
 lee ẹnya l'iswi,
 yiru iya nū.
- Alị iya ono, shi buwaru
 echiegu ono bẹ oo-me
 g'ọ dū gẹ Édenū.
- Alị iya ono, dabýiru iphoro
 ono adu gẹ mgbabu
 Chipfu onoya.
- Noo teke ẹhu a-wata iya
 atsọtso;
 l'owata ete ẹswa;
 l'o kelehaha ekele;
 guahaa ebvu.
- ⁴ Unu ngabekpodaaru mu pho
 nchi; ndibe mu!
 Unu nūmakpodapho iphe,
 mu epfu;
 unubẹ oha mu!
- Mu a-tụkwaru unu ekemu;
 mbu l'ikpe, pfuru oto ono,
 mu ekpeje ono
 a-bukwaru iphóró,
 dūru ohamoha.
- ⁵ Mu a-nafuta unu ẹgwegwa.
 Mbu lẹ mu abyaakwa unu
 adzota.
- O buru ẹka mu bẹ mu
 e-gude kpee ohamoha
 ikpe.
- Ndu bukube eze-enyimu
 bu mu bẹ ẹphe a-nodu
 ele ẹnya l'eka.
- Teme ẹphe anodu kwabẹ;
 ele ẹnya g'ẹphe maru iphe,

- mu e-me l'eka.
 6 Unu palinaa ɛnya unu
 lee l'imeli!
 Unu lenaa ɛnya l'eliphe-a!
 Igwe e-mechakwaa chíhu
 g'ɛnwuru-òku.
 Eliphe-a l'ophu anwachaa
 anwacha g'uwe.
 Ndu bu iya nù anwùshihu
 g'ijiji.
 Obenu lẹ ndzọta nkemu
 a-dù ojejoje.
 Apfubekoto nkemu taa dadù
 adada.
 7 Unu nùmakpodapho iphe,
 mu epfu;
 unubẹ ndu maru iphe,
 pfuru nhamùha;
 mbù unubẹ ndu ekemu
 mu dù l'òkpoma!
 Unu ba atsùjekwa ebvu
 l'òkonu, nemadzù akọ unu;
 ọphu iphu, oophu unu
 eyejekwa unu ebvu;
 8 kẹlẹ nsù e-mecha sùkashia
 phẹ g'uwe.
 Eka-alì atakashia phẹ g'ukpo.
 Obenu l'apfubekoto nkemu
 a-nọ jasù l'ojejoje.
 Ndzọta nkemu a-nọ shi
 l'ògbo sweru ọgbo.”
 9 Tehunu etehu! Tehu etehu
 yenaa onwongu
 ọkphehu g'uwe;
 gùbe oshi-ẹka kẹ Chipfu!
 Tehunu etehu dù g'i shi
 adùjehewaa teke k'azù;
 mbù l'ògbo teke ndiche.
 ?Tọ bụnaa ngu-a bụ onye
 gbubushiru Réhabu
 mkpirikpu mkpirikpu;
 mbù gùbe onye mekarù ẹjo

- nwanụ-ẹgbudu ono
 iphe?
- 10 ?Tọ bụnaa ngu-a bụ onye ono,
 meru eze-ẹnyimu;
 ọ tahu;
 mbụ mee; mini,
 nọ l'ogbu-ẹnyimu tahu;
 i woru gbororo ọtgbo l'oma
 ọhulohu ẹnyimu
 k'ọphu ndu ono,
 a gbafutaru ono wughataru?
- 11 Ọo ya bụ ọe ndu ono,
 a gbataru ono alwa.
 Ẹphe aguru ebvu bahu ịe
 Zayonu.
 Ẹhu-utso ojejoje aburu
 okpulishi,
 ẹphe e-kpuru.
 Ete ẹswa; yele ẹhu-utso
 asopyabe phe
 asopyabe.
 Agụ aphụ; yele atsụ ude
 e-gude ọso ghata.
- 12 “Ọ kwa mbẹdua;
 mbụ mbẹdua gẹdegede
 bụ onye eyeru unu
 ọkpukpu-ike.
 ?Bụ ole bẹ bụ kẹ g'unu nọdu
 atsụ nemadzụ mmanụ
 ebvu;
 mbụ nwa ndiphe,
 bụ iphe yee ya gba nanụ
 bụ ẹswa;
- 13 kẹ g'unu zọhaa Chipfu,
 bụ onye meru unu;
 bya aburu iya bụ onye
 ọtsaru eligwe;
 ọ dabyiru;
 bya aburu iya turu
 ọkpa mgboko l'ophu;
 kẹ ọe ndzụ rwutaje
 unu tekenteke ẹgube ono;

opfu l'onye eme unu
 ewere be ẹhu ẹghu
 oke ẹghu;
 mbu onye bu iphe,
 o shiberu ite iya bu g'o
 mebyia unu?

Kẹle-a; ?denu oke ẹhu-ẹghu
 onye obu,
 eme unu ewere obu?

14 Ndu ono, a turu mkporo
 ono l'e-me ẹgwegwa
 k'ophu ee-me g'ephē
 nweru onwophē;
 g'ephē ta nwuhu l'oka;
 ophu ẹgu nri eme phē.

15 Kẹle o kwa mbɛdua bu
 Chipfu;
 bya aburu Chileke unu;
 mube onye abujeru:
 mu -kpakobe mini
 l'eze-enyimu;
 akpara-mini iya asua ekiri.

Chipfu,
 bu Okalibe-Kakota-Ike
 bu epha mu.

16 Mu woakwaru opfu
 mu ye unu l'onu;
 bya egude obochi-eka mu
 kpuchia unu.

Mbu mube onye ono,
 bu mu dobegbaaru igwe
 l'oru iya;
 bya aburu mu turu okpa
 mgboko l'ophu;
 teme o buru mu suru ndu
 Zayonu-a: 'Unu buakwaa
 ndibe mu.' "

Okoro k'oke ẹhu-ẹghu Chipfu

17 Tehu etehu! Tehu etehu!
 Gbalihu agbalihu gube
 Jierúsalemu;

mbụ gube onye ono,
 shiwaal'èka Chipfu
 nata okoro k'oke
 ẹhu-eghu iya ngua;
 mbụ gube onye pataru
 ipoti mée,
 emeje ge nemadzu kpoo
 galagala ngua;
 ngua urwuku urwuku iya.

18 Lime ikpoto unwu ono,
 o nwushiru ono ta
 adudu g'o ka mma
 l'oo onye lanu
 letaru iya enya.

Likpoto unwu ono,
 o metaru ono be o to
 dudu me nanu setaru
 iya l'eka.

19 Mkpamehu-a uzi labo-a
 dapfutawaru ngu;
 le babu l'o duru onye
 dua ngu obu.

Ola-l'iswi yele mgbu-onwu;
 okpa-nri yele ogu-echi;
 mbu-a;
 ?bu onye a-suje ngu
 gberuma?

20 Unwu ngu kurwuwaru enya.

Ephe dabyigbaaru l'ishi
 gbororo ge mgbada,
 kolahuru l'ugbu.

Iphe, zuru phe gburumu
 pfuurii bu oke
 ẹhu-eghu ke Chipfu;
 yele aba mba ke
 Chileke ngu.

21 Oo ya bu le-a;
 numakpodapho iphe-a;
 gube onye ono,
 eemekpa ẹhu;
 mbu onye e meru;
 o nodu akpo garigari

l'èbe ọ ngu mée;
 22 Wakwa iphe, Nnajiuphu,
 bụ Chipfu epfu baa;
 mbụ Chileke ngu;
 onye ono,
 agbajeru ndibe iya ọdzori
 ono.

Ọ sụru: “Tii ledu;
 mu nafuakwaru ngu
 okoro ono l'èka bụ
 ọphu meru;
 ị nọdu akpọ garigari.

Oke ẹhu-eghu mu ono,
 dụ l'ipoti ono bẹ ị tịi
 nguedu.

23 Mu e-woru iya pẹe ndu ono,
 anụ ngu aphụ ono,
 bụ ndu ono, sụru ngu-a:
 ‘Dabyiru kpube iphu l'alị;
 g'anyi bya eswee ngu
 godogodogodo!’

I woru okpurukpu ngu
 mee alị; mbụ mee ya;
 ọ dụ gẹ gbororo,
 nemadzu eshi.”

52 ¹ Tehu etehu! Tehu etehu;
 gube Zayonu!

Yenaa onwongu ọkpehu
 g'uwe!

Yenaa uwe ngu ono,
 emeje ngu g'ị dụ biribiri
 l'anya onoya;
 gube Jierúsalemu,
 bụ mkpukpu ono,
 dụ nsọ ono.

Ndu ebuduru úbvù;
 ẹphe lẹ ndu ono,
 aasọ nsọ ono taa
 bahuəbaekwa l'ime ngu
 ọzo baa.

² Gbalihu agbalihu!
 Jishia urwuku, dụ ngu l'ẹhu!

Nòdu anòo; gùbe Jierúsalemu!
 Tùkufu onwongu egbirigba,
 a tũru ngu l'olu;
 gùbe ada Zayonu ono,
 a kpuru lẹ ndzụ ono!

³Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “E shi ree unu erere; ọphu a natadu-ru aswa unu. Nta-a bẹ e tee gudekwanu okpoga agbata unu.” ⁴Kẹle-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu: “Lẹ mbụ bẹ ndibe mu shi laa alị Ijiputu je eburu. Teme ndu Asiriya bu-wokwadu bẹ ẹphe shi emekpa phe ẹhu.” ⁵Wakwa iphe, Chipfu aji baa: “A -bya lẹ kẹ nta-a; ?owa-a buhunule? Kẹle ndibe mu bẹ a kpataru kẹ mmanu. Teme ndu-ishi phe gude phe eme iphe-ochi.” Nokwa olu Chipfu. “Teme mkpurumkpuru bẹ eepfubiyishiẹpho ẹpha mu shi l'utsu jasụ nchi ejihu. ⁶Oo ya bu lẹ ndibe mu a-maru ẹpha mu. Mbụ l'o -be mboku ono bẹ ẹphe a-maru l'ọo mbedua pfuhawaru iya teme ọ nwuje. Ee! Oo mbedua!”

⁷Lenu g'oma l'eli ubvú ono;
 mbụ okpa ndu eje abya ezi
 ozi-oma;
 ndu ezi ozi nchi-adu-doo;
 ndu nzi, ẹphe gude abya dụ ree;
 ndu byaru ezi ozi kẹ ndzota;
 ndu asuje Zayonu-a:
 “Ọ kwa Chileke ngu bu eze!”

⁸Ngabekpodapho nchi!
 Ndu nche ngu wolikwaru
 olu phe ewoli.
 Ẹphe tũkoru erwu okwe;
 kẹle ẹphe e-gude ẹnya
 hụma Chipfu teke ọo-nodu
 alwa Zayonu.

⁹Unu tũko wata ebvu ẹhu-utso
 mgbo lanu;
 unube mkpokpo iphe,
 tũkoru lẹ Jierúsalemu;
 kẹle Chipfu dụwaru
 ndibe iya obu.

Ọ gbatawaru Jierúsalemu.

¹⁰Chipfu a-gbabe onwiya ẹka
 ọto l'iphu ọhamoha l'ophu;
 mbụ ẹka iya ono, dụ nsọ ono;
 k'ophu aa-humachaa gẹ
 Chileke anyi e-gude dzota

ndibe iya jasụ l'ẹka igwe
beru alị beru.

- 11 Unu tųgbua! Unu tųgbua!
Unu lųfu l'ẹka ono!
Unu te edenyikwa ẹka l'iphe,
aasọ nsọ!
Unu shikwa l'ẹka ẹphe
nọ futa!
Unu bụkwaru ndu dọebe ree;
unubẹ ndu ono,
apajeru iphe kẹ Chipfu,
bụgbaa iphe, dųgbaa iche
iche!

- 12 Ọle unu ta alakwa
gburugburu;
ọphu unu agbakwa
phuphuphu ala;
kẹle Chipfu e-vuru unu
ųzo eje.
Mbụ l'ọo Chileke kẹ ndu
Ízurelu l'a-buru onye
e-kperu unu azụ.

**Eje iphe-ẹhuka yẹle ọdu-biribiri
k'onye-ozì Chipfu ono**

- 13 “Lekwa; onye-ozì mu
e-mekwa umere onye
maru iphe.
Aa-pali iya eli;
wolia ya ephekerephe;
shi nno kutsee ya.
14 G'o gude gbaa ųgbugba meru;
ẹkpa-oyi nwụa ndu dų
igwerigwe l'ẹhu g'ẹphe
humaru iya.
Ọ gbachihucharu nchi
ẹgube adụdu onye
gbachihujewaru iya nų;
ọphu ọ dųkpodaa gẹ nemadų
ililekpọo.
15 Nokwaphọ g'ọo-dų-dzuru ọha,
dų igwerigwe biribiri.

Mbụ lẹ ndu eze bẹ ọo-kpọ
 ọnu opfu;
 kele ẹphe a-huma iphe,
 e pfuduru phe; teme iphe,
 ẹphe anumajeduru edoo
 phe ẹnya.”

53 ¹ ?Bụ onye kwetarụ ozi,
 anyi ziru?

Tọo ?bụ onye bẹ e meru g'ọ
 maru g'ike Chipfu
 habe shii?

² Kele ọ nọ iya l'iphu vua
 g'oshi, rwuru irwu ọphúú;
 mbụ g'ogbarabvu-oshi,
 gbafutaru iphe l'alị
 okponku.

Ọ tọ madu mma;
 ọphu ọ dudu ùbvù
 l'ẹnya kẹ g'ọ
 gu anyi ẹgu anọ-kube.

Mbụ l'ọ tọ dudu ugbugba,
 du iya l'ẹhu, bu iphe,
 aasụ l'ọo ya meru;
 ọ nọdu agu ẹgu.

³ Ndiphe nmaru iya phulaphula
 bya ajika iya.

Ọ bu nwoke, aphụ tsorụ;
 bya aburu onye eje
 iphe-ẹhuka kwowaru ẹhu;
 onye ndiphe abujeru:
 ẹphe -huma iya;
 ẹphe aghaa iphu l'ibiya
 ọzo.

Mbụ l'a nmaru iya phulaphula;
 ọphu ọ dudu iphe,
 anyi guberu iya.

⁴ Tororo opfu bu l'o jeru
 iphe-ẹhuka, anyi gege
 eje;
 bya evuta aphụ gege
 atsorụ anyi.

Anyi gbẹ dobesu l'ọo Chileke

- echi iya iphe;
 l'oo ya chitsuru iya;
 anụ iya aphụ.
 5 Obenu l'e mekarụ iya iphe;
 kele anyi mesweru.
 Mbụ l'e tsuru iya pyaapya;
 kele anyi meru ejo-iphe.
 Aphụ, a nuru iya mecharu
 mee;
 ẹhu bya adu anyi guu.
 Teme o buru onyá,
 e chibashiru iya be e
 gude eme g'ẹhu du
 anyi ike.
 6 G'anyi hakota
 kpaphuhuakwaru
 akpaphuhu g'aturu.
 G'anyi ha l'onye l'onye
 ghawarụ iphu eshi uto
 ophu du iya ree.
 Ole Chipfu woru ejo-iphe
 anyi l'ophu woru
 tu-kobe iya l'ishi.
 7 "A kpapyarụ iya ishi bya
 emekpaa ya ẹhu;
 ophu o saduru onu pfua
 opfu.
 A kputaru iya g'onye kpu
 nwaturu eje aphuphu.
 O noduepho nggujinguji
 g'aturu,
 no l'iphu ndu ebushi iya
 ẹji.
 8 E meru iya mkpawere;
 bya ekpee ya mpfu-gbu;
 kpuru iya je emegbua.
 A -bya l'ogbo ke teke nkiya;
 ?bukwanu onye
 kpakwanuru ishi?
 Kele e meru iya;
 o chihu l'alị ndu dzu
 ndzu.

- Ọ bụru emeswe,
 ndibe mu mesweru bẹ e
 gude chia ya iphe.
 9 E doberu iya ilu l'ẹka eelije
 ndu ẹjo-iphe.
 Ọ nwụhu; e lia ya l'ilu
 oke amadụ;
 ọle o to wejedururu iwashi;
 ọphu ntuphu-ire adujedururu
 iya l'ọnu."
- 10 "Obenu l'ọo Chipfu bẹ ọ bụ
 uche iya g'o gwee ya
 arakabya ono;
 mee ya g'o jee iphe-ẹhuka
 ono.
 Teme Chipfu bya eworu
 ndzụ iya mee iphe
 ngweja-apfụ-ugwo.
 Ọo-mecha hụma unwu
 nwanwa iya;
 bya anọdu ndzụ ogologo.
 L'ọ bụru l'ẹka iya bẹ aa-gbẹ
 eme uche Chipfu
 emeshi iya ike.
- 11 O -jechaa iphe-ẹhuka ono;
 l'ọ bya ahụma ìphóró
 kẹ ndzụ;
 ono abya ẹji iya ẹpho.
 Ọ bụru amaru ono,
 onye ono, pfụberekoto,
 ejeru mu ozi a-maru
 iya ono l'e-me gẹ ndu
 dū igwerigwe bụru
 ndu aa-gụ lẹ ndu
 pfụberekoto
 Yẹbedua evutakwanụ
 ẹjo-ememe, ẹphe meru.
- 12 Ọo ya bụ lẹ mu a-ẹ iya oke,
 a ẹruru ndu oke amadụ.
 Ọ bụru ẹphe lẹ ndu dū ike
 l'ọgu l'e-ke iphe,
 a kwataru l'okwata;

noo keḽe ọ mīru ẹn̄ya
 lẹ ndzụ iya nwụhu;
 tẹme a gụru iya yeru
 ndu ejọ-iphe;
 keḽe o vutaru iphe-ẹjị
 ndu dụ igwerigwe;
 tẹme ọ rwochiru ndu
 ejọ-ememe arwọrwo.”

Obu, Chipfu yeru Jierúsalemu

54

¹ “Gua ebvu; gube nwanyị,
 ta atsudu ime!

Mbụ gube onye teke
 ezedaswee nwa.

Chikpota ebvu!

Rwua gerwugerwu;

mbụ gube onye ono,
 ime teke emeswee ono;
 keḽe ụnwu gube nwanyị,
 dabyiru mgbegere
 a-kakwa shii eme
 l'ụnwu nwanyị alụ ji.”

Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

² Phoribekwaru ụlo-ẹkwa,
 i bu ebubu g'ọ ka ọsa!

Mee g'ẹkwa, e gude mee
 ụlo ngu ọbu ha
 phalaphala;
 ba lọ-phukwa iya azụ!

Mekwaa g'eri iya kabaa
 ogologo!

Mekwaa g'abara iya kabaa
 anguru anguru!

³ Noo keḽe ii-mechaa jaa àjàjà
 buru laa l'ẹkutara
 buru laa l'ẹkicha.

Awa ngu phẹ l'a-naphuchaa
 ọhamoha ono azụ;
 je ebuchishichaa mkpukpu
 phẹ ono,
 bụgbaa ochobu ono.

⁴ Gẹ ndzụ ba agukwa ngu!

- E tee mekwa ngu
 iphe-iphere.
 Gẹ ndzụ ba agụkwa ngu
 k'a nọnyaa e kpua
 ngu iphu ị ntụ!
 Kẹle a ta abyadụ eme
 ngu iphe-iphere.
 Ii-mecha zọhachaa iphere
 ono,
 meru ngu teke ị bụ
 ọgbolanu ono;
 ọphu ị byadu anyatabaa
 mkpatsu aphụ,
 dū l'abụ onye ji iya
 nwụhuru;
- 5 kẹle ọo onye ono meru ngu
 nụ ono bụ ji, alụ ngu nụ.
 Chipfu,
 bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike
 bụ epha iya.
 Ọ kwa Onye nsọ kẹ ndu
 Ízurelu ono bụ onye
 gbataru ngu nụ.
 Iphe, eekuje iya bụ Chileke
 kẹ mgboko l'ophu.
- 6 “Kẹle Chipfu ono e-kuphu
 ngu azụ;
 g'ị bụ nwanyị, aalụ alulu,
 a tọgboru mgbegere;
 ọphu obu adụdu iya ree;
 mbụ nwanyị,
 a luru teke ọ bụ nwata;
 ji iya parụ iya haa.”
 Nokwa iphe, Chileke ngu epfu.
- 7 “Mu haru ngu kpoo nwupfu
 nwanshii;
 ọle mu a-phukwanuru ngu
 eze obu-imemini gude
 duphuta ngu azụ.
- 8 Ehu ghuru mu eghu nwanshii.
 Mu woru iphu mu
 domiaru ngu kpoo

nwupfu nwanshii.
 Obenu lẹ mu e-ye ngu obu
 ojejoje gude phuru
 ngu obu-imemini.”
 Nokwa iphe, oopfufu;
 mbu Chipfu,
 bukwapho onye agbafutaje
 ngu.

9 “Lẹhu nkemu be ọwa-a
 dukwaa ge teke ke
 Nuwa,
 bu teke mu riru nte su l’utso,
 du teke ono taa dubaedu
 le mgboko ọzobaa.

Nta-a be mu riwaru nte su
 lẹhu tee ghubaedu mu
 egbu l’opfu ẹhu ngu;
 ọphu mu ababaeduru
 ngu mba ozo.

10 O -betakpo ubvu l’opfu
 nmakota jijijijii;
 a pashia obvu obvu,
 l’eka ẹphe ọgbaa;
 be n-yemobu ojejoje ono,
 mu yeru ngu ono ta
 apongakwa aponga;
 ọphu ogbandzu
 ẹhu-guu nkemu ono
 egbukahukwa egbukahu.”

Nokwa iphe, oopfufu;
 mbu Chipfu ono,
 aphuru ngu obu-imemini
 ono.

11 Gube mkpukpu ono,
 eje iphe-ẹhuka ono,
 oke pherephere enwunga;
 ọphu o dudu onye
 agbaru ngu mkpu;
 mu e-gude mkpuma,
 amashi mma ike
 kpụ-phu ngu azu.

Mu egude mkpuma safaya

- tụ-phu ọkpa-ulo
igbulọ ngu azụ.
- 12 Mu e-me g'eli igbulọ
ngu ono g'ọ ha
bụkotaru
mkpuma rubi.
Mu egude mkpuma,
aphụ ngerengere,
gude kpua ọnu-abata
ngu;
gude mkpuma,
vu oke aswa kpukota
igbulọ ngu l'ophu.
- 13 Ụnwegirima ngu g'ephe ha
bụ mụbe Chipfu e-zi
phe iphe l'onwomu.
Teme ụnwu ngu bẹ ẹhu
a-dukpoo guu mebyi
adudu.
- 14 Ee-me g'i nguru anguru l'uzo,
pfuru ọto.
Ọ tọ dudu onye byaru eme
ngu mmegbu;
ọphu ọ dudu iphe,
byaru eme ngu g'i
tsua ebvu.
Ndzu-agugu bẹ ee-wofu
l'eka i nọ je edobe ụzenya;
ọphu ọobyadu ngu
ntse ililekpoo.
- 15 O -nweru onye tsoru ngu
opfu;
ọ tọ bụduru mu bẹ o
shi l'eka.
Onye etso ngu opfu bụ:
o -mechaa l'o yeru
ngu ẹka l'alị.
- 16 “Tii ledu; ọ kwa mbẹdua
meru onye-úzu ono,
anmajẹ eko l'icheku
jasu l'o nwuhu ọku ono;
gude iya kpua ngwa

ọgu l'ọ dụ k'egude
 alwu ọgu.
 Teme ọ bukwarupho mbẹdua
 meru onye mmebyi g'o
 mebyishia iphe.
 17 Ọ tọ dukwa iphe,
 a kpuru g'e
 gude meka ngu iphe,
 byaru evujeru ire.
 Teme iphe, bukpo onye ebo
 ngu ibo bẹ ire
 a-gwoje ejí.
 Nokwa iphe, ndu-ozí kẹ
 mube Chipfu eketa
 l'eka mu.
 Teme ọ bukwarupho ono
 bu ọdzorí;
 mu nọdu agbaru phe iya.”
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

Oku, eeku ndu mini agu

55 ¹Unu gebekwa-o! G'iphe,
 bukpo onye mini agu
 byakwa anguta mini!
 G'onye enwedu okpoga
 byakwa azu nri ria!
 G'ọ byakwa agata mẹe;
 zuta ẹra-eswi,
 e gudedu okpoga azu;
 ọphu ọ dudu aswa.
 2 ?Denu g'o gude unu nọdu
 emebyishi okpoga l'iphe,
 abudu nri;
 teme unu nọdu ese akanya
 l'iphe, tee jidu ẹpho?
 Unu ngabekwa;
 unu ngabekpodaru mu
 pho nchi; g'unu eria iphe,
 du ree; mbu g'unu eria nri,
 kachaa aburu okpobe nri.
 3 “Unu ngabe nchi! Unu
 kpiritaru mu nu ntse!

- Unu n̄makpodapho
 iphe, mu epfu;
 k'ophu unu a-n̄du ndz̄u.
 Mu l'unu a-gbakwa ndz̄u
 ojejeje.
 Ono b̄uru iphe-oma, mu kweru
 Dévidi ukwe l̄e mu
 e-meru iya;
 t̄eme mu b̄uru onye
 apf̄ushije ike l'iphe,
 mu kweru ukwe iya.
- ⁴ Lewar̄o; mu meakwaru iya
 g'ò b̄uru onye a-n̄du agba
 ndiphe ekebe;
 g'ò b̄uru iya a-b̄uru ishi;
 m̄e onye a-n̄duje
 at̄uru ndiphe iphe,
 ephe e-me.
- ⁵ Lewar̄o; oha, ì mad̄u ndu
 ephe b̄u b̄e ii-kukwa oku;
 ephe egude oso byapfuta
 ngu;
 l'ò b̄ukwaru oha,
 amad̄u ndu unu b̄u.
 Ò b̄uru onye a-kpa iya
 n̄u b̄u Chipfu,
 b̄u Chileke ngu;
 mb̄u Onye Ns̄o k̄e Ízur̄elu;
 k̄e o doziwaru ngu;
 ì d̄u akpabiri.”
- ⁶ Ch̄onaa Chipfu teke ìi-h̄uma
 iya!
 Rakua ya teke ò n̄okwadu
 ntse!
- ⁷ G'onye ej̄o-iphe haa ụzo ono,
 ootso ono;
 onye okpoma mgbash̄i
 ahaa ej̄o oriri iya.
 G'onye ono lwapfuta Chipfu
 h̄uma l'òo-ph̄uru iya
 obu-imemini.
 Mb̄u-a; g'onye obu lwapfuta

Chileke anyi;
kele ọo-guru iya nvu
ke mmanu.

- 8 “Oriri mu ta abukwa oriri
ngu;
ophu o budu g'iimeje bu
ge mu emeje.”

Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

- 9 O kwa g'igwe du-be ali
enya-a; bu g'iphe,
mu emeje du-be enya
l'iphe, iimeje.

O buru g'oriri mu du-be
oriri ngu enya.

- 10 O kwa ge mini;
yele aka-mini-sunoo eshije
l'igwe dzee;
o toọ laphuheedu iya azu;
abudu l'o gbaru mini
l'eliphe-a;
mee ya l'o gua egugu
fushiaha iphe l'ali;
k'ophu ọo-mitaru ndu
ako iphe akpuru-iphe;
teme ndu eri eriri enweru
iphe, ephe e-ri;

- 11 nokwa g'opfu,
shi mu l'onu du bu onoya.
O toọ gbakwaru eka
alwaphutaru mu azu.
O chia iphe, oo-me bu iphe,
bu obu mu; mbu mee iphe,
mu ziru iya g'o je emee.

- 12 “Unu e-gude ehu-utso lufu;
leeduta unu dufu
l'ehu-guu.

Iphe, bu ubvu ubvu
aswokobe wata agu
ebvu l'iphu unu.

Nokwapho g'iphe,
bukpoo oshi,
nokota l'egu a-nodu

akukota éka.

¹³ O -beta g'ogarambo fushia;

oshi payinu efushichia.

Oo lashia ophu obyambvu

e-fushi;

oshi mituru efushichia.

Ono a-buru iphe,

Chipfu e-gude zaa épha;

kele oo-buru iphe-ohubama,

a-du ojejoje;

ophu a byadu emebi

iya emebi.”

Aa-dzotakwapho ndu ohozo

56 ¹Wakwa iphe, Chipfu epfu: “Unu kpeje ikpe, pfuru nhamunha; unu emeje iphe, pfuru oto; kele teke mu a-dzo nemadzu dukwaa ntse; teme apfube-koto nkemu ta adukwa g'oo-no-beru l'e kpuhaa ya goshi. ²Onye a goru onu-oma nu be bu onye eme iphe-a; mbu onye gudeshiru iya ike; onye doberu eswe-atuta-unme nsq; ophu ooturwujedu iya; bya eselaje éka iya g'o to du ejo-iphe, oo-meta.”

³G'o to dukwa onye shi eshishi bya atugbabe onwiya l'ehu Chipfu, a-su le Chipfu a-gufu iya le ndibe iya.

Ophu o dukwa onye te eyedu ime a-su le ya bu oshi, kpohuru nkú nodu; ⁴kele-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa l'ehu onye te eyedu ime, bu onye ophu edobeje eswe-atuta-unme iya nsq; mbu onye ophu ahataje eme iphe, du Chipfu ree; teme o nodu egudeshije ogbandzu iya éka: ⁵“O kwa phe be mu a-nu iphe nkomepha l'ime eze-ulo mu. Mu agukwaa phe pho épha, la-ka la nwutaru unwegirima. Mu a-gu phe épha, a-no jasú lojejoje; ophu oochihudu echihu.”

⁶Teme ndu ono, shi eshishi ono, bu ndu woru onwophe tugbabe l'ehu Chipfu g'ephe jeeru iya ozi ono; g'ephe yee épha Chipfu obu; teme éphe abakwaru iya pho éja ono; iphe, bu ndu ono, doberu eswe-atuta-unme nsq; ophu éphe aturwuduru iya ono; ndu ono, noshiru ike logbandzu ye le éphe ono be Chipfu epfu su: ⁷“Oo ndu ono be mu e-gude je l'eli úbvú mu ono, du nsq ono. Mu emee g'ehu tsqo phe utso l'ulo, eepfuje anu mu. Ngweja-akpo-okú phe; ye le ngweja ozo, éphe gude abyapfuta mu be aa-natachaa l'oru-ngweja mu. Noo kele iphe, ee-ku ulo mu bu ulo, ohamoha a-noduje epfu anu mu.”

⁸Nnajiuphu, bu Chipfu epfukwa su-a; mbu onye ono, aachilata ndu ízu-re lu ono, a kpuru le ndzu ono: “Mu a-chilatabakwa ndu ozo bya eyeru phe; a -gufukwaro ndu ophu mu chilatawaru.”

Iphe, Chileke epfu le ndu ejo-iphe meru

⁹Unu byakwa; iphe, bukpuo anu, bu l'egbudu l'ophu! Unu bya atapya-shia iphe; unube anu, bu l'oswa l'ophu! ¹⁰Ndu nche ndu ízure lu atsukwa

ishi. Ephe ta adúdu iphe, ephe nwútaru. Ephe búkota nkúta, nọ ngguji-ngguji. Ephe ta agbódu ire. Ọ búerupho nrwọ bẹ ephe azẹshije arwọ. Mbú l'iphe, adúje phẹ ree búepho mgbenya. ¹¹Ephe bú nkúta ughoro; ndu ephe te ejijedu ejiji. Ephe bú ndu eche atúru; búru ndu iphe te edojedu ẹnya. G'ephe ha atúkoje gha iphu l'úzo k'ẹka phẹ. G'ephe ha achọ iphe, ephe e-rita l'urwu. ¹²Ephe nọdu atúkoje sù: “Unu bya g'anyi je agata mée! G'anyi ngua mée, atsù atsùtsu g'o ji anyi! Echele a-dùlekwa gẹ ntanù. Mbú l'ọo-gbenu ka ree ọkpobe akaka.”

57 ¹Onye pfúberekoto abújeru; ọ -nwúhu; ọ tọ dudu onye oorwu l'ehu. Teke a kpútaru onye obu-imemini je egbua; ọ tọ dudu onye oodo ẹnya. Iphe, te edojedu ẹnya búru l'edufu ono, e dufuru onye pfúberekoto ono bú g'ẹjo-ememe te erwu iya ẹka. ²Iphe, búkpoo onye eme iphe, pfúru ọto l'abújeru; ọ -nwúhu; l'ọ zẹe guu wata atúta unme.

³Obe l'unubédua; unu byakpódapho l'ẹka-a; unubẹ unwu ndu agba ẹja! Unubẹ eri ndu eri ogori yẹle ndu agba ụkpára ono! ⁴?Bú onye bẹ unu gude eme iphe ọchi? ?Bú onye bẹ unu aphúshiru ughonu ahashíru ire? Unu búkwa unwu, ndu ono, l'ada ike nwúshiru ono; mbú awa ndu adzúje ụka! ⁵Unubẹ ndu ọonoduje anma ẹhu anmanma agwa iphe l'upfu achi; mẹkpoo l'upfu iphe, bú oshi, jaru àjàjà! Unubẹ ndu ejeje lẹ nsúda nsúda je anọdu egbushi unwu unu gude agwa iphe lẹ mgbaka ọgba agbara-mkpuma! ⁶Ọ búru nshi ono, nọ l'echilabọ mkpuma, akwọ tẹrete, nọ lẹ nsúda bú okiphe unu. Ọo ya bẹ ọ bú. Mbú l'ọo ya bú iphe, unu ketarù. Ee! G'ọ bú iya bẹ unu agbaru mée gude agwa; bya egude iphe, unu metaru l'egu unu gude agwa iya. ?Bú unu -nọdu eme iphemiphe ono; unu asù gẹ mu palia pazeta tọ? ⁷Unu jeru je eworu iphe-azẹe unu gbaa l'eli eli úbvú, ha l'eli. Ọ búru ẹka ono bẹ unu nyihuru je anọdu agwa iphe unu. ⁸L'abata-aghachi ọlo mẹ l'azụ-mgbo ọlo unu bẹ unu dobechaaru ọbvú unu. Unu jịka mu bya eworu iphe-azẹe unu ghebe ọnu; mbú nyihu iya ghebe iya karaphongu. Unu lẹ ndu ono, unu yeru iphe-azẹe phẹ obu ono gbaa ndzú. Unu je anọdu ele iya ẹnya l'ẹka ọ gba ọto. ⁹G'unu jiru manù, eshi kwee-kweekwee bya egude manù olivu jee l'agwa, bú Molẹku; bya ezia ndu nọ-chiru unu; ephe jee l'ọbvú l'ẹka dú ẹnya ẹnya; mbú jerwuchaa alí-maa l'onwiya. ¹⁰Unu mee iphe ono, unu eme ono jasù ike bvú unu. Ọphu unu adúkwaphe ike sù l'iphe-a ta adúkwa iphe, ọ bú. Ọ gbẹ anọduje adù unu obu; ọphu ike iya abvújedu unu abvúbvu.

¹¹“?Bú onye bẹ ndzú iya shi agù unu; mbú onye unu tsùru ebvu k'ophu unu watarù adzùru mbédua ụka? Ọphu unu anyataduru mu anyata ophu; ọphu ọ búro kẹ g'unu jekpoo ya ariri l'obu unu? ?Tóbudu l'ọle mu shi teke-a gbata nkúchi meru g'o gude ọphu unu atsúdu mu ebvu? ¹²Mu e-me g'a maru g'unu bú-be ndu pfúberekoto; yẹle iphe, unu emegbabe; ọphu ephe abyakwa abarù unu urwu. ¹³Gẹ ribaribariba ọbvú ono, unu gwọshiru dobe ono dzọwaro unu! Ọo phẹrephere a-túko g'ephe ha pata pafu;

mẹ unu -wata o-ji-l'ẹka-togbo. G'ọ bụ pherephere a-tuko iya pata paphua; mbụ l'ọo unme, a tūru atutu a-patakota iya paphua apaphu. Obenu l'onye gbabarū l'ime mu je anọdu ezeru ndzū bụ alị-a l'a-buru okiphe iya; ẹme l'ọ buru iya e-nweru úbvú, dū nsọ mu onoya.”

Aadū ndu izimanū lwarū azū obu

¹⁴Ee-mecha sū: “Unu kpunaa ya; unu kpunaa ya; unu dozinaa ụzo! Unu wofuchaa iphe, a-nọ-chi ndibe mu ụzo.” ¹⁵Kẹle-a; wakwa iphe, onye ono epfu; mbụ onye ono, ha shii; ẹme e kutsee ya ephekerephe; mbụ onye ono, nọ ndzū ojejoje; onye ẹpha iya dū nsọ: “Eka mu bu bukwa ẹka dū l'eli bya aburu ẹka dū nsọ. Ẽme mu bukwarupho l'ẹka o bu; mbụ onye izimanū iphe-ẹji iya lwarū azū; bya ewoze onwiya alị; gẹ mu mee g'obu gụ-zeta onye wozeru onwiya alị; mu emekwapho g'obu gụ-zeta onye izimanū iphe-ẹji iya lwarū azū. ¹⁶Mu taa nọduadaro l'epfu iphe, e meru mu jaswaruro ya; ophu ẹhu a-nọduadaro egbu mu egbu; odumeka bẹ ndzū nemadzū a-dụkwa nyegenyege l'iphu mu; mbụ unme nemadzū, bụ mu gude ẹka mu mee ya dobe. ¹⁷Iphe, shi ghua mu egbu bụ ughoro ono, shi paa ẹka l'ẹhu iya ono. Mu hūa ya ahūhū; woru iphu wohaarū iya l'ẹka ẹhu egbu mu egbu. O nọdu emekwapho iphe, o lekeberu ẹnya eme.

¹⁸“Mu hūmaakwaru iphe, ẹphe emeje. Ole mu e-me g'ẹphe wekoro-hu. Mu e-du pẹ l'onwomu mee g'obu nmapfuru pẹ. ¹⁹Mu e-me g'ajaja dū l'ogbogboromonu ndu ono, agū aphū lẹ Ízurelū ono. Ehu-guu dükwaru ndu nọ ẹnya mẹ ndu nọ ntse; ọzo bụ lẹ mu e-me g'ẹphe wekoro-hu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ²⁰“Obenu lẹ ndu ẹjo-iphe dūa g'oke-ẹnyimu, atū akpara, ata atutajedu unme atuta, bụ ophu akpara-mini iya anọduje atsushi urwukutu yele ẹpuchi. ²¹Ndu ẹjo-iphe bẹ ẹhu ta adujekwa guu.” Nokwa iphe, Chileke mu epfu.

Okpobe aswīru Chileke ẹgu

58 ¹“Chia ya lẹ mkpu g'a nūma! B'eselakwa olu azū! Wolia olu chia mkpu, a-da g'ẹka eegbu opu! Karū ndibe mu l'ẹphe kwefuru mu ike; l'ị karū onu-ulo Jiékopu iphe-ẹji pẹ. ²Ole ẹphe anọduje achọ mu mbọku-mbọku. Ephe -nọdu ẹphe eme g'ogu pẹ ẹgu amaru ụzo mu. Ephe eme g'ẹphe bụ oha, anọduje eme iphe, dū nhamunha; g'ẹphe taa jikadu eme iphe, Chileke pẹ sūru g'ẹphe meje. Ephe nọdu asuje gẹ mu pfua iphe, pfuru nhamunha mu e-meru pẹ. O nọdu agū pẹ ẹgu gẹ mube Chileke kpīritaru pẹ ntse.”

³“Ephe -nọdu ẹphe asū: ‘?Būnaa gūnu meru g'o gude anyi nọdu aswī ẹgu epfu anū Chileke; ophu Chileke ahūmaduru iphe anyi eme? ?Būnaa gūnu meru g'o gude anyi wozechaa onwanyi alị ophu o rwuduru Chileke l'ẹhu?’

“Ole mbọku ono, unu aswī ẹgu epfu anū mu ono bẹ bukwa iphe, dū unu ree bẹ unu anọduje eme; mbụ erichaa mẹ ndu ejeru unu ozi urwu.

⁴Aswì ẹ̀gu unu bụkwa iphe, unu egudeje kpochia ya ishi bụ aba mba ọ̀le ese opfu; ọ̀le egude iwashì echi nwibe unu gbaagbaa. Ụdu aswì ẹ̀gu ono, unu anọduje aswì ono tee mekwa gẹ mu nọdu l'imigwe numa olu unu.

⁵?Bụ ẹ̀gube aswì ẹ̀gu ono bẹ mu hataru ọ̀o; mbụ g'ọ buerupho lẹ nema-dzụ wotaru ujiku lanu woze onwiya ali? ?Bụ iphe, ọ bụ bụ ephuru yoo g'ẹswe ekperema; ọ̀le aze l'uwe-aphu; ọ̀le aze lẹ ntụ? ?Bụ iphe ono bẹ iiku aswìru Chileke ẹ̀gu; l'eswe, dū Chipfu ree?

⁶“Wakwa ụdu aswì ẹ̀gu, dū mu ree baa: Unu gbütoshia ẹgbirigba, unu tūru ndu unu eme omeliwe! Unu abya atōshikwapho eri odogoro, unu yeru ndu unu akpa ẹhu; haa pẹ g'ẹphe nweru onwophe! Unu atūko odogoro ono nyakwoshia anyakwoshi! ⁷Iphe ọzo, ọ bụfua bụ g'unu l'onye ẹ̀gu agụ gbaru mgbala lẹ nri ngu! Unu abya achọoru ndu akpa nri, enwedū ụlo ẹka ẹphe e-buru. Unu -huma onye gba ọto; unu anmabe iya iphe! Ọphu unu ewofukwa iphu l'ẹhu onye unu l'iya bụ mee lanu!

⁸“Noo teke ịphóró unu e-nwu phoo g'ịphóró nchi-abọhu; ewekọrohu unu emee phuruphuru. Noo teke apfubekoto unu e-vuru unu ụzo; unu etso iya etsotso. Ọdu-biribiri kẹ Chipfu aburu iphe, a-nọdu etso unu l'azụ.

⁹Noo teke unu e-ku oku; Chipfu aza unu ẹnu. Unu echia o-ji-l'ẹka-togbo; l'ọ sụ unu lẹ ya nọ-a.

“Ọ -buru l'unu a-toshi eri odogoro ono, unu yeru ndu unu akpa ẹhu ono; bya ahaa amaru nemadzu ejo ẹka ono; hakwapho epfu ejo-opfu; ¹⁰Ọ -buru l'unu a-wata anu ndu ẹgu agụ nri; wata emeru ndu eeme ewere mkpa pẹ; bẹ ịphóró e-nwuru unu phoo l'ẹka ọchii agba; ẹnyashi adu unu g'echi eswe. ¹¹Ọo-buru Chipfu a-nọdu edu unu mkpurumkpuru. L'o meeru unu iphe, bụ mkpa unu l'ẹka kpọru gbengu; mekwapho g'okpu shihu unu ike l'ẹhu. Unu abya adu gẹ mgbabu, a gbaru mini ree; g'ogba, ta anwu-buhujedu shokoshoko anwu-buhu. ¹²Ndibe unu akpukwaa akahu ụlo ono, shi dakpo-shihuwa nu ono; bya akpu-lia akahu okpa-ulo ono, shi lẹ ndiche ono. L'e kuahaa unu: ‘Ọ-kpukwa-mkpokpo-igbulọ’; ọ̀le ‘Ọ-kpukwa-ulo-l'aguga-oji.’”

Obunggo, ee-bu onye doberu eswe-atuta-unme

¹³“Unu -chifukpowaa okpa unu l'emebyi eswe-atuta-unme; ọphu unu emejeedu g'ọ dū unu l'eswe, duru mu nsọ ono; unu -gubekpowaa eswe-atuta-unme iphe; mbu-a; unu -kua eswe ono, duru mube Chipfu nsọ ono eswe aakwabẹ ubvù; ọ -buru l'unu doberu iya iche; ọphu unu ahatajedu ẹnu ẹka unu; ọphu unu emedu g'ọ dū unu; ọphu unu epfudu okorobo opfu; ¹⁴noo teke unu a-nọdu Chipfu l'ẹhu wata ete ẹswe. Teme ọ buru l'ẹka kachaa ephekerephe l'eliphe bẹ mu e-me g'unu ngakojeru taa okoo. Unu eketa okiphe, shi lẹ nna unu ono, bụ iphe Jiékpọ; ọ buru iya bẹ mu e-gude azu unu.” Nokwa onu, Chipfu yeru.

59

¹Tororo opfu bụ l'ẹka Chipfu ta adukwa tsokpuru kẹ g'ọ tọ dzọ-ta nemadzu. Ọphu nchị echihukwaru iya echihu g'ọ tọ numa iya

iphe. ²Ọ chia ẹjo-ememe unu dokaharu unu lẹ Chileke unu. Ọo iphe-ẹji unu meru; o wofu iphu l'ẹka unu nọ; k'ophu bụ l'ọ tọ nuedu olu unu; ³kẹle ẹka unu bẹ mee ọchi tūrwwaru. Mbụ lẹ mkpūshi-ẹka unu rwukatawaru ẹjo-iphe. Ogbogboromonu unu dzūwaru ụka; tẹme unu nọdu atụ ẹjo opfu kẹ tootoo.

⁴Ọ tọ dudu g'unu ha onye ọphu epfu g'e kpeje ikpe, pfuru ọto. Ọphu ọ dudu onye edoje opfu iya ire-lanụ. Ẹphe achijeru upfu kwẹe lẹ mkpọkoro opfu, adzūshi ụka. Ẹphe nọdu atsūtajẹ ime nchọko-opfu nwua ẹjo-iphe. ⁵Iphe, ẹphe ekpuje ekpukpu kputa iya nwa buru ẹkwá ogiji. Tẹme ọghú, ẹphe agbajẹ buru oghu udude. Iphe, bụ onye taru ẹkwa iphe pẹ nwuhufutajẹ. Teke ọ dukwanuru ọphu tūkpohuru nū l'ọ vwa nwa ogiji. ⁶Udude, ẹphe kweru ta adukwa k'akpa uwe. Ọphu ẹphe egudekọtadu iphe, ẹphe gude ẹka pẹ mee gbobuta onwophe. Iphemiphe, ẹphe eme bukota ẹjo-iphe. Ọ buerupho iphe ike iphe ike aduje pẹ l'ẹka. ⁷Okpa pẹ ekwoje gburumu bahụ l'eme iphe-ẹji. Ọphu egbu onye adudu iphe, o meeru adudu iphe, ọobujeru pẹ. Ọriri pẹ bukota ẹjo ọriri. Mkpurupyata yee ọla-l'iswi buru iphe, anọduje egoshi ụzo, ẹphe shiru. ⁸Uzo, eeshije; nchị-adu-doo bẹ ẹphe ta amadu. Ọphu ikpe, pfuru ọto adudu l'uzo, ẹphe eshi. Ẹphe tūkowaru iya mee; ọ bukotaru ụzo, dū nggōdogo nggōdogo. Ọphu ọ dudu onye eshi iya nū, byaru amaru iphe, bụ nchị-adu-doo.

Ndu Ízurẹlu epfushi iphe-ẹji, ẹphe meru

⁹Ọo ya bụ l'ikpe, pfuru ọto nọ anyi ẹnya. Ọphu apfubekoto erwuduru anyi ẹka. Anyi leri ẹnya iphóró; iphemiphe bukotaru ọchii. Anyi lee ẹnya g'iphe gbuchafu egbuchafu. Obenu l'ẹka anyi nọ aghaphe bụ oke ọchii. ¹⁰Ọ buru gẹ ndu atsū ishi anọduje aduda ẹka-a bụ g'anyi aduda ẹka l'igbulọ. Mbụ gude ẹka achọ ụzo anyi gẹ ndu enwedu ẹnya. O -be l'echi eswe; anyi evuko iphe evuko g'ọ bụ echi abali. Teke anyi nọ l'echilabọ ndu ike dū; anyi aduepho gẹ ndu nwuhuru anwuhu. ¹¹Anyi atukoje aba hanyihanyi g'oke-ẹjo-nkuta-ọswa; atsuru ntsuru gẹ ndo. Anyi lee ẹnya ikpe, pfuru ọto. Ọphu ọ dudu ọphu rwuru anyi ẹka. Anyi lee ẹnya g'a dzọ anyi. Adzọta duro anyi ụzenya ụzenya.

¹²Ọ buru iphe, kparu iya nū bụ l'iphe-ẹji anyi paru ẹka l'iphu ngu. Ọ buru iphe-ẹji anyi agba anyi ekebe. Emeswe, anyi mesweru ngu adujeepho anyi l'egomunggo. Tẹme anyi maru ẹjo-iphe, anyi meru ree. ¹³Anyi mesweru Chipfu; tẹme anyi nọdu ejephe iya. Mbụ l'anyi woru azu ghaaru Chileke anyi. Opfu, eshije anyi l'onu afushi buerupho eme ewere; yele agirigo; mēkpoo adzu ụka, bụ ọphu tūkoru anyi obu sweta. ¹⁴Ọo iphe ono meru g'o gude ọphu e kpeedu ikpe, pfuru ọto. Apfubekoto pfururo ụzenya ụzenya. Ire-lanụ dawaa kpoo mkpomishaku l'oma gbororo. Ọphu abụ onye ọkpobe opfu adudu ike batakpōnu abata ọphu. ¹⁵Ire-lanụ bẹ ta adudu ẹka a humaru iya. Onye jeru g'o zehuru ẹjo-ememe l'a vwa ya kpatakpata.

Noo ya bú lẹ Chipfu elee ya ẹnya; ọ dú iya ẹji; kẹle ikpe, pfuru oto ta aduedu. ¹⁶Ọ hụma l'ọ tọ duedu onye dú nụ. Mbụ-a; ọ nyia ya ẹhu kpa-laa l'ọ tọ dudu onye gbaa mkpu, dú nụ. Ọo ya bú; o gude ẹka iya dzọo ya l'onwiya. Teme ọ búru apfubekoto nkiya sederu iya. ¹⁷Ọ bya eworu apfubekoto mee uwe-ígwe onye eje ọgu chibe l'okpoma; bya eworu adzota kpuru l'ishi g'okpu-ígwe. Ọ bya eyee agwata ugwo-iphe g'uwe; bya eworu iphe enwu ọku l'obu gbaphua onwiya g'onye gbaphuru ẹkwa. ¹⁸Ọ búru g'iphe, ẹphe meru gbaru bú g'oo-gude pfua phe ugwo. Mbụ l'oo-tu-koshi ndu ohogu iya oke ẹhu-eghu iya. L'ọ bya agwata ndu opfu iya ugwo iphe, ẹphe meru iya. L'ọ bya apfua ndu bukube eze-ẹnyimu iphe, rwuberu phe nụ. ¹⁹Ọo ya bú gẹ nemadzu atsuhaa ẹpha Chipfu ebvu jasuchaa l'uzo ẹnyanwu-adada. Ẹphe eshikwapho l'uzo ẹnyanwu-awawa akwabẹ ọdu-biribiri iya úbvú; kẹle ọo-tu kpereree bya g'utso; ọ búru unme kẹ Chipfu a-nodu adube iya ikike.

²⁰Onye agbafutaje anyi a-bya úbvú Zayonu; mbụ byapfuta oshilokpa Jiékọpu, bú ndu izimanu iphe-ẹji phe lwaru azu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ²¹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “A -bya l'ẹhu mube Chipfu; wakwa ọgbandzu mu l'ẹphe baa: Unme mu, bú ọphu nọ ngu l'ẹhu; yele opfu mu, bú ọphu mu yeru ngu l'onu ta abyakwa abvu ngu l'onu; ọphu ọobvudu l'onu unwu ngu; ọphu ọobvudu l'onu oshilokpa phe e -shi nta-a jasụ l'ojeje.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

Zayonu e-mechaa dụ akpabiri

60 ¹Gbalihu agbalihu!
Wata egbu nwjinwii;
kẹle ìphóró nkengu byawaru!
Teme Chipfu nodu egbuwa
nwjinwii l'ẹhu ngu!

²Tii ledu; ọchii tukoakwaru
eliphe l'ophu gbachia.
Teme oke-ọchii gbapyabẹ
ndiphe l'ophu.
Obenu lẹ Chipfu gbalihuru
pfuru pfu-doru ngu.
Teme e je ahuma
o-gbu-nwjinwii ya l'eli
ẹhu ngu.

³Ndu ohozo a-bya anodu
l'ìphóró, duru ngu nụ.
Ndu eze abya anodukwapho
l'ìphóró ono, duru ngu nụ ono;
mẹ nchi bohueru ngu pho.

- 4 Palinaa ɛnya lephee
 mgburugburu hụma gẹ
 ndibe ngu dzukoberu
 awụ awụpfuta ngu.
 Ụnwu ngu kẹ nwoke shi ẹka
 dụ ɛnya alwa.
 Teme ẹphe kworu
 unwuada ngu l'ukuvu
 akwɔlataru ngu.
- 5 Noo teke ii-le iya ɛnya
 nwujaa.
 Okpoma evuahaa ngu evuvu;
 l'i wata anya ndụ.
 Le shi l'oke-ɛnyimu kporu
 ẹku kpotaru ngu.
 Teme l'ọ bụkwaru ngu pho
 bẹ aa-chitaru ẹku
 oḥamoha.
- 6 O-doru-nyimunyimu
 inya-kamelu atuko ali
 ngu sweta.
 Mbụ unwu inya-kamelu,
 shigba ali ndu
 Midiyanu yele kẹ
 ndu Ifa.
 Teme iphe, bụ ndu shi ali
 Sheba azarụ bya.
 Ẹphe eguderu ngu
 mkpola-ododo yele
 ụnwù-isensu.
 Teme ẹphe ara iya arara g'e
 tua Chipfu ẹpha.
- 7 Eghu mẹ aturu ndu Keda g'ọ
 ha bẹ aa-tuko chitaru ngu.
 Mbụ-a; ebili ndu Nebayotu
 e-mechakwaa jeeru
 ngu ozi.
 L'a nata phẹ gude gweeru mu
 ngweja l'oru-ngweja
 mu.
 Mu abya eworu eguru
 eze-ulo mu mee g'ọ dụ

ùbvù l'ènya.

8 ?Bụ ndu ole baa? ?Bụ ndu
ole asọ raaraa g'urwukpu,
asọ l'igwe phọ;
mbụ ndu ono,
eze gbiigbiigbi g'ẹka
ndo-nwenu
l'eze gbiigbiigbi ephe
ala l'ẹpfune iya
ono?

9 Tororo bụ lẹ ndu bukube
eze-enyimu bụ mu bẹ
ẹphe achọ abya.
Ụgbo, vutagbaaru phẹ ụzo
bụru ụgbo-mini ndu
Tashishi.

Ọ bụru ndu ẹphe achilata
bụ ụnwu ngu,
shi ẹka dụ ẹnya;
yele mkpọla-ọchaa mẹ
mkpọla-ododo,
ẹphe vugbaa alwa.

Ono bụru ùbvù,
aakwabe Chipfu,
bụ Chileke ngu ono;
mbụ onye ono,
bụ Onye Nso kẹ ndu Ízurelu;
kẹle o meru g'ị dụ akpabiri.

10 Ọo ndu shi eshishi
a-kpukwa igbulọ ngu
ono.

Ọ bụru ndu eze phẹ a-nọdu
ejeru ngu ozi.

A makwaru-a lẹ mu gude
ẹhu-eghu chitsua ngu.

Obenu lẹ mu e-mechaa gude
n-yemobu phuru ngu
obu-imemini.

11 Ọnu-abata gube mkpukpu
ono e-ghejeru onu
mkpurumkpuru.

A ta abyadu agu-chije iya

- agu-chi eswe l'enyashi.
 Oo ya bu gẹ ndiphe anọdu
 achibataru ngu ẹku
 unwu-eliphe.
 O buru ndu eze phe a-chijeru
 phe abya;
- 12 kele iphe, bu oha;
 ozoo ali-eze, a-jika
 l'ephe te ejeduru
 ngu ozi
 a-buru mkpurupyata;
 ndu ono be
 ee-mebyishikota l'ophu.
- 13 Iphe, ali ubvu ubvu
 Lebanonu gude du
 akpabiri a-laru ngu;
 mbu oshi payinu;
 mekpoo oshi firu;
 mechakpoo oshi
 sayipuresu, bukota oshi,
 du iya nu.
 G'o ha be ee-gude mee g'eka
 duru mu nsọ maa
 mma.
 Teme mu emekwapho g'eka
 mu azoje okpa buru ẹka
 du akpabiri.
- 14 Unwu ndu ono, eme ngu
 ewere ono e-mechaa
 bya l'iphu ngu bya
 ephozeru ngu.
 Iphe, bukpoo ndu ono,
 agubeduru ngu iphe
 ono e-mechaa bya
 le mgboru okpa ngu bya
 ephozeru ngu.
 Ephe e-mechaa tuko kuahaa
 ngu Mkpukpu ke Chipfu;
 Ubvu Zayonu ke Onye Nso
 ke ndu izurelu.
- 15 A makwaru-a l'a jikaru ngu
 bya akpoo ngu ashi;

- ọphu ọ dudu onye
 aghajaje ngu nụ.
 Obenu le mu e-mechaa mee ngu
 mkpukpu, ọgbo l'ogbo
 e-gude eku onwophe;
 gude iya ete eswa.
 Ọ buru g'oo-dụwaro bu ono
 jasụ l'ojejoje.
- 16 Ịi-ngu ẹra ọhamoha;
 mbụ l'oo ẹra ndu eze be
 ee-gude hee ngu.
 Noo teke ịi-maru l'oo
 mbedua, bu Chipfu be
 bu onye ndzota ngu;
 buru onye aagbafuta
 ngu nụ;
 bya aburu Ọkalibe ke
 Jiékọpu.
- 17 Ọ buru mkpọla-ododo be
 mu a-nụ ngu l'ozori
 onyirubvu.
 Mu anụ ngu mkpọla-ọchaa
 l'ozori mgbuguru-ígwe.
 Onyirubvu be mu a-nụkwanu
 ngu l'ozori oshi-nkụ.
 Mu anụ ngu
 mkpụrukpu-ígwe
 l'ozori mkpuma.
 Ọ buru nchị-odu-doo be
 l'a-nodu aturu ngu iphe,
 ịi-nodu eme.
 Apfubekoto aburu iya a-nodu
 edu ngu.
- 18 A ta abyadu anumabaa
 l'iphe-kpangangaa
 l'eme l'alị ngu
 l'ophu.
 Ọphu aanumabaedu
 k'ọla-l'iswi ọzoo
 mgbu-onwu l'alị ngu
 gbaa mgburugburu.
 Iphe, ịi-nodu eku igbulọ ngu

- a-buru: Ndzota;
 l'i kua onu-abata mkpukpu
 ngu "Ajaja".
- 19 "O to bueduru enyanwu
 be ii-gude aphu uto l'eswe;
 ophu onwa echieduru ngu
 phuuphuu l'enyasi.
 Noo kele Chipfu a-buru
 iphoro duru ngu nu
 jasu l'ojeje.
 Mbụ l'ọo Chileke ngu ono
 a-buru
 odu-biribiri nkengu.
- 20 Enyanwu ta aribaedu ariba;
 ophu onwa aribaedu ariba.
 O buru Chipfu
 a-buru iphoro
 ojeje nkengu.
 O to duedu mboku, aphu
 byaru atsobaaru ngu.
- 21 Noo teke ndibe ngu l'ophu
 a-bukotaru
 ndu pfuberekoto.
 Ephe enweru ali ono jasu
 l'ojeje.
 Mbụ-a; o kwa ephebedua
 bu irwu oshi ono,
 mu dzaberu ono; mbu ozi,
 mu gude eka mu jee;
 g'e gude huma ge
 mu du-be akpabiri.
- 22 Ndu ophu kachaa alwa ali le
 g'unu ha a-duje unu labo
 l'ukporo iri;
 teme ndu kachaa nwanshi
 le g'unu ha aburu
 mkpukpu, ike du.
 O kwa mbedua bu Chipfu.
 Iphemiphe-a be mu e-mekwa
 egwegwa me o -rwuepho
 teke mu e-me iya."

Apha, Chipfu e-me eze-iphe-oma

- 61 ¹ Unme Nnajiuphu,
 bu Chipfu du mu l'ehu;
 kele o hotaru mu ge mu
 je ezia ndu wozeru
 onwophe ali ozi-oma.
 Ndu meji tofuru be o
 ziru mu ge mu je emee
 ge meji nmapfuru
 phe;
 ge mu je ezia ndu a
 kputaru le ndzu l'ephe
 e-nweru onwophe.
 Mu epfukwarupho ndu no
 l'oka-mkpoto l'aa-ha
 phe.
- ² Temе ge mu bya arakaa
 l'apha, Chipfu e-meru
 ndu nkiya eze-iphe-oma
 rwuwaru;
 yele eswe mboku,
 Chileke anyi a-gbaru
 ndibe iya odzori.
 Mu adua ndu agu aphu
 obu g'ephe ha.
- ³ Temе mu eyekwarupho ndu
 Zayonu aka;
 mbu ndu ophu aphu
 tsoru.
 Mu eworu eguru okpu-eze
 kpube phe l'ishi l'ozori
 ntu,
 ephe shi kpube onwophe;
 wua phe manu ehu-utso;
 l'ozori agu aphu;
 yee phe uwe,
 bu aja Chileke ajaja;
 l'ozori anodu yokoo.
 Iphe, aa-nodu eku phe
 aburu "Achi k'apfubekoto";
 Oshi, Chipfu kuru l'onwiya

- g'e gude hūma g'ò
 dū-be akpabiri.
- 4 Èphe a-kpūkwa akahū igbulò
 ono,
 dakashihuru e -shi teke
 ndiche ono;
 bya atūko akahū ẹka ono,
 bühawaa ochobu ono
 doziphuchaa azū.
- Mkpūkpu ono,
 dakpōshihuchaaru
 adakpōshihu nòdu nno
 shi l'ògbo sweru ọgbo
 ono bẹ èphe a-tūko
 kpūzi-kòtachaa.
- 5 Ọ būru ndu shi eshishi
 a-nòdu echeru unu egbu
 mẹ atūru unu.
- Ndu ọhozo abūru ndu
 a-nòdu ejeru unu ozi ẹgu;
 yẹle ozi opfu-vayinu
 unu.
- 6 Iphe, aa-nòdu eku unu abūru
 “ndu-uke kẹ Chipfu”.
- Iphe, aa-gūbe unu a-būru
 “ndu ejeru Chileke
 anyi ozi”.
- Ọ būru ẹku unwu-eliphe bẹ
 unu a-nòdu eri.
- Mbū ọ būru iphe-enweru phẹ
 bẹ unu e-gude eku
 onwunu.
- 7 L'ozori iphe-iphere,
 e gege anòdu eme ndibe
 mu bụ-chia iphe,
 e-me nū bụ lẹ ndibe mu
 a-nata okiphe
 nnakwasẹ l'ẹka phẹ.
- Tẹme l'ozori ekpu iphu lẹ
 ntū bẹ èphe a-nòdu
 etechia ẹswa l'okiphe,
 èphe ketarū.

Èhu-ùtso ojejoje abùru nkephe.

- 8 “Kèlè mbedua, bù Chipfu bù
 iphe,
 aduje mu ree bù ikpe,
 pfuru nhamunha.
 Ophu dukwanu mu ashì buri
 ana nfu yèlè eme
 èjo-ememe.
 Ozo bù lè mu e-me
 ire-lanù bua ndibe
 mu obunggo.
 Teme mu l'èphe agbaa ndzù
 ojejoje.

- 9 Oshilokpa phe aburu
 ndu a maru amaru
 l'ohamoha.
 Nokwapho gè ndiphe a-maru
 awa phe.
 Iphe, bukpoò onye humaru
 phe nù a-majeerupho
 l'èphe bù ndu Chipfu
 keberu l'oma.”

- 10 Mu a-nòdu Chipfu l'èka
 tee eswa.
 Mbù l'obu mu bè èhu atso
 l'ime Chileke mu;
 kèlè o yewaru mu ndzota
 g'uwe;
 bya egude apfubekoto
 kwaa mu yègèlè g'onye
 yeru uwe mkpèlanu.
 O meru mu; mu dù gè nwoke,
 abya alù nwanyị
 k'òphúú;
 mu kpuchia iphe l'ishi
 g'onye uke Chileke;
 mbù mee mu;
 mu nòdu ama gè nwanyị,
 akwakò ala jì;
 mbù nwanyị,
 gude iphe-nchì yèlè
 iphe-olu kwaa onwiya

akwa.

- 11 Kẹle ọo g'alì emeje g'iphe
fushia-a;
tẹme mgbabu nọdu emeje
g'iphe,
a kuru iya mehu-a;
nokwaphọ gẹ Nnajiuphu,
bụ Chipfu e-me
g'apfubekoto yẹle
ajaja kpọ-futa l'iphu
ọhamoha.

Epha ọphúú ndu Zayonu

62 ¹Ọ kwa l'iswi ẹhu Zayonu
bẹ mu e-gude;
mu taa nọdudu doo.

Mbụ lẹ mu e-gude l'iswi ẹhu
Jierúsalemu;
mu tee dobedu ọnu doo;
gbiriri jasụ teke
apfubekoto iya achafuta
g'a hụma iya g'ẹka
nchi bọhuru;
ndzọta iya enwua kẹ phoo
g'orọku, eke jajaja.

- 2 Ọhamoha a-hụma apfubekoto
nkengu.

Ndu eze l'ophu ahuma
ogbu-nwịinwii nkengu.

L'a gụa ngu epha ọphúú,
bụ Chipfu e-gude ọnu iya
gụa ngu iya l'onwiya.

- 3 Gụbedua a-dụ g'okpu-eze,
dụ ùbvù l'ẹnya,
nọ l'ẹka Chipfu.

Mbụ l'ịi-nọdu l'ẹka Chileke
ngu dụ iya g'okpu-eze,
onye eze kpu l'ishi.

- 4 Ẹphe te ekubaedu ngu
“onye a gbagharu agbagharu”.
Ọphu e kuedu alị ngu “ochobu”.
Iphe, aa-gụ ngu bụ

“òtsomahu Chileke”.

L'a gùà alì ngu “nwanyị,
a luru k'òphúú”;
kele Chipfu e-gude ngu
ete ẹswa.

Tẹme alì ngu
adụ gẹ nwanyị,
a luru k'òphúú.

⁵ Mbù l'ọo ẹgube ono,
nwokorọbya aluje
nwamgbọko ono
bù g'unwu ngu a-luru gùbe
Zayonu.

Ọ bụrú g'onye eme ekele nwanyị
egudeje nyee ya ete ẹswa-a;
nokwaphọ gẹ Chileke ngu
e-gude ngu ete ẹswa.

⁶ Mu woakwaru ndu nche
dobechara l'eli igbulọ,
a kpụ-pheru gùbe
Jierúsalem.

Ọphu ẹphe abyakwa e-dobe
onu doo eswe l'enyashi.

Mbù-a; unubẹ ndu eku
ẹpha Chipfu;
unu ba tụtakwa unme!

⁷ Ọphu unu ahakwa iya g'ọ
tùta unme jasụ teke
oo-me Jierúsalem g'ọ
nguru anguru;
mee ya g'ọ bụrú iphe,
eliphe l'ophu e-gude
aja Chileke ajaja.

⁸ Chipfu gudeakwa ẹkutara
iya;
yẹle ogwe-ẹka iya l'ophu
ria angụ sù:

“Ọ tọ dụkwa teke
mu byaru
ewobaaru iphe,
ị kọberu l'alì nù ndu
ọhogu ngu g'ọ bụrú

- nri phe.
 Ophu ndu ohozo abyadu
 angubaa mee ophúú ono,
 bu ngu seru akanya
 iya ono.
- ⁹ O chia ndu kpataru iya nu e-ri
 iya jaa Chipfu ajaja iya.
 Teme ndu awo akpuru
 vayinu angua mee ya
 l'oma-unuphu ibe mu ono,
 du nsọ onoya.”
- ¹⁰ Unu ghajaa ya;
 unu ghajaa onu-abata
 mkpukpu ono!
 Unu dozia uto, ndu ono
 a-nodu eshi!
 Unu tua mkpoli;
 unu tua mkpoli l'eze
 oji ono!
 Unu wofuchaa ya mkpuma
 mkpuma, du iya nu!
 Le wolia ekwa-ohubama ono
 pfuberu ohamoha
 g'ephe huma!
- ¹¹ Lenu; Chipfu raakwaru iya;
 o jedzuru mgboko jasụ
 l'eka igwe беру ali
 беру sụ:
 “Unu sụ ndu Zayonu g'ephe
 humakwa l'onye ndzota
 phe abyakwa!
 O gudekwa obunggo iya;
 bya egude iphe,
 oo-gude pfua ugwo.”
- ¹² “Iphe, ee-ku ndu ono bu
 ‘Ndu-nsọ ke Chileke’;
 ozoo ‘Ndu Chipfu gbataru’.
 Le kua gube Zayonu
 ‘Nwanchota’;
 ozoo ‘mkpukpu,
 a ta gbadoeduru agbado’.”

Eswe mboku, Chipfu a-gwata ugwo iphe

63 ¹“?Bụ onye bụ ophuu? ?Bụ onye shi l'alì Edomu abya pho; mbụ onye ono, yeru uwe, dū meemee, shi lẹ mkpukpu Bọzura eje abya ono? ?Bụ onye bụ ono yeru akpabiri g'onye yeru kpowula-kpowula uwe; mbụ onye ono, azo garamugaramu eje l'iphu l'iphu gude egoshi g'o kabe okpehu ono?”

“O kwa mbedua. Mu pfubekwaru aka oto epfu iphe, mu epfu. Teme ike adzota nemadzū dukwa mu pho.”

²“?Bukwanu gunu meru g'o gude uwe ngu nodu eke meemee; g'onye azocha akpuru-iphe, e meje mee?”

³“O kwa mu zoshiru mee ono nweka mu. Ohamoha l'ophu ta adukwa onye byaru ekwe mu ebo. Mu gude ehu-eghu zoo ya zoshia; mbụ gude oke ehu-eghu mu zoo ya tolitoli. O buru mee phe gbakarū kpua l'uwe mu. O buru iya bụ lẹ mee, atuko uwe mu l'ophu sweta. ⁴O buru iphe, kparū iya nū bụ l'eswe agwata ugwo iphe nō mu l'okpoma. Teme apha aagba-ta mu ono rwuwa. ⁵Mu leri enya; ophu o dudu onye gbaa mkpu, dū nū. O nyia mu ehu kpala l'o to dudu onye byaru agbaaru mu mkpu. O buru okpehu mu be mu gude dzoo onwomu. Teme o buru oke ehu-eghu mu be gudeshe mu nū. ⁶Mu gude ehu-eghu mu zoo ohamoha pyakapyaka; gude oke ehu-eghu mu mee; mee tsuahaa phe. Mu woru mee phe wua l'alì.”

Ajaja yele epfu anu Chileke

⁷Mu e-pfu k'obu, Chipfu eyeje
ndibe iya.

Mbụ iphe, Chipfu meshiru
anyi, kparū iphe,
o gbaru g'a jaa ya ajaja;
mbụ ikpoto iphe, dū ree,
o meru onu-ulo Izurelu;
kele oophushi
obu-imemini ike;
teme o nodu eyeje obu
yegharū iya aka.

⁸O sūru: “Eviya eviya; ndu-a bụ ndibe mu; unwu mu, ata abyadu adzuru mu aka.” O buru iphe ono meru g'o gude a dzota phe. ⁹Ephe nodu ejekpo iphe-ehuka, ephe jeru g'o ha; o nodu atsue ya pho l'ehu. O buru ojozi-imigwe, shi l'eka o nō jeru je adzoo phe. O buru eye obu, o yeru phe; yele obu-imemini, oophuru phe be o gude gbata phe. O palia phe ephekerephe; heru phe eheru teke ndiche ono l'ophu l'ophu. ¹⁰Ole o bụ; ephe jikale-a l'ephe tee medu iphe, o sūru phe g'ephe mee; shi nno mee Unme-dū-Nso nkiya iphe aphū. O buru iya meru g'o gude o ghakobe bya aburu onye opfu phe. Mbụ yebedua l'onwiya bya etsoaha phe ogu.

¹¹A nɔnyaa; ɛphe nyata teke ndiche; mbụ teke Mósísu yẹle ndu nki-ya nọ. Ɛphe rịa sụ: “?Bụ awe bẹ onye ono, dugharu phẹ eze-ɛnyimu ono nɔhunụ; mbụ onye dugharu ndu nche aturu yẹle aturu mẹ egbu iya-a? ?Bụ awe bẹ ọ nọ; mbụ onye ono, woru Unme-dụ-Nsọ nkiya ye; ephe l'iya swiru ono; ¹²onye ono, woru ọkphehu iya ọphu dụ biribiri ye Mósísu l'ẹkuta; o woru eze-ɛnyimu kee ẹbo l'iphu phẹ; k'ọphu aa-maru ẹpha iya jasụ l'ojejoje; ¹³mbụ onye ono, duru phẹ ghaa ogbumini ono. Ɛphe gbaa kwaakwaa g'inya agba l'echiegu. Ọphu opfu adụduru phẹ l'okpa. ¹⁴Unme Chipfu rwukpoo phẹ phọ g'onye erwu eswi eje lẹ mbarabata; je adọbe l'ẹka ɛphe nọru tuta unme. Ọ bụ ẹgube ono bụ g'i gude dua ndibe ngu; k'ọphu ii-me g'ẹpha ngu bụru iphe, a-dụ akpabiri.”

¹⁵Gbenu l'imigwe; mbụ l'ephekerephe ẹka ono, aba-eze ngu nọ ono; mbụ ẹka ono, dụ nsọ bya adụ akpabiri ono; gbenu l'ẹka ono tufu ɛnya humakpodapho! ?Bụ awe bẹ n-yemobu ngu; yẹle ọkphehu ngu nọ? Eme odoo ngu yẹle ọphu obu-imemini ngu ono ta adụekwa ọphu i kweru g'ọ rwua anyi ẹka. ¹⁶Obenu l'ọo ngu bụ nna anyi. A makwaru-a lẹ Ẹbirihamu ta amadụ anyi. Ọphu Ịzuru amadụ onye anyi bụ. Obenu l'ọo gube Chipfu bụ nna anyi; bya aburu onye aagbata anyi. Epha ngu shi l'ojejoje duta. ¹⁷Sụ-a; gube Chipfu; ?bụ gunu meru g'ọ gude i mee g'anyi phukuru lufu l'uzo nkengu; i sụ-chia ọkpoma anyi k'ọphu bụ l'anyi ta tsuduru ngu ebvu? Lwanu azu m'obvu ndu-ozí ngu; mbụ ọkpa-ipfu ono, bụ okiphe ngu ono!

¹⁸Alị nsọ ngu ono ta nọduru ndibe ngu ọdu l'ẹka. Ndu ọhogu ngu bya eworu ẹka ono, duru ngu nsọ ono zọo tọtoli. ¹⁹Ọle anyi bukwapho nke-ngu e -shi lẹ ndiche. Ọ gbẹ dụ g'i tiki bụ-swee ishi anyi; g'e teke ekuswee anyi laaru l'ẹpha ngu.

64 ¹Ọ dụ g'a sụ g'i gbajaa igwe ẹbo nyizeta! G'oke úbvú nmaa jiiijiii l'iphu ngu! ²Mbụ-a; ẹgube ono, ọku etsuje nkụ, enwu ọku ono; ẹgube ono, ọku emeje gẹ mini, shiru iya nụ phuhu ọphu ono; nyizeta-nụ bya emee gẹ ndu ọhogu ngu maru ẹpha ngu! Byanu emee g'ọhamoha phua kpaakpaakpaa l'iphu ngu; ³kele teke ono, i meru iphe, dugbaa oke ebvu onoya, bụ iphe, anyi amadụ l'ii-me ono bẹ i nyizetaru. Oke úbvú nmaa jiiijiii l'iphu ngu. ⁴E -shi kẹ teke ndiche ta adụkwa onye nūmajewaru nụ. Ọphu ọ túbajeduru lẹ nchị. Ọphu ɛnya ahūmajeduru Chileke ọzo, dụ nụ, abudu gubedua, bụ Chileke, emejeru ndu ele iya ɛnya l'ẹka iphe, ɛphe ele ɛnya iya. ⁵Ịgbajeru phẹ mkpu; mbụ ndu egudeje ẹhu-utso eme iphe, pfuru ọto. Mbụ ndu nyataru iphe, i sūru g'e meje. Obenu lẹ teke anyi emekwapho iphe-ẹji ekpu phẹ; ẹhu eghuahaa ngu egbu. ?Denuhunu g'ee-shi dzotaba anyi? ⁶G'anyi ha dukwaa g'iphe, aasọ nsọ. Teme apfube-koto anyi dukotawa gẹ nkirika ẹkwa, dụ ideyideyi. G'anyi ha nwewaru enwenwe dụ gẹ mkpẹekwo. Iphe-ẹji anyi nọdu apa anyi nganganga gẹ pherephere. ⁷Ọ tọ duedu onye eku ẹpha ngu. Ọphu ọ duedu onye eme gẹ

ya e-me wọru ngu ẹka; ẹkele i woharu anyi iphu; bya eworu anyi wehaaru ejo-ememe, anyi eme.

⁸Obenu le-a; gube Chipfu; o kwa ngu bu nna anyi. Anyibedua bukwa urwa; gubedua buru onye akpu ite. Anyi tukoru buru iphe, i gude ẹka ngu mee. ⁹G'ehu te eghughakwaru ngu eghe ẹka jiko Chipfu. Ba gubekwaru anyi iphe-ẹji anyi g'o nọo jasụ l'ojejoje! Jikonu lenaa anyi ẹnya; ẹkele anyi tukokwaru buru ndibe ngu! ¹⁰Mkpukpu ngu, dugbaa nsọ ono tukokwaru buru ejagiri echiegu. Mbụ je akpachaa le Zayonu buchakwaa ejagiri echiegu. Teme Jierusalemu buru ochobu. ¹¹Eze-ulo ngu ono, du nsọ; bya adu akpabiri ono, anyi shi nweru ono, bu ẹka nna anyi oche phe shi anoduje aja ngu ajaja ono be a tukwaru oku; o tsua ya tsufu. Teme iphe, bukpo ẹka ono, anyi yeru obu ono g'o ha bukotaru ola-l'iswi. ¹²G'o du egube ono gube Chipfu; ?ii-gudeshikwapho onwongu? ?Ii-nọ-kirishi nwadoo hua anyi ahuhu hugharu iya ẹka to?

Ikpe yele ndzota

65 ¹Mu shi ekpuhaje onwomu goshi ndu akpaduru ishi mu. Ndu achoduru mu achochu be mu shi emeje g'ephe humu mu. O buru oha ono, te eshidu ekuje epha mu ono be mu shi asuje: Wakwa mu-o! Wakwa mu-o! ²Mboku-mboku be mu amachije ẹka togboru ndu ejo-okpo-ma. Mbụ ndu ono, uto epe eshi adudu ree ono, buepho iphe, epe ritaru be epe anoduje eme g'ephe mee ono; ³mbụ ndu bu mkpurumkpuru be epe anoduje akpatsu mu iwe l'iphu mu gedegede; ejeje anodu le mgba-bu agwa iphe; kpokobe buloku mee ya ẹnya ẹka aakpoje unwu-isensu oku; ⁴ndu ejeje anodu l'eka eelije odzu; kwaa akwakwa l'eka ono nwukota ẹnya ẹnyashi eme ke maa l'edomi; ndu anoduje ata anu ezi; eshi mini iphe l'ite phe, bu mini anu, aaso nsọ; ⁵ndu anoduje epfu su: O-nọ-l'uto gbalakwaa! G'o to dukwa onye a-byakube mu ntse; kele mu dukwa nsọ! Mu kakwa ngu adu nsọ! Egube ndu ono bu enwuru, akpu tuuu ala mu l'imi. Epe bu oku, enwuje phoophoophoo mkpurumkpuru.

⁶"Lekwa; e dekwaru iya edede dobe mu l'iphu su: Mu taa nodukwa doo. Mu a-pfukwa ugwo pfu-dzua apfu-dzu. Mu a-pfu phe iya nwuru iya enwuru ye phe l'eka; ⁷mekpoo iphe-ẹji nkephe; me ke nna phe oche phe." Nokwa iphe, Chipfu eepfu. "O buru iphe, kparu iya nu bu l'ephe jeru je anodu l'eli ubvu agwa iphe; je anodu l'eli obvu epfubyishi mu. Oo iphe ono meru g'o gude mu je apfu phe ugwo iphe, epe meru; nwuru iya enwuru dee phe ade l'utapfu."

⁸Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "O kwa egube ono, mee abujeru: o -dudukwadu l'ojopfula akpuru vayinu; l'aasu g'e te mebyishikwa iya le nwiphe, du ree hakwaru dukwadu iya ono; nokwa ge mu e-me ke ndu ejeru mu ozi bu ono; mu taa tukokwa g'ephe ha emebyishi. ⁹Mu e-mekwa g'awa Jieko pu phodu. Mbụ le mu e-me g'o duru ndu Jiuda e-nweru oke ubvu

mu ono. Mbù l'ọo ndu ono, mu họtaru ono bẹ ọo-buru okiphe phe. Ọ bụru ẹka ono bẹ ndu ono, ejeru mu ozi ono e-buru. ¹⁰Nsụda Sharọnu a-buru ẹka aa-nọdu eche iphe-edobe. Tẹme nsụda Akọru aburu ọdu-eswi duru ndibe mu, bụ ndu achọ mu nụ.

¹¹“Obenu k'unubedua, bụ ndu jikaru mube Chipfu; bya azoha eze ubvu mu ono, du nsọ ono; mbụ ndu meru nri doberu Omelonwiya; bya agbajia mee l'okoro siberu Okpuluwa; ¹²egube ndu ono bẹ mu a-gbakọ doberu ogu-echi. Tẹme g'unu ha e-phuretaepho g'a phushia unu terii; kele mu kuru unu oku; ophu unu azaduru enu. Mu pfua opfu yeru unu; ophu unu angaduru nchi. Unu nọdu mu l'iphe mee ejo-ememe. Tẹme ọ buri iphe, du mu eji bẹ unu hataru ememe.” ¹³Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: “Ndu ejeru mu ozi e-rikwa nri; unubedua aswiru egu. Ndu ejeru mu ozi angwa iphe-angungu; unubedua akpohu onu nkụ. Ndu ejeru mu ozi e-tekwa eswa; unubedua aburu ndu e meru iphe-iphere kpua. ¹⁴Ndu ejeru mu ozi a-gu ebvu; ebvu, shi l'ehu-utso, jiru phe obu; obenu l'unubedua a-ra ekwa aphu, tukoru unu obu sweta; unu echia mkpu l'eka meji tofuwaru unu ree. ¹⁵Epha unu a-buru iphe, ndu mu họtaru e-gudeje ephu l'iphe. Ọ buri Nnajiuphu, bụ Chipfu e-mechaa gbua unu. Obenu lẹ ndu ejeru iya ozi bẹ ọo-gu epha ophuu. ¹⁶Onye ago-kpo onu-oma anu nemadzu l'alị ono l'e-gude Chileke ire-lanu ono ago iya. Onye erikwanu nte l'alị ono egude Chileke ire-lanu ono ria nte obu; kele iphe-ehuka, shi duhawaa nụ bẹ aa-tuko zohachaa woru iya domia ge mu ta ahumajehe iya.

¹⁷“Lekwa; mu e-metakwa igwe ophuu; bya emeta eliphe ophuu. Akahu iphe bẹ a taa nyatabaedu; ophu obatabaedu l'egomunggo. ¹⁸Ọ chia g'ehu tsoo unu utso; unu ete eswa ojejoje ekpu iphe ono, mu e-meta ono; kele mu e-me Jierusalemu g'ọ buri mkpukpu ehu-utso. Tẹme ndu nọ iya nụ aburu ndu emeje g'ehu tsoo nemadzu. ¹⁹Mu e-te eswa kpua Jierusalemu. Tẹme ndibe mu a-buru ndu e-me g'ehu tsoo mu utso. Ophu aanumaedu olu-ekwa; ozoo echi mkpu l'ime iya ozobaa. ²⁰Ọ to dubaedu nwata, a-nọ ujiku olemole nwuhu l'ime mkpukpu ono; ozoo onye bụ ogerenya, ata akafudu nka l'ishi. Onye nọru ukporo apha ise bya anwuhu bẹ aa-suje l'ọ gbakwohuru agbakwohu. Onye iphe-eji, anọ-rwuduru ukporo apha ise bẹ aa-suje l'a turu iya onu. ²¹Ephe a-kpushi ulo buru iya. Ephe agbaa opfu-vayinu ria akpuru iya. ²²Ephe taa kpuedu ulo aharu ndu ozo g'ephe buru. Ophu ephe akpedu opfu aharu ndu ozo g'ephe ria; kele ọo g'oshi akabeje nka bụ ge ndibe mu a-ka nka. Mbụ lẹ ndu ono, mu họtaru ono e-rije iphe, ephe seru akanya iya; ria ya nọo ọdu. ²³Ephe te eseedu akanya ọla-l'iswi. Ophu ephe anwushiedu unwegirima, eheni a-nọdu etso; kele ephe a-buru ndu Chipfu keberu l'oma; ephebedua g'ephe ha; mekpoo awa phe l'ophu. ²⁴Ephe -bya eku oku; mu evuwaru uto za phe enu. Ephe -gudekwadu-a opfu l'onu epfu; mu anumawa iphe, ephe epfu. ²⁵Ejo-nkuta-oswa

ephē l'ụnwu aturu a-tụkoje akpa nri l'ẹka lanụ. Teme oduma awata ata ẹswa g'eswi. Ọ bụru iphe, agwọ e-rije bụ urwuku. Iphe ono ta aduedu ọphu emeka iphe; ọzoo gbua iphe egbugbu l'eli úbvú mu ono, dị nsọ ono l'ophu." Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

Ikpe yele ẹka obu a-dụ

66 ¹Wakwa iphe, Chipfu epfu: "Imigwe bụkwa aba-eze mu. Eliphe bụru okposhi, mu tụ-koberu ọkpa. Denu egube ụlo, unu a-kpuru mu? ?Bụ egube awe be mu a-nọduje iya atuta unme ọbu? ²?Tọbudu mbẹdua gude ẹka mu mee iphemiphe ono g'ọ ha meru g'ọ gude ephē dū?" Nokwa iphe, Chipfu eepfu. "Wakwa egube onye mu a-gube iphe baa: onye wozeru onwiya ali; yele onye obu iya dū àgù; onye anụmaje opfu mu; ndzụ erwuta iya.

³"Obenu l'onye buepho l'oogburu mu eswi; dukwa g'onye egbu nema-dzụ. Onye gude nwaturu agwa mu dukwanu g'onye aswịkwo nkuta olu. Onye gude iphe, ọ kotaru l'opfu bya mu anụnu dule mu-a g'onye agbashi mu mee ezi. Onye akpokwanuru mu ụnwù-isensu ọku duepho g'onye agwa nshi. Noo kele ephē hatawaru ẹnu ẹka phe. Teme ọ bụru iphe, aduje phe ree bụ ẹjo ahuma, ephē anọduje eme. ⁴Ọo ya bụ lẹ mbẹdua a-cho-takwapho iphe, mu e-gude mekpaa phe ẹhu. Mbụ-a; mu e-mee phe pho iphe, ephē atsụ ebvu; kele teke mu kuru oku ta adudu onye zarụ mu ẹnu. Ọphu ọ dudu onye yeru mu onu teke mu pfuru opfu. Ephē nọdu mu l'iphu eme ẹjo-ememe. Teme ọ bụru iphe, ephē hotaru eme bụ iphe, adudu mu ree."

⁵Unu nụmakwa Opfu Chipfu; unube ndu anmajeru opfu iya pyaapyaapya: "Unwunna unu, bụ ndu kpọru unu ashị bya ewuchia unu ewuchi l'opfu ẹhu mu be pfuwaru sụ: 'Gẹ Chipfu goshinu l'ọ bụ onye gbaru g'a kwabeje iya ùbvù; k'ọphu anyi a-huma ẹhu-utso unu!' Ọle ee-mechanaa mee ndu ono iphe-iphere. ⁶Nụmakpodapho ùtsú, ada lẹ mkpukpu! Nụmakpodapho ụzu, aatu l'eze-ulo Chileke. Ọ kwa iphe, ada nù bụ lẹ Chipfu apfu ndu ọhogu iya iphe, rwuberu phe nù.

⁷"Zayonu be ime byaru awata ememe; ọ nwụwa nwa. Mbụ l'upfu byaru awata iya eme ẹhuka; ọ nwụwa nwa nwoke. ⁸?Bụ onye nūmajeru egube iphe ono? ?Bụ onye hūmajeru egube iphemiphe ono? ?Aanwuje ọha l'ophu l'ujiku lanụ? Tọo ?aa-dụ ike zeda ndu a-buru ọha ẹka phe lẹ mgbo lanụ? Ọle ọ bụ; ọ kwadụ-a ime, wataru eme Zayonu; ọ nwụwanu unwegirima iya. ⁹?Mu e-mechaa g'ime merwua l'anwunwu; mu emeedu g'a nwua ya tọo?" Nokwa iphe, Chipfu eepfu. "Sụ-a; ?mu a-gbe sụ-chia ẹkpa-nwa l'ẹka mu gbẹ mewaa gẹ nwa rwua l'anwunwu?" Nokwa iphe, Chileke unu epfu.

¹⁰G'ẹhu tuko unu lẹ

Jierúsalemu tsọo utso!

G'unu gude Jierúsalemu

tee ẹswa; iphe,
 bukpoo unube ndu yeru
 iya obu!
 G'ehu tsoshikpoo unu l'iya
 ike;
 mbu unube ndu rarũ
 iya ẹkwa;
 11 kele unu a-ngu ẹra ngu-jia
 ẹpho l'era iya ono,
 bu ẹra ndumobu ono.
 Unu a-ngukpoo ya mia ya
 pyopyopyo l'ọ tsoo
 unu uto;
 kele ọo-nodu agbo ke jojojo.

12 Kele-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Mu e-me g'ehu-guu sọru iya gborogboro ge nggele. Teme ẹku, shi ohamoha alwaru iya ge nggele, aso asoso. Ee-che ngu ẹra; hee ngu lonwiya; tee ngu ebvu l'utapfu. 13 Ọo ge ne aduje nwa iya obu bu ge mu a-nodu adu unu obu. Ọ buru le Jierúsa-lemu be mu a-nodu adu unu obu obu. 14 Unu -humaephe iphe ono be obu a-tsoahaa unu uto. Unu abyaahaa pulapula g'ẹswa. Iphe ono, Chipfu e-me l'ehu ndu ejeru iya ozi ono; be l'e-me g'a maru iya. Obenu le ndu ohogu iya be ọo-tukoshi oke ẹhu-eghu iya.”

15 Unu lekwa; Chipfu gudekwa ọku abya. Teme ugbo-inya iya dugbaa g'oke pherephere. Ọ buru oke iwe be oo-gude tukoshi phe ẹhu-eghu iya. L'o gude ọku, enwu phoophoophoo baaru phe mba; 16 kele ọo ọku ye le ogu-echi iya be Chipfu ee-gude kpee ndiphe ikpe; mbu le ndu Chipfu a-phu terii a-dukwa igwerigwe.

17 “Ndu ono, doru onwophe nsọ bya asachaa onwophe awu eje l'enya-agwa; mbu ndu awu l'odze etso onye ono, nọ l'echilabo ndu ata anu ezi; me ndu ata okerepfu; me ikpoto anu ozo, aasogba nsọ; ndu ono g'ephe ha l'a-tuko tabuhu onu l'ugbo lanu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu. 18 “Teme eshinu ẹphe eme egube umere ono; teme ẹphe nodu ari egube oriri ono be mu abyaakwaa achikobe ohamoha; mekpoo ndu epfu egube opfu, ẹphe epfu g'ephe bya ahuma ge mu du-be akpabiri.

19 “Mu e-me iphe-ohubama l'echilabo phe. Mu abya aharu nwa ndu ophu waru nu zia g'ephe jedzuru ohamoha ono, bu ndu teke anuma-swee udu mu; ophu ẹphe eke ahuma-swee ge mu du-be akpabiri ono; mbu g'ephe jee mkpukpu Tashishi; waa ali Pulu; ye le ali ndu Lidiya; mbu ndu ono, agbaje apfu ono. Ẹphe eje ali ndu Tubalu; ye le ke ndu Jiavanu; jekota ali ndu bu ụzenya ụzenya le mgboru eze-enyimu. Ẹphe eje emee g'ohamo-ha ono maru ge mu du-be akpabiri. 20 Ẹphe a-tuko unwunna unu l'ophu, shigbaa l'ohamoha chita bya l'ubvu mu, du nsọ le Jierúsalemu. Ẹphe

a-buru iphe, e gude gwaa Chipfu. Ephe anodu l'inya abya; me l'ugbo-inya; mekpoo l'ugbo-ali, ophu aakpu akpukpu. Ephe anodu l'eli inya-mulu; mekpoo l'eli inya-kamelu awu abya." Noo iphe, Chipfu epfu. "Su-a; aa-chiru phe bya egube ono, ndu Izurelu eyeje ngweja-nri l'ite, a ta sodu nsu gude bya mu anunu leze-ulo mube Chipfu ono. ²¹ Temu mu a-hakwaru phe pho hota g'ephe buru ndu-uke mube Chileke; ye ndu Livi." Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

²² "Su-a; o kwa g'igwe ophu; ye eliphe ophu, mu e-me a-no jaswaruroya l'iphe mu; nokwa g'epha unu; ye awa unu a-no." Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ²³ "Ee-shije l'iphe, bu Obo Onwa-ophu jas l'iphe, bukota onwa afu ozo; temu l'e shijekwapho l'iphe, bu eswe-atuta-unme lanu jas l'iphe, bukota eswe-atuta-unme ozo; mbu le nemadzu l'ophu a-byaje bya abaru mu eja." Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ²⁴ "Ozo bu l'ephe a-lufuje je ahuma odzu ndu kwefuru mu ike. Eka ono be eka, a-nodu ata phe nu taa nwuhukwa anwuhu. Ophu oku, enwu iya nu anyihudu anyihu. Ephe aburu iphe, ndiphe l'ophu a-nodu akpo-yiru ukuvu."

Ekwo

Jieremaya

Onye Mpfuchiru Chileke

1 ¹Qwaa bu opfu Jieremaya nwa Hilikaya. O tso le ndu-uke Chileke, shi le mkpukpu Anatotu, no l'ali ndu Benjiaminu. ²O numaru opfu Chipfu l'apha k'iri l'eto, Jiosaya nwa Amonu bu eze ndu Jiuda; ³bya anu-makwa iya pho teke Jiehoyakimu nwa Jiosaya bu eze ndu Jiuda; gbiriri jasụ l'onwa k'ise l'apha k'iri le nanu l'abubu, Zedekaya nwa Jiosaya bu eze ndu Jiuda, bu teke a kpuru ndu Jierusalemu le ndzu laa aka ozo.

Chileke eku Jieremaya

⁴Opfu Chipfu rwuru mu nchi su: ⁵“Mu byaru akpu ngu ye l'epho ne ngu; mu vuhawaru uzo maru ngu. Mbụ la byaru anwu ngu; mu vuhawaru uzo ho-ta ngu dobe ichi; bya emee ngu onye epfuchiru Chileke l'ohamoha.”

⁶Tobudu iya bu; mu su: “Aa! Gube Nnajiuphu, bu Chipfu; mu ta amakwa g'eepfufe opfu; kele mu bunukaru nwata!”

⁷Chipfu su mu: “Ta asujeshi li bunukaru nwata. Iphe, bukpoo onyemo-nye mu sụru g'i jepfu be ii-jepfukota je epfuaru iya iphe, mu karu ngu su g'i pfua. ⁸Ta tsujekwa phe ebvu; kele mu nokwa swiru ngu eswiru; teme mu je l'anafutaje ngu l'eka phe. Nokwa iphe, mube Chipfu epfu bu ono.”

⁹Tobudu iya bu; Chipfu bya amachia aka iya bya edenyi mu l'onu bya asu mu: “Nta be mu yewaru opfu mu l'onu nkengu. ¹⁰Lekwa le-a; ntanu-a be mu hotaru ngu dongoo ohamoha l'ophu; bya edobe ngu dongoo iphe, bukpoo ali-eze l'ophu; g'i pheshia epheshi; lakashia alakashi; g'i mebyishia emebyishi; kwatsua iphe, du k'akwatsu; li kpa iphe, du k'akpukpu; bya adzaa iphe, du k'adzada.”

Iphe-ohumalenya labo

¹¹Noo ya bu; opfu Chipfu bya erwua mu nchi su: “Bu gunu be i humaru; Jieremaya?”

Mu sù: “Ọ kwa iphe, mu hùmaru bụ ẹkali-oshi alùmondu.”

¹² Chipfu sù mu: “Ọ bụ-a iphe, ị hùmaru bẹ ọ bụ; ọkele mu nwụ ẹnya kwabẹru opfu mu; mu je l'e-me iya gẹ mu pfuru iya.”

¹³ Opfu Chipfu rwukwaa mu lẹ nchị ọzo. Ọ sù mu: “?Bụ ọgunu bẹ ị hùmaru?”

Mu sù iya: “Mu hùmaru ite, phuhuru ụphu; o gberu egberu kpolia ike l'ụzo isheli.”

¹⁴ Chipfu sù mu: “Ọo l'ụzo isheli ono bẹ mkpurupyata e-shi dapfu iphe, bụkpoo ndu bu l'alị-a l'ophu. ¹⁵ Mu abyakwa ekukọbe ndu alị-eze ndu isheli l'ophu. Nokwa iphe, mụbe Chipfu epfu bụ ono. Ndu eze phẹ a-bya bya eworu aba-eze phẹ sùbe l'ọnu-abata mkpụkpu Jierúsalemu. Ẹphe a-dapfu igbulọ iya gbaa mgburugburu; bya adapfu iphe, bụkpoo mkpụkpu, nọ l'alị ndu Jiuda. ¹⁶ Mu e-kpe phẹ ikpe; opfu l'ẹphe meru ẹjo-iphe; l'ẹphe jikaru mu je awata akporu agwa ọzo ụnwù-isensu ọku. Teme ẹphe wata abarụ iphe, ẹphe gude ẹka phẹ mee ẹja. ¹⁷ Ọo ya bụ lẹ-a; gụbedua l'onwongu; rịkobe onwongu. Gbalihu je epfuaru phẹ iphemiphe, bụ iphe, mu sùru g'i pfuaru phẹ. G'ẹphe be yekwa ngu ebvu; ọdumeka bẹ mu e-yekwa ngu ebvu l'iphu phẹ. ¹⁸ Ntanụ-a bẹ mu mewaru ngu; ị bụru mkpụkpu, a kpushiru ike; bya aburu itso, a wuru l'ígwè; bya aburu igbulọ, a kpuru l'onyirubvu. Mu mewaru ngu g'ị pfuru pfushia ike l'iphu ndu alị-a l'ophu; mbụ l'iphu ndu eze ndu Jiuda l'ophu; mẹ ndu-ishi phẹ; mẹ ndu-uke phẹ; mẹ ndu alị-a l'ophu. ¹⁹ Ẹphe e-tso ngu ọgu; ọle ẹphe taa lwụ-kpedu ngu; ọkele mu nọ swiru ngu eswiru; teme mu je l'a-nodu adzo ngu l'ẹka phẹ. Nokwa iphe, mụbe Chipfu epfu bụ ono.”

Ndu Ízurelu atụnwa Chileke

2 ¹ Mu byakwa anụma olu Chipfu, sùru mu: ² “Je je araa ya arara gẹ ndu Jierúsalemu numa-dzuru; sù phẹ-a:

“Mu nyatakwaru g'o shi
evubeje ngu evuvu
eme iphe,
dụ mu ree teke ị bụkwadu
okorọbya.

I shi yee mu obu gẹ nwanyị,
a luru k'òphúú.

I shi etsojeru mu je aghakọta
echiegu;
mbụ je aghaa alị ono,
adụdu iphe,
aakoje iya ono.

³ Ndu Ízurelu shi duru Chipfu
nsọ.

Ọ bụrụ phẹ bụ akpuru mbụ,
mu vuru ụzo kpata l'iphe,
mu kọrụ l'opfu mu.

Iphe, bụkpoo ndu mekparu
phẹ ẹhu bẹ ọ nmaru
ikpe.

Teme ẹjo mmekpa-ẹhu
dapfukwa phẹ phọ.

Noo iphe, Chipfu epfu bụ ono.”

⁴Unu nụmakwa opfu Chipfu;
unubẹ ọnu-ulo Jiékpọ;
unubẹ ipfu l'ipfu ọnu-ulo
Ízurelu!

⁵Wakwa iphe, Chipfu epfu
baa:

“Bụ ọ́nu bẹ ndiche unu phẹ
sụkporu lẹ mu mejeru
phẹ, meru g'o gude
ẹphe haa mu jemihu?

Ephe je awata etso ntẹkpe,
adụdu urwu, ọ baru
phẹ shi nno bụrụ ndu
adụdu iphe,
ẹphe baru urwu iya
l'onwophe;

⁶ọphu ẹphe ajiduru sụ:
‘?Bụ awe bẹ ọ nọ;
mbụ Chipfu,
bụ iya dufutaru anyi
l'alị Ijiputu;
bya edua anyi dughaa
echiegu, adụdu iphe,
dabyiru iya nụ;
mbụ dughaa alị ono,
bụ evevee dụ iya;
yẹe iduma iduma;
alị, dụ chakiri chakiri
bya agbahukota tsukiribaa;
alị, adụdu onye eshije iya
eshishi;
ọphu ọ dudu onye bu iya
ebubu?’

7 Sụ-a; mu duru unu dubata
 l'alì emehu iphe,
 e meberu iya g'unu rije
 akpuru-iphe, amì iya nù;
 yẹẹ ẹku, kuru iya nù.

Obenu l'unu bataru iya bya
 aturwua alì mu;
 bya emee okiphe mu ono;
 ọ kpọo ìdzù.

8 Ọphu ndu-uke mu ajiduru sù:
 “?Bù awe bẹ ọ nọ; mbù Chipfu?”
 Ndu eme k'ekemu ta amadù
 onye mu bù;
 ndu-ishi kwefuru mu ike;
 ndu mpfuchiru bùru Balù
 bẹ ẹphe epfufe iphe,
 o pfuru; bùru iphe,
 ẹphe etso bù ntẹkpe,
 adùdu urwu, ọ barù.”

9 Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:
 “Ọo ya bù lẹ mu e-pfunupho
 iphe, unu meru mu
 ọzo.

Mu a-nọdu epfunupho ọzo
 iphe, unwu nwanwa
 unu meru mu.

10 Mbù-a; unu ghabunaa
 eze-ẹnyimu bahù l'alì
 ndu Sayipurosu je
 elekpọdapho ẹnya!

Unu yenu nemadzù g'e
 jerwua alì ndu Keda
 je egbua ya igo
 rengurengu!

Maeshikwaru ?O nweru
 ẹka egube iphe ono
 mejeru?

11 Mbù-a; ?Ọ duru ọha,
 gbajeru agwa phẹ inwe;
 l'ẹbe abù l'iphe ọbu,
 ẹphe agwa ọbu bù Chi?

- Obenu lẹ ndibe mu gbanweru
 mụbe onye dū
 akpabiri je anata iphe,
 adūdu urwu, ọ barū.
- 12 Gūbe igwe; g'iphe-a nyikwaa
 ngu ishi ẹdzu!
 G'ị kpọ-yiaru iya ukuvu!
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu.
- 13 Ndibe mu mewaru uzi iphe-ẹjị
 labọ.
 Ephe gbadowaru mu;
 mbụ mụbe ọgbà mini,
 doru rịsaa;
 asọ gborogboro;
 bya ebvuaru onwophe
 iduma-nnakọbe-mini;
 tẹme ọ bụru
 iduma-nnakọbe-mini,
 gbawashịhuru agbawashịhu;
 ọphu mini adojeduru iya.”
- 14 “Izurelu ?ọ bụ ohu tọo?
 ?Ọ bụ onye a byaru anwụ;
 ọ bụwaru ohu tọo?
 ?Denukwanu g'o gude a
 kwaahaa ya ọkwata?
- 15 Oduma, dū igwerigwe
 sụakwaru ekiri;
 bya abawaru iya
 hanyịhanyi.
 Ephe tūkowaru iphe,
 dū l'alị iya mebyishichaa.
 Mkpukpu, dūgbaa ya nū bẹ
 a tūakwaru ọku;
 ọku tsufukọta iya;
 ọphu ọ dūedu onye bu iya
 nū.
- 16 Ọzo bụ lẹ ndu mkpukpu
 Mēmufisu;
 yẹe ndu mkpukpu
 Tahūpanahesu kpūwaru
 ngu ishi.
- 17 ?Tọbudu ngu meru iya

onwongu;
eshinu i jikaru Chipfu,
bụ Chileke ngu teke o
du ngu eje lẹ gbororo?

18 Nta-a; ?bụ gụnu kparụ iphe,
iije alị Ijiputu eje angụ mini,
shi l'enyimu Shihọ?

Ọzokwanu; ?bụ gụnu bụ k'eje
alị Asiriya je angụ mini,
shi l'enyimu Yufurétisu?

19 Ejo-iphe, iime bụkwa
iya e-mechaa hụa ngu
ahùhù.

Ọ bụru azụ ono, iila ono
a-gbọru ngu ụja.

Rịnaa ya ariri maru g'ọ
dụ-beru ngu ẹji waa
g'ọotsu-beru ngu l'ehu
g'i jikaru Chipfu,
bụ Chileke ngu;
ọphu iitsudu iya ebvu
ililekpoo.

Nokwa iphe, Nnajiuphu epfu
bụ ono;
mbụ Nnajiuphu,
bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike.”

20 Ọ bụro teke dūhawaa ẹnya
bẹ i nyakafuru ishi iphe,
shi segbabẹ mu lẹ ngu;
mbụ l'i nyakafuru ẹgbirigba,
e shi gude tūgbabe mu lẹ ngu;
bya epfua sụ l'i tii jeeduru
mu ozi!

G'e lekeberu ẹnya epfu;
i wata aze-phe l'eli iphe,
bụ úbvú, ha l'eli;
mẹ l'iphe, bụkpoo mkpula
eze-oshi, jaru àjàjà;
gẹ nwanyị-ụkpara.

21 Mu kọwaru ngu g'onye kọru
opfu ọkpobe vayinu,
karu upfu bya adubebe ree.

- ?Denukwanu g'o gude i
 ghakọbeephō bya awọeru
 mu phọ ohu vayinu?
- 22 Ọ tọ dukwa m'obeta i gude
 ncha-ọkanwa saa
 onwongu;
 bya ekwokpọo ncha
 kwogharu iya ẹka;
 ikpe ono, nmaru ngu
 ono rakueru ngu phọ l'ẹhu
 g'ọ rakuru l'iphu mu.
 Nokwa iphe, Nnajiuphu,
 bu Chipfu epfu.
- 23 ?Denu g'ii-shi sù l'a ta
 turwukwaru ngu;
 ọphu i gwokwaru ọbvu
 ono, bu Balu?
- Lewaro ẹnya l'egube umere,
 i meru le nsuda ono!
 Gbunaa igo l'egube umere,
 i meru l'eka ono.
 Iphe, i bu be bukwa nyee
 inya-kamelu, ebu
 nggada karagidimu
 karagidimu.
- O -buru nggada ono shia
 ọwa-a;
 l'o buru iya shia ọphu.
- 24 Nyee nkapfu-igara-ọswa,
 echiegu kwowaru ẹhu,
 akpo pherephere furumu;
 ẹka ọ duru iphe,
 agụ iya ememe.
- Mbu l'ọ -nọdu ana okee;
 ta adudu onye alophuje
 iya azu.
- Okee ya -nọdu achi iya;
 ike taa bvudu okee
 ya ọbu.
- Ọ -bya eshi nyee ya ono
 okee;
 be ọ humaanaru-a ẹka

o nọ.
 25 Sụ-a; ta agbashị ọso gbiriri
 jasụ g'ọkpa swachafu
 ngu;
 ẹkpiri akpọ ngu jegirijegiri.
 Obenu l'i pfururọ sụ:
 ?Kẹ gụnuhunu?
 Agwa ndu ọhozo bẹ mu
 yeru obu.
 Ọ buru phẹ bẹ mu a-nọdu
 agba etso.

Ndu Ízurelu gbaru g'aa-nụ phẹ aphụ

26 “Ọ kwa g'eekepuje onye-oshi iphu lẹ ntụ mẹ e -gude iya-a; bụ g'e kpuru ọnu-ulo Ízurelu iphu lẹ ntụ. Ẹphebedua; ẹphe lẹ ndu eze phẹ; yee ndu-ishi phẹ; mẹ ndu-uke phẹ; mẹ ndu mpfuchiru Chileke phẹ; 27 tuko-ru sụ ntẹkpe, a pyiru lẹ mkpụrukpu oshi l'ọ kwa iya bụ nna phẹ. Bya asụ iphe, a pyiru lẹ mkpuma l'ọ kwa iya bụ ne, nwuru phẹ nụ. Nta-a bẹ ẹphe ghawarụ mu azụ; ẹphe ta aghaduru mu iphu. Ọle ọobujekwanuru; ẹphe -daba l'iphe-ẹhuka; ẹphe asukwa-a gẹ mu bya adzọo phẹ!

28 “?Denuhunu agwa ọbu, unu gwoshiru onwunu ọbu? G'ẹphe bya-nụ mẹ ọ -buru l'ẹphe a-dzọta unu mẹ unu -nọdu eje iphe-ẹhuka; kẹle ọo g'unubẹ ndu Jiuda nweberu mkpukpu igwerigwe bụ g'agwa unu dụ-be igwerigwe. 29 ?Denu g'o gude unu nọdu epfu l'ọ nweru iphe, mu meru unu? Ee! Unu tukoakwaru g'unu ha kwefukotaru mu ike! Nokwa iphe, Chipfu eepfu. 30 Iphe, mu chiru ndibe unu bukwa iphe-mmanụ; g'ọ tọ bụ-du l'ẹphe eye ọnu k'emezi iphe, ẹphe mesweru-a. Ogu-echi ngu sụwaru ndu mpfuchiru unu pyaapyaa g'oduma, alajashị iphe o guderu alajashị. 31 Unubẹ ọgbo nta; unu lenaa ẹnya ree l'opfu Chipfu, sụru: ?Mu bụjeru ndu Ízurelu echiegu; tọo alị, gbahuru tsukiribaa? ?Denu g'o gude ndibe mu nọdu epfufe sụ: ‘Anyi nwekwaru onwanyi aghaphe g'ọ dụ anyi. Ọphu anyi abyapfutabaedu ngu ọzo?’ 32 Nwamgboko ?ọozohaje iyagba iya? Tọo nwanyi, ala ji; ?ọozohaje iphe, e gude kwaa ya akwa ala ji? Obenu lẹ ndibe mu zohawaru mu ujiku olemole, ete nweedu aguta. 33 Lewarọ g'i gude achọ n-yemobu achọ iya k'erengete! Mbụ l'unwanyi, kachakpoo adu njo bẹ i zichawaru iphe, iime. 34 Ọo l'uwe ngu bẹ ndiphe humaru mee-ndzụ ndu ukpa, adudu iphe, ẹphe meru; l'ẹbe abụ l'i guderu phẹ l'eka ẹphe etsuka ọlo ngu.

“I mechakpoo iphemiphe ono; 35 i nọdu epfukwaro sụ l'ọ tọ dukwa iphe, i mejeru. L'ẹhu tee ghukwa mu egbu l'opfu ẹhu ngu. Ọle mu e-kpekwanu ngu ikpe; eshinu i sụru l'ọ tọ dudu iphe, i mejeru. 36 ?Denu g'o gude i tsoru aghaphe achọ g'i gbanwee ọzo ngu. Ọ kwa g'ọ tọ dudu iphe,

ndu Asiriya dūru ike meeru ngu bụ gę ndu Ijiputu adūdu iphe, ephe a-dū ike emeru ngu. ³⁷Ii-mechakwa shikwapho l'eka ono vuru eka l'ishi lwaje; keke mu tukowaru ndu ono, i kpōru obu yeru ono jika; ophu ephe e-yekwaru ngu eka."

Ndu Ízurelu, e te gudedu ire phe eka

3 ¹"O -buru le nwoke chifuru nyee ya; nwanyi ono -paru iya haa je aluru nwoke ozo; nwoke ono; ?oo-chokwarupho nwanyi ono eje too? Ono ?to budu aturuw alì l'ophu l'ophu? Obenu le gubedua gbawaru ukpara l'eka ndu du igwerigwe, unu l'ephe eshi onya. ?i-du ike lwaphutaazu lwaphuta mu too? Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono." ²Palia enya huma ngeregede eka aagwaje iphe. ?O nwekpooru eka ono g'o ha a noda phaa ngu kutukutu? Laguga gbororo be inodujechaa ele enya onya; mbu noduchaa g'eka ndu Arabu no l'echiegu. I merwuakwaru alì l'ukpara ono, igba ono; yee ejo-iphe ono, iime ono. ³Nokwa g'o gude e sephu mini azu g'o to dzeshi. Ophu mini ishi-apha edzejeedu ililekpoo. Ole iimele-a ume-re nwanyi-ukpara. Ophu i kwedu haa g'iphere gude ngu.

⁴"O kwa l'i wataru mu eku oku su: 'Nnana mu-e! O kwa ngu bu onye shi le teke mu bu nwata ehe mu! ⁵?Ehu a-nodu egghuwa ngu ro egghu teke nteke too? Oke-eghu-eghu ngu; ?oo-no jasù l'ojejeje too?' Oo egube ono be inoduje eepfu opfu; ole iphe, bukpoo ejo-ememe, i-du ike mee; be i mekotawaru."

Ndu Ízurelu me ndu Jiuda gbaru g'izimanu lwa phe azu

⁶No iya; o buru teke Jiosaya shi buru eze be Chipfu suru mu-a: "?I humawaru iphe, Ízurelu ono, e te gudedu ire iya eka ono meru? O tukopooru ubvu, ha l'eli; mekpoo oshi, jaru ajaja jekota je anodu ria ogori. ⁷Mu dobesu l'o -mechaa iphemiphe ono be oo-lwaphuta azu lwaphuta mu; obenu l'o to meduru iya nno. Teme nwune iya nwanyi, e te egudekwapho ire iya eka bu Jiuda tukophemiphe ono, oome ono humakota. ⁸Mu bya ederu ekwo achifu nu onye ono, e gudedu ire iya eka ono, bu Ízurelu chifu iya; opfu l'o rinukaru ogori. Mu byakwaro ahuma le nwune iya nwanyi, e gudedu ire iya eka kwapho, bu Jiuda be ndzu aguduru. Yebedua tugbukwapho lufu je eriahaa ogori. ⁹O buru l'oo l'urwuali, Ízurelu shi arwu ta adudu iphe, Jiuda guberu iya meru g'o gude o merwushia ali; mbu yeke iphe, e meru le mkpuma; yee ophu e meru l'oshi nodu eri ogori. ¹⁰Iphemiphe-a mekotakpo Ízurelu; ophu o meduru nwune iya nwanyi, e gudedu ire iya eka bu Jiuda g'o gude obu iya g'o ha lwaphuta mu; o bulelu-a eregede be o gude lwa. Nokwa iphe, Chipfu eepfu."

¹¹Chipfu bya asukwa mu pho: "Ízurelu ono, ekwedu nkemu ilile ono kakwa apfubekoto eme le Jiuda, e gudedu ire iya eka. ¹²Woru ozi-a je ezia ndu isheli; su phe-a: 'Lwadupho; gube Ízurelu ono, ekwedu nkemu

ono! Ọ kwa Chipfu epfu opfu ono. Mu taa gbanwụbeekwaru ngu iphu ọzo; ọkele mu phụnukakwaru obu-imemini. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. Ehu taa nọduekwaro egbu mu egbu l'opfu ehu ngu. ¹³Ọo epho g'i kwe-ta l'ikpe nmaru ngu. Li kwefuru Chipfu, bu Chileke ngu ike; bya eworu eme iphe-oma ngu je atukaaru agwa ndu ohozo nanunanu l'iphe, bukpoo mkpula oshi, jaru aja; ọphu iimejeedu iphe, mu suru g'i meje. Nokwa olu Chipfu.

¹⁴“ ‘Unu lwadupho; unube ndu ono, ekweedu nkemu ono! Nokwa iphe, Chipfu eepfu; ọkele ọ kwa mbēdua bu ji, alu unu. Mu a-hokwa unu nanunanu le mkpukpu le mkpukpu; hoo unu ebo ebo l'ipfu l'ipfu gude lwa Zayonu. ¹⁵Noo teke mu a-nu unu ndu a-noduje eche unu g'onye eche aturu ọphu e-shi mu l'obu, bu ndu e-gude mmamiphe yee nkwaanya dua unu. ¹⁶O -rwua mboku ono, bu teke unu a-kawa igwe buru l'ali-a; be ephe tee pfubaekwa k'okpoko oghandzu ke Chipfu. Mbū l'ọ to bahuāedu phe l'egomunggo; ọphu ephe abyadu anyatabaa ya. Ọphu oghoroko iya adubaedu phe; teme ọphu ephe emebaedu okpoko oghandzu ọzo. Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono. ¹⁷Teke ono be ee-ku Jierusalemu “aba-eze Chipfu.” Ọ buru le Jierusalemu be ohamoha e-dzukoje bya akwabē epha Chipfu ubvu. Ephe tee mebaedu iphe, shi phe l'ejo okpoma mgbashi phe ono. ¹⁸O -rwua mboku ono be ndu onu-ulo Jiuda a-tugbabe l'onu-ulo Izurelu; ephe eshi l'ali, du l'uzo isheli tuko bya bya eburu l'ali ono, mu nuru ndiche unu phe g'ọ buru okiphe phe ono.’ ”

Ndu ke Chileke abaru agwa ọzo eja

¹⁹Mube Chipfu l'onwomu su:

“Lenu le mu gege
egudekpoe pho ehu-utso
emekpoe ngu pho ge
nwa; woru eguru ali,
du ree nu ngu;
mbu eka kachaa
ree l'okiphe,
ndu oha l'ophu enweje
enwenwe.

Mu shi dobesu l'ii-ku
mu nna;
ophu ii-hadu mu etsotso.

²⁰Obenu l'ọo ge nwanyị,
ji iya egudedu ire iya
eka adujeru ji iya
ghēlegheleghele
bu g'unu duru mbēdua;

unubẹ onu-ùlo Ízurelu.
Nokwa iphe, Chipfu eepfu
bụ ono.”

21 A nùmaru olu, ada lẹ
nggeregede ẹka aagwajẹ
iphe.

Ọ buru ẹkwa, ẹphe ara;
tẹme ẹphe nọdu arwo
arworwo;
mbụ unwu Ízurelu;
kele ẹphe shiswewaru
uzo phẹ bya azohawa
Chipfu, bụ Chileke phẹ.

22 “Unu lwadupho;
unubẹ ndu ono,
ekweedu kẹ Chileke ono!
Mu e-me g'unu ta abuheru
ndu laphuru azu.”

“Ao; anyi abyapfuta ngu-a; kele ọo ngu bụ Chipfu bya aburu Chileke anyi. 23 Tororo bụ l'onye ele ẹnya gẹ nggeregede ẹka aagwajẹ iphe dzọo ya; ele ẹnya iphe iphoro; ophu ùzù, aatù l'eli úbvù adudu onye ọo-dzo. Hoo haa bụ l'ọo Chipfu, bụ Chileke anyi bẹ bụ onye ndzọta kẹ ndu Ízurelu. 24 E-shikpo teke anyi bụ okorọbya bẹ agwa agwa ono, bugbaa iphe-iphere ono tukoakwaru nwakanya, nna anyi oche phẹ setarụ ripyaa; mbụ aturu yee egbu phẹ; yee eswi phẹ; yee unwu phẹ nwoke; mẹ unwu phẹ nwanyị. 25 G'anyi zenu azee l'eli iphere anyi obu; anyi anodunu g'e kpua anyi iphu lẹ ntụ. L'anyi lẹ nna anyi oche phẹ meakwaru Chipfu, bụ Chileke anyi iphe-ẹji. Noo kele anyi te emejeduru iphe, Chipfu bụ Chileke anyi sụru g'anyi mee; e-shi teke anyi bụ okorọbya byasụ nta-a.”

Oku izimanu alwa azu

4 1 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Ọ -buru l'ii-lwa; gube Ízurelu; g'i lwapfutanu mu! Ọ -buru l'ii-tso agwa ono, bụ mu ẹbyi ono ọgu gẹ mu ta ahumajehe iya; ophu i kpa-phuhueduru akpaphuhu; 2 tẹme ọ -buru l'ii-noduje egude ire-lanu; waa ikpe, pfuru oto; waa apfubekoto ribua angụ sụ: ‘Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a’ bẹ Chileke e-gude iswi ẹhu iya kebe ohamoha l'oma; tẹme ohamoha ono egude iswi ẹhu iya riaha úbvù.”

3 Sụ-a; wakwa iphe, Chipfu epfu anu ndu Jiuda waa ndu Jierúsalemu: “Unu kopyashinaa ẹka a koduru akoko! Unu ta akushinu iphe l'egbudu! 4 Unu bunaa onwunu úbvù; buaru iya Chipfu! Unu bunaa onwunu úbvù ime-obu; unubẹ ndu Jiuda yee ndu Jierúsalemu. Odumeka bẹ oke

ẹhu-eghu yẹbe Chileke a-gbanwuhukwa tsuaha g'ọku. Ọ bụru iphe, a-kpa iya nū bụ ẹjo-ememe, unu mewaru. Ọ -wata etsutsu; ta adụkwa onye a-gbanyị iya nū.”

Ọla-l'iswi, e-shi l'isheli

5 “Unu raa ya arara l'alị ndu
Jiuda!

Unu echia ya lẹ mkpu lẹ
Jierúsalemụ sụ:

‘Unu gbua opu-ọgu tsoru
alị ndu Ízurelu l'ophu!’

Unu rashia ọrà ike sụ:

‘Unu dzukọbe l'ẹka lanu!
G'anyi gbala laa mkpukpu,
a kpụ-pheru igbulọ
mgburugburu!’

6 Unu palia ẹkwa-ọhubama
g'e jeshia úbvú Zayọnu!
Unu gbalaa je anọdu ndzụ!
Be ejekpọkwa anmarwube;
kẹle mu shikwa l'uzo
isheli gude ọla-l'iswi abya;
mbụ mgbu-ọnwu, a-dụ ẹjo
ẹji.”

7 Oduma shiakwa
l'ẹpfukala iya wafuta.
Ọla-iphe-l'iswi k'ọha l'ophu bẹ
gbalihuakwaru nū.
O shiakwa l'ẹka ọ nọ tųgbua
eje g'o mee alị unu ono
g'ọ bụru ochobu.
Mkpukpu unu a-tụko
buchaaru ikpọzu;
ophu ọ dudu onye bya
l'ebubaru l'ime iya.

8 Ọo ya bụ lẹ-a;
unu yee uwe-aphụ;
raa ẹkwa;
chia mkpu-ẹkwa;
kẹle o-re-phuruphuru,
bụ ẹhu-eghu Chipfu
teke alaphukwa azụ

l'ehu anyi.

⁹Chipfu sūru-a: “O -rwua mboku ono bē meji a-tōfukwa ndu eze ephe lē ndu-ishi. Ndzū-agūgu egude ndu-uke Chileke; ndu mpfuchiru Chileke agbachihuchaa nchi.”

¹⁰O būru iya bū; mu sū: “Haa; gūbe Nnajiuphu, bū Chipfu; ndu-a ephe lē ndu Jierúsalemu bē i dusweakwaru ūzo rengurengu kpō; kēle i sūru phē lē nchi a-dūkpokwaa phē doo. Ōle ogu-echi bē a dabəkwanuru anyi l'ekpiri!”

¹¹O -rwua teke ono bē aa-karū ndu-a ephe lē ndu Jierúsalemu sū phē-a: “Ejo phērephere, erebushi anū l'ehu, e-shi lē nggeregede, nō l'echiēgu ono; l'e-zi zipfuta ndibe mu; ophu o būkwa g'o phūchaa phē aphūcha ōzoo g'o mechaa phē emecha. ¹²Phērephere ophu a-ka ono njo, bē l'e-shikwa-phō mūbe Chipfu l'eka. Nta-a bū gē mu bya anmaa phē ikpe.”

¹³Lenu! Ohogu obu l'asokwa pulapula g'urwukpu abya. Ūbo-inya phē nōdu ezi phaaphaaphaa g'oke-phērephere abya. Inya phē kakwa ugo eme egwa. Nshio anyi! Anyi laakwaru l'iswi! ¹⁴Gūbe Jierúsalemu; sashinaa ejo-ememe, nō ngu l'obu hūma l'aa-dzota ngu! ?Bū jasū teke ole bē i-ha g'ejo oriri kwaa ngu l'obu?

¹⁵O dūru onye-ozī, shi lē mkpukpu Danu ara iya arara epfu l'ejo-iphe byapfutaru alī ūbvū ūbvū Ifuremu. ¹⁶“Woru iphe-a pfuaru ohamoha! Raarū iya ndu Jierúsalemu arara; sū phē lē ndu ohogu phē shikwa l'alī ēka dū enya abya. Ephe nōdu echi mkpu-ogu ekpu mkpukpu lē mkpukpu, nōgbaa l'alī Jiuda. ¹⁷Ephe nō-pee ya mgburugburu gē ndu eche nche l'egu; opfu l'o kwefuru mu ike. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

¹⁸“O kwa umere ngu; yē iphe, i gude ēka ngu meta bē lotaru iphe-a kobe ngu. Ōwaa būkwa iphe, bē eechi ngu. Oomeshikwa ehuka ike; tēme o nōdu alō ēka lē meji!”

Jieremaya agu aphū ndibe iya

¹⁹Epho mu-o! Epho mu-o!

Ōolokwa mu ēka lē meji.

Meji edekwa mu kukuku

l'ime mu.

Mu ta adukwa ike edobe

onu doo;

kēle mu nūmawaru

opu-ogu.

Mu nūmawaru mkpu,

eechi l'iphu ogu.

²⁰Ōla-l'iswi tsopyabē ōla-l'iswi.

Alī ono l'opfu būakwaa

ikpozū.

Ibe mu g'ọ ha bẹ a
 tukoerupho mebyia
 lẹ buregedegengu;
 tuko ọlo mu
 mebyishia lẹ
 ntabu-ẹnya lanu.

21 ?Bụ jasụ teke ole bẹ mu
 a-nọdu ele ọgu ẹnya
 l'ooophuko;
 mu anukwapho ẹka
 eegbu opu-ọgu?

22 “Ndibe mu bukwa ndu eswe;
 kele ẹphe ta amadu onye
 mu bu.

Ephe bu unwegirima,
 enwedu egomunggo.
 Teme ọphu iphe edojedu phe
 ẹnya.
 Iphe, ẹphe maru ẹnya iya bu
 eme ẹjo-ememe;
 ọphu ẹphe amadu eme iphe,
 du ree.”

23 Mu bya elee ẹnya l'eliphe
 mgburugburu;
 ọphu o nwedu ugbugba;
 teme ọphu ọ dudu iphe,
 du iya nu.

Mu bya elee l'imigwe;
 ọphu ọ duedu ìphóró,
 du iya nu.

24 Mu bya elee ẹnya l'eli úbvú
 úbvú;
 ẹphe tuko anmagbaa
 jiiijiii;
 obvu obvu nọdu angagbaa
 anganga.

25 Mu bya elee ẹnya;
 ọphu ọ duedu nemadzu,
 mu humaru.

Iphe, bukpoọ ẹnu,
 ephe l'eli tukowaa
 phehuchaa.

- 26 Mu bya ejeshia ele ẹnya;
 alì, e shì emehujẹ iphe
 a kọru iya;
 bụwaru mgbẹgu-evevee.
 Iphe, bụ mkpụkpu,
 nọkota iya nù g'ọ ha
 bụkotawaru ikpọzu
 l'iphu Chipfu; mbụ l'iphu
 o-re-phuruphuru,
 bụ ẹhu-eghu iya onoya.
- 27 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:
 “Alì ono l'ophu a-bụkwaru
 ikpọzu;
 ọle mu tee mebyishibebedu
 iya rọ l'ophu.
- 28 Oo ya bụ l'eliphe a-gụ aphụ.
 Imigwe, nọ l'ephekerephe
 agbahụ ọchii;
 kele mu pfuakwaru iphe,
 mu pfuru;
 ọphu mu alakwa azụ azụ.
 Mu pfuakwaru g'ọo-dụ;
 ọphu mu a-ghakwa ẹnya
 l'azụ.”
- 29 Ndu mkpụkpu ono l'ophu
 -nụmaepho igiji ndu chị
 ịnya abya ọgu;
 yee ndu chị apfụ abya ọgu;
 ẹphe agbalaa je edomigbaa
 onwophe l'ẹgbudu;
 ndu awụba l'ọgba,
 dū l'úbvú je edomishia
 onwophe.
 Ẹphe atụko mkpụkpu phe g'ọ
 ha gbadoqbua gbalaa.
 Ọ tọ duedu ọphu nemadzụ
 eburu.
- 30 ?Bụkwanu gụnu bẹ iime
 gube ochobu onoya?
 ?Denu g'ọ gude i yee uwe,
 eke meemee;
 tẹme i yee iyagba,

e meru
 lẹ mkpọla-ododo?
 ?Denu g'o gude i gude iphe
 techishia ẹnya?
 Akwa, i kwaru onwongu
 bukwa ke mmanu.
 Ndu gu l'ephe eshi ọnyà
 be i dukwaa ashi.
 Ephe gbekwanu achowa
 ndzu ngu.

- ³¹ Mu nūmakwaru olu-ekwa
 onye du ge nwanyi,
 ime eme; mbu l'ude,
 ọotsu du ge k'onye
 ime-ọduu l'eme.
 Olu ono bukwa ke Nwada
 Zayonu,
 l'eme g'oome tua unme;
 machiru ẹka iya epfu su:
 "Oowaa! Ike abvukwaa mu.
 Ndzu mu be e woakwaru nu
 ndu mgbugbumadzu."

Ọ tọ dudu onye pfuru ọto

- 5** ¹ "Unu tsokpọerupho oma
 gbororo Jierúsalemu jee
 iphu l'azu;
 lephe ẹnya maeshiduru;
 chochaa l'edupfu
 l'edupfu phe maru me
 unu a-huma nwonye
 lanu,
 bu onye eme ire-lanu;
 teme o nodu achoje iphe,
 bu okpobe opfu.
 Oo ya bu le mu aguaru
 mkpukpu ono nvu.
² A makwaru-a l'ephe
 egudeje epha Chipfu ria
 angu; ole angu ono,
 ephe eri ono bukwa
 uka be ephe adzu."

- ³ Gùbè Chipfu; ?tò bụdu iphe,
 bụ ire-lanụ bẹ ìinoduje
 ele ọnya iya?
 I chiru phẹ iphe;
 ọphu o meduru phẹ
 ẹhuka.
 I bya egwee phẹ arakabya;
 ọphu ẹphe ekwekwaphọ
 emezita iphe,
 ẹphe mesweru.
 Ẹphe mechaa iphu phẹ;
 o shihugbaa
 dụnɡudungu ɡẹ mkpuma;
 bya ajịka l'izimanụ taa
 lwadụ phẹ azụ.
⁴ Mu bya ariá sù:
 “Ndu-a bụkwa ndu ụkpa;
 tẹme ẹphe bụru ndu
 eme eswe.
 Noo kẹle ẹphe ta amadụ ụzo
 kẹ Chipfu.
 Mbụ l'ẹphe ta amadụ iphe,
 Chileke phẹ sụru
 g'ẹphe meje.
⁵ Ọo ya bụ l'ọo ɡẹ mu bya
 ejepfu ndu ọphu bụ
 ndu-ishi je epfuru
 yeru phẹ.
 Ẹphebedua a-kabekwa maru
 ụzo kẹ Chipfu;
 mbụ iphe,
 Chileke phẹ sụru g'ẹphe meje.”
 Ọle ọ bụle-a ɡẹ ndu ọphu dụ
 bụ g'ẹphe dụ.
 Ẹphebedua kwaphọ
 mebyiwarụ iphe,
 shi segbabẹ mu l'ẹphe;
 bya agbabua ụdo,
 e shi gude kekọta anyi
 l'ẹphe.
⁶ Ọo ya bụ l'oduma e-shi l'oswa
 bya afuaru phẹ.

Mbụ l'ejọ-nkụta-ọswa
 e-shi l'echiẹgu bya
 atapyashia phẹ.
 Agụ e-domi l'oma mkpukpu
 phẹ kwaberi phẹ;
 g'ọ lajashia phẹ iphiriba
 iphiriba;
 mbụ mē ọ -dụkpooru onye
 ọphu jeru afuta;
 kele ekwefu-ike ọphu ephe
 kwefuru pawaru ẹka;
 tēme alaphu azụ,
 ephe laphuru pawaa
 igwerigwe.

7 “?Denu g'ọ gude mu je
 l'aguru unu nvu?
 Ụnwu unu gbadoakwaru mu;
 bya egude agwa,
 abudu Chileke riahaa
 angu.

Ọle ọ kwa mbēdua
 emekotaru phẹ iphe,
 bụ mkpa phẹ g'ọ ha.
 Ephe nọdu erikwaphọ ogori
 bya awụ gbiigbiigbi eje
 l'ulo unwanyi-ukpara.

8 Ephe bụ inya, a nụ-jiru ephe ree,
 eshi okee agushi ike;
 kele g'ephe ha aragba
 mīmimi agbapfu nyee
 nwoke ibe phẹ.

9 ?Bụ ephe -mechaa nno;
 mu ahaa phẹ gẹ mu
 ta nụ phẹ aphụ iya tọo?
 ?Bụ ọha, dū egube ono bẹ
 mu ta agwatadu ugwo
 iphe, ephe eme?

Nokwa olu Chipfu.

10 Unu je atuko upho opfu-vayinu
 iya ono phokashichaa;
 ọle ọ tọ bukwa kẹ g'unu
 mebyishibebekota iya g'ọ ha.

Unu kwashichaa ya ekali;
 kele ndu-a ta aduedu
 ophu bu ke Chipfu.
 11 Ndu onu-ulo Izurelu yee ndu
 onu-ulo Jiuda
 be mewaru ophu mu
 egudedu ire phe aka
 ililekpoo.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu.”

Chipfu ajika ndu Izurelu

12 Ephe dzuwaru aka kpua Chipfu; kele ephe suru: “O to dukwa iphe, oo-me! Ophu o dukwa iphe, byaru eme anyi. Ogu taa dapfukwa anyi; ophu okpa-nri abyapfutakwa anyi. 13 Ndu mpfuchiru Chileke ta aduekwa iphe ozo, ephe bu gbahaa pherephere. Ophu opfu Chileke angedu phe l'ime. Oo ya bu g'e mee phe iphe, ephe suru l'oo-me ndu ozo.” 14 Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu, bu Chileke; bya aburu Okalibe-Kakota-Ike eepfu baa: “Eshinu ndu-a pfuru egube opfu-a be mu e-me g'opfu mu, du gube Jieremaya l'onu buru oku; ndu-a aburu nku, oo-nodu eke.” 15 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Gube onu-ulo Izurelu; mu gudekwa ndu shi aka du enya abapfuta ngu. Oha obu bu oha, shi l'ichee; bya aburu oha, ike du; ndu i ti madu opfu-alì phe; ophu inudu iphe, ephe epfu. 16 Ekpa-apfu phe dugbaa g'ilu, gheru onu. Teme g'ephe ha tukoru buru ndu du ike l'ogu. 17 Ephe a-tuko iphe, i gege akpata l'opfu ripyaa bya eripyaa nri, i nwe-ru enweru. Ephe atapyaa unwu ngu unwoke me unwany; ephe atapyaa ikpoto eghe me aturu ngu; mekpoo eswi ngu; ephe eripyaa opfu-vayinu ngu; mekpoo oshi figu ngu; ephe egude ogu-echi mebyishia mkpukpu le mkpukpu ngu, bu ndu ophu a kpupheru igbulò mgburugburu, bu mkpukpu i kpuru obu yeru.

18 “Obenu le-a; o -rwua mboku ono; be mu tee mebyishibebekwa unu rengurengu. Noo iphe, Chipfu epfu bu ono. 19 Teke ndu Izurelu jiru su: ‘Bu gunu kparu iphe, Chipfu, bu Chileke anyi meru anyi egube owa-a?’ Unu asu phe le-a: ‘Eshinu unu gbadoru Chipfu bya eje agwota obvu ndu ohozo gwalaha l'alì unu; be nta-a be unu e-jeahaaru ndu ohozo ozi l'alì, abudu k'unu.’ ”

Okwa, Chipfu nmaru ndu nkiya

20 “Unu raa iphe-a arara g'onu-ulo Jiekopu numa! Unu ejekwapho echia ya le mkpu l'alì Jiuda su phe le-a: 21 Unu numakwa iphe-a; unube ndu eme eswe; teme ophu unu enwedu egomunggo; unube ndu nweru enya; ophu unu aphudu iya uzo. Unu nweru nchi; ophu unu anudu iya iphe. 22 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: ?To gbaduru g'unu gege anodu atsu mu

ebvu? ?Tò gbàdùru g'unu a-nòdu mu l'iphu phua kpaakpaakpaa. Ọ kwa mbèdua gude eja-evevee kpaa oke alì yee eze-ènyimu. Tème mu tų-bua lẹ jasu l'ojejoje bẹ ọ tọ byadu l'asoghata iya. Akpara-mini a-tùkpokwaa sọ gborogboro; ọlẹ ọ tọ dakadù iya. Ọo-tùkpoo wọowoo; ọlẹ ọ tọ sọghatadu iya. ²³Obenu lẹ ndu-a buchaa ndu ejo-òkpoma. Tème ekwefu ike dọ phẹ l'obu. Èphe ghakòbèwaru; ọ bọru phẹ atugbu. ²⁴Èphe ta asùjedu onwophe: 'G'anyi tsùeshikwa Chipfu, bọ Chileke anyi ebvu; onye edzeje mini ishi-apha yee mini udzumini l'orwuberu iya; bya abọru iya doberu teke emetajẹ iphe e meberu l'alì.' ²⁵Ọo emeswe, unu emesweje bẹ meru g'ẹgube iphe ono ta adù. Ọ bọru iphe-ẹjì unu meru; ọphu iphe, dọ ree erwudu unu ẹka.

²⁶"A -bya l'ẹka ndibe mu dọru bẹ ndu eme ejo-iphe nọkwa iya; ndu ege-pajeru gẹ ndu agba ọnyà-ènu; mẹkpoo gẹ ndu agba ọnyà, ẹphe e-gude nmata nemadzu. ²⁷Ọo g'unwu-ènu ejije ẹpfune iya-a bọ g'ẹregede ẹregede jiru ọlọ phẹ pyìmu. Èphe byawaru bya enweru iphe bya abọru ndu ike dọ. ²⁸Èphe bya adachaa okporokpo dọ kẹ ẹpfurepfu. Ọphu iphe-ẹjì, ẹphe eme enwèdu ókè. Èphe ta ahajèduru ndu enwèdu nna enge; ọphu ẹphe agbajèduru ndu akpa nri ọdzori.

²⁹"Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: ?Tò gbàdùru kẹ gẹ mu nua phẹ aphu iphe-a, ẹphe eme-a tọ? ?Tò gbàdùru gẹ mu melata ẹgube ọha, dọ ẹgube ọwa-a iphe, ẹphe eme mu tọ? ³⁰Iphe, aasọ oyi; mẹ iphe, anyi ishi ẹdzu meakwaru l'alì-a: ³¹Lẹ ndu mpfuchiru epfukwa iphe, abọdu eviya. Ndu uke bọru ike-òkpọ bẹ ẹphe gude bọru ishi. Ọ bọru ẹgube ono bọ g'ọ dọ ndibe mu ree. Obenu lẹ-a; ?bọ gunu bẹ unu e-me mẹ o -rwua l'ikpazu iya?"

Ndu ọhogu anọ-phe Jierúsalemu mgburugburu

6 ¹"Unubẹ oshilọkpa Benjiaminu; unu gbadaaphọ ọso ndzọ unu! Unu shidupho lẹ Jierúsalemu gbafu! Unu jedupho egbua opu-ọgu lẹ mkpukpu Tekowa! Unu nwube ọku agba ama lẹ mkpukpu Bẹtu-Hakere-mu; kẹle ejo-iphe shikwa l'uzo isheli achafuta; mbu ejo-iphe, a-tuko iphe mebyishikota! ²Mu e-mebyishikwa nwada Zayonu, bu onye ono, ama ntụmatu ono bya aduchaa nwa tekuteku ono. ³Ndu eche aturu a-chiru aturu phẹ bya afuaru iya. Èphe abya eworu ọlọ-ọgu phẹ kpọ-phae ya mgburugburu. Onyemonye ekebuta uswe iya nkiya." ⁴"Unu kwakòbekwa g'unu l'ephẹ lwua ọgu! Unu gbalihu g'anyi jee ọgu l'echi eswe! Obenu lẹ-a; le-warọ ya; iphóró, dọ l'eswe anyihuakwa. Tème onyonyo ụzenyashi hawa ogologo. ⁵Ọo ya bu lẹ-a; unu gbalihu g'anyi lwua ọgu l'enyashi je emebyishia ibe phẹ ẹka nguru anguru!"

⁶Wakwa iphe, Chipfu, bu Ọkalibe-Kakota-Ike eepfu baa: "Unu gbutsushia oshi gude je akpọ ọkpọ-kuu kpọ-phae Jierúsalemu mgburugburu! Mkpukpu-a bẹ e chifutajekwa iphe; kẹle iphe, jiru iya nọ bu eme

nemadzu ewere. ⁷Ọ kwa egube ono, mini anọduje asoshi l'anya-mini ono bu g'ejo-iphe shi iya aso asoshihu. Mkpawere yee emebyishi iphe bu ebu-bu l'ime iya. Iphe-ememe, eme iya nu; yee iphe, e mekaru iya dukota l'iphe mu mkpurumkpuru. ⁸Numakwa alo aka le nchi-a; gube Jierusalẹmu; odumeka be mu a-ghakwaru ngu azu; bya emee ngu gi buru ochobu; k'ophu bu lo to dudu onye byaru eburu l'ime iya."

⁹Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu baa: "Ephe a-tutu nwa ndu Izurelu, phoduru nu egube ono, aatoje nwehu tutua akpuru vayinu nwa ndu ophu phoduru nu ono. Ephe abya atughaa aka ghota phe g'onye agho vayinu."

¹⁰?Bu onye be mu e-pfubaaru opfu nu lo ya aka le nchi? ?Bu onye angaberu mu nchi l'olu? A swo-chishiakwaru phe nchi; k'ophu bu l'ephe ta anedu iphe le nchi. Opfu Chipfu anodujewa eghe phe eghe. O to dujee-du phe ree anuma. ¹¹Obenu le mbedua be oke-egu eghe, Chipfu eme go tukoshi phe jiru mu obu; k'ophu bu le mu taa dudu ike atagbu iya le nshi.

"Woru iya kpua unwegirima, no l'oma gbororo! Kpukwaa ya pho unwo-korobyia, kuru l'eka lanu. Nwoke yee nyee ya be o-tukocha nmata; mbu ephenebo; mechakpoo ndu bu ogerenya; mbu ndu akahu tutsuwaru. ¹²Ulo phe ulo phe be ee-wocharu nu ndu ozo; mekpoo ali phe; me unyomu phe; me mu -machiepho aka byia ndu bu l'ali ono. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ¹³E -shikpo l'onye ophu kachaa nwanshi; jas l'onye ophu kachaa shi; g'ephe ha emekotaephe ughoro urwu; mekpoo ndu mpfuchiru Chileke phe; me ndu-uke Chileke phe nno pho; g'ephe ha agbakotaephe eregede. ¹⁴Onwo, aba ndibe mu be ephe anoduje eme enyiru enyiru go bu lo to dudu iphe, o bu. 'Nchi dukwa doo! Nchi dukwa doo!' Noo iphe, ephe anoduje epfu bu ono; l'ebe abu le nchi du doo. ¹⁵?Bu iphere ahuma, ephe meshiru du phe to? Waawakwa. Iphere ta adukpodaa phe ilile-kpoo! Ephe ta makpodanu g'aasoje enya. Noo g'o gude ephe je l'etsoru ndu daru iko daa. Ephe e-rwu ali teke mu a-wata phe ahụ ahụhù. Nokwa iphe, Chipfu eepfu."

¹⁶Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Unu pfukpodarupho le mgbakata-uzo lee enya! Unu jieshikwa aji uzo, shi l'ichee! Unu jia aji aka uzo, du ree du! Unu awata eshi uzo ono! Noo teke meji a-nmapfuru unu.

"Obenu l'ephe suleru-a l'ephe te eshidu iya. ¹⁷Mu hotaru ndu nche dobe g'ephe chee unu nche bya epfua su g'unu ngabeje nchi l'oda opu-ogu phe; unu jika su l'unu taa ngabedu!

¹⁸"Oo ya bu le-a; unu numakwa owa-a; unube ohamoha! Unu lerweta-kwa enya ree; unube ndu ekebe; g'unu ahuma iphe, e-me phe nu. ¹⁹Gube mgboko; numakwa: Mu gudeakwa ala-l'iswi abapfuta ndu-a; mbu mebyi iphe, ejo-oriri phe mitaru. Noo kele ephe ta ngabeduru nchi l'opfu mu. Tem e phe jika ekemu, mu tutu dobe. ²⁰Unwu-isensu, shi l'ali Sheba, aakporu mu oku; ?mu gude iya eme gunu; je akpachakpoo lomanko, shi l'ali, du enya?

Ngweja-akpo-oku unu be mu ta anatajekwa; ophu anu, unu anoduje egburu mu aduekwa mu ree.” ²¹ Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Mu edobe iphe, a-du ndu-a upfu l’okpa. Nna me unwu a-tuko vukota iya daa iko. Ndu obutobu me ndu eshi onya atuko gude iya laa l’iswi.”

²² Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Unu lenu; o nwekwaru ndu ojogu, a kpatsuru ephe shi l’ali uzo isheli, awu abya. Oha obu bu oha, paru eka. Eka ephe shi bu l’eka igwe beru ali beru. ²³ Iphe, ephe chi abya bu apfu yee arwa. Ephe du ejo ehuka; teme ophu ephe aphudu obu-imemini. Ephu phe aduje g’eka eze-enyimu aso gborogboro l’eka ephe agba l’inya phe eje abya. Ephe doru onwophe ge ndu no l’ogu eje abyapfuta ngu; abya ngu etso ogu; gube Nwada Zayonu!”

²⁴ A kqakwaru anyi ako phe. Eka nwukotachaepho anyi lwaalwaa. Meji tofuwaru anyi. Mbụ iphe-ehuka, byaru anyi duepho ge ke nwanji, ime eme. ²⁵ Unu ta alufukwa l’egu! Ophu o dukwa onye a-nodu aghaphe le gbororo; kele ndu ohogu ono chikwa ogu-echi. Teme iphe, eye ebvu tuko-ru uzo ekameka.

²⁶ “Unube ndibe mu; unu yee uwe-aphu; gwoo onwunu le ntụ! Unu raa ekwa; ejo-ekwa, du ge k’onye nwa iya lanu nwuhuru; kele o kwa: a -bya l’amaru; ala-l’iswi ono abya afuaru anyi. ²⁷ Mu meakwaru ngu onye a-hu ndibe mu ama. Ii-noduje elerweta phe enya; hua uzo phe ama. ²⁸ G’ephe ha bukota ndu kwefuru ike, obu kporu gbengu, buepho iphe, ephe tso-ru aghaphe eme bu eye mgbam. G’ephe ha tukoepho arwu ali. Ephe bu onyirubvu yee igwe. ²⁹ Ekò, aanma be oku iya ata pfupfupfu; k’ophu ee-gude oku kepyashia otanjele. Obenu l’onye-uzu eme ke mmanu; kele ndu ejo-iphe ta abudu l’e mewaru; ephe buychaa. ³⁰ Iphe, e kuru phe bu; mkpola-ochaa, a jikaru ajika; noo kele Chipfu jikawaru phe.”

Abu ke Chileke l’eregede

7 ¹ Wakwa ozi, Chipfu ziru Jieremaya: ² “Je apfuru l’onu-abata eze-ulo Chipfu raa ozi-a arara l’eka ono: Unu numakwa opfu ke Chipfu; unube ndu Jiuda l’ophu, bu ndu eshije l’onu-abata-a eje abaru Chipfu eja. ³ Wakwa iphe, Chipfu epfu; mbu Okalibe-Kakota-Ike, bu Chileke ndu Izu-relu: Unu mezia uzo unu; yee umere unu; ge mu e-kwe g’unu buru l’eka-a. ⁴ Unu ta akpokwaru obu ye l’opfu ndephu ono su: ‘Wakwa eze-ulo Chipfu; eze-ulo Chipfu; eze-ulo Chipfu!’

⁵ “O -buru l’unu gbanweru uzo unu okpobe agbanwe; bya agbanwee umere unu; bya ekpeaharu nwibe unu ikpe, pfuru oto; ⁶ o -buru l’unu te emeedu ndu lwaru alwalwa ewere; me ndu enwedu nna; me unwanyi, ji phe anodu; ophu unu egbuedu ndu adudu iphe, ephe meru l’eka-a; teme o -buru l’unu ta agbadu etso agwa l’agwa ozo, buhukwaa onwunu be unu emeka iphe; ⁷ noo teke mu a-ha unu g’unu buru l’eka-a; mbu ali ono, mu nuru ndiche unu phe go buru nkephe jasụ l’ojejejo.

8 “Obenu lẹ-a; unu lenu; iphe, unu kpọru obu yeru bukwa opfu ndepfu, adudu iphe, ọ bu. 9? Unu a-nọdu ezi iphuru; egbu ọchi; eri ogori; eri angu ẹregede; akpọru Balu ịnwù-isensu ọku; agba etso agwa l'agwa, unu amadu; 10 e mechakwa; unu abya apfuru l'iphe mu l'ulo-a, bu ulo ọphu eeku ẹpha mu alaru-a; pfuru sụ: ‘A nafutawaru anyi k'ọphu anyi a-nọdu eme ahuma ahuma-a?’ 11? Ọ du g'ulo-a, eeku ẹpha mu alaru-a be unu mewaru; ọ buru ẹka ndu ana nfu edomije onwophe? Ọle mu elekpọenupho unu ẹnya! Nokwa iphe, Chipfu eepfu. 12 Unu tugbunaa nta-a je l'eka mu vuru ọzo hota g'ọ buru ẹka mu e-buru eburu lẹ mkpukpu Shilo; je ahumawaro iphe, mu meru iya; ọ buru iphe, kparu iya nu bu ẹjo-iphe ndibe mu, bu ndu Ịzuru ẹmegbabe. 13 Teke ono, unu emekotakpoo iphemiphe ono; mu pfukwaru yeru unu. Mu -pfuchaa; mu epfubaa; ọphu unu angaduru mu nchi. Mu kua unu oku; ọphu unu azaduru mu ẹnu. Noo iphe, Chipfu epfu. 14 Ọo ya bu l'ọo iphe ono, mu meru Shilo ono be mu e-mekwapho ọlo-a, eeku ẹpha mu alaru-a; mbu eze-ulo Chileke ono, bu ọlo ono, unu kpọru obu yeru ono; mbu ẹka ono, mu nuru unu; bya anukwa iya pho nna unu oche phe ono. 15 Mu a-chifu unu l'ataphu mu egube ono, mu chifuru unwune unu g'ephhe ha, bu ndu Ifuremu.

16 “Oo ya bu lẹ-a; ge gube Jieremaya te epfukwa nu mu l'iswi ẹhu ndu-a. Te echikwaru phe mkpu; ọphu ịirwokwaru phe arworwo; kele mu taa ngakwaru ngu nchi. 17? Ọ du g'i ti humaduru iphe, ẹphe eme l'oma mkpukpu lẹ mkpukpu, nọgbaa l'alị ndu Jiuda; mekpoo l'onu gbororo Jierusalem? 18 Unwegirima akpa nku; ndu nna nọdu aphu-nwu oku; unwanyi nọdu agwophube ukpokutu witi, koru ekoko g'ephhe gude meuru eze-nwanyi igwe akara. Ẹphe nọdu agbaru agwa ọzo mee gude agwa iya k'ọphu ẹphe a-kpatsu mu ẹhu-eghu. 19 Obenu lẹ-a; ?bu mbẹdua be ẹphe akpatsu ẹhu-eghu? ?Tọ buchidu-a onwophe be ẹphe emekata; shi nno eme onwophe iphe-iphere? Nokwa iphe, Chipfu eepfu. 20 Ọo ya bu lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Oke-ẹhu-eghu mu be aa-wukwa l'eka-a; me l'ẹhu nemadzu; mekpoo l'ẹhu anu; me l'eli oshi, nọ l'egu; mekpoo lẹ mebyi iphe, eemeta l'alị; l'o tsua ntsulanu; ọ to dudu onye a-du ike agbanyị iya.

21 “Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu; mbu Chileke ndu Ịzuru: Unu gururo ngweja-akpo-oku unu yekobe lẹ ngweja mmanu ọzo; unu ataro anu iphe obu l'onwunu; 22 kele teke mu dufutaru ndiche unu phe l'alị Ijiputu pfuru opfu nu phe; be ọ to bulekwapo ekemu k'egwe ngweja-akpo-oku; yee ke ngweja mmanu ọzo be mu turu nu phe. 23 Obenu lẹ mu tukwarupho ekemu-a nu phe sụ phe: Unu meje iphe, mu suru g'unu meje; g'unu ahuma lẹ mu a-buru Chileke unu; unu aburu ndibe mu. Unu tsojekpopho ọzo iphe, mu karu unu sụ g'unu tsoje g'ọ hakpoo; k'ọphu ọo-duru unu lẹ ree. 24 Obenu l'ephhe ta angabeduru nchi; ọphu ẹphe eyeduru onu; ọchia iphe, ẹphe meru bu l'ephhe tsoru iphe, ẹphe ritaru l'ejo

òkpoma phẹ. Obeta òphu ẹphe a-nòdu eje l'iphu l'iphu; ẹphe nòdu ala azu azu. ²⁵E -shi teke ono, ndiche unu phẹ fùtaru l'alì l'iputu ono byasù nta-a; mbòku-mbòku kpò; bẹ mu anòdujeephe ezi ndu-ozì mu, bụ ndu mpfuchiru mu g'ẹphe byapfuta unu; mu -zichaa; mu ezibaa. ²⁶Obenu l'ẹphe ta ngaduru mu nchì; òphu ẹphe eyeduru mu ònu. Ẹphe wolèrua olu dobe gbòrójì; mee ẹjò-ìphe, ka kẹ nna phẹ oche shìi.

²⁷“Gùbe Jieremaya; i -pfuchakpòoru phẹ nù iphemiphe-a bẹ ẹphe taa ngakwaru ngu nchì. I -kua phẹ oku bẹ ẹphe taa zakwa ngu ẹnu. ²⁸Ọo ya bụ lẹ-a; waa iphe, ii-pfuru phẹ baa: Wakwa ọha, te emeduru iphe, Chipfu, bụ Chileke iya pfuru; òphu ẹphe emezijedu iphe, ẹphe mesweru. Ire-lanù laakwaru l'iswi; ọ gbawaru ọso gbafu; òphu ọ nòhedu phẹ l'ogbogboromunu.

Nsùda Tẹterii

²⁹Kpùshia ẹgbushi ngu woru je etuphakpòephe etupha.

Li jekpòoro lẹ nggeregede ẹka aagwajẹ iphe je anòdu gua aphu; kẹle Chipfu jìkakwaru ọgbo ono, ọ tẹ-koshiru oke-ẹhu-eghu iya ono;

mbù l'ọ gwòbèwaru phẹ agwòbe ophu.”

³⁰Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Ndu Jiuda meakwaru ẹjò-ememe l'ẹnya mu. Ẹphe dobeakwaru ahùma phẹ ono l'ùlo ono, eeku ẹpha mu alaru ono; woru iya tẹrwua. ³¹Ẹphe kpùchawaru ẹnya ẹka aagwajẹ iphe lẹ nsùda Hìnomu gùà ya Tofẹtu; g'ọ bụru ẹka ẹphe a-kpọje unwu phẹ unwoke mẹ unwanyi ọku. Iphe ono bụru iphe, mu asùduru g'ẹphe meje; òphu ọ batajẹkpodarù mu nù l'uche abata ophu. ³²Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Lekwa; mbòku abyakwa teke ee-mechaa; e tee kuẹdu iya Tofẹtu; ọzoo nsùda Hìnomu. Ọchia iphe, ee-kuje iya bụ nsùda Tẹterii; kẹle ẹphe e-mechaa lia odzu lẹ Tofẹtu jasù a taa hùmabaedu ẹka ee-lije odzu l'ẹka ono. ³³Noo teke odzu ndu-a l'a-bùru nri ẹnu, ẹphe l'eli; yẹe anù, bu l'eliphe. Ọ tọ dudu onye a-chì phẹ chia k'achifu phẹ. ³⁴Mu emee g'ẹhu-utso; yẹe ete ẹswa mee bugemu. Olu onye alù nwanyì; yẹe nwanyì, aachọ alùlu taa duedu lẹ mkpukpu, nogbaa l'alì ndu Jiuda l'ophu; yẹle ọma gbororo Jierúsalemù; kẹle alì-a a-bùru ochobu.”

8 ¹“Wakwa iphe, Chipfu epfu baa. O -rwua teke ono bẹ ọkpù ndu shi bụru eze l'alì ndu Jiuda; yẹe ọkpù kẹ ndu-ishi phẹ; waa ọkpù ndu-uke yẹe ndu mpfuchiru Chileke; yẹe ọkpù ndu Jierúsalemù l'ophu bẹ aa-chìshichaa l'ilu phẹ. ²La chìru phẹ bya awùshi jakpata; anwù echi iya; ọnwà echi iya; iphe, bụkpoo kpokpode, nọ l'igwe echikọta iya; mbù iphe ono, ẹphe shi yee obu; shi ejeru iya ozi; mbù iphe ono, ẹphe shi etso ono; ejeru iya l'aji; abarù iya ẹja ono. A taa tụtukobedu phẹ; òphu eelidu phẹ elilì; ọchia iphe, e-me nù bụ l'ẹphe a-dù g'ẹkiriko nshì, wùshiru l'alì. ³Teke ono, mu a-chìkashi phẹ ono bẹ nwa ndu òphu a-nòdu ndzù l'iphe,

bukpoo alì éka mu a-chìru phẹ laa a-hata anwùhu eme l'anọdu ndzụ. No-kwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu."

Iphe-ẹjì yẹe eje iphe-ẹhuka

4 "Wafukwaa iphe, ii-pfuru phẹ baa: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Amadu -daa iko; ?tọo gbeshijeedu tọo? Onye laphuru azu; ?tọo lwajee-du azu tọo? 5 ?Denukwanu g'o gude ndu-a nọdu alaephō azu azu? Mbụ-a; ?denu g'o gude ndu Jierúsalemū nọdu alaephō azu azu? Ọ bụrụ ẹregede bẹ ẹphe jeru je agbakwa ẹka; jika l'ẹphe taa lwadu. 6 Mu ngabekpooru nchị rengurengu; obenu l'ẹphe te epfujedu iphe, pfuru nhamunha. Ọphu ọ dudu g'ẹphe ha ọphu izimanu ẹjo-iphe phẹ alwajẹ azu; kẹ g'ọ sụ: "Bụ-naa gunu bẹ mu meru ẹgube-a?" Onyemonye emeephō iphe, guru iya nụ; g'ẹka inya eme ẹna l'iphu ọgu. 7 Mbukponu ọku-eswi-uda, mẹ kerekete; mēkpoo agbẹta; yee ororokiri; g'ẹphe ha makọtaerupho teke ẹphe afutaje. Obenu l'unubẹ ndibe mu ta amadu ekemu mu.

8 "Denu g'unu e-shi sụ l'unu maru iphe; l'unu nweru ekemu kẹ Chipfu l'ẹka ndu ede ẹkwo gude ẹregede gbanwee ya; ọ bụrụ iphe-ẹregede? 9 Ndu maru iphe bẹ ee-mekwa iphe-iphere. Ee-ye phẹ ebvu; nmata phẹ l'onyà. Eshinu ẹphe jikawaru opfu kẹ Chipfu; ?bụ ẹgube mmamiphe gunu bẹ ẹphe nweru? 10 Ọo ya bụ lẹ mu e-duru unyomu phẹ nụ unwoke ọzo. Mu eworu alì phẹ nụ ndu ọphu l'e-nweru iya nụ. L'e shikpọo l'onye kachaa nwanshii jasụ l'onye ọphu kachaa shii; g'ẹphe ha emekọtaephō ụghoro enweru iphe. Ndu mpfuchiru mẹ ndu-uke Chileke tukoerupho bụrụ iphe lanu. G'ẹphe ha agbakọtaephō ẹregede. 11 Onwo, aba ndibe mu bẹ ẹphe anọduje eme ọbvu ẹnyiru ẹnyiru g'ọ bụ l'ọ tọ dudu iphe, ọ bụ. 'Nchị dukwa doo; nchị dukwa doo!' Noo iphe, ẹphe anọduje epfu bụ ono; l'ẹbe abụ lẹ nchị dū doo. 12 ?Bụ iphere ahuma ahuma, ẹphe meshiru dū phẹ tọo? Waawakwa. Iphere ta adukpodaa phẹ ililekpọo. Ẹphe ta makpodanu g'aasoje ẹnya. Noo g'o gude ẹphe je l'etsoru ndu daru iko daa. Mbụ l'ẹphe e-rwu alì teke mu a-wata phẹ echi iphe. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

13 "Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Mu e-mekwa g'ọ tọ dū iphe, ẹphe a-nọdu akpata l'opfu phẹ. Vayinu phẹ taa mịekwa amimi. Ọphu oshi figu phẹ amịekwa mebyi. Ọo-lakọta ẹkwo. Iphe, mu shi nū phẹ bẹ mu a-nata-kọta phẹ."

14 "Buna gunu kparu iphe, anyi nọ l'ẹka-a nggujungguji ọwa-a? Unu dzukobenu g'anyi tuko gbalaa gbaru lagbaa lẹ mkpukpu ono, a kpụ-phẹru igbulọ mgburugburu ono je anọdu l'ẹka ono laa l'iswi; kẹle Chipfu, bụ Chileke anyi tū-buwaru l'anyi a-la l'iswi; bya eworu mini, e yeru iphe, egbu egbugbu woru chee anyi. Ọ bụrụ iphe, kparu iya nū bụ l'anyi meru iya iphe-ẹjì. 15 Anyi leri ẹnya nchị-adu-doo; ọphu ọ dudu iphe-oma, bya-ru anyi. Anyi lee ẹnya teke e-me g'ẹhu dū ike; ọ buerupho ebvu bẹ eeye anyi. 16 Unme, inya ndu ọhogu anyi, nọ lẹ mkpukpu Danu ezi bẹ a -gbẹ

l'ẹka-a anụ. Teke oke-inya phẹ raaharu mịimiimii; ndu alị-a l'ophu awa-ta anma pyaapyaapya; ọke ẹphe byaru g'ẹphe lwekọta alị-a l'ophu; yee iphemiphe, nọ iya nụ; mebyia mkpukpu ẹ mkpukpu; yee ndu bu iya nụ.”

17 “Lekwa ẹ-a; mu a-chiru ẹjo agwo ẹjo agwo yeru unu; mbu ogiji ogiji, adudu iphe, a-suru iya ederitaru. O buru agwo ono a-bya atagbushia unu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.”

18 Aphu-a, byaru mu nụ-a ta
adukwa onye suru
mu aduta.

Meji tofuakwaru mu l'ime
onwomu.

19 Ngabekpodapho nchi numa
mkpu, ndibe mu echi;
mkpu, ẹphe gbẹ l'alị,
du ẹnya ẹnya echi su:

“?O du gẹ Chipfu ta anọdu
ẹ Zayonu to?

?Onye Eze phẹ ono ta anọdu
iya to?”

“?Bu gunu meru g'o gude
ẹphe gude ntekpe phẹ
kpatsu mu iwe;
mbu nshi ono,
ẹphe
gwotaru l'ohozo ono,
adudu iphe, o bu ono?”

20 “Teke akpatajẹ iphe e meberu
l'alị bvụakwaru;

Onanwu bvụwa;
ophu a dzoduru anyi.”

21 Eshinu e gwewaru ndibe mu
arakabya bukwa mu be
e gwepyashiru.

Mu agukwa aphu;
teme ndzu-agugu nodu
agushi mu ike.

22 ?To dukpodaa obvu-etete,
du l'alị Giladu?

?O du g'o to dukpodaa onye
eme obvu l'ẹka ono?

?Bukwanu gunu meru g'o gude
ophu onwo ono,

9

aba ndibe mu ono akadu
phe mma?

¹ O du g'a su l'ishi mu bu
nggele, mini shi asoshihu.
Enya mu bu ru eka enya-mini
futaru!

Mu gege anoduepho ara
ekwa eswe l'en'yashi
k'egbushi,
eegbushi ndibe anyi.

² O du g'a su le mu nweru
eka ndu ije akwaje
l'echiegu;
me mu ahaepho ndibe
anyi;
mbu tugbukpoepho lufuru
phe;
kele ephe erikota ogori
g'ephe ha;
ndu kuru l'eka ono
bukota ndu egudedu
ire phe eka.

³ Ephe ekweje ire phe g'onye
kweru apfu gude agba
uka agbagba.
O to bu du ire-lanu be ephe
gude atu okoo l'ali-a.
“Ephe eshije l'eme iphe-eji
owa-a daba l'eme ozo;
ophu ephe amadu onye
mu bu.”

Nokwa iphe, Chipfu eepfu
bu ono.

⁴ Su-a; onyenonu kpakwaru
ndu ephe l'iya eshi
onyà l'aphara!

Ophu unu akpokwaru obu
yeru unwune unu
unwoke; kele nwoke,
yele nwibe iya bu
nwune agbakwaru
iya eregede.

- Teme iphe, bukpo onye
unu l'ia eshi ònyà
buru onye mgbamu.
- 5 Ònyà nòdu agbarù
onye yèle iya eshi
eregede.
- Òphu ò duedu onye
epfuje ire-lanù.
- Ephe tükowaru zia ire
phè adzù ùka.
- Ephe mewaru iphe-èjì
jasù ephe tùhu
onwophe ayì.
- 6 Ò buèpho l'unu bu
l'echilabò eregede.
- “Ephe gude agba
eregede ono jìka
amaru onye mu bù.”
- Nokwa iphe, Chipfu eepfu.
- 7 Òo ya bù lè-a; wakwa iphe,
Chipfu, bù
Òkalibe-Kakòta-Ike
eepfu baa:
- “Lekwa; mu a-hùkwa phè
ama; nùchaa phè anùcha;
kèlè-a; ?bùbaa gùnu òzo
bè mu e-meba lè k'iphe-èjì,
ndibe mu eme?
- 8 Ire phè bù apfù, egbu
egbugbu.
- Ephe anòduje epfu opfu
l'eregede.
- Onyemonye nòdu
egudeje ire
mecha-mecha epfu
eyeru nwibe iya;
o bekwanù l'o gude
obu iya agbaru iya
ònyà.
- 9 ?Mu ta ahùshi phè ahùhù
iphe ono,
ephe eme ono tọo?

?Mu te emelatashi phe iphe,
 ephe meru mu;
 mbu ndu ali-a to?"
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bu ono.

10 "Mu a-kwashi enya-mini;
 kpoo mkpu-ekwa
 l'opfu-ehu ubvu ubvu.
 Mu abya agwa aphu irwu
 eswa, du l'echiegu;
 kele o kpohihuwaru nku;
 ophu o dudu ndu
 eshiswetajekwadu iya nu;
 ophu o duedu onye
 anumaje ora eswi l'eka
 ono.

Unwenu, ephe l'eli
 phekishihuwaru;
 unwanu gbakashihu."

11 Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:
 "Jierusalemu be mu e-me
 g'o buru ikpozu;
 eka nkuta-oswa e-buru.
 Mu jekwa e-mekwapho ge
 mkpukpu le mkpukpu,
 nogbaa l'ali ndu Jiuda
 buru ochobu;
 k'ophu bu l'o to dudu onye
 ebu iya ebubu."

12 ?Denu onye bu nwoke, maru iphe ke g'iphe-a doo ya enya? ?Bu onye
 be Chipfu ziru iphe k'ophu bu l'oo-du ike koo ya g'o doo enya? ?Bu gunu
 meru g'o gude e mebyishia ali-a woru iya togbo ophorokpo g'echiegu, a ta
 adudu onye aghaje iya aghagha?

13 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "O kwa iphe, kparu iya nu bu l'ephe
 gbadoru eme iphe, mu turu l'ekemu, bu ophu mu turu doberu phe. Ephe
 te emeduru iphe, mu suru g'ephe meje; ophu ephe angaduru nchi l'ekemu
 mu. 14 O bu-chiaru iphe, ephe jeru etsoru bu ejo okpoma phe. Ephe jeru
 awata agwo nshi, bu Balu, bu iphe, ndiche phe ziru phe. 15 Oo ya bu le-a;
 wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu baa; mbu Chileke ke
 ndu Izurelu: Lekwa; mu e-me ndu-a g'ephe ria nri, atso ilu. Mu emee phe;
 ephe angwa mini, e yeru iphe, egbu egbugbu. 16 Mu a-chikashi phe g'ephe

dzuru ohamoha, bu eka ephe ta majeduru; ophu ndiche phe amajeduru iya. Ozo bu l'oo ogu-echi be mu e-gude chia phe jasụ mu emebyishibebe phe.”

17 Wakwa iphe, Chipfu,
bu Okalibe-Kakota-Ike
eepfu baa:

“Unu rinaa ya ariri nta!
Unu kunaa unwanyi,
akàjé akàkà ekwa
g'ephe bya!

Unu zikwaa g'e kua ndu
ophu kachaa ara
ekwa erengete
g'ephe byakwapho!”

18 “G'ephe bya egwegwa bya
akarụ anyi akàkà ekwa
jasu enya-mini awata anyi
aso gborogboro l'enya;
mbu g'enya-mini nodu
awu anyi gbukugbuku
l'ishishi enya.”

19 Aanukwa akàkà-ekwa,
aaka le Zayonu eka
ephe ara su:
“Waa g'e mebyishiru anyi!
Waa g'iphere anyi habe shii!
Anyi hafutajekwa ali anyi-a
kele ulo anyi be e
mebyishichawaru.”

20 Nta-a bu le-a; unube
unwanyi;
unu numakwa
Opfu Chipfu!
Unu saa nchi numa opfu,
shi iya l'onu!
Unu zikwa unwada unu
g'aakaje akàkà ekwa!
G'onyenonu zia nwibe iya
g'eechije mkpu ekwa!

21 Onwu shiwaa le windo-ulo
anyi pyobata
bya abahu l'eka anyi meru;

- ọ nguru anguru.
 Ọ bapfu ụnwegirima l'etsuzọ;
 bya emee ọphu
 ụnwokoroby
 edzukọedu
 l'edupfu-ọha.
- 22 Pfu sụ: “Wakwa iphe,
 Chipfu epfu:
 Odzu ụnwu-eliphe l'a-daka
 gẹ nshi l'oma-egu;
 g'ẹka e gburu ereshi;
 ẹswa iya wushiru;
 ọphu ọ dudu onye
 achikobe iya nụ.”
- 23 Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:
 “G'onye maru iphe te
 egudekwa mmamiphe
 iya kua onwiya!
 Ọphu onye ọkpehu du
 egudekwa ọkpehu iya
 kua onwiya!
 Ọphu onye nweru iphe
 egudekwa iphe,
 o nweru kua onwiya!”
- 24 Ọchia l'onye achọ aba abaa;
 bu iphe, oo-gude aba
 abaa bu;
 le mu doru iya ẹnya;
 teme ọ maru mu ree;
 mbu maru le mu bu Chipfu;
 le mu emeje iphe-oma;
 bya ekpe ikpe,
 pfuru oto;
 bya egoshi le mu
 pfuberekoto.
 Ọ buru l'eliphe be mu
 emekota iphe ono;
 kele ọ bukota iphe,
 ememe iya aduje
 mu ree.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

²⁵Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Lekwa; mbòku abyakwa, bù mbòku, mu a-nù phẹ aphụ; mbụ ndu e buru úbvú l'èhu kpoloko; ²⁶mbụ ndu Ijiputu; yẹe ndu Jiuda; waa ndu Edomu; waa ndu Amonu; waa ndu Mówabu; mēkpoo iphe, bukpuo ndu bukọta l'echiēgu; mbụ ndu akpuje ishi dabunuka iya adabu. Kẹle ọhamoha ono g'ẹphe ha te ebuduru úbvù ililekpoo; tẹme je akpaa lẹ ndu Izurelu l'ọphu te ebukwarupho úbvù l'ime obu phẹ.”

Chileke yẹe nshi

10 ¹Unu nưmakwa iphe, Chipfu epfu anụ unubẹ ọnu-ulo Ízurelu!
²Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

“Unu ta anwukwa iphe,
 ndu ọhamoha eme;
 ọphu iphe-ọhubama,
 emeshi l'akpaminigwe
 eyekwa unu ebvu.

A makwaru-a l'udu iphe ono
 eyekwa ndu ọhamoha
 ono ebvu;

³ kẹle omelali ndu ono bù
 iphe, adudu iphe, ọ bù.
 Ephe egbutajẹ oshi l'oswa;
 ndu eme ọna abya egude
 ayoo phẹ pyia ya.

⁴ Ephe abya egude
 mkpola-ochaa mẹ
 mkpola-ododo gude
 mee ya ọna.
 Ephe abya egude ọngu;
 yẹe nggu kpọbe iya
 g'ọ tọ mịnga amịnga.

⁵ Nshi phẹ ono dụ gẹ
 nwanggiri-utobo,
 e keberu l'ẹka a kọru
 iphe;
 mbụ l'o too pfudu opfu.
 Ọ buru apata bẹ aapatajẹ iya;
 kẹle o to jedu ije.
 Unu ta atsujekwa iya ebvu;
 kẹle o to mekajekwa iphe;
 ọphu ọ dukwa iphe, dụ ree,
 oomeje.”

⁶ Ọ tọ dukwa onye dụ gẹ gube

Chipfu.

I parụ ẹka; ẹme ẹpha ngu bẹ
ike dụ.

7 ?Bụ onye bụ onye tege
anọdudu atsụ ngu
ebvu;
gụbe eze ọhamoha?

Ono bụkwa iphe,
rwuberu ngu nụ.

Liphe, bụkpoo ndu
mmamiphe,
nọkota l'ọhamoha;
mẹkpoo l'iphe,
bụkpoo alị-eze pẹ
l'ophu bẹ ọ tọ
dụkwa onye dụ gẹ ngu.

8 Ẹphe bụkota ndu enwedu
egomunggo bya aburu
ndu eswe.

Iphe, ezi pẹ iphe bụ ntẹkpe,
a pyiru l'oshi,
adụdu urwu, ọ barụ.

9 Ọo mkpọla-ọchaa, e tsuru
ọngu bẹ e jeru eshi lẹ
mkpukpu Tashishi
wota bya;
yẹe mkpọla-ododo,
e jeru ewota lẹ mkpukpu
Ufazu, bụcha iphe,
ndu eme ọna;
yẹe ndu akpuzu kpuru.

Nshi ono bẹ a chịtaru uwe,
dụ urwukpu-urwukpu;
yẹe ọphu dụ uswe-uswe
woru yee.

Iphe ono bụkotaru iphe,
ndu maru eme ọna
meru dobe.

10 Obenu lẹ Chipfu bụ iya bụ
ọkpobe Chileke.
Ọ bụ iya bụ Chileke,
dzụ ndzụ.

Teme ọ buru iya bu Eze,
 a-nọ jasụ l'ojejeje.
 Ehu -nọdu egghu iya egghu;
 eliphe l'ophu anmahụ
 pyaapyaapya;
 ophu ndu ohamoha adudu ike ata nshi anata oke-eghu-eghu iya.

¹¹ “Wakwa iphe, ii-pfuru phe baa: Agwa-a, abudu l'oo phe meru igwe;
 ophu ọ budu phe meru eliphe-a be e-mechakwaa laa l'iswi l'eliphe-a; laa
 l'iswi l'imigwe.”

¹² Ọo Chileke be gude ike eka
 iya mee eliphe.
 Ọ buru yebedua gude
 mmamiphe iya tụa
 okpa mgboko-a.
 Ọ buru yebedua gude
 nkwaanya iya
 phushi akpaminigwe.

¹³ Ọobujeru; o -dee edede
 l'igwe; igwe ara ọrà.
 Ọ nọdu emeje g'urwukpu
 shi l'eka igwe beru ali
 beru wata afuta.
 Ọotuje egbigwe me igwe
 nọdu edze mini.
 Teme ọ buru l'oba iya be
 ooshije ezi pherephere.

¹⁴ Onyemonye te nwedu
 egomunggo;
 ophu ọ dudu onye kwaru
 enya.
 Iphe, bu ndu akpu uzu
 mkpola-ododo g'ephe ha
 be iphere nshi phe
 gudeakwaru.
 Ntekepe, ephe meru tukoru
 buru ughoshi;
 g'ọ tọ budu l'ootu unme
 l'onwiya.

¹⁵ Ọo iphe, adudu urwu, ọ baru;
 bya aburu iphe,
 e gude agba mgbonu.
 O -rwua teke Chileke e-kpe

ikpe bẹ nshi ono
 a-bụkotaru ọla-l'iswi.
 16 Obenu l'onye ono,
 bụ okiphe oshilọkpa
 Jiékọpu ono bẹ ta
 abụdu nno bụ g'ọ dụ;
 kele ọo ya bụ onye
 meru iphemiphe dobe;
 mechaa mee ndu Ízurẹlu;
 mbụ ọkpa-ipfu ono,
 bụ okiphe iya ono.
 Onye ono bẹ ẹpha iya bụ
 Chipfu;
 bya aburu
 Ọkalibe-Kakọta-Ike.

Mgbu-ọnwu, e-mechaa bya nụ

17Unu kwakọbekwa iphe unu g'unu alụfu l'alị-a; unubẹ ndu ono, ndu
 ọhogu unu nọ-pheru mgburugburu ono; 18kele-a; wakwa iphe, Chipfu
 epfu baa: “Nta-a bẹ mu a-gba ndu bu l'alị-a kẹ swaramụ gbafụ mgba lanụ.
 Mu emee phẹ ewere k'ọphu aa-kpụ phẹ lẹ ndzụ.”

19 “Nshio mu; kele e mekaru
 mu iphe!
 Onwo, aba mu nụ bụru
 emeta emeta!
 Ọle iphe, mu epfujelẹru-a
 onwomu bụ
 l'ọ bụwaa iphe-ememe,
 nọ swiru mu nụ;
 mu je l'ataru iya nshi.
 20 Ụlo-ẹkwa mu bẹ e
 mebyishiakwaru.
 Eri iya bẹ a tukoakwaru
 gbabushichaa.
 Ụnwu mu shiakwa mu l'ẹka
 gbakashihu;
 ọphu mu l'ẹphe anọedu.
 Ọ tọ duedu onye ọphu
 phoduru nụ kẹ
 g'ọo-kpọberu mu
 ụlo-ẹkwa ọbu ọzo;
 ọzokpoonu g'ọ tọaru mu

nwamkpu.”

21 Ndu eche anyi gẹ ndu eche
aturu te nwedu
egomunggo;
ophu ephe akpajeedu
Chipfu ishi.

O buru iya meru g'o gude
ophu upete agbaeduru
phe;
a chia aturu phe nanunanu.

22 Unu lekwa! Nzi obu
abyakwaa.
Mbụ oke ụtsú, e-shi l'uzo
isheli etsu abya.
Oo-me alị ndu Jiuda l'ọ
buru ochobu;
eka nkuta-ọswa e-buru.

Epfupfu, Jieremaya pfuru nụ Chileke

23 Gube Chipfu; mu makwaru-a
lẹ ndzu amadu ta
abudu nkiya;
l'ọ to budu amadu a-nodu
atu-ziru onwiya eka
oo-zo okpa.

24 Jiko Chipfu; baaru mu mba!
O kwa g'i gude ikpe,
pfuru oto mee ya.
G'ọ to bukwa teke ehu eghu
ngu eghu; a nonyakwa;
i mee mu;
ophu o duedu iphe,
mu bu.

25 Tu-koshi ohamoha ono
oke-ehughu eghu ngu;
mbu ndu ono,
ekwedu nkengu ono.
Tu-koshi iya ndu ono,
te ekujedu epha ngu ono;
kele ephe riwaru oshilokpa
Jiekopu ripyaa.
Ephe kewaru iya gburugburu

gbeshi;
bya emebyishia alì iya,
bù ibe iya l'ophu.

Ogbandzu ono bẹ e mebyiru

11 ¹Wakwa opfu, Chipfu pfuru nù Jieremaya. O sùru iya: ²“Nùma-kwa iphe, e pfuru gude gbaa ndzù ono; l'i wokwaru iya phọ je epfuaru ndu Jiuda; yee ndu bu lẹ Jierúsalemu. ³Pfuaru phẹ sù phẹ l'owa-a iphe, Chipfu, bù Chileke ndu Ízurelu epfu baa: Onye a tũru onu bẹ ọ bù; mbù onye te emedu iphe, ogbandzu-a pfuru; ⁴mbù opfu ogbandzu, mu tũrũro l'ekemu nù ndiche unu phẹ teke mu dufutaru phẹ l'alì Ijiputu; mbù teke mu dufutaru phẹ lẹ phoophoophoo oku, agbazeje ígwè. Iphe, mu pfuru bù: Unu meje iphemiphe, mu sùru g'unu meje; ọo ya bù g'unu abũru ndibe mu; mbèdua abũru Chileke unu. ⁵Noo teke mu e-mekọta iphe, mu riburu ndiche unu phẹ nte lẹ mu e-me; sù lẹ mu a-nù phẹ alì, ẹra-eswì; yee manù-ẹnwu jiru pyĩmu pyĩmu, bù iya bù alì-a, unu bu nta-a.”

Mu sù iya: “Oo g'ọ dũ; gùbe Chipfu.”

⁶Chipfu bya asù mu: “Raa ya arara l'alì ndu Jiuda; yẹle ọma gbororo Jierúsalemu: Unu ngabẹ nchì l'opfu, dũ l'ogbandzu-a tsoo ya g'ọ dũ. ⁷Eshi teke ono, mu dufutaru ndiche unu phẹ l'alì Ijiputu ono jasù ntanũ-a bẹ mu shièkwapho lẹta phẹ ẹka lẹ nchì; mu -lọchaa; mu alọbaa sù phẹ: ‘Unu meje iphe, mu pfuru!’ ⁸Obenu l'ẹphe ta angabèduru nchì; ophu ẹphe eyeduru onu; ọ chia iphe, ẹphe meru bù l'ẹphe tsoru okpoma-mgbashì, shi phẹ l'ejo okpoma phẹ ono. O bũru iya bù lẹ mu atũko ọtu-onu, dũkota l'ogbandzu ono, mu sùru g'ẹphe tsoru; ẹphe jìka l'ẹphe tee tsodu ono tũkota phẹ.”

⁹Tòbudu iya bù lẹ Chipfu asù mu: “Ndu Jiuda yee ndu bu lẹ Jierúsalemu nọkobeakwa achìru mu ejo idzu. ¹⁰Ẹphe laphuakwaru azù je emeahaa iphe-ẹjì, ndiche phẹ meru, bù ndu jìkaru l'ẹphe taa ngadù nchì l'opfu, mu pfuru. Ẹphe tũgbuakwaru je agwọta ọbvũ ọzo, dũgbanu jeahaarũ iya ozi. Ndu onu-ùlọ Ízurelu ẹphe lẹ ndu onu-ùlọ Jiuda tũkoakwaru mebyia ogbandzu ono, mu lẹ ndiche phẹ gbaru ono. ¹¹Oo ya bù lẹ-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Mu e-mekwa g'oke iphe-ẹhuka dapfuta phẹ; ophu ẹphe anahũkwa iya. O betakpọo ẹphe raku mu; mu taa ngakwaru phẹ nchì. ¹²Ndu bu lẹ mkpũkpũ, nọgbaa l'alì ndu Jiuda; yee ndu Jierúsalemu l'e-je je araku agwa ono, ẹphe shi anọduje akpọru ùnwù-isensu oku ono; ọle ẹphe tee yedũru phẹ ẹka ililekpọo; mẹ oke iphe-ẹhuka ono dapfue phẹ phọ. ¹³Oo g'unu nweberu mkpũkpũ igwerigwe bũkwapho g'unu nweru agwa igwerigwe; unubẹ ndu Jiuda. Unu nwekwarũpho ikpoto ẹnya ẹka unu doberu, unu a-nọdu akpọ ùnwù-isensu oku; mbù akpọ iya anũ agwa iphere ono, bù Balũ; ẹnya ẹka ono dũkwapho igwerigwe g'etsũzo, nọ lẹ Jierúsalemu. ¹⁴Gẹ gùbe Jieremaya te epfukwa nù mu l'iswì ẹhũ ndu-a; ophu i chikwaru phẹ mkpu; ophu ì rwọkwaru phẹ arwọrwo; kẹle mu

taa angakwaru phe nchi; m'ephe -kujee mu pho oku; m'ephe -nodu eje iphe-ehuka."

¹⁵ "Bụ gunu be ndu mu yeru obu eme leze-ulo mu; l'eka ephe l'ikpoto ndu ozo achi ejo idzu eme g'ephe chiru iya? Bụ anụ, dū nsọ a-kposhi g'a ta nū unu aphū tōo? O kwa teke unu eme ejo-iphe be ehu anoduje atso unu utso. ¹⁶ Chipfu kuru ngu oshi olivu, abya pulapula; teme o nodu ami mebyi, ama ntumatu l'ugbugba. Ole o o ora, igwe a-ra l'eka oke pherephe-re ezi be oo-gude kpoo ya oku; teme ekali iya agbakwashihu.

¹⁷ "O kwa Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike, bu onye dzaru ngu nu be tu-buru l'ii-mechaa buru ola-l'iswi; noo kele onu-ulo ndu Izurelu; yele onu-ulo ndu Jiuda mewaru ejo-ememe; shi egube ono kpatsu mu iwe; kele ephe jeru anodu akpo unwu-isensu oku anu Balu."

Aachiru Jieremaya ejo idzu

¹⁸ Eshinu Chipfu kpuharu ejo idzu, ephe achiru mu goshi mu be mu maerupho iphe, ephe achi; kele teke ono be o goshieru mu pho iphe, ephe eme. ¹⁹ Mu duopho ge nwaturu, eme gelee, a kpu eje egbugbu. Ophu mu amakpodaro la chiwaru mu ejo idzu su: "Unu g'anyi mebyishia oshi ono yee mebyi iya. Unu g'anyi mee g'o chihu l'ali ndu dzu ndzu; k'ophu a ta abyadu anyatabaa epha iya."

²⁰ Obenu le-a; gube Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; gube onye ono, ekpeje ikpe, pfuru oto ono; teme i nodu ahije okpoma yee oriri ama; ge mu humanu aka igwata ugwo iphe, ephe meru mu l'ishi phe; kele o o gu-bedua be mu e-doru g'o duru mu.

²¹ "Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu l'ehu ndu mkpukpu Anatotu, bu ndu ono, achu ndzu ngu ono, bu ndu asuje g'i ti gudehekwa epha Chipfu epfu mpfuchiru; odumeka be ii-nwuhukwa phe l'eka. ²² Oo ya bu l'owakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu baa: Mu a-nukwa phe aphu. Unworoobyia phe bu ogu-echi be ee-gude gbushia phe. O buru egu e-gbushi unwu phe nwoke yee unwu phe nwanyị. ²³ Ophu o dudu g'o ka mma l'o nweru nwa ndu aa-ha g'ephe phoduru phe. Noo kele mu e-me ge ndu Anatotu l'ophu lakota l'iswi; me o -rwuepho apha ono, aa-nu phe aphu ono."

Jieremaya agu aphu

12 ¹ Gube Chipfu; o to dudu
teke i buedupho onye
pfuberekoto;
jasukpoo le ge mu echi
ngu opfu-a.
Ole o bu; mu e-pfukwaru ngu
pho k'ikpe, pfuru oto,

iikpeje.

Sua; ?bụ ụnu kparụ iphe,
 ụpete agbaru ndu
 ẹjo-iphe l'ụzo phe?

Mbụ-a; ?bụ ụnu kparụ iphe,
 ẹhu aduje ndu e gudedu
 ire phe ẹka guu?

² Oo ngu dzarụ phe;
 ẹphe gbaa ọgbarabvu;
 bya evua mịahaa amimi.
 Ẹphe akpụjeru ngu l'onu
 tekenteke.

Obenu l'o to rwujedu phe l'obu.

³ Obenu ịe mbedua be ụbe
 Chipfu maru.
 Ịhumaje mu; ịeme ị nọdu
 enyochaje ọiri,
 mu ariru ngu enyocha.
 Kpọtanu phe kpufu g'aturu,
 a kpụ eje egbugbu!
 Wonuru phe dobe iche
 kwabere mboku,
 aa-phụ phe!

⁴ ?Bụ jasụ teke ole be alị a-ụ
 aphụ ụ-beru; mbụ ẹswa,
 nọgbaa l'alị
 akpọshihukota nkụ?
 O buri iphe, kparụ iya nụ bụ
 ịe ndu bu iya nụ bụ
 ndu eme ẹjo-iphe;
 o mee unwu anụ me unwu
 ẹnu; ẹphe lakota l'iswi.
 Ophu kachaakponu bụ ịe
 ndu ono bụ iphe,
 ẹphe epfu bụ:
 “O ọtọ humakwa iphe,
 e-mechaa mee anyi.”

Onu, Chileke yeru

⁵ “O -buri ịe ụ ịe ndu gude
 ọpa gbaru ọso;
 ẹphe ọo ngu phelephele;

bụ-chia ndu ọphu gude
 ịnya bẹ gu l'ẹphe sụru
 atutu?

Ọzo bụ ị-a; ọ -bụru l'upfu
 adu ngu l'ali,
 adudu iphe dụ iya nù;
 ?denu g'ii-shi mekọta
 iya l'ọswa ono,
 nọ ị mgboru ẹnyimu
 Jíọdanu ono?

⁶ Mbụ-a; unwune ngu nwoke;
 mbụ ndu unu ẹphe shi
 l'unuphu lanu;
 ẹphebedua deru ngu
 ye g'e gbua.

Ephe woliru olu ara g'e mee
 ngu iphe,
 a-tsuru ngu nù.

Ba adakobekwa pẹ;
 m'obeta ẹphe nọdu
 epfuru ngu opfu
 ọma!"

⁷ "Mu gbadowaru ndu ọnu-ulo mu.
 Mu gwọbewaru ndu ono,
 bụ okiphe mu ono.
 Ndu ono, dụ mu l'obu ono
 bẹ mu yeakwaru l'ẹka
 ndu ọhogu pẹ.

⁸ Okiphe mụbe Chileke ono
 byaakwaru bya adu
 mu g'oduma, bu l'ọswa.
 Ọonoduje agbọru mu ọja.
 Ọ bụru iphe ono meru
 g'o gude ọ dụ mu ashị.

⁹ Ndu ono, bụ okiphe mu ono;
 dụwaa mu g'enu,
 vọru kịdikidi,
 bụ ẹnu, erije anụ ẹnu ọzo;
 unwu-enu ọzo
 erijekwaphọ anụ ibiya
 nọ-pee ya mgburugburu
 abya iya etso ọgu.

- Ephe je atuko iphe,
 bukpo anu,
 bu legbudu rwukoo
 g'ephe bya avua anu
 iya kpatakpata!
- 10 Ikpoto ndu eche aturu
 mebyishiwaru
 opfu-vayinu mu.
 Teme ephe gude okpa zoo
 opfu mu pyakapyaka.
 Eguru opfu mu ono be
 ephe meru;
 o buru echiegu,
 dabyiru ke mmanu.
- 11 E meru iya; o buru
 okorobo-egu.
 Eshinu o bu okorobo-egu;
 o guahaa aphu
 rakuahaa mu.
 Mbụ l'alị ono l'ophu be
 e meru;
 o buru okorobo-egu;
 ophu o dudu onye
 akpa iya ishi.
- 12 Ndu mgbupya zeru
 gbiigbiigbi bya
 asopyabe nggeregede,
 nogbaa l'echiegu.
 Ogu-echi Chipfu e-shi l'ishi
 ali-a ishi lanu sua
 nemadzụ pyaapyaa
 jasụ l'ishi iya ophu;
 ophu o dudu m'onye lanu,
 ehu adu guu.
- 13 Ephe kuru witi; ole iphe,
 ephe mechaaru kpata
 bu obu obu.
 Ephe sekashiru onwophe
 l'akanya;
 ole o to dudu iphe,
 ephe setaru.
 Iphere iphe, ephe kpataru

l'opfu phẹ ọdu
 aduje phẹ.
 Ọ buri ẹka ẹhu ẹghu Chipfu
 ẹghu.”

¹⁴Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Ọ -buri kẹ ndu iwe ono, bu obuto-bu mu ono g'ẹphe ha; mbu ndu ono, denyiru ẹka l'okiphe, mu heru ndibe mu, bu ndu Ịzurelu g'ọ buri okiphe phẹ ono; lekwa lẹ ndu ono bẹ mu e-phẹfu ephefu l'alị phẹ. Mu abyakwaphọ ephefu ndu Jiuda g'ẹphe ba nọhe l'echilabọ phẹ. ¹⁵Teke mu phevuchaeru phẹ phọ; mu abya aphuaru phẹ obu-imemini; duphutachaa phẹ azu nanunanu g'ẹphe haa; g'ẹphe lwaphuta azu l'okiphe phẹ ono; ¹⁶gude ẹpha mu riaha angu su: ‘Eshinu Chipfu ndzụ g'ọ nọ iya-a’; ẹgube ono, ẹphe shiwaa zia ndibe mu ẹphe shi egudeje agwa, bu Balu eri angu ono; bẹ ẹphe a-ngukwaru anguru l'echilabọ ndibe mu. ¹⁷Obenu teke ọ bu l'o nweru ọha, ete ekwedu ngabẹ nchị bẹ mu e-phẹfukpọe phẹ phọ rengurengu woru phẹ mebyishia. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.”

Akpọ ọchaa, eke l'upfu

13 ¹Wakwa iphe, Chipfu epfu anu mu baa: “Tugbua je azua akpọ-upfu, e meru l'ẹkwa ọchaa kebe l'upfu; ọle g'i ba tsekwa iya lẹ mini.” ²Mu byanu eje azua akpọ-upfu gẹ Chipfu pfuru; bya ekebe iya l'upfu.

³Noo ya; Chipfu byakwa bya epfuru opfu yeru mu k'ugbo ẹbo su mu: ⁴“Wota akpọ-upfu ono, i zuru ono, i we l'upfu ono; gude iya je l'enyimu Yufurétisu je edomia ya l'ọgba, du l'eze mkpuma.” ⁵Mu tugbukwa je elibe iya lẹ mgboru ẹnyimu Yufurétisu gẹ Chipfu ziru mu.

⁶A nọkwapho ujiku olemole; Chipfu su mu: “Tugbua je l'enyimu Yufurétisu je avota akpọ-upfu-a, mu suru g'i je edomia-a.” ⁷Noo ya; mu tugbunaa bya ejee l'enyimu Yufurétisu je avota akpọ-upfu obu; mbu je ewofuta iya l'ẹka mu shi domia ya; obenu l'o mebyishihuwaru; ọphu ọ dudu iphe, ọ du ree ememe m'ilile.

⁸Noo ya; Chipfu byakwa bya epfuru opfu yeru mu su mu: ⁹“Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Nokwa gẹ mu e-mebyishi eku-onwonye kẹ ndu Jiuda; yee oke eku-onwonye kẹ ndu Jierúsalemu. ¹⁰Ndu-a, bu ndu ẹjo-iphe-a, bya aburu ndu jikaru l'ẹphe taa ngadu nchị l'opfu mu; ndu bu iphe, ẹphe anọduje eme bu iphe, shi phẹ l'ẹjo ọkpoma phẹ ono. Ọ buri agwa ọzo bẹ ẹphe anọduje etso; ejeru phẹ ozi; abaru phẹ ẹja. Ndu ono bu g'akpọ-upfu-a du-a bu g'ẹphe a-du; mbu l'ọ tọ dudu iphe, ẹphe a-du ree ememe m'ilile; ¹¹kele ọo g'akpọ eke l'upfu ekejeru l'upfu nemadzu-a bu gẹ mu meru ndu Ịzurelu; yele ndu Jiuda l'ophu ẹphe keru mu jimujiimu l'ẹhu. Ọo ya bu g'ẹphe a-buri ndibe mu; teme mu egude phẹ nweru ẹpha; l'aaja mu ajaja akwabẹ mu ubvu. Obenu l'ẹphe ta angaduru nchị. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.”

Akpo-mee

¹² “Pfuaru phe su phe le-a: Wakwa iphe, Chipfu epfu; mbu Chileke ke ndu Izurelu: ‘Iphe, bukpo akpo-mee l’ophu be ee-yejikota mee.’ Teke ephe suru ngu: ‘?Anyi ta amahaada l’ee-yeji mee l’akpo-mee?’ ¹³ Li su phe-a: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Mu e-me ge mee wata atsu iphe, bukpo ndu bu l’ali-a l’ophu; je akpachaa le ndu bu eze, bu ndu no l’aba-eze Dévidi; me ndu bu uke; me ndu mpfuchiru Chileke; mekpoo iphe, bu ndu bukota le Jierúsalemu l’ophu. ¹⁴ Mu e-nwuta phe je atupyabe nwibe phe; mbu ndu bu nna; me ndu bu nwa nwoke. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. Mu taa yoduru phe oshi; ophu mu aphuduru phe obu-imemini; ophu mu emeduru phe eze-iphe-oma ke ge mu haa ge mu te emebyishi phe.”

Eye ebvu akpu le ndzu

- ¹⁵ Unu numakwa;
 unu ngabekwa nchi!
 Unu te ejekwa eku onwunu
 ekuku;
 kele Chipfu pfuakwaru iya
 g’o-o-du.
- ¹⁶ Unu kwabe Chipfu,
 bu Chileke unu ubvu!
 Odumeka be oo-mekwa
 g’ochii gbaa.
 Tem eufu akpo ngu l’okpa
 l’eli ubvu ono,
 agbakota ochii ono.
 Iphe, unu ele enya iya
 bu iphoro;
 ole oo-me iya l’oburu
 onyonyo onwu.
 Tem l’ogbanwee ya;
 mee ya l’o gbahu tsukiribaa.
- ¹⁷ Obenu le teke o bu l’unu ta
 angadu nchi
 be mu a-ra ekwa le mpya;
 kele unu kunukaru
 onwunu.
 Mu e-gude enya mu raa ekwa
 raghee ya araghe.
 Enya-mini aso mu
 gborogboro l’anya;

kele unwu-aturu Chipfu be
aa-kpu le ndzu.

¹⁸ “Karụ eze; yele nyee iya, bu eze-nwanyi su phe-a: Unu shikwa l'aba-eze unu nyizeta; kele okpu-eze unu ono, egbu nwijnwii ono e-mechakwaa dafuchaa unu l'ishi! ¹⁹ Iphe, bu mkpukpu, nokota l'echiegu ndohali be aa-gu-chishicha agu-chishi; ophu o dudu onye suru iya aguha. Ndu Jiuda l'ophu be aa-kpukota laa ali aka ozo; mbu kpukota phe gephe hakota.”

²⁰ Palikpodapho enya apali huma ndu shi l'uzo isheli abya. ?Denu ikpo-to aturu ono, e yeru ngu l'eka ono; mbu aturu ono, i shi gude eku onwunu ono? ²¹ ?Bu gunu be ii-pfu me o -chitaepfo ndu ono, i shi dobesu l'ephe bu okpobe onya ngu ono bya achiru dobe; ephe buru ndu-ishi ngu phe? Too watadu ngu eme ehuka g'ime emeje nwanyi, du ime-a? ²² Ozo bu; teke i jiru onwongu aji su: “?Bunaa gunu meru g'o gude iphe-a mee ngu?” Iphe, kparu iya nu bu l'iphe-aji ngu paru aka. Noo g'o gude a jia ngu uwele; woru ngu agada pakaa. ²³ Onye Kushi; ?oo-du ike gbanwee akpo-ehu iya? Too agu; ?oo-gbanwe mkpo ono, o chiru l'ehu ono? Nokwapho ge gube onye ejo-ememe kwowaru ehuru ta agbanwekotadu iya eme iphe, du ree. ²⁴ Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Mu e-mechaa phukashia ngu g'onye aphukashi eswa ereshi, pherephere, shi l'echiegu ezikashi ezikashi. ²⁵ Noo oke iya nkengu bu ono; mbu okiphe, mu tu-buhawaru doberu ngu. O buru iphe, kparu iya nu bu l'unu zoharu mu je akporu obu yeru agwa, ata abudu ire-lanu. ²⁶ Oo ya bu le-a; mu a-ji ngu uwele; phuta uwe ngu kpube ngu l'iphu; k'ophu aa-humakwanu iphe ono, emeje g'iphere du ngu ono. ²⁷ Mu humaru ogori, iiri; yee mimiimii, inoduje ara agba ala l'eme ejo-ememe; mbu ukpara ono, igba; ophu iphere adudu ngu ono! Mu humakotaakwaru ahuma ahuma, inoduje eme l'eli ubvu; me ophu inoduje eme l'egu. Nshio gube Jierusalemu! ?Bu jasute teke ole be ii-du-beru inyinyi?”

Anwu a-kpobe; unwu abya; ogu-echi etso iya

14 ¹ Wakwa opfu, Chipfu pfuru Jieremaya k'anwu-akpobe ono:
² “Ndu Jiuda agukwa aphu.

Mkpukpu, nokota iya nu
gbajoshihukota
agbajoshihu.

Ephe nodu ara ekwa l'opfu
ehu ali-a.

Teme a nodu echikwapho
mkpu le Jierusalemu.

³ Ndu a maru epha phe ziru
ndu-ozu phe gephe je
ekuta mini.

- Ephe je l'obvu-mini;
 ophu ọ dudu mini,
 du iya nu.
 Ephe parụ ite phe
 l'ophorokpo Iwa.
 Iphere du phe;
 teme meji tofuwa
 phe.
 Ephe woru iphe kpuchia ishi
 l'eka iphere du phe.
 4 Alị gbaakwaru ọru;
 kele igwe te edzeduru mini
 wushi iya.
 Iphere gude ndu akọ ofu.
 Ephe woru ẹka kpubegbaa
 l'iphu.
 5 Mbụ je akpachaa le ne ele,
 bu l'egu
 gbaghachaa ru unwu,
 ọ nwuru k'ophúú;
 eka ọ to humaduru ẹswa,
 ọo-ta.
 6 Nkapfụ-igara-ọswa pfuchaaru
 le nggeregede
 atụ phezuphezufu ge
 nkuta-ọswa.
 Enya gbahukota phe ochii
 kele ọ to dudu ẹka ephe
 a-nodu taa nri.”
 7 “A makwaru-a l'iphe-ẹji,
 anyi meru agba anyi ekebe;
 ole gube Chipfu;
 menaa iphe;
 g'epha ngu apfuru;
 kele anyi lawaru azu lamihu;
 teme anyi mewaa ngu
 iphe-ẹji.
 8 Gube onye bu ngu bu ẹka
 enya ndu ịzurelu du;
 onye adzọtaje phe
 nu m'ephe -nodu
 eje iphe-ehuka.

?Denu g'o gude i bya adu
 g'i byaru abyabya l'ali-a?
 Mbü i bya adu g'onye ije,
 l'a-nọ ẹnyashi lanu
 kpoloko.

⁹ ?Denu g'o gude i du ge
 nwoke, a tutu l'upfu;
 g'onye ike ogu du;
 obenu l'ike ta aduedu
 iya ke g'o dzọ ndzu?
 Gube Chipfu;
 anyi le ngu tikonuru
 nọdu.

Teme anyi nọdu aza
 epha alaru ngu.

Ta agbadoshinu anyi!"

¹⁰ Wakwa iphe, Chipfu epfu l'opfu ehu ndu-a: "Iphe, aduje phe ree shii bu aghaphe. Ephe te esedejedu okpa phe. Oo ya bu le mu taa natadu phe. Oo nta-a be oobyanya anyata ejo-iphe ono, ephe megbaberu ono; bya ahua phe ahuhu k'iphe-eji, ephe meru."

¹¹ No iya; Chipfu bya asu mu: "Te pfukwa g'o duru ndu-a le ree. ¹² A makwaru-a l'ephe aswijeru Chileke egu; obekwanu le mu ta angadu nchi lekwa, ephe ara. A makwaru-a l'ephe egweru mu ngweja-akpo-oku; bya egwekwaru mu pho ngweja-nri. Obenu le mu taa natadu iya. O bu chia iphe, mu e-me bu le mu e-gude ogu-echi mebyishia ndu-a. Mu egude okpa-nri; yee ejo iphe-ememe mebyikwaa phe pho."

¹³ O buru iya bu le mu asu: "Gube Nnajiuphu, bu Chipfu; ndu mpfuchiru Chileke anodujeekwapho epfuru phe su phe l'ephe taa ahumakwa ogu-echi ahuma ophu; ophu egu emekwa phe. Mbü le gube Chileke e-me ge nchi du phe doo nọdu odu l'ali-a."

¹⁴ Tobudu iya bu; Chipfu byakwa bya asu mu: "Ndu mpfuchiru ono gudekwa epha mu adzu uka. O to bukwa mbedua ziru phe g'ephe bya; ophu o bukwa mbedua tutu phe eka; ophu o dukwa iphe, mu pfuru nu phe. Mpfuchiru, ephe epfu anu ngu bu ophulenyia eregede. Ephe nọdu agba eja, adudu iphe, o bu; yee iphe, ephe ritaru l'okpoma phe. ¹⁵ Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu l'opfu ehu ndu mpfuchiru ono, gude epha mu epfu ono; mbü ndu abudu mbedua ziru phe g'ephe je; ephe je anodu epfu su l'o to dudu ogu-echi; ozoo egu, byaru edenyi ndu ali-a eka. Ndu mpfuchiru ono l'onwophe be bu-a ogu-echi ono; yee okpa-nri ono e-mechaa mee g'ephe laa l'iswi. ¹⁶ Teme ndu ono, ephe epfu anu ono be ee-mechaa tuphaa etuphaa l'oma gbororo Jierusalem; o buru iphe, a-kpa iya nu bu okpa-nri ono; yee ogu-echi ono. Ophu o dudu onye a-dukwadunu ke g'o

lia phẹ elili; ọzoo lia nyee phẹ; ọzoo nwa phẹ nwoke mẹ kẹ nwanyi. Aphụ, rwuberu phẹ nụ bẹ mu a-wụ phẹ l'ẹhu.”

17 Ọo ya bụ lẹ-a; pfuru iphe-a
yeru phẹ:

“G'ẹnya-mini sọkwa mu
gborogboro l'ẹnya
eswe l'enyashi
mkpụrumkpuru.

Ndu mu a-nọdu araru ẹkwa
ono bụru nwada mu
ono,
adụdu nwoke jepfujeru
iya nụ ono;
mbụ ndibe mu ono;
kele onwo,
aba phẹ nụ dụ ẹjo ẹji.

Ọ bụru pyaapya bẹ e chiru
iya.

18 Teke mu bamiru l'ime
ọha ono;

mu ahuma odzu ndu e
gude ogu-echi gbua.

Teke mu bahunu lẹ mkpukpu
phẹ; mu ahuma iphe,
ọkpa-nri mebyishiru.

Ndu uke mẹ ndu mpfuchiru
Chileke tukoakwaru
lashia alị ẹka ẹphe amadụ.”

19 ?Ọ dụ g'i jikawaru Jiuda
jikaghaa ọọ?

?Tọ duedu iphe, ị guberu
Zayonu ọọ?

?Denu g'o gude i meka anyi
iphe, ta akpohudu
akpohu?

Anyi leri ẹnya nchị-adu-doo;
ọphu ọ dudu iphe,
dụ ree byaru anyi.

Anyi lee ẹnya teke ee-me
g'ẹhu dụ anyi ike.

Ọ buerupho ebvu bẹ a gbenu
eye anyi.

20 Gùbe Chipfu; ẹjo-iphe,
 anyi emegbabẹ rwuakwaru
 anyi l'ẹhu; yẹe ikpe,
 nmaru nna anyi oche
 phẹ.

Anyi meakwaru ngu iphe-ẹji
 eviya kpọ.

21 Jiko ta agbadokwa anyi;
 g'ẹpha ngu apfuru!
 Te ewokwaru aba-eze ngu ono,
 du biribiri ono hua
 l'alị!

Nyatakwa ọgbandzu anyi
 lẹ ngu!

Te emebyikwa iya!

22 ?O nweru nshi nshi ono,
 nọgbaa l'ọhamoha ono,
 adudu iphe, ọ bugbaa ono;
 ?o nweru ophu aduje ike
 dzee mini?

Mbu-a ?bukponu igwe
 alwaje g'ọ ka mma l'ọo
 yegeyege mini?

Waawakwa. Ọo gubedua;
 mbu gube Chipfu,
 bu Chileke anyi.

Ọo ngu bu ẹka ẹnya du anyi;
 kele ọo ngu emekota
 iphemiphe ono.

15 ¹Tobudu iya bu; Chipfu bya asu mu: Ọ to dukwa m'obeta Mosisu
 yee Samelu bya apfuru mu l'iphu; uche mu taa lakubeekwa ndu-
 a. Chifukpoe phẹ phọ achifu l'iphu mu! Haa phẹ g'ẹphe je! ²Teke ẹphe
 jiru ngu su: ?Bu awe be anyi a-la? Su phẹ-a: Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:

Ndu a tubuwaru l'ọo anwuhu
 e-gbu phẹ;

bu anwuhu e-gbu phẹ.

Ndu a tubuwaru l'ee-gbu
 l'ogu-echi;

l'e gbua phẹ l'ogu-echi.

Ndu a tubuwaru l'ọo ẹgu
 e-gbu phẹ; ẹgu egbua

phẹ.

Ndu bu lẹ ndzụ bẹ aa-kpu

phẹ;

I'a kpua phẹ lẹ ndzụ.

³Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Mu e-zi uzi omeliwe ẹno g'o je emee phẹ l'iwe. Ogu-echi a-nodu egbu egbugbu; nkuta alọo phẹ wuruwuru; ụnwu-enu, ephe l'eli; yee ụnwu anụ kẹ mgboko avukaa anụ phẹ; mee phẹ omeliwe. ⁴Mu e-me phẹ g'ẹphe buru ndu alị-eze ụnwu-eliphe l'ophu a-nodu aso oyi. O buru iphe, kparụ iya nụ bu iphe, Manáse meru lẹ Jierúsalem. Manáse bu nwa Hezekáya; ẹme o buru eze ndu Jiuda.

⁵Gube Jierúsalem; ?bu onye

a-yokpooru ngu ọshi?

?Bu onye a-guchiru ngu aphụ?

?Bu onye a-dukpoo ike

pfucha jia sụ:

?Denu g'oonwuru ngu?

⁶Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

"I gbadowaru mu; laahaa azụ azụ.

Oo ya bu lẹ mu a-zụ ngu ẹka gburumu woru ngu mebyishia.

Ophu o duedu iphe, e-me ge mu phuaru ngu obu-imemini.

⁷Mu e-gude ajakpa phuchaa

phẹ aphucha

l'onu-abata onu-abata

mkpukpu lẹ mkpukpu

ono.

Mu abya egbua phẹ

mgbu-onwu;

mbụ l'e-me ndibe mu ẹphe

aburu mkpurupyata;

noo kele ẹphe ta

agbanweduru ụzo phẹ.

⁸Unwanyi phẹ, ji phẹ anọedu

bẹ mu meru ẹphe ka ẹja,

nọ l'aguga eze-enyimu

igwerigwe.

Eswe kee ẹbo mu wobata

omeliwe gude dapfu ne,

nwūru ụnwokorobya
phẹ.

Mu bya emee iphe anọ yọkoo;
yẹe iphe ndzụ-agụgụ;
tụ phẹ l'ụzorehu.”

⁹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

“Ne nwanyị, nwūtaru
ụnwegirima ẹsaa
meerupho yereketeki
tụ-buhuepho unme
atụ-buhu.

Enyanwu nkiya ịba lẹ teke
bụkwadu echi eswe.

E meru iya iphe-iphere;
kpua ya iphu lẹ ntụ.

Nwa ndu phọduru nụ bẹ mu
nwuru ye;
e gude ogu-echi gbushia
phẹ l'iphu ndu ohogu
phẹ.

Nokwa iphe, Chipfu eepfu.”

¹⁰Nshio mu; ne mu-e; ?bunaa gūnu meru g'o gude i nwua mu? Gẹ mu byaru bya aburu nwoke ophu yele ndu alị-a l'ophu byaru eseahaa opfu dzoahaa ẹnya. Ophu mu ejitadu ugwo; ophu mu ejiedu ejiejie; ọle onye-monye ephue mu pho iphu. ¹¹Chipfu sukwaru-a: “Gẹ mu gbukwaru ngu iya tororo. Mu a-nafutakwa ngu; g'ọ-duru ngu lẹ ree. Mu e-me ndu ohogu ngu g'ephẹ wata ngu arwo arworwo; mẹ o -rwua teke ee-je iphe-ehuka; yẹe teke ee-me ndiphe mkpawere. ¹²Nemadzụ; ?ọo-dụ ike gbajia igwè? Mbụ igwè ono; ọzoo onyirubvu ono, a zuru l'alị ụzo isheli ono?

¹³“Ẹku, i kpataru; yele iphe, i nweru enweru bẹ me e-nwuru ye g'a kwaa l'okwata. A taa pfudu ugwo iya. O buru iphe, kparu iya nụ bu iphe-ẹji, imegbabẹ l'alị ngu mgburugburu. ¹⁴Mu e-me ngu g'i buru ohu l'eka ndu ohogu ngu l'alị, i mahaada; kele ẹhu-eghu mu gbanwuhwaru ọku, e-tsu ngu phuruphuru.”

¹⁵“Gube Chipfu; o kwa ngu bu onye maru nụ. Nyatanu mu! Letanu mu ẹnya! Gbanaaru mu ọdzori l'eka ndu akpa mu ẹhu. G'ẹhu te egghuedu ngu egghu egwegwa-a; be wofushinu mu. Nyatanu gẹ mu gude jebe iphe-iphere l'opfu ẹhu ngu. ¹⁶Mu nūmaru opfu ngu; mu nata iya ria gẹ nri eriri. O mee mu; ẹhu nọdu atso mu uto. Teme o dukwa mu pho ree l'okpoma. O buru kele eeku mu ala l'epha ngu; gube Chipfu, bu Chileke; bya aburu Okalibe-Kakota-Ike. ¹⁷Mu teke anodu-swekwaa l'eka ndu mgbonu doro; ophu mu l'ephẹ eke anodu-swekwa eme emereme. Mu anoduje anoppho

nkinyi mu; kele mu maru l'eka ngu tu-koru mu l'ehu; teme i mewaa; ehu nodu eghushi mu eghu ike. ¹⁸?Bu gunu meru g'o gude ophu iphe-a, l'eme mu ehuka-a emebuhudu emebuhu. Teme onwo, aba mu nu du ejo eji; teme ophu okpohudu akpohu. ?Iime g'i bya aduru mu ge nggele, edeje nemadzu edede; mbu ge nggele, e jeru; ophu mini adudu iya.”

¹⁹Mbu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Izimanu -lwa ngu azu; mu edophu ngu azu l'onodu ngu; k'ophu ii-wata mu ejeru ozi. I -wata epfu opfu, nweru ishi, ophu o buedu mkpokoro opfu; l'i buru onye a-wata epfu iphe, mu suru g'i pfua. Ge ndu a lwapfutanu ngu; o to bukwa ge gube-dua lwapfuta phe. ²⁰Mu e-me ngu g'i buru igbulu noduru ndu-a. Igbulu, a kpushiru ike, e gude onyirubvu kpu. Ephe e-tso ngu ugu; ole ephe tee mekpedu ngu; noo kele mu no swiru ngu eswiru; k'ophu mu a-nafutaje ngu; dzoo ngu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono. ²¹Mu a-dzo ngu l'eka ndu ejo-iphe; bya agbafuta ngu l'eka ndu no ono, tutu ngu swiswia ono.

Mboku eze iphe-ehuka

16 ¹Tobudu iya bu; Chipfu byakwa bya epfuru yeru mu su mu: ²“Ba alukwa nwanyi l'ali eka-a; ophu i nwutakwa iya nwoke; ophu i nwutakwa iya nwanyi; ³kele-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa l'ehu unwu nwoke yee ke nwanyi, a nwushiru l'ali-a; waa l'ehu unwanyi, bu ne phe; yeke ehu unwoke, bu nna phe. ⁴Iphe, e-gbushi phe nu bu ejo iphe-ememe; ophu aa-radu ekwa phe; ophu ee-lidu phe elili. O bu-chia iphe, e-me nu bu l'ephe a-du ge nshi, a nyiru togbo l'ali. O buru iphe, e-gbu phe nu bu ugu-echi; yee okpa-nri. Teme odzu phe aburu nri, unwu enu, ephe l'eli; yee unwu anu, bu l'egbudu e-rije.

⁵“Le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Te ejekwa l'ulo-ekwa. Be ejekwa akporu iphu l'eka ono; ophu i jekwa ara ekwa. Noo kele mu tee meedu g'ehu du ndu-a guu ozobaa. Ophu mu eyeheduru phe obu; ophu mu aphuheduru phe obu-imemini.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono. ⁶“Ndu ha shii me ndu ha nwanshi a-tuko nwushihu l'ali-a. E tee lidu phe elili; ophu a-radu ekwa phe; ophu o dudu onye a-ka onwiya iphe l'opfu ehu phe; ophu a-kpushiduru phe ishi. ⁷O to dudu onye a-turu phe nri ulo-ekwa. A taa tuduru iya nna; ophu a-tuduru iya ne m'ephe -nwuhu; ophu o dudu onye evuru mee abya akporu phe iphu.

⁸“Ophu ii-bahukwa l'ulo eka aabo Obo-iphe je anodu eri angu. ⁹Kele-a; wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu; mbu Chileke ndu Izurelu: Unu e-gude enya unu huma le nta, unu no ndzu-a; teke mu e-me g'a ba numajehe kperekpere k'ehu-utso; me k'ete eswa; ophu aa-nuhedu olu unwumboko, alu ji; ozoo k'unwoke, alu nwanyi l'eka-a.

¹⁰“I -pfuaru ndu-a iphemiphe-a; ephe -jia ngu su ngu: ?Bukwanu gunu meru g'o gude Chipfu tu-bua eme anyi egube ejo-iphe, ha egube ono? ?Bu gunu bu iphe-eji, anyi meru Chipfu, bu Chileke anyi? ?Bu awe be

anyi mesweru?’ ¹¹Noo teke ịi-sụ phẹ lẹ Chipfu sụkwaru-a: Iphe, kparụ iya nụ bụ lẹ nna unu phẹ gbadoru mu. Ẹphe gbadoru mu je agwaahaa agwa ọzo; je ejeahaa ru phẹ ozi; bya awata phẹ abarụ ẹja. Ẹphe gbado mbedua; ọphu ẹphe emeedu ekemu, mu tūru phẹ. ¹²O be l'unubedua; unu bya emekpoero ejo-iphe, kabaa kẹ nna unu phẹ ẹji. Unu hūmanu g'unu tūko ru g'unu hakpoo l'ehu l'ehu tūko etso ejo-ọkpoma unu; haa eme iphe, mu sūru g'unu meje. ¹³Ọo ya bụ lẹ mu a-chifu unu l'alị-a; chiru unu ye l'alị, unu amadu; ọphu nna unu phẹ amajeduru iya. Unu -rwuwaro ẹka ono; unu awata ejeru agwa ozi eswe l'enyashi; kele mu tee meekwanuru unu eze-iphe-oma.

¹⁴“Ọle g'ọ dūhabe; wakwa iphe, Chipfu epfu baa. Teke nemadzu e-mechaa; ẹphe taa sūbaedu ‘Eshinu Chipfu nọ ndzu g'ọ nọ iya-a; mbụ onye dufutaru ndu Ízurelu l'alị l'jiputu.’ ¹⁵Ọ bwaru iphe, ee-pfuje bụ: ‘Eshinu Chipfu nọ ndzu g'ọ nọ iya-a; mbụ onye dufutaru ndu Ízurelu l'alị ndu ishe-li; mē l'iphe, bụ alị ono l'ophu, bụ alị ẹka o shi chiru phẹ ye ono.’ Kele e-mechakpo bẹ mu a-chilatakwa phẹ l'alị ono, mu nūru nna phẹ oche ono.”

Aphụ, Chileke a-nụ ndibe iya

¹⁶Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Lekwa lẹ nta bẹ mu e-je ekua ndu eseje ịkokoro; ẹphe adu igwerigwe. Ẹphe eje esefuta phẹ. E -mechaa; mu eyekwapho ndu achije nta; ẹphe adukwapho igwerigwe je achia nta phẹ l'iphe, bukpo ubvú ubvú; mekpoo obvú obvú; mekpoo l'ogba, du leze mkpuma. ¹⁷Kele mu gude ẹnya mu ahumakota iphemiphe, ẹphe eme; ọ to dudu ọphu eedomiru mu edomi; ọphu ẹphe eemedu ejo-ememe ge mu ta ahuma iya. ¹⁸Mu a-pfu phẹ ugwo ejo-ememe, ẹphe eme; mē ugwo iphe-ẹji, ẹphe eme; pfua phẹ iya mpukwase. Noo kele ẹphe pharwushiwaru alị mu. Ẹphe gudewaa agwa phẹ ono, adzudu ndzu teme ọ nọdu aso oyi ono gude merwushia okiphe mu onoya.”

Jieremaya epfu anụ Chileke

¹⁹Gube Chipfu, bụ ike mu; bya aburu onye mu gude nguru anguru; bya aburu onye mu agbabaje l'ime je anodu eze ndzu mē mu -nodu eje iphe-ehuka. Ndu abudu ndu Jiuda l'a-byapfuta ngu; shikporo l'eka igwe beru alị beru bya byasu: “Tororo opfu bụ lẹ nna anyi phẹ bụ iphe, ẹphe shi kwee ẹka bụ iphe, abudu iphe; mbụ iphe, bụ iphe-mmanu; bya aburu iphe, urwu adudu. ²⁰Nemadzu; ọo-gude ẹka iya metaru onwiya chi l'ebe abụ l'iphe obu bụ chi?

²¹“Ọo ya bụ lẹ-a; lekwa-a; mu e-gudefua nwamgbo lanu-a mee g'ephe maru; mbụ lẹ mu e-me g'ephe maru g'ike mu waa okpehu mu habe. Noo teke ẹphe a-maru l'epha mu bụ Chipfu.”

17

¹“Iphe-ẹji, ndu Jiuda meru bukwa iphe, e meru l'igwè bẹ e gude kàá ya àkàkà; bya e gude iphe tūpyiru zinguzingu dee iphe

l'okwekpụ ono, bụ obu phẹ; bya ede iphe lẹ mpu iphe, nọgbaa l'anya ẹka ẹphe agwajẹ iphe. ²Mbụ l'unwu phẹ nyatachaaru ẹnya ẹka ẹphe agwajẹ iphe; yee itso Ashera phẹ ono, e shi edobeje l'agụga iphe, bukpo oshi, jaru àjàjà; mēkpoo l'eli úbvú úbvú, dūgbaa l'eli; ³mẹ l'eze úbvú, nọgbaa l'egbudu. Ẹkụ ẹkụ, unu kpataru; mēkpoo iphemiphe, unu nweru; bẹ mu e-mekọta g'a kwaa l'ọkwata. Ono bụru aswa iphe-ẹjị ono, dzuru ẹkameka l'alị unu ono. ⁴Ọ bụru unu bẹ oo-shi l'ẹka; okiphe, mu nūkpooru unu anunu etuphahụ. Mu e-woru unu mee ohu ndu ọhogu unu l'alị ẹka unu amadu; kele unu kpatsuwaru mu iwe; ẹhu je l'e-ghu mu egbu jasu l'ojejoje."

⁵Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

Onu bẹ a turu onye dakoberu
nemadzu;
onye bụ ẹka ike dū iya
bụ l'ẹhu nemadzu
mmanu;
ọphu ọkpoma iya adụedu
l'ẹka Chipfu nọ.

⁶Onye ono a-dū g'ishishi-irwu,
bvuru l'echiẹgu;
ọphu ọo-humadu teke iphe,
dū ree abya.

Ọ bụru ẹka dū kpọkoro
kpọkoro kpọkoro
l'echiẹgu ọbu bẹ oo-buru;
mbụ alị únú,
adudu onye bu iya nū.

⁷Obenu l'onye dakoberu Chipfu
bụ onye a ọru ọnu-oma nū;
onye bụ iya bẹ ọ kpọru
obu yeru.

⁸Onye ono a-dū g'oshi,
e yeru l'agụga mini,
chiru ọgbarabvu iya ye lẹ
nggele.

Ọphu ndzu agụjedu iya mē
anwū nọdu echi;
ẹkwo iya anọdujeephe eji
hirihihi tekenteke.

Ọphu ọoyojedu ọshi mē
ọkpa-nri dū;
ọphu ọ dudu teke ọ tọ

nɔɖujedu amɪ mebyi.

9 “Obu nemadzɔ ta adɔdu iphe,
o kadɔ ɛregede.

Tɛme ɛjo-iphe paa ya ɛka.

?Bɔ onye sɔru iya amaru?

10 Oo mɔbe Chipfu enyoje obu;
tɛme mu nɔdu eleje
egomunggo ule;
k'ɔphu mu a-pfu
onyemonye ɔgwɔ
g'umere iya gbaru;
mbɔ g'iphe, o meru gbaru.”

11 Onye akpa ɛku l'ɛregede dɔ
g'ɔkwà, kpuru l'ɛkwa,
o tɔduru;
kɛle ɛku onye ono a-gwɔbe
iya mɛ o kajahaɛpho
nka ɛbo.
O bɔru l'ikpazɔ iya ono bɛ
oo-bɔru onye-eswe.

12 ɔlo, anyi doberu nsɔ bɔ
aba-eze, dɔ akpabiri,
o shiɛpho lɛ mbɔ;
bɔtaru ɛka eekutse
ekutse.

13 Gɔbe Chipfu, bɔ onye ndu
Ízurelu ele ɛnya l'ɛka;
iphe, bɔ onyemonye,
gbadoru ngu nɔ
bɛ ee-mechakwaa mee
iphe-iphere.

Ndu gharu ngu azɔ bɛ ee-de
ɛpha phɛ l'urwuku;
noo kɛle oo Chipfu bɛ
ɛphe gbadoru;
mbɔ ishi mini, doru rɪsaa;
emeje g'a nɔdu ndzɔ.

Jieremaya epfu anɔ Chileke g'ɔ gbaa mkpu

14 Meta mu iphe, eme mu nɔ; gɔbe Chipfu; k'ɔphu mu a-bɔru onye iphe
te emedu! Dzoo mu rɔ; gɛ mu a-bɔru onye a dzɔtaru; noo kɛle oo ngu bɔ
onye mu ajajɛ ajaja.

¹⁵Iphe, ephe anọdujeepfo epfuru mu bu: “Denuhunu iphe obu, Chipfu pfuru opfu iya obu? G'o menaa g'o pfuru iya!”

¹⁶Mu ta agbakwaru oso su le mu tee cheheduru ngu aturu; ophu o dudu teke ejo mboku gujeru mu. Gubedua maru l'iphe, shi mu l'onu futabyiru eba l'iphu ngu. ¹⁷Be yekwa mu ebvu! O kwa ngu bu eka mu agbabaje je anodu ezeru ndzu me iphe-ehuka -bya. ¹⁸Kpunaa ndu akpa mu ehu iphu le ntu! Ophu i kwekwa g'e kpua mbedua iphu le ntu! Menaa g'ephe buru ndu ee-ye ebvu! Ophu i kwekwa g'e yee mbedua ebvu! Mee g'iphe-ehuka dapfuta phe! Gude oke ola-l'iswi laa phe l'iswi!

Edobe eswe atuta unme nsọ

¹⁹Wakwa iphe, Chipfu pfuru nu mu baa: “Je apfuru l'onu-abata mkpukpu, bu uzo eka ndu eze ndu Jiuda eshije abata shikwa iya pho alufu. Tụkokpoe-pho iphe, bu onu-abata, eeshije abata le Jierusalemu je apfuru; ²⁰su phe-a: ‘Unu numakwa Opfu Chipfu; unube ndu eze ndu Jiuda; mekpoo ndu Jiuda l'ophu; mekpoo onyemonye bu le Jierusalemu, bu ndu eshije onu-abata-abahu. ²¹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Unu tonupho nwehu g'unu te vuje ivu l'eswe-atuta-unme; ophu unu evujekwaru iya shia onu-abata Jierusalemu-a. ²²Unu te shijekwa l'ibe unu vuru iphe futatezi; ophu unu ejejekwa ozi ejeje ophu l'eswe-atuta-unme. O buchikwaa g'unu dobeje eswe-atuta-unme nsọ, bu iya bu iphe, mu suru ndiche unu phe g'ephe meje. ²³Obenu l'ephe te eyeduru onu; ophu ephe angaduru nchi. Ephe woru ishi ngakobe; jika l'ephe taa ngadu nchi; ophu ephe eyedu onu le mba, mu baru phe.’

²⁴“Obenu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: ‘O -buru l'unubedua toru nwehu angaru mu nchi l'opfu; ophu unu evujeduru ivu abata l'onu-abata-a l'eswe-atuta-unme; unu -dobe eswe-atuta-unme nsọ; k'ophu bu l'o to dudu ozi, unu ejeje mboku ono; ²⁵noo teke eze ndu no l'okwa eze Dévidi; ephe le ndu ejeru phe ozi; a-wata eshi onu-abata mkpukpu-a abahu. Ephebedua ephe le ndu ejeru phe ozi a-nodu agba l'ugbo-inya; me l'eli inya abata le mkpukpu-a. Ndu Jiuda awu etso phe; mekpoo iphe, bu ndu bu le Jierusalemu. Noo teke ee-buru eburu le mkpukpu-a jasụ l'ojejoje. ²⁶Ndiphe e-shi le mkpukpu, nogbaa l'ali ndu Jiuda abya; mekpoo le nwa mkpukpu, nogbaa Jierusalemu mgburugburu; mekpoo l'oke ali ndu Benjiaminu; mekpoo ndu bu l'ali okpa ubvu, no l'uzo enyanwu-ariba; mekpoo ndu bu l'ali ubvu ubvu; mekpoo ndu bu l'echiegu ndohali. Ephe egudegbaa anu, ephe e-gude gwee ngweja-akpo-oku; waa ngweja mmanu ozo; mekpoo ngwejanri; mekpoo unwu-isensu; mekpoo ngweja-ekele; gude abya agwa Chipfu l'eze-ulo iya. ²⁷Obenu le teke o bu l'unu te emedu iphe, mu suru g'unu meje; k'ophu bu l'unu te edobejedu eswe-atuta-unme nsọ; unu -nodu evujeru iphe abata le Jierusalemu l'eswe atuta unme be mu a-phu-nwu oku, e tee menyidu emenyi l'onu-abata Jierusalemu. O buru oku ono a-tuko iphe, bu ali-eze, du le Jierusalemu ono kekota.’ ”

Okpu-ite; yee urwa iya

18 ¹Wakwa opfu, Jieremaya nūmaru l'ōnu Chipfu, sūru iya: ²“Tugbua jepfu onye akpū ite l'ibe iya. Noo ẹka mu e-me g'i nūma opfu mu.” ³No iya; mu tugbunaa jeshia ibe okpu-ite. Mu jeshia; o gude-waa iphe-wilu labo, okpuje ite akpū ite. ⁴O kpua ite urwa ono, o gude l'eka akpū ono kpū-byia ya akpū-byi. O bya egude urwa ono kpua ozo le g'o dū iya ree.

⁵Noo teke mu nūmaru Opfu Chipfu, sūru mu: ⁶Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Gube onu-ulo Ízurelu; ?mu te emedu unu g'okpu-ite-a l'eme-a? Lekwa; o kwa g'urwa dū l'eka onye akpū ite bụ g'unube onu-ulo Ízurelu dū l'eka mu. ⁷Mu -pfua sū l'owa-a g'ee-me oha baa; ozoo l'owa-a g'ee-me alì-eze baa; l'ee-pheshi iya epheshi; ozoo l'ee-nwukposhi iya; ozoo l'ee-me-byishi iya; ⁸o -būru l'oha ono, mu pfuru l'owa-a g'ee-me iya ono dakoberu haa eme ejo-iphe phe; mu ahaa phe eme ejo-iphe ono, mu shi rĩa le mu e-me phe ono. ⁹Teke o nwekwanuru teke mu pfuru sū l'owa-a g'ee-me oha baa; ozoo l'owa-a g'ee-me alì-eze baa; l'a kwọ-lita iya; mee ya g'o nguru anguru; ¹⁰o -wata eme ejo-iphe l'iphu mu; k'ophu bụ l'o too mejedu iphe, mu sūru g'e mee; mu ahakwapho iphe, dū ree ono, mu shi rĩa le mu e-me g'o rwu iya ẹka ono. ¹¹Oo ya bụ le-a; nta-a bụ g'i je epfuru yeru ndu Jiu-da; me ndu ono, bu le Jierúsalemu ono; sū phe-a: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Unu lekwa; mu kwakobekwaru unu oia-l'iswi; teme mu nodu ariru unu ejo oriri. Unu dakobekwa lwaphuta azu; g'onyenonu hakwaa ejo-iphe, oome; unu mee uzo unu yee iphe, unu eme g'o dū ree. ¹²Ephe asukwaro: 'E tee mekotaekwa iya. Anyi a-nodukwa eme iphe, anyi ritaru l'oriri g'anyi eme iya; g'anyi ha l'onye l'onye a-nodu eme iphe, anyi ritaru l'oriri l'ejo okpoma anyi.' ”

Ndu Ízurelu ajika Chipfu

¹³ “Oo ya bụ le-a; wakwa iphe,
Chipfu epfu baa:
Unu kpaeshikwa ishi
l'ohamoha;
?bū onye nūmajeru egube
owa?
Nwada mu yee nwoke
akwajeduru ono,
bū Ízurelu bē meakwaru
iphe, anyi ishi edzu.

¹⁴ Aka-mini-sunoo k'úbvú úbvú
Lébanonu;
?o dūru teke oo-nonya l'o

- haa adu le kpokoro
 kpokoro kpokoro eka
 ono,
 du le mkpoze ubvu ono?
 Too mini-oyi ono, shi leka du
 enya aso abya ono;
 ?oo-nonyia lo so-buhu too?
 15 Eshinu ndibe mu zohawaru
 mu;
 wata akpo unwu-isensu oku
 anu iphe, abudu iphe;
 ephe mewaa phe;
 ephe kpo garigari kpo
 l'uzo phe ono, bu uzo,
 shi phe le ndiche ono;
 wata eshi uzo du werere;
 mbu uzo, a tuduru mkpoli;
 16 ephe mee ali phe;
 o buru ochobu;
 buru eka aa-nodu anmaru
 ota jasu l'ojeje.
 Iphe, bukpoo onyemonye,
 ghataru iya nu be oo-duje
 biribiri;
 lo phuphee ishi.
 17 Mu a-tuka phe nanunanu
 g'iphe, pherephere,
 shi l'uzo enyanwu-awawa
 zikashiru;
 ephe adakaa nanunanu
 leka ndu ohogu phe.
 Mu e-goshi phe azu mu;
 mu tee goshidu phe
 iphu mu
 m'ephe -nodu eje iphe-ehuka."

Aachiru Jieremaya ojo idzu

18 Tobudu iya bu; ephe su: "Unu bya g'anyi chiaru Jieremaya ojo idzu;
 kele anyi nweru-a ndu-uke, a-nodu ezi anyi iphe; anyi nweru ndu ma-
 ru iphe, bu ndu a-nodu atu-ziru anyi eka; bya enweru ndu mpfuchiru,
 a-nodu ezi anyi opfu Chileke. Unu bya g'anyi gude ire mee ya omeliwe;
 g'anyi ba ngakwa nchi l'iphe, oopfu me nanu."

¹⁹Ngabənuru mu nchi; jiko Chipfu; nūma olu ndu achoro mu opfu. ²⁰Ee-gude ejo-iphe pfa ugwo iphe-oma? Kele-a; epehe tuakwaru nsu doberu mu. Nyatakwa le mu pfuru l'iphu ngu pfuaru phe opfu oma gude mee g'ehu ghubuhu ngu eghe l'opfu ehu phe. ²¹Oo ya bu le-a; chinuru unwu phe ye l'okpa-nri; le gude ogu-echi gbua phe pyaapya; unyomu phe aburu ndu ume nwa a-nodu eme; teme epehe aburu ndu ji phe nwushihuru. G'e gbushia unwoke phe egbushi; g'unwokorobyia phe buru ndu ee-gude ogu-echi gbushia l'iphu ogu. ²²G'iphe, a-nodu atu l'ulo phe buru uzu-ekwa teke ono, ii-chiru ndu ojogu sobata l'ibe phe bya atu phe l'upfu ono; kele epehe tuwaru nsu doberu mu ge mu dalahu; bya eworu onya gbaberu mu ge mu ye okpa. ²³Obenu le gube Chipfu macharu ejo idzu, epehe achiru mu ke g'ephe gbua mu. Ta agukwaru phe nvu l'ejo-iphe ono, epehe eme ono. Ophu i hufukwa iphe-eji, epehe eme l'iphu phe. Ochia g'ephe nodu ngu l'iphu buru ndu e mekperu emekpe. Noo iphe, ii-me phe bu ono teke ehu a-nodu eghe ngu eghe.

19 ¹Wakwa iphe, Chipfu epfu: “Je azuta ite-urwa l'eka okpu-ite. G'unu le ndu bu ogerenya mkpukpu yee ndu bu ogerenya uke Chileke hakwaru swiru. ²Je le nsuda Hinomu l'aguga eka eeshije abahu Jierusalem, bu Onu-abata Agbagba-mbeji. I -rwuepho eka ono l'i raa iphe-a, mu ezi ngu-a arara; ³sū phe-a: Unu numakwa Opfu Chipfu; unube ndu eze ndu Jiuda; mekpoo ndu Jierusalem. Wakwa iphe, oopfu; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; bya aburu Chileke ndu Izurelu. Unu ngabekpodapho nchi! Mu abyakwa egude ejo-iphe byapfuta ndu ali-a, bu iphe, a-gba onyemonye, numaru iya nu anwirinwa le nchi. ⁴Kele epehe gbadowaru mu; bya eworu ali eka-a mee eka aanoduje agwa agwa ndu ohozo. Epehe nowaa ya kpoo ngweja oku nu agwa, epehe amadu; ophu nna phe amadu iya; ophu ndu eze ndu Jiuda amajeduru iya. Epehe noduwa iya gbushia ndu adudu iphe, epehe meru; mee phe nodu aso gborogboro.

⁵“Epehe kpwaru eka aagwaje iphe agwagwa, dugbaa iche iche doberu Balu; k'ophu epehe a-nodu akpo unwu phe oku l'eka ono gude agwa Balu ono. Iphe ono buru iphe, mu asuduru g'e meje; ophu mu ephotajekpodaru iya nu ephota ophu; mbu l'o toko bahuswekpo mu nu l'egomunggo. ⁶Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: G'enya dokwa unu. O nwekwaru mboku, e-mechaa du nu; mbu teke ee-mechaa; ndiphe tee kuedu eka-a Tofetu; ophu eekuedu iya nsuda Hinomu. Iphe, ee-mechaa kuahaa ya bu nsuda Tetarii. ⁷O kwa l'eka-a be mu e-chikposhi idzu, epehe achi; mbu ndu Jiuda yee ndu Jierusalem. Mu e-me ge ndu ohogu phe gude ogu-echi gbushia phe; mbu l'eka ndu achoro ndzu phe. Mu eworu odzu phe tukaa g'o buru nri duru enu, epehe l'eli; yee anu, bu legbudu. ⁸Mu e-me mkpukpu ono g'o buru ochobu; g'o buru eka aa-kpoyijeru ukuvu. Onyemonye, ghataru iya nu be ehu a-nwuje kpala; l'o kpoyiaru iya ukuvu ghata. O buru iphe, a-kpa iya nu bu g'e gude mebyishiberu iya. ⁹Mu e-me phe g'ephe taa

anụ ụnwegirima ibe p̄hẹ; t̄eme ẹp̄he ataa anụ nwibe p̄hẹ teke ono, ip̄he a-n̄odu at̄sụ p̄hẹ l'ẹhu ono, bụ teke ndu ọhogu p̄hẹ, l'achọ ndzụ p̄hẹ e-kep̄he p̄hẹ mgburugburu ono.

¹⁰ “No iya; t̄ukpoo ite ono teke ndu ono, unu l'ẹp̄he swị ono ele ngu ẹnya; ¹¹ l'ị sụ p̄hẹ-a: Wakwa ip̄he, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kak̄ota-Ike eep̄fu: Mu a-t̄ukposhi ọha-a ȳe mkp̄ukpu-a ẹgube-a, a t̄ukposhiru ite ọ-kp̄u-ite-a; ọphu a byadu l'agbak̄obe iya ọzobaa. Ẹp̄he e-li odzu l̄e Tof̄etu; noo k̄ele a taa h̄umaedu ẹka ọzo, aa-n̄odu elidzuru p̄hẹ. ¹² Wakwa ip̄he, Chipfu ep̄fu baa: Nokwa ip̄he, mu e-me ẹka-a ȳe ndu bu iya n̄u. Mb̄u l̄e mu e-me mkp̄ukpu-a l'ọ d̄u ḡe Tof̄etu. ¹³ Ip̄he, b̄ukpoo ụlo, n̄o l̄e Jierúsalemu; ȳele ụlo ndu eze ndu Jiuda b̄e aa-t̄urwuchaa g'a t̄urwuru ẹka-a, bụ Tof̄etu-a, bụ ẹka ẹp̄he n̄ogbaa l'eli ụlo akp̄o ụnw̄u-is̄ensu ọku n̄u ip̄he, bụ kpokpode; t̄eme ẹp̄he n̄odu agbaru agwa m̄ee gude agwa p̄hẹ.”

¹⁴ T̄obudu iya bụ; Jieremaya byan̄u bya eshi l̄e Tof̄etu lwa, bụ ẹka Chipfu shi zia ya g'ọ je ep̄fuchiru iya op̄fu-a; bya ap̄furu l'oma-unuphu eze-ụlo Chileke bya asụ ip̄he, b̄ukpoo ndu ono l'ophu sụ p̄hẹ: ¹⁵ “Wakwa ip̄he, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kak̄ota-Ike eep̄fu; mb̄u Chileke k̄e ndu Ízur̄elu: Unu lek̄p̄odapho. Ip̄he, b̄ukpoo ẹjo-ip̄he ono g'ọ ha, bụ ọphu mu p̄fuwaru l'oo-me p̄hẹ ono b̄e mu abyakwa emek̄ota mkp̄ukpu-a ȳe mkp̄ukpu, n̄o-pheru iya mgburugburu. Ọ b̄uru ip̄he, kpar̄u iya n̄u bụ l'ẹp̄he ngakoberu ishi j̄ika l'ẹp̄he taa angab̄edu mu nchị l'olu.”

Jieremaya ȳe Pasho

20 ¹ O be teke Pasho nwa Ima n̄umaru mp̄fuchiru Jieremaya; Pasho bụ onye uke Chileke bya ab̄uru onye-ishi ndu-ishi eze-ụlo Chipfu; ọ n̄umaep̄ho ip̄hemip̄he ono, Jieremaya ep̄fu ono; ² o mee; e chia Jieremaya, bụ onye mp̄fuchiru ono ẹchachi; bya eworu iya t̄u-chia l'ụlo-mkp̄oro, n̄o l'aḡuga ọnu-abata eze-ụlo Chipfu ọphu aza Ep̄hekerep̄he Ọnu-abata Benjiaminu. ³ O be l̄e nchitab̄ohu iya; Pasho bya at̄ufuta iya l'ụlo mkp̄oro ono. Jieremaya sụ iya-a: “Ẹpha, Chipfu ḡuru ngu ta ab̄ekwa Pasho. Ọ kwa ‘Nḡgiri, n̄o l'uzo l'ẹkameka’; ⁴ k̄ele-a; wakwa ip̄he, Chipfu ep̄fu baa: Mu e-me ngu g'ị ts̄ahaa onwongu ebvu; ndu yeru ngu obu g'ẹp̄he ha at̄uko at̄sụ ngu ebvu. Ii-gude ẹnya ngu ḡedegede h̄uma teke ndu ọhogu p̄hẹ e-gude ogu-echi egbushi p̄hẹ. Ndu Jiuda mgburugburu b̄e mu e-woru ye l'ẹka eze ndu Bábil̄onu, bụ onye a-kp̄u p̄hẹ l̄e ndzụ lash̄ia al̄i ndu Bábil̄onu; ọzokwanu gude ogu-echi gbushia p̄hẹ. ⁵ Ip̄he, b̄ukpoo ẹku ndu mkp̄ukpu-a b̄e mu e-woru yek̄ota l'ẹka ndu ọhogu p̄hẹ; mb̄u ip̄he, b̄ukotakpoo ip̄he, ẹp̄he seshiru akanya iya; m̄ekpoo ip̄he, b̄ukpoo ip̄he, vu oke aswa, n̄okota l'ime iya; m̄ekpoo ip̄he, bụ ẹku, eze ndu Jiuda kpatar̄u. Ip̄hemip̄he ono b̄e ẹp̄he a-kwak̄ota ọkwata vuta lash̄ia al̄i ndu Bábil̄onu. ⁶ Ḡubedua, bụ Pasho ȳe ip̄he, bụ ndu buk̄ota l'ibe ngu b̄e aa-kp̄ukota l̄e ndzụ laa al̄i ndu Bábil̄onu. Ọ b̄uru l'ẹka ono b̄e unu a-n̄odu nw̄shihu; l'ẹ

lia unu l'eka ono; unu lẹ ndu yeru unu obu ono, unu sūru lẹ Chileke pfuru phe, iphe, ephe pfuru ono.”

Aphụ, Jieremaya agụ

7 Gube Chipfu; i dusweru mu
 uzo;
 mu buru onye e dusweru
 uzo.

I mekperu mu; teme o kaleru
 ngu.

Mu buwaa onye aanọduje
 eme iphe-ochi
 mkpulumkpuru.

Onyemonye anọduje achị mu
 ochi.

8 Tekenteke, mu epfukpoo
 opfu be mu araje iya
 arara l'omeliwe
 dukwa; ola-l'iswi du.

Opfu Chipfu mewaru;
 mu buru onye aako onu;
 teme a nọdu achị mu ochi
 mkpulumkpuru.

9 Teke mu sukwanuru lẹ mu
 tee kubaedu iya epha;
 ophu mu egudebaedu epha
 iya epfu opfu;
 opfu iya obu anodu mu
 l'okpoma enwu mu
 phuruphuru g'oku;
 rakuru arakuru l'ime okpu
 mu.

Mbu l'ike esede iya buwaru
 mu.

Mbu lẹ-a; mu taa dukwa ike
 esede iya.

10 Kele mu anukwa taba taba,
 ephe adzugbaaru
 nwibe phe su:

“Nggiri dukwa l'uzo
 l'ekameka!”

Ephe tukoru epfu su: “Unu je

- edoo iphe ono, oopfu
ono!
Unu g'anyi je edoo iphe,
oome!”
Iphe, bukpo ndu mu l'ephe
eshi ònyà elekòtaepho
ènya g'èphe maru
teke èturu a-lò mu.
Èphe tũko epfu sù: “?a maru
e-dephuu iya.
Noo teke ọo-kalẹru anyi.
Ọ buru teke ono bẹ anyi
e-melata iya iphe-a,
oome nta-a.”
- 11 Obenu lẹ Chipfu nọ swiru mu
eswiru g'onye eze-ọjọgu
swiru.
Ọo ya bu lẹ ndu ono,
achi mu lẹ njo ono bẹ ọpfu
a-dụ.
Ọ tọo kalẹduru phe;
ọphu ooreduru phe
g'èphe tũberu.
Ọo-buru phe iphe-iphẹ;
ọphu a byadu azọha
ènya-ọlwa phe azọha.
- 12 Gube Chipfu, bu
Ọkalibe-Kakọta-Ike;
gube onye ono ahụtaje ndu
pfuberekoto ama;
tẹme ị nọdu avọje obu yẹe
ọriri;
gẹ mu humanu ẹka
iimelata phe;
kẹle ọo ngu bẹ mu yeru
ikpe nkemu l'ẹka.
- 13 Unu gụa ebvu nụ Chipfu!
Unu jaa Chipfu ajaja!
Kẹle ọ dzọtaru ndzụ onye
adụdu g'ọ dụ iya l'ẹka
ndu ẹjo-iphe.
- 14 Gẹ mbọku, a nwuru mu

- bukwaru eswe,
a tūru ọnu!
G'a ta gọkwaru ọnu-oma nū
eswe mbọku ono,
ne
mu nwūru mu onoya!
- 15 G'onye byaru ezia nna mu ozi
ono bukwaru onye a tūru
ọnu;
mbū onye byaru asū iya:
“A nwukwaru ngu nwa;
ọ buri nwa nwoke!”
K'ọphu bụ l'ọ nūmaru iya;
ẹhu tsọahaa ya.
- 16 Gẹ nwoke ono duka gẹ
mkpukpu,
Chipfu mebyishiru;
ọphu ọ phuduru iya
obu-imemini.
G'ọ bukwaru iphe,
ọo-nodu anụ l'utsu bụ
uzu-ekwa.
O -be l'eswe; l'ọnuaha mkpu
ogu.
- 17 Kele ọ tọ pyi-gbuduru mu
teke mu nọ l'ephō;
gẹ ne mu buri ilu mu.
Epho ahawa iya rọ ragbada
jasuwaroya.
- 18 ?Bunaa gunu mekpọoru iphe,
mu futaru l'ephō afuta
ophu gẹ mu bya bya
ahuma iphe-ehuka yee
nrimaphu;
yee gẹ mu bya akpo-chi
ishi ndzu mu
l'iphe-iphere?

Chileke ajika eme iphe, Zedekaya arwọ iya

21 ¹Opfu, shi l'eka Chipfu byakwa erwua Jieremaya nchi. Ọ buri teke ono be eze, bu Zedekaya yeru Pasho nwa Malukayijia; ye-le onye uke Chileke, bu Zefanaya nwa Maseya gephē jepfu iya. Ephē bya

asụ iya: ²“Jiëshikwaru anyi Chipfu; ọke Nebukadineza, bụ eze ndu Bábilonu l'etsokwa anyi ọgu. ?A maru; ?Chipfu e-meru anyi iphe, dū biribiri g'o shi emeje teke ndiche k'ophu ọo-laphu azụ parụ anyi haa.”

³Tòbudu iya bụ Jieremaya yeru p̄hẹ ọnu sụ p̄hẹ: “Unu sụ Zedekaya lẹ-a: ⁴Wakwa iphe, oopfụ; mbụ Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Ízurelụ baa: Iphe, mu abya ememe bụ lẹ mu e-me gẹ ngwọgu, unu gude alwụ ọgu bụru unu ọgu, bụ ngwọgu, unu gude etso eze ndu Bábilonu ọgu; yee ndu Bábilonu l'onwop̄hẹ, bụ ndu nọ l'azụ mkp̄kp̄u nọ-p̄hee unu mgburugburu. Mu e-mechaa ch̄bata p̄hẹ l'ime mkp̄kp̄u-a. ⁵Ọzo bụ lẹ mb̄dua l'onwomu a-nọdu etso unu ọgu. Mu a-mach̄kp̄o ẹka mu; gude ọkp̄u ẹka mu v̄ua ọvuma; gude iwe tukoshi unu oke ẹhu-eghu mu. ⁶Mu e-chitsushicha iphe, b̄kp̄oo ndu bu lẹ mkp̄kp̄u-a; nemadzū yee anụ. Ọ b̄ru ejo iphe-ememe e-gbushi p̄hẹ. ⁷Wakwa iphe, Chipfu ep̄fu baa: Teke e mechaarū nno; mu eworu Zedekaya, bụ eze ndu Jiuda; yee ndu-ozī iya; m̄kp̄oo ndu alī-a, bụ ndu iphe-ememe ono gbuphodoru; yee ndu ọphu e gbuphodoru l'ogu-echi; m̄ ndu ọphu ẹgu gbuphodoru; ch̄rū ye Nebukadineza, bụ eze ndu Bábilonu l'ẹka; yee ndu ọhogu p̄hẹ ono, bụ ndu aach̄o ndzū p̄hẹ ono. Lo gudekwaph̄o ọgu-echi gbushia p̄hẹ; ọphu ọo-hadū p̄hẹ. Imemini p̄hẹ taa d̄dū iya; ọphu ọ d̄dū onye ọphu ọophutaru.

⁸“Ọzokwaph̄o lẹ-a; g'ī sū ndu-a: Wakwa iphe, Chipfu ep̄fu baa: Unu lekwa lẹ mu dobeakwaru unu ụzo ndzū yee ụzo ọnwu. ⁹Iphe, b̄kp̄oo onye nọ lẹ mkp̄kp̄u-a bụ ọgu-echi bẹ ee-gude gbua ya; ẹgu egbua ndu ọphu oo-gbu; iphe-ememe egbua ndu ọphu. Onye l̄fukwanuru je eworu onwīya ye l'ẹka ndu Bábilonu-a, bụ ndu nọ-p̄heru unu mgburugburu-a; l'a-nọdu ndzū. Onye ono e-gude ndzū iya gbala. ¹⁰Iphe, mu ch̄iwaru idzu iya bụ eme g'ej̄o-iphe dap̄fu ndu mkp̄kp̄u-a; ọ t̄o b̄dū iphe-oma. Nokwa iphe, Chipfu eep̄fu. Mkp̄kp̄u-a bẹ ee-ye l'ẹka eze ndu Bábilonu; l'o gude ọku mebyishia ya.

¹¹“Ọzo bụ lẹ-a; g'ī sū ndu ọnu-ulo onye eze ndu Jiuda: Unu n̄makwa Op̄fu Chipfu. ¹²Unub̄e ndu ọnu-ulo Dévidi; wakwa iphe, Chipfu ep̄fu baa: Unu kpeje ikpe, p̄f̄uru ọto mb̄oku-mb̄oku. Unu adz̄otaje onye ana n̄f̄u l'ẹka onye emekpa iya ẹhu. Ọdumeka bẹ ẹhu-eghu mu a-gbanwuhukwa ọku. Ọ b̄ru iphe, a-kpa iya nū bụ ejo-ememe, unu meshirū; mbụ l'ẹhu-eghu mu ono e-nwū ọku k'ophu bụ l'o to nwedū onye a-gbanyī iya nū. ¹³Mu n̄oru ngu lẹ n̄j̄o ḡb̄e Jierúsalemu; mbụ ḡb̄e onye bu lẹ ns̄uda-a; mbụ ḡb̄e agbara mkpuma, nọ lẹ baswaa alī ẹka-a. Ọ kwa Chipfu ep̄fu iya anū unu-b̄e ndu ono, asuje: ‘?Bū onye abya anyi eme ḡnu? ?Bū onye adū ike abata l'ẹka anyi bu-a?’ ¹⁴Mu a-h̄ū unu ah̄ūh̄ū g'iphe, unu meru gbaru. Ọ kwa m̄b̄e Chipfu ep̄fu iya. Mu a-nw̄uru ọku ye l'os̄wa unu; t̄uko iphe, nọ-p̄heru unu mgburugburu tsuk̄ota.”

Ikpe, e kperu eze ndu l'eme ej̄o-ememe

22 ¹Wakwa iphe, Chipfu ep̄fu baa: “Je l'ibe eze ndu Jiuda je araa ozi-a arara l'ẹka ono: ²N̄makwa Op̄fu Chipfu; ḡb̄e eze ndu

Jiuda; mbụ ụ́bẹ onye nọ l'aba-eze Dévidi; ụ́bẹdua l'onwongu; mē ndu-
 ozi ngu; mēkpoo ndibe ngu, bụ ndu eshije l'onu-abata-a abahụ. ³Wakwa
 iphe, Chipfu epfu baa: Unu kpeje ikpe, p̄furu nhamunha; unu emeje iphe,
 p̄furu ọto. Unu adzọtaje onye ana n̄fụ l'ẹka onye emekpa iya ẹhu. Unu ta
 adụkwa ewere; ọzoo omeliwe, unu e-meje ndu lwaru alwalwa; ọzoo ndu
 enwedu nna; ọzoo unwanyi, ji p̄he anọedu ndzụ. Ọphu unu anọdujeshi
 l'ẹka-a gbua ndu adudu iphe, ẹphe meru! ⁴Kẹle-a; ọ -buru l'unu jiru obu
 oyi mee iphe-a, mu s̄uru g'unu meje-a; bẹ eze ndu nọ l'aba-eze Dévidi;
 ẹphe lẹ ndu ejeru p̄he ozi; mē ndibe p̄he a-nodu agba l'ugbo-inya; mē l'eli
 inya eshi l'onu-abata ibe eze-a abata. ⁵Obenu teke ọ bụ l'unu te emedu
 iphe, mu s̄uru g'unu mee; gẹ mu gudekwa onwomu riaru unu angu; mbụ
 l'ibe eze-a e-mechakwaa buru ochobu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ ono.

⁶“Kẹle-a; wakwa iphe, Chipfu epfu l'opfu ẹhu ibe eze ndu Jiuda: A
 makwaru-a l'ị dū g'alị Giladu l'ẹhu mu; ọzoo g'eli úbvú úbvú Lébanonu.
 Obenu l'ọ tọ dudu iphe, e-me gẹ mu te eme ngu g'ị dū g'echiẹgu; mbụ gẹ
 mkpukpu, e te bujeduru ebubu. ⁷Mu dobewaru ndu mmebyi iche g'ẹphe
 bya emebyia ngu. G'ẹphe ha l'onye l'onye e-gudegbaa ngwogu p̄he. Ephe
 abya egbutsushia ẹguru oshi sida ngu ono; bya achiru iya ye l'oku.

⁸“Ikpotọ nemadzu, shigbaa l'ọha, dū igwerigwe l'a-ghata lẹ mkpu-
 kpu-a; ẹphe aji nwibe p̄he sū: ‘Bụ ụ́nu meru iphe, Chipfu meru ẹgube
 iphe ọwa-a l'ẹhu oke mkpukpu-a?’ ⁹Aa-sū p̄he l'iphe, kparu iya nū bukwa
 l'ẹphe gwọberu ogbandzu Chipfu, bụ Chileke p̄he; je awata ephozeru
 agwa; baahaaru iya ẹja.”

¹⁰ Unu ta arakwa ẹkwa onye eze

ono, nwuhuru nū ono!

Ọphu unu emekwa

ẹkwa iya!

Ọ bụchikwaa onye unu

a-kwa ẹkwa iya

kwashia ya ike

bụ onye ọphu a kpuru

lẹ ndzụ laa ẹka ọzo.

Noo kẹle ọ tọ lwabaedu;

ọphu ọohumabaedu

alị ẹka a nwuru iya ọzo.

¹¹Kẹle-a; wakwa gẹ Chipfu pfuru opfu ẹhu Shalumu nwa Jiosáya, bụ
 onye nọ-chiru ọkwa nna iya; bya aburu eze, ndu Jiuda; mbụ onye ono,
 tugbuwaru l'ẹka-a: “Ọ tọ lwabaekwa. ¹²Ọ kwa l'ẹka ono, ẹphe kpuru iya
 lẹ ndzụ laa ono bẹ ọo-nodu nwuhu. Ọ tọ humabaekwa alị ẹka-a ẹnaya
 ọzo.”

¹³ Nshio onye ono, akpu

unuphu ibe eze iya l'uzo,

- apfuduru-oto;
 mbu onye bu l'uzo,
 apfuduru nhamunha be
 o gude akpu ulo-eli iya;
 onye meru ndu ali iya;
 ephe nodu eje ozi ke
 mmanu;
 ophu opofudu phe ugwo
 ozi phe.
- 14 O nodu epfufe su: Mu a-kwa
 unuphu ibe eze mu g'o
 paa aka.
 Ya e-mee ulo-eli iya g'o du osa.
 O bya emee ya bya eyeshia
 ya windo;
 bya egude oshi sida gbaa
 ya uko;
 bya etee ya penti
 uswe-uswe gude rwaa
 ya.
- 15 “Bu akushi ulo oshi sida
 l'e-me g'i buru onye
 eze to?
 Nna ngu; ?to shidu eri nri;
 angu iphe,
 aangụ angungu?
 O nodu ekpeje ikpe,
 pfuru nhamunha;
 bya eme iphe,
 pfuru oto.
 Iphemiphe duru iya le ree.
- 16 Ndu eje iphe-ehuka;
 waa ndu adudu g'o
 du phe be o gbaru
 odzori;
 o duru iya le ree.
 ?Tobudu iphe ono bu l'onye-a
 maru onye mu bu?”
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu.
- 17 Obenu le gubedua be enya
 ngu;
 yee okpoma ngu bu

l'eka i phoberu iya
 bu l'eri urwu
 ghelegheleghele;
 ye egbu ndu adudu
 iphe, ephe meru;
 ye eme nemadzu
 iphe-kpanganga ye
 omeliwe.

¹⁸ Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu l'opfu ehu Jiehoyakimu, bu nwa Jiosaya, bya aburu eze ndu Jiuda:

A taa rakwa ekwa iya su:
 Owiwo nwune mu nwoke-e!
 Owiwo nwune mu nwanyi-e!
 A taa rakwa ekwa iya su:
 Owiwo onye nwe mu nu-e!
 Owiwo eguru onye-a!

¹⁹ Ee-li iya g'onye eli
 nkapfu-igara.
 Mbụ l'oo wuruwuru be
 aa-lo iya lota
 je etuphaa l'azu mkpukpu
 Jierusalemu.

²⁰ “Jekwa l'ubvu ubvu Lebanonu
 je echia mkpu!
 Ge ndu ali Beshanu
 numakwa olu ngu!
 Jekwa anodu l'eli ubvu ubvu
 Abarimu chia mkpu;
 ke ndu gu l'ephe
 tugbaru buru nanu
 be e gbushichaakwaru
 g'ephe ha.

²¹ Mu kakwaru ngu teke ono,
 i shi dobesu lo to dudu
 iphe,
 byaru eme ngu nu ono.
 I sule-a l'i tii yedu onu.
 O kpokwa g'i shi teke i bu
 okoroby meta bu ono.
 I tiki meswekwaa iphe,
 mu suru g'i mee.

²² Pherephere a-tuko ndu

echeru ngu aturu pata.
 L'a tuko ndu gu l'ephe
 tugbaru buru nanu
 kpua le ndzu.
 Noo teke iphere e-gude ngu;
 l'e woru ngu iphu kpua
 le ntụ.
 O buru iphe, kparụ iya nū
 bu ejo-iphe, imegbabẹ.
 23 Unubẹ ndu bu l'úbvú úbvú
 Lébanonu;
 mbụ ndu kparụ epfune
 l'ulo, a kuru l'oshi-sida;
 egube ude,
 unu e-mechakwanaa
 tsua teke iphe-ehuka
 azu unu gburumu
 pfuuri;
 mbụ meahaa unu ehuka ge
 nwanji, ime eme!"

24 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Eshinu mu nọ ndzu ge mu nọ iya-a;
 be o to dukwa m'obeta gube Jiehoyakinu, nwa Jiehoyakimu, bu eze, ndu
 Jiuda buru echi-ohubama, mu gba l'ekutara mu; mu agbafulekwa ngu-a.
 25 Mu e-woru ngu ye l'eka ndu achọ ndzu ngu; mbụ ndu iitsu ebvu; mbụ
 l'eka Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu; yele eka ndu Babilonu. 26 Mu e-
 tuphakpoe ngu pho etupha; gu le ne, nwuru ngu nu; je echie unu l'ali eka
 ozo; eka abudu eka a nwuru ngu; ophu o budu eka a nwuru ne ngu. O
 buru l'eka ono be unu n'obo a-nodu nwuhu. 27 Unu ta abyadu alaphu azu
 l'ali ono, a-nodu agu unu alwalwa ono."

28 Jiehoyakinu-a; ?o bu ite-urwa, tukpohuru nu, a jikaru ajika to? Mbụ
 iphe, adudu onye o du ree? ?Bu gunu meru g'o gude a chiru yee unwegiri-
 ma ibe iya etuphashia; je eworu phe chiru ye l'ali eka ephe amadu?

29 Gube ali! Ali! Ali! Nụmakwa
 Opfu Chipfu!

30 Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:
 "Dee nwoke-a l'ekwo l'o bu
 onye enwedu nwa;
 onye iphe ta aduduru le
 ree teke o nọ ndzu.
 Noo kele o to dudu awa
 iya ophu iphe,

byaru aduru lẹ ree.
 Ophu ọ dudu onye ophu
 byaru anodu l'aba-eze
 Dévidi.
 Mbụ l'ọ tọ dudu onye
 ophu byaru aburu
 eze ndu Jiuda.”

Ekali iya ophu pfuberekoto

23 ¹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Aphụ a-tsokwaru ndu nche aturu ono, bu ndu ophu emebyishi aturu mu bya achikashi iya achikashi l'alị mu.” ²Oo ya bu lẹ-a; wakwa iphe, Chipfu epfu; mbụ Chileke ndu Ízurelụ; iphe, oopfụ anụ ndu nche aturu, eche ndibe iya: “Eshinu unu chikashiru aturu mu achikashi; mbụ chị-phua ya achị-phu; ophu unu eletadu iya ẹnya; bẹ mu e-letakwanụ unu ẹjo eleta; chia unu iphe ẹjo-ememe ono, unu meru ono.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono. ³“Oo mbẹdua l'onwomu e-je achikota nwa ndu phoduru nụ l'unwu aturu mu ono l'iphe, bukpo alị ẹka mu chiru pẹ jeye g'ọ ha; duphuta pẹ azu l'eka ẹphe a-tajẹ nri, bu ẹka ẹphe a-nodu wata azuzu; aka igwerigwe eje. ⁴Mu e-ye ndu nche aturu, a-nodu eleta pẹ ẹnya. Teke ono bẹ ndzụ taa guedu pẹ; ophu ọ duedu iphe, eyekwadu pẹ ebvu; ophu ọ duedu ophu aachokwadu achochọ.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

⁵Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “E -mechaa bẹ mu e-metaru Dévidi ekali iya ophu a-pfube ẹka ọto; mbụ onye eze, e-gude mmamiphe buru eze; ẹme l'ọ nodu ekpe ikpe, pfuru nhamunha bya eme iphe, pfuru ọto l'alị-a. ⁶O buru teke ọ bu eze bẹ aa-dzota ndu Jiuda. Ndu Ízurelụ anodu; ọ tọ dudu iphe, eme pẹ nụ. Onye ono bẹ iphe, ee-ku iya bu: ‘Chipfu, bu apfubekoto anyi’.”

⁷Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Oo ya bu l'ọ -rwua mboku ono bẹ ndiphe taa sụbaedu: ‘Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; mbụ onye dufutaru ndu Ízurelụ l'alị Ijiputu.’ ⁸O buwaru iphe, ee-pfuje bu: ‘Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; mbụ onye dufutaru oshilokpa Ízurelụ l'alị ndu ishe-li waa l'iphe, bukpo ohamoha, bu ẹka o shi chị-phua pẹ.’ Teke ono bẹ ẹphe e-buru l'alị k'eka pẹ.”

Ndu epfu iphe, Chileke epfuduru

⁹A -bya l'opfu-ẹhu ndu
 mpfuchiru;
 okpoma agbawahukwa
 mu agbawahu.
 Mbụ l'okpu mu l'ophu
 anmakota mu jijijijii.

- Mu ḍuepho g'onye m̄ee atsu;
 mb̄u g'onye m̄ee t̄u-tsuru.
 Ọ b̄uru iphe, kpar̄u iya n̄u
 b̄u Chipfu ȳee opfu iya,
 d̄u ns̄o.
- 10 Al̄i ẹka-a l'ophu b̄u iphe,
 jiru iya n̄u b̄u ndu
 eri ogori.
 Ọ b̄uru ọnu, a t̄uru meru
 g'o gude al̄i ẹka-a n̄odu
 l'aph̄u.
 Ẹka an̄u akpaj̄e nri
 l'echīegu kp̄ohu jegiri
 jegiri.
 Ndu mpfuchiru n̄odu
 eme ẹjo-iphe;
 t̄eme ẹphe n̄odu eme ike
 ph̄e g'ọ gb̄aduru.
- 11 Wakwa iphe, Chipfu epfu:
 “Ndu mpfuchiru m̄e ndu-uke
 Chileke t̄ukoru b̄uru
 ndu te emedu ele Chileke.
 Mb̄u l̄e mu h̄umacharu
 ẹjo-iphe ọbu,
 ẹphe eme ọbu l'eze-ulo
 mu.
- 12 Noo g'o gude ọzo ph̄e je
 l'awata echi ẹturu.
 Aa-ch̄iru ph̄e ch̄i-phua
 l'ẹka agba ọchii.
 Ọ b̄uru ẹka ono b̄e ẹphe
 a-da iko.
 Mu egude ẹjo-iphe
 dapfu ph̄e teke ono,
 ee-chi ph̄e iphe ono.”
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 b̄u ono.
- 13 “L'echilab̄o ndu mpfuchiru,
 shi l̄e Sam̄eriya b̄e mu
 h̄umaru ẹbyi-a:
 mb̄u l'ẹphe epfuchiru Bal̄u;
 gude ẹgube ono eduphu

ndibe mu, bu ndu Ízurelu.

14 Tẹmanukwapho; l'echilabo
ndu mpfuchiru ke
Jierúsalemu be mu
humakwarupho iphe,
anyi ishi edzu.
Ephe anoduje eri ogori;
teme ndzu phe buru
adzu uka.

Ndu eme ejo-ememe
be ephe anoduje eme
g'eka ka phe eshihu
ike l'iphe, ephe eme;
k'ophu bu l'o to
dudu onye ophu
aghajeru ejo-iphe,
oome azu.

L'ehu nkemu be ephe
dukotaepho ge ndu
Sodomu;
ndu Jierúsalemu dukotae
mu pho ge ndu Gomora.”

15 Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu
l'opfu ehu ndu mpfuchiru:

“Mu e-me g'ephe ria nri,
atsọ ilu;
ephe angua mini,
e yeru iphe,
egbu egbugbu.

Noo kele oo l'eka ndu
mpfuchiru,
shi Jierúsalemu be o shi;
be eme ele Chileke
barahu dzuru ali eka-a
l'opfu.”

16 Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu: “Unu ta angajekwa
nchi l'iphe, ndu mpfuchiru epfuru unu. Ephe emejekwa g'unu chiru upfu ye
l'iphe, te emedu ememe. Ephe asuje l'ephe phuru ophulenyia; ama l'oo iphe,
ephe ritaru l'okpoma. O to buduru iphe, shi yeba Chipfu l'onu. 17 Tekenteke be
ephe anoduje epfuru ndu kporu mu ebo l'afu su phe: ‘Wakwa iphe, Chipfu epfu
baa: Ehu a-dukwa unu guu!’ Ndu ophu bu iphe, shi l'ejo okpoma phe be ephe
anoduje eme; ndu k'ono be ephe asuje: ‘O to dukwa iphe, byaru emebata unu.’ ”

¹⁸Obenu lẹ-a; ?bụ onye ole pfujeru gẹ yee Chipfu chia idzù lanu; kẹ g'ẹphe humakwanu iphe, eme nu; ozoo numa opfu iya? ?Bụ onye ngabẹ-jeru nchị numa opfu iya? ¹⁹Lekwa; Chipfu gudeakwa ẹhu-eghu ezi oke pherephere; mbụ ẹjo oke pherephere. Ọ bụru l'ishi ndu ẹjo-iphe bẹ ọpphu temutemu. ²⁰Ọphu ẹhu ẹghubuhukwa Chipfu ẹghu gbiriri jasụ l'o meebe-kota iphe, dū iya l'ọkpoma k'ememe. Mbọku abya-a l'uzo iphu teke iphe-a l'e-dokota unu ẹnya ree.

²¹“Ọ tọ bụdu mbẹdua ziru ndu mpfuchiru-a ozi. Ẹphe gudele-a ozi phẹ agba phuchaphucha. Ọphu mu epfukwaru opfu yeru phẹ; ẹphe nọdu epfule-a epfuchiru mu. ²²Obenu l'ome ẹphe pfujeru; mu l'ẹphe chia idzù lanu; mẹ ọ -bụru iphe, mu pfuru bẹ ẹphe gege eje araaru ndibe mu arara; m'ẹphe emekwanaa; ẹphe aghakọbe; haa ẹjo uzo, ẹphe etso; yee ẹjo-eme-me, ẹphe eme.”

²³Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “?Ọ dū gẹ mu buepho Chileke, nọ ntse; ọphu mu abuedu Chileke, nọ ụzenya tọ?” ²⁴Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “?O nweru onye e-je l'ẹka dū k'edomi onwonye je edomia onwi-ya k'ọphu bụ lẹ mu taa humadu iya tọ? ?Mu te ejiduru imigwe; bya ejì eliphe l'ọphu?” Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ ono. ²⁵“Mu numaakwaru iphe, ndu mpfuchiru ono epfu, bụ ndu egudeje ẹpha mu epfu iphe, mu epfuduru. Ẹphe asuje: ‘Mu rwo ru nrwo! Mu rwo ru nrwo!’

²⁶“?Bukpoo teke ole bẹ egube iphe ọwa-a anọ-beru l'ọkpoma ndu mpfuchiru-a, te epfudu ire-lanu-a; ndu buepho ẹjo ọriri, bataru phẹ l'ego-munggo bẹ ẹphe epfuje. ²⁷Ẹphe edobesuje lẹ nrwo ono, ẹphe ezeru nwibe phẹ ono e-me gẹ ndibe mu zohaa ẹpha mu egube ono, nna phẹ oche phẹ gude abaru Balu ẹja zohaa ẹpha mu ono.

²⁸“G'onye mpfuchiru, arwo nrwo zenupho nrwo iya; obenu lẹ-a; g'onye ọphu numaru opfu mu gude ire-lanu pfua ya; kele-a; ?bụ awe bẹ ẹswa akpe eje aturu akpuru iya?” Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ²⁹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Opfu, shi mu l'onu dukwa g'oku; teme ọ dukwapho g'ongu, etsuje mkpuma yogiri yogiri. ³⁰Ọo ya bụ lẹ-a; Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Mu nọ-chikwaru uzo ndu mpfuchiru ono, ejeje ezita opfu, nwibe phẹ pfuru bya pfua; bya asụ l'ọo mu pfuru iya onoya. ³¹Mbụ lẹ-a; mu nọ-chikwaru uzo ndu mpfuchiru ono, asaje onu phẹ sụ lẹ mu suru ono.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ³²Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Lekwa; mu nọ-chikwaru uzo ndu ono, arwoje nrwo eregede ono; ndu anọduje eze nrwo ọbu; shi nno mee gẹ ndibe mu tsoru ụka ono, ẹphe adzụ ono; yee eku-onwonye ono phua uzo ono. Ọphu ọ bụdu l'ọo mu ziru phẹ; ọphu ọ dukwa ekemu, mu turu nụ phẹ. Ọo ya bụ l'ọ tọ dukpodaa urwu, ẹphe abaru ndu-a ililekpoo.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

³³“Teke ndu ẹka-a; ozoo onye mpfuchiru; ozoo onye uke jiru ngu sụ ngu: ‘?Ị jiru Chipfu ọ sụ g'e mee gunu?’ L'isu phẹ-a: ‘G'e mee gunu bụ gunu? Ọ sūru lẹ ya a-gwọbe unu! Noo iphe, Chipfu epfu bụ ono.’ ³⁴Teke ọ bukwanu

l'onye mpfuchiru; ọzoo onye uke; ọzoo onye ọzo mmanụ pfulaharu sụ lẹ ya jikwaru Chipfu; o zia iphe, ee-me; mu anụa onye ọbu aphụ; yele ndibe iya g'ephe ha. ³⁵Iphe, unu a-nọduje aji nwibe unu phe; aji iya unwunna unu phe bu: 'Chipfu sūhunuru agha g'a jiru iya?' Mbụ: 'Būhunū gūnū bẹ Chipfu pfuru?' ³⁶Ọle-a; unu te egudekwa ọnu unu pfua iphe, unu jiru Chipfu; ọ sụ g'e mee ọzobakpo. Kele ọ būwaa iphe, onyemonye pfuru onwiya bẹ oome; unu gude nno woru opfu kẹ Chileke, nọ ndzụ gha igharaphu; mbụ Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakota-Ike; bya aburu Chileke anyi. ³⁷Waa iphe, ii-pfu-jeru ndu mpfuchiru baa: 'Unu jiru Chipfu; ọ sūhunū unu agha?' Mbụ: 'Bū gūnū bẹ Chipfu pfuru?' ³⁸A makwaru-a l'unu epfu l'unu jiru Chipfu; o zia unu iphe, e-me nū. Ọle-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Iphe, unu anọduje epfu bu: 'Wakwa iphe, a jiru Chipfu; ọ sụ g'e mee'; mbụ ọ bukwaru unubẹ ndu mu sūru g'unu te epfuakwa nno. ³⁹Ọo ya bụ lẹ-a; mu zohafutajekwa unu; chifu unu l'iphu mu; unu lẹ mkpukpu ono, mu nuru unu lẹ nna unu oche phe ono. ⁴⁰Ujikputeru, mu e-me unu a-nokwa ojejoje; mbụ l'ọ-buru iphe-iphere, a-nọ ojejoje; ọphu a byadu azoha iya azoha."

Nkata akpuru oshi figu labo

24 ¹O be g'a kpuchaaru ndu-a lẹ ndzụ; mbụ Jiehoyakinu nwa Jieho-yakimu, bụ eze ndu Jiuda; ephe lẹ ndu-ishi ndu Jiuda; mekpoo ndu emeje ọna; yee ndu akpu ụzụ; bẹ e shikota lẹ Jierusalemu kpua lẹ ndzụ laa alị ndu Babilonu. Ọ buru onye kpuru phe nū bụ Nebukadineza, bụ eze ndu Babilonu. O be g'a kpuchaaru phe lẹ ndzụ ono; Chipfu goshi mu nkata akpuru oshi figu labo, a subegbaaru l'aguga eze-ulo Chipfu. ²Nkata lanu bụ iphe, dū iya nū bụ akpuru oshi figu, dū ree shii, dugbaa ge figu, charu egwa. Nkata ọphuu buru iphe, dū iya nū bụ figu, dū eji shii; mbụ l'ọ dū-be eji; k'ọphu bụ l'ọ tọ dudu k'eriri. ³Noo ya bụ; Chipfu bya ajia mu sū: "Bū gūnū bẹ i hūmaru; Jieremaya?"

Mu sū iya: "Ọ kwa akpuru oshi figu. Ndu ọphu dū ree dushikpoo ree ike; ndu ọphu dū eji dushikwanaa eji ike k'ọphu bụ l'ọ tọ dudu k'eriri."

⁴Tobudu iya bụ; mu bya anuma opfu kẹ Chipfu, sūru mu: ⁵"Wakwa iphe, Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu ịzurelu epfu baa: Ọ kwa g'akpuru oshi figu figu ọwa-a, dugbaa ree-a dū; bụ ge ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ l'alị ndu Jiuda dū mu ree, bụ ndu mu chifuru l'alị-a chiru je eye l'alị ndu Babilonu. ⁶Mu e-gude ọnya mu eche phe nche g'ọ duru phe lẹ ree. E -mechaa; mu edulatakwa phe pho ọzo l'alị aka-a. Teke ono bẹ mu e-me g'ephe paa aka; ọphu mu akwatsuedu phe. Mu a-dza phe g'onye dzaru oshi; ọphu mu ephefubaedu phe ephefu. ⁷Mu a-nu phe obu, ephe e-gude maru mu; mbụ l'ọ mu bụ Chipfu. Ephe a-buru ndibe mu; mbedua aburu Chileke phe. Noo kele ephe e-gude obu phe l'ọphu l'ọphu lwapfuta mu."

⁸Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "A bya lẹ k'akpuru oshi figu ono, dū eji ono; mbụ duta-beru eji; k'ọphu bụ l'e tee ridu iya eriri ono; noo ge

mu e-me Zedekaya, bu eze ndu Jiuda bu onoya; me ndu-ishi l'alì-eze iya; mekpoo iphe, bu ndu ono, phoduru lẹ Jierúsalemu ono; m'ephe -nọ l'alì ẹka-a; m'ephe -nọ l'alì ndu Ijiputu. ⁹Mu e-me phe g'ephe buru ndu alì-eze unwu-eliphe l'ophu a-nọdu asọ oyi. Ephe a-buru phe iphe e gude achi ọchi; me iphe, e gude anma l'etu. Ee-gude phe agba mgbonu; gude phe ephu l'iphu l'iphe, bukpoo ẹka mu chiru phe ye. ¹⁰Mu e-me g'e gbua phe l'ogu-echi; ẹgu emee phe; ejo iphe-ememe emee phe gbiriri jasụ ephe abvube l'alì-a, mu nuru phe; yele ndiche phe-a."

Ndu a kpuru lẹ ndzụ a-nọ iya ụkporo apha ẹto l'apha iri

25 ¹Ọwaa bu opfu Chileke, o pfuru Jieremaya lẹ kẹ ndu Jiuda l'ophu l'apha, kwe Jiehoyakimu, bu nwa Jiosáya apha ẹno, ọ wataru aburu eze ndu Jiuda. Apha ono bu apha mbu, Nebukadineza wataru aburu eze ndu Bábilonu. ²Jieremaya, bu onye mpfuchiru Chileke nũaepho opfu Chileke ono; o pfuaru iya ndu Jiuda l'ophu; ephe l'iphe, bu ndu bu-kọta lẹ Jierúsalemu. Ọ sọru phe-a: ³"E -shi k'ụkporo apha l'apha ẹto nta; mbu e -shi l'apha, kwe Jiosáya bu nwa Amonu apha iri l'eto, ọ wataru aburu eze unube ndu Jiuda; byasu ntanu ọwa-a; be mu shiepho nuta Opfu Chipfu; mu nọdu epfueru iya pho unu mpfuto; ophu unu angajeduru nchi. ⁴Temekpoo Chipfu bya eyekpoo ndu-ozì iya ono, bu ndu mpfuchiru iya g'ephe ha n-yeto g'ephe bya epfuaru unu opfu; ophu unu angaduru nchi; teme ophu unu eyeduru onu.

⁵"Ephe pfua sụ: 'Unu ghakobedupho nta; g'unu ha l'ehu l'ehu; unu hadapho ejo-ememe, unu eme; mekpoo ejo-iphe, unu anwu ememe. Ọ kwa iya bu g'unu a-nọdu l'alì ono, Chipfu nuru unu; bya anu iya ndiche unu phe ono jasụ l'ojeje. ⁶Unu be tsoshi agwa ndu ọzo. Unu be jeshiru iya ozi; ophu unu abashiru iya ẹja. Unu be gudeshe iphe, unu gude ẹka mee gude akpatsu Chipfu iwe. Ọ kwa iya bu lẹ mu te emekaduru unu iphe.' ⁷Opfu unu eyeduru mu onu; unu gude iphe, unu gude ẹka unu mee gude akpatsu mu iwe. Unu shi egube ono mekaahaa onwunu iphe." Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono.

⁸Ọo ya bu lẹ-a; wakwa iphe, Chipfu, bu Ọkalibe-Kakota-Ike eepfu baa: "Eshinu unu ta ngabeduru nchi l'opfu, mu pfuru; ⁹be mu a-chikobe ndu isheli l'ipfu l'ipfu; yee onye-ozì mu, bu Nebukadineza, bu eze ndu Bábilonu. Ọ kwa Chipfu epfu iya. Mu a-chiru phe bya g'ephe buru ndu alì-a ohogu; yee iphe, bu ndu bu iya nu; me iphe, bukpoo ọha, bupheru phe mgburugburu. Mu e-mebyishibe phe rengurengu kpọ; mee phe; ephe aburu iphe, anyi ishi edzu; bya aburu iphe e gude eme iphe ọchi; yele iphe, e gude ephu l'iphu; teme l'ọ buru ochobu jasụ l'ojeje. ¹⁰Mu e-me g'ọ-phu-wuruwuru k'ehu-utso yele ete eswa ta aduhe l'echilabo phe; ophu olu nwanyi, alu ji; yele kẹ nwoke, alu nwanyi ọphúú aduedu; ophu ọda ikwe nri aduedu iya; ophu ọku emeedu iya jaa. ¹¹Alì ẹka-a l'ophu l'ophu

a-buru okorobo ochobu; tème ọha-a l'ophu anọdugbaa eze ndu Bábilonu l'ẹka; ụkporo apha ẹto l'apha iri. ¹²Teke ụkporo apha ẹto l'apha iri ono dzuerupho; mu anya eze ndu Bábilonu aphụ; yele ọha ono l'ophu. Mbụ l'alị ndu Bábilonu l'ophu bẹ mu a-nụ aphụ ẹjo-iphe, ẹphe meshiru. Mu eworu iya togbo; l'ọ buru ochobu jasụ l'ojejoje. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ¹³Alị ẹka ono bẹ mu e-mekọta iphemiphe, mu pfuhawaru lẹ mu e-me iya; mbụ iphemiphe, e deru l'ẹkwo, bụ iphe, Jieremaya pfuru lẹ mpfuchiru lẹ k'ọhamoha l'ophu. ¹⁴Ẹphebedua bẹ ọha, dọ igwerigwe; yele eze ndu parụ ẹka e-mechakwaphọ mee phẹ ohu. Mu apfua phẹ ụgwo g'iphe, ẹphe meru gbaru; yele iphe, ẹphe gude ẹka phẹ meta.”

Okoro oke-ẹhu-eghu Chileke

¹⁵Wakwa iphe, Chipfu, bụ Chileke ndu Ízurelụ pfuru mu baa: “Okoro-a, bụ iphe, jiru iya nụ bụ mee k'oke-ẹhu-eghu mu-a; nafunu mu iya l'ẹka. Jenụ emee g'iphe, bụ ọha, mu e-zi g'i je alị phẹ ngụkota iya! ¹⁶Ẹphe -ngụ ya phọ; ẹphe awata akpọ garigari; wata eme ọbvụ ọbvụ; kele mu a-chịru ndu ogu-echi ye g'ẹphe buru phẹ ogu.”

¹⁷Tọbudu iya bụ; mu bya anata Chipfu okoro ono; bya ejee ọhamoha, bụ ẹka o ziru mu je emee; ẹphe ngụkota iya; ¹⁸mbụ Jierúsalemụ; waa mkpụkpu, nọgbaa l'alị ndu Jiuda; waa ndu eze phe; waa ndu-ishi l'alị-eze iya; g'e mekọta iya g'ọ buru ochobu; yele iphe, anyị ishi ẹdzu; waa iphe, e-gude achị ọchi; mẹ iphe, e-gude ephu l'iphu, bụ g'ọ dọ ntanụ-a; ¹⁹waa Fero, bụ eze ndu Ijiputu; waa ndu-ozu iya; waa ndu-ishi l'alị-eze iya; waa ndu nkiya g'ẹphe ha; ²⁰waa iphe, bụ ndu ọhozo, bu l'alị Ijiputu; waa iphe, bụ eze ndu ndu Uzu; waa iphe, bụ eze ndu ndu Filisitayinu; mbụ eze, ndu mkpụkpu Ashikelonu; yele eze ndu mkpụkpu Gaza; waa eze ndu mkpụkpu Ẹkuronu; yele nwa ndu phọduru lẹ mkpụkpu Ashidodu; ²¹waa ndu Edomu; waa ndu Mówabu; waa ndu Amonu; ²²waa iphe, bụ ndu eze ndu Taya; waa iphe, bụ ndu eze ndu Sayidonu; waa iphe, bụ eze ndu ndu bu l'azụ eze-enyimu azụ iya ophuu; ²³waa ndu Dedanu; waa ndu Tema; waa ndu Buzu; waa iphe, bụ ndu bugba l'ọha, dọ ọnya; ²⁴waa iphe, bụ eze ndu ndu Arabu; waa iphe, bụ ndu eze ndu ọhozo, bụ ndu bu l'echiẹgu; ²⁵waa iphe, bụ eze ndu ndu Zimiri; waa iphe, bụ eze ndu ndu Elamu; waa iphe, bụ ndu eze ndu Midiya; ²⁶waa iphe, bụ ndu eze ndu isheli; ndu bu ntse; mẹ ndu ophu bu ọnya; mbụ ndu ono g'ẹphe hakpọo nanunanu; mbụ-a; ọ buẹpho alị-eze, nọkota l'eliphe mgburugburu. G'ẹphe ha -ngụchaa ya; eze ndu Sheshaku angukwaa ya phọ.

²⁷“Sụ-a; waa iphe, ii-pfuru phẹ baa: Wakwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu; mbụ Chileke kẹ ndu Ízurelụ: Unu ngua iphe-a; g'ọ tsụ unu atsutsu; unu agbọo ya; unu adaa iko; unu taa gbeshibaedu agbeshi; ọ buru iphe, a-kpa iya nụ bụ lẹ mu a-chịru ndu ogu-echi yeru unu. ²⁸Ọle teke ẹphe jikaru l'ẹphe taa natadụ ngu okoro ọbu angụ iphe, nọ iya nụ;

l'iisu phe-a: Wakwa iphe, Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu baa: Unu ngufutajekwa iya! ²⁹Lenu! Mu gudeakwa ejo-iphe abyapfuta mkpukpu ono, eeku eyeru epha mu ono. ?Unu ari l'unu a-la g'a ta nu unu aphu? Unu taa alakwa g'a ta nu unu aphu; kele mu e-ku ogu-echi oku g'o bya egbufu iphe, bu ndu bu le mgboko-a." Nokwa iphe, Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu.

³⁰Nta-a bu le-a; tuko iphe-a,

mu pfuru ngu-a pfuaru

phe; su phe le-a:

"Chipfu a-gbekwa

l'ephekerephe gbọo

uja.

Ọo-nodukwa l'ibe iya,

du nsọ chia mkpu;

gbọoru ndu alị nkiya uja.

Ọo-nodu ara gbagbagba

ge ndu azoshi akpuru

vayinu.

Ọ buru ndu ọo-nodu

araru iya bu ndu bu

l'eliphe l'ophu l'ophu.

³¹ Ụtsú a-da gbaa mgboko

ophorokpo;

kele opfu daru Chipfu

yele ohamoha.

Oo-kpe nemadzu l'ophu ikpe;

woru ndu ejo-iphe haa

g'e gude ogu-echi

gbushia."

Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

³²Wakwa iphe, Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu baa: "Lenu! Ejo-iphe asakwa galagala; o -shi l'oha owa l'osoba l'ohozo. Mbụ l'oke pherephere abyakwa ezizi. Ọ buru eka oo-shi bu l'eka igwe beru alị beru." ³³Le teke ono be ndu Chipfu phuru tetarii a-tuko dabyigbaaru l'ekameka; eshi l'ishi mgboko ishi iya-a jasụ l'ishi iya ophuu. Ọ to dudu onye a-ra ekwa phe; ophu aa-pakobedu odzu phe; ophu ee-lidu phe elili. Ọ chia l'ephe a-dujegbaa ge nshi doro l'alị.

³⁴Unube ndu eche aturu; unu raa ekwa chia mkpu! Unu rwaphua onwunu l'urwuku; unube ndu-ishi ikpoto aturu! Noo kele teke ee-gbushi unu rwuakwaru. Unu a-da iko tukposhihu g'ite-urwa, du ree. ³⁵Ndu eche aturu te enwedu eka ephe a-gbaru laa; ophu ndu-ishi ikpoto aturu enwedu eka ephe a-gbaru laa gude nahu. ³⁶Ọ kwa olu ekwa ndu eche aturu

ada egube pho; mkpu, ephe echi; mbu ndu-ishi ikpoto aturu; noo kele Chipfu emebyishiwa eka ephe echeje aturu phe. ³⁷Phorokotoko eka ono, shi daa nyonyoronyo ono be ee-me g'o dabyiru ke mmanu. O buru iphe, a-kpa iya nu bu ehu-eghu Chipfu. ³⁸Oo-paru ogba iya haa g'oduma; ali phe aburu ochobu. O buru iphe, a-kpa iya nu bu ogu-echi ndu emekpa phe ehu. Ozo bu iphe, a-kpa iya nu bu oke ehu-eghu Chipfu.

Eeme g'e gbua Jieremaya

26 ¹O be le ge Jiehoyakimu nwa Jiosaya bahuerupho l'aba-eze ndu Jiuda k'ophuu; Chipfu bya epfua opfu su: ²“Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Je je apfuru l'oma-unuphu eze-ulo Chipfu je epfuru yeru iphe, bukpuo ndu bu le mkpukpu, nogbaa l'ali ndu Jiuda, bu ndu abyaje abaru Chileke eja l'ulo Chipfu. Pfuaru phe iphemiphe, mu suru ngu g'i pfuaru phe. Te pfuphodokwaru phe iya me nanu. ³?A maru; ?ephe angabe nchi. Onyenonu aghakobe haa ejo-ememe, oome. Oo ya bu; mu apalia pazeta. Mu tee meedu phe ejo-iphe, mu shi doberu phe; bu iphe, kparu iya nu bu ejo-ememe, ephe meshiru.

⁴“Iphe, ii-pfuru phe bu le-a: O -buru l'unu taa ngabeduru iya nchi; eme iphe, mu turu ekemu iya, bu ophu mu doberu l'iphu unu; ⁵teme o -buru l'unu taa ngadu nchi l'opfu, ndu-ozu mu, bu ndu mpfuchiru epfu, bu ndu mu ziru; ephe byapfuta unu; ephe -byachaa; ephe abyabaa; ophu unu angaduru nchi; ⁶be mu e-mekwa ulo-a g'o du ge Shilo; mee mkpu-kpu-a l'oburu iphe, ee-gudeje ephu l'iphu l'ohamoha, no le mgboko mgburugburu.”

⁷No iya; ndu-uke Chileke; me ndu mpfuchiru; mekpoo ndu Izurelu l'ophu numakota eka Jieremaya epfu iphe ono l'ulo Chipfu. ⁸Tobudu iya bu; epfughe, Jieremaya epfugheru ndu ono g'ephe ha iphe, Chipfu suru g'o pfua; ndu-uke ono; me ndu mpfuchiru ono; mekpoo ndu ono g'ephe hakota zule iya pho gburumu gude; su iya: “I nwuhujekwa! ⁹?Denu g'o gude i gude epha Chipfu epfu l'ulo-a e-mechaa du ge Shilo; teme le mkpu-kpu-a e-mechaa buru ochobu, adudu onye bu iya nu?” Tobudu iya bu; ndu ono l'ophu bya azupyabe Jieremaya l'ulo Chipfu l'eka ono.

¹⁰O be teke ndu-ishi l'ali ndu Jiuda numaru iphe, ada nu; ephe shi l'unuphu ibe eze wuhu jeshia l'ulo Chipfu. Ephe bya eje anoduchaa l'onu-abata ophuu l'ulo Chipfu. ¹¹Tobudu iya bu; ndu-uke; yee ndu mpfuchiru ono bya asu ndu-ishi ono; yee ndu Izurelu l'ophu su phe: “Nwoke-a gbakwaru k'ekpe mpfu-gbu. Noo kele unu gudekpowa nchi unu numa iphe, o gude mpfuchiru pfua le ke mkpukpu-a!”

¹²No iya; Jieremaya bya asu ndu-ishi ono g'ephe ha ephe le ndu Izurelu g'ephe ha: “O kwa Chipfu yeru mu ge mu bya epfua iphe, ee-me ulo-a; waa mkpukpu-a, bu iya bu iphemiphe-a, unu numaru-a. ¹³Nta-a bu; unu dozia uzo unu; yele umere unu! Unu wata eme iphe, o pfuru; mbu Chipfu,

bụ Chileke unu. Ọo ya bụ ọ́ ẹ́ Chipfu apalia pazeta. O too meedu unu ẹ́jo-
iphe, o shi sù l'oo-me unu. ¹⁴Ọ -bùrù mbèdua bẹ unu elenaa lẹ mu nọ
unu l'ẹka. Iphe, unu rịkpooorù l'ọ dū ree bya apfuru nhamunha; unu mee
mu iya. ¹⁵Ọle ọ bụ; ọo ẹpho ọphu unu a-makaharu bụ lẹ-a; unu -gbua
mu; ikpe-ochi onye adudu iphe, o meru atụ-koru unu l'ishi; tū-koru l'ishi
mkpukpu-a; yele ishi ndu bu iya nū. Kẹle tororo iya bụ l'ọ Chipfu yeru
mu ọ́ mu byapfuta unu bya epfua iphe-a g'unu numa.”

¹⁶Noo ya bụ; ndu-ishi ono yee ndu Ízurelù l'ophu sù ndu-uke; ẹphe lẹ
ndu mpfuchiru ono-a: “E tee kpekwa nwoke-a mpfù-gbu! O gudeakwa
ẹpha Chipfu, bụ Chileke anyi pfua opfu nū anyi.”

¹⁷Ndu bụ ọgerenya l'alì ono haru gbeshi kpìritaru bya apfuru sù ikpoto
ndu kuru l'ẹka ono-a: ¹⁸“Mayika, bụ onye Moreshetu bẹ ziru ndu Jiuda
ozì Chipfu ziru lẹ teke Hezekáya, bụ eze ndu Jiuda. O pfuru ndu Jiuda sù
phe: Wakwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakota-Ike eepfu:

“Ee-mechaa kọo ọkoro l'úbvú Zayonu kọfu g'onye akọ opfu.

Mbù lẹ mkpukpu Jierúsalemu bẹ e-mechaa bùrù ikpọzu.

Eli úbvú ono, bụ ẹka eze-ulo Chileke nọ ono

e-mechaa bùrù ẹka ẹgbudu zechiru.

¹⁹Hezekáya, bụ eze Jiuda; ọzoo onye ọzo kpọ l'alì ndu Jiuda; ẹphe gbu-
ru iya-a egbugbu? Ọtọ bụ-chidaa iphe, Hezekáya meru bụ l'ọ tsuru Chipfu
ebvu; wata achoro ọzo, ya e-shi tũba iya l'enya? Ọo Chipfu ọtọ paliduru
pazeta k'ophu bụ l'ọ to meeduru phe ẹjo-iphe, o shi sù l'oo-me phe. Ọ kwa
ẹjo-iphe bẹ anyi eme onwanyi nta-a.”

²⁰O nwekwaruro onye ọzo gudejekwapho ẹpha Chipfu pfua mpfuchi-
ru. Onye ono bụ Uráya nwa Shemaya. Ẹka a nwuru iya bụ lẹ mkpukpu
Kiriya-tu-Jiarimu. O pfukwarupho iphe, Chipfu sùru g'ọ pfua l'opfu ẹhu
mkpukpu-a; yele alì ẹka-a; ẹgube-a, Jieremaya pfuru-a. ²¹O be teke eze,
bụ Jiehoyakimu; yee ndu-ishi Ojogu iya; waa ndu-ishi l'alì-eze iya numa-
ru opfu iya; eze meahaa ọ́ ya gbua ya. Obenu lẹ Uráya numaru iya gude
ndzu-agugu gbalaa laa alì ndu Ijiputu. ²²Eze, bụ Jiehoyakimu zile-a Ẹlu-
natanu nwa Akubo; bya ahakwarupho nemadzù yeru iya; g'ọ je alì ndu
Ijiputu. ²³Ẹphe je l'ẹka ono je akputa Uráya bya akpuru iya je anụ eze, bụ
Jiehoyakimu, bụ onye pfuru; e gude ogu-echi gbuta nwoke ono tũ. E wo-
ru odzu iya je etuphaa etupha l'ẹka eelije ndu ẹnya lwaru.

²⁴Ọle g'ọ dughabe; Ahikamu nwa Shafanu tũru íkè yeru Jieremaya. Ọ
bũrù iya bụ l'a ta akpuduru iya nū ndiphe g'e gbua.

Ndu Jiuda a-la l'ẹka Nebukadineza

27 ¹O be ọ́ Zedekaya nwa Jiosáya bahuru l'okwa-eze ndu Jiuda
k'òphúú; Chipfu bya epfua opfu-a nū Jieremaya. ²Wakwa iphe,
Chipfu epfu baa: “Kwee agadagba yee odogoro; l'ì tũko iya nyabẹ onwo-
ngu l'olu. ³Li zia ndu byaru Jierúsalemu ozì g'e je ezia eze ndu Edomu;

waa eze ndu Mówabu; waa eze ndu Amonu; waa kẹ ndu Taya waa kẹ ndu Sayidonu. Le zikwaa ya phọ Zedekaya bụ eze ndu Jiuda. ⁴Zia phẹ ozi g'ephẹ je ezia nnajiuphu phẹ sụ phẹ-a: Wakwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu; mbụ Chileke ndu Ízurelu. Waa iphe, unu e-zi nnajiuphu unu baa: ⁵‘Ọ kwa ike-ọkpụ mu, parụ ẹka; yẹe oshi-ẹka mu ọchiru ọlọchi bẹ mu gude mee mgboko-a l'ophu; bya emee nemadzu; yẹle anụ, bu iya nụ; ẹme ọ buru onye dụ mu ree bẹ mu anuje iya. ⁶Nta-a bụ ẹ-a; alị unu l'ophu bẹ mu yekọtawaru l'ẹka onye-ozu mu, bụ Nebukadineza, bụ eze ndu Bábilonu. Mu mekwarupho gẹ anụ, bu l'egbudu nọduchaa mu l'ẹka. ⁷Ọha-moha l'ophu a-nọdu iya l'ẹka; nọdu iya nwa iya; waa nwanwa iya; jasụ alị-eze iya adakpọhu. Noo teke ọhamoha, dụ igwerigwe mękpoo eze ndu parụ ẹka e-me iya ohu phẹ.

⁸“Teke ọ bụ l'ọ nweru ọhamoha; ọzoo alị-eze, jikaru anọdu Nebukadineza l'ẹka; mbụ eze ndu Bábilonu; ọzoo l'ephẹ jikaru edobe olu g'ọ nyabẹ phẹ agadagba-njigba iya; mu egude ogu-echi; yẹe ọkpa nri; yẹe ẹjọ iphe-ememe nwa ndu ọbu aphụ. Mbụ mee ndu ono iphe gbiriri jasụ mu egude ẹka Nebukadineza mebyishibẹbe ndu ọbu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ⁹Ọo ya bụ ẹ-a; unu ta angakwaru ndu mpfuchiru unu nchị; mę ndu jibya unu; mę ndibe unu, akoje iphe, nrwọ bụ; mę ndibe unu, ndu agba ẹja; mę ndu karu akaka, bụ ndu asuje unu l'unu taa lakwa eze ndu Bábilonu l'ẹka. ¹⁰Mpfuchiru, ẹphẹ epfuru unu bụ ụka bẹ ẹphẹ adzushiru unu. Ọ buru iphe, oo-me bụ g'unu haa alị unu lamihukpọo alamihu. Mu e-nwufu unu enwufu; unu ẹje alaa l'iswi. ¹¹Obenu l'ọha -woru olu doberu eze ndu Bábilonu; ọ nyabẹ phẹ agadagba-njigba iya; ẹphẹ nọdu iya l'ẹka; bẹ mu e-kwe haa g'ephẹ buru l'alị k'ẹka phẹ; akọ iya opfu; buru iya eburu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.’”

¹²Mu wokwarupho ozi ono zia Zedekaya, bụ eze ndu Jiuda. Mu sụ iya: “Wozekwa olu doberu eze ndu Bábilonu g'ọ nyabẹ ngu agadagba-njigba iya; nọdu iya l'ẹka; yẹe ndibe iya; k'ophu ịi-nọdu ndzụ. ¹³?Denu g'ọ gude gubedua gụ ẹ ndu alị ngu l'ophu je l'a-buru ndu ee-gude ogu-echi gbushia; ẹgu egbushia phẹ; yẹle ẹjọ iphe-ememe, bụ iphe, Chipfu pfuru ẹ ya e-gude gbushia ọha, jikaru l'ephẹ taa nọdudu eze ndu Bábilonu l'ẹka. ¹⁴Unu ta ngakwa nchị l'opfu ndu mpfuchiru, asuje unu l'unu ta abyakwa anọdu eze ndu Bábilonu l'ẹka; kẹle ọ kwa ụka bẹ ẹphẹ adzuru unu ẹ mpfuchiru ono. ¹⁵Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: ‘Ọ tọ bukwa mbẹdua ziru phẹ ozi ono. Ọ tọ bukwa mu bẹ ẹphẹ epfuchiru. Ọ kwa ụka bẹ ẹphẹ adzụ. Ọ buru iya e-me; mu enwufu unu nwuru unu jeye; unu alaa l'iswi; unubẹdua l'onwunu; unu ẹ ndu ono, epfuru unu mpfuchiru ono.’”

¹⁶Mu bya asụ ndu-uke Chileke; ẹphẹ ẹ ndu Jiuda l'ophu ẹ-a: “Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Unu ta ngakwa nchị l'opfu ndu mpfuchiru, asuje unu l'ọ bụfukwaa nwanshị nta; laatuko ngwa ono, e gwetaru l'ulo Chileke laa alị ndu Bábilonu ono gwephuta azụ. Ọ kwa ụka bẹ ẹphẹ adzụ ẹ

mpfuchiru, ephe epfuru unu. ¹⁷Unu ta ngakwaru phe nchi. Unu nodu eze ndu Babilonu l'eka g'unu anodu ndzu. ?Denu g'o gude mkpukpu-a je l'aburu ikpozu? ¹⁸O -buru l'ephe bu ndu mpfuchiru; ephe nodu anumaje olu Chipfu; g'ephe rwonaa Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike ge ngwa-ulo ono, e gude dozia eze-ulo Chipfu ono, bu ophu phodukwaduru nu; yee ophu phoduru l'ibe eze ndu Jiuda; yee ophu phoduru le Jierusalemu ta abuhe iphe, ee-rwuta laa ali ndu Babilonu. ¹⁹Le-a; wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu le k'itso itso eze-ulo Chileke; waa k'iphe ono, eeyeje mini, echi ririri ono; waa k'ogba-kperekpere; waa ikpoto ngwa ozo ono, phodugbaaru le mkpukpu-a, ²⁰bu ndu ophu o gwetaduru; mbu Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu; teke o kpuru eze ndu Jiuda, bu Jiehoyakinu nwa Jiehoyakimu le ndzu shi Jierusalemu laa ali ndu Babilonu; kpupya-bekota iya ndu a maru amaru l'ali ndu Jiuda ye le Jierusalemu. ²¹Ee! Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu; mbu Chileke ke ndu Izurelu; wakwa iphe, oopfu le k'iphe ono, e gwephoduru l'ulo Chipfu ono; yee ophu phoduru l'ibe eze ndu Jiuda; yee ophu phoduru le Jierusalemu: ²²'G'ephe ha be ee-gwetachakwa laa ali ndu Babilonu. O buru l'eka ono be oo-nodu gbiriri jasu mboku, mu a-choru iya bya. Noo teke mu a-chi-phuta iya azu bya edophukwa azu l'eka-a.' ” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

Onye adzufe uka le mpfuchiru, bu Hananiya

28 ¹O buru l'apha ono kwapho; ge Zedekaya bahuru l'aba-eze ndu Jiuda k'ophuu; l'onwa k'ise l'ime apha k'eno; be onye mpfuchiru, bu Hananaya nwa Azuru, bu onye shi mkpukpu Gibiyonu; no l'ulo Chipfu l'iphu ndu-uke Chileke; me l'iphu oha l'ophu su mu-a: ²“Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu; mbu Chileke ndu Izurelu: Mu a-nyakashi agadagba-njigba ono, eze ndu Babilonu nyaberu unu ono. ³Lime apha labo be mu a-chi-phutakota iphe, bukpo ngwa ulo Chipfu ono azu l'eka-a; mbu ngwa ono, eze ndu Babilonu, bu Nebukadineza chitaru l'eka-a lashia ali ndu Babilonu. ⁴Ndu mu a-chi-phutakwapho azu l'eka-a bu Jiehoyakinu nwa Jiehoyakimu, bu eze ndu Jiuda; mekpoo iphe, bukota ndu a kpuru le ndzu l'ali ndu Jiuda, bu ndu laru ali ndu Babilonu; noo ke le mu a-nyakwa agadagba-njigba ono, eze ndu Babilonu nyaberu unu ono. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.”

⁵Tobudu iya bu; onye mpfuchiru, bu Jieremaya bya eyee onu su onye mpfuchiru ono, bu Hananaya-a l'iphu ndu-uke; ye le l'iphu iphe, bukpo ndu pfuru l'ulo Chipfu; ⁶su iya: “G'o dukwa nno! Ge Chipfu mekwaa ya nno! Ge Chipfu mekwaa iphe ono, i pfuru le mpfuchiru ono; g'o chi-phutakwa ngwa ulo Chipfu azu; yee ndu a kpuru le ndzu; g'o shikwa l'ali ndu Babilonu tukoko phe chi-phuta azu l'eka-a! ⁷Ole g'o duhabe; ngabekwa nchi numa iphe, mu abya epfu ye ngu le nchi; ye le nchi ndu-a l'ophu. ⁸Ndu mpfuchiru, vu mu uzo; bya evuru ngu uzo; mbu ndiche; buepho iphe,

ephe epfufe le mpfuchiru nu oha, du igwerigwe; yee ali-eze, paru eka; bu l'ogu a-du; yee okpa-nri; waa ejo iphe-ememe. ⁹Obenu l'onye mpfuchiru, epfu opfu le nchi a-du doo buepho teke iphe, o pfuru meru g'o pfuru iya be ee-kweje le Chipfu ziru iya eviya."

¹⁰Tobudu iya bu; onye mpfuchiru ono, bu Hananaya bya anyafu Jieremaya, onye mpfuchiru agadagba-njigba ono, o nya ono bya eworu iya nyajia. ¹¹Hananaya bya apfuru l'iphu oha l'ophu su: "Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: O kwa egube-a bu ge ya a-gbajifu agadagba-njigba ke Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu l'olu ohamoha l'ime apha labo." O pfuepho nno; Jieremaya tugbua.

¹²A noekwapho nwanshi g'onye mpfuchiru, bu Hananaya gbajifucharu agadagba-njigba ono, no l'olu onye mpfuchiru, bu Jieremaya ono; Jieremaya obu numa olu-Opfu Chipfu, suru iya: ¹³"Je je akaru Hananaya su iya le-a: Wakwa iphe, Chipfu epfu: Iphe, i gbajifuru bukwa agadagba-njigba ophu e meru l'oshi; ole iphe, mu e-gude dochia ya bu agadagba-njigba ophu e meru l'igwe. ¹⁴Wakwa iphe, oopfu; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; mbu Chileke ke ndu Izurelu: Mu e-woru agadagba-njigba ophu e meru l'igwe nyabe l'olu ohamoha-a l'ophu gude mee phe g'o buru Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu be ephe a-nodu l'eka. Mbu le mu e-me iya g'o nodu elekotachaa me anu, bu legbudu."

¹⁵Tobudu iya bu; onye mpfuchiru, bu Jieremaya su Hananaya, bu onye mpfuchiru-a: "Ngabekpodapho nchi; Hananaya! O to bukwa Chipfu ziru ngu g'i bya; obenu l'i mewaru ndu-a; ephe je adakobe iphe, abudu eviya. ¹⁶Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: 'Mu abyakwa ngu ewofu l'eli mgboko-a. Apha-a gedegede be ji-nwuhu; kele i pfuwaru opfu, eme ge kwefuru Chipfu ike.'"

¹⁷O -rwuepho lonwa kesaa l'apha ono kwapho; Hananaya, bu onye mpfuchiru nwuhu.

Ekwo-ozi, e deru nu ndu a kpuru le ndzu

29 ¹Owaa bu iphe, e deru lekwo-ozi, Jieremaya gbé le Jierúsalem mu dee nu g'a nu ndu bu ogerenya l'ime ndu ophu no ndzu l'ime ndu ono, a kpuru le ndzu ono; l'a nu iya ndu bu uke; me ndu bu ndu mpfuchiru; me iphe, bukpo ndu ono, Nebukadineza kpuru le ndzu shi le Jierúsalem laa ali ndu Babilonu ono. ²Teke ono be a kpuakwanaru eze, bu Jiehoyakinu le ndzu; yee ne iya, bu eze-nwany; me ndu eleta ibe eze enya; mekpoo ndu-ishi ndu Jiuda yee ndu Jierúsalem l'ophu; me ndu eme ona; me ndu akpu uzu; be a kpukotawaru le ndzu kpuru lufu le Jierúsalem. ³Onye o nuru ekwo-ozi obu bu Eleyasa nwa Shafanu; yee Gemaraya nwa Hilikaya, bu ndu Zedekaya, bu eze ndu Jiuda ziru ozi ge je zia eze, bu Nebukadineza l'ali ndu Babilonu. Ekwo-ozi, Jieremaya deru obu suru:

4“Wakwa iphe, Chipfu epfu baa; mbụ Ọkalibe-Kakọta-Ike; Chileke kẹ ndu Ízurelu. Ndu oopfụ iya anụ bụ ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ ono g'ephe ha; mbụ ndu ono, mu meru; e shi lẹ Jierúsalemụ kpuru phẹ laa Bábilonu ono: 5Unu kpushikwaa ụlo buru; unu akọo opfu ria iphe, o metaru. 6Unu lụshikwaa nwanị nwushia ụnwegirima; unu achotaru unwu unu nwoke nwanị alulu; unu ekee unwu unu nwanị ji; k'ophu ephebedua l'e-nwe-kwarupho unwegirima. Unu nọdukwa l'ẹka ono ka adụ igwerigwe; unu taa nọdukwa aka alwa alị. 7Ozo bụ lẹ-a; unu chojekwa iphe, e-me gẹ nchị dū doo lẹ mkpukpu ono, bụ ẹka a kpuru unu lẹ ndzụ laa ono. Unu pfujeru nū Chipfu l'iswi ẹhu ndu ono; kele nchị -dū phẹ doo; l'ọ dukwapho unu. 8Kele-a; wakwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu; mbụ Chileke ndu Ízurelu: Unu te ekwekwa gẹ ndu mpfuchiru unu; mẹ ndu agbaru unu ẹja; duru unu ghaa ụzo. Unu ta angajekwaru phẹ nchị lẹ nrwọ, unu meru phẹ; ephe nọdu arwọ. 9Ọ kwa ụka bẹ ephe adzuru unu sụ l'ephe gude ẹpha mu epfu mpfuchiru. Ọ tọ bukwa mu yeru phẹ. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.”

10Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “A -nọephe ụkporo apha ẹto l'apha iri lẹ Bábilonu bẹ mu a-byapfuta unu bya emeeru unu iphe ono, dū ree ono, mu kweru ukwe iya ono; mbụ lẹ mu a-bya eduphuta unu azụ l'alị ẹka-a. 11Kele mu maru ọriri, mu arị l'ẹhu unu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. Mu arị k'eme g'ẹhu dū unu guu; ọ tọ bukwa g'ọ dūru unu lẹ njo. Gẹ mu mee g'uzo iphu dūru unu lẹ ree; unu enweru iphe, unu a-nọdu ele ẹnya iya. 12Teke ono bẹ unu a-rakuje mu; unu abyapfuta mu; bya epfuru nū mu; mu angaberu unu nchị. 13Teme unu achọ mu; chọta mu; mẹ ọ -būru l'unu gude obu unu l'ophu achọ mu. 14Teke ono bẹ unu a-chọ mu chọta; nokwa iphe, Chipfu epfu. Mu emee unu; unu taa bueduru ndu a kpuru lẹ ndzụ. Mbụ lẹ mu e-jeephe l'iphe, bukpo o ọhamoha; mēkpoo ẹkameka ono, mu chiru unu laa ono je achị-phuta unu azụ l'ẹka ono, mu meru; a kpua unu lẹ ndzụ ono. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.”

15Unu a-sukwaro: “Chipfu yeanaru anyi ndu mpfuchiru lẹ Bábilonu.” 16Obenu lẹ-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa l'opfu ẹhu onye eze ono, nọ l'aba-eze Dévidi ono; yeke opfu ẹhu iphe, bukpo o ndu phoduru lẹ mkpu-kpu-a; mbụ unwunna unu, bụ ndu ophu a kpukobeduru unu l'ephe lẹ ndzụ. 17Ee! Wakwa iphe, Chipfu bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu baa: “Iphe, mu e-ye bukwa ogu-echi; yee okpa-nri yee ẹjo iphe-ememe g'ọ būru phẹ ogu. Mu emee phẹ; ephe adụ g'ẹjo akpuru oshi figu, dūta-beru ẹji k'ophu bụ l'e tee ridu iya eriri. 18Mu e-gude ogu-echi; yee okpa-nri; yee ẹjo iphe-ememe achị phẹ ọso. Mu emee phẹ; ephe aburu iphe, alị-eze nọgbaa lẹ mgboko-a a-nọdu asọ oyi; mbụ ephe aburu iphe, e gude atụ onu; yee iphe, anyị ishi ẹdzu; waa iphe e gude achị ọchi; yee iphe, e gude ephu l'iphu l'ẹka ọhamoha nọ, bụ ẹka mu chiru phẹ jeye. 19Noo kele ephe ta ngabeduru nchị l'opfu mu; ọ kwa Chipfu epfu iya; mbụ opfu, mu pfuru mpfuto

nụ phẹ; ọ buru ndu mu ziru iya bu ndu-ozu mu bu ndu mpfuchiru. Ophu unubedu, a kpuru le ndzu-a angakwarupho nchi. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.” ²⁰Oo ya bu le-a; unu numakwa Opfu Chipfu g'unu ha buru ndu a kpuru le ndzu; bu ndu mu chitaru le Jierusalemu chilaa Babilonu.

²¹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa; mbu Okalibe-Kakota-Ike, bu Chileke ke ndu Izurelu; wakwa iphe, oopfu l'opfu-ehu Ehabu nwa Kolaya; yee opfu-ehu Zedekaya nwa Maseya, bu ndu gude epha mu adzuru unu uka le mpfuchiru: “Mu e-woru phẹ ye l'eka Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu; l'o woru phẹ gbushia l'atatiphu unu eka unu ele enya. ²²Oo phẹ a-kpa iphe, ndu Jiuda ono, a kpuru le ndzu ono g'ephe ha, bu ndu no l'ali ndu Babilonu a-wata ephu l'iphu su: ‘Ge Chipfu mekwaa ngu iphe, o meru Zedekaya; yee Ehabu, bu ndu eze ndu Babilonu huru l'oku.’ ²³Noo kele epe mewaru iphe-eswe l'echilabo ndu Izurelu. Epe l'unyomu obutobu phẹ riwaru ogori; teme epe gudewaa epha mu dzua uka, buchaa iphe, mu asuduru phẹ g'ephe mee. Iphemiphe ono be mu makotaru; teme mu buru onye-ekebe iya.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

Ozi, e ziru Shemaya

²⁴“Karụ Shemaya, bu onye Nehelamu: ²⁵Wakwa iphe, Chipfu epfu; mbu Okalibe-Kakota-Ike; bya aburu Chileke ndu Izurelu: I gude epha ngu dee ekwo-ozu wolaaru iphe, bukpo ndu no le Jierusalemu; bya anu iya Zefanaya nwa Maseya, bu onye uke; mekpoo iphe, bukota ndu-uke ndu ophu g'ephe ha. I sūru Zefanaya-a: ²⁶‘Chipfu meakwaru ngu onye uke g'i nodu l'okwa Jiehoaya; g'i nodu eleta ulo Chipfu enya. O -nweru onye obvu eme, kuru onwiya onye mpfuchiru; chiru iya okpa ye le mkporo; nwua ya olu le mgborigwe. ²⁷?Bu gunu kparu iphe, i ti gboduru Jieremaya onye Anatotu uja, bu onye epfuru unu mpfuchiru? ²⁸Wakwa ozi, o ziru anyi le Babilonu baa: “Iphe obu a-nokwa odu. Oo ya bu le-a; unu kpushikwaa ulo buru; unu akoo opfu ria iphe, o metaru.” ’ ’ ”

²⁹O buru iya bu l'onye uke ono, bu Zefanaya abya eworu ekwo-ozu guaru Jieremaya, bu onye mpfuchiru. ³⁰No iya; olu-Opfu Chipfu rwua Jieremaya nchi su: ³¹“Woru ozi-a zia g'o rwua le nchi iphe, bu ndu ono, a kpuru le ndzu ono g'ephe ha: Wakwa iphe, Chipfu epfu l'opfu ehu Shemaya, bu onye Nehelamu: Eshinu Shemaya epfuru unu iphe o sūru le mu pfuru; l'ebe abu l'oo mu ziru iya ya; be o mewaru; unu je adakobe iphe, abudu eviya. ³²Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Shemaya, bu onye Nehelamu be mu a-nu aphu; ye le awa iya l'opfu; k'opfu bu l'o to dukwa onye o nweru a-phodukwadu nu l'echilabo ndu-a; ophu oo-humadu iphe-oma ono, mu e-mechaa meeru ndu ndibe ono; noo kele o pfuwaru iphe, e gude kwefuru mu ike.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

Chileke ekwe ukwe alwalwa ndu Izurelu

30 ¹Wakwa opfu, shi l'onu Chipfu rwua Jieremaya nchi. ²“Wakwa iphe, oopfu; mbu Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu: Tuko opfu-a,

mu pfuru nū ngu-a dekoṭa l'ekwo. ³Kele-a: wakwa iphe, Chipfu epfu baa: mboku abyakwa; teke mu e-je l'eka a kpuru ndibe mu le ndzu laa; mbu ndibe mu bu ndu Izurelu ephe le ndu Jiuda; je eduphuta phe azu; bya edophu phe azu l'ali ono, mu nuru nna phe oche go buru nkephe ono. No-kwa iphe, Chipfu eepfu.”

⁴Wakwa opfu, Chipfu pfuru pfudoru ndu Izurelu ephe le ndu Jiuda.

⁵“Wakwa iphe, Chipfu epfu

baa:

Anyi anukwa mkpu,
ephe echi;
mbu ndu ndzu agu.
Mbu loo n-yemebvu du;
o to budu nchi-adu-doo.

⁶Jinaa aji huma; nwoke
?o tsuje ime nwa?

?Denukwanu go gude mu
humagba unwoke lehu
lehu gephe chigbaaru
eka kwee lepho ge nwanyi,
ime eme;
onyenonu wochaaru iphu
gbanwube onwu onwu?

⁷Tuswekwa! Mboku ono
a-dukwa ejo eji;
k'ophu bu lo to duedu
eswe a-dubaa eji go ya.

Teke ono be oshilokpa
Jiekopu e-je iphe-ehuka;
obenu lee-mechaa
dzota iya lime iya.

⁸“Wakwa iphe, oopfu; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike: O -rwua mboku ono be mu a-nyakwo agadagba-njigba ono, no phe l'olu ono; mu abya atoshia phe egbu, e keru phe; ophu ndu ohozo emebaedu phe ohu phe. ⁹Ephe a-nodu ejeru Chipfu, bu Chileke phe ozi; yee Dévidi ono, bu eze phe ono, bu onye mu e-me go futaru phe.

¹⁰“Ge ndzu ba agukwa ngu;
gube Jiekopu, bu onye-ozu mu!
Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

G'e be yekwa ngu ebvu;
gube Izurelu;
kele-a; lekwa le-a;
mu e-shikwa l'eka du

- ẹnya dzọta ngu.
 Mu adzọta ụnwu ngu l'ali
 ẹka a kpuru phe le
 ndzu laa.
 Noo teke Jiékọpu a-lwa azu
 bya anọdu l'ẹhu-guu.
 Teme ọ tọ duedu iphe,
 byaru emebaa ya nù;
 ọphu ọ dudu onye
 byaru emebaa ya g'ọ
 buru onye ndzu agu.
- 11 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:
 Mu nọkwa swiru ngu eswiru;
 mu a-dzọ ngu!
 A makwaru-a le mu tukuru
 ọhamoha emebyishibẹbe,
 bu ndu mu shi woru
 ngu ghakaa l'ime phe.
 Obenu le mu tee
 mebyishibẹbedu ngu
 gberegedege.
 Mu a-hù ngu ahùhù l'uzo,
 pfuru nhamunha.
 Ọphu mu ahakwanu ngu
 phuruphuru ge mu
 ta anu ngu aphu l'ophu
 l'ophu."
- 12 Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:
 Onwo, aba ngu nu be e tee
 metakwa emeta.
 Ọphu iphe, e mekaru ngu
 akpohudu akpohu.
- 13 Ọ tọ dudu onye a-gbaru
 ngu ọdzori.
 Ọphu ọ dudu iphe ọzo,
 ee-mebaa l'ọnyá obu,
 aba ngu nu obu.
 Ọphu ịi-kaedu mma akaka.
- 14 Iphe, bukpo ndu gu
 l'epheshi eshi ọnyà
 zohakotawaru ngu.

- Ephe ta akpaedu ngu ishi
 ililekpoo.
 Mu tsuwaru ngu iphe,
 onye ohogu etsuje
 ohogu iya.
 Mu bya echia ngu iphe,
 onye duru nemadzu
 ehuka echije iya.
 O buru iphe, kparu iya
 nu bu l'i menukaru
 ejo-iphe.
 Tem e iphe-eji, i meshiru
 paa igwerigwe.
 15 ?Denu g'o gude i nodu ara
 ekwa iphe, mekaru ngu nu;
 mbu iphe, eme ngu ehuka,
 bu iphe,
 taa kpohudu akpohu?
 O kwa l'i metanukaru
 iphe-uta; tem e iphe-eji,
 i meshiru paa igwerigwe;
 meru g'o gude mu mee
 ngu iphemiphe ono.
 16 Obenu l'iphe, bukpoo
 ndu eripya ngu be
 ee-ripyakwa.
 Iphe, bukpoo ndu ohogu
 ngu be aa-kpu le ndzu.
 Ndu kwaru iphe ngu
 l'okwata be
 aa-kwakwapho okwata.
 Ndu keru iphe ngu l'ogu
 be ee-kekwaphe iphe
 phe l'ogu.
 17 Obenu le mu e-me g'ehu du
 ngu ike;
 mee g'onya, du ngu l'ehu
 kpohu.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu.
 O buru iphe, kparu iya
 nu bu l'e kuru ngu
 onye a chifuru achifu;

Zayonu, adüedu onye
akpa ishi iya.

18 “Wakwa iphe, Chipfu epfu
baa:

Ọnu-ulo Jiékpọu ono,
e shi kpua lẹ ndzụ ono
bẹ mu e-dophu azụ l'ọnodu
iya.

Mu aphuaru ẹka ẹphe bu
obu-imemini.

Mkpukpu ono bẹ aa-kpu-phu
azụ l'eli ọzu iya ono.

Ibe eze ono abyakwa
anọ-chia l'ẹka ọ gbaru
g'ọ nọdu.

19 Ẹphe awata agụ ebvu-ekele;
atụ ụzu ẹhu-utso.

Mu emee g'ẹphe kabaa igwe;
ọphu ẹphe abyadụ alwa
alị alị.

Mu e-me g'ẹphe bụru ndu
aakwabẹ ùbvù;
ọphu ẹnya abyadụ alwa phẹ.

20 Ụnwu phẹ bụ g'ẹphe shi
dụ teke ndiche bụ
g'ẹphe a-dụ.

Tẹme edzudzu-ọha aburu
iphe, nguchaaru
anguru l'iphu mu.

Mu anụa ndu eme phẹ ewere
aphụ.

21 Onye eze phẹ a-buru onye
lanụ l'ime ndibe phẹ.

Onye a-buru onye-ishi phẹ
aburu l'echilabọ phẹ bẹ
oo-shi.

Mu a-kpūritaru iya;
l'ọoby a nọdu mu ntse;
kẹle-a: ?bụ onye sụru
g'oo-dobe onwiya iche
bya bya a nọdu mu l'iphu?

Ọ kwa Chipfu epfu iya.

22 Oo ya bu l'unu a-buru ndibe
mu;
mu aburu Chileke unu."

23 Lekwa! Chipfu gudeakwa ehu-eghu ezi oke-pherephere; mbu ejo oke pherephere. O buru l'ishi ndu ejo-iphe be ophu temutemu; 24 ophu ehu eghubuhukwa Chipfu eghu gbiriri jasu l'o meebekota iphe, du iya l'okpo-ma k'ememe. Mboku abya-a l'uzo iphu teke iphe-a l'e-dokota unu enya ree.

Alwalwa ndu Izurelu

31 1 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "O -rwua le teke ono; be mu a-buru Chileke k'ipfu l'ipfu ndu Izurelu l'ophu; epe aburu ndibe mu." 2 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Ndu ono, ogu-echi gbuphodoru ono be e meru eze-iphe-oma teke epe no l'echiegu; mbu Izurelu; teke o shi achọ eka oo-nodu tuta unme 3 be Chipfu shi l'eka du enya mee g'o huma iya. Mu yeru ngu obu yee ngu iya k'ojeje. Mu gude n-yemobu mu kpuritaru ngu. 4 Mu a-kpu-phukwa ngu pho azu; li buru onye a kpuphuru azu; gube nwamgboko mu yee nwoke akwajeduru ono, bu gube Izurelu. Li wota nkwa ngu je etsoru ndu ehu atso wata ete ebvu. 5 Ii-wata ako opfu-vayinu l'eli ubvu ubvu Sameriya ozobaa. Ndu ako opfu a-ko iya; ria iphe, epe koru iya; 6 kele e -mechaa; lo duru mboku, ndu eche nche a-nonya; epe echiaha mkpu l'ali ubvu ubvu ndu Ifuremu su: 'Unu bya g'anyi je l'ubvu Zayonu; jepfu Chipfu, bu Chileke anyi!'"

7 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

Unu gu ebvu ehu-utso nu
Jiekopu!

Unu tua uzu ehu-utso nu
onye-ishi ohamoha!

Unu raa ya arara; kwaa ya
l'evu su:

Jiko Chipfu; dzonaa ndu
nkengu;
mbu nwa ndu Izurelu ndu
ophu phoduru nu!

8 Lekwa; mu e-shi l'ali ndu
isheli chi-phuta phe
azu.

Mu e-jerwuchaa eka igwe
beru ali beru je
erwukpo phe.

Mu a-chitachaa me ndu atsui
ishi; me ndu eniyeni;

mẹ ndu dụ ime;
mẹ ndu ọphu ime emewaa
ememe.

Ọ buẹpho l'ikpoto ndu a-lwa
nụ a-pa ẹka.

⁹ Ẹphe a-nọdu ara ẹkwa abya.
Mbụ l'ẹphe a-nọdu arwọ mu
arwọrwo;
mu edu pẹ alwa.

Mu e-du pẹ dughaa nggele
nggele;
dua pẹ shia ụzo,
dụ baswaa k'ọphu ụpfu
ata akpọdu pẹ l'ọkpa.

Ọ buru iphe, kparụ iya nụ bụ
lẹ mu bụ nna Ízurelu;
tẹme Ifuremu buru ọkpara
mu.

¹⁰ “Unu nụmakwa Opfu Chipfu;
unubẹ ọhamoha!

Unu araa ya arara gẹ ndu
bukube eze-ẹnyimu
l'ẹka dụ ẹnya nụma!

L'onye ono, chikashiru
ndu Ízurelu ono
a-chikobekwa pẹ phọ
ọzo.

Looche ụnwu aturu iya
ọbu nche g'onye eche
aturu;

¹¹ kẹle Chipfu gbafutawaru
Jiékpọpu pfa aswa ishi iya
l'ẹka ndu ka pẹ ọkpehu.

¹² Ẹphe a-bya bya atụa ụzu
ẹhu-utso l'úbvú Zayonu.
Ẹphe eteru ẹswa kpua iphe,
dụ ree, Chipfu doberu;
mbụ ereshi-o; mẹ mẹe-o;
mẹkpoo manụ;
mẹ ụnwu aturu mẹ egbu;
mẹkpoo ikpoto eswi.
Ẹphe a-dụ g'opfu,

a kọru agba iya mini ree;
 ọphu ẹphe a-ọdubaedu
 aphụ-aphụ.

- 13 Teke ono bẹ ụnwumgboko
 a-wata ete ebvu;
 ẹhu atso phe;
 mẹ ụnwokorobyia;
 mẹ ndu bụ ọgerenya
 kwaphọ.

Noo teke mu e-me g'aphụ,
 ẹphe shi agụ bụru phe
 ẹhu-utso.

Mu a-dụ phe obu;
 mu agbanwee aphụ,
 tsọru phe nụ g'ọ bụru phe
 ẹhu-utso.

- 14 Ndu uke bẹ mu a-nụkpo iphe,
 dū ree nua k'etsutsu iya.
 Teme iphe, dū ree,
 mu doberu bẹ e-jikpọo
 ndu nkiya ẹpho.”
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

**Chipfu a-phuru ndu
 nkiya obu-imemini**

- 15 Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:
 “A nūmaru ụzu-ẹkwa lẹ
 mkpukpu Rama;
 mbụ ẹkwa anwuhu mẹ oke
 nggumaphu.
 Ọ bụru Rechielu l'ara ẹkwa
 ụnwu iya;
 ọphu o kwedu g'e gbobuta
 iya egbobuta;
 opfu l'ụnwu iya bvẹberu.”

- 16 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:
 “Gberuma! Ba rahe ẹkwa!
 Huchaa ẹnya-mini, nọ ngu
 l'ẹnya;
 kẹle ee-mechaa bua ngu
 nggo ozi ngu;

mbụ l'ephe e-shi l'alị ndu
ohogu lwa.

Ọ kwa Chipfu epfu iya.

17 Ọo ya bụ lẹ-a; unu lee ẹnya
l'iphu a-duru unu ree.

Ụnwu unu l'a-lwa l'alị phe.”

Nokwa iphe, Chipfu eepfu
bụ ono.

18 Ude, Ifuremu atụ bẹ mu
nụmawaru; l'ọ sụru:

I hụwaru mu ahụhù g'onye
ahụ nweswi,

ekwedu g'a gọta iya.

A hụkwanaa mu hụta.

Dophunu mu azụ gẹ mu
alwaphuta azụ;

noo kẹle ọo ngu bụ Chipfu

bya aburu Chileke mu.

19 Mu kpaphuhucharu;
izimanu bya alwaphuta
mu azụ.

Onodu, mu nọ doẹ mu phọ
ẹnya.

Mu phuru yoo; chiru ẹka ye
l'iphu ụtapfu.

Iphere bya egude mu;

mu bya aburu onye

ẹnya lwaru;

kẹle ọo iphe, mu meru

teke mu bụ okoro bya

bẹ byaru eteahaa mu

ntu l'iphu nta-a.

20 “Sụ-a; Ifuremu ?tọ bụdu nwa,
mu yeru obu;

mbụ nwa, tūbaru mu

l'ẹnya?

A makwaru-a lẹ mu ahajeru
epfuru iya;

obenu lẹ mu anyatajẹle

iya-a.

Ọo ya bụ lẹ-a; oghoroko iya
dụ mu shii;

mbụ lẹ mu aphuru iya
 obu-imemini,
 parụ ẹka.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bụ ono.
 21 Meshia ọhubama dobegbaa
 l'oji!
 Lị kọshia obvudu obvudu
 dobegbaa!
 Lị lerwetakwa oji,
 a tūru mkpoli ẹnya,
 bụ oji, iishi!
 Lwaduṣpho azu;
 gube nwamgboko mu,
 bụ Ízurelu!
 Lwaduṣpho azu lẹ mkpukpu
 ngu ono g'ọ ha!
 22 ?Ìi-ghaphekpo egube ono
 jasụ teke ole;
 gube nwada ono,
 eegudedu
 ire iya ẹka ono?
 Chipfu mewaru iphe ọphúú
 lẹ mgboko-a;
 mbụ lẹ nwanyị a-wata
 eleta nwoke ẹnya.”

Iphe e-mechaa duru ndibe Chileke lẹ ree

23 Wakwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakota-Ike eepfu baa; mbụ Chileke ndu Ízurelu: “Ọ sụru-a: Mu -shiepho l'ẹka a kpuru pẹ lẹ ndzụ duphuta pẹ azu; bẹ ndu nọ l'alị Jiuda; yee mkpukpu lẹ mkpukpu iya a-wata epfu opfu-a ọzo sụ:

“Gẹ Chipfu kebe ngu l'oma;
 gube ibe onye ono,
 pfuberekoto ono;
 gube úbvú, dụ nsọ!

24 Ndu Jiuda mẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, nokota iya nù l'a-tuko bukọtaru l'ẹka ono; ndu akọ opfu eburu iya; ephe lẹ ndu aghaphe aghaphe; ephe l'eghu mẹ aturu pẹ. 25 Kẹle onye ike bvuru bẹ ee-me-a g'epho ji; mu emee iphe, bukpo onye rwuhuru arwuhu g'ọ rokota ike.” 26 Mu jeberu nno bya etehu; bya awata achika ẹnya. Mgbenya mu obu nọdu atso mu ntumatu.

²⁷Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Lekwa; mboku abyakwa-a; teke mu e-woru mebyi-iphe, bu nemadzu yee anu woru ghakaa l'alì Ízurelu yele alì Jiuda. ²⁸Oo ge mu eche phe nche; e pheshia phe; nwukposhia phe; e me-kpee phe; mebyishia phe; ephe laa l'iswi; nokwapho ge mu a-nodu eche phe nche; aa-kpukwa phe; dzaphu phe azu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

²⁹O -rwua mboku ono be a taa subaedu:

Nna anyi phe bukwa akpuru

vayinu,

achaduru achacha be

ephe riru.

O nodu akpo unwu phe

eze ihuku.

³⁰O bu-chia iphe, e-me nu bu l'onyemonye a-la l'ejo-iphe, o metaru. Onye riwaru akpuru vayinu, achaduru achacha; eze akpowa iya ro ihuku.

³¹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Mboku abyakwa teke mu le ndu Ízurelu; waa ndu Jiuda a-gba ndzu ophuu. ³²Ono taa duedu g'ogbandzu ophu mu le nna phe oche gbaru; teke ono, mu gude aka seta phe dufuta phe l'alì ndu Ijiputu; noo kele ephe mebyiru oghandzu mu; l'aka bukwa mbedua bu ji, alu phe nu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ³³Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Wakwa udu oghandzu ophu mu l'onu-ulo Ízurelu a-gba: me e -mechaepho teke ono. Ekemu mu be mu e-woru ye phe l'egomunggo. O buru l'ime okpoma phe be mu e-de iya edede. Mu a-buru Chileke phe; ephebedua aburu ndibe mu. ³⁴Nemadzu tee ziedu nwibe iya iphe ozobaa; ophu nemadzu ziedu nwune iya iphe ke g'aasuje: Makwaru Chipfu! Kele ephe e-shiepho l'onye enya kachaa alwalwa l'ime phe maru mu jasul'onye ophu kachaa shii. Noo kele mu a-guru phe nvu l'ejo-iphe, ephe megba-beru. Ophu mu anyatabaedu iphe-eji phe ozobakpo. Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono.

³⁵Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

Mbu onye ono, doberu

enyanwu su g'o chije

l'eswe;

bya emee g'onwu;

yee kpokpode chije

l'enyashi; onye ono,

bu iya akparwubeje

oke-enyimu;

akpara-mini iya ede mba;

epha iya bu Chipfu,

bu Okalibe-Kakota-Ike.

³⁶“Oo ephe m'o bu l'a -nonyar; iphe-a,

mu tuburu k'ememe-a
 phuhu k'ophu mu
 hūma-buhuru iya;
 ọ buri iya bu l'oshilokpa
 Ízurelu achihu;
 ephe taa buedu oha eka
 phe l'iphu mu jasuru
 asuru."

Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bu ono.

³⁷ Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

"Oo ephe m'o bu l'aa-tu
 imigwe imigwe l'iphe,
 aatuje iphe;
 aabya ebvua ali bvurwua
 eka a toru okpa mgboko
 l'ophu;
 teme mu e-gude iphe,
 oshilokpa Ízurelu
 megbaberu jika-gbua
 phe."

Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bu ono.

³⁸ Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Mboku abyakwa teke ee-mechaa
 kpukwaa mkpukpu-a doberu mube Chipfu eshi l'oje Hananelu jasụ lẹ
 Onu-abata Mgbureku. ³⁹ Ogologo iphe, e-gude atụ iphe l'a-gbẹ l'ephe l'eka
 ono dabyiru ogologo jasụ l'eli úbvú Garẹbu; l'obyia ago-jia dabyiru jasụ
 lẹ Gowa. ⁴⁰ Nsuda ono l'ophu, bu eka e shi etuphaje odzu; awushi iya ntụ;
 mekpoo egu ono l'ophu, dabyiru jasụ lẹ nggele Kidironu l'uzo enyanwu-
 awawa; gbiriri jasụ l'aguga onu-abata Inya; g'o ha a-dukotaruru Chipfu nsọ.
 Ophu a byadu ephefubaa mkpukpu ono ephefu; ophu ee-nwukposhibaedu
 iya enwukposhi."

Jieremaya azu ali-egu

32 ¹ Wakwa olu-opfu, rwuru Jieremaya nchi; mbu olu-opfu, shi l'eka
 Chipfu l'apha, kwe Zedekaya apha iri, o wataru aburu eze ndu
 Jiuda. Ono bukwanuru apha ophu kwe Nebukadineza apha iri l'esato.
² Ndu ojoğu k'eze ndu Babilonu be no-pheru Jierusalemu mgburugburu
 teke ono. Onye mpfuchiru ono, bu Jieremaya buro eka o kwaru bu l'oma-
 unuphu eka ndu nche anoje l'ibe eze ndu Jiuda; ³ kele Zedekaya, bu eze
 ndu Jiuda turu iya mkporo l'eka ono su: "Bu gunu meru g'o gude i nodu
 epfu mpfuchiru nkengu g'iipfu iya ono? I pfuru su lẹ Chipfu suru lẹ ya

abyaakwaa eworu mkpukpu-a ye l'eka eze ndu Babilonu; o jekwa l'anata iya. ⁴Lẹ Zedekaya, bu eze ndu Jiuda taa nahukwa ndu Babilonu agbala; o chikwa l'o to dudu iphe, e-me g'e te ye iya l'eka eze ndu Babilonu; yele iya epfugbaa opfu iphu l'iphu; l'o gude enya iya ebo ebo huma iya. ⁵L'oo-kpu-ru Zedekaya laa Babilonu bu eka oo-nodu jasụ ya anụ ya aphụ. Lonokwa iphe, Chipfu epfu. Lẹ mu -tsoo ndu Babilonu oḡu; o to dukwa iphe, mu a-lwuta iya."

⁶Tobudu iya bu; Jieremaya sụ: "Olu-Opfu Chipfu rwukwaru mu nchi ⁷sụ lẹ Hanamelu nwa Shalumu, bu nwune nna mu a-byapfuta mu bya asụ mu gẹ mu zuna alị iya, nọ lẹ mkpukpu Anatotu; kele eshinu o bu mu l'iya kachaa abubu be o bu mu be o rwuberu agbata iya. ⁸E mecha; o nwuepho gẹ Chipfu pfuru ono. Nwa nwune nna mu, bu Hanamelu mecha bya abyapfuta mu l'oma-unuphu eka ndu nche anoje; bya asụ mu gẹ mu zuna alị iya, nọ lẹ mkpukpu Anatotu; l'oke alị ndu Benjiaminu. Eshinu o bu mu be o rwuberu agbata iya nworu; gẹ mu zụ l'iya pho g'o buru nkemu. Mu maerupho l'o kwa Opfu Chipfu. ⁹O buru iya bu lẹ mu eje azua alị obu lẹ mkpukpu Anatotu l'eka nwa nwune nna mu, bu Hanamelu bya apfua ya okpoga iya, bu mkpola-ochaa, erwa iya du shẹkelu iri l'esaa. ¹⁰Mu bya edeeru iya ekwo byaa ya epha mu; mee ya ohubama; ndu ekebe yekwa iya pho eka; bya eworu mkpola-ochaa ono tuta l'iphe, aatuje iphe. ¹¹Mu bya eworu ekwo ono, e deru, goshiru l'alị buwaa nkemu ono; mbu mpekala iya ono, e meru ohubama ono, bu ophu e deru g'oo-no-beru me gẹ mu nweberu iya; bya ewotakwapho mpekala iya ophu e meduru ohubama gude. ¹²Mu bya eje achiru ekwo ono nu Baruku, bu nwa Nera-ya nwa Maseya; l'iphu nwa nwune nna mu, bu Hanamelu yele iphu ndu ekebe, bu ndu byiru eka l'ekwo ono; yele iphu ndu Jiuda l'ophu, bu ndu nogbaa l'oma-unuphu eka ndu nche anoje ono. ¹³Mu nodu l'iphu phe l'eka ono bya eworu ozi-a zia Baruku sụ iya: ¹⁴'Wakwa iphe, oopfụ; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; mbu Chileke ndu Izurelu. O sụru-a: Chita ekwo alị-a, e deru-a; me ophu e meru ohubama; yee ophu e meduru ohubama l'ekwo ono, e deru gude zua alị-a; woru iya je achiru ye l'ite-urwa k'ophu oo-no odu; ¹⁵kele-a; wakwa iphe, Chipfu bu Okalibe-Kakota-Ike, bu Chileke ndu Izurelu epfu baa: Ee-mechakwaa wata azụ ụlo; yee alị; yee opfu-vayinu l'alị eka-a ozo.'"

Jieremaya epfu anụ Chileke

¹⁶Mu wochaaru ekwo ono, e gude zua alị ono nuchaa Baruku nwa Nera-ya; mu bya awata epfu anụ Chipfu sụ: ¹⁷"Gube Nnajiuphu, bu Chileke! O kwa ngu meru igwe; bya emee alị; o buru ike okpu ngu yee eka ngu, i lochiru alochi be i gude mee ya. O to dukwa iphe, tsunukaru ngu l'ehu. ¹⁸Gube onye egoshije igwerigwe nemadzụ l'i yeru phe obu. Olee iiwojeru aphụ ejo-iphe, ndu bu nna meru woru nwua l'utapfu ndu bu unwu phe

m'ephe anohedu. Gube oke Chileke ono, ike du ono; onye epha iya bu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; ¹⁹iphe, i chiru idzu ememe be ha shii; teme iphe, iime ememe paa aka. I saru enya humagbua iphemiphe, nemadzu eme. I nodu ebuje onyemonye nggo g'iphe, o meru gbaru; yee iphe, o metaru. ²⁰I meru iphe-ohumalenya; yee iphe, du biribiri l'ali ndu Ijiputu; i nodu emele iya pho g'iime iya jasu ntanu-a. Iimeru iya ndu Izurelu; bya emeru iya ndiphe mgburugburu; o mee; epha ngu pfuru g'o pfukwaduru-a. ²¹I dufutaru ndibe ngu, bu ndu Izurelu l'ali ndu Ijiputu; o buru iphe-ohumalenya; yee iphe, du biribiri be i gude mee ya. O buru ike okpu ngu; yee aka ngu, i lochiru alochi; waa iphe, du ebvu be i gude mee iphemiphe ono. ²²I nuru phe ali-a, bu ophu i riburu angu l'i-nu nna phe oche phe, bu ali, mini era-eswi yee manu-enwu jiru pyimu pyimu. ²³Ephe bya abata bya anata iya nworu; ophu ephe emeduru iphe, i suru g'ephe meje; ophu ephe etsoduru ekemu ngu; mbu lephe te emeduru iphe, i karu su g'ephe meje; o buru iya meru g'o gude i haa iphemiphe-a, bu ejo iphe-ehuka-a byapfuta phe.

²⁴"Lewaro g'a kpuru igbulu-ogu kpuphee mkpukpu-a mgburugburu g'e gude nata iya. O buru ugu-echi; yee ugu; yee ejo iphe-ememe be mewaru g'e woru mkpukpu-a nu ndu Babilonu, bu ndu etso iya ugu. Iphe, i pfuru be iilenaa enya l'o mewaru g'i pfuru iya. ²⁵Ole o bu; a makwaru-a le mkpukpu-a be e yewaru l'eka ndu Babilonu; ole gube Nnajiuphu, bu Chipfu pfuru mu su mu-a: 'Gude mkpola-ochaa zua ali-a; l'inweru ndu ekebe le g'i gude eme k'azuzu iya obu!' "

²⁶No iya; olu-Opfu Chipfu bya erwua Jieremaya nchi su: ²⁷"O kwa mu bu Chipfu bya aburu Chileke ndiphe l'ophu. ?O duru iphe, atsunukaje mu l'ehu ememe? ²⁸Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Mu abyaakwaa eworu mkpukpu-a ye l'eka ndu Babilonu; yee Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu, bu onye a-nata iya nu. ²⁹Ndu Babilonu-a, l'etso mkpukpu-a ugu-a l'e-mechaa bata bya atua ya oku l'ootsua ya tsufu; mbu tsukota oku l'ulo; me l'ulo, bu aka ndu nemadzu no kpatsu mu iwe; aka ephe ejeje anodu le mkpotsu akpo unwu-isensu oku anu Balu; teme ephe agbaru agwa mee gude agwa iya. ³⁰Ndu Izurelu ephe le ndu Jiuda ta adudu iphe ozo, ephe mebaaru gbahaa ejo-ememe be ephe eme l'atatiphu mu; eshinu ephe bu nwata be ephe anodujeepho akpatsu mu iwe l'iphe, ephe eme l'eka. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

³¹"E -shi mboku, e doberu mkpukpu ono jasu nta-a be mkpukpu-a shiepho kpatsuta mu iwe; yee oke ehu-eghu k'ophu bu le mu e-wofu iya l'atatiphu mu. ³²Ndu Izurelu ephe le ndu Jiuda kpatsuwaru mu iwe; o buru iphe, kparu iya nu bu ejo-ememe ono, ephe meshiru ono g'o ha; ephebedua; me ndu eze phe; mekpoo ndu-ishi phe; me ndu-uke phe; me ndu mpfuchiru phe; ndu Jiuda me ndu Jierusalemu. ³³Ephe gharu mu okpurukpu haa agharu mu iphu. A makwaru-a le mu ziru phe iphe nzito;

ọle ephe te eyeduru ọnu ọphu ahùhù, mu ahù phẹ erwudu phẹ l'ẹhu.

³⁴Ephe woru ẹjo ahuma phẹ ono, bu nshi woru dobe l'ulo, e kuru epha mu; shi nno tɔrwua ya. ³⁵Ephe kpua ẹka aagwajẹ iphe agwagwa doberu Balu lẹ nsuda Hinomu; g'ọ buru ẹka ephe a-kpoje unwegirima phẹ ọku gude gwaa Molẹku; l'ebe abụ lẹ mu tujeru ekemu; mbụ l'ọ tọ batajekpoda-ru mu nọ l'obu k'asụ g'ephe mee ẹbyi, dọ ẹgube ono; shi nno mee gẹ Jiuda mee iphe-ẹji.”

³⁶“Iphe, unu epfu l'opfu ẹhu mkpukpu-a bu l'ọ kwa ogu-echi; yee ọkpa-nri; yee ẹjo iphe-ememe bẹ e gudewaa eworu mkpukpu-a eye l'ẹka eze ndu Bábilonu; obenu lẹ-a; wakwa iphe, Chipfu, bu Chileke ndu Ízuru lẹ epfu baa: ³⁷Ọ tọ dukwa iphe, e-me gẹ mu ta chilatachaa phẹ eshi l'iphe, bukpo ẹka mu shi chiru phẹ jeye teke ẹhu egbu mu egbu; ẹnya nọdu ata mu kpitikipiti. Mu e-duphutacha phẹ azu duru bya edobe l'ẹka-a g'ephe buru g'ọ tọ dọ iphe, e-me phẹ nọ. ³⁸Ephe aburu ndibe mu; mu aburu Chileke phẹ. ³⁹Mu e-me g'okpoma phẹ buru nanu; umere phẹ aburu nanu; k'ọphu ephe a-nọdu atsụ mu ebvu g'ọ duru phẹ lẹ ree; duru unwu phẹ, e-mechaa etso phẹ l'azu. ⁴⁰Mu l'ephe a-gba ogbandzu ojejoje; ọphu mu abyadu ahaba emeru phẹ iphe, dọ ree; mu akpalia phẹ g'ephe tsuje mu ebvu k'ọphu ephe ta abyadu ahabaa mu ahaha. ⁴¹Ẹhu a-nọdu atsọ mu; mu emeeru phẹ ree. Ọphu ọ dudu iphe, e-me gẹ mu ta adza phẹ adzadza l'alẹ ẹka-a; mbụ mu e-gudekpọ obu mu l'ophu mee ya.”

⁴²“Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Ọ kwa gẹ mu wotaru ndu-a eze iphe-ẹhuka-a bu gẹ mu a-nukota phẹ iphe, dọ ree, mu kweru phẹ ukwe iya. ⁴³Ee-mechaa zua ha alẹ ọzobaa l'alẹ-a, bu ẹka unu asuje: ‘Ọ buakwaa ochobu; alẹ, nemadzu ebudu; ọphu anu ebudu iya; kele e wowaru iya yee l'ẹka ndu Bábilonu.’ ⁴⁴Ee-mechaa gudeaha mkpola-ochaa zua ha alẹ ọzo; deaha ẹkwo alẹ; meahaa ya ọhubama; ndu ekebe eyekwa iya phọ ẹka; l'oke alẹ ndu Benjaminu-a; yele mkpukpu lẹ mkpukpu, nọ-pheru Jierúsalemu mgburugburu; mekpoo l'iphe, bu mkpukpu, nọ l'alẹ ndu Jiuda; me l'ophu nogbaa l'alẹ úbvú úbvú; me ọphu nogbaa l'alẹ ọkpa úbvú, nọ l'uzo ẹnyanwu-ariba; me ọphu nọ l'echiegu ndohali. Ọ buru iphe, a-kpa iya nọ bu lẹ mu e-dophu phẹ azu l'onodu phẹ; nokwa iphe, Chipfu epfu.”

Ee-mechaa dophu Jierúsalemu azu l'onodu iya

33 ¹Olu-Opfu Chipfu byakwa erwua Jieremaya nchị kẹ mgbo ẹbo teke ono, ọ nọkwadu l'oma-unuphu ẹka ndu nche anọje ono; sụ: ²“Wakwa iphe, Chipfu epfu baa; mbụ onye ono, bu iya meru mgboko; mbụ Chipfu; onye bu iya meru mgboko dobe g'ọo-dọ; bya emee ya; ọ ngu-ru anguru; ọ kwa Chipfu bu epha iya. ³Kua mu oku; huma lẹ mu a-za ngu ẹnu; bya akarụ ngu iphe, parụ ẹka bya adu omilomi, bu iphe, i mahakpoda; ⁴kele-a; wakwa iphe, Chipfu, bu Chileke kẹ ndu Ízuru lẹ epfu baa l'opfu ẹhu ulo, dugbaa lẹ mkpukpu-a; yele opfu ẹhu ulo ibe eze ndu

Jiuda, bugbaa ọlọ, a kwatsushiru gude gbobuta obvudu eja, ndu ọhogu kuberu; yee ogu-echi phe; ⁵l'eka aalwu ọgu onye le ndu Babilonu: Ọ kwa odzu be ee-mechaa gude chi-jishia ya achi-jishi; mbu odzu ndu mu e-gude ẹhu-eghu mu; yee ẹnya, ata mu kpitikpiti gbushia. Mu woharu ndu mkpu-kpu-a iphu mu; ọ buru iphe, kparu iya nu bu ejo-iphe, ẹphe emegbabe.

⁶“Ole g'o duhabe; mu e-wotaru phe ẹhu-odu-ike; mbu mee g'ẹphe wekorohu. Mu e-me g'ẹphe wekorohu; mee g'ẹhu du phe guu du k'etsutsu iya; ọphu ọ duedu iphe, byaru eme phe nu. ⁷Mu e-dophu ndu Jiuda; me ndu Izurelu azu l'onodu phe; mu akpuu phe; ẹphe adu g'ẹphe shi duhawa. ⁸Mu abya asashia phe ejo-iphe, ẹphe meru mu g'o ha; bya aguaru phe nvu l'ejo-iphe ono, ẹphe meru mu ono, bu l'ẹphe kwefuru mu ike ono. ⁹Oo ya bu ẹpha mkpu-kpu-a emeahaa g'ẹhu tsoo uto. Ohamoha, nokota le mgboko l'ophu, bu ndu a-numa iphemiphe, bu iphe, du ree, mu a-nodu emeru phe ajaahaa mu ajaja; kwabehaa mu ubvu. Ẹphe awata atsu ebvu; wata anma pyaapyaapya; kele mu e-meru ndu mkpu-kpu-a iphe, du ree; mee g'ẹhu du phe guu.”

¹⁰Wakwa iphe, Chipfu epfu baa; “Alì ẹka-a, unu suru l'o bu ochobu, nemadzu ebudu ebudu; ọphu anu ebudu iya-a; mbu ime mkpu-kpu le mkpu-kpu Jiuda; yee gbororo, dabyigbaaru le Jierusalemu, bu ẹka a gbadochawaru agbado; ọphu nemadzu ebudu iya ebudu; ọphu anu adudu iya-a; be ee-mechaa nuaa olu ozobaa; ¹¹olu ẹhu-uto; me olu ndu ete eswa; olu unwumboko, ala ji; me k'unwoke, alu nwanyi ophu; yee olu ndu gude ngweja ekele abya leze-ulo Chipfu; ẹka ẹphe agu ebvu asuje:

“Kele Chipfu,

bu

Ọkalibe-Kakota-Ike ekele;

kele Chipfu du ree;

n-yemobu iya anoje jasu

l'ojejeje.

Ọ buru iphe, a-kpa iya nu bu le mu e-dophu ali-a azu l'onodu iya. Noo iphe, Chipfu epfu.”

¹²Wakwa iphe, Chipfu, bu Ọkalibe-Kakota-Ike eepfu: “L'ali ẹka-a, bu ochobu; ọphu nemadzu ebudu iya; ọphu anu ebudu iya-a; l'iphe, bukpuo mkpu-kpu le mkpu-kpu, no iya nu; be ẹka eeche eswi e-mechaa lwa azu bya adukota ge ndu eche aturu dobeje anu, ẹphe eche. ¹³L'iphe, bukpuo mkpu-kpu le mkpu-kpu ono, nogbaa l'ali ubvu ubvu; me ndu ọphu no l'ali okpa ubvu, no l'uzo ẹnyanwu-ariba; yee ndu ọphu no l'echiegu ndohali; me le k'ali ndu Benjaminu; me l'unwu mkpu-kpu le mkpu-kpu, no-phe-ru Jierusalemu mgburugburu; yefua l'ime mkpu-kpu, nogbaa le Jiuda; be anu, eeche echeche e-mechaje awughata l'ataphu onye a-nodu agu iya ọgu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.”

¹⁴Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Mboku abyakwa teke mu e-meru ndu onu-ulo Izurelu yee onu-ulo Jiuda iphe, du ree, mu kweru ukwe le mu

e-meru phẹ. ¹⁵O -rwua mbọku ono bẹ mu e-me g'ẹkali-iphe, p̄f̄ubereko-to kpofuta l'oshilọkpa Dévidi. Ọ b̄uru yẹbedua e-me iphe, p̄f̄uru ọto yẹe iphe, d̄u nhamunha l'alì ẹka-a. ¹⁶O -rwua mbọku ono bẹ aa-dzọta ndu Jiuda; ndu Jierúsalemu eburu t̄saru ẹhu; ọ t̄ọ d̄udu iphe, eme phẹ n̄u. Iphe, aa-wata iya ekuku ab̄uru: 'Chipfu, b̄u ap̄f̄ubekoto k'anyi'; ¹⁷kele-a wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Ẹko onye a-n̄odu l'aba-eze ọnu-ulo Ízure-lu ta abyakwa ad̄uru Dévidi; ¹⁸Ọphu ndu-uke, b̄u ndu Lívayi abyad̄u ako ẹko onye a-p̄f̄uru l'ip̄hu mu mkp̄urumkpuru egweru mu ngweja-akp̄o-ọku; waa ngweja-nri; m̄e ngweja mman̄u ọzo."

¹⁹T̄obudu iya b̄u; Opfu Chipfu bya erwua Jieremaya nchì s̄u: ²⁰Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Ọ -b̄uru l'unu a-d̄u ike mebyia ọgbandzu, mu l'eswe gbaru; yẹe ọgbandzu, mu l'enyashi gbaru; k'ọphu b̄u l'eswe yẹe ẹnyashi taa nw̄edu l'orwuberu iya; ²¹a bya emebyikwaph̄o ọgbandzu mu lẹ Dévidi, b̄u onye-ozì mu; yẹe ọgbandzu mu lẹ ndu Lívayi, b̄u ndu-uke, ejeru mu ozi; ọo ya b̄u lẹ Dévidi tee nwēdu awa, b̄u onye a-b̄uru eze n̄odu l'aba-eze iya. ²²Mu e-me awa Dévidi, b̄u onye-ozì mu; yẹe awa ndu Lívayi, b̄u ndu eje ozi l'ip̄hu mu; g'ẹphe b̄uru aḡuta aḡuta gẹ kpokpode, n̄o l'igwe; ọphu aa-t̄ukotadu phẹ l'iphe, aat̄uje ẹrwa iphe egube-a, a taa t̄uko-tajedu ẹja, n̄o l'aḡuta eze-ẹnyimu-a."

²³T̄obudu iya b̄u; Opfu Chipfu bya erwua Jieremaya nchì s̄u: ²⁴"?Tii ledu iphe, ndu-a an̄oduje epfu s̄u: 'Ip̄fu lab̄o-a, Chipfu h̄otarua-a bẹ ọ paa-kwaru gw̄obe?' Ephe shi egube ono kp̄o ndibe mu ẹbo l'af̄u; k'ọphu b̄u l'ẹphe ta ab̄edu ọha ẹka phẹ l'ip̄hu phẹ. ²⁵Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Ọme mu l'eswe yẹe ẹnyashi ta agbad̄uru ndz̄u; bya at̄ua ekemu doberu igwe yẹe alì; ²⁶m̄e mu ajika oshilọkpa Jiék̄o; yẹe kẹ Dévidi, b̄u onye-ozì mu; ọphu mu tege ah̄otadu onye lan̄u, b̄u nwa iya nwoke g'ọ b̄uru ishi ndu b̄u oshilọkpa Ẹbirihamu; yẹle kẹ Áyizaku; yẹle kẹ Jiék̄o; kele-a; mu e-dophu phẹ az̄u l'onodu phẹ bya aph̄uaru phẹ obu-imemini."

Aal̄oru Zedekaya ẹka lẹ nchì

34 ¹Gẹ Nebukadineza, b̄u eze ndu Bábil̄onu; yẹe ndu oj̄ogu iya l'ọphu; waa iphe, b̄u ọhamoha, n̄okota iya l'ẹka; t̄ukoru etso Jierúsalemu ọgu; yẹe mkp̄ukpu, n̄o-pheru iya mgburugburu bẹ opfu-a shi l'ẹka Chipfu rwua Jieremaya nchì. ²Wakwa iphe, oopf̄u; mb̄u Chipfu, b̄u Chileke kẹ ndu Ízurelu. Ọ s̄uru-a: Jepfu Zedekaya, b̄u eze ndu Jiuda je as̄u iya-a: Wakwa iphe, Chipfu epfu: Mu abyakwa eworu mkp̄ukpu-a ye l'ẹka eze ndu Bábil̄onu, b̄u onye a-tu iya ọku l'ootsua ya tsufu. ³Ọphu ọ dukwa iphe, e-me g'ì nah̄u iya g'o to gude ngu. Ọ chikwa l'ee-gude ngu kp̄uru n̄u iya. L'ì gude ẹnya ngu h̄uma eze ndu Bábil̄onu; unu l'iya an̄odu l'ip̄hu l'ip̄hu pfugbaa opfu; l'ì lash̄a alì ndu Bábil̄onu.

⁴"Ọle ọ b̄u; n̄umakwa ukwe-iphe, Chipfu ekwe ngu; gube Zedekaya, b̄u eze ndu Jiuda. Wakwa iphe, Chipfu epfu l'opfu ẹhu ngu; e tee gbukwa

ngu l'ogu-echi; ⁵ji-nwuhukpoo chiri. Oo g'a kpoberu oku lia ndiche ngu phe, bu ndu ophu vuru ngu uto buru eze; nokwapho g'ephe a-kpobe oku l'ulo-ekwa ngu gude raa ekwa ngu su: 'Owiwo; nnaji mu-el' O kwa mbedua l'onwomu ekwe ukwe-iphe-a; bu iphe, Chipfu epfu."

⁶Tobudu iya bu; Jieremaya, bu onye mpfuchiru tuko iphemiphe ono pfuaru Zedekaya, bu eze ndu Jiuda le Jierusalem. ⁷Teke ono be ndu ojogu eze ndu Babilonu etsokwa ndu Jierusalem ogo; yee mkpukpu le mkpukpu ozo, nogbaa l'ali ndu Jiuda, bu mkpukpu ndu ophu phoduru nu, du ge Lakishi; yee Azeka. O bu mkpukpu ono ephenebo bu mkpak mkpukpu, a kpu-pheru igbulo mgburugburu, phoduru nu l'ali ndu Jiuda teke ono.

Ndu bu ohu l'e-mechaa nweru onwophe

⁸Owaa bu opfu, shi l'eka Chipfu rwua Jieremaya nchi g'eze, bu Zedekaya gbachaaru ogbandzu ephe le ndu Jierusalem l'ephe a-ra iya arara le ndu bu ohu e-nweru onwophe. ⁹Onyemonye l'a-ha ohu iya, bu onye Hiburu; me ndu ke nwoke me ke nwanyi; g'o to du onye a-gba onye Jiuda ibe iya ohu. ¹⁰Oo ya bu; ndu-ishi; mekpoo iphe, bu ndu Izurelu, bu ndu bahuru l'ogbandzu ono tuko kweta l'ephe a-ha ohu phe nwoke me unwanyi; g'o to duhe onye a-buru ohu ozobaa. Ephe pfubua ya woru phe hakota. ¹¹E mechaa; izimanu lwa phe azu; ephe bya achi-phuta ndu bu ohu ono azu; mbu ndu ono, ephe shi hawa ono; bya agbaphu phe ohu azu.

¹²Tobudu iya bu; olu-opfu Chipfu bya erwua Jieremaya nchi su: ¹³Wakwa iphe, Chipfu epfu; mbu Chileke ndu Izurelu. O sugu-a: "Mu le ndiche unu phe gbaru ndu teke mu dufutaru phe l'ali ndu Ijiputu; mbu l'ali eka ephe no buru ohu. Mu pfua su: ¹⁴Iphe, bukpoo apha esaa, a-nwuta anwuta g'onnyemonye l'ime unu l'ehu l'ehu tohajekwa onye Hiburu ibe iya, e reru unu. Mbu l'o -jewaru unu ozi apha ishii; g'unu haje iya g'o la ke mmanu; ophu nna unu oche phe angaduru mu nchi; ophu ephe eyeduru mu onu. ¹⁵Izimanu lwa unu azu le mgboru nta-a; unu bya emee iphe, pfuru nhamunha lenya mu. G'unu ha l'onye l'onye bya araa ya arara su ge ndu ali unu nweru onwophe. Unu nodu l'iphu mu gbaa ndu l'ulo-a, e kuru laaru epha mu-a. ¹⁶O be nta; unu byakwa bya aghakobe bya emewushiaha epha mu ozo. G'unu ha laphuchaa azu je achi-phuta ohu unu ke nwoke yee ke nwanyi ono azu; mbu ndu unu shi hawa g'ephe jeje eka du phe ree. Nta-a be unu gbaphuwaru phe ohu ozo.

¹⁷"Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: 'Unu te emekwaru iphe, mu sugu g'unu mee. Unu ta arakwaru iya arara su ge ndu ali unu nweru onwophe. Oo ya bu le-a; nta-a be mu arawa iya arara l'unu e-nweru onwunu; o kwa Chipfu epfu iya. Enweru onwunu obu bu l'ee-gude ogu-echi gbua unu; ejo iphe-ememe egbua unu; egu egbua unu. Mu e-me unu ge ndu ali-eze, nokota le mgboko l'ophu so unu oyi. ¹⁸Onye ono,

mebyiru ogbandzu mu ono; ophu o meduru iphe, e pfuru l'ogbandzu ono, bu ophu ephe no mu l'iphe gbaa; ndu ono be mu e-me g'ephe du ge nwe-swi ono, a sukaharu ebo bya eshia ya echilabo ghajaa ono. ¹⁹Ndu-ishi ndu Jiuda yee ke ndu Jierusalem; me ndu eleta ibe eze enya; me ndu bu uke; mekpoo ndu ali ono l'ophu, bu ndu ghajaru echilabo nwe-swi ono ²⁰be mu e-woru ye l'eka ndu ohogu phe, bu ndu achọ ndzu phe. Odzu phe l'a-buru nri enu, ephe l'eli; yee anu, bu l'eliphe.

²¹“ ‘Zedekaya, bu eze ndu Jiuda; yee ndu-ishi l'ali-eze iya be mu e-ye-koṭa l'eka ndu ohogu phe, bu ndu achọ ndzu phe; woru phe ye l'eka ndu ojogu eze ndu Babilonu, bu ndu shi sephuwaa onwophe azu l'eka i no. ²²Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Mu a-tu ekemu l'onwomu; o buru mu e-duphuta phe azu le mkpukpu-a. Ephe e-tsoo ya ogu; nata iya; woru oku tua ya l'ootsua tsufu. Mu emee ge mkpukpu, nogbaa l'ali ndu Jiuda buru ochobu; o to duedu onye ebu iya ebubu.’ ”

Unwu Rekabu

35 ¹Wakwa opfu, shi Chipfu l'eka rwua Jieremaya nchi teke Jie-hoyakimu nwa Jiosaya bu eze ndu Jiuda. O sɔru: ²“Jepfu ndu onu-ulo Rekabu je eduru phe bya l'eka ɔlo eze-ulo Chileke eka lanu. Ephe -bya l'inu phe mee g'ephe ngua.”

³Tobudu iya bu; mu tugbua je ekua Jiazanaya, bu nwa Jieremaya nwa Habazinaya; bya ekua unwune iya g'ephe ha; yee unwu iya g'ephe ha; o buepho ndu onu-ulo Rekabu g'ephe hakota. ⁴Mu bya achibata phe l'eze-ulo Chipfu; bya achiru phe bahu l'onu-ulo k'unwu Hananu nwa Igudalaya, bu onye ke Chileke. Onu-ulo k'ono no-kube onu-ulo ke ndu-ishi; bya anokoru l'eli onu-ulo Maseya nwa Shalumu, bu onye-nche onu-abata. ⁵Mu bya agbajishia mee l'ite subegbaaru ndu onu-ulo Rekabu ono; bya edoberu phe okoro; bya asu phe: “Unu pata mee ngua!”

⁶Ephe yeeru mu onu su mu: “Anyi ta angujekwa mee; kele nna anyi oche, bu Jionadabu nwa Rekabu bukwa iya turu anyi ekemu ono su anyi-a: ‘G'unubedua mekpoo oshilokpa unu ta adukwa teke unu angujekpo mee jasɔ l'ojejoje! ⁷Ozo bu g'unu ta akpujekwa ɔlo; ophu unu akujekwa iphe akuku; ophu unu akojekwa opfu-vayinu. G'o to dukwa iphe ono, ophu unu e-nwejeru; oo epho ɔlo, e meru l'ekwa be unu a-noduje ebuphe. Oo ya bu g'unu a-kaa nka l'ali ono, unu lwaru alwalwa ono.’ ⁸Anyi nodu emee-pho iphemiphe ono, nna anyi oche, bu Jionadabu nwa Rekabu turu anyi l'ekemu ono. Oo ya bu l'anyibedua; mekpoo unyomu anyi mekpoo unwu anyi unwoke me unwanyi teke angu-swekwa mee; ⁹ophu anyi eke kpu-swee ɔlo k'eburu; ophu anyi akodu opfu-vayinu; ophu anyi enweduegu; ophu anyi akudu iphe, aaku akuku. ¹⁰O kwa l'ɔlo, e meru l'ekwa be anyi ebujeru; teme anyi nodu anoduje emee-pho iphemiphe ono, Jionadabu, bu nna anyi oche ziru anyi ono. ¹¹O be ge Nebukadineza, bu eze

ndu Bábilonu byaru bya asopyabe alì ẹka-a; anyi sù: ‘Unu byakwa g’anyi lashia Jierúsalemu; g’anyi nahù ndu ojogu ndu Bábilonu; yee kẹ ndu Arámu.’ Ọ kwa iya meru g’o gude ọ búru lẹ Jierúsalemu bẹ anyi nọ.”

¹²Tọbudu iya bú; Opfu Chipfu bya erwua Jieremaya nchì sù: ¹³Wakwa iphe, opfu; mbù Chipfu, bú Ọkalibe-Kakọta-Ike; mbù Chileke kẹ ndu Ízùrẹ̀lù: “Je je akaru ndu Jiuda; yee ndu Jierúsalemu sù phẹ-a: ?Unu tee gudedu ndu-a nwùta iphe wata eme iphe, mu sùru g’unu meje? Ọ kwa Chipfu epfu. ¹⁴Jionadabu nwa Rekabu tùru ndibe iya ekemu sù g’ẹ̀phe ta ngùjekwa mee. Ẹ̀phe nọdu eme iphe ono, a tùru phẹ̀ l’ekemu ono. Ọ̀phu ẹ̀phe angùdu mee jasù ntanù-a; ọ búru iphe, kparù iya nù bú l’ẹ̀phe eme g’ẹ̀phe mee iphe, nna phẹ̀ oche tùru phẹ̀ l’ekemu. Obenu lẹ̀ mbẹ̀dua pfuwaru yeru unu; mu -pfuchaa; mu epfubaa; ọ̀phu unu ekwedù eme iphe, mu sùru g’unu mee. ¹⁵Ndu ozi mu, bú ndu mpfuchiru g’ẹ̀phe ha bẹ̀ mu yewaru g’ẹ̀phe byapfuta unu; mu -yechaa; mu eyebaa; ẹ̀phe bya bya asù unu-a: ‘G’unu ha l’onye l’onye hanaa ẹ̀jo-iphe, unu eme; dozia umere unu; g’unu te tsohẹkwaru agwa; unu ba bahẹru iya ẹ̀ja. Ọo ya bú g’unu eburu l’alì ono, mu nùru unu lẹ̀ nna unu oche phẹ̀ ono.’ Ọ̀phu unu angaduru nchì; ọ̀phu unu eyedùru mu ọnu. ¹⁶Oshilọkpa Jionadabu nwa Rekabu bẹ̀ meakwaru iphe, nna phẹ̀ oche tùru phẹ̀ l’ekemu; obenu lẹ̀ ndu-a te ekwedù eme ọ̀phu mbẹ̀dua sùru g’ẹ̀phe meje.

¹⁷“Ọo ya bú lẹ-a; wakwa iphe, oopfù; mbù Chipfu, bú Ọkalibe-Kakọta-Ike, bú Chileke kẹ̀ ndu Ízùrẹ̀lù: Unu ngabẹkwa nchì! Iphe, bụkpoo ẹ̀jo iphe-ẹ̀huka ono, mu sùru lẹ̀ mu e-wotaru unubẹ̀ ndu Jiuda ono bẹ̀ mu e-wotakwaru unu; wotaru iya iphe, bụkpoo onyemonye, bu lẹ̀ Jierúsalemu. Mu pfuru phẹ̀ opfu; ọ̀phu ẹ̀phe angaduru nchì. Mu kua phẹ̀ oku; ọ̀phu ẹ̀phe azaduru ẹ̀nu.” ¹⁸Tọbudu iya bú; Jieremaya bya asù ndu ọnu-ùlọ Rekabu: “Wakwa iphe, o pfuru; mbù Chipfu, bú Ọkalibe-Kakọta-Ike, bú Chileke ndu Ízùrẹ̀lù. Ọ sùru-a: Eshinu unu mewaru iphe, nna unu oche, bú Jionadabu tùru unu ekemu iya; bya emekọta iphemiphe, ọ sùru g’unu meje; mbù ọ̀ bụerupho g’o goshiru iya unu bú g’unu eme iya; ¹⁹bẹ̀ bú lẹ-a; wakwa iphe, oopfù; mbù Chipfu, bú Ọkalibe-Kakọta-Ike; bya abùru Chileke kẹ̀ ndu Ízùrẹ̀lù. Ọ sùru: Ọ tọ̀ dukwa iphe, e-me g’awa Jionadabu nwa Rekabu te nwe onye a-nọdu ejeru mu ozi.”

Jiehoyakimu echie ẹkwo Jieremaya l’ọku

36 ¹O be l’apha, kwe Jiehoyakimu nwa Jiosáya apha ẹno, ọ wataru abùru eze ndu Jiuda; opfu-a shi l’ẹka Chipfu rwua Jieremaya nchì: ²“Wota ẹkwo, a phùru aphùphu dee iphe, bụkpoo iphemiphe ono, mu pfuru ngu lẹ̀ k’ẹ̀hu ndu Ízùrẹ̀lù; mẹ̀ kẹ̀ ndu Jiuda; mẹ̀ k’òhamoha ọzo; shikpọephọ teke mu wataru ngu iya epfuru lẹ̀ teke Jiosáya shi búru eze byasù nta-a; deta iya. ³?A maru; ?ndu ọnu-ùlọ Jiuda -nùma iya; mbù nùma iphe, bụkpoo ẹ̀jo iphe-ẹ̀huka ono g’o ha, mu doberu lẹ̀ mu e-me phẹ̀

ono; g'ephe ha l'onye l'onye ahaa eme ejo-iphe, ephe eme; mu aguaru phe nvu l'iphe, bukpo iphe-eji, ephe eme.”

⁴Tobudu iya bu; Jieremaya bya ekua Baruku nwa Neraya; o bya anodu. Jieremaya wataru iya epfushiru iphemiphe ono, Chipfu pfuru iya ono; Baruku nodu edeshi iya lekwo aphuphu ono. ⁵No iya; Jieremaya su Baruku-a: “Mbēdua bē ephe wuchikwaru ewuchi; k'ophu mu taa dudu ike abya leze-ulo Chipfu. ⁶Oo ya bu le-a; tugbukwaa je leze-ulo Chipfu leswe mboku, aaswije egu je aguaru ndiphe iphe, i deru lekwo aphuphu-a; mbu Opfu Chipfu, bu ophu mu pfuru ngu epfuru; i dee ya edede. Guaru iya ndu Jiuda l'ophu, bu ndu shigbaa le mkpukpu aka ephe shigbaa abata l'ulo ono. ⁷?A maru; ?ephe a-rwo Chipfu; g'ephe ha l'onye l'onye eshi l'eme ejo-ememe ono, ephe eme ono lwaphuta azu; kele oke ehueghu Chipfu, o suru lo-tukoru l'ishi ndu-a paru aka.”

⁸Baruku nwa Neraya toko iphemiphe ono, Jieremaya onye mpfuchiru suru go mee ono mekota. O pfuru leze-ulo Chipfu toko Opfu Chipfu ono, e deru lekwo ono woru guaru phe. ⁹O be lonwa ke tete l'apha, kwe Jiehoyakimu nwa Jiosaya apha ise, o bahuru l'aba-eze ndu Jiuda; e woru eswe aa-swiru Chipfu egu raa arara l'iphe, bukpo oha ndu bu le Jierusalemu l'ophu; mekpoo ndu ophu shi le mkpukpu, nogbaa l'ali ndu Jiuda bya. ¹⁰Baruku bya eje apfuru leze-ulo Chipfu l'oma-ulo Gemaraya nwa Shafanu, bu onye edeje ekwo. Onu-ulo k'ono no l'oma ulo-eli iya, no le mgboru onu-abata Ophuu. O pfuru leka ono woru opfu Jieremaya, e deru lekwo-a woru gua; onyemonye numa-dzuru.

¹¹O be ge Mayikaya, bu nwa Gemaraya nwa Shafanu numaru Opfu Chipfu ono go ha, bu ophu e deru lekwo ono; ¹²o bya agbazeta jeshia ibe eze; bya eje abahu l'oma-ulo k'onye edeje ekwo. Iphe, bukpo ndu-ishi g'ephe ha doru leka ono. Ndu no iya nu bu onye edeje ekwo lonwiya, bu Elishama; yee Delaya nwa Shemaya; yee Elunatanu nwa Akubo; yee Gemaraya nwa Shafanu; yee Zedekaya nwa Hananaya; yee iphe, bukpo ndu-ishi ndu ophu g'ephe ha. ¹³Mayikaya bya eworu iphemiphe, o numaru, Baruku guru ndiphe lekwo ono kooru phe. ¹⁴Iphe, bu ndu-ishi ono g'ephe ha bya ezia Jiehudi, bu nwa Netanaya nwa Shelemaya, bu nwa Kushi go je asu Baruku go gudeeshikwa ekwo aphuphu ono, o guru ndu Izurelu ono gude bya. No iya; Baruku nwa Neraya bya aparu ekwo aphuphu ono leka gude bya ejepfu phe. ¹⁵Ephe su iya: “Nodueshikwa anoo guaru iya anyi.”

No iya; Baruku bya eworu iya guaru phe. ¹⁶O be teke ephe numaru opfu ono go ha; ephe bya elegbabechaa nwibe phe enya leka ndzu agu phe. Ephe su Baruku: “Opfu-a go ha be anyi e-jekwa akooru eze.” ¹⁷Ephe bya ajia Baruku su iya: “Kaeshikwaru anyi. ?Denu gi meru dekota iphemiphe-a go ha? ?Bu Jieremaya epfuru ngu iya; i nodu ede too?”

¹⁸Baruku su phe; “Ee; oo ya pfukotaru mu iphe-a go ha; mu gude mini-ekwo dee ya lekwo-a.”

¹⁹Tɔbudu iya bɔ; ndu-ishi ono bya asɔ Baruku-a: “Gɛ gɔ lɛ Jieremaya tɔgbukwaa je edomia onwunu. Unu te emekwa g'a maru ɛka unu nɔ!”

²⁰Ɛphe bya eworu ɛkwo aphɔphu ono bya edobe l'ɔlo kɛ Elishama, bɔ onye edeje ɛkwo. Ɛphe bya ejɛpfu eze l'oma-unuphu ibe iya je epfuaru iya iphemiphe. ²¹Eze bya ezia Jiehudi sɔ iya g'o je ewotaɛshikwa ɛkwo aphɔphu ɔbu. Jiehudi bya tɔgbua je l'ɔlo Elishama, bɔ onye edeje ɛkwo je ewota ɛkwo ono bya aɔɔaru eze; yɛe ndu-ishi; ndu-ishi g'ɛphe ha pɔɔɔbaaru l'agɔa iya. ²²Teke ono bɔ ɔnwa tete. Ɔ bɔru l'obu, aanaɔɔɔje l'udzumini bɛ ɔ nɔ; a zɔ-beru iya ɔku l'ɛpfu; ɔ nɔɔu enwu taphutaphu l'ɛka ɔ nɔ. ²³Ɔ nɔɔu abɔjɛru; Jiehudi -gɔɛpho mpekala ɛkwo ono ɛto ɔzoo ɛno; eze egude mma ndu edeje ɛkwo byikata iya ye l'ɔku epfu ono. O mee ya nno; jasɔ ɛkwo aphɔphu ono kekɔta ɔku. ²⁴Ɔphu eze; yɛe ndu ejɛru iya ozi, bɔ ndu tɔkoru opfu ono g'o ha nɔma ono egoshiduru lɛ ndzɔ agɔ pɛ; ɔphu ɛphe alakaduru uwe pɛ. ²⁵Ɛlunatanu; yɛe Delaya; yɛe Gemaraya rwɔkpoo eze sɔ iya g'o tɔ kpɔshi ɛkwo aphɔphu ono ɔku; ɔphu o yɛɔuru pɛ ɔnu. ²⁶Ɔ bɔɔhiaru iphe, o meru; mbɔ eze bɔ l'ɔ tɔru ekemu sɔ gɛ Jierahumelu, bɔ nwa iya; yɛe Seraya nwa Azurɔyɛlu; yɛe Shelemaya nwa Abɔdelu; g'ɛphe je egude Baruku, bɔ onye edeje ɛkwo; yɛe Jieremaya, bɔ onye mpfuchiru. Obenu lɛ Chipfu domiru pɛ.

²⁷Eze kpɔchaepho ɛkwo aphɔphu ono ɔku; mbɔ ɛkwo, e deru opfu, bɔ Baruku deru iya iphe, Jieremaya pfuru iya g'o dee ya; Opfu Chipfu rwua Jieremaya nɔɔi. ²⁸Ɔ sɔ: “Wota ɛkwo aphɔphu ɔzo dee iphemiphe ono, dɔ l'ɛkwo aphɔphu kɛ mbɔ pɔ, bɔ ɔphu ɔ kpɔru ɔku; mbɔ Jiehoyakimu, bɔ eze ndu Jiuda. ²⁹Ɔzo bɔ lɛ-a; karɔ Jiehoyakimu, bɔ eze ndu Jiuda; sɔ iya lɛ-a: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: I kpɔru ɛkwo aphɔphu ono ɔku sɔ: ‘?Bɔ gɔnu meru g'o gude i dee ya sɔ l'ɛze ndu Bábilonu byafɔtaje bya emebyishia alɔ-a mee gɛ nemadzɔ yɛe anɔ ta adɔhe iya?’ ³⁰Ɔo ya bɔ lɛ-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa l'opfu ɛhu Jiehoyakimu, bɔ eze ndu Jiuda: O too nwekwarɔ onye e-shi iya l'ɛhu, a-nɔɔu l'aba-eze Dévidi. Odzu iya bɛ aa-tɔgbo l'etezi; l'ɔ dabyiru; anwɔ echia ya l'eswe; iji adaa kpua ya l'ɛnyashi. ³¹Mu a-nɔ iya aphɔ; yɛe ɔnwegirima iya; yɛe ndu ejɛru iya ozi; kɛle ɛphe eme ejɔ-iphe. Iphe, bɔkpoo ejɔ iphe-ɛhuka ono, mu sɔru lɛ mu e-me pɛ ono bɛ mu e-mekɔtacha pɛ; ɛphe lɛ ndu bu lɛ Jierúsalemɔ mɛ ndu Jiuda. Noo kɛle ɛphe ta ngaduru mu nɔɔi.”

³²Tɔbudu iya bɔ; Jieremaya bya ewota ɛkwo aphɔphu ɔzo; bya eworu iya nɔ Baruku nwa Neraya, bɔ onye edeje ɛkwo. Jieremaya byakwa bya epfuaru iya iphe, oo-de iya; Baruku byakwa bya edekɔta iya iphe, bɔkpoo iphe, shi dɔ l'ɛkwo aphɔphu ɔphuu, ɔ kpɔru ɔku; mbɔ Jiehoyakimu, bɔ eze ndu Jiuda. E yebakwaa ya pɔ ikpoto iphe ɔzo, dɔgbakwapho g'ono.

Jieremaya eje mkpɔro

37 ¹Zedekaya nwa Jiosáya bɛ Nebukadineza, bɔ eze ndu Bábilonu meru eze ndu Jiuda. Ɔ bɔru iya bɔ eze nɔɔhia ɛnya Jiehoyakinu

bụ nwa Jiehoyakimu. ²Yēbedua l'onwiya; mē ndu ejeru iya ozi; mē ndu alī ono l'ophu ta adūdu onye ngarū nchī l'opfu ono, Chipfu gbē l'ōnu Jieremaya, bụ onye mpfuchiru pfua ono.

³Eze, bụ Zedekaya bya ezia Jiehukalu nwa Shelemaya; yēe onye uke, bụ Zefanaya nwa Maseya g'ēphe jepfu Jieremaya, bụ onye mpfuchiru je ezia ya ozia sū iya-a: “Pfua opfu ēhu anyi nū Chipfu, bụ Chileke anyi jikonu.”

⁴Teke ono bē Jieremaya nweru onwiya; kēle e teke atūdu iya mkpōro teke ono. ⁵Mbū lē ndu ojōgu Fero-a wūfutaru l'alī ndu Ijiputu. O be gē ndu Bābilonu, bụ ndu nō-pheru Jierúsalemu mgburugburu nūmaru abya-bya ndu Ijiputu ono; ēphe wūfu parū Jierúsalemu haa.

⁶Tōbudu iya bụ; Opfu Chipfu bya erwua Jieremaya, bụ onye mpfuchiru nchī sū: ⁷“Wakwa iphe, Chipfu, bụ Chileke ndu Ízurelu epfu baa: Unu karū eze ndu Jiuda, ziru unu g'unu bya akpata mu ishi: ‘Ndu ojōgu Fero-a, zefutaru bya unu eyeru ēka-a l'e-mechakwa laa alī phe, bụ alī ndu Ijiputu. ⁸Noo teke ndu Bābilonu a-lwa azū bya etsoo mkpūkpu-a ogu; lwūta iya l'ogu tūa ya ōku; ōku etsufu iya.’

⁹“Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Unu ba nōdukwa eme onwunu eswe l'ēka unu arī sū lē ndu Bābilonu ta adūkwa iphe, e-me g'ēphe be mecha haa unu. Ephe taa hakwa unu! ¹⁰Ōme ō būkponu kē g'unu mekpekōta ndu ojōgu ndu Bābilonu l'ophu, bụ ndu etso unu ogu; ō buerupho ndu e mekarū iphe phōduru lē mkpu, ēphe tūru; ēphe afūtale-a bya akpōo mkpūkpu-a ōku.”

¹¹Ndu Bābilonu wūfuchaepho lē Jierúsalemu, bụ iphe, kparū iya nū bụ ndu ojōgu Fero, eze gbīigbīi abyapfuta phe; ¹²Jieremaya gbēshi lē Jierúsalemu jeshia alī ndu Benjiaminu g'o je etsoru ndu ēka ono keta okiphe iya. ¹³O -rwuēpho ōnu-abata Benjiaminu; onye-ishi ndu nche, ēpha iya bụ Irayijia, bụ nwa Shelemaya nwa Hananaya gude iya sū l'ōogbalawa agbapfu ndu Bābilonu.

¹⁴Jieremaya sū iya: “Ō kwa ūka. Mu ta agbalakwa agbapfu ndu Bābilonu.” Ophu Irayijia angaduru iya rō nchī. Ō bụ-chia iphe, o meru bụ l'oguderu Jieremaya kpūta iya kpūjeru ndu-ishi. ¹⁵Ēhu ghuahaa ndu-ishi ono egbu l'opfu ēhu Jieremaya. Ephe zia; e chia ya iphe woru iya tūa mkpōro l'ūlo Jionatanu, onye edeje ēkwo, bụ ēka ēphe meru; ō būru ūlo mkpōro.

¹⁶E woru Jieremaya kpūru ye lē mkpōro l'obu-alī; ō nōkpoo l'ēka ono nōo ōdu. ¹⁷Tōbudu iya bụ; eze, bụ Zedekaya bya ezia; e je eduta iya dujeru iya. Ō jia ya lē mpya sū iya:

“?O nweru opfu, shi l'ēka Chipfu tō?”

Jieremaya sū iya: “Ee; aa-kpūru ngu ye l'ēka eze ndu Bābilonu.”

¹⁸No iya; Jieremaya bya asūkwapho eze, bụ Zedekaya: “?Bū gūnu bụ iphe-eji, mu meru ngu; ōzoo ndu ejeru ngu ozi; ōzoo ndu-a l'ophu, meru

g'o gude i tua mu mkporo? ¹⁹ Denu ndu mpfuchiru ngu ono, bu ndu shi epfujeru unu mpfuchiru su: 'Eze ndu Babilonu tee tsokwa ngu ogo; ophu ephe etsokwa ali-a ogo?' ²⁰ Obenu le nta; nnajiuphu mu, bu eze; jiko ngabekpodapho nchi larworwo, mu arwo ngu. Mbua; te eduphukwa mu azu l'ibe Jionatanu, bu onye edeje ekwo; odumeka be mu a-nwuhukwa l'eka ono." ²¹ Tobudu iya bu; eze, bu Zedekaya bya eworu ekemu tua su g'e woru Jieremaya dobe l'oma-unuphu aka ndu nche anoje; g'a nuje iya ishi buredi mboku-mboku; mbukwa udu buredi, ndu egheje buredi gheru; g'a nuje iya ya jas buredi, no le mkpukpu abvube. O buru iya bu l'e woru Jieremaya dobe l'oma-unuphu aka ndu nche anoje; o nodu l'eka ono.

Echie Jieremaya l'oke iduma

38 ¹ Shefataya nwa Matanu; yee Gedalaya nwa Pasho; yee Jiehukalu nwa Shelemaya; yee Pasho nwa Malukayijia numa iphe, Jieremaya anoduje epfuru ndu Jiuda l'ophu; keke osuje: ² "Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: 'Onye no le mkpukpu-a a-lakwa l'ogu-echi; yee okpa-nri; yee ejo iphe-ememe. Obenu l'onye lapfuru ndu Babilonu a-nodu ndzu. Oo-gude ndzu iya gbalaa je anodu ndzu.' ³ Temanu-a; wakwa iphe, Chipfu epfu: 'Mkpukpu-a ta adukwa iphe, e-me g'e te woru iya ye l'eka ndu ojogu eze ndu Babilonu, bu onye e-mechaa lwuta iya l'ogu.' "

⁴ Tobudu iya bu; ndu-ishi bya asu eze-a: "G'e gbukwaa nwoke-a. Oomekwa g'ike bu ndu ojogu, bu nwa ndu ophu phoduru nu le mkpukpu-a; yee ndu-a l'ophu; o buru iphe ono, oopfu anu phe ono akpa iya. Nwoke-a ta abukwa iphe, a-duru ndu-a ree be ocho; o kwa iphe, e-mebyi phe emebyi."

⁵ Eze, bu Zedekaya yeeru phe onu su phe: "O nonu unu l'eka; mbedua, bu eze ta adukwa iphe, mu akposhi unu ememe."

⁶ Tobudu iya bu; ephe kpata Jieremaya jeye l'oke iduma Malukayijia, bu nwa eze. Oke iduma mini ono no l'oma-unuphu aka ndu nche anoje. O buru eri be ephe tutu iya seru ye l'iduma obu. Teke ono be mini ta adudu l'iduma ono. Iphe, du iya nu buru epuchi. Jieremaya buru bvubvurubvu l'epuchi ono.

⁷ No iya; Ebedu-Meleku, bu onye Kushi; bya aburu onye eleta ibe eze enya numa l'e yeru Jieremaya l'oke-iduma mini. O be g'eze no anoo l'onu-abata Jierusalemu, bu Onu-abata Benjiaminu; ⁸ Ebedu-Meleku shi l'ibe eze tugbua jepfu eze je asu iya: ⁹ "Nnajiuphu mu, bu eze; iphemiphe-a, ndu-a meru Jieremaya onye mpfuchiru-a bukwaa ejo-iphe be ephe meru. G'ephe woru iya ye l'ime oke iduma go nodu l'eka ono g'egu gbua ya; l'ebe abu le nri dukwadu le mkpukpu."

¹⁰ Tobudu iya bu; eze bya atuaru Ebedu-Meleku bu onye Kushi ekemu su iya: "Duta ukporo umadzu l'umadzu iri l'eka-a g'unu l'ephe swiru je esefuta Jieremaya, onye mpfuchiru l'oke iduma ono; a -nonya o nwuhu."

¹¹No iya; Ebedu-Meleku bya achita ndu ono; ephe l'iya swiru jeshia. O bya abahu l'ibe eze l'ulo, eedobeje iphe bya achita nkiriba ukpo yee nkirika ekwa l'eka ono bya egude eri seru iya nu Jieremaya l'ime oke iduma ono. ¹²Ebedu-Meleku, onye Kushi bya asu Jieremaya-a: "Woru nkiriba ukpo yee nkirika ekwa-a dee l'eka g'o buru ewu l'eka itu onwongu eri ono!" Jieremaya bya eworu iya mee nno. ¹³Ephe gude eri ono selita iya eli sefuta l'ime oke iduma ono. Jieremaya byakwa bya anodu l'oma-unu-phu eka ndu nche anoje.

Zedekaya akpata Jieremaya ishi ozo

¹⁴Tobudu iya bu; eze, bu Zedekaya bya ezia; e je ekua Jieremaya, bu onye mpfuchiru. O bya; e duta iya bahu l'onu-abata k'eto, bu ophu e shi abahu l'eze-ulo Chipfu. Zedekaya bya asu iya: "Mu abyakwa ngu aji aji. Ta adukwa iphe, ii-domiru mu edomi!"

¹⁵Jieremaya su Zedekaya-a: "Mu -yeeru ngu onu; ?tii gbudu mu nu? Teke mu chi-koshiru ngu idzu; o to budu l'ii-yeru mu onu."

¹⁶Zedekaya ribuaru Jieremaya angu le mpya su iya: "Eshinu Chipfu no ndzu g'o no iya-a, bu onye meru anyi nodu atu unme; mu tee gbukwa ngu; ophu mu akpukwaru ngu eye l'eka ndu achod ndzu ngu."

¹⁷Tobudu iya bu; Jieremaya bya asu Zedekaya-a: "Wakwa iphe, oopfua baa; mbu Chipfu, bu Chileke; bya aburu Okalibe-Kakota-Ike; buru Chileke ndu Izurelu; su-a: I -woru onwongu ye l'eka ndu-ishi l'alì eze ndu Babilonu; be ndzu ngu a-du; ophu aa-kpodu mkpukpu-a oku; gubedua gu le ndibe ngu g'unu ha anodu ndzu. ¹⁸Obenu teke o bu l'i tii woduru onwongu eye l'eka ndu-ishi l'alì eze ndu Babilonu be ee-wokwaru mkpukpu-a ye l'eka ndu Babilonu; ephe akpoo ya oku; ophu gubedua l'onwongu eshikwa phe l'eka anahu."

¹⁹Eze, bu Zedekaya su Jieremaya-a "Ndu mu atsù ebvu bukwa ndu Jiuda, bu ndu ophu wowaru onwophe ye l'eka ndu Babilonu; le ndu Babilonu a-kpukwaru mu nu phe; ephe emelaha mu omeliwe."

²⁰Jieremaya su iya: "Ephe taa kpukwaru ngu eye phe l'eka. Oo epho g'i mee olu Chipfu, bu iya bu iphe-a, mu epfuru ngu-a. Oo ya bu l'o duru ngu le ree; teme ndzu adu ngu. ²¹Obenu teke i jikaru l'i tii woduru onwongu eye phe l'eka; wakwa iphe, Chipfu kpuharu goshi mu baa; ²²Iphe, bukpoowunwanyi ono, a haru l'ibe eze ndu Jiuda ono be aa-chitahakwaa chijeru ndu-ishi l'alì eze ndu Babilonu. Unwanyi ono epfuaharu ngu su ngu:

“ Ephe dephukwaru ngu
edephu;
bya eworu ngu mekpee;
mbu ndu ono, bu onya ngu,
i kpuru obu yeru ono.
Nta-a be okpa mihuwaru ngu

l'èpuchi.

Ndu ònyà ngu phẹ ono parụ
ngu haa gbakashihu.'

²³“Unyomu ngu g'èphe ha; yee ùnwegirima ibe ngu bẹ aa-tùko chífuta chítaru ndu Bábilónu. Ophu gùbedua l'onwongu anahùkwa phẹ agbala; ọ chikwaa iphe, e-me nù bụ l'eze ndu Bábilónu e-gude ngu; tẹme ọzo bụ lẹ mkpukpu-a bẹ aa-kpòkwa oku.”

²⁴Tòbudu iya bụ; Zedekaya bya asụ Jieremaya: “Ba adùkwa onye ii-me g'ọ maru ụja mu lẹ ngu-a; ọdumeka bẹ ee-gbukwa ngu. ²⁵Ndu-ishi -nụma lẹ mu pfuru yeru ngu; ephe -byapfuta ngu bya asụ ngu: ‘Pfuaru anyi iphe, i pfuru eze; yee ophu eze pfuru ngu. Be domikwaru iya anyi; ọdumeka bẹ anyi e-gbukwa ngu!’ ²⁶Ọo ya bụ l'ii-sụ phẹ-a l'ọ kwa arwòrwo bẹ i shi arwò eze g'ọ to duphukwa ngu azụ l'ibe Jionatanu g'i je anọdu l'ẹka ono nwùhu.”

²⁷E mecha; ndu-ishi ono g'èphe ha tuko byapfuta Jieremaya bya ajia ya. O wòrùpho iphe ono, eze sùru g'ọ pfuaru phẹ ono woru pfuaru phẹ. Ophu ọ duedu iphe ọzo, ephe epfujeba; kele ọ tọ dudu onye nùmaru ụja, ephe bọru.

²⁸Jieremaya nọdu l'oma-unuphu ẹka ndu nche anọje l'ẹka ono gbiriri jasụ mbọku, a lwùtaru mkpukpu Jierúsalemu l'ọgu.

Adada Jierúsalemu

(2Ndu 25:1-7; 2Iphe 36:13-21; Jier 52:3-11)

39 ¹Tòbudu iya bụ; o be l'apha, kwe Zedekaya apha tete, ọ wataru aburu eze; l'abalị k'iri l'ónwa iri; eze ndu Bábilónu, bụ Nebukadineza chíta ikpoto ndu ojogu iya; ephe byatashia Jierúsalemu; bya ekepheta mkpukpu ono mgburugburu. ²No iya; o rwukwaa l'abalị kẹ tete l'ónwa k'èno l'apha, kwe Zedekaya apha iri lẹ nanụ; e tsukpòshia igbulọ, e gude kpụ-phée mkpukpu ono mgburugburu. ³Ọ bụru iya bụ lẹ ndu-ishi l'alị eze ndu Bábilónu awúbata bya adọru l'ónu-abata Echilabọ lẹ mkpukpu ono. Ndu obu bụ: Negalu-Sareza; yee Samuga-Nebo; waa Sarisekimu onye bụ iya bụ ishi ndu eleta ibe eze enya; yee Nègalu-Sareza, bụ iya bụ ishi ndu ejeru eze ozi; waa iphe, bukpuo ndu bụ ishi l'alị eze ndu Bábilónu.

⁴O be gẹ Zedekaya, bụ eze ndu Jiuda yee ndu ojogu iya l'ophu humaru phẹ; ephe ye okpa l'oso gbalaaha. Ephe gude enyashi wufu lẹ mkpukpu ono. Ẹka ephe shiru gbalaa bụ l'ónu oguzo ono, dū lẹ mgbaka igbulọ labọ ono, dū lẹ mgboru mgbabu eze. Ọ bụru ẹka ephe shiru bụ ụzo nsụda Araba. ⁵Ọle ndu ojogu ndu Bábilónu chipyaberu phẹ je agbapfu Zedekaya lẹ baswaa alị, dū lẹ Jieriko. Ephe gude iya kpuru iya kpataru Nebukadineza, bụ eze ndu Bábilónu lẹ mkpukpu Ribula l'alị Hamatu, bụ ẹka ọ nọ nmaa ya ikpe. ⁶Ọ bụru lẹ Ribula l'ẹka ono bẹ eze ndu Bábilónu nọ gbushia

unwu Zedekaya. Zedekaya nõdu ele iya ɛnya; ɔ nõdu egbushi phe. ɔ bya-kwaphõ bya atũko ndu a maru amaru l'alĩ ndu Jiuda gbushikõta. ⁷ ɔ bya aswõshia Zedekaya akpũru ɛnya; bya egude ɛgbirigba, e meru l'onyiru-bvu tũ ya mkpõro kpũta lashĩa Bábilonu.

⁸ Ndu Bábilonu ono woru oku tũ l'ibe eze ono; yee ũlo ndiphe; bya enwukpõshia igbulõ, e gude kpũ-phee Jierúsalemũ mgburugburu. ⁹ Nebuzaradanu, bũ onye-ishi ndu ojõgu, anõduje eche eze ndu Bábilonu nche; tũko nwandu phõduru nũ lẹ Jierúsalemũ ono; yee ndu wowaru onwophe ye l'eka ndu Bábilonu; waa ndu ɔphuu; kpũta lẹ ndzũ lashĩa alĩ ndu Bábilonu. ¹⁰ ɔle Nebuzaradanu, bũ onye-ishi ndu ojõgu, anõduje eche eze ndu Bábilonu nche ono bũ ndu ɔ harũ l'alĩ ndu Jiuda bũ ndu ɔkpa olemole, bũ ndu adũdu iphe, ɛphe nweru. ɔ nõdu teke ono nũchaa phe ɔpfu-vayĩnu; yee alĩ-ɛgu.

¹¹ No iya; Nebukadineza, bũ eze ndu Bábilonu tũ ekemu-a tũ-doru Jieremaya; ɔ bũru onye ɔ turu iya nũ bũ Nebuzaradanu, bũ onye-ishi ndu ojõgu, anõduje eze ndu Bábilonu nche sũ: ¹² “Unu dutakwa iya leta iya ɛnya. Unu ta adũkwa iphe, unu e-me iya; ɔ chikwaa iphe, ɔ sũkpoerupho g'unu meeru iya; unu emeeru iya ya.” ¹³ Tõbudu iya bũ; Nebuzaradanu, bũ onye-ishi ndu ojõgu, anõduje eche eze ndu Bábilonu nche ono; yee Nebushazũbanu, bũ ishi ndu eleta ibe eze ɛnya; yee Nɛgalu-Sareza, bũ ishi ndu ejeru eze ozi; yee ndu ɔphuu, bũ ishi l'alĩ eze ndu Bábilonu; ¹⁴ bya ezia; e je eduta Jieremaya dufuta l'oma-unuphu ɛka ndu nche anõje. Ephe duru iya nũ Gedalaya bũ nwa Ahikamu nwa Shafanu; sũ iya g'o duru iya laa ibe iya. ɔ bũru iya bũ lẹ yee ndibe phe anõdu.

¹⁵ Teke phõ, Jieremaya shi nõdu l'oma-unuphu ɛka ndu nche anõje phõ bẹ ɔ nũmaru ɔpfu Chipfu, sũru iya: ¹⁶ “Je akaru ɛbedu-Mɛleku; onye Kushi; sũ iya: Wakwa iphe, Chipfu ɛpfu baa; mbũ ɔkalibe-Kakõta-Ike; bya abũru Chileke kẹ ndu Ízurɛlu. Sũ-a; mu abyaakwaa emeɛbe iphe, mu sũru lẹ mu e-me mkpũkpu-a. Mu e-meru ɔla-l'iswi nũ phe; ɔ tõ bũdu upete. ɔ -rwuɛphõ teke ono bẹ iphemiphe ono e-mekõta l'ɔogbaa ngu l'iphu. ¹⁷ ɔle mu a-nafũta ngu m'o -rwua mbõku ono. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. A taa kpũduru ngu anũ ndu jĩtsu ebvu. ¹⁸ ɔ tõ dũkwa iphe, e-me gẹ mu ta adzõta ngu; k'õphu bũ l'e tee gbudu ngu l'ogu-echi; ɔ bũ-chia l'ii-gude ndzũ ngu gbala; kẹle ɪ kpõru obu yeru mu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu bũ ono.”

Teke Gedalaya bũ ɔchi-ɔha ndu Ízurɛlu

(2Ndu 25:22-26)

40 ¹ ɔpfu-a bẹ Jieremaya nũmaru l'õnu Chipfu gẹ Nebuzaradanu, bũ onye-ishi ndu ojõgu, anõduje eche eze ndu Bábilonu nche tõha-chaeru iya phõ lẹ mkpũkpu Rama. Kẹle ɔ byaru bya ahũma Jieremaya l'eka a tũru iya ɛgbirigba; ɛphe lẹ ndu a kpũru lẹ ndzũ, shi Jierúsalemũ; yee alĩ ndu Jiuda ala alĩ ndu Bábilonu. ² ɔ be g'onye-ishi ndu ojõgu ono

hūmaru Jieremaya; ọ sụ iya: “Chipfu, bụ Chileke ngu pfukwaru lẹ ya e-me ẹka-a omeliwe-a. ³Nta-a bẹ Chipfu mewaru iphe, o pfuru. Iphemi-phe ono mekotaru; kele unu meru Chipfu iphe-ẹji; ọphu unu emeduru iphe, ọ suru g'unu mee. ⁴Ọle ntanụ-a bẹ mu atufuwa ngu l'egbirigba ono, nọ ngu l'ẹka ono. Tsuru mu g'anyi la alị ndu Bábilonu m'ọ buru l'ọ dū ngu ree egube ono; ọ buru mbẹdua l'a-nọdu eleta ngu ẹnya. Teke ọ bukwanu l'ọ tọ dudu ngu ree egube ono l'ị haa abyabya. Lekwa! Alị ẹka-a l'ophu nọkwa ngu l'iphu; jejekpọephe ẹka dū ngu ree! ⁵Ọle ọ -buru l'ọ dū ngu g'ị nọdu l'ẹka-a; g'ị laphu azụ jepfu Gedalaya, bụ nwa Ahikamu nwa Shafanu, bụ onye eze ndu Bábilonu hofutaru g'ọ buru ọchi-ọha, nọgbaa l'alị Jiuda l'ophu; je g'unu l'iya buru l'echilabọ ndu ẹka ono; teke ọdumeka; je-kpọephe eburu l'ẹka dū ngu ree.”

No iya; onye-ishi ndu ojogu, anọduje eche eze ndu Bábilonu nche ono bya anụ iya nri, eeri eriri; bya anụ iya iphe gude meeru iya ree; bya aparuru iya haa; ọ lashi. ⁶Ọ buru iya bụ lẹ Jieremaya alapfushia Gedalaya nwa Ahikamu lẹ mkpukpu Mizupa; je yele iya buru l'echilabọ ndu ọzo, bụ ndu a haru l'alị ẹka ono.

⁷O be ge ndu-ishi ndu ojogu ndu Jiuda g'ephe ha; ephe lẹ ndu nke phe, bụ ndu shi nọdugbaa l'egbudu nūmaru l'eze ndu Bábilonu hofutawaru Gedalaya nwa Ahikamu g'ọ buru ọchi-ọha l'alị ono; l'ọ wowaru unwoke; mę ụnwanyi; mę ụnwegirima, bụ ndu kachaa akpa nri l'alị ono; mbụ ndu ọphu a ta akpuduru lẹ ndzụ laa alị ndu Bábilonu; ye iya l'ẹka; ⁸ephe wụfuta wụ-pfuta Gedalaya lẹ mkpukpu Mizupa. Ndu byaru nụ bụ Ishimelu nwa Netanaya; yee Jiohananu; yee Jionatanu, bụ ụnwu Kareya; waa Seraya nwa Tanuhumetu; waa ụnwu Efayi onye Netofa; yee Jiezanaya, bụ nwa onye Maka; ephe lẹ ndu nkephe. ⁹Gedalaya, bụ nwa Ahikamu nwa Shafanu bya eribuaru ephe lẹ ndu nkephe ono nte sụ phe: “Unu ta tsukwa ebvu anọdu ndu Bábilonu l'ẹka. Unu nọdukpoeppo l'alị ono jeeru eze ndu Bábilonu ozi g'ọ dūru unu lẹ ree. ¹⁰Mbẹdua l'onwomu a-nọdu lẹ mkpukpu Mizupa nọ-chije ẹnya unu l'iphu ndu Bábilonu, bụ ndu-a, byapfutaru anyi-a; obenu l'unu a-nọdu akuta mę; awọ akpuru oshi ọnanwu; yee manụ woru kwachia l'ẹka unu edobeje iya; unu eburu lẹ mkpukpu-a, unu natagbaaru-a.”

¹¹O be teke iphe, bukpo ndu Jiuda, nọ l'alị ndu Mówabu; yee ndu ọphu nọ l'alị ndu Amonu; yele ndu k'alị ndu Edomu; mękpoo ndu ọphu nọgbaa l'ohamoha ọzo; nūmaru l'eze ndu Bábilonu nweru nwa ndu ọ haru haa l'alị ndu Jiuda; bya eworu Gedalaya, bụ nwa Ahikamu nwa Shafanu mee onye-ishi phe; ¹²ephe tuko lwakota alị ndu Jiuda; lwapfuta Gedalaya lẹ mkpukpu Mizupa; shigbaa l'ẹka ephe shi gbachaa nanu nanu. Ephe kwatakpo kua mę kua k'etsutsu iya; bya awọ akpuru oshi ọnanwu; woshia ya ike.

¹³Ọ buru iya bụ lẹ Jiohananu nwa Kareya; yee ndu-ishi ndu ojogu ono l'ophu, nọkwadu l'egbudu ono bya abyapfuta Gedalaya lẹ Mizupa ¹⁴bya

asụ iya: “?Ị maru-a lẹ Balisu, bụ eze ndu Amọnu zikwaru Ishimelu nwa Netanaya g’o bya egbua ngu?” Ophu Gedalaya nwa Ahikamu ekwetaduru iphe, ephe epfu.

¹⁵Tobudu iya bụ; Jiohananu nwa Kareya bya ejepfu Gedalaya lẹ mpya lẹ Mizupa je asụ iya: “Gẹ mu jenụ egbua Ishimelu nwa Netanaya g’o tọ dū onye a-maru nū. ?Denu g’o gude e je l’aha iya g’o gbua ngu mee ndu Jiuda l’ophu, bụ ndu nọru ngu mgburugburu g’ephe gbakashihu; mee gẹ nwa ndu Jiuda ndu ophu phoduru nū laa l’iswi?”

¹⁶Obenu lẹ Gedalaya nwa Ahikamu sūru Jiohananu nwa Kareya-a: “E jekwa eme iphe, dū egube ono. Iphe ono, iipfu l’opfu ẹhu Ishimelu ono ta abukwa okpobe opfu.”

41 ¹No iya; o be l’onwa k’esaa; Ishimelu, bụ nwa Netanaya nwa Eli-shama; mbụ onye shi l’unuphu ndu eze; bya aburu onye yi lẹ ndu-ishi, nọru l’eka eze; bya achiru umadzu iri gude byapfuta Gedalaya nwa Ahikamu lẹ mkpukpu Mizupa. Ephe wataepho eri nri l’eka ono; ²Ishimelu nwa Netanaya yee umadzu iri pho, ye lẹ ephe swi pho wu-lihu woru Gedalaya, bụ nwa Ahikamu nwa Shafanu gbua. O buri ogu-echi be ephe gude gbua onye ono, eze ndu Babilonu hotaru g’o nodu buri ishi l’ali eka ono. ³Ishimelu tukokwapho ndu Jiuda, ephe lẹ Gedalaya nọ lẹ Mizupa; yee ndu ojogu ndu Babilonu, nọ l’eka ono gbushia.

⁴A nọepho ujiku lanu g’e gbucharu Gedalaya; kele o tọ dukpodaro onye mawaru nū teke ono; ⁵Ukporo umadzu eno tuko kpushia ejí-agba; bya agbajashia uwe phe; bya egbukashichaa onwophe onyá wuru bya. Eka ephe shi buri lẹ mkpukpu Shekemu; yee Shilo; waa Samériya. Ephe gude ngweja-nri; waa unwu-isensu gude abya l’ulo Chipfu. ⁶Ishimelu nwa Netanaya bya eshi lẹ Mizupa tugbua je agba phe ndzuta; ara ekwa eje. O jepfue phe pho o sụ: “Unu byapfutakwa Gedalaya nwa Ahikamu!” ⁷Ephe bahuepho l’ime mkpukpu ono; Ishimelu nwa Netanaya; yee ndu ephe l’iya nọ woru phe gbua chiru phe ye l’eze iduma mini. ⁸Umadzu iri l’ime phe sụ Ishimelu-a: “Te gbukwa anyi! Anyi nweru witi; ye lẹ bali; bya enweru manụ; yee manụ-enwu, anyi domiru l’egbudu.” O paru ephebedua haa; ophu o gbuduru phe yeru ndu ophu. ⁹No iya; eze iduma mini ono, o chiru odzu ndu ono, o gbushiru ye ono; bụ eze, bụ Asa turu iya g’o buri iphe, ya gude adzo ndu ali iya l’eka Basha, bụ eze ndu Izurelu. O buri iya be Ishimelu nwa Netanaya gude odzu ndu ono, o gbushiru ono kpojia.

¹⁰Ishimelu bya atuko ndu nokota lẹ Mizupa kpukota lẹ ndzu; mbụ unwada eze yee ndu ozokpo, bụ ndu phoduru nū l’eka ono, bụ ndu Nebuzaradanu, bụ onye-ishi ndu ojogu, anoduje eche eze ndu Babilonu nche; hotaru Gedalaya nwa Ahikamu g’o buri ishi phe. Ishimelu nwa Netanaya kpukota phe lẹ ndzu kpuru phe ye; ephe lashia lapfushia ndu Amonu.

¹¹O be gẹ Jiohananu nwa Kareya; yee ndu-ishi ndu ojogu g’ephe ha, bụ ndu ephe l’iya nọ; tukoru ejo-iphe ono, Ishimelu nwa Netanaya meru ono

nụmakota; ¹² ẹphe duta ndibe pẹ l'opfu jeshia etso Ishimelu nwa Netanaya oḡu. Ẹphe l'iya je edzugba lẹ mgboru oke okpuru ono, nọ lẹ mkpukpu Gibiyonu ono. ¹³ O be ge ndu Ishimelu chi je oḡu ono g'ẹphe ha humaru Jiohananu nwa Kareya; yee ndu-ishi ndu oḡu, ẹphe l'iya swi; ehu tsoahaa pẹ. ¹⁴ Iphe, bu ndu ono, Ishimelu chi ono, bu ndu o kpuru lẹ ndzu lẹ Mizupa ono dakobe wu-pfu Jiohananu nwa Kareya. ¹⁵ Obenu lẹ Ishimelu nwa Netanaya; yee umadzu esato l'ime ndu ono, ẹphe l'iya swi ono nahuru Jiohananu gbalaa gbafu ndu Amonu.

Agba ala Ijiputu

¹⁶ Tobudu iya bu; Jiohananu nwa Kareya; yee ndu-ishi ndu oḡu, bu ndu ẹphe l'iya nọ; bya achita ndu ono, phoduru nu ono; mbu ndu Oḡu; me unwanyi; mekpoo unwegirima; me ndu eleta ibe-eze enya; g'ẹphe ha bu ndu Ishimelu nwa Netanaya shi kpa lẹ ndzu lẹ Mizupa g'o gbuchaaru Gedalaya nwa Ahikamu; Jiohananu tuko pẹ shi lẹ Gibiyonu chi-phutaazu. ¹⁷ Oo ya bu; ẹphe tugbukpoephoo; jasẹ ẹphe jerwua mkpukpu Gerutu Kimuhamu, nọ lẹ mgboru Betulehemu; eka ẹphe phoberu eje alẹ ndu Ijiputu; ¹⁸ g'ẹphe gude nahu ndu Babilonu. O buru ebvu be ẹphe atsẹ pẹ; keke Ishimelu nwa Netanaya gburu Gedalaya nwa Ahikamu, bu onye eze ndu Babilonu hotaru mee onye-ishi l'alẹ ono.

42 ¹ Tobudu iya bu; ndu-ishi ndu oḡu g'ẹphe ha; mekpoo Jiohananu nwa Kareya; yee Jiezanaya nwa Hoshaya; mekpoo ndu ono g'ẹphe ha; eshi lẹ ndu opfu kachaa alwa alẹ jasẹ lẹ ndu opfu kachaa shii; tuko bya awu-pfu ² Jieremaya, bu onye mpfuchiru je asẹ iya: “Jiko nukpodapho arworwo, anyi arwo ngu g'i pfuru nu Chipfu, bu Chileke ngu l'opfu ehu nwa ndu-a, phoduru nu-a g'ẹphe ha. Kele-a; g'iilenaa; a makwaru-a l'anyi shi du igwerigwe; nta-a buwaa nwa ndu abadu ishi phoduru. ³ Pfuru nu Chipfu, bu Chileke ngu g'o karu anyi uzo, anyi e-shi; yee iphe anyi e-me.”

⁴ Jieremaya, bu onye mpfuchiru sẹ pẹ: “Mu nukmakwaru iphe, unu pfuru. Mu e-pfukwaru-a nu Chipfu, bu Chileke unu, bu iphe, unu arwo. Mu -mechaa; mu akaru unu iphemiphe, Chipfu epfu; opfu o dukpodaa opfu mu emeru unu lẹ mpya.”

⁵ No iya; ẹphe sẹ Jieremaya-a: “Ge Chipfu bukwaru onye-ekebe, epfu ire-lanu; yee onye e gude ire iya eka l'opfu ehu anyi lẹ ngu; me o -buru l'anyi te emeduru iphemiphe, Chipfu, bu Chileke ngu suru g'i sẹ anyi g'anyi mee. ⁶ O -je l'aduru anyi lẹ ree; o je l'aduru anyi eji be anyi e-me iphe, o suru g'anyi mee; mbu Chipfu, bu Chileke anyi; bya aburu onye anyi ezi ngu g'i jepfu g'oduru anyi lẹ ree m'anyi mee olu Chipfu, bu Chileke anyi.”

⁷ A nepho abalẹ iri; olu-opfu Chipfu rwua Jieremaya lẹ nchi. ⁸ O bya ekukobe Jiohananu nwa Kareya; yee ndu-ishi ndu oḡu ono g'ẹphe ha,

bụ ndu ephe l'iya nọ; mę ndu ẹka ono l'ophu; e -shikpọ l'onye kachaa alwa alị jasụ l'onye kachaa shii. ⁹Ọ sụ phẹ-a: “Wakwa iphe, Chipfu epfu baa; mbụ Chileke ndu Ízurẹlu, bụ onye unu yeru mu sụ gę mu je arwọru unu arwọro. Ọ sụru-a: ¹⁰‘Ọ -bụru l'unu nọ l'alị ẹka-a; ya a-kpua unu g'akpuje ụlo-a; ya taa lakashidu unu alakashi. Ya a-dza unu adzadza; ya tee phefudu unu ephefu. Kẹle iphe-ẹhuka, ya meru unu jee; atsuwaa iya l'ẹhu.’ ¹¹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: ‘Unu ba atsukwa eze ndu Bábilonu ebvu, bụ onye ono, unu atsu ebvu nta-a ono. Unu ba atsukwa iya ebvu; kẹle mu nọkwa swiru unu eswiru; mu je l'adzọta unu; nafuta unu l'ẹka iya. ¹²Mu a-phuru unu obu-imemini k'ophu imemini unu a-dụ iya; l'ọ haa g'unu nọdu l'alị unu.’

¹³“Obenu lẹ-a; ọ -bụru l'unu sụru l'unu taa nọdukwa l'alị-a; unu eshi ẹgube ono kwefuru Chipfu, bụ Chileke unu ike. ¹⁴Teke ọ bụkwanu l'unu sụru waawaa; l'unu e-je eburu l'alị ndu Ijiputu, bụ ẹka unu taa hụmadu ọgu l'ẹnya; ọphu unu anụmadu opu-ọgu; ọphu ẹgu nri agụdu unu; ¹⁵Ọo ya bụ; unu nụmakwa olu-opfu Chipfu; unubẹ nwa ndu phọduru nụ l'alị ndu Jiuda. Wakwa iphe, oopfufu baa; mbụ Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike; bya aburu Chileke kẹ ndu Ízurẹlu: ‘Ọ -bụru l'unu pfuwaru iya hoo haa l'unu a-la Ijiputu; unu nọdu eje eburu l'ẹka ono; ¹⁶bẹ ogu-echi ono, unu atsu ebvu ono a-gbapfutakwa unu l'ẹka ono; ẹme ọkpa-nri ono, ndzụ iya agụ unu ono etsoru unu lashia alị ndu Ijiputu. Ọ bụru l'ẹka ono bẹ unu a-nọdu nwụhu. ¹⁷Mbụ lẹ-a; iphe, bụkpoo ndu ono, gburu iya tororo l'ẹphe a-la Ijiputu je eburu ono bụkwa iphe, e-gbu phẹ nụ bụ ogu-echi; yee ọkpa-nri; waa ẹjo iphe-ememe. Ọphu ọ dukwa g'ọ ka mma l'ọo onye lanụ a-lwa nụ; ọzokwanu nahụ iphe-ẹhuka, mu e-me g'ọ dapfu phẹ.’ ¹⁸Wakwa iphe, oopfufu baa; mbụ Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike; bya aburu Chileke ndu Ízurẹlu. Sụ-a: ‘Ọ kwa gę mu tukoshiru ndu bu lẹ Jierúsalemu oke ẹhu-eghu mu; noo gę mu a-tukoshi iya unu; mę unu laa Ijiputu. Unu a-buru iphe, e gude atụ ọnu; yee iphe, anyị ishi ẹdzu; waa iphe e gude achi ọchi; yeke iphe, e gude ephu l'iphu; ọphu unu egudebaedu ẹnya unu ahuma alị ẹka-a ọzo.’

¹⁹“Unubẹ nwa ndu phọduru nụ l'alị ndu Jiuda; Chipfu pfuakwaru iya unu sụ unu g'unu ba lakwa Ijiputu! Unu makwaru l'ọo ọkwa bẹ mu anmaru unu ntanụ-a ²⁰l'ọ kwa emeswe bẹ unu mesweru onwunu teke unu ziru mu sụ gę mu jepfu Chipfu, bụ Chileke unu; mbụ teke unu sụru mu-a gę mu pfuëshiduru nụ Chipfu, bụ Chileke unu l'iswi ẹhu unu. Gę mu pfuaru unu iphemiphe, o pfuru; huma l'unu e-mekọta iya! ²¹Mu pfuakwaru iya unu ntanụ-a; obenu l'unu te ekwedu eme iphe, Chipfu epfu l'ime iphe, ọ sụru gę mu pfuaru unu. ²²Nta-a bụ lẹ-a; g'owa-a dokwaa unu ẹnya; ọ kwa iphe, e-mechaa gbua unu l'ẹka ono, unu eje eburu ono bụ ogu-echi; yee ẹgu; yee ẹjo iphe-ememe.”

43

¹Ọ bẹ gę Jieremaya pfuchaaru ndu ono iphemiphe ono g'ọ ha, bụ Opfu Chipfu, bụ Chileke phẹ; mbụ iphemiphe ono, Chipfu ziru

iya sù g'o pfiaru phẹ ono; ²Azaríya nwa Hoshaya; yee Jiohananu nwa Kareya; yee iphe, bukpuo ndu ono g'ephẹ ha, bu ndu eku onwophẹ ono tũko sũ Jieremaya-a: “Oo ƙa bẹ jidzu! Chipfu, bu Chileke anyi te zikwaru ngu g'i bya asũ g'anyi te ejekwa eburu lẹ Ijiputu! ³Oo Baruku nwa Nera-ya l'enwu ngu eye g'i pfiaru anyi iphe, a-bũru anyi ogu; g'eeshi g'e woru anyi ye l'eka ndu Babilonu g'ephẹ gbushia anyi; ozoo kpua anyi lẹ ndzũ lashia alì ndu Babilonu.”

⁴Tobudu iya bu; Jiohananu nwa Kareya; yee ndu-ishi ndu ojogu ono; mekpoo ndu ono g'ephẹ ha kwefu ike l'iphe, Chipfu sũru g'ephẹ mee; l'ephẹ taa nɔdudu l'alì ndu Jiuda. ⁵O bu-chia lẹ Jiohananu nwa Kareya; yee ndu-ishi ndu ojogu ono l'ophu dutaru ndu ono, phoduru nũ l'alì ndu Jiuda ono g'ephẹ ha; mbũ ndu ono, lwarũ azũ bya eburu l'alì ndu Jiuda ono, shigba l'ohamoha, bu eka e shi chigbaaru phẹ ye. ⁶Ephẹ dutakwapho iphe, bukpuo unwoke; yee unwanyi; yee unwegirima; yee unwada eze; mekpoo ndu Nebuzaradanu, bu onye-ishi ndu ojogu, anɔduje eche eze ndu Babilonu nche tũkoru haarũ Gedalaya, bu nwa Ahikamu; bũru nwanwa Shafanu; chitachaa mę Jieremaya, bu onye mpfuchiru; yee Baruku nwa Neraya. ⁷No iya; ephẹ bahũnu l'alì ndu Ijiputu; jikaghaa l'ephẹ tee medu iphe, Chipfu sũru g'ephẹ mee. Ephẹ jekpoephõ jerwua mkpũkpu Tahũpanahesu.

⁸E rwua lẹ Tahũpanahesu; olu-opfu Chipfu rwua Jieremaya nchì sũ: ⁹“Gẹ ndu Jiuda lee ngu ɛnya; g'i harũ mkpuma, ha shii pata je egude epuchi kpũ-butã iya lẹ mkpoze eka eeshije abahũ l'ibe eze, bu Fero lẹ Tahũpanahesu. ¹⁰No iya; l'i sũ phẹ-a: ‘Wakwa iphe, oopfũ baa; mbũ Chipfu, bu Okalibe-Kakõta-Ike, bu Chileke ndu Ízurelu: Mu e-zì g'e je ekuaru mu onye-ozì mu, bu Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu; o bũru l'elì mkpuma-a bẹ oo-dobe aba-eze iya; mbũ mkpuma-a, mu domiru l'eka-a; l'o bya eworu uwe agbada eze iya phũshi iya l'elì. ¹¹O -bya bẹ oo-lwũ-kpe ndu Ijiputu; ndu o rwuberu l'egbugbu l'o gbua phẹ; ndu o rwuberu l'akpũ lẹ ndzũ l'o kpua phẹ lẹ ndzũ; ndu o rwuberu l'egbu l'ogu-echi; l'o gbua phẹ l'ogu-echi. ¹²Oo-tũ oku l'ũlo nshi ndu Ijiputu. Oo-kpõ nshi phẹ ono oku; lwua nshi phẹ olwu lẹ ndzũ. O bũru egube ono, onye eche atũru agbaphu-je onwiya ekwa ono; noo g'oo-wota Ijiputu gbaphua onwiya; shi l'eka ono tugbua lashia l'ehu-guu. ¹³Oo-tsukposhi mkpuma, dũ nsõ, nɔgbaa l'ũlo ɛnyanwu, nɔ l'alì ndu Ijiputu; bya atũko ũlo-nshi ndu Ijiputu l'ophu kpõ-kota oku.’”

Ola-l'iswi, shi l'agwõ nshi

44 ¹Opfu-a rwuru Jieremaya nchì l'opfũ ɛhu ndu Jiuda g'ephẹ ha, bu ndu bu l'alì ndu Ijiputu, bu iya bu lẹ mkpũkpu Migudolu; yele mkpũkpu Tahũpanahesu; waa lẹ mkpũkpu Nɔfu; yele alì ndu Paturõsu sũ: ²Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakõta-Ike eopfũ baa; mbũ Chileke ndu

Ízurelu: “Unu humanuru-a oke ọla-l'iswi, mu meru ndu Jierúsalemu; yele mkpukpu ndu Jiuda l'ophu. Nta-a be ẹphe buwaa ochobu; ọphu ọ dudu onye bu iya nu; 3 ọ buru iphe, kparu iya nu bu ejo-iphe, ẹphe meru; shi nno kpatsu mu iwe; kele ẹphe wataru akpo unwu-isensu oku anu agwa; bya aburu agwa ono, ẹphebedua l'onwophe; ọzoo unubedua; ọzoo nna unu oche phe amajeduru be ẹphe wataru abaru eja. 4 Mu bya ezia ndu-ozimu, bu ndu mpfuchiru; mu -zichaa; mu ezibaa; ẹphe je asu phe-a: ‘Ophu g'unu be meshi ejo ahuma-a, bu iphe, mu kporu ashi-a!’ 5 Ophu ẹphe angaduru nchi; ọphu ẹphe eyekpodarunu onu; ọphu ẹphe aghakobeduru haa eme ejo-iphe, ẹphe eme; ọphu ẹphe ahaduru akpo unwu-isensu oku anu agwa. 6 O buru iya bu le mu eworu oke ehu-eghu mu wua phe l'ishi. O nwua phuruphuru tsoru mkpukpu Jiuda l'ophu; bya etsoru onu gbororo Jierúsalemu; woru phe mee ochobu, bu ikpozu ono, ẹphe bu ntanu ono.

7 “Nta bu le-a; wakwa iphe, Chipfu, bu Chileke, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu baa; mbu Chileke ndu Ízurelu: ?Denu g'o gude unu nodu eme onwunu egube ejo-iphe ọwa-a; ke g'unu mee g'unwoke chihu le Jiuda; unwanyi achihu iya; me ndu bu unwegirima; me ndu bu nwaswa; g'o to duhe onye a-phodu nu ililekpoo? 8 ?Denu g'o gude ọ buru iphe, unu gude eka unu mee be unu gude akpatsu mu iwe; mbu ke g'unu wata akpo unwu-isensu oku anu agwa l'ali ndu Ijiputu, bu eka unu byaru eburu-a? Unu e-mebyikwa onwunu; woru onwunu mee iphe, ee-gude ephu l'iphu; teme ohamoha, no l'eliphe l'ophu anodu achi unu ochi. 9 ?Unu zohawaru ejo-iphe, nna unu oche phe meshiru; yee ke ndu eze ndu Jiuda; ẹphebedua me unyomu phe; yee ejo-iphe, unubedua meru; me unyomu unu; l'ali ndu Jiuda; yele oma gbororo Jierúsalemu? 10 Byasukwa ntanu-a be ẹphe teke ewozekwa onwophe ali; ọphu ẹphe eke akwabekwa mu ubvu; ọphu ẹphe eke ekwekpodanu mee ekemu mu; yee iphe, mu toru unu okpa iya; yee nna unu oche phe.

11 “Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu baa; mbu Chileke ke Ízurelu: Mu gbuakwaru iya tororo su le mu a-buru unu ogu; le mu e-me unu ejo-iphe; mbu le mu e-me ge ndu Jiuda l'ophu chihu-gbua. 12 Mu e-wofu nwa ndu ono, phoduru nu le ndu Jiuda, bu ndu ono, pfuwaru iya hoo haa l'ephelafutaje Ijiputu je eburu ono. Ẹphe a-nwuhushikota le Ijiputu. O buru ogu-echi be ee-gude gbutsushia phe; ọzoo egu egbushia phe. Ẹphe e-shiepho le ndu kachaa nwanshii jasule ndu kachaa shii nwushihuepho l'ogu-echi ọzoo l'egu ememe. Ẹphe a-buru iphe, e gude atu onu; yee iphe, anyi ishi edzu; waa iphe e gude achi ochi; yee iphe, e gude ephu l'iphu. 13 Ndu ono, laru Ijiputu ono be mu e-gude ogu-echi nua aphu; yee egu ememe; waa ejo iphe-ememe; egube ono, mu meru ndu Jierúsalemu ono. 14 Ophu ọ dudu ndu ono, phoduru nu ono, shi ali ndu Jiuda ono, bu ndu ono, byaru eburu l'ali ndu Ijiputu ono; duru ọphu a-gbala nu; ọphu ọ dudu onye ọphu a-wa nu k'alwa azu l'ali ndu

Jiuda, bu ẹka agụ phẹ alwa azụ bya eburu; ọ tọ dudu onye a-lwa nù; gba-haa nwòchileka ndu gbaru ọso ọgu.”

¹⁵No iya; iphe, bu ndu ono, maru lẹ nyee phẹ anọduje akpọ ònwù-isensu ọku anụ agwa ono; ẹphe l'ikpoto ònwanyi, pfuru l'ẹka ono; mēkpoo iphe, bu ndu bukọta l'alì Paturọsu, nọ l'alì ndu Ijiputu; tuko sù Jieremaya-a: ¹⁶“Ozi ono, i gude ẹpha Chipfu ezi anyi ono bẹ anyi taa ngakwaru ngu nchị. ¹⁷Iphemiphe, anyi sùkpooru l'anyi e-me bẹ anyi mefutaje. Anyi a-nọdu akpọ ònwù-isensu ọku anụ eze-nwanyi igwe; anyi agbaru iya mēe gude agwa iya; ẹgube anyibedua; yee nna anyi phẹ; yee ndu eze anyi phẹ; yee ndu-ishi anyi phẹ shi emeje lẹ mkpukpu, nọgbaa l'alì ndu Jiuda; yele ọma gbororo Jierúsalem. Teke ono bẹ anyi shinu nweru nri shi; iphe dūru anyi lẹ ree; ọphu ọ dudu iphe, shi atsụ anyi l'ẹhu. ¹⁸Obenu l'eshinu anyi haru akpọ ònwù-isensu ọku anụ eze-nwanyi igwe; bya ahaa agbaru iya mēe gude agwa iya; bẹ ọ tọ dukpodaa iphe, ọko iya aduduru anyi; tēme ogu-echi yee ọkpa-nri nọdu agwa anyi maa.”

¹⁹Unwanyi bya eyekwaphọ ọnu sù: “Teke ono, anyi shi akpọ ònwù-isensu ọku anụ eze-nwanyi igwe; bya agbaru iya mēe gude agwa iya; ndu alụ anyi ?ẹphe ta amadu g'anyi shi egheje akara mee ya ẹrengete kpua ya l'ọ dū g'ọ dū; anyi ebvube iya agba mēe gude agwa eze-nwanyi igwe ono?”

²⁰Noo ya; Jieremaya bya asụ ndu ono g'ẹphe ha; mbụ unwoke phẹ; mē ònwanyi phẹ; mē iphe, bukpo g'ẹphe ha buri ndu yeru iya udu ọnu ono: ²¹“Ọ -buri k'ònwù-isensu ono, unu shi anọduje akpọ ọku l'oma mkpukpu Jiuda ono; mē l'oma gbororo Jierúsalem ono; mbụ unubedua; yee nna unu phẹ ono; ndu eze unu phẹ; yee ndu-ishi unu phẹ; yee ndu alì-a l'ophu; Chipfu ?tọ nyataduru iya tọ? ?Tọ batajedu iya l'egomunggo tọ? ²²Chipfu bẹ ẹjo-iphe, unu emegbabẹ atsuakwa l'ẹhu; mēkpoo ahuma ahuma ono, unu megbabẹru ono. Ọ buri iphe ono meru g'ọ gude alì unu buri ochobu; bya aburi ikpozu; buri iphe, e gude ephu l'iphu; k'ọphu bu l'ọ tọ dudu onye bu iya ebubu; ọ dū g'ọ dū ntanụ-a. ²³Ọ kwa kele unu kporu ọku l'ònwù-isensu; yele kele unu meru Chipfu iphe-ẹji; ọphu unu emejedu olu Chipfu; ọphu unu etsodu ekemu iya; ọphu unu emedu omelalì iya; ọphu unu emejedu iphe, ọ sūru g'e meje; meru g'ọ gude ẹjo-iphe-a dapfuta unu g'ọ dū ntanụ-a.”

Ijiputu bẹ aa-lwụ-kpe l'ogu

²⁴Tobudu iya bu; Jieremaya bya asụ ndu ono g'ẹphe ha: “Unu nūmakwa Opfu Chipfu; unubẹ ndu Jiuda l'ophu, bu ndu nọ l'alì Ijiputu. ²⁵Wakwa iphe, o pfuru; mbụ Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike; bya aburi Chileke ndu Ízurelu: Unubedua; unu l'unyomu unu gude ọnu unu pfua ya epfupfu; sù l'iphe, unu riburu nte ememe ono bẹ unu mefutaje; l'unu a-nọdu akpọ ònwù-isensu ọku anụ eze-nwanyi igwe; tēme l'unu a-nọdu agbaru

iya mée. Ngwanu; unu meekwapho iphe ono g'unu riburu nte iya ono. ²⁶Qo ya bu le-a; unu numakwa olu-opfu Chipfu; unube ndu Jiuda l'ophu, bu ndu bu l'alì Ijiputu. Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Unu lekwa; mu gu-dekwa eze epha mu ono ria angu su l'onye shi le Jiuda taa gu-kubaedu mu l'enwa l'alì Ijiputu l'ophu l'ophu. Lephe taa subaedu: 'Eshinu Chipfu no ndzu go no iya-a'.

²⁷"Unu lekwa-a; mu egekwa phe-a ngge ejo-iphe; o to bukwa k'oma Iphe, bukpoo ndu Jiuda, no le Ijiputu be oguechi a-sukwa pyaapya; epe akpaa nri jas epe taa phoduedu. ²⁸O buru nwa ndu ophu nahuru oguechi be e-shi l'alì Ijiputu lwaphuta azu l'alì ndu Jiuda; ole epe ta adudu igwerigwe. Noo teke ndu ono, phoduru le Jiuda ono, bu ndu lwaru bya eburu l'alì ndu Ijiputu ono a-maru opfu onye ophu a-pfuru nu; bu nkemu; to nkepe? ²⁹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Wakwa iphe, e-goshi unu le mu a-hu unu ahuhu leka-a baa. Qo ya e-me g'unu maru l'iphe-ehuka ono, mu suru le mu e-me unu ono be mu e-mekota unu. ³⁰Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Fero, bu Hofura; mbu eze ndu Ijiputu be mu e-wokwaru ye leka ndu ohogu iya; mbu le mu e-woru iya ye leka ndu achu ndzu iya egube ono, mu woru Zedekaya, bu eze ndu Jiuda ye leka Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu ono, bu onye ohogu iya bya aburu onye achu ndzu iya onoya."

45 ¹Wakwa iphe, onye mpfuchiru Chileke, bu Jieremaya pfuru nu Baruku nwa Neraya l'apha k'eno, Jiehoyakimu nwa Jiosaya bahu ru l'aba-eze ndu Jiuda; ge Baruku dechaaru opfu, oopfu; o nodu ede iya. ²"Wakwa iphe, Chipfu, bu Chileke ke ndu Izurelu epfu eyeru gube Baruku baa. ³I pfuru su: 'Nshio mu! Chipfu yekwaru nrimaphu l'iphe-ehuka mu. Mu tsuakwaru ude; ike bu mu; ophu mu atutajeedu unme.' "

⁴Chipfu suru-a: "Waa iphe, ii-pfuru iya baa: 'Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Mu a-bya enwukposhia iphe, mu shi kpa l'onwomu; mu abya epe-shi iphe, mu shi dzaa l'onwomu l'alì-a mgburugburu. ⁵?Denu g'ii-shi bya awata achu onwongu iphe, paru eka? Ba chokwa iya nno. Kele mu e-mekwa nemadzu mgburugburu ejo-iphe. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. Obenu le gubedua be mu a-noduepho eleta enya lekameka, i jekporu. Mu a-haa ngu ro gi gude ndzu ngu gbala.' "

Ozi ehu ndu Ijiputu

46 ¹Qwaa bu Opfu Chipfu, bu ophu rwuru onye mpfuchiru Chileke, bu Jieremaya nchi, bu opfu ehu ohamoha.

²Opfu ehu ndu Ijiputu: Ndu eezi ozi owa-a bu ndu ojogu Fero Neko, bu eze ndu Ijiputu, bu onye e mekperu le mgboru mkpukpu Kakemishi, no laguga enyimu Yufureti. O buru onye mekperu phe nu bu Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu; l'apha, kwe Jiehoyakimu nwa Jiosaya apha eno, o bahu l'aba-eze ndu Jiuda.

- 3 Unu dozikwaa iphe, unu
 egudeje ezeru oḡu;
 unu dozia ndu ophu ha
 oṣa me ndu ophu ha
 nwanshii;
 unu ezefuta jeshia oḡu!
 4 Unu kwakobe inya unu k'oḡu!
 Unu awu-koru inya-oḡu
 unu l'eli;
 unube ndu agba l'inya!
 G'onyenonu pfukwaaru l'eka
 rwuberu iya nu!
 Unu ekpuchaaru okpu-igwe!
 Unu rwachaa arwa unu
 arwacha!
 Unu atuko uwe-oḡu unu
 l'ophu yee onwunu!
 5 ?Bu ḡunu be mu humaru?
 Ndzu aguwaa phe.
 Ephe agbawaa oṣo.
 Ndu ojogu phe be e
 mekpewaru.
 Ephe ye okpa l'oṣo gbala
 l'ebe agha enya l'azu;
 kele nggiri du l'uzo
 l'ekameka.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu
 ono.
 6 Ndu okpa egwa ta agbakwa
 oṣo.
 Ophu onye du ike l'oḡu
 agbalakwa.
 O kwa l'uzo isheli;
 l'uzo enyimu Yufurétisu
 be ephe vukotaru iphe daa.
 7 ?Bu ndu ole baa, l'abya
 kulakula g'enyimu
 Nayilu; ge ngele,
 du igwerigwe, asogba
 gborogboro?
 8 O kwa ndu Ijiputu abya
 kulakula g'enyimu

Nayilu ono;
 ge nggele, du igwerigwe,
 asogba gborogboro.
 Ephe epfu su l'ephe
 e-tsulihu toko mgboko
 l'ophu so pyabe.
 L'ephe e-mebyishi mkpukpu
 le mkpukpu;
 ye ndu bu iya nu.

⁹ Unube inya; unu watakwa
 eje l'iphu l'iphu!
 Unube ndu agba l'ugbo-inya;
 unu tangirihukwa g'e je!
 Ge ndu du ike l'ogu
 gbeshikwa g'e je;
 mbu unube ndu Kushi;
 yee ndu Putu,
 bu ndu chigbaa iphe,
 eegudeje ezeru ugu;
 me unube ndu Lidiya,
 bu ndu agbaje apfu!

¹⁰ Obenu l'eswe mboku ono bu
 Nnajiuphu nwe iya;
 mbu Chipfu,
 bu Okalibe-Kakota-Ike.
 O kwa eswe agwata ugwo iphe;
 mbu mboku, oo-gwata ndu
 achi iya le njo ugwo
 iphe.

Oo ugu-echi a-su nemadz
 pyaapyaa jas u'ooji
 iya ephe;
 jas teke oo-ngu mee
 ngu-jia ephe;
 kele oo Nnajiuphu;
 mbu Chipfu,
 bu
 Okalibe-Kakota-Ike
 agwa iphe l'ali ndu isheli;
 l'aguga enyimu Yufuretis.

¹¹ "Tugbua je l'ali ndu Giladu
 je emeta obvu etete;

- gube nwamgboko,
 yee nwoke akwajeduru,
 bu Ijiputu!
 Obenu l'igwerigwe obvu ono,
 iimegbaa ono bukwaa
 ke mmanu.
 I tii wekorohukwa.
 12 Ohamoha numawaru iphere
 ono,
 e meru kpua ngu ono.
 Ekwa unu tukowa mgboko
 l'ophu ngaa.
 Ndu du ike l'ogu tuko
 dapyabegbaa ibe phe.
 Ephe tuko daa ndatowo."
 13 Wakwa ozi, Chipfu ziru onye mpfuchiru iya, bu Jieremaya le k'ehu
 Nebukadineza eze ndu Babilonu, abya etso ndu Ijiputu ogu.
 14 Ra iphe-a arara l'ali ndu
 Ijiputu!
 Li chia ya le mkpu le
 mkpukpu Migudolu!
 Chikwaa ya pho le mkpu le
 mkpukpu Nofu;
 yele Tahupanahesu:
 Onyenonu pfukwaru l'eka
 rwuberu iya nu
 kwakobe;
 kele ogu-echi byawaru
 egbushi ndu no-kube
 ngu nu.
 15 ?Bu gunu be agwa ngu,
 bu Apisu agbahunuru?
 ?Bu gunu be obobo-ena
 ngu obu aduedunu
 ike pfuru?
 Iphe, kparu iya nu bu le
 Chipfu nwutsuwaru
 iya.
 16 Upfu duru phe ndupyabe;
 ephe dagbaa dapyabe nwibe
 phe; ephe su:
 Unu gbeshi g'anyi laphu azu

- lapfu ndu alì anyi yẹe
 ndibe anyi!
 G'anyi gbalaaru ogu-echi ndu
 eme anyi mkpawere!
- 17 Unu gùbe Fero, bù eze ndu
 Ijiputu ẹpha ọzo.
 Unu kuje iya:
 O-pfu-epfu-emegeme.
- 18 Wakwa iphe, Eze ono epfu baa;
 mbù onye ẹpha iya
 bù Chipfu,
 bù Ọkalibe-Kakọta-Ike:
 Eshinu mu nọ ndzù gẹ mu
 nọ iya-a
 bẹ o nweru onye a-bya nù.
 Onye ono a-dù g'úbvú Tabọ
 l'ẹka úbvú dọru.
 Mbù l'ọo-dù g'úbvú Kamẹlu,
 nọ l'agụga eze-ẹnyimu.
- 19 Kwakọkwa iphemiphe,
 ii-gude laa alì ọzo;
 unubẹ ndu bu l'alì
 ndu Ijiputu!
 Noo kẹle mkpukpu
 Nọfu bẹ e-mechakwaa
 bụru ochobu;
 l'eemebyishia ya;
 ọ tọ dudu onye eburu
 iya eburu.
- 20 "Ijiputu bù nwada eswi,
 ama ntumatu.
 Obenu l'ijiji-onyieka
 eshije l'ụzo isheli eje
 abyapfuta iya
 tekenteke.
- 21 Ndu ẹphe butaru g'ẹphe
 bya alwụaru pẹ ọgu
 bẹ dọru l'echilabọ pẹ
 g'oke-eswi,
 daru ẹpfurepfu nọdu.
 Ẹphebedua tukurawu
 dakọbe gbala;

ọphu ẹphe adudu ike pfuru.
 Noo kele eswe mboku
 ọla-l'iswi dapfutawaru
 phe;
 mbu teke aanu phe aphu.

22 Ndu Ijiputu atsu kpururu
 g'agwo,
 awu awuwu awufu;
 noo kele ndu ohogu
 phe abyapfuta phe
 ehuka ehuka;
 bya egude ogbunku etso
 phe ọgu ge ndu
 egbutsushi oshi.

23 Owa phe l'ophu be ẹphe
 a-supyashichaa
 asupyashi;
 g'o duhabe ẹpfukala.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu.
 Ephe ka igube adu
 igwerigwe;
 k'ophu bu l'a taa gutadu
 phe l'ogu.

24 Nwada Ijiputu be e mewaru
 iphe-iphere.
 Mbu l'e woru iya ye l'eka ndu
 isheli."

25 Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike, bu Chileke ke ndu Izurelu suru-a:
 "Lekwa; mu abyakwa phe anu aphu; mbu Amonu, bu agwa ndu mkpukpu
 Tebesu; yee Fero; yee ndu Ijiputu; ẹphe l'agwa phe; mekpoo ndu eze phe;
 yee iphe, bukpoo ndu kporu obu yeru Fero. 26 Mu e-woru phe ye l'eka ndu
 achọ ndzu phe; mbu l'eka Nebukadineza, bu eze ndu Babilonu; ẹphe le
 ndu-ozu iya phe. Ole o bu; e -mechaa be ee-bukwaru-a le Ijiputu ozo ge
 shi buhawaru iya." Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono.

27 "Ta atsukwa ebvu;
 gube Jiékọpu, bu onye-ozu
 mu!
 Ophu i nmakwa
 pyaapyaapya;
 gube Izurelu!
 Lekwa; mu a-dzota ngu l'ali,
 du ẹnya;

dzọta awa ngu phẹ l'alị
 ẹka a kpuru phẹ lẹ
 ndzụ laa.
 Jiékọpu e-mechakwaa lwa
 bya eburu lẹ nchị-odoo
 túsaru ẹhu.
 Ọphu ọ dudu onye byaru
 eyebaa ya ebvu.
 28 Ta tsúkwa ebvu;
 gùbe Jiékọpu,
 bụ onye-ozí mu;
 kẹle mu nọkwa swíru ngu.
 Ọ kwa Chipfu epfu iya.
 Kẹle mu e-mebyishicha
 ọhamoha ono,
 mu chịru unu tũkaa
 l'echilabọ phẹ ono.
 Ọphu mu emebyishidu
 unubẹdua.
 Ọo ahùhù bẹ mu a-hù unu
 hùta iya unu l'ahụma.
 Ọphu mu ahakwanụ unu
 phuruphuru gẹ mu
 te echi unu ẹchachi."

Ozi, e ziru ndu Filisitayinu

47 ¹ Ọwaa bụ Opfu Chipfu, bụ ọphu rwuru Jieremaya nchị, bụ opfu
 ẹhu ndu Filisitayinu; tẹme Fero bya etsoo ndu mkpukpu Gaza
 ọgu.

² Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:
 Lewarọ gẹ mini shi l'ụzo
 isheli abya kẹ kùlakula.
 Oo-mecha bụru utso,
 asọ gborogboro.
 Ọo-sọ-kputa alị l'ophu;
 yẹe iphemiphe,
 nọ iya nụ;
 sọpyabe mkpukpu;
 yẹe onyemonye,
 bu iya nụ.
 Ndu ono e-chishi mkpu.
 Mbụ l'iphe, bụ ndu bu l'alị

- ono a-tụ ụzu-ekwa.
³ Mbụ l'ephe -nụmaepho igiji
 ichirupfu-ọkpa inya phe;
 bya anuma ụzu ụgbo-inya
 ndu ọhogu phe;
 yee kwokiri kwokiri,
 ọkpa ụgbo-inya
 phe ono eme be ndu
 bu nna tee leedu
 enya l'azu k'eyeru unwu
 phe eka.
 Eka a-tuhu phe
 lwakpalwakpa.
⁴ Kele mboku rwuakwaru teke
 ee-mebyishikota ndu
 Filisitayinu g'ephe
 hakota.
 Le mee ge nwa ndu phoduru
 nu, bu ndu gege eyeru
 ndu mkpukpu
 Taya yee ndu mkpukpu
 Sayidonu eka chihu;
 kele Chipfu abyakwa
 emebyishi ndu
 Filisitayinu;
 mbu nwa ndu phoduru nu
 le ndu ali Kafuto.
⁵ Ndu mkpukpu Gaza
 kpushiwaru ishi aphu.
 Ndu mkpukpu Ashikelonu be
 a lawaru l'iswi.
 Su-a; unube nwa ndu ophu
 phoduru le ndu Anaku;
 ?unu e-yejashikpoo
 onwunu egube-a jasụ
 teke ole?
⁶ "Su-a; gube ogu-echi
 Chipfu;
 ?bukpoo teke ole be
 oo-jeberu l'ikabe
 tuta unme?
 Kabenu miru onwongu

yee l'obo!
 Tụtanu unme; nọdunu nwa
 nggujungguji!
 7 Olee ?denukwanu g'oo-shi
 nọdu nwadoo
 l'eka iile ọnya lẹ Chipfu
 tūwaru iya ekemu
 sū g'ọ lwua ndu mkpukpu
 Ashikelonu;
 yee ndu bu l'aguga
 eze-onyimu?
 Mbū l'onoo g'o pfuwaru
 l'oo-dū bụ ono."

Ozi ẹhu ndu Mówabu

48 ¹A -bya l'opfu ẹhu ndu Mówabu; wakwa iphe, oopfū; mbū Chifū, bụ Okalibe-Kakota-Ike; mbū Chileke ndu Ízurẹlu:

"Nshio Nebo; kelee e meru iya;
 ọ buri ochobu.

Ndu Kiriyatayimu be e
 meru iphe-iphere;
 bya akpuu phe
 le ndzu.

Ulo phe, bu eka a kpushiru
 ike be e meru
 iphe-iphere tukaa ya
 nanunanu.

² A taa jaedu ndu Mówabu
 ajaja.

O buri le mkpukpu
 Heshibonu be a chiru
 phe ejo idzu su:

'Unu bya g'anyi mee g'oha
 ono chihu!'

Unubedua kwapho;
 unube ndu mkpukpu
 Madumenu
 be ee-mechakwaa laa
 l'iswi.

Ogu-echi e-mechakwaa chia
 unu ejo oso.

³ Unu ngabekpodapho

- nchị numa mkpu,
 eechi lẹ mkpukpu
 Horonayimu;
 mkpu alị arwuhu yee
 oke ọla-l'iswi.
- ⁴ Ndu Mówabu bẹ e
 mebyishiwaru.
 Ụnwegirima iya chishiru
 mkpu ike.
- ⁵ Ẹphe enyi obvu awu eje l'uzo
 mkpukpu Luhiti;
 akwa ntumatu eje atugbu.
 Mbụ l'uzo ọkpa-úbvú
 mkpukpu Horonayimu
 bẹ a numaru mkpu ẹkwa,
 eechi ekpu iphemiphe ono,
 larụ l'iswi ono.
- ⁶ Unu gbalaa! Unu gbaa ọso
 ndzụ unu!
 Unu je ebvuru g'irwu,
 bvuru l'echiegu!
- ⁷ Eshinu unu kpọru obu ye
 l'iphe, unu aduje ike mee;
 yee ẹku unu bẹ
 aa-kpufukwaa unubedua
 lẹ ndzụ.
- Teme agwa unu, bụ Kemoshi
 bẹ aa-kpukwapho
 lẹ ndzụ; yele ndu-uke,
 agwaje iya nụ;
 me ndu-ishi iya.
- ⁸ Ee-mebyishi mkpukpu lẹ
 mkpukpu.
 Ophu ọ dudu mkpukpu,
 byaru anahu nụ
 me nanu.
- Nsuda nsuda bẹ a-buru
 mkpurupyata.
 Le mebyishia ẹka du baswa;
 kele ọo egube ono bẹ
 Chipfu pfuru iya.
- ⁹ Chibe ndu Mówabu nkù;

- kẹle oo-mecha phelihu
phefu.
Mkpukpu lẹ mkpukpu phe
a-bukotachaaru
ochobu.
Ọ tọ dudu m'onye lanu eburu
iya nu.
- 10 Onye a turu onu be o bu;
mbu onye gude
eregede ejeru Chipfu
ozi!
A tukwaru onye ono onu,
bu onye te egudedu
ogu-echi iya egbu ochi!
- 11 Eshi teke o bu nwata
be ndu Mowabu
nokpoepho tusaru ehu
g'ohu-mee, doru l'ite.
Ophu a wu-phedu iya
awu-phe l'ite;
kele e teke akpu-swee
ndu Mowabu le ndzu
lashia ali ozo.
Noo g'o gude o ndu
atsoppho g'ootso.
Ophu ooshibuhudu
mkpo eshibuhu.
- 12 Wakwa iphe, Chipfu epfu
baa:
O nwenuru-a mboku,
abya nu, bu mboku,
mu e-ye ndu
awu-phe mee l'ite.
Ephe awufuta iya l'ite ono,
o doru ono.
Ephe awufuta iya l'ite obu;
woru ite ono,
o shi du ono tsukposhia.
- 13 Noo teke iphere Kemoshi
e-gude ndu Mowabu;
egube ono,
iphere Betelu guderu

- ndu Ízurelu, bu iphe,
 ephe shi dakobe ono.
 14 ?Denu g'unu e-shi su l'okpehu
 du unu;
 l'unu bu ndu du ike l'ogu?
 15 Ndu e-mebyishi Mówabu;
 yee mkpukpu, nogbaa
 ya nu be nowaa anono.
 Unwoke phe, kachaa
 agba mkparawa be
 ee-gbukota egbugbu.
 Nokwa iphe, oopfu;
 mbu Eze ono,
 ephe iya bu Chipfu;
 bya aburu
 Okalibe-Kakota-Ike.
 16 Teke ndu Mówabu a-la l'iswi
 dukwaa tsokere.
 Eze iphe-ehuka a-dapfukwa
 phe egwegwa.
 17 Unu jekwa akporu phe iphu;
 unube ndu unu l'ephe
 bukubegbaa!
 Mbu unube ndu maru ephe
 phe.
 Unu su phe-a: '?Denu g'o nwuru
 a gbajiru mgboro-eze,
 shihuru ike;
 teme o bu mgboro,
 ama ntumatu-a?'
 18 Unube ndu bu le mkpukpu
 Dibonu;
 unu shinu le biribiri unu
 nyizeta
 bya anodu l'ali, du jakporo
 jakporo;
 kele onye emebyi ndu
 Mówabu byapfutaru
 unu bya egwepyaa
 mkpukpu le mkpukpu
 unu ono,
 a kpushiru ike ono.

- 19 Unu pfukpodarupho l'aguga
gbororo gee ngge;
unube ndu mkpukpu Arowa!
Unu jia unwoke, agba oso;
yee unwanyi,
nahuru nu!
Unu jia phe su phe:
“?Bu gunu meru?”
- 20 Ndu Mowabu be e meakwaru
iphe-iphere kpua;
kele ephe dakashihuwaru.
Unu rwua erwubvu;
chishia mkpu ike!
Raa ya arara le nggele Anonu
le Mowabu be e
mebyishiwaru!
- 21 Ndu bu le mbarabata be ikpe
dapfuakwaru;
mbu ndu Holonu;
yee ndu Jiahazu;
waa ndu Mefahatu;
- 22 dapfu ndu Dibonu;
yee ndu Nebo;
mekpoo ndu
Betu-Dibulatayimu;
- 23 dapfu ndu Kiriayatayimu;
yee ndu Betu-Gamulu;
yee ndu Betu-Meyonu;
- 24 dapfu ndu Keriyotu;
yee ndu Bozura;
dapfukota mkpukpu
le mkpukpu ndu Mowabu
l'ophu;
ndu ophu bu enya me
ndu ophu bu ntse.
- 25 Mpu ndu Mowabu be e
chikwashiakwaru.
Teme e chikwoshiwa iya aka.”
Nokwa iphe, Chipfu eepfu
bu ono.
- 26 “Unu chegharu iya mee aka;
kele o Chipfu be o koru

- ọkpa l'ishi.
 Gẹ ndu Mówabu watanu
 ebvuka egbo, ephe gbọru;
 g'ephe aburu iphe,
 ee-gude agba mgbonu.
 27 ?Tobudu ndu Ízurelu bẹ
 unu shi egudeje agba
 mgbonu?
 ?Bụ ephe lẹ ndu-oshi shi
 nọdu teke ono tọo;
 mekwanuru g'o gude unu
 shi atuje ụka l'ishi
 ekweru iya une
 mẹ unu -nọdu epfu opfu
 ẹhu iya?
 28 Unu gwọbechaa mkpukpu
 unu je eburu
 l'agbara-mkpuma;
 unubẹ ndu Mówabu!
 Unu dọepho gẹ kparaka,
 bụ l'ọnu ọgba bẹ
 ọokpaje ẹfune iya!
 29 Anyi nụmakwaru gẹ Mówabu
 gude ekube onwiya.
 Mbụ l'o kunukaru onwiya;
 tẹme ọ nọdu etsenụka
 etsetse.
 Mbụ l'eku-onwonye ọbu
 mẹkpoo etsetse iya
 ọbu;
 mẹkpoo mkpofu-ọkpoma
 iya ọbu bẹ parụ ẹka.”
 30 Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:
 “Mu makwaru oke ẹhu-eghu
 iya;
 ọle ọ bụkwanu kẹ
 mmanu.
 Tẹme ekuku, ooku onwiya
 bụkwarupho iphe-mmanu.
 31 Noo g'o gude mu nọdu
 erwu erwubvu l'opfu

- ẹhu ndu Mówabu.
 Mbù l'ọo ndu Mówabu l'ophu
 l'ophu bẹ mu echi
 mkpu iya.
 Ọ bụru ndu mkpụkpụ
 Kiru-Haresetu bẹ mu agụ
 aphụ phẹ.
- 32 Mu kakwa ara ẹkwa gùbẹ
 opfu-vayinu kẹ mkpụkpụ
 Sibuma eme lẹ kẹ Jiaza.
 I jaru àjàjà jarwuchaa
 k'ophu ẹkali ngu rwuchaaru
 eze-ẹnyimu;
 jerwuchaa eze-ẹnyimu,
 nọ-kube mkpụkpụ Jiaza.^a
 Ọle e mebyishiwaru iphe,
 bụkpoo akpuru ngu.
- 33 E wofuwaru ẹhu-utso yẹe eme
 ẹmereme l'egu oshi-omi
 ndu Mówabu yẹle
 alị phẹ.
 Mee bẹ mu mewaru g'a ba
 kùtajehe l'ẹka aakùje
 mee.
 Ọphu ọ dọdu onye
 anọdujekwadu akwa
 ẹvu mẹ a -nọdu akụ iya.
 A makwaru-a l'aanọduje anụ
 olu l'ẹka ono;
 ọle ọ tọ bụedu olu onye
 akwa ẹvu.
- 34 Mkpu, ẹphe echi
 ngakọtaakwaru.
 E shi lẹ Hẹshibonu chikọta
 mkpu ọbu;
 je akpaa lẹ Eleyale;
 mẹkpoo lẹ Jiahazu.
 E shi lẹ Zowa chia ya jasụ
 lẹ Horonayimu;
 waa Ẹgulatu-Shelishiya;

^a 48:32 Ọo Eze-ẹnyimu Únú bẹ epfu opfu iya l'ẹka-a.

- noo kele mini
 tashihuchaaru je
 akpaa le ke Nimurimu.
 35 L'alì ndu Mówabu be mu
 e-me g'a gwabuhu iphe
 l'anya eka aagwaje iphe;
 mee g'a ta akpojehe
 ùnwù-isensu oku nu
 agwa phe."
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bu ono.
 36 "Oo ya bu l'obu mu aphu
 swooswooswoo
 agu aphu ndu Mówabu
 g'onye aphu ototo;
 o nodu agu aphu ndu
 Kiru-Haresetu g'onye
 aphu ototo; kele urwu,
 ephe ritaru bvwaru.
 37 Onyemoneye kpushiwaru ishi.
 Onyemoneye kpushia ejí-agba.
 Ónyá-mma dukota
 onyemoneye l'eka.
 Onyemoneye gbaphukota
 uwe-aphu l'upfu.
 38 Mbù l'iphe, ada l'oma
 ulo-eli,
 nogbaa l'alì ndu
 Mówabu;
 me l'edupfu l'edupfu l'ophu
 ta adukwa iphe ozo,
 gbahaa uzu-ekwa;
 noo kele mu tsukposhiwaru
 ndu Mówabu g'ite,
 adudu onye o du ree."
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bu ono.
 39 "Waa g'a tukashiru phe
 nanunanu!
 Waa g'ephe atu uzu-ekwa
 wowoowoo!
 Waa ge ndu Mówabu gude

- iphere ghaa azu!
Ndu Mówabu buakwaa iphe,
e gude agba mgbonu.
Mbụ l'iphe, bukpoo ndu
nọ phẹ ntse bẹ ọnyị
ishi ẹdzu.”
- 40 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:
“Lenu! Ugo ephekwa raa
ephezeta l'ali.
O woru ñkù iya jashia l'eli ali
ndu Mówabu.
- 41 Mkpukpu, nọgbaa ya nụ bẹ
aa-lwutachaa.
L'a natachaa phẹ ụlo,
ẹphe edomije onwophe.
Lẹ mboku ono bẹ obu ndu
Ojogu ndu Mówabu
a-duepho g'obu nwanyi,
ime eme.
- 42 Ndu Mówabu l'ophu bẹ
ee-mebyishi
kele ẹphe koru Chipfu
okpa l'ishi.
- 43 N-yemebvu; yẹe iduma iduma;
yẹe ọnyà nọgbakwa echeru
unu echeru;
unubẹ ndu Mówabu!”
Nokwa iphe, Chipfu eepfu
bụ ono.
- 44 “Onye nahuru n-yemebvu;
l'oodaba l'iduma.
Onye nyifutaru l'iduma;
ọnyà a-nmata iya.
Noo kele ọo iphe ono bẹ
mu e-gude byapfuta
Mówabu l'apha,
aa-nọdu anụ iya aphụ.”
Nokwa iphe, Chipfu eepfu
bụ ono.
- 45 “Lẹ mgboru mkpukpu
Heshibonu bẹ ndu
agba ọso ọgu pfuru

nyegenyege.
 Noo kẹle ọku kpufuru
 lẹ Hẹshibonu.
 Mbụ l'onwu phuruphuru ọku
 etsu l'ime mkpukpu
 Sihonu.
 Ọ buerupho l'echi ishi bẹ
 otsu ndu Mówabu.
 Mbụ ọkpu-ishi ndu ono,
 shi anọduje aba
 hanyihanyi ono.
 46 Nshio unubẹ ndu Mówabu!
 Ndu Kemoshi bẹ e
 mebyishiakwaru.
 Ụnwu unu nwoke bẹ a
 kpukwaru lẹ ndzụ laa
 alị ọzo.
 Teme ụnwada unu phẹ bụru
 ndu a lwutaru l'ogu laa
 alị ọzo.
 47 Ọle mu e-mechakwaa dophu
 ndu Mówabu azụ l'ọnodu phẹ
 lẹ mbọku, dọ l'iphu.”
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bụ ono.
 Nokwa g'ikpe, e kperu ndu
 Mówabu jeberu
 bụ onoya.

Ozi ẹhu ndu Amọnu

49 ¹A bya l'opfu ẹhu ndu Amọnu; wakwa iphe, oopfu; mbụ Chipfu:
 ?Bụ lẹ Ízurelụ te enwedu
 ụnwegirima unwoke tọ?
 ?To nwedu onye e-ri iphe iya
 tọ?
 ?Denu g'o gude Moleku gbẹ
 nata alị ndu Gadu;
 ọ bụru okiphe iya?
 ?Denu g'o gude ndibe iya
 bụru lẹ mkpukpu iya
 bẹ ẹphe bugbaa?
² Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe,

Chipfu epfu baa:
 Mu e-mechaa mee gẹ ndu
 mkpukpu Raba,
 nọ l'alị ndu Amọnu numa
 mkpu ọgu.
 O -rwua mbọku ono bẹ Raba
 a-buru ikpọzu;
 tẹme ụnwu mkpukpu,
 nọ-pheru iya
 mgburugburu
 etsufukọta l'ọku.
 Noo teke ndu Ízurelu a-chifu
 ndu shi chifu phẹ nụ.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ
 ono.

³ Unu tụa ụzu-ekwa;
 unubẹ ndu Hẹshibonu;
 keke mkpukpu Eyayi bẹ
 e mebyishiakwaru!
 Unu chishikwaa mkpu ike;
 unubẹ ndu bu lẹ Raba!
 Unu yekwaa uwe-aphụ
 wata ara ekwa.
 Unu ekwoo gburugburu shia
 ọwa-a yee ọphuu
 l'ime npherenphere igbulọ
 mkpukpu unu ono;
 keke Moleku bẹ aa-kpukwa
 lẹ ndzụ lashi a lị ọzo;
 yele ndu-uke,
 agwaje iya nụ;
 mẹ ndu-ishi iya.

⁴ ?Denu g'o gude i gude
 nsuda nsuda ngu eku
 onwongu;
 mbụ gube nwada e gudedu
 ire ngu ẹka ono;
 mbụ gube onye kpọru obu
 ye l'eku ngu epfu sụ:
 ?Bụ onye sụru mu eme gunu?

⁵ Lekwa; mu e-mechakwaa
 mee gẹ ndzụ-agugu

rwuta ngu.
 Ọ kwa Nnajiuphu epfu iya;
 mbụ Chipfu,
 bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike.
 Ọ bụru ndu oo-shi l'ẹka
 bụ ndu bupheru ngu
 mgburugburu.
 G'unu hakpọo l'onye l'onye
 bẹ aa-chifu achifu.
 Ọphu ọ dudu onye
 a-chi-phuta ndu
 gbalawaru nụ azụ.
 6 “Ọle mu e-mechakwaa
 dophu ndu Amọnu azụ
 l'ọnodu phẹ.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bụ ono.”

Ozi ẹhu ndu Ẹdomu

7A bya l'opfu ẹhu ndu Edomu;
 wakwa iphe, oopfu;
 mbụ Chipfu,
 bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike:
 “?Mmamiphe ta adukpoedu
 lẹ mkpukpu Temanu
 tọo?
 ?Okpobe idzu bvụwaru
 l'ẹka ndu maru eye
 ọnu l'opfu tọo?
 Mmamiphe phẹ ?o rehuwaru
 erehu tọo?
 8 Unubẹ ndu bu lẹ Dedanu;
 unu ghakọbe gbalaa!
 Unu gbaba je edomia
 onwunu l'ime ẹka dụ
 omilomi;
 kẹle mu gudekwa ọla-l'iswi
 abyapfuta oshilokpa
 Iso
 lẹ teke mu abya iya anụ
 aphụ-a.
 9 Ọ -bụru lẹ ndu awọ akpuru

vayĩnu byapfutaru
ngu;
?ẹphe ta awọ-phodojedu
nwọphu dọ
nwolemole?

Ndu-oshi -bya ibe ngu
l'enyashi;

?tọ buedupho iphe,
mkpa iya dọru phẹ bẹ
ẹphe e-wota kpoloko?

¹⁰ Obenu l'oshilọkpa Iso bẹ
mu gbabẹwaru ọto.

Ẹka ono, ẹphe edomi edomi
ono bẹ mu kpuhawaru
ghebe ọnu;
k'ọphu ẹphe tee
domikọtaedu onwophe.

Unwegirima phe;
mekpoo abubu phe;
mekpoo obutobu phe;
lakotaru l'iswi;
tẹme ẹphebedua
chihukwapho.

¹¹ Pakwaru unwu ogbee unu
haa;
kẹle mu e-me-a g'ẹphe
nọdu ndzu!

G'unwanyi unu, ji phe
nwuhuwaru chiru
upfu kwẹe l'ẹhu mu!"

¹² Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Ọ -buru lẹ ndu agbaduru k'angụ iphe, shi l'okoro ono anguchaa iphe, shi iya nẹ; ?bụ gụnu a-kpa g'a haa unu g'a ta nẹ unu aphụ? A taa hakwa unu g'a ta nẹ unu aphụ. Unu ngufutajekwa iphe, shi l'okoro ono; ¹³ kẹle-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Mu gudea-kwa onwomu ria angụ sụ lẹ mkpukpu Bozura e-mechaa buru ikpọzu; bya aburu iphe, aakpo-yiru ukuvu. Mbụ l'ọo-buru ochobu; bya aburu iphe, eephu l'iphu. Tẹme iphe, bụ mkpukpu ọzo, nọkota l'alị ndu Ẹdomu a-bukotaru ikpọzu jasụ l'ojejeje."

¹⁴ Mu nụmakwaru ozi,
Chipfu ziru.

Onye-ozi bẹ e ziru g'ẹphe
jepfu ohamoha sụ

- phẹ-a:
 “Unu dzukọbekwa onwunu
 bya etsoo phẹ ọgu!
 Unu gbalihukwa jeshia ọgu!”
- 15 Kẹle-a; lekwa; mu mewaru;
 i ha nwanshii l'echilabọ
 ọhamoha;
 ọphu ọ dudu iphe,
 ndiphe guberu ngu.
- 16 Ọ kwa ebvu, i shi eyeje ndu
 ọzo; yẹ eku-onwonye,
 nọ ngu l'obu ono
 dephuru ngu;
 mbụ gube onye ono,
 bu l'ime agbara-mkpuma
 ono;
 onye bu l'ẹka úbvú kakọta
 l'eli.
- Ọ tọ dukwa m'obeta i je
 akpaa epfune ngu
 l'ephekerephe
 ephekerephe gẹ k'ugo;
 bẹ mu e-shikwa l'ẹka ono
 mekọta ngu l'i daa.
- Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bụ ono.
- 17 Ndu Edomu e-mechaa bụru
 iphe,
 aakpọ-yiru ukuvu.
- Iphe, bụkpoo ndu ghataru
 phẹ nụ bẹ ishi anyi
 ẹdzu.
- Ephe egude iya gbaahaa
 mgbonu; ọ bụru iphe,
 a-kpa iya nụ bụ eze
 iphe-ẹhuka ono,
 a-dapfu phẹ nụ ono.
- 18 Ọo ẹgube ono, e mebyishiru
 mkpukpu Sodomu yẹ
 Gómóra ono;
 bya emebyishia mkpukpu
 lẹ mkpukpu,

nogbaa phe le mgboru ono;
 nokwa g'ọ tọ dudu onye
 e-bu l'alị ndu Edomu;
 ophu ọ dudu onye e-me
 iya unuphu.

Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bu ono.

19 “Lekwa-a! Ọ kwa g'oduma
 shi l'oswa,
 nọ l'aguga enyimu Jiordanu
 kwofuta;
 bya adapfu aturu,
 doru l'odu aturu,
 nri du shii bukwapho
 ge mu e-kwo
 gburumu je achifu
 ndu Edomu l'alị iya
 l'otulupfu.

?Bu onye be mu hotaru g'ọ
 buru onye mu a-tu eka
 g'o mee iphe ono?

?Bu onye du ge mu du?

?Bu onye suru mu eku ikpe?

?Bu onye bu onye eche aturu,
 a-du ike pfuru ge mu
 l'ia mee?”

20 Ọo ya bu le-a; unu numakwa
 idzu,

Chipfu chiru le ya e-me
 ndu Edomu; mbu iphe,
 ọ chiru le ya e-me ndu
 bu le mkpukpu Temanu.

Ọ tọ dukwa iphe, a-kposhi
 g'a ta kputa unwu
 aturu iya me unwu
 egbu iya kpufu;
 ndzu erwuta ndu ophu
 phoduru nu.

21 Ọda, ọo-da teke ephe a-da
 be a-nmayichaa mgboko
 anmayi.

L'a nodu le mgboru

Eze-enyimu Uswe-uswe
 nūmachaa olu-ekwa
 phẹ.

- 22 Lenu! Ugo ephekwa raa
 ephezeta l'ali.
 O woru ñkù iya jashia l'eli
 mkpukpu Bọzura.
 Lẹ mbọku ono bẹ obu ndu
 Ojogu ndu Edomu
 a-duepho g'obu nwanyi,
 ime eme.

Ozi ẹhu Damasukosu

- 23 A -bya l'opfu ẹhu ndu
 Damasukosu;
 “Ndu Hamatu yee ndu Apadu
 bẹ e kpuakwaru iphu
 lẹ ntụ;
 noo kẹle ẹphe nūmawaru
 ẹjo nzi.
 Meji tọfuwaru phẹ.
 Okpoma aphuwaa phẹ
 gbudugbudu
 g'eze-enyimu,
 a swongaru aswonga.
- 24 Ndu Damasukosu bẹ ẹka
 tūlwahuru.
 Ephe dakobeakwaru
 agbalawa agbala.
 Meji tọfuakwaru phẹ atọfu.
 Ejo iphe-ehuka gudeshiwaa
 phẹ gẹ nwanyi,
 ime eme.
- 25 ?Denu g'o gude ophu a
 gwọbeduru mkpukpu
 ono,
 a maru amaru ono?
 Mbụ mkpukpu ono,
 tūbaru mu l'enyanya ono?
- 26 Oo ya bụ lẹ-a; ụnwokoroby
 phẹ a-nọdu ada pọpoo
 l'oma gbororo.

Ndu Ojogu phẹ l'ophu bẹ
ee-megbushibẹbe
mbọku ono.

Nokwa iphe, Chipfu,
bụ
Ọkalibe-Kakọta-Ike
eepfu bụ ono.

27 Mu a-tụ ọku l'igbulọ
Damasukosu;
l'ootsukọta iphe, bụ ọlo,
Benu-Hadadu kpuru
kpushia ike.”

Ozi ẹhu Keda yẹ Hazo

28 A -bya l'opfu ẹhu ndu Keda yẹ alì-eze ndu Hazo, bụ ọphu Nebuka-
dineza, bụ eze ndu Bábilọnu lwu-kperu; wakwa iphe, oopfu; mbụ Chipfu,
bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike:

“Unu zelihi tsoo ndu Keda
ọgu!

Unu mebyishia ndu shi
ọzo ẹnyanwu-awawa!

29 Ọlo phẹ, bụ ọlo ọphu e meru
l'ẹkwa;
yẹ eghu yẹ aturu phẹ bẹ
aa-tuko rwuta.

Laachita ẹkwa phẹ;
yẹ iphemiphe,
ẹphe nweru enweru;
mekpoo inya-kamelu
phẹ.

Ndiphe echi mkpu ekpu
phẹ sụ phẹ:

‘Nggiri nokwa l'uzo
l'ekameka.’ ”

30 Wakwa iphe, Chipfu epfu
baa:

“Unu gbalakwaa agbala;
unu gbamihukwa
agbamihu!

Unu jekwa
anodugbaa l'ogba,
dụ omilomi;

unube ndu bu le Hazo.
 Noo kele Nebukadineza,
 bu eze ndu Babilonu
 chiakwaru idzu unu
 k'iji;
 bya epfubuwaa iphe,
 oo-me unu.”

31 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

“Unu zelihi tsoo oha,
 tusaru ehu ogo, bu oha,
 bu ophu adudu onye
 ephe atsụ ebvu;
 mbu oha,
 ete nwedu oguzo;
 ophu o kpobeduru
 mgborígwè;
 teme ndibe iya
 buerupho
 noduru onwophe.

32 Inya-kamelu phe be
 aa-kwachaa l'okwata.

Le rwutakwapho ikpoto eswi
 phe l'ogu.

Iphe, bu ndu bugba l'oha,
 du enya be mu e-wojeruro
 tukaa le pherephere.

Mu eshi l'uzo m'uzo mee
 g'oke iphe-ehuka
 dapfu phe.

Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bu ono.

33 Mkpukpu Hazo l'e-mechaa
 buru eka nkuta-oswa
 a-dojeru;
 kele oo-buru ochobu
 jasụ l'ojejeje.

O to dudu onye byaru eburu
 l'eka ono.

Mbu l'o to dudu nwoke,
 byaru akwabaa ya
 unuphu buru.”

Ozi ẹhu ndu Elamu

³⁴Wakwa Opfu Chipfu, bu ọphu rwuru Jieremaya onye mpfuchiru nchi l'opfu ẹhu ndu Elamu. Teke ọ nọmaru iya bu ẹ ntsolọhu teke Zedekaya wataru aburu eze ndu Jiuda.

³⁵Wakwa iphe, oopfu; mbu Chipfu,
bu Ọkalibe-Kakọta-Ike:
Lekwa; mu a-gbajikwa apfu
ndu Elamu,
bu iya bu ẹka ike phe
kpajiru.

³⁶Iphe, mu e-me g'ọ dapfu
ndu Elamu bu uzi
pherephere ẹno,
shigbaa ẹ mgbureku
akpaminigwe uzi ẹno.

Mu a-tuka phe;
ephe edzuru
pherephere uzi ẹno.
Ọphu ọ dukpoda ọha,
nonu bu ẹka ndu
Elamu ataa gbachadaa
oso ọgu laa.

³⁷Mu a-tukashi ndu Elamu
nanunanu l'iphu ndu
ohogu phe;
mbu l'iphu ndu achọ
ndzu phe.

Mu e-me g'ẹjo-iphe dapfu
phe;
mbu ẹ mu a-tu-koshi
phe oke ẹhu-eghu mu.
Ọ kwa Chipfu epfu iya.
Mu e-me g'e gude ọgu-echi
achi phe
jasu teke mu e-me g'ephe
ta aduhe.

³⁸Ẹka mu e-je ebvube aba-eze
mu bu l'alị ndu Elamu.
Mu emebyishia onye eze phe;
yee ndu-ishi phe.
Ọ kwa Chipfu epfu iya.

39 “Ole mu e-mechakwaa
 dophu ndu Elamu azu
 l'onodu phe l'atatifhu.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bu ono.”

Ozi ẹhu ndu Bábilonu

50 ¹Wakwa opfu, Chipfu pfuru; o gbẹ l'ẹka Jieremaya, bu onye
 mpfuchiru pfua l'opfu ẹhu ndu Bábilonu; yẹ alì phe.

² “Unu raa ya arara radzuru
 iya ohamoha g'a
 numa-dzuru!

Unu palia ẹkwa-oḥubama raa
 ya g'a numa-dzuru!

Unu ba adukwa iphe,
 unu a-ha l'azu.

Ochia iphe, unu a-nodu epfu
 bu-a:

‘Ndu Bábilonu bẹ a kpukwaru
 lẹ ndzu.

Balu bẹ e mekwaru
 iphe-iphere.

Teme Maruduku bẹ
 ndzu-agugu gudewaru.

Ntekpe phe bẹ e mekwaru
 iphe-iphere.

Teme e mee; ndzu-agugu
 rwuta iphemiphe ono,
 a kpuru akpukpu ono.’

³ Oha, shi l'isheli gbeshiru g'o
 tsoo phe oḡu.

Oo-me alì phe g'ọ buru
 ochobu.

Ophu o dudu onye byaru
 ebubaaru eburu l'ime
 iya;

nemadzu mekpoo anu
 a-tuko shi iya gbalaa.”

⁴ Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:

“O -rwua mboku ono bẹ ndu
 Ízurelu yẹ ndu Jiuda

a-tugbabekwa
 gude ɛnya-mini je
 achɔo Chipfu,
 bu Chileke phe.

⁵ Ɛphe a-ji aji ɔzo, e shi eje
 úbvú Zayonu
 woru iphu ghaa l'ɔzo ibiya
 ono epfugbaa sɔ:

Unu bya; g'anyi lɛ Chipfu
 tugba buru nanu
 l'ogbandzu ojeje,
 a ta abyadu azoha azoha!

⁶ Ndibe mu bu aturu,
 tuphahuru etuphahu.
 O buru ndu eche phe nu
 dusweru phe ɔzo;
 bya emee phe;
 ɛphe tsoru oma úbvú
 aghaphe.

Ɛphe tsoru úbvú úbvú yele
 òbvù òbvù aghaphe;
 bya azohaa ɛka ɛphe
 anɔduje atuta unme.

⁷ Iphe, bukpoo ndu humaru
 phe nu vuru phe
 kpatakpata.

Ndu ohogu phe sɔ: 'Ikpe ta
 nmakwaru anyi;
 kele ɛphe mesweru Chipfu,
 bu okpobe onye-nche
 phe; mbu Chipfu,
 bu onye nna phe oche
 kpɔru obu yeru.'

⁸ Unu gbafukwa lɛ Bábilonu!
 Unu lufukpoepfo l'alì ndu
 Bábilonu alufu ophu!
 Unu dɛepfo gɛ mkpi,
 a chishiru dobe l'iphu
 ikpoto eghe yee aturu!

⁹ Noo kele-a; lekwa-a;
 mu e-jekwa akpalia
 ikpoto oha, paru ɛka;

- gude byapfuta Bábilonu
 ọgu.
 Ọ buru ẹka mu e-me g'ẹphe
 shi bya bu l'uzo isheli.
 Ẹphe abya edokaa onwophe
 kwaberu iya.
 Ọ buru ẹka ono bẹ ẹphe e-shi
 bya alwuta iya.
 Ọnu-apfụ phe a-du gẹ kẹ ndu
 maru agba apfụ,
 bu ọphu abujeru: ọ -gufu;
 ọ tọo gbaduru ẹka
 alwa.
- 10 Ọo ya bu lẹ ndu Bábilonu bẹ
 aa-kwa l'okwata.
 Ndu a-kwa iya okwata ọbu
 bẹ e-rijikpoo ẹpho.”
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bu ono.
- 11 A makwaru-a l'unu ete ẹswa;
 ẹhu nọdu atso unu;
 mbu unube ndu ono,
 vukaru okiphe mu ono.
 A makwaru-a l'unu azo kitimu
 kitimu gẹ nwada eswi,
 azoshi ereshi;
 teme unu nọdu egbu ọrà
 g'okee inya.
- 12 Ọle iphere e-mechaa mee
 ne unu.
 Mbu l'onye ono, tsuru ime
 unu ono bẹ ee-kpu iphu
 lẹ ntụ.
 Oo-mecha buru iya bẹ ẹnya
 a-kacha alwalwa
 l'ohamoha.
 Mbu l'oo-buru echiegu;
 yee mgbegu ali-okponku;
 waa ali-evevee.
- 13 Eshinu ẹhu egbu mube
 Chipfu egbu bẹ e tee
 bubaeđu iya ebubu.

Ọchia l'aa-tọgbo iya l'ọo-buru
okorobo ochobu.

Iphe, bụkpoo ndu ghataru ali
ndu Bábilonu ono bẹ
ọo-nyị ishi ẹdzu;
ẹphe egude iya gbaahaa
mgbonu.

Ọ buru iphe, a-kpa iya
nụ bụ iphe ono,
e mekagbaaru iya ono.

14 Unu dokaa onwunu l'ophere
l'ophere nọ-phee
ndu Bábilonu
mgburugburu;
mbụ unubẹ ndu agbajẹ
apfụ g'unu hakpọo!

Unu gbajẹ phe iya!
Unu ba adukwa onu-apfụ unu
ọphu unu a-gbaphodo
mẹ nanu;
noo kẹle ọo Chipfu bẹ
ẹphe meru iphe-ẹji!

15 Unu chi mkpu-ọgu kpu iya
ẹka ẹbo ẹbo!
Ike bvụwaru iya; mkpoli,
ọ tųru k'ọgu ọbu
dakọtawaru!

E nwukpọshiwa igbulọ,
nọ-pheru iya
mgburugburu.

Eshinu iphe-a bụ emelata bẹ
Chipfu emelata;
unu melata iya iphe,
o shi emeje!

Unu mee ya iphe,
o shi emeje ndu ọzo!

16 Unu mee gẹ ndu akọ opfu
chihu lẹ Bábilonu.

Ndu egbuje ereshi;
ẹphe l'iphe,
ẹphe gude egbu ereshi
l'okpa-ji achihukwapho.

Ndu ọhogu phẹ e-gude
 ogu-echi mee;
 onyenonu aghaa iphu
 gbapfushia ndibe phẹ;
 mbụ l'onyemonye a-gbala
 lapfushia ndu alị iya.

- 17 “Ízurelu buakwaa aturu,
 a chikashiru achikashi.
 Ọ buru oduma chikashiru iya.
 Kẹ mbụ, vuru iya kpatakpata
 bu eze ndu Asiriya.
 Onye ikpazu, tapyashiru
 okpu iya buru Nebukadineza,
 bu eze ndu Bábilonu.”

18 Ọo ya bu ị-a; wakwa iphe, oopfụ; mbụ Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike; bya aburu Chileke kẹ ndu Ízurelu:

Ọ sụru-a: “Mu a-nụkwa eze
 ndu Bábilonu aphụ;
 yẹe ndu alị iya l'ophu;
 egube ono,
 mu nuru eze ndu
 Asiriya aphụ ono.

- 19 Obenu ịe ndu Ízurelu bẹ mu
 e-duphuta azụ l'eka ẹphe
 shi buru.

Ephe abyakwa anọdu l'úbvú
 Kamelu;
 yẹe alị Beshanu riaha
 nri ọzo.

Ephe anọdu l'úbvú úbvú
 Ifuremu;
 yẹle alị Giladu riaha nri;
 rijiaha ẹpho.

- 20 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

O -rwua mbọku ono;
 ịe teke ono gẹdegede
 bẹ aa-vokpoo g'a
 maru ẹka ikpe nmaru
 Ízurelu;
 ọle ọ tọ dudu ọphu
 aa-chọ-vu.

L'avọ iphe-ẹji Jiuda nta vọo

- imo;
 ọ tọ dudu iphe, aa-vọta.
 Noo kẹle nwa ndu ono,
 mu meru g'ẹphe phọdu
 ono bẹ mu a-guru nvu.”
- 21 Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:
 “Unu tsoo ndu alị Meratayimu
 ọgu;
 yẹe ndu bu l'alị Pekodu!
 Unu chia phẹ ọso;
 gbua phẹ egbugbu;
 mee phẹ g'ẹphe bvụeberu
 mu rengurengu!
 Unu mekọta iphemiphe,
 mu sụru g'unu mee!
- 22 Ephu-ọgu aphụakwa l'alị ono;
 mbụ ephu ọla-l'iswi,
 parụ ẹka apaa.
- 23 Waa g'ongu ndu mgboko
 l'ophu gbajishihuru
 tuka nanunanu!
 Waa gẹ Babilonu byawaru
 bya aburu ochobu
 l'echilabọ ohamoha!
- 24 Mu gbaberu ngu ọnyà gube
 Babilonu.
 I bya amaru; i dalahụwa iya.
 A hụma ngu gude ngu;
 kẹle ọo Chipfu bẹ iitso opfu.
- 25 Chipfu gụhaakwaru ụlo-ẹku
 iya ghebe ọnu;
 bya atuko ngwogu k'oke
 ẹhu-eghu iya chishia;
 kẹle Nnajiuphu, bụ Chipfu;
 bya aburu
 Okalibe-Kakọta-Ike;
 nwekwaru iphe,
 ọoby ememe l'alị ndu
 Babilonu.
- 26 Unu shikwa l'ekameka bya
 etsoo ya opfu!

- Unu gùhashia ọ̀ba-ẹ̀ku iya
ghebechaa ọ̀nu!
Unu rwukọ̀be iya kùbe l'ikpo
l'ikpo g'ẹ̀ka a kùberu
ereshi.
Unu mee ya g'ọ̀ bvùeberu mu
rengurengu
g'ọ̀ tọ̀ dùkwa onye
a-phọ̀duru iya nù!
27 Unu tùko oke-eswi iya
gbushichaa!
G'a chikotaru phẹ̀ je l'ẹ̀ka
ee-gbushi phẹ̀!
Nshio phẹ̀; kẹ̀le eswe nke phẹ̀
rwuakwaru;
mbù eswe mbọ̀ku,
aa-nù phẹ̀ aphù.
28 Unu ngabẹ̀kpodapho nchị
nụma olu ndu agba
ọ̀so ọ̀gu,
bù ndu shi l'alị ndu
Bábilonu nahù agba
ala Zayonu eje epfu lẹ̀ Chipfu,
bù Chileke anyi gwatawaru
ùgwọ iphe;
mbù ùgwọ iphe,
e meru eze-ùlo iya.
29 Mee gẹ̀ ndu ọ̀gba-apfù dzukọ̀be
tsoo Bábilonu opfu;
mbù iphe, bụkpoo
ndu maru ese ụta kíkiki!
Unu kpọ̀be ụlo-ẹ̀kwa unu
nọ-phée ya mgburugburu!
G'ọ̀ tọ̀ dùkwa mẹ onye lanù,
a-nahù nù!
Unu pfù ya ùgwọ iphe,
o meru!
Unu mee ya iphe,
o meru ndu ọ̀zo;
kẹ̀le ọ̀o Chipfu bẹ o koru
ọ̀kpa l'ishi;
mbù Onye nsọ kẹ̀ ndù Ízurẹ̀lu.

30 Ọo ya bụ ịe-a; ụnwokorobya
 phẹ a-nọdu ada ọọpoo
 l'oma gbororo.
 Ndu Ojogu phẹ l'ophu bẹ
 ee-megbushibẹbe
 mbọku ono.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bụ ono.”

31 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:
 “Lekwa; mu bụakwaa ọgu
 duru ngu;
 gụbe nwọphu eku onwongu;
 noo kẹle eswe nke ngu
 rwuwaru;
 mbụ teke aa-nụ ngu
 aphu.

32 Onye eku onwiya bẹ ụpfu
 a-dụ l'ọkpa l'ọ daa.
 Ọphu ọ dudu onye a-pali iya
 nụ.
 Mu e-ye ọku ịe mkpukpu ịe
 mkpukpu iya, bụ ọku,
 e-tsu tsua iphemiphe,
 nọ iya mgburugburu.”

33 Wakwa iphe, oopfu;
 mbụ Chipfu,
 bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike:
 “Ndu Ịzurelu bẹ eemekwa
 ewere;
 nokwaphọ g'eeme
 ndu Jiuda.
 Ndu kpuru phẹ ịe ndzụ
 gudeshia phẹ ike.
 Ọphu ẹphe ekwedu g'ẹphe
 laa.

34 Obenu l'onye agbafutaje phẹ
 nụ bẹ ike dụ.
 Iphe, ọoza bụ Chipfu,
 bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike.
 Ọo-byakpọo ẹhuka ẹhuka bya
 phẹ agbaru ọdzori;
 k'ophu oo-me g'a tutaaha

unme l'alì phe;
mekwanaa gẹ ndu ọphu bu
l'alì ndu Bábilọnu ta
tútajehe unme atúta.”

35 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

“Ogu-echi a-bùru ọgu dùru
ndu Bábilọnu!

Mbù l'ọo-bùru ọgu dùru ndu
bu lẹ Bábilọnu;
mẹ ndu-ishi iya;
yẹe ndibe iya,
bù ndu maru iphe!

36 Ogu-echi a-bùru ọgu dùru

ndu mpfuchiru
iya epfu iphe,
mu epfuduru ono;
k'ọphu ẹphe a-bùkotaru ndu
eme eswe.

Ogu-echi a-bùru ọgu dùru

ndu ojọgu iya;
k'ọphu ndzù-agugu e-rwuta
phe ọkpobe erwuta.

37 Ogu-echi a-bùru ọgu dùru

inya iya;
yẹe ugbo-inya iya;
yẹe iphe,
bùkpoo ndu Ojogu,
byaru abyabya,
nọ iya l'ime;
k'ọphu g'ẹphe ha
a-bùkotaerupho
unwanyi.

Mbù-a; ogu-echi a-bùru ọgu

dùru ọlọ-ẹku iya;
k'ọphu aa-kwakọta iphe
iya l'ọkwata.

38 Okpomọku a-byapfuta mini,

dù iya nù;
k'ọphu ọo-tùkoephō
tashihuchaa.

Noo kẹle ọ bù alì,

aagwọ ọbvù.

Ọbvụ ono-a bẹ ndzụ-agụgu
e-mechaa gbaghaa
iphu.

39 Ọo ya bụ l'iphe, e-mechaa
buru l'ẹka ono
a-buru anụ-egbudu yẹle
achi-anmabu.

Tẹme ọ bụkwarupho l'ẹka
ono bẹ mgbashi-ujiku
e-buru.

Ọphu a byadu ebubaaru
iya eburu.

Mbụ l'e tee bubaedu iya;
e -shi l'ogbo sweru ogbo.

40 Wakwa iphe, Chipfu epfu
baa:

Ọ kwa egube ono,
Chileke mebyishiru
Sodomu yee Gómórá;
yee mkpukpu,
nọ-pheru iya
mgburugburu ono
bụ g'ọ tọ dudu onye byaru
eburu l'ime iya;
ọphu ọ dudu nwoke,
byaru akwa iya unuphu
buru.

41 Unu lenu! O nweru ndu
Ojogu,
shi l'uzo isheli abya.

Mbụ l'ọo ọha, parụ ẹka apaa;
bya aburu eze ndu dụ
igwerigwe bẹ e
jeru akpalia;
ephe shi l'ẹka igwe
beru alị beru eje abya.

42 Iphe, e gude kwaa phẹ
ngwoğu bụru apfu
yee arwa.

Ephe dụ njo; tẹme ọphu ephe
aphuduru nemadzu
obu-imemini.

Ephe anọduje aphụ g'enyimu,
 aphụ gbudugbudu
 l'eka ephe agba l'eli inya
 phe eje abya.

Ephe dokaru onwophe ge
 ndu keru ọgu
 abyapfuta gube nwada
 Bábilonu!

43 Eze ndu Bábilonu nımawaru
 ako phe; ẹka kuda iya.
 Ndzu-agugu gude iya;
 iphe meahaa ya ehuka
 ge nwanyi, ime eme.

44 Lekwa-a! O kwa g'oduma
 shi l'oswa,
 no l'aguga enyimu Jiordanu
 kwofuta;
 bya adapfu aturu,
 doru l'odu aturu,
 nri du shii bukwapho
 ge mu e-kwo
 gburumu je achifu
 ndu Bábilonu l'ali iya
 l'otulupfu.

?Bu onye be mu hotaru g'o
 buru onye mu a-tu
 ẹka g'o mee iphe ono?

?Bu onye du ge mu du?

?Bu onye suru mu eku ikpe?

?Bu onye bu onye eche aturu,
 a-du ike pfuru ge mu
 l'ia mee?

45 Oo ya bu le-a; unu ımakwa
 iphe,
 Chipfu chiru le ya e-me
 Bábilonu; mbu iphe,
 o chiru le ya e-me ali
 ndu Kaludiya.

O to dudu iphe, a-kposhi g'a
 ta kpata unwu aturu iya
 me unwu egbu iya
 kpufu.

Ndu ọphu phọduru nù bẹ
ndzụ e-rwuta.

46 Teke aa-lwuta Bábilonu bẹ
ọo-da too;
k'ọphu ọo-nmayichaa
mgboko anmayi.

Ọhamoha anuma-dzuchaaru
olu-ekwa phe.”

51 ¹ Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:
“Unu lekwa; mu a-kpali
onye mmebyi
g'ọ bụru ọgu duru ndu
Bábilonu;
mbụ ndu bu l'alị, aza 'obu
ndu wụ-lihuru etso
mu opfu’.

² Mu e-zi ndu ọhozo g'ephe je
etsoo ndu Bábilonu ọgu;
g'ephe je aphuchaa phe
aphucha;
mee alị phe adabyiru
iphoro.

Ephe a-nọdu abya iya ọgu
eka ẹbo ẹbo mẹ
o -rwuepho mbọku ono,
ee-mebyishi phe ono.

³ G'onye agbaje apfu te setakwa
uta iya k'agbagba;
ọphu ọ kwakwa onwiya
ngwogu.

Unu ta aphukwaru
unwokorobyia phe
obu-imemini.

Unu mee ndu ojogu phe
g'ephe bvueberu mu
rengurengu.

⁴ Aa-nọdu egbushi phe;
ephe ada gbiigbii l'alị
ndu Bábilonu.

Mbụ l'aa-nọdu emeka
phe iphe ọkpobe
emeka l'aguga gbororo.

- ⁵ A makwaru-a l'alì ndu
 Ízurelu ẹphe lẹ ndu
 Jiuda l'ophu bu iphe,
 jiru iya nù bu
 ikpe-anmanma,
 nmaru phe l'iphu Onye Nso
 ke Ízurelu.
 Ole Chileke phe, bu Chipfu
 bya aburu
 Okalibe-Kakota-Ike
 teke agbadokwa phe.
- ⁶ Unu gbaa oso shi l'alì ndu
 Babilonu gbalaa!
 G'onyenonu dzọ onwiya
 ndzu!
 G'e be mebyishikwa unu opfu
 l'ẹphe meru iphe-ẹji;
 noo kele o rwuakwaru
 teke Chipfu e-melata;
 mbu teke ọo-pfu phe ugwo,
 gbaru phe nu.
- ⁷ Babilonu shi buru okoro,
 e meru lẹ mkpola-ododo
 l'eka Chipfu.
 O gude iya mee mẹe tsuahaa
 ndu mgboko l'ophu.
 Ohamoha nguru mẹe,
 shi l'okoro ono.
 Oo ya meru g'o gude ẹphe
 meahaa ọbvụ ọbvụ
 nta-a.
- ⁸ Babilonu dawaru l'otulupfu
 tsukposhihu.
 Unu rashia ẹkwa iya ike!
 Unu kpatakwaru iya
 ọbvụ-etete g'o mebe l'eka
 iphe eme iya ẹhuka.
 ?A maru l'oo-shi nno buru
 iya ewekorohu?
- ⁹ 'Anyi gege emetakwa
 Babilonu iphe,
 eme iya nu;

ọle o to nwehēdu
ewekọrohu.

G'anyi parụ iya haa
g'onyenonu lashia
alị iya; kele ikpe,
nmaru iya nụ rwuwaru
akpaminigwe;
mbụ l'ọ ha ephekerephe
g'eka urwukpu nọ.'

10 'Chipfu meakwaru;
anyi buru ndu
pfuberekoto ọzo!
Unu bya g'anyi je l'úbvú
Zayonu je akọo iphe,
Chipfu,
bụ Chileke anyi meru!'

11 Unu rwachaa ọnu apfụ unu
arwacha!
Unu achị-lia iphe,
unu egudeje egbobuta
onwunu!
Chipfu kpaliakwaru ndu eze
ndu Midiya;
noo kele iphe,
ọ tūberu bụ g'ọ mebyia
alị ndu Bábilonu.
Chipfu a-gwata ụgwọ iphe;
ụgwọ iphe,
e meru eze-ulo iya.

12 Unu palia ẹkwa-ọhubama
gude goshi l'ogu dūru
igbulọ mkpukpu Bábilonu!
Unu cheshi nche ike!
Mbụ-a unu mee gẹ ndu nche
nọdu lẹ nche!
Unu eje l'ẹgbudu je edokaa
ndu mpya-ogu;
kele Chipfu e-mekwa iphe,
ọ tūberu; mbụ iphe,
ọ chị-buhuhawaru lẹ ya
e-me ndu bu lẹ Bábilonu.

13 Unubẹ ndu bu l'agụga

- ęnyimu;
 tẹme unu nweru ẹku shii;
 ndzụ unu bvuaakwaru!
 Mbụ l'ẹba-oghu ndzụ unu
 gbabuhuakwaru!
- 14 Chipfu, bụ
 Ọkalibe-Kakọta-Ike
 gudeakwa onwiya
 ria angụ sụ lẹ ya
 a-chiru nemadzụ ye lẹ
 mkpukpu ono;
 ẹphe eji iya kpimu;
 sweta iya g'ẹka igube
 swetaru.
 Tẹme ẹphe atụa okoo
 kpua unu.
- 15 Ọo ọkpẹhu iya bẹ o gude
 mee mgboko.
 Ọ bụru mmamiphe iya bẹ o
 gude mee mgboko;
 ọ nguru anguru;
 bya egude nkwa menya iya
 phushi akpaminigwe.
- 16 O -mee; igwe raa ọrà; mini,
 nọ l'imigwe aphua
 gbudugbudu.
 Ọ nọdu emeje g'urwukpu shi
 l'ẹka igwe беру sọru
 sọfuta.
 Teke o meru; igwe nọdu edze
 mini l'ootukwapho
 egbigwe.
 Tẹme ọ nọdu eshije l'ulo
 ẹku iya kpofuta
 pherephere.
- 17 Nemadzụ l'ophu te enwedu
 egomunggo.
 Tẹme ophu ọ dudu iphe,
 ọ maru.
 Iphere gudekọta iphe,
 bukpo ndu akpu ụzu;
 ọ bụru ntẹkpe,

- ẹphe kpùshiru meru
 phẹ iya;
 kele ntekpe phẹ obu
 bukota ughoshi.
 O to dudu ophu atu unme.
 18 Ẹphe bukota iphe-mmanu;
 iphe,
 e gude agba mgbonu.
 O -rwuepho teke aa-nu phe
 aphu; ẹphe alaa l'iyi.
 19 Onye ono, bu okiphe oshilokpa
 Jiékọpu ono ta adukwa
 ge ndu k'ono;
 kele o o ya bu onye
 meru iphemiphe;
 mechakpoo okpa-ipfu ono,
 bu okiphe iya ono.
 Onye ono be ẹpha iya
 bu Chipfu,
 bu Okalibe-Kakota-Ike.
 20 O kwa ngu bu ogbunku,
 mu gude alwu ogu.
 O bu ngu be mu egudeje
 chikaa oha l'ophu.
 O buru ngu be mu egudeje
 mebyia ali-eze l'ophu.
 21 O bu ngu be mu egudeje
 chikaa inya;
 yee ndu no phe l'eli.
 Mu nodu egudeje ngu chikaa
 ugbo-inya;
 yee ndu agba iya nu.
 22 O bu ngu be mu egudeje
 chikaa nwoke yee
 nwanyi.
 O buru ngu be mu egudeje
 chikaa ndu bu ogerenya;
 yee ndu bu okorobyia.
 O buru ngu be mu egudeje
 chikaa nwoke ogbaga;
 yee nwanyi ogbaga.
 23 O buru ngu be mu egudeje

chịkaa onye eche aturu;
yee aturu iya.

Ọ buru ngu bẹ mu egudeje
chịkaa onye akọ ofu;
yee eswi, o gude akọ iya.

Ọ buru ngu bẹ mu egudeje
chịkaa ndu achị ọha;
yee ndu-ishi.

24 “Teme; ọzo bụ lẹ mu a-nọduepho unu l'iphu pfa Babilonu; yee iphe, bupoo ndu bukota l'alị ndu Babilonu l'ophu ugwo iphe, ephe meru l'ubvú Zayonu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ onoya.

25 Wakwa iphe, Chipfu epfu
baa:

“Lekwa; mu bukwa ọgu duru
ngu;
gube ubvú ono,
anọduje emebyishi
emebyishi ono;
mbụ unube ndu ono,
mebyishikotaru eliphe
l'ophu ono.

Mu a-machiru ngu ẹka
l'oburu ọgu duru ngu.

Mu eshi lẹ mkpakpa-onu ubvú
phua ngu phuzeta l'alị;
mee ngu l'iburu ubvú,
a kpọru oku.

26 Ọphu ọ dudu mkpuma
aa-kwata l'ẹhu ngu
k'eme mkpuma,
gude ọlo.

Ọphu ọ dukwapho mkpuma,
shi iya nụ,
e gude atụ ọkpa-ọlo.

Noo kele ịi-dabyiru buru
okorobo-egu jasụ
l'ojejoje.

Nokwa iphe, Chipfu eepfu
bụ ono.

27 Unu palia ẹkwa-ọhubama
l'alị ono!

Unu gbua opu tsoru ọhamoha!

Unu dozia ohamoha g'ephe
tsoo ya ogu.

Unu eje ekua ndu ali-eze,
nonu g'ephe tsoo ya ogu;
ndu Araratu; waa ndu Mini;
waa ndu Ashikenazu!

Unu hota onye-ishi-ojogu,
a-buru iya ogu!

Unu achifuta inya ye g'o
zeru gbiigbiigbi
je g'eka igube etsu.

28 Unu dozia ohamoha g'ephe
tsoo ya ogu;
mbu ndu eze ndu Midiya;
waa ndu achi oha phe;
waa ndu-ishi phe;
mekpoo ndu ali eka
nokota phe l'eka g'ephe
hakota.

29 Ali anma jijijiii bya echi
gburugburu; kele iphe,
Chipfu chiru k'eme
ndu Babilonu dukwa
g'o du.

Mbu l'oo-me ali Babilonu
l'ophu l'oburu ochobu;
k'ophu bu l'o to dudu
onye byaru ebubaaru
iya eburu.

30 Ndu ojogu ndu Babilonu be
hakwaru alwu ogu
lachaa je anodu l'ulo phe,
a kpushiru ike.

Ike be bvukotawaru phe nu;
ephe duwaa gunwanyi.
Eka ephe bu ebubu be a
tuwaru oku.

Mgboro-igwe, o gude
gbaa upho iya be a
nyajishiwari.

31 Onye okpa-egwa lanu
anoduje agba etso

nwibe iya;
 onye-ozì etso onye-ozì ọ́zọ́;
 bụ́kpọ́erupho ndu eje ezi
 eze ndu Bábilọ́nu
 l'a nataakwaru iya
 mkpụ́kpụ iya l'ophu
 l'ophu.

- 32 Ẹ́ka mini asọ́kahu asọ́kahu
 bẹ́ a kuchichaakwaru;
 bya atụ́fu ọ́ku l'ụ́da l'ụ́da,
 dughbaa l'ẹ́ka ono.
 Ndu ojọ́gu bẹ́ mejì tọ́fuwaru.”

33 Wakwa iphe, oopfụ; mbụ́ Chipfu, bụ́ Ọ́kalibe-Kakọ́ta-Ike; mbụ́ Chile-
 ke kẹ́ ndu Ízurẹ́lu:

“Nwada Bábilọ́nu dụ́kwaa
 g'alị́ ẹ́ka aazọ́shì ẹ́swa
 lẹ́ balị́ teke aazọ́ iya
 tọ́litoli.

Teke aa-kpa iya g'onye akpa
 jì rwuakwaru.”

- 34 “Nebukadineza, bụ́ eze ndu
 Bábilọ́nu ripyawaru
 anyi.

O mewaru; ọ́phu anyi amaẹ́du
 iphe, anyi eme.

O mewaru anyi;
 anyi bụ́ru ite iphoro.

Ọ́o g'ẹ́jọ́ agwọ́ elweje iphe-a
 bụ́ g'o lweru anyi
 bya egude ẹ́ku anyi rìjia
 ẹ́pho;
 bya agbẹ́ teke ono gbọ́fu
 anyi.

- 35 G'iwashì, e weru l'anụ́-ẹ́hu
 anyi tukokwaru ndu
 Bábilọ́nu l'ẹ́hu!”

Nokwa iphe, ndu bu l'úbvú
 Zayọ́nu epfu.

“Gẹ́ mee anyi tukokwaru
 l'ishi ndu bu l'alị́ ndu
 Bábilọ́nu!”

Nokwa iphe, ndu bu lẹ́

Jierúsalemu epfu.

36 Oo ya bu le-a; wakwa iphe,
Chipfu epfu baa:

“Lekwa; mu a-gbaru unu
odzori; melata iphe,
e meru unu.

Enyimu phe be mu e-me
g'o tashihu;
bya emee ogba mini
phe g'o tashihuchaa.

37 Babilonu e-mechaa buru
ikpazu;
eka nkuta-oswa bugbaa;
waa iphe, a-nodu anyi
ishi edzu;
teme le gudekwa iya
pho agba mgbonu;
eka o to dudu onye bya
eburu iya eburu ozo.

38 Ndibe iya g'ephe ha asugbaa
ekiri g'oduma.
Mbụ l'ephe asugbaa kororo
g'unwu oduma nshii.

39 Obenu l'oo teke ono,
oonwu phe
phuruphuru g'oku ono
be mu e-shiru phe nri
obo-iphe;
mee mee atsuhaha phe;
k'ophu ephe a-chiepho
ochi kpokirihuchaa
akpokirihu;
kuwaruro mgbenya,
ephe tee tehubaedu etehu.
Nokwa iphe, Chipfu eepfu
bu ono.

40 Mu a-kwata phe tui l'ali g'unwu
aturu, a chi eje egbushi;
mbu g'ikpoto ebili;
yee ikpoto egbu.

41 Lewaro g'e gude gude ndu
Sheshaku;

- g'e gude lwūta ndu ndiphe
l'ophu shi gude eku
onwophe.
- Ọ buakwaa iphe, anyị
ishi ẹdzu l'echilabọ
ọhamoha.
- 42 Ẹnyimu byaakwaru utso
ripyabẹ alị ndu
Bábilonu.
- Ọ buru gborogboro, ọoso bẹ
o gude sọpyabe iya.
- 43 Mkpukpu lẹ mkpukpu,
nọ iya nụ bukotaru
ochobu; kpọhu nkụ;
buru alị evevee;
alị ẹka adudu onye bu
iya nụ;
ọphu ọ dudu onye eshi iya
eshishi.
- 44 Mu a-hụ Balụ ahụhù l'alị
ndu Bábilonu.
- Mu emee ya l'ọ gbọo iphe,
o lwehawaru elwelwe.
- Ọhamoha taa wụedu
awụ-pfu iya.
- Tẹme igbulọ mkpukpu
Bábilonu adakpọshihu.
- 45 Ndibe mu; unu shikwa
l'ime iya wụfuta!
- Unu gbakwaa ọso ndzụ unu!
Unu gbalakwaaru oke
ẹhu-eghu Chipfu!
- 46 Gẹ meji ta tọfukwa unu;
ọphu unu atsuhukwa
ebvu;
teke unu a-wata anụ ude
ọgu l'alị ono;
a -tụkpoo ọwa-a apha-a;
apha ọzo l'aawata ọzo;
mbụ teke iwashị adu
l'alị ono;
tẹme onye-ishi anọdu

etso onye-ishi ọgu.

- 47 Ọo ya bụ; o nweru teke
 dufutaje nụ,
 bụ teke mu a-nụ nshi
 ndu Bábilọnu aphụ.
 Alị phẹ l'ophu bẹ ee-me
 iphe-iphere.
 Ndibe iya, e gburu egbugbu
 adabyigbaaru adabyiru
 l'ime iya.

- 48 Noo teke imigwe;
 mę eliphe l'ophu;
 yęe iphe, bụkpoo iphe,
 nọkota iya nụ
 a-tụ ụzu l'ẹka ẹhu atso
 phẹ uto l'opfu ẹhu
 ndu Bábilọnu;
 kele ndu mmebyi,
 shi l'uzo isheli abya phẹ
 etso ọgu.”

Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bụ ono.

- 49 “Ọ kwa ẹ ndu Bábilọnu
 meru ndu mgboko l'ophu;
 ẹphe daa pọpoo
 bụ ẹ ndu Bábilọnu ono
 a-da pọpoo
 ẹphebedua.

Ọ bụru iphe, kparụ iya nụ bụ
 g'ẹphe gude gbua ndu
 Izurẹlu.

- 50 Unubẹ ndu nahuru ogu-echi;
 unu tųgbuekwapho!
 Unu be jekpọkwa
 anmarwube!
 Unu nọdukpooro ụzenya
 nyata Chipfu!
 Unu anyatakwapọ
 Jierúsalemu!”

- 51 “E kpuakwarụ anyi iphu
 lẹ ntụ;
 kele a kọwaru anyi ọnu.

- Teme iphere kpuchiwaa
 anyi iphu;
 noo kele ndu ohozo
 bahuru l'eka dugbaa
 nsò l'ulo ke Chipfu."
- 52 Wakwa iphe, Chipfu epfu
 baa:
 "Mboku abyanu-a, bu mboku,
 mu a-nu nshi aphu.
 O buru iphe, a-nodu ada l'ali
 iya l'ophu
 bu atsù ude, ndu e mekaru
 iphe atsù.
- 53 O to dukwa m'obetaru
 Babilonu jerwuchaa
 akpaminigwe;
 bya emee ulo, a kpushiru
 ike nkiya, du ephekerephe;
 mee ya;
 ophu aabahudu iya abahu;
 be mu e-yele-a ndu e-je
 emebyishia ya.
 Nokwa iphe, Chipfu eepfu
 bu ono.
- 54 Uzu-ekwa adakwa le
 Babilonu; uzu,
 egoshi l'e mebyishiwaru
 iphe,
 paru eka l'ali ndu
 Babilonu.
- 55 Chipfu abyawaa emebyishi
 Babilonu;
 byanyikota oke uzu ono,
 aanoduje atu l'ime
 iya ono.
 Ndu ohogu atu akpara
 g'eze-enyimu abya.
 Uzu, ephe a-nodu atu ala
 ephekerephe.
- 56 Noo kele onye mmebyi
 byawaru emebyishi
 Babilonu.

Ndu ojogu iya bẹ a
kpõtachawaru lẹ ndzụ.

Tẹme a gbajishiwa uta
phẹ mkpurikpu
mkpurikpu;
kele Chipfu bụ Chileke,
apfujẹ nemadzụ
ugwo g'iphe,
o meru gbaru.

O je l'apfụ iya ugwo pfụ-dzua
ya ya apfụ-dzu.

⁵⁷ Mu e-me gẹ ndu-ishi iya;
yẹe ndibe iya, maru iphe;
yẹe ndu-ishi ojogu iya;
mẹ ndu-ishi
mkpukpu phẹ;
mẹkpoo ndu ojogu phẹ;
ngua mее g'ọ tsu
phẹ atsutsu.

Mgbenya atuko tushi phẹ;
ẹphe tee tetabaedu
eteta jasụ l'ojejoje.”

Nokwa iphe, oopfụ;
mbụ onye eze ono,
bụ Chipfu; bya aburu
Ọkalibe-Kakota-Ike ono.

⁵⁸ Wakwa iphe, oopfụ;
mbụ Chipfu bụ
Ọkalibe-Kakota-Ike:
“Igbidigbi igbulọ Babilonu
ono bẹ ee-tsukposhichaa
etsukposhi.

L'a tufu ọku l'ephekerephe
onu-abata iya ono.

Ndiphe eria aphụ see akanya
kẹ mmanụ.

Ọhamoha abuerupho ọku bẹ
ẹphe e-jeru ozi jasụ
ike abvụ phẹ.”

⁵⁹ Wakwa ozi, onye mpfuchiru Chileke, bụ Jieremaya ziru Seraya, bụ
nwa Neraya bya aburu nwanwa Maseya; teke ono, o jeru Babilonu ono;
ọ bụru ẹphe lẹ Zedekaya swi; mbụ eze ndu Jiuda teke ọ bụwaru eze

apha ẹno. Seraya ono bu onye-ishi, bu iya achotaje ẹka ndu ije a-kwaje. ⁶⁰Jieremaya tukoeppo ejo-iphe, a-nwuru Babilonu dekota l'ekwo; mbu iphemiphe ono, e dekotaru k'opfu ẹhu Babilonu ono. ⁶¹Iphe, o pfuru Seraya bu: "Teke i jerwuekwarupho Babilonu; gukwaa iphemiphe-a g'a numa-dzuru. ⁶²Iphe, ii-pfufua bu: 'Gube Chipfu; i pfuwaru su l'ii-mebyishi ẹka-a; k'opfu bu le nemadzu tee buedu iya ebulu; opfu anu a-nodedu iya; l'oo-buru ochobu ojejoje!' ⁶³Teke i guchaerupho ekwo-a; l'ilibe iya mkpuma woru chie l'ime enyimu Yufureti. ⁶⁴Iphe ozo, ii-pfufua ye iya bu: 'Noo ge Babilonu a-tsu oturi bu ono; opfu oo-sebaedu ozo. O buru iphe, a-kpa iya nu bu ejo-iphe, mu abya eme g'o dafu iya; opfu ike adubaedu ndibe iya.' "

Noo ẹka opfu Jieremaya jeberu bu onoya.

Teke Zedekaya bu eze ndu Jiuda

(2Ndu 24:18-20; 2Iphe 36:11-16)

52 ¹Zedekaya be nowaru ukporo apha l'apha lanu teke o wataru aburu eze. Iphe, o noru l'aba-eze le Jierusalemuru buru apha iri le nanu. Epha ne iya bu Hamutalu nwada Jieremaya ke Libuna. ²O meru iphe, du eji l'enya Chipfu ge Jiehoyakimu meru. ³O buru ẹhu-eghu, egbu Chipfu be iphe ono gude nwua l'ẹhu ndu Jierusalemuru; me l'ẹhu ndu Jiuda; jeye teke o chifuru phe l'atatiphu iya.

Zedekaya nonyaa; bya ekwefuaharu eze ndu Babilonu ike.

Adada Jierusalemuru

(2Ndu 25:1-7; 2Iphe 36:13-21; Jier 39:1-10)

⁴Tobudu iya bu; o be l'apha, kwe Zedekaya apha tete, o wataru aburu eze; l'abalı k'iri l'onwa iri; eze ndu Babilonu, bu Nebukadineza chita ikpo-to ndu Ojogu iya; ẹphe byatashia Jierusalemuru. ẹphe kepheta mkpukpu ono; bvuphee ya ose-ogu mgburugburu. ⁵ẹphe kepheta mkpukpu ono jeye l'apha, kwe eze, bu Zedekaya apha iri le nanu; e -shi teke o wataru abu eze. ⁶G'o rwuru abalı ke tete l'onwa ẹno be egu-ememe, du le mkpukpu ono kabaa njo; k'opfu ndu bu iya nu te nwehedu nri, ẹphe e-ri. ⁷O rwua mboku ono; e tsukpo igbulu mkpukpu ono. O be l'enyashi iya; ndu Ojogu l'opfu tsukahı gbalaa. ẹka ẹphe shiru gbalaa bu l'onu oguzo ono, du le mgbaka igbulu labo ono, du le mgboru mgbabu eze. Teke ono be ndu ojogu ndu Babilonu kepheru mkpukpu ono mgburugburu. O buru ẹka ẹphe shiru bu uto nsuda Araba. ⁸Ole ndu Ojogu ndu Babilonu chipyaberu eze, bu Zedekaya je egude iya le baswaa alı, du le Jieriko. Ndu Ojogu iya buhaa ya tsukashıhu. ⁹ẹphe kpua eze, bu Zedekaya le ndzu; kpuru iya kpı-pfu eze ndu Babilonu le mkpukpu Ribula, bu ẹka o no nmaa ya ikpe. ¹⁰O buru le Ribula l'ẹka ono be eze ndu Babilonu no gbu-shia unwu Zedekaya; Zedekaya nodu ele iya enya; o nodu egbushi phe. O

byakwapho bya atuko ndu-ishi l'alì ndu Jiuda gbushikota. ¹¹Ọ bya aswo-shia Zedekaya akpuru ẹnya; bya egude egbirigba, e meru l'onyirubvu tugbabe iya kpata lashia Babilonu; je eworu iya tua mkporo; o nodu l'eka ono jasụ teke o nwuhuru. ¹²Ọ bya erwua g'onwa ise du l'abalì iri; l'apha, kwe Nebukadineza apha iri lẹ tete, e -shi teke o wataru abu eze ndu Babilonu; Nebuzaradanu, bu onye-ishi ndu ojogu, eche Nebukadineza nche; mbu onye-ozì eze ndu Babilonu ono jeshia Jierusalemu. ¹³O je atua oku l'eze-ulo Chipfu; me l'ulo-eze; me l'ulo, dukota lẹ Jierusalemu; mbu l'ulo ndu oke amadu be o tukotaru oku. ¹⁴Iphe, bu ndu Ojogu, onye-ishi ojogu ono, echeje eze nche chi; ephe je l'eka ono; be tsukposhiru igbulo, e gude kpupheta Jierusalemu mgburugburu. ¹⁵Nebuzaradanu, bu onye-ishi ndu ojogu, echeje eze nche tuko iphe, bu ndu phoduru lẹ mkpukpu ono rwukoo lashia Babilonu; ephe lẹ ndu lapfuru eze ndu Babilonu alapfu; mekpoo ndu emeje ona, phoduru nu. ¹⁶Onye-ishi ndu ojogu ono, bu Nebuzaradanu be ndu ophu o haru haa bu ndu ophu kachakpoo aburu ndu ukpa l'alì ono; g'ephe jeje ozi l'opfu-vayinu; me l'opfu.

¹⁷Itso onyirubvu, du l'eze-ulo Chipfu; me ogba-kperekpere; me iphe ono, e shi eyeje mini ono, e gude onyirubvu kpa, du iya nu; be ndu Babilonu kupyashichaaru akupyashi; vuta onyirubvu ono lashia alì Babilonu. ¹⁸Ephe vutakwarupho ite; me iphe, eegudeje ekpo ntu; me iphe, apaje oghu oroku; me gbamugbamu; waa iphe, bukpoo iphe, a kpuru l'onyirubvu, eegudeje eje ozi l'eze-ulo Chipfu; ¹⁹Onye-ishi ndu ojogu ono bya achitakwapho eze ochi; yee iphe, aaguje oku; yee gbamugbamu; mekpoo ite; me iphe, aapfubeje oroku; mekpoo nkweka; mbu iphemiphe, bukpoo iphe, e meru lẹ mkpola-ododo yee k'ochaa.

²⁰Onyirubvu, lakotaru l'itso labo ono; me l'iphe ono, e shi eyeje mini ono; yee oke-eswi onyirubvu iri l'ebo ono, shi nodu iya lẹ mkpula ono; me l'o-gba-kperekpere ono, buchaa iphe eze, bu Solomonu meshiru dobe l'eze-ulo Chipfu; be erwa, du iya nu be ataa tukotadu onu iya. ²¹Itso ono be eli iya dugbaa nkwo-eka iri l'esato l'ehu l'ehu. Iphe, itso ono du gbaa mgburugburu buru nkwo-eka iri l'ebo. E meru itso ono; uzo du iya l'echi. Igbigbi itso ono dugbaa mkpushi-eka eno eno. ²²Nchi-itso, a tu-koheru l'eli itso ono be eli iya du nkwo-eka ise ise. A bya egude ugbu yele itorokuma, a kpuchaaru l'onyirubvu; tsophee ya mgburugburu. Itso k'ebo; yele itorokuma, akpuru dobe iya buru iphe lanu yele ophuu. ²³Itorokuma du ukporo eno l'iri l'ishii l'aguga iya. Mkpako itorokuma, akpuru dophee ugbu ono mgburugburu du ukporo ise.

A kpuru ndu-ishi ndu Jiuda lẹ ndzu

(2Ndu 25:18-21)

²⁴Noo ya; onye-ishi ndu Ojogu ono, bu ndu anoduje eche eze nche ono bya akpata Seraya, bu onye-ishi ndu-uke Chileke lẹ ndzu; kpata

Zefanaya, bụ onye-uke, etsota Sereya; mę ụmadzu ẹto, echeje nche l'ọnu-abata eze-ulo Chipfu. ²⁵A bya abya lę ndu ọphu nọkwadu lę mkpukpu; ọ bya akputa onye aharu ahahá shi buru onye-ishi ndu oju; mę ụmadzu ẹsaa, shi agbazijeru eze idzu; kputa onye edejeru onye-ishi ndu oju ẹkwọ, bụ iya bụ onye-ishi ndu egudeje ndu alị ono l'okpehu g'ephe je ọ; mę ụkporo ụmadzu ẹto, bụ unwoke alị ono, a humaru lę mkpukpu ono. ²⁶Nebuzaradanu, bụ Onye-ishi ndu oju, anọduje eche eze nche ono tuko g'ephe ha kputa kpu-pfuta eze ndu Babilonu lę mkpukpu Ribula. ²⁷Ọ buru lę Ribula l'eka ono, du l'alị Hamatu bę eze ndu Babilonu nọ gbu-shia phe. Noo g'e shi kpua ndu Jiuda lę ndu l'alị phe laa alị ọzo bụ ono. ²⁸Wakwa ụmadzu ole, Nebukadineza kpuru lę ndu lashia alị ọzo. L'apha k'ẹsaa, e -shi teke ọ wataru aburu eze bę ọ chitaru ndu Jiuda unu ụmadzu ẹsaa l'ukporo ụmadzu iri lę nanu l'ụmadzu ẹto. ²⁹O rwua l'apha ọphu kwe iya iri l'ẹsato, e -shi teke ọ wataru aburu eze; o shi lę Jierusalemu chita unu ụmadzu labo l'ukporo ụmadzu l'ụmadzu iri l'ẹbo. ³⁰O be l'apha, kwe Nebukadineza ukporo apha l'apha ẹto, e -shi teke ọ wataru aburu eze; Nebuzaradanu, bụ Onye-ishi ndu oju, anọduje eche eze nche bya achilaaru iya ndu Jiuda, du unu ụmadzu l'ukporo ụmadzu iri l'ẹsaa l'ụmadzu ise. Mkpako ndu a kpuru lę ndu buru unu ụmadzu iri lę nanu l'ukporo ụmadzu iri.

A tufutaru Jiehoyakinu l'ulo-mkporo
(2Ndu 25:27-30)

³¹O buru l'apha, kwe Jiehoyakinu, bụ eze ndu Jiuda ukporo apha l'apha iri l'ẹsaa, e -shi teke a kpuru iya lę ndu bę Evilu-Merodaku, byaru aburu eze ndu Babilonu. Ọ buru g'onwa iri l'ẹbo du l'ukporo abali l'abali ishi; bę ọ tufutaru Jiehoyakinu, bụ eze ndu Jiuda ono l'ulo-mkporo. ³²O pfuru opfu oma yeru Jiehoyakinu; bya edobe iya l'onodu, kakota ree eme lę kę ndu eze ọzo, a tukoru ye ẹphe kpua lę ndu laa alị Babilonu. ³³Ọ buru iya bụ lę Jiehoyakinu eyefu uwe mkporo iya; bya awata eri nri lę teburu eze gbiriri jasụ g'ọ nọ-beru. ³⁴Mboku-mboku bę eze anuje iya okpoga, oo-gudeje eme mkpa iya jeye g'ọ nọ-beru; mbu gbiriri jasụ mboku, ọ nwuhuru.

Ekwo

Ebvu-aphu

Aphu, byaru Jierúsalemu

1

¹Lewarọ gẹ mkpukpu ono
dabyiru buru ochobu;
mbu mkpukpu ono,
nemadzu shi tsua
erupfu ono!

Lewarọ g'ọ byaru adu gẹ
nwanyi, ji iya anọedu;
mbu onye ono,
shi paa eka apaa
l'echilabọ ohamoha
ono!

Onye ono, shi buru
eze-nwanyi l'iphe,
bu ali-eze l'ophu;
be byawa aburu ohu.

²Enyashi ophu be
orakotaje eka akpo
pfula pfula.

Enya-mini, shi iya l'anya
soshihu tsoru iya asha.

Ndu yee ya dukota le
ree ta adudu me
onye ophu abyaje
bya adua ya obu.

Iphe, bu ndu yee ya eshi
onyà be dewaru
iya ye.

- Ẹphe byawa abụkotaru
 ndu ọhogu iya.
- 3 Gẹ Jiuda nọchaaru lẹ
 mkpamẹhu;
 bya ejee
 ozi mkpọnwu ẹhu;
 bẹ ẹphe lashiaru ọhozo.
 Nta-a bẹ o buwaa l'echilabọ
 ndu ọhozo.
 Ọlẹ ọ to dudu ẹka ọ hụmaru
 tuta unme.
 Ndu achi iya k'egude bẹ
 gbaburu iya iphu
 l'ẹka ọ nọ l'aphụ.
- 4 Ụzo, e shi eje Zayọnu bẹ agụ
 aphụ;
 noo kẹle ọ tọ duedu onye
 eshijekwadu iya eje
 ọbo-iphe, a tūru ọnu iya.
 Ọguzo, e shije abahụ iya
 l'ophu bẹ
 dachishihuwaru nū.
 Ndu uke iya bẹ atsugbawaa
 ude.
 Iphe, bụ unwumgboko
 iya tuko nọdu l'aphụ.
 Yẹbedua l'onwiya nọdu
 l'oke iphe-ẹhuka.
- 5 Ndu ẹphe l'iya dūru l'opfu gbẹ
 bụru ndu-ishi iya,
 tẹme iphe,
 nọdu ejehuru phẹ.
 Ọ bụru ndu ọhogu iya bẹ ẹhu
 dū guu;
 kẹle ọo Chipfu bẹ meru
 g'aphụ dapfuta iya;
 kẹle iphe-ẹji,
 o meru pawaru
 igwerigwe.
 Ụnwegirima iya bẹ
 lakotawaru ọhozo.
 Mbụ lẹ ndu ọhogu

kputachawaru phẹ lẹ
ndzụ.

6 Ûbvù, nwada Zayonu shi
dụkota bẹ ọ tọ dūhedu.

Ndu-ishi mkpukpu ono
dụkotawa g'ele,
ta ahụmaduru irwu-ẹswa,
ọo-ta.

Ike bvụwaru phẹ l'ẹka
ẹphe agbalaru ndu
achi phẹ nụ.

7 Lẹ mbọku ono,
mkpukpu Jierúsalemu
wataru eje iphe-ẹhuka ono;
mbụ g'ọ wataru aghaphe
phuuri ono;
bẹ ọ nyataru ẹguru iphe,
o shi nweru teke k'ichee.

O be teke ndu nkiya
dabarū l'ẹka ndu ọhogu;
ọphu ọ tọ dūedu onye
yeru iya ẹka.

Ndu ọhogu iya hụma iya;
bya ajaahaa ya ewenu;
kẹle ọ dakpọhuwaru.

8 Mkpukpu Jierúsalemu
meakwaru iphe-ẹji,
paru ẹka apaa;
shiwaa nno merwua
onwiya.

Iphe, bụ ndu shi akwabẹje
iya ùbvù nọdu akpowa
iya ẹbo l'afu;
noo kẹle ẹphe hụmawaru
iya l'ẹka ọ gba ọto.

Yẹbedua l'onwiya nọdu
atsụ ude;
bya eworu iphu ghachi
l'uzo ibe iya ọzo.

9 Emerwushi ono,
o merwushiru onwiya
ono bẹ rakụwaru l'iphe,

- ọ nma l'upfu.
 Ọ tọ rịduru ọriri rị-vu ẹgube
 iphe,
 a-dapfuta iya nù
 l'atatifhu.
 Ọo ya bụ; ọ daa darwua alị
 k'ọphu dụ biribiri;
 Ọphu ọ tọ dudu onye
 dua ya obu.
 Ґube Chipfu; hụmanu ẹgube
 iphe-ẹhuka, mu eje;
 Ọhogu mu ono be
 lwụ-kpewaru nù!
 10 Ọhogu ono be chitakotawaru
 iphe, bụ ẹku,
 o nweru enweru.
 Ọ hūmaru ọha ono,
 bụ ndu ta amadụ Chileke
 g'ẹphe wụbaru l'ụlo,
 dū nsọ iya;
 mbụ ndu ono,
 ғube Chileke dachiru
 abata lẹ ndzukọ ndu
 nkengu ono.
 11 Ndu nkiya g'ẹphe ha l'atsukota
 pfupfupfu l'ẹka ẹphe achọ
 nri eriri.
 Ẹphe egudeje ẹku phe
 gbanweta nri;
 g'eeshi g'ẹphe dzukporu
 nù ndzụ.
 “Ґube Chipfu; lenaa ẹnya
 nyata mu;
 kele a ta ғubeeduru
 mu iphe.”
 12 ?Tọ dudu iphe, ọ bụ l'ẹnya
 unube ndu aghata
 aghata?
 Unu chikakpodapho ẹnya
 achika; maru
 ?o nweru iphe-ẹhuka,
 dūjeru g'ọphu mu

eje-a?

Mbụ iphe-ehuka-a, e meru g'ọ
dapfuta mu-a.

Ọ bụru Chipfu bẹ meru
g'iphe-ehuka ọbu
dapfuta mu;
mbụ lẹ mbọku ono oke
ẹhu-eghu iya enwu
phuruphuru ono.

13 O shi l'ephekerephe tufu ọku;
ọ bya atuko mu ọkpu
kepyashiaha.

O wotaru ụgbu geberu mu gẹ
mu ye ọkpa;
bya enwuphu mu azụ.

O mewaru gẹ mu bụru
onye nkinyi;
Mbọku-mbọku bẹ mu anọduje
aave aveve.

14 Iphe-ẹji, mu meshiru bẹ
o mewaru ọ bụru
odogoro;
O gudewaa ẹka iya kekọo
ya ekekọ.

Ephe tükowa kwotobe
mu l'olu.

Nnajiuphu bẹ mewaru ike
bvụ mu;
bya eworu mu ye l'eka
ndu ka mu ọkpehu.

15 Nnajiuphu bẹ jikawaru ndu
ike dụ l'ogu, bụ ndu ono,
mu l'ephe shi nọdu ono.

Ọ chikoberu ndu ojogu g'ephe
bya etso mu ogu;
mbụ g'ephe gwee
unwokoroby mu
arakabya.

Nnajiuphu bẹ zowaru nwada,
yee nwoke akwajeduru
ono bụ Jiuda ọtitoli;
g'onye azoshi mee

- l'akpuru vayinu.
 16 Oo iphe ono meru g'o gude
 mu nọdu ara ẹkwa;
 mbụ ẹnya-mini nọdu
 alwa mu ọ putuputu
 l'ẹnya.
 Ophu ọ tọ dudu onye nọ mu
 ntse, l'a-dụ mu obu;
 mbụ onye l'e-me
 g'obu guzeta mu.
 Ụnwegirima mu bụwaa
 nkinyi;
 Noo ọle ọhogu ono bẹ
 lwụ-kpewaru nụ.
 17 Mkpukpu Zayonu bẹ
 chiliwaru ẹka g'a
 gbaaru iya mkpu;
 Ole ọ tọ dudu onye l'a-dụ
 iya obu.
 Chipfu tọ-buwaru opfu
 ẹhu Jiékpọ g'ekemu;
 mbụ gẹ ndu bupheru
 iya mgburugburu
 bụkotaru ọhogu iya.
 Jierúsalemu bẹ buakwaa
 iphe,
 aasọ nsọ l'echilabọ phẹ.
 18 Chipfu bẹ emekwa iphe,
 pfuru ọto;
 Noo ọle ọo mbedua bẹ
 kwefuru ike l'ekemu
 iya.
 Ụnwu-eliphe;
 unu ngabekpodapho
 nchị;
 Unu lekpodapho egube
 iphe ẹhuka, mu eje!
 Ụnwada mu waa
 ụnwokorobyia mu
 bẹ a kpukotawaru
 lẹ ndzụ.
 19 Mu rakuru ndu mu

- l'ẹphe dụ ẹ ree;
 Ẹphe woru mu dephua.
 Ndibe mu, bụ ndu-uke;
 mẹ ndu bụ ọgerenya
 bẹ bụkotawa
 mkpurupyata l'ime
 mkpụkpu ono;
 l'ẹka ẹphe achọ nri,
 ẹphe e-ri nọdu ndzụ.
- 20 Gbẹ Chipfu; hụmanu aphụ,
 byaru mu nụ.
 Mu nọwaa l'oke iphe-ẹhuka.
 Obu mu bẹ te ebvụeduru
 ebvuru; kẹle mu
 kwefunụkawaru ike.
 L'ime mkpụkpu bẹ e gude
 ogu-echi egbushi
 nemadzụ.
 L'ulo bẹ bụephō mgbu-ọnwu
 bẹ nọ iya nụ.
- 21 Ndiphe bẹ nụmawaru ude,
 mu atsụ.
 Ọle ọ tọ dudu onye l'a-dụ
 mu obu.
 Ndu ọhogu mu g'ẹphe ha
 bẹ nụmawaru k'aphụ,
 byaru mu nụ;
 Ẹphe nọdu ete ẹswa l'ọo ngu
 meru mu iya.
 Menaa gẹ mbọku ono,
 i pfuru opfu iya
 ono rwua;
 k'ophu ẹphe a-dụ gẹ mu dụ-a.
- 22 G'ẹjo-ememe, ẹphe emegbabe
 rwuna l'atatiphu ngu;
 Menaa phẹ ẹgube,
 i meru mu l'opfu ẹ mu
 mesweru ono.
 Ude, mu atsụ bẹ panụkawaru
 ẹka;
 meji nọdu atọfu
 mu atọfu.

Ikpe Chipfu

- 2 ¹ Lenu gę Nnajiuphu gude
 urwukpu,
 shi l'ẹhu-eghu iya
 sọ-kpute nwada Zayonu.
 Odu-biribiri ndu Ízurelu
 ono, e shiwaa wolia
 o jerwuwa l'imigwe
 ono bę ọ kwadawaru
 l'ali.
 Mbọku ono, ẹhu egu iya
 egu ono
 bę ọ tọ nyataduru ẹka
 ọotu-kobeje ọkpa ono.
- ² Nnajiuphu bę taswiberu
 obu tuko ẹka Jiékọpu
 bu mee umerekete;
 ọphu ọ tọ phuduru
 iya obu-imemini.
 Oo oke ẹhu-eghu iya bę o
 gude tsukpọshichaa
 ẹka nwada Jiuda
 kpọshichaaru ike.
 O kwatsuwaru alị-eze iya;
 mę ndu nọ l'aba-eze iya;
 shi nno meru ujikputeru
 tų phẹ.
- ³ O gude g'ẹhu-eghu iya enwu
 phuruphuru
 nashichaa Ízurelu ike,
 o nweru enweru g'ọ ha.
 O sephuru ẹkutara iya azu
 lẹ teke ono,
 ndu ọhogu phẹ
 abyarwutawa.
 O tsupyashiru Jiékọpu g'ọku,
 enwu enwunwu;
 mbu g'ọku, atukoje iphe,
 nọ iya mgburugburu
 tsukọta.
- ⁴ O setawaru apfu iya

- g'onye ọhogu.
 O gudewaa ẹkutara iya
 seta iya ẹ jiji g'onye
 ọhogu.
 Iphe, bụ ndu ono,
 dū ùbvù l'ẹnya bẹ ọ
 tụtowa gbushia.
 Ọ bụrụ l'ulo-ẹkwa nwada
 Zayonu bẹ ọ vọtaru
 oke ẹhu-eghu iya
 kpukposhi g'ọku.
⁵ Nnajiuphu bẹ dūwaa g'ọhogu.
 O mewaru Ízurelu umerekete.
 O mebyishikọtawaru ụlo
 ibe-eze iya g'ọ ha;
 bya emebyishikọtawa
 ẹka a kpukotaru o
 shihuchaa ike.
 Nggumaphu; waa ẹkwa-aphü
 bẹ o mewaru ọ kabaa
 shii l'ẹhu nwada Jiuda.
⁶ O gudewaa ẹhuka phokashia
 ẹka o bu g'onye
 phokashiru mgbabu;
 bya emebyishiwa ẹka ono,
 ẹphe edzukọbeje ono.
 Chipfu bẹ mewaru ẹ
 Zayonu zohachaa ọbo-iphe,
 nwegbaarü teke aboje iya;
 mękwapho
 eswe-atuta-unme iya.
 O gudewaa g'ẹhu-eghu iya,
 enwube phuruphuru
 ọphu ọ tọ gụbeeduru
 onye eze;
 waa onye uke iphe.
⁷ Nnajiuphu bẹ jikawaru
 ọru-ngweja iya.
 Ọ pawaru ụlo iya, dū nsọ haa.
 O wowaru ibe eze,
 dükota lẹ Jiuda ye ndu
 ọhogu l'ẹka.

- Ephe nọdu l'ime ụlo Chipfu
 tụa rwurwurwu g'ọ
 bụ mbọku, ọbo-iphe.
- 8 Chipfu bẹ pfuwaru iya hoo haa
 sụ l'oo-tsukpọshikota
 igbulọ, e gude kpụ-pheta
 nwada Zayonu
 mgburugburu.
- Ọ kpabuwaru iya oke.
 Ọphu o sephuduru ẹka azụ;
 haa ya emebyishi.
- O mewaru g'ẹka a kpụshiru
 ike;
 waa igbulọ raa ẹkwa
 aphụ.
- Ephe tuko g'ephe ha yifukọta.
- 9 Ọnu-oguzo iya bẹ
 mibachawaru emiba
 l'ime alị.
- Mgbo-ígwe iya bẹ ọ
 nyakwoshichawaru
 anyakwoshi bya eworu
 iya mebyishia.
- Onye eze iya; mę ndu-ishi iya
 bẹ lakotawaru ọhozo
 je eburu.
- Ọphu ọ dọdu ekemu,
 nọ swiru phẹ nụ.
- Ọphu ndu mpfuchiru iya l'ophu
 aphụjeedu ọphulanya,
 shi Chipfu l'ẹka.
- 10 Iphe, bụ ndu bụ ọgerenya
 nwada Zayonu bẹ
 gwodoshihuchawaru
 l'alị;
 tuko nọdugbaa kpọyoo.
- Ephe chitawaru uwe-aphụ
 yegbaa;
 bya ekpota urwuku
 kpube onwophe l'ishi;
 Ụnwumgboko Jierúsalemu
 bẹ kpubewaru iphu l'alị.

- 11 Mu kwawaru ẹkwa;
 ẹnya dụchawaa mu
 ragaraga.
 Mu nọkwa l'oke iphe-ẹhuka;
 meji nọdu akufu
 mu akufu.
 Iphe, kparu iya nu bu le
 ndibe mu be e meru
 ẹphe buru mkpurupyata.
 Unwegirima nshii;
 me ndu e he l'eka be
 mba tushiru l'oma
 gbororo mkpukpu.
- 12 O buru ge mba atushiwa phe
 ge ndu e merwuru ẹhu
 l'oma gbororo mkpukpu
 ono;
 mbu teke ndzu phe eyifuwa
 eyifu l'utapfu ne phe;
 be ẹphe tuko arakugbaa
 ne phe asuje: “?Denu nri,
 anyi e-ri? ?Denu mee,
 anyi a-ngu?”
- 13 ?Bu gunu be mu e-pfuru ngu?
 ?Bu gunu be mu a-turu ngu
 yeru gube nwada,
 yee nwoke teke akwaswee
 ono, bu Jierusalemu?
 ?Bu gunu be mu a-su
 li du g'oo ya; k'ophu
 mu a-du ngu obu?
 Onyá, tukoru ngu ẹhu
 be aba ke yoyoyo
 g'eze-enyimu;
 ?Bu onye be e-me gi
 wekorohu?
- 14 Ophulanya, ndu mpfuchiru
 ngu phuru ngu be bu uka
 be ẹphe dzuru ngu bya
 abukotaru iphe éswè.
 Epe te kpuhaduru ẹjo-iphe,
 i meshiru goshi ngu;

- k'ophu e gege aha
 ngu akpú lẹ ndzú.
 Iphe, ephe phúru ngu
 l'ophulenyá bẹ bú ụka;
 Tẹme ọ búru iphe,
 dusweru ngu ụzo.
- 15 Iphe, bú ndu aghata aghata
 bẹ akúje ẹka kpua ngu.
 Ephe aphúje okpurọswa;
 pheeru nwada Jierúsalemú
 ishi kpakakpaka sù:
 “?Bú mkpúkpu-a, e shi ekúje
 ‘nwọma-mma-a’ baa;
 mbú ‘ẹhu-útso ụnwu-eliphe
 l'ophu ono?’ ”
- 16 Ndu ọhogu ngu l'ophu
 bẹ sawaru ọnu galaba
 kwabẹru ngu.
 Ephe aphúgbaa okpurọswa;
 bya ata ikireze asúje:
 “Anyi lwewaru iya!
 Ọo ntanú-a bẹ anyi shi ele
 ẹnya iya ono.
 Nta-a bẹ anyi nọwa ndzú;
 hụma iya l'ẹnya.”
- 17 Chipfu bẹ mewaru iphe,
 ọ tųberu ememe.
 O mewaru iphe ono,
 o pfuru ono,
 bú iphe ono,
 ọ tų-buhawaru teke dų
 ẹnya ono.
 Ọ kwatsuwaru ngu;
 ọphu ọ tọ phųduru
 ngu obu-imemini.
 O mewaru g'ọhogu ngu
 tųru okoo kpua ngu;
 bya emewaa g'ọkpėhu
 kabaa adų ndu ị dų ashị.
- 18 Obu phẹ bẹ arakugbawa
 Nnajiuphu;
 Gųbe igbulọ, nọ-pheru nwada

Zayonu;
 g'anya-mini shi ngu l'anya
 sɔnaa gborogboro
 g'enyimu;
 eswe l'enyashi!

Ta adukwa teke ịi-tuta unme;
 ọphu ọ dukwa teke ɛnya
 a-nwu-buhu ngu
 gbugbugbu.

19 Gbalihu chia mkpu ẹkwa
 l'enyashi;
 mbụ lẹ ẹgube teke ono,
 nche abali awatajẹ ono!
 Gụha obu ngu wushiaru
 Nnajiuphu g'onye
 wushiru mini.

Chilia ẹka ngu imeli raku iya
 l'opfu ẹhu unwegirima
 ngu,
 bụ ndu mba l'atugbaa
 l'ishi mkpukpu; kele ẹgu,
 eeme phẹ.

20 Gube Chipfu; lenaa ɛnya
 humadupho.

?Bụ onye bẹ i mejewaru
 ẹgube-a?

?Bụ g'unwanyi taahaa anụ
 unwegirima phẹ;
 mbụ unwegirima,
 angukwadu phẹ ẹra?

?Bụ g'e gbushiaha ndu-uke;
 mẹ ndu mpfuchiru
 l'ulo-nso kẹ Nnajiuphu?

21 Ẹgirima mẹ ọgeranya bẹ
 tukuroru dabyigbaaru
 l'alị l'oma etsuzo.

Unwokoro me unwumboko
 mu phẹ bẹ e gudewaa
 ogu-echi gbukota.

Ọo mboku, ẹhu egbu
 ngu egbu bẹ i
 gbushiru phẹ.

I gbushiru phe;
 ọphu ị tị phụduru phe
 obu-imemini.
 22 Ọo g'eekukọbeje k'ọbo-iphe-a;
 bụ g'i kukọberu
 ndzu-agugu g'ẹphe swiphe
 mu mgburugburu.
 Lẹ mbọku ono, ẹhu egbu
 Chipfu egbu ono bẹ ọ
 tọ dudu onye nahuru nụ;
 ọphu ọ dudu onye
 phọduru nụ.
 Iphe, bụ ndu mu heru hefuta
 bẹ ndu ọhogu mu
 sarụ ọsampfu.

Iphe-ẹhuka ndu Ízurelú erwu Jieremaya l'ẹhu

- 3** ¹Ọo mbẹdua bụ onye
 gudekpọo ẹnya mu hụma
 iphe-ẹhuka ono,
 Chileke gude oke ẹhu-egbu
 iya echi g'eechi
 mgboro ono.
² Ọ chifuru mu; mee mu haa
 eje l'ìphóró jeahaa ije
 l'ọchii.
³ Ire-lanụ bụ l'ọ gudewaa
 ẹka iya awago mu
 mbọku-mbọku.
⁴ Anọehụ mu; mẹ akpọ ẹhu
 mu bẹ o mewaru ọ nọdu
 ese ẹli.
 Ọkpụ, nọ mu l'ẹhu bẹ ọ
 kụ-jishiwaru akụ-jishi.
⁵ Ọ gude iphe, atso ilu
 waa iphe-ẹhuka kephe mu;
 mbụ gude iya gbaphee
 mu mgburugburu.
⁶ Ọ mewaru gẹ mu nọdu l'ọchii;
 gẹ ndu nwuhuhawaru nụ
 teke dụ ẹnya.
⁷ Ọ kpụ-phetaru mu

- mgburugburu;
 k'ophu bụ l'o to nwedu
 ẹka mu e-shi lufu alufu.
 Ọ nyabewaru mu ẹgbirigba,
 anyi-tsuta mu anyi-tsuta.
 8 Teke mu chiru mkpu nta
 chia imo;
 raa nta raa imo g'ọ
 gbaaru mu mkpu;
 Ọ tọ ngabedu nchị l'epfupfu,
 mu epfu anụ iya.
 9 O gudewaa mkpuma,
 a gbakpọshiru
 agbakpọshi dochishia
 mu ụzo;
 bya emewaa g'ụzo mu
 dūkota
 nggōdogonggōdogo.
 10 Ọo g'agụ akwagebeje-a
 bụ g'ọ zẹ kwabere mu;
 Mbụ kwabẹ g'oduma,
 domiru onwiya edomi.
 11 O nwufuru mu l'ụzo,
 mu eshije;
 woru mu labushia
 nanụ nanụ;
 Bya agbado mu;
 mu dabyiru nkinyi mu.
 12 O setawaru apfụ iya;
 ọ bụru mbedua bẹ ọ
 tūberu g'ọ gbaa ya.
 13 O wotaru apfụ,
 shi l'ẹkpa apfụ iya;
 woru iya sūbaa mu obu.
 14 Mu bụwaa onye ndibe
 mu anọduje atụ ụzu ọchi;
 Mbụ onye aanọduje aguru
 ebvụ eswe l'enyashi
 gude aja mu ewenu.
 15 Ọo iphe, atso ilu bẹ o gude
 nū-jia mu ẹpho.
 Ọ bụru age bẹ o cheru mu

- jasú ọ tsuàhaa mu atsùtsu.
 16 O gudewaa ejirija kujishia
 mu eze;
 bya azowaa mu tɔlitoli
 lẹ ntụ.
 17 I nafuwaru mu nchi-adu-doo;
 Mbụ lẹ mu zohawaru iphe,
 bụ iya bụ ẹhu-guu.
 18 Oo ya meru g'o gude mu
 nọdu epfu sù:
 "Ike bvụakwaru mu;
 Ophu iphe, mu ele ẹnya
 iya l'ẹka Chipfu
 erwuẹkwaru mu phọ ẹka."
 19 Mu nyataru iphe-ẹhuka mu;
 waa phururugbadaa,
 mu aghaphe;
 mbụ iphe ono, atsọ ilu;
 waa age ono.
 20 Oobujeru teke mu nyataru
 iya g'o ha; meji atọfu mu.
 21 Oobujeru mu -nyata iphe
 lanu-a;
 obu eguzeta mu.
 22 L'oo n-yemobu Chipfu
 ono meru g'o gude
 ophu anyi atukodu
 lakota l'iswi.
 Noo kẹle obu-imemini
 iya te nwedu eberu.
 23 L'utsu g'utsu bẹ n-yemobu
 waa obu-imemini
 Chipfu ono aduje ọphúú
 ọphúú.
 Apfushi ike ngu bẹ parụ
 ẹka apaa.
 24 Iphe, mu epfuje l'obu
 mu bụ l'oo Chipfu bụ
 okiphe, mu ketarụ.
 Oo ya meru g'o gude
 mu je l'anọdu kwabẹru
 iya.

- 25 Chipfu bẹ dukwaru
 ndu ono,
 nọ kwabẹru iya nọ lẹ ree;
 mbụ onye ono,
 anọduje ele ẹnya iya.
- 26 Iphe, dọ ree bụ gẹ nemadzu
 nọdu nggujungguji
 kwabẹ;
 nọdu kwabẹru Chipfu
 g'ọ dzọo ya.
- 27 Egube ivu-erwa ono bẹ
 ọ duje ree gẹ nemadzu
 vua ya lẹ teke ọ bụ okorọbya.
- 28 G'onye ọbu nọdu
 nggujungguji vuru iya
 nkinyi iya;
 Noo kẹle ọo Chipfu boru
 iya ya.
- 29 G'onye ọbu phozekwa
 kpube iphu l'alị;
 kẹle o nweru g'ọo-du;
 l'e meeru iya iphe,
 oole ẹnya iya.
- 30 G'o dobe upfuru-nchị
 iya g'onye echi iya ẹka
 chita ike iya;
 Ọ haa g'e gude iphe-iphere
 nọ-jia ya ẹpho.
- 31 Kẹle Nnajiuphu taa -jikadu
 nemadzu jasụ l'ojejoje.
- 32 Ọ bụ eviya l'oomeje g'aphu
 tsọru nemadzu;
 ọle ọophujekwapho
 obu-imemini.
 Kẹle n-yemobu iya bẹ
 nyịberu anyịbe.
- 33 Ọ tọo nọdujedu atso
 iya uto g'o mee
 g'iphe-ehuka waa aphu
 dapfuta unwu-eliphe.
- 34 G'e gude okpa zopyashia
 ndu ono,

- a tūru mkpōro lẹ
mgboko;
- 35 mbụ g'a nafụ nemadzū
iphe, rwuberu iya nū
l'atatiphu
Ọkalibe-kangokotaru-nū;
- 36 mbụ l'a -nafụ nemadzū
iswi-odu-mma, rwuberu
iya nū;
bẹ iphemiphe ono g'ọ ha
taa dukwa Nnajiuphu ree.
- 37 ?Bụ onye a-dụ ike pfua opfu;
mee ya g'o ree;
m'ọ -būru lẹ Nnajiuphu ta
atūduru ekemu g'o ree?
- 38 ?Tobudu
Ọkalibe-kangokotaru-nū
bẹ asuje g'iphe-ẹhuka
waa iphe,
dụ ree byapfuta
nemadzū?
- 39 ?Bụ ụnu meru g'o gude
nemadzū,
nọ ndzū je anọduje
atsushi aphụ;
lẹ teke aahụ iya ahụhù
k'iphe-ẹji, o meru?
- 40 G'anyi nyochana ụzo anyi;
gbua ya igo;
Lwaphuta azụ lwapfuta
Chipfu.
- 41 G'anyi palinaa obu anyi
imeli;
Chị-liaru Chileke, nọ l'imigwe
ẹka imeli sụ;
- 42 Anyi meswewaru;
bya ekwefu ike;
ọphu ị tị ụduru
anyi nvụ.
- 43 I kpuchiteru onwongu
ẹhu-eghu gude chia
anyi ọso.

I gbuwaru anyi; ọphu ị
tị phuduru anyi
obu-imemini.

44 I gudewaa urwukpu
kpuchia onwongu;
k'ọphu ọ tọ dudu epfupfu,
anyi pfuru nụ ngu
e-rwuje ngu nchị.

45 I mewaru anyi bụru ndu
dụ ẹkpa-oyi;
bụru ikpọzu l'echilabọ
ndiphe.

46 Ndu ọhogu anyi l'ophu
bẹ sawaru ọnu galaba
epfubyishi anyi.

47 Ndzụ-agụgu bẹ rwutawaru
anyi;
a gbabewaru anyi ọnyà.
Mkpurupyata yee ọla-l'iswi
dapfutawaa anyi.

48 Ẹnya-mini, asọe mu phọ
gborogboro l'ẹnya gẹ
mini nggele;
Kẹle ndibe mu bẹ e
meru umerekete.

49 Ẹnya-mini ta abyadụ
asọshi-buhu mu l'ẹnya;
mbụ l'ọonodujeepfo
asọ mu mkpụrumkpuru;

50 jasụ teke Chipfu a-gbẹ
l'imigwe lee ẹnya l'alị
huma mu.

51 Iphe, ẹnya mu ahuma
meru aphụ ji mu obu.
Ọ bụru k'unwada mkpukpu
mu ono bẹ kparụ iya nụ.

52 Ndu ọhogu mu anọduje
achị nta mu g'onye
achị nta ẹnu
l'ẹbe abụ l'o nweru iphe,
mu meru phe.

53 Ẹphe nwuru mu ye l'ime

- nsü g'ee-shi g'ephe
wota ndzü mu.
Ephe nõdu atü mu mkpuma.
- 54 Mini rikputeru mu ishi;
mu rĩa lẹ mu chihuwaru.
- 55 O buru l'ime wukirima
nsü ono bẹ mu nõ
raku gube Chipfu.
- 56 I nımawaru arwõrwo,
mu rwõru ngu sũ:
Ba gbakwa mu nkũchi
l'araku ono,
mu rakuru ngu g'i
gbaaru mu mkpu ono.
- 57 I kpĩritaru mu ntse teke
mu rakuru ngu ono.
I sũ gẹ mu ba tsũshi ebvu.
- 58 Gube Nnajiuphu;
o kwa ngu leri ɛnya
l'opfu ɛhu mu;
bya agbafuta ndzü mu.
- 59 Gube Chipfu; i hımawaru-a
ejo-iphe, e meru mu;
hanaaru mu enge!
- 60 I hımawaru g'ephe
gwataberu mu ugwo
iphe, mu meru;
mekwapho ejo-idzu,
ephe achikotaru mu.
- 61 Gube Chipfu; i nımawaru-a
g'ephe epfubyishi mu;
mekwapho ejo-idzu,
ephe achikotaru mu.
- 62 Mbõku-mbõku bẹ ndu ono,
etso mu opfu ono;
anõdujeepho agba mu
mgbamu;
bya achiru mu ejo-idzu.
- 63 Lewa phẹ rọ ɛnya!
Ephe -nõdu anõ;
ozoo l'ephe pfuru apfuru;
bẹ ephe egudejeẹ mu

- phọ agụ l'ebvu;
 64 “Gube Chipfu; pfukwaa phẹ
 ụgwọ, gbaru phẹ nụ;
 mbụ egube ono iphe,
 ephe meru dụ.
 65 Kpọ-chikwaa phẹ obu
 akpọ-chi;
 G'ephe bụkwaru ndu ị
 tūru ọnu.
 66 Gudekwa ẹhu-eghu chipyabe
 phẹ;
 woru phẹ mebyishia
 lẹ mkpula igwe kẹ Chipfu.”

Ọnodu Jierúsalemu, teke ọ daru

- 4** ¹ Lewarọ gẹ mkpọla-ododo
 ono,
 shi egbu nwịinwii ono
 byaru agbachihuwa
 agbachihu.
 Lewarọ g'ọkpobe mkpọla-ododo
 ono, byaru agbanwee.
 Mkpuma ụlo, dụ nsọ bẹ a
 tūkashichaaru nanụ
 nanụ lẹ mgbakata-uzo,
 nọnu.
² Ụnwu Zayọnu, vugbaa oke
 aswa ono; mbụ ndu ono,
 shi aba urwu g'ọkpobe
 mkpọla-ododo ono;
 bẹ byawaru adụ rịvo rịvo
 gẹ ite, e gude ụrwa kpua;
 mbụ g'iphe, ọ-kpụ-ite
 gude ẹka kpua.
³ Mbụ-a; nkuta-ọswa bẹ
 echebejekwa ụnwu iya ẹra;
 obenu lẹ ndibe mu bẹ
 ẹjo obu, dụ phẹ nụ
 bẹ dụ gẹ k'oke-enu,
 bu l'echiegu.
⁴ Ire bẹ nyakuchawaru
 ụnwegirima,

- angụ ẹra l'akpo l'ẹka
 ẹgu ẹra agụ phẹ.
 Ụnwegirima nshịi nọdu
 arwọ arwọ nri;
 ọphu ọ dudu onye
 anuje phẹ iya nụ.
 5 Ndu ono, shi anọduje eri
 gwọogwoo ono;
 bẹ dakachaawaru l'etsuzọ.
 Ndu ono, e gude nkụushi
 hefuta ono bẹ azejewaa
 l'ikpọzu.
 6 Aphụ, a nuru ndibe mu
 k'ẹjo-iphe,
 ẹphe meru bẹ ka shii
 eme lẹ kẹ ndu mkpukpu
 Sodomu;
 mbụ Sodomu ono,
 e gude ntabu ẹnya lanu
 mebyishia;
 ọphu ọ tọ dudu onye
 gbaru phẹ mkpu ono.
 7 Ndu-ishi phẹ bẹ shi ka
 aka-mini-sunoo acha
 pemu pemu.
 Ẹphe shi ka ẹra-eswi
 acha ụcha.
 Ogwehu phẹ bẹ shi akajẹ
 mkpuma-egbe acha
 kẹ ziriiri.
 Ẹphe shi anọduje ama
 gẹ mkpuma sáfàyà.
 8 Ọle nta-a bẹ ẹphe ka unyi eji
 uji.
 Ọ tọ dudu onye
 ahụbejekwadu phẹ
 ama l'uzo.
 Akpọ-ẹhu phẹ bẹ
 nyakuchawaru nwa
 anyakuru l'okpu phẹ.
 Ẹphe kpohuwaru nkụ du
 gẹ mkpushi nkụ.

- ⁹ Ndu e gburu lẹ mma;
 kakwa mma eme lẹ
 ndu ẹgu gburu.
 Ẹgu gwaru phẹ maa;
 jasụ ẹphe nwụshihu;
 kele ọ tọ dudu nri,
 shi l'ẹgu rwuru phẹ ọnu.
- ¹⁰ Ụnwanyi, nweru
 obu-imemini bẹ
 gudechawa ẹka phẹ shia
 ụnwegirima phẹ l'ite taa;
 ọ bụru nri phẹ lẹ teke ono,
 ndibe mu larụ l'iswi ono.
- ¹¹ Chipfu bẹ gbahawaru
 oke ẹhu-eghu iya ẹka.
 O kpukposhiwaru
 ẹhu-eghu iya ono,
 enwu phuruphuru
 ono.
 Ọo ya bẹ dụnwuru ọku,
 tsuru Zayọnu
 tsupyashichaa ẹka a
 turu ọkpa iya.
- ¹² Ndu eze ndu mgboko-a;
 mẹ ndu bu lẹ mgboko
 l'ophu bẹ te ekwetaduru
 lẹ ndu iwashị;
 mẹ ndu ọhogu bẹ a-dụ
 ike ye ọkpa l'ọnu-abata
 Jierúsalemu.
- ¹³ Obenu l'ọ meru nno.
 Ọ bụru iphe, kpataru
 iya nụ bẹ bụ iphe-ẹji,
 ndu mpfuchiru iya
 emegbaa;
 Mẹkwapho ẹjo-iphe,
 ndu-uke iya eme;
 mbụ ndu ono,
 nọ l'echilabọ mkpukpu
 gbushia ndu
 pfuberekoto ono.
- ¹⁴ Ẹphe tsoru ụzo aghaphe

- phururugbada ọ́ ndu
atsụ ishii.
 Ẹphe gudewaa mee ndu ẹphe
gbushiru merwushia
onwophe;
k'ọphu bụ l'ọ tọ dudu
onye a-dụ ike edenyi
ẹka l'uwe phe.
- 15 Iphe unwu-eliphe anọduje
araru phe bụ: “Unu tųgbua!
Nturwu dų unu l'ẹhu!
Unu tųgbua! Unu tųgbua!
G'ọ tọ dukwa onye
unu e-denyi ẹka!”
 Ọo ya bụ; ẹphe gbafụ je
aghapheaha
phururugbada.
 Ndu shi l'ọhamoha, nọnu
nọdu asuje:
“Ẹphe ta abyakwa ebubaaru
l'ẹka-a ọzobaa.”
- 16 Ọo Chipfu l'onwiya bẹ bụ
onye chikashiru phe nụ.
 Ọphu ọo-gubeedu phe
iphe ọzobaa.
 Ẹphe ta akwabẹduru
ndu-uke ùbvù;
 Ọphu ẹphe te emeduru
ndu bụ ọgerenya ree.
- 17 Ọphu kachakpọo nụ
bụ l'anyi lewaru
ẹnya ndu a-gbaru anyi
mkpu; ike bvụ anyi;
ọ bụru kẹ mmanụ.
 Anyi nọ l'ụlo-nche anyi ele
ẹnya ọha ono,
taa dukpodanu ike
adzọta anyi.
- 18 Ẹphe anọduje eedo ọkpa anyi;
k'ọphu bụ l'anyi te
eshijeedu ụzo anyi.
 Mbọku ikpazụ anyi dukwaa

ntse; a gụwaru mbọku,
 anyi a-nọ-beru ọgu;
 noo kele mbọku
 ikpazụ anyi rwuwaru
 erwurwu.

19 Ndu achị anyi ọso bẹ
 kakwa ugo,
 ephe l'akpaminigwe
 eme barabara.

Ephe chiru anyi ọso l'eli
 úbvú úbvú;
 ephe je egepagbaaru
 l'echiegu kwaberu anyi.

20 Onye ono, Chipfu wụru manụ
 l'ishi;
 mbụ onye ono, bụ iya bụ
 unme, anyi atụ ono
 bẹ nwulahuru lẹ nsụ,
 ephe tūru;
 mbụ onye ono,
 anyi rịru sụ l'anyi a-nọdu
 lẹ mkpula iya dzuru
 ndzụ l'echilabọ
 ohamoha ono.

21 G'ehu tsọo ngu uto;
 tee ẹswa gube nwada
 Edomu;
 mbụ gube onye ono,
 bu l'alị Uzu.
 Oke okoro iphe-ehuka ono
 bẹ a-nụkwa ngu-a.
 L'iji-ngụ ya; l'ọotsua ngu
 atsutsu;
 l'igbabe onwongu oto.

22 Gube nwada Zayonu;
 aphụ, anụ ngu
 k'ejo-iphe ono,
 i meru ono bẹ
 bvụakwaru nụ.
 O tọo haedu ngu g'i
 bụwaruro onye a kpuru
 lẹ ndzụ.

Ọle ọo-nụkwanu ngu
 aphụ ẹjo-iphe,
 i meru gùbe
 nwada Edọmu.
 Iphe-ẹji ngu ono, bẹ ọo-tụ
 jalaa.

Epfu anụ Chileke g'ọ
phụa obu-imemini

- 5** ¹ Jiko Chipfu; nyatanụ
 ẹjo-iphe,
 dapfutaru anyi-a.
 Lenaa ẹnya hụma
 iphe-iphere, eeme anyi.
- ² Okiphe anyi bẹ lakọtawaru
 ndu lwarụ alwalwa
 l'ẹka.
 Ibe anyi lakọtawa ndu
 ọhozo l'ẹka.
- ³ Anyi bụwaa ndu a ọgboru
 nwa maa;
 ọphu anyi enweedu nna.
 Ne anyi phẹ bẹ bụwaa
 ụnwanyi,
 ji phẹ anọedu.
- ⁴ Mini-angungu bẹ bụ azụta bẹ
 anyi azụtaje iya.
 Nkụ, eeshije ite bụru ụgwo
 bẹ anyi apfujẹ kpata
 iya.
- ⁵ A nyabewaru anyi
 mkpamẹhu l'olu.
 Ike bvụ-gbuwaru anyi;
 ọphu ẹphe ekwedu
 g'anyi tuta unme.
- ⁶ Anyi wowaru onwanyi ye
 l'ẹka ndu Ijiputu;
 waa ndu Asiriya
 g'ee-shi g'anyi hụmaje nri,
 a-suru anyi eriri.
- ⁷ Nna anyi phẹ bẹ meru iphe-ẹji;
 nwụshihu.

- Ọ bụru anyịbedua byaru
evuta aphụ, dū iya nū.
8 Nta bụ ndu bụ ohu bụ
phẹ bụ ishi anyi.
Ọphu ọ dudu onye a-nafuta
anyi l'eka phẹ;
g'anyi nweru onwanyi.
9 Anyi aloje ishi anyi alọlo
temanu anyi ahuma nri,
anyi e-ri;
kele ogu-echi bẹ nọ
l'echiogu.
10 Akpọ-ehụ anyi bẹ ahụ ọku
g'ovokoku.
Iphe, kparụ iya nū bụru l'ejo
egu eme anyi.
11 Unwanyi bẹ e gudechaaru
jepfu k'okpehu lẹ
Zayonu;
gudekwapho unwumboko
jepfu l'ime mkpukpu,
dugbaa lẹ Jiuda.
12 Ephe gude ẹka phẹ
swi-gbushia ndu-ishi.
Ọphu aakwabejeedu ndu bụ
ogerenya ùbvù.
13 Unwokoro bẹ ephe
gudechaaru g'ephe
gweje iphe egwegwe
lẹ mkpuma,
eegweje iphe.
Unwegirima unwoke nọdu
ada tsuutsuu lẹ nkụ,
e boru phẹ.
14 Ndu bụ ogerenya ta anojeeedu
l'onu-abata mkpukpu.
Ọphu unwokorobya
agujeeedu ebvu,
ephe shi aguje.
15 Ehu-utso ta aduedu anyi l'obu.
Ebvụ, anyi eteje bẹ byawaru
bya aburu nggumaphu.

- 16 Okpu-eze ono bẹ shiwaa anyi
l'ishi dafu.
Nshio anyi; kele anyi
mewaru iphe-eji!
- 17 Oo iphe ono meru g'o gude
meji tofu anyi.
O buru iya kpataru;
enya duchawaa anyi
ragaraga.
- 18 Kele úbvú Zayonu bẹ búwaa
ochobu;
O buru nkuta-oswa bẹ
etsojeru ejephe l'eli iya.
- 19 Oo gube Chipfu bẹ a-buru
Onye eze anyi jasú l'ojeje.
Mbú l'aba-eze ngu anoje;
e -shi l'ogbo sweru
ogbo.
- 20 ?Bú gunu meru g'o gude
ì zohaa anyi jasuru
asuru?
?Bú gunu meru g'o gude
ì parú anyi haa nọ
odu?
- 21 Duphutanú anyi azú l'eka
ì nọ; jiko Chipfu;
k'ophu anyi a-lwapfuta
ngu ozo.
Mephunu onodu anyi azú g'ọ
dú g'o shihawaa dú lẹ
teke k'ichee.
- 22 ?Tọ ì jikawaru anyi l'ophu
l'ophu?
Mbú ?ìvuwaru ovuma
parú anyi haa
phuruphuru
gberegedege tọ?

Ekwo

Ezekelu

Onye Mpfuchiru Chileke

Iphe, nọgbaa ndzụ waa ọdu-biribiri Chipfu

1 ¹Tobudu iya bụ; o be l'apha k'ụkporo l'iri lẹ g'onwa ẹno dū l'abalị ise; gẹ mu lẹ ndu a kpuru lẹ ndzụ tukuror ọdu l'agụga ẹnyimu Keba; a gụhaa imigwe ghebe ọnu; mu phua ọphulenyia, shi l'ẹka Chileke. ²O be mboku k'ise; l'onwa k'eno, bụ apha kwe eze, bụ Jiehoyakinu apha k'ise, a kpọtaru iya lẹ ndzụ; ³Chipfu bya epfuru opfu yeru mube onye uke Chileke, bụ Ezekelu nwa Buzu. Ọ bụru l'agụga ẹnyimu Keba l'alị Babilonu be mu nọ; Chipfu pfuaru mu iphe ono. Ọ bụru l'ẹka ono be mu nọ; ike Chipfu kparwuta mu l'ẹhu.

⁴No iya; mu bya elee ẹnya; bya ahuma oke pherephere g'o shi l'uzo isheli ezi eje abya; urwukpu kpumia; me oku, alo ke waawaa; yele iphoro, charu vaa, no-pheru iya mgburugburu. Echilabo iya ndu ekeepho paapaapa g'ope. ⁵L'echilabo iya onokwapho be iphe eno, nọgbaa ndzụ, gbaru ugbugba gẹ nemadzụ nọkwapho. ⁶G'ephe ha nwekotaru iphu eno eno; me nkù eno eno l'ẹhu l'ẹhu. ⁷Okpa phe pfukotaru nhamunha; obochi-okpa phe dukotaephe gẹ ke nweswi nshi; bya aphukota ngerengere g'onirubvu, a jiru manụ. ⁸Ephe fukota ẹka, dugbaa gẹ ke nemadzụ lẹ mkpula nkù eno eno ono, ephe fukotaru lẹ mgbureku eno phe ono. Ephe n'eno ono nwekotaru iphu me nkù. ⁹Nkù phe ono ndu edenyigbaa l'ibe iya. Ophu nonu ndu akwasejeerupho eje ala l'iphu; ophu ephe aghakobe-jedu aghakobe.

¹⁰Waa g'iphu phe dugbaa baa: Ephen'eno ono dū gẹ ke nemadzụ. Uzo ekutara phe be ephe nweru iphu dū gẹ k'oduma; l'uzo ekicha be ephe nwekotakwarupho iphu, dugbaa gẹ k'eswi; teme ephe nwekwaarupho iphu, dugbaa gẹ k'ugo. ¹¹Noo g'iphu phe dukota bụ ono. Nkù phe ono be

jashikotaru ajashi l'uzo imeli. Ephe nwekotaru nkù ẹbo ẹbo, ephe jashichaaru iya; ophu nonu nodu edenyigbaa nkiya le k'ibe iya l'ibekẹboebo. Ephe nwekwarupho nkù ẹbo ẹbo, ephe gude kpuchikota ogwehu phe. ¹²Ophu nonu nodu akwasejeerupho nhamunha eje ala l'iphu. O nodu abujeru ẹka unme ono shiru; ephe awuru tsoru iya; ophu ephe aghajedu aghagha.

¹³Iphe ẹno ono, nogbaa ndzu ono be ugbugba iya du g'icheku oku, enwu enwunwu; ozoo g'oroku, enwu jajaja. Oku nodu enwuepho ke phoo phoo iphu l'azu l'echilabo iphe ẹno pho, nogbaa ndzu ono. Oku ono nodu egbu ke nwiinwii; teme ebemu-igwe shikwapo l'oku ono alo ke phaaphaa. ¹⁴Iphe ono, nogbaa ndzu ono nodu eziepho ke phaaphaa g'ebemu-igwe. Ephe -ziru je l'uzo iphu; ephe e ziru je l'uzo azu.

¹⁵Ge mu elekpopho iphe ono, nogbaa ndzu ono; be mu byaru ahuma okpa ogba-kperekpere, no l'ali; no-kubegbaa iphe ono, nogbaa ndzu ono, nweru iphu ẹno ẹno ono. ¹⁶Ugbugba okpa ogba-kperekpere ono; me g'e gude mee phe be ephe egbukota nwiinwii ge kirisolayitu. Ophu nonu duchapho g'e pyokafuru iya l'ibe iya. ¹⁷O nodu abujeru teke okpa ogba-kperekpere ono weru tugba; be o wekwasejeru uzo lanu l'ime uzo ẹno ono iphe ono, nogbaa ndzu ono chebecharu iphu ono. Okpa ogba-kperekpere ono ta aswi-jijedu aswi-ji me o -nodu ewe atugbu. ¹⁸Igburonu iya hagbaa ephekerephe ephekerephe; bya adukwapo akpabiri. Igburonu okpa iya ono ephe ẹno be ẹnya nokota gbaa mgburugburu. ¹⁹O nodu abujeru teke iphe ẹno ono, nogbaa ndzu ono tugburu; okpa ogba-kperekpere ono, nogbaa phe l'azu ono eweru tsoru phe. Teke iphe ẹno ono, nogbaa ndzu ono shi l'ali ngu-lihu; okpa ogba-kperekpere ono angu-lihukwapo. ²⁰Ẹka unme iphe ono, nogbaa ndzu ono shikpøerupho; okpa ogba-kperekpere ono atuko wu-lihukwapo tsoru phe; kele unme iphe ono, nogbaa ndzu ono be nokota l'ime okpa ogba-kperekpere ono. ²¹O nodu abujeru; ephe -tugba; iphe ono atugba. Teke ephe no-kirishiru; ephe an-kirishia. Teke iphe ono, nogbaa ndzu ono gbẹ l'ali ngu-lihu; okpa ogba-kperekpere ono angu-lihukotakwapo tsoru phe; kele unme iphe ono, nogbaa ndzu ono be nokota l'ime okpa ogba-kperekpere ono.

²²Iphe, nokota iphe ono, nogbaa ndzu l'ishi be haepho osa osa g'akpaminigwe; bya achakota phuuphuu g'akamini; bya adu akpabiri. ²³O buru le mkpula iphe ono, heru gabala g'akpaminigwe ono be ephe jashikotaru nkù phe; o nodu edenyigbaa le nwibe iya. Ophu nonu nwechaaru nkù ẹbo ẹbo, kpuchitegbaaru iya ogwehu. ²⁴O nodu abujeru; ephe -tugba; mu anuma ukporo, nkù phe eme g'oda g'eka mini, achi oku aphu gbudugbudu; mbu o nodu ada g'olu-opfu Okalibe-kangokotaru-nu; mbu adaepho g'igiji ndu ogo ede. Ephe pfuru no-kirishia; ephe aji-zeta nkù phe ono. ²⁵No iya; ephe pfu-kirishiepho; bya aji-zetachaa nkù phe ono; a numa olu-opfu, shi l'eli iphe, du g'akpaminigwe ono, no phe l'eli ishi ono.

²⁶L'eli iphe ono, dù g'akpaminigwe ono, nọ phẹ l'eli ishi ono bẹ o nweru iphe, dù g'aba-eze, e gude mkpuma sáfàyà mee, nọ iya nù. Iphe, dù gẹ ne-madzù nọdu l'aba-eze ono. ²⁷Mu bya elee ẹnya; bya ahuma lẹ shita l'ẹka dù g'ọ bụ upfu iya je akpaa l'ishi bẹ dukota g'onirubvu, eke paapaapa; mbụ dūephō g'ọ bụ oku nọkota iya; shita l'ẹka dù g'upfu iya jeye l'ụzo alị bẹ ọ dūephō g'oku; tẹmẹ ìphóró, egbu nwiinwii chaphee ya mgburugburu. ²⁸Ọo ẹpho ẹgube ono, ẹko-mini aduje l'urwukpu lẹ mboku, mini edze ono bụ ẹgube ìphóró ono dù; chaphee ya mgburugburu. Noo g'odu-biribiri Chipfu ono gude gbaa ụgbugba bụ ono. Mu hūmae ya phọ; mu daa kpu-pyabẹ iphu l'alị; mu bya anuma olu onye epfu opfu.

Chileke gude kua Ezekèlu g'o jeeru iya ozi

2 ¹Tọ bụ iya bụ; a sù mu “Nwa ndiphe; gbeshi pfuru apfuru gẹ mu pfuru yeru ngu.” ²Ọ nọdu epfu iphe ono; Unme Chileke bata mu l'ẹhu; bya ekulia mu; mu pfuru apfuru. Mu numa iphe, oopfuyeru mu. ³Ọ sù: “Nwa ndiphe; mu ezi ngu g'i jepfu ndu Ízurẹlu; mbụ mkpukpu ono, bụ okwefurike, kwefuru mu ike ono; mbụ ndu ono ẹphe lẹ nna phẹ shi k'eshinu metaru mu k'ẹhuka byasù ntanụ-a ono. ⁴Ephe bụ ndu ẹjọ okpomma; bya aburu ndu ta anudu anunu mẹ ililekpọo. Mu ezi ngu gẹ i jepfu phẹ je asụ phe: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa.’ ⁵G'ẹphe bụ ndu ta anudu anunu-a; m'ẹphe -ngabẹru nchị-o; m'ẹphe ta angabeduru-o; g'ọ dūhabe ẹphe amarunu l'onye mpfuchiru Chileke bẹ nojeru l'echilabọ phe.

⁶“Gube nwa ndiphe; gẹ ndzụ phẹ ta agukwa ngu; ophu ndzụ iphe, ẹphe epfu agukwa ngu. Gẹ ndzụ ta agukwa ngu; e -gudekpọoro l'ogarambo yee obvu bẹ gbaru ngu mgburugburu; tẹmẹ i buru l'ẹka akpị jiru ejiji. Gẹ ndzụ iphe, ẹphe epfu ta agukwa ngu; ophu ẹhu arwushihukwa ngu; e -gudekpọoro l'ẹphe bụ ndu ta anudu anunu mẹ ililekpọo. ⁷Ọo iphe, mu pfuru bẹ ii-pfuru phẹ; g'ẹphe bụ ndu onu-ulo, ta anudu anunu-a; m'ẹphe ngabẹru nchị; m'ẹphe ta angabeduru.

⁸“Ole-a; gube nwa ndiphe; ngabekwa nchị l'iphe, mu epfuru ngu. Ta abukwaru onye ekwefuje ike gẹ ndu onu-ulo ono kwefuru. Saa onu; ria iphe, mu anụ ngu.” ⁹No iya; mu bya elee ẹnya; hūma ẹka, a machiru mu. Ẹka obu pfupfube ẹkwo, a phukoru aphuko. ¹⁰Ọ bya aphushia ẹkwo ono l'iphu mu. Iphe, e dekotærupho l'ẹkwo ono ibekẹboebo bụ ẹkwa-aphu; waa nggumaphu; mẹ nshio mu nshio.

3 ¹Tobudu iya bụ; ọ sù mu: “Nwa ndiphe; ria iphe, e doberu ngu l'iphu; taa ẹkwo, a phukoru aphuko-a; g'ije epfuaru ndu Ízurẹlu opfu.”

²Ọo ya bụ; mu saa onu; o woru ẹkwo ono, a phukoru aphuko ono ye mu l'onu gẹ mu taa. ³No iya; ọ sù mu: “Nwa ndiphe; taa ẹkwo-a, a phukoru aphuko-a, mu anụ ngu-a; tajia ẹpho ngu.” Ọo ya bụ; mu woru iya taa; ọ nọdu atso mu rengurengu gẹ manụ-ẹnwu l'onu.

⁴Q bya asu mu: “Nwa ndiphe; tugbua nta-a jepfu ndu Ízurelu je epfuaru phe iphe, mu pfuru. ⁵Q tò bukwa oha-ntsù, bù ndu opfu phe dù ehuka anuma bè eezi ngu g'i jepfu. Oo ndu Ízurelu bè e ziru ngu g'i jepfu obu. ⁶Q tò bukwa ikpoto oha-ntsù ono, opfu phe aduje ehuka anuma; mbù ndu iphe, ephe epfu tee dodu ngu enya bè e ziru ngu g'i jepfu. Ome l'ò gbè buru phe bè e ziru ngu g'i jepfu; m'ephe agbèkwana ngabèru ngu nchì òkpobe angabè. ⁷Obenu lè ndu Ízurelu bè ta abyadu angabèru ngu nchì; noo kèlè o too hedu phe ihee angabèru mu nchì. Onu-ulo Ízurelu l'opfu bè kpò-chiru òkpoma buru ekwegekwe. ⁸Qle mu e-me ngu g'i buru enwubata enwubata; buru onye èjò-òkpoma g'ephebedua bù. ⁹Mu e-me g'obu ka ngu eshihu ike; eme lè mkpuma-egbe. Gè ndzù phe ta agukwa ngu; ophu ugbugba phe eyekwa ngu ebvu; e -gudekpòoro l'ephe bù ndu bù ndu ta anudu anunu.”

¹⁰Q byakwa asu mu: “Nwa ndiphe; ngabèru mu nchì rengurengu; woru iphe-a, mu epfukotaru ngu-a dobekota l'ime obu ngu. ¹¹Tugbua nta-a jepfu ndibe unu ono, a kpuru lè ndzù ono je epfuaru phe; sù phe: ‘Waa iphe, Okalibe, bù Chipfu epfu baa!’ Pfuaru phe iya; mè ò -bù l'ephe kwetarù ngabè nchì-o; mè ò -bù l'ephe te ekwetaduru-o.”

¹²Tòbudu iya bù; Unme Chileke bya apalia mu imeli; mu numa igiji, aphù-ji aphù-ji, asuje: “G'a nòdukwa l'èka Chipfu bu jaa odu-biribiri iya ajaja!” ¹³Mu numakwapho oda òkù iphe ono, nògbaa ndzù ono g'ò denyi-jegbaa lè kè nwibe phe; mè igiji, òkpa oğba-kperekpere ono, nò l'aguga phe ono; mbù oke igiji, alwa kè gidigidi. ¹⁴No iya; Unme Chileke ono bya apalia mu imeli; parù mu tugbua; èhu-eghu ji mu obu gè mu atugbu ono; mbù èhu kwatakpoò gbangahù mu òkpobe agbangahù gè mu atugbu ono. Teke ono bè ike Chileke kparwutaru mu l'èhu k'èze iya. ¹⁵Tòbudu iya bù; mu jepfu ndu ono, a kpuru lè ndzù ono, bu lè Tèlu-Abibu lè mgboru enyi-mu Keba. Mu je anòdu l'èka ephe nò; nòduepho rakafù enya l'echilabò phe mgburugburu nò abalì esaa.

Aanmaru Ezekèlu òkwa

(Ezek 33:1-9)

¹⁶O be gè abalì esaa ono bvuerupho; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sù: ¹⁷“Nwa ndiphe; mu mewaru ngu g'i buru onye-nche ndu Ízurelu; oo ya bù; teke ì nùmaru opfu, shi mu l'onu; jejekwa anmaaru phe òkwa, mu nmarù ngu ono. ¹⁸Teke mu sùru onye iwashì l'ò nwuhufutaje; ophu ì tì nmaduru onye obu òkwa; mbù ophu ì tì sùduru iya g'ò haa èjò ụzò, ootso; k'ophu ee-shi nno dzòo ya ndzù; bè onye iwashì obu a-nwuhu nù-a; k'èjò-iphe, oome; ọlè ọo kwanu gubedua bè mu a-kpa ishi ọchi iya. ¹⁹Q -bukwanuru l'ì nmarù onye ono òkwa; ophu o kwedu haa èjò-iphe, oome; ophu okwedù haa èjò ụzò, ootso bè ọo-nwuhu nù-a; l'opfu èjò-iphe, oome ono; ọlè gubedua dzòakwanaru onwongu. ²⁰Qzo bù; teke onye

pfuberekoto parū eme iphe, pfuru ɔto haa; meahaa ejo-iphe bē mu e-do-beru iya iphe; l'oovukota daa; dagbua onwiya. Eshinu i tī lɔduru iya ēka lē nchī bē ɔo-nwūhu nū-a; k'ejo-iphe ono, oome ono, l'a-zɔhashikota iphe, dū ree, o shi mee. Ɔle ɔo kwanū gūbedua bē mu a-kpa ishi ɔchi iya. ²¹ Ɔ-buru l'onye pfuberekoto bē i nmarū ɔkwa g'o to meshi ejo-iphe; ɔphu o to meduru ejo-iphe bē ɔo-dzuru ndzū; kēle ɔ nūmaru ɔkwa, i nmarū iya; tēme gūbedua dzɔakwapho onwongu.”

E me Ezekēlu g'o pfubuhu opfu

²² Mu nɔdu l'ēka ono; ike Chipfu bya akparwuta mu l'ēhu; Chileke sū mu: “Gbeshi jeshia l'ēka ono, alī dū baswaa ono; ɔo l'ēka ono bē mu e-pfuru opfu yeru ngu.”

²³ Tɔbudu iya bū; mu bya agbalihu tūgbua jeshia l'ēka alī dū baswaa ono. Mu rwua l'ēka ono bya ahūma ɔdu-biribiri Chipfu, g'o nɔ iya; mbū ɔphu dū g'ɔdu-biribiri ono, mu hūmajeru lē mgboru ɛnyimu Keba phɔ. Ɔo ya bū; mu daa kpube iphu l'alī. ²⁴ No iya; Unme Chileke bya akparwuta mu l'ēhu; palia mu pfube apfube. Ɔ bya epfuru yeru mu sū: “Tūgbua je agū-chia onwongu l'ulo ngu. ²⁵ Gūbe nwa ndiphe; ɛphe a-tū ngu ɔkpukpu gude kee ngu ɛgbu; mbū kee ngu ɛgbu k'ɔphu i tii tsoɛduru ejephe l'echilabɔ phe. ²⁶ Mu e-me g'ire nyakuru ngu l'akpo; mbū k'ɔphu ii-pfubuhu opfu; g'i tī bajēheru phe mba; kēle ɛphe bū ndu ejo-ɔkpoma. ²⁷ Ɔle teke mu pfuru opfu nū ngu bē mu e-me g'i kpuhaa ɔnu. Teke ono bē ii-sū phe: ‘Waa iphe, Ɔkalibe, bū Chipfu epfu baa.’ Onye ɔ dū g'o ngabē nchī; l'ɔongabe iya; onye ɔ tɔ dudu g'o ngabē nchī; l'ɔ jīka iya angabē; kēle ɛphe bū ɔnu-ulo ta anūdu anūnu.”

Ɔphulenya g'ee-gude kephee Jierúsalemū

4 ¹ “Ɔo ya bū; gūbe nwa ndiphe; pata ēja-urwa, dū bachībachi dobe l'iphu ngu; woru mkpukpu Jierúsalemū see esese l'eli iya. ² Lī bya esee g'ee-gude kepheta iya ekepheta; bvuphee ya ose-ɔgu; l'ī bya esekwa-phɔ igbulɔ, ee-shi nyiba iya swikube iya; woru ɔdu-ɔgu dobegbaa g'o nɔ-kube iya; tēme l'ī woru ɔkukpo, eegudeje enwukpɔshi igbulɔ dophee ya mgburugburu; ³ l'ī bya ewota iphe-igwè, dū ɔsa bvube g'o buri igbulɔ igwè nɔ-buharu unu lē mkpukpu ono; l'ī woru iphu ghaaru iya. G'o dūe-pho g'o bū mkpukpu, ekephetarū ekepheta k'ɔgu; ɔ buri ngu kephetarū iya ɔbu. Iphe ono bē a-buri ndu Ízurelu iphe-ɔhubama.

⁴ “Lī bya azē azē; gbube mgburēku ɛkicha ngu; woru ejo-iphe ndu Ízurelu bo onwongu. Abalī ole, ii-zēkota gbube onwongu nno bē ii-vukɔ-tarū ejo-iphe phe ono. ⁵ Ɔkporo abalī iri lē tete l'abalī iri, bū iya nɔ ɔnodu apha ole, ɛphe mekɔtarū ejo-iphe; bē mu e-me g'ī vukɔtarū ejo-iphe ndu Ízurelu. ⁶ L'ībya azē-zeta azē ɔzo; ɔle k'ɔgu iya bū g'ī zē gbube mgburēku ɛkutara; vuta ejo-iphe ndu Jiuda. Iphe, mu nūru ngu g'ī gude vuru iya bū ɔkporo abalī labo; ujiku lanū bē nɔ-chiru ɛnya apha lanū.

7“Ghachi iphu l'iphe ono, egoshi g'ee-gude kepheta Jierúsalemu ono; chilia éka pfuaru mkpukpu ono éjo-iphe, mu sùru l'oo-me phẹ. ⁸Mu e-gude okpukpu kekọo ngu g'i tii chizi nchizi jeye i nọ-ghee ujiku ole, ii-nọdukota g'onye kephetaru mkpukpu k'ọgu ono.

9“L'i wota witi; mẹ balị; mẹ agwa; mẹ azamu; mẹ igberi; mẹ supélutu wukotaru ye l'ite dobe, ii-gudeje emetaru onwongu buredi. Iphe ono bẹ ii-nọdu eri lẹ teke ono, ii-zẹ lẹ mgburẹku ngu lanu ukporo abalı iri lẹ tete l'abalị iri ono. ¹⁰L'iiiswikwapho nri eriri l'aswi; nri, ii-rije mbọku-mbọku bẹ ẹrwa iya a-duje ukporo shẹkelu lanu. ¹¹Mini, iingu angungu bẹ ii-nọdukwapho aswi l'aswi. Kutajẹ mini jiru okoro nshii, ngua mgbo lanu lẹ mbọku. ¹²Nri ono bẹ ii-rije egube itajẹ akara balị-a. Nọdu l'ẹka ndu Ízurẹlu a-nọdu ele ngu ẹnya ghee ya; gudeje nshị nemadzu mee nkụ, e gude eshi ite.”

¹³No iya Chipfu sù mu: “Ọo egube ono bu gẹ ndu Ízurẹlu e-ri nri, e merwuru emerwu l'ohamoha ono, mu a-chiru phẹ je edobe ono.”

¹⁴Noo ya; mu sù: “Oowaa! Ọkalibe, bu Chipfu; mu te emerwushijekwaru onwomu. Eshi teke mu bu nwata byasu nta-a bẹ mu te edejekwaru onu l'iphe, nwuhuru anwuhu; ophu mu atajeduru anu, anu-egbudu dzu-gburu; ophu anu, aaso nsọ, abahujeduru mu l'onu.”

¹⁵Ọ sù mu: “Ọ dọ ree; mu haru ngu ọzo g'i gudeje nshị eswi ghee buredi ngu obu; haa egude nshị nemadzu.”

¹⁶Tobudu iya bu; ọ sù mu: “Nwa ndiphe; mu e-me g'ẹka nri eshije abata lẹ Jierúsalemu chihu. Epehe a-chijeru uche l'ẹka eri nri, a tūrū àtūtù. Nwa mini, a tadaru atada l'iphe bẹ epehe achijeru akurepho l'ẹka angụ; ¹⁷kele nri waa mini bẹ a-dụ uko. Onyenonu a-bujeru ọ -huma nwibe iya; ọ kpọo ya onu-opfu; kele epehe a-jokota ẹhu wufu; mkpata iya buru éjo-iphe, epehe mekotaru.

5 ¹“Gube nwa ndiphe; pata ogu-echi, atsu nkọ; gude iya g'ọ buru akwọ, eegudeje akpu ishi; gude iya kpushia ishi ngu waa éjí-agba ngu akpushi. L'i bya ewota iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe tụa ya atūtù gu-de kee ya èkèkè uzi ẹto. ²Ujiku olemole, i gude kepheta mkpukpu ono k'ọgu -bvupho; l'i woru oke lanu l'ime ọzo ẹto ono je akpọo ọku l'echi mkpukpu ono. L'i bya ekpotakwapho uzi lanu l'ime ọzo ẹto ono gude ogu-echi gbubushia ya gbaphee mkpukpu ono mgburugburu; bya ekpotakwapho ophu kwe iya ẹto phekashia l'imeli; kele mu a-mita ogu-echi gude chipyabe phẹ. ³Hakwarupho egbushi mẹ éjí-agba ono hata kekọo l'igburonu uwe ngu. ⁴Hatakwapho nwopu haa nwanshii chiru ye l'oku g'oku kepyashikota iya. Ọo ẹka ono bẹ ọku e-shi gba-nwuhu dzuru, Ízurẹlu l'ophu.

⁵“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Lekpodapho lẹ Jierúsalemu bẹ mu woru dobe l'echilabo ohamoha; yele igwerigwe mkpukpu, gbapheru iya mgburugburu. ⁶Ọle epehe gude iwashi, epehe ewe kwefu ike l'ephe tee medu

ekemu mu; mē iphe, mu tōru ọkpa iya; mbū gbē kanū ekwefūru mu ike e -me lē g'ọhamoha, nọ-pheru iya mgburugburu; mē mkpukpu, nọ-phekwaru iya phọ. Jierúsalemú jikaru eme ekemu mu; jika etso iphe, mu tōru ọkpa iya. ⁷Oo ya bụ lē-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Unu ka mkpukpu ọzo, buphekọtaru unu mgburugburu aburu emekọta emekọta; ọphu unu etsojedu iphe, mu tōru ọkpa iya sụ g'etsoje; tēme ọphu unu emejedu ekemu mu; mbū l'unu ta adukpodanu ike metaberu ekemu mu g'ọhamoha, bupheru unu mgburugburu emeberu iya. ⁸Oo ya bụ lē-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa; ọ sūru: Mbēdua l'onwomu bē adawaa ngu ẹka l'ẹhu kē njo gūbe Jierúsalemú. Mu a-nụ unu chiipfu g'ọhamoha hūma. ⁹Lē k'ēbyi ono, unu emegbabe ono bē mu e-me unu iphe, mu teke emeswee; ọphu mu abyadu emebaa egube iphe ono ọzo. ¹⁰Oo ya bụ lē-a; l'echilabọ unu bē ndu bụ nna a-ta anụ unwu phē; unwegirima ata anụ nna phē. Mu a-nụ unu chiipfu. Ndu ọphu phoduru nū bē mu a-chiru tūkaa nanu nanu.

¹¹“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshinu mu nọ ndzụ gē mu nọ iya-a; bē o doru ẹnya l'eshi ọphu unu gudewaa ntēkpe, bụ iphe, aakpofu akpofu pharwushia ụlo mu, dū nsọ; bya arwū urwuali; bē mu e-wofu unu obu; ọphu mu ta abyadu ele unu ẹnya kē phuaru unu obu-imemini; ọphu mu tee dobedu unu ndzụ. ¹²Ee-ke unu uzi ẹto; uzi lanū bē mgbu-ọnwu e-gbushi; ọzoo ẹgu egbushia phē l'echilabọ unu; uzi lanū bē e-gude ogu-echi gbushia l'azu mkpukpu unu; uzi lanū ọphuu bē mu a-chiru phekaa epheka; bya amita ogu-echi gude chipyabe phē.

¹³“Mu e-kpukposhi phē ẹhu-eghu mu; mbū lē mu a-tukoshi phē oke-ẹhu-eghu mu ono jasū mu emerwua phē iya g'ooghu mu. Mu -mechaa phē nno; ephe amaru l'opfu, mube Chipfu pfuru nū phē bē bụ l'okophoo bē mu gude pfua ya. ¹⁴Mu e-me unu g'unu buru ọla-l'iswi; unu abukwarupho iphe, e gude eme iphe-ochi l'echilabọ ọhamoha, bupheru unu mgburugburu; mē l'ẹnya ndu aghata aghata.

¹⁵“Mu -gudeepho ẹhu-eghu mu nua unu aphū; mbū gude oke ẹhu-eghu mu baerupho unu mba, ahū ọku l'ẹhu; bē unu a-buru ndu ọhamoha ọzo iphe e gude eme iphe-ochi; mbū ndu aanọduje epfutohi epfutohi; bya aburu iphe, a-nodu alo ndu ọzo ẹka lē nchi; mē iphe, a-nodu eyeru ndu ọzo ebvu. Noo iphe mube Chipfu pfuru bụ ono. ¹⁶Sū-a; mu a-gba unu ejo apfū ono, te edodu nemadzu edodo ono, bụ iya bụ egu ememe. Mu a-gba iya unu shi nno; mee g'unu buru mkpurupyata. Mu e-me g'ọkpa-nri; byapfuta unu ibyato; mu abya egbuchia ẹka nri eshije abata. ¹⁷Mu e-zi ẹgu-ememe yē ejo anū-egbudu g'ọ bya awuppyabe unu gbushigbua unwu unu. Ejo iphe-ememe yē mgbugbumadzu bē e-je unu ije l'ẹhu. Mu e-gude ogu-echi bapfuta unu. O kwa mube Chipfu bē pfuru iya nū.”

Emebyi ndu agwajē iphe

6 ¹Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sū; ²“Nwa ndiphe; ghachiru úbvú, nogbaa l'alí Ízurelu iphu pfuru maberu mu phē; ³sū

phe; Unubę úbvú, nọgbaa lẹ Ízurelu l'ophu; unu nụmakwa opfu, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu anụ unubę úbvú l'ophu; mę unubę nsụda l'ophu baa: Unu hụma ahụma lẹ mbędua l'onwomu abyaakwa egude ogu-echi byapfuta unu; tẹme mu emebyishikwaphọ ẹka unu agwaję iphe. ⁴Enya ẹka unu agwaję iphe bę ee-chikposhi; eenwukposhia enya ẹka unu akpoje ụnwù-isensu oku. Ndi-be unu bę mu e-gbushichaa tũkaa l'iphu agwa unu. ⁵Odzu ụnwu Ízurelu bę mu a-togbochaa l'iphu agwa phe; mu eworu okpu unu tũkaa l'enya ẹka unu agwaję iphe g'ọ hakọta. ⁶Iphe, bukpoọ ẹka unu bu ebubu bę mkpu-kpu, nọkota iya nụ a-buru ochobu. Ee-nwukposhikota ẹka unu agwaję iphe enwukposhi; ọ dabyiru kę mmanu; buru iphe, a gbadoru agbado. Agwa unu bę aa-kupyashicha akupyashi; ephe alaa l'iyi. Eka unu akpoje ụnwù-isensu oku aburu ẹka ee-tsukposhikota etsukposhi. Iphe, bukpoọ iphe, unu gude ẹka mee g'ọ ha bę e-kpo g'eekepoje ntụ-a. ⁷Ndibe unu bę ee-gbushi; ephe adaka l'echilabọ unu; g'unu amakwanuru l'ọo mbędua bụ Chipfu.

⁸“Ole o nweru-a ndu ophu mu e-dobe ndzụ. Mbụ-a ọ duru-a ndu ophu mu e-me g'ephe nahu ogu-echi ono; ephebedua bę aa-chikashi je edokashi; ephe edzuru alị nonu; mę l'ohamoha, dụ iche iche. ⁹L'ohamoha ono, a kpuru phe laa ono bę ndu ophu phoduru nụ l'ime unu a-nodu nyata mu. Mbụ l'ephe a-nyata g'ọ gude dụ-beru mu ẹji; l'ephe bụ ndu obu phe dụ ghelegheleghele l'eka mu nọ; mbụ l'ephe gbakutaru mu azu; bya ewochiaru iphu ghaaru agwa gwalahaa. Ephe -nyataę ya phọ ephe ala onwophe ashi; k'ejo-iphe, ephe meru; waa k'ębyi, ephe nọ megbabę ono. ¹⁰Ọ buru teke ono; bę ephe a-maru l'ọo mbędua bụ Chipfu; l'ọ tọ bụdu kę mkpę bę mu shi pfua lẹ mu e-me g'ejo iphe-ehuka dapfuta phe ono.”

¹¹Nnajiuphu, bụ Chipfu bya epfuru yeru mu sụ: Kwa ẹka pyaa; zọọ okpa kpitikpiti l'alị; chia mkpu sụ: Tụswekwa! Noo kẹle ndu Ízurelu eme ejọ ahuma; ọ buru ogu-echi bę ee-gude gbushia phe; waa ẹgu-ememe; mę mgbu-onwu. ¹²Ndu ophu bu l'eka dụ enya bę bụ mgbu-onwu e-gbu phe; ndu ophu bu ntse buru ogu-echi bę ee-gude gbua phe; ndu ophu phoduru nụ; a -haa phe ephe nodu ndzụ bę bụ ẹgu e-gbu phe. Noo gę mu e-gude kpukposhi phe oke ẹhu-eghu mu bụ ono. ¹³Teke ono; unu a-makwanuru l'ọo mbędua bụ Chipfu; mę ndibe unu, e gbushiru egbushi -dakaepho l'eka agwa phe nọ; mbụ bya adaka nanu nanu l'enya ẹka ephe agwaję iphe; mbụ l'eli úbvú úbvú, hagbaa l'eli; mę lẹ mkpakponu eze úbvú; mę lẹ mkpula oshi, jakashigbaaru ajakashi; mękpoo lẹ mkpula achi, ẹkwo dụ; mbụ l'ekameka ono, ephe shi akpojeru agwa phe ụnwù-isensu, eshi mkpọ oku ono. ¹⁴Mu a-hali ẹka; wata phe ada ẹka kę njọ l'ehu; mee alị ono g'ọ buru ochobu, dabyiru kę mmanu; shita l'echięgu ono jasụ lẹ Dibula; je akpaa l'iphe, bụ ẹka ephe bukotakpoọ ebubu l'ophu. Ọo ya bụ g'ephe amakwanuru l'ọo mbędua bụ Chipfu.

Teke ikpazụ ụwakwaa ntse

7 ¹Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru yeru mu sụ; ²“Nwa ndiphe; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfuru alị Izurelu baa: Ọ bvụ-o! Kẹ unu abvụ-o! Alị ono, gbaa mgburugburu bẹ nkiya bvụakwaru! ³Teke k'unu a-bvụ bẹ ruwakwaru nụ. Mu a-tukoshi unu ẹhu-eghu mu. Mu e-kpe unu ikpe g'iphe, unu eme gude dū; pfukwaapho unu ụgwọ ẹbyi, unu emegbabẹ. ⁴Mu ta abyakpọdaa ele unu ẹnya kẹ phụaru unu obu-imemini; ọphu mu abyadi edobe unu ndzụ. Mu pfufutaje unu ụgwọ iphe, unu eme; waa kẹ ẹbyi ẹbyi ono, eeme l'echilabọ unu ono. Noo teke unu a-maru l'ọo mbẹdua bẹ bụ Chipfu.”

⁵Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: “Ejo iphe-ẹhuka bẹ kwọ-kwaru ibe iya nkwo tankwo eje abya. ⁶Teke ikpazụ ruwakwaru! Mbụ lẹ teke ikpazụ bẹ ruwaru erwurwu! Ọ gbalihuakwaru ejewa abyapfuta unu! Ọ byarwutaakwaru abyarwuta! ⁷Unubẹ ndu bu l'alị-a; o ruwakwaru teke unu a-buru mkpurupyata. Teke ọ bụ bẹ ruwakwaru nụ. Mbụ l'eswenrimaphụ ọakwaa unu phakuu. Ọ tọo buekwa ebvu ẹhu-utso bẹ aa-nọdu agu; ọ buakwaa naganaganaga a-nọdu adagbaa l'úbvú úbvú.

⁸“Mu abyawaa unu atukoshi oke ẹhu-eghu mu; mu e-vuru ẹhu-eghu mu byabẹ unu l'ishi. Mu e-kpe unu ikpe iphe, unu eme; pfukwapho unu ụgwọ ẹbyi, unu emegbabẹ. ⁹Mu ta abyadi ele unu ẹnya kẹ phụaru unu obu-imemini. Mbụ lẹ mu ta abyadi edobe unu ndzụ; mu pfufutaje unu ụgwọ iphe, unu eme; waa kẹ ẹbyi ono, eeme l'echilabọ unu ono. Noo teke unu a-maru l'ọo mbẹdua, bụ Chipfu bẹ echi unu iphe ono.

¹⁰“Lekwa! Ọ kwa ntanụ-a bẹ bụ mbọku ejọ-iphe ọbụ; mbụ l'ọo rwuakwaru! Ọla-l'iswi gbeshiakwaru ije! Mgbonu jaakwaru ajaja kpuru yegele! Eku-onwonye tushiwaa ige g'oshi-omi. ¹¹Ọo iwashị bẹ e gude ahụ nemandzụ ahụhu ejọ-iphe. Ọ tọ dukwa ndu ono, dūru onye ọphu aphodu nū mbụ l'ikpoto ndu ono taa phodukwa; ọphu iphe, ẹphe nweru enweru aphodudu; ọphu iphe, aga lẹ mkpa a-phodukwapho. ¹²Teke ọ bụ ruwakwaru. Mbọku ọ bụ bẹ ụwakwaa ntse. G'onye azuta iphe azuta te etekwa ẹswa; ọphu onye ere iphe erere agukwa aphụ; kẹle oke ẹhu-eghu dapfutaakwaru ikpoto ọha ono g'ẹphe ha. ¹³Mbụ-a; onye reru iphe bẹ taa gbataekwa iphe, o reru gbiriri jeyey g'ephenebo a-nọ-beru; kẹle ọphulenyia, a phuru l'ishi ikpoto ọha ono bẹ a ta abyadi agbanwe agbanwe. Ejo-iphe, ẹphe eme bẹ mewaru ọphu ọ tọ dudu m'onye lanụ, adụ ike adzọ onwiya ndzụ. ¹⁴Ephe gbuwaru opu-ogu; tukowaa iphemiphe kwakọbe ree; obenu l'ọo to nwedu onye ọphu eje ọgu; kẹle oke ẹhu-eghu mube Chipfu tukowaru dapfuta ikpoto ọha ono g'ẹphe ha.

Ee-me ndu Izurelu omeliwe

¹⁵“Lazụ mkpukpu bẹ ogu-echi nọ kwagebe; l'ime mkpukpu bukwanuru mgbu-onwu waa ẹgu-ememe nọ iya. Ndu ọphu nọ l'ẹgu bẹ bụ ogu-echi bẹ

ee-gude gbushia phe. Ndu ophu nọ l'ime mkpukpu buru mgbu-onwu waa egu-ememe a-vu phe kpatakpata. ¹⁶Ndu phoduru nọ be a-gbaru lachaa l'ubvú je anodugbaa kpoyoo ge ndo, nọ le nsuda; onyenonu a-nodu l'eka ono ara ekwa ejo-iphe, o mekotaru. ¹⁷Onyemonye be eka a-tsushihukota mee; ikpere aphugbaa onyemonye dori dori ge mini, ayo azamu. ¹⁸Ephe e-ye uwe-aphu; ndzu-agugu erwuta phe erwuta. Iphere ejikota onyemonye iphu; teme aakpushikota phe ishi akpushi. ¹⁹Mkpola-ochaa phe be ephe e-tuphashichaa le gbororo uzo; mkpola-ododo aburu phe iphe, aaso nsọ. Mkpola-ochaa phe; me mkpola-ododo phe be taa dudu ike adzota phe le mboku, Chipfu a-tukoshi phe oke ehu-eghu iya ono. O too dudu ike eme g'egu ta aguhe phe; ophu ephe egudeedu iya azu-ji onwophe ephe; kele o mewaru; ephe nwulahu l'eme ejo-iphe. ²⁰Mma iphe, ephe anya l'olu ama be ephe gude kuahaa onwophe. O buru iphe-olu ono be ephe gude akpushiru onwophe agwa; yee iphe, aaso oyi ono, ephe dobegbaaru ono. Oo ya bu; mu e-woerupho iphe ono, mee g'o buru iphe, ephe a-nodu aso oyi.

²¹“Mu e-woru iya ye ndu ohozo l'eka g'o buru iphe, ephe a-kwata l'okwata; mbu mee ya g'o buru iphe, ndu iwashi, bu le mgboko-a a-natakota le nfu. O buru ndu ono e-woru iya merwushikota. ²²Mu e-wofu iphu l'eka ephe no; ndu ono abya emerwushikota eka ono, mu yeru enya ono; mbu le ndu ana-nfu a-bahu iya je emerwushia ya.

²³“Meta egbirigba; kele ali ono be bukota egbu-ochi be jiru iya ejiji; mbu le mkpukpu ono be buephe eme ehuka ehuka bu iphe, jiru iya nu. ²⁴Mu e-duta ndu kachakpo ewe iwashi l'ohamoha l'ophu; g'ephe bya anatakota phe unuphu ibe phe. Mu e-me g'ekuku, ndu nweru okpehu eku onwophe laa nlalanu; kele eka duru phe nsọ be ee-merwushikota emerwushi. ²⁵Teke ejo ola-l'iswi byaerupho be ephe a-choahaa ehu-guu; ole ephe taa cho-vudu iya. ²⁶Ejo iphe-ehuka akwo ibe iya nkwo tankwo; teme ejo-nzi a-dakwapho mgbadapfu. Ephe a-noduje achi karaphaa g'eeshi ge ndu mpfuchiru Chileke phuru phe ophulanya; ndu-uke Chileke agbe zibuhufulenu ekemu; teme ndu bu ogerenya akpo-zibuhuru nemadzu uzo. ²⁷Onye eze a-nodu agu aphu; onye-ishi a-nodu o too maduru iphe, oome ememe. Ndu ali ono be eka a-nodu anmakota jijijijii. Mu e-me phe g'iphe, ephe eme gbaru. Mu e-gude g'ephe gbaru kpee phe ikpe. Noo teke ephe amaru l'oo mbedua be bu Chipfu.”

A phuru ophulanya l'aagwo nshi l'eze-ulo Chileke

8 ¹“Lime apha k'ishii l'abali k'ise lonwa k'ishii kwapho; be mu no l'ulo mu; ndu bu ogerenya ndu Jiuda tuko nodu l'atatiphu mu; unme Nnajiuphu, bu Chipfu bya akparwuta mu l'ehu. ²Mu bya elee enya; bya ahuma iphe, du ge nemadzu. Shita l'eka du g'o bu upfu iya jasụ l'ali be du g'o bu oku; gbẹ l'upfu iya jasụ l'uzo imeli be egbuapho nwijnwii g'ope,

aphu ke ngerengere. ³Tobudu iya bu; o bya amachia iphe, du g'o bu eka woru mu legbushi. Unme Chileke ono palia mu imeli; mu nodu le mgbaka ali waa igwe. O buru l'ophulanya ono, Chileke meru; mu nodu aphu ono; be o gbekwapo pata mu jeshia Jierusalem; mbu paru mu jeshia onu eka eeshije abahu l'onu-oguzo isheli k'ime oma-unuphu eze-ulo Chileke; mbu l'eka ono, e doberu agwa ono, akpatsuje oke ehu-eghu Chileke ono."

⁴Mu bya elee enya huma odu-biribiri Chileke ke Izurelu; mbu ophu dūepho g'ophu mu humajeru l'ophulanya l'ali, du baswaa pho. ⁵Noo ya; o su mu: "Nwa ndiphe; lekpodapho enya l'uzo isheli." Oo ya bu; mu bya elee enya l'uzo isheli obu. O buru l'eka eeshije abahu l'uzo isheli l'onu-oguzo eka oru-ngweja no be mu humaru agwa ono, emeje g'e koo okophoo ono.

⁶O bya asu mu: "Nwa ndiphe; ?i humaru iphe, ephe eme; mbu ejo akpamara, ndu Izurelu eme l'eka-a; shi nno achifu mu achifu l'eka duru mu nsu-a? Temu o bururo nta-a be ibya ahuma ejo akpamara ophu kabaro owa esihu uka."

⁷No iya; o duta mu jeshia l'eka eeshije abahu l'oma-unuphu eze-ulo Chileke ono. Mu rwua; bya elee enya huma enu, a hafuru l'igbulu ono. ⁸Onye ono su mu: "Nwa ndiphe; tua enu tu-fua igbulu ono uzo." Oo ya bu; mu bya eworu igbulu ono tu-fua uzo; bya ahuma onu-mgbo l'eka ono. ⁹O su mu: "Bahū je ahuma ejo akpamara, ephe eme l'eka ono." ¹⁰Tobudu iya bu; mu bahu nu; bya elee enya huma unwu anu, du iche iche, awu-je l'epho g'e seshikotaru iya l'igbulu ono g'o ha; mekpoo unwu anu, aaso nsu; mekwapho iphe, bu agwa ndu Izurelu g'o hakota. ¹¹Ndu bu ogere-nya ndu Izurelu du ukporo umadzu eto l'umadzu iri pfukotaru l'iphu eka ono; Jiazanaya nwa Shafanu be yikwapo le ndu pfuru l'eka ono. Onyenonu pagbaaru iphe, eegudeje akpo unwu-isensu oku l'eka; enwuru oku unwu-isensu, eshi kwekweekwee shi l'iphe ono akpu tututuutuu. ¹²O su mu: "Nwa ndiphe; ?Oo kwa i humaru iphe, ndu bu ogere-nya ndu Izurelu anoduje l'ochii eme? Onyenonu be nochaa l'ulo agwa iya. Ephe nodu epfugbaa asuje: 'Chipfu ta ahumakwaru anyi; temu le Chipfu gbakuta-kpoakwaru nu ali-a azu.'"

¹³O byakwa asu mu ozo: "Ghakpodapho enya ozo huma phe l'eka ephe eme iphe, kabaa ndu owa-a esihu uka." ¹⁴No iya; o bya eduru mu jeshia l'onu-oguzo, eeshije abahu l'ulo Chipfu l'uzo isheli iya; mu bya ahuma unwanyi, nogbaa anso l'eka ono ara ekwa agwa phe, bu Tamuzu.

¹⁵O su mu: "?O kwa l'i humaru iya; nwa ndiphe? O gbē bururo nta-a be ibya eje ahumabakpooro ophu ka ndu owa-a esihu uka." ¹⁶O gbē teke ono bya eduta mu bahu l'ime ime oma-unuphu ulu Chipfu ono. L'onu-oguzo, eeshije abahu l'eze-ulo Chileke ono be iphe, rwuru unwoke ukporo l'ise no le mgbaka nwulo, no temu l'e rwua oru-ngweja Chipfu.

Ephe wokotaru azu ghaaru eze-ulo Chipfu ono; woru iphu chebekota l'uzo enyanwu-awawa. Ephe nodu ephozetajegba l'uzo enyanwu-awawa abaru enyanwu eja.

¹⁷Q su mu: “?Q kwa i humaru iya; nwa ndiphe? ?Q bu iphe, du huswa huswa huswa too; mbu ejo akpamara-a, onu-ulo Jiuda no l'eka-a eme-a? Mbu o o ephe iphe-kpanganga be ephe meru; o ji ali-a ebushihu ebushihu; shi nno akpatsue mu pho ehu-eghu. Lekpodapho g'ephe ejikwoshi oshi atsui onwophe l'imi; su l'oo mbedua be ephe eme iphe-iphere! ¹⁸Oo ya bu le-a; mu e-gude ehu-eghu mee phe iphe. Mu ta abyadu ele phe enya ke phuru phe obu-imemini; ophu mu abyadu edobe phe ndzu. Ephe e-chi-chakpo mkpu l'o tsua mu etsutsu le nchi; ole mu ta abyadu angaru phe nchi.”

Egbushi ndu agwo nshi

9 ¹Tobudu iya bu; mu numa aka oochi mkpu ara iya arara asuje: “Unu kpitaru ntse; unube ndu echeje mkpukpu nche. G'onyenonu gudechaa ngwogu iya l'eka!” ²Noo ya; mu bya ahuma unwoke ishii g'ephe shi l'onu-oguzo, no l'uzo isheli eje abya. Onyenonu pagbaaru ngwogu iya l'eka. O nwekwarupho nwoke lanu ye le ephe swi. O yeru uwe ekwa ochaa; turu mkpara-ekwo le mgbureku. Ephe wuba je apfuru l'aguga orungweja ono, e gude onyirubvu mee ono.

³Noo ya; odu-biribiri Chileke ke Izurelu gbeshi l'eli chierobu ono, bu aka o shi nodu ono je anodu l'onu-abata eze-ulo Chileke ono. Noo ya; Chipfu bya ekua nwoke ono, yeru uwe ekwa ochaa; bya eturu mkpara-ekwo le mgbureku ono; ⁴su iya: “Je etsoru mkpukpu Jierusalem l'ophu jegbabe. Ndu agu aphu bya ara ekwa k'ebui ono, emegbabe l'ime mkpukpu ono be ii-me iphe-ohubama l'egedegede onu-iphu.”

⁵No iya; mu bya angabe nchi numa aka o suru ndu ophu: “Unu tsoru iya; je etsoru mkpukpu ono gbushia ndu unu humaru. Unu ta aphukwaru phe obu-imemini; ophu unu edobekwa phe ndzu. ⁶Unu gbushia unwoke, buwaa ogerenya; me ndu bu okoroby; me unwumboko; me unwany; mekpoo unwegirima. Ole oo go to dukwa ndu ophu e meru iphe-ohubama ono, unu e-byi aka. Eka unu a-wata iya bu l'ulo ono duru mu nsu ono.” Oo ya bu; ephe shi le ndu bu ogerenya, no l'atatiphu eze-ulo Chileke ono; wata phe egbushi.

⁷Q sukwa phe pho: “Unu merwushia eze-ulo ono emerwushi; unu egbushia nemadzu go tuko oma iya sweta. Ngwa unu tugbua jeshia!” Oo ya bu; ephe tugbua je etsoru mkpukpu ono gbushiahaa nemadzu.

⁸Teke ono, ephe egbushi nemadzu ono be mu no nkinyi mu; mu daa kpube iphu l'ali; chishia mkpu su: “Oowaa! Nnajiuphu, bu Chipfu! ?Iime gi gude oke ehu-eghu ngu-a, i tukoshi Jierusalem-a gbushigbua ndu Izurelu ophu phoduru nu too?”

⁹Ọ sụ mu: “Ejo-iphe, ndu Ízurelu; waa ọphu ndu Jiuda eme bẹ kwata-kwaru paa ẹka apaa. Alì ono bụ iphe, jiru iya nù bụ egbu-ọchi. Mbụ lẹ mkpukpu ono bẹ bụ eme ejọ-iphe, jiru iya ejiji. Ẹphe nọdu anọduje epfu sụ: ‘Chipfu gwọbeakwaru alì-a. Chipfu taa hụmajekwa iphe, anyi eme.’

¹⁰Ọo ya bụ lẹ mu ta abyadụ ele phẹ ẹnya kẹ phuaru phẹ obu-imemini; ọphu mu abyadụ edobe phẹ ndzụ. Iphe ono, ẹphe mekọtaru ono bẹ mu e-vukọta kpube phẹ l'ishi.”

¹¹A bya ele ẹnya; nwoke ono, yeru uwe ẹkwa ọchaa; bya eturu mkpara-ẹkwo lẹ mgburẹku ono lwaphuta azụ; bya asụ iya: “Mu meakwaru iphe, i sụru gẹ mu mee.”

Ọdu-biribiri Chileke lufuru l'eze-ulo Chileke

10 ¹Tọbudu iya bụ; mu bya elee ẹnya; mu hụma iphe, dụ g'aba-eze, e gude mkpuma sáfàya mee g'ọ nọ l'akpaminigwe, nọ nọghata ishi chierobu ono. ²Noo ya; Chipfu pfuaru nwoke ono, yeru uwe ẹkwa ọchaa ono sụ iya: “Bahụ lẹ mgbaka ọkpa ọgba-kperekpere, nọkota lẹ mkpula chierobu ono. Ye ẹka l'ime chierobu ono vọta icheku-ọku; vọ-jia ọbochi-ẹka ngu. L'i je eworu iya ghaa lẹ mkpukpu ono.”

Mu nọdu ele iya ẹnya; ọ bahụ. ³Chierobu ono pfụchaaru l'ụzo ndọha-li eze-ulo Chileke ono lẹ teke nwoke ono bahuru; urwukpu bya ejichaa imime ọma eze-ulo ono ejiji. ⁴Tọbudu iya bụ; ọdu-biribiri Chipfu shi l'eli chierobu ono gbeshi je anọdu l'ọnu-abata eze-ulo Chileke ono. Urwukpu bya eji eze-ulo Chileke ono ejiji. Ogbu-nwijnwii, shi l'ọdu-biribiri Chipfu ono bya eji ọma-ulo Chileke ono ejiji. ⁵Igiji nkù chierobu ono bẹ a gbẹchaa l'azụ ọma-unuphu anụ g'ọdaephọ g'ọ bụ olu Chileke, bụ Ọkali-be-kangokọtaru-nụ teke oopfụ opfu.

⁶Teke Chipfu sụru nwoke ono, yeru uwe ẹkwa ọchaa ono g'ọ gụta ọku lẹ mgbaka ọkpa ọgba-kperekpere ono; mbụ l'echilabọ chierobu ono; bẹ nwoke ono bahuru je apfuru l'aguga ọkpa ọgba-kperekpere lanụ. ⁷No iya; chierobu lanụ l'ime chierobu ẹno ono; machia ẹka gụta ọku, nọ l'echilabọ ẹka ono, ẹphe nọ ono. Ọ gụta ọku ono ye nwoke ono, yeru uwe ẹkwa ọchaa ono l'ẹka. Nwoke ono gude iya tugbua.

⁸Lẹ mkpula nkù chierobu ono bẹ iphe, dụ g'ẹka nemadzụ nọgbaa. ⁹Mu bya elee ẹnya hụma Ọkpa Ọgba-kperekpere ẹno, nọkota l'aguga chierobu ono. Ọkpa Ọgba-kperekpere ono dychaa nanụ nanụ nọ-kubegbaa chierobu ono. Ọkpa Ọgba-kperekpere ono nọdu aphukotaephọ ngerengere gẹ kirisòlàyitù. ¹⁰Ọkpa ọgba-kperekpere ono ẹphen'ẹno bẹ gbakọtaphọ nanụ. Ọ dukotaephọ g'ọ bụ ọkpa ọgba-kperekpere ọzo; bẹ e pyoru l'ime iya. ¹¹Ẹphe -nọdu atugbu; ẹphe atuko shia ụzo lanụ l'ime ụzo ẹno ono, chierobu ono ghagbaaru iphu ono. Ọphu ọkpa ọgba-kperekpere ono aswi-jijedu aswi-ji mẹ chierobu ono nọdu eje. Ọ bụru ibiya ọphu chierobu ono gharu iphu; bẹ ọokwasejeru. Ẹphe -nọdu eje; bẹ ẹphe ta aswi-jijedu aswi-ji

m'ephe -phobewaa tũgbua. ¹²Ehu phẹ l'ophu; mękpoo okpurukpu phe; mę ẹka phe; mę ñkù phe bẹ bụ ẹnya jikọtaru iya ejiji. O bũru g'ọkpa ọgba-kperekpere phe ono ẹphe nọ ẹno ono dũkotakwapho bụ ono. ¹³Mu nũma g'eeekugbaa ọkpa ọgba-kperekpere ono “Galũgalu.”

¹⁴Chierobu ono nwekọtaru iphu ẹno ẹno l'ẹhu l'ẹhu. Iphu lanu bụ iphu chierobu; iphu k'ẹbo bụ iphu nemadzu; iphu k'eto bũru iphu oduma; iphu k'ẹno bũru iphu ugo. ¹⁵No iya; chierobu ono bya angũlihu imeli ime-li. O bũru phẹ bẹ bụ iphe ono, nọgbaa ndzu ono, mu humajeru l'agũga ẹnyimu Keba ono. ¹⁶O nọdu abũjeru teke chierobu ono tũgburu; ọkpa ọgba-kperekpere ono, nọgbaa phẹ l'agũga ono etsoru phẹ. Teke chierobu ono sashiru ñkù g'ẹphe phelihi l'alị; bẹ ọkpa ọgba-kperekpere ono, nọgbaa phẹ l'agũga ono anọdujeepho g'ẹphe nọ; ẹphe ta alũfudu l'ẹka ẹphe nọgbacha. ¹⁷Teke chierobu ono nọ-kirishiru; ọgba-kperekpere ono anọ-kirishikwapho. Teke chierobu ono phelihuru; ẹphe angũ-lihukwapho tsoru phe; kẹle unme iphe ono, nọgbaa ndzu ono bẹ nọkota l'ime phe.

¹⁸Tobudu iya bụ; ọdu-biribiri Chipfu ono lufu l'ọnu-ulo eze-ulo Chileke ono; je anọdu l'eli chierobu ono. ¹⁹Mu nọdu elekpọepho ẹnya; chierobu ono sashia ñkù phe; shi l'alị phelihukota. Ephe nọdu ephe; ọkpa ọgba-kperekpere ono nọdu etso phe. Ephe pheru je anọdu l'ọnu-abata ọguzo ọphu nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa l'eze-ulo Chileke. Ọdu-biribiri Chileke kẹ Ízurelu nọdu phẹ l'eli. ²⁰Oo phẹ bẹ bụ iphe ono, nọgbaa ndzu ono, mu humaru lẹ mkpula Chileke kẹ Ízurelu l'agũga ẹnyimu Keba pho. Oo ya bụ; mu bya amaru l'ọo chierobu bẹ ẹphe bụ.

²¹Ephe nwekọtaru iphu ẹno ẹno; mę ñkù ẹno ẹno l'ẹhu l'ẹhu. Lẹ mkpula ñkù phe ono bẹ iphe, dũgbaa g'ẹka nemadzu nọkota. ²²Iphu phẹ dũkotae-pho g'iphu ndu ọphu mu humajeru l'agũga ẹnyimu Keba pho. Ọphu nonu anọdujeepho eje ala l'iphu nhamunha.

Ee-gbushi ndu Jierúsalemu

11 ¹Tobudu iya bụ; Unme Chileke bya apalia mu; paru jeshia l'ọnu-oguzo ọphu nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa l'ulo Chipfu. L'ọnu ẹka eeshije abahu l'ọnu-oguzo ono bẹ unwoke ụkporo l'ise nọ. L'ime phẹ bẹ mu humaru Jiazanaya nwa Azuru; mę Pelataya, bụ nwa Benaya, bụ phẹ bụ ndu-ishi ndu ono.

²Chipfu bya asu mu: “Nwa ndiphe; ọo ndu-a bẹ anọduje achi ẹjo idzu; bũru phẹ anọduje lẹ mgbazi g'e mee ẹjo-iphe lẹ mkpukpu-a. ³Ephe nọdu asuje: ‘?Toko orwudu teke aa-kpushi ulo to? Mkpukpu-a bụ ite, eeshi iphe bẹ o bụ; anyibedua bũru anu, eeshije l'ite ono.’ ⁴Oo ya bụ; pfua ẹjo-iphe e-me phẹ nu; nwa ndiphe; pfua iphe, mu sũru l'oo-me phẹ.”

⁵Tobudu iya bụ; Unme Chipfu bya mu l'ẹhu; bya asu mu gẹ mu sũ: “Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Oo iphe ono bẹ unu epfu; unubẹ ndu Ízurelu; ọle mu makọtaru iphemiphe, unu arị l'oriri. ⁶Unu gbushiwaru

ikpoto nemadẗu lẹ mkpukpu-a; iphe, jiru gbororo bẗru odzu ndu unu gbushiru egbushi.

⁷“Oo ya bẗ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bẗ Chipfu epfu baa: Ndu ono, unu gbushiru kẗbe l'ime mkpukpu ono bẹ bẗ anẗ ono; mkpukpu-a bẗru ite-oku ono; ọle mu a-chita unubedua chifu lẹ mkpukpu-a. ⁸Ndẗ ogu-echi bẹ agu unu; ọle ọo ogu-echi ono bẹ mu e-gude bapfuta unu. Noo iphe, Chipfu epfu bẗ ono. ⁹Mu a-chifuta unu l'ime mkpukpu ono; nwuru unu ye l'eka ndu ọhozo; mbẗ nẗa unu aphẗ. ¹⁰Oo ogu-echi bẹ ee-gude gbushia unu. O bẗru l'oke alẗ ndu Ízurelu bẹ mu a-nẗ unu aphẗ ono. Oo ya bẗ; g'unu amakwanẗru l'ọo mbedua bẗ Chipfu. ¹¹Mbẗ lẹ mkpukpu-a ta abyadẗ abẗru unu ite, eeshi iphe; ọphu unu abyadẗ abẗru anẗ nọdu l'ime iya. Mu a-nọdu l'oke alẗ ndu Ízurelu nẗa unu aphẗ. ¹²Oo ya bẗ; g'unu amakwanẗru l'ọo mbedua bẗ Chipfu; kele unu te etsoduru iphe, mu tọru okpa iya sẗ g'e tsoje; ọphu unu te emeduru ekemu mu. Iphe, unu gbẹ mechia bẗ l'unu byaru emeahaa g'ohamoha ono, bupheru unu mgburu-gburu emeje.”

¹³No iya; mu nọdukwadẗ epfu iphe ono; Pelataya nwa Benaya nwẗhu. Mu bya adaa kpupya bẹ iphu l'alẗ; chia oke mkpu sẗ: “Oowaa; Nnajiuphu, bẗ Chipfu! ?Iime g'i gbushikọta ndu Ízurelu ọphu phoduru nẗ tọo?”

E kwe ukwe k'alwalwa ndu alwẗtaru alwẗta.

¹⁴Chipfu byakwa epfuaru mu ọzo sẗ: ¹⁵“Nwa ndiphe; ndu bu lẹ Jierúsalemu l'epfukwa opfu ẹhu ndu Ízurelu; mbẗ unwune ngu ono a kpẗru unu l'ẹphe lẹ ndẗu ono asuje: 'Ndu ono, a kpẗru lẹ ndẗu ono bẹ nọnukaa-kwaru Chipfu ẗzenya. Alẗ-a l'ọphu bẗwaru nke anyi.'

¹⁶“Oo ya bẗ; sẗ phẹ: 'Wakwa iphe, Nnajiuphu, bẗ Chipfu epfu baa: O bẗ eviya l'ọo mbedua rwutacharu phẹ je edobe ẗzenya ẗzenya; l'alẗ ndu ọhozo; mbẗ woru phẹ ghakaa lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu ono; ọle g'ọ dẗha-be bẹ mu bẗlekwaru phẹ-a akpọ gbobutaru mee; lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu ẹka ono ẹphe lagbaaru ono.' ¹⁷Oo ya bẗ; sẗ phẹ: 'Wakwa iphe, Nnajiuphu, bẗ Chipfu epfu baa: Mu e-shi l'ohamoha ono rwutakọta unu; bya achikobe; mbẗ shi lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu ono, a chikashiru unu; unu lagbaa ono chita unu chiphuta azẗ. Mu abya eworu alẗ Ízurelu nẗ-phu unu azẗ.'

¹⁸“Ẹphe a-lwaphuta azẗ l'alẗ ono; bya atẗko iphe, aakpofu l'enwa, nọ iya nẗ; mẹ ẹbyi, eemegbabẹ l'ime iya wofukọta. ¹⁹Mu e-me g'obu bẗru phẹ nanẗ; mu e-woru unme ọphúú ye phẹ l'ẹhu; mu ewofu okpoma mkpolanu, ẹphe nweru; woru okpoma, dẗ belebele nẗ phẹ; ²⁰k'ọphu ẹphe a-nọduje etso iphe, mu tọru okpa iya; bya anwube ẹnya meahaa ekemu mu. Ẹphe abẗru ndibe mu; mu abẗru Chileke phẹ. ²¹Obenu lẹ ndu ọphu kpọru obu ye l'iphe, aakpofu l'enwa ono; mẹ l'ẹbyi, ẹphe emegbabẹ; bẹ mu e-woru iphe, ẹphe eme kpukposhi l'ishi. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bẗ Chipfu epfu bẗ ono.”

Alufu Odu-biribiri Chipfu lẹ Jierúsalemü

²²Tɔbudu iya bụ; chierobu ono, ọkpa ogba-kperekpere nọgbaa l'agụga ono woru ñkù pẹ sashia; ọdu-biribiri Chileke kẹ Ízurelu nọdu pẹ l'eli. ²³Ọdu-biribiri Chipfu ono bya eshi l'ime mkpukpu ono gbalihu je edegebe l'eli úbvú, nọ l'ụzo ẹnyanwu-awawa mkpukpu ono. ²⁴Mu nọdu aphụ ọphulenyia, Unme Chileke gosshiru mu; Unme ono palia mu je edobe l'ẹka ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ ono nọ lẹ Bábilonu. Ọo ya bụ; mu phụ-buhu ọphulenyia ono, mu shi aphụ ono. ²⁵Tɔbudu iya bụ; mu tuko iphe ono, Chipfu goshiotaru mu ono pfuaru ndu ono, a kpuru lẹ ndzụ ono.

Onye mpfuchiru Chileke, nọ onodu onye a kpuru lẹ ndzụ

12 ¹Tɔbudu iya bụ; Chipfu bya epfuaru mu sụ: ²“Nwa ndiphe; ọ kwa l'echilabọ ndu ekwefujeru mu ike bẹ i bu. Ẹphe nwekwaru ẹnya; ọphu ẹphe aphụdu iya ụzo; ẹphe nweru nchi; ọphu ẹphe ta anụdu iya iphe; kele ẹphe ekwefuje ike.

³“Ọo ya bụ; nwa ndiphe; gwekobe iphe ngu g'onye a kpuru lẹ ndzụ ala ọhozo. G'ọ bukwaru l'eswe teke ẹphe ele ngu ẹnya; bẹ ii-gweta gwefu l'ẹka i nọ; tugbua lashi ẹka ọzo. ?A maru; ?iphe ono erwu-a pẹ l'ehu; e-gudekpọoro l'ẹphe bụ ndu kwefuru ike. ⁴Teke o beru l'eswe teke ẹphe ele ngu ẹnya; gwetakota iphe ngu gwefu; g'onye a kpuru lẹ ndzụ ala ọhozo. Teke o beru l'ụzenyashi; kwalia teke ẹphe ele ngu ẹnya; tugbua g'onye a kpuru lẹ ndzụ ala ọhozo. ⁵Bvufua ụzo l'igbulọ mkpukpu lẹ teke ẹphe ele ngu ẹnya; shi l'ẹka ono vufu iphe ngu ono. ⁶Ẹe iphe ono l'ukuvu l'ẹka ẹphe ele ngu ẹnya; vuta iya vufu lẹ nchi ejihu. L'i woru iphe kechia l'iphu g'i ti hụma alị ẹnya; kele mu mewaru ngu g'i bụru iphe-ọhubama duru ndu Ízurelu.”

⁷Ọo ya bụ; mu bya emee ẹgube ono, a sụru mu gẹ mu mee ono. O be l'eswe; mu bya egwefutakota iphe ono, mu gwekoru gude alufu g'onye a kpuru lẹ ndzụ ala ọhozo ono. Ọ bya erwua l'ụzenyashi mu gude ẹka bvufu-a ụzo l'igbulọ ono. Mu gweta ivu mu lẹ nchi ejihu gbeshi; ẹphe nọdu ele mu ẹnya; mu parụ iya nmakobe l'ukuvu; ọ bụru mu atugbu.

⁸Tɔbudu iya bụ; o be l'utsu; Chipfu bya epfuru yeru mu sụ: ⁹Nwa ndiphe; ?ọ kwa lẹ ndu Ízurelu, bụ ndu kwefuru ike ono ta ajiduru ngu sụ: ?Bụ gụnu bẹ iime nno? ¹⁰Sụ pẹ lẹ-a: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ozi-a, dukwaru onye bụ ishi lẹ Jierúsalemü; bya aduru onu-ulo ndu Ízurelu l'ophu. ¹¹Sụ pẹ: Mbẹdua bụ unu iphe-nggoshi; mbụ l'ọo ẹgube ono, mu mekotaru ono bụ g'ee-mekota unu. Ẹphe a-wufu bụru ndu a kpuru lẹ ndzụ lashi ọhozo. ¹²Onye ọphu bụ onye-ishi l'echilabọ pẹ bẹ e-gweta iphe iya nmakoru l'ukuvu lẹ nchi ejihu tugbua. Ee-bvufuru iya ụzo l'igbulọ g'o shia lufu. Oo-kwechi iphe l'iphu; g'o to gude ẹnya iya hụma alị ono. ¹³Mu e-woru ugbu mu geberu iya; g'ọ nmalahuru mu l'onyà;

mu eduru iya jeshia Bábilonu, bú alí ndu Kaludiya. Ọ búru l'ẹka ono bẹ ọo-nọdu nwùhu; ọle ọ tọ byakwanu egude ẹnuya iya huma alí ono. ¹⁴Ndu ono, eswipheje iya nù ono bẹ mu a-chikashichaa nanu nanu; mbu ndu ejejeru iya ozi; me ndu ojoju iya g'ephe ha. Mu a-mita ogu-echi gude chi-pyabe phe.

¹⁵“Teke mu chikashieru phe pho; ephe tuko iphe, bú ohamoha dzu-ru; mbu mee ephe dzuru mkpukpu, nonu bẹ ephe a-maru-a l'oo mbedua bú Chipfu. ¹⁶Ọle nwa ndu ophu habe nwahabe bẹ mu e-me-a g'e te gude ogu-echi gbua; waa g'egu-ememe; me mgbu-onwu te egbu phe. Ọo ya bú g'ephe anodu l'ohamoha ono, ephe jekpooru; koshikota ebyi, ephebe ndu Izurelu shi emegbabe. Noo teke ephe a-maru l'oo mbedua bú Chipfu.”

Onye mpfuchiru Chileke, ehu aphu kpaakpaakpaa

¹⁷Tobudu iya bú; Chipfu bya epfuaru mu su: ¹⁸“Nwa ndiphe; gude ehu-anmanma ria nri ngu; l'i gude ehu-kpaakpaakpaa ndzu-agugu ngua mini. ¹⁹Su ndu ali-a: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfu le ke ndu bu le Jierusalem; me ndu ali Izurelu baa: Ephe e-gude ndzu-agugu eri nri; teke ephe angu mini meji tofu phe tofu; kele ali phe bẹ aa-tuko iphemiphe, no iya nu natachaa; kele ndu bu iya nu tsobewaru wenuka iwashi. ²⁰Mkpukpu, e bu ebubu l'ali ono a-bukotaru eka dabyiru iphoro; mbu l'ali ono bẹ a-bukotaru ochobu. Ọo ya bú g'unu amakwanuru l'oo mbedua bú Chipfu.’ ”

²¹Tobudu iya bú; Chipfu byakwa epfuru yeru mu su: ²²“Nwa ndiphe; ?buna gunu bẹ etu ono, unube ndu Izurelu anmajẹ ono bú; mbu ono, unu asuje: ‘Mboku -nodu anwushi bẹ ophulanya, a phuru aphuphu abujeru iphe-mmanu.’ ²³Su phe: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfu baa: Mu e-me g'etu ono ta aduhe; mbu l'aa-nmabuhu etu ono l'ali Izurelu.’ Su phe: ‘Mboku agbarwutakwaa teke ophulanya, a phukotaru e-meekbekota g'a phuru iya. ²⁴Noo kele aa-phu-buhu ophulanya eregede l'ali Izurelu; l'agbabuhu iya eja, enwedu ishi. ²⁵Mbedua bú Chipfu e-pfukwa opfu; iphe, mu pfuru emee ge mu pfuru iya; ọ tọ nodu ọdu ememe. Mbu l'oo l'ogbo unube ndu ekwefujeru mu ike-a bẹ mu e-mekota iphe, mu pfuru. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfu.’ ”

²⁶Tobudu iya bú; Chipfu byakwa epfuaru mu su: ²⁷Nwa ndiphe; lewaro le ndu Izurelu epfu l'ophulanya ono, i phukotaru ono bẹ bú iphe, e-me teke dukwaduwo ẹnuya; mbu l'iphe, iipfukota bẹ bú iphe, a-no ọdu teme l'ovua. ²⁸“Ọo ya bú su phe le-a: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfu baa: Ọ tọ dukwa opfu mu ono me nanu, akpo upfu ememe. Iphe, mu pfuru bẹ e-mekota ge mu pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bú Chileke epfu bú ono.”

Ikpe, a nmaru ndu mpfuchiru, epfu iphe, Chileke epfuduru

13 ¹Tobudu iya bú; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ²“Nwa ndiphe; pfuaru mu ndu mpfuchiru ke Izurelu g'oo-duru phe; mbu

ndu k'ono epfuchiru Chileke nta-a ono. Pfu a g'oo-du ndu ono bu iphe, gbatataru phe l'uche be ephe epfukpofuje su l'oo Chileke be ephe epfuchiru ono. Su phe le-a: 'Unu numakwa iphe, Chipfu epfu! ³Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Nshio unube ndu eswe ono, bu ndu mpfuchiru; mbu ndu ono, anoduje etso iphe, obu phe pfuru phe; l'ebe abu l'o duru iphe, ephe humaru ono. ⁴Unube Izurelu; ndu mpfuchiru unu duepho ge nkuta-oswa, no l'ochobu. ⁵Unu ta agbajeduru okpa l'eka igbulu Izurelu gbashiru oru; ophu o buro ke kpukwaa ya akpukwa; g'o pfushia ike; kwaberu eswe ke Chipfu ono. ⁶Ophulanya ephe aphuje bukota ophulanya iphoru. Iphe, ephe asuje l'oo-me abukotajeru uka be ephe dzushiru. Ephe asuje: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa'; l'ebe abu l'oo Chipfu be ziru phe nu; teme ephe gb e anoduje ele enya g'iphe, ephe pfukotaru vua. ⁷?Tobudu uka be unu adzube l'ophulanya, unu aphu; bya epfuje iphe, abudu eviya le teke unu suru: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa; l'ebe abu l'oo mbedua be pfuru iya nu?"

⁸Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: "Eshi ophu unu adzushi uka bya aphu ophulanya eregede be mu noakwaru unu le njo." Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono. ⁹Ndu ono, aphuje ophulanya, bu uka ono; waa ndu ono, epfuje iphe, abudu ire-lanu ono be mu a-da eka l'ehu ke njo. Ephe ta abyadu anodubaa l'eka ndibe mu no; ophu a byadu edebaa epha phe l'ekwo, e deshuru epha ndu onu-ulo Izurelu; ophu ephe abyadu abahubaa l'ali ndu Izurelu ozobaa. Oo ya bu; g'unu amakwanuru l'oo mbedua, bu Nnajiuphu, be bu Chipfu.

¹⁰"Ephe dusweru ndibe mu uzo; ephe asuje le nchi du doo l'ebe abu le nchi du doo. Obujeru a -nodu akpu igbulu, eshihuduru ike; ephebedua egude penti-ochaa eete iya. ¹¹Oo ya bu; pfuaru ndu ono, teru iya penti-ochaa ono; l'oo-zekposhihukwa. Oke mini e-dzekwa; akamini-mkpuma adaa; teme oke pherephere ezia ¹²Teke igbulu ono zekposhihuerupho; ?ndiphe ta ajidu unu su: '?Denuhun penti-ochaa ono, unu teru iya ono?"

¹³"Oo ya bu; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu e-gude oke ehueghu mu mee g'oke pherephere zia; mu egudekwapho ehueghu mu mee g'akamini-mkpuma daa; mebyishia ya; mee ya g'oke mini dzee; mee ya omeliwe. ¹⁴Mu e-nwutsushikota igbulu ono, unu teru penti-ochaa ono; mbu rwazekota iya jas u l'ali; k'ophu bu l'aa-humachaa eka a turu okpa iya. O -dakposhihuepho ono be unu a-bukotaru mkpurupyata l'ime iya. Oo ya bu; g'unu amakwanuru l'oo mbedua bu Chipfu.

¹⁵"Noo ge mu e-shi tukoshi igbulu ono oke ehueghu mu bu ono; tuko-shi iya ndu ono, teru iya penti-ochaa ono. Oo ya bu; mu akakwanuru unu l'igbulu obu; me ndu rwaru iya arwarwa be nkephe buakwaru; ¹⁶mbu ndu mpfuchiru Izurelu ono, shi anoduje aphuru Jierusalemu ophulanya; mbu ndu ono, shi anoduje epfuru phe le nchi du doo l'ebe abu le nchi du doo. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu."

Iphe, e-me ụnwanyi, egudeje ọbvụ eduphushi ndu Ízurèlù

17“Oo ya bụ; nwa ndiphe; gharu ụnwanyi ndibe unu iphu lẹ kẹ njo; mbụ ndu ono, bụ iphe, ẹphe ritaru l'obu pẹ bẹ ẹphe epfukpofuje ono. Pfu mpfuchiru kẹ njo l'opfu ẹhu pẹ; 18 sụ pẹ lẹ-a: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio ụnwanyi ono, adzuta jegbaa ọbvụ gbakachaa lẹ nkwo-ẹka ono; ẹme ẹphe nọdu emeshi ẹkwa-ishi l'asụ iya l'asụ iya gẹ ndu ọzo keje l'ishi. Ẹkwa-ishi ono bụru iphe, ẹphe egudeje achi nta ndzụ ndu ọzo. ?Bụ ndzụ ndibe mu bẹ unu a-nọdu achi nta iya; ẹme unu eche ndzụ nkunu g'ọ dūru unu tọo? 19 Unu gudewaa ese iswi nwa-ochileka bali; waa iswi iphiriba buredi; meswee mu; ọphu unu akwabẹdu mu úbvú. Unu shi nno mee ndu tege anwuhudu n; ẹphe nwushihu; mee ndu ọphu gba-ru g'ẹphe nwushihu; ẹphe nọdu-chia ndzụ. O bụru iphe, kparụ iya n bụ l'unu dzushiru ndibe mu ụka; kele ẹphe angabeje nchi mẹ a -nọdu adzuru pẹ ụka.”

20“Oo ya bụ; ‘wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: O bụwaa kẹ mu l'ọbvụ unu ono, unu gude anmakọ nemadzụ g'ẹphe bụ ụnwenu ono. Mu a-gbabushichaa ọbvụ ono unu gbaa l'ẹka ono. Ndu ono, unu achi nta pẹ ono bẹ mu e-mee g'ẹphe nweru onwopẹ; mbụ ndu ono unu nma-kooru l'onyà g'ụnwenu ono. 21 Mu a-lashichaa ẹkwa-ishi unu ono; nafuta ndibe mu l'ẹka unu. Ẹphe taa dalahubaedu unu l'ẹka ọzo. Noo teke unu a-maru l'ọo mbẹdua bụ Chipfu.

22“ ‘Eshi ọphu unu gudewaa adzụ ụka mee g'aphụ tsoru ndu pfube-rekoto; l'ẹbe abụ lẹ mu meru g'aphụ tsoru pẹ; unu gbẹchia eyeru ndu iwashi okpu-ikike; mbụ mee g'ẹphe te eshi l'ejo-iphe, ẹphe eme lufuta; shi nno dzọ onwopẹ ndzụ; 23 bẹ unu ta abyakwa aphubaa ọphulenyà, abụdu ire-lanụ ono; ọphuu unu abyadu epfubaa l'ọo ọphuu iphe, e-me n bụ ọphuu. Mu a-nafuta ndibe mu l'ẹka unu. Oo ya bụ g'unu amakwanuru l'ọo mbẹdua bẹ bụ Chipfu.’ ”

Aanma ndu agwọ ọbvụ ikpe

14 1Tobudu iya bụ; ndu bụ ọgerenya ndu Ízurèlù haru byapfuta mu; bya anọduchaa anọ l'atatiphu mu. 2 Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ; 3 “Nwa ndiphe; ndu-a bẹ kpọru obu ye l'agwọ ọbvụ. Ẹphe woru ejo-iphe, ẹphe e-vukota daa dobe onwopẹ l'atatiphu. ?Denu gẹ mu e-shi haa pẹ g'ẹphe jitaekwadu mu iphe?

4“Oo ya bụ; pfuaru pẹ; sụ pẹ lẹ-a: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Teke o nweru onye Ízurèlù, kpọru obu ye l'agwọ ọbvụ; ẹme o woru ejo-iphe, bụ iphe, oo-vukota daa doberu onwiya l'iphu; ẹme onye ono gbẹ teke ono jepfu onye mpfuchiru Chileke g'ọ jita iya iphe; bẹ bụ mbẹdua, bụ Chipfu gẹdegede bẹ a-karụ onye ono egube ọo-duru iya lẹ k'ikpoto ọbvụ ono, ọogwo ono. 5 Noo gẹ mu e-me iya bụ ono; shi nno

lọ-phuta ọkpoma ndu Ízurelu azu; mbu ndu ono, gudewaa agwo ọbvu lufu mu l'ehu ono.'

⁶“Oo ya bu; pfuaru ndu Ízurelu su phe le-a: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu epfu baa: Ọphu g'izimanu lwa unu azu g'unu haa agwo ọbvu ono, unu agwophe ono; mbu g'unu haa iphe, bu ebyi ono, unu emegbaa ono.

⁷“Teke o nwekpọru onye Ízurelu; ọzoo onye byaru abyabya le Ízurelu, bufuru onwiya l'eka mube Chipfu no; je akporu obu ye l'agwa iphe; teme o woru ejo-iphe, bu iphe, oo-vukota daa doberu onwiya l'atatiphu; be onye ono -gbẹ teke ono jepfu onye mpfuchiru Chileke g'o jita iya iphe; be bu mbedua, bu Chipfu gedegede a-karu onye obu g'oo-duru iya. ⁸Mu a-ghaerupho onye obu iphu le ke njo; mee ya iphe, ee-gude alo ndu ọzo eka le nchi; mbu mee ya g'o buru onye ee-gude anma l'etu. Mu e-bufu iya l'echilabo ndibe mu. Oo ya bu g'unu amakwanuru l'oo mbedua be bu Chipfu.

⁹“Teke o bu l'onye mpfuchiru Chileke be e dusweru uto; o pfua iphe abudu iya nu; be bukwa mube Chipfu meru g'onye mpfuchiru ono pfua ya; k'ophu mu a-machi eka; daa ya eka ke njo l'ehu; woru iya gbua; g'o to noduhe l'echilabo ndibe mu, bu ndu Ízurelu. ¹⁰Ejo-iphe, epe meru ono be a-tukoru phe l'ishi. Oo iphe, e meru onye mpfuchiru Chileke ono be ee-me onye jeru iya ajita iphe kwapho. ¹¹Oo ya bu ge ndu Ízurelu ahaa agbafu l'eka mu; teme epe ahakwaapho egude ejo-ememe, epe eme emerwushi onwophe. Epe a-buru ndibe mu; mu aburu Chileke phe. No-kwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.’”

Nuwa waa Danelu waa Jiobu

¹²Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ¹³“Nwa ndiphe; o -buru le mkpukpu mesweru mu; ọphu mu egudeedu ire phe eka; mu -machi eka ge mu daa phe eka ke njo l'ehu; be mu e-me g'o to duhe eka epe e-shije huma nri; egu emeahaa phe; teme mu abya egbushikota nemadzu me iphe-edobe phe. ¹⁴O betakpo o nu umadzu eto-a nodu iya, bu iya bu Nuwa waa Danelu waa Jiobu be bukwa epebedua kpoloko be a-dzoo ndzu; kele epe pfuberekoto. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

¹⁵“O -buru l'oo ejo anu-egbudu be mu yeru g'o je esweta mkpukpu ono; anu-egbudu ono tagbushikota ndu bu iya nu; mee ya; o buru ochobu; mbu k'ophu bu l'o to dudu onye adu ike aghata eka ono aghata; kele anu-egbudu ono tukoru eka ono sweta; ¹⁶be eshi ọphu mube Nnajiuphu, bu Chipfu no ndzu ge mu no iya-a; be umadzu eto-a -nudukponu l'ime iya be epe taa dukpokwanu ike adzo nwa nwoke; ọzoo nwa nwanyi l'alị ono. Oo epho epebedua be a-dzota kpoloko; alị ono a-dabyiru buru ochobu.

¹⁷“Ozoo l'oo ogu-echi be mu gude bapfuta mkpukpu ono; su g'ogu-echi ono tuko mkpukpu ono jegbabe; gbushia nemadzu me iphe-edobe, no iya nu; ¹⁸be mube Nnajiuphu, bu Chipfu pfuru su-a: Eshi ọphu mu no ndzu ge mu no iya-a

bẹ ụmadzu ẹto ono -nọdukpoo ya nù; bẹ ẹphe taa ẹ̀d̀kpokwanu ike adzọ nwa nwoke; ọzoo nwa nwanyị. Ọo ẹpho ẹphebedua bẹ a-dzọta kpoloko.

19 “Ọzoo lẹ mu meru ẹjo iphe-ememe bya l'alị ono; mbụ mu -gude oke ẹhu-eghu mu gwaa pẹ ọchi; mbụ gbushia nemadzu; mẹ iphe-edobe; 20 bẹ mube Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu sụ-a: Eshi ọphu mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a; bẹ ọme l'ọo gẹ Nuwa waa Danẹlu waa Jiobu -nọdukpoo ya nù; bẹ ẹphe taa ẹ̀d̀kwa ike adzọta nwa nwoke; ọzoo nwa nwanyị l'alị ono. Ọo ẹpho onwophe bẹ ẹphe a-dụ ike dzọo; kele ẹphe pfuberekoto.

21 “Lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọo-kabakwaro Jierúsalemu njo; teke ono, mu e-gude uzi iphe ẹno, eye ebvu, gude byapfuta pẹ bya anụa pẹ aphụ ono. Uzi iphe ẹno ono bụ: Ogu-echi; waa ẹgu-ememe; mẹ ẹjo anụ-ẹgbudu; mẹ ẹjo iphe-ememe. Iphe ono bẹ mu e-gude bya egbushia nemadzu; mẹ iphe-edobe, nọ l'alị ono. 22 Ọle g'ọ dūhabe bẹ o nwekwaru-a ndu ọphu a-waa nù. Ndu a-waa nù ono bẹ bụ ụnwegirima unwoke mẹ ụnwegirima ụnwanyi, bụ ndu e-shi l'ẹka ono lufuta byapfuta unu. Teke unu humaru umere pẹ; waa g'ẹphe gude eme bẹ obu e-jizeta unu lẹ k'ẹjo iphe-ẹhuka ono, dapfutaru Jierúsalemu ono; mbụ k'iphe, bụkpoo ẹjo iphe-ẹhuka, mu meru; ọ dapfuta iya ono. 23 Obu e-jizeta unu teke unu humaru umere pẹ; waa g'ẹphe eme; kele unu a-bya amaru l'o to nwedụ iphe, mu mekọtaru l'ẹka ono, te enwechadaa iphe, kpataru iya nù. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.”

A turu Jierúsalemu yeru vayinu, ọku keru

15 1 Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: 2 “Nwa ndiphe; ?Bụ gūnu bụ iphe, vayinu gude ka oshi ọzo, nọ l'ọswa ree? 3 ?O nwekpọoru iphe, baru urwu, eegudeje oshi iya eme tọo? Mbụ-a; ?e gudejekponu oshi iya apyita nggu, eekobeje iphe? 4 Ọ bụchia l'ọku bẹ eewojuer iya chie; ọku ekee ya ishi labo; bya ekebashia echilabo iya ekebashị. ?Bụ gūnu bẹ ọ dū k'ememe teke ono? 5 Teke ọ bụ l'ọ tọ dudu iphe, ọoga mkpa iya teke o dzuru oke; ?bụ-chia teke ọku gbẹ kewa iya ishi labo bya ekebashia echilabo iya; bẹ ọ gbẹchihuna bya enweru iphe ọ-bya adu ree k'egude mee tọo?

6 “Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọo ẹgube ono, mu wotaru vayinu ye l'ọku g'ọ buri nkụ l'ime iphe, bụ oshi, nọ l'ọswa ono bụ gẹ mu e-me iphe, bụ ndu bukọta lẹ Jierúsalemu. 7 Mu a-ghachiru pẹ iphu lẹ ke njo. A makwaru-a l'ẹphe lufutawaru l'ọku ono; ọle ọ bukwapho ọku e-kepyashi pẹ. Teke mu ghachieru pẹ pho iphu lẹ ke njo; bẹ unu a-maru l'ọo mbẹdua bẹ bụ Chipfu. 8 Mbụ-a; alị ono bẹ mu e-me g'ọ buri ochobu; kele ẹphe ta ahaduru adu gheleghelehele. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.”

Gheleghelehele mkpukpu Jierúsalemu

16 1 Noo ya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: 2 “Nwa ndiphe; mee gẹ Jierúsalemu makpodarupho akpamara, ẹphe eme; 3 sụ pẹ: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfuru Jierúsalemu baa:

“Èka i shi, bụ iya bụ ẹka a nwuru ngu bẹ bụ l'alị Kénanu. Nna ngu bẹ bụ onye Amọru. Ne ngu buru onye Hetu. ⁴Mbọku, a nwuru ngu bẹ e te buduru ngu otubo ebubu; ọphu ọ dudu onye wuru ngu ẹhu; mbụ mee ngu g'i dū ree; ẹme ọphu a nyiduru ngu mẹ únú l'ẹhu; ọphu ọ boro kẹ kpube ngu ẹkwa l'ẹhu. ⁵O to nwedu onye imemini ngu dū; ọphu ọ dudu onye nweru obu-imemini kẹ g'o nweru iphe ono ọphu oo-meru ngu. Iphe, mechiaru nū bụ l'a nwuru ngu gbado l'oma-egu; kẹle i bụ nwa, aakpofu akpofu teke a nwuru ngu.

⁶“Tobudu iya bụ; mu ghatashiepho l'ẹka ono bya ahuma ngu l'ẹka i da byiru arwaswi onwongu lẹ mee ngu ono bẹ mu sūru ngu g'i dzuru ndzū. Mbụ ọ buru teke ono gū lẹ mee ngu ono puchiru egube ono; bẹ mu sūru ngu: ‘Dzuru ndzū!’ ⁷Mu bya emee ngu; i vua evuvu g'oshi, nọ l'oswa ẹhu dū guu. I bya evuta; ha kẹ kpaphere; bya akaa kpurukutuku; ama ntumatu; era ji ngu obu; ẹme i bya agbaa eji kẹ wogalaa. Obenu l'i gba oto; dabyierupho nno.

⁸“Mu ghatashikwa ozo bya elee ngu ẹnya huma l'i kajiwaru k'ala lẹ ji; ọo ya bụ; mu gude igburonu ẹkwa mu phukpute ngu; mbụ gude iya gbochia ngu oto, i gba ono. Mu kwe ngu ukwe lẹ mu a-buru nkengu; anyi lẹ ngu bya eworu ndzū gbaa; i buru nkemu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

⁹“Tobudu iya bụ; mu bya awua ngu ẹhu; gude sashia ngu mee ono; bya eworu manū jia ngu; ¹⁰woru uwe, a kpangashiru iphe ẹrengete yee ngu; bya eyee ngu akpokpa, e meru l'akpo-anū. Mu woru ẹkwa-ochaa nmabẹ ngu; bya eworu uwe, ereshi ire ike yee ngu. ¹¹Mu gude iyagba kwangashia ngu akwa; bya agbabechaa ngu mgbaleka; bya anyabẹ ngu iphe-olu. ¹²Mu byakwapho eyee ngu eregede-imi; woru eregede-nchi ye ngu lẹ nchi; bya egude okpu, ama ntumatu sū-chia ngu ishi. ¹³Ọ buru g'e gude mkpola-ododo mẹ mkpola-ochaa memaa ngu bụ ono. Uwe, iyeje bụ uwe, e meru l'ẹkwa-ochaa; mẹ uwe, ere ire ntumatu; mẹ uwe, a kparū l'ẹkwa, e dengashiru iphe ọ dū ree l'ẹnya. Nri, iirije buru ọkpobe ukpokutu ereshi; mẹ manū-ẹnwu; mẹ manū-olivū. Ọo ya bụ; i bya amashiahaa mma ike bya aburu eze-nwanyi. ¹⁴Epha ngu bya atuko iphe, bụ ohamoha ngakota; ọ buru mma, iima kparū iya; kẹle eguru iphe ono, mu nuru ngu ono bẹ meru; mma, iima dzua oke. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

¹⁵“Ole mma ono, iima ono gbẹ mee; i vuahaa ishi lẹ mkpopfu; bya egude kẹle udu ngu ngarū ẹkameka; bya awata agba ukpara. Iphe, bụ kpoo ndu aghata aghata bẹ iwojeru onwongu togboru; mbụ woru mma ngu ono nū phẹ. ¹⁶Uwe ngu ono bẹ i harū hata gude mema ẹka i doberu agwajẹ iphe emema; ọ buru ẹka ono bẹ iinoduje agba ukpara obu. Egu-be iphe ono ta agbaduru g'o mee ememe ọphu; mbụ l'ọ to gbaduru g'ọ dū nno. ¹⁷I wotakwarupho ọkpobe, iyagba ono, mu nuru ngu ono; mbụ iya-gba ono, e gude mkpola-ododo mu; mẹ mkpola-ochaa mu mee ono; gude

metaru onwongu ntẹkpe, a kpushigbaaru ọ dụ ọ́ ẹ́ nwoke. Ọ́ búru iya ẹ́ i gude apharwushi onwongu ọ́bu. ¹⁸Ị bya achita ẹ́kwa ngu ono, e dengashi-ru ọ́ nọ́du ama mma ono; woru yegbachaa ntẹkpe ono; bya ewota manụ mu; mẹ ụ́nwù-isensu mu cheberu phẹ́ l'iphu. ¹⁹Nri ono, mu nuru ngu ono; mbụ ọ́kpobe ụ́tu-ereshi; mẹ manụ-olivu; mẹ manụ-ẹnwu ono, mu nuru ngu g'i rije ono ẹ́ i wotakwarupho gude gweeru phẹ́ eja, eshi mkpo. Ọ́o ẹ́pho g'ọ́ nwuru bú ọ́ ẹ́ mu pfukotaru ono. Nokwa iphe Nnajiuphu, bú Chipfu epfu bú ono.

²⁰“Ọ́phu kachakpoo nù bú l'i chitaru ụ́nwegirima unwoke; mẹ ụ́nwa-nyi, ị nwushiru mu ono gude gwahaa agwa ono; mbụ woru phẹ́ mee nri agwa. Ọ́Apharwushi ono, ịpharwushi onwongu ono ta atsudu ngu iya tọ́o? ²¹Ị bya eworu ụ́nwegirima mu gbushia hua ahuhu l'ọ́ku gude gwaa agwa ono. ²²Iphe, bú ẹ́byi ono, iimekotakpoo ono; mẹ apharwushi ono, ịpharwushi onwongu ono ẹ́ iimekotakpoephe; ọ́phu ị tị nyataduru teke i shi búru nwata; mbụ teke ono, i shi gbaru ọ́to; dabyierupho nno; arwa-swi onwongu lẹ́ mee ngu ono.

²³“Iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfu eyeru ngu l'ẹ́jo-ememe ono, iime-gbabe ono bú: Nshio kwa ngu rọ́o! Nshio kwa ngu rọ́o ya nshio! ²⁴Ị kpushigbaru onwongu ụ́lo-nshi; bya akpushikwarupho onwongu ẹ́nya ẹ́ka agwaje iphe l'iphe, bú edupfu, nonu. ²⁵Ị tukuru iphe, bú ishi gbororo, nonu dobegbaa ẹ́nya-agwa; shi ẹ́gube ono woru mma, ịma phaa kutukutu. Ọ́ nọ́du abujeru iphe, bú onye ghatasharu nù l'i pakaaru iya agada; bya eshi ẹ́gube ono kabaa apharwushi onwongu eje. ²⁶Ị woru onwongu nù ndu Ijiputu ẹ́phe pharwushia; mbụ ndu obutobu ngu ono, ẹ́gu nwanyi anọ́duje enwu phuruphuru l'ẹ́hu g'ọ́ku ono. Eme-ẹ́ji ngu ọ́bu kaẹ́ ngu pho anwunwe anwunwe l'ẹ́hu; i shi nno akpatsu mu ẹ́hu-eghu.

²⁷“Tọ́budu iya bú; mu watanu ngu adaa ẹ́ka l'ẹ́hu kẹ́ njo; bya ekebo-ta oke alị ngu ono. Mu woru ngu nù ndu ọ́hogu ngu ono; bú nwada ndu Filisitayinu bú ndu ẹ́hu achi ọ́ku; mbụ ndu ono iphere apharwushi, ị pharwushi onwongu gbẹ́ dụ ono.

²⁸“Ọ́phu ụ́kpara, ị gbagbaberu l'ibe iya ọ́zo atsudu ngu iya; ị choru ndu Asiriya jeshia; unu lẹ́ ndu Asiriya pharwushichakpo onwunu; ọ́phu ọ́ bú-kwaphe l'ọ́ tsuru ngu iya. ²⁹Ị gbafu; jepfu ndu Bábilonu; mbụ ndu ono, agba oke-ngho ono; unu l'ẹ́phe bya akabakpoo apharwushi onwunu; tẹ́me ọ́phu ọ́ búkwapho l'ọ́ tsuru ngu iya.

³⁰“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfu baa: ‘Obu ngu dahwakwaru adzulakpa; ọ́ kwa iya kparu iphe, iimegbabe ẹ́gube umere ọ́wa-a; mbụ emeephe ọ́ nwanyi-ụ́kpara, enweedu iphere! ³¹Ị woru ụ́lo-nshi ngu kpushicha l'iphe, búkpoo mgbakata-uzo, nonu; bya eworu ẹ́nya ẹ́ka ịigwaje iphe kpugbabe l'iphe, búkpoo edupfu nonu. G'i gbeje jika anata okpoga-a; ẹ́ ị gbekwa ọ́phu iimegbuedu umere nwanyi-ụ́kpara. ³²Ị bú nwanyi, alu ji; ọ́le ị gbẹ́ eri ogori bya akaje aswaru unwoke ọ́zo aswaru; eme lẹ́ ji ngu.

³³ Onye agba ukpara be onye yee ya kwaru apfuje ugwo; obenu le gu-bedua gbe anuje nemadzu iphe g'unu l'iya kwaa; mbu li gbe anuje iphe, bu ndu shi ekameka iphe uphalazu g'ephe bya g'unu lephe shiru onya.

³⁴ Mbu l'agba ukpara nkengu gbe gbaa iche le k'unwanyi ozo; o to nwe-du onye achije ngu g'unu l'iya kwaa. I gbe eme iche; kele inuje nemadzu iphe g'unu l'iya kwaa; ophu o dudu onye anuje ngu nu.

³⁵ "Oo ya bu; gube nwanyi-ukpara; numa iphe, Chipfu epfu! ³⁶ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu i chishiru iphe, i nwe-ru enweru; bya agbabewa onwongu oto l'apharwushi, unu le ndu i yeru obu anoduje apharwushi onwunu ono; teme waa kejo agwa ono, i dobe-gbaaru ono; waa kele inuje phe mee unwegirima ngu; ³⁷ be iphe, ii-huma ahuma bu le-a; mu a-chikobe ndu ono, apharwushi ngu nu ono g'ephe ha, bu iya bu ndu ono, emeje ngu ehutso ono; ndu ophu i yeru obu; me ndu ophu du ngu ash; g'ephe ghakobe tsoo ngu ugu. Mu a-gbabe ngu oto l'iphu phe g'ephe huma-gbua ngu ime. ³⁸ Mu a-nu ngu aphu, aanuje nwa-nyi, riru ogori waa onye gburu ochi. Mu e-kpukposhi ngu oke ehueghu mu; bya egude anwuhu nua ngu aphu. ³⁹ Teke ono be mu e-nwuru ngu nu ndu ono, i yeru obu ono; ephe enwutsushikota ulo agwa ngu ono; tukoko aka igwaje iphe nwukposhikota enwukposhi; yeshikota ngu uwe ngu; bya anatachaa ngu iyagba ngu; mbu mee ngu gi gbaru oto dabyiru nno.

⁴⁰ "Ephe a-chita ikpoto nemadzu bya etsoo ngu ugu. Ephe atua ngu mkpu-ma; bya egude ugu-echi phe gbua ngu see see. ⁴¹ Ephe a-tukota ulo ngu oku; nua ngu aphu l'eka ikpoto unwanyi ele ngu enya. Mu e-me ngu gi paru agba ukpara haa; li pfu-buhu ndu anoduje apharwushi ngu nu ugwo; ephe apharwushi-buhu ngu. ⁴² Noo teke ehuebebe ghubuhu mu eghe l'opfu ehue ngu; mu avubuhuru ngu ovuma ono mu shi avuru ngu ono; lebuhe ngu enya ogori; ⁴³ kele i ti nyataduru teke ono, i shi buru nwata ono. O bu-chiaru iphe, i meru bu li gude iphemiphe-a eme g'ehu ghuaaha mu eghe. Huma ahuma le mu a-tuko iphe ono, i mekotaru ono vuru byabe ngu l'ishi. Ophu bu ukpara be igba; bya emekwaphe ebyi atu-ko iya l'eli. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

⁴⁴ "Iphe, bukpoo onye abya anma etu; be a-nmaje ngu letu su: "Oo ge ne du; bu ge nwa iya nwanyi aduje." ⁴⁵ Oo ne ngu be i yekotaru gberege-dege; mbu ne ngu ono woru ji iya; me unwegirima iya kpo ebo l'afu. O buephoo g'unwune ngu unwanyi du bu ge gubedua dukwaphe; ephe kpo-kwarupho ji phe; me unwegirima phe ebo l'afu. ?Too ne ngu to budu onye Amoru; nna ngu buru onye Hetu?

⁴⁶ "Nwune ngu nwanyi k'ogerenya, bu Sameriya yee unwegirima iya be tukoru buru l'uzo isheli aka iya ophu i bu. Nwune ngu nwanyi ke nwa-ta, bu Sodomu yee unwegirima iya tuko buru le ndohali aka iya ophu i bukwapho. ⁴⁷ O to budu-a li tsoaharu uzo, ephe eshi; ozoo li wataru eme ebyi, ephe tsoru emegbabe; obenu l'umere ngu l'iphemiphe, iimekpoo ememe; gbe bya aka nkephe eshihu aka.'

48 “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Oo ge mu no ndzu ge mu no iya-a; bu g'o bu ire-lanu le nwune ngu, bu Sodomu yee unwada iya te emerwujeduru iphe-eji, ha g'ophu unu l'unwada ngu meru. 49 Waa ejo-iphe, nwune ngu ono, bu Sodomu meru baa: Yebedua yee unwada iya shi buru ndu etsenuka etsetse; buru ndu nweru nri k'etsutsu; obenu l'ephe te eshidu akpa ndu ozo ishi; mbu l'ephe te eshidu eyejeru ndu ukpa me ndu adudu g'o du phe aka. 50 Ephe shi buru ndu ekunuka onwophe; bya eme ebyi l'iphe mu. Oo ya bu; mu humae ya pho; mu bya edekufu phe.

51 “Samériya te emejahakpodaru nu ejo-iphe, i meru ebo. I kakota unwune ngu phe eme ebyi. O buru ebyi, iimegbabe be meru iphe, unwune ngu phe gbę bya adu g'ephe pfuberekoto. 52 Vukwaru iphere, i meru onwongu; kele i mewaru g'ikpe kaleru unwune ngu unwanyi. Oo kele ejo-iphe, i meru kabaa nkephe eji; be meru iphe, ephe du g'ephe ka ngu aburu ndu pfuberekoto. Mbu-a; vukwaru iphere, i meru onwongu; g'iphere bukwaru nkengu; kele i mewaru unwune ngu unwanyi g'ephe du g'ephe pfuberekoto.

53 “Ole-a; Sodomu yee unwada iya; me Samériya yee unwada iya be mu e-mekota g'iphe bya aduru le ree; egube o shi duhawaru phe. Mu e-mekwapho g'iphe duru ngu le ree teke ono, mu e-me g'o duru phe le ree ono. 54 Oo ya bu; g'iivutakwanu iphere, i meru onwongu; mbu g'iphere iphe, i mekotaru adu ngu; m'ephe gudee ya pho adu onwophe obu. 55 Unwune ngu unwanyi phe; mbu Sodomu me unwada iya; me Samériya yele unwada iya; be a-bya alwa azu l'onodu phe; mbu g'ephe shi du le mbu ono. Gubedua waa unwada ngu be ee-mekwapho g'unu lwa azu l'onodu unu. 56 I ti pfukutakpodanu nwune ngu nwanyi, bu Sodomu le teke ono, i shi eku onwongu ono; 57 mbu le teke ono, ejo-iphe ngu teke eshidu gbafuta iphe ono. Ole nta-a be o duana ngu nno; unwada Edomu emewaa ngu iphe ochi; je akpachaa l'iphe, bu ndu obutobu iya phe; mekwapho unwada Filisitayinu. Mbu l'iphe, bu ndu bupheru ngu mgburugburu akpokotawaa ngu ebo l'afu. 58 Ii-ri urwu ukpara ono; me urwu ebyi ono, i mekotaru ono. Noo iphe, Chipfu epfu bu ono.

59 “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: ‘Mu a-pfu ngu ugwo iphe, i meru; kele o to dudu iphe, i gubekwaduru ogbandzu ono, mu le ngu gbaru ono; mbu l'i wowaru ogbandzu ono mebyia. 60 Ole g'oduhabe be mu a-nyataela ogbandzu ono, mu le ngu gbaru teke i bu nwata ono; mu e-me ge mu le ngu gbaa ndzu, a-no jeye l'ojeje. 61 Oo ya bu; g'ii-nyata iphe, i mekotaru; iphere iya abya adu ngu; me mu dulataeru ngu pho unwune ngu unwanyi; mbu onye k'ogerenya me onye ke nwata. Mu e-woru phe dee ngu g'ephe buru unwu ngu unwanyi. Ole o to bukwanu kele mu le ngu gbaru ndzu be kparu iya nu. 62 Mu e-me g'ogbandzu mu le ngu nguru anguru; g'iiimakwanuru l'oo mbedua be bu Chipfu; 63 k'ophu bu iphe, bukpoo teke i nyataru iya; iphere adu ngu; teme onu aburu ngu

kpurukudukuu l'èka iphere jiru ngu iphu; lẹ mu gùkotaru ngu nvù l'èjo-
iphe, i mekòtaru g'ò ha. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.' ”

Ètu, e gude ugo labọ waa vayinu anma

17 ¹Noo ya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sù: ²“Nwa ndiphe; tụa ílú-opfu; gude ètu pfuaru ọnu-ùlọ Ízùrèlú opfu. ³Sù phẹ; ‘wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: O nweru ugo, ha shii, òkù iya ha-kwaphọ shii; ẹba iya hagbaa ogologo ogologo; tẹme o fua ẹba dengashiru iphe igwerigwe. Ugo ono phee phaa bya adaa úbvú Lébanonu; je awọru oshi sida l'ọnonu iya. ⁴Ọ tų-butu ọnonu oshi ono; gude iya pheru lashia alị ndu agba oke-nghọ; je eworu iya dzabẹ lẹ mkpukpu ndu oke-nghọ ono. ⁵Ọ hatakwaphọ iphe, aakujẹ akuku, nọ l'alị ono je eworu kua l'alị, emehuje iphe. Ẹka o woru iya kua bụ l'aguga eze-mini g'oshi-wilo. ⁶Ọ bya efuta baahaa ụba; bụru vayinu, barụ ụba shingushingu; bya adu kẹ kpuchi; dọ mkpulalị. Ẹkali iya phobechaa ọnu l'ibe iya ọphu ọ nọ; ọle ọgbarabvu iya kepfuchaaru l'èka o kepfuru. Ọo ya bụ; ọ bụru vayinu baa ụba jakashia ẹkali. Ẹkwo iya nọdu abya kẹ pulapula.

⁷“ ‘Ole o nweru ugo ọzo, hakwaphọ shii, òkù iya hakwaphọ shii; bya efushikwaphọ ẹba dọ ogologo ogologo. No iya; vayinu ono gbeshi l'èka ono, a dzaru iya ono gbaa ọgbarabvu jefpushia ya; bya ajakashia ẹkali jefpushia ya g'ọ gbajẹ iya mini. ⁸A dzaru iya l'èka alị dọ ree l'aguga ẹka mini jiru ejiji; k'ọphu ọo-jakashị ẹkali; mishiya akpuru; bụru vayinu, dọ úbvù.’

⁹“Sù phẹ: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: ?Ọ dọ unu g'a sù l'ome vayinu ono a-nya tọ; g'e te phefu iya; woshia ya akpuru g'ọ nwulwashihu? Irwu, o rwutakotaru k'ọphúú a-nwulwashihukota. E te ejekpodanu ele ẹnya onye okpehu dọ; ọzo ikpoto nemadzu g'a vua ya l'ogbarabvu. ¹⁰Ọ -buru l'e phetaru iya je adzabẹ l'èka ọzo; ?ọo-nya-a? ?Tọo nwulwashihu-gbudu ree; mẹ pherephere ụzo ẹnyanwu-awawa bya-pfutaẹ ya phọ; mbụ nwulwashihu bvù l'èka a dzaru iya?’ ”

¹¹Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sù: ¹²“Waa iphe, ii-pfuru ndu ọnu-ùlọ ono, bụ ekwegekwe ono baa: ?Ọ dọ g'unu ta amadu iphe, ẹtu-a, a nmaru unu-a bụ tọ? Sù phẹ; waa iphe, ọ bụ baa: Eze ndu Bábilonu bẹ jeru Jierúsalemú je akputa onye eze; bya akpukokwapho ndu-ishi mkpukpu ono kpulatakota alị Bábilonu. ¹³Noo ya; ọ bya eduta onye lanu, shi l'unuphu ndu eze; yee ya gbaa ndzu; mbụ mee o ribuaru iya angu. Ọ tukokwapho ndu nweru ẹnya l'alị ono kpútachaa; ¹⁴k'ọphu alị-eze ono a-buru alị-eze, a kwatsuru akwatsu; ọphu ọ byadu egbeliba ishi egbeli ọzo; gbahakwa l'o doberu ogbandzu ono; ọo ya bụ; l'odubaa kwaseru. ¹⁵Obenu l'iphe, eze ono meru bụ l'ọ gbẹ kwefuru iya ike; ye ndu oozije ozi g'ephe je Ijiputu je akpukooru iya inya; waa g'ephe rwutaru iya ndu ojogu, dọ igwerigwe. ?Ọ dọ unu g'onye meru iphe dọ nno a-nya tọ?

?Aa-ha iya g'o mee ya ria tọ? Mbụ-a; ?oo-mebyi ọgbandzu ono, ọ gbaru ono laa kẹ mmanụ tọ?

¹⁶ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ọ kwa gẹ mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a; bụ g'ọ bụ ire-lanụ l'ọ nwuhufutaje lẹ Bábilonu; mbụ l'alị k'onye eze, doberu iya l'aba-eze ono; mbụ onye ono, ọ tọ gụbeduru nte, ọ nuru iya iphe ono, bụ iya bụ onye ono, o mebyiru ọgbandzu, yee ya gbaru ono. ¹⁷Fero yee ndu ojogu iya, bụ ndu ike dū; mē ikpoto ndu ọzo, o rwukọru yeru onwiya bẹ taa dukwa ike adzọ iya l'ogu lẹ teke ndu ọhogu iya e-vuru ẹja kụ-jia azụ igbulọ iya; gude kwaberi iya k'ogu; mbụ teke ono, ẹphe e-bvushi ose-ogu g'e gbua ndu dū igwerigwe pyaapyaapya ono. ¹⁸ Ọ tọ byadu ala kẹ mmanụ; noo kẹle o to meduru iphe, o riburu lẹ nte; ọphu o dobeduru ọgbandzu ono, ọ gbaru ono.

¹⁹ “Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ọphu mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a; bẹ nte ono, o riru, ọ tọ gụbeduru iphe ono; mē ọgbandzu mu ono, o mebyiru ono bẹ mu e-vuru byabẹ iya l'ishi. ²⁰ Mu e-woru ụgbu mu geberu iya; l'ọ nmalahuru mu l'onyà. Mu akpuru iya laa Bábilonu je anụ-a ya aphụ l'ẹka ono; noo kẹle mu te egudedu ire iya ẹka. ²¹ Ndu ojogu iya ọphu agbala agbala bẹ bụ ogu-echi bẹ ee-gude gbushia phe. Ndu ọphu phoduru nū bẹ a-chiru phekaa epheka. Ọo ya bụ g'ịmaru l'ọo mbẹdua, bụ Chipfu bẹ pfuru opfu.

²² “Wakwa iphe, Nnajiuphu,
bụ Chipfu epfu baa:
Ọo mbẹdua gẹgedede bẹ
e-gude ẹka mu tū-buta
ọnonu oshi sida ono
dzabẹ;
mbụ lẹ mu a-tū-buta ọnonu
oshi ono l'ẹka ọ dū
pẹnupenu;
je eworu dzabẹ l'úbvú,
ha l'eli bya aha
ephekerephe.

²³ Ọo l'úbvú ndu Ízurelu,
ha l'eli bẹ mu a-dzabẹ
iya.
Ọo-jakashị ẹkali; mịshia mebyi;
buru oshi sida, dū ùbvù
shii.
Iphe, bụ ụnwenu, dū iche
iche bẹ a-kpajẹ ẹpfune
l'eli iya.
Ẹkali iya a-buru ụnwenu

ono ẹka ibvu du, ẹphe
a-nọduje.

24 Iphe, bukota oshi,
nọ l'ẹgu bẹ a-maru l'ọo
mbẹdua,
bụ Chipfu bẹ emeje oshi,
ha l'eli g'ọ du mkpulali;
bya emeje ọphu du
mkpulali g'ọ ha l'eli.

Mu nọdu emejekwapho
g'oshi,
du oyii kpọhu nkụ;
bya emeje ọphu
kpọhuwaru nkụ g'ọ
byaahaa kẹ pulapula.

Ọ kwa mbẹdua, bụ Chipfu bẹ pfuru opfu ono; mu je l'e-me iya; gẹ mu pfuru iya."

Onye meru ẹjo-iphe a-nwụhu

18 ¹Tọbudu iya bụ; Chipfu bya ẹpfuru opfu yeru mu sụ: ²Bụ ọgunu bẹ ẹtu ono, unu anmajẹ l'alị Ízurelu ono bụ? Mbụ ẹtu ono, unu anmajẹ sụ:

"Ndu bụ nna erije akpuru
vayinu, anwụ ọnu;
ézé agbẹ je akpọahaa
unwegirima yigayiga.

³"Waa iphe, Nnajiuphu bụ Chipfu epfu baa: Ọo gẹ mu nọ ndzu gẹ mu nọ iya; bụ g'ọ bụ ire-lanụ l'unu ta abyadu anmabaa ẹtu ono ọzo lẹ Ízurelu.

⁴Unu maru amaru l'iphe, bụ nemadzu l'ophu bẹ bụ mbẹdua nwe iya. Ndu bụ nna mẹ unwegirima bẹ bụ mu nwekọta pẹ. Ọo onye meru iphe-ẹji bẹ a-nwụhu nụ.

⁵"Ọ -buru l'o nweru onye pfuberekoto; buru onye emeje iphe, pfuru ọto; mẹ iphe, gbaru nụ; ⁶ọphu onye ọbu erijedu iphe l'ẹka aagwajẹ iphe l'úbvú; tẹme ọphu ẹnya iya adujedu l'ẹka agwa ndu Ízurelu nọ; tẹme ọphu onye ọbu emerwushijedu nyee nemadzu ibiya; ọphu oojepfujedu nwanị lẹ teke ọ nọ nsọ nwanị; ⁷ọphu onye ọbu emekpajedu onye ọzo ẹhu; buru onye ewolajeru onye o jieru ugwo iphe, o yeru iya l'itumo; ọphu ọonajedu nfu; ọ buru onye anuje onye ẹgu agụ nri; ọ nọdu anmabeje onye gba ọto iphe; ⁸ọphu onye ọbu te ejiejedu nemadzu ugwo ntukwase; mbụ ọphu o to jiejedu nemadzu ugwo ele ẹnya urwu; tẹme ọ nọdu esefuje ẹka l'iphe, du ẹji; bya ekpejeru nemadzu yẹle ibe iya ikpe pfuru nhamunha; ⁹bya emeje iphe, mu tọru ọkpa iya g'e meje; mbụ bya eyeru ẹhu eme ekemu

mu; onye ono bę bụkwa onye pfulberu-eka-oto. Oo-nodua ndzu eviya. Noo iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

¹⁰“Ole o -buru l'onye ono bę nwutaru nwa, eme kpanga kpanga kpa-nga; buru onye egbu ochi; mbu haru iphe ono eme; ¹¹ophu nna nwata ono adudu iphe ono duru ophu o mejeru; obenu le yebe nwata ono gbe buru onye erije iphe l'eka aagwaje iphe l'ubvu; bya emerwushije nyee nemadzu ibiya; ¹²bya emekpaje ndu ukpa waa ndu adudu g'o du phe ehu; o nodu anaje nemadzu iphe ke ehuka; buru onye te ewolajedu iphe, e yeru iya l'itumo; bya abukwarupho onye enya iya aduje l'agwa; buru onye anoduje eme ebyi; ¹³bya aburu onye ejieje nemadzu ugwo ntukwase; mbu onye ejieje ugwo ele enya urwu; ?o du unu g'aaha iya g'o dzuru ndzu too? O to dzukwaru ndzu. O -buru loomekota iphe ono, bu ebyi ono bę o nwuhufutajekwa; ishi ochi iya atukoru iya l'ishi nkiya.

¹⁴“O -buru le nwata ono byaru anwuta nwa; nwa ono, o nwutaru ono bya ahumakota ejo-iphe, nna iya ono mekotaru; o -humachaa ya; obenu l'o to meduru ge nna iya meru; ¹⁵mbu ophu o to rijedu nri l'eka aagwaje iphe l'ubvu; ophu o to lejedu enya l'eka agwa ndu Izurelu no; ophu o to merwushijedu nyee nemadzu ibiya; ¹⁶ophu o dudu onye oomekpaje ehu; ophu o sujedu ge nemadzu yeru iya iphe l'itumo teme l'oojie ya ugwo; ophu o budu onye ana nfu; obenu l'oowojeru nri iya nu onye egu agu; bya anmabeje onye gba oto iphe; ¹⁷bya aburu onye esefuje eka iya l'iphe, bu ejo-iphe; ophu o budu onye ejieje nemadzu ugwo ele enya urwu; ozoo ntukwase. O buru onye emeje ekemu mu; bya etsoje iphe, mu toru okpa iya g'e meje; bę onye ono taa nwuhukwa le k'ejo-iphe, nna iya meru. Oo-dzuru ndzu. ¹⁸Obenu le nna onye obu a-nwuhu k'ejo-iphe, o meru; kele o bu onye riru nemadzu urwu; buru onye naru nwune iya nfu; bya emee iphe, ta adudu ree l'echilabo ndibe phe.

¹⁹“Unu gbekwapho ajije su: ‘Bu gunu kparu iphe, nwa ta alajedu l'ochi k'iphe, nna iya meru?’ Eshi ophu nwatibe iya eme iphe, pfuru oto; me iphe, gbaru nu; bya anwube enya emekota iphe, mu toru okpa iya g'e meje bę oo-dzunuru ndzu. ²⁰Oo onye meru ejo-iphe bu onye a-nwuhu nu. Nwa bę taa nwudu onwu iphe, nna iya meru; nna taa nwudu onwu iphe, nwa iya meru. Onye pfulberokoto bę aa-gu l'onye eme ree; nokwapho g'onye iwashi, bę ejo-iphe iya a-kwotoru l'ehu bu ono.

²¹“Ole o -buru l'onye eme ejo-iphe; byaru agbakuta ejo-iphe, o shi emekota azu; bya atuko iphe, mu toru okpa iya g'e meje meahaa; bya emeahaa iphe, pfuru oto; me iphe, du ree; bę oo-dzukwaru ndzu. O too nwuhukwa. ²²Ejo-iphe, o mekotaru ono bę aa-zohakota; a taa gukoeduru iya ya. Eshi ophu o meru iphe, pfuru oto ono; bę oo-dzuru ndzu. ²³?Unu dobesu l'anwuhu onye ejo-iphe atsoje mu utso? Ehu akaje mu atso utso me onye ono haa ejo-iphe iya ono bya anodu-chia ndzu? Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

24 “Obenu; ọ -bụru l'onye p̄fuberekoto byaru aparu eme iphe, p̄furu ọto haa; wata eme ẹjo-iphe; mbụ meahaa ẹbyi, onye ẹjo-iphe anọduje emegbabe; ?onye ono a-dzuru ndzụ ọtọ? Wawakwa! O to nwedu iphe, dū ree ono, o shi emekota ono ọphu aa-nyatakwa; noo kele e te gudeedu ire iya ẹka. Ọo-nwuhu; laa l'iphe-ẹji ono, o mekotaru ono.

25 “Unu asuje l'iphe, mube Nnajiuphu eme ta p̄fuduru nhamunha. Unu ngabekpodapho nchị unube ndu Ízurelu! ?Unu sūru l'iphe, mu eme ta p̄fuduru nhamunha? ?Tọ buchida unubedua be te emedu iphe, p̄furu ọto?

26 Teke ọ bụ l'onye p̄fuberekoto be haru ap̄fubekoto; bya emeahaa ẹjo-iphe; be onye ọbu a-nwuhu k'ẹjo-iphe ono, o meru ono. 27 Ọzo bụ le teke onye eme ẹjo-iphe parụ eme ẹjo-iphe, oome haa; bya emeahaa iphe, p̄furu ọto; me iphe, dū ree; be onye ọbu a-dzo onwiya ndzụ. 28 Eshinu ọ byaru bya ari-phuta oriri azu k'ẹjo-iphe ono, o mekotaru ono; bya agbakuta iya azu; be ọo-dzuru ndzụ; ọ ọtọ nwuhudu. 29 Ọle unube ndu Ízurelu gbẹ epfu le Nnajiuphu te emejedu iphe, p̄furu ọto. Unube ndu Ízurelu; ?buchia mbedua te emejedu iphe, p̄furu ọto ọtọ? ?Tobudu unubedua be gbẹ emejechia iphe, a p̄fuduru ọto ọbu?

30 “Ọo ya bụ; unube ndu Ízurelu; mu e-kpekwa unu ikpe g'iphe, onye-nonu meru gbaru. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu. G'izimanu lwadupho unu azu! Unu ahakota ẹjo-iphe, unu eme; ọo ya bụ g'ẹjo-iphe ta aburu iya e-me g'unu buru mkpurupyata. 31 Unu tukokpoo ẹjo-iphe, unu mekotaru g'ọ ha gwobekota; unu emee obu unu g'ọ buru obu ọphúú; unu abya anodu ndzụ ọphúú. ?Bụ gunu kparu iphe, unu gude ẹka ekutaru onwunu onwu unube ndu Ízurelu? 32 Kele ọ ọtọ dudu onye ọduje mu ree l'ọ nwuhuru. G'izimanu lwa unu azu; ge ndzụ aburu nkunu! Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

Ebvu-aphu, a guru ndu-ishi ndu Ízurelu

19 ¹“Guru ndu-ishi ndu Ízurelu ebvu-aphu. ²Gua ya su:

“Ne ngu shi buru ne oduma,
no l'echilabo oduma.

Ọ ze l'echilabo ẹka unwu
oduma doru ehe
unwu iya.

³ O hefu nwa lanu l'ime
unwu iya ono.
Nwa iya ono bya aburu
oduma, okpehu du;

Ọ bya anwuta g'eeshije
egbu anu;
bya ata nemadzu pyaapya.

⁴ Ohamoha bya anuahaa

- ke nkiya.
Ephe mee ya o nwulahụ
l'iduma phẹ.
Ephe gude eze ikekee
nmata iya kpuru lashia
ali Ijiputu.
- 5 Ne iya ahuma l'iphe,
o tūberu te ejedu
g'o tūberu iya;
o duta nwa iya lanu ozo;
hekwaah efuta;
o buru oduma,
okpehu du.
- 6 O tsoru oduma ibe iya
jepheahaa g'o du iya;
noo kele oobyawaa
aburu oduma, okpehu du.
O bya anwuta g'eeshije
egbu anu;
bya atahaa nemadzu
pyaapyaa.
- 7 O woru eka ephe
kpūshigbaaru ike
nwutsushia;
mbu eka egbobutaje
phe nu;
bya atuko mkpukpu
phe mee umerekete.
Ndu-agugu ndu erwutaje
ndu ali ono l'ekiri,
osuje.
- 8 Tobudu iya bu; iphe,
bu ohamoha bya
akwageberu iya;
mbu ndu shikota
l'ekali ibiya ono
mgburugburu.
Ephe bya eworu ugbu
phe geberu iya.
O nwulahu l'iduma,
ephe bvuru.
- 9 Ephe gude ikekee nmata

- iya kpufuta;
 bya enwuru iya ye le
 mkpuchi;
 pata iya pajeru eze
 ndu Babilonu.
 Ephe nwuru iya ye
 le mkporo.
 Oo ya bu; a numa-buhu
 eka osu ekiri l'ubvu
 ndu Izurelu.
- 10 Ne ngu dūepho g'ome
 vayinu,
 nọ l'opfu-vayinu ngu.
 E yeru iya l'aguga mini;
 o mia wopfuru awopfuru;
 jashia eka igwerigwe;
 kele mini,
 tsuru iya l'ehu mebyi
 atsuru.
- 11 Ekali iya ono shihukota ike;
 dūepho ree ke g'o buru
 mgboro onye eze.
 O jakpo du kpuchii
 kakota epfukala ozo shii.
 Uba iya kakota epfukala
 ozo l'eli k'ophu o
 sengoru iphemiphe
 ozo baru uba l'oswa.
- 12 Obenu l'e gude
 ehu-eghu vua ya
 l'ogbarabvu;
 mbu vuta iya togbo
 l'ali.
 Pherephere, shi l'uzo
 enyanwu-awawa
 bya ezia;
 akpuru iya kposhihu
 nkụ.
 A bya anyiswoshikota
 iya akpuru.
 Ekali iya ono, shihukotaru
 ike ono bya

akpòshihuchaa nkù;
òku woru iya nmaa
swòkoswoko.

¹³ Nta-a bẹ e je eworu
iya dzabẹ l'echiegu;
mbụ l'alì, kpòru gbengu;
mini adùdu mẹ ililekpòo.

¹⁴ Òku bya eshi l'èkali
iya lanụ gbanwuhu;
kepyashìchaa
akpùru iya.

Òphu o nweèdu èkali,
shihuru ike,
nòkwadu iya nù;
mbụ òphu dùkwadu
ree k'abùru mgbòro
onye eze.

Òwa-a bụ ebvu-aphụ g'e
rwujekwa iya erwubvu.”

Ndu Ízùrèlu ekwefùru Chileke ike

20 ¹Tòbudu iya bụ; o be l'abalì k'iri l'ònwà ise l'apha k'èsaa; o nweru ndu bụ ògerenya ndu Ízùrèlu wùru bya gẹ mu kpataru phẹ ishi l'èka Chipfu. Ephe bya adòru l'iphu mu. ²No iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sù: ³“Nwa ndiphe; pfuru nù ndu bụ ògerenya Ízùrèlu sù phẹ; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: ?Ò kwa l'òo ishi bẹ unu bya-ru mu akpata? Òo gẹ mu nò ndzụ gẹ mu nò iya; bụ g'ò bụ ire-lanụ lẹ mu ta abyadụ ekwe g'unu kpata mu ishi. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.”

⁴“Nwa ndiphe; woru gẹ kẹ nkepẹ dụ tụa jala; wota g'ephe eme tụa phẹ jala l'atatiphu. Mee g'ephe maru ẹbyi, nna phẹ shi emegbabe. ⁵Sù phẹ; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mbòku ono, mu họtà-ru Ízùrèlu ono bẹ mu riburu oshilòkpa Jiékòpu angù; bya emee g'ephe maru onye mu bụ lẹ teke ephe nò l'alì Ijiputu. Mu pfuaru phẹ iya hoo haa sù phẹ: ‘Ò kwa mbèdua bụ Chipfu, bụ Chileke unu.’ ⁶Òo lẹ mbòku ono bẹ mu riburu phẹ angù lẹ mu e-dufuta phẹ l'alì Ijiputu; duru phẹ laa l'alì, mu chọtàru phẹ; mbụ alì, bụkota ọsụ ayi-ayi; bụru iya bụ alì, kakò-ta ree l'iphe, bụ alì nọnu. ⁷Mu sù phẹ: Onyenọnu wofukòta ẹjọ ọbvu ono, unu doberu agwaphe ono, tuphaa. Unu te egudekwa agwa ndu Ijiputu merwushia onwunu. Ò kwa mbèdua bụ Chipfu, bụ Chileke unu. ⁸Obenu l'ephe gbẹ kwefuru mu ike; òphu ephe ta angaduru mu nchì; òphu ephe ta alwùduru ẹjọ ọbvu ono asọ oyi ono, ephe kpòru obu ye ono; òphu ephe

ahaduru agwa ndu Ijiputu ono. Oo ya bu; mu su le mu a-tukoshi phe oke ehu-eghu mu mbu le mu e-kpukposhi phe oke-ehu-eghu mu le Ijiputu.

⁹Obenu le mu meru g'e te mebyi epha mu l'iphu ohamoha ono, ndu Izurelu shi bugbaaru ono; mbu ndu ono, mu no l'iphu phe mee ge ndu Izurelu maru mu shita l'edufuta, mu dufutaru phe le Ijiputu ono.

¹⁰"Oo ya bu; mu kwe dufuta phe le Ijiputu; duru phe lashaa l'echiegu.

¹¹Mu bya eworu iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje goshi phe; bya emee g'ephe maru ekemu mu; kele onye emeje iya nu be e-gude iya nodu ndzu.

¹²Mu bya eworu eswe atuta-unme doberu phe g'o buru iphe-ohubama, no le mgbaka mu l'ephe; k'ophu ephe a-makwanuru l'oo mbedua, bu Chipfu meru phe ephe du nsu. ¹³Ole ndu onu-ulo Izurelu be kwefuleru mu-a ike l'echiegu ono. Ephe te ekwedu mee iphe, mu toru okpa iya su g'emeje; mbu l'ephe te ekwedu mee ekemu mu; mbu ekemu mu ono, bu onye meru iya nu l'oo nodu ndzu ono. Ephe woru eswe-atuta-unme ono, mu doberu phe ono phaa kutu-kutu. Oo ya bu; mu pfua ya ruhata iphu su le mu a-tukoshi phe oke ehu-eghu mu; woru phe gbushia l'echiegu ono. ¹⁴Obenu le mu meru g'e te pfubyi epha mu l'iphu ohamoha ono, bu ndu mu no l'iphu phe dufuta phe ono. ¹⁵Mu bya-kwapho ahalia eka ribuaru phe angu l'echiegu su le mu tee dueduru phe ala l'ali ono, mu nuru phe ono; mbu ali ono, buepho osu ayi-ayi; mbu ali, ono bu iya kakota ree l'iphe, bu ali nonu ono; ¹⁶noo kele ephe te ekwedu eme ekemu mu; teme ophu ephe te etsoduru iphe, mu toru okpa iya su g'e tsoje. Ephe woru eswe atuta unme mu phatoshia; noo kele oo l'agwa be obu phe du.

¹⁷"Ole mu phuleru phe-a obu-imemini; ophu mu te egbushiduru phe; mbu mee g'ephe chihu l'echiegu ono. ¹⁸Mu suru unwu phe l'echiegu ono: Unu te etsokwa iphe, nna unu phe toru okpa iya; ophu unu emekwa ekemu phe; ozoo g'unu gude agwa agwa phe merwushia onwunu! ¹⁹Oo mbedua bu Chipfu, bu Chileke unu. Unu tsoje iphe, mu toru okpa iya; mbu g'unu nwube enya meje ekemu mu; mekotaje iya g'o ha. ²⁰Unu emeje eswe-atuta-unme mu g'o du nsu; k'ophu oo-buru iphe-ohubama mu l'unu. Oo ya bu; g'unu a-makwanuru l'oo mbedua bu Chipfu, bu Chileke unu.

²¹"Obenu l'unwu phe ono be kwefuhukwaru mu pho ike. Ephe te ekwedu mee iphe, mu toru okpa iya su g'ephe meje; ophu ephe ta anwu-bekpodaru nu enya l'eme ekemu mu; mbu ekemu mu ono, bu onye meru iya nu l'oo nodu ndzu ono. Ephe phatoshiru eswe-atuta-unme mu. Oo ya bu; mu pfua su le mu a-tukoshi phe oke ehu-eghu mu; mbu le mu e-kpukposhi phe ehu-eghu mu l'echiegu. ²²Ole mu mechaleru-a selaa eka azu; mee g'e te epfubyi epha mu l'iphu ohamoha ono, bu ndu mu no l'iphu phe dufuta phe ono. ²³Mu bya-kwapho eriaru phe angu l'echiegu ono su le mu a-chikashi phe g'ephe lachaa ohamoha, nonu; mbu g'ephe gbakashihu dzuru ali ndu ohozo; ²⁴kele ephe te ekwedu eme ekemu mu; mbu l'ephe jikaru eme iphe, mu toru okpa iya; bya aphantoshia eswe-atuta-unme mu. O buru eka enya phe du bu l'agwa, nna phe gwaru.

25 “Mu panuru phe nwuhaa g'ephe tsoje iphe, a toru okpa iya su g'ephe tsoje; bu iphe, adudu ree; mbu ekemu, ephe te e-gudedu anodu ndzu.

26 Mu bya emee ephe gude ngweja, ephe egweje merwushiahaa onwophe; mbu ephe huahaa okpara phe l'oku gude gweahaa eja. Iphe ono be mu meru g'eeshi ge ndzu-agugu rwuta phe; g'ephe amakwanuru l'oo mbedua bu Chipfu.

27 “Oo ya bu; nwa ndiphe; pfuaru ndu Izurelu su phe; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Oo egube-a be nna unu phe gude gbarwua mu; bya ajika etso uzo ire-lanu mu. 28 Teke mu dubaru phe l'ali ono, mu riburu phe angu iya le mu a-nu phe ono be ephe byaru ahuma iphe, bukpo ubvu ubvu, hagbaa l'eli; mekpoo oshi, ekwo du ke gayii; ephe gweahaa ngweja l'eka ono; gude iya kpatsu mu ehu-eghu. O bukwaruhpo l'eka ono be ephe gweru ngweja unwu-isensu, eshi kweekweekwee; me ngweja-mee. 29 Tobudu iya bu; mu su phe: ?Bu gunu be eka ono, unu ejeje agwa iphe ono bu? Oo ya bu; e kuahaa eka ono Bama byasu ntanu-a. 30 Oo ya bu; pfuaru ndu Izurelu su phe; ‘wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: ?Unu a-nodu emerwushi onwunu ge nna unu phe; mbu tsoru agwaphe ejo agwa, ephe shi anoduje agwa ono too? 31 Mbukponu le ntanu-a be unu anodujeela egwe egube eja ono; mbu eja ono, unu ahuje unwu unu l'oku gude egwe ono. Unu gude agwaphe agwa emerwushikpoepho onwunu eje. Unube ndu Izurelu; ?bu ge mu haa unu g'unu jitajekwadu mu iphe too? Eshinu mu no ndzu ge mu no iya-a be unu taa jitabaekwa mu iphe ozobaa. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

32 Unu asuje l'o du unu g'unu du g'ohamoha ozo, nogbaa nu; mbu g'unu du ge ndu mgboko, bu oshi me mkpuma be ephe abaru eja. Ole iphe ono, unu ari ono ta ayidu mee ememe ophu.

33 “ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshinu mu no ndzu ge mu no iya-a be mu e-gude ike mu; me agburu-ehu mu; yeke oke ehu-eghu, mu e-kpukposhi unu; buru onye-ishi unu. 34 Mu e-gude eka ike; me agburu-ehu; yee oke ehu-eghu, mu e-kpukposhi unu gude shi l'iphe, bu ohamoha ono dufuta unu; mbu shi l'iphe, bukpo ali ono, unu gbakashihuru laa ono chikobekota unu. 35 Mu e-duta unu lashia l'echiegu, ohamoha bupheru mgburugburu. O buru l'eka ono be mu l'unu a-nodu l'iphu l'iphu; mu e-kpee unu ikpe. 36 Oo egube ono, mu kperu nna unu phe ikpe l'echiegu ali Ijiputu pho bu ge mu e-kpe iya unu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

37 “ ‘Mu e-chi unu echachi jasununu edobeahaa ogbandzu ono. 38 Iphe, bu ndu bu ekwegekwe ono; mbu ndu ono, anoduje atupya mu ono be mu a-loshikota l'ime unu. Mu e-dufutakwa phe-a l'ali ono, ephe laru je ebugbaaru ono; ole ephe taa bahukwanu l'ali Izurelu. Oo ya bu; g'unu amakwanuru l'oo mbedua bu Chipfu.

39 “ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Unube ndu Izurelu; g'ononenonu le g'unu ha jekpowaro agwaa nshi iya. Ole unu

e-mechakwana ngaberu mu nchi; numa iphe, mu e-pfuru unu; unu aparu egwephe eja haa; mbu eja ono, unu gude apharwushi epha mu, du nsò apharwushi ono. ⁴⁰Qo l'úbvú mu, du nsò; mbu l'eze úbvú Ízurelu be mube Nnajiuphu, bu Chipfu sùru l'iphe, bu ndu Ízurelu a-nòdukota; abajeru mu eja. O buru eka ono be mu a-nòdu nata phe; teme o buru l'eka ono be unu a-nòduje gwaa mu agwagwa; nu mu iphe, kachakpoo ree, unu nweru; yee iphe, dukota nsò, unu egwejeru nu mu. ⁴¹Mu a-nata unu g'unu bu ònwù-isensu, eshi kweekweekwee le teke ono, mu dufutaerupho unu l'iphe, bu ohamoha ono, unu nokota ono; mbu rwufutakota unu l'iphe, bu mkpukpu ono, a chikashiru unu laa ono. Teke ono be mu e-goshikwanu ohamoha le mu bu onye du nsò okpobe adudu. ⁴²Qo ya bu g'unu a-makwanuru le mu bu Chipfu le teke ono, mu e-dubata unu l'alì Ízurelu, bu alì ono, mu riburu angu le mu a-nu nna unu phe ono. ⁴³O buru l'eka ono be unu a-nòdu; enya agbarwukota unu l'iphe, unu mekotaru; mbu iphe ono, unu mekotaru gude merwushia onwunu ono; unu abya adu onwunu ashi le k'ejo-iphe ono, unu mekotaru ono. ⁴⁴Teke mu gude g'epha mu apfuru meeru unu iphe; mbu ophu mu te ejeduru eme unu iphe g'ejo-iphe unu gbaru; ozoo g'iphe, unu eme rehuberu erehu; be unube ndu Ízurelu a-maru l'ò mbe-dua bu Chipfu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.' ”

⁴⁵Tobudu iya bu; Opfu Chipfu bya akparwuta mu l'ehu su mu: ⁴⁶“Nwa ndiphe; ghachi iphu l'uzo ndohali pfuaru ndu ndohali iphe, a-nwuru phe nu; l'i pfua iphe, e-me oswa, no l'echiegu ndohali; ⁴⁷mbu g'i pfuaru oswa, no l'echiegu ndohali su: Numa iphe, Chipfu epfu! Nnajiuphu, bu Chipfu sùru: Mu abyaakwaa ngu atufu oku. Oku ono e-kepyashikota oshi oyii ngu; me ophu kpohuru nku. Ire-oku ono be a-buru echinyi echinyi. Iphe, bukpo onye oku ono shitaru ibe iya ophu o no; shita l'uzo ndohali; jeye l'uzo isheli be oku ono a-nma swokoswoko. ⁴⁸Onyemonye be a-makotaru l'ò mube Chipfu be turu oku ono. A ta abyadu echinyi iya echinyi.”

⁴⁹Tobudu iya bu; mu su: “Haa! Nnajiuphu, bu Chipfu! Epe epfukwaru mu asuje l'ò etu etu be mu anòduje anmashi.”

Chipfu a-miru ndu Ízurelu ogu-echi

21 ¹No iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ²“Nwa ndiphe; gha iphu l'ibiya ke Jierúsalemu; pfuru nuru mu eka ono, du nsò ono; pfuru nuru mu alì Ízurelu; karu phe iphe, e-me nu; ³su iya: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Lenu! Mu noakwaru ngu le njo. Mu a-mifuta ogu-echi mu l'obo iya; gude gbushikota ndu pfuberekoto me ndu eme ejo-iphe l'echilabo unu. ⁴Eshi ophu mu e-gbushi ndu pfuberekoto me ndu eme ejo-iphe; be mu a-mita ogu-echi mu; gbua iphe, bukpo nemadzu l'ophu. Mu e-shi le ndohali gbua phe jasù l'isheli. ⁵Qo ya bu ge ndiphe l'ophu amaru l'ò mube Chipfu be mifutaru ogu-echi mu l'obo iya; ophu mu ta amiphuedu iya azu ozo.

6“Oo ya bu; tsua ude; gube nwa ndiphe! Tsua ude g'onye meji aku-fu aku fu; gude oke aphu tsua ude l'iphe phe. 7Teke ephe jiru ngu su: 'Bu gunu kparu iphe, iitsu ude?' Iphe, ii-pfuru phe bu: 'Iphe, kparu iya nu bu l'o nweru nzi, abya nu. Teke nzi ono byaerupho be meji a-gbabu-hu onyemonye; aka atsushihukota onyemonye mee. Onyemonye be ehu a-rwushihukota; ikpere be a-nodu aphukota onyemonye doridori g'akpa-ra-mini. Lenu l'ooabyaakwa; mbu nzi obu. O mefutaje ememe. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.' ”

8Tobudu iya bu; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ehu; bya asu mu: 9“Nwa ndiphe; pfuaru mu phe su: Wakwa iphe, Chipfu epfu baa:

“Ogu-echi be a baakwaru
o nodu atsụ nkọ;
bya ajiwa iya manụ o
nodu aphụ onyo!

10 A bawaru iya;
o nodu atsụ nkọ g'e
gude iya gbushia
nemadzu.

E huchawaru iya ehucha;
o nodu acha vaa
vaa g'ebemu-igwe.

?Anyi a-nodu ete eswa
le mgboro-eze ke
nwa mu kangokotaru
mgboro-eze ke ndu
ozo to?

11 Ogu-echi ono be iphe,
e medoru iya bu g'e
hua ya manụ;
waa g'a dzulia ya.

A baakwaru iya ababa;
huwa iya manụ.

Onye mgbugbumadzu
abyaakwaa iya adzuli.

12 Nwa ndiphe; raa ekwa;
chia mkpu;
kele ogu-echi ono
bukwa ndibe mu be
ocho abya.

Oo ndu-ishi le Izurelu
be ocho abya obu.

E nwutaakwaru ndu-ishi

lẹ Ízurelú;
 waa ndibe mu tụa
 l'iphu ogu-echi.
 Gberu ẹka ye l'olu.
 13 Aa-dalekwa unu.
 ?Bụ gūnu bẹ e-me m'ọ
 bụru lẹ mgboro-eze ono,
 kangokotaru ndu
 ozo ono bẹ ta anọedu?
 Nokwa iphe, Nnajiuphu,
 bụ Chipfu epfu bụ ono.

14 “Ọo ya bụ; nwa ndiphe; pfuaru phẹ iphe e-me nụ; kua ẹka kpaa. G'e
 gbua ogu-echi ugbo ẹbo; mbụ g'e gbua ya ugbo ẹto. Ọo ogu-echi, ee-gude
 gbushia nemadzu; mbụ ogu-echi, ee-gude tsua nemadzu ọ-tsu-epfu; bya
 aburu ogu-echi, ee-gude gbaa phẹ mgburugburu. 15 Mu dobekotawaru
 ogu-echi, ee-gude egbushi phẹ l'onu-oguzo phe; k'ophu bụ lẹ meji a-nodu
 atofu nemadzu atofu; ndu a-la l'iswi a-ha igwerigwe. Oowaa! A bakwaru
 ogu-echi ono; ọ nodu acha vaa vaa g'ebemu-igwe. A dzulitawaru iya g'e
 gude iya gbushia nemadzu. 16 Gube ogu-echi; gbua pharamu laa l'uzo ẹku-
 tara! Gbukwaapho laa l'uzo ẹkicha! Gbujekpoeppo laa l'ibiya ophu iphu
 ngu nokpoeppo laa. 17 Mu a-kukwapho ẹka pyaa; ẹhu-eghu mu adazeta.
 Ọo mbedua, bụ Chipfu bẹ epfu iya nụ.”

Ogu-echi eze ndu Bábilonu

18 Tɔbudu iya bụ; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ẹhu; bya asu
 mu: 19 “Nwa ndiphe; mee gbororo labo, bụ ẹka ogu-echi eze ndu Bábilonu
 e-shi bapfuta phẹ ọgu; g'uzo ono bukotakwaru lẹ mkpukpu lanu bẹ ẹphe
 a-watakota. Bvube itso iphe-ohubama l'ẹka ọzo ono swibaruru lẹ mkpukpu
 ono. 20 Mee ọzo lanu lẹ gbororo ono g'ọ buri ẹka ee-shi gude ogu-echi
 bapfu mkpukpu Raba kẹ ndu Amonu; l'i bya eme ọzo ozo g'ọ buri ẹka
 ee-shi bapfu Jiuda; mẹ ẹka a kpushiru ike lẹ Jierúsalemu. 21 Noo kẹle eze
 ndu Bábilonu bẹ e-jeta pfuru lẹ mgbakata-uzo ono; mbụ lẹ mgbakata-uzo
 labo ono. Ọo-jiadaa iphe; g'ọ maru iphe, ee-me nụ. Oo-gude apfu tụa ido;
 l'ọ jita nwobvu iya; bya elee ẹnya lẹ meji anu; g'ọ gude maru ọzo ophu
 oo-shi. 22 Ọ buri l'ekutara iya bẹ ido kẹ Jierúsalemu a-daru laa. Oo-do
 iphe, ee-gude chikposhia Jierúsalemu; l'ọ zia g'a wata egbushi nemadzu;
 mẹ g'e chia mkpu ọgu; l'a bya edoo iphe, ee-gude nwutsushia onu ẹka
 eeshije abahu lẹ mkpukpu ono; l'a bya akoshia obvudu-ẹja; bya ekephe
 mkpukpu ono ekephe. 23 Ndu ophu yee ya gbaru ndu bẹ ọo-du g'ọ bụ
 iphe, te emedu ememe; obenu l'oo-nyatakotaru phẹ ejo-iphe, ẹphe meko-
 taru; bya akpukota phẹ lẹ ndu. 24 Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu,
 bụ Chipfu epfu baa: Eshi ophu unu byaru bya emewaa a mawaru g'unu

emeberu ejo-iphe; mbù k'òphu bù l'iphe-èji, unu eme bè dabyiwaru èba; bya egude iphemiphe, unu emekpòo ememe egoshi èjo-iphe, unu eme; bè aa-kpùkota unu lè ndzù.

²⁵ “Oowaa! Gùbe onye bù ishi lè Ízurelù; mbù gùbe onye ono, merwu-shiwaru onwongu ono; mbù gùbe onye iwashì ono; o rwuakwaru teke aa-nù ngu chiipfuu; nù-rwua ngu iya l'ishi. ²⁶ Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: Tòshia iphe, i keru l'ishi; kpufu okpu-eze ono. Ò tò bùekwa g'iphe shi dù bè ò òkwadu. Ndu wozetaru onwophè alì bè aa-bya ewolia eli; ndu e woliru eli bè ee-wozeta alì. ²⁷ Òo mkpurupyata! Òo mkpurupyata! Mu e-me mkpùkpù ono g'ò bùru mkpurupyata; òphu a ta abyadù akpùkwabaa ya akpùkwa; jeye teke onye bù iya bè ò gbaru k'e-nweru mkpùkpù ono a-bya; mu eworu iya nù iya.

²⁸ “Òo ya bù; nwa ndiphe; pfuaru phè iphe e-me nù; sù phè: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu l'opfu-èhu ndu Amònu; lè k'iphe-iphere, èphe eme ndu Ízurelù baa:

“Òo ogu-echi! Òo ogu-echi!

A mífutaakwaru ogu-echi,
ee-gude ekwoshi
nemadzù ishi.

E huchawaru iya ehucha
g'e gude iya lwà
nemadzù alwùlwu;
mbù l'e mewaru iya;
g'ò chaa vaa vaa
g'ebemu-igwe.

²⁹ “A makwarù-a l'a phùjeru unu òphulènya iphorò; bya agbajèwaru unu èja, bù ùka bè a dzùshiru unu. Iphe ono g'ò ha bè aa-gakò nyabè ndu èjo-iphe l'olu; mbù ndu ono, ee-gude ogu-echi gbushia ono. Mbù ndu ono, mbòku, aa-nù phè chiipfuu nù-rwua phè iya l'ishi rwuwaru ono.

³⁰ “Mì-phu ogu-echi ono azù l'òbo iya. Òo l'èka unu futaru bè mu a-nòdu kpee unu ikpe; mbù l'alì ndiche unu. ³¹ Mu a-tukoshi unu oke èhu-eghu mu; mbù lè mu e-kpùkposhi unu oke èhu-eghu mu, ata-pfupfufu. Mu e-nwuru unu nù ndu emeje nemadzù l'iwe; mbù ndu bù iphe, eemebyi emebyi bù iphe, doru phè ènya. ³² Unu a-bùru nkù, eeye l'òku. Èka aaphùshi mee unu wùshi bù l'echilabò alì unu. A ta abyadù anyatabaa unu òzo; noo kèlè òo mùbe Chipfu bè pfuru iya nù.”

Ejo-iphe, ndu Jierúsalemù eme

22 ¹ Tòbudu iya bù; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sù: ² “Nwa ndiphe; ?ii-kpe iya ikpe tò? Mbù; ?ii-kpe-a mkpùkpù-a, bù mkpùkpù mgbugbùmadzu-a ikpe tò? Òo ya bù; je atàru iya èbyi, oome-kòta jalaa. ³ Sù iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: Gùbe

mkpukpu-a i gudeakwaa egbu ochi seta mkpurupyata kpube onwongu l'ishi; kele iigbushi nemadzu; bya egudekwapho agwaphe obvu emerwushi onwongu.

⁴“Ikpe ndu ono, iigbushi ono nmaakwaru ngu; teme i gudewaa agwa iphe, i jetaru merwushia onwunu. I mewaru ge mboku, ii-no-beru ndzu du tsokere; mbu l'apha, ii-no-beru ndzu be rwuakwaru nu. Oo ya bu le mu e-me ngu g'i buru mkpukpu ohamoha a-noduje eme iphe ochi; mbu le mkpukpu, nonu a-noduje atu ngu uzu ochi. ⁵Gube mkpukpu, aamaru ejo eka; teme iphe, tsuru ngu epfu buru nchika-ehu; huma le ndu bu ntse; me ndu bu uzanya a-nodu achi ngu ochi; ⁶Humawaro ge ndu-ishi ngu, nogbaa ngu l'ime gude ike, ephe nweru egbushi nemadzu. ⁷Oo l'ime ngu be ephe ta agubejeedu ne le nna phe iphe. O buru l'ime ngu be ephe no kpaa ndu byaru abyabya eh; bukwarupho l'ime ngu be ephe no megbuta ndu nna phe anodedu; me ndu ji phe nwushihuwaru. ⁸Iphe duru mu ns; be unu ta agubejeedu iphe. Unu wowaru eswe atuta unme mu pharwushikota. ⁹O buru l'ime ngu be ndu asu asulasu no; ndu buepho iphe, ephe eshibeje ite iya bu g'ephe e-me gbua nemadzu. Oo l'ime ngu be ndu ejeje eria iphe, a tushiru l'agwa no; mbu l'agwa, nogbaa l'ubvu ubvu ono. Ephe nmakpuru l'ime ngu apharwushi onwophe. ¹⁰Ndu ophu ephe le nyee nna phe akwaje nokwapho l'ime ngu. Ndu ophu ejepfuje unwanyi teke ephe an ns; ndu iya; mbu teke unwanyi teke aswafudu nturwu an ns. ¹¹Oo l'ime ngu be nwoke waa nyee nwoke ibe iya emeje ebyi. Onye ophu egude egu ejo-iphe agu iya nu pharwushia nwune nyee nwa iya; onye ophu aburu nwune iya ke nwanyi; mbu nwa, nna iya nwuru gedegede be oomerwushije. ¹²O buru l'ime ngu be ndiphe erije uphalazu g'e gbua nemadzu; a nodu anataje ntukwase; bya eri uphalazu. Nemadzu nodu anataje nwibe iya iphe iya k'ehuka; gee-shi g'unu rita urwu. Teme a gbakutawaa mube Chipfu azu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

¹³“Lenu; mu egbukwaru ngu eka swikiswiki; k'urwu ono, i ritaru l'uzo apfuduru-oto ono; me k'ochi, eegbugbabe l'ime ngu ono. ¹⁴?Obu e-shihu ngu-a ike? Mbu; ?eka e-shihu ngu-a ike mboku, ono mu a-da ngu eka ke nj; l'ehu ono? O kwa mube Chipfu pfuru iya; mu je l'e-me iya. ¹⁵Mu a-chikashi ngu mee g'ephe tuko ohamoha dzuru. Mu ezekaa phe g'ephe lachaa mkpukpu le mkpukpu ozo. Mu emee g'emewushi ono, i merwushiru onwongu ono buru bagemu. ¹⁶I -buerupho mkpukpu, rwushihuru arwushihu l'anya ohamoha ono; be ii-macharu-a l'oo mbedua bu Chipfu.”

¹⁷Tobudu iya bu; Chipfu byakwa epfuru yeru mu su: ¹⁸“Nwa ndiphe; ndu izurelu be dukwaa mu g'iphe, gbaru egba. Mbu l'ephe dukota g'ope; me ogbongu; me iphe-igwe; me mkpuma ota-njele, kwaru l'oku uzu. Iphe, ephe buepho be bu egba mkpola-ochaa. ¹⁹Oo ya bu; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu unu bukotawaa egba mkpola-ochaa;

bẹ mu e-kpota unu kpokọbe lẹ Jierúsalemu. ²⁰Mbụ l'ọo ẹgube eekpokọbe-je mkpọla-ọchaa; mẹ onyirubvu; mẹ iphe-ígwè; mẹ mkpuma-ọta-njele; mẹ ogbongu chiru ye l'ọku ụzu g'ọ dazee ya-a; bụ gẹ mu e-gude ẹhu-eghu mu; mẹ oke ẹhu-eghu mu rwukọta unu je achiru dobe lẹ mkpukpu ono; woru unu dazee adaze. ²¹Mu e-rwukọbe unu; kpukposhi unu oke ẹhu-eghu mu, ata pfupfupfu ono; l'ọ kee unu; unu azashihukota azashihu. ²²Ọo ẹgube mkpọla-ọchaa, adazehuje l'ọku ụzu-a; bụ g'unu a-nọdu l'ime mkpukpu ono dazehu. Ọo ya bụ g'unu amakwanuru l'ọo mbedua, bụ Chipfu bẹ tukoshiru unu oke ẹhu-eghu mu.”

²³Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu ọzo sụ: ²⁴“Nwa ndiphe; sụ alị ono-a: I bụ alị, e teke aturwudu ẹjo-iphe, nọ iya nụ; ọphu mini edzeduru kpua ya lẹ mbọku oke-ẹhu-eghu mu ono. ²⁵Ndu mpfuchiru Chileke, nọ l'ime mkpukpu ono bẹ achiru mkpukpu ono ẹjo idzu; g'oduma, aba hanyihanyi alajashi anụ, o gburu. Ẹphe egbushije nemadzu; nakoo ẹku; mẹ iphe, vugbaa oke aswa. Ẹphe mewaa; g'unwanyi, ji phe anọedu paa ẹka l'ime mkpukpu ono. ²⁶Ndu-uke, nọ lẹ mkpukpu ono bẹ kpakashiwaru ekemu mu; tuko iphe mu, dū nsọ merwushikota emerwushi. Ẹphe ta akpajeedu oke l'iphe, dū nsọ; yee iphe mmanu ọzo. Ẹphe anọduje ezi nemadzu l'ọ to nwedu iphe, dū iche l'iphe, aasọ nsọ; yee iphe, a ta sọdu nsọ. Ẹphe wowaru ẹnya nmanyibe; ọphu ẹphe ta akpajeedu ishi k'eme eswe-atuta-unme mu g'ọ dū nsọ. A nọdu anọduje epfutooshi ẹpha mu l'echilabọ phe. ²⁷Ndu bụ ndu-ishi lẹ mkpukpu ono bẹ duepho g'ẹjo-nkuta-ọswa, alajashije anụ, o gburu. Ẹphe egbu ọchi; mbụ egbushi nemadzu g'ee-shi g'ẹphe rita urwu l'uzo, apfuduru-oto. ²⁸Ndu mpfuchiru Chileke, nọ lẹ mkpukpu ono bẹ e-gude ọphulanya ughoshi yele agbaru phe ẹja, bụkota ụka; kpachia ẹjo-iphe, ndu ono eme akpachi. Ẹphe asuje: Nnajiuphu, bụ Chipfu sụru-a l'ẹba abụ l'ọ nweru iphe, Chipfu pfuru. ²⁹Ndu alị ono bẹ akpapyia nemadzu ishi; bya ana nfu. Ẹphe akpa ndu ukpa; mẹ ndu adudu g'ọ dū phe ẹhu; bya eme ndu bụ mbyambya ewere; ọphu ẹphe emejeduru phe iphe, gbaru g'e meeru phe iya. ³⁰Mu bya elee ẹnya nemadzu l'echilabọ phe, bụ onye a-kpukwa igbulọ ono; mbụ onye a-pfuru lẹ mgbaka onye l'ẹphe l'alị ono; gẹ mu te emebyishi iya; ọphu ọ tọ dudu onye mu humaru. ³¹Ọo ya bụ; mu tukoshi phe oke ẹhu-eghu mu; gude ẹhu-eghu mu, ata pfupfupfu kepyashia phe; mbụ woru iphe ono, ẹphe mekotaru ono byabẹ phe l'ishi. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono!”

Unwune labọ, eri ogori

23 ¹Tobudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu ọzo; bya asụ mu: ²“Nwa ndiphe; o nweru unwanyi labọ, bụ ne lanu nwuru phe. ³Ẹphe wata agba ukpara lẹ Ijiputu; mbụ l'ẹphe shiro teke ẹphe bụ nwata gbata ukpara. Ọ buri l'ẹka ono bẹ ẹphe nọ a nọdu anọduje apyito-shi phe ẹra; mbụ l'ọo l'ẹka ono bẹ ẹphe anọduje l'arwaphe phe ẹka l'ehe

ono, akwòkwadu búruburu ono. ⁴Épha onye k'ògerenya bẹ bú Ohola. Épha nwune iya nwanyị búru Oholiba. Éphe bú ndibe mu. Éphe nwùshia ùnwegirima unwoke; mẹ ùnwegirima ùnwanyị. Ohola bẹ bú Samériya. Oholiba búru Jierúsalemu.

⁵“Ohola watarùro agba ùkpàra teke ọ búkwadu nkemu. Ọ watarù awù-ko ndu o yeru obu; mbù ndu ọ-lwà-òlaa shi lẹ Asiriya. ⁶Ndu ono yekòtaru uwe, dù urwukpu-urwukpu; mẹ ndu bú ndu eze; mẹ ndu-ishi. Éphe búkota ùnwokorobyà, amagbaa ntùmatu; búkotaru ndu agba l'inya; nòdugbaa l'eli ìnya phẹ. ⁷O woru onwiya mee nwanyị-ùkpàra unwoke ndu Asiriya; mbù ndu ọphu nweru ẹnya. O gude agwa ndu ọowu-ko ono merwushia onwiya. ⁸Ọphu ọ hadùru agba ùkpàra ono, o shi lẹ Ijiputu gbata ono. Ọ búro teke ọ bú nwata bẹ yẹle unwoke watarù akwakwa. Éphe nòdu anòduje arwa iya ẹka l'ehe ono, akwòkwadu búruburu ono; agbòshi iphe ekpu iya. ⁹Tòbudu iya bú; mu bya enwuru iya ye l'ẹka ndu o yeru obu ono, bú iya bú ndu Asiriya; mbù ndu ono, agù iya ẹgu ono. ¹⁰Éphe gbabẹ iya ọto; kpà ùnwu iya unwoke mẹ ùnwanyị lẹ ndzù; bya egude ogu-echi phà yẹbedua tẹerìi. Ọo ya bú; ọ búru onye ùnwanyị gude nmaahaa l'ẹjo ẹtu; kele ọo iphe, gbaru iya nù bẹ e meru iya.

¹¹“Nwune iya nwanyị, bú Oholiba hùmachakwaa iphe ono; ẹgu ẹjo-iphe nkiya gbẹkporo kabaa kẹ nwune iya njo; mbù l'ọ gbẹ ka nwune iya agba ùkpàra ọbu. ¹²Ọ nòdu awukokwaphò ndu obutobu phẹ, bú ndu Asiriya; mbù ndu búgbaa eze; mẹ ndu-ishi mkpùkpù phẹ; mẹ ndu ojogu phẹ, kwarù onwophẹ ngwa; degegbàru l'eli ìnya; búkotaru unwokoro, amagbaa ntùmatu. ¹³Mu bya ahùma l'ọ merwushifwaru onwiya. Épenebo ono tùkowaa búru ndu umere phẹ rehuru erehu.

¹⁴“Yẹbedua bẹ kwatarù akwata yemibaa ishi eyemi l'ùkpàra ọbu. Ọ hùmaru unwoke, e seru l'igbulò; mbù ndu Bábilonu, e gude penti uswe-uswe see; ¹⁵mbù ndu e seru éphe kebegbaa akpò l'upfu; kebechaa ẹkwa, ekpo phẹ wiyawiya l'ishi. G'éphe ha bẹ dúkotaephò gẹ ndu-ishi ụgbò-ìnya ndu Bábilonu; mbù ndu shi mkpùkpù Kaludiya. ¹⁶Ahùma, ọohuma phẹ; éphe wata iya agù ẹgu. O yefù ndu-ozì g'éphe je ezia phẹ ozì l'alì Bábilonu. ¹⁷Tòbudu iya bú; ndu Bábilonu byapfuta iya; g'éphe l'ìya wata akwakwa. Éphe gude ẹgu nwanyị agù phẹ nù pharwùshia ya. E merwushichae ya phò ono; éphe bya adù iya ashi; ọ gbakùta phẹ azù. ¹⁸Teke ono, ọ gbaaharu ùkpàra ono; bya agbagbukpòru ọto tụa onwiya jalaa ono; bẹ mu gude ẹhu-eghu gbakùta iya azù; ẹgube mu gbakùtaru nwune iya. ¹⁹Ọle ọ gbẹ kabaa eyeru ẹhu l'agba ùkpàra ọbu; g'ọ nyatarù g'ọ shi agba iya lẹ teke ọ bú nwata nòdu lẹ Ijiputu. ²⁰O shi nòdu l'ẹka ono awù-ko ndu o yeru obu; mbù ndu ẹhu-nwoke phẹ dúkota gẹ kẹ nkapfù-ìgara; bya abùru ndu ùnwu-da phẹ dù gẹ k'ìnya. ²¹Ọo ya bú l'ẹgu ẹjo-iphe ono, i shi anòduje eme teke ì bú nwata lẹ Ijiputu ono bẹ anòduje agùkwadu ngu; mbù teke ono, e shi anòduje arwaphe ngu ẹka l'ehe; apyíkashi ngu ẹka l'opu era ngu ono.”

22 “Gube Oholiba; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfuru ngu baa: Mu a-kpali ndu ono, i yeru obu ono; mbu ndu ono byawaru adu ngu ashi nta-a ono; g'ephe ghakobe buru ohogu ngu. Mu e-me g'ephe shi lekameka wufuta tsoahaa ngu opfu; 23 mbu ndu Babilonu; me ndu Kaludiya; me ndu Pekodu; me ndu Showa; me ndu Kowa; ephe le ndu Asiriya l'ophu. Ephe a-bukotaru unwokorobya, amakota ntumatu; bugbaaru ndu eze; me ndu-ishi mkpukpu; me ndu-ishi ugbo-inya; me ndu nogbaa l'oke okwa; bya aburu ndu nogbaa leli inya. 24 Ephe e-gude ngwogu; me ugbo-inya du l'iche l'iche; bya achiru igwe oha bapfuta ngu. Ephe a-nodukota lekameka kwaberu ngu k'ogu. Ephe a-chiru iphe, e gudeje ezeru onwonye keze iya me ke nshi; bya ekpukotaru okpu, e meru l'igwe. Mu e-nwuta ngu nwuru nu phe g'ephe nua ngu aphu; mbu g'ephe mee ngu egube o du phe ree. 25 Mu e-gude okophoo mu; mee ngu umerekete. Ephe e-befu ngu imi waa nchi. Ndu ophu phoduru l'ime ngu be ee-gude oguechi gbushia. Ephe akpu unwu ngu unwoke me unwada ngu le ndzu. Ndu ophu phodufuaru l'ime ngu bu oku e-tsu phe. 26 Ephe e-yeshikotakwa ngu pho uwe, i yeru lehu; natachaa ngu iyagba, ama mma, i nwekotaru. 27 Mu e-me g'ebyi, iime; me ukpara ono, i shi le Ijiputu gbata ono laa nlalanu. I ti byadu anyatabaa ya; ke go gua ngu egu ozo; ophu i ti byadu anyatabaa Ijiputu ozo.”

28 “Mbu le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu abyaa-kwaa ngu enwuru ye leka ndu du ngu ashi; mbu leka ndu ono, i gbakutawaruazu; kele ephe duwaa ngu eji ono. 29 Ephe e-gude ndumashi tukokpoo iphe, i seru akanya iya nata ngu. Ephe a-gbabe ngu oto; i da-byiru egube ono. Ukpara ono, iigba ono be e-meru iphere iya kpua ngu le sagaa. Ejo-ememe ngu ono; me ukpara, iigba ono; 30 be bu iya meru g'iphe ono dapfuta ngu; kele i wataru awu-ko ohamoha, nonu; bya egude agwa phe merwushia onwongu. 31 I tsowaru uzo, nwune ngu nwanyị tso-ru. Mu a-pakwanuru okoro iphe-ehuka iya dee ngu leka.”

32 Wakwa iphe, Nnajiuphu,

bu Chipfu epfu baa:

“Ii-ngu iphe l'okoro ono,

nwune ngu nwanyị

nguru;

mbu l'okoro ono,

ha ke galagala;

bya adu omilomi ono.

Aa-chi ngu ochi;

bya eme ngu ujikputeru;

kele iphe no l'okoro

ono be jiru ke pyimu.

33 Ii-je iphe-ehuka jasuru

l'ootsuahaa ngu
 atsutsu gẹ mẹe.
 O buri mkpurupyata
 waa ọla-l'iswi be
 ii-ngu nno.
 Ono buri iphe,
 nwune ngu nwanyi,
 bu Samériya nguru
 nguphodoru ngu.
 34 Ii-ngu iya;
 ngu-gbua gberegedege.
 Li tukposhia ya yegiri
 yegiri;
 bya alabashia onwongu
 era alabashi.
 Mu pfuakwaru nkemu.
 Nokwa iphe, Nnajiuphu,
 bu Chipfu epfu bu ono."

35 Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: "Eshi ophu i zohawaru mbedua; woru mu jicha lokotazu; be ejo-ememe ono, iime ono; me ukpara ono, igba ono be ii-ritakota urwu iya."

36 Tobudu iya bu; Chipfu su mu: "Nwa ndiphe; ?ii-kpe Ohola yee Oholiba ikpe to? Ngwanu; karu phe ebyi, ephe emegbabe; 37 mbu l'ephe bu ndu eri ogori; egbu ochi. Ephe gudewaa agwa, ephe gwotaru merwushia onwophe. Ephe nodu egudeje unwu, ephe nwushiru mu tua utara l'agwa phe. 38 Waa iphe, ephe mekwaru mu pho bu owa: Le teke onokwapho be ephe merwushiru aka duru mu nsọ; bya emebyishikota eswe-atuta unme mu. 39 Oo le mboku ono, ephe gude unwu phe gwee aja nu agwa phe ono; be ephe bahuru l'eka duru mu nsọ ono; woru iya merwushia. Noo iphe, ephe meru l'ulo mu bu ono.

40 "I zicharu ozi ge zia ndu shi uto enya g'ephe byachaa; ephe wuru bya. O buri ndu ono be i sacharu onwongu degeberu; i bya etee iphe l'enya; bya egude iyagba memaa onwongu emema kwaberu phe. 41 I bya asugaru l'aba, amashi mma ike. A bya eworu teburu dobe ngu l'iphu. I chita unwu-isensu me manu mu tukobe l'eli iya. 42 Ikpoto nemadzu, bu-gbaa idokpamkpata nodu akwa evu ekpu iya. E duta ndu shi l'echiegu, ngu-jishiru mee ephe bya; waa ndu ozo yee ephe swi. Ephe bya agbabe iya mgbaleka; kpube iya okpu, ama ntumatu. 43 Noo ya bu; mu su g'ephe duta yebdua ono, gbawaru ukpara jasu o kpojohu ono; g'ephe l'iya wata eri ogori kele o buwaa nwanyi-ukpara. 44 Oo ya bu; ephe jepfuahaa phe egube ono ejepfufe nwanyi-ukpara ono. Mbu ephe jepfuahaa Ohola yee Oholiba; phaahaa unwanyi ono kutukutu. 45 Ndu e-kpe phe ikpe bu

unwoke pfuberu-eka-oto Ephe a-nma phe ikpe ogori; waa ikpe ochi. Noo kele ephe eri ogori; bya aburu ndu egbu ochi.”

⁴⁶Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: “G'a chita ikpoto nema-dzu bapfuta phe; mbu g'e nwuru phe nu ndu e-me ge ndzu-agugu rwuta phe; bya atuko iphe phe kwa l'okwata. ⁴⁷Igwe-oha ono a-tu phe mkpuma; bya egude ogu-echi egbutsushi phe. Ephe e-gbushichaa unwu phe unwo-ke me unwada phe; bya atseshia oku l'ulo phe. ⁴⁸Noo ge mu e-shi mee g'emewushi onwonye laa nlalanu l'ali-a bu ono; k'ophu unwany l'ophu e-gudekwanu iya kwaa enya; g'ephe te eje eme egube ono, unu meru ono. ⁴⁹Aa-gwata unu ugwo emewushi ono, unu emewushi onwunu ono. Unu e-vuta ejo-iphe o nwutaru unu; mbu nshi ono unu agwo ono. Oo ya bu; g'unu amakwanuru l'oo mbedua, bu Nnajiuphu bu Chipfu.”

Etu, e gude ite, e shiberu l'oku nmaa

24 ¹Tobudu iya bu; o be l'apha ke tete g'onwa iri du l'abali iri; Chi-pfu bya epfuru opfu yeru mu su: ²“Nwa ndiphe; dee iphe ntanu-a bu l'ekwo; mbu ntanu-a gedegede; kele oo ntanu-a gedegede be eze ndu Babilonu kephetaru Jierusalemu k'ogu. ³Nmaaru ndu ono, bu ekwegekwe ono etu; su phe: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa:

“Shibe ite; shibe iya

l'oku kuru mini ye iya!

⁴Chiru mkpirikpu

mkpirikpu anu ye iya;

mbu ndu ophu a

hotaru ahota;

utapfu iya;

me upfumeka iya;

mbu-a woru aka

kachaa aburu okpobe

anu chi-jia ya achi-ji.

⁵L'i kpota aturu,

kachakpo ree gbua;

chiru anu iya ye l'ohu

ite ono;

shighee anu ono eshighe.

Shighee yee okpu iya

eshighee.

⁶“Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Nshio gube mkpukpu ono, egbu ochi ono! Nshio ite ono, gbawaru egba ono; mbu ite ono, egba iya tee hefuedu ehofu ono. Gushia anu ono nanu nanu; g'o to dukwa ophu aa-ha g'o phodu. ⁷Kele mee ndu o gbushikotaru be yee ya tukowaru nmakuru l'eli mkpuma; o to wushiduru iya l'oma ali

ẹka urwuku gege ekpochikpoo ya nū. ⁸ Ọo gẹ mee ndu ono akpalia mu ẹhu-eghu; k'ophu mu a-bya agwata iya ugwo iphe, o meru kparu iphe, mu doberu mee ndu ono l'eli mkpuma; g'ọ tọ dū iphe, e-kpochi iya ẹja.

⁹ “ Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio gube mkpukpu ono, egbu ọchi ono! Mbẹdua e-yebakwaro nkū l'oku obu g'ọ kabaa shii. ¹⁰ Mu a-kube nkū ono g'ọ ha l'ikpo l'ikpo.

“ ‘Mu eworu oku zunwua ya.

Gude iya shighee anu

ono eshighee.

Mu eyekobechaa ya iphe,

emeje g'iphe shi mkpo.

Mu eshia ya g'okpu iya

kpebatachaa uke

ekpebata.

¹¹ “ ‘L'i bya agbẹ teke ono shikwasẹ ite iphoro ono l'eli ovokoku ono; shia ya gbiriri jeye oku adu l'ite ono shii; mbu shia ya g'onyirubvu, e gude mee ya chaa ziri; k'ophu inyi, no iya nu a-dazehu; mbu g'egba, o gbaru ono kee oku gbiriri jasu ookechafu. ¹² Noo kele e mewaru iya jasu ike labo bvu; ophu egba, o gbaru ono ekwedu eheshihu. Nta-a be oku e-ke egba ono, o gbaru ono. ¹³ Iphe, bu inyi ono, du ngu l'ehu ono be bu urwuali. Eshi ophu mu mekotaru ge mu e-me hufu ngu inyi ono; ophu o kwedu ge mu hufu ngu iya; be a ta abyadu ehufubaa ngu iya jasu teke mu e-gude oke eh-eghu mu mee ngu g'ọ du mu. ¹⁴ Ọo mube Chipfu pfuru opfu ono. O rwuakwaru teke mu e-me iya. Mu ta abyadu esela onwomu azu; ophu mu abyadu aphu obu-imemini; ophu mu ta abyadu asu le mu tee meedu ge mu tuberu. Ee-kpe ngu ikpe g'umere ngu waa iphe, iime gbaru. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.’ ”

Anwuhu Nyee Ezekielu

¹⁵ Tobudu iya bu; Chipfu bya pfuru opfu yeru mu su: ¹⁶ “Nwa ndiphe; mu abyaakwaa egude onu echachi lanu nyichata ngu onye ono, i yeru enya ono. O le-a; ba agukwa aphu; ophu i rakwa ekwa; mbu ghenya-mini ta alwafutakwa ngu lenya. ¹⁷ Tokpoepho nwehu tsu ude. Ta kwashikwaru onye nwuhuru anwuhu enya-mini. Kee iphe, iikeje l'ishi egube iikeje iya; l'i yee akpokpa ngu. Te ekechikwa iphe l'onu; ophu i rikwa nri, ndu aphu tsoru erije.”

¹⁸ Ọo ya bu; mu pfeberu ndu ono opfu ono l'utsu; o be l'uzenyashi; nyee mu nwuhu. O be le nchitabohu iya; mu bya emekota egube ono, a suru ge mu mee ono. ¹⁹ Tobudu iya bu; ndu ono bya ajia mu su: “?Tii kaduru anyi iphe, iphe-a, iimegbabe-a bu l'ehu anyi?”

²⁰ Tobudu iya bu; mu su phe le Chipfu pfuru mu su-a; ²¹ ge mu su ndu Izurelu: “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu abyaakwaa

eme eka-du-nso mu g'o to duhe nso; mbu eka ono, a kpuru o shihu ike, bu eka unu gude eku onwunu ono; mbu eka ono, unu yeru enya ono; bya aburu eka ono, du unu ree ono. Unwu unu unwoke me unwu unu unwanyi, bu ndu ophu unu haru l'azu; be bu ogu-echi be ee-gude gbushia phe. 22 Oo egube ono, mu meru ono be unu e-mekota. Unu tee kechidu iphe l'onu; ophu unu eridu nri, ndu no l'aphu erije. 23 Unu e-kebe iphe l'ishi egube unu ekekehawa iya; yee akpokpa unu. Unu taa agudu aphu; ophu unu taa aradu ekwa; ole unu a-jo ehu bvubebe l'opfu ejo-iphe ono, unu meru ono; mbu l'unu a-nodu atsü ude l'ime onwunu. 24 Ezekelu a-buru unu iphe-ohubama. Iphe ono, o mekotaru ono be unu e-mekota. Teke iphe ono nwuerupho; unu amaru l'oo mbedua, bu Nnajiuphu bu Chipfu.

25 "A bya le gubedua; nwa ndiphe; mboku ono, mu a-nafu phe eka ono, a kpushiru ike ono, bu eka ephe gude ehu-utso iya eku onwophe ono; mbu eka ephe yeru enya ono; bya aburu eka du phe ree l'obu ono; mbu mboku ono, mu a-nafu phe unwu phe unwoke me unwu phe unwanyi ono; 26 be onye nahuru gbalaa; a-byapfuta ngu bya edooru ngu iphe emenu. 27 O buru mboku ono be ii-bebe kuhaa onu ngu; gu l'onye ono nahuru nu ono epfugba opfu; i ti bueduru onye te epfudu opfu ozo. Oo ya bu; li buru phe iphe-otube-nvo. Ephe a-maru-a l'oo mbedua be bu Chipfu."

Eepfu iphe, e-me ndu Amonu

25 1 Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: 2 "Nwa ndiphe; ghachiru ndu Amonu iphu; pfuchiru mu; karu phe iphe, e-me phe nu. 3 Su phe le-a: 'Unu numakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu i teru eswa kpua ulo mu, du nso; teke e merwushiru iya; teme o nodu atso ngu utso l'e meru ali Izurelu; o buru ochobu; waa l'a kpuru ndu Jiuda le ndzu laa ali ozo; 4 be mu e-nwuru ngu nu ndu uzo enyanwu-awawa g'ephe nworu ngu. Ephe a-bya anodu l'ime ngu nwechaaru ali-eze ali-eze; bugbaaru eburu l'ime ngu. Ephe e-ri akpuru oshi ngu; ngua mini era-eswi ngu. 5 Mu e-me mkpukpu Raba g'o buru eka inya-kamelu akpaje nri. Mu emee ali ndu Amonu g'o buru eka aturu a-doje-ru atuta unme. Oo ya bu g'unu amakwanuru l'oo mu bu Chipfu.

6 "Le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu i kuru eka pyaa; tee ebvu; gudekota ejo obu teru eswa kpua ndu Izurelu; 7 be mu a-machi eka; bya adaa ngu eka ke njo l'ehu. Mu e-nwuru ngu nugbaa oha-moha, nonu g'ephe lwua ngu alwulwu. Mu e-dekufu ngu l'iphe, bu oha, nonu; mee ngu l'ii chihu l'iphe, bu mkpukpu nonu; mbu mee ngu g'i buru mkpurupyata. Oo ya bu g'ii-maru l'oo mu bu Chipfu.' "

Iphe, ee-me ndu Mowabu

8 Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu pfuru baa: "Eshi ophu Mowabu waa Siye suru 'Lekpodapho; ndu onu-ulo Jiuda be dukwaa ge ndu

ohamoha ozo'; ⁹bẹ mu e-me g'ibiya kẹ Mówabu ono gheru onu; e -shi lẹ mkpukpu ndu ophu nọ l'iphu egu, bụ iya bụ ẹka kakota ree l'alì ono; mbụ e -shi lẹ mkpukpu Bẹtu-Jieshimotu; mẹ Belu-Meyonu; mẹ Kiriayatayimu. ¹⁰Mu e-nwuru Mówabu yeke ndu Amonu nù ndu ụzo ẹnyanwu-awawa; g'ephe nworu; ophu a ta abyadu anyatabaa ndu Amonu anyata ophu l'echilabo ohamoha. ¹¹Mu anua ndu Mówabu aphụ. Oo ya bụ g'ephe amakwanuru l'ọo mbedua bụ Chipfu."

Iphe, ee-me ndu Edomu

¹²Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: "Eshi ophu ndu Edomu gwataru ndu Jiuda ugwo iphe; bẹ ephe shiakwa l'ugwo iphe ono, ephe gwataru ono meswee; k'ophu paru ẹka. ¹³Oo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu a-machi ẹka gude kẹ njo daa Edomu ẹka l'ehu. Mu e-gbushi unwoke; mẹ ẹku, nọ iya nù. Mu emee ya g'ọ bụ ru ochobu. A -gbẹ lẹ mkpukpu Temanu rwua lẹ mkpukpu Dedanu bẹ bụ ogu-echi bẹ ee-gude gbushia phẹ. ¹⁴Mu e-gude ndibe mu, bụ ndu Izurelu gwata ndu Edomu ugwo iphe ono, ephe meru ono. Ephe e-me ndu Edomu googhu mu; mbụ mee phẹ g'oke ẹhu-eghu mu gude habe mu l'ehu. Oo ya bụ g'ephe amakwanuru l'ọo mbedua agwa phẹ ugwo iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu."

Iphe, ee-me ndu Filisitayinu

¹⁵Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: "Eshi ophu ndu Filisitayinu gudewaa ẹjo obu melata; mbụ gwata ugwo iphe; bya egude kẹle ndu Jiuda shiro teke k'ichee dọ phẹ ashi; eme g'ephe mee phẹ g'ephe buri mkpurupyata; ¹⁶bẹ wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu a-machi ẹka kẹ njo daa ndu Filisitayinu l'ehu. Mu eme gẹ ndu Kereti chihu; mee ndu ophu phoduru nù, bu lẹ mgboru eze-enyimu g'ephe buri mkpurupyata. ¹⁷Mu a-kwatakpo akwata gwata phẹ ugwo iphe, ephe meru; mbụ gude oke ẹhu-eghu mu nua phẹ aphụ. Oo ya bụ g'ephe amakwanuru l'ọo mbedua bụ Chipfu; lẹ teke mu agwata phẹ ugwo iphe, ephe meru ono."

Iphe, ee-me mkpukpu Taya

26 ¹Tobudu iya bụ; o be l'apha k'iri lẹ nanu; lẹ mboku mbụ l'onwa onoya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su. ²"Nwa ndiphe; eshi ophu ndu Taya ekweru ndu Jierusalemu une asuje phẹ: 'Hee!' Ẹka ono, iphe, bụ ohamoha eshije eje azu aswa ono bẹ dakposhihuwaru nù. Mgbo, e yeru iya bẹ gühachawaru gheru onu; gẹ mu eshije iya g'ọ dọ mu. Nta-a, mkpukpu ono dakposhihuwaru-a bẹ bụwaa g'iphe bya ejeaaru mu lẹ ree.

³"Oo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Gube mkpukpu Taya; mu noakwaru ngu lẹ njo. Mu a-chita oha, dọ igwerigwe

g'èphe bapfuta ngu; mbù l'òo egube ono, eze-ènyimu enwutajè akpara-mini kè gbukumu-a; bù gè mu e-nwuta phè; g'èphe byapfuta ngu. ⁴Ephe e-tsukpòshi igbulò, e gude kpù-buta mkpùkpù Taya; bya enwukpòshikòta ùlò-eli, nò iya nù. Mu e-kwochatachaa èja mkpòkpò-ùlò ono; bya emee èka ono g'ò bùrù mkpuma mmanù bè a-nòdu iya nù. ⁵Taya a-bùrù phere-re-alì nò l'echi eze-ènyimu; bùrù èka aa-nòdujè asùsa ùgbu-ìkokoro phè g'ò kòrohu. Mkpùkpù ono a-bùrù iphe, òhamoha a-lwù alwùlwù. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu.” ⁶Ndu òphu bugbaa l'ime ègu bè ee-gu-de ogu-echi gbushia. Òo ya bù g'èphe amakwanùrù l'òo mbedua bè bù Chipfu.

⁷“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: Òo Nebukadineza, bù eze ndu Bábilònu, bù eze, ka ndu eze; mbù onye ono, shi l'ùzo isheli; bè mu e-me g'ò dapfu ndu Taya. Òo-chìta ìnya; mè ùgbò-ìnya; mè ndu agba l'ìnya; mè igwerigwe ndu òjogu gude bya. ⁸Òo-gude ogu-echi gbushikòta ndu òphu bù l'ime ègu. O bvua ose-ògu gude kepheta ngu; bya akò obvudu-èja g'ò nòdu kpà oronmono jasù l'igbulò ngu. Òo-pali iphe, eegu-deje egbobuta onwonye; gude tsoo ngu ògu. ⁹Òo-nòdu asù òkurukpo, eegudeje akùkpòshi ùlò l'igbulò mkpùkpù ngu kè pfuu. Òo-gude ngwògu iya nwukpòshia ùlò-eli ngu. ¹⁰Ìnya, òo-chìrù a-dùta-be igwerigwe; k'òphu bù l'udzu, èphe gude òkpa ekpòkashì bè e-lichaa ndibe ngu mkpachi. Igbulò, e gude kpù-buta mkpùkpù ngu ono bè a-nòdu ete nmènmenme; l'igiji, èphe a-nòdu ede; mbù ndu agba l'ìnya; mè ikpoto ùgbò-ìnya, òochi teke ono, oo-shi l'òguzo unu abata ono; mbù g'onye abahù lè mkpùkpù, e nwukpòfuru igbulò iya enwukpòfu. ¹¹Ùpyi-òkpa ìnya iya ono bè a-zòkòta gbororo, nò l'ime ngu tòlitoli. Òo-gude ogu-echi gbushia ndibe ngu. Itso ngu, shihuru ike a-ngashìhuchaa bùrù mèmejee l'alì. ¹²Ephe a-lwù èku ngu alwùlwù; gwee ngwaswa ngu tùtua. Èphe e-nwukpòshikòta igbulò, e gude kpù-buta ngu; nwutsushikòta ùlò nò l'ime ngu, e meru ò nòdu ama mma; bya evukò mkpuma ngu mè oshi ngu; mèkpoo mkpòkpò-ùlò ngu; je enwuru ye l'eze-ènyimu. ¹³Mu e-me g'ebvu ono, ì guje ono bùrù nyònyoronyo. Ebvù ono, ì gudeje une akpò ono bè a ta abyadù anùma-baa òzo. ¹⁴Mu e-me alì ngu g'ò bùrù mkpuma mmanù bù iphe, a-nòdu iya nù; l'ì bùrù èka aa-tùsaje ùgbu, e gude egbu èma g'ò kòrohu; òphu a ta abyadù akpùkwaba ngu akpùkwa; kèlè òo mube Chipfu pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu bù ono.”

¹⁵Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfuru mkpùkpù Taya baa: ?Ò dù ngu g'alì, nòkòta l'agùga eze-ènyimu taa nmakòtadu jìjìjìjì lè teke ìi-da; mbù lè teke ono, ndu e mekagbaaru iphe a-nòdu atsù ude ono; mbù teke ono ee-gbushi nemadzù l'ime ngu ono? ¹⁶Ò bùrù teke ono bè ndu-ishi, bugba l'agùga eze-ènyimu e-nyizetakòta l'aba-eze phè; bya eyeshikòta akpawuru-uwe phè. Èphe e-yeshikòta uwe phè, e mengashìrù ò nòdu ama mma ono. Ndzù-agùgu e-rwuta phè. Èphe agwòdoshihu l'òma alì mmanù;

anmagbaa pyaapyaapya tekenteke; l'ò kpò phẹ ọnu-opfu; mbụ iphe bya-pfutaru ngu nụ. ¹⁷Ephe erwuaru unu erwubvu sụ:

“Ègube g'e mekwanuru ì
bùru mkpurupyata;
gùbe ọhamoha ono,
a maru amaru ono;
mbụ gùbe ọha,
ọkpèhu shi dù shii bù
ndu akpa lẹ mini bukọta
iya.

Gùbe ọha ono shi alwùshi
ọgu ike lẹ mini;
mbụ gùbedua;
mẹ ndu bu ngu l'ime.

Ndu bu l'ibiya ono;
bẹ i shi mee ephe
tùko anmagbaa
rwuurwu lẹ
ndzụ-agugu.

¹⁸ Nta-a bẹ ndu bu l'aguga
eze-ẹnyimu anmakọta
pyaapyaapya l'ẹka
ì daru.

Alì, mini sọ-phegbaaru
mgburugburu
l'eze-ẹnyimu bẹ
ndzụ-agugu rwutaru;
kẹlẹ ì daru.

¹⁹“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu baa: Teke mu e-me mkpù-kpu ngu ono g'ò bùru ochobu; mbụ g'ò dù g'ẹka e te ebuẹdu ebubu; mbụ teke mu e-gude oke eze-ẹnyimu ime alì bapfuta iya; bya emee g'oke mini ono gbamia ya; ²⁰bẹ mu e-mekwa gẹ gùlẹ ndu ọphu ekpoda ekpoda; tũko kpoda l'iduma; mbụ g'ì lapfu ndu teke k'azụ. Mu e-me ngu g'ì nwuda l'ime alì gẹ mkpọkpọ-ùlọ, mebyishihuru teke ndiche. Ndu unu l'ephe a-swìru bù ndu ala l'uwurukutu-maa; ọphu ì tị byadu alwabaa azụ ọzo; mbụ kẹ bya ebubaaru l'alì, ndu nọ ndzụ. ²¹Mu e-me ngu g'ì laa ẹjọ alala; mee ngu l'ì chìhu-gbua ree. A chọ ngu nta chọ imo; ọlẹ a ta abyadụ ahụmabaa ngu ọzo. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu epfu bù ono.”

Iphe, e-me ndu Taya

27 ¹Tọbudu iya bù; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ²“Nwa ndiphe: yọoru ndu Taya ọshi; ³sụ iya: Gùbe mkpùkpu Taya, nọ

l'onu ẹka eeshije abahu l'eze-enyimu; buru mkpukpu, iphe, bu ndu bugbaa l'aguga eze-enyimu abyaje azuta aswa. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa:

“Oowaa gube Taya;
i suru l'i maiberu mma.

⁴ Ẹka oke alì ngu kparu
be bugbaa l'echi
eze-enyimu.

Ndu kpuru ngu nu kputsee
meru ngu k'ophu i
mafufuru mma ngu
l'ishi.

⁵ Ndu kuru ugbo-mini
ngu be bu l'ubvu
Seniru be ephe gburu
oshi payinu gude kua ya;
bya ejekwapho l'ubvu
ubvu Lebanonu bua
oshi sida gude bvua
itso ugbo-mini ngu ono.

⁶ O buru oshi-akpurata,
shi l'alì Beshanu be
e gude pyishia eku-ugbo
ngu;
o buru oshi-sayipuresu,
e bukoru l'aguga
enyimu Sayipuros
be e gude mee omali
ugbo-mini ngu ono;
bya egude eze-enyi
mee ya ona.

⁷ Ẹkwa-ochaa, a kparu o du eguru,
shi le Ijiputu be e kweru
l'imeli ugbo-mini ono;
bu iya bu iphe,
emeje iya go gba oso;
bya aburu iya be
eegudeje ahube
iya ama.

Iphe, e gude kwekota
l'ugbo-mini ono
ge mini ta abahujeshi

iya bẹ bụ ẹkwa,
 dụ urwukpu-urwukpu;
 mẹ ẹkwa, dụ uswe-uswe,
 shi l'aguga ẹnyimu
 mkpukpu Elisha.

⁸ Unwoke mkpukpu Sayidonu;
 mẹ unwoke mkpukpu
 Avadu bẹ bụ ndu
 shi akpokotaru ngu ugbo;
 gube Taya.

Unwoke ngu, bụ ndu
 iphe doru ẹnya bẹ
 bukota ndu
 angakotaru ngu
 ugbo-mini.

⁹ Ndu-bu-ogerenya mkpukpu
 Gebalu, mẹ ndibe phe,
 maru eme ọna;
 bẹ anọduje l'ugbo-mini ngu;
 emezigbaa ẹka o
 rifushihuru ọzo.

Iphe, bụ ugbo-mini,
 nokota l'eze-ẹnyimu;
 mẹ ndu angakota
 ugbo-mini ono bẹ
 abyaje ngu azuta aswa.

¹⁰ “Unwoke ndu Peshiya; mẹ unwoke ndu Lidiya; yee unwoke ndu Putu shi bukotaru ndu ojogu ngu alwuru ngu ọgu. Ẹphe achijeru iphe, ẹphe egudeje egbobuta onwophe; mẹ okpu-igwe phe kobegbaa l'eli igbulọ ngu. Ẹphe meru ngu i du úbvú. ¹¹ Unwoke ndu Avadu; mẹ unwoke ndu Helẹku bẹ bụ ndu echejeru ngu igbulọ ngu nche gba mgburugburu. Unwoke ndu Gamadu bụ ndu anọdujeru ngu l'ulo-eli. Ẹphe ewojeru iphe, ẹphe egudeje egbobuta onwophe kobegbaa l'eli igbulọ, e gude kpụ-buta mkpukpu ngu. Ẹphe meru; mma ngu dzua edzudzu.

¹² “Ndu Tashishi shi buru ndu azuje ngu aswa; kele i nweru ẹku, parụ ẹka l'udu iya l'udu iya. Ẹphe shi egudeje mkpola-ochaa; mẹ iphe-ígwè; mẹ ogbongu; mẹ mkpuma ọta-njele; bya azụ-nweta ngu ọphu i nweru. ¹³ Ndu Jiavanu; mẹ ndu Tubalu; mẹ ndu Mësheku shi achijeru ohu; mẹ ngwa, e gude onyirubvu mee; gude bya ngu azuta aswa. ¹⁴ Unwoke Betu-Togarama shi akpujeru inya, eegudeje eje ozi; mẹ inya, eegudeje alwu ọgu; mẹ inya-mulu bya ngu azuta aswa. ¹⁵ Unwoke ndu Dedanu bẹ unu l'ẹphe shi azugbaje aswa. Igwerigwe ndu bugbaa l'aguga eze-ẹnyimu shi bukotaru

ndu azu ngu aswa. O buzu eze-enyi yele oshi-eboni be ephe shi egudeje pfua aswa iphe, ephe zuru. ¹⁶Ndu Edomu be shi azuje ngu aswa; kele iphe, iimeshi emeshi be du igwerigwe. Ephe shi egudeje mkpuma emeraludu; bya ngu azuta aswa; me ekwa du uswe-uswe; me ekwa, a kparu o nodu ama mma; me ekwa ochaa; me mkpuma koralu; me mkpuma rubi. ¹⁷Ndu Jiuda; me ndu Izurelu be unu l'ephe shi azugba aswa. Ephe shi egudeje witi, shi le Minitu; me igberi; me manu-enwu; me manu mmanu; waa manu-balumu; bya ngu azuta iphe, i meshiru.

¹⁸ “ ‘Ndu Damasukosu gudekwapho l'i meshiru iphe, du igwerigwe; waa kele i nweru eku ntumatu; ephe nodu egudeje mee, shi le Helubonu; me eji aturu, shi le Zaharu azu ngu aswa. ¹⁹Ndu Danu; me ndu Jiavanu, shi le Uzaludu be azuje ngwaswa ngu. Ephe nodu egudeje igwe, a kparu akpukpu; yee kashiya; me kalamosu, bukota iphe, eegudeje eme manu-anyinyi, eshi kweekweekwee; bya ngu azuta aswa. ²⁰Ndu Dedanu shi egudeje ukpo, eegudeje nodu l'eli inya bya ngu azuta aswa. ²¹Ndu Arabu; me iphe, bu ndu-ishi ndu Keda be bukota ndu shi azuje ngu aswa. Ephe achijeru aturu; me ebili; yee eghe bya ngu azuta aswa. ²²Ndu Sheba; me ndu Rama be shi azujekwa ngu pho aswa. Ephe shi egudeje manu, vu oke aswa; me mkpuma, vu oke aswa; me mkpola-ododo; bya azu-nweta ngwaswa ngu. ²³Ndu Haranu; me ndu Kane; me ndu Eden; yee ndu agbagbaa oke-ngho, shi le Sheba; me ndu agba oke-ngho, shi le mkpukpu Ashuru; mekpoo mkpukpu Kilimadu be shi azukotakwa ngu pho aswa. ²⁴Iphe, ephe shi azuje ngu aswa iya bu uwe, amagbaa mma; me ekwa, du urwukpu-urwukpu; yele ekwa, a kparu dengashia ya iphe edengashi; me jilajila ukpo, vokashiru avokashi, aatogboje l'oma-ulo; mbu ophu e gude okpukpu swia; bya elichaa ya ke kpukpurukpu. ²⁵Ugbo-mini ndu Tashi-shi bu gube Taya be ephe anoduje evuru iphe.

“ ‘I duepho g'ugbo-mini,
e dojiru iphe,
anyishi erwa ike;
o nodu l'echilabo
eze-enyimu.

²⁶ Ndu l'akpo ngu l'ugbo
kpotawaru ngu je
edegebe l'echi
eze-enyimu.

Obenu le pherephere,
shi l'uzo enyanwu-awawa
a-bya ezijashia ngu
iphiriba iphiriba
l'echilabo eze-enyimu
ono.

27 Eku ngu; mę iphe,
 i gude agba ngho;
 mę ngwaswa ngu;
 mę ndu etso ugbo-mini ngu;
 mę ndu angaru ngu
 ugbo-mini;
 mę ndu aguchijeru ngu
 ugbo-mini;
 mę ndibe ngu,
 agba oke-ngho;
 mekpoo ndu ojoğu ngu
 g'ephe ha; mę iphe,
 bukpoo ndu ozo no
 l'ugbo ngu ono;
 be e-kpolahu l'echilabo
 eze-enyimu mboku ono,
 ugbo-mini ono e-kpu.

28 Aguga aguga
 eze-enyimu be
 a-nmahukota jijijijii
 le teke ndu angaru
 ngu ugbo-mini
 a-tushi uzu-ekwa.

29 Iphe, bukpoo ndu gude
 eku-ugbo akpo ugbo
 be a-pakotaru ugbo
 phe nwuhaa.

Ndu anga ugbo-mini;
 mę ndu etso ugbo-mini
 ono be a-pfuchaaru
 l'aguga eze-enyimu.

30 Ephe a-kwatakpo akwata
 chia oke mkpu ekwa;
 mbu kwatakpo rashia
 ekwa ngu ike.

Ephe e-kpota ntụ kpukposhi
 onwophe l'ishi;
 bya arwaswikota
 onwophe le ntụ.

31 Ephe a-kpushi ishi ngu;
 bya eyee uwe-aphu.
 Ephe e-gude obu,

aphụ jiru ejiji kwaa
 ẹkwa ngu;
 mbụ gụa aphụ ngu
 gushia ya ike.

32 O bụru teke ono,
 ẹphe a-nọdu ara ẹkwa ngu;
 agụ aphụ ngu ono;
 bẹ ẹphe a-gụru ngu
 ebvu-aphụ ọwa-a sụ:
 ?Bụ mkpụkpu ole bẹ
 bụjekporu
 mkpurupyata l'echilabo
 eze-ẹnyimu ẹgube-a,
 mkpụkpu Taya
 bụ iya-a?

33 Teke e shi evushije
 ngwaswa ngu e -shi
 l'eze-ẹnyimu;
 bẹ i shi emeje ẹpho
 eji ọha, dū igwerigwe.
 O bụru ẹku ngu,
 parụ ẹka;
 mẹ ngwaswa ngu bẹ
 i gude mee ndu eze,
 nọgbaa lẹ mgboko-a
 ẹphe nweru iphe.

34 Obenu lẹ nta-a bẹ mini
 mebyishiwaru ngu
 l'ọhu eze-ẹnyimu.
 Ngwaswa ngu ono;
 yẹe ndu tso ngu nū;
 bẹ mini rikọtawaru
 unu l'ẹphe.

35 “ ‘Iphe, bụkpoo ndu bukọta l'agụga eze-ẹnyimu bẹ iphe, meru ngu nū
 nyirū ishi ẹdzu; ndu bụgbaa eze phẹ nmahụkota rwuurwuu l'ẹka ndzū-
 agụgu rwutaru phẹ. Iphu gbapfubechaa phẹ agbapfube l'ẹka ndzū agū
 phẹ. 36 Iphe, bụ ndu agbagbaa oke-ngho l'ọhamoha bẹ ata mgbede lẹ k'iphe
 nwurū ngu nū. I lawarū ẹjo alala; ọphu i tị byadu adubaa adudu ophu.’ ”

Iphe, e-me eze ndu Taya

28 ¹ Noo ya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ² “Nwa ndiphe;
 pfuaru onye-ishi ndu Taya sụ iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ

Chipfu epfu baa: Eshi ophu iitu onwongu epha sụ l'i bụ Chileke; l'i sùgaru l'aba-eze Chileke l'echilabọ eze-onyimu; l'eka i bụ nemadzu mmanu; mbu l'i ti bụdu Chileke; e -gudekpọoro l'iri l'i maru iphe ge Chileke. ³?I ka Danelu amaru iphe ọo? ?Iiri l'o to duedu iphe, e domiru edomi; i ti tuko-chaada g'o ha maru ọo? ⁴I gudewaa mmamiphe ngu; me egomunggo, i nweru kpaa eku kuberu onwongu; bya evukoo mkpola-ododo; me mkpola-ochaa kube l'ulo-eku ngu. ⁵I gude aswa ono, i maru g'aazuje; mee eku ngu kabaa shii. I gbẹ gude l'i nwewaru iphe bya etuahaa onwongu oke epha.

⁶“Oo ya bu; waa iphe Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshi ophu iirije l'i maru iphe; mbu l'i mawaru iphe ge Chileke; ⁷bẹ mu e-rwutaepho ndu ohozo g'ephe bya etsoo ngu ogu; mbu ndu oha, kachaa enweru ejo-okpo-ma l'iphe, bu oha l'ophu. Ephe a-mita ogu-echi phe gude mee ge mma, iima; me mmamiphe ngu ono buru ola-l'iswi. Ubvu, i du be ephe e-woru gwoo le ntu. ⁸Ephe a-lo-tsuta ngu; nwuru ngu ye l'ilu; mbu l'ephe e-gbu ngu l'ike l'echilabọ eze-onyimu. ⁹?Ii-nwekwaduru onu, ii-gude su ndu ono, e-gbu ngu nu ono m'ephe -byaepho; l'i bu Chileke? Ndu e-gbu ngu nu ono -byaepho; be ii-maru-a l'oo nemadzu mmanu be i bu; l'i ti bụdu Chileke. ¹⁰Ii-nwuhu anwuhu onye akpapyi l'eka ndu ohozo. O kwa mbedua pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.”

Adada eze ndu Taya

¹¹Tobudu iya bu; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ehu; bya asu mu: ¹²“Nwa ndiphe; raa eku eze ndu Taya su iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: I shi buru onye a suru l'o duebe ree; bya aburu onye shi maru mmamiphe shii; bya eshikwapo buru onye mafuru mma l'ishi. ¹³I shi buru le Edenu; mbu le mgbabu Chileke. Iphe, bu mkpuma, vugbaa oke aswa be meru ngu; i nodu ama mma. Mkpuma ono be bu rubi; me topazu; me emeraludu; me kirisolayitu; me onikusu; me jiasupa; me safaya; me tokwasu; me berilu. Iphe, e doru mkpuma ono ke joo; bya egude kpapyabe iya o shihu ike bu iphe, e meru le mkpola-ododo. Iphe ono be e meru doberu ngu le mboku e keru ngu; i futa mgboko. ¹⁴A wuru ngu manu l'ishi gi buru chierobu, anoduje eche nche; mbu l'oo iphe ono be mu meru ngu gi buru. I shi nodu l'eli ubvu, du no ke Chileke. I shi edejeru le mkpuma, egbugba ke nwijnwii.

¹⁵“Eshi ke mboku, e meru ngu be uta ta adujeduru ngu l'ehu jasuteke a byaru ahuma l'iime ejo-iphe. ¹⁶I gbẹ gude l'i nweru ngwaswa, ha shii wata eme kpangakpangakpanga; shi nno wata iphe-eji. Oo ya bu; mu chifu ngu; i gude iphere lufu l'ubvu Chileke ono. Mu nwufu gube chierobu, anoduje eche nche ono le mkpuma, egbugbaa nwijnwii ono. ¹⁷I gude kele iima mma tseahaa etsetse; bya arwutoshia mmamiphe ono, i makotaru ono arwutoshi opfu l'oo l'i du ubvu. Oo ya bu; mu pata ngu tua l'ali;

mee ngu i buru onye ndu eze wataru ele enya ke phoriphori. ¹⁸I gudewaa ikpoto ejo-iphe, i meshikotaru; me aswa, i gude ugho azu merwushikota eka-du-nsọ ngu. O buru iya meru; mu menaa oku shi l'ime ngu gbanwu-hu; woru ngu tsua tsufu. Mu woru ngu mee; i buru ntụ, wushiru l'omali; mbu i buru ntụ ekpofu l'iphu ndu ele ngu enya. ¹⁹Iphe, bu ohamoha, makotaru ngu nu be iphe, meru ngu nu tufuru ehu. I laru ejo alala; ophu i tii byadu adubaa adudu ophu.”

Iphe, e-me mkpukpu Sayidonu

²⁰Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ²¹Nwa ndiphe; ghachiru mkpukpu Sayidonu iphu; pfuaru mu phe iphe, a-nwuru phe nu; ²²su iya: “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu noakwaru ngu le njo; gube Sayidonu. Mu e-me g'i maru ge mu du-be akpabiri. Oo ya bu; g'ephe amakwanuru l'oo mbedua be bu Chipfu le teke ono, mu a-nu phe aphu; goshi phe le mu bu onye du nsọ ono. ²³Mu e-me g'ejo-ehu da-pfuta iya; mee g'iphe, bu oma ogbororo iya sokota gborogboro le mee. Ee-gbushi nemadzu ephe adakaa l'ime gube mkpukpu ono; mbu e-gude ogu-echi gbushia nemadzu lekameka le mkpukpu ono. Oo ya bu g'ephe amakwanuru l'oo mu bu Chipfu.”

Ekebe ndu Izurelu l'oma

²⁴“Ndu ephe le ndu Izurelu bunyabe ta abyadu abubaaru ndu ephe du ashi; mbu l'ephe taa dzukashibedu phe; ophu ephe taa lakashibaedu phe g'ogarambo. Oo ya bu g'ephe amakwanuru l'oo mbedua, bu Nnajiuphu bu Chipfu.”

²⁵Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Teke mu dufutaerupho ndu Izurelu l'eka a chikashiru phe ephe laa be bu l'ime phe be mu e-goshi ohamoha le mu bu onye du nsọ. Oo ya bu; ephe abya eburu l'alị nkephe, bu iya bu alị ono, mu nuru nwozi mu, bu Jiéko nu ono. ²⁶Ephe e-buru l'eka ono l'ehu-guu; nodu iya kwashia unuphu; kọahaa ya opfu-vayinu. Ephe eburu iya l'ehu-guu teke mu a-nu ndu ephe l'ephe bunyabe aphu, bu ndu ono, shi emekpa phe ehu ono. Noo teke ephe a-maru l'oo mu bu Chipfu, bya aburu Chileke phe.

Iphe, e-me ndu Ijiputu

29 ¹O be l'apha k'iri ono le g'onwa iri du l'abali iri l'ebo; Chipfu pfu-ru yeru mu su: ²“Nwa ndiphe; ghachiru Fero, bu iya bu eze ndu Ijiputu iphu le ke njo; gude pfuaru mu iya iphe, a-nwuru iya nu; pfukwarupho ndu Ijiputu l'ophu iphe, e-me phe nu. ³Pfuaru iya su iya: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu nowaru ngu le njo; gube Fero, bu eze ndu Ijiputu; mbu gube ejo oke agiyi, zee l'echi enyimu ngu. Iisuje l'enyimu Nayilu bu nkengu; l'oo gubedua meru iya doberu onwongu.’ ⁴Ole

mu e-woru ikekee dzubechaa ngu l'okpu-agba; bya emee g'ema, nokota l'enyimu ngu bya eripfua l'ekiri, no ngu l'ehu. Mu a-kpufuta ngu l'enyimu eka ono i no ono; yeke ema ono, ripfuru l'ekiri, ngu ono. ⁵Mu a-paru ngu haa l'echiegu gu l'ema, nokota l'enyimu ngu. Ii-da l'oma egu; a taa patadu ngu apata; ophu o buro ke lia ngu elili. Mu e-woru ngu nu anu-egbudu, bu le mgboko; me unweni, ephe l'eli g'i buru nri phe. ⁶Oo ya bu ge ndu bukota le Ijiputu amakwanuru l'oo mbedua bu Chipfu.

"Noo kele: i shi buru ndu Izurelu oshi ekperema. ⁷O nodu abujeru: ephe -kuba ngu eka; i nyakwoshihu; yejashia phe ukuvu. Teke ephe dakoberu ngu; i nyajihu; ephe adaa dajia okpu-upfu. ⁸Oo ya bu; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu e-gude ogu-echi bapfuta ngu; gbusia unwoke ngu me eku ngu. ⁹Ali Ijiputu be a-buru mkpurupyata; mbu l'oo-buru ochobu. Oo ya bu; g'ephe amakwanuru l'oo mbedua be bu Chipfu. Iphe, kparu iphe, mu e-me nno bu l'i suru l'enyimu Nayilu be bu ngu nwe iya; l'oo ngu meru iya.

¹⁰"Oo ya bu; mu noakwaru ngu le njo; bya anoduru enyimu ngu ono le njo kwapho. Mu e-me ali Ijiputu g'o buru ola-l'iswi; mbu g'o buru ochobu e shikpo le mkpukpu Migudolu; jas le mkpukpu Asuwanu; mbu je akpachakpo l'oke unu le ndu Kushi. ¹¹Okpa nemadzu; ozoo k'anu-egbudu ta abyadu aghabubaa ya; ophu o dudu onye byaru ebubaaru l'eka ono jas ukporo apha labo anwa laa. ¹²Mu e-me ali Ijiputu g'o yifuaru l'eka a-buru ochobu g'ali ndu ozo buhawaa. Iphe, bu mkpukpu, nokota l'ime iya a-buru eka egbara phuru; ukporo apha labo mgburugburu. Ephe a-dupho ge mkpukpu ozo, a lwuru alwulwu duhawaa. Mu a-chikashi ndu Ijiputu g'ephe laa ohamoha, nogbaa nu; mbu chikashia phe g'ephe tuko iphe, bu mkpukpu, nonu dzuru.

¹³"Ole-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: A -noepho ukporo apha labo ono be mu e-dufutakota ndu Ijiputu ono l'iphe, bu mkpukpu ono, a chikashikotaru phe ephe laa ono. ¹⁴Mu e-shi l'eka a kpuru ndu Ijiputu laa ono duphutakota phe azu; duru phe laa ali Paturosu, bu iya bu ali eka ephe futaru. O buru eka ono be ephe a-nodu buru ali-eze, enya lwaru. ¹⁵Oo-buru ali-eze, enya kachakpo alwalwa; ophu o to byadu apalihubaa k'aka ohamoha ozo shii. Mu e-me iya g'o kwatakpo lwaa ali k'ophu bu l'o to duedu oha, o byaru a-du ike bubaaru ishi phe ozo. ¹⁶Ijiputu ta abyadu abubaaru mkpukpu, ndu Izurelu chiru upfu kwe ozo. Ndu Izurelu e-gudeje Ijiputu nyata l'oo ejo-iphe be ephe meru; teke ephe chijeru upfu kwe l'eka o no g'o yeru phe eka ono. Oo ya bu g'ephe amakwanuru l'oo mbedua, bu Nnajiuphu bu Chipfu."

**Nebukadineza,
alwu-kpe ndu Ijiputu**

¹⁷Tobudu iya bu; o be l'apha k'ukporo l'esaa le mboku onwa mbu furu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ¹⁸"Nwa ndiphe; Nebukadineza, bu

eze ndu Bábilōnu bẹ chíru ndu ojogu iya ye g'ephe je achìahaa ndu Taya ɔnwu l'èka. Ndu ojogu iya ono bẹ o meru ishi kworihuchaa phẹ akworihu; ukuvu swashihukota phẹ aswashihu l'èka ephe evu iphe. Ọle Nebukadineza yee ndu ojogu iya ono ta adudu urwu, ephe ritaru l'ogu ono, ephe tsoru ndu Taya ono. ¹⁹Oo ya bu; waa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu abyawaa eworu Ijiputu nẹ Nebukadineza, bu eze ndu Bábilōnu. Nebukadineza bẹ e-gwe ẹku ndu Ijiputu tutua atutu. Ọo-tuko alì ono lwua alwulwu; gwee iphe phẹ g'ọ hakota. Ọ buru iphe ono, o gweru ono a-buru obunggo, ee-bu ndu ojogu iya. ²⁰Mu wowaru alì Ijiputu nẹ iya g'ọ buru obunggo, mu buru yee ndu ojogu iya k'akanya ephe seru; mbu l'ephe lwuru mu ọgu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu ono.

²¹“Teke o beerupho mboku ono bẹ mu e-me g'ike bya adu ndu Ízurelu; mu abya emekwapho gube Ezekēlu g'ì saa ọnu pfua opfu l'echilabo phẹ. Ọo ya bu g'ephe amakwanuru l'ọo mbedua bu Chipfu.”

Aayo ọshi Ijiputu

30 ¹Noo ya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ²“Nwa ndiphe; pfuaru phẹ iphe a-nwuru phẹ nẹ. Su phẹ: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Chia mkpu su:

“ ‘Nshio mboku ono!

³ Noo kele mboku obu
dukwaa ntse;
mbu le mboku,
bu ke Chipfu dukwa
ntse.

Mboku ono bẹ a-gbahụ
tsukiribaa.

Teke ono bẹ ohamoha
a-la l'iswi.

⁴ Ogu-echi bẹ e-gude
bapfu ndu Ijiputu.
Ejo iphe-ehuka bẹ
a-byapfuta ndu Kushi.
Teke ndu e gbushiru
a-daka le Ijiputu;
bẹ aa-tuko ẹku phẹ
gweta tugbua;
Lọ bya aburu mkpukpu,
dakposhihuru
adaposhihu.

⁵ Ndu Kushi; me ndu Putu;
me ndu Lidiya;

mẹ ndu Arabu l'ophu;
 mẹ ndu Libiya;
 mēkpoo ndu alì ono
 unu l'ēphe tūko gbaa
 ndzū ono bẹ ee-gude
 ogu-echi tūko ēphe
 lẹ ndu Ijiputu gbushia.

6“ ‘Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Iphe, bupkoo ndu tūru ikè yeru Iji-putu bẹ a-dashikota; ndu bụ ike dū iya nū, o gude eku onwiya ono bẹ a-bvū. Ee-shiepho lẹ mkpukpu Mìgudolu gude ogu-echi gbushia phẹ l'ime mkpukpu ono jasū lẹ mkpukpu Asuwanu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu. 7Ephẹ a-būru ochobu g'alì ndu ọzo bupkwapho. Mkpukpu, phẹ a-dakposhihukwapho; egbara aphua ya; gẹ mkpukpu ndu ọzo dakposhihukwarupho egbara phua ya ono. 8Noo teke ēphe a-maru l'ọo mu bụ Chipfu; mbū teke ono, mu a-tufu ọku lẹ Ijiputu ono; tẹme ndu agbajeru phẹ mkpu bẹ e gweakwaruphọ arakabya.

9“ ‘Mbọku ono bẹ mu e-zi gẹ ndu-ozì shi l'ẹka mu nọ gude ugbo-mini je eyeeru ndu Kushi ebvu l'ẹka ēphe tūsarū ẹhu ono. Ejo iphe-ẹhuka bẹ e-rikpute phẹ lẹ mbọku ono, Ijiputu a-la l'iswi ono; mbū l'ẹjo iphe-ẹhuka ono byafutaje.

10“ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Ikpoto ndu Ijiputu bẹ mu e-me g'ēphe shi l'ẹka Nebukadineza, bụ eze ndu Babilonu chihu. 11Yē-bedua waa ndu ojogu iya, bụ ndu kachaa ejo ọkpoma l'iphe, bụ ohamoha nonu bẹ ee-dubata g'ēphe lwua alì ono alwulwu. Ephẹ a-mita ogu-echi phẹ tsopyabẹ ndu Ijiputu; gbushia nemadzu gbujia alì ono egbuji. 12Mu e-me g'enyimu Nayilu tashihukota; mu abya eworu alì ono ree ndu eme ejo-iphe. Oo l'ẹka ndu ọhozo bẹ mu e-shi mee alì ono g'ọ laa l'iswi; mēkpoo iphemiphe, nọkota iya nū. Mube Chipfu bẹ pfuakwaru nū.

13“ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-mebyishikota agwa; mee g'iphe, e dobegbaaru agwa agwagwa chihu lẹ mkpukpu Mēmufisu. Ophu ọ dudu onye byaru abubaaru ishi, lẹ Ijiputu. Mu e-me gẹ ntsū-mebvu dzuru alì Ijiputu. 14Mu e-me g'alì Paturōsu būru ochobu. Mu a-tufu ọku lẹ mkpukpu Zowanu; mu anua mkpukpu Tebesu chīp-fuu. 15Mu e-kpukposhi mkpukpu Sinu, bụ agbabe-adzuru ndu Ijiputu oke ẹhu-eghu mu. Mu e-mekwaphọ g'ikpoto ndu mkpukpu Tebesu chihu. 16Mu a-tū ọku lẹ Ijiputu. Ndu mkpukpu Sinu bẹ a-nodu l'oke iphe-ẹhuka. Mkpukpu Tebesu bẹ ee-chikposhi. Mkpukpu Mēmufisu bẹ a-nodu eje iphe-ẹhuka mkpūrumkpuru. 17Unwokorobyā ndu mkpukpu Avenu;^a mē kẹ ndu mkpukpu Pi-Besetu bẹ ee-gude ogu-echi gbushia. Ndu mkpukpu ono, ndu ophu ghuduru nū bẹ aa-kpukota lẹ ndzū. 18Mbọku ono a-gbahu

^a 30:17 Mkpukpu Avenu bukwa iya pho bụ “Mkpukpu Onu.”

ndu mkpukpu Tahupanahesu tsukiribaa; mbụ mbọku ono, mu e-me gę Ijiputu te enweheru ike ono. Oo l'eka ono bę mu e-me g'okpehu ono, ęphe gude eku onwophe ono bvụ. Urwukpu bę e-rikpute iya erikpute. Iphe, bụ ụnwada iya bę aa-kpukota lę ndzụ. ¹⁹Mbụ lę mu a-nụ ndu Ijiputu aphụ. Oo ya bụ g'ęphe amakwanuru l'oo mbedua bụ Chipfu.' ”

Arwuhu ndu Ijiputu

²⁰O be l'apha k'iri lę nanu g'onwa mbụ dụ l'abalị ęsaa; Chipfu bya epfu-ru opfu yeru mu sụ: ²¹“Nwa ndiphe; mu nyakwowaru Fero, bụ eze ndu Ijiputu oshi-ęka. E teke ekebedu iya ya iphe k'agbagba; ọphu ọ tọ dudu iphe, aakpaję ye l'ęka ọkpu jihuru g'o dzekwata, a kpawaru ye iya; k'ọphu ọo-du ike gudeshia ogu-echi. ²²Oo ya bụ; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ọwa: Mu nọwaru Fero, bụ eze ndu Ijiputu lę njo. Mu a-nyakwoshi iya oshi-ęka labo; mbụ nyakwofua ya ęka ọphu dụ ree; waa ọphu a nyakwowaru anyakwo pho; mbụ mee g'ogu-echi, o gude l'ęka nafu iya; daa. ²³Mu a-chikashi ndu Ijiputu g'ęphe dzuru ọhamoha; mbụ chikaa phę g'ęphe tuko mkpukpu, nonu dzuru. ²⁴Mu e-me g'ęka shihu eze ndu Babilonu ike; woru ogu-echi mu ye iya l'ęka. Obenu lę Fero bę mu a-nyakwoshi ęka. Oo-nodu l'iphu eze ndu Babilonu atsụ oke ude g'onye etsugbuphodoru ndzụ ubele. ²⁵Mu e-me eze ndu Babilonu g'ęka shihukota iya ike; obenu lę Fero bę ęka a-nodu atukota kę lwakpalwakpa. Noo teke ęphe a-maru l'oo mu bụ Chipfu; mbụ teke ono, mu e-woru ogu-echi mu ye eze ndu Babilonu l'ęka; o zeaharu iya ndu Ijiputu ono. ²⁶Mu e-dukashi ndu Ijiputu g'ęphe dzuru ọhamoha; mbụ chikashia phę g'ęphe tuko mkpukpu, nonu dzuru. Oo ya bụ g'ęphe amakwanuru l'oo mu bụ Chipfu.”

Oshi sida, nọ l'úbvú úbvú Lébanonu

31 ¹O be l'apha k'iri lę nanu lę mbọku, ọnwaa k'eto furu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ²“Nwa ndiphe; sụ Fero, bụ eze ndu Ijiputu yęę igwe ọha iya lę-a:

“ ‘Bụ onye bę aa-tukporu
ngu yeru lę g'i gude
habe shii?

³ Lewaro Asiriya ono,
shi buri oshi sida
nodu l'úbvú úbvú
Lébanonu ono;

O shi nwegbaaru ekali,
amakota ntumatu;
ọ jaa kpuru kę yeketee;
so-kputekota ọswa,
ọ nọ.

- O vua; haa l'eli;
 mkpakponu iya ephe
 l'akpaminigwe je
 anmaa eka l'imeli.
- ⁴ Mini, nokota l'eka ono
 mee iya;
 o nodu abya ke
 kpukakpuka.
- Mini, shigbaa l'ime ali
 anwushi mee ya;
 o vua ha ogologo.
- Mini, shigbaa le nggele
 ogba ono nodu
 aso-phekota upfu
 iya mgburugburu;
- O buru eka ono be mini
 ono eshije sowaruro
 dzuru oshi nokota
 l'oswa ono.
- ⁵ No iya; o vua; kakota iphe,
 bu oshi,
 no l'oswa ono l'eli.
- O kabaa ajakashị ajakashị;
 teme ekali iya tsechaa
 ogologo ogologo.
- O jakashiru egube ono;
 kele mini du l'eka
 ono okpobe adudu.
- ⁶ Iphe, bukpoo enu,
 ephe l'eli kpashikota
 epfuno l'ekali iya.
- Iphe, bu anu-egbudu
 buru le mkpula iya
 be ephe azushi unwu.
- Iphe, bu ohamoha,
 hagbaa shii lwakotaru
 le mkpula ibvu iya.
- ⁷ Iphe, oshi ono ama be
 du biribiri;
 o jakashiru nodu ke
 kpuchii;
 kele ogbarabvu iya

nọchaa je agebe l'eka
mini dụ ọkpobe
adụdu.

⁸ O to nwedu oshi sida,
nọgbaa lẹ mgbabu
Chileke dūru ọphu
atūru iya nū.

Ọphu oshi payinu
atūduru ẹkali iya.

Mbụ ọphu oshi mmanu
ta ajakashị-beduru
g'ẹkali iya jakashiru.

Ọphu ọ tọ dudu oshi,
nọgbaa lẹ mgbabu
Chileke dūru ọphu
mapfuru iya lẹ mma.

⁹ Oo mbèdua meru iya;
ọ nọdu ama mma;
jakashia ẹkali
igwerigwe egube ono;
Mbụ k'ọphu bụ l'iphe,
bụ oshi,
nọkota lẹ mgbabu
Édenu,
bụ mgbabu Chileke
ono ejikotaru iya
enya.

¹⁰ “ ‘Oo ya bụ lẹ-a; Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ọphu o vuliru imeli imeli; mbụ vughatakota iphe, bụ ẹpfukala; tẹmanu ọ nọdu eku onwiya; kele ọ ha l'eli ¹¹ bẹ mu nwuwaru iya nū onye bụ ishi ọhamoha; g'ọ pfua ya ugwo g'ejo-iphe oome gbaru; mbụ lẹ mu nwutawaru iya nwucha. ¹² Ndu ọhozo; mbụ ndu ọha, bụ pẹ kakota ejo ọkpoma bẹ butawaru iya tũa; ngeghata. Ẹkali iya dakachaaru l'úbvú úbvú; mēkpoo lẹ nsụda nsụda. Ụnwu ẹkali iya nyakwoshihuwaru dabyicharu lẹ nggele alị ono. Iphe, bụ mkpukpu, nọkota lẹ mgboko, bụ ndu shi nọdukota iya lẹ mkpula bẹ lufutakotawaru nū; gbado iya. ¹³ Iphe, bụ ẹnu, ephe l'eli; bya anyinwua oshi ono, daru adada ono. Anụ-egbudu l'ophu bya anọdugbaa l'ẹkali-oshi ono. ¹⁴ Oo ya bụ; g'ọ to nweheru oshi ọzo, nọgbaa l'aguga mini, byaru evutabaa kuahaa onwiya; kele ọle ọ ha l'eli; mbụ kẹ g'ọ vuta g'ephe l'akpaminigwe je anmaa ẹka l'imeli. Mbụ l'ọ to nwedu oshi, amịtakpo mini amịta l'alị, byaru a-habaa l'eli egube ono; kele e mewaru pẹ g'ọ bụru anwūshihu bẹ ephe a-nwūshihu; laa l'ime alị; mbụ je anọdu ephe lẹ ndiphe, nwūshihuwaru kpoda l'ilu.

15 “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mboku ono, o laru l'ali-maa be mu meru g'aphu kpukposhi mgboko. Mu gude mini-ime-ali woru iya bye-mia; bya emee; nggele nogbanu tabushihu ebo; enyimu so-buhu asoso. O buru opfu ehu iya be mu gude mee g'ubvu ubvu Lebanonu nodu l'aphu. Iphe, bu oshi, nokota legbudu nwulwashihukota anwu-lwashihu. 16 Mu meru g'ohamoha nmakota jijijiji l'oda, o daru teke mu nwuru iya chie l'ali-maa g'o lapfu ndu ophu kpolahuhawaru l'ilu; teme oshi, shi pfugbakwaarupho le mgbabu Edenu; mbu oshi ndu ophu shi kakota ree; bya ahacha okporokpo l'ubvu ubvu Lebanonu, bu iya bu oshi, mini shi dukota l'eka ephe no rengurengu be obu byaru ejizeta l'ime ali eka ephe no; teke ono o daru ono. 17 Iphe, bu ndu shi nodu l'ibvu iya, bu ndu shi buru agbarike iya be yee ya tukoakwarupho lakota l'ali-maa; lapfu ndu ophu e gude ogu-echi gbushia.

18 “?Bukpoo oshi ole le Edenu atukporu ngu l'ubvu, i du; yee g'i gude paa eka apaa? Obenu l'aa-tuko unu l'oshi Edenu; nwuru chie l'ime ali. Unu le ndu te ebuduru ubvu; waa ndu e gude ogu-echi gbushia be a-tuko ze l'eka lanu. Noo g'oo-duru Fero yee igwe oha iya bu ono. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.’ ”

A kuru Fero oshi

32 1 O be l'apha k'iri l'ebo le mboku, onwa k'iri l'ebo furu; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: 2 “Nwa ndiphe; kuaru Fero, bu eze ndu Ijiputu oshi; su iya: Iirije l'i bu oduma l'echilabo ohamoha; obenu l'i du g'ejo-oke-agiya bu l'eze-enyimu. I shi le nggele ngu pafuta onwongu; gude okpa akpako mini; bya aswongashia ya aswongashi. 3 Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu e-woru ikpoto oha mee ugbu; gude nmata ngu. Ephe e-gude ugbu mu ono kpufuta ngu. 4 Mu a-tu ngu l'ali; mu e-woru ngu chia ogbu l'oma egu. Mu e-me g'iphe, bukpo enu, ephe l'eli bya eripyabe ngu; mu e-gude ngu zu-jia anu-egbudu, no le mgboko l'ophu epho. 5 Mu a-tuka anu ngu nanunanu l'ubvu ubvu; mbu le mu e-me g'odzu ngu tuko nsuda nsuda sweta. 6 Mu e-me g'ali nwukota shokoshoko le mee ngu, a-nodu aso ke gborogboro; mbu so jeyekotakpo l'ubvu ubvu; teme mee ngu be e-jikota nggele ejiji. 7 Teke mu a-kponyi ngu enya; be mu e-me g'akpaminigwe jikpute; mee ge kpokpode, nokota iya nu gbahukota ochii. Mu e-gude urwukpu so-kpute enyanwu; ophu onwa ta abyadu echi echi-ophu. 8 Iphe, bukpo iphe, echije echichi, no l'igwe be mu e-me g'ephe gbahukotaruru ngu ochii. Mu e-me g'ali ngu gbakota ochii. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

9 “Mu e-me g'obu gbarwua ndu du igwerigwe le teke mu e-me g'i buru mkpurupyata l'echilabo ohamoha ono; mbu l'ali, i ti madu. 10 Mu e-me oha, du igwerigwe g'ephe terwuhu l'iphe, a-nwuru ngu nu. Ndu eze phe be ndzu-agugu opfu ehu ngu e-rwuta; le teke mu e-ze ogu-echi mu l'iphu

phe. Mboku, ii-buru mkpurupyata be ehu a-nodu anmakota onyemonye rwuurwu le ndzu-agugu; l'iphe, bukpo teke nonu.

¹¹ “Kele Nnajiuphu, bu Chipfu epfukwa su: ‘Ogu-echi eze ndu Babilo-nu be a-bya ngu l’ehu. ¹² Mu e-me ge ndu okpehu du gude ogu-echi phe gbushia ikpoto nemadzu, bu ndu nkengu. Mbụ l’o ndu ono bu oha, kachakpo ejo-okpoma ono be unu l’iya e-me. Iphe ono, Ijiputu gude eku onwiya ono be ephe e-chi pyaapya. Iphe, bu ikpoto nemadzu, nokota l’eka ono a-bukotaruru mkpurupyata. ¹³ Mu e-gbushikota iphe, bu eswi iya l’eka mini doru nyimunyimu. Okpa nemadzu ta abyadu aswongabaa mini ono ozobaa; ophu okpa eswi abyadu aswongabaa ya. ¹⁴ Noo teke mu e-me mini phe g’o doo risaa bu ono; mekwaa ya pho g’o so asoso ge manu olivu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. ¹⁵ Teke mu e-me Ijiputu g’o buru ochobu; woru ali ono mee g’o to duhe iphe, a-nodu iya nu; mbu teke mu e-gbutsushi iphe, bu ndu bu l’eka ono be ephe a-maru l’o mu bu Chipfu.’ ¹⁶ Waa ebvu-aphu, aa-nodu aguru iya baa. Unwada ohamoha be a-nodu agu iya; ephe a-guru iya Ijiputu; yee ikpoto oha Ijiputu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.”

¹⁷ No iya; o be l’apha k’iri l’ebo le mboku onwa k’iri l’ebo ono du l’abali iri l’ise; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu su: ¹⁸ “Nwa ndiphe; raa ekwa ikpoto oha Ijiputu; mee phe g’ephe l’ohamoha, a maru amaru tuko wuda l’ime ali; mbu g’ephe tuko wulahu l’azu iya ophu g’ephe lapfu ndu ophu kpodawaru l’ilu. ¹⁹ Su phe:

“ ‘?Unu dobesu l’unu ka ndu ozo ama mma to?

Unu wuba lamihu; je azeshia l’eka ndu daru odaleba ze.’

²⁰ “Ephe a-dashi l’eka ndu ophu e gude ogu-echi gbushia daru. A mitaa-kwaru ogu-echi; bya akpufutawa; ye igwe oha iya ono akpufuta. ²¹ Iphe, bu ndu okpehu du, no l’ali-maa a-su Ijiputu yee ndu agbajeru iya mkpu: Ephe tsulahuakwaru; bya awushiru l’eka ndu te ebuduru ubvu dabyigbaaru; mbu ephe le ndu e gude ogu-echi gbua bya azekota l’eka lanu.

²² “Asiriya be no l’eka ono ye le ndu ojogu iya l’ophu. Ilu ndibe iya, e gbushiru egbushi be no-pheru iya mgburugburu; mbu ndu e gude ogu-echi gbushia. ²³ Ilu phe be bu l’ime nsu be o nokota. Ikpoto ndu nkiya be ze-pheru ilu iya mgburugburu. G’ephe ha be e gbukotaruru egbugbu; mbu l’o ogu-echi be e gude gbushikota ndu ono, shi akpataje ndzu-agugu abya ndu bu l’ali ndu no ndzu l’ehu ono.

²⁴ “Elamu be nokwapho l’eka ono ye igwe oha iya l’ophu, do-pheru ilu iya mgburugburu. G’ephe ha be e gude ogu-echi gbushikota; ephe dakota odaleba. Iphe, bu ndu ono, shi eyeje ndu bu l’ali ndu no ndzu ebvu ono be wudakotawaru l’ime ali. Ephe gude iphere laa ye le ndu ophu laru l’ilu. ²⁵ E meru iphe-azee doberu Elamu l’eka ndu e gbushiru egbushi kuru; ilu igwe oha iya no-pheru ya mgburugburu. G’ephe ha bukota ndu e gude ogu-echi gbushia; ephe dakota odaleba. Ephe shi buru ndzu-agugu duru

ndu bu l'alì ndu nọ ndzụ; obenu lẹ nta-a bẹ ẹphe gudewaa iphere lapfu ndu ọphu l'alì-maa. A tọgbowaru pẹ l'ẹka a tọgboru ndu ọphu e gburu egbugbu.

26 “Mẹsheku; mẹ Tubalu bẹ nọkota l'ẹka ono; ẹphe l'igwe ọha pẹ, nọ-pheru ilu pẹ mgburugburu. G'ẹphe ha bukota ndu daru ọdaleba, e gude ogu-echi gbushia; kele ẹphe shi eyeru ndu nọ ndzụ ebvu. 27?Tọbudu l'alì-maa bẹ ẹphe lẹ ndu ọjọgu, ike dū, daru ọdaleba ono tukuru lakọta? Ẹphe gude ngwọgu pẹ lakọta l'alì-maa; e swibechaa pẹ ogu-echi pẹ l'ishi. Ejo-iphe, ẹphe meru tukocharu l'okpu pẹ; e -gudekpọoro l'ẹphe lẹ ndu ọjọgu, ike dū; shi emeje ndzụ erwuta ndu bu l'alì ndu dzụ ndzụ.

28 “Gubedua, bụ Fero kwaphọ bẹ aa-nyakwo anyakwo; unu lẹ ndu daru ọdaleba aze l'ẹka lanu; mbụ unu lẹ ndu e gude ogu-echi gbushia.

29 “Edomu bẹ nọ l'ẹka ono; yele ndu eze iya; mẹ ndu-ishi iya g'ẹphe ha. Ẹphe bukpo ndu okpehu shi dū; ọle a tukuraru ẹphe lẹ ndu e gude ogu-echi gbushia tọgbo l'ẹka lanu. Mbụ l'ẹphe lẹ ndu daru ọdaleba tukuraru ze l'ẹka lanu; ẹphe lẹ ndu wudar l'ilu tukowa swiru.

30 “Iphe, bụ ndu-ishi ọzo isheli; mẹ iphe, bụ ndu Sayidonu l'ọphu bẹ nọkotakwapho l'ẹka ono. Ẹphe gudewaa iphere lapfushia ndu ọphu e gburu egbugbu. Ẹphe shi egudeje ike, dū pẹ nū eyeru ndiphe ebvu; obenu l'ẹphe nwūshihuwaru daa ọdaleba; ẹphe lẹ ndu e gude ogu-echi gbushia tuko zeshia l'ẹka lanu. Ẹphe vuru iphere ẹphe lẹ ndu ala l'ilu tuko kpoda.

31 “Fero yele igwe ọha iya a-huma pẹ; gude iya dūa onwiya obu lẹ k'igwe ọha iya, e gude ogu-echi gbushia. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

32 “Ọ bụ eviya lẹ mu meru iya g'o yee ndu bu l'alì ndu nọ ndzụ ebvu; ọle ee-meela-a yebedua waa igwe ọha iya g'ẹphe lapfu ndu daru ọdaleba; mbụ ndu e gude ogu-echi gbushia. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.”

Ezekèlù bẹ eeme g'ọ bụru onye-nche

33 ¹No iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sū: ²“Nwa ndiphe; pfuaru ndibe unu sū pẹ: Teke mu meru g'a bya etsoo mkpukpu ọgu; ndu mkpukpu ono -hota onye lanu lẹ ndibe pẹ g'o chejeru pẹ nche; ³onye ono -huma ẹka ọgu abyapfuta ndu mkpukpu ono bya egbua opu g'o gude karu ndu ono; ⁴onye -nūmacharu ọda opu ono; ọphu ọ tọ ngaduru nchi; ọgu ono -bya egbua ya; bẹ bụ onye obu vu ọchi onwiya. ⁵Eshi ọphu ọ nūmacharu opu ono; ọphu ọ ngaduru nchi; bẹ bụ iya e-vuru ọchi onwiya; kele ọ m'ọ -ngaru nchi; m'ọo-dzọ-a onwiya ndzụ. ⁶Obenu; ọ -būru l'onye-nche humaru ẹka ọgu abya; ọphu o to gbuduru opu gude karu ndu ono; ọgu ono -bya egbua onye lanu l'ime ndu ono; bẹ iphe, meru g'o gude e gbua onye obu bụ kele o meru ejo-iphe; obenu lẹ mu e-gude onye-nche ono g'ọ laa l'ọchi onye ono, e gburu ono.

7“Nwa ndiphe; mu meakwaru ngu onye-nche ndu Ízurelu. Oo ya bu; nga-bekwa nchi numa iphe, mu epfu; gude iya nmaaru phe okwa. ⁸Teke mu pfuru onye ejo-iphe su: ‘Gube onye ejo-iphe; i nwuhufutajekwa’ ophu i ti pfuduru iya g’o haa iphe, oome; be onye ejo-iphe ono a-nwuhukwa l’opfu ejo-iphe, oome; obenu l’oo gubedua be mu a-kpa ishi ochi iya. ⁹Obenu; o -buru li nmaru onye ejo-iphe okwa g’o haa ejo uzo iya; ophu o to kwedu; be oo-nwuh-l’opfu ejo-iphe, oome; obenu le gubedua dzokwanaru onwongu ndzu.

¹⁰“Nwa ndiphe; su ndu Ízurelu le-a: Unu epfuje su: Ejo-ememe, anyi meshiru; waa iphe-eji, anyi meru be anyi-gbuwaa anyi l’erwa. Anyi nodu-waa l’ime iya eyifuwa eyifu. ?O nwekwaduru g’anyi e-shi dzubaaru ndzu to? ¹¹Su phe; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: ‘Oo ge mu no ndzu ge mu no iya-a bu g’o bu ire-lanu l’anwuhu onye ejo-iphe ta atsoje-du mu utso; o chia g’onye ejo-iphe haa ejo uzo iya; bya adzuru ndzu. Unu ghaa umere! Unu ghaa umere; haa ejo uzo unu g’o ha! Oowaa! ?Bu gunu meru iphe, unu a-nwushihu; unube ndu Ízurelu?’

¹²“Oo ya bu; nwa ndiphe; su ndu ali unu-a: Umere oma onye pfuberekoto ta abyakwa adzo iya m’o -buru l’o nonyaru o meahaa iphe, du eji; ophu ejo-iphe, onye ejo-iphe meru te emedu iya g’o laa l’iswi; m’o -buru l’o gharu umere haa ejo-iphe iya. Ole o -buru l’onye pfuberekoto nonyaru meahaa iphe-eji be e te egudekwa kele o shi buru onye pfuberekoto haa ya g’o nodu ndzu. ¹³O -buru le mu suru onye pfuberekoto l’o-dzuru ndzu; umere omaa ya ono gbé bya atsuru iya l’enyá; o wata eme ejo-iphe be o to nwekwa iphe, du ree ono, o shi emekota ono, aa-nyatakwa du me nanu. O nwuhufutaje le k’ejo-iphe ono, o meru ono. ¹⁴Ole teke mu suru onye ejo-iphe l’o nwuhufutaje; o bya ahaa eme ejo-iphe meahaa iphe, pfuru oto; waa iphe, du ree; ¹⁵o -buru l’iphe, o nakoru ndu o jieru ugwo be o nu-phukotaru phe azu; bya ewolakota iphe, o zitaru l’iphuru; bya emeahaa iphe, a suru g’e meje; paru eme ejo-iphe haa; be oo-dzuru ndzu; o to byadu anwuhu. ¹⁶O to nwedu iphe-eji, o meru me nanu, a bya anyatakwaduru iya ozo. O mewaru iphe, pfuru oto; waa iphe, du ree; o je adzuru ndzu.

¹⁷“Ole ndu ali unu gbé epfuje su: ‘Nnajiuphu te emejedu iphe, pfuru oto.’ Ole oo ephebedua gbé ophu ephe emejedu iphe, pfuru oto. ¹⁸O -buru l’onye pfuberekoto haru apfubekoto; bya awata eme ejo-iphe be oo-nwuhukwa le k’ejo-iphe ono. ¹⁹Obenu o -buru l’onye ejo-iphe be haru eme ejo-iphe iya ono bya emeahaa iphe, pfuru oto; me iphe, du ree; be ee-gudekwa ke ree ono, oome ono; mee ya l’o dzuru ndzu. ²⁰Ole-a; unube ndu Ízurelu; epfuje su: ‘Nnajiuphu te emejekwa iphe, pfuru oto.’ Ole mu e-kpechaa onyemonye g’unu ha ikpe g’iphe, onye meru gbaru.”

Eepfu l’a lwuru Jierúsalemu

²¹O be l’apha k’iri l’ebo, e -shi teke a kpuru anyi le ndzu ono; mbu g’onwa iri du l’abali ise; nwoke lanu, shi le Jierúsalemu pyofu; bya epfuaru mu

sụ: “Mkpukpu ono bẹ dakpòshihuakwaru nù.” ²²Ọ bụrụ l'ụzenyashi ụnya-phu iya; ịmanu nwoke ono, pyofuru nù phọ byapfuta mu; bẹ ẹka Chipfu kparwutawaru mu l'ẹhu; bya eme ọnu mu kùhaa; mu pfuahaa opfu. Ọwa nwuadaru ịme o rwua l'utsu iya teke nwoke ono byapfutaru mu. Ọo ya bụ; a kùhaa mu ọnu; mu pfuahaa opfu; ọphu mu ta abụedu onye te epfudu opfu.

Iphe-ẹji, ndu Ízurelu

²³Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ²⁴“Nwa ndiphe; ndu bugbaa l'ẹka ono, e mebyishiru l'alì Ízurelu ono bẹ asuje: ‘Ébirihamu bụ onye lanu bẹ ọ bụ; o shi nwekotaleru-a alì ono. Obenu l'anyịbedua ha igwerigwe; a nùwaru anyi alì ono g'anyi nweru.’

²⁵“Ọo ya bụ; sụ phẹ: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ọphu unu atajekwadu anụ, mee nọ; ẹnya unu dukwadu l'ẹka agwa unu nọgbaa; unu nọdu egbu ọchi; ?unu arì l'alì ono bukwađu okiphe unu tọo? ²⁶Unu kpọru obu ye l'ogu-echi unu; unu nọdu eme ẹbyi; ịme onyenọnu nọdu apharwushi nyee nemadzụ ibiya. ?Unu arì l'alì ono bukwađu okiphe unu tọo?’

²⁷“Sụ phẹ lẹ-a; ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Eshi ọphu mu nọ-a ndzụ gẹ mu nọ iya-a bẹ ndu ono kwaru l'ẹka ono, a lwuru alwu-lwu ono bẹ bụ ogu-echi bẹ ee-gude gbushia phẹ. Ndu ọphu lufuru nọdu l'oma ẹgu bẹ e-woru nù anụ-egbudu g'ẹphe vua kpatakpata. Ndu ọphu nọgbaa l'ẹka a kpushiru ike; mẹ ndu ọphu nọ l'ogba bẹ bụ ẹjo iphe-ememe e-gbushi phẹ. ²⁸Mu e-me alì ono g'ọ dabyiru bụru ochobu. Ike iya ono, o gude eku onwiya ono bẹ a-bvù nù. Iphe, bụ úbvù, nọkota lẹ Ízurelu bẹ a-bukotaru ochobu; k'ọphu ọ tọ dudu onye byaru aghajabaa ẹka ono aghaja. ²⁹Ọo teke ono bẹ ẹphe a-maru l'ọo mu bụ Chipfu ono; mbụ teke mu mee-rupho alì ono g'ọ bụru ochobu l'opfu ẹbyi, ẹphe meshiru ono.’

³⁰“A bya lẹ gubedua; nwa ndiphe; ndu alì unu epfugba opfu ẹhu ngu l'ibiya k'igbulọ, nọgbaa nù; mẹ l'ọnu-mgbo, dọ l'ulo, nọgbaa nù. Ẹphe anọduje epfuru nwibe phẹ sụ: ‘Unu bya anuma ozi, Chipfu ezi-o!’ ³¹Ndibe mu abyapfuta-je ngu egube ẹphe abyajekpo ono; bya anọdu l'iphu ngu g'ẹphe ngabẹ nchị numa iphe, iipfu; ọle ẹphe te emejedu iya. Ọo l'ọnu bẹ ẹphe asuje l'ẹphe yeru mu obu; obenu l'obu phẹ anọduje aji momomo g'ẹphe e-shi ria urwu l'uzo, apfuduru-oto. ³²Eviya eviya; ọ tọ dudu iphe ọzo, ẹphe guberu ngu; abụedupho l'ì bụ onye agụ ebvu, atso ntumatu; akpọ une ẹrengete eye iya. Mbụ l'ẹphe anumajecha iphe, iipfu; obenu l'ẹphe te emejedu iya ememe. ³³Ọo teke iphe-a meebekotakpoerupho egube ono, o mefutaje ono; ịme ẹphe agbẹ teke ono maru l'o nweru onye mpfuchiru Chileke, shi nọdu l'echilabọ phẹ.”

Onye eche aturu yee aturu iya

34 ¹Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ²“Nwa ndiphe; pfuaru ndu eche aturu Ízurelu iphe, a-nwuru phẹ nù.

Pfuaru phe sù phe: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Nshio ndu ono, eche aturu le Ízurelu, buepho onwophe be ephe eleta enya. ?To gbaduru ge ndu eche aturu leta aturu phe enya too? ³Unu anguje era, a pyitaru iya; bya eye uwe, e gude eji iya mee; bya egbua ophu kachaa atsu eba; ole unu gbè ophu unu te eletajedu yebe igwe aturu obu enya. ⁴Unu te emejedu g'ike du ndu ophu ike bvuru; ophu unu te emejedu g'ehu du ndu ophu iphe eme ike; ophu unu ekebejedu ndu ophu iphe-ehuka mekaru iphe l'onyá. Unu te eduphutajedu ndu ophu kpaphuhuru nu azu; ophu unu ta achojedu ndu ophu tuphashihu etuphashihu. Oo ehuka ehuka; yee ejo obu be unu egudeje eche phe. ⁵Oo ya meru iphe, ephe gbakashihuru; kele ephe te nwedu onye eche phe nu. Teke ono, ephe gbakashihuru ono; be ephe je aburu nri anu-egbudu. ⁶Aturu mu be aghaphegbaa l'eze ubvu; me l'ubvu nshii. Ephe tuko gbakashihukota tsoru mgboko l'ophu; ophu o dudu onye jeru phe achocho; ozoo lekpo nu enya phe.

⁷“Oo ya bu; unube ndu eche aturu; unu numa iphe, Chipfu epfu!

⁸Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Oo ge mu no ndzu ge mu no iya-a bu g'o bu ire-lanu l'eshinu igwe aturu mu te enwedu onye eche phe nu; anu nodu egbushi phe; mbu ephe bya abwaru nu nri anu-egbudu; ophu ndu eche aturu mu ono ta achojedu igwe aturu mu ono; o buru onwophe be ephe eleta enya; gbè paru ikpoto aturu mu ono haa; ⁹g'unube ndu eche aturu ono numakwa iphe, Chipfu epfu. ¹⁰Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Unu lenu; mu noakwaru ndu ono, eche aturu ono le njo; mu e-gudeshi phe le k'aturu mu ono. Mu e-me g'ephe chebuhu igwe aturu ono; k'ophu ndu ono, eche iya ono ta aduedu ike anu onwophe nri. Mu a-lofu phe aturu mu l'onu; g'ephe ta abuhu nri phe.

¹¹“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Oo mbedua l'onwomu e-je acho aturu mu ono; bya echeahaa phe. ¹²Oo egube ono onye eche aturu achoje igwe aturu iya, nashihuru iya tuphashihu teke o no swiru iya l'onwiya ono; bu ge mu a-cho aturu mu. Mu a-cho phe humakota l'eka ephe gbakashihuru je anodugba teke ono mboku shi gbahu tsukiribaa ono. ¹³Mu e-dufutakota phe l'iphe, bu ohamoha; mbu shi le mkpukpu nonu rwukobe phe; duru phe dobe l'alì nkephe. Mu e-cheje phe l'ubvu, nogbaa le Ízurelu; me l'aguga nggele; me l'eka e bukota ebubu l'alì ono. ¹⁴Mu e-cheje phe l'eka nri du ree. O buru l'eli ubvu Ízurelu be ephe a-noduje akpa nri. O buru l'eka ono nri du shii, ephe ataje nri ono be ephe a-zeshije. O buru l'eka ono nri du shii ono; mbu l'ubvu, nogbaa le Ízurelu be ephe a-taje nri. ¹⁵Mube Nnajiuphu, bụ Chipfu suru-a: Mu e-che aturu mu; chiru phe je edobe l'odu.

¹⁶“Mu a-cho ndu ophu tuphahuru etuphahu; bya achilata ndu ophu gbakashihuru nu. Mu ekee ndu ophu iphe-ehuka mekaru iphe; l'eka e mekaru phe iphe. Mu emee g'ike du ndu ophu ike bvuru. Obenu le ndu ophu ha okporokpo; me ndu ophu ike du be mu e-me g'ephe buru mkpurupya-ta. Mu a-nodu eche aturu ono egube o gbaru g'e cheje phe.

17“*A bya l'unubẹ aturu mu; waa iphe, mube Nnajiuphu, bu Chipfu epfu anu unu baa: Unu lenu; mu e-kperu aturu yee ibe iya ikpe; mu ekpeeru ebili yee mkpi ikpe.* 18*Teke o sɔduru unu; mbu nri ono, unu ata l'eka nri du ree ono to?* ?*O gbaru g'unu gudefua okpa zotoshia nri unu ophu phoduru nu to?* ?*To dzuduru unu; mbu mini oma ono, unu angu ono?* ?*O gbaru ke g'unu gudefua okpa swoo ndu ophu unu ngu-phodoru erwu to?* 19*Bu g'aturu mu taa nri, unu zopyashiru l'okpa; bya angufua mini, unu gude okpa swoo erwu to?*

20“*Oo ya bu; 'Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Lenu! Oo mbedua l'onwomu e-kperu aturu ophu ha okporokpo; yee ophu joru ehu ikpe.* 21*Eshi ophu unu gude mgbureku; gude ukuvu unu akwaphu phe; bya egude mpu unu adukashi ndu ophu ike ta adudu; jasɔ unu chikashia phe nanunanu;* 22*be mu a-nafuta igwe aturu mu ono; g'a ta alwuhe phe alwulwu ozobaa. Mu e-kperu aturu yee ibe iya ikpe.* 23*Teke ono be mu e-ye onye lanu, echeje aturu, bu iya bu Dévidi, bu nwozi mu g'o leta phe enya. Oo ya a-noduje anu phe nri; teme o buru yebedua bu onye a-noduje eche phe; bya aburu onye eche phe okpobe echeche.*

24“*'Mbedua, bu Chipfu be a-buru Chileke phe. O buru nwozi mu, bu Dévidi a-buru onye-ishi phe. Mube Chipfu pfuakwaru.* 25*Mu l'ephe a-gba ndzu ehu-guu; mu a-chifukota ejo anu-egbudu l'alì ono; k'ophu ephe e-buru l'echiegu; kuje mgbenya l'ime oswa; o too nweduru iphe, e-me phe nu.* 26*Mu a-goru onu-oma nu phe; ephe l'eka no-pheru ubvu mu mgburugburu. Mu e-me ge mini dzejuru phe l'orwuberu iya. Onu-oma ono be a-nodu edze ge mini.* 27*Iphe, bu oshi, no l'egu be a-nodu ami mebyi l'orwuberu iya. Alì be e-mehujekwapho iphe, e meberu iya. Ndu ono be o to dudu iphe, e-me phe nu l'alì phe. Ephe amaru l'oo mbedua bu Chipfu le teke ono, mu a-nyakwo odogoro igwe ono, e yeru phe ono; mbu nafuta phe l'eka ndu ono, gbaru phe ohu ono.* 28*Iphe, bu ohamoha ta abyadu alwuba phe alwulwu ozobaa; ophu anu-egbudu ta abyadu egbushibaa phe ozobaa. Ephe e-buru tusaru ehu; ophu o to dudu onye e-yebaaru phe ebvu.* 29*Mu a-nu phe alì, a maru amaru l'oomehuje iphe. Ephe ta abyadu abubaaru ndu egu eme l'alì ono; ophu ephe abueduru ndu ohamoha a-noduje anma phulaphula.* 30*O buru teke ono be ephe a-maru le mbedua, bu Chipfu bya aburu Chileke phe be no swiru phe nu. Ephe amakwarupho l'ephebe ndu izurelu be bu ndibe mu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.*

31“*'Unubẹ aturu mu; mbu aturu, mu azu azuzu; bu unubẹ nemadzɔ; mbedua buru Chileke unu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.'*”

Iphe, ee-me ndu Edomu

35 1Nokwa iya; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sɔ: 2Nwa ndiphe; ghachiru ubvu Siye iphu le ke njo; pfuaru mu iya iphe, a-nwuru iya nu; 3sɔ iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu,

bụ Chipfu pfuru baa:
 Mu nọakwaru ngu lẹ njo;
 gube úbvú Siye!
 Mbụ lẹ mu a-machi ẹka
 mu daa ngu kẹ njo l'ẹhu;
 bya emee ngu g'i
 dabyiru bụru ochobu.

⁴ Iphe, bụ mkpukpu ngu
 bẹ mu e-mekọta umerekete;
 Ịi-buru ochobu dabyiru;
 Oo ya bụ g'iimakwanuru
 l'oo mbedua bụ Chipfu.

⁵ Eshi ophu ndu Ízurelu shi l'edenwede duta ngu ashị; i gude ogu-echi gbushia phẹ lẹ teke ephe eje oke iphe-ẹhuka; mbụ teke a nuru phẹ chipfuu; ⁶ bẹ mube Nnajiuphu, bụ Chipfu sụru-a: Oo gẹ mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a; bụ g'ọ bụ ire-lanụ; lẹ mu e-woru ngu haaru mgbugbumadzu. Eshinu egbu ọchi ta adudu ngu ejị bẹ bụ ọchi ono a-nọdu etso ngu purupuru. ⁷ Mu e-me úbvú Siye g'ọ dabyiru bụru ochobu; bya egbufukọta ndu anọduje eje iya nggede eje nggede alwa. ⁸ Mu e-me gẹ ndu e gbushiru egbushi ji úbvú ngu ejiji. Ndu e gude ogu-echi gbushia bẹ a-daka l'iphe, bụ úbvú úbvú nshịi ngu; mẹ lẹ nsuda nsuda; mēkpoo lẹ nggele ngu. ⁹ Mu e-me ngu g'i bụru ochobu jasuru asuru; ophu ọ tọ dudu onye bya eburu lẹ mkpukpu ngu ọzo. Oo teke ono bẹ ịi-maru l'oo mbedua bụ Chipfu.

¹⁰ “‘Oo kẹle i gude onu ngu sụ l'oha labo ọwa-a; mẹ mkpukpu labo ophu bẹ a-buru nkengu; mbụ l'unu a-natakọta phẹ nworu; l'eka mube Chipfu gbẹ nọdu l'eka ono. ¹¹ Oo ya meru iphe Nnajiuphu, bụ Chipfu gude sụ: Oo gẹ mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya bụ g'ọ bụ ire-lanụ lẹ mu a-nụ ngu aphụ rwuberu ngu nụ lẹ k'ashị ono i kpọru ndibe mu; mẹ lẹ k'ẹhu-eghu; mẹ k'anya-pfurupfuru, ephe dū ngu, bụ iphe goshiru l'ephe dukpoo ngu ashị ọkpobe adudu. Mu e-me g'unu maru onye mu bụ; teke ono mu a-wata unu anụ aphụ ono. ¹² Oo teke ono bẹ ịi-maru lẹ mube Chipfu nūmakotaru ejo-epfupfu ono, i pfukotaru kpua úbvú úbvú Ízurelu ono. I sụru: “E mewaru; ephe dabyiru bụru ochobu; e wowaru phẹ nū anyi g'anyi vūkaa avūka.” ¹³ I gbawaru mu opfu; bya epfugbuwa g'onu haa ngu l'opfu ẹhu mu; mu tuko iya g'ọ ha nūmakota.

¹⁴ “‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-me ngu g'i bụru ochobu g'iphe, bụ mgboko l'opfu tee ẹswa iya; ¹⁵ kẹle i teru ẹswa teke e meru alị ndu Ízurelu ọ bụru ochobu pho; bẹ mu e-me ngu g'i dū egube ono. Gube úbvú Siye; gubedua mẹ alị ndu Edomu l'opfu bẹ a-buru ochobu. Oo teke ono bẹ ephe a-maru l'oo mbedua bụ Chipfu.’ ”

Opfu epfu anụ úbvú, nọgbaa lẹ Ízurelu

36

¹ “Gube nwa ndiphe; pfuru nū úbvú úbvú Ízurelu; sụ phẹ: ‘Unu bẹ úbvú úbvú Ízurelu; unu ngabekwa nchị nūma Opfu Chipfu!’

²Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Oo kele ndu ohogu ngu sūru He! Nta-a be iphe, bu úbvú úbvú ono, shi le ndiche ono bukotaa-kwa nkanyi.'

³"Eshi ophu o du nno; pfuru nuru mu phe su: 'Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Eshinu ephe mewaru; unu dabyiru buru ochobu; mbu mewaa unu umerekete; k'ophu unu buwaa iphe, ohamoha ozo nwe enwe-nwe; bya emee; ndiphe vua unu swii; epfuru unu ejo-opfu; ⁴bū g'unubē úbvú úbvú Ízurelu; numa opfu Nnajiuphu, bu Chipfu. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfuru eze úbvú, nogbaa nu; me úbvú nshii, nogbaa nu; me nggele nggele; me nsuda nsuda; me iphe, bu ochobu ono, dabyikotaru egube ono; me iphe, bu mkpukpu ono, a kwafukotaru akwafu ono; mbu onoya, ohamoha, no-pheru iya mgburugburu lwuru alwulwu; bya emee ya iphe ochi ono bu owa.

⁵"Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu gudeakwa ehueghu enwu mu phuruphuru l'ehu g'oku pfuru maberu iphe, bu ohamoha ndu ophu phoduru nu pho; me iphe, bu ndu Edomu l'ophu; kele ephe gudewaa ehue-utso; me iwashi, no phe l'obu mee ali mu; o buru nkephe; k'ophu ephe a-lwu eka eku akpaje nri, no l'ali ono alwulwu.'

⁶"Oo ya bu; pfuaru mu phe ge k'ali Ízurelu a-du; pfuaru eze úbvú, nogbaa nu; me úbvú nshii, nogbaa nu; me nggele nggele; me nsuda nsuda, nogbaa nu; su phe: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu gudewaa oke-ehu-eghu enwu mu phuruphuru l'ehu g'oku; pfua opfu; kele ohamoha be mekotawaru ngu iphe-iphere. ⁷Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Mu ribuakwaru angu l'iphe, bu ohamoha ono, no-phekotaru unu mgburugburu ono be ee-me iphe-iphere. ⁸Ole unubedua, bu úbvú úbvú Ízurelu be a-pfukashi ekali; mjaru ndibe mu Ízurelu mebyi; kele ephe abyawaa alwa unuphu. ⁹Mu arikwaru unu oriri k'oma. Mu e-gude k'oma ghaaru unu iphu. Ee-mechaa koo unu akoko; kua unu ge mebyi iphe. ¹⁰Mu e-mekwapho ge ndu bu l'ime ngu kabaa igwerigwe; mbu ndu Ízurelu l'ophu. Iphe, bu mkpukpu ono be ee-buchishikota ebuchishi; l'a kpukwakota iphe, bu eka o dakposhihukotaru adakposhihu. ¹¹Mu e-mekwapho ge nemadzū; me eku kabaaru unu igwerigwe; ephe azua azuzu ka l'otu. Mu e-me g'e buchishia unu egube ono, e shi buru l'ime unu ono. Mu abya emee g'iphe duru unu le ree; eme le g'o shi duru unu teke ono. Oo ya bu g'unu amakwanuru l'oo mu bu Chipfu. ¹²Mu e-me ge nemadzū; mbu ndibe mu, bu ndu Ízurelu zoo okpa l'eli unu. Ephe enweru unu; unu aburu okiphe phe. Ophu unu ta abyadu emebaa phe ume nwa ozo.

¹³"Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: "Eshinu ndiphe epfu l'unu egbuje nemadzū; teme unu nodu eme ali unu ume nwa;" ¹⁴be unu ta abyakwa egbushibaa nemadzū ozo; ophu unu abyadu emebaa ali unu ume nwa ozo. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. ¹⁵Mu ta abyadu

ekwe g'unu n̄mabaa ẹjo-opfu ọhamoha epfu ekpu unu ọzo; mb̄u lẹ mu te ekweẹdu g'ẹphe mee unu iphe-iphere ọzobaa; ọphu mu ekweẹkwapho g'unu vukotaba iphe daa. Nokwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu.' ”

¹⁶No iya; Opfu Chipfu byakwa akparwuta mu l'ẹhu bya as̄u mu: ¹⁷“Nwa ndiphe; teke ndu Ízurelu shi buru l'alì nkep̄e bẹ ẹphe gudekwa umere phe; waa iphe, ẹphe meru pharw̄ushia ya. Umere phe bẹ shikwa d̄u mu ideyideyi gẹ teke nwanyì anọ nsọ-nwanyì. ¹⁸Ọo ya b̄u; mu tuko-shin̄u phẹ oke ẹhu-eghu mu; kẹle ẹphe gbushiru nemadz̄u l'alì ono; bya egude agwa, ẹphe agwaphe merwushia ya. ¹⁹Mu chikashia phẹ ẹphe dzu-ru ọhamoha; ẹphe gbakashih̄u t̄uko iphe, b̄u mkp̄ukpu lẹ mkp̄ukpu tsoru. Mu kperu phẹ ikpe g'umere phe; waa iphe, ẹphe meru gbaru. ²⁰Iphe, b̄u ẹka ẹphe jeru l'ọhamoha ono bẹ ẹphe emeje eepfubyishi ẹpha mu, d̄u nsọ ono; kẹle aas̄uje phẹ: ‘O kwa ndibe Chipfu d̄u egube-a; tẹme ẹphe gbẹ l̄u-futa l'alì iya.’ ²¹O bya erwua mu l'ẹhu; mb̄u k'ẹpha mu, d̄u nsọ ono, ndu Ízurelu meru anọdu epfubyishi l'echilabọ ọhamoha ono, ẹphe lar̄u ono.

²²“Oo ya b̄u; s̄u ndu Ízurelu: wakwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu baa: ‘O tọ b̄ukwa k'opfu ẹhu unubẹ ndu Ízurelu bẹ mu gude abya eme iphe-a; ọo k'ẹpha mu, d̄u nsọ ono, unu rw̄utoshiru arw̄utoshi l'echilabọ ọhamoha ono, unu lakotaru ono. ²³Mu e-me gos̄hi l'eze ẹpha mu ono par̄u ẹka apaa ono d̄u nsọ; mb̄u onoya, e mebyishiru l'echilabọ ọhamoha ono; mb̄u ẹpha mu ono, unu mebyishiru l'ip̄hu phẹ ono. Oo ya b̄u g'ọhamoha ono amakwan̄u-ru l'ọo mu b̄u Chipfu; mb̄u teke ono, mu e-gude unu gos̄hi phẹ lẹ mu d̄u nsọ ono. Nokwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu. ²⁴Noo kẹle mu a-naf̄uta unu l'ẹka ọhamoha ono. Mu e-rwuk̄obekota unu e shi l'alì, n̄onu; dulata unu l'alì nkunu ḡedegede. ²⁵Mu abya ep̄hee unu mini, doru r̄isaa; unu abya ad̄u ree; mu a-saf̄ukota unu ẹjo-iphe unu, meshiru; m̄ekpoo agwa, unu gwar̄u g'ọ ha. ²⁶Mu a-n̄u unu obu ọph̄úú; bya eye unu unme ọph̄úú l'ime; mu e-wofu unu obu ono, nmar̄u kpigbii gẹ mkpuma ono; n̄u unu obu bẹlebele. ²⁷Mu e-woru Unme mu ye unu l'ẹhu; mee unu g'unu meahaa iphe, mu s̄uru g'e meje; unu abya eleta ẹnya meahaa ekemu mu. ²⁸Unu e-buru l'alì ono, mu n̄uru nna unu oche phẹ ono; unu a-b̄uru ndibe mu; mu a-b̄uru Chileke unu. ²⁹Mu a-dz̄ota unu g'unu te emehẹ ẹjo-ememe ono, unu eme ono. Mu e-ku nri oku; mee ya g'ọ k̄uru ak̄uru; ọphu mu ta abyad̄u eme g'ẹjo ọkpa-nri dapfuta unu. ³⁰Mu e-me gos̄hi-omi ka am̄i mebyi; bya emee g'iphe, e meberu l'alì mehu emehu; k'ọphu ọhamoha e-mebuhu unu iphe-iphere l'opfu ẹgu. ³¹Oo teke ono bẹ unu a-nyata ẹjo ọzo ono, unu tsoru ono; m̄e iphe, ad̄udu ree ono, unu eme ono; unu abya ad̄u onwunu ash̄i lẹ k'ẹjo-iphe ono, unu eme ono; m̄e ẹbyi ono, unu eme ono. ³²Wakwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu baa: Iphe, mu eme g'unu maru b̄u l'ọ tọ b̄udu iswi ẹhu unu bẹ mu gude eme iya. Ọphu g'iph̄ere d̄u unu; mb̄u g'iph̄ere ji unu ip̄hu, l'ẹjo-ememe unubẹ ndu Ízurelu eme!

³³“ ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu baa: Mb̄oku ono, mu a-saf̄u unu ẹjo-iphe, unu mekotaru ono bẹ mu e-me g'e buru lẹ mkp̄ukpu

unu ono ọ̀zo; a bya akpukwa ẹ̀ka dakpòshihuru adakpòshihu. ³⁴Egu ono, shi búru ẹ̀ka dabyiru kẹ mmanụ ono bẹ aa-kọ́ahaa iphe; ọ́obu-buhuru ẹ̀ka dabyiru kẹ mmanụ; l'ẹnya ndu aghata aghata. ³⁵Teke ono bẹ ẹ̀phe a-sua-ha: “Alì-a, shi búru ẹ̀ka dabyiru kẹ mmanụ-a bẹ gbẹ dūwanu gẹ mgbabu Édenu. Mkpukpu, shi dakpòshihu adakpòshihu; búru ochobu; e mebyishia ya emebyishia bẹ a gbẹ kpúwa; o shihu ike; tẹme e buchishikọtawa iya nù ebuchishi.” ³⁶Noo teke iphe, bú ọ́hamoha, phọ́duru nù, bupheru unu mgburugburu a-maru l'ọ́o mube Chipfu bẹ kpukwaru iphe ono, e shi nwukpòshia enwukpòshi ono; bya adzaphukọtà iphe azú l'ẹka ono, shi búru ochobu ono. Mbèdua, bú Chipfu bẹ pfuakwaru nù; mu je e-me iya.’

³⁷“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfu baa: Mu e-kweta ọ́zobakwa meeru ndu Ízurelù iphe, ẹ̀phe arwọ́. Mu e-me g'ẹ̀phe zúa azúzu ha igwerigwe g'igwe atúru; ³⁸mbú g'ẹ̀phe ha igwerigwe g'ikpoto atúru, e gude abya egwe ngweja lẹ́ Jierúsalemu l'ọ́bo-iphe, a túru ọ́nu iya. Ọ́o ẹ́gube ono bẹ ikpoto nemadzú e-ji mkpukpu ono, shi dakpòshihu adakpòshihu ono. Ọ́o ya bú g'ẹ̀phe a-makwanúru l'ọ́o mu bú Chipfu.”

Nsúda, ojogorogo ọ́kpu jiru ejiji

37 ¹Ike Chipfu bya akparwuta mu l'ẹ́hu. Unme Chipfu bya ekuta mu je apfúbe l'echilabọ́ nsúda lanù. Nsúda ono búerupho ọ́kpu nemadzú jiru iya ejiji. ²O duta mu; jephekọtà ọ́kpu ono mgburugburu. Mu húma ọ́kpu, dú igwerigwe l'ime nsúda ono. Ọ́kpu ono kpòhukotachaa iyo-roro g'ẹ̀phe ha. ³Ọ́ bya ajia mu sù mu: “Nwa ndiphe; ?ọ́kpu-a; o nweru g'o shi dú ike teta nọ́duba ndzú ọ́zo tọ́o?”

Mu sù iya: “Ọ́o gúbe Nnajiuphu, bú Chipfu bẹ maru nù kpólolo.”

⁴No iya; ọ́ sù mu: “Pfuru mabẹ́ru mu ọ́kpu ono; sù phẹ́: Unubẹ́ ojogorogo ọ́kpu; unu ngabẹ́ nchị́ nùma Opfu Chipfu! ⁵Wakwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfuru unubẹ́ ọ́kpu-a baa: Mu e-me g'unme bahù unu l'ẹ́hu; k'ọ́phu unu a-bya adzúru ndzú. ⁶Mu e-ye unu akwara l'ẹ́hu; mu abya emee g'unu nweru anù-ẹ́hu; mu abya ekwee unu akpọ́ l'ẹ́hu; woru unme ye unu l'ẹ́hu; unu abya anọ́du ndzú. Ọ́o ya bú g'unu a-makwanúru l'ọ́o mu bú Chipfu.”

⁷Tọ́budu iya bú; mu bya pfua g'ọ́ sùru gẹ́ mu pfua ono. Mu kpukwaduru-a opfu ono l'ọ́nu epfu; g'ẹ́ jia epfu-a; a nùahaa ọ́kporo iphe, azú jogoro-jogoro; ọ́kpu ono bya edepfubekọtà; ọ́phu nọ́nu dze pfuru l'ibe iya.

⁸Mu bya ele ẹ́nya; akwara mẹ́ anù nọ́dukotawa iya; akpọ́ bya ekwekọtawa iya nù; ọ́le ẹ̀phe ta atúkwanu unme.

⁹Ọ́ bya asù mu: “Pfuru mabẹ́ru mu unme; pfuru nù iya; nwa ndiphe; sù iya; Wakwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfu baa: Gẹ́ gúbe unme shikwa l'ishi ọ́zo ẹ́no, phẹ́rephere eshije ezi; bya ezia lẹ́ ndu-a, e gbushiru egbushi-a g'ẹ̀phe nọ́du ndzú ọ́zo.”

¹⁰Tọ́budu iya bú; mu pfua g'a sùru gẹ́ mu pfua ono; unme bya abahù phẹ́ l'ẹ́hu; ẹ̀phe bya anọ́du ndzú; bya agbẹ́shi pfuru apfuru; búru ikpoto

ndu ojogu, parụ ẹka apaa. ¹¹ Oo ya bụ; ọ sụ mu: “Nwa ndiphe; ọkpụ-a bụ ndu ọnu-ulo Ízurelu l'ophu. Ẹphe epfu sụ: ‘Ọkpụ anyi kpohukotawaru iyo-roro; ọphu o to nweedu iphe, anyi ele ọnya iya; nkanyi bẹ bvụakwaru nụ.’ ¹² Oo ya bụ; pfuru maburu mu phe; sụ phe-a: Nnajiuphu, bụ Chipfu sụru: ‘Unubẹ ndibe mu; mu e-kpuhakota ilu unu; mee g'unu shi l'ime iya lufuta; mu eduta unu duba l'alị Ízurelu.

¹³ “‘Oo ya bụ; g'unubẹ ndibe mu amaru l'oo mu bụ Chipfu lẹ teke ono mu kpuhaerupho ilu unu dufutagbaa unu l'ime iya ono. ¹⁴ Mu e-woru Unme mu ye unu l'ehu; unu abya anodu ndzụ. Teke ono bẹ mu e-duta unu dobe l'alị unu gẹdegede. Noo teke unu a-maru lẹ mube Chipfu bẹ pfuru iya; bya emee ya ememe. Oo egube ono bẹ Chipfu pfuru iya.’”

Ízurelu a-buru ndu lanụ, nweru onye eze lanụ

¹⁵ Opfu Chipfu bya akparwuta mu l'ehu sụ mu: ¹⁶ “Nwa ndiphe: Wota oshi lanụ dee ya iphe-a: ‘Owaa bụ kẹ ndu Jiuda yee ndu Ízurelu, bụ ndu yee ya tugbaru buru nanụ.’ Lị bya ewota oshi ọzo bya edekwaa ya pho iphe egube-a: ‘Owaa bụ oshi kẹ Ifuremu, mbụ oshi Jiósefu; mẹ kẹ ndu Ízurelu l'ophu, bụ ndu yee ya tugbaru buru nanụ.’ ¹⁷ Woru phe chigbabe g'ephe buru oshi lanụ. Mee phe g'ephe buru oshi lanụ l'obochi ẹka ngu. ¹⁸ Teke ndibe unu jiru ngu sụ ngu: ‘?Tị kaduru anyi iphe, iphe ono, iime ono bukpo?’ ¹⁹ Sụ phe lẹ Nnajiuphu, bu Chipfu sụru-a: Mu abya ewota oshi kẹ Jiósefu, bụ ọphu Ifuremu gude l'ẹka ono; mēkpoo k'iphe, bụ ipfu Ízurelu, bụ ndu ẹphe l'iya swi; woru iya tugbabe l'oshi kẹ Jiuda; mee phe g'ephe buru oshi lanụ nodu mu l'ẹka.

²⁰ “Oshi ono, i decharu iphe ono bẹ ii-gude l'ẹka g'ephe hụma iya. ²¹ Lị bya asụ phe; Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-dufuta-kota ndu Ízurelu l'iphe, bụ ohamoha, ẹphe lakotaru. Mu e-shi l'ekameka rwukobe phe; duta phe duba l'alị nkephe. ²² Mu e-me phe g'ephe buru ndu lanụ l'alị ono, nọ l'úbvú úbvú Ízurelu ono. O buru onye eze lanụ a-nodu achikota phe. Ẹphe ta abyadu abubaaru ndu labo ọzo; ọphu ẹphe ta abyadu ekekahabaa buru alị-eze labo ọzo. ²³ Ẹphe ta abyadu egudebaa agwa phe; mẹ iphe, aaso nsọ, ẹphe agwaphe; merwushia onwophe ọzo; ọphu ẹphe egudehedu ejo-ememe merwushia onwophe; kele mu a-dzota phe l'ejo-iphe ono, ẹphe gude laphu azu ono; mu abya asa phe; ẹphe aburu ndibe mu; mu aburu Chileke phe. ²⁴ O buru nwozi mu, bụ Dévidi bẹ a-buru eze, achi phe. Ẹphe e-nweru onye lanụ, a-nodu eche phe g'onye eche aturu. Ẹphe a-nodu eme ekemu mu; bya eleta ọnya eme iphe, mu sụru g'e meje. ²⁵ Ẹphe e-buru l'alị ono, mu nuru onye-ozu mu, bụ Jiékpọu ono; mbụ alị ono, nna unu phe shi buru ono. Ẹphebedua; mẹ unwu phe; mẹ unwu nwanwanwanranwa phe bẹ e-buru l'ẹka ono jasuru asuru. O buru Dévidi, bụ nwozi mu bẹ a-buru onye-ishi phe jeye l'ojejoje. ²⁶ Mu l'ephe a-gba ndzụ ẹhu-guu. Oo-buru oğbandzu, a-duru phe jaswaruroya. Mu e-me

g'èphe buru; mee phẹ g'èphe zua azuzu. Mu abya eworu ọ̀lo-nsọ mu dobe l'echilabọ phẹ jasuru asuru. ²⁷Mu l'èphe a-tũko buru. Mu a-buru Chileke phẹ; ẹ̀phebedua abụkwanuru ndibe mu. ²⁸Ọo teke ono bẹ ọhamoha a-ma-ru l'ọo mbẹdua, bụ Chipfu bẹ meru ndu Ízurelú g'èphe dọ nsọ; mbụ teke ono ọ̀lo-nsọ mu a-nọdu l'echilabọ phẹ jasú l'ojejeje ono.”

Iphe, e-me Gogu

38 ¹Tọbudu iya bụ; Chipfu bya epfuru opfu yeru mu sụ: ²“Nwa ndiphe; ghachiru Gogu iphu lẹ kẹ njo; mbụ onye ono bụ onye-ishi ndu Mेशheku waa ndu Tubalu; ³sụ iya: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu nọakwaru ngu lẹ njo; gùbe Gogu, bụ onye-ishi ndu Mेशheku waa ndu Tubalu. ⁴Mu a-lọ-phe ngu mgburugburu; gude ikekee dzuḡbabe ngu agba; lọfuta ngu; mẹkpoo ndu ojogu ngu l'ophu; mẹ ìnya ngu; mẹ ndu agba l'ìnya, bụ ndu kwakotaru onwophẹ ngwogu rengurengu; mbụ ikpoto nemadzu, bụ ndu ọphu pagbaa iphe, eegudeje egbobuta onwonye, ọphu hagbaa shii; mẹ ndu ọphu hagbaa nwanshii. Ẹphe tũko g'èphe ha ephegbaa ogu-echi phẹ kẹ pheremu pheremu.

⁵“Ndu Peshiya; mẹ ndu Kushi; mẹ ndu Putu bẹ tsokota phẹ nụ; ẹphe pakota iphe, eegudeje egbobuta onwonye; bya ekpuchaaru okpu-igwe. ⁶Ẹgube ono bẹ ndu Goma e-rwuta ndu ojogu phẹ tsokwaru ngu phọ. Ndu Bẹtu-Togarama, shi l'ime ime ọzo isheli bẹ e-rwukokwapho ndu ojogu phẹ tsoru ngu; mbụ ọhamoha, dọ igwerigwe a-turu íkẹ yeru ngu. ⁷Rukotakwa onwongu; kwagebekwa akwagebe; unu l'ikpoto ndu ono, nọ-pheru ngu mgburugburu ono; buru phẹ onye-ishi-ogu. ⁸A -nọchaepho ọdu bẹ ee-ku ngu k'ogu. Lapha, dọ l'iphu bẹ ii-je ọgu l'alì ono, shi l'ogu eteta eteta ono, bụ iya bụ alì ono, e shi l'ọha, dọ igwerigwe rwukobe ndu bu iya nụ ono; mbụ ndu ono a chikoberu l'úbvú úbvú Ízurelú, bụ ẹka shihawaa dabyi-taru buru ochobu ono. Ndu ono bẹ e shi l'ọhamoha ọzo dufuta phẹ; ẹphe tũko buru l'ẹhu-guu. ⁹Gùbedua waa ndu ojogu ngu l'ophu; mẹ iphe, bụ ọha, dọ igwerigwe ono, etsokota ngu nụ ono bẹ e-zelihu g'oke phẹphephe; unu abya eswetakota alì ono g'urwukpu.

¹⁰“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Lẹ mbọku ono bẹ oonweru ọriri, a-gbabata ngu l'obu; l'ì wata agba idzu ẹjo-iphe. ¹¹Ìi-sụ: Mu e-je alwu alì, e te gudedu igbulọ kpụ-buta mkpukpu, nọ iya nụ ono. Mu e-tso ndu ono, nọ l'ẹhu-guu ono ọgu; mbụ ndu ono, bu túsaru ẹhu ono. Ẹphe bukota lẹ mkpukpu, e te gudedu igbulọ kpụ-buta; ọphu ọ tọ dudu ọguzo, e gude agu-chi iya agu-chi; tẹme ọphu o nwedu mgborígwe, e gude agbachì iya. ¹²Mu a-lwu phẹ alwulwu; gwee iphe phẹ; mbụ ghazia ẹka dabẹ l'ẹka ono, bụ ochobu, a lwaru azu bya eburu ono; waa ndu ono, e shi l'ọhamoha rwukobe ono; mbụ ndu ono, nweru ẹku; mẹ iphe-enweru ọzo, bụ ndu bu l'echilabọ alì ono. ¹³Ndu Sheba; mẹ ndu Dedanu; yee ndu agba oke-ngho, shi Tashishi; mẹkpoo mkpukpu phẹ l'ophu bẹ a-ji ngu sụ:

“?I byawaru g'i gwee tutua? ?I chiwa ikpoto oha ngu g'i bya akwaa okwata; mbu g'i bya evua mkpola-ochaa me mkpola-ododo; g'unu kpokoo eku; kwatakpo kua iphe l'okwata too?”

14 “‘Oo ya bu; nwa ndiphe; pfuru nuru mu Gogu; su iya: Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Teke ndibe mu e-buru l'ehu-guu ono be ii-zilihi; 15 shi l'eka i shi, du enya l'uzo isheli bya; mbu gubedua; waa oha, du igwerigwe, unu l'ephe swi. Ephe bu ndu agbakota inya; mbu ikpoto nemadzu, bu igwerigwe ndu ojogu. 16 Unu a-bya eji ali ono; so-kpute ndibe mu, bu Izurelu g'onye urwukpu sopyaberu. Latatiphu be mu e-duta gube Gogu; l'i bya etso ndu ali mu ogu. Oo ya bu g'ohamoha amaru mu; teke ono mu e-shi l'ehu ngu goshi phe le mu du nsu ono.

17 “‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: ?To buna gubedua be mu shi l'onu ndu-ozu mu, bu ndu mpfuchiru Chileke Izurelu pfua opfu ngu le teke ndiche-a? Teke ono be ephe pfukwaru iya apha, du igwerigwe su le mu e-mechaa gude ngu dapfuta phe.

18 “‘Waa iphe, e-me nu le mboku ono baa: “Teke Gogu byaerupho alwushi ali Izurelu ogu be ehu-eghu mu a-talihi; mbu kpohu oku. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. 19 Mu gudewaa g'opphu-beru mu l'ehu; waa oke ehu-eghu mu raa ya arara l'oke ali-onma-jiiijii be a-du l'ali Izurelu le teke ono. 20 Teke ono be iphe, bu ema, no le mini; me enu, ephe l'eli; me anu-egbudu; mekpoo iphe, bu anu, awu awuwu l'ali; mekpoo iphe, bu ndu no le mgboko-a e-tehukota kparikpari l'iphu mu. Iphe, bukota ubvu be a-ghakota igharaphu; iphe, bu agbara mkpuma a-vok-poshihukota; iphe, bu igbulu a-dashikota gburugudu l'ali. 21 Teke ono be mu e-me g'e shigbaa l'ubvu mu gude ogu-echi bapfuta Gogu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. Nwoke nonu e-gude ogu-echi nkiya tsopyabe nwune iya nwoke. 22 Mu e-gude ejo iphe-ememe; waa egbu-ochi nua ya aphu. Mu abya edzee oke mini nmaa yee igwerigwe ndu ojogu iya; me iphe, bu ohamoha, ephe l'ia swi; bya atua phe akamini-mkpuma; bya ekpukposhi phe oku-nshiegbe, enwu phuruphuru. 23 O buru egube ono be mu e-gude goshi ge mu habe shii; waa ge mu du-be nsu. Mu e-me g'ohamoha maru onye mu bu. Oo teke ono be ephe a-makwanuru l'oo mbedua bu Chipfu.”

39 1 “Nwa ndiphe; pfuaru mu Gogu g'oo-duru iya; su: ‘Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: mu noakwaru ngu le nu; gube Gogu, bu onye bu ishi ndu Mesheku; me ke ndu Tubalu. 2 Mu a-lo-phe ngu mgburugburu; kpota ngu ke karakara tugbua. Mu eje avofuta ngu l'uzo isheli bu eka du enya ono; duru ngu g'i je etso ndu bu l'ubvu ubvu Izurelu ogu. 3 Mu e-chifu ngu uta, i gude lekicha; bya eme g'apfu, i gude lekutara nafu ngu daa. 4 Oo l'ubvu ubvu Izurelu be ii-da; unu le ndu ojogu ngu; mekpoo ohamoha ono, tso ngu nu ono. Mu e-woru unu nu unwenu, du iche iche g'ephe ria; bya ewokwarupho unu tuaru anu-egbudu. 5 Unu a-da

l'eba l'egbudu. O kwa mbedua pfuru iya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. ⁶Mu e-ye oku le Magogu; me ndu ophu bukota l'ehu-guu l'aguga eze-enyimu ono. Oo ya bu g'ephe amakwanuru l'oo mu bu Chipfu obu. ⁷Mu e-me ge ndibe mu, bu ndu Izurelu maru epha mu, du nsọ ono. Ophu mu ta abyadu ekwebaa g'e mebyishia epha mu ono, du nsọ ono ozo; teme iphe, bu ohamoha a-maru l'oo mbedua, bu Chipfu, bu onye ono, du nsọ ono, nọ le Izurelu.

⁸“Oobyakwa-a! O mefutajekwa. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. O kwa iya bu mboku obu mu pfuru iya opfu iya obu. ⁹Oo teke ono be ndu bu le Izurelu a-wu-lihu je evukoo ngwogu phe gude mee nkụ, eeye l'oku; woru iya kpokota oku. Ephe a-chita iphe, ndu ono, egudeje egbobuta onwophe ophu ha shii; me ndu ophu ha nwanshii; me uta; yee apfu; me mgboro-ogu; mekpoo arwa phe. Ephe e-gude ngwogu ono shikota iphe apha esaa mgburugburu. ¹⁰Ephe ta abyadu ejebaa akpata nkụ l'egbudu; ozoo je awata nkụ l'oswa; kele ngwogu ono a-buru nkụ, ephe egudeje eshi iphe. Ndu ono, gwejeru iphe phe tutua ono be ephe e-gwekwapho nkephe tutua; ndu ono kwajeru iphe l'okwata ono be ephe a-kwalatakwaphe nkephe l'okwata. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu.

¹¹“O buru le mboku ono be mu a-nu Gogu eka ee-li iya le Izurelu; le nsuda ndu ije; mbu le nsuda, nọ l'uzo enyanwu-awawa eze-enyimu ono. Kele oo l'eka ono be ee-li Gogu yee ikpoto oha iya; ee-gude phe lichia uzo, ndu-ije. Oo ya bu ee-kuahaa eka ono “Nsuda Ikpoto Ndu Gogu”. ¹²Ndu Izurelu e-li odzu phe onwa esaa; shi nno mee g'a ta sohe ali ono nsọ. ¹³Ndu bukota l'ali ono g'ephe ha be a-tuko phube iphu wata phe elili. Mboku ono, mu e-goshi le mu du biribiri ono be aa-kwabẹ phe ubvu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu. ¹⁴Onwa esaa -lachaephe be ee-ye ndu iphe a-buru ozi phe bu g'ephe tsojeru ndu-ije gbapheje ali ono; ephe -huma odzu, a gbadoru l'eli ali; ndu-ozu ono eworu iya lia. Ephe eshi nno mee g'a ta sohe ali ono nsọ. ¹⁵Teke ephe a-nodu agbaphe ali ono be onye humaru okpu nemadzu e-meje iphe-ohubama l'aguga eka okpu obu nọ; jasụ teke ndu elije odzu e-wota iya je elia le Nsuda Ikpoto Ndu Gogu. ¹⁶Mkpukpu, eeku Hamona be a-nodukwaphe l'eka ono. O buru g'ephe eshi bu ono ephe eme ali ono g'a so-buhu iya nsọ.’

¹⁷“Nwa ndiphe; wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: Kua unwenu, du iche iche oku; me anu-egbudu; su phe: ‘unu tukocha shi l'eka unu nọ bya edzukobe; bya eria eja, mu abya egwegwe; mbu eze eja ono, ee-gwe l'ubvu ubvu Izurelu ono. Eka ono be unu a-ta anu; ngua mee. ¹⁸Unu a-ta anu ndu okpehu du; ngua mee ndu-ishi mgboko-a; mbu g'ephe bu ebili; ozoo aturu; ozoo eghe; ozoo oke-eswi, tsucharu eba, shi l'ali Beshanu. ¹⁹Eja ono, mu abya egweru nu unu ono be unu a-ta eba-iphe jasụ ootushihu unu ayi; unu angua mee jasụ ootsua unu ge mee. ²⁰Unu a-nodu le teburu mu taa anu inya l'ooji unu epho; me anu ndu agba iya nu;

mẹ anụ ndu okpehu dị; mẹ ndu ojogu, dị iche iche.' Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

²¹ “Mu e-goshi ohamoha odu-biribiri mu; teme ohamoha a-huma aphụ, mu nuru phe; waa ge mu gude daberu phe eka l'ehu ke njo. ²² E-shi mboku ono kwaseru be ndu Izurelu a-maru l'oo mu bụ Chipfu, bụ Chileke phe. ²³ Iphe, bụ ohamoha be a-maru le ndu Izurelu be a kpuru le ndzu laa alị ozo; kele ephe meru iphe-eji; ophu mu egudeedu ire phe eka. O buru iya meru iphe, mu wofuru iphu l'eka ephe no; nwuru phe nū ndu ohogu phe; ephe gude ogu-echi gbushikota phe. ²⁴ Mu wohaarū phe iphu mu; shi nno gwaa phe ugwo emewushi, ephe merwushiru onwophe ono; waa ejo-ememe, ephe mekotaru ono.

²⁵ “Oo ya bụ; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: Mu e-je eshi l'eka a kpuru Jiékopu le ndzu laa; je eduphuta iya azu. Mu a-bya aphuaru ndu Izurelu l'ophu obu-imemini. Mu abya anwuberu epha mu ono dị nsọ ono enya. ²⁶ Ephe a-zohakota iphe-iphere ono, e meru phe ono; mẹ ghele-gheleghele ono, ephe dị teke ono ephe bu tūsarū ehu l'alị phe ono; ophu o dudu onye byaru eyee phe ebvu ono. ²⁷ Teke mu shiepho l'ohamoha ono dulata phe; bya eshigbaa l'alị ndu ohogu phe dufuta phe; be mu e-shi l'ehu phe goshi oha, dị igwerigwe le mu dị nsọ. ²⁸ Oo ya bụ; ephe a-makwanuru l'oo mbedua bụ Chipfu, bụ Chileke phe; kele o buchakpo eviya l'oo mu meru g'a kpua phe le ndzu lashigbaa ohamoha; obenu le mu e-duphuta phe azu l'alị phe; ophu o tō dudu m'onye lanu, mu a-ha l'eka ono. ²⁹ Mu ta abyadu ewohabaaru phe iphu mu ozo; noo kele mu a-wuu ndu Izurelu Unme mu.” Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu.

G'eze-ulo òphúú Chileke ono dị

40 ¹ O be l'apha, kwe anyi ukporo apha l'apha ise; eshi teke a kpuru anyi le ndzu; mbu g'apha ono awata awata; l'abalị k'iri l'ime onwa ono; mbu l'apha, kwe apha iri l'eno g'a lwutacharu mkpukpu ono. O buru le mboku ono gedegede be ike Chipfu byaru mu l'ehu; bya eduta mu je edobe l'eka ono. ² O buru ge mu aphu ophulanya, Chileke meru; ge mu wata aphuphu ono; be o dutaru mu jeshia l'alị Izurelu; je edobe mu l'eli úbvú, ha l'eli shii. Úbvú ono be ulo nokota l'uzo ndohali iya; o dupepho ge mkpukpu. ³ Oo ya bụ; o duta mu jerwua l'eka ono; mu huma onye ugbugba iya dị g'onyirubvu; onye ono be pfuru l'onu-oguzo; chiru eri oghu ochaa l'eka; bya egudekwapho mgboro, eegudeje atu ogologo iphe. ⁴ Onye ono sụ mu: “Nwa ndiphe; bya egude enya ngu huma; l'ibya egude nchi ngu numa. Lerweta enya okpobe elerweta l'iphe-miphe-a, mu abya ngu egoshi-a; kele oo ya kparu iphe, e gude duta ngu g'i bya l'eka. Kōkotaru ndu Izurelu iphemiphe, i humaru.”

Onu-abata uzo enyanwu-awawa

⁵ Mu bya ahuma igbulu, e gude kpu-pheta eze-ulo Chileke ono mgburugburu. Ogologo mgboro ono, eegudeje atu iphe, nwoke ono gude l'eka

ono bẹ dọ nkwo-oshi-ẹka; lẹ nkwo-ọbochi-ẹka; mgbo ishii. Ọ bya atua g'igbidigbi igbulọ ono habe; ọ buri ogologo mgboro ono bẹ ọ dọ l'igbi; ọ bukwarupho mgboro ono ugbo lanu bẹ ọ dọ l'eli iya.

⁶Ọ bya eje l'onu-abata ophu gharu iphu l'uzo ẹnyanwu-awawa. Ọ bya enyikota ẹka eeshije abahu iya; bya atua iphe l'onu onu-oguzo ono; ogologo iya buri mgboro ono ugbo lanu. ⁷Nkulahu ẹka ndu nche anọduje bẹ ogologo iya bukota mgboro ono ugbo lanu; ọsa iya bukwarupho mgboro ono ugbo lanu. Uzo, nọgbaa lẹ mgbaka nkulahu ono bẹ dọ nkwo-ẹka ise. Onu ẹka eeshije abahu lẹ mkpuru onu-oguzo ophu gharu iphu l'uzo ezeulo ono bẹ ogologo iya bu mgboro ono nanu.

⁸Ọ tuta iphe lẹ mkpuru onu-oguzo ono; ⁹ọ dọ nkwo-ẹka ẹsato. Ọ bya atua iphe l'igbidigbi oshi mgbo, e yeru iya; ọ dọ nkwo-ẹka labo. Mkpuru onu-oguzo ono bẹ nọ gha iphu l'ime ulo.

¹⁰Onu-abata ophu gharu iphu l'uzo ẹnyanwu-awawa bẹ nweru nkulahu ẹto ẹto, nọchaa ya ibekeboebo. Ephe nọ ẹto ono hakota ẹnya nhamunha; igbulọ, nọkahagbaaru iya nu l'ibekboebo ono bẹ hakota ẹnya nhamunha. ¹¹Ọ bya atuta iphe l'ogologo onu-oguzo, nọ iya nu; ọ dọ nkwo-ẹka iri l'eto; ọsa iya dọ nkwo-ẹka iri. ¹²Lonu nkulahu ono g'ephe hakota bẹ a kputagbaaru igbulọ, dọ nkwo-ẹka lanu dobe l'onu-abata. Nkulahu ono g'ephe ha bẹ iphe, ephe dukota bu nkwo-ẹka ishii; ishishi iya uzo eno hakotaru ẹnya nhamunha egube ono. ¹³Ọ bya eshi l'igbulọ nkulahu, nọ l'ẹka lanu tua iphe jeye l'igbulọ nkulahu, nọ l'ẹka iya ophuu; ọ dọ ukporo nkwo-ẹka lẹ nkwo-ẹka ise; mbu shita l'ishi igbulọ ophuu jasụ l'ishi igbulọ ophuu. ¹⁴Ọ bya atua iphe lẹ mkpuru onu-oguzo ono; ọ dọ nkwo-ẹka ukporo. Onu-oguzo ono bẹ nọ gbaphee itso oma-unuphu ono. ¹⁵Shita l'iphu onu-oguzo jeye l'ishi mkpuru onu-oguzo ono bẹ dọ ukporo nkwo-ẹka labo lẹ nkwo-ẹka iri. ¹⁶Nkulahu ono; mẹ igbulọ, nọkahagbaaru iya nu bẹ nwekotaru windo, uzo dugbaa kẹ wẹrere wẹrere; ọ buri egube ono bẹ ọ nokota lẹ mkpuru ulo ono mgburugburu. Windo ono g'ọ hakota bẹ ghakotaru iphu l'ime. Iphu igbulọ ono, kebushigbaaru nkulahu ono g'ọ hakota; bẹ e seshigbaaru mpfụ l'eli iya.

Oma-unuphu k'etezi

¹⁷Ọ bya edubata mu l'etezi oma-unuphu ono; mu humagbaa mkpuru; mẹ ẹka a wukotaru mkpuma gbaa mgburugburu l'etezi oma-unuphu ono. Ẹka ono, a wukotaru mkpuma ono bẹ a kporu mkpuru ukporo l'iri giriri. ¹⁸Mgbureku onu-oguzo ono bẹ a wukotaru mkpuma ono. Mgbureku onu-oguzo ono bẹ ogologo iya yee uswekete iya haepho. Ẹka ono bẹ phoru olu. ¹⁹Ọ bya atua iphe shita l'aabata-aghachi onu-oguzo ono jasụ l'atatiphu oma-unuphu ono; ọ dọ ukporo nkwo-ẹka ise l'ẹka iya k'uzo ẹnyanwu-awawa; mẹ ẹka iya k'uzo isheli.

Onu-oguzo uzo isheli

²⁰Ọ bya atuta iphe l'onu-abata ophu gharu iphu l'uzo isheli, bu iya bu ophu shiru lufu l'etezi oma-unuphu ono; g'ọ maru g'ogologo iya; yee

uswekete iya habe. ²¹Nkulahu du iya eto l'eka iya owa-a; bya adu eto l'eka iya ophuu. Igbulo kebushiru nkulahu ono; me mkpuru iya be hakota ge ndu ophuu no l'onu-abata ke mbu pho. Ogologo iya du nkwo-eka ukporo labo l'iri; osa iya du nkwo-eka ukporo l'ise. ²²Windo, nokota iya nu; me mkpuru iya; mekpoo mpfu, e gude memakota iya emema be hakota ge k'onu-abata ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa pho. Eka aazobeje okpa abahu iya du mkpopfu esaa; mkpuru iya nodu ghakotaru iya iphu. ²³O nweru onu-abata, eeshije abahu l'ime oma-unuphu ono. Onu-abata ono be gharu iphu l'onu-abata k'uzo isheli; mbu egube ono, o dukwapho l'uzo enyanwu-awawa ono. O shi l'onu-abata tata iya iphe jasu l'onu-abata, ophu no gharu iya iphu; o buru iphe, oduje bu nkwo-eka ukporo ise.

Onu-abata uzo ndohali

²⁴No iya; o bya eduru mu shia uzo ndohali; mu huma onu-abata ophu gharu iphu l'uzo ndohali. O bya atata iphe l'igbulu, kebushiru nkulahu, no iya nu; me mkpuru iya; ephe hakota ge ndu ophuu. ²⁵Onu-abata ono; waa mkpuru iya be windo nokota mgburugburu. Windo ono dukota egube windo ndu ophuu du. Ogologo onu-abata ono du nkwo-eka ukporo labo l'iri; osa iya du nkwo-eka ukporo l'ise. ²⁶Eka aazobeje okpa abahu iya du esaa; mkpuru iya nudugbaa l'atatiphu iya. O nwekwarupho mpfu, e gude memashia igbulu, kebushiru nkulahu iya ono, nochaa ya ibekeboebo ono. ²⁷Oma-unuphu k'ime ime be nwekwarupho onu-abata, no gha iphu l'uzo ndohali. O bya eshi l'onu-abata ime oma-unuphu ono tata iya iphe jasu l'onu-abata uzo ndohali; o du nkwo-eka ukporo ise.

Oguzo, eeshije abahu ime oma-unuphu

²⁸Tobudu iya bu; o bya eshi l'onu-abata uzo ndohali ono duru mu bahu l'ime oma-unuphu ono. O bya atata iphe l'onu-abata uzo ndohali ono; o hakwapho ge ndu ophuu. ²⁹Nkulahu, no iya nu; me igbulu kebushiru nkulahu iya ono; me mkpuru iya be hakota ge ndu ophuu. Onu-abata ono; waa mkpuru iya be windo nokota gbaa mgburugburu. Ogologo onu-abata ono du nkwo-eka ukporo labo l'iri; osa iya du nkwo-eka ukporo l'ise. ³⁰Mkpuru, no-pheru ime oma-unuphu ono mgburugburu be ogologo iya du nkwo-eka ukporo l'ise; osa iya du nkwo-eka ise. ³¹Mkpuru k'uzo ndohali ghagbaaru iphu l'etezi oma-unuphu. E seshiru mpfu l'igbulu, e gude kebushigba mkpuru ono. Eka aazobeje okpa abahu iya du mkpopfu esato.

³²Tobudu iya bu; o bya edubata mu l'ime oma-unuphu ono l'uzo enyanwu-awawa. O bya atata iphe l'onu-abata ono; o hakwapho ge ndu ophuu ha. ³³Nkulahu, nogbaa ya nu; me igbulu, kebushiru nkulahu iya ono; me mkpuru iya be hakota ge ndu ophuu. Onu-abata ono; waa mkpuru iya be windo nokota gbaa mgburugburu. Ogologo iya du nkwo-eka ukporo labo l'iri; osa iya du nkwo-eka ukporo l'ise. ³⁴Mkpuru iya be ghagbaaru

iphu l'oma-unuphu etezi. Igbulo, e gude kpụ-bushia mkpuru iya ono bẹ e seshiru mpfụ l'ibekęboebo. Eka aazọbeje ọkpa abahụ iya dūchaa mkpopfu ẹsato ẹsato.

³⁵Tọbudu iya bụ; ọ bya eduta mu rwua l'onu-abata ophu nọ l'uzo isheli. Ọ bya atụta iya iphe; ọ ha gẹ ndu ophuu ha. ³⁶Nkulahụ, nọkọta iya nū; mę igbulọ kebushiru nkulahụ iya ono; mę mkpuru iya bẹ hakọta gẹ ndu ophuu. Windo nọkọta iya gbaa mgburugburu. Ogologo iya dū nkwo-ẹka ụkporo labọ l'iri; ọsa iya dū nkwo-ẹka ụkporo l'ise. ³⁷Mkpuru iya gharu iphu l'etezi oma-unuphu. E seshigbaaru mpfụ, l'igbulọ e gude kebushia mkpuru ono ibekęboebo. Eka aazọbeje ọkpa abahụ iya dū mkpopfu ẹsato ẹsato.

Ụlo, aanọduje akwakọbe ngweja

³⁸O nweru nwa mkpuru, a kpuru ye iya mgbo, nọ l'onu-abata, nọ l'ime onu-abata oma-unuphu ono. Eka ono bẹ aasaję ngweja-akpo-ọku. ³⁹O nwekwarupho teburu labọ, e doberu lẹ mkpuru ono ẹka labọ, bụ ẹka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja-akpo-ọku; mę kę ngweja-iphe-eji; mę kę ngweja-apfụ-ugwo. ⁴⁰Letezi mę a -nọdu eje ala l'onu-abata, nọ l'uzo isheli bẹ teburu labọ nọkwapho lẹ mkpuru iya; lẹ mkpuru ophu nọ l'onu-abata ibe iya ophuu bẹ teburu labọ nọkwapho. ⁴¹Ọ dū teburu ẹno nọdu l'ibe lanụ; teburu ẹno nọdu l'ẹka onu-abata ono ibe iya ophuu. Ọ tuko dū teburu ẹsato, bụ ẹka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja. ⁴²O nwekwarupho teburu ẹno, e gude mkpuma mee, bụ eli ẹka eegbuje anụ, e gude egwe ngweja, aakpo ọku. Ogologo iya dūchaa nkwo-ẹka lanụ lẹ mkpirikpu iya; ọsa iya dūchaa nkwo-ẹka lanụ lẹ mkpirikpu iya; ọ dū nkwo-ẹka lanụ l'eli. Ọ bụrụ ẹka ono bẹ eedobeje iphemiphe, eegudeje egbu anụ, e gude egwe ngweja-akpo-ọku; mę ngweja ọzo, eegwekpọ egwegwe. ⁴³Igbulo ono mgburugburu bẹ a kpọbekotarū nggu, ogologo iya hakọta g'ọbochieka. Teburu ono g'ẹphe ha bụkọta ẹka eedoje anụ, e gude egwe ngweja.

Mkpuru ndu-uke Chileke

⁴⁴Lazụ ime onu-abata ono l'ime oma-unuphu ono bẹ o nweru mkpuru labọ, nọ iya nū. Nanụ nọ l'ẹka iya k'onu-abata ụzo isheli; nọdu gha iphu l'uzo ndọhali; ọzo nọdu l'ẹka iya k'onu-abata ụzo ndọhali; nọdu gha iphu l'uzo isheli. ⁴⁵Onye ono sụ mu: “Mkpuru ophu nọ gha iphu l'uzo ndọhali ono bụ kę ndu-uke Chileke, bụ iya bụ ndu ophu anọduje eleta eze-ulo Chileke ẹnya. ⁴⁶Mkpuru ophu gharu iphu l'uzo isheli bụ kę ndu-uke Chileke, bụ ndu ophu eletaję ẹnya l'oru-ngweja. Ndu ọbụ bụ unwu Zadoku, bụ phekpoloko bụ ndu Lívayi, a-byakubeje Chipfu ntse; bya ejeeru iya ozi.”

⁴⁷Tọbudu iya bụ; ọ bya atụta iphe l'oma-unuphu ono. Ọ harụ ẹnya nha-munha ibekęno ẹno; ọ dū nkwo-ẹka ụkporo ise l'ogologo; dū nkwo-ẹka ụkporo ise l'ọsa iya. Ọru-ngweja ono bụrụ l'iphu eze-ulo Chileke ono bẹ ọ nọ.

Eze-ulo Chileke ono

⁴⁸No iya; ọ bya eduta mu je lẹ mkpuru, ẹka eeshije abahụ l'eze-ulo ono; bya atuta iphe l'itso-mgbo, nọgbaa l'agụga mkpuru ono; ẹphe dūchaa nkwo-ẹka ise ise ibekẹboebo. Ọsa ọnu-mgbo iya dūchaa nkwo-ẹka iri l'eno; igbulọ, nọchaa sụ-be l'ọnu-abata ono ibekẹboebo, bẹ ọsa iya dūchaa nkwo-ẹka ẹto ẹto. ⁴⁹Mkpuru ono bẹ ogologo iya dū nkwo-ẹka ụkporo; ọsa iya dū nkwo-ẹka iri l'ẹbo. Ẹka aazọbeje ọkpa bahụ iya bẹ dūchaa mkpopfu iri iri. E bvubechaa itso l'ọnu-abata mgbo ono ẹka labọ.

41 ¹Tọbudu iya bụ; nwoke ono bya eduta mu je l'eze-ulo Chileke ono; bya egude iphe tuta ọkpa-mgbo iya; ọkpa-mgbo ono ibekẹboebo bẹ dūchaa nkwo-ẹka ishii l'ọsa. ²Ọnu-abata iya bẹ ọsa iya dū nkwo-ẹka iri; igbulọ, nọchaa ya lẹ mgburẹku ibekẹboebo; bẹ ọsa iya dūchaa nkwo-ẹka ise ise. Ọ bya atutakwaphe iphe l'ogologo iya; ọ dū nkwo-ẹka ụkporo labọ; ọsa iya dū nkwo-ẹka ụkporo. ³Ọ bya abahụ l'ime eze-ulo ono bya egude iphe tuta ọkpa-mgbo iya; ọsa iya dūchaa nkwo-ẹka labọ nkwo-ẹka labọ. Ọnu-abata ono bẹ ọsa iya dū nkwo-ẹka ishii. Igbulọ, nọgbaa lẹ mgburẹku ọnu-mgbo ono ibekẹbo bẹ ọsa iya dū nkwo-ẹka ẹsaa. ⁴Ọ bya atuta iphe l'ogologo ime eze-ulo ono; ọ dū nkwo-ẹka ụkporo; ọsa iya dū nkwo-ẹka ụkporo l'uzo ataphu eze-ulo Chileke ono. Ọ sụ mu: "Ọwaa bụ ẹka kakọta adu nso." ⁵No iya; ọ bya atuta iphe l'igbulọ eze-ulo Chileke ono; igbidigbi iya dū nkwo-ẹka ishii; mkpuru nọgbaa l'agụga ụlo ono g'ọ ha bẹ ọsa iya dūkota nkwo-ẹka ẹno ẹno. ⁶Ụlo ono bẹ bụ ụlo-eli mkpopfu ẹto. Mkpofu ọphu nọnu nwekọtaru mkpuru ụkporo l'iri iri; a kpukota itso dufubegbaa l'igbulọ eze-ulo Chileke ono gbaa mgburugburu g'ọ gudeshia mkpuru, nọgbaa ya nū. Iphe ono, a kpuru dufube iya ono ta abụkwa l'ime igbulọ eze-ulo Chileke ono bẹ a kpuyaberu iya. ⁷Mkpuru, e yeshiru lẹ mgburẹku ụlo ono bẹ ka ọsa eje lẹ mkpopfu iya ono. Ụlo ọphu e gude kpụ-pheta eze-ulo ono bẹ a kpuru ọ nọdu lẹ mkpongo lẹ mkpongo; k'ọphu bụ l'a -nọdu enyikota iya; mkpuru ono, a kpushiru iya ono aka ọsa eje. Ẹka eeshije enyikota iya bẹ shi lẹ k'omali nọo je eshijaa k'echilabọ iya; bahụ lẹ k'imeli iya.

⁸Mu bya ahuma l'eze-ulo Chileke ono nweru oma ẹka a kpụ-liru eli, nọ gbaphee ya mgburugburu; ọ buru iya bụ ẹka a tūru ọkpa mkpuru ono, a kpushiru gbaphee ya mgburugburu ono. Ọ buru g'ọ habe ogologo bụ gẹ mgboro pho; mbu l'ọo nkwo-ẹka ishii bẹ ọ dū l'ogologo. ⁹Azụ igbulọ kẹ mkpuru agụga agụga iya ono bẹ igbidigbi iya dū nkwo-ẹka ise. Ẹka dabyikporu nū, nọ lẹ mgbaka mkpuru ono, nọgbaa l'ime eze-ulo Chileke ono; bẹ ọsa iya dū nkwo-ẹka ise. Mgbaka ẹka dabyiru nū; ¹⁰waa mkpuru ọphu a kpụ-pheru ime oma-unuphu ono mgburugburu bẹ ọsa iya dū nkwo-ẹka ụkporo. ¹¹Mkpuru ono, e yegbaaru l'agụga eze-ulo Chileke ono bẹ e eyecharu ọnu iya; ọ nọdu laaru ẹka ono, dabyiru iphoro ono; ọnu iya

lanu gharu iphu l'uzo isheli; ophuu gha iphu l'uzo ndohali. Eka ono, a ta akpuduru mkpuru ono be osa iya du nkwo-eka ise.

¹² Ulo ophu a kpuru; o gha iphu l'oma-unuphu eze-ulo Chileke l'uzo enyanwu-ariba iya be osa iya du nkwo-eka ukporo eto l'iri. Igbulo ulo ono be igbidigbi iya gbaa mgburugburu du nkwo-eka ise; ogologo iya du nkwo-eka ukporo eno l'iri.

¹³ No iya; o bya atuta iphe l'eze-ulo Chileke ono; ogologo iya du nkwo-eka ukporo ise; oma-unuphu eze-ulo Chileke ono; me ulo, a kpuru iya; me igbulu iya g'ephe hakota be ogologo iya dukwapho nkwo-eka ukporo ise.

¹⁴ Oma-unuphu eze-ulo Chileke ono eka iya ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa; mekpoo atatiphu eze-ulo Chileke ono be osa iya tukoru du nkwo-eka ukporo ise.

¹⁵ O bya atutakwapho iphe l'ulo ophu no gha iphu l'oma-unuphu eze-ulo Chileke ono l'uzoazu iya; mekpoo igbulu iya ibekoboebob; o buru nkwo-eka ukporo ise be o du.

Eka du nsọ ono ophu nọfutaru anofuta; me k'ime ime; yee mkpuru iya ophu gharu iphu l'oma-unuphu; ¹⁶ mekpoo onu-ulo iya; me windo, dugbaa werere ono; me eka eeshije eshishi, nokota l'ephe n'eto ono be a gbakotaru oshi; shita l'oma-ulo iya; me igbulu iya jeye l'eka e yeshiru iya windo; mbu le windo iya be e kweshishikotaru iphe g'o ha; ¹⁷ je akpakpo l'eli onu-abata ono; me ime ime ulo ono; me azu iya; mekpoo l'eli igbulu ono ime iya me azu iya gbaa mgburugburu; be a pyishiru iphe, dugbaa ¹⁸ ge chierobu; me mpfu. Mpfu ono be e seshigbaaru le mgbaka mgbaka chierobu. Chierobu ono be nwechaaru iphu labo. ¹⁹ Iphu ophu du g'iphu nemadzu be o gharu mpfu ophu no l'eka iya lanu; iphu ophu du g'iphu oduma be o gharu le mpfu ophu no l'eka iya ophuu. O buru egube ono be a pyishikotaru iya dophee eze-ulo Chileke ono mgburugburu. ²⁰ Shita l'omali iya jeye l'eli mgbo be a pyishikotaru chierobu me mpfu l'igbulu eze-ulo ono.

²¹ Okpa-mgbo eze-ulo Chileke ono be hakota enya nhamunha ibekeno eno. O buru g'okpa-mgbo ophuu du bu g'ophuu du l'iphu eka du nsọ ono. ²² Oru-ngweja Chipfu ono be e gude oshi mee; eli iya du nkwo-eka eto; ogologo iya du nkwo-eka labo; osa iya du nkwo-eka labo. Nkuku iya; me okpali iya; me mgbureku iya be bu oshi be e gudekota mee ya. Onye ono su mu: "Qwaa bu teburu ono, no l'iphu Chipfu ono." ²³ Oma eze-ulo Chileke ono; me eka ono, du nsọ ono be e yekotaru mgbo ebo ebo. ²⁴ Mgbo ono be nwekotaru iphe labo, aso asoso; eegudeje pyajia ya apyaji. Ophuu nweru ebo; ophuu nweru ebo. ²⁵ Mgbo oma-ulo eze-ulo Chileke ono be a pyishiru chierobu; me mpfu egube ono, a pyishiru l'eli igbulu pho. Latatiphu mkpuru ono be e gude oshi tua mkpu. ²⁶ O nwekwarupho windo, dugbaa ke

werere, a pyishiru mpfu nɔgbaa lɛ mgbureku mkpuru ono ɛka labo. Mkpuru mgbureku eze-ulo Chileke ono bɛ nwecharu mkpu, a tɔru iya.

Ulo ndu-uke Chileke

42 ¹Tɔbudu iya bu; nwoke ono bya edufuta mu duru mu bahu l'oma-unuphu ono; mbu l'uzo ibiya k'isheli. O bya edubata mu l'ulo, nɔ lɛ mgbaka oma-unuphu eze-ulo Chileke; yee ulo, nɔ l'uzo isheli ono. ²Ulo ono, nɔ l'uzo isheli ono bɛ ogologo iya du nkwo-eka ukporo ise; osa iya du nkwo-eka ukporo labo l'iri. ³Eka iya lanu bɛ gharu iphu l'eka osa iya du nkwo-eka ukporo, bu ɛka nɔ l'ime oma-unuphu. Eka iya ophu bɛ gharu iphu l'eka a wuru mkpuma, nɔ l'ataphu oma-unuphu ono. A kpuru iya mkpopfu eto; o noduchaa lɛ mkpongo lɛ mkpongo. ⁴O nwekwarupho uzo, nɔ l'ime, eeshije eshishi, nɔ l'iphu ulo ono; onoya bɛ osa iya du nkwo-eka iri; ogologo iya du nkwo-eka ukporo ise. Onu-mgbo iya bɛ nokota l'uzo isheli ulo ono. ⁵Mkpuru ophu nɔgbaa l'eli bɛ kagbaa kparagu; kele onu-uzo nɔgbaa ya nu ka eketa ɛka ha shii; eme lɛ g'onu-uzo kɛ mkpuru k'echilabo; mɛ lɛ k'uzo alɛ ketagbaaru. ⁶Mkpuru, nɔgbaa lɛ mkpopfu k'eto l'ulo-eli ono bɛ te nwedu itso, nɔ iya nu egube ulo ndu ophu a kpushiru l'oma-unuphu pho nweru. Oo ya bu l'oma ulo k'imeli ono ka ndu ophu nɔ l'alɛ; mɛ k'echilabo iya nwanshi. ⁷O nwekwarupho igbulu, tsefutaru etsefuta, nɔ lɛ nhamunha mkpuru ulo ono waa oma-unuphu ono; igbulu ono bɛ ogologo iya du nkwo-eka ukporo labo l'iri l'ataphu eze-ulo Chileke ono. ⁸Mkpuru ophu nɔ giriri chebe iphu l'oma-unuphu ono bɛ ogologo iya du nkwo-eka ukporo l'iri. Ndu ophu a kpuru o chebe iphu l'eka iya k'eze-ulo Chileke bɛ ogologo iya du nkwo-eka ukporo ise. ⁹Mkpuru k'uzo alɛ bɛ ɛka eeshije abahu iya nɔ l'uzo enyanwu-awawa mɛ a -gbɛ l'oma-unuphu ono abahu iya.

¹⁰Lime oma-unuphu l'eka iya k'uzo ndohali bɛ o nwekwarupho mkpuru, a kpugbaaru lɛ mgbaka igbulu ataphu etezi oma-unuphu ono yee oma-unuphu eze-ulo Chileke. ¹¹O nweru uzo, eeshije eshishi, nɔ l'iphu mkpuru mkpuru ono. Mkpuru ono dugbaa gɛ ndu ophu nɔ l'uzo isheli. Ogologo phe waa osa phe bɛ tuku haru enya nhamunha. Eka eeshije phe alufu bɛ gbakota nanu. G'e gude kpu phe gbakwarupho nanu. Mgbo, nochaa phe nu tuku gbakota ugbugba lanu. ¹²Ulo k'uzo alɛ ophu nɔ l'uzo ndohali bɛ gharu onu l'uzo enyanwu-awawa, bu ɛka eeshije abahu iya. O nwekwarupho igbulu, tsefutaru etsefuta, a kpuru nyakube ulo ono.

¹³Tɔbudu iya bu; o su mu: "Ulo k'isheli mɛ kɛ ndohali ono, ghakotar u iphu l'oma-unuphu eze-ulo Chileke ono bɛ bu kɛ ndu-uke Chileke. O buru l'eka ono bɛ ndu-uke Chileke, bu ndu abyakubeje Chipfu ntse a-noduje eri iphe, kakota adu nsu, a nuru Chileke. Oo ɛka ono bɛ ephe e-dobeje iphe, kakota adu nsu, a nuru Chileke; mbu ngweja-nri; mɛ ngweja-iphe-eji; mɛ

ngweja-apfu-ugwo; kele eka ono be du nsọ. ¹⁴Teke ndu-uke Chileke bahuwaru l'eka ono, du nsọ ono; g'ephe ta alufukwa etezi gbahaa l'ephe yefuru uwe, ephe eyeje gude eje ozi; kele uwe ono dukota nsọ. Ephe e-ye uwe ozo teme ephe eje l'eka ndu ozo nọ.”

¹⁵Noo ya; teke o tu-ghechaaru iphe l'iphe, nọ l'ime eze-ulo Chileke ono; o bya eduta mu shia uzo onu-abata uzo enyanwu-awawa; bya atukotá iphe l'eka ono g'o ha mgburugburu. ¹⁶O bya egude mgboro, e gudeje atuta iphe ono tuta iphe l'eka iya k'uzo enyanwu-awawa; o buru iphe, o du bu unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise. ¹⁷O bya egude mgboro, e gudeje atuta iphe ono tuta iphe l'eka iya k'uzo isheli; o dukwapho unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise. ¹⁸O bya egude mgboro, e gudeje atuta iphe ono; tuta eka iya k'uzo ndohali; o du unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise. ¹⁹O bya aghachi iphu l'uzo enyanwu-ariba; bya egude mgboro, e gudeje atu iphe ono tuta eka iya ono; o du unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise. ²⁰Oo ya bu; o tukota iphe l'eka ono ibekeno eno. E gude igbulọ kpuphekota iya mgburugburu; ogologo iya du unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise; oša iya du unu nkwo-eka le nkwo-eka ukporo ise; shi nno kebuha eka du nsọ ono waa eka nemadzu mmanu anoduje.

Odu-biribiri Chileke l'eze-ulo iya

43 ¹No iya; nwoke ono bya eduta mu bya l'onu-oguzo ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa. ²Mu huma odu-biribiri Chileke ke Izurelu g'o shi l'uzo enyanwu-awawa abya. Olu iya nodu ada g'eka eze enyimu aphu ke gbudugbudu. Odu-biribiri Chileke ono mee iphoró ngakota ekameka. ³Ophulenyia ono, mu phuru ono duepho g'ophu, mu phujeru teke o byaru emebyishi mkpukpu ono; bya adu g'ophulenyia ono, mu phujeru laguga enyimu Keba pho. Oo ya bu; mu daa kpurumu; kpube iphu l'alj. ⁴Odu-biribiri Chipfu shiepho l'onu-abata ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa bahu l'eze-ulo Chileke ono.

⁵Unme Chileke palia mu je edobe l'ime oma-unuphu; odu-biribiri Chipfu bya eji eze-ulo Chileke ono ejiji. ⁶Ge nwoke ono pfu-kube mu ono be mu numaru olu-opfu onye nọ l'ime eze-ulo Chileke goopfu anu mu; ⁷sụ: “Nwa ndiphe; eka-a bu eka aba-eze mu nọ; bukwarupho eka mu azobeje okpa. Oo l'eka-a be mu e-buru l'echilabo ndu Izurelu jeye l'ojejoje. Ndu Izurelu ta abyadu emerwushiba epha mu ono, du nsọ ono ozobaa. Ephe le ndu-eze phe ta abyadu egude ogori, ephe eri l'eka ephe agwaje iphe merwushia epha mu ozobaa; ophu ephe akpubaedu odzu ndu eze phe nwuhuru anwuhu apfube. ⁸Teke ono, ephe woru onu-ulo phe dokube onu-ulo nkemu; bya eworu onu-mgbo phe ye laguga onu-mgbo nkemu; o buru igbulọ kpoloko bu iphe, nọ-buharu mu l'ephe; be ephe gude urwuali, ephe arwu emerwushi epha mu ono, du nsọ ono. Oo ya meru iphe, mu gude ehughu mebyishia phe. ⁹Nta-a bu g'ephe haa eri ogori; ephe

apashicha odzu ndu-eze phe ono l'eka mu no; ge mu ebukwanuru l'echila-bọ phe jasụ l'ojeje.

¹⁰ “Nwa ndiphe; t̄aru ndu Ízurelu onu g'eze-ulo Chileke ono d̄u. G'ephe r̄ia oriri l'ugbugba ulo ono; k'ophu iphere iphe-eji, ephe meshiru a-d̄u phe. ¹¹ Teke o b̄u l'iphere iphe ono, ephe meru ono d̄u phe; l'i karu phe g'ee-gude kp̄ua eze-ulo Chileke ono; m̄e g'oo-gude gbaa ugbugba; m̄e g'onu iya a-d̄u; m̄e onu-abata iya; m̄e g'aa-kp̄ukotakpoo ya l'ophu; m̄ekpoo ns̄o, d̄ulaje iya n̄u; waa ekemu, d̄ugbaa ya n̄u. Dek̄ota iphemiphe ono l'ekwo k'ophu ephe e-mek̄ota iya g'o d̄u; mek̄ota ns̄o, d̄ulaje iya n̄u g'o ha. ¹² Waa ekemu, d̄u l̄e k'eze-ulo Chileke ono baa: Iphe, b̄u m̄kpakponu úbvú ono gbaa mgburugburu b̄e a-buru eka kak̄ota ad̄u ns̄o. Oo ya b̄u ekemu eze ulo Chileke ono.

Enya eka eegweje ngweja

¹³ “Waa g'oru-ngweja ono habe l̄e nkwo-eka l̄e nkwo-eka b̄u owa: nkwo-eka ono b̄u iphe, o d̄u b̄u nkwo-eka lan̄u; waa nkwo m̄kp̄ushi-eka ̄eto. Omilomi oswa, n̄o iya mgburugburu b̄e a-d̄u nkwo-eka lan̄u; ōsa iya a-d̄u nkwo-eka lan̄u. Igbur̄onu oswa ono mgburugburu a-d̄u nkwo m̄kp̄ushi-eka ugbo tete. Waa g'enya eka ono, ee-gweje ngweja ono a-habe l'eli baa: ¹⁴ Shita l'oswa, a waru l'omali ono jeye l'uko-al̄i b̄e eli iya a-d̄u nkwo-eka lab̄o; ōsa iya ad̄u nkwo-eka lan̄u. A -gb̄e l'uko-al̄i rwua l'ap̄o-kwa b̄e eli iya a-d̄u nkwo-eka ̄eno; ōsa ap̄okwa ono ad̄u nkwo-eka lan̄u. ¹⁵ E-shi l'ap̄okwa iya rwua l'enya eka eegweje ngweja ḡedegede b̄e eli iya a-d̄u nkwo-eka ̄eno; enya eka ono, eegweje ngweja ono b̄e mpu ̄eno, mab̄echaru l'uzo imeli a-n̄odu. ¹⁶ Enya eka ono, eegweje ngweja ono b̄e a-haru enya nhamunha ibek̄eno ̄eno. Ogologo iya a-d̄u nkwo-eka iri l'̄ebo; ōsa iya ad̄ukwapho nkwo-eka iri l'̄ebo. ¹⁷ Ap̄okwa iya b̄e a-hakwarupho enya nhamunha ibek̄eno ̄eno; ogologo iya a-d̄u nkwo-eka iri l'̄eno; ōsa iya ad̄u nkwo-eka iri l'̄eno; igbur̄onu ap̄okwa ono b̄e eli iya a-d̄u m̄kpiri-kpu nkwo-eka. Ishi ap̄okwa ono a-d̄u nkwo-eka lan̄u gbaa mgburugburu. Eka eeshije enyihu enya eka eegweje ngweja ono b̄e a-gha iphu l'uzo enyanwu-awawa.”

Edobe oru-ngweja ono ns̄o

¹⁸ No iya; o s̄u mu: Nwa ndiphe; wakwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu baa: Waa g'ee-gudeje egwe ngweja-akp̄o-oku l'eli oru-ngweja ono; m̄e g'ee-gudeje ephe mee-iphe l'eli eka ono m̄e a -kp̄u-ghe ̄e ya ph̄o baa. ¹⁹ Ndu-uke Chileke, b̄u iya b̄u ndu L̄ivayi; mb̄u ndu ono, shi l'eri Zad̄o-ku, b̄u ndu ejeje ozi l'iphu mu ono b̄e īi-kp̄e nwokeswi g'ephe gude gwee ngweja-iphe-eji. Nokwa iphe, Nnajiuphu, b̄u Chipfu epfu. ²⁰ Haru mee ya nata tee l̄e mpu ̄eno ono, n̄o l'enya eka eegweje ngweja ono; yele ishishi ap̄okwa ono ep̄hen̄eno. L̄i tephekwa ya ph̄o l'igbur̄onu iya mgburugburu

g'ò búru iphe, i gude mee ɛnya ɛka ono, eegweje ɛja ono g'ò dú nsò; gude-kwa iya phò safú iphe-ɛji, nò iya nù. ²¹Okeswi ono, e gude egwe ngweja k'iphe-ɛji ono bɛ ìi-kpùta je akpò òku l'ɛka e meru g'a kpoje ngweja òku l'eze-ùlo Chileke ono l'azú ɛka dú nsò ono.

²²“Lɛ mbòku k'èbo bɛ ii-gude mkpi, te enwedú ɛka iphe mebyiru iya gwee ngweja-iphe-ɛji. Òru-ngweja ono bɛ ee-me g'ò dú nsò ɛgube ono, e gude oke-eswi mee ya phò. ²³Teke i meɛbecharu iya; ɔ dú nsò ono; l'ì kpùta nwa oke-eswi waa ebili, te enwedú ɛka iphe mebyiru phɛ gwee ngweja; mbù ɔphu shi l'ɛka iphe-edobe nò. ²⁴Ii-gwekòta phɛ l'iphu Chipfu. Ndu-uke Chileke ewota únú phékòta phɛ; woru phɛ mee ngweja-akpò-òku nù Chipfu.

²⁵“Ujiku ɛsaa; mbòku-mbòku bɛ ìi-kpòkùbe kpùfutaje mkpi g'e gude gweje ngweja-iphe-ɛji. ɛgube ono bɛ ìi-kpùfutakwapho nwokeswi waa ebili, te enwedú ɛka iphe mebyiru phɛ, bú ɔphu shi l'iphe-edobe. ²⁶Abali ɛsaa bɛ ndu achijeru Chileke ɛja e-gude safú ɛjo-iphe l'òru-ngweja ono; bya emee ya g'ò dú nsò; shi ɛgube ono woru iya ye l'ɛka Chileke. ²⁷Abali ɛsaa ono g'ò ha -dzuepho; gbɛ lɛ mbòku k'ɛsato kwasɛru; bɛ ndu-uke Chileke e-gwerù unu ngweja-akpò-òku; mɛ ngweja-ɛhu-guu l'eli òru-ngweja ono. Òo búru teke ono bɛ mu a-nata unu. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfu.”

Onye-ishi mɛ ndu Lívayi; waa ndu-uke Chileke

44 ¹Tòbudu iya bú; nwoke ono bya eduphuta mu azú l'ònu-abata ɔphu nò l'ùzo azú ɛka ono, dú nsò ono; mbù ɔphu gharu iphu l'ùzo ɛnyanwu-awawa phò. A gu-chia ya agù-chi. ²No iya; Chipfu sù mu: “Ònu-abata-a bɛ aa-gù-chi ɛgube-a jeyewarùro ya. A ta abyadù agùha iya agùha. Mbù l'ò tò dùdu onye byaru eshije iya bahù l'ime iya. Ò búru ɛgube ono bɛ ɔogu-chi jeyewarùro ya; kɛlɛ ɔo ɛka ono bɛ Chipfu, bú Chileke Ízurèlù shiru bahù l'eze-ùlo ono. ³Òo onye-ishi unu kpoloko bɛ nweru g'òodu l'a haa ya g'ò nòdu l'ime ònu-abata ono ria nri l'iphu Chipfu. Oo-shi l'ùzo, eeshije abata lɛ mkpu ònu-abata ono bahù; shikwa iya phò lufu.

⁴“No iya; nwoke ono duta mu shia ùzo ɔphu nò l'ònu-abata isheli l'ùzo iphu eze-ùlo Chileke ono. Mu bya apalia ɛnya hùma ɔdu-biribiri Chipfu g'ò jiru eze-ùlo Chipfu ono ɛjiji; mu daa kpurumu; kpube iphu l'alì. ⁵Chipfu sù mu; Nwa ndiphe; tɔnwube ɛnya ree; ngabɛ nchì rengurengu; kwabɛ ɛnya l'iphemiphe, mu epfuru ngu lɛ kɛ g'aa-nòduje eme eze-ùlo Chipfu ono; mɛ ekemu, dú iya nù. Lerwetakwa ɛnya l'iphe, bú ùzo, e shi abahù l'eze-ùlo Chileke ono; mɛ ɛka eeshije alufu l'ɛka dú nsò ono.

⁶“Sù ndu Ízurèlù ono bú ekwegekwe ono lɛ-a: Nnajiuphu, bú Chipfu sùru unubɛ ndu Ízurèlù l'ò duwa ree mbù ùrwuali ono, unu arwù ono. ⁷Iphe ɔzo, unu meru yekòberu ùrwuali unu ono bú l'unu dubataru ndu ɔhozo l'ùlo nsò mu; mbù ndu te ebuduru úbvù k'ime ɔkpoma; mɛ

k'ogwēhu. Unu gude phẹ merwushia eze-ulo mu l'eka unu gude nri; me ẹba-anu; me mee ya egwe ngweja anu mu; shi egube ono mebyia ogba-ndzu mu ono. ⁸ Ophu unu eletaduru iphe mu du nsọ ẹnya; unu gbẹchia zia ndu ozo g'ẹphe letajẹ ulo nsọ mu ono ẹnya.

⁹ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: G'o to dukwa onye oho-zo; mbu, ndu te ebuduru ubvu k'ime okpoma; yee k'ogwēhu, a-bata l'ulo nsọ mu; je akpachakpoo le ndu bu nlwamulwa, buwa ebubu l'echilabo ndu Izurelu. ¹⁰ Ndu Livayi ophu gwoberu mu nu le teke ono, ndu Izurelu kpaphushihuru l'eka mu no; mbu ndu ophu lufuru mu l'ehu je etsoaha agwa phe be e-vuru iphe, ejo-iphe phe kpataru phe. ¹¹ Ephe nwekwaru ike epehe eje ozi l'ulo nsọ mu; buru ndu nche l'onu-abata eze-ulo Chileke; bya eje ozi l'ime iya; epehe egbuchakpo anu, e gude egwe ngweja-akpo-oku; bya egwejeru ndu ono eja; bya ejeru phe ozi; ¹² obenu kele o l'ephe gwaru nshi; bya emee ge ndu Izurelu meahaa ejo-iphe; be mu paliakwaru eka imeli; ribuwa angu l'ephe e-vuru iphe, ejo-iphe phe kpataru. Noo iphe Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono. ¹³ G'ẹphe ta abyakwa mu ntse l'ephe abya mu abaru eja l'ephe bu ndu-uke; ophu epehe ejekubekwa iphe mu, du nsọ; ozoo iphe, e gweru mu eja, kachakpoo adu nsọ. Epehe e-vuru iphe-iphere ebyi, epehe meshiru nwutaru. ¹⁴ Ole g'o duhabe be mu emekwa-a phe g'ẹphe letajẹ ẹnya l'iphe, eme ememe l'eze-ulo Chileke ono; mekpoo iphe, bu ozi, aa-nodu eje l'ime iya. ¹⁵ Ole ndu-uke Chileke, bu ndu ke Livayi, bu ndu ophu shi l'eri Zadoku; mbu ndu ophu shi yeru ehu eje ozi l'ulo nsọ mu le teke ono, ndu Izurelu shi kuhu mu l'ehu ono; be bu phe a-byakubeje mu ntse; bya eje ozi l'iphu mu. Oo epehe a-pfujeru mu l'iphu egweru mu ngweja eba-anu me ke mee ya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono. ¹⁶ Oo epehebedua nwekinyi phe be a-bahuje l'ime ulo nsọ mu ono; o buru phe nwekinyi phe be e-jekubeje teburu mu k'ejeru mu ozi; waa g'ẹphe mee iphe, mu suru g'e mee. ¹⁷ Teke epehe bahuru l'onu-abata k'ime oma-unuphu ono be epehe e-yeje uwe ochaa; g'ẹphe te eyekwa uwe, e gude eji anu kwee m'ephe nodu eje ozi l'onu-abata ophu no l'ime oma-unuphu ono; ozoo l'ime eze-ulo Chileke ono. ¹⁸ Epehe e-keje ekwa-ochaa l'ishi; bya eye nwiba ochaa l'upfu; g'ẹphe te eyejekwa iphe, e-me g'ephuru tsua phe.

¹⁹ “Teke epehe shiepho l'eka ono lufu eje l'oma-unuphu ono l'eka ndu ozo doru; g'ẹphe yefu uwe ono, epehe shi yee eje ozi ono wushi l'ime ulo nsọ; yeta uwe ozo; k'ophu epehe tee gudedu uwe phe mee ge ndu Izurelu du nsọ. ²⁰ G'ẹphe ta akpushijekwa ishi akpushi; ophu epehe ahajekwa egbushi phe g'o rwua ha ogologo. G'ẹphe kpuje ishi phe akpukpu. ²¹ G'o to dukwa onye uke Chileke a-nguje mee m'o nodu abahu l'ime oma-unuphu Chileke ono. ²² G'ẹphe ba alujekwa nwanyi, ji iya anodedu; ozoo nwanyi, ji iya chifuru achifu. Onye epehe a-lutaje bu nwamgboko, nwoke teke ejepfuswee, bu onye Izurelu; ozoo nyee onye uke Chileke, nwuhwaru nu. ²³ Epehe

e-zije ndibe mu g'ephe maru iphe, dụ iche l'iphe, dụ nsọ mę ọphu ta adu-du nsọ; goshikwa phe pho egube ephe e-shije maru iphe, aa-nọdu asọ nsọ; m'ọphu a taa nọdudu asọ nsọ.

²⁴“O -nweru opfu, daru nų; ndu-uke Chileke a-bujeru ndu-ikpe. Iphe, ephe agbabeje okpa kpe ikpe ono bu iphe, mu toru okpa iya su g'e meje. G'ephe mekotajekwa ekemu mu; mekpoo iphe, mu suru g'e meje; ephe aboje obo-iphe, mu dobegbaaru. Ephe e-mejekwapho eswe-atuta-unme mu g'o du nsọ. ²⁵G'onye uke Chileke te ejekubejekwa odzu; shi nno merwua onwiya emerwu. Oke teke odzu obu bu nna iya; ozoo ne iya; ozoo nwa iya nwoke; m'o bu nwada iya; ozoo nwune iya nwoke; m'o bu nwune iya nwanyi, teke aludu ji; oo ya bu l'o merwuwaro onwiya obu. ²⁶Teke a safucharu iya nturwu ono; g'o nọadakwa abali esaa. ²⁷Mboku oo-bebe bahu l'ime oma-unuphu ulo nsọ Chileke g'o je ejee ozi l'eka du nsọ ono be oo-gwe ngweja-iphe-eji k'onwiya. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono. ²⁸Oo mbedua be a-buru okiphe, ndu-uke Chileke ono e-keta. G'o to dukwa oke, unu a-he phe l'ali Izurelu. Oo mbedua a-buru iphe, ephe nweru. ²⁹Ephe a-nọduje eri iphe, a nuru ke ngweja-nri; me ke ngweja-iphe-eji; me ke ngweja-apfu-ugwo. Iphemiphe, a goru le Chipfu le Izurelu be a-bukotaru nkephe. ³⁰Iphe, kakota ree l'akporu-iphe-mbu, i kpataru l'opfu; mekpoo iphemiphe, i wotaru bya anunu; be bu ndu-uke Chileke be e-nweru iya nų. Ii-hataje iphe, i vuru uzo kpata l'iphe, i meberu l'ali; mbu iphe, i tsuru etsutsu; je anu phe k'ọphu onu-oma a-duru ndibe ngu. ³¹Ge ndu-uke Chileke ta atajekwa iphe, o buhabe, bu iphe, nwuhuru anwuhu; ozoo ọphu anu-egbudu dzu-gburu adzu-gbu; m'o bu enu; m'o bu anu-egbudu ozo mmanu.

G'ee-gude kee ali ono

45 ¹“Teke unu washijeerupho ali ono g'o buru okiphe unu; unu wafuru Chipfu eka ogologo iya du ukporo unu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri g'o bukotaru eka du nsọ; osa iya adu ukporo unu nkwo-eka labo l'unu iri. Eka ono g'o kakota mgburugburu be a-buru ali, du nsọ. ²L'ali ono be ee-kefuta eka uswekete iya waa ogologo iya a-du unu nkwo-eka lanu l'ukporo nkwo-eka ise haru enya nhamunha dobe g'o buru eka aa-kpu ulo nsọ ono. Ee-ketakwapho ali ono eka osa iya a-du nkwo-eka ukporo labo l'iri; ye iya g'o no-pee ulo-nsọ ono mgburugburu. ³Le phorokotokongu eka du nsọ ono be unu a-wafu-ta eka ogologo iya a-du ukporo unu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri; osa iya adu ukporo unu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise. Oo eka ono be aa-kpu eka-kakota-nsọ ono gedegede. ⁴Oo-buru oke ali, du nsọ nọduru ndu-uke Chileke; mbu ndu ono, ejeje ozi l'ulo, du nsọ ono; buru phe abyaje l'iphu Chipfu bya iya ejeru ozi ono. Oo eka ono be aa-kpushiru phe ulo-ebubu; teme o bukwarupho eka ono be aa-kpu

ulo nsọ ono. ⁵ Eka ọzo, aa-wafu be ogologo iya a-du ukporo unu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri; ọsa iya adu ukporo unu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise. Oke-alì ono a-buru ke ndu Lìvayi, bu ndu ejeje ozi l'eze-ulo Chileke; eka ono a-buru eka ephe e-me mkpukpu k'eburu.

⁶ “Unu buta alì, a-buru mkpukpu ophu dobe g'ọ nọdu dupfuru l'alì, du nsọ ono. G'ọsa iya du unu nkwo-eka iri l'ẹbo l'ukporo nkwo-eka iri; ogologo iya adu ukporo unu nkwo-eka eto l'unu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri. Alì ono a-buru ndu Ízurelu l'ophu a-tuko dzezfua eka nwe-ru iya.

⁷ “Onye-ishi unu be e-nweru alì, nọ l'ibekẹboebo l'alì, du nsọ ono; alì ono a-nodukwapho laaru ibiya ophu alì ọha nọ. Ọo-gbe l'uzo ẹnyanwu-ariba eka iya lanu nọ je akpaa l'eka iya ophu; bya agbe l'uzo ẹnyanwu-awawa eka iya lanu nọdu je akpaa l'eka iya ophu; mbu shikpopho l'oke alì ophu nọ l'uzo ẹnyanwu-ariba; nọ ogologo jasụ l'oke alì ophu nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa; nọ egube ono je ajiru ẹhu l'eka a washiru alì ipfu l'ipfu. ⁸ Alì ono a-buru iphe iya nọdu le Ízurelu. Teke ono be ndibe mu, bu ndu-ishi ta abyadu akpabaa ndibe mu ẹhu ọzo. Ephe a-ha ndu Ízurelu g'ephe nweru alì ono l'ipfu l'ipfu g'ipfu phe haa.

⁹ “Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: G'ọ kparu kpakwaru unube ndu-ishi le Ízurelu! Unu haa ẹhuka ẹhuka, unu eme; waa ẹhu, unu emekpa nemadzu. Unu meje iphe, pfuru oto; me iphe, gbaru l'ememe; unu ahaa achishi ndibe mu l'unuphu ibe phe. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

¹⁰ “Unu gudeje iphe, du ree tuta ẹrwa iphe. Iphe, unu e-gudeje tuta ẹrwa iphe, bu nkweka dzuru edzudzu; me ogbongu dzuru edzudzu.

¹¹ “Nkweka me ogbongu ono be a-haru ẹnya nhamunha. Nkweka bu iphe, a-laje iya nu bu e -kee ẹda ukpo uto iri wota uto lanu iya; ogbongu ono be bukwapho e -kee ẹda ukpo uto iri; uzi lanu iya be a-la iya nu. ẹda ukpo be a-buru iphe, ee-gudeje atu iphe l'ephenebo.

¹² “Shekelu lanu be a-bujeru gera ukporo. Shekelu ukporo, e yekoberu shekelu ukporo l'ise; bya eyekobe iya shekelu iri l'ise be a-buru mina lanu.

Iphe, aa-nu Chileke me mboku, dugbaa nsọ

¹³ “Qwaa bu iphe, dukpoo iche, unu a-nuje Chileke. Unu pataje ẹda ukpo witi lanu; kpojia ogbongu ekpoji; woru kee uzi ishii; wota uzi lanu nu Chileke. Unu apatakwapho ẹda ukpo balì lanu; kpojia ekpoji; woru iya kee uzi ishii; wota uzi lanu nu Chileke. ¹⁴ Manu olivu, unu a-nuje bu ekpemu manu lanu l'ime manu, jiru nkweka iri; ọzoo manu jiru ite-mkpa lanu. Nkweka iri be yele ite-mkpa lanu ha ẹnya nhamunha; kele l'ọ nkweka iri alaje l'ite-mkpa lanu. ¹⁵ Nokwapho g'unu a-kputaje aturu lanu l'ime

ụkporo aturu iri, shi l'aturu, tsuru eba, ndu Ízurelu nweru. Onoya bu ophu ee-gudeje gwee ngweja-nri; me ngweja-akpo-oku; me ngweja-ehu-guu; g'e gude iya pfua ugwo iphe-eji ndu ono. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

¹⁶“Ndu ali ono g'ephe ha be a-tuko wotakota ngweja-a wojeru onye-ishi phe. ¹⁷Oo onye-ishi ono be o duru g'o wofutaje iphe, ee-gude gwee ngweja, aakpo oku; me ngweja-nri; me ngweja-mee; l'obo-iphe, aabokpoo abobo; mekpoo mboku obo-onwa-afufu; me eswe-atuta-unme; mbu l'iphe, bukpo obo-iphe, e dobegbaaru, ndu Ízurelu aboje. Oo yebedua be a-nuje iphe, ee-gude egwe ngweja-iphe-eji; me ngweja-nri; me ngweja-akpo-oku; me ngweja-ehu-guu g'e gude pfua ugwo iphe-eji, ndu Ízurelu meru.”

¹⁸Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: “Onwa mbu -du l'abali mbu be unu a-kputaje nwokeswi, e te enwedu aka iphe mebyiru iya gwee aja; swafu nturwu l'ulo, du nsọ ono. ¹⁹Onye uke Chileke be e-wota mee anu ngweja-iphe-eji ono tee l'okpa-mgbo eze-ulo Chileke ono; me le nku-ku nkuku eno no l'apokwa oru-ngweja ono; me l'okpa-mgbo k'onu-abata ime oma-unuphu. ²⁰Nokwapho g'unu e-mekwa iya pho l'abali k'esaa l'ime onwa ono l'opfu ehu iphe, bu onye te elekebeduru enya mee iphe-eji; ozoo onye meru iphe-eji l'amagama. Oo egube ono be unu e-shi chia aja eze-ulo Chileke ono.

²¹“L'abali k'iri l'enọ l'ime onwa mbu ono be unu a-boje obo Ojeghata. Iphe unu a-boje iya bu abali esaa. Iphe, unu e-rije bu buredi, e te eyeduru iphe, ekoje buredi. ²²Le mboku ono be onye-ishi a-kpufuta nwokeswi, ee-gude gweeru iya ngweja-iphe-eji nkiya gedegede; me k'iphe-eji ndu bukota l'ali ono g'ephe ha. ²³Mboku-mboku l'ime abali esaa ono, aa-nodu abo iphe ono be oo-kpufutaje oke-eswi esaa; me ebili esaa, te enwedu aka iphe, mebyiru iya g'e gudeje gwee ngweja-akpo-oku nu Chipfu. Oo-nujekwapho mkpi g'e gude gwee ngweja-iphe-eji. ²⁴Oo-nujekwapho nkweka ereshi l'ishi oke-eswi ono nanu nanu; me l'ebili ono nanu nanu; g'o buru ngweja-nri; teme l'o yekobechaa ya manu, jiru eze ekpemu eno le nkweka ono nanu nanu.

²⁵“Obo-iphe ophu aa-boje le teke onwa k'esaa du l'abali iri l'ise be bukwapho iphe, ha egube ono be oo-wofutaje ujiku esaa g'e gude gwee ngweja-iphe-eji; me ngweja-akpo-oku; me ngweja-nri; me ngweja mmanu.

46 ¹“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: ‘Onu-abata ime oma-unuphu, bu ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa be aa-gu-chige agu-chi l'ime abali ishii, eejeje ozi. Mboku aa-guhaje iya bu l'eswe-atuta-unme waa mboku, onwa furu. ²Onye-ishi be e-shi l'etezi shia nwulo, no l'onu-abata bata bya apfuru l'onuzo gedegede. Ndu uke Chileke be e-gweru iya ngweja-akpo-oku; me ngweja-ehu-guu. O buru l'onu-abata ono be oo-noduje baaru Chileke aja. O -bachaa aja ono l'o lufu; a

taa gu-chiedu onu-abata ono agu-chi jasụ l'uzenyashi. ³Mboku, bukpo eswe-atuta-unme me mboku, onwa furu be ndu ali ono a-noduje l'onu eka eeshije l'onu-oguzo ono baaru Chipfu eja l'iphu iya. ⁴Ngweja-akpo-oku, onye-ishi unu e-gudeje bya anu Chipfu l'eswe-atuta-unme be a-bujeru unwu aturu ishii, te enwedụ eka iphe mebyiru iya; waa ebili lanu, te enwedụ eka iphe mebyiru iya. ⁵Iphe, oo-yekobe l'ebili ono gude gwee ngweja-nri be a-buru nkweka ereshi. Ngweja-nri, oo-yekobe l'unwu aturu ono be bu g'eka rwukpoeru iya pho be oo-nu; nkweka nonu be oo-yekota manụ, jiru eze ekpemu eno l'ehu l'ehu. ⁶Mboku, onwa furu be oo-nu oke-eswi, te enwedụ eka iphe mebyiru iya; me unwu aturu ishii; waa ebili lanu, te enwedụ eka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja. ⁷L'o bya ewofuta iphe, ee-gude gwee ngweja-nri. Nkweka ereshi lanu be oo-ye l'oke-eswi ono; yekobe nkweka ereshi lanu l'ebili pho; unwu aturu pho be oo-ye ereshi g'eka bekpoeu iya pho; yekobechaa manụ, jiru eze ekpemu eno le nkweka ereshi nonu. ⁸Teke onye-ishi abahu; g'o shi le nwulo onu-abata ono bahu; l'o shikwapho l'eka ono lufuta.

⁹“Teke ndu ali ono byaru l'iphu Chipfu l'iphe, bukpo obo-iphe, a turu onu iya; g'onye -shiru uzo isheli bahu je abaru Chileke eja; shikwaa uzo ndohali lufu. Onye -shiru uzo ndohali bahu; l'o shia uzo isheli lufu. G'o to dukwa onye e-shi uzo, o shiru bahu lufu. G'onye alufu nu shijekwa uzo ophu yee ophu o shiru bata chegbaberu iphu lufu. ¹⁰Ephe -nodu abahu; g'onye-ishi phe tsojekwaru phe bahu; teke ephe awufuta g'o tsojekwaru phe pho lufuta.

¹¹“Iphe, bukpo obo-iphe nonu; me obo-iphe, gegbaaru egeru be iphe, ee-gudeje gwee ngweja-nri bu. Okeswi be ee-yeje nkweka ereshi; ee-yekobe nkweka ereshi l'ebili; unwu aturu be bu egube du nemadzu ree be oo-yekobeje iya. Nkweka ereshi ophu nonu be ee-yekobeje manụ, jiru eze ekpemu eno. ¹²Teke onye-ishi turu obu iya onyo nu iphe g'e gude gweeru Chipfu ngweja-akpo-oku; ozoo ngweja-ehu-guu; g'e ghebekwaru iya onu-abata ophu gharu iphu l'uzo enyanwu-awawa onu. Ngweja, aakpo oku; ozoo ngweja-ehu-guu iya ono be oo-gwe egube oogweje iya l'eswe-atuta-unme. Teke o megheerupho; l'o lufu; o -lufuepho; g'a gu-chia uzo ono.

¹³“Mboku-mboku be oo-kputaje nwaturu, gbaru apha, te enwedụ eka iphe mebyiru iya nu g'e gude gweeru Chipfu ngweja-akpo-oku. O buru l'utsugutsu be oo-nuje iya. ¹⁴Utsugutsu be oo-wotajekwapho uzi lanu l'ime nkweka ereshi, e keru uzo ishii; l'o wotakwapho manụ, jiru eze ekpemu l'ubvu iya nu g'e gude gwokobe ukpokutu ereshi ono g'o buru ngweja-nri. Egweru Chipfu ngweja-nri-a be a-buru omelali, a-du jasuru asuru. ¹⁵Oo ya bu; nwaturu ono; me ngweja-nri ono; yee manụ ono be aa-nodu anuje utsugutsu g'e gude gweje ngweja-akpo-oku.

¹⁶“Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: O -buru l'onye-ishi be ketaru iphe, o nweru enweru nu onye lanu l'unwu iya; ge nwa iya obu

nwewaruro iphe obu g'ọ buru okiphe, awa iya e-nweru. ¹⁷Ọle ọ -buru l'ọo onye ejeru yẹbe onye-ishi ono ozi bẹ o ketarụ iphe iya nụ; g'onye-ozi ono nweru iphe obu jeye l'apha, ndu bụ ohu enwejeru onwophe; ọteme onye-ishi ono anatawa iya ya rọ. Iphe onye-ishi ono bẹ bụ unwu iya l'e-nwejeru iya; l'ọ buru nkephe. ¹⁸G'onye-ishi ono ta anafujekwa ndu ọzo oke alị, gbaru phe nụ; shi egube ono chifu phe l'alị phe. Ọo oke iya nkiya bẹ ooshije buta alị nụ unwu iya g'ọ buru nkephe; k'ophu a taa nonyadaa nafu ndibe mu iphe phe.' ”

Èka eeshibeje iphe, e gude gwee ngweja

¹⁹No iya; nwoke ono bya eduta mu shia ọzo ophu nọ l'ibiya k'onu-abata ono, shiru bahu lẹ mkpuru, dụ nsọ, nọgbaa l'èka ono gharu iphu l'ọzo isheli ono. Mkpuru ono bụ ndu-uke Chileke bẹ nwegbaa ya nụ. Ọ bya enweru èka o goshiru mu l'ọzo ọnyanwu-ariba. ²⁰Ọ sụ mu: “Èka bụ èka ndu-uke Chileke e-shije iphe, e gude gwee ngweja-apfu-ugwo; mę kę ngweja-iphe-ęji; ndujekwa iya phọ ghee iphe, e gude gwee ngweja-nri; k'ophu ẹphe tee gudedu iya lufuta l'oma-unuphu; shi nno mee ndu nọ l'èka ono g'ephẹ dụ nsọ.”

²¹Ọ bya edutakwa mu ọzo bahu l'oma-unuphu; bya eduru mu jekọta lẹ nkuku nkuku oma-unuphu ẹphen'eno; mu humagbaa oma-unuphu ọzo, nọchaa lẹ nkuku oma-unuphu ono ẹphen'eno. ²²Lẹ nkuku oma-unuphu ono ẹphen'eno bẹ o nweru oma-unuphu, nọgbaa ya nụ. Ogologo phe dụchaa nkwo-èka ụkporo labọ; ọsa phe dụ nkwo-èka ụkporo l'iri iri. Oma-unuphu ono, nọkota lẹ nkuku nkuku ono bẹ hakọta ọnya nhamunha. ²³Mgburugburu ime oma-unuphu ono ẹphen'eno bẹ apokwa, e gude mkpuma gbaa nọkota. A kpushikotaru èka aakpọbeje oku lẹ mkpula apokwa ono gbaa mgburugburu. ²⁴Ọ bya asụ mu: “Èka-a bụ èka ndu ejeje ozi l'eze-ulo Chileke e-shije iphe, ẹphe gude gweeru nemadzụ ngweja.”

Enyimu, shi l'eze-ulo Chileke ono asofuta

47 ¹Nwoke ono bya eduta mu lashia azu l'onu èka eeshije abahu l'eze-ulo Chileke ono gededede; mu huma mini, shi lẹ mkpula onu eze-ulo Chileke ono asofuta; asọ ala l'ọzo ọnyanwu-awawa; kẹle eze-ulo Chileke ono bẹ nọ gha iphu l'ọzo ọnyanwu-awawa. Mini ono bẹ shi lẹ mkpula onu eze-ulo ono èka iya ophu nọ l'ọzo ndohali asofuta; mbụ l'ọzo ndohali l'oru-ngweja ono. ²Tobudu iya bụ; ọ bya eduta mu shia ọzo ophu nọ l'ọzo isheli; duru mu jephe mgburugburu l'etezi; bya eduru mu shia ọzo onu-abata ophu gharu iphu l'ọzo ọnyanwu-awawa ono. Mini phọ shi l'ọzo ndohali asoshihu. ³Nwoke ono parụ iphe, egudeje atuta iphe l'èka tugbua shia ọzo ọnyanwu-awawa. Ọ bya atuta unu nkwo-èka labọ l'ukporo nkwo-èka iri. Ọ gbẹ teke ono duta mu rwughata mini, beru l'ogba-echi. ⁴Ọ bya atutakwapho unu nkwo-èka labọ l'ukporo nkwo-èka iri ọzo; bya eduru

mu rwughaa mini, ebe l'ikpere. Ọ bya atutakwapho unu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri ozo; bya eduru mu rwughaa mini ozo, ebe l'upfu. ⁵Ọ bya atutakwapho unu nkwo-eka labo l'ukporo nkwo-eka iri ozo; ono buru enyimu, mu ta aduedu ike ghata; kele mini ono be byawaru utso shii; hawa ogbu k'ophu bu ebvubvu be ee-bvu iya; mbu enyimu, te enwedu onye a-du ike rwughata iya nu. ⁶Ọ jia mu su: "Nwa ndiphe; ?i humaru iphe-a to?"

Ọ gbẹ teke ono bya eduru mu lashia azu l'aguga enyimu ono. ⁷Teke mu rwuru l'eka ono be mu humaru oshi, bu aguta aguta, nogbaa l'aguga enyimu ono azu labo. ⁸Ọ su mu: "Mini-a be anoduje aso ala l'ibiya k'uzo enyanwu-awawa; soru lashia l'uzo nsuda Araba, bu eka ooshije soba leze-enyimu. Ọ nodu abujeru teke mini ono sobaru leze-enyimu ono; mini eze-enyimu ono abya adu ree. ⁹Igwerigwe unwu-iphe, nogbaa ndzu be a-dzuru ndzu l'iphe, bukpo eka mini ono soru shia. Ema be a-kwatakpo du iya shii; kele mini ono aso ala l'eka ono. Ọ nodu emeje mini eze-enyimu ono go du ree. Oo ya bu l'iphe, bukpo eka enyimu ono so-beru be iphe, no iya nu a-nodukota ndzu. ¹⁰Ndu egbu ema be a-pfujeru l'aguga eze-enyimu ono. A -gbẹ le mkpukpu Enu-Gedi je akpaa le mkpukpu Enu-Egulayimu be aa-nodu ahumaje eka ee-gebeje ugbo. Ema ono be a-dukwa l'udu l'udu; ha igwerigwe g'ema, no l'oke-enyimu. ¹¹Ole mini, no l'uda; me ophu no l'eka anwu umavu l'aguga eze-enyimu ono be ta abyadu adu ree. Oo-buru umaswi, aa-nodu eshita unu. ¹²Oshi-omi dugbaa l'udu l'udu be a-nodugba l'aguga enyimu ono azu labo. Ophu ekwo phe ta ayidu nwulwashihu anwulwashihu; ophu o to yidu mi-buhu akpuru. Epe a-noduje ami mebyi lonwa lonwa; kele mini, shi l'ulo du nso ono aso ala l'eka epe no. Akpuru, epe a-mije be a-bujeru nri; ekwo iya aburu obvu, ee-gudeje eme ge nemadzdu du iche l'iphe, eme iya nu."

Oke oke ali ono

¹³Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: "Waa g'oke ali ono a-du baa, bu iya bu g'unu e-keshi ali ono g'ipfu iri l'ebo, no le Izurelu hatacha; go buru okiphe phe. Jiosifu be a-hata oke ali labo. ¹⁴Unu e-keru iya epe enya nhamunha. Oo kele mu paliru eka imeli ribua angu le mu a-nu iya nna unu oche phe be meru g'o gude ali-a je aburu okiphe unu.

¹⁵"Waa eka a-buru oke ali ono baa: L'uzo isheli be oo-shi l'oke-Enyimu l'uzo Hetulonu; jeru lashia Zedadu; ¹⁶me Hamatu; me Berota; me Suburuyimu ophu no le mgbaka oke ali Damasukosu yee Hamatu; je akpaa le mkpukpu Haza-Hatikonu, bu ophu no l'oke ali Hawuranu. ¹⁷Oke iya ono be e-shi l'oke-enyimu noo jasụ le Haza-Enanu; no-tsoru oke ali Damasukosu l'uzo isheli; yee oke ali Hamatu a-nodu l'uzo isheli. Oo eka ono a-buru oke iya l'uzo isheli.

¹⁸"L'uzo enyanwu-awawa be oke ali ono e-shia mgbaka Hawuranu yee Damasukosu; no-tsoru enyimu Jiodanu ogologo le mgbaka

mkpukpu Giladu; mē alì Ízùrèlu je alufu eze-ɛnyimu ono, nọ l'ùzo ɛnyanwu-awawa ono; je akpaa lẹ Tama. Oo ẹka ono bẹ a-bùru oke iya l'ùzo ɛnyanwu-awawa.

¹⁹“L'ùzo ndòhali bẹ oke alì ono e-shi lẹ Tama nọo jasù lẹ mini Meriba-Kadeshi; ọ bya anọdu kwasẹru nggele Ijiputu jasù l'oke-ɛnyimu. Ẹka ono a-bùru oke iya l'ùzo ndòhali.

²⁰“L'ùzo ɛnyanwu-arìba bẹ bụ Oke-Ẹnyimu bẹ a-bùru oke iya jasù l'ẹka yẹe Lebo-Hamatu chegbabẹru iphu. Ẹka ono bẹ a-bùru oke iya k'ùzo ɛnyanwu-arìba.

²¹“Unu e-keshiru onwunu alì-a lẹ g'ipfu Ízùrèlu ha. ²²Unu e-keru iya onwunu mē iphe, bụ nlwamùlwa, buwaa ebubu l'echilabọ unu nwùshia unwu; g'ọ bụru okiphe unu. Unu gùru phẹ ye lẹ ndu a nwùru anwunwu lẹ Ízùrèlu. Unu emee g'ẹphe hata alì g'unu a-ha iya l'ipfu l'ipfu Ízùrèlu.

²³Iphe, bụkpoo ipfu ọphu nlwamùlwa ono bu bẹ ee-keru alì nkiya nù iya.” Nokwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu bụ ono.

G'ee-gude kee alì ono

48 ¹“Waa ẹpha ipfu ono g'ẹphe ha baa: Danu bẹ e-nweru oke alì lanù l'ishi ụzo isheli. Oke-alì iya ono e-shi l'ùzo Hẹtulonu nọo jasù l'ẹka eeshije abahù mkpukpu Hamatu; je akpaa lẹ Haza-Enanu, bụ ọphu nọ l'oke ndu Damasùkosu l'ùzo isheli; mbù lẹ mgboru Hamatu. Oke alì iya ono e-shi l'ùzo ɛnyanwu-awawa nọo jasù l'ùzo ɛnyanwu-arìba alì ono.

²“Asha bẹ a-hatakwaphọ oke lanù. Nkiya bẹ yẹe alì kẹ Danu a-ma oke shita l'ùzo ɛnyanwu-awawa jasù l'ùzo ɛnyanwu-arìba.

³“Nafutali bẹ a-hatakwaphọ oke lanù. Nkiya bẹ yẹe alì kẹ Asha a-ma oke; shita l'ùzo ɛnyanwu-awawa jasù l'ùzo ɛnyanwu-arìba.

⁴“Manáse bẹ a-hatakwaphọ oke lanù. Nkiya bẹ yẹe alì kẹ Nafutali a-ma oke; shita l'ùzo ɛnyanwu-awawa jasù l'ùzo ɛnyanwu-arìba.

⁵“Ifuremu bẹ a-hatakwaphọ oke lanù. Nkiya bẹ yẹe alì kẹ Manáse a-ma oke; shita l'ùzo ɛnyanwu-awawa jasù l'ùzo ɛnyanwu-arìba.

⁶“Rúbẹnu bẹ a-hatakwaphọ oke lanù. Nkiya bẹ yẹe alì kẹ Ifuremu a-ma oke; shita l'ùzo ɛnyanwu-awawa jasù l'ùzo ɛnyanwu-arìba.

⁷“Jiuda bẹ a-hatakwaphọ oke lanù. Nkiya bẹ yẹe alì kẹ Rúbẹnu a-ma oke; shita l'ùzo ɛnyanwu-awawa jasù l'ùzo ɛnyanwu-arìba.

⁸“Alì ọphu yẹe kẹ Jiuda a-ma oke; shita l'ùzo ɛnyanwu-awawa jasù l'ùzo ɛnyanwu-arìba bẹ unu e-wofuta g'ọ bụru ọphu unu e-dobe iche. Uswekete iya bẹ a-tùta g'ọ dọ ụkporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka labọ l'ụkporo iri; ogologo iya a-bùru shita l'ùzo ɛnyanwu-awawa jasù l'ùzo ɛnyanwu-arìba; ẹgube k'ipfu ndu ọphu hagbaa phọ. Ụlo nsọ ono bẹ aa-kpù l'echilabọ iya gẹdegede. ⁹Alì ono ọphu unu e-bufu iche doberu Chipfu ono; bẹ ogologo iya a-dọ ụkporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka labọ lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri; uswekete iya adọ ụkporo unu

nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise. ¹⁰Ọ buru ndu-uke Chileke bẹ e-nweru ẹka ono, e doberu nsọ ono. Ogologo iya bẹ a-dụ ụkporo unu nkwo-eka ẹto l'unu nkwo-eka labọ lẹ nkwo-eka ụkporo iri l'uzo isheli; uswekete iya adụ ụkporo unu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise l'uzo ẹnyanwu-arịba; uswekete iya adụkwapho ụkporo unu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise l'uzo ẹnyanwu-awawa; ogologo iya adụ ụkporo unu nkwo-eka ẹto l'unu nkwo-eka labọ lẹ nkwo-eka ụkporo iri l'uzo ndọhali. Ọ buru l'echilabọ iya gèdegede bẹ aakpụ ụlọ nsọ Chipfu ono. ¹¹Ndu e-nweru iya nụ bụ ndu-uke Chileke ono, bụ unwu Zadoku, mbụ ndu e meru; ẹphe dụ nsọ, bụ pẹ bụ ndu ono, yeru ẹhu l'ejeru mu ozi ono. Ẹphe ta ahaduru etso ụzo mu ẹgube ndu Lívayi haru iya lẹ teke ndu Ízurelu mesweru ono. ¹²Ọo-buru iphe-oma, dụ iche, ee-wofuta l'alì ono, dụ nsọ ono nụ pẹ g'ọ buru ẹka kachaa nsọ, yee ndu Lívayi maru oke.

¹³“Laguga aguga alì kẹ ndu-uke Chileke ono bẹ ndu Lívayi a-hata oke alì lanu; ogologo iya a-dụ ụkporo unu nkwo-eka ẹto l'unu nkwo-eka labọ lẹ nkwo-eka ụkporo iri; uswekete iya adụ ụkporo unu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise. Ogologo iya a-kpakọta dụ ụkporo unu nkwo-eka ẹto l'unu nkwo-eka labọ lẹ nkwo-eka ụkporo iri. Uswekete iya bụ iphe, ọo-kpakọ dụ bụ ụkporo unu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise. ¹⁴G'ẹphe te erekwa iya erere; ọphu ẹphe egudekwa iya gbanweta ọzo. Ọo ẹka ono bẹ alì ono kachakpoo ree; ọo ya bụ g'ọ tọ lakwa onye ọzo l'ẹka; kele ọ bụ ẹka duru Chipfu nsọ.

¹⁵“Ẹka ọphu phoduru nụ pho, ọsa iya dụ unu nkwo-eka iri l'ẹbo lẹ nkwo-eka ụkporo iri ono; ogologo iya dụ ụkporo unu nkwo-eka ẹto l'unu nkwo-eka labọ lẹ nkwo-eka ụkporo iri ono bẹ a-buru alì ọha; ẹka mkpukpu e-gudeje eme iphe, dụ pẹ ree; buru ẹka aa-kpushi ụlọ; mẹ ẹka ẹphe a-nodu echeje ẹku pẹ. Mkpukpu ono bẹ a-nodu l'echilabọ alì ono gèdegede. ¹⁶Waa g'ọo-ha baa: Unu nkwo-eka iri lẹ nanu l'ụkporo nkwo-eka ise bẹ ọo-dụ l'uzo isheli iya. Ụzo ndọhali iya adụkwapho unu nkwo-eka iri lẹ nanu l'ụkporo nkwo-eka ise. L'uzo ẹnyanwu-awawa bẹ ọo-dụ unu nkwo-eka iri lẹ nanu l'ụkporo nkwo-eka ise; ụzo ẹnyanwu-arịba adụkwapho unu nkwo-eka iri lẹ nanu l'ụkporo nkwo-eka ise. ¹⁷Alì ẹka ndu mkpukpu ono a-nodu echeje ẹku pẹ bẹ a-dụ nkwo-eka ụkporo iri l'ẹbo lẹ nkwo-eka iri l'uzo isheli; dükwapho nkwo-eka ụkporo iri l'ẹbo lẹ nkwo-eka iri l'uzo ndọhali. Ọo-dükwapho nkwo-eka ụkporo iri l'ẹbo lẹ nkwo-eka iri l'uzo ẹnyanwu-awawa; dükwapho nkwo-eka ụkporo iri l'ẹbo lẹ nkwo-eka iri l'uzo ẹnyanwu-arịba. ¹⁸Ẹka phoduru nụ l'ẹka yee alì, dụ nsọ ono maru oke kwaseru ogologo; bẹ a-dụ ụkporo unu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise l'uzo ẹnyanwu-awawa; dükwapho ụkporo unu nkwo-eka l'unu nkwo-eka ise l'uzo ẹnyanwu-arịba. Ọ buru iphe, a kotaru l'alì ono bẹ ndu ejeru mkpukpu ozi e-rije. ¹⁹Ọo ndu ejeru mkpukpu ozi, bụ ndu shigbaa l'ipfu l'ipfu ndu Ízurelu bẹ a-nodu akoje iya opfu. ²⁰Alì ono, unu e-bufu dobe

iche ono l'ophu; mbú ali, dú nsò ono; mè ké mkpúkpu; bè ogologo iya waa uswekete iya a-harú ɛnya nhamúnha. Iphe ibe lanú a-dúje bú ụkporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka labò lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri.

²¹ “Eka phoduru nù l'alì ono ibekèboebo; mbú l'alì, dú nsò ono; mè l'alì ké mkpúkpu; bè a-tùko búru k'onye ishi. Oo-shi l'ẹka ono, a tụtaru ali, dú nsò ụkporo unu nkwo-ẹka ẹto l'unu nkwo-ẹka labò; lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri ono; nòdu larú okoke iya l'uzo ɛnyanwu-awawa. O búru ẹgube ono bè ọo-dụkwapho l'uzo ɛnyanwu-arịba. Oo-shi l'iphu ẹka ono, a tụtaru ali, dú nsò ụkporo unu nkwo-ẹka ẹto; l'unu nkwo-ẹka labò; lẹ nkwo-ẹka ụkporo iri ono; nòdu laaru okoke iya l'uzo ɛnyanwu-arịba. Eka ophu, nọ-tsotaru ali ono, e keshiru ipfu l'ipfu ogologo ono; bè a-búru k'onye ishi. Oo ya bú l'alì ono, dú nsò ono; mè eze-ulo Chileke ono bè a-nòdu l'echilabò ali ono. ²² Oo ya bú l'alì ké ndu Lívayi; mè ali ọha ono bè a-nòdu l'echilabò ali k'onye ishi ono. Eka iya ophu bú k'onye ishi ono bè a-nòdu l'echilabò oke ali Jiuda yee oke iya ké Benjiaminu.

²³ “A bya lẹ k'ipfu ndu ophu phoduru nù: Benjiaminu bè a-hatakwapfo oke lanú; ono bè a-nòdu shita l'uzo ɛnyanwu-awawa jasú l'uzo ɛnyanwu-arịba.

²⁴ “Simiyonu bè a-hatakwapfo oke lanú. Ono bè yee ali ké Benjiaminu a-ma oke; shita l'uzo ɛnyanwu-awawa jasú l'uzo ɛnyanwu-arịba.

²⁵ “Isaka bè a-hatakwapfo oke lanú. Ono bè yee ali ké Simiyonu a-ma oke; shita l'uzo ɛnyanwu-awawa jasú l'uzo ɛnyanwu-arịba.

²⁶ “Zebulonú bè a-hatakwapfo oke lanú. Nkiya bè yee ali ké Isaka a-ma oke; shita l'uzo ɛnyanwu-awawa jasú l'uzo ɛnyanwu-arịba.

²⁷ “Gadu bè a-hatakwapfo oke lanú. Nkiya bè yee ali ké Zebulonú a-ma oke; shita l'uzo ɛnyanwu-awawa jasú l'uzo ɛnyanwu-arịba.

²⁸ “Ké Gadu bè oke iya l'uzo ndohali e-shi ndohali agbẹ lẹ Tama jasú lẹ mini Meriba ké Kadeshi; jì-jia tsoru agụga ngele Ijiputu jasú lẹ Oke-Enyimu.

²⁹ “Noo ali, unu e-keru iphe, bú ipfu, nọ lẹ Ízurelu g'ọ búru okiphe phe bú ono. O búru iya a-búru oke ali phe. Nokwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu epfu bú ono.”

Onu-abata, nọgbaa lẹ Jierúsalemu

³⁰ Waa onu ẹka ee-shije alufu lẹ mkpúkpu ono baa: L'uzo isheli bú ẹka a тұru; o dú unu nkwo-ẹka iri lẹ nanú l'ụkporo nkwo-ẹka ise ono; ³¹ bè onu-abata mkpúkpu ono bè aa-gucha ẹpha ipfu, nọ lẹ Ízurelu iche iche. Onu-abata ẹto, nọ l'uzo isheli bè aa-gu onu-abata Rúbenu; mè onu-abata Jiuda; waa onu-abata Lívayi. ³² Eka iya k'uzo ɛnyanwu-awawa, ogologo iya dú unu nkwo-ẹka iri lẹ nanú l'ụkporo nkwo-ẹka ise ono bè onu-abata ẹto a-dú: onu-abata ké Jíósefu; mè onu-abata ké Benjiaminu; waa onu-abata ké Danu. ³³ Eka iya k'uzo ndohali, ogologo iya dú unu nkwo-ẹka iri

lẹ nanu l'ukporo nkwo-eka ise ono; be onu-abata eto a-du: onu-abata ke Simiyonu; me onu-abata ke Isaka; waa onu-abata ke Zebulun. ³⁴Eka iya k'uzo enyanwu-ariba, ogologo iya du unu nkwo-eka iri lẹ nanu l'ukporo nkwo-eka ise ono be onu-abata eto a-du, bu iya bu onu-abata ke Gadu; me onu-abata ke Asha; me onu-abata ke Nafutali. ³⁵Iphe, o-o-du gbaa mgburugburu bu ukporo unu nkwo-eka ebo l'unu nkwo-eka ise. Epha, mkpukpu ono a-zaru gbẹ lẹ mboku ono kwaseru be a-buru: "Chipfu no l'eka ono."

Ekwo

Danẹlu

Onye Mpfuchiru Chileke

Ụnwu Ízurelu ẹno, eze ọtaru

1 ¹O beru l'apha, kwe Jiehoyakimu apha ẹto, ọ wataru aburu eze ndu Jiuda; eze ndu Bábilonu, ẹpha iya bu Nebukadineza chita ndu ojogu iya bya anọ-phae Jierúsalemu mgburugburu. ²Tobudu iya bu; Nnajiuphu mee ge Jiehoyakimu, bu eze ndu Jiuda; yee ngwa, no l'ulo Chileke laa l'eka Nebukadineza. Nebukadineza tuko iphemiphe ono chiru laa ali Shina; chiru iya je edobe l'eka eedobeje eku l'ulo agwa iya.

³Eze, bu Nebukadineza bya akaru Ashipenazu, bu onye-ishi ndu eleta ibe eze enya; bya asu iya go haru ndu Ízurelu ono ndu ophu shi leri ndu eze; yele ndu ophu shi leri ndu a maru ẹpha phe dutaru iya. ⁴Ndu ophu bu unwokoroby, adudu eka iphe mebyiru phe; bya adu ubvu l'enya; bya aburu ndu nweru egomunggo; bya amaru iphe; bya aburu ndu iphe edoje enya ree; bya aburu ndu gbaru gephe a-nodu eje ozi l'ibe-eze. O -hotachaa phe; lo zia phe opfu ndu Bábilonu; yee g'eedeje iya edede. ⁵No iya; eze, bu Nebukadineza su ga nuje phe udu nri, yebe eze erije mboku-mboku gephe rije; o buru mee, yebe eze anguje be epe a-nodu anguje. O buru apha ẹto be a suru g'e gude zia phe iphe. E -mechaa; epe ejeaaharu yebe eze ozi.

⁶Tobudu iya bu; a bya ahoo ndu obu. A hota Danẹlu ye iya; waa Hananaya; waa Mishẹlu; wafua Azariya. Epehedua buchaaru ndu Jiu. ⁷Tobudu iya bu; onye-ishi ndu eleta ibe eze enya bya agushia phe epha ophuu. Iphe, o guru Danẹlu be bu Beluteshaza; bya agua Hananaya She-duraku. Mishẹlu be o guru Mishaku; bya agua Azariya Abedinego.

Ama, a huru Danẹlu phe

⁸Obenu le Danẹlu pfuru iya ruhata iphu; su le ya tee ridu udu nri, onye eze erije gude merwua onwiya; ophu ya angudu mee, onye eze

anguje. Noo ya bu; o sụ onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya jiko g'o kwe ge ya te emerwu onwiya l'uzo, du nno. ⁹Chileke byanu bya emee; Danẹlu du nwoke ono l'obu; imemini Danẹlu bya adu iya. ¹⁰Tobudu iya bu; onye eleta ibe eze ẹnya ono bya asu Danẹlu-a: "Mu atsukwa nnajiuphu mu, bu eze ebvu, bu onye suru ge mu nuje unu udu nri ono; yee udu mee ono. ?A maru; ?unu taa jodunu ehu ka ndu unu l'ephe bu ogbo eji? Eze -huma iya be oo-gbutakwa mu ishi l'opfu ehu unu."

¹¹No iya; Danẹlu bya asu Meluza, bu onye ono, onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya yeru g'o leta Danẹlu; waa Hananaya; yee Mishelu; waa Azariya ẹnya ono su iya: ¹²"Jikonu; hunaa anyibe ndu-ozu ngu ama ujiku iri. Iphe, ii-nujeephe anyi be bu eba g'anyi taa; nguru mini ye iya. ¹³E -mechaa l'i bya egbu anyi le ndu ono, eri nri eze ono igo maru ndu ophu ugbugba phe ka ree; oo epho g'iphe, i humaru gbaru bu g'ii-me anyibe ndu-ozu ngu phe." ¹⁴O bya ekweta iphe, ephe pfuru bya ahua phe ama abali iri.

¹⁵A nochaeopho abali iri ono; o bya elee phe ẹnya huma l'ephe ka unwo-koroby a ophu eri nri eze pho ree bya aka phe okporokpo. ¹⁶O buru iya bu le Meluza aparu phe anu nri ndu eze yee mee phe ono haa; bya awata phe agworu ine eba.

¹⁷Chileke mee unwokoroby a eno ono; ephe maru ekwo shii; bya enwe-ru mmamiphe. Teme ophulanya nodu edoje Danẹlu ẹnya; nrwọ nodu edojefukwa iya pho ẹnya.

¹⁸Tobudu iya bu; o -rwuepho teke eze suru g'a chitawaru iya ro ephe; onye-ishi ndu eleta ibe eze ẹnya bya achita phe je edobe l'iphu eze, bu Nebukadineza. ¹⁹Eze waa ndu ono, e shi azu ono bya abogbabenu. Ophu o du du g'ephe hakota ono onye ophu aturu Danẹlu; ozoo Hananaya; ozoo Mishelu; ozoo Azariya. Ephe wata ejeru eze ozi. ²⁰Iphe, bukpoo iphe, eze jiru phe, bu iphe, laru le ke mmamiphe; ozoo iphe edo ẹnya be ephe kakota ndu jibya; me ndu emeje omamanshi, bu ndu nokota l'ali-eze iya; ugbo iri. ²¹O buru egube ono be Danẹlu noe ya pho jimujimu jasụ Sayiro-su nyibata l'okwa eze l'apha mbu iya.

Nrwọ, eze, bu Nebukadineza rworu

2 ¹O be l'apha, kwe Nebukadineza apha labo, o wataru aburu eze; o rwokashia nrwọ. Nrwo ono nodu atsụ iya l'ehu shii. Ophu mgbenya ekweedu iya atutu. ²Tobudu iya bu; eze zia ge je ekuaru iya ndu jibya; me ndu agwugwo; me ndu karu akaka; me ndu maru ẹnya kpokpode g'ephe bya ezeeru iya nrwọ ono, o rworu ono. Ephe tuko bya bya akuru l'iphu eze. ³Eze su phe: "Mu rworu nrwọ; o buru iphe, atsụ mu l'ehu shii ge mu eeshi maru ishi nrwọ ono."

⁴Ndu maru ẹnya kpokpode bya egude opfu ndu Aramu pfuru nu eze su iya: "Gube eze; ndukwa ndzu ojejeje! Jiko zenaaru anyibe ohu ngu phe nrwọ obu g'anyi akoru ngu iphe, bu ishi iya."

⁵Eze bya eyeeru ndu maru ɛnya kpokpode ono ɔnu sɔ phɛ: “Mu gbuwaru iya unu tororo. Unu -emedu g'a maru iphe, mu rworu maru iphe, bu ishi iya; l'a lakashia unu iphuriba iphuriba wɔshi; l'e mee ɔlo unu g'o bugbaaru ikpozɔ. ⁶Obenu lɛ-a; teke ɔ bu l'unu meru; a maru iphe, mu rworu bya amaru iphe, ishi iya bu; mu emeeru unu iphe-oma, ha shii; bua unu obunggo; bya akwabɛ unu oke ɔbvu, parɔ ɛka. Noo g'o gude mu sɔ unu-a; unu kɔoru mu iphe, mu rworu; unu akɔo iphe, ishi iya bu.”

⁷Ephe byakwa eyeeru iya ɔnu k'ugbo ɛbo sɔ iya: “Jiko g'eze zeeruro ndu bu ohu iya iphe, ɔ rworu; g'a kɔoru iya iphe, ishi iya bu.”

⁸No iya; eze sɔ phɛ: “Iphe, mu makahakporu nta-a bu l'ɔo mboku bɛ unu achila; noo kɛle ɔphu unu a-nyata bu lɛ mu gbuwaru unu opfu tororo. ⁹Lɛ-a: Ɔ -buru l'unu te emeduru g'a maru iphe, mu rworu lɛ nrwo-a; bɛ e kpeakwaru unu ikpe lanu kabuaru unu; noo l'unu chiwaru idzu l'unu a-bya anɔdu adzushi aka; epfushi opfu, rehuru erehu l'iphe mu gbiriri jasɔ mboku agbanwee. Ɔo ya bu; unu -kɔoru mu iphe, mu rworu lɛ nrwo-a; mu amakwanuru l'unu a-du-a ike kɔo iphe, ishi iya bu.”

¹⁰Ndu ono, maru ɛnya kpokpode ono bya asɔ eze: “Ɔ tɔ dukwa nemadzu, nɔ l'eliphe-a, a-du ike meeru eze iphe ono, oopfu g'e meeru iya ono. Ɔphu ɔ dukwa eze g'udu iya; ɔzoo ike iya ahahabe, sujewaru ndu jibya alɔ iya; ɔzoo ndu emeje omamanshi; ɔzoo ndu maru ɛnya kpokpode g'ephe meeru iya egube iphe owa-a, i sɔru g'e meeru ngu-a. ¹¹Iphe, gube eze sɔru g'e meeru ngu shihunukakwaru ike. Ɔphu ɔ dudu nemadzu adu ike ekpuha iya egoshi eze; ghahaɛpho agwa agwa; ɔphu ephe lɛ nemadzu ebukwanu.”

Danēlu humaru nrwo ɔbu

¹²Ɔ buru iphe ono meru g'o gude ɛhu ghuaaa eze eghe shingushingu; ɛhu gbangahu iya. Ɔ tua ekemu sɔ g'a tukokpoephe ndu maru iphe l'alɔ Babilonu gbushikota. ¹³Ekemu eze ono tukonu ekameka jedzuru l'a sɔru g'a tuko ndu maru iphe gbushia. E yenu nemadzu g'ephe je achɔ Danēlu yɛ ɔnya iya phɛ g'e gbua phɛ.

¹⁴O be teke Ariyoku, bu onye-ishi ndu nche eze tugburu jeshia egbushi ndu bukota ndu maru iphe l'alɔ ndu Babilonu; Danēlu bya ejikpoephe obu oyi gude mmamiphe yeeru iya ɔnu. ¹⁵Iphe, ɔ jiru Ariyoku bu: “?Bu gunu meru g'o gude eze tua ekemu ɔphu ada ehuka ehuka egube owa-a?” Ɔo ya bu; Ariyoku bya eworu iphe, ada nu woru kɔoru Danēlu. ¹⁶Danēlu bya abahu bya eje arwo eze; ephe l'iya tua ɔnu teke oo-gude bya akɔoru iya iphe, o rworu lɛ nrwo ono.

¹⁷No iya; Danēlu bya alaa unuphu bya eje eworu iphe, ada nu woru kɔoru ɔnya iya phɛ, bu Hananaya; waa Mishelu; waa Azariya. ¹⁸Ɔ karu phɛ g'ephe jepfukwa Chileke, bu l'igwe g'o phuru phɛ obu-imemini; goshi phɛ iphe owa-a, bu iphe, e domiru edomi-a; k'opfu yɛbedua yɛ

ndu ọnyà iya; ẹphe lẹ ndu maru iphe l'alị Bábílọnu ata atụkodu laa l'iswi.
¹⁹Tọbudu iya bụ; e kpuhaa iphe ono, e domiru edomi ono goshi Danęlu
 l'ophulenya l'enyashi. O woru ekele kele Chileke ophu bu l'imigwe.

Ekele, Danęlu keleru Chileke

²⁰Danęlu kele Chileke sụ:

“G'e tua Chileke ẹpha jasụ lẹ
 tuutuutuu lẹ mịimiimii!
 Noo l'ọo ya nwe mmamiphe
 bya enweru ike.

²¹Ọo ya agbanweje mbọku yẹle
 teke iphe e-me.

Ọ bụru iya emeje ndiphe eze
 bya akwatsujekwa phẹ phọ.
 Ndu maru iphe bụ iya anuje
 phẹ mmamiphe obu.
 Ndu iphe edoje ẹnya bụru iya
 emeje g'iphe doo phẹ
 ẹnya obu.

²²Iphe, dụ omilomi bya aburu
 iphe, e domiru edomi
 bẹ ookpuhaje ghebe ọnu.

Ọ maru iphe, nọ l'ochii.
 Ọ bụru yẹe ìphóró,
 echi echichi bu l'unuphu.

²³Ọ bụru gube Chileke kẹ nna
 mu phẹ bẹ mu ekele bya
 aja ajaja;
 noo kẹle i meru gẹ mu
 maru iphe bya emee
 g'ike dụ mu;
 bya emee nta-a;
 gẹ mu maru iphe ono,
 ẹphe arwọ ngu sụ g'i mee
 g'ẹphe maru ono;
 mbụ i meru; a maru iphe,
 eze rwọru lẹ nrwọ.”

Danęlu akọ ishi nrwọ, eze rwọru

²⁴Tọbudu iya bụ; Danęlu bya ejepfu Ariyọku, bụ onye eze yeru g'o gbushia ndu
 maru iphe l'alị Bábílọnu ono. O jepfu iya je asụ iya: “Te ejehekwa egbushi ndu maru
 iphe l'alị ndu Bábílọnu. Duta mu jepfu eze gẹ mu je akọoru iya ishi nrwọ, ọ rwọru.”

25 Ɔ būru iya bū lẹ Ariyoku abya emee egwegwa duru Daneļu dujeru eze. O rwua bya asu eze-a: “Mu humakwaru onye e-goshi eze iphe, Ɔ rworu lẹ nrwọ. Onye ono gbekwa būru onye shi lẹ ndu a kpuru lẹ ndzụ l'alị Jiuda.”

26 Eze sụ Daneļu-a; iphe, a guru Daneļu bū Beluteshaza: “?Ii-dụ ike kọoru mu iphe, mu rworu lẹ nrwọ bya epfiaru mu iphe, ishi iya bū tọ?”

27 Daneļu yeeru eze onu sụ iya: “Ɔ tọ dukwa onye maru iphe; ọzoo onye emeje omamanshi; ọzoo onye jibya; ọzoo onye karu akaka, adu ike egoshi eze iphe ono, e domiru edomi ono, eze sūru g'e goshi iya ono. 28 Obenu l'o nweru Chileke, bu l'igwe; onye egoshije nemadzū iphe, e domiru edomi. Ɔo onye ono wotaru iphe, e-mechaa mee nū l'iphu woru kpuhaa goshi gube eze, bū Nebukadineza. Nrwo, i rworu; yee ophulenyā, i phuru l'egomunggo teke ono, i ze l'iphe-azee ngu ono baa:

29 “Sū-a; teke ono, i ze azee ono; gube eze; be oriri ngu gbarwuru l'iphe, e-me l'iphu. Ɔ būru iya bū l'onye ono, ekpuhaje iphe, e domiru edomi goshi ono kpuhaa iphe, e-mechaa mee nū goshi ngu. 30 A byakwanu l'ehu ke mbēdua; Ɔ tọ bukwa l'oo l'oo mu kachaa amaru iphe meru g'o gude e kpuhaa iphe-a, e shi domia edomia goshi mu. Iphe, e goshiru mu iya bukwa k'ophu gube eze a-maru ishi iphe, i rworu lẹ nrwọ; maru ishi iphe, i riru l'okpoma ngu.

31 “Sū-a; gube eze; iphe, i humaru bū iphe, a kpuru; Ɔ dū ge nemadzū. Iphe obu paa ejo eka; teme Ɔ nodu echi ke swachaswacha; pfuru l'iphu ngu; ugbugba iya nodu eye ebvu. 32 Iphe, e gude mee ishi iphe ono bū okpobe mkpola-ododo. A bya egude mkpola-ochaa mee okpoma iya yee eka iya. Ɔ būru onyirubvu be e gude mee mkputephō iya jasū l'utapfu iya. 33 A bya egude igwē mee oshi-okpa iya. A bya eworu igwē gwakobe l'urwa gude mee e -shi l'olu-okpa iya jasū l'obochi-okpa iya. 34 Tōbudu iya bū; g'iigbukpoe ya pho igo ono; mkpuma kkpofu; ole Ɔ tọ bukwa eka nemadzū be e gude kkpofu iya. Mkpuma ono bya adaa akpurakpu ono l'okpurukpu okpa iya ono, e gude ngwaragwa igwē yee urwa mee ono; o tsue ya pho yogiri yogiri. 35 No iya; igwē ono; yee urwa ono; waa onyirubvu ono; me mkpola-ochaa ono; me mkpola-ododo ono tukoeppo g'o hakota tukaa nanunanu; dupepo g'udzu eswa balị, aaphushi l'uguru l'eka eetsuje balị. Pherephere zikashia ya rengurengu k'ophu bū l'o to nwe du onye humabaaru udo mee ya. Mkpuma ono, tupyashiru iya nū ono bya abuerupho oke ubvu, tukoeupho mgboko l'ophu sweta.

36 “Noo g'i rworu iya bū ono. Nta-a bū g'anyi bya akaru gube eze iphe, ishi iya bū. 37 Ɔo gube eze be bū eze ndu bukota eze l'eliphe. Ɔ būru ngu be Chileke l'igwe nuru alị-eze bya anu ngu okpehu; bya emee g'i dū ike; mee g'udu ngu paa eka. 38 Ɔo ngu be o yeru nemadzū l'eka; yee anu, bu l'egbudu; yee enu, ephe l'eli. O meru g'Ɔ būru ngu a-buru eze phe gephe hakota l'ekameka, ephe bu. Ɔo gubedua bū ishi iya ono, e gude mkpola-ododo mee ono.

³⁹“I -bùchaerupho eze bẹ onye ozo a-nọ-tsota ngu. Alì-eze k'ono bẹ ɛnya a-lwa. Ono -gbeshi; ozo abata. Onye eze k'alì-eze k'ono a-buru onye-ishi ndiphe l'ophu; ɔle ɛnya a-kabakpoo ya rọ alwalwa. Ono bụ iya bụ onyirubvu ono. ⁴⁰K'eno e-mechakwarọ dufukwapho. Ono e-shihu ike g'ígwe; noo kẹle ọ tọ dudu iphe, ígwè te egwejedu arakabya. Ọ buru g'ígwe etsupashije iphe ono bụ g'oo-tsukposhi alì-eze ophu ọ bapfutaru; gwee ya arakabya. ⁴¹Ọbochi-ọkpa iya yee mkpūshi-ọkpa iya ono, e wotaru ígwè gwakọbe l'urwa gude mee ono; nọ-chiru ɛnya alì-eze ono teke oo-mecha kekashia onwiya ekekashi; ɔle o nweru ndu ophu e-shihu ike g'ígwe; ọo ẹpho g'ì humaru iya bụ g'oo-du; ígwè, a gwakoberu urwa. ⁴²Ọ buru ẹgube ono, mkpūshi-ọkpa iya ibiya ophuu a-buru ígwè; ibiya ophuu aburu urwa ono bụ g'alì-eze ono a-du; ibiya lanu e-shihu ike; ibiya ophuu a-du nyegenyege. ⁴³Ọo ẹgube ono, i humaru l'e wotaru ígwè gwakọbe l'urwa, a gworu agwogwo ono; bụ ge ndu ono a-nodu a-gwa onwophe ngwaragwa l'alugba nwanyi. Ọle ẹphe taa byadu atugba buru nanu; ẹgube ono, e tee wotajedu ígwè gwakọbe l'urwa g'ọ tugba ono.

⁴⁴“Ọ buru teke ndu ono, a-buru eze ono bẹ Chileke k'imigwe e-gude ẹka iya meta alì-eze ophu a ta abyadu e-mebyishi. Ophu ọ dudu onye byaru a-nochibaa okwa eze k'ono. Ọo-kupashikota alì-eze ono g'ọ ha gwee phe arakabya mee ẹphe taa dubaedu; yebedua anodu jasu le tuutuutu le mimiimii. ⁴⁵Ọo ya bụ ophulenyà ono, i phuru huma mkpuma, a kùpotaru l'eli úbvú; ophu ọ budu ẹka nemadzu bẹ e gude kùpota iya ono; mbu mkpuma ono, tukupshiru ígwè yee onyirubvu yee urwa; waa mkpola-ochaa yee mkpola-ododo tsua ya pyakapyaka ono.

“Ọo Ọkalibe, bụ Chileke, kangokotaru nu; goshiru eze iphe, e-mechaa mee l'atatiphu. Noo iphe, gube eze rworu bụ onoya; teme iphe ono, mu sūru l'ọ bụ ono buru iphe, ọ bụ eviya.”

Eze akwabẹ Danɛlu oke ùbvù

⁴⁶Tobudu iya bụ; eze, bụ Nebukadineza daepo kpurumu woru iphu bube l'alì gude kwabẹ Danɛlu ùbvù; bya asu g'e gude iphe-ngweja; yee ùnwù-isensu gwaa Danɛlu g'aagwaje iphe-a. ⁴⁷Eze bya asu Danɛlu-a: “Ọo eviya; Chileke ngu bụ Chileke nwekota agwa, nokota nu; bya aburu Nnajiuphu, nwekota ndu eze l'ophu; bya aburu onye ekuhaje iphe, e domiru edomi goshi; noo kẹle ọwa-a bẹ i kotakpoerupho g'ọ du.”

⁴⁸Eze bya eworu oke okwa nu Danɛlu bya anushia ya ikpoto iphe, dugbaa okee okee; bya emee ya onye-ishi, a-nodu elekota alì ndu Babilonu l'ophu; bya emee ya onye-ishi l'iphe, bukpuo ndu maru iphe l'alì ndu Babilonu l'ophu. ⁴⁹Danɛlu bya arwo eze; ọ bya eworu Sheduraku; yee Mishaku; waa Abedinego mekwaapho ndu bụ ishi mgbazi l'alì Babilonu; obenu le Danɛlu bẹ e meru o buru l'ibe eze.

Agwa Nebukadineza

3 ¹Tobudu iya bụ; eze, bụ Nebukadineza bya egude mkpola-ododo kpua oke ntẹkpe. Ogologo ntẹkpe obu bẹ bụ onyeka iri l'ise; ọsa ọsa

iya būru ɔnyeka lanu lɛ mkpirikpu iya. O je l'ɛka dɛ baswaa lɛ Dura, nɔ l'alɪ Bābilonu je apfube iya. ²No iya; eze, bɛ Nebukadineza bya ezia ozi; e kukɔo ndu nɔ-chiru ɛnya eze; mɛ ndu-ishi mkpukpu l'ɛnya iya l'ɛnya iya; mɛ ndu ɔphu ɔkwa phɛ tsotaru ndu-ishi lɛ mkpukpu; mɛ ndu bɛ ishi mgbazi; mɛ ndu edoru eze okpoga; mɛ ndu-ikpe; mɛ ndu-ishi ndu-ikpe; mɛkpoo iphe, bukotakpoo ndu nweru ɔkwa l'alɪ ono l'ɔphu; g'ɛphe bya g'e dobe oke ntɛkpe ono ɔnu, bɛ ntɛkpe, onye eze ono, bɛ Nebukadineza kpuru dobe ono. ³Ɔ būru iya bɛ lɛ ndu oke-ɔkwa ono abya edzugbua g'a guru phɛ ono: ndu nɔ-chiru ɛnya eze; mɛ ndu-ishi l'alɪ ono; mɛ ndu-ishi mgbazi; mɛ ndu edoru eze okpoga; mɛ ndu-ikpe; mɛ ndu-ishi ndu ɔka-ikpe; mɛkpoo iphe, bukotakpoo ndu nweru ɔkwa l'alɪ ono l'ɔphu; g'ɛphe bya g'e dobe oke ntɛkpe ono ɔnu, bɛ ntɛkpe, onye eze ono, bɛ Nebukadineza kpuru dobe. Ɛphe bya apfuru l'atatiphu oke ntɛkpe ono.

⁴Onye arajɛ ɔrà bya arashia ya ike sɛ: “Unu gebekwa-o! A sɛru-a; unubɛ ɔha l'ɔphu; unubɛ ndu alɪ, nɔnu; mɛ ɔhamoha, ɔpfu-alɪ phɛ dɛgbaa iche iche; ⁵teke unu nɔmaru ɔda ɔpu; bya anuma ɔda ototo; waa ɔda ogelenda; mɛ k'ogumogu; waa ɔda une; mɛ k'ɛpyi; mɛwaro ɔda iphemiphe ɔzo, dɛgbaa nɛ; unu adaa kpurumu baaru iya ɛja; mbu oke ntɛkpe mkpola-ododo ono, eze, bɛ Nebukadineza kpuru dobe ono. ⁶Su-a; onye ta adaduru l'alɪ baa ɛja bɛ ee-chie l'oke ɔku, enwu phoophoophoo teke ono teke ono.”

⁷Ɔ būru iya bɛ l'anuma, ndu kuru l'ɛka ono nɔmaru ɔda ɔpu ono; mɛ k'ototo; mɛ ɔda ogelenda; mɛ k'ogumogu; mɛ k'une; mɛ k'ɛpyi; mɛ ɔda iphemiphe ɔzo, dɛgbaa nɛ ono; ɔha l'ɔphu; mɛkpoo ndu alɪ, nɔnu; mɛ ɔhamoha, ɔpfu-alɪ phɛ dɛgbaa iche iche ono tuko daa kpurumu baaru oke ntɛkpe ono ɛja, bɛ ntɛkpe, eze, bɛ Nebukadineza kpuru.

Ɔkpoma, dɛ ndu nɔ l'ɛka Chileke

⁸No iya; ɔ būru teke ono bɛ o nweru ndu Bābilonu, byaru bya epfuahaa iphe, ndu Jiu meru. ⁹Ɛphe byapfuta Nebukadineza bya asu iya: “Nodu-kwa ndzu ojejoje; gube eze!” ¹⁰Su-a; “Eze; i turu ekemu sɛ g'iphe, bukpo onye nɔmaru ɔda ɔpu; bya anuma ɔda ototo; waa ɔda ogelenda; mɛ k'ogumogu; waa ɔda une; mɛ k'ɛpyi; mɛwaro ɔda iphemiphe ɔzo, dɛgbaa nɛ; daa kpurumu l'alɪ baaru oke ntɛkpe ono, e meru lɛ mkpola-ododo ono ɛja. ¹¹L'onye adaduru kpurumu baa ɛja bɛ ee-chie l'ɔku, enwu phoophoophoo. ¹²Ɔle ɔ dukwanuru ndu Jiu; ndu i yeru g'ɛphe nodu lɛ mgbazi alɪ Bābilonu; ndu ɛpha phɛ bɛ Sheduraku; yɛ Mishaku; waa Abedinego; te eyekwaru ngu ɔnu; gube eze! Ɛphe te ejeduru agwa ngu phɛ ozi; ɔphu ɛphe abaduru iphe, i kpuru akpukpu ono ɛja.”

¹³Ɔo ya bu; ɛhu ghushiahaa Nebukadineza egbu ikike kpɔ. O zia g'e je achitaru iya umadzu ɛto ono, bɛ Sheduraku; yɛ Mishaku; waa Abedinego. A bya achita phɛ bya edobe l'iphu eze. ¹⁴Eze, bɛ Nebukadineza sɛ phɛ:

“Oowaa! Sheduraku; yē Mishaku; waa Abedinego! ?Unu dūpho nno l'unu jīkaru l'unu te ejeduru agwa mu phē ozi; ọphu unu abaduru oke ntēkpe mu-a, e meru lē mkpōla-ododo-a ēja; mbū ntēkpe ọphu mu gude ēka mu kpūa dobe? ¹⁵ Ọle-a; teke ọbu l'unu kwakōbewaru nta-a; unu -nūmaepho ọda opu; bya anūma ọda ototo; waa ọda ogelenda; mē k'ogumogu; waa ọda une; mē k'ūpyi; mēwaro ọda iphemiphe ọzo, dūgbaa nū; unu -da kpurumu baarū ntēkpe-a, mu meru-a ēja; bē ọo-dūshikwa ree ike. Obenu teke unu ta abaduru iya ēja; l'a parū unu teke ono teke ono chie l'ọku, enwu phoophoophoo. ?Bū onye būkwanu chi ọbu, l'a-dū ike dzọo unu l'ēka mu?”

¹⁶ Sheduraku; yē Mishaku; waa Abedinego yeeru eze ọnu sū iya: “Gū-be Nebukadineza; opfu ono ta abūkwa iphe, anyi e-yeru ngu ọnu. ¹⁷ Ọ-būru l'a chīru anyi ye l'ọku-a, l'enwu phoophoophoo-a bē Chileke, anyi ejeru ozi a-dūkwa-a ike lōfuta anyi l'ime iya. Tēme o je l'a-dzọta anyi l'ēka gūbe eze. ¹⁸ Teke ọ tō dūmekā; g'anyi mekwaa ya g'o doo ngu ẹnya gūbe eze; anyi te ejekwaru agwa ngu phē ozi; ọphu anyi abakwaru oke ntēkpe ono, ị kpūru dobe ono ēja.”

Oke ọku, enwu phoophoophoo

¹⁹ Ẹhu ghushiahaa Nebukadineza egħu ike. O woru iphu gbanwūberu Sheduraku; waa Mishaku; waa Abedinego ēhuka ēhuka. O debilihu karū g'e eme ọku ono; g'ọ kabaa ata rīriri ugbo ẹsaa eme lē g'ọ gbaru g'ọ dū. ²⁰ Ọ bya atūa ekemu sū gē ndu ojogu iya, kachaa ọkpehu woru ẹgbu kee Sheduraku; waa Mishaku; yē Abedinego chīru ye l'oke ọku ono, enwu phoophoophoo onoya. ²¹ A bya egude ẹphe n'eto tūko ẹphe l'uwe mgba-lanū phē; mē uwe agada phē; mēkpoo okpulishi phē; mēkpoo uwe ọzo, ẹphe yegbaaru; tūko phē tsūkoo chīru ye l'oke ọku ono, enwu phoophoophoo ono. ²² Ekemu ono, eze tūru ono dūnuka ēhuka ēhuka; tēme ọku ọbu nwunuka phoophoophoo k'ọphu ire iya jikotarū ndu ono, patarū Sheduraku; yē Mishaku; waa Abedinego ono; woru kegbushia. ²³ Ụmadzu ẹto ono, e keru ẹgbu ono, bū Sheduraku; yē Mishaku; waa Abedinego tūko būru l'oke ọku ono, enwu phoophoophoo ono kē wuu.

²⁴ G'ejia epfu-a; Nebukadineza kwoliu l'oshi ēka ọ nọ; ēka ọ hūmaru iphe, dū iya biribiri. Ọ sū ndu agbazijeru iya olu: “?Tō būnu-a ụmadzu ẹto bē e keru ẹgbu chie l'ọku-a?”

Ephe sū iya: “Ee eze; ọ kwa iya-a.”

²⁵ Ọ sū phē: “Unu lenu! Mu hūmakwarū ụmadzu ẹno, e keduru ẹgbu, aghapherō g'ọ dū phē l'ime ọku ọbu; ọphu ọ dūdu iphe, mekarū phē nū. Onye ọphu kwe phē ẹno dū gē nwa agwa!”

Nebukadineza ekele Chileke ekele

²⁶ Tōbudu iya bū; Nebukadineza bya akpīritarū l'ọnu oke ọku ono, enwu phoophoophoo ono bya araa ya arara sū: “Unubē Sheduraku; waa

Mishaku; yēe Abedinego; unubē ndu ejeru Chileke, bụ Ọkalibe-kangokotaru-nū ozi; unu fūtarwaro-o! Unu byawarō l'ēka-o!"

Ọ bụrụ iya bụ lē Sheduraku; yēe Mishaku waa Abedinego eshi l'oku ono lufuta. ²⁷Iphe, bụkpoo ndu ono, nweru okwa ono; mbụ ndu nọ-chi-ru ẹnya eze; mē ndu-ishi lē mkpukpu; mē ndu ophu okwa phē tsotaru ndu-ishi lē mkpukpu; mē ndu mgbazi ibe eze ono g'ēphe ha zeru gidigidi bya aso-phēe phē mgburugburu. Ephe hūma l'oku ta adudu iphe, o meru ndu ono l'ehu; ophu o ketaduru g'ō ka mma l'oo egbushi phē; ophu o dudu iphe, oku meru uwe phē; ophu ephe eshikpodanu enwuru enwuru.

²⁸Nebukadineza sū: "Mu ekele Chileke kē Sheduraku; waa Mishaku; yēe Abedinego ekele; mbụ Chileke, yeru ojozi iya; o bya adzota ndu-ozi iya, bụ ndu kweru nkiya; woru ekemu, eze tūru hua l'alī; bya eworu ishi ndzū phē tūa; mē o -beta ophu ephe e-woru ozi jeeru; ozoo woru ēja baarū iphe ozo, abudu Chileke phē. ²⁹Nta-a bē ekemu mu atū bụ; g'ōha l'ophu; mēkpoo iphe, bụkpoo ndu alī, nōnu; mē ohamoha, opfu-alī phē dūgbaa iche iche; onye pfubiyirū Chileke kē Sheduraku; waa Mishaku; yēe Abedinego; legbua onye ono bōkashia; woru ụlo iya mee ikpozu; noo kēle o tō duedu iphe ozo, a-dū ike adzota nemadzū egube-a, Chileke dzotaru-a!"

³⁰Ọ bụrụ iya bụ l'eze abya apalia okwa Sheduraku; yēe Mishaku; waa Abedinego; mee phē; ephe kabaa shii l'alī ndu Babilōnu.

Nrwō k'ēbo, Nebukadineza nrwōru

4 ¹Ọwa-a bụ ozi, mūbe eze, bụ Nebukadineza l'ēzi g'e zidzuru oha l'ophu; mēkpoo iphe, bụkpoo ndu alī, nōnu; mē ohamoha, opfu-alī phē dūgbaa iche iche lē mgboko mgburugburu:

"G'ēhu dūkwa unu guu dūa k'etsutsu iya!"

²"Qotso mūbe Nebukadineza ụtso gē mu dooru unu iphe-ohumalenya; mē iphe, dū biribiri, Chileke, bụ Ọkalibe-kangokotaru-nū meru mu.

³"Iphe-ohumalenya Chileke parū ēka.

Tēme o dūkwapho oke ebvu;

mbụ iphe, dū biribiri,

oomeje.

Eze, o bụ bē oo-būru jasū

l'ojejoje.

O je aburu ishi;

e -shi l'ogbo sweru ogbo.

⁴"Sū-a; mūbe Nebukadineza nōro tūsarū ēhu l'ime ụlo mu; ēku nōdu abyaru mu kugbukugbu. ⁵Mu nrwōru nrwō, mu nrwōchaaru ndzū gūhu mu. Lē gē mu zē l'eli iphe-azēe mu bē iphe, abyaē mu phō l'oriri; mē iphe, mu aphū l'ophulanya yeru mu ebvu. ⁶Ọ bụrụ iya bụ lē mu abya atū-a ekemu

sụ g'a tũko ndu maru iphe l'alì ndu Bábilõnu chĩtaru mu g'ẽphe kooru mu ishi nrwọ ọbu. ⁷O be gẹ ndu jibya; mẹ ndu emeje ọmamanshi; mẹ ndu maru ẹnya kpokpode; mẹ ndu karu akaka wuru bya; mu bya ezeeru phe nrwọ ọbu; ọphu ẹphe adudu ike kooru mu iphe, ishi iya bu. ⁸O be l'ikpa-zu iya; Danĕlu bya abya l'iphu mube eze; mu bya ezeeru iya nrwọ ọbu. Danĕlu ono be a guru Beluteshaza. O buru agwa mube eze be a guru iya ono; teme unme k'agwa ọphu du nsọ ndu iya l'ehu.

⁹“Mu sụ iya: ‘Beluteshaza; onye-ishi ndu jibya. Mu mawaru l'unme k'agwa, du nsọ be du ngu l'ehu; ọphu o dudu iphe, e domiru edomi, atsuje ngu l'ehu amaru. Owaa be bu nrwọ, mu rworu. Jiko kooru mu ro ishi iphe, o bu. ¹⁰Wakwa iphe, mu humaru aka mu ze azee l'iphe-azee mu bu ọwa-a: Mu jeshiaru ele ẹnya; mu huma oshi, pfuru l'echi mgboko gẹdegede. Oshi ọbu paa ephekerephe ephekerephe. ¹¹Oshi ono vua bya ajaa ajaja shihu ike shingushingu kpọ. Eli eli iya je asu-pfuru l'igwe; mgboko l'ophu huma-dzuru iya. ¹²Ekwo iya ndu ama ntumatu; teme o mia deru yekete; mbu le mebyi iya surupho ndiphe l'ophu eriri. O buru le mkpula iya be anu, bu l'egbudu atukoje ndu; lookpuchikota phe; enu, ephe l'eli bugbaaru lekali iya. Iphe, bukpo iphe, e meru dobe le mgboko buru akpuru iya be ẹphe tukoru eri.

¹³“ ‘No iya; mu ze azee l'iphe-azee mu ono; mu huma onye-nche bya aburu onye du nsọ. O shiepho l'igwe lufuta. ¹⁴O raa ya arara rashia ya ike su: “Gbutua oshi ono egbutu; koshia ya ekali. Chishia ya ekwo; tukashia akpuru iya nanunanu. G'anu, kuru iya le mkpula wukashihukwa; enu, bugbaa ya l'ime ephekashihukwapho! ¹⁵Obenu l'upfu iya; yele ogbarabvu iya be aa-ha l'alì; ri-phua ya egbirigba-igwe; yee k'onirubvu; paru iya haa l'eka ono ge yee eswa, no legu tua ya. G'iji, shi l'igwe kwaa kpua ya. G'o je ge yele anu-egbudu tua ya l'ime egbudu, du le mgboko. ¹⁶G'e wofu iya egomunggo ke nemadzu; woru egomunggo anu-egbudu woru nu iya. G'o no egube ono gbiriri jasụ apha esaa awua ya l'eli. ¹⁷Ndu turu ekemu-a bu ndu nche; o buru ndu du nsọ suru l'onoo g'oo-du bu onoya. O kwanu iya bu g'iphe, bu ndu no ndu amaru le Okalibe-kangokotaru-nu bu onye ndu eze ndiphe mgburugburu no l'eka; o buru onye Chileke turu obu iya onyo k'anunu iya be oo-nuje iya; m'obeta o buru onye ẹnya kachakpo alwalwa l'unwu-eliphe l'ophu.”

¹⁸“ ‘Su-a; noo nrwọ, mube Nebukadineza rworu bu ono. O buru ge gubedua, bu Beluteshaza kowaro iphe, ishi nrwọ ono bu. Noo kele o to dudu me onye lanu le ndu maru iphe l'alì-eze mu, duru ike kooru mu iphe, ishi iya bu. Obenu l'iji-du-a ike; kele unme k'agwa ọphu du nsọ be no ngu l'ehu.’

Ishi nrwọ ono

¹⁹“Mu pfuchaa iphe ono; o tufu Danĕlu ẹhu; bya akpo ya opfu. Danĕlu ono bu onye a guru Beluteshaza. Mu sụ iya; ‘Beluteshaza; ge nrwọ ọbu; ọzo ishi iya ta atufushi ngu ro ẹhu egube ono!’

“Beluteshaza sụ: ‘Nnajiuphu mu; ęę nrwọ-a vuchiaru ndu i dụ ashi l’ęnya! G’ishi nrwọ ono mechia l’ęhu ndu ọhogu ngu! ²⁰ Gube eze; oshi ono, i humaru, vutaru bya ajaa àjàjà shihu ike shingushingu kpọ ono; eli eli iya je asụ-pfuru l’igwe; mgboko l’ophu huma-dzuru iya; ²¹ ẹkwọ iya nọdu ama ntumatu; ẹme ọ mịa deru yekete; mbụ lẹ mebyi iya suseru-pho ndiphe l’ophu eriri; ọ buru lẹ mkpula iya bẹ anụ, bu l’ęgbudu atụkoje nọdu; l’o kpuchikọta phe; nwekwarupho ẹkali, sụru k’ophu ẹnu, ephe l’eli kparụ ẹpfune l’eli iya. ²² Oshi ono bukwa gubedua l’onwongu eze. Ọ kwa gubedua vutaru bya adu ọkpehu ẹgube ono. Ọ buru ụdù ngu vuru vutaruwua imigwe ono; i buru eze ọha l’ophu jasụ l’eka igwe beru alị beru.

²³ “Gube eze humaru onye-nche, dụ nsọ, shi l’imigwe futa, byaru bya asụ: “Gbutsua oshi ono woru iya mebyishia; ọle g’a hakwaa upfu iya g’o bvuru l’alị; ọgbarabvu iya akwaa l’alị. G’a rị-phua ya ẹgbirigba-igwè; yee k’onyirubvu. Ґe yele ẹswa, nọ l’ęgbudu tụa ya. G’iji, shi l’igwe kwaa kpua ya. G’o je ęe yele anụ-ęgbudu tụa ya l’ime ęgbudu; gbiriri jasụ apha ẹsaa aghata.”

²⁴ “Sụ-a eze; wakwa ishi iya bụ ọwanawa: Ọ kwa iphe, Chileke, bụ Ọkalibe-kangokotaru-nụ sụru l’oo-me l’ęhu gube nnajiuphu mu, bụ eze bẹ i humaru ono. ²⁵ Aa-chifu ngu l’eka nemadzụ anọduje. L’i je ęu l’anụ-ęgbudu eburu. L’e mee ngu l’i taahaa ẹswa g’eswi. Noo ẹka i-nọdu; iji, shi l’igwe akwaa kpua ngu. L’i nọ ya ẹgube ono apha ẹsaa; jasunupho teke i-maruru lẹ Ọkalibe-kangokotaru-nụ bụ onye ndu eze ndiphe mgburugburu nọ l’eka; ọ buru onye Chileke tūru obu iya onyo k’anunu iya bẹ ọo nūje iya. ²⁶ Ọ buru ẹgube ono, a tūru ekemu sụ g’a haa upfu oshi ono; yee ọgbarabvu iya g’o nọdu l’alị l’eka ono; bukwapho g’aa-nu-phu ngu alị-eze ngu azu mẹ i -maerupho l’oo Chileke bụ eze. ²⁷ Ọo ya bụ lẹ-a; gube eze; kwekwa nata idzu-a, mu abya achiru yeru ngu-a! Watakwa eme iphe, pfuru nhamunha gude haa eme iphe-ẹji; l’i wata emeru ndu aakpa ẹhu ree gude haa ẹjo-iphe, imegbabẹ. G’a maru ?ẹhu a-dụ ngu guu dūriberu?”

Nrwọ Nebukadineza avu

²⁸ No iya; e mechaa; iphemiphe onoya mekọtaepho l’ęhu Nebukadineza. ²⁹ Lẹ g’a nọchaerupho ọnwaa iri l’ẹbo g’o rwọchaaru nrwọ ono; ọ nọdu l’oma ụlo ibe eze iya, bụ l’ulo-eli iya, nọ l’alị ndu Babilonu; bya atuko oma ụlo ono tsoru aghaphe. ³⁰ A nọnyaa ọ sụ: “Unu humawaru ęę mkpukpu Babilonu habe shii! Ọ kpọo mbẹdua gude ẹka mu kpua ya g’o buru ẹka mu e-buru eburu. Ọ buru ike dụ mu nū bẹ mu gude kpua ya; gude goshi g’akpabiri mu habe shii.”

³¹ Ọ kpukwaduru-a iphe ono l’onu epfu; ọ numa olu-opfu, e shi l’imigwe pfua sụ: “Gube eze, bụ Nebukadineza; wakwa iphe, a tū-buru l’ęhu ngu baa. Ike, i shi gude buru eze bẹ a nataakwaru ngu! ³² Aa-chifu ngu ęe ęu le amadu ta anọhe; g’i je ęe ęu l’anụ-ęgbudu buru; g’i je ata ẹswa g’eswi;

taa ya nno gbiriri jasụ apha ẹsaa awua ngu l'ishi; jasụ teke ịi-maru lẹ
 Ọkalibe-kangokotaru-nụ bụ onye ndu eze ndiphe mgburugburu nọ l'ẹka; ọ
 bụru onye Chileke tūru obu iya onyo k'anūnu iya bẹ ọo-nụje iya.”

³³Epufufu, oopfufu iya; ọ nwụaru Nebukadineza g'o pfuru. A chifu Nebu-
 kadineza l'ẹka nemadzụ anọduje; chiru iya ye l'egbudu; o je ataahaa ẹswa
 g'eswi. Iji, shi l'igwe kwaahaa kpuahaa ya l'ẹhu. Ọ nọo l'egbudu jasụ ẹgbu-
 shi iya hachaephō lōshii lōshii g'ẹba ugo; nvo ẹka rishichaa ya gẹ nvo ẹnu.

Izimanụ alwa eze azụ

³⁴“A nọchaephō apha ẹsaa onoya; mube Nebukadineza nọdu l'egbudu
 ẹka ono palia ẹnya imeli; egomunggo lwaahaa mu l'òrù iya. Mu tuahaa
 Ọkalibe-kangokotaru-nụ ẹpha; jaahaa ya ajaja; kwabẹahaa ya ùbvù; mbụ
 onye ono, nọ ndzụ ojejoje onoya.

“Ishi, ọ bụ bẹ ọo-buru
 jasụ l'ojejoje.

O je aburu eze; e -shi l'ogbo
 sweru ogbo.

³⁵Ọ tọ dudu iphe,
 ọ guberu nemadzụ,
 nọ lẹ mgboko
 mgburugburu.

Ọ bụru iphe, dū iya ree
 bẹ oomejeru unwu
 imigwe mę ndiphe
 l'ophu;
 ọphu ọ dudu onye
 alọ-phu iya ẹka azụ;
 ọphu ọ bụro kẹ jja ya:
 ‘?Bụ gūnu meru iphe,
 i meru ọwa-a?’

³⁶“No iya; egomunggo lwaẹ mu phọ l'oru iya; ùbvù, mu shi nweru; mę
 akpabiri mu ono lwaphutakotaru mu azụ. A wata mu akwabẹ ùbvù ọzo;
 g'a kwabẹje onye eze. Ndu shi anọduje akpo-ziru mu ụzo; mę ndu a maru
 ẹpha phẹ l'alị-eze mu bya achoo mu hūma. A bya eworu ike, mu shi gu-
 de buri eze nū-phu mu azụ; nughata g'o shi dū lẹ mbụ. ³⁷Nta-a bẹ mube
 Nebukadineza ekele eze k'imigwe ekele; bya akwabẹ iya ùbvù; bya eku-
 tsekwa iya phọ. Iphemiphe, oome pfuru nhamunha bya adukota ree; ọzo
 bụ lẹ ndu eku onwophẹ bẹ ọduje ike kuzeta alị.”

Ẹka deru iphe l'igbulọ

5 ¹Eze, bu Belushaza bya eshia nri oke ọbo-iphe bya ezia ndu a maru
 ẹpha phẹ l'alị-eze iya unu umadzu labọ l'umadzu ukporo iri. Ẹphe

bya adọru tuko nguahaa mée. ²A ngunyaephon mée onọ; Belushaza karu g'e je achita okoro, e meru le mkpola-ododo; me ke mkpola-ochaa, nna iya, bu Nebukadineza chitaru l'eze-ulo Chileke le Jierusalemu. O zia g'e je achita iya g'ephe gude ngua mee; ye le ndu ono, a maru epha phe ono; me unwanyi, oolu alulu; me ndu ophu o to ludu okpobe alulu. ³E je achitaru iya iphemiphe ono, e meru le mkpola-ododo ono, bu iphe, a chitaru l'eze-ulo Chileke le Jierusalemu; epe gude nguahaa mee; mbu ye le ndu a maru epha phe l'ali-eze iya; me unwanyi, oolu alulu; me ndu ophu o to ludu okpobe alulu. ⁴Epe nodu angu mee ono ekele agwa ophu e meru le mkpola-ododo; me ke mkpola-ochaa; me ophu a kpuru l'onyirubvu; me ke mgborígwè; me k'oshi; me ke mkpuma.

⁵A bya ele enya; mkpushi-eka nemadzu chafuta bya awata ede iphe l'igbulọ; l'iphu eka oroku sulu l'ulo ibe eze l'eka ono. Eze nodu elekpopho eka nemadzu ono enya; o nodu ede iphe ono. ⁶Eze gbachihuepho nchi. Ndzugahaa ya gu-mihu iya; k'ophu ikpere kugbabecharu iya akugbabe; okpa tsukota iya mee. ⁷Eze chishia mkpu su g'e je ekuaru iya ndu emeje omamanshi; me ndu maru enya kpokpode; me ndu karu akaka. Eze su iphe, bukpo ndu mmamiphe ono, no l'ali Babilonu ono: "Onye duru ike guta iphe-a, e deru l'igbulọ-a bya akoru mu iphe, ishi iya bu be ee-ye uwe mgbalanu, du uswe-uswe; la bya anyabe iya iyagba, e meru le mkpola-ododo; teme o buru iya aburu onye k'eto le ndu kachaa shi, bu phe bu ndu-ishi l'ali-a." ⁸O buru iya bu l'iphe, bukpo ndu-mmamiphe l'ali-eze ono abata. Ophu o dudu onye duru ike guta iphe, e deru; ophu o dudu onye duru ike koo iphe, ishi iya bu. ⁹Ndzu kabakpo agu eze; o kabaa agbachihu nchi; ophu ndu ono, a maru epha phe l'ali-eze iya ono amakpoda iphe, epe e-me.

Eze eku Danẹlu

¹⁰Eze-nwanyi numa olu eze; ye ndu-ishi iya bya abatashia l'ulo ono, a no eri nri obo-iphe ono. O bya abata bya asu: "Gube eze; ge ndzu ngu bukwaru ojeje! Ge meji ta atofukwa ngu! Ophu i gbachihushi nchi du gi du ono! ¹¹L'ali-eze ngu-a be o nweru onye unme k'agwa ophu du no bu l'ehu. Teke nna ngu shi buru eze be onye obu shi egoshije le ya nweru egomunggo; buru onye iphe edoje enya; bya aburu onye maru iphe. O buephon le mmamiphe iya ha ge k'agwa. Nna ngu, bu eze, bu Nebukadineza shi mee ya onye-ishi ndu jibya; me ndu emeje omamanshi; me ndu maru enya kpokpode; me ndu karu akaka. ¹²Noo kele unme ophu dugharu ree eka no iya l'ehu. Iphe nodu edoje iya enya ree; teme o nweru egomunggo, e gudeje ako iphe, nrwọ bu. A -tua ilu lo koo iphe, e pfuru. Iphe, atsụ l'ehu lo goshi g'ee-me iya; mbu Danẹlu. Iphe, eze guru iya bu Beluteshaza. Oo ya bu; g'e je ekua Danẹlu g'o bya akoo iphe, iphe-a bu."

¹³E je ekunaa Danẹlu; o bya apfuru l'iphu eze. Eze bya asu Danẹlu: "O kwa li bu Danẹlu; onye yi le ndu nna mu, bu eze kpuru le ndzu eshi l'ali

ndu Jiuda? ¹⁴Mu nūmaru ʔdù ngu; l'a sūru l'unme k'agwa ɔphu dū nsò nò ngu l'èhu. A sūru l'ì kwarū ɛnya; iphe nòdu edoje ngu ɛnya; tème ɪ maru ɔkpobe mmamiphe. ¹⁵Ndu mmamiphe mē ndu emeje ɔmamanshi bē e je-waru ekuaru mu g'ephe bya agwa iphe-a, e deru l'èka-a; kɔo iphe, ishi iya bū; ɔphu ephe adūdu ike kɔo ya. ¹⁶Mu nūma l'ìikoje iphe, adūdu onye maru iya nū; tème iphe, tūfuru èhu nòdu edoje ngu ɛnya. Ọo ya bū lè-a; ɔ -būru l'ì dūru ike gwa iphe ono, e deru l'èka ono; kɔoru mu iphe, ɔ bū; l'e ye ngu uwe-mgbalanū, dū uswe-uswe; l'a nyabē ngu ɪyagba, e gude mkpòla-ododo mee; tème l'ì būru onye k'èto lè ndu kachaa shii, bū phē bū ndu-ishi l'alì-a.”

Ikpe Chileke

¹⁷Tòbudu iya bū; Danělu bya eyeeru eze ɔnu sū iya: “G'iphe-oma ngu dūru ngu rò! Worurò obunggo, ɪ gege ebu mu bua onye ọzo! Ọlè ɔ tɔo kpòshidu gē mu ta agurū gūbe eze iphe ono, e deru edede ono. Mu -gū-chaa ya; mu akɔoru ngu iphe, e deru ɔbu.

¹⁸“Sū-a eze; Chileke, bū Ọkalibe-kangokɔtaru-nū meru nna ngu, bū Nebukadineza eze; bya emee ya; ɔ paa èka; bya emee ya; ɔ dū biribiri; bya adū ùbvù l'ɛnya. ¹⁹Eshinu ɔ nūru iya ɔkwa, ha shii ègube ono; bē ɔ nūru iya ɔha l'ophu; mē ndu alì, nonu; tème ndu opfu-alì phē dūgbaa iche iche shi anòduje anma pyaapyaapya l'iphu iya; atsu iya ebvu. Onye ɔ dū iya g'o gbua l'o gbua; onye ɔ dū iya g'o dobe ndzū; l'o dobe iya ndzū. Onye ɔ dū iya g'ò palia ɔkwa iya l'ò palia ya; onye ɔ dū iya g'o mee g'ò būru onye ɛnya lwarū; l'o mee ya. ²⁰O be teke etse etsetse bahuru iya l'obu; ɔ gude eku-onwonye swichia obu; a chifu iya l'aba-eze; bya anafu iya ùbvù, e shi akwabeje iya. ²¹A chifu iya l'èka nemadzū anòduje; bya anū iya egomunggo anū-egbudu. Ephe lè nkafu-igara-ɔswa je aswiahaa ɔswi. Ọ taahaa ɛswa g'eswi; ɪji mgboko wata iya awū èhu; gbiriri jasū ɔ bya amaru lè Ọkalibe-kangokɔtaru-nū bū onye ndu eze ndiphe mgburugburu nò l'èka; tème ɔ būru onye Chileke tūru obu iya onyo k'anūnu iya bē ɔonuje iya.

²²“Sū-a; gūbe Belushaza, bū nwa iya bya afuta; bya atuko iphemiphe ono makɔtaru; ɔphu ɪ kuzetakwarupho onwongu. ²³ɪ gbēshi bya asū lè gū lè Nnajiuphu ɔphu bu l'imigwe sūru atutu. E je achitaru ngu okoro l'eze-ulo iya; unu gude nguahaa mē; mbū gū lè ndu a maru ɛpha phē l'alì-eze ngu; mē unwanyi, ɪlu alulu; mē ndu ɔphu ɪ tì lūdu ɔkpobe alulu. Unu nòdu angū mē ono ekele agwa ɔphu e meru lè mkpòla-ododo; mē kē mkpòla-ochaa; mē ɔphu a kpuru l'onyrubvu; mē kē mgborígwè; mē k'oshi; mē kē mkpuma; mbū agwa ɔphu ata aphūdu ɹzo; ɔphu ɔonudu iphe; ɔphu ɔ dūdu iphe, ɔ maru. Obenu lè Chileke ɔphu bū iya gude ndzū unu; tème iphemiphe, unu eme būru iya bē ɔ dū l'èka; bē unu ta akwabe-duru ùbvù. ²⁴Ọo ya ziru mkpushi-èka ono ɔ bya edee iphe-a, e deru-a.

²⁵“Waa iphe, e deru baa: MENE; MENE; TEKELU; PERESINU. ²⁶Iphe, ɔ bū baa: MENE bū iphe, ɔ bū bē bū lè Chileke guwaru mboku, ɪi-būru eze

ogu; bya emee g'o jeberu nno. ²⁷TEKELU buru iphe, o bu be bu l'o tūru ngu l'iphe, aatūje iphe; i dapehu. ²⁸PERESU bu iphe, o bu be bu l'alī-eze ngu be e kehawaru ẹbo; woru nanu nu ndu Midiya; bya eworu ophu nu ndu Peshiya."

²⁹O buru iya bu l'eze, bu Belushaza abya atua ekemu; a bya achita uwe-mgbalanu ono, du uswe-uswe ono gude kwaa Danḗlu akwa; a bya achita iyagba, e gude mkpola-ododo mee woru nyabe iya. A raa ya arara su l'oo ya buwaa onye k'eto le ndu-ishi l'alī-eze ono l'ophu. ³⁰O buru l'enyashi ono be e gburu eze ndu Babilonu ono, bu Belushaza. ³¹Dariyosu bu onye Mediya bya aburu eze nochia enya iya. Teke ono be Dariyosu ono nowaru ukporo apha eto l'apha labo.

Ejo idzu, a chiru Danḗlu

6 ¹Eze, bu Dariyosu bya elechaa enya; o du iya ree ememe. O bya ahota ukporo umadzu ishii bya anuchaa phe okwa; mbu bya asu g'o buru phe a-nodu anochi enya iya l'alī-eze iya l'ophu. ²O bya ahota ndu-ishi umadzu eto doberu phe; Danḗlu yiru le ndu k'ono. O buru umadzu eto ono be umadzu ukporo ishii pho abyaje akooru iphe, eme l'ibiya ophu ephe bu ishi iya; oo ya bu g'o to du iphe eze ophu e-te okpa. ³Danḗlu ono bya aburu onye kakota ike le ndu nochiru enya eze; me ndu-ishi phe. Noo kele unme, no iya l'ehu bu unme, kakota shii. Eze meahaa ge ya mee ya onye a-buru ishi l'alī-eze ono l'ophu l'ophu. ⁴Tobudu iya bu; ndu nochiru enya eze; me ndu-ishi phe ono g'ephe ha chohaa aka ephe a-gbabe okpa chota iphe, ephe a-guru nu Danḗlu l'o meru; ophu o dudu iphe, ephe humaru, o meru. Ophu o dudu mkparwu, ephe humaru iya l'ehu; kele o bu onye e gude ire iya aka; ophu oomedu mkparwu; teme ophu oowedu ozi iya gbegele-gbegele. ⁵O buru iya bu le ndu ono asu: "O to dukwa iphe, anyi byaru ahuma guru nu nwoke-a; gbahaepho l'anyi zoru okpa laa lekemu, duru ye Chileke iya."

⁶No iya; ndu nochiru enya eze; me ndu-ishi phe ono g'ephe ha bya achia idzu lanu bya ejepfu eze je asu iya: "Gube eze, bu Dariyosu; nodukwa ndzu ojejoje! ⁷Iphe, bukpo g'a ha buru ndu-ishi l'alī-eze ngu; me ndu-ishi mkpukpu l'enya iya l'enya iya; me ndu nochiru enya eze; me ndu-ishi mgbazi; me ndu ophu okwa phe tsotaruru ndu-ishi mkpukpu tukokwaru g'anyi ha chia idzu su ge gube eze tua ekemu mee ya g'o shihu ike; su g'o to dukwa onye a-rwo Chileke iphe; ozoo agwa; ozoo nemadzu; a-gufukwa gubedua. G'e mee ya nno ukporo abali l'abali iri. Onye meru iya nu g'e chie ya logba oduma. ⁸Eze jiko tua ekemu obu ye aka lekwo iya; mee ya meshia ya ike g'o to gbanwe agbanwe, bu iya bu g'ekemu ndu Midiya waa Peshiya aduje, adudu onye agbanwe iya agbanwe." ⁹Oo ya bu; eze, bu Dariyosu byanu bya atua ekemu; dee ya lekwo; bya ebyia aka lekwo obu.

Danẹlu l'ime ogba Oduma

¹⁰Danẹlu maerupho l'eze yewaru ẹka l'ẹkwo; ọ bahu l'ulo iya, bu ẹka e yeru windo l'ulo eli iya; windo ono be gharu iphu l'uzo Jierusalẹmu. Ọ nọdu egbushije ikpere l'ime ọlo ẹka ono pfuru nu Chileke kele iya ekele ugbo ẹto mbọku-mbọku, bu iphe, o shi emejehawaa. ¹¹Ọ buru iya bu le ndu ono awuru l'odze je ahuma Danẹlu l'ẹka oopfụ anu Chileke g'o yeru iya ẹka. ¹²Ephe bya awupfu eze je anyataru iya ekemu iya ono su iya: "Gube eze! ?Ọ kwa l'i yeru ẹka l'ẹkwo pfushia ya ike su l'onye rworu agwa; ọzoo nemadzū iphe, a -gufukwa gube eze; l'ime ukporo abali l'abali iri-a; g'e chie ya l'ogba oduma?"

Eze su: "Iphe, mu pfuru damokwaru ge mu pfuru iya, bu iya bu ekemu ndu Midiya yee Peshiya, adudu onye agbanweje iya agbanwe."

¹³Ephe pfuru l'iphe eze su: "Danẹlu ono, yi le ndu a kpuru le ndzu l'ali Jiuda ono; ta angakwaru gube eze nchi; ophu ookpakwa ishi ke l'i turu ekemu ye ẹka l'ẹkwo; ọ nọdu anodujele-a ekpe ekpere akpo ẹto mbọku-mbọku." ¹⁴Eze numaepho iphe ono, ephe epfu ono; iphe ono, o meru ono turwua ya okpoma. O meahaa g'o nafuta Danẹlu. Ọ chokashia uto iya ja su nchi nọdu abya ejihu; ophu ọ dudu ophu meru nu.

¹⁵Ndu ono byakwa awuru l'odze bya ejepfu eze je asu iya: "Gube eze; nyatakwa g'ekemu ndu Midiya yee ndu Peshiya du; l'eze -tu-buwaa iphe, oo-me; ọzo lo turu ekemu be a taa gbanwejekwa iya agbanwe."

¹⁶Eze tunaa ekemu; e je egude Danẹlu kpuru bya bya echie l'ogba oduma. Eze su Danẹlu: "Jiko ge Chileke ngu onye ibaru eja mkpurumkpuru dzokwaa ngu!"

¹⁷A bya eswita oke mkpuma gude swichia onu ogba obu. Eze bya ebyia ya ẹka echi-ẹka iya; bya ebyia ya echi-ẹka ndu a maru epha phe l'ali-eze iya; g'o to du iphe, aa-gbanwe agbanwe le ndzu Danẹlu. ¹⁸Eze tugbua; ọ buru iya ala ibe iya. Ọ nokota enyashi ono; ophu o riduru nri; ophu ọ dudu onye kuru nkwa kpengu l'iphe iya k'eeme iya ehu-utso. Ophu ọ dudu ike kuru mgbenya.

¹⁹Swichechero; eze kwoliu gbaru oso je l'onu ogba oduma ono. ²⁰Ọ bya-rwutaepho ogba ono, e chieru Danẹlu ono ntse; o gude olu aphu chia mkpu su Danẹlu: "Gube Danẹlu; onye-ozì Chileke ophu dzu ndzu! Chileke ngu ono, ibaru eja mbọku-mbọku ono; ?ọ duru-a ike dzoo ngu l'ẹka oduma?"

²¹Danẹlu su eze: "Gube eze; nọdukwa ndzu ojejoje! ²²Chileke mu yekwaru ojozi iya; ọ bya apyichishia oduma ẹka l'onu; ophu ọ dudu ophu kpakpooru mu nu me nvo; kele ọ to dudu iphe, oo-su le mu mejeru iya; ophu ọ dudu iphe, mu mejeru gube eze."

²³Ehu gbẹ teke ono tsoghaa eze utso; tsoshiahaa ya ike. Ọ karu su g'e kufuta Danẹlu l'ogba ono. A bya ekufuta Danẹlu l'ogba obu; ophu ọ dudu iphe, laru iya me nvo; kele Danẹlu dakobeerupho Chileke iya.

24 Eze t̃a ekemu; e je ach̃ta ndu ono, gbapheru Danḗlu ono; bya ach̃ru ye l'ogba oduma; m̃e ɔnwu ph̃e; m̃e unyomu ph̃e. Ophu oduma ono ekwekp̃odanu g'eph̃e rwua õhu õgba ono. O w̃ochaa ph̃e k̃pokokongu; labushia añu ph̃e; gwechaa okpu ph̃e ỹogiri ỹogiri.

Dariỹosu ekweta l̃e Chileke Danḗlu b̃u iphe

25 T̃obudu iya b̃u; eze, b̃u Dariỹosu bya edeeru õha l'ophu ek̃wo; bya edeeru ndu al̃i, ñonu; m̃ekpoo õhamoha; opfu-al̃i ph̃e d̃ugbaa ic̃he ic̃he l'al̃i ono mgburugburu s̃u:

“G'̃ehu d̃ukwa unu guu d̃ua k'etsutsu iya!

26 “Nta b̃e mu t̃uru ekemu s̃u-a: ‘G'onyemonye ño l'ekameka l'al̃i-eze mu-a l'ophu l'ophu ts̃ukotajekwa Chileke Danḗlu ebvu; kwab̃e iya ùbṽù!

“ ‘Noo k̃ele õo ya b̃u Chileke

ophu d̃zu nd̃z̃u;

bya ab̃uru Chileke,

a-ñodu jas̃u l'ojejoje.

Al̃i-eze iya ta ad̃udu onye

byaru emebyi iya

emebyi.

O buru iya a-buru eze

jas̃u l'ikpaz̃u.

27 Oonafutaje nemad̃z̃u;

t̃eme õ ñodu ab̃uj̃eru

nemad̃z̃u õgbata.

Oomeje õhumalenya;

bya emekwaph̃o iphe,

d̃u biribiri l'imigwe

m̃e l'eliphe.

O dz̃otar̃u Danḗlu l'eka

oduma.’ ”

28 Oo ya b̃u; ɔpete gbakp̃oerupho Danḗlu teke ono, Dariỹosu b̃u eze; ỹe-le teke Saỹirosu, b̃u onye Peshiya buk̃wapho eze.

Danḗlu aph̃u ophul̃enya

7 ¹O be l'apha mb̃u, Belushaza b̃u eze ndu Bábil̃onu; Danḗlu bya arw̃o nrw̃o; t̃eme õ b̃uhukwarupho ophul̃enya, byaru iya l'ishi l'eka o z̃e az̃e eku mgb̃enya. O gb̃eshi bya at̃ukoep̃ho iphemiphe ono, o rw̃oru l̃e nrw̃o ono dek̃ota l'ek̃wo.

²Waa iphe, Danḗlu ono pfuru baa: Mu aph̃u ophul̃enya l'enyashi; mu bya ele ̃enya; mu h̃uma ph̃ereph̃ere, shi l'uzo ̃eno, d̃u l'igwe l'eka ooswo-re l'oke eze-̃enyimu. ³Oke añu ̃eno, ad̃udu ophu ỹe ibe iya gba nañu shi l'ime eze-̃enyimu ono nyifutagbaa.

4“Kẹ mbụ dụ g'oduma; ole o nwegbaaru ñkù, dughbaa gẹ k'ugo. Mu nọdu elekpọe ya phọ ẹnya. A bya akwashia ya ñkù ono. A bya apalia ya l'alị pfube apfube. O gude ọkpa labọ pfuru gẹ nemadzu. A bya eworu obu nemadzu ye iya l'ime.

5“Anụ k'ẹbo pfukwaru mu phọ l'iphu. Ono dụ g'ejo anụ-egbudu, bu biye. A bya apalia yebedua mgbureku lanu. Egara-iphe dụ ẹto ghashihu iya l'onu; phachaaru iya apharu l'eze. A sụ iya: 'Gbalihu; taa anu, ha shii!'

6“Ono bvuchaa; mu jeshia ele ẹnya; anụ ọzo pfuwaru mu l'iphu. Ono dụ g'agu. Ọle o beru l'okpurukpu iya; o fua ñkù ẹno, dukotaepho gẹ ñkù ẹnu. Anụ k'ogiya-a nweru ishi ẹno; ẹme ọ buru iya be a nuru ike g'ọ buru ishi.

7“E mechaa ono; l'ophulenyanya ono, mu aphụ l'enyashi ono kpọekwapho; mu jeshia ele ẹnya; anụ ọphu kwe iya ẹno pfuwaru mu l'iphu. Ono nọdu anyị ishi ẹdzu; ẹme ọ nọdu eye ebvu; ẹme ọkpehu paa ya ẹka. Eze iya dughbaa kẹ phengara-phengara bya adughbaa g'ígwe. Ọ nọdu avuje anụ onye ọ bu yee ya kpatakpata; gude ọkpa zoo ọphu phoduru nụ pyakapya-ka. Ono te eyetakpodaru ndu ọphuu ililekpọ; ẹme yebedua nweru mpu iri.

8“Mu nọdu arikwadu kẹ mpu ono; ọ nọdu mu l'iphu futa mpu ọzo, ha nwanshii. Ọ buru l'echilabọ mpu ono g'ọ ha be o futaru. Mpu ẹto shi lẹ kẹ mbụ phọ nwofu l'iphu iya. Nwa mpu nshii ono fua ẹnya, dụ gẹ kẹ nemadzu; bya efua onu, etu onwiya ẹpha.

9“Mu nọdu elekpọekwapho ẹnya:

“A bya eworu aba-eze bvube.

Onye ono, bu O-shi-l'ichee

bya asugaru iya.

Uwe iya nọdu acha

pemu pemu

g'aka-mini-sunoo.

Egbushi, nọ iya l'ishi nọdu

acha phuuphuu g'ẹjị

aturu ọchaa.

Ọku nọdu enwu

phoophoophoo

l'aba-eze iya ono.

Mbụ ọkpa aba-eze ono

bukotaru ọku,

enwu enwunwu.

10 Ọku nọdu asọ gborogboro

gẹ nggele shi iya l'iphu

asofuta.

Unubuku nọdu ejeru iya ozi.

Unu iri ugbo unu iri ọzo
 pfuru iya l'iphu.
 A bya anọ-zia k'ikpe;
 a bya ekpuhashia ekwo.

¹¹ “Mu nọdu elekpọekwapho; eshinu nwampu pho etukpọekwapho onwiya epha; mu nọdu elekpọephọ ẹn्या jasụ e woru anụ ono phua; bya eworu ogwe iya mebyishia woru chie l'ọku ono, enwu phoophoophoo ono. ¹² A natachaa anụ ọphuu g'ephẹ ha alị-eze phẹ; ọle a hakwanuru phẹ g'ephẹ dzuru ndzụ kpọbaa nwupfu.

¹³ “Mu nọdu aphụ ọphulenia l'enyashi ono; mu jeshia ele ẹn्या; ọ dūwara onye ọphu, dūephọ gẹ Nwa ndiphe, gude urwukpu shi l'igwe eje abya. Ọ bya abyarwuta l'iphu O-shi-l'ichee ono; e duru iya durwua eka ono gẹ-degede. ¹⁴ E mee g'ọ nweru alị-eze; bya adu biribiri l'enyia; tẹme emee ya ọ buru eze. Oha l'ophu; mẹ ndu alị, nọnu; mẹ onyemonye, shi l'ohamoha, opfu-alị phẹ dūgbaa iche iche nọdu abaru iya eja. Alị-eze iya dūephọ jasụ l'ojejoje; ọphu ọ byadu l'abvu abvubvu ọphu; ọphu uswe-eka ọ bu eze abudu egube iya ọphu ee-mebyi emebyi.”

Iphe, nrwọ ono bu

¹⁵ “Tọbudu iya bu; ọ bya atsuhaa mube Danęlu l'ehu. Ọphulenia ono, mu aphụ ono nọdu agbakashi mu ehụ. ¹⁶ Mu bya ejepfu onye lanu l'ime ndu pfuru l'eka ono je asu iya g'ọ kọeshikwaru mu iphe, iphe ono bukpo abubu.

“Ọ bya epfuaru mu iya; bya akọoru mu iphe, bu ishi iphemiphe ono. ¹⁷ Ọ sụ mu lẹ-a: ‘Oke anụ ẹno ono bu ndu eze ẹno, l'e-mechaa dū l'eliphe-a. ¹⁸ Obenu lẹ kẹ Ọkalibe-kangokotaru-nu l'e-mechaa natachaa alị-eze ono nwowaruro jasụ l'ojejoje; mbu l'ọo-nọduwa iya rọ l'eka jasụ lẹ tuutuutuu lẹ mịmịimii.’

¹⁹ “Mu meahaa gẹ mu maru iphe, anụ k'ẹno ono bukpo abubu, bu ọphu eyetakpodaru ndu ọphuu ililekpọ; tẹme ọ nọdu anyi ishi edzu; anụ ọphu nweru eze, e meru l'igwẹ; nvọ iya buru onyirubvu; anụ ọphu ata-je onye ọ bu yee ya pyaapya taa tafu; gude okpa zọo ọphu phoduru nu tolitoli. ²⁰ Mu mekwapho gẹ mu maru kẹ mpu iri ono, dū iya l'ishi ono; yee kẹ nwampu ọphu nọnyaaru nu bya akpofuta; mpu ẹto lẹ ndu ọphu dūhawaanu nwoshihu iya l'atatiphu; mpu ọphu nweru ẹn्या bya enweru onu, etu onwiya epha; tẹme ọ kachaa nwibe iya akpabiri. ²¹ Mpu ono bẹ mu elekpọephọ ẹn्या; ọ nọdu etso ọgu bya alwu-kpẹ phẹ pho; ²² jasụ O-shi-l'ichee rwua bya eworu ikpe bua; haaru ndu-nso kẹ Ọkalibe-kangokotaru-nu enge. Ọ buru teke ono bẹ ndu-nso byaru bya atuko alị-eze l'ophu nwokotaru.

²³ “No iya; ọ buru iphe, o pfuru iya baa: ‘Anụ k'ẹno ono bukwa alị-eze k'ẹno, l'emechaa dū l'eliphe. Ono taa dudu g'alị-eze ndu ọphuu ililekpọ.

Eliphe mgburugburu bẹ ọo-vụ kpatakpata; zọọ ya tọlitoli; gwee ya uji. ²⁴Mpu iri ono bụ uzi ụmadzu iri, a-bụchaaru eze l'ime alị-eze lanụ ono. Epehe -bụchaa eze; onye eze ọzo abata l'ọkwa. Onye k'ono taa dudu gẹ ndu ọphuu. Yēbedua a-lwụ-kpe ndu eze ẹto. ²⁵Ọo-nọdu epfutoşhi Ọkalibe-kangokotaru-nụ; tēme l'ọokpakwapho ẹhu. L'o kukebechaa ẹhu eme gẹ ya e-me gbanwee mbọku; bya agbanwee ekemu. L'a parụ haa ya l'ẹka ugbo lanụ; yee ugbo labo; waa mkpirikpu iya. ²⁶E -mechaa l'a bya anọ-zia k'ikpe; l'a bya anata iya ike iya ono mebyishia. Ike taa dūbaedu iya jasụ l'ojejoje. ²⁷Tobudu iya bụ l'a bya eworu alị-eze ono; mē ọkwa-eze; yee akpabiri alị-eze, nọkota l'eliphe l'ophu woru ye ndu-nso l'ẹka; mbụ ndu ono, bụ phẹ bụ ndibe onye ono bụ Ọkalibe-kangokotaru-nụ ono. Onye ono bẹ abubu, ọ bụ eze l'a-nọ ojejoje; tēme iphe, bụkpoo ndu bụkota ishi a-nọdu abarụ iya ẹja emekwapho iphe, o pfuru.'

²⁸"Noo ẹka iphe ọbu jeberu bụ onoya. Mbēdua, bụ Danēlu rie ya pho l'oriri; meji nọdu atofue mu pho meyi atofu. Mu gbachishihuchaa nchi. Mu woerupho iphemiphe ono suchia l'ime ọkpoma mu."

Danēlu ahuma ebili yee mkpi l'ophulenyā

8 ¹O be l'apha, kwe Belushaza apha ẹto, o shi butaru eze ndu Bábilo-nu; mube Danēlu byakwa bya aphua ọphulenyā yekwaru ọphu mu phuhawaru. ²Mu bya ele ẹnya l'ophulenyā ono; mu nọduwaa lẹ Susa, bụ ishi mkpukpu, nọ l'alị ndu Elamu. Ọ bụru ẹka mu nọ l'ophulenyā ono bụ lẹ mgboru nggele Ulayi. ³Mu bya apalia ẹnya jeshia elele; ebili, furu mpu labo, pfūwaru mu l'iphu. Ọ pfūwaru l'aguga nggele ono; mpu iya dūchaa kẹ phengara-phengara. Mpu ono nanu ka nwibe ya shii l'ogologo; tēme ọ bụru ono ka ogologo ono futakperu azu. ⁴Mu nọdu elekpoephō ebili ono ẹnya. Ọ nọdu eme ẹna. Ọ -pfuru laa l'uzo ẹnyanwu-ariba; l'ọ pfuru laa l'uzo isheli; pfuru laa l'uzo ndohali. Ọphu ọ dudu anu, duru ike kpafu iya l'iphu; ọphu ọ dudu ọphu a-du ike anafu iya iphe, o gude. Ọ buerupho iphe, du iya ree bẹ oomeje; tēme ọ paa ẹka apaa.

⁵Noo ya bụ; mu gudekwadu-a ari k'ono; a bya ele ẹnya; mkpi shiepho l'uzo ẹnyanwu-ariba chafuta; tukoepho mgboko l'ophu awugha awugha kẹ wugelengu-wugelengu; ọphu ọkpa erwudu iya alị. Mkpi ọbu fua mpu, ha shii; mbụ woru mpu fua lẹ mgbaka ẹnya iya. ⁶Ọ byatashia ebili mpu labo pho l'iphu; mbụ ọphu mu shi huma, pfuru l'aguga nggele pho. Ọ nọdu aba mba ẹhuka ẹhuka eje abyapfuta iya. ⁷Mu huma g'ọ wataru etso ebili ono ọgu ẹhuka ẹhuka. Ọ nọdu echije ebili ono o-chi-too gude nno chifuchaa ya mpu labo onoya. Ọphu ike apfuru gẹ yee ya lwua ọgu adue-du ebili ono. Mkpi ono tsuta iya togbo l'alị zọọ ya tọlitoli. Ọphu ọ dudu onye duru ike dzofu ebili ono l'ẹka iya. ⁸Mkpi ono bya apaa igiri igiri. Igiri iya ono panukaephō ẹka; a ku-kwofu eze mpu iya ono. Mpu ẹno ọzo, ha shii byaephō bya efuta l'ẹka eze mpu lanu pho shi du pho. Mpu ono

ẹphen'eno chikotachaaru ọnu ghagbaa l'uzo ẹka pherephere shigbaa ọzo ẹno, shi l'igwe.

⁹A nọnyaa; mpu ono nanu bya efuta nwampu nshii ọzo. Nwampu nshii ono nọnyaa bya apaa ẹka; bya evuru lashia ọzo ndohali; vukwaa shia ọzo ẹnyanwu-awawa bya evukwapho shia ọzo ali oma ono. ¹⁰O vua gbiriri jasu o tuko ikpoto iphe, no l'imigwe rwudzuru. O haru igwerigwe kpokpode dukoshia; o dashihu l'ali; o zokota iya tolitoli. ¹¹O bya ekutse onwiya ge ya ha g'onye-ishi iphemiphe ono. O nata iya ngweja, aanoduje egwe anu iya mboku-mboku; bya emee ulo-nso iya ophu ooreedu ire. ¹²O buru atupya Chileke meru g'o gude a chiru ikpoto ndu-nso nu iya; bya anukwa iya pho ngweja, eegweje mboku-mboku. Iphe, bukpo iphemiphe, oome nodu agbaru iya upete. E woru ire-lanu hua l'ali.

¹³Tobudu iya bu; mu bya anuma olu-opfu, onye du nso epfu. O gude iya epfufu; Onye Nso ozo su iya: “?Oo-nobekpooru ino-beagha teme ophulenia-a avua; mbu ophulenia ke ngweja, aanu mboku-mboku-a; yee k'atupya, l'akpata ola-l'iswi-a; yee k'eworu ulo-nso haaru iya-a; yee k'ikpo-to ndu-a, aa-zo tolitoli-a?”

¹⁴O su mu: “Nchi e-jihukwa bohu unu mgbo ise l'ukporo mgbo iri l'ise lo buru iya bu l'e wophubaa ulo-nso ono azu g'o dubaa nso ozobaa.”

Aako iphe ophulenia Dánẹ̀lu ono bu

¹⁵O be ge mube Dánẹ̀lu nokpoepo elekpoeppo iphe ono, mu aphu l'ophulenia ono; bya arikpoepo g'oo-me doo mu enya; mu bya ele enya; a pfuwaru mu l'iphu. Onye obu dūepo ge nemadzū. ¹⁶Mu numa olu-opfu nemadzū. Ẹka o no epfu opfu obu buru laguga nggele Ulayi. O kua oku su: “Geburelu-e! Mee ge nwoke ono maru iphe ono, ophu l'ophulenia ono-o!”

¹⁷O byarwutashia ẹka ono, mu pfuru ono; ndzu guahaa mu. Mu dabyierupho dzuladzula. O su mu: “Nwa ndiphe. Ophu e-do ngu enya bu l'ophulenia-a bukwa iphe, e-me teke ikpazu.”

¹⁸O gudekwadu-a opfu ono l'eka epfu eyeru mu; oke mgbenya tu mu; mu zee woru iphu kpube l'ali. O bya edenyi mu ẹka bya ekulia mu pfube apfube; ¹⁹bya asu: “Ge mu bya epfuaru ngu iphe, e-me l'iphu; iphe, e-me teke ehu e-ghu Chileke oke eghu; kele ophulenia-a bukwa iphe, e-me teke e dobewaru edobe le teke ikpazu. ²⁰Ebili mpu labo ono, i humaru ono bu ndu o no-chiru enya phe bu eze ndu Midiya yee Peshiya. ²¹Mkpi ono buru eze ndu Gurisu. Oke mpu ono, o furu le mgbaka enya iya ono buru onye eze k'ivuzo. ²²Mpu eno ono, futarunu teke ophu nwofuru pho bu ali-eze eno, e-mechaa shi l'oha ono pfukata; ole ike phe taa haduru.

²³“Okwa eze phe -bvūepho, bu iya bu teke ndu ntupya ono e-meēbe-waa ike phe; noo teke onye eze ozo a-bata l'okwa. Onye k'ono be iphu a-gba igiri igiri; teme lo buru onye opfu-ephuphu edoje enya. ²⁴Yēbedua

bẹ ọkpehu a-du; ọle ọ tọ bọdu yebedua a-nọdu anğe onwiya ike. G'oo-gu-deje emebyishi iphe a-du biribiri. Iphemiphe, ọ tųberu ememe l'oojehuru iya; ọphu ọ dọdu iphe, ọ tọo nwọdu ememe; l'ọ tųko ndu ike dọ mebyishia; bya emebyishikwapọ ndu dọru Chileke nsọ. ²⁵Ughoshi bẹ oo-me g'ọ nọdu aka shii. L'ọ woru onwiya dobe l'onye kakọta shii. Teke ono, oo-me gẹ ndiphe ọia lẹ nchị dọwaa doo ono bọ teke oo-mebyishi ikpoto nemadzọ; je apfuru pfu-chia ẹnya Onye-ishi iphe, bọ ndu-ishi l'ophu. Ọle ee-mechakwaa mebyia ya; obenu l'ọ tọ bọdu l'ike kẹ nemadzọ bẹ oo-shi.

²⁶“A bya l'ophulenya ọphu i phuru; kẹ nchi ejihu waa nchi abọhu; onoya bọkwapho eviya. Ọle ọ bọ; byabẹkwadu ono iphe; kẹle teke onoya e-me dọkwadu ẹnya shii.”

²⁷Noo ya; e mechaa ike bya abvukota mọbe Danẹlu. O mee mu iphe-ememe ujiku olemole. Mu nọnyakwaa bya agbalihukwa bya awata ejeru eze ozi, mu ejeru iya. Ọphulenya ono nyia mu ishi ẹdzu; kẹle o to doduru mu ẹnya.

Danẹlu epfu anọ Chileke

9 ¹O rwua l'apha, kwe Dariyọsu nwa Kuzakusẹsu apha lanu; Dariyọsu ono bọ onye Midiya, e meru eze l'alẹ-eze ndu Babilonu l'ophu; ²ọ bọru apha mbu, ọ bọhuru l'okwa-eze iya bẹ mbẹdua, bọ Danẹlu gọru iphe, e deru l'ẹkwo opfu Chileke; o doo mu ẹnya; mbu opfu, Nnajiuphu pfuru nọ onye mpfuchiru iya ono, bọ Jieremaya; sọ iya lẹ Jierúsalemu a-dabyiru bọru ochobu nọ ọkporo apha ẹto l'apha iri. ³No iya; mu byanu aghaaruu Nnajiuphu, bọ Chileke iphu bya epfuahaa nọahaa ya; rwoahaa ya arwo-rwo; aswi ẹgu epfu iya; yee uwe-aphu; woru ntọ kpua onwomu.

⁴Mu pfuru nọ Chipfu, bọ Chileke mu; bya epfushiaru iya iphe-eji mu sọ iya:

“Gube Nnajiuphu, bọ Chileke, parọ ẹka bya adu ebvu; gube onye edo-beje ọgbandzu n-yemobu gọ lẹ ndu yeru ngu obu bya emeje iphe, i karu g'e meje. ⁵Anyi meakwaru iphe-eji; bya emeswewaa iphe. Anyi bọ ndu ẹjo-iphe bya aburu ndu kwefuru ngu ike. Anyi te emejeedu iphe, i karu sọ g'e meje; ọphu anyi edobeeduru iphe, i kperu l'ikpe. ⁶Anyi ta angabee-duru nchị l'olu ndu-ozi ngu phẹ, bọ ndu mpfuchiru ngu; mbu ndu gude ẹpha ngu pfua opfu nọ ndu bọ eze anyi phẹ; mẹ ndu-ishi anyi; mẹ ndu bọ nna anyi phẹ; mẹ ndu alẹ anyi g'ẹphe hakọta.

⁷“Nnajiuphu, i bọ onye pfuberekoto; obenu lẹ g'ọ dọ ntanu-a bẹ iphere jiru anyi iphu; mbu anyibe ndu Jiuda; mẹ ndu Jierúsalemu; mẹ ndu Ízurelu l'ophu; ndu ọphu nọ ọzenya; mẹ ndu ọphu nọ ntse; ndu nọkpoo l'iphe, bọkotakpoo ọhamoha ono, i chiru anyi tųkaa nanunanu; opfu l'anyi te ekwedu g'e gude ire anyi ẹka ono. ⁸Gube Chipfu; anyibedua; mẹ ndu eze anyi; mẹ ndu-ishi anyi; mẹ ndu bọ nna anyi phẹ bẹ iphere jiakwaru iphu; kẹle anyi mewaru ngu iphe-eji. ⁹Nnajiuphu, bọ Chileke anyi bọ onye

aphuje obu-imemini; bya aburu onye aguje nvu; m'obetachakpooru anyi kwefuru iya ike. ¹⁰Anyi te emejeedu iphe, Chipfu, bu Chileke anyi suru g'anyi meje; ophu anyi edobeeduru ekemu ono, o turu ndu-ozu iya, bu ndu mpfuchiru; ephe woru nu anyi ono. ¹¹Ndu Izuru l'ophu mebyikotawaru ekemu ngu; bya aghawaru ngu azu; ophu ephe emejeedu iphe, i suru g'ephe mee.

"Noo g'o gude onu, a turu; yee ikpe, e riru nte kpebua, e dekotaru le Ekemu Mosisu, bu onye-ozu Chileke tuko buru iphe, e kuberu anyi l'ishi; opfu l'anyi mewaru ngu iphe-eji. ¹²Iphe ono, e pfuru l'oo-me anyi ono; me ophu a suru l'oo-me ndu-ishi anyi phe be mekotawaru anyi; kele i mewaru g'eze iphe-ehuka dapfuta anyi. O toko du-swee iphe, e mejeru le mkpula igwe-a l'ophu l'ophu, ha g'ophu e mewaru ndu Jierusalemu. ¹³O buepho g'e deru iya lekwo ekemu Mosisu buepho g'eze iphe-ehuka ono dapfutakotaru anyi; ophu anyi ahaduru iphe-eji anyi ngabe nchi l'iphe, bu ire-lanu nkengu; shi nno chokwanaa Chipfu, bu Chileke anyi g'o meeru anyi eze-iphe-oma. ¹⁴Oo ya bu; Chipfu menaa egwegwa paru eze iphe-ehuka ono haa; o dapfuta anyi; noo kele Chipfu, bu Chileke anyi bu onye pfuberekoto l'iphemiphe, oome; obenu l'anyi te emeduru iphe, o suru g'anyi mee.

¹⁵"Nta-a kwanu; gube Nnajiuphu, bu Chileke anyi, bu onye gude okpehu dufuta ndibe ngu l'ali Ijiputu; mbu gube onye meru; a maru epha ngu byasu ntanu-a; anyi mewaru iphe-eji; anyi meswewaru. ¹⁶Gube Nnajiuphu: eshinu i buhakpowaa onye emeje iphe, pfuru oto; g'ehu ghubuhunu ngu eghe; vubuhunuru ndu Jierusalemu ovuma; mbu mkpukpu ngu onoya; mbu ubvu ngu ono, du nsu ono. Iphe-eji, anyi meru; mekpoo ejo-iphe, nna anyi phe meru mewaru ndu Jierusalemu; yee ndibe ngu; ephe buru iphe, ndu noru anyi mgburugburu gude achi ochi.

¹⁷"Nta-a; Chileke anyi; numanu epfufu, mu epfu anu ngu; yee arwo-rwo, mube onye-ozu ngu arwo ngu. Gube Nnajiuphu; menaa g'iphoro, shi ngu l'atathu duru eze-ulo ngu ono, dabyiru iphoru ono g'epha ngu apfururu. ¹⁸Gube Chileke; ngabenu nchi numa; sanaa enya huma ge mkpukpu ono, a guru epha ngu ono dabyiru buru ochobu. Iphe, anyi gude arwo ngu iphe-a ta abukwa l'anyi bu ndu pfuberekoto; o buchikwaa l'oo l'i phunukaru obu-imemini. ¹⁹Gube Nnajiuphu; ngabenu nchi! Gube Nnajiuphu; gunaa nvu! Gube Nnajiuphu; numanu anuma; mee ememe! O kwa g'epha ngu apfururu! Gube Chileke mu; apfushinu upfu; kele mkpukpu ngu ono; me ndibe ngu ono bukwa epha ngu be a gwaru phe!"

Esaa esaa uzi ukporo eto l'iri

²⁰Teke ono, mu epfu anu Chileke; epfushiru iya iphe-eji, mu meru; mee ophu ndibe anyi, bu ndu Izuru meru ono; mbu arwo Chipfu, bu Chileke mu l'iswi ehv ubvu iya ono, bu ubvu du nsu ono; ²¹be Geburelu; mbu

nwoke ono, mu phujehawaru l'ophulenyanya ono; zierupho phaa nzi lanu byapfuta mu. Teke o byaru bu l'uzenyashi l'egube teke aagwaje Chileke l'uzenyashi. ²²O bya akaru mu su mu-a: "Danẹlu; iphe, mu byaru bukwa ge mu mee g'i kwaa enya; yee g'iphe doo ngu enya. ²³O kwaro teke ono, i wataru epfu anu Chileke ono be Chileke meru ngu iphe, i suru g'e meeru ngu, bu iya bu iphe, mu byaru ge mu pfuaru ngu; kele i bu onye aakwabe ubvu, paru eka. Oo ya bu g'i rikwaa ozi-a ariri; l'o dokwaa ngu pho enya mbu ophulenyanya-a:

²⁴"Ugbo esaa esaa ugbo ukporo eto l'iri be a towaru okpa iya doberu ndibe ngu; yee mkpukpu ngu ono, du nsọ ono g'e mee g'ephe tupya-buhu ntupya; mee iphe-eji meghee; g'e doshia ejo-iphe, ephe meshiru; wobata apfubekoto ophu a-du ojejoje; woru iphe-ohubama mee l'ophulenyanya yee mpfuchiru; woru manụ wua l'iphe, kakota adu nsọ.

²⁵"Owa-a bu iphe, ii-maru; yee iphe, e-do ngu enya: E -shi teke ono, a toru okpa su g'e mee Jierusalemu g'o du g'o shi du; g'a kpu-phu iya azu; gbiriri jasụ teke k'onye ono, a wuru manụ l'ishi ono; mbu onye ono, bu onye-ishi ono, a-byanu ono; be a-buru ugbo esaa esaa ugbo esaa; yee esaa esaa ugbo ukporo eto l'ebo. Teke ono be aa-kpu-phu iya azu; too ya oji; tua ya owere; ole oo-buru teke aa-nodu eje iphe-ehuka. ²⁶Teke ugbo esaa esaa ugbo ukporo eto l'ebo ono buerupho; l'e gbua Onye ono, a wuru manụ l'ishi ono; o too duedu iphe, oo-nwekwaduru. Ndibe onye-ishi ono, a-bya nu ono; abya emebyishia mkpukpu ono; yee ulo ono, du nsọ ono. O buru teke ono be mboku ikpazu ono a-bya g'utso. Aa-lwuepho ogu jasụ l'ikpazu; mbu l'ola-l'iswi be a tu-buwaru dobe l'oo-du. ²⁷Yebedua be yee ndu du igwerigwe a-gba ndzu, shihuru ike l'ime ugbo esaa ono nanu; ole ugbo esaa ono -jebuerupho l'echi l'o buchia agwa iphe; yee ngweja. Onye mmebyi abya; bya eworu ejo ahuma dobe gbiriri jasụ teke ee-mebyishi iya l'ophu, bu iya bu iphe, a tuburu l'ee-mechaa mee onye mmebyi ono."

Danẹlu ahuma ojozi-imigwe l'ophulenyanya

10 ¹O be l'apha, kwe Sayirosu, eze ndu Peshiya apha eto, o bahu-ru l'okwa-eze iya; Danẹlu phua ophulenyanya. Danẹlu ono bu iya bu onye ophu e shi ekuje Beluteshaza. Iphe ono, o phuru l'ophulenyanya ono bu-ru iphe, e-me ememe bya aburu iphe, egoshi l'ogu a-du. Ozi ono bya edoo ya enya; teme e mekwaapho g'iphe ono, ophu l'ophulenyanya ono doo ya enya.

²Le teke ono be mube Danẹlu no l'aphu-aphu idzu eto. ³Ophu mu erijedu udu nri, guru mu nu. Ophu anu; ozoo mee ekpuduru mu onu; ophu mu ewotaduru manụ-anyinyi nyia l'ehu; gbiriri jasụ idzu-mbekee eto ono bu.

⁴O be g'onwa mbu du l'abalị ukporo l'eno; mu pfuru l'aguga Eze Enyimu ono, bu enyimu Tigirisu. ⁵Mu jeshia apali enya; nwoke lanu pfuwaru

mu l'iphu. O yee uwe ọchaa. Ọ bụrụ akpọ, e gude mkpọla-ododo, kakọ-ta ree mee bẹ o gude tų-butu uwe iya l'upfu. ⁶Akpọ ẹhu iya nọdu akwọ mụrumuru gẹ mkpuma-kirisòlayitù; iphu nọdu acha iya kẹ phuuuphuu g'ebemu-igwe; ẹn्या iya ẹphenebo nọdu achakọta iya vaavaa g'ọku, enwu enwunwu. Oshi-ẹka iya yee oshi-ọkpa iya dųchaa swawara swawara g'onirubvu, a hųcharu ahųcha. Olu-opfu iya nọdu ada g'opfu, a dų igwe-rigwe epfu.

⁷Noo ya; ọ bųerupho mųbe Daneļu phųru ọphulenyanya ono kpoloko. Ọphu ndu mu l'ẹphe nọ ahųmaduru iya. Ọle ndzų-agųgu guderu phe; k'ọphu ẹphe gbalarų je edomia onwophe. ⁸Mu nọduepho nwẹkinyi mu; tabẹkpoeppo ẹn्या l'oke ọphulenyanya ono, mu aphų ono. Nkwọ tsųshikota mu mee; iphu jikputechaa mu ejikpute g'odzu. Ike bvųebekota mu. ⁹Mu bya anųma ẹka o pfuru opfu yeru mu. Mu nganyaa nchị l'opfu iya; mu woru iphu kpube l'alị. Oke mgbenya tų mu.

¹⁰A bya edenyi mųbe Daneļu ẹka; kulia mu pfube; ẹka mu ẹphenebo yee ikpere ọkpa mu tųko phųhu mu kparịkpari. ¹¹Ọ sų mu: “Gųbe Daneļu; onye aakwabẹ ùbvù, parų ẹka; tọkwa nwẹhu tọgbo nchị nųma opfu-a, mu abya epfuru nų ngu-a. Ọzo bų g'ị gbẹshi pfuru apfuru; kẹle ọ bųkpoo ezizi bẹ e ziru mu gẹ mu byapfuta ngu.” O pfuepho nno yeru mu; mu gba-lihu pfuru apfuru; ẹhu nọdu aphų mu kẹ kparịkpari.

¹²Ọ sų: “Gẹ ndzų ba agųshi ngu Daneļu. Eshi lẹ mbọku mbų ono, i woru ọkpoma ngu ghebe ọnu g'iphe doo ngu ẹn्या ono; bya eworu onwongu wozekpọo alị l'iphu Chileke ngu; noo teke a nųmaru olu ngu; e zia mu gẹ mu bya epfuru yeru ngu. ¹³Obenu l'onye-ishi alị-eze ndu Peshiya kwachiru mu ųzo ųkporo abalị l'abalị lanų. Noo ya bų; Mayịkelu, yị l'onye lanų l'ime ndu-ishi bya bya eyeru mu ẹka; kẹle onye eze ndu Peshiya ono sederu mu l'ẹka ono. ¹⁴Nta-a bẹ mu byaru gẹ mu pfuaru ngu iphe, e-me ndu nkengu l'ųzo iphu; kẹle ọphulenyanya ono bų iphe, e-mechaa mee l'ųzo iphu.”

¹⁵Teke ono, oopfu iphe ono anų mu ono bẹ mu phųerupho yoo; ọphu mu epfukpọdaru m'opfu ilile. ¹⁶Noo ya; iphe, gbaerupho ųgbugba gẹ nwa ndiphe bya edenyi mu ẹka l'egbonu. Mu saa ọnu wata epfu opfu. Mu sų onye ono, pfuru mu l'iphu ono-a: “Gųbe nnajiuphu mu; ọphulenyanya-a, mu phųru-a bẹ eyekwa mu ebvu shii. Nta-a ta adųekwa ike, dųkwadu mu nų. ¹⁷Mbų-a; nnajiuphu; ?denu gẹ mųbe onye-ozị ngu e-shi bya awata abọ ųja eyeru gųbe nnajiuphu? Ike ta adųkpoe kwa mu ililekpọo; k'ọphu bų l'atų unme tųkokwaru rwųhuchawaa mu.”

¹⁸Tọbudu iya bų; iphe ono, gbaru gẹ nemadzų ono byakwa bya edenyi mu ẹka ọzo; bya emee; ike dų mu.

¹⁹Ọ sų mu: “Gẹ ndzų ba agųshi ngu; gųbe amadų, aakwabẹ ùbvù, parų ẹka. G'ẹhu dųkwa ngu guu! Shihu ike nta-a! Shihu ike!”

O pfųerupho opfu ono nų mu; mu bya arọ-keta ike bya asų iya: “Nna-jiiuphu mu; pfuwarọ iphe, iipfu; eshinu i mewaru ike dų mu.”

²⁰Ọ byakwa bya epfua ọzo sù: “?Ì maru iphe, meru g'o gude mu bya-pfutashia ngu? Ọ tọ ẹ̀kwa g'ọo-nọ-beru; mu alashia azu jeshia ge mu l'onye-ishi ndu Peshiya lwua ọgu ọzo. Mu -mekpechaa onye k'ono; onye-ishi ndu Gurisu a-bya. ²¹Ọle mu e-vuru ọzo kọ́adaru ngu iphe, e deru l'ekwo ire-lanu ono. Mbù l'ọ buepho Mayikelu, bụ onye-ishi k'unu bụ onye gbaru mu mkpu kpoloko ge mu mekpee phe.”

11 ¹“Tobudu iya bụ; o be l'apha, bụ Dariyosu onye Midiya apha mbụ, ọ wataru aburu eze; mu gbalihu pfuru ge mu gbaaru iya mkpu; gbobuta iya g'ọ tọ dọ iphe, e-me iya nù.

Eze ndu ndohali yee ke ndu isheli

²“Nta be mu e-gburu ngu opfu tororo. Ọ phodukwaru ndu eze eto, e-mechaa futa le Peshiya. Ophu e-kwe iya eno a-kwatakpo ka ndu ophu g'ephe ha enweru iphe. Teke ọ gbepho l'eku iya ono nweru ike; l'ọ kpa-lia onyemonye g'ephe wata etso ali-eze ndu Gurisu opfu. ³Noo teke onye eze, paru eka apaa l'a-gbalihu pfuru. Onye k'ono be ali-eze iya a-pa eka apaa. Ọ buru iphe, du iya ree be ọo-noduje eme. ⁴Ọ -gbalihuchaa ono; laabya eworu ali-eze iya obu chikpo woru kee l'uzo, pherephere eshije abya ọzo eno, du l'igwe. Ọ tọ dudu awa iya, oo-laru; ophu ike a-dudu iya g'oshi du iya. Noo kele ali-eze iya ono be aa-vu l'ogbarabvu; pata je anu ndu ọzo.

⁵“Eze ndu ndohali be ike a-du; ọle onye lanu le ndu-ishi ojogu iya e-mechaa ka iya ike. Onye k'ono be eka ọo-buru eze e-mechaa paa eka apaa. ⁶Teke a nọkwarupho nwapha olemole; ephe abyakwa agbaa ndzu. Ada-eze ndu ndohali l'e-je aluru eze ndu isheli; g'ee-shi g'o mee g'ephe du le ree. Ọle ogbandzu ono e-gbukahu. Noo teke aa-kponyi nwanji ono enya; yee ndu shi l'ibe eze duru iya laa ji; yee nna, nwuru iya nu; yee ndu bu agbarike iya.

⁷“E -mechaa be awa nwanji ono a-gbalihu g'ọ nochia enya iya. Onye ono e-tso ndu ojogu eze ndu isheli ọgu gude nno bahu l'eka eze ono chiberu ifutu. Oo-tso phe ọgu gbiriri jasù l'ọ lwu-kpee phe. ⁸Ọo-natachaa phe agwa phe; yee ntekpe, ephe gude onyirubvu wua; mekpoo iphe, ere-shi ire ike, bu mkpola-ochaa me mkpola-ododo; chitachaa ya l'ọ buru iya ala ali ndu Ijiputu. Ọ byakwa anokpoo apha olemole; hakpoepho eze ndu isheli. Ọ tọ dudu iphe, oo-me iya. ⁹Noo teke eze ndu isheli e-je eswee ali ndu ndohali. Ọle ọ tọ dudu g'ọo-nọ-beru l'ọ laphu azu l'ali iya. ¹⁰Unwu iya abya akwakobe k'ogu; bya achikobekpoo ndu ojogu, a-pa eka apaa; ndu a-nodu ekpo kojokojo gutso, nyiberu anyibe. Ephe alwua ọgu obu lwu-rwua eka eze ndu ndohali chiberu ifutu.

¹¹“Noo teke eze ndu ndohali a-tangirihu; zoru garamugaramu je je etsoo eze ndu isheli ọgu. Ndu isheli abya achikobe ndu ojogu, paru eka gude bya; ọle ndu ndohali alwu-kpee phe-a. ¹²Teke e rwutaerupho

ikpoto ndu ojoḡu ono; eze ndu ndohali egude iya kuahaa onwiya. L'o gbua unu-kuru-unu ndu ojoḡu ono; ọle ọ tọ buda iya e-me iya g'ọ buwaruro onye ike kachaa adudu. ¹³Noo keḡe eze ndu isheli a-la je achikobe ikpoto ndu ojoḡu ozo, a-kwata ka ke mbu pho shii. A -noephopho apha olemole l'ọ byatashia oḡu ozo; l'ọ chiru ndu ojoḡu, kwatakporu du igwerigwe; teme a chiru ngwogu chi-jia phe aka.

¹⁴"Teke ono be aa-du igwerigwe etso eze ndu ndohali oḡu. Ozo bu le ndibe unu ndu ophu emeje ike ike l'e-kwefukwaru iya pho ike; ephe eshi egube ono mee; ophulanya avua; ọle ọ tọ dudu iphe, ephe e-mefu onya. ¹⁵Noo teke eze ndu isheli a-bya akpu oje kpu-pee mkpukpu lanu mgburugburu, bu mkpukpu, a kpu-pheru igbulu mgburugburu; lwuchaa ya lwuta. Ike taa du-ziedu ndu ojoḡu ke ndu ndohali g'ephe nwuphu iya azu; mbu le ndu ojoḡu phe, kachaa alwushi oḡu ike taa dukwa ike apfuru. ¹⁶Onye eze ono, bataru nu ono a-noduepho emeeḡu iphe, du iya ree. O tọ dudu onye adu ike agboru iya chiri. L'ọ bya eworu onwiya sibe gedemu l'ali-oma ono; teme ike adukwa iya pho shii k'ophu oo-du ike mebyishia ya. ¹⁷Iphe, oo-me bu l'oo-phubeḡu iphu gude ike, o gude nodu l'ali-eze iya l'ophu gude bahu. Ephe l'eze ndu ndohali abyakwa atugba nanu. L'ọ bya ekuru ada iya kee ya k'ophu ya e-shi l'aka ono lwua ali-eze iya ono; ọle iphe ono, oochi idzu iya ono be o too meghadu; ophu ooye-duru iya aka. ¹⁸L'ọ gbḡe teke ono bya aghaar ndu bu l'aguga eze-enyimu iphu. L'ọ lwua phe lwuta ndu ophu du igwerigwe. Ọle oo onye-ishi ojoḡu lanu e-mechaa buchia iphe-iphere ono; melata iya iphe ono, oome ndu ozo ono. ¹⁹O -mechaa nno; l'ọ bya alaphu azu je aghaar mkpukpu nki-ya iphu, bu mkpukpu le mkpukpu, a kpushigbaaru ike l'ali iya. Noo teke upfu a-du iya; l'ọ daa darwua aka a taa humabakpoedu iya ahuma ophu.

²⁰"Onye a-notsota iya nu abya eye onye ana akiriko; g'o je anakoo ndu ali-eze ono eku phe. A -noephopho nwapha olemole l'e gbua yebedua. Ọle e tee gbukwa iya l'ehu-eghu; ophu o bukwa teke aalwu oḡu.

²¹"Onye ozo, bu onye a-notsota onye k'ono a-buru onye a ta gubeduru iphe; onye a ta akwabedu ubvu, gbaru onye eze. Yebedua e-gude eregede pfubata bya eswee ali-eze ono teke ndu no iya nu ari l'iphe duebekpoo ree. ²²Ndu ojoḡu, abya gbukugbuku be ee-rwuta rwufu l'atatiḡu iya; mbu gbuchaa gbua onye yeḡe iya rifuru nte aburu nanu. ²³Mbu le yeḡe iya a-gba ndzu; e -mechaa l'ọ gbaaru iya eregede; mbu gude-a nwa ndu abadu ishi bahu je aburu onye ike du. ²⁴Teke mkpukpu, kachaa enweru iphe nogbaro l'ọ tọ dudu onye suru phe eme iphe; bu teke oo-bata le mkpukpu ono bya eswechaa ya. Noo teke oo-me iphe, nna iya adujeduru ike mee; ophu nna iya oche phe emejeduru iya. L'ọ bya eworu iphe, o kwataru l'okwata; waa eku mmanu ozo woru keuru ndu ephe l'ia swi. Ndu sukporu l'ephe kporu abara; l'ọ chile-a idzu je alwu-kpee phe. Ọle iphe ono be o too meribekwaru.

²⁵“Oo-gude ndu ojogu, du igwerigwe shii gude rokota ike; sua aka l'obu jepfushia eze ndu ndohali ogu. Eze ndu ndohali abya egude ndu ojogu, paru aka; teme ike du phe gude wota iya ogu obu. Ole o to do du ike apfuru. O bu ru iphe, a-kpa iya nu bu ejo idzu eregede, aa-chiru iya. ²⁶Mbu l'oo ndu eri nri iya l'a-nodu e-me g'ephe gbua ya; mbu le ndu ojogu iya be ee-rwuta rwufu; le gbua ndu ophu du igwerigwe l'iphu ogu. ²⁷Ndu eze labo ono, l'e-gude okpoma mgbashi nodu no-kube teburu lanu ede nwibe phe edede; ole o to do du ophu e-nweru ishi; kele o -rwuekwapho teke a tuburu be mkpochi-ishi iya a-dua. ²⁸Eze ndu isheli e-gudekpoo eku, paru aka gude laphuazu l'ali nkiya; ole iphe, oo-noduepho ari bu ge ya mebyia ogbandzu ono, du nsu ono. E -mechaa l'o mee iphe ono, o tube-ru ono; teme l'o lashia ali iya.

²⁹“Teke a tuburu doberu iya -rwuepho; l’o byakwa eswee alì ndòhali ozo; òle k’ògiya ono l’a-dù iche e -me lẹ kẹ mbụ; ³⁰noo kẹle ndu Kitimu l’e-gude ugbo-mini phẹ bya etsoo ya ogu; l’o mee meji atọfu iya. L’o gbẹ teke ono lashia azụ; je eworu ehu-eghu iya swiberu ogbandzu ono, dù nsọ ono. O -lwa azụ ono bụ ndu a-tụba iya l’anya bụ ndu sụru l’ephe ta ayihe-du l’ogbandzu ono, du nso ono.

³¹“Ndu ojogu iya a-wu-lihu wata emerwushi eze-ulo, du nsọ ono, a kpushiru ike ono. Ephe abya ewuchia g'a ta gwahe Chileke mboku-mboku; bya eworu ejo ahuma ola-liswi dobe. ³²Lo gude opfu-enwunwu merwushia ndu ophu mebyiwaru ogbandzu ono; obenu le ndu huberu Chileke phe ama e-shihuepho dungudungu kakpute iya.

³³“Ndu maru iphe apfuerupho l'aloru ikpoto nemadzu eka le nchi; a makwaru-a le -mechaa be ee-gbuchaa phe egbugbu; kpoo phe oku; haru tua phe mkporo; kwaa iphe phe l'okwata. ³⁴Ephe -daa l'e yeru phe eka nwanshii; teme ikpoto nemadzu awuru tsoru phe; ole ephe a-nodu etso phe etsotso mkpe. ³⁵Ndu ono, bu ndu maru iphe ono be upfu a-hakwaru-a du; k'opfu aa-hu phe ahuhu g'ephe gbuchafu duebe ree; mee phe; o to dudu eka uta a-du phe l'ehu gbiriri jasu le teke ikpazu; kele teke ikpazu ono a-byakwa le teke a tuberu.”

Eze, l'ekutse onwiya

³⁶“Eze ono e-mekpøkewapho iphe, dū iya ree. Qo-nòdu ekutse onwiya; mee onwiya gē ya kakòta iphe, bükota agwa l'ophu shii; bya epfukwapho oke opfu, nchì eteke anūmaswee gude epfubyishi Chileke ophu bū iya nwe agwa l'ophu. Iphe, oome a-nòdukpoephò ejehuru iya gbiriri jasū oke ēhu-eghu Chileke ono abvūebe. Noo kēle iphe, a tuburu l'oo-me e-mekò-tachaa. ³⁷Qphu ò dūdu iphe, ò byaru agūbe agwa, shi lē nna iya; ozoo agwa ono, larū ūnwanyi l'obu ono. Qphu ò dūdu agwa, ò byaru agūbe iphe ililekpòò; òchia iphe, oo-me bū l'oo-me onwiya g'ò kakòta iphemiphe onoya shii. ³⁸Iphe ozo, oo-nodu eme bū l'agwa, oo-nòdu akwabe ùbvū bū

agwa ɔlo, a kpɔshiru ike; mbɔ agwa ophu nna iya phe amajeduru. Noo agwa, oo-gude mkpɔla-ododo yee mkpɔla-ochaa gude akwabɛ ɔbvɔ bɔ ono. Ono bɛ ɔo-nɔchaa mkpuma, aswa dɔ; yee iphe, bɔkpoo iphe, ere ire. ³⁹Q -hɔma ɛka oha chiberu ifutu l'o je etsoo phe ɔgu. Q bɔru agwa ono, shi eshishi ono bɛ oo-gude eme iya. Ndu gɔberu iya iphe bɛ ɔo-kwabɛje ɔbvɔ, parɔ ɛka apaa. Oo-me phe ephe abɔru ishi ndu dɔ igwerigwe; l'o woru alɔ keeru phe; ephe apfua ugwo iya.

⁴⁰“O -rwutashiepho teke ikpazu ono; eze ndu ndohali etsoo ya ɔgu; eze ndu isheli eziepho phaa zipfuta iya; chiru ikpoto ugbo-inya; mɛ ndu agba l'inya; mɛ ikpoto ugbo ɔzo mmanɔ gude jepfu iya. L'o swekwaapho alɔ oha, dɔ igwerigwe; mbɔ sɔpyabe phe g'ɛka utso gbaru. ⁴¹Alɔ-oma ono bɛ oo-swetakwapho. Alɔ ɛka dɔ igwerigwe bɛ a-dakota nɔ; obenu lɛ Edomu; yee Mowabu; waa ndu-ishi ndu Amonu bɛ aa-dzota. ⁴²Qo-bɔkpoo ru ishi ndu alɔ ɛka dɔ igwerigwe; ophu ndu Ijiputu anahukwa iya. ⁴³Qo-natachaa ndu Ijiputu ɛku mkpɔla-ododo yee mkpɔla-ochaa phe; mɛkpoo iphemiphe, ephe gude baa eze l'ophu. L'o mee ndu Libiya; yee ndu Kushi; ephe anodu iya l'ɛka. ⁴⁴A -nɔnyaephɔ; nzɔ, e shi l'uzo ɛnyanwu-awawa; ye lɛ ɔzo isheli zia abya eyee ya ebvu. L'o gude oke ɛhu-eghu kwolihu jeshia gɛ ya gbua ikpoto nemadzɔ pyaapyaa; mbɔ meahaa g'ikpoto nemadzɔ bvɛbe. ⁴⁵ɛka oo-je anmabɛ eze ɔlo-ɛkwa iya bɔ lɛ mgbaka Eze ɛnyimu yee oke ɔbvɔ ono, dɔ ɔbvɔ l'ɛnya bya adɔ nsɔ onoya. O lɛ bɔvɔjenu iya pho; ophu ɔ dukwa onye byaru agbaru iya mkpu.”

Teke ikpazu

12 ¹“Sɔ-a; teke ono bɛ Mayikelu, bɔ eze ndu-ishi, bɔ iya nɔ swiru ndibe unu a-gbalihu. Teke ono a-bɔru teke oke iphe-ɛhuka a-dɔ; ɔdu iphe-ɛhuka ophu eteke adɔ-swee nɔ; eshinu ohamoha watarɔ adɔdu jasɔ teke ono. O lɛ teke ɔbu bɛ aa-dzotakwa-a ndibe unu; mbɔ iphe, bɔkpoo onye a hɔmaru l'e deru ephe iya l'ɛkwo ono. ²Ikpoto ndu kuwaru mgbɛnya; mbɔ ndu e kpochiwaru ɛja, dɔ l'alɔ e-tetachaa. O nweru ndu ophu e-teta jeshia anodu ndzɔ ojejeje; ndu ophu eteta eteta iphere bɔru ndu aa-nodu asɔ oyi jasɔ l'ojejeje. ³Qo bɔ lɛ ndu maru iphe l'a-nodu egbu nwɔinwii g'ogbunwɔinwii k'akpaminigwe. Ndu meru ikpoto nemadzɔ; ephe bɔru ndu pfɔberekoto; eke paapaapa gɛ kpokpode jasɔ l'ojejeje. ⁴O lɛ-a; gɔbedua, bɔ Daneļu; kpuchikwaa iphe, e deru l'ɛkwo-a ekpuchi; woru iphe-ɔhubama mee ya g'ɔ dɔ gbiriri jasɔ teke ikpazu. Noo teke ikpoto nemadzɔ e-tsoru ɛkameka aghaphe aɔho g'ephe kabaa amaru iphe.”

⁵Tɔbudu iya bɔ; mɔbe Daneļu jeshia ele ɛnya; a dɔwaa ɛbo pfuru mu l'atatiphu. Onye ophu pfuru l'agugu nggele ono azɔ iya ɔwa-a; onye ophu pfuru l'azɔ iya ophu. ⁶Onye lanɔ tɔfuepho ɔnu sɔ nwoke, yeru uwe-ochaa, nɔ-ngokotaru mini, nɔ lɛ nggele ono sɔ iya: “Qo-nɔ-beru ino-beru-agma; oke akpabiri iphe-a emee?”

⁷Nwoke ono, yeru uwe ọchaa ono, nọ-ngokotaru mini, nọ lẹ nggele ono bya apalia ẹkutara iya; yee ẹkicha iya ephekerephe. Mu numa g'o rifuru angu, o gude onye ono, a-nọ ojejoje ono ria sụ: “Ọo-buru ugbo lanu; yee ugbo labo; waa mkpirikpu iya. Ọ buru teke ono, e mechaerupho; ọphu ọ dukpoedu ike, du ililekpoo; noo teke ee-meghe iphemiphe ono.”

⁸Mu numakwa iphe, o pfuru-o; ọle o to doduru mu ọnya. Mu jia sụ: “Nnajiuphu mu-e! ?Bukpoo gunu a-buru mkpochi-ishi iphemiphe ono?”

⁹O sụ-a: “Jeshia iphe, iije Daneļu; kele opfu ono be e kpuchiru ekpu-chi. E wowaru iphe-ọhubama mee ya g'ọ nọo jasụ lẹ teke ikpazụ. ¹⁰Ikpoto nemadzụ be ee-mekwa g'ephe gbuchafu; mee phe; ephe aduebe ree; buru ndu a huru l'oku jasụ ephe gbuchafu. Ọle ndu ẹjo-iphe a-nọduepho eme ẹjo-iphe, ephe eme. Ọ tọ byadu edo ndu ẹjo-iphe ọnya; obenu lẹ ndu maru iphe be oo-dokota ọnya ree.

¹¹“E -shi mboku ono, e wuchiru g'a ta gwahe Chileke mboku-mboku pho; bya eworu ẹjo ahuma ọla-l'iswi dobe pho; be a-du unu abali ẹto l'ukporo abali ẹno l'abali iri. ¹²Onu-oma be a goru nọ onye a-nodu ngabe; nọ-rwua g'ọ bvuchaa; mbu unu abali ẹto l'ukporo abali ẹno l'abali iri ono.

¹³“Ọ -buru ke gubedua; jeshia iphe, iije jasụ teke ikpazụ. Ii-la je atuta unme; teke o rwuru lẹ mboku ikpazụ; l'iteta bya anata okiphe, rwuberu ngu nọ.”

Ekwo

Hosiya

Onye Mpfuchiru Chileke

1 ¹Waa opfu, Chipfu pfuru Hosiya nwa Beri baa. Teke o pfuru iya bu teke Uzaya bu eze ndu Jiuda; yee teke Jiotamu bu eze ndu Jiuda; waa teke Ehazu bu eze ndu Jiuda; me teke Hezekaya bu eze ndu Jiuda; wafukwapfo teke Jierobowamu nwa Jiowashi bu eze ndu Izurelu.

Nyee Hosiya waa unwu iya

²Teke Chipfu wataru egude Hosiya pfua opfu be o suru iya-a: “Tugbua je aluta nwanyi, agba ukpara; li nwushia unwu, a gbataru l'ukpara; kele ndu ali-a agbanukawaa ukpara; mbu l'ephe lufuwaru l'eka mube Chipfu.”

³O tugbunaa je aluta Goma, bu nwada Dibulayimu. O tsuta ime bya anwuaru iya nwa nwoke. ⁴Tobudu iya bu; Chipfu su Hosiya: “Iphe, ii-gu nwata ono bu Jiezerelu; kele o to dudu g'oo-no-beru; mu agwata onu-ulo Jiehu ugwo ochi ndu ephe gburu le nsuda Jiezerelu; teme mu emekwapfo g'ali-eze ndu Izurelu buebe. ⁵Mboku ono be mu a-nodu le nsuda Jiezerelu gbajishia apfu ndu Izurelu.”

⁶Goma byakwa atsuta ime ozo bya anwua nwa nwanyi. No iya; Chipfu su Hosiya: “Iphe, ii-gu iya bu Loruhamu; kele mu taa phueduru ndu Izurelu obu-imemini ozobaa; ophu mu abyadu aguru phe nvu. ⁷Obenu le mu a-phuru ndu Jiuda obu-imemini; mu adzota phe. Ophu o bukwa apfu; ozoo ogu-echi; ozoo alwu ogu be mu e-gude mee ya; ophu o budu inya-ogu; ozoo ndu agba l'inya; oo onye e-me iya nu bu Chipfu ono, bu Chileke phe ono.”

⁸Noo ya; o mifuepho Loruhamu onu l'era; mbu Goma; o tsuta ime bya anwuta nwa nwoke ozo. ⁹O buru iya bu Chipfu su: “Iphe, ii-gu iya bu Lwami; kele unu taa bukwaru ndibe mu; ophu mu abukwaru Chileke unu.”

Eedophu ndu Ízurelu azu l'onodu phe

¹⁰“Ole e -mechaa be ndu Ízurelu a-dùkpokwa g'eja, nọ l'aguga eze-enyi-mu, bu ophu a taa tụtọtadu atùtù g'a maru ẹrwa iya; ophu aagùkotadu iya l'ogu. O kwa l'eka ono, a sùru phe: 'Unu taa buẹkwaru ndibe mu ono'; be ee-kukwa phe pho 'unwu Chileke ono, nọ ndzu ono.' ¹¹L'a bya emee ge ndu Jiuda ẹphe le ndu Ízurelu tugba buru nanu ozo; ẹphe ahota onye lanu, a-buru ishi phe; ẹphe eshi l'alì ono lwakota; kele eswe mboku ke Jiezerelu ono a-pakwa eka apaa.

2 ¹“Unu kua unwunna unu k'unwoke 'ndibe Chipfu'; unu ekua unwunna unu k'unwanyì 'ndu Chipfu yeru obu.’

Ízurelu eri ogori ge Goma

²“Baaru ne ngu mba; baaru iya mba; kele o to buedu nyee mu; ophu mu abuhedu ji iya. G'o haa umere nwanyi, agba ukpara; l'o wofu ghele-gheleghele ono, du iya l'okpoma ono! ³Odumeka be mu a-gbabekwa iya oto; mee ya g'o dabyiru swanmangu g'o du g'eswe, a nwuru iya. Mbù le mu e-me iya g'o du g'echiegu; alì okponku, adudu iphe, du iya nu; gude egu-mini phua ya terii. ⁴Mu ta aphueduru unwegirima iya obu-imemini; kele ẹphe bu unwegirima, a gbataru l'ukpara. ⁵Ne phe gbaru ukpara; k'ophu bu le g'o gude tsuta ime phe be iphere iya du. Mbù l'o pfuru su le ya a-gbatsoru ndu ẹphe l'iya eshi onya; ndu bu phe anu iya nri; anu iya mini, ya angu; anu iya eji-aturu; anu iya ekwa-ochaa; anu iya manu-anyi-yi; yee iphe, aangù angungu.

⁶“Noo g'o gude mu je l'e-woru obvu to-chishiaru iya uzo. Mu a-kpu igbulọ kpu-pee ya mgburugburu g'o to humaje uzo, oo-shi. ⁷Oo-nodu achi ndu yee ya eshi; obenu l'o too gudedu phe. L'o choo phe; o too humadu phe. Noo teke oo-su ge ya byakwa alaphu azu l'ibe akahu ji iya; kele teke ono shikwa ka iya ree eme le nta-a.

⁸“O to shidu maru l'oo mbèdua nuru iya ereshi; yee mee-vayinu ophúú; waa manu olivu; l'oo mu nuru iya mkpola-ochaa; yele mkpola-ododo; ophu ẹphe wotaru gude je agwoahaa nshi Balu. ⁹Noo g'o gude mu je l'anata iya ereshi iya ono me o -chaepho; nata iya mee ophúú iya me orwuepho teke akuje iya. Mu anata iya eji-aturu mu; nata iya ekwa-ochaa mu, bu iphe, mu shi nu-doru iya ya bu g'o gude gbobutaje onwiya g'o to gbaru oto. ¹⁰Nta-a be mu a-gbabe iya oto l'eka ndu yee ya eshi onya ele iya enya; ophu o dudu onye anafu iya l'eka mu. ¹¹Iphe, bukpo obo-iphe, obojekpoo be mu e-buchikota; mbu obo-iphe ophu oboje aphagapha; mekpoo Obo Onwa-ophúú iya; me obo eswe-atuta-unme iya; mbu iphe, bukpo obo-iphe iya ono, geru egeru ono. ¹²Mu e-mebyishi opfu-vayinu iya; mebyishia oshi figu iya, bu iphe ono, o sùru le ndu ẹphe l'iya eshi onya nuru iya ono. Mu e-me egu ono g'o buru egbudu; o buru anu, bu

l'egbudu e-ri iphe ono, a kọru iya ono. ¹³Iphe, bukpoou ujiku olemole ono, ọ kporu Balu ịnwù-isensu ọku ono bẹ mu a-hùkota iya ahùhù iya. Mbụ o gude iphe-nchi; waa iphe ọzo, eegudeje mee omemma kwaa onwiya akwa je etsoru ndu ephe l'iya eshi ọnyà; bya azọhaa mu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

Chipfu eye ndibe iya obu

¹⁴“Noo g'o gude mu nọdu abyawaa iya edeta dephua. Mu e-deru iya deba l'echiẹgu je erwebe ẹhu erwebe pfuru opfu nụ iya. ¹⁵Noo ẹka mu anụ-phu iya opfu-vayinu iya azu. Mu emee gẹ nsuda Akọru buru ẹka obu a-du iya. Ọ buru ẹka ono bẹ ọo-nọdu gvaru mu ebvu g'o shi agujeru mu iya teke ọ bụ nwamgboko; waa g'o guru iya mboku ono, o shi lẹ Ijiputu afuta onoya.

¹⁶“O -rwua mboku ono bẹ ii-ku mu ji, alu ngu nụ. I tii kuedu mu Balu ngu. ¹⁷Noo kele mu e-me g'ẹpha Balu te eshibahẹ phẹ l'onu futa; ọphu ephe agu-kubaedu ẹpha iya l'enwa.

¹⁸“O -rwua mboku ono bẹ mu a-gbaru phẹ ndzu; ephe l'anụ-egbudu; yele ẹnu, ephe l'eli; yee anu, akpu ephe l'alị. Apfu; yee ogu-echi; yee alwu ogu bẹ mu e-me g'o to duhe l'alị ono adudu ophu; k'ophu ephe azeje pya-koo; ẹhu adu phẹ guu.

¹⁹“Mu a-luru ngu jasụ
l'ojejoje;
mbụ mbẹdua l'onwomu.
Mu a-luru ngu l'uzo
apfubekoto; yee k'ikpe,
pfuru nhamunha.
Mu e-ye ngu obu;
aphujeru
ngu obu-imemini.

²⁰ Mu a-luru ngu emeru
ngu ire-lanu.
Lị makwanuru mube
Chipfu rengurengu.

²¹ Wakwa iphe, Chipfu epfu
baa:
‘Lẹ mboku ono bẹ mu
a-za ẹnu.
Mbụ lẹ mu a-za
akpaminigwe ẹnu;
akpaminigwe
azakwanu eliphe-a ẹnu.

²² Eliphe azakwanu iphe,

e meberu l'alì ẹnu;
 mękpoo męe ọphúú;
 yẹe manụ olivu.
 Ẹphebedua azakwanụ
 nsụda Jiezerelu ẹnu.
 23 Ọo mbẹdua l'onwomu e-me
 phe;
 ẹphe anguru anguru
 l'alì ono.
 Mu a-wata phe aphuru
 obu-imemini;
 mbụ ndu ono,
 mu shi sụ lẹ mu taa
 phuheduru
 obu-imemini ono.
 Mu a-sụ phe l'ẹphe bụwaa
 ndibe mu;
 mbụ ndu ono,
 mu shi sụ l'ẹphe taa
 bụeduru ndibe mu ono.
 Ẹphebedua a-sụkwanu
 lẹ mu bụwaa Chileke phe.' ”

Hosiya yẹe nyee ya edoshi

3 ¹Tọbudu iya bụ; Chipfu bya asụ mu-a: “Tugbua je egoshi nyee ngu l'i yeru iya obu ọzo. Ẹpfukporo kẹ l'onye ọzo yeru iya obu; mbụ l'oori ogori. Yee ya obu ẹgube ono, Chipfu yeru ndu Ízurelu l'ẹka ẹphe woru iphu ghaaru agwa; bya akporu obu ye lẹ nri, a gwaru iphe.”

²Mu tugbunaa je azụ ya azuzu. Iphe, mu zuru iya bụ mkpọla-ọchaa iri l'ise waa ẹkpa balị l'ubvu iya. ³Tọbudu iya bụ; mu bya asụ iya-a: “Nọ-dokpọe-ru mu phọ nwujiku olemole. Ba agbakwa ukpara; ọphu ọ dukwa onye gu l'iya e-shi ọnyà; nokwaphọ gẹ mbẹdua a-nọ-doru ngu.” ⁴Noo kẹle ndu Ízurelu a-nọ ujiku olemole; ẹphe tee nweduru onye a-buru eze phe; ọphu ẹphe enwe-duru ndu a-buru ndu-ishi phe. Ẹphe taa gwaedu iphe; ọphu ẹphe enweeduru mkpuma, dụ nsọ. Ẹphe tee nweduru uwe-ukuvu; ọphu ẹphe agwoedu ọbvụ. ⁵E -mechaa ndu Ízurelu alwaphuta azụ wata achọ Chipfu, bụ Chileke phe; wata achọ onye eze phe ono, bụ Dévidi. Ẹphe anmaru pyaapyaapya lwapfu-tashia Chipfu yẹe iphe, dụ ree, shi iya l'ẹka lẹ teke ikpazu ono.

Aanma ndu Ízurelu Ikpe

4 ¹“Unu nưmakwa Opfu Chipfu; unubẹ unwu Ízurelu; kẹle Chipfu bẹ opfu duru ẹphe lẹ ndu bu l'alì-a. Ọ tọ dukwa onye e gude ire iya ẹka

l'alì-a. Ọphu n-yemobu adùkwa iya phọ. Ọphu ọ dudu onye maru Chile-ke l'alì-a l'ophu. ²Iphe, dū iya nū buepho mburọnu; yee adzū ũka; waa egburu ọchi; waa iphuru; wafua eri ogori. Mbū l'ephē tūkokpooru iphe, a sūru g'e be mejeshi emekọta. E -gude l'e gburu ọchi l'eegbukwase iya ọzo. ³Ọ buri iphe ono meru g'o gude alì l'ophu nọdu agū aphū. Teme iphe, bukpo ndu bukọta iya nū nọdu ajo ehu. Anu, bu l'egbudu; mekpoo enu, ephe l'eli; mekpoo ema, bu l'enyimu tuko anwushihu."

Aanma ndu-uke Ikpe

⁴Ọle ọ bụ; g'ọ tọ dukwa onye opfu a-duru yee nwibe iya; ọphu ọ dū-kwa onye e-bo nwibe iya ibo; kele opfu dukwaru mu l'unube ndu bụ uke! ⁵Eswe l'enyashi be unu e-vukotaje iphe daa iko. Teme ndu mpfuchiru etsokwarupho unu adaa kpurumu kpurumu obu. Ọo ya bụ lẹ mu e-mechaa mebyishia ne ngu. ⁶Ndibe mu be ala l'iswi; kele ọ tọ dudu iphe, ephē nwutaru. Eshinu unu jikaru anwuta iphe be mu jikakwarupho unu sū l'unu ta abuedu ndu-uke mu. Eshinu ọ tọ dudu iphe, unu guberu eke-mu ke mube Chileke unu be mbedua ta adukwapho iphe, mu a-gube unwu unu.

⁷Ọo ge ndu uke aaka shii eje; bụ g'iphe-eji ephē eme mu aaka shii eje. Ephē woru ubvū, e gege anodu akwabē phe togbo; wata eme iphe, iphere iya dū. ⁸Ephē gude iphe-eji, ndibe mu eme gude aba ũba. Ọ nọdu anoduje atso phe uto m'ephe -nọdu eme ejo-iphe. ⁹Ọo ya bụ lẹ g'oo-dū bụ l'oo g'e meru ndu nemadzū mmanū bụ g'ee-me ndu bụ uke. Mu a-tuko ephenebo nua aphū iphe, ephē eme; pfua phe ugwo iphe, ephē meru. ¹⁰Ephē e-rije nri ria ria ria; o too jidu phe epho. Ephē agbaa ukpara gbaa gbaa gbaa; ephē taa kadū shii eje; kele ephē parū Chipfu haa. ¹¹Agba ukpara; yee angū akahū mee; yee mee ophūú buchaa iphe, tūkoru egomunggo nemadzū sweta. ¹²Ndibe mu wata eje l'aji l'oshi, a pyiru ayipyi. Ọ buri ntēkpe, a pyiru l'oshi watarū phe epfuru iphe, ephē e-me. Ọ buri agba ukpara dutaru phe duphua. Ephē bya aburu ndu dū ghelegheleghele l'iphu Chile-ke. ¹³Ephē wata agwa iphe l'eli ubvū bya awata akpo ngweja oku l'eli eka bụ ubvū ubvū; mē l'upfu achi; mekpoo l'upfu oshi popula; mekpoo l'upfu oshi terebinti, buchaa oshi, ibvū iya aduje ree l'ehu. Noo g'o gude unwada unu ye eka l'agba ukpara; unwada ophu unu alū alūlu wata eri ogori.

¹⁴"Mu ta ahūkwa unwada unu ahūhū m'ephe gha iphu l'agba ukpara. Ọphu mu ahūkwapo unwada ophu unu alū alūlu ahūhū m'ephe gha iphu l'eri ogori; kele unwoke phe agbeshije je ekuta nwanyi-ukpara doberu onwophe; mbū l'ephē l'unwanyi-ukpara ulo-agwa anoduje agwa iphe. Ọo ya bụ lẹ ndu ono, iphe te edojedu enya ono e-mechaa laa l'iswi.

¹⁵"Unu -nọdu agbakponu ukpara; unube ndu Izurelu; ge ndu Jiuda te eyenu iya pho eka! Unu te ejekwa mkpukpu Gilugalu! Ọphu unu eje-kwa mkpukpu Betu-Avenu je agwa iphe! Ọphu unu agukwa enwa sū:

'Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a!' ¹⁶Ndu kẹ Ízurelụ kweru ngguganyi gẹ nwada-eswi, kweru ngguganyi. ?Denu gẹ Chipfu e-shi eche pẹ echeche g'onye eche unwu-aturu l'oma egbudu? ¹⁷Ndu Ifuremu bẹ woakwaru onwophe tugbabe ephe lẹ nshi. Oo ya bụ g'a haa yebedua. ¹⁸Ephe -ngucha mee ngufu; ephe awata agba ukpara pẹ obu. Mbụ-a; ndu-ishi pẹ bụ iphe, aduje pẹ ree bụ eme iphe, iphere iya dụ. ¹⁹Oo oke pherephere e-mechaa zifu pẹ. Teme iphe ono, ephe agwa ono emechaa kpataw pẹ iphe-iphere.

5 ¹"Unu nmakwa iphe-a; unube ndu bụ uke! Unu ngabekwa nchi; unube ndu-ishi ndu Ízurelụ! Unu ngabekpodapho nchi; unube ndibe eze! Ikpe-a nmaakwaru unu; kele unu shi buru igbudu lẹ mkpukpu Mizupa. Teme unu buru ugbo, e geru l'úbvú Tabo. ²Ndu nkweifu-ike ono bamiakwaru abami l'egbu ochi. Ole mu a-nukwanu pẹ aphụ g'ephe harkpo. ³Ndu Ifuremu bẹ mu maru ree. Ophu ọ dudu iphe, ndu Ízurelụ emeru mu lẹ mpya. Unube ndu Ifuremu; nta-a bẹ unu watawaru agba ukpara. Mbụ lẹ ndu Ízurelụ bẹ turwuakwaru onwophe."

Hosiya epfu g'a ba agwojeshi nshi

⁴"Iphe, ephe emegbabe te ekwedu haa pẹ g'ephe lwapfuta Chileke pẹ; kele agba ukpara nọ pẹ l'okpoma; ophu ephe amadu Chipfu. ⁵O kwa eku-onwonye ndu Ízurelụ l'a-gba ama g'ephe gbaru. Ndu Ifuremu bẹ iphe-eji pẹ a-dụ upfu l'okpa. Ndu Jiuda etsokwaru pẹ pho etsu okpa l'iphe. ⁶Teke ephe chi aturu pẹ mę eswi pẹ eje achọ Chipfu; ephe taa humadu iya; kele o selaru onwiya azu l'eka ephe nọ. ⁷Ephe te emeduru Chipfu ire-lanu. Ephe nwushiru unwu, abudu pẹ yeru ime pẹ. Nta-a bẹ onwa-afufu e-ripya pẹ; ripyaa iphe, ephe meberu l'egu."

Ogu ndu Jiuda ephe lẹ ndu Ízurelụ

⁸"Unu jekwa egbua opu-ogu lẹ mkpukpu Gibiya! Unu aphua upyi-ogu lẹ mkpukpu Rama! Unu chikwaa mkpu ugu lẹ Betu-Avenu! Ngwa unube ndu Benjaminu; g'e je! ⁹Alị ndu Ifuremu bẹ ee-me g'ọ buru ochobu mboku, aa-nu pẹ aphụ. Mbụ l'iphe, mu epfuru okpa-ipfu okpa-ipfu ndu Ízurelụ bụ iphe, mefutaje nụ.

¹⁰"Ndu-ishi ndu Jiuda dụ gẹ ndu apho mkpuma oke alị. Mu e-me g'oke ehu-eghu mu soọ gborogboro g'utso soyyabe pẹ. ¹¹Ndu Ifuremu bẹ eemeakwaa ewere. E gudewaa ikpe, nmaru pẹ nụ zọ pẹ tolitoli; kele ephe woru ishi yemia l'iphe-mmanu. ¹²Oo ya bụ lẹ mu a-buru ekà ria ndu Ifuremu; mbụ lẹ mu e-me gẹ ndu Jiuda rehu erehu.

¹³"O be teke ndu Ifuremu humaru iphe-ememe, eme pẹ nụ; ndu Jiuda bya ahuma onwo, aba pẹ nụ; ndu Ifuremu bya aghaaruru ndu Asiriya iphu; mbụ zia Okalibe onye eze ono ozi g'ọ bya eyeru pẹ aka. Obenu l'ọ tọ dụdu ike mee g'ephe wekorohu. O tọ dudu ike mee g'onwo ono, aba pẹ nụ

ono kpohu. ¹⁴Noo kele mu a-du g'oduma l'ehu ndu Ifuremu. Mu adu g'oke oduma l'ehu ndu Jiuda. Mu a-lakashị phe iphiriba iphiriba jeshia iphe, mu eje. Mu agu-lia phe tugbua; o to dudu onye anafu phe l'eka mu.

¹⁵“Mu alaphu azu l'ibe mu je anodu jasụ epe ekweta l'o nmaru phe. Epe awata mu achochu. Epe anodu l'iphe-ehuka phe ono choshiahaa mu ike.”

Izimanu te ekwedu alwa ndu Izurelu azu

6 ¹“Unu bya g'anyi laphuta azu lapfu Chipfu; kele o kwa iya lakashiru anyi iphiriba iphiriba; o buru iya e-me g'anyi wekorohu. O meka-waru anyi iphe; ole oo-gude-a iphe kechia onya, o chibashiru anyi. ²A -noepfo ujiku labo l'o bya emee g'anyi jakerehu ozo. O -rwua ujiku k'eto l'o dophu anyi azu l'onodu anyi; k'ophu anyi e-buru eburu l'iphu iya. ³Unu g'anyi maru Chipfu! G'anyi wata ese iswi g'anyi e-shi maru onye o bu. O buru ghenyanwu awafutaje l'utsu-a bu g'o byapfutafutaje anyi. Mbụ l'oo-byapfuta anyi ge mini, shi l'igwe; mbụ ge mini udzumini, awuje mgboko l'ophu ehu-a.

⁴“Unube ndu Ifuremu; ?bukpoo gunu be mu e-gude unu mee? Unube ndu Jiuda; ?bu gunu be mu e-gude unu mee? N-yemobu k'unu dukwa g'iji nchi-abohu. O du g'iji geregere utsu, adudu g'ono-bejeru l'o phukashihu. ⁵Oo ya bu le-a; mu gudeakwa ndu mpfuchiru mu gbutsushia unu. Mu gudewaa opfu, shi mu l'onu gbua unu; k'ophu ikpe, mu ekpe unu a-nodu egbu zaazaa l'ehu unu g'iphoro anwu, echi echichi; ⁶kele iphe, agu mu g'unu mee bu aphu obu-imemini. O to budu g'a gwaje mu agwagwa; mbu l'iphe, du mu ree bu g'a maru mube Chileke. O to budu g'e gwee ngweja-akpo-oku nu mu.

⁷“Epe darwuakwaru oghandzu mu l'ephe ge Adamu. Epe te emeduru ire-lanu l'eka ono. ⁸Ali Giladu bu ali ndu eme ejo-iphe. Iphe, a lokashiru iya bu mee, a zokaru l'okpa. ⁹Oo ge ndu abalidebv u anokaje l'egbudu kwaberu nemadzu-a bu g'ikpoto ndu bu uke du. Epe egbuje ochi l'uzo, e shi eje mkpukpu Shkemu. Ophu o dudu egube ejo-ahuma, epe te eme-jedu. ¹⁰Mu humakwaru iphe, anyi ishi edzu le Izurelu. O kwa l'eka ono be ndu Ifuremu no wata agba ukpara; bya aburu l'eka ono be ndu Izurelu no pharwushia onwophe.

¹¹“A -bya l'ehu k'unube ndu Jiuda; e dobeakwaru mboku, aa-kpa unu g'onye akpa ji.”

7 ¹“Qobujeru teke mu eme ge ndu Izurelu wekorohu; iphe-eji, ndu Ifuremu eme egheru onu. Teme l'a humakwapho ejo-ememe, ndu Sameriya l'eme. Epe anoduje agba eregede; ndu-oshi anodu etsufushi ulo. Ndu abalidebv ana nfu le gbororo. ²Ophu epe anyatajedu l'ejo-ememe, epe emekota be mu nyatakotaru. Iphe-eji phe no-phewaru phe mgburugburu. Odujeepfo l'iphu mu tekenteke.”

Aachì ejò idzu l'ibe eze

3“Èphe egudeje ejò-iphe, èphe eme mee g'èhu tsòo onye eze phè uto. Èphe egude adzù ùka mee g'èhu tsòo ndu-ishi phè. 4G'èphe hakòta erikòta ogori. Oonwu phè phuruphuru l'èhu g'òku-epfu, a phunwuru ò nòdu enwu phoophoophoo; ophu onye gheberu iya buredi enwezidu iya òku enwezi e -shi teke ò watarù àphà uto buredi ono jasù l'ò kòghee. 5Leswe mbòku, onye eze anyi bórù iphe bè ndu-ishi ngùrù mee ènya chaa phè achacha. Onye-eze anyi ono yèlè ndu mgbònu tũko meahaa rigbarigba. 6Ime òkpoma phè òkwa g'òku uto l'èka èphe gude ejò idzu, èphe chiru doberu iya abya iya ntse. Obu nòdu enwukòta phè phuruphuru l'enyashi ophu mgburu-gburu. O be l'utsu; ò gbanwuhu phè òku l'èhu g'òku, enwu phoophoophoo. 7“G'èphe ha nòdu atakòta pfupfupfu g'òku uto. Èphe ekepyashije ndu-ishi phè. Iphe, bù ndu eze phè g'èphe hakòta dakòtaru. Ophu ò dùdu g'èphe ha mè onye lanù, rakuru mu nù.”

Ízurelu èphe l'òhamoha òzo

8“Ndu Ifuremu jepfuru òhamoha òzo; èphe l'èphe je aghaa èghirigha. Mbù lè Ifuremu dù g'akara, e gheberu; ophu a ghaduru iya aghagha. 9Ndu òhòzo anòduje amì ike iya òmiwaa. Òlè ò too rwujedu iya l'èhu. Ègbushi iya bè èwò tungawaru; ophu ò makpòdanu. 10Eku-onwonye Ízurelu anòduje agba ama g'ò gbaru. Ò -mechakpòo g'oomehabè; ò tòò lwaphutadu azù alwapfuta Chipfu, bù Chileke iya; ophu ò chòkpodaa ya nù achòcho ophu. 11Ifuremu òkwa gè ndo. Eduphu iya ta adùdu iphe, òobujeru; tème ophu ò nwedu egomunggo. Ò -gbapfu ndu Ijiputu; l'ò gbapfu ndu Asiriya. 12Èphe -jeshiepho bè mu e-worù ugbu-egege mu wù-kpute phè. Mu a-nwùko phè g'onye anwùko ènu, èphe l'eli. Mu ahùà phè ahùhù; mbù mee phè iphe ono, ndu ndzukò phè nùmawaru ono.

13“Nshìo phè; kèlè èphe shiwaa mu l'èka jephuhuwaa! Òlè-l'iswi òkwa-ru phè; kèlè èphe kwefuru mu ike! Iphe, agù mu nù bù g'a sù lè mu gbataru phè. Obenu l'èphe anòduje adzùshi ùka ekpu mu. 14Èphe te egudejedu obu phè g'ò ha araku mu. Òchia l'iphe-azèe phè bè èphe azèje ara èkwa. Èphe achìkobeje onwophè epfu k'ereshi yè mee-vayìnu òphúú; obenu l'èphe aghajeru mu azù. 15Mu zùru phè bya emee g'ike dù phè. Obenu l'èphe anòdujele-a achìru mu ejò idzu. 16Èphe ta aghajèduru mbè Òkalibe-ka-kòta-shii ono iphu. Èphe dù g'apfù, mebyihuru emebiyu. Ndu-ishi phè bù ogu-echi bè ee-gude gbushia phè. Ò bürù iphe, a-kpa iya nù bù ejò-opfu, shi phè l'ònu. Ò bürù iphe ono a-kpa g'a chia phè òchi l'alì Ijiputu.”

Iphe-èji, ndu Ízurelu eme

8 1Yekwa opu l'ònu; kèlè udele bekwaru l'eli uto Chipfu; ò bürù iphe, kparù iya nù bù lè ndu Ízurelu mebyiwarù ògbandzu mu l'èphe; bya

ekwefu ike l'ephe tee medu ekemu mu. ²Ndu Ízurelu echiku mu lẹ mkpu sù: “Gùbe Chileke anyi; anyi maakwaru ngu!” ³Obenu lẹ ndu Ízurelu jika-waru iphe, dù ree. Ọ búru onye ọhogu e-mechaa ọ́hà ya ọso.

⁴“Ephe ahotaje ndu a-buru eze phe; o to shidu mu l'ẹka. Ephe ahotà ndu a-buru ishi phe; ephe te emedu gẹ mu maru. Ephe egudeje mkpola-ochaa yee mkpola-ododo phe akpashiru onwophe nshi; shi nno emetaru onwophe ọ́l-a-l'iswi. ⁵Unu tuphakwaa nshi nweswi unu ono; unubẹ ndu Samériya; kele o meakwaru ẹhu-eghu mu nwuhuwaa phuruphuru g'ọku! ?Bù teke ole bẹ ndu Ízurelu a-nọ-beru buru ndu adudu ike dube ree? ⁶Ọo lẹ Ízurelu bẹ o shi; mbu nweswi obu, bu iphe, ndu eme ọ́nà meru. Ọ tọ búdu Chileke. Ọ bu iphe, aa-kukposhi iphiriba-iphiriba; mbu nweswi ndu Samériya ono. ⁷Ephe akoje pherephere g'opfu. Ephe -kpajẹ iya; ephe akpata iya oke pherephere. Ereshi ta amìduru amìmi; mbu l'ọ tọ dudu mebyi, dù iya nù. Ọme ọ búkponu l'omitaru mebyi; m'ọ búru ndu ọ́hozo gege alwukota iya.

⁸“Ndu Ízurelu bẹ e lweakwaru elwelwe. Nta-a bẹ ephe anodu l'echilabo ọ́hamoha buru okpokoro iphe, adudu iphe, dù iya nù; ⁹kele ephe tugburu jeshia Asiriya gẹ nkafu-igara-ọ́swa, aghaphe nkinyi iya. Ndu Ifuremu je eshiahà ọ́nyà arwota. ¹⁰A makwaru-a l'ephe tukowaru ọ́hamoha búkọ ọ́nyà eshi; ọ́le mu byaru achikobe phe ọ́zo. Ephe awata ala pyetee mẹ Okalibe, bu eze ono meahaa phe mkpawere.

¹¹“A makwaru-a lẹ ndu Ifuremu kpashiru ọ́ru-ngweja, dù igwerigwe, ephe a-nodu egwe ngweja-iphe-ẹ́jì. Ọ́le ẹ́ka ono tukowaru buru ẹ́ka a nọ eme iphe-ẹ́jì. ¹²Mu bya edeeru phe ẹ́kwo pfuaru phe iphemiphe, mu tũru l'ekemu. Ephe wolẹru iya-a kua iphe, shi l'ọ́hozo. ¹³Ephe -gwaa iphe, e gude bya mu anunu; ephe eworu anu iya taa l'onwophe; obenu lẹ Chipfu bẹ iphe, ephe eme adudu ree. Nta-a bẹ ọ́o-nyata ẹ́jo-iphe, ephe eme; hùà phe ahùhù k'iphe-ẹ́jì phe. Mbu l'ephe e-mechaa laphu azu l'alì ndu Ijiputu.

¹⁴“Ndu Ízurelu zohaakwaru onye meru phe nù. Ephe kpashia ọ́lo ndu eze dobe. Ndu Jiuda gudeakwa igbulọ kpù-pee mkpukpu, dù igwerigwe mgburugburu. Ọ́le mu e-mechakwanaa tũà ọ́ku lẹ mkpukpu phe ono; l'ọ́ tsua ọ́lo ọ́lo, a kpuru kpashia ike l'ime iya.”

Iphe, ee-gude hùà ndu Ízurelu ahùhù

9 ¹“Unu te etekwa ẹ́swa; unubẹ ndu Ízurelu! G'ẹ́hu ba atsokwa unu g'ootso ndu ọ́hamoha ọ́zo; kele unu dukwaru Chileke unu gheleghelehele; kele ọ́o ugwo, a gbataru l'ukpara bẹ unu yeri obu l'iphe, búkpoo ẹ́ka eechije balì. ²Ẹ́ka eechije balì; yee ẹ́ka aapyishi mẹe-vayinu bẹ ta azùjeekwa phe; ophu mẹe ọ́phúú adureduru phe. ³Ephe tee bukwaru l'alì kẹ Chipfu. Mbu lẹ ndu Ifuremu e-mechakwaa laphu azu l'alì ndu Ijiputu; je anodu l'alì ndu Asiriya ria nri, aasọ nsọ. ⁴Ephe te egweeduru Chipfu ngweja-mẹe; ophu ngweja mmanu ọ́zo, ephe egwejeru iya emeedu g'ẹ́hu tsọo ya ọ́tso. Egube ngweja ono l'ẹ́hu

phe a-du ge nri ndu aphu tsoru. Iphe, bukpo ndu riru iya nu a-bukotaru ndu aaso nso; kele nri ono a-duru phe nkinyi phe. O too batadu leze-ulo Chipfu. ⁵?Bu gunu be unu e-me m'o -rwua mboku ono, e doberu k'obo-iphe ono; mbu eswe obo-iphe ke Chipfu? ⁶Kele-a; ephe -jekponu g'ephe gbalaru ola-l'iswi; ndu Ijiputu e-rwukole phe-a; ndu mkpukpu Memufisu elia phe. Eku mkpola-ochaa phe efuchia leswa. Ewu-obvu agbaa ibe phe ophorokpo.

⁷"Mboku, aa-hu nemadzū ahūhū rwuakwaru. Mboku, aa-pfu onyemonye ugwo iphe, o metaru dukwaa ntse. Ge ndu Izurelu makwaru lonoo g'o du. Eshinu iphe-eji unu paru igwerigwe; teme ndumashi, unu nweru paa aka; be e mewaru onye mpfuchiru Chileke; o du g'onye eswe. Onye unme Chileke jiru ehu buru onye obvu byaru. ⁸Mube onye mpfuchiru Chileke bu onye eche ndu Ifuremu nche; mbu ndibe Chileke mu. Ole a gbakaru mu onya l'iphe, bu uzo, mu eshi. Ndumashi nodukwapo l'ulo Chileke mu. ⁹Ephe tsuwaru otsuri tsuba l'ime emerwushi onwophe; egube ono, ndiphe du le teke ke Gibiya. Ole Chileke e-mechakwanaa nyata ejo-iphe, ephe eme. Mbu l'o hua phe ahūhū iphe-eji ono, ephe eme ono."

¹⁰"Teke mu chotaru ndu Izurelu be o dukwa g'onye humaru akpuru vayinu l'echiegu. Mbu le teke mu humaru nna unu oche phe be o dukwa g'onye humaru akpuru mbu, vuru uzo chaa l'oshi figu iya. Obenu l'ephe byaru ejerwua Balu-Peyo; ephe je eworu onwophe gwophua le nshi ono, bu iphe, iphere iya du. Ephe bya aburu iphe-mmanu egube iphe ono, ephe yeru obu ono bu. ¹¹Mbu l'akpabiri ndu Ifuremu e-mechakwaa phee ephephe phefu g'enu. A taa nwubaedu nwa l'ime iya; ophu aapaedu iya ephe ime; ophu aatsutaedu iya ime. ¹²Ephe -hechakponu unwegirima hefuta; mu emee; ephe anwushihukota g'ephe ha. Mbu-a; nshio phe teke mu a-gharu phe azu!

¹³"Ndu Ifuremu be mu humakpooru; ephe du ge ndu Taya, bu ndu e yeru g'oshi l'eka dushikpo ree ike. Ole ndu Ifuremu ono e-mechaa chiru unwu phe nu ndu e-gbushi phe nu."

¹⁴"Nunu phe iphe; gube Chipfu! ?Bu gunu be ii-nu phe? Nu phe ephe ume-nwa; yee era, mini-era adudu!"

Aphu, Chipfu anu ndu Izurelu

¹⁵"Oo ejo-ememe, ephe no emegbabe le Gilugalu be mu gude kpoo phe ashi l'eka ono. O buru k'iphe-eji, ephe no emegbabe be mu e-gude chiru phe g'ephe ba noduhe l'ulo mu. Mu tee yehedu phe obu; kele ndu-ishi phe g'ephe ha kwefukotaru ike. ¹⁶Ndu Ifuremu be e chiakwaru iphe. Ogbarabvu phe kpohuakwaru nku. Ophu ephe amiedu amimi. Ephe -zushichakponu unwegirima; mu egbushia unwegirima ono, ephe yeru obu ono."

Hosiya epfu opfu ehu ndu Izurelu

¹⁷"Chileke mu a-jika phe; kele ephe te emeduru iphe, o suru g'ephe mee. Ephe e-mechaa wata agha phurii l'ohamoha."

10 ¹“Ndu Ízurelu shikwa dú gẹ vayinu, barú ụba, bya amia mebyi. Mebyi iya ono nọdu aka shii eje; ọ nọdu aka akpushi ọru-ngweja. Alì nọdu agba ụpete eje; yẹbedua nọdu emejegbaa mkpuma mkpuma, dūru iya nsọ g'ọ kabaa ama mma. ²Ẹregede jiru ọkpoma phẹ ejiji. Ọle ọo nta-a bẹ ẹphe byaru evuta iphe-ẹji ono, ẹphe meru ono. Ọo Chipfu a-laja-shi ọru-ngweja phẹ ono; bya emebyishia mkpuma ono, ẹphe doberu nsọ ono.

³“Noo teke ẹphe a-wata epfu sù: ‘Anyi te enwekwa onye eze. Iphe, kparù iya nù buru l'anyi ta atsùdu Chipfu ebvu. Ọle ọ bụ; ọme anyi nweru onye eze; ?bù gunu bẹ ọ gege adù ike meeru anyi?’ ⁴Ẹphe ekweje ukwe l'ẹphe e-me iphe, dù igwerigwe. Ẹphe eria nte l'ẹregede gude gbaa ọgba-ndzu. Ọ buru iphe ono kpatarù agbapheru onwophẹ ẹkwo kpọ-fushiaha g'ẹka ẹjo-ẹswa akpọ-fushi l'ẹka a kọru opfu.

⁵“Ndzù watawarù agù ndu bu lẹ Samériya; ọ buru iphe, kparù iya nù bu agwa nweswi, dù lẹ Bẹtu-Avenu. Mbù lẹ ndu shi abajeru iya ẹja agù-wa aphù ekpu iya; ndu agwa iya nù nọdu erwuwa erwubvu ekpu iya; kẹle akpabiri iya bvùwaru iya l'ẹhu. ⁶Ee-mechakwaa patakwapfọ nwe-swi ono l'onwiya gude lashia alì ndu Asiriya; g'ọ buru iphe-oma, e gude ewotarù Ọkalibe, bụ onye eze ndu alì ono. Ndu Ifuremu bẹ ee-me iphere kpua. Mbù lẹ ndu Ízurelu bẹ iphere e-gude l'ẹphe pyìru ntẹkpe dobe agwa agwagwa. ⁷Ndu Samériya yee onye bụ eze phẹ bẹ ee-me g'ẹphe chìhu. Ẹphe a-dù g'ẹbaji-oghu, degeru l'eli mini. ⁸Iphe, bukpoọ ẹka aagwajẹ iphe bẹ ee-mebyishichaa. Ọ buchaa ya bụ iphe-ẹji, ndu Ízurelu emegbaa. Ẹwu-óbvù e-fushi l'ọru-ngweja phẹ; ẹgbara aphua ya. Noo teke ẹphe a-sù úbvù, hagbaa shii g'ọ tųpyabe phẹ. Ẹphe asù úbvù, hagbaa nwanshì g'ọ danaa dapyabẹ phẹ.”

Chipfu anma ndu Ízurelu ikpe

⁹“Gùbe Ízurelu; e -shikpoọ teke kẹ ndu Gibiya bẹ i shiepho meta iphe-ẹji. Teme ì nọdue ya phọ g'ì nọ iya. Ọphu ọgu eriduru ndu ẹjo-iphe lẹ mkpukpu Gibiya. ¹⁰Mbù lẹ-a; ọ kwa teke dù mu ree bẹ mu a-hù phẹ ahùhù. L'a chikobe ọhamoha g'ẹphe tsoo phẹ ọgu; keshia phẹ ẹgbu kẹle ẹphe mewaru ẹjo-iphe mmekwasẹ.

¹¹“Ndu Ifuremu dukwa gẹ nwada-eswi, e ziru iphe; k'ọphu bụ l'azoshi ereshi aduje iya ree. Ọle mu mịru ẹnya lẹ nweguru olu iya ono. Mbù lẹ mu e-kebuta ndu Ifuremu g'ẹphe kwata eje ozi mkponwu-ẹhu; mbù lẹ ndu Jiu-da a-kọ okoro. Ọ buru oshilokpa Jiékpọ a-nọdu egbukposhi alì. ¹²Sù-a; unu kọoru onwunu apfubekoto g'opfu! Unu akpata akpuru-iphe, ọ mītaru, bụ n-yemobu! Unu gbukposhia alì unu ono, e te shidu kowaa akoko ono; kẹle o ruwakwaru teke aa-wata achọ Chipfu; jasù l'ọ bya edzee apfubekoto gẹ mini l'ẹhu unu. ¹³Obenu l'opfu unu gbẹ kochia bụ ẹjo-iphe. O buru iphe, apfuduru-oto bẹ unu kpatarù iya. Iphe, unu riru buru akpuru ẹregede.

“Eshinu unu chiru upfu ye l'okpehu k'unu yele ikpoto ndu ojogu, unu nweru; ¹⁴bẹ aa-tụ ụzu ogu kpua ndibe unu; k'ophu bụ l'iphe, bụ ụlo ono, unu anọduje ezeru ndzụ ono a-buru iphe, e tsukpọshiru etsukpọshi; egube ono, Shalumanu tsukpọshiru mkpukpu Betu-Abelu lẹ teke a lwuru ogu ono; mbụ teke e chitaru ndu bụ ne ephe l'unwu phẹ taa gbaa l'ali. ¹⁵Noo g'oo-mecha nwuaru unubẹ ndu mkpukpu Bẹtelu; kele ejo-ememe, unu eme pawaru ẹka. O -rwuepho l'utsu ujiku lanụ bẹ ee-mebyikpọephe eze ndu Ízurelu rengurengu kpọ.”

N-yemobu Chileke l'ehu ndu Ízurelu

11 ¹“Teke Ízurelu bụ nwata
bẹ mu yeru iya obu shii.

Ọ buru l'ali Ijiputu bẹ mu
jeru je ekua nwa mu
nwoke ono.

² Obenu l'obujeru;
mu -nọdu eku ndu Ízurelu
ono oku;
ephe aka mu akpịriberu
ụzenya.

Ephe nọdu anọduje agwa
Balụ;
bya anọdu anọduje akpọ
ụnwù-isensu oku anụ
ntẹkpe.

³ Ọ kwa mbedua ziru ndu
Ifuremu ije.
Mu shi esetajẹ phẹ l'eka.
Ophu ephe amadụ l'ọo
mbedua bụ onye meru
g'ehu dụ phẹ ike.

⁴ Mu shi egudeje obu-imemini
gude ehe phẹ.
Ọ buru eye obu, mu yeru phẹ
bẹ mu gude edu phẹ.
Mu shi ezije phẹ ivu-erwa,
ephe vu;
mu ephozekpọ ephoze
dee phẹ nri.

⁵“Ephe e-mechaa laphu azụ lẹ Ijiputu. Ọ buru ndu Asiriya e-mechaa buru ishi phẹ; noo kele ephe jikaru l'ephe taa lwadụ azụ alwapfuta mu. ⁶Ogu-echi e-mechaa jeaha iphu iphu lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu phẹ. Mbụ gbukashia

oguzo-igwe, e yeru l'onu-abata mkpukpu phe; mee iphemiphe, ephe chiru k'ememe; o to duedu ophu ephe eme. ⁷Ndibe mu kebefutaekwarupho l'ephe a-lufu mu l'eka; mbu-a; o to dukwa m'obeta ephe kuchakponu onye ono, bu Okalibe-kakota-shii onoya; o to duedu iphe, e-mekwadu g'o kutsee phe ozo.

⁸ “Su-a; gube Ifuremu;

?denukpoo ge mu e-shi

haa ngu?

Gube Izurelu; ?denukpoo

ge mu e-shi woru ngu

ye ndu ozo l'eka?

?Denu ge mu e-shi mee

ngu ge mu meru ndu

mkpukpu Adama?

?Denu ge mu e-shi mee

ngu ge mu meru ndu

mkpukpu Zebowimu?

Egomunggo Iwaakwaru

mu azu.

Oguakwa mu agushi mu

ike g'a su le mu phuru

ngu obu-imemini.

⁹ Mu ta atu-koshikwa ngu

oke ehu-eghu mu;

ophu mu alwakwa azu

abya emebyishi Ifuremu;

noo kele mu bu Chileke;

mu ta abudu nemadzu.

Oo mu bu onye du nsu,

no l'echilabo unu;

ophu mu egudekwa

oke ehu-eghu mu

abyapfuta unu.

¹⁰ “Ephe e-mechakwaa tsoahaa Chipfu. Mbu le mu a-su ekiri g'odu-ma. Teke mu suru ekiri ono; unwu mu anmaru pyaapyaapya shi l'uzo enyanwu-ariba bya. ¹¹ Ephe eshikwapo le Ijiputu phuru kweekwee bya ge nwenu. Ephe adu ge ndo shi l'alì Asiriya bya. Mu eworu phe chikobe; ephe eburu l'ibe phe.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

Iphe-aji, ndu Izurelu eme

¹² “Ndu Ifuremu gudeakwa adzu uka gbaphee mu mgburugburu. Onu-ulo Izurelu ndu agbaru mu eregede. Obenu le ndu Jiuda be Chileke maru; mbu le ephebedua be Onye Nso ono gudekwadu ire phe aka.”

12 ¹Ndu Ifuremu bu iphe, ephe gude azu onwophe bu pherephere. Iphe, ephe anoduje achi mkpurumkpuru bu pherephere, shi l'uzo enyanwu-awawa. Ephe nodu adzu uka adzu iya ndzuto; bya ewe iwashi aku iya l'eli. Ephe le ndu Asiriya gbaa ndzu. Tem epe nodu emeje manu olivu evularu ndu Ijiputu.

²Chipfu nwekwaru opfu, adaru yee ndu Jiuda; mbu l'oo-hu oshilokpa Jiekopu ahuhu ejo-iphe, ephe eme; pfua phe ugwo g'ephe eme. ³Teke o nokwaduro l'epho be o zuru nwune iya l'ichiripfu-okpa. O bya afuta buru nwoke; yee Chileke gbaa mgb; ⁴mbu le yee ojozi-imigwe gbaru mgb; o mekpee ya. O waa ekwa; rwoahaa g'o meeru iya eze-iphe-oma. O bya ahuma Chileke le mkpukpu Betelu; o buru l'eka ono be yee Chileke ono no bogba uja; ⁵mbu yee Chipfu, bu Chileke bya aburu Okalibe-Kakota-Ike. O kwa Chipfu bu epha, e gude maru iya! ⁶Ole o bu; unu lwaphutakwaazu lwapfuta Chileke unu! Unu eyee ya obu; unu ekpee ikpe, pfuru oto! Unu anoduje kwaberu Chileke unu mkpurumkpuru!

⁷Obenu le ndu-a du ge ndu agba ngho egudeje iphe, e meru l'ugho ere aswa; k'ophu ephe e-shi nno mee nemadzu mkpurukpuru-nya. ⁸Ndu Ifuremu anoduje eku onwophe su: "Anyi nweru iphe shii; eku byaakwaru anyi. Eku ono, duru anyi ono g'o ha e-me; a taa humadu ejo-iphe, anyi eme; yee iphe-eji, anyi eme." ⁹Obenu l'o kwa mbedua bu Chipfu bya aburu Chileke unu. O kwa mu bu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu. O kwa mu e-me unu g'unu bua l'ulo, a kparu l'ekwa ozo; g'unu shi ebuje teke unu shi aboje obo-iphe, geru egeru.

¹⁰"Mu shi epfuje opfu yeru ndu mpfuchiru goshi phe iphe, du igwerigwe l'ophulanya; bya eshikwa phe pho l'eka anma etu, du igwerigwe."

¹¹Ndu Giladu; ephe bu ndu ejo-iphe too? Ephe ta adukwa ophu bu iphe. Aagwaje oke-eswi le mkpukpu Gilugalu too? Oru-ngweja phe e-mechakwanaa du ge mkpokobe mkpuma, a kuberu l'eka a koru opfu.

¹²"Jiekopu gbalaru laa ali Aramu. O buru l'eka ono be Izurelu ono no jee ozi jeta nwanyi luru. O buru eche aturu be o gude kwaa ya aswa.

¹³Chipfu bukwa onye mpfuchiru be o gude dufuta ndu Izurelu l'ali Ijiputu. O buru onye mpfuchiru be o gude leta iya nya. ¹⁴Obenu le Ifuremu kpatsuru Chipfu iwe, paru eka apaa. O buru Nnajiuphu iya e-me g'ikpe onye o gburu tukoru iya l'ishi; teme l'o pfukwaa ya pho ugwo iphe-iphere, o meru iya."

Ehu-eghu Chipfu l'iswi ehu ndu Izurelu

13 ¹"O shi abujeru; Ifuremu -pfua opfu; amadu anmahu pyaapyaa-pyaa. Ifuremu shi buru onye e kutseru ekutse l'ali Izurelu. A nonyaepho; o wata abaru Balu eja; ikpe nmaa ya; o nwuhu. ²Nta-a be ndu Ifuremu kabaa eme iphe-eji eje. Ephe kpushiru ntেকে dobegbaaru onwophe; mbu ntেকে, e deru nya le mini mee le mkpola-ochaa

phe. G'ephe ha bukota iphe, ndu maru eme ona gude eka kpua. Ephe nodu asuje: 'Wakwa iphe, unu a-nodu abaru eja baa-ol' Mbü nemadzu nodu anoduje etsutsu onu l'agwa nweswi! ³Oo ya meru g'o gude ephe je a-du g'iji, akwa l'utsu. Mbü iji, akwa le nchi-abohu, abujeru: o -kwachaa l'oophukashihu. Ephe a-du g'udzu eswa ereshi, etsushihu l'eka eechije bali; g'enwuru-oku, shi le windo ekposhihu.

⁴"Obenu lo kwa mbëdua bu Chipfu bya aburu Chileke unu. Oo mu bu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu. Unu ta adukwa iphe ozo, unu e-je amaru gbahaa mbëdua. Ophu o dukwa onye ndzota ozo, du nu; gbahaa mbëdua. ⁵Oo mbëdua letaru unu enya teke unu no l'echiegu. Mbü l'ali ono, okpomoku enwu phuruphuru ono. ⁶Teke mu nuru phe nri be ephe jiru phe. Teke ono, ephe jiru phe ono; ephe kuahaa onwophe woru mu zohaa. ⁷Oo ya bu le mu a-zu phe gburumu g'oduma. Mbü le mu e-woha onwo-mu l'aguga gbororo g'agu. ⁸Mu e-tso phe ugu lajashia phe g'agu, a nataru nwa iya. Mu a-ta phe g'oduma ataje anu, o gburu-a. O buru anu-egbudu a-lajashi phe togbo eba.

⁹"Unube ndu Izurelu; mu e-mebyishi unu; kele unu etso mu opfu. O buru onye ono, eyeru unu eka ono be unu etso opfu. ¹⁰?Bu awe be onye bu eze unu no g'o bya adzo unu? ?Bu awe be ephe no; mbü ndu-ishi le mkpukpu unu g'ephe ha; mbü ndu ono, unu pfuru opfu ehu phe teke unu suru g'a hotaru unu onye eze; waa ndu a-buru ndu-ishi unu ono? ¹¹Mu gude ehu-eghu woru eze nu unu; bya egudekwapho oke ehu-eghu mu nafu iya unu.

¹²"Ejo-iphe, ndu Ifuremu mekotaru be a kwachikwaru akwachi. Iphe-eji phe be e dekwaru l'ekwo dobe. ¹³Iphe-ehuka, ooje due ya pho g'oduje nwanyi, ime eme. Obenu lo bu nwata, amadu iphe, abujeru; o -rwua l'ezeda iya; o to maduru eye ishi l'enu ehu ne iya.

¹⁴"Mu a-gbafuta phe g'ali-maa ta aka phe okpehu. Mbü le mu a-gbata phe l'itumo anwuhu. Gube onwu ?bu awe be ejo iphe-ememe ono, i vu ono nohunu? Gube ali-maa; ?deni iphe ono, iigudeje emebyishi iphe emebyishi ono?

"Mu ta aphukwaru iya obu-imemini aphuphu ophu; ¹⁵mbukwa m'obeta o nodu l'echilabo unwunna iya aba yoyoyo; ole oke pherephere, shi l'eka Chipfu e-shi l'uzo enyanwu-awawa ziru bya. Eka o shi ezi abya bu l'echiegu. Ishi nggele ndu Ifuremu atabuhu. Welu phe atashihu. La tuko eku, o shi kpata akpata rwuta. ¹⁶Ndu Sameriya e-vuru nrimaphu, du l'iphe-eji phe; kele ephe kwefuru Chileke phe ike. Oo ugu-echi be ee-gude gbushichaa phe. Unwegirima ibe phe be ee-chitachaa togbo l'ali. Unwanyi phe, du ime a-buru ndu aa-gbajachaa ephe."

Izimanu alwa azu bu iphe-ekweru

14

¹"Unube ndu Izurelu; unu lwafuta Chipfu, bu Chileke unu! O kwa iphe-eji, unu eme meru g'o gude unu daa! ²Unu kpuru

opfu l'onu gude lwapfuta Chipfu. Unu bya bya asu iya: 'Guaru anyi nvu l'iphe-aji, anyi emekota ngu g'o ha! Gudenu eme odoo nata anyi; g'anyi egudekwanu akpuru-iphe, shi anyi l'onu gude gwaa ngu! ³Ndu Asiriya taa dukwa ike adzo anyi. Ophu o buedu l'eli inya-ogu be anyi a-nmakoru. Anyi ta abyadu egudebaa onu anyi woru iphe, bu aka be anyi gude mee ya kua "Chileke anyi;" kele o l'eka ngu be onye enweddu nna anodu-je l'a phuru iya obu-imemini.' "

Chipfu ekwe ndu Izurelu ukwe ndzu ophuu

- 4 "Mu e-me-a g'ephe du-buhu
gheleghelehele ono,
ephe du ono.
Mu abya atushihu ehu;
yee phe obu;
kele mu taa vuheduru
phe ovuma.
- 5 Mu a-du g'iji akwaru
ndu Izurelu.
Yebedua abya pulapula
g'ojimbvu egu.
Ogbarabvu iya abamia
abami l'ime ali g'oshi sida,
no l'ubvu ubvu Lebanonu.
- 6 Unwu iya ophu du nwa
penupenu amishikwapho
evu evuvu.
Akpabiri iya adu ge k'oshi
olivu.
Mkpọ, ọo-nodu eshi
adu ge mkpọ oshi sida
k'ubvu ubvu Lebanonu.
- 7 Amadu adoharu le mkpula
iya ozo.
Lo so pulapula g'reshi.
Lo baa yoyoyo ge vayinu.
Udu iya atuko ekameka
ngaa ge mkpọ mee,
a kutaru l'ubvu ubvu
Lebanonu.
- 8 ?Bubaa gunu be ndu
Ifuremu ephe le nshi
emegbabaa?

L'eka mu a-nodu anu
olu iya eleta iya enya.
Mu duwaa g'oshi payinu,
ekwo iya jihukotaru
ke huduu;
o buru mu emeje g'unu
mja mebyi."

Mkpochi-ishi iya

⁹“?Bu onye bu onye maru iphe? G'o nwutakwa iphe l'iphe-a! ?Bu onye bu onye iphe, edoje enya ree? G'o tukokwa doo ya enya! L'uzo ke Chipfu dukotakwa nhamunha. O buru ndu pfuberekoto eshi iya. Obenu le ndu eme ejo-ememe be upfu aduje m'ephe -je iya eshishi.”

Ekwo

Jiowelu

Onye Mpfuchiru Chileke

1 ¹ Ọwaa bụ ozi, Chipfu ziru Jiowelu, bụ nwa Petuwelu.

Igube, byaru mkpu-danyi-oku

² Unu nṣmakwa iphe-a;
unubẹ ndu bụ ọgerenya!
Unu ngabekwa nchi; iphe,
bụkpoo ndu bu l'ali-a
l'ophu!
Iphe, du egube-a;
?o mejekporu eshinu
unu shi nọduta ndzu?
Tọo ?o mejeru lẹ teke kẹ nna
unu oche phe?

³ Unu pfukwaaru iya
unwegirima unu!
G'unwu unu pfukwaru iya
pho unwu nkephe.
Unwu nkephe epfuaru iya
ogbo ophu abya nṣ.

⁴ L'iphe, otsu-gbiigbiigbi
igube taru taphodo
bẹ oke-igube wubataru
bya ataa.
Ophu oke-igube taru
taphodo bẹ
unwu ogbolanu igube

- wubataru bya ataa.
 Ophu unwu ogbolanu igube
 taphodoru
 be mgbagbaramatsu byaru
 bya atachafu.
- 5 Unu tehu etehu;
 unube ndu angunukaje
 mee.
 Unu wata ara ekwa!
 Unu chia mkpu;
 unube ndu anguje mee
 ngugharu iya eka!
 Unu kpoo mkpu mee
 ophuu ono;
 kele a nyichatawaru
 iya unu l'onu!
- 6 O duru oha, byaru bya
 eripyabe ali mu-a.
 Ndu ono be okpehu du shii;
 teme ophu aagutadu
 phe l'ogu.
 Eze, du phe l'onu du ge
 k'oduma;
 mbu lo du g'epyii,
 no l'onu ne oduma.
- 7 O tapyashichawaru vayinu mu;
 bya emee oshi figu mu;
 o bukotaru ola-l'iswi.
 O swachacharu iya ugbo
 woru iya togbo.
 Ekali iya nodu achagbaa
 ucha.
- 8 Unu gua aphu ge nwamgboko,
 yee nwoke teke akwaswee,
 yeru uwe-aphu,
 agu aphu ke onwu
 gburu nwoke eje
 iya alulu.
- 9 Ngweja-nri; waa ngweja-mee
 chihuwaru l'ulo Chipfu.
 Ndu bu uke no l'aphu;
 mbu ndu ono,

- ejeru Chipfu ozi ono.
¹⁰ Opfu, a kọru akọko bẹ bụwaa
 ọla-l'iswi.
 Alị kpọhu nkụ; ereshi,
 a kuru iya mebyishihu.
 Mee ọphúú tashihu; teme manụ
 nọdu atahụwa atahụ.
¹¹ “G'iphere gudekwa unubẹ
 ndu akọ opfu!
 Unu rashia ẹkwa ike;
 unubẹ ndu akọ
 opfu-vayinu!
 Unu gụa aphụ witi unu;
 yee balị unu; kele iphe,
 a kuru l'opfu bẹ e
 mebyishiwaru.
¹² Ome vayinu kpọshihuwaru nkụ;
 teme oshi figu
 nwukotawaa lwaa.
 Oshi itorokuma; yee mpfu;
 waa oshi udara;
 mewarto iphe,
 bụkpoo oshi,
 nọkota l'egu l'opfu
 kpọhukotawaru nkụ;
 kele iphe, emeje g'ehu
 tsọo unwu-eliphe
 ụtso chihuwaru.”

Oku izimanu alwa azu

- ¹³ Unu yekwaa uwe-aphụ wata
 agụ aphụ;
 unubẹ ndu bụ uke!
 Unu watakwa echi mkpu;
 unubẹ ndu ono,
 anọduje eje ozi
 l'oru-ngweja ono!
 Unubẹ ndu ono, nọ l'iphu
 Chileke mu eje ozi
 ono;
 unu byakwa eyee
 uwe-aphụ

- nokota ɛnyashi l'ophu;
 kele ngweja-nri yɛɛ
 ngweja-mɛɛ bɛ e
 buchiwaru
 l'ulo Chileke unu.
- 14 Unu raa ya arara g'a swiɛaru
 Chileke ɛgu!
 Unu tɔa ndzuko, a-duru
 Chileke iche!
 Unu kua ndu bu ɔgerenya
 ndzuko; mɛkpoo iphe,
 bu ndu bu l'alɛ-a l'ophu;
 g'ɛphe dzuko l'ulo Chipfu,
 bu Chileke unu raku
 Chipfu ono l'ɛkwa.
- 15 Ha-o! ɛgube mboku ono;
 kele eswe Chipfu dukwaa
 ntse.
 Oo-buru eswe,
 Okalibe-kangokotaru-nu
 e-mebyishi iphemiphe.
- 16 “?Tɔbudu l'iphu anyi gɛdegede
 bɛ e meru; nri chiɛhu;
 bya emee;
 ɛhu-utso yɛɛ ete ɛswa
 bvukwapho l'ulo
 Chileke anyi?
- 17 Akpuru iphe, a kuru akuku
 gbapyashihuchawaru
 l'ime igbo, a kuru iya.
 Iphe, bukota ulo,
 aakubeje nri
 dabyikotaru iphoro.
 Oba ereshi tuko dakashiɛhu;
 kele ereshi obu l'onwiya
 mebyishihuru l'ɛgu.
- 18 Lewaro g'anu-ulo atsugbaa ude!
 Eswi bɛ ɔ tugbaru eberebete;
 kele ɛphe te enwedu nri,
 ɛphe a-ta;
 mbu l'aturu tukoru eje
 iphe-ɛhuka.

- 19 Ọ kwa gube Chipfu be mu
 araku;
 kele oku tsuakwaru eka
 iphe-edobe ataje nri,
 du l'echiegu;
 mbu l'iphe, bu oshi,
 du legbudu nwukotawaru
 phuruphuru nwufu
 loku;
 20 anu-egbudu ndu atuchaa
 heehee agba achọ ngu.
 Nggele nggele be mini
 tashihuwaru.
 Teme oku tsufuwaa eka
 iphe-edobe ataje nri,
 du l'echiegu.”

Igube, etsu gbiigbiigbi

- 2 1Unu gbua opu-ogu l'ubvu
 Zayonu!
 Unu echia mkpu-ogu l'ubvu
 mu ono, du nsọ ono!
 G'iphe, bukpoo ndu bu
 l'ali-a nmakwa
 pyaapyaapya;
 kele eswe ke Chipfu
 abyaakwa;
 mbu l'o rwaakwaru
 erwurwu;
 2 mbu mboku,
 a-buru mboku,
 agba ochii agba ke
 tsukiribaa; mboku,
 urwukpu a-sopyabe;
 ekameka ejihu hudu.
 Ikpoto ndu ojogu,
 ike du awu gbiigbiigbi
 aso abya g'eka ochii
 nchi-abohu asopyabe
 asopyabe l'eli eze ubvu;
 udu iya ophu eteke
 adu-swe teke ndiche;

- ọphu ọ byadu adu
 l'ogbo ọphu abya nū.
 3 Ọku nọ phẹ l'uzo iphu
 ekepyashị iphe
 ekepyashị.
 Ọku nọdukwa phẹ phọ l'azu
 enwu phoophoophoo.
 L'iphu phẹ bẹ alị dọephọ gẹ
 mgbabu Édenu.
 Ẹka ẹphe ghawarụ ye l'azu
 buru echiegu,
 dabyiru kẹ mmanụ;
 ọphu ọ dudu iphe,
 anahuje phẹ nū.
 4 Ẹphe gbaru ụgbugba g'inya.
 Teme ẹphe nọdu awụ kẹ
 wugelengu wugelengu
 g'inya-ogu.
 5 Igiji, ẹphe ede gude awụ
 gbiigbiigbi l'eli úbvú
 eje abya dọephọ
 g'ẹka ụgbo-inya awụ.
 Mbụ l'ẹphe dọephọ g'ẹka ọku
 alwa wọwoowoo
 etsu ekperema ọkponku;
 g'ikpoto ndu ojogu,
 a chikoberu gude
 eje ogu.
 6 Ọha, hụmaru phẹ nū evujeru
 ụzo rwushihu.
 Iphu adukota onyemonye eji.
 7 Ẹphe abyajẹ ẹnari g'ojogu,
 ike dū.
 Ẹphe nọdu enyije igbulọ gẹ
 ndu ojogu.
 G'ẹphe ha nọdu egbuje giriri
 azọ eje;
 ọphu ọ dudu onye ọphu
 egbeje egbegbe l'uzo,
 ẹphe eshi;
 8 ọphu ọ dudu onye ọphu
 akwajẹ nwibe iya ñkù.

Onyemonye apfujeeerupho
kẹkereke azọ eje l'iphu
l'iphu.

Ephe anọdujeeepho apfu
shọoshoo apfuda
l'iphu ọgu.

Ọphu ephe aladu azu azu.

9 Ephe nọdu ezehuje zeba le
mkpukpu;
tuko igbulọ gbaa gorogoro;
nyichaa enyinyi nyibachaa
l'ime ọlo l'ime ọlo.

Ephe nọdu eshijechaa windo
abahụ l'ulo ge ndu-oshi.

10 “Eliphe l'ophu anmakota
jiiijiii l'iphu phe.
Akpaminigwe nọdu anma
yigayiga.

Enyanwu yee onwa gbahu
ochii.

Ọphu kpokpode ekeedu
paapaapa.

11 Chipfu nọdu l'iphu ndu
ojoğu iya ede ririri.
Ndu alwuru iya oğu bu aguta
aguta.

Teme ndu ono, emeje iphe,
o suru ge mee ono
paa okpehu.

Mboku ke Chipfu pakwaru
eka bya adu ebvu.

?Bu onye a-du ike tapyabe
iya le nshi?”

Alaja okpoma haa uwe

12 Wakwa iphe, Chipfu epfu
baa:

Ntaakponu; unu gudenu
okpoma unu g'o ha
lwapfuta mu!

Unu gude aswi egu;
me ara ekwa;

- mẹ agụ aphụ gude lwa!
- 13 Unu lajaa ọkpoma unu;
 ọ tọ bụdu alaja uwe!
 Unu lwapfuta Chipfu,
 bụ Chileke unu;
 kele oomeje eze-iphe-oma;
 tẹme ọ nọdu aphụje
 obu-imemini!
- Ehu te egghujedu iya egghu
 egwegwa;
 tẹme n-yemobu iya dụ shii.
 Tẹme ọphu oohejedu iya ihee
 eme gẹ nemadzu jee
 iphe-ehuka.
- 14 ?A maru ?! ọo-ghakọbe ọhụaru
 unu obu-imemini
 meeru unu iphe-oma;
 mbụ nụ unu nri;
 waa mē;
 k'ọphu bụ l'unu e-gude iya
 gweeru Chipfu,
 bụ Chileke unu ngweja-nri;
 waa ngweja-mē.
- 15 “Unu gbua opu-ogu ọbu
 l'úbvú Zayonu!
 Unu raa ya arara g'a swịaru
 Chileke egu, dụ nsọ!
 Unu tụa ndzukọ,
 a-duru Chileke iche.
- 16 Unu chikobe ndu ízurelu
 l'eka lanu!
 Unu emee gẹ ndu byaru
 ndzukọ ono dụ nsọ!
 Unu chikobe ndu bụ
 ọgerenya!
 Unu achikobe ụnwegirima;
 mẹ ndu ọphu
 eechekwadu ẹra!
 G'onye luru nwanyị ọphúú
 hakwa erwu iya futa!
 Nwanyị, aluru k'ọphúú ahaa
 ulo-epfu iya!

- 17 Gẹ ndu bu uke, bu ndu ejeru
 Chipfu ozi nɔdukwa raa ẹkwa
 lẹ mgbaka nwùlo,
 eeshije abahù l'eze-ùlo Chipfu
 yẹle ọru-ngweja.
 G'ẹphe pfukwaa sù:
 'Gùbe Chipfu;
 phùnaaru ndu nkengu
 obu-imemini!
 Be mekwa gẹ ndu ono,
 bu okiphe ngu ono buru
 iphe, ee-gude achi ọchi!
 G'ẹphe ta abùkwaru iphe,
 ọhamoha e-gude agba
 mgbonu;
 kele-a; ?denu g'o gude
 ndiphe je l'anọdu
 epfuru ndu Ízurelu
 asuje phe: ?Bu awe
 be Chileke unu nọ?' ”

Ọnu, Chipfu e-ye

- 18 Noo teke Chipfu a-wata eko
 okophoo l'ẹhu ndu alì ono,
 bu ndu nkiya ono;
 bya aphùaru ndibe iya
 obu-imemini.
 19 Chipfu eyeeru ndu nkiya ono
 ọnu sù phe-a:
 “Unu lekwa-a; mu anuakwa
 unu ereshi; yẹ mẹ ọphúú;
 yẹ manù olivu;
 nùkpoo ya unu shii;
 k'ophu oo-ji unu
 ẹpho rengurengu.
 Mu tee mebaedu unu g'unu
 buru iphe,
 ọhamoha e-gude
 achi ọchi.
 20 Mu a-chi ndu ojogu ono,
 shi l'uzo isheli ono
 chi-mihu g'ẹphe nọdu

- unu ụzenya.
 Mu a-chiru phẹ jeye ị
 mkpọkoro alị,
 adudu iphe, b
 eemetajẹ iya.
 Ogbọ ivuzọ ogu phẹ bẹ
 mu a-chiru ye
 l'eze-enyimu ụzo
 ẹnyanwu-awawa.
 Mu achiru ndu ikpazụ ogu
 phẹ ye l'eze-enyimu
 ụzo ẹnyanwu-arịba.
 Ẹwó, ẹphe a-nọdu ekpo
 etsulihuepho etsulihu.
 Mbụ l'ishishi phẹ a-tụkoepho
 ẹkameka.
 Ire-lanụ, bụ ị Chipfu
 mewaru iphe,
 parụ ẹka.
 21 Gẹ ndzụ ba agushi ngu
 gube alị!
 O chia g'ẹhu tsoo ngu uto;
 g'i techia ẹswa!
 Ire-lanụ bụ ị Chipfu mewaru
 iphe, parụ ẹka.
 22 Gẹ ndzụ ta agushi unube anụ,
 bu l'ime egbudu;
 kele ẹka unu atajẹ nri,
 dụ l'echiegu abyawaa
 erwu irwu.
 Oshi abyawaa amị mebyi.
 Oshi figu yee vayinu
 abyawaa eme ike phẹ.
 23 G'ẹhu tsoje unu uto;
 unube unwu Zayonu!
 Unu nọdu l'ẹka Chipfu,
 bụ Chileke unu tee ẹswa;
 kele o watawaru edzeru
 unu mini ishi-apha
 ono g'ọ gbaru.
 O watawaru edzeru unu mini
 ono edzeshi iya ike;

edzeru unu mini
 ishi-apha
 bya edzekwapho mini
 ɔla-apha;
 g'o shi edzejehawaru
 iya unu.

24 Eka eechije balɔ bɛ balɔ
 e-mechaa ji ejiji.
 Eka aakɔje mɛɛ eji kɔdumu
 lɛ mɛɛ ɔphúú;
 yɛɛ manɔ olivu.

25 Mu a-pfɔ unu ɔgwo iya
 k'apha g'apha pho,
 igube tapyashiru iphe
 unu pho;
 mbɔ unwu ɔgbolanu igube;
 mɛ mgbagbaramatsu
 iya; mɛkpoo
 otsu-gbiigbiigbi iya;
 mbɔ ojogu mu,
 ike dɔ ono,
 mu yeru unu ono.

26 Unu e-nwekpɔoru ikpoto
 iphe, unu a-nɔdu eri
 jasɔ l'ooji unu.
 Tɛmɛ ɔ buru mbɛdua,
 bɔ Chipfu,
 bɔ Chileke unu bɛ unu
 a-nɔdu etu ɛpha;
 mbɔ onye ono, meru iphe,
 dɔ biribiri l'ɛhu unu ono.
 Sɔ-a; ndu ono, bɔ nkemu
 ono;
 bɛ e tee mebaɛkwa
 iphe-iphere.

27 Noo teke unu a-maru lɛ
 mu nɔ-a lɛ Ízurelu;
 maru l'ɔo mu bɔ
 Chipfu bya aburu
 Chileke unu;
 l'ɔ tɔ dɔedu onye ɔzo,
 dɔbaa nɔ.

Ophu a byadu emebaa ndu
bụ ndibe mu
iphe-iphere ozo.

Eswe ke Chipfu

- 28 E -mechaa be mu a-wu Unme
mu l'ehu nemadzu
mgburugburu.
Unwu unu unwoke me ke
nwanyi e-pfuchiru
Chileke.
Ndu bu ogerenya unu
arwo nrwo.
Unwokokoroba unu
aphua ophulanya.
- 29 Le mboku ono be mu a-wu
Unme mu ono
l'ehu ndu bu ohu;
unwoke phe m'unwanyi
phe.
- 30 Mu e-goshi iphe-ohumalenya
l'akpaminigwe me
l'eliphe l'ophu.
O buru iphe, mu e-gude mee
ya bu mee; ye oku;
ye okpu-tuutuutuu
enwuru-oku.
- 31 Enyanwu be ee-me g'o
gbaahaa ochii.
Le mee g'onwa buru mee.
Teme l'o rwua oke mboku ke
Chipfu ono,
bu eswe, a-du ebvu onoya.
- 32 Mbụ l'aa-dzota iphe,
bukpoo ndu araku epha
Chipfu;
kele oo-nweru ndu a-nahu
nu, a-nodu l'ubvu
Zayonu yefua le
mkpukpu Jierusalemu;
mbu l'oo-nweru ndu
Chipfu e-ku l'echilabo

nwa ndu ono,
waru nù ono;
bù iya bù iphe,
Chipfu pfuru.”

Ikpe, ee-kpe ohamoha

- 3** ¹“Kẹle-a; o -rwuepho lẹ
mbọku ono,
bù teke mu e-dophu ndu
Jiuda ẹphe lẹ ndu
Jierúsalemu azu
l'onodu pẹ;
² bẹ mu a-chikobe ohamoha
tuko g'ẹphe ha chita
jeshia lẹ nsuda
Jiehoshafatu.
Noo ẹka mu a-nodu kpee pẹ
ikpe;
ikpe ẹhu ndu ono,
bù okiphe mu ono;
mbù ndibe mu,
bù ndu Ízurelu;
kẹle ẹphe chikaru ndibe
mu; ẹphe dzuru
ohamoha;
bya eworu alì mu kekashia.
³ Ẹphe tɔ̀aru ndibe mu
ono ido;
bya achita unwu pẹ
unwu-okoro
gude je agbanweta
unwanyi-ukpara;
bya achita unwu pẹ
unwumboko reshia
gude gaa mẹe ngua.

⁴“Sù-a; ?bù gunu bẹ unu a-guru nù mu; unubẹ ndu mkpukpu Taya yee ndu mkpukpu Sayidonu; mēkpoo unubẹ ndu bukota l'alì ndu Filisitayinu l'ophu? ?Bù iphe, mu meru bẹ unu apfù mu ugwo iya tọo? Ọ -bùru l'ọo ugwo bẹ unu apfù mu bẹ mu e-kwo-a gburumu mee egwegwa woru iphe, unu meru tukobe unu l'ishi; ⁵kẹle unu wotaru mkpola-ochaa mu; yee mkpola-ododo mu bya atuko ẹku mu ndu ophu kachaa ama mma vuta je akube l'ulo nshi unu. ⁶Unu woru ndu Jiuda yee ndu Jierúsalemu ree ndu Gurisu g'ee-shi g'unu mee g'ẹphe nọdu ẹnya l'oke alì ẹka ẹphe shi.

7“Lekwa; mu e-mechakwaa je achifuta phe l'eka ono, unu chiru phe je eree ono. Mu ewophutakwanu iphe, unu meru azu bya atukobe unu l'ishi.

8 Mu a-chita unwu unu unwoke me unwu unu unwanyi chiru reshia ndu Jiuda; ephe achita phe ree ndu Seba; mbu oha kwata dukpoo enya okpo-be adudu.” O kwa Chipfu be pfuru iphe ono.

9 Unu woru iphe-a pfuaru

ohamoha: Unu

kwakobekwa k'ogu!

Unu mekwaa ge ndu ike ugu

du tsulihu!

G'iphe, bukpo ndu alwuje

ugu kpiritakwaru ntse

bya awata alwu ugu!

10 Unu kpukwaa ugu unu g'o

bugbaaru ugu-echi!

Unu akpu nwokarara unu

g'o buru arwa!

G'onye ike bvuru pfukwaa su:

“Mu buakwaa onye

okpehu dushi ike!”

11 Unu dzukobe egwegwa;

unube ohamoha l'opfu!

Unu shikpo l'ekameka bya

edzukobe l'eka ono!

Gube Chipfu;

menaa ge ndibe ngu,

bu ndu ike du shi

l'imigwe lwazeta l'ali!

12 “G'ohamoha tsulihunu!

G'ephe zenuru jeshia

le nsuda Jiehoshafatu;

kele o l'eka ono be mu

a-nodu kpee ohamoha

mgburugburu ikpe.

13 Unu watanu egbu mma unu

swiiswiiswii; kele iphe,

a kuru l'opfu chawaru.

Unu bya azoshia akpuru

vayinu obu;

kele aka aakuje mee

jiwaru.

Nsukutu iya jiwaru ejiji;

kele ejo-ememe,
phe paru eka.”

14 “Igwe-oha; igwe-oha kuru le
nsuda,
aanoduje pfua opfu pfukaha;
kele mboku ke Chipfu
dukwa ntse le nsuda,
aanoduje pfua opfu
pfukaha.

15 Enyanwu yee onwa be ee-me
g'o gbaa ochii.
Ophu kpokpode ekehedu
paapaapa.

16 Chipfu a-gbe l'ubvu Zayonu
sua ekiri;
nodukwapho le
Jierusalemu dee ririri.
Eliphe yee akpaminigwe
anmaa jijijiji.
Obenu le Chipfu a-buru onye
ndibe iya a-gbabeje le
mkpula je anodu
zee ndzu.
Mbụ l'oo-buru ụlo,
a kpushiru ike doberu
unwu Izurelu.”

Iphe-oma ndu ke Chileke

17 Noo teke unu a-maru l'oo
mbedua bu Chipfu bya
aburu Chileke unu;
le mu bu ebubu l'ubvu
Zayonu; mbu ubvu ono,
duru mu nsọ ono.
Noo teke Jierusalemu a-du nsọ;
ophu ndu ohozo agbabaedu
iya ophorokpo.

18 “O -rwua mboku ono be
ubvu ubvu a-nodu
asoshi mee ophuu.
Eli obvu obvu asoshi
mini-era-eswi.

Mini atuko asoshigbaa l'iphe,
 bukpoo nggele,
 dukota l'alì Jiuda.

Ogba-mini agbafuhu shi
 l'eze-ulo Chipfu wata aso
 gborogboro je agbaa
 mini le nsuda Shitimu.

- 19 Obenu l'alì ndu Ijiputu
 a-buru ochobu.
 Alì ndu Edomu aburu
 echięgu,
 dabyiru ke mmanu.
 O buru iphe, a-kpa iya nu bu
 iwashi, ephe weru ndu
 Jiuda,
 bu ndu ephe no l'alì phe
 gbushia ndu adudu iphe,
 ephe meru.

- 20 Obenu le ndu Jiuda e-buru
 l'alì phe jasụ l'ojejoje.
 Le buru le Jierusalem;
 e -shi l'ogbo sweru ogbo.

- 21 Noo teke mu a-guru phe nvu
 l'ikpe-ochi
 ophu mu te eshidu
 guhawaru phe nvu
 iya.”

“Chipfu bu l'ubvú Zayonu!”

Ekwo

Émọsu

Onye Mpfuchiru Chileke

1 ¹Ọwaa bụ olu-opfu Émọsu. Émọsu yì lẹ ndu nche aturu, shi lẹ mkpụ-kpu Tekowa. Ọwaa bụ iphe, ọ phuru l'ophulenyia lẹ k'ehu ndu Ízurelu lẹ teke Uzáya bụ eze ndu Jiuda; teme Jierobowamu nwa Jiwashi buri eze ndu Ízurelu. Ọ phuchaa ya; ọ nọda apha labo; teme o rwua apha ono, alị nmajeru jijijiii ono.

²Émọsu pfuru sụ:

“Chipfu nọkwa l'úbvú Zayonu asụ ekiri

bya anọdukwapho lẹ Jierúsalemu ede ririri.

Èka ndu eche aturu anọduje eche aturu kpọshihu nkụ.

Teme elikota úbvú Kamelu nwukota lwaa.”

Aphụ, aa-nụ ndu Arámu

³Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Eshinu Damasukosu mewaru iphe-ẹjị ẹto bya eye ẹka lẹ k'eno bẹ mu tee sephuekwaru iya oke ẹhu-eghu mu azụ; kele ẹphe chiwaru ndu Giladu pyaapya g'onye gude mgborígwe echishi ẹswa ereshi. ⁴Mu a-tụ ọku l'ulo Hazelu; l'o tsua ulo ulo, Benu-Hadadu kpuru kpushia ike. ⁵Mu e-tsukashi iphe, e gude tụ-chia onu-abata mkpukpu Damasukosu. Mu emee gẹ ndu bu lẹ nsuda Avenu chihu; yee onye ono, nọ lẹ mkpukpu Betu-Édeni gude mgboro-eze l'eka ono. L'a kpua ndu Arámu lẹ ndzụ lashia alị Kiru.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ ono.

Aphụ, aa-nụ ndu Filisitayinu

⁶Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Eshinu Gaza mewaru iphe-ẹjị ẹto bya eye ẹka lẹ k'eno bẹ mu tee sephuekwaru phe oke ẹhu-eghu mu azụ; kele ẹphe kpuru oha l'ophu lẹ ndzụ bya eworu phe ye l'eka ndu Edomu. ⁷Mu a-tụ ọku l'igbulọ Gaza; l'o

tsua ụlo ụlo, a kpuru kpushia ike l'ime iya. ⁸Ndu bu le mkpukpu Ashidodu be mu e-me g'ephe chihu; yee onye ono, no le mkpukpu Ashikelonu gude mgboro-eze l'eka ono. Mu eworu aka ghakpoo chiahaa ndu mkpukpu Ekuronu ke gbaagbaa. Mu emekwapho ge ndu Filisitayinu lagbua l'iswi g'ephe ha." Nokwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu bu ono.

Aphụ, aa-nụ ndu Taya

⁹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Eshinu Taya mewaru iphe-eji eto bya eye aka le k'eno be mu tee sephuekwaru phe oke ehu-eghu muazu; kele ephe tukoru oha l'ophu, bu ndu a kpuru le ndzu woru ye l'eka ndu Edomu; shi nno woru ogbandzu ephe l'unwune phe nmaa phulaphula. ¹⁰Mu a-tu oku l'igbulo Taya; lo tsua ụlo ụlo, a kpuru kpushia ike l'ime iya."

Aphụ, aa-nụ ndu Edomu

¹¹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Eshinu Edomu mewaru iphe-eji eto bya eye aka le k'eno be mu tee sephuekwaru iya oke ehu-eghu muazu; kele o gude ogu-echi chia nwune iya oso; ophu o phuduru iya obu-ime-mini ililekpoo; kele ehu ghueru iya pho eghe ehuka ehuka ghukwaseru; teme obu-oku nkiya buru k'ojeje. ¹²Mu a-tu oku le mkpukpu Temanu; lo tsua ụlo ụlo, a kpuru kpushia ike, nogbaa le mkpukpu Bozura."

Aphụ, aa-nụ ndu Amonu

¹³Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Eshinu ndu Amonu mewaru iphe-eji eto bya eye aka le k'eno be mu tee sephuekwaru phe oke ehu-eghu muazu; kele unwan-yi, du ime l'alil Giladu be ephe wachaaru ibe; opfu l'ephe eme goke alil phe kabaa osa. ¹⁴Mu a-tu oku l'igbulo mkpukpu Raba; lo tsua ụlo ụlo, a kpuru kpushia ike l'ime iya. Noo teke aa-nodu echi mkpu ogu l'eka ogu a-nodu ada. Oke pherephere ezikwapho l'eka oke mini edze. ¹⁵La kpua onye eze phe le ndzu lashia alil ozo; yebedua yee ndu-ishi l'alil-eze iya." Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono.

Aphụ, aa-nụ ndu Mowabu

2 ¹Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Eshinu Mowabu mewaru iphe-eji eto bya eye aka le k'eno be mu tee sephuekwaru iya oke ehu-eghu muazu; kele o keru okpu onye eze ndu Edomu oku; jas o buru ntụ. ²Mu a-tu oku le Mowabu; lo tsua ụlo ụlo, a kpuru kpushia ike le mkpukpu Keriyotu. Mbụ le ndu Mowabu a-nwushihu l'utsu utsu a-nodu adapheru phe nu; mekpoo mkpu, aa-nodu echiru phe; yee opu-ogu, aa-nodu egbu ehuka ehuka. ³Mu e-gbu onye eze phe; bya atuko ndu-ishi l'ime iya gbukobe ephe liya." Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono.

Aphụ, aa-nụ ndu Jiuda

⁴Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "Eshinu ndu Jiuda mewaru iphe-eji eto bya eye aka le k'eno be mu tee sephuekwaru phe oke ehu-eghu muazu;

kele ephe jikaru ekemu Chipfu; ophu ephe etsojedu iphe, o toru okpa iya su g'e tsoje. O buru ughoshi ono, nna phe jeru etsoru ono dephuru phe. ⁵Mu a-tu oku l'alì ndu Jiuda; l'o tsua ulo ulo, a kpuru kpushia ike le Jierúsalemù.”

Aphu, aa-nu ndu Ízurelu

⁶Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Eshinu ndu Ízurelu mewaru iphe-eji eto bya eye eka le k'eno be mu tee sephuekwaru phe oke ehu-eghu mu azu; kele ndu Ízurelu reru ndu pfuberekoto gude reta mkpola-ochaa; bya eree ndu akpa nri gude reta akpokpa ebo l'echiko. ⁷Ephe azoje ndu ukpa okpa l'ishi zo-mia l'urwuku, no l'alì. Ophu ephe ekpejeduru ndu eje iphe-ehuka ikpe, pfuru oto. Nna yee nwa iya nodu anoduje ejepfu nwamgboko lanu; shi nno turwua epha mu ono, du nsò ono. ⁸Ephe nodu azejegbaa aze l'aguga iphe, bu oru-ngweja l'eli uwe, a sùberu l'itumo. Ephe nodu anoduje l'ulo agwa phe ono angu mee, e retaru le nre.

⁹“Mu mebyishiru ndu Amoru l'iphu phe. Mbù ndu hagbaa ke kpaphere-ngu kpapherengu g'oshi sida; bya akpoo akpaa g'akpurata. Mu mebyishia mebyi, o miru l'elikota; bya emebyishia ogbarabvu iya l'uzo alì. ¹⁰Mu shi l'alì ndu Ijiputu dua unu dufuta. Mu bya edua unu ukporo apha labo l'echiegu je emee g'unu lwuta alì ndu Amoru nworu. ¹¹Mu byakwapho bya ahota unwu unu unwoke g'ephe buru ndu mpfuchiru; bya ahotakwa-pho unwu unu unwokorobya g'ephe buru ndu duru Chileke iche. ?Tobudu eviya be mu epfu-a; unube ndu Ízurelu?” Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono.

¹²“Obenu l'unu meru ndu ono, duru Chileke iche ono; ephe ngua mee; bya asu ndu mpfuchiru g'ephe te epfuhè mpfuchiru. ¹³Nta-a buru ge mu bya abyazeta unu abyazeta egube ono, ugbo ivu abyazetaje me e doo ya ereshi onoya. ¹⁴Ndu okpa-egwa taa nahukwa; ophu ndu okpehu du adukwa iphe, ephe egude okpehu phe eme; ophu ndu du ike ugu a-dukwa ike adzo ndzu phe. ¹⁵Ndu maru agba apfu taa pfukwaru; ophu ndu maru agba oso a-dukwa ike agbala; ophu ndu agbaje inya a-dukwapho ike adzo ndzu phe. ¹⁶Mbu je akpachaa l'onye du ike ugu, bu iya be okpoma kachaa adudu a-gbakwaru oto gbalaa mboku ono.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono.

3 ¹Unu numakwa opfu-a, Chipfu pfuru gude epfubyishi unube ndu Ízurelu-a; epfubyishi ndu onu-ulo ono l'ophu, bu ndu yebe Chipfu shi l'alì ndu Ijiputu dufuta onoya. O suru-a: ²“O bu unu kpoloko be mu maru l'iphe, bukpo ipfu, nokota le mgboko l'ophu. Noo iphe, meru g'o gude mu je lanu unu aphu ejo-iphe, unu eme g'o ha.”

Ozi onye mpfuchiru Chileke

³Umadzu ebo ?ephe aswije oswi me o budu l'ephe zuru mgbede l'ephe a-wata aswi oswi?

⁴Oduma ?oṇoduje l'oswa súa ekiri l'ẹbe o gude iphe, oo-ri?
Mbù-a; ?nwegbele-oduma abajẹ hanyìhanyi l'ẹka o bu l'ẹbe abù l'o nwe-
ru iphe, o guderu?

⁵Enu ?l'òdalahuje l'ònyà l'alì l'ẹka adùdu ònyà, a gbabẹru iya tọo?
Ònyà, a gbabẹru agbabẹ l'alì ?oosweje l'ẹbe abù l'ọ dọru iphe, kpọ-swe-
ru iya nù?

⁶E -gbuahaa opu lẹ mkpukpu; ?ndzù ta agùjedu ndu bu iya nù tọo?
?Ephe ta anmajẹdu pyaapyaapya?

Teke ọla-l'iswi byapfutaru mkpukpu; ?tọ bọdu Chipfu meru phẹ iya
tọo?

⁷Tororo bụ lẹ Nnajiuphu, bụ Chipfu ta adùdu iphe, oomeje l'ẹbe ekpuha
idzu iya goshi ndu-ozì iya, bụ ndu mpfuchiru iya.

⁸Oduma sùakwaru ekiri. ?Bù onye a-sù lẹ ya ta atsùdu ebvu?

Nnajiuphu, bụ Chipfu pfuakwaru opfu. ?Bù onye a-sù lẹ ya a-nọdu doo
gẹ ya te epfu iphe, Chipfu pfuru?

Iphe-ẹjì ndu Samériya

⁹Raa ya arara l'iphe, búpoo ọlọ, a kpuru kpùshia ike lẹ mkpukpu
Ashìdodu yẹlẹ ọphu nọ l'alì ndu Ijiputu sù phẹ: “Unu je edzukọ onwunu
l'úbvù úbvù alì Samériya hùma ùtsù, ada l'ime iya; yẹlẹ mkpawere, eeme
ndibe iya!”

¹⁰Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Ephe ta amadù g'eemeje iphe, dù ree.
Ọlọ phẹ, a kpùshiru ike bụ iphe, jiru iya nù bụ iphe, a natarù l'omeliwe;
yẹlẹ iphe, a narù lẹ nfù.” ¹¹Oo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chi-
pfu epfu baa: “Ọhogu l'a-gba alì ono ophorokpo; kwatsushia iphe, búpoo
ọlọ, akpùshiru ike; kwaa ọkwata l'iphe, búpoo ẹka unu kpuru o shihu
dungudungu.”

¹²Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Ọ kwa g'onye eche atùru dọru ike
nafùta atùru iya l'ọnu oduma; ọ bọru iphe, ọ nafùtaru kpoloko bụ nwo-
shi-ọkpa iya labo; ọzoo nwibiribe nchì iya-a; nokwa g'aa-dzọta-beru
ndu Ízurelù bụ ono; mbù ndu ono, bugbaa lẹ mkpukpu Samériya; nọ-
gbaa l'igburonu iphe-azẹe phẹ; yẹlẹ nkuku ẹtemu phẹ.” ¹³Wakwa iphe,
Nnajiuphu, bụ Chileke epfu; mbù Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike: “Unu
nùmakwa iphe-a je agbaa ọnu-ọlọ Jíékọpu ekebe: ¹⁴Mbọku, mu a-nù ndu
Ízurelù aphù atupya, ephe tupyaru mu bẹ mu e-mebyishi ọru-ngweja,
nọgbaa lẹ mkpukpu Bẹtelu. Mpu ọru-ngweja ono bẹ ee-chikwofu l'ọ daa
l'alì. ¹⁵Mu alashia ọlọ, ephe kpuru doberu ọnanwu; yẹlẹ ọphu ephe kpuru
doboru udzu-mini; mbù l'ọlọ ono, e gude eze-enyi mee omemma ono bẹ
mu e-mebyishichaa; l'a kwatsushichaa ọlọ-eli phẹ g'ọ ha.” Nokwa iphe,
Chipfu eepfu bụ ono.

4 ¹Unu nùma opfu-a; unubẹ eswi alì Beshanu ono, nọgbaa l'úbvù
Samériya; mbù unubẹ unwanyi ono, emekpa ndu ọkpa ẹhu; tẹme ọ

bùrù ndu adùdu g'ò dù phẹ bẹ unu egwe uji; unu -gbeshi; unu asù nnajiù-phu unu phẹ-a: “Unu nù anyi mee g'anyi ngua!” ²Nnajiuphu, bù Chileke gudeakwa adù nsò iya ria angù sù: “Unu lekwa; ujiku lanù bẹ ee-gudekwa ikekee setachaa unu g'unu ha. Mbù l'eegude ikokoro, e gude anma ẹma nmatachaa ndibe unu ndu ọphu phọduru nù. ³G'unu hakpọo nanù nanù bùrù igbulọ bẹ ee-gbuwa chiru unu chighaa. Ọ bùrù ọzo ẹka aanođu achi-phushi unu bù l'ọzo Hamonu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu bù ono.

Ndu Ízurelu teke alwapfutadu Chileke

⁴“Unu je mkpukpu Bẹtelu je emee iphe-ẹji! Unu eje mkpukpu Gilugalu je akabakpọo ya rọ ememe! Unu gweje ngweja unu l'utsu mbọku-mbọku! Unu pfuje oke-lanù-l'uzo-iri unu l'ime ujiku ẹto ẹto! ⁵Unu woru buredi, e yeru iphe, eekoje buredi woru kpọo ọku g'ò bùrù ngweja obunggo! Unu -nođu anù Chileke iphe kẹ mmanù; unu arajẹ iya arara! Mbù-a; unu pfua ya g'a nùma-dzuru; unubẹ ndu Ízurelu; kẹle ọọ iphe ono bù iphe, aduje unu ree ememe.” Nokwa iphe, Nnajiuphu, bù Chipfu eepfu.

⁶“Gẹ mu harù unu; ọnu nri chihu unu l'iphe, bukpo mkpukpu unu l'ẹhu l'ẹhu; bya emee; ọphu ọ dudu mkpukpu unu ọphu nri dù; ọphu unu alwakwarupho azù lwapfuta mu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ⁷“Mu mekwarupho g'igwe te edzeheru unu mini teke ọ phodukwaruro onwa ẹto tẹme leemeta iphe, emeberu l'alị. Ọ nođu abujeru mu -dzeeru mkpukpu ọwa-a mini; mu ahaa ndu ọphuu. Igwe -dzee mini l'ẹgu ibiya ọwa; l'ọ haa ibiya ọphuu l'ọ kpọhu jegiri jegiri. ⁸Ndu mkpukpu labọ ọzoo ẹto nođu anọduje awù gbiigbiigi eje lẹ mkpukpu lanù eje achori mini-angungu; ọphu ẹphe ahumajedu mini, a-suru phẹ angungu; ọphu unu alwakwarupho azù lwapfuta mu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

⁹“Mu gudewaa nchacha-manù yẹe atsù-evu gude dapfu unu. Mu gude iya mee gẹ mgbabu unu yẹe opfu-vayinu unu dabyiru iphoro. Igube bya atapyashia oshi olivu unu; yẹe oshi figu unu; ọphu unu alwakwarupho azù lwapfuta mu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

¹⁰“Mu bya emee g'ẹjo iphe-ememe wata unu ememe egube ono, mu meru; o mee ndu Ijiputu ono. Mu gude ogu-echi gbushia unwokorobya unu; bya erwuta inya unu kpua ya lẹ ndzù. Mu bya atsù-jia imi unu atsù-ji l'ishishi iphe, shigbaa l'ẹka ndu ojogu unu dogbaaru; ọphu unu alwakwarupho azù lwapfuta mu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

¹¹“Mu harù mkpukpu unu mebyishia egube ono, mu mebyishiru Sodo-mu waa Gomóra ono. Mbù l'unu dūepho gẹ nkù-ọku, a lófutaru l'ẹka ọku eke iya; ọphu unu alwakwarupho azù lwapfuta mu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu. ¹²“Ọọ ya bù lẹ-a; wakwa iphe, mu e-me unubẹ ndu Ízurelu baa. Tẹmanu-a; eshinu mu e-me unu iphe ono; unu kwakobekwa akwakobe ejepfu Chileke unu; unubẹ ndu Ízurelu!”

13 Ọ kwa onye ono,
 bụ iya meru úbvú;
 bya edobe pherephere;
 mbụ onye ewojeru
 iphe,
 ọori kpuhaa goshi nemadzu;
 onye ono, emeje g'utsu
 gbahụ ọchii;
 tẹme ọ nọdu azọ garamu
 garamu l'eli úbvú,
 nọgbaa lẹ mgboko.
 Ephra iya bụkwa Chipfu;
 bya aburu Chileke,
 bụ Okalibe-Kakọta-Ike.

Erwubvu ẹhu ndu Ízurelu

5 ¹Unu nụmakwa opfu-a; unubẹ ọnu-ulo Ízurelu; mbụ erwubvu ẹhu unu-a, mu erwu-a:

² “Ndu Ízurelu, bụ nwamgboko
 ono yẹe nwoke teke
 akwaswee ono
 daakwaru darwua alị;
 ọphu ọ gbeshibaekwa
 ọzo.

A parụ iya haa l'alị l'ẹka
 ọ dabyiru;
 ọphu ọ dudu onye palia ya.”

³Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu baa: “Mkpukpu, chị unu ojogu labo l'ukporo ojogu iri ejeru Ízurelu ọgu bụ iphe, oo-gude lwa bụ ukporo ojogu ise kpoloko. Mkpukpu ọphu chikwanu ukporo ojogu ise eje buri ojogu iri a-lwa.”

⁴Wakwa iphe, Chipfu epfu anụ ọnu-ulo Ízurelu: “Unu chọo mu; dzuru ndzu. ⁵Unu ba achokwa Bẹtelu! Ọphu unu ejekwa Gilugalu! Unu ta atugbukwa jeshia Biye-Sheba! Kẹle ndu Gilugalu bẹ aa-kpukwa lẹ ndzu; l'e mee Bẹtelu; ọ tọ dudu iphe, ọo-bu.”

⁶Unu chokwaa Chipfu dzuru ndzu. Ọdumeka bẹ ọo-gbakwa ọnu-ulo Jíósefu ophorokpo g'ẹka ọku etsu. Mbụ l'oo-tsu iya tsufu; ọ tọ dudu onye a-suru iya egbota lẹ Bẹtelu. ⁷Nshio unubẹ ndu ono, ewojeru ikpe, pfuru ọto mee iphe, atso ilu ono; tẹme unu nọdu ewojeru apfubekoto gwọo l'alị.

⁸Onye ono, bụ iya meru
 kpokpode,
 bụ Puleyadesu;

bya aburu iya meru
kpokpode, bu Orayonu;
onye emeje tsukiribaa
ochii l'ọ buru iphóró
nchi-abọhu;
tẹme ọ nọdu ejikputeje
eswe mee ya l'ọ buru
enyashi;
onye ekuje mini,
doru l'eze-onyimu oku;
l'ọ bya eworu iya
dzeeru eliphe l'ophu;
ọ kwa Chipfu bu
ẹpha iya.

⁹ Onye emeje ge mkpurupyata
lọo vaa so-kpute ndu
ike du;
tẹme ọ nọdu emeje ge
mkpukpu,
a kpu-pheru igbulọ
mgburugburu buru
mkpurupyata.

¹⁰ Onye abajeru unu mba l'edupfu be unu akpoje ashi; temanu ọ bu-
ru onye epfufe ire-lanu be unu anọduje akpofu akpofu. ¹¹ Ọo ya bu le-a;
eshinu unu azoje ndu ukpa tolitoli; tẹme unu nọdu ekebutaje phe g'ephe
nu unu ereshi; be a makwaru-a l'unu pyishiru mkpuma gude kpushia ulo;
obenu l'ọ to dudu ophu unu e-bu. A makwaru-a l'unu kowaru opfu-vayi-
nu, du ubvu l'enya; obenu l'unu taa ngudu mee, shi iya nu; ¹² kele mu
maru g'emeswe, unu mesweru habe igwerigwe; bya amaru g'iphe-ẹji, unu
meru habe shii. Unu anọduje emekpa ndu pfuberekoto ẹhu; tẹme unu
nọdu anọduje eri uphalazu; tẹme ophu unu ekpejedu ndu ukpa ikpe, pfu-
ru oto l'edupfu. ¹³ Ọo ya bu l'onye nweru egomunggo e-dobejeephopho onu
doo me ọ dajewaa nno; kele teke ono bukotakwa ẹjo mboku.

¹⁴ Unu choje iphe, du ree; g'ọ to bu iphe, du ẹji; k'ophu unu a-nodu
ndzu. Noo teke Chipfu; mbu Chileke, bu Okalibe-Kakota-Ike e-swiru unu;
egube ono, unu asuje l'o swiru unu nta-a ono. ¹⁵ Unu kpoo ẹjo-ememe
ashi! Unu eyee eme iphe, du ree obu! Unu kpeje ikpe, pfuru oto l'edupfu;
?a maru; ?Chipfu; bu Chileke, mbu Okalibe-Kakota-Ike a-phuru unu obu-
imemini; mbu unube nwa ndu ophu phoduru nu le ndu onu-ulo Jiófesu.

¹⁶ Ọo ya bu le-a; wakwa iphe, oopfu; mbu Nnajiuphu, bu Chipfu; bya
aburu Chileke; buru Okalibe-Kakota-Ike: "Uzu-ekwa a-nodu atụ l'iphe,
bukpoo gbororo. Ekwá aphu anodu ada l'edupfu l'edupfu. Le kua ndu

akoje opfu g'ẹ̀phe bya adọ̀be ẹ̀kwa raahaa; kua ndu maru aka ẹ̀reshi ẹ̀kwa g'ẹ̀phe bya akwashia ẹ̀kwa ike. ¹⁷Ọ̀zù-ẹ̀kwa a-nọ̀du atọ̀ l'ẹ̀kameka, a kọ̀ru opfu-vayinu; ẹ̀kẹ ẹ̀ka unu dọ̀ru bẹ mu a-bya eshijaa ẹ̀bo ghata." Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ ono.

¹⁸Nshio unubẹ ndu ọ̀ogu g'asụ l'eswe kẹ Chipfu rwuwaru! Sụ-a; ?bụ gụnu kparụ iphe, eswe Chipfu agụ unu ẹ̀gụ? Mbọku ono a-bụkwaru ọchi; ọ tọo bụkwaru iphóró. ¹⁹Ọo-dụ g'ẹ̀gube-a, aa-sụ lẹ nwoke nahuru oduma; o gbapfu agụ. Ọ nahụ ono bya abahụ l'ụlọ iya je anọdu woru ẹka tọ-kobe l'igbulọ; agwọ bya ataa ya. ²⁰Eswe Chipfu a-bụkwaru ọchi; ọ tọo bụkwaru iphóró. Mbụ l'ọo-gbakọta tsukiribaa; k'ọphu bụ l'iphóró taa dükpodaa ya ililekpọo.

²¹"Obo-iphe, unu abọru mu bẹ mu kpokwaru ashi; tẹme ọphu mu anatakwaru iya; ọphu edzukọ, unu edzukojeru mu adujeekwa mu ree. ²²A makwaru-a l'unu egweje ngweja-akpo-ọku nụ mu; unu ewota ngweja-nri gude bya mu agwagwa; obenu lẹ mu ta anatajedu iya. Unu -hotachakponu iphe ahota gude bya egweeru mu ngweja-ẹhu-guu; ọ tọ dükwa iphe, mu a-gube iya. ²³Wofukwaru mu ọzu ono, dọ l'ebvu ono, unu agụ ono; ẹkẹ mu ta angabejekwa nchi k'anuma iphe, nkwa unu ada. ²⁴Obenu lẹ-a; g'ikpe, pfuru ọto watanu aso gborogboro gẹ nggele! G'apfubekoto watanu aso g'enyimu, ta aso-buhujedu aso-buhu!

²⁵"Sụ-a; unubẹ onu-ụlọ Ízurelu; ụkporo apha labọ bẹ mu l'unu nọru l'echiegu. ?Unu shi agwaje mu agwagwa l'ẹka ono? Tọo ?unu shi anụ-je mu iphe? ²⁶Obenu lẹ nta-a bụ iphe, unu kpọru obu yeru bụ nshi onye eze unu, bụ Sakutu; yee iteshi ibe unu, bụ Kayiwanu; mbụ kpokpode ono, unu gwotaru l'onwunu ono. ²⁷Noo g'ọ gude mu je l'eme g'a kpua unu lẹ ndzụ je aghaa mkpukpu Damasukosu aghagha tugbua." Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ ono; mbụ onye ono, ẹpha iya bụ Chileke bya aburu Okalibe-Kakọta-Ike.

Qshi, akuru ndu akpa ntusaru-ẹhu

6 ¹Nshio unubẹ ndu akpa ntusaru-ẹhu l'úbvú Zayonu; mękwapho unubẹ ndu nọ l'úbvú Samériya ari l'ọ tọ duedu iphe, adu ike eme unu; mbụ unubẹ ndu a maru amaru, shi l'ọha, bụ ishi ọha l'ophu, bụ ndu ono, onu-ụlọ Ízurelu anọduje ejepfu. ²Unu jenu mkpukpu Kalune je ahuma g'ọ gbaru! Unu eshi l'ẹka ono jeshia Hamatu; mbụ eze mkpukpu ono! Unu eshi kwapho l'ẹka ono jeshia Gatu, bụ mkpukpu ndu Filisitayinu! ?Unu kakọta alị-eze-a g'ẹ̀phe ha ree too? ?Alị phe ka k'unu ọsa tọo? ³Mbụ unubẹ ndu woru ẹjo mbọku dobe ụzenya ụzenya; ọ bụru okposhi omeliwe bẹ unu pataru dobe onwunu ntse ntse. ⁴Ndu bụ iphe, ẹphe azeje aze bụ iphe-aze, e gude eze-enyi memaa. Teme ẹphe nọdu azeje manyọo l'iphe-aze phe. Nri, ẹphe erije bụ anụ unwu-aturu, shigbaa l'igwe aturu phe; yee unwu-eswi, shigbaa l'ikpoto eswi phe. ⁵Ndu anọduje agụ-phe

jogojogojogo ebvu akpọ une eye iya; emeshigbaa iphe òphúú, e gude agù ebvu gẹ Dévidi. ⁶Iphe, unu egudeje angù mee bú eze úwaka. Ọ bú-ru manù, kachaa eshi mkpọ bẹ unu anyije. Obenu l'unu ta agùjedu aphù ọla-l'iswi-a, ọnu-ùlo Jíófẹfù ala-a. ⁷Noo g'ò gude unu je l'abùru ndu mbù, ee-vuru ọzo kpà lẹ ndzù. Ọbo-iphe ndu ono, azeje manyọo ono abùru bugemu.

Chipfu akpọfù eku-onwonye kẹ ndu Ízurelù akpọfù

⁸Nnajiuphu, bú Chipfu gudewaa onwiya ria angù; mbù lẹ Chipfu ono, bú Chileke; bya abùru Ọkalibe-Kakọta-Ike ono pfuwaru sù: “Eku-onwonye, oshilọkpa Jíékọpù eku bẹ mu akpọfù akpọfù. Mbù l'ùlo ọlo, ẹphe anọduje zeeru ndzù g'ò ha bẹ mu kpọru ashì. Noo g'ò gude mu je l'eworu mkpukpu-a; yee iphemiphe, dọ iya nù ye l'ẹka ndu ọhozo.”

⁹Teke ọmadzù iri phọduru l'ùlo lanù; ẹphe anwùhukwapho. ¹⁰Teke abùbu phẹ, bú onye a-kpọshi odzù phẹ ono ọkù byaru g'ò chita phẹ chí-fu l'ùlo ono; ọ jia onye domikwaduru onwiya l'ẹka ono sù iya: “?O nweru onye gù l'iya nọ l'ẹka ono?” Ọ sù: “Waawaa-o!” Lọ sù: “Ngwa; dobeẹkwapo ọnu ngu doo! G'anyi te ejekwa ekusweta ẹpha Chipfu!”

¹¹Kẹle Chipfu sùwaru l'ò noo g'ọo-dù. O je l'etsukpọshichaa oke ọlo ono etsukpọshi; tsukpọshia ndu ọphu bú ọlo nshii l'ọ dakaa nanù nanù. ¹²?Inya agbajẹ ọso l'ẹka dọ mkpuma mkpuma? Tọo ?eegudeje eswi akọ ọkoro l'ẹgube ẹka ono? Obenu l'unu mewaru ikpe, pfùru ọto; ọ búru iphe, egbu egbugbu; bya emee akpùru, apfùbekoto a-mì; ọ búru iphe, atso ilu.

¹³Unu ete ẹswa l'ẹka unu lwùtaru mkpukpu Lodeba. Tẹme unu nọdu asuje: “?Tọbudu l'ike ọkpu k'anyi bẹ anyi gude lwùta mkpukpu Kanayimu?”

¹⁴Wakwa iphe, oopfù; mbù Chipfu, bú Chileke; bya abùru Ọkalibe-Kakọta-Ike: “Mu e-je akpatsu ọha, a-bya etso ngu ọgu; gùbe ọnu-ùlo Ízurelù. Ẹphe e-mee ngu phọ ewere; e -shi lẹ mkpukpu Lebo-Hamatu jasù lẹ nsùda Araba.”

Igube; waa ọkù; waa iphe, eegudeje akpù igbulọ g'ò pfùru ọto

7 ¹Wakwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu goshiru mu baa: Oodozi igube, a-bya bya atapyashia iphe, e meberu l'alì, e-fushi ome mẹ a -kpatachaephọ kẹ mbù. Kẹ mbù ono bú ọphu aanuje eze kẹle ọ bú iphe, rwuberu iya nù. ²Tọbudu iya bú; ẹphe tukoephọ iphemiphe, futaru l'alì tafù. Mu chia mkpu sù: “Gùbe Nnajiuphu, bú Chipfu; gùnaa nvù jiko! Dẹnu g'unwu Jíékọpù e-shi wafù l'ẹbe abù l'ọ barù ishi?”

³Ọ búru iya bú lẹ Chipfu agbanwee ẹka l'eme iphemiphe ono. Chipfu bya eyee ọnu sù: “Ọwaa taa nwùkwa!”

⁴Wakwa iphe, Nnajiuphu, bú Chipfu goshiru mu baa: Nnajiuphu, bú Chipfu kuru ọkù, enwu enwunwu oku gẹ ya gude iya kpee ikpe. Ọ bya

etsua jasụ Eze Ònyimu tashihu; alì kpòshihu nkù. ⁵Tòbudu iya bụ; mu chishia mkpu sụ: “Gùbe Nnajiuphu, bụ Chipfu; te emehenu jiko! ?Denu g'unwu Jiékòpu e-shi waa l'èbe abụ l'ò barụ ishi?”

⁶Ò bụru iya bụ lẹ Chipfu agbanwee éka l'eme iphemiphe ono. Nnajiuphu ono, bụ Chipfu bya eyee onu sụ: “Òwaa taa nwùkwapho!”

⁷Wakwa iphe, o goshiru mu baa: Chipfu pfulu l'agùga igbulò. Ò bụru iphe, o gude l'èka bụ iphe, eegudeje akpù igbulò g'ò pfulu ọto. Ò bụru iphe, eegudeje akpù igbulò ono bẹ e gude kpua igbulò obu. ⁸Chipfu bya ajia mu sụ mu: “Émòsu; ?bụ gunu bẹ ì hụmaru?”

Mu sụ iya: “Ò kwa iphe, eegudeje akpù igbulò g'ò pfulu nhamunha.”

Tòbudu iya bụ; Nnajiuphu ono bya asụ mu: “Lekwa; mu e-woru iphe, eegudeje akpù igbulò g'ò pfulu ọto dobe l'echilabò ndu Ízùrèlu. Mu taa haèdu phẹ ọzobaa gẹ mu ta anụ phẹ aphụ. ⁹Èka aagwajẹ iphe agwagwa ono, Áyizaku doberu ono bẹ ee-mebyishikòta. L'a bya etsukpòshia éka ndu Ízùrèlu doberu nsò. Ò bụru ogu-echi bẹ mu e-gude tsoo onu-ulo Jierobowamu ọgu.”

Émòsu yẹe Amazaya

¹⁰Tòbudu iya bụ; Amazaya, bụ onye uke, l'agwa iphe lẹ Bètelu bya ezia ozi g'e je ezia onye eze ndu Ízùrèlu, bụ Jierobowamu sụ iya: “Émòsu nọakwa l'echilabò onu-ulo Ízùrèlu gèdegede achiru ngu èjo-idzu. Alì ta asụekwa akùbe iphe, oopfu. ¹¹Lẹ-a; wakwa iphe, Émòsu epfugbaa baa: ‘Ò kwa ogu-echi bẹ ee-gude gbua Jierobowamu; ọphu ọ dũkwa iphe, e-me g'a ta kpù ndu Ízùrèlu lẹ ndzù chiru phẹ lufu l'alì phẹ gèdegede.’”

¹²Amazaya bya agbeshikwapho bya ejepfu Émòsu je asụ iya: “Tugbua lufu l'èka-a gùbe nwọphu aphụ ọphulenyà! Tugbua laphu azụ l'alì ndu Jiu-da; je anọdu l'èka ono kpata nri, ii-ri; nọdu l'èka ono pfu iphe, iipfu! ¹³Ba nọduekwa lẹ Bètelu sụ l'i pfuchiru Chileke; kẹle éka ono bũkwa éka dũru eze lẹ nsò; tẹme ọ bụru éka ndu Ízùrèlu kpuru eze-ulo phẹ.”

¹⁴Noo ya; Émòsu bya eyeeru Amazaya onu sụ iya: “Mu te eshikwa bụru onye mpfuchiru; ọphu ọ bũkwa onye mpfuchiru nwuru mu. Ò kwa onye eche aturu bẹ mu shi buri; bya aburu onye akọ opfu oshi sịkamo.

¹⁵Tòbudu iya bụ; Chipfu bya ekua mu l'èka mu nọ eche aturu bya asụ mu gẹ mu tugbua je epfuchiru iya opfu ẹhu ndibe iya, bụ ndu Ízùrèlu.

¹⁶K'ọphu bụ lẹ-a; nũmakwa Opfu Chipfu. G'ì sũru gẹ mu te epfuhẹkwaru opfu Chileke nù ndu Ízùrèlu; gẹ mu haa epfu opfu ẹhu onu-ulo Áyizaku.

¹⁷Ọo ya bụ lẹ-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Nyee ngu e-mechakwaa wata agba ukpara l'oma mkpukpu; tẹme ọ bụru ogu-echi bẹ ee-gude gbu-shia unwu ngu unwoke mẹ unwu ngu unwanyi. Alì ngu bẹ aa-tù atùtù gude washiaru ndu ọzo; tẹme gùbedua l'onwongu bụ l'alì ndu amadụ Chileke bẹ ii-mechaa nọdu nwuhu. Ọzo bụ lẹ ndu Ízùrèlu ta adudu iphe, ee-me g'a ta kpù phẹ lẹ ndzù chiru phẹ chifu l'alì phẹ.”

Nkata akpuru-iphe, charu achacha

8 ¹Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu goshiru mu baa: nkata, akpuru-iphe, charu achacha jiru ejiji. ²Ọ bya ajia mu sù mu: “Émọsù; ?bù gùnu bè ì hùmaru?”

Mu sù iya: “Ọ kwa nkata, akpuru-iphe, charu achacha jiru ejiji.”

Tòbudu iya bù; Chipfu sù mu: “Teke ikpazù kẹ ndibe mu bù ndu Ízurelu ruwakwaru. Ophu mu ahaẹkwa phẹ ọzobaa gẹ mu ta anụ phẹ aphụ.”

³Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: “O -rwua mbọku ono bè ebvu, aagụje l'eze-ùlọ Chileke-a l'a-bùru ọzù-ẹkwa bè aa-nọdu atụ iya. Odzu bè a-dù igwerigwe igwerigwe dakaa l'ẹkameka. Ẹkameka adaa nyonyoronyo.”

Aanụ ndu Ízurelu aphụ

⁴Unu nùmakwa iphe-a; unubẹ ndu azotoshi ndu adùdu g'ọ dù phẹ; ẹme unu nọdu eme gẹ ndu akpa nri l'alì unu bvẹbe; ⁵mbụ unubẹ ndu asùje: “?Bunaa teke ole bè Ọbo Ọnwa-ọphúú a-bvunaa; k'ophu anyi a-wata ere ereshi? ?Bunaa teke ole bè eswe-atùta-unme a-bvunaa; k'ophu anyi a-wata azù witi?” Ẹphe nọdu emeje tinu ereshi phẹ l'ọ lwa alì; mee aswa iya l'ọ ka shii; bya egude iphe, aatùje iphe, e meru l'ughu gude eme ndiphe mkpurukpuru-ẹnya. ⁶Unu egudeje mkpọla-ọchaa zua aswa ishi ndu akpa nri. Teke ọ bù onye adùdu g'ọ dù iya; unu achita nwa akpọkpa labọ gude zua aswa ishi iya. Unu nọdu akpọtaje witi ndu ophu e gege awùshi awùshi gwakọbe l'ọkpobe iya ree.

⁷Chipfu gudekwa l'oshilọkpa Jiékpọ phẹ eku onwophe ria angù sù: “Mu ta abyakwa azọha iphe, ẹphe meru. ⁸Iphe-a e-mechakwaa mee alì anmaa jijijijii. Iphe, bukpoò ndu bu iya nù anọdu agụ aphụ iya. Alì-a l'ophu a-bya utso. Aa-kpatsu iya l'ọ bya kùlakula g'utso; l'ọ bya alaẹkwa-pho pyẹtee g'enyimu ndu Ijiputu.”

⁹Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: “O -rwua mbọku ono bè mu e-me g'ẹnyanwu rìba l'echi eswe; mee eliphe l'ophu agbahù ọchii l'echilabọ eswe. ¹⁰Ọbo-iphe, unu abọje bè mu a-gbanwe g'unu wata atù ọzù-ẹkwa. Mu agbanwee ebvu ono, unu agụje ono g'ọ bùru erwubvu. Mu e-me unu g'unu hakọta unu anmakọtaru uwe-aphụ; kpùshikota ishi anwùhu. Mu emee mbọku ono g'ọ dù unu g'onye agụ aphụ nwa nwoke lanù, ọ nwùtaru kpoloko, nwùhuru nù. Eswe mbọku ono -bya abvù bè ọo-tsokotaephọ ilu ilu.”

¹¹Wakwa iphe, Nnajiuphu, bu Chipfu epfu baa: “Mbọku abyakwa; mbụ mbọku, mu e-me g'ẹgu wata eme l'alì-a. Ẹgu, mu epfu opfu iya ta abụkwa ẹgu nri; ọzoo ẹgu mini. Obenu l'ọ ẹgu anuma opfu kẹ Chipfu. ¹²Nemadzù e-tsoru aghaphe; o -shi l'enyimu ọwa-a; l'ọ daghaa ẹnyimu ophuu; l'ọ shi l'isheli; l'ọ ghahee jeshia l'uzo ẹnyanwu-awawa l'ẹka ẹphe achọ ẹka

ẹ̀phe a-nụma opfu kẹ Chipfu; ọle ẹ̀phe taa hụmadu iya. ¹³O -rwua mbọku ono bẹ eguru nwanyi, ama ntumatu; yee nwokorobyia, gbashiru ike ntumatu a-tulwahu l'eka ekpiri akpo phe jegiri jegiri. ¹⁴Ndu ono, gude ẹbyi kẹ Sameriya ria angu ono; mbu ndu ono, asuje: 'Eshinu agwa ndibe gube Danu no ndzu g'o no iya-a'; ozokwanu: 'Eshinu agwa ndu Biye-Sheba no ndzu g'o no iya-a'; ndu ono a-dakota; ophu ẹphe abyadu agbeshibaa agbeshi."

Ndu Ízurelu bẹ ee-mebyishikwa

9 ¹Mu phuru ophulanya huma Chipfu l'eka o pfuru l'aguga oru ngweja epfu su: "Chia iphe l'eli mkpotsu itso, gude eze-ulo-a; k'ophu okpa-ulo iya l'ophu a-nmakota jijijiji. G'o nwukposhihu daa l'eli ishi onyemonye. Nwa ndu ophu phoduru nu buru ogu-echi bẹ mu e-gude gbushia phe. O to dudu me onye lanu anahu nu. Ophu o dudu onye ophu byaru agbala nu. ²O to dudu m'obeta ẹphe tuchakpoo nsu tu-rwua alimaa; mu eyekwapho eka l'ime eka ono guta phe. Ophu o dudu m'obeta ẹphe nyihu eli nyirwua imigwe; mu eshikwapho l'eka ono lo-zeta phe. ³O to dudu m'obeta ẹphe je edomia onwophe l'eli ubvu Kamelu; mu achilekwaa nta-a phe chirwua eka ono je akpufuta phe. Ophu o dudu m'obeta ẹphe je edomia onwophe l'ohu eze-enyimu; mu akaru ejo agwo l'o je l'eka ono je atagbushia phe. ⁴O to dudu m'obeta ndu ohogu phe kpuchaa phe le ndzu lashia ali phe; noo eka mu a-karu ogu-echi l'o je aphua phe tee-rii. Mu a-tabee phe pho enya ge mu mee phe ejo-iphe; o to bukwa ge mu meeru phe ree."

⁵ O kwa Nnajiuphu, bu
Chipfu; bya aburu
Okalibe-Kakota-Ike;
onye abujeru;
o -denyi eliphe l'ophu eka;
l'o dazeshihu;
iphemiphe, bu iya nu
aguahaa aphu;
ali-a l'ophu abyaa
utso g'enyimu Nayilu;
e -mechaa l'o daa rigbidii
ge nggele ali Ijiputu.

⁶ Mbu onye kpushiru
ulo-eli iya dobe l'imigwe.
O buru eliphe bẹ o turu
okpa ulo obu;
onye ekuje mini,
doru l'enyimu oku;

l'ọ bya eworu iya
dzeeru eliphe l'ophu;
ọ kwa Chipfu bu
ẹpha iya.

⁷Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Unube ndu Ízurelu; unu le ndu Kushi; ?unu ta abudu mu iphe lanu? ?Tobudu ali Ijiputu be mu jeru je eduta ndu Ízurelu; bya eje eduta ndu Filisitayinu l'ali Kafuto; bya edutakwapho ndu Aramu l'ali Kiru? ⁸Tororo, mu egbueru iya pho unu bu l'anya Nnajiuphu, bu Chipfu dukwa l'ehu ali-eze ono, ejo-iphe du ono; mbu le mu e-mebyi-shikota iya g'o to duhe le mgboko-a. Obenu l'onu-ulo Jiékọpu be mu tee mebyishikwa.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

⁹“Noo kele mu a-tu ekemu; mu abya anma onu-ulo Ízurelu yigayiga nmakofu iya l'echilabo ohamoha ozo woru iya yoo ayoyo le n-yo egube-a, aayoje ereshi-a; obenu l'o to dudu g'o ka mma l'oo akpuru iya lanu erwu l'ali. ¹⁰Iphe, bukpo ndu iphe-eji, nokota l'echilabo ndibe mu l'a-lakota l'ogu-echi; mbu iphe, bukpo ndu ono, anoduje epfu su leze iphe-ehuka tee shiswetakwa eka ephe no; ophu o byapfutakwa phe.”

Eedophu ndu Ízurelu azu l'onodu phe

¹¹“O -rwua mboku ono be mu e-kpukwakwa ulo-ekwa Dévidi ono, daru adada ono. Mu emekwaa iphe, bukpo eka o mebyihuchaaru eme-byihu; bya emekwaa ya g'o to buhe ochobu; mbu mee ya l'o du g'o shi adujehawaa; ¹²k'ophu nwa ndu wafuru nu le ndu Edomu a-buru okiphe phe; yee iphe, bukpo ohamoha, bu ndu eeku epha mu.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu; mbu onye bu iya e-me iphemiphe-a.

¹³Wakwa iphe,
Chipfu epfu baa:
“Mboku abyakwa;
mbu mboku,
ee-gudekwadu g'e
metabebe iphe, e meberu
l'egu;
ndu okoro awatawaa
okoro;
teme onye azoshi
akpuru vayinu evuru
onye emebe iphe l'ali uzo.
Mee ophuu eshichaa
l'eli ubvu atashi paapaa;
mbu shi l'eli obvu aso
gborogboro.

¹⁴Ndibe mu ono,

bụ ndu Ízurelu ono,
 a kpuru lẹ ndzụ ono bẹ
 mu e-duphutachaa azụ.
 Ephe abya akpukwachaa
 mkpukpu ono,
 shi bụgbaaru ochobu ono;
 bya ebuchishia ya ọzo.
 Ephe akọahaa opfu-vayinu;
 nguahaa mẹ, shi iya nụ.
 Ephe agbahaa mgbabu;
 riahaa akpuru-iphe,
 e meberu iya.
 15 Mu eworu ndu Ízurelu
 dzaa adzadza l'alị
 phẹ gẹdegede.
 Ophu a byadu ephefubaa
 phẹ ephefu l'alị ono,
 mu nuru phẹ ono.”
 Nokwa iphe, Chipfu
 bụ Chileke unu epfu
 bụ ono.

Ekwo

Obedaya

Onye Mpufuchiru Chileke

Aphụ, Chipfu a-nụ ndu Edomu

¹ Ọwaa bụ ọphulenya, Obedaya phuru. Wakwa iphe, Nnajiuphu, bụ Chipfu epfu l'opfu ẹhu ndu Edomu.

Anyi numaru ozi, Chipfu ziru.

Ọ kwa onye-ozi bẹ e ziru g'o
jepfu ọhamoha je asụ
phẹ-a:

“Unu gbalihukwa g'anyi je
etsoo phẹ ọgu!

² Unu lekwa; mu meakwaru;
ị ha nwanshii l'echilabọ
ọhamoha;
ọphu ọ ụkpodaa iphe,
a gụberu ngu.

³ Ọ kwa eku-onwonye ono,
nọ ngu l'obu ono dephuru ngu;
mbụ gụbe onye ono,
bu l'ime agbara mkpuma;
bya eworu unuphu kwaa
l'ephekerephe;
mbụ gụbe onye ono,
anọduje ari sụ:

“Bụ onye sụru mu akwatsu
gẹ mu darwua ali?”

⁴ I -wolichakponu onwongu

ephekerephe g'ugo;
mbụ je akpachakporo
epfune l'eka kpokpode
kegbaaru;
nokwapho eka mu a-gbe
lo-zeta ngu.”

Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ
ono.

- 5 “Ndu-oshi ozoo ndu ana nfu
-bya ibe ngu l'enyashi;
?to buedupho iphe,
mkpa iya duru phe be ephe
e-wota kpoloko?

Ọ -buru le ndu awo akpuru
vayinu byapfutaru ngu;
?ephe ta awo-phodojedu
nwophu du olemole?

Obenu le gubedua be eze
iphe-ehuka a-dapfu.

- 6 Lewaro ya; ali oshilokpa Iso
be aa-vochachaakwaa
avocha.

Mbu l'eku iya, o domiru
edomi be
ee-gwechakwaa tutua.

- 7 Ọ kwa ndu ono, gu l'ephe
gbaru ndzu ono g'ephe
ha l'a-chifu ngu chi-rwua
ngu oke-ali ngu.

Mbu le ndu ono,
gu l'ephe du le ree ono
l'e-dephu ngu bya
akapyabekwa ngu
pho enya.

Ọ buru ndu erije nri ngu
a-gbaberu ngu onya;
ophu i byadu amaru.”

- 8 Wakwa iphe, Chipfu epfu
baa:

“O -rwua mboku ono be mu
a-tukokwa ndu maru iphe
l'ali ndu Edomu mee

g'ephe buru mkpurupyata;
mbu mebyishia ndu
iphe edoje enya,
bu l'ali ubvu ubvu
k'oshilokpa Iso ono.

⁹ Ndibe ngu, ike du l'alwu
ogu gube mkpukpu
Temanu; be meji
a-tofukwa.

Le gbukota iphe,
bukpoo ndu ali ubvu
ubvu oshilokpa Iso
pyaapya."

Iphe-eji ndu Edomu

¹⁰ "Eshi ophu i meru nwune
ngu,
bu Jiekpu mkpawere
be iphere e-rikpute ngu ishi;
teme l'e mee g'i chihu jasu
l'ojejeje.

¹¹ Mbu le mboku ono be ji
pfupheerupho iche;
ndu ohozo anodu egwe
iphe oshilokpa Jiekpu;
ndu abudu ndu Izurelu
anodu awuba l'onu
oguzo mkpukpu phe;
nodu atu ido eke
Jierusalumu; mbu-a;
gu l'ephe aduepho
g'unu bu iphe lanu.

¹² I tigi ledu nwune ngu
olegbulanya l'eswe mboku,
duru iya eji;
ophu i tigi tedu eswa kpua
ndu Jiuda l'eswe mboku,
e meru ephe
buru mkpurupyata;
ophu i tigi nodudu aba
abaa l'eswe mboku,
iphe-ehuka byapfutaru phe.

13 I tigi bahudu l'onu oguzo
 mkpukpu ndibe mu
 l'eswe mboku,
 ephe eje iphe-kpanganga;
 ophu i tigi ledu iya
 olegbulenya l'eka
 ejo-iphe byapfutaru phe
 l'eswe mboku, ephe eje
 iphe-kpanganga;
 ophu i tigi nodudu
 egwe iphe phe
 l'eswe mboku,
 ephe eje oke iphe-ehuka.

14 I tigi pfu-chidu uzo le
 mgbakata-uzo egbutsushi
 ndibe phe,
 bu ndu agbala agbala;
 ophu i tigi kpatajedu
 ndibe phe,
 bu ndu ophu wafuru nu
 je akpuphuru phe azu
 l'eswe mboku ono,
 iphe-ehuka byapfutaru
 phe ono.”

Ikpe, Chipfu e-kpe ohamoha

15 “Eswe mboku ke Chipfu
 duakwaru ohamoha
 ntse.
 O kwa g'i meru onye bu
 g'ee-me ngu-o!
 Iphe, i meru l'atukokwaru
 ngu l'ishi-o!

16 O kwa egube ono,
 unu no l'ubvu mu,
 du nsọ ngu-sweshia
 iphu ono;
 bukwapho g'ohamoha
 a-nodu anguwa
 iya ro.
 Ephe a-ngu;
 ngua nta ngua imo;

ephe adùle-a g'ò bù
l'ephe ta adùjeduru
adùdu ophu.”

Aadzọta ndu Ízurèlu

17 “Obenu l'ọo-dùru ndu a-wafù
nù l'eli úbvú Zayọnu.

Èka ono a-dù nsọ;
tẹme ọnu-ùlo Jiékọpu abya
anata okiphe,
rwuberu phe nù.

18 Ọnu-ùlo Jiékọpu a-dù g'ọku,
eke paapaapa;
mbù lẹ ndu ọnu-ùlo
Jiósẹfu a-dù g'ọku,
enwu phoophoophoo;
ndu ọnu-ùlo Iso
adùkwanu g'ẹswa ereshi,
ọku a-daba tsua tsufu;
ọphu ọ
dùdu onye ọnu-ùlo Iso,
byaru awafù mẹ
onye lanù.”

Nokwa iphe, Chipfu pfuru
bù ono.

19 “Ọ búru ndu shi l'echięgu
ndọhali l'a-bya ebuchishia
alì úbvú úbvú Iso.

Ndu ọphu shi l'alì ọkpa úbvú,
nọ l'ụzo ẹnyanwu-arịba
abya ebuchishia alì ndu
Filisitayinu.

Ephe abya ebuchishia alì
ndu Ifuremu yẹle alì,
nọ-kube mkpụkpu
Samériya.

Ndu Benjiaminu anata
alì Giladu.

20 Ndu Ízurèlu ndu ọphu
a kpuru lẹ ndzụ a-nata
alì Kénanu gbiriri
jasụ lẹ mkpụkpu

Zarefatu.

Ndu ọphu, a kpuru le
 ndzu le Jierúsalemu
 laa Sefaradu l'a-natakota
 mkpukpu,
 nọkota l'echiegu ndohali.

²¹ Ndu adzoje ndzu
 e-nyihu úbvú Zayonu
 je anodu kpee ndu
 bugbaa l'alí úbvú
 úbvú oshilokpa
 Iso ikpe.

Noo ya bú; alí-eze obu
 l'ophu abukotaru
 ke Chipfu.”

Ekwo

Jiona

Onye Mpfuchiru Chileke

Jiona agbaru Chipfu oso

1 ¹Chipfu ziru Jiona nwa Amītayi ozi sū iya-a: ²“Tugbua jeshia eze mkpukpu ono, bu mkpukpu Ninive je epfuru opfu nū ndu bu iya nū; kele ejō-ememe, ephe eme rwuwaru ẹka mu nọ.”

³Obenu lẹ Jiona gbalihuru gbalaa; ọ buri iya eje mkpukpu Tashishi. Ọ bya ejerwua mkpukpu Jiopa; bya ahuma ugbo-mini, akwakobe eje onyenimu mkpukpu ono, bu Tashishi. Ọ bya eje apfua ugwo bahu l'ugbo ono. A kpọrụ ugbo ono; ọ buri phekpe Tashishi; ọ buri ẹka ogbaluru Chipfu.

⁴Tobudu iya bu; Chipfu byanu ezia oke pherephere; ọ wata ezi l'eli eze-nyimu ono. Oke akpara-mini wata atutu; tuahaa k'ophu ugbo meaharu g'ọ nyakashihu. ⁵Ndzu wata agu iphe, bukpo ndu nọ l'ugbo ono. Onyenonu wata arọ nshi iya ẹhu. Ephe pashahaa iphe, nọ l'ugbo wata echie lẹ mini g'ugbo du phekpa.

Obenu lẹ Jiona gbero ndukpooro l'ohu ugbo ono; mgbenya tu-mihu iya. ⁶Onye-ishi ugbo bya ejepfu iya je asu iya: “?Bu gunu be iime nno; gube nwophu eku mgbenya? ?Tii tehudu roo nshi ngu ẹhu g'a maru nshi ngu obu ?!a-ri-vu anyi l'oriri mee g'anyi ta ala l'iswi?”

⁷Ndu nọ l'ugbo ono nonyaa bya asu: “Unu bya g'anyi tua ido gude maru onye bu iya eme anyi ahuma-a.” Ephe bya atua ido. Ọ daaru Jiona.

⁸Ọ buri iya bu; ephe jia ya su iya: “Yeeru anyi onu. ?Bu onye be ejō-iphē-a, l'eme l'ehu anyi-a shi l'eka? ?I meje gunu? ?I shi awe? Alẹ ẹka i shi ?aza gunu? ?I bu onye awe?”

⁹Ọ bya eyeeru phekpe onu su phekpe ya bukwa onye Hiburu. L'onye ya abajeru eja bukwa Chipfu; mbu Chileke k'imigwe; onye bu iya meru

eze-enyimu; bya emee alì l'ophu. ¹⁰Ọ bya akọoru phẹ g'oonwuru yẹle iya. Ephe bya amaru l'ọo agbala bẹ oome g'ọ nahụ Chipfu gbala.

Opfu iya ono mee; ndzụ gụahaa phẹ. Ephe jĩa ya sụ iya: “?Ọ bụkwanu-ru gụnu bẹ iime nno?”

¹¹Mini ono nọdu akakpọekwapfo achị ọku eje. Ephe bya ajĩa ya sụ iya: “?Bụ gụnu bẹ anyi e-me ngu g'eze-enyimu daaru anyi nyonyoronyo?”

¹²Ọ sụ phẹ: “Unu palia mu ephekerephe parụ chie l'ime eze-enyimu-a g'unu ahuma l'ọo-dachaa nyonyoronyo. Mu maru-a l'ọo mu kparụ iphe, oke akpara-mini-a watarụ unu atụtụ.”

¹³O betachia nno; ndu ono tũko ike phẹ mekọta g'ephe kpophu ụgbo ono azụ je apfube l'alì; ọphu ephe adụdu ike; kẹle eze-enyimu ono ka-baa atangirihu eme lẹ g'ọ shi dụ lẹ mbụ. ¹⁴Ephe tũko wata araku Chipfu sụ iya: “Gube Chipfu; jiko te emegbukwa anyi mẹ anyi -gbua nwoke-a. G'ochi onye adụdu iphe, o meru ta atukokwaru anyi l'ishi; kẹle ọ kwa g'ọ dụ ngu bụ gẹ gube Chipfu meru.” ¹⁵Ephe bya apalia Jiona tũfu l'ụgbo ono; woru iya chie l'eze-enyimu ono; mini ono, achị warawara ono bụru nyonyoronyo. ¹⁶Iphe ono, meru nụ ono mee; ndu ono wata atsụ Chipfu ebvu ọkpobe atsutsu. Ephe gwaa Chipfu bya ekweshia ya ukwe-iphe.

¹⁷Obenu lẹ Chipfu dobewaru ophomu-okazụ, lweru Jiona. Jiona nọ l'ime ẹpho ophomu-okazụ ono ujiku ẹto eswe l'enyashi.

Jiona epfu anụ Chileke

2 ¹Tọbudu iya bụ; Jiona bya anọdu l'ime ẹpho okazụ l'ẹka ono wata epfu anụ Chipfu, bụ Chileke iya. ²O pfua sụ:

Teke mu eje eze iphe-ẹhuka
bẹ mu rakuru Chipfu.

Ọ numa olu mu.

Ọ bụru l'ime alì-maa bẹ mu
chiru g'a gbaaru mu
mkpu.

Ị numa mkpu, mu echi.

³Ị parụ mu chie l'ime
ogbu-mini;
mbụ l'ọhu-alì eze-enyimu.

Utso gbaa gbapyabẹ mu.

Akparamini ngu mẹ
gborogboro,
ọoso nọdukota awụ
mu awụwu.

⁴Mu pfua sụ: A chifuakwaru
mu l'atatiphu ngu.

Ọle mu a-dabekwa-a ẹnya

- l'uzo eze-ulo ngu,
du nsọ ọzo.
- ⁵ Gẹ mini meru g'o ria mu
rimia;
ogbu-mini lwee mu
kawomu.
Elwubara mini kwechia mu
ishi.
- ⁶ Mu dalahụkpoe pho l'ohu
l'ohu eze úbvú.
Ọhu alị woru mu tụa mkpọro
ojejeje.
Obenu l'ị gụtaru ndzụ mu
l'iduma;
mbụ gụbe Chipfu,
bụ Chileke mu.
- ⁷ Teke mu shi abyawaa
atụ-buhu unme bẹ
mu nyatarụ gụbe
Chipfu.
Mu pfuahaa opfu nụahaa
ngu;
opfu mu rwua ẹka ị
nọ l'eze-ulo ngu,
du nsọ.
- ⁸ “Ndu bụ mkpọkoro ntẹkpe
bẹ ẹphe tụturu swiswia
bẹ o too rwuẹdu ẹka;
mbụ eze-iphe-oma ono,
e gege meru phẹ ono.
- ⁹ Obenu lẹ mbẹdua
a-nọduepho agụ
ebvu-ekele gude
agwa ngu.
Iphe, mu kweru ukwe
ememe bẹ mu e-mekọta.
Ndzọta bụkwa onye ooshije
l'ẹka bụ Chipfu!”
- ¹⁰ Tọbudu iya bụ;
Chipfu bya atụaru okazu
ono ekemu; o je agbọfu
Jiona l'alị ọkponku.

Jiona eje Ninive

3 ¹Tɔbudu iya bɔ; Opfu Chipfu bya erwua Jiona nchi k'ugbo ɛbo sɔ iya: ²“Tugbua je mkpukpu Ninive; mbu oke mkpukpu ono; je ezia ndu bu iya nu ozi, mu ziru ngu!”

³Tɔbudu iya bɔ; Jiona gbalihu; bya ejeshia Ninive; g'o mee iphe, Chipfu sɔru g'o mee. Ninive ono bu eze mkpukpu, parɔ ɛka apaa. Iphe, eejeje ije tɛme aaghabua ya ɛbo bu ujiku ɛto. ⁴Jiona bya ejee ije ujiku ophu gude bamihu l'ime mkpukpu ono bya eje araahaa ya arara sɔ: “Iphe, ɔ phɔdu-ru bu ukporo abali labo; Ninive aburu mkpurupyata.” ⁵Ndu Ninive bya ekweta kɛ Chileke. ɛphe bya araa ya arara sɔ g'onyenonu wata aswiru Chileke ɛgu. G'ɛphe hakota bya eyee uwe-aphu; e -shikpoo l'onye kachaa shii l'ime phe; jasɔ l'onye kachaa nwanshii.

⁶Eze ndu Ninive bya anuma iphe ono, ada nu ono; ɔ gbalihu l'aba-eze iya; bya eyefu akpawuru uwe eze iya; bya eworu uwe-aphu gbaphua onwiya; bya anodu anoo gwoo onwiya le ntɔ. ⁷O bya ezia g'a raa ora gbaa Ninive mgburugburu sɔ:

“Wakwa iphe, eze ye le ndu ɛphe l'iya bu ndu-ishi mkpukpu pfuru baa: G'o to dukwa nemadzɔ; ozoo anu; ozoo eswi; ozoo aturu, a-duru iphe, oorɔ; ophu ɔ dukwa onye a-ngu iphe, aangɔ angungu. ⁸G'a tukɔ nemadzɔ mekpoo anu phukota uwe-aphu. G'onyenonu wata araku ɛpha Chileke ɛgwegwa. G'ɛphe tukɔ haa ɛjo-ememe, ɛphe eme; mekpoo mkpawere, ɛphe eme ndu ozo. ⁹G'a maru ?Chileke a-ghakobe gude obu-imemini iya gbanwee oke ɛhu-eghu iya ono; k'ophu anyi taa laedu l'iswi.”

¹⁰O be teke Chileke humaru iphe, ɛphe meru; waa g'ɛphe gude gha-kobe haa eme iphe-ɛji phe ono; ɔ phuaru phe obu-imemini; ophu o mebyishieduru phe g'o shi chia dobe le ya e-mebyishi phe.

Ovuma, Jiona avuru Chileke

4 ¹Iphe ono du Jiona ɛji ntumatu. O ghuahaa ya eghe. ²O bya epfua-haa nuahaa Chipfu sɔ: “Gube Chipfu; ?to budu iphe-a be mu pfuru teke mu no l'alɔ anyi-a? O kwa iphe-a meru g'o gude mu mee ɛgwegwa jeshia mkpukpu Tashishi; kele mu maru l'i bu Chileke, menukaru eze-iphe-oma; tɛme i nodu aphuje obu-imemini; ophu ɛhu eghejedu ngu eghe ɛgwegwa; tɛme i nodu eyeje obu yegharu iya ɛka; i buru Chileke, e tee ekwojedu gburumu mee ge nemadzɔ buru ola-l'iswi. ³Nta-a; gube Chipfu; gbua mu egbugbu; kele anwuhu ka mu ree eme l'anodu ndzu.”

⁴Obenu le Chipfu yeru iya onu sɔ iya: “Ehu-eghu owa-a, eghe ngu nu-a ?o gbaru ngu-a?”

⁵Jiona tugbua je anodu anoo l'eka lanu le mgboru mkpukpu ono; l'uzo enyanwu-awawa iya. O je je aturu onwiya mkpu l'eka ono; bya eje anodu le mkpula iya leahaa enya ge ya maru iphe, e-mechaa mee mkpukpu

ono. ⁶Tɔ̀budu iya bụ; Chipfu, bụ Chileke bya emee gẹ vayinu futa l'ẹka ono; bya emee ya; ọ bachishia ẹkameka lẹ mkpula ẹka Jiona nọ bya emee g'ibvù dū l'ẹka ono gẹ Jiona ta aghaḡe chīrichiri. Vayinu ono mee; ẹhu tsɔahaa Jiona ụtso shii. ⁷Obenu l'o beru l'utsu; lẹ nchitabọhu iya; Chileke bya eye ụnwu-ẹhu; ọ bya atanwụa vayinu ono; ọ nwụlwashihukota. ⁸Tɔ̀budu iya bụ; anwụ chifuepho; Chileke bya awata ezi oke pherepHERE ụguru, shi l'uzo ẹnyanwu-awawa; tẹme anwụ chiahaa Jiona ịgbangu ịgbangu l'ishi; k'ọphu meji tɔfuaharu iya atofu. Ọ dū iya g'a sụ lẹ ya nwụhuru. Ọ sụ: “Anwụhu kaakwa mu nụ ree eme l'anọdu ndzụ.”

⁹Tɔ̀budu iya bụ; Chileke bya asụ Jiona: “?Ọ gbaru kẹ g'ẹhu wata ngu eghu eghu lẹ kẹ vayinu ono tọo?”

Ọ sụ iya: “Ee! Ẹhu eghukwa mu eghu. Mbụ l'iphe, agụ mu nụ nta bụkwa anwụhu.”

¹⁰No iya; Chipfu bya asụ iya: “?Ị hụmaru gẹ kẹ vayinu-a atsu-be ngu l'ẹhu; l'ẹbe abụ l'ọo ngu kuru iya; ọphu ọ bụdu ngu meru iya ọ baahaa ụba. Nchi byaru abọhu; o futawaa. Nchi bya l'abọhu ọzo; ọ nwụhuwaa. ¹¹Obenu lẹ mkpukpu Ninive bẹ ndu bu iya nụ daghataru ụkporo unu ụmadzu iri l'ise^a, bụ ndu amadụ onwophe ẹkicha; ọzoo ẹkutara; ẹphe nwekwarupho ikpoto eswi. ?Bụ eze mkpukpu, ha ẹgube ono bẹ mu tege aphuduru obu-imemini tọo?”

^a 4:11 Bụ iya bụ 120,000 lẹ mbekee.

Ekwo

Mayika

Onye Mpfuchiru Chileke

1 ¹ Ọwaa bụ ozi, Chipfu ziru Mayika; onye shi lẹ mkpukpu Moreshetu; teke Jiótamu bụ eze ndu Jiuda; yele teke Éhazu bụ eze, ndu Jiuda kwaphọ; wakwaphọ teke Hezekáya bụ eze, lẹ Jiuda ono. Ọ kwa ọphulenyà, ọ phuru l'opfu ẹhu ndu mkpukpu Samériya yee ndu mkpukpu Jierúsalemu.

² Unubẹ ndiphe;
unu nụmakwa-o!
Gẹ mgboko l'ophu ngabekwa
nchi;
mekpoo onyemonye,
bu iya nụ!
Gẹ Nnajiuphu, bụ Chipfu
gbekwa l'eze-ulo iya,
dụ nsọ gbaa unu
ekebe.

**Ikpe, eekpe ndu Samériya
yee ndu Jierúsalemu**

³ Sụ-a; lekwa! Chipfu shikwa
l'eka o bu ebubu abya.
Oo-bya bya azọo garamu
garamu l'eli-úbvú
l'eli-úbvú, nọgbaa l'eliphe.
⁴ Úbvú úbvú ono a-zashihu
lẹ mkpula okpa iya;
nsụda nsụda

agbawashihuchaa
 agbawashihu
 g'ùnwù, e doberu lẹ
 mgboru oku; gẹ mini,
 shi lẹ mgbaze asoshihu.

⁵Iphemiphe-a bukota iphe, kparu iya nù bụ atupya, oshilokpa Jiékòpu tųpyaru Chileke; mbù iphe-ẹjì, ndu ọnu-ùlọ Ízùrẹlù meru. ?Bù onye bẹ ụta duru lẹ Jiékòpu tųpyaru Chileke? ?Tọbudu ndu mkpukpu Samériya? ?Bù onye bẹ ụta duru lẹ ndu Jiuda meru iphe-ẹjì? ?Tọbudu ndu mkpukpu Jierúsalemù? ⁶“Noo g'o gude mu je emee mkpukpu Samériya ikpọzu; ẹka aa-nọdu akoje opfu-vayinu. Mkpuma igbulọ iya bẹ mu a-chiru ye lẹ nsu-da ono. Mu emee g'okpa-ùlọ iya zekposhihu gheru ọnu. ⁷Iphe, bụ ntekpe, ndu Samériya doberu bẹ ee-tsu yogiri yogiri. Iphemiphe, aapfufe phẹ l'ùlọ nshi bẹ ee-tsukọta oku. Tẹme mu abya emebyishikọta iphemiphe, ọ kpuru akpukpu dobe agwa agwagwa. Noo kele iphe ono, ọonoduje anakọ ono bukota l'ẹka o shi bụ l'ugwo, aapfufe unwanyi-ukpara. Ọ bukwarupho g'aakpakajẹ ugwo, aapfufe unwanyi-ukpara bụ g'aa-kpaka iya.”

Ara ẹkwa; waa agu aphu

⁸Ọo iphe ono meru g'o gude mu je ara ẹkwa chia mkpu. Mu a-gbaru okpa oto; gbaru ẹhu oto. Mu a-kwa phuuphuu gẹ nkuta-oswa. Mu arakwapho aphu-aphu gẹ mgbashi-ujiku; ⁹kele ọnyá, aba mkpukpu Samériya taa ladu alala; tẹme ọ baswewaru ndu Jiuda. O jerwuakwaru ọnu-abata, e shi ejepfu ndibe mu; mbù jerwuchaa Jierúsalemù l'onwiya.

¹⁰Unu te epfukwaru iya ndu mkpukpu Gatu! Ọphu unu arakwa ẹkwa arara ophu! Unubẹ ndu mkpukpu Bẹtu-Ofura; unu gwo-phua onwunu l'urwuku! ¹¹Unubẹ ndu bu lẹ mkpukpu Shafiya; Unu gbaru oto gude iphe-re je iphe, unu eje! Ndu ọphu bu lẹ mkpukpu Zananu taa futaakwa afuta. Ndu mkpukpu Bẹtu-Ezẹlù bẹ aphu tsokwaru; noo kele iphe, shi gbobuta phẹ nù bẹ a nafuakwaru. ¹²Mbù lẹ meji atofukwa ndu bu lẹ mkpukpu Marotu atofu ẹka ẹphe nọ ele ẹnya iphe, dọ ree; kele ejo-iphe shiakwa Chipfu l'ẹka byarwuta ọnu-abata mkpukpu Jierúsalemù. ¹³Unubẹ ndu bu lẹ mkpukpu Lakishi; unu kwakọbe ugbo-inya unu k'ogu! Ọ kwa unubẹ-dua vuru ọzo gbube ishi iphe-ẹjì; ndu nwada Zayonu tsoahaa ẹka unu; kele atupya, ndu Ízùrẹlù tųpyaru mu bụ ngu bẹ o shi l'ẹka. ¹⁴Ọo ya bụ g'i kwaru ivu-ùlọ nù ndu mkpukpu Moreshetu-Gatu. Ndu mkpukpu Akuzibu l'e-me ndu eze ndu Ízùrẹlù mkpurukpuru-ẹnya.

¹⁵Mu a-chita ndu a-bya emekpee unubẹ ndu bu lẹ mkpukpu Maresha. Ndu Ízùrẹlù ndu ọphu aakwabeje ùbvù a-gbaru laa l'ogba Adulamu je ewohaa onwophe. ¹⁶Unu kpushia ishi; ghebe ishi ọnu; nọdu l'aphu unwe-girima ono, dọ unu l'obu ono! Unu mee ishi g'ọ chaa unu swarishwari gẹ k'udele; kele ee-mechaa naa phẹ unu kpua phẹ lẹ ndzu.

Iphe, Chileke abya ememe; yee ophu nemadzū abya ememe

2 ¹Aphū a-tsokwaru ndu ono, achī idzu iphe, adūdu ree; mbū ndu anōduje l'iphe-azēe phe ari k'eme ejo-ememe. Nchi -bōhuepho; ephe awata iya ememe; kele ike, ephe e-gude eme iya dū phe l'ēka. ²Ephe achabeje enya l'alī onye ozo; naa ya l'okpehu. Teke ephe chaberu enya l'ulo; ephe anakwaa ya pho l'ehuka. Ephe nōdu anatajē nemadzū unuphu ibe iya; mbū naa obutobu phe iphe, bū okiphe iya.

³Noo g'o gude Chipfu sū: "Lenu; mu achiru ndu ono idzu ejo-iphe. Ophu ephe a-dūdu ike anahū ejo-iphe ono agbala. Unu te ejehēkwa etse etsetse kele teke ono a-dū ejo ēji. ⁴Lē mbōku ono bē ndiphe a-nōdu eme unu iphe-ochi. Ephe emee unu kwaphukwaphu aguru unu ebvu-aphū-a:

"E mebyishikōtaakwaru anyi
rengurengu.

Okiphe ndibe mu bē e woru
kee.

Chipfu natarū mu iya l'ēka!
O woru alī anyi nūchaa ndu
amadū iya nū."

Ndu mpfuchiru, epfu iphe, Chileke epfuduru

⁵Oo ya bū l'unu te enweēdu mē onye lanū, a-nō-chi enya unu lē ndzuko kē Chipfu; onye a-tū ido gude kee alī ono.

⁶Ndu mpfuchiru phe asuje: "Unu ta asujeshi l'ōo Chileke pfuru ūdu iphe ono, unu epfu ono. O tō dukpodaa iphe-iphere, byaru eme anyi."

⁷Sū-a; gūbe ōnu-ūlo Jiékōpu; ?l'aa-sū lē Unme Chipfu bē ēhu eghe eghe tōo? ?Oomeje ēgube iphe ono tōo? Opfu mu ?too mejeduru onye ūzo iya pfuru nhamūnha iphe, dū ree tōo?

⁸O gbē būru gē mbōku abvūwaa abvūbvū bē ndibe mu wū-lihuru būru ndu ōhogu mu. Unu yefuchaa phe akpawuru-uwe ndu eze, ephe yeru; mbū ndu tūzoshihuru ēhu aghatakpooro gē ndu shi ōgu alwa. ⁹Unu achī-fuje ūnwanyī ndibe mu g'ephe te ebuhe l'ēguru ibe phe. Unu anajē ūnwu phe iphe, bū iphe, dū ree, shi mu l'ēka. ¹⁰Unu gbalihu tūgbua lūfu; kele ēka-a ta abūdu ōkpoku unu; kele e merwuwaru iya emerwū. E mebyishi-warū iya; k'ophu e tee mekwatabaēdu iya.

¹¹O -būru l'ō dūru onye tsoru aghaphe epfu mkpōkoro opfu adzūshi ūka eye iya sū lē Chileke sūru g'a nguje mē-mini yē mē mbekee ngu-shi iya ike; noo ēgube ndu epfu iphe, dū unu ree anūma bū onoya!

Ekwe nwandu wafuru nū ukwe ndzōta

¹²"O tō dukwa iphe, e-me gē mu ta atūko g'unu ha chīkobe; unubē oshi-lōkpa Jiékōpu! O tō dukwa iphe, e-me gē mu ta achīkobe unubē nwandu

wafuru nū l'onu-ulo Ízurelu l'eka lanu! Mu a-chikota phe g'ephe nokobe l'eka lanu g'onye chiru aturu ye l'ulo aturu; g'onye doberu egbu yee aturu l'eka o no ata nri. Ephe e-ji eka ono pyimu pyimu atu wowowoo kele ephe a-pa igwerigwe. ¹³Onye e-gbuharu phe uzo osa l'a-buru onye e-vutaru phe uzo. Ephe e-chikaa onu-abata mkpukpu ono wughata wufu. Onye eze phe evuru phe uzo ghataada. Mbū l'oo Chipfu a-buru phe ivuzo.”

Mba aabaru ndu-ishi ephe le ndu mpfuchiru

3 ¹Noo ya bu; mu su: “Unu ngabe nchi; unube ndu bu ndu-ishi oshilokpa Jiékopu; mbu unube ndu bu ndu-ishi l'onu-ulo Ízurelu. ?Togbaduru g'unu a-maru g'ekpeje ikpe, pfuru oto too? ²Mbu unube ndu kporu iphe, du ree ash; bya eyee ejo-ememe obu; ndu anoduje aswa ndibe mu akpo; bya akpa phe anu l'okpu; ³unube ndu ata anu ndibe mu; bya aswa phe akpo; bya etsu okpu phe yogiri yogiri; ndu ebushije anu phe seese g'anū, aabya eye l'ochi; mbu g'anū aabya ade l'ite?”

⁴E-mechaa; ephe araku Chipfu; ole o too yeduru phe onu. Teke ono be oo-woharu phe iphu iya. O buru iphe, a-kpa iya nu bu l'ephe mewaru ejo-ememe.

⁵Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “A -bya l'opfu ehu ke ndu mpfuchiru Chileke, bu ndu ono, edusweshi ndibe mu ono; mbu ndu abujeru: onye nuru phe nri; ephe agoru ehu-guu nu iya. Teke o dudu iphe, a nuru phe; ephe akwakobe etso onye obu ugu. ⁶Noo g'o gude nchi je l'ejipfu unu. Ophulanya anahu unu; ochii erikpute unu. Ike agba eja taa duedu unu. Mbū l'enyanwu a-nyihuru ndu mpfuchiru ono. Echi-eswe aburu phe tsukiribaa. ⁷Ndu aphuje ophulanya be iphere e-mechaa du. Ndu agba eja aburu ndu e kpuru iphu le ntū. G'ephe ha e-mechaa tuko kpuchia eka l'iphu kele Chileke te eyejeeduru phe onu.”

⁸Obenu le mbedua be ike jikporu mu ehu pyimu pyimu. Unme ke Chipfu jiru mu ehu; yee ekpe ikpe, pfuru oto; yee ike-okpu, mu e-gude karu oshilokpa Jiékopu emeswe, o mesweru; mbu karu oshilokpa Ízurelu iphe-aji phe. ⁹Unu numakwa iphe-a; unube ndu-ishi onu-ulo Jiékopu; mbu unube ndu bu onyibe l'onu-ulo Ízurelu; ndu-ikpe, pfuru oto du ash; teme ephe nodu emeje iphe, pfuru oto l'o gbee nggo; ¹⁰ndu gude egbu ochi gude kpa mkpukpu, no l'eli ubvu Zayonu; mbu gude eme ejo-iphe kpa mkpukpu Jierusalemu. ¹¹Ndu-ishi phe bu a -nuada phe iphe-uphalazu teme ephe ekpee ikpe. Ndu-ishi-uke phe nodu ezije iphe me a -pfuada phe ugwo; teme ndu mpfuchiru phe nodu agbaje eja me a -nuada phe okpoga. Ole ephe tukokwaru-a dakobe Chipfu epfu su: “Chipfu nokwa l'echilabo anyi; ophu o dukwa ejo-iphe, byaru adapfuta anyi.”

¹²Oo ya bu l'oo unu kparu iphe, ee-mechaa koo ubvu Zayonu kofu g'aa-koje opfu-a. Mkpukpu Jierusalemu e-mechaa buru ikpozu. Eli ubvu ono, bu eka eze-ulo Chileke du ono; e-mechaa buru eka egbudu zechiru.

Ehu-guu ojejoje
(Azá 2:2-4)

- 4 ¹Su-a; o -rwua teke ikpazu
be ee-me g'eli úbvú ono,
a kpuru eze-ulo Chileke
ono nguru anguru;
mee ya l'ọ buru iya
a-kachaa shii l'iphe,
bukpoo úbvú ọzo
nogbaa nu.
Mbụ l'ee-me iya g'ọ kakọta
úbvú ọzo l'eli.
Noo teke ndiphe a-nọdu
awu awu-pfu iya.
- ² Ikpoto ọha a-bya bya asu:
“Unu bya g'anyi je l'eli
úbvú ke Chipfu!
Unu g'anyi je l'ulo ke
Chileke ke Jiékọpu.
Ọo ya e-zì anyi ọzo iya;
k'ọphu anyi a-wata
etso ọzo, ọ tọru.”
Noo keke ekemu e-shi l'úbvú
Zayonu futa;
mbụ l'opfu Chipfu e-shi le
mkpukpu Jierúsalemu.
- ³ Ọo ya e-doshi opfu,
dugbaaru ikpoto
nemadzu.
L'ọ bya edoshiaru ọha,
ike dugbaa, bugbaa
ụzenya ụzenya opfu,
duru phe nu.
Ephe e-woru ogu-echi
phe
kpukwaa l'ọ buru ogu;
woru arwa phe kpua
l'ọ buru mma nshii,
e gude akocha iphe.
Ọ tọ duedu ọha,
a-patakwađu ogu-echi

ejepfu ohozo ogu;
 ophu ephe anwuedu
 alwu ogu ozobaa.

4 Onyemonye a-noduje
 le mkpula vayinu nkiya;
 mekwapho le mkpula oshi
 figu nkiya;
 ophu o dudu onye byaru
 eye phe ebvu;
 kele o kwa Chipfu,
 bu Okalibe-Kakota-Ike
 eepfu iya.

5 Ohamoha ozo g'ephe ha a-nodukwaro ejegbaa l'obvu; agwa nshi phe; obenu l'anyibedua bu onye anyi e-gude epha iya eje bu Chipfu, bu Chile-ke anyi jasụ l'ojeje.

Iphe, Chipfu chiru k'ememe

6 Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: "O -rwua mboku ono be mu a-chi-kobe ndu eniyeni; mu achikobe ndu a chifuru l'alị phe; yee ndu mu meru; ephe je iphe-ehuka. 7 Ndu eniyeni be mu e-me g'ephe buru ndu waru nu. Mu emee ndu a chifuru l'alị phe g'ephe buru oha, ike du. O buru Chipfu a-buru eze phe l'eli ubvú Zayonu e -shi mboku ono jasụ l'ojeje.

8 "A -bya le gube nwada Zayonu, bu eka a no eche ndu Izurelu g'onye eche aturu-a; bya aburu eka ndu Izurelu agbabaje je ezeeru ndzu; ii-mechaa buru ishi gi shi buru teke ndiche; mbu l'aburu eze e-mechaa rwubebaa gube nwada Jierusalem ozobaa. 9 Bu gunu kparu iphe, iira ekwa? ?Ti nwehedu onye eze to? Onye akpo-ziru ngu uzo; ?o lawaru l'iswi to? mbukwanu meru g'o gude iphe-ehuka gudesia ngu ge nwanyi, ime eme. 10 Gube nwada Zayonu; nodunu chi gburugburu ge nwanyi, ime eme; kele nta-a be iibyakwa aha oma mkpukpu-a je akwaa l'oma egu. Ii-je ali ndu Babilonu. O buru eka ono be aa-nafuta ngu. Oo l'eka ono be Chipfu a-gbata ngu l'eka ndu ohogu ngu. 11 Nta-a be ikpoto oha, du igwerigwe chikoberu onwophe bya etsoo ngu ogu. Ephe nodu epfu su: 'G'a turwua ya! G'anyi chiru enya yeru Zayonu!' 12 Obenu l'ephe ta amadu iphe, bu oriri Chipfu. Iphe, o chiru idzu k'ememe te edoduru phe enya; mbu onye ono, chikoberu phe g'onye chikoberu bali eje echichi ono.

13 "Gbalihu chia bali; gube nwada Zayonu; kele mu e-me gi fua mpu-igwe. Ichirupfu-okpa ngu aburu onyirubvu. Li zo ikpoto oha tolitoli. Li woru urwu ono, ephe ritaru l'eregede ono woru ye Chipfu l'eka; mbu woru eku phe ono nu Nnajiuphu ono, nwe mgboko l'ophu."

**Ukwe k'onye e-shi lẹ Bẹtulehemu
bya aburu Ishi**

5 ¹“Sụ-a; unu chikobe onwunu nọ l'ophere l'ophere; unubẹ mkpukpu ono, ikpoto nemadzu nọ ono; kele ndu ohogu unu nọ-pheakwaru unu anọ-phe. Onye-ishi Ízurelu bẹ ephe e-chikwa mgboro l'asha kẹ kpoo.

²“Obenu lẹ gubedua, bụ Bẹtulehemu, nọ l'onu-egu Ifurata; mbukpo-kwaa g'i bụ nwa mkpukpu, ha nwanshii l'ime mkpukpu nọ l'ipfu Jiuda l'ophu-a; bukwa l'ime ngu bẹ onye a-buru ishi ndu Ízurelu l'ophu e-mechaa shi futaru mu; mbụ onye shirọ teke ndiche nọduhawaa; onye shi ledenwede nọduta ndzu.

³“Oo ya bụ lẹ ndu Ízurelu bẹ aa-gwọbe gbiriri jasụ teke nwanyị ono, ime eme ono lezedu; teme unwunna iya ndu ophuu alwapfutafua ndu Ízurelu. ⁴Onye ono la-pfukporu buru onye eche aturu chee aturu iya ono. O buru Chipfu a-nụ iya ike; bya aburu Chipfu, bụ Chileke iya e-me g'a kwabẹ iya ùbvù. Ephe ebukpooru; o tọ dudu iphe, eme phẹ nụ kele teke ono bẹ údù iya e-jedzuru mgboko l'ophu. ⁵O buru iya e-me gẹ nchị a-duru phẹ doo.”

Ndzota yẹle Ola-l'iswi

“Teke ndu Asiriya l'a-bya awuba l'alị anyi; zọahaa garamugaramu azọ-pyashi ẹka anyi kpuru kpushia ya ike bẹ anyi a-họta ndu eche aturu umadzu ẹsaa yee ndu bụ ndu-ishi umadzu ẹsato g'ephe duta anyi tsoo ndu Asiriya ogu. ⁶Ephe e-gude ogu-echi lwua alị ndu Asiriya ono; mbụ l'ephe a-mi-lita ogu-echi phẹ gude lwua alị Nimurodu. O buru iya a-nafuta anyi l'eka ndu Asiriya; m'ephe -byaepho bya awuba l'alị anyi wata azọ garamugaramu awu ala l'oke alị anyi ono.

⁷“Oshilokpa Jiékpọ ndu ophu waru nụ l'a-nọdu l'echilabọ ohamoha dū g'iji, shi l'eka Chipfu akwa. Ephe a-dụ gẹ mini, lwaru yegeyege dugbaa dzedzedze l'eli ẹswa, bụ ophu abudu nemadzu bẹ o nọ ele ẹnya iya; ophu o dudu onye o nọ ngaberu. ⁸Oshilokpa Jiékpọ ndu ophu waru nụ l'a-nọdu l'echilabọ ndu-ohozo buru oduma, nọ l'echilabọ anu-egbudu; mbụ l'ephe a-dụ gẹ nwa oduma, ephe l'aturu gharu ẹghirigha, abujeru o -nọdu eje l'oolajashi iphe, o guderu; ophu o dudu onye aduje ike dzọo iphe, dabaru iya l'eka. ⁹Ndu ohogu ngu bẹ ii-mekpekota; l'i chị-lia ẹka imeli tua okoo. Ozo bụ lẹ ndu gụ l'ephe duru l'opfu bẹ ee-mebyishikota.”

¹⁰Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “O -rwua mboku ono bẹ mu e-gbushi inya unu bya aku-pyashia ugbo-inya unu. ¹¹Mu e-mebyishi mkpukpu, dugbaa l'alị unu bya etsukposhia ulo-mgbobuta unu g'o ha. ¹²Mu e-mebyishi k'eme mgbashi ono, unu eme ono; ophu ndu jibya aduedu l'echilabọ unu. ¹³Mu e-mebyishi ntekepe ono, unu pyishiru agwa agwagwa ono; bya emebyishikwapọ mkpuma mkpuma ono, unu agwa agwagwa, dugbaa

l'echilabọ unu ono; ọphu unu ephozebaeduru iphe, unu gude ẹka unu mee ọzobaa. ¹⁴Mu abya alwua nshi Ashera ono, nọ l'echilabọ unu ono; woru mkpukpu unu l'ophu tsukposhia. ¹⁵Mu egude oke ẹhu-eghu mu melata ọhamoha ono, jikaru l'ẹphe tee medu iphe, mu sūru g'ẹphe meje ono.”

Eeku Ndu Ízurelu Ikpe

6 ¹Unu ngabekwa nchị l'olu Chipfu. Gẹ gube Chipfu gbeshi pfuru apfuru pfua iphe, e meru ngu l'iphu eze úbvú! G'úbvú úbvú nūmawaro iphe, oome g'o pfua! ²Unubẹ úbvú úbvú; unu nūmakwa iphe, Chipfu abya edodo! Unu ngabẹ nchị nūma iphe, ada nū; unubẹ itso, gude mgboko jasuru asuru! Noo kele ọ dūru iphe, Chipfu epfu lẹ ndibe iya meru iya; mbụ l'ọ dūru iphe, ọogushi lẹ ndu Ízurelu meru iya.

Ọnu, Chipfu eye

³“Sụ-a; ndibe mu; ?Būnaa gunu bẹ mu meru unu? ?Bụ ivu-erwa gunu bẹ unu a-sụ lẹ mu boru unu? Unu sanaa mu iya! ⁴Mu dufuwaru unu l'alị l'jiputu; bya agbafuta unu l'alị ono, unu shi nọdu būru ohu ono. Mu zia Mosisu sụ g'ọ bya edua unu; yefua Erọnu; yee Miriyamu. ⁵Unubẹ ndibe mu; unu nyatakwa idzu, ọ chiru; mbụ eze ndu Mówabu, bū Belaku! Unu anyatakwapọ ọnu, Belamu yeru; mbụ nwa Beyo! Unu nyatakwa ije, unu jeru e -shi lẹ mkpukpu Shitimu jasụ lẹ mkpukpu Gilugalu; k'ọphu unu a-maru iphe, Chipfu meru gude dzọta unu!”

⁶?Bụ gunu bẹ mu e-gude bya l'iphu Chipfu; mbụ bya ephozeru Chileke ono, parụ ẹka apaa ono? ?Bụ anụ bẹ mu e-wota bya l'atatiphu iya gẹ mu gude iya gweeru iya ngweja-akpo-ọku; mbụ nweswi mgbapha? ⁷?Qo-dụ Chipfu ree mẹ a -nụ iya unu-kuru-unu ebili; nụ iya nggele manụ, asọ gbo-rogoro unubuku ugbo iri? ?Mu e-wota ọkpara mu gude gwaa Chileke gwefu atupya, mu tupyaru iya tọo; mbụ gẹ mu woru nwa, shi mu l'ẹhu pfua ugwo iphe-ẹji mu?

⁸O goshiakwaru gube nemadzụ iphe, dū ree k'ememe. ?Bukwanu gunu bū iphe, Chipfu ele ẹnya iya l'ẹka ngu, abụdu g'i meje umere, pfuru ọto; l'i yee ẹnya l'aphụ obu-imemini; l'i woze onwongu alị; etso Chileke ngu.

Ikpe, nmaru ndu Ízurelu yee iphe, ee-me phe

⁹Unu ngabekwa nchị! Ọ kwa Chipfu eku ndu bu lẹ mkpukpu oku; teme atsụ gube Chipfu ebvu bukwanuru mmamiphe. “Unu nūmakwa iphe ẹchachi ada; yee olu onye echi iya nū! ¹⁰Unubẹ ndu ẹjo-iphe; ?bụ gẹ mu zohaa ẹku ono, unu kparụ l'uzo eregede ono tọo; yee nwamkpirikpu nkweka bū iphe, Chileke tūru ọnu? ¹¹?Mu kpefu onye gude iphe, aatùje iphe l'uzo eregede ere aswa; mbụ onye vu ẹda, ẹrwa iphe, nọ iya nū abụdu iphe, ọ sūru l'ọ bū? ¹²Ndu nweru iphe, bu lẹ mkpukpu ono emeje ndu

ozo mkpawere. Ndu bu iya nū bū ndu ntuphu-ire; tēme ēphe nōdu egudeje ire phē epfu opfu l'eregede. ¹³Noo g'o gude mu watawaa emebyishi gūbe mkpūkpu ono; mbū eme gē mu gwepyaā ngu; kēle iimeje iphe-ēji. ¹⁴Nri bē ii-rikwa; ōle ēpho tee jidu ngu. I -richaa ēpho eghelēru ngu-a ōnu. I -kpachaa ēku dobe; ō tō dūdu ōphu adū nū; kēle ōphu i doberu g'ō phōdu bē bū ogu-echi bē ee-gude lwūa ya. ¹⁵Ii-kōebekpoo iphe l'alī; ōle i tīi kpatadu iya. Akpūru oshi olivu bē ii-zōshikwa; ōle i tīi nyīdu manū iya. Ii-pyīshikwapho akpūru-vayīnu; ōle i tīi ngūdu mēe ya. ¹⁶Kēle unu mewaru iphe, Omuri sūru g'unu meje; bya emekōta iphemiphe, ndibe Éhabu anōduje eme; tēme unu byakwaphō etsoru omelalī phē. Noo g'o gude mu je l'aha gūbe mkpūkpu ono g'ī būru ochobu; bya emee ndu bū ngu nū g'ēphe būru ndu aachī ōchi. Ō būru unu bē ndiphe a-nōdu ata ūta.”

Aphū ndu Ízurelu

7 ¹Ō kwa aphū tsōru mu; kēle mu dū g'onye ēgu agū lē teke a wōchaaru akpūru oshi l'ōnanwu; bya awochakwapho akpūru vayīnu. Ōphu ō dūedu tiyōtiyoo akpūru vayīnu ono, dūkwadu nū, aa-wōta ria eriri. Ōphu ō dūkwapho akpūru, dūkwadu l'oshi figu, bū ōphu agūshikpoo mu ike. ²Sū-a; ndu yeru Chileke obu laakwaru l'iswi l'eliphe-a. Mbū l'ō tō dūedu g'ō ka mma l'ōo onye lanū, bū onye obu iya gūru ìphóró, phōdurū nū. Onyemonye būepho iphe, ō kwageberu akwagebe iya bū g'egburu ōchi. Onyenōnu gude ūgbu-egege ege gē ya nmata nwune iya. ³Ēka phē ēbo ēbo bē eme ējo-iphe kwōwaru ēhu. Ndu bū ōnyibe mē ndu-ikpe ekebeje g'a nū iphe-ūphalazu. Ndu bū ō-kari-ēka nōdu anatajē iphe, gūru phē nū l'ōkpēhu. G'ēphe ha nōdu anōduje achī idzu lanū. ⁴Onye gbē kachakpōo ree l'ime phē adzū g'obvu. Onye ōphu kachaa abū onye obu iya gūru ìphóró ka ikpo ōgara-mbo ēji.

Eswe mbōku ono, ndu nche unu shi pfuta opfu iya ono rwuakwaru; mbū mbōku, Chileke a-nū unu aphū. Ō kwa nta-a bū teke aa-tū unu ēberebete. ⁵Unu ta adakobekwa nemadzū ibe unu! Ōphu unu achijekwaru ūpfu ye l'onye unu l'iya eshi ònyà! Mbūkponu nwanyī ono, zē tū-kobe ngu ishi ono; makwarū ūdu opfu, iipfu eyeru iya! ⁶Noo kēle nwa ta akwabējedū nna, nwūru iya nū ùbvū. Nwa nwanyī nōdu etsoje ne iya opfu. Nwa nwanyī, aalū alūlu nōdu etsoje ne ji iya opfu. Mbū lē ndu bū ōgu dūru nemadzū bū ndu ēphe l'iya bu l'unuphu.

⁷Obenu lē mbēdua a-nōdunupho ele ēnya Chipfu. Mu a-kwabēru Chileke, bū Onye ndzōta mu. Mbū lē Chileke mu a-nūma-a olu mu.

Ndu Ízurelu a-gbēshia ōzo

⁸Unubē ndu ōhogu mu; unu te etekwa ēswa kpua mu! A makwarū-a lē mu daru iko; ōle mu a-gbalihukwaa ōzo. A makwarū-a lē mu nō l'ōchii;

obenu l'ọo Chipfu a-buru ìphóró, duru mu nù. ⁹Eshinu mu meru Chipfu iphe-ẹji bẹ mu e-vutanù oke ẹhu-eghu iya vuru; gbiriri jasù teke ọo-bya elee ẹnya l'opfu ẹhu mu; meeru mu iphe, rwuberu mu nù. Lọ bya edufuta mu dobe l'ẹka ìphóró dọ. Mu ahuma g'oo-gude dzọta mu. ¹⁰Noo teke ọhogu mu ono a-humakwa iya phọ. L'o woru ẹka kpube l'iphu l'ẹka iphere e-gude iya. Mu egude ẹnya mu huma ẹka ọoda kpurumu kpurumu; mbụ onye ono, shi asuje mu: “?Denu Chipfu, bụ Chileke ngu?” Ọ tọ dudu g'aa-nọ-beru l'a zọo yẹbedua tọtiloti g'onye azọka ẹpuchi ọma gbororo.

¹¹Eswe mbọku, aa-kpukwa igbulọ ngu ono abyaakwaa. Mbụ mbọku, ee-me g'oke alị ngu kporiberu. ¹²O -rwua mbọku ono bẹ ndibe ngu e-shijechaa Asiriya abyapfuta ngu; mēkpoo ndu e-shi l'iphe, bụ mkpukpu, nọ l'alị Ijiputu; mbukpoo e-shi l'alị Ijiputu jasù l'enyimu Yufurētisu; eshi l'eze-enyimu ọwa-a jasù l'ozo; eshi l'úbvú ọwa-a jasù l'úbvú ọzo. ¹³Eliphe l'ophu aburu ochobu; ọ buru ndu bu iya nù a-kpa iya; kele ẹphe a-ghọta akpuru-iphe, ẹphe eme.

Epfu anụ Chileke aja iya ajaja

¹⁴Gudenu oshi-ẹree ngu chee ndibe ngu g'onye eche aturu; mbụ ndu ono, bụ okiphe ngu ono, bụ ndu ọphu bu nwẹkinyi phẹ l'ime ọswa; l'alị, zeru ẹswa nri eggu yee aturu ono. G'ẹphe nọdunu l'alị Beshanu yele alị Giladu je ataa nri g'o shi dūhawaa teke ndiche ono.

¹⁵“Ọ kwa ẹgube iphe, dọ biribiri, mu meru goshi teke ono, unu shi lẹ Ijiputu futa ono bụ gẹ mu e-me iya goshi phẹ nta-a!” ¹⁶Ọhamoha a-huma iya; iphere egude phẹ. L'a nashichaa phẹ ike phẹ l'ophu. Ẹphe eworu ẹka dẹe l'onu. Nchị echihu phẹ; ẹphe awata ada nkuchi. ¹⁷Ẹphe egude ire richaahaa urwuku g'agwọ; mbụ g'unwu iphe, awu l'ẹpho. Ẹphe eshigbaa l'ẹka ẹphe kpuru futa aphugbaa kẹ kwekweekwee. Ẹphe egude ndzụ-agugu ghakọbechaa byapfutashia Chipfu, bụ Chileke anyi. Ẹphe awata unu atsu ebvu.

¹⁸?Bụ onye dūbaa gẹ gube Chileke, bụ onye aguje nvu l'iphe-ẹji; teme i nọdu eleghatajẹ emeswe, nwa ndu ono, phoduru nù ono, mesweru ngu; mbụ ndu ono bụhukwapho okiphe ngu ono? Ẹhu te egghedu ngu eggu jasù l'ojejoje. Obenu l'iphe, aduje ngu ree bụ g'i phua obu-imemini. ¹⁹Ii-phuru-a anyi obu-imemini ọzo. Iphe-ẹji anyi bẹ ii-mechaa zopyashia l'okpa. Mbụ woru ẹjo-ememe, anyi emekota vuru je echie l'eze-enyimu. ²⁰Lii-meru oshilokpa Jiékpọ ire-lanụ; mbụ phuaru oshilokpa Ẹbirihamu obu-imemini, bụ iya bụ angụ, i riru nna anyi oche phẹ teke ndiche ono.

Ekwo

Nahumu

Onye Mpfuchiru Chileke

1 ¹ Ọwaa bụ ozi ẹhu mkpukpu Ninive. Ẹkwo, e deru ọphulanya, ọ phuru; mbụ Nahumu onye Ẹlukoshi.

Ẹhu-eghu Chipfu
l'opfu-ẹhu mkpukpu Ninive

- ² Chipfu ekokwa okophoo.
Mbụ lẹ Chipfu emelatajekwa
iphe, e meru iya.
Sụ-a; Chipfu emelatajekwa
iphe, e meru iya;
tẹme ẹhu nọdu eghushije
iya eghu ike.
Chipfu emelatajekwa ndu
achị iya lẹ njo iphe,
ẹphe meru;
tẹme ọ nọdu ewojeru oke
ẹhu-eghu iya tị-koshi
ndu ọhogu iya.
- ³ Chipfu bẹ ẹhu te eghujekwa
eghu ẹgwegwa;
ọkpehu pakwanaa ya ẹka.
Chipfu taa hakwa
onye-ikpe nmaru g'ọ tọ
nụ iya aphụ.
Ọ tọgboru ụzo lẹ nswọ-re
phẹrephere yẹle oke

pherephere.

Urwukpu l'ophu buchakwaa
udzu okpa iya.

4 Eze-enyimu be obajeru mba
mee ya l'o tahu;
o ndu emejegbaa iphe,
bukpoo enyimu g'ephe
tashihu.

Ali Beshanu yele ubvu
Kamelu be oomeje g'o
nwulwashihuchaa;
teme o ndu emeje
g'okoko, no l'ubvu
ubvu Lebanonu
nwulwashihukota.

5 L'iphu iya be ubvu ubvu
anoduje anma jijijiii;
teme obvu obvu ndu
adazehujechaa.

Mgboko l'ophu anoduje anma
pyaapyaapya l'iphu iya;
mbu eliphe l'ophu;
mekpoo iphemiphe,
bu iya nu.

6 ?Bu onye a-du ike pfuru
l'iphu iya me ehu ndu
eghushi iya eghe ike?
?Bu onye a-du ike pfuru
l'okpomoku,
du l'oke ehu-eghe
iya?

Oke ehu-eghe iya aduje
g'onye e kpuru oku;
mbu le mkpuma agbaje
yogiri yogiri l'iphu iya.

7 Chipfu dukwa ree;
oo-gbobutaje nemadzu
me o -ndu eje
iphe-ehuka.

Ndu gbabarụ le mkpula
iya je ezee ndu be
onoduje eleta enya.

⁸ Obenu l'oo-gude utso,
nyiru ẹgu mee ẹ ẹ ndu
Ninive chihiu.
Ndu ọhogu iya ẹ ẹ ọo-chi ọso
chịba l'ẹka gbakotaru
ọchii.

⁹ Iphe, bụkpoo ẹjo idzu,
unu achiru Chipfu ẹ
oo-mekota g'ọ buri
bugengu;
ọphu iphe-ẹhuka abyadu
k'ugbo ẹbo.

¹⁰ Ẹphe a-nmalahu l'ẹpfukala
obvu; ẹphe angua mee;
l'ootsua phe atsutsu;
ọku etsua phe g'ẹka ọku
etsu ẹswa ereshi
okponku.

¹¹ Ọo l'echilabọ gube Ninive ẹ ẹ o nweru onye futaru nọ bya awata
achiru Chipfu ẹjo idzu; ẹme ọ nọdu anọduje ẹ mgbazi g'e mee ẹjo-iphe.
¹² Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “A makwaru-a l'ike du phe ẹme ẹphe
du igwerigwe; ọle ee-me g'ẹphe chihiu; ẹphe taa dubaedu. A makwaru-a
ẹ mu meru ngu; i nọdu ẹje iphe-ẹhuka; ọle mu tee medu g'i jebaa iphe-
ẹhuka ọzo. ¹³ Nta-a bụ iphe, mu e-me bụ l'oke odogoro, ẹphe nyaberu ngu
l'olu ono ẹ mu a-nyafu; bya anyakashia ẹgbirigba ono, ẹphe turu ngu
ono.”

¹⁴ Chipfu tuakwaru ekemu ẹhu ngu su: “Awa ngu a-bvukwa; ọ tọo dudu
du ndu a-nọdu azakwadu ẹpha ngu. Mu e-mebyishi iphe, a pyiru apyipyi;
yele iphe, a kpuru akpukpu dobegbaa l'ulo agwa ngu. Mu abya atua ilu
doberu ngu; kele i bụwaa ọgalemkpa.”

¹⁵ Lekpodapho ẹnya l'eli ubvu ẹka pho huma okpa onye l'abya ezi ozi-
oma; mbu onye ezi ozi nchi-adu-doo. Bọkwaa ọbo-iphe ngu; gube Jiuda;
l'i meeru Chipfu iphe, i riburu angu l'ii-me; kele ndu ẹjo-iphe ta abyahe-
kwa etso ngu ọgu. Ee-mebyishikota phe rengurengu kpo.

Adada Ninive

2 ¹ Onye a-chika ngu nanu
nanu abyapfutaakwa ngu.
Chekwa ulo-eli ngu nche!
Li chee uto ngu nche!
Dozia onwongu!
Li rikotakwapho ike ngu

l'ophu!

² Chipfu e-mekwa g'oshilokpa
 Jiékopu bya adu ùbvù g'o
 shi du le mbu;
 g'o bya adu ùbvù ge
 ndu Izurelu shi
 adujehawaa.

A makwaru-a le ndu nchika
 shi chikashiwaa phe;
 bya eshi mebyishihawaa
 opfu-vayinu phe.

³ Iphe, ndu ojogu iya egudeje
 gbobuta onwophe
 duchaa uswe-uswe.

Ndu ojogu ono yekota uwe,
 eke meemee.

Mgboro-igwe, e gude mee
 ugbo-inya ogu phe
 nodu aphu ngerengere
 le mboku ono,
 ephe kwakoberu k'eje
 ogu ono.

Arwa phe be a paliwaru;
 o nodu eziwaa
 swooswooswoo.

⁴ Ugbo-inya nodu eze
 gbiigbiigbi awugha le
 gbororo;
 o -zeru gidigidi jee l'oozeru
 lwaa l'oma edupfu
 l'edupfu.

Ephe nodu ekekotaeph
 jajaja g'oroku;
 ezigbaa phaaphaa
 g'ebemu-igwe.

⁵ O kpakoo ndu ojogu iya,
 bu ndu ike du l'ogu;
 ephe nodu evuko-ele-a
 evuko eje.

Ephe nodu ezije phaa eje
 l'igbulu,
 e gude kpu-pee

- mkpukpu ono.
 Iphe-mgbobe-ogu,
 a nmabegbaaru l'igbulo
 ono gude egboberu
 iya kechawaru iya
 ke jingujingu.
- ⁶ Oguzo mkpukpu ono gharu
 iphu l'enyimu be e
 tsukafuru ghebe onu.
 Unuphu ibe eze gbukahụ.
- ⁷ A tūwaru iya; o būru
 ekemu l'eze-nwanyi
 be aa-kpu le ndzu;
 kpuru iya laa eka ozo.
 Unwumgboko,
 ejeru iya ozi awata
 akwa muumuu
 ge ndo;
 akwa aku eka popopopo
 l'okpoma.
- ⁸ Mkpukpu Ninive dūepho
 g'okpuru,
 mini no iya nu asofu asofu.
 O nodu ara: "Unu pfuru-o!
 Unu pfuru-o!"
 Ole o to dudu onye o du
 k'agha enya l'azu.
- ⁹ Unu kwaa mkpola-ochaa
 l'okwata!
 Unu akwaa mkpola-ododo
 l'okwata;
 kele eku, vu oke aswa,
 du iya nu taa bvukwa
 abvubvu!
- ¹⁰ Nta-a be mkpukpu ono
 dabyiakwaru iphoro.
 Teme o buwaru mkpokoro
 iphe;
 bya aburu ochobu.
 Meji tofuwaru ndu
 bu iya nu.
 Ikpere nodu etewaa phe

kparịkpari.
 Ẹphe nọdu aphụ
 kpaakpaakpaa.
 Iphụ gbachishihukọta
 onyemonye nchi.

11 Nta-e; ?bụ awe bẹ iduma
 oduma ono nọhunụ;
 Mbụ ẹka ẹphe nọru nua
 ụnwu phez nri;
 mbụ ẹka oke oduma
 yele nyee ya kparụ;
 mekpoo ụnwu phez;
 ọphu ọ dudu iphe,
 yeru phez ebvu-a?

12 Oduma ono nọdu egbuje anụ,
 a-suru ụnwu iya atata;
 swigbushia anụ bya
 atogboru nyee ya.
 O gbushia anụ bya atụ-jigbaa
 ọgba iya atụ-ji;
 mbụ nri,
 ẹphe a-nọdu eri jigbaa
 iduma iya ejiji.

13 Wakwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu baa: “Lenu; mu
 nọru ngu lẹ njo. Mu e-gude ọku tsufu ugbo-inya unu l’ọ kpua ẹnwuru-ọku
 tūuu; ọ bụru ogu-echi bẹ ee-gude gbushia ụnwu oduma unu; ọphu ọ dudu
 nri oduma, mu byaru aharu unu l’eliphe-a; ọphu aanumabaedu olu ndu
 unu ezije ozi.”

3 1 Aphụ a-tsọru gube
 mkpukpu mee ono,
 bụ iphe,
 jiru iya nū bụ adzụ ụka;
 yele iphe, a nataru lẹ nfu;
 ọphu ọ dudu teke
 iinoduje g’i ti nweru iphe,
 a kwataru l’okwata.

2 Ngabenu nchi numa
 g’echachi ada
 swiiswiiswii.
 Teme okpa ugbo-inya nọdu
 ezekwapho igiji nkiya.
 Inya nọdu apfu karagidimu

- karagidimu
karagidimu.
Ugbo-inya nọdu agbagbaa kẹ
kwaakwaakwa.
3 Ndu ojogu, agba l'inya
agbaakwa abya k'ogu.
Ogu-echi nọdu aha
swooswooswoo;
arwa nọdu ezigbaa
phaaphaaphaa.
Ndu e gburu l'ogu dụ
igwerigwe;
ndu nwuhuru anwuhu
kuru l'ikpo l'ikpo.
Odzu nemadzụ buru aguta
aguta;
ndiphe nọdu evuko
odzu evuko.
4 O buru iphe, kparu
iphemiphe ono bu
lẹ nwanyi-ovuoba
ono menukaru
kẹ nwoke;
kẹle ọomashi mma ike;
tẹme ọ buru nwanyi,
agwoshi nshi ike;
onye egudeje eme kẹ
nwoke ree ọha,
dụ iche iche;
mbụ gude nshi,
ogwo ree ipfu,
dụ igwerigwe.
5 Chipfu, bu
Okalibe-Kakota-Ike
epfukwa sụ:
“Hụmanu! Mu nọkwaru ngu
lẹ njo!
Mu a-jikwa ngu uwele;
chita igburonu uwe
ngu wushi ngu
l'ataphu.
Mbụ lẹ mu e-me g'oha l'ophu

huma ngu l'eka i gba
oto.

Alì-eze ndiphe l'ophu ahuma
ngu l'eka iphere
guderu ngu.

⁶ Mu e-woru iphe,
du ejo-adudu tua ngu.
Mu eworu ngu mee iphe,
a-du ehu-eswe ehu-eswe;
woru ngu mee iphe,
aa-byaje ahuma
ahuma.

⁷ Iphe, bukpo ndu humaru
ngu nu a-nodu agbaru
ngu oso.
Ephe atuko epfu su: 'Ninive
bukwaa ochobu!
?Bu onye a-gu aphu iya?
?Bu awe be mu a-huma onye
a-nodu adu ngu obu?' "

⁸ ?I ka mkpukpu Tebesu okpehu; mbu mkpukpu ono, no laguga enyimu Nayilu; mini no-pee ya mgburugburu? O buru eze-enyimu be o shi egudeje gbobuta onwiya; mini, no l'enyimu ono buru igbulo no-pee ya mgburugburu. ⁹ Ndu Kushi ye ndu Ijiputu buru phe bu agbarike iya; ophu ike abvujedu phe abvubvu. Ndu Putu ephe le ndu Libiya yiru le ndu eyeru iya eka. ¹⁰ Ole e mechaleru-a kpua ya le ndzu; ephe je eburu l'alì ndu ozo. Unwu phe, a nwuru k'ophuu be e gburu pyaapyaa tukaa le mgbakata-uzo. A tua ido gude kee ndibe phe, bu ndu a maru epa phe. Unwoke pho, shi buru ndu paru eka apaa bukotar ndu e mechaaru tushia egbirigba.

¹¹ Gubedua kwapho be mee e-mechakwaa tsuahaa. Ii-mechakwaa wata edomi onwongu edomi; mbu wata achọ eka ii-nodu zee ndzu ge ndu ohogu ngu ta adu iphe, ephe e-me ngu. ¹² Iphe, bukpo ulo, i kpushiru ike a-dukotakwa g'oshi figu, migbaaru mebyi mbu, vuru uzo chashia. A -nmaa ya yigayiga; mebyi iya ono esweshihu dalahuchaa l'onu ndu e-ri iya nu. ¹³ Le-warọ ndu ojogu ngu g'ephe dugbaa g'unwanyì! Onu-abata alì ngu gheru karaphoo ge ndu ohogu ngu wubata. Oku tsuwaru mgborìgwè, e shi gude tu-chia ya atu-chi. ¹⁴ Kukwaa mini kukobe m'obvu teke ndu ohogu ngu a-bya anọ-pee ngu mgburugburu! Lì mee g'ulo ngu, a kpushiru ike kabaa eshihu ike! Ghaa eja-ulo; yoo buloku; l'i mekwaa iphe, e gude ayo buloku! ¹⁵ O kwa eka ono be oku a-nodu tsua ngu; ogu-echi asua ngu pyaapyaa g'eka igube ata iphe pyaapyaa. Zakwaa igwerigwe g'ogu; zakwaa g'igube!

¹⁶I mewaru gẹ ndu azuru ngu aswa akabaa igwerigwe jasụ ẹphe ka kpokpode, nọ l'igwe igwerigwe; obenu l'ẹphebedua zebataru g'igube bya agbabẹ alì ono l'ophu ẹka ọto; ọ bụru phẹ eje iphe, ẹphe eje. ¹⁷Ndu-ishì ngu dụephò g'igube; mbụ lẹ ndu ederu ngu ẹkwo dụephò g'igube, etsu gbiigbiigbi, jeru je ebegbaaru l'eli igbulọ mbọku, oyi atsu; anwụ -chifuẹ-pho; ẹphe phakashihu; ọphu ọ dudu onye maru ibiya ọphu ẹphe ẹphe ala.

¹⁸Gube eze ndu Asiriya; ndu echeru ngu aturu ngu bẹ mgbenya turu; ọphu ndu nweru ẹnya l'alì-eze ngu adudu iphe, ẹphe meru. Ndibe ngu bẹ a chiakwaru; ẹphe gbaa nanu nanu l'eli úbvú úbvú; ọphu ọ dudu onye jeru achikobe phẹ.

¹⁹Ọnyá, aba ngu nù ta adukwa iphe, adu ike eme g'ọ kpọhu. Iphe, e mekaru ngu bẹ ọnyá iya atukwa rikarika. Iphe, bụkpoo onye nọmaru g'ọonwuru ngu akujekwa ẹka kpaa l'ọo gubedua daru adada; kẹle-a; ?bụ onye bẹ ẹjo-ememe, ịnoduje eme ebutaadaru?

Ekwo

Habakuku

Onye Mpfuchiru Chileke

Ekwo mpfuchiru kẹ Habakuku

1 ¹Ọwaa bụ ọphulenya, ọ phuru; mbụ Habakuku onye mpfuchiru Chileke.

Aphụ, Habakuku gụru

²Gube Chipfu; ?ị maru-a ime teke mu shi kuta ngu oku; ọphu i kwedu mu aza ọnu? Mbụ mu chikuchakpoo ngu lẹ mkpu sụ ngu l'iwe-ashi dụ-kwa; ọphu ị gbaduru mu mkpu ³?Bụ gunu meru g'o gude i mee mu; mu nọdu ahuma ẹka eeme ẹjo-ememe? Mbụ-a; ?bụ gunu meru g'o gude ị haa g'emeswe iphe dụ? L'iphu mu bẹ ọ tukurọ dụ; mbụ ọla-l'iswi yee iwashi; mę ndu ese opfu yee ndu aswo ụswo. ⁴Eshi egube ono ekemu nyihu; ọphu eekpeedu ikpe, pfuru oto; ndu ẹjo-iphe nọdu eripyabeje ndu pfuberekoto; k'ọphu bụ l'iswi-odu-mma alajeru onye o rwubeduru.

Onu, Chipfu yeru Habakuku

⁵Tabekpoepfo ọnya l'ohamoha ngabekpoepfo numa iphe, a-dụ ngu oke biribiri; kele iphe, mu e-me nta-a, ị nọ ndụ-a bẹ i tii kwekwa l'ọo mu e-me iya m'obeta e pfuaru ngu l'onoo g'ọ dụ. ⁶Kele-a; lenu-a ọnya lẹ mu edozi ndu Babilonu; mbụ ọha ono, ata aphujedu obu-imemini; bya aburu ndu eme barabara ono. Ndu ono bụ ndu agbaje mgboko ophorokpo; ndu egudeje okpehu nata ali, abudu nkephe buru. ⁷Ndu ono bụ ọha, aatsụ ebvu; bya aburu ndu dụ biribiri. Ẹphe bụ ekemu ẹka phe; ọ buru iphe, ẹphe sụru l'ẹphe e-me bẹ ẹphe emeje; ọ buru onwophe bẹ ẹphe anọduje ekutse.

⁸Ịnya phe ka agu agba oso; teme ẹphe ka ẹjo-nkuta-ọswa, nchi jipfuru, eme ẹnari. Ndibe phe, agba l'inya, bụ o-phoberu-ẹka-ophoberu; mbụ lẹ

ndibe phe, egudeje inya eje oḡu shikwa ẹka dū ẹnya bya. Ephe anọduje ezi phaaphaaphaa g'ẹka ugo, hūmaru iphe, ọo-vuka.

⁹G'ephe hakpoo bu iphe, ephe phoberu iphu abya ememe bu ewe iwashi. Ephe ezi phaaphaaphaa eje abya ge pherephere, shi l'uzo ẹnyanwu-awawa; teme ephe nodu akpu nemadzu le ndzu; ekpokọ phe g'onye ekpo eja. ¹⁰Ndu eze be ephe anọduje aja ewenu; epfubyishikwapo ndu bu ishi phe. Iphe, bukpo mkpukpu, a kpu-pheru igbulọ mgburugburu bukwa ochi be ephe achije iya; kele o bua eja be ephe ekpokobeje pfuru lwa phe.

¹¹Ephe ezia phaa g'ẹka pherephere ezi; ghata jeshia iphe, ephe eje; mbu ndu ono, ikpe nmaru ono, bu iphe, bu ike phe bu agwa phe ono.

Aphu k'ugbo ẹbo, Habakuku guru

¹²Gube Chipfu, bu Chileke mu; bya aburu onye du nsọ nkemu; ?ti shinaa l'ojejeje noduta too? Anyi taa nwuhukwa! Su-a; gube Chipfu; nta-a be i hotaanaru phe dobe g'i gude phe kpee ikpe. Su-a; gube agbara mkpuma ono; nta-a be i pfubeanaru phe g'i gude phe nua nemadzu aphu. ¹³Enya ngu donukakwaru risaa ke g'i gude iya ele iphe, bu ejo-ememe; i tii hakwa g'iphe, eemeswe emeswe du. ?Denukwanu g'o gude o buru ndu e gudedu ire phe ẹka be i nataru? ?Denu g'o gude i nodu doo ndu ejo-iphe nodu elwee ndu ka phe apfubekoto?

¹⁴Nemadzu be i meakwaru; ephe du g'ema, no le mini; mbu ephe du g'unwu iphe, awu l'epho, bugbaa iphe, enweddu ndu-ishi phe. ¹⁵A nodu egudeje ikokoro nmata g'ephe ha; gude ugbu-egege anwuko phe; mbu gude ugbu-aghagha phe anwuko phe; ehu nodu atso phe; ephe nodu ete eswa ekpu phe. ¹⁶Oo ya bu; o gwaahaa ugbu-egege iya ono agwagwa; bya eworu unwu-isensu, eshi kweekweekwee kpoo oku gude gwaa ugbu-aghagha iya; kele oo ugbu ono meru iphe; o no ndzu eri gwogwo; bya enweru nri okpobe enweru.

¹⁷?Loo-noduwaro egbuji ugbu iya awufu; gude ogu-echi egbu ohamoha pyaapya l'ebe a phukpooru phe obu-imemini ililekpoo?

2 ¹Ge mu bya eje apfuru cheahaa nche; mbu le mu e-jekpoepo anodu l'eli igbulọ mkpukpu leta iya ẹnya ge mu maru iphe, oo-yeru mu onu; makwarupho iphe, mu e-pfuru yeru iya l'aphu-a, mu agu-a.

Onu, Chipfu yeru Habakuku

²Tobudu iya bu Chipfu bya eyeeru mu onu su: "Tukokpoepo iphe-a, mu abya ngu egoshi l'ophulenyaa dekota lekwo; mbu dee ya l'eli okwekpu; yele eli okwekpu-okwa; derwee ya ederwe k'ophu onye agba oso agutaje iya. ³Kele ophulenyaa ono be teke oo-me dukwa adudu. Oopfu iphe, e-me teke ikpazu; ophu odzudu uka. O -betakponu o noo odu ememe; kwaberu iya; kele o mefutaje; ophu onoeodu odu.

⁴“Lenu l'ooku onwiya ekuku; ophu iphe, agụ iya nū apfuduru nhamun-ha; obenu l'onye pfuberekoto bụ ekweta bẹ oo-gude nọdu ndzụ.”

⁵Mee echijekwa nemadzụ eswe. Ophu ndu ekunuka onwophe adukwa teke ephe atutajeru iya unme. Noo kele ephe emebe ughoro g'ali-maa. O buru g'ephe te ejijedu onwu ejiji-a bụ g'o too jijedu iya. O tukoje ohamoha l'ophu rwukoo doberu onwiya; teme o nọdu atukoje nemadzụ l'ophu kpua le ndzụ. ⁶?Tobudu ndu ono g'ephe ha e-mechaa gbaaharu iya mgbonu sụ iya: “Aphụ a-tsokwaru onye achiko iphe, e zitaru ezita akuberu onwiya; bya aburu ana nfu bẹ o gude baa eze. ?Unu e-mebekporu iya jasụ teke ole?”

⁷“Ndu i ji ugwo ?taa nonyaedu gbalihu? ?Ephe ta agbalihuedu mee ngu iphe, ii-tehu kparikpari? Noo teke ii-bya aburu onye o tsuru l'eka phe.

⁸Eshinu i nawaru ohamoha, du igwerigwe iphe phe bẹ nwa ndu ophu phoduru nū a-nakwa ngu pho iphe nkengu. Noo kele i gbushiwaru nemadzụ. I mebyishiwaru ali yee mkpukpu le mkpukpu; mekpoo iphe, bụ ndu bugbaa l'ime iya.

⁹“Aphụ a-tsoru onye ono, bụ ejo urwu bẹ o gude eme ulo-ebubu; mbu onye ono, jeru je akpaa epfuno l'ephekerephe ge ya nahu ejo-iphe, e-mechaa dapfuta iya nu! ¹⁰I mewaru iphe-iphere kpua ndu onu-ulo ngu shi nno mebyia ndzu ngu. O buru iphe, kparu iya nu bụ l'i mewaru ge ndu du igwerigwe chihu. ¹¹Mkpuma, e gude kpua igbulo e-chi mkpu; oswebe, e gude kee ya awota iya.

¹²“Nshio onye ono, egbushi nemadzụ gude akpu mkpukpu iya g'o shihu ike. O buru eme ejo-iphe bẹ o gude eme ge mkpukpu nguru anguru. ¹³Lenu; ?to budu l'eká onye o shikpoo bụ Chipfu, bụ Okalibe-Kakota-Ike; le ndiphe bụ oku, enwu enwunwu bẹ ephe eseru akanya; ohamoha nodu eje ozi ke mmanu? ¹⁴Kele ndiphe l'ophu e-mechaa makotaru le Chipfu paru eka; mbu l'aa-maru iya ramaa; egube ono, mini du ramaa l'oma eze-enyimu ono.

¹⁵“Aphụ tsoru onye ono, ewotaje mee chee onye obutobu iya; mbu onye agbajeru mee yee l'otumu-akpo pee ya; l'o ngua gbiriri jasụ l'o tsuahaa ya atsutsu; k'ophu ephe a-huma iya l'eka o gba oto. ¹⁶O kwa iphere e-mechaa ji ngu iphu; a taa akwabehedu ngu ubvu. Nguna mee obu gbaru oto kpoo kula kula! Okoro ono, shi l'ekutara Chipfu ono so-pheakwaru ngu mgburugburu. Mbu l'iphe-iphere, ee-me ngu a-kakwa shii e -me le ubvu, e shi akwabẹ ngu. ¹⁷Iwashu, i weru ubvu ubvu Lebanonu l'a-bya eripyabẹ ngu ishi nta. Ozo bụ l'anụ ono, i gbushiru ono l'e-mechaa yee ngu ebvu. Kele o ndiphe bẹ i gbushiru; i mebyishiwaru ali mebyishia mkpukpu; mekpoo iphe, bukpoo nemadzụ, bụ ndu bukota iya nu.

¹⁸“?Bụ urwu gunu bẹ nteke-nshi baru l'eka o bụ nemadzụ gude eka pyia ya; ozokwanu iphe, a kpuru akpukpu, bụ iphe, oozi bụ iphe, abudu eviya? Kele onye eme iya nū kporu obu yeru iphe, o meru l'onwiya;

mbụ l'ọ gwọtaru ntẹkpe-nshi, te epfudu opfu. ¹⁹Nshio onye asuje nkụ g'ọ nọdukwa ndzụ; ọzoo onye asuje mkpuma, enwedu ndzụ g'ọ gbeshi agbeshi. Iphe ono; ?ọo-dụ ike kpọ-ziaru nemadzụ ọzo? Iphe ono bụkwa iphe, a wuru mkpọla-ododo yee k'ọchaa; ọphu ọotudu unme.

²⁰“Obenu lẹ Chipfu nọ l'eze-ụlo iya, dụ nsọ; g'eliphe l'ophu dakwaa gbẹe nọdu iya l'iphu.”

Habakuku epfu anụ Chileke

3 ¹Ọwaa bụ epfufu, onye mpfuchiru Chileke, bụ Habakuku pfuru nụ Chileke. Ọ bụru olu aphụ bẹ o gude gụa ya l'ebvu.

² Gbẹe Chipfu; mu nūmawaru
 údù ngu; mbụ l'iphe,
 i meru eye mu ebvu.

Gbẹe Chipfu; meshinaa iphe
 ono nta-a,
 anyi nọ ndzụ-a!

Mbụ-a; menaa g'a maru iya
 nta-a, anyi nọ ndzụ-a!

Èhu -ghuahaa ngu oke egbu;
 nyatanụ obu-imemini.

³ Chileke shikwa lẹ Temanu
 bya;
 mbụ l'onye ono,
 dụ nsọ ono shi l'úbvú
 Paranu bya.

Ọdu-biribiri iya tuko imigwe
 l'ophu sweta;
 tẹme a nọdu etu iya ẹpha
 l'ekameka l'eliphe.

⁴ Ogbu-nwịinwii ya dụ g'ẹka
 enyanwu wataru.
 Ọbochi-ẹka iya nọdu
 egbuchaa nwịinwii.
 Ọ bụru l'ẹka iya ono bẹ o
 domiru ike iya.

⁵ Ejo-iphe-ememe nọdu eshije
 iya l'iphu agushihu.
 Mgbupya nọdu etsokwa iya
 phọ l'azu.

⁶ Ọ bya apfuru bya anmaa
 mgboko yigayiga.
 Ọ bya elee ẹnya elele;

- oḥamoha nmahụ
pyaapyaapya.
Oke úbvú ndiche ono
gbawashihuchaa
agbawashihu.
Eli obvu ndiche ono
dakpòshihu;
uzo iya buru ojejoje.
- 7 Mu humaru ụlo-ẹkwa ndu
Kushanu l'ẹka ooje
iphe-ẹhuka;
mbụ l'ẹka ono,
ndu Midiyanu bu ono
anma ọkpobe jijijijii.
- 8 ?Bụ nggele nggele megbaaru
iphe, ẹhu ghuru
ngu egbu ọtọ;
gube Chipfu?
?Bụ nggele nggele be i shi
atukoshije oke
ẹhu-egbu ngu?
?Bụ eze-enyimu be i shi
abarụ mba teke ono,
ị nọ l'eli inya ngu
agba ono yele
eli ụgbo-inya ngu ono,
i gude mekpee
ohogu ngu ono?
- 9 Ị chifutaru ụta ngu ghebe
onu;
bya ekua sụ g'a chitaru
ngu apfụ, dụ igwerigwe.
Ị bya egude nggele kekashịa
mgboko.
- 10 Oke-úbvú humaru ngu
nmahụ jijijijii.
Ọchioku mini gbaru
gborogboro bya
agbaghaa.
Ogbu-mini swokperehu.
Akparamini iya nọdu
avọ-lihuje

ephekerephe
ephekerephe.

11 Enyanwu yee ɔnwa
keru jingujingu
l'akpaminigwe
l'eka ephe humaru apfu
ngu g'oozi phaaphaa;
bya ahuma arwa ngu
g'oku phoophoophoo.

12 I gude oke ehu-eghu zo
garamugaramu zjaa
eliphe l'ophu;
bya egude ehu-eghu gwee
ohamoha arakabya.

13 I futaru bya g'i dzota ndibe
ngu;
mbu g'i dzota onye nkengu,
a wuru manu l'ishi.

Onye bu ishi l'ali ndu
ejo-iphe-a be i gweru
arakabya; mbu;
shi l'ishi phufu iya
iphe jasu l'okpa.

14 Oo arwa nkiya be i gude
sujaa ya ishi teke ono,
ndu ojogu iya
wufutaru bya g'ephe
chikaa anyi ono.

Ephe nodu atu okoo l'ephe
abya alajashi ndu
iphe-ehuka byaru,
bu ndu domiru onwophe
edomi.

15 Eze-enyimu be i gude inya
ngu zo garamu
garamu ghata;
mbu ghata eze mini,
kuru l'ikpo l'ikpo.

16 Teke mu numaru iya be meji
tsukahuru mu;
mbu ugbu-onu phukota
mu aphuphu l'eka mu

nụmaru igiji iya.
 Ọkpụ reshihuchaa mu
 ereshihu;
 ọkpá phụkota mu
 kpaakpaakpaa.
 Mu a-takpọephọ nshi
 kwabere mbọku,
 ẹphe ẹje oke iphe-ẹhuka;
 mbụ ndu ono,
 gude ojogu phe
 asọpyabe anyi ono.

17 A makwaru-a l'oshi
 figu ta atuedu ige;
 ọphu vayinu
 amiedu mebyi;
 ọphu oshi olivu
 enwedu akpuru;
 ọphu iphe,
 e meberu l'opfu
 emehujeedu emehu.

Mbụ-a; a makwaru-a
 l'aturu ta aduedu
 l'ulo aturu;
 ọphu eswi aduedu
 l'oka-eswi.

18 Ọle mu e-gudele-a iphe,
 Chipfu eme ete ẹswa.
 Ẹhu a-nodule-a atsọ mu l'ẹká
 Chileke ono,
 bụ onye ndzọta mu ono.

19 Ọ kwa Chipfu, bụ Chileke
 mu bụ ike mu.

Ọ bụru iya eme ọkpá
 mu g'o shihu ike ge
 ke mgbada.

Mbụ l'oo-me ge mu
 gude ọkpá zọo
 garamugaramu l'eli
 ẹka dụ úbvú úbvú.

Ọ kwa onye-ishi ebvu be ọ duru; ọ bụru une be ee-gude gwa ya.

Ekwo

Zefanaya

Onye Mpfuchiru Chileke

1 ¹Ọwaa bụ Opfu Chipfu, rwuru Zefanaya nchị; mbụ nwa Kushi. Kushi bụkwanu nwa Gedalaya, bụ nwa Amaraya, bụ nwa Hezekáya. Teke ọ natarụ opfu ono bụ teke Jiosáya nwa Amonu bụ eze ndu Jiuda.

Chipfu a-nụ mgboko aphụ

²Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Mu a-tụko iphemiphe zaa azaza zafụ g’ọ tọ dūhe ọphu a-dụ l’eliphe. ³Mu a-za nemadzụ zafụ; zaa iphe-edobe zafụ. Mu azaa ọnu, ephe l’eli zafụ; zakwaphọ ọma, nọ lẹ mini zafụ. Ndu ẹjo-iphe abụrụ ọla-l’iswi teke ono, mu e-me gẹ nemadzụ chihu l’eliphe-a.” Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ onoya.

⁴“Mu a-machikwa ọka mu nọduru Jiuda lẹ njo; ephe l’iphe, bụkpoo ndu bu lẹ Jierúsalemu l’ophu. Iphe, bụ ndu ọphu phoduru nụ, bụ ndu abajeru Balu ẹja bẹ mu e-me g’ephe chihu rengurengu l’alị-a; waa ọpha ndu agwaje iya nụ; waa ndu-uke, l’agwa agwa onoya; ⁵waa ndu ono, ejeje anọdu l’oma mkpotsu ọlo abarụ ọnyanwu ẹja; yee kpokpode; waa ọnwa; waa ndu ono, abajeru mu ẹja ndu ọphu egudeje ọpha Chipfu eri angụ teme ephe egudekwaphọ ọpha Moleku eri angụ; ⁶waa ndu ono, alawaa azụ azụ l’etso Chipfu ono; waa ndu ono ta achọedu Chipfu; ọphu ephe ejejeedu iya akpata ishi.

⁷“Nọdukwa nwa nggujungguji l’iphu Nnajiuphu, bụ Chipfu; kele mbọku ke Chipfu dukwaa ntse. Chipfu dobeakwaru iphe-agwagwa. Ndu o ziru g’ephe bya bẹ o dobewaru nsọ. ⁸O -be mbọku ono, Chipfu a-gwa iphe iya ono bẹ mu a-nụ ndu-ishi aphụ; mu anụa ụnwegirima ibe eze aphụ; mekpoo iphe, bụkpoo ndu eme umere ndu ọhozo. ⁹Mbọku ono bẹ mu a-tụko ndu ono, ete ekwedu azọ ọkpa l’onu-abata ono; nụa aphụ; mbụ ndu ono, bụ iphe, ephe eyejije ọlo onye nwe phe nụ bụ iphe, ephe kpataru lẹ mkpawere yee ẹregede.”

¹⁰Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “O -be mboku ono be uzu-ekwa a-tu le Onu-bata Ema; l'e chikwapho mkpu le Onu-egu Ophuu. Ubvu ubvu atuko agba kpookpoo. ¹¹Unu chia mkpu-ekwa; unube ndu bukube aswa; kele ndu agba ngho be ee-gbuebe; mbu le ndu ono, gude mkpola-ochaaazu aswa ono be ee-mebyishikota.

¹²“O -rwua teke ono be mu e-gude oroku vachaa Jierusalemu. Mu anua ndu bu tusaru ehu aphu; mbu ndu nopho rukuu g'ohu-mee; ndu anoduje ari su le Chipfu ta adudu iphe, oo-du ike eme; o too medu iphe-oma ophu oomedu ejo iya. ¹³Ndu ono be aa-kwa eku phe l'okwata; l'e woru ulo phe mee ochobu. Ephe a-kpu ulo; ole ephe tee buduru iya. Ephe akoo opfu-vayinu ole ephe taa ngudu mee, shi iya nu.”

¹⁴Oke mboku ke Chipfu dukwaa ntse; mbu l'o duwaa phakuu; teme o nodu abya egwegwa. Mbu l'uzu-ekwa, aa-nodu atu le mboku ke Chipfu ono a-danukakwa ehuka ehuka; mbu mkpu, ndu ojogu, ike du a-nodu echi. ¹⁵Mboku ono a-buru mboku, Chileke a-tukoshi ndiphe oke ehu-eghu iya. Mboku ono be ndiphe e-je iphe-ehuka; teme aphu atsoru phe. Mboku ono a-buru ndiphe ola-l'iswi; buru phe mkpurupyata. Mboku ono be a-nodu agba ochii; bya adu ragaraga; mboku, urwukpu a-sopyabe ekameka; ekameka ejihu kpakpalu. ¹⁶Mboku, aa-nodu egbu opu echi mkpu ogu; ogu a-dapfu mkpukpu ono, a kpu-pheru igbulu mgburugburu ono; yee ulo-eli ephekerephe ephekerephe ono, du iya nu ono.

¹⁷“Mu e-me ge ndiphe jee iphe-ehuka; metabe phe iya k'oplu ephe awata eje ge ndu atsui shi. O buru iphe, kparu iya nu bu l'ephe mewaru Chipfu iphe-eji. Oo ya bu l'aa-nodu ekpoka mee phe g'onye ekpoka urwuku; aalokaa anu phe g'onye aloka nshi.

¹⁸“Ophu mkpola-ochaa phe me mkpola-ododo phe adukwa ike anafuta phe mboku ono, Chipfu a-tu-koshi ndiphe oke ehu-eghu iya ono; mbu l'okophoo, oo-nodu eko e-tsufu mgboko l'oplu g'oku, etsu etsutsu. Oo-mee g'iphe, bukpuo ndu no le mgboko l'oplu chihu nchihu lanu.”

Arwo g'izimanu lwa azu

2 ¹Unu dzukobe! Unu dzukobe; unube oha ono, enwedu iphere ono; ²teme eswe mboku ono erwua; mbu mboku ono etsu duuduudu g'eswa ereshi ono; m'obvu teke Chipfu a-tu-koshi unu oke ehu-eghu iya; mbu m'obvu teke ehu a-gbanwuhu iya oku l'oplu ehu unu. ³Unu choo Chipfu; iphe, bu unube ndu wozeru onwunu ali l'ali-a; mbu unube ndu emeje iphe, o turu ekemu su g'e meje; unu chokwaa apfubekoto; unu ewoze onwunu ali; ?a maru; Chipfu e-domi unu; m'o -rwua mboku ono, ehu e-glu iya eggu ono.

Eemebyishi oha, bupheru ndu izurelu mgburugburu

⁴Mkpukpu Gaza be ee-mechaa gwobe; l'a haa mkpukpu Ashikelonu l'o buru ochobu. Oo l'echilabo eswe be nemadzu a-gbakashihu le mkpukpu

Ashidodu; ɽeme l'a vɽa mkpɽkpɽ Ekuronu l'ogbarabvu. ⁵Nshio unubɽ ndu bu l'aguga eze-ɽnyimu; mbɽ unubɽ ndu Kereti. Opfu Chipfu buakwa ohogu unubɽ ndu bu l'alɽ Kɽnanu; mbɽ unubɽ ndu Filisitayinu. O sɽru-a: “Mu e-me unu g'unu bɽru mkpurupyata; k'ophu bu l'o to nwedu onye a-phodu nɽ. ⁶Sɽ-a; alɽ ono, nɽ l'aguga eze-ɽnyimu ono, bu ɽka ndu Kereti bu ono bɽ emechaa bɽru ɽka ndu eche aturu adɽbeje aturu phɽ; mbɽ l'o-bɽru ɽka aagbashɽ ɽkà-aturu. ⁷Ndu e-mechaa nweru iya nɽ a-bɽru nwa ndu a-wafɽ nɽ lɽ ndu ɽnu-ɽlo Jiuda; o bɽru ɽka ono bɽ ɽphe e-cheje iphe-edobe phɽ. O bɽru l'ɽlo ndu Ashikelonu bɽ ɽphe a-kwajɽ mɽ o -be l'ɽnyashi. O bɽru Chipfu, bu Chileke phɽ a-nodu eche phɽ nche; kɽle oo-dophu phɽ azɽ l'onodu phɽ.

⁸“Mu nɽmaakwaru ɽkonu, ndu Mówabu kɽru unu; bya anɽmakwapho iphɽ, ndu Amonu phuru unubɽ ndibe mu; l'ɽphe gude oke-oke alɽ phɽ eye unu ebvu. ⁹Oo ya bu lɽ-a; wakwa iphe, mu epfu; mbɽ Chipfu, bu Okalibe-Kakɽta-Ike bya abɽru Chileke kɽ ndu Izurelu: Eshinu mu nɽ ndzɽ gɽ mu nɽ iya-a; bɽ ndu Mówabu e-mechaa dɽephɽ gɽ ndu Sodomu; ndu Amonu adɽ gɽ ndu Gómóra; mbɽ l'ɽphe a-bɽru ɽgbudu yɽ nsukutu únú; mbɽ l'oo-bɽru ochobu jasɽ l'ojeje. Nwandibe mu ophu phoduru nɽ l'a-kwa iphe phɽ l'okwata; mbɽ l'oo ndu oha mu nwa ndu ophu wafuru nɽ bɽ alɽ phɽ a-bɽru okiphe phɽ.”

¹⁰Oo iphe ono a-bɽru urwu, ɽphe e-rita l'ekuku, ɽphe eku onwophe; kɽle oo ndibe Chipfu, bu Okalibe-Kakɽta-Ike bɽ ɽphe kɽru ɽnu bya eyee ébvú. ¹¹Chipfu e-me phɽ iphe, dɽ ebvu; kɽle oo-lɽpyashi agwa, nɽkota l'eliphe mgburugburu. Noo teke onyemonye a-wata abarɽ Chipfu ɽja l'ɽka ɽphe nɽkpoo; mɽkpoo iphe, bu oha, bukube eze-ɽnyimu.

¹²“Unubɽdua kwapho; unubɽ ndu Kushi; o kwa ogu-echi mu bɽ ee-gu-de gbushia unu.”

¹³Chipfu a-machɽkwapho ɽka maaru ndu isheli mee ndu Asiriya g'ɽphe bɽru mkpurupyata; mbɽ mee gɽ mkpɽkpɽ Ninive bɽru ochobu ɽka a-dɽephɽ g'echiɽgu, adɽdu mini, dɽ iya nɽ. ¹⁴O bɽru iphe, a-dojeru iya nɽ bu ikpoto iphe-edobe; mɽkpoo anɽ-ɽgbudu ophu dɽ g'o dɽ; iphe, bu mgbashɽ-ujiku a-tɽko akpa ɽpfune l'eli itso, nɽ iya nɽ. Ngao ngao ngao, ɽphe a-nodu ara bɽ a-nodu adagbaa lɽ windo lɽ windo; ikpɽzu akuru l'onu-ɽlo l'onu-ɽlo; noo kɽle e-woru iphe, e gude oshi sida mee lajashɽchaa alajashɽ. ¹⁵Nokwa iphe, a-nwuru eze mkpɽkpɽ ono, bu mkpɽkpɽ ono, shi ji onwiya ɽphɽ bya atɽsaru ɽhu ono; mbɽ mkpɽkpɽ ono, shi asuje: “Lɽ mgboko mgburugburu ta adɽekwa mkpɽkpɽ, ha shii, gɽ ya ha.” Obenu; lewaro nta-a g'o byaru bya abɽru ochobu. Lewaro g'o byaru bya abɽru ɽka unwu anɽ-ɽgbudu bu. Onyemonye, shitaru mgboru iya nodu akujeru iya oshi phupheru iya ishi.

G'oo-duru Jierúsalemú l'iphu

3 ¹Nshio gube mkpɽkpɽ ono, kwefuru Chileke ike; ɽeme i bɽru mkpɽkpɽ, mebyishiwaru onwiya emebyishi; mbɽ gube mkpɽkpɽ iwashɽ

ono! ²Mkpukpu ono ta anujedu iphe le nchi; ophu o dudu iphe, ookweje le ya mesweru. Mkpukpu ono ta akpoduru obu yeru Chipfu; ophu o kpo-kubejedu Chileke iya ntse. ³Ndu-ishi phe be anoduje agbo uja g'oduma; ndu-ikpe le mkpukpu ono nodu anoduje aba hanyihanyi g'ejo-nkuta-oswa, nchi jipfuru, bu ophu nchi ta abo-pfujedu iphe, o humaru. ⁴Ndu mpfuchiru iya ta adudu iphe, ephe bu; teme ephe bukotaru ndu bu nwo-deru-oye. Ndu uke phe mebyishiwari aka duru Chileke nsọ; teme ephe mebyishiwaa ekemu Chileke. ⁵Chipfu, bu onye pfuberekoto nokwanu l'echilabo phe. Ophu o dudu iphe, apfuduru-oto, oomeje. Mboku-mboku be oomeje ga maru le ya ekpeje ikpe, pfuru oto; ophu o dudu mboku, nwutaru anwuta, o too mejedu iya; ophu iphere adujekwapo ndu apfu-beduru aka oto.

⁶“Mu mewaru g'oha, du igwerigwe chihu; tsukposhia iphe, ephe gude gbobuta onwophe. Etsuzo etsuzo, nogbaa le mkpukpu phe be mu mewaru; o dakotaephe ke nyonyoronyo. Ophu o duedu ophu nemadzu eshikwadu eshishi. Mkpukpu phe be e mebyishicharu; ophu o duedu onye bu iya ebubu m'ililekpoo. ⁷Mu pfuru nu mkpukpu ono su iya: ‘Tororo, mu egbu-ru iya pho unu bu l'unu aa-nodukwa atsu mu ebvu; kweje l'unu mesweru mu.’ O bu l'unu meru iya egube ono me mu tege emebyishikwa aka unu bu; ophu mu tege anu-beeduru unu aphu ge mu tüberu. Obenu l'oguele phe-a anodu eme mkparwu mkparwu l'iphemiphe, ephe eme.

⁸“Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Ngabenuru mu jasu mboku ono, mu a-gbalihu gbaa ngu ekebe. Mu pfuakwaru iya hoo haa le mu e-kukobe oha, du iche iche l'eka lanu; mu achikobe ali-eze, du iche iche; tu-koshi phe oke ehu-eghu mu l'ophu. Mbụ l'okophoo, mu eko e-tsu-fu mgboko l'ophu g'oku, etsu etsutsu.

⁹“Noo teke mu e-me g'olu-opfu ndiphe gee asa; k'ophu iphe, bu g'ephe ha a-wata araku epha Chipfu; tugba nanu baaharu iya eja. ¹⁰Ee-shijechaa l'azu enyimu Kushi abya mu agwagwa; mbu ndu epfu anu mu, bu ndibe mu, tukaru nanu nanu. ¹¹O -rwua mboku ono be e tee meedu ngu iphe-iphere k'iphe, i meru gude kwefuru mu ike; kele mu a-tukokpoo iphe, bukpoo ndu gude eku-onwonye ete eswa l'echilabo unu ono woshichaa g'ephe ha. Ophu unu abyadu ekubaa onwunu ekuku l'ubvu nsọ mu. ¹²O buchia le mu a-haru unu ndu du agu bya ewoze onwophe ali; mbu ndu kporu obu yeru epha Chipfu. ¹³Nwa ndu ono, phoduru le izurelu ono tee mebaekwa iphe, apfuduru-oto; ophu ephe abyadu adzu aka; ophu o dudu onye anuma phe opfu eregede l'onu. Mbụ l'ephe e-rije nri zee pyakoo; ophu o dudu onye byaru eye phe ebvu.”

Ebvu ehu-utso

¹⁴ Gaa ebvu ehu-utso;
gube nwada Zayonu!

- Gube Ízurelu; tã uzu ẹhu-utso!
 G'ẹhu tsoje ngu utso;
 l'iigude obu ngu g'ọ ha tee
 ẹswa;
 gube nwada Jierúsalemu.
- 15 Kẹle Chipfu nafuwaru ngu
 aphu ono,
 o shi anu ngu ono.
 O chi-phuwaru ndu ohogu
 ngu azu.
 Chipfu; mbu eze ndu Ízurelu
 nọkwa swiru ngu
 eswiru;
 ọphu ọ dudu ẹjo-iphe,
 ị byaru atsubaa ebvu
 ozo.
- 16 O -rwua mboku ono be aa-su
 Jierúsalemu:
 "Gube Zayonu; ta atsukwa
 ebvu!
 G'eka ta atuhukwa ngu
 lwakpalwakpa!
- 17 Chipfu, bu Chileke ngu
 nọkwa swiru ngu
 eswiru.
 O bu onye ike du l'ogu;
 ọ sọru ngu adzodzọ.
 Oo-teru ẹswa kpua opfu
 ẹhu ngu.
 Oo-gude n-yemobu mee g'ị
 nọdu nggujingguji.
 Oo-guru ebvu teru ẹswa
 kpua ngu."
- 18 "Mbụ l'iphe-aphu e meru ngu
 l'obo-iphe ono;
 be mu e-wofu unu l'ẹhu;
 kẹle ọ bu unu ivu-erwa bya
 aburu unu iphe-iphere.
- 19 Lekwa; iphe, bukpoo ndu
 eme unu ewere
 be o -rwua teke ono be
 mu e-mekwa phe iphe.

Ndu ẹniyeni bẹ mu a-dzọta;
mu abya achikobe iphe,
bụkpoo ndu e shi
chikaa nanunanu.

Mu e-me g'a jaa phẹ ajaja
kwabẹ phẹ ùbvù
l'iphe, bụkpoo alì ono,
bụ ẹka e shi mee phẹ
iphe-iphere ono.

²⁰ O -rwua teke ono bẹ mu
a-chikobe unu.

Mbụ l'o -rwua teke ono bẹ
mu a-chilata unu unuphu.

Mu emee g'a kwabẹ unu
ùbvù jaa unu ajaja
l'echilabọ ndu nọkota
lẹ mgboko l'ophu;
mbụ teke ono,
mu e-dophu unu azụ
l'onodu unu ono;
mbụ lẹ mu e-me iya
l'ọ gbaa unu l'iphu
gẹdegede.”

Nokwa iphe, Chipfu l'epfu.

Ekwo

Hagayi

Onye Mpufuchiru Chileke

Oku k'akpukwa eze-ulo Chipfu

1 ¹Opfu Chipfu rwuru onye mpufuchiru ono, bu Hagayi nchi l'apha, kwe onye eze ono, bu Dariyosu ebo l'abu eze iya; le mboku mbu lime onwa k'ishii ya. O je epfuaru iya Zerubabelu nwa Sheyalutiyelu; onye bu iya bu nnajioha le Jiuda teke ono. O pfukwaaru iya pho Jio-shuwa nwa Jiehozadaku onye bu iya bu onye-ishi ndu-uke Chileke. O su phe: ²“Wakwa iphe, oopfufu baa; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike: Ndu-a l'anoduje epfu su l'o toko rwudu teke aa-kpukwa eze-ulo ke Chipfu.” ³Tobudu iya bu; Chipfu gbenu l'eka onye mpufuchiru ono, bu Hagayi zia ozi su: ⁴“?Bu nta-a be o gbaru g'unubedua l'onwunu e-bugbaaru l'ulo unu, a kpuru mee ya ona; ulo-a buru okorobo ulo g'o bu-a? ⁵Mbu-a; wakwa iphe, oopfufu baa; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike: Unu leana-ro enya huma g'uzo unu gbaru! ⁶G'unu koru iphe, ha shii l'ali; unu kpata iya iphe, abadu ishi. Unu nodu erije nri; o too jidu unu epho; unu angwa iphe, aangwu angungu; unu taa ngu-jidu epho. Unu nodu eyeje uwe; o too kposhidu g'oyi ta anodu atsu unu. Ndu aapfu ugwo nodu anataje ugwo phe chiru ye l'ekpa, fuhuru uzo. ⁷Wakwa iphe, oopfufu baa; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike: Unu lenaa enya huma g'uzo unu gbaru! ⁸Unu gbeshi je l'ubvu ubvu je ekwoshia oshi bya egude mee ulo-a; k'ophu oo-me g'ehu tsoo mu utso; teme l'a nodukwa iya pho kwabe mu ubvu. O kwa Chipfu epfu.

⁹“G'unu leri enya iphe, ha shii; abya l'ele enya; o buru iphe, abadu ishi. Iphe, unu wolataru unuphu be mu aphuje swaa phukashia. ?Bu gunu kparu iya? O kwa Chipfu epfu. O kwa ulo mu ono, unu paru haa; o buru okorobo ulo ono kparu iya; l'eka unubedua l'ehu l'ehu esegbaa akanya ulo

k'unu. ¹⁰Ọo ya bụ lẹ-a; ọ kwa unu meru g'o gude igwe kwabuhu iji; alị mehubuhu iphe, e meberu iya. ¹¹Noo ya; mu kua okpomọku oku; ọ bya l'egu bya ekpoahaa l'eli úbvú úbvú; bya abaa l'ereshi; mękpoo lẹ vayinu; mękpoo oshi olivu; mękpoo iphe, bụkpoo iphe, eemetajękpoo l'alị; kpoahaa nemadzu; mękpoo iphe-edobe; mękpoo l'akanya, unu gude ẹka unu see."

¹²Tọbudu iya bụ; Zerúbabelu nwa Sheyalutiyelu; yee Jioshuwa nwa Jiehozadaku, onye bụ iya bụ onye-ishi ndu-uke Chileke; mę iphe, bụkpoo nwa ndu ono, wafuru nụ ono g'ẹphe ha bya emee olu Chipfu, bụ Chileke phe; mbụ ozi, onye mpfuchiru ono, bụ Hagayi ziru phe; kele ọo Chipfu, bụ Chileke phe yeru iya g'ọ bya. Ndu ono tsuahaa Chipfu ebvu. ¹³Ọ bụru iya bụ; Hagayi ono, bụ onye-ozi Chipfu ono bya ezia ndu ono ozi-a, bụ ozi, Chipfu ziru iya ono: "Mu nọkwa swiru unu eswiru. Ọ kwa Chipfu epfu." ¹⁴Ọ bụru iya bụ lẹ Chipfu eshi nno kpalia obu Zerúbabelu nwa Sheyalutiyelu; onye bụ iya bụ nnajioha lẹ Jiuda; kpalia obu Jioshuwa nwa Jiehozadaku; onye bụ iya bụ onye-ishi ndu-uke Chileke; bya akpalia obu iphe, bụ ndu Ízurelu g'ẹphe ha, bụ nwa ndu ono, wafuru nụ ono. Ẹphe bya awata eje ozi l'eze-ulo Chipfu ono, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike ono; mbụ Chileke phe ono, ¹⁵lẹ g'onwa k'ishii ono dū l'ụkporo abalị l'abalị ẹno l'apha k'ẹbo, onye eze ono, bụ Dariyosu nọwaru l'ọkwa eze iya.

Epfu g'ulo ọphuu ono a-maberu mma

2 ¹O rwua lẹ g'onwa k'ẹsaa dū lẹ ụkporo abalị l'abalị lanu; Opfu Chipfu rwua onye mpfuchiru, bụ Hagayi nchị sụ: ²"Waa iphe, ii-zi Zerúbabelu nwa Sheyalutiyelu, onye bụ iya bụ nnajioha lẹ Jiuda; zikwa ya pho Jioshuwa nwa Jiehozadaku, onye bụ iya bụ onye-ishi ndu-uke Chileke; mękpoo iphe, bụ ndu Ízurelu, g'ẹphe ha, bụ nwa ndu ono, wafuru nụ ono. Jia phe sụ phe-a: ³G'unu hakpoo-a; ?bụ ndu ole phodukwaduru, bụ ndu humaru ulo-a g'o shi dū-be úbvú lẹ mbụ? ?Denu g'ọ dū unu nta? ?Tọ dudu unu g'iphe, eeme ke mmanu? ⁴Obenu nta; shihukwa obu ike gube Zerúbabelu. Ọ kwa Chipfu epfu. Shihukwa obu ike gube Jioshuwa nwa Jiehozadaku, onye bụ ngu bụ onye-ishi ndu-uke Chileke; unu noshikota ike; iphe, bụ unubẹ ndu alị-a l'ophu. Ọ kwa Chipfu epfu. Unu je ozi, unu eje; kele mu nọ swiru unu eswiru. Nokwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu. ⁵Qwaa bụkwa ogbandzu, mu l'unu gbaru teke unu shi lẹ Ijiputu wufuta; mbụ lẹ Unme mu nọkwa l'echilabo unu. Ọo ya bụ gę ndzu ba agụkwa unu!"

⁶"Wakwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu: Ọ tọ dukwa g'ono-beru; mu anmaa igwe l'ophu yigayiga; nmaa eliphe l'ophu yigayiga; yee eze-enyimu; yee alị, kpohuru nkụ. ⁷Mu a-nma ohamoha l'ophu yigayiga. Onye ono, ohamoha ele ẹnya iya ono abya. Mu emee g'akpabiri iya ji ulo-a l'ophu. Ọ kwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu. ⁸Mkpola-ochaa

bụ nkemu; mkpọla-ododo bụru nkemu. Ọ kwa Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu. ⁹Akpabiri k'ụlo ikpazụ-a a-kakwa shii eme l'akpabiri iya k'akahụ iya. Ọ kwa Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu. Ọ bụru l'ẹka-a bẹ mu a-nọdu wobata ẹhu-guu." Nokwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu.

Ndu Ízurẹlu emerwushi onwophe

¹⁰Ọ rwua l'abalị k'ụkporo l'eno l'ónwa kẹ tete l'ime apha ono, kwe onye eze ono, bụ Dariyọsu ẹbo l'abụ eze iya ono; Opfu Chipfu rwua onye mpfuchiru, bụ Hagayi nchị sụ iya: ¹¹"Wakwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu baa: Jịeshikwa ndu-uke Chileke iphe, ẹkwo ekemu Chileke epfu; sụ phe: ¹²Ọ -bụru lẹ nemadzụ pyaru igburonu uwe iya apyapya bya egude iya parụ anụ, e doru nsọ; igburonu uwe iya ono rwua lẹ buredi; ọzoo l'ọ rwuru l'ophe, e teru etete; ọzoo lẹ mее; ọzoo lẹ manụ; ọzoo l'ọ rwuru lẹ nri ọzo, ụkporo iche; ?o meru g'iphe ono, o rwuru ono dụ nsọ tọ?"

Ndu uke sụ waawaa.

¹³Noo ya; Hagayi sụ: "Onye merwuru onwiya opfu l'ọ denyiru odzu ẹka; ọ -ha-kwanuru iphe ono denyi ẹka; ?O merwuwaru iphe ono tọ?"

Ndu uke sụ iya: "Ee. O merwuwaru iya."

¹⁴Hagai byakwa bya eyee onu sụ: "Nokwa g'ọ dụ l'ẹhu ndu ọha-a, nọ mu l'iphu-a; waa l'ẹhu iphemiphe-a, ẹphe emekpoo ememe; mекpoo iphemiphe, ẹphe agwa agwagwa, bụkota iphe, e merwuru emerwu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ ono."

Chipfu e-kebe ndu Ízurẹlu l'oma

¹⁵"Sụ-a; unu lenaa ẹnya huma g'uzo unu gbaru; e -shi ntanụ jasuru. Unu lewaro g'iphe shi dụ teke e teke ewotadu mkpuma kpopfube lẹ nwibe iya l'eze-ulo Chipfu. ¹⁶Teke ono shi abujeru: onye -jeshiaru l'ẹka ọ kuberu ikpo nri ụkporo; l'ọ bụwaru iri kpoloko phoduru iya. Onye jeru l'ẹka aakuje mее je akuta iya mее, l'e-ji ugbobele-mее ụkporo labo l'iri; l'oburu ụkporo lanu kpoloko bẹ ọo-kuta iya. ¹⁷Akanya, unu gude ẹka unu see bẹ mu meru ọ chashihu manụ; tsushia evu; mu tųpyashia ya l'akamini; ọphu unu aghakwaru mu pho iphu. Ọ kwa Chipfu epfu. ¹⁸Unu lenaa ẹnya g'uzo unu a-gba; a -gbẹ ntanụ-a, bụ ụkporo abalı l'abalı ẹno k'ónwa tete-a jasuru. Mbụ-a; unu lenaa ẹnya g'uzo unu gbaru; e -shi mboku ono, a tųru ọkpa-ulo eze-ulo Chipfu ono. ¹⁹?O nwekwaduru mebyi-iphe, dukwadu l'oba? Mbụ lẹ-a; e -shi teke ono jasụ nta-a bẹ vayinu; yele oshi figu; waa oshi itorokuma; mее oshi Olivu unu g'ọ ha ta adukwa ọphu eyeje mebyi. Ole e -shi ntanụ-a bẹ mu byaru ekebe unu l'oma."

Zerúbabelu bụ echi, Chipfu gba l'ẹka

²⁰Opfu Chipfu byakwa erwua Hagayi nchị ọzobakwa k'ugbo ẹbo lẹ g'ónwa dụ l'ụkporo abalı l'abalı ẹno ono. Ọ sụ iya: ²¹"Pfuru Zerúbabelu,

onye bụ iya bụ nnajioha lẹ Jiuda; lẹ mu abya anma igwe yẹ eliphe yi-gayiga. ²²Mu a-gha aba-eze ndu bụ eze igharaphu. Mu emebyishia ike ndu-ishi l'ohamoha. Mu a-gha ugbo-inya yẹ ndu agba iya nū igharaphu; inya yẹ ndu agba iya nū adaa ndatẹwo; onyenonu bụ nwibe iya e-gude ogu-echi iya gbua ya. ²³O -rwua mboku ono; ọ kwa Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakota-Ike eepfu; bẹ mu e-duta gube onye-ozu mu, bụ Zerúbabelu nwa Sheyalutiyelu; ọ kwa Chipfu epfu. Mu e-me ngu g'ị dū g'echi-ohubama, mu agbajẹ l'eka; kele ọ kwa mbedua hotaru ngu." Nokwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakota-Ike l'epfu.

Ekwo

Zekaraya

Onye Mpfuchiru Chileke

Chipfu ekuphuta ndu Ízurelu azu

1 ¹L'ona k'eso; l'apha, kwe onye eze ono, bu Dariyosu ebo l'abu eze ndu Peshiya be Chipfu pfuru opfu yeru onye mpfuchiru ono, bu Zekaraya; mbu nwa Berekaya, bu nwa Ido su: ²Chipfu be ehu ghu-shiru egu ike l'opfu ehu ndiche unu phe. ³Oo ya bu le-a; karu ndu-a su phe-a: Wakwa iphe, oopfu baa; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike: Unu lwaphuta azu lwapfuta mu; k'ophu mu a-lwaphuta azu lwapfuta unu. Nokwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu. ⁴Unu ta adukwa ge ndiche unu phe, bu ndu ono ndu mpfuchiru ichie pfuru opfu ehu phe su: "Wakwa iphe, oopfu mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; unu ghakobe haa ejo uzo ono, unu eshi ono; yee ejo-ememe ono, unu eme ono. Obe-nu l'ephe ta angabeduru nchi; ophu ephe eyekwarupho onu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono. ⁵?Bu awe be ndiche unu obu no nta-a? To ndu mpfuchiru obu; ?ephe anoje ndzu ojejeje to? ⁶Iphemiphe ono, mu pfuru ono; mekpoo iphe ono, mu toru okpa iya ono, bu iphe, mu karu ndu-ozu mu, bu ndu mpfuchiru g'ephe meje ono; ?to nwuchaadaru l'ehu ndiche unu phe? O buru iya bu l'izimanu alwa phe azu; ephe pfua su: 'Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike meekwarupho anyi iphe, gbaru uzo, anyi eshi; yee iphe, anyi eme; mbu l'o meerupho anyi iphe, o tueru k'ememe.' "

Nwoke, no le mgbaka oshi mituru

⁷O rwua l'ujiku k'ukporo l'eno l'ona k'iri le nanu, bu onwa Shebatu; l'apha, kwe onye eze ono, bu Dariyosu ebo l'abu eze iya; Chipfu bya epfu-ru yeru onye mpfuchiru ono, bu Zekaraya; mbu nwa Berekaya, bu nwa Ido. ⁸O buru l'enyashi be mu phuru ophulanya huma nwoke, agba l'inya

uswe-uswe! O pfuru le mgbaka oshi mituru, pfugbaaru l'uwuru uwuru. Inya inya ndu ophu pfugbaaru iya l'azu buru ndu adu uswe-uswe; ndu eke mkpumkpu; ndu acha ucha. ⁹Mu bya ajia nwoke ono su: "Gube nnajiuphu mu; ?bu gunu be iphe-a bugbaa?"

Ojozi-imigwe ono, epfu anu mu nu ono bya eyeeru mu onu su: "Mu e-goshi ngu-a iphe, ephe bugbaa." ¹⁰Tobudu iya bu; nwoke ono, pfuru le mgbaka oshi mituru ono bya eyeahaa onu su: "Ndu-a bu ndu Chipfu yeru g'ephe je etsoru mgboko l'ophu jephee." ¹¹Ephe yeeru ojozi-imigwe ke Chipfu ono, bu onye ophu pfuru le mgbaka oshi mituru pho onu su: "Anyi tukoaakwaru mgboko l'ophu jegbabe; anyi huma le mgboko l'ophu daru gbee; teme ehu du phe gubala."

¹²Tobudu iya bu; ojozi-imigwe ke Chipfu ono bya epfua su: "Gube Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; ?i-nobekporo i-nobea-gha teme l'i phuaru Jierusalemu obu-imemini; ephe le mkpukpu, nogbaa le Jiuda, bu ndu i tukoshiwaru ehu-eghu ngu e -shi k'ukporo apha eto l'apha iri-a?"

¹³No iya; Chipfu bya epfua nwopfu, du nwa belebele, bu nwopfu ndumobu yeru ojozi-imigwe ono, epfu anu mu nu ono. ¹⁴Tobudu iya bu; ojozi-imigwe ono, shi epfu anu mu nu ono su mu: "Raa opfu-a arara: Wakwa iphe, oopfu; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike: Mu ekoshikwa okophoo ike l'opfu ehu mkpukpu Jierusalemu yee ubvu Zayonu. ¹⁵Obenu le ndu ehu eghushi mu eghu ike l'opfu ehu phe bu oha ono, bu tusaru ehu ono. Mbu l'ehu shi eghu mu eghu nwanshi nwanshi; ephe bya bya emee; ndibe mu kabaa eje iphe-ehuka. ¹⁶Oo ya bu le-a; wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Mu a-wata aphu obu-imemini ozo le Jierusalemu; mbu lee-mechaa kpuphu eze-ulo mu azu l'eka ono. La bya eworu iphe, e gude atu ogologo iphe togbo le Jierusalemu. Nokwa iphe, Chipfu eepfu bu ono.

¹⁷"Rakabakwaa ya ro araka su: Wakwa iphe, oopfu baa; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike: Mkpukpu mkpukpu mu a-tuko ekameka; ephe l'eku, a-nodu ezeru phe kojokojo; ozo bu le Chipfu a-du Zayonu obu ozo; l'o hotakwapho Jierusalemu ozobaa."

Mpu eno yee ndu okpuzu eno

¹⁸Mu bya apalia enya; mpu eno noduwaa mu l'atatiphu. ¹⁹Mu bya ajia ojozi-imigwe ono, shi epfu anu mu nu ono: "?Bu gunu baa?"

O yeeru mu onu su mu: "O kwa mpu ono bugbaa mpu, bu iya chikaru ndu Jiuda; waa ndu Izurelu waa ndu Jierusalemu."

²⁰No iya; Chipfu bya egoshi mu ndu okpuzu eno. ²¹Mu bya bya ajia su: "?Bu gunu be ndu-a l'abya ememe?"

O yeeru mu onu su mu: "Ndu-a bu phe bu mpu, chikaru ndu Jiuda k'ophu bu l'o to duedu onye ophu duru ike gbelia ishi; obenu le ndu okpuzu-a byaru g'ephe meru ndzu-agugu nu phe; chitsushia mpu ndu ohamoha-a, bu ndu paliru mpu phe duha ndu ali Jiuda k'ophu ephe a-chika phe."

Nwoke, gude iphe, aatùje ogologo iphe

2 ¹Mu bya ejeshia apali ɛnya; o nweru nwoke, p̄furu mu l'atatiṣhu. Ọ buru iphe, aatùje ogologo iphe bẹ o gude l'ẹka. ²Mu jia ya sù iya: “Bụ awe bẹ iije?”

O yeeru mu ọnu sù mu: “Mu ejekwa atụ Jierúsalem̄u g'a maru g'ọsa iya yee ogologo iya habe.”

³No iya; Ojozi-Imigwe ono, shi epfu anụ mu nụ ono tughushia; Ojozi-Imigwe ozo jepfushia ya; ⁴bya asụ iya: “Keta ọso je asụ nwokorọbya ono lẹ Jierúsalem̄u a-bụkwaru mkpukpu, a kpụ-pheduru igbulọ mgburugburu; keke ndu e-buru iya nụ a-pa igwerigwe waa iphe-edobe, a-dụkwa iya phọ ya. ⁵Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: Ọ kwa mbedua l'onwomu a-buru ọku kpua g'igbulọ nọ-ṣhee ya mgburugburu; ẹme mu anọdu l'ime iya meru akpabiri ye iya.”

Achị-phuta ndu a kpuru lẹ ndzụ azụ

⁶Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Unu byanụ! Unu byanụ! Unu shikwa l'alị ndu isheli gbafu gbalaa; keke mu shi tũkaa unu l'ekameka gẹ pherephere, dzuru uswekete ẹno l'akpaminigwe. Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ ono. ⁷Unu lenu! Unu gbalakwaa gbaru laa Zayonu; unubẹ ndu ono, unu lẹ Nwada Bábilonu bu ono; ⁸keke-a; wakwa iphe, oopfu baa; mbụ Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike: Onye bụ onye denyiru unu ẹka bụkwa akpuru ɛnya mu bẹ ọorwu ẹka. Teke ọ kwabekpooru mu ụbvu bya ezia mu gẹ mu je etsoo ọha ono, kwaru iphe unu l'okwata ono ọgu; ⁹bẹ ọ tọ dudu iphe, e-me gẹ mu ta apali ẹka mu nua ndu ono aphụ; k'ophu bụ lẹ ndu shi buru ohu phẹ a-ghakọbe kwaa iphe phẹ l'okwata. Noo teke unu a-maru l'ọo Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike bẹ ziru mu gẹ mu bya.

¹⁰“Tua uzu ẹhu-utso; ẹme ẹhu atsokwaa ngu phọ utso; gube nwada Zayonu; keke mu abyaakwaa. Mu -bya; mu eburu l'echilabọ unu! Nokwa iphe, Chipfu eepfu bụ ono. ¹¹Ọha, dụ igwerigwe bẹ a-tughabekwa onwo-phẹ ẹphe lẹ Chipfu mẹ o -rwua mboku ono; ẹphe aburu ndibe mu. Mu e-buru l'echilabọ unu; k'ophu unu a-maru l'ọo Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike bẹ ziru mu gẹ mu bya. ¹²Chipfu e-keta Jiuda g'ọ buru okiphe iya l'alị, dụ nsọ ono; l'obyakwa ahọta Jierúsalem̄u ozo. ¹³Noduekwapho nwa nggujungguji l'iphu Chipfu; unubẹ unwu-eliphe l'ophu; keke ọ kpatsuwaru onwiya l'ẹka ono, o bu ono, bụ ẹka dụ nsọ ono.”

Uwe onye-ishi ndu-uke Chileke

3 ¹Tobudu iya bụ; ọ bya egoshi mu Jioshuwa, bụ iya bụ onye-ishi ndu-uke Chileke ẹka ọ p̄furu l'iphu Ojozi-Imigwe ke Chipfu ono; Nsetanu p̄fukwaru iya phọ l'ekutara; abya edoshi iphe, o meru. ²No iya; Chipfu bya asụ Nsetanu: “Gẹ Chipfu gbokwaaru ngu uja; gube Nsetanu! Mbụ gẹ

Chipfu ono, bu iya hotaru Jierúsalemu gbokwaaru ngu uja! ?Nwoke-a ta abudu ishikonku, a lofutaru l'oku?"

³Teke ono, Jioshuwa pfuru l'iphe Ojozi-imigwe ono bu iphe, o yeru bu uwe, kpuru idzu. ⁴Ojozi-imigwe ono su ndu pfuru l'iphe iya: "Unu yefu iya uwe ono, kpuru ichikiri ono." O bya asu Jioshuwa: "Lekwa; mu nafuakwaru ngu ejo-iphe, i meshiru; nta-a be mu byaru eworu uwe, vu oke aswa yee ngu."

⁵Noo ya; mu su g'ephe woru okpulishi-ekwa, saharu imo kpube iya l'ishi. A bya eworu okpulishi-ekwa, saharu imo woru kpube iya l'ishi; bya eworu uwe yee ya. Ojozi-Imigwe ke Chipfu bya apfu-kube iya.

⁶Ojozi-Imigwe ke Chipfu ono bya atuaru Jioshuwa ekemu-a su:

⁷Wakwa iphe, oopfufu baa; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike: "O -buru l'ini-nodu etso uzo mu; emekwapho iphe, mu suru g'i meje be bu ngu e-mechaa buru onye-ishi ulo mu; bya aburu iphe, i suru g'e mee l'unuphu ibe mu be ee-meje; teme mu anukwa ngu pho oke g'i yiru le ndu-a, pfuru l'eka-a. ⁸Ngabe nchi; gube onye-ishi ndu-uke, bu Jioshuwa; gu l'ogbo-ekwa ngu phe, bu ndu no-kube ngu nu; mbu ndu emeru ngu ahuma oma: Mu e-mechakwaa duta onye-ozu mu ono, bu Ekali-oshi ono duru bya.

⁹Humakwa mkpuma, mu togboru l'iphe Jioshuwa! Mkpuma lanu ono moru enya esaa; teme mu abyakwa iya edefua iphe l'eli; o kwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu. O buru eswe ujiku lanu be mu e-wofu iphe-eji, ndu ali-a mejekporu. ¹⁰O -rwua mboku ono be g'unu ha l'onye l'onye a-nodu ezi nwibe iya g'o bya g'unu nokobe le mkpula vayinu unu yele mkpula oshi figu unu." Nokwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu bu ono.

Oroku, a wuru le mkpola-ododo; yee oshi olivu labo ono

4 ¹No iya bu; Ojozi-Imigwe ono, shi epfu anu mu nu ono lwaphuta azu byapfuta mu bya ekuteahaa mu g'onye ekute onye eku mgbenya. ²O jia mu su mu: "?I humaru gunu?"

Mu su iya: "Mu humaru iphe, aapfubeje oroku, e mekotaru le mkpola-ododo; iphe, du iya l'eli buru ochi; oroku dukwapho esaa pfuru iya l'eli; uzo, shigbaaru futa l'oroku ono dukwapho esaa. ³Ozo bu l'o duru oshi olivu labo, pfu-kuberu iya nu; ophuu pfuru lekutara ochi ono; ophuu pfuru iya lekicha." ⁴Mu bya ajia Ojozi-imigwe ono, epfu anu mu nu ono su iya: "?Bu gunu be iphe-a bu; nnajiuphu mu?"

⁵Tobudu iya bu; Ojozi-imigwe ono, mu l'ia abo uja ono bya eyeeru mu onu su: "?Ti madu iphe, iphe-a bu?"

Mu su iya: "Nnajiuphu mu; mu ta amakwa iphe o bu."

⁶O buru iya bu l'o su mu: "Wakwa opfu, Chipfu epfu anu Zerubabelu: E tee mekwa iya l'ike; ophu eemekwa iya l'okarieka; o kwa onye e gude eme iya bu Unme mu; nokwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu.

7?Ị bụ ụnu; ụbe oke úbvú? L'iphu Zerúbabelu bẹ ii-mechaa buru alí, dọ baswaa. Noo teke ọo-pfube mkpuma mkpochi-ishi iya; l'aatua uzu sụ: 'Gẹ Chileke ọrọ ọnu-oma nụ iya-o! Gẹ Chileke ọrọ ọnu-oma nụ iya-o!'"

8No iya bụ; Opfu Chipfu bya erwukwa mu nchị sụ: 9“Zerúbabelu gu-deakwaa ẹka iya tua ọkpa eze-ulo Chileke-a; ọ buru iya e-gudekwapho ẹka iya kpụ-tsee ya. Noo teke unu a-maru l'ọo Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike ziru mu gẹ mu byapfuta unu.

10“Nta bukwa mbọku, iphe, ha nwanshii l'eme; ọle ?bụ onye elephe-kwanu iya ọnya? Ndiphe bẹ ẹhu a-tsokwa utso teke ẹphe a-huma ẹka Zerúbabelu wataru akpu ọlo ono.

“A bya l'anya ẹsaa pho; ọnya ẹsaa ono bukwa ọnya Chipfu, anọduje agba mgboko l'ophu mgburugburu.”

11Mu byakwa ajia Ojozi-Imigwe ono sụ iya: “?Bukwanu ụnu bẹ oshi olivu labo-a, nọgbaa oroku ono ẹka ẹbo ẹbo ono bụ?” 12Mu byakwa ajia ya ọzo sụ: “?Bụ ụnu bụ ẹkali-oshi olivu labo-a, nọgbaa l'aguga uji-iphe labo-a, bụ ọphu e gude mkpola-ododo mee-a; ẹme ọ buru ẹka ono bẹ manụ shiru asoshihu-a?”

13O yeeru mu ọnu sụ mu: “?Tị madu iphe, iphe-a bụ?”

Mu sụ iya: “Nnajiuphu mu; mu ta amakwa iphe ọ bụ.”

14No iya; ọ sụ mu: “Ndu ono bụ ụmadzu ẹbo ono, a wuru manụ l'ishi; g'ẹphe jeeru onye nwe mgboko l'ophu ozi.”

Ekwo, ephe ephephe

5 1Mu byakwa elee ọnya ọzo; ẹkwo-aphuphu, ephe ephephe nọduwaa mu l'iphu! 2Ojozi-imigwe ono sụ mu: “?Bụ ụnu bẹ ị humaru?”

Mu yeeru iya ọnu sụ: “Mu humakwaru ẹkwo-aphuphu, ephe ephephe; ọ dọ ụkporo nkwo-ẹka l'ogologo bya adu nkwo-ẹka iri l'osa.”

3Ọ bya asụ mu: “Ọ kwa ọnu, aatụ mgboko mgburugburu bụ onoya. Kẹle ọ dua g'iphe o pfuru l'ẹka lanu ono; sụ lẹ ndu bụ iphuru g'ẹphe ha bẹ ee-me g'ẹphe chihu; ẹme ọ dukwapho g'iphe, o pfuru l'ẹka iya ọphu sụ; l'iphe, bukpo ndu akpabyabeje iphe, ẹphe meru ria nte bẹ ee-me g'ẹphe chihu. 4Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike epfukwa sụ: Mu a-tụ ndu iphuru ono ọnu; tükokwapho ndu ono, akpabyabeje iphe, ẹphe meru gude ẹpha mu gụa ẹnwa ono ọnu kwapho. Ọtu-ọnu mu ono abaa l'ibe phẹ mebyishia ya; mękpoo oshi, e keru ọlo iya; mę mkpuma, e gude kpua ya.”

Nwanyị, nọ lẹ nkata

5No iya; Ojozi-Imigwe ono, epfu anu mu nụ ono bya akpitaru bya asụ mu: “Palia ọnya humakpodapho iphe-a, abya afuta nta-a.”

6Mu jia ya sụ iya: “?Bụ ụnu bụ ono?”

O yeeru mu ọnu sụ mu: “Ọ kwa nkata, eegudeje atụ iphe.” Ọ sụkwapho: “Ọwaa bụ ejọ-iphe, ndu alị-a gbaa mgburugburu mekọtaru.”

7A bya ekpulia igbidigbi opfu nkata ono; nwanyị nọduwaa anọo l'ime nkata ono.

8Ojozi-Imigwe ono sụ mu: “Ọ kwa ejo-iphe baa.” Ọ bya enwuphu iya azụ l'ime nkata ono; bya eworu igbidigbi opfu nkata ono kpuchiphu azụ ọzo. 9Mu bya apalia ọnya; ụnwanyi dūwaa ẹbo pfuru mu l'iphu. Ẹphe nọdu ẹphe ẹpẹpẹ. Nkù pẹ dūepho gẹ nkù ọku-eswi-uda. Ẹphe bya agụ-lia nkata ono parụ paghaa alị yee igwe l'ophu parwua mgbaka alị yee igwe.

10Mu jia Ojozi-Imigwe ono, epfu anụ mu nụ ono sụ iya: “?Bụ awe bẹ ẹphe pahunu nkata ọbu eje?”

11O yeeru mu ọnu sụ mu: “Ẹphe pa iya eje alị Shina. Ẹphe eje iya akpuru ụlo l'ẹka ono. A -kpughee ya pho l'e woru nkata ono sūbe l'ọnodu iya.”

Ugbo-inya ẹno

6 1Mu byakwa apalia ọnya ọzo; ugbo-inya ẹno nọduwaa mu l'iphu. Ẹphe shi lẹ mgbaka úbvú labọ awufuta. Úbvú ono bụ úbvú onyiru-bvu. 2Inya, akpugbaa ugbo-inya kẹ mbụ dukota uswe-uswe. Ndu ọphu akpụ k'ẹbo nọdu ejikọta uji. 3Ndu ọphu akpụ k'ẹto nọdu acha ụcha; ndu akpụ k'ẹno dukota ụkara ụkara. G'ẹphe ha dukota ọkpehu. 4Mu bya ajia Ojozi-Imigwe ono, epfu anụ mu nụ ono sụ iya: “?Bụ gụnu bẹ iphe-a bụ; Nnajiuphu mu?”

5Ojozi-Imigwe ono bya eyeeru mu ọnu sụ mu: “Ndu-a bụ ndu e-je lẹ pherephere lẹ mgbureku ẹno, nọ l'akpaminigwe. Ọle ẹphe e-vuru ụzo go-shiadaa onwophẹ l'iphu onye nwe mgboko l'ophu. 6Ugbo ọphu bụ inya oji akpugbaa ya; wuru eje ala l'uzo isheli. Ndu ọphu inya akpụ iya nụ achagbaa ụcha nọdu awụ etso iya etsotso. Ndu ọphu bụ inya, dūgbaa ụkara ụkara kpugbaa pẹ nọdu ejepfu ọha, bugbaa l'uzo ndohali.”

7O be teke inya ono wufutaru; ọ nọdu anma pẹ anmanma l'ehu g'ẹphe wufu je etsoru eliphe l'ophu agbaphe. No iya; ọ sụ: “Unu je; je aghaphee eliphe l'ophu.” Ẹphe wuru tugbua je awata aghaphe l'eliphe l'ophu. 8Ọ bya araku mu sụ mu: “Lekwa; ndu ọphu eje ala l'ọha isheli meakwaru; unme bvuru mu ebvuru l'alị ọha isheli.”

Okpu-eze kẹ Jioshuwa

9Opfu Chipfu rwua mu nchị sụ: 10“Ndu-a bẹ ii-nata mkpọla-ọchaa yee mkpọla-ododo; Hẹludayi; waa Tobayijia yee Jiedaya, bụ ndu shi lẹ Bábilọnu lwa, bụ ẹka e shi kpua pẹ lẹ ndzụ laa. Ujiku lanu ono bẹ ii-jekwapho ibe Jiosáya nwa Zefanaya. 11Mkpọla-ọchaa ono yele mkpọla-ododo ono bẹ ii-gude wua okpu-eze. Okpu-eze ono bụ onye ii-je ekpube iya l'ishi bụ onye-ishi ndu-uke ono, bụ Jioshuwa, bụ nwa Jiehozadaku. 12Sụ iya l'owa-kwa iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu: ‘Lekwa; nwoke ono, ẹpha iya bụ Ẹkali-Oshi ọbu l'a-nyikatakwa l'ọnodu iya bya akpukwaa eze-ulo

Chipfu. ¹³ Ọ kwa iya a-buru onye a-kpụ eze-ulo Chipfu. Ozo bu l'ee-me iya l'ọo-dụ akpabiri; l'ọ buru eze; nọdu l'aba-eze iya. Teme l'ọ dokubekwapọ onye uke l'aba-eze iya ono. Nchị aduphọ ephenebo doo l'iphe, ephe eme.' ¹⁴ Okpu-eze ono be ee-dobe l'eze-ulo Chipfu g'ọ buru iphe, ee-gudeje nyata Hẹludayi; yẹle Tobayijia; yẹle Jiedaya; yẹle Henu, bu nwa Zefanaya."

¹⁵ "Ndu bu l'eka dū ẹnya abya eyeta ẹka g'a kpua eze-ulo Chipfu. Noo teke unu a-maru l'ọo Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike be ziru mu ge mu bya. Iphemiphe ono e-mekọta me unu -nọdu emeje iphe, Chipfu, bu Chile-ke unu epfu."

Ikpe, pfuru ọto; yee aphụ obu-imemini; ọ tọ bụdu aswị ẹgu

7 ¹ Tọbudu iya bu; o be l'apha, kwe eze, bu Dariyosu apha ẹno l'aba-eze iya; le g'onwa ke tete dū l'abalị ẹno, bu iya bu ọnwa Kisulevu; Opfu Chipfu rwua Zekaraya nchị. ² Le ndu Betelu ziwaru Shareza yee Rẹgemu-Mẹleku; ephe chita ndu ephe l'ephe swi g'ephe je pfuru nu Chipfu; ³ waa g'ephe jia ndu-uke ulo Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike; ephe le ndu mpfuchiru Chileke su phe: "Mu gwaro aphụ swia ẹgu l'onwa ise ge mu shi eshi k'apha olemole meta-a tọo?"

⁴ Tọbudu iya bu; opfu ke Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike bya erwua mu nchị su mu: ⁵ "Jia iphe, bukpoo ndu ali-a l'opfu me ndu bu uke su phe: Teke ono, unu swiru ẹgu nọ l'aphu l'iphe, bukpoo ọnwa ise yee ọnwa ẹsaa; e -shi k'ukporo apha ẹto l'apha iri, nwuwaru nu ?bu mu-a gẹdegede be unu swi-doru ẹgu ono? ⁶ Tọ teke ono, unu shi eri iphe, eeri eriri; angu iphe, aangụ angungu; ?tọ bụdu unu shi eri eriri angụ angungu k'ehu unu ẹhu unu? ⁷ Iphe-a; ?tọ bụdu opfu, Chipfu gbẹ l'onu ndu mpfuchiru ndiche pfua teke ono, Jierusalemu ephe le mkpukpu nọ-pheru iya mgburugburu dakporupho gbẹ; teme ẹku nọdu abyaru phe pukapuka; teme ndu bu l'echiegu ndohali ephe le ndu bu l'ali okpa ubvu, nọ l'uzo ẹnyanwu-ariba bukporerupho g'ephe bu?"

⁸ Teme Opfu Chipfu bya erwua Zekaraya nchị ozo su: ⁹ Wakwa iphe, oopfu baa; mbu Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike: Unu kpeje ikpe, bu irelanu. Unu mejeru nwibe unu iphe-oma; unu aphujeru phe obu-imemini. ¹⁰ Unu te emekpajekwa ndu ji phe anoedu ẹhu; ọzoo ndu enwedu nna; ọzoo ndu byaru abyabya; ọzoo ndu akpa nri. Ophu ọ dukwa g'unu ha onye arije l'ime okpoma iya k'eme nwune iya ejo-iphe.

¹¹ "Obenu l'ephe jikaru angabe nchị; ephe gude ejo okpoma kwe-fu ike; bya eworu nchị phe swọ-chishia g'ephe ta anuma iya. ¹² Mbu-a; ephe woru okpoma phe kpoo gbengu ge mkpuma-egbe; jika l'ephe taa ngabedu nchị l'ekemu; opfu ephe angabedu nchị l'opfu Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike pfuru nu phe; mbu ozi, o gude Unme nkiya gbẹ l'onu ndu mpfuchiru ndiche pfuaru phe. Ọ buru iya meru g'ọ gude ẹhu wata egbu Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike egbu shii. ¹³ Teke mu kuru oku be ephe ta

angabeduru nchi; noo g'o gude ephe kujekwanu; ophu mu angaduru nchi; nokwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-ike epfu. ¹⁴Mu wonuru phe chi-kaa; mbu gude oke pherephere zikaa phe; ephe dzuru ohamoha; ephe je ebugbaaru l'ali eka ephe amadu. O buru iya bu l'ali ono, ephe gwoberu ono aburu ochobu; k'ophu bu l'o to duedu onye eshije iya afuta; ophu o dudu onye ejeje iya nu. Ephe woru eguru ali ono togbo o buru ochobu.”

Ukwe onu-oma Chipfu ekwe Jierusalemu

8 ¹Ozokwa; Opfu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike rwukwaa mu nchi ozo su; ²Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu baa: “Mu ekokwa okophoo ehu Zayonu shii; mbu l'okophoo ehu iya enwukwa mu phuruphuru l'ehu.” ³Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Mu a-lwaphutakwaazu le Zayonu je eburu eburu le Jierusalemu. Noo teke aa-wata eku Jierusalemu ‘mkpukpu ire-lanu’; l'awata eku ubvu ke Chipfu, ‘ubvu, du nsu’ mbu ubvu ke Chipfu ono, bu Okalibe-Kakota-Ike ono.” ⁴Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu baa: “Unwoke, kahuru akahu; yee unwanyi, kahuru akahu e-mechakwaa anoduje l'oma gbororo Jierusalemu ozobaa; onyenonu l'o tsua mgboro l'eka; kele o buwaa ogerenya. ⁵Unwumgboko me unwokoro eji oma gbororo mkpukpu ono ebvu ebvu.”

⁶Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu baa: “Oo-dukwaro nwa ndu eka-a, bu ndu ophu phoduru nu biribiri teke ono; obenu ?oo-duhununu mbedua biribiri?” Nokwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu bu ono. ⁷Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu: “Mu a-dzota ndibe mu l'eka oha, bu l'uzo enyanwu-awawa yeke eka ndu ophu bu l'uzo enyanwu-ariba. ⁸Mu e-duphuta phe azu g'ephe bya eburu le Jierusalemu. Ephe a-buru ndibe mu; mu abukwanuru phe onye ire-lanu; pfuberu phe eka oto; buru Chileke phe.”

⁹Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu: “Unube ndu anu opfu-a nta, bu opfu, ephe pfuru; mbu ndu mpfuchiru, no l'eka ono teke a turu okpa ulo-a; mbu okpa ulo Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike-a; g'eka shihukwa unu ike k'ophu aa-kpu eze ulo ono kpu-ghee. ¹⁰Teke eteke atudu okpa ulo ono be e te shidu apfuje amadu ugwo-ozu; ophu aapfudu iya anu-egbudu. Ophu o dudu onye shi ejeje ozi iya le ntusarehu; l'eka onyemonye atsui ohogu iya ebvu; kele mu meru; onyemonye buru ohogu nwibe iya. ¹¹Obenu le nta-a be mu tee meedu nwa ndu phoduru nu le ndu-a ge mu meru teke ndiche ono.” Nokwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu. ¹²“Mebyi-iphe, a kuru l'ali a-nodu eme ree; vayinu ami mebyi iya ree; ali amia mebyi iphe, e meberu iya; igwe akwa iji iya. Iphemiphe ono be mu a-nu go buru okiphe, nwa ndu ono phoduru nu ono e-keta. ¹³O kwa egube ono, ohamoha shi gude unube ndu onu-ulo Jiuda yee Izurelu ephu l'iphu ono; bukwapho ge mu a-dzo unu; l'a gotaahaa unu l'opho. Unu ba atsukwa ebvu; oo ekwapho g'eka shihu unu ike.”

¹⁴Wakwa iphe, Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu: “Ọ kwa ẹgube ono, mu riwaru l'eme unu ẹjo-iphe; mu taa phuduru unu obu-imemi-ni; teke ono, ndiche unu phe kpatsuru mu iwe ono; ọ kwa Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu; ¹⁵bukwapho ge mu riwaru iya nta-a le mu emeru ndu Jierusalemu yee onu-ulo Jiuda ree ozo. Unu ta atsukwa ebvu. ¹⁶Wakwa iphe, unu a-nodu eme baa; unu pfujeru nwibe unu ire-lanu; unu ekpeje ikpe, bu ire-lanu bya aburu ikpe, e-me ge nchi du doo l'ime ulo-ikpe unu. ¹⁷Unu ta achijekwaru nwibe unu ẹjo idzu l'ime obu unu; ophu ohejekwa unu ihee akpapyabe iphe, unu meru gua enwa. Iphemiphe ono bu iphe, dukota mu ashi. Nokwa iphe, Chipfu eepfu.”

¹⁸Mu byakwa anuma Opfu Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike ozobakwa. ¹⁹Wakwa iphe, Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu: “Aswi ẹgu l'onwa k'eno me k'ise me k'esaa me k'iri a-tuko buru teke ẹhu a-tsoje unube ndu onu-ulo Jiuda utso; unu etee eswa; l'o buru unu Ọbo-iphe ẹhu-utso. Oo ya bu le-a; unu yee ire-lanu obu; unu eyee nchi-adu-doo obu!”

²⁰Wakwa iphe, Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu: “Ndu du igwerigwe a-bya; mbu ndu shigbaa le mkpukpu, du igwerigwe; ²¹ndu shi le mkpukpu lanu a-wuru je le mkpukpu ozo je asu: ‘G'anyi je je epfua g'anyi tuba Chipfu l'anya; mbu-a g'anyi je achoo Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike; le mbedua l'e-jefukwaa.’ ²²Ikpoto nemadzu; mekpoo ndu bu oha, ike du l'a-bya achoo Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike le Jierusalemu; byakwapho g'ephe rwo ya g'ephe tuba iya l'anya.” ²³Wakwa iphe, Chipfu, bu Ọkalibe-Kakọta-Ike eepfu: “E -mechaa be umadzu iri, epfugbaa opfu-ali, du iche iche; bya eshigbaa l'ohamoha; l'a-tuje onye Jiuda lanu swiswia l'onu uwe iya arwo iya su iya: ‘G'anyi tsonuru ngu laa; l'anyi numawaru le Chike swiru unu eswiru.’”

Ikpe, ee-kpe ndu ohogu Izurelu

9 ¹Qwaa bu ozi, Chipfu ziru zidoru ndu ali Haduraku; teme o gbu-pyabewaa mkpukpu Damasukosu; kele enya ndiphe; mekpoo enya okpa-ipfu l'okpa-ipfu Izurelu l'ophu bukota le Chipfu be o nowaa. ²Oopfukwapho iphe, oo-me mkpukpu Hamatu, bu ndu ephe l'ephe maru oke; mekwapho mkpukpu Taya yee mkpukpu Sayidonu; mbukpokwaa ephebe-dua ono, maru iphe ntumatu ono. ³Ndu Taya kpwakwaru mkpukpu phe kpushia ya ike. Mkpola-ochaa be ephe kpawaru kube g'onye kpokoberu urwuku; bya akube mkpola-ododo g'onye kuberu ozu l'aguga gbororo. ⁴Obenu le Nnajiuphu a-nafu phe iphe, bu nkephe; bya enwuru ẹku phe ye l'eze-enyimu. Oku etsua mkpukpu Taya ono tsufu.

⁵Ndu mkpukpu Ashikelonu a-huma iya; ndzu erwuta phe; ndu mkpukpu Gaza ahuma iya terwuhu le ndzu-agugu. Nokwapho g'oo-du ndu Ekuronu; kele iphe, ephe shi ele enya iya a-la pyetee. Ndu Gaza be onye eze phe a-la l'iswi; l'a gbakahu le Ashikelonu.

⁶Ọ bụru ndu alị ọzo e-buchi mkpụkpụ Ashịdodu; mu emee g'eku-onwonye ndu Filisitayinu bụru bugemu. ⁷Mee-iphe ono, ẹphe anguje ono bẹ mu a-nafu pẹ; mu anyashia pẹ nri ono, e merwuru emerwu ono, nyakaaru pẹ l'eze ono; nwa ndu ọphu phoduru nụ lẹ ndu ono; anọdu-doru Chileke anyi; bụru ndu a-duwaa g'ipfu ẹka pẹ l'alị Jiuda; ndu Ẹkuronu abyakpọro adu gẹ ndu Jiebusu. ⁸Obenu lẹ ndibe mu bẹ mu a-nọdu adzoje l'ẹká ndu ojogu, azo garugaramu agha ono; ọphu ndu ewere abyadi agbabaa ndibe mu ophorokpo; kele nta-a bẹ mu gudewaa ẹnya mu huma g'ẹphe ejebe iphe-ẹhuka.

Abyabya eze ndu Zayonu

⁹ Gube nwada Zayonu;
 tekwa ẹswa teshia
 ya ike!
 Gwa ebvu ẹhu-utso;
 gube nwada Jierúsalemu!
 Lekwa; onye bụru ngu
 eze abyapfutaakwa ngu.
 Ọ bụ onye pfuberekoto;
 tẹme ọ nọdu adzoje
 nemadzu.
 O wozetaru onwiya alị;
 nọdu l'eli
 nkapfu-igara agba
 abya;
 mbụ l'eli nwa nkapfu-igara
 ọbu.

¹⁰ Ndu Ifuremu bẹ mu a-nafu
 ugbo-inya-ogu pẹ;
 mu anafukwapho ndu
 Jierúsalemu inya,
 aagbaje alwu ogu.
 L'a gbajia uta, e gude eje ogu.
 L'ọ raa ya arara sụ g'ẹhu
 dukwa ohamoha guu.
 Abụ eze nkiya e -shi
 l'eze-enyimu ọwa dasweru
 eze-enyimu ozo.
 L'ọ shikwapho l'enyimu
 Yufurétisu ọọ jasụ
 l'eka igwe beru alị beru.

**Ee-dophu ndibe Chileke azu
l'onodu phe**

11 “A -bya le gubedua;
mu e-gude ke mee ono,
mu le ngu gude gbaa
ndzu ono haa ndibe ngu,
no le mkporo l'ime iduma,
mini adudu ono;
mee phe;
ephe enweru onwophe.

12 Unu laphu azu l'eka ono,
unu kpushiru ike ono;
unube ndu mkporo ono,
enya du l'uzo ono!

Mbu le nta-a be mu arakwa
iya arara

le mu a-nu unu iphe,
ha g'iphe, unu shi
nwehawaru ugbo ebo;
13 kele mu e-woru ndu Jiuda
kwee g'onye kweru uta;
mu eworu ndu Ifuremu
mee g'o buru apfu,
e gude agba uta obu.

Mu a-kpatsu ndibe gube
Zayonu g'ephe dapfu
ndibe gube Gurisu.

Mu emee ngu g'i du
g'ogu-echi,
onye du ike l'ogu pa.”

14 Noo teke Chipfu a-byapyabe
phe.

Apfu iya ezihaa phaaphaa
g'ebemu-igwe.

Nnajiuphu, bu Chipfu abya
eworu opu-ogu gbua.

O buru oke pherephere,
shi ndohali be oo-gude
eje.

15 O buru Chipfu,
bu Okalibe-Kakota-Ike

e-gbobuta phẹ.
 Ephe a-nọdu atsụ ndu ọhogu
 phẹ ọtsu-ẹpfu;
 alwụ phẹ alwụ-kpe
 phẹ.
 Ọ bụru iphe, ẹphe e-gude
 eme iya bụ mkpuma
 rọbo agbagba phẹ.
 Ephe a-ngụ iphe,
 aangụ angungu;
 aba gẹ ndu mее atsụ.
 Ephe ejije pyimu g'ochi,
 eegudeje ephe mee
 l'agụga ọru-ngweja
 Chileke.

¹⁶ Ọ bụru Chipfu, bụ Chileke
 phẹ a-nọdu adzọ phẹ
 m'o -rwua mbọku ono;
 eshinu ẹphe dū
 g'iphe-edobe iya bya
 aburu ndibe iya.
 Ephe a-gbajẹ kpingu l'alị
 iya g'igopoto,
 nọ l'eli okpu-eze.

¹⁷ Lewarọ! Ọ dụnukaru ree
 tẹme ọ manuka mma.
 Ereshi l'a-nọdu eme
 g'ụnwokorobyia phẹ
 bụru ndu nweru iphe
 shii;
 mее-ophuu emekwaphọ
 g'ụnwada phẹ nwujaa
 ọnu-ọchi.

Chipfu e-leta Jiuda ẹnya

10 ¹Unu pfiaru Chipfu g'o dzeeru unu mini teke oodzeje mini ishi-
 apha. Ọ kwa Chipfu emeje g'igwe rwua erwurwu. Ọ bụru iya
 ayojeru ụnwu-eliphe mini; tẹme ọ nọdu emeje g'iphe-akuku wata asọ
 pulapula l'egu; ²kẹlẹ ọbvụ agwọta atukwa atụ-kporoko; ndu agba ẹja
 nọdu aphụ ọphulenia, abudu eviya; ẹphe ezeje nrwọ, bụ ụka; tẹme ọ bụ-
 ru mkpokoro obu bẹ ẹphe a-nọduje adu. Ọ bụru iphe ono meru g'o gude
 ndu-a nọdu anọduje awu-phe g'ikpoto aturu, enwedu onye eche phẹ nụ.

³ Ehu-eghu mu enwukwa phuruphuru l'opfu ehu ndu eche aturu ono; mu jekwa l'anụ ndu-ishi ono aphụ; kele Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike e-che-a aturu iya, bụ iya bụ ọnu-ulo Jiuda. Oo-me pẹ g'ephe dū g'inya, dū akpabiri l'ẹka e gude iya alwu ọgu. ⁴ Ọ bụkwa lẹ Jiuda bẹ mkpuma, gude ulo e-shi futa; ọ bụru iya bẹ nggu, gude ulo-ekwa e-shikwapho; ọ bụru iya bẹ uta, e gude alwu ọgu e-shikwapho; ọ bụru iya bẹ iphe, bụkpoo ndu a-buru ishi e-shi l'ẹka. ⁵ Ephe a-tugba nanu; dūepho gẹ ndu bụ ojogu, ike dū; ephe azo ndu ohogu pẹ tilitoli lẹ gbororo l'ẹka aalwu ọgu. Eshinu Chipfu nọ swiru pẹ eswiru bẹ ephe a-lwu ọgu chikaa ndu gude inya alwu ọgu.

⁶ Mu e-me g'onu-ulo Jiuda shihu
ike;

mu adzo ọnu-ulo Jiosifu.

Mu e-me g'ephe laphu azu

lonodu pẹ;

kele mu a-phuru pẹ

obu-imemini.

Ephe e-mechaa dū gẹ ndu mu

eshidu jika ajika;

kele ọo mbedua bụ Chipfu

bya aburu Chileke pẹ;

mu je l'azaje pẹ ẹnu.

⁷ Ndu Ifuremu e-mechaa dū gẹ

ndu ike dū l'ogu;

ehu e-mechaa tsahahaa pẹ

g'onye nguru mẹ.

Unwu pẹ ahuma iya tee

eswa;

obu atsoahaa pẹ rikpotoo

l'ẹka Chipfu.

⁸ “Mu a-gbaru pẹ ọla gude

chibata pẹ;

noo kele mu gbafutaru

pẹ;

ephe abya adu igwerigwe

g'ephe shi duhawaa.

⁹ A makwaru-a lẹ mu chiru

pẹ ghakaa l'echilabo

ndiphe;

ole ephe e-shichaa l'ẹka dū

enya nyata mu.

Ephebedua ephe l'unwegirima

phe a-wafu;
ozo bu l'ephe a-lwa.

¹⁰ Mu e-je le Ijiputu je achilata
phe.

Mu eje Asiriya je atutukobe
phe.

Mu a-chiru phe bya l'ali
Giladu yele úbvú úbvú
Lébanonu;
ophu uto a-sukpoda phe
nu anono.

¹¹ Ephe a-ghata eze-enyimu
iphe-ehuka ono;
ole otu-kpereree mini ono
be aa-byanyi;
teme ogbu-mini enyimu
Nayilu l'ophu
atahukota gbengu.

Eku-onwonye ndu Asiriya
aburu iphe, e wozeru
ali; teme ike ono,
shi du ndu Ijiputu
ono aburu phuchamu.

¹² Mu e-me; ike adu ndu Jiuda;
teme o buru epha mu be
ephe e-gude buru.”

Nokwa iphe, Chipfu eepfu.

11 ¹ Unube úbvú úbvú
Lébanonu; unu gubhashia
uto unu ghebegbaa onu
k'ophu oku e-tsupyashi
oshi sida unu!

² Unu kwaa ekwa unube oshi
payinu;

kele oshi sida daakwaru.

Oshi ono, shi bugbaaru

oshi,

kpuru akpaa ono

be bukotaakwaa

ola-l'iswi.

Unu chia mkpu ekwa unube
achi achi,

nɔgbaa lɛ Beshanu;
 kɛlɛ eze ɔswa eze
 ɔswa bɛ
 a sushichaakwaru.
 3 Unu ngabɛkpodapho nchi lɛ
 mkpu,
 ndu eche aturu akpo;
 kɛlɛ irwu-ɛswa ono,
 ɛphe echeje aturu
 ono bɛ e mebyishiwaru.
 Unu nɔmakpodapho ekiri,
 oduma asu;
 kɛlɛ oke-ɛgbudu,
 nɔ l'aguga ɛnyimu
 Jiɔdanu ono ghewaru
 onu.

Ndu eche aturu ɔmadzu ɛbo

4 Wakwa iphe, Chipfu, bu Chileke mu epfu: “Watanu eche aturu ono, e doberu k'egbugbu ono. 5 Ndu abyajɛ azua phe nu azuje phe gbua egbugbu; o to dudu iphe, eeme phe. Ndu erekwanu phe nu nodu asuje: ‘G'ajaja bukwaru ke Chipfu kele anyi nweakwaru ɛku.’ Ophu ndu eche phe nu aphujeduru phe obu-imemini. 6 Oo ya bu lɛ mu ta aphueduru ndu alɛ-a obu-imemini ɔzo. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. Mu e-woru onyemonye ye nwibe iya l'ɛka; yeɛ ɛka onye eze iya. ɛphe e-gwe ndu alɛ-a arakabya; ophu mu adzɔtadu phe l'ɛka phe.”

7 No iya; ndu ono, azuje aturu ono bya ere iya erere ono bya ebuta mu; mu byanu awata eche aturu ono, e doberu k'egbugbu ono. Mu chita oshi-mpaleka labo chiru. Mu gube nanu “n-yemobu”; bya agua ophu “atugba nanu”. No iya mu cheahaa ikpoto aturu obu. 8 Lime onwa ophu bɛ mu gude chikashia ɔmadzu ɛto eche aturu ono. Ikpoto aturu ono kpoo mu ashi; teme echeche phe lakwaa mu pho ɛnyiru. 9 Mu pfuahaa su: “Mu tee cheekwa unu. G'onye ala maa larwukwaa agala; onye ala l'iswi alaa ola-gwoo. Ge ndu ophu phoduru nu rije anu nwibe phe.” 10 Mu bya ewolita oshi-mpaleka mu ono ophu aza “n-yemobu” bya eworu iya nyajia; bya emebyia ogbandzu, mu lɛ ndiphe l'ophu gbaru. 11 O buru l'eswe mboku ono bɛ e mebyiru iya. Ndu ono, azuje aturu ono bya ere iya erere, bu ndu ophu elekpoe mu pho ɛnya teke ono maerupho l'oo Chipfu gude iphe ono, mu meru ono epfu opfu. 12 Mu su phe: “O -buru l'o du unu ree; unu pfua mu ugwo mu; teke o to dudu; unu ahakpokwaro.” ɛphe pfua mu ukporo mkpola-ochaa lɛ mkpola-ochaa iri.

13 No iya; Chipfu su mu: “Woru iya je atuaru okpu-ite; mbu ikpoto okpoga ono, ɛphe gude zɔbua aswa ishi mu ono.” Mu byanu bya achiru

ụkporo mkpọla-ọchaa lẹ mkpọla-ọchaa iri ono je awushi l'eze-ulo Chipfu; mbu mu woru iya tɔaru ọkpụ-ite. ¹⁴Mu byakwa bya agbajia oshi mkpa-lẹka mu k'ẹbo, bu ọphu aza “atugba nanu”; shi nno mebyia abụ nwune, Jiuda yee Ízurelu bu.

¹⁵No iya; Chipfu sụ mu: “Ngwa kwaa onwongu ngwa onye-eswe, eche aturu, bu onye adudu iphe, o bu; ¹⁶kele mu a-kụ-lita onye eche aturu l'alị ndu-a, bu onye ata akpadu ishi aturu ono ndu ọphu ala l'iswi; ọphu oochedu ndu ọphu eme kweekwee; ọphu oomedu ndu mekaru iphe ọbvu g'ephe wekorohu; ọphu ọonudu ndu ọphu ẹhu du ike nri. Ọchia iphe, ọonodu eme bu l'ọo-nodu ata anu iya ke ndu ọphu ẹhu du ike; aswoshi iya ụpyi-ọkpa iya. ¹⁷Nshio onye eche aturu ono, adudu iphe, o bu ono; mbu onye ono, agbaphujeru aturu ono! G'e gbukwaa ya ogu-echi l'ẹka; gbua ya ya l'enya ẹkutara! G'ẹka iya l'ophu nwuhukotakwa; enya ẹkutara iya apyahụ rengurengu!”

Eemebyishi ọhogu Jierúsalemu

12 ¹Wakwa ozi, Chipfu ziru zidoru ndu Ízurelu; mbu Chipfu, onye bu iya tɔsaru akpaminigwe; teme o buru iya tɔru ọkpa mgboko l'ophu; bya aburu iya kuru unme ye nemadzu l'ehu. ²O suru: “Lekwa; mu e-mechaa mee ndu Jierúsalemu g'ephe du g'okoro mee, ephe a-ngu tuko akpo garigari; mbu iphe, bukpo ndu bukube phe nu. Ndu ono a-buru ọhogu kepee Jiuda yee Jierúsalemu mgburugburu. ³O -rwua mboku ono be mu e-me Jierúsalemu g'o buru mkpuma, anyi oke ẹrwa doru l'iphu ndiphe l'ophu. Iphe, bukpo ndu meru g'ephe nwuriberu iya; e-meka onwophe iphe-ehuka. Teke ono be ọhamoha, no le mgboko l'ophu a-chi-kobe onwophe g'ephe tsoo ya ogu. ⁴O -rwua mboku ono be inya-ogu phe l'ophu be mu e-yekota ebvu; mu emee g'obvu byakota iphe, bu ndu agba l'eli iya. Nokwa iphe, Chipfu eepfu. Obenu le ndu Jiuda be mu a-nodu eletakpo enya ọkpobe eleta. Mu emee g'inya, ndiphe gude alwu ogu tsu-hukota ishi. ⁵Noo teke ndu-ishi ndu Jiuda e-pfu l'ime obu phe su: ‘Ndu Jierúsalemu dukwa ọkpehu; kele Chipfu, bu Ọkalibe-Kakota-ike bu Chile-ke phe.’

⁶“O -rwua mboku ono be mu e-me ndu-ishi ndu Jiuda g'ephe kpo chii-chiichii g'ite-oku, e shiberu l'oku; ozoo g'eka oku etsu eswa ereshi, e sweshiru esweshi. Ephe a-nodu ekepyashi ndu no phe l'ekutara; me ndu no phe l'ekicha; mbu iphe, bukpo ndu no-pheru phe mgburugburu; obenu le Jierúsalemu e-keerupho jingujingu l'alị iya l'ẹka o keru.

⁷“Chipfu e-vukpodaru ụzo dzotaada ẹka ndu Jiuda bu; k'ophu ubvu, aa-nodu akwabẹ onu-ulo Dévidi yee ndu bu le Jierúsalemu ata akadụ ke ndu Jiuda shii. ⁸O -rwua mboku ono be Chipfu e-gbobuta ndu bu le Jierúsalemu; k'ophu bu l'onye kachaa arwu l'echilabo phe a-du ọkpehu ge Dévidi; ndu onu-ulo Dévidi edukwanu phe ge Ojozi ke Chipfu; ge Chileke

l'onwiya. ⁹O -rwua mboku ono bu iphe, mu a-gbeshi ememe bu ge mu mebyishia ohamoha l'ophu, bu ndu etso Jierusalemu ogu.

¹⁰“Ozo bu le mu e-woru unme k'eze-iphe-oma; ye le unme k'arwo arwo; wua l'onu-ulo Dévidi; mu awua ya l'ehu ndu bu le Jierusalemu. O bu-ru mube onye ono, epe bvukashiru onya ono be epe a-nodu ele enya l'eka; teme epe araa ekwa mu g'onye ara ekwa nwa, bu iya nwa lanu; loorwua phe l'ehu shingushingu g'oorwuje onye ara ekwa nwa, bu okpara iya. ¹¹O -rwua mboku ono be uzu-ekwa, aa-nodu atu le Jierusalemu a-pa eka apaa. Oo-duephio g'uzu-ekwa, a turu Hadadu-Rimonu le nsuda Megido. ¹²Mbu le-a; ndu ali ono a-gu aphu; ipfu nonu epe anokobe agu aphu onwophe; ipfu onu-ulo Dévidi epe l'unyomu phe; ipfu onu-ulo Nétanu epe l'unyomu phe; ¹³ipfu onu-ulo Lívayi epe l'unyomu phe; ipfu onu-ulo Shimeyi epe l'unyomu phe; ¹⁴mekpoo iphe, bukpo ipfu ono, phoduru nu ono l'ehu l'ehu epe l'unyomu phe unyomu phe.”

13 ¹“O -rwua mboku ono be aa-su-furu onu-ulo Dévidi ogba-mini; epe l'iphe, bu ndu bu le Jierusalemu; gude iya safu phe iphe-aji phe; yee emerwu, epe merwuwaru onwophe. ²O -rwua mboku ono be mu e-me g'e be kujehé obvu-agwota epha ekuku ophu l'ali-a; ophu a byadu anyatabaa ya anyata ophu. Nokwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu. Ndu mpfuchiru epe l'unme, aturwuje nemadzu be mu a-tuko woshichaa g'o to duhe l'ali-a. ³Teke o bu lo duru onye suru le ya epfuchikwaduru Chileke; ne iya le nna iya, bu ndu nwuru iya nu asu iya-a: ‘O to dukwa iphe, e-me g'i ti nwuhu; ke le i dzuru uka su le Chipfu pfuru iphe, o pfuduru.’ Teke ono, o gude iya l'eka epfu ono be nna iya ono; yee ne iya ono, nwuru iya nu ono a-nmagbu iya. ⁴O -rwua mboku ono be iphere e-gudeje ndu mpfuchiru l'udu iphe, epe a-noduje ahuma. Ophu epe eyeedu uwe éjí éjí ono, epe gude edephushi ndiphe ono. ⁵Iphe, oo-nodu epfu bu: ‘Mu ta abukwa onye mpfuchiru. Mu bukwa onye akó opfu. O kwa iphe, e metaru l'ali be mu gude buru eshinu mu bu nwata.’ ⁶Teke o duru onye jiru iya su iya: ‘?Ichi iphe owa-a, tukokwanuru ngu ehu-a bukwanuru gunu?’ Lo su iya: ‘O kwa l'ibe onye mu l'iya eshi onya be e meru mu iphe ono.’”

**Iphe, e chiru onye eche aturu;
aturu iya gbakashihu**

⁷“Gube ogu-echi; tehu etehu; tsoo onye ono, echeru mu aturu ono ogu; o kwa onye ono, no mu ntse ono be mu suru g'i tsoo ogu. Nokwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu. Gbugbua onye eche aturu g'aturu agbakashihu. Mbèdua amachia eka buru ohogu ndu ophu ha nwanishi. ⁸Ee-woru ndu bu l'ali-a mgburugburu kee uzo eto; woru uzo labo gbusia; ole uzo lanu l'uzo eto ophu a-phodukwa l'ime iya. O kwa Chipfu epfu. ⁹O buru uzo lanu l'uzo eto ono be mu e-woru ye l'oku; mu abya

ahucha phe ahucha g'onye ahucha mkpola-ochaa; bya ahua phe ama; g'onye ahụ mkpola-ododo ama. Noo teke ephe e-ku ephe mu; mu aza phe enu. Mu a-sụ l'ephe bukwa ndibe mu; ephebedua asụ lẹ Chipfu bukwa Chileke phe.”

Chipfu abyaakwaa aburu eze

14 ¹Lekwa! Mboku ke Chipfu abyaakwaa, bu mboku, aa-kwa iphe unu l'okwata nodu l'echilabo unu kee ya. ²Mboku ono be mu a-chikobe ohamoha l'ophu chiru jeshia Jierusalemu je g'ephe tsoo Jierusalemu ogu. Ephe alwua lwuta mkpukpu ono; tuko iphemiphe, du l'ulo iya tutuchaa; pharwushia unwanyi phe k'okpehu. Le kee mkpukpu ono ebo; kpua nanu le ndzu; ole ndu ophu phoduru nu ta adukwanu onye akpufu phe le mkpukpu ono. ³E -mechaa; Chipfu abya alufu je etsoo ohamoha ono ogu; egube ono, olwuje me ogu nodu ada ono. ⁴O -rwua mboku ono be oo-gude okpa iya pfuru l'eli ubvu olivu, du l'uzo enyanwu-awawa ke Jierusalemu. Ubvu olivu ono abya ebukah ebo; e -shi l'uzo enyanwu-awawa jasụ l'uzo enyanwu-ariba. Echi iya aburu nsuda, a-ha ntumatu; kele ubvu ono eka lanu e-shi uzo isheli; eka lanu eshia ndohali. ⁵O buru nsuda ubvu mu ono be unu e-tsoru gbal; kele ogologo iya e-rwu Azelu. O buru udu oso, unu gbajeru teke ali nmajeru jijijiji teke Uzaya bu eze ndu Jiuda-a; noo udu oso, unu a-gba bu onoya. Noo teke Chipfu, bu Chileke mu a-bya; iphe, bukpo ndu du nsọ g'ephe ha etsokwaru iya pho abya.

⁶Mboku ono be iphoro taa dudu; ophu oyi atsudu. ⁷Eswe a-noduepho anwu eje. Mboku tee nweedu eswe; ophu oo-nweedu enyashi; kele nchi -jihuchakponu; iphoro adule-a. O buepho l'oo Chipfu maru mboku, oo-buru.

⁸O -rwua mboku ono be mini, doru risaa; anu ndzu e-shi le Jierusalemu asoshi. Oo-ke ebo; eka lanu aso ala l'eze-enyimu uzo enyanwu-awawa; ophu aso ala l'eze-enyimu uzo enyanwu-ariba; l'o so l'udzumini aso l'onanwu. ⁹O buru Chipfu a-buru onye eze ndu mgboko l'ophu. O -rwua mboku ono bu Chipfu lanu a-du; o buru ephe iya kpoloko bu ephe, aa-maru.

¹⁰Ali-a l'ophu; e -shikpo le Geba jasụ le Rimonu, bu ndohali Jierusalemu; a-dukota ge nsuda Araba. Obenu le Jierusalemu a-noduepho ephekerephe l'eka o no; e -shikpo l'oguzo Benjiaminu; je akpaa l'eka oguzo mbu du; jasụ l'oguzo mgbureku. Lo bya eshi le Ulo-ephekerephe Hananelu noo jasụ l'eka aapyishijeru onye eze akpuru vayinu. ¹¹Ee-bukotar iya eburu. Ophu a byadu emebyishibaa ya ozo. Obenu l'o to dudu iphe, byakporu eme Jierusalemu.

¹²Wakwa ejo iphe-ememe, Chipfu e-kpukposhi iphe, bukpo ndiphe, tsoru Jierusalemu ogu. Ephe a-pfujeru apfuru; anu, no phe l'ehu ereshihu. Enya phe echigaru lonodu iya rehu erehu; teme ire anodu phe l'onu rehu.

¹³O -rwua mboku ono be Chipfu a-kpatsuje nemadzu ndzu-agugu. Onyenonu a-woje nwibe iya l'eka; ephe etsoaha nwibe phe ugu. ¹⁴Ndu Jiuda kwapho; a-nodu le Jierusalemu lwua ugu. Eku, ephe kparu; mbu ohamoha, bupheru phe mgburugburu be aa-chikobekota; mbu le mkpola-ododo a-pa iya eka; yee mkpola-ochaa; yee ekwa, aanma anmanma.

¹⁵Egube ejo iphe-ememe ono, e kpukposhiru ndiphe ono be ee-kpu-kposhikwapho inya; yee inya-mulu; yee inya-kamelu; yee nkapfu-igara; mekpoo iphe, bu anu, no l'eka ephe kpoberu ulo-ekwa phe.

¹⁶Noo teke nwa ndu wafuru nu, shi l'ohamoha ono, shi etso Jierusalemu ugu ono; e-jeje Jierusalemu apha g'apha je abaru onye eze ono eja; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; ephe ejekwapho abo Obo-Mkpui. ¹⁷O-duru ndu bu le mgboko-a, ejeduru Jierusalemu je abaru onye eze ono eja; mbu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; igwe tee dzeduru phe mini. ¹⁸O-buru l'ipfu ipfu ndu Ijiputu te ejeduru ayiru l'abaru iya eja ono; Chipfu ekpukposhikwa phe pho ejo iphe-ememe ono, o kpukposhiru ohamoha ono, ejeduru abo Obo-Mkpui ono. ¹⁹Ono a-buru aphu, aa-nu ndu Ijiputu yee aphu, aa-nu ohamoha, te ejeduru Jierusalemu je abo Obo-Mkpui ono.

²⁰O -rwua mboku ono be iphe, ee-deje l'okunmee, inya nya l'olu bu: "iphe, duru Chipfu nsu." Ozo bu l'ite, eeshi ite l'eze-ulo Chileke a-dujee-pho g'ochi, eegudeje ephe mee, aduje l'iphu oru-ngweja. ²¹Iphe, bukpoo ite, nokota le Jierusalemu me le Jiuda a-duru Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike nsu. Teme iphe, bukpoo ndu byaru egweru Chileke ngweja l'ahajeru wota ite ono gude shia anu ngweja. Ozo bu l'o -rwua mboku ono be ndu ngho taa duedu l'ulo Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike.

Ekwo

Malakayi

Onye Mpuchiru Chileke

N-yemobu Chileke l'èhu ndibe iya

- 1** ¹Ọwa-a bụ ozi, Chipfu ziru Malakayi g'o zia ndu Ízurelu.
²Wakwa iphe, Chipfu epfu baa: “Mu yekwaru unu obu.
“Unubè ndibe mu a-sukwaro: ‘?Bụ gunu goshiru l'i yeru anyi obu?’ ”
Ọle Chipfu sụru-a: “?Iso ta abudu yele Jiékọpu bụ unwune? Ọle Jiékọpu bẹ mu yeru obu; ³Iso dukwanu mu ashị; k'ophu mu woru úbvú úbvú ono, bụ alị iya ono mee; ọ bụru ochobu; mbụ lẹ mu woru okiphe iya ono haaru nkuta-ọswa, bu l'echiègu.”
⁴Oshilokpa Iso, bukwa iya pho bụ ndu Edomu a-sukwaro l'a maru-a l'e nwu-kposhiru mkpukpu phe; ọle ephe e-mezia iphe, mebyihuru emebiyi. Ọle ọ bụ; wakwanu iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakota-Ike eepfu baa: “Ephe a-kpukwa iya bụ eviya; ọle ya e-gudee ya pho etsukposhi jasụ l'e kuahaa phe ọha, ejo-iphe tsorụ; ọha ophu Chipfu a-nodu atụ-koshi oke ehu-eghu iya jasuru. ⁵Unubèdua e-gude enya unu hụma iya sụ: ‘Chipfu pakwaru eka; mbụ daghata oke alị ndu Ízurelu.’ ”

Abaru ndu bụ uke mba

- ⁶“Sụ-a; nwa akwabejekwa nna iya úbvù; nwozi nodu akwabeje nna-jiuphu iya úbvù. Ọ -bụru lẹ mu bụ nna unu; ?unu akwabeje mu-a úbvù, rwuberu mu nụ? Teke mu bụ nnajiuphu unu; ?unu atsụ mu-a ebvu, rwuberu mu nụ?” Noo iphe, Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakota-Ike eepfu. Ọ sụ-kwapo-a: “Ọ kwa unubè ndu bụ uke akpo mube Chipfu ebo l'afu.
“Obenu l'unu a-jikwaro sụ: ‘?Denu g'anyi gude akpo ngu ebo l'afu?’
⁷“Unu egudeje iphe, aasọ nsọ bya mu agwagwa.
“Unu a-jikwaa ozo sụ: ‘?Denu g'o gude ọ bụru iphe, aasọ nsọ?’ Unu asuje l'oru-ngweja mube Chipfu ta aduro iphe, ọ bụ. ⁸Mbụ-a; g'unu

akputaje iphe, atsū ishi kpuru bya agwaa mu; ?ono teke abūdu emeswe, unu meswee mu? Tōo teke unu kputaru iphe, ete okpa; ozoo ophu iphe eme; gude bya agwaa mu; ?ono teke abukwarupho emeswe, unu meswee mu? Unu kpunuru ophu gbaru egube ono je akpēe ndu-ishi unu phē. ?Ephe a-nafu iya-a unu l'eka meeru unu iphe-oma?" Noo iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu.

9“Sū-a; unu gudewarō egube ngweja ono je arwōo Chileke g'o meeru unu eze-iphe-oma g'unu maeshikwaru; ?oo-nata iya-a unu?"

10 Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike sūru-a: “O dū g'a sū l'onye lanu l'echilabō unu a-gbeshi je agū-chia eze-ulo mu; g'unu ta abahu iya je aphū-nwua oku gweeru mu ngweja iphoro l'oru-ngweja mu; noo kele iphe, unu eme dūwaa mu ashi. Ophu o dukwa ngweja, unu gude bya, dūru ophu mu abya anata. 11 Sū-a; ohamoha l'ophu; e -shikpoo l'eka enyanwu awataje jasū l'eka ooribaje; bē a-makotakwaru l'epha mu parū ēka; mbū l'iphe, bukpoō ekameka bē ee-mechakwaa kpōo ūnwū-isensu oku nū mu l'uzo, dū mu ree; tēme ephe egudekwapho iphe, dūbe mu ree gude gweeru mu ngweja.” Noo iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu.

12 “Obenu l'unubēdua anōduje eme mu iphe-iphere. Unu asūje l'oru-ngweja mūbe Nnajiuphu ta adūdu iphe, o bū. Tēme unu nōdu anūje mu iphe, aasō nsō. 13 Unu nōdu asujekwapho: ‘Iphe owa-a buakwaa anyi ivu-erwa.’ Unu pfuchaa nno; bya agbakutaru mu azū akpō-yiru mu ukuvu.” Noo iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu.

Tēme o sukwapfo lē-a: “Teke unu kputaru iphe, e mekarū iphe; ozoo ophu ete okpa; ozoo ophu iphe eme; bya egude gweeru mūbe Chipfu ngweja; ?unu arī lē mu a-nafu unu egube iphe ono l'eka tōo? 14 Sū-a; o tōo dukwaru onye ono lē ree; mbū onye eregede ono, nweru iphe, bū okee ya; o ribua nte lē ya a-kpē iya Chipfu; e mechaa; o kpūta ophu mkpaka dū l'ēhu bya akpēe ya.” Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike sukwaru-a: “Mu bukwa onye eze, parū ēka apaa! Mu gbakwarū g'ohamoha a-nōdu atsūje mu ebvu.”

2 1“Qwaa bukwa ēka; mu nōdu alō iya unu lē nchī unubē ndu bū uke. 2 Unu -angabēduru mu nchī; mbū-a; unu -egudedu obu unu g'o ha akwabē mūbe Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike ūbvū”; bē “mu a-tukwa unu ōnu; tukwapfo ōnu l'iphe, ndiphe abyajē unu anūnu. Mbū-a; mu tukwaru iphe ono ōnu ōbu atūtū; kele unu te egudedu obu unu g'o ha akwabē mūbe Chipfu ūbvū.

3“Qo unu a-kpata iphe, mu e-mechaa nūa awa unu aphū. Mu e-woru nshī-iphe, unu egudeje agwa mu techishia unu iphu. L'aa-tuko unu lē nshī ōbu bvūta je akūbe l'ikpōzu. 4 Noo teke unu a-maru l'iphe, mu gude lōo unu ēka lē nchī-a bū g'ogbandzu mu lē ndiche unu phē, bū ndu Līvayi apfuru g'o pfuru.” Noo iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-ike eepfu.

5“Lē mūbe Chipfu bē mu lē ndiche unu phē gbaakwaru ndzū. Ogbandzu ono būru lē mu a-nū phē ndzū nū phē ēhu-guu. Mu mechakwaa

nukota phe iya ge mu pfuru. Epehedua kwetakwanu l'ephe a-nodu akwa-beje mu ubvu. Epe kwabekpoo mu ubvu obu ree bya atsua mu ebvu l'orwuberu iya. ⁶Iphe, ephe shi ezije buru iphe, bu okpobe opfu; ophu o dudu ntuphu-ire, a numajeru phe l'onu. Mu l'ephe swikpoo oswi; ehu du phe guu; teme o buerupho iphe, pfuru oto be ephe shi emeje. Ephe mee ikpoto nemadzu; ephe haa iphe-eji phe.

⁷"Kele iphe, gbaru onye bu uke bu g'o meje ge ndiphe maru iphe; k'opfu ephe e-shi iya l'eka ngabe nchi l'iphe, bu: e -mee ya l'o du Chileke ree; eshinu o bu iya bu onye-ozu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike. ⁸Obenu l'unu hawaru uzo shiahaa ophu abudu iya nu. Unu gudewaa iphe, unu ezi mee ndu du igwerigwe; ephe meahaa ejo-iphe. Unu te edobeduru ogbandzu, mu le Liviayi gbaru." Noo iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu. ⁹"Mbua; mu haakwaru ndu Izurelu g'ephe ha g'ephe mee unu ujikputeru; g'ephe mee g'unu buru ndu e wozeru ali; kele unu tee mejedu iphe, mu suru g'unu meje. Ochia iphe, unu wataru ememe bu l'unu aboje nemadzu ebo me unu -nodu ezi ekemu mu."

Adu gheleghelehele, ke ndu Jiuda l'iphu Chileke

¹⁰"Su-a; ?to budu nna lanu be anyi tukoru nweru? ?Tobudu Chileke lanu tukoru g'anyi ha mee? ?Denu g'o gude anyi nodu arwutoshi ogbandzu, shi le ndiche anyi phe; mbu o nodu abujeru: anyi -kwechaa nwibe anyi ukwe-iphe; anyi tee meedu iphe, anyi kweru ukwe iya?

¹¹"Ndu Jiuda te emekwa iphe, ephe kweru ukwe ememe. Eemeakwaa ebyi ebyi l'ime mkpukpu Jierusalemu. Teme ebyi obu dzuwaru ali ndu Izurelu gbaa mgburugburu. Mbu le ndu Jiuda; mbu ndu ono, Chileke hotaru; teme ephe buru ndu o yeru obu ono; woakwaru onwophe pharwushia; kele ephe jeru je aluahaa unwanyi, shigbaa l'oha, agwa nshi. ¹²Su-a; gube onye eme egube iphe ono; m'o rwuharu i buru onye; ge Chipfu mekwaa g'i chihu l'ali ndu Jiekopu l'opfu; g'egube onye ono te egudebakwa iphe bya agwa Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike.

¹³"O dukwarupho ejo-iphe ozo, unu emekwapho. Unu anoduje l'oru-ngweja Chipfu raa ekwa; enya-mini aso l'eli eka ono gborogboro. Unu anodu iya kwaa ekwa; chia mkpu; opfu le Chileke ta aghajeedu enya lee l'eka unu no agwa iya; teme iphe, unu gude agwa iya be o too nafujeedu unu l'eka ililekpoo. ¹⁴Ii-jikwaro su: 'Ishi iya-e?' Ishi iya bu le Chipfu humawaru iphe, i meru nwanyi ono, i luru l'okorobya ono. I no l'iphu iya; unu l'iya gbaa ndzu; ole i ti meeduru iya iphe, i kweru ukwe l'ii-nodu emeru iya. Ole o kwa iya bu onye ebo ngu; mbu nyee ngu, unu l'iya gbaru ndzu l'iphu Chipfu.

¹⁵"O kwa le Chipfu mewaru unu n'ebo g'unu bya aburu onye lanu; obu unu buru nanu gu le nwanyi ono? ?Bu gunu meru g'o gude o mee; unu buru nanu obu? Oo kele oole enya g'a nwushia unwegirima, a-buru ndu

a-nodu atsü Chileke ebvu. Oo ya bu; unu kpokwaa egomunggo okpolohu; g'o to duhekwa onye ahaje eme iphe, o kweru ukwe le ya e-meru nwanyi, o luru l'okorobia.

¹⁶“Wakwa iphe, Chipfu, bu Chileke ke ndu izurelu epfu baa: Asu: ‘Je le mu ta aluhedu’; adujekwa mube Chipfu ashị. Teme o nodu adujekwa mu pho ashị; mbu nwoke, duru nyee ya ehuka.” Noo iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu.

“Oo ya bu; unu dekwaa enya le mini; unu ta ahajekwa eme iphe, unu kweru nwibe unu ukwe l'unu e-meeru iya.”

Epfu k'onye e-mechaa bya nu

¹⁷“Unu epfuchinukaakwa Chipfu nchi.

“Unu a-jikwaro su: ‘?Denu g'anyi gude epfuchi ngu nchi obu?’ Unu asu-je l'iphe, bukpo ndu eme ejo-iphe dukota Chipfu ree; teme iphe, ephe eme nodu atsoje iya utso. Ozo buru l'unu anoduje aji su: ‘?Bu awe be Chileke ono, ekpeje ikpe, pfuru oto ono nōhunu?’ ”

3 ¹Wakwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu: “Unu humakwa iphe, mu abya ememe. Mu e-zi onye-ozu mu g'o je abooru mu uzu l'iphu. Noo teke o to duedu g'oto-no-beru; Nnajiuphu ono, unu ele enya iya ono abata l'eze-ulo iya; mbu onye-ozu ono, oggu unu g'a su l'o byaru ono, bu onye a-bya araaru unu k'ogbandzu mu l'unu ono arara.”

²Obenu ?bukwanu onye a-du ike nahu ikpe iya ono mboku ono? ?Bu onye a-suru iya akpafu l'iphu me o -byaepho? Noo kele o -byaepho be ooddu g'oku-uzu; ozoo ge okpobe ncha, eegudeje asa iphe. ³Oo-hucha ndu bu uke ahucha; mee phe g'ephe gbuchafu egube-a, onye akpu uzu ahuje mkpola-ochaa l'oku gude mee ya l'o gbuchafu-a. Lo bya emee phe; ephe egbuchafu du ge mkpola-ododo yeke mkpola-ochaa, onye akpu uzu huru l'oku-uzu jasu o gbuchafu bya aburu okpobe iya. Noo teke Chipfu e-nwe-ru ndu a-pfube-eka-oto gwaahaa ya. ⁴Teme ngweja, ephe a-nu Chileke; mbu ndu Jierusalem; waa ndu Jiuda mgburugburu a-buru ophu Chipfu a-nataje g'o shi anatajehawa iya teke ndiche.

⁵Mbu le Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike sukwaru-a: “Mu akpitaakwaru unu ntse abya ekpe ikpe. Mu e-mekwa egwegwa bya atua ndu-a jala; mbu ndu agwo nshi; me ndu eri ogori; me ndu akpapyabeje iphe, ephe meru gua enwa; me ndu abujeru: e -jechaaru phe ozi; ephe apfu-pete ndu jeru phe ozi ugwo; me ndu bu unwanyi, ji phe anodedu yeke unwu-ogbee, enwe-du nna; be ephe anoduje emekpa eh; me ndu ekpeje ndu byaru abyabya ikpe, apfuduru-oto; yeke iphe, bu ndu ta atsudu mu ebvu ililekpoo.”

Apfu oke-lanu-l'uzo-iri

⁶“Su-a; mube Chipfu taa gbanwekwa agbanwe. O kwa iphe ono meru g'o gude ophu unube oshilokpa Jiekopu achihuduru. ⁷E -shi le nna unu oche phe be unu

shikwa; ọphu unu emejeedu iphe, mu sūru g'unu meje. Unu lwanu azu lwapfuta mu; ge mu a-lwapfuta unubedua.” Noo iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu.

“Unu a-jikwaro su: ‘Anyi a-lwa azu ilwaghaa ya?’

8 “Mu sūru-a: ‘O du ree me nemadzu nodu ana Chileke nfu to? Ole unu anakwaro mube Chileke nfu.

“Unu a-jikwaro su: ‘Anyi ana ngu nfu ina-agma?’

“Unu te ekejedu iphe unu uzo iri nu mu oke lanu; ọphu unu anujedu mu iphe. 9 Su-a; unu buakwaa ndu a tūru ọnu; mbu ọha unu l'ophu; kele unu tukuerupho ana mu nfu. 10 Unu tukonu oke-lanu-l'uzo-iri unu go ha wobata l'ulo mu k'ophu nri a-du l'eze-ulo mu. Unu menaa ya gude hua mu ama maeshikwaru? mu taa guhaduru unu uzo, dugbaa l'imigwe; dzeeru unu iphe-oma jasū unu tee nwee-duru aka unu e-dobegbabe iya.” Noo iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu. 11 Temē Chipfu ono, bu Okalibe-Kakota-Ike ono sukwapo-a: “Mu e-mekwapo g'unwehu ta atapyashihe iphe, unu meberu l'ali; temē mu emekwapo ge yayi-nu unu mia wogalaa. 12 Noo teke ohamoha a-wata unu eku ndu Chileke keberu l'oma; kele ali unu a-buharu aka agu egu eburu.” Nokwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu.

Onu-oma Chileke agoru ndu pfuberekoto

13 Wakwa iphe, Chipfu eepfu baa: “Unu pfushiakwaru ejo opfu, du igwerigwe kpua mu.

“Unu a-jikwaro su: ‘Bu ejo opfu, du idu-agma be anyi pfuru kpua ngu?’

14 “Unu sūru-a: ‘Tejeru Chileke ozi bu ejeswashī okpa. Su-a; bu gunu be anyi ritaru l'ememe, anyi emeje iphe, i pfuru; yee anono, anyi anoduje yokoo l'iphu Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike g'onye aphu tsoru? 15 Le nta-a buchikwanu ndu anyi kuru ndu iphe kweru bu ndu eku onwophe. Mbu lo to buledu-a le ndu ejo-iphe aba yooyooyo; obenu l'obujeru; ephe -huchaa Chileke ama; o to dudu iphe, oo-me phe.’”

16 Tobudu iya bu; ndu ọphu atsukwanu Chipfu ebvu bya awata abo uja l'onwophe l'onwophe. Chipfu tufuepho nchi numa iphe, ephe eepfu. A bya edee iphe lekwo l'iphu Chipfu; mbu iphe, ee-gudeje nyata ndu ono, atsu Chipfu ebvu bya akwabē iya ubvu ono.

17 Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike bya epfua opfu ehu phe su-a: “Ephe a-bukwaru nkemu. Mbu le mboku, mu a-bya agbazi eku mu ono be mu a-gukwaru phe ye le ndu bu nkemu. Mu emeeru phe eze-iphe-oma egube ono, nna emejeru nwa iya, kweru nkiya ono. 18 Noo teke unu a-huma iphe, du iche l'eka ndu pfuberekoto yee ndu ejo-iphe no bu ono. Unu ahumakwapo iphe, du iche l'eka ndu ejeru Chileke ozi; yee ndu te ejeduru iya ozi no.”

Mboku, Chipfu e-kpe ikpe

4 1 Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike eepfu sua: “Unu humakwa! O du-kwaru eswe mboku, l'a-bya nu. Mboku ono a-ta pfupfupfu g'oku-uzu.

Ndu eku onwophe yele iphe, bukpoo ndu eme ejo-iphe mgburugburu be oku a-vu l'ogbarabvu mboku ono kee phe kee ekali phe. ²A bya l'unube ndu atsụ epha mu ebvu; ọo unu be e-gude enya unu hụma apfubekoto ke Chipfu. Ọo-nodu egbu nwijnwii g'enyanwu l'ehu unu. Lo mee; ehu aduko-ta unu ike. Unu a-wu wugelengu-wugelengu ge nweswi nshii, a kpofutaru l'oka. ³Ọ bu ru mboku ono, mu a-bya ono be unu a-kapyabe ndu ejo-iphe enya; unu egwee phe uji; woru phe zopyabe l'okpa; nokwa iphe, Chipfu, bu Okalibe-Kakota-ike epfu.

⁴“Sụ-a; unu ta azohakwa ekemu ono, mu turu nu onye-ozu mu, bu Mosisu ono; mbu ekemu; waa omelali ono, mu goshiru iya l'ubvu Horebu g'o je ezia unube unwu Izurelu g'unu meje ono.

⁵“Ole o bu; a -bya erwu eze mboku, eye ebvu ono, mu e-me iphe ono be mu e-ziadakwa onye mpfuchiru mu, bu Elayijia g'o bya. ⁶Ọ bu ru iya e-me ndu bu nna g'ephe woru okpoma phe nu unwu phe; teme lo mee g'unwegirima wokwarupho obu phe nu

Ọgbandzu-Ọphúú